Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

FLAVII JOSEPHI

OPERUM

QUÆ SUPERSUNT

Pars Altera.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,

Η

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ ΛΟΓΟΙ Ζ΄.

FLAVII JOSEPHI

DE

BELLO JUDAICO,

SIVE

JUDAICÆ HISTORIÆ

DE EXCIDIO LIBRI VII.

DE

...

...

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΠΡΩΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO PRIMO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Προοίμιον· ὅπως καὶ δι' ἣν αἰτίαν ὁ συγγραφεὺς ἦλθεν [b] ἐπὶ τὸ γράψαι τὴν παρεῦσαν ἱστορίαν. ἔκθεσις κεφαλαιώδης τ῀ ὑποθέσεων τ῀ πάσης πραγματείας.

1. *Proœmium: Quomodo & quam ob causam auctor hujus historiæ animum ad eam scribendam appulit. Summaria totius operis argumentorum expositio.*

β'. Ὅπως λεγόμενοι τ῀ ἐν Ἱεροσολύμοις, Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς τῆς τε πόλεως ἐγκρατὴς γέγονε, καὶ κακῶς τοὺς Ἰουδαίους διέθηκε· καὶ ὡς Ὀνίας πρὸς Πτολεμαῖον διέφυγεν.

2. *Quomodo Antiochus Epiphanes ex Hierosolymitarum seditione urbem illorum cepit, & Judæos male tractavit: utque Onias ad Ptolemæum se recepit.*

γ'. Ὅπως Βακχίδην, ὠμότατα λῃσάμενον κατὰ τὴν Ἐλεάζαρον, [c] Ματθίας ὁ ἱερεὺς ἀπέκτεινας, τὸ πλῆθος ἐπαναστάμενος, τόν τε Ἀντίοχον ἐπολέμησε, καὶ πλείστων [d] Ἰούδα τῷ πρεσβυτέρῳ τ῀ παίδων τὴν ἀρχὴν καταλέλοιπε· καὶ ὅπως αὖθις ἐκεῖνος κατώρθωσε πολεμῶν.

3. *Qualiter Bacchiden, in Eleazarum crudeliter sævientem, Matthias pontifex, populo ad se coacto, interfecit; dein bellum gessit adversus Antiochum, morienſque Judæ filiorum natu maximo imperium reliquit: & quomodo ille, bello suscepto, feliciter res restituit.*

δ'. Ὅπως δὲ Ἐπιφανὴς τελευτήσαντος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀντίοχος, λαβὼν ἐξάμηνον τὸν πατέρα, κατὰ τῶν Ἱεροσολύμων ἐστράτευσε, καὶ τὴν πόλιν κατέσχε, καὶ ὡς Ἐλεάζαρος ὁ ἀδελφὸς Ἰούδα ἀπέθανεν ὑπὸ τ῀ ἐλέφαντος, μηδὲν μέγα δράσας· καὶ ὡς αὐτός τε Ἰούδας, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς ἀνῃρέθη.

4. *Quomodo, post mortem Epiphanis, filius ejus Antiochus, qui patri successit, contra Hierosolyma exercitum duxit, & urbem occupavit; & qualiter Eleazarus, Judæ frater, ab elephante oppressus interiit, nulla re memorabili gesta: utque Judas & Joannes frater ejus interempti sunt.*

ε'. Ὅπως Ἰωνάθης δ῀ ἀδελφὸς λαβὼν ἐξάμηνον τὴν ἀρχὴν, δόλῳ συλλαμβάνει τὸν Τρύφωνος δ῀ ἐπιτρόπου Ἀντίοχου καὶ κτείνεται.

5. *Quomodo Jonathas Judæ frater, imperio suscepto, dolis à Tryphone Antiochi tutore capitur & occiditur.*

ϛ'. Ὅπως ὁ Σίμων ὁ ἕκτος λαβὼν ἐξάμηνον τὴν ἀρχὴν, ἐς γενναίως μὲν ἀφηνιάσαντος τ῀ πραγμάτων, ἐλευθερώσας δὲ καὶ σὺν Ἰουδαίοις [e] μετὰ ρο'. ἔτη τῆς τῶν Μακεδόνων ἐπικρατείας, καὶ ἀποδειχθεὶς διὰ δ῀ πλήθους ἀρχιερεὺς, ἐπιβουλεύεται ἐν συμποσίῳ ὑπὸ Πτολεμαίου δ῀ γαμβροῦ.

6. *Quomodo Simon fratrum natu minimus, cum imperium suscepisset, & rebus strenue administratis Judæos post* CLXX. *annos à dominatione Macedonum liberasset, & à populo pontifex factus fuisset, Ptolemæi generi sui insidiis in convivio appetitur.*

ζ'. Ὅπως Ἰωάννης, ὁ ἐς Ὑρκανὸς, ὁ υἱὸς Σίμωνος, τ῀ πατέρα λαβὼν ἐξάμηνον, τόν τε Πτολεμαῖον ἐξέφυγε, καὶ τ῀ Ἀντίοχον ἀπώσατο, καὶ ὅσα κατώρθωσε λαβών τε ἑαυτῷ καὶ τ῀ παίδων Ἀριστοβούλῳ καὶ Ἀντιγόνῳ· καὶ ὡς, ἐν τριάκοντα τρισὶν ἔτεσιν καλῶς ἀφηνιάσαντος τῶν πραγμάτων, τελευτᾷ ὑπὲρ ε'. υἱοῖς, ἄρχων τε τ῀ ἔθνους, καὶ ἀρχιερεὺς, [f] καὶ προφήτης ὤν.

7. *Quomodo Joannes, qui & Hyrcanus dictus est, Simonis filius patrisque successor, Ptolemæum effugit, & Antiochum repulit; & quæ præclare gessit, tam per se quam per filios suos Aristobulum & Antigonum: utque rebus per* XXXIII. *annos pulchre administratis, & filiis* V. *relictis, moritur, cum & gentis princeps & pontifex exstitisset, simulque propheta.*

η'. Ὅπως Ἀριστόβουλος ὁ πρεσβύτατος τ῀ Ὑρκανοῦ παίδων μετὰ τετρακοσιοστὸν ογ'. ἔτος τῆς ὑπὸ Βαβυλῶνος ἀνακλήσεως, διάδημα περιθέμενος, καὶ τυραννικῶς ἄρξας, τελευτᾷ, ὁ πάλιν ἐνιαυτὸν βασιλεύσας.

8. *Quomodo Aristobulus, filiorum Hyrcani natu maximus, annis* CCCCLXXI. *elapsis post revocationem è Babylonia, diadema sumpsit, cumque tyrannorum more imperasset vitam finivit, anno & non amplius in imperio exacto.*

θ'. Ὅπως ὁ ἀδελφὸς Ἀριστοβούλου Ἀλέξανδρος βασιλεύει, καὶ ὅσα ἔπραξεν ἐν πάσῃ τῇ ἀρχῇ αὐτ῀· καὶ ὅπως ἐμισήθη ὑπὸ τῶν ἰδίων διὰ πολλὰ

9. *Quomodo Alexander Aristobuli frater post eum regnavit, & quas res gessit dum imperaret: qualique odio sui eum prosequuti sunt propter crudelitatem ejus,*

a Al. Κεφάλαια δ' α'. βιβλίου τ῀ Ἰουδαϊκῆς ἁλώσεως. *b* Ita *Vat.* εἰς τὸ συγγράψαι *Gall.* *c* Ita *Gall.* Ματταθίας in *cæteris.* *d* Ἰούδα deest *Gall.* *e* Ita rescripsi ex *Josepho.* μ῍ ρο'. ἔτη τ῀ Μακεδόνων καὶ ἀποδειχθεὶς [ἀποδοχθεὶς *Gall.*] διὰ δ῀ ἀρχιερέως, ἐπιβουλεύεται &c. *MSS. Vat. & Gall.* *f* Ita *Gall.* καὶ προφητεύων *Vat.*

utque è vita discessit cum regnasset annos XXVII.

10. *Quemadmodum uxor ejus Alexandra præclare res imperii gessit, & Hyrcanum filiorum natu maximum pontificem constituit, atque Aristobulum vitam privatam agere voluit: & quomodo in periculis erat ex Pharisæorum potentia.*

11. *Quomodo Aristobulus, mortua matre postquam per novennium regnasset, imperium obtinuit, fratre à rerum gubernaculis repulso: postea vero cum eo in concordiam rediit, ita ut ille imperaret, & Hyrcanus pontificatum teneret.*

12. *Quomodo Aristobulo dominante, inimici ejus præ metu illius, maximeque Antipater Idumæus, persuaserunt Hyrcano ut ad Aretam Arabum regem fugeret: & qualiter in patriam cum ingenti exercitu reducitur, fratrique prævaluisset, nisi Scaurus dux Romanorum, muneribus ab Aristobulo acceptis, Hierosolymorum obsidionem solvisset.*

13. *Quomodo Pompejus, dum precibus eum fatigarent Hyrcanus & Antipater, iratus Aristobulo, quod præ superbia omnino noluerit juris sui rationem reddere, oppugnavit cepitque Hierosolyma, & pontificatum Hyrcano restituit.*

14. *Quomodo Pompejus, capto Aristobulo cum ejus prole, Romam se contulit; utque Alexander unus è filiis Aristobuli intereundum elapsus est. & qualiter Scaurus in Arabiam impressionem fecit, & ex ea recessit: quæque Alexander profugus gessit & perpessus est.*

15. *Quomodo Syriæ urbes, quas olim Judæis acquisiverant Maccabæi, eis abstulit, & illarum cæteræque Syriæ procuratorem fecit Scaurum: ubi etiam agitur de modo quo balsamum nascitur & conficitur, & de iis quæ Pompejus in templo invenit, deque numero occisorum ex utraque parte.*

16. *Quomodo Gabinius, missus in Syriam ut Scauro succederet, cum Alexandrum vicisset veniamque petenti dedisset, Judæam omnem in conventus quinque divisit.*

17. *Quomodo & Aristobulus, qui Româ profugerat & Gabinio bellum intulerat, tandem victus est, iterumque Romæ in vinculis vitam agit.*

18. *Qualiter Gabinius, contra Parthos profectus, à Ptolemæo impeditur: utque Judæos, iterum in seditionem concitatos, adortus compescuit.*

19. *Quomodo Crassus, successor Gabinii, à Parthis occisus est: & quænam Cassius, qui cum eo fugerat, in Syria gessit.*

20. *De Antipatro ejusque progenie.*

21. *Quomodo Cæsar Aristobulum vinculis solutum Hierosolyma misit, quæque ille eò profectus liberique ipsius à Pompejanis passus est.*

22. *Quomodo Antipater, cum Mithridati Pelusium obsidenti, ut Cæsarem demereretur, auxilium tulisset, seque in prælio strenuum ostendisset, civitate Romana simul & immunitate donatus est à Cæsare: utque ab Antigono Aristobuli filio accusatus apud Cæsarem in causæ disceptatione superior evasit; idque obtinuit ut Hyrcanus in pontificatu confirmaretur, & ipse totius Judææ procurator fieret.*

ὡμότητα, καὶ ὡς ἀπηλλάγη βασιλεύσας ἔτη κζ'.

ι'. Ὅπως ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρα καλῶς ἦρξε, καὶ τῶν υἱῶν τὸν μὲν πρεσβύτερον Ὑρκανὸν ἀρχιερέα δείκνυσι, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον ἰδιώτην κατέσχε· καὶ ὡς διὰ τὴν τῶν Φαρισαίων ἐξουσίαν ἐκινδύνευσεν.

ια'. Ὅπως Ἀριστόβουλος, τῆς μητρὸς μετὰ θ'. ἔτος τελευτησάσης, τὸν Ὑρκανὸν ὑπαγωνισάμενον, ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς· ἔπειτα δὲ διαλλάξαντες, ὁ μὲν τὴν βασιλείαν, Ὑρκανὸς δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην λαμβάνει.

ιβ'. Ὅπως κρατήσαντος Ἀριστοβούλου, δείσαντες οἱ Ἀφέροι, καὶ μάλιστα ὁ Ἰδουμαῖος Ἀντίπατρος, ἔπεισεν Ὑρκανὸν φυγεῖν πρὸς Ἀρέταν τῶν Ἀράβων βασιλέα· καὶ ὅπως κατήγαγεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς στρατιᾶς πρὸς τὴν πατρίδα· καὶ ἐκράτησεν, εἰ μὴ Σκαῦρος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς, δῶρα λαβὼν παρὰ Ἀριστοβούλου, τὴν πολιορκίαν ἔλυσεν.

ιγ'. Ὅπως, Ὑρκανοῦ καὶ Ἀντιπάτρου δεηθέντων, Πομπηίῳ ὀργισθεὶς Ἀριστόβουλος, ἐπειπερ ὑπερηφάνει μέχρι παντὸς λόγου ὑπὲρ τῶν δικαίων, ἐπολιόρκησέ τε καὶ ἔλαβεν Ἱεροσόλυμα, καὶ τῷ Ὑρκανῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀποκατέστησεν.

ιδ'. Ὅπως τὸν Ἀριστόβουλον μετὰ τῆς γενεᾶς λαβὼν εἰς Ρώμην ἦγε ὁ Πομπήιος, ἐξ ὧν Ἀλέξανδρος ἀποδιδράσκει ὁ Ἀριστόβουλος ἐκ τῆς ὁδοῦ. καὶ ὅπως Σκαῦρος εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐνέβαλε, καὶ αὖθις ἀπῆρε· καὶ ὅσα ὁ ἀποδρὰς Ἀλέξανδρος ἐδρασέ τε καὶ ἔπαθεν.

ιε'. Ὅπως ἀφελόμενος [a] τὰ προκτηθέντα πάλαι ἐκ τῆς Συρίας τῶν Ἰουδαίων τοῖς τῶν Μακκαβαίων, αὐτῶν τε καὶ τῆς ἄλλης Συρίας Σκαῦρον ἐπίτροπον κατέστησεν· ἔνθα καὶ περὶ τῆς τοῦ βαλσάμου φύσιν ἐργασίας, καὶ περὶ ὧν ὁ Πομπήιος εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ὅστι ἀμφοτέρωθεν ἀπώλοντο.

ις'. Ὅπως Γαβίνιος, Σκαύρῳ πεμφθεὶς διάδοχος, κατηγωνισμένος [b] Ἀλέξανδρον, καὶ συγγνώμην δοὺς αἰτησαμένῳ, πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος εἰς πέντε συνόδους διέλεν.

ιζ'. Ὅπως καὶ Ἀριστόβουλος ἀποδρὰς ἐκ Ρώμης, καὶ πολεμήσας Γαβίνιον, πέλος ἡττᾶτο, καὶ ἐν Ρώμῃ δεσμὸς πάλιν ἄγεται.

ιη'. Ὅπως ὁρμήσας κατὰ Πάρθων Γαβίνιος, ἐμποδίζεται ὑπὸ Πτολεμαίου· καὶ ὡς πάλιν τοὺς Ἰουδαίους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀναστατωθέντας ἐπελθὼν κατεστήσατο.

ιθ'. Ὅπως Κράσσος, ἐλθὼν αὐτῷ διάδοχος, ὑπὸ Πάρθων κτείνεται· καὶ ὅσα Κάσσιος [c] μετ' αὐτοῦ φυγὼν διεπράξατο.

κ'. Περὶ Ἀντιπάτρου καὶ τῆς αὐτοῦ γενεᾶς.

κα'. Ὅπως Καῖσαρ ἀνεὶς τῶν δεσμῶν Ἀριστόβουλον εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπεμψε· κἀκεῖνος ἀπελθὼν ἐκεῖσε, οἷα αὐτός τε καὶ παῖδες ἔπαθον ὑπὸ Πομπηίου πεπονθασιν.

κβ'. Ὅπως Ἀντίπατρος διὰ θεραπείαν Καίσαρος συμμαχήσας Μιθριδάτῃ Πηλούσιον πολιορκοῦντι, καὶ γενναῖος κατὰ τὴν μάχην φανεὶς, πολιτείαν τε τὴν Ρωμαίων καὶ ἀτελείαν παρ' αὐτοῦ τετίμηται· καὶ ὡς κατηγορηθεὶς παρ' Ἀντιγόνου τοῦ Ἀριστοβούλου παιδὸς διὰ Καίσαρος, κρατεῖ τῆς δικαιολογίας, καὶ Ὑρκανῷ βεβαιοῖ τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ αὐτὸς διὰ τέλους τῆς ὅλης Ἰουδαίας γίνεται.

a Sic in *Cod. Gall.* κατακτηθέντα πάλαι ἐκ τῆς Συρίας Ἰουδαίοις *Vat.* Videsis *Antiquitatum* lib. XIV. p. 615. b Ἀλεξάνδρῳ *Gall.* c Μετὰ τοῦ Φ. *Vat.* mallem, εἰς Συρίαν φυγὼν διεπράξατο.

κγ'. Ὅπως

κγ'. Οπως Αντίπατρος τὰ τῶ καπεσραμμένα ὑπὸ Πομπηίε πρότερον ἐτειχίσατο, καὶ τὰς ἐν τῇ χώρᾳ θορύβους κατέσελε· καὶ τῶ μὲν ἡγῶν τὸν μὲν Φασάηλον Ιεροσολύμων καὶ τῶν περιξ στρατηγὸν, τὸν δὲ Ηρώδην τῆς Γαλιλαίας κατεστήσατο.

κδ'. [a] Οπως Υρκανὸς ὑπό τε Βασκάνων ἐρεθιζόμενος, καὶ αὐτῆς ἐν τοῖς κατορθώμασι Βασκάνων τὸν Ηρώδην εἰς κρίσιν ἐκάλεσε, καὶ αὖθις ἀπέλυσε· καὶ ὡς Ηρώδης ὑπὲρ τούτου μνησικακῶν ἐπεστράτευε τῷ Υρκανῷ, καὶ αὖθις ἀνίησι φοβηθεὶς ὑπό τε τὸν πατρὸς καὶ τὸν ἀδελφὸν Φασάηλον.

κε'. Περὶ τῆς γενομένης ἐμφυλίου πολέμου Ρωμαίοις πρὸς Απάμειαν.

κς'. Οπως Βροῦτος καὶ Κάσσιος ἐδολοφόνησαν Καίσαρα, καὶ οἷα Κάσσιος ἐν Ιουδαίᾳ ἔπραξε· καὶ ὡς, ὑποχόμενος μεγάλα Αντιπάτρῳ εἰ κρατήσειεν, αὐτὸν αὐτῷ διὰ ταῦτα δὴ καὶ ἀπολέσθαι ὑπὸ Μαλίχου φαρμάκοις ἐγένετο.

κζ'. Οπως Ηρώδης ἐτιμωρήσατο Μάλιχον Κασσίου συνεργίαν· ὡς [b] Ελιξ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Μαλίχου ἐπαναστὰς Φασαήλῳ, καὶ ἡττηθεὶς πρότερον παρ' ἐκείνου, ἔπειτα δὲ καὶ παρ' Ηρώδου ἱκέτης ἀφίεται. καὶ ὡς Μαριὼν ὁ τύραννος ἀπηλλάγη Γαλιλαίας ὑπ' Ηρώδου.

κη'. Οπως Ηρώδης μετὰ τὴν πρώτην γυναῖκα, καὶ δευτέραν τὴν Μαριάμνην, τὴν Υρκανοῦ μὲν θυγατρίδα, Αριστοβούλου δὲ θυγατέρα, ἠγάγετο.

κθ'. Οπως μετὰ τὸν Κασσίου ἀναίρεσιν Αντώνιος εἰς Ασίαν ἐλθὼν, κατηγορηθέντας τοὺς περὶ τὸν Ηρώδην οὐ μόνον οὐ παρέλυσε τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ [c] τετράρχας κατέστησεν.

λ'. Οσα ἐπράχθη ὑπὸ Βαρζαφάρνου καὶ Πακώρου τῶν Πάρθων, βουλομένων καταγαγεῖν τὸν [d] Αντίγονον ἐπὶ τὴν βασιλείαν· καὶ ὅπως ὅ,τε Φασάηλος ἀπώλετο, καὶ Ηρώδης ὑπεξελθὼν ἐξέφυγεν, ὁ δὲ Υρκανὸς τὰ ὦτα λωβηθεὶς εἰς Παρθυηνὴν ἀπηνέχθη, καὶ Αντίγονος τὴν βασιλείαν κατέσχεν.

λα'. Οπως Ηρώδης ἀπελθὼν πρὸς τὸν Αράβων βασιλέα, λαβεῖν χρήματα πρὸς τὸ λυτρώσασθαι τὸν ἀδελφὸν, ἀποτυχὼν δὲ τῆς ἐλπίδος, δι' Αλεξανδρείας εἰς Ρώμην παραγίνεται, καὶ Αντωνίῳ καὶ Καίσαρι τὰς συμφορὰς ἀποδυρόμενος, καὶ διηγησάμενος πῶς Αντίγονος διὰ Πάρθων τῆς βασιλείας ἐγκρατὴς γέγονε, βασιλεὺς αὐτὸς παρ' αὐτῶν τῆς συγκλήτου συμψηφισαμένης ἀποδείκνυται.

λβ'. Οπως Αντίγονος τοὺς ἐν Μασάδᾳ τῷ Ηρώδῃ [e] περισκήπτοντας ἐπολιόρκει.

λγ'. Οπως Ηρώδης ἀπὸ Ρώμης ἐπανελθὼν τὸν πρὸς Αντίγονον διήνεγκε πόλεμον· καὶ ὅπως τοὺς περὶ αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ Πάρθων ἐκπέμψας μάχην, αὐτὸς τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις λῃστὰς ἐκπολεμήσας ἐχειρώσατο.

λδ'. Οπως Ηρώδου ὑπὸ Αντίγονον ὁρμήσαντος εἰς Σαμάρειαν ἐπανίστανται Γαλιλαῖοι, καὶ ὡς ὑποστρέψας πάλιν αὐτοὺς κατεστήσατο· καὶ ὡς μετὰ τῶν Πάρθων ἦλθον λαβὼν συμμάχους παρ' Αντωνίου ὑπὲρ τὸν Αντίγονον, ἐπειδὴ ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Μαχαιρᾶς ὁ κατὰ σύμμαχον πρὸς αὐτὸν διετέθη, πάλιν πρὸς Αντώνιον ὑπέστρεψε, καὶ τὰ Σαμόσατα πολιορκοῦντι [f] συνεξεπόριζεν, ἡνίκα καὶ Ιώσηπος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὄντος συμ-

23. *Quomodo Antipater & mœnia à Pompejo antea eversa instauravit, & tumultus in provincia sedavit; atque è filiis suis Phasaëlum quidem natu maximum Hierosolymis & regioni vicinæ præfecit, Herodem vero Galilææ.*

24. *Quomodo Hyrcanus ab obtrectatoribus Herodis irritatus, atque ipse Herodi ob res præclare gestas invidens, eum in judicium vocavit, ac deinde absolvit: utque Herodes injuriæ memor exercitum ducebat contra Hyrcanum; ac mox eum dimittit, ex consilio patris & Phasaëli fratris.*

25. *De bello civili inter Romanos orto circa Apamiam.*

26. *Qualiter Brutus & Cassius dolo interficiunt Cæsarem, & quænam Cassius in Judæa gessit: utque magna Antipatro promittendo si victoriam obtineret, inde causa erat cur ille à Malicho fuerit veneno peremptus.*

27. *Qualiter Herodes adjutore Cassio ultus est Malichum: & quomodo Felix ut Malichi fratris necem vindicaret, insurrexit in Phasaëlum, & cum ab illo prius vinceretur postea etiam ab Herode supplex dimittitur. utque Marion tyrannus è Galilæa pulsus est ab Herode.*

28. *Quomodo Herodes post primam uxorem alteram duxit, Mariamnen scilicet, Hyrcani quidem neptem ex filia, Aristobuli vero filiam.*

29. *Quomodo post Cassii cædem Antonius, cum in Asiam venisset, Herodem fratremque à Judæis accusatos, non solum non imperio privavit, sed & tetrarchas ambos constituit.*

30. *Quænam gesta erant à Barzapharne & Pacoro Parthis, dum studerent Antigonum in regnum reducere: qualiterque & Phasaëlus interiit & Herodes insidiis petitus effugit, atque Hyrcanus auribus mutilatus in Parthiam abductus est, & Antigonus regnum obtinuit.*

31. *Quomodo Herodes, cum se contulisset ad Arabum regem, ut pecunias ab eo acciperet quibus fratrem redimeret, spe vero de sua excidisset, via Alexandriæ Romam proficiscitur, cumque apud Antonium & Cæsarem calamitates suas deplorasset, narrassetque quo pacto Antigonus Parthorum ope regnum nactus est, ipse rex ab illis ex consensu senatus declaratur.*

32. *Qualiter Antigonus Herodis necessarios Masadæ inclusos obsidet.*

33. *Quomodo Herodes Roma reversus bellum agitavit contra Antigonum; utque suis ad bellum contra Parthos persequendum missis, ipse latrones in speluncis debellatos in potestatem suam redegit.*

34. *Quomodo, Herode contra Antigonum profecto, Galilæi in Samaria seditionem movent, utque reversus motus eorum composuit: qualiterque post Parthos devictos, cum suppetias ab Antonio impetrasset contra Antigonum, duce illorum Machæra se pro socio idoneo minime gerente, reversus est ad Antonium, eique Samosata obsidenti subministrabat, quando & Josephus frater, ejus in absentia,*

[a] Summarium hoc acceptum debemus *Codici Gall.* [b] Ελιξ male pro Ελιξ in *MSS.* ut & mox ὑπὸ forsan pro ὑπὲρ [c] Ita *Gall.* τετράρχω *Vat.* [d] Αντίοχον perperam in *MS. Gall.* unde desumpsimus n. xxx. & n. xxxi. qui desunt in *MS. Vat.* [e] Ita *Gall.* καθήκοντας *Vat.* [f] Συνεξεπόριζον in *MS.*

cum Antigono commiſſus occiditur ipſe, & omnem exercitum amiſit; quique ſuoditi erant iterum rebellarunt.

35. *Quomodo Herodes ab Antonio reverſus, congreſſuſque cum Antigonianis, præter alia oppidula capit Hierichuntem: atque etiam caput amputat Pappo copiarum Antigoni duci, qui Joſephum fratrem ſuum occiderat.*

36. *Qualiter Hieroſolyma oppugnavit, cum tres annos in regno exegiſſet, & quænam Hieroſolymitis poſt urbem captam acciderunt; utque vitam finivit Antigonus.*

37. *Quænam propter Cleopatræ amorem geſſit Antonius.*

38. *Quomodo, bello Actiaco conflato, miſſus eſt Herodes ab Antonio contra Arabas, qui prælio conſerto eos ſuperat profligatque: dein & ſuos ex terræ motibus, qui variis in locis acciderant, perterritos, oratione adhortatur ut animos ſumerent.*

39. *Quomodo Herodes poſt victoriam apud Actium Cæſarem adiit. & quænam ad eum loquutus eſt, viciſſimque ab eo accepit; & quibus muneribus eum honoravit Cæſar.*

40. *De inſtauratione templi, & ædificiis ab Herode conditis; & qualis erat tam animi quam corporis dotibus.*

41. *De malis & infortunis in familiam ejus graſſantibus propter uxorem ejus Mariamnen; quæ omnia ei acciderunt, quoniam Hyrcanum olim captivum factum, Mariamnes avum, interfecerat, fratremque Joſephum: & quomodo Mariamnen occidit.*

42. *Quomodo Herodes, ex Antipatri filii ſui calumniis odio incenſus in Mariamnes filios, Alexandrum ſecum Romam perducit, pœnas ab ipſo exacturus apud Cæſarem; ipſo autem cum abſolutus eſſet aſſumpto, ubi Hieroſolyma pervenit, rerum omnium rationem reddit populo.*

43. *De moribus Antipatri & filiorum Mariamnes.*

44. *De Pherora Herodis fratre, & quo pacto Herodi cum ipſo interceſſerunt inimicitiæ.*

45. *De eunuchis Herodis; & quomodo illi in cauſa erant cur Alexander in periculum fuerit adductus.*

46. *Quomodo Archelaus ſocer Alexandri, cum è Cappadocia veniſſet, juvenes patri reconciliavit.*

47. *De maligno Euryclis Laconis ingenio; qualiterque Herodem iterum exacerbavit in filios.*

48. *Quomodo pater, Salomes calumniis irritatus, Alexandrum & Ariſtobulum in vincula conjicit, & de illis querelas ad Cæſarem mittit; acceptaque ab eo poteſtate filios interficit.*

49. *Qualiter omnium odio flagravit Antipater: & quomodo rex occiſorum liberos conſanguineis ſuis deſpondit.*

50. *Qualiter uxor Pheroræ materque Antipatri, inter ſe diſcordantes, Antipatro ſuiſque exitio erant: & quomodo Antipater, ut ſemet è patris conſpectu ſubduceret, Romam ad Cæſarem cum ſplendido apparatu ſe confert. deque Syllæo Arabe, & Pheroræ obitu.*

51. *Quomodo Pheroræ mors Antipatro cauſa erat interitus.*

λδ'. Οπως ὑπανελθὼν Ηρώδης ἀπὸ Αντωνίου, καὶ συμβαλὼν τοῖς περὶ Αντιγόνου, ἄλλας τε πολίχνας αἱρεῖ καὶ τὴν Ιεριχοῦντα· καρατομεῖ δὲ καὶ Πάππον τὸν στρατηγὸν Αντιγόνου, τὸν φονέα τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ Ιωσήπου.

λε'. Οπως ἐπολιόρκησε τὰ Ιεροσόλυμα, ἤδη τρίτου ἔτους αὐτῷ τῆς βασιλείας ἀνυομένου, καὶ οἷα μετὰ τὴν ἅλωσιν Ιεροσολυμίταις ἀπήντησεν· οἵῳ δὲ τέλει καὶ Αντίγονος ἐχρήσατο.

λς'. Οἷα διὰ τὸν Κλεοπάτρας ἔρωτα Αντώνιος ἔπραττεν.

λζ'. Οπως τοῦ Ακτιακοῦ συσήσαντος πολέμου, ἐπέμφθη Ηρώδης πρὸς Αντώνιον Αραβας πολεμήσαι, καὶ πολεμήσας ἡττᾶται κατὰ κράτος· ἔνθα καὶ δεδοικότας τοὺς ἰδίους διὰ τοὺς συμβάντας [a] ἀλλεπαλλήλους σεισμοὺς δημηγορίᾳ πρὸς θάρσος ἀναχρωτεῖ.

λη'. Οπως μετὰ τὴν περὶ Ακτιον νίκην παρεσκευάζετο Καίσαρι· καὶ οἷα πρὸς αὐτὸν εἶπε, καὶ παρ' αὐτοῦ ἤκουσε, καὶ ὅπως αὐτὸν δωρεαῖς Καῖσαρ ἐτίμησεν.

μ'. Περὶ ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ, καὶ τῶν γενομένων κτισμάτων παρὰ Ηρώδου· καὶ οἵου ἦν τό,τε σῶμα καὶ τὴν ψυχήν.

μα'. Περὶ τῶν κατ' οἶκον δυσχερῶν γενομένων αὐτῷ διὰ Μαριάμνην τὴν γυναῖκα, αἳ συνέβησαν ὅτι τὸ πάλαι αἰχμαλωτισθέντα Υρκανὸν Ηρώδης ἀπέκτεινε, πάππον αὐτῆς ὄντα, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ιώσηπον· καὶ ὅπως καὶ αὐτὴν ἀπέκτεινεν.

μβ'. Οπως ὁ υἱὸς Αντίπατρος τοῦ πατρὸς κατὰ τῶν παίδων Μαριάμνης διαβολῶν πληθεὶς ἔλκει μετ' αὐτοῦ μὲν Αλέξανδρον εἰς Ρώμης, δίκας ἀπαιτήσων αὐτὸν εἰς Καίσαρα, ἀπολυθέντα δὲ ἀναλαβών, καὶ εἰς Ιεροσόλυμα γενόμενος, ἀπολογεῖται ὑπὲρ πάντων πρὸς τὸ πλῆθος.

μγ'. Περὶ τοῦ ἤθους Αντιπάτρου καὶ τῶν Μαριάμνης παίδων.

μδ'. Περὶ Φερώρα τοῦ ἀδελφοῦ Ηρώδου, καὶ ὅπως αὐτῷ διαφορὰ γέγονεν.

με'. Περὶ τῶν εὐνούχων Ηρώδου· καὶ ὡς δι' αὐτῶν οἱ περὶ Αλέξανδρον ἐκινδύνευσαν.

μς'. Ως Αρχέλαος ὁ πενθερὸς Αλεξάνδρου, ἐλθὼν ἐκ Καππαδοκίας, διήλλαξε τοὺς μειρακίσκους πρὸς τὸν πατέρα.

μζ'. Περὶ τῆς κακοηθείας τοῦ Λάκωνος Εὐρυκλέους· καὶ ὡς πάλιν ἐξηγείρωσε τὸν Ηρώδην πρὸς τοὺς υἱούς.

μη'. Οπως Αλέξανδρον καὶ Αριστόβουλον δεσμήσας ὁ πατὴρ τῆς Σαλώμης, Καίσαρι περὶ τούτων μηνύει, καὶ δεξάμενος τὴν ἐξουσίαν παρ' αὐτοῦ κτείνει τοὺς υἱούς.

μθ'. Οπως Αντίπατρος ἐμισήθη πᾶσι πάντων· καὶ ὡς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνηρημένων κατηγγύησε τοῖς ἑαυτοῦ συγγενέσιν ὁ βασιλεύς.

ν'. Ως ἡ Φερώρα γυνὴ καὶ ἡ μήτηρ Αντιπάτρου, διάφοροι γεγονυῖαι Σαλώμης, αἴτιοι κατέστησαν ἀπωλείας Αντιπάτρῳ τε καὶ ἑαυτῶν· καὶ ὅπως Αντίπατρος, ὑπεκκλίνων αὐτὸν ἐκ τοῦ πατρὸς, εἰς Ρώμην πρὸς Καίσαρα λαμπρῶς παρεγένετο. καὶ περὶ Συλλαίου τοῦ Αραβος, καὶ τῆς Φερώρα τελευτῆς.

να'. Οπως ἡ τελευτὴ Φερώρα τῆς Αντιπάτρου ἀπωλείας αἰτία γέγονεν.

[a] Ita in *MS.* Forſan ἀλλεπαλλήλους, aut ἄλλους ἄλλως.

νβ'. Οπως

νϐ'. Οπως ἡ γυνὴ Φερώρα, ἑαυτὴν ἀπὸ τῦ τείχους ῥίψασα, θεῦ προνοίᾳ διεσώθη μετὰ τὸν Αντίπατρον.

νγ'. Περὶ τῆς ἀπὸ Ρώμης ἐπανόδυ τῦ Αντιπάτρυ· καὶ ὅτι διὰ τὸ πᾶσι αὐτὸν μῖσος ἁπλῶς ἀπήγγειλεν.

νδ'. Οπως συνέδριον ὁ βασιλεὺς συναθροίσας κατήγορον Αντιπάτρυ, παρόντος Ουάρυ, Νικόλαον παρεσήσατο· καὶ ὡς Αντίπατρος ἀπελογήσατο.

νε'. Ως καὶ Σαλώμη Αντίπατρον ἐπιβυλεύοντα ἐφωράθη διὰ τῶν τῆς Ακμης τῆς Ιεραπαίνης Ιυλίας κρατηθέντων γραμμάτων.

νς'. Περὶ τῶν Σοφιςῶν Ιύδατ καὶ Ματθίυ, καὶ περὶ τῦ χρυσῦ ἀετῦ.

νζ'. Περὶ τῆς νόσυ τῦ βασιλέως· καὶ ὡς πρὸς τὴν παλύτητα γενόμενος, κελεύει πάντας Ιυδαίων ἐπισήμους ἀπὸ πάσης Ιυδαίας συναγαγὼν, ἀναιρεθῆναι τύτυς μετὰ τελευτὴν αὐτῦ παραγγείλας.

νη'. Οπως ἀνεῖλεν Αντίπατρον τὸν υἱὸν, καὶ ἐπιβιὺς ἡμέρας πέντε τελευτᾷ.

52. *Qualiter uxor Pheroræ, semet è tecto præcipitans, providentia Dei, pœnas ab Antipatro repetentis, servata est.*

53. *De Antipatri à Roma reversione: quodque nemo ei, utpote ab omnibus odio habito, quæ acciderant in Judæa nunciarit.*

54. *Quomodo rex, concilio convocato, Nicolaum Antipatri accusatorem Varo præsente exhibuit: utque semet defendit Antipater.*

55. *Qualiter & Salome insidias intendens Antipater deprehensus est literis Acmes Juliæ ancillæ forte interceptis.*

56. *De Sophistis Juda & Matthia, & aquila aurea.*

57. *De regis morbo; utque moriturus multos è Judæis nobilioribus ex omni Judæa congregatos, interfici præcepit, postquam animam efflasset.*

58. *Qualiter Antipatrum filium occidit; & quinto post die ipse moritur.*

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ

[a]ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,

Η

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,

ΛΟΓΟΣ Α'.

FLAVII JOSEPHI

DE BELLO JUDAICO,

SIVE

JUDAICÆ HISTORIÆ DE [*]EXCIDIO,

LIBER I.

---

[b]ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΕΠΕΙΔΗ [c] Ιουδαίων πρὸς Ρωμαίυς πόλεμον συχνὰ μέγιςον, οὐ μόνον τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ὅσοι δὲ καὶ ἐπ' ἀκοῆ παρειλήφαμεν, ἢ πόλεων πρὸς πόλεις ἢ ἐθνῶν ἔθνεσι συῤῥαγέντων, ὧν μὲν ἀτυχήσασι τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἀκοῆ συλλέγοντες εἰκῆ καὶ ἀσύμφωνα διηγήματα, σοφισταῖς ἀναγράφουσι, ὧν παραγενόμενοι

PROOEMIUM.

QUONIAM bellum quod cum Romanis gessere Judæi, idque maximum omnium, non modo quæ nostra ætas vidit, sed & *omnium* fere quæ auditione accepimus, cum aut civitates cum civitatibus aut gentes cum gentibus conflixerint, quidam, qui rebus non intererant, verum narrationes futiles interque se dissidentes ex rumoribus colligunt, sophistarum more scribendum

Bellum Judaïcum omnium maximum.

Historia ejus mala fide à nonnullis conscripta.

a Ita & ipse Josephus, p. 902, 906, & 944. Meminit βίβλυ ἐνδήμυ πρὸς Ιυδαίυς πολέμυ, p. 563. alibique βίβλυ δευτέρας τῶν Ιυδαϊκῆς πραγματείας. *Eusebius* etiam *Hist.* 11.6. laudat τὸν β'. τῆς Ιυδαϊκῆς πολέμυ. idemque *Hist.* 1.5. memorat τὸν β'. τῆς ἱςορίας τῆς Ιυδαϊκῆς πολέμυ. *Photius* in cod. 48. non hujusce operis titulum sed argumentum exprimit: & *Porphyrius* in l. 4. §. 11. *de Abst.* hosce libros Ιυδαϊκῆς ἱςορίας, eosdemque *Eusebius* & ἱςορῶν sæpe vocat. Accedit quod in libris omnibus *Versionis Rufinianæ* (& *Editis* & *MSS*) inscribatur *de Bello Judaico*. Verum in *Græcis Flavii*, tam *manu exaratis* quam *excusis*, Ιυδαϊκῆς ἱςορίας πρὸς ἀλόγους Ιυδαίους, ἢ δ' μεγάλης πόλεως λόγος α'. Δημόκλητος ἡ Φρύνου Ελλοιχῆ. prout in *Cod. Bodlejano*, quod hæc eadem *Josephus* lingua etiam patria scripserit. Quibus perpensis, nos, dedita opera, utrumque titulum expressimus. b Ita *Bod.* ista vox deest *cæteris*. c Τῶν *Bod.* * *Al.* CAPTIVITATE. a Quas

ſcribendum ſuſcipiunt, alii vero qui præſentes aderant, aut ſtudio aſſentandi Romanis aut odio Judæorum, rerum veritatem ementiuntur, ſcriptiſque illorum partim accuſationes partim laudationes reperiuntur, nuſquam vero exacta hiſtoriæ fides: idcirco ego propoſui, quæ mediterraneis Barbaris jam ante miſeram patria lingua conſcripta, *nunc* Græce verſa in gratiam illorum qui ſub Romano degunt imperio, eadem narrare; ego *inquam* Joſephus Matthiæ filius, Hebræus genere, ex Hieroſolymis, ſacerdos, qui & ipſe cum Romanis initio præliis dimicavi, & rebus deinceps geſtis neceſſitate adactus interfui.

Joſephus quæ patria lingua ſcripſerat Latine vertit.

Qualis erat Judæorum Romanorumque ſtatus, cum cœpiſſet bellum.

2. Cum enim obortum eſſet, quemadmodum dixi, bellum hoc graviſſimum, Romani quidem ex domeſticis laborabant; Judæique, quotquot res novas tunc moliebantur, cum tempora eſſent turbulenta, ſeditionem moverunt, viribus pariter ac opibus florentes, adeo ut, propter tumultuum magnitudinem, hi quidem partium orientis poſſidendarum ſpe tenerentur, illos vero earundem amittendarum metus invaderet: quoniam Judæi quidem univerſos, qui trans Euphratem eſſent, gentiles noſtros ſecum arma capturos eſſe crediderant, Romani vero à Gallis finitimis ſubinde agitarentur, nec Celtæ quieſcerent; ſed plena eſſent omnia perturbationum mortuo Nerone, & multi quidem opportunitate arrepta imperium affectarent, militeſque lucri cupidine rebus novis ſtuderent. Itaque indignum eſſe duxi, ut tantarum rerum veritas ſineretur in inconſtantia verſari; & Parthi quidem & Babylonii, Arabumque remotiſſimi, & populares noſtri ultra Euphratem, itemque Adiabeni, mea diligentia ſatis accurate cognoſcerent, quibus ab initiis profectum, quantiſque cum cladibus geſtum fuerit bellum, & quo tandem modo deſierit: Græci vero, & Romanorum quotquot militiam ſequuti non eſſent, iſta neſcirent, legentes quæ ab aliis aut adulandi gratia aut mentiendi libidine conficta ſunt.

Cauſæ cur Joſephus hiſtoriæ de Bello verſionem adornarit.

Aliorum hiſtoricorum vitia reprehendit Joſephus.

3. Atqui hujuſmodi ſcripta hiſtorias non verentur inſcribere, in quibus, præterquam quod nihil ſani afferant, etiam de propoſito ſuo mihi videntur excidere. Nam illis quidem in animo eſt Romanos amplificare, reſque Judæorum extenuant & deprimunt: verum haud ſecum reputant, quî fieri poteſt, ut pro magnis habeantur, qui puſillos ſuperaverint. Accedit quòd neque belli diuturnitatem reſpiciant; neque multitudinem militum Romanorum qui eo delaſſati erant; neque imperatorum magnitudinem, quorum profecto gloria minuitur, ſi, cum multum ſudoris apud Hieroſolyma pertuliſſent, rebus ab eis præclare geſtis aliquid derogetur.

Joſephi in ſcribendo propoſitum.

4. Neque tamen ego is ſum, qui cum iis qui res Romanorum extollunt viciſſim contendens, quæ à popularibus meis geſta erant in majus au-

δὲ, ἡ κολακείᾳ τῇ πρὸς Ρωμαίους, ἢ μίσει τῷ πρὸς Ιουδαίους, καταψεύδονται τῶν πραγμάτων, ἐλέγχει δὲ αὐτοῖς ὅπου μὲν κατηγορίαν, ὅπου δὲ ἐγκώμιον τὰ συγγράμματα, τὸ δὲ ἀκριβὲς τῆς ἱστορίας ὑδαμοῦ· προὐθέμην ἐγὼ τοῖς κατὰ τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν, Ἑλλάδι γλώσσῃ μεταβαλὼν, ἃ [a] τοῖς ἄνω βαρβάροις τῇ πατρίῳ συντάξας ἀνέπεμψα πρότερον, ἀφηγήσασθαι, Ἰώσηπος Ματθίου παῖς, γένει Ἑβραῖος, ἐξ Ἱεροσολύμων, ἱερεύς, αὐτός τε [b] Ρωμαίοις πολεμήσας τὰ πρῶτα, καὶ τοῖς ὕστερον ἀθροισθεῖσιν ἐξ ἀνάγκης.

β'. Γενομένου γάρ, ὡς ἔφην, μεγίστου τοῦδε τοῦ κινήματος, οἱ Ρωμαίοις μὲν οἰκεῖα τὰ οἰκεῖα, Ιουδαίων τε τὸ νεωτερίζον τότε τεταραγμένοις ἐπανέστη τοῖς καιροῖς, ἀκμάζον κατά τε χεῖρα καὶ χρήμασιν, ὡς δ' ὑφορωμένων ὁρμῶν, τοῖς μὲν [c] τὸ ἐλπίδι κτήσεως, τοῖς δ' [d] τὸ ἀφαιρέσεως δέει γίνεσθαι τὰ πρὸς τὴν ἀνατολήν· ἐπειδὴ Ιουδαῖοι μὲν ἅπαν τὸ ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμόφυλον ἡμῖν συνεπαρθήσεσθαι σφίσιν ἤλπισαν, Ρωμαίους δὲ οἵ τε γείτονες Γαλάται παρεκίνουν, καὶ τὸ Κελτικὸν οὐκ ἠρέμει, μετὰ δὲ λύσ πάντα θορύβων μετὰ Νέρωνα, καὶ πολλοὺς μὲν βασιλείαν ὁ καιρὸς ἀνέπειθε, τὰ στρατιωτικὰ δὲ ἤρα μεταβολῆς ἐλπίδι λημμάτων. ἅπερ [e] οὖν ἡγησάμην προϊδεῖν πλαζομένην ὑπὸ τηλικούτοις πράγμασι τὴν ἀλήθειαν, καὶ Πάρθους μὲν, καὶ Βαβυλωνίους, Ἀράβων τε τοὺς πορρωτάτω, καὶ τὸ [f] ἐπέρ Εὐφράτην ὁμόφυλον ἡμῖν, Ἀδιαβηνούς τε γνῶναι ἀφ' ἧς ἐμὶς ὑπομελείας ἀκριβῶς, ὅθεν τε ἤρξατο, καὶ δι' ὅσων ἐχώρησε πραγῶν ὁ πόλεμος, καὶ ὅπως κατέστρεψεν, ἀγνοεῖν δὲ Ἕλληνας ταῦτα καὶ Ρωμαίων τοὺς μὴ [g] ὑπερτρυφήσαντας, ἐντυγχάνοντας ἢ κολακείαις, ἢ πλάσμασι.

γ'. Καίτοιγε ἱστορίας αὐτὰς ὑπογράφειν τολμῶσιν· οἳ ἀφ' ὧν, πρὸς τῷ μηδὲν ὑγιὲς δηλοῦν, καὶ τοῦ σκοποῦ δοκοῦσιν ἐμοίγε ἁμαρτάνειν. βούλονται γὰρ μεγάλους μὲν τοὺς Ρωμαίους ἀποδεικνύειν, καταβάλλουσι δὲ ἀεὶ τὰ Ιουδαίων, καὶ ταπεινοῦσιν· οὐχ ὁρῶσι δὲ πῶς ἂν εἶναι μεγάλοι δοκοῖεν, εἰ μικροὺς νενικηκότες. καὶ ὅτε τὸ μῆκος ἀφῃροῦντο τοῦ πολέμου, ὅτε τὸ πλῆθος τῆς καμούσης Ρωμαίων στρατιᾶς, ὅτε τὸ μέγεθος τῶν στρατηγῶν, οἳ πολλὰ [h] ὤφλον τοῖς Ιεροσολύμοις ἰσφώσαντες, [i] οἷμαι, ταπεινουμένου τὸ καταρρώματος αὐτοῖς, ἀδοξοῦσιν.

δ'. Οὐ μὴν ἐγὼ τοῖς ἐπαίρουσι τὰ Ρωμαίων ἀντιφιλοτιμήσων, αὔξειν τὰ τῶν ὁμοφύλων διέγνων· ἀλλὰ

a Quas gentes intelligat Joſephus ipſe paulo inferius exponit: nempe Parthos, Babylonios, Arabum remotiſſimos, Judæos tranſeuphratenſes &c. h. e. ut verbo abſolvam, ſuperioris continentis incolas. Quippe Perſarum ſive Parthorum rex ὁ ἄνω βασιλεὺς *Philoſtrato aliiſque* dicitur. *Androſthenes* apud *Athenæum* l. 3. πολῖται φησὶ Πέρσαι τε (inquit) οἱ τὴν ἄνω τόπον. & *Joſ.* l. 1. contra *Ap.* οὐκ ἐν ἄνω τόποις εἰς τὴν θαλαττίαν ἐκπεπατῆσθαι. *Polybius* apud *Joſephum* in *Ant.* XII. 3. Σκόπως ὁρμήσας εἰς τὰς ἄνω τοπας, ubi recte Interpres *ad mediterranea verſo impetu.* Eodem ſenſu accipitur ἡ ἄνω χώρα *Ant.* XII. 13. αἱ ἐπάνω χῶραι 1 *Macc.* VI. 1. τὰ ἀνατολικὰ μέρη *Act.* XIX. 1. & ſexcenta alia adeo ubique obvia, ut mireris id neſcire tam multos. Pariter Aſſyrii & Babylonii ſunt τὴν ἄνω Συρίαν ſive mediterraneam incolentes; ὑπ' Ἀράβων τε τοξοτῶν, qui longiſſime abſunt à mari. Idem puto voluiſſe *Ruſinum* qui *retro barbaris* dixit; quam Latine non inquiro. *Aldrichius.* b Ρωμαίοις *Big. Bod.* & *Vat.* c Deeſt τὸ *Bod.* d Ἀναφαιρέσεως δέει *Bod.* e Deeſt οὖν *Bod.* f Δι' ἄνω *Big.* & *Voſſ.* g Καταφρονησαντας *Bod.* h Ita *MSS.* ὤφελ perperam in *Baſ.* & *Gen.* i Ellipſis eſt particulæ ὡς.

a Δι'

ἀλλὰ τὰ μὲν ἔργα [a]μετ' ἀκριβείας ἑκατέρων διέξειμι, τοὺς δ' ὑπὲ τοῖς πράγμασι λόγους ἀναπλήσω τῇ διαθέσει, καὶ τοῖς ἐμαυτοῦ πάθεσι δοὺς ἐπολοφύρεσθαι τὰς τῆς πατρίδος συμφοράς. ὅτι γὰρ αὐτῶν ζάσις οἰκεία κατεῖλε, καὶ τὰς Ρωμαίων χεῖρας ἀκούσας, καὶ τὸ πῦρ ὑπὲ τὸν ἅγιον ναὸν ἔλκυσαν οἱ Ἰουδαίων τύραννοι, μάρτυς αὐτὸς ὁ πορθήσας Τίτος Καῖσαρ· ὁ δὲ παντὶ τῷ πολέμῳ, ὃν μὲν δῆμον ἐλεήσας ὑπὸ ζασιαστῶν φρουρούμενον, πολλάκις δὲ ἐκὼν τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ὑπερτιθέμενος, καὶ δοὺς τῇ πολιορκίᾳ χρόνον, εἰς μετάνοιαν τῶν αἰτίων. εἰ δέ τις ὅσα πρὸς τοὺς τυράννους ἢ τὸ λῃστρικὸν αὐτῶν κατηγορικῶς λέγομεν, ἢ τοῖς ἀτυχήμασι τῆς πατρίδος ὀδυρόμενος, συκοφαντοίη, διδότω μοὶ τὸν τῆς ἱστορίας νόμον συγγνώμην τῷ πάθει. πόλιν γὰρ δὴ τῶν ὑπὸ [b]Ρωμαίοις πασῶν τὴν ἡμετέραν ὑπὲρ πλεῖόν τι εὐδαιμονίας συμβῆναι προελθεῖν, καὶ πρὸς ἔσχατον συμφορῶν αὖθις καταπεσεῖν. τὰ γὰρ [c]πάντων ἀπ' αἰῶνος ἀτυχήματα, πρὸς τὰ Ἰουδαίων, ἥττονα δόξει μοι κατὰ σύγκρισιν· καὶ τούτων αἴτιος, οὐδεὶς ἀλλόφυλος. ὥς τε ἀμήχανον λῦσαι, ὀδυρμοῦ ὑπερβατέον. εἰ δέ τις οἴκτου σκληρότερος εἴη δικαστής, τὰ μὲν πράγματα τῇ ἱστορίᾳ προσκεπέσθω, τοὺς δ' ὀλοφύρσεις τῷ γράφοντι.

ε'. Καίτοιγε ὑπεμνήσαμεν ἂν αὐτὸς δικαίως τοῖς Ἑλλήνων λογίοις, οἳ πηλικούτων κατ' αὐτοὺς πραγμάτων γεγενημένων, ἃ κατὰ σύγκρισιν ἐλαχίστους ὑπολείπει τοὺς πάλαι πολέμους, τούτων μὲν οὐδεὶς κεῖται τοῖς φιλοπονωτέροις ἐπιρεάζοντες, ὧν εἰ καὶ τῷ λόγῳ πλεονεκτοῦσι, λείπουσι τῇ προαιρέσει. αὐτοὶ δὲ τὰ Ἀσσυρίων ἢ τὰ Μήδων συγγράφουσιν, ὥσπερ ἦτον καλῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀπηγγελμένα· καί τοι [d]τοσούτῳ τῶν ἐκείνων ἡττόνων δυνάμεως ὁ τῷ γράφειν, ὅσῳ καὶ τῶν γνώμης. τὰ γὰρ καθ' αὑτοὺς ἐσπούδαζον ἕκαστοι γράφειν, ὅπως μὴ τὸ παθεῖν τοῖς πράγμασιν ἐποίει τινὰ [e]ἐπαγγελίαν σφαλῆ, καὶ ὃ ψεύδεσθαι παρ' εἰδόσιν αἰσχρὸν ἦν. τόγε μὴν μνήμην τὰ [f]μὴ προϊσταμένοις διδόναι, μὴ τὰ καὶ τὸ ἴδιον χρέος τοῖς [g]μεθ' ἑαυτὸν σωιζόμενον, ἐπαίνου μὴ μαρτυρίας ἄξιον. φιλόπονος δέ, μὴ ὁ μεταποιῶν οἰκονομίαν μὴ τάξιν ἀλλοτρίαν, ἀλλ' ὁ μήτ' ἀφαιρῶν λέγειν καὶ τὸ σῶμα τῆς ἱστορίας κατασκευάζων ἴδιον. καὶ γὰρ ἐμὲ ἀναλώμασι καὶ πόνοις μεγίστοις, ἀλλόφυλος ὢν, Ἑλλησί τε καὶ [h]Βαρβάροις τὴν μνήμην τῶν κατορθωμάτων ἀναπλῆσαι. τοῖς δὲ γηγενέσι, πρὸς μὲν τὰ λήμματα μὴ τὰς δίκας, κέχρηται εὐθέως τὸ στόμα μὴ ἡ γλῶσσα λέλυται· πρὸς δὲ τὴν ἱστορίαν ἔνθα χρὴ τάληθῆ λέγειν, καὶ μήτε πολλῷ [i]πόνῳ τὰ πράγματα συλλέγειν, πεφίμωνται, πρέπτες τοῖς ἀσθενεστέροις μὴ μὴ γνώσκωσι τὰς πράξεις τῶν ἡγεμόνων γράφειν. τιμάσθω δὴ παρ' ἡμῖν τὸ τῆς ἱστορίας ἀληθὲς, ἐπεὶ παρ' Ἕλλησιν ἀμελεῖται.

gere decreverim: ſed facta quidem utriuſque populi accurate perſequor, in iis vero enarrandis animi affectioni aliquid tribuo, dum dolori meo in deflendis patriæ calamitatibus nonnihil indulgeo. Nam quod eam domeſticæ diſſenſiones everterint, & in templum ſacroſanctum invitas Romanorum manus atq; ignem traxerint Judæorum tyranni, teſtis eſt ille à quo facta eſt vaſtatio, Titus Cæſar: qui per omne bellum populum quidem miſeratus eſt, quod à ſeditioſis cuſtodiretur; ſæpe autem conſulto differri paſſus eſt urbis excidium, moraſque obſidioni interpoſuit, ut *belli* auctores reſipiſcerent. Quod ſi quis nos calumnietur ob ea quæ in tyrannos eorumque latrocinium accuſatorie dicimus, vel patriæ miſeriis ingemiſcentes, *juſto* dolori, etiamſi hiſtoriæ legem tranſgrediatur, veniam concedat. Nam ex omnibus civitatibus, quæ Romanorum jugum ſubierunt, noſtræ ſane contigit ad ſummum felicitatis perveniſſe, ac deinde in extremam calamitatem incidiſſe. Namque omnium ab omnis ævi memoria res adverſæ, ſi cum iis conferantur quæ Judæis acciderunt, longe ab illis ſuperari mihi videntur: atque nemo ex alienigenis eorum auctor exſtitit. quo magis difficile erat ut à queſtibus & lamentis temperarem. Si quis autem durior, quam ut miſericordia flectatur, judex adſit, res quidem hiſtoriæ velim aſſignet, lamentationes vero ſcriptori tribuat.

Quenam res Judæis exitio fuerint.

Judaïcarum calamitatum magnitudo.

5. Veruntamen & ego Græcorum diſertos jure meritoque increpaverim, qui tantis ſua ætate actis, quæ, ſi contentio & comparatio fiat, bella olim geſta exigua admodum reddunt, in illa quidem judices ſedent aliorum ſtudiis detrahentes, à quibus, licet eos facundia ſuperent, propoſito tamen vincuntur. Iſti vero Aſſyriorum Medorumve res ſcribendas ſuſcipiunt, quaſi minus recte ab antiquis ſcriptoribus relatæ fuerint: quanquam tantum illis cedunt ſcribendi facultate, quantum conſilio & voluntate. Erat enim *olim* unicuique ſtudium, quæ ſua memoria facta erant literis conſignare, cum & rebus interfuiſſe fecerit ut dilucida eſſet narratio, & mentiri apud ſcientes dedecori verteretur. Enimvero quæ non ante memorata erant memoriæ tradere, ſuique temporis res commendare poſteris laudis teſtimonio dignum eſt. Atqui huic negotio cum ſtudio & cura non incumbit, qui alterius ordinem & diſpoſitionem immutat: ſed qui nova dicendo integram de ſuo componit hiſtoriam. At ego quidem, quippe alienigena, nulli ſumptui aut labori peperci, ut Græcis ſimul & Barbaris bellicorum facinorum memoriam commendarem. Iſtis autem qui indigenæ ſunt, ad quæſtum quidem & lites, aperta protinus ſunt ora & ſolutæ linguæ; ad hiſtoriam vero, in qua verum dicendum eſt, multoque cum labore res colligendæ, os illis occluſum eſt, conceſſa imbecillioribus rerumque ignaris licentia ſcribendi res à principibus geſtas. Colatur itaque à nobis hiſtoriæ veritas, quandoquidem à Græcis negligitur.

Græci hiſtorici res Judæorum ſuæ ætatis ſilentio præterierunt.

Joſephi in ſcribendo cura & diligentia.

6. Ju-

a Δι' ἀκριβείας Bod. b Ρωμαίων Bod. c Πάντα Bod. d Τοσοῦτον Big. Bod. & Voſſ. mox ὅσον ſolus Bod. e Ἀπαγγελίαν Gall. f Addidi hoc loco μὴ fretus auctoritate Vet. Interpr. & Cod. Bodl. qui inter lineas eadem, ut videtur, manu, illud μὴ habet. g Ita è Cod. Bodl. edidit cl. Aldrichius. antea erat μετ' αὐτὸν. Verum μεθ' ἑαυτὸν habet Cod. Gall. h Ρωμαίοις Bod. Lipſ. Vat. & Vet. Interpr. Græcis ut & ſacris literis Barbari omnes linguæ Græcæ ignari. i Χρόνῳ Big. & Voſſ.

Quaſnam res ſcripſerit Joſephus, & unde ſcribendi initium ſumpſerit.

6. Judæorum quidem res ab origine repetere, & qui fuerint, & quo pacto ab Ægyptiis diſceſſerint, quaſque regiones errando peragraverint, & quot loca occupaverint, & quemadmodum inde migraverint *dicere*, haud tempus idoneum eſſe, & præterea ſupervacaneum exiſtimavi: quoniam & multi ante me Judæi res majorum ſuorum ſatis accurate conſcripſerunt, & nonnulli è Græcis, eaſdem res patria lingua proſequentes, non multum à veritate aberrarunt. Ubi autem & iſti ſcriptores & prophetæ noſtri deſierunt, inde hiſtoriæ initium ſumam. Et iſta quidem quæ ad bellum attinent meo tempore geſtum uberius fuſiuſque & qua potero diligentia referam; quæ vero ætate mea ſunt antiquiora ſummatim breviterque percurram.

Summa eorum, quæ in libris de Bello complexus eſt.

7. Quomodo Antiochus, qui Epiphanes vocitatus eſt, cum Hieroſolyma expugnaſſet & per triennium & ſex menſes ea tenuiſſet, ab Aſamonæi filiis è regione ejicitur. Deinde ut eorum poſteri, orta inter eos de regno diſſenſione, Romanos & Pompejum ad res *diſceptandas* attraxerunt: utque Herodes Antipatri filius, Soſio in auxilium adducto, eorum principatui finem impoſuit. Tum, quemadmodum populus, mortuo Herode, ſeditionem concitarunt, Auguſto quidem Romanis imperante, Quintilio autem Varo *Judæorum* regioni præſidente: & quomodo bellum anno duodecimo imperii Neronis erupit, quæque ſub Ceſtio præſide acciderunt: & quot in *loca* Judæi ſub primos *belli* motus armis invaſerunt.

8. Item quomodo urbes finitimas communierunt; & ut Nero, poſt clades Ceſtii ductu acceptas, ſummæ rerum metuens, Veſpaſianum bello præfecit. utque ille cum filio natu maximo Judæorum in regionem ingreſſus eſt; & quantum ille Romanorum exercitum duxit, & auxiliarium quotquot per Galilæam omnem cæſi erant. atque ut urbium illorum alios quidem vi penituſque expugnavit, alias vero ad deditionem adegit. Ac ubi eò venero, quænam ſit Romanorum in acie ordinum conſervatio, & legionum diſciplina; & quanta ſit utriuſque Galilææ amplitudo, & quod ſoli ingenium, & quinam Judææ fines limiteſque; inſuper quæ regionis propria ſint, & qui lacus fonteſque in ea; quæque per ſingulas urbes captis acciderint, ſumma cum fide, ex iis quæ ipſe vidi aut pertuli, enarrabo: neque quidquam de meis calamitatibus reticebo, ut qui ad ſingula ſcientes dicturus ſim.

9. Deinde, ut, cum jam res Judæorum labefactarentur, Nero quidem diem ſupremum obit, Veſpaſianus autem, maturato in Hieroſolyma itinere, imperii gratia retrahitur; quæque ei ſigna de eo *capeſſendo* data erant, & quæ Romæ factæ mutationes; utque is invitus à militibus imperator declaratus erat. Et quomodo, eo in Ægyptum ad res univerſas

ς'. Αρχαιολογεῖν μὲν δὴ τὰ Ιουδαίων, τίνες τε ὄντες, καὶ ὅπως ἀπανέστησαν Αἰγυπτίων, χώρας τε ὅσας ἐπῆλθον ἀλώμενοι, καὶ πόσα ἔξης κατέλαβον, καὶ πῶς μετανέστησαν, νῦν ἄχαιρον φαίνεται, καὶ ἄλλως περιττὸν· ἐπειδὴ καὶ Ιουδαίων πολλοὶ πρὸ ἐμοῦ τὰ τῶν προγόνων συνετάξαντο μετὰ ἀκριβείας, καί τινες Ελλήνων, ἐκείνα τῇ πατρίᾳ φωνῇ μεταβάλλοντες, οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον. ὅπου δὲ οἵ τε τότων συγγραφεῖς ἐπαίσαντο, καὶ οἱ ἡμέτεροι προφῆται, ἐκεῖθεν τὴν ἀρχὴν ποιήσομαι τῆς συντάξεως. τούτων δὲ τὰ μὲν καθ' ἑαυτὸν πολέμου διεξοδικώτερον, καὶ μετ' ὅσης ἂν ἐξεργασίας δύναμαι, δίειμι· τὰ δὲ προγενέστερα τῆς ἐμῆς ἡλικίας ὑποδραμοῦμαι συντόμως.

ζ. Ως Αντίοχος, ὁ κληθεὶς Επιφανὴς, ἑλὼν καὶ κρατήσας Ιεροσόλυμα, καὶ καταχὼν ἔτεσι τρισὶ καὶ μησὶν ἕξ, ὑπὸ τῶν Ασαμωναίου παίδων ἐκβάλλεται τῆς χώρας. ἔπειθ' οἱ τούτων ἔγγονοι, περὶ τῆς βασιλείας διαφερόμενοι, εἵλκυσαν εἰς τὰ πράγματα Ρωμαίους καὶ Πομπήιον· καὶ ὡς Ηρῴδης ὁ Αντιπάτρου κατέλυσε τὴν δυναστείαν αὐτῶν, ἐπαγαγὼν Σόσιον. ὅπως τε ὁ λαὸς, μετὰ τὸν Ηρῴδου τελευτὴν κατεστασίασαν, Αὐγούστου μὲν Ρωμαίων ἡγεμονεύοντος, Κυϊντιλίου δὲ Ουάρου κατὰ τὸν χώραν ὄντος· καὶ ὡς ἔτει δωδεκάτῳ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς ὁ πόλεμος ἀνερράγη, τά τε συμβάντα ἐπὶ Κέστιον, καὶ ὅσα περὶ τὰς πρώτας ὁρμὰς ἐπῆλθον οἱ Ιουδαῖοι τοῖς ὅπλοις.

η'. Οπως τε τὰς περιοίκους ἐταράξαντο· καὶ ὡς Νέρων, θᾶττον τοῖς Κεστίου πλήσμασι δείσας περὶ τῶν ὅλων, Ουεσπασιανὸν ἐφίστησι τῷ πολέμῳ. καὶ ὡς ὅτος μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν παίδων εἰς τὴν Ιουδαίων χώραν ἐνέβαλεν, ὅσην τε χρώμενος Ρωμαίων στρατιᾷ, καὶ ὅσοι σύμμαχοι ἐκόπησαν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν. καὶ ὡς τὰς πόλεις αὐτῆς ἃς μὲν ὁλοκλήρους καὶ κατὰ κράτος, ἃς δὲ δι' ὁμολογίας ἔλαβεν. ἔνθα δὴ καὶ τὰ περὶ τῶν Ρωμαίων ἐν πολέμοις ὑπάξίας, καὶ τὴν ἄσκησιν τῶν ταγμάτων, τῆς τε Γαλιλαίας ἑκατέρας τὰ μεγέθη, καὶ τὴν φύσιν, καὶ τοὺς τῆς Ιουδαίας ὅρους, ἔν τε τῇ χώρᾳ τὴν ἰδιότητα, λίμνας τε καὶ πηγὰς τὰς ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ περὶ ἑκάστην πόλιν τῶν ἁλισκομένων παθήματα κατ' ἀκριβείας, ὡς εἶδον ἢ ἔπαθον, δίειμι. οὐδὲ γὰρ τῶν ἐμαυτοῦ τὰ συμφορῶν ἀποκρύψομαι, μέλλων γε πρὸς εἰδότας ἐρεῖν.

θ'. Επειθ' ὡς ἤδη χαμνόντων Ιουδαίοις τῶν πραγμάτων, θνήσκει μὲν Νέρων, Ουεσπασιανὸς δὲ θᾶττον Ιεροσολύμων ὁρμηθεὶς, ὑπὸ τῆς ἡγεμονίας ἀνήχθη· τά τε γενόμενα περὶ ἑαυτὸν αὐτῷ σημεῖα, καὶ τὰς θᾶττον Ρώμης καταβάσεις, καὶ ὡς αὐτὸς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἄκων αὐτοκράτωρ ἀποδείκνυται. καὶ ὡς τοῦτο ἀποχρήσαντος θᾶττον διοικήσας τὰ

ὅλων

a Παντὸς in pleriſq; *MSS.* b Μεγαλόντος in quibuſdam *MSS.* c *Al.* ἐπιδράμων. d Ita prout in *Antiquitatum* libris. quomodo & *Ruſinus*, & ex *Latinis* alii, *Faſtique Conſulares.* Σόσσιον in pleriſq; *Joſephi* libris *de Bello* tam *impreſſis* quam *MSS.* & apud *Dionem Alioſque.* Sic indifferenter Κέστιος vel Κέστος, & ejuſmodi multa ſcribuntur. e Sic omnes fere *MSS.* κατεστασίασαν in *Editis.* f Ita cum ipſo *Joſepho* in *Originibus* & nonnullis *MSS.* in *aliis* & *impreſſis* Κυϊντιλίου. g Τὰς περιοίκους *Bod.* atque ita forſan *Ruſinus*, qui vertit, *quoque modo accolas permunierint.* h Sic *Big.* & *Bod.* minus recte αὐτῆς *Baſ.* & *Gen.* i Ολοκλήρους ἢ non agnoſcunt *Big.* & *Ruf.* k Vocula τὰ deeſt *Bod.* l Ἑκατέρας Διαστήματα *Bod.* m Incertum eſt an ita legerit *Ruſinus*, qui vertit *mutationes*; quam vocem & nos retinuimus. Senſus requirit μεταβολὰς ἢ στάσεις, aut ſimile quid. n Τοῦτο abeſt *Big.*

ὅλων εἰς τ Αἴγυπτον, ἐξασιάσθη τὰ Ιουδαίων· ὅπως τε ἐπανέστης αὐτοῖς οἱ τύραννοι, καὶ τὰς τύπτων πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς.

ι'. Καὶ ὡς ἄρας ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου Τῖτος δεύτερον εἰς τὴν χώραν ἐνέβαλεν· ὅπως τε τὰς δυνάμεις, καὶ [a]ὅπου, καὶ πόσας συνήγαγε· καὶ ὅπως ἐκ τ ξάσιως ἡ πόλις διέκειτο παρόντος αὐτοῦ, περιβολάς τε ὅσας ἐπαίησατο, καὶ πόσα χώματα, περιβόλους τε τῶν τειχῶν καὶ τὰ μέτρα τύπτων, τήν τε τῆς πόλεως ὀχυρότητα, καὶ τῦ ἱερῦ καὶ τ ναῦ τὴν διάθεσιν· ἔτι δὲ καὶ τύπτων καὶ τῦ βωμῦ τὰ μέτρα, πάντα μετ' ἀκριβείας, ἔθη τε ἑορτῶν ἔνια, καὶ τὰς ἐπὶ ἀγνείας, καὶ τὰς τῶν ἱερέων λειτουργίας. ἔτι δὲ καὶ τὰς ἐσθῆτας [b]τῶν ἱερέων καὶ τῦ ἀρχιερέως, καὶ ὅση ἐν τῷ ναῷ τὸ ἅγιον, οὐδὲν ὑπὸ ἀποκρυπτόμενος ὑπὲρ παρισθεὶς τοῖς περιφανέσιν.

ια'. Ἐπειτα διέξειμι τήν τε τ τυράννων πρὸς τὰς ὁμοφύλους ὠμότητα, καὶ τ Ρωμαίων φιλίαν πρὸς τὰς ἀλλοφύλους· καὶ ὁσάκις Τῖτος, σῶσαι τ πόλιν καὶ τ ναὸν ἐπιθυμῶν, [c]ὁπὶ δεξιὰς τὰς στασιάζοντας [d]προκαλέσαιτο, διακρίνων τὰ πάθη τῶν δήμων καὶ τὰς συμφοράς, ὅσα τε ὑπὸ τῶν πολέμου, καὶ ὅσα ὑπὸ τ στάσεως, καὶ ὅσα ὑπὸ τῦ λιμῦ κακωθέντες, ἑάλωσαν. [e]παραλείψω δὲ οὐδὲ τὰς τ αἰχμαλώτων ἀτυχίας, οὐδὲ τὰς τ αἰχμαλώτων κολάσεις· ὅπως τε ὁ ναὸς ἄκοντος ἐνεπρήσθη Καίσαρος, καὶ ὅσα τ ἱερῶν κειμηλίων ἐκ τῶν πυρὸς ἥρπασε, τήν τε τ ὅλης πόλεως ἅλωσιν, καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς σημεῖα καὶ τέρατα, καὶ τ αἰχμαλωσίαν τ τυράννων, τῶν τε ἀνδραποδισθέντων ὅ πλῆθος, καὶ εἰς ἰδίαν ἕκαστοι τύχην διενεμήθησαν. καὶ ὡς Ρωμαῖοι μὲν ἐπεξῆλθον τὰ λείψανα τῦ πολέμου, καὶ τὰ ἐρύματα τ χωρίων καθεῖλον, Τῖτος δὲ πᾶσαν ἐπελθὼν τ χώραν κατεστήσατο· τήν τε ὑποστροφὴν αὐτῦ τ εἰς Ἰταλίαν, καὶ τ θρίαμβον.

ιβ'. Ταῦτα πάντα περιλαβὼν ἐν ἑπτὰ βιβλίοις, καὶ μηδεμίαν τοῖς ὀφείλουσι τὰ πράγματα, καὶ πρὸς τυχοῦσι τῷ πολέμῳ, καταλιπὼν ἢ μέμψεως ἀφορμὴν ἢ κατηγορίας, τοῖς γε τ ἀληθείας ἀγαπῶσιν, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἡδονὴν, ἀνέγραψα. ποιήσομαι δὲ [f]ταύτης τ ἐξηγήσεως ἀρχὴν, ὧν καὶ τ κεφαλαίων ἐποιησάμην.

administrandas digreſſo, Judæorum ſtatus ſeditionibus agitatus erat: quoque modo tyranni in eos inſurrexerunt, moxque ut illi inter ſe diſſenſerunt, *referam.*

10. Quemadmodum etiam Titus, ex Ægypto reverſus, iterum in Judæam irrupit: qualiterque copias, & quo in loco, & quantas coëgit. Et quomodo ſeditionibus laboravit urbs, cum ipſe illic adeſſet; & quot *in mœnia* fecit impreſſiones, & quantos aggeres erexit; triumque murorum ambitum, & illorum magnitudinem, urbiſque munitionum firmitatem, & fani templique diſpoſitionem; ac præterea illorum aræque dimenſiones, accurateque omnia, *quoad fieri poſſit, deſcribam*; feſtorum quoque dierum conſuetudines aliquot, ſeptemque luſtrationes & ſacerdotum munia. itemque illorum ſimul ac pontificis veſtes, & quale erat templi ſacrarium, nihil diſſimulans compertiſve adjiciens, *memorabo.*

11. Narrabo deinde tyrannorum in ſuos gentiles crudelitatem, Romanorumque in alienigenas indulgentiam: & quoties Titus, civitatem pariter ac templum ſervare cupiens, ad concordiæ fœdera ſeditioſos provocavit, diſpiciens populi clades & calamitates, quotque mala *ſæviente* bello, quot *gliſcente* ſeditione, & quot fame *graſſante* perpeſſi, *poſtea* capti ſunt. Neque vero aut perfugarum infortunia, aut captivorum ſupplicia, *ſilentio* prætermittam: qualiterque templum invito Cæſare conflagraverit, & quantum ſacræ ſupellectilis è flammis ereptum erat; atque totius civitatis excidium, quæque præceſſerant ſigna & prodigia; tyrannorumque captivitatem, & multitudinem abductorum in ſervitium, & quænam cuiq; ſorte obtigerunt. utque Romani perſequuti ſunt belli reliquias, & loca munita funditus everterunt, Tituſque regionem omnem à ſe peragratam *in pace* conſtituit: neque ſilebo reditum ejus in Italiam & triumphum.

12. Iſta univerſa ſeptem libris complexus, adnixuſque ut omnes querelarum aut accuſationum cauſas iis præciderem, qui res *ſingulas* norint belloque interfuerint, ſtudioſis veritatis magis quam voluptatis perſcripſi. Idem autem narrationis hujuſce quod & capitulorum initium faciam.

α'. ΚΕΦ. α'. CAP. I. I.

Ὅπως ἠρέθη Ιεροσολύμων πόλις, καὶ ὁ ναὸς ἐσυλήθη· καὶ περὶ τ τοῦ Μακκαβαίων Ματθίου καὶ Ιούδα πεπραγμένων, περί τε Ιούδα τελευτῆς.

Qualiter Hieroſolyma ab Antiocho Illuſtri capta erant, Templumque ſpoliatum: deque Matthiæ & Judæ Maccabæorum rebus geſtis, & Judæ morte.

[g]ΣΤάσεως τῶν δυνατῶν Ιουδαίων ἐμπεσούσης, καθ' ὃν καιρὸν [h] Αντίοχος, ὁ κληθεὶς Επιφανὴς, διαφέ-

CUM inter Judæorum potentes commota eſſet ſeditio, quo tempore Antiochus, Epiphanes dictus, cum Ptolemæo ſexto

Confer Antiqq. l. XII. à p. 530. uſque ad finem libri. 1 Macc. IX. & 2 Macc. IV. ad finem operis.

a Ita *Bod.* καὶ ὅπου συνήγαγε καὶ ὁπόσους *Big.* & *Voſſ.* ὅπου συνήγαγε ὁπόσους *Baſ.* & *Gen.* in *Ruſini* verſione, *quoque modo exercitum, & quo in loco congregaverit, vel qualiter.* b Pro τ ἱερέων καὶ τ ἀρχιερέως tantum τ ἀρχιερέων legit *Big.* τ ἀρχιερέως & nihil amplius legiſſe videtur *Ruf.* c Επὶ δεξιὰς τὰς *Bod.* d Προκαλέσαιτο. Διαχρίνων δὲ τὰ π. *Bod.* Simile quid in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *provocavit. Diſſeram vero populi vulnera* &c. e Καταλείψω *Bod.* f Ταύτης *Bod.* g Auctor (in *Ant.* l. 12. p. 532. §. 2.) fatetur ſe omnia hîc loci ſumma brevitate complexum eſſe: adeoque lectores in uberiorem rerum intelligentiam, eò remittendi ſunt. h Ptolemæus Philometor, defuncta matre Cleopatra, dotem ejus Cœleſyriam, velut ab Antiocho fraude occupatam, bello recuperare ſtatuit. *Hieron.* ex *Callinico Sutorio* apud *Porphyrium.* Antiochus imminebat Ægypti regno, & ambigendo de Cœleſyria cauſam belli ſe habiturum exiſtimabat. *Liv.* XLII. 29. 1 *Macc.* I. 17. Quas cauſas obtenderit vide apud *Polybium* in *legat.* 72. & 82. *Aldr.*

Orta seditione, Tobiæ filii civitate expulsi. Antt. p. 531.

sexto de Syria omni contendebat (erat autem Judæis inter se de principatu certamen, singulis eorum qui in dignitate erant ægre ferentibus, ut sui similibus subjicerentur) Onias quidem unus è pontificibus, postquam prævaluisset, * Tobiæ filios civitate expulit. illi vero ad Antiochum se receperunt, eique supplicarunt ut ipsis ducibus in Judæam irrumperet. idque regi persuasum est, jampridem sic animato: adeoque is, cum ingenti exercitu impressione facta in *Judæam*, & urbem vi cepit, & eorum qui favebant Ptolemæo magnam multitudinem interfecit; dataque militibus promiscue omnia rapiendi licentia, ipse & templum spoliavit & quotidiani sacrificii consuetudinem cessare fecit per tres annos & menses sex. Pontifex autem Onias, cum ad Ptolemæum perfugisset, & ab eo locum in præfectura Heliopolitana accepisset, ibi urbeculam ad instar Hierosolymorum & simile templum exstruxit: de quo iterum suo in loco *aliquid* memorabimus.

Eorum suasu Antiochus contra Hierosolyma exercitum ducit. Antt p. 533.

Onias in Ægyptum fugit, ibique urbem & fanum condit.

Antt. p. 547.

Antiochus sævit in Judæos. Antt. 533.

2. Verum Antiocho neque satisfaciebat urbis præter spem expugnatio, neque *ejusdem* direptio, neque tanta hominum strages; sed vehementiori animi motu abreptus, memorque eorum quæ in obsidione pertulerat, Judæos cogebat, contra leges patrias, infantes illorum incircumcisos servare, sueisque super aram immolare. Quibus omnes quidem obnitebantur, optimus vero quisque *propterea* trucidabatur. Et Bacchides, ab Antiocho missus ut præsidiorum esset præfectus, impiis mandatis naturæ suæ immanitati adjunctis, nullam iniquitatis prætermisit exsuperantiam, in viros alicujus dignitatis singulos tormentis sæviens, & civibus quotidie universis excidium minitans & ob oculos ponens; donec ex summa atrocitate injuriarum illis affectos adeo irritavit, ut *tandem* sese ulcisci ausi fuerint.

Similiterque Bacchides. Antt. p. 533.

Matthias Maccabæorum pater, Judæorum liberator. Antt. p. 534.

3. Nam Matthias Asamonæi filius, unus è sacerdotibus, ex vico cui Modin nomen, cum suorum manum armis instruxisset (filios enim quinque habebat) sicis Bacchidem interficit: & continuo quidem, veritus custodiarum multitudinem, in montes se recipit. Verum cum ad eum multi Judæorum convenissent, sumpto animo descendit; commissoque prælio Antio-

ρετο δὲ [a] ὅλης Συρίας τοὺς Πτολεμαίου τ ἕκτον· ἡ φιλοτιμία δ' ἰδίᾳ αὐτοῖς δὲ δυναστείαν, ἑκάστῳ τ ὸ ἀξιώματι μὴ φέροντος τοῖς ὁμοίοις ὑπιτετάχθαι· [b] Ονίας μὲ εἰς τ ἀρχιερέων, ὑπικρατήσας, ἐξέβαλε τ πόλεως τοὺς υἱοὺς Τωβία. οἱ δὲ καταφυγόντες τοὺς Αντίοχον ἱκέτευσαν, αὐτοῖς ἡγεμόσι χρῶμενον, εἰς τ Ιουδαίαν [c] ἐμβαλεῖν. πείθεται δὲ ὁ βασιλεὺς ὁρμηθῷ πάλαι· καὶ, μετὰ πλείστης δυνάμεως [d] αὐτὸς ὁρμήσας, τὴν τε πόλιν [e] αἱρεῖ κρατος, καὶ πολύ τι πλῆθος τ Πτολεμαίῳ τοσουτόν ἀνεῖλε, τάς τε ἁρπαγὰς ἀνέδην ἐπαφεὶς τοὺς στρατιώτας, αὐτὸς καὶ τ ναὸν ἐσύλησε, καὶ τ ἐνδελεχισμὸν τῶν καθ' ἡμέραν [f] σφαγιασμῶν ἔπαυσεν ἐπ' [g] ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ. ὁ δὲ [h] ἀρχιερεὺς [i] Ονίας τοὺς Πτολεμαίου ἀμφυγών, καὶ παρ' αὐτοῦ λαβὼν τόπον τῷ [k] Ηλιουπολίτῃ [l] νομῷ, πολίχνιόν τε τοῖς Ιεροσολύμοις ἀπεικασμένην, καὶ ναὸν ἔκτισεν [m] ὅμοιον· περὶ ὧ [n] αὖθις κατὰ χώραν δηλώσομεν.

Β'. [o] Αντιόχῳ γε μὲν, ὅτι τὸ παρ' ἐλπίδα κρατῆσαι τῆς πόλεως, καθ' ἁ ἁρπαγαί, καὶ ὁ τοσοῦτος φόνος ἦρκεσεν· αὐτὸ δὲ ἀκρασίας παθῶν, καὶ κατὰ μνήμην ὧν δὲ τὸ πολιορκίαν ἔπαθεν, ἠνάγκαζεν Ιουδαίους, καταλύσαντας τὰ πάτρια, βρέφη τε αὐτοῖς φυλάττειν ἀπερίτμητα, καὶ σῦς ὀπτᾶν τῷ βωμῷ. τοὺς μὲ πάντας μὲν ἠπείθουν, ἐσφάττοντο δὲ οἱ δικαιότατοι. [p] καὶ Βακχίδης, ὁ πεμφθεὶς ὑπ' Αντιόχου φρούραρχος, τῇ φυσικῇ τοσαύτην ὠμότητα τὰ ἀσεβῆ προσαγαλματα, τοὺς νόμους ὀδημίαν παρέλιπεν ὑποφαυλίζων, καὶ κατ' ἄνδρα τοὺς ἀξιολόγους αἰκιζόμενος, καὶ κοινῇ καθ' ἡμέραν ἀπειλούμενος ὅλῃ ἀλώσεσθαι τῇ πόλει, μέχρι τοὺς ὑποφαύλους τῶν ἀδικημάτων τοὺς πάσχοντας εἰς ἀμωμήτους τόλμαν ἠρέθισε.

γ'. [q] Ματθίας γὰρ [r] υἱὸς Ασαμωναίου, τῶν ἱερέων εἷς, ἀπὸ κώμης [s] Μωδεὶν ὄνομα, συναράσσας μὲ χεῖρας οἰκείας, πέντε δ υἱοὺς ἧς αὐτὸς, κοπίσιν ἀναιρεῖ τ [t] Βακχίδην· ὃ δὲ χρῆμα μὲ δείσας τὸ πλῆθος τ φρουρῶν εἰς τὰ ὄρη καταφεύγει. προσγενομένων δὲ ἀπὸ ὅλης πολλῶν αὐτῷ, ἀναθαρρήσας, κάτεισι· καὶ συμβαλὼν μάχῃ, νικᾷ τοὺς Αντιόχου

a Fortasse Κοίλης. non enim de tota Syria, sed de Cava tantum lis erat. *Aldr.* *b* Potius Ἰάσων, prout *Antt.* l. 12. p. 531. id quod vidit *Aldrichius*, qui librarium hoc mendum intulisse existimat, utpote scripti nominis abbreviaturam male explicantem. Non dubitat *Petitus* (in *Animadv.* ἀνεξέτας, tom. 2. p. 17.) quin olim scriptum fuerit, ὧν Ιης (pro ὧν Ιησοῦς, qui & Ἰάσων) ex quibus factum Ονίας. *c* Εἰσβαλεῖν *Big.* & *Bod.* *d* Ita *Voss.* αὐτῷ in *cæteris.* *e* Ita in *Belli proœmio* §. ζ'. & 2 *Macc.* c. 10, v. 3. ἑλὼν τὴν πόλιν δορυάλωτον. h. e. *quasi vi captam tractavit* inquit *Grotius* in locum. Nam ἁλοῦσα capta est urbs, ἀνοιξάντων αὐτῷ τὰς πύλας ἐσω τ ὑπὸ σφῶν συσσίτους ὄντων. *Antt.* p. 532. Sed illi portas occluserant cives, & obsidendi necessitatem fecerant; nec eum ultro, datisve conditionibus admittere, sed ab ejus factione circumventi sunt. Quare urbem cepit κρατῶ, quo sensu illud τῇ δ' ὁμολογίας opponitur: quemadmodum supra *Josephus* in *Proœmio* §. θ'. atque alibi hac voce utitur. *Aldr.* *f* Ενεγκαμένων *Voss.* atque ita infra p. 959. v. 17. *g* Ita in *Belli proœmio* §. ζ'. & 2 *Macc.* c. 10. v. 3. Sed *Josephus* in *Antt.* lib. 10. c. 11. & lib 12. c. 7. tres tantum annos computat: idemque spatium colligitur ex 1 *Macc.* c. 4. v. 52. collat. cum ejusdem c. 1. v. 62. Alii dies 1290 vel 1296 ut ipse alicubi *Josephus*. Quorum omnium facilis est conciliatio. Steit enim in templo Idolum tribus annis non amplius; ab urbe vero capta & interdictis ritibus sex præterea menses effluxerant cum diebus paucis, qui numeri rotundi gratia negliguntur. *Aldr.* Vide *Grotium* ad *Dan.* c. 7. v. 25. *h* De jure scilicet; nam de facto pontifex erat Alcimus, sive Jacimus à sacerdotali genere alienus. Vide *Antt.* p. 547. *Aldr.* *i* Onias, Oniæ III. pontificis filius in *Antt.* p. 547. rectius (ut inquit *Usserius* ad A.M. 3842.) erroremque suum in libris *de Bello Judaïco* retractans. *k* *Al.* Ηλιοπολίτῃ. *l* Ita *Big.* νόμῳ *Bod.* *Aliique* cum *impressis.* *m* Vocem ὅμοιον non agnoscit *Vet. Interpr.* Verum reperitur *Antt.* p. 562. Libro vero VII. *de Bello*, οὐχ ὅμοιον dicitur ἀλλὰ πόρρῳ παραπλήσιον. Licet enim promiserit (ut constat ex *Antt.* p. 562. 563.) conditurum se templum Hierosolymitano simile τῇ τοῖς αὐτοῖς μέτροις; exstruxit tamen μικρότερον τῇ πυκνοτέρου, *Antt.* p. 563. Plura hac de re congessit *Petitus*, tom. 3. p. 626. *n* Sc. *Belli* l. VII. *Antt.* p. 547. 562. 563. & p. 900. *o* Supple τὸ δεύτερον ἐναπάντων. & nota *Josephum* ea Antiocho tribuere, quæ ministri ejus eo imperante perficere. Vide 1 *Macc.* c. 1. v. 30. 2 *Macc.* c. 5. v. 24. &c. *Aldr.* *p* Præerat Hierosolymis hoc tempore Philippus Phryx, relictus ibi ad Judæos affligendos. 2 *Macc.* c. 5. v. 22. Matthias vero (*Antt.* p. 534. 535.) in vico Modin, non Hierosolymis, στρατηγὸν βασιλέως non Bacchidem sed Απελλῆν occidit. An eo igitur in loco redundat Απελλῆν? an hic potius post nonnulla pro Βακχίδην scribi debet? *Aldr.* *q* *Al.* Ματταθίας, & ipse *Josepho* in *Antt.* p. 534. & *Scriptori* prioris *Maccabæici.* *r* *Antt.* p. 534. υἱὸς Ιωάννου τ Συμεῶνος, τ Ασαμωναίου. *s* *Al.* Μωδεὶν, Μωδεὶμ & Μωδεῖν. Vide *Antt.* p. 534. *t* Απελλῆν *Antt.* p. 535. * Sc. Tobiæ *nepotes*, *Hyrcani* filios.

a Nempe

Αντίοχ⸗ φρατηγὸς, καὶ τῆς Ιυδαίας ἐξελαύνει. παρελθὼν δὲ ἀπὸ τῆς εὐπραγίας εἰς δυναστείαν, καὶ ἀφ' τῷ ἀπαλλαγῷ τῶν ἀλλοφύλων ἄρξας τῶν σφετέρων ἐκόντων, τελευτᾷ, Ιύδα τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν παίδων καταλιπὼν τὸ ἀρχήν.

δ'. Ο δὲ, ὡδὲ γὰ ἐρεμήσειν Αντίοχον ὑπελάμβανε, τάς τ' ὑπαρχούσας συνεχρότει δυνάμεις, καὶ [a] πρὸς Ρωμαίους πρῶτος ἐποήσατο φιλίαν, καὶ τ' Επιφανῆ πάλιν εἰς τὴν χώραν εἰσβαλόντα, μὴ χαρτερᾶς πληγῆς ἀνέσειλεν. ἀπὸ δὲ θερμῆς γ' καταρθώματος ὥρμησεν ὑπὶ τ' ὀν τῇ πόλει φρουρὰν, ὕπω γὰ ἐκκέκοπτο, καὶ ἐκβαλὼν ἀπὸ τ' ἄνω πόλεως, σωσθεῖ τὰς γραπώτας εἰς τ' κάτω· τοῦτο δὲ γ' ἄκρεως ὃ μέρος, Ακρα κέκλητ)· κυριεύσας δὲ γ' ἱερῶ, τόν τε χῶρον ἐκάθηρε πάντα, καὶ περιετείχισε, καὶ τὰ πρὸς τὰς λειτουργίας σκεύη καινὰ κατασκευάσας, εἰς τ' ναὸν εἰσήνεγκεν, ὡς τ' προτέρων μεμιασμένων, βωμόν τε ᾠκοδόμησεν ἕτερον, καὶ τ' ἐναγισμῶν ἦρξατο. λαμβανούσης δὲ ἄρτι ὃ ἱερὸν κατάστημα τ' πόλεως, τελευτᾷ μ' Αντίοχος· κληρονόμος δὲ τ' βασιλείας αὐτ, καὶ τ' πρὸς Ιυδαίους ἀπεχθείας, ὁ υἱὸς Αντίοχος τ.

ε'. Συναγαγὼν οὖν πεζῶν [b] μυριάδας πέντε, ἱππεῖς δὲ εἰς πεντακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ [c] ὀγδοήκοντα, ἐμβάλλ διὰ τ' [d] Ιυδαίας εἰς τ' ὀρεινήν. [e] Βηθσουρὰν μ' οὖν πολίχνην αἱρε· κτ' δὲ τ' τόπον ὃς καλεῖ) Βεθζαχαρίας, στενῆς ὄσης τ' παρόδ, Ιύδας ὑπήντα μετ' τ' δυνάμεως. πρὶν δὲ συνάψαι τὰς φάλαγγας, Ελεάζαρος ὁ ἀδελφὸς αὐτ, προϊδὼν τ' ὑψηλότατον τ' ἐλεφάντων, πύργ τε μεγάλ & περιχρύσοις προτειχίσμασι κεκοσμημένον, ὑπολαβὼν ἐπ' αὐτ τ' Αντίοχον εἶ), τῶν τε ἰδίων [f] προέχειν ἔφη πολὺ, καὶ ἀφικόμενος ὃ τίφος τ' πολεμίων, ὑπὸ τ' ἐλέφαντα δύνυσιν. ἐφικέσθ μ' οὖν οὐ δυνάντος εἶ) βασιλέως· οὐ γὰ οἷός τε ἦν ἀφ' ὃ ὕψος· ὁ δὲ τὸ θηρίον ὑπὸ τ' γαστέρα πλήξας, ὑπεκατέσπευσεν ἑαυτῷ, καὶ συντριβεὶς ἐτελεύτησε, μηδὲν πλέον δράσας γ' μεγάλως [g] ὑπερβαλέσθαι, θέμενος εὐκλείας ὑπὲρ δούλῳ τὸ ζῆν. ὅ γε μὴν κυβερνῶν τ' ἐλέφαντα [h] ἰδιώτης ἦν, καὶ εἰ συνέβη δὲ εἶ) τ' Αντίοχον, οὐδὲν πλέον ἤνυσεν ἢ ὁ πλησίας, γ' θανεῖν, ἐπ' ἐλπίδι μόνη λαμπρᾶς κατορθώσεως, ἑλέσθ τ' θάνατον. ἦν δὲ καὶ κλεινὸν τὰδελφῷ τ' ὅλης προθυμίας. καρτερῶς μ' γὰ Ιυδαῖοι καὶ μέχρι πολλῦ διηγωνίσαντο· πλήθει δὲ ὑπερέχοντες οἱ βασιλικοὶ, καὶ δεξιᾷ χρησάμενοι τύχ, κρατοῦσι καὶ πολλῶν ἀναιρεθέντων τὸς λοιπὸς ἔχων Ιύδας, εἰς τ' Γοφνιτικὴν [i] τοπαρχίαν φεύγει. Αντίοχος δὲ παρελθὼν εἰς Ιεροσόλυμα, καθίσας ὀλίγας ἡμέρας ἐν αὐτῇ, κτ' σπάνιν τ' θρεπτηρίων ἀπανίστ), καταλιπὼν μ' φρουρὰν, ὅσην ἐπεχρῆσεν ὑπελάμβανε, τὴν δὲ λοιπὴν δύναμιν ἀπαγαγὼν, χειμερεύ εἰς τ' Συρίαν.

chi duces ſuperat, & è Judææ finibus expellit. Proſpero autem rerum ſucceſſu ad *magnam* potentiam provectus, ſuiſque volentibus principatum nactus, quod ab alienigenis eos liberaſſet, *poſt hæc* moritur, imperio Judæ relicto filiorum natu maximo. *Judas Matthiæ ſucceſſor. Antt. p. 536.*

4. Ille vero (neque enim Antiochum quieſcere poſſe exiſtimabat) & è popularibus ſuis exercitum coëgit, & cum Romanis primus amicitiam fecit, Epiphanemque in regionem iterum ingredientem gravi percuſſum plaga propulſavit. Recenti autem victoria elatus, protenus præſidia in urbe adortus eſt, necdum enim deleta erant, illiſque ex urbe ſuperiore ejectis, milites in inferiorem compellit (iſta autem civitatis pars Acra dicta eſt) fanoque potitus, & locum omnem perpurgavit & murum ei circundedit, cumque in ſacrorum miniſteria nova vaſa fabricari curaſſet, in templum ea intulit, quaſi polluta fuiſſent priora: aramque aliam exſtruxit, & ſacris faciundis operam dare inſtituit. Religionis autem ritibus vix civitati reſtitutis, moritur quidem Antiochus; ei vero in regnum ſucceſſit, odiumque in Judæos, filius ejus Antiochus. *Quæ contra Antiochum, quæque Hieroſolymis geſſerit. Antt. p. 537.* *Antiochus Eupator ſuccedit Epiphani. Antt. p. 545.*

5. Quo factum eſt, ut coactis peditum millibus quinquaginta, equitum autem prope quinque millibus, octoginta vero elephantis, per Judææ partes in regionem montanam irruerit. & Bethſuram quidem urbeculam capit: in loco vero cui nomen Bethzacharias, quà tranſitus erat anguſtior, Judas cum ſuis copiis *ei* occurrit. At antequam congrederentur agmina, Eleazarus frater ejus, cum proſpexiſſet elephantem *unum* cæteris excelſiorem, turrique magna & aureis munimentis ornatum, ratus Antiochum illi inſidere, ſuos longe præcurrit, perruptaque hoſtium turma ad elephantem uſque pervenit. Sed ad illum quidem, qui rex eſſe putabatur, utpote in ſublimi poſitum, pertingere non potuit: belluam vero in alvo vulneratam in ſe dejecit, ejuſque pondere oppreſſus periit, nulla re alia *memorabili* geſta quam quod magna fuerit aggreſſus, gloriæ poſthabita vita. Nam & is qui regebat elephantem privatus erat, & ſi forte Antiochus fuiſſet, illud ipſum auſus nihil magis perfeciſſet, quam ut ſola ſpe præclari facinoris obeundi mortem optaſſe videretur. Verum id fratri totius prælii præſagium habebatur, nam fortiter quidem Judæi & diu multumque repugnarunt: ſed regii numero ſuperiores & proſpera fortuna uſi victoriam reportant. Cumque multi interfecti eſſent, Judas cum reliquis in Gophniticam toparchiam fugit. Antiochus autem Hieroſolyma profectus, ibique dies aliquot commoratus, neceſſariorum inopia diſcedit, relicto quidem illic præſidio, quantum ſatis eſſe arbitraretur, cæteris vero copiis ad hyemandum deductis in Syriam. *Judæ frater Eleazarus elephantem aggreditur.* *Ejus occiſi onere opprimitur. Antt. p. 546.* *Judæ male res cedunt.*

6. Cum

a Nempe anno Seleucidarum 152. Antiocho cum Epiphane tum Eupatore defunctis. Verum in initio hujus operis *Joſephus* (quod in *proœmio* videtur innuere) geſtarum rerum compendia neglecto ordine ſectatur. Ad Chronographum vel Annaliſtam pertinuiſſet ea cura quæ *Joſephi* inſtituto non eſt neceſſaria. *Aldr.* b Ωσεὶ δέκα μυριάδας *Antt.* p. 545. ὑπὲρ χιλιάδας 1 *Macc.* VI. 30. ἐκτὸν μυριάδας 2 *Macc.* XI. 2. *Aldr.* c Ita & 2 *Macc.* XI 4. at δύο καὶ πεντήκοντα *Antt.* p 545. & 1 *Macc.* VI. 30. *Aldr.* d Mire poſt Ιυδαίαις legiſſe videtur *Ruf.* aut ſubintellexiſſe. e Βηθσουρὰν *Baſ.* & *Gen.* Βηθσὼρ *Antt.* p. 367. Βηθσουρὰν *Antt.* p. 545. Videſis *Relandum* in *Paleſt.* S. p. 658. ut & de *Bethzacharia*, p. 660. f Ita *Bod.* ἐνηνέχειν in *cæteris.* g Ἐπιτραλέσθαι δόξαν *Bod.* h Ινδὸς 1 *Macc.* VI. 37. Nam *Indus*, ut notavit *Grotius*, ſine ullo additamento vocari ſolet belluæ rector, ut ex *Polybio* l. 5. & *Vegetio* l. 3. videre eſt: nimirum quod ex India ut elephanti optimi, ita & elephantorum magiſtri, quos *Rectores* dixit *Livius*. i Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ἐπαρχίαν *Bod. Baſ.* & *Gen.* Ιερουσάλυμα *Antt.* p. 546. Verum *Petitus* (in *Animadv.* tom. 3. p. 635.) Γοφνικὴν (quo modo in *MS. Bod.*) vel Γοφνιτικὴν ἐπαρχίαν malit.

Judas ſtrenue cum regiis dimicat.

6. Cum autem rex diſcederet, Judas non quieſcebat. Sed poſtquam multi è popularibus ſuis ad ipſum acceſſiſſent, aggregatis etiam ad ſe quotquot è prælio evaſerant, apud vicum Adaſa cum Antiochi ducibus congreditur; cumque pugna præ cæteris claruiſſet, & multam hoſtium ſtragem edidiſſet, *tandem* interfectus eſt: & paucis poſt diebus frater ejus Joannes, ex inſidiis eorum qui Antiocho *dum viveret* favebant.

Judæ mors. Antt. p. 552.

ς'. Περὶ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως, Ἰούδας οὐκ ἠρέμει. προσγενομένων δ' ἐκ τοῦ ἔθνους πολλῶν, καὶ τοὺς ἀφροντίστους ἐκ τῆς μάχης ὑποσυγκροτήσας, τῷ κώμῃ [a] Ἀδασὰ συμβάλλει τοῖς [b] Ἀντιόχου στρατηγοῖς, καὶ φανεὶς ἄριστος τῷ μάχῃ, πολλούς τε τῶν πολεμίων ἀπέκτεινας, ἀναιρεῖται· καὶ μθ' ἡμέρας ὀλίγας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης, ὑποβληθεὶς ὑπὸ τῶν [c] τοῦ Ἀντιόχου φρονούντων.

II. **CAP. II.**

De Judæ ſucceſſoribus, Jonatha, Simone, & Joanne Hyrcano.

Jonathas Judæ ſuccedit. Antt. p. 566.

Jonathas autem frater cum ei ſucceſſiſſet, & in aliis quæ ad indigenas ſpectarent caute admodum ſe gerebat, & imperium amicitia cum Romanis inita firmabat: inſuper & facta eſt ei cum Antiocho puero reconciliatio. non tamen horum ei quicquam ſatis momenti habebat ad ſecuritatem. Nam Tryphon tyrannus, Antiochi quidem pueri tutor, illi vero inſidias ſtruens, porroque id agens ut amicos ejus è medio tolleret, Jonathan, cum ad Antiochum paucis comitatus Ptolemaïda veniſſet, dolo comprehendit, eoque vincto contra Judæos exercitum ducit: deinde repulſus à Simone, Jonathæ fratre, quódque ab eo ſuperatus eſſet iratus, Jonathan interficit.

Jonathas inſidiis Tryphonis captus & dein interfectus. Antt. p. 576. & 578.

2. Simon autem, dum in rebus adminiſtrandis fortiter ſe gerit, Gazara quidem & Joppen & Jamniam capit, populorum vicinorum *urbes*, arcem vero inſuper evertit ſubactis *loci* præſidiis. poſteaque Antiocho etiam adverſus Tryphonem ſe ſocium adjungit, quem Doris, ante *ſuam* in Medos expeditionem, obſidebat. Sed regis aviditatem ſatiare non potuit, quamvis neci Tryphonis ſuam quoque operam adhibuiſſet. Nam haud multo poſt Antiochus emiſit exercitus ſui ducem Cendebæum, cum copiis ad vaſtandam Judæam & ad Simonem ſervituti ſubjiciendum. Atqui ille, quanquam ætatis provectioris, bellum tamen juveniliter adminiſtravit; & filios quidem ſuos cum validiſſimorum manu adverſus eum præmittit; ipſe vero, exercitus parte aſſumpta, alio latere eum aggreditur: & multis per multa loca inſidiis etiam in montibus diſpoſitis aditus & tranſitus omnes occupat. cumque præclaram retuliſſet victoriam, pontifex creatus eſt; & Judæos, poſt centum & ſeptuaginta annos, à Macedonum dominatione liberat.

Quas res præclare geſſerit Simon, ejus ſucceſſor. Antt. p. 577.

Cum Antiocho ſocietatem init. Antt. p. 580.

Poſtea Cendebæum Antiochi ducem, rupto ab Antiocho fœdere, fundit fugatque. Antt. p. 580.

Pontifex factus eſt.

Κεφ. β'. β'.

Περὶ τὸν Ἰούδαν ἀδελφεξαμένων, Ἰωνάθου, Σίμωνος, καὶ Ἰωάννου τοῦ Ὑρκανοῦ.

Ἰαδελξάμενος δὲ τοῦτον ὁ ἀδελφὸς Ἰωνάθης, τά τε ἄλλα πρὸς τὰς ὑποχωρίους, καὶ ἀσφαλῶς ἦγεν ἑαυτὸν, καὶ τῇ πρὸς Ῥωμαίους φιλίᾳ τὴν ἀρχὴν [d] ἐκρατύνατο· πρός τε τὸν [e] Ἀντίοχον παῖδα διαλλαγὰς ἐποιήσατο. καὶ μέν τι τούτων ἤρκουν αὐτῷ πρὸς ἀσφάλειαν. Τρύφων γὰρ ὁ τύραννος, ὑπότροπος μὲν ὢν τοῦ Ἀντίοχου παιδὸς, ὑποβουλεύων δ' αὐτῷ καὶ πρόθεν ἀποσκευάζεσθαι τοὺς φίλους αὐτοῦ σπεύδοντας, ἥκοντα τὸν Ἰωνάθην σὺν ὀλίγοις εἰς Πτολεμαΐδα πρὸς Ἀντίοχον δόλῳ συλλαμβάνει, καὶ δήσας ὅπλοις [g] Ἰουδαίων στρατεύει· εἶτ' ἀπελαθεὶς ὑπὸ τοῦ Σίμωνος, ὃς ἦν αὐτῷ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωνάθου, καὶ πρὸς τὴν ἧτταν ὠργισμένος, κτείνει τὸν Ἰωνάθην.

β'. Σίμων δὲ, γνοὺς ἀφηγούμενον τῶν πραγμάτων, αἱρεῖ μὲν [h] Γάζαράν τε καὶ Ἰόππην καὶ [i] Ἰάμνειαν τῶν πρασσόντων· κατέσκαψε δὲ καὶ τὴν Ἀκραν, τῶν [l] φρουρῶν κρατήσας. αὖθις δὲ τοῦτ' καὶ [m] Ἀντίοχῳ σύμμαχος κατὰ Τρύφωνος, ὃν οἱ Δῶριες, πρὸ τοῦ ὅτε Μήδους στρατιᾶς, ἐπολιόρκει. ἀλλ' οὐκ ἐδυσώπησε τὴν τοῦ βασιλέως πλεονεξίαν, συνεξελὼν Τρύφωνα. μετ' οὐ πολὺ δὲ Ἀντίοχος Κενδεβαῖον τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν μὲν δυνάμεως [n] δυϊόσοντα τὴν Ἰουδαίαν ἀπέπεμψε, καὶ καταδυλωσόμενον Σίμωνα. ὁ δὲ, καίτοι γεραιὸς ὢν, νεανικώτερον ἀφηγήσατο τοῦ πολέμου· τοὺς μέντοι υἱεῖς ἐπ' αὐτὸν μετὰ τῆς ἐρρωμενεστάτων προεξέπεμπεν, αὐτὸς δὲ μοῖραν τῆς δυνάμεως ἀναλαβὼν, ἐπῆλθε κατ' ἄλλο μέρος. πολλοὺς δὲ πολλαχοῦ καὶ τῶν ὄρεσι προλοχίσας, πάσαις κρατεῖ ταῖς [o] ὑποβολαῖς. καὶ νικήσας λαμπρῶς, ἀρχιερεὺς [p] ἀποδείκνυται, καὶ τὸν τῶν Μακεδόνων ὑπερτείας, [q] μεθ' ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, Ἰουδαίους ἀπαλλάττει.

γ'. Θήκας

---

a Ita cum *Ruſino*, *Grotio* ad 1 *Macc.* IX. 5. & *Aldrichio* ſcribendum cenſui. Ἀζίδωτον in *Editis*: & Ἀζίδοτον vel Ἀζίδωτον in *MSS.* Ἀζίδωτον legendum eſſe contendit *Petitus* in *Animadv.* tom. 3. p. 639. *b* Δημητρίου potius. nam non ſatis accurate dicitur hoc loco Judas cum Antiochi ducibus congreſſus: nam extincto Antiocho regnabat Demetrius Soter; pugnam illam adminiſtrabat Nicanor, non Antiochi, ſed Demetrii amicorum fidiſſimus & Roma fugienti comes. Alii fortaſſe duces ſub Antiocho ante meruerant, at tum temporis Demetrio militabant. Denique ſequentia non cum *Ruſino* ita intelligenda, ac ſi in hac pugna occúbuerit Judas, qui poſt eam cum Romanis ſocietatem iniit, deinde ad Capharſalama feliciter pugnavit, poſtremo contra Bacchidem, apud Azam vel Azotum montem, ubi aliquamdiu victor, non virtute hoſtium ſed numero tandem eſt oppreſſus. *Aldr.* *c* Vel, *qui Judæos perinde oderant atque Antiochus.* Nam ex *Antt.* p. 530. 531. colligi fortaſſe poteſt tum odii cauſa verisimilis, nempe clades ab Hyrcano acceptæ; tum indicium aliquod ſocietatis & amicitiæ cum Antiocho, quia ſeipſum interfecit Hyrcanus, Antiochum timens propter ea quæ in Arabas auſus fuerat. *Aldr.* *d* Ἐκραταίωσε *Bod.* *e* Ἀντίοχον παῖδα monente *Aldrichio* pro Ἀντιόχου παῖδα (invitis *impreſſis* & *MSS.*) reſcripſi. Erat hic Antiochus (qui *Joſepho* Θεὸς) Epiphanis quidem, at non Antiochi, ſed Alexandri (*Antt.* p. 579.) filius, à Tryphone ſublatus, cum eſſet adhuc ætate pupillari. *Antt.* p. 571. παῖς Ἀντίοχος. & p. 570. μὴ τοῦ παιδὸς Ἀντιόχου, μειρακίου δ' ἔτι τὴν ἡλικίαν. & 1 *Macc.* XI. 39. τοῦ Ἀντιόχου τὸ παιδάριον legimus. Illum etiam *Appianus* in *Syriacis* τὸ παιδίον vocat. *f* Videſis 1 *Macc.* XIII. 31. 32. *Antt.* p. 575. 579. *Strab.* l. XVI. p. 752. *Appian.* p. 132. & *Juſtin.* l. XXXVI. c. 1. *g* Ἰουδαίων legiſſe videtur *Ruf.* *h* Cum quibuſdam *Ruſini* libris, ipſoque *Joſepho* in *Antt.* p. 579. & 1 *Macc.* XIV. 34. pro Γάζης reſtitui Γάζαρα. id quod viderant *Grotius* & *Aldrichius.* *i* *Al.* Ἰάμνιαν. *k* In pleriſque *Ruſini* exemplaribus, *Accaronem*; ac ſi lectum fuiſſet τῷ Ἀκκαρῶν. *l* Φρουρίων *Bod.* *m* Quem vulgo *Sidetem*, eum *Joſephus* vocat *Pium*, eundemque *Euergetem* nominat *Porphyrius* cum nummis. *Aldr.* *n* Ita in *MSS.* δυϊώσοντα in *Editis.* *o* Ita *Big.* & *Voſſ.* ὑποβολαῖς in *cæteris.* *p* Ἀνεδείκνυται *Bod.* *q* Nempe anno Seleucidarum CLXX.

a Cum

γ'. Θνήσκῃ δὲ καὶ αὐτὸς ἐπιβουλευθεὶς ἐν συμποσίῳ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ γαμβροῦ, ὃς, αὐτῷ τε καὶ τῇ γυναικὶ καὶ τοὺς δύο παῖδας ἐγκαθείρξας, ὅπῃ τὸ τέταρτον Ἰωάννην, ὃς καὶ Ὑρκανὸς ἐκαλεῖτο, τοὺς ἀναιρήσοντας ἔπεμψε. προγνοὺς δὲ τὴν ἔφοδον ὁ νεανίσκος ὡς παρεγένετο εἰς τὴν πόλιν ἠπείγετο, πλεῖστον τῷ λαῷ παρασχών, κατά τε μνήμην τῶν πατρῴων κατορθωμάτων, καὶ μῖσος τῆς Πτολεμαίου ὠμότητος. ὥρμησε δὲ καὶ Πτολεμαῖος εἰσελθεῖν καθ' ἑτέραν πύλην, ἐξεκρούσθη γε μὴν εὐθὺς δήμου [a] ταχέως [b] δεδεγμένου ἤδη τὸν Ὑρκανόν. καὶ ὁ μὲν παραχρῆμα ἀνεχώρησεν, ὅπου τι τῶν ὑπὲρ Ἱερειχοῦντος ἐρυμάτων, ὃ [c] Δαγὼν καλεῖται. καταμαθὼν δὲ τὸν πατρῷον ἀρχιερατεύοντα Ὑρκανόν, καὶ θύσαντα τῷ Θεῷ, μὴ τάχα ὅπῃ Πτολεμαῖον ὥρμησε, τιμωρήσων τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς.

δ'. Προσβαλὼν δὲ τῷ φρουρίῳ, τἆλλα μὲν ἄλλα κρείττων ἦν, ἠτιᾶτο δὲ δικαίως πάθους. ὁ γὰρ Πτολεμαῖος, ὁπότε καθοπλοῖτο, τὴν τε μητέρα ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν προαπάγων ὅπῃ τύχοι, εἰς εὐσκόπου ἠκίζετο, καὶ ἀφαιρήσειν εἰ μὴ ταῦτα ἀπειλήσαι διεπέλευε. πρὸς ἃ τὴν μὲν Ὑρκανὸν ὀργῆς πλέων οὐκ εἰσήει, καὶ δίκαιος· ἡ δὲ μήτηρ, οὐδὲν ὅτι πρὸς τὰς αἰτίας, ὅτι πρὸς τὸ ἀπειλούμενον αὐτῇ θάνατον ὑπολιποῦσα, χεῖρας ὤρεγε, καὶ καταπροβόλει τὸν παῖδα, μὴ πρὸς τὴν αὐτῆς ὕβριν ὑπακουσθέντα φείσασθαι τοῦ δυσσεβοῦς, ὡς αὐτῇ γε χρείττονα τοῦ κατὰ Πτολεμαίου θανάτου ἀθανασίαν [d] δίδοντος δίκας ἐφ' οἷς εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν παρανόμησεν. ὁ δὲ Ἰωάννης, ὁπότε μὲν ὑποπτεύσειε τὸ πρᾶγμα τῆς μητρὸς, καὶ κατακύσειε τῆς ἰκεσίας, ὥρμητο προσβάλλειν. ἐπειδὰν δὲ καπίδοι τυπτομένην τε καὶ παρατεινομένην, ἐπηλώσετο, καὶ τοῦ πάθους ὅλος ἦν. τελουμένης δὲ ἑβδομάδος τῆς πολιορκίας, ἐπέσχε τὸν ἀργὸν ἔτος, ὃ κατὰ ἐπαοιδίαν ἀργεῖται παρὰ Ἰουδαίοις ὁμοίως [d] ταῖς ἑβδομάσιν ἡμέραις. καθ' ὃν τοῦτον Πτολεμαῖος ἀνεθεὶς τῆς πολιορκίας ἀναιρεῖ τοὺς ἀδελφοὺς Ἰωάννου σὺν τῇ μητρὶ, καὶ φεύγει πρὸς Ζήνωνα τὸν ἐπικληθέντα Κοτυλᾶν· Φιλαδελφείας δ' ἦν τύραννος.

ε'. Ἀντίοχος δὲ, κατ' ὀργὴν ὧν ὑπὸ Σίμωνος ἔπαθε, [e] στρατεύσας εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἐπολιόρκει τὸν Ὑρκανὸν προσκαθεζόμενος τοῖς Ἱεροσολύμοις. ὁ δὲ τὸν Δαυΐδου τάφον ἀνοίξας, ὃς δὴ πλουσιώτατος βασιλέων ἐγένετο, καὶ ἀνελόμενος ὑπὲρ τρισχίλια τάλαντα χρημάτων, τόν τε Ἀντίοχον ἀπανίστησι τῆς πολιορκίας πείσας τριακοσίοις ταλάντοις· καὶ δὴ καὶ ξενοτροφεῖν προῆτο Ἰουδαίων οὐκ ἐν πολλοῖς ἤρξατο.

ς'. Αὖθις γε μὴν ὡς Ἀντίοχος, [f] ὅπῃ Μήδους στρατεύσας, κρείσσονι ἀμύνῃ αὐτῷ παρεῖχεν, εὐθέως ὥρμησεν

3. Sed & ipſe in convivio interiit ex inſidiis Ptolemæi generi ſui, qui, uxore etiam ejus duobuſque filiis in cuſtodiam concluſis, certos homines miſit, ut tertium, *ſcilicet* Joannem, cui etiam Hyrcanus nomen erat, interficerent. Nam adoleſcens, cum jam ante de adventu illorum aliquid intellexiſſet, in urbem properabat, populo plurimum fiſus, & propter memoriam rerum à patre proſpere geſtarum, & quod cunctis inviſa eſſet Ptolemæi iniquitas. Quin & Ptolemæus tentavit alia porta in urbem ingredi: veruntamen è veſtigio repulſus eſt à populo qui Hyrcanum jam receperat. Et is quidem continuo diſceſſit in quoddam ultra Hierichuntem munimentum, quod Dagon appellatur. Hyrcanus autem, paternum pontificatum aſſequutus, ſacriſque Deo factis, celeriter verſus Ptolemæum profectus eſt, matri ſimul & fratribus auxilium laturus.

Simon ex inſidiis Ptolemæi generi ſui perit. Antt. p. 581.

Hyrcanus fit pontifex, & Ptolemæum adoritur. Antt. p. 581.

4. Cum autem in caſtellum invaderet, aliis quidem rebus ſuperior erat, juſto vero dolori ceſſit. Nam Ptolemæus, quoties premeretur, matrem ejus fratreſque in murum productos, palam ut poſſent conſpici, verberabat, & præcipites dare minitabatur, niſi quam primum diſcederet. Ex quibus Hyrcanum quidem ſubiit iracundiâ major miſericordia, & timor: mater vero ejus, nihil plagis necive ſibi intentatæ cedens, manus protendebat, filiumque precabatur, ne parceret impio fractus injuriis matris, ut quæ immortalitate potiorem duceret Ptolemæi mortem, modo is pœnas lueret pro flagitiis in domum illorum admiſſis. At Joannes, cum matrem animadvertiſſet tanta eſſe animi præſentia & fortitudine, præceſque illius exaudiſſet, incitatus eſt ad impreſſionem faciendam: poſtquam vero ipſam verberari & lacerari conſpexiſſet, emolliri incipiebat, totuſque plenus erat doloris. Ob hæc autem tracta aliquandiu obſidione, inſtabat annus feriatus, quo apud Judæos quolibet ſeptennio ſimiliter ac ſeptimo quoque die otium agitur. Et in hoc Ptolemæus, obſidione ſolutus, fratres Joannis una cum matre interfecit, & ad Zenonem confugit, qui Cotylas cognominatus eſt: erat autem Philadelphiæ tyrannus.

Ptolemæus obſeſſus Hyrcani matrem cruciat. Antt. p. 581.

Ejus fortitudo.

Annus Jubilæus. Antt. p. 581.

Ptolemæus ad Cotylam fugit. Antt. p. 581.

5. Atqui Antiochus, ob ea quæ à Simone paſſus fuerat iratus, ducto in Judæam exercitu, Hieroſolymis aſſidens Hyrcanum obſidebat. Ille vero, patefacto ſepulchro Davidis, utpote qui regum ditiſſimus fuerat, ablatiſque inde plus quam tribus millibus talentorum, facit ut Antiochus ab obſidione diſcederet, id quod ei datis trecentis talentis perſuaſit: atque adeo primus Judæorum ſuis ſumptibus cœpit peregrina alere auxilia.

Antiochus Hieroſolyma oppugnat. Antt. p. 582.

Davidis ſepulchrum aperit Hyrcanus. Antt. p. 583.

6. Rurſuſque tamen, quando Antiochus, bello contra Medos ſuſcepto, tempus vindictæ idoneum ei ſuppeditaret, confeſtim adverſus

Expeditionem facit in Syriam. Antt. p. 583.

[a] Cum ſequentibus ταχέως jungit *Ruf.* [b] Ita *Bod.* δεδεγμένου in *cæteris.* [c] Ita *Antt.* p. 581. At 1 *Macc.* XVI. 15. Δῶκος vel Δὼκ, quod Syris *ſpectaculum* ſignificat. [d] Supra (p. 581. v. 41.) τοῖς τὸ ἑβδομαῖον ἡμέραις. Verum ἑβδομαῖος pro *ipſo die ſeptimo* capi & alibi obſervavimus. [e] Confer *Antt.* p. 581. *Plutarchum* in *Apothegm.* & *Diod. Sic.* l. 34. apud *Photium*, cod. 244. De aperto Davidis ſepulchro vide etiam *Antt.* p. 331. p. 583. & p. 724. *Aldr.* [f] Expeditionis hujus Parthicæ multi ſcriptores meminere. Inter alios *Juſtinus* XXXVIII. 10. *Appianus* in *Syr.* p. 132. *Livius* lib. 59. *Athenæus* in *libris* 5,10,12. Cum Antiocho profectum eſſe Hyrcanum *Joſephus* aſſerit, *Nicolaus* vero *Damaſcenus* confirmat *Antt.* p. 583. Illi καιρὸς ἀμυνεῖν ſic contigit. Incredibiles ſecum copias ducebat Antiochus; quarum fama perculſi, quem tum captivum tenebant Demetrium, Parthi ultro dimiſere. Is recepta Syria Ægypto bellum intulit; quod dum geritur, ab eo Syri deficiunt, frater autem Antiochus amiſſo exercitu occiditur. Confeſtim igitur Hyrcanus ſuos milites deportavit in Syriam: illum enim ultionis diu meditatæ tempus ipſum jam admonuit, cum ad eam facerent hæc omnia, Antiochi clades, Demetrii apud ſuos odium, præſidia quoque exhauſta tot militibus ab utroque rege abductis. *Aldr.*

[a] Rectius

Hyrcanus multas Syriæ & Idumææ urbes capit. Ant. p. 585. 586.

verſus Syriæ civitates profectus eſt, vacuas *hominibus* validioribus, id quod erat, repertu-rum eſſe exiſtimans. & quidem Medabam & Samæam cum iis quæ in vicinia erant, nec-non & Sicima & Gazirin ipſe cepit; ac præterea Chuthæorum poſteros, qui fanum, ad inſtar Hieroſolymitani ædificatum, circumhabitabant. Quin & alias Idumææ urbes non paucas capit, inſuper & Adoreon & Mariſſam.

Samaria obſeſſa & fame vexata. Ant. p. 586.

7. Cum autem & Samariam uſque proceſſiſſet, ubi nunc eſt Sebaſte urbs ab Herode rege condita, eamque vallo undique circumdediſſet, filios ſuos, Ariſtobulum & Antigonum, obſidioni præfecit: quibus nihil remittentibus, adeo fame premebantur qui in urbe erant, ut etiam inſuetiſſimis veſcerentur. Qua re fiebat ut Antiochum, cognomine Cyzicenum, in auxilium ſibi advocarent; atque is, cum prompte eis paruiſſet, ab Ariſtobulo & Antigono ſuperatur. Et ille quidem, poſtquam eum perſequuti eſſent fratres ad Scythopolin uſque, *tandem* effugit: hi vero, in Samariam reverſi, & multitudinem iterum intra murum concludunt, cumque urbem cepiſſent, & eam diruunt & incolas in captivitatem abduxerunt. Cum autem res illis ita ex animi ſententia ſuccederent, ſuam paſſi non ſunt alacritatem refrigeſcere: ſed cum exercitu Scythopolim uſque progreſſi, & eam incurſibus vaſtarunt & agros intra montem Carmelum omnes * depopulati ſunt.

Antiochus Cyzicenus, Samariis auxilium ferens, ab Hyrcani filiis victus fugatuſque. Ant. p. 586.

Samariæ excidium. Ant. p. 586.

III.

Hyrcani filiis invidetur.

8. Verum invidia, ex rebus Joannis ipſius filiorumque proſperis conflata, popularium ſeditionem concitat: multique, conſpiratione in eos facta, non quieſcebant, donec in bellum apertum exſuſcitati vincuntur. Cum autem reliquum vitæ feliciſſime degiſſet Joannes, reſque imperii per tres annos integros & triginta adminiſtraſſet, quinque filiis relictis, moritur; vir plane beatiſſimus, & qui nulla in re fortunam ſui cauſa accuſari paſſus eſt. Denique tria vel maxima ſolus obtinuit, nempe & gentis principatum, & ſummum ſacerdotium, & vaticinandi poteſtatem: nam cum eo ita verſatus eſt Deus, ut futurorum nihil *penitus* ignoraret. adeo ut de duobus filiis ſuis natu majoribus & præviderit & prædixerit, quod non diu manſuri eſſent rerum domini: quorum vitæ quis fuerit exitus operæ pretium erit narrare, quatenus de paterna felicitate deciderint.

Hyrcani mors & elogium. Ant. p. 586. 588.

ὅτι τὰς ὁ Συρίας πόλεις, κενὰς, ὅσῳ ἦν, ἐπολαμβάνων εὑρήσειν τῇ μαχιμωτέρων. [a] Μεδάβων μὲν οὖν καὶ [b] Σαμαίαν ἅμα ταῖς πλησίον, ἔτι δὲ Σίκιμα καὶ [c] Γαιζὶν αὐτὸς αἱρεῖ· τοὺς δὲ τὸ [d] Χυθαίων γένος, οἱ τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερὸν. αἱρεῖ δὲ καὶ τῆς [e] Ἰδουμαίας τε ἄλλας τε οὐκ ὀλίγας, καὶ [f] Ἀδωρεὼν καὶ Μάρισσαν.

ζ. Προελθὼν δὲ καὶ μέχρι Σαμαρείας, ἔνθα νῦν ὅτι Σεβαστὴ πόλις ὑφ' Ἡρώδου κτισθεῖσα τῇ βασιλέως, καὶ πάντοθεν αὐτὴν ἐπιτειχίσας, τοὺς ἰδίους ἐπέστησε τῇ πολιορκίᾳ, Ἀριστόβουλον καὶ Ἀντίγονον· οἳ δὲ δὴν ἀνέσχον, λιμοῦ μὲν εἰς τοσοῦτον προῆλθον ὥστε καὶ τὴν πόλιν, ὡς ἄψασθαι καὶ τῶν ἀηδεστάτων. ἐπικαλοῦσι δὲ βοηθὸν, Ἀντίοχον τὸν ὁπικληθέντα [g] Κυζικηνόν· κἀκεῖνον ἑτοίμως ὑπακούσας, ἐπὶ τῶν τοὺς Ἀριστόβουλον ἐδίωκε. καὶ ὁ μὲν, μέχρι Σκυθοπόλεως διωχθεὶς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, ἀπέφυγεν· οἱ δ' ὅτι τῆς Σαμαρείας ἐπιστρέψαντες, τό τε πλῆθος πάλιν εἰς τὸ τεῖχος συνέκλεισαν, καὶ τὴν πόλιν ἑλόντες, αὐτήν τε κατέσκαψαν, καὶ τοὺς οἰκήτορας ἐξηνδραποδίσαντο. προχωρούντων δὲ τῶν κατὰ νοῦν, τὴν ὁρμὴν οὐ κατέλυσαν, ἀλλὰ προελθόντες ἅμα τῇ δυνάμει μέχρι τῆς Σκυθοπόλεως, ἐκείνην τε κατέδραμον, καὶ τὴν ὑπὸ Καρμήλῳ [h] τοῦ ὄρους χώραν ἅπασαν κατεπόμπευσε.

η. Πρὸς δὲ τὰς εὐπραγίας αὐτῷ τε Ἰωάννου καὶ τῶν παίδων, φθόνος ἐγείρει ζάσιν τοῖς ὁπιφείοις· καὶ πολλοὶ, κατ' αὐτοῦ συνελθόντες, οὐκ ἠρέμουν, μέχρι καὶ πρὸς φανερὸν πόλεμον ἐκκηρυχθέντες ἦλθον. τὸ λοιπὸν δ' ὁπηνίκα ὁ εὐδαιμονίᾳ Ἰωάννης, καὶ [k] τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν κάλλιστα διοικήσας, [l] ὁ τοσοῦτον καὶ τελέσκοπος ὅλοις ἔτεσιν, ὁπὸ πέντε υἱέσι τελευτᾷ, μακαριώτατος ὢν καὶ μηδὲν ἐάσας ἐφ' ἑαυτῷ μεμφθῆναι τὴν τύχην. τέλος γοῦν τὰ προφητευόμενα μόνος ἔσχε, τήν τε ἀρχὴν τοῦ ἔθνους, καὶ ἀρχιερωσύνην, καὶ προφητείαν· ὁμίλει γὰρ αὐτῷ ὁ δαιμόνιον, ὡς μηδὲν τὸν μελλόντων ἀγνοεῖν. ὥς γε καὶ τοὺς δύο τῶν πρεσβυτάτων υἱῶν, ὅτι μὴ ἀφρονοῦσι κύριοι τῶν πραγμάτων, προεῖδέ τε καὶ προεφήτευσεν· ὧν τὴν καταστροφὴν ἄξιον ἀφηγήσασθαι, παρόσον τῆς πατρῴας εὐδαιμονίας ἀπέκλιναν.

CAP. III.

Quomodo Ariſtobulus, qui primus diadema ſumpſit, matre fratreque ſublatis moritur, cum non plus anno regnaſſet.

Ariſtobulus Hyrcani ſucceſſor. Ant. p. 588.

NAM mortuo patre, Ariſtobulus è filiis natu major, cum principatum in regnum commutaſſet, primus qui-

ΚΕΦ. γ'.

Ὡς Ἀριστόβουλος, πρῶτος διάδημα περιθέμενος, μητρὸς καὶ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντων, τελευτᾷ, βασιλεύσας ὁ πλείων ἐνιαυτῷ.

ΜΕτὰ δὲ τὸν πατρὸς τελευτὴν, ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ Ἀριστόβουλος, τὴν ἀρχὴν εἰς βασιλείαν μεταθεὶς,

a Rectius forſan per η in prima ſyllaba, quo modo apud LXXII. *Interp.* apud *Euſebium* & *Stephanum* in *ſuis Onomaſticis*, apud *Suidam* ipſumque *Joſephum* alibi. Ptolemæo Μαδαβὰ dicitur. Videſis *Relandum* in *Pal.* p. 893. b Σαμαΐαν in *Ant.* p. 583. c Alibi Γαιζηΐν. d Ita *Big. Ruf.* & *Ant.* p. 583. *Aliis* Χυθαίων ἱερὸν, vel Χυθαῖον ἱερὸν. e Sic *Big. Bod. Voſſ. Ruf.* & *Ant.* p. 584. Ἰουδαίας perperam *Baſ.* & *Gen.* f Ita lego pro Δωρεὸν ex *MSS.* & *Suid.* Si quis Ἀδώρα malit, prout in *Ant.* p. 589. per me licet. Verum an hæc urbs unquam à *Joſepho* recte dicatur Δῶρος, nonnihil dubito. Vide *Relandum* in *Paleſt.* p. 739. g Κασινδὸν in *libris.* Κυζικηνὸν repoſui ex *Ant.* p. 583 &c. Quippe juxta *Porphyrium* (in *Græc. Euſeb. Scaligeri* p. 62.) Antiochus Grypus à fratre Cyziceno exutus imperio ſeceſſit Aſpendum, unde & Aſpendii cognomen reportavit. Inde poſt annum circiter reverſus, & imperium cum fratre ſic partitus eſt, ut Grypo ceſſerit Syria proprie dicta (quæ monte Amano & Seleucide definitur) Cyziceno Cœleſyria, (quæ à Seleucide ad Judæam pertinet) Vide *Strabonem* l. XVI. p. 749. 756. Samaritas igitur, Cyziceni regno attributos, veriſimilius eſt hujus, quam Aſpendii, opem imploraſſe. *Aldr.* h Illa τοῦ ὄρους deſunt *Big. Bod.* & *Ruf.* i *Al.* ἀδελφῶν. k Illud τὰ è *MSS.* l Ita *Big. Bod. Voſſ.* at ὅλοις præcedit καὶ in *Baſ.* & *Gen.* Vera lectio videtur

* Inter ſe partiti ſunt. *Ruf.*

ταθεὶς, τριετῆ μὲ ἀρχὴν ποιῆτος, μὴ τετρακοσιοστὸν καὶ [a] ἑβδομηκοστὸν πρῶτον ἔτος, πρὸς δὲ μῆνας τρεῖς, ἐξ οὗ κατῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν χώραν, ἀπαλλαγεὶς τὴν ἐν Βαβυλῶνι δουλείας· τὸν δὲ ἀδελφῶν, τὸν μὲ [b] μετ' αὐτὸν Ἀντίγονον, ἐδόκει γὰρ ἀγαπᾶν, ἦγεν ἰσοτίμως, τὸν δ' ἄλλως ἔργοις δήσας, δεσμῷ δὲ καὶ τὴν μητέρα διενεχθεῖσ' περὶ τῆς ἐξουσίας. ταύτῃ γὰρ [c] δὴ κυρίαν τῶν ὅλων ὁ Ἰωάννης ἀπολελοίπει. καὶ μέχρι τοσαύτης ὠμότητος προῆλθεν, ὡς τε καὶ λιμῷ ἀφαφθεῖραι δεδεμένην.

β'. Περιέρχεται δὲ [d] αὐτὸν ἡ πίσις εἰς τὸν ἀδελφὸν Ἀντίγονον, ὃν ἠγάπα τε καὶ τῆς βασιλείας κοινωνὸν εἶχε. κτείνει γὰρ καὶ τοῦτον οὐκ ἀφ' ὧν ἐβούλων, ἃς οἱ πονηροὶ τῶν περὶ τὸ βασίλειον ὑπεσκεύάσαντο. τὰ μὲν δὴ πρῶτα διαπίστει τοῖς λεγομένοις ὁ Ἀριστόβουλος, ἅτε δὴ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀγαπῶν, καὶ διὰ τὸ φθόνῳ τὰ πολλὰ τῶν λοιδορουμένων. ὡς δ' ὁ Ἀντίγονος λαμπρὸς ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἦλθεν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἐν ᾗ σκηνοπηγεῖσθαι πάτριον τῷ Θεῷ, συνέβη μὲν κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, νόσῳ χρήσασθαι τὸν Ἀριστόβουλον· τὸν δὲ Ἀντίγονον ὅτι τέλει τῆς ἑορτῆς ἀναβάντα μὴ τῶν περὶ αὐτὸν ὁπλιτῶν, ὡς ἐμοὶ μάλιστα κεκοσμημένον, προσκυνῆσαι τὸ πλέον ὑπὲρ τὰδελφοῦ. καὶ τούτῳ προσιόντες οἱ πονηροὶ τῷ βασιλεῖ τὴν τε πομπὴν τῶν ὁπλιτῶν ἐδήλωσαν, καὶ τὸ φρόνημα τοῦ Ἀντιγόνου, μεῖζον ἢ κατ' ἰδιώτην, ὅπερ τε παρεὶς μὴ μεγίστου συντάγματος ἀναιρήσων αὐτόν. οὐ γὰρ ἀνέξεσθαι τιμὴν μόνον ἐκ βασιλέως ἔχειν, παρὸν αὐτὴν καθέξειν.

γ'. Τούτοις τῷ μακρὰν ἄκων ὑπήκουσεν Ἀριστόβουλος, καὶ πρῶτον μὲν ἐπαπιόντων φανερὸς γενέσθαι καὶ παρασφαλίσασθαι πρὸς ὃ ἄδηλον, κελεύσει μὲν τοὺς σωματοφύλακας ἔν τινι τῶν ὑπογαίων ἀλαμπῆ· κατέκειτο δ' ἐν τῇ Βάρει πρότερον καλουμένῃ, αὖθις δ' Ἀντωνίᾳ μετονομασθείσῃ· προσάξας ἀνόπλους μὲν ἀπελθεῖν, κλεῖναι δὲ τὸν Ἀντίγονον, εἰ μὴ ὅπλων προσοῖτο. καὶ πρὸς αὐτὸν ἔπεμψε τοὺς προερουμένους ἄνοπλον ἐλθεῖν. πρὸς τοῦτο πάνυ παύεργος ἡ βασίλισσα συντάσσεται μὴ τὸν ἀδελφὸν ἀποβάλλειν. τοὺς γὰρ πεμφθέντας [e] πείθουσι τὰ μὲν δὴ ἔξω βασιλέως σιωπᾶσαι, λέγειν δὲ πρὸς τὸν Ἀντίγονον, ὡς ἀδελφὸς ἀκούσας ὅπλά τε αὐτῷ [f] κατασκευασμένα κάλλιστα, [g] ἀφ' πολεμικὸν κόσμον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἀφ' οὗ τὸν [h] ἀοθένειαν αὐτὸν ὑπαδεῖν ἔπαυσε κωλυθείς, νῦν δ' ἐπεὶ καὶ χωρίζεσθαι μέλλοις, ἤσατ' ἂν ἥδιστά σε ἐν τοῖς ὅπλοις.

dem diadema ſumpſit, poſt annos quadringentos ſeptuaginta & unum menſeſque tres, quam populus, ſervitute quam Babylone ſerviit liberatus, in *eam* regionem deſcenderat: Antigonum vero fratrum à ſe ſecundum (namque *illum* amare videbatur) ſibi honore æquavit, cæteroſque vinctos in cuſtodias dat; itemque matrem, quod ea cum ipſo de poteſtate contenderit, in vincula conjicit. nam & ipſam rerum dominam Joannes reliquerat. Eoque crudelitatis proceſſit, ut vinctam fame necarit.

Primus ex pontificibus Judæorum rex. Ant. p. 568.

Crudelis in fratres matremque. Ant. p. 568.

2. Verum pœnæ ab eo repetitæ ſunt in fratre Antigono, quem & amabat & regni ſocium habebat. Nam & hunc ex calumniis interemit, quas improbi in aula regia *verſantes* in eum confinxerunt. Itaque primo quidem dictis diffidebat Ariſtobulus, ſcilicet & ex amore fratris, & quod pleraque rumore diffeminata invidiæ imputaret. Sed cum Antigonus ſplendide ab expeditione veniret ad feſtum, quo ex more patrio tabernacula Deo eriguntur, accidit quidem illis in diebus ut morbo laborarit Ariſtobulus; Antigonus vero ſub feſti exitu *in templum* aſcenderit ſuis militibus ſtipatus, & quam maxime fieri potuit ornatus, ut fratris gratia accurate magis *Deum* adoraret. Tumque viri ſcelerati regem adeuntes & armatorum pompam ei indicabant, & elatum Antigoni animum, majorem quam qui privato conveniret, quodque cum turma maxima adeſſet ipſum interfecturus: neque enim nudum *ex* regni *ſocietate* ferre poſſe honorem, cum & regnum ipſum ſibi liceat occupare.

Antigonus calumniis petitus. Ant. p. 569.

3. His fere invitus credidit Ariſtobulus, idque agens ne vel ſuſpicari quidquam videretur, ſeque contra incerta præmuniret, ſuos quidem ſatellites in loco quodam ſubterraneo & tenebricoſo collocavit (ipſe autem in turri decumbebat quæ prius Baris dicta eſt, poſtea vero mutato nomine Antonia) cum mandatis ut ab inermi manus quidem abſtinerent, Antigonum vero occiderent, ſi armatus accederet. miſit etiam qui illud Antigono prædiceret, ut ſine armis veniret. Ad hoc regina callide admodum cum inſidiatoribus quiddam conſtituit. perſuadent enim iis qui miſſi erant ut mandata quidem regis tacerent, Antigono vero dicerent, quod frater, audito eum ſibi arma pulcherrima in ornatum bellicum in Galilæa comparaſſe, morbo impeditus eſſet quo minus ipſe ſingula inſpiceret, nunc vero cum alibi diſceſſurus ſis, armis indutum videre quam maxime deſideret.

Quibus primo parum credidit Ariſtobulus. Ant. p. 589.

Regina aliique necem machinantur Antigono. Ant. p. 589.

4. His

videtur οὐ κθ'. ὅλως ἔτεσιν. In *Ant.* p. 588. & p. 900. numerat λα'. Sic & *Euſeb.* in *Dem. Evang.* VIII. 11. & *Hieron.* ad *Dan.* IX. annos aſſignant XXIX. qui numerus quamproxime verum attingit. Quippe Simon occiſus eſt anno Seleucidarum CLXXVII. menſe 11. Sabat. 1 *Macc.* XVI. 14. h. e. circa Febr. anni P. J. 4579. Alexandræ ſucceſſit Hyrcanus anno 3. Ol. 177. *Ant.* XIV. 1. nempe circa Nov. anni P. J. 4644. Differentia eſt annorum 65. & menſium fere 9. unde detractis Ariſtobuli anno 1. Alexandri Jannæi 27. Alexandræ 9. (h. e. 37. annis quos his tribus aſſignat *Joſephus*) relinquuntur Joanni Hyrcano anni tantum 28. & menſes circiter 9. Sed cum ex his 37. aliquot anni videantur eſſe defectivi, cumque vivens adhuc Alexandra Hyrcano regnum commiſerit, quorum illud *Joſephus* ianuit, hoc aperte dicit; harum rerum ratione habita fiet Joannis Hyrcani principatus annorum 29.+ *Aldr.* a *Rufini* codices hoc loco, & *Ant.* p. 588. *octogeſimum* pro *ſeptuageſimo* exhibent. Sed falſo. nam numerus ita colligitur. Ab edicto Cyri ad initium Jeſu Joſedecidæ ann. 1. Inde ad mortem Menelai 414. Inde ad mortem Simonis Maccabæi 27. Inde ad mortem Joannis Hyrcani 29 +. Fiunt anni 471 +. puta anni 471. menſes 3. quibus exactis Ariſtobulus diadema ſumpſit. Confer *Ezr.* I. 1. II. 70. III. 1. 6 2. *Ant.* XII. c. 14. 15. XX. c. 8. Si ad annorum minutias deſcenderis, illarum exceſſus & defectus ſeſe mutuo compenſabunt. Potes eundem numerum etiam hoc modo colligere. Soluta eſt captivitas anno 1. Cyri, h. e. Ol. I. 4. Alexandræ ſucceſſit Hyrcanus Ol. CLXXVII. 3. Differentia eſt Olympiadum 126. & annorum 3. h. e. annorum 507. Tolle annos 36 +, quibus Ariſtobulus, Alexander Jannæus & Alexandra regnavere, reſtant anni 471 +. Apud *Strabonem* XVI. p. 762. πρῶτος αὐτὸς ἐπέδειξεν ἑαυτὸν βασιλέα Ἀλέξανδρος· τοῦτο δ' ἦν ὄνομα ᾧ Ὑρκανὸς ὁ Ἀλεξάνδρου. Verum eum excuſari poſſe putat *Caſaubonus*, quod Ariſtobulus I. parum vixerit poſt aſſumptum diadema, eique ſucceſſerit frater Alexander. *Aldr.* b Mss. ἑαυτὸν in aliquot *MSS.* c Illud δὴ abeſt *Big. Aliiſque.* d Αὐτὸ in pleriſque *MSS.* e Πειθοῖ legiſſe videtur *Ruf.* f Κατασκευασμένα *Big.* & *Bod.* g Καὶ πολεμικὸν κ. juxta *Ruf.* h Ita cum *MSS.* ἤσατ' ἄν in *Impreſſis.*

Antigonus occiſus. Ant. p. 589.

4. His auditis Antigonus (ne quid enim mali ſuſpicaretur, ſuadebat fratris affectus) armatus incedebat, quaſi ſemet *fratri* oſtenſurus. Sed ubi ad obſcurum tranſitum, qui Stratonis turris vocabatur, perventum eſt, à ſatellitibus interficitur, relicto hoc in certum documentum, quod omnia benevolentiæ naturæque vincula diſcindant calumniæ, quodque ex melioribus animi affectionibus nulla adeo valida eſt ut invidiæ perpetuo poſſit obſiſtere.

Ejus mors à Juda Eſſæo prædicta. Ant. p. 589.

5. Subeat autem alicui & Judam hac in re mirari. Eſſæus erat genere, qui in prædictionibus nunquam lapſus eſt aut mentitus. Is, poſtquam & Antigonum tunc templum forte *prætereuntem viderat, ad familiares exclamabat (erant autem non pauci è diſcipulis ei aſſidentes) Papæ! "nunc æquum eſſe, dicebat, "ut ipſe moriar, quando ante me veritas in- "teriit, & falſum eſt certum quiddam à me "prædictum. Vivit enim iſte Antigonus, qui "hodie mori debuit. Locus autem neci ejus "fato deſtinatus, erat Stratonis turris: & ille "quidem ſexcentorum abhinc ſtadiorum in- "tervallo diſtat. jam vero quarta eſt diei ho- "ra: adeoque hoc tempus irritum reddit va- "ticinium." Iſta loquutus, tacita cogitatione mœſtoque vultu defixus hærebat ſenex, pauloque poſt interfectum eſſe Antigonum nunciatur in loco ſubterraneo, qui & ipſe Stratonis turris appellabatur, eodem nomine quo maritima Cæſarea. Quippe hæc res vatem perturbavit.

Fratris interitum dolet Ariſtobulus. Ant. p. 590.

6. Cæterum pœnitudo ex ſcelere ſtatim fecit ut Ariſtobulo morbus ingraveſceret; dumque animum cædem ſecum reputando perturbatum haberet, contabeſcebat, donec immodico dolore lacceratis viſceribus, ſanguinem multum emitteret. Hunc dum quidam puerorum qui ei miniſtrabant foras effert, divina providentia prolapſus cadit, eo in loco quo Antigonus erat occiſus, & ſuper exſtantes cædis maculas interfectoris cruorem effudit. Mox autem ſublatus eſt ululatus ab iis qui id conſpexerant, tanquam puer de induſtria ſanguinem illic libaſſet: & cum rex clamore audito cauſam ſciſcitaretur, eamque nemo prodere auſus eſſet, eo magis inſtabat diſcendi deſiderio. Tandem vero, cum minas intentaret eoſque cogeret, verum quod erat ei indicaverunt. At ille, cum lachrymis oppleſſet oculos, quantumque poterat ingemuiſſet, dicebat, "haud utique erat ut †magnum Dei oculum "ob facta nefaria effugerem, ſed me celeris "pœna perſequitur ob cognati cædem. Quo- "uſque, ô corpus impudentiſſimum, matri fra- "trique damnatam animam detinebis? Quam- "diu & ipſe paulatim illis ſanguinem meum "libabo? ſimul totum accipiant; ne amplius "inferias ex meis viſceribus factas derideat "numen." His dictis illico moritur, cum non plus anno regnum tenuiſſet.

Moritur. Ant. p. 590.

δ'. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Ἀντίγονος, οὐκέτι δ' ἡ τοῦ ἀδελφοῦ ἀφάθεια μηδὲν ὑποπτεύειν ποιεῖ, ἐχώρει μετὰ τῶν ὅπλων ὡς τοὺς ὑπηδεύξιν. γενόμενος δὲ κατὰ τὸ σκοτεινὸν πάροδον, ἣ Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὑπὸ τ' σωματοφυλάκων ἀναιρεῖται, βέβαιον ἀποδείξας, ὅτι πᾶσαν εὔνοιαν καὶ φύσιν κόπτει ἀφορολὴ, καὶ οὐδὲν ὅτω τῶν ἀγαθῶν παθῶν ἰσχυρὸν ὁ τῷ φθόνῳ μάχει παντὸς ἀντέχει.

ε'. Θαυμάσαι δ' ἄν τις ἐν τούτῳ καὶ Ἰούδᾳ. [a] Ἐσσαῖος ἦν γένος, οὐκ ἔστιν ὅτε παίσας ἢ ψευσθεὶς ἐν προαγγέλμασιν. ὃς ἐπειδὴ καὶ τότε τ' Ἀντίγονον ἐθεάσατο παριόντα διὰ τ' ἱερῶν, τοὺς γνωίμους ἀνέκραγεν, ἦσαν δ' οὐκ ὀλίγοι παρεδρεύοντες αὐτῷ τῶν μανθανόντων, πάππαι· "νῦν ἐμοὶ καλὸν, ἔφη, τὸ θανεῖν, ὅτι προτέθνηκεν ἡ ἀλήθεια, καί τι τῶν ὑπ' ἐμοῦ "προῤῥηθέντων διέψευσται. ζῇ δὲ Ἀντίγονος ὑποσὶ σήμε- "ρον ὀφείλων [b] ἀποθανεῖν. χρεῖον δ' αὐτῷ τοὺς σφα- "γεῖς, Στράτωνος πύργος εἵμαρτο· καὶ τοῦτο μὲ ἀφ' ἑξα- "κοσίων σταδίων ἀπέχειν ὁρᾷν. ὥραι δὲ τ ἡμέρας ἤδη "τέτταρες, ὅδε δὴ χρόνος ἀκυρόει τὸ μάντευμα." Ταῦτ' εἰπὼν, σκυθρωπὸς [c] ὑπὸ σωφροσύνης ὁ γέρων διεκαρτέρει, ἓξ μετ' ὀλίγον ἀνηρημένος Ἀντίγονος ἠγγέλλετο τῷ ὑποφαγίου χρείου, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὁμωνύμως τῇ παραλίῳ Καισαρείᾳ. τοῦτο γοῦν τ μάντιν διετάραξεν.

ς'. Ἀριστόβουλόν γε μὲν εὐθὺς ἡ περὶ δ' μόσους μεταμέλεια νόσον ἐνεκήπευε, καὶ τοῖς ἐνοίαις δ' φόνῳ τ ψυχὴν ἔχων ἀεὶ παραγμένῳ σωματήκετο, μάχει τῶν ἀπαγχόνων ὑπ' ἀκράτου τῆς λύπης ἀπαρατομένων ἄθρουν αἷμα [d] ἀναβάλλει. τοῦτο τις τ τοὺς τῇ θεραπείᾳ παίδων ἐκφέρων, δαιμονίῳ προνοίᾳ σφάλλεται, καθ' ὃν τόπον ὁ Ἀντίγονος ἔσφακτο, καὶ [e] φαινομένοις ἐπὶ τοῖς ἀπὸ δ' φόνου στίλοις τὸ αἷμα τοῦ κτείναντος ἐπεξέχεε. ἤρθη δ' [f] εὐθὺς οἰμωγὴ τ θαυμαμένων, ὥσπερ βλητηδὸς δ' παιδὸς ἐκ βλαστανούσης τὸ αἷμα· ὁ δὲ βοῆς ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, τὴν αἰτίαν ἐπυνθάνετο, καὶ μηδενὸς τολμῶντος εἰπεῖν, μᾶλλον ἐπέκειτο μαθεῖν ἐθέλων. τέλος δ' ἀπειλοῦντι καὶ βιαζομένῳ τἀληθὲς εἶπον. ὁ δὲ τὸς τε ὀφθαλμὸς ἐμπίπλησι δακρύων, καὶ στενάξας, ὅσον ἦν αὐτῷ δυνάμις, εἶπεν, "οὐκ ἄρα Θεοῦ "μέγαν ὀφθαλμὸν ἐπ' ἔργοις ἀθεμίτοις λήσειν ἔμελλον, "ἀλλά με ταχεῖα μέτεισι δίκη φόνου συγγενοῦς. μέχρι "τοῦ μοι σῶμα ἀναιδέστατον τ ἀδελφῷ καὶ μητρὶ "κατάκριτον ψυχὴν καθέξεις; μέχρι τοῦ δ' αὐτὸς "βλαστεῖσα πίεσε τοσοῦτον αἷμα; λαβέτω ἀθεῖον "τοῦτο, καὶ μηκέτι ταῖς ἐκ τ ἐμῶν σπλάγχνων χαῖς "ἐπεραυνεύσθω τὸ δαιμόνιον." Ταῦτ' εἰπὼν, εὐθέως τελευτᾷ, βασιλεύσας δ' πλεῖον ἐνιαυτόν.

a *Al.* Εσσηνὸς, uti p. 589. b Ἀποθνῄσκειν *Big. Bod. & Voſſ.* c Ἐπὶ σωφροσύνης *Big. & Bod.* ἐπὶ σωτηρίας *Lipſ.* d Ἀναβάλλειν in nonnullis *MSS.* e Videſis *J. A. Boſii Diſſ.* ad 2 *Tim.* 2. 22. f Εὐθέως hîc loci & ſupra v. 26. in pleriſque *MSS.* * Ἰδὼν τ Ἀντίγονον παριόντα τὸ ἱερὸν *Ant.* p. 589. v. 44. † Sc. Deum omnia ſpectantem.

ΚΕΦ. δ'.

Οἷα ἐπράχθη ὑπ' Αλεξάνδρου Ιανναίου, βασιλεύσαντος ἐπὶ ἓξ καὶ εἴκοσιν ἔτη.

Λυσασα δ' ἡ γυνὴ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς βασιλέα καθίστησιν Αλέξανδρον, τ' καθ' ἡλικίαν καὶ μετριότητα ἀρίστην δοκοῦντα. ὁ δὲ, παρελθὼν εἰς τ' ἐξουσίαν, τ' ἕτερον μὲ τ' ἀδελφῶν βασιλεύοντα κλείνει· τ' δὲ καταλειπόμενον, ἀγαπῶντα τὸ ζῆν δίχα πραγμάτων, ἔχειν [a] οἷ τιμῆ.

β'. Γίνε δ' αὐτῷ καὶ πρὸς τ' Λάθυρον ὀνομαζόμενον Πτολεμαῖον συμβολὴ, πόλιν [b] Ασωχὶν ἡρηκότα· καὶ πολλοὺς μὲ ἀνεῖλε τ' πολεμίων, ἡ δὲ νίκη πρὸς Πτολεμαῖον ἔρρεψεν. ἐπεὶ δ' ὕστερον ὑπὸ τ' μητρὸς Κλεοπάτρας διωχθεὶς εἰς Αἴγυπτον ἀνεχώρησεν, Αλέξανδρος Γαδάρων τε πολιορκίᾳ κρατεῖ, καὶ Αμαθοῦντος, ὃ δὴ μάγιστον μὲ ἦν ἔρυμα τ' [c] περὶ Ιορδάνην, τὰ τιμιώτατα δὲ τ' Θεοδώρου τοῦ Ζήνωνος κτημάτων ἦν οἷ αὐτῷ. ἐπελθὼν δ' ἀφίκνης ὁ Θεόδωρος, τά τε σφέτερα, καὶ τ' τοῦ βασιλέως ἀποσκευὴν αἱρεῖ, τῶν τε Ιουδαίων εἰς μυρίους κτείνει. ἀφ' δ' ἐπάνω τ' πληγὴς Αλέξανδρος, καὶ πραπόμενος εἰς τ' Γαλιλαίαν, αἱρεῖ [d] Ραφίαν τε καὶ Γάζαν, καὶ Ανθηδόνα, τὴν αὖθις ὑφ' Ηρώδου τοῦ βασιλέως Αγριππιάδα ὀνομασθεῖσαν.

γ'. Εξανδραποδισαμένῳ δὲ ταύτας ἐπανίσταται ὁ Ιουδαϊκὸς οἷ ἑορτῇ. μάλιστα γὰρ οἷ ταῖς εὐωχίαις αὐτῶν χάσις ἅπεται. καὶ ἐδόκει μὴ ἂν κρείττων γίνεσθαι τῆς ὀπαδουλῆς, εἰ μὴ τὸ ξενικὸν αὐτῷ παρεβοήθει, Πισίδαι καὶ Κίλικες ἦσαν· Σύρους γὰρ οὐκ ἐδέχετο μισθοφόρους, ἀφ' τὴν ἔμφυτον αὐτῶν πρὸς τὸ ἔθνος ἀπέχθειαν. κτείνας δὲ τῶν ἐπαναστάντων ὑπὲρ [e] ἑξακισχιλίους, Αραβίας ἥπτετο· καὶ Γαυλανίτας τε καὶ Μωαβίτας, φόρου τε αὐτοῖς ὑπετάξας, ἀνέστρεψεν ὀπὶ Αμαθοῦντα. Θεοδώρου δὲ πρὸς τὰς εὐπραγίας [f] αὐτοῦ καταπλαγέντος, ἔρημον λαβὼν τὸ φρούριον καθεῖλεν.

δ'. Επειτα συμβαλὼν [g] Οβόδῃ τῷ Αράβων βασιλεῖ πρωϊσχίσαντι τ' [h] Γαυλανίτιν, ἐτέρας αὐτῷ γενομένης, πᾶσαν ὑποβάλλει τ' φαλαγγα, [i] σωωθεῖσαν τ' βαθείας φάραγγος, καὶ πλήθει καμήλων συντριβεῖσαν. Αφυγὼν δ' αὐτὸς εἰς Ιεροσόλυμα, ᾧ μεγέθει τ' συμφορᾶς πάλαι μισῶν τὸ ἔθνος ἠρέθισεν εἰς ἐπανάστασιν. Ηδη δὲ καὶ τότε κρείττων, καὶ μάχαις ἐπαλλήλοις οὐκ ἔλαττον πεντακισμυρίους [k] Ιουδαίων ἀνεῖλεν οἷ ἐξ ἔτους· ὑμὶν ἠυφραίνετό γε ταῖς νίκαις, τ' ἑαυτοῦ βασιλείαν ἀναλίσκων. [l] ὥς τι, παυσάμενος τ' ὅπλων, λόγοις ἐπιχείρει διαλύειν πρὸς τοὺς ὑποπτεύοντας. οἱ δὲ μᾶλλον ἐμίσουν τ' μετάνοιαν αὐτοῦ, καὶ ὃ πρόπαν τὸ

CAP. IV.

Quas res gesserit Alexander Jannæus, qui regnavit annos XXVII.

UXor autem *Aristobuli*, cum fratres vinculis exemisset, regem constituit Alexandrum, qui & ætate & morum modestia *cæteris* præstare videbatur. Verum is, ad potestatis fastigium provectus, è fratribus quidem alterum regnum affectantem occidit; alterum vero, *vita quieta contentum, in honore habuit. *Alexander Jannæus rex Judæorum. Ant. 591.*

2. Accidit autem, ut *is* prælio congrederetur cum Ptolemæo cognomine Lathyro, qui urbem Asochim ceperat: in quo multos quidem hostium peremit, sed victoria in Ptolemæum propendebat. Postea vero quam ille, à matre Cleopatra fugatus, in Ægyptum discesserit, Alexander & Gadara obsidione in potestatem suam redigit, & castellum Amathuntis, munitionem omnium quæ ad Jordanem sitæ erant maximam, ubi & pretiosissima quæque bonorum Theodori filii Zenonis adservabantur. At Theodorus, cum repente *ei* superveniisset, & res suas capit & regis impedimenta, & Judæorum decem circiter millia interficit. †Alexander autem ab ista plaga revalescit, & in maritimam regionem versus Raphiam capit & Gazam, itemque Anthedonem, quæ postea à rege Herode Agrippas nominata est. *Pugna inter Alexandrum & Ptolemæum Lathyrum. Ant. p. 592. 593. Ant. p. 594. Pugna inter Alexandrum & Theodorum. Ant. p. 594. Alexander multas urbes capit. Ant. p. 594.*

3. Cum autem *urbes* istas subjugasset, insurrectio fit populi Judaïci in festo. Tum enim maxime, cum festa celebrantur, excitatur seditio. Nec apparebat, quo pacto ex insidiis evadere potuerit, nisi ei auxilium tulissent copiæ peregrinæ, Pisidæ nempe & Cilices: Syros quippe in mercenarios non admittebat, propter ingenitum illis erga gentem Judæorum odium. Cum autem supra sex millia eorum, qui in eum insurrexerant, occidisset, in Arabiam incursionem facit: cumque eam simulque Galaaditas & Moabitas subegisset, tributumque illis imperasset, ad Amathunta reversus est. Theodoro etiam ex rebus ejus prospere gestis metu perculso, cum castellum *omni* præsidio vacuum reperisset, *de* fundamentis *illud* dejecit. *Motus in Alexandrum seditio. Ant. p. 596. Moabitas aliasque gentes subigit Alexander. Ant. p. 596.*

4. Mox autem congressus cum Oboda rege Arabum, qui locum juxta Gaulanam prior insidiis occupaverat, illis captus totum amisit exercitum, in vallem profundam compulsum, atque camelorum multitudine contritum. Ille vero fuga dilapsus in Hierosolyma, gentem olim sibi infensam calamitatis magnitudine in seditionem excitavit. Fit autem etiam tunc superior, crebrisque præliis non pauciores quinquaginta Judæorum millibus interfecit, sex annorum spatio: nequaquam tamen victoriis lætabatur, ut qui regni sui vires consumeret. adeo ut armis omissis adniteretur verbis bellum cum subditis componere. Illi autem eo magis odio habebant ejus resipiscentiam morumque varie- *Ab Oboda fusus fugatusque. Ant. p. 596. Multa cum cæde in Judæos grassatur. Ant. p. 596.*

a Illa οἷ τιμῆ addidi ex *Ant.* p. 591. v. 17. b Ασωχὶν *Voss.* vide ad p. 594. c Υπὸ Ιορδάνην *Bod.* ὑπὲρ *Big. Voss.* & *Lipsi.* Vide ad p. 592. d *Al.* Ράφιαν. e Ita *Voss. Bod.* & *Jos.* in *Ant.* p. 596. in *Impressis* ὀκτακοσίους. in *Rufini* Editis *octo millibus*, sed *sex millia* habent *MSS.* f Αὐτὸν & αὐτῶν in *libris aliquot.* g Οβόδᾳ ex *Ant.* p. 596. Οβόδᾳ *Big. Voss.* & *Ruf.* h Eandem esse cum urbe *Golan* existimat *Relandus* in *Palæstina S.* p. 815. Insidias collocatas fuisse τῷ Γάδαρα καμήλῳ τ' Γαλααδίτιδος memorat *Josephus* in *Ant.* p. 596. τῷ Γαυλάνιτι in *Galaadensi* [*Gaulonensi* & *Gaulensi* & *Galensi MSS.*] *regione* vertit *Rufinus.* i Σωωθεῖσαν *Bod.* k Ιουδαίους *Big.* & *Bod.* l Οὖν *Big.* & *Bod.* & forsan *Rufinus*, qui vertit, *unde.* * Ablatis rebus secum habebat, *Ruf.* † Verum Alexander receptis post cladem viribus, *Ruf.*

varietatem. Cumque percontaretur quid cauſæ eſſet, quid ipſi faciendum ut eos placatum iret, ut moreretur, dicebant. nam cum eo, qui tam multa nefaria patraſſet, etiam mortuo vix redituros eſſe in gratiam. Simul etiam Demetrium, cognomine Eucærum in auxilium vocabant. Cumque ille, majorum ſpe, eis haud ægre obſequutus eſſet, & cum exercitu veniſſet, ſeſe cum auxiliis ejus circa Sicima conjunxerunt Judæi.

Demetrius Eucærus à Judæis in auxilium accerſitus. Ant. 597.

5. Attamen utroſque excipit Alexander mille quidem equitibus, peditibus vero mercenariis octo millibus: ipſi etiam aderant ex Judæis qui ei bene volebant ad decem millia. Erant autem ex adverſa parte equitum quidem tria millia, peditum vero quadraginta millia. Et, priuſquam manus conſererent, tentabant præcones reges utrinque an *aliquot* ad defectionem ſolicitare poſſent: Demetrius quidem Alexandri mercenarios; Alexander vero Judæos qui cum Demetrio erant ad ſe pertrahere ſperans. Sed cum * neque Judæi ab iracundia ceſſarent, neque fidem Græci defererent, armis jam cominus decernebant. Cæterum pugna ſuperior erat Demetrius, quamvis Alexandri mercenarii multa magno animo fortique manu facta oſtenderunt. Eventus autem pugnæ utriſque præter opinionem ceſſit. nam neque Demetrio *licet* victori adhæſere qui eum acciverant; & fortunæ mutatæ miſericordia ſex Judæorum millia ad Alexandrum, qui in montes effugerat, ſe contulerunt. Hanc *rerum* inclinationem ferre non potuit Demetrius; ſed Alexandrum jam quidem ratus iterum pugnando eſſe, gentemque univerſam ad ipſum tranſire, mox inde digreſſus eſt.

Alexander à Demetrio ſuperatur. Ant. 597.

6. Non tamen reliqua multitudo, ex militis auxiliarii diſceſſu, ſimultates depoſuit: ſed bello continuo tam diu cum Alexandro decertabat, donec is pleriſque interfectis cæteros in urbem Bemeſelim compulit, eaque everſa in Hieroſolyma captivos abduxit. Verum immoderata fecit iracundia, ut crudelitas ejus ad impietatem uſque procederet. nam captorum octingentis in media civitate cruci ſuffixis, mulieres earumque liberos mutuo in conſpectu necavit: atque iſta inter potandum & cum concubinis ſuis recubans aſpiciebat. Tantus autem populum terror invaſit, ut adverſæ partis homines uſque ad octo millia nocte ſequente extra Judææ fines ſe proriperent, quibus exſilii finem attulit mors Alexandri. Tandemque, cum ejuſmodi factis ſero ægreque regno tranquillitatem dediſſet, ab armis requievit.

Alexander ſevis in Judæos. Ant. 597.

IV. 7. Rurſus autem ei turbas creavit Antiochus, qui etiam Dionyſus dictus eſt, Demetrii quidem frater, Seleucidarum vero ultimus. Hunc enim veritus, qui in Arabas expeditionem fecerat, totum quidem ſuper Antipatrida mon-

Antiochus Dionyſius in Judæos expeditionem facit. Ant. 598.

ἀνώμαλον. [a] πυνθανομένῳ τε τὸ αἴτιον, τί ἂν ποιήσας καταπείλειεν αὐτούς, ἀποθανὼν ἔλεγον. νεκρῷ γὰρ ἂν ἀμυναμῶναι μόλις τῷ τοσαῦτα δράσαντι. ἅμα δὲ καὶ ⟨Θ⟩ [b] Εὐκαίρου ὀπικληθέντα Δημήτριον ἐπεκαλοῦντο. ῥᾳδίως δ' ὑπακούσαντος κατ' ἐλπίδα μειζόνων, καὶ μετὰ τραπὰς ἥκοντος, συνέμισγον ⟨Δ⟩ Ιουδαῖοι τοῖς συμμάχοις περὶ Σίκιμα.

ε'. Δέχεται δ' ἑκατέρους Αλέξανδρος, [c] ἱππεῦσι μὲν χιλίοις, μισθοφόροις δὲ πεζοῖς [d] ὀκτακισχιλίοις· παρῆν δὲ αὐτῷ καὶ τὸ εὐνοοῦν Ιουδαϊκόν, εἰς [e] μυρίους. τῶν δ' ἐναντίων ἱππεῖς μὲν ἦσαν τρισχίλιοι, πεζῶν δὲ μύριοι τετρακισχίλιοι. καὶ πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ἀλλαχηρύσσοντες οἱ βασιλεῖς ἐπειρῶντο τῶν παρ' ἀλλήλοις ἀποστάσεων· Δημήτριος μὲν τοὺς Αλεξάνδρου μισθοφόρους, Αλέξανδρος δὲ τοὺς ἅμα Δημητρίῳ Ιουδαίους μεταπείσειν ἐλπίσας. ὡς δ' ὕτε ⟨Δ⟩ Ιουδαῖοι ὁμοῦ, ὕθ' ⟨Δ⟩ Ελληνες [f] ἐπαύοντο πίστεως, διεκείνοντο ἤδη τοῖς ὅπλοις συμπεσόντες. κρατεῖ δὲ τῇ μάχῃ Δημήτριος, καίπερ πολλὰ τῶν Αλεξάνδρου μισθοφόρων καὶ ψυχῆς ἔργα καὶ χειρὸς ὑποδειξαμένων. χωρεῖ δὲ τὸ τέλος τῆς παρατάξεως παρὰ δόξαν ἀμφοτέροις. ὅτε γὰρ Δημητρίῳ παρέμειναν νικῶντι ⟨Δ⟩ καλέσαντες, καὶ κατ' οἶκτον τῆς μεταβολῆς Αλεξάνδρῳ προσεχώρησαν, εἰς τὰ ὄρη καταφυγόντι, Ιουδαίων ἑξακισχίλιοι. ζώντι τῷ ῥοπῇ οὐκ ἤνεγκε Δημήτριος, ἀλλ' ἐπολαβὼν ἤδη μὲν ἀξιόμαχον [g] τὸν πάλιν Αλέξανδρον, μεταῤῥεῖν δὲ καὶ πᾶν τὸ ἔθνος εἰς αὐτὸν, ἀνεχώρησεν.

ς'. Οὐ μὴν τόγε λοιπὸν πλῆθος, ἀναχωρησάντων τῶν συμμάχων, κατέθεντο τὰς διαφοράς· συνεχὴς δὲ ἦν Αλέξανδρον ὁ πόλεμος, μέχρι πλείστους ἀπεκτείνας τοὺς λοιποὺς ἀπήλασεν εἰς [g] Βεμέσελιν πόλιν, ἣν ζώντων καθαρπάμενος αἰχμαλώτους ἀνήγαγεν εἰς Ιεροσόλυμα. προῆκε δ' αὖθις, δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς, εἰς ἀσέβειαν [h] τὸ τοῦ ἀμότητος. τοὺς γὰρ [i] ληφθέντων εἰς ὀκτακοσίους ἀναστανρώσας ἐν μέσῃ τῇ πόλει, γυναῖκάς τε καὶ τέκνα αὐτῶν ἀπέσφαξε τοῖς ὄψεσι· καὶ ζῶντα πίνων καὶ συγκαλακεύμενος τοῖς παλλακίσιν [k] ἀφεωρᾶτο. τοσαύτη δὲ καὶ ἀπληξία [l] ἦκε τὸν δῆμον, ὥς τε τοὺς ἀντιστασιαστὰς καὶ τοὺς [m] ὀπισθοφύλακα φυγεῖν ὀκτακισχιλίους ἐξ Ιουδαίας ὅλης, οἷς ὅρος τοῦ φυγῆς ὁ Αλεξάνδρου θάνατος καλέσαι. τέλος δὲ, τοιούτοις ἔργοις ὀφθεὶς καὶ μόλις ἡσυχίαν τῇ βασιλείᾳ πορίσας, ἀνεπαύσατο τῶν ὅπλων.

ζ'. Γίνεται δὲ αὖθις πάλιν ἀρχὴ θορύβων Αντίοχος, ὁ καὶ Διόνυσος ὀπικληθείς, [n] Δημητρίου μὲν ἀδελφὸς ὤν, [o] τελευταῖος δὲ τῶν ἀπὸ Σελεύκου. τοῦτον γὰρ δείσας, πρατεύειν ὅτι τοὺς Αραβας ὡρμημένον, ὃ μὲν μεγαλοψυχοτάτου Αντιπατρίδος

a Πυνθανομένῳ *Big. Voſſ. & Bod.* b Ακαιρον *Big. Bod. Voſſ. & Ruf.* in quibuſdam *exemplaribus.* Potuit Demetrius per ludibrium ita appellari, uti & Antiochus *Epimanes* pro *Epiphanes*, & Ptolemæus *Cacergetes* pro *Euergetes. Aldr.* c Ιππεῦσι μὲν χιλίοις μισθοφόροις, πεζοῖς ϛ *Bod.* d In *Ant.* p. 597. Αλέξανδρος ϛ μὲν μισθοφόρων ἑξακισχιλίων καὶ διακοσίων, Ιουδαίων τε ἀεὶ δισμυρίων, οἳ ἰσχύον τε καὶ ἐκαίνυν, παρελαβεν· αὐτοπρόσωπος τοῦ Δημητρίου. e Χιλίους *Bod.* f Διεπαύοντο *Bod.* g Βεθήμιλον *Ant.* p. 597. unde ſuſpicatur *Relandus* Βεμέσελιν corrupte ſcribi pro Βεθήμιλον πόλιν. h Τὸ τοῦ ὠμ. *Bod. Big. & Voſſ.* i Λειφθέντων *Bod.* k Αφώρα *Voſſ. & Big.* l Κατῆχε *Bod.* m Διωκόντος perperam in *Baſ. & Gen.* Vide ad *Ant.* p. 598. n Φιλίππου *Ant.* p. 598. Utrumque recte. Nam Antiochus Grypus quinque filios reliquit; Seleucum Epiphanem, Antiochum & Philippum gemellos, utrumque cognomine Philadelphum, Demetrium Eucærum, & Antiochum Dionyſum: horum omnium meminit *Joſephus. Aldr.* o Neque enim numerandum cenſet *Joſephus* Antiochum illum Aſiaticum ſive Commagenum, qui cum totis 14 annis, quibus Syriam obtinebat Tigranes, latuiſſet potius quam regnaſſet, tandem ὁ τῆς ἀχολίας παῖς Πομπήϊος annum unum adeo non regnavit, ut ne habenti quidem regnum adimere ſe dixerit Pompejus. *Appian.* in *Syr.* p. 133. *Juſtin.* l. XL. 2. *Aldr.* * Neque Judæi ſacramenta, neque Græci fidem contemnerent, *Ruf.*

a Αναχωρήσας

παρεῖδος παρείᾳ καὶ τ̃ Ἰόππης αἰγιαλῶν διαφρεύει φάραγγι βαθείᾳ· πρὸ δὲ τ̃ τάφρου τεῖχος ἤγειρεν ὑψηλόν, καὶ ξυλίνους πύργους ἐπετελέσατο, τὰς αἰμαρεῖς ἐμβολὰς ἀποφράττων. ὁ μὲν οὖν ἀρξαμένῳ τ̃ Ἀντίοχον ἴσχυσεν· ἐμφράσας γὰρ τοὺς πύργους καὶ τ̃ τάφρον χώσας, διήλαυνε μὴ τ̃ δυνάμεως. θέλοντος δ' αὐτ̃ τοῦ δούπορ τ̃ πρὸς τ̃ κωλύσαντα ἄμυναι, εὐθὺς ὅπι τοὺς Ἄραβας ἦει. τ̃ δὲ ὁ βασιλεὺς, [a] ἀναχωρῶν εἰς τὰ χρησιμώτερα τ̃ χώρας πρὸς τ̃ μάχιμον, ἔπειτα τ̃ ἵππον ἐξάφνης ὀπισθέψας, μικρὰ δ' ἰῶ τ̃ ἀριθμοῦ, ἀτάκτοις ὀπιπίπτει τοῖς περὶ τ̃ Ἀντίοχον. καρτερᾶς δὲ μάχης γενομένης, ἕως μὲν πολὺν Ἀντίοχος ἀντεῖχεν ἡ δυνάμις αὐτ̃, κἀκεῖνον ἀνέδην ἐσῴζετο τ̃ Ἀράβων φονεύοντες· πεσόντος δὲ, καὶ τὸ πρωτοδύνδυεν ἀεὶ τοῖς ἡττωμένοις προβοηθῶν, ἐκκλίνουσι πάντες, καὶ ὃ μὲν πλεῖστον αὐτ̃, ὅτι τε τ̃ προτάξεως, [b] καὶ τῇ φυγῇ ἀλλοφθείρετο, τοὺς δὲ λοιποὺς, καταφυγόντας εἰς Κανὰ κώμην, ἀπάνευ τ̃ ὀπιτηδείων ἀναλωθῆναι συνέβη πλὴν ὀλίγων ἁπάντων.

η'. Ἐκ τούτου Δαμασκηνοὶ μὲν ὃ πρὸς Πτολεμαῖον τ̃ [c] Μεννάου μῖσος, Ἀρέταν ἐπάγονται, καὶ καθιστῶσι Κοίλης Συρίας βασιλέα. στρατεύει δ' οὗτος ὅπι τὴν Ἰουδαίαν, καὶ μάχῃ νικήσας Ἀλέξανδρον, [d] ἐπ' σπονδαῖς ἀνεχώρησεν. Ἀλέξανδρος δὲ, [e] Πέλλαν ἑλὼν, ὅπι [f] Γέρασ ἦει [g] πάλιν, τ̃ Θεοδώρου κτημάτων γλιχόμενος· καὶ περὶ τοὺς φρουροὺς περιβόλοις ὑποτειχίσας, μετὰ μάχης ὃ χρεὼν προσαλαμβάνει. καταστρέφεται δὲ καὶ [h] Γαυλανῖτιν, καὶ Σελεύκειαν, καὶ τ̃ Ἀντιόχου φάραγγα καλουμένην· πρὸς οἷς Γάμαλα φρούριον καρτερὸν ἑλὼν, τ̃ ἄρχοντα Δημήτριον τὸν αὐτοῦ [i] προδύσας οὐ πολλῶν ἐγκληθέντα, ἐπάνεισιν εἰς Ἰουδαίαν, τρία πληρώσας ἔτη τ̃ στρατιᾶς. ἀσμένως δ' ὑπὸ τ̃ ἔθνους προσεδέχθη μετὰ τ̃ εὐστρατίαν, καὶ λαμβάνει τ̃ ἀνάπαυσιν τ̃ πολεμεῖν, ἀρχὴν νόσου. πεμπταίοις δὲ φθίοδος πυρετῷ συνεχόμενος, ὠήθη διακρύσασθαι [k] τ̃ νόσον, πάλιν ἀψάμενος ἐσθενήσεν. διὸ δὴ στρατείαις ἀχθεσθεὶς ἑαυτὸν ὑπεδίδου, καὶ βιαζόμενος παρὰ δύναμιν τὸ σῶμα πρὸς τὰς ἐνεργείας, ἀπήλλαξε. τελευτᾷ γὰρ ὑπὸ μέσοις τοῖς θορύβοις τρεφόμενος, βασιλεύσας ἑπτὰ πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἔτη.

tibus proximum & inter Joppes littora ſpatium foſſa profunda diſſecuit: ante foſſam vero murum arduum erexit, turreſque ligneas, ut faciles aditus obſtrueret, fabricandas curavit. Non tamen Antiochum arcere valuit: nam turribus exuſtis foſſaque repleta, *illac* cum copiis *ſuis* tranſiit. nulla autem ratione habita eum à quo prohibitus fuerat ulciſcendi, protenus in Arabas contendit. Horum autem rex, abſcedens in regionis loca pugnæ commodiora, dein cum equitibus derepente converſus, (numero autem erant ad decem millia) Antiochi milites, priuſquam in ordinem cogerentur, adoritur. Verum acri prælio commiſſo, quamdiu quidem ſupererat Antiochus, impetum ſuſtinebat ejus exercitus, quamvis magnam in eo ſtragem ediderint Arabes: ubi vero cecidit (nam & periculis ſemper ſe objiciebat ut victis ſuccurreret) terga dant omnes, & ex illis quidem plerique partim in acie partim in fuga abſumuntur, reliquis vero, in vicum Canam dilapſis, neceſſariorum inopia perire contigit, præter admodum paucos.

Antiochus ab Arabibus laceſſitus. Anſt. p. 599.

In prælio cadit. Anſt. p. 599.

8. Deinde Damaſceni, ex ſuo erga Ptolemæum Mennæi filium odio *inveterato*, Aretam ſibi adſciſcunt, & Cœles-Syriæ regem conſtituunt. Iſte autem expeditionem facit in Judæam, cumque prælio viciſſet Alexandrum, ex pactione diſceſſit. Cæterum Alexander Pella capta Geraſam rurſus petiit, Theodori divitiarum cupiditate: cumque triplici muro valloque cuſtodes cinxiſſet, locum vi expugnat. Porro Gaulanam & Seleuciam ſubvertit, & Antiochi vallem ut appellatur: inſuper ubi Gamala validum caſtellum ceperat, & Demetrio in eo imperanti multa ob crimina provinciam ademerat, in Judæam revertitur, triennio in expeditione conſumpto. Libenter autem à gente exceptus eſt, ob res proſpere geſtas: & quam primum à bello requievit, in morbum incidit. Et quoniam febri quartana laboravit, depulſum iri morbum credidit, ſi rurſus negotiis ſeſe admoveret. qua re fiebat, ut, cum intempeſtivæ militiæ ſeſe daret, & ultra vires corpus laboribus vexaret, diem ſupremum obierit. Moritur itaque mediis in tumultibus, cum ſeptem & viginti annos regnaſſet.

Aretas Cœles-Syriæ rex. Anſt. p. 599.

Vincit Alexandrum. Anſt. 599.

Alexander multas urbes in poteſtatem ſuam redigit. Anſt. 599.

Moritur. Anſt. 599.

ΚΕΦ. ε'.

Αλεξάνδρας ἔτη ἐννέα βασιλευούσης, τῷ ἀρχῷ ἔχουσιν οἱ Φαρισαῖοι.

CAP. V.

Regnante per novennium Alexandra, imperium penes Phariſæos.

ΚΑταλείπει δὲ τ̃ βασιλείαν Ἀλεξάνδρᾳ τῇ γυναικὶ, πεπεισμένῳ ταύτῃ μάλιστα τῶν ὑπακοῦσαι τοὺς Ἰουδαίους, ἐπειδὴ τ̃ ὠμότητος αὐτ̃ μακρὰν ἀπολύσασα, καὶ τοῖς νομίμοις ἀνθιστᾶσα, τ̃ δῆμον εἰς εὐσέβειαν προσηγάγετο. ἡ δ' ἀμάρτητε τ̃ ἐλπίδος. ἐκράτησε γὰρ τ̃ ἀρχῆς ὃ γύναιον, ἀφ' δόξαν εὐσεβείας· ἀκριβῶς γὰρ δὴ τὰ πάτρια, καὶ

REgnum autem Alexandræ conjugi ſuæ reliquit, Judæos ei vel maxime dicto audientes fore non dubitans; quod, cum longe ab ejus crudelitate abeſſet & legum violationi obſiſteret, populi benevolentiam ſibi conciliarit. Neque ſpes eum fefellit. namque muliercula, ex opinione quam de pietate præbuerat, principatum obtinuit: quippe quæ mores gentis patrios probe noverat, & quot-

Alexandra regnat. Anſt. 600.

a Ἀναχωρήσας ὧν. *Big. Bod. & Voſſ.* *b* Καὶ τ̃ φυγῆς *Bod.* *c* Ita *Big.* & *Bod.* Μενναίου *Baſ.* & *Gen.* cum *aliis.* Mallem τ̃ Μεννοῦ ex p. 602. v. 2. atque ita ſorſan legendum p. 599. v. 12. *d* Ἐπὶ σπονδαῖς in *Anſt.* p. 599. *e* Δῖον vel Δῖον *Anſt.* p. 599. *Stephanus Byzantinus* ſeptem urbes enumerat hoc nomine appellatas; harum ſeptima eſt Κοίλης Συρίας, πόλις Ἀλεξάνδρου, ἡ καὶ Πέλλα. *Joſepho, Plinio, Ptolemæo* Pella & Dium ſunt vicinæ urbes, ſed diverſæ. *Joſ. Anſt.* p. 615. *Plin.* V. 18. *Ptol.* V. 15. *f* Ita *Big. Bod. Voſſ.* & ipſe alibi *Joſephus.* Γίεργον & Γίεργα in *Impreſſis.* Εορων *Anſt.* 599. *g* Ita *Voſſ. Big.* & *Ruſin.* πάλιν in *Impreſſis.* *h* Vide ad pag. 599. §. 3. *i* Ita *MSS.* ipſeque *Joſephus*, p. 599. v. 23. προδόντος in *Editis.* *k* Τῷ ἀῤῥωστίαν *Big. Bod.* & *Voſſ.*

Hyrcanus & Ariſtobulus Alexandri filii. Ant. p. 600.

quotquot leges ſacras temeraſſent * poteſtate *omni* exuebat. Cum autem duos filios ex Alexandro haberet, natu quidem maximum Hyrcanum, & propter ætatem pontificem facit, & quod præterea ſegnior eſſet quam ut de rerum ſumma ei moleſtiam faceſſeret; minorem vero Ariſtobulum, quod fervidioris eſſet ingenii, inter privatæ vitæ officia continebat.

Hyrcanus fit pontifex. Ant. p. 600.

Phariſæi Alexandræ ſeſe adjungunt. Ant. p. 601.

2. Ei autem ſeſe ad poteſtatem *participandam* adjungunt Phariſæi, factio quædam Judæorum, qui præter alios pietatem colere putarentur, & peritiùs leges interpretari. Ob eam cauſam eo magis eis auſcultabat Alexandra, utpote religioſa erga Deum. Illi autem in fœminæ ſimplicis conſuetudinem paulatim inſinuantes, ſtatim res omnes gubernant & moderantur, ita ut quoſvis pro libidine in exſilium pellant & ab eo revocent, ſolvant ligentque. in univerſum & illi regni quidem commodis fruebantur, expenſas vero & difficultates Alexandra perferebat. Eadem autem artis gnara erat res arduas adminiſtrandi; atque copiis colligendis ſemper intenta, duplo majorem conſtituit exercitum, & non pauca ſibi comparavit auxilia peregrina: adeo ut gentis ſuæ vires auxerit, ſeque dynaſtis exteris metuendam reddiderit. In alios autem imperium ipſa quidem habebat, in ipſam vero Phariſæi.

In omnibus dominantur. Ant. p. 601.

Seviunt in Judæos. Ant. p. 601.

3. Quare Diogenem virum quendam illuſtrem, qui Alexandro fuerat amicus, illi interficiunt; ejus conſilio factum criminati, quod octingenti regis juſſu in crucem fuerint ſublati. Induxerunt etiam Alexandram, ut & alios, quibus auctoribus Alexander in eos concitatus erat, *ſimiliter* occideret. Cumque illis præ religione totam ſe dederet, quos etiam ipſi vellent trucidabant. Ad Ariſtobulum autem confugiunt ex periclitantibus, qui viſi ſunt eminentiſſimi. Atque ille matri perſuadet, ut viris quidem propter dignitatem parceret, civitate autem eos pelleret, niſi culpæ immunes eſſe crederet. Et quidem illi, data ſibi impunitate, per regionem diſperſi erant. Alexandra vero, miſſo in Damaſcum exercitu, prætexens Ptolemæum ſine intermiſſione civitatem premere, illam quidem nulla re memorabili geſta recepit: Tigranem vero Armeniorum regem, qui, admoto Ptolemaïdi milite, Cleopatram obſidebat, pactionibus doniſque ſolicitat: atqui ille prior inde movit domeſticarum turbarum metu, quod in Armeniam incurſionem fecerat Lucullus.

Damaſcus ab Alexandra recepta. Ant. p. 602.

Cleopatra Selene à Tigrane obſeſſa. Ant. p. 602.

Et liberata.

Ariſtobulus regnum occupat. Ant. p. 602.

4. Interea ægrotante Alexandra, minor ejus filius Ariſtobulus, opportunitate arrepta, cum famulis ſuis (multos enim habebat, & omnes ex ætatis fervore ei benevolos) univerſa quidem caſtella occupat; pecunia vero, quam ibi reperit, conductis auxiliis, regem ſe declarat. Ad hæc, miſerata querelas Hyrcani mater, conjugem Ariſtobuli cum filiis incluſam dedit in Antoniam. Caſtellum autem erat

τὰς πλημμελήσεις, εἰς τὰς ἱερὰς νόμους ἐξ ἀρχῆς ἀπεβάλετο. δύο δ' αὐτῇ παίδων ὄντων ἐξ Αλεξάνδρου, ᾧ μὲν πρεσβύτερον Υρκανὸν, ἅμα τε τῇ ἡλικίᾳ ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα, καὶ ἄλλως ὄντα νωθέστερον [a] ἢ ὡς τε ἀνοχλεῖν πρὸς τῶν ὅλων· ᾧ δὲ νεώτερον Αριστόβουλον, ἅμα θερμότητα κατεῖχεν ἰδιώτιν.

Β'. Παρεφύοντο δὲ αὐτῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν Φαρισαῖοι, συνταγμά τι Ιουδαίων, δοκοῦσι εὐσεβέστεροι εἶναι τῶν ἄλλων, καὶ τοὺς νόμους [b] ἀκριβέστερον ἀφηγεῖσθαι. τούτοις πρώτοις δή τι προσεῖχεν ἡ Αλεξάνδρα, σεβομένη πρὸ τοῦ θεῖον. οἱ δὲ τὴν ἀπλότητα τῆς ἀνθρώπου κατὰ μικρὸν ὑπιόντες, ἤδη καὶ διοικηταὶ τῶν ὅλων ἐγίνοντο, λύειν τε καὶ κατάγειν ὃς ἐθέλοιεν, λύειν τε καὶ δεῖν. καθόλου δ' αἱ μὲν ἀπολαύσεις τῆς βασιλείας ἐκείνων ἦσαν, τὰ δὲ ἀναλώματα καὶ αἱ δυσχέρειαι τῆς Αλεξάνδρας. δεινὴ δ' ἦν τὰ μείζω διοικεῖν, δύναμίν τε ἀεὶ συγκροτοῦσα, διπλασίονα κατέστησε, καὶ ξενικὸν συνήγαγεν οὐκ ὀλίγον· ὡς μὴ μόνον [c] κρατύνεσθαι τὸ οἰκεῖον ἔθνος, ἀλλὰ καὶ φοβερὸν τοῖς ἔξωθεν εἶναι δυνάμεις. ἐκράτει δὲ τῶν μὲν ἄλλων αὐτὴ, Φαρισαῖοι δ' αὐτῆς.

γ'. Διογένην γάρ τινα τῶν ὀπισήμων, φίλον Αλεξάνδρᾳ γεγενημένον, κτείνουσιν αὐτοὶ, σύμβουλον ἐγκαλοῦντες γεγονέναι περὶ τὸν ἀναστανρωθέντων ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὀκτακοσίων. ὤκνησε δὲ τὴν Αλεξάνδραν εἰς τὸ μὴ [d] τοὺς ἄλλους [e] ἀφοσιοῦσθαι τῶν παρεξωιάντων ἐκείνης τὴν Αλέξανδρον. ὑποδύσης δ' ὑπὸ [f] δεισιδαιμονίας, ἀνήρουν ὃς ἐθέλοιεν δ' αὐτοί. προσφεύγουσι δὲ Αριστοβούλῳ τῶν κινδυνευόντων οἱ φεύγειν δοκοῦντες. καὶ κεῖνος πείθει τὴν μητέρα, φείσασθαι μὲν ἅμα τὸ ἀξίωμα τῶν ἀνδρῶν· ἐκπέμψαι δ' αὐτοὺς, εἰ μὴ καθαροὺς ὑπείληφεν, ἐκ τῆς πόλεως. οἱ μὲν οὖν, δοθείσης ἀδείας, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὴν χώραν. Αλεξάνδρα δὲ ἐκπέμψασα μὲν εἰς Δαμασκὸν στρατὸν, προφάσει δ' ὡς Πτολεμαῖος ἀεὶ θλίβων τὴν πόλιν, ταύτῃ μὲ [g] ὑπεδέξατο μηδὲν ἀξιόλογον ἐργασαμένην. Τιγράνην δὲ τὸν Αρμενίων βασιλέα προσκαθεζόμενον [h] Πτολεμαΐδι, καὶ πολιορκοῦντα Κλεοπάτραν, συνθήκαις καὶ δώρεις ὑπηγάγετο. φθάνει δ' ἐκεῖνος ἀπαναστὰς ἀπὸ τοῦ οἴκου τὰς ἀποσκευάς, ἐμβεβληκότας εἰς τὴν Αρμενίαν [i] Λευκόλλου.

δ'. Κατὰ τοῦτο νοσούσης Αλεξάνδρας, ὁ νεώτερος τῶν παίδων Αριστόβουλος, τὸν καιρὸν ἁρπάσας, μετὰ τῶν οἰκετῶν, ἦν δὲ πολλοὺς καὶ πάντας εὐνοῦς ἀπὸ τῆς θερμότητος, κρατεῖ μὲν τῶν ἐρυμάτων ἁπάντων· τοῖς δ' ἐκ τούτων χρήμασι μισθοφόρους ἀθροίσας, ἑαυτὸν ἀποδείκνυσι βασιλέα. πρὸς ταῦτα, ὀδυρόμενον τὸν Υρκανὸν ἡ μήτηρ οἰκλείρασα, τήν τε γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας Αριστοβούλου καθείρξυσιν εἰς Αντωνίαν. φρούριον δ' ἦν

a Καὶ σὺκ εἶόν τι σὺνοχλεῖν *Bod.* b Ita *MSS.* ἀκελεῦσίτερυς perperam *Baſ.* & *Gen.* Idem de Phariſæis p. 753. ἦν δὲ μέσον τι &c. *erat enim quædam Judæorum ſecta exactiorem patriæ legis cognitionem ſibi vindicans, quibus tanquam Deo, ut videri volebant, charis, addictum erat hoc mulierum ſodalitium.* iterumque p. 923. τὴν ϛ Φαρισαίων αἵρεσιν &c. *Phariſæus ſecta, quæ quidem videtur exactius, quam aliæ, tenere leges patrias.* Adde & *Act.* 22, 3. & 26, 5. c Κρατύνασθαι in *MSS.* d Καὶ deeſt *Bod.* *Aliiſque.* e Διαχρήσασθαι in aliquot *MSS.* f Ita vocem accipio prout pag. 866. g *Al.* ἐπεδέξατο & mox ἐργασμένην. h *Strabo* l. XVI. p. 740. pro Ptolemaide Seleuciam habet Meſopotamiæ caſtellum, ὃν ἡ Σελήνη ἐπικληθῆναι Κλεοπάτραν Τιγράνης ἀνῆλε, καθείρξας χρόνον πολὺν τὴν σύνοικον τὴν Συρίαν ἐξέπεσεν. Verum is in rebus ad *Joſephi* hiſtoriam pertinentibus ſæpe fallitur. *Aldr.* i *Al.* Λευκόλλου, & Λευκόλλου.

* Ab initio deteſtabatur, *Ruf.*

ἐν τῷ βορείῳ κλίματι τοῦ ἱεροῦ τοποκείμενον, πάλαι μὲν ὡς ἔφην Βάρις ὀνομαζόμενον, αὖθις δὲ Βαίτης τυχὸν τῆς τοποθεσίας, ὑπὸ τοῦ κτίσαντος Ἀντωνίου, καθάπερ ἀπό τε τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα Σεβαστὴ καὶ Ἀγριππιὰς, πόλεις ἕτεραι, μετονομάσθησαν. πρὶν δ' ἐπεξελθεῖν Ἀλεξάνδραν τὴν Ἀριστοβούλου τοῦ [2] τἀδελφοῦ κατάλυσιν, [b] τελευτᾷ, διοικήσασα τὴν ἀρχὴν ἔτεσιν ἐννέα.

à septentrione fano adjacens, olim quidem ut dixi, Baris appellatum, poſtea vero hoc nomen ſortitum eſt, imperante Antonio, quemadmodum ab Auguſto & Agrippa Sebaſte & Agrippias, aliæ civitates, mutato nomine dictæ erant. Ante tamen, quam in Ariſtobulum fratris ejus, quem dejici regno curaverat, contumeliæ vindicarentur, moritur Alexandra, cum per novennium imperaſſet.

Alexandra moritur. Ant. p. 603.

ΚΕΦ. ε'.

Ὑρκανὸς Ἀλεξάνδρας κληρονόμος τῆς ἀρχῆς ἐκπίπτει, βασιλεύει Ἀριστόβουλος· καὶ αὖθις ὁ αὐτὸς Ὑρκανὸς πρᾴττει Ἀντιπάτρῳ τῷ Ἀρέτᾳ ἐξαγαγών. τέλος δὲ τῶν ἀδελφῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορῶν Πομπήιος γίνεται διαιτητής.

CAP. VI.

Alexandræ hæres Hyrcanus regno cedit Ariſtobulo. Idem poſtea Antipatri opera ab Areta in regnum reducitur: indeque litis inter fratres ortæ Pompejus arbiter deligitur.

ΚΑΙ κληρονόμος μὲν ἦν τῶν ὅλων Ὑρκανός, ᾧ γὰρ ζῶσα τὴν βασιλείαν ἐπέτρεπεν· δυνάμει δὲ καὶ φρονήματι, πρεσβύτερον ὁ Ἀριστόβουλος. [c] γνωμένης δὲ αὐτοῖς περὶ τῶν ὅλων συμβολῆς πρὸς Ἱεριχοῦντι, καταλιπόντες οἱ πλεῖστοι τὸν Ὑρκανὸν, μεταβαίνουσι πρὸς τὸν Ἀριστόβουλον. ὁ δὲ μετὰ τῶν συμμενάντων φθάσας συμφυγὼν ὅπου τὴν Ἀντωνίαν, καὶ κυριεύσας τῶν πρὸς σωτηρίαν ὁμήρων, ταῦτα δ' ἦν αὐτῷ ἡ Ἀριστοβούλου γυνὴ μετὰ τῶν τέκνων, ἀμελῆ πρὶν ἀπηντηκέναι πάθος, διελύθησαν, ὥς τε βασιλεύειν μὲν Ἀριστόβουλον, Ὑρκανὸν δ' ἀφαιρεθέντα τῆς ἄλλης ἀπολαύειν τιμῆς, ὥσπερ [d] ἀδελφὸν βασιλέως. ὅπερ τούτοις συμβαλόντες οἱ ἐν ἱερῷ, καὶ δὴ λαῷ πρεσβύτερος φιλοφρόνως ἀλλήλους ἀσπασάμενοι, διήμειψαν τὰς οἰκίας· Ἀριστόβουλος μὲν δὴ, εἰς τὰ βασίλεια, Ὑρκανὸς δ' ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀριστοβούλου οἰκίαν.

ET hæres quidem omnium erat Hyrcanus, cui regnum etiam viva commiſerat *mater*: verum Ariſtobulus viribus atque animo præſtabat. Cum autem de rerum ſumma apud Hierichuntem prælio congrederentur, plerique Hyrcano relicto ad Ariſtobulum tranſeunt. Ille vero cum iis qui ſecum manſerant fugiens occupat Antoniam: ibique ſalutis obſides nactus (iſti autem erant Ariſtobuli conjux & liberi) priuſquam ſcilicet gravius aliquid accideret, ea lege cum fratre reconciliatus eſt, ut regnum quidem Ariſtobulus haberet, Hyrcanus vero eo cederet, aliiſque ut frater regis honoribus frueretur. His conditionibus in gratiam redeuntes, & invicem circumſtante multitudine amiciſſime complexi, domos permutant: & Ariſtobulus in regiam diſcedit, Hyrcanus in Ariſtobuli domum.

Ariſtobuli & Hyrcani de regno contentio. Ant. p. 607.

Fœdus ineunt, & Ariſtobulus fit rex. Ant. p. 608.

ε'. β'. Δέος δὲ τοῖς τε ἄλλοις τοῦ Ἀριστοβούλου διαφόρως ἐμπίπλει παρ' ἐλπίδα κρατήσαντος, καὶ μάλιστα Ἀντιπάτρῳ πάλαι διαμισουμένῳ. [e] γένος δ' ἦν Ἰδουμαῖος, προγόνων τε ἕνεκα καὶ πλούτου καὶ τῆς ἄλλης ἰσχύος πρωτεύων τοῦ ἔθνους. ὁ αὐτὸς δὲ ἅμα καὶ τὸν Ὑρκανὸν, Ἀρέτᾳ προσφυγόντα τῷ βασιλεῖ τῆς Ἀραβίας, ἀναπτησάμενος τὴν βασιλείαν ἔπειθε, καὶ τὸν Ἀρέταν δέξασθαί τε τὸν Ὑρκανὸν, καὶ καταγαγεῖν ὅπου τὴν ἀρχήν. πολλὰ μὲν τὸν Ἀριστόβουλον εἰς ὃ ἦθος διαβάλλων, πολλὰ δ' ἐπαινῶν τὸν Ὑρκανὸν, παρήνει [f] δέξασθαι· καὶ ὡς πρέπον εἴη τὸν [g] λαμπρᾶς προεστῶτα βασιλείας, ὑπερέχειν χεῖρα [h] τοῖς ἀδικουμένοις. ἀδικεῖσθαι δὲ Ὑρκανὸν, στερηθέντα τῆς κατὰ τὸ πρεσβεῖον αὐτῷ προσηκούσης ἀρχῆς. προκατασκευάσας δὲ ἀμφοτέρους, νύκτωρ ἀναλαβὼν Ὑρκανὸν, [i] τῆς πόλεως ἀποδιδράσκει, καὶ σωτῆρι φυγῇ χρώμενος, εἰς τὴν καλουμένην Πέτραν διασώζεται. βασίλειον αὕτη τῆς Ἀραβίας

2. Metus vero & alios ejus inimicos præter ſpem dominantis occupat, & maxime Antipatrum olim Ariſtobulo inviſum. Erat autem genere Idumæus, & nobilitate & opibus* & alia poteſtate gentis ſuæ princeps. Idemque ille & Hyrcano, ut ad Aretam regem Arabiæ perfugeret, & regnum ſibi vindicaret, ſuadebat; & Aretæ, ut & Hyrcanum ſuſciperet, & in regnum reduceret. multis quidem Ariſtobuli moribus obtrectans, multis vero Hyrcanum laudibus extollens, ut hoſpitio eum exciperet *Aretam* hortabatur: *ſimulque ei ſuggerens*, quod ipſum deceret, qui tam amplo præerat imperio, manum porrigere injuria affectis. atqui Hyrcanum injuriam pati, qui principatu, ætatis prærogativa ſibi debito, exciderat. Cum autem ambos ita præparaſſet, noctu cum Hyrcano ex civitate profugit, curſuque citato in oppidum quod Petra dicitur ſalvus evaſit. ea eſt Arabiæ

V.

Antipater Idumæus pater Herodis M. Ant. p. 608.

Auctor Hyrcano ut ad Aretam fugiat.

Et Aretæ ut Hyrcanum recipiat. Ant. p. 608.

a Τῶ ἀδελφῶ *Big.* & *Voſſ.* Τοῦ Ὑρκανοῦ *Bod.* τἀδελφῶ Ὑρκανῶ legiſſe videtur *Ruf.* b Ἐπιλοίπου *Bod.* c Alexandræ ſucceſſit Hyrcanus Ol. CLXXVII. 3. Q. Hortenſio & Q. Metello Cretico Coſſ. *Ant.* p. 617. Idem regno ceſſit Ariſtobulo poſt tres menſes *Ant.* p. 977. 978. Ariſtobulum deturbavit Pompejus Ol. CLXXIX. C. Antonio & M. T. Cicerone Coſſ. *Ant.* p. 614. anno primo *Euſeb.* cum triennium & totidem menſes regnaſſet *Ant.* XX. 8. Habemus igitur pro ſexennio triennium & ſemis; de reliquo tempore ſilentium eſt. Verum exinde nonnulli male corrigunt *Joſephum*, & pro tribus Hyrcani menſibus totidem annos reponunt. Quis enim credat Ariſtobulum, qui vivente etiamnum Alexandra XXII. caſtella occupaverat, totamque pene dominationem ad ſe traxerat, univerſum poſtea triennium & amplius exſpectaſſe donec frater regno cederet? Satius eſt dicere quod *Joſephus* illud pluſquam biennium quo litem hanc bellumque inter fratres duraſſe colligitur ex *Ant.* XIV. 3, 4. eorum neutri attribuit, ſed pro interregno habet. *Aldr.* d Ita *Big.* & *Voſſ.* ἀδελφὸς *Baſ.* & *Gen.* ὡς παρ' ἀδελφῶ *Bod.* e De eo quid mentitus ſit *Nicolaus Damaſcenus* vide *Ant.* p. 608. Illum ſequitur *Arabs* in *Bibliis Polyglottis cap.* 35. *hiſtoriæ Maccabæicis ſubnexæ.* Plerique Patres Chriſtiani Antipatrum cenſent Herodis cujuſdam Aſcalonitæ Apollinis Hieroduli filium fuiſſe; abductum à latronibus Idumæis eorumque moribus & diſciplina imbutum. Qua de re vide *Euſeb.* in *Hiſt.* I. 6, 7. Idumæos *Strabo* fuiſſe dicit Nabataeos, qui, patria per ſeditionem ejecti, Judæis ſe adjunxerint & eorum leges ſint amplexi: indeque Herodem ἀνδρα ἰουδαῖον, quem Antigonus *Ant.* p. 650. Ἰδουμαῖον τυπτὸν ἡμιιουδαῖον vocat. Idumæi pro Judæis habebantur poſtquam illos Joannes Hyrcanus circumciſionem cæteroſque ritus Judaïcos ſuſcipere coëgiſſet: Judæi non tam gentis quam religionis nomen eſt. Vide *Strab.* l. XVI. p. 760. & p. 765. *Ant.* XIII. 27. & *Dionem* in *lib.* 37. *Aldr.* Vide ad p. 608. f Δέχεσθαι *Bod.* g Λαμπρᾶς *Bod.* h Τῶ ἀδικημένω *Lipſ.* Forſan, ὑπερέχειν χεῖρα τοῖς ἀδικημένων oppreſſos protegere. i Ἐκ τῆς πόλεως *Voſſ. Big.* & *Bod.* * Καὶ τῆς ἄλλης ἰσχύος non interpretatur *Ruffinus*, forſan quod ea non habuerit in ſuo Codice.

a Τῷ

Aretas Hyrcano auxilium ſuppeditat. Ant. p. 609.

biæ regia. Ibi cum Hyrcanum Aretæ in manus tradidiſſet, & multa quidem verba feciſſet, multis vero muneribus eum ſubiiſſet, perſuadet ei ſuppeditare copias quibus in regnum reſtitueretur. erant autem iſtæ peditum equitumque quinquaginta millia, quibus nequaquam reſtitit Ariſtobulus, ſed primo in con-

Ariſtobulus Hieroſolymis obſidetur. Ant. p. 609.

greſſu deſertus *à ſuis*, cum illis Hieroſolyma ſe recipit: & proculdubio vi captus fuiſſet, niſi dux Romanorum Scaurus * adverſis horum temporibus imminens obſidionem ſolviſſet. Namque is ex Armenia quidem in Syriam miſſus erat à Pompejo Magno, qui cum Tigrane bellum gerebat. Cum autem Damaſcum veniſſet, nuper admodum à Metello & Lollio captam, & illos inde abduxiſſet, audito quo in ſtatu res Judæorum eſſent, *illuc* veluti ad certum quæſtum properabat.

Scaurus ingreditur Judæam. Ant. p. 610.

3. Denique mox ut regionem ingreſſus eſt, legati ad eum veniunt à fratribus utriſque, uno & altero orantibus ut ſibi opem ferret & auxilium. Sed plus apud eum valebant trecenta talenta ab Ariſtobulo miſſa, quam jus & æquum. Tot enim acceptis ad Hyrcanum & Arabas legatos mittit Scaurus, Romanorum & Pompeij nomine minas illis intentans, niſi ab obſidione deſiſterent. Itaque Aretas metu perculſus ex Judæa in Philadelphiam receſſit, & Scaurus Damaſcum repetit. Ariſtobulo autem non ſuffecit, quod captus non fuerit; ſed copiis *ſuis* omnibus coactis, hoſtes perſequebatur: prœlioque ad Papyrona ut vocatur commiſſo, ſupra ſex eorum millia occidit; in quibus erat & Phalion Antipatri frater.

Obſidionem Hieroſolymorum ſolvit. Ant. p. 610.

Hyrcanus & Antipater ad Pompejum ſe conferunt. Ant. p. 611.

4. Hyrcanus vero & Antipater, Arabum privati auxilio, ſpem in adverſarios tranſtulerunt. Et poſtquam Pompejus Syria peragrata Damaſcum perveniſſet, ad ipſum confugiunt: nulliſque ei datis muneribus, ac eadem in juris ſui defenſionem, quibus ad Aretam uſi ſunt, afferentes, ei ſupplicarunt, ut, Ariſtobuli vi odio habita, regno Hyrcanum reſtitueret, cui tam ætate quam moribus deberetur. Sed nec

Aderat etiam Ariſtobulus & mox digreditur. Ants. p. 611.

Ariſtobulus ſibi deerat, Scauro fretus quem muneribus corruperat: nam & ipſe aderat, cultu regio, quoad ejus fieri poterat, ornatus. Verum indignum ratus ut obſequiis niteretur, ægreque ferens abjectius quam habitum ejus deceret utilitati ſervire, à Dioſpoli digreditur.

Pompejus perſequitur Ariſtobulum. Ant. p. 612

5. De iſtis cum indignatione iratus Pompejus, Hyrcano etiam ſuiſque magnopere eum obſecrantibus, adverſus Ariſtobulum profectus eſt, & cum exercitu Romano & multis è Syria auxiliis. Cum autem Pellam & Scythopolin prætervectus Coreas perveniſſet, unde Judæorum regio initium capit qua aſcenditur per mediterranea, audito Ariſtobulum in Alexandrium confugiſſe, (hoc autem caſtellum eſt magnifice admodum exornatum, in monte præcelſo ſi-

Βίας ὄξίν. ἔνθα τῷ [a] Ἀρέτᾳ τ' Ὑρκανὸν ἐγχειρίσας, καὶ πολλὰ μὲ καθομιλήσας, πολλοῖς δὲ δώροις ὑπελθών, δῦναι δύναμιν αὐτῷ πείθει τ' κατάξοντ αὐτόν. ἦν δ' αὐτῶν πεζῶν τε καὶ ἱππέων πέντε μυριάδες, οἷς ἰῶ οὐκ ἀντέσχεν Ἀριστόβουλος· ἀλλ' οἱ τῇ προτέρᾳ συμβολῇ [b] λειφθεὶς, εἰς Ἱεροσόλυμα συνελαύνεῖ· καὶ ἔφθη κτ' κράτος ληφθεὶς, εἰ μὴ Σκαῦρος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς, ἐπαναζὰς αὐτῷ τοῖς πρώτοις, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν. ὃς ἐπέμφθη μὲ εἰς Συρίαν ὑπὸ Ἀρμενίας ὑπὸ Πομπηίου Μάγνου, πολεμοῦντος πρὸς Τιγράνην. παραγενόμενος δὲ εἰς Δαμασκὸν, ἁλωκυῖαν πρόσφατος ὑπὸ Μετέλλου καὶ Λολλίου, καὶ τούτους μεταπέμψας, ἐπεὶ καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἐπύθετο, καθάπερ ἐφ' ἕρμαιον ἐπείχθη.

γ'. Παρελθόντος γὰρ εἰς τὴν χώραν, [c] πρέσβεις εὐθέως ἦκον [d] παρ' ἀμφοτέρων ἐκατέρων, ἑκάτερος βοηθεῖν αὐτῷ. ἦν δ' ὑπέρογκος ὁ δικαίῳ τὰ παρὰ Ἀριστοβούλου [e] τριακόσια τάλαντα. τοσοῦτον γὰρ λαβὼν Σκαῦρος ὑποκριτικῶς πρός τε Ὑρκανὸν καὶ τοὺς Ἄραβας, ἀπειλῶν Ρωμαίους καὶ Πομπήιον, εἰ μὴ λύσειαν τὴν πολιορκίαν. ἀνεχώρησε δ' ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς Φιλαδέλφειαν Ἀρέτας καταπλαγείς, καὶ πάλιν εἰς Δαμασκὸν Σκαῦρος. Ἀριστοβούλῳ δ' οὐκ ἀπέχρησε τὸ μὴ [f] ἁλωθῆναι, πᾶσαν δὲ [g] δύναμιν ὑποσυλλέξας, ἔπετο τοῖς πολεμίοις, καὶ περὶ [h] καλούμενον Παπυρῶνα συμβαλὼν αὐτοῖς, ὑπὲρ ἑξακισχιλίους κτείνει, μεθ' ὧν καὶ [i] ἀδελφὸν [k] Ἀντιπάτρου, [l] Φαλίωνα.

δ'. Ὑρκανὸς δὲ καὶ Ἀντίπατρος, [m] Ἀράβων ἀφαιρεθέντες, μετέφερον ὅτι τὰς σωτήρους [n] ἐλπίδα. καὶ ἐπεὶ δὲ [o] Πομπήιος ὅτιων [p] Συρίαν εἰς Δαμασκὸν ἦκεν, ἐπ' αὐτὸν καταφεύγουσι· καὶ δίχα δώρων, οἷς καὶ πρὸς Ἀρέταν διαλλαγὰς χρώμενοι κατέπεισαν, μισοῦσαν μὲ [q] Ἀριστοβούλου βίαν, κατάγειν δ' ὅτι [r] βασιλείαν τ' καὶ τῷ πρόπῳ [s] καὶ καθ' ἡλικίαν προσήκουσαν. ὁ μὲν οὖν Ἀριστόβουλος ὑστερεῖ, πεποιθὼς τῇ Σκαύρου δωροδοκίᾳ· παρῆν τε καὶ αὐτὸς, ὡς οἷόν τε μὴ βασιλικώτατα κεκοσμημένος ἑαυτόν. ἀδοξήσας δὲ [t] πρὸς τὰς θεραπείας, καὶ μὴ φέρων δουλεύειν ταῖς χρείαις παρεντεύξει, ἀπὸ [u] Διοσπόλεως χωρίζεται.

ε'. Πρὸς ταῦτ' ἀγανακτήσας Πομπήιος, πολλὰ μὲ τ' περὶ Ὑρκανοῦ ἱκετευόντων, ὥρμησεν ἐπ' Ἀριστόβουλον, ἀναλαβὼν τὸ τε Ρωμαϊκὸν δύναμιν, καὶ πολλοὺς ἐκ τ' Συρίας συμμάχους. ἐπεὶ δὲ παρελαύνων Πέλλαν, καὶ Σκυθόπολιν, ἦκεν εἰς Κορέας, ὅθεν ἡ Ἰουδαίων ἀρχὴ χώρα κτ' τ' μεσόγειον ἀνιόντων, ἀκούσας συμπεφευγέναι τ' Ἀριστόβουλον εἰς Ἀλεξάνδρειον· τοῦτο δὲ ὄξι φρούριον τ' πάνυ φιλοτίμως ἐξησκημένον, ὑπὲρ ὄρους ὑψηλοῦ κείμενον·

a Τῷ Ἀρέτᾳ βασιλεῖ *Ruf.* b Ita *Voſſ.* & recte. Ariſtobulus nempe à ſuis deſertus eſt. μισηθεὶς *Ant* p. 609. ληφθεὶς *Baſ.* & *Gen* βληθεὶς *Bod.* c Ἰουδαίων πρεσβεῖς *Ruf.* d Παρὰ τ' ἀδελφῶν, ἑκατέρᾳ δίομ. *Bod* & *Big.* e Ita *Bod.* & *Ruf.* nec aliter in *Cod.* aliquot *Ants.* aliis πεντακόσια præferentibus. Ἑξακόσια *Voſ.* f Sic *Voſſ. Big.* & *Ruf.* ἁλῶναι *Baſ. Gen.* & aliquot *MSS.* g Ita *Voſſ. Big. Bod.* & *Ruf.* ut & *Hen. Bunb.* & *Epiphan.* in *Ants.* p. 610. ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους *Baſ.* & *Gen.* & in *Ant.* ὑπὲρ ἑπτακισχιλίους. h Ita lego prout in *Ants.* p. 610. v. 45. Incertum quomodo legerit *Rufinus*, quum nonnulli codices habeant *Cephalon*, alii *Phallion.* i De Pompeji rebus in Syria geſtis conſule *Plutarchum* in *Pompejo*, *Dionem.* l. 37. *Appianum* in *Mithridaticis* p. 244. *Syriacis* p. 119. *Strabonem* l. XVI. p. 762, 765. *Tacitum* in *Hiſt.* V. 9. *Florum* V. 5. *Oroſium* VI. 6. *Lucanum* in *Pharſal.* 3. *Euſebium* in *Dem.* VIII. 2. *Joſephus* in *Ants.* teſtes laudat *Strabonem* (*Cappadocem*) *Nicolaum* (*Damaſcenum*) & *T. Livium*, nempe lib. 102. ut ex *epitoma* patet. *Aldr.* k Ἐπιλῆτ *Bod.* l Illud ἐς è *MSS.* m Περὶ τ' θεραπείας *Bod.* n Δίου πόλεως *Bod.* Δαλίου πόλεως *Ants.* p. 612. * *Al.* tempora aucupans.

a Τῆς

μῦνον· πέμψας κελεύειν αὐτὸν ἐκέλευε. τῷ δὲ ἰῷ μὲν ὁρμὴ, καλυμμένῳ δεσποτικώτερον, ἀμφικινδυνεύειν μᾶλλον ἢ ὑπακοῦσαι· κελεύσει δὲ ὁ πλῆθος ὀρρωδοῦν, καὶ παρήνουν ⓐ φίλοι σκέπτεσθαι τὴν Ρωμαίων ἰσχύν, ὅσαν ἀνυπόστατον. οἷς πειθεὶς κάθειμι πρὸς Πομπήϊον· καὶ, πολλὰ περὶ τοῦ δικαίου ἀρχειν ἀπολογηθεὶς, ἐπέστρεψε πρὸς τὸ ἔρυμα. πάλιν τε τὰδελφῷ προκαλουμένου καταβὰς, καὶ ἀμφισχεθεὶς περὶ τοῦ δικαίου, ἄπεισι μὴ κωλύοντος τοῦ Πομπηίου. μέσος δ' ἰῷ ἐλπίδος καὶ δέους, καὶ κατήει μὲν, ὡς δυσκρίτου Πομπηίου πάντ' ὀπηρέπειν αὐτῷ, πάλιν δ' ἀνέβαινεν εἰς τὸ ἄκρον, [a] ὡς μὴ προκαταλύειν δόξειν [b] ἑαυτόν. ἐπεὶ μόλις τοι Πομπήϊος ἐξήσθη τε τοῦ φρουρίου ἐκέλευσεν αὐτῷ, καὶ, τοὺς ἔγγελμα τοῦ φρουάρχου ἔχοντας μόνας πειθαρχεῖν τὰς αὐτογράφους ὑπογολὰς, ἀνάγκαζεν αὐτὸν, ἑκάστοις γράφειν ἐκχωρεῖν, ποιεῖ μὲν τὸ προσταχθὲν, ἀγανακτήσας δὲ, ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ παρεσκευάζετο πολεμεῖν πρὸς Πομπήϊον.

ε'. Ὁ δ', ὡ τὸ ἐδίδου χρόνου τοῖς προσκρούσεις, εὐθέως ἔπετο, καὶ προσεπέρρωσε τὴν ὁρμὴν ὁ [c] Μιθριδάτου θάνατος, ἀγγελθεὶς αὐτοῦ περὶ Ἱεριχοῦντα, ἔνθα τὸ τῆς Ἰουδαίας πίονατον [d] φοίνικός τε πάμπολυ καὶ [e] βάλσαμον τρέφει· [f] τοῦτο λίθοις ὀξέσιν ὀπτέμενοντες τοὺς [g] τρέμνα, συλλέγουσι κατὰ τοὺς τομοὺς ἐκ δακρύων. καὶ στρατοπεδευσάμενος τὸ πρὸ χωρίου μίαν ἑσπέραν, ἕωθεν ἠπείγετο πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα. καταπλαγεὶς δὲ τὴν ἔφοδον Ἀριστόβουλος, ἱκέτης [h] ὑπήντα· χρημάτων τε [i] ὑποχέσει, καὶ ᾧ μὴ τὴν πόλιν ὀπτηρέπειν καὶ ἑαυτὸν, χαλεπαίνοντα κατέστελλε τὴν Πομπηίου. ὑ μὲν τὴν ὁμολογημένων ἔπραττε· τὴν δ' ὀπὶ τῇ κώμῃ τῶν χρημάτων πεμφθέντα Γαβίνιον, ⓐ τὰ Ἀριστοβούλου φρουροῦντες [k] ὑπ' ὀ τῇ πόλει δέχονται.

tum) misit qui eum descendere *ad ipsum* juberent. Illi autem in animo quidem erat, utpote quod nimis imperiose vocaretur, vel quodvis discrimen adire potius quam parere: multitudinem vero in metu esse animadvertebat, & hortabantur amici ut secum reputaret Romanorum vires, quas sustinendo non erat. quibus obsequutus descendit ad Pompejum; & cum multa pro jure regni sui apud eum dixisset, in munimentum reversus est. Et cum iterum à fratre provocatus descendisset, ac de suo jure cum eo disceptasset, *denuo* regreditur, ne vetante quidem Pompejo. Erat autem inter spem metumque medius, & descendebat quidem Pompejum exoraturus ut ei cuncta permitteret, in arcem vero rursus ascendebat, ne vires ante tempus amittere videretur. Cæterum postea quam Pompejus juberet eum & castellis cedere, & cogeret eum singulos præsidiorum præfectos, quibus mandatum erat ut non nisi manu sua scriptis epistolis obsequerentur, literis monere ut inde migrarent, imperata quidem fecit; sed cum indignatione Hierosolyma concessit, seque ad bellandum cum Pompejo præparavit.

Aristobulus suâsu amicorum ad Pompejum venit Ant. p. 612.

Pompejo castella tradit, ad bellum tamen se parat. Ant. p. 612.

6. Ille autem, nam tempus ei non concedebat ad *bellicos* apparatus, statim eum insequebatur, multumque ejus impetum acceleravit Mithridatis mors, ei nunciata apud Hierichuntem; ubi pinguissima Judææ regio palmas plurimas & balsamum nutrit; cujus stipitibus lapide acuto incisis, è lachrymis ex plaga manantibus colligunt. Cumque in eo loco per unam noctem castra posuisset, mane Hierosolyma contendebat. Aristobulus autem, ad ejus adventum perterritus, supplex *ei* occurrit, & pecuniam promittendo spondendoque semetipsum & urbem ei permittere, succensentem mitigat Pompejum. non tamen quidquam eorum faciebat quæ promiserat. nam Gabinium, qui ad pecuniam accipiendam missus erat, ne in urbem quidem recipiunt qui ab Aristobulo stabant.

Mithridatis mors. Ant. p. 613.

Aristobulus multa Pompejo promittit. Ant. p. 613.

Non stat promissis. Ant. p. 613.

ΚΕΦ. ζ.

Ὡς Πομπήϊος, παραδοθείσης αὐτῷ Ἱεροσολύμων πόλεως, τὸν ναὸν αἱρεῖ, καὶ εἰς ἅγιον ἁγίων εἰσῆλθεν· οἷά τε περὶ τούτοις ἔπραξεν ἐν Ἰουδαίᾳ.

CAP. VII.

Quomodo Pompejus, tradita sibi Hierosolymorum urbe, fanum capit & in Sanctum sanctorum ingreditur; & quæ præterea in Judæa fecit.

ΠΡὸς ταῦτα ἀγανακτήσας Πομπήϊος, Ἀριστόβουλον μὲ ἐφρούρει· περὶ δὲ τὴν πόλιν ἐλθὼν, περιεσκόπει πῇ προσβάλλῃ, τό τε ὀχυρότατα τῶν τειχῶν δυσμεταχείριστον ὁρῶν, καὶ τοῦ τούτων φάραγγα φοβερὰν, τό τε ἱερὸν αὐτὸς ὁ φάραγξ ὀχυρώτατα τετειχισμένον, ὥστε καὶ ἄπρος ἁλισκομένῳ, δεύτερον εἶ) καταφυγὴ τοῦτο τοῖς πολεμίοις.

DE istis cum indignatione iratus Pompejus Aristobulum inclusum dabat in custodiam; atq; ad urbem profectus, circumspiciebat qua ex parte eam invaderet; nam & murorum ejus firmitatem expugnatu difficilem videbat, & vallem pro mœnibus horribilem, fanumque intra ipsam quam munitissimum, adeo ut capta urbe illud alterum hostibus esset perfugium.

Pompejus Hierosolyma contendit. p. 613.

β'. Διαπορουντος δ' ὀπὶ πολὺ χρόνου, φάσις [l] τοῖς ἔνδον ἐμπίπλει. [m] τῶν μὲν Ἀριστοβούλου πολεμεῖν ἀξιούντων

2. Dum autem diu multumque secum dubitaret *quid facto opus esset*, incidit civitati seditio. Aristobuli quidem factione bellum ge-

Seditio gliscit Hierosolymis. Ant. p. 613.

ri

a Ὑπὲρ δ' μὴ προκαταλύειν αὐτὸν *Antt.* p. 612. v. 43. b Αὐτὸν *Voss.* & *Big.* αὐτῷ *Bod.* c Constat sibi *Josephus*; quæque scribit hoc loco confirmat *Ant.* p. 613. Paulo aliter *Plutarch.* in *Pomp.* p. 640. *Dio.* l. XXXVII. p. 36. *Oros.* VI. 6. quos vide. *Aldr.* d Confer *Ants.* p. 613. 670. e Balsamum uni terrarum Judææ concessum *Plin.* in N. H. l. 12. c. 25. Adde *Theophrastum* in *Hist. Pl.* IX. 6. *Diod. Sic.* l. 11. p. 93. & XIX. p. 275. *Strabonem* in l. XVI. p. 763. & XVII. p. 800. *Anonymum Exegeten* inter *Geogr. Gr. M.* XVII. 12. & *Sandium* in *Itinerar.* l. 2. p. 127. *Aldr.* f Ut quisque ramus intumuit, si vim ferri adhibeas pavent venæ; fragmine lapidis aut testa aperiuntur. *Tacitus* in *Hist.* V. 6. Inciditur vitro, lapide, ossei ve cultellis, ferro lædi vitalia odit &c. *Plin.* in N H. l. XII. c. 25. male igitur *Theophrastus* & *Dioscorides* σκληροῖς ὀνυξὶ incidi tradunt. *Aldr.* g Ἀκρα *Big.* & *Voss.* *al.* ἄκρος πτέρνα. h Ὑπαντᾷ *Bod.* i Ὑποχέσειν *Bod.* k Rectius forsan (ut in aliquot *MSS.*) ἐνδὶ τῇ πόλει δέχονται, quomodo & p. 972. v. 7. l Ita ex *MSS.* τὴν ἔνδον in *Impressis.* m Sic in plerisque *MSS.* τὴν μὲν Ἀριστόβουλον *Bas.* τὴν μὲν περὶ Ἀριστόβουλον *Gen.*

Hierosolymorum urbe Pompejo tradita, fanum obsidetur. Ant. p. 613.

ri poſtulante regemque liberari; qui vero Hyrcano favebant, Pompejo portas aperiri. Metus autem horum numerum augebat; præſertim cum reſpicerent ad *Romanorum in rebus ſuo loco agendis peritiam. Denique victa pars Ariſtobuli conceſſit in templum, & ponte quo civitati jungebatur abſciſſo, ſeſe pararunt ut vim ad extremum ſuſtinerent. Aliis autem Romanos in urbem recipientibus, eiſque regiam tradentibus, ad eam *occupandam* unum è ducibus ſuis Piſonem mittit Pompejus cum militibus. qui præſidiis per civitatem diſpoſitis, poſtquam nemini eorum qui in fanum confugerant pacem perſuadere poterat, quæcunque circum erant oppugnationi parabat, Hyrcanum habens ſuoſque ad conſilia *omnia* & miniſteria ſtudioſe ei ſubſervientes.

A Pompejo oppugnatur. Ant. p. 613.

3. Ipſe vero à parte ſeptentrionali foſſam vallemque omnem complebat, materia à militibus comportata. Difficile autem erat *eas* replere, cum ob immenſam *earum* profunditatem, tum quod Judæi deſuper modis omnibus eos repellerent. nec Romanis labor ſucceſſiſſet, niſi Pompejus ſeptimis diebus obſervatis, quibus ab omni opere religionis ergo manus abſtinent Judæi, aggerem ad faſtigium perduxiſſet, militibus à pugna conſerenda inhibitis. nam à ſolo corpore etiam Sabbatis vim propulſant. Igitur jam valle repleta, cum turres excelſas aggeri impoſuiſſet, & admoviſſet machinas à Tyro allatas, mœnia tentabat. Lapidum autem jaculatores eos repellebant, qui in alto poſiti *Romanos* à conatu prohiberent: turres vero ad eam partem quam diutiſſime reſiſtebant, magnitudine pariter ac pulchritudine inſignes.

Judei obſtinate templum propugnant. Ant. p. 614.

4. Tum ſcilicet Pompejo, cum multum defatigarentur Romani, ſubiit mirari inter alia Judæorum animi fortitudinem; & præcipue quod nihil de ſacro cultu media inter tela verſantes remiſerint. nam, veluti in pace profunda fuiſſet civitas, & quotidiana ſacrificia & luſtrationes, omniſque *Dei* cultus accurate admodum peractus erat. nec, cum capto fano ad aram quotidie trucidarentur, legitimis religionis muneribus abſtinuerunt. Nam obſidionis menſe tertio, cum vix unam de turribus dejeciſſent, in fanum irruptum eſt. Primus autem murum tranſilire auſus eſt Fauſtus Cornelius Syllæ filius, & poſt eum centuriones duo, Furius & Fabius. Singulos autem ſequebatur ſua militum cohors, & Judæos undique concluſos occidebant, alios quidem ad fanum confugientes, alios vero pauliſper reſiſtentes.

Templum captum. Ant. p. 614.

Sacerdotes ad aram mactantur. Ant. p. 614.

5. Tum multi ſacerdotum, cum hoſtes ſtrictis gladiis irruentes viderent, intrepide in ſacris peragendis manſerunt; &, dum libarent thuſque adolerent, mactabantur, ſuæ etiam ſaluti præferentes religionem erga Deum. Plu-

τιων, καὶ ῥᾳδίως τ' βασιλέα· τῶν δὲ τὰ Υρκανῷ φρονήσαντων, ἀνοίγειν Πομπηίῳ τὰς πύλας· [a]πολλὰς δὲ τούτους ἐποιεῖτο ὁ δέος, ἀφορῶντας εἰς τ' τῶν Ρωμαίων εὐταξίαν. πλήθυνον δὲ τὸ Αριστοβούλου μέρος εἰς τὸ ἱερὸν ἀναχώρησιν, καὶ τῷ συναπῶσαι [b]ἀπ' αὐτῆς τῆ πόλει γέφυραν ἀποκόψαντες ἀντοχὴν εἰς ἕκαστον παρεσκεύάζοντο. τῶν δὲ ἑτέρων δεχομένων Ρωμαίους τῆ πόλῃ, καὶ τὰ βασίλεια παραδιδόντων, ὅτι μὴ ταῦτα Πομπήιος ἕνα τῶν ὑφ' ἑαυτὸν στρατηγῶν Πείσωνα εἰσέπεμψε μετὰ στρατιᾶς. ὃς λαβὼν φρουρᾶ τὴν πόλιν, ἐπειδὴ τ' εἰς τὸ ἱερὸν [c]καταφεύγοντας οὐδένα λόγοις ἔπειθε συμβῆναι, τὰ πλεῖστα εἰς παρασκευὰς ἀντεῖπεν, ἔχων τὸν περὶ τ' Υρκανὸν εἴς τε τὰς ὁπλίσεις καὶ τὰς ὑπηρεσίας παρόρμους.

γ'. Αὐτὸς δὲ κατ' τὸ παρακείμενον κλίμα τὴν τε τάφρον [d]ἔχω καὶ τ' [e]φάραγγα πᾶσαν, ὕλῃ συμφορήσας τ' δυνάμεως. χαλεπὸν δ' ἦν τὸ ἀναπλῆσαι βάθος ἄπειρον, καὶ τ' Ιουδαίων πάντα τρόπον εἰργόντων ἄνωθεν. [f]κἂν ἀτέλειστος ἔμεινε τοῖς Ρωμαίοις ὁ πόνος, εἰ μὴ τὰς ἑβδομάδας ὁπτῆρων ὁ Πομπήιος, ὑφ' αἷς πάντως ἔργων ἁγὼ τ' θρησκείαν χεῖρας ἀπέχουσιν Ιουδαῖοι, ὃ χῶμα ὕψωσε, καὶ κατ' χεῖρα συμβολῆς εἶργεν τοὺς στρατιώτας. [g]ὑπὲρ μὲν γὰρ σώματος ἀμύνονται καὶ τοῖς σάββασιν· ἤδη δ' ἀναπεπλημένης τ' φάραγγος, πύργους ὑψηλοὺς ὁπτήσας τῷ χώματι, καὶ προσαγαγὼν τὰς ἐκ Τύρου καμωθείσας μηχανάς, ἐπειρᾶτο δ' τύχης. ἀπέστελλον δὲ οἱ πετροβόλοι τοὺς καθύπερθε κωλύοντας· ἀντεῖχον δ' ὅτι πλεῖστον οἱ κατ' τοῦτο ὂ μέρος πύργοι, μεγέθει τε καὶ κάλλει διαφέροντες.

δ'. Ἔνθα δὴ, τ' Ρωμαίων πολλὰ κακοπαθόντων, ὁ Πομπήιος τά τε ἄλλα τ' καρτερίας τοὺς Ιουδαίους ἀπεθαύμασεν, καὶ μάλιστα ὅ μηδὲν παρελύσαν τ' θρησκείας ὑπὸ μέσους τοὺς βέλεσιν ἀνειλουμένους. ὥσπερ γὰρ εἰρήνης βαθείας κατεχούσης τ' πόλιν, αἵ τε θυσίαι καθ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἁγνισμοὶ, καὶ πᾶσα θρησκεία κατ' ἀκρίβειαν ἐξετελεῖτο πρὸς Θεῷ· καὶ ὁδὲ κατ' αὐτὸν τ' ἅλωσιν, περὶ ᾧ βωμῷ [h]φονευόμενοι καθ' ἡμέραν, τ' νομίμων εἰς τ' θρησκείαν ἀπέσχον. [i]τρίτῳ δὲ μηνὶ τ' πολιορκίας, μόλις ἕνα τ' πύργων καθαρίψαντες εἰσέπεσον εἰς τὸ ἱερόν. ὁ δὲ πρῶτος ὑπερβῆναι τολμήσας τὸ τεῖχος, Σύλλα παῖς ἦν Φαῦστος Κορνήλιος· καὶ μετ' αὐτὸν ἑκατοντάρχαι δύο, [k]Φούριός τε καὶ Φάβιος. ἕπεσθε δὲ ἑκάστῳ τὸ ἴδιον τῖφος, καὶ πεφραγότες παντοχῆ τοὺς Ιουδαίους, ἔκτεινον, οὓς μὲν τοῦ προσφυγῆς, οὓς δὲ ἀμυνομένους πρὸς ὀλίγον.

ε'. Ἔνθα πολλοὶ τ' ἱερέων, ξιφήρεις τοὺς πολεμίους ὁπλίσεις βλέποντες, ἀθορύβως ὅτι τ' θρησκείας ἐμφανεστέρους δὲ τε θυμιῶντες ἀπεσφάττοντο, καὶ τ' πρὸς ὂ θεῖον θρησκείας τὸ δυσσεβὲς τῆς σωτηρίας τιθέμενοι. πλεῖ-

[a] Ita cum *MSS.* & *Vet. Interpr.* πολὺ γὰρ τούτους εἰσῆλθον *Vos* in *Editis.* [b] Ita *Big. Voſ.* & *Ruf.* ἐπ' αὐτῆ in *ceteris.* [c] Καταφυγόντων *Boid.* [d] Ἐντὸς *Voſ.* quod ſuſpicor eſſe interpretamentum vocis ἔχω. [e] Juxta *Rufinum* hoc modo diſtinguendum, φάραγγα, πᾶσαν ὕλῃ &c. [f] Conſer *Bell.* l. II. *Strab.* l. XVI. p. 763. & *Dionem* l. XXXVI. p. 36. *Aldr.* [g] Hoc ipſum nefas ducebatur ante Matthiam Aſamonæum. Vide *Ant.* p. 535. & 1 *Macc.* II. 40, 41. *Aldr.* [h] Ita cum *Rufino* φονευόμενοι τ' καθ' ἡμέραν νομίμων in *Græcis Editis* & *MSS.* [i] Captum eſt templum die ſolennis jejunii menſe tertio *Ant.* p. 614. Monet autem *Uſſerius* intelligi menſem tertium anni civilis ab Autumno deducti; adeoque diem (quo Judæi etiamnum jejunant) menſis Cisleu vicesimum octavum, qui hoc anno erat Decembris Juliani viceſimus, idemque Saturni dies: templum autem à Pompejo Saturni die expugnatum, etiam *Dionem* ſignificare. *Aldr.* [k] Ita cum *Rufino* ipſoque *Joſepho* in *Ant.* p. 614. in *ceteris* Φρίγιος. * Romanorum conſtantium, *Ruf.* De voce εὐταξία videſis *Annotata* ad *Ciceronis* lib. 1. *de Officiis*, c. 40.

ρι δ' ὑπὸ τ̃ ὁμοφύλων ἀντιστασιαστ̃ν ἀπηρ̃γντο, ἡ χῃ τ̃ χρημν̃ν [a] ἐρρίπτουν ἑαυτὰς ἄπωθεν· καὶ πᾶν τὸ τεῖχος δ' ἔνιοι, μανι̃ντες ἐπὶ τ̃ς ἀμηχανίαις, ὑπέστρωσαν, καὶ συγκαταφλέγοντ). Ιουδαίων μὲ οὖν ἀνηρέθησ μύριοι καὶ δισχίλιοι· Ρωμαίων δὲ ὀλίγοι μὲ πάνυ νεκροὶ, τραυματίαι δ' ἐγένοντο πλείους.

ε'. Οὐδὲν δ' ἧττον ἐπὶ τ̃ς τότε συμφορ̃ς καθήψατο ἔθνους, ὡς τὸ τ̃ου [b] ἄστατον ἅγιον ἀνακαλυφθὲν ὑπὸ τ̃ ἀλλοφύλων. παρελθὼν γὰρ αὐτὸ τ̃οῖς περὶ αὐτὸν ὁ Πομπήϊος εἰς τ̃ ναὸν, ἔνθα μόνῳ θεμιτὸν ἦν [c] παλαίαν τῷ ἀρχιερεῖ, τὰ ἔνδον ἐθεάσατο, λυχνίαν τε ἡ λύχνους, ἡ τράπεζαν, ἡ σπονδεῖα, ἡ θυματήρια, ὁλόχρυσα πάντα, πλῆθός τε ἀρωμάτων σεσωρευμένων, καὶ τ̃ ἱερ̃ν χρημάτων εἰς τάλαντα δισχίλια. [d] ἅπτε δὲ τούτων, ἅπτ' ἄλλου τινὸς τ̃ ἱερ̃ν κειμηλίων ἥψατο· ἀλλὰ καὶ μ̃ᾷ μιᾷ τ̃ ἁλώσεως ἡμέρᾳ, καθαράς τε ὁ ἱερεὺς τ̃οῖς νεωκόροις ἐκέλευσε, καὶ τὰς ἐξ ἔθους ἐπιτελεῖν θυσίας, αὖθις ἀποδείξας Υρκανὸν ἀρχιερέα, τά τε ἄλλα πεφιλοτιμήτατον ἑαυτὸν ἐπὶ τ̃ πολιορκίᾳ παρασχόντα, ἡ διότι τὸ πλ̃θος τ̃ χώρας ἦν πλ̃θος ἀπείρατον [e] Αριστοβούλου συμπολεμεῖν ὡρμημένον. ἐκ τούτου, ὅσῳ λῷ πεφυκὼς ἀγαθῷ στρατηγῷ, ἢ λαὸν εὐνοίᾳ πλέον ἢ δέει προσηγάγετο. ὁ δὲ τ̃οῖς αἰχμαλώτοις ἐλήφθη καὶ ὁ Αριστοβούλου πενθερὸς, ὁ δ' [f] αὐτὸς καὶ θεῖος αὐτ̃ῦ. καὶ τὸν μὲν αἰτιατάτην τ̃ πολέμου πελέκει κολάζει· Φαῦστον δὲ, καὶ τὸν μετ' αὐτ̃ γενναίως ἀγωνισαμένους, λαμπροῖς ἀριστείοις δωρησάμενος, τ̃ τε χώρᾳ καὶ τ̃οῖς Ιεροσολύμοις ὑπετάξατο φόρου.

ζ. Ἀφελόμενος δὲ τ̃ ἔθνους καὶ τὰς ὁ Κοίλης Συρίας πόλεις ὅσας εἶλεν, ὑπέταξε τῷ κατ' ἐκεῖνο χρόνῳ Ρωμαίων στρατηγῷ [g] καταταξάμενος, [h] καὶ τ̃οῖς ἰδίοις ὅροις προσέκλεισεν. ἀνακτίζει δὲ καὶ [i] Γάδαρα, ὑπὸ Ιουδαίων κατεστραμμένα, Γαδαρίτ̃ τινὶ τ̃ν ἰδίων ἀπελευθέρων Δημητρίῳ χαριζόμενος. ἠλευθέρωσε δ' ἀπ' αὐτ̃ ἡ τὰς ὁ τ̃ [k] μεσογείῳ πόλεις, ὅσας μὴ φθάσαντες κατέσκαψαν, Ιππον, Σκυθοπολίν τε καὶ [l] Πέλλαν, καὶ Σαμάρειαν, καὶ Μάριασσαν, πρὸς αἷς Αζωτον, καὶ Ἰάμνειαν, καὶ Ἀρέθουσαν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς παραλίους, Γάζαν, Ἰόππην, Δῶρα, καὶ τ̃ πάλαι μὲ Στράτωνος· πύργον καλουμένην, ὕστερον δὲ μεταχθεῖσ ὑφ' Ηρώδ βασιλέως λαμπροτάτοις κατασκευάσμασι, ἡ μετονομασθεῖσαν Καισάρειαν. ἃς πάσας τ̃οῖς γνησίοις ἀποδ̃ὺς πολίταις, κατέταξεν εἰς τὴν Συριακὴν ἐπαρχίαν. παραδ̃ὺς δὲ ταύτην τε καὶ τὴν Ιουδαίαν καὶ τὰ μέχρις Αἰγύπτου καὶ Εὐφράτου Σκαύρῳ διέπειν, καὶ δύο τ̃ ταγμάτων, αὐτὸς σὺν Κιλικίας εἰς Ρώμην ἐπείγετο, τ̃ Αριστοβούλου ἄγων μ̃ᾶ τ̃ γενεᾶς αἰχμάλωτον. δύο δ' ἦσαν αὐτ̃ θυγατέρες, ἡ δύο υἱεῖς· ὧν ὁ ἕτερος μὲ, Αλέξανδρος

rimi autem è gentilibus ſuis partis adverſæ interempti erant, & innumeri ſeſe per præcipitia dejiciebant; nonnullique, ex difficultatibus in inſaniam acti, quæ circa murum erant ſuccenderunt, ipſique combuſti ſunt. Atque Judæorum quidem ad duodecim millia occubuerunt, Romanorum vero perpauci, aliquammulti tamen ſauciati erant. *Judæorum clades. Anſt. p. 614.*

6. Nihil autem gravius in illa clade Judæorum genti accidit, quam quod locus ſanctus antea oculis inacceſſus ab alienigenis patefactus eſſet. Pompejus quippe, cum iis quos ſecum habuit, templum ingreſſus, quò ſoli pontifici penetrare fas eſt, quæ intus erant, candelabrum cum lychnis, & menſam, & vaſa libatoria, & thuribula, ex auro omnia, ſpectavit, & multitudinem aromatum congeſtorum, & ſacram pecuniam ad duo millia talentorum. neque tamen iſta vel aliud quicquam de ſacra ſupellectile attigit; ſed & fanum, poſtridie quam captum eſſet, purgare juſſit ædituis, & ſacra ſolennia celebrare, cum Hyrcanum iterum pontificem declaraſſet, quod præter alia ſemet in obſidione promptiſſimum præſtitiſſet, quodque magnam * regionis incolarum multitudinem ad defectionem ab Ariſtobulo perpuliſſet, cum una militatum ire properarent. Qua re fiebat, ut, ſicuti bonum imperatorem deceret, populum benevolentia potius quam timore ſibi conciliarit. Comprehenſus autem eſt inter captivos etiam Ariſtobuli ſocer, qui & ipſe ei patruus. Et illos quidem, qui maxime belli auctores exſtiterant, ſecuri percuſſit: Fausto vero iiſque qui una cum eo fortiter pugnaverant, præclara præmia perſolvit, regionique & Hieroſolymis tributum imperat. *Pompejus in Sanctum ſanctorum ingreditur. Anſt. p. 615.* *Sacris abſtinet & Hyrcanum pontificem facit. Anſt. p. 615.*

7. Cum autem genti abſtuliſſet etiam quas in Cœle-Syria ceperant civitates, illi, qui tunc temporis conſtitutus erat Romanorum legatus, *eam* ſubjecit, intraque ſuos fines concluſit. Inſtauravit autem, in gratiam cujuſdam è libertis ſuis Demetrii Gadarenſis, etiam Gadara, à Judæis *paulo ante* everſa. Mediterraneas præterea civitates ab eorum imperio liberavit, quotquot jam ante non exſciderant, Hippum, Scythopolimque & Pellam, & Samariam, & Mariſſam, itemque Azotum, & Jamniam, & Arethuſam; ſimiliter & maritimas, Gazam, Joppen, Dora, & quæ olim quidem Stratonis turris vocabatur, poſtea vero, alium in modum ſplendide & magnifice ab Herode rege ædificata, mutato nomine Cæſarea appellata eſt. quas omnes, civibus indigenis redditas, provinciæ Syriæ attribuit. Cum autem & iſtam & Judæam, & cuncta ad Ægyptum uſque & Euphratem Scauro, qui eas regeret, tradidiſſet, cum duabus legionibus ipſe via Ciliciæ Romam contendebat, captivum ducens Ariſtobulum cum ſua prole. Erant autem ei filiæ duæ, totidemque filii: quorum alter quidem Alexander, dum *Urbes multæ Judæis ademptæ. Anſt. p. 615.* *Ariſtobulus libertique ejus Romam abducti. Anſt. p. 615.*

a Ἐβίπτων *Big. Voſſ. & Anſt.* p. 614. b Romanorum primus Cn. Pompejus Judæos domuit, templumque jure victoriæ ingreſſus eſt. *Tacit. in Hiſt.* V. 9. c Ita *Big. Bod. & Voſſ.* παλαίαν *cæteri* cum *Ruffino.* d Cn. Pompejus, captis Hieroſolymis victor ex illo fano nihil attigit. Imprimis hoc, ut multa alia, ſapienter; quod in tam ſuſpicioſa ac maledica civitate locum ſermoni obtrectatorum non reliquit. Non enim credo religionem & Judæorum & hoſtium impedimento præſtantiſſimo Imperatori, ſed pudorem fuiſſe. *Cic. in Orat. pro Flacco.* e Ἀριστοβούλου *Bod.* f Αὐτὸς ὢν *Big. Bod. & Lipſ.* g Poſt στρατηγῷ addunt *Bod. Lipſ. Baſ. & Gen.* οὐ πολὺ ὕστερον χειμερινῇ ὥρᾳ κατ' τὴν Κοίλην Συρίαν Ἐκδυσῶν πόλιν, quæ verba non agnoſcunt *Big. Voſſ. & Ruf.* h Καὶ μόνοις αὐτὸς τοῖς ἰδ. in *MSS.* i Ita *Big. Bod. Voſſ. &* in *Anſt.* p. 615. cum participio etiam ſeminino, ut alibi ſæpe, Γάδαρα κατεστραμμένα *Baſ. & Gen.* Γάδαρα κατεστραμμένα *Bod.* k Ita & *Anſt.* p 615. v. 25. μεσογείᾳ *Bod.* l Deeſt Πέλλαν *Bod. & Ruf.* In *Anſt.* p. 615. Πέλλαν, καὶ Δῖον, καὶ Σαμ. * Agreſtium multitudinem, *Ruf.*

dum iter facerent, aufugit; junior vero Antigonus cum ſuis ſororibus Romam deportabatur.

ὁκ τ ὁδῦ ἀφαδιδράσκει, σὺ δὲ ταῖς ἀδελφαῖς ὁ νεώτερος Ἀντίγονος εἰς Ῥώμλυ ἀκομίζετο.

VI. CAP. VIII. ΚΕΦ. η'. ς'.

Alexander Ariſtobuli filius, qui Pompejum fugerat, bellum movet Hyrcano, & à Gabinio victus caſtella ei tradit: dein Ariſtobulus, Roma elapſus, exercitum colligit, & à Romanis victus Romam perducitur. Ad hæc & alia quædam de Gabinio & Craſſo & Caſſio.

Ἀλέξανδρος ὁ Ἀριστοβύλλ, ἀποδρὰς Πομπήϊον, πολεμεῖ Ὑρκανῷ, ὑπὸ ᾧ Γαβινίῳ ἡττηθεὶς τὰ φρούρια αὐτῷ παραδίδωσιν· ἔπειτα Ἀριστόβυλος ἀποδρὰς ἐκ Ῥώμης στρατιὰν ἀθροίζει, κ ὑπὸ τ Ῥωμαίων νικηθεὶς εἰς Ῥώμλυ ἀνάγεται. ἔτι κ ἄλλά τινα περὶ Γαβινίῳ κ Κράσσῳ κ Κασσίῳ.

Scauri in Parthiam expeditio. Antt. p. 616.

INterea Scaurus, in Arabiam ingreſſus, Petram quidem ne accederet locorum difficultate prohibetur: quæ vero circa Pellam erant *omnia* depopulabatur; hoc tamen facto malis conflictatur. Nam exercitus fame laborabat: atque ad eam levandam conferebat Hyrcanus, per Antipatrum mittens *victui* neceſſaria; quem etiam ad Aretam, quaſi *ei* familiarem, delegat Scaurus, ut pecunia ille pacem ab ipſo redimeret. Atque perſuaſum eſt Arabi, ut trecenta daret talenta: & his conditionibus Scaurus ex Arabia exercitum educebat.

ΚΑΝ τούτῳ Σκαῦρος, εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐμβαλὼν, τῆς μὲν Πέτρας εἴργεται τοῖς δυσχωρίαις· ἐπόρθει δὲ κὰ τὰ περὶ Πέλλλν, καὶ ἐν τούτῳ δὲ κακοπαθῶν. ἐλίμωττε γὰρ ἡ στρατιὰ, κὰ πρὸς τοῦτο Ὑρκανὸς ἐπεβοήθει δι' Ἀντιπάτρου τὰ πρὸς τὴν δεῖα πέμπων, ὃν κὰ καθ' ὑπόσκαυρος ὄντα συνήθη πρὸς Ἀρέταν, ὅπως ὀλίγα χρήμασι διαλύσαιτο τὸν πόλεμον. [a] πείθεται δ' ὁ Ἀραψ τριακόσια δόντα τάλαντα, καὶ ἐπὶ τούτοις Σκαῦρος ἦγε τῆς Ἀραβίας δύναμιν.

Alexander bellum parat Romanis. Antt. p. 616.

2. Alexander autem, qui *unus* ex Ariſtobuli liberis è Pompeji manibus elapſus eſt, progreſſu temporis magno exercitu coacto, infeſtus erat Hyrcano, & Judæam incurſabat; & celeriter eum deturbaturus eſſe videbatur, qui & jam Hieroſolyma accedens dejectum à Pompejo murum inſtaurare audebat, niſi Gabinius, Scauri ſucceſſor miſſus in Syriam, tum in multis aliis rebus præclare ſe fortiterque geſſiſſet, tum in Alexandrum expeditionem feciſſet. Hujus autem adventu ille perterritus, militum etiam numerum ita augebat, ut facti eſſent decies mille pedites, & mille quingenti equites; & loca opportuna muris muniebat, Alexandriumque & Hyrcanium, & Machærunta apud montes Arabiæ.

β'. Ὁ δ' ἀποδρὰς τ Ἀριστοβύλλ παίδων Πομπήϊον Ἀλέξανδρος, χείρᾳ συναγαγὼν χεῖρα συχνὴν, βαρὺς ἦν Ὑρκανῷ, καὶ τ Ἰουδαίλν κατέτρεχεν· ἐδόκει δ' ἂν ταχέως καταλῦσαι αὐτὸν, ὅς γε ἤδη κ ὁ [b] καλαῤῥιφθεὶς ὑπὸ Πομπηΐῳ τεῖχος ὁ Ἱεροσολύμοις ἀνακτίζειν ἐθάῤῥει πρόσθεν, εἰ μὴ Γαβίνιος εἰς Συρίαν πεμφθεὶς [c] Σκαύρου διάδοχος, τά τε ἄλλα γενναῖον ἀπέδειξεν ἑαυτὸν ὁ πολλοῖς, καὶ ἐπ' Ἀλέξανδρον ὥρμησεν. ὁ δὲ δείσας πρὸς τ ἔφοδον δύναμίν τε πολὺν συνέλεγεν, ὡς γενέσθαι μυρίους μ ὁπλίτας, χιλίους δὲ καὶ πεντακοσίους ἱππεῖς· καὶ τὰ ὀρεινὰ τ χωρίων ἐτείχιζεν, Ἀλεξάνδρειόν τε καὶ Ὑρκάνιον, καὶ Μαχαιροῦντα πρὸς τοῖς Ἀραβίοις ὄρεσι.

Gabinius in Syriam miſſus. Antt. p. 616.

Obviam it Alexandro. Antt. p. 616.

3. Atqui Gabinius, Antonio cum parte copiarum præmiſſo, ipſe cum toto exercitu ſequebatur. Delecti autem Antipatri comites, aliaque Judæorum manus, quibus præerant Malichus & Pitholaus, cum ſeſe Marci Antonii ducibus junxiſſent, obviam ibant Alexandro; & non multo poſt una cum * gravi armatura aderat Gabinius. Verum Alexander, quod hoſtium copias in unum collatas ſuſtinere non poterat, *inde* diſcedit; cumque Hieroſolymis appropinquaret, coactus eſt prælio decertare, acieque ſex millibus amiſſis, quorum tria quidem millia ceciderunt, tria vero millia capta ſunt, cum reliquis fugit in Alexandrium.

γ'. Γαβίνιος δὲ μὴ μέρος τ στρατιᾶς Μάρκου Ἀντωνίου προπέμψας, αὐτὸς ἐπὶ τ ὅλην ἔχων δύναμιν. οἱ δὲ περὶ Ἀντίπατρον ὑπέλεχθοι, καὶ ὁ ἄλλο τάγμα τ Ἰουδαίων, ὧν Μάλιχος ἦρχε κ Πιθόλαος, συμμίξαντες τοῖς περὶ Μάρκου Ἀντώνιον ἡγεμόσιν, ὑπήντων Ἀλεξάνδρῳ. κ μετ' ὀλίγον παρῆν ἅμα τῇ φάλαγγι Γαβίνιος. ἐνθυμούμενος δὲ τ τ πολεμίων δύναμιν ὡς ὑπερμενίας Ἀλέξανδρος ἀνεχώρει, καὶ πλησίον ἤδη Ἱεροσολύμων γενόμενος ἀναγκάζει συμβαλεῖν, κ χιλίοις μ ἔπεσον, τετρακισχίλιοι δὲ ἐζωγρήθησαν, φεύγει σὺν τοῖς καλαλιφθεῖσιν [d] εἰς Ἀλεξάνδρειον.

Prælio cum ſuperat. Antt. p. 616.

Alexandrium oppugnat. Antt. p. 616.

4. Gabinius autem ubi Alexandrium venit, cum multos *pro loco* caſtra metatos eſſe deprehendiſſet, promiſſa delictorum venia conabatur eos ante prælium ad ſe pertrahere. Cum autem illi nihil mediocre ſentirent, pleriſque interfectis reliquos in caſtellum concluſit. In

δ'. Γαβίνιος δὲ πρὸς τὸ Ἀλεξάνδρειον ἐλθὼν, ἐπεὶ δὲ πολλοὺς εὗρεν ἐστρατοπεδευμένους, ἐπειρᾶτο συγγνώμης ὑποσχέσει περὶ τ ἡμαρτημένων, πρὸ μάχης αὐτοὺς προσαγαγέσθαι. μηδὲν δὲ μᾶλλον [e] φευγόντων ἀποκτείνας πολλοὺς, τοὺς λοιποὺς κατέκλεισεν εἰς τὸ ἔρυμα. κατὰ τοῦτον

---

a Hinc antiquus & inſignis ille denarius gentis Æmiliæ in quo ſupplex Aretas cameli frænum læva apprehendit, arboris thuriferæ ramum dextra porrigit; cum inſcriptione, M. SCAURUS ÆD. CUR. EX S. C. & infra, REX ARETAS. *Aldr.* b Ita in aliquot *MSS.* καταῤῥιφὴν in *Aliis Editiſque.* c Piſoni conſuli jam deſponſam Syriam ademit Cicero. *Ep. ad Atticum* I. 15. Itaque Scauro ſenatus ſucceſſorem dedit Marcium Philippum, & illi Marcellinum Lentulum, ambos prætorios. Uterque biennio, quo provinciæ præfuit conflictatus eſt cum Arabibus, ex vicino infeſtantibus: quæ cauſa fuit ut poſthac in Syriam mitterentur Proconſules Conſulari poteſtate. quorum primus Gabinius cum exercitu in eam profectus eſt. *Appian.* in *Syr.* p. 119, 120. Antonium ad militiam capeſſendam invitavit Gabinius, at is abnuit privatum ſecuturum ſe, ſed delata ſibi equitum præfectura ſecutus eſt. *Plut.* in *Anton.* *Aldr.* Vide *Montacutium* in *Apparat.* p. 148. & in *Exercit.* p. 275. ut & *Norisium* in *Diſſ.* 2. ad *Cenotaph. Piſan.* p. 232. &c. d Illa *εἰς Ἀλεξάνδρειον* deſunt *Voſſ.* & *Big.* nec ea agnoſcit *Ruf.* e Φευγόντων *Bod.* * Vide ad p. 666.

a Ita

ζώτην ἀριστεύει τ̃ μάχη ὁ ἡγεμὼν Μάρκος Αντώνιος, παντα-
χῆ μὲ [a] γενναῖος φανείς, ὑδαμῆ δ' ὕπως. Γαβίνιος δὲ,
τὰς ἐξωρήσοντας ὃ φρούριον καταλιπὼν, αὐτὸς [b] ἀπῆλ, τὰς
μὲ ἀπορθήτους πόλεις καθιςάμενος, τὰς δὲ κατεςραμμέ-
νας ἀνακτίζων. συνεπολίσθησ γῶν, τότε κελεύσαντος,
Σκυθόπολίς τε καὶ Σαμάρεια, καὶ Ανθηδὼν, καὶ Απολ-
λωνία, καὶ Ιάμνεια, καὶ Ραφία, καὶ Μάρισά τε καὶ
[c] Αδώρεος, καὶ [d] Γάμαλα, καὶ Αζωτος, ἄλλαι τε πολλαὶ,
τ̃ οἰκητόρων ἀσμένως ἐφ' ἑκάτερα συνιόντων.

ε'. Μετὰ δὲ τ̃ τότων ὑπομέλσαν ἐπανελθὼν πρὸς ὃ
Αλεξάνδρειον, ἐπεῤῥώσατ̃ πολιορκίαν· ὡς τε Αλέξανδρος,
ἀπογνὺς περὶ τ̃ ὅλων, ὑπακηρυκεύσ πρὸς αὐτὸν, συγγνω-
σθῆναί τε τ̃ ἡμαρτημένων δεόμενος, καὶ τὰ συμμένοντα φρού-
ρια παραδιδούς, [e] Υρκάνιον καὶ Μαχαιρῶντα. αὖθις δὲ καὶ ὃ
Αλεξάνδρου ἐπεχείρησεν. ἃ πάντα Γαβίνιος, [f] ἀναγόντος
τ̃ Αλεξάνδρου μητρὸς, κατέσκαψεν, ὡς μὴ πάλιν ὁρμητή-
ριον γένοιτο δευτέρου πολέμου. παρῆν δὲ, μειλισσομένη τ̃
Γαβίνιον, καὶ δέος τ̃ ὅτι τ̃ Ρώμης αἰχμαλώτων, ὅ τε
ἀνδρὸς καὶ τ̃ ἄλλων τέκνων. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Ιεροσόλυμα
Γαβίνιος Υρκανὸν καταγαγὼν, καὶ τ̃ ἱερᾶ τιμᾶσθαι καὶ
δημόσια αὐτὸν, καθίςησι τ̃ ἄλλου πολιτείας ὅτι προσή-
κοντα τ̃ ἀείςων· διεῖλε δὲ πᾶν ὅ ἔθνος εἰς πέντε συνόδους,
ὃ μὲ Ιεροσολύμοις προσέταξε, ὃ δὲ [g] Γαδάρεσι, οἱ δ'
ἵνα συντελῶσιν εἰς Αμαθοῦντα, ὃ δὲ τέταρτον εἰς Ιερι-
χοῦντα κεκλήρωτο, καὶ [h] ᾧ πέμπτῳ [i] Σέπφωρις ἀπεδείχθη
πόλις τ̃ Γαλιλαίας. ἀσμένως δὲ τ̃ ἐξ εἰδὸς ὀλιγαρχίας
ἐλευθερωθέντες, ὃ λοιπὸν ἀριστοκρατείᾳ διῳκοῦντο.

ς'. Μετ' ὀ πολύ γε μὴν αὐτοῖς ἀρχὴ τ̃ δρύβων Αρι-
στόβουλος, ἀποδρὰς ἐκ Ρώμης, ὃς αὖθις πολλοὺς Ιουδαίων
ὑπεσυνίςη, τοὺς μὲ ὑπεθυμοῦντας μεταβολῆς, τοὺς δ' ἀγα-
πῶντας αὐτὸν πάλαι. καὶ ὃ μὲ πρῶτον καταλαβόμενος
ὃ Αλεξάνδρειον, ἀνατειχίζειν ἐπεῖρᾶτο. ὡς δὲ Γαβίνιος
ὑπὸ Σισέννᾳ καὶ Αντωνίῳ καὶ Σερβιλίῳ στρατὸν ἔπεμψεν ἐπ'
αὐτὸν, γνοὺς ἀνεχώρ ὅτι Μαχαιρῶντος· καὶ τ̃ μὲ ἄχρηστον
ὄχλον ἀπεφορτίσατο, μόνους δ' ἐπήγετο τοὺς ὡπλισμένους,
ὄντας [k] εἰς ὀκτακισχιλίους, σὺν οἷς καὶ Πειθόλαος ὧν ὁ [l] ἐξ
Ιεροσολύμων ὑποστράτηγος ἀπομολήσας μετ' χιλίων. Ρω-
μαῖοι δ' ἐπικολούθησαν, καὶ γενομένης συμβολῆς μέχρι πολ-
λοῦ μὲ οἱ περὶ τ̃ Αριστόβουλον διεκαρτέρουν γενναίως ἀγωνιζό-
μενοι· τέλος δὲ βιασθέντες ὑπὸ τ̃ Ρωμαίων, πίπτουσι μὲν
πεντακισχίλιοι, περὶ δὲ δισχιλίους ἀνέφυγον εἰς τινα λόφον,
οἱ δὲ λοιποὶ χίλιοι σὺν Αριστοβούλῳ, διακόψαντες τ̃ φά-
λαγγα τ̃ Ρωμαίων, εἰς Μαχαιρῶντα συνελαύνουσ. ἔνθα δὴ τ̃
πρώτην ἑσπέραν ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐφεπίοις ἐναυλισάμενος, ἐν
ἐλπίσι μὲν ἦ ἄλλην συναθροίσειν δύναμιν, ἀνοχὴν δ' πολέ-
μου διδούς, καὶ ὃ φρούριον [m] κακῶς ὠχύρου. τραπεσύντων δὲ
Ρωμαίων, ὅτι δύο ἡμέρας ἀνισχὼν ὑπὲρ δύναμιν, ἁλίσκετ, καὶ

hoc prælio ſtrenue ſe geſſit dux Marcus Antonius, qui quidem ubique *vir* fortis apparuit, ita vero nuſquam. Tum Gabinius, relictis qui caſtellum expugnarent, ipſe diſceſſit, & urbes quidem non vaſtatas in meliorem ſtatum redigit, ſubverſas vero inſtaurat. Itaque juſſu ejus habitari cœperunt Scythopoliſque & Samaria, & Anthedon, & Apollonia, & Jamnia, & Raphia, itemque Mariſſa & Adoreus, & Gamala, & Azotus, aliæque multæ, incolis libenter admodum in eas confluentibus. *M. Antonii elogium. Ant. p. 616.* *Urbes aliquot everſas inſtaurari jubet Gabinius. Ant. p. 616.*

5. Poſtquam vero iſta ita curaverat, reverſus ad Alexandrium *vehementius* urgebat obſidionem: adeo ut Alexander, *diffidens* & deſperans rebus ſuis omnibus, legatos ad eum mitteret, & peccatorum veniam petens, & de caſtellis quæ permanebant tradens Hyrcanium & Machærunta. quin & poſtea Alexandrium ei dedidit. Quæ omnia Gabinius funditus eruit, id ſuadente Alexandri matre, ne iterum ſedes alterius belli fierent. Aderat autem, ut Gabinium obſequiis emolliret, viro ſuo cæteriſque liberis Romæ captivis metuens. At poſt hæc Gabinius, Hyrcano Hieroſolyma deducto, eique fani cura mandata, reliquum reipublicæ ita conſtituit, ut optimates rebus præeſſent; omnemque *Judæorum* gentem in quinque conventus diviſit, edixitque ut una pars Hieroſolymis, Gadaris altera, aliique ad Amathunta convenirent, quarta vero pars Hierichunta ſortita eſt, quintæque Sepphoris Galilææ civitas aſſignata eſt. Atque *ita* libenter unius dominatione liberati in poſterum ab optimatibus regebantur. *Alexandrium & alia caſtella diruit. Ant. p. 617.* *Judæorum regiminis mutatio. Ant. p. 617.*

6. Cæterum non multo poſt illis *novos* tumultus creat Ariſtobulus, Roma elapſus, qui, multos Judæorum rurſus coëgit, partim qui-dem qui mutationis cupidi erant, partim vero qui illum olim dilexerant. Et primum quidem Alexandrio occupato, id reficere tentabat. ubi autem Gabinius adverſus eum miſit exercitum, ducibus Siſenna & Antonio & Servilio, ea re cognita in Machærunta concedit: & turbam quidem inutilem *illic* excuſſit, ſolos vero armatos ſecum ducebat, ad octo fere millia, in quibus & Pitholaus erat, qui Hieroſolymis legatus cum mille hominibus ad eum perfugit. Romani autem ſequebantur, commiſſoque prælio, aliquandiu cum ſuis Ariſtobulus fortiter dimicando perſeverabat: at tandem vi Romanorum ſubacti ad quinque millia cecidерunt, & duo circiter millia in tumulum quendam confugerunt; mille vero reliqui cum Ariſtobulo, perrupta Romanorum acie, in Machærunta ſe recipere coacti ſunt. ubi rex, cum in ruinis prima veſpera tetendiſſet, fore ſperabat ut alias copias, ceſſante aliquantiſper bello, contraheret; & caſtellum male muniebat. Impreſſionem vero facientibus Romanis, cum duos dies ſupra vires reſtitiſſet, captus eſt, & cum *Ariſtobulus, Roma elapſus, res novas molitur. Ant. p. 617.* *Vincitur à Romanis. Ant. p. 617.*

Anti-

a Ita cum *MSS.* & *Ruf.* Γιναῖος in *Editis.* quin & γενναῖος ἀεὶ φανεὶς in nonnullis *MSS.* *b* Ἐπῆλθε in quibuſdam *MSS.* *c* Ita reſcripſi prout p. 962. Δώρειον in *Græcis* omnibus & *Dora* in *Latinis.* *d* Γάβαλα *Bod. Voſſ.* & *Big.* at in *Rufini* libris *Gadara.* Γάζα in *Ant.* p. 616. ibidemque ſcribitur Δῶρα καὶ Μάρισσα, & Ἀνθηδὼν & Ἰάμνεια omittuntur. *e* *Al.* Υρκάνιον, & Υρκανίαν. *f* Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* ἀναδύντος *Baſ.* & *Gen.* cum *aliis.* *g* Ita etiam *Ant.* p. 617. ſed *Doris* in omnibus *Rufini* exemplaribus. *h* Τὸ πέμπτον *Voſſ.* *i* Pro Σέπφωρις & Γαλιλαίας eſt Σάμφορα & Ιαδδαΐς *Ant.* p. 617. v. 15. Erat enim Galilæa, Judææ proprie dictæ pars, *Plin.* V. 14. צפורי quæ vulgo Sepphoris, *Joſepho* hoc uno in loco (niſi me fallit memoria) Σάμφορα dicitur. *Ptolemæo* quoque V. 16. Σαμφαεῖς, non ut perperam excuſum eſt Καμφαεῖς. Eadem prorſus ratione qua צפרי *Exod.* II. 21. Σεμφορᾶ. מקום Αμεκκαμ aliaque id genus. *Aldr.* *k* Ὡς *Bod.* quod videtur legiſſe *Rufinus*, eſtque ὡσεὶ ν'. *Ant.* p. 617. *l* Voculam ἐξ non agnoſcit *Bod.* σὺν Ιεροσ. *Ant.* p. 617. *m* Καλῶς ὀχύρου *Bod.* καλῶς ὀχυροῦν *Ruſin.*

Romam remittitur Ariſtobulus. Antt. p. 617.

Antigono filio, qui ſimul Roma profugerat, vinctus ad Gabinium adductus eſt, iterumque Romam à Gabinio *mittitur*. Et hunc quidem ſenatus in carcerem incluſit, ejus vero liberos in Judæam tranſmittebat, propterea quod Gabinius literis ſignificarit, id ſe Ariſtobuli conjugi pro traditione caſtellorum ſpoſpondiſſe.

Ejus liberi Roma dimiſſi. Antt. p. 618.

Gabinium in Ptolemæo reducendo adjuvat Antipater. Antt. p. 618.

7. Gabinio autem, cum bellum Parthis inferre properaret, impedimento erat Ptolemæus; quem, reverſus ab Euphrate, in Ægyptum reducebat, Hyrcano & Antipatro uſus ad neceſſaria omnia in expeditionem ſuppeditanda. nam & pecunias & arma & frumentum & auxilia ad eum adducebat Antipater: & Judæis in ea parte, qui cuſtodes erant adituum juxta Peluſium, tranſmittere Gabinium perſuaſit. Cum autem alia Syria ad diſceſſum Gabinii commota eſſet, Judæos etiam iterum ad defectionem impulit Alexander Ariſtobuli filius,

Alexander turbas concitat. Antt. p. 618.

maximiſque conflatis copiis, omnes in ea regione Romanos perimendi impetum cepit. Quam rem Gabinius veritus (jam enim ex Ægypto redierat eò turbis iſtis impulſus) ad quoſdam è defectoribus præmiſſo Antipatro in contrariam ſententiam eos adduxit. Verum cum Alexandro manſerunt triginta *Judæorum* millia; & ille bellandi deſiderio tenebatur: *adeoque ad pugnam egreditur. atque *hoſtibus* obviam ibant Judæi, & apud montem Itabyrium congreſſi ad decem quidem millia ſternuntur: cætera vero multitudo fuga diſſipata erat. Et Gabinius, Hieroſolyma profectus, ex Antipatri ſententia rerum ſtatum ordinavit. Hinc digreſſus & Nabatæos prælio ſuperat, & Mithridatem & Orſanem Parthorum perfugas clam quidem dimittit, militibus vero dicebat quod aufugerint.

Superatur à Gabinio. Antt. p. 618.

μετ' Αντιγόνε τ παιδὸς, ὃς ἀπὸ Ρώμης αὐτῷ συναπέδρα, δεσμώτης [a]ὅτι Γαβίνιον ἀνήχθη, καὶ ἀπὸ Γαβινίε πάλιν εἰς Ρώμην. τοῦτον μὲν οὖν ἡ σύγκλητος ἔρξε, τὰ τέκνα δ' αὐτ διῆγεν εἰς Ιουδαίαν, Γαβινίε δ' ὅπως ὁλῶν δηλώσαντος, τῇ Αλεξάνδρε γυναικὶ τοῦτο αἰτί τ παραδόσεως τ ἐρυμάτων ὡμολογηκέναι.

ζ'. [b]Γαβινίῳ δ' ὅτι Πάρθυς ὁρμημένῳ στρατεύειν ἐπὶ Πτολεμαῖον ἐμπόδιον· [c]ὃν, ὑποστρέψας ἀπ' Εὐφράτε, κατῆγεν εἰς Αἴγυπτον, ὑπουργείοις εἰς ἅπαντα χρώμενον τ τε στρατὰν Υρκανῷ καὶ Αντιπάτρῳ. καὶ δ χρήματα, καὶ ὅπλα, καὶ σῖτον, καὶ ὑπασπισμὸς ὁ Αντίπατρον συνῆγε· καὶ τὰς ζωὴν Ιουδαίους, φρουρεῖν τὰς τ τὸ Πηλούσιον ἐμβολὰς, παρεσκεύασε Γαβίνιον ἔπεισε. τ δ' ἄλλης Συρίας σαλευομένης τ Γαβινίε χωρισμὸν κινηθείσης, καὶ Ιουδαίους πάλιν ἀπέστησεν Αλέξανδρος ὁ Αριστοβύλε· μέγιστα δὲ συγκροτήσας δύναμιν, ὥρμητο πάντας τὰς τ τ χώραν Ρωμαίους ἀνελεῖν. σαλευθεὶς ὁ Γαβίνιος δ' εἰσας, ἤδη δὲ παρὼν ἀπ' Αἰγύπτε τοῖς τῇδε θορύβοις ἠπειγμένος, ὅτι πίστας μὲν τ ἀφεστῶτων Αντίπατρον πεπέμψας μετέπεισε. συνέμενον δὲ Αλεξάνδρῳ τρεῖς μυριάδες, καὶ κεῖνος ὥρμητο πολεμεῖν· [d]ὅτους ἔξεισι πρὸς μάχην. ὑπήντων δ' οἱ [e]Ιουδαῖοι, καὶ συμβαλόντων πρὸ τὸ Ιταβύριον ὄρος, μύριοι μὲν ἀναιρῶνται· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐσκεδάσθη φυγῇ. καὶ Γαβίνιος, ἐλθὼν εἰς Ιεροσόλυμα, πρὸς τὸ Αντίπατρε βούλημα κατεστήσατο τὴν πολιτείαν. ἔνθεν ὁρμήσας, Ναβαταίων τε μάχῃ κρατῆ, καὶ Μιθριδάτην καὶ Ορσάνην φυγόντας ἐκ Πάρθων χρυσὰ μὲν ἀπέπεμψε, πρὸς δὲ τοὺς στρατιώτας ἔλεγεν ἀποδράναι.

Craſſus in Judæam venit, & ſacras pecunias depeculatur. Antt. p. 618. 619.

8. Interea Craſſus, qui venerat ut ei ſuccederet, Syriam *regendam* ſuſcipit. Ille in Parthicam expeditionem & omne aliud aurum in templo Hieroſolymitano abſtulit, & duo millia talentorum à quibus abſtinuit Pompejus. Euphratem vero cum trajeciſſet, & ipſe periit & exercitus ejus. de quibus nunc non eſt narrandi tempus.

Craſſi interitus. Antt. p. 618.

η'. Καὶ τούτῳ Κρᾶσσος αὖτ διάδοχος ἐλθὼν πρὸς λαμβάνει Συρίαν. ὗτος εἰς τ ὅτι Πάρθυς [f]στρατὰν, τόν τε ἄλλον [g]ὃν ἐν Ιεροσολύμοις ναῷ χρυσὸν πάντα πρεῖλε, καὶ τὰ δισχίλια τάλαντα ἦρεν, ὧν ἀπέσχετο Πομπήϊος. διαβὰς δὲ τ Εὐφράτην, αὐτός τε ἀπώλετο, καὶ ὁ στρατὸς αὐτ. περὶ ὧν ὁ καιρὸς λέγειν.

Caſſius reprimit Parthos, & in Judæam properat. Antt. p. 620.

9. Poſt Craſſum autem Parthos, in Syriam tranſgredi properantes, inhibuit Caſſius, qui in *iſtam* provinciam ſe fuga receperat. Ea autem occupata, in Judæam feſtinabat. Cumque Tarichæas quidem cepiſſet, Judæorum triginta circiter millia in ſervitium abducit. Quin & Pitholaum interficit, ſeditionis cum Ariſtobulo participes colligentem: necis vero ejus ſuaſor erat

Antipater unde oriundus, ejuſque liberi. Antt. p. 620.

Antipater. Huic autem, qui uxorem duxerat ex nobili quadam Arabiæ familia, nomine Cypron, quatuor naſcuntur liberi, Phaſaëlus, & Herodes *qui* poſtea rex *erat*, & præter hos Joſephus & Pheroras & filia Salome. Cum autem omnes, qui ubique potentes eſſent, ſibi conciliaret amicitia & hoſpitalitate, potiſſimum affinitate devinxit Arabum regem. Et poſtquam adverſus Ariſtobulum bellum ſuſceperat, liberos ei, apud quem deponerentur, miſit. At Caſſius, cum

Πάρθυς δὲ, μὴ Ⓜ Κρᾶσσον διαβαίνειν εἰς Συρίαν ὡρμημένους, ἀνέκοπτε Κάσσιος, εἰς τ ἐπαρχίαν διαφυγών. περιπεσόμενος δ' [h]αὐτὸν ὅτι Ιουδαίαν ἠπείγετο. καὶ Ταριχαίας μὲν εἷλε, εἰς τρισμυρίους Ιουδαίους ἀνδραποδίζει. κτείνει δὲ καὶ Πιθόλαον, τὸν Αριστοβύλε σπασιαστὰς ὑποπτεύσας· ὃ φόνε δὲ ἦν σύμβουλος Αντιπάτρος. τούτῳ γήμαντι γυναῖκα τ ὁπισθεν ἐξ Αραβίας, [i]Κύπρον τοὔνομα, τέσσαρες μὲ ἐξ αὐτ γίνονται, Φασάηλος, ὁ βασιλεὺς αὖθις Ηρώδης, τρεῖς οἷς Ιώσηπος καὶ Φερώρας ὁ Σαλώμη θυγάτηρ. ἐκοινοῦτο δὲ τὸν πανταχῇ δυνατὸν φιλίαις τε καὶ ξενίαις, μάλιστα προσηγάγετο τ Αράβων βασιλέα διὰ τ ὁπιγαμίαν. κἀπειδὴ τ πρὸς Αριστόβουλον ἀνέλετο πόλεμον, ἐκείνῳ παρακαταθήκην ἔπεμψε τὰ τέκνα. Κάσσιος δὲ, κατὰ συνθήκας

a Ita & *Antt.* p. 617. Quare minus recte *Dio* (l. 39. p. 117.) Gabinium ipſum in Palæſtinam eſſe profectum, Ariſtobulum comprehendiſſe, & Pompejo miſiſſe narrat; imperatoque Judæis ſtipendio inde in Ægyptum conceſſiſſe ad reducendum Ptolemæum. *Aldr.* b Confer *Antt.* p. 618. *Dionem* l. 36. p. 116. *Appianum* in *Parthic.* p. 134. & *Syriac.* p. 120. *Ciceronem* in *Orat. in Piſonem* & *Epp.* l. 2. 5. 7. *ad Lentulum Procos.* ut & *Strabonem* l. XII. p. 558. l. XVII. p. 796. *Aldr.* c Ita lego, ὃν ὑποχρίψας in *libris.* d Καὶ ὅτους *Bod.* e Ιουδαίων *Big.* & *Voſſ.* f Ita *Big.* στρατεῖαν in *ceteris.* g Sic *Big. Bod.* & *Antt.* p. 620. v. 20. αὐτοῦ *Baſ.* & *Gen.* h Ita ſcribo ex *Antt.* p. 620. v. 29. Κύπρον in *ceteris.* Vide *Baſnagii* Ann. vol. 1. p. 8. col. 2. * Malem *atque ita ad pugnam egreditur Gabinius. Obviam autem ibant Judæi* &c. ac ſi ſcriptum eſſet, καὶ ὅτους ἔξεισι πρὸς μάχην Γαβίνιος.

a Ubi

σωθῆναι ἡσυχάζειν Ἀλέξανδρον ἀναγκάσας, ὅπῃ τὸν Εὐφράτην ὑπέρῃψε, Πάρθους διαβαίνειν ἀναίρξων. [a] ὡς μὲν οὖν οἱ ἑτέροις ἐρῶμεν.

Alexandrum pactionibus ad quieſcendum adegiſſet, ad Euphratem reverſus eſt, Parthos tranſitu prohibiturus: de quibus alibi dicemus. *Caſſius in Parthos proficiſcitur. Ant. p. 620.*

ζ. ΚΕΦ. θ'.

Ἀριστόβουλος ὑπὸ τῶν Πομπηΐου φίλων ἀναιρεῖται, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος ὑπὸ Σκηπίωνος. Ἀντίπατρος μετὰ Πομπηΐου τελευτὴν θεραπεύει Καίσαρα, καὶ συμμαχῶν Μιθριδάτῃ ἐν πολέμῳ ἀριστεύει.

VII.

CAP. IX.

Ariſtobulus à Pompeji amicis occiditur & filius ejus Alexander à Scipione. Antipater poſt Pompeji obitum in clientelam Cæſaris ſe confert, & auxilium ferens Mithridati præclare ſe gerit.

ΚΑῖσαρ δὲ Πομπηΐου καὶ τῆς συγκλήτου φυγόντων ὑπὲρ [b] τὸν Ἰόνιον, Ῥώμης καὶ τῶν ὅλων κρατήσας, ἀνίησι μὲν τῶν δεσμῶν τὸν Ἀριστόβουλον· δίδωσι δ' αὐτῷ δύο τάγματα, καὶ τάχος ἔπεμψεν εἰς Συρίαν, ἐλπίδα τε ῥᾳδίως ἐλπίσας, καὶ τὰ περὶ τὴν Ἰουδαίαν, δι' αὐτοῦ πρασσάξεσθαι. φθάνει δὲ ὁ φθόνος τὴν τοῦ Ἀριστοβούλου προθυμίαν καὶ τὰς Καίσαρος ἐλπίδας. φαρμάκῳ γὰρ ἀναιρεθεὶς ὑπὸ τῶν Πομπηΐου φρονούντων, μάλιστα πολλῶν μὲν ὁδὲ ταφῆς [c] ἐν τῇ πατρῴᾳ μετεῖχεν· ἔκειτο δ' ὁ [d] μέλιτι σωτηρύμενος ὁ νεκρὸς αὐτοῦ, ἕως ὑπ' Ἀντωνίου [e] Ἰουδαίοις ἐπέμφθη, τοῖς βασιλικοῖς μνημείοις ἐνταφησόμενος.

Cæſar autem, cum Pompejus & ſenatus trans *mare* Ionium fugiſſent, Roma rerumque ſumma potitus, Ariſtobulum vinculis ſolvit; traditiſque ei duabus legionibus celeriter in Syriam miſit, ſpei plenus & hanc facillime & cuncta Judææ proxima per illum ſubjici poſſe. Verum & promptam Ariſtobuli voluntatem & Cæſaris ſpem *de eo conceptam* irritam reddidit invidia. nam veneno peremptus à Pompejanis, aliquandiu etiam ſepultura in ſolo patrio carebat; corpuſque ejus melle conſervatum jacebat, donec ab Antonio miſſum erat Judæis, in patriis monumentis ſepeliendum. *Cæſar vinculis ſolvit Ariſtobulum. Ant. p. 620.* *Ariſtobulus à Pompejanis veneno ſublatus. Ant. p. 620.*

β'. Ἀναιρεῖται δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος πελέκει ὑπὸ Σκηπίωνος ἐν Ἀντιοχείᾳ, Πομπηΐου τοῦτ' [f] ὀφείλαντος, καὶ γενομένης κατηγορείας ἐπὶ βήματος ὧν Ῥωμαίοις ἔβλαψε. τοὺς δ' ἀδελφοὺς αὐτοῦ Πτολεμαῖος ὁ [g] Μιννάου παῖδα λαβών, ὃς ἐκράτει τῶν ὑπὸ Λίβανον Χαλκίδος, Φιλιππίωνα τὸν ὑὸν ἐπ' αὐτοὺς εἰς Ἀσκάλωνα πέμπει. κἀκεῖνος ἀποσπάσας τὸν Ἀριστοβούλου γαμβρὸν Ἀντίγονον, καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα ἀνήγαγεν. ἄλλος δ' ἔρωτι γαμεῖ τὴν νεωτέραν, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὑπὸ τοῦ πατρὸς δι' αὐτὸν κτείνεται· γαμεῖ δὲ [h] Πτολεμαῖος τὴν [i] Ἀλεξάνδρου, ἀνεψιὸν τὸν υἱόν, καὶ ἅμα τὸν γάμον [k] κηδεμονικώτερος ἦν πρὸς τοὺς αὐτῆς ἀδελφούς.

2. Porroque filius ejus Alexander à Scipione ſecuri trucidatur Antiochiæ, idque juſſu Pompeji, inſtituta etiam in eum accuſatione pro tribunali ob ea quibus Romanos læſerat. Ejus fratres ad ſe recepit Ptolemæus Mennæi filius, qui Chalcidem ſub Libano imperio regebat, Aſcalonem ad eos miſſo Philippione filio ſuo. Atque ille Antigonum ab Ariſtobuli conjuge abſtractum, & ſorores ejus ad patrem adducebat. Captus autem amore juniorem in uxorem duxit, & poſtea à patre propter ipſam occiditur. nam Ptolemæus, filio interfecto, Alexandram in matrimonium accipit, & nupriarum gratia majori cura dignatus eſt ejus fratres. *Alexander à Scipione occiſus. Ant. p. 620.* *Quo modo ſe geſſerit Ptolemæus erga Ariſtobuli liberos. Ant. p. 621.*

γ'. Ἀντίπατρος δὲ μετὰ τὸν Πομπηΐου τελευτὴν μεταβὰς ἐθεράπευε Καίσαρα· καὶ πειθὼν [l] Μιθριδάτην ὁ [l] Περγαμηνός, μεθ' ἧς ἦγεν ἐπ' Αἴγυπτον δυνάμεως, ἐρχόμενον [m] τῶν κατὰ τὸ Πηλούσιον ἐμβολῶν, ἐν Ἀσκάλωνι κατέσχετο, τύς τε Ἄραβας ξένος ὢν ἔπεισεν ὑπερύσασθαι, καὶ αὐτὸς ἦκεν ἄγων Ἰουδαίων εἰς χιλίους ὁπλίτας. παρώρμησε δὲ καὶ τὰς ἐν Συρίᾳ δυνατὰς ὑπὲρ τῆς βοηθείας, [n] τῶν τ' ἐποίκων τὸν Λίβανον [o] Πτολεμαῖον, καὶ Ἰάμβλιχον, [p] καὶ Πτολεμαῖον· δι' ὧς αἱ αὐταὶ πόλεις ἑτοίμως συνεφήψαντο τοῦ πολέμου. καὶ θαῤῥῶν ἤδη Μιθριδάτης τῇ προσγενομένῃ δι' Ἀντίπατρον ἰσχύϊ, πρὸς τὸ Πηλούσιον ἐλαύνει, κωλυόμενός τε διεξελ-

Antipater Cæſarem demereri ſtudet adjuvando Mithridatem. Ant. p. 621.

per-

---

a Ubi fidem ſuam liberaverit *Joſephus*, non ſatis ſcio. Multa ille de Caſſio, cum in hoc libro, tum *Ant.* XIV. verum omnia poſt mortem Divi Julii. Quæ Caſſius contra Parthos ante geſſit, ea ex aliis ſcriptoribus peti jubet. *Ant.* XIV. *Aldr.* Vocem ſequentem ἐρῶμεν delendam cenſeo, fretus auctoritate ipſius *Joſephi*, qui p. 620. v. 36. dicit, ὡς ἐν ἄλλοις δηλώσομεν. *b* Ἰονίου *Big.* *c* Ἐν τῇ πατρῴᾳ χώρᾳ in aliquot *MSS.* *d* Λάρνακι *Bod.* Verum μέλιτι habetur in *Ant.* p. 620. v. 45. Ea quidem eſt mellis natura (teſte *Plinio* in *N. H.* l. 22. c. 24. & l. 7. c. 4.) ut corpora non ſinat putreſcere. *e* Ἰουδαίους deeſt *Bod.* *f* *Al.* ὑποτελοῦντος. *g* Forſan Μαναῖος. Vide ad p. 967. v. 20. *h* Ita in *MSS.* & *Ruf.* ὁ Μαναίου poſt Πτολεμαῖος addunt *Baſ.* & *Gen.* ὁ Ἀλεξάνδρου in pleriſque *MSS.* *k* Αὐτὸς poſt κηδεμονικώτερος adjiciunt *Big. Bod.* & *Voſſ.* *l* Supple ἐπικουρίαν ἡγούμενον ex *Ant.* p. 621. v. 17. *m* Ita lego cum *MSS.* favente nonnihil *Joſepho* in *Ant.* p. 618. v. 11. ut & *Epiphanio*, qui vertit, *ab acceſſu Peluſii prohibitus.* antea erat ὢν τοῦ κατὰ τὸ Πηλούσιον ἐμβολῶν, i.e. *d navibus* (prout verba interpretatur Cl. *Aldrichius*) *quæ ad Peluſium erant.* id quod firmare nititur ex *Dione* l. XXXIX. p. 204. C. & *Strabone*, l. XIII. p. 625. A. & *Hirtio*, l. *de Bello Alex.* c. 26. *n* Ita *Bod.* & recte, ut pronunciat *Aldrichius*, ex *Ant.* p. 621. v. 23. in *cæteris* ἔπαυσε. *o* Θολεμαῖον *Ant.* p. 621. v. 24. & fortaſſe melius. Apud Hebræos טולמיום & תלמי, apud Arabas بطليموس & ثلماي occurrunt. Quæ ſi non ſint diverſa nomina, ſcribendi tamen diverſitas hoc in loco perſpicuitatem parit. Sicut itaque *Joſephus* in *Ant.* p. 621. Ἰάμβλιχός τε ὁ δυνάστης καὶ Πτολεμαῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θολεμαῖος ὁ Σοήμου ſcripſit; ita & hoc loco Θολεμαῖον καὶ Ἰάμβλιχον ἐκ Πτολεμαίου ſcribi expedit: niſi mavis autore *Ruſino* ſcribere Πτολ. καὶ Ἰαμ. ἐκ Πτολεμαίου ἄλλου. *Aldr.* *p* Ita *Big.* & *Voſſ.* καὶ Πτολεμαῖον deerant *Baſ. Gen.* & *Bod.* Πτολεμαῖον ἄλλον juxta *Ruſinum.*

a Poſt

Antipatri factum egregium. Ant. p. 622.

pertranſire trajectu prohiberetur, urbem obſidebat. At Antipater in hac oppugnatione gloriam inſigniſſimam adeptus eſt. nam cum muri, quà is erat, partem diffregiſſet, primus in urbem cum ſuis inſiluit.

Poſtea in Ægypto præclare ſe geſſit. Ant. p. 621.

4. Et Peluſium quidem captum eſt: eos vero ulterius euntes rurſus prohibebant Ægyptii Judæi, regionem quæ Oniæ dicebatur incolentes. Verum iis perſuaſit Antipater, non modo ne obſtarent; ſed etiam ut copiis neceſſaria præberent. Unde factum eſt, ut nec ii qui circa Memphin erant manus conſererent, ſed ultro ſeſe traderent Mithridati. Atque ille, cum Delta circuiviſſet, pugnam cum cæteris Ægyptiis commiſit, in loco qui Judæorum Caſtra appellatur: cumque in periculo eſſet in acie cum omni dextro cornu, Antipater, fluminis ripam circumgreſſus, eum liberavit. ille enim cum lævo cornu ſibi oppoſitos *jam* ſuperaverat. Dein facto in eos impetu, qui Mithridatem perſequerentur, & multos occidit & reliquos eouſque fugientes egit, donec caſtra illorum ceperit. De ſuis autem octoginta tantum amiſit, at Mithridates dum fugeret octingentos. Ille vero, præter ſpem ſervatus, teſtimonium apud Cæſarem abſque omni invidia perhibet, de rebus ab Antipatro præclare geſtis.

Amplum de eo apud Cæſarem teſtimonium perhibet Mithridates. Ant. p. 622.

5. Unde ille tunc quidem Antipatrum, & ſpe & laudibus *incitatum*, ad ſubeunda pro ſe pericula promptiorem reddidit. in quibus omnibus cum bellator fuerit audaciſſimus, & multa toto fere corpore vulnera acceperit, habebat quibus fortitudinem *ſuam* oſtentaret. Poſt autem cum res in Ægypto ordinaſſet *Cæſar*, in Syriam reverſus eum & Romana civitate donavit & immunitate: fecitque, & aliis honoribus eum augendo & amiciſſime tractando, ut ipſi *invideretur; atque ejus inſuper gratia pontificatum confirmavit Hyrcano.

Antipater à Cæſare honoribus auctus. Ant. p. 622.

θεῖν, ἐπολιόρκει τ[ὴν] [a]πόλιν. ἧς δὲ καὶ τῇ περιβολῇ ἀξιωσμότατος Ἀντίπατρος. ὃ γὰρ καθ' αὑτὸν μέρος τοῦ τείχους ἀφαρπάξας, πρῶτος εἰσεπήδησεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν αὐτοῦ ὅπλων.

δ'. Καὶ Πηλούσιον μὲν ἑάλω· πρόσω δ' αὐτοὺς ἰόντας, ἔργον αὐτοῖς οἱ τὴν Ὀνίου περιοικοῦντες χώραν [b]κατέχοντες [c]Ἰουδαῖοι Αἰγύπτιοι. τούτους [d]δὲ Ἀντίπατρος οὐ μόνον μὴ κωλύειν ἔπεισεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀπτήδεια τῇ δυνάμει παρέχειν. ὅθεν οὐδ' οἱ κατὰ τὴν Μέμφιν ἐπὶ εἰς χεῖρας ἦλθον, ἑκόντες δὲ προσέθεντο Μιθριδάτῃ. καὶ κεῖνος ἤδη τὸ Δέλτα περιελθών, [e]συνέβαλλε τοῖς λοιποῖς Αἰγυπτίοις εἰς μάχην κατὰ κῶας, ὃς Ἰουδαίων στρατόπεδον καλεῖται. κινδυνεύοντα δὲ αὐτὸν σὺν τῇ παρατάξει, σὺν ὅλῳ τῷ δεξιῷ κέρατι, ῥύεται περιελθὼν Ἀντίπατρος μετὰ τῶν ἰδίων γαλόν· τὸν γὰρ καθ' ἑαυτὸν ἐκράτει ὁ λαὸν ἔχων κέρας. ἔπειτα προσπεσὼν τοῖς διώκουσι Μιθριδάτην, ἀπέκτεινέ τε πολλούς, καὶ μέχρι τοσούτου τοὺς καταλειπομένους ἐδίωξεν, ὡς καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῷ ἑλεῖν. [f]ὀγδοήκοντα δὲ μόνους τῶν ἰδίων ἀπέβαλε, καὶ Μιθριδάτης σὺν τῇ τροπῇ πρὸς ὀκτακοσίους. σωθεὶς δ' αὐτὸς ἦλπ' [g]ἐλπίδα, μάρτυς ἀδάσκαλος ἧς πρὸς Καίσαρα τῶν Ἀντιπάτρου κατορθωμάτων.

ε'. Ὁ δὲ τότε μὲν ἄνδρα, τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς ἐλπίσιν, εἰς τοὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ κινδύνους ἐπέρρωσεν. ὢν οἷς πᾶσι προβολώτατος [h]ἀγωνιστὴς γενόμενος, καὶ πολλὰ τρωθεὶς [i]καθόλου σχεδὸν τοῦ σώματος, ἔσχε τὰ σημεῖα τῆς ἀρετῆς. αὖθις δὲ καταστησάμενος τὰ κατὰ τὸν Αἴγυπτον, ὡς [k]ἐπανῆκεν εἰς Συρίαν, πολιτείᾳ τε αὐτὸν τῇ Ῥωμαίων ἐτίμησε καὶ ἀτελείᾳ, τῆς τε ἄλλης τιμῆς καὶ φιλοφρονήσεως ἔνεκεν ζηλωτὸν ἐποίησε, καὶ τὸν ἀρχιερωσύνην δὲ δι' αὐτὸν ἐπεκύρωσεν Ὑρκανῷ.

VIII. **CAP. X.**

Antipatrum Judææ procuratorem facit Cæſar, & Antipater Hieroſolymis præficit Phaſaëlum, & Herodi ſummam in Galilæa poteſtatem mandat; qui non multo poſt in judicium vocatur & abſolvitur. Sexto Cæſari à Baſſo inſidiis peremptо ſuccedit Marcus.

ΚΕΦ. ι'. ιδ'.

Ἀντίπατρον ἐπίτροπον Ἰουδαίας ἀποδείκνυσι Καῖσαρ, Ἀντίπατρος δὲ Ἱεροσολύμων στρατηγὸν καθίστησι, Φασάηλον, καὶ τῆς Γαλιλαίας ἔπαρχον Ἡρώδην· ὃς μετ' οὐ πολὺ εἰς κρίσιν καλεῖται καὶ ἀπολύεται. Σέξτου Καίσαρος ὑπὸ Βάσσου δολοφονηθέντος διαδέχεται Μάρκος.

Antigonus accuſat Hyrcanum & Antipatrum. Ant. p. 622.

SUB idem autem tempus & Antigonus Ariſtobuli filius, cum ad Cæſarem veniſſet, in cauſa erat præter opinionem quod Antipater plus auctoritate valeret. nam cum oportuerit eum patris fortunam deplorare, qui veneno ſublatus videbatur ob inimicitias quæ illi cum Pompejo interceſſerant, & queri de Scipionis in fratrem crudelitate, nihilque quod invidiam moveret adhibere dum miſericordiam implorat, ille in medium prodiens præterea Hyrcanum & Antipatrum accuſabat, ac ſi ipſum quidem iniquiſſime cum fratribus ſuis omni de terra patria abegiſſent, multiſque

Κατὰ τοῦτο δὲ καὶ Ἀντίγονος ὁ Ἀριστοβούλου, πρὸς Καίσαρα παρὼν, γίνεται παράδοξος Ἀντιπάτρῳ μείζονος προκοπῆς αἴτιος. δίον γοῦν [m]ἀποδυρεσθαι περὶ τῆς πατρὸς περφαρμάχθαι δοκοῦντος οὐ τὰς πρὸς Πομπήιον διαφοράς, καὶ περὶ ἀδελφῷ τῷ Σκιπίωνος ὠμότητα μέμφεσθαι, καὶ μηδὲν εἰς τὸ ἔλεον προσμίξαι φλογερὸν πάθος, ὁ δ' ὅπως τούτοις Ὑρκανῷ καὶ Ἀντιπάτρῳ κατηγόρει παρελθών, ὡς δεινομώτατα μὲν αὐτὸν μὴ τῶν ἀδελφῶν πάσης [n]ἀπελαύνοιεν τῆς πατρίδος γῆς, πολλὰ δ'

a Poſt πόλιν in *Baſ.* & *Gen.* redundabat μὴ τὸν αὐτοῦ. quæ ejicienda eſſe curavi auctoritate *Big. Bod. Voſſ. Ruſ.* & *Ant.* p. 621. v. 26. *b* Iterum poſt κατέχοντες habemus ἴσως ϛ in *Baſ.* & *Gen.* contra *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruſ.* *c* Ita *Ruſ.* & in *Ant.* p. 621. v. 30. antea erat Ἰουδαῖοι καὶ Αἰγύπτιοι. *d* Illud ϛ ex *Big. Bod. Voſſ.* & *Ant.* p. 621. v. 32. *e* Συμβάλλων in aliquot *MSS.* *f* Πεντήκοντα in *Ant.* p. 622. v. 4. *g* Ita *Big.* & *Voſſ.* ἐλπίδας in cæteris. *h* Ὠφθεὶς ἀγωνιστὴς *Bod.* *i* Ἐφ' ὅλῳ σχεδὸν *Big. Bod. Voſſ.* & *Lipſ.* *k* Ἐπανῆλθεν *Bod.* *l* Κατ' αὐτὸ *Big. Voſſ.* & *Bod.* *m* Ἀποδυομένου in *iiſdem MSS.* *n* Ἀπελαύνοιεν τῆς πατρίδος γῆς, vel ἀπελαύνοιτο τῆς πατρίδος γῆς in *MSS.* * *Al.* ut eum beatum prædicarent.

δ' εἰς τὸ ἔθνος αὐτοῦ ἀφ' ὑβρεσι ἐξυβρίζοντι καὶ ὅτι τὴν εἰς Αἴγυπτον συμμαχίαν, οὐκ ἐπ' εὐνοίᾳ αὐτῷ πέμψειαν, ἀλλὰ διὰ δέος τὴν πάλαι διαφοράν, καὶ τὴν τοῖς περὶ τὸν Πομπήϊον φιλίαν ἀποσκυδαζόμενοι.

β'. Πρὸς ταῦτ' ὁ Ἀντίπατρος ἀπορρίψας τὴν ἐσθῆτα, τὸ πλῆθος ἐπεδείκνυτο τῶν τραυμάτων, καὶ περὶ μὲν τῆς εἰς Καίσαρα εὐνοίας, οὐκ ἔφη λόγου δεῖν αὐτῷ, κεκραγέναι γὰρ τὸ σῶμα σιωπῶντος· Ἀντιγόνου δὲ θαυμάζειν τὸ τόλμαν, εἰ πολεμίου Ῥωμαίων υἱὸς ὢν καὶ Ῥωμαίων δραπέτης, καὶ τὸ νεωτεροποιὸν εἰ) καὶ φασιώδες αὐτὸς πατρῷον ἔχων, ἐγκαλεῖ τῷ Ῥωμαίων ἡγεμόνι κατηγορεῖν ἑτέρων ἐπεχείρησεν ἑτέραν, καὶ πειρᾶται τυχεῖν ἀγαθῆς τινος, δέον ἀγαπᾶν ὅτι ζῇ. καὶ γὰρ νῦν ἐφίεσθαι πραγμάτων οὐ τοσούτων δι' ἀπορίαν, ἀλλ' ἵνα Ἰουδαίους φασιάσῃ παρελθών, καὶ χρήσηται κατὰ τῶν δόντων ταῖς ἀφορμαῖς.

γ'. Τούτων Καῖσαρ ἀκούσας, Ὑρκανὸν μὲν ἀξιώτερον τῆς ἀρχιερωσύνης ἀπεφήνατο, Ἀντιπάτρῳ δὲ δυνατείας αἵρεσιν ἔδωκεν. ὁ δ' ὁπὶ τῷ τιμήσαντι τὸ μέτρον τῆς τιμῆς ἡσθείς, πάσης ὁπίτροπος Ἰουδαίας ἀπεδείκνυτο, καὶ [c] περιεπιτυγχάνει τὰ τείχη τῆς πατρίδος ἀνακτίσαι κατεγραμμένα. ταῦτα μὲν δὴ τιμὰς Καῖσαρ ἀπέστειλεν εἰς τὸ [f]Καπιτώλιον χαραχθησόμενα, τῆς τε αὐτοῦ δικαιοσύνης σημεῖον, καὶ τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῆς ἐσόμενον.

δ'. Ἀντίπατρος δὲ, Καίσαρα περιπέμψας εἰς τὴν Συρίαν, [g] εἰς Ἰουδαίαν ὑπέστρεψεν. καὶ πρῶτον μὲν ὅσα τεῖχος ἀνεῖλεν ἡ πατρὶς ὑπὸ Πομπηΐου κατεγραμμένον, καὶ τοὺς ἀνὰ τὴν χώραν θορύβους ἑκὼν κατέστειλεν, ἀπειλητὴς ἅμα καὶ σύμβουλος ὢν ἑκάστοις, ὅπως μὲν Ὑρκανῷ φρονοῦντες ἐν ὅλῳ τε καθ' ἡσυχίαν βιώσονται, τῶν τε ἰδίων κτημάτων καὶ κοινῆς εἰρήνης [h] ἀπολαύοντες· εἰ δὲ πείθοιντο ταῖς ψυχραῖς ἐλπίσι τὸ νεωτερίζειν ἑκὼν κέρδεσιν οἰκείοις ἐθελόντων, αὐτόν τε παρεξόμενον ἀντὶ κηδεμόνος δεσπότην, καὶ Ὑρκανὸν ἀντὶ βασιλέως τύραννον, Ῥωμαίους γε μὴν καὶ Καίσαρα πολεμίους ἀντ' ἡγεμόνων καὶ φίλων. ὃ γὰρ ἀνέξεσθαι μετακινούμενον οὐκ ἐξ ἀρχῆς, ὃν αὐτοὶ κατέστησαν. ἅμα δὲ ταῦτα λέγων, δι' ἑαυτοῦ καθίστατο τὴν χώραν, ὁρῶν τὸ Ὑρκανοῦ ἦθος τε, καὶ βασιλείας ἀπειρότερον. Φασάηλον μὲν δὴ, τὸν πρεσβύτατον, Ἱεροσολύμων καὶ τῆς περὶ, τραπηνὸν καθίστησι· τὸν δὲ μετ' αὐτὸν Ἡρώδην, ὄντα τοῖς ἴσοις ἔτεσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν [i] κομιδῇ νέον.

ε'. Ὁ δὲ, ὢν φύσει δραστήριος, ὕλλῳ εὐθέως εὐρέσει τῷ φρονήματι. καταλαβὼν οὖν Ἐζεκίαν τὸν ἀρχιλῃστὴν, τὰ περιοικοῦντα [k] τὴν Συρίαν κατατρέχοντα μετὰ μείζου σίφους, αὐτόν τε συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ πολλοὺς τῶν λῃστῶν. [l]ὁ δὲ μάλιστα τοῖς

ipsi gentem injuriis ex petulantia affeciſſent; quodque in Ægyptum auxilia ei non ex benevolentia miſerint, ſed metu veterum inimicitiarum, & ut amicitiam cum Pompejo inſtitutam deprecarentur.

2. Ad hæc Antipater, veſte abjecta, vulnerum multitudinem palam faciebat, & de ſua quidem in Cæſarem benevolentia, non opus eſſe ſibi dicebat verba facere; nam corpus etiam ſe tacente clamare: Antigoni vero audaciam mirari, qui, cum hoſtis Romanorum ſit filius & fugitivi Romanorum, & novarum rerum ſtudioſus ſeditioſuſque patrem imitetur, apud Romanorum præſidem contra alios accuſationem inſtituerit, & emolumenti aliquid comparare ſtudeat, cum iſto contentus eſſe deberet quod vivat. nam & nunc non propter inopiam *rebus intereſſe adeo deſiderare, ſed ut inter Judæos ſeditionem concitet, & facultatibus *ſuis* contra largitores *earum* utatur. *Antipater ſe defendit. Antt. p. 622.*

3. Cum iſta Cæſar audiſſet, Hyrcanum quidem pontificatu digniorem eſſe pronunciavit, Antipatro autem poteſtatis, quam vellet, optionem dedit. Ille vero, honoris modum & menſuram dantis arbitrio permittens, totius Judææ procurator declaratus eſt, & præter hoc impetravit, ut ſubverſa patriæ mœnia inſtaurare ſibi daretur. Et hos quidem honores Cæſar miſit tabulis incidendos in Capitolio, in perpetuum ſuæque juſtitiæ & Antipatri virtutis monumentum. *Cæſar in pontificatu confirmat Hyrcanum, & Antipatrum totius Judææ procuratorem facit. Antt. p. 622.*

4. Antipater vero, deducto à Syria Cæſare, in Judæam reverſus eſt. & primum quidem patriæ muros à Pompejo dirutos refecit, & regionem obiens tumultus qui in ea erant compeſcebat, partim minando partim ſingulis conſulendo, *admonens eos*, fore, ſi ab Hyrcano ſtarent, ut feliciter & quiete vitam agerent, ſuiſque bonis & pace communi fruentes; ſin vero ſpe vana ab iis ducerentur, qui privati quæſtus gratia res novas moliri ſtudent, ipſum experturi ſunt pro curatore dominum, & Hyrcanum pro rege tyrannum, itemque Romanos & Cæſarem pro ducibus & amicis hoſtes *acerbos*. non enim paſſuros eum ab imperio ſummoveri, quem conſtituiſſent ipſum. Atque ſimul ac iſta diceret, res regionis ſolus ordinavit, quod Hyrcanum & ſegniorem & remiſſiorem videret quam regnum poſceret. Et Phaſaëlum quidem, filiorum natu maximum Hieroſolymorum agrique finitimi præfectum conſtituit: Herodem vero, illi ætate proximum, † cum pari poteſtate miſit in Galilæam, adoleſcentulum admodum. *Antipater Hieroſolymorum muros reficit, & tumultus compeſcit. Antt. p. 624.* *Phaſaëlo mandat Hieroſolyma, Herodi Galilæam. Antt. p. 624.*

5. Ille vero, natura factus ad res gerendas, ſtatim invenit materiam animi magnitudini *exercendæ idoneam*. Itaque cum offendiſſet Ezechiam latronum ducem, magna manu finitima Syriæ incurſantem, & illum nactus interficit, multoſque latronum. quod ſane maxime *Herodes Ezechiam latronem tollit. Antt. p. 625.*

a Ἐξ ἰδίων *Bod.* *b* Διαφόρων *Bod.* *c* Καὶ περιεπιτυχὼν *Big. & Voſſ.* *d* Κατ' ἀπειρίαν *Bod.* *e* Hyrcano hoc conceſſum eſſe dicit in *Antt.* 622. v. 48. *f* Ita *Big. Voſſ.* & *Antt.* p. 623. v. 3. Καπιτωλίῳ in *aliis.* *g* Ὡς εἰς *Big.* εἰς τὴν *Bod.* & *Voſ.* *h* Ἀπολαύοντες *Bod.* *i* Idem *Antt.* p. 624. v. 42. νέῳ πανπαίπαν appellatur, utpote annorum κε'. non ut vulgo legitur κ'. quippe poſt decem circiter annos regnum adiit; quod cum annis 34 tenuiſſet, quaſi ſeptuagenarius obiit. *Polybius* de Tito Flaminio: καίτοι νέῳ ἦν κομιδῇ, πλείω δὲ τῶν τριάκοντα ἐτῶν οὐκ ἄγε, l. 17. p. 752. Quindecennem, Joſephus non νέον, ſed παῖδα, παιδίον aut μειράκιον appellaſſet. Vide *Caſaubonum* in *Exercit.* I. p. 138. & *Spanhemium* in *Dub. Evang.* 2. II. 16. *Aldr.* Contra iſta *Chr. Nolains* in *Hiſtoria Idumæa* p. 59. &c. Videſis *Antt.* l. 14. p. 624. *k* Τῆς Συρίας *Bod.* & *Antt.* p. 625. v. 2. *l* Forſan ὁ δὲ μάλιστα. *a Al.* rempublicam capeſſere. † Similia curaturum, *Ruf.*

Herodes laudatur, & Sexto Cæſari innoteſcit. Antt. p. 625.

xime Syris gratum præſtitit. adeoque omnium ſermone per vicos & in urbibus celebratus erat Herodes, ut qui præſentia ſua pacem illis dederit, & omnes facultates in tuto collocarit. Quo factum eſt, ut etiam Sexto Cæſari innoteſceret, cognato magni Cæſaris & Syriam adminiſtranti. Phaſaëlo autem cum fratre gloriam adepto pulchra erat contentio, dum Hieroſolymitarum erga ſe benevolentiam augere ſtudet, ut qui urbem quidem per ſe regeret, ſed ita ut nihil inhoneſte faceret, poteſtate ſua ad aliorum injuriam abutendo. Hinc & Antipater à gente more regio colebatur, & ab univerſis, quaſi omnium dominus exſtitiſſet, habebatur in honore. Nec tamen vel minimum diſceſſit à ſua erga Hyrcanum fide & benevolentia.

Antipater magno in honore. Antt. p. 625.

Poſtea ei invidetur. Antt. p. 625.

6. Verum fieri non poteſt ut invidiam quiſquam in ſecundis rebus effugiat. Nam Hyrcanum quidem ipſum jam ante tacite mordebat juvenum gloria, maximeque animum ejus ſolicitabant res ab Herode præclare geſtæ: inſuper & crebri nuncii bonæ utriuſque famæ unus alium præcurrentes, multi etiam in regia invidi & obtrectatores ſtimulos *ei* ſubjiciebant, quibus aut Antipatri aut filiorum ejus obſtabat prudentia, dicentes, quod Antipatro ejuſque filiis cedens rerum adminiſtratione, ſederet regis ſolum nomen habens, idque ſine omni poteſtate. Et quouſque in errore verſabitur, reges in ſui perniciem nutriens? nec enim eos amplius ſimulare *rerum* procurationem, ſed manifeſtos eſſe dominos, ipſo *ab imperio* deturbato. ſi quidem Herodes, neque ſuis mandatis neque literis fretus, tantam multitudinem contra legem Judæorum interfecerit; eumque, ſi jam regnum non teneat, ſed adhuc privatus ſit, ad judicium venire debere, *factorum* rationem & ipſi & legibus patriis redditurum, quæ homines non condemnatos occidi prohibent.

Herodes in judicium vocatur, & abſolvitur. Antt. p. 626.

7. His paulatim accendebatur, tandemque ira excandeſcens Herodem ad cauſam dicendam accerſit. Ille vero, & patris monitu & quod fiduciam ei adderent res geſtæ, aſcendebat, firmata prius præſidiis Galilæa. Ibat autem valida manu ſtipatus, ut nec Hyrcanum deturbaturus videretur magnis adductis copiis, neque in invidos nudus armis incidat. Sextus autem Cæſar adoleſcenti metuens, ne ab inimicis interceptus mali aliquid pateretur, ad Hyrcanum mittit, qui ei expreſſe denunciarent, ut Herodem *ſententia capitali liberaret. Hyrcanus autem, per ſe quoque id cupiens, nam Herodem diligebat, eum abſolvit.

Ad Sextum Cæſarem ſe confert. Antt. p. 627.

8. Atque is, invito rege *ex pericalo* evaſiſſe ratus, Damaſcum ſe contulit ad Sextum, ita comparatus, ut nequaquam obtemperaret, ſi denuo accitus eſſet. Rurſumque ab improbis irritabatur Hyrcanus, qui dicerent & Herodem iratum abiiſſe, & paratum eſſe contra ipſum *bellum movere*. Rex autem *iſtis* fidem habens, quid agendum eſſet neſciebat, ut qui inimi-

Σύρους κατώρθωκε κεχαρισμένον. ὑμνεῖτο γοῦν ἀνά τε τὰς κώμας καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ηρώδης, ὡς εἰς εἰρήνην [a] αὐτοῖς παρὼν, καὶ τοὺς κτήσεις ἀνασεσωκώς. ἦδε δ' ἐκ τούτου καὶ [b] Σέξτῳ Καίσαρι γνώριμος, ὅτι συγγενὴς ὢν μεγάλου Καίσαρος, καὶ διοικοῦντι τὴν Συρίαν. τοῖς δὲ τ' ἀδελφὼ εὐδοκιμοῦσι καὶ Φασάηλος ἐφιλοτιμεῖτο τῷ ἀγαθῷ εἶναι, τὰς ἐν τοῖς Ιεροσολύμοις εὐνοίας [c] καθιστάμενος, καὶ δι' αὐτῶν μὲν ἔχων τὴν πόλιν, μηδὲν δ' ἀπεικαίλως εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐξυβρίζων. ἐν-ῆν [d] Ἀντιπάτρῳ θεραπεία τε ὡς ἐκ βασιλικῆς, καὶ τιμαὶ παρὰ πάντων ὡς δεσπότῃ τ' ὅλων. ὢν μὲν αὐτὸς ἐν τοῖς Ὑρκανοῦ εὐνοίας ἢ πίστεως τι μετεκίνησεν.

ε'. Αμήχανον δ' ἐν εὐθαλείαις φθόνον ἀφυγεῖν. Ὑρκανοῦ γὰρ ἤδη μὲν καὶ καθ' ἑαυτὸν ἡσυχῇ τοῖς τὸ κλέος τῶν νεανίσκων ἐδάκνετο, μάλιστα δ' ἐλύπει τὰ [e] Ηρώδου κατορθώματα· καὶ κήρυκες ἐπάλληλοι τῆς καθ' ἕκαστον εὐδοξίας [f] παρατρέχοντες, πολλοὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις βασκάνων ἠρέθιζον, οἷς ἢ τὸ τῶν παίδων ἢ τὸ Αντιπάτρου [g] σωφρονικὸν [h] παρῄνει, λέγοντες ὡς Αντιπάτρῳ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ παραχωρήσας τῶν πραγμάτων, καθίζοιτο τύραννος μόνον βασιλέως ἔχων ἔρημον ἐξουσίας. καὶ μέχρι τοῦ πλανηθήσεται καθ' ἑαυτοῦ βασιλεῖς ἐπιτρέψει; οὐδὲ γὰρ εἰρωνεύεσθαι τὴν ἐπιτροπὴν αὐτοὺς ἔτι, φανερῶς δ' ἤδη [i] δεσπότας παρασκευάζειν ἑαυτῶν. μήτε σύντολος δοντος, μήτε ἐπιτείλαντος αὐτοῦ, τοσούτους τοῦ Ἰουδαίων νόμου ἀνῄρηκεν Ηρώδης ὅν, εἰ μὴ βασιλεύς ἐστιν, ἀλλ' ἔτι ἰδιώτης, δεῖν ἐπὶ δίκῃ ἦκειν, ἀποδώσοντα λόγον αὐτῷ τε καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις, οἳ κτείνειν ἀκρίτους οὐκ ἀφιᾶσι.

ζ'. Τούτοις τ' μικρὸν Ὑρκανὸς ἐξεκαίετο, καὶ τὴν ὀργὴν τελευταῖον ἐκρήξας, ἐκάλει κριθησόμενον Ηρώδην. ὁ δὲ καὶ ὁ παῖς παραμυθοῦντος, καὶ τὴν παρρησίαν τὴν διδοῦσαν, ἀγει, φρουρᾶς ἀξιολόγου πρὸ τῆς Γαλιλαίας. ἦγε δὲ μὴ καρτερᾷ χειρὶ, ὡς μήτε καταλύειν δόξειν Ὑρκανὸν ἀδρὰν ἄγων δύναμιν, μήτε γυμνὸς [k] ἐμπίπτοι τῷ φθόνῳ. Σέξτος δὲ Καῖσαρ δείσας [l] περὶ ᾧ νεανίᾳ, μή τι παθὼν τοῖς ἐχθροῖς ἀπολωφθεὶς πάθῃ, πέμπει πρὸς τὸν Ὑρκανὸν τὸν παραγγελοῦντα, ἀφιέναι Ηρώδην τῆς φονικῆς δίκης. ὁ δὲ καὶ ἄλλως ὡρμημένος, ἠγάπα δὴ Ηρώδην, ἀποψηφίζεσθαι.

η'. Καὶ ὃς, ὑπολαμβάνων [m] ἄκοντος ἔτι βασιλέως διαφυγεῖν, εἰς Δαμασκὸν ἀνεχώρησε πρὸς Σέξτον, παρασκευαζόμενος ὑπ' αὐτῆς ὑπακοῦσαι καλοῦντι. καὶ πάλιν οἱ πονηροὶ παρόξυνον Ὑρκανὸν, κατ' ὀργήν τε οἰκείαν τῆς Ηρώδου λέγοντες, καὶ παρεσκευασμένον κατ' αὐτοῦ. πιστεύων δ' ὁ βασιλεὺς οὐκ εἶχεν ὅ,τι χρὴ δρᾶν, ὡς ἑώρα μείζονα

a Αὐτὼς absque παρὼν Big. & Voſſ. Scribendum forte, ὡς εἰρήνην αὐτοῖς παρέχων ex Antt. p. 625. v. 7. Aldr. b De quo Hirtius in Bello Alex. c. 66. & Appianus in Civil. III. p. 575. ut & Civil. IV. p. 623. & Dio l. XLVII. p. 342. Aldr. c Καθιστάμενος Bod. d Sic Big. Voſſ. Bod. Ruf. & Antt. p. 625. v. 16. Antipatri nomen omiſerunt Baſ. & Gen. e Ita cum Ruſini exemplaribus. Φασαήλου perperam in Græcis. f Forſan παρατρέχοντες. g Sic Big. Bod. & Baſ. σωφρονιστὴν Voſſ. & Gen. h παρῄνει Big. i In Cod. Voſſ. ὅτι pro ἄγει. k Εμπίοιν Bod. & mox πάθοι, v. 40. l Περὶ τούτῳ Bod. m Et ſciebat tamen Herodes ſe non volente tantum Rege, ſed & ejus beneficio ſervatum, vide Antt. p. 626 627. At hoc factum vir ingratus non tam Regis erga ſe voluntati quam Sexti Cæſaris autoritati tribuebat. Aldr. * Homicidii crimine, Ruf.

a Ita

μείζονα τ ἀφόρεσιν. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ Σέξτου Καίσαρος [a] στρατηγὸς ἀνεδείχθη Κοίλης Συρίας καὶ Σαμαρείας, ὢ μόνον τε κατ' εὔνοιαν τ ἐκ τ ἔθνους, ἀλλ' ὅτι δυνάμει φοβερὸς ἦν, εἰς ἔσχατον δέος κατέπεσεν, ὅσον ὅπως προσδοκῶν ἐπ' αὐτὸν ὁρμήσειν μὴ στρατᾶς.

Herodes à Sexto Cæsare præficitur Cœle-Syriæ. Ant. p. 627.

cum se potentiorem esse viderit. Postquam vero à Sexto Cæsare Cœles-Syriæ & Samariæ præses fuisset declaratus, non solum ex gentis in eum benevolentia, sed quod & *sua* potentia terribilis esset, in timorem extremum incidit, jamjamque illum contra se exspectans cum exercitu esse venturum.

9. Καὶ ὁ διήμαρτε τῆς οἰήσεως. ὁ γὰρ Ηρώδης, κατ' ὀργὴν τ προσκλητὸν αὐτὸν ἀπειλῆς, στρατιὰν ἀθροίσας, ὅτι Ιεροσολύμων ἦγε, καταλύσων [b] Υρκανὸν. καὶ ἔφθη τοῦτο ποιήσας, εἰ μὴ [b] συνεξελθόντες, ὅ, τε πατὴρ καὶ ἀδελφὸς, ἔκλασαν αὐτῷ τὴν ὁρμὴν, παρακαλοῦντες αὐτὸν ἀπειλῆ καὶ ἀνατάσει μόνῃ μετρῆσαι τὴν ἄμυναν, φείσασθαι δὲ τοῦ βασιλέως, [c] ὑφ' ᾧ μέχρι τοσαύτης δυνάμεως προῆλθε· δεῖν τε, εἰ κληθεὶς ὅτι δίκην παρώξυνται, καὶ προσκρούσας τῆς ἀφέσεως εὐχαριστεῖν, καὶ μὴ πρὸς μὲν τὸ σκυθρωπὸν ἀπαντᾶν, πρὸς δὲ τῆς σωτηρίας ἀχάριστον εἶναι. εἰ [d] δὲ δὴ λογιστέον εἴη καὶ πολέμου ῥοπὰς [e] βεβαιοῦσθαι τῷ Θεῷ, [f] πλεῖον ἔναι τῆς στρατιᾶς τὸ ἄδικον. διὸ δὴ καὶ περὶ τῆς νίκης ὑ χρῆναι κατὰ πᾶν εὐέλπιν εἶναι, μέλλοντά τε συμβάλλειν βασιλῆ, καὶ σωτῆρι, καὶ πολλάκις μὲ [g] εὐεργέτῃ· χαλεπῶς δὲ σώδιποτε, πλὴν ὅσον πονηροῖς συμβούλοις χρώμενος, ὑπισχνεῖσθαι αὐτῷ σκιὰν ἀδικήματος. πείθεται δὲ τούτοις Ηρώδης, ὑποπτεύων εἰς πᾶς ἐλπίδας αὐτάρκες εἶναι, καὶ τὸ τοῦ ἰσχυὸ ὑπιδεῖξασθαι τῷ ἔθνει.

9. Neque opinione falsus est. namque Herodes, iratus ei ob intentatam sibi accusationem, cum exercitum coëgisset, Hierosolyma *eum* ducebat, Hyrcanum regno deturbaturus. idque *sane* facere occupasset, nisi pater & frater, simul *ei obviam* profecti, impetum ejus fregissent, ipsum obsecrantes ut ultra minas & terrorem in vindicta non procederet, sed regi parceret, sub quo ad tantam potentiam provectus est: atque debere *dicentes*, si indignaretur quod in judicium vocatus esset,* & gratias agere quod fuerit absolutus, & non ad severiora se recipere, & pro salute acceptâ ingratum semet ostendere. Quod si vero reputandum sit Deum belli casus regere & moderari, plus valiturum esse iniquum quam exercitum *sibi persuadeat.* quocirca non oportere ipsum etiam de victoria omnino bene sperare, qui congressurus esset & cum rege, & socio, deque se quidem sæpenumero bene merito, difficili autem nunquam, nisi in quantum malis usus consiliariis † videretur eum injuria affecisse. Istis autem flectitur Herodes, ratus sufficere sibi ad futuras spes quod potentiam suam genti demonstrasset.

Suadetur Herodi ne bellum inferas Hierosolymitanis. Ant. p. 627.

10. Ἐν τούτῳ δὲ περὶ Απάμειαν τοραχὴ Ρωμαίων, καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, [i] Κεκιλίου μὲ Βάσσου, ἀφ' ὧν εἰς Πομπήϊον εὔνοιαν, δολοφονήσαντος Σέξτον Καίσαρα, ὑ τ' ἐκείνου δυνάμει προσκαθέζεσθαι, τ δ' ἄλλων Καίσαρος στρατηγῶν, ὅτι τιμωρία τοῦ φόνου [k] Βάσσῳ συμβαλόντων μὴ πάσης τ δυνάμεως. εἷς καὶ ἀφ' ὧν ἀπῆρμένον, καὶ ἀφ' ὧν τ θείου Καίσαρος, φίλους ὄντας, ἀμφοτέρους, ὁ Αντίπατρος ἀφ' ὧν παίδων ἔπεμψε συμμαχίαν. μεταναστὰς δὲ ὁ πόλεμος, [l] Μάρκος μὲ ὁ ἀπὸ τ Ιταλίας Σέξτου διαδέχεται ἀφίξομος.

10. Atque interea tumultus inter Romanos oritur apud Apamiam, & bellum civile, ex eo quidem quod Cecilius Bassus, ex sua in Pompejum benevolentia, Sextum Cæsarem dolo necaverit, ejusque militem occupaverit; alii vero Cæsaris duces, ut Sexti necem ulciscerentur, cum omnibus copiis suis Bassum adorti fuerint. Quibus, tam interempti quam superstitis Cæsaris causa, amborum sui amicorum, subsidium per filios suos misit Antipater. Cum autem bellum traheretur, Marcus ex Italia venit, qui Sexto succederet.

Bellum ortum ex nece Sexti Cæsaris. Ant. p. 636.

Marcus (alias Marcus) succedit. Ant. p. 636.

a Ita lego è *Cod. Bod.* in *aliis*, ἐπεὶ δὲ ὑπὸ Σέξτου Καίσαρος τῆς στρατηγὸς ἀπεδείχθη Κοίλης Συρίας τῆς Σαμαρείας, ὢ μόνον τε κατ' εὔνοιαν τῆς ἐθνους, ἀλλὰ & δυνάμει &c. & apud *Rufinum*, Cum vero à Sexto Cæsare dux militum per Syriam itemque per Samariam declaratus esset Herodes, neque solum propter gentis favorem, sed etiam &c. b Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* συνεξελθόντες in *ceteris.* c Τῷ ᾧ *Big. Bod.* & *Voss.* d Illud ᾗ è *Codd. MSS.* e Βεβαιοῦσθαι τῷ Θεῷ. i. e. βεβαιοῦν τ Θεὸν, *Ant.* p. 627. v. 27. Πλεῖον εἶναι, i. e. *præponderaturum*, ita ut magnum Hyrcano momentum ad victoriam afferret. Sic expones, si vocem ἄδικον retineas, quam libri omnes hoc loco (*Impressi* pariter & *MSS.*) exhibent. Verum *Josephus* sui optimus interpres, *Ant.* p. 627. v. 26. sic scribit. λογίζεσθαι ᾗ ὡς εἰ τῷ πολέμῳ ῥοπὰς βεβαιοῖεν τὸ θεῖον, πλέον ἐπὶ τ στρατείας τὸ ἄδικον: *belli exitum aliunde satis incertum: multo adhuc incertiorem si Deum arbitrum cogitaret*: quippe merito timeri ne plus apud Deum valeat causa principis, &c. In *Cod. Voss.* εἰ δὲ δὴ λογιστέον εἴη & πολέμου ῥοπὰς βεβαιοῦσθαι, ἡνιοχεῖον εἶναι τ στρατιᾶς τὸ ἄδικον: eodemque modo *Rufinus* legisse videtur, omisso tantum βεβαιοῦσθαι. nam vertit, *quod si etiam momenta bellorum reputanda viderentur, iniquissimum militiæ consideraret.* mihi quidem satis commode legi videtur, εἰ ᾗ δὴ λογιστέον εἴη & πολέμου ῥοπὰς βεβαιοῦσθαι τῷ Θεῷ, ἡνιοχεῖον εἶναι τ στρατιᾶς τὸ ἄδικον. *quod si præterea credi parsit, Deum arbitrum momenta belli ponderare; spectet quam iniquum ipse bellum moliatur*: nec victoriam facile speret, contra regem, subditus; contra bene merentem ingratus &c. Præoptaverim tamen lectionem alteram, quam *Josephus* ipse in *Originibus* vel servavit vel certe prætulit. *Aldr.* f Πλέον εἶναι *Bod.* & *Ant.* p. 627. v. 27. g Εὐεργετοῦντι *Voss.* h Confer *Ant.* p. 636. *Dionem* l. XLVII. p. 342, 343. *Appianum* in *Civil.* III. p. 575, 576. IV. p. 623. & seqq. *Livium Freinshemii* CXIV. 1—4. CXXI. 1—8. *Strabonem* l. XVI. p. 753. *Ciceronem* in *Epist. ad Fam.* XII. 12. *Vellejum* l. II. c. 69. i Rectius forsan Καπιτίλιος Sed quo modo scripserit *Josephus*, plane incertum. k Βάσσῳ μὴ δυνάμεως συναλόντων *Big.* & *Voss.* l Hunc virum, cujus sæpe meminit *Josephus*, cuncta ejus exemplaria constantissime *Marcum* appellant. Quæ si vera sit lectio, intelligendus est utique Marcus Crispus, qui Apamiæ Bassum obsedit. Verum illum Bithyniæ evocatum obsidionis sibi socium adjunxerat *Statius Marcus* ab ipso Cæsare contra Bassum missus. Quæque deinceps narrat *Josephus* non tam *Marco* illi *Crispo*, quam huic *Marco* conveniunt: ut sit admodum verisimile successorem Sexti Julii, non Μάρκου fuisse, sed Μᾶρκον, à *Josepho* ubique appellatum. Ita censuit *Casaubonus*; quem vide *Exercit.* I. p. 120. Vide & *Ursinum* in *Familiis, gente Statia.* Adde insuper quod illum Crispum non *Marcum* sed *Marcium* appellat *Cicero* in *Philipp.* II. *Brutum* etiam *Ciceronis*, lib. ad *Brut. ep.* 5. atque *Vellejus* II. 69. *Aldr.* * Quia tamen absolutus est, gratias ageret, neque tristibus quidem pariis referret, saluti vero esset ingratus, *Ruf.* † Ad verbum, *umbram de iniquitatis incussisset.*

IX. CAP. XI.

Herodes fit totius Syriæ procurator, quem veritus Malichus Antipatrum veneno tollit, Malichum vero interficere tribunis militum perſuadetur.

Bello civili orto poſt mortem Cæſaris in Syriam venit Caſſius. Antt. p. 637.

SUB idem autem tempus Romanis magnum bellum conflatum eſt, quòd Caſſius & Brutus derepente Cæſarem dolo occidiſſent, poſtquam annos tres & ſex menſes imperium tenuerat. Maximo deinde ex illa cæde motu concitato, viriſque primariis inter ſe diſſidentibus, ad id propria quiſque ſpe ducebatur, quod maxime in rem ſuam facere exiſtimabat. Adeoque Caſſius in Syriam veniebat, copias occupaturus quæ ad Apamiam erant. ubi cum & Marcum Baſſo & legiones, quæ ab eo diſſenſerant, conciliaſſet, obſidione quidem liberat Apamiam, ipſe vero exercitum ductans urbes peragrabat tributa colligens, & exigens etiam plus quam ſolvendo erant.

2. Cum autem Judæis quoque imperaſſet ſeptingenta talenta afferre, Antipater, Caſſii minas veritus, pecuniæ exactionem, ut illico fieret, inter filios dividit & quoſdam alios è neceſſariis ſuis, in quibus erat & Malichus quidam ſibi parum amicus. ita eum urgebat neceſſitas. Primus autem Caſſium *obſequio* demulſit Herodes, qui centum talenta ſibi mandata ex Galilæa *ei* attulit; adeoque inter præcipuos ejus amicos habebatur. At vero cum cæteris tarditatem vitio vertiſſet & exprobraſſet, ipſis civitatibus iraſcebatur. Itaque, Gophna & Ammaunte & aliis duabus inferioris notæ in ſervitutem redactis, eò quidem proceſſit ac ſi & Malichum etiam interfecturus eſſet; quod in exigendo pecuniam parum properaſſet. Verum quo minus & hunc & alias civitates perditum iret, obſtitit Antipater, qui protenus Caſſium centum talentis delinivit.

Caſſium demeretur Herodes. Antt. p. 637.

Malichus Antipatro ſtruit inſidias. Antt. p. 637.

3. Nequaquam tamen Malichus, poſt Caſſii diſceſſum, gratiam Antipatro referebat; ſed ei, qui ſæpiuſcule ipſum conſervaverat, inſidias molichatur, eum è medio tollere feſtinans, qui ipſius iniquitati impedimento erat. Atqui Antipater, & hominis potentiam & calliditatem ſubveritus, ultra Jordanem ſe recipit, exercitum ad ulciſcendas inſidias collecturus. Malichus autem deprehenſus impudentia *ſua* Antipatri filiis *egregie* impoſuit. Cum enim tam Phaſaëlum Hieroſolymorum cuſtodem, quam Herodem armis præfectum, & multum ſemet excuſando crebroque jurejurando adhibito, *mirum in modum* decepiſſet, perſuadet eis patrem *ſuum* ipſi reconciliare. Atque ita denuo ab Antipatro ſervatur, Marco tunc Syriæ præſide ab eo exorato, qui Malichum occidere ſtatuerat, quod novis rebus ſtuduiſſet.

Ei tamen condonatur. Antt. p. 637.

4. Cum autem bellum juveni Cæſari & Antonio ortum eſſet cum Caſſio & Marco, Caſſius & Marcus, exercitu in Syria coacto, quandoquidem magnam partem eorum quibus illis opus erat viſus ſit Herodes contuliſſe, tunc

Κ Ε Φ. ια'. 9'.

Ηρώδης ἀποδείκνυ) Συρίας ἁπάσης ἐπιμελητὴς, ὃν δείσας ὁ Μάλιχος φαρμάκῳ Αντίπατρον ἀναιρεῖ, Μάλιχον δ' ὑφ' Ἡρώδου τιμωρεῖται χιλίαρχοι.

Σύνεσις) δὲ Ρωμαίοις κατ' τοῦτον τὸν χρόνον ὁ μέγας πόλεμος, Καίσαρ καὶ Βροῦτος [a] ἄφνω κλευάντων δόλῳ Καίσαρα, καταζόντα τὴν ἀρχὴν ἐπ' ἔτη τέτα καὶ μῆνας [b] ἑπτά. μείζων δὲ ὀπὶ τῷ φόνῳ γενομένῳ κίνημαλος, καὶ ὑφεσπασθέντων τὸ δυνατοῦ, ἕκαστος ἐλπίσιν οἰκείαις ἐχώρει πρὸς ὃ συμφέρειν ὑπελάμβανε. καὶ [c] δὴ ἦκε Κάσσιος εἰς Συρίαν, [d] καταλιψόμενος τὰς περὶ Απάμειαν δυνάμεις. ἔνθα βάσας τε Μάρκον καὶ τὰ διεφθαρμένα τάγματα ὑφαλλάξας, ἐλθὼν μὲν Απάμειαν τὴν πολιορκίας, ἠγύμενος δ' αὐτὸς τὴν φρατρὰς ἐπὶ φορολογῶν τὰς πόλεις, καὶ πρὸς δυνάμεν τὰς εἰσπράξεις ποιούμενος.

β'. Κελευσθεὶς δὲ καὶ Ιουδαίοις εἰσενεγκεῖν ἑπτακόσια τάλαντα, δείσας Αντίπατρος τὴν ἀπειλὴν τοῦ Καισαρος, τοῖς τε υἱοῖς διεῖλεν εἰσπράττειν τὰ χρήματα καὶ τισιν ἄλλοις τῶν ὑπηκόων κατ' τάχος, οἷς καὶ Μαλίχῳ τινὶ τῶν ὑφ' αὑτὸν. ὅτως ἤπειγεν ἡ ἀνάγκη. τοῦτος δ' ἀπεμελίζατο Κάσσιον Ηρώδης, τὴν ἑαυτοῦ μοῖραν ἐκ τῆς Γαλιλαίας κομίσας ἑκατὸν τάλαντα, καὶ ὑφ' τοῦτο οἱ τοῖς μάλιστα φίλος ἦν. τὰς δὲ λοιπὰς εἰς [e] βραδυτῆτα κακίσας, αὐτὰς ἐθυμοῦτο τοῖς πόλεσι. Γόφναν γοῦν καὶ Αμμαοῦν καὶ δύο ἑτέρας τῶν ταπεινοτέρων ἐξανδραποδισάμενος, ἐχώρει μὲν ὡς καὶ Μάλιχον ἀναιρήσων, ὅτι μὴ ταχέως εἰσέπραξεν. ἐπέσχε δὲ τὴν τε τούτου καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ἀπώλειαν Αντίπατρος, ταχέως ἑκατὸν τάλαντοις θεραπεύσας Κάσσιον.

γ'. Οὐ μὴν Μάλιχος, ἀναχωρήσαντος Καισαρος, ἧττον ἐμεμνημόνευεν Αντιπάτρου· κατ' δὲ τὸν πολλάκις σωτῆρος ὑπεβάλλετο ἀνεσκευάζετο, ταχέως ἀνελεῖν τὸν ἐμπόδιον αὐτῷ τοῖς ἀδικήμασιν ὄντα. Αντίπατρος δὲ, τήν τε ἰσχὺν καὶ ὃ πανοῦργον τὰνδρὸς ὑφορώμενος, διαβαίνει τὸν [f] Ιορδάνην, γρατὸν ἀθρόοις εἰς τὴν τῆς ὑπερβολῆς ἄμυναν. φωραθεὶς δὲ Μάλιχος, ἀναγκαία τῶν Αντιπάτρου παίδων ἐγίνετο. τόν τε δὴ Ιεροσολύμων φρουρὸν Φασάηλον, καὶ Ηρώδου στρατηγοῦντος τὰ ὅπλα, πολλαῖς ὑπολογίαις καὶ ὅρκοις ἐκμηχανώμενος, διαλλαχθὰς αὖτις πρὸς τὸν πατέρα πείθει γενέσθαι. πάλιν γοῦν ὑπ' Αντιπάτρου σώζεται, πείσαντος Μάρκον τὸν τότε γρατηγοῦντα Συρίας, ὡς ὥρμητο κτεῖναι Μάλιχον ἐφ' οἷς ἐπεβούλευσε.

δ'. Συγάντος δὲ τοῖς Κάσσιον καὶ Βροῦτον πολέμου Καίσαρί τε τῷ νέῳ καὶ Αντωνίῳ, Κάσσιος καὶ Μάρκος γρατὰν ἀθροίσαντες ἐκ τῆς Συρίας, ἐπειδὴ μέγα μέρος εἰς τὰς χρείας Ηρώδης ἔδοξε [h] συμβεβληκέναι, τότε

[a] Αφνω non legiſſe videtur *Ruf.* [b] In *Antt.* p. 636. v. 44. ἑξ. nempe triennio & ſemis completo; etiam ſeptimo menſe inchoato. Recte enim *Joſephus* principatus Cæſaris initium à ſecunda ejus dictatura arceſſit. *Aldr.* [c] Δὴ γὰρ *Big.* & *Voſſ.* [d] Ita *Big.* & *Voſs.* καταλειψόμενος *Bod. Baſ.* & *Gen.* [e] Sic *Big.* & *Voſſ.* βραδυτῆτα in cæteris. [f] Ita *Big.* ἐπιμνημόνευσεν *Bod.* & *Voſs.* ἐπιμνημόνευεν *Baſ.* & *Gen.* [g] Ιορδάνην ποταμὸν *Ruf.* [h] Συμβεβληκέναι non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.*

μὴν αὐτὸν [a] Συρίας ἁπάσης ἐπιμελητὴν καθιστᾶσι, δύναμιν πεζὴν τε καὶ ἱππικὴν δόντες· μὴ δὲ τὴν γε πολέμου κατάλυσιν ἀποδείξειν Κάσσιος ὑπέσχετο καὶ Ἰουδαίας βασιλέα. σωιέδει δ' Ἀντιπάτρῳ τήν τε ἰσχὺν τοῦ παιδὸς καὶ τὴν ἐλπίδα αἰτίαν ἀπωλείας γενέσθαι. ταῦτα γὰρ δείσας ὁ Μάλιχος, ἀφαφθείρει πινὰ τῶν βασιλικῶν οἰνοχόων χρήμασι, δῦναι φάρμακον Ἀντιπάτρῳ. καὶ ὁ μέν, ἀγώνισμα τὴν Μαλίχου ἀδικίαν γινόμενος, [b] κατὰ συμπόσιον θνήσκει, τά τε ἄλλα δραστήριος ἀνὴρ καὶ ἀφηγήσει πραγμάτων, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνακτησάμενός τε Ὑρκανῷ καὶ διαφυλάξας.

ε'. Μάλιχος δέ, καθ' ὑποψίαν τῆς φαρμακείας, ὀργιζόμενον ὁ πλῆθος ἀριθμὸν ἔπειθεν· καὶ δυνατώτερον ἑαυτὸν κατεσκεύαζεν, ὁπλίτας συλλέγων. ὁ γὰρ ἠρεμήσειν Ἡρώδην ὑπελάμβανεν· ὃς δὲ καὶ παρὼν αὐτίκα στρατὸν ἄγων, ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ πατρός. Φασαήλου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ συμβουλεύσαντος αὐτῷ, μὴ φανερῶς τὸν ἄνδρα μετέναι, [c] διασασάσειν γὰρ τὸ πλῆθος, τότε μὲν ἀπολογούμενόν τε πρὸς [d] τὴν Μάλιχον, καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἀπολύειν [d] ὁμολογεῖ, λαμπρὰν δὲ πομπὴν [e] ἐπὶ τῷ πατρὶ κηδείας ἐτέλεσεν.

ς'. Τρίτης δ' ἐπὶ Σαμάρειαν, χάσει πταραγωθύνην, κατεστήσατο τὴν πόλιν. ἔπειτα καθ' ἑορτὴν ὑπέστρεφεν εἰς Ἱεροσόλυμα, τοὺς ὁπλίτας ἄγων καὶ πέμπων· Ὑρκανὸς δέ, οὐκ γὰρ δεδοικὼς τὴν ἔφοδον Μάλιχου, ἐκώλυε τοὺς ἀλλοφύλους εἰσαγαγεῖν ἐφ' ἁγνίζοντας τοὺς ἐπιχωρίους. ὁ δέ, τῆς προφάσεως καταφρονήσας καὶ τοῦ προσάντους, εἰσέρχεται νυκτός. καὶ πάλιν Μάλιχου προσιὼν, ἔκλαιεν Ἀντίπατρον· ἀνθυπεκείνετο δὲ μόλις Ἡρώδης τὸν θυμὸν ἐπέχων, καὶ Καισίῳ δ' ὀπισθεν τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν [f] ἐπωδύρετο, καὶ [g] ἄλλως μισεῖν Μάλιχον. ὁ δ' αὖθις μετέναι τὸν φονέα τοῦ πατρὸς ἀντεπιστέλας, καὶ τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν χιλιάρχοις λάθρα προσέταξεν, Ἡρώδῃ βοηθεῖν εἰς πρᾶξιν δικαίαν.

ζ'. Καὶ πειδὴ Λαοδίκειαν ἑλόντος [h] αὐτῷ συνιέσαν ἅπανταχόθεν δυνατοὶ, δωρεάς τε καὶ στεφάνους φέροντες, Ἡρώδης μὲν τοῦτον τῇ τιμωρίᾳ τὸν χρόνον ἀφῆκεν. Μάλιχος δ' ὑποπτεύσας, ὡς ἐν Τύρῳ ὄντι, τόν τε υἱὸν ὁμηρεύοντα παρὰ τοῖς Τυρίοις ὑπεξαγαγεῖν ἔγνω λάθρα, καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀποδρᾶναι παρεσκευάζετο. παρῆκεν δ' αὐτὸν ἡ τῆς σωτηρίας ἀπόγνωσις, ἀθυμεῖν [i] καὶ μείζονα. τότε γὰρ ἔθνος ἐπαναστήσειν Ῥωμαίοις ἤλπισε, Καισίου πρὸς Ἀντώνιον πολέμῳ περιπεσόντος· καὶ βασιλεύσειν αὐτὸς, Ὑρκανὸν καταλύσας εὐμαρῶς.

η'. Ἐπηγέλα δὲ ἄρα ὃ χρεὼν αὐτῷ ταῖς ἐλπίσιν. ὁ γὰρ Ἡρώδης, [k] προειδόμενος αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν, τόν τε Ὑρκανὸν καὶ ἐκεῖνον ἐπὶ δεῖπνον καλεῖ παρεσῶντα. ἔπειτα

quidem ipsum Syriæ omnis procuratorem constituunt, equitum illi manu peditumque attributa: cum autem bellum confectum esset, promittebat Cassius fore ut *ipsum* etiam Judææ regem declararet. Verum accidit, ut Antipatro filii potentia & spes de eo concepta exitii causa essent. nam harum rerum metu Malichus quendam è pocillatoribus regiis pecunia corrumpit, ut venenum daret Antipatro. Atque ille quidem, cum is esset *adversus quem contendebat Malichi iniquitas, in convivio moritur; vir alioqui strenuus & acer rebus gerendis, & qui regnum recuperavit Hyrcano eique conservavit.

Herodes fit Syriæ procurator. Antt. p. 637.

Antipater venenosublatus. Antt. p. 637.

5. Cæterum Malichus, cum populum sibi iratum haberet propter veneni suspicionem, inficiando eos placabat; & milites colligendo, seipsum potentiorem reddebat. Non enim Herodem quieturum esse arbitrabatur: qui etiam mox cum exercitu aderat, ut patrem ulciscereturet. Sed cum Phasaëlus frater ei consuluisset, ne virum palam persequeretur, (nam in multitudine seditionem concitaturum esse) tunc quidem & Malichum semet excusantem *patienter* admittit, & *omni* suspicione eum liberare fatetur; patris vero funus splendidis cohonestavit exsequiis.

Antipatri de nece suspectus Malichus. Antt. p. 638.

6. Cum autem *inde* in Samariam transisset seditione perturbatam, civitatem composuit & constituit. Deinde Hierosolyma, cum festum ageretur, reversus est, ductis *secum* & *alio* missis armatis. Hyrcanus autem, ita enim suadebat Malichus Herodis adventum veritus, prohibebat eum ab introductione alienigenarum in cœtum gentilium lustratum. Ille vero, insuper habens & prætextum adhibitum & eum qui ita ei edixerat, nocte *urbem* ingreditur. Iterumque Malichus ad eum veniens Antipatrum plorabat: viciſſim vero *multa* simulabat Herodes, licet vix iram potuit cohibere; literisque ad Cassium (qui & propter alia Malichum oderat) de patris nece graviter conquerebatur. Ille vero non modo Herodi rescripsit, ut patris mortem ulciscereturet; sed etiam tribunis, quibus præerat, clam præcepit, ut Herodem in facinore tam justo adjuvarent.

Herodes, rebus Samariæ compositis, Hierosolyma ingreditur. Antt. p. 638.

Malichi & Herodis simulatio. Antt. p. 638.

7. Et quoniam, capta à Cassio Laodicea, omnes ubique optimates † ad eum convenerant, munera & coronas ferentes, hoc quidem ultioni tempus constituit Herodes. Malichus autem, suspicione ei injecta, cum Tyri esset, & filium suum tunc apud Tyrios obsidem clam subducere statuit, & ipse fugam in Judæam parabat. Porro salutis desperatio eum ad majora etiam cogitanda incitabat. Nam tunc *Judæorum* gentem ad defectionem à Romanis perducturum esse speraverat, Cassio in bello contra Antonium occupato: ipsumque regnaturum esse, Hyrcano facillime deturbato.

Quasnam res moliur Malichus. Antt. p. 638.

8. Verum spem ab eo conceptam irridebant fata. Etenim Herodes, cum prævideret quò ferebat ejus animus, & Hyrcanum & ipsum ad convivium invitat. Deinde vero servorum quan-

Necem ei machinatur Herodes. Antt. p. 638.

a Κοίλης Συρίας in *Antt.* p. 637. v. 41. b Μετὰ *Big. Bod. Voss. & Ruf.* c Ita lego. antea erat Διαστασιάζειν. d Ita *Bod.* ὁμολόγει in *cæteris.* e Ἐπὶ τῇ παστικῇ κηδείᾳ *Bod.* f Ita *Big. Bod. & Voss.* ἀπωδύρετο *Bas. & Gen.* g Ita est, *aliunde*, non *propterea*, ut vertit *Ruf.* Quippe Malichum jamdudum oderat Cassius, tum quod *remissior fuisset in exigenda pecunia*, tum quod *novis* etiam *rebus studuisset*, ut supra dictum est. *Aldr.* h Ὑπὸν ποσὶ αὐτῷ addunt *Big. & Voss.* Iidemque statim cum *Bod.* post φέροντες inserunt παρῆσαν. i Ita *Big. Bod. Voss. & Ruf.* τὰ μείζονα in *cæteris.* k Προειδόμενος *Voss.* * Injustitiæ Malichi præmium, *Ruf.* † Ad Herodem, *Ruf.* contra mentem *Josephi*, ut patet ex p. 638. v. 30.

quendam ſibi adſtantem ad ſe vocavit, miſitque ſpecie ad parandam cœnam, re autem vera antedicturum tribunis, ut ad inſidias egrederentur. Atque illi, cum mandata Caſſii in memoriam revocaſſent, in littus ante urbem cum gladiis exierunt. ubi Malichum circumſeptum, multis datis vulneribus, interficiunt. Hyrcanus autem ſtatim, animo defectus præ ſtupore, concidit; cumque ægre ad ſe rediiſſet, quærit ab Herode, quiſnam Malichum occidiſſet. Et cum unus è tribunis reſpondiſſet, *Caſſius, qui id imperaverat, Caſſius igitur, inquit, & me & patriam meam ſervat incolumem, qui amborum inſidiatorem peremit. Utrum autem ex animo iſta dixerit, an quod præ timore facinus probaret, incertum eſt. Sed enim Malichum hoc modo ultus eſt Herodes.

Malichi cædem laudat Hyrcanus. Ant. p. 638.

τ οἰκετῶν τινα τοὺς ἑαυτοῦ καλέσας, ἐξέπεμψεν ὡς ὀψὲ τοῦ δείπνου παρασκευήν, τῷ δὲ ὅπως τοὺς χιλιάρχας ἐξελθεῖν ὀπὶ τὸν ἀδελφόν. καὶκεῖνοι, τ Καισίου προσταγμάτων ἀναμνησθέντες, ὀπὶ τ τοῦ τῆς πόλεως αἰτιατὸν ἐξέπεσαν ξιφήρεις. ἔνθα προσιόντες τ Μάλιχον, πολλοῖς τραύμασιν ἀναιροῦσιν. Ὑρκανὸς δὲ παραχρῆμα μὲν [a] ἀκλυθεὶς ὑπ' ἀπλήξεως ἔπεσε, μόλις δ' ἀνενεγκὼν Ἡρώδου διρώτα, τίς ὁ κλείνας εἴη Μάλιχον. ἀποκριναμένου δὲ τοῦ τ χιλιάρχου, τ Καισίου τοῦτο πρᾶγμα, Καίσιος ἄρα, ἔφη, καὶμὲ καὶ τὴν πατρίδα [b] μου σώζει, τ ἀμφοτέρων ὀπίβουλον ἀνελών. εἴτε δὲ φρενῶν Ὑρκανὸς ὢν, εἴθ' ὑπὸ δέους ὁμόσε τῇ γε παρούσῃ χορᾷ, εἶπεν, ἄδηλον ἴσθι. ἀλλὰ γὰρ Μάλιχον μὲ ὄντως Ἡρώδης μετῆλθεν.

X. CAP. XII. ΚΕΦ. ιβ'. ι'.

Felicem ſuperat Phaſaëlus, & Antigonum pugna vincit Herodes. Judæi Herodem & Phaſaëlum accuſant, eoſque abſolvit Antonius & Tetrarchas facit.

Seditio Hieroſolymis mota à Felice. Ant. p. 639.

AT poſtquam Caſſius è Syria diſceſſit, iterum Hieroſolymis orta eſt ſeditio, † facto in Phaſaëlum impetu à Felice cum exercitu, ut qui vellet Malichi necem ulciſci Herodis culpam in *Phaſaëlum* fratrem perſequendo. Erat autem Herodes quidem Damaſci, apud Fabium *Romanorum* ducem; cumque magno deſiderio teneretur *fratri* auxilium ferendi, adverſa valetudine impediebatur. Interea Phaſaëlus etiam ſuis copiis ſuperavit Felicem, probrumque ingrati objiciebat Hyrcano, & ob ea quibus Felici ſtuduiſſet, quodque Malichi fratrem caſtella occupare ſiviſſet. Jam enim multa tenuerat, omniumque validiſſimum, Maſadam.

Superatur Felix. Ant. p. 639.

2. Non tamen ei quicquam ſatis præſidii fuit contra Herodis vim; qui mox, ut convaluit, & alia recepit, & illum ex Maſada ſupplicem dimiſit. Quin & Marionem Tyriorum tyrannum, tribus jam caſtellis potitum, ex Galilæa pepulit: Tyriiſque, quos ceperat, vitam conceſſit omnibus, nonnullis etiam dona dedit & abire permiſit; & ſibimet civitatis benevolentiam concilians, ejuſdemque odium in tyrannum concitans. Marion autem à Caſſio quidem obtinuerat tyrannidem, qui Syriam omnem tyrannidibus occupaverat: ex ſuo vero in Herodem odio, Antigono Ariſtobuli filio opem ferebat, eoque magis propter Fabium, quem Antigonus ſibi pecunia conciliatum reditus *ſui* adjutorem habebat. Cuncta vero Antigono ſuppeditabat Ptolemæus *ei* affinis.

Dimittitur ab Herode, qui Marionem etiam ex Galilæa pellit. Ant. p. 639.

3. Adverſus iſtos, cum aciem in ipſo aditu Judææ inſtruxiſſet Herodes, pugna fit ſuperior,

Antigonum vincit Herodes. Ant. p. 639.

Φασήλος Ἑλικος προσίνεται, ϗ Ἀντιγόνῳ τῇ μάχῃ κρατεῖ Ἡρώδης. κατηγορῶσιν Ἡρώδε ϗ Φασήλε οἱ Ἰουδαῖοι, ϗ αὐτὸς ἀπολύει Ἀντώνιος καὶ τετράρχας ἀποδείκνυσι.

ΚΑισίου δὲ ἀναχωρήσαντος ἐκ τ Συρίας, πάλιν στάσις ἐν Ἱεροσολύμοις ἦν, [c] Ἑλικος μετὰ στρατιᾶς ἐπαναστάντος Φασήλῳ, ϗ κτ' τ ὑπὲρ Μαλίχου τιμωρίαν ἀμύνεσθαι [d] θέλοντος Ἡρώδου εἰς ⟨illegible⟩ ἀδελφόν. Ἡρώδης δὲ ἔτυχε μὲν ὢν παρὰ Φαβίῳ τῷ στρατηγῷ κατὰ Δαμασκόν, ἀρρωστίᾳ δὲ βουθεῖν ὑπὸ νόσου κατείχετο. καὶν τούτῳ Φασήλος, καθ' ἑαυτὸν Ἑλικος προσιόντα, Ὑρκανὸν ὑπεϊδίζει εἰς ἀχαριστίαν, ὧν τε Ἑλικι συμπράξειε, καὶ ὅτι προφὰν τὸν ἀδελφὸν τὸν Μαλίχου τὰ φρούρια καταλαμβάνοντα. πολλὰ γὰρ ἤδη κατείληπτο, καὶ ὃ πάντων ὀχυρώτατον, Μάσαδα.

Β'. Οὐ μὴν ἀπὸ τοῦ τ Ἡρώδου βίαν ἤρκεσαν, ὃς ἀναῤῥωσθεὶς τάτε ἄλλα προσελαμβάνετο, καὶκεῖνον ὀκ τῆς [e] Μασάδας ἐκτὸς ἀφῆκεν. ἐξήλασε δὲ καὶ ὀκ τῆς Γαλιλαίας Μαρίωνα τ Τυρίων τύραννον, ἤδη πολλὰ κατοχυρώσαντα τῶν ἐρυμάτων· τοὺς δὲ [f] ληφθέντας Τυρίους, ἔσωσε μὲ πάντας, [g] ἔνι δ' οὓς καὶ δωρησάμενος ἀπέπεμψεν, [h] εὐνοιάν τε ἑαυτῷ τοῦ τ πόλεως ϗ φ τυράννῳ μῖσος προσκαταζόμενος. ὁ δὲ Μαρίων ἠξίωτο μὲ τῆς τυραννίδος ὑπὸ Καισίου, τυραννίσι πᾶσαν [i] ἀγαλαβόντος τὴν Συρίαν· κτ' δὲ τοῦ τ Ἡρώδου [k] ἔχθος, συνέλαβεν Ἀντιγόνῳ τῷ Ἀριστοβούλου, καὶ [l] τὸ πλέον ἀφ' Φάβιον, ὃν Ἀντίγονος χρήμασι προσοικειούμενος βοηθὸν εἶχε τ καθόδου. χορηγὸς δ' ἦν ἅπάντων ὁ [m] κηδεστὴς Πτολεμαῖος Ἀντιγόνῳ.

Γ'. Πρὸς [n] οὓς Ἡρώδης ἀντιταξάμενος, ὅτε τῶν ἐμβολῶν τῆς Ἰουδαίας, κρατεῖ τῇ μάχῃ, καὶ τὸν Ἀντίγονον

a Ἀυθεὶς *Big. Bod.* & *Voſſ.* b Illud μου deeſt *Bod.* c Cum ſpiritu aſpero *Big.* & *Bod.* cum leni *Voſſ. Baſ.* & *Gen.* prout in *Ant.* p. 693. v. 2. Latinum *Felix* (aſpiratione & digammate ſicut alibi ſæpe permutatis) Græce Ἑλὲξ eſt, ſeu potius Ϝέλιξ, à qua voce Grammatici vocem *Felix* arceſſunt. Quanquam frater ille Pallantis qui Judææ præfuit *D. Lucæ* pariter & *Joſepho* Φῆλιξ dicitur. Nam ante illud ſeculum digamma ſcribi deſierat. *Aldr.* d Θέλοντος *Big.* & *Voſſ.* e Μασαίδας legiſſe videtur *Ruf.* f Ληφθέντας *Bod.* g Ἔστι δ' οὓς *Big. Voſſ.* & *Lipſ.* h Ita cum *Ruf.* εὔνοιαν ἑαυτ. in cæteris. i Διαλαβόντος *Big. Bod.* & *Voſſ.* k Συνέλαβε τ Ἀντίγονον *Big. Bod.* & *Lipſ.* κηδεμόνα τ Ἀντίγονον *Big.* in *Ruſini* verſione *Antigonum Ariſtobuli ſecum ducebat.* l Πτολεμαῖον pro τὸ πλέον legiſſe videtur *Ruf.* m Sc. qui Antigoni ſororem duxerat uxorem. n Ita *MSS.* τούτους in *Editis.*

* Caſſii præceptum, *Ruf.* † Cum Felix in Phaſaëlum moviſſet exercitum, & in Herode fratris pœna vellet necem Malichi vindicare, *Ruſin.*

a Erat

πήγονον ἐξελάσας, ὑπέστρεφεν εἰς Ιεροσόλυμα πᾶσιν ἀγαπητὸς ὢν ὅτι τῷ κατορθώματι· ᾗ γὰρ οἱ μὲν πρόσθεν πάλαι, τότε φιλείωντο ἀφ' ἧς πρὸς Υρκανὸν ἐπιγαμίαν αὐτῷ. πρότερον μὲν γὰρ ἦκτο γυναῖκα τῶν ἐπιχωρίων, οὐκ ἄσημον, Δωρὶς ἐκαλεῖτο, ἐξ ἧς ἐγέννησεν Αντίπατρον. τότε δὲ γήμας τὴν Αλεξάνδρου τοῦ Αριστοβούλου θυγατέρα, [a] θυγατριδῆν τε Υρκανοῦ Μαριάμμην, οἰκεῖος τῷ βασιλεῖ γίγνεται.

δ'. Επεὶ δὲ Κάσσιον μὲν Φιλίππους ἀνελόντες ἀνεχώρησαν, οἱ μὲν [b] Ιταλίαν Καῖσαρ, ὅτι δὲ τὴν Ασίαν Αντώνιος, πρεσβευομένων τῶν ἄλλων πόλεων πρὸς Αντώνιον εἰς Βιθυνίαν, ἦκον καὶ Ιουδαίων οἱ δυνατοί, κατηγορήσοντες Φασαήλου τε καὶ Ηρώδου, βίᾳ μὲν αὐτοὺς κρατεῖν τῶν πραγμάτων, ὄνομα δὲ μόνον πεπιστεῦσθαι Υρκανῷ τιμῶν. πρὸς ἃ παρὼν Ηρώδης, καὶ πρὸς ἀμφοτέρους οὐκ ὀλίγοις Αντώνιον χρήμασιν ὥστε διέθηκεν, ὡς μηδὲ λόγου τῶν ἐχθρῶν ἀνέχεσθαι. καὶ τότε μὲ ὥστε διελύθησαν.

ε'. Αὖθις δὲ ὁ τοῦ Ιουδαίων ἔθνους ἄνδρες ἦκον εἰς τὴν πρὸς Αντιόχειαν Δάφνην ἐπ' Αντώνιον, ἤδη τῷ Κλεοπάτρας ἔρωτι δεδουλωμένον. οἱ, προσποιούμενοι τοὺς ἀξιώματι καὶ λόγῳ σφῶν δυνατωτάτους, κατηγόρουν τῶν ἀδελφῶν. ὑπῆντο δὲ [c] Μεσσαλᾶς ὑπολογούμενος, συμπαρεῖναι [d] Υρκανῷ διὰ τὸ κῆδος. καὶ Αντώνιος, ἀκούσας ἑκατέρων, Υρκανῷ διεπυνθάνετο τοὺς ἑτεροδοξοτέρους ὄντας ἀρχειν. τοῦ δὲ, τὸν πρεσβύτερον Ηρώδην προκρίναντος, ἡσθεὶς ὑπ' Αντιπάτρου φιλοφρόνως ὅτι εἰς τὴν Ιουδαίαν σὺν Γαβινίῳ παρέβαλε· τετράρχας ἀποδείκνυσι τοὺς ἀδελφοὺς, πᾶσαν διοικεῖν τὴν Ιουδαίαν ἐπιτρέπων.

ς'. Περσαγαναχτούντων δὲ τὴν πρέσβεων, πεντεκαίδεκα μὲν συλλαβὼν εἴργνυσιν, ὃς καὶ ἀνελεῖν ὥρμησε· τοὺς δὲ λοιποὺς μετ' ὕβρεως ἀπήλασε. πρὸς ὃ μείζων ἐν τοῖς Ιεροσολύμοις ἦν ταραχή. χιλίους γὰρ πάλιν ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς Τύρον, ἔνθα διέτριβεν Αντώνιος ὅτι Ιεροσολύμων ὡρμημένον. ὅτι τούτους κεκραγότας, ἐκπέμπει τὴν ἀρχοῦσαν τῶν Τυρίων, κολάζειν προστάξας ὃς ἂν λάβῃ, συγκατασκευάζειν τε τὴν ἀρχὴν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ καθεσταθεῖσι πεπράγμης.

ζ. Περὶ δὲ τούτου, πολλὰ παρήνει [f] προελθὼν ὅτι τὸν αἰχμάλωτον Ηρώδης σὺν Υρκανῷ, μήθ' ἑαυτοῖς ἀπολείας αἰτίους, μήτε τῇ πατρίδι πολέμου γίνεσθαι φιλονεικοῦντας ἀκεῖτας. τῶν δὲ ἔτι μᾶλλον ἀγανακτούντων, Αντώνιος ὁπλίτας ἐκπέμψας, πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε, πολλοὺς δὲ ἔτρωσεν· ὧν οἵτε πεσόντες ταφῆς, καὶ οἱ τραυματίαι θεραπείας ἠξιώθησαν ὑπὸ Υρκανοῦ.

fugatoque Antigono reversus est Hierosolyma; ex re præclare gesta omnibus gratus acceptusque. Etenim qui antea ei parum favebant, tunc sese ei adjunxerunt propter illius cum Hyrcano affinitatem. nam prius quidem ex indigenis habuerat uxorem, non ignobilem, quæ Doris vocabatur, ex qua *filium* sustulit Antipatrum. Tunc autem, in matrimonium ducta Mariamne, filia Alexandri Aristobuli filii Hyrcanique ex filia nepte, regi necessitudine conjungitur.

Ab Hyrcano & Hierosolymitanis benigne excipitur Herodes. Ant. p. 639.

Mariammen in uxorem ducit. Ant. p. 639.

4. Sed ubi, Cassio circa Philippos interfecto, *inde* discesserunt, Cæsar quidem in Italiam, Antonius vero in Asiam, cum legati ab aliis civitatibus ad Antonium missi essent in Bithyniam, veniebant etiam & Judæorum primates, qui Phasaëlum & Herodem accusarent, *dicentes* illos quidem rerum summam vi tenere, Hyrcano vero tantum superesse *regis* nomen honorificum. Istis cum interesset Herodes & magna pecunia Antonium sibi conciliasset, ita eum affecit, ut inimicis dicendi potestatem nequaquam faceret. Et tunc quidem ita dimissi sunt.

Phasaëlum & Herodem frustra accusant Judæi. Ant. p. 639.

5. Denuo autem è Judæorum primariis centum viri Antonium, Cleopatræ amori mancipatum, ad Daphnen Antiochiæ convenerunt: qui, factis sibi ductoribus è suis dignitate & eloquentia plurimum valentibus, in fratres accusationem instituunt. Occurrebat autem eis Messala *juvenum* causam agens *ei* Hyrcano adstante propter affinitatem. Auditis deinde utrisque ab Hyrcano quæsivit Antonius, utri ad imperandum magis idonei. Cumque is Herodem & suos *aliis* prætulisset, lætatus (nam cum patre illorum jam olim hospitium fecerat, summa cum humanitate ab Antipatro exceptus, eo tempore quo in Judæam cum Gabinio trajecerat) fratres tetrarchas constituit, illis permittens Judæam omnem imperio regere.

Altera accusatio. Ant. p. 640.

Qua non obstante eos tetrarchas facit Antonius. Ant. p. 642.

6. Legatis autem id ægre ferentibus, quindecim eorum comprehensos in custodiam dedit, quos etiam occidere voluit: reliquos vero cum contumelia abegit. unde major tumultus Hierosolymis excitatur. Denique mille legatos iterum Tyrum miserunt; ubi commorabatur Antonius, * cum vellet in Hierosolyma irruere. Adversus hos, cum clamorem sustulissent, mittit Tyriorum administratorem, eique præcepit, ut de iis quos caperet supplicium sumeret, & illis principatum confirmaret qui ab ipso tetrarchæ erant constituti.

Tertia denique instituitur accusatio. Ant. p. 642.

7. Ante hæc autem Herodes, usque ad litus cum Hyrcano progressus, multis eos hortabatur *ut caverent*, ne aut sibimet exitii auctores fierent, aut patriæ belli *causa*, dum temere & inconsulto ad contentionem veniunt. Illis autem magis adhuc indignantibus, Antonius, missis armatis, multos *eorum* occidit, multosque vulneravit. quorum & mortuos sepultura & saucios curatione dignatus est Hyrcanus.

Judæorum multi jussu Antonii occisi. Ant. p. 642.

a Erat enim Alexandra Hyrcani filia, Aristobuli conjux, Mariamnes mater. *Ant.* p. 663. v. 13. b Fractis Brutianis Cassianisque partibus Antonius transmarinas obiturus provincias substitit: Cæsar in Italiam se recepit, *Velleius* II. 74. Αντώνιος μὲν εἰς τὴν Ασίαν, Καῖσαρ δ' εἰς τὴν Ιταλίαν ἀφωρμήθη, *Dio* XLVIII. p. 358. B. Conveniunt, *Livius* in *Epit.* l. 125. *Plutarchus* in *Anton.* p. 925. C. *Appianus* in *Civil.* V. p. 672. Pro ἐπὶ τὴν Γαλλίαν igitur scribe ἐπ' Ιταλίας in *Ant.* p. 639. v. 42. *Aldr.* c Ita scribo cum *Rufino*. Μασσαλᾶς in *Editis*. Μεσσάλας aut Μεσσαλᾶς in *MSS.* & Μασσάλας in *Ant.* p. 842. v. 23. forsan minus recte. d Sic *Big. Bod. Voss. Ruf.* favente ipso *Josepho* in *Ant.* p. 642. v. 24. Υρκανῷ *Bas.* & *Gen.* e Καὶ ἐπιτροπεύειν *Big. Bod.* & *Voss.* f Ita *Big. Bod.* & *Voss.* παριὼν in *cæteris*. * In Hierosolyma paratus irruere. *Ruf.*

a Paulo

canus. Non tamen ii qui fuga dilapsi sunt quietos se tenebant; sed civitatem conturbando adeo Antonium exacerbarunt, ut etiam vinctos interfecerit.

χανῶν· [a] ὁ μὲν ⓐ Δραφυγόντες ἠρέμουν, ἀλλὰ τὰ μὲν τὴν πόλιν συνταράσσοντες, παρώξυναν τὸν Αντώνιον, ὥστε καὶ τοὺς δεσμώτας ἀποκτεῖναι.

XI. CAP. XIII.

ΚΕΦ. ιγ'. ια'.

Parthi, Antigonum in Judæam reducentes, Hyrcanum & Phasaëlum in vincula conjiciunt. Herodis fuga, Hierosolymorum direptio, & clades Phasaëli & Hyrcani.

Πάρθοι, Αντίγονον εἰς τὴν Ιουδαίαν καταγοντες, Υρκανον καὶ Φασαήλον ἐδέσμευον. Ηρώδου φυγή, Ιεροσολύμων διαρπαγή, καὶ οἷα ἔπαθον Υρκανὸς καὶ Φασαήλος.

Lysanias Pacoro & Barzapharni persuadet, ut Antigonum in regnum reducant. Ant. p. 643.

Biennio autem post, cum Barzapharnes Parthorum satrapa & Pacorus regis filius Syriam occupassent, Lysanias qui in principatum successerat post mortem patris (ille autem Ptolemæus erat Minnæi filius) satrapæ persuadet, ipsi mille talenta & quingentas mulieres pollicendo, Antigonum in regnum reducere & Hyrcanum deturbare. His inductus Pacorus, ipse quidem per oram maritimam profectus est, Barzapharni vero præcepit per mediterranea impressionem facere. Sed maritimorum Tyrii Pacorum excluserunt, quamvis Ptolemaïdenses & Sidonii eum admiserant. Ille vero, cum pocillatori cuidam regio, ipsi cognomini, equitatus partem tradidisset, jussit *eum* irruptionem facere in Judæam, ut & res hostium specularetur, & Antigonum siquidem opus esset adjuvaret.

[b] Μετὰ δὲ ἔτη δύο, Βαρζαφάρνης τε Πάρθων [c] σατράπης σὺν Πακόρῳ τῷ βασιλέως υἱῷ Συρίαν καταχόντες, Λυσανίας [d] ἀναδεδεγμένος ἤδη τὴν ἀρχὴν, τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος, Πτολεμαῖος δ' ἦν οὗτος ὁ Μιννάου, πείθει τὸν [e] σατράπην, ὑποσχόμενος χιλίους ταλάντων καὶ πεντακοσίας γυναῖκας, [f] καταγαγεῖν μὲν τὴν βασιλείαν τὴν Αντίγονον, καταλῦσαι δὲ τὸν Υρκανόν. τούτοις ὑπαχθεὶς Πάκορος, αὐτὸς μὲν ἦλθε κατὰ τὴν Φοινίκην, Βαρζαφάρνῃ δὲ ἀφεὶς τὴν μεσογείαν στρατοπεδεύειν ἐμβαλεῖν. τὴν δ' ὑπὸ θαλάττιον [g] Τύριοι Πάκορον οὐκ ἐδέξαντο· καίτοι Πτολεμαεῖς καὶ Σιδώνιοι δεδεγμένοι. ὁ δὲ, οὐκ ἰσχύων πρὸς τὴν βασιλικὴν ὁμοτιμίαν μοῖραν τὴν ἵππου προσβαλὼν, ἐμβαλεῖν ἐπέλευσεν εἰς τὴν Ιουδαίαν, καταστρεψόμενόν τε τὰ τοῦ πολεμίου, καὶ τοῖς δέουσι βοηθήσοντα Αντιγόνῳ.

Judæi multi ad Antigonum confluunt. Ant. p. 643.

2. Illis autem Carmelum populantibus, multi Judæi ad Antigonum confluebant, seque paratos esse ostendebant una cum eo irrumpere. Ille vero ad locum qui Drymus appellatur eos præmisit, ut regionem *istam* occuparent; ubi pugna commissa, depulsisque hostibus & fugatis, Hierosolyma cursu petebant; auctique plurium accessione usque ad regiam procedebant. Cum autem eos valida manu excepissent Hyrcanus & Phasaëlus, in foro prælio confligitur. in quo hostibus ab Herode suisque in fugam versis, eos in fanum concludunt, viroque sexaginta qui illos custodirent in vicinis domibus collocarunt. Cæterum populus, seditionem in fratres faciens, *illos* aggressus *cum domibus* concremarunt. Herodes autem, ob *viros tot* peremptos ira excandescens, pugna populo conserta, multos illorum interficit: & aliis quotidie in alios * turmatim incursantibus, continua facta est cædes.

Hierosolymis pugna in foro commissa superarunt Antigoniani. Ant. p. 643.

Iterum cum iisdem confligitur. Ant. p. 643.

Β'. Τῶν δὲ λιμίζομένων τὸν Κάρμηλον, πολλοὶ Ιουδαῖοι [h] συνδραμόντες πρὸς Αντίγονον, προθύμως ἑαυτοὺς ὑπὸ τὴν εἰσβολὴν παρεῖχον. ὁ δ' αὐτοὺς ὑπὸ τὸν καλούμενον [i] Δρυμὸν προέπεμψε, τὸ χωρίον καταλαβεῖν· οὗ δὴ γενομένης συμβολῆς, ἀποτάμνει τοὺς πολεμίους καὶ διώξαντες, ὑπὸ Ιεροσολύμων ἔθεον· γενόμενοι δὲ πλείους, μάχει τὸ βασιλείον προῆλθον· Υρκανὸν δὲ καὶ Φασαήλον δεξαμένων αὐτοὺς κραταιρῷ σὺν, μάχη κρατοῦσι τῇ ἀγορᾷ συρρήγνυται· καθ' ἣν τραπόμενοι τοὺς πολεμίους οἱ περὶ Ηρώδην, καταλαμβάνουσι εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ φρουροὺς [k] αὐτῶν ἄνδρας ἑξήκοντα τοῖς πλησίον οἰκίαις ἐγκατέστησαν. τούτους μὲν οὖν ὁ στασιάζων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς λαὸς, ἐπελθὼν ἐμπίπρησιν. Ηρώδης δὲ ὕβριν πολλὴν, κατ' ὀργὴν τῆς ἀπωλείας, ἀναιρεῖ συμβαλών· καὶ καθ' ἡμέραν ἐπεκθέοντων ἀλλήλοις κατὰ λόχους, φόνος ἦν ἀδιάλειπτος.

Hierosolymis pugna in foro commissa superarunt Antigoniani. Ant. p. 643.

Iterum cum iisdem confligitur. Ant. p. 643.

3. At festo instante, quod Pentecoste appellatur, *loca* omnia circa templum, & tota urbs plebe rustica repleta est & pleraque armata. Et Phasaëlus quidem muros, Herodes vero cum paucis regiam tutabatur; factoque in hostes inordinatos incursu ad *urbis* partem borealem, complures quidem perimit, universos vero in fugam vertit; & alios in urbem,

γ'. Ενστάσης δὲ ἑορτῆς, ἣ Πεντηκοστὴ καλεῖται, πάντα περὶ τὸ ἱερὸν πᾶλα, καὶ ἡ πόλις ὅλη πλήθους τε ἀπὸ τῆς χώρας ἀναπίμπλαται τὸ πλέον ὁπλιτικοῦ. καὶ Φασάηλος μὲν τὸ τεῖχος, Ηρώδης δὲ μετ' ὀλίγων ἐφρούρει τὰ βασίλεια, καὶ τοῖς πολεμίοις ὑπισταμένοις ἀσυντάκτοις καὶ τὸ [l] προσάρκτιον, πλείστους μὲν ἀναιρεῖ, τρέπει δὲ πάντας· καὶ τοὺς μὲν, εἰς τὴν πόλιν, τοὺς

---

a Paulo aliter in *Ant.* p. 642. v. 46. οἱ δὲ λοιποὶ Δραφυγόντες ἐπ' οἴκου ἕκαστοι ἀνύχαζον &c. b Quippe anno secundo (ab adventu scilicet Antonii in Asiam, idque hortante Labieno) Pacorus & Barzapharnes Syriam occupavere. Ptolemæus quoque defunctus est: ejusque filius & successor Lysanias conciliante satrapa cum Antigono amicitiam iniit. *Ant.* p. 643. Tum deinde Lysanias (prout hic scribit *Josephus*) seu (ut *Ant.* p. 643.) Antigonus, h. e. uterque juncta opera perfecere ut Antigonum Parthi reducendum susciperent. *Aldr.* c Τυγχάνω *Bod.* d Ita *Big. Bod.* & *Voss.* ἀναδεδεγμένος in *Editis Aliisque.* e Scilicet τῷ βασιλεῖ. f Apud *Dionem* l. XLVIII. p. 375. A. est τὸν Αντίοχον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, pro τὸν Αντίγονον τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ. Corruptio manifesta: quoniam hunc ipsum regem idem *Dio* non Aristobulum sed Antigonum deinceps appellat; *fc.* l. XLVIII. p. 382. & l. XLIX. p. 405. *Aldr.* g Saxa mortuo, Syriam Pacorus subegit universam. Tyrum solam qui reliqui erant Romani, & qui cum his sentiebant Syri anteceperunt; & neque suasionibus neque vi (nam classem Parthi nullam secum habebant) in potestatem ejus redigi potuerunt: prout testatur *Dio* l. XLVIII. p. 372. E. *Aldr.* h Προσθαμόντες *Bod.* i In *Ant.* p. 643. v. 22. Δρυμοὶ ὄρος τὸ χωρίον καλοῦσιν. *Strabo* l. XVI. p. 758. D. μεταξὺ δέ ἐστι Καρμήλου τὸ ὄρος καὶ πολιχνίου ἐρήμιον, πλέον ἢ ἑπτὰ — εἶτα Δρυμὸς μίαν πε. Hujus sylvæ præter *Strabonem* Chorographorum nemo, quod sciam, meminit. Etiam *Plinius*, qui exscripsit cætera, hanc pericopen veluti data opera prætermisit. Memoratur tamen δρυμὸς Καρμήλου 2 Reg. XIX. 23. ex *Esa.* XXXVII. 24. *Aldr.* k Αὐτῶν *Bod.* l Προσάρκτιον *Ruf.* & *Ant.* p. 643 v. 43. utrumque recte. nam & templum erat in parte urbis aquilonari, & regia è templi latere boreali. *Aldr.* * Per insidias, *Ruf.*

α Επτακοσίων

τὺς δὲ εἰς ὃ ἱερὸν, τὺς δὲ εἰς ὃ ἔξω χαράκωμα συγκλείει. καὶ τότῳ Φαλλακτίῳ μὲ Αντίγονῳ ὡμιλλε Πάκορον εἰσαφεῖναι. Φασάηλος δὲ πεισθεὶς τῇ πόλει καὶ ξενίᾳ τ Πάρθον εἰσδέχε, μετ [a] πεντακοσίων ἱππέων, προφάσει μὲ ἥκοντα τῦ παῦσαι τ ςάσιν, ὃ δ' ἀληθὴς Αντιγόνῳ βοηθεῖν. ἐν γῦν Φασάηλον ἀπατεύων ἀνέπεισε πρὸς Βαρζαφάρνην πρεσβεύσασθαι περὶ καταλύσεως, καίτοιγε πολλὰ ἀποτρέποντος Ηρώδυ, καὶ ὡμιλλῶντος ἀνελεῖν τ ἀπίβυλον, ἀλλὰ μὴ ταῖς ἐπιβυλαῖς ἑαυτὸν [b] εκδιδόναι, φύσει γὰρ ἀπίστους εἶ τὺς Βαρβάρυς. ἔξεισι δ' Υρκανὸν ὡμαλεῶν καὶ Πάκορος, ὡς ἦτον ὑποπτεύοιτο, [c] καὶ καταλιπὼν παρ' Ηρώδῃ [d] τινὰς τ Ελευθέρων καλυμμένων ἱππέων, τοῖς λοιποῖς προέπεμπε Φασάηλον.

δ'. Ως δ' ἐγένοντο κ τ Γαλιλαίαν, τὺς μὲ ἐπιχωρίυς ἀφεῶτας, καὶ οἱ τοῖς ὅπλοις ὄντας καταλαμβάνυσιν, τῷ σαλράπῃ δ' εὐετύγχανον πανύργως σφόδρα, καὶ ταῖς φιλοφρονήσεσι τ ἐπιβυλὸν καλύπτειν ὑπεκελεύοντο. δῶρα γῦν δ'ς αὐτοῖς, ἔπειτ' ἀναχωρῆσαι, ἐλόχα. τοῖς δὲ αἰσθησις ἦν τ ἐπιβυλῆς, καταχθεῖσιν εἴς τι τ ὡμαλαιτῶν χωρίων, ὃ καλεῖται [e] Εκδίππων. ὀκᾷ γὰρ τήν τε ὑποτοκεσιν ἥκειν τ χιλίων ταλάντων, καὶ ὡς Αντίγονος τὰς πλείας τ πρ' αὐτοῖς γυναικῶν ὑ τοῖς πεντακοσίαις καθωσίωσε Πάρθοις· ὅπ δὲ προλοχίζοιντο μὲ αὐτοῖς αἱ νύκτες ὑπὸ τ Βαρβάρων ἀεὶ, πάλαι δ' ἂν καὶ συνελήφθησ, εἰ μὴ πρεμνον ὁ Ιεροσολύμοις Ηρώδυ προτερον λαβεῖν, ὡς μὴ προπυθόμενος τὰ κατ' [f] αὐτὺς φυλάξαιτο. ταῦτ' ὀκ ἐπ λόγος ἰῶ μόνοι, ἀλλὰ καὶ φύλακας ἤδη [g] ὑ πρῤῥωθεν αὐτῷ ἔβλεπον.

ε'. Οὐ μὴν Φασάηλός, καίτοι πολλὰ παραινῦντος [h] Οφελλίυ φεύγειν· πέπυστο γὰρ ὕτος πρὸς Σαραμάλλα τῦ πλυσιωτάτυ τότε Σύρων τὴν σύνταξιν τῆς ἐπιβυλῆς ὅλην· καταλιπεῖν Υρκανὸν ὑπέμενεν. ἀλλὰ τῷ σατράπῃ προσελθὼν ἄπικρυς ὠνείδιζε τὴν ἐπιβυλὴν, καὶ μάλιτ' ὅτι γένοιτο τοιῦτος χρημάτων ἕνεκεν. πλείω καὶ μὴν αὐτὸς ὑπὲρ σωτηρίας δώσειν ὑπισχνεῖτο, ὧν Αντίγονος ὑπὲρ βασιλείας ὑπέσχη. πρὸς ταῦτα [i] παϊῦργος ὁ Πάρθος ἀπολογίας τε καὶ ὅρκοις ἀποσκευασάμενος τὴν ὑποψίαν, ᾤχετο πρὸς Πάκορον. εὐθέως δὲ τ [k] καταλειφθέντων Πάρθων; οἷς προσετέτακτο, Φασάηλόν τε καὶ Υρκανὸν συνελάμβανον, τά τε ἄλλα [l] πρὸς τῇ ἐπιορκίᾳ ᾗ ὄ ἄπιστον αὐτοῖς καταρωμένυς.

ς'. Εν δὲ τότῳ καὶ Ηρώδην ὁ πεμφθεὶς οἰνοχόος ἐπιβύλαι συλλαβεῖν, ἔξω τῦ τείχυς ἀπατήσας προελθεῖν, ὥσπερ εἰώλως ἔχων. ὁ δ' ἀπ' ἀρ-

alios in fanum, & nonnullos in vallum exterius concludit. Interea ſupplex petit Antigonus, ut Pacorus pacis quidem arbiter in urbem admittatur. Atque Phaſaëlus exoratus urbe & hoſpitio Parthum cum equitibus quingentis excipit, ſpecie quidem ad ſeditionem componendam venientem, re autem vera ad opem Antigono ferendam. Denique Phaſaëlum fraude doloque perpulit, ut ad Barzapharnem legatus * de bello finiendo proficiſceretur, quamvis multum diſſuadente Herode & hortante ut inſidiatorem è medio tolleret, & ſemet ejus inſidiis capi non pateretur; natura quippe Barbaros eſſe perfidos. Exiit autem Pacorus cum Hyrcano, quo minus ſuſpectus eſſet; relictiſque apud Herodem nonnullis equitibus, qui Eleutheri vocantur, cum cæteris Phaſaëlum deducebat.

Urbs cum ſano occupatur. Ant. p. 643.

Pacorus in urbem receptus. Ant. p. 644.

4. Sed ubi ad Galilæam venerunt, indigenas quidem ad defectionem perductos atque armatos offendunt: ſatrapam vero callide admodum adeunt, & adhortantur ut amiciſſime eos tractando inſidias tegeret. Itaque primum eos muneribus donavit, deinde diſcedentibus inſidiabatur. Illi autem, in maritimum quendam locum deducti, cui nomen Ecdippon, fraudem intelligunt. ibi enim de mille talentis promiſſis audierunt, & quod Antigonus quingentarum mulierum maximam partem è ſuis devoviſſet Parthis; quodque ſibi ſemper à Barbaris noctu præſtruerentur inſidiæ, & non ita pridem comprehenſi fuiſſent, niſi exſpectaſſent donec Hieroſolymis captus foret Herodes; ne, ſi præſciviſſet quid de illis fieret, ſibi cavere in mentem veniret. Neque tum verba iſtæc erant, ſed & cuſtodes haud procul ab ipſis conſpiciebant.

Hyrcano & Phaſaëlo inſidiatur. Ant. p. 644.

5. Non tamen Phaſaëlus, quamvis eum multis moneret Ofellius ut aufugeret, (nam ille à Saramalla, qui tum erat Syrorum locupletiſſimus, omnia de compoſitis inſidiis audiverat) Hyrcanum deſerere ſuſtinuit. ſed ad ſatrapam profectus, ei in os exprobrabat inſidias *ſibi factas*; & maxime quod pecuniæ gratia tam perfidus exſtitiſſet. Atqui ipſe plus pro ſalute daturum eſſe promittebat, quam Antigonus pro regno promiſerit. Ad hæc Parthus aſtute admodum ſe gerit, cumque id egiſſet ut excuſationibus & crebro jurejurando omnem à ſe ſuſpicionem dimoveret, ad Pacorum ibat. Ac ſtatim *ab eo digreſſo* Parthorum qui remanſerant quidam, quibus *id* juſſum erat, Phaſaëlum atque Hyrcanum comprehendunt, & ob alia præter perjurium & ob perfidiam eos deteſtantes.

Phaſaëlus Pacoro & ſatrapæ inſidias exprobrat. Ant. p. 644.

Hyrcanus & Phaſaëlus comprehenſi. Ant. p. 644.

6. Interea autem & Herodem pocillator, qui miſſus erat, per inſidias capere molieba-
tur, extra murum fraude ipſum deducendo, prout in mandatis habebat. Ille vero, ut qui
jam

a Επζακοσίων *Voſſ.* quod eſt minus probabile: quia veniebat Pacorus cum equitibus paucis, teſte *Joſepho*, p. 644. v. 2. *b* Εκδιδόναι *Bod. Big. & Voſſ.* *c* Illud καὶ adjectum eſſe volui ex *Ruſino*. *d* Nempe διακοσίους ἱππεῖς, οὓς δίκην τ Ελευθέρων καλ. *Ant.* p. 644. v. 11. Exercitum Parthi non, ut aliæ gentes, liberorum, ſed majorem partem ſervorum habent. — Antonio bellum Parthis inferenti cum 50000 equitum occurrerent, ſoli 400 liberi fuere. — Equis omni tempore vectantur; illis bella, illis convivia, illis publica ac privata officia obeunt; ſuper illos ire, conſiſtere, mercari, colloqui. Hoc denique diſcrimen inter ſervos liberoſque eſt, quod ſervi pedibus, liberi non niſi equis incedant. *Juſtin.* XLI. 2. 3. *Aldr.* *e* Incertum quo caſu, primo, an ſecundo, ut χωρίον repetatur. *Cellarius* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 294. Videſis *Liglæfootum* in *Centur. Chorogr.* c. 65. & *Relandum* in *Palæſt.* p. 543. *f* Αὐτὸν *Voſſ.* *g* Ita lego cum *Ruf.* favente *Joſepho* in *Ant.* p. 644. v. 25. hiſce verbis, ᾗ οἱ φύλακες αὐτῶν ἐπῶντο. vocula ὑ deeſt in *cæteris*. *h* Ita *Bod.* nec aliter in *Ant.* p. 644. v. 28. Οφιλὶυ in *cæteris*. *i* Παϊῦργος *Big. & Voſſ.* *k* Οἱ καταλειφθέντες in duobus *MSS.* Nil tamen mutamus, quod elliptica ſit loquutio, qualis iſta *Actorum* XXI. 16. συνῆλθον δὲ καὶ τ μαθητῶν. *l* Πρὸς τῷ ἐπιορκίαν *Bod. Big. & Voſſ.* * De pace, *Ruf.* ita εἰς καταλύσεις accipio ac ſi ſcriptum fuiſſet, εἰς τ τῦ πολέμυ καταλύσεις.

Herodes sibi è Parthis cavet. p. 645.

jam inde à principio Barbaros ſuſpicaretur, & tunc audiſſet in hoſtium manus incidiſſe literas quæ inſidias ei indicarent, prodire nolebat, quanquam cauſam ſatis idoneam Pacorus obtenderet, oportere eum literas afferentibus obviam ire. non enim eas ab hoſtibus eſſe interceptas, aut quicquam de inſidiis, ſed quæ Phaſaëlus geſſiſſet, illis contineri. Jamdudum autem ab aliis acceperat Herodes, fratrem eſſe comprehenſum; ipſumque adierat Hyrcani filia Mariamne, mulierum ſapientiſſima, orans atque obſecrans ut nec prodiret, neque Barbaris ſe crederet jam palam ſibi perniciem machinantibus.

Cum ſuis noctu aufugit. Ant. p. 645.

7. Adhuc autem Pacoro ſuiſque deliberantibus, quonam tandem pacto inſidias adornarent, nec enim fieri poſſe ut tantæ ſapientiæ vir ex aperto circumveniretur, nocte Herodes aſſumptis ſibi propinquiſſimis in Idumæam inſciis hoſtibus ſe conferebat. Quod cum reſcirent Parthi *eum* perſequebantur. Et ille quidem, cum matrem & ſororem, deſponſatamque puellam cum matre *ejus* & fratre ſuo natu minimo, via incedere juſſiſſet, ipſe cum famulis *ſuis* caute arcebat Barbaros; multiſque, quoties impetum in eum facerent, interemptis, ad Maſadam caſtellum perveniebat.

Judæi Herodem in fuga adoriuntur. Ant. p. 645.

8. Judæos autem in fuga Parthis infeſtiores expertus eſt, qui ei quidem moleſtias perpetuo crearunt, ſexageſimo vero ab urbe ſtadio cum eo aliquandiu juſta acie dimicarunt. ubi Herodes, cum eos ſuperaſſet multoſque interfeciſſet, poſtea in memoriam rei præclare geſtæ locum ædificavit, & regia magnificentiſſima exornavit, arcemque *ibi* munitiſſimam condidit, ac de ſuo nomine Herodion appellavit. Et tunc quidem cum fugerent, quotidie ei multi ſe adjungebant: cumque ad Threſſam Idumææ veniſſet, occurrit ei frater ejus Joſephus, & conſilium dedit ut de turba ſequentium diminutum iret. haud enim poſſe Maſadam tantam multitudinem capere. erant autem ſupra novem millia. Ei obſequutus Herodes, *annis* graviores quam ut uſui eſſe poſſent per Idumæam dimiſit, dato illis viatico; & cum maxime neceſſariis & robuſtiſſimis, quos ſecum retinuit, in caſtellum ſalvus evaſit. Deinde octoginta ibi relictis in mulierum cuſtodiam, itemque rerum omnium ad obſidionem neceſſariarum copia, ipſe in Petram Arabiæ ire contendebat.

Maſadam venit Herodes. Ant. p. 646.

Parthi Hieroſolyma diripiunt. Ant. p. 646.

9. Parthi autem Hieroſolymis ad *bonorum* direptionem verſi, in fugientium domos irruebant, itidemque in regiam, tantum ab Hyrcani pecuniis abſtinentes; erant autem non ſupra talenta trecenta. Quin & aliorum res offen-

χὴς ἐπιπλέουσιν τοὺς Βαρβάρους, καὶ τότε [a] πεπυσμένος εἰς τοὺς πολεμίους ἐμπεπλακέναι τὰ μηνύοντα ἢ ἐπιβουλὴν αὐτῷ γράμματα, προσελθεῖν οὐκ ἐβούλετο, καίτοι μάλα ἀξιοπίστως ὑπὸ Πακόρου φάσκοντος, δεῖν αὐτὸν ὑπαντᾶσαι τοῖς τὰς ἐπιστολὰς κομίζουσιν. ὅτε γὰρ ἁλωκέναι τοῖς πολεμίοις [b] αὐτὰς, καὶ προέχειν οὐκ ἐπιβουλὴν, ἀλλ' ὁπόσα διετάξατο Φασάηλος. ἔτυχον δὲ πρὸ ἄλλων προαγαγόμενοι τὸν ἀδελφὸν συνειλημμένον, καὶ προσῆν Ὑρκανοῦ θυγάτηρ Μαριάμμη, συνετωτάτη γυναικῶν, προπαρολοῦσα μὴ [c] προϊέναι, μηδὲ πιστεύειν ἑαυτὸν ἤδη φανερῶς [d] ἐπιχειροῦσι τοῖς Βαρβάροις.

ζ'. Ἔτι δὲ τῶν περὶ Πάκορον σκεπτομένων πῶς ἂν κρύφα ἢ ἐπιβουλεύοι [e] ἀπαρτήσαι, ὡς γὰρ οὐκ ἂν φανερῶς οἷόν τε ἦν ἀνδρὸς ὅπου [f] συνετοῦ προεγνῶσθαι, προλαβὼν Ἡρώδης μετὰ τῶν οἰκειοτάτων προσώπων, νύκτωρ ὁδὸν Ἰδουμαίας ἐχώρει λάθρα τοὺς πολεμίους. αἰσθόμενοι δ' οἱ Πάρθοι κατεδίωκον. κἀκεῖνος τὴν μητέρα καὶ [g] τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν καθωμολογημένην παῖδα μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ νεωτάτου τῶν ἀδελφῶν προεξάξας ὀδύνῃ, αὐτὸς [h] ἀσφαλῶς μετὰ τῶν θεραπόντων ἀνέκοπτε τοὺς Βαρβάρους καὶ, πολλοὺς καὶ πᾶσαν προσβολὴν ἐποιεῖτο, εἰς Μασάδαν τὸ φρούριον ἀφίκετο.

η'. Καὶ βαρυτέρως καὶ [i] τοῖς Πάρθοις ἐπέθεσαν, ἐνοχλήσαντας μὲν Ἰδουμαίους, ἀπὸ δ' ἑξήκοντα τοῦ πόλεως σταδίων [j] καὶ διαταξαμένους ἐπιπεδῶς πολλῷ χρόνῳ. ἔνθα, κρατήσας Ἡρώδης καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείνας, αὖθις εἰς μνήμην τοῦ κατορθώματος [k] ἔκτισε τὸ χωρίον, καὶ βασιλείοις τε πολυτελεστάτοις ἐκόσμησε, καὶ ἀκρόπολιν ὀχυρωτάτῳ ἀνεδείματο, Ἡρώδειόν τε ἐκάλεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ. τυχόντα γε μέλει [l] φεύγοντες, καθ' ἡμέραν αὐτῷ προστίνοντο πολλοί· ὡς [m] Θρῆσσαν γενομένῳ τὴν Ἰδουμαίας Ἰώσηπος ἀδελφὸς ὑπεντήσας, συνεβούλευε τοὺς πολλοὺς τῆς ἑπομένης [n] ἀποφορτίσασθαι. μὴ γὰρ ἂν τοσοῦτον ὄχλον δέξασθαι τὴν Μασάδαν. ἦσαν δ' ὑπὲρ ἐννακισχιλίους. πεισθεὶς οὖν Ἡρώδης, τοὺς μὲν [o] βαρυτέρους τῆς χρείας ἀφῆκεν ἀνὰ τὴν Ἰδουμαίαν, ὡς ἐφόδια· μετὰ δὲ τῶν ἀναγκαιοτάτων, τοὺς ἀλκιμωτάτους καταλαβών, εἰς τὸ φρούριον ἀφικνεῖται. καταλιπὼν δ' ἐκεῖθεν τοῖς γυναιξὶν ἑξακοσίους φύλακας, καὶ διαρκῆ παρεσκευάσατο πρὸς πολιορκίαν, αὐτὸς εἰς τὴν Ἀραβικὴν Πέτραν ἐπείγετο.

θ'. Πάρθοι δ' οἱ Ἱεροσολύμοις ἐφ' ἁρπαγὴν προσπεσόντες, τοὺς φυγόντας εἰς τὰς οἰκίας εἰσέπιπτον καὶ ὃ βασίλειον, ἀπεχόμενοι μόνον τῶν Ὑρκανοῦ χρημάτων. ἦν δ' ὑπὲρ πλείω τριακοσίων ταλάντων. ἐπετύγχανον δὲ καὶ τῶν ἄλλων,

ὧν

a Ita *Bod.* & melius ſane quam πεπεισμένος. nam & tabellarios comprehenderant hoſtes, idque reſciverat Herodes, *Ant.* p. 644. v. 45 &c. Etiam hîc poſt nonnulla, ἵντυχε δὴ παρ' ἄλλων προσαγγελθὲν &c. *Aldr.* b Αὐτὸς ὃ προέχειν αὐτὸς *Ruf.* atque ita fere *Joſephus* in *Ant.* p. 645. *Aldr.* c Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* προϊέναι *Baſ.* & *Gen.*. d Ἐπιδημῆσαι χειρώσασθαι *Voſſ.* e Ἀπαρτῆσαι *Bod.* f Sic *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* δυνατοῦ in *cæteris.* g Pro τὸν ἀδελφὸν repoſui τὸν ἀδελφὸν ex *Ant.* p. 645. v. 17. nam, ex Herodis fratribus, captivus erat Phaſaëlus; acceſſit poſtea Joſephus, & una quidem profectus eſt Pheroras. *Aldr.* h Ἀσφαλὴς *Bod.* i Illud τοῖς è *MSS.* & *Ruf.* deerat in *Editis.* k Vide *Ant.* p. 648. v. 8. l Ita diſtinguendum cenſui cum *Cod. Bod.* antea, τυχόντα γε μὲν φεύγοντες καθ' ἡμέραν, αὐτῷ πρ. & tunc quidem cum fugeret, multos ſibi adjungebat, *Ruf.* Perperam ut ipſe ſentio, nominativo φεύγοντες pro genitivo abſoluto φεύγοντος more Attico adhibito. m Ita pro Θρῆσσαν, prout p. 646. v. 11. An rectius Γαυλανῖτιν ex p. 650. v. 27. alii diſpiciant. τὴν κατὰ τὴν Θρῆσσαν in *MSS.* n Ἀποφορτισασθαι in uno *Big.* o Βαρυτέρους τῆς χάρας ἀφῆκεν *Bod.* βαρυτέρους, h. e. *qui plus illi moleſtiæ quam commodi afferrent*, vel *plus quam opus eſſet*, vel *plus quam rebus ſuis expediret*: puto aliquid hujuſmodi voluiſſe dicere *Ruſinum*, qui vertit, *& impares quidem neceſſitati per Idumæam dimiſit.* Quidni & ſic interpretari liceat, τῆς χρείας ἀφῆκεν vel διαφῆκεν, *ab officio dimiſit, muneris* vel *militiæ vacationem dedit*? Aldr.

a Κατὰ

ἐχ ὅσοις ἤλπισαν. ὁ γὰρ Ηρώδης ἐκ πολλῆς τῆς ἀπιστίας τῶν Βαρβάρων ὑφορώμενος, εἰς τὴν Ἰδουμαίαν τὰ λαμπρότατα τῶν κειμηλίων προανεσκεύαστο, καὶ τῶν αὐτοῦ προσηκόντων ὁμοίως ἕκαστος. Πάρθοι δὲ [a]μετὰ τὰς ἁρπαγὰς ὅτι τοσοῦτον ὕβρεως ἐχώρησαν, ὡς ἐμπλῆσαι μὲν ἀκηρύκτου πολέμου τὴν χώραν ἅπασαν, ἀνάστατον δὲ ποιῆσαι τὴν [b]Μαριαμμῶν πόλιν, μὴ μόνον τε καταστῆσαι βασιλέα Ἀντίγονον, ἀλλὰ καὶ Φασάηλον καὶ Ὑρκανὸν δεσμώτας αἰκίσασθαι. ὁ δὲ Ὑρκανῶν μὲν [c]περιπεσόντος αὐτὸς τὰ ὦτα [d]λωβᾶται τοῖς ὀδοῦσιν, [e]ὡς μηδὲ αὖθις ἐν μεταβολῇ ποτὲ δυνάμενον τὴν ἀρχιερωσύνην ἀναλαβεῖν. [f]δεῖ γὰρ ὁλοκλήρους ἀρχιερᾶσθαι.

ι'. Τὸν Φασάηλον δὲ ἀρετῆς ὑγιείᾳ, φθάσαντος πέτρᾳ προσαράξαι τὴν κεφαλήν, ὡς γε σιδήρου καὶ χειρῶν εἴργεσθαι. κἀκεῖνος μὲν, Ηρώδου γνήσιον ἑαυτὸν ἀποδείξας ἀδελφόν, καὶ Ὑρκανοῦ ἀγενέστατον, ἀνδρειότατα θνήσκει, πιπασμένος τὴν κεφαλὴν τοῖς κατὰ βίον ἔργοις πρέπουσαν. κατέχει δὲ καὶ ἄλλος λόγος, ὡς ἀνενέγκαι μὲν ἐκ τῆς τότε πληγῆς, πεμφθεὶς δ' ἰατρὸς ὑπ' Ἀντιγόνου θεραπεῦσαι δῆθεν αὐτὸν ἐμπλήσειε τὸ τραῦμα δηλητηρίων φαρμάκων, καὶ ἀφαφθείρειεν αὐτόν. ὁπότερον δ' ἂν ἀληθὲς ᾖ, τὴν ἀρχὴν ἔσχε λαμπρόν. φασὶ γοῦν αὐτὸν, καὶ πρὶν ἐκπνεῦσαι, πυθόμενον παρά γυναίου πινὸς ὡς Ηρώδης ἀφαφύροι, τῷ, εἰπεῖν, εὐθυμος ἄπειμι, τὸν μετιλευσόμενον τοὺς ἐχθροὺς ζῶντας καταλιπών.

ια'. Ο μὲν οὖν οὕτως τελευτᾷ. Πάρθοι δὲ, καίτοι δυσμαρτήτως ὅτι μάλιστα ἐπιθύμουν γυναικῶν, καθιστᾶσι μὲν ἐν Ιεροσολύμοις Ἀντιγόνῳ τὰ πράγματα, δεσμώτην δ' Ὑρκανὸν ἀνάγουσιν εἰς τὴν Παρθυαίων.

derunt ſpe ſua minores. nam Herodes jampridem Barbarorum perfidiam ſuſpicans, è ſupellectile ſua ſplendidiſſima quæque antea in Idumæam deportanda curaverat, ſuorumque affinium quiſque ſimiliter fecerat. Cæterum Parthi, poſt iſtam direptionem, eo injuriarum proceſſerunt, ut regionem omnem bello acri & non indicto compleverint, & Mariſſæorum urbem funditus everterint, atque non ſolum Antigonum regem conſtituerint, verum etiam Phaſaëlum & Hyrcanum vinctos ei tradiderint ut cruciarentur. At ille Hyrcani quidem, genibus *ejus* advoluti, auriculas ipſemet mordicus abſtulit, ut nunquam in poſterum, ſi rerum mutatio accideret, poſſit pontificatum recipere. nam integros eſſe oportet qui iſto munere funguntur.

Parthi Antigonum regem conſtituunt.

Hyrcani aures mutilat Antigonus Ant. p. 646.

10. Verum *Antigonum* prævenit virtus Phaſaëli, qui caput ad ſaxum allidere occupaverat, cum nec ferri copiam nec manus liberas haberet. Atque ille quidem, cum ſeſe fratrem Herodis germanum oſtendiſſet, & Hyrcanum *hominum* abjectiſſimum, viriliter admodum magnoque animo moritur, exitu facto convenienter iis quæ in vita geſſerat. Alii autem ferunt, quod ex illa quidem plaga melius ſe habuerit; ſed medicus miſſus ab Antigono, ſpecie eum curandi, venenatis medicamentis vulnus impleverit, ipſumque peremerit. utrum autem horum verum ſit, præclarum *certe* habet initium. Denique ajunt ipſum, priuſquam animam efflaret, audito à quadam muliercula quod Herodes *ex hoſtibus* evaſerit, dixiſſe, nunc lubenti animo diſcedo, qui ultorem inimicorum in vivis reliquerim.

Phaſaëlus, alliſo ad ſaxum capite, vitam finis. Ant. p. 646.

11. Et ille quidem hunc exitum habuit. Parthi autem, quamvis mulierum, quas maxime cupiebant, ſpes eos fruſtrata eſſet, res tamen Hieroſolymis in Antigoni gratiam conſtituunt, vinctumque in Parthiam Hyrcanum abducunt.

Hyrcanus in Parthiam abducitur.

ΚΕΦ. ιδ'.

Ηρώδης τῆς Ἀραβίας ἐκβληθεὶς ὑπὸ Ῥώμην ἐπείγεται· ἔνθα συμπεράναντα Ἀντωνίῳ καὶ Καίσαρι αὐτὸν βασιλέα καθίσαι Ἰουδαίων.

CAP. XIV.

Arabia pulſus Herodes Romam properat; ubi Antonii & Cæſaris opera Judæorum rex conſtituitur.

Ηρώδης δὲ [h]σωτονώτερον ἤλαυνεν εἰς τὴν Ἀραβίαν, ὡς ἔτι τἀδελφῷ ζῶντος ἐπειγόμενος χρήματα παρ' ἐκείνου λαβεῖν, οἷς μόνοις [i]πείσειν ὑπὲρ Φασάηλον τὴν τῶν Βαρβάρων ἤλπισε πλεονεξίαν. ἐλογίζετο γὰρ, εἰ τῆς πατρῴας φιλίας ἀμνημονέστερος ὁ Ἀραψ γένοιτο, ἢ δ' ἄλλην δωρεὰν μακρολογώτερος, δανείσασθαι παρ' αὐτοῦ τὰ λύτρα ῥᾴστην θεὶς τοῦ λυτρωθησομένου παῖδα. καὶ γὰρ ἐπήγετο τὸν ἀδελφιδοῦν ὅπως ἐπ' αὐτῷ ἐπλέ. τάλαντα δὲ αὐτῷ ἕτοιμος τριακόσια δοῦναι, [k]προστησόμενος Τυρίους ὑπὲρ αὐτοῦ παρακαλῶν. [l]τὸ χρεὼν δ' ἄρα τοῦ αὐτοῦ σπουδαίου

Herodes autem eo magis properabat in Arabiam, quaſi adhuc vivo fratre ſuo feſtinans ut pecunias à rege accipereret, quibus ſolis pro Phaſaëlo exoratum iri ſperabat Parthorum avaritiam. Etenim cogitabat, ſi Arabs minus memor eſſet paternæ amicitiæ, animoque illiberaliori quam ut *aliquid* dono daret, fore ut mutuum ab eo ſumeret redemptionis pretium, ipſius filio quem vellet redimere pignori oppoſito. nam & fratris filium ſeptennem ſecum ducebat; trecentaque talenta dare decreverat, *Tyrios propoſiturus qui pro eo intercederent. Sed profecto ſtudium ejus prævenerat fatale *numinis* decretum,

Herodes ad Arabiæ regem ſe recipit. Ant. p. 647.

a Κατὰ Big. Bod. & Voſſ. b Al. Μαριαμμῶν, ex Μάριμμα. quæ & Μάριγμα & Μάριουσα dicitur. Vide Cellarium in Geogr. Ant. l. 3. c. 13. p. 359 & Relandum in Paleſt. p. 889. c Ita cum MSS. περιστάντος in Impreſſis. Non videtur legiſſe Ruſinus. d Ἀντίγονον in Ant. p. 646. v. 37. e Ὡς μηδὲ λυθεὶς forſan in codice Ruſini; quippe vertit, *ut ne ſolutus quidem mutatis rebus unquam pontificatum recipiat.* f Levit. XXI. 17, 24. g Ita cum MSS. ὅπως ἰοῦμος perperam in Editis. h Σωτωμώτερον Big. & Bod. i Supra (ſc. p. 960. v. 28.) δυνησόμενον πλεονεξίαν. k Προστησόμενος Τυρίους Bod. l Τὸ δὲ χρεὼν [τὸ χρεὼν ℨ Voſſ.] ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ἰσοφύκει Bod. & Voſſ. αὐτῷ omiſſo ab omnibus. τὸ χρεὼν *fortuna*, ſeu potius *fatum*, vel *fatale* numinis *decretum*, uti ſupra, p. 983. v. 48. nam *Joſephus* loquitur cum Phariſæis, in quibus nomen ſuum profitebatur. Vide Ant. p. 745. v. 44. Aldr. * Interpoſitis precationi Tyriis, Ruſin.

Herodes ab Arabe repulsus. Antt. p. 647.

decretum, & mortuo Phasaëlo nequicquam fratrem amore prosequebatur Herodes. Non tamen vel apud Arabas amicitiam sibi manentem repericbat. namque rex eorum Malichus nunciis præmissis quamprimum è regione *sua* reverti jubebat, Parthos quidem in causa esse simulans, illos quippe per legatos petiisse ut Herodem Arabia pelleret, re autem vera secum statuens quæ debita erant Antipatro nequaquam persolvere, & nihil omnino flecti ad gratiam aliquam liberis ejus ad inopiam redactis pro beneficiis acceptis referendam. Impudentiæ vero *negandi* suasores habebat, quibus in animo erat Antipatri etiam depositum intervertere. erant autem isti *regni* primates.

Statim in Ægyptum proficiscitur. Antt. p. 647.

2. Proinde Herodes ubi Arabas ex ea sibi causa hostes esse deprehendit, unde amicissimos *fore* existimabat, atq; tale responsum nunciis dederat quale dolor ei suggessit, iter convertit in Ægyptum. Et prima quidem vespera in fanum quoddam rusticanum divertit, ut reciperet quos reliquerat. Postero autem die cum Rhinocururam perveniisset, fratris mors ei nunciatur: *& cum justo dolori indulsisset, deposita cura perrexit. At vero, cum Arabem sero facti pœnituisset, quam celerrime misit, qui revocarent eum quem contumeliose tractaverat. Herodes autem eos etiam longe præcurrens in Pelusium pervenerat, ubi transitu prohibitus ab iis qui in statione erant, *loci* rectores convenit. Atque illi famam viri & dignitatem reveriti Alexandriam eum deducunt. Ingressus autem civitatem splendide à Cleopatra exceptus est, spei plenâ fore ut ducem haberet ad ea quæ paraverat. Verum cum reginæ preces rejecisset, nihilque subveritus esset aut tempestatis asperitatem aut tumultus in Italia, Romam navigabat.

Herodes Rhodum appulsus inde Romam se confert, quæque acciderant Antonio exponit. Antt. p. 648.

3. Circa Pamphyliam vero periclitatus, & majori parte oneris ejecta, ægre in Rhodum, bello adversus Cassium vehementer vexatam, evadit incolumis. Ab amicis vero Ptolemæo & Sappinio exceptus, licet pecuniæ inops fuerit, triremem maximam ædificat. qua conscensa inde cum amicis solvit & Brundusium appulit: atque inde continuo Romam profectus, Antonium, propter amicitiam quæ ei cum patre *suo* intercessit, primum *omnium* adibat, eique tam suas quam familiæ suæ calamitates exponit: quodque, suis maxime necessariis in castello obsidione cincto relictis, per medias tempestates supplex ad eum navigasset.

Herodi plurimum favet Antonius. Antt. p. 648.

4. Tantæ autem mutationis misericordia commovetur Antonius, Antipatri quidem recordatione cujus usus fuerat hospitio, maxime vero, propter ipsius etiam qui præsens aderat

ἐφλάκει, καὶ Φασαήλῳ πεθικότος εἰς χεῖρον Ἡρῴδης φιλάδελφος ἦν. ὁ μὲν οὖδὲ ὣς Ἄραψιν ἤνεικε φιλίαν μένουσαν. ὁ γὰρ βασιλεὺς αὐτῶν Μάλιχος, πεμπόμψας κατὰ τάχος ἐκ τῆς χώρας προσέταττεν ἀναστρέφειν, προφάσει μὲν χρώμενος Πάρθοις, ὑπομυκώσασθαι γὰρ αὐτὸν ἐκβαλεῖν Ἡρῴδην τῆς Ἀραβίας, τῷ δ' ὄντι πεφαρμένος κατασχεῖν τὰ Ἀντιπάτρου χρέα, καὶ μηδὲν εἰς τὰς ἐκείνου δωρεὰς [a] ἀντιδώσειν χρήζουσι τοῖς τέκνοις δυσωπεῖσθαι. συμβούλοις δ' ἐχρῆτο τῆς ἀναιδείας τοῖς ὁμοίως ἀποστερεῖν τὰς Ἀντιπάτρου καταθήκας ἐθέλουσιν. ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν οἱ δυνατώτατοι.

β'. Ἡρῴδης μὲν δὴ πολεμίους τοὺς Ἄραβας εὑρών, δι' ἃ φιλτάτους ἤλπισε, καὶ τοῖς ἀγγέλοις ἀποκριναμένοις, ὡς ὑπηνώρευε τὸ πάθος, ὑπέστρεψεν [b] ἐπ' Αἴγυπτον. καὶ τὴν μὲν πρώτην ἑσπέραν, καλύβαις τισὶ τῶν ἐπιχωρίων [c] ἱερῶν αὐλίζεται, [d] τοὺς ἀπολειφθέντας ἀναλαβών. τῇ δ' ἑξῆς εἰς [e] Ῥινοκόρουραν προσελθόντι, τὰ περὶ τὸν ἀδελφὸν τελευτῆσαν ἀπαγγέλλεται. [f] προσλαβὼν δὲ πένθος ὅσον ἦν, ὡς ἀπεδήκατο φροντίδας, ἦει προσωτέρω. καὶ δὴ βεβαίως ὁ Ἄραψ μεταγνούς, ἔπεμψε μετὰ τάχους τοὺς ἀνακαλέσοντας τὸν ὑβρισμένον. ἔφθανε δὲ καὶ τούτους Ἡρῴδης εἰς Πηλούσιον ἀφικόμενος, ἔνθα τὸν παρόντα μὴ τυχάνων ὑπὸ τῶν [g] ἐφορμούντων, τοῖς ἡγεμόσιν ἐντυγχάνει. κἀκεῖνοι, τιμή τε φήμῃ καὶ ὃ ἀξίωμα τανδρὸς αἰδεσθέντες, προπέμπουσιν αὐτὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. ὁ δέ, παρελθὼν εἰς τὴν πόλιν, ἐδέχθη μὲν λαμπρῶς ὑπὸ Κλεοπάτρας, πρατῆναι ἐλπίζουσης ἔξειν εἰς ἃ [h] παρεσκεύαζεν. διακρουσάμενος δὲ τὰς προκλήσεις τὸν βασιλίδος, καὶ μήτε τὴν ἀκμὴν τοῦ χειμῶνος ὑποδείσας, μήτε τὰς κατὰ τὴν Ἰταλίαν δορύβους, [i] ὅτι Ῥώμης ἔπλει.

γ'. Κινδυνεύσας δὲ περὶ τὴν Παμφυλίαν, καὶ τοῦ φόρτου τὸ πλεῖον ἐκβαλών, [k] μόλις εἰς Ῥόδον διασῴζεται, σφόδρα τῷ [l] περὶ Κάσσιον πολέμῳ πεταραγμένην. δεχθεὶς δὲ ὑπὸ Πτολεμαίου καὶ [m] Σαππινίου τῶν φίλων, καίπερ ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων ὤν, ναυπηγεῖται [n] τριήρη μεγίστην. ἐν ᾗ μετὰ τῶν φίλων εἰς Βρεντέσιον καταπλεύσας, κἀκεῖθεν εἰς Ῥώμην ἐπειχθείς, περὶ μὲν τὴν πατρῴαν φιλίαν ἐπετύγχανεν Ἀντωνίῳ, [o] καὶ τάς τε αὐτοῦ καὶ τοῦ γένους συμφορὰς ἐδιηγεῖτο· ὅτι τε, τοὺς οἰκειοτάτους ἐν φρουρίῳ καταλιπὼν πολιορκουμένους, μετὰ χειμῶνος πλεύσειεν ἐπ' αὐτὸν ἱκέτης.

δ'. Ἀντωνίου δὲ ἥπτετο περὶ μὲν τὴν μεταβολὴν οἰκτοῦ, καὶ κατὰ μνήμην μὲν τῆς Ἀντιπάτρου ξενίας, τὸ δὲ ὅλον, καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ παντὸς ἀρετὴν,

a Ἀντιπαρέχειν τοῖς τέκνοις χρήζουσι, συμβούλοις χρώμενος τῇ ἀναιδείᾳ *Bod.* Est qui δυσωπεῖσθαι delendum censet; eóque magis quod locum in hunc modum vertat *Rufinus, certa vero causa fuit, quod vicem Antipatro debitam negare proposuerat, neque pro beneficiis ab eo perceptis aliquid ejus filiis gratiæ rependere, consolationis egentibus.* Vulgata tamen lectio ferri potest, vocula τὸ ante ἀντιπαρέχειν subintellecta. *b* Ἐπ' Αἰγύπτου *Bod.* *c* *Al.* ἱερῶν. *d* Τοὺς ἐπιχωρίους vel τοὺς οἰκείους ἀπολαμβάνων in *MSS.* καταλειφθέντας δὲ αὐτοῦ πολλοὺς τῶν ἑπομένων, *Antt.* p. 647. v. 35. *e* Ῥινόκορα *Bod.* aliis Ῥινοκόρουρα, & Ῥινοκόλουρα, à præcisis nempe naribus incolarum. qua de re videlis *Diodorum Sic.* l. 1. p. 55. al. 38. & *Strabonem*, l. 16. p. 759. qui ex *Stephano* περὶ πόλεων sic legi debet, Ῥινοκόλουρα διὰ τὸ εἰσωκισμένων εἶναι τὸ πάλαιον ἀνθρώπων τοὺς μύας ἠκρωτηριασμένους, ὅτω καλεῖται. *Aldr.* *f* Ita *Bod.* προσλαβὼν δὲ πένθος ὅσον ἦν ὡς ἀπεδήκατο φροντίδων *Basf.* & *Gen.* & nonnulli *MSS.* in aliis ὅσον ἦν ὡς ἀπεδήκατο φροντίδων. ac si voluissent, quod Herodes huic uni malo quantum cæteris omnibus indoluerit. Vereor ut Græci sic loquantur: at sententia haud absurda est, & ferri posset, modo ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ legeretur. *Aldr.* *g* Ἐφορμούντων *Big. Boil.* & *Voss.* *h* Παρεσκεύαζε *Bod.* *i* Ἐπὶ Ῥώμην *Bod.* *k* Ita ex *MSS.* μόγις in *Impressis.* *l* Περὶ Κασσίου *Bod.* *m* Σαφίνιος *Bod* & *Ruf.* Σαππίνιος dicitur in *Antt.* p. 648 v. 4. *n* Ita *MSS.* τριήρη *Basf.* & *Gen.* *o* Καὶ τάς γε αὐτοῦ, & mox ὅτι ἐν τῇ *Bod* * *Rufinus* vertit, *accepioque tanto luctu, quanto curarum æstum deposuit, ibat ulterius.* Potes etiam (inquit *Aldrichius*) ad hunc modum interpretari, *cumque dolorem inde quantum potuis accepisset, consumpta ægritudine perrexit*: quod ad *Rufini* versionem proxime accedit: & uterque loquendi modus idoneos habet autores.

τῷ, ἔγνωκε τότε βασιλέα καθίσαι Ιουδαίων, ὃν πρότερον αὐτὸς ἐποίησε τετράρχην. οὐδὲν δ' ὀλίγον τῆς εἰς Ηρώδην φιλοτιμίας ἡ πρὸς Αντίγονον διαφορὰ. τοῦτον γὰρ δὴ καὶ στασιώδη τε καὶ Ρωμαίων ἐχθρὸν ὑπελάμβανε. Καίσαρα μὲν οὖν εἶχεν ἑτοιμότερον αὐτῷ, τὰς Αντιπάτρου στρατείας ἀνανεούμενον, ἃς κατ' Αἴγυπτον αὐτῷ τῷ πατρὶ συνδιήνεγκε, τῷ τε ξενίαν, καὶ τῷ ὁ ἄπασιν εὔνοιαν, ὁρῶντα καὶ τὸ Ηρώδου δραστήριον. συνῆγε δὲ καὶ τῷ βουλῇ, ὁ ἥ τε Μεσσάλας καὶ μετ' αὐτὸν Ατρατῖνος, προαγαγόντες τὸν Ηρώδην, τάς τε πατρῴας εὐεργεσίας, καὶ τῷ αὐτῷ πρὸς Ρωμαίους εὔνοιαν διεξήεσαν, ἀποδεικνύντες ἅμα καὶ πολέμιον τὸν Αντίγονον, ἐξ ὧν ὑ μόνον διαφεύξεσθαι τάχιον, ἀλλ' ὅτι ἡ τότε μὲν ἀπὸ Πάρθων λάβοι τὴν ἀρχὴν, Ρωμαίοις ἐχθρὸν ὄντα. τῆς δὲ συγκλήτου πρὸς ταῦτα κεκινημένης, ὡς παρελθὼν Αντώνιος καὶ πρὸς τὸν κατὰ Πάρθων πόλεμον βασιλέα Ηρώδην συμφέρειν ἔλεγεν, ἐψηφίζοντο πάντες. Λυθείσης δὲ τῆς βουλῆς, Αντώνιος μὲν καὶ Καίσαρ, μέσον ἔχοντες Ηρώδην, ἐξῆεσαν· πρόσθεν δὲ σὺν ταῖς ἄλλαις ἀρχαῖς ὁ ὕπατοι, θύσοντές τε καὶ τὸ δόγμα ἀναθήσοντες εἰς τὸ Καπετώλιον. τῷ δὲ πρώτῳ Ηρώδου τῆς βασιλείας ἡμέρᾳ, Αντώνιος ᶜ εἱστία αὐτόν.

virtutem, tunc propoſuit eum Judæorum regem conſtituere, quem ipſe tetrarcham antea fecerat. Cæterum non minus quam ſuo erga Herodem ſtudio, odio in Antigonum *ad hoc* pertrahebatur. namque & hunc ſeditioſum & Romanis inimicum eſſe ſuſpicabatur. Immo vero Cæſarem quidem ſeipſo multo paratiorem habebat, memoria repetentem Antipatri militiam, qua in Ægypto cum ipſius patre functus fuerat, ejuſque hoſpitium, & in omnibus benevolentiam, cum & præter hæc Herodis quoque ſtrenuitatem cerneret. Porro ſenatum convocabat, in quo Meſſala & poſt eum Atratinus, producto Herode, & patris ipſius beneficia erga Romanos & benevolentiam narrando percenſuerunt, ſimulque hoſtem Antigonum demonſtrantes, non ſolum quod intra breve tempus is diffidere cœpiſſet, ſed etiam quod tunc contemptis Romanis à Parthis regnum accepiſſet. His autem commoto ſenatu, cum Antonius in medium progreſſus dixiſſet, quod etiam ad Parthicum bellum expediret, ut rex fiat Herodes, omnes aſſentiunt. Dimiſſo autem ſenatu, medium quidem Herodem ſtipantes Antonius & Cæſar exierunt: conſules vero *eos* deducebant, una cum aliis magiſtratibus, ad ſacrificandum & decretum in Capitolio reponendum. Ac primo regni Herodis die, convivio eum excipiebat Antonius.

Cæſaris in Herodem benevolentia.

Herodem, regem à Senatu creatum, in Capitolium deducunt Antonius & Cæſar. Antt. p. 649.

Αντίγονος πολιορκεῖ δὴ τὰ Μασάδα, ἐς Ηρώδης ἀπὸ Ρώμης ἐπανελθὼν ῥύεται, καὶ εὐθὺς ἦει πρὸς τὰ Ιεροσόλυμα, ἔνθα Σίλωνα δωροδοκήμονα καταλαμβάνει.

Antigonus Maſadæ incluſos obſidet, quos Herodes Roma reverſus liberat, & mox Hieroſolyma profectus Silonem pecunia corruptum deprehendit.

ΠΕρὶ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, Αντίγονος ἐπολιόρκει τοὺς ἐν Μασάδᾳ, τοῖς μὲν ἄλλοις ὑπηνδείοις ἀφθονουμένοις, ᵈ σπανίζοντας δὲ ὕδατος. διὸ καὶ Ιώσηπος, ὁ ἀδελφὸς Ηρώδου, σὺν ἀφθόνοις τὸν οἰκείων ἀριθμὸν ἐβουλεύετο εἰς Αραβας, ἀχθόμενος τὸν εἰς Ηρώδην ἁμαρτημάτων Μαλίχῳ μεταμέλειν. καὶ ἔφθη καταλιπὼν ὃ φρούριον, εἰ μὴ περὶ τῷ νύκτα τῆς ἐξόδου συνέβη πλεῖστον ὑσαι. πᾶσι γὰρ ἀνδρείοις ὕδατος ἀναπληθέντων ᵉ οὐκ ἔτ' ἔχρηζε φυγῆς, ἀλλ' ἐπεξῆεσαν ἤδη τοῖς περὶ Αντίγονον· καὶ τοὺς μὲν φανερῶς συμπλεκόμενοι, τοὺς δὲ λοχῶντες συχνοὺς διέφθειρον. ὑ μὴν οὐκ ἄπασιν εὐτύχουν, ἔστι δ' ὅπου καὶ αὐτοὶ πταίοντες ἀνέστρεφον.

Τοῦτο autem hoc tempore Antigonus eos, qui in Maſadam incluſi erant, oppugnabat, cæteris quidem *victui* neceſſariis abundantes, ſed aquæ penuria laborantes. Quare Joſephus quoque frater Herodis cum ducentis ſuorum ad Arabas fugere decrevit, quod audierat Malichum commiſſorum in Herodem pœnitere. Et protenus caſtellum reliquiſſet, niſi nocte, qua exiturus erat, largiter pluere contigiſſet. nam ciſternis aqua repletis, illi non amplius opus erat fuga; ſed in Antigonianos eruptionem fecerunt: & partim prælio aperto, partimque inſidiis multos interfecerunt. Non tamen illis omnia ad votum cedebant, ſed & ipſi aliquando victi pedem referebant.

Herodis familia ab Antigono obſeſſa & oppugnata. Antt. p. 649

Β'. Καὶ τότῳ ᶠ Βεντίδιος ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς, πεμφθεὶς ὑπὸ Συρίας Πάρθους ἀπείργειν, μετ' ἐκείνους εἰς Ιουδαίαν παρέβαλεν, λόγῳ μὲν ὡς βοηθήσων τοῖς περὶ Ιώσηπον, ἔργῳ δ' Αντίγονον ἀργυρώμῳ. ἔγγιζε γοῦν Ιεροσολύμοις αὐλισάμενος, ὡς ὑπεπλήσθη χρημάτων, αὐτὸς μὲν ἀνεχώρει μετὰ τῆς πλείστης δυνάμεως· Σίλωνα δὲ ᵍ σὺν μέρει καταλέλοιπεν, ὡς μὴ καταφανὲς τὸ λῆμμα ποιήσῃ πᾶσι, ἀπαναστήσας. Αντίγονος δὲ πάλιν ἐλπίζων Πάρθους ἐπαμύνειν

2. Interea Ventidius Romanorum dux, miſſus ad Parthos Syria arcendos, poſt illos in Judæam venit, verbo quidem ut Joſepho ſuiſque auxilium ferret, re autem vera ut Antigonum pecunia multaret. Itaque cum proxime Hieroſolyma tetendiſſet, quam primum affatim pecuniæ acceperat, ipſe quidem cum copiarum parte majori diſceſſit; Silonem vero, cum parte *alia militum* reliquit, ne quæſtum ſordidum palam faceret, ſi omnes abduxiſſet. Antigonus autem ſperans iterum Parthos ſibi ſuccurrere,

Ventidius in Judæam venit. Antt. p. 649.

a Καὶ ἡ ας. *Voſſ.* b *Al.* Μασαλᾶς. c Εστᾷ *Big.* d Σπανίζοντα *Bod.* & *Antt.* p. 649. v. 17. e Οὐ κατιδὼν φ. in pleriſque *MSS.* οὐκ ἐτ' ἐδίωκε in *aliis.* οὐκ ἐπ φυγῆς ἐδίωκε in *Antt.* p. 649. v. 22. f *Al.* Οὐεντίδιος, ut & Βενδίδιος in quibuſdam *MSS.* Hac de re confer *Dionem*, l. 48. p. 380. g Ita *Big.* & *Ruf.* & μέρει πρὸς in *Antt.* p. 649. v. 34. Συμμείξαντα in *cæteris.*

currere, Silonem etiam interea coluit, ne quid ſibi præter ſpem noceret.

Herodes, Roma relicta, in Judæam properat. Ant. p. 649. 650.

3. Jam vero Herodes, cum ab Italia Ptolemaïdem navigaſſet, & copias non mediocres partim externorum partim popularium contraxiſſet, properabat per Galilæam adverſus Antigonum, *ipſum* adjuvantibus Ventidio & Silone, quibus Dellius ab Antonio miſſus perſuaſit, ut Herodi reducendo operam darent. Et quidem Ventidius *jam* in eo erat, ut excitatas propter Parthos in urbibus turbas componeret: Silo vero in Judæa *manebat*, pecuniis ab Antigono corruptus. Non tamen Herodes virium egebat, ipſi autem progredienti quotidie copiæ augebantur; omniſque Galilæa, paucis exceptis, ſtabat ab ejus partibus. * Et quidem ei maxime incumbebat ut Maſada potiri contenderet, & ante omnia affines ſuos obſidione liberaret. Sed impedimento erat Joppe. nam illa, cum hoſtis eſſet, prius capienda erat, ne qua à tergo relinqueretur hoſtibus munitio, dum Hieroſolyma peteret. † Quin & his Silo ſe libenter adjunxit, cur exercitum moveret cauſam nactus. Cumque illi perſequentes inſtarent Judæi, hos excurrens Herodes cum parva manu cito in fugam vertit, & Silonem ſervat ægre ſe defendentem.

Suis è Maſada receptis Hieroſolyma adit. Ant. p. 650.

4. Deinde capta Joppe, ſuos liberaturus ad Maſadam feſtinabat. & ex indigenis, alii quidem propter paternam amicitiam illi ſe adjungebant, alii vero propter ipſius gloriam, & nonnulli ut utrique ob beneficia gratiam referrent: plurimi vero propter ſpes, quas in eo, ut in rege deinceps certo futuro, habebant. Jamque validiſſimæ coactæ erant copiæ. Sed cum procederet ei inſidiabatur Antigonus, loca opportuna occultis militibus occupans, quibus nihil aut parum admodum hoſtibus nocebat. Herodes autem, & ſuis ex Maſada facile receptis & Reſſa munitione, Hieroſolyma adibat. ipſi vero ſeſe junxerunt Silonis milites, cum multis ex civitate tanta potentia perterritis.

Et urbem oppugnat. Ant. p. 650.

5. Cum autem ad urbis partem occidentalem caſtra feciſſet, qui illac *diſpoſiti* erant cuſtodes ſagittis eos & miſſilibus impetebant: alii vero turmatim excurrentes exercitûs in acie poſitos tentabant. Herodes autem primum quidem proclamari juſſit circa mœnia, ſeſe & propter populi commodum & civitatis ſalutem adeſſe, ne ab apertis quidem adverſariis pœnas repetiturum, ſed etiam inimiciſſimorum in ſe peccata oblivioni daturum. Deinde vero cum vociferationibus ex adverſo obſtarent Antigoniani, quo minus aut præcones exaudire aut ſententiam mutare quiſpiam poſſet, quod reliquum erat, ſuis imperat *Antigonus* hoſtes à mœ-

αὐτῷ, καὶ Σίλωνα τίνες ἐθεράπευσαν, ὡς μηδὲν ὀχλοίη [a] πρὸς τὰς ἐλπίδας.

γ'. Ἦδη δὲ Ἡρώδης καταπεπλευκὼς ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ συναγωχὼς δύναμιν οὐκ ὀλίγην ξένην τε καὶ ἀμφύλων, ἤλαυνε διὰ τῆς Γαλιλαίας ἐπ' Ἀντίγονον, συλλαμβανόντων Βεντιδίῳ τε καὶ Σίλωνι, ὃν [b] Δέλλιος, ὑπ' Ἀντωνίῳ πεμφθεὶς, Ἡρώδῃ συγκαταγειν ἔπεισεν. ἐτύγχανε δὲ Βεντίδιος μὲν ἐν ταῖς πόλεσι τὰς διὰ Πάρθους ταραχὰς κατιστάμενος, Σίλων δ' ἐν Ἰουδαίᾳ, χρήμασιν ὑπ' Ἀντιγόνου διεφθαρμένος. ὁ μὲν Ἡρώδης ἰσχύος ἠπόρει, πρωΐαν δὲ αὐτῷ καθ' ἡμέραν ἤυξετο τὰ τῆς δυνάμεως, καὶ πλεῖον ὀλίγων, [c] πᾶσα Γαλιλαία προσέθετο. παρῆκτο μὲν οὖν ὃ ἀναγκαιότατον ἀγώνισμα Μασάδα, καὶ τὸ ῥύσασθαι πρῶτον τοὺς οἰκείους ἐκ τῆς πολιορκίας. ἦν δ' ἐμπόδιον Ἰόππη. ταύτην γὰρ ἐχρῆν πολεμίαν οὖσαν ἐξελεῖν πρότερον, ὡς μὴ, χωρούντος ὄπισθεν Ἱεροσολύμων, κινητὸν τοῖς ἐχθροῖς ἔρυμα καταλίποιεν. συνῆπτε δὲ καὶ Σίλωνι ἀσμένως τὴν [d] ἀπαναστάσεως πρόφασιν εὑρών. ὡς δὲ προσέκειντο Ἰουδαῖοι διώκοντες, ὅτι τούτους Ἡρώδης ἐκδραμὼν μετ' ὀλίγων σφῶν τρέπει ταχέως, καὶ Σίλωνα διασώζει κακῶς ἀμυνόμενον.

δ'. Ἐπεὶ δὲ Ἰόππην ἐλὼν, πρὸς τὸν Μασάδαν ῥυσόμενος τοὺς οἰκείους ἠπείγετο. καὶ τῶν ὀπτικῶν, ὧν μὲν πατρῴα φιλία προσῆγεν, ὧν δὲ ὁ αὐτὸς κλέος, ὧν δὲ τὸ ἐξ ἀμφοῖν εὐεργεσίας ἀμοιβὴ· πλείστους γε μὴν ἐλπὶς, ὡς ἐκ βασιλέως [e] βεβαίου. δυσκίνητος δὲ ἦδη δύναμις ἤθροιστο. προϊόντα δ' Ἀντίγονος ὑπῆρχεν, τὰ πιτήδεια τοῦ παρόδου προλοχίζων· ἐν οἷς σφᾶλεν, ἢ μικρὰ [f] τοὺς πολεμίους ἔβλαπτεν. Ἡρώδης δὲ τούς τε ἐκ Μασάδας οἰκείους σωζαλαβὼν ῥᾳδίως, καὶ [g] Ῥηγμὸν ὃ φρούριον, ἦκε πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα. συνῆπτε δὲ αὐτῷ τὸ μὲν Σίλωνος στρατιωτικὸν, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως, τοῦ ἰσχυὸ καταπλαγέντες.

ε'. Στρατοπεδευσαμένου δὲ κατὰ τὸ πρὸς δύσιν κλίμα τοῦ ἄστεος, ὃ [h] ταύτῃ φύλακες ἐτόξευόν τε καὶ ἐξεκόντιζον [i] αὐτούς· ἄλλοι δὲ, κατὰ τάφους ἐκθέοντες, ἀπεπειρῶντο τῶν προπεπλαγμένων. Ἡρώδης δὲ τὸ μὲν πρῶτον κηρύσσειν [k] ὅτι τὸ τεῖχος ἐκέλευεν, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τε [l] παρὼν καὶ ὅτι σωτηρίᾳ τῆς πόλεως, μηδὲν μήτε τοὺς [m] φανερῶς ἐχθροὺς ἀμυνόμενος, δώσων δὲ καὶ τοῖς διαφορωτάτοις ἀμνηστίαν. ἐπεὶ δὲ ἀντιπαρῆγορεῦντες ὁ τε καὶ ὁ Ἀντίγονοι, ὥστε κατακούειν τοῦ κηρύγματος εἶναι πάς, ὥτε μεταβάλλεσθαι, ὃ λοιπὸν [n] ἀμύνασθαι τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους ἐπὶ-

τρεπε

[a] Πρὸ τῆς ἐλπίδος in *MSS.* in *Rufini* verſione, *ne pendente ſpe nihil inquietares.* [b] Fuit vero Dellius hic hiſtoricus ille cujus apud *Plutarchum* in *Antonio* facta habetur mentio; & cujus epiſtolæ laſcivæ ad Cleopatram ferebantur, ut *in oratione Suaſoria* 1. retulit *M. Seneca*: quem & turpi conſuetudine ipſi Antonio devinctum fuiſſe *Dio* innuit, *l.* 49. p. 415. [c] Πᾶσα ἡ Γαλιλαία *Bod.* [d] Ἐπαναστάσεως in uno *MS.* [e] Ἀσφαλοῦς perperam *Bod.* & *Voſſ.* [f] Τὸν περὶ Ἡρώδην πολεμίους *Bod.* [g] Ita ex *Ant.* p. 650. v. 27. Θῆγμον in *Editis.* Ῥῆγμον *Big. Bod. Lipſ.* & *Voſſ.* Vide ad p. 646. v. 11. & p. 988. v. 31. [h] Ita *Big.* & *Bod.* favente *Joſepho* in *Ant.* p. 650. v. 31. πανταχοῦ in *ceteris.* [i] Εἰς αὐτοὺς *Voſſ.* πρὸς αὐτοὺς in *Ant.* p. 650. v. 32. [k] Περὶ τὸ τεῖχος *Lipſ. Bod.* & *Ant.* p. 650. v. 34. [l] Παρὼν ἡ πόλεως ἕνεκα σωτηρίᾳ ἦ δήμου *Bod.* [m] Vocem φανερῶς deſiderant *Impreſſi*: quare ex *Lipſ. Big. Voſſ. Ruf.* & *Ant.* p. 650. v. 36. eam addidi. φανεροῖς *Bod.* [n] Ita *Big. Bod.* & *Voſs.* necnon ipſe *Joſephus* in *Ant.* p. 650. v. 49. ἀμυνοῦς in *Editis Aliiſque. Rufinus* vertit, *quod reliquum erat, ſuis imperat muratorum defenſores deturbare.* Ut tollatur, inquit *Aldrichius*, hujus loci ambiguitas, lege ex *Ant.* p. 650. v. 49. τὸ λοιπὸν Ἀντίγονος, atque ἀμυνάσθαι ἀπὸ τοῦ τείχους expone *à manibus hoſtes arcere.* Verum, ſi hoc fiat, aut τοὺς delendum aut in αὐτοὺς mutandum cenſeo. Vide infra cap. 16. §. 6. * Et præpoſitum habeant præmium neceſſarium Maſſadam, ut primum affines ſuos obſidione liberaret, *Ruf.* † Silo autem jungit agmina, inveniſſe gaudens reſiſtendi occaſionem, quod eum perſequutio premeret Judæorum. Hos autem Herodes, parvæ manus excurſatione perterritos, mature in fugam vertit, & Silonem male repugnantem periculo eripit, *Ruf.*

[a] Χρήματα

πεπι τοῖς σφετέροις. ⓐ δὲ ταχέως ἅπαντας ἀπὸ τ πύργων ἐπέφαυτο τοῖς βέλεσιν.

ς'. Ενθα δὴ καὶ Σίλων ἀπεκαλύψατο τ δωροδοκίαν. ἐπισκυθασάμενος γὰρ πολλοὺς τ στρατιωτῶν, ἀσθένειαν ἀναβοᾶν, καὶ [a]χρήματά τι εἰς τροφὰς ἀπαιτεῖν, [b]ἀπαγαγεῖν τε σφᾶς χειμερεύσοντας εἰς τοὺς ἐπιτηδείους τόπους, ἐπειδὴ πᾶ περὶ τὴν πόλιν ἦν ἔρημα, πάντα τ περὶ Αντίγονον [c]παρασκευασάμενον, ἐκίνει τε τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀναχωρεῖν ἐπειρᾶτο. Ηρώδης δ' ἐντυγχάνων τοῖς τε [d]ἀπὸ τ Σίλωνα ἡγεμόσι, καὶ μετὰ πλήθους τοῖς στρατώταις, ἐδεῖτο μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν, [e]ἀπό τε Καίσαρος καὶ Αντωνίου καὶ τ συγκλήτου πρεσβευόμενόν· λύσειν γὰρ αὐθημερὸν αὐτῶν τὰς ἀπορίας. καὶ, μετ' ὀλίγον, εὐθέως ὁρμήσας αὐτὸς εἰς τ χώραν, τοσαύτην αὐτοῖς ἐπιτηδείων ἀφθονίαν ἐκόμισεν, ὡς πάσας ἀποκόψαι τὰς Σίλωνος προφάσεις. εἰστήκεσαν δὲ τὰς ἑξῆς ἡμέρας μὴ ἀφαλιπεῖν τὴν χορηγίαν προθύμως, ἐπέστελλε τοῖς περὶ Σαμάρειαν, ὡρείοτο δὲ ἡ πόλις [f]αὐτῷ, σῖτον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ βοσκήματα κατάγειν εἰς Ιεριχοῦντα. ταῦτ' ἀκούσας Αντίγονος, διέπεμψε [g]περὶ τ χώραν, εἴργειν καὶ λοχᾶν τοὺς σιτηγοὺς κελεύων. οἱ δ' ὑπήκουον, καὶ πολὺ πλῆθος ὁπλιτῶν [h]ἀπὸ τ Ιεριχοῦντα συνηθροίσθη· δεκαθίζοντο δ' ὅπη τ ὀρέων [i]φυλάσσοντες τοὺς ταπεινοτέρους [k]ἐκκομίζοντας. ὧν μὲν Ηρώδης ἡρέμει, δέκα δὲ σπείρας ἀναλαβὼν, ὧν πέντε μὲ [l]Ρωμαϊκὰ, πέντε δ' Ιουδαϊκὰ ἦν, ἔχουσι καὶ μισθοφόρους μιγάδας, ὡς ὀλίγους τ ἱππέων, ὅτι τ Ιεριχοῦντα [m]ὑφαιρεῖ. ἣ τ πόλιν [n]καταλελειμένην εὐείσκει· πεντακοσίους δὲ τοὺς ἄνδρα κατειληφότας σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν, αὐτοὺς μὲ οὖν [o]ἀπολύει λαβών· Ρωμαῖοι δ' εἰσπεσόντες, ὃ λοιπὸν ἦν, διήρπαξε, πλήρεις καταλαμβάνοντες τὰς οἰκίας παντοίων κειμηλίων. Ιεριχοῦντος μὲ οὖν φρουρὸν ὁ βασιλεὺς καταλιπὼν ὑπέστρεψε, καὶ χειμερινῶς τ Ρωμαίων στρατιὰν εἰς τὰς προσκεχωρηκυίας [p]πόλεις διαφθείρει, [q]Ιδουμαίαν καὶ Γαλιλαίαν καὶ Σαμάρειαν. ἐπέτυχε δὲ καὶ Αντίγονος ἀπὸ τ Σίλωνος δωροδοκίας, [r]ὑποδέξασθαι τ στρατὸν μέχρι Λύδδης, [s]πρεσβεύων Αντώνιον.

nibus arcere: atque illi ſtatim ſagittis cunctos è turribus in fugam verterunt.

6. Ibi ſane & Silo palam fecit, ſe pecunia corruptum eſſe. nam cum multos è militibus inſtruxiſſet, qui & clamitarent commeatus eſſe penuriam, & pecuniam ad alimoniam peterent, ſeque in idonea loca ad hybernandum deduci poſtularent, quandoquidem vaſtati erant agri circa urbem, cunctis ab Antigoni militibus antea ſublatis, & exercitum movebat & diſcedere conabatur. Verum Herodes & duces Siloni ſubjectos conveniens, & milites in magna multitudine, rogabat *eos* ne ſe derelinquerent, paulo ante miſſum à Cæſare & Antonio & ſenatu: illum enim eo ipſo die ab inopia eos liberaturum eſſe. Ac *ſtatim* poſt eas preces in agros profectus, tantam eis commeatus copiam apportavit, ut omnem Siloni *diſcedendi* occaſionem præriperet. atque provi- dens ne deinceps cibariis *milites* deficerentur, imperabat Samariæ civibus (nam ei ſeſe adjunxerat urbs iſta) ut frumentum & vinum & oleum & pecudes Hierichunta deportarent. Hæc ubi audivit Antigonus, per agros dimiſit, qui frumentatores prohibendos & circumveniendos eſſe juberent. Atque iſtis obtemperatum eſt, ac ingens armatorum multitudo ad Hierichuntem coacta eſt, & hinc inde montibus inſidebant ut illos obſervarent qui commeatus exportabant. Non tamen Herodes quietem agebat, ſed aſſumptis decem cohortibus, quorum quinque Romanorum, alteræ Judæorum erant, quibus permiſcebantur etiam aliquot mercede conducti, ac præterea equites nonnulli, Hierichunta pervenit. Et urbem quidem *incolis* vacuam reperit, quingentos vero *homines* cum uxoribus & liberis *arces occupaſſe: & ipſos quidem captos dimittit; Romani vero, facto in reliquam urbem impetu, eam diripuerunt, domos omnigenis opibus refertas deprehendentes. Et rex quidem, relicto Hierichunte præſidio, reverſus eſt, Romanumque exercitum in civitates, quæ deditionem fecerant, Idumææ *ſcilicet* & Galilææ & Samariæ hyematurum dimiſit. Quin & Antigonus à Silone impetravit, pecuniis corrupto, ut partem *Romani* exercitus intra Lydda acciperet, captans Antonii gratiam.

Silo ſuſpectæ fidei dux. Antt. p. 650.

Herodes Silonianis commeatum abunde ſuppeditat. Antt. p. 651.

Romani Hierichunta diripiunt. Antt. p. 651.

ΚΕΦ. ις'.

Ηρώδης τὴν Σέπφωριν αἱρεῖ, καὶ τοὺς ἐν σπηλαίοις λῃστὰς χειρώσατο· ἔπειτα Μάχαιραν ἠμύνατο ὡς πολέμιον, καὶ πρὸς Αντώνιον χωρεῖ τοῖς Σαμοσάτοις προσπολεμοῦντα.

CAP. XVI.

Herodes Sepphorim capit, & latrones in ſpeluncis latitantes ſubigit: deinde à Machæra tanquam ab hoſte pœnas repetit, & ad Antonium Samoſata oppugnantem proficiſcitur.

ΚΑΙ Ρωμαῖοι μὲν ἐν ἀφθόνοις διῆγον, ἀνειμένοι τῶν ὅπλων. Ηρώδης δ' οὐκ ἠρέμει, ἀλλὰ τ μὲ [p]Ιδουμαίαν [q]διχιλίοις πεζοῖς καὶ τετρακοσίοις ἱππεῦσι διελάμβανε, πέμψας καὶ ἀδελφὸν Ιώσηπον, ὡς μή τι νεωτερισθείη πρὸς [r]Αντίγονον.

ET Romani quidem in magna rerum abundantia vivebant, dum ab armis quieſcerent. At Herodes otium non agebat, ſed Idumæam peditibus bis mille & equitibus quadringentis occupabat, miſſo illic fratre Joſepho, ne quid novi ab Antigono tentaretur.

Herodes Joſephum fratrem in Judæam mittit. Antt. p. 651.

a Χρήματα ταῖς τροφαῖς in *aliquot MSS.* b Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Antt.* p. 651. v. 6. ἀπάγειν τε in *Editis Aliiſque.* c Περὶ τ Σ. *Bod.* d Ita *MSS.* αὐτῶν in *Editis.* e Κατὰ τὴν χώραν, *Lipſ.* f Κομίζοντας in *Antt.* p. 651. v. 26. g Ρωμαίων *Lipſ.* h Γίνεται *Bod. Voſſ.* & *Lipſ.* i Λελειμμένην in *aliquot MSS.* k Απολαβὼν δισχιλίους *Voſſ. Big.* & *Lipſ.* λαβὼν δισχιλίους *Bod.* l Πόλεις deeſt *Big. Voſſ.* & *Antt.* p. 651. v. 37. eam hic loci retinui, ita ut cum Ιδουμαίαν ſubintelligatur καὶ. m Ιδουμαίαν pro Ιουδαίαν repoſui ex conſenſu *MSS. Ruf.* & *Antt.* p. 651. v. 37. n Απολιπὼν *Bod.* o Ως ἠρεμοῦντα *Bod.* p Ita ex *Ruf.* & *Antt.* p. 651. v. 43. antea erat Ιουδαίαν. q Χιλίοις *Antt.* p. 651. v. 43. r Αντίγονον *Voſſ. Lipſ.* & *Big.* * Montium cacumina, *Ruf.*

a Id

taretur. Ipſe autem, matre cum aliis quos ex Maſada liberaverat affinibus ſuis in Samariam tranſlata, ibique in tuto collocata, in Galilæam contendit, ut cætera ejus *loca munita* expugnaret, atq; Antigoni præſidia inde abigeret.

Herodes Sepphorim capit. Ant. p 651.

2. Cumque Sepphorim, licet vehementiſſime ningeret, perveniſſet, facillime civitatem accipit, cuſtodibus ejus antequam in eam impreſſionem faceret fuga dilapſis. ibique ſuis militibus, quos hyems afflixerat, recreatis (nam ſumma erat commeatus copia) adverſus latrones in ſpeluncis degentes profectus eſt; qui, magnam regionis partem incurſionibus vexantes, non minoribus, quam ſi bellum graſſaretur, cladibus incolas afficiebant. Præmiſſis autem tribus peditum cohortibus & equitum turma in vicum Arbelam, ipſe quadrageſimo die cum reliquis copiis ſupervenit. Nec tamen ejus incurſum hoſtes extimuëre, ſed armati obviam ibant, bellatorum peritia freti & latronum ferocitate. Prælio autem commiſſo, dextra ipſorum aciei pars in fugam vertit Herodis ſiniſtram. At Herodes, cum è dextro ſuo cornu celeriter hoſtes circuiviſſet, opem *laborantibus* ferebat, & non ſolum ſuos è fuga revocabat, ſed in perſequentes irruendo impetum illorum repreſſit, uſque dum plagas cominus illatas non ſuſtinentes terga darent.

In Galilæa cum hoſtibus pugnat eoſque ſuperat. Ant. p. 652.

3. Atque ille *eos* ad Jordanem uſque cædendo perſequebatur, & magnam illorum partem perimebat, reliqui vero fluvio trajecto diverſis viis dilapſi ſunt; quare contigit Galilæam metu *omni* liberari, niſi ab iis qui relicti erant in ſpeluncis latitantes: eorumq; cauſa neceſſe erat ut diutius ibi moraretur. Quamobrem primum militibus *aliquem* ex laboribus ſuis fructum reddebat, centum & quinquaginta argenti drachmas ſingulis dividendo; ducibuſque multo plures miſit in ſtationes ubi hyemabant. Pheroræ autem, fratrum ſuorum natu minimo, mandabat, ut, quod ad rerum venalium copiam attinet, illis proſpiceret & conſuleret, & Alexandrium communiret. atque ille rem utramque curabat.

Militibus ſuis largam pecuniam diſtribuit. Antt. p. 652.

4. Eodem autem tempore Athenis quidem commorabatur Antonius: Ventidius vero Silonem & Herodem ad bellum contra Parthos accerſebat, illis imperans ut prius Judææ res componerent. Herodes quidem libenter Silonem Ventidio dimiſit, ipſe vero adverſus latrones ſpeluncas tenentes expeditionem fecit. Iſtæ autem ſpeluncæ in montibus erant præruptis, undique inacceſſæ, & obliquas tantum & peranguſtas quibus aſcenditur vias habentes: rupeſque ab earum fronte in valles profundiſſimas ſe porrigebat, recta & confragoſa declivitate, ut aliquandiu quidem rex, propter loci difficultatem quid agendum eſſet, dubitaret, tandemque ſtratagemate uteretur admodum periculoſo. nam robuſtiſſimos *è ſuis* arculis demiſſos in ſpeluncarum oſtia immittit. Atque illi latrones cum familiis mactabant, ignemque repugnantibus injiciebant. Cumque ex illis nonnullos conſervare vellet Herodes, ut ad ſe

Latrones in ſpeluncis expugnati. Ant. p. 652.

αὐτὸς δὲ τὴν μητέρα, καὶ ὅσους ἐκ Μασάδας οἰκείους ἐξήγαγε, μεταγαγὼν εἰς Σαμάρειαν, καὶ κατασησάμενος ἀσφαλῶς, ἦει τὰ λοιπὰ τῆς Γαλιλαίας καταστρεψόμενος, καὶ τὰς Ἀντιγόνου φρουρὰς ἐξελάσων.

β'. Περὶ δὲ τὴν Σέπφωριν ὡς νιφετῷ σφοδροτάτῳ ἀθρόως ἐπιγενόμενος, ἀκμητὶ προσελαμβάνει τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἐφόδου τῶν φυλάκων ἐκφυγόντων. ἔνθα τοὺς ἐπομένους ὑπὸ χειμῶνος κακοπαθείας ἀναλαβών, πολλὴν δ' ἐν ἀφθονίᾳ τῆς ἐπιτηδείων, ὅπη τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ὑφέμενο ληστὰς, οἳ, πολλὴν τῆς χώρας καταζέχοντες, οὐκ ἐλάττω κακὰ πολέμου διεπίμπλων τοὺς ὑπηκόους. προπέμψας δὲ πεζῶν τέλη τινὰ, καὶ μίαν ἵλην ἱππέων πρὸς Ἀρβηλα κώμην, αὐτὸς [a] μετὰ τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἐπῆλθε μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως. ὁ μὲν πρὸς τὴν ἔφοδον ἔδειμε οἱ πολέμιοι, μετὰ δὲ τῶν ὅπλων ἀπήντων, τὴν μὲν ἐμπειρίαν πολεμικὴν ἔχοντες, τὸ δὲ θράσος ληστρικόν. συμβαλόντες γοῦν τῷ σφετέρῳ δεξιῷ τὸ εὐώνυμον κέρας τοῦ Ἡρώδου τρέπουσι. περιελθὼν δὲ ταχέως Ἡρώδης οὐκ ἐπ' ἐαυτὸν δεξιὸν, προσεβοήθει, καὶ ὃ μὲν οἰκεῖον ἐπέστρεφεν οὐκ ἐκ φυγῆς, τοῖς δὲ διώκουσιν ἐμπίπτων, ἀνέκοψε τὴν ὁρμὴν, μέχρι τὰς κατὰ νώτου προσβολὰς μὴ φέροντες ὑπέκλιναν.

γ'. Ὁ δὲ, ἕως Ἰορδάνου [b] κτείνειν ἔπετο, καὶ πολὺν μὲν αὐτῶν μέρος διέφθειρεν, οἱ λοιποὶ δ' ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἐσκεδάσθησαν, ὥς τε τὴν Γαλιλαίαν κεκαθάρθαι φόβου, πλὴν καθόσον οἱ τοῖς σπηλαίοις ἐμφαλλόμενοι ὑπελείποντο, καὶ ὅτι τούτοις ἔδει λῃστεῖν. διὸ δὴ προῆτο τοῖς στρατιώταις τὰς ἐκ τῶν πεπονημένων ὑπαρχίας ἀποδίδου, ἑξακοσίων ἑκάστῳ δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα ἀργυρίου, καὶ τοῖς ἡγεμόσι πολυπλασίονα διέπεμψεν εἰς ὃς ἐχειμάζοντο στρατόπεδους. Φερώρᾳ δὲ τῷ νεωτάτῳ τῶν ἀδελφῶν ἐπέστελλε, τῆς τε ἀγορᾶς αὐτοῖς ποιεῖσθαι πρόνοιαν, καὶ [c] τειχίζειν Ἀλεξάνδρειον. καὶ κατεῖχεν ἀμφοτέρων ἐπιμελήσει.

δ'. Ἐν δὲ τούτῳ, πρὶν μὲν Ἀθήνας δῆλον Ἀντώνιος Βεντίδιον δ' ὅτι τοὺς Πάρθους πόλεμον Σίλωνά τε καὶ Ἡρώδῃ μεταπέμπετο, κατασήσασθαι πρότερον ὑπερέλλων τὰ πρὸς Ἰουδαίους. Ἡρώδης μὲν ἀσμένως Σίλωνα πρὸς Βεντίδιον ἀπολύσας, αὐτὸς ὑπὲρ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ἐστράτευσεν. τὰ δὲ σπήλαια ζῶντα πρὸς ἀπορρήμνους ὄρεσιν ἦν ὑδαμόθεν προσιτὰ, πλαγίας δὲ [d] ἀνόδους μόνον ἔχοντα στενοτάτας· ἡ δὲ κατὰ μέτωπον αὐτῶν πέτρα κατέτεινεν εἰς βαθυτάτας φάραγγας, [e] ὄρθιον ὑπορρέψασα τοῖς χαράδραις, ὥστε πρὸς βασιλέα μέχρι πολλοῦ μὲν ἀπρεῖν πρὸς ὃ ἀμήχανον τοῦ τόπου, πολυτρόπου δ' ὑπονοίᾳ χρήσασθαι σφαλερωτάτῃ. [f] τοὺς γοῦν ἀλκίμους καθιμῶν ἐν λάρναξιν ἐδίει τοῖς κρημνοῖς. οἱ δὲ ἀπέσφαττόν τε αὐτοὺς σὺν γυναιξὶ, καὶ πῦρ ἐνίεσαν τοῖς ἀμυνομένοις. βουληθεὶς δ' ἐξ αὐτῶν καὶ [g] περισῶσαί τινας Ἡρώδης, ἐκήρυξεν ἀπο-

a Id eſt, ὡς τεσσαρακοστῷ ἡμέρᾳ ut in *Antt.* p. 652. v. 3. ſic & cap. 13. hujus libri §. 1. μετὰ ἔτη δύο idem eſt quod δευτέρῳ ἔτει *Antt.* p. 643. v. 3. & alibi ſæpe. Eſt enim ea loquendi formula *Joſepho* admodum familiaris. *Aldr.* Videſis *Pagi* Criticam in *Baronii* Annales, p. 219. vol. 1.. *b* Κτείνων *Big.* & *Voſſ.* *c* Ἀνατειχίζειν in *Antt.* p. 652. v. 20. *d* Ita *Big.* recte. ἀνίσους in *ceteris.* *e* Ὀρθίους *Bod.* *f* Τοὺς γοῦν ἀλκ. *Bod.* *g* Sic in *omnibus MSS.* περιῶσαι in *Impreſſis.* *a* Ita

ἀποχωρεῖν τοὺς αὐτόν. τῶν δὲ [a]ἐξελύσιος μὲν οὐδεὶς προσέθετο, καὶ τῶν βιαζομένων δὲ πολλοὶ τῆς αἰχμαλωσίας προείλοντο θάνατον. ἔνθα καὶ τῶν γηραιῶν τις ἐπὶ παίδων [b]πατὴρ, μέλλων τὴν μητέρα διορμῶντας τοὺς παῖδας, ὅπως πέψαι σφίσιν ἐξελθεῖν ὅπλα δεξιᾷ, κλείνῃ πόρπῃ τοιῶδε. καθ' ἕνα προϊέναι κελεύσας, αὐτὸς ἵστατο παρὰ θύρον, καὶ τὸν ἀεὶ προϊόντα τῶν υἱῶν ἀπέσφαττεν. ἐξ ὑπάτου δὲ Ἡρῴδης ἀποβλέπων, τῷ τε πάθει συνεχεῖτο, καὶ τῇ προσούσῃ δεξιᾷ ὤρεγε, φείσασθαί [c]τε τέκνων παρακαλῶν. ὁ δὲ, πρὸς οὐδὲν οὐδὲν τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καὶ προσονειδίσας τὴν Ἡρῴδου εἰς ταπεινότητα, ὅτι τοῖς παισὶν ἀναιρεῖ καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ καταβαλὼν κατ' ἴδιον κρημνῶν τοὺς τραχεῖς ὁ πελεκητὸν καὶ ἑαυτὸν ἔρριψεν.

ε'. Χειρῶται μὲν οὖν τὰ σπήλαια καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς Ἡρῴδης· καταλιπὼν δὲ τοῦ στρατοῦ μοῖραν, ὅσην ἀποχρήσειν ὑπελάμβανε πρὸς τὰς ἐπαναστάσεις, καὶ Πτολεμαῖον ἐπ' αὐτῆς, ὅτι Σαμάρειαν κατέστρεφεν, ὁπλίτας μὲν τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ἄγων ἑξακοσίους ἐπ' Ἀντίγονον. ἔνθα πρὸς τὴν ἀποχώρησιν αὖθις λαβόντες ἄδειαν, οἷς ἔθος ἦν θορυβεῖν τὴν Γαλιλαίαν, κτείνυσι μὲν Πτολεμαῖον τὸν στρατηγὸν ἀδοκήτως προσπεσόντες, ἐπόρθουν δὲ τὴν χώραν ποιούμενοι τὰς ἀναφυγὰς εἰς τὰ ἕλη καὶ τὰ δυστρύνητα τῶν χωρίων. πυθόμενον δὲ Ἡρῴδην τὴν ἐπανάστασιν, σπεῦδε τάχους ἐπεβοήθει, καὶ πολὺν μὲν αὐτῶν πλῆθος διέφθειρεν, τὰ φρούρια δὲ πάντα πολιορκίᾳ ἑλὼν, ὅπως μὴ τῆς μεταβολῆς εἰσπράξατο παρὰ τῶν πολεμίων ἑκατὸν τάλαντα.

ς'. Ἤδη δὲ Πάρθων μὲν ἐξελαθέντων, ἀνῃρημένου δὲ Πακόρου, Βεντίδιος, ὑπατεύσαντος Ἀντωνίου συμμάχου, πέμπει Ἡρῴδῃ καὶ Ἀντιγόνῳ χιλίους ἱππεῖς καὶ δύο τάγματα. τύπον τε στρατηγὸν Μαχαιρᾶν Ἀντίγονος ἱκέτευε δι' ὑπιστολῶν ἑαυτῷ βοηθὸν ἀφικέσθαι· πολλὰ περί τε Ἡρῴδου βίας, καὶ ἐπιορκίας τῆς βασιλείας ἀποδυομένου, καὶ χρήματα δώσειν ὑπισχνούμενος. ὁ δὲ, [d]οὐ γὰρ καταφρόνει [e]ὃν πέμψαιτο, ἄλλως τε καὶ πλέον Ἡρῴδου διδόντος, εἰς μὲν τὴν προδοσίαν οὐχ ὑπήκουσεν, ὑποκρινόμενος δὲ φιλίαν, κατάσκοπος ἦεν τῶν Ἀντιγόνου πραγμάτων, Ἡρῴδῃ μὴ πειθαρχῶν ἀποτρέποντι. προσαθυμοῦντος δὲ αὖθις τῷ ἀφόνοιαν Ἀντίγονος, τήν τε πόλιν ἀπέκλεισε, καὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν ὡς πολέμιον ἠμύνατο, μέχρις ἀπράκτους Μαχαιρᾶς εἰς Ἀμμαοῦντα πρὸς Ἡρῴδην ἐχώρει, καὶ πρὸς τὴν ἀφαμαρτίαν τεθυμωμένος, ὅσοις ἐπετύγχανεν Ἰουδαίοις ἀνῄρει, μηδεμίαν τῶν Ἡρωδείων φειδὼ ποιούμενος, ἀλλ' ὡς Ἀντιγονείοις χρώμενος ἅπασιν.

ζ. Ἐφ' οἷς χαλεπήνας Ἡρῴδης, ὥρμησε μὲν ἀμύνασθαι Μαχαιρᾶν ὡς πολέμιον· κρατήσας δὲ τῆς

accederent per præconem juſſit. Eorum autem nemo ultro ſe tradidit: & multi, qui vi coacti id fecerant, ſervituti mortem prætulerunt. Ubi etiam è ſenibus quidam, ſeptem natorum pater, orantes cum matre liberos, ut ſibi fide dextraque data egredi permitteret, hoc modo occidit. Cum ſingulos exire juſſiſſet, ipſe in oſtio ſtabat, & ut filiorum quiſque progreſſus eſt eum jugulabat. Herodes autem è ſpecula hæc proſpiciens, dolore afficiebatur, ſenique dextram porrigebat, orans obſecranſque ut liberis parceret. Ille vero, cum nihil precibus ejus conceſſiſſet, ſed & convicia jeciſſet in Herodem ob *generis* humilitatem, poſt liberos etiam uxorem interficit; cumque corpora *eorum* in præceps devolviſſet, poſtremo & ſemetipſum dejecit.

Latronis veterani atrox facinus. Ant. p. 653.

5. Ita quidem ſpeluncas, & qui in illis erant, ſubigit Herodes; cumque exercitus partem tantam reliquiſſet, quantam ad ſeditionem comprimendam ſatis eſſe arbitraretur, eique Ptolemæum præfeciſſet, in Samariam reverſus eſt, peditum quidem tria millia & equites ſexcentos in Antigonum ducens. Ubi, poſt ejus diſceſſum, licentiam nacti, qui Galilæam turbare conſueverunt, Ptolemæum quidem ducem ex improviſo adorti interficiunt; agros autem vaſtabant, fuga ſe recipientes in paludes & loca ſcrutatu difficilia. Herodes autem, cum motus iſtos & tumultus inaudiviſſet, ad auxilium ferendum properabat, & magnam quidem ſeditioſorum multitudinem peremit, ubi vero caſtella omnia obſidione liberaſſet, ob hanc rerum perturbationem hoſtibus centum talentorum multam irrogavit.

Herodes contra Antigonum in Samariam proficiſcitur. Ant. p. 653.

6. At, jam Parthis quidem expulſis & Pacoro occiſo, Ventidius juſſu Antonii equitum mille duaſq; legiones in auxilium mittit Herodi. Eorum autem ducem Machæram, ut ſe adjutum veniret, per epiſtolas rogabat Antigonus; multa & de Herodis violentia & de injuriis regno allatis conquerens, & pecuniam *ſe ei* daturum eſſe promittens. Ille vero, * haud enim eum qui ad ipſum miſerat contemnendum putabat, præſertim cum & plura daret Herodes, in proditione quidem ei non paruit, ſimulata vero amicitia res Antigoni exploratum ivit, Herodi id diſſuadenti nihil obſequutus. Antigonus autem, qui præſenſit quo animo veniret, & civitate eum excluſit, & tanquam hoſtem à mœnibus *eum* propulſavit, uſque adeo ut Machæram *incæpti* puderet, & in Ammauntem ad Herodem ſe reciperet: iratuſque quod res tam male ceciderint, in quoſcunque Judæos incurrebat, illos occidebat, ne Herodianis quidem vel minimum parcens, ſed in omnes tanquam Antigoniani eſſent ſæviens.

Machæras Herodi ſubſidio venit, ſed mala fide agit. Ant. p. 653.

7. Iſta cum ægre tuliſſet Herodes, voluit quidem Machæram tanquam hoſtem propellere:

Herodes Machæræ iratus. Ant. p. 653.

a Ita *Voſſ.* ἐξελυσίους *Big. & Bod.* ἐξελυσίου *Baſ. & Gen.* Confer *Ant.* p. 652. 653. ubi hoc ſtratagema plenius explicatur. Ubi etiam *Joſephus* (p. 625. v. 8) ἓ πολλοὶ συγχωρήσαντες ἓ βασιλέως ἐπικηρυκευσαμένου περιεῖναι σφᾶς ὑπηκόους. Sibi tamen non contradicit, quia nemo facit aliquid ἐξελύσιον qui quod facit factum nollet. Quare qui deditione vitam redemere, accenſendi ſunt τοῖς βιαζομένοις, quos non *omnes* dicit ſed eorum *multos* ſervituti mortem prætuliſſe. *Aldr.* b Ita diſtinguo cum *Epiphanio*, qui vertit, *orantes cum matre pueros* &c. πατὴρ μὴ τὴν μητέρα, διορμῶντας &c. in *Editis.* c Τῶν παίδων *Bod.* d Οὐδὲ γὰρ *Bod.* e Sc. πρὸς αὐτὸν, nam Antigonum intelligit quocum acturus erat Machæras Ventidii & Silonis exemplo, nili plus accepiſſet ab Herode quam Antigonus illi offerebat: ſed perfidiam averſatus eſt quando fidem quæſtui haberet. *Aldr.* f Ἐμμαοῦν *Antt.* p. 653 v. 45. Eſtque (ni fallor) per ſ ulitatior ſcriptura, per *a* verior: ſiquidem ipſo nomine præfert aquarum gloriam uti *Joſephus* aſſerit l. IV. *de Bello.* apud *Ruſinum* perperam *Amathunta* habemus. *Aldr.* * Nec enim ad quos miſſus fuerat, negligendum putabat, *Ruf.*

Herodes cum Machæra in gratiam redit. Antt. p. 654.

lere: iracundia vero cohibita ad Antonium properabat, Machæræ iniquitatem accusaturus. At ille, cum sua secum reputasset delicta, & regem celeriter insequebatur, multisque precibus effecit ut secum in gratiam rediret. Non tamen Herodes ad Antonium velle ire destitit. Sed cum audisset eum magnis viribus oppugnare Samosata (urbs autem est juxta Euphratem valida) eo magis accelerabat, tempus idoneum esse animadvertens quo & fortitudinem *suam* demonstraret, & Antonio impensius placeret. Denique mox ut ad eum venit, finem attulit obsidioni, multis Barbaris interfectis amplaque præda *eis* ablata; ut Antonius quidem, quanquam ejus virtutem antea miraretur, tamen & tunc magis eum suspiceret, multumque & ad alios ejus hono- & ad spem regni adderet, rex vero Antiochus Samosatorum deditionem facere coactus esset.

Herodes fortiter se gerit Samosatis. Antt. p. 654.

[a] ὀργῆς ἤλαυνε πρὸς Αντώνιον κατηγορήσων τ Μαχαιρᾶ ἀδικημάτων. ὁ δὲ, ὡς ἐπελογισμῷ τ ἡμαρτημένων γένοιτο, ταχέως μεταδιώκει τε τ βασιλέα, καὶ πολλὰ δεηθεὶς ἑαυτῷ διαλλάττει. ὁ μὲν Ηρώδης ἐπαύσατο τ πρὸς Αντώνιον ὁρμῆς. ἀκμαιοτέρᾳ δὲ αὐτὸν μετὰ πολλῆς δυνάμεως περιπολεμοῦντα [b] Σαμοσατεῦσι, πόλις δέ ἐστιν Εὐφράτᾳ πλησίον χαρτερά, θᾶττον ἠπείγετο, τ καιρὸν ἐπιτήδειον [c] ὁρῶν πρός τε ἐπίδειξιν ἀνδρείας, καὶ ᾧ μᾶλλον ἀρέσαιτο τ Αντώνιον. [d] ἧκε γοῦν ἐπελθὼν τέλος αὐτοῖς τ πολιορκίας, [e] πολλοὺς μὲ τ Βαρβάρων ἀποκτείνας, πολλὰ δὲ ἀποτεμόμενος λείας· ὥστε τ μὲ Αντώνιον, [f] θαυμάζοντα καὶ πάλαι τὰ τ ἀρετῆς [g] αὐτῆ, τότε μᾶλλον ὕπας ἔχειν, καὶ πολὺ προθεῖναι τοῖς τε ἄλλοις [h] πᾶσι αὐτῆ καὶ τοῖς εἰς τ βασιλείαν ἐλπίσιν, Αντίοχον δὲ τ βασιλέα ἀναγκασθῆναι τὰ Σαμόσατα ἀδοῦναι.

XIII. **CAP. XVII.** **ΚΕΦ. ιζ'.** 17'.

Josephi mors; & Herodis de eo somnium. Ejusdem mira & iterata conservatio. Pappo fratris occisori caput amputat, & Pheroræ mittit. Non multo post Hierosolyma obsidet, & Mariamnen in uxorem ducit.

Ιωσήπου πλοῦτη, ᾧ ὄνειρος Ηρώδῃ προσημήνασεν. ὡς Ηρώδης δὶς θαυμασίως διασώζεται. Πάππον τὸν ἀδελφοῦ φονέα καρτομεῖ, καὶ κεφαλὴν φερώνῃ πέμπει. μετ' ὀλίγον Ιεροσόλυμα πολιορκεῖ, καὶ Μαριάμνην γαμεῖ.

Josephus Herodis frater temere prælium committit cum Antigono, & occiditur. Antt. p. 655.

DUM hæc gererentur, res Herodis in Judæa fractæ sunt. Reliquerat quidem Josephum fratrem suum, qui omnia procuraret, cui mandaverat, ut ante *ejus* reditum nihil quicquam adversus Antigonum moveret. Machæram enim nequaquam firmum habiturum esse socium, *ut* ex iis quæ fecerat *licet conjicere*. Ille vero, ubi fratrem longissime abesse rescivit, mandatorum *ejus* immemor, cum quinque cohortibus, quas simul miserat Machæras, Hierichunta proficiscebatur. ibat enim, cum æstas esset adulta, segetes *eorum* direpturus. Adversariis autem in montibus & locis difficilibus eum adortis, & ipse, cum se in prælio strenuum fortemque admodum ostendisset, occumbit, Romanique ad unum omnes occiduntur. nam cohortes erant ex Syria non ita pridem collectæ, nec veteranos ullos secum permistos habebant, qui belli imperitis opitulari possent.

Josephus mortuus indigne tractatus. Antt. p. 655.

2. Antigonus autem victoria minime contentus fuit, sed eò iracundiæ processit, ut & Josephum etiam mortuum indigne tractaret. Corporum enim *occisorum* potitus illius caput abscindit, *quamvis frater ejus Pheroras id quinquaginta talentis redimere voluit. Adeo autem novatæ erant *inclinataque* res Galilææ post Antigoni victoriam, ut primates qui ab Herode stabant ad lacum productos demergerent qui Antigono favebant. Multaque etiam in Idumæa mutabantur, ubi Machæras cujusdam castelli, cui nomen est Gittha, mœnia instaurabat. Ista autem nondum audierat Herodes.

Κᾶν τούτῳ θραύεται τὰ κατὰ τὴν Ιουδαίαν Ηρώδῃ πράγματα. καταλελοίπει [i] μὲν Ιόσηπον ⟨τὸν⟩ ἀδελφὸν ὅτι τάχιστα πάντα, ἀγγελίας μηδὲν μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῷ ἀδικεῖν πρὸς Αντίγονον. ὁ γὰρ δὴ βέβαιον εἶναι Μαχαιρᾶν σύμμαχον, ἐξ ὧν ἔδρασεν. ὁ δὲ, ὡς ἤκουσεν ὅτι πορρωτάτω ⟨τὸν⟩ ἀδελφὸν, ἀμελήσας τῶν ἀγγελμάτων ὅτι Ιεριχοῦντος ἐχώρει μετὰ πέντε στρατιῶν, ἃς συνέπεμψε Μαχαιρᾶς. ἦει δὲ ⟨τὸν⟩ σῖτον ἁρπάσων ἐν ἀκμῇ τῶν θερῶν. ὑπεμνήσθη δ' ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς δυσχωρίαις τῶν ἐναντίων, αὐτός τε θήσκει, μάλα γενναίως ἐν τῇ μάχῃ φανείς, καὶ τὸ Ρωμαϊκὸν πᾶν διαφθείρεται. νεοσύλλεκτοι γὰρ ἐκ τῆς Συρίας ἦσαν αἱ στρατιαί, καὶ οὐδὲν αὐταῖς ἀνεκέκραστο τῶν πάλαι στρατιωτῶν καλῶν, ἐπαμῦναι τοῖς ἀπείροις πολέμου δυναμένοις.

β'. Αντιγόνῳ δὲ οὐκ ἀπέχρησεν ἡ νίκη, προῆλθε δὲ εἰς τοσοῦτον ὀργῆς, ὥς τε καὶ νεκρὸν αἰκίσασθαι τ Ιώσηπον. κρατήσας γοῦν τ σωμάτων ἀποτέμνει τ κεφαλὴν αὐτῷ, καί τοι πεντήκοντα τάλαντα λύτρον αὐτῆς Φερώρα τ ἀδελφῷ διδόντος. τὰ δὲ τ Γαλιλαίας μετ' Αντιγόνου νίκην ἐπιστρέφεται πρὸς τοσοῦτον, ὥς τε τοὺς τὰ Ηρώδου φρονοῦντας τ δυνατῶν προσαγομένους εἰς τ λίμνην καταδῦσαι οἱ προσέχοντες Αντιγόνῳ. μεταβάλλετο δὲ πολλὰ καὶ τ [k] Ιδουμαίας, ἔνθα Μαχαιρᾶς ἀνετείχιζέ τι τ χωρίων [l] ὃ Γιτθᾶ καλεῖται. τούτων δὲ [m] ἠδέσθη πάππος Ηρώδου

μετ'

a Ὀργῆς *Big. Bod. & Voss.* quod vel ideo minus probo, qui *Josephus* statim ἃ μὲν ἐπαύσατο τ ὀργῆς inquit. *Aldr. b* Σαμόσατα *Bod. c* Εὐφρὰν *Bod. d* Pollicitus erat Antiochus pacis pretium talenta mille, seque Antonii imperata facturum; sed qui has conditiones primo repulit Antonius post tractam diu obsidionem multo deteriores accepit: ac ne has quidem (ut videtur) obtinere potuisset, nisi Samosatensibus metum aliquem attulissent Herodis auxilia. Confer *Plutarchum* in *Antonio*, p. 931. B. *Dionem* XLIX. p. 405. B. C. *Aldr. e Sc.* in itinere, ut constat ex *Antt.* p. 654. v. 42. *Aldr. f* Θαυμάζοντα τὴ πάλαι τ ἀρετῆς αὐτὸν *Bod. g* Αὐτὸν τι pro αὐτῇ τινι habent *MSS. h* Illud πᾶσι additum ex *Big. Bod. Lipsi. Voss. & Ruf. i* Μὲν δὴ *Bod.* & forsan *Ruf. k* Ιδουμαίας in *Antt.* p. 655. v. 17. nominibus istis etiam alibi sæpe permutatis. *l* Ita lego. Γιθθᾶ in *MSS. & Editis.* articulum vero ᾶ habui è *Cod. Bod. m* Οὐδὲν ἠδέσθη *Bod.* ἠδέσατο *Voss.* in *Rufini* versione *nec horum quidquam*.

* Quamvis L. talenta Pheroras frater pretium redemptionis offerret, *Ruf.* Verum non est Pherora *offerentis*, sed *danti*, ait *Valdius* in *Historia Idumæa*, p. 112. Pace autem *illius* recte satis *Rufinus*: cum notum sit omnibus *præsens* sæpe pro *futuro* poni, ut ostendit Cl. *Perizonius* ad *Ælianum*, p. 201.

a Die

μὴ γὰρ τὴν Σαμοσάτων ἄλωσιν, [a] Αντώνιος μὲν καταστήσας ὅπως ἡ Συρίας Σόσιον, καὶ προστάξας Ηρώδῃ βοηθεῖν ἐπ' Αντιγόνῳ, [b] αὐτὸς [c] εἰς Αἴγυπτον ἀνεχώρησε, Σόσιος δὲ δύο μὲν τάγματα προαπέστειλεν εἰς Ιουδαίαν Ηρώδῃ συμμαχῶν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν δυνάμεως [d] ἠκολούθει σχεδόν.

γ'. Οτε δὲ Ηρώδῃ κατὰ τὸν περὶ Αντιόχειαν Δάφνην, ὄντι σαφεῖς τὸν ἀδελφοῦ θάνατον προσημαίνουσι, καὶ μετὰ ταραχῆς [e] ὀκλαγόντι τὴν κοίτης εἰσίασιν ἄγγελοι τὰ συμφορᾶς. ὁ δὲ ὀλίγον μὲν προσομώξας ᾧ πάθει, τὸ πλεῖον δὲ τοῦ πένθους ὑπερθέμενος, ὅτι τοὺς ἐχθροὺς ἠπείγετο. πονούμενος δὲ τὴν πορείαν ὑπὲρ δύναμιν, καὶ διανύσας ὅτι τὰ Λίβανον, ὀκτακοσίους μὲν τοὺς ἐκεῖ ὄρους προσλαμβάνει συμμάχους, Ρωμαίων δὲ ἓν τάγμα ζώνην συνάψας. μεθ' ὧν, ἡμέρας τεσσαράκοντα ἡμέρᾳ, εἰς τὴν Γαλιλαίαν ὠρέγετο, τούς τε πολεμίους ὑπαντιάσαντας εἰς ὃ καταλελοίπεσαν χωρίον πρίπει. καὶ προσέβαλλε μὲν συνεχῶς τῷ φρουρίῳ, πρὶν δὲ ἑλεῖν, χειμῶνι βιαιοτάτῳ, ταῖς πλησίον κώμαις ἐπαναπαύεται. ἐπεὶ δ' αὖθις μετ' ὀλίγας μὲν ἡμέρας καὶ ὁ δεύτερος παρ' Αντωνίου τάγμα συνέμιξε, δείσαντες τὴν ἰσχὺν ὁ πολέμιοι, διὰ νυκτὸς ἐξέλιπον ὃ ἔρυμα.

δ'. Καὶ ὁ λοιπὸν ἦει διὰ Ιεριχοῦντος σπεύδων [g] ἢ τάχιστα τοὺς τοῦ ἀδελφοῦ φονεῖς μετελθεῖν. ἔνθα δή τι δαιμόνιον αὐτῷ συμβαίνει τέρας, ὃ δὴ παρ' ἐλπίδα σωθεὶς ἀνδρὸς θεοφιλεστάτου δόξαν ἀπηνέγκατο. πολλοὶ μὲν γὰρ αὐτῷ τὸν οὐ πάνυ κατ' ὀφείλων συνεπλάκησαν τὴν ἔφοδον διαλυθῆναι δὲ θ' συμποσίου, μετὰ τὸ πάντας ἐξελθεῖν, εὐθέως ὁ οἶκος συνέπεσεν. τοῦτο καὶ κινδύνων καὶ σωτηρίας [h] κοινὸν ὅτι τῷ μέλλοντι πολέμῳ κρίνας ἔσεσθαι σημεῖον, ἅμα τὴν ἕω διανύει τὴν φαλάγγα· καὶ τὸν σύμπαντα ὡς χιλιάδας ὀκτὼ ὁρῶν καταπεπλαγμένους ἀπέφαινε τὸν προσεσεσημμένον, καὶ χεῖρα μὲν συμπλέκεσθαι τοῖς Ρωμαίοις ἐν σφάλμα θαρρεῖντες, πόρρωθεν δὲ χερμάσι καὶ [i] παλτοῖς ἔβαλλον, ὡς τινὰς καταπτῆναι. ὑφ' ὧν καὶ αὐτὸς Ηρώδης παρελαύνων παλτῷ [k] τὸν πλευρὰν ἀκοντίζεται.

ε'. Βαλλόμενος δὲ ὁ Αντίγονος μὴ μόνον τὴν ἐπ' στρατιάν, ἀλλὰ καὶ πλήθει ἐφιέναι δοκεῖ, Πάππον πρὸ τῆς ἑτέρων κατὰ σπουδὴν ὅτι Σαμαρέαν [l] ὑποπέμπει. τότον μὲν οὖν ἐπὶ Μαχαιρᾶς [l] ἀγώνισμα. Ηρώδης δὲ τὸν πολεμίων κατασχεμὼν, πέντε μὲν πολίχνας καταφέρεται, δισχιλίους δὲ τῶν ὑπ' αὐτοῖς ἀναιρεθέντας καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσας, ὑποστρέφει ὅτι τὸ στρατόπεδον. πόλιν δὲ ἐπὶ τὸν καλουμένην [m] Κανᾶ κώμην.

ς'. Γενομένου δ' αὐτῷ καθ' ἡμέραν πολὺ πλῆθος Ιουδαίων, ἔκ τε αὐτῆς Ιεριχοῦντος, καὶ τῆς ἄλλης

Captis enim Samosatis, Antonius quidem, cum Syriæ præfecisset Sosium, eique mandasset ut Herodem adjuvaret contra Antigonum, ipse discessit in Ægyptum; Sosius vero duas legiones Herodi auxiliares præmisit in Judæam, ipseque cum reliquis copiis è vestigio subsequebatur. *Antonius in Ægyptum proficiscitur. Ant. p. 654.*

3. Cæterum Herodi, cum apud Daphnen Antiochiæ esset, somnia manifesta fratris mortem præsignificant; cumque turbatus è lecto exsiluisset *ad eum* ingressi sunt calamitatis nuncii. Ille vero, cum paululum quidem lamentis, ob id quod acciderat, indulsisset, luctus vero partem majorem distulisset, in hostes properabat. Itinere autem ultra vires accelerato, ubi ad Libanum pervenit, octingentos quidem montis accolas in auxilium assumit cum unam Romanorum legionem illic collegisset. Cum quibus, non exspectata luce, irruptionem in Galilæam faciebat, hostesque *ei* obviam progressos in locum quem reliquerant avertit. Et continuo quidem castellum oppugnabat, prius vero quam id caperet, gravissima tempestate adactus in proximis pagis castra metatur. Cum autem paucis post diebus & altera legio ab Antonio *missa* sese ei adjunxisset, hostes viribus *ejus* perterriti munimentum nocte deserebant. *Josephi mors nunciatur Herodi. Ant. p. 655.* *Herodes in Galilæam irrumpit. Ant. p. 655.*

4. Postea per Hierichunta ire contendebat, ut quamprimum fratris interfectores ulcisci posset. ubi sane ei mirabile quiddam & prodigiosum accidit: ex quo præter spem ereptus atque servatus passim credebatur esse vir Deo charus dilectusque. Nam vespera quidem illa multos è primatibus ad cœnam adhibuit: finitoque convivio, cum omnes exiissent, cœnaculum concidit. Hoc ipsum salutis pariter ac periculorum, in bello quod gerendum erat, indicium esse ratus, prima luce exercitum educit: atque hostium sex circiter millia, qui de montibus decurrebant, prima agmina lacessebant, ad manus quidem cum Romanis conserendas non satis audaces, sed lapides ac sela in eos eminus jacientes, quibus aliquammulti vulnerati erant. qua velitatione & ipsi Herodi inter obequitandum latus jaculo transfigitur. *Magno periculo mirum in modum liberatur. Ant. p. 655.*

5. Antigonus autem, se non solum suorum audacia, sed & numero superiorem videri volens, Pappum è sociis unum cum manu militum in Samariam mittit. * & istis quidem id negotii erat ut cum Machæra contenderent. At Herodes, cum hostium regionem incursionibus vexasset, urbeculas quinque subjugat, duoque hominum millia, *quos* ibi *comprehenderat*, interficit, domibusque incensis in castra *sua* revertitur. Stativa autem habuit ad vicum Cana appellatum. *Antigonus Pappum ducem Samariam mittit. Ant. p. 655.* *Herodes appidia capit & magnam stragem edit. Ant. 655.*

6. In dies autem singulos magna multitudo Judæorum, tam ex ipsa Hierichunte quam ex aliis *Exercitum auget. Ant. p. 655.*

a *Dio* in l. XLIX. p. 405. C. Γαΐῳ ζ Σοσίῳ τὴν ἀρχὴν τῆς τε Συρίας καὶ τὴν Κιλικίας παρ' αὐτῷ λαμβάνοντες. b Ita *MSS.* αὐτὸν pertperam *Bas.* & *Gen.* c Ita & *Ant.* p. 654. v. 48. εἰς Αθήνας *Plutarchus* in *Anton.* p. 931. C. εἰς Ἰταλίαν *Dio* XLIX p. 405. E. A Cæsare certe accersitus Athenis Brundusium venit, nec exspectato illo in Græciam reversus est. *Appian.* V. p. 717, 718. *Dio* XLVIII. p. 385. C. Itaque censet *Armachanus* Athenas eum primo rediisse, unde in Italiam venerit à Cæsare evocatus; tum Athenas denuo reversum in Ægyptum inde navigasse cum Cleopatra sua hyematurum. *Aldr.* d Quando scilicet Arabios oppugnationem hactenus perpessos fameque & morbo confectos subegisset. *Dio* XLIX. p. 405. C. *Aldr.* e *Al.* ἐκλογιζόμενος. f Τοῖς φρυγίοις *Bod.* g Ὡς πάντων *Voss.* h Vocabulum κοινὸν deest *Bod.* i Ita & hîc loci rescribere placuit, & mox παλτοῖς, prout in *Ant.* p. 653. v. 1. & p. 655. v. 44. πελτοῖς & πελτοῖς in *libris.* k Πίμπτην *Bod.* l Eadem voce utitur p. 992. v. 14. m Ἰούνιον κώμην in *Ant.* p. 656. v. 2. Et Herodes (observante Cl. *Aldrichio*) hoc tempore non in Galilæa sed Samaria stativa habuit. * Quibus quidem Machæra erat præmium victoriæ, *Ruf.* idem dicere volens, quod in *Ant.* p. 655. v. 49. ἀλλ' ὁ μὲν Μαχαιρᾶς τὴν στρατηγὸν παρεσκεύατο.

Herodes obviam is Pappo. Ant. p. 656.

aliis regionibus, ei accedebat, partim ex ſuo in Antigonum odio, partim vero ex rebus ab Herode præclare geſtis eò inducti. Cæterum multos impellebat rerum mutandarum cupiditas inſana. Atque ille quidem, ut *prælio* congrederetur, feſtinabat: Pappus vero ejuſque milites, neque *hoſtium* multitudine neque impetu perterriti, alacriter obviam prodierunt. Pugna autem commiſſa, aciei quidem * pars altera pauliſper reſiſtebat: at Herodes, ex fraternæ necis recordatione † intrepide ſe periculo objiciens, ac ſi necis auctores ulciſci vellet, ſibi oppoſitos illico ſuperat; ac deinde poſt illos continuo integros adortus, omnes *in fugam verſos* perſequitur. Et multa *facta* erat cædes, aliis in vicum unde exierant compulſis, illo etiam noviſſimis inſtante & innumeros occidente. Poſtremo autem una cum hoſtibus intro irrumpit, erantque domus quidem omnes armatis refertæ, & tecta ſuperiora propugnatorum plena. Et quoniam foris deprehenſos *facillime* ſuperabat, ædibus dilaceratis, abditos in eas extrahebat: atque tecta quidem in plurimos dejiciens magnam ſtragem edidit, quotquot vero ruinam ſubterfugerant milites gladiis excipiebant; & tanta mortuorum multitudo in cumulos congeſta erat, ut etiam ipſis victoribus viæ obſtruerentur. Hanc plagam ægre tulerunt hoſtes: adeo ut vulgus illorum confluens, ubi cæſorum numerum in vico conſpexerunt, in fugam ſe disjecerint. Statimque Herodes, ſumpto ex victoria animo, ad Hieroſolyma perrexiſſet, niſi hyems aſperrima *eum* prohibuiſſet. Hæc *enim* ei, quominus victoria perficeretur, obſtitit, & ne penitus opprimeretur Antigonus, qui de civitate jam deſerenda cogitabat.

Eum ſuperat, hoſteſque in domos compulſos conficit. Ant. p. 656.

Ut Herodes è magno diſcrimine evaſit. Ant. p. 656.

7. Herodes autem ad veſperam, cum jam defatigatos amicos corporis reficiendi gratia dimiſiſſet, & ipſe, ut erat ab armis calidus, inſtar militis gregarii lavatum ibat. adeoque unus tantum puer eum ſequebatur. Et priuſquam balneum intraret, ejus in conſpectu quidam ex hoſtibus ſtricto gladio ſe proripiebat, deinde alter, itidemque tertius, & deinceps plures. Et iſti quidem ex acie in balneum armati confugerant. †† Tum autem metu perculſi & latitantes, ubi regem viderunt, animo defecti præ ſtupore, ipſum quidem inermem trementes prætereunt, exitus vero curſu petebant. Porro cum ita cecidiſſet ut ex aliis nemo adeſſet qui homines comprehenderet, eoque contentus eſſet Herodes, quod nihil mali pateretur, fiebat ut omnes ſalvi effugerent.

Pappus occiditur, eique caput amputatur. Ant. p. 656.

8. Poſtero autem die Pappi quidem Antigoni ducis (in prælio autem ſublatus erat) caput amputat, idque Pheroræ fratri ſuo mittit, pœnam ab eo repetens ob fratris illorum cædem. nam & is erat qui Joſephum interfecerat. Cum autem hyems mitior eſſe cœpiſſet, Hieroſolyma ire properabat, muriſque admo-

χώρας, ἃ μὲ ἀφ' μίσος τὸ πρὸς Ἀντίγονον, ἃ δ' ὅτι τοῖς αὐτῷ κατορθώμασι κεκινημένοι. τοὺς γε μὴν πολλοὺς ἐπῆγεν ἐπιθυμία μεταβολῆς [a] ἄλογος. καὶ ὁ μὲν ἠπείγετο συμβαλεῖν, οἱ δὲ περὶ Πάππον, ὅτε πρὸς τὸ πλῆθος, ὅτε περὶ τὴν ὁρμὴν ὑποδέξαντες αὐτοῦ προθύμως ἀντεπεξῆλθον. γενομένης δὲ τῆς παρατάξεως, τὰ μὲν ἄλλα μέρη πρὸς ὀλίγον ἀντίσχον· Ἡρώδης δὲ κατὰ μῆνιν τοῦ φονευθέντος ἀδελφοῦ παραβαλλόμενος, ὡς ἂν πίοιτο τοὺς αἰτίους ἧς φόνου, ταχέως τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐκράτει, καὶ μετ' ἐκείνους ὅτι τὸ σωτηρίους αἰεὶ τρεπόμενος ἅπαντας διώκει. φόνος τε ἦν πολὺς, τῶν μὲν εἰς τὴν [b] κώμην συνεξωθουμένων ἐξ ἧς ὥρμηντο, τοῦ δὲ προσκειμένου τοῖς ὑστάτοις, καὶ κλείοντος ἀπείρους. συνεπίπτων δὲ τοῖς πολεμίοις εἴσω, καὶ πᾶσα μὲν ὁπλιτικὴ οἰκία [c] νεανικὸς, τὰ τέγη δὲ ἦν ὑπερθεν ἀμυνομένων κατάπλεα. καὶ πειθὼ περιὼν τοὺς ἔξωθεν, τὰς οἰκήσεις συναρπάζων εἵλκε τοὺς ἐνόντας· καὶ τοῖς μὲν πολλοῖς ἐπικατασείων τὰς ὀροφὰς, ἀθρόους ἀνῄρει, τοὺς ὑποφυγόντας δὲ τὴν ἐρειπίων οἱ στρατιῶται ξιφήρεις ἀνεδέχοντο, καὶ τοσοῦτον ἐσωρεύθη νεκρῶν πλῆθος, ὡς τε τὰς ὁδοὺς [d] ἀποφραγῆναι τοῖς κρατοῦσι. ταύτην τὴν πληγὴν οὐκ ἤνεγκαν οἱ πολέμιοι· τὸ γοῦν ἐπισυλλεγόμενον αὐτοῦ πλῆθος ὡς ἐθεάσατο τοὺς ἀνὰ τὴν κώμην διεφθαρμένους, εἰς φυγὴν διεσκεδάσθη. καὶ εὐθὺς τῇ νίκῃ τεθαρρηκὼς Ἡρώδης ὅτι Ἱεροσολύμων ἤλασεν, εἰ μὴ χειμὼν διεκαλύθη σφοδρότατος. τοῦτο τὸ ἐμπόδιον ἐκείνῳ τε παντελῶς κατορθώματος καὶ ἅπασι δ' Ἀντιγόνῳ κατέστη, [e] βουλευομένῳ καταλιπεῖν ἤδη τὴν πόλιν.

ζ'. Ἡρώδης δὲ πρὸς ἑσπέραν ἤδη τοὺς φίλους κεκμηκότας ὅτι ἰατρείᾳ τοῦ σώματος ἀφεὶς καὶ αὐτὸς ὡς ἦν ἔτι θερμὸς ἐκ τῶν ὅπλων λουσόμενος ἦει φαιδρικώτερον. εἷς γὰρ αὐτῷ πᾶις εἵπετο. καὶ πρὶν εἰς τὸ βαλανεῖον εἰσελθεῖν, σφαγίων αὐτῷ τις ἐκτὸς τῶν πολεμίων ξιφήρης, ἕπεται δεύτερος, καὶ τρίτος, καὶ ἑξῆς [f] πλείους. [g] ὅτοι καταφρύγασαι μὲν ὑπὸ τῆς παρατάξεως εἰς τὸ βαλανεῖον ὁπλισμένοι. τοὺς δὲ ὑποπεπληκότες, καὶ ἀφαλαιήσαντες, ὡς ἐθάσαντο τὴν βασιλέα, [h] λυθέντες ὑπὸ ἐκπλήξεως αὐτὸν μὲν παρεῖχον γυμνὸν ὄντα τρέμοντες, ὅτι δὲ τοὺς [i] ἐξόδους ἐχώρουν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἀδεὴς παρῆν κατὰ τύχην ὁ συλληψόμενος τοὺς ἄνδρας, Ἡρώδῃ δὲ ἀπέκρυπτε τὸ μηδὲν παθεῖν, ὡς τε ἀφανεύγοι πάντες.

η'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ, Πάππον μὲν τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν κεφαλοῦσας, ἀνῄρηλο δὲ ὅτι τὴν παραλάξεως, πέμπει τὴν κεφαλὴν Φερώρᾳ τῷ ἀδελφῷ, ποινὴν δ' φονευθέντος [k] αὐτοῦ ἀδελφοῦ. ἦν δ' οὗτος ὁ τὸν Ἰώσηπον ἀνελών. λειφθέντος δὲ τοῦ χειμῶνος, ἤλαυνεν ὅτι Ἱεροσολύμων, ἐμέχρι τοῦ τείχους

a Ἀλόγως *Ruf.* b Πόλιν *Voſſ.* c Ita ex *Suida*, qui (voce νίναντο) hunc locum *Joſephi* affert, & νίναντο interpretatur ἐπλήρωτο, convenienter ipſi *Joſepho* in *Ant.* p. 656. v. 5. ubi dicit πεπληρωμένην δὲ τὴν οἰκίαν ὑπλιτῶν. Prius erat, ἓξ πᾶσα μὲν ὑπλιτῶν οἰκία ἐστῶτα. quod in πᾶσαν μὲν ὑπλιτῶν οἰκίαν ἑστῶτα mutavit *Aldrichius*, auctoritate *Codd. Big. Bod.* & *Voſſ.* d Ἐμφραγῆναι *Voſſ.* e Ita *Baſ.* & *Ruf.* βυλομένῳ *Gen.* & aliquot *Codd. MSS.* f Quorum nulla mentio *Ant.* p. 656. v. 38. g Οὗτοι ὑπ. *Bod.* h *Al.* ἐκλυθεὶς ὑπ' ἐκπλ. p. 984. v. 7. i Δεξιὰς *Bod.* k Αὐτῷ *Bod.* * *Sc.* Herodi non oppoſita. † Periculoſius dimicans. *Ruf.* †† *Al.* & ad eam horam cum in balneis delituiſſent pavitantes, ubi regem viderunt, obſtupefacti eum tranſilierunt, & ad exitus ſe contulerunt nudum metuentes.

a Ἀνεγα-

τείχυς [a]ἀναχὼν τ δυνάμεν· συνήγαγε δὲ αὐτῷ τρίτον ἔτος ἐξ ὃ βασιλεὺς ὁ Ρώμη [b]ἀπεδέδεικτο· πρὸ γὰρ ἱερᾶ πραξπεπόνητο. ζώντι γὰρ ἔτι Ὑρκανῷ, [c]καὶ καθ' ὃν καιρὸν εἶλε Πομπήϊος τ πόλιν. διαλῶν δὲ εἰς ἔργα τ πρατιὰν, καὶ τεμὼν τὰ περάσεια, [d]τρία μὲ ἐγείρει χώματα, καὶ πύργυς ἐποικοδομεῖν αὐτοῖς κελεύσας, καταλιπὼν τὺς [e]ἀνυστικωτάτυς τ ἑταίρων ὀπὶ τ ἔργων, αὐτὸς εἰς Σαμάρειαν ᾔει, τὴν Αλεξάνδρυ ὃ Αριστοβύλυ μετὰν θυγατέρα, καθωμολογημένην, ὡς ἔφαμεν, αὐτῷ· καὶ παρεργον ποιεῖται τ πολιορκίας τ γάμον. ἤδη γὰρ ὑπερφρόνει τὺς πολεμίυς.

9. Γήμας δὲ ὑπέστρεφεν ὀπὶ Ιερσολύμων μὲ μείζονος δυνάμεως· συνῆπτε δὲ αὐτῷ καὶ Σόσιος, μὲ πολείσης πρατιᾶς, ἱππέων τε καὶ πεζῶν, ἣν προεκπέμψας διὰ τ μεσογείυ, τ πορείαν αὐτὸς διὰ Φοινίκης ἐποιήσατο. συναθροισθείσης δὲ τ ὅλης δυνάμεως, εἰς ἕνδεκα μὲ τέλη πεζῶν, ἱππεῖς δὲ ἑξακισχιλίυς δίχα τ ἀπὸ Συρίας συμμάχων, οἱ μέρος οὐκ ὀλίγον ἦσαν, [f]καταπραιοπεδεύσαν ὃ βορείυ τείχυς πλησίον, αὐτὸς μὲ πεποιθὼς τοῖς τ συλλήπτορσι δόγμασι, δι' ὧν βασιλεὺς ἀπεδέδεικτο, Σόσιος δὲ Αντωνίῳ ὃν πέμψαντι τ ἐπ' αὐτῷ πραπὰν Ηρώδῃ σύμμαχον.

to milite (annus autem tertius vertebatur ex quo Romæ rex declaratus fuerat) ante fanum caſtra collocat. nam hac parte facilior erat expugnatio, quáque antea urbem ceperat Pompejus. Exercitu autem diviſo ſuiſque operibus ei aſſignatis, & exciſis in ſuburbiis arboribus, tres quidem aggeres erigit: cumque turres ſuper eos ædificari juſſiſſet, relictis qui operibus inſtarent commilitonum impigerrimis, ipſe Samariam adibat, ſibi in uxorem ut acciperet Alexandri filii Ariſtobuli filiam, ei *jam ante* uti diximus deſponſatam; & præter ſuſceptum obſidionis opus nuptias agitat. quippe jam hoſtes deſpiciebat.

Hieroſolyma adit Herodes. Ant. p. 656.

Mariamnen uxorem ducit. Ant. p. 656.

9. Ubi autem eam duxit, Hieroſolyma reverſus eſt, militibus auctus; eique ſe conjungebat Soſius cum magna equitum peditumque manu; quibus per mediterranea præmiſſis, ipſe per Phœniciam iter fecit. Univerſis autem copiis congregatis, ad peditum legiones undecim, equitumque ſex millia, præter alia è Syria auxilia, quæ pars erant *exercitus* non exigua, prope murum ſeptentrionalem caſtra metantur: ipſe quidem *Herodes* ſenatuſconſulto fretus quo rex fuerat declaratus; Soſius vero Antonii mandato, qui ipſum cum militibus quibus præerat Herodi in auxilium miſerat.

Hieroſolyma expugnat. Ant. p. 656.

ΚΕΦ. ιή.

Ως Ηρώδης μὲ Σοσίυ Ιεροσόλυμα κατὰ κράτ͂ος αἱρεῖ, ἃ διά τι ἔπαθεν Αντίγονος. περὶ τ Κλεοπάτρας πλεονεξίας.

CAP. XVIII.

Quomodo Herodes una cum Soſio Hieroſolyma vi expugnat, quæque paſſus eſt Antigonus. De Cleopatræ avaritia.

ΤΩΝ δὲ ἀνὰ τ πόλιν Ιυδαίων ὁ πλῆθος ποικίλως ἐταράχθη. καὶ γὰρ περὶ τ ναὸν ἀθροιζόμενοι ὁ ἀθενέστεροι [g]εὐδαίμονα καὶ πολλῷ θρασυδέστεροι τ πλευτήσοντα πρὸς τὺς καιρὺς ἐλογοποίευν· καὶ τ τολμηρότεροι τ ὄχλος ἦσαν λῃστεία πολυτρόποις, καὶ μάλιστα περὶ τὴν πόλιν ἁρπαζόντων, ἐπειδὴ μήτε ἵπποις μήτε ἀνθρώποις ὑπελέλειπτο τροφή. ὅ γε μὴν μαχίμυ ὁ εὐτακτότερον ἐτάττετο πρὸς ἄμυναν τ πολιορκίας, τύς τε χωθεύοντας ἔργον ὑπὸ τ τείχυς, καὶ τοῖς ὀργάνοις ἀντιμηχανώμενον ἀεί τι καίνιον χαριέστερον. οὐ μὴν ἔνι δὲ ὅπως οὐ τὰς μαλλείας ἔλειπον τ πολεμίων.

Judæorum autem, qui in urbe erant, multitudo varie perturbata fuit. nam & imbecilliores circa templum congregati prædicabant, ſi temporum ratio habeatur, felicem eſſe qui mortem oppeteret, longeque diviniori mente præditum: & qui audaciores erant, in turmas collecti, multis modis latrocinia exercebant, maximeque loca urbi propinqua diripiunt, poſtquam nec equis nec hominibus ſupererant alimenta. Verum ex iis qui in aciem prodirent magis exercitati ad obſeſſores depellendos erant conſtituti, aggereſq; excitantes à mœnibus arcebant, machinis eorum quod obſtaret ſemper novi aliquid excogitando. In nulla autem re æque ac cuniculis hoſtibus ſuperiores erant.

Judæi ſtrenue urbem defendunt, & loca extra urbem depopulantur. Ant. p. 657.

β'. Τῷ δὲ Βασιλεῖ πρὸς μὲν τὰς λῃστείας ἀντεπενοήθησαν λόχοι, δι' ὧν ἀνέστελλε τὰς [b]ἐπιδρομάς· πρὸς δὲ τὴν τῶν ἐπιτηδείων ἀπορίαν, αἰ πόρρωθεν συγκομιδαί. τῶν δὲ μαχομένων πρεῖττον τὴν Ρωμαίων ἐμπειρία, καί τι τόλμης ἀδεμίαν καταλιπόντων ἀφροντίδι. φανερῶς μὲν οὖν οὐ συνερρήγνυντο τοῖς Ρωμαίοις ὀπὶ πρόδηλον τ θανάτῳ, [i]λάθρᾳ δὲ τὴν ἐπανόμων ὀν μέσοις αὐτοῖς ἐκκαπίνης ἐφαίνοντο, καὶ πρὶν καταπεσεῖν τι τῶν τειχῶν, ἕτερον ἀντιπυργοῦσιν. καθόλου τε εἰπεῖν, ὅτε χερσὶν ὅτε ἐπιτο milites (annus autem tertius vertebatur ex quo Romæ rex declaratus fuerat) ante fanum caſtra collocat. nam hac parte facilior erat expugnatio, quáque antea urbem ceperat Pompejus. Exercitu autem diviſo ſuiſque operibus ei aſſignatis, & exciſis in ſuburbiis arboribus, tres quidem aggeres erigit: cumque turres ſuper eos ædificari juſſiſſet, relictis qui operibus inſtarent commilitonum impigerrimis, ipſe Samariam adibat, ſibi in uxorem ut acciperet Alexandri filii Ariſtobuli filiam, ei *jam ante* uti diximus deſponſatam; & præter ſuſceptum obſidionis opus nuptias agitat. quippe jam hoſtes deſpiciebat.

Latrocinia reprimit Herodes, & muris machinas admovet. Ant. p. 657.

2. Cæterum rex ad latrocinia quidem tollenda occultas adhibuit inſidias, quibus excurſus reprimebat; ad neceſſariorum vero inopiam *levandam* res è longinquo comportandas curavit. Pugnantes autem ſuperabat Romanorum peritiâ, quamvis nihil ſumma audacia non tentatum reliquerint. Et quidem aperte cum Romanis, quippe certo perituri, non confligebant; verum ex improviſo per cuniculos in medio illorum ſeſe oſtendebant: & priuſquam muri aliqua pars everteretur, alteram * ejus vice in munimentum erigebant. In ſumma, neque manibus operando neque machinas

---

a Αναχαὼν Bod. b Απεδείκνυτο Bod. c Καθ' ὃ καὶ Voſſ. & Big. καθ' ὃ καὶ Bod. d Ad hunc modum legiſſe & diſtinxiſſe videtur *Rufinus*, τρία μὲ ἐγείρει χώματα, καὶ πύργυς ἐποικοδομεῖν αὐτοῖς κελεύει. κατελιπὼν τὺς &c. e Ανυστικωτάτυς Big. f Καταπραιτώντων Bod. g Ita in *Græcis* omnibus, ſenſu plane languido, & nequaquam conſentaneo iis quæ habentur in *Ant.* p. 657. v. 20. πολλὰ τε ἐπιφήμιζον ἅμα τὸ ἱερὸν ὃ πολλὰ ἐπ' εὐφημίᾳ ὃ δήμυ, ὡς ἐυτυμίαν τ παθημάτων αὐτὲς ὃ Θεῦ. In *Rufini* verſione, *nam circa templum infirmior multitudo conveniens furore agebatur, multaque veluti divinitus de temporibus dictitabat.* quaſi (ut obſervavit *Aldrichius*) legiſſet ἐδαιμόνα, ἢ πολλὰ θρασυδέστερον πρὸς τὺς καιρὺς ἐλογοποίει. verbis iſtis τ πλευτήσοντα omiſſis, quæ forſan aliquis in τὸ πλουτεῖον mutanda cenſeret. Cl. *Terrius* hoc modo legendum eſſe conjicit, εὐδαίμονα ὃ πολλῷ θρασυδέστερον τ πλουτισόντα πρὸς τὺς καιρὺς ἐλογοποίει, *felicem & Deo longe chariorem, qui diem opportune obierat, prædicabant.* h Δικαιδρομὰς in omnibus *MSS.* i *Ant.* p. 657. v. 40. ὑπὸ γῆν τε ἀπορύττοντες μεταλλεύσει διαμάχετο. * Ita in *Rufini Codd. MSS.* verti tamen poteſt, *ex adverſo*, vel *è contrario*.

Mistos ascendunt Herodiani & Romani. p. 657.

chinas excogitando defessi erant, ut qui usque ad ultimum resistere decreverint. Denique, tanto exercitu *eos* circumsedente, per quinque menses obsidium toleraverunt, donec quidam ex Herodianis lecti homines, muros conscendere ausi, in urbem irrumperent, & deinde Sosii centuriones. Primo autem ea quæ fano proxima capta erant, infusoque *in urbem* exercitu plurima ubique facta est cædes; Romanis quidem ob obsidionis moram iratis, Herodianis vero Judæis nullum adversarium relinquere studentibus. Ita quamplurimi in angiportibus, & in domos constipati, & in templo, in quod refugerant, jugulabantur. nec parvulorum nec senum miserum est; nec mulieribus, utpote viribus imbecillis, parcebant: ac quamvis rex undique mitteret, & ut parceretur oraret, nemo *tamen* dextram continuit, sed tanquam rabiosi in omnem ætatem sævierunt. adeoque Antigonus, neque prioris neque præsentis fortunæ memor, ex arce descendit, Sosioque ad pedes accidit. Atque ille nihil miseratus mutatam ejus fortunam, intemperanter eum derisit, & Antigonam appellavit: non tamen ut feminam è custodia liberum emisit, sed in vinculis quidem ipsum adservabat.

Magna Judæorum fit strages. Ant. p. 658.

Antigonus Sosio se dedit. Ant. p. 658.

Herodes laborabas ne in templum ingrederentur milites. Ant. p. 658.

3. Herodi autem curæ erat, postquam hostes superaverat, alienigenarum auxiliarium vim coërcere & moderari. Cum impetu enim ferebatur peregrinorum militum vulgus, ad templum sacrasque templi res aspiciendas. Verum rex, partim precibus partim minis, nonnullos etiam armis repressit, victoriam clade graviorem existimans, si quid eorum cerneretur quæ ne ab illis quidem aspici fas est. Mox autem & urbem diripi prohibuit, cum Sosium etiam atq; etiam interrogasset, utrum Romani, urbe pecunia virisq; exinanita, regem se solitudinis essent relicturi: quippe se vel totius orbis imperium tam multorum civium cæde non emendum esse putare. Cumq; ille pro obsidionis labore prædam se militibus merito concedere dixisset, respondit Herodes, se sua pecunia mercedem singulis numeraturum. atque ita patria reliqua redempta, promissum præstitit. nam & singulos milites magnifice, & duces pro rata parte & Sosium plane regie muneratus est, ut nemo divitiarum egens discederet. Post hæc Sosius, corona aurea Deo consecrata, Hierosolyma reliquit, Antigonum vinctum ducens ad Antonium. Et illum quidem, ex vana spe ad extremum usque, nimium vitæ cupidum, securis, quam meruit animi abjectio, excipit.

Urbis direptioni obstitit. Ant. p. 658.

Antigonus vinctus ad Antonium ducitur. Ant. p. 659.

Herodes, urbe capta, suos honoribus auget, adversarios è medio tollit. Ant. p. 661.

4. Rex autem Herodes, cum civium multitudinem discrevisset, suarum quidem partium studiosos sibi magis *adhuc* benevolos reddidit, honoribus eos augendo, verum Antigonianos è medio sustulit: cumque jam pecuniæ inopia laboraret, ex omnibus, quæ habebat, ornamentis nummos confecit, eosque Antonio & ejus familiaribus misit. non tamen semel duntaxat ab eo impetravit ne quid paterentur: jam enim

τοίαις ἔχαμιον, ὡς ἕκαστον ἀντοχεῖν διεγιγνώσκοντες. ἀμέλει τηλικαύτης δυνάμεως σφᾶς περικαθεζομένης, [a] πέντε μησὶ δύνασθαι τὴν πολιορκίαν, ἕως τῶν Ἡρῴδου [b] τινὲς ὀπλέκλων ὀπλοῦσιν ὄντες τείχους θαῤῥήσαντες, εἰσπίπτουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἐφ' οἷς ἐκαθεύδησαν Σοσίου. πρῶτα δὲ τὰ περὶ τὸ ἱερὸν ἁλίσκεται, καὶ τὸ δυνάμεως ἐπιχυθείσης παντα χῆ φόνος ἦν μυρίος, τῶν μὲν Ῥωμαίων ὀπὶ τῇ τροπῇ τὸ πολιορκίας διαργισμένων, τῶν δὲ περὶ Ἡρῴδην Ἰουδαίων μηδένα ὑποληπτόντων ἀνεύθυνον ἀντίπαλον. ἐσφάττοντο δὲ παμπληθεῖς, ἔν τε τοῖς στενωποῖς, καὶ κατ' οἰκίας συνωθούμενοι, καὶ ἐν ναῷ πεφευγότες. οὐ δὲ [c] ὕτε πάτων ὕτε γηραιῶν ἔλεος, ὕτε ἀσθενείας γυναικῶν· ἀλλὰ καί τοι γε πεπέμποντος βασιλέως καὶ φείδεσθαι παρακαλοῦντος, οὐδεὶς ἐφάπτεται τῆς δεξιᾶς, ἀλλ' ὥσπερ μανιώδεις πᾶσαν ἡλικίαν ἐπεξήεσαν. ἔνθα καὶ Ἀντίγονον, μήτε τὴν παλαιὰν μήτε τὴν τότε τύχης ἔννοιαν λαβόν, κατῆσαν μὲν ἀπὸ τῆς βάσεως, προσπίπτει δὲ τοῖς Σοσίου ποσί. καλεῖ δ', μηδὲν αὐτὸν οἰκτείρας πρὸς τὴν μεταβολήν, [d] ἐπεγέλασέ τε ἀκρατῶς, καὶ Ἀντιγόνην ἐκάλεσεν. ὁ μὲν οὖν [e] γυναῖκά τε καὶ φρουρᾶς ἐλεύθερον ἀφῆκεν, ἀλλ' ὁ μὲν δεθεὶς ἐφυλάττετο.

γ'. Περίοια δὲ ἦν Ἡρῴδης κρατῶν τῶν πολεμίων τότε, κρατήσας καὶ τῶν ἀλλοφύλων συμμάχων. ὥρμητο δ' ὁ ξενικὸν πλῆθος, ὅτι θέαι τε τοῦ ἱεροῦ καὶ τῶν κατ' τὸν ναὸν ἁγίων. ὁ δὲ βασιλεύς, τοὺς μὲν παρακαλῶν, τοῖς δὲ ἀπειλῶν, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τοῖς ὅπλοις ἀνέστειλεν, ἧττης χαλεπώτερον τὸ νίκης ὑπολαμβάνων, εἴ τι τῶν ἀθεάτων πρὸς αὐτοῦ ὀφθείη. διεκώλυσε δὲ ἤδη καὶ τοὺς κατ' τὴν πόλιν ἁρπαγάς, πολλὰ [f] ἀφαιτούμενος τοὺς Σοσίου, εἰ χρημάτων τε καὶ ἀνδρῶν τὴν πόλιν Ῥωμαίοις κενώσαντες, κατασκάψειν αὐτὸν ἐρημίας βασιλέα· καὶ ὡς ὅτι τοσούτων πολιτῶν φόνῳ, βραχὺ καὶ τὸ οἰκουμένης ἡγεμονίας ἀντάλλαγμα [g] κρίνοι. ὃ δὲ, ἀντὶ τῆς πολιορκίας τοὺς ἁρπαγὰς δικαίως τοῖς στρατιώταις ἐπιτρέπειν φαμένου, αὐτὸς ἔφη ἀφανίσειν ὅσα τῶν ἰδίων χρημάτων τοὺς μισθοὺς ἕκαστος ἕξει τε τὴν λοιπὴν ἐξαποστείλωσι [h] πατρίδα, τοὺς ἐπαγγέλσεις ἐπλήρωσε. λαμπρῶς μὲν δὴ ἕκαστον στρατιώτην, ἀναλόγως δὲ τοὺς ἡγεμόνας, βασιλικώτατα δὲ αὐτὸν ἐδωρήσατο Σόσιον, ὡς μηδένα χρημάτων ἀπελθεῖν δώρημον. Σόσιος δὲ, χρυσῶν ἀναθεὶς τῷ Θεῷ στέφανον, ἀνέζευξεν ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ἄγων δεσμώτην Ἀντίγονον Ἀντωνίῳ. τῶν οὖν, φιλοψυχότατα μάχεσθαι ἐκ τῶν ἀφ' ψυχῆς ἐλπίδος, ἄξιος δὲ ἀγεννείας [i] πελεκὺς ἀνῃρέθη.

δ'. Βασιλεὺς δὲ Ἡρῴδης, ἀφανείσας τὸ κατὰ τὴν πόλιν πλῆθος, τοὺς μὲν, τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας, εὐνοϊκῶς τοῖς πράγμασι διέθετο, τοὺς δὲ [k] Ἀντιγονείους ἀνῄρει· καὶ κατὰ σπουδὴν ἤδη χρημάτων ὅσον ἔχε κόσμον καταπομπεύσας, Ἀντωνίῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἀνέπεμψεν. ὁ μὲν εἰσάπαξ ἐξήνυστο τὸ μηδὲν παθεῖν· ἤδη γὰρ Ἀντώνιος τῷ Κλεοπάτρας

a Δύο μῆνας rescribendum esse contendit *Petitus* in *Animadv. ἐπιλύτοις*, Tom. 1. p. 47. b Nempe λοχαγοὺς π'. *Ant.* p. 657. v. 46. c Ita in *MSS. Ruf. & Ant.* p. 658. v. 16. ἔτι πάτων deerant *Baf. & Gen.* d Ἐπιμέμφεται in *Ant.* p. 658. v. 23. e Γυναῖκά μ in *Ant.* p. 658. v. 24. f Δωρεὰν αἰτούμενος *Bod. & Ant.* p. 658. v. 32. g Κρίνει in *Ant.* p. 658. v. 36. h Πάλιν in *Ant.* p. 658. v. 40. i Meminit *Plutarchus* in *Antonio*, p. 932. C. *Dio* XLIX. p. 405. E. *Strabonis* quoque *Cappadocis* testimonium adducit *Josephus* in *Ant.* p. 661. *Aldr.* k Ita *Bod.* Ἀντιγονίους in *ceteris*.

πάσας ἔρωτι διεφθαρμένος, ἥττων ἦν ἐν πᾶσι τῆς ὀργῆς. [a] Κλεοπάτρα δὲ διεξελθοῦσα τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῆς, ὡς μηδενὶ τῶν ἀφ' αἵματος ὑπολείπεσθαι, τὸ λοιπὸν περὶ τοὺς ἔξωθεν ἐφοίτα· καὶ τοὺς ἐν τέλει Σύρων [b] ἀφικόμενα πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ἀναιρεῖν ἐπείθεν, ὡς ἂν τῶν κτήσεων ἐκείνοις ῥᾳδίως γενομένη δεσπότις. ἔτι δὲ ἐκτείνουσα τὴν πλεονεξίαν ὑπὲρ Ἰουδαίους καὶ Ἄραβας, ὑπεργάζετο τοὺς ἑκατέρων βασιλεῖς Ἡρῴδην καὶ [c] Μάλιχον ἀναιρεθῆναι.

Antonius perdite amans Cleopatram * in omnibus cupiditatis impotens erat. Cleopatra autem cum in ſuam familiam ſæviiſſet, ut nemo ſupereſſet ei ſanguine conjunctus, poſtea in exteros cæde graſſabatur; Syriæque primates apud Antonium criminando, *ei* perſuadebat *illos* interficere, ut *eo* facilius cujuſque poſſeſſionum fieret domina. Prætereaque cum Judææ & Arabiæ cupiditatis oculos adjeciſſet, occulte moliebatur ut utriuſque reges Herodes & Malichus tollerentur.

Cleopatra Herodi & Arabiæ regi necem machinatur. Ant. p. 670.

ε'. [d] Μέχει γοῦν τῶν προσταγμάτων ὑπηρέτησεν Ἀντώνιος, ὃ κτεῖναι μὲν ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ βασιλεῖς τηλικούτους ἀνόσιον ἡγεῖτο, τὸ δὲ τούτων ἔγγιον φίλος ὢν εἰ) διεφύσαζε. πολλὰ δὲ τῆς χώρας αὐτῷ ἀποτεμόμενος, καὶ δὴ καὶ τὸ ἐν Ἱεριχοῦντι φοινικῶνα, ἐν ᾧ γεννᾶται ὁ βάλσαμον, δίδωσιν αὐτῇ· πόλεις τε, [e] πλὴν Τύρου καὶ Σιδῶνος, ταῖς οὔσαις Ἐλευθέρου ποταμοῦ πάσας. ὧν γενομένη κυρία, καὶ προπέμψασα μέχρις Εὐφράτου τὸν Ἀντώνιον [f] ἐπιστρατεύοντα Πάρθοις, ἦλθεν εἰς Ἰουδαίαν δι' Ἀπαμείας καὶ Δαμασκοῦ. καὶ ζημίαν μεγάλαις μὲν αὐτῆς τὰς δυσμένειαν δωρεαῖς Ἡρῴδης ἐκμειλίσσεται. μισθοῦται δὲ καὶ τὰ τῆς βασιλείας ἐπαρώρητα χωρία διακοσίων ταλάντων εἰς ἔκαστον ἐνιαυτόν. προπέμπει δὲ αὐτὴν μέχρι Πηλουσίου, πάσῃ θεραπείᾳ κατακρώμενος. καὶ μετ' οὐ πολὺ παρὼν ἐκ Πάρθων Ἀντωνίῳ, ἄγων αἰχμάλωτον [g] Ἀρταβάζην τὸν Τιγράνου παῖδα, δῶρον Κλεοπάτρᾳ. [h] μέρος δὲ τῶν χρημάτων καὶ τῆς λείας ἁπάσης ὁ Πάρθος αὐτὸς αὐτῇ [i] ἐχαρίσατο.

5. Denique cum in omnibus ei, niſi quod mandata *de illis* non dediſſet, obſequutus eſſet Antonius, viros quidem bonos tantoſque reges occidere nefas ducebat, propemodum vero ab amicitia cum illis inita depulſus eſt. quippe cum multum terræ ex illorum regione abſcidiſſet, & illud & quod erat in Hierichunte palmetum, in quo balſamum gignitur, Cleopatræ tribuit, urbeſque, præter Tyrum & Sidonem, univerſas intra flumen Eleutherum *ſitas*. Quorum cum facta eſſet domina, & Antonium expeditionem in Parthos facientem uſque ad Euphratem deduxiſſet, per Apamiam & Damaſcum in Judæam venit. Atque hîc Herodes magnis muneribus infenſum ejus animum mitigavit. Quin & loca è regno ſuo abrupta ducentis talentis annuis ſibi locanda eſſe impetravit: ipſamque, cum omnibus obſequiis eam demulſiſſet, Peluſium uſque deducebat. Ac non multo poſt ex Parthis aderat Antonius, captivum ducens Artabazen Tigranis filium, donum Cleopatræ *dandum*. nam cum pecuniis omnique præda Parthus illi ſtatim donatus eſt.

Multa Cleopatræ largitur Antonius. Ant. p. 670.

Cleopatræ in Judæam adventus. Ant. p. 670.

Artabazes ab Antonio Cleopatræ donatus. Ant. p. 671.

ιβ'. ΚΕΦ. ιθ'.

Ὡς Ἀντώνιος, ὑπὸ Κλεοπάτρας πεισθείς, Ἡρῴδῃ πέμπει τοῖς Ἄραψι πολεμοῦντι· καὶ ὡς συμβαλὼν πολλάκις τελευταῖον νικᾷ. εἶτα σεισμὸς μέγας.

CAP. XIX.

Quomodo Antonius, Cleopatræ verbis adductus, mittit Herodem ad bellum contra Arabas: utque multis præliis factis tandem victoriam reportat. Deque magno terræ motu.

XIV.

Τοῦ δὲ [k] Ἀκτιακοῦ πολέμου συνεστῶτος, παρεσκεύαστο μὲν Ἡρῴδης Ἀντωνίῳ συνεξορμᾶν, ὡς ἤδη τῶν τε ἄλλων τὴν ἐν Ἰουδαίᾳ ἀπηλλαγμένος θορύβων, καὶ κεχρατηκὼς Ὑρκανίας, ὃ δὴ χωρίον ἡ Ἀντιγόνου κατεῖχεν ἀδελφή. διεκλείσθη γε μὴν παντάπασιν ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας συμμεταλαχεῖν τοῦ κινδύνου Ἀντωνίῳ. τοῖς γὰρ βασιλεῦσιν, ὡς ἔφαμεν, ἐπιβουλεύουσα, πείθει τὸν Ἀντώνιον Ἡρῴδῃ [m] ἐμπιστεῦσαι τὸν πρὸς Ἄραβας πόλεμον, ἵν' ἢ κρατήσαντος, Ἀραβίας, ἢ κρατηθέντος, Ἰουδαίας γένηται [n] δεσπότις, καὶ [o] θατέρῳ τῶν δυνατῶν [p] καταλύσαι τὸ ἕτερον.

Concitato autem bello Actiaco, paratus quidem erat Herodes cum Antonio proficiſci, ut qui jam & aliis per Judæam turbis liberatus eſſet, & Hyrcania potitus, quod ſane caſtellum Antigoni ſoror tenebat. Verum callide admodum eum prohibuit Cleopatra, quo minus in partem periculorum cum Antonio veniret. Nam regibus, ut diximus, inſidias tendens, Antonio perſuadet Herodi committere bellum contra Arabas, ut, ſi victus eſſet, Judææ domina fieret, alterumque dynaſtarum alterius viribus conficeret.

Cleopatra perſuadet Antonio ut Herodem adverſus Arabas mittat. Ant. p. 672.

β'. Ἐρρέφη μέν τοι καθ' Ἡρῴδην ὃ βούλευμα. φῶτες μὲν γὰρ [q] ῥύσιον πολεμίων ἄγων, καὶ πολὺ συλλεξάμενος ἱππικὸν, ἐπαφίησιν αὐτοῖς περὶ Διόσπολιν, ἐκράτησέ τε καὶ τοὺς

2. Sed hoc *ejus* conſilium Herodi feliciter ceſſit. Nam, primo quidem obſides hoſtium ducens, multos equites, quos collegerat, circa Dioſpolin in eos immittit, & quamvis fortiter reſiſten-

Herodes copias adverſus Arabas ducit. Ant. p. 672.

---

a Conſer *Ant.* XV. 4. *Belli* lib. VII. *Plutarchum* in *Anton.* p. 932. B. *Dionem* XLIX. p. 411. B. *Aldr.* *b* Ita in *MSS.* Ἀφικομένου *Baſ.* & *Gen.* *c* *Al.* Μάλχον. *d* Μέρει γοῦν τῶν προσταγμάτων ὑπηρέτησεν [ὑπουργήσας *Bod.*] Ἀντώνιος *Voſſ.* & *Big.* quo fere modo *Ruf.* qui vertit, *Denique cum vel in parte præceptorum reſipuiſſet Antonius. . . . . quod autem his morte propius erat, inter amicos ultra non habuit.* Conſer *Ant.* p. 670. v. 13. *e* Quippe οὐ προσήκων ἦδη ἐλεύθερος *Ant.* p. 670. v. 18. ὅσα ὑπὸ τῆς βασιλίσσης ἀφῃρέθησαν αὐτόνομα μένει, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μικροῦ ἀπαλλότριος. βούλομαι δὲ τὸν ὅλον γνόμον. *Strabo* l. XVI. p. 757. B. Hæc itaque libertate gaudebant hactenus, ſed ab Auguſto poſt aliquot annos adimenda. Vide *Dionem* LIV. p. 525. *Aldr.* *f* Ἐπ' Ἀρμβρίαν στρατευόμενον in *Ant.* p. 670. v. 21. *g* Ἀρταουάσδην *Voſſ.* Ἀρταουάσδῃ apud *Dionem*, *Strabonem* & *Plutarchum*, ſono fere eodem, etſi non iiſdem elementis. *Aldr.* *h* Vide *Plutarchum* in *Anton.* p. 939. E. *Dionem* XLIX. p. 415. D. E. *Aldr.* *i* Ita in *MSS.* ἐχωρίσθη *Baſ.* & *Gen.* præterea quæ αὐτῇ addidimus ex *Bod.* & *Ruf.* *k* Ἀκτιακῷ *Big.* *Bod.* & *Voſſ.* Ἀκτιανῷ *Gen.* *l* Ὑρκανίᾳ legiſſe videtur *Ruf.* *m* Διαπιστεῦσαι *Bod.* *n* Δυνάστης in *MSS.* *o* Ita *MSS.* ἑτέρῳ *Baſ.* & *Gen.* *p* Καταλῦσαι *Bod.* *q* Ita ex *Suidæ* codicibus, voce ῥύσιον, lego: quibus etiam conſentire videtur *Rufinus*, dum vertit, *nam primum pignoribus hoſtium captis* &c. πρῶτον μὲν γὰρ ῥύσιον κατὰ πολ. *Baſ.* & *Gen.* πρῶτον μὲν γὰρ Σέρους [ῥησεὺς *Big.* ῥησσοὺς *Voſſ.*] κατὰ πολ. *Bod.* & *Aldr.* * In omni re cupidini ceſſerat, *Ruf.*

a Con-

Herodes prælio superat Arabas. Antt. p. 672.

reſiſtentes, ſuperavit. Poſt hanc autem cladem, motus ingens *repente* inter Arabas exſtitit; qui multitudine infiniti, ad Canatham *urbem* Cœles-Syriæ congregati, exſpectabant Judæos. Ubi cum exercitu ſuperveniens Herodes, id agebat ut majori *cura &* providentia bellum adminiſtraret, caſtraque muro cingi præcipiebat. Non tamen ei paruit multitudo, ſed, ex victoria priori ſumpta audacia, in Arabas impetum fecerunt, & prima aggreſſione in fugam verſos perſequebantur. Herodi vero dum in eos invehitur ſtruuntur inſidiæ, indigenis è Canathis *in eum* immiſſis ab Athenione, qui ex Cleopatræ ducibus ſemper ei fuerat inimicus. Nam ad horum incurſum Arabes animis reſumptis converſi ſunt, junctiſque agminibus ad loca petroſa & tranſitu difficilia Herodianos in fugam conjiciunt, & magnam eorum ſtragem ediderunt. Qui vero ex prælio evaſerunt *in vicum* Ormiza ſe recipiunt: ubi Arabes, cum caſtra eorum *militibus* circundediſſent, ea *cum ipſis hominibus ceperunt.

Poſtea res male cecidérunt Judæis ex Athenionis perfidia. Antt. p. 672.

Herodes, hac clade audita, incurſibus Arabas infeſtat. Antt. p. 672.

3. Non multo autem poſt hanc calamitatem Herodes cum auxiliis aderat, ſerius *tamen* quam neceſſitas poſcebat. Hujus cladis cauſa erant ordinum ductores, qui ei non paruerunt. niſi enim derepente prælium fuiſſet commiſſum, tempus inſidiis idoneum non habuiſſet Athenio. Rurſus tamen ultus eſt Arabas crebris incurſionibus fines eorum infeſtans, adeo ut victoriam unam de ſe reportatam ſæpius rependerit. Sed dum inimicos perſequitur, alia fatalis incidit calamitas, anno regni ſui ſeptimo, cum jam pugna pugnaretur Actiaca. Nam vere ineunte terra concuſſa exitio dedit pecora quidem innumera, homineſque ad triginta millia, exercitus vero illæſus manſit; nam ſub dio ſtativa habebat. Interea Arabas in majorem audaciam extulit fama, triſtibus nunciis gravius ſemper aliquid affingens, ac ſi Judæa omnis penitus eſſet everſa. Igitur, cum exiſtimaſſent ſe terram vacuam & deſertam occupaturos eſſe, in eam irruptionem fecerunt, legatis prius interfectis, qui ad ipſos venerant à Judæis. Cum autem Herodes gentem, hac impreſſione perterritam, & calamitatum frequentium magnitudine fractam congregaſſet, ad injurias acceptas ulciſcendas *eam* incitare tentabat, hujuſmodi oratione.

4. "Mihi abſurdiſſimum videtur, ut in præ-
"ſentia vos formido percelleret. nam fata-
"les quidem plagas vobis anxietati eſſe, minime
"mirandum; idem autem pati ad hoſtium ad-
"ventum plane timidiorum eſt. Ego enim tan-
"tum abſum ab ejuſmodi hoſtium metu poſt ter-

χαρτερῶς ἀντιπαραξαμένων. ὡς δὲ τὴν ἧτταν, ἧς μέγα κίνημα τῶν Ἀράβων· οἱ συναθροισθέντες εἰς [a] Κάναθα τῆς Κοίλης Συρίας, [b] ἄφνω τὸ πλῆθος, τοὺς Ἰουδαίους ἔμφυον. ἔνθα μὴ τῆς δυνάμεως Ἡρώδης ἐπελθών, ἐπειγέτο τοῦ προμηθήσεσθαι ἀφυλακτεῖσθαι τὸν πόλεμον, καὶ στρατόπεδον ἐκέλευσε τειχίζειν. οἱ μὲν ὑπήκουσε τὸ πλῆθος, ἀλλὰ, τῇ προτέρᾳ νίκῃ τεθαρρηκότες, ὥρμησε ὅπι τοὺς Ἄραβας, καὶ ποὸς τὸ προσπίπτω ἐμβολῇ πρατήσαι, ἐδίωκον. ὑποδεχθεὶς δὲ Ἡρώδης ἐν τῇ φυγῇ, τοὺς ἐκ τῶν Κανάθων ὑποχωρήσαντας ἀνέντος Ἀθηνίωνος, ὃς ἦν [c] αἴτιος τῆς Κλεοπάτρας στρατηγῶν ἀεὶ διαφόρως. ποὸς δὲ τοὺτων ὑπόθεσιν ἀναθαρρήσαντες οἱ Ἄραβες, [d] ὑπεστρέφοντο· καὶ συνάψαντες τὸ πλῆθος ποὸς πετρώδη καὶ δύσβατα χωρία, τρέπονται τοὺς Ἡρώδου, πλεῖστόν τε αὐτῶν φόνον εἰργάσαντο. οἱ δὲ διασωθέντες ἐκ τῆς μάχης, εἰς [e] Ὁρμιζα καταφεύγουσιν· ὅπου καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν ποοσκείμενοι, ἀνδραποδον εἶλον οἱ Ἄραβες.

γ'. Μετ' οὐ πολὺ δὲ τῆς συμφορᾶς, βοήθειαν ἄγων Ἡρώδης παρῆν τῆς χρείας ὕστερος. ζώντης τῆς πληγῆς ἄμεινον αὐτῷ, ὃ τῶν ταξιαρχῶν ἀπειθὲς κατέστη· μὴ γὰρ ἐξαπιναίου τῆς συμβολῆς γενομένης, οὐκ ἂν Ἀθηνίων εὗρε καιρὸν ἐνέδρας. ἐπεμωρήσατο μέντοι τοὺς Ἄραβας αὖθις ἀεὶ τῷ χώρῳ κατασχών, ὡς ἀναπαλέσασθαι τῷ μίαν αὐτοῖς νίκῃ πολλάκις. ἀμυνομένῳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς ἐπιπίπτει συμφορὰ δαιμόνιος ἄλλη, [f] κατ' ἔτος μὲν τῆς βασιλείας ἕβδομον, ἀκμάζοντος δὲ τοῦ περὶ Ακτιον πολέμου. [g] ἤδη γὰρ ἀρχομένου ἔαρος ἡ γῆ σεισθεῖσα βοσκημάτων μὲν πλῆθος ἄπειρον, ἀνθρώπων δὲ [h] τρεῖς διέφθειρε μυριάδας, τὸ δὲ στρατιωτικὸν ἔμεινεν ἀβλαβές· ὑπαθρον γὰρ αὐλίζετο. καὶ τούτῳ τοὺς Ἄραβας ὅπι μεῖζον θαρσοῦντας ἦρεν ἡ φήμη, προσλογοποιοῦσα τοῖς σκυθρωποῖς ἀεί τι χαλεπώτερον, ὡς πάσης Ἰουδαίας [i] καταῤῥιμμένης. οἰηθέντες γοῦν ἐρήμου τῆς χώρας κρατήσειν, ὥρμησαν εἰς αὐτὴν προθυσάμενοι τοὺς πρέσβεις, οἳ δὴ Ἰουδαίων ἔτυχον ἥκοντες ποὸς αὐτούς. ποὸς δὲ τῷ ἐμβολῇ καταπλαγὲν τὸ ἔθνος, καὶ μεγέθει συμφορῶν ἐπαλλήλων ἕκλυτοι σωαγωγοὶ Ἡρώδης, ἐπειρᾶτο παρρησίαν ὅπι τῷ ἄμεινον, λέγων [k] τοιάδε.

δ'. "Παραλογώτατά μοι δοκεῖ τὸ παρὸν ὑμᾶς
"καταπλῆξαι δέος. ποὸς μέν γε τὰς δαιμονίους πλη-
"γὰς ἀθυμεῖν εἰκὸς ἦν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ποὸς ἀνθρω-
"πίνην ἔφοδον πάσχειν, [l] ἀνάνδρων. ἐγὼ γὰρ τοσοῦτον
"ἀπολείπω κατεπηχέναι τοὺς πολεμίους μετὰ τὸν σεισμὸν,
ὥσθ'

a Confirmatur hæc lectio ex Καναθων quod mox occurrit, & ex omnium utrobique codicum conſenſu, ſed Κανὰ eſt *Antt.* p. 672. v. 8. Intelligi videtur *Canatha* quam *Ptolemæus* (l. V. 15) Cœleſyriæ, *Plinius* (l. V. 18.) regioni Decapolitanæ tribuit; quam & *Stephanus* ποὸς τῇ Βοσρᾷ Ἀραβίας collocat; & de qua *Euſebius*, Κανὰθ πόλις Ἀραβίας εἰς ἣν Κανὰθ λεγομένη —— πλησίον Βοσρῶν. Hanc nonnulli eandem putant quæ ſupra in *Antt.* p. 599. v. 8. Κανὰ κώμη appellatur, & nihil intereſſe volunt utrum hoc an illo nomine deſignetur. Et pro Hebræo quidem קנה utrumvis, Cana vel Canatha recte dicitur. Sed ni fallitur *Euſebius*, hæc de qua nos loquimur Canatha קנוֹת in *ſacris literis* vocatur, *Num.* XXXII. 42. *Aldr.* Vide ad p. 672. v. 11. ut & *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 394. b Ita *MSS.* ἄπειρον in *Editis.* c Sic *MSS. Baſ.* & *Gen.* d Ὑποστρέφοντας in aliquot *MSS.* e Ορμιζαν *Bod.* f Ab exceſſu ſcilicet Antigoni qui ſupplicio affectus eſt, M. Agrippa & Canidio Gallo Coſſ. *Antt.* l. 14. v. 82. l. 15. 5. Annoque deinde ſeptimo C. Cæſare Octaviano III. M. Valerio Meſſala Coſſ. pugnatum eſt ad Actium. Uti ex *Dione* l. 49. & 51. aliiſque eſt notiſſimum. *Aldr.* Videſis Cl. *Noriſium* in *Cenotaph. Piſan.* p. 139 &c. g Illa κατὰ γὰρ deſunt *Bod.* ἀρχομένου γὰρ *Busb.* quod ſane mallem quam κατὰ γὰρ ἀρχομένου. h Περὶ μυρίας tantum in *Antt.* p. 673 v. 10. i Ita in *MSS.* κατερρίμμενης *Baſ.* & *Gen.* k Quippe aliis eos verbis alloquitur *Antt.* p. 673. §. 3. ubi ſuam dicendi facultatem *Joſepho* iterum experiri viſum eſt propter argumenti dignitatem. Alioquin orationum harum alterutra ſufficere potuiſſet Herodi, viro non admodum diſerto. *Aldr.* l Ἀνανδρον in aliquot *MSS.* * Hominibus plena, *Ruf.*

a Κὰν

"ὥσθ' ὑπολαμβάνειν τὸν Θεὸν Ἀραψὶ δίλεαρ τῦ-
"το καθεῖναι τὴν δίκας ἡμῶν. ἡ γὸ τοσῦτον ὅπλοις
"ἢ χερσὶ πεποιθότες, ὅσον τοῖς αὐθμάτοις ἡμῶν συμ-
"φοραῖς ἦκον. σφαλερὰ δὲ ἐλπὶς οὐκ ἐξ ἰδίας
"ἰσχύος, ἀλλ' ἐξ ἀλλοτρίας ἀρτημένη κακοπρα-
"γίας. ἥτε δὲ τὸ δυστυχεῖν ἥτε τὸ εὐπρεπὲς οὐ ἀν-
"θρώποις βέβαιον ἀλλ' ἔστιν ἰδεῖν ἑναμειβομένην εἰς
"ἑκάτερον τὸν τύχων. καὶ τῦτο μάθοιτε ἂν ἐξ
"οἰκείων ἐπιδειγμάτων. τῇ γοῦν πρεσβύρᾳ μά-
"χῃ κρατησάντων ὑμῶν ἡττήθημεν ἡμεῖς οἱ πολέμιοι,
"καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς νῦν ἁλόντας κρατήσειν δο-
"κοῦντες. τὸ μὲν γὰρ ἄγαν πεποιθὸς, ἀφύλακτον
"οἱ φόβοι δὲ διδάσκουσι προμήθειαν. ὥς τε ἔμοι-
"γε καὶ ἐκ τοῦ δεδοικότος ὑμᾶς παρίσασθαι θαῤῥεῖν.
"ὅτε γὰρ ἐθρασύνεσθε πρὸς τὸν ὄντως κατὰ
"τῶν ἐχθρῶν, καὶ τότε τινὰ ἐμοὶ γνώμην ἐξορ-
"μήσατε, καθ' ἣν ἔχει ἡ Ἀθηναίων εὐβουλία. νυνὶ
"δὲ ὁ ἄκνος ὑμᾶς, καὶ τὸ δοκεῖν [b] ἄθυμον ἀσφάλειαν
"ἐμοὶ νίκης ἐγγυᾶται. χρὴ μέν τοι μέχει τῶν μέλ-
"λειν ὕπνον ἔχειν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ἐγεῖραί τε τὰ
"φρονήματα, καὶ πᾶσαν τὴν ἀσυβεστάτην, ὡς ὅτε
"ἀνθρώπειόν τι κακὸν, ὅτε δαιμόνιόν ποτε ταπεινώ-
"σῃ τὴν Ἰουδαίων ἀνδρεκαθίαν, ἐφ' ὅσον τοῖς ψυχαῖς
"ἔχουσιν, οὐδὲ προσόφεται τις Ἀραβα τὴν ἑαυτῦ
"ἀγαθῶν δεσπότιν γενόμενον, ὃν παρ' ὀλίγον πολ-
"λάκις ἀχμάλωτον ἔλαβεν. μηδὲ ὑμᾶς ταράσ-
"σετω τὰ τῶν [c] ἀψύχων κινήματα, μηδὲ ἐπι-
"λαμβάνετω σεισμὸν ἑτέρας συμφορᾶς ἕτερον
"γεγονέναι σημεῖον. φυσικὰ γὰρ τὰ τῆς στοιχείων
"πάθη, καὶ οὐδὲν ἀνθρώποις πλέον [d] ἢ τὸν οὐ
"αὐτοῖς βλάβην ὑπιφέρει. λοιμὸς μὲν γὰρ καὶ λι-
"μὸς καὶ τῆς χθονίων βεβαμῆς προεγένοντο ἀν τι
"σημεῖον [e] βραχύτερον αὐτὰ δὲ ταῦτα προεγε-
"νέσθω ἔχει τὸ μέγεθος. ἐπεὶ τί δύναται τοῦ
"σεισμοῦ μεῖζον ἡμᾶς βλάψαι καὶ κρατήσας ὁ πό-
"λεμος; πρὸς μὲν τοι μέγιστον ἁλόντας [f] γέγο-
"νε τοῖς ἐχθροῖς, οὐκ ἀθυμήσαντας οὐδὲ ἀφ' ὑπ-
"ερβολῆς ἀλλοτρίας, οἱ πρόσθεν ἡμετέρους καὶ
"πάντων ἀνθρώπων νόμους, ὡμῶς ἀπέκτειναν, καὶ
"τοιαῦτα τῷ Θεῷ θύματα περὶ τοῦ πολέμου [g] κατέ-
"θρεψαν. ἀλλ' ὑ ἀσφαλίζονται μέγαν ὀφθαλ-
"μὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀνίκητον δεξιάν. δώσουσι δὲ
"ἡμῖν αὐτίκα δίκας [h] ἄν τι τοῦ πατρίου φρονήμα-
"τος ἤδη ἔχοντες πρωτὰ τὴν παρανομηθεῖσαν
"ἀναῤῥῶμεν. ἵνα τις ὑχ ὑπὲρ γυναικὸς, οὐδὲ
"τέκνων, οὐ' ὑπὲρ κινδυνεύσῃς πατρίδος, ἀλλ'
"ὑπὲρ τῆς πρόσθεν ἀμυνόμενος. ὀκεῖνοι σεμ-
"νυνῶσι τοῦ πολέμου τὴν ζώντων ἡμῶν ἄμεινον.
"προκινδυνεύσω δὲ καὶ γὼ πρώτῳ ὑμῖν παρ-

"ræ motum, ut existimarent Deum hanc Arabi-
"bus ejecisse, ut pœnas nobis persol-
"verent. non enim tantum manibus armisque
"freti, quantum calamitatibus nostris fortuitis,
"veniunt. Fallax autem *eorum* spes est, quæ
"non in suas vires recumbit, sed in aliorum
"infortunia. nam neque vel secundæ res, vel
"adversæ apud homines permanent: sed for-
"tunam in partem utramque mutatam videre
"est. cujus rei exempla vobis licet ex vobis-
"met petere. Nempe qui prælio superiore
"victoriam reportavimus, postea ab hostibus
"victi fuimus: & nunc verisimile est nos illos
"debellaturos esse, qui se victores fore sibimet
"persuadent. nam magna quidem confiden-
"tia homines facit incautos, metus vero do-
"cet eos sibimet providere & prospicere, ad-
"eo ut hoc ipsum, quòd timeatis, mihi fidu-
"ciam suggerat. Nam cum ferociores, quam
"opus erat, adversus hostes fueritis, & impe-
"tum in eos contra voluntatem meam feceri-
"tis, Athenion insidiandi tempus invenit. nunc
"autem quod cunctemini, animoque dejici vi-
"deamini, certam mihi victoriam spondet.
"Porro convenit militibus, usque dum congres-
"suri sint, ita se habere, in ipso autem opere ani-
"mo esse erecto & elato, *hosteſque* sceleratissi-
"mos in eam adducere sententiam, quòd ne-
"que malum ab hominibus illatum, neque
"quod fato debetur, unquam posse Judæorum
"fortitudinem deprimere, quamdiu illis vita
"suppetit; neque *eorum* quenquam patienter
"laturum esse Arabem in suis bonis dominari,
"quem sæpiuscule pene captivum egerit. Ni-
"hil autem vos terreat rerum anima carentium
"motus; neque arbitremini *terræ* concussio-
"nem exstitisse alterius etiam calamitatis si-
"gnum. Quæ enim elementis accidunt ab ipsa
"natura sunt, nihilque præterea damni affe-
"runt nisi quod eis insitum est. nam pestilen-
"tiæ quidem vel famis vel terræ agitationis
"fortasse signum aliquod paulo ante præcesse-
"rit: hæc vero ipsa * definitam habent cer-
"tamque magnitudinem. Cæterum quid nobis
"amplius, quam terræ concussio *nupera*, bellum
"nocere poterit etiam victis? Immo enimvero,
"quod maxime futurum portendit excidium,
"inimicis accidit (idque non sua sponte, neque
"alienis manibus) qui legatos nostros contra
"omnium hominum leges crudeliter mactave-
"runt, talesque Deo pro belli eventu hostias
"cæciderunt. Sed eum, cujus ante oculos
"omnia versantur & cui dextra est invicta,
"non effugient. Nobis autem continuo pœnas
"persolvent, si quid patrii animi adhuc gerentes
"in fœderis violati vindictam consurgamus.
"Eat quisque non pro conjugibus, neque pro
"liberis, neque pro patria periclitante *pugna-*
"*turi*, sed legatorum cædem ulturi. Illi me-
"lius, quam nos qui vivimus, bellum admini-
"strabunt. Quin & ego, si vos dicto audien-
"tes habuerim, primus memet periculis objici-
ciam.

a Καὶ τότε δ διδυκίαν *Voss. & Ruf.* b Ἀθυμεῖν *Voss.* c Ita *Big. Voss. & Ruf.* ψυχῶν in *cæteris.* d Aut ἢ τὸ αὐτοῖς βλάπτ vel τὸν αὐτοῖς βλάβην in *MSS.* ἢ τὸν ἑαυτοῖς βλάβην *Bas. & Gen.* forsan pro ἢ τὸν ἐφ' ἑαυτοῖς βλάβην. e Βραδύτερον legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *signum aliquod tardius forsan præcesserit.* quod *Gelenius* mutavit in *signum aliquod tardante malo fortasse præcesserit.* f Ita *Big. & Voss.* γεγονέναι in *cæteris.* g Κατέτρωσαν in duobus *MSS.* h Ita lego ex conjectura, favente *Rufino*, qui vertit, *si patrio repleti spiritu in vindictam violati fœderis animos excitemus.* in libris, ἀντὶ δ πατρίου φρονήματος, ἃ δὲ παθόντες πρωτοὶ δ παρανομηθέντων ἀναῤῥῶμεν. nisi quod primo loco ἄν τι, & postremo ἀναφανῶμεν habeant duo *MSS.* * Sui magnitudine finiuntur, *Ruf.*

"ciam. Nam certo ſciatis fortitudinem ve-
"ſtram eſſe inſuperabilem, niſi temerarie ali-
"quid audendo lædatur.

Crebræ Judæorum cum Arabibus velitationes. Ant. p. 675.

5. His *verbis* milites adhortatus, ubi eos alacres vidit, ſacra Deo faciebat; factaque re divina Jordanem fluvium cum exercitu tranſibat. Caſtris autem circa Philadelphiam poſitis, haud procul ab hoſtibus, ante caſtellum in medio poſitum, levi velitatione eos lacesſebat, quamprimum cupiens congredi. nam & hoſtes aliquos præmiſerant, qui munimentum iſtud occuparent. Et hos quidem cito repulerunt regii qui miſſi erant, & collem occupabant. Ille vero, quotidie ad prælium milites educens, aciem inſtruebat, & Arabas *ad pugnam* provocabat. Et cum nemo ex adverſo egrederetur (nam vehementi metu perculſi erant, & in conſpectu multitudinis dux Elthemus timore obriguerat) propius ad eos acceſſit & vallum ab ipſis aggeſtum divellebat. Atque *ita ſimul omnes vi compulſi nullo ordine mixtique cum equitibus pedites ad pugnam exierunt: & multitudine quidem ſuperiores erant Judæis, verum alacritate impares, quamvis deſperatio victoriæ eos etiam paulo audaciores fecerit.

Arabes fuſi fugatique. Ant. p. 676.

6. Ob quam potiſſimam cauſam, quamdiu quidem reſtiterunt, non magna eorum facta eſt cædes: ubi vero terga verterunt, multi à Judæis, multi etiam à ſuis conculcati, perierunt. Denique millia quinque in fuga ceciderunt, reliqua vero turba intra vallum compulſa evaſit. Eos *ſtatim militibus* circundedit & obſidebat *Herodes*: cumque neceſſe eſſet ut ſimul cum armis caperentur, eos tamen jam ante *ad deditionem* urgebat ſitis, aqua eos deficiente. Miſſis autem legatis, eos arroganter excipiebat rex; cumque talenta quinquaginta in redemptionis pretium ei offerrent, magis illis inſtabat. Denique, ardeſcente ſiti, catervatim exeuntes ultro ſe Judæis tradebant: adeo ut quinque quidem diebus quater mille in vincula darentur; ſexto vero die reliqua multitudo, ſalute deſperata, ad pugnam prodiret. Quibus congreſſus Herodes, iterum ſeptem circiter millia interficit. Tam magna autem clade Arabiam ultus, exſtinctoque virorum *ejus* ſpiritu, tantum profecit ut *poſtea* ab illa gente in patronum adoptaretur.

Poſt repulſos legatos magnam cladem accipiunt. Ant. p. 676.

"νίοις. εὖ γὰρ ἴστε τὴν ἑαυτῶν ἀνδρείαν ἀνυπόστατον, ἐὰν
"μὴ προπετείᾳ τινὶ βλαβῆτε.

ε'. Τούτοις παρακελευσάμενος ὁ στρατὸν, ὡς ἑώρα προθύμως ἔχοντα πρὸς Θεῷ, καὶ μὴ τιμῶν θυσίαν διέβαινε τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν μετὰ τῆς δυνάμεως. στρατοπεδοσάμενος δὲ περὶ [a] Φιλαδελφίαν, ἐγγὺς τῶν πολεμίων, μετὰ τὴν μεταξὺ φυγείν, πρὸς αὐτοὺς ἠκροβολίζετο, βουλόμενος ἐν τάχει συμβαλεῖν. ἔτυχον γὰρ κἀκεῖνοί τινας προπεμφότες, τὸ χαράκωμα προκαταλήψοντο τὸ ἔρυμα. τούτους μὲν οὖν ἀπεκρούσαντο ταχέως οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν λόφον κατέσχον· αὐτὸς δὲ, καθ' ἡμέραν προάγων τὴν δύναμιν εἰς μάχην, παρέτασσε, καὶ προεκαλεῖτο τοὺς Ἀραβας. οὐδεὶς δὲ ὑπεξήει· δεινὴ γάρ τις αὐτοὺς κατάπληξις εἶχε, καὶ πρὸ μὲν πλήθους ὁ στρατηγὸς Ἔλθημος αὐτῷ τῷ δέει προστελὼν ἐσπάραττεν αὐτοῦ τὸ χαράκωμα. καὶ τούτῳ σπασάμενοι, [b] ἐξίασιν ὅπλα τὰ μάχιμα ἄπαντες, καὶ περιφρυμοῦσι τοῖς ἱππεῦσιν οἱ πεζοί· πλήθει μὲν οὖν τὸ Ἰουδαίων ἐλείπετο, καὶ τοι ἀφ' ὑπογείου τὰ νίκης ἦσαν ἡ αὐτοῖ προθυμίαις.

ς'. [c] Διὸ μάχει μὲν ἀντεῖχον, ὡς πολὺς τῷ αὐτοῦ φόνῳ· ὡς δὲ ὑπέδειξαν αὐτοῦ τὰ νῶτα, πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, πολλοὶ δὲ ὑπὸ σφῶν αὐτοῦ συμπατούμενοι, διεφθείροντο. πεντακισχίλιοι γὰρ ἔπεσον ἐν τῇ τροπῇ, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἔφθη συνωσθὲν εἰς τὸ χαράκωμα. τοῦτον περιχὼν ἐπολιόρκει· καὶ μέλλοντας ἁλώσεσθαι τοῖς ὅπλοις προκατέτρωγεν ἡ δίψα, τοῦ ὑδάτων ἐπιλιπόντων. ὑποφαίνει δὲ προσβαλλομένους ὁ βασιλεὺς, καὶ λύτρα [d] δίδοντων πεντακόσια τάλαντα μᾶλλον ἐπέκειτο. τοῦ δὲ δίψους ἀκμάζοντος, ἐξιόντες κατὰ πλῆθος ἐνεχείριζον σφᾶς αὐτοὺς τοῖς Ἰουδαίοις ἔχοντες· ὡς πέντε μὲν ἡμέρας τετρακισχιλίους δεθῆναι, τῇ δὲ ἕκτῃ τὸ λειπόμενον πλῆθος ὑπ' ἀπογνώσεως ἐξελθεῖν ἐπὶ μάχην. οἷς συμβαλὼν Ἡρώδης, πάλιν [e] εἰς ἑπτακισχιλίους κλείνει. τηλικαύτῃ δὲ πληγῇ τὴν Ἀραβίαν ἀμυώμενος, καὶ σβέσας τῶν ἀνδρῶν τὰ φρονήματα, προῆκεν ὥς τε καὶ προσάτης ὑπὸ θ' ἑνὸς αἱρεθῆναι.

XV. **CAP. XX.** **ΚΕΦ. κ'.** κε'.

Ab Auguſto regnare juſſus Herodes, magnificis imperatorem muneribus demeretur. Ab illo viciſſim recipit partem regni quam ei ademerat Cleopatra, adjecta inſuper ditione quæ fuerat Zenodori.

Ἡρώδης ὑπὸ Καίσαρος βασιλεύειν κελευσθεὶς, δώροις αὐτοκράτορα μεγαλόφροσι θεραπεύει. αὐτὸς δὲ Ἡρώδην ἀμείβεται τῷ βασιλείας μέρει ὑπὸ Κλεοπάτρας ἀποτμηθέντι, προσιζημίᾳ τὸ δ' Ζηνοδώρου χώρας.

Poſt pugnam Actiacam Auguſtum adit Herodes. Ant. p. 676.

MOX autem illum, poſt victoriam Cæſaris apud Actium, excepit de ſumma rerum ſolicitudo, propter amicitiam quæ illi cum Antonio interceſſit. Plus tamen ab eo metuebat, quam patiebatur. Nondum enim Cæſar victum eſſe Antonium putabat, dum ei *ſuis viribus* conjunctus maneret Herodes. Cæterum rex ſecum ſtatuebat

ΜΕταλαμβάνει δὲ αὐτὸν εὐθέως ἡ περὶ τοῦ ὅλων πραγμάτων φροντὶς, διὰ τὴν πρὸς Ἀντώνιον φιλίαν, Καίσαρος ἤδη περὶ Ἄκτιον ναυμαχοῦντος. παρεῖχε μέν τι δέος πλέον, ἢ ἔπασχεν. ὅπου γὰρ ἐλασκέναι Καῖσαρ Ἀντώνιον ἔκρινεν, Ἡρώδου συμμαθόντος. ὁ γεμὼν βασιλεὺς [f] ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς κινδυνώδεσι

a Al. Φιλαδέλφειαν. *b* Ἐξίασιν *Big. & Voſſ. c* Ita *Big.* δὲ in *cæteris. d* Δίδοντας in aliquibus *MSS. e* Περὶ ἑπτακισχιλίους in *Ant.* p. 676. v. 33. *f* Ita cum *Cod. Bunb.* Loquendi ſane genere uſitatiore, quam ὁμόσε χωρῆσαι τῶν κινδυνώδων, quod exſtat in *Editis Aliiſque.* * *Vel* interea.

κινδυνώδεσι διέγνω· καὶ πλεύσας εἰς Ῥόδον, ἔνθα διέτριβε Καῖσαρ, προέσεισιν αὐτῷ δίχα διαδήματος, τῷ μὲν ἐσθῆτα καὶ τὸ σχῆμα ἰδιώτης, τὸ δὲ φρόνημα βασιλεύς. μηδὲν γὰρ τῆς ἀληθείας ὑποστειλάμενος, ἀπλῶς εἶπεν. "Ἐγώ, Καῖσαρ, ὑπὸ Ἀντωνίου τὸν Ἰουδαίων "βασιλεὺς γενόμενος, οἷς πᾶσιν ὁμολογῶ χαρίσασθαι "βασιλεῦσι χρήσιμος Ἀντωνίῳ. καὶ οὐδὲ τοῦτο ἂν ὑπε- "στειλάμην εἰπεῖν, ὅτι πάντως ἂν μοι μὴ τὸ ὅπλων ἐπέ- "σχεσας, εἰ μὴ διεκώλυσε Ἄραβες. καὶ συμμαχίαν μέν- "τοι γε αὐτῷ κατ' ἐμὴν δύναμιν, καὶ σίτου πολλὰς ἔπεμψα "μυριάδας· ἀλλ' οὐδὲ μετὰ τὸν Ἀκτίῳ πληγὴν, κατ- "λιπὼν τὴν εὐεργέτιδα. ἐγνώμην δὲ σύμβουλος ἄριστος, "ὡς ὑκέτι χρήσιμος ἡμῖν σύμμαχος, μίαν εἰ λέγων "τὴν παροθέντων διόρθωσιν, τὴν Κλεοπάτρας θάνατον· ἣν "ἀνελόντι, καὶ χρήματα καὶ τεῖχη σοὶ εἰς ἀσφάλειαν, "καὶ στρατιὰν καὶ ἐμαυτὸν ὑπισχνούμην κοινωνὸν σοὶ "σὲ πολέμου. ταῦτα δὲ ἄρα τοῖς ἀκοαῖς ἀπέφραξαν ὁ "Κλεοπάτρας ἵμερος, καὶ Θεὸς ὁ σοὶ τὸ κρατεῖν χαρι- "σάμενος. συνήπτημαι δὲ Ἀντωνίῳ, καὶ πέπεικα μὲν ἐκεῖνα τύχης τὸ διάδημα. σοὶ δὲ ἦλθον, ἔχων "τὴν ἀρετὴν ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ παρρησίαν ἐξε- "τασθήσεσθαι πιστὸς φίλος, ἢ τίνος ἐγενόμην.

β'. Πρὸς ταῦτα Καῖσαρ, "Ἀλλὰ σώζῃ γε, ἔφη, "καὶ βασίλευε νῦν βεβαιότερον. ἄξιος γὰρ εἶ πολ- "λῶν ἄρχειν, ὅπως φιλίας προϊσάμην. σπεύδω δὲ "καὶ τοῖς εὐτυχήσεσι διαμένειν πιστὸς, ὡς ἔγωγε "λαμπροτάτῳ ὑπὲρ τοῦ σοῦ φρονήματος ἐλπίδας "ἔχω. καλῶς μέντοι ἐποίησεν Ἀντωνίῳ Κλεοπά- "τρα πεισθεὶς μᾶλλον ἢ σοί. καὶ γάρ σε κακερ- "δήκαμεν, οὐκ τῆς αἰτίας αὐτοῦ. καταρχεῖς δὲ, ὡς "ἔοικεν, εὐποιΐας· διό μοι γράφει [b]Κόϊντος Δίδιος, "συμμαχίαν σε πεπομφέναι πρὸς τοὺς μονομάχους "αὐτῷ. νῦν μὲν οὖν δόγματι τὸ βέβαιον σοῦ ἡ βα- "σιλείας ἐξαγγέλλω. πειράσομαι δὲ καὶ αὖθις ἀγα- "θόν σε τι ποιεῖν, ὡς μὴ ζητοίης Ἀντώνιον.

γ'. Τούτοις φιλοφρονησάμενος καὶ βασιλέα, καὶ [c]πεισθεὶς αὐτῷ τὸ διάδημα, δόγματι διεσήμανε τῷ δωρεάν, οὐ ᾧ πολλὰ μεγαλοφρόνως εἰς ἔπαινον τοῦ ἀν- δρὸς ἐφθέγξατο. ὁ δὲ, δώρεις ὑπεμειλιξάμενος αὐ- τὸν, ἐζητεῖτό τινα τῶν Ἀντωνίου φίλων [d]Ἀλέξανδρον, ἱκέτιν γενόμενον. ἐνίκησε δὲ ἡ Καίσαρος [e]ὀργὴ, πολ- λὰ καὶ χαλεπὰ μεμφομένη καὶ ἐξαιτούμενον, οἷς διε- κρούσατο τῇ δεήσει. μετὰ δὲ ταῦτα παρελόμενον [f]ἐπ' Αἰγύπτου δὲ Συρίας Καίσαρα πάντι τῷ βα- σιλικῷ πλούτῳ δεξάμενος Ἡρώδης, τότε πρῶτον καὶ συνεπάσατο πομπεύῃ περὶ Πτολεμαΐδα τῆς δυ-

periculis ſeſe offerre: cumque Rhodum navigaſſet, ubi Cæſar morabatur, adiit eum ſine diademate, veſte quidem cultuque privato, ſed animo regio. adeoque nihil de veritate ſubducendo coram iſta dicebat. "Ego, Cæſar, ab "Antonio factus Judæorum rex, fateor me "eum exſtitiſſe regem, qui in omnibus ſtude- "bam Antonii commodis inſervire. Neque "eſt ut vel hoc dicere refugiam, quod omni- "modo armis quoque me gravem expertus eſ- "ſes, niſi obſtitiſſent Arabes. Veruntamen & "auxilia ei pro mea virili, multaſque frumenti "*cororum* myriadas miſi; immo neque poſt "cladem Actii acceptam bene de me meri- "tum deſerui. Quin & optimum ei conſilium "dedi, cum copiis eum adjuvare non potui, "non alia dicens via res lapſas poſſe reſtitui, "quam morte Cleopatræ: qua peremta, & "pecunias ei, & muros in ſecuritatem, & exer- "citum, & meipſum belli adverſus te ſocium "fore promittebam. Aures autem ei oſtruxe- "runt Cleopatræ amores, & Deus cujus munere "tibi conceſſum eſt victoriam reportare. Una "ergo cum Antonio victus ſum, & in eodem "cum fortuna ejus diſcrimine poſui diadema. "Ad te autem veni, ſpem ſalutis in tua virtute "collocans, ea quidem præſumptione fore ut "diſpiciatur qualis amicus non cujus fuerim.

Herodes cum fiducia Auguſtum alloquitur. Ant. p. 679.

2. Ad hæc Cæſar reſpondit: "Immo vero "ſalvus eſto, & nunc regna majori cum ſecu- "ritate. Nam dignus es qui multis imperes, "cum amicitiam tanta fide tuearis. Operam "antem des velim, ut etiam paulo fortunatio- "ribus fidus permaneas: id quod ego non ob- "ſcura ſpe fretus ex animi tui magnitudine "exſpecto. Veruntamen recte feçit Antonius, "qui Cleopatræ potius quam tibi paruit. nam- "que te ex ejus lucrati ſumus amentia. Prior "autem, ut apparet, benefacere cœpiſti: quo "factum eſt ut ad me ſcriberet Q. Didius, "te adverſus gladiatores auxilia ei *opportune* "miſiſſe. Et nunc quidem te certiorem facio, "me tibi regnum decreto confirmatum ire. "inſuper & ipſe enitar ut aliqua in re tibi be- "nefaciam, adeo ut Antonium non deſideres.

Auguſtus ei benigne reſpondet. Ant. p. 680.

3. Cum iſtis regem benigne alloquutus eſ- ſet, & diadema ei impoſuiſſet, decreto do- num promulgavit, in quo multa *etiam* in ejus laudem magnifice dixit. Ille vero, cum muneribus magis adhuc Cæſarem demulſiſſet, Alexandrum, quendam ex amicis Antonii *ejus miſericordiæ* ſupplicem, *ſibi condonari* pete- bat. Sed vicit Cæſaris iracundia, de eo quem *laxari* poſtulabat *Herodes* multis & graviter querentis, adeo ut petitionem repulerit. Poſt- ea vero cum Cæſarem, in Ægyptum per Sy- riam iter facientem, omni opum regiarum apparatu excepiſſet Herodes, tunc primum cum eo, apud Ptolemaïdem milites luſtrante, ob-

Regnoque eum donat. Ant. p. 680.

Et ab ipſo in Ægyptum honorifice deducitur. Ant. p. 680.

a Illa τὴν ἀρετὴν non agnoſcit *Big.* b Ita reſcripſi, prout in *Ant.* p. 680. v. 20. quem locum videſis. Antea erat Βαιτίδιος in *Baſ.* & *Gen.* Βαιδίδιος habet *Bod.* Auguſtus (in *Ant.* p. 680. v. 20.) commemorat, ὅτι Κόϊντος Δίδιος γράψειε αὐτῷ προθυμίᾳ τοὺς τοῖς μονομάχοις αὐτοῦ συμμαχίας ἐπὶ Ἡρώδου. Hinc ille rumor quem ad Antonium perveniſſe in *Antonio* ſuo (p. 949. & 950.) narrat *Plutarchus*; Judæum Herodem cum aliquot legionibus & cohortibus ad Cæſarem tranſiviſſe. Quippe quos Cyzici gladiatores alebat Antonius, hi ſuppetias illi jam ab omnibus aliis deſerto in Ægyptum ferre ſtatuerunt. Sed eos tranſitu prohibebat inter alios Q. quoque Didius Syriæ præfectus; cumque ad deſectionem perducere non poſſet, circumventos tandem ad deditionem perpulit; uſus ea in re Herodis opera prout ex *Joſepho* & *Plutarcho* colligitur. Pactoſque ne poſthac gladiatores eſſent, Antiochiæ Daphnen habitare permiſit, donec ipſe ſcriberet ad Cæſarem. *Appian.* in *Civil.* V. p. 749. *Dio* LI. p. 447. Sicut igitur ex hoc *Joſephi* loco diſcimus pro μονομάχους in ejuſdem *Archæologia* ſcribendum eſſe μονομάχους; ita ex *Dione* clarum eſt nec in hoc loco Βαιτίδιον, nec in illo Καιτίδιον, ſed utrobique Κόϊντον Δίδιον legi oportere. *Aldr.* c Confer *Strabonem* XVI. p. 765. A. *Tacitum* in *Hiſtor.* V. 9. *Plutarchum* in *Anton.* p. 949. 950. *Aldr.* d Vide *notas* ad *Ant.* p. 680. v. 29. Ex hoc loco aliquis legendum ſuſpicaretur ὀργῇ συνεπαλαμβάνει Καίσαρος, in *Ant.* p. 680. v. 30. f Ἐπ' Αἰγύπτου *Big.*

Herodes Augustum ejusque exercitum splendide excipit. Ant. p. 680.

obequitavit, & convivium ei cum amicis suis omnibus præbuit: ac deinde reliquo exercitui omnia ad epulas *necessaria* distribuit. insuperque curavit ut per regionem aridam usque ad Pelusium proficiscentibus, similiterque redeuntibus, aquarum copia suppeditaretur: neque quidquam erat commeatûs quod exercitui defuit. Fecit denique ut & ipse Cæsar militesque *ejus* existimarent, Herodi, si eorum quæ dederit ratio haberetur, justo tenuius esse regnum & angustius. Quo factum est ut *Cæsar* postquam in Ægyptum veniret, cum jam mortui essent Antonius & Cleopatra, non solum cæteros ejus honores auxerit, verum etiam regno ejus addiderit regionem à Cleopatra *ei* abscissam, & extra eam Gadara & Hippon & Samariam; atque ad hæc in ora maritima Gazam, & Anthedona, & Joppen, & Stratonis turrim. prætereaque ei, in corporis custodiam, dono dedit quadringentos Gallos, qui antea Cleopatræ stipatores erant. nulla autem res magis liberalitatem Cæsaris incitabat, quam magnus animus accipientis.

Vicissimque ab eo auctus est honoribus novaque ditione. Ant. p. 682.

4. Post primam autem Actiada, Trachonem ut appellatur Herodis regno adjecit, eique finitimam Batanæam, itemque regionem Auranitidem, hujusmodi de causâ. Zenodorus, qui Lysaniæ domum conduxerat, * nihil sibi ad latrones è Trachone Damascenis immittendos reliqui faciebat. Illi vero ad Varronem Syriæ præsidem confugiebant, orabantque ut suam calamitatem Cæsari notam faceret. Qua re cognita, rescripsit Cæsar, dandam esse operam ut tolleretur latrocinium. Varro igitur, ducto *in eos* exercitu, & regionem latronibus purgabat, & Zenodoro eam aufert, quam postea Cæsar, ne latronum contra Damascum receptaculum fieret, Herodi largitur. Anno autem decimo, *ex quo in Syria fuerat Cæsar*, in provinciam reversus, totius Syriæ Herodem procuratorem constituit, ut nihil procuratoribus liceret eo inconsulto administrare. Postquam vero mortuus esset Zenodorus, etiam terram omnem, inter Trachonem & Galilæam positam, eidem attribuit. Quod autem istis majus Herodi visum erat, à Cæsare quidem secundum Agrippam *maxime* diligebatur, ab Agrippa vero secundum Cæsarem. Hinc ad magnam felicitatem processit, animo vero magis elatus est, & cogitationes magnas pietati *rebusque sacris* impertiit.

Terram amplam Zenodoro ablatam Herodi dat Augustus. Ant. p. 696.

νάμεως ἐξέτασιν, εἰσιάσί τε σὺν ἅπασι τοῖς φίλοις· μῶν ὃς καὶ τὴν λοιπὴν στρατιὰν πρὸς εὐωχίαν πάντα διέδωκε. φρόνησε δὲ καὶ ἀφ' ἑτέρου πρόνοιαν ἀνύδρου μελλούσης μέχρι Πηλουσίου πορεύεσθαι ὕδωρ ἄφθονον, ἐπανιοῦσί τε ὁμοίως· ἀλλ' ἔστι ὅ,τι τῶν ἐπιτηδείων οὐκ ἐδέησε τῇ δυνάμει. δόξα γὰρ αὐτῷ τε Καίσαρι καὶ τοῖς στρατιώταις παρέσῃ, πολλῷ μείζονα Ἡρώδῃ πρεῖναι βασιλείαν, πρὸς ἃ παρέσχε. ἀφ' οὗ τοῦτο ὡς ἦκεν εἰς Αἴγυπτον, ἤδη Κλεοπάτρας καὶ Ἀντωνίου τεθνεώτων, οὐ μόνον αὐτῷ τὰς ἄλλας τιμὰς, ἀλλὰ καὶ τὴν βασιλείαν προσέθηκε, τήν τε ὑπὸ Κλεοπάτρας ἀποτμηθεῖσαν χώραν, καὶ ἔξωθεν Γάδαρα, καὶ Ἵππον, καὶ Σαμάρειαν· πρὸς δὲ τούτοις τῶν παραλίων Γάζαν, καὶ Ἀνθηδόνα, καὶ Ἰόππην, καὶ πύργον Στράτωνος. ἐδωρήσατο δὲ αὐτῷ, καὶ πρὸς φυλακὴν σώματος, τετρακοσίους Γαλάτας, οἳ πρότερον ἐδορυφόρουν Κλεοπάτραν. οὐδὲν δὲ ὅτου [a] οὐκ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τὰς δωρεάς, ὡς τὸ μεγαλόφρον ἔλαμβάνοντος.

δ'. [b] Μετὰ δὲ τοῦτο πρόσθησιν Ἀκτιάδα πρόσθησιν αὐτῷ τῇ βασιλείᾳ, τόν τε Τράχωνα καλούμενον, καὶ τὴν προσεχῆ Βαταναίαν τε καὶ [c] Αὐρανίτιν χώραν, ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. [d] Ζηνόδωρος, ὁ τὴν Λυσανίου μεμαθωμένος οἴκοι, ὃν διέλειπεν ἐπαφεὶς τοὺς [e] ἐκ τοῦ Τράχωνος λῃστὰς Δαμασκηνοῖς. ὁ δὲ, ὅτι Οὐάρρωνα τὴν ἡγεμονίαν τῆς Συρίας καταφυγόντες ἐδεήθησαν δηλῶσαι τοῦτο συμφορᾷ αὐτοῖς Καίσαρι. Καῖσαρ δὲ γνοὺς, ἀντεπέστελλεν ἐξαιρεθῆναι τὸ λῃστήριον. στρατεύσας οὖν Οὐάρρων, καθῆρέ τε τὴν ἀνδρῶν τε γλῶν, καὶ ἀφαιρεῖται Ζηνόδωρον, ἵνα ὕστερον Καῖσαρ, ὡς μὴ γένοιτο πάλιν ὁρμητήριον τοῖς λῃσταῖς ὅτι τοῦτο Δαμασκοῦ, Ἡρώδῃ δίδωσιν. κατέσχησε δὲ αὐτὸν καὶ Συρίας ὅλης ἐπίτροπον, [g] ἔτει δεκάτῳ πάλιν ἐλθὼν εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ὡς μηδὲν ἄξειν, δίχα τῆς ἐκείνου [h] συμβουλίας, τοῖς ἐπιτρόποις διοικεῖν. ἐπεὶ δὲ τελευτᾷ Ζηνόδωρος, προσένειμεν αὐτῷ καὶ τὴν μεταξὺ Τράχωνος καὶ τῆς Γαλιλαίας γῆν ἅπασαν. ὁ δὲ τούτων Ἡρώδῃ μεῖζον ἦν, ἐπὶ μὲν Καίσαρος ἐφιλεῖτο μετ' Ἀγρίππαν, ἐπ' Ἀγρίππα δὲ μετὰ Καίσαρα. ἔνθεν ὅτι πλεῖστον μὲν εὐδαιμονίας ἀρθέσθη, εἰς μεῖζον δὲ ἐξήρθη φρόνημα· καὶ ὁ πλεῖστος τῆς μεγαλονοίας ἐπέτεινεν εἰς εὐσέβειαν.

XVI. **CAP. XXI.**

De urbibus ab Herode instauratis & à fundamento exstructis; deque aliis ab eo conditis. utque magnificentiam etiam exteris gentibus demonstravit, prosperaque in omnibus fortuna usus est.

Famum Hierosolymis instaurat

ANno igitur regni *sui* decimo quinto [i] & templum ipsum instauravit, & terræ spatium altero tanto majus, quam

ΚΕΦ. κα'. ιε'.

Περὶ πόλεων ὑφ' Ἡρώδου ἐπισκευασθέντων καὶ ἐκ τῶν θεμελίων οἰκοδομηθέντων, ὧν τὰ μὲν ἄλλων ἐπ' αὐτοῦ κτισθέντων. ὡς τὸ μεγαλόψυχον αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀλλοεθνέσιν ἐπεδείξατο, καὶ τύχη ἐν πᾶσιν ἐχρήσατο δεξιᾷ.

ΠΕντεκαιδεκάτῳ γὰρ ἔτει τῆς βασιλείας, αὐτός τε τὸν νεὼν ἐπεσκεύασε, καὶ τὸν περὶ αὐτὸν ἀνετείχισε τὸν χῶρον,

---

a Ita *Big.* & *Bod.* ἀπῆν perperam *Basil.* & *Gen.* b Id est, anno primo Actiadis secundæ; regni vero Herodis 15. Nam (ut supra *Josephus*) anno ejus septimo pugnatum est ad Actium cap XIX. s. 4. Anno autem exinde tertio (h. e. Herodis decimo) prima Actias celebrata est C. Cæsare Octaviano VI. M. Vipsanio Agrippa II. Coss. *Dio* LIII. p. 496. D. *Aldr.* c Αὐρανίτιν *Suidæ.* Αὐρανίτιδα in quibusdam *MSS.* Vide ad p. 696. v. 8. *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 30. & *Relandum* in *Palæstina*, p. 106. d Latronis hujus meminit *Strabo*, l. 16. p. 756. B. & tetrarchiæ ejus Herodi donatæ *Dio* LIV. p. 526. D. *Aldr.* Notandum, οἴκοι Λυσανίου eundem esse ac *Lysaniæ* tetrarchiam vel *Abilenæ*, ut appellat *Lucas.* nam οἴκος *Josepho Antiquisque* est *tetrarchia* vel *dominatio*, ut ostendit *Casaubonus* in *Exerc.* contra *Baronium*, p. 239. 240. e *Al.* ἐκ τοῦ Τρ. Verum hæc regio alicubi ὁ Τράχων, alibi Τραχωνῖτις appellatur. f Vide *Norisium* in *Cenotaph. Pisan.* p. 290, 306. g Ex quo in Syria fuerat Augustus: annus enim iste decimus erat Herodis decimus septimus. *Ant.* XV. c. 11. p. 699. *Aldr.* h Συμβουλ[illegible]σθαι *Bod.* i Cum

[illegible] *Jose-*

* Non cessavit unquam immittere &c. *Ruf.*

χώραν, ἣ ὅσις [a] διπλασίαν, ἀμέτροις μὲν χρησάμενος τοῖς ἀναλώμασιν, ἀνυπερβλήτῳ δὲ τῇ πολυτελείᾳ. τεκμήριον δὲ ἦσαν αἱ μεγάλαι στοαὶ [b] περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ τὸ βόρειον ἐπ' αὐτῷ φρούριον. ἃς μὲν [c] γὰρ ἀνῳκοδόμησεν ἐκ θεμελίων, τὸ δὲ ἐπεσκύασε πλούτῳ δαψιλεῖ, κατ' ὄνομα τὸ βασιλείων [d] ἔλαττον· [e] ὃ Ἀντωνίαν ἐκάλεσεν, εἰς τὸν Ἀντωνίου τιμήν. [f] ὃ γεμίσας [g] ἑαυτῷ βασίλειον κατὰ τὴν ἄνω διαμένουσαν πόλιν, δύο τοὺς μεγίστους καὶ περικαλλεστάτους οἴκους, οἷς οὐδὲ ναὸς ἦν συνεχείτο, προσηγόρευσεν ἀπὸ τῶν φίλων, τὸν μὲν Καισάρειον, τὸν δὲ Ἀγρίππειον.

Herodes, aliaque magnifice exſtruit. Ant. p. 699. 680.

Antonia caſtellum. Ant. p. 802.

Cæſarium & Agrippium caſtella.

β'. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἴκοις μόνοις τὴν μνήμην αὐτῶν καὶ τοῖς [h] ὀνομασίαις ἐνέγραψε, διέβη δὲ εἰς ὅλας πόλεις αὐτῷ τὸ φιλότιμον. ὁ μέν γε τῇ Σαμαρείτιδι, πόλιν καλλίστῳ περιβόλῳ τειχισάμενος ὅτι σταδίων εἴκοσι, καὶ καταγαγὼν ἑξακισχιλίους εἰς αὐτὴν οἰκήτορας, γῆν τε τούτοις προσενείμας λιπαρωτάτην, καὶ ἐν μέσῳ τῷ κτίσματι, ναόν τε ἱδρυσάμενος τῷ Καίσαρι μέγιστον, καὶ περὶ αὐτὸν τέμενος ἀποδείξας τετρῶν ἡμισταδίων, τὸ ἄστυ Σεβαστὴν ἐκάλεσεν. ἐξαίρετον δὲ τοῖς ἐν αὐτῷ παρέσχεν [i] εὐνομίαν.

Samaria muro circundata, & Sebaſte nominata.

γ'. Ἐπὶ τούτοις δωρησαμένου τοῦ Καίσαρος αὐτὸν ἑτέρας προσθέσει χώρας, ὅδε καὶ ἐν ταύτῃ ναὸν αὐτῷ [k] λευκῆς μαρμάρου καθιδρύσατο πρὸς τὰς Ἰορδάνου πηγάς. καλεῖται δὲ [l] Πάνιον ὁ τόπος. ἔνθα κορυφὴ μὲν τῆς ὄρους εἰς ἄπειρον ὕψος ἀνατείνεται. πρὸς δὲ τῷ [m] ὑπαίθριον λαγόνα, σπήλαιον ὑπανοίγει, δι' οὗ βαραθρώδης κρημνὸς εἰς ἀμέτρητον ἀπορρῶγα βαθύνεται, πλήθει τε ὕδατος ἀσαλεύτου, καὶ τοῖς κατηφοῦσί ποσὶς ἔρευναν γῆς, ὑδὲν μῆκος ἐξαρκές. ἐκ δὲ ἄντρου κατὰ τὰς ἐξωθεν ῥίζας ἀναπέλλουσιν αἱ πηγαί. καὶ γένεσις μὲν ὡς ἔνιοι δοκοῦσιν ἔνθεν Ἰορδάνου. τὸ δὲ ἀκριβὲς ἐν τοῖς ἔξης διηλώσομεν.

Templum in honorem Auguſti apud Panium conditum.

Jordanis fontes.

δ'. Ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ ἐν Ἱεριχοῦντι μεταξὺ Κύπρου τε φρουρίου καὶ τῶν προτέρων βασιλείων, ἄλλα κατασκευάσματος ἀμείνω καὶ χρησιμώτερα πρὸς τὰς ἐπιδημίας, ἀπὸ τῶν αὐτῷ ὠνόμασε φίλων. καθόλου τε εἰπεῖν, οὐκ ἔστιν ὅπου τινὰ τῆς βασιλείας ἐπιτήδειον τόπον τοῖς Καίσαρα τιμᾶν γυμνὸν εἴασεν. ἐπειδὴ δὲ τὴν ἰδίαν χώραν ἐπλήρωσε ναῶν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὖ τὰς τιμὰς ὑπερεξέχει, καὶ πολλοῖς πόλεσιν ἱδρύσατο [p] Καισάρεια.

Alia Herodis munificentiæ & animi erga amicos grati indicia.

1. Herodes itaque, cum Cæſaris munificentia adjecta fuiſſet altera regio, illic etiam in ipſa templum ei ex candido marmore ad Jordanis fontes poſuit. Locus autem iſte Panium appellatur: ubi montis quidam vertex in altitudinem immenſam attollitur, & in latere ei ſubjecto ſpecus opacum ſeſe aperit, per quod præcipitium profundum in hiatum abruptum infinitum deprimitur, *adeo ut* & vaſto aquarum ſtagnantium abyſſo, & demittentibus aliquid ad terram explorandam nulla *menſuræ* longitudo ſufficiat. *Speluncæ autem ad radices exteriores ſcaturiunt fontes: atque hinc, ut quidam putant, oritur Jordanes. Verum *hac de re* accurate aliquid in ſequentibus indicabimus.

2. Rex autem cum apud Hierichunta, inter caſtellum Cypron & priores domos regias, alias exſtruxiſſet meliores & advenientibus commodiores, de amicorum nominibus *eas* appellavit. In ſumma, non erat idoneus regni locus, quem honore Cæſaris vacuum reliquerit. Poſtea vero quam regionem ſuam templis repleviſſet, in provinciam quoque honores ejus effudit, & in multis civitatibus †Cæſaria conſtituit.

3. Cum

Joſephus ipſe ſtatim (v. 4.) data opera diſtinguat inter ἐπιπολάζειν & εἰς τὴν θεμελίων ἀνοικοδομήν, videtur hic aliud omnino intelligere atque narrat *Ant.* p. 699. qui proinde locus cum hoc non eſt committendus. Neque vero credibile eſt Herodem univerſis 17. annis quibus urbes locoſque pene infinitos exſtruxit & exornavit, uni Templo Hieroſolymitano nihil quicquam contuliſſe. Illi igitur multa alias impendit; ſed haſce porticus inchoavit anno regni 15. quo donatus eſt tetrarchia Zenodori: novum vero adytum *à fundamentis exſtruere*, quæque illi convenirent cætera adjicere cogitavit, poſtquam, defuncto Zenodoro, nova illi regio acceſſit; ut jam de *magnis reditibus promptaque pecunia* jure merito gloriaretur. Ita auctis opibus (ut *Joſephus* inquit) etiam animi magnitudo majorem in modum creſcebat. Hæc ſi valeat conjectura, ſalva res eſt; ſin minus, pro *ν'* ſcribe *ιν'*: regni enim Herodiani duplex Epocha plane nihil eſt ad hunc rhombum. *Aldr.* Videſis *Caſaubonum* contra *Baronium*, p. 278. &c. *Lud. Capellum* in *Spicileg.* ad *Joannis* c. 3. v. 20. & *Chr. Cellarium*, in *Vindiciis Joſephi* contra *Hardouinum*, c. XXVII. [a] Διπλασίονα *Voſſ.* [b] Ἐπὶ τὸ ἱερὸν *Bod.* [c] Illud γὰρ non agnoſcit *Bod.* [d] Ita legendum cenſui cum *codice Rhedigeriano*, cui conſentiunt *Voſſ.* & *Bod.* antea erat, ἔλαττον. Ἀντωνίαν ἐκάλεσεν. In *Ruſini* verſione, *hoc autem, nulla re minus quam regni ſedes, largis opibus renovatum, Antoniam* vocavit, quaſi legiſſet, τὸ δὲ ἐπιπολάζειν πλούτῳ δαψιλεῖ, κατ' ὄνομα τὸ βασιλείων ἔλαττον, Ἀντωνίαν ἐκάλεσεν. [e] Quæ à Joanne Hyrcano condita eſt, & *Baris* appellata. Herodes imperante Antonio inſtauravit, & *Antoniam* dixit: & anno demum regni ſui 15. manum illi ultimam admovit. Vide *Ant.* p. 802. *Bell.* lib. 1. c. 5. §. 4. Deſcribitur Antonia *Belli* libro VI. [f] Ita reſcripſi pro τὸ γε μὴν ἑαυτοῦ. [g] Αὐτῷ in quibuſdam *MSS.* [h] Ita *MSS.* κλήσεσι *Baſ.* & *Gen.* [i] Ita lego & diſtinguo. prius erat in *Edit. Baſ.* ὀνομασίαι, ἐπὶ τούτοις δ. τ. κ. ἀ. ἐ. π. χώραν. ὁ δὲ &c. aliter *Gen.* ὀνομασίαι. ἐπὶ τούτοις δ. τ. κ. ἀ. ἐ. π. χώραν. ὁ δὲ &c. in *Cod. Bod.* ὀνομασίαι. ἐπὶ τούτοις δωρησαμένου τοῦ Καίσαρος ἑτέρας προσθέσει χώρας. [k] Λευκοῦ μαρμάρου *Bod.* [l] Πάνιον *Bod.* Vide ad p. 698. v. 10. [m] Ita *Voſſ.* à *Big.* & *Bod.* ὑπαίθριον *Baſ.* & *Gen.* ὑπαίθριον in *aliis*. [n] Ita cum *Big.* & *Bod.* καθόλου in *cæteris*. [o] Ἐπεὶ ὃ *Voſſ.* [p] Ita lego ex *Ruſini* libris. Καίσαρος in *Græcis* omnibus. * De hac voce videſis *Vitruvium*. † Sed in totas civitates ſtudium liberalitatis extendit, *Ruf.* * Foris autem è ſpeluncæ radicibus oriuntur fontes, *Ruf.* ‡ Sc. templa quæ Cæſaria vocantur, *prout verbis Ruſinus.*

Stratonis turris, quæ & Cæsarea, splendide instaurata. Antt. p. 694.

5. Cum autem & inter maritimas civitates *unam vetustate* tum quidem laborantem animadvertisset, quæ Stratonis turris vocabatur, pro loci vero ex natura commoditate munificentiæ suæ capacem, totam candido lapide reparavit, & splendidissimis ornavit palatiis, qua in re maxime innatam sibi animi magnitudinem demonstravit. Nam Dora inter & Joppen, quibus interjecta & media est hæc urbs, universam oram maritimam contigit adeo importuosam esse, ut omnes qui secundum Phœniciæ loca Ægyptum versus navigarent, in salo fluctuare cogerentur, minas Africi metuentes: cujus etiam flatus mediocris tantos ad scopulos fluctus excitat, ut mare undarum refluxu per aliquantum spatii vehementius agitaretur. Sed rex, cum sumptibus & liberalitate naturam vicisset, portum Piræeo majorem fecit, ejusque in recessibus alias *navibus* stationes *admodum* profundas.

Portu amplissimo aucta. Antt. p. 694.

6. Et quanquam totus ei locus adversabatur, tamen ita cum difficultate *rei* colluctatus est, ut structuræ quidem firmitas mari esset inexpugnabilis, pulchritudo vero *tanta* quasi in opere ornando nihil *arduum* fuisset & impeditum. Commensus enim quantum diximus portui spatium, saxa in viginti ulnarum pelagus demittit, quorum pleraque ad pedes quinquaginta longitudine, altitudine novem, & latitudine decem, nonnulla vero etiam majora. Postquam autem profundum adimpletum esset, tum murum *paululum* jam supra mare exstantem in ducentos pedes dilatavit. quorum centum quidem ad fluctus frangendos repellendosque præstructi erant, unde procymatia dicebatur: reliquum vero subjectum erat muro lapideo portui circundato. Hoc autem turribus maximis distinctum erat; quarum quæ eminebat & specioſissima erat, à Druso privigno Cæsaris Drusium cognominata est.

Turris à Druso nominata. Antt. p. 665.

Portus Cæsareensis ulterior descriptio. Antt. p. 695.

7. Crebri autem fornices *erant*, appellentibus diversoria; præque illis omnis in circuitu planities, exscendentibus locus erat amplus ad inambulandum. aditus etiam borealis *erat*, ventorum enim pro situ loci placidissimus est boreas, atque ad ostium colossi tres ex utraque parte, suffulti columnis, quos à sinistra quidem portum intrantibus solida turris sustinet, à dextra vero duo recti lapides conjuncti, turri ex adverso labro majores. Portui autem ædes connexæ *erant*, ipsæque è saxo candido, & in eum tendebant civitatis angiportus pari intervallo à se invicem disjuncti. Contra ostium vero in tumulo Cæsaris templum, pulchritudine simul & magnitudine excellens; atque in eo Cæsaris colossus, non minor Jovis apud Olympiam, cujus ad exemplar factus est, Ro-

ε'. Καπδὼν δὲ καὶ τοῖς Σιδωνίοις πόλιν, ἥδη μὲ κάμνουσαν, Στράτων⟨ος⟩ ἐκάλειτο πύργ⟨ος⟩, ἀφ' ἧς εὐφυίαν τῆ χωρίᾳ δέξασθαι δυναμένην ὁ φιλότιμον αὐτῆ, πᾶσαν ἀνέκτισε λευκῷ λίθῳ, καὶ λαμπροτάτοις ἐκόσμησε βασιλείοις, ἐν ᾗ μάλιστα ὁ φύσει μεγαλόνους ἐπεδείξατο. μεταξὺ γὰρ Δώρων καὶ Ἰόππης, ὧν ἡ πόλις μέση κεῖται, πᾶσαν ἐπὶ συμβέβηκε τὴν Σιδονίαν ἀλίμενον, ὡς πάντα τὸν Φοινίκιον ἀπ' Αἰγύπτου σιδηροπλέοντα σαλεύειν ἐν πελάγει, ἀφ' τοῦ ἐκ λιβὸς ἀπειλοῦ· ᾧ καὶ μετρίως ἐπανερίζοντι τηλικοῦτον ἐγείρει κῦμα πρὸς ταῖς πέτραις, ὡς τε τὴν ἐπιστροφὴν ὑπὸ πλέονος ἐξαγριοῦν τὴν θάλασσαν. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τοῖς ἀναλώμασι, καὶ τῇ φιλοτιμίᾳ νικήσας τὴν φύσιν, [b] μείζονα μὲ ὃν Πειραιῶς λιμένα κατεσκεύασεν· ἐν δὲ τοῖς μυχοῖς αὐτῆ, βαθεῖς ὅρμους ἑτέρους.

ς'. Καθάπαν δὲ ἔχων ἀντιφέροντα τὸν τόπον, ἐφιλονείκησε πρὸς τὴν δυσχέρειαν, ὡς τὴ μὲ ὀχυρότητα τὴ δομήσεως δυσάλωτον τῇ θαλάσσῃ, τὸ δὲ κάλλ⟨ος⟩ ὡς ὑπὸ μηδενὶ δυσκόλῳ κεκοσμῆσθαι. συμμετρησάμενος γὰρ ὅσον εἰρήκαμεν τῷ λιμένι μέγεθ⟨ος⟩, καθίει λίθους ἐπ' ὀργυιὰς εἴκοσιν εἰς τὸ πέλαγος, ὧν ἦσαν αἱ πλεῖσοι, μῆκος ποδῶν πεντήκοντα, βάθ⟨ος⟩ εἰκοσαπήχεις, εὖρος [c] δέκα, τινὲς δὲ καὶ μείζους. ἐπεὶ δὲ ἀνεπληρώθη ὁ βάθος, ὕπως ἤδη ὁ ὑπερέχων τοῦ πελάγους τεῖχ⟨ος⟩ ὑπὲρ ἑξακοσίους πόδας πλατύνετο. ὧν οἱ [d] μὲ ἑκατὸν [e] προὐδεδόμητο πρὸς τὴ ἀναχοπὴν τοῦ κύματος, [f] προκυμαία γὰρ ἐκαλεῖτο· ὁ δὲ λοιπὸν ἐπῴκοδομητο φ' περιέσπα λιθίνῳ τείχει. τοῦτο δὲ πύργοις [g] διεστηκόσι μεγίστοις, ὧν ὁ πρόσχων καὶ πρεσβεύτατος ὑπὸ τοῦ Καίσαρος προσηγορεύθη, [h] Δρουσίων κεκλήσθω.

ζ'. Ψαλίδες δὲ πυκναὶ πρὸς καταγωγὴν τῶν ἐπορμιζομένων· καὶ ὁ πρὸ αὐτῶν πᾶν κύκλῳ τάγμα, τοῖς ἀποβαίνουσι πλατὺς περίπατος. ὁ δὲ εἴσπλους βόρειος, [i] αἰθριώτατος γὰρ ἀνέμων τῷ τόπῳ βορέας, καὶ ὅτι τοῦ χώματος [k] κολοσσοὶ τρεῖς ἑκατέρωθεν ὑπεστηριγμένοι κίοσιν, ὧν τοὺς μὲν ἐκ λαιᾶς χειρὸς εἰσπλέοντος [l] πύργος ναὸς ἀνέχει, τοὺς δὲ ἐκ δεξιᾶ δύο ὀρθοὶ λίθοι συνεζευγμένοι, τοῦ κατέρου χεῖλος πύργου [m] μείζονες. προσεχεῖς δὲ οἰκίαι τῷ λιμένι, λαμπραὶ καὶ αὐταὶ λίθου, καὶ καταπίνοντες ἐπ' αὐτὴν ⟨ὁ⟩ γενόμενοι τοῦ ἄστεος, πρὸς ἓν ἀφέσημα μεμερισμένοι. καὶ τοῦ χώματος ἄντικρυς [n] ναὸς Καίσαρος ὁπὶ μεγαλοφυοῦς, κάλλει καὶ μεγέθει ἀφάτους· ἐν δὲ αὐτῷ κολοσσὸς Καίσαρος, ὃν ἀποδίδωσι τῷ [o] Ὀλυμπιάσι Διὸς, ᾧ καὶ προσεικάσαι,

[z] Ρώμης

[a] Ἐπ' Αἰγύπτου Bod. Busb. & Rhed. [b] Μείζονα μὲ ὃν τὸν Πειραιᾶ in Antt. p. 694. v. 38. Hunc *Sebastum* dixit in honorem Cæsaris, Antt. p. 759. v. 9. & ad Piræei exemplum ita construxit, ut singula in eo visenda tam materia quam opere superaret. Id constabit conferenti cum *Josepho* quæ de Piræeo passim *Thucydides*, & *Pausanias* in *Atticis* retulit. Aldr. [c] Οὐκ ἔλαττον ιη'. Antt. p. 695. v. 5. [d] Illud μὲ è MSS. [e] Ita cum quibusdam MSS. & *Rufino*. προεσδεδόμητο in Editis Aliisque. [f] Ita scribo, monente Aldrichio. προκυμία in *libris*, προκυρήσιν in Antt. p. 695. v. 9. [g] Ita & Antt. p. 695. v. 10. διειλημμένοις Busb. [h] Δρῦσος ὀνομάζεσθω Antt. p. 695. v. 11. Rectius forsan Δρύσιον vel Δρύσιον ex *Rufino*. [i] Οὐρανιώτατος Busb. & Rhed. [k] Quorum nulla mentio in Antt. p. 695. κολοσσοὶ τρεῖς legit Bod. non male. Si fuissent enim Colossi proprie dicti, eorum utique nomina *Josephus* indicasset. Aldr. [l] Πυργὸς περιὸς ναοῖς ἀνίκητος Bod. [m] Ita & Antt. p. 695. v. 20. ubi *Rufinus* nescio quare *pares* pro *majoribus* habet; nisi forte symmetriam operis ita poscere judicavit. Aldr. [n] Intellige Romæ & Augusti. Templa enim Augustus in nulla provincia nisi communi suo Romæque nomine recepit. Sueton. in Aug. cap. 52. Licet Pergami & Nicomediæ recepisse narret *Dio* LI. p. 458. Sed *Dionem* eademque opera *Josephum* interpretabitur Tiberius apud *Tacitum* in Annal. IV. 37. Augustus (inquit) sibi atque urbi Romæ templum apud Pergamum sibi non prohibuit. Aldr. [o] Forte Ὀλυμπιάσιν vel Ὀλυμπιάζει. Sed crediderim potius *Josephum* ἐν Ὀλυμπίᾳ scripsisse. Aldr. Ἐν Ὀλυμπῷ Bod. infra ἐν Ὀλυμπιάσιν. * Expleto autem spatio quod unda celabat, in ducentos pedes murum dilatavit, *Ruf.*

a Sr.

[a]Ῥώμης δὲ ἴσος Ἥρᾳ τῇ κατ' Ἄργος. ἀνέθηκε δὲ τῇ μὲν ἐπαρχίᾳ ἡ πόλιν, τοῖς ἐκεῖθεν δὲ πλοϊζομένοις ἡ λιμένα, Καίσαρι δὲ ἡ τιμὴν τοῦ κτίσματος· [b]Καισάρειαν γὰρ ὠνόμασεν αὐτήν.

ι'. Τὰ γεμὴν λοιπὰ τῶν ἔργων, ἀμφιθέατρον, καὶ θέατρον, καὶ ἀγορᾶν, ἄξια τῆς τοποθεσίας ἐπιδείξασθαι· ἠ [c]πενταετηρικοὺς ἀγῶνας καθιερώσατο, ὁμοίους ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ Καίσαρος, θεσμοὺς αὐτὸς ἆθλα μέγιστα προθεὶς ὅτε τῆς ἑκατοστῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ δευτέρας Ὀλυμπιάδος, οὐ οἷς ἦν μόνον οἱ νικῶντες, ἀλλὰ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς, ἠ οἱ τρίτοι τοῦ βασιλικοῦ πλούτου μεταλάμβανον. ἀναπείσας δὲ ἠ Ἀνηδόνα τὴν [d]κατὰ φιλίαν κατάμφεισε τὸν πόλεμον, [e]Ἀγρίππιον προσηγόρευσεν· τοῦ δὲ αὐτοῦ φίλου, διὰ ὑπερβολὴν εὐνοίας, ἠ ὅτι τὴν πύλην ἐκόσμησε τὸ ὄνομα, ἣν αὐτὸς οὗτος τῷ ναῷ κατεσκεύασεν.

ιβ'. Φιλοπάτωρ γεμὴν, εἴ καί τις ἕτερος. καὶ γὰρ τῷ πατρὶ μνημεῖον [f]κατέστησε, ἠ πόλιν, ἣν οὗτος τῷ καλλίσῳ τῆς βασιλείας πεδίῳ κτίσας, ποταμοῖς τε καὶ δένδρεσι πλουσίαν, ὠνόμασεν Ἀντιπατρίδα. [g]καὶ τὸ ὑπὲρ Ἱεριχοῦντος φρούριον, ὀχυρότητι καὶ κάλλει διαφέρον, τειχίσας, ἀνέθηκε τῇ μητρὶ προσεπὸν Κύπρον. Φασαήλῳ δὲ τῷ ἀδελφῷ τὸ οὗτος Ἱεροσολύμοις ὁμώνυμον πύργον· ἣν τόπος τε ὄγκῳ καὶ τέχνῃ οὗτος τῷ μεγάθει πολυτέλειαν, [h]ἀφ' ἧς ἐξῆς δηλώσομεν. καὶ πόλιν ἄλλην κτίσας κατ' ἀπὸ Ἱεριχοῦς ἱππικὸν αὐλῶνα πρὸς βορέαν, Φασαηλίδα ὠνόμασεν.

ιγ'. Παρεδρεύς δὲ αἰεὶ τούς τε οἰκείους καὶ φίλους, οὐδὲ τῆς αὐτῆς μνήμης ἠμέλησεν, ἀλλὰ [i]φρέατι [k]διατειχίσας τὸ πρὸς Ἀραβίαν ὄρει, προσηγόρευσεν Ἡρώδιον ἀφ' ἑαυτοῦ. ἡ δὲ μαστοειδὴς κολωνὸς ὅσον χειροπλήθους, ἐξήκοντα σταδίους ἀπωθεῖ Ἱεροσολύμων, ἐκάλεσε μὲν ὁμοίως, ἐξήσκησε δὲ φιλοτιμώτερον. τροχοῦλος μὲν γὰρ τὸ ἄκρον πύργοις περιέχει, ἐπλήρωσε δὲ καὶ περίβολον βασιλείοις πολυτελεστάτοις, ὡς μὴ μόνον τὸ ἔνδον τῶν οἰκημάτων ὄψιν εἰς λαμπρὸν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν [l]τοίχοις, καὶ θεωρίαις, καὶ τέγαις, περιεχύθαι τὸν πλοῦτον δαψιλῆ. πόρρωθεν δὲ μείζοσιν ἀναλώμασιν ὑδάτων πλῆθος εἰσήγαγε, καὶ βαθμοῖς ἑξηκοσίοις [m]λευκοτάτης μαρμάρου τὸ ἄνοδον διέλαβεν. ἦν γὰρ δὴ ὁ χῶλος ὅπερ ὑψηλόν, καὶ πᾶν χειροποίητον. κατεσκεύασε δὲ καὶ περὶ τὰς ῥίζας ἄλλα βασίλεια, τό τε ὑποσκευὴ καὶ τοὺς φίλους δέξασθαι δυνάμενα· ὡς τε, τῷ μὲν πάντα ἔχειν, πόλει εἰς δοκεῖν ὅ ἔρημα, τῇ περιγραφῇ δὲ βασίλειον.

mæ vero *alter* par Junoni quæ Argis est. Urbem autem provinciæ dedicavit, portum vero illac navigantibus, Cæsari autem structuræ honorem; unde *urbem* ipsam Cæsaream appellavit. *Augusti & Romæ statuæ. Ant. p. 695.*

8. Quinetiam cætera ex operibus *suis*, amphitheatrum *scilicet*, & theatrum, & forum, nomine quo appellantur non indigna, posuit: &, ludis quinquennalibus institutis, itidem à Cæsare *eos* denominavit, cum primus ipse maxima præmia *certantibus* propositisset Olympiade centesima nonagesima & secunda; in quibus *ludis* non solum victores, sed & *illis* proximi, & tertii regiarum divitiarum participes facti erant. Porroque cum Anthedonem in maritimis grassante bello everſam restituisset, Agrippiam nominavit; ejusdemque amici, ex abundanti sua benevolentia, nomen etiam portæ inscripsit, quam ipse in templo ædificavit. *Præter alia, ludos in honorem Cæsaris instituit Herodes. Ant. p. 720.* *Anthedon restituta & Agrippias dicta. Ant. p. 594.*

9. Quin & patris amator erat, si quisquam alius. nam & patri monumentum constituit, & urbem, quam in pulcherrima regni *sui* planitie conditam, fluviisque & arboribus decoratam, Antipatridem nuncupavit. Cumque supra Hierichuntem castellum, firmitate & pulchritudine excellens, muro cinxisset, matris suæ nomine Cypron appellatum ei dedicavit; & Phasaëlo fratri turrim *ei* cognominem Hierosolymis: cujus & formam & in amplitudine magnificentiam in sequentibus declarabimus. aliamque urbem, juxta vallem qua ab Hierichunte versus boream itur, conditam, Phasaëlidem nominavit. *Antipatris urbs condita. Ant. p. 720.* *Et Cypron castellum. Ibid.* *Et Phasaëlis urbs. Ibid.*

10. Cum autem domesticos & amicos ævo *sempiterno* tradidisset, ne sui quidem memoriam insuper habuit; sed castellum, in monte quodam Arabiæ communitum, de suo nomine Herodium appellavit. Tumulum etiam in mammæ formam manufactum, qui ab Hierosolymis abest sexaginta stadia, eodem quidem nomine vocavit, verum ambitiosius instruxit. Etenim rotundis quidem turribus summitatem *ejus* complexus est, ambitum vero occupavit palatiis sumptuosissime exstructis, ut ædificia non solum intus essent aspectu splendida, sed & exteriores parietes & maceriæ & tecta pretiosis largiter circumfusa essent ornamentis. Magnam etiam aquæ copiam ingenti impensa è longinquo induxit, & ducentis gradibus è marmore candidissimo ascensum distinxit. Erat enim tumulus modice excelsus, totusque manu factus. Quin & alia ad imum ejus palatia ædificavit, quæ & impedimenta & amicos recipere possent: adeo ut, pro rerum quidem omnium copia, castellum *illud* civitas esse videretur, circuitu vero domus regia. *Et Herodium castellum in Arabia.* *Et Herodium alterum distitum ab Hierosolymis stadia LX. Ant. p. 646.*

11. Cum

a Sc. κόλοσσον. Dicit enim colossum quidem *Cæsaris* Olympico Jove non minorem, atque ad eandem formam effictum fuisse; alterum vero *urbis Romæ*, æqualem magnitudine simulachro *Junonis Argivæ*. Locum hunc corrumpit potius quam corrigit *Barthius* ad *Statii* lib. I. Sylv. I. Videlis *Rubenium* de *Gemma Augustea*, pag. 212. *Spanhemium* ad *Callimachum*, p. 273. b Tanto quippe amore apud Barbaros fuit (Augustus) ut Reges populi Romani amici in honorem ejus conderent civitates quas Cæsareas nominarent: sicut in Mauritania à rege Juba, & in Palæstina quæ nunc est urbs clarissima. *Eutropius* VII. 10. Reges amici atque socii in suo quique regno Cæsareas urbes condiderunt. *Sueton.* in *Aug.* c. 60. *Aldr.* c Agonem alterum quinquennalem Hierosolymis ante constituerat. *Ant.* p. 687. v. 47. Et provinciæ quidem pleræque super templa & aras, ludos quoque quinquennales pene oppidatim constituere. *Sueton.* in *Aug.* cap. 59. *Aldr.* d Κατὰ φιλίαν in *MSS.* e Rectius Ἀχειρωπιάδα. Id enim urbi nomen, supra cap. 4. §. 2. Agrippium vero domus erat Hierosolymis exstructa, sicut hoc ipso capite (§. 1.) docet Josephus. *Aldr.* f Κατέστησε *Voss.* 2. & *Big.* κατέδησε *Voss.* & *Bod.* g Καὶ τὸ πρὸς Ἱερ. *Voss.* 1. & *Bod.* h Nempe *Belli* lib. VI. i Nota duplicis *Herodii* mentionem fieri. Posterioris hujus meminit *Plinius* ubi Toparchias recenset V. 14. Et cum illo convenit *Josephus* in *Ant.* p. 646. & *Belli* lib. 3. Descriptionem quam hîc loci habes confer cum *Ant.* p. 695. *Aldr.* k Τείχεσι *Voss.* & *Big.* l Τείχει *Voss.* 1. m Ita *Big.* prout solet *Josephus*. λευκοτάτου *Bod.* λευκοτάτου in *cæteris*.

a Πλοῦτῳ

Herodis in exteros liberalitas. Antt. p. 720.

11. Cum autem *tot* tantaque *lautius* exſtruxiſſet, pleriſque exterarum civitatum animi ſui magnitudinem patefecit. Namque apud Tripolim & Damaſcum & Ptolemaïdem gymnaſia, Bybli autem murum, exedras vero & porticus & templa & fora Beryti ac Tyri ædificavit, necnon & apud Sidonem & Damaſcum theatra, maritimis etiam Laodicenſibus aquæductum *fecit*, atque Aſcalonitis balneas & fontes magnificos, prætereaque periſtylia tam opere quam magnitudine ſuſpicienda: nonnullis etiam lucos & loca irrigua dicavit. Multæ autem civitates, quaſi ad regnum ejus pertinerent, etiam agros ab eo acceperunt; alias vero gymnaſiorum præfecturas reditibus annuis & perpetuis dotavit, conſtituens quemadmodum Cois *ut nunquam præmia deeſſent. Porro frumentum egenis omnibus ſuppeditavit; & Rhodiis ad claſſem parandam inſtruendamque pecunias ſæpe multiſque in locis præbuit: cumque incenſum eſſet Pythium *templum*, in melius ſuis ſumptibus *illud* denuo ædificavit. Quid opus eſt ejus in Lycios & Samios liberalitatem memorare; aut largitionem per Ioniam omnem, pro cujuſque neceſſitate, ab eo factam? Nonne etiam Athenienſes & Lacedæmonii, Nicopolitani & in Myſia Pergamus Herodis ſunt plena donariis? Nonne Antiochenſium in Syria plateam, cum cœno oppleta ab omnibus vitaretur, per viginti ſtadia in longitudinem ſtravit polito marmore, & ad effugiendos imbres porticu ejuſdem longitudinis *eam* ornavit?

Pythium templum ab eo reædificatum. Antt. p. 721.

Et ludi Olympiaci inſtaurati. Antt. p 721.

12. Sed hæc propria quis dixerit illorum, quibus ea contulit, populorum. Quod autem Eleis donavit, munus *erat* non ſolum Græciæ commune, ſed & toti terrarum orbi, in quem ludorum Olympiacorum gloria pervaſit. Nam cum iſtos propter pecuniæ inopiam † fere interiiſſe videret, & quod reliquum erat veteris Græciæ in nihilum delabi, non ſolum agonotheta ipſe factus eſt eo luſtro, in quod, cum Romam navigaret, incidit; ſed etiam in perpetuum pecuniarum reditus ſuppeditavit, ut nunquam ejus memoria agonothetæ munere fungi deſineret. Infinitum autem *mihi* foret debitorum tributorumve remiſſiones percenſere, quemadmodum *ſcilicet* Phaſaëlitas & Balaneotas, aliaque circa Ciliciam municipia annuis penſionibus levavit. Cæterum animi ejus magnitudinem non paululum fregit timor, ne quam haberet invidiam, aut majus aliquid aucupari videretur; quod beneficiis amplioribus civitates affecerit, quam qui illorum eſſent domini.

Herodis ſtrenuitas & virtus.

13. Quin & ea corporis exercitatione uſus eſt, quæ maxime animæ conveniret; * in venatione quidem ſemper optime ſe gerens, quod ob equitandi peritiam res ei ſucceſſerit. uno

ια', Τοσαῦτα δ' οὕτω κτίσας, [a] πλείσας καὶ τῶν ἔξω πόλεων τὸ μεγαλόψυχον ἐπεδείξατο. Τριπόλει μὲν γὰρ καὶ Δαμασκῷ καὶ Πτολεμαΐδι [b] γυμνάσια, Βύβλῳ δὲ τεῖχος, ἐξέδρας τε καὶ στοὰς καὶ ναοὺς καὶ ἀγορὰς Βηρυτῷ καθασκεύασας καὶ Τύρῳ, Σιδῶνι μὲν καὶ Δαμασκῷ θέατρα, Λαοδικεῦσι δὲ τοῖς παραλίοις ὑδάτων εἰσαγωγὴν, Ασκαλωνίταις δὲ βαλανεῖα καὶ [c] κρηνῶν πολυτελεῖς, τοῖς δὲ θέσεις, θαυμαστὰ τήν τε ἐργασίαν καὶ τὸ μέγεθος. εἰσὶ δὲ οἷς ἄλση καὶ [d] λειμῶνας ἀνέθηκεν. πολλαὶ δὲ πόλεις, ὥσπερ κοινωνοὶ τῆς βασιλείας, καὶ χώρας ἔλαβον παρ' αὐτοῦ. [e] γυμνασιαρχίας δὲ ἄλλας ἐπετησίους τε καὶ διηνεκέσιν ἐδωρήσατο προσόδοις, καταστάξας, ὥσπερ Κώοις, ἵνα μηδέποτε ἐκλείπῃ τὰ γέρα. σῖτον γοῦν παρῆν [f] ἐχορήγησε τοῖς δεομένοις, καὶ τῇ Ῥόδῳ χρήματα μὲν εἰς ναυπηγῶν κατασκευὴν παρέσχε πολλαχοῦ καὶ πολλάκις· ἐμπρησθὲν δὲ τὸ Πύθιον, ἰδίοις ἀναλώμασιν ἄμεινον ἀνεδείματο. τί δεῖ λέγειν τὰς εἰς Λυκίους ἢ Σαμίους δωρεὰς, ἢ τὴν δι' ὅλης τῆς Ιωνίας, ἃς οἷς [g] ἐδεήθησαν ἕκαστοι, δαψίλειαν; Ἀλλὰ Αθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις, Νικοπολίταί τε καὶ τὸ κατὰ Μυσίαν Πέργαμον, ὑπὲρ τῶν Ηρώδου γέμουσιν ἀναθημάτων; τὴν δὲ Αντιοχέων τῶν ἐν Συρίᾳ πλατείαν, [h] ἣν, φασὶν ὅσαι ὑπὸ βαρβάρῳ, κατέστρωσέ τε σταδίων εἴκοσι τὸ μῆκος ὅσην ξυστῇ μαρμάρῳ, καὶ στοὰς ταύτης ὑπερφυγὰς ἐκόσμησεν ἰσομήκεις σοί;

ιβ'. Ταῦτα μὲν ἄν τις εἴποι, ἴδια τῶν εὖ πασχόντων δήμων ἑκάστου. τὸ δὲ Ηλείοις χαρισθὲν, ὃ μόνον κοινὸν τῆς Ελλάδος, ἀλλ' ὅλης τῆς οἰκουμένης δῶρον, εἰς ὃν ἡ δόξα τῶν ἐν Ολυμπίασιν ἀγώνων διήκειται. τούτους γὰρ δὴ [i] καταλυομένους ὑπὸ εἰα χρημάτων ὁρῶν, καὶ τὸ μόνον λείψανον τῆς ἀρχαίας Ελλάδος ὑποῤῥέον, οὐ μόνον ἀγωνοθέτης ἧς ἐπέτυχε πεντετηρίδος εἰς Ῥώμην ἀφικόμενος ἐγένετο· ἀλλὰ καὶ τοῖς τὸ διηνεκὲς πόροις χρημάτων ὑπέδυσεν, ὡς μηδέποτε ἀγωνοθετοῦσαν τὸν μνήμην αὐτοῦ ὑπολιπεῖν. ἀνήνυτον δ' ἂν εἴη χρεῶν ἀφαλύσεις ἢ φόρων ἐπεξιέναι, καθάπερ [k] Φασηλίταις καὶ Βαλανεάταις, καὶ τοῖς περὶ τὴν Κιλικίαν πολιχνίοις, τὰς ἐτησίους εἰσφορὰς ἐπεξεκύφισεν. πλεῖον γοῦν αὐτοῦ τῆς μεγαλονοίας ἔθρασυνεν ὁ φόβος, ὡς μὴ δόξειεν ὑπίφθονος, ἢ τι θαρρεῖσθαι μεῖζον, εὐεργετοῦσι τὰς πόλεις πλέον τῶν ἐχόντων.

ιγ'. Εχρήσατο δὲ καὶ σώμασι πρὸς τὴν ψυχὴν ἀναλόγῳ, κυνηγέτης μὲν ἄριστος ἀεὶ γενόμενος, ὃ δὴ μάλιστα [l] δι' ἐμπειρίας ἱππικῆς ἐπετύγχανε. μιᾷ γὰρ

[a] Πλείσας καὶ τῶν ἔξω πόλεων *Bod.* [b] Γυμνάσια *publicas balneas* & γυμνασιαρχίας ſtatim *thermarum exhibitionem* reddit *Ruſinus*, & interpretationem ſuo ſeculo & Latinis auribus accommodavit; eodem jure quo Agrippæ Balnea Γυμνάσια appellavit *Dio* LIII. p. 515. B. quamvis imperante Auguſto Gymnaſia non eſſent Italicæ conſuetudinis. *Vitruv.* V. 11. Verum iſta conſuetudo ita deinceps immutata eſt, ut ſequentibus ſeculis revera eſſent *Gymnaſia* quæ vulgo *Thermæ* dicerentur. Vide *Vitruv.* ibid. & confer celebrium Thermarum deſcriptiones. *Aldr.* [c] Κρήνας πολυτελεῖς ad verbum *fontes magnificos*. Si quis tamen *Nymphæa*, cum *Ruſino*, malit, per me licet; cum ita proprie appellentur aquæ publicæ ad amœnitatem magis quam ad uſum deductæ. [d] Λειμῶνας juxta verſionem *Ruſini*. [e] Ita *Big.* & *Ruf.* ſententiam ab hac voce inchoantes, qua cæteri præcedentem finiunt, & quod ſequitur ϛ poſt ἄκλητος legunt. *Aldr.* [f] Ἐδωρήσατο in pleriſque *MSS.* [g] Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* ἐδεήθησαν in *cæteris*. [h] Illud ἣν non agnoſcit *Bod.* [i] Καλυομένους *Bod.* & *Lipſ.* [k] Ita *Big. Bod.* & *Voſſ.* deleto quod ſtatim ſequitur ἐπαρχίας. Φασηλίταις in *cæteris*. [l] Ita *Big.* δι' ἐμπειρίαν in *Baſ. Gen. Aliiſque*. * Ne quando beneficii gratia deficeret, *Ruf.* † *Al.* omiſſos videret. * Cumque ſummus venator eſſet, in hoc tamen ipſo equitandi peritia quæ cuperet aſſequebatur, *Ruf.*

γρῶν ἡμέρᾳ ποτὲ τεσσαράκοντα θηρίων ἐκράτησεν. ἔστι δὲ καὶ συοτρόφος μᾶλλον ἡ χώρα, τὸ πλέον δ' ἐλάφων καὶ ὄνων ἀγρίων εὔπορος. πολεμικὴς [a] δὲ ἀνυπόστατος· πολλοὶ γοῦν καὶ ἐν ταῖς γυμνασίαις αὐτὸν κατεπλάγησαν, ἀκοντιστήν τε ἰθυβολώτατον καὶ τοξότην εὐστοχώτατον ἰδόντες. τοῖς δὲ τοῖς ψυχικοῖς, καὶ τοῖς σωματικοῖς προτερήμασιν, ἐχρήσατο δεξιᾷ καὶ τύχῃ. καὶ γὰρ ἀσθμίας ἔπταισεν ἐν πολέμῳ, καὶ τῶν πταισμάτων οὐκ αὐτὸς αἴτιος, ἀλλ' ἡ προδοσία τινῶν, ἢ προπέτεια στρατιωτῶν ἐγένετο.

quippe die aliquando feras quadraginta subegit. est autem aprorum altrix illa regio, magis vero cervis & onagris abundat. Bellator *etiam* cui nemo erat resistendo: adeo ut in gymnasiorum exercitiis *alii* eum pertimescerent, cum ipsum vidissent maxime omnium recta jaculari, & sagittando quam minime à scopo aberrare. Præter animi autem corporisque virtutem præcellentem, fortuna quoque usus est secunda. nam & raro *admodum* male ei res ceciderunt in bello; & si quando acie victus fuerit, non ipsius culpa, sed aut proditione quorundam aut temeritate militum factum est. *Herodes in bello fortunatus.*

ιζ. ΚΕΦ. κϛ'.

Ἀριστόβουλος Ὑρκανῶ τῷ ἀρχιερέως, καὶ Μαριάμμης βασιλίσσης πλοῦτος.

ΤΑΣ μὲν ὑπαίθρους εὐθαρσίας, ἡ τύχη τοῖς κατ' οἶκον ἀπιστίαις ἐμέμιξεν, καὶ [b] κακοδαιμονίᾳ οὐκ γυναικὸς ἤρξατο, περὶ ἣν μάλιστα ἐσπούδασεν. ἐπεὶ γὰρ εἰς τὴν ἀρχὴν παρῆλθεν, ἀποπεμψάμενος ἣν ἰδιώτης ὢν ἔκτο γαμετὴν, ἣ γένος ἦν ἐξ Ιεροσολύμων, Δωρὶς ὄνομα, γαμᾷ Μαριάμμιον τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστόβουλου θυγατέρα, δι' ἣν αὐτὸς σταθῆναι στασιάσθησαν οἶκοι, καὶ πάλαι μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν οἴκαδε Ῥώμης ἄφιξιν. πρῶτον μὲν γὰρ [c] τὸν ἐκ τῆς Δωρίδος υἱὸν Ἀντίπατρον, ἀφ' οὗ τὸν ἐκ Μαριάμμης, ἐφυγάδευσε τῆς πόλεως, μέσας ταῖς ἑορταῖς ἀφεὶς χαρπέναι. ἔπειτα τὸν πάππον τῆς γυναικὸς Ὑρκανὸν, ἐκ Πάρθων πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα, δι' ὑπόνοιαν ἐπιβουλῆς ἀνεῖλεν, ὃν ἠχμαλώτισατο μὲν [d] Βαρζαφάρνης καταδραμὼν Συρίαν, ἐζητήσαντο δὲ κατ' οἶκτον οἱ ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμοεθνεῖς. καὶ εἰ γε τούτοις ἐπείσθη, παρῃνέσει μὴ ἀφεῖναι πρὸς Ἡρώδην, οὐκ ἂν προὐδόθη. δέλεαρ δὲ αὐτῷ θανάτου ὁ γάμος κατέστη. τούτῳ γὰρ πεποιθὼς, καὶ θρόνου τι τῆς πατρίδος ἐφιέμενος, ἦλθε. παρῆν δὲ Ἡρώδης, οὐκ αὐτὸς ἀντιποιούμενος βασιλείας, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ βασιλεύειν ἐπιβάλλειν αὐτῷ.

β'. Τῶν δὲ ἐκ Μαριάμμης πέντε τέκνων αὐτῷ γενομένων, δύο μὲν θυγατέρες, τρεῖς δὲ ἦσαν υἱεῖς. καὶ τούτων ὁ νεώτατος μὲν, ἐν Ῥώμῃ παιδεύόμενος, τελευτᾷ· δύο δὲ τοὺς πρεσβυτέρους βασιλικῶς ἦγε, ἀφ' τε τὴν μητρῴαν εὐγένειαν, καὶ ὅτι βασιλεύσει γενήσεσθαι αὐτῷ. τὸ δὲ τούτων ἰσχυρότερον, ὁ Μαριάμμης ἔρως συνήργει, καθ' ἡμέραν ἐκκαίων Ἡρώδην [e] λαβεστέρως, ὡς μηδενὸς τῶν ἀφ' τὴν γεγενημένην λυπηρῶν ἀμαθάνεσθαι. τοσοῦτον δὲ ἦν μῖσος εἰς αὐτὸν τῆς Μαριάμμης, ὅσος ἐκείνης πρὸς αὐτὴν ἔρως. ἔχουσα δὲ τὴν μὲν ἀπέχθειαν ἐκ τῶν πραγμάτων εὔλογον, τὴν δὲ παῤῥησίαν ἐκ τοῦ φιλεῖσθαι, φανερῶς ἀνείδιζεν αὐτῷ τὰ κατὰ τὸν πάππον Ὑρκανὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν [f] Ἀριστόβουλον. οὐδὲ γὰρ τοῦτο

CAP. XXII. XVII.

Aristobuli Hyrcanique Pontificum & Reginæ Mariamnes mors.

CÆterum dum foris res ei succederent, domesticis molestiis eum persequuta est fortuna; quodque adversis casibus conflictatus fuerit, in causa erat mulier quam maxime diligebat. Nam postquam adeptus est imperium, dimissa quam privatus in uxorem duxerat, quæ genere erat Hierosolymitana, nomine Doris, Mariamnen sibi matrimonio jungit, filiam Alexandri Aristobuli filii: unde contigit domum suam seditionibus agitatam fuisse, & antea quidem, maxime vero post ejus à Roma reditum. Nam primum quidem Antipatrum, filium quem è Doride susceperat, civitate expulit, in gratiam illorum quos è Mariamne genuerat; solis festis diebus eò commeandi potestate concessa. Deinde Hyrcanum, avum conjugis, ex Parthis ad ipsum reversum, propter insidiarum suspicionem sustulit; quem captum quidem occupata Syria Barzapharnes abduxerat, gentiles vero Transeuphratenses, sortem ejus miserati, sibi dari petierant. & si monitis eorum paruisset, ne ad Herodem transiret, nequaquam *ita* periisset. Verum mortis ejus incitamentum fuit neptis matrimonium. Nam hoc fretus, multoque magis patriam desiderans, veniebat. Herodem autem commovit, non quod regnum sibi vendicaret, sed quod regnare ipsi jure deberetur.

In domo Herodis dissidium, & unde ortum. Ant. p. 712. 715. 725.

Hyrcani mors qua de causa. Vide Ant. p. 662. & p. 678.

2. Quinque autem filiorum, quos ex Mariamne susceperat, duo quidem feminæ, tres vero mares erant. Atque horum natu minimus Romæ educatus moritur: duos autem grandiores, & propter matris nobilitatem, & quod sibi in imperio geniti essent, regie instituebat. Verum, quod istis fortius erat, *plurimum* ad hoc conferebat amor Mariamnes; qui indies Herodem vehementius urebat, ut eorum fere nihil sentiret quæ propter dilectam sibi dolerent: tantum autem in eum Mariamnes erat odium, quantus illius erga ipsam amor. Illa igitur ex rebus quidem ipsis probabiles habens inimicitiarum causas, ex eo vero quod amaretur loquendi libertatem, coram ei objiciebat quæ in avum suum Hyrcanum fratremque Aristobulum perpetraverat. nec enim huic, quan-

Mariammes liberi.

Ejus in Herodem odium, & Herodis in illam amor.

a Illud δὲ è *MSS.* b Κατοδυμισῆ in *MSS.* c Illud τὸν addidi è *Codd. MSS.* d Βαζαφάρνης hîc loci in omnibus *MSS.* e Ita *Voss.* λαβεστερῶς in *ceteris.* Fortàn λαβρότερον. f Ἰανναῖον in omnibus *MSS.*

Ariſtobulus pontifex qua de cauſa & quo modo peremptus. Ant. p. 665. 666.

quanquam puer erat, pepercit Herodes: dato quidem ipſi, cum annorum eſſet ſeptendecim, pontificatu, eo vero poſt honorem *acceptum* ſtatim occiſo. Quoniam populus ei ſacra veſte induto, cum ad aram feſto die aſcendiſſet, frequens illachrimavit; noctu ſane mittitur puer in Hierichunta, atque ibi, à Gallis, quibus id negotii mandatum, in piſcinam immerſus, interiit.

Mariamnes inſolentia.

3. Ob iſta, probra in Herodem jaciebat Mariamne, ſororemque ejus & matrem atrocibus conviciis proſcindebat. Sed illi quidem præ amore os erat occluſum. Gravis autem indignatio mulieres ſubiit, &, quo maxime Herodi iram concitarent, inſimulabant eam adulterii; & alia multa ad fidem faciendam inſtruentes, eamque accuſantes, quod in Ægyptum imaginem ſuam miſiſſet Antonio, & ex immoderata libidine ſemet abſentem viro oſtendi curaſſet, mulierum deſiderio furenti, & qui vim poſſet adhibere. Hoc ipſum, veluti fulmen *aliquod* emiſſum, perturbavit Herodem, maxime quidem amoris cauſa zelotypia inflammatum, inſuperque ſecum reputantem Cleopatræ ſævitiam, cujus gratia & Lyſanias rex & Malichus Arabs erant peremptι. Non enim ex eo quod conjux ſibi eripienda eſſet, ſed quod mortis diſcrimen adiret, periculum metiebatur.

In eam accuſatio inſtituta. Ant. p. 663.

Herodis mandatum ſecretum de Mariamne occidenda, proditum à Joſepho. Ant. p. 667.

4. Itaque peregre profecturus, Joſepho, Salomes ſororis ſuæ marito, quem fidum habebat & ex affinitate benevolum, uxorem commendat, mandato ei clam, ut illam interficeret, ſi modo ipſummet occideret Antonius. Verum Joſephus non maligne, ſed regis amorem mulieri demonſtrare volens *tam magnum eſſe*, ut ab ea ſemet ne mortuum quidem disjungi pateretur, arcanum *ei* enunciat. Atque illa, cum reverſus eſſet Herodes, multaque inter colloquendum de ſuo illius deſiderio juraret, quodque nunquam aliam mulierem adeo deamaret, valde, inquit, tuum erga nos amorem patefecisti mandatis Joſepho datis, quibus ut me occideret præcepiſti.

Ob quod Herodis ira & zelotypia accenſus. Ant. p. 668. 669.

5. Herodes, cum arcanum audiſſet, illico mentis impos erat, dicenſque Joſephum ſua mandata non fuiſſe proditurum, niſi eam ſtuprâſſet, præ dolore inſaniebat, atque ſtratis exſiliens, ultro citroque curſabat in regia. Interea quæ ſoror ejus Salome, arrepto tempore ad criminandum, ſuſpitionem de Joſepho confirmavit. Ille vero ex immoderata zelotypia in furorem actus, è veſtigio utrumque necarî juſſit. At continuo inſaniam excipiebat pœnitentia, itaque reſidente amor iterum exſuſcitatur. Tanta autem ejus cupiditate ardebat, ut mortuam vix aut ne vix quidem eſſe crederet, ſed præ ægritudine eam, quaſi adhuc viveret,

χώτερ ὄντος παιδὸς ἐφείσατο. δὺς μὲ αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπιλαχομένῳ, μὴ δὲ τὴν τιμὴν κτείνας εὐθέως. ἐπειδὴ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα λαβόντι, καὶ τὸ βωμῷ προσελθόντι καθ' ἑορτὴν, ἄθρουν ἐπεδάκρυε ὁ πλῆθος· πέμπεται μὲ οὖν ὁ παῖς ἀφ' νυκτὸς εἰς Ιεριχοῦντα, ἀφ' δὲ, κατ' ἐντολὴν τῶν Γαλατῶν βαπτιζόμενος ἐν κολυμβήθρᾳ, τελευτᾷ.

γ'. Διὰ ταῦτα Ηρώδην τε ὠνείδιζεν ἡ Μαριάμμη, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὴν μητέρα δεινᾶς ἐξύβριζε λοιδορίας. ἀλλ' ὁ μὲν πυθόμενος τοῖς ἔργοις. δεινὴ δὲ τὰς γυναῖκας ἀγανάκτησις εἰσῆει, καὶ, περὶ ὃ μάλιστα κινήσειν τὸν Ηρώδην ἔμελλον, εἰς μοιχείαν διέβαλλον αὐτόν· ἄλλά τε πολλὰ πρὸς τὸ πιθανὸν ἐσκευαζόμεναι, καὶ κατηγοροῦσαι ὅτι τὴν εἰκόνα τὴν ἑαυτῆς πέμψειεν εἰς Αἴγυπτον Αντωνίῳ, καὶ δι' ὑποβολὴν ἀσελγείας ἅπασαν δείξειεν ἑαυτὴν ἀνθρώπῳ γυναικομανεῖ καὶ βιάζεσθαι δυναμένῳ. τοῦτο, ὅπερ σκηπὸς [a] ἐμπεσὸν, ἐτάραξεν Ηρώδην, μάλιστα μὲν ἀφ' τοῦ ἔρωτα ζηλοτύπως ἔχοντα, λογιζόμενον δὲ καὶ τὴν Κλεοπάτρας δεινότητα, δι' ἣν Λυσανίας τε ὁ βασιλεὺς ἀνῄρητο, καὶ [b] Μάλιχος ὁ Αραψ. ὃ γὰρ ἀφαιρέσει γαμετῆς ἐμέτρει κίνδυνον, [c] ἀλλὰ θανάτῳ.

δ'. Μέλλων οὖν ἀποδημεῖν, Ιωσήπῳ τῷ ἀνδρὶ Σαλώμης τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς, πιστὸς δὲ ἦν καὶ ἀφ' τὸ κῆδος εὖνους, ἐπιτρέπεται τὴν γυναῖκα, κρύφα δὺς ἐντολὰς ἀναιρεῖν αὐτὴν εἰ κἀκεῖνον Αντώνιος. ὁ δὲ Ιώσηπος, ὅτι κακοήθως, ἀλλὰ τὰ ἔρωτα τὰ βασιλέως παρεσήσας τῇ γυναικὶ βουλόμενος, ὡς δὴ ἀποθανὼν αὐτῆς ἐπιμένοι, τὸ ἀπόρρητον ἐκφέρει. κἀκείνη πρὸς ἐπανήκοντα τὸν Ηρώδην, πολλά τε δὴ τὰ πρὸς αὐτὴν [d] πάθη ἐν ταῖς ὁμιλίαις ἐπομνύμενον, καὶ ὡς δὲ ἐρασθείη ποτὲ γυναικὸς ἄλλης, πάνυ γῦν, εἶπε, ταῖς πρὸς Ιώσηπον ἐπιβολαῖς ἐπιδείξω τὰ εἰς ἡμᾶς ἔρωτα, κτείναί με προστάξας.

ε'. [e] Ἐκφρων εὐθὺς ἀκούσας ὁ ἀπόρρητον ἦν, ἃ ἐκ ἄν ποτε τὰ Ιώσηπον ἐξαγγείλαι τὴν ἐντολὴν φάμενος, εἰ μὴ [f] ἀφθείρειεν αὐτὴν, ἐνθυσία τῷ πάθει, καὶ τὰ κοίτης ἐξαλλόμενος, ἀνέδην τε τοῖς βασιλείοις [g] ἀνειλεῖτο. καὶ τούτῳ Σαλώμη ἡ ἀδελφὴ, τὰ χαρὲν εἰς τὰς ἀφβολὰς ἁρπάσασα, τὰ εἰς τὰ Ιώσηπον ἐξεβάκχευσεν ὑποψίαν. [g] ὁ δὲ, ὑπ' ἀκρήτου ζηλοτυπίας σαλευείς, ἀφεχρῆμα κτείνειν προστάττει ἀμφοτέρους. μετάνοια δ' εὐθὺς ἔπεσε τῷ πάθει, καὶ τὸ θυμῷ πεσόντος ὁ ἔρως πάλιν ἀνεζωπυρεῖτο. τοσαύτη δὲ ἦν φλεγμονὴ τὰ ἐπιθυμίας, ὡς μηδὲ τεθνάναι δοκεῖν αὐτὴν, ὑπὸ δὲ κακώσεως ὡς ζώσῃ προσλαλεῖν,

[a] Ita ad unum omnes *MSS.* ἐμπεσὼν *Baſ.* & *Gen.* [b] Vide ſupra cap. 18. §. 8. & *Ant.* p. 670. ubi Lyſaniam interfectum legimus; confirmante etiam *Dione* XLIX. p. 411. B. At de cæde Malichi præterquam hoc uno in loco, quod meminerim, nihil conſtat. *Aldr.* [c] Jam enim accerſiverat illum Antonius, ut de objecta ſibi Ariſtobuli morte Laodiceæ cauſam diceret, *Ant.* p. 667. *Aldr.* [d] Σωμπαθῆς *Big. Bod. Voſ.* & *Lipſ.* [e] Ἔκφρων δ' εὐθὺς *Hudſ.* [f] Ita *Baſ. Buſb.* & *Rhod.* ἀπολῦτο *Gen.* ἀπολῦτο *Big.* ἀπολῦτο *Bod.* [g] Excidiſſe aliquid videtur quod ſic ſuppleri poteſt. *Unde Herodes, immoderata zelotypia furens,* [parum abfuit quin uxorem occideret; at Joſepho ne in conſpectum quidem admiſſo mortem intulit. Rurſus cum ad Cæſarem Rhodum iret, Mariamnen cum matre Alexandra Joſepho alteri, quæſtori ſuo, Soëmoque commiſit; & ſiquid ſibi mali contingeret, ut utramque tollerent imperavit. Quod cum Soëmus aliquando effutiſſet, temperare ſibi non potuit Mariamne quin reverſum Herodem ſignis odii manifeſtis exciperet: eumque propterea commotum ſoror ejus & mater irritabant; ne quid tamen gravius ſtatueret interceſſit Cæſaris ſalutatio. Poſt annum vero quam à Cæſare reverſus eſt, Salomes opera Mariamne veneficii accuſata eſt, & tormenta Eunucho ejus adhibita; qui de veneficio nihil faſſus, cum offenſam diceret reginam propter ea quæ Soëmus indicaſſet, ſuſpicatus Herodes id indicium ſtupro redemptum,] *confeſtim utrumque juſſit interfici.* Vide *Ant.* p. 669. 679. 681. 683. 684. *Aldr.*

[a] Ita

λαλεῖν, μέχει ϕ τρόπῳ διδαχθεὶς ὁ [a] πάνθος ἀνάλογον τῇ λύπῃ ἔχε τῇ πρὸς [b] θείσαν ἀφθόνῳ.

alloqueretur; donec tempore *veriora* edoctus, luctus & mœroris magnitudine eum quo superstitem dilexerat æquavit affectum.

ΚΕΦ. κγ'.

Διαβολαὶ εἰς υἱὲς Μαριάμμης. Αντίπατρος αὐτοῖς προτιμᾶται. Ὧν κατηγορηθέντα, ϗ αὐτοῖς διαλλάττεται Ηρώδης.

CAP. XXIII.

Calumniæ in filios Mariamnes. Antipater iis præpositus. Eorundem accusatio apud Cæsarem, & reditus in gratiam cum Herode.

Κλεονάμωσι δὲ τῆς μητρῴας ἡ παῖδες ὀργῆς, ϗ τῷ μύσει ἔννοιαν λαμβάνοντες, ὡς πολέμιον ὑφεώρων ϗ πατέρα, ϗ πρότερον μὲν ὅτι Ρώμης παιδεύοιντο, πλέον δὲ ὡς εἰς Ιουδαίαν ὑπέστρεψαν. συνήνθροιτο δ' αὐτοῖς τοῖς ἡλικίας ἡ ἀφθονία. [c] ἐπεὶ δὲ γάμων ἔχοντες ὥραν, ὁ μὲν τῆς τηθίδος Σαλώμης, ἡ τῆς μητρὸς αὐτοῦ κατηγόρησεν, ὁ δὲ ἔγημεν Αρχελάου [d] τοῦ Καππαδοκῶν βασιλέως θυγατέρα, προστελάμβανον ἤδη ϗ μίσει τὴν παῤῥησίαν. ϗκ δὲ τοῦ θεράσους αὐτοῖς ἀφορμὰς ἡ ἀφθάλλοντες ἐλάμβανον, ϗ φανερώτερον ἤδη τῷ βασιλεῖ διελέγοντό τινες, ὡς ὑποβουλεύοιτο μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν υἱῶν· ὁ δὲ Αρχελάῳ κηδεύσας ϗ φεύγειν παρασκευάζοιτο, τῷ πενθερῷ πεποιθώς, ἵνα ὅτι κάσαρος αὐτὸν κατηγορήσῃ. ἀναπλησθεὶς δὲ τῶν ἀφθόνων Ηρώδης, ὥσπερ ὑπτεύχισμα τοῖς υἱοῖς, καταγει ϗ ϗκ τῆς Δωρίδος Αντίπατρον, ϗ πάντα πρόσπον [e] προτιμᾶν ἄρχεται.

Β'. Τοῖς δὲ ἀφόρητος ἦν ἡ μεταβολὴ, ϗ τὸ ἐξ ἰδιώτιδος μητρὸς ὁρῶντες προκόπτοντα, ἀφ' τοῦ αὐτοῦ εὐγένειαν ϗκ ὀλάττω τοῦ ἀγανακτήσεως· ἐφ' ἑκάστῳ δὲ τοῦ ἁμαρτῶν, τοῦ ὀργὴν ἐξέφαινον. ὡς δὲ οἱ μὲν καθ' ἡμέραν προσίσαντο μᾶλλον· ὁ δὲ Αντίπατρος ἤδη ϗ δι' αὐτοῦ ἐσπουδάζετο, δεινότατος μὴ ὢν ἐν ταῖς πρὸς τὸν πατέρα κολακείαις, ἀφθολὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν παικίλας ἐσκευαζόμενος, ϗ τὰ μὲν αὐτὸς λογοποιῶν, τὰ δὲ τοὺς ὑπιτηδείους φημίζειν καθιείς, μέχει παντάπασι τοὺς ἀδελφοὺς ἀπέῤῥηξε τῆς βασιλικῆς ἐλπίδος. ϗ γὰρ ἐν ταῖς ἀφθήκαις, ϗ φανερῶς αὐτὸς ἤδη ἀφόδοχος· ὡς βασιλεὺς γοῦν ἐπέμφθη ϗ πρὸς Καίσαρα, τῷ τε κόσμῳ ϗ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις, πλὴν ἀφθήματος, χρώμενος. χρόνῳ δὲ ἐξίσχυσεν εἰσαγαγεῖν ὅτι τὸν Μαριάμμης κοίτην τοῦ μητέρα· δυσὶ δὲ ὅπλοις τοῦ τοῦ ἀδελφῶν χρώμενος, κολακείᾳ ϗ ἀφθολῇ, τὸ βασιλέα ϗ τοῦ θανάτου τοῦ υἱῶν ὑπεργάσατο.

Γ'. [g] Τὸν γοῦν Αλέξανδρον σύρας μέχει Ρώμης ὁ πατήρ, τῆς ἐφ' ἑαυτῷ φαρμακείας ἔχειν ὅτι Καίσαρος. [h] ὁ δὲ εὑρὼν μόλις ὁλοφυρμῶν παῤῥησίαν, ϗ

Maternæ autem iracundiæ *quasi* hæredes succedunt filii; &, immanitatem sceleris reputantes, non aliter patrem, quam si hostis esset, suspectum habebant, idque & antea cum Romæ in studiis versarentur, & multo magis postquam in Judæam reversi sunt. Nam una cum ætatibus illorum adolevit affectus. Posteaquam vero conjugio maturi, unus amitæ *suæ* Salomes, quæ matrem eorum accusavit, *filiam* duxerat, alter Archelai Cappadocum regis filiam, tum *quidem* odio *suo* etiam loquendi libertatem adjungebant. Ex illa autem audacia *temeraria* calumniandi ansa arrepta est, & mox apertius quidam apud regem dicebant, quod ei à filio quidem utroque struerentur insidiæ; ille vero, qui Archelai gener erat, socero fretus etiam fugam pararet, *regem* ipsum apud Cæsarem accusaturus. Herodes autem, cum criminationum satis superque accepisset, Antipatrum ex Doride susceptum, veluti propugnaculo sibi futurum adversus filios, ad se adducit, ejusque rationem modis omnibus habere cœpit.

Mariamnes filii contra Herodem irritati. Ant. p. 713.

Conjuges eorum.

Herodes mirum in modum Antipatro favet. Ant. p. 714.

2. Illis autem intoleranda erat hæc *rerum* mutatio, cumque viderent matre privata natum *auctoritate adeo* proficere, tantos eis sua nobilitas stimulos subdidit, ut indignationem cohibere non potuerint; sed ob quodcunque, grave illis & molestum, iram suam palam faciebant. At cum illi indies magis infesto & inimico essent animo, Antipater jam studiose omnia ipse agebat, (ut qui optime norit patrem adulari, & varias in fratres suos calumnias pararet, quasdam ipsemet spargens, alias vero necessariis suis divulgandas submittens) donec spem regni omnem fratribus præciderat. nam & in testamento & aperte quoque jam ipse *designatus* erat *imperii* successor: denique tanquam rex etiam ad Cæsarem missus est, & ornatu & cætero præter diadema cultu *regio* instructus. Tempore autem *brevi* tantum gratia valuit, ut matrem suam in lecto Mariamnes collocaret: geminisque armis contra fratres usus, blanditiis & calumniis, clam effecit ut rex etiam de filiorum nece cogitaret.

Mariamnes filios male tractat, eisque insidias struit Antipater. ibid.

3. Quapropter pater cum Alexandrum secum Romam duxisset, veneni sibi parati reum apud Cæsarem postulavit. Ille autem, cum agre eò confidentiæ deveniisset ut calamitatem *suam*

Herodes apud Cæsarem accusat Alexandrum fratremque. Ant. p. 715.

a Ita rescripsi ex conjectura. Antea erat τὸ πένθος ἀνάλογον τῷ λύπῃ in *Editis Aliisque.* τὸ πάθος *Voss.* τὸ πάθον legisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *donec processu temporis fumere cognito.* Nihil horum agnoscit *Bod.* *b* Sic *Voss.* & *Ruf.* πρεσθείσαν, aut εὐεργεσίαν, aut πρεσθείαν in *cæteris.* *c* Ita in omnibus *MSS.* ἐπὶ ϛ *Bas.* & *Gen.* *d* Ita *MSS.* τοῦ in *impressis.* *e* In hac voce interpretanda à recepta versione discessimus; nos de errore monente Cl. *L. Bos* in *Animadv. ad Strip. Gr.* c XXI. *f* Δι' αὐτὸν in *Editis.* δ' αὐτὸ *Big.* δ' ἑαυτὸν in quibusdam *MSS.* *g* Et Aristobulum etiam: solum tamen Alexandrum nominat *Josephus*, quod in eum præcipue (sicut alibi loquitur) tota domus tempestas incubuerit; quodque ejus partes in propulsando hoc periculo potiores essent. *Aldr.* *h* Alexandrum quidem dicit (*Originum*, p. 716.) orationem agre invenisse; nam & eum dolor impediebat, & indecorum erat ita patri respondere, quemadmodum res ipsa postulabat, & contra quemvis alium licuisset: sed Augustum illi judicem contigisse, non tam credulum & præcipitem, quam Herodes fuerit; quemque non posset Antipater, sicut Herodem, dolo fallere; nam ad ejus prudentiam magnus usus accesserat. Accusantibus igitur ab initio diffisus est; & nunc quoque facile intellexit, tarditatem Alexandri non ex sceleris conscientia, sed ætate, dolore, & patris reverentia proficisci. *Aldr.*

Summa defensionis Alexandri. Vide Antt. p. 717.

suam deploraret, & judicem habens Antipatro *rerum* peritiorem & Herode prudentiorem, *verba faciens* delicta quidem patris verecunde suppressit, ejus vero criminationes fortiter diluit: cumque fratrem periculorum consortem sceleris purum demonstraffet, tum mox de Antipatri calliditate & de contumeliis & injuriis sibi illatis questus est. Non solum autem ipsum adjuvabat conscientia intemerata, sed & verborum vis: nam acerrimus erat in dicendo. Postremo cum dixisset, patri licere occidere eos, si scilicet crimen objiceret, fecit ut omnes quidem lachrymas profunderent; Cæsar vero ita affectus est, ut accusationem in eos institutam rejecerit, & Herodem illis reconciliarit. ea autem lege facta est reconciliatio, ut adolescentes quidem patri in omnibus obsequerentur, illi vero liberum esset regnum relinquere cui vellet.

Cæsar Herodem filiis reconciliat. Antt. p. 718.

Herodes in reditu perhumaniter excepius ab Archelao. Antt. p. 719.

4. Post hæc igitur rex Roma reversus est, ita ut videretur filiis quidem criminationes remisisse, haud vero ab omni suspicione liber. Eum autem comitatus est Antipater odii *causa & fundamentum*; sed, reconciliatorem veritus, palam proferre inimicitias non audebat. Cæterum cum juxta Ciliciam navigans ad *insulam* Eleusam appulerit, eos quidem Archelaus convivio perhumaniter excipiebat, pro incolumitate generi gratias referens, & ob concordiam redintegratam hilaritatem suam ostendens: quippe nihil moratus amicis Romæ scripserat, ut in judicio Alexandrum adjuvarent. quin & Zephyrium usque *Herodem* deduxit, talentis etiam triginta donatum.

Herodis post reditum concio ad populum. Antt. p. 719.

5. Postea vero quam Hierosolyma pervenit Herodes, populo convocato, tribusque filiis prope adstantibus, profectionis suæ rationem reddit: "& multas quidem Deo gratias age-
"bat, multas vero Cæsari, qui domus suæ per-
"turbationem sedavit atque restinxit; &,
"quod regno majus est, filiis auctor erat con-
"cordiæ, quam ego, inquit, arctius adhuc co-
"agmentare studebo. Nam is quidem me re-
"gni dominum & de successore *meo* judicem
"constituit; ego vero, quòd mei interfit, illi
"etiam gratias referens, hos tres filios *meos* re-
"ges designo, atq; huic sententiæ *meæ* primum
"Deum suffragatorem fieri precor, deinde &
"vos. namque huic ætas, illis generis nobilitas
"successionem conciliat; porro regni ea ma-
"gnitudo est ut etiam pluribus sufficiat. Quos
"autem Cæsar conjunxit, & pater *sui successo-*
"*res* constituit, vos velim observare, neque in-
"justis neque disparibus eos colentes honori-
"bus, sed quemque pro nascendi ordine. non
"enim tanta quis afficiet eum lætitia qui præter
"ætatis prærogativam colitur, quantum ei, quem
"despicit, doloris afferet. Cæterum ex con-
"sanguineis & amicis, quos oportebit cum sin-
"gulis versari, ego illis adjungam, & concor-
"diæ sponsores constituam; ut qui probe no-

δικασὴν [a] ἐμπειρότερον Ἀντιπάτρου, καὶ Ἡρῴδην φρονιμώτερον, τὰ μὲν ἁμαρτήματα τοῦ πατρὸς αἰδημόνως ὑπεσείλατο, τὰς δὲ αὐτοῦ Ἀρχελάου ἰσχυρῶς ἀπεδύσατο· καθαρὸν δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀποδείξας κοινωνῆντα τῶν κινδύνων, ὅτως ἤδη τότε Ἀντιπάτρου πανοῦργον καὶ τὴν αὐτοῦ ἀπιστίαν ἀπωδύρετο. συνήργει δὲ αὐτῷ μὴ καθαρὰ τῆς συνειδότος ἡ περὶ λόγους ἰσχύς· ἰῶ γὰρ δὴ δεινότατος εἰπεῖν. καὶ ὃ τελευταῖον φάμενος, ὡς τῷ πατρὶ κτείνειν αὐτούς [b] ἔξιν, εἰ δὴ προπίπτων τὸ ἔγκλημα, προήγαγε μὲν εἰς δάκρυα πάντας· ὁ δὲ Καῖσαρ διέθηκεν ὅτως, ὡς ἀπογνῶναι μὲν αὐτῷ τὰ κατηγορημένα, ἀγαλλάξαι δὲ Ἡρῴδην εὐθέως. αἱ ἀγαλλιαὶ δὲ ὅτι τούτοις ἦσαν, ὥστε ἐκείνους μὲν τῷ πατρὶ πάντα πειθαρχεῖν, τὴν δὲ τοῦ βασιλείαν καταλιπεῖν ᾧ βούλεται.

Δ'. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπὸ Ῥώμης ὑπέστρεφεν ὁ βασιλεύς, τὴν μὲν ἐγκλημάτων ἀφικείαν τοῖς ὑεῖς δοκῶν, τὴν δὲ εὐνοίας οὐκ ἀπηλλαγμένος. παρηκολούθει [c] δὲ Ἀντίπατρος, ἡ μὲν μίσους ἐπόθεσις, ἀλλ' εἰς γε τὸ φανερὸν τοῦ ἀπέχθειαν οὐκ ἐξέφερε, τὴν ἀγαλλιατοῦ αἰδήμονος. ὡς δὲ ἡ Κιλικίαν παραπλέων κατῆρεν [d] εἰς Ἐλεοῦσαν, εἰσία μὲν αὐτοὺς φιλοφρόνως Ἀρχέλαος, ὑπὲρ τε τοῦ γαμβροῦ σωτηρίας εὐχαριστῶν, καὶ τῆς διαλλαγῆς ἐφηδόμενος, ὡς ἂν καὶ τάχιον γεγραφὼς τοῖς ὅτι Ῥώμης φίλοις, συλλαμβάνειν περὶ τὴν δίκην Ἀλεξάνδρῳ. προπέμπει δὲ μέχρι Ζεφυρίου, δῶρα δοὺς μέχρι τριάκοντα ταλάντων.

ε'. Ὡς δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα Ἡρῴδης ἀφικνεῖται, συναγαγὼν τὸν λαὸν, καὶ τοὺς τρεῖς υἱεῖς παραστησάμενος, ἀπελογεῖτο περὶ τῆς ἀποδημίας· "καὶ πολλὰ μὲν εὐχαρι-
"στεῖ τῷ Θεῷ, πολλὰ δὲ Καίσαρι καταστησαμένῳ τὸν οἶ-
"κον αὐτοῦ τεταραγμένον, καὶ μεῖζόν τι τοῖς υἱοῖς παρα-
"σκευὴ τὴν βασιλείας τιμὴν ὁμόνοιαν, ἣν αὐτὸς ἔφη συναρ-
"μόσαι μᾶλλον. ὁ μὲν γὰρ κύριον ἐμὲ τῆς ἀρχῆς καὶ
"δικασὴν τοῦ Ἀρχέλαου κατέστησεν, ἐγὼ δὲ, μὴ τοῦ
"συμφέροντος ἐμαυτῷ κἀκεῖνον [e] ἀμειβόμενος, τούσδε
"τοὺς τρεῖς παῖδας ἀποδείκνυμι βασιλέας, καὶ τὸν γνώ-
"μης τοῦτον τὸν Θεὸν σύμψηφον, ἔπειτα καὶ ὑμᾶς πα-
"ρακαλῶ γενέσθαι. τῷ μὲν γὰρ ἡλικία, τοῖς δὲ εὐγένεια τὴν διαδοχὴν προξενεῖ· τὸ γοῦν μέγεθος τῆς
"βασιλείας ἀρκεῖ καὶ πλείοσιν. ὑμᾶς δὲ Καῖσαρ μὲν ἤνω-
"σε, καθίστησι δὲ πατήρ, ὑμεῖς τηρήσατε, μήτε ἀδί-
"κως μήτε ἀνωμάλως τὰς τιμὰς διδόντες, ἐκάστῳ δὲ
"κατὰ πρόσθεσιν. ὁ γὰρ τοσοῦτον εὐφραίνει τις ἂν
"παρ' ἡλικίαν θεραπευόμενον, ὅσον ὀδυνήσει τὸν ἀπι-
"μώμενον. ὃς γοῦν ἐκάστῳ συνεῖναι δήσει συγγε-
"νεῖς καὶ φίλους, ἐγὼ ἀφανιῶ, καὶ τῆς ὁμονοίας
"ἐκείνους ἐγγυητὰς καταστήσομαι, σαφῶς ὑπισχνούμενος,
ὅτι

[a] Ἐμπειρότατον *Voss. Big.* & *Lipsi.* ἀπορώτατον legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *Ille autem vix deplorandi copiam nactus, & licet apud imperitissimum judicem, tamen Herode & Antipatro prudentiorem* &c. [b] Ἔστι, εἰ δὴ τῷ προπίπτειν *Voss.* ἔστιν ἤδη, ὃ προστ. *Big.* atque ita forsan *Ruf.* nisi quod ὃ post ἔγκλημα legat, in hunc modum vertens, *postremo proloquutus quod eos libenter occideret, crimen illi objecit.* Nisi exciderit aliquid (inquit *Aldrichius*) crediderim ita legi oportere, ὡς τῷ πατρὶ κτείνειν αὐτούς ἐστι· εἰ δὲ τῷ προπίπτειν τὸ ἔγκλημα, ut sit Apoſiopesis, quam ad hunc modum licet explicare: *Potest nos pater occidere, neque mori recusamus; quod si accuset etiam parricidii, morte gravior est tanti sceleris suspicio.* Vide *Antt.* p. 716. 717. [c] Γὰρ *Voss.* [d] Vide *Annotat.* ad p. 719. v. 18. [e] Ita lego cum Cod. *Voss.* antea erat ἀμειβόμενος. τοὺς δὲ τοὺς τρεῖς π.

a Βασι-

"ὅπ τὰς ϛάσεις καὶ τὰς φιλονεικίας γεινῶσιν αἱ τῶν
"σωλϐατελϐόντων κακοήθειαι· κἂν ὦσιν ὅτοι χρη-
"σοὶ, τηρῶσι τὰς φορϒάς. ἀξιῶ δὲ ὑ μόνον τούτους,
"ἀλλὰ καὶ τὸς ἐν τῇ ϛρατιᾷ μου ταξιάρχους, ἐν
"ἐμοὶ μόνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ὅπι ϖαρέσιτ⊙. 5
"Οὐ γὰρ βασιλείαν, ἀλλὰ τιμὴν [a] βασιλείας τοῖς ὑοῖς
"ϖαραδίδωμι· καὶ τῶν μὲν ἡδέων ὡς ἄρχοντες ἀπο-
"λαύσουσι, τὸ βάρ⊙ δὲ τῶν ϖραγμάτων ἐμόν ὅϛι,
"κἂν μὴ θέλω. σκεπτέσθω δὲ ἕκασος τὴν τε ἡλι-
"κίαν [b] μου καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ βίου, καὶ τὴν εὐσέ- 10
"ϐειαν. ὅτε γὰ ὅπως εἰμὶ γέρων, ὡς ἂν ἀπελπι-
"σθῆναι ταχέως, ὅτε εἰς τρυφὴν ἐκδιαιτώμεν⊙, ἢ
"καὶ νέους ὑποτίμεται· τότε θεῖον ὅτω τελευτᾶ-
"πεύσαμεν, ὡς τε ἂν ὅπι μήκιϛον βίον ϖερελθεῖν.
"ὁ δὲ τοὺς ἐμοὺς παῖδας θεραπεύων ὅπι τῇ ἐμῇ κα- 15
"ταλύσῃ, δώσει μοι καὶ ϖερὶ ἐκείνων δίκης. ὑ γὰρ
"ἐγὼ, [d] φθονῶν τοῖς ἐξ ἐμοῦ γεγεννημένοις, ἀνακό-
"πτω τὴν εἰς αὐτοὺς φιλοτιμίαν· ὅπιϛάμην⊙ δὲ
"τοῖς νέοις γίνεσθαι τὰς ϖρῶτας θεάσεις ἐφόδιον. εἴ
"γε μὴν ἕκασος ἐνθυμηθείη τῶν ϖροσόντων, ὅτι χρη- 20
"σὸς μὲν ὢν ϖαρ' ἐμοῦ λήψεται τὴν ἀμοιϐὴν, ϛα-
"σιάζων δὲ καὶ ϖρὸς τῶν θεραπευομένων τὸ κακόη-
"θες ἀνόνητον ἕξει, πάντας οἴμαι τὰ ἐμὰ φρονήσειν, τοῦτ' ἔϛι
"τὰ τῶν ἐμῶν ὑῶν. καὶ γὰρ τούτοις συμφέρει κρατεῖν
"ἐμοῦ, [e] κἀμοὶ τούτοις ὁμονοεῖν. ὑμεῖς δὲ, ὦ παῖδες ἀγα- 25
"θοὶ, ϖρῶτον ἐνθυμούμενοι τὴν ἱερὰν φύσιν, ἣς καὶ
"ϖρὸς θείοις αἱ φορϒαὶ μένουσιν, ἔπειτα τὸν ϖοιησά-
"μενον ἡμῖν τὰς διαλλαγὰς Καίσαρα, τρίτον ἐμὲ
"τὸν ἐν οἷς ἔξεϛιν ὅπιτάσσειν ϖροσκαλοῦντα, μένα-
"τε ἀδελφοί. δίδωμι δὲ ὑμῖν ἐσθῆτά τε ἤδη καὶ θε- 30
"ραπείαν βασιλικήν· ἐπεύχομαι δὲ καὶ τῷ Θεῷ τη-
"ρῆσαι τὴν ἐμὴν κρίσιν, ἂν ὁμονοῆτε". Ταῦτα εἰπὼν,
καὶ φιλοφρόνως ἕκασον καταϖασάμεν⊙ τῶν ὑῶν, διέ-
λυσε τὸ πλῆθος, τοὺς μὲ, σωϐουλομένους τοῖς εἰρημένοις,
ὅσοι δὲ ἐπεθύμουν μεταϐολῆς, μηδὲ ἀκοὴν ϖροσ- 35
ποιησάμενοι.

"rim, diſſidia & contentiones ex malignis in-
"geniis eorum quibuſcum agunt proficiſci:
"hoſque, ſi boni fuerint, mutuum amorem
"tueri. Non iſtos autem tantum oro & ob-
"teſtor, ſed & ordinum ductores in exercitu
"meo, ut in me ſolo ſpem habeant in præ-
"ſentia. Non enim regnum, ſed regni hono-
"rem filiis *meis* trado: & quidem jucundis,
"quaſi in imperio eſſent, perfruentur; rerum
"vero onus, tametſi nolim, meum erit. Conſi-
"deret autem quiſque *veſtrum* ætatem meam,
"vitæque inſtitutum, necnon etiam pietatem.
"nam neque ſenex adeo ſum ut de me vita
"deſperari debeat; neque voluptatibus aſſue-
"tus, quæ & juvenum poplites ſuccidunt: quin
"& Deum ita coluimus, ut vita quam longiſſi-
"ma frui non dubitemus. Quotus vero quiſ-
"que filios meos obſervabit vitæ meæ exitum
"exſpectans, ſciat is ſe propterea mihi pœnas
"daturum eſſe. Ego enim nequaquam, ac ſi
"inviderem ex me genitis, impedio, quo mi-
"nus alii eos honore proſequantur; ſed quòd
"norim, ejuſmodi ſtudia in adoleſcentibus fe-
"rociam alere. Itaque ſi cogitare velint qui
"ad eos ſe conferunt, quod, quicunque bene
"ſe geſſerit, gratiam à me relatam habebit,
"diſſidia vero ſerenti nihil profuturam eſſe
"malitiam, etiam apud eos quibus lenocina-
"tur, omnes profecto meis, hoc eſt filiorum
"meorum rebus, ſtudebunt. Nam & ipſis ex-
"pedit me regnare, meque cum illis concor-
"dare. Vos autem, ô boni filii, vobiſcum co-
"gitantes ſacra naturæ vincula, quibus etiam fe-
"ræ invicem conciliantur & amore continen-
"tur; deinde Cæſarem, qui gratiæ redinte-
"grandæ auctor erat; tertio meipſum, qui ro-
"gare malo cum poſſim jubere; manete fra-
"tres. Jam inde autem vobis do veſtem &
"cultum regium: Deumque obſecro ut meum
"tueatur conſervetque judicium, ſi concordes
"eritis." Iſta loquutus unumquemque filiorum peramanter complexus eſt, & populum dimiſit, alios quidem precantes ut dictis reſpondeat eventus, alios vero, qui mutationis cupidi erant, ne audiiſſe quidem ſe quicquam ſimulantes.

Variæ populi de Herodis verbis opiniones. Antt. p. 719.

ΚΕΦ. κδ'.

Ἀντιπάτρῳ καὶ Δωρίδι κακουργία. Γλαφύρας ἕνεκα ἀπεχθῶς διάκειται Ἀλέξανδρος. Φερώρα ὑποτονοηθέντι καὶ Σαλώμῃ διελεγχθείσῃ δίδοται συγγνώμη. Ἡρώδης εὐνοῦχοι βασανίζονται, ⊂ δεδημεύσθαι ἄγεται Ἀλέξανδρος.

CAP. XXIV.

Antipatri & Doridis malitia. Propter Glaphyram inviſus Alexander. Pheroræ merito ſuſpecto, Salomæ etiam convictæ, data venia. Torquentur Herodis Eunuchi, & Alexander in vincula conjicitur.

Συναπῆρε δὲ τοῖς ἀδελφοῖς ἡ ϛάσις, καὶ χεῖρας τὰς ἐπ' ἀλλήλοις ὑποψίας ἔχοντες ἀπηλλάγησαν. Ἀλέξανδρ⊙ μὲ καὶ Ἀριϛόϐουλος ὀδυνώμενοι κεκυρωμένον Ἀντιπάτρῳ τὸ ϖρεσϐεῖον, Ἀντίπατρος δὲ ὑ ϐ' ὁμοτρόπως τοῖς ἀδελφοῖς. ἀλλ' ὁ μὲ, ποικιλώτατος ὢν ὅ ἦθος, ἐκρυπτέν τε ἡδέως, καὶ πολλῷ τῷ πανούργῳ χρώμεν⊙, τὸ ϖρὸς αὐτοὺς ἐκάλυπτε μῖσος· τοῖς δὲ, δι' εὐγένειαν πᾶν τὸ νοηθὲν ἦν ὅτι γλώσσης. καὶ ϖαροξυνόντες μὲν ἐκείνους ϖολλοὶ, πλείους

Fratribus autem comes adhæſit diſſenſio; & pejora ſuſpicantes, alius de alio digreſſi ſunt. Alexander quidem & Ariſtobulus, ægre ferentes confirmatum eſſe Antipatro primogenituræ honorem, Antipater vero fratribus ſuccenſens quod ei proximi eſſent. Verum is quidem moribus varius & ſecreta novit reticere; & cum verſutus admodum eſſet, ſuum in eos odium diſſimulabat: illis vero, ex ſua nobilitate, familiare erat loqui quod ſentirent. Et multi quidem ſatagebant eos irritare, pluresque ex amicis *Antipatri* ad res exploran-

Gliſcit diſſidium in Herodis domo. Antt. p. 725.

das

a Βασιλίως *Voſſ.* b Illud μου è *Codd. Big. & Voſſ.* c Ἐπὶ τῇ μου ϖαϖφρονήσει legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *in contemptum meum.* d Ita reſcripſi ex quibuſdam *MSS.* φθόνῳ in *Editis Aliiſque.* e Forſan κἀμοὶ τούτους, *mihique hos eſſe concordes.* Aldr.

Antipatri aſtutia, & inſidiæ in filios Mariammes. Ant. p. 725.

das ſeſe in familiaritatem eorum inſinuabant. Itaque ne verbum quidem ab Alexandro emiſſum erat, quin ſtatim apud Antipatrum eſſet, & ab Antipatro ad Herodem quibuſdam ei adſutis deferretur. Neque, ſi *recte &* ſimpliciter aliquid diceret adoleſcens, culpa immunis erat, ſed quicquid diceretur ei *crimini* vertebatur; & ſicubi paulo liberior eſſet, maxima minimis *improbe* affingebantur. Semper autem qui eum provocarent ſubmittebat Antipater, ut mendacia ſua non de nihilo orta viderentur; multiſque *falſo* divulgatis, unum quid de quo compertum erat fidem omnibus faceret. Et hujus quidem amicorum quiſque aut natura ita comparatus erat ut res taceret, aut de eo ita cautum erat muneribus, ut nihil arcani enunciaret: nec erraret aliquis, ſi Antipatri vitam ſceleris myſterium appellaret. Alexandri enim familiares pecunia corrumpens, aut blanditiis ſubiens, quibus omnia expugnare conſuevit, proditores fecerat, fureſque eorum quæ gererentur dicerenturve. Cum autem *ſolerter omnia hiſtrionis more ageret, calumniis uſus via aſtutiſſima Herodem aggreſſus eſt: ipſe quidem fratris perſonam ſuſtinens, aliis vero ſubornatis qui indices fierent. Cumque aliquid *regi* nunciatum eſſet in Alexandrum, caſu intervenire *ſimulabat; atque initio ei quod dictum erat obtrectans, poſtea † per otium fidem ei adſtruebat, & regem ad indignationem incitabat. Cuncta autem ad inſidias referebantur, utque neci patris imminere videretur Alexander. nihil enim majorem fidem calumniis tribuebat, quam ut Antipater eum purgaret.

Herodes & aulici ad Antipatrum inclinant. Ant. p. 725.

2. Iſtis efferatus Herodes, quantum indies ſuo in adoleſcentes affectu detrahebat, tantum adjiciebat Antipatro. Quin & eò inclinabant aulici, alii quidem ſponte ſua, alii vero juſſu & imperio, ſicut Ptolemæus amicorum cariſſimus, regiſque fratres, & univerſa progenies. omnia namque erat Antipater, &, quod Alexandro fuit acerbiſſimum, omnia erat Antipatri mater, quæ in eos conſulebat, *mulier* noverca difficilior, multoque plus quam privignos odio habens eos qui à regina nati erant. Sed quanquam omnes ut Antipatrum jam magis obſervarent ſpes inducebat, non minus tamen ſinguli *à fratribus* deſciſcebant juſſu regis, qui cariſſimis edixerat, ne quis † ad Alexandrum ejuſque fratrem accederet, aut ſe ad eos applicaret. Terrori autem erat non ſolum domeſticis ad regiam ſpectantibus, verumetiam externis amicis. nulli enim regum *præterquam ipſi* tantum imperium dederat Cæſar, ut fugitivos ſuos ex civitatibus non ſubjectis ei liceret educere. Adoleſcentes autem quæ crimini ſibi data erant ignorabant: proptereaque incaute magis in ea *forſan* inciderent. nam pater de nemine aperte conqueſtus erat: ſed *adoleſcentes* ex illius frigore *rem* intellexerant, quodque ad omnem moleſtiam magis exaſperabatur. Porro & Pheroram patruum ini-

δὲ τῶν φίλων [a] παρεδύνοντο κατάσκοποι. πᾶν δὲ τὸ παρ' Αλεξάνδρῳ λαληθὲν εὐθέως ἦν παρ' Αντιπάτρῳ, καὶ κατὰ σχολὴν μετέβαινεν ἀπὸ Αντιπάτρου πρὸς Ηρώδην. ὅτε δ' ἁπλῶς φθεγξάμενος ὁ νεανίας ἀνυπόδητος ἦν, ἀλλ' εἰς διαβολὴν τὸ ῥηθὲν ἐφέρετο, καὶ μετέωρος παῤῥησιασαμένῳ μέγιστα τοῖς ἐλαχίστοις προσεπλάττετο. καθὼς δὲ Αντίπατρος ἀεὶ τοὺς ἐρεθίζοντας, ὅπως αὐτὸ τὸ ψεῦδος ἔχοι τὰς ἀφορμὰς ἀληθεῖς· καὶ τῶν φημιζομένων, ἐν τι διελεγχθὲν ἅπασι πίστιν ἐπετίθει. καὶ τῶν αὖ φίλων ἡ φύσει γεγενῶτο ἦν ἕκαστος, ἢ κατεσκεύαζετο δωρεαῖς, ὡς μηδὲν ἐκφέρεσθαι τῶν ἀπορρήτων· καὶ ἦν Αντιπάτρου βίου, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τὶς εἰπὼν κακίας μυστήριον. τοὺς γὰρ Αλεξάνδρῳ συνόντας χρήμασι διαφθείρων, ἢ κολακείαις ὑπνῶν, οἷς πάντα κατεργάσατο, ἐπεποίηκει προδότας, καὶ τῶν πραττομένων ἢ λαλουμένων φῶρας. πάντα δὲ πεποικιλμένος δραματουργῶν, τοῖς πρὸς Ηρώδην ὁδοῖς τοῖς διαβολαῖς ἐποιεῖτο [b] τεχνικώτατος· αὐτὸς μὲν ἀδελφοῦ πρόσωπεῖον ὑποκείμενος, καθεὶς δὲ μιμητὰς ἑτέρους. καί ποθεν [c] ἀπαγγελθείη τι κατὰ Αλεξάνδρου, [d] παρελθὼν ὑπεκείνετο, καὶ διασύρειν τὸ ῥηθὲν ἀρξάμενος, ἔπειτα [e] κατεσκεύαζεν ἡσυχῇ, καὶ πρὸς ἀγανάκτησιν ἐξῆγε τὸν βασιλέα. πάντα δ' εἰς ὑποβολὴν ἀνήγετο, καὶ τὸ δοκεῖν τῇ σφαγῇ τοῦ πατρὸς ἐφεδρεύειν Αλέξανδρον. οὐδὲν γὰρ ὕπνου πίστιν ἐχορήγει τοῖς διαβολαῖς, ὡς ἀπολογουμένου Αντιπάτρου ὑπὲρ αὐτοῦ.

β'. Τούτοις Ηρώδης ἐξαγριούμενος, ὅσον ὑφῆρει καθ' ἡμέραν τῆς πρὸς τὰ μειράκια ὀργῆς, τοσοῦτον Αντιπάτρῳ προσετίθει. συναπέκλινον δὲ καὶ τῶν κατὰ τὸ βασίλειον, οἱ μὲν ἑκόντες, οἱ δὲ ἐξ ὑποτάγματος, ὥσπερ Πτολεμαῖος ὁ τιμιώτατος τῶν φίλων, οἵ τε ἀδελφοὶ τῆς βασιλέως, καὶ πᾶσα ἡ γενεά. πάντα γὰρ Αντίπατρος ἦν· καὶ, ὃ πικρότατον Αλεξάνδρῳ, πάντα ἦν ἡ Αντιπάτρου μήτηρ, σύμβουλος κατ' αὐτοῦ μητρυιᾶς χαλεπωτέρα, καὶ πλεῖόν τι προηγοῦσα μισοῦσα τοὺς ἐκ βασιλίδος. πάντες μὲν οὖν ὑπὸ τὰς ἐλπίσιν ἐφεῤῥέποσαν Αντίπατρον ἤδη, συναφίστα δὲ ἕκαστον τὰ βασιλέως προστάγματα, παραγγείλαντος τοῖς τιμιωτάτοις, μήτε προσιέναι, μήτε προσέχειν τοῖς περὶ Αλέξανδρον. φοβερὸς δὲ ἦν οὐ μόνον τοῖς ἐκ τῆς βασιλείας, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν φίλοις. οὐδενὶ γὰρ βασιλέων τοσαύτῃ Καῖσαρ ἔδωκε πιστεύειν, ὥστε τὰ ἀπ' αὐτοῦ φοβηθέντα καὶ μὴ προσπτύσαι πόλεως ἐξαγαγεῖν. τὰ δὲ μειράκια τὰς μὲν διαβολὰς ἠγνόει [f] παρ' ὃ καὶ μᾶλλον ἀφυλάκτως ἐπέπιπτον αὐτοῖς. οὐδενὶ γὰρ ὁ πατὴρ φανερὰς ἀπεπέμφετο· σιωπὴ δὲ χρὴ μακρὸν οὐκ ἔθ' ψύγματος, [g] καὶ ὅπερ πρὸς τὸ λυπεῖν μᾶλλον ἐτραχύνετο. διέθηκε δὲ πρὸς αὐτὰ ἡ τοῦ θείου Φερώρου

a Al. παρεδύοντο. *b* Forſan τεχνικωτάτης, quo modo legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *cum autem caute omnia commiſceret, aſtutis criminationibus aditus ad Herodem moliebatur.* *c* Ἀπαγγείλη in *MSS.* *d* Προσελθὼν *Big.* *e* Κατεσκεύαζεν & mox πᾶσι pro πάντα in uno *MSS.* *f* Ita in *MSS.* πρὸς *Baſ. & Gen.* *g* Ita lego cum *Caſaubono* ad *Sueton.* in *Auguſto.* Verum in *Editis & MSS.* ἡ πρὸς τὸ λ. & *Ruffinus* vertit, *adverſus dolorem aſperius excitabantur.* * Quaſi in theatro fratris perſonam circumferens, *Hegeſipp.* † Cum adeſſet ex condicto præmiſſis delatoribus. * *Vel,* ſecreto, tacite. † Ita vertere placuit, licet non ignoro, τοῖς περὶ Αλέξανδρον periphraſin eſſe uſitatiſſimam pro τῷ Αλεξάνδρῳ.

a Hujus

Φερώρᾳ Ἀντίπατρος ἐχθρὰν δῶς, καὶ τὴν τηλίδα Σαλώμιν, ὡς ἂν γαμετὴν οὖσαν, καθομιλῶν ἀεὶ καὶ παροξύνων. συνήργει δὲ καὶ τοῖς τῆς ζώνης ἀπέχθεσι ἡ Ἀλεξάνδρου γυνὴ Γλαφύρα, γενεαλογοῦσα τὴν αὐτῆς εὐγένειαν, καὶ ὡς πασῶν τῶν κατὰ τὸ βασίλειον εἴη δεσποίνη, [a]τὴν πατέρα μὲν ἀπὸ [b]Τημένου, τὴν μητέρα δὲ ἀπὸ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεως ὖσα. πολλὰ δὲ ὠνείδιζεν, εἰς δυσγένειαν, τήν τε ἀδελφὴν τὴν Ἡρῴδου, καὶ τὰς γυναῖκας, ὧν ἐκείνη δι' εὐμορφίαν, οὐκ ἀπὸ γένους ἠρέθη. πολλαὶ δὲ ἦσαν, [c]ὡς ἂν ἐφιεμένου τε πατρίοις Ἰουδαίοις γαμεῖν πλείους, καὶ τοῦ βασιλέως ἡδομένου πλείοσιν. ἃ πᾶσαι, μᾶλλον ὁ μεγαλαυχὴς τὴν Γλαφύραν καὶ τὰς λοιδορίας, ἐμίσουν Ἀλέξανδρον.

γ'. Τὴν δὲ Σαλώμην, καί τοι πλησίον οὖσαν, αὐτὸς Ἀριστόβουλος ἑαυτῷ διεστασίασεν, ὀργισμένην, καὶ πρότερον ὅτι ταῖς ἐκ Γλαφύρας βλασφημίαις. ὠνείδιζε γὰρ τῇ γυναικὶ συνεχῶς τὴν ταπεινότητα, καὶ ὡς αὐτὸς μὲν ἰδιώτην, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτῷ Ἀλέξανδρος γήμῃ βασιλίδα. τοῦτο κλαύσασα τῇ Σαλώμῃ διήγγειλεν ἡ θυγάτηρ. προσετίθει δὲ ὅτι καὶ τὸν ἄλλων ἀδελφῶν τὰς μὲν μητέρας ἀπειλοῖεν οἱ περὶ Ἀλέξανδρον, ἐπειδὰν περιλάβωσι τὴν βασιλείαν, ἰσυργὸς ἅμα ταῖς δούλαις ποιήσειν, αὐτὰς δὲ καμψὶ γραμματεῖς· [d]ὀπισθόπλοντες, ὡς παιδευομένους ὀπιμελῶς. τοῖς δὲ τὴν ὀργὴν ὑ κατίσχυσα Σαλώμη πάντα διήγγειλεν Ἡρῴδῃ. σφόδρα δ' ἰδὼ ἀξιόπιστος τὴν γαμβρὸν λέγουσα. καί τις ἑτέρα ἀφορμὴ συνέδραμεν, ἡ τὴν μὲν ὑπερηφάνησασα τοῦ βασιλέως. ἦγον δὲ αὐτὰς συνεχῶς ἀναπαλεῖσθαι μὲν τὴν μητέρα, καὶ καταμεμφεῖν δὲ ἐπαρωμένους αὐτῷ· πολλάκις δὲ, αὐτῷ ἀφαδιδύντος τὴν Μαριάμμης ἐσθῆτα [e]πὶ ταῖς μεταγενεστέραις γυναιξὶν, ἀπειλεῖν, ὡς αὐτὴ τὸν βασιλικὸν ὀ τάχει φοβηθήσουσι ἑαυταῖς ὀκ τριχῶν πεποιημένας.

δ'. Διὰ ταῦτα καί τοι τὰ φρόνημα τῶν νεανίσκων ὑποδείσας, ὅμως οὐκ ἀπέκοπε τὴν ἐλπίδα τῆς διορθώσεως. ἀλλὰ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ὡς γὰρ εἰς Ῥώμην ἐκπλεύσειν ἔμελλε, βραχέα μὲν ὑπείλησεν ὡς βασιλεὺς, τὰ πολλὰ δὲ ὑφήγησεν ὡς πατὴρ, καὶ φιλεῖν τοὺς ἀδελφοὺς παρεκάλει, διδοὺς τῶν προημαρτημένων ἄφεσιν, εἰ προς τὸ μέλλον ἀμείνους γένοιντο. οἱ δὲ τὰς μὲν διαβολὰς ἀπεσκεύαζοντο, ψευδεῖς εἶ λέγοντες, πιστώσασθαι δὲ τὴν ἀπολογίαν τοῖς ἔργοις ἔφασκον. δεῖν μέν τοι κἀκεῖνον ἀποφαίνειν τὰς λογοποιίας, τῷ μὴ πιστεύειν ῥᾳδίως· ὑ γὰρ ὀφείλειν τοὺς κατηγορουμένους αὐτῷ, ἕως ἂν ὁ συνὼν ᾖ.

ε'. Τούτοις ὡς πατέρα πείσαντες ταχέως, τὸ μὲν ὀν χρὴ φόβον διεκρύσαντο, ὑ δὲ εἰς τὰ μέλλοντα λύπην micum illis infestumque reddidit *Antipater*, ut & Salomen amitam, cum ea tanquam cum uxore assidue sermones miscens & in eos instigans. Quin & ad hujus inimicitias *augendas* conferebat Alexandri uxor Glaphyra, multa de nobilitate sua commemorans, cuncta-ramque se quæ in regia versarentur dominam esse *dictitans*, ut quæ paternum quidem genus à Temeno, maternum vero à Dario Hystaspis filio duceret. Multa etiam de ignobilitate exprobrat & Herodis sorori, & uxoribus; quarum quæque propter formæ venustatem, non generis nobilitatem delecta erat. Multæ autem fuerunt, utpote quòd liceret Judæis patrio more plures habere, quodque rex pluribus delectaretur. Istis omnibus propter Glaphyræ superbiam & contumelias invisus erat Alexander.

Glaphyræ vana jactatio & superbia mulieres reddit Alexandro infensas. Antt. p. 726.

3. Porro autem Aristobulus inter se & Salomen, ipsius licet socrum, diffidium creavit, antea etiam ex Glaphyræ maledictis ira accensam. frequenter enim uxori objiciebat generis humilitatem; quodque ipse quidem privatam, frater vero ejus Alexander reginam duxerat: id quod Salome *matri* cum fletu nunciavit filia. Adjiciebat etiam, quod idem Alexander & Aristobulus minitarentur, se, regno adepto, aliorum fratrum matres, similiter ac ancillas, textrices esse facturas, fratres vero scribas paganos; eos *scilicet* irridentes, quod diligenter literis instituti fuerint. Quibus irritata Salome, cum iram cohibere non potuisset, cuncta Herodi renunciavit. fide autem digna admodum videbatur, præsertim in iis quæ contra generum diceret. Quin & altera in vulgus unà dimanavit criminatio, quæ faces subjecit animo regis. audivit enim, ipsos crebro matrem inclamare, & ejulantes diras ei imprecari: sæpe etiam, cum ille quædam ex Mariammes vestimentis nupperioribus divideret conjugibus, minari solitos esse, quod cito ciliciis pro vestibus regiis induerentur.

Inimicitiæ inter Aristobulum & Salomen ortæ. Antt. p. 726.

Querelas contra Mariammes filios ad Herodem defert Salome. Antt. p. 726.

4. Propter ista *Herodes* elatum licet juvenum animum subvereretur, non tamen spem sibi *omnem* abscidit, de illis ad bonam frugem reducendis. Verum eis ad se vocatis, etenim Romam navigaturus erat, pauca quidem illis minatus est ut rex, multa vero eos monuit ut pater, atque ad fratres diligendos hortabatur, illis delicta præterita condonans, ea lege ut in posterum meliores evaderent. Illi autem sese quidem à criminibus sibi objectis purgabant, ea mentita & falsa esse dicentes, suæ vero defensioni fidem ex rebus ipsis constare ajebant. atq; ipsum sane debere viam obsepire fictis sermonibus, illis haud temere credendo: nunquam enim defuturos esse qui mendacia in ipsos confingent, quamdiu erunt quibus ea persuadeant.

Herodes, Romam iturus filios ad concordiam hortatur.

5. Cum istis eum, utpote patrem, cito placavissent, præsentem quidem metum depulerunt, de futuris vero mœsti & soliciti esse cœperunt.

Mariammes filii de se solliciti.

a Hujus Glaphyræ pater Archelaus, quem Antonius, ejecto Ariarathe, Cappadociæ regem constituit, nulla propinquitate attingebat genus regium. Sed paternum illi genus deducebatur ab Archelais, qui cum Romanis bellum gesserant; mater erat socrum Glaphyra. Is ad Temenum genus suum quo jure referebat incertum est. Avus sese Mithridatis filium erat ante mentitus. De uxore quod memminerim nihil comperi. Vide *Strab.* XII. p. 540. D. XVII. p. 796. B. *Dionem* XLIX. p. 411. A. *Aldr.* b Ista, ut videtur, vera est lectio. Τημενοῦ in *Editis*. Τημένους aut Τημένου in *MSS*. c Apparet id ex *Deut.* XVII. 16, 17. & XXI. 15. 2 *Sam.* XII. 8. Sic legem intelligunt *Hebræi*, & *Chrysostomus* ad 1 *Cor.* XI. *Augustinus* de *Doctr. Chr.* l. III. c. 12. & *Josephus*, patriarum legum peritissimus, in *Antt.* p. 75 r. v. 3. *Grotius*. Confirmat universa *Testamenti Veteris* historia. Nam quod in ea semper factum, & in nullo unquam homine reprehensum legitur, quis illud vetitum putet? Satis habemus si quod hic παίζειν appellatur, id Judæis fuerit in more positum, nec *Mosaïcæ legi* interdictum. *Aldr.* d Vox ὑπαίθριοι deest *Bod.* e Τοῖς *Voss.* 1. a Οὖσαν

Salomen & Pheroram ſibi infenſos habens Mariamnes filii. Antt. p. 726.

perunt. Etenim cognovere Salomen ſibi eſſe infenſam, & quidem patruum Pheroram: ambo autem erant *inimici* graves & difficiles; præſertim vero Pheroras, quippe qui omnium in regno præter diadema particeps erat, & centum talentorum reditum de ſuo habebat, totiuſque trans Jordanem regionis fructum percipiebat, ex fratris in ipſum munificentia: qui & tetrarcham eum fecit, id quod à Cæſare petierat, regalique conjugio dignatus eſt, nuptui in eum collocata uxoris ſuæ ſorore, cujus poſt obitum deſpondit ei filiarum ſuarum natu maximam, cum trecentorum talentorum dote. Sed regale matrimonium Pheroras, ancillæ amore captus, refugiebat. Quam ob rem iratus Herodes, filiam nuptum dedit fratris filio, qui poſtea à Parthis occiſus erat. Non multo autem poſt iracundiam in Pheroram remittit, data morbo ejus *& cupiditati* venia.

Vide Antt. p. 726. §. 3.

Pheroras & Salome ab Herode ſuſpecti.

6. Quin & crimini ei jam olim vertebatur, quod, dum viveret regina, voluiſſet eum veneno tollere. Tunc autem indices plurimi rem ad eum detulerunt, ut, quamvis fratris amantiſſimus eſſet Herodes, crederet iis quæ dicerentur, & *nonnihil* metueret. Cumque de multis, qui ſuſpecti erant, quæſtionem habuiſſet, poſtremo ad Pheroræ amicos veniebat: quorum nemo de inſidiis aperte aliquid confeſſus eſt; ſed quod, ea quam deperiit correpta, in Parthos ſe fuga recipere paraſſet; quodque hujus conſilii & fugæ conſcius fuiſſet Coſtobarus Salomes maritus, cui eam in matrimonio collocavit rex, priore marito adulterii cauſa peremptо. Sed nec Salome ita *vixerat, ut* ab omni criminatione libera *eſſet*. Nam & eam Pheroras frater accuſabat, quod nuptias pacta eſſet cum Syllæo, Obodæ regis Arabum procuratore, quem inimiciſſimum habebat Herodes. Cum autem & ea de re, aliiſque omnibus quæ Pheroras ei objecerat, convicta eſſet, ei *tamen* ignoſcitur: itaque ipſum etiam Pheroram de criminibus abſolvit rex.

Vide Antt. p. 728.

Cum quibus tamen Herodes in gratiam redit.

Novæ turbæ in domo Herodis. Antt. p. 729.

7. Domus vero tempeſtas in Alexandrum delata eſt, totaque capiti ejus incubuit. Tres erant ſpadones regi cariſſimi, idque clarum *ex eorum miniſteriis. Nam uni quidem mandatum erat vinum ei miniſtrare, alteri vero cœnam apponere, tertius autem eum ſopiebat & cum eo concumbebat. Iſtos magnis muneribus, amaſios ſibi fieri, pellexit Alexander. Cum autem regi indicatum eſſet, quæſtione habita rei facti ſunt: & ſe cum eo conſuetudinem habere ſtatim confitebantur, & quibus ad eam rem inducti eſſent promiſſis aperiebant, quo modo decepti erant ab Alexandro, dicente, "quod in Herode ſpem reponere non oporte-"ret, ſene *admodum* cui rubor erat exhauſtus, "quique capillos tingebat, niſi hac de cauſa "ipſum etiam pro juvene haberent; ejus ve-"ro partes ſequi, qui & illo invito regnum ad-"eptурus eſt, & brevi quidem ab inimicis pœ-"nas repetet, amicos vero felices faciet bea-"toſque, ac præ cæteris ipſos: quin & opti-"mates clam Alexandrum colere & obſervare,

Eunuchorum de Alexandro confeſſio. Antt. p. 729.

προσέλαβον. ἔγνωσαν γὰρ τὸν τε Σαλώμην [a] ἐχθρὸν, καὶ τὸν θεῖον Φερόραν. ἦν δὲ βαρεῖς μὲν ἀμφότεροι καὶ χαλεποὶ, Φερόρας δὲ μέζων, ὃς πάσης μὲν ἐκοινώνει τῆς βασιλείας πλὴν ἀγαθήματος, [b] προσόδου δὲ ἰδίας ἑκατὸν εἶχε τάλαντα, τὴν δὲ πέραν Ιορδάνου πᾶσαν ἐκαρπώτο χώραν, λαβὼν παρὰ τἀδελφοῦ δῶρον· ὃς αὐτὸν ἐποίησε καὶ τετράρχην, αἰτησάμενος παρὰ Καίσαρος, βασιλικῆς τε γάμου ἠξίωσε συνοικήσας ἀδελφιδῆ τῆς ἰδίας γυναικός, μνᾶν δὲ τῇ ἐκείνης τελευτῇ, καθωσίωσε τὴν θυγατέρα τὴν τῆς αὐτῆς θυγατέρα, ὃν τρισὶ τεκοῦσαν παλάντοις. Ἀλλ' ἀπέδρα Φερόρας τὸν βασιλικὸν γάμον πρὸς ἔρωτα δούλης. ἐφ' ᾧ χαλεπήνας Ηρώδης, τὴν μὲν θυγατέρα τῷ πρὸς Πάρθων ὕστερον ἀναιρεθέντι συνέζευξεν ἀδελφιδῷ. Φερόρᾳ δὲ μεθ' ὃ πολὺν τὸν ὀργὴν αὐτῷ, διδοὺς συγγνώμην τῇ νόσῳ.

5'. Διεβάλλετο δὲ καὶ πάλαι μὲν, ἐπὶ ζώσης τῆς βασιλίδος, ἐπιβουλεύειν αὐτῷ φαρμάκοις. [c] τότε δὲ πλεῖστοι μήνυσαι προσῆσαν, ὡς καίπερ φιλαδελφότατον ὄντα Ηρώδην, εἰς πίστιν ὑπαχθῆναι τῶν λεγομένων καὶ δόξαι. πολλοὺς δὲ τῶν ὑποψίᾳ βασανίσας, τελευταίοις ἦλθεν ἐπὶ τοὺς Φερόρα φίλους· οἳ μὲν ἐπιβουλὴν μὲν ἄντικρυς ὡμολόγησεν οὐδείς, ὅτι δὲ τὴν ἐρωμένην ἁρπασάμενος εἰς Πάρθους ἀποδρᾶναι παρεσκευάζετο, συμμέτοχος δὲ τοῦ σκέμματος αὐτῷ καὶ τῆς φυγῆς Κοστόβαρος ὁ Σαλώμης ἀνὴρ, ᾧ συνῴκισεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς [d] ὅτι μοιχείᾳ τὸν πρότερον ἀλόφαρέντα· ἣν δὲ ἐλευθέραν ἀλλοῖος, οὐδὲ Σαλώμη. καὶ γὰρ αὐτῆς Φερόρας ὁ ἀδελφὸς κατηγόρει, συνῳκίκας αὐτὴ γάμῳ ποιουμένης τὸν Συλλαῖον, τὸν [e] Ὀβόδα δὲ Ἀράβων βασιλέως ἐπίτροπον, ὃς ἦν ἐχθρότατος Ηρώδῃ. διελεγχθεῖσα δὲ καὶ τοῦτο, καὶ πάντα ὅσα Φερόρας ἐνεκάλει, συγγινώσκεται· καὶ αὐτὸν δὲ Φερόραν ὁ βασιλεὺς ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων.

ζ'. Μετέβαινε δὲ ἐπ' Αλέξανδρον ὁ χειμὼν τῆς οἰκίας, καὶ δὴ τῷ ἐκείνου κεφαλῷ ὅλῳ [f] ἀπερείσατο. τρεῖς ἦσαν εὐνοῦχοι τῷ βασιλεῖ τιμιώτατοι, καὶ δεῖλον ἐξ ὧν ἐλευθέρωσε, τῷ μὲν γὰρ οἰνοχοεῖν προσετέτακτο, τῷ δὲ δεῖπνον προσφέρειν, ὁ δὲ αὐτὸν κατεκοίμιζέ τε καὶ συγκατεκλίνετο. τούτοις εἰς τὰ παιδικὰ δῶρα μεγάλοις [g] ὑπῆγετο ὁ Αλέξανδρος. μηνυθὲν δὲ τῷ βασιλεῖ, διελέγχονται βασάνοις, καὶ τῷ μὲν συνῳσίαν εὐθέως ὁμολόγουν· ἐξέφερον δὲ καὶ τὰς εἰς αὐτὸν [h] ὑποχέσεις, ὃν τρόπον ἀπατηθεῖεν [i] ὑπ' Αλεξάνδρου, λέγοντος· "ὡς οὐκ ὀφ "Ηρώδῃ δέοι τὰς ἐλπίδας ἔχειν, ἀναιδεῖ γέροντι, καὶ "βαπτομένῳ τὰς κόμας, εἰ μὴ ἅμα τοῦτο αὐτὸν οἴον-"ται καὶ νέον, αὐτὸς δὲ προσέχειν, ὡς ἤδη ἄκοντος "[k] ἄρξεται τῆς βασιλείας, οὐκ εἰς μακρὰν τοὺς μὲν "ἐχθροὺς ἀμυνεῖται, τοὺς φίλους δ' εὐδαίμονας ποιή-"σει καὶ μακαρίους, πρὸς πάντων δ' αὐτούς. εἰ δέ τι "θεραπείας τοῦ δυνατοῦ περὶ τὸν Αλέξανδρον λαθραίας, "τοὺς

a Οὗτον ἐχθρὸν Bod. b Προσόδους in pleriſque MSS. Conſer Antt. p. 998. c Τῶν πλ. Bod. d Potius legendum ἐπὶ μοιχείᾳ ἐπιζηλίᾳ, quod ſuſpectus eſſet adulterii, ut conſtat ex p. 668. & 669. e Ita cum Ruffino ipſoque Joſepho in Antt. p. 728. v. 25. Οὐαίδας hîc loci in Græcis omnibus. f Ἐπεφύκοτο Bod. g Ὑπηγάγετο in MSS. h Διαδέξεσι in MSS. * Vel, ex muneribus quæ obibant. in Ruffini verſione, & ex genere famulatus neminem id lateba. a Ὑπεκ-

"τύς τε ἡγεμόνας ὅ στρατιωτικῦ καὶ τὺς ταξιάρχυς "χρύσα σφὸς αὐτὸν στεφανεῦν.

η'. Ταῦτα τ' Ηρώδη ὕπνος ἐξεφόβησεν, ὡς μηδὲ σφαλερόν τολμῆσαι τὰς μηνύσεις ἀναφέρειν· ἀλλὰ, κατασκόπυς ᵃ ὑποπέμπων νύκτωρ καὶ μθ' ἡμέραν, ἕκαστα τ' σταθομθύων ἢ λεγομθύων ᵇ διηρθύνα, καὶ τὺς ὑπ' αὐτῆς ὑποψίας εὐθέως ἀνήρει. δεινῆς δὴ ἀνομίας ἐπλήσθη ὁ βασίλειον. κρὶ γὰρ ἔχθραν ἢ μῖσος ἴδιον ἕκαστος ἔπλασσε τὰς διαβολὰς, καὶ πολλοὶ σφὸς τὺς διαφόρυς φονῶντι τῷ βασιλικῷ θυμῷ κατεχρῶντο. καὶ ὁ μὲ ψευδὸς ἦχε σφοδρὸν πίστιν, αἱ κολάσεις δὲ τῶν διαβολῶν ἦσαν ὠκύτεραι. κατηγόρητο γῶν τὶς ἄρτι κατηγορήσας, καὶ τῷ ᶜ σφὸς αὐτὸν διελεγχθέντι συναπήγετο. τὰς γὰρ ἐξετάσεις ᵈ ὅ βασιλέως ὁ σφὶ τ' ψυχῆς κίνδυνος ὑπετέμνετο. σφόδρα δὲ εἰς τοσῦτον πικρίας, ὡς μηδὲ τῶν ἀκατηπάτων τινὶ σφοβλέπειν ἡμέρως, εἰ δὲ καὶ τοῖς φίλοις ἀπηνέστατος. πολλοῖς γῶν αὐτῶν ἀπεῖπε τὸ βασίλειον καὶ σφὸς ὕς οὐκ ἦχε χειρὸς ἐξουσίαν, τῷ λόγῳ χαλεπὸς ὢν. ᵉ ἐπανέδη δὲ Αντίπατρος ὁ τοῖς συμφοραῖς Αλεξάνδρῳ, καὶ τοῦτο ποιήσας τ' συγγενῶν οὐκ ἔστι νῦν τινα διαβολὴν παρέλιπε σφήχθαι γένει σφὸς τοσῦτον δέος ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τ' τεταιέας αὐτῦ καὶ τ' συμβεβηκότων, ὥστε ᶠ ἐφιέσθαι δοκεῖν αὐτῷ τὸν Αλέξανδρον ξιφήρη. συλλαβὼν γῶν αὐτὸν ἔδησεν ἐξαπίνης, καὶ σφὸς βάσανον ἐχώρει τ' φίλων αὐτῦ. στρωντας δὲ ἀπέθνησκον ᵍ ὡς πολλοὶ, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὸ σωμαδὸς εἰπόντες. ὡς δὲ ὑπὸ τῆς ἀλγηδόνων ψεύσασθαι βιαθέντες ἔλεγον, ὡς Φερώρας τε αὐτῷ μὴ Αριστοβύλυ τ' ἀδελφῦ, καὶ σφυλάττοι ʰ χωρὶς τὰ κτείνας εἰς Ρώμην ἀποδρᾶναι. τύτοις, καίπερ ὑ πιθανοῖς ὄσιν, ἀλλ' ὑπὸ τ' ἀνάγκης ἐξελεγχομένοις, ὁ βασιλεὺς ὑπίστευεν ἡδέως, σφόμυθίαν λαμβάνων τ' δῆσαι τ' υἱὸν τὸ μὴ δοκεῖν ἀδίκως.

"duceſque exercitus & ordinum ductores oc-"culte eum convenire.

8. Iſta Herodem adeo perterruerunt, ut non auderet ſtatim indicia in medium proferre: ſed, exploratores nocte dieque ſubmittens, ſingula quæ facta erant dictáve perſcrutabatur, eoſque ſine mora perimebat in quos caderet nulla ſuſpicio. Itaque iniquitate acerbiſſima repleta eſt regia. nam pro ſuis quiſque inimicitiis vel odio calumnias finxêre, multique regis iracundia cædis cupida contra adverſarios abutebantur. Et mendaciis quidem facile credebatur: ſupplicia vero celerius luebant, quam factæ erant criminationes. Denique accuſabatur qui modo accuſaverat, & *delator* cum eo qui ab ipſo convictus erat ad pœnam ducebatur. Nam ut quæſtiones ſucciſe haberentur, in cauſa erat vitæ diſcrimen, quod rex adibat. Eò autem acerbitatis proceſſit, ut neminem culpa vacuum placido vultu intueretur, immo & amicis crudelis eſſet & inhumanus. Itaque illorum multis regia interdixit: & quos manu feriendi poteſtatem non habebat, eos verbis *aſperioribus* petebat. Alexandro autem in malis inſtabat Antipater; factoque agmine ex conſanguineis *ſui ſimilibus*, nihil reliqui faciebat quod crimini vertere potuit. Atqui eò timoris perductus eſt rex ex prodigioſis Antipatri ſociorumque ejus mendaciis, ut videre videretur Alexandrum ſtricto gladio ſibi imminere. Quo factum eſt ut comprehenſum ſtatim in vincula conjiceret, & ad quæſtionem in ejus amicos tormentis habendam procederet. Multi autem aut taciti moriebantur, aut nihil contra conſcientiam eloquuti. Alii vero, præ doloribus mentiri coacti, dicebant, patri ab eo cum fratre Ariſtobulo inſidias fieri, eoſq; tempus obſervare, ut, illo inter venandum occiſo, Romam profugerent. Iſtis, quanquam parum veriſimilia erant, ſed neceſſitate cogente effuſa, lubenti tamen animo rex credebat, ſemet conſolans in vinculis filii, quod id non injuſte feciſſe videretur.

Ex Eunuchorum confeſſione Herodes animo mirum in modum perturbatur. Antt. p. 728.

Quæſtiones de variis habitæ, ne aliquid contra Mariamnes filios extorqueretur. Antt. p. 730.

ΚΕΦ. κέ'.

Αλέξανδρον καὶ Φερώραν τῷ Ηρώδῃ διαλλάττει Αρχέλαος.

CAP. XXV.

Alexandrum & Pheroram Herodi reconciliat Archelaus.

Ο δὲ Αλέξανδρος, ἐπεὶ μὲ πάντα μεταπείθειν ἀμήχανον ἑώρα, τοῖς δεινοῖς ὁμόσε χωρεῖν διέγνω· καὶ, τέτταρας κατὰ τῶν ἐχθρῶν βίβλυς ⁱ συνταξάμθνος, ὡμολόγει μὲ τὴν ἐπιβυλὴν, κοινωνὺς δὲ ἀπεδείκνυε τῆς πλείστης αὐτῆς, σφὸς δὲ πάντων Φερώραν καὶ Σαλώμην. Οὕτω γὰρ δὴ καὶ μεσῆτά ποτε αὐτῷ μὴ θέλοντι, νύκτωρ εἰσεσαμθύη. εἴτε οὖν βίβλοι παρῆσαν εἰς χεῖρας Ηρώδῃ, πολλὰ καὶ δεινὰ κατὰ τ' δυνατῶν βοῶσαι καὶ διὰ τάχυς εἰς Ιουδαίαν Αρχέλαος ἀφικνεῖται, σφὸς τῷ γαμβρῷ καὶ τῇ γυναικὶ δείσας. γίνεται δὲ βαθὺς αὐτοῖς μάλα σφομυθὴς, καὶ τύχῃ τὴν τ' βασιλέως

Alexander, de ſalute ſua deſperans, ſe Herodi inſidias ſtruxiſſe fatetur. Antt. p. 732.

Archelaus in Judeam venit. p. 732.

ᵃ Υποκτίμπων λέγει Busb. & Rhed. ᵇ Διηρθύνετο Busb. & Rhed. ᶜ Ita cum Cod. Voſſ. σφὸς αὐτῦ in Editis Aliiſque. ᵈ Ego τ' βασιλέως jungo cum ſequentibus, alii vero cum præcedentibus. ᵉ Id eſt, *Periclitanti autem Alexandro inſtabat*, ut ruentem ſcilicet urgeret. Vel potius eſt *metaphora* à natantibus ſumpta; ſiquis in hominem conſcendat ægre enatantem, quo illum pondere ſuo ſubmergat. *Aldr.* ᶠ Ita Busb. ἐφιζάνειν Aliis. ᵍ Iſta οἱ πολλοὶ non agnoſcit Big. ʰ Κωρὶς τύτων Busb. ⁱ Συνγεγραψάμθνος Voſſ. & Big.

Astute agit Archelaus, ut patrem filio reconciliet. Antt. p. 732.

bus illorum depulit. Statim enim ac cum eo congressus est, "ubinam est, clamabat, scelera-"tus *ille* gener meus? aut ubi paricidale "caput in conspectum meum veniet, quod "manibus meis dilacerabo? immo & filiam "meam bono *isti* sponso adjiciam. nam etsi "consilii particeps non fuerit, ejusmodi tamen "viri conjux facta, *sceleribus* inquinata est. "Miror autem tui patientiam cui paratæ erant "insidiæ, si adhuc vivit Alexander. Ego enim "è Cappadocia properabam, illum jampridem "pœnas dedisse comperturus, & de filia *mea* "quæstionem tecum habiturus; quam & "illi, te tuamque dignitatem spectans, de-"spondi. At nunc de utroque nobis delibe-"randum est. Et si admodum pater sis, & ad "puniendum filium *tui* insidiatorem minus "fortis, dextras permutemus, atque in ira ex-"sequenda alter in alterius vicem succedamus.

2. Ista magnifice loquutus, Herodem, quamvis propositi ex adverso tenacem, aliquantulum inde deducit. Itaque libros ab Alexandro compositos ei legendos tradit, singulisque capitulis insistens, cum eo *ista* disputabat. Unde *sui* consilii *adhibendi* occasionem arripit Archelaus; paulatimque culpam in eos quorum nomina scripta erant in libris & in Pheroram transtulit. Cum autem sibi credere regem videret, "considerandum est, inquit, ne "forte adolescens tot sceleratorum insidiis im-"petatur, non tu ab adolescente. Haud enim "constat quid causæ esset, cur in scelus adeo "magnum inciderit (qui & nunc regno tan-"tum non potitur, spemque habet *in regnum* "succedendi) nisi quidam suasores *& impul-*"*sores* exstitissent, qui ætatis facilitate abute-"rentur. Nam ab ejusmodi hominibus non "solum juvenes deceptos esse *contigit*, verum-"etiam senes, domosque clarissimas & inte-"gra regna subverti.

In Herodis amicos Alexandri crimina transfert. Antt. p. 733.

Herodes in Pheroram exacerbatus. Antt. p. 733.

3. Consentiebat dictis Herodes, & nonnihil de sua in Alexandrum ira paulatim remittebat, & *è contra* in Pheroram exasperabatur. nam ille erat quatuor librorum *fere* argumentum. qui, cum vidisset quò propenderet regis animus, & in omnibus apud eum prævalere Archelai amicitiam, quam honeste non potuit ex impudentia quæsivit salutem. Itaque, relicto Alexandro, confugit ad Archelaum. Atque ille, "non se videre, ajebat, quo modo pe-"riculo eum eximat, qui tot criminibus se ob-"strinxerit, ex quibus clare demonstratur "ipsum regi insidiatum esse, omniumque ma-"lorum, quibus juvenis conflictatur, causam "& auctorem exstitisse; nisi vellet, inficiandi "versutia depositа, omnia de quibus insimu-"laretur confiteri, & à fratre ipsum etiam dili-"gente veniam petere. ad hoc enim se quo-"que modis omnibus auxilium ei laturum.

Pheroras, suasu Archelai, Herodi ad genua accidit.

4. Paruit *Archelao* Pheroras, & cum ita se comparasset, ut quam miserabilis appareret, & veste atra & lachrymis, Herodi ad genua accidit, id quod sæpiuscule potuit, sibi ignosci

ἀπειλὴ διεκρύσαθ. συμβαλὼν γὰρ εὐθέως αὐτῷ, "σὺ "ποτέ ὄζιν ὁ ἀλιτήριός μου γαμβρὸς, ἔφα; σὺ δὲ "τὸν πατροκτόνον ὄψομαι κεφαλὴν, ἢ ταῖς ἐμαυτοῦ "χερσὶ διασπαράξω; σφαδήσω δὲ καὶ τὸν θυγα-"τέρα μου τῷ καλῷ νυμφίῳ. καὶ γὰρ εἰ μὴ κεκοινώση-"κε γε σκέμματος, ὅτι τοιοῦτος γέγονε φύσει, μεμίαι-"ται. θαυμάζω δὲ καὶ σὲ τὴν ὑποβουλευθέντα τὸ ἀνε-"ξικακίας, εἰ ζῇ μέχρι νῦν Ἀλέξανδρος. ἐγὼ γὰρ "ἠπειγόμην ἀπὸ Καππαδοκίας, ὡς τὸ μὲ εὑρήσων πά-"λαι δεδωκότα δίκας, μοῦ δὲ σοῦ περὶ τῆς θυγα-"τρὸς ἐξετάσων· διὰ καὶκεῖνο, σὲ καὶ τὸ σὸν ἀξίω-"μα βλέπων, ὑπηγόμην. νῦν δὲ περὶ ἀμφοῖν ἡμῖν "βουλευτέον. καὶν ἧς λίαν πατὴρ σὺ κολάζειν υἱὸν ὑπὲ-"βουλον ἀτονώτερος, ἀμείψωμεν τὰς δεξιὰς, καὶ γε-"νώμεθα τὸ ἀλλήλων ὀργῆς ἀμύνοντες.

β'. Τούτοις περιομπήσας, καὶ τὸν περιπεπλεγμέ-νον, Ηρώδην ὑπάγεται. δίδωσι γοῦν αὐτῷ τὰς συντα-χθείσας ὑπ' Αλεξάνδρου βίβλους ἀναγινώσκειν, καὶ καθ' ἕκαστον ἐφιστὰς κεφάλαιον, συνεσκέπτετο. λαμβάνει δὲ ὁ Αρχέλαος ἀφορμὴν τῶν γραπτημάτων, καὶ κατ' μικρὸν εἰς τοὺς ἐγγεγραμμένους καὶ Φερόραν μετῆγε τὴν αἰτίαν. ὡς δὲ ἑώρα πιστεύοντα τὸν βασιλέα, "σκεπτέον, "ἔφη, μήποτε τὸ μειράκιον ὑπὸ τοσούτων εἰς πονηρῶν "ὑποβουλευόμενον, ὐχ ὑπὸ τοῦ μειρακίου σύ. καὶ γὰρ "οὐδὲ ὁρᾶν αἰτίαν, ἐξ ἧς ἂν εἰς τηλικοῦτον μῖσος "περιστῆσαι, ἀπολαῦον μὲν ἤδη βασιλείας, ἐλπίζον "δὲ καὶ διαδοχῆς, εἰ μή τινες ἦσαν ἀναπείθοντες, καὶ "τὸ τῆς ἡλικίας εὔκολον ὑπὲρ κακῶν μεταχειριζόμενοι. "ἀφ' ὧν γὰρ τοιούτων ἐξαπατᾶσθαι μὲν, ὑπὸ νέων μόνον, "ἀλλὰ καὶ γερόντων, οἴκους δὲ λαμπροτάτους καὶ βα-"σιλείας ὅλας ἀνατρέπεσθαι.

γ'. Σημήνει τοῖς λεγομένοις Ηρώδης, καὶ τὸν μὲν πρὸς Αλέξανδρον ὀργὴν ἐπανίει κατ' ὀλίγον, πρὸς δὲ Φερόραν παροξύνετο. τὴν γὰρ τετάρων βιβλίων οὕτω τῷ ἡ ὑπόθεσις. ὃς κατιδὼν τό,τε τῆς βασι-λέως ὀξύρροπον, καὶ τὴν Αρχελάου φιλίαν παρ' αὐτῷ πάντων κρατοῦσαν, ὡς οὐκ οἴλῳ εὐχήμων σωτηρία, τὴν δ' ἀναιδείας ἐπορίζετο. καταλείψας γοῦν Αλέ-ξανδρον, προσέφευγεν Αρχελάῳ. κἀκεῖνος, "ὐχ "ὁρᾶν, ἔφη, πῶς ἂν αὐτὸν ἐξαιτήσαιτο, τοσούτοις ὑπε-"χόμενον ἐγκλήμασιν, ἐξ ὧν σαφῶς ἀποδέικνυται "τοῦ βασιλέως ὑπόβουλος, καὶ τὴν παρόντων τῷ μειρα-"κίῳ κακῶν αἰτίαν γεγονὼς, εἰ μὴ βούλεται, τὸ πα-"ρεργον καὶ τὰς ἀρνήσεις ἀφεὶς, προσομολογῆσαι μὲν "τὰ κατηγορημένα, συγγνώμην δὲ αἰτήσασθαι πα-"ρὰ ταδελφῷ καὶ φιλοῦντος. εἰς γὰρ τοῦτο πάντα "τρόπον αὐτῷ συνεργήσειν.

δ'. Πείθει Φερόραν, καὶ παρασκευάσας αὐτὸν ὡς ἂν οἰκτρότατος φανείη, μελαίνῃ τε ἐσθῆτι καὶ δακρύοις, προσπίπτει τοῖς Ηρώδου ποσὶν, ὡς πολλάκις ἔτυχε, συγγνώ-

μην

a Μίχεται τῷ ὁ Ἀλέξανδρος Busb. b Ην οἰκείαν Busb. & Rhed. c Ita Busb. & Ruf. ἀμείψομαι vel ἀμείψομαι in cæteris. d Λαμβάνει δ' Ἀρχέλαος Rhed. e Υφ' ἧς Busb. f Ita lego cum Rufino. μῖσος in Græcis omnibus. g Ἀπολαῦον & statim ἐλπίζον in MSS. h Illud ἡ adjectum esse volui è Cod. Busb. i Ἀνεχύρων Busb. & Rhed. k Ἑαυτὸν in quibusdam MSS. l Illa ὡς πολλάκις ἔτυχε non agnoscit Ruf.

a Ita

μὲν αὐτὸν, καὶ μικρὸν μὲ ἑαυτὸν ὁμολογῶν, δι-
δραχέναι δὲ πάντα ὅσα κατηγόρητο· τῆς δὲ γυ-
ναικὸς ἔλεγε. τοῦ δὲ κατήρεσι καὶ [a] μάρτυρι αὐ-
τῷ Φερώραι Ἀρχέλαος, ὅτε ἤδη παρῆν, καὶ τὸν Ἡρώδην
κατέστελλεν ὀργὴν, χρώμενος οἰκείοις ὑποδείγμασι. "καὶ
"γὰρ αὐτὸς, πολλῷ χαλεπώτερα πάσχων [b] ὑπὸ ἀδελφοῦ,
"τὴν ἀμυνὴν ὅτι προεθέμην πίστεως ὄφλημα τὸ φύσεως δίκαιον. σὺ
"δὲ τοῖς βασιλείοις, ὥσπερ οἱ μεγάλοις σώμασιν, ἀεί
"τι μέρος φλεγμαίνει ὑπὸ βάρους, ὃ δεῖ μὲν ἀποκόπτειν
"μὴ δὲ χρῆναι, θεραπεύειν δὲ ῥᾳδίως.

ε'. Πολλὰ τοιαῦτα λέγων, Ἡρώδῃ μὲν ὅτι [c] Φε-
ρώρᾳ [d] μειλίσσετο· διέμενε δ' αὐτὸς ἀγανακτῶν τοῖς
Ἀλέξανδρον, καὶ τὸν γαμετὴν Ἀλεξάνδρου ἀπάξειν
ἔφασκεν, ἕως ἂν εἰσέσηται Ἡρώδην ἀντιπαρακαλοῦν ὑπὲρ
ὧν μεμηνώς, καὶ πάλιν αὖθις μνησθῆναι τὸν γαμε-
τὴν. σφόδρα δὲ ἀξιοπίστως Ἀρχέλαος ὧν βούλεται
σωφρονίζειν αὐτὸν ἐπέτρεπε, πλὴν Ἀλεξάνδρῳ· πρὸ
πλείστου γὰρ ποιεῖσθαι τηρεῖν τοῖς αὐτοῖ τὰ τῆς ὁπη-
γαμίας δίκαια. φαμένου δὲ τοῦ βασιλέως δώσειν ἔξειν
παρ' αὐτῷ ᾧ υἱὸν, εἰ μὴ λύσοι ᾧ γάμον, ὄντων μὲ
αὐτοῖς ἤδη καὶ τέκνων, περιόντος δ' ὅτι τοῦ
μειρακίου ἡ γυναικὸς, ἣν ἀγαπήσασαι μὲ ἔσεσθαι
[e] δυσώπημα τοῦ ἡμαρτημένου, ἐπιῤῥᾳγῆσαι δὲ αἰ-
τίαν τῆς εἰς ἅπαντα ἀπογνώσεως· μαλακωτέρας γὰρ
γίνεσθαι τὰς τόλμας, πάθεσιν οἰκείοις θελγομένας.
[f] καταδύσας μόγις Ἀρχέλαος [g] διαλλάσσεται τὸν
καὶ διαλλάσσει τῷ νεανίσκῳ ᾧ πατέρα. δεῖν μέν-
τοι πάντως, ἔφη, πέμπειν αὐτὸν εἰς Ῥώμην, Καίσα-
ρι διαλεξόμενον· γεγραφέναι γὰρ αὐτὸς ἐκείνῳ περὶ
πάντων.

ς'. Τὸ μὲν οὖν Ἀρχελάου στρατήγημα, δι' οὗ τὸν γαμε-
βρὸν ἐῤῥύσατο, πέρας εἶχε· μετὰ δὲ τὰς διαλλαγὰς,
εἰ εὐωχίαις καὶ φιλοφρονήσεσι δίηγον. ἀπόντα δὲ αὐ-
τὸν Ἡρώδης δωρεῖται ταλάντοις ἑβδομήκοντα [h] δώρεις,
θρόνῳ τε χρυσῷ διαλίθῳ, καὶ εὐνούχοις, καὶ παλλακί-
δι, ἥτις ἐκαλεῖτο [i] Παννυχὶς, τῶν τε φίλων ἑτέρους
ἔχοντι κατ' ἀξίαν. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ συγγενεῖς, πρεσβεύ-
σαντος τοῦ βασιλέως, πάντες Ἀρχελάῳ λαμπρὰ δῶρα
ἔδοσαν. προεπέμφθη δὲ ὑπό τε Ἡρώδου καὶ τῶν [k] δυ-
νατῶν μέχρις Ἀντιοχείας.

postulans, & se quidem sceleratum esse confitens, ut qui omnia quæ sibi objicerentur patrarit; mentis vero alienationem & insaniam deplorans, cujus causam in mulieris amorem conferebat. Cum autem Pheroram suimet accusatorem & testem stitisset Archelaus, tum ita Herodem exorabat, ejusque iracundiam mitigabat, familiari usus exemplo. "Nam & ego, "*inquit*, à fratre multo graviora perpessus, na-"turæ jus ante vindictam posui. quippe in "regnis, veluti in magnis corporibus, partem "aliquam semper intumescere præ gravitate "& *mole*, quam amputare quidem non opor-"tet, leniter vero curare.

Pheroram Herodi reconciliat Archelaus. Ant. p. 733.

5. Cum multa ejusmodi diceret, Herodis quidem animum erga Pheroram placatiorem reddidit; ipse vero Alexandro succensere non destitit, filiamque ab eo disjunctam *secum* abducturum ajebat, donec eò redegerat Herodem, ut è contra pro adolescente eum deprecaretur, ut iterum ei filiam desponderet *suam*. Archelaus autem * probabilitate magna simulavit se velle tandem permittere, ut ea cuivis collocaretur præterquam Alexandro: sibi enim nihil prius & antiquius esse, quam ut jura affinitatis inter se conserventur. Rege autem sibi filium ab eo donatum iri affirmante, si matrimonium non dirimeret, quod & liberos jam haberent, & uxor ab adolescente impense diligeretur; quæ, si diutius maneat, delictis remedium afferet, sin *à filio* divelleretur, in causa erit cur de omnibus desperetur: † molliorem namque fieri audaciam, si animus à domesticis affectibus occupetur. Vix tandem Archelaus inflexus & *genero* reconciliatur, facitque ut pater cum adolescente in gratiam redeat. omnino tamen eum Romam mitti debere adjicit, cum Cæsare colloquuturum; de omnibus enim sese literas ad eum dedisse.

Nocnon Alexandrum. Ant. p. 733.

6. Atque ita quidem vafro Archelai consilio, quo generum *periculo* liberaverat, finis aderat: &, redintegrata concordia, tempus aliquod conviviis & lætitiis impendebant. Ipsi autem, cum discederet, dono dedit Herodes talenta septuaginta, & solium aureum gemmis distinctum, & eunuchos, & concubinam, cui nomen erat Pannychis, item amicorum ejus quemque pro cujusque merito honoravit. Similiter etiam cognati *regis* omnes, jussu illius, Archelao splendida donarunt munera. eumque tam Herodes quam optimates ad Antiochiam usque prosequuti sunt.

Archelaum, muneribus auctum, Antiochiam usque deducit Herodes. Ant. p. 733.

ΚΕΦ. κς'.

Ὡς τὰς Μαριάμμης υἱὰς Ἀλεξάλλει Εὐρυκλῆς, καὶ ἀδύνατος ἰσχύει ἡ τοῦ Εὐαρέτου Κῶος δολοφονία.

CAP. XXVI.

Eurycles calumniæ contra filios Mariamnes: frustraque eos purgat Euaratus Cous.

ΜΕΤ' οὐ πολὺ δέ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν [l] παρέβαλεν ἀνὴρ, πολὺ τοῦ Ἀρχελάου στρατηγήματος δυνατώτερος,

NON multo autem post in Judæam vir *quidam* se conferebat, consiliorum vafritie longe potentior Archelao; qui

Eurycles Lacedæmonius sese in amicitiam

a Ita in *MSS.* μείζονος *Basil.* & *Gen.* b Ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ in *MSS.* c Ita cum *Cod. Big.* Φερώρᾳ in *cæteris.* d Sic *Bod.* & *Voss.* μαλιστα in *reliquis.* e Difficile est una voce explicare quid significet hoc loco δυσώπημα, quando & præteriti respicit veniam, & futuri cautionem. Verto interim *remedium*, donec vox aliqua commodior occurrat. De præterito accepit *Rufinus*, qui vertit *peccatorum foret oblivio*; de futuro potius intellexit Herodes, ut ex sequentibus patet. *Aldr.* f Ita *Busb. Rhed.* & *Bod.* καταδύσας in *Editis Aliisque.* g Διαλλάττεται τε καὶ διαλλάττει in *iisdem MSS.* h Illud δῶρεις non agnoscit *Bod.* i Παννυχὶς in *quibusdam MSS.* k Ita cum *MSS.* δυνατῶν in *Editis.* l Sic *MSS.* περιβαλλει *Basil.* & *Gen.* * *Vel*, solerter admodum. † Molliorem namque fieri audaciam si domesticis affectionibus distrahatur, *Ruf.* Molliores enim fieri solere scelerum præsumptiones, quæ domesticis affectibus revocarentur, *Hegesipp.*

Herodis insinuat. Ant. p. 736.

qui non ſolum gratiæ reconciliationem ab ipſo impetratam irritam fecit, ſed & Alexandro cauſa exitii fuit. Ille Laco erat genere, nomine Eurycles, * deſiderio pecuniæ eò redactus ut in regno vivere jam expeteret. non amplius enim luxum ejus tolerare potuit Græcia. Cum autem Herodi ſplendida attuliſſet munera, eſcam ad ea quæ venaretur capranda, ac ſtatim *omnia* multiplicata acceptiſſet, puram liberalitatem nihil eſſe ducebat, niſi ſanguine mercaturam faceret regni. Itaque regem adulatione, & eloquentiæ vi, falſiſque laudibus eum efferendo, circumvenit. cumque cito Herodis ingenium perſpexiſſet, atque omnia diceret faceretque ad ejus voluntatem, inter amicorum primos numeratur. Nam & rex, & qui circa eum erant omnes, ejus, utpote Spartani, patriæ gratia rationem non vulgarem libenter habuerunt.

Eurycles mercenarius Antipatri & Mariamnes filiorum proditor. Ant. p. 737.

2. Ille vero, ubi *regiæ* domus vitia didicit, fratrumque inimicitias, & quemadmodum pater in ſingulos eſſet *animatus*, Antipatri quidem hoſpitio primùm uſus fuerat: ſimulata vero amicitia colebat Alexandrum, ſe & Archelai quondam ſocium eſſe mentitus. quo factum eſt ut *is*, tanquam ſpectatæ fidei vir, ſine mora exciperetur: moxque ſemet fratri etiam Ariſtobulo commendari cupabat. Pertentatis autem perſonis omnibus, aliam alio modo ſubibat. Verum ante omnia fit mercenarius Antipatri, & proditor Alexandri. Illi quidem exprobrans quòd natu maximus eos inſuper habeat, qui inſidiis id agunt ut ipſum ſpe ſua deturbent: Alexandro vero, quòd à regina natus, & regiæ vir conjugis, privatæ mulieris filium *patri* in regnum ſuccedere patiatur; præſertim cum Archelaum *ſibi conjunctiſſimum* habeat qui maximo ipſi erit ſubſidio. Itaque ab adoleſcente pro fideli habitus eſt conſiliario, Archelai amicitiam mentitus. Qua re fiebat ut Alexander nihil diſſimulans, & in ſinum ejus quæ haberet contra Antipatrum effuderit; & minime mirandum eſſe dixerit, ſi Herodes, cum matrem illorum interemiſſet, ipſis quoque regnum illius fret ereptum. Quorum cauſa Eurycles, & miſeri cordia commoveri & condolere ſimulabat. Cumque Ariſtobulum ad eadem dicenda illexiſſet & utroſque in queremoniæ laqueos induiſſet, diſcedebat ſecreta ad Antipatrum deferens. Verum *iſtis* inſuper affixit ejuſmodi commentum, ac ſi fratres ei paraſſent inſidias, & jam fere in eo eſſent ut ſtrictis *in eum* gladiis irruerent. Ob hæc autem multa pecunia donatus ab Antipatro, eum apud patrem egregie laudabat: & ad extremum, cum necem Ariſtobuli & Alexandri patrandam ſuſcepiſſet, coram patre accuſationem in eos inſtituit. ipſoque adito, "vitam ſe Herodi pro benefi-
"ciis rependere, dicebat, luciſque gratia pro
"hoſpitio eum remunerare. jampridem enim
"Alexandrum in eum exacuiſſe gladium, de-
"xtramque intendiſſe: ipſum vero ne ocyus

Ab Antipatro & Herode muneribus donatur. Ant. p. 737.

ὃς ἐ μόνον τὰς [a] ὑπ' ἐκείνῳ πολιτευθείσας Ἀλεξάνδρῳ Λακεδαιμονίας ἀνέπεφνε, ἀλλὰ καὶ ἀπαλείας [b] αὐτῷ αἰτίᾳ κατέστη. [c] ὃς δὴ Λάκων, Εὐρυκλῆς τὸ γένος, πόθῳ χρημάτων εἰς τὴν βασιλείαν [d] παρορμᾶ-
ται· ἐ γὰρ ἀντεῖχεν ἔτι ἡ Ἑλλὰς αὐτῷ τῇ πολυτελείᾳ. λαμπρὰ δὲ Ἡρώδῃ δῶρα παρασκευάσας, δίκαιον ὢν ἐπράτο, καὶ πᾶν μηχάνημα πολλαπλασίων λαβὼν, σπεύδων ἠγεῖτο τ καθαρὸν δόσιν, εἰ μὴ δι' αἵματος ἐμπορεύσαιτο τὴν βασιλείαν. ἐκπίπτεται γὰρ τ βασιλέα κολακείᾳ καὶ δεινότητι λόγων, καὶ περὶ αὐτῶν ψευδέσιν ἐγκυμόνως. ταχέως δὲ συνῳδὸν τ Ἡρώδῃ τέρπει, καὶ πάντα λέγων τε καὶ πράττων τὰ πρὸς ἡδονὴν αἰεί, φίλος οἰ τοῖς πᾶσι ἦν. καὶ γὰ ὁ βασιλεὺς [e] ἀφ' ἑ πατρίδα, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν ἡδέως ἐτίμων τ Σπαρτιάτην.

β'. Ὁ δὲ, ἐπεὶ τὰ καθ' ἑ τῆς οἰκίας κατέμαθε, τίς τε τ ἀδελφῶν διαφορὰ, καὶ ὅπως διέκειτο πρὸς ἕκαστον ὁ πατήρ, Ἀντιπάτρῳ μὲ ξενίᾳ προκατέλαβε, φιλίᾳ δὲ Ἀλεξάνδρου ὑπεκρίνετο, ψευσάμενος ἑταῖρον αὐτὸν εἶ καὶ Ἀρχελάου πάλαι. διὸ δὴ καὶ ταχέως εἰς διάνοιαν ἐλήλυθε σωτηρίᾳ δὲ ἑαυτὸν εὐθέως καὶ Λακεδαιμονίῳ τῷ ἀδελφῷ. πάντων δὲ ἀποπειρασθεὶς τ προσώπων [f] ἄλλῳ ἄλλως ὑπήει. ἦν δὲ προσηνεμένος μεθ' ὅτου Ἀντιπάτρου, καὶ προθύτατος Ἀλεξάνδρῳ. τῷ δὲ ὀκνηρίζειν, εἰ προσβύτατον ὂν ἀφεῖται τὸν ἐρασθησόμενον αὐτῷ τῆς ἐλπίδος· Ἀλεξάνδρῳ δὲ, ἐ γεγαμηκότι ὅτι βασιλίδος, καὶ βασιλίδι συνοικοῦντι, ἀκροχειρίαν ἀφαιρεῖσθαι τὴν ἀρχὴν τὸν ἐξ ἰδιώτιδος, καὶ [g] τοῦτο μείζονι ἀφορμὴν ἔχοντ Ἀρχέλαον. ἰῶ δὲ πιστὸς τῷ μεγάλῳ συμβόλῳ, τὴν Ἀρχελάου φιλίαν πλασάμενος. δι' ὃ μηδὲν [h] ὑποστελλόμενος Ἀλέξανδρος, πάντα κατὰ Ἀντιπάτρου ἀπεδύρετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ὡς Ἡρώδης αὐτῷ τὴν μητέρα κτείνας, ἐ προσδέξοιτο εἰ καὶ αὐτὸς ἀφαιρεῖται τὴν ὁπότε βασιλείαν. ἐφ' οἷς Εὐρυκλῆς, σὺλύπως τε καὶ σωαλγῶν ὑπεκρίνετο. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Ⓐ Ἀριστόβουλον ὑπὸν διελέσας, καὶ τῆς κατὰ τοῦ πατρὸς μέμψεως [i] ὀδυσάμενος ἀμφοτέροις, ᾤχετο φέρων Ἀντιπάτρῳ τὰ ἐπόρρητα. προσεψεύδετο δ' Ἀριστοβούλῳ, ὡς ὀνειδιζόντων [k] αὐτῷ τῶν ἀδελφῶν, καὶ μόνον οὐκ ἐπιφερόντων ἤδη τὸ ξίφη. λαβὼν δὲ ὅτι τούτοις χρημάτων πλῆθος, ἐπαινέτης ἰῶ Ἀντιπάτρου πρὸς Ⓐ πατέρα. τὸ δὲ τελευταῖον ἐρυλαβήσας Ⓐ Ἀριστοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου θάνατον, κατήγορος αὐτῷ ὅτι τοῦ πατρὸς γίνεται. ᾗ προσελθὼν, "ἀποδιδόναι τὸ ζῆν, ἔφα-
"σκεν, Ἡρώδῃ, τῶν εἰς αὐτὸν εὐεργεσιῶν, καὶ τὸ φῶς
"ἀμοιβὴν τῆς ξενίας ἀντιπαρέχειν. πάλαι γὰρ ἐκ'
"αὐτὸν ἠκονῆσθαι ξίφος, καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου πε-
"τοιῶσθαι δεξιάν, ἐμποδὼν δὲ αὐτὸς γεγονέναι τῷ πάλαι,

a Τῶ'ενείνῳ *Voſſ.* & *Bod.* b Αἴτιον *Bud.* c Is (ni fallor inquit *Uſſerius* in *Ann.* p. 597.) qui ante annos viginti quinque Antonium à pugna Actiaca fugientem perſecutus, jam Herodis hoſpitio uſus, & apud Antipatrum diverſatus, in Alexandri gratiam ſeſe inſinuaverat. De hoc Eurycle *Plutarchus* in *Anton.* p. 947. A. d Διαφθορὰς in nonnullis *MSS.* e Judæos inter & Lacedæmonios vetus erat amicitia atque ſocietas, quod (inter alia) utrique genus ſuum ab eodem Abrahamo ducerent. Vide *Ant.* p. 530. v. 15. & p. 573. v. 24. f Ἄλλοτε *Rhed.* g Ἐδυσάμενος *Voſſ. Bod.* & *Ruf.* ἐδυσώμενος, ἀμφοτέροις ᾤχετο *Rhed.* h Ita omnes *MSS.* αὐτὸν *Impreſſi.* * Ad regni deſiderium amore pecuniæ corruptus, *Ruf.*

a Modo

"τύχη, συνεργῶν ὑποπτεύεις. φάσκων γὰρ τ' Αλέξαν-
"δρον, εἰς ὀλίγα ἀγαπᾶν βασιλεύσας αὐτὸς Ηρώδης οὐ
"ἀλλοτρίου, καὶ μετὰ τὸν τῆς μητρὸς αὐτῶν φόνον
"τὴν ἐκείνης ἀρχὴν κατασχόντος· ἀλλ' ἔτι καὶ τόδε εἰσά-
"γει Δρύκλης, Αντιπάτρῳ τῷ [a] φθόρῳ τὴν παππῴαν
"αὐτῶν βασιλείαν προτείναι. τιμωρῆσαι γοῦν αὐτὸν
"τοῖς Υρκανοῦ καὶ Μαριάμμης σκιαῖσι. σοβεῖ γὰρ
"πρέπειν αὐτοῖς Δρυκλέους εἶναι τοῦτε πατρὸς
"τ' ἀρχὴν, δίχα [b] φόνου. πολλὰ δὲ νὴ τὸ δυσχέρ-
"αντα καθ' ἡμέραν, ὥστε μηδὲ λαλίας πρὸ τρόπου τὸ
"ἀνυποφόρητον καταλελεῖφθαι. εἰ μὲν γὰρ εὐγε-
"νείας ἑτέρου [c] μετόχου γινομένης, αὐτὸς ἀλόγως ὑβρί-
"ζεσθαι, ὦ πατὴρ λέγοντος, ὁ μόνος εὐγενὴς Αλέξαν-
"δρος, καὶ [d] σὲ πατέρα Δρυκλέους ἀγένειαν ἀδόξων. κα-
"τὰ δὲ τὰς θήρας, προσιόντα μὲν σιωπᾶν, ἐπαινέσαντ' εἰ
"δὲ προσκαίειν ἄρειν. πανταχοῦ δὲ ἀμείλικτον εὑρί-
"σκειν τὸν πατέρα, καὶ μόνῳ φιλόφρονα Αντιπάτρῳ.
"δ' ὃν ἥδιον καὶ πεπύσθαι, μὴ κρείττονας τῆς
"βουλῆς κτήσαιτο δὲ νὴ σωτηρίας ἀφορμὴν, πρῶ-
"τον μὲν Αρχέλαον ὄντα κηδεστὴν, ἔπειτα δὲ Δρυκλέους
"ξενίας ἥδιον, ἔπειτα Καίσαρα, μέχρι νῦν ἀγνοοῦντα
"τ' Ηρώδου τρόπον. ὁ γὰρ οὐ πρότερον αὐτοῦ παρα-
"σκευὴν τοιαύτην ἐφιστῶτα πατέρα, ὑβρὶ φθέγξασθαι
"περὶ [e] τῶν αὐτοῦ μόνον ἐγκλημάτων. Αλλὰ πρῶτον
"μὲν κωφεύειν τοὺς ὄντως συμφορᾶς, καὶ τὰς μέ-
"χρις φυλῆς προσλογισμοὺς, ἔπειτα εἰς οἴας [f] τρυ-
"φὰς καὶ πρόξενος τὸ δ' αἷμα [g] τοιοῦτος χρὴ
"μᾶλλον ἀναλωθῆναι, τοὺς τε [h] ἐξ ἡμῶν πλουτήσαν-
"τας, οἴαν καὶ τὰς ἀναπεπταμένας πόλεις, ὅτι πίστ-
"ζητήσουσι δὲ καὶ τὸ πάππον [i] ἐκεῖ καὶ τὸν μητέρα,
"καὶ τὰ [k] τῆς βασιλείας μύσος πάντα κηρύξειν. ἐφ' οἷς ἂν
"κεκλῆσθαι παρανόητος.

γ'. Τοιαῦτα τοῦ Αλεξάνδρου περιβαλόμενος ὁ Εὐρυκλῆς, ἐπῄνει πολλὰ τὸν Αντίπατρον, ὡς ἄρα μό-
νος τε εἴη φιλοπάτωρ, καὶ διὰ τοῦτο μάχεσθαι νῦν
τῇ Ιουδαίων ἐμπόδιον. μάτην δὲ καλῶς ὁ βασι-
λεὺς ὅτι τοῖς φθόνοις κατεφαλμένος, εἰς ἀνήκεστον
ὀργὴν ἐξαγριοῦται. καὶ πάλιν λαθὼν κακοῖ Αντίπα-
τρος, ἑτέρους κατὰ τῶν ἀδελφῶν ὑπέπεμπε κατηγό-
ρους, λέγειν ὅτι Ιουκούνδῳ καὶ [k] Τυράννῳ λάθρα διαλέ-
γοιτο, τοῖς ἱππάρχοις μέν ποτε τοῦ βασιλέως γενομέ-
νοις, τότε δ' ἔκ τινων [l] προφασμάτων ἀποπεπαυκόσι
τῆς τάξεως. ἐφ' οἷς Ηρώδης ὠργανακλήσας, εὐθέως ἐβασάνισε τοὺς ἄνδρας. Αλλ' οἱ μέν, [m] ὑδὲν τῶν Αλε-
ξανδρίνων ὁμολόγουν. προσκομίζεται δέ τις πρὸς τὸν
[n] Ηρώδου φιλάρχου ὑπηρέτην τοῦ Αλεξάνδρου, δια-

"moveret impediſſe, ut qui ſe adjutorem fore
"ſimulaſſet. Alexandrum enim dicere, quod
"non contentus erat Herodes ut ipſe regnum
"alienum occuparet, & poſt matris illorum
"cædem principatum ejus dilaceraret; ſed &
"inſuper Ipurium ſibi ſucceſſorem faceret,
"avitum ipſorum regnum perfidi *illi* Antipatro
"tradens. Proinde ſemet Hyrcani manes &
"Mariammes ultum ire. nec enim decere ut
"ille ſucceſſionem *regni* ab hujuſmodi patre
"ſine cæde ſuſciperet. Multis autem rebus ſe
"ad hoc excitari quotidie; ut cui nihil omni-
"no loqui liceret quod non calumniæ vertitur.
"Nam ſi de nobilitate *etiam* allorum fiat
"mentio, ſine ratione ſe contumeliis affici, pa-
"tre dicente, ſolum Alexandrum nobilem eſſe,
"cui & patet ob generis humilitatem male au-
"dit. inter venandum etiam, in offenſionem
"incurrere ſi taceat, ſin *aliquem* laudaverit
"cavillatorem appellari. Patrem autem ſibi
"omnino immitem inveniri, ſolique Antipa-
"tro indulgentem. ob quæ ſe libenter mori-
"turum eſſe, ſi parum ſuccedant inſidiæ: ſin
"ipſum occiderit, ſibi ad ſalutem præſidia fo-
"re, primùm Archelaum ſocerum ſuum, de-
"inde Cæſarem, hucuſque Herodis mores ig-
"norantem. Non enim ut antea ſe ei adita-
"turum, patris præſentiam hortentem & re-
"formidantem; neque verba facturum de iis
"quæ ſuo tantum nomine afferet criminatio-
"nibus. ſed primum quidem totius gentis mi-
"ſerias ſe memoraturum, & quod ad necem
"uſque tributis ab ipſa exactis vexarentur;
"deinde, quam luxurioſe & facinoroſe pecu-
"niás etiam ſanguine patrias profuderit; & qui
"è nobis divitias compatavere, quales ſint, &
"quæ quibus *ad diripiendum* permiſſæ ſint ci-
"vitates: tandem vero ſe *requiſiturum ibi &
"avum & matrem, regnique flagitia omnia
"palam prolaturum. quibus cognitis non erit
"ut paricida judicetur.

Eurycles in Mariamnes filios calumniæ, quibus accuſationem in eos inſtituit.

3. Poſtquam verba ejuſmodi portentoſa in Alexandrum feciſſet Eurycles, multus erat in Antipatri laudibus, ac ſi is ſolus patrem diligeret, adeoque etiam nunc obſtaret quo minus inſidiæ fierent. Rex autem †cum nondum ſe ex *malis* ſuperioribus bene recuperaſſet, in iram inſanabilem efferatur. Atque aliam adhuc opportunitatem nactus Antipater, alios accuſatores fratribus ſubornabat, qui dicerent, eos cum Jucundo & Tyranno clam ſermonem habere, qui olim quidem regis equitum præfecti erant, tunc vero ob quaſdam offenſiones ordinibus ſuis exciderant. Quibus Herodes vehementer iratus, viros ſtatim in quæſtionem vocavit. Sed illi quidem nihil eorum confitebantur, quorum infimulati erant. Allata eſt autem certa epiſtola ad quendam ab Herode caſtello præfectum ſcripta ab Alexandro, obſecrante

Antipater apud Herodem laudatur ab Eurycle.

Antipater quoſdam ſubornat, qui dicerent Jucundum & Tyrannum ab Alexandro ſollicitatos eſſe. Ant. p. 738.

a Modo νῷν dixerat, ut meretrice natum; nunc φθόρον vocat, ignobilem ſcilicet & perditiſſimis moribus. *Aldr.* b Φόνου *Bhub. & Bod.* c Ita in *MSS.* μετὸν (typographi forſan errore pro μετὸν) μεγαλόφρονα *Baſ. & Gen.* d Ita cum *Ruſino.* δ' ὃν in *Græcis* omnibus. e Statuerat eum non ſuo tantum ſed totius gentis nomine accuſare (h.e. Eurycles ſtatuiſſe mentitus eſt) unde τὰ αὐτῷ ἐγκλήματα ſunt quæ ipſe in ſe admiſſa quereretur. *Aldr.* f Sic *Big. & Ruf.* τροφὰς in *cæteris.* g Id eſt, *amicis tuis*; vel *noſtris* (i. e. *ſubditorum*) *ſpoliis ditari. Aldr.* h Ἐκείνων *Voſſ. & Big.* i Τῶ βασιλέως legiſſe videtur *Ruf.* k Ita & hîc loci & *Ant.* p. 739. Τορωνίῳ *Baſ. & Gen.* contra quam in melioribus *Ruſini Codd.* l Sic *Bod. & Voſſ.* προσωμοσίαν in *cæteris.* m At confeſſi ſunt ſe ab Alexandro ſollicitatos ut Herodem inter venandum opprimerent, ſimulque indicaverunt aurum in equorum ſtabulo defoſſum, & præfectum venatorum arguebant, quod eis præbuiſſet lanceas regias, & arma ipſo jubente Alexandri famulis. *Ant.* p. 738. Sed hæc falſa quæſtionis dolore expreſſit. *Aldr.* n Melius Ἀλιξανδρείου cum *Ruſino* ipſoque *Joſepho* in *Ant.* p. 738. v. 19. * Lamentaturum & avi & matris necem, *Ruf.* † Nondum præteritæ ſuſpicionis dolore compreſſo, *Ruf.*

crante ut ipſum cum Ariſtobulo fratre in caſtellum reciperet, patre interfecto, eiſque tam armis quam aliis inſtrumentis uti permitteret. Has literas Alexander Diophanti commentum eſſe dicebat. Diophantus autem regis erat notarius, homo audax, & literarum cujuſcunque manûs aſſimulandarum peritus. Itaque cum multas ſimulaſſet, tandem, ob hoc facinus, morte plectitur. Cum autem de caſtelli præfecto quæſtionem habuiſſet Herodes, ne ab illo quidem quicquam eorum reſcivit, quæ eis objecta erant.

Diophantus manuum aſſimulator. Ant. p. 738.

4. Sed quamvis criminationes infirmas admodum eſſe deprehenderet, filios cuſtodiri juſſit, nondum tamen vinculis conſtrictos. Domus autem ſuæ perniciem ac totius ſceleris machinatorem Euryclem, ſervatorem & benefactorem appellans, talentis quinquaginta donavit. Ille vero, prius quam certa nunciaret fama Cappadociam attigit; auſuſque dicere quod Herodem reconciliaſſet Alexandro, ab Archelao etiam pecunias capit. atque inde in Græciam digreſſus, ad ſimilia *facinora* male quæſitis abuſus eſt. Apud Cæſarem itaque bis accuſatus, quod diſſenſionibus repleviſſet Achaiam & civitates ſpoliaret, in exſilium mittitur. atque ita quidem pœnas *ſceleris* Ariſtobulo & Alexandro pendebat.

Alexander & Ariſtobulus in cuſtodias incluſi. Ant. p. 738.

5. Convenit autem ut Euaratum Comm huic Spartano conferamus. Namque is cum amiciſſimus eſſet Alexandro, eodemque tempore quo Eurycles eò migrarit, percontanti regi de iis, quorum ille eos inſimulabat, jurejurando fidem fecit, nihil ſe ab adoleſcentibus auditu accepiſſe. non tamen id miſeris quicquam profuit *apud Herodem*. nam maledicorum duntaxat Herodes auditor erat attentiſſimus, & quotus quiſque ſecum iiſdem crederet & iiſdem moveretur apud eum *maxime* gratioſus erat.

Euarati Coi fides. Ant. p. 737.

χαλῆντος ἵνα αὐτὸν δέξηται τῷ φρουρίῳ μὴ Ἀριστόβουλος ὁ ἀδελφὸς [a] κτείναντα τὸν πατέρα, καὶ [b] ἐφέξῃ τοῖς ὅπλοις χρήσασθαι ἢ ταῖς ἄλλαις ἀφορμαῖς. Τοιοῦτον Ἀλέξανδρος μὲν ἔλεγε τέχνασμα εἶναι Διοφάντου. [c] γραμματεὺς δ' ὁ Διόφαντος ὢν βασιλέως, πολυμηχανὸς ἀνὴρ καὶ δεινὸς μιμήσασθαι πάσης χειρὸς γράμματα. πολλὰ γὰρ ἐφαρμόσας, τελευταῖον ὑπὲρ τούτου καὶ κρίνεται. Βασανίσας δὲ τὸν φρούραρχον Ἡρῴδης [d] οὐδὲν ἤκουσεν οὐδὲ παρ' ἐκείνου τῶν ἐγκαλουμένων.

δ'. Ἀλλὰ, καί τοι τὰς ἐλέγχους ἀσθενεῖς, τοὺς υἱοὺς ἐκέλευσε τηρεῖν, [e] ἔτι μέν τοι λελυμένους. τὸν δὲ λυμεῶνα τῆς οἰκίας καὶ φαρμακεῖα ὅλου ὢν μύσους Εὐρυκλέα, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην καλῶν, πεντήκοντα δωρεῖται ταλάντοις. ὁ δέ, τὴν ἀκριβῆ φήμην φθάσας εἰς Καππαδοκίαν, ἀργυρίζεται καὶ παρὰ Ἀρχελάου, τολμήσας εἰπεῖν, ὅτι καὶ ἐφιλλάξατο Ἡρῴδῃ Ἀλεξάνδρῳ. διάφορος δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα, τοῖς ἐκ κακῶν κλήθροις εἰς ὅμοια κατεχρήσατο. [f] δῆλος γοῦν ὅτι Καίσαρος κατηγορηθεὶς, ὅτι τοῦ φόρους ἐμπλήσας τὴν Ἀχαΐαν, καὶ ἐφεδρεύων αὐτῆς πόλεις, φυγαδεύεται. κἀκεῖνοι μὲν ἔτεσιν ἡ Ἀριστόβουλος καὶ Ἀλεξάνδρου ποινὴν ἐξέπλησαν.

ε'. Ἄξιον δὲ ἀντιθεῖναι τῷ Κῶον Εὐάρατον τῷ Σπαρτιάτῃ. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ὢν ὁμοῦ τοῖς μάλιστα φίλοις Ἀλεξάνδρῳ, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐρυκλεῖ καιρὸν ὑπεδημήσας, πυθομένῳ τῷ βασιλεῖ, εἰ ὁμοίως ἐκεῖνος διάκειται, ὅρκοις μηδὲν ἀκηκοέναι ἔφη τοῦ μειρακίου ὑπισχνεῖτο· ὃ μὲν ὤμοσε γάρ τις τοὺς ἀδελφούς. μόνον γὰρ ἦν τῶν κακῶν ἀκροατὴς ἐτοιμότατος Ἡρῴδης, καὶ κεχαρισμένῳ αὐτῷ πᾶς ὁ συμπίνων καὶ συναγωνιαστής.

CAP. XXVII.

Herodes, permittente Cæſare, Beryti filios ſuos accuſat. Illi, nec in concilium producti, damnantur; & paulo poſt Sebaſten miſſi ſtrangulantur.

Operam dat Ariſtobulus ut Salomen Herodi infenſam reddat. Ant. p. 738.

PORro & Salome crudelitatem ejus in filios *non parum* exaſperabat. Nam & hanc volens Ariſtobulus ſecum periculis involvere, quam & ſocrum habebat & amitam, ad eam monitum mittit, ut ſaluti ſuæ conſuleret. quippe regem paratum eſſe ipſam occidere, eorundem, quorum & antea, accuſatam; quod ſcilicet Syllæo Arabi nubere cupiens, occulte illi, cum quo regi interceſſerant inimicitiæ, ſecreta ejus nunciarit. *Atque* hoc tanquam extrema procella juvenes obruit *diu* tempeſtate vexatos. Salome enim protinus contendit ad regem, monitionem quam acceperat ei indicans. Atq; ille, ut qui non amplius ſemet cohibere potuerit, filium utrumque con-

Ex Salomes indicio Ariſtobulus & Alexander in vincula conjecti. Ant p. 738.

ΚΕΦ. κζ'.

Ἡρῴδης, ἐξουσίαν ποιοῦντος Καίσαρος, υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς ἐν Βηρυτῷ ἡτιᾶτο. ὄντων, μηδὲ παρεγγεγυηκότων εἰς συνέδριον, καταγινώσκουσι, καὶ μετ' οὐ πολὺ εἰς Σεβαστὴν πεμφθέντες ἀποπνίγονται.

ΠΑρώξυνε δὲ [g] αὐτὸν καὶ Σαλώμη τὸν ὑπὲρ τῶν τέκνων ὠμότητα. Τοιοῦτον γὰρ συνδήσασθαι τοῖς κινδύνοις ὁ Ἀριστόβουλος ἤλπιζεν, ὅταν ἐκείνην καὶ [h] τηλίδα, ἀμφίπτηται, σώζειν αὐτὸν παραιτῶν. [i] παρεσκεύαστο γὰρ βασιλέα κτάνειν αὐτὸν ἀμφιληθεῖσαν ἐφ' οἷς καὶ πρότερον, [k] Συλλαίῳ τῷ Ἀραβὶ γήμασθαι συνδάζουσαν, λάθρα τὰ τοῦ βασιλέως ἀπόῤῥητα ἀπαγγέλλειν πρὸς αὐτὸν, ἐχθρὸν ὄντα. [l] τοῦθ' ὥσπερ τελευταῖα θύελλα χειμαζομένους [m] τοὺς νεανίσκους ἐπεβάπτισεν. ἡ γὰρ Σαλώμη, δραμοῦσα πρὸς βασιλέα, τὸν παράνοιαν ἐμήνυσε. κἀκεῖνος, μηκέτι κατατρίψας, δεσμεῖ μὲν ἀμφοτέρους τοὺς υἱεῖς,

a Κτείναντας *Bod. & Ruf.* *b* Παρέχοι *Bod.* *c* Γεγραμμένος δὲ ἦν ὅτις *Big. Bod. Busb. & Rhed.* *d* Ipſe enim nihil confeſſus eſt; ſed ejus haſce literas protulit quaſi ad parentem ab Alexandro datas. Literarum exemplar, aliaque quæ huc faciunt vide in *Ant.* l. XVI. p. 738. *Aldr.* *e* Hactenus à tanta immanitate temperavit: ſed cum poſtea Salome quoque delatrix accederet, tum ſui minime compos utrumq; vinciri juſſit. *Ant.* p. 739. v. 2. *Aldr.* *f* Τελευταῖον ἐπὶ κ. juxta *Ruffinum.* δ' ὁ γοῦν *Busb.* *g* Αὐτὸν *Voſſ. & Bod.* *h* *Al.* πτοΐδα. *i* Παρεσκεύαστο *Voſſ.* *k* Ον Συλλαίῳ τῷ Ἀραβὶ γήμασθαι συνδάζουσαν, & mox ἀπαγγέλλειν *Voſſ. Bod. & Ruffin.* *l* Τοῦτο in *MSS.* *m* Τοὺς νεανίσκους ἐπέβαπτεν *Bod.*

a Ηγε-

ιέας, καὶ ἀλλαχοῦ ἀπ' ἄλλήλων· πέμπει δὲ τοὺς Καίσαρα ἀλλὰ τάχιστα, Οὐολύμνιόν τε τὸν στρατοπεδάρχην, καὶ τὸν φίλον Ολυμπον, ἐγγεγράφως τὰς μηνύσεις φέροντας. οἱ δὲ, ὡς εἰς Ρώμην πλεύσαντες, ἀπέδοσαν τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως γράμματα, σφόδρα μὲν ἠχθέσθη Καῖσαρ ὅτι τοῖς νεανίσκοις· ὁ μὲν ὤετο δεῖν ἀφελέσθαι τὸν πατέρα τὴν τῶν υἱῶν ἐξουσίαν. ἀντιγράφει γοῦν κύριον μὲν αὐτὸν καθιστὰς, "εὖ μέν τοι ποιήσειν, λέ-"γων, εἰ μὴ κοινῇ σωφρονοίη, τῶν τε ἰδίων συγγενῶν, καὶ "τῆς τῶν ὑπαρχίαν ἡγουμένων, ἐξετάσαι τὴν ἐπιβουλήν· "κἂν μὲν ὀφέλωσι, κλείειν, ἂν δὲ μόνον ὥσι δεσμοὶ "βεβουλευμένοι, κολάσειν μετριώτερον.

β'. Τούτοις Ηρώδης πείθεται, καὶ τοῦ γενομένου εἰς Βηρυτὸν, ἔνθα προσέταξε Καῖσαρ, συνάγει τὸ δικαστήριον. προκαθίζονται δὲ οἱ ἡγεμόνες, γραφὴν αὐτοῖς ὑπὸ Καίσαρος, Σατορνῖνός τε, καὶ [b] ὁ τοῦ Πεδάνιον προσθεὶς· σὺν οἷς καὶ Οὐολύμνιος ὁ ἐπίτροπος, ἔπειτα οἱ τοῦ βασιλέως συγγενεῖς καὶ φίλοι, Σαλώμη τε καὶ Φερώρας, μεθ' οὓς οἱ πάσης Συρίας ἄριστοι, πλὴν [c] Αρχελάου τοῦ βασιλέως. τοῦτον γὰρ, ὄντα κηδεστὴν Αλεξάνδρου, δι' ὑποψίας εἶχεν Ηρώδης. τοὺς γεμὴν υἱοὺς ὁ προήγαγεν εἰς τὴν δίκην μάλα προμηθῶς. ᾔδει γὰρ ὅτι καὶ μόνον ὀφθέντες ἐλεηθήσονται πάντως· εἰ δὲ καὶ λόγου μεταλάβοιεν, ῥᾳδίως Αλέξανδρον ὑπολύσασθαι τὰς αἰτίας. ἀλλ' οἱ μὲν ἐν Πλατάνῃ, κώμῃ Σιδωνίων, ἐφυλάσσοντο.

γ'. Καθεζὰς δὲ ὁ βασιλεὺς, ὡς τοὺς παρόντας διετείνετο. κατηγόρει τε τὴν μὲν ὑπεβουλὴν ἀσθενῶς, ὡς δὲ ὑποφύμους εἰς αὐτὸν ἐλέγχων, λοιδορίας τε, καὶ σκώμματα, καὶ ὕβρεις, καὶ πλημμελείας μυρίας εἰς αὐτὸν, [d] ἃ καὶ θανάτου χαλεπώτερα, τοῖς σωφρόσι ἀπέφαινεν. ἔπειτα μηδενὸς ἀντιλέγοντος ἐποικτισάμενος ὡς αὐτὸς ἁλισκόμενος, καὶ νικῶν νίκην πικρὰν κατὰ τέκνων, ἐπηρώτα τὴν γνώμην ἕκαστον. καὶ τοῦτος Σατορνῖνος ἀπεφήνατο, [e] κατακρίνειν μὲν τῶν νεανίσκων, ἀλλ' οὐ θάνατον. οὐ γὰρ θεμιτὸν αὐτῷ, τεθνεώτων παρεστώτων τέκνων, ἑτέρους [f] τέκνοις ἀπώλειαν ὑπογηφίσασθαι. σύμψηφοι δὲ αὐτῷ καὶ οἱ δύο προσθῶνται γίνονται, καὶ τούτοις ἕτεροί τινες ἠκολούθησε. Οὐολύμνιος δὲ τὴν σκυθρωπὴν ἀποφάσεως ἦρξατο· καὶ μετ' αὐτὸν πάντες θάνατον κατακρίνουσι τὸν μειρακίων, οἱ μὲν κολακεύοντες, οἱ δὲ μισοῦντες Ηρώδην, οὐ γὰρ εἰς δ' ἀγανάκτησιν. ἔνθα δὴ μετέωρος ἦν πᾶσα Συρία πᾶσα, καὶ ὅ Ιουδαϊκὸν λῦμα, [g] καθηκόμενον τὸ τέλος τοῦ δράματος· οὐδεὶς μὲν τοι ὑπελάμβανεν ἴσως μέχρι τηλικούτου ἀμὸν Ηρώδην. ὁ δὲ σύρας τοὺς υἱοὺς εἰς Τύρον, κἀκεῖθεν διαπλεύσας εἰς Καισάρειαν, πρόπυστα ἀναρέσας τοῖς μειρακίοις ἐσκέπτετο.

δ'. Παλαιός δέ τις τοῦ βασιλέως στρατιώτης ὄνομα [h] Τήρων, ἔχων υἱὸν σφόδρα σωφρονοῦντα καὶ φίλον Αλε-

στρίngi, & locis diverſis cuſtodiri jubet. Deinde ad Cæſarem è veſtigio mittit Volumnium militiæ præfectum & amicum ſuum Olympum, in ſcriptis ferentes indicia. Iſti vero, cum Romam appulſi regis literas *Cæſari* tradidiſſent, vehementer quidem ille juvenum vicem dolebat: verum ut patri auferretur poteſtas in filios haud faciendum cenſebat. Denique reſcribit ei, per ſe licere ut ipſe ſuorum dominus eſſet, "bene tamen facturum, di-"cens, ſi in communi concilio & cognato-"rum ſuorum & provinciæ præſidum de inſi-"diis quæreret; &, ſi convicti fuerint, morte "plecti debere, ſin fugam tantum meditati ſint, leviori pœna affici.

Volumnius & Olympus Romam miſſi. Antt. p. 739.

Cæſaris ad Herodem literæ. Antt. p 742.

2. Iſtis morem gerit Herodes, cumque Berytum, ubi *conventum haberi* jusſerat Cæſar, perveniſſet, cogit judicium. Primum autem locum tenebant præſides *provinciarum*, quibus à Cæſare ſcriptum fuerat, Saturninus, & Pedanius, quique cum eo legati erant, & cum his Volumnius procurator, deinde cognati amicique regis & Salome etiam & Pheroras, & poſt hos Syriæ omnis optimates, præter Archelaum regem. hunc enim, quod Alexandri ſocer eſſet, ſuſpectum habebat Herodes. Cæterum filios, provido admodum conſilio, in judicium non produxit. probe enim norat, ſi tantummodo aſpicerentur, miſericordiam omnino emerituros eſſe: ſi vero etiam dicendi copiam nacti eſſent, facile Alexandrum objecta diluiturum. At illi quidem in Platane, Sidoniorum vico, cuſtodiebantur.

Beryti concilium habetur de Herodis filiis. Antt. p. 742.

3. Exorſus autem rex, in eos tanquam præſentes fuiſſent, invehebatur. Et inſidias quidem illis languide objiciebat, ac ſi probationibus earumque indiciis egeret, convitia etiam, & dicteria, & contumelias, & delicta innumera in ſe admiſſa, quæ & morte graviora, aſſeſſoribus palam faciebat. Deinde cum nemo contradiceret, miſerabiliter queſtus, ac ſi ipſe damnatus eſſet, qui tam acerbam vinceret contra filios victoriam, rogabat ſingulos ſententiam. Et primus Saturninus *ſuam* protulit, ſe quidem condemnare adoleſcentulos, ſed non capitis. non enim ipſi fas eſſe, cum tres adſtantes habeat filios, exitium alterius filiis decernere. Quin & idem duobus etiam legatis viſum eſt, eoſque nonnulli alii ſequuti ſunt. At triſtem ſententiam primus Volumnius dixit; cunctique poſt eum morte damnabant adoleſcentes, aut Herodis adulatione aut odio,* nemo autem ex indignatione. Tum ſane Syria omnis & Judæa ſuſpenſis animis *ſollicitiſque* tantæ tragœdiæ exitum exſpectabat: nullus tamen ſuſpicabatur Herodis crudelitatem ad filiorum cædem proceſſuram. Verum ille filios Tyrum traxit, cumque inde Cæſaream navigaſſet, quo mortis genere perimeret adoleſcentes, deliberabat.

Eos accuſat Herodes. Antt. p. 742.

Mitis ſententia Saturnini filiorumque. Antt. p. 743.

Duriorque Volumnii & Aliorum. ibid.

4. Interea vetus quidam regis miles, Tero nomine, qui filium habebat Alexandro valde fami-

Tero vetus miles paulo liberius loquitur. Antt. p. 744.

a Ηγεμόνων *Bod. & Voſſ.* *b* Hoc in loco Pedanius non eſt ſolus Legatus, ſed Pedanius & qui cum eo inſuper Legati erant præſidi adjuncti, tres ipſius Saturnini filii etiam Legati, ut conſtat ex *Antt. p. 743. v. 32. Monacus.* in *Exercit 6. §. 2.* *c* Quem Auguſtus tamen nominatim inter judices retulerat. *Antt. p. 742. v. 23. Aldr.* *d* Ας & θανάτου χαλεπώτερα *Voſſ. Busb. & Rhod.* ἃ καὶ θανάτου χαλεπώτερα τοῖς σωφροσι ἀπέφαινεν *Ruf.* neglecto commate poſt χαλεπώτερα. nam vertit, *maledicta vero & probra & injurias & peccata plurima in ſe admiſſa proſequebatur; eaque morte graviora eſſe conſeſſoribus demonſtrabat.* *e* Κατακρίνειν *Bod.* *f* Ita cum *MSS.* τέκνων in *Editis.* *g* Εκθηκόμενον *Voſſ.* ἐκθηκόμενον *Busb.* quod ſane mallem. *h* Ita etiam in *Antt p. 744.* & & plerumque in *MSS.* Τίγρων in *Editis* & in verſione *Rufini.* Τύρων *Busb.* Τίγρων *Rhod.* * Nemo tamen quaſi factum horruit, & quaſi commotus pronunciavit, *Hegeſipp.*

familiarem & amicum & ipſe adoleſcentes privatim dilexerat, præ nimia indignatione *mente excidit; & primo quidem circumcurſans clamitabat, conculcatam eſſe juſtitiam, interiiſſe veritatem, *rerum* naturam confuſam eſſe, vitam *hominum* iniquitatis eſſe plenam, & alia omnia quæ dolor vitam contemptui habenti ſuggereret. Tandem vero regem ipſum adire auſus, "At mihi, inquit, miſerrimus "eſſe videris, qui adverſus cariſſimos nequiſſ- "mis credis; ſi quidem contra filios tuos Phe- "roræ & Salome fidem habeas, quos ſæpe "damnandos judicaſti; qui te legitimis ſuc- "ceſſoribus ſpoliantes Antipatro ſoli relin- "quunt, regem †ſibi maxime obnoxium *ha-* "*bere* optantes. Atqui certe tua intereſſe, di- "ſpicere, annon forſan ipſe militibus inviſus "ſis ex nece fratrum. nullus enim eſt qui non "adoleſcentium miſereatur, ducum autem "plurimi etiam palam indignantur." Simul ac iſta diceret, nominabat eos quibus mota erat indignatio. Rex autem ſtatim illos ipſumque cum filio comprehendi jubet.

Regem adit Tero, quæque ſentiebat eloquitur. Antt. p. 744.

5. Quo facto, aulicus quidam è regis tonſoribus, Trypho nomine, neſcio qua exagitatus inſania, proſiliens ſui indicium facit; &, mihi, inquit, "Tero iſte perſuadere voluit, ut "quando te tondeam, occiderem: & magna in- "de Alexandrum daturum munera pollicebatur". His auditis, Herodes & Teronem ejuſq; filium & tonſorem quæſtioni ſubdidit. Cumque illi pernegarent, & tonſor nihil amplius diceret, Teronem vehementius torqueri juſſit. Filius autem, *patris* miſertus, regi promiſit ſe patefacturum omnia, ſi patrem ſibi condonare vellet. Cumque ille *fidem* dediſſet, ipſius occidendi patrem ſuum habuiſſe voluntatem ajebat, ab Alexandro impulſum. Hoc quidem nonnulli ut patrem tormentis eriperet, fictum, alii autem verum eſſe affirmabant.

Trypho Herodis tonſor Teronem accuſat. Antt. p. 745.

Confeſſio filii Teronis. ibid.

6. Cæterum Herodes, & ducibus & Terone pro concione accuſatis, ††populum congregatum in eos incitavit. adeoque ibidem una cum tonſore lignorum & lapidum ictibus interficiuntur. Cum autem filios miſiſſet Sebaſten, quæ non longe aberat à Cæſarea, eos ſtrangulari præcepit: factoque ſine mora quod imperaverat, mortuos in Alexandrium caſtellum aſportari juſſit, cum Alexandro materno avo ſepeliendos. Et *vitæ* quidem finem ejuſmodi habuere Alexander & Ariſtobulus.

Tero, filius ejus & tonſor lapidatii. ibid.

Alexander & Ariſtobulus juſſu Herodis ſtrangulati. ibid.

ξάνδρῳ, καὶ αὐτὸς ἠγαπηκὼς ἰδίᾳ τὰ μειράκια, δι' ὑποβολὴν ἀγανακτήσεως ἔκφρων ἐγένετο, ἡ δ' μὲν πρῶτον ἐδόα περιὼν, πεπατῆσθαι τὸ δίκαιον, ἀπολωλέναι τ' ἀλήθειαν, συγκεχύσθαι τ' φύσιν, ἀνομίας γέμειν τ' βίον, καὶ πάντ' ὅσα μὴ φθεγξαμένῳ ἔ ζῆν ὑπηγόρευε τὸ πάθος. τέλος δὲ, καὶ τῷ βασιλῆ τολμήσας προσελθεῖν, "Ἀλλ' ἐμοὶ μὲ, ἔφη, κακοδαιμονέστατος ἔῃ δοκεῖς, ὅστις "χῃ τ' φιλτάτων πείθῃ τοῖς πονηροτάτοις. εἶτα Φε- "ρώρα καὶ Σαλώμης καταγνὺς πολλάκις θάνατον, πι- "στεύεις τούτοις χῃ τ' τέκνων, οἳ σε τ' γνησίαν ἀφελό- "μενοι λαχόντες, ἐπ' Ἀντιπάτρῳ καταλείψουσι μόνῳ, "τ' αὐτοῖς εὐμεταχείριστον αἱρούμενοι βασιλέα. σκέψαι "μέντοιγε, μή ποτε καὶ ἐκείνῳ γένῃ μῖσος ὑ τοῖς πρω- "τόκοις, ὁ τ' ἀδελφῶν θάνατος. ἔ γάρ ὅστιν ὅσις οὐκ "ἐλεεῖ τὰ μειράκια, τ' δὲ ἠγριῶσθαι ἔ φανερῶς ἀγανα- "κτοῦσι πολλοί." Ταῦθ' ἅμα λέγων, ὠνόμαζε τοὺς ἀγα- νακτοῦντας. ὁ δὲ βασιλεὺς εὐθέως ἐκείνους τε καὶ αὐτοὺς καὶ τ' υἱὸν αὐτῷ συνελάμβανεν.

ε'. Ἐφ' ᾧ τ' ὑκ τ' αὐλῆς τις κυρέων, Τρύφων ὄνο- μα, προσκτησάμενος ἐκ τινος φρενοβλαβείας, ἑαυτῷ μη- νυτὴς ἦλθ'. "καὶ μέ γε, ἔφη, Τήρων οὗτος ἀνέπειθεν, ὅταν "θεραπεύω τῷ ξυρῷ σε λαβόμενος, μεγάλας τέ μοι "δῶρα Ἀλεξάνδρου δωρεὰς ὑπισχνεῖτο." Ταῦτα ἀκούσας Ἡρώδης, τόν τε Τήρωνα σὺν τῷ παιδὶ, καὶ τ' κυρέα βα- σάνοις διήλεγχε. καὶ τ' μὲ ἀρνουμένων, ἔ δὲ μηδὲν πλέον λέγοντος, προσῆν ὁ κέλευε τ' Τήρωνα σφοδρότερον. ὁ δὲ υἱὸς αἰκτείρας, ὑπέσχετο τῷ βασιλῆ πάντα μηνύ- σειν, εἰ χαρίσαιτο ᾧ πατρὶ αὐτοῦ. καὶ κεῖνος δὴν- τ@, ἦσαν, ὡς ὁ πατὴρ αὐτῷ, πεισθεὶς Ἀλεξάνδρῳ, βουλήσεσθαι αὐτὸν ἀνελεῖν. τοῦτο μὲν οὖν ἀπαλ- λαγὴν τῆς τοῦ πατρὸς αἰτίας πεπλάσθαι, τινὲς δὲ ἀλη- θῆ ἔλεγον.

ς'. Ἡρώδης γοῦν ἐν ἐκκλησίᾳ τ' τε ἠγριῶσθαι ἔ Τήρωνος κατηγορήσας, τ' λαὸν ἐπ' αὐτοὺς ἐπαναβλόγησεν. αὐτόθι γοῦν ἀναιρεῖ μὲ ἔ κυρέως, ξύλοις βαλλόμενοι ἔ λί- θοις. πέμψας δὲ ἔ τοὺς υἱοὺς εἰς Σεβαστὴν, ἔνθ' ἔ πόρρω τ' Καισαρείας, προσέταξεν ἐκπνίξαι. ἔ τελευτήσας αὐτῷ ταχέως ἔ προσάγμαλος, τοὺς νεκροὺς εἰς Ἀλεξάνδρειον ἐκέλευσεν ἀναχομισθῆναι ὅ φρούριον, συνταφησομένους Ἀλεξάνδρῳ τῷ μητροπάτορι. ὅ μὲ οὖν Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀριστοβούλου τέλος τοιοῦτον.

XVIII. **CAP. XXVIII.**

ΚΕΦ. κη'. κη'.

Qualiter omnibus inviſus erat Antipater: & quomodo rex occiſorum liberos conſanguineis ſuis deſpondit; alias autem nuptias eis excogitavit Antipater. De Herodis conjugiis & liberis.

Οπως Αντίπατρος ἐμισήθη πᾶσι παντων· καὶ ὡς τοὺς υἱοὺς τ' ἀνῃρημένων κατηγγύησε τοῖς ἑαυτῦ συγγενέσι ὁ βασιλεὺς, ἄλλους δ' γάμους ἐπραγματεύσατο Αντίπα- τρος. περὶ Ηρώδου γάμων καὶ παίδων.

Antipater in odium omnium incurrit. Antt. p. 749.

IN Antipatrum vero, cum jam ſucceſſionis jus non controverſum haberet, exortum eſt gentis odium intolerabile; utpote quod norint omnes iſtum omnium in fratres ſuos calumniarum auctorem exſtitiſſe. Quin

ΑΝτιπάτρῳ δὲ, ἀδήλητον ἔχοντι τὸν διαδοχὸν, μῖσος ἀφόρητον ὑκ τῦ ἔθνους ἐπεγείρεται, πάντων ὀπτιζομένων, ὅτι τοὺς διαβολὰς τοῖς ἀδελφοῖς [b] πάσας ὀπτιοστάξειεν ὅτ@. ὑποκύρσας δὲ

a Ἐφ' ὧν *Voſſ. Big. & Bod.* *b* Ita in *MSS.* πλάσας in *Edit.* * Turbatus animi vociferari cœpit, *Hegeſipp.* † Capi facilem ſibi regem optantes, *Ruf.* i. e. *obnoxium, tractabilem, qui in eorum poteſtate totus eſſet.* †† In eos populum armavit, *Ruf.*

a Theu-

δὲ καὶ δύο ὁ μέτριον, αὐξανομένῳ ὁρῶντι τὸν τ ἀνηρημένων γενεάν. ἦσαν γὰρ Ἀλεξάνδρῳ μὲν ἐκ Γλαφύρας υἱεῖς δύο, Τιγράνης καὶ Ἀλέξανδρος· Ἀριστοβούλῳ δὲ ἐκ Βερνίκης τ Σαλώμης θυγατρὸς, Ἡρώδης τε καὶ Ἀγρίππας καὶ Ἀριστόβουλος υἱοὶ, θυγατέρες δὲ Ἡρωδιὰς καὶ Μαριάμμη. τ μὲν οὖν Γλαφύραν Ἡρώδης μετὰ τ γαμικὸν ἀπέπεμψεν εἰς Καππαδοκίαν, ἐπεὶ ἀνεῖλεν Ἀλέξανδρον· τ Ἀριστοβούλῳ δὲ Βερνίκην συνώκισεν [a] θείᾳ τῇ μητρὸς Ἀντιπάτρῳ. τ γὰρ Σαλώμην ὅπως διάφορον ἐξαλλοιώσηται ὁ Ἀντίπατρος, τοῦτον ἐπεφαντάσατο τὸν γάμον. [b] προσέθη δὲ καὶ φέρειν δόσεις τε καὶ τοῖς ἄλλοις δεσπόταις, καὶ τὸν Καίσαρος φίλους, οὐκ ὀλίγα πέμπων εἰς τὴν Ῥώμην χρήματα· [c] οἱ γοῦν περὶ Σατορνῖνον ἐν Συρίᾳ πάντες ἐπλήσθησαν τῶν ἀπ' αὐτοῦ δωρεῶν· ἐμισεῖτο δὲ διὸ πλεῖον, ὡς ἂν ὑπ ἐκ τῆς μεγαλοψύχου χαριζόμενος, ἀλλὰ ἀναλίσκων κατὰ δίκην. συνέβαινε δὴ τοὺς μὲν λαμβάνοντας οὐδὲν μᾶλλον εὐνοῦς γίνεσθαι, χαλεπωτέρους δὲ ἐχθροὺς οἷς μὴ δίδοι. λαμπροτέρας δὲ καθ' ἡμέραν ἐποιεῖτο τὰς ἀφορμὰς, ὁρῶν τ βασιλέα, παρ' ἃς αὐτὸς ἐλπίδας εἶχεν, ὑπομελήσθησιν τῶν ὀρφανῶν, καὶ τ ὑπὲρ τοῖς ἀνηρημένοις μεταμέλειαν [d] συνεμφαίνοντα, δι' ὧν ἤλεει τοὺς ἐξ ἐκείνων.

β'. Συναγαγὼν γάρ ποτε Ἡρώδης συγγενεῖς τε καὶ τοὺς φίλους, ὡς θεασάμενός τε τὰ παιδία, καὶ δακρύων ἐμπλήσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἶπεν, "ἐμοὶ τοὺς πατέρας "τούτων συμφορὰ ἀφείλετο δαίμων, ἀλλὰ δέ μοι "μὴ ἡ φύσεως συνέσπευ ἔλεος ὀρφανίας. πεπράξω "δὲ, εἰ καὶ πατὴρ ἐγνώμην ἀτυχέστατος, πάππος "γοῦν φανῆναι μετριώτερος, καὶ μετ' ἐμὲ κηδεμόνας "αὐτοῖς καταλιπεῖν τοὺς ἐμοὶ φιλτάτους. ἐγνῶ δὲ "τιμῶ μὲν σὲν, Φερώρα, θυγατέρα τῇ πρεσβυτάτῃ τῶν "[e] ἀδελφῶν Ἀλεξάνδρου παίδων, ἵνα ἧς αὐτῇ κηδεμὼν "ἀναγκαῖος, τῷ σῷ δὲ παιδὶ, Ἀντίπατρε, τιμῶ Ἀριστο- "βούλου θυγατέρα· γένοιο δ' ἂν ὅπως πατὴρ τ ὀρφανῆς "καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς ὁ ἐμὸς Ἡρώδης λήψεται, "τοῦ μητρὸς ὢν ἀρχιερεύς πάππου. ὁ ἀγαπῶν μὲ "σὲ ἐμὲ, τοιοῦτον ἐχέτω τ γνώμην, ἵν' ἀγαθά μοι συ- "νέλθῃ ἐμοὶ φιλοῦσι. ἐπεύχομαι δὲ καὶ τῷ Θεῷ συναρμό- "σαντα τοὺς γάμους ὅπως συμφέρωσι τ ἐμῇ βασιλείᾳ "καὶ τ ἐμοῦ ἐγγόνοις· σὺ τε παιδία τοιοῦτον χαλλιστο- "γήσατε ὑπὲρ ὧν ἔμελεν αὐτοῖς, ἢ τοὺς πατέρας αὐτῶν.

γ'. Ἐπὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐδάκρυσέ τε, καὶ τ παίδων συνήψατο τὰς δεξιάς· ἔπειτα, καταπασάμενος ἕκαστον φιλοφρόνως, διέλυσε τ σύλλογον. ἐπαχθὴς δ' εὐθὺς Ἀντίπατρος, καὶ δῆλος ἦν ἅπασιν ὀδυνώμενος. ὑπελάμβανε γὰρ ἦ, καὶ τοῦτο ἐφ' πατρὶ, τ τ ὀρφανῶν τιμὴν ἑαυτῷ καταλύσειν· αἴτιός τε κινδυνεύσειν τοῦ τ ὅλου, εἰ τοῦτο Ἀρχελάῳ τε Φερώρᾳ ὅπερ τεταρχηκὼς βον-

& timor *eum* ſubibat non mediocris, cum videret interfectorum ſobolem indies adoleſcere. Erant enim Alexandro quidem ex Glaphyra filii duo, Tigranes & Alexander: Ariſtobulo vero ex Bernice Salomes filia, Herodes & Agrippa & Ariſtobulus filii, filiæque Herodias & Mariamne. Et Glaphyram quidem cum dote ſua in Cappadociam dimiſit Herodes, poſtquam Alexandrum interfecerat: Bernicen autem Ariſtobuli conjugem avo materno Antipatri in matrimonio junxit. ut enim Salomen, quam infenſam habebat, ſibi reconciliaret Antipater, nuptias iſtas excogitavit. Inſuper *ille* Pheroræ muneribus aliiſque obſequiis atque amicos præterea Cæſaris ambiebat, magnam pecuniæ vim Romam mittendo. Porro Saturninum & qui cum eo erant in Syria omnes donis explevit *& ſatiavit*. Eo autem magis inviſus erat, quo plura donabat; ut qui *opes tantas* non ex munificentia largiretur, ſed ex metu prodigeret. adeoq; eveniebat ut accipientes quidem nihilo magis benevoli fierent, acerbiores vero inimici quibus nihil dederat. In munerum autem diſtributione quotidie largior erat & profuſior, cum, præter ſpem quam ipſe conceperat, videret regem pueros curare parentibus orbatos, & ex prolis eorum miſeratione palam præ ſe ferre quod cædis peremptorum eum pœnituerit.

Alexandri & Ariſtobuli uxores & liberi. Ant. p. 751.

Antipater in conciliandis ſibi amicis nullis parcit ſumptibus. Ant. p. 751.

2. Cum enim Herodes, cognatis aliquando & amicis congregatis, & pueros in conſpectum dediſſet & lachrymis oppleſſet oculos, dicebat, "Horum quidem patres mihi triſtis "fortuna eripuit, at iſtos orbitatis miſeratio "ſimulque natura ipſa mihi commendat. Jam "vero operam do, ut, ſi quidem pater fuerim, "infeliciſſimus, avum tamen memet oſtendam "commodiorem, illiſque poſt me relinquam "curatores mihi amiciſſimos. Deſpondeo igi- "tur tuam quidem filiam, Pherora, natu ma- "ximo fraternorum Alexandri puerorum, ut "ei curator ſis neceſſitudine conjunctus; tuo "vero, Antipater, filio Ariſtobuli filiam, ut "qui hoc modo fias pupillæ pater; ejuſque "ſororem meus Herodes accipiet, *ex matre "pontificem pro avo habens. Et me quidem "quotuſquiſque amat meam eat in ſententiam, quam nemo me diligens irritam red- "det. Inſuper & Deum precor, ut una me- "cum has faciat proſperetque nuptias, in regni mei meorumque nepotum emolumentum; atque hos pueros vultu ſereniori, quam "patres ipſorum, aſpiciat.

Herodes miſericordia commotus Alexandri & Ariſtobuli liberorum. Ant. p. 750.

Sponſalia illius fieri curat. ibid.

3. Dum iſta diceret, lacrymavit, & puerorum dextras conjunxit: deinde, ſingulos benigne admodum complexus, concilium dimiſit. Statim autem diriguit Antipater, omnibuſque manifeſtum erat quod ei *valde* dolebat. † pupillorum nameque honore ſibi aliquid etiam apud patrem derogatum eſſe exiſtimabat: iterumque de ſumma rerum in periculo fore, ſi Alexandri filii præter Archelaum etiam Pheroræ tetrar-

Inde Antipatri in eos odium. Ant. p. 751.

a Thendionem fratrem habebat Doris; *Ant.* p. 757. v. 7. b Forſan θείου legendum. c Sic lego. antea erat εἶχε μὲν περὶ Σ. d Ἐμφαίνοντα in *MSS.* e Vocem ἀδελφῶν non agnoſcit *Reſ.* f Qui in Evangeliis agnomine ſuo *Philippus* appellatur. Nam cum Herodi magno præter tres nepotes totidem eſſent filii qui *Herodes* vocabantur, minime dubitandum eſt agnominibus ſuiſſe diſtinctos. Falluntur qui *Philippum Tetrarchem* faciunt *Herodiadis* maritum. Ille enim *Herodiadis* filiam *Salomen* duxit & ſine liberis deceſſit; *Ant.* l. XVIII. p. 807. *Edit.* * *Al.* ex pontifice avo materno prognatus, *ſc.* ex Mariamne Hyrcani ſuſceptus. † *Vel*, pupillorum namque honorem apud patrem quoque ſibi derogationem exiſtimabat.

tetrarcham *ſibi* adjutorem haberent. Ad hæc ſecum reputabat, ut gens *univerſa* illius odio & pupillorum miſericordia erat commota, quantoque ſtudio in eos ferebantur omnes, quamque penitus Judæorum memoriæ inſederint fratres propter ipſum exitio dati. Itaque modis omnibus ſtatuebat ſponſalia dirimere.

Modis omnibus agit Antipater ut ſponſalia mutarentur.

4. Et quidem ut callide in patris gratiam ſe inſinuaret veritus eſt, ut qui difficilis eſſet, & ſtatim leviſſima ſuſpicione moveretur. Illum vero adire auſus coram *ei* ſupplicavit, ne ſe honore privaret quo ipſum dignatus eſt; neque ſe quidem nudum regni nomen habere, penes alios vero poteſtatem eſſe ſineret. haud enim poſſe rerum potiri, ſi Alexandri filius præter avum Archelaum etiam Pheroram ſocerum accipiat. Enixe itaque orabat ut nuptias mutatum iret, præſertim cum tam numeroſa eſſet in regia progenies. nam & regi uxores quidem novem erant, liberi vero ex ſeptem illarum *ſuſcepti*; Antipater quidem ipſe ex Doride, Herodes vero ex Mariamne pontificis filia, itemq; Antipas & Archelaus ex Malthace Samaritide, filiaque Olympias quam fratris ejus filius Joſephus *in matrimonio* habebat, Herodes vero & Philippus ex Cleopatra Hieroſolymitide, necnon Phaſaëlus ex Pallade. Ei etiam nati erant & alii ſequioris ſexûs liberi, Roxane & Salome, una quidem ex Phædra, altera vero ex Elpide. Duas autem uxores habebat, quæ ſteriles erant, conſobrinam & fratris filiam; & præterea *filias* duas Alexandri & Ariſtobuli ſorores ex Mariamne. Cum igitur multiplex adeo ſoboles ſupereſſet, obſecrabat Antipater ut alio modo fierent nuptiæ.

Herodis uxores & liberi. Ant. p. 751.

5. Rex autem, ubi perſpexit ejus erga pupillos ingenii indolem, vehementer indignatus eſt; ipſumque ſubiit cogitatio de *filiis* occiſis, ne forte id etiam omni ſtudio contenderit Antipater ut illi calumniis obruerentur. Et tunc quidem, cum multa *de iſtis* iracunde reſpondiſſet, Antipatro repulſam dedit. Poſtea vero, blanditiis illius mollitus victuſque, nuptiarum pactionem mutavit: ac ipſi quidem *Antipatro* Ariſtobuli filiam collocavit, ejus vero filium Pheroræ filiæ.

Herodes, victus Antipatri blanditiis, nuptiarum pactionem mutat. Ant. p. 751.

6. Alicui autem *hinc* licet animadvertere, quantum in hoc Antipater valuit adulando, quod idem in ſimili cauſa impetrare non potuit Salome. Hanc enim, quamvis ſoror eſſet, & multis precibus, intercedente Julia uxore Cæſaris, contenderet, ut Syllæo Arabi nupta daretur, pro inimiciſſima habiturum eſſe juravit, niſi ab hoc ſtudio deſiſteret: tandemque in-

Antipater potens adulator.

γὸν ἔχοιεν οἱ Ἀλεξάνδρου παῖδες. συνελογίζετο δὲ τὸ καθ' ἑαυτῦ μῖσος, καὶ τὸ τῶν ὀρφανῶν ἔλεον οὐκ ὀλίγους, ὅσοι τε αὐθαδῆ ζῶντων, καὶ ὅση μνήμη τῶν Ἰουδαίοις τῶν δι' αὐτὸν ἀπολωλότων ἐνῆν ἀδελφῶν. ἔγνω δὴ πάντα τρόπον διακόπτειν τὰς ἐγγύας.

δ'. Καὶ ὃ μὲ ὑπέπεσεν παιδάριον, ἔδεισε τὸν πατέρα χαλεπὸν ὄντα, καὶ περὶς τὰς ὑποψίας χαλέπειον εὐθέως. ἐτόλμησε δὲ προσελθὼν ἱκετεύειν ἄντικρυς μὴ φθεῖσθαι αὐτὸν τῆς ἀξίωσε τιμῆς, μηδὲ αὐτῷ μὲ ὄνομα βασιλείας, δύναμιν δὲ [a]ὑπάρχειν ἄλλοις. οὐ γὰρ κρατήσειν τῶν πραγμάτων, εἰ περὶς Ἀρχελάῳ πάππῳ καὶ Φερώρᾳ κηδεστὴν ὁ Ἀλεξάνδρου παῖς προσλάβοι. καταλιπαρόλει δὲ πολλῆς ὕστις γενεᾶς κατὰ τὸ βασίλειον, [b]μεταθεῖναι τὰς γάμους. ἦσαν γὰρ δὴ τῷ βασιλεῖ γυναῖκες μὲν [c]ἑπτέα, τέκνα δὲ οὐκ ἔλαττον ἑπτά· αὐτὸς μὲ Ἀντίπατρος ἐκ Δωρίδος, Ἡρώδης δὲ ἐκ Μαριάμμης τῆς τῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς, Ἀντίπας δὲ καὶ Ἀρχέλαος ἐκ [d]Μαλθάκης τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ θυγάτηρ Ὀλυμπιὰς [e]ἣν ὁ ἀδελφιδῆς αὐτῷ Ἰώσηπος ἔσχηκεν, ἐκ δὲ τῆς Ἱεροσολυμίτιδος Κλεοπάτρας Ἡρώδης καὶ Φίλιππος, ἐκ δὲ Παλλάδος Φασάηλος. ἐγένοντο δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλαι θυγατέρες, Ῥωξάνη τε καὶ Σαλώμη, ἡ μὲν ἐκ Φαίδρας, ἡ δὲ ἐξ Ἐλπίδος. δύο δὲ ἔσχεν ἀνεψιάς τε καὶ ἀδελφιδᾶ· γαμεῖ δὲ τότων δύο ἀδελφὰς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀριστοβύλου τὰς ἐκ Μαριάμμης. ὕστις δὲ πολυπρεσβύτης τῆς γενεᾶς, ὁ Ἀντίπατρος ἐδεῖτο [f]μεταθεῖναι τὰς γάμους.

ε'. Χαλεπῶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἠγανάκτησε, καταμαθὼν αὐτῦ ὅ περὶς τὰς ὀρφανὰς ἦθος, ἔννοιά τε αὐτῷ παρέστη περὶ τῶν ἀνηρημένων, μή ποτε καὶ ἐκεῖνοι γένοιντο τῷ Ἀντιπάτρῳ διαβολῶν [g]ἀγώνισμα. τότε μὲ οὖν πολλὰ περὶς ὀργὴν ἀποκριναμένῳ, ἀπελαύνει τὸν Ἀντίπατρον. αὖθις δ' ὑπαχθεὶς αὐτῦ ταῖς κολακείαις, μεθήρμοσε· καὶ αὐτῷ μὲ τὴν Ἀριστοβύλου συνάψιον θυγατέρα, τὴν δὲ υἱὸν αὐτῦ τῇ Φερώρᾳ θυγατρί.

ς'. Καταμάθοι δ' ἄν τις ὅσον ἴσχυσεν ἐν τούτῳ κολακεύων Ἀντίπατρος, ἐκ τοῦ Σαλώμου ἐν ὁμοίοις ὕσαν ἀποτυχεῖν. Οὕτω γὰρ δὴ καὶ περ ὖσαν ἀδελφὴ, καὶ πολλὰ λιπαρὴ [b]Ἰουλίας τῆς Καίσαρος γυναικὸς ἱκετεύουσαν γαμηθῆναι τῷ Ἀραβὶ Συλλαίῳ, διωμόσατο μὲν ἐχθροτάτην ἕξειν, εἰ μὴ παύσαιτο τῆς σπουδῆς· τὸ δὲ πλούσιον ἄκουσαν

Ἀλεξᾶ

a Παρίχειν, forſan pro περιέχειν, in *Cod. Bod.* *b* Ita cum *Aldrichio* ex *Big.* & *Bod.* μετατιθῆναι *Baſ. Gen. Aliiſque.* *c* Ex *Antt.* l. XVII. p. 751. v. 21. ſubaudi τῷ τῶτων τὸ χείων, defuncta ſcilicet Mariamne Aſſamonæa: quæ ſi cæteris adnumeretur, decem erant Herodis uxores. *Aldr.* *d* Μαλθάκη aut Μαλθακὴ hîc loci ſcribitur hoc nomen in Græcis omnibus tam *Editis* quam *MSS.* Verum in *Antt.* p. 777. v. 43. Μαθάκην in *Impreſſis.* ut & ubique *Marthace* in aliquibus codicibus *Rufini.* *e* *Antt.* p. 807. v. 8. ἀδελφὸς, & hîc loci in *Busb. Rhed. Big. Bod.* & *Ruf.* ſed ἀδελφιδῦς eſt *Antt* p. 751. v. 28. ubi, nequa ſuperſit dubitatio, quod hîc legitur ἔσχε id per ὕστερον γαμεῖ exponitur: ut intelligi nequeat Herodis frater germanus quem ſupra interfectum legimus, ante annos ut minimum triginta; quando ne nata quidem eſſet Olympias. Vel peccant igitur qui ἀδελφὸν legunt, vel cum *Hebræis* loquuntur, quos notum eſt omnes conſanguineos *fratrum* nomine appellare. Obſervari velim, quatuor eſſe *Joſephos*, quos ſcriptores, præſertim neoterici, vel omnes vel eorum aliquos ſæpe confundunt. Primus eſt Herodis patruus, Salomes etiam maritus, ab Herode propter Mariamnen occiſus; *Antt.* l. XV. 3. Alter, Herodis quæſtor eadem etiam de cauſa interfectus. Tertius, Herodis frater qui in prælio contra Antigonum occubuit; *Antt.* XIV. 15. *Belli* I. 22. Quartus, Herodis ἀδελφιδῦς, Olympiadis maritus, de quo hic ſermo eſt. *Aldr.* *f* Ita *Aldrichius* è *Cod. Big.* & *Voſſ.* μετατιθῆναι *Baſ.* & *Gen.* *g* Eadem voce utitur, p. 983. v. 8. & p. 992. v. 14. & p. 997. v. 40. quibus in locis etiam *præmium* redditur ab *Interpp. Vett.* Hac de voce velim conſulas *Caſaubonum* in *Commentario* ad *Polybium*, p. 47. *h* Ita *Liviam* ſemper appellat *Joſephus.* atque ita cum alibi *Philo*, tum περὶ ἀρετῶν pag. 729. pariter & *veteres inſcriptio*, & inſignis quidam *nummus Auguſti*, quorum utrumque exhibet *Patinus* in *Suetonium* in *Aug.* c. 63. Huic primæ cognomen Auguſtæ cum prænomine Juliæ conceſſum eſt; poſtea frequens evaſit. *Aldr.*

a Τὰς

Αλεξᾷ τινι τ φίλων συνώκισεν, καὶ τ θυγατέρων αὐτῆς, τὴν μὲν τῷ Αλεξᾷ παιδὶ, τὴν δὲ ἑτέραν τῷ πρὸς μητρὸς Αντιπάτρῳ θείῳ. τῶν δὲ ἐκ Μαριάμμης θυγατέρων ἡ μὲν ἀδελφῆς υἱὸν Αντίπατρον εἶχεν, ἡ δὲ ἀδελφῷ Φασάηλον.

vitam Alexæ cuidam ex amicis ſuis matrimonio junxit, ejuſque filiarum unam Alexæ filio, alteram materno Antipatri avunculo *tradidit*. Filiarum autem ex Mariamne una quidem nupta erat Antipatro ſororis filio, altera vero fratris *filio* Phaſaëlo.

Novæ nuptiæ Alexandri & Ariſtobuli liberis ab Antipatro excogitatæ.

ΚΕΦ. κθ'.

Αντίπατρος ἀφόρητος. εἰς Ρώμην πέμπεται, τὴν Ηρώδου διαθήκην κομίζων. Φερώρας, ὅπως μὴ ἀπαλλάσσοι τὴν γυναῖκα, ἀδελφὸν ἀπολείπει. οἴκοι πολυτᾷ.

CAP. XXIX.

Antipater intolerabilis. Cum Herodis teſtamento Romam mittitur. Pheroras, ne uxorem deſerat, fratrem relinquit. Domi moritur.

Διαλύσας δὲ τὰς τῶν ὀρφανῶν [a] ἐλπίδας ὁ Αντίπατρος, καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῷ τὰς ὑπογαμίας ποιησάμενος, [b] ὡς ὑπὸ βεβαίοις μὲν [c] ὥρμει ταῖς ἐλπίσι· προσολισθῶν δὲ τῇ καρδίᾳ τὸ πεποιθὸς, ἀφόρητος ἦν. τὸ γὰρ ἑκάστου μῖσος ἀποσκευάσασθαι μὲν δυνάμενος, οὐκ ἐκ τοῦ φοβερὸς εἶναι τῷ ἀσφάλειαν ἐποιεῖτο. συνήργει δὲ καὶ Φερώρας ὡς ἂν ἤδη βασιλεῖ βεβαίῳ. ἦν δὲ καὶ γυναικῶν συνταγμα κατὰ τὴν αὐλὴν, ὃ νεωτέρους ἐκίνησε θορύβους. ἡ γὰρ Φερώρα γυνὴ, μετὰ τ μητρὸς καὶ τ ἀδελφῆς προσολισθοῦσα τῷ Αντιπάτρου μητρὶ, πολλὰ μὲ ἠσέλγησαν ἐν τῷ βασιλείῳ· ἐτόλμησε δὲ καὶ ἓν βασιλέως ὑβρίσαι [d] δύο θυγατέρας. διὸ μάλιστα αὐτῷ ἐκεῖνος προσέβαλλετο. μισούμεναι γεμὼν ἐπ' αὐτῷ, τ ἄλλων ἐπεκράτουν. μόνη δὲ τῆς ὁμονοίας αὐτῷ Αντίπατρος ἦν Σαλώμη, καὶ βασιλῆ διέβαλλε τῷ συνοδοῖ, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τ αὐτῷ πράγματα εἴη. γνόντες δὲ ἐκεῖνα τῷ βασιλεῖ, καὶ ὡς ἀγανακτήσειε Ηρώδης, τῆς μὲν φανερᾶς συνόδου, καὶ τ φιλοφρονήσεων ἐπαύσαντο, τἀναντίον δὲ ὑπεκρίνοντο [e] καὶ βασιλέως πρὸς ἀλλήλας ἀκούοντος βασιλέως, ἃς συνυπεκρίνετο καὶ Αντίπατρος, ἐν τῷ φανερῷ προσκρούων Φερώρᾳ. συνουσίαι δὲ ἦσαν [f] αὐτῷ λάθρᾳ, καὶ κῶμοι νυκτερινοὶ, τῷ τε ὁμόνοιαν ἡ παρατήρησις ἐπέτεινεν. ἠγνόει δὲ οὐδὲν Σαλώμη τῶν προπομπῶν, καὶ [g] πάντ' Ηρώδῃ δήγγελλεν.

β'. Ἐξεκαίετο δ' ἐκεῖνος εἰς ὀργὴν, [h] καὶ μάλιστα δ' ὅτι τῷ Φερώρα γυναῖκα, τοιοῦτο γὰρ πλέον ἡ Σαλώμη διέβαλλεν. ἀθροίσας γοῦν συνέδριον τῶν τε φίλων καὶ συγγενῶν, ἄλλά τε πολλὰ τῆς ἀνθρώπου κατηγόρει, καὶ [i] τῷ εἰς τὰς αὐτοῦ θυγατέρας ὕβριν· ὅτε τε Φαρισαίοις μὲν χορηγήσειε μισθὸς κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ καθασκευάσειε πολέμιον, [k] οἰδυσαμένῃ φαρμάκοις. τελευταῖον δὲ, εἰς Φερώραν ἀπέστρεψε τ λόγον, δυοῖν θάτερον ἐλέαν λέγων, ἢ αὐτὸν ἀδελφὸν, ἢ τῷ γυναῖκα. τὸ δὲ, θᾶττον ἀπολεῖψειν

CUM autem pupillis ſpem omnem præcidiſſet Antipater, & affinitates prout maxime in rem facerent ſuam junxiſſet, quaſi firma ſtabilique ſpe nitebatur; adjectaque maliciæ fiducia intolerabilis evadebat. Nam cum ſingulorum odium excutere non potuiſſet, ſecuritatem ſibi ex terrore quærebat. Quin & Pheroras ipſi, tanquam regi certo futuro, operam ſuam commodat. Porroque conflatum eſt in aula mulierum ſodalitium, quod novas excitavit turbas. Etenim Pheroræ uxor, cum matre ac ſorore *ſua*, necnon & matre Antipatri, multa quidem in regia inſolenter agebat: duas vero regis filias contumelioſe tractare auſa eſt. *quare illam *Herodes* præcipue averſatus eſt. cæterum odio habitæ ab illo, aliis dominabantur. Sola vero Salome earum concordiæ adverſabatur, congreſſuſq; *illarum frequentes* apud regem accuſabat, ut qui rebus illius in damnum cederent. Illæ autem, ubi intellexerant *ejus* delationem, quamque ægre rem tuliſſet Herodes, ceſſarunt quidem palam convenire, & in familiaritate verſari; contrarium vero ſimulabant, atque diſcordare ab invicem audiente rege: cum quibus eadem etiam præ ſe ferebat Antipater, in conſpectu omnium Pheroram laceſſens. Congreſſus vero occultos habebant, & nocturnas comeſſationes agebat, & ad earum concordiam firmandam conferebat *aliorum* obſervatio. Nihil autem eorum quæ agerent molirenturve ignorabat Salome, & Herodi cuncta nunciabat.

Amicitia inter Antipatrum & Pheroram. Antt. p. 752.

Feminarum ſodalitium. Antt. p. 753.

Salome Herodi mulierum aliorumque conſilia aperit. Antt. p. 753.

2. Ille vero iracundia exardebat, maximeque adverſus Pheroræ conjugem. nam hanc magis *quam cæteras* accuſabat Salome. Advocatis igitur amicis cognatiſque in concilium, & alia multa mulieri objiciebat & injurias filiabus ſuis illatas; quodque Phariſæis præmia, ut ipſi adverſarentur, dediſſet; fratremque ipſi hoſtem feciſſet, veneficiis ſuis irretitum. Tandem vero ſe ad Pheroram convertit, dicens, ſe ei alterum è duobus eligendi optionem dare, aut ut fratrem ſibi haberet aut uxorem *dimitteret*. Cumq; ille, ſe vitam citius amiſſu-

Herodes conjugi Pheroræ iratus. Antt. p. 753.

a Τὰς ἐλπίδας *Baſ. & Gen.* Verum voculam τὰς ejecimus auctoritate *Codd. MSS.* *b* Vocabulum ὡς non agnoſcunt *MSS.* nec illud in eo quo uſus eſt codice habuiſſe videtur *Ruffinus.* *c* Ωρμητο *Bod.* *d* Virgines, Salomen puta & Roxanen, Elpide & Phædra natas. qua re fiebat ut illam odio haberet Herodes, *Antt.* p. 754. v. 15. Verum *Antt.* p. 753. v. 3. dicitur quod Pheroras conjugi ſuæ obſequitur, *quamvis odiſſet eam propter injurias filiabus ſuis virginibus illatas.* Faciunt quidem ancillæ hujus mores, ut utrumque verisimile videatur: an utrumque ſcripſerit *Joſephus*, ex ſequentibus lector judicet. *Aldr.* *e* Illud καὶ deeſt *Bunb.* & *Rhed.* *f* Ita cum *Aldrichio* è *Codd. Bod.* & *Bunb.* αὐτῷ in *cæteris*, tam *MSS.* quam *Editis.* *g* Τὰ πλεῖστα *Big.* πλεῖστα *Bunb.* *h* Καὶ μείζων ἐπὶ τῷ *Bunb.* & *Rhed.* *i* Proculdubio contumelias intelligit quarum mentio § 1. *hujus capitis*; quaſque illi Herodes non hoc ſolum loco objicit, ſed & in *Antt* p. 754. v. 15. licet aliter ſenſerit *Interpres.* Quare ſuſpicio eſt, quod in ejuſdem capitis initio de Pherora nunc legitur, id *Joſephum* de Herode dixiſſe; nec μισῶν τοὺς ſed μισῶν Ηρώδου τοὺς abeo ſcriptum. *Aldr.* *k* Ενδεκαμένῃ *Bod.* & *Voſſ.* * Cui rei maxime ab Antipatro erat objecta. Itaque cum illi inviſæ fuiſſent, alias quidem morigeras habebant, *Ruf.*

Pheroras uxorem dimittere recuſat. Antt. p. 754.

amiſſurum eſſe quam uxorem, dixiſſet, *Herodes*, incertus quid ageret, ſermonem ad Antipatrum transfert, eique denunciavit, ut neque cum Pheroræ uxore, neque ipſo *Pherora*, neque alio quopiam ad eam pertinente colloqueretur. Ille palam quidem nihil faciebat contra quam præceptum erat, clam vero cum illis pernoctabat: atque veritus ne ipſum obſervaret Salome, enititur efficitque, per amicos in Italia degentes, ut Romam proficiſceretur. Etenim, cum illi ſcripſiſſent, mitti oportere Antipatrum aliquanto poſt tempore ad Cæſarem, ille nihil moratus eum miſit, dato ipſi & ſplendido famulitio & plurima pecunia, & teſtamento *ad Cæſarem* portando; in quo ſcriptum erat ut Antipater quidem *poſt ipſum* regnaret, Antipatro vero in regnum ſuccederet Herodes, ex Mariamne pontificis filia procreatus.

Herodes Antipatrum mittit ad Cæſarem. ibid.

Syllæi Arabis nequitia. Antt. p. 775.

3. Quin & Syllæus Arabs *itidem* Romam navigavit, cum quidem nihil eorum curaſſet quæ Cæſar imperaverat; de iis vero adverſus Antipatrum diſceptaturus, ob quæ antea à Nicolao in judicium vocatus fuerat. Porroque cauſam non levem dicturus erat contra Aretam regem ſuum. Hujus enim & amicos alios interfecerat, & Soëmum, omnium apud Petram potentiſſimum. Cumque grandi pecunia *quod voluit* Fabato perſuaſiſſet Cæſaris procuratori, operam illius adhibuit contra Herodem: plus autem largitus Herodes & Fabatum à Syllæo alienat, ac per eum exigebat quicquid Cæſar imperaverat. At cum ille nihil *Syllæo* reddidiſſet, Fabatum apud Cæſarem accuſabat, procuratorem eſſe dicens, qui majorem Herodis quam ipſius rationem habebat. Quibus commotus ad iracundiam, adhuc enim maximo in honore erat apud Herodem, Syllæi ſecreta enunciat; regique indicat, quod Syllæus Corinthum ejus ſatellitem pecunia corrupiſſet, *quem in cuſtodiam dari oportet. neque rex id facere dubitavit: nam Corinthus quidem in regia educatus fuerat, genere autem Arabs erat. Mox igitur illum comprehendit, ac præterea duos alios Arabas apud ipſum deprehenſos, unum quidem Syllæi amicum, alterum vero tribûs præfectum. Qui quæſtioni ſubditi, confeſſi ſunt, ſe magna pecunia Corintho perſuaſiſſe, ut Herodem occideret. Et illi quidem, *iterum* de iſtis à Saturnino interrogati, Romam miſſi ſunt.

Fabatus index Syllæi. ibid.

XIX. *Pheroras in tetrarchiam ſuam ſe recipit. ibid.*

4. At Herodes non *bona cum gratia* dimittit Pheroram, volens eum compellere ad uxorem repudiandam; neque quo modo mulierem plecteret inveniebat, licet in eam odii cauſas haberet, donec gravi dolore percitus fratrem etiam ipſum cum ea *è regia* ejicit. Pheroras autem, injuriâ æquo animo acceptâ, in ſuam quidem tetrarchiam diſcedit, juravitq; unum ſibi exſilii finem fore mortem Herodis, & nequaquam ad eum dum viveret reverſurum eſſe: atque ad fratrem ægrotantem noluit ſe recipere, multis licet precibus accerſitus. illi quippe in animo erat nonnulla ei in mandatis relinquere. Sed ille quidem præter ſpem

τὸ ζῆν ἢ τὴν γυναῖκα, φήσαντος, οὐκ ἔχων ὅ,τι χρὴ δρᾶν, μετέβαινεν ἐπ' Αντίπατρον, ᾧ παρήγγειλε, μήτε τῇ Φερώρᾳ γυναικὶ, [a]μήτε αὐτῷ, μήτε ἄλλῳ τινὶ τῶν ἐκείνης ἀμελέγεσθαι. ὁ δὲ φανερῶς μὲν μετέβαινε τὸ πρόσταγμα, λάθρᾳ δὲ διενυκτέρευε σὺν ἐκείνοις· καὶ δεδοικὼς ὑπιτηρῆσαι τὴν Σαλώμην, προσγραμματεύεται, ἀφ' ὧν ὑπὸ τῶν ἐν Ιταλίᾳ φίλων, τὴν εἰς Ρώμην ἀποδημίαν αὐτῷ. γράφαντων δὲ ἐκείνων, δεῖν Αντίπατρον πεμφθῆναι [b]ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς Καίσαρα, ὁ δὲ ὅ τι μέλλησας ἐξέπεμψε, δεξιώσεις τε λαμπρὰς καὶ πλεῖστα δῶρα χρήματα, τήν τε ἀποδημίαν κομίζων· ἐν ᾗ βασιλεὺς μὲν Αντίπατρος ἐγέγραπτο, Αντιπάτρου δὲ Ηρώδης ἀπόδοχος, ὁ ἐκ Μαριάμμης τῆς ἀρχιερέως θυγατρὸς γεγονώς.

γ'. Επλευσε δὲ καὶ Συλλαῖος ὁ Αραψ ἐπὶ Ρώμης, [c]ἠμελημένως μὲν τοῦ Καίσαρος προσταγμάτων, ἀγωνιούμενος δὲ πρὸς Αντίπατρον, περὶ ὧν ἐδεδίκατο Νικολάῳ τάχιον. ὁ [d]μικρὸς δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς Αρέταν τὸν ἀγῶνα καὶ αὐτὸν βασιλέα. τοῦτον γὰρ ἄλλους τε φίλους ἀνῄρηκει, [e]καὶ Σόαιμον, τῶν ἐν Πέτρᾳ καὶ δυνατώτατον. πείσας δὲ πολλοῖς χρήμασι Φαβᾶτον καὶ Καίσαρος διοικητὴν, ἐχρῆτο βοηθῷ καθ' Ηρώδου. πλείονα δὲ δῶρα Ηρώδης, ἀφίκετό τε ἀπὸ Συλλαίου Φαβᾶτον, καὶ δι' αὐτοῦ τὰ κελευσθέντα ὑπὸ Καίσαρος εἰσέπραττεν. ὁ δὲ μισθὸν ἀποδούς, ἔτι καὶ κατηγόρει Φαβᾶτου πρὸς Καίσαρα, διοικητὴν λέγων, ὃν τοῦ ἐκείνου, τοῦ δὲ [f]Ηρώδου συμφερόντων. ἐφ' οἷς ὀργισθεὶς Φαβᾶτος, λῦσαι δὲ ἔτι παρ' Ηρώδῃ μᾶλλον τιμώμενος, γίνεται πρόδοτης Συλλαίου τῶν ἀπορρήτων. [g]τῷ τε βασιλεῖ φησὶ, ὅτι Συλλαῖος ἀφαιρεῖται αὐτοῦ τὰ σωματοφύλακα Κόρινθον χρήμασιν, ὃν δεῖ φυλάττεσθαι. πείθεται δ' ὁ βασιλεὺς· καὶ γὰρ ἐτέθραπτο μὲν ὁ Κόρινθος ἐν τῇ βασιλείᾳ, γένος δ' ἦν Αραψ. συλλαμβάνει δ' εὐθέως, οὐκ αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ δύο ἑτέρους Αραβας, εὑρὼν παρ' αὐτῷ, τὸν μὲν φίλον Συλλαίου, τὸν δὲ φύλαρχον. οἱ δὲ βασανιζόμενοι, πεῖσαι Κόρινθον ὡμολόγησαν ὑπὸ πολλοῖς χρήμασιν, Ηρώδῃ ἀνελεῖν. ὅτοι μὲν οὖν ἀναχεθέντες καὶ παρὰ Σατορνίνῳ τῷ διέποντι τὴν Συρίαν, ἀνεπέμφθησαν εἰς Ρώμην.

δ'. Ηρώδης δ' οὐκ [h]ἀνίει Φερώραν, βιαζόμενος ἀπαλλαγῆναι τῆς γυναικός· ὑφ' ἑτέρου μηχανῆς, δι' ἧς ἂν τιμωρήσαιτο τὸν ἄνθρωπον, πολλὰς τοῦ μίσους ἔχων αἰτίας, ἕως ὑφαλγήσας αὐτὸς καὶ ἡ ἀδελφὸν ἐκβάλλει. Φερώρας δὲ, ἀγαπήσας τὸν ὕβριν, ἀπαλλάσσεται μὲν εἰς τὴν ἑαυτοῦ τετραρχίαν, ὀμόσας ἕξειν ἕνα τῆς φυγῆς ὅρον, τὸν Ηρώδου θάνατον, καὶ μηδέποτε πρὸς ζῶντα ὑποστρέψειν· ἐπανῆλθε δὲ ὑπὸ πρὸς νοσοῦντα τὸν ἀδελφὸν, καί τοι λιπαρῶς μεταπεμπόμενον. ἐβούλετο γὰρ αὐτῷ πάσας ὑποθήκας καταλείψειν, ὡς τεθνηξόμενος. ἀλλ' ὁ μὲν περὶ ἐλπίδα σώζεται.

Herodis Antipatrum miſſi ad Cæſarem. ibid.

Pheroras in tetrarchiam ſuam ſe recipit. ibid.

a Eaque lege centum illi talenta, donavit. Vide infra & *Antt.* p. 756. v. 25. b In *Antt.* p. 754. v. 42. ἢ πάλιν. c Μεδὲν ὧν προσήκοντος Καίσαρος ἀμελημένως in *Antt.* p. 754. v. 48. d Ita *Aldrichius* è Cod. *Voſſ.* μικρὸς in *reliquis.* e Quin & Fabati cædem illi objicit Aretas, *Antt.* p. 755. v. 5. f Ηρώδῃ *Busb.* g *Al.* τότε. h Ανῆκε *Big.* & *Voſſ.* * *Al.* de quo ſibi maxime cavendum.

a Hæc

σύζεται. μετ' ὀ πολὺ δὲ νοσεῖ Φερώρας, εὐείσκετο δὲ Ηρώδης μετεωώτερος. καὶ γὰρ [a]ἦκεν τοῖς αὐτοῦ, καὶ συμπαθῶς ἐθεράπευεν· ὁ μὲν ὑπερίσχυσε [b]τὸ πάθος. μετὰ γὰρ ἡμέρας ὀλίγας ἀπεθνήσκεν Φερώρας. ὃν καὶ ὡς ἀγαπήσας Ηρώδης μέχρι τελευταίας ἡμέρας· ὅμως καὶ αὐτὸν ἀνελεῖν ἐφημίσθη φαρμάκῳ. τὸν γοῦν νεκρὸν εἰς Ιεροσόλυμα κομίσας, πένθος τε μέγιστον ὅλῳ [c]τῷ ἔθνει κατήγγειλε, καὶ κηδείας ἠξίωσε λαμπροτάτης. ἕνα μὲν δὴ τῶν Αλεξάνδρου καὶ Αριστοβούλου φονέων τοιοῦτον ἐξέπεμψε τελευταῖον τέλος.

revaleſcit. Non multo autem poſt in morbum incidit Pheroras, animoque mitiori eſſe Herodem comperit. Etenim ad eum venit, vicemque ejus dolens operam dabat ut curaretur: non tamen prævaluit affectus: nam paucos poſt dies moritur Pheroras. Quem licet ad extremum uſque *vitæ* diem dilexiſſet Herodes, tamen quod illum veneno peremiſſet fama vulgatum eſt. Cæterum cum mortuum Hieroſolyma deportaſſet, & luctu maximo à tota gente proſequendum edixit, & ſplendidiſſima dignatus eſt ſepultura. Adeoque unus quidem de interfectoribus Alexandri & Ariſtobuli hunc *vitæ* exitum ſortitus eſt. *Pheroræ obitus. Ant. p. 755.*

ΚΕΦ. λ'.

Ηρώδης ζήτησιν ποιοῦντος περὶ Φερώρα θανάτου, εὑρίσκεται Αντίπατρος αὐτῷ φάρμακον σκευάσας. μεθ' ὃν συνιόντων Δωρίδα συγκάλλει Ηρώδης καὶ Μαριάμμην, αὐτῆς τε τὸν Ηρώδην τὸν Μαθθάκης ἐξαλείφει.

CAP. XXX.

Dum Herodes de Pheroræ morte quæſtionem habet, comperit ſibi venenum ab Antipatro paratum. Inter conſcios Doridem & Mariamnen abjicit Herodes, hujuſque filium Herodem exhæredat.

ΜΕτέβαινε δ' ὅτι τὸν εὐθύτιμον Αντίπατρον ἡ ποινὴ, τὸν Φερώρα θάνατον ἀρχὴν λαβοῦσα. τοῦτο γάρ τινες ἀπελευθέρων, κατηφεῖς τῷ Βασιλεῖ προσελθόντες, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ διεφθάρθαι φαρμάκοις ἔλεγον. προσενεγκεῖν μὲν γὰρ αὐτῷ τι τὴν γυναῖκα τοῦ δ' συνήθως ἐσκευασμένον, φαγόντα δὲ [d]αὐτὸν εὐθέως εἰς τὴν νόσον καταπεσεῖν· ἀγομένην τε [e]τοῦ δυοῖν ἡμερῶν, τήν τε μητέρα ταύτης, καὶ τὴν ἀδελφὴν, γύναιον ὂν τὸν Αραβίας, φαρμάκων ἔμπειρον, ὅπως φίλτρον συνθῶσιν τῷ Φερώρᾳ, δεδωκέναι δὲ αὐτὰ ταῦτα θανάσιμον, Συλλαίου προστάξαντος· τοῦτο γὰρ ἦν γνώριμον.

EXorſa autem à Pheroræ interitu in Antipatrum ſceleris auctorem tranſiit pœna. Quidam enim ex hujus libertis, cum regem triſtes adiiſſent, fratrem ipſius *Pheroram* veneno interfectum eſſe dicebant: nam & ipſi quidem uxorem comedendum attuliſſe edulium modo inſolito paratum; iſto vero comeſo, illico in morbum incidiſſe *Pheroram*: matremque & ſororem illius biduo ante mulierculam ex Arabia adduxiſſe, veneficiorum bene peritam, ut philtrum Pheroræ conficeret, ipſamque ei dediſſe venenum mortiferum ex Syllæi conſilio: illi quippe nota erat & familiaris. *Quæſtio habita de Pheroræ morte. Ant. p. 755.*

Β'. Πληγεὶς δὲ ὁ Βασιλεὺς ὑποψίαις πλείοσι, θεραπαίνας τε καὶ τινας τῶν ἐλευθέρων ἐβασάνιζεν. ἐδόα δέ τις ἐν ταῖς ἀλγηδόσι, [f]Θεὸς, ὁ γῆν καὶ οὐρανὸν διέπων, μετέλθοι τὸν τούτων ἡμῖν τὸν κακῶν αἰτίαν, τὸν Αντιπάτρου μητέρα. ταύτης τὸν ἀρχὴν ὁ Βασιλεὺς λαβόμενος, ἐπεξῆει τοῦσδε τὸν ἀλήθειαν ἐπιζητῶν. ἡ δὲ γυνὴ, τήν τε φιλίαν τὸν Αντιπάτρου μητρὸς τοῦ Φερώρου καὶ τὰς ἐκείνου γυναῖκας ἐδήλου, καὶ τὰς λαθραίας αὐτῶν συνόδους, ὅτι τε Φερώρας καὶ Αντίπατρος σὺν ἐκείναις πίνοιεν, ὑποφέροντες ἀπὸ τοῦ Βασιλέως, δι' ὅλης νυκτὸς, μηδένα μήτε οἰκέτην, μήτε θεράπαιναν ἑαυτοῖς παραλυσιτελοῦν. μία δὲ τὸν ἐλευθέρων ταῦτα μηνύει.

2. Perculſus igitur plurimis ſuſpicionibus rex ancillas quæſtioni ſubjiciebat, & nonnullas liberas. Quædam autem inter cruciatus exclamabat, Deus, cœli terræque rector, in matrem Antipatri, horum nobis malorum cauſam, vindicet. Rex, ſumpto inde initio, perſequebatur ulterius indaginem veritatis. Mulier vero & matris Antipatri familiaritatem cum Pherora ejuſque mulieribus, & occultos eorum conventus aperuit; quodque Pheroras & Antipater, *redeuntes à rege, totam noctem cum illis potarent, ſervis omnibus & ancillis excluſis. quare fiebat, ut liberarum una omnia indicaret. *Ancillulæ exclamatio in matrem Antipatri.*

γ'. Τὰς δὲ δούλας χωρὶς ἑκάστην Ηρώδης ἐβασάνιζεν. ἐρρήθη δὲ πᾶσαις τὰ προειρημένα συμφώνως, καὶ διότι κατὰ συνθήκην Αντίπατρος μὲν εἰς Ρώμην, Φερώρας δὲ ἀνεχωρήσειεν εἰς τὴν [g]Περαίαν. πολλάκις γὰρ αὐτοὺς ἀκηκοέναι, "ὡς μετὰ Αλέ- "ξανδρον καὶ Αριστόβουλον, ἐπ' αὐτοὺς Ηρώδης ἀφι- "κόμενος, καὶ τὰς αὐτῶν γυναῖκας. ἢ γὰρ φείσασθαι, "μετὰ Μαριάμμης καὶ τῶν ἐξ ἐκείνης, ἑτέρου τι- "νός· ὥστε ἄμεινον εἶναι, ὡς τάχιστα φυγεῖν τοῦ θη- "ρίου. [h]πολλάκις δὲ ἀποδυρόμενον πρὸς τὴν μη-

3. Servas autem ſingulas ſeorſim torquebat rex. Quæ vero jam ante ab omnibus dicta erant *mirifice* congruebant, & qua de cauſa Romam quidem Antipater ex compoſito peteret, in Peræam vero Pheroras ſecederet. nam ſæpe illos in ſermone dixiſſe; "quod poſt "Alexandrum & Ariſtobulum, † in ipſos eo- "rumque conjuges ſæviturus eſſet Herodes. "non enim alteri alicui parſurum eſſe, qui Ma- "riamne & ex ea genitis non peperciſſet: ad- "eoque ſatius eſſe ab hac belua quam longiſſi- "me fugere." Sæpe autem Antipatrum, apud "matrem *Servarum torturarum confeſſio. Ant. p. 756.*

a Hæc & mox ἱσταμένου in aliquot *MSS.* *b* Τῷ πάθους *Voſſ.* & *Bod.* atque ita forſan *Ruffinus* qui vertit, *ſed morbum ſuperare non quivit.* *c* Τῷ οἴκῳ *Bod.* *d* Illud αὐτὸν inſertum dedi è *Cod. Busb.* & *Ruffini* verſione. *e* Τῇ προτέρᾳ τοῦ νόσου in *Ant.* p. 756. v. 4. *f* In *Cod. Busb.* ὁ θεὸς ὁ ἱσταμένου τὴν γῆν διέπων. *g* Ita *Bod. Voſſ.* & *Ruf.* Πατραίαν in *reliquis*, atque ita legiſſe videtur *Hegeſipp.* ἐπὶ τὴν αὐτῷ πατραρχίαν (i. e. Πατραίαν) in *Ant.* p. 756. v. 37. *h* Alii ſic diſtinguunt, πολλάκις ἢ ἀποδυρόμενον, πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Αντίπατρον εἰπεῖν. * A convivio regis ſe recipientes, *Hegeſipp.* † In ipſorum necem ſeſe Herodes converſurus foret, *Hegeſipp.*

"matrem querentem, dixiſſe; "quod ipſe "quidem jam incaneſceret, pater vero in dies "*ſingulos* juveneſceret, ſeque fortaſſe prius mo- "riturum quam vere regnare incipiat; aut ſi "unquam ille diſceſſerit, (quando autem iſtud "futurum?) ſucceſſionis voluptatem ſibi fore "breviſſimam. Subpullulare autem Hydræ ca- "pita, Alexandri atque Ariſtobuli filios; ſibi- "que ſpem, quam de liberis haberet, à patre "præciſam eſſe. quippe non eorum quenquam "poſt mortem ſuam, ſed Herodem Mariamnes "filium *hæredem* ſcripſiſſe. Atque hac in re "prorſus eum præ ſenectute delirare, ſi teſta- "mento ſuo ſtandum arbitraretur: ſe namque "ut ex ejus progenie nemo ſupereſſet curatu- "rum. Quinetiam cum omnes patres, quibus "inviſi unquam filii fuerunt, odio vincat He- "rodes, multo tamen magis eum *etiam* fra- "tres odiſſe. quo factum ut nuper ſibi cen- "tum dederit talenta, ne cum Pherora collo- "quia miſceret. Cum autem ille diceret, qua- "nam in re eum læſimus? reſpondiſſe Anti- "patrum; utinam cunctis ablatis nos nudos, "dummodo vivos, relinqueret. Verum fieri "non poſſe, ut beſtiam cædis adeo avidam "quiſquam effugiat, per quam non licet pa- "lam aliquos amore proſequi. Itaque nunc "occulte convenimus, licebit autem omnium "in conſpectu, ſi unquam viriles animos ma- "nuſque habuerimus.

Doridem Antipatri matrem Herodes è regia ejicit. Antt. p. 756.

4. Hæc tortæ cruciatæque dicebant feminæ, quódque Pheroras cum illis in Peræam fugere cogitaſſet. ut vero Herodes cunctis quæ dicta erant fidem haberet, fecit centum talentorum mentio. nam de iſtis ſoli Antipatro quidquam dixerat. Igitur ante alios in Doridem Antipatri matrem furor ejus invaſit; eamque omni ornatu, quem ei donaverat quique multorum erat talentorum, ſpoliatam, foras iterum ejicit. deinde Pheroræ mulieres ex tormentis recreabat, *illis* jam reconciliatus. Metu autem conſternatus erat, & ad omnem ſuſpicionis auram excitabatur: multoſque innocentes in tormenta trahebat, veritus ne quem nocentem prætermitteret.

Antipater Samarita index veneni Herodi ab Antipatro filio parati. Antt. p. 757.

5. Hinc ad Antipatrum Samaritanum ſe convertit, qui procurator erat Antipatri *regis filii*. & ex ipſo in quæſtionem dato audivit, Antipatrum quidem ex Ægypto accerſiviſſe venenum ad patrem necandum, per amicum quendam Antiphilum, idque ab eo Antipatri avunculum accepiſſe Theudionem, ac Pheroræ tradidiſſe. huic enim mandaſſe Antipatrum ut Herodem occideret, dum ipſe Romæ eſſet procul ab omni ſuſpicione: Pheroram vero venenum uxori ſuæ dediſſe ſervandum. Hanc rex cum acciviſſet, ſtatim quod acceperat afferre jubet. illa vero, quaſi allatura *quod petebatur*, egreditur, & ſeipſam de tecto præcipitat, ut rei indicium & cruciatus à rege infligendos præveniret. Sed providentia Dei, ut apparuit, repetentis pœnas ab Antipatro, non in caput ſed in alias *corporis* partes delata, mortem effugit. Cum autem ad regem appor-

Pheroræ uxor ſe de tecto præcipitat. Antt. p. 757.

τέρα, τ Αντίπατρον εἰπεῖν· "ὡς αὐτὸς μὲ ἔτι πολιὸς "ἤδη, νεάζοι δὲ καθ' ἡμέραν ὁ πατὴρ, φθάσας δ' ἀν "τάχα καὶ τελευτήσας, πρὶν ἄρξασθαι βασιλείας ἀλη- "θῶς. εἰ δέ κού ποτε ἀπεῖν τελευτήσει· πότε δ' "ἀν γενέσθαι τοῦτο; παντάπασιν αὐτῷ τιὼ ἀπόλαυ- "σιν τ ἀφεδρῆς γενέσθαι σιώτομον. ἐπωδολαφά- "νειν δὲ τὰς τ ὕδρας κεφαλὰς, τὰς Αλεξάνδρου καὶ "Αλεξάνδρου παῖδας. ἀφῃρῆσθαι δὲ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ "πατρὸς, καὶ τιὼ ὅτι τέκνοις ἐλπίδα. ἀφέδρου γὰρ "ὧ τῶν αὐτῷ τινα παῖδων μᾶλλον τ τελευτιὼ, ἀλλὰ "Μαριάμμης Ηρώδην γεγραφέναι. καὶ κατὰ τοῦτό γε "παντάπασι σφαλῆναι, οἰόμενον, αὐτοῦ καὶ ἀφεδρό- "νας μένειν κυείας· αὐτὸν γὰρ προνοήσειν μηδένα τῆς "γενεᾶς ἀπολιπεῖν. ὅτα γοῦν τῶν πώποτε πα- "τέρων μισοτεκνότατον Ηρώδου, πολλῷ μᾶλλον τῶν "μισάδελφον. δῆναι γοῦν αὐτῷ τριῶν ἑκατὸν τά- "λαντα, ὅτι τῶν μὴ ἀφελέσθαι Φερώρα. τοῦ δὲ "εἰπόντος, τί γὰρ αὐτὸν ἐβλάπτομεν; ἀπαιτήσαντος "δ Αντίπατρον, εἴθε πάντ' ἡμᾶς ἀφιλόμενον, γυ- "μνὸς ἐάσαι γε ζῶντας. ἀλλὰ ἀμήχανον ἐκφυγεῖν "ὅτω φονικὸν θηρίον, παρ' ᾧ μήτε φιλεῖν τινας ἔξεστι "φανερῶς. λάθρα γοῦν ἀλλήλοις συνώμοσαν, ἐξέσας "δὲ φανερᾶς, ἐὰν ἐχῶμέν ποτε ἀνδρῶν φρόνημα καὶ "χεῖρας.

δ'. Ταῦτα ἔλεγον αἱ βασανιζόμεναι, καὶ ὅτι Φε- ρώρας βουλεύσαιτο φεύγειν μετ' αὐτῶν εἰς Περαίαν. πίστευσε δὲ πᾶσιν Ηρώδης τοῖς λεγομένοις, ἐκ τ ἐκα- τὸν ταλάντων. μόνῳ γὰρ Αντιπάτρῳ διείλεκτο περὶ αὐ- τῶν. ἀπεσκήπτει δὲ εἰς τιὼ θεράπτιν ὁ θυμὸς Δω- ρίδα, τιὼ Αντιπάτρου μητέρα· καὶ γυμνώσας αὐτιὼ παντὸς [d]οὗ ἐκεκόσμητο κόσμου, πολλῶν δ' ἰῶ ταλάντων, ἐκβάλλει δεύτερον. τὰς δὲ Φερώρα γυναῖκας ἀπὸ τ βασάνων ἐτημέλει [e]διαλαμβάνος. ἐπλήγη δὲ ᾧ φόβῳ καὶ πρὸς πᾶσαν ὑπόνοιαν ἐξεφρίπίζετο· πολλούς τε τῶν οὐκ αἰτίων εἵλκεν εἰς βασάνους, δεδικὼς μή τινα τ αἰτίαν παρέλίπῃ.

ε'. Καὶ τούτῳ πρὸς τ Σαμαρείτην Αν- τίπατρος, ὃς ἰῶ ὁπίτροπος Αντιπάτρου. βασανίζων δὲ αὐτὸν ἤκουσεν, ὅτι μεταπέμψαιτο μὲ Αντίπατρος ἐξ Αἰγύπτου φιλτάτιον φάρμακον ἐπ' αὐτὸν, [f]ἀφ' τινος τ ἑταίρων Αντιφίλου, λάβοι δὲ παρ' ἐκείνου Θεύδιον ὁ θεῖος Αντιπάτρου, καὶ παραδοῖ Φερώρᾳ. τούτῳ γὰρ ἐντέλασθαι τ Αντίπατρον, Ηρώδην ἀπολεῖν, ἕως αὐ- τὸς ἦν ἐν Ρώμῃ τ ὑπονοίας κεχωρισμένος. Φερώ- ραν δὲ παραλαβεῖν τῇ γυναικὶ τὸ φάρμακον. ἐμοῦντος ὁ βασιλεὺς μεταπεμψάμενος αὐτίκα ὃ ληφθὲν ἐκέ- λευσε καμίζειν. ἡ δὲ ἔξεσιν ὡς κομιοῦσα, ῥίπτει δὲ αὐτιὼ ἀπὸ [g]τοῦ πύργου, τόν τε ἔλεγχον καὶ τ ἐκ [g]βα- σιλέως αἰτίαν φθάσασα. παρανοίᾳ δή, ὡς ἔοικε, θεοῦ, με- πόντος Αντίπατρον, οὐκ ὅπι κεφαλὴν ἀλλ' [h]ὅπι θάτερα πεσοῦσα διασῴζει. κομισθεῖς δὲ [h]αὐτιὼ ὁ βασιλεὺς ἀνακτη-

a Τοῦτο non agnoſcit *Busb.* b Γενέσθαι *Voſſ.* c Ita *Bod.* & *Gall.* εἰς τὴν Περαίαν *Busb.* & *Rhed.* Πέτραν in *Græcis* aliis & in codicibus *Rufini.* d Οὗ ἱδρύσατο *Bod.* e Διαλαγμοῖς in quibuſdam *MSS.* f Αντιφίλου ἵνα τ Αντιπάτρου φίλου in *Antt.* p. 757. v. 6. g Ἐπὶ πόδας in *Antt.* p. 757. v. 12. h Αὐτιὼ deeſt *Busb.* & commode abeſſe poteſt.

a Καλύψαν

σάμην, κεκάρετο γὰρ ἐκ τοῦ πώματος, ἠρώτα δι' ἣν αἰτίαν ῥίψειεν ἑαυτὴν, εἰ μὴ εἴποι ταληθὲς ἀφήσειν πάσης τιμωρίας ἐπομνύμενος, εἰ δὲ ἀποστείλαιτο δαπανήσειν αὐτῆς ἐν βασάνοις τὸ σῶμα, καὶ μηδὲ τάφου καταλείψειν.

ς'. Πρὸς ταῦτα ἡ γυνὴ ἀναλιποῦσα μικρὸν, "καὶ "τί γὰρ, εἶπεν, ἔτι φείδομαι τοῦ ἀπορρήτου, Φερώρα τεθνεῶ- "τος, ἢ σώζουσα τοὺς ἀπολέσαντα πάντας ἡμᾶς Αν- "τίπατρον; ἄκουε βασιλεῦ, καὶ μοῦ σοῦ Θεὸς, μάρτυς "ἐμοὶ τῆς ἀληθείας, πλανηθῆναι μὴ δυνάμενος. ὅτε "ἀποθνήσκοντι Φερώρᾳ παρεκαθέζου δεδακρυμένος, τό- "τε με προσκαλεσάμενος εἰπεῖν, ἢ πολύ γε, "ἔφη, γύναι, τῆς εἰς ἐμαυτὸν ἀναισίας καὶ ἀδελφοῦ δύη- "μαρτον, ἅτε θέρμοντα μισήσας, καὶ κλεῖναι βου- "λευσάμενος ἅτε ἐπ' ἐμοὶ μηδὲ τεθνεῶτί πω συγχέ- "μενον. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀπέχω τῆς ἀσεβείας τὸ ὑπόμι- "νον· σὺ δὲ ὁ φυλάττεις κατ' αὐτοῦ φάρμακον ἔτ' Αν- "τιπάτρου [b] καταλειφθὲν ἡμῖν φέρε, καὶ βλέποντος μου "ταχέως ἀφάνισον, ἵνα μὴ [c] κἀγὼ καθ' ἅδου φέρωμι τὰ ἀλά- "στορα. κελεύσαντος ἐκόμισα, καὶ πλεῖον μὲν εἰς τὸ "πῦρ ὁρῶντος αὐτοῦ κατεκένωσα, βραχὺ δὲ ἐμαυτῇ σπου- "δῆ τε ἄδηλα καὶ τὸ ἐκ σοῦ φόβον ἐτήρησα.

ζ. Ταῦτα εἰποῦσα [d] προσκομίζει τὸ πυξίδα, βραχὺ παντάπασιν ἔχουσαν φαρμάκου. [e] Βασιλεὺς δ' ὅτι τὸ μητέρα τοῦ Αντιφίλου καὶ τὸ ἀδελφὸν τοὺς βασάνους μετέφερε, καὶ κεῖνοι τὸ Αντίφιλον κομίσαί τε ἀπ' Αἰγύπτου τὸ πυξίδα ὡμολόγουν, καὶ λαβεῖν παρ' ἀδελφοῦ τὸ φάρμακον ἔφασκον, ἰατρεύοντος τὸ Αλεξανδρέως. [f] Ἐλθόντες δ' οἱ Αλεξάνδρου καὶ Αριστοβούλου δαίμονες ἅπαν τὸ βασίλειον, ἐρευνηταί τε καὶ μηνυταὶ τῶν ἀδήλων ἐγένοντο, τούς τε προῤῥωτάτω τῆς ὑποψίας ὄντας ἔσυρον εἰς τοὺς ἐλέγχους. [g] εὑρίσκει γοῦν καὶ ἡ τοῦ ἀρχιερέως θυγάτηρ Μαριάμμη, τῆς ἀποβολῆς συνίστωρ. βασανιζόμενοι τοῦτο ἀπέδειξαν [h] καὶ αὐτῆς οἱ ἀδελφοί. βασιλοῦς δὲ τῆς μητρῴας τόλμης τὸν ἡμύναζο. τὴ γοῦν ἐξ αὐτῆς Ηρῴδην, ὃν ἔτι διάδοχον Αντιπάτρου, τῆς διαθήκης ἐξήλειψεν.

tata recrearetur, (*nam ex alto decidens marcore correpta erat) *rex* eam interrogabat, qua de causa seipsam dejecisset, juratque, se vera dicenti omne supplicium remissurum, si aliquid *de veritate* celaret, corpus ejus tormentis absumpturum esse, neque sepulturæ quidquam relicturum.

6. † Ad hæc mulier, cum paulisper tacuisset, "quid, inquit, abstinerem à secretis pro- "dendis, Pherora jam mortuo, aut ut serva- "rem Antipatrum qui nos omnes perditum "ibit? Audi rex, & tecum Deus testis mihi "veritatis, qui falli non potest. Cum in la- "chrymas effusus morienti assideres, tunc "ille mihi ad se vocatæ dicebat, næ ego, ô "conjux, vehementer errabam de fratris erga "me animo, qui eum ita me amantem ode- "rim, & necare cogitaverim adeo ob mei "necdum mortui vicem conturbatum. Sed ego "quidem impietatis pretium fero: tu vero "quod ei paratum servas, nobis ab Antipatro "relictum, venenum, age affer, & me spe- "ctante continuo absume, *ne apud inferos "quoque feram conscientiam sceleris vindi- "cem. Cum jussisset, attuli; & *illud* quidem "maxima ex parte ejus in conspectu in ignem "exinanivi, ipsa vero modicum in incerta vi- "ta, & quia te metuerem, mihimet reservavi.

Pheroræ uxori confessio. Ant. p. 757.

7. Ista loquuta, pyxidem affert, & in ea paululum admodum veneni. Rex autem matri fratrique Antiphili quæstionem adhibuit. Atque illi & Antiphilum ex Ægypto pyxidem attulisse fatebantur, & venenum à fratre, Alexandriæ medicinam exercente, accepisse dicebant. Regiam autem omnem circumeuntes Alexandri & Aristobuli manes, rerum incertarum inquisitores facti sunt & indices, atque eos qui à suspicione longissime aberant ad examen vocabant. adeoque Mariamne pontificis filia deprehensa est insidiarum conscia. id quod fratres ipsius torti declararunt. Rex autem etiam in filio vindicavit matris audaciam. quippe Herodem ex ea genitum, patrisq; successorem factum, è testamento expunxit.

De veneno Herodi parato compertum. ibid.

Herodes Mariamnes filius è testamento Herodis patris expunctus. ibid.

ιβ'. ΚΕΦ. λα'.

Τὸν Βαθύλλου ἐλέγχεται Αντίπατρος· τοῦτο δ' ἀγνοῶν ὑπὸ τῆς Ρώμης ἀναστρέφει. δίκην αὐτῷ ἐπάγει Ηρώδης.

ΕΠΙ τούτοις καὶ Βάθυλλος εἰς τοὺς ἐλέγχους συνέδραμεν, ἡ τελευταία πίστις τοῦ Αντιπάτρου βεβουλευμένου. διὸ μὴ δὲ ἀπελθόντος αὐτοῦ. κομίζων δὲ ἦκεν ἄλλο δηλητήριον, ἰοὺς ἀσπίδων, καὶ χυλοὺς [h] ἑτέρων ἑρπετῶν, ἵν' εἰ ὅ πρῶτον ἀφανίσῃ φάρμακον, τούτῳ Φερώρας μετὰ τῆς γυναικὸς ὁπλίσαιτο κατὰ τοῦ βασιλέως. πάρεργον δὲ τὸ ὅτι τὸν πατέρα τόλμης ἐκόμιζε τοὺς κατὰ τῶν ἀδελφῶν [i] ἐπιβουλημάτων ὑπηρέτας ἔτ' Αντιπάτρου. ἦσαν δὲ Αρχέλαος καὶ Φίλιππος βασιλέως παῖδες ὅτι Ρώμης παιδεύόμενοι, μειρακιά τε ἤδη καὶ φρονήματος μετοί-

XX.

CAP. XXXI.

A Bathyllo indicatus Antipater; sed illud nescius, Româ revertitur. Herodes illi diem dicit.

POST hæc etiam Bathyllus in ista indicia concurrebat, qui postremus ea confirmabat quæ animo agitaverat Antipater. Namque is erat quidem libertus *ejus*. veniebat autem & aliud secum venenum adducens, virus aspidum, aliorumque serpentum succos, ut, si prius parum valuerit pharmacum, hoc se Pheroras cum sua conjuge in regem armaret. Verum præter hoc quicquid erat audaciæ in patrem, secum afferebat epistolas adversum fratres ab Antipatro compositas. Erant autem Archelaus & Philippus regis filii Romæ instituti, jam adolescentuli magnique animi. Istos

Bathyllus inter cruciatus de veneno Româ advecto fatetur. Ant. p. 755.

Deque Archelao & Philippo ab Antipatro accusatis. Ant. p. 758.

a Καλύψεων *Bod.* b Ita *Aldrichius* ex *MSS.* καταλαφθὲν in *Editis.* c Illud ἐ è *Codd. MSS.* quod & *Rufinus* agnoscit. d Προσκομίζει *Voss.* & *Bod.* e In *Cod. Voss.* ὁ βασιλεύς. f Εὐρίσκεται γοῦν καὶ ἡ ἀδ. *Bod.* g Illud ἐ additum è *MSS.* atque ita lectum in codice quo usus est *Rufinus.* h Ἑτέρων ἑρπετῶν καὶ ἰοὺς ἀσπίδων *Busb.* & *Rhed.* i Ἐπαμυνημάτων *Voss.* ut & paulo infra. * Nam casus eum perturbaverat, *Ruf.* † Tunc illa recepto paulisper spiritu, *Ruf.* * Ut vel ad inferos non feram animum paricidalem, *Ruf.*

a Καλύπτων

Capita accusationis contra Archelaum & Philippum instituæ. Ant. p. 758.

Istos, quod ultra spem suam sese erigerent, tollere festinans Antipater, quasdam in eos literas ipse quidem comminiscitur, amicorum nomine Romæ degentium: aliis autem pecunia corruptis scribere persuadet, quod multis patrem maledictis carperent, palamque Alexandrum & Aristobulum lamentarentur, seque *demum* revocatos esse graviter ferrent. jam enim pater eos accersiverat: id quod maxime Antipatrum perturbabat.

Antipater eos excusare simulat. ibid.

2. Quinetiam priusquam *Romam* proficisceretur, cum in Judæa adhuc esset Antipater, ejusmodi literas Româ contra eos mittendas esse pecunia procurabat; aditoque patre, qui tunc nullam de eo suspicionem habebat, fratres etiam excusabat, nonnulla quidem ex iis quæ scripta erant falsa esse dicens, alia vero adolescentiæ peccata *esse*. Cæterum, cum eodem tempore scriptoribus epistolarum adversus fratres plurima donasset, confundere tentabat sumptuum indicia, vestes pretiosas & stragula varia, poculaque argentea & aurea coëmendo, aliaque quamplurima instrumenta, ut magnitudine pecuniarum, in ea impensarum, mercedem falsariis erogatam celaret. Denique ducenta talenta retulit expensa, atque eo præcipue nomine sumptus factos simulabat, quod causam adversus Syllæum agendam haberet. *Universis autem quæ patraverat, etiam minoribus, ex majori facinore tunc patefactis, cum omnes quidem quæstiones habitæ de parricidio, epistolæ vero de iteratis fratricidiis clamarent, nemo tamen eorum qui Romam

In odio apud omnes, & dum peregre abesses rerum domi ignarus.

advenerant, ei nunciavit quam calamitosæ res ejus in Judæa essent, quamvis inter indicia facta ejusque reditum septem menses effluxerint. tanto quippe omnium odio flagrabat. Fortasse autem etiam quibus in animo erat eum de istis certiorem facere, os illis obturarent fratrum interfectorum manes. scribit itaque ab *urbe* Roma, continuo se venturum esse nuncians, quodque honorifice admodum dimittendus esset à Cæsare.

Herodes scribit Antipatro ut reditum maturaret. Ant. p. 758.

3. Rex autem, ardenter cupiens sibi in manus dari insidiatorem, veritusque ne si quid præsciisset sibimet ab ipso caveret, è contra literis simulatorem agebat, cætera benevolentiam præ se ferens, utq; reditum maturaret orans atque obsecrans. fore enim, ut, itinere accelerato, missum faciat querelas adversus matrem. nam matrem suam *è regia* ejectam esse non ignorabat Antipater. Et prius quidem Tarenti literas acceperat de morte Pheroræ, & maximum edidit luctum, id quod nonnulli quasi ob patruum factum laudabant. Verum, quantum conjicere datum est, causa conturbationis erat, quod insidiæ pro voto non cesserant, neque tam Pheroram lugebat quam *maleficiorum* ministrum. Præterea ob ea quæ confecerat

Antipater de se sollicitus.

metus eum occupabat, ne forte deprehenderetur venenum. Tunc autem in Cilicia literis à patre, *ut* jam ante diximus, acceptis, statim quidem festinabat. Ubi vero in Celenderim navi advectus erat, subiit eum quædam de matribus, ἐπανακύπτουσα, αὐξ ταῖς ἐλπίσιν, ἀποσκιάσαθαι σπεύδων Ἀντίπατρος, ἃς μὲ πλάσας κατ' αὐτῶν ἐπιστολὰς ἐξ ὀνόματος τῶν ὅτι Ῥώμης φίλων· ὃς δὲ πείθει γράψαι ἀφθόνοις χρήμασιν, ὡς πολλὰ μὲ βλασφημοῖεν τὸν πατέρα, φανερῶς δὲ Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβουλον ὀδύροιντο, τόν τε ἐπὶ μετάκλησιν ἀγανακτοῦντα. ἤδη δὲ αὐτὸς ὁ πατὴρ μετεπέμπετο, ἐφ' τοῦτο μάλιστα παρόντων Ἀντιπάτρου.

β'. Ἐπὶ δὲ καὶ τοῦ τῆς ἀποδημίας, ὁ Ἰουδαίοις μέσων, τοιαύτας κατ' αὐτῶν ἀπὸ Ῥώμης ἠγόραζεν ἐπιστολὰς, καὶ τοῦτον ἀνύποπτος ἦν τῷ πατρὶ, [b]περὶ τῶν ἀδελφῶν δὲ ἀπελογεῖτο, καὶ μέν ψευδῆ λέγων [f]τῶν γεγραμμένων, τὰ δὲ νεότητος ἁμαρτήματα. τιμωρεῖται γοῦν τοὺς γράφοντας κατὰ τῶν ἀδελφῶν πλεῖστα δοὺς χρήματα, συμφύρων ἐπεφάτο τὸν ἔλεγχον, ἐσθῆτας πολυτελεῖς, καὶ γραμμὰς ποικίλας, ἐκπώματά τε ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ συνωνούμενος, ἄλλά τε πολλὰ τῶν κεμηλίων, ἵνα τῷ πλήθει τῆς εἰς ζῶντα δαπάνης τοὺς εἰς θανάτους ἐγκεκαλυμμένους. ἀφικόμενα γοῦν ἀναλώματος ἀνήνεγκε τάλαντα, καὶ τούτων μεγίστη πρόφασις ἦν ἡ πρὸς Σύλλαῖον δίκη. πάντων δὲ [c]αὐτοῦ ποτε [d]καὶ τῶν βραχυτέρων ὁ τῷ μείζονι κακῷ ἀφανισθέντων, ὅτε οἱ μὲ βάσανοι πᾶσαν τὴν πατροκτονίαν, οἱ δὲ ὑπόλοιποι δευτέραν ἀδελφοκτονίαν κεκράγασιν, ὅμως οὐδεὶς τῶν εἰς Ῥώμην ἀφικνουμένων ἀπήγγειλεν αὐτῷ τὰ ὑπὸ Ἰουδαίοις τύχας, καὶ τοῦ μεταξὺ τῶν ἐλέγχων καὶ τῆς ἐπανόδου διελθόντος ἐπὶ μῆνας. τοσοῦτον πρὸς αὐτὸν ὑπὸ πάντων μῖσος ἦν. τάχα [e]δὲ καὶ τοὺς ἀπαγγέλλειν παρασκευασμένους [g]τῶν ἀνηρημένων δαίμονας ἀδελφῶν ἐφίμων. γράφει γοῦν ἀπὸ Ῥώμης ἄφιξιν αὐτῷ ταχεῖαν εὐαγγελιζόμενος, καὶ ὡς [h]ἐπὶ Καίσαρος μετὰ τιμῆς ἀπολυθείη.

γ'. Βασιλεὺς δὲ εἰς χεῖρας λαβεῖν αὐτὸν ὑπέβλον, καὶ δεδικὼς μή ποτε παρὼν φυλάξηται, δι' ὑπολῶν ἀνθυποκρίνετο, τά τε ἄλλα φιλοφρονούμενος, καὶ αὐτὸν παρακαλῶν. ἐπισθαι γὰρ αὐτὸν καὶ τὰς περὶ τὴν μητέρα μέμψεις ἐπιχθέντος. ὑ γὰρ ἠγνόει τὴν ἀκολουθὴν τῆς μητρὸς Ἀντίπατρος. πρότερον μὲν οὖν εἰλήφει τὴν περὶ τῆς Φερώρα τελευτῆς ὑπολῶν ἐν Τάραντι, καὶ μέγιστον ἐποιήσατο πένθος, ὃ καί τινες εἰς ὑπὲρ θείαν χαρίεσαν. ἦν δὲ, ὡς ἔοικεν, ὑπὲρ ἁμαρτίας τῆς ὑπὸ βουλῆς ἡ σύγχυσις, καὶ ὑ Φερώραν κλαίοντος, ἀλλὰ τὸν ἐπιφθόνου. ἤδη δὲ καὶ φόβος ἐπῆν τις [g]αὐτὸν τοῦ πεπλεσμένων, μή ποτε φαρμακεύσῃ τὸ φάρμακον. τότε δὲ ἐν Κιλικίᾳ λαβὼν ἦν παρεμφήναμεν πρὸς τοῦ πατρὸς ὑπολῶν, ἐπεχρῆτο μὲ ἐσπουδεν. ὡς δὲ εἰς Κελένδερα κατέπλω, λαμβάνει τὶς αὐτὸν ἔννοια τοῦ περὶ τὴν μητέρα κακῶν,

a Καλεπῶς Bod. b Περὶ τῶ ἀδελφῶν τε Busb. c Αὐτῶν Bod. d Illud καὶ neglexit Ruf. e Insertum dedimus voculam δὲ ex Rufino. f Articulum τῶν debemus Codicibus MSS. g Αὐτῷ τῶν ληφθέντων Ruf. * Universis autem malis tunc minoribus majore contectis, Ruf.

a Καπ-

κῶν, προμαντευομένης ἤδη καθ' ἑαυτὴν τῆς ψυχῆς. οἱ μὲν οὖν προμηθέστεροι τῶν φίλων συνεβούλευον, μὴ πρότερον ἐμπίπλειν τῷ πατρὶ, πρὶν πυθέσθαι σαφῶς δι' ἃς αἰτίας ἐξέβαλεν αὐτὴ τὴν μητέρα· δεδιέναι γὰρ μή ποτε προσθήκη γένοιτο τῶν κατ' ἐκείνης ἐγκλημάτων. οἱ δὲ ἀσκεπτότεροι, καὶ τὴν πατρίδα καταύδοντες ἰδεῖν μᾶλλον, ἢ τὸ συμφέρον Ἀντιπάτρῳ σκοπῶντες, ἐπείγεσθαι παρῆνουν, καὶ μὴ τῇ μελλήσει προσέχειν τῷ πατρὶ μὲ ὑποψίαν φαύλην, τοῖς ἐγκαλοῦσι δ' ἀφορμήν. καὶ γὰρ νῦν εἴ τι κενὸν κατ' αὐτὴν, [a]πρὸ τῆς ἀποστάσεως γεγονέναι· μηδὲ γὰρ ἂν τολμῆσαι, παόντος. ἄτοπον δὲ εἰ δι' ἀδήλους ὑποψίας, προδήλων ἀγαθῶν στείσκεσθαι, καὶ μὴ θᾶττον ἀποδῦναι μὲ ἑαυτὸν τῷ πατρὶ, κομίσασθαι δὲ τὴν βασιλείαν, ἐπ' ἄκρῳ μόνῳ [b]σαλεύοντα. πείθεται τούτοις, οὗπερ γὰρ τὸ δαιμόνιον· καὶ διαπεράσας [c]εἰς Σεβαστὸν τὸν λιμένα τῆς Καισαρείας κατάγεται.

δ'. Παρυπήντησε δὲ αὐτῷ πρὸ δόξαν ἐρημία πολλὴ, πάντων ἐκτρεπομένων, καὶ μηδενὸς προσιέναι τολμῶντος· ἐμισεῖτο μὲν γὰρ ὑπ' ὄψιν, καὶ τότε φανερᾶν τὸ μῖσος ἔσχε παῤῥησίαν. πολλοὺς δὲ ὁ ἐκ τοῦ βασιλέως φόβος ἀπέστρεφεν, ἐπειδὴ πᾶσα πόλις ἤδη τῆς κατὰ Ἀντιπάτρου φήμης πεπλήρωτο, καὶ μόνος ἠγνόει τὰ καθ' ἑαυτὸν Ἀντίπατρος. ὅτε γὰρ προεπέμφθη λαμπρότερόν τις ἐκείνου πλέοντος ὑπὸ Ῥώμης, ὅτε ἀπιόντος ὑποδέχθη. ὁ δὲ ἤδη μὲν ὑπενόει τὰς οἴκοι συμφορὰς, ἔτι δὲ παντὸς μᾶλλον ὑπεκρύπτετο· καὶ τὸ δίκην τεθνηκὼς ἔνδοθεν, σοβαρὸς εἶναι τὸ πρόσωπον ἐβιάζετο. φυγὴ δ' οὐκέτι, οὐδὲ ἐκ τοῦ παντὸς ἀνάδυσις, καὶ σαφὲς μὲν οὐδὲ ἐκεῖ τι τοῦ οἴκοθεν ἀπηγγέλλετο δι' αὐτὸν ἐκ τοῦ βασιλέως ἀπειλούμενον· ὑπελείπετο δ' ἐλπὶς ἱλαροτέρα, τάχα μὲν μηδὲν [d]πεφρᾶσθαι, τάχα δ' εἴ τι καὶ πέφρασται, [e]διασκεδάσειν ἀναιδείᾳ καὶ δόλοις, ἅπερ οὖν αὐτῷ μόνα τῆς σωτηρίας ἐφόδια.

ε'. Προσέβαλον οὖν αὐτοῖς, ἦκεν εἰς τὸ βασίλειον δίχα τῶν φίλων· ὅτοι γὰρ ὑβριαθέντες ὑπὸ τῶν πρώτων πυλῶνος εἴρχθησαν. ἔτυχε δὲ ἔνδον ὢν ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν Οὔαρος. ὁ δὲ εἰσιόντι πρὸς τὸν πατέρα, τῇ τόλμῃ προσκεκρουκὼς ἑαυτὸν, [f]ἥγισεν ὡς ἀσεβοῦντα. κἀκεῖνος, τὰς χεῖρας προβαλὼν καὶ τὴν κεφαλὴν προκλίνας, "[g]ἔστι, ἐξεβόησε, καὶ τοῦτο πατροκτό-"νου, ὃ προσπλέκεσθαί μοι θέλει, ἐν τηλικαύταις αἰ-"τίαις ὄντα. φθείρου, δυστυχεστάτη κεφαλὴ, μηδέ μου "ψαύσῃς, πρὶν ἀποσκεδάσασθαι τὰ ἐγκλήματα. δί-"δωμι δέ σοι [h]δικαστήριον καὶ δικαστὴν εὐχερῶς ἥκοντα, "Οὔαρον. ἴθι, καὶ σκέπου τὴν ἀπολογίαν εἰς αὔριον. παρέ-"χω γάρ σοι χρόνον τοῖς παυσομένοις." πρὸς ταῦτα μη-

tris calamitate cogitatio, anima ex ſeipſa *mali aliquid* præſagiente. Et amicorum quidem prudentiores *ei* conſulebant, ne prius patrem conveniret, quam pro certo cognoſceret, quibus ex cauſis matrem ejus *regia* pepuliſſet: quippe *ipſos* in metu eſſe, ne fiat acceſſio ad crimina matri objecta. Qui vero minus providi erant parumque cauti, & patriæ viſendæ cupidi magis quam quid Antipatro in rem eſſet conſiderantes, hortabantur ut properaret, & non ex cunctatione patri quidem pravæ ſuſpicionis cauſam præberet, anſam vero calumniantibus daret. Etenim nunc ſi quid contra eum motum fuerit, ex abſentia ejus ortum cepiſſe; neque quenquam id auſum eſſe, eo præſente. Abſurdum autem videri propter ſuſpiciones incertas certis exui bonis; neque mature ſe patri reddere, ab eoque regnum accipere, in eo ſolo fluctuans. Paruit his Antipater, impellente Dei numine: cumque *inde mare* tranſiiſſet in Sebaſtum Cæſareæ portum vehitur.

Non unum idemque Antipatro ſuadetur ab amicis. Ant. p. 759.

4. Illic autem præter opinionem offendit maximam ſolitudinem, utpote quod omnes eum devitarent, nec quiſquam auderet ad eum accedere. nam ſimiliter *omnibus* erat inviſus, & tunc nemo ſubveritus eſt ſuum prodere odium. Multos autem avertebat metus à rege incuſſus: quoniam omnes jam civitates impleverat fama Antipatro adverſa, ſoluſque de ſe quid ageretur ignorabat Antipater. Nec enim vel clarius eo quiſquam deductus eſt cum Romam navigaret, vel minus honorifice inde ſuſceptus eſt. Cæterum ille cum jam aliquid ſuſpicaretur de calamitate eam domi manente, adhuc tamen omnia callide diſſimulabat, cumque interius fere mortuus eſſet præ metu, coactus eſt vultum præ ſe ferre arrogantem. nulla autem fugæ via patebat, nec potuit è malis quibus circundatus erat evadere: & nihil quidem certi de domo etiam illic nunciabatur propter minas à rege intentatas: ſpei vero aliquid lætioris relictum erat, aut nihil forſan deprehenſum eſſe, aut ſi quid fuerit deprehenſum, forſan erit ut illud diſcuteret impudentia & aſtutia; quæ ſolæ *ei* in ſalutem cedere poterant.

Antipater amicorum minus prudentium conſilium ſequitur.

De rebus ſuis dubitare cœpit.

5. Itaque iſtis inſtructus munituſque in regiam intrabat abſque amicis: nam illi ad primam januam contumelioſe repulſi erant. Intus autem *forte* aderat Varus Syriæ præſes. Cæterum ad patrem ingreditur *Antipater*; confirmatuſque audacia, velut ejus ſalutandi cauſa, propius accedebat. Atqui ille protenſis manibus & capite averſo, exclamavit, "& "hoc parricidæ eſt, qui me amplexari velit, "tot criminibus implicitus. Diſpereas, nequiſſimum caput, & ne me tange, priuſquam tibi "objecta diluas. Dabo tibi forum judiciale, "& judicem, qui opportune præſens adeſt, "Varum. Abi, & de tui defenſione in diem "craſtinum cogita. Nam tibi ad verſutias *colligendas* tempus concedo." Ad iſta ille animo

Male excipitur domum reverſus. Ant. p. 759.

a Καπὶ τῷ ἀπ. *Bod.* b Σαλευόμενον in *pleriſque MSS.* c Ita, vel ἐς τὸν λιμένα τὸν Καισαρείας Σεβαστὸν cum Cl. *Aldrichio* legendum cenſeo: præſertim cum eo modo legiſſe videatur *Ruſinus*, qui vertit, *tranſmiſſuſque in Sebaſtum Cæſareæ portum deſcrit.* Vide *Ant.* p. 759. v. 8. & Cl. *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 672. d Πεφανέρωται *Busb.* & mox πεφανερῶσθαι *Voſſ. Busb. & Bod.* e Ita cum *Aldrichio* ex *Voſſ. Big. & Bod.* antea erat διαπαλαίσειν, quod forſan idem poteſt ſignificare ac διαπαλαίσειν, ut ſupra p. 1034. v. 24. διαπαλαίσαντων idem valet ac διαπεπαλαίκοτων. f Ἥγισεν *Bod.* ἤγιζεν *Rhed.* g In *MS. Bod.* ἴσως, ἴσως ἐξεύρηται. h Καὶ δικαστήριον *Busb. & Rhed.* καὶ δικαστὴν, καὶ δικαστὴν ὧδε. *Bod.*

Tandem Antipater de sua defensione cogitat.

mo consternatus, quia nihil respondere potuit foras se recepit. Cum autem ad eum venissent mater & uxor, ei omnia exposuerunt indicia. & tunc quidem experrectus, cogitare cœpit quo pacto sese defenderet.

δὴν ὑπ' ἐκπλήξεως ἀπορεῖναζ διανθεὶς αὐτὸς, ὑπέστρεψε. ὡδυρόμενοι δὲ τοὺς αὐτὸν, διηγήσαντο πάντας τοὺς ἐλέγχους, ἥτε μητὴρ καὶ ἡ γύνη. καὶ τότε μὲ ἀναπήδησας, ὁ σπεύδει τὴν ἀπολογίας λύσ.

CAP. XXXII.

Apud Varum accusatus Antipater, manifestissimis indiciis convincitur. Supplicium ejus differt Herodes donec ipse convalescat, & interea testamentum corrigit.

ΚΕΦ. λϚ'.

Ἐπὶ Οὐάρου κατηγορᾶται Ἀντίπατρος, καὶ ἐλέγχοις φανερωτάτοις ἁλίσκεται. τιμωρίαν ἀναβάλλεται Ἡρώδης ἕως ἂν ῥαΐσῃ, ἐν τούτῳ τὴν διαθήκην μεταγράφει.

Judicio sistitur coram Varo. Ant. p. 759.

DIE autem sequente concilium cogit rex cognatorum & amicorum, insuper & Antipatri amicos advocat. Ipse autem una cum Varo *concilio* præsidet, & indices cunctos adduci jussit; in quibus adducti erant etiam servi quidam matris Antipatri non multo ante comprehensi, ab ea ad filium deportantes hujuscemodi literas: "Quandoquidem ista omnia patri tuo comperta sunt, cave ad eum venias, nisi auxilium à Cæsare impetraveris." His simul cum aliis introductis, ingreditur Antipater; cumque pronus ante pedes patris cecidisset, "Oro, inquit, pater, ne me "ante tempus condemnatum habeas, sed anres "integras & incorruptas meæ defensioni adhi-"beas. nam memet, si tu velis, *sceleris* purum "demonstrabo.

ΤΗ δὲ ὑστέρᾳ, συνέδριον μὲ ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει τῶ συγγενῶν καὶ φίλων, [a] εἰσκαλεῖ δὲ καὶ τοὺς Ἀντιπάτρου φίλους. παρακαθίζει δ' αὐτὸς ἅμα Οὐάρῳ, καὶ τοὺς μιαιφονίας ἅπαντας ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν· οἱ οἷς εἰσήχθησαν καὶ τοῦ Ἀντιπάτρου μητρὸς οἰκέται τινες, ἃ μὲν πολλῶν συνειλημμένοι, γράμματα κομίζοντες ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸν υἱὸν τοιάδε· "Ἐπειδὴ πεφώρανται "πάντα ἐκεῖνα ἅπερ πατρί σου, μὴ παραγένου πρὸς "αὐτὸν, ἂν μή πω ποιήσῃ παρὰ Καίσαρος δύναμιν." τούτων σὺν τοῖς ἄλλοις εἰσηγμένων, Ἀντίπατρος εἰσέρχεται, καὶ πεσὼν ὀπίσω πρὸς τοὺς ποδῶν τοῦ πατρὸς, "ἱκετεύω, πάτερ, ἔφη, μηδέν μοι παρακαταγνόντα, πρὶν ἀκοῦσαί με καὶ ἐλέγξαι· ἀποδείξω δ' "ἐμαυτὸν καθαρὸν, ἂν σὺ θέλῃς.

Ab Herode accusatur. ibid.

2. Herodes autem, cum alta voce Antipatro silentium imperasset, ad Varum dicebat. At "enim nullus dubito, quin & tu quidem, Va-"re, & quivis justus judex, Antipatrum ho-"minem perditissimum pronunciabis. Nonni-"hil tamen veritus fui, ne mea quoque tibi "invisa sit fortuna, omnique calamitate me "dignum censeas, qui ejusmodi filios genue-"rim. Verum ob hoc mei potius miseratione "commoveri debes, quod liberorum adeo fce-"lestorum pater amantissimus fuerim. Nam "& filios priores, quos, dum adhuc essent ado-"lescentuli, mei in regno successores constitu-"eram, & quos, ne quid dicam de præmiis "educationis Romæ persolutis, Cæsaris ami-"cos aliisque regibus invidendos fecerat, "cum mei insidiatores invenissem, è medio "sustuli in Antipatri gratiam. Huic enim, ut-"pote juveni & successori, securitatem *modis* "*omnibus* præstari volui. At nefaria hæc be-"lua, mea patientia supra modum expleta, in "me satietatem suam profudit. nam & ipsi "diu vivere visus fuit, meamque graviter tu-"lit senectutem, seque regnum adipisci nisi "parricidio non passus est. *quæ non immc-"rito in me statuit, quod eum rejectaneum ex "agro accersiverim, &, exclusis quos mihi re-"gina pepererat filiis, regni *mei* successorem "declaraverim. Tibi, Vare, mentis meæ er-"rorem confiteor. Ego filios istos in meinet "iritavi, quod spes illis Antipatri gratia justas "præciderim. Ecquid beneficii in eos con-"tuli, quod non in istum cumulatius effudi? "cui vivus etiam potestatem meam pene con-"cessi, plane & aperte in testamento re-"gni successorem scripsi, & seorsum quidem

Β'. Ὁ δ' αὐτὸς στὰς εἰσαγὼν πρὸς τὸν Οὐάρον εἶπεν. "Ἀλλ' ὅτι μὲν καὶ σύ, Οὐάρε, καὶ πᾶς δι-"καστὴς ὅσιος, Ἀντίπατρον [b] ἐξώλη κρινῇ πάντως μα-"θόντα δὲ μὴ κἀμὲ μισήσῃς τῷ τύχῳ, κἀ-"μὲ κείνης πάσης ἄξιον συμφορᾶς, τοιούτους υἱοὺς γε-"γεννηκότα. χρὴ δέ με [c] διὰ τοῦτο ἐλεεῖσθαι μᾶλλον, ὅτι "πρὸς ὅτου μαιεύς καὶ φιλοστοργότατος πατὴρ "ἐγενόμην. τοὺς μὲν γὰρ πρεσβυτέρους βασιλείας τε ἔτι "νέους ἀξιώσας, καὶ, πρὸς τοῖς ὑπὲρ Ρώμην τεθραμμένοις, "φίλους Καίσαρος γνησιωτάτους τε παίσας βασιλεῦσιν "ἑτέροις, οὓς ὑπόπτους, οἳ τεθήκασι τὸ πλέον Αν-"τιπάτρῳ. νέῳ γὰρ ὄντι καὶ ἁμαρτάνοντι, τοῦτο μά-"λιστα τὴν ἀσφάλειαν ἐπεζόμην. τὸ δὲ μαιεύειν τοῦ-"το θηλύ, τῆς ἐμῆς ὑπερπλησθὲν ἀνεξικακίας, "πεγκὲ κατ' ἐμοῦ καὶ κόρων. ἔδοξα γὰρ ὑπὲρ πο-"λὺ ζῆν χρόνον, καὶ τὸ ἐμὸν γῆρας ἐσαρκῶσθαι, βα-"σιλεὺς τ' οὐχ ὑπέμενεν, εἰ μὴ ἁμαρτοκλονίας, "γενέσθαι. δίκαιά τε βυλεύσαντα, ὅτι κατάγα-"γον αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας ἀπερριμμένον, καὶ παρα-"σάμενον τοὺς ἐκ βασιλίδος μοι γεγεννημένους, ἀπό-"δειξα τῆς ἀρχῆς διάδοχον. ὁμολογῶ σοι, "Οὐάρε, τοῦ ἐμαυτοῦ φρενοβλάβειαν. ἐγὼ τοὺς "υἱοὺς ἐκείνους κατ' ἐμαυτοῦ παρώξυνα, δίκαιας "αὐτοῖς ἀποκόψας ἐλπίδας, δι' Ἀντίπατρον. καὶ "τί μὲν ἐκείνους ἠυεργέτησα τηλικοῦτον, ἡλίκον τοῦ-"τον; ὃν ἐγὼ μὲν ὀλίγου δεῖν παρεχώρησα τῆς "ἐξουσίας, φανερῶς δὲ ταῖς διαθήκαις ἐγέγραφα "τῆς ἀρχῆς διάδοχον, καὶ πρόσθεν μὲν ἰδίᾳ πο-"τηκότα

[a] Qui, cum Alexander causam diceret, excluserat Archelaum. *Alth.* [b] Ita *Aldrichius* cum *Blg. & Bod.* ἐξόλων perperam in *cæteris.* [c] Καὶ διὰ τοῦτο *Bud.* * Quæ profecto non iniqua ratione cogitavit, *Ruf.*

a Ita

"τήκοιτο ταλάντων ἕνεκα, τῷ δὲ ἐμῷ ἐχορή-
"γησα χρημάτων ἀνέδην, πλέοντι δὲ νυῖ εἰς Ρώ-
"μλυ ἔδωκα πεμκόσια τάλαντα, Καίσαρι δὲ
"ἐξ ὅλης τῆς γενεᾶς μόνον εἰς σωτῆρα τοῦ πα-
"τρὸς παρεθήμλυ. τί δὲ ὀκνῶν τοιοῦτον ἠσέβη-
"σαν, οἷον Ἀντίπατρος; ἢ τίς ἔλεγχος ἠνέχθη
"κατ' αὐτοῦ, ἡλίκος ἀποδείκνυσι τοῦτον βάσκα-
"νον; ἀλλὰ φθέγξεταί τι τετόλμηκεν ὁ πατρο-
"κτόνος, καὶ πάλιν δόλοις τὴν ἀλήθειαν ἐπι-
"κρύψαι ἐλπίζει. Οὖαρε, σοὶ φυλακτέον· ἐγὼ
"γὰρ οἶδα τὸ θηρίον, καὶ προορῶμαι τοῦ μέλλο-
"σαν ἀξιοπιστίαν, καὶ τὸν ὑποπλαστον ὀλοφυρμόν.
"οὗτός ἐστιν ὁ τοῖς ἐμοί ποτε φυλάττεσθαι
"ζῶντα Ἀλέξανδρον, καὶ μὴ πᾶσι πιστεύειν τὸ σῶ-
"μα. οὗτος ὁ μέχρι τῆς κοίτης εἰσάγων, καὶ μὴ
"μέ τις ἐνεδρεύοι προβλέπων. οὗτος ὁ ταμίας τοῦ
"ὕπνου, καὶ χορηγὸς τῆς ἀμεριμνίας, ὁ τοῖς μνη-
"μείοις τοῦ ὑπὲ τοῖς ἀπροσπαίστοις λύπαις, καὶ πα-
"ρείσης τοῦ τοῦ ζώντων εὐνοίας ἀδελφῶν, ὁ ὑπερα-
"σπιστὴς ὁ ἐμός, ὁ σωματοφύλαξ. ὅταν ἀναμνησθῶ,
"Οὖαρε, τὸ παυῦργον ὁ ἐκείνῳ καὶ τοῦ ἐπιτυχεῖ-
"σιν, ἀπιστία με τῆ ζωῆ εἰσέρχεται, καὶ θαυμάζω
"πῶς ὕστερον βαδιῶ ὑπὸ βουλομένοις διάφυγον. ἀλλ' [a]ἐπεὶ
"δαίμων τις ἐξοικεῖ τῷ ἐμῷ οἴκῳ, καὶ μοι τὸν
"φιλτάτων ἐπαίσιστον ἀεὶ, κλαύσομαι μὲν ἐγὼ τοῦ
"ἄδικον ἐμοιρμένου, καὶ κατ' ἐμαυτὸν πενθήσω τοῦ
"ἐρημίαν. ἀφοφθέγξεται δ' ὀθνεῖς ὀλοφυρμὸν τοιοῦ-
"σῶμα, καὶ ἀφ' πάντων μου τῷ τέκνων ὁ ἔλεγ-
"χος ἔλθη.

γ'. Τοιαῦτα λέγων, αὐτὸς μὲν [†]ὑπὸ συγχύ-
σεως οὐκέτι Νικολάῳ δὲ, εἰ τῷ φίλον, λέγειν
"τὰς [b]ἀποδείξεις ἐκέλευε. μεταξὺ δὲ ὁ Ἀντίπα-
"τρος ἐπάρας τοῦ κεφαλὴν, ἦσαν γὰρ δὲ βεβλη-
μένος πρὸς τῷ ποδὶ τῷ πατρὸς, ἐβόα· "Σὺ,
"πάτερ, ὑπὲρ ἐμῦ πεπόνησαι τοῦ ἀπολογίαν. πῶς
"γὰρ ἐγὼ παῖρακτός, ὃν ὁμολογεῖς αὐτὸς φύλα-
"κα ἀφ' παντὸς ἐκπεπεμφέναι. περιτείαι δέ μου
"καὶ ἐπίκειται λέγεις, τοῦ ἐνοίσεσιν. πῶς οὖν
"ὁ παῦργος ὅτως ὀφθαλμοῖς ἄφρων ἐγενό-
"μην, ὡς μὴ νοεῖν, ὅτι λαθεῖν [c]μὲν ἀνθρώπους ῥᾴ-
"διον τηλικοῦτον [d]μῦθον ἐπιχειρῶμεν, θεὸν δὲ ἀπ'
"ὀφθαλμῶν δικαστὴν ἀμήχανον, ὃς ἑώρακε πάντα, καὶ πάν-
"τα χωρεῖ πάρεστι; ἢ τὸ τῷ ἀδελφῶν τέλος ἠγνόουν,
"ὡς ὁ Θεὸς οὕτω μετῆλθε τῆς εἰς σὲ κακοβου-
"λίας; τί δὲ μὲ καὶ παρώξυνε κατὰ σοῦ; βα-
"σιλείας ἐλπίς; ἀλλ' ἐβασίλευον. ὑπόνοια μί-
"σους; [e]οὐ γὰρ ἐφορώμην; φόβος ἐκ σοῦ τις
"ἄλλος; ἀλλὰ μᾶλλον σὺ πᾶν, ἐπεῖχες φόβους
"ἅπασιν. ἔνδεια χρημάτων; καὶ τίν μᾶλλον ἐξῆν
"ἀναλίσκειν; εἰ δ' ἐξαλέσατο πάντων ἀνθρώπων
"ἐγενόμλυ, καὶ θηρίου ψυχὴν ἔσχον ἀπημόνου, πά-

"reditum quinquaginta talentorum ei attribui,
"abunde vero pecuniarum ex meis suppeditā-
"vi; & nunc cum Romam navigaret, trecen-
"ta talenta dedi, totumque ex omni fami-
"lia mea, tanquam patris servatorem, Cæsari
"commendatum esse volui. Ecquid vero illi
"sceleris ejusmodi admiserunt, quantum Anti-
"pater: ecquidve probationis contra eos prola-
"tum, quale hunc insidiatorem esse arguit. Ve-
"rum aliquid proloqui ausus est paricida, spe-
"ratque fore ut verborum præstigiis rursum
"occulat veritatem. Tibi, Vare, cavendum:
"nam ego *istam* belluam *probe* novi; & quam
"sit verisimilia dicturus jam nunc prospicio,
"fletusq; *ejus* simulatos. Hic est qui me quon-
"dam monebat, ut Alexandrum, cum in vivis
"esset, caverem, neque corpus *meum* omni-
"bus crederem. Hic est qui usque ad cubile
"meum ingredi solebat, & circumspicere ne
"quis mihi forte parasset insidias. *Hic est
"qui somnos meos curabat, & mihi securita-
"tem præstabat, & qui mihi occisorum vicem
"dolenti consolationem adhiberet, & de fra-
"trum viventium benevolentia dijudicaret,
"mei propugnator, & corporis custos. Cum,
"Vare, in mentem revoco, quantus in una-
"quaque re sit veterator, & quam egregius si-
"mulator, vix me credo vivere, & mirari
"subit quo pacto summum adeo insidiato-
"rem effugerim. Quandoquidem verò Deus
"aliquis domum meam desolare videatur, mi-
"hique dilectissimos contra me semper inci-
"tare, ego quidem fatum *meam* lugebo, meam-
"que solitudinem gemitibus prosequar. Ne-
"mo autem qui sanguinem meum sitierit è
"manibus elabetur, etiamsi adversus omnes
"filios meos exstiterint probationes.

3. Dum ista diceret, †illi quidem ex ani- *Antipatri defensio. Ant. p. 760.*
mi perturbatione abruptus est sermo: Nico-
laum vero, unum ex amicis, probationes per-
sequi jussit. Interea autem Antipater, sub-
lato capite (ad patris enim pedes prostratus
jacebat) *magna voce* clamabat; "Tu, pater,
"causam meam egisti. Nam quomodo ego
"paricida *qui* te confitentem habeam, quod
"semper custos tibi adfuerim. pietatem *meam*
"appellas prodigiosa mea mendacia & simu-
"lationem. Quomodo itaq; aliis in rebus tan-
"tæ calliditatis, adeo bardus & insipiens eram,
"ut, non intelligerem, facile non esse homi-
"nes latere tantum sceleris machinantem, cœ-
"lestem vero latere judicem omnino non posse,
"qui omnia aspicit & ubique præsens adest?
"an fratrum exitum ignorabam, quorum pœ-
"nas Deus adeo persequutus est, quod tibi ne-
"cem machinati fuerint? Quid autem erat
"quod me contra te incitaret? num regni cu-
"pido? sed regnabam. num odii suspicio?
"Nonne diligebar? Prætereane aliquis ex te
"metus? Quin te incolumem servans, aliis
"timendus eram. Num pecuniæ inopia? Et
"cui adeo licebat quantum vellet expendere?
"Sin vero omnium hominum perditissimus
"evaserim, & immanis belluæ animam nactus
"fuerim,

a Ita in *MSS.* ἐπειδή δαίμων τις ἐξοικεῖ *Basil.* & *Gen.* b Iterum cum *MSS.* ἀποδείξεις *Basil.* & *Gen.* c Forte διὰ τὸ. *Antw.* διὰ *Vossius.* & *Big.* ὅτι *Alii.* d Ita *Big.* μῦθον in *cæteris.* e Ἀλλ' ἐπιγρίμβα *Bud.* & *Ruf.* * Hic est somni dispensator & minister securitatis. *Hegesipp.* † Indignatione pariter & dolore intercepta est vox loquentis. *Hegesipp.*

"fuerim, pater, annon tuis vincendus eſſem "beneficiis, quem, ut ipſe dixiſti, *in regiam* "reduxeris, & tot filiis prætuleris, & vivus re- "gem declaraveris, aliorumque bonorum in- "genti magnitudine invidendum reddideris? O "me miſerum, ex acerba peregrinatione mea! "quam multum temporis livori, & quam lon- "gum inſidiantibus ſpatium dederim. Verum "tui gratia, pater, & ad tuas cauſas agendas "peregre proficiſcebar, ne Syllæus tuam con- "temptui haberet ſenectutem. Roma mihi "teſtis eſt pietatis, & qui orbi terrarum præ- "eſt Cæſar, qui me patris amatorem ſæpiuſ- "cule vocabat. Accipe, pater, has ab eo lite- "ras. Iſtæ plus fidei merentur quam *fictæ* cri- "minationes. iſtæ ſola mei defenſio. iſtis mei "erga te affectûs argumentis utor. Memento "quod invitus hinc navigaverim, ut qui probe "norim latentes in regno contra me inimici- "tias. Tu me, pater, præter voluntatem tuam "perdidiſti, qui me accuſandi tempus invidiæ "dare compuliſti. Verum præſens adſum, ad- "ſum adverſus indicia, terra mariq; nihil omni- "no ut paricida perpeſſus; quanquam nihil "mihi profuturum ſit hoc argumentum. nam "& apud Deum & apud te, pater, ſum con- "demnatus: condemnatus autem precor, ne "aliorum tormentis fidem habeas, ſed in me "feratur ignis, per viſcera mea pergant quæ- "ſtionum fidiculæ. Ne mihi parcite lamen- "tationis ergo à ſceleſto corpore profectæ. "nam ſi paricida ſum, mori non debeo cru- "ciatuum expers". Talia cum ejulatu & la- chrymis vociferans, & alios omnes & Varum ad miſericordiam alliciebat. Solum autem Herodem à lachrymis continebat iracundia, ut- pote quod probationes veras eſſe cognoverit.

Nicolaus Antipatri crimina exaggerat. Antt. p. 760. 761. 762.

4. Tum Nicolaus juſſu regis multa de Antipatri calliditate præfatus, diſcuſſaque illius miſericordia, mox atrociſſimam accuſationem inſtituit, cuncta quidem in regnum admiſſa maleficia ei adſcribens, maxime vero fratrum interitum, quos ipſius calumniis periiſſe demonſtrabat. Quin & ſuperſtitibus eum inſidiari dicebat, ut qui id agerent ut ſucceſſionem interciperent. Quomodo enim à fratribus abſtinere potuit, qui patri venenum paraverat? Cum autem ad veneni probationem veniſſet, & ordine proferebat indicia, & de Pherora valde indignabatur, quod & ipſum Antipater fratricidam feciſſet, iiſque qui regi amiciſſimi erant corruptis, regiam omnem ſcelere compleviſſet. Atque ita, aliis inſuper multis dictis & probatis, finem dicendi facit.

Varus Antipatro dicendi pro ſe poteſtatem facit. Antt. p. 763.

5. Varus autem cum reſpondere juſſiſſet Antipatrum, & ille nihil amplius loquutus, quam Deus teſtis eſt innocentiæ meæ, tacitus jaceret, petiit ut venenum afferretur, & vincto cuidam capitis damnato ebibendum dedit. Cumque ille ſtatim moreretur, Varus quidem, nonnulla in occulto cum Herode colloquutus, quæ geſta erant in concilio ad Cæſarem ſcri-

"τερ, ἐκ ἂν ταῖς σαῖς εὐεργεσίαις οἰκείωτο, ὃν χατή- "γαγες μ, ὡς ἔφης αὐτὸς, προσέκρινας δὲ τοσύτων τέκνων, "ἀποδείξας δὲ ζῶν βασιλέα, δι' ὑφθολὴν δὲ τῶν "ἄλλων ἀγαθῶν ἐποίησας ὀπίφθονον; ὦ τάλας ἐγὼ τ "πικρᾶς ἀποδημίας· ὡς πολλῷ ἔδωκα χρεὼν τῷ φθό- "νῳ, καὶ μακρὰν τοῖς ὀπιβουλεύσι διαρίαν. σοὶ δὲ, πά- "τερ, καὶ τοῖς σοῖς ἀγῶσιν ἀποδήμων, ἵνα μὴ Συλλαῖος "ᾖ σῦ γήρως καταφρονήσῃ. Ρώμη μοι μάρτυς τ εὐσε- "βείας, καὶ ὁ τ οἰκυμένης προστάτης Καῖσαρ, ὁ φιλο- "πάτορά με πολλάκις εἰπών. λάβε, πάτερ, ταῦτ τ' "αὐτῦ γράμματα. ζῶντα τῶν ὀνάδε ἀμφοτέρων πι- "στότερα. [a] ζῶντα ἀπολογία μοι μόνη. τούτοις τ εἰς σὲ "φιλοστοργίας τεκμηρίοις χρῶμαι. μέμνησο δὲ ὡς ὐχ "ἑκὼν ἔπλευσα, ὀπιζάμενος τ ἐμφωλεύσῃ τ βασιλείας "κατ' ἐμῦ δυσμένειαν. σὺ δὲ μὲ, πάτερ, ἄκων ἀπώ- "λεσας, ἀναγκάσας χρεὼν ἀμφοτέρων δῦναι τῷ φθό- "νῳ. [b] πάρειμι δὲ, ὅτι τὺς ἐλέγχυς πάρειμι, ἀμφὶ γῆς "καὶ θαλάσσης οὐδὲν ὐδαμῆ παθὼν ὁ παλιοκτόνος· "ἀλλὰ μήπω τούτῳ ὠφέλημαι τῷ τεκμηρίῳ. κατέγνω- "σμαι γὰρ καὶ [c] ὠμοὶ Θεῷ ὐ ὠμοὶ σοὶ, πάτερ· κατε- "γνωσμένος δὲ δέομαι, μὴ [d] ταῖς ἄλλων βασάνοις πι- "στεύσῃς, ἀλλὰ κατ' ἐμῦ φερέσθω τὸ πῦρ, ὀδυνάτω διὰ "τ ἐμῶν σπλάγχνων τὰ ὄργανα. μὴ φείσθητε ὀλο- "φυρμῶ γ μιαρῶ σώματος. εἰ γάρ εἰμι παρρικτόνος, "ὐκ ὀφείλω θνήσκειν ἀβασανίστως." τοιαῦτα [e] μ ὀλολυγμῶ καὶ δακρύοις ὀκβοᾶν, τύς τε ἄλλυς ἅπαν- τας καὶ τ Οὖαρον εἰς οἶκτον παρεκαλέσατο. μόνον δὲ ὁ θυμὸς Ηρῴδου ἄδακρυν διεκράτει, τὺς ἐλέγχυς ἀληθεῖς ὑπιζάμενον.

δ'. Εν τούτῳ, γ βασιλέως κελεύσαντος, Νικόλαος, πολλὰ περὶς τ παιῦργον τ Αντιπάτρου προειπών, ὑ τ ἐπ' αὐτῷ διαχέας ἔλεον, ἔπειτα παρὰ καίριαν [f] κατε- τείνετο, πάντα μ τὰ κατ τ βασιλείαν κακυργήματα [g] πει- σθεὶς αὐτῷ, μάλιστα δὲ τ ἀναίρεσιν τ ἀδελφῶν, ἀπο- δεικνὺς τοῖς ἐκείνυ διαβολαῖς ἀπολωλότας. ὑπεβου- λεύετο δὲ αὐτὸν ἔλεγε καὶ τοῖς θεῶσιν, ὡς ἐφέδροις τ διαδοχῆς. τ γ [h] φαρμακευάσαντα παλαὶ φάρμακον, πότε ἂν ἀδελφῶν ἀποχέσθαι; [h] προσελθὼν δὲ ὑπὲ τ ἔλεγχον τ φαρμακείας, τάς τε μηνύσεις ἐξῆς ἀπεδείκνυ, ὑ περὶ Φερώρα κατηγορίαζεν, ὅτι καὶκεῖνον Αντίπατρος ποιήσει ἀδελφοκτόνον, καὶ τὺς φιλτάτυς τ βασιλῆ διαφθείρας, ὅλον γ [i] μύσους ἀναπλήσειε τ οἶκον. ἄλλά τι πολλὰ προὴς τούτοις εἰπὼν καὶ ἀποδείξας, κατέπαυσε τ λόγον.

ε'. [k] Οὖαρος δὲ κελεύσας ἀπολογεῖσθαι τ Αντίπατρον, ὡς ὐδὲν πλέον [l] ἐκεῖνος εἰπὼν, ἢ Θεὸς ἔστι μοι γ μηδὲν ἀδι- κῆν μάρτυς, ἐᾔτει [m] σιγῶν, αἰτήσας τ φάρμακον, δόθναι πιεῖν τ ὑπὲ θανάτῳ καταγρίτων δεσμώτῃ πιεῖν. γ δὲ πα- ραχρῆμα τελευτήσαντος, ὁ μ Οὖαρος, ἀπορρήτως ποιήσας τὰς πρὸς Ηρῴδην ὁμιλίας, ὑ τὰ περὶ τ συνέδριον Καίσαρι γράψας,

a Ita, τῶν ζώντων ἀπολογία μοι μόνη, cum *Aldrichio* inſerta dedimus ex *MSS. Gr.* & *Lat.* *b* Ita in omnibus fere *MSS.* πάρειμι δὲ γῆς καὶ θαλ. in *Edit. Baſ.* & *Gen.* omiſſis reliquis. *c* Παρὰ θεῷ γὰρ καὶ παρὰ ἀνθρώποις ἐ π. in *Bod.* & *Gall.* *d* Ταῖς τ ἄλλων *Bunb.* & *Rhed.* *e* Μετὰ ὀλοφυρμῶ in quibuſdam *libris*. *f* Κατατείνοντο in *pleriſque MSS.* *g* Ita *Bod.* & *Ruf.* πεισθεὶς in *Editis Aliiſque*. *h* Ita *Aldrichius* cum *Big.* & *Bod.* προσελθὼν in *ceteris*. *i* Ita ex *MSS.* μίσους in *Editis*. *k* Οὐάρου δὲ κελεύσαντος *Bod.* *l* Vocem ἐκεῖνος debemus *Codici Bod.* eandemque legiſſe videtur *Ruf.* *m* Poſt σιγῶν in *impreſſis* erat & quibuſdam *MSS.* ὁ τ Ηρώδου, contra *Big. Voſſ. Ruf.* & *Antt.* p. 964. c. 9. *Aldr.*

a Illud

γράψας, μὴ μίαν ἡμέραν χωρίζεται. δεσμῷ δ' ὁ βασιλεὺς Αντίπατρον, καὶ πρὸς Καίσαρα τὸν διλώσοντα, ἢ συμφορὰν ἐξέπεμψεν.

ε'. Μετὰ δὲ ταῦτα, καὶ τὴν Σαλώμης ὀπίθυλος Αντίπατρος εὐρίσκεται. τῇ γὰρ Αντιφίλου τις οἰκετῶν ἦκεν, ὀπισολὰς κομίζων ἀπὸ Ρώμης παρὰ Ιουλίας γεγραμμένας, Ακμῆς τὸνομα. καὶ παρὰ μὲν ταύτης ἐπέσταλτο βασιλεῖ, τὰς παρὰ Σαλώμης ὀπισολὰς ἐν τοῖς Ιουλίας εὑρηκέναι γεγέμμασι πεπομφέναί τε αὐτῷ λάθρα δ' εὔνοιαν. αἱ δὲ τῆς Σαλώμης λοιδορίας τε τοῦ βασιλέως ἐφείχον πικροτάτας, καὶ κατηγορίαν μεγίστην. ταύτας δὲ πλάσας [a] ὁ Αντίπατρος, καὶ τὴν Ακμὴν διαφθείρας, ἔπεισεν Ηρῴδῃ πέμψαι. διελέγχθη δὲ ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν ὀπισολῶν. καὶ γὰρ [b] ἐκείνῳ ὃ γύναιον ἔγραψεν· "ὡς [c] ἤδε-"λήθης, ἔγραψά σε τῷ πατρὶ, καὶ τὰς ὀπισολὰς ἐκεί-"νας ἔπεμψα, πεπεισμένη τὸν βασιλέα μὴ φείσασθαί σου "ἀδελφῆς, ὅταν ἀναγνῷ. καλῶς δὲ ποιήσεις, ἐπειδὰν "ἀπαρτισθῇ πάντα, μνημονεύσας ὧν ὑπέσχου.

ζ. Ταύτης φερομένης τῆς ὀπισολῆς, καὶ τὸν κατὰ Σαλώμεως ὑποψιασθέντων, ἔννοια [d] μὲν ἐμπίπτει τῷ βασιλεῖ, τάχα καὶ κατὰ Αλεξάνδρου πλασθῆναι γράμματα. θερμὸς δὲ ἐν τῷ τοιούτῳ τὸν πάθους, ὡς παρ' ὀλίγον καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀποκτεῖναι δι' Αντίπατρον. ὑπὲρ οὖν ἀπεβάλλετο λαβεῖν τιμωρίαν ὑπὲρ ἁπάντων. ἀφρημένος δὲ ὅτι τὸν Αντίπατρον, ἐπεχέθη νόσῳ χαλεπῇ. θεὶ μέντοι τὸν Ακμῆς καὶ τὸν κατὰ Σαλώμης ὑποψιασθέντων, ἐπέστειλε Καίσαρι τιμωρήσασθαι τε Αλεξάνδρῳ [e] αἰτήσας, μεταγράφει, καὶ βασιλέα μὲν ἀποδείκνυσιν Αντίπατρον, ἀμελῶν τῶν πρεσβυτάτων, Αρχελάου καὶ Φιλίππου. διαβεβλήκει γὰρ καὶ τούτους Αντίπατρος. Καίσαρι δὲ, σὺν τοῖς [f] ἄλλοις χρημάτων δώροις, [g] κατέλιπε χίλια τάλαντα, τῇ τε γυναικὶ καὶ τέκνοις αὐτοῦ καὶ φίλοις καὶ ἀπελευθέροις θεὶ πεντακόσια· ἀπένειμε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τῆς τε χώρας οὐκ ὀλίγα καὶ τῶν χρημάτων, λαμπροτάταις τε δωρεαῖς ἐτίμα Σαλώμεω τὴν ἀδελφήν. οὐ μὴν οὖν ταῖς διαθήκαις, ταῦτα διορθώσατο.

pſit, poſteroque die *inde* diſcedit: rex autem in vincula conjicit Antipatrum; certoſque ad Cæſarem miſit, qui ſuam illi calamitatem nunciarent. *Antipater in vincula conjectus. Ant. p. 764.*

6. Poſt hæc autem Salomen inſidiis appetiiſſe arguebatur Antipater. Quidam enim è domeſticis Antiphili venerat, literas ferens ab ancillula Juliæ, cui nomen erat Acme. Atque ab ipſa quidem ſcriptum erat regi, inter literas Juliæ quaſdam à Salome datas ſe reperiſſe, eique clam benevolentiæ ergo *eas* miſiſſe. In Salomes autem literis contumeliæ erant in regem acerbiſſimæ, & accuſatio graviſſima. Iſtæ vero ab Antipatro fictæ erant, cumq; is Acmen *pecunia* corrupiſſet, ei perſuaſit ut literas ad Herodem mitteret. Res autem comperta eſt ex ejus ad illum literis. nam muliercula ei ſcripſerat, "Sicut voluiſti, patri tuo ſcripſi, "literaſque iſtas *ad eum* miſi, perſuaſum ha-"bens, regem ſorori ſuæ nequaquam parſurum, "cum eas legerit. Bene autem facies, ſi, re-"bus omnibus perfectis, promiſſorum tuorum "memor fueris. *Ejus in Salomen inſidiæ detectæ ex literis Acmes. Ant. p. 764.*

7. Hiſce literis, & quæ in Salomen compoſitæ erant, deprehenſis, regem ſubiit cogitatio, forſan & illas contra Alexandrum fictas fuiſſe: & vehementer perturbatus erat ex animi motu, quod parum abfuerit quin ſororem propter Antipatrum occidiſſet. Itaque non amplius cunctatus eſt omnia ejus crimina in eum perſequi: ſed, dum in Antipatrum incitatur, morbo difficili corripitur. Veruntamen de Acme & accuſatione in Salomen *improbe* conficta literas ad Cæſarem dedit: cumque teſtamentum afferri juſſiſſet, *illud* mutabat, regemque declarabat Antipam, præteritis Archelao & Philippo natu grandioribus. nam & illos calumniatus fuerat Antipater. Cæſari autem, præter vaſa aliaque ei donata, mille talenta reliquit, itemque uxori ejus & liberis & amicis & libertis circiter quingenta: cæteriſque omnibus agrorum & pecuniarum non parum diſtribuit; ac ſororem Salomen donis luculentiſſimis honoravit. Et in teſtamento quidem iſta correxit. *Inde Herodes Antipatrum de nece filiorum ſuſpicatur. Literas de eo Romam mittit. Ant. p. 765. Teſtamentum de novo condit. ibid.*

κα'. ΚΕΦ. λγ'. CAP. XXXIII. XXI.

Αετὸς χρυσῆς ἐκκόπτεται. Ηρῴδης πθνήξεσθαι μέλλοντος ὠμότης. ἑαυτὸν ἀναιρεῖν ἐπιχειρεῖ. Αντίπατρον κτείνεσθαι κελεύει. Ὀπισθίους πέντε ἡμέρας τελευτᾷ.

Aquila aurea dejicitur. Morituri Herodis immanitas. Sibi manus inferre conatur. Antipatrum occidi jubet. Quinto poſt die ipſe moritur.

ΠΡοήει δ' αὐτῷ πρὸς ὃ χαλεπώτερον ἡ νόσος, ἅτε δὴ τῶν ἁμαρτημάτων ὀργὴ καὶ ἀθυμία ὀπιπτεύοντων. ἦν μὲν γὰρ ἤδη γεγὼς [h] ἐτῶν ἑβδομήκοντα, παπαίνετο δὲ τὸν ψυχὴν τῶν περὶ τὸν τέχνην συμφορῶν, ὡς μηδὲ ὑγείᾳ τὴν ἡδονὴν προσέσθαι. τῆς νόσου δὲ ἦν ὄρεξις ζῶν Αντίπατρον, ὃν οὐκ ὀλίγῳ, βαίσας δὲ προῆκτο ἀπολεῖν.

MOrbus autem ei ingraveſcebat, quod invalitudinem urgeret ſenectus pariter ac mœror. jam enim annos fere LXX. natus erat, & ex calamitatibus quas ei intulerant liberi adeo animo erat dejectus, ut nec cum bene valeret quicquam jucunditatis admitteret. Ægritudinem autem acriorem faciebat, quòd Antipater viveret; quem non obiter & aliud agens, ſed cum *ipſe* convaluiſſet, occidere decreverat. *Herodi morbus ingraveſcit. ibid.*

2. At

a Illud è adjectum eſſe volui è *Cod. Bunb.* b Ἐκεῖνο *Bunb.* c Ita cum *Bunb. Rhed.* & *Ruf.* ἠδυλήθεις *Voſſ.* & *Big.* forſan pro ἠδυλήθη. in *Editis* βυλήθεις. d Illud μὲν additum è *Cod. Bunb.* e Ζητήσας *Bunb.* f Δια non agnoſcit *Bunb.* g Κατέλιπε inſertum dedi è *Codd. Bunb.* & *Rhed.* h Videſis *Torniellum* in *Annalibus S.* ad *Annum M.* 3982. n. 1. & A. 4051. n. 34. * Hujuſmodi interpretationem locus poſtulat. nam in *Ann.* l. XVII. c. 8. dicitur quod Cæſari dederit ἀργυρίου ἑπτακίς μυριάδας χιλίας, χρυσοῦ δὲ σταθμὸν τὸ μὲν ἀργυροῦ, τὸ δὲ ἰδιότροπα πολυτελῆ. In *Ruſini* verſione, *poſt alia pecuniaria munera mille talenta* &c.

Judas & Matthias, ex aquila aurea occasione arrepta, seditionem movent. p. 766.

2. At dum in istis versaretur calamitatibus, oritur populi quidam tumultus. In civitate erant duo * sophistæ, qui accurate leges patrias scire videbantur, & per totam gentem in maxima erant apud omnes gloria, Judas filius Sepphœi, & alter Margali Matthias. Ad istos, dum leges exponerent, adolescentium non pauci se conferebant, & quotidie pubertum exercitum colligebant. Qui, cum regem audissent morore ac morbo tabescere, ad discipulos verba faciebant, quòd jam tempus opportunum esset ut Deus vindicaretur, fabricataque adversus leges patrias opera detraherentur. quippe nefas esse, in templo haberi aut imagines, aut vultus, opusve quodcunque animantium alicui cognomen. Fecerat enim rex & supra magnam templi portam *collocaverat* aquilam auream. eamque ut exscinderent suadebant sophistæ, pulchrum esse dicentes, aliquid licet inde periculi instaret, *etiam* pro lege patria mori. Eos enim qui ita diem supremum obeunt, & animæ immortalitatem, & æternam bonorum fruitionem manere: minus autem generosos, rudesque in illorum sapientia, animamque amare nescientes, per morbum quam per virtutem emori malle.

Aquila aurea à juvenibus exscisa. ibid.

3. Dum hos illi sermones ferebant, rumor erat regem in ipso decessu esse, adeo ut juvenes ad rem aggrediendam facti essent audaciores. Itaque meridie, dum multi in templo versarentur, cum scirent crassis simibus è tecto demissilibus aureum illum aquilam scalpris exscindunt. *Statim quod factum est* prætori regis nunciabatur, atque ille multa cum manu eò accurrebat, & captos circiter quadraginta juvenes ad regem adducebat. Cumque ille primum eos interrogaret, an aquilam auream exscindere ausi fuissent, *fecisse* confitebantur. deinde cujus jussu, legis patriæ, respondebant. Cum vero ab iis quæsivisset, quid ita gaudio exsultarent mox interficiendi, dicebant, quòd post mortem bonis pluribus fruitari essent.

De illis facta inquisitio. Ant. p. 767.

In eos animadvertitur. ibid.

4. His rex commotus, iracundiæ vehementiâ morbum superat, adeoq; in concionem procedit, atque multum in eos quasi sacrilegos invectus, quódque legis prætextu majus quiddam aggrederentur, æquum censebat & supplicio eos addicere ut impios. Populus autem veritus, ne multi ex indiciis convicti essent, rogabat, ut cum primum quidem facinoris fautores, ac deinde in eo deprehensos pœnæ subjecisset, iram in cæteros missam faceret. Vix persuadetur rex, & qui fanibus se demiserant una cum sophistis vivos cremavit, reliquos vero qui comprehensi sunt ministris interficiendos tradidit.

Herodi morbus magis adhuc ingravescit. Ant. p. 768.

5. Post hanc morbi vis, per universum ejus corpus diffusa, variis doloribus *eum* distrahebat. nam febris quidem erat non tamen vehemens,

β'. Γίνεται δ' ὁ τῆς συμφορᾶς [a] αὐξῆ καὶ δημοτική τις ἐπαύρασις. δύο ἦσαν σοφισταὶ κατ' τὴν πόλιν, μάλιστα δοκοῦντες ἀκριβῶς τὰ πάτρια, καὶ ᾗ τῶν ὑπ' ἄκραν τῷ ἔθνει μεγίστης ἐξωμιλίας δόξης, Ἰούδας τε ὁ [b] Σεπφοραίου, καὶ Ματθίας ἕτερος [c] Μαργαλώθ. τούτοις γὰρ ἀλίσκοντο προσιοῦσαι τὴν νέαν ἐξηγουμένοις [d] τοὺς νόμους, καὶ σωζηροὶ ὁσημέραι τῷ ἡδέως ἔχοντι φαντάσματι. οἱ τότε τ' βασιλέα πυνθανόμενοι τῆς ἀθυμίας [e] ὑπεκρέοντα καὶ τῇ νόσῳ, λόγοι καθίσταν εἰς τὸν γεγενήμενον, [f] ὡς ἄρα καιρὸς ὀπτηδειότατος εἴη, τιμωρεῖν ἤδη τῷ Θεῷ, καὶ τὰ κατασκευαθέντα παρὰ τοὺς πατρίους νόμους ἔργα καθαιρεῖν. [g] ἀθέμιστον γὰρ εἶναι, κατ' τ' ἄλλα, ἢ εἰκόνας, ἢ προσωπεῖα, ἢ ζῴου τινὸς ἐπώνυμον ἔχειν εἶδος. κατασκευάκει δὲ ὁ βασιλεὺς, ὑπὲρ τὴν μεγάλην πύλην, ἀετὸν χρυσοῦν. οἱ δὲ τότε παρόντες ἀκροαταὶ τῶν σοφιστῶν, καλὸν εἶναι λέγοντες, εἰ καί τις γένοιτο κίνδυνος, ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων θνήσκειν. τοῖς γὰρ ὕστερον τελευτῶσιν ἀθάνατόν τε τὴν ψυχὴν, καὶ τ' ὸν ἀγαθῶν μόνοις εἶναι κατοικίαν. τοὺς δὲ ἀγεννεῖς, καὶ τ' τοῦτ' τῆς σοφίας ἀπείρους, ἀγνοοῦντας φιλοψυχεῖν, καὶ ὡς οὐ δι' ἀρετῆς τ' ὰς νόσους θάπτειν αἰρεῖσθαι.

γ'. Ἅμα δὲ τοῖς ἐκείνων λόγοις, διηρημένοις ἐν θήκαις ὁ βασιλεὺς, ὥστε θαρραλεώτεροι ἦσαν οἱ νέοι. μέσης γὰρ ἡμέρας, καὶ πολλῶν κατ' τὸ ἱερὸν ἀναστρεφομένων, χρόνοις πολλοῖς καθημένοις σφᾶς [h] αὐτοὺς ἀπὸ τ' τέγους, τ' χρυσῶν ἐκεῖνον ἀετὸν ἐξέκοπτον σκολέοσιν. ἠγγέλθη δὲ αὐθωις ὅτι βασιλέως φαίνεται, καὶ πολὺς ὄχλος ὑπὸ ὀλίγης ἀποφορᾶς, [i] ὡς ἐπὶ τοιαύτοις παιᾶσι συλλαμβάνειν, καὶ κατάγειν πρὸς τ' βασιλέα. πυθανομένῳ δὲ αὐτῷ πρῶτον εἰ τολμήσειέ τ' χρυσοῦν [k] ἀετὸν ἐκκόπτειν, ὡμολόγουν. ἐπύθετο, τίνος κελεύσαντος, ἀπεκρίναντο τ' πατρίου νόμου. τὰ δὲ ὕστερα μεγάθους, διαστάσεώς, ἀναιρέσεως μᾶλλον, ἤλεγον, ὅτι πλείονα ἀγαθῶν ἐπολαύσουσι μετὰ τελευτήν.

δ'. Ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς, δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς χρείττων τ' νόσου γενόμενος, εἰσέρχεται εἰς ἐκκλησίαν, καὶ πολλὰ τ' ἀνδρῶν κατηγορήσας εἰς ἱεροσύλων, καὶ προφάσει τ' νόμων πλείονα ζόντων τι μεῖζον, κολάζειν ἠξίου εἰς ἀσεβεῖς. ὁ δὲ δῆμος, δείσας μὴ διὰ πολλῶν ὁ ἔλεγχος ἔλθῃ, παρακαλεῖ προῖεσθαι μὲ τοὺς ἐπανορθώσαντας τ' πρᾶξιν, ἐπὶ τοὺς δὲ αὐτῇ συλληφθέντας κολάσαντα, τοῖς λοιποῖς τὴν ὀργὴν ἀφεῖναι. πείθεται μᾶλλον ὁ βασιλεὺς, καὶ τοὺς μὲ καθημένους ἑαυτοὺς ἅμα τοῖς σοφισταῖς κατέκαυσε ζῶντας, τοὺς λοιποὺς δὲ τ' συλληφθέντων παρέδωκε τοῖς ὑπηρέταις ἀπελθεῖν.

ε'. Ἐνθεν αὐξῆ τὸ σῶμα πᾶν ἡ νόσος διαλαβοῦσα, ποικίλως πάσχει [l] διαφορούμενον. πυρετὸς μὲ γὰρ [m] ἦν ὁ λιχνος, κνησμὸς

[a] Ita Bod. in ceteris αὐτῇ. *Rufinus* vertit, *adhuc vi calamitatis accidit* &c. [b] Σιμφοραίου Bod. Σιμφοραίου Gall. Σεπφοραίου Ruf. Σαεμφαίου in *Ant. p. 766. v. 1.* [c] Γαργαλάθ Gall. Μαργαλάθ in *Ant. p. 766. v. 1. & 2.* [d] Τὸν νόμον Bod. [e] Ὑπορρέοντα Voss. [f] Ὡς ἄρα Bod. [g] Præceptum *Decalogi* secundum non vetat μοδίους εἰκόνα ζῴου μὴ ποιεῖν, sed μὴ ποιήσετε σεσημασίν: & communis *Hebræorum* sententia imagines etiam humanas tolerabat; modo abesset suspicio & periculum cultus extranei. *Pharisaica*, quæ erat severior, disciplina, ad cautelam abundantem, animati cujuscunque imaginem fieri vetuit; sed permisit res inanimas & animalium membra depingi: eorumque picturæ genus, quem *Grotescum* Itali appellant, apud *Judæos* omnes in usu & pretio semper erat. Vide *Ant.* p. 105. v. 9. collat. cum *Levit.* XXVI. 1. *Hebr. Ant.* l. XV. c. 2. §. 6. & l. XIX. c. 8. §. 2. *Philonem* περὶ μον. p. 196. *Is. Vossium* ad *Catullum* p. 195—201. Sed memineris una consulere *Plin.* XXXVII. 2. *Ant.* XIV. c. 3. & *Belli* I. c. 7. *Alder.* [h] Ad hunc modum distinctum in *Rufini* codice, αὐτὸς, λίαν δ' τινες τ' χρ. nam vertit, *demissi funibus, aquilam ex tecto &c.* [i] Cumque his una Judam & Matthiam facinoris hujus autores. *Ant.* p. 767. v. 3. [k] Vocem αὐτὸν inserendam dedi ex *Rufini* versione. [l] Διαφορεῖται Euseb. ἐμπεφόρηται Niceph. Callist. [m] Οὐ λίαν desunt Cod. Bod. ὢν λίαν legisse videntur

* Id est, *Rabbini.*

πυρμὸς δ' ἀφόρητος τῆς ὀπιφανείας ὅλης, καὶ κώλων συνεχεῖς ἀλγηδόνες, ὡς εἴ τε τὼς πόδας [a] ὥσπερ ὑδρωπικῶν οἰδήματα, τῷ τε [b] ἤπατι φλεγμονὴ, [c] καὶ δι' αἰδοίων σηπεδὼν [d] σκώληκας γεννῶσα. πρὸς τούτοις, ὀρθόπνοια, καὶ δύσπνοια, καὶ [e] συσμὸς ἁπάντων τῶν μελῶν, ὥστε τὼς ὑπὸ θεῶν μεμισῆσθαι τοῖς [f] τῶν σοφιστῶν τὰ νοσήματα λέγειν. ὁ δὲ, παλαίων πρὸς τοῖς πάθεσιν, ὅμως ἔτι ζῆν ἀντέχετο, σωτηρίας τε ἤλπιζε, καὶ θεραπείας ἐπενόει. ἀφικνεῖται γοῦν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, τοῖς κατὰ [g] Καλλιρόην θερμοῖς [h] διαχρησόμενος. ἔστι δὲ ἔξωθι μὲν εἰς τὴν Ἀσφαλτῖτην λίμνην, ἥτις γλυκύτητι δ' ἔστι καὶ πόσιμος. δόξαν δ' ἀφῆκα τοῖς ἰατροῖς ἐλαίῳ θερμῷ πᾶν ἀναθάλψαι τὸ σῶμα, χαλασθὲν εἰς ἐλαίου πλήρη πύελον, [i] ἐκλύει δὲ τὼς ὀφθαλμώς, [k] καὶ ὡς τεθνεὼς ἀνέστρεψε. θορύβου δὲ τῶν [l] θεραπόντων γενομένου, ἐπὶ [m] φωνὴν ἀνήνεγκεν· εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ἀσυγκὼς τὴν συντυχίαν, τοῖς τε στρατιώταις ἀνὰ δραχμὰς πεντήκοντα [n] ἐκέλευσεν ἀργύριον, καὶ πολλὰ χρήματα τοῖς ἡγεμόσι καὶ τοῖς φίλοις.

ε'. Αὐτὸς δὲ [o] ὑποστρέφων [p] ὡς εἰς Ἱεριχοῦντα ἐβιάζετο, [q] μελαγχολῶν ἤδη, καὶ μονονουχὶ αὐτῷ τι θανάτῳ ἀπειλῶν, [r] προέκυψεν εἰς [s] Βαθκολὶν ἀθυμίᾳ τε πράξεως. τοὺς γὰρ ἀφ' ἑκάστης κώμης ἐπισήμους ἄνδρας ἐξ ὅλης Ἰουδαίας συναγαγὼν εἰς τὸ καλούμενον Ἱππόδρομον ἐκέλευσε συγκλεῖσαι. προσκαλεσάμενος δὲ Σαλώμην τὴν ἀδελφὴν, καὶ τὸν ἄνδρα Ἀλεξᾶν, "οἶδα, ἔφη, "Ἰουδαίους τὴν [t] [u] ἐμὴν ἑορτάσοντας θάνατον, δύναμαι δὲ "πενθηθῆναι δι' ἑτέρων, καὶ λαμπρὸν ἐπιτάφιον σχεῖν, ἂν "ὑμεῖς θελήσητε ταῖς ἐμαῖς ἐντολαῖς ὑπουργῆσαι. τοὺς "δὲ τοὺς φρουρουμένους ἄνδρας, ἐπειδὰν ἐκπνεύσω, τα- "χέως κτείνατε, δεήσουσιν τοὺς στρατιώτας, ἵνα [x] πᾶ- "σα Ἰουδαία, καὶ πᾶς οἶκος, ἄκων ἐπ' ἐμοὶ δακρύσῃ.

ζ'. Ταῦτα ἐντειλάμενος, καὶ δὴ τὴν [y] Ῥώμην ἐφοβεῖτο ἤδιον ἐπιστολαὶ, δι' ὧν Ἀκμὴν μὲν ἀπηλλαγμένην κελεύσαντος Καίσαρος ἐδήλου, θανάτῳ δὲ Ἀντίπατρος κατακρίνος· ἔγραφον γοῦν ὡς οἱ καὶ φυγαδεύειν αὐτὸν ἐβουλήσατο ὁ πατὴρ, [z] ἐπιτρέπει Καῖσαρ. ὁ δὲ βραχὺ μὲν ὡς εἶχε τὴν ἐπιθυμίαν ἀνέσχεν. αἴθις δὲ, καὶ δὴ σιδία προφὴς καὶ βυκὶ συσσιτούμενος διετέλει, τὴν ἀλγηδόνων [a] ἡδονὴν, φθάσας καὶ ἐμπαρείσαν ἐπιβάλλει. λαβὼν [b] δὲ μῆλον, ἤτησε

Morbi deſcriptio. Ant. p. 768.

pruritus vero per totam corporis ſuperficiem intolerabilis, coli quoque dolores continui, & circa pedes tumores quaſi aqua intercute laborantis, atque inflatio abdominis, & in pudendis putredo vermes generans. Ad hæc, non potuit niſi cum erectus eſſet reſpirare, & tanta reſpirandi difficultate laborabat, & membrorum omnium convulſione cruciabatur; adeo ut harioli morbos *iſtos* pœnam eſſe dicerent ob cædem ſophiſtarum irrogatam. Ille vero, quamvis ex cruciatibus conflictaretur, vivendi tamen deſiderio tenebatur, & ſalutis ſpem retinebat, ac de curationibus cogitabat. Itaque trajecto Jordane, aquis calidis, quæ juxta Callirhoen ſunt, uſus eſt. Hæ influunt quidem in Aſphaltiten lacum, adeo tamen ſunt dulces, ut etiam potui commodæ ſint. Ibi cum medicis viſum eſſet, ut totum corpus, demiſſum in ſolium olei plenum, foveretur, * oculi enervantur, eoſque morientis ad inſtar reciprocavit. Cum autem in tumultu eſſent miniſtri, clamore excitatus ad ſe quidem rediit: ſalutis autem ſpe in poſterum abjecta, & quinquaginta drachmas militibus viritim, & ingentem pecuniam ducibus atque amicis diſtribui juſſit.

Herodes in Judæos crudelitate inaudita ſævit. Ant. p. 768.

6. Cum autem *inde* revertens ad Hierichuntem perveniret, jam atra bile correptus, & ipſi quodammodo morti aliquid minitans, progreſſus eſt ad facinus teterrimum perpetrandum. Nam illuſtres totius Judææ viros, ex ſingulis vicis collectos, in locum qui Hippodromus vocabatur concludi juſſit. Tum accerſita ſorore Salome, viroque ejus Alexandro, "Novi in- "quit, Judæos morte quidem mea feſtos dies "acturos; † aliorum vero cauſa lugeri poſ- "ſum & funus ſplendidum conſequi, dum- "modo meis mandatis obſequi velitis. Hos "autem viros in cuſtodia habitos, ſimulatque "animam exhalavero, omnes interficite, quò "& univerſa Judæa & ſingulæ domus vel in- "vitæ mea morte illachrymentur.

Herodis legati, qui Romæ erant, literis læta nunciant. Ant. p. 769.

7. Iſta mandabat, & *tum* à legatis qui Romæ erant veniebant literæ, quibus ſignificabatur, Acmen juſſu Cæſaris interfectam eſſe, & Antipatrum morte damnatum. Quin & ſi pater eum in exſilium dare mallet, id quoque permiſiſſe Cæſarem, ſcriptum erat. Atqui ille paululum quidem ad *vitæ* cupiditatem rediit. Rurſus vero (nam & inedia & tuſſi convulſiva diſtinebatur) victus doloribus fatum antevertere ſtatuit. Sumpto igitur pomo, cultellum etiam

Herodes, paululum lices recreatus, tandem dolo-

dentur *Hegeſipp.* & *Ruf.* quorum ille quidem vertit, *febris vehemens*; hic vero, *febris non mediocris.* πυρετὸς γὰρ ἦν αὐτῷ καμίνου ἐνεργέστερος in *Athanaſii* ſermonibus in *Matth.* editis per *D. Bern. de Montfaucon* in *Nova Collectione Patrum & Scriptorum Gr.* Vol. 2. p. 26. ὁ λοιμὸς habet *Niceph.* atque hoc convenit cum ipſo *Joſepho* in *Ant.* p. 768. v. 6. ubi dicit πῦρ μὲ γὰρ μαλακὸν ἦν &c. & cum *Euſebio*, ubi hic locus citatur in hunc modum, πυρετὸς ἦν χλιαρὸς &c. *a* Ὡς ὑδρ. *Euſeb.* & *Niceph.* *b* Ita in *MSS.* & apud *Euſeb. Niceph.* & *Athanaſ.* qui habet etiam φλεγμονὴ ὑπερογκος. ἥτις φλεγμονὴ perperam in *Edit. Baſ.* & *Gen.* *c* Καὶ αἰδοίων σηπ. *Euſeb.* & *Niceph.* καὶ δι' αἰδοίων in uno *MS.* *d* Ita cum *MSS. Euſeb. Niceph. Athanaſ.* & *Ruf.* σκώληκα in *Editis.* *e* Σπασμοὶ in aliquibus *MSS.* quo modo & *Athanaſ.* & *Niceph.* *f* Illa τῶν σοφιστῶν non agnoſcunt *Euſeb.* & *Niceph.* *g* Καλλιρόην (prout apud *Ptolemæum*, & *Nicephorum*) *Voſſ. Bod.* & *Busb.* Proſpicit (inquit *Plinius* N. H. V. 16.) Aſphaltiten ab oriente Arabia Nomadum, à meridie Machærûs ſecunda quondam arx Judææ ab Hieroſolymis. Eodem latere eſt calidus fons, medicæ ſalubritatis Callirhoë, aquarum gloriam ipſo nomine præferens. Quem locum non intelligens *Solinus*, Callirhoën fontem Hieroſolymis proximum ſtatuit. *Aldr.* *h* Ἐχεῖτο *Euſeb.* & *Niceph.* *i* Λύει τὸ τὼς in *uno MS.* ἰκλύει τὼς in *altero* & in *Euſeb.* ἰκλύει τὸ τὼς *Niceph.* *k* Ὡς ἢ πεθνεὼς *Niceph.* *l* Ita lego auctoritate *Euſebii* & *Nicephori*, necnon ipſius *Joſephi*, qui in *Ant.* p. 768. v. 28. dicit, τῶν εἰωθότων αἰμαγῆ χρυσῶν ἀξεσπογκῶν &c. in *Editis* & *MSS.* θεραπόντων. nec aliter forſan *Ruf.* qui vertit, *pertæſus qui eum curabant.* *m* Κραυγὴν *Euſeb.* *n* Ita in pleriſque *MSS.* & apud *Euſeb.* & *Niceph.* ἐκέλευσε in *Editis.* *o* Ὑποστρέψας *Euſeb.* *p* Illud ὡς non agnoſcunt *Bod. Voſſ. Euſeb.* & *Niceph.* *q* Καὶ δαιμονῶν poſt μελαγχολῶν addunt nonnulli *MSS.* *r* Προέκυψε ἢ εἰς *Niceph.* *ſ* Ita lego cum *Valeſio* ex *Euſebii Cod. Nazar.* antea erat ἐπιβουλὴν. *t* Ἀλέξανδρον *Euſeb.* Verum ut *Epaphroditus* idem qui *Epaphras*, ita *Alexander* idem qui *Alexas.* *u* Illud μὲν deeſt *Busb. Rhed. Euſeb.* & *Niceph.* *x* Πᾶσα ἡ Ἰουδ. καὶ πᾶς οἶκος καὶ ἄκων *Euſeb.* πᾶσα ἡ Ἰουδ. κ. π. οἶκος ἐπ' ἐμὲ δ. *Niceph.* *y* Ita lego ex *Joſepho* in *Ant.* p. 768. v. 41. 42. & ex *Ruſino* qui vertit, *id quoque permiſiſſe Cæſarem.* Ἀντίπατρον in *Editis* & *MSS.* *z* Excuſum erat ἢ ἢ αἰδοῦς. Sed quod recte legit *Ruſinus* ἡδονὴν, exhibet *Voſſ.* & *Big.* unus recenti manu, alter cum *Bod.* nihil mutat. *Aldr.* αἰδοῦς *Niceph.* *a* Ita & *Euſeb.* ſed δὴ malis. *Valeſ.* * *Al.* unde reſoluti ſunt oculi, quos tanquam moriens torquebat. † Nonnulli interpretantur *per alios.*

a Λύτὸν

ribus victus manus sibi inferre conatur. Antiq. p. 770.

etiam popoſcit (ſolitus enim erat ſectum comedere) deinde circumſpiciens ne quis eſſet qui ei obſtaret, tanquam ſe percuſſurus dextram levavit. Verum Achiabus ejus ſobrinus accurrens, manu illius prehenſa, *ictum* impediit. Ululatus autem maximus ſtatim ſublatus eſt in regia, ac ſi rex mortuus fuiſſet: cumque eum audiiſſet Antipater, fiduciam reſumit, lætatuſque cuſtodes obſecrabat, ut ipſum promiſſa pecunia ſolutum dimitterent. Dux vero illorum non tantum *id fieri* prohibuit, ſed & regi inſidias renunciatum currebat: atque ille fortius exclamavit quam morbus commode pateretur, continuoque miſſis ſatellitibus Antipatrum occidit. Cum autem in mandatis dediſſet ut cadaver ejus in Hyrcanio ſepeliretur, rurſus teſtamentum corrigit: & ſucceſſorem quidem ſcripſit Archelaum filium natu maximum, Antipæ fratrem, Antipam vero tetrarcham.

Antipater occiditur. ibid.

Teſtamentum rurſus mutat Herodes. Antiq. p. 770.

8. Poſtquam autem à filii cæde quinque dies vixiſſet, mortem obit; cum *ſcilicet* regnaſſet annos quidem triginta quatuor, ex quo Antigono interfecto rerum potitus eſt, triginta vero ſeptem, ex quo rex à Romanis declaratus eſt. Et in cæteris quidem omnibus ſecunda fortuna uſus eſt, ſi quis unquam alius. qui quidem regnum quod privatus adeptus eſt, tantoque conſervavit tempore, filiis ſuis reliquit: in rebus vero domeſticis infeliciſſimus fuit. Salome autem, antequam regis mortem reſciret exercitus, cum marito progreſſa, dimiſit eos qui in cuſtodia erant, quos occidi juſſerat rex: ipſum dicens mutaſſe conſilium, & ſuam quemque domum remittere. At cum iſti abirent, tum *regis obitum* militibus indicabat; eoſque cum cætera multitudine in concionem coëgit in amphitheatro Hierichuntino: ubi Ptolemæus, cui creditus erat à rege annulus ſignatorius, prodiens *in medium*, & regis fortunam prædicat, & populo conſolationem adhibet, & relictas militibus literas legebat, in quibus *eos* multis hortabatur, ut benevolos ſe præſtarent ſucceſſori *ſuo*. Deinde, poſt literas iſtas, teſtamentum reſignabat & recitabat: in quo Philippus quidem Trachonis & vicinarum regionum hæres declarabatur; Antipas vero, ut jam ante diximus, tetrarcha; rex vero Archelaus. Huic autem & annulum ad Cæſarem ferre mandabat, & adminiſtrationis rationes ſigillo munitas. omnium enim quæ *de iſtis* conſtitueret dominum, & teſtamenti confirmatorem eſſe Cæſarem *voluit*: cætera vero juxta ſuperius teſtamentum ſervari.

Salome & Alexas dimittunt Judeos in Hippodromum concluſos. Antiq p 771.

Teſtamentum Herodis lectum.

Archelao, ut regi, acclamatur. Antiq. p. 771.

9. Confeſtim autem clamor ſublatus eſt Archelao congratulantium; militeſque turmatim cum populo eum ſtipantes, & ſuam quidem

χαὶ μαχαίριον· εἰώθει γὰρ ἀπότμοιον ἐσθίειν· ἔπειτα θειαθρήσας μή τις ὁ [a] κωλύων εἴη, ἐπῆρε τὴν δεξιάν, ὡς πλήξων ἑαυτόν. προσδραμὼν δὲ, [b] ἀκώλυσεν Αχίαβος ὁ ἀνεψιὸς αὐτῦ, τὴν χεῖρα κατασχών. οἰμωγὴ δ' εὐθὺς ἦρθη μεγίστη τε καὶ τὸ βασίλειον ὡς οἰχομένου τοῦ βασιλέως· καὶ ταχέως ἀκούσας Αντίπατρος, [c] ἀναθαῤῥεῖ τε, καὶ γοητεύων τὸν φύλακας ἱκέτευεν, ὅπως χρήμασιν ἐξαφέσεως λύσαντας αὐτόν. ὁ δὲ ἡγεμὼν οὐ μόνον ἀκώλυσεν, ἀλλὰ καὶ βασιλέα φρονῶν ἀπήγγειλε τῷ ὄχλῳ. ἀπέφαινεν δὲ ἐκεῖνος ἰσχυρότερον τὸν νόσον, καὶ ὡς χρῆμα πέμψας τοὺς δορυφόρους, ἀπέκτεινε τὸν Αντίπατρον. ἁψάμενος δὲ τῆς κεφαλῆς αὐτῦ προσάξας ὁ [d] Γραφικός, πάλιν τὰς διαθήκας ἐπανορθῦται, καὶ διαδέχει μὲν [e] Αρχέλαον, τὸν πρεσβύτατον υἱὸν, ἀδελφὸν Αντίπα, γεγραφὼς, τετράρχην δὲ Αντίπαν.

ι'. Μετὰ δὲ τὴν αἵρεσιν τῶν παιδὸς ὀπτάνης πέντε ἡμέρας [f] τελευτᾷ, βασιλεύσας ἀφ' ὧν μὲν ἀπεκτείνας Αντίγονον ἐκράτησε τῆς προσῤῥήξεως [g] ἔτη τέσσαρα καὶ τριάκοντα, ἀφ' ὧν δὲ ὑπὸ Ρωμαίων ἀπεδείχθη βασιλεὺς, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα. καὶ τὰ μὲν τὰ ἄλλα πάντα τύχῃ δεξιᾷ χρησάμενος, εἰ καί τις ἕτερος· ὅσις γε [h] κατεκτήσατο βασιλείαν ἰδιώτης ὤν, καὶ, τοσούτῳ χρόνῳ φυλάξας, ἰδίοις τέκνοις κατέλιπεν· οἰκείοις δὲ τοῖς κατ' οἶκον, ἀτυχέστατος. πρὸ δὲ γάμου τῆς τελευτῆς αὐτῦ ὁ σφαγιαστὴς, προσελθῦσα μετ' ἀνδρὸς ἡ Σαλώμη, διαφῆκε τοὺς δεσμώτας ὃς κλείσαι ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε, μεταπεισθῆναι αὐτὴ λέγουσα, καὶ πάλιν ἀναπέμπειν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια. τότων δὲ οἰκομένων, ἐθάλπε ἤδη τοὺς σφαγιάτας, καὶ συνῆγεν αὐτοὺς εἰς ἐκκλησίαν μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους ὃ δὴ καθ' Ιερεχοῦντα ἀμφιθέατρον. ἔνθα παρελθὼν Πτολεμαῖος, ὁ τὸν σημαντῆρα δακτύλιον φέρων τοῦ βασιλέως πεπιστευμένος, τόν τε βασιλέα μακαρίζει, καὶ ὁ πλῆθος παρακαλῶ, τήν τε ἀπολωφθεῖσαν τοῖς σφαγιάταις ἀνεγίνωσκεν ὑπογολὴν, ἐν ᾗ πολλὰ περὶ τῶν εἰς τὴν διάδοχον εὐνοίας παρεκάλει. μετὰ δὲ τὴν ὑπογολὴν λύσας τὰς διαθήκας ἀνεγίνωσκεν, ἐν αἷς Φίλιππος μὲν ὁ Τράχωνος, ὁ τῶν γειτνιώντων χωρίων κληρονόμος, τετράρχης δὲ ὡς προείπομεν Αντίπας, βασιλεὺς δὲ Αρχέλαος ἀπεδείκνυτο. τότῳ δὲ τόν τε δακτύλιον τῶν ἑαυτῦ Καίσαρι φέρειν ἐπέτελλεν, ἐν ταῖς διακοσμῆσι τῶν βασιλείας σεσημασμέναις. κύριον γὰρ ἅπάντων, ὧν διατάξειε, τὸν βεβαιωτὴν τῶν διαθηκῶν εἶ) Καίσαρα· τὰ μὲν λοιπὰ κατὰ τὰς προτέρας διαθήκας φυλάττειν.

ιβ'. Βοὴ δὲ εὐθὺς ἐγένετο τῶν Αρχελάῳ συνηδομένων, ἐν κύκλῳ δὲ τῷ στρατιῶν μὲν ὁ πλῆθος [i] περιϊόντες, ὑπισχνῦντο μὲν

a Αὐτὸν post *κωλύων* addunt *Euſeb.* & *Niceph.* *b* Διεκώλυσεν *Bod.* & *Voſſ.* & mox εὐθέως *Bod.* & *Gall.* *c* Αναθαῤῥεῖται *Gall.* *d* Ita cum *Bod.* & *Ruf.* prout ſupra aliquoties. Γραφεὺς in *cæteris.* *e* Ex Malthace Samaritide natum. quem cum Philippo ante præterierat, quando Antipam regem inſtitueret. *Aldr.* *f* Circa *Novembris* noſtri diem 25. ſeptimo videlicet *Siſlevi* menſis, qui idcirco Judæis feſtus eſt, quod in eo occiderit Herodes, qui ſapientes odio proſequutus eſt: ut ex *Volumine jejunii* in *Chronologia* ſua notavit *Eduardus Liveleius*, vir doctiſſimus. *Uſſer. Annal.* pag. 602. *g* Hunc numerum & ſequentem (v. 19.) libri omnes *Græci* pariter & *Latini* exhibent; eoſdem quoque *Joſephus* in *Antiq.* XVII. c. 8. & ex *Joſepho* etiam *Zonaras Aliique.* Et ſane nulla ratio eſt cur de iis dubitemus, quamvis id faciant *Chronologi* non ignobiles. Nam cum Herodes rex declaratus ſit Romæ a. P. J. 4674. Cn. Domitio Calvino II. C. Aſinio Pollione Coſſ. & regnum adierit poſt triennium, h. e. a. P. J. 4677. M. Vipſanio Agrippa, L. Caninio Gallo Coſſ. (uti diſertis verbis aſſerit *Joſephus* in *Antiq.* p. 649 658. *Belli* lib. I. 17. §. 9':) clarum eſt, ſive ab hoc anno numeres 34 ſive ab illo 37, mortuum eſſe Herodem a. P. J. 4710. quo etiam calculus indicat contigiſſe Lunæ eclipſin Mart. 13. hor. 3. à med. noct. Hieroſolymis; atque hæc eſt cujus meminit *Joſephus Antiq.* XVII. 6. Convenit Herodis ætas; quando notum eſt & nulli dubium Cæſarem Hyrcani cauſam cognoviſſe a. P. J. 4667. Q. Fufio Caleno, P. Vatinio Coſſ. quo tempore Herodes ſicut ante diximus non 15 ſed 25 annos numerabat; adeoque erat hoc anno prope ſeptuagenarius, uti modo nos docuit Joſephus §. α'. hujus capitis. *Aldr.* Vide *Langium* de *Annis Chriſti* l. 2. c. 18. & *Pagium* in *Critica* ad *Baronium*, Vol. I. p. 17. *h* Inter varias lectiones noſtras hanc veram invenio; ſed omiſſum eſt nomen codicis in quo reperitur. Excuſum erat *κατεστήσατο*. *Aldr.* *i* Ita *Bud.* περιῶντες in *cæteris.* *a* Ita

τιμὴ ἑαυτοῦ εὔνοιαν, συνηύχοντο δὲ καὶ τῷ θεῷ ὑπὲρ τοῦ θεοῦ. μετὰ ταῦτα πρὸς ταφὴν ἐτράποντο τοῦ βασιλέως. παρέλιπε δὲ οὐδὲν ὁ Ἀρχέλαος εἰς πολυτέλειαν, ἀλλὰ πᾶν τὸ βασίλειον κόσμον προήγαγε, συμπομπεύσοντα τῷ νεκρῷ. κλίνη μὲν ὁλόχρυσος ἦν ἄθλου, φορυτὸς δὲ [a]ἀλυργὶς ποικίλη, τὸ σῶμα δὲ ἐπ' αὐτῆς πορφύρᾳ κεκαλυμμένον, καὶ ἄθλημα μὲν ἐπέκειτο τῇ κεφαλῇ, στέφανος δὲ ὑπὲρ αὐτῆς χρυσοῦς, τὸ δὲ σκῆπτρον πρὸς τῇ δεξιᾷ. καὶ περὶ μὲν τὴν κλίνην, οἵ τε υἱεῖς, καὶ ὁ πλῆθος τῆς συγγενείας, ἐφ' οἷς οἱ δορυφόροι, καὶ ὁ Θρᾴκιον ἔθνος, Γερμανοί τε καὶ Γαλάται, διεσκευασμένοι πάντες ὡς εἰς πόλεμον. προῆγε δὲ ἡ λοιπὴ δύναμις, [b]ὡπλισμένοι τοῖς ἡγεμόσι μὲν τάξιάρχαις ἀκολουθοῦντες οἱ κόσμῳ· πεντακόσιοι δὲ ὄπισθεν αὐτοῖς τῆς οἰκετικῆς μὲν ἀπελεύθεροι ἀρωματοφόροι. σταδίους δὲ ὀκτὼ μάλιστα τὸ σῶμα διήκοσίους εἰς Ηρώδιον, ὅπου κατὰ τὰς ἐντολὰς ἐτάφη. καὶ τὰ μὲν περὶ Ηρώδου τοιοῦτον ἔσχε πέρας.

ei promittebant, Deique benevolentiam *ei* comprecabantur. Poſt hæc ad regem ſepeliendum ſe convertebant. nihil autem quod ad magificentiam faceret omiſit Archelaus, ſed omnem ornatum regium protulit, ut cum pompa efferetur mortuus. Lectus quidem erat totus ex auro gemmis diſtinctus, ſtragula vero murice vario *refulgens*, ſuperque ea corpus purpura coopertum: & capiti quidem impoſitum erat diadema, corona vero deſuper aurea, & dextra ſceptrum habebat. Lectum quidem ſtipabant filii & cognatorum multitudo; quibus proximi ſatellites, & agmen Thracium, & Germani & Galli, ſimiliter ornati ac ſi in bellum iretur. Cæteri vero milites præibant, armis inſtructi, duces ſuos ordinumque ductores modeſte decenterque ſequentes: atque poſt hos quingenti famuli & liberti aromata ferentes. Corpus autem per ducenta ſtadia delatum erat in Herodium, ubi, prout fuerat mandatum, ſepultum erat. Et quæ ad Herodem quidem ſpectant hujuſmodi finem habebant. *Exſequiæ Herodi ſolitæ. Ant. p. 771.*

a Melius ἀλυργῆς, ſicut p. 771. v. 22. b Ὡπλισμένοις *Voſſ.* ὡπλισμοῦ *Bud.* c Cum duo fuerint Herodia non memini *Joſephum* indicare, in utro ſepultus ſit Herodes: quanquam nemo, opinor, dubitabit quin in eo condi voluerit, quod immenſis ſumptibus exſtructum memoriæ ſuæ conſecraſſet. Erat hoc Herodium ſexageſimo ab Urbe ſtadio in via Maſſadam ducente, *Belli* I. 13. 8': unde recte videntur Hierichuntem inter & Herodium 200 ſtadia numerari; ſiquidem Hieroſolymis aberat Hierichus 150 ſtadd. *Belli Jud.* l. V. Jam non video cur *Joſephus* ſecum committatur propter id quod legitur *Ant.* p. 771. v. 32. Neque enim ibi dicit προῆγον τὸ σῶμα ἐπὶ σταδίους ὀκτὼ, ſed ἦσαν δ' inquit ἐπὶ Ηρῴδιον σταδίου ὀκτώ. cujus ſimpliciſſima interpretatio eſt, *ibant autem verſus Herodium octo ſtadia*; h.e. agmen, cujus proxima mentio, cadaver per octo ſtadia comitatum eſt; qualis mos in funeribus, apud nos etiamnum obtinet. Neque porro dicitur, ἦσαν δ' οἱς Ηρῴδιον ἐπὶ σταδίου ὀκτὼ ſed ἐπὶ Ηρῴδιον σταδίους ὀκτὼ, ut ex mente probabilis illorum ſententia qui diebus ſingulis octo ſtadia volunt eſſe confecta; etſi talis conſtructio propoſitionis ἐπὶ non careat exemplis. Quare non repudianda penitus eſt hæc interpretatio: ſed videtur emendari poſſe, ſi dicamus agmen dum Herodium iret, octavo quoque ſtadio ſubſtitiſſe ad defunctum regem comploran-dum. Hujuſmodi moris antiquiſſima exſtant veſtigia in *Gen.* c. L. *Valck.*

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΔΕΥΤΕΡΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SECUNDO HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως Ἀρχέλαος, πυθόμενος τὸν πατέρα καὶ τὸ πλῆθος ἑστιάσεως, ἐθεράπευσεν ἐφ' οἷς ἠτοῦντο.

1. *Quomodo Archelaus, cum patrem luxiſſet & populum convivio excepiſſet, in iis quæ poſtulabant illis gratificatus eſt.*

β'. Ὅπως οὐκ ὀλίγους τῶν πυθομένων τοῦ μὲν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ηρῴδου ἀνακαυθέντας σοφιστὰς, καὶ στάσιν κατ' αὐτοῦ ἐγειρόντων, ἀπέκτεινε καὶ μάλιστα τῶν συνελθόντων ἐν τῷ Πάσχα.

2. *Quomodo multos ex illis, qui ſophiſtas, ob aquilam revulſam occiſos ab Herode, lugebant, & ſeditionem contra ipſum movebant, interfecit, præſertimque eos qui Paſchatis tempore convenerant.*

γ'. Ὅπως, ἀπερχομένου Ἀρχελάου εἰς Ρώμην, Σαβῖνος ἀνιὼν εἰς Ιεροσόλυμα ὑπήντα, καὶ τότε μὲν, παρακληθεὶς ὑπὸ Οὐάρου, ἀπεστράφη. ὕστερον ἀπελθόντος Ἀρχελάου πάλιν ἀνελθὼν, ταῖς βασίλεσι παραλαμβάνειν ἐσπούδαζε, καὶ τὰ χρήματα πάντα κομίζεσθαι, εἰ καὶ μὴ ἐδυνήθη.

3. *Quomodo Sabinus, Archelao Romam abeunte, cum Hieroſolyma aſcenderet, ei in via occurrebat, & tunc quidem hortatu Vari reverſus eſt. deinde, cum Varus abiiſſet, rurſus illic aſcendens, & regias occupare ſtudebat, & pecuniam omnem auferre, licet fruſtra id tentavit.*

δ'. Ὅπως Ἀντίπας ἠμφισβήτησε τῆς βασιλείας τῷ Ἀρχελάῳ, καὶ οἷα ἑκάτερος εἶπεν ἑαυτῷ συνιζήσεως.

4. *Quomodo Antipas cum Archelao de regno contenderit, quæque uterque in ſui defenſione diſſerit.*

5. *Quomodo, poſtquam Hieroſolyma veniſſet Sabinus, vimque adhiberet ad tributa capienda, & regias pecunias exquireret, populus factis agminibus bellum in eum concitavit, atque inde per totam Judæam orta eſt ſeditio.*

6. *De iis qui in Judæa inſurrectionem fecerant, & regni inſigne ſibimet impoſuerunt.*

7. *Quomodo Varus, poſtquam eò veniſſet, & ſeditionem compoſuit, & in ejus auctores animadvertit.*

8. *Quomodo Judæi, cum ad Cæſarem perveniſſent, Herodem ejuſque filios accuſarunt, poſtulantes ut non amplius regibus ſubjiciantur: & quomodo Archelaus ſemet eis oppoſuit & accuſationes diluit.*

9. *Quomodo Cæſar, cum regni quidem dimidium Archelao dediſſet, ethnarcham eum appellavit, reliquum vero in duas tetrarchias diviſiſſet, unam quidem Philippo, alteram vero Antipatro, qui & Antipas & Herodes vocabatur, donavit: & quantus erat uniuſcujuſque reditus; & quænam cæteris ex Herodis ſtirpe diſtribuit.*

10. *De eo qui ſeſe pro Alexandro geſſit, & quomodo patefactus eſt.*

11. *Quomodo Archelaus, nono anno, & regno & facultatibus privatus, perpetuo exſilio multatur, & quænam ſomnia ipſe & uxor ſomniarunt; & quomodo ejus principatus, in provinciæ formam redactus, procuratorem accepit.*

12. *De Juda Galilæo qui populares ſuos ad defectionem impellebat; & de tribus Judæorum ſectis, Sadducæis, Phariſæis, & Eſſenis.*

13. *Obitus Salomes ſororis Herodis & Auguſti Cæſaris, Tiberii imperatoris inauguratio; & quales urbes condiderunt Herodes & Philippus tetrarchæ.*

14. *Quomodo Pilatus, ad Judæam procurandam miſſus, cum Cæſaris effigies in Hieroſolyma intuliſſet, à populo multis precibus interpellatus rurſus eas educebat: & quomodo ſacrum theſaurum, ſcilicet Corbonam, ad aquam in urbem derivandam conſumens, populum ad ſeditionem concitavit, & aliquammultos occidit.*

15. *Quomodo Agrippas, filius Ariſtobuli una cum fratre à patre occiſi, ad Tiberium veniens Herodem accuſaturus, ab eo non ſolum repulſam tulit, ſed & in vincula conjectus eſt & male habitus, quod precatus eſſet ut Cajus regnaret.*

16. *Quomodo, mortuo Tiberio & Cajo imperium adepto, vinculis ſolvitur, & Philippi jam mortui tetrarchiam obtinet; deinde illam Herodis ejus fratris, relegati cum uxore Herodiade in Hiſpaniam, & ob avaritiam & quod ab Agrippa fuerat accuſatus.*

17. *Quomodo Cajus in Judæam miſit Petronium, ut ejus imagines in fano dedicaret, utque Judæi fere univerſi ei uſque ad Ptolemaïdem obviam proceſſerunt, ut iſtud non faceret obſecrantes: ubi & Ptolemaïdis deſcriptio, & Belei fluvii, & Memnonis ſepulchri, & arenarum vitrearum. & quomodo Petronius eò adductus eſt ut deſiſteret ab imaginum dedicatione.*

18. *Quomodo, Cajo mortuo, rerum potitur Claudius, ſenatu ipſi reconciliato ab Agrip-*

ε'. Οπως Σαβῖνος ἐπελθόντος Ιεροσολύμοις, καὶ [a]βιαζομένου τε τὰς φόρους λαμβάνειν, καὶ τὰ βασιλικὰ χρήματα διερευνῶντος, συνεφέρετο τὸ πλῆθος πόλεμον κατ' αὐτοῦ συνεκίνησαν, ὑφ' ᾧ τότε καὶ ἡ πᾶσα χώρα ἐταράχθη.

ς'. Περὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ιουδαίων ἐπαναστάντων, καὶ σχῆμα βασιλείας αὐτοῖς περιθεμένων.

ζ'. Οπως Οὔαρος ἐπελθὼν, τάχιστα τε ταῦτα κατέπαυσεν, καὶ τοὺς αἰτίους ἐκόλασεν.

η'. Οπως Ιουδαῖοι παραγενόμενοι πρὸς Καίσαρα κατηγόρησαν Ηρῴδου καὶ τῶν αὐτοῦ παίδων, ἀξιοῦντες μηκέτι βασιλεύεσθαι· καὶ ὡς Αρχέλαος ἀντέθηκε τὰς αἰτίας διαλυόμενος.

θ'. Οπως Καῖσαρ τὸ μὲν ἥμισυ τῆς βασιλείας Αρχελάῳ δὸς, ἐθνάρχην προσεῖπεν, τὸ δὲ λοιπὸν εἰς δύο διελὼν τετραρχίας, τῷ μὲν Φιλίππῳ, τῷ δὲ Αντιπάτρῳ, τῷ καὶ Αντίπᾳ ὁ Ηρῴδης, δέδωκε, καὶ ὅση ἑκάτερῳ πρόσοδος γέγονε, καὶ τίνα καὶ τῇ λοιπῇ [b]τοῦ Ηρῴδου γενεᾷ Καῖσαρ ἀπένειμεν.

ι'. Περὶ δὲ ψευσαμένου ἑαυτὸν Αλέξανδρον εἶναι, καὶ ὅπως ἀνεγνωρίσθη.

ια'. Οπως Αρχέλαος, ἐνάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας καὶ τῆς ἀρχῆς ἀφαιρεθεὶς, ἀϊδίῳ φυγῇ ζημιῶται, οἵας τε ὀνείρους αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ εἶδον· καὶ ὅπως ἡ αὐτοῦ ἀρχὴ, εἰς ἐπαρχίαν μετεγράφθησαν, ὑπάτου ἐπέχοντος.

ιβ'. Περὶ δὲ Γαλιλαίου Ιούδα δὲ τὸν Ἀκχωρίους εἰς ἀποστασιν ἐνάγοντος, καὶ τῶν τριῶν παρὰ Ιουδαίοις αἱρέσεων, Σαδδουκαίων, Φαρισαίων, καὶ Εσσηνῶν.

ιγ'. Θάνατος Σαλώμης τῆς ἀδελφῆς Ηρῴδου καὶ Αὐγούστου Καίσαρος, καὶ Τιβερίου ἀναγόρευσις, καὶ πόλεις ἔκτισαν Ηρῴδης τε ὁ Φιλίππου τετράρχαι.

ιδ'. Οπως Πίλατος, ὑπάτου πεμφθεὶς Ιουδαίας, καὶ τὰς Καίσαρος εἰκόνας εἰσαγαγὼν εἰς Ιεροσόλυμα, παρωκλήθη τε ὑπὸ τοῦ πλήθους αὖθις αὐτὰς ἐξήγαγεν· καὶ ὅπως πάλιν τὸ ἱερὸν ἀποθησαυρὸν, ἤτοι τὸν Κορβωνᾶν, [c]πρὸς καταγωγὴν ὑδάτων [d]ἐξαναλίσκων, εἰς στάσιν αὐτοὺς ἠρέθισε, καὶ σὺν ὀλίγοις ἀπέκτεινεν.

ιε'. Οπως κατήγορος Ηρῴδου πρὸς Τιβέριον Αγρίππας, ὁ Αριστοβούλου, ὃν ἀναιρεθέντος ὑπὸ τοῦ πατρὸς σὺν τἀδελφῷ, παῖς ἀφικόμενος, ἐ προσεδέχθη, ἐδέθη δὲ μᾶλλον καὶ προσηκίσθη, διὰ τὸ ἐπεύξασθαι Γαΐῳ τῇ βασιλείαν.

ις'. Οπως, ἀποθανόντος Τιβερίου καὶ Γαΐου κρατήσαντος, τῶν τε δεσμῶν ἀπολύεται, καὶ τὴν Φιλίππου τετραρχίαν ἀποθανόντος ἤδη λαμβάνει· ἔπειτα καὶ τὴν ἀδελφοῦ ἐκείνου Ηρῴδου, φυγαδευθέντος μετὰ τῆς γυναικὸς Ηρωδιάδος εἰς Ιταλίαν, διά τε τὴν πλουσιότητα, ὃ τὸ κατηγορηθῆναι ὑπὸ Αγρίππα.

ιζ'. Οπως Γαῖος Πετρώνιον ἀπέστειλεν ἀναθέσεις τὰς αὐτοῦ εἰκόνας ἐν τῷ ναῷ, καὶ ὡς Ιουδαῖοι [e]παρὰ γνώμην ἐν Πτολεμαΐδι αὐτῷ συνέπιπτον, δεόμενοι μὴ τοῦτο ποιῆσαι· ἐν ᾧ καὶ Πτολεμαΐδος ἔκφρασις καὶ [f]Βηλέως ποταμοῦ, καὶ τοῦ Μέμνονος τάφου, καὶ τῆς ὑαλίνης ψάμμου. καὶ ὅπως πεισθεὶς Πετρώνιος ἀνῆκεν τὴν τῶν εἰκόνων ἀνάθεσιν.

ιη'. Οπως ἀποθανόντος Γαΐου Κλαύδιος ἐκράτησεν ὅλων, Αγρίππα συμβουλῇ Αθηναγόρου τοῦ συγκλήτου πρὸς

a Mallem ſane, βιαζομένου τὰς φορὰς παρὰ δίκην τοῖς ἄλλοις, ut infra apud Joſephum, ubi hac de re agit. b Illa τοῦ Ηρῴδου inſerta dedi ex *MS. Gall.* c Εἰς καταγωγὴν in *MS. Gall.* d Κατανάλισκων *MS. Gall.* e Παχεῖαι in *MS.* f Ex ipſo Joſepho ſcribo Βηλέως. antea erat Βαλαίου in *Editis*, & Βαλαίου in *MS.*

a Vocem

πρὸς αὐτόν· καὶ ὅπως Κλαύδιος δωρῆται αὐτὸν τῇ πατρῴᾳ βασιλείᾳ πάσῃ, ἐπὶ ᾗ καὶ ἑτέρων προσθήκη, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν, ὃς καὶ γαμβρὸς ἦν τῇ Βερνίκῃ [a]γαμβρὸν, βασιλείᾳ τῆς Χαλκίδος.

19. Ὅπως ἀρξάμενος [b]Ἀγρίππας τειχίζειν Ἱεροσόλυμα πλουτᾷ, καὶ ἡ βασιλεία πάλιν ἐπαρχία γίνεται, καὶ Φήστος ἀποστέλλεται· ἔπειτα καὶ Ἡρῴδης ὁ τῆς Χαλκίδος βασιλεύων πλουτᾷ, καὶ καθίστησιν εἰς τὸν αὐτοῦ βασιλείαν Κλαύδιος τὸν ἀδελφιδοῦν Ἀγρίππαν, τοῦ τοῦ Ἀγρίππα υἱόν. καὶ ὅτι [c]ὅτοι μὲν ἦσαν Ἀρμενίαν, ἡ δὲ Ἀλεξάνδρου γυνὴ τῆς μειζόνης Ἀρμενίας ἐβασίλευσεν.

20. Ὅπως Φήλιξ Κυμάνῳ ἐν τῇ ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ σταλέντος, θόρυβος καὶ φθορὰ τὸν πόλιν κατέσχεν, τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ στρατιώτου ἀσχημοσύνης λαβοῦσα, καὶ οἱ μυρίοι ἀπέθανον. καὶ ὡς τούτου παυθέντος ἑτέρα στάσις γίνεται πάλιν, ἀφ' ὃ τὸ πυρίκαυστον πεῖσαι τὸν νόμον τινὰ στρατιώτην ἐν Σαμαρείᾳ.

21. Ὅπως ἀφ' οὗ ἀναιρεθέντα Γαλιλαῖον ὑφ' Ἰουδαίων τῶν ἐν Σαμαρείᾳ Ἰουδαίοις, πολὺς πάλιν πόλεμος γέγονεν, ὧν οἷα ἐδίκασε Κλαύδιος περὶ τούτων· καὶ ὅπως ἐκ τῆς Χαλκίδος εἰς μείζονα βασιλείαν μετέθηκε Κλαύδιος τὸν Ἀγρίππαν.

22. Ὅπως πλουτήσαντος Κλαυδίου Νέρων κρατεῖ, καὶ δίδωσι μὲν βασιλεύειν τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν τῷ Ἡρῴδου Ἀριστοβούλῳ, [d]τῷ δὲ Ἀγρίππᾳ προστίθησι τέσσαρας πόλεις σὺν ταῖς τοπαρχίαις· εἰς ἣ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν ἐπίτροπον ἀποστέλλει Φήλικα, ὃς ἄλλους τε πολλοὺς κρατήσας ἀνεσταύρωσεν, καὶ τὸν ἀρχιλῃστὴν Ἐλεάζαρον, ἔτος ὄντα τὴν χώραν δηοῦντα, [e]ζωγρήσας ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην.

23. Περὶ τῶν καλουμένων Σικαρίων, ἔτι ᾗ καὶ περὶ τῶν ἀπατησάντων ψευδοπροφητῶν, καὶ τοῦ Αἰγυπτίου, καὶ τῶν ἀναπεισθέντων μὴ ὑπομεῖναι Ῥωμαίοις, καὶ περὶ τοῦ γενομένου ἐν Καισαρείᾳ μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων στάσεως περὶ τοῦ πόλεως· καὶ ὅπως ἀφίκοντο πρὸς Νέρωνα ἐξ ἑκατέρου μέρους, δικασόμενοι περὶ αὐτῆς.

24. Περὶ δὲ Ἀλβίνου τοῦ μετὰ Φῆστον, ὅτι τὸν τρόπον πανοήτης ἦν, καὶ ὁ μετ' αὐτὸν Φλῶρος πολὺ χείρων φανεὶς ἀγαθώτατον ἐκεῖνον ἀπέδειξεν.

25. Ὅπως καὶ οἱ Καισαρίων Ἕλληνες ἐνίκησαν πρὸς Νέρωνι τοῦ πόλεως ἄρχειν, καὶ ὁ Ἰουδαϊκὸς πόλεμος τὸν ἀρχὴν ἔλαβεν, ἀφ' οὗ τὸν τοῦ Καισαρίων ἐν τῇ χαίρᾳ τῶν ὀρνίθων θυσίαν, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐκ τοῦ ἱερᾶ θησαυροῦ ἑπτακαίδεκα τάλαντα τὸν Φλῶρον λαβεῖν.

26. Περὶ Βερνίκης τῆς ἀδελφῆς Ἀγρίππα, οἷά τε πέπονθεν.

27. Ὅπως σβεσθείσης τοῦ στάσεως πάλιν ὁ Φλῶρος ἀνῆψεν αὐτὸν, τῷ προσκελεῦσαι μὲν τοῖς Ἰουδαίοις ὑπαντῆσαι τοῖς στρατιώταις καὶ ἀσπάσασθαι, ἀντιπροσκελεῦσαι δὲ τοῖς στρατιώταις μὴ ἀντιπροσαγορεῦσαι, καὶ ἔτι πλημμῆσαι εἰπεῖν χρῆσθαι κατ' αὐτῶν τοῖς ὅπλοις.

28. Ὅπως ἐξελθὼν τοῦ πόλεως Φλῶρος Κεστίῳ ἔγραψεν ὡς Ἰουδαῖοι ἀπίστησαν, ὃν ᾗ [f]Νεαπολιτανὸν χιλίαρχον ἔπεμψεν μαθησόμενον τὰ κατ' αὐτούς· καὶ ὡς αὐτὸς, σὺν Ἀγρίππᾳ εἰσελθὼν εἰς τὴν πόλιν, εὗρεν εἰρηνεύουσαν μὲν πρὸς Ῥωμαίους,

pæ consilio: & quomodo Claudius protinus eum donat regno paterno universo, cum aliorum quorundam accessione; insuper & fratrem, qui & gener ei erat filiæ Berenicæ junctus, regno Chalcidis.

19. *Quomodo Agrippa, cum Hierosolyma muris circundare cœpisset, moritur; & regnum iterum fit provincia, misso in illud procuratore: deinde & Herodes, Chalcidis rex, moritur, & Claudius Agrippam ex fratre nepotem Agrippæ filium, in ejus regno constituit. quodque illi quidem erant ex Aristobulo, Alexandri autem posteri in Armenia majori regnaverunt.*

20. *Quomodo Cumano ad alteram provinciam procurandam misso, tumultus & cædes in urbe facta est, orta ex eo quod indecore se gesserit miles; & circiter mille perierunt. utque sedato hoc tumultu, iterum alia oritur seditio, eo quod miles quidam in Samaria legem igne cremaverit.*

21. *Quomodo, propter Galilæum à Judæis Samaritanis occisum, grave rursus ortum est bellum, & quale de istis judicium tulit Claudius; & quomodo de Chalcide in regnum majus Agrippam transtulit Claudius.*

22. *Quomodo, Claudio vita defuncto, Nero imperat, & Armeniam quidem minorem regnandam dedit Aristobulo Herodis filio, Agrippæ vero adjicit quatuor urbes *cum toparchiis illarum: in reliquam autem Judæam procuratorem mittit Felicem, qui & alios comprehensos in crucem sustulit, & latronum principem Eleazarum, per annos viginti regionem populantem, vivum captum Romam misit.*

23. *De iis qui Sicarii appellati erant, ut & de pseudoprophetis qui multos deceperant, & de Ægyptio quodam, illisque qui populo persuadebant, ne se Romanis subjicerent; & de seditione Cæsareæ inter Judæos & Græcos de jure civitatis orta; & ut quidam ex utraque parte ad Neronem se conferebant ea de re disceptaturi.*

24. *De Albino procuratore post Festum, quod maligno fuerit ingenio; quodque Florus ejus successor, eo multo pejor visus, fecerit ut ille pro optimo haberetur.*

25. *Quomodo Græci Cæsareenses à Nerone obtinuerunt ut civitatis imperium haberent; ortumque est bellum Judaïcum, partim ex Cæsareensi quodam in vase Samio avibus sacra faciente, partim ex eo quod Florus septemdecim talenta è sacro thesauro abstulerit.*

26. *De Berenice sorore Agrippæ, & quænam passa est.*

27. *Quomodo Florus, seditionem exstinctam resuscitavit, Judæis quidem imperando ut militibus obviam irent eosque salutarent, contra vero militibus suis præcipiendo ut non resalutarent Judæos, & si quid petulanter isti loqui auderent, statim in eos armis uterentur.*

28. *Quomodo Florus, urbe egressus, Cestio scripsit de Judæorum defectione; atque ille tribunum Neapolitanum misit, quænam apud ipsos facta essent cognituram: utque is, cum Agrippa in urbem ingressus, invenit eam pacem cum Romanis colen-*

a Vocem γαμβρὸν addidi è *MS.* b Ita in *MS.* Ἡρώδης in *Editis.* c In *MS.* ὑοὶ pro ὅτοι. d Τῷ δ' Ἀγρίππᾳ in *MS.* quod sane rectum si subintelligatur, vel potius adjiciatur βασιλείᾳ. e Quæ sequuntur adjecta esse volui ex *Josepho*, qui duobus in locis distrim dicit Eleazarum vivum captum fuisse Romamque missum. f Πολιτανὸν in *MS. Gall.* & apud *Josephum* juxta *Rufini* codicem. * *Al.* cum agris ad eas pertinentibus.

colentem, Florumque clamoribus infectantem: atque ille quidem revertitur ad eum qui ipsum miserat, rex vero genti consilium dat de pace admiratione dignissimum.

29. *Quomodo seditione ab Agrippa sedata, cum mox tentaret Judæos Floro reconciliare, illi, ira incensi, & ipsi voce præconis ut urbe exiret denunciarunt, & Massadam castellum, Romanis qui in eo erant occisis, munierunt.*

30 *Quomodo, Eleazaro Ananiæ pontificis filio exercitum ducente, sacra pro Cæsare fieri solita rejecerunt, atque inde magis accenditur bellum.*

31. *Quomodo primores, missa ad Agrippam legatione, ab ipso acceperunt milites, quibus usi sunt contra Eleazarum & qui ab ipso stabant seditiosos: ubi de festo Ligniferii agitur, & de Sicariis.*

32. *Quomodo Manahemus filius Judæ Galilæi, qui contra Quirinum seditionem moverat, insurgebat contra Eleazarum: & quonam facto periit, & ipse, & qui cum eo erant, & regii omnes qui Eleazaro favebant.*

33. *Quomodo, postquam Cæsareenses Judæos apud ipsos omnes interfecissent, gens universa Judæorum insurgebat, & multa horrenda & facinoribus tragicis plena in Syros illisque finitimos ediderunt.*

34. *Quomodo & Scythopolitæ Judæos qui apud ipsos erant, licet auxiliarios suos, occiderunt: ubi narratio de Simone, qui & semet familiamque suam interfecit, atque ut passim Judæi à Græcis cæsi erant.*

35. *De illis qui Judæis apud ipsos degentibus parcebant, & de Judæis in regno Agrippæ præter illius sententiam trucidatis.*

36. *Quomodo & alii Judæos qui apud ipsos erant, interemerunt, nemini parcentes; & Alexandrini millia quinquaginta mactarunt.*

37. *Quæ Cestius, Antiochiâ profectus in Hierosolyma gessit, & quot urbes cepit, & quot homines peremit: & quomodo Judæi, cum ad urbem appropinquaret, impetu in eum facto multos quidem occiderunt; postea vero superati, in urbem se receperunt. & quomodo Simon Gioræ filius, cum illis conflictatus, multos necavit.*

38. *Quomodo factum est ut Agrippa, legatione pro pace suscepta, nihil profecerit, seditiosis ipsi adversantibus.*

39. *Quomodo Cestius, ex improviso eos adortus, in urbem interiorem & fanum impressionem fecit. & quomodo, cum urbem capere potuisset, retrocessit, utpote quod Florus pecunia eò adduxisset castrorum præfectum & equitum magistros, ut ei id ipsi persuaderent: utque rursus oppugnationem aggressus brevi recessit.*

40. *Quomodo Cestius temere castra movit ab urbe, & quænam dum revertitur, à Judæis passus est.*

41. *Quomodo Damasceni Judæos apud ipsos degentes interfecerunt, & Judæi à persequendo Cestio reversi quæ ad urbem spectabant præparârunt, & alios crearunt duces, interque eos hunc ipsum scriptorem.*

42. *De Josepho, quomodo illa quæ ejus gubernationis erant ordinavit.*

καὶ πεδοῶσαν ἢ δ' φλώρα· καὶ ὁ μὲν ὑποστρέφει πρὸς τ' πέμψαντα, ὁ δὲ βασιλεὺς συμβουλεύει τοῖς ἱερεῦσι τῷ ἔθνει θαυμασιωτάτην συμβουλήν.

κθ'. Οπως, δ' Αγρίππα καταπαύσαντος τ' ταῦτα, ἔπειτα πειρωμένης καὶ πρὸς τ' Φλῶρον καταλλάττειν αὐτὰς, θυμωθέντες αὐτόν τε τ' πόλεως ἐξεκήρυξαν, καὶ τὸ Φρούριον Μασσάδαν ἐχυρώσαντο, τὰς ἐν αὐτῷ Ρωμαίους κατασφάξαντες.

λ'. Οπως, Ελεαζάρου υἱοῦ Ανανίου δ' ἀρχιερέως στρατηγοῦντος, παῖς ὑπὲρ δ' Καίσαρος θυσίας ἀπέρριψαν, καὶ μᾶλλον ἀνήφθη ὁ πόλεμος.

λα'. Οπως οἱ δυνατοὶ, πεσσευσάντες πρὸς Αγρίππαν, ἔλαβον παρ' αὐτοῦ στρατιώτας, οἷς ἐχρήσαντο κατὰ Ελεαζάρου [a] τ' σὺν αὐτῷ στασιαστῶν· ἐν ᾧ καὶ περὶ τ' τ' Ξυλοφορίων ἑορτῆς, καὶ περὶ τ' Σικαρίων.

λβ'. Οπως Μανάημος υἱὸς Ιούδα δ' Γαλιλαίου, δ' ὅτι Κυρηνίου στασιάσαντος, ἐπανέστη τῷ Ελεαζάρῳ· καὶ ὅ,τι πολὺς ἀπώλετο, αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ βασιλικοὶ ὧδε τῶν σὺν Ελεαζάρῳ.

λγ'. Οπως, Καισαρέων τὰς παρ' αὐτοῖς Ιουδαίους διαχρησαμένων, ἐπανέστη τὸ Ιουδαϊκὸν ἅπαν, καὶ πολλὰ δεινὰ καὶ τραγωδίας μεσὰ τοῖς τε Σύροις καὶ τοῖς περιχώροις ἐνεδείξαντο.

λδ'. Οτι καὶ Σκυθοπολῖται, καί τι συμμαχήσαντας αὐτοῖς, σὺν παρ' αὐτοῖς Ιουδαίους ἀπέκτειναν· ἐν ᾧ καὶ τὸ περὶ Σίμωνος δήγημα τὸ ἑαυτόν τε καὶ τὴν γενεὰν διαχρησαμένου, καὶ ὅπως πανταχοῦ Ιουδαῖοι ὧδε τ' Ελλήνων κατειργάζοντο.

λε'. Περὶ τ' Φιλαδέλφων τ' παρ' αὐτοῖς μετοικούντων Ιουδαίων, καὶ περὶ τ' φονευθέντων ἐν τῇ βασιλείᾳ Αγρίππα ὧδε γνώμῃ αὐτοῦ.

λς'. Οπως οἱ τε ἄλλοι σὺν παρ' αὐτοῖς ἀφειδῶς ἀπέκτειναν, καὶ οἱ Αλεξανδρεῖς πεντε μυριάδας [b] διεχρήσαντο.

λζ'. Οσα Κέστιος ἀπὸ Αντιοχείας ἐλθὼν εἰς Ιεροσόλυμα ἐπεξῆλθεν, καὶ ὅσους πόλεις εἷλεν, καὶ ὅσους ἀπέκτεινεν· καὶ ὅπως πλησιάζοντος τῇ πόλει ἐπεξελθόντες Ιουδαῖοι πολλοὺς μὲν ἀνεῖλον, ἔπειτα δὲ ἡττηθέντες εἰς τὴν πόλιν ἀνέφυγον. καὶ ὅπως ὁ δ' Γιώρα Σίμων, συμπλακεὶς αὐτοῖς, πολλοὺς ἀπέκτεινεν.

λη'. Οπως πεσσευσάμενος Αγρίππας ὧδε εἰρήνης ἐδέησεν ἤνυσε, τ' στασιαστῶν ἐναντιωθέντων.

λθ'. Οπως Κέστιος, ἐξαίφνης ἐπιπεσὼν αὐτοῖς, εἰς τε τὴν ἐνδοτέρω πόλιν καὶ τὸ ἱερὸν συνήλασε. καὶ ὡς, δυνάμενος καὶ τὴν πόλιν ἑλεῖν, ἀπεστράφη, δ' φλώρα χρήμασι τόν τε στρατοπεδάρχην καὶ τοὺς ἱππάρχους πείσαντος μεταπεῖσαι αὐτόν· καὶ ὡς αὖθις ἐπιχειρήσας σωτόμως ἀνεχώρησεν.

μ'. Οπως Κέστιος ἀπροφασίστως τῆς πόλεως ἀνέζευξε, καὶ ὅια κατὰ τὴν ὑποστροφὴν ὧδε τῶν Ιουδαίων ἔπαθεν.

μα'. Οπως Δαμασκηνοὶ τοὺς παρ' ἑαυτοῖς [c] Ιουδαίους ἀνεῖλον, καὶ ὑποστρέψαντες Ιουδαῖοι πάντα κατὰ τὴν πόλιν παρεσκευάσαντο, καὶ στρατηγοὺς προεβάλλοντο ἄλλους, καὶ αὐτὸν τὸν συγγραφέα.

μβ'. Περὶ Ιωσήπου, ὅπως τὰ κατὰ τὴν στρατηγίαν διῴκησεν.

μγ'. Περὶ

[a] Ita cum MS. σφαστῶν in Editis. [b] Απέκτειναν in MS. [c] Vocem Ιουδαίους insertam dedi.

μγ'. Περὶ Ἰωάννου, ὃς ὕστερον τυραννήσαντος· καὶ ὅσα εἰς τὸν Ἰώσηπον διεπράξατο.

μδ'. Ὅπως τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις διῴκητο Ἀνάνου διοικοῦντος· καὶ ἃ ἐν τῇ Ἀκραβατηνῇ Σίμων ὁ τοῦ Γιώρα ἔπραξεν.

43. *De Joanne, qui poſtea pro tyranno ſe geſſit: & quænam in Joſephum machinatus eſt.*

44. *Quomodo ſe res Hieroſolymorum habebant ſub Anani adminiſtratione: & quænam in Arcrabatena à Simone Gioræ filio geſta erant.*

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Β'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER II.

ΚΕΦ. α'.

Ἀρχέλαος ἐπιτάφιον ἑστιᾶσιν ὑπὲρ Ἡρῴδου τῷ λαῷ παρέχει. ἔπειτα, μεγάλης στάσεως ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐγερθείσης, στρατιώτας αὐτοῖς ἐπαφίησιν, οἱ τοὺς διχιλίους ἀναφθείρουσιν.

CAP. I.

Archelaus epulum funebre populo pro Herode dat. mox, ſeditione à multitudine excitata, milites in eos immittit, qui ad tria hominum millia interficiunt.

ΑΡΧΕΛΑΟΥ δὲ νέου ἦρξε θορύβου ἡ τῆς ὑπὲρ Ῥώμης ἐπιδημίας ἀνάγκη. [a] πενθήσας γὰρ ἡμέρας ἑπτὰ τὸν πατέρα, καὶ τὸ ἐπιτάφιον ἑστιάσιν πολυτελῆ τῷ πλήθει παραχών· ἔθος δὲ τοῦτο παρὰ Ἰουδαίοις πολλοῖς πενίας αἴτιον, διὰ τὸ πλῆθος ἑστιᾶν οὐκ ἄνευ ἀνάγκης, εἰ γὰρ παραλίποι τις ὑχ ὅσιος· μεταλαμβάνει μὲν ἐσθῆτα λευκήν, προέισι δὲ εἰς τὸ ἱερόν, ἔνθα ποικίλαις αὐτὸν εὐφημίαις ὁ λαὸς ἐκδέχεται. κἀκεῖνος τὸ πλῆθος [b] ἀφ' ὑψηλοῦ βήματος καὶ χρυσοῦ θρόνου δεξιοσάμενος, τῆς τε σπουδῆς αὐτοῖς ἐπεδείξατο περὶ τιμὴν κηδείας τοῦ πατρὸς εὐχαριστῶν, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν θεραπείας ὡς πρὸς βέβαιον ἤδη βασιλέα. "φείδεσθαι γοῦν ὅτι τοῦ παραι-
"τεῖσθαι, οὐ μόνον, ἔφη, τῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ τῶν "ὀνομάτων, ἕως ἂν αὐτῷ Καῖσαρ ἐπικυρώσῃ τιμὴν

ARchelao autem turbarum novarum initium attulit Romam proficiſcendi neceſſitas. Cum enim per dies ſeptem patrem luxiſſet, epulaſque funebres magnificas populo dediſſet, (hic autem mos multos apud Judæos ad inopiam redegit, quod neceſſitate tenerentur populum convivio adhibendi, nam qui *ita facere* omitteret, pro impio habebatur) veſtem candidam induit, & procedit in templum, ubi variis lætiſque acclamationibus populus eum excepit. Atque ille, ex alto tribunali ſolioque aureo, multitudinem comiter alloquutus, & gratias illis agit pro ſtudio, quod in patris funere curando oſtenderunt, proque ea, quam ipſi tribuerunt, obſervantia, quaſi jam certus conſtitutus fuiſſet rex. "Cæterum ſe in præ-
"ſentia abſtinere, dicebat, non ſolum à pote-
"ſtate *exercenda*, ſed etiam à nominibus *qui-*
"*bus inſignitur*, donec ei ſucceſſionem con-
"firmatum

Novi tumultus. Ant. p. 771.

Epulum funebre. ibid.

Archelai ad populum alloquutio. ibid.

a Τέσσαρας δὲ ἀφορισθέντα τὸ πένθιμον ἔθος παυσάμενα *Ant.* p. 771. v. 36. Unde *Sirac.* cap. XXII. v. 12. πένθος νεκρῷ ἑπτὰ ἡμέρας, *Idemque* c. XXXVIII. v. 18. præcipit lugeri mortuos ἀξιολόγως ἑπτά: nam ut ſtatim *Joſephus* ait δὲ παραλίποι τις ὑχ ὅσιος. Luctum vero ſeptemdialem ab antiquiſſimis temporibus obtinuiſſe conſtat ex *Gen.* L. 10. Epularum quoque funebrium ſatis antiqua mentio eſt; *Ezech.* XXIV. 17. *Jerem.* 16. 7. *Prov.* XXXI. 6. *Deut.* XXVI. 14. *Aldr.* b Ἐφ' ὑψηλοῦ *Bod.* & forſan *Ruf.* qui vertit *in excelſo.*

" firmatum ibit Cæſar, qui ex teſtamento re-
" rum omnium dominus eſt: neque enim apud
" Hierichuntem, cum exercitus ei diadema ad-
" judicaret, illud accipere *voluiſſe*. Verun-
" tamen alacritatis ergo & benevolentiæ, ſic-
" uti militibus ita & populo, plenas ſe relatu-
" rum eſſe gratias, quando à rerum potienti-
" bus certus declaratus ſit rex: operam enim
" daturum eſſe, ut erga illos in omnibus ſe pa-
" tre meliorem oſtendat.

Populi poſtulata. Ant. p. 772.

2. Iſtis lætata multitudo ſtatim animi ejus periculum faciebat, magna ab illo poſtulando. Namque alii clamabant, *oportere* tributa levari, alii vectigalia tolli, quidam vero vinctos ſolvi *debere*. Cunctis autem, ut à populo gratiam iniret, prompte annuebat. Deinde, re divina facta, cum amicis convivia inibat. Ibi igitur ſub veſperam non pauci ex illis qui novis rebus ſtudebant congregati, quando pro rege in communi luctu eſſe deſierunt, vicem ſuam lamentare cœperunt, eos lugentes quos ſupplicio affecerat Herodes, propter aquilam auream è templi porta exciſam. Erat autem luctus non occultus; ſed magnis ejulatibus, fletu juſſo, & planctibus tota perſonabat civitas, utpote virorum cauſa quos pro legibus patriis ac templo interiiſſe dicebant. Eorum autem mortis pœnas ab illis, quos habuerat Herodes in pretio, repetendas eſſe clamitabant, atque in primis pontificem abdicandum eſſe ab eo conſtitutum. æquum enim eſſe ut *qui pro* ipſis *ſacra faceret alter* eligeretur, pietate præſtantior & *ad munus obeundum* purior.

Luctus ob occiſos ab Herode, in re aquilæ aureæ exciſa. ibid.

3. Quibus valde quidem irritabatur Archelaus, verum, quod *Romam* proficiſci omni feſtinatione pararet, ab ultione abſtinebat, *utpote* veritus, ne, multitudine ipſi infeſta reddita, ejus motu à profectione impediretur. Quam ob rem perſuaſione magis quam vi tentabat res novas molientes ſedare, & per exercitus ducem, quem ſubmiſerat, eos ut quieſcerent orabat & obſecrabat. Hunc autem ſeditionis auctores, ubi ad templum venit, priuſquam verbum faceret, inde lapidibus repellebant; at aliis poſt eum, ut ad ſanam mentem eos perducerent, illos adeuntibus (multos enim emittebat Archelaus) iracunde omnia reſponderunt. atque manifeſtum erat, haud fore ut quieſcerent, ſi numero aucti fuiſſent. Itaque cum inſtaret Azymorum feſtum (Paſcha apud Judæos appellatur) quo victimarum magna vis immolatur, ingens quidem ad templum hominum multitudo ex *univerſa* regione religionis ergo deſcendit. qui vero ſophiſtas lugebant, *in fano cœtus habuerunt victum ſeditioſis *mendicato* quærentes. Unde metu perculſus Archelaus, antequam in populum omnem invaderet morbus, clam mittit tribunum & militum cohortem, poſtquam illis mandaſſet ut ſeditionis auctores vi cohiberent. In hos univerſa irritatur multitudo, & magnam quidem cohortis partem jactis in eos lapidibus interfecit: verum centurio vulneratus, ægre licet, effugit. De-

Ducem mittit Archelaus ad populum ſedandum. ibid.

Et poſtea cohortem militum. Ant. p. 773.

" Ἀγαθοκλεῖ, ὁ κατὰ τὰς Ἀγαθήκας τῶν ὅλων δε-
" σπότης· οὐδὲ γὰρ ὁ Ιεριχοῦντι τῆς στρατιᾶς τὸ
" Ἀγάθημα βεβαιῶσης αὐτῷ, δίκαιον. τῇ μέντοι
" εὐθυμίᾳ καὶ τῇ εὐνοίᾳ, ὥσπερ τοῖς στρατιώταις ὅτω
" καὶ ᾧ δῆμῳ, πλήρεις ἀποδώσειν τὰς ἀμοιβὰς, ὁπότ'
" ἂν ὑπὸ τῶ κρατίστου βασιλῶς [a]ἀποδεχθῇ βέ-
" βαιος· ἀγαθάσειν γὰρ ὁ πᾶσι τοῖς αὐτὸς φαίνηται
" ἢ πατρὸς ἀμείνων.

β'. Ἐπὶ τούτοις ἡδόμενοι τὸ πλῆθος εὐθέως ἀπε-
πειρᾶτο τῆ Ἀγαθοίας αὐτῷ μεγάλοις αἰτήμασιν. ὁ μὲν
γὰρ ἐβόων, ὑπαγορεύειν τὰς εἰσφορὰς, οἱ δὲ ἀναιρεῖν
τὰ τέλη, τινὲς δὲ ἀπολύειν τοὺς δεσμώτας. [b]ἐπίνευε
δ' ἑτοίμως ἅπασι, θεραπεύων τὸ πλῆθος. ἔπειτα θύ-
σας μετὰ τῶν φίλων ὁ εὐωχίᾳ λῦε. ἔνθα δὴ τοῖ δήλων β'.
ἀθροισθέντες οὐκ ὀλίγοι τῶν νεωτερίζειν πεφυκότων,
ἤρξαντο ὧν ἰδίᾳ πένθος, ὅτε ὃ κοινὸν ὅτι τῷ βασιλῆ
πέπαυτο, κωλολογοῦντες τοὺς κολασθέντας ὑφ' Ηρώ-
δου, ἀφ' ὧν ὁ ὀκτωπέντε χρυσοῦν ἀετὸν τοῦ πύλης τοῦ ναοῦ.
λῦε δὲ ὃ πένθος οὐχ ὑπεραλγοῦσι, ἀλλ' οἰμωγαὶ δια-
θρύουσι, καὶ θρήνῳ ἐγκέλευστος, κοπετοί τε βεβη-
χῶντες ὅλην τὴν πόλιν, ὡς ἂν ἐπ' ἀνδράσιν οἷς ἔρα-
σκον ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων καὶ τοῦ ναοῦ θανατου-
λέσθαι. τιμωρεῖν δὲ αὐτοῖς ἀνεβόων ὧν τῶν ὑφ' Ηρώ-
δου τετιμημένων [c]χρῆναι, καὶ θρῆνον ὁ ὑπ' ἐκεί-
νου κεκρατῆσθαι παύειν ἀρχιερέα. θεσπίειν γὰρ αὐ-
τοῖς εὐσεβέστερα αἰρεῖσθαι, καὶ κερδαλεώτερα.

γ'. Πρὸς ἃ παροξύνετο μὲν Αρχέλαος, [d]ἀπεί-
χετο δὲ τὴν ἄμυναν ὑπὸ τῆς περὶ τὴν ἔξοδον
ἐπείξεως, δεδοικὼς μήποτε, τὸ πλῆθος ὀκπολε-
μώσας, κατοχλεῖν τῷ κινήματι. διὸ πειθοῖ μᾶλ-
λον ἢ βίᾳ καταστέλλειν ἐπειρᾶτο τοὺς νεωτερίζον-
τας, καὶ ᾧ στρατηγὸν ἐκπέμψας παύσασθαι
παρεκάλει. τοῦτον εἰς τὸ ἱερὸν παρελθόντα, πρὶν
φθέγξασθαί τι, λίθοις ἀπήλαυνον ᾧ ζασιασταί, καὶ
τοῖς μετ' [e]αὐτὸν ὅτι συφεσπισμῷ προσποῦσιν, εἰσὶ
δὲ πολλοὺς Αρχέλαος, πάντα δὲ πρὸς ὀργὴν
ἀπεκείναντο. δῆλοί τε ἦσαν οὐκ ἀπεμήσοντες εἰ πλή-
θους ἐπολέθοιντο. καὶ δὴ τῆς τῶν ἀζύμων ὀρτά-
σης ἑορτῆς, Φάσχα τοῦτ' τοῖς Ιουδαίοις καλεῖται,
πολύ τι θυμάτων πλῆθος ἀναθυμένη, κατεσι
μὲν ἄπειρος ὁ χώρας [f]λεὼς ὅτι τὴν θρη-
σκείαν. ᾧ δὲ τοὺς σοφιστὰς πενθοῦντες ὁ τῷ ἱερῷ
συνεισήκεισαν, τεφλὴν τῇ ζάτει προσζήμια. πρὸς
ὃ δεῖσας Αρχέλαος, πρὶν δ' ὅλου τοῦ πλή-
θους ἐσμεῖν τὴν ὁρμὴν, ἐπεκέμπει μετὰ σπεί-
ρας χιλίαρχον, προτάξας βίᾳ τοὺς ἐξάρχοντας
τῆς ζάσεως κατασχεῖν. πρὸς οὓς τὸ πλῆθος ἅ-
παν παροξύνεται, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς τῆς σπεί-
ρας βάλλοντες λίθοις διέφθειραν· ὁ δὲ χιλίαρ-
χος ὑπεφύγει τραυματίας μόγις. ἔπειθ' ᾧ μὲν

ὡς

a Ἀναδεχθῇ *Bod.* b Ἐπίνευσε *Bod.* c Ita lego cum *Bunb.* & *Rhod.* necnon *Gall.* qui ad oram paginæ χρῆναι habet, voce χρέμασιν in textu erasa. Atque hanc lectionem firmat ipſe *Joſephus* in *Ant.* p. 772. v. 35. ubi dicit, ἐξῆν τιμωρεῖσθαι αὐτοῖς ὧν' Αρχελάου γοιήσαι κελεύσαν τῶν ὑπὸ Ηρώδου τιμωμένων. In *Editis* quidem omnibus, cæteriſque *MSS.* τιμωμένων χρέμασιν. nec aliter in codice quo uſus eſt *Ruffinus*. d Ἐπείχετο in *MSS.* e Αὐτῷ *Big.* f Pro forma Attica communem exhibent nonnulli *MSS.* * In templo conſtiterunt nutrimenta ſeditioni quærentes. *Ruf.* Vide *Ant.* p. 773. v. 33.

a Eo

ὡς μηδενὸς δεινῶ γεγονότες, ἐπράποντο τοὺς τ' θυσίας· ὑ μὲν Ἀρχελάφ δίχα φόνυ καθεκλὸν ἐπὶ τὸ πλῆθος ἐφαίνετο. τὸν δὲ στρατιὰν ἐπαφίησιν αὐτοῖς ὅλην, τοὺς μὲ πεζούς, ἀφ' ἑ πόλεως ἀθρόους, τοὺς δὲ ἱππεῖς, ἀνὰ τὸ πεδίον· οἱ, θύσιν ἑκάστοις ἐξαίφνης προσαπεσόντες, διαφθείρουσι μὲ περὶ τρισχιλίους, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος εἰς τὰ πλησίον ὄρη διεσκέδασαν. εἵποντο δὲ κήρυκες Ἀρχελάου, κελεύοντες ἕκαστον ἀναχωρεῖν ἐπ' οἶκον, ὑ πάντες ᾤχοντο τὴν ἑορτὴν ἀπολιπόντες.

inde illi quidem, quaſi nihil mali actum eſſet, ad hoſtias mactandas ſe convertebant, ſed Archelao ſine cæde jam multitudo comprimi non poſſe videbatur. quamobrem totum illis immiſit exercitum, pedites per civitatem ſimul omnes, equiteſque per campum: qui, ſingulos dum ſacra facerent adorti, circiter tria hominum millia perimunt, reliquam vero multitudinem per montes proximos diſſiparunt. Præcones autem Archelai ſequebantur, jubentes ut domum quiſque ſuam ſe reciperent. adeoque omnes feſtivitate omiſſa diſcedebant.

Denique exercitum in eos immittit. Ant. p. 771.

Tria Judæorum millia occiſa. ibid.

ΚΕΦ. β'.

Ἀρχέλαος μετ' συγγενῶν πολήθους εἰς Ῥώμην παρίεται. ἐκεῖ; ὑπ' Ἀντιπάτρου τοῦ Καίσαρι κατηγορηθεὶς, ἐν δίκῃ κρατεῖ, διὰ τὴν Νικολάου ἀπολογίαν.

CAP. II.

Archelaus cum magna cognatorum turba Romam proficiſcitur. Ibi ab Antipatro apud Auguſtum accuſatus cauſam vincit, defendente eum Nicolao.

Αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς μητρὸς, καὶ τῶν φίλων Ποπλᾶ καὶ Πτολεμαίου καὶ Νικολάου, κατῆει τοὺς θαλάσσην, καταλιπὼν ὑπάτου τε τοῦ Βασιλείαν καὶ κηδεμόνα τοῦ οἰκείαν, Φίλιππον. συνεξῆει δὲ ἅμα τοῖς τέκνοις Σαλώμη, καὶ ἡ τοῦ Βασιλέως ἀδελφοί τε καὶ γαμβροί· ὃ μὲ δοκεῖν, συναγωνιούμενοι τοῖς τῆς διαδοχῆς Ἀρχελάῳ, τὸ δ' ἀληθὲς, κατηγορήσοντες περὶ τ[ῆ] ἐν τῷ ἱερῷ παρανομηθέντων.

IPSE autem cum matre, necnon & Popla & Ptolemæo & Nicolao amicis, ad mare deſcendit,* relicto Philippo, ut ſimul & regias tueretur, ſuamque domum curaret. Verum & una cum filiis ſuis egreſſa eſt Salome, ſimulque regis fratres & generi: ſpecie quidem Archelao de ſucceſſione in regnum adjumento futuri; re autem vera accuſationem inſtituturi de iis quæ contra leges in templum admiſſa erant.

Archelaus Romam ſe confert. ibid.

γ'. Β'. Συναντᾷ δ' αὐτοῖς καὶ Καισάρειαν, Σαβῖνος ὁ δ' Συρίας ὑπάτου, εἰς Ἰουδαίαν ἀνιὼν ὑπὲ φυλακῇ τ[ῆ] Ἡρῴδου χρημάτων. τοῦτον ἐπέσχε προσωτέρω χωρεῖν Οὐάρος ἐπελθὼν, ὃν ἀφ' Πτολεμαίου πολλὰ δεηθεὶς Ἀρχέλαος μετεπέμψατο. τότε μὲ οὖν Σαβῖνος Οὐάρῳ χαριζόμενος, ὑπ' ὑπὲ τὰς ἄκρας ἔσπευσεν, ὑτε τὰ ταμεῖα τ[ῆ] πατρῴων χρημάτων ἀπέκλεισεν Ἀρχελάῳ· μέχει δὲ ὁ Καίσαρος ἀφιγμένου πρεμήσειν ὑπέσχετο. διέτελε δὲ ὑπὲ ὁ Καισαρείας. ὡς δὲ τ[ῆ] ἐμποδίζοντα ὁ μὲ εἰς Ἀντιόχειαν ἀπῆρεν, Ἀρχέλαος δὲ εἰς Ῥώμην ἀνήχθη, ἀφ' τάχους ὑπὲ Ἱεροσολύμων ὁρμήσας, παραλαμβάνει τὰ βασίλεια. καὶ μεταπεμπόμενος τοὺς τε φρουάρχους καὶ διοικητὰς, ἐπειρᾶτο [b] διορθοῦν τοὺς τ[ῆ] χρημάτων [c] ἀναλογισμούς, τάς τε ἄκρας ἀπολαμβάνειν. ὑ μὲν ὁ φρούαρχοι τ[ῆ] Ἀρχελάου κατημέλουν ὀντολῶν, [d] ἔμφυον δὲ φρουροῦντες ἕκαστα, καὶ τ[ῆ] φρουρὰν ἀναπηδῶντες Καίσαρι μᾶλλον ἢ Ἀρχελάῳ.

Archelaus cum magna cognatorum turba Romam proficiſcitur. Ibi ab Antipatro apud Auguſtum accuſatus cauſam vincit, defendente eum Nicolao.

2. Illis autem Cæſareæ obviam fit Sabinus Syriæ præſes, in Judæam aſcendens ad pecunias Herodis cuſtodiendas. Huic ne ulterius progrederetur obſtitit Varus, qui tum ſupervenerat; multis accitus Archelai precibus, miſſo ad eum Ptolemæo. Et tunc quidem Sabinus, in gratiam Vari, neque ad arces *occupandas* properavit, neque patris æraria ei occluſit; ſed, uſque dum Cæſar de rebus dijudicaret, ſe quieturum eſſe pollicitus eſt. Cæſareæ autem morabatur. Poſtea vero quam ſibi obſtantium unus Antiochiam petiit, atque Archelaus Romam verſus navigavit, is, illico Hieroſolyma contendit, & regias occupat. cumque acciviſſet cuſtodiarum præfectos & diſpenſatores, pecuniarum rationes exquirere conabatur, atque arces in poteſtatem ſuam redigere. non tamen Archelai mandatorum immemores erant præſidiorum præfecti, ſed in ſingulis ſervandis tuendiſque perſeverabant, cuſtodiam magis Cæſari quam Archelao acceptam ferentes.

Sabinus, Varo licet diſſuadente, Hieroſolyma aſcendit. ibid.

δ'. γ'. Κἂν τούτῳ πάλιν Ἀντίπας ἀμφισβητῶν περὶ τῆς βασιλείας ἐπέξεισιν, ἀξιῶν τῆς ὑπαφθήσης τοὺ ἀφθήτου [e] εἰ κυριωτέρα, ὁ ἡ βασιλεὺς αὐτὸς ἐγέγραπτο. συλλήφεσθαι δ' αὐτῷ προὐπέχετο Σαλώμη, καὶ πολλοὶ τῶν σὺν Ἀρχελάῳ πλεόντων συγγενῶν. ἐπήγετο καὶ τὴν μητέρα, καὶ ⟨Ⓦ⟩ ἀδελφοὺς Νικολάου Πτολεμαῖον, ῥοπὴν [e] εἰ δοκοῦντα ἀφ' τοῦ παρ' Ἡρῴδῃ πίστιν· ἐγεγόνει γὰρ δὴ τῶν φίλων τιμιώτατος ἐκείνῳ. πλεῖστον μήν τοι ἐπεποίθει ἀφ' δεινότητα λόγων Εἰρηναίῳ τῷ ῥήτορι· δι' ὃν καὶ τοὺς νεωτεριοῦντας εἶχεν Ἀρχελάῳ, κατὰ τὸ ἀρισθεῖον καὶ τὰς ὑπαφθήσεις, διεκρούσατο. μισθῷσατο δὲ ὁ

Antipas Romam proficiſcitur. ibid.

3. Item eo tempore Antipas quoque ut de regno diſceptaret *Romam* proficiſcitur, volens prius teſtamentum, in quo ipſe rex ſcriptus erat, potiores partes habere quam poſterius. Salome autem jam ante promiſerat, ſe ei auxilio fore; & multi ex cognatis, Archelao navigationis ſocii. una etiam ſecum ducebat matrem, fratremque Nicolai Ptolemæum, qui *magni* momenti eſſe videbatur, quod ei *multum* fidebat Herodes: namque illi fuerat amicorum cariſſimus. Veruntamen in Irenæo oratore, propter dicendi vim, plurimum fidei repoſuerat: per quem eos redarguit qui monebant ut Archelao cederet, id ipſum poſtulante ætatis prærogativa, & ſecundo teſtamento. Romæ

Ptolemæus Nicolai Damaſceni frater. ibid.

Irenæus orator.

a Ἐν τῷ ἱερῷ *Bod.* b Διορθοῦν *Big.* c Ἀναλῶσις in *MSS.* d Ἀνίμων in pleriſque *MSS.* * Relicto Philippo regni procuratore itemque rerum familiarium curatore, *Ruf.*

a Ἐκαστα

mæ autem cognati omnes, quibus inviſus erat Archelaus, ejus partibus *magno* ſtudio accedebant. Et ex profeſſo quidem omnes ſuis legibus vivere expetebant, ſub Romani prætoris adminiſtratione; aut, ſi hoc non impetrarent, ab Antipa imperio regi volebant.

Apud Cæſarem contra Archelaum inſtituta accuſatio. Ant. p. 775.

4. Cum his autem una faciebat & Sabinus, literis in hunc finem miſſis; quibus Archelaum quidem apud Cæſarem accuſavit, multis vero Antipam laudavit. Itaque cum criminationes in Archelaum digeſſiſſent Salome & qui cum ea erant, eas Cæſari tradiderunt: & poſt eos Archelaus juris ſui capitula in ſcriptis *ei* mittit per Ptolemæum, patriſque annulum & regni rationes. Cæſar autem, cum mature ſecum de iis cogitaſſet quæ ab utraque parte dicerentur, deque regni magnitudine, & ingenti redituum numero, ac præterea de multiplici Herodis ſobole, cumque inſuper Vari & Sabini literas perlegiſſet, iſtis de rebus miſſas, ſummæ dignitatis Romanos in concilium congregat, in quo Cajo ex Agrippa & Julia filia ſua nato, quem ipſe adoptaverat, primum locum tribuit: atque *tunc* illis facit dicendi poteſtatem.

Antipater Salomes filius Archelaum accuſat. ibid.

5. Ibi Antipater Salomes filius (erat autem ex Archelai adverſariis in dicendo acerrimus) ſurrexit, eumque accuſabat, dicens, "Archelaum verbis quidem de regno contendere, re autem vera jam ante factum eſſe regem, & nunc vanis ludibriis Cæſaris aures implere: quem ſucceſſionis judicem non exſpectabat, ut qui poſt Herodis mortem, nonnullos quidem mittendos ſubornarit diademata ſibi impoſituros, in ſolio vero præſederit, & reſponſa dederit tanquam rex, & ordines exercitus permutarit, novaſque dignitates donaverit, & qui, cum populo omnia annuiſſet quæ velut à rege impetrare volebat, & ob maxima crimina à patre vinctos ſolviſſet, nunc venit umbram regni à Domino petiturus, cujus ad ſe arripuerat corpus, Cæſarem *ipſum* non rerum ſed nominum Dominum faciens. Quin & hoc ei in opprobrium vertebat, quod patris lucbai illuderit diſſimulando; cum interdiu quidem vultum ad mœrorem componeret, noctu ſeſe inebrians uſque dum ſaltaret; unde vulgi tumultum ex ſua hanc ob rem indignatione ortum eſſe dicebat: totiuſque orationis contentio & certamen in eo erat & innitebatur, quod tantam populi cædem fecerit in templo. quos quidem ad feſtum *celebrandum* veniſſe, ad hoſtias vero quas ipſi mactarunt crudeliter eſſe jugulatos, & in templo tam multa cadavera in acervos congeſta eſſe, quanta nullum alienigenarum bellum congeſſerat etiam ſine denunciatione illatum. Hanc ſane crudelitatem illius quoque patrem animo proſpexiſſe, neque ei vel *minimam* ſpem regni facere unquam voluiſſe, niſi cum animo pejus quam

Ρώμη πάντων τοὺς αὐτὸν ἢ αὐτὰ τὰ συγγενῶν, οἷς ἀφ' μίσους ἦν Αρχέλαος. καὶ προηγμένως μὲν [a] ἕκαστος αὐξονομίας ἐπεθύμει, γραπτῷ Ρωμαίων διαχυμένης· εἰ δὲ τύτε ἁμαρτάνοιεν, βασιλεύειν Αντίπατρον ἤθελον.

δ'. Συνήργει δὲ αὐτοῖς εἰς τῦτο καὶ Σαβῖνος δ' ὀλιγολῶν, κατηγορήσας μὲ Αρχελάε πρὸς Καίσαρα, πολλὰ δ' ἐπαινέσας Αντίπατρον. συνταξάντες δὲ [b] τὰ ἐγκλήματα οἱ περὶ Σαλώμη, ἐνεχείρισαν Καίσαρι· ὁ μὲν αὐτὸς Αρχέλαος, πάτε κεφάλαια τῶ ἑαυτῦ δικαίων γράψας, καὶ τὸν δακτύλιον ὅν παρὸς καὶ τὰς λόγας ἐκπέμπει πρὸς Πτολεμαίε. προσκαλάμενος δὲ ὁ Καίσαρ τὰ πρὸς ἀμφοῖν κατ' ἰδίαν, τό,τε μέγεθος τῆ βασιλείας, καὶ ὅ πλῆθος τῆ προσόδε, πρὸς οἷς τὸ ἀριθμὸν τῶν Ηρώδε γονέων· προσαναγνὺς δὲ καὶ τὰ παρὰ Οὐάρε καὶ Σαβίνε, περὶ τύτων ἐπεζαλμένα, συνέβησεν μὲ ἀθροίζειν τὸ τῶν τέλει Ρωμαίων, ἐν ᾧ καὶ [c] τὸ ἐξ Αγρίππα καὶ Ιυλίας τῆ θυγατρὸς γενηθέντα παῖδα Γάϊον, πρῶτον ἐκάθισεν· ἀποδίδωσι δὲ λόγον αὐτοῖς.

ε'. Εἶτα καταζὰς ὁ Σαλώμης υἱὸς Αντίπατρος, ὢν δὲ τῶν ἐναντιωμένων Αρχελάῳ [d] δεινότατος εἰπεῖν, κατηγόρει φάσκων, "τοῖς μὲ λόγοις ἀμφισβητεῖν ἅπτε "περὶ βασιλείας Αρχέλαον, τοῖς δ' ἔργοις, πάλαι γε "γονέναι βασιλέα, καταπαυέσθαι δὲ νῦν τῶ Καίσαρος "ἀκοῶν· "ὃν δικασὴν τῆς ἀρχῆς ἡ τελεύτησεν, εἰ- "γε μὴ τὸν Ηρώδε τελευτὸν ἐγκαθέτης μὲ ἔπε- "πεμψας τὸς ἀπαιτήσοντας αὐτῷ τὸ ἀρχέτυπον, προ- "καθίσας δὲ ὅπε θρόνε καὶ χρηματίσας ὡς βασιλεὺς, "τάξεις τε τῆς φαλαγγος ἀμείψας, καὶ πρόκοπὰς χα- "ρισάμενος, [e] ἔτι δὲ δήμῳ πάντα καταπύσας, "ὅσων ὡς παρὰ βασιλέως τυχεῖν ἠξίωσε, καὶ τὸς ὑπὸ "μεγίστης αἰτίας [f] ὑπὸ τῦ πατρὸς δεδεμένος λύ- "σας, νῦν ἦκε παρὰ τῦ [g] δεσπότε σπεύδων αἰτησόμε- "νος βασιλείας, ἧς ἥρπασεν ἑαυτῷ τὸ σῶμα, καὶ πολλῶν "ἐν τοῖς πραγμάτων ἀλλὰ τὸ ὀνομάτων κύριον Καί- "σαρα. προσυπεδύετο δὲ, ὡς καὶ τὸ πένθος κατα- "ραπύσατο τῦ πατρὸς, μὴ ἡμέραν μὲν ὀλοφυρμοῖς πί- "ζων τὸ πρόσωπον εἰς λύπλιον, νύκτωρ δὲ μέχρι κώ- "μων μεθυσκόμενος, ἐν ᾧ καὶ τὸν παρόχλον ἐν "πλήθει ὄχλε τῆς ὑπὸ τύτοις ἀγαναχτήσεως ἔλεγε γε- "γονέναι· καὶ ἐν ἀγῶνα πάντος τῦ λόγε ἐκαπρά- "σατο τοῖς πολίταις τὸ περὶ τὸν ναὸν φονευθέντων. ὡς "ἐλευθέρας μὲν ἐφ' ἑορτῇ, παρὰ δὲ τοῖς ἰδίοις θυ- "σίας ὠμῶς ἀπεσφάχθαι· καὶ τοσῦτον ἐν τῷ ἱερῷ συ- "ρρεῦσαι νεκρῶν πλῆθος, ὅσον ὑπ' ἀν ἀλλόφυλος ἐπό- "ρευσε πόλεμος ἐπελθὼν ἀκήρυκτος. Τοιῦτον μέντοι τὸν "ὠμότητα προσκεψάμενον αὐτῷ καὶ τὸ πατέρα, μηδ' ἐλ- "πίδος αὐτὸν ἀξιῶσαι ποτὲ βασιλικῆς, ἢ ὅτε χεῖρον ἢ ψυ- "χὴν

a Ἕκαστος αὐτῶν ἐπιτροπ. *Bod.* *b* Τὰ αἰτήματα τὰ ἐγκλ. *Bod.* *c* Decennem circiter. Hoc enim factum quaſi quadriennio ante Conſulatum, quem obtinuit (ut ex *Faſtis* liquet, a. U.C. 754.) vix annos natus quatuordecim. Vide *Sueton.* in *Aug.* c. 64. & *Tacitum* in *Ann.* l. 3. *Hudr.* *d* Δεινότατον *Bod.* *e* Ἔδωκε sine δὲ *Big. Bonav.* & *Rhed.* *f* Ὑπὸ τῦ Π. *Bod.* *g* In urbe licet Auguſtus ſicut templi honore, ita Domini appellatione abſtinuerit; h. e. noluerit à Romanis appellari hoc nomine quod odiſſent; eo tamen ab exteris haud illibenter ſalutatus eſt. Quare & illum Antipater *hoc loco*, & apud *Dionem* Cleopatra l. 51. p. 451. B. & Licinius l. 54. p. 536. A. Δεσπότην ſive reprehenſione compellant. Sic Tiberius Auguſti nomen (in urbe ſcil.) recuſavit; epiſtolis ad reges & dynaſtas addidit. Vide *Suet.* in *Aug.* c. 52, 53. & in *Tib.* c. 26, 27. *Hudr.*

a Illud

"χλὺ κάμνοντ[ος] [a]ὅ σώματ[ος] ἀκρατὴς ἰῶ ὑγιαίνον-
"τ[ος] λογισμῷ, καὶ ὅτε ὀν ἔγραφεν ἐν ταῖς διαθή-
"καις ἄλλ[ον] ἄλλ[ον] ἐδύνατο, καὶ ταῦτα μηδὲν τ[ὸ] ἐν ταῖς
"ἀλλ[αις] διαθήκαις μέμφασθαι δυνάμεν[ος], ὅτι ἔγραψεν
"ὑγιαίνοντ[ος] μὲν τὸ σῶμα, καθαρὸν δὲ τλὺ ψυχλὺ
"ἔχων πάθους παντός. εἰ μέν τοι καὶ κυριωτέραν τλὺ
"τοῦ κάμνοντ[ος] κρίσιν πιθέσθαι τις, ἐπικεχειροτονη-
"θαι βασιλείας Ἀρχέλαον ὑφ' ἑαυτοῦ, τοῖς εἰς αὐτλὺ
"ἀναφερομένοις ἢ ποταπόν γε ἄρα ἂν γένεσθαι λα-
"βόντα τλὺ ἀρχλὺ [b]παρὰ Καίσαρ[ος], ὃν πρὶν λα-
"βεῖν τοσούτους ἀνῃρηκότα;

ε'. Πολλὰ τοιαῦτα διελθὼν Ἀντίπατ[ος], καὶ τὰς πλείστας τ[ῶν] συγγενῶν [b]διαφορὰς ἐφ' ἑκάστῳ τ[ῶν] [b]κατηγορημένων μάρτυρας, καταπαύει [c]τὸν λόγον. ἀνίσταται δὲ Νικόλα[ος] ὑπὲρ Ἀρχελάου, "καὶ
"[c]τὸν μὲν ὑπὸ τῷ ἱερῷ φόνον ἀναγκαῖον ἀπέφαινε, πο-
"λεμίους γὰρ γνησίας τὰς ἀνῃρημένους, ὑπὲρ τῆς βασι-
"λείας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ διακρίνοντ[ι] αὐτὸν Καί-
"σαρ[ι]· τῶν δὲ ἄλλων ἐγκλημάτων συμβούλους ἀπε-
"δείκνυεν αὐτοὺς τὰς κατηγορίας γνησίας. τλὺ γε
"μλὺ ὑπὲρ [b]διαθήκην ἠξίου [b]διὰ τοῦτο μάλιστα εἶναι κυ-
"ρίαν, ὅτι βεβαιοτλὺ τὸν αὐτῇ Καίσαρα καθίστατο ἐν
"διαδόχῳ. ὁ γὰρ σωφρονῶν ὅσῳ τῇ δεσπότῃ τῶν ὅλων
"[b]συγχωρεῖν τ[ὴν] ἐξουσίας, ὑδέποτε περὶ κληρονόμου κρί-
"σιν ἐσφάλλετο. σωφρονῶν δὲ ἦρεῖτο καὶ [c]τὸν καθιστά-
"μενον, ὃν γινώσκειν τ[ὴν] καθίσαντα.

ζ'. Διελθόντ[ος] δὲ πάντα καὶ Νικολάου, παρελ-θὼν ὁ Ἀρχέλα[ος], [d]προπίπτει τῶν Καίσαρ[ος] γονάτων ἡσυχῇ. κἀκεῖν[ος] αὐτὸν μάλα φιλοφρόνως ἀναστήσας, ὑπέφηνε μὲν ὡς ἄξι[ος] εἴη τῆς πατρῴας διαδοχῆς, ὑ μλὺ τὶ βέβαιον ἀπεφήναλο· ἀφελύσας δὲ τὸν συνέδρους ἐκείνης τῆς ἡμέρας, καθ' ἑαυτὸν [e]ἐν ὧν δήκυσιν ἐσκέπτετο, εἴτε χρὴ τῶν ὑπὸ ταῖς διαθήκαις κε-κλημένων τινὰ ἄλλ[ον] ἄλλ[ον], εἴτε καὶ πάσῃ τῇ γενεᾷ διανεῖμαι τλὺ ἀρχήν. ἐδόκει γὰρ ὑπουργείας χρῄζειν τὸ πλῆθ[ος] τ[ῶν] [d]προσόντων.

"corpore ægrotans haud ſanæ mentis compos
"eſſet; & quem in ſecundo teſtamento ſcri-
"pſerat ſucceſſorem neſcivit, idque nihil quid-
"quam habens quod de eo queri poſſet quem
"in ſuperiori teſtamento ſcripſerat, cum corpo-
"re quidem valeret, & animam ab omni per-
"turbatione liberam puramque gereret. Verun-
"tamen, ſi quis concedat majoris auctoritatis
"eſſe morbo laborantis judicium, ipſum *ſciat* ſe
"Archelaum regno abdicaſſe, ex iis quæ in il-
"lud contra leges admiſit. aut qualis quæſo
"futurus eſt rex, cum à Cæſare acceperit im-
"perium, qui antequam illud acciperet, tan-
"tam ſtragem edidit?

6. Cum hujuſmodi multa *oratione* perſequutus eſſet Antipater, & plurimos ex cognatis ad ſingula, quorum eum accuſaverat, teſtanda ſtitiſſet, finem dicendi facit. Surrexit autem Nicolaus pro Archelao, "& cædem in tem-
"plo factam neceſſariam fuiſſe oſtendebat; cæ-
"ſos quippe non ſolum regni, ſed & Cæſaris,
"ipſius judicis, hoſtes exſtitiſſe: ipſos vero,
"qui accuſationem inſtituerant, ad alia eum
"crimina conſilio ſuo impuliſſe. Porro, ſecun-
"dum teſtamentum maxime ob hanc cauſam
"ratum haberi poſtulabat, quod in eo *Hero-*
"*des* ſucceſſorem ſuum à Cæſare confirmatum
"iri conſtituit. Nam qui ita ſapuit ut rerum
"domino ſua cederet poteſtate, non utique
"in ſuo de hærede judicio errabat. ſana au-
"tem mente erat, * cum eligeret *hæredem*
"conſtituendum, qui non ignoravit eum per
"quem conſtitui deberet.

Nicolaus pro Archelao reſpondet Antipatro. Antiq. p. 776.

7. Cum autem & Nicolaus omnia dicendo percurriſſet, Archelaus progreſſus ante genua Cæſaris leniter procidit. Atque ille, cum ipſum benigne admodum excitaſſet, dignum quidem eſſe oſtendit qui patri *in regnum* ſuccederet, nihil tamen certi *hac de re* pronunciavit: conſiliariis vero, quos eo die acciverat, dimiſſis, de iis quæ audiverat ſecum ipſe diſpiciebat, utrum horum aliquem *qui* in teſtamentis *ſcripti* erant ſucceſſorem conſtituere deberet, an vero omnibus *Herodis* liberis communiter divideret principatum. Nam cum tam multi eſſent, *haud parvo* ſubſidio egere videbantur.

Cæſar benigne alloquitur Archelaum. Antiq. p. 777.

ΚΕΦ. γ'.

Μάχλω καρτερὰν τῶν Σαβίνου στρατιώτων σωάπλωσιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πολλὴ γίνεται φθορὰ ἐν Ἱεροσολύμοις.

ΠΡὶν δ' ὀλίγαν τι πρὸ τούτων Καίσαρα, τελευτᾷ μὲ ἡ Ἀρχελάου μήτηρ Μαλθακὴ νοσήσασα. [e]τὸν δὲ Οὐάρου δ' ἐκομίσθη[σ]ε [f]ἐκ Συρίας ὑπερθαλάσσι, πρὸ τ[ῆς] Ἰουδαίων ἀποστάσεως. ἦν [e]παρεδρεύων Οὐάρος· ἀνέβη γὰρ δὴ μετ' Ἀρχελάου πλὴν εἰς Ἱεροσόλυμα τὰς παρακινήσεις καθέξων, ἐπειδὴ [e]πρόδηλοι ἦν ὅ ἔθνος ὂν ἠρεμήσον· εἴ τι τῶν τρισὶ ἀπὸ Συρίας ταγμάτων, ὅσῳ ἦκεν ἄγων, ὃ τῇ πόλει καταλείπει, καὶ αὐτὸς μὲ ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. ἐπελθὼν δὲ Σαβῖνος, ε'. ἀφορμὴν αὐτοῖς παρέσχε νεωτεροποιίας. τὰς τε γὰρ φρου-

CAP. III. II.

Judæos inter & Sabinianos pugna acris, & magna ſtrages Hieroſolymis.

ANtequam vero aliquid de iſtis ſtatueret Cæſar, morbo correpta obiit Malthace, mater Archelai, & è Syria à Varo allatæ ſunt literæ de Judæorum defectione. Quam Varus proſpiciens (nam poſtquam ora ſolveret Archelaus Hieroſolyma aſcendit *Varus* ſeditionem moventes cohibiturus, utpote quod manifeſtum erat non quieturam eſſe gentem) ex tribus è Syria legionibus, quas ſecum ducebat, unam in urbe relinquit, & ipſe quidem Antiochiam reverſus eſt. Cum autem poſtea veniſſet Sabinus, novi quid moliendi occaſionem præbuit Judæis. nam & cuſtodibus

Malthaces obitus. Antiq. p. 777.

Varus ſeditionem Hieroſolymis compeſcit. ibid.

a Illud δὲ *Codd. MSS.* b Κατηγορημάτων *Bod.* c Περισπῶντες *Bod. & Voſſ.* d' Ἀπὸ Συρίας *Bod.* * Qui enim ſcivit quem eligeret ad confirmandum, ſcivit utique quem eligeret ad imperandum, nec in ſucceſſore falli potuit, qui non eſt falſus in confirmatore, *Pſeudo-Hegeſipp.*

Sabinus Hieroſolymis res perturbat. Ant. p. 778.

bus vim adhibebat ut arces ſibi traderent, & cum acerbitate regis pecunias exquirebat, fretus non ſolum militibus à Varo relictis, ſed & ſervorum ſuorum non parva manu; quibus omnibus, cum armis eos inſtruxiſſet, uſus eſt tanquam avaritiæ ſuæ miniſtris. Inſtante autem Pentecoſte (ita feſtum quoddam appellant Judæi poſt ſeptem hebdomadas *à paſchate* celebratum, ex dierum numero appellationem ſortitum) congregatus eſt populus non *ſolum* ex religionis ſolennitate, ſed ex indignatione. Itaque multitudinis infinitæ factus eſt concurſus ex Galilæa, & Idumæa, & Hierichunte, & Peræa *regione* trans Jordanem. hominum autem numero & animorum alacritate *reliquis* præſtabant indigenæ ex ipſa Judæa. Cumque ſemetipſos in tres turmas diviſiſſent, tribus in locis caſtra metantur, ad ſeptentrionalem templi regionem, & ad meridionalem juxta Hippodromum, tertia autem pars ad occidentem prope regias; & Romanos undique circumſeſſos oppugnabant.

Judæi armis ſe defendunt. ibid.

2. Sabinus autem, ut qui & multitudinem eorum formidarit & ſpiritus hominum elatos, frequentes ad Varum nuncios mittebat, orans atque obſecrans ut ei quam ocyſſime auxilium ferret, quaſi futurum eſſet ut concideretur legio, ſi moras necteret: ipſe vero cum in excelſiſſimam arcis turrim aſcendiſſet, quæ Phaſaëlus vocabatur, ita denominata à fratre Herodis quem Parthi occiderant, inde legionis militibus ſignum dedit, ut in hoſtes impetum facerent. nam *is* metu perculſus ne ad ſuos quidem deſcendere audebat. At milites, perſuaſione victi, proſiliunt properantque ad templum, & pugnam acrem cum Judæis committunt. in qua, * dum nemo quidem *eos* deſuper *à mœnibus* propelleret, imperitos belli peritia ſuperabant. Poſtquam vero multi Judæorum, conſcenſis porticibus, in verticem illorum tela dejicerent, plurimi conterebantur; & neque ex alto ferientes facile ulciſci, neque cominus pugnantes ſuſtinere poterant.

Acre prælium inter Judæos & Romanos. ibid.

3. Cum autem ab utriſque affligerentur, porticibus ignem ſubjiciunt, operibus magnitudine & ornatu ambitioſo mirandis. Atque illorum qui ſuper iſtis erant, multi quidem à flammis ſubito comprehenſi in iis perierunt; multi vero ab hoſtibus, in eos deſilientes; quidam autem de mœnibus ſeſe præcipitarunt, nonnullique rebus deſperatis ſuis ſe gladiis conficientes ignem præveniebant. At quotquot per muros reptando deſcenderint, & in Romanos irruerint, obſtupefacti nullo negotio ſubigebantur; donec *tandem*, aliis quidem interemptis, aliis vero præ metu disjectis, in Dei theſaurum *à cuſtodibus* deſertum inciderint milites, & quadringenta circiter talenta diripuerint: quorum quæ furto non ſublata erant, *ſibi* conquiſivit Sabinus.

Ignis, porticibus templi ſubjectus, exitio eſt Judæis. Ant. p. 779.

Sacrum theſaurum diripiunt Romani. ibid.

ρὸς τὸ δεδιδόναι τὰς ἄκρας ἐδιάζετο, καὶ πικρῶς τὰ βασίλεια χρήματα διηρώτα, πεπυσμένος μόνοις τοῖς ὑπὸ Οὐάρου καταλελειμμένοις στρατιώταις, ἀλλὰ καὶ πλήθει δῃλαν ἰδίων, ὃς ἅπασιν ὁπλίσας, ὑπηρέταις ἐχρῆτο πρὸς πλεονεξίαν. ἑορτὴ δὲ Πεντηκοστὴ· ὅτι καλοῦσί τινα ἑορτὴν Ἰουδαῖοι παρ' ἑπτὰ γινομένην ἑβδομάδας, [a] ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν τετσαρακοστὴν ἔχουσαν· [b] οὐκ ἀπὸ σωμάτων θρησκείᾳ σωμάσαντα τὸν δῆμον, ἀλλὰ ἀναγκάκτησις. συνέδραμε γὰρ πλῆθος ἄπειρον ἔκ τε τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ἰδουμαίας, Ἰεριχοῦντός τε, καὶ τῆς ὑπὲρ Ἰορδάνην Περαίας. ὑπῆρξε δὲ πλήθει τε καὶ προθυμίᾳ ἀνδρῶν [c] ὁ γήσιος ἐξ αὐτῆς Ἰουδαίας λαός. διαιρήσαντες δὲ σφᾶς ἑαυτοὺς εἰς τρία μέρη, τεχῇ στρατοπεδεύουσι, τοῖς τε πρὸς βορείῳ τοῦ ἱεροῦ κλίμασι, καὶ τοῖς πρὸς μεσημβρινῷ τοῦ Ἱπποδρόμου· ἡ δὲ τρίτη μοῖρα πρὸς τοῖς βασιλείοις κατὰ δύσιν· περικαθεζόμενοι δὲ πάντοθεν, τοὺς Ῥωμαίους ἐπολιόρκουν.

β'. Ὁ δὲ Σαβῖνος, τοῖς τε τοῦ πλήθους αὐτοῦ ὑποδείσας καὶ τὰ φρονήματα, συνεχεῖς μὲν ἀγγέλους ἔπεμπε παρὰ Οὔαρον, ἐπαμύνειν σὺ τάχει δεόμενος, ὡς εἰ βραδύνοι, καταλοπησομένου τοῦ τάγματος· αὐτὸς δὲ ὅπου τὴν ὑψηλοτάτην τοῦ φρουρίου πύργον ἀναβὰς, ὃς ἐκαλεῖτο Φασάηλος, ἐπώνυμον ἔχων ἀδελφοῦ Ἡρώδου διαφθαρέντα ὑπὸ Πάρθων, σύστευθεν κατίσεσι τοῖς σὺν τῷ τάγματι στρατιώταις, ὁπλιζεσθαι τοῖς πολεμίοις. δι' ἔκπληξιν γὰρ οὐδὲ εἰς τοὺς σφετέρους καταβαίνειν ἐθάρρει. πεισθέντες δὲ οἱ στρατιῶται, [d] προπηδῶσιν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ μάχῃ καρτερᾷ τοῖς Ἰουδαίοις συνάπτουσιν. οἱ μὲν μέχρι μὲν οὐδεὶς καθύπερθεν ἐπήμυνε, [e] πεισθέντες ἀπειρίᾳ [f] πολέμου τὸ ἄπειρον. ἐπεὶ δὲ πολλοὶ Ἰουδαίων ἀναβάντες ὁπὶ τὰς στοὰς, κατὰ κεφαλῆς αὐτοῖς ἠφίεσαν τὰ βέλη, συνετρίβοντο πολλοὶ, καὶ ὅτε τοὺς ἄνωθεν βάλλοντας ἀμύνασθαι ῥᾴδιον ἦν, ὅτε τοὺς συστάδην μαχομένους ὑπομένειν.

γ'. Καταπενθήμονες δὲ τοῖς ἀμφοτέρων ὑπεμπεσοῦσι τὰς στοὰς, ἔργα θαυμάσια μεγέθους τε καὶ πολυτελείας εἶχεν. οἱ δὲ [g] ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς φλογὸς ἐξαίφνης περιεχθέντες, πολλοὶ μὲν ὑπ' αὐτῆ διεφθείροντο, πολλοὶ δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων, πηδῶντες εἰς αὐτούς, τινὲς δ' εἰς τὰ ὄπισθεν κατὰ τὸ τεῖχος κατεκρημνίζοντο, ἔνιοι δ' ὑπ' ἀμηχανίας τοῖς ἰδίοις ξίφεσι τὸ πῦρ ἔφθανον. ὅσοι δὲ καθερπύσαντες ἀπὸ τῶν τειχῶν ἦξαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, εὐμεταχείριστοι διὰ τὴν ἔκπληξιν ἦσαν, μέχρι τῶν μὲν ἀπολωλότων, τῶν δ' ὑπὸ τοῦ θείου σκεδασθέντων, ἐρήμῳ τῷ τοῦ Θεοῦ θησαυρῷ προσπεσόντες οἱ στρατιῶται, πλεῖ τετρακόσια τάλαντα διήρπασαν· ὧν [h] ὅσα μὴ διεκλάπη, Σαβῖνος ἤθροισεν.

δ'. Ἰου-

a Ita lego, nonnihil favente *Ruſino*, qui vertit, *ex eorum numero vocabulum naëta*, ſc. PENTECOSTE. ἐκ τ ἀρ. in *Editis* & *MSS.* b Id eſt, ὐ μόνον, prout in *Ant.* p. 778. v. 14. c Scilicet, incolentes Judæam proprie & ſtricte dictam: de qua vide in lib. III. *de Bello*. Aut (ut verba interpretatur *Caſaubonus* in *Exerc.* contra *Baronium*, p. 27. *Edit. Lond.*) germanus & purus Judæorum populus, in ipſa Judæa ſic proprie dicta, urbe nempe & Toparchiis Hieroſolymitanorum, natus. d Forſan προεσπηδῶσιν. e Sic *Big. Busb.* & *Rhed.* ἀπειρίᾳ perperam in *cæteris*. f Ita locum reſtitui ex *Ruſino*, qui vertit, *imperitos belli peritia ſuperabant*. antea erat πολεμίων ἀπείρων. g Sic *Big. Busb.* & *Rhed* ὑπ' αὐτῶν in *reliquis*. h Paulo aliter in *Ant.* p. 779. v. 24. ἡ διαλάθη μὲν πολλὰ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, Σαβῖνος δ' ἀθρόισεν εἰς τὸ φρούριον τετρακόσια τάλαντα. adeo ut forſan legendum ſit hîc loci; οἱ στρατιῶται πολλὰ διήρπασαν· ὧν ὅσα μὴ διελάθη, περὶ τετρακόσια τάλαντα, Σαβῖνος ἤθροισεν. Pro ἤθροισεν aut ἀθρόισεν *Zonaras* legit ἀθρόωσεν. * Dum nemo deſuper adjuvaret, *Ruf.*

a Αὐτὸς

δ'. Ιυδαίους δὲ ἤτε τῶν ἔργων καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν φθορὰ πολὺ πλείους καὶ μαχιμωτέρους ὑπεσωίσησι Ρωμαίοις· καὶ περιόντες τὰ βασίλεια ἅπαντας, ἡτειλῶν διαφθείρειν, εἰ μὴ ταχὺ ἀπίοιεν. ὑπισχνοῦντο γὰρ ἀσφάλειαν τῷ Σαβίνῳ, βουλομένῳ μετὰ τάγματος ἐξιέναι. συνελάμβανον δ' αὐτοῖς οἱ πλεῖστοι τῶν βασιλικῶν ἀθυμοτάτους ὄντας. τὸ μέντοι πολεμικώτατον μέρος, Σεβαστηνοὶ τρισχίλιοι, Ροῦφός τε καὶ Γρᾶτος ὅπη τύχοις, ὁ μὲν τοὺς πεζοὺς τῶν βασιλικῶν ἔχων ὑφ' ἑαυτόν, Ροῦφος δὲ τοὺς ἱππέας, ὧν ἑκάτερος καὶ χωρὶς ὑπηκόου δυνάμεως, δι' ἀλκὴν καὶ σύνεσιν ἢ πολέμου ῥοπὴ, ἄξιος ἦν, προσῆντο Ρωμαίοις. Ιυδαῖοι μὲν οὖν ἐνέκειντο τῇ πολιορκίᾳ, τῶν τειχῶν ἅμα περιόντες καὶ φρυκτοῖς, καὶ τοῖς περὶ τὸ Σαβῖνον ἐμβοῶντες ἀπιέναι, μηδ' ἐμποδὼν αὐτοῖς γίνεσθαι, διὰ χερὸς πολλῶν κομιζομένων ἢ πάτριον ἀθυμίαν. Σαβίνῳ δὲ ἀγαπητὸν μὲν ἦν ὑπεξελθεῖν, ἠπίστει δὲ ταῖς ὑποσχέσεσι, καὶ ὃ πρᾶον αὐτῶν δόλιαν εἰς ἐπέδρας ὑπώπτευεν, ἅμα δὲ καὶ τὴν ἐξ Οὐάρου βοήθειαν ἐλπίζων, διέφερε τὴν πολιορκίαν.

4. Itaque Judæorum plures, eosque pugnaciores, contra Romanos excitavit, partim operum ruina, partim hominum strages: cumque regias obsedissent, omnibus minitabantur exitium, nisi quam primum discederent. nam Sabino securitatem præstare pollicebantur, si cum legione *sua* exire vellet. Quin & ipsis opitulabantur regiorum quamplurimi, qui ad eos transfugerant. Verum pars bellicosissima, Sebastenorum tria millia, illisque præfecti Rufus & Gratus, hic quidem peditibus regiis, Rufus vero equitibus (quorum uterque etiam sine copiis illos sequutis, propter strenuitatem, & scientiam in qua vertitur belli fortuna, magni faciendus) Romanis se adjungebant. Et Judæi quidem obsidioni instabant, simul & castelli mœnia oppugnantes, & ad Sabinum clamantes ut discederet, neque illos impediret, tamdiu patriis viventes legibus. Sabino quidem non displicebat ut clam *cum suis* abiret, haud vero *ejusmodi* fidebat promissis, & eorum lenitatem insidiarum esse illecebram suspicabatur; quodque Varum etiam in auxilium venturum exspectaret, obsidionem perferebat.

Judæi suis cladibus irritantur. Antt. p. 779.

Rufus & Gratus ad Romanos transeunt. ibid.

Sabinus obsidionem sustinet. ibid.

ΚΕΦ. δ'.

Στασιάζονται οἱ πάλαι στρατευσάμενοι ὑφ' Ηρώδου. Ιούδα λῃστήρια. Σίμων καὶ Αθρογγαῖος ὄνομα βασίλειον ἁρπάζοντες.

CAP. IV.

Tumultuantur Herodis veterani. Judæ latrocinia. Simon & Athrongæus regium nomen invadunt.

ΕΝ δὲ τούτῳ καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν πολλαχόθεν ἐταράττετο, καὶ συχνοὺς [a] βασιλείαν ὁ καιρὸς [e] ἀνέπειθε. κατὰ μέντοι [f] Ιδουμαίαν δισχίλιοι τῶν ὑφ' Ηρώδου πάλαι στρατευσαμένων συζάντες ἔνοπλοι, διεμάχοντο τοῖς βασιλικοῖς, οἷς Αχίαβος ὁ ἀνεψιὸς βασιλέως, ἀπὸ τῶν ἐρυμνοτάτων χωρίων ἐπολέμει, ἀποφεύγων τὴν ἐν τοῖς πεδίοις συμπλοκήν. ἐν δὲ Σεπφώρει τῆς Γαλιλαίας Ιούδας υἱὸς Εζεκίου τοῦ καταπέροντος ποτε τὴν χώραν [g] ἀρχιλῃστοῦ, καὶ χειρωθέντος ὑφ' Ηρώδου τοῦ βασιλέως, συναγαγὼν πλῆθος οὐκ ὀλίγον, ἀναῤῥήγνυσι τὰς βασιλικὰς ὁπλοθήκας, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὁπλίσας, τοῖς τὴν δυναστείαν ζηλοῦσιν ἐπιχείρει.

Ετ eodem autem tempore per Judæam plurimis in locis facti erant tumultus, multosque ad regnum affectandum tempus impellebat. Sane in Idumæa duo millia veteranorum, qui sub Herode militaverant, sumptis armis conspirarunt, & cum regiis dimicabant, adversus quos præliabatur Achiabus regis sobrinus ex locis editis munitissimisque, quòd conflictum in campestribus vitaret. In Sepphori autem Galilææ *oppido*, Judas filius Ezechiæ latronum principis (qui regionem olim incursibus vastaverat, & ab Herode rege captus erat) non parva multitudine coacta, in regia armamentaria irrumpit, cumque suos armis instruxisset potentiæ appetentes adoritur.

Tumultus in Judæa varii. Antt. p. 780.

Judas latro. ibid.

β'. Κατὰ δὲ τὴν Περαίαν, Σίμων τις τῶν βασιλικῶν δούλων, εὐμορφίᾳ σώματος καὶ μεγέθει πεποιθὼς, προετίθησι μὲν ἑαυτῷ καὶ διάδημα· προσιὼν δὲ, μεθ' ὧν ἤθροισε λῃστῶν, τά τε τοῦ Ιεριχοῦ βασίλεια κατεπίμπρησι, καὶ πολλὰς ἑτέρας τῶν πολυτελῶν ἐπαύλεις, ἁρπαγὰς ῥᾳδίους ἐκ πυρὸς περιζώμενος ἑαυτῷ. κἂν ἔφθη πᾶσαν οἴκησιν εὐπρεπῆ καταφλέξας, εἰ μὴ Γρᾶτος ὁ τῶν βασιλικῶν πεζῶν ἡγεμὼν, τούς τε [h] Τραχωνίτας τοξότας καὶ ὁ μαχιμώτατον τῶν Σεβαστηνῶν ἀναλαβὼν, ὑπαντίασε τῷ ἀνδρὶ. τῶν μὲν οὖν πεζῶν, συχνοὶ διεφθάρησαν ἐν τῇ μάχῃ· [i] τὸν Σίμωνα δ' [k] αὐτὸν, ἀναφεύγοντα δι' ὀρθίου φάραγγος, ὁ Γρᾶτος ὑποτεμνόμενος, καὶ φθάνοντος ἤδη τοῦ ἵππου πλαγίου τὴν αὐχένα πλήξας ἀπέῤῥαξε. κατεφλέγη δὲ καὶ τὰ πλησίον Ιορ-

2. In Peræa etiam Simon quidam è servis regiis, pulchritudine simul & amplitudine corporis fretus, etiam sibimet quidem diadema imponit: cum latronibus vero, quos congregaverat, regionem peragrans, & regias apud Hierichuntem & multa alia magnifica diversoria incendit, facilem sibi prædam ex igne comparans. Omnesque domus ornatu decoratas cremare occupasset, nisi Gratus regiorum peditum dux, assumptis ex Trachone sagittariis & Sebastenorum pugnacissimis, ei obviam iviisset. Et peditum quidem multi in pugna interierunt; Simonem vero ipsum, per vallem arduam fugientem, succidit Gratus, illique dum fugeret cervicem ictu transverso amputavit. Incensæ autem sunt & Jordani vicinæ

Simon diadema sibi imponit. ibid.

Paulo post à Grato interficitur. ib.

---

a Αὐτὸς *Big.* & *Bod.* *b* Ita lego cum *Bod.* nisi quod ἢ in ἤ mutaverim & ῥοπὴ in ῥοπή. Prius erat, δι' ἀλκὴν καὶ σύνεσιν ἢ πολέμου ῥοπὴν σταθμοῦντο Ρωμαίοις. sensu plane imperfecto & alieno à *Josephi* mente, (ut constat ex *Antt.* p. 779. v. 33.) tam in *Gr.* quam in *Lat. Rufini*, qui vertit, *quorum uterque vi corporis atque prudentia, etiamsi nullam manum obedientem haberent, magnum tamen momentum belli Romanis addidissent.* *c* Ita distinguo, *Rufinum* sequutus. antea erat, πολιορκίᾳ τῶν τειχίων, ἅμα πεζ. *d* Βασιλεῖον *Big.* sed male. Vide *Præm.* §. β'. *e* Ἐπέπειθε *Bunb.* *f* Ιεδαίαν *Bunb.* *g* Uti supra dictum est, *Belli* l. 1. c. 10. §. ε'. *h* Ita lego ex *Rufino.* Ταραχαίτας *Bod.* Τραχωνίτας in *Editis Aliisque.* *i* Idem narrat *Josephus* in *Antt.* XVII. c. 12. §. ε'. Quare corrigendum est illud *Taciti* in *Hist.* V. 9. Post mortem (inquit) Herodis. non exspectato Cæsare, Simon quidam regium nomen invaserat. Is à Quintilio Varo obtinente Syriam punitus &c. Quippe delenda est præpositio *à*. *Aldr.* *k* Αὐτὸς legisse videtur *Ruf.*

cinæ regiæ apud Betharamathum, cum alii nonnulli ex Peræa ſeditionem moviſſent.

Athrongæus opilio regnum affectat. Antt. p. 780.

3. Tunc & paſtor quidam regnum affectare auſus eſt. Athrongæus vocabatur. Ei autem *regnandi* ſpem faciebant corporis vires, animaque mortem deſpiciens, ac præterea fratres quatuor ejus non diſſimiles. Horum unicuique cum armatorum cohortem ſubjunxiſſet, illis tanquam ducibus & ſatrapis ad incurſus faciendos utebatur, ipſe vero veluti rex graviora negotia obibat. Et tunc quidem ſibimet imponit diadema, poſtea vero, tempore haud exiguo regionem excurſibus una cum fratribus populans, & ipſis præibat ad Romanos itemque regios occidendos; neque Judæorum quiſquam effugiebat, qui lucri aliquid ferens in manus veniret. Immo auſus eſt aliquando Romanorum cohortem ſimul omnem circundare apud Emmauntem. illi autem frumentum & arma legioni ferebant. Et Arium quidem centurionem qui illos ducebat, & ex fortiſſimis quadraginta miſſilibus confixerunt: cæteri vero, idem patiendi diſcrimen adeuntes, poſtquam Gratus cum Sebaſtenis auxilio adveniſſet, evadebant. Cum multa ejuſmodi durante bello contra populares ſuos & alienigenas patraſſent,

Athrongæus cum fratribus ſubactus ſunt. ibid.

poſt aliquod tempus tres illorum ſubacti ſunt; ab Archelao quidem natu maximus; duo vero ætate proximi, in Grati & Ptolemæi manus inciderunt; quartus autem fide data acceptaque Archelao ſe dedidit. Et iſta quidem illis poſtea acciderunt: tunc autem bello latrocinali Judæam omnem compleverunt.

διάνω βασίλεια [a] χτ. Βηθαραμάθον, ςασιασάιτων ἑτέρων πιῶν ἀπ τῆς Περάας.

γ'. Τότε ϗ ποιμενὼ τὶς ἀντιποιήσαθαι βασιλείας ἐτόλμησεν. [b] Αθρογγαῖος ὠκαλεῖτο. τρώξένει δ' ἀυτῷ τ ἐλπίδα σώματος ἰσχὺς, ϗ ψυχὴ θανάτ καταφρονῆσα, τοὺς δὲ τ τοῦτοις ἀδελφοὶ τέτταρες ὅμοιοι. τούτων ἑκάςῳ λόχον ὑπαζεύξας ἔνοπλον, ὥσπερ φρατηγοῖς ἐχρῆτο ϗ σατράπαις ὀπὶ τὰς καταδρομάς· αὐτὸς δὲ, καθάπερ βασιλεὺς, τ σμικροτέρων ἤπιτο πραγμ. τότε μὲ οὖν ἑαυτῷ τρεπίθησι διάδημα, διέμενε δ' ὕστερον οὐκ ὀλίγῳ χρόνῳ τ χώραν καλατρέχων σὺν τοῖς ἀδελφοῖς, ϗ ὃ κλέπτειν αὐτοῖς τρογγύμνος μὲ τὸν Ρωμαίων τε ϗ τ βασιλικ, διέφευγε δ' ὅτε Ιυδαίων ἔτις εἰς χεῖρας ἔλθοι φέρων κέρδος. ἐτόλμησε δέ ποτε Ρωμαίων λόχον ἄθρουν τρόχειν καὶ' [c] Εμμαῦντα. σῖτα δὲ ὅτου ϗ ὅπλα διεκόμιζον τῷ τάγματι. τ μὲ οὖν ἑκατοντάρχην αὐτῶν Αρειον, ϗ τετταρακοντα [d] τὰς γενναιοτάτας κατηκόντιζε· οἱ δὲ λοιπὶ κινδυνεύοντες ὃ αὐτὸ παθεῖν, Γράτῳ σὺν τοῖς Σεβαςηνοῖς ὠπεβοηθήσαντος, ἐξέφυγον. πολλὰ τοιαῦτα τὰς ὀπιχωρίους, ϗ τὰς ἀλλοφύλους παρ' ὅλον τ πόλεμον ἐργασάμενοι, μέχρι οὗ μὲ τρεῖς ἐχειρώθησαν, ὑπ' Αρχελάῳ μὲ ὁ πρεσβύτατος, ⓐ δὲ ἑξῆς δύο, Γράτῳ ϗ Πτολεμαίῳ τρεπεσόντες· ὁ δὲ τέταρτος, Αρχελάῳ τροστεχώρησε χτ. δεξιάν. τοῦτο μὲ δὴ τὸ τέλος αὐτοῖς ὕστερον ἐξεδέχετο· τότε δὲ λῃςρικῷ πολέμῳ τ Ιυδαίαν πᾶσαν σύνπλησε.

III. **CAP. V.**

Judæorum motus à Quintilio Varo compoſiti: ſeditioſi quaſi bis mille crucifixi.

Varus Sabino ſuccurrit. Antt. p. 781.

VArus autem, cum literas à Sabino & ducibus accepiſſet, cœpit toti legioni metuere & in auxilium properare. Itaque reliquis duabus legionibus aſſumptis, & quatuor equitum qui cum illis erant turmis, in Ptolemaïdem proficiſcebatur, regum & dynaſtarum auxiliariis eò convenire juſſis. Quin & à Berytiis, cum per urbem eorum iret, mille & quingentos accipiebat armatos. Poſtquam vero ad Ptolemaidem cætera auxiliarium manus ei adeſſet, & Aretas Arabs ex ſuo in Herodem odio non exiguas *ſecum* adducens copias equitum peditumque, ſtatim exercitus partem in Galilæam mittebat, quæ in vicinia erat Ptolemaidis, & pro duce Cajum ex amicis ſuis *unum*. *qui & eos qui contra ipſum egreſſi ſunt in fugam vertit, & Sepphori civitate capta, ipſam quidem incendit, ejus vero incolas

Berytii & Aretas Arabs ſuppetias mittunt Romanis. Antt. p. 782.

ΚΕΦ. ε'. ζ.

Ιυδαίους Ἱερυσόλυμα κατέςειλεν Οὔαρος· ςασιαςὰς περὶ δισμυρίους ἀνεςαύρωσεν.

Ὁ Γάρῳ δὲ δεξαμένῳ τὰ τῶν Σαβίνου ϗ τ ἡγεμόνων γράμματα, δεῖσαί τε περὶ τ τάγματος ὅλου παρῆν, ϗ ταχὺ δεῦν ὀπὶ τ βοήθειαν. ἀναλαβὼν δὲ [e] τὰ λοιπὰ δύο τάγματα, ϗ τὰς σὺν αὐτοῖς τέσσαρας ἴλας ἱππέων, ὅπ Πτολεμαΐδος ἦει, τροσάξας ἀκὰ ϗ τὰς τῶν τ βασιλέων ϗ δυναςῶν ὑπηκόους συνελθεῖν. τροσετάξε δὲ καὶ τῶν Βηρυτίων, διερχόμενος τ πόλιν, χιλίους ϗ πενταχοσίους ὁπλίτας. ἐπεὶ δὲ εἰς τ Πτολεμαΐδα, τό, τε ἄλλο συμμαχικὸν πλῆθος ἀπῆν παρῆν, ϗ χτ. ὁ παρὸς Ηρώδην ἔχθος Αρέτας ὁ Αραψ, ὐκ ὀλίγην ἄλλην δύναμιν ἱππικήν τε ϗ πεζικὴν, μέρος τε τ ςρατιᾶς εὐθέως ἔπεμπεν εἰς τ Γαλιλαίαν γειτνιῶσ τῇ Πτολεμαΐδι, ϗ [f] Γάϊον ἡγεμόνα τ αὑτῷ φίλων. ὃς τὰς τε ὑπαντιάσαντας τρέπει, ϗ Σεπφώριν πόλιν ἑλὼν, αὐτὴν μὲ ἐμπίπρησι, τοὺς δὲ

---

a Betharamphtha fuit oppidum Perææ, qua Jordanes influit in mare Genneſariticum, *Belli* l. III. Herodes tetrarcha communivit & Juliadem dixit, *Antt.* l. XVIII. p. 794. Hoc ſi intelligitur Βηθαραμφθὰ ſcribi convenit. Sed veriſimilius legitur ἐν Αμαθοῖς, ut *Antt.* l. XVII. 12. p. 780. Erat Amatha vel Amathus (nam pro חמת utrumvis dicitur) *μίαν μὲ ἡμέρᾳ* τ ἀπὸ *Ιορδάνου*, *Belli* I. 4. β'. *Euſebii* tempore (ut apud *Onomaſticon*) vicus Perææ inferioris Pella diſtans mill. 21. ad meridiem. *Aldr.* Ego ſuſpicarer legendum Βηθαμάθην & hoc pro Βηθσαίδην ob affinitatem literarum β & μ in *MSS.* atque ita poſſit eſſe locus ille idem cum iſto (inquit *L. Cappellus* in *Spicileg.* ad *Joannis* c. 1.) nempe Βηθσαΐδης poteſt eſſe בית ברתא & hoc idem cum בית ברה. Videſis *Lightfooti* noſtratis *Horas Hebr.* in *Joannem*, p. 1, 2, 5, 6. In *Codd. Ruſini* habemus *Betharames*; forſan à בית הרם urbe in tribu Gad, *Joſ.* 13. 27. Eademque videtur eſſe (inquit *Relandus* in *Paleſtina S.* p. 641.) quæ בית הרן dicitur, *Num.* 32. 36. *Euſebius* & *Hieronymus* monent eam ad Jordanem ſitam, & à Syris *Betharamphta* dictam, poſtea ab Herode *Liviada* nuncupatam. *b* Αθρογγαῖος *Big. Bod.* & *Gall.* Αθρόγγης *Antt.* XVII. c. 12. §. ζ'. *c* Ita cum *Joſepho* in *Antt.* p. 781. v. 22. Αμαοῦντα *Big.* & *Rhed.* *d* Id eſt, πολλοὺς τοὺς ἡγεμόνας, ut in *Antt.* p. 781. v. 24. *e* Τὰ λοιπὰ δύο τάγματα. τρία γὰρ ἐπὶ Συρίας τὰ πάντα ἦν, *Antt.* p. 781. v. 45. *f* Μίρ@ τι τῶν τις [τ ἑταίρων;] τῷ μὲν παραδὺς ϗ ἐπὶ τ αὐτῷ φίλων, *Antt.* p. 782. v. 6. Simile aliquid à *Ruſino* lectum eſt hoc loco. Illud ἐπὶ τ αὐτῷ φίλων *Zonaras* omittit. Quære an legendum ſit τῷ Γαΐῳ [vel Γαΐδᾳ, juxta *Ruſinum*.] παραδὺς ἐπὶ τ αὐτῷ φίλων. *Aldr.* * Qui mox & adverſus quos ierat, *Ruf.*

a Supra

δὲ οἰκοῦντας ἀνδραποδίζεσθαι. μετὰ δὲ τὴν ὅλης δυνάμεως αὐτὸς Οὔαρος εἰς Σαμάρειαν ἐλάσας, τῆς μὲν πόλεως προσέσχετο, μηδὲν ὑπὸ τοῖς τῶν ἄλλων θορύβοις παρακεκινηκυῖαν εὑρών· αὐλίζεται δὲ πρός τινα κώμην, Ἄρυν καλουμένην. κεῖται δὲ ἐπὶ Πτολεμαΐδι, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν Ἀράβων διηρπάσθη, μνησικάκων καὶ τοῖς Ἡρῴδου φίλοις. ἔνθεν εἰς [a] Σαμφὼ προσεχεῖ κώμην ἑτέραν ἐρυμνήν, ἣν ὁμοίως διήρπασαν, τάς τε προσόδους πάσας ὅσας ἐπετύγχανον. πυρὸς δὲ καὶ φόνου ἐπεπλήρωτο πάντα, καὶ πρὸς τὰς ἁρπαγὰς τῶν Ἀράβων οὐδὲν ἀντεῖχε. κατεφλέγη δὲ καὶ Ἐμμαοῦς φυγόντων τῶν οἰκητόρων, Οὐάρου δι' ὀργὴν τὴν περὶ [b] Ἄρειον ἀποσφαγέντων, κελεύσαντος.

β'. Ἔνθεν εἰς Ἱεροσόλυμα προελθών, ὀφθείς τε μόνον μὴ τὴν δυνάμεως τὰ γρατόπεδα τῶν Ἰουδαίων διεσκέδασε. [c] καὶ οἱ μὲν ᾠχοντο φυγόντες ἀνὰ τὴν χώραν· δεξάμενοι δὲ αὐτὸν οἱ περὶ τὴν πόλιν, ἀπεσκεδάζοντο τὰς αἰτίας τῆς ἀποστάσεως, αὐτοὶ μὲν μηδὲν πρᾶξαι λέγοντες, διὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἀναγκαίως δεξάμενοι τὸ πλῆθος, συμπολιορκηθῆναι μᾶλλον Ῥωμαίοις, ἢ συμπολεμῆσαι τοῖς ἀποστᾶσι. προϋπαντήσασαι δὲ αὐτῷ Ἰώσηπός τε ὁ ἀνεψιὸς [d] Ἀρχελάου, καὶ σὺν Ῥούφῳ Γράτος, ἄγοντες ἅμα τῷ βασιλικῷ γρατῷ καὶ τοὺς Σεβαστηνούς, οἵτε ἀπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς τάγματος τὴν σωφρονεστέραν πρόσοψιν κεκοσμημένοι. Σαβῖνος γάρ, ὑφ' οἷς ἐπωμεύειν ἐλθεῖν Οὐάρῳ, προεξῆλθε τῆς πόλεως ὅπλα φαλάσσων. Οὐάρος δὲ μοῖραν τῆς γραπᾶς ὅπλα τοὺς αἰτίους τῆς κινήσεως ἔπεμπε περὶ τὴν χώραν· καὶ πολλῶν ἁλισκομένων, τοὺς μὲν ἥττον θορυβώδεις φανέντας ἐφρούρει, τοὺς δ' αἰτιωτάτους ἀνεσταύρωσε περὶ δισχιλίους.

γ'. Ἤγγελτο δ' αὐτῷ περὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἔτι συμμένειν μυρίους ὁπλίτας. ὁ δὲ τοὺς μὲν Ἄραβας εὑρὼν οὐ συμμάχων ἦθος ἔχοντας, ἀλλ' ἰδίᾳ πάθει γρατευομένους, [e] καὶ πέρα τῆς [f] αὐτῷ προαιρέσεως τὴν χώραν κακοῦντας [g] ἔχθει τῷ πρὸς Ἡρῴδην, ἀποπέμπεται· μὴ δὲ τῶν ἰδίων ταλμᾶτον ὅτι τοὺς ἀφεστῶτας ἠπείλησε. κἀκεῖνοι, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, Ἀχιάβῳ συμβουλεύσαντος, σφᾶς αὐτοὺς παρέδοσαν. Οὐάρος δὲ τῷ πλήθει μὲν ἧφιε τὰς αἰτίας, τοὺς δὲ ἡγεμόνας ἐξεταθησομένους ἔπεμψεν ὅτι Καίσαρα. Καῖσαρ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις συνέγνω· τινὰς δὲ τῶν τοῦ βασιλέως συγγενῶν, ἦσαν γὰρ σὺν αὐτοῖς ἔνιοι προσήκοντες Ἡρῴδῃ κατὰ γένος, κολάσαι προσέταξεν, ὅτι [h] κατ' οἰκείων βασιλέως ἐστρατεύσαντο. Οὐάρος μὲν οὖν, τούτοις τὸν τρόπον καταστησάμενος τὰ κατὰ Ἱεροσολύμους, καὶ φρουρὰν καταλιπὼν τὸ καὶ πρότερον τάγμα, εἰς Ἀντιόχειαν ἐπάνεισιν.

in ſervitium abducit. Varus autem ipſe cum univerſo exercitu Samariam profectus, civitati quidem manus abſtinuit, quòd dum turbæ ab aliis excitarentur nihil eam moviſſe deprehenderit: ſed caſtra ponit ad vicum quendam, cui nomen Arus. in ditione autem erat Ptolemæi: ideoque diripiebatur ab Arabibus, qui Herodis etiam amicis infenſi erant. Inde progreditur ad Sampho vicum alterum bene munitum, quem ſimiliter diripuerunt *Arabes*, ut & omnes *prædiorum* fructus in quos inciderint. Quin & flammis & cædibus plena erant omnia, nec quidquam erat quod in prædam non ceſſit Arabibus. Immo & Emmaus, incolis in fugam conjectis, exuſta eſt, juſſu Vari necem Arii ejuſque militum indigne ferentis.

Regionem populantur Romani & Arabes. Ant. p. 782.

2. Inde cum ad Hieroſolyma proceſſiſſet, & in conſpectum veniſſet cum exercitu, protinus Judæorum caſtra diſjecit. & illi quidem fuga diſperſi erant per regionem: qui vero in urbe erant, cum eum recepiſſent, ſeſe de cauſis defectionis purgarunt; nihil ſe quidem ejuſmodi moviſſe dicentes, ſed propter feſtum multitudine ex neceſſitate in urbem admiſſa, in ea potius cum Romanis obſeſſos fuiſſe, quam ad bellum movendum cum illis conſpiraſſe qui ab eis deſciverant. Ante vero obviam ei venerant Joſephus Archelai ſobrinus & Rufus Gratuſque cum regio exercitu & Sebaſtenis, atque Romani è legione *obſeſſa* more ſuo ornati armatique. Nam Sabinus, non auſus ſeſe Varo vel in conſpectum dare, jam ante ex urbe exiit & ad mare profectus eſt. Varus autem per regionem copiarum ſuarum partem ad ſeditionis auctores conquirendos mittebat; multiſque adductis, minus quidem turbulentos viſos cuſtodiæ mandabat, eorum vero qui maxime in culpa erant ad duo millia cruci ſuffixit.

Varus Hieroſoma venit, & in ſeditionis auctores animadvertit. ibid.

3. Ei autem nunciatum erat adhuc circa Idumæam ſupereſſe decem armatorum millia. Ille vero, cum videret Arabas non ita ſe gerentes ut auxiliares deceret, ſed pro ſua libidine militia utentes, & contra quam ipſe vellet regionem vaſtantes ex ſuo in Herodem odio, domum *eos* dimittit: & cum ſuis legionibus adverſus eos qui defecerant ire contendebat. Atque illi, antequam manus conſererent, ſuaſu Achiabi *omnes* ſeſe dediderunt. Varus autem plebejis quidem culpæ veniam dabat, eorum vero duces ad Cæſarem miſit, ut ad interrogata reſponderent. At Cæſar aliis quidem ignovit, de nonnullis vero regis cognatis, erant enim quidam ex Herodis conſanguineis qui ſe eis adjunxerant, ſupplicium ſumi jubet, quod contra regem ſuum arma tulerant. Et Varus quidem, rebus Hieroſolymitanis hoc modo compoſitis, relictaque ad *urbis* præſidium priore legione, Antiochiam revertitur.

Varus dimittit Arabas male ſe gerentes. ibid.

Seditioſorum duces ad Cæſarem mittit. ibid.

a Ita reſcripſi è *Cod Gall. & Ants.* p. 782. v. 15. favente nonnihil codice *Bod.* in quo εἰς Αμφὼ proclivi errore pro εἰς Σαμφώ. antea erat Σακφώ. *b* Supra p. 1054. v. 17. Arii meminit. *c* Illa αἱ μὲν ᾠχοντο deſunt in pleriſque *MSS.* in quibus aut φυγόντα aut φυγόντων pro φυγόντες. *d* Ἡρῴδου βασιλέως in *Ants.* p. 782. v. 30. Erat enim Joſephus Herodis ἀδελφιδοῦς, Archelai ἐξάδελφος, utrumque ſignificat ἀνεψιός. *Aldr.* *e* Deeſt *Bush.* *f* Ita *Big.* αὐτῷ in *cæteris.* *g* Illa ἔχθει τῷ πρὸς Ἡρῴδην hîc loci non agnoſcit *Ruf.* & ſatis commode abeſſe poſſunt. nam de Arabum odio in Herodem diſertim (ſupra v. 6.) dixerat, hiſce verbis, Ἀρέσκων μισοῦντων τοὺς Ἡρῴδου φίλους. *h* Ita *Big. Bod. Gall. & Ruf.* κατὰ τοῦ βασιλέως in *cæteris.*

IV. CAP. VI.

Multa Archelao objiciunt Judæi, & Romanorum prætoribus ſubjici poſtulant. quibus auditis, Cæſar liberis Herodis paternas poſſeſſiones pro arbitrio ſuo diſtribuit.

Archelaum iterum Romæ accuſatur à Judæorum legatis. Ant. p. 783.

ARchelao autem Romæ alia exſtitit cauſa contra Judæos agenda, qui ante defectionem legati exierant, ejuſmodi poteſtatem faciente Varo, ad poſtulandam ſuis legibus vivendi libertatem. Erant autem *numero* quinquaginta qui aderant; eiſque ſe adjunxerunt ſupra octo millia Judæorum Romæ degentium. Itaque cum Cæſar concilium tam amicorum quam primorum Romanorum convocaſſet in templum Apollinis in Palatio, (quod ab ipſo erat exſtructum & laute admodum mirumque in modum exornatum) cum legatis quidem multi è Judæis ſtabant, contra vero Archelaus cum amicis *ſuis*: at qui hujus conſanguineorum amici erant à neutra parte ſtabant, Archelao quidem adeſſe non ſuſtinentes ex odio atque invidia, cum accuſatoribus vero conſpici propter Cæſarem veriti. Præterea aderat etiam Philippus frater Archelai, animo benevolo à Varo præmiſſus duabus de cauſis, ut & Archelai partes adjuvaret, &, ſi forte Cæſar *Herodis facultates univerſæ ejus progeniei diſtribueret, partem aliquam obtineret.

Legatorum accuſationis ſumma. ibid.

2. Data autem accuſantibus dicendi venia, primum ea proſequuti ſunt quæ contra leges feciſſet Herodes, "non ſe regem, dicentes, ſed "tyrannum pertuliſſe, omnium qui unquam "tyrannidem exercuerant crudeliſſimum. Mul"tis quippe ab eo occiſis, talia paſſos eſſe ſu"perſtites ut etiam mortuos *beatos* prædica"rent. nec ſolum ſubditorum corporibus quæ"ſtionem *eum* adhibuiſſe, ſed & civitatibus. "nam ſuæ quidem gentis *plurimas* dilaniaſſe, "alienigenarum vero ornaſſe, & externis po"pulis Judææ ſanguinem condonaſſe. Pro an"tiqua autem felicitate ac patriis legibus gen"tem egeſtate impleviſſe ſimul & iniquita"te. in ſumma, Judæos paucis quidem an"nis plures ab Herode *illatas* calamitates to"leraſſe, quam in omni ævo perpeſſi ſunt ma"jores ſui, poſtquam ex Babylone diſceſſerint, "& Xerxe regnante *in patriam* fuerint rever"ſi. Attamen aſſueſcendo dura pati & adver"ſa animos adeo demiſſos humileſque gerere, "ut ultro eum pro ſucceſſore acciperent ſub "quo acerbam ſervituri eſſent ſervitutem. Ar"chelaum quippe, tanti tyranni filium, patre "mortuo regem ſine mora appellaſſe, & una "cum eo mortem Herodis luxiſſe, ſimulque "ut is ſuccederet vota nuncupaſſe. illum ve"ro, quaſi veritus eſſet ne germanus Herodis "filius non haberetur, civium trium millium "cæde regno præluſiſſe; & tot quidem victi-

ΚΕΦ. ς'. η'.

Πολλὰ Αρχελάῳ ἐγκαλέσαν Ιουδαῖοι, καὶ τῆς Ρωμαίων στρατηγοῖς ὑποπεσθαι ἀξιώσαν. ὧν ἀκουσθέντων, Καῖσαρ τοῖς Ηρώδου τέκνοις τὰ πατρῷα ὡς βούλοιτο διανέμει.

ΑΡχελάῳ δ' ὀπὶ Ρώμης πάλιν ἄλλη συνίστατο δίκη πρὸς Ιουδαίους, οἱ πρὸ τῆς ἀποστάσεως, ὑπατεύοντος Οὐάρου, πρέσβεις ἐξεληλύθεσαν περὶ τῆς τοῦ ἔθνους αὐτονομίας. ἦσαν δὲ πεντήκοντα μὲν οἱ παρόντες· συνεπαίροντο δὲ αὐτοῖς τὸν ὀπὶ Ρώμης Ιουδαίων ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους. ἀθροίσαντος δὲ Καίσαρος συνέδριον τῶν τε πέλας Ρωμαίων καὶ τῶν φίλων ἐν τῷ τοῦ Παλατίου Απόλλωνος ἱερῷ, [a] κτίσμα δ' ἰδίον αὐτοῦ θαυμασίῳ πολυτελείᾳ κεκοσμημένον, μετὰ μὲν τῶν προσόντων τὸ Ιουδαϊκὸν πλῆθος ἦν, σὺν δὲ τοῖς φίλοις ἄντικρυς Αρχέλαος· [b] τῶν δὲ τούτου συγγενῶν οἱ φίλοι παρ' ὀδετέρους, συνεπαίρασθαι μὲν [c] τὸ Αρχελάῳ διὰ μῖσος καὶ φθόνον οὐκ ἐπομένοντες, ὀφθῆναι δὲ μετὰ τῶν κατηγόρων ἐπὶ Καίσαρος αἰδούμενοι. ὀπὶ τούτοις παρῆν καὶ Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς Αρχελάου, προπεμφθεὶς κατ' εὔνοιαν ἐπὶ Οὐάρου, δυοῖν ἕνεκα, Αρχελάῳ τε συναγωνίσασθαι, καὶν διανέμῃ τὰ Ηρώδου Καῖσαρ οἶκοι πᾶσι τοῖς ἐκγόνοις κλήρου τινὸς ἀξιωθῆναι.

β'. Επῆρε δὲ λέγειν τοὺς κατηγόρους τὰς Ηρώδου παρανομίας πρῶτον διεξιέναι, "ὃς βασιλέα, λέγον"τες, ἀλλὰ τὸ πάντων τυραννησάντων ὠμότατον ἐπιδε"ίξατο τύραννον. πολλῶν γὰρ ἀνηρημένων ὑπ' αὐτοῦ, "τοιαῦτα πεπονθέναι τοὺς καταλελειφθέντας, ὅτε μακα"ρίζειν τοὺς ἀπολωλότας. βεβασανικέναι γὰρ οὐ μόνον "τὰ σώματα τῶν ὑποτελῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις. "τὰς μὲν γὰρ ἰδίας λελωβῆσθαι, τὰς δὲ τῶν ἀλλοφύλων "κεκοσμηκέναι, καὶ ὅτι τῆς Ιουδαίας αἷμα κεχαρίσθαι τοῖς "ἔξωθεν δήμοις. ἀντὶ δὲ τῆς παλαιᾶς εὐδαιμονίας καὶ τῶν "πατρίων νόμων, πενίας ὅ τε ἔθνος καὶ παρανομίας ἐχάτης "πεπληρωκέναι. καθόλου τε πλείους ὑπομεμενηκέναι "τὰς ἐξ Ηρώδου συμφορὰς ἐν ὀλίγοις ἔτεσιν Ιουδαίους, "ὧν οὐ ἅπαντι τῷ χρόνῳ μετ' ἐκ Βαβυλῶνος ἀνα"χώρησιν ἔπαθον οἱ πρόγονοι, Ξέρξου βασιλεύοντος ἐπα"ναφοιτήσαντες. εἰς τοῦτο μέντοι ταπεινότητος [d] οὐκ εὐ "δυσχεῖν ἔθους προελθεῖν, ὥστε ὑπομεῖναι τὰ πικρὰς "δουλείας καὶ ἀφορήτους αὐθαιρέτως. Αρχέλαον γοῦν τὸ "τηλικοῦτον τυράννου παῖδα, μετὰ τοῦ τοῦ παλεῖς τε"λευτῆσαι, βασιλέα τε προσειπεῖν ἑτοίμως, καὶ συμπευ"σθῆναι Ηρώδου θάνατον αὐτῷ, καὶ σπεύσασθαι περὶ "τῆς ἀφορήτου. τὰ δέ, ὥσπερ ἀγωνιάσασι μὴ νόθος "υἱὸς δόξειεν Ηρώδου, προαμιλλᾶσθαι τοῦ βασιλέως "πολλοῖς πολιτῶν φόνῳ, καὶ τοσαῦτα μὲν παρεσκευάσθαι

a Publica opera plurima exſtruxit: ex quibus vel præcipua forum cum æde Martis Ultoris, templum Apollinis in Palatio, ædem Tonantis Jovis in Capitolio. *Suet. in Aug.* c. 29. *& paulo poſt*, Templum Apollinis in ea parte Palatinæ domus excitavit, quam fulmine ictam deſiderari à Deo haruſpices pronunciarant. Addita porticus, cum bibliotheca Latina Græcaque. quo loco jam ſenior ſæpe etiam ſenatum habuit, decuriaſque judicum recognovit. Templum illud deſcribit *Propertius*, l. 2. el. 23. *Aldr.* b Οπόσοι δὲ συγγενεῖς ἦσαν τῷ βασιλέως in *Ant.* p. 783. v. 15. c Hanc particulam habet *Big.* omittunt *ceteri.* d Ita lego cum *Ruſino*, qui vertit, *verum ſe tamen ad modeſtiam ex adverſa fortunæ conſuetudine profeciſſe.* antea erat τῷ δ' δυσχεῖν in *Græcis* omnibus. * Herodis regnum ejus nepotibus, *Ruf.*

a Περίστυλον

"κείαν θύματα περὶ τ ἀρχῆς τῷ Θεῷ, τοσούτοις δὲ ἐμ-
"πεπλησθαι νεκροῖς τὸ ἱερὸν ἐν ἑορτῇ. τοὺς μέντοι σφε-
"λεσθέντας ἐκ τ τοσούτων κακῶν εἰκότως ἐπεστράφθαι
"ἤδη ποτὲ πρὸς τὰς συμφορὰς, καὶ πολέμου νόμῳ ἐθί-
"ζειν τὰς πληγὰς καὶ [a] προσώπου δέχεσθαι, δεῖσθαι
"δὲ Ρωμαίων ἐλεῆσαί τε τὰ τ Ιουδαίας λείψανα, καὶ
"μὴ τὸ περιὸν αὐτῆς ἐκβρίψαι τοῖς ὠμῶς [b] σπα-
"ράσουσι, σωάψαντας δὲ τῇ Συρίᾳ τ χώραν αὐτῶν
"διοικεῖν ἐπὶ ἰδίοις ἡγεμόσιν. ὑπολείξεσθαι γὰρ ἂν οἱ
"νῦν ςασιάσαντες ἀμφιβαλλόμενοι καὶ πολεμικοὶ, φέρειν
"οἴδασι μετρίως ἡγεμόνας." Ιουδαῖοι μὲν οὖν ἐκ τῆς
κατηγορίας κατέληξαν εἰς τὸν τοιοῦτον ἀξίωσιν. ἀνα-
ςὰς δὲ Νικόλαος, ἀπεδύσατο μὲν τὰς εἰς τοὺς βα-
σιλεῖς αἰτίας, κατηγόρει δὲ ὅτι ἤθους τότε δύσαρκτοι
καὶ δυσπειθὲς φύσει πρὸς τοὺς βασιλέας· συνδιέβαλλε
δὲ καὶ τοὺς Αρχελάου συγγενεῖς, ὅσοι πρὸς τοὺς κατη-
γόρους ἀφειστήκεσαν.

ϑ'. ε'. Τότε μὲν οὖν Καῖσαρ, ἀκούσας [c] ἑκατέρων, διέλυσε
τὸ συνέδριον. μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας, [d] τὸ μὲν ἥμισυ μέρος τ
βασιλείας Αρχελάῳ δίδωσιν, ἐθνάρχην τε προσφωνῶν, ὑπο-
σχόμενός τε καὶ βασιλέα ποιήσειν, ἐὰν ἄξιον ἑαυτὸν παράσχῃ,
τὸ δὲ λοιπὸν ἥμισυ διελὼν εἰς δύο τετραρχίας, δυσὶν ἑτέ-
ροις παισὶν Ηρώδου δίδωσι, τ μὲν Φιλίππῳ, τ δὲ Αντί-
πατρι τοῖς Αρχέλαου ἀμφισβητοῦντι περὶ τ βασιλείας.
ἐγένετο δὲ ὑπὸ τούτῳ μὲν ἥ τε Περαία καὶ Γαλιλαία, 25
τριακοσίων ἑξακοσίων ταλάντων· Βαταναία τε καὶ [e] Τρά-
χων, Αὐρανίτις τε καὶ μέρη τινὰ τοῦ [f] Ζήνωνος οἴκου [g] τὰ περὶ
Ἰάμνιαν, πρόσοδον ἔχοντα ταλάντων ἑκατόν, ὑπὸ Φι-
λίππῳ ἐτετάχθη. τ Αρχελάου δ' ἐθνάρχου Ιδουμαία τε
καὶ Ιουδαία πᾶσα, καὶ Σαμαρεῖτις ἥδε, [h] κεκυφισμένη τε- 30
τάρτῳ μέρει τ φόρων εἰς τιμὴν τοῦ μὴ μετὰ τ ἄλλων ἀπο-
στῆναι. πόλεις δὲ ὑπηκόους παρέλαβε, Στράτωνός τε πύρ-
γον, καὶ Σεβαστὴν, καὶ [i] Ἰόππην, καὶ [k] Ιερουσόλυμα. τὰς δὲ
Ελληνίδας, Γάζαν καὶ Γάδαρα καὶ [l] Ἵππον, ἀποτμηθέντος
τ βασιλείας, προσέθηκε Συρίᾳ. πρόσοδος δὲ ἦν τ 35
Αρχελάῳ δοθείσης χώρας, [m] πεντακοσίων ταλάντων. Σα-
λώμη δὲ, πρὸς οἷς ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς διαθήκαις κατέ-
λιπεν, [n] Ιαμνίας τε καὶ Αζώτου καὶ Φασαηλίδος ἀπεδείκνυ
δεσπότιν· χαρίζεται δὲ αὐτῇ Καῖσαρ καὶ τὰ ἐν Ασκάλωνι
βασίλεια. συνήγετο δὲ ἐκ πάντων ἐξήκοντα πρόσο- 40
δος τάλαντα. τ δὲ οἶκον αὐτῆς ὑπὸ τ Αρχελάου ἐθνάρ-
χου ἔταξε. τ δὲ ἄλλης Ηρώδου γενεᾶς ἕκαστος τὸ κα-
ταλειφθὲν ἐν ταῖς διαθήκαις ἐκομίζετο. δυσὶ δὲ αὐτῇ

"mas pro regno immolaſſe, tot vero cadave-
"ribus in feſto ſolenni templum impleviſſe.
"Recte igitur eos, qui è tantis malis evaſiſſent,
"aliquando ad calamitates ſuas reſpexiſſe, &
"belli lege cupere vulneribus excipiendis ora
"præbere, atque ab Romanis precari, ut Ju-
"dææ reliquias miſericordia dignarentur, &
"quod ex illis ſuperſit crudeliter eos laceran-
"tibus non objicerent; ſed regionem illorum,
"Syriæ contributam, à præfidibus Romanis re-
"gi ſinerent. ita enim perſpicuum fore *Ju-*
"*dæos*, quos nunc ſeditioſos eſſe ac belli cupi-
"dos calumniantur, noſſe moderatum ferre im-
"perium". Et hujuſmodi quidem petitione accuſationem clauſerunt Judæi. Cum autem contra ſurrexiſſet Nicolaus, quæ regibus objecerant *facile* diluit, gentem vero accuſabat, quod difficulter imperio regeretur, atque ita à natura facta eſſet ut ægre regibus obſequium præſtaret: porroque Archelai propinquos, qui ad accuſatores defecerant, criminis inſimulabat.

Nicolaus quæ ſibi ſibi ellent ab Herode & Archelao excuſat. Ant. p. 784.

3. Et tunc quidem Cæſar, auditis quæ utrinque dicerentur, dimiſit concilium. Paucis autem poſt diebus Archelao quidem dat regni *Herodis* dimidium cum ethnarchæ nomine, ipſum etiam regem, ſi ſe dignum *eo honore* præſtitiſſet, facturum eſſe pollicitus; reliquum vero dimidium, in duas tetrarchias diviſum, duobus aliis Herodis filiis tribuit, unam Philippo, alteram Antipæ, qui cum Archelao de regno contendebat. Et huic quidem in ditionem cedebat Peræa, & Galilæa; *quarum* reditus ducenta talenta: & Philippo ſubjiciebantur Batanæa & Trachon, & Auranitis & partes quædam domus Zenonis circa Jamniam, quæ talenta centum reddebant. Archelai vero ad ethnarchiam pertinebant & Idumæa & Judæa omnis, & Samaria, quarta tributorum parte *levata, honoris ergo quod cum aliis non defecerat. Civitates etiam, quibus imperaret, accipiebat, & Stratonis turrim, & Sebaſten, & Joppen, & Hieroſolyma. Nam Græcas, Gazam & Gadara & Hippon, regno avulſas, Syriæ adjunxit *Cæſar*. Archelao autem ex regione ſibi data *quotannis* redibant quadringenta talenta. At Salome, præter illa quæ rex teſtamento ſuo ei legaverat, & Jamniæ & Azoti & Phaſaëlidis domina facta eſt: eidemque regias etiam in Aſcalone largitur Cæſar. ex quibus omnibus *annui* ſexaginta talentorum reditus colligebantur. domum vero ejus Archelai ethnarchiæ ſubdidit. Quin & cæteris ex Herodis progenie reddita erant legata, prout teſtamento relicta erant. Duabus autem filiabus

Quomodo Cæſar regnum Herodis ejuſque facultates dividit. Ant. p. 785.

Cæſaris erga Salomen liberalitas. ibid.

a Πρόσωπον *Bod.* *b* Ita *Big.* & *Ruf.* πρόσωσιν in *cæteris.* *c* Αμφοτέρων *Bod.* *d* Videſis *Tacitum* in *Hiſt.* V. 9. & *Strabonem* in l. XVI. p. 765. *e* Τραχωνίτης in *Ant.* p. 785. v. 16. *f* In *Ant.* p. 785. v. 17. Ζηνοδίου οἴκου, *Zenodori domus*, quæ antea dicta erat *Lyſaniæ domus*, ut conſtat ex p. 696. v. 9. Cumque ſubjicit *Joſephus* τὰ περὶ Ἰάμνιαν, nota præter duas Jamnias *Plinii*, etiam tertiam fuiſſe *in* τῇ ἄνω Γαλιλαίᾳ cujus meminit *Joſephus* in *Vita ſua*, p. 922. v. 29. quamque hic intelligit. *Aldr.* *g* Eſt qui malit τὰ περὶ Ἰάμνιαν. *h* Idem valet hoc loco κεκυφισμένη quod κεκυφισμένῳ, ut notavit Cl. *Aldrichius*, conferendo *Ant.* p. 785. v. 20. *i* Ita in omnibus *MSS.* & *Ruf.* cum *Ant.* p. 785. v. 23. Ιππων in *Impreſſis.* *Aldr.* *k* Niſi me fallit conjectura, legendum Αδιδῶνα. Quippe cur *Joſephus* hoc loco ſeptem haſce civitates, nec plures, nec alias nominet, nulla potior occurrit ratio, quam quod eaſdem olim Auguſtus Herodis regno adjeciſſet; at nunc volebat quatuor Archelai Ethnarchiæ tres reliquas provinciæ Syriæ contribui. Vide *Belli*, p. 1006. Has tres *Joſephus* Ελληνίδας πόλεις vocat; h. e. in quibus Ελλήνων numero & auctoritate præpollebant Judæis, quæque inſtitutis utebantur Ελληνικοῖς. Notum vero omnes incircumciſos cujuſcunque demum gentis à Judæis Ελληνας appellari. *Aldr.* *l* Ita *Big. Voſſ. Ruf.* & *Ant.* p. 785. v. 24. Ιππωνα in *cæteris.* *Aldr.* *m* Ἑξακοσίων in *Ant.* p. 785. v. 17. ut & apud *Zonaram*. quæ quidem lectio eſt minus probabilis, quando regni tantum ſemiſſis Archelao ceſſit. *Aldr.* *n* Merito dubitatur utrum hæc ſit genuina lectio, nam & has tres urbes ſorori legavit Herodes, *Ant.* 770. v. 27. Emendatius certe loquitur *Joſephus* in *Ant.* p. 785. v. 29. Σαλώμη δὲ πρὸς οἷς ὁ ἀδελφὸς ἐν ταῖς διαθήκαις ἐκύρωσε· Ἰάμνια δ' ἦν ταῦτα καὶ Αζώτου καὶ Φασαηλὶς ἡ ἀρχαία ὑπήκοα μοναδὶς ἀποκειται· Καῖσαρ χαρίζεται καὶ τὰ τοῦ Ασκάλωνι βασίλεια οἰκεῖα. *Aldr.* *o* Ita reſcripti auctoritate *Ruffini*. antea perperam τοπαρχίαν. nam ethnarchia Archelai plures Toparchias complectebatur. *p* *Aldrichius* malit *levatas*, & mox *defeceram*.

a Id

liabus ejus virginibus dat Cæſar, extra ea quæ pater legaverat, quingenta millia argenti *ſignati* : eaſq; nuptum collocavit Pheroræ filiis. Immo, diviſo *regis* patrimonio, eis diſtribuit mille talenta ipſi ab Herode dono relicta ; parvi pretii nonnullis ex regia ſupellectile ſibimet reſervatis, in honorem defuncti.

Herodis duæ filiæ virgines Pheroræ filiis elocatæ. Ant. p. 785.

θυγατράσι παρθένοις Καίσαρ ἔξωθεν χαρίζεται · πεντήκοντα μυριάδας ἀργυρίου, καὶ συνῴκισεν αὐτὰς τοῖς Φερώρα παισί. μὴν δὲ τὸ οἶκον, ὃν διεδίετειμεν αὐτοῖς τὸ πατὴρ καταλειφθεῖσαν ὑφ' Ηρώδου δωρεὰν, ὄσων [b] χιλίων τα-
λάντων, εὐτελῆ τινα τῶν κειμηλίων εἰς τιμὴν τοῦ καταχωμένου [c] τιμὴν ἐξελόμενος.

V. CAP. VII.

ΚΕΦ. ζ'.

Hiſtoria de Pſeudalexandro. Relegatur Archelaus, moritur Glaphyra ; uterque per quietem præmonitus.

Ἱστορία περὶ Ψευδαλεξάνδρου. Φυγαδεύεται Ἀρχέλαος, καὶ τελευτᾷ Γλαφύρα· ὀνείρατα δὲ μέλλοντος ἀμφοτέροις δηλωθέντος.

Pſeudalexander unde. Ant. p. 786.

INterea juvenis quidam, genere Judæus, Sidone educatus apud quendam Romani civis libertum, formæ ſimilitudine ſemet Alexandrum eſſe mentitus ab Herode occiſum, Romam veniebat, fore ſperans ut non detegeretur. Ipſi autem adjutor erat homo ejuſdem tribûs, ſciens omnium quæ ad regnum pertinerent, à quo inſtructus aſſeverabat, quod ii qui miſſi erant ad ſe & Ariſtobulum occidendum miſericordia commoti ipſos ſurripuerint, ſimilibus ſubditis corporibus. Itaque cum iſtis decepiſſet Judæos in Creta degentes, & ſplendidum nactus eſſet commeatum, in Melum navigavit : ubi cum multo plus in *viaticum* collegiſſet, quod res admodum credibilis videretur, hoſpitibus etiam ſuis perſuaſit ut Romam ſecum navigarent. Cum autem appulſus eſſet Dicæarchiam, & dona quamplurima ab iſtius loci Judæis accipit, & tanquam rex à paternis amicis deducebatur. Tantum enim fidei conciliaverat formæ ſimilitudo, ut qui Alexandrum viderant planeque noverant, hunc eum eſſe jurarent. Porro Judæi Romæ degentes omnes ad eum viſendum ſe effuderunt, & ingens hominum multitudo vias, per quas ferebatur, obſidebat. nam eo quidem dementiæ proceſſerunt Melii, ut illum & ſella portarent, ſuiſque ſumptibus cultum & apparatum regium *ei* ſuppeditarent.

Judæis imponit. ibid.

2. Cæſar autem, ut qui perfecte norit Alexandri oris lineamenta, (accuſatus enim apud eum fuerat ab Herode) perſpiciebat quidem, priuſquam hominem videret, ſimilitudinis fallaciam, aliquid vero fidei tribuere volens lætiori de eo conceptæ ſpei, Celadum quendam, unum ex iis qui Alexandrum probe noſceret, mitti jubet, ut Alexandrum ſibi *in conſpectum* adduceret. Atque ille, eo viſo, ſtatim quidem conjectura deprehendit perſonæ diverſitatem : at cum totum corpus animadverſiſſet, & duritiam ejus habitumque ſervilem, commentum omne intellexit. Valde autem eum commoverunt, quæ tanta cum fiducia dicere auſus eſt. nam cum de Ariſtobulo interrogaretur, ſalvum quidem illum eſſe reſpondebat, Cypri vero de induſtria relictum eſſe, ut ſibi ab inſidiis caveret. difficilius enim disjunctos poſſe apprehendi. Cum autem eum paululum ſeduxiſſet Cæſar, ei dixit, vitam in præmium fore, ſi illius indicium fecerit, qui ei perſuaſerit ejuſmodi res,

Fraudem ſuſpicatur Cæſar, eumque accerſit. ibid.

Κᾶν τούτῳ νεανίας τις Ἰουδαῖος μὲν τὸ γένος, τραφεὶς δ' ἐν Σιδῶνι ὑπό τινι τῶν Ρωμαϊκῶν ἀπελευθέρων, δι' ὁμοιότητα μορφῆς ψευδόμενος ἑαυτὸν Ἀλέξανδρον τὸν ἀναιρεθέντα ὑφ' Ηρώδου, κατ' ἐλπίδα δ' ἥξειν, ἦλθεν εἰς Ῥώμην. συνεργὸν δ' ἴσχε τις ὁμόφυλος αὐτῷ [d] πάντα τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν διηκριβωμένος, ὑφ' ὧν διδαχθεὶς ἔλεγεν, ὡς οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ἀναίρεσιν αὐτοῦ τε καὶ Ἀριστοβούλου, δι' οἶκτον ἐκλέψειαν αὐτοὺς ὁμοίαν ἐπιβολὴν σωμάτων. τούτοις γοῦν τοὺς ἐν Κρήτῃ Ἰουδαίους ἐξαπατήσας, καὶ λαμπρῶς ἐφοδιασθεὶς, διέπλευσεν εἰς Μῆλον· ἔνθα συναγείρας πολλῷ πλέον δι' ἐπιβολὴν ἀξιοπιστίας, ἀνέπεισε καὶ τοὺς ἰδιοξένους εἰς Ῥώμην αὐτῷ συνεκπλεῦσαι. καταχθεὶς δὲ εἰς Δικαιαρχίαν, δῶρά τε παμπληθῆ παρὰ τῶν ἐκ Ἰουδαίας λαμβάνει, καὶ καθάπερ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν πατρώων προπέμπεται φίλων. προσελκύσθη δ' εἰς τοσοῦτον πίστεως τὸ μορφῆς ὅμοιον, ὥστε τοὺς ἑωρακότας Ἀλέξανδρον, καὶ σαφῶς ἐπισταμένους, διόμνυσθαι τοῦτον εἶναι. τὸ γοῦν Ἰουδαϊκὸν τὸ Ρώμῃ πᾶν ἐξεχύθη πρὸς τιμὴν θέας αὐτοῦ, καὶ πλῆθος ἄπειρον ἴλη περὶ τοὺς τοιούτους, δι' ὧν κομίζοιτο. καὶ δὴ προῆλθον εἰς τοσοῦτον φρενοβλαβείας οἱ Μήλιοι, ὥστε φορείῳ τε αὐτὸν κομίζειν, καὶ θεραπείαν βασιλικὴν ἰδίοις προσχεῖν ἀναλώμασι.

β'. Καῖσαρ δὲ γινώσκων ἀκριβῶς τοὺς Ἀλεξάνδρου χαρακτῆρας, κατηγόρητο γὰρ ὑφ' Ηρώδου παρ' αὐτῷ, σωτῆρα μὲν καὶ τρὶν ἰδεῖν ἄνθρωπον τὸν τῆς ὁμοιότητος ἀπάτιλον, διδοὺς δὲ τι καὶ πίστεως ταῖς ἱλαροτέραις ἐλπίσι, Κέλαδόν τινα πέμπει τῶν σαφῶς ἐπισταμένων Ἀλέξανδρον, κελεύσας ἀγαγεῖν αὐτῷ νεανίσκον. ὁ δὲ, ὡς εἶδεν, ἐτεκμήρατο μὲν τάχιστα καὶ τὰς διαφορὰς τοῦ προσώπου· τὸ δὲ ὅλον σῶμα σκληρότερόν τε καὶ δύσφαρες καταμαθών, οἰόπερ πᾶν τὸ σώταγμα. τάνυ δὲ αὐτὸν παρώξυνεν ἡ τόλμα τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων. τοῖς γὰρ συνηλαμένοις περὶ Ἀριστοβούλου, σώζεσθαι μὲν καὶκεῖνον ἔλεγεν, ἀπολελεῖφθαι δ' ἐπίτηδες [e] τὸ Κύπρῳ τὰς ἐπιβουλὰς φυλασσόμενον· ἧττον γὰρ ἐπιχειρεῖσθαι διεζευγμένους. ἀπολαβόμενος δὲ αὐτὸν κατ' ἰδίαν, μαθὼν ἔφη πρὸς Καίσαρος ἔχειν τὸ ζῆν, τοῦ μηνύσαι ἀναπείσαντά σε [f] συλάσασθαι τηλικαῦ-

τα.

a Id eſt, *μυριάδας ἐπὶ πέντε ἡμίσεσι*, prout in *Ant.* p. 785. v. 37. *b* Πενταισίων ἡμίσεων in *Ant.* p. 785. v. 40. connumerato quod & Liviæ donarat Herodes, *Ant.* p. 770. v. 35. *Aldr.* *c* Si quis *μνήμῃ* malit, per me licet. *d* Ἐμπειρος τῶν ἀμφὶ τὸ βασίλειον in *Ant.* p. 786. v. 10. *e* Ἐν πέντε *Bod.* atque ita *Rhed.* ejus autem in margine *in Κύπρῳ*. *f* Eſt qui malit πλείστους. *a* Καί-

τα. [a] κἀκεῖνος, αὐτῷ δηλώσειν εἰπὼν, ἔπεται τοῖς Καίσαρος, καὶ τὸν Ἰουδαῖον ὑποδείκνυται, κεχρησόμενον αὐτῷ τῇ ὁμοιότητι πρὸς ἐργασίαν. τοσοῦτα γὰρ εἰληφέναι δῶρα καθ' ἑκάστην πόλιν, ὅσα ζῶν Ἀλέξανδρος οὐκ ἔλαβε. γελάσας δὲ Καῖσαρ ἐπὶ τούτοις, τὸν μὲν Ψευδαλέξανδρον δι' εὐεξίαν σώματος ἐγκατέταξε τοῖς ἐρέταις, τὸν ἀνατείναντα δὲ ἐκέλευσεν ἀναιρεθῆναι. Μηλίοις δὲ ἤρκεσεν ὀπτίμοις τῆς ἀνοίας τὰ ἀναλώματα.

να'. γ'. Παρελαβὼν δὲ τὴν ἐθναρχίαν Ἀρχέλαος, ἐν κατὰ μνήμην τῆς πάλαι διαφορᾶς, ἣν μόνοις Ἰουδαίοις, ἀλλὰ καὶ Σαμαρεῦσι χρησάμενος ὠμῶς, [b] ἐγκαλουμένων ἐκατέρων κατ' αὐτοῦ πρὸς Καίσαρα, ἔτει τῆς ἀρχῆς ἐνάτῳ [c] φυγαδεύεται μὲν εἰς Βίεννα πόλιν τῆς Γαλατίας αὐτὸς, ἡ οὐσία δ' αὐτοῦ τοῖς Καίσαρος θησαυροῖς ἐγκαταλοῦται. πρὶν κληθῆναι δὲ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, ὅταρ ἰδεῖν φασι τοιόνδε. ἔδοξεν ὁρᾶν σάκχος [d] σπικὰς, πλήρεις καὶ μεγάλας, ὑπὸ βοῶν καταβοσκομένων. μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς μάντεις καὶ τῶν [e] Χαλδαίων τινὰς, ἐπυνθάνετο τί σημαίνειν δοκοῖεν. ἄλλοι δὲ ἄλλως ἐξηγουμένων, Σίμων τις Ἐσσαῖος τὸ γένος ἔφη· "τὰς μὲν σάκχους, ἐνιαυτοὺς νο-"μίζειν, τοὺς δὲ βοῦς, μεταβολὰς πραγμάτων, ἀφ' "ὧν τὴν χώραν ἀροτριῶντας ἀλλάττειν. ὥστε [f] βασι-"λεύσειν μὲν αὐτὸν τὰ τῶν σάκχων ἀριθμὸν, ὑπὸ ποικίλαις "δὲ πραγμάτων μεταβολαῖς τελευτήσειν." ζῶντα οὖν αὐτὸν Ἀρχέλαος, μὴ πάντε ἡμέρας, ὅτι τὴ δίκλεω μετεκλήθη.

δ'. Ἄξιον δὲ μνήμης ἡγησάμην καὶ ὃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Γλαφύρᾳ ἄμα, ἥν ἔσχε θυγατέρα μὲν Ἀρχελάου τοῦ Καππαδόκων βασιλέως, γυνὴ δ' Ἀλεξάνδρου γεγονυῖα ὃ πρῶτον, ὃς ἦν ἀδελφὸς [g] μὲν Ἀρχελάου, ἐξ οὗ δέξιμον, υἱὸς δ' Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ὑφ' οὗ καὶ ἀνῃρέθη, καθάπερ προδεδηλώκαμεν, μετὰ δὲ τὸν ἐκείνου θάνατον, συνῴκησεν Ἰόβᾳ [h] τῷ βασιλεύοντι Λιβύης, τοῦ τελευτήσαντος ἐπανελθοῦσ' αὐτὴν ἐν χηρείᾳ παρὰ τῷ πατρὶ θαυμάσιος ὁ ἐθνάρχης Ἀρχέλαος, ὅτι τοσοῦτον ἔρωτος ἦλθεν, ὥστε παραχρῆμα, τὴν συνωρίδος ἀνδρὸς Μαριάμμου ἀποπεμψάμενος, ἐκείνῃ ἀγάγεσθαι. ὡς δ' ἐγεγονεμήν τοίνυν εἰς Ἰουδαίαν, μετ' ὀλίγον τοῦ ἀφίξεως χρόνον, ἔδοξεν ὄνειρον αὐτῷ τοιόνδε. Ἀλέξανδρον αὐτῇ λέγειν. "ἀπέχρη μὲν ὁ πρὶν Λιβύην "σοι γάμος, σὺ δὲ οὐκ ἀρκεθεῖσα τούτῳ, πάλιν ὅτι τὸν ἐμὸν "ἑστίαν ἀναχάμπτεις, τρίτον ἄνδρα, ἐν ζῶντα τὸν ἀδελφὸν, ὦ "θλιμμένη, τὸν ἐμὸν ἠρημωμένον. πλὴν οὐ περιόψομαί σου ὕβριν, ἀπο-

comminiſci. Atque ille ſe indicaturum eſſe pollicitus eſt, & Cæſarem ſequutus ad eum accedit, atque Judæum *ei oſtendit, qui formæ ſuæ ſimilitudine ad quæſtum abuſus eſt. tanta enim dona à civitatibus eum ſingulis accepiſſe, quanta vivus Alexander non conſequutus fuiſſet. Cum autem ad iſta riſiſſet Cæſar, Pſeudalexandrum quidem propter habitudinem corporis remigum ordini inſeruit, fraudis vero auctorem interfici juſſit. Cæterum Melii, ſumptibus quos fecerant, ſtultitiæ pœnarum ſatis dediſſe viſi ſunt.

Qui vir ſit ſatetur Pſeudalexander. Ant. p. 787.

Ad remiges relegatur. ibid.

VI.

3. Cum autem Archelaus ethnarchia ſuſcepta, ſuperioris diſcordiæ memor, non ſolum Judæos ſed etiam Samarienſes, crudeliter tractaret, ab utriuſque populi legatis accuſatus apud Cæſarem, anno regni nono in exſilium pellitur Viennam, quæ Galliæ urbs eſt, & ejus patrimonium fiſco Cæſaris adjudicatur. Verum prius quam à Cæſare accerſeretur, hujuſcemodi ſomnium dicitur vidiſſe. Sibi viſus eſt *in ſomnis* ob oculos habere novem ſpicas, plenas & magnas, quas boves depaſcebant. Cumque conjectores acciviſſet & Chaldæorum nonnullos, eos interrogabat, quidnam *illis* ſignificari putarent. Aliis autem aliter *viſum* interpretantibus, Simon quidam, genere Eſſenus, dicebat: "ſpicæ quidem mihi videntur *eſſe* an-"ni; boves vero rerum mutationes *indicare*, "eo quod dum ararent terram *verterent* & "mutarent. adeoque totidem annos regnatu-"rum, quot numero eſſent ſpicæ, tandem ve-"ro poſt varias rerum viciſſitudines moritu-"rum eſſe." Iſtis auditis, poſt quinque dies Archelaus ad cauſam dicendam accitus eſt.

Archelaus accuſatur & in exſilium mittitur. Ant. p. 788.

Ejus ſomnium. ibid.

4. Dignum etiam eſt quod memoretur Glaphyræ ſomnium, quæ filia erat Archelai Cappadocum regis, primumque uxor Alexandri (qui frater quidem erat Archelai, de quo loquimur, filius vero regis Herodis, à quo interfectus eſt, ut jam ante memoravimus) & ejus poſt deceſſum nupta Jubæ regi Libyæ; quo defuncto, cum ipſam reverſam, & apud patrem in viduitate degentem, conſpexiſſet Archelaus ethnarcha, adeo amore accenſus eſt, ut ſtatim, repudiata conjuge ſua Mariamne, eam duceret. Hæc igitur, cum in Judæam rediiſſet, brevi poſt tempore quam eò veniret, cernere viſa eſt Alexandrum adſtantem ſibi *iſta* dicere. "Sa-"tis fuiſſet tibi Libycum matrimonium, ſed "tu, illo non contenta, rurſum ad meos pena-"tes reverteris, tertio marito, ipſoque fratre "meo, ὁ audaciſſima, tibi adſcito. Verum "non inſuper habebo contumeliam, ſed te, licet

Glaphyræ ſomnium. Ant. p. 789.

a Κρίσπος τοῦτα ἐπὶς αὐτὸν δηλ. *Bod.* b In hunc modum diſtingui poteſt ſententia, ἀτιμωθέντα μὲν ὑπατείαν τὸν αὐτῷ ἐπὶς Καίσαρος ἔτει τῆς ἀρχῆς ἐνάτῳ, φυγαδεύεται μὲν εἰς B. ut delatum ſtatuamus Archelaum anno *nono*, relegatum *decimo*. quo modo ſibimet conciliari poteſt *Joſephus*, qui in *Ant.* p. 788. §. 2. decimo relegatum fuiſſe ſcribit. *Aldr.* Sed quidni, relegatum intelligamus Archelaum, *nono* quidem anno regni ſui exacto & completo, *decimo* vero inchoato. *Caſaub.* c. *Baronium* p. 218. *Edit. Lond.* Addeſis *Simſonium* in *Chronic. Cathol.* parte VII. ad *Annum Chriſti* X. c Meminit *Strabo* XVI. p. 765. Quin & *Dio.* LV. p. 567. in hæc verba. ὅτι Ἡρῴδης Παλαιστινοὺς αἰτίαν πρὸς ἀλλήλους ἔλαβεν, ἐπεὶ τοὺς Ἄλλους ὑπερεῖδεν, ἐς τὸ μέρος τῆς ἀρχῆς αὐτῷ ἐδημοσιώθη. Quem Herodem Palæſtinum vocat non alius eſt quam hic ipſe Archelaus; in exſilium proinde miſſus M. Æmilio Lepido, L. Arruntio Nepote Coſſ. h.e. A.U.C. 759. circa finem. Neque vero *Dionem* in Archelai nomine lapſum exiſtimo; quin potius Archelaum (ſicut Antipam quoque & Philippum) Herodis nomine gaviſum; atque hujus denique eſſe nummum, de quo ambigit *Ez. Spanheimius* in libro *de Præſtantia & Uſu Numiſmatum*, p. 447. *Edit. Amſt.* 1671. [& quem in *Edit. Lond.* p. 521.] Herodi primo ſeu Magno adſcribit, cujus una facies HPΩΔOY altera EΘNAPXOY inſcribitur. *Aldr.* d Subducta temporum ratione ab Herodis morte, relegatum intelligimus Archelaum anno principatus ſui decimo, ſed vixdum inchoato. Is enim cœpit exeunte Novembri; Archelaus vero relegatus eſt ante Kalendas ſequentis Januarii. Quibus rite perpenſis, tum facile conſtabit Archelaum anno regni non decimo, ſed exeunte nono accuſatum, tum eodem fere tempore hoc illi ſomnium contigiſſe; in quo (quod hiſce congruum eſt ſentire) non decem ſpicas viderit, ſaltem non decem plenas integraſque, ſed novem tantum. Quorſum vero *Joſephus* in *Originibus* pro *novem* & *nono* ſubſtituerit *decem* & *decimo*, & utra ſit verior lectio, cuivis alteri inquirendum libentiſſime relinquo. *Aldr.* Videſis *Langium* in lib II. *de Annis Chriſti*, p. 348. e Chaldæi ita artis divinandi & ſomnia interpretandi periti erant, ut quod nomen gentis fuerit, factum ſit nomen profeſſionis. f Ita *Big.* & *Ruf.* βασιλεύειν in *cæteris*. g Illud μὲν adjectum eſſe volui è *Cod. Big.* & *Ruf.* h Τῷ βασιλεῖ *Ruf.* & *Græci nonnulli*. * *Al.* accuſat.

"licet invitam, ad me recipiam." Poſtquam hoc ſomnium narraſſet vix ultra biduum vixit.

"λήψομαι δέ σε καὶ μὴ θέλουσαν." τοῦτο δυηνεγκαμένη ὀλίγας, δύο μόνας ἡμέρας ἔβίω.

VII.

CAP. VIII.

Archelai ethnarchia in provinciam redacta. Seditio Judæ Galilæi. Judæorum tres ſectæ.

Archelai ethnarchia in provinciam redacta, Coponius fit procurator. Antt. p. 789.

ARchelai autem regione in provinciam redacta, procurator quidem, ordinis apud Romanos equeſtris, Coponius, mittitur, * ſumma à Cæſare poteſtate accepta. Eo provinciam adminiſtrante, vir quidam Galilæus, cui nomen erat Judas, ad defectionem indigenas excitabat, ignavos dicens, ſi Romanis tributum pendere ſuſtinerent, & poſt Deum mortales dominos agnoſcerent. Erat autem hic propriæ ſectæ ſophiſta, nulla in re aliis ſimilis.

Judæ defectionis auctor. Antt. p. 792.

Judæorum Sectæ. ibid.

2. Nam tria hominum genera apud Judæos philoſophantur, & unius quidem *generis* aſſeclæ ſunt Phariſæi; alterius vero Sadducæi; tertium vero, quod ſane vitam ſeveriorem exercere videtur, Eſſeni appellantur; gente quidem Judæi, at mutuo ſeſe amore magis quam alii complectentes. Iſti à voluptatibus tanquam à ſcelere abhorrent, continentiam vero *ſervare*, & cupiditatibus non ſuccumbere pro virtute *maxima* ducunt. Et ipſis quidem deſpectui habentur nuptiæ, alienos vero liberos, dum ad *capeſſendas* diſciplinas molles adhuc ſunt, ſuſcipientes, pro cognatis ſuis reputant, ſuiſque moribus informant: non tamen matrimonium, & *legitimam* ex eo ſucceſſionem tollentes, ſed ſibimet à procaci mulierum petulantia caventes, nullamque eorum uni *viro* fidem ſervare *poſſe* perſuaſum habentes.

De Eſſenis, eorumque moribus & inſtitutis. ibid.

Confer Antt. p. 793. v. 39.

3. Quin & divitias contemnunt, & admiranda plane inter eos obtinet bonorum communio, neque quiſquam apud eos inveniri poteſt qui plura aliis poſſidet. Lege ſancitur ut qui iſti ſectæ nomen ſuum dare velint, facultates ſuas ſodalitio communes facerent: adeo ut inter omnes neque egeſtatis humilitas, nec opum vis immodica appareat, ſed permixtis ſingulorum facultatibus, unum omnium ſit tanquam fratrum patrimonium. Labis autem inſtar oleum habent, & ſi quis vel invitus unctus fuerit, corpus abſtergit. * nam ſqualere honori ducunt, & veſte candida ſemper indui. Deſignatos autem communium rerum procuratores habent; & ad uſus omnium ſingulos in-

Confer Antt. p. 793. v. 45.

ΚΕΦ. η'.

Τῆς Αρχελάου ἐθναρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετεγραφή. σύστασις Ιούδα Γαλιλαίου. τρεῖς Ιουδαίων αἱρέσεις.

ΤΗΣ δὲ Αρχελάου χώρας εἰς ἐπαρχίαν μεταφερομένης, [a]ἐπίτροπος τις ἱππικῆς τάξεως [b]Κωπώνιος πέμπεται, [c]μέχρι τοῦ κλείνειν λαοὺς καὶ τοῦ Καίσαρος ἐξουσίας. [d]ὅτι τούτου τοῦ ἀνδρὸς ις'.
[e]Γαλιλαῖος Ιούδας ὄνομα εἰς ἀποστασιν ὤτρυνε τοὺς ὑπηκόους, ἀχθέσθαι, εἰ φόρους τε Ρωμαίοις τελεῖν ὑπομένουσι, καὶ μετὰ θεὸν ἄλλους θνητοὺς δεσπότας. ἦν δὲ οὗτος, σοφιστὴς ἰδίας αἱρέσεως, [f]οὐδὲν τοῖς ἄλλοις ὁμοιουμένος.

β'. Τρία γὰρ παρὰ Ιουδαίοις εἴδη φιλοσοφεῖται, καὶ τοῦ μὲν αἱρετιστὰς Φαρισαίους, τοῦ δὲ Σαδδουκαίους, [g]τρίτον δὲ ὃ δὴ καὶ δοκεῖ [h]σεμνότητα ἀσκεῖν, [i]Εσσηνοὶ καλοῦνται, Ιουδαῖοι μὲν γένος ὄντες, [k]φιλάλληλοι δὲ καὶ πρὸς ἄλλων πλέον. ὕστοι τὰς μὲν ἡδονὰς ὡς κακίαν ἀποστρέφονται, τὸν δὲ ἐγκράτειαν, καὶ τὸ μὴ τοῖς πάθεσιν ὑποπίπτειν, [l]ἀρετὴν ὑπολαμβάνουσι. καὶ γάμου μὲν ὑφορῶνται παρ' αὐτοῖς, τὰς δ' ἀλλοτρίους παῖδας καλαμβάνοντες, ἁπαλὰς ἔτι πρὸς τὰ μαθήματα, συγγενεῖς ἡγοῦνται, καὶ τοῖς ἤθεσι τοῖς ἑαυτῶν διατυποῦσι. οὐ μὴν γάμου, καὶ τὸν ἐξ αὐτῶν διαδοχὴν, ὀκνοῦντες, τὰς δὲ τῶν γυναικῶν ἀσελγείας φυλασσόμενοι, [m]καὶ μηδεμίαν τηρεῖν πεπεισμένοι τὸν πρὸς ἕνα πίστιν.

γ'. Καταφρονηταὶ δὲ πλούτου, καὶ θαυμάσιον παρ' αὐτοῖς ὁ [n]κοινωνικὸν, ὥστε ἔστιν εὑρεῖν κτήσεως πλέον παρ' αὐτοῖς οὐδένα. νόμος γὰρ τοὺς εἰς τὴν αἵρεσιν εἰσιόντας, δωρεῖσθαι τὰ τάγματι τὴν οὐσίαν· ὥστε οὔτε ἄπασι μήτε πενίας ταπεινότητα φαίνεσθαι, μηδ' ὑπερέχειν πλούτου, τὴν δὲ ἑκάστου κτῆσιν ἀναμεμιγμένην μίαν ὥσπερ ἀδελφοῖς ἅπασιν οὐσίαν εἶναι. κτῆσιν δὲ ὑπολαμβάνουσι [o]τὸ ἔλαιον, καὶ [p]ἀλιφῆ τις ἄσχετον, σμήχεται τὸ σῶμα· τὸ γὰρ αὐχμεῖν ὡς καλῷ πίπτειν, λιπαρεῖν τε ἀμαυτοῦς. χειροτοῦνται δὲ [q]οἱ τὴν κοινὴν ὠφελοῦντες, καὶ ἀδιαίρετοι πρὸς ἅπαντα εἰς τὰς χρείας ἔκαστοι.

Μία

a Ἐπίτροπος ἢ ἱππ. b Ita *Big. Rhed.* & in *Antt.* p. 791. v. 10. Κοπάνιος hîc loci in *Editis Aliiſque.* c Τῆς ἐπὶ πᾶσιν ἐξουσίας in *Antt.* p. 791. v. 12. d Ἐπὶ τούτοις *Bod* & *Euſeb.* in *H. E.* l. 1. c. 5. quod *ea tempeſtate* vertit *Valeſius.* atque *deinceps* reddit *Montacutius* in *Originibus Eccl.* Part. 1. p. 315. e Ita *Bod.* & *Ruf.* Γαλιλαῖος in *cæteris.* Hunc *Joſephus* iterum appellat Galilæum in *Antt.* p. 794. v. 3. & p. 886. v. 36. & *Gamaliel* apud *Apoſtolum* in *Act.* V. 37. quare certum eſt recte dici Galilæum. Verum in *Antt.* p. 792. v. 3. Γαυλανίτης ἀνὴρ dicitur ἐκ πόλεως ὀνόματι Γάμαλα. qui locus haud dubie depravatus eſt; nam eum laudans Joſephus *Antt.* p. 886. aſſerit ſe Judam noſtrum (non Gaulanitem, ſed) Galilæum ante dixiſſe. οἱ παῖδες inquit Ιούδα τοῦ Γαλιλαίου — τοῦ τὸ λαὸν ἐπὶ Ρωμαίων ἀποστάσαντος, Κυρηνίου τὰ Ιουδαίων πεμπτῷ ὕστερος, ὡς ἐν τοῖς περὶ τούτων ἐδηλώσαμεν. Præter Gamalam Gaulanitidis alia erat Gamala Galilææ de qua vide *Belli* lib. III. *Aldr.* Confer quæ annotavimus ad p. 792. v. 3. f Τὰ μὲν λοιπὰ πάντα γνώμῃ τῇ Φαρισαίων ὁμολογοῦσι, δυσκίνητος ὢν Γαλιλαῖος ἀνὴρ ἐν αὐτοῖς &c. *Antt.* p. 794. v. 4. g Quæ de Eſſenis dicta ſunt hoc capite, *Porphyrius* exſcripſit *de Abſt.* IV. 11. 12. 13. & ex *Porphyrio* etiam *Euſebius* in *Præp.* IX. 2. De iis ſcribit alibi *Joſephus* in *Antt.* p. 574. 699. & 793. Quæ *Porphyrius* exſtitiſſe dicit l. 2. *contra Apionem*, ea hodie non comparent. De Eſſenis præterea ſcripſit *Philo* in *lib.* ὅτι πᾶς σπουδαῖος ἐλεύθερος. p. 600. Ex ejuſdem *Apologia pro Judæis* elegantem locum profert *Euſebius* in *Præp.* VIII. 10. De Eſſenis denique *Plinius* in *N. H.* V. 17. Quicquid ſani apud alios ſcriptores invenitur ex hiſce fontibus promanavit. *Aldr.* h Σεμνότητα forſan *Ruf.* qui hoc modo interpretatur, *tertium vero quod etiam probabilius habetur.* i Alibi quidem Εσσαῖοι. nam utroque nomine appellari ſolent. *Aldr.* k Hoc modo legiſſe videtur *Ruffinus*, Φιλάνθρωποι δὲ μᾶλλον, καὶ τοῦ ἄλλων πλέον τοῖς μὲ ἡδοναῖς ὡς κακίαν ἀποστρέφονται. nam vertit, *verum inter ſe mutuo amore conjunctiſſimi; & qui præter cæteros voluptates quidem quaſi maleficia vitarent* &c. Eſſenorum inſtituta cum Pythagoricis plerumque conveniunt. *Antt.* p. 699. v. 5. & p. 794. v. 2. Dacos enim à Zamolxide Pythagorico inſtitutos perinde notum eſt atque Pythagoram ipſum ſua pleraque à Judæis eſſe mutuatum. *Aldr.* l *Ruffinus*, qui ἀρετὴν *virtutem maximam* interpretatur, non aliter legit; ſed ἀρετὴν recte intellexit ἐμφατικῶς eſſe ſumendum. *Aldr.* m Illa τὴν μηδ. τ. π. τ. π. ἐ. πίστιν deſiderantur apud *Porphyrium*, in lib. IV. *de Abſtinentia*, §. XI. ut & apud *Euſebium* de *Præp. Evang.* lib. IX cap. 3. n Κοινωνικὸν *Porphyr. Euſeb. Busb.* & *Rhed.* o Τὸ ἔλαιον. *Porph.* & *Euſeb.* p Ἀλειφῇ *Porph.* ἀλειφθῇ *Euſeb.* q Illud οἱ deeſt *Porph.* * Sive magis ad verbum, *vitæ neciſque à Cæſ.* &c. quod *Ruffinus* ita reddidit, ac ſi legiſſet tantum ἐκείνην, ſc. *ea ſibi à Cæſare mandata poteſtate.* † Squalorem decorem putant, dummodo ſemper in veſte ſint candida, *Ruf.* Squalorem non ſecus ac perpetuum candidæ veſtis uſum honori ducunt. *Viger.*

a Αἵτινες

δ'. Μία δὲ ὑκ ἔστι [a] αὐτοῖς πόλις, ἀλλ' οἱ ἐκάστη [b] χωροικῶσι πολλοί· ἡ τοῖς ἐπιφοίτοις ἥκουσιν [c] αἱρετιζούσης ἀναπέπλαται τὰ παρ' αὐτοῖς ἁμοίως ὥσπερ ἴδια, [d] καὶ τρόπος ὃς ὑ προτέρου εἶδον εὐσίασιν ὡς συνηθιζάτους· διὸ ἡ πομπὴ τὰς ἀποδημίας, ὑδὲν μὴ ὅλως ὠφελιμιζόμενοι, σὺν ὅπλοις δὲ τοὺς λῃστὰς ἔνοπλοι. καθιστῶσι δὲ οἱ ἐκάστη πόλει ὃ τάγματος ἐξαίρετος τὸ ξένοις ἀποδείκνυσθαι, ταμιεύουσι ἐσθῆτα καὶ τὰ ὑποδήματα. καλαυδὴ δὲ καὶ σχῆμα σώματος ὅμοιον τοῖς μὴ φόβῳ παιδαγωγουμένοις παισίν. ὑτε δὲ ἐσθῆτας, ὑτε ὑποδήματα ἀμείβουσι, πρὶν ἢ διαῤῥαγῆναι ὃ πρότερον παντάπασιν, ἢ διαπνοῆναι τῷ χρόνῳ. [e] ὀδὲν οἱ ἀλλήλοις ὑτε ἀγοράζουσιν ὑτε πωλοῦσιν, ἀλλὰ ὃ χρήζοντι διδοὺς ἕκαστος [f] τὰ παρ' αὐτοῦ, ὃ παρ' ἐκείνου χρήσιμον ἀντικομίζεται· καὶ χωρὶς δὲ ὃ ἀντιδόσεως, ἀκώλυτος ἡ μετάληψις αὐτοῖς ἀφ' ὧν ἂν ἐθελήσωσι.

ε'. Πρός γε μὴν ὃ Θεὸν [g] ἰδίως εὐσεβεῖς· πρὶν γὰ ἀνασχεῖν τὸ ἥλιον, ὀδέν φθέγγονται τῶν βεβήλων, πατρίους δέ τινας εἰς αὐτὸν εὐχὰς, ὥσπερ ἱκετεύοντες ἀνατεῖλαι. μετὰ ζῶντα τοῦς ἂς ἕκαστοι τέχνας ἴσασιν ἐπὸ τὸ ὑπιμελητῶν [h] ἀφίενται, καὶ μέχρι πέμπτης ὥρας ἐργασάμενοι σωτόνως, ἔπειτα πάλιν εἰς ἓν ἀθροίζονται χωρίον, ζωσάμενοί τε [i] σκεπάσμασι λινοῖς, ὕτως ἀπολύονται ὃ σῶμα ψυχροῖς ὕδασι· καὶ μετὰ ζώτου τινὰ ἁγνείαν, εἰς ἴδιον οἴκημα συνίασιν, ἔνθα μηδενὶ τῶν ἑτεροδόξων ὑκέτι παρελθεῖν· αὐτοί τε καθαροὶ καθαρῶς εἰς ἅγιόν τι τόπον ἀθροίζονται ὃ ἱερατικὸν σίτιον. σιωπὴ δὲ ὑπάρχει κατὰ τοὺς οἴκους, ἡσυχίαν ἄγουσα τοῖς ἐσθίουσιν ἄρτος, ὁ δὲ μάγειρος ἐν ἀγγείῳ ἓξ ἑνὸς ἑδέσματος ἑκάστῳ [k] παρατίθησι. πρὸ κατάρχεται δὲ ὁ ἱερεὺς [l] τῆς τροφῆς, καὶ γεύσασθαί τινα πρὸ τῆς εὐχῆς ἀθέμιτον. [m] ἀριστοποιησάμενοι ἐπεύχεται [n] πάλιν· ἀρχομένοί τε καὶ παυόμενοι γεραίρουσι τὸν Θεὸν, [o] ὡς χορηγὸν τῆς τροφῆς. ἔπειτα ὡς ἱερᾶς καλαθέμενοι τὰς ἐσθῆτας, πάλιν ἐπ' ἔργα μέχρι δείλης τρέπονται. δειπνοῦσι δὲ ὡσαύτως ἀμοίως συγκαθιζομένοις τοῖς ξένοις, εἰ τύχοιεν αὐτοῖς παρόντες. οὐδὲ κραυγή ποτε τὸν οἶκον, ὑτε θόρυβος [p] μολύνει, τὰς δὲ λαλιὰς ἐν τάξει ἀλλήλοις καὶ τοῖς ἔξωθεν, ὡς μυστήριόν τι φρικτὸν, ἡ τῶν ἔνδον σιωπὴ καταφαίνεται. [q] τούτου δὲ αἴτιον [r] ἡ διαυκὴς νῆψις, καὶ τὸ

4. Illis non eſt una civitas certa, ſed domicilia habent multi in ſingulis: ac ſuæ ſectæ hominibus aliunde advenientibus quicquid habent æque patet ac ſi *eorum* proprium eſſet, & ad eos quos nunquam viderant, quaſi maxime familiares, ingrediuntur. quare cum peregre proficiſcuntur, nihil omnino in victum tollunt, contra latrones tamen arma geſtant. In ſingulis vero civitatibus certus quidam hoſpitum curator conſtituitur, qui veſtes aliaque neceſſaria ſuppeditet. Amictus autem cultuſque corporis [1] qualis puerorum, in metu & ſub cura magiſtri agentium, eſſe ſolet. Imo nec veſtem nec calceos mutant, donec priora vel diſciſſa omnino fuerint vel vetuſtate detrita. Nihil inter ſe emunt, nec vendunt quicquam; ſed egenti unuſquiſque è ſuis largiens, viciſſim ab eo, quod ſibi uſui ſit, accipit: & ſi nihil mutuo rependant, eos tamen à quibuſcunque velint, accipere nihil vetat.

5. Cæterum erga Deum pietate *ſunt* ſingulari: nihil enim [2] profani ante ſolis ortum loquuntur, ſed patria quædam vota ei nuncupant, quaſi ut illuceſcat obſecrantes. Tum ad eam quam quiſque novit artem à curatoribus dimittuntur, in qua perpetuo & continenti ad quintam horam labore verſati, eundem ſimul in locum denuo conveniunt, ac lineis præcincti velaminibus, ita *demum* corpus frigida abluunt: moxque ab ea luſtratione proprium in domicilium, quo alterius ſectæ nemini pedem inferre licet, una omnes confluunt; ipſique ab omni labe puri, non aliter ad cœnaculum, quam ad delubrum quoddam ſanctius, accedunt. atque ubi placide ac quiete conſederint, piſtor quidem panes ſuo cuique ordine apponit; coquus vero ſingulis unum pulmenti ejuſdem vaſculum apponit. Sacerdos autem antequam cibum capiunt preces adhibet, nec ulli ante precationem quicquam guſtare fas eſt. *Idem* finito prandio iterum precatur; & cum *edere* incipiunt & deſinunt, Deum venerantur, ut qui omnia ad victum largiatur. Tunc [3] veſtibus quaſi ſacris depoſitis, rurſum ad opera ſua redeunt uſque ad veſpertinum crepuſculum: atque inde reverſi cœnam eodem *quo prandium* ritu ſumunt, conſidentibus ſimul hoſpitibus, ſi qui forte advenerint. Neque verò clamor unquam aut tumultus domum contaminat, ſed loquendi vices ordine alii aliis concedunt: illiſque qui foris ſunt horrendi inſtar myſterii videtur ſilentium eorum qui intus ſunt. Hujus autem rei cauſa perpetua ſobrie-

Conſer Antt. p. 793. v. 34.

tas,

a Αὐτοῖς *Bod.* b Ita cum *Cod. Busb.* μετοικοῦσι in cæteris. c Sic *Big. Busb. Rhed. Bod.* & *Euſeb.* αἱρετιζούσης *Baſ.* & *Gen.* αἱρεσιάσασι *Porph.* d Ἀναπέπλαται τὰ παρ' ἀλλήλοις, ἃ οἱ πρῶτον ἰδόντες εὐσίασιν ὥσπερ [ὡς ὡσὲ *Euſeb.*] συνήθεις, διὰ ὑδὲ ὑποκομιζόμενοι ἀπαλλαγέντων ὑκέτι. ὕτε δὲ ἰδῶσιν &c. *Porph.* & *Euſeb* reliquis omiſſis. e Οὐδὲν ὃ οὐ ἀπ. *Busb. Bod.* & *Rhed.* οὐδ' ἀγοράζουσι τι ἀλλ' π. *Porph.* & *Euſeb.* f Τὰ παρ' ἑαυτοῦ *Porph.* & *Euſeb.* παρ' αὐτοῦ *Bod.* g Ἰδίως præcipue, ut vertit *Ruſinus*; ſeu potius peculiari modo. Apud *Joſephum*, p. 793. v. 34. dicuntur βέλτιον ἀνδρὸς τὸ τρόπον. quod nequaquam diceret, ſi Eſſenos *Solicolas* h. e. idololatras eſſe cenſuiſſet. Quare quod mox ſequitur εἰς αὐτὸν benigna interpretatione leniendum eſt. Exſtant in ſacris quoque literis ἰσχαί, ὡσὲ τὸ Θεὸν quidem, ſed & εἰς τὸ ἥλιον. v. g. *Pſal.* XIX. 4. 5. 6. & CIV. 19. — 23. qui locus Eſſenorum propoſito valde eſt accommodatus. Quod ſi Eſſeni, ut exiſtimat *Serarius*, ſolem ipſum *per proſopopœiam appellaverint ut felix faustusque oriretur omnibus*, poterant ſe tueri Solomonis exemplo qui ventos ſimiliter appellavit. *Surge Aquilo & veni Auſter perfla hortum meum, & fluant aromata illius. Cant.* IV. 6. Aldr. Illa εἰς ἥλιον ita interpretanda cenſeo, ut intelligatur, illos bis ſingulis diebus, h. e. ad ortum & occaſum ſolis, *facie verſus ſolem converſa* ſolennes orationes habuiſſe. *Bernardus.* h Ἀφιῶνται *Euſeb.* ἴσως ἀφίστηται *Porph.* i Σκέπασιν *Porph.* k Vocem παρατίθησι nec agnoſcunt *Porph.* & *Euſeb.* nec *Ruſinus.* & commode ſatis abeſſe poteſt. Παντοτε προσφέρει apud *Cedrenum* in *Hiſt. Compendio*, p. 199. l Τῆς τροφῆς ἀγνῆς ὥσης ἢ καθαρᾶς ἢ γεύσασθαι *Porph.* & *Euſeb.* immo & τινι pro τινα habet *Porph* m Ἀριστοποιησάμενοι δὲ *Big. Bod. Rhed.* & *Euſeb* ἀριστοποιησάμενοι γ'. *Porph.* ἀριστοποιούμενοι *Cedren.* n Πάλιν *Euſeb.* o Illa ὡς χ. τ. τροφῆς deſunt *Porph.* & *Euſeb.* p Μιαίνει *Porph* & *Euſeb.* q Ita *Big. Busb. porph.* & *Euſeb.* τοῦτο *Baſ.* & *Gen.* r Si cum hoc loco committatur alius *Cedreni*, p. 190. *Editionis Regiæ*, ubi dicitur, μὴ ἐξ συνήθως σιωπῆς ἢ σιμοπρεπῶς κρατούσης, ἐπ' ἐσχάτου πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχονται, τῶν βοσκημάτων ὕπνου ἢ κυφουσῶν ἐκπαλαιόμενοι, ὥστε ἴσον αὐτὸν ἡ διηνεκὴς νῆψις &c. forſan alicui mirari ſubeat eorundem diverſitatem. Nam apud *Joſephum* de ſomno ne verbum quidem: rectius tamen ſobrietas dicitur eſſe cauſa *ſomni brevis leviſque* quam *ſilentii*. Videſis *Coteleri* notas ad *PP. Apoſtol.* p. 261. 1 Omnibus pueris in metu & ſub cura magiſtri agentibus par eſt, *Ruf.* 2 *Al.* de rebus profanis. 3 *Sc.* quas menſæ accumbentes habebant. Vide *Poſſinum* in *Specilegio Evang.* c. XLIX.

tas, [1] & cibi & potionis uſque ad ſatietatem dimenſio.

6. Et cæterorum quidem nihil eſt quod ſine [2] curatorum mandato faciunt: duo vero iſta in ipſorum poteſtate ſunt, alios juvare, eorumque miſereri. Nam dignis, quandocunque aliquid ab iis peterent, ſuo arbitrio cuique licet, ut & egentibus alimenta porrigere: ſed cognatis aliquid donare niſi juſſu curatorum non permiſſum eſt. Iræ diſpenſatores juſti *ſunt*, iracundiæ coërcitores, fidei antiſtites, pacis adminiſtri. Et quicquid ab ipſis quidem dictum ſit firmius eſt jurejurando: jurare autem ipſis [3] ſupervacuum eſt, ita ut perjurio pejus æſtiment. jamjam enim eum damnatum dicunt, cui abſque Deo nequaquam creditur. Mirabile autem ſtudium collocant in veterum ſcriptis *pervolutandis*, ex quibus ea maxime deligunt, quæ animæ corporique conducant. hinc diligenter inveſtigant & radices remediis afferendis idoneas, & lapidum proprietates quibus medicinam morbis faciant.

7. Porro ei qui hujus ſectæ ſtudio tenetur, non continuo patet ingreſſus, ſed foris annum integrum manenti [4] genus idem vitæ præſcribunt, & dolabellam & cingulum prædictum & veſtem candidam tradunt. Poſtquam vero hoc temporis intervallo continentiæ ſuæ documenta dederit, propius quidem ad inſtituti communionem accedit, ac purioribus aquis una cum cæteris luſtrari incipit: necdum tamen ad convictum admittitur. nam per duos ulterius annos, poſtquam tolerantiam ſuam palam fecerit, mores ejus explorant: & ſi dignus apparuerit, tum demum in conſortium admittitur. Priuſquam vero communem cibum attingat, horrendis ſemet illis juramentis adſtringit. primum quidem, pie ſe culturum Deum; deinde & jus ſervaturum cum hominibus; & neque ſe læſurum quenquam ſive ſponte ſive ex imperato; injurioſos vero omnes odio perpetuo habiturum, & juſtis adjutorem fore. fidem ſe ſemper omnibus ſervaturum, maximeque iis qui imperant; quod nemini ſine Deo obveniat imperandi poteſtas. Quod ſi ipſe imperium fuerit adeptus, non ſuperbe & petulanter uti poteſtate; neq; veſtitu aut ornatu cæteros ſubditos exſuperare. Veritatem ſemper amare, propoſitumque habere mentientes redarguere. Manus a furto, & animum ab iniquo quæſtu purum cuſtoditurum. Nihil ſe celaturum ſodales *de dogmatis*, neque aliis aliquid indicaturum, nec ſi ad mortem cogatur. Præterea, jurant quiſque nemini quidem ſe aliter dogmata proditurum quam ipſe acceperit: ſe vero abſtenturum latrociniis, parique reverentia ſervaturum ſectæ ſuæ libros & angelorum nomi-

ματεῖσθαι παρ' αὐτοῖς τελείῳ καὶ τοτὲ μέχει κόσμου.

5'. [2] Τῶν μὲ οὖν ἄλλων ἐκ ἔστιν ὅ,τι μὴ τ' ὀπιμελητῶν τεταξάντων ἐνεργεῖσι· δύο δὲ ταῦτα παρ' αὐτοῖς αὐτεξούσια, ὀπικυεία ϗ ἔλεος. Βοηθεῖν τε γὰ τοῖς ἀξίοις, ὁπόταν δέωνται, ϗ [b] κατ' αὐτὰς ἀφιέ), ϗ τροφὰς ἀπορυμένοις ὀρέγειν· τοῖς δὲ εἰς τὰς συγλενεῖς μεταδόσεις ἐκ ἔξεσι ποιεῖσθ) δίχα τ' ὀπιτρόπων. ὀργῆς ταμίαι δίκαιοι, θυμῦ κατεκτικοὶ, πίστεως τεταται, εἰρήνης ὑπηρέται. καὶ παν μὲ ὃ ῥηθὲν ὑπ' αὐτῶν ἰσχυρότερον ὅρκου· [c] τὸ δὲ ὀμνύειν αὐτοῖς περίεστα), χεῖρόν τι τ' ἐπιορκίας ὑπολαμβάνοντες. ἤδη γὰ ἤδη κατεγνῶσθ) φασὶ τ' ἀπιστούμενοι, δίχα Θεοῦ. σπουδάζουσι δὲ ἐκτόπως περὶ [d] τὰ τῶν παλαιῶν συγγράμματα, μάλιστα τὰ πρὸς ὠφέλειαν ψυχῆς καὶ σώματος ἐκλέγοντες. ἔνθεν αὐτοῖς πρὸς θεραπείαν παθῶν, ῥίζαι τε ἀλεξιτήριοι, καὶ λίθων ἰδιότητες ἀναζητοῦνται.

ζ'. [e] Τῷ δὲ ζηλῶσι τ' αἱρεσιν [f] αὐτῆς οὐκ εὐθὺς ἡ πάροδος, ἀλλ' ἐπ' ἐνιαυτὸν ἔξω μένοντι τ' αὐτὸν ὑποτίθε) διαιταν, ἀξινάριόν τε, [g] καὶ τὸ περιζωμάριον περίζωμα, καὶ λευκὴν ἐσθῆτα δίδοντες. ἐπειδὰν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ πεῖραν ἐγκρατείας δῷ, πρόσεισι μὲ ἔγγιον τῇ διαίτῃ, ϗ [h] καθαρτέραν τ' περὶ ἁγνείαν ὑδάτων μεταλαμβάνει· προσλαμβάνε) δὲ εἰς τὰς συνόδους ὑστερον. μετὰ γὰρ τὸν τῆς χαρτερίας ἐνιαυτὸν ἄλλοις ἔτεσι τὸ ἦθος δοκιμάζε)· καὶ φανεὶς ἄξιος, εἰς τ' ὁμιλον ἐγκρίνεται. πρὶν δὲ ϗ κατῆς ἅψασθαι τροφῆς, ὅρκους αὐτοῖς ὁμνύει φρικώδεις, πρῶτον μὲ εὐσεβήσειν τὸ Θεῖον, ἔπειτα τὰ πρὸς ἀνθρώπους δίκαια [i] φυλάξειν, καὶ μήτε κατ' γνώμην βλάψειν τινὰ μήτε ἐξ ὑπαγγέλματος, μισήσειν δὲ ἀεὶ τοὺς ἀδίκους καὶ [k] συναγωνιεῖσθαι τοῖς δικαίοις. ὅ πιστὸν ἀεὶ παρέξειν πᾶσι, μάλιστα δὲ τοῖς κρατοῦσι, ϗ γὰ δίχα Θεοῦ οὐδὲν γίνεσθαί τινι τὸ ἄρχειν. κεἰν αὐτὸς ἄρχῃ, μηδὲ ποτε ὑβρίζειν εἰς τὸν ἐξουσίαν· μηδὲ ἐσθῆτι, ἢ σὺν πλείονι κόσμῳ τοῦ καθεστηκότος ὑπερλαμπρύνεσθ). τ' ἀλήθειαν ἀγαπᾶν ἀεί, ϗ τοὺς [l] ψευδομένους ἐλέγχειν παρρησίαν ἄγειν. χεῖρας καθαρὰς, καὶ ψυχὴν ἀνοσίου κέρδους καθαρὰν φυλάξειν. καὶ μήτε αὐτὸς κλέψειν τι τῶν αἱρετῶν, μήτε ἑτέρους. αὐτῶν τι μυήσειν, καὶ μέχει θανάτου τοῖς βιάζουσι. παρὰ τούτοις, ὀμνύουσι μηδὲν μὲν μεταδώσειν τῶν δογμάτων ἑτέροις, ἢ ὡς αὐτὸς [m] μετέλαβεν ἀφέξεσθαι δὲ λῃστείας, καὶ συνετηρήσειν ὁμοίως τὰ τε τῆς αἱρέσεως αὐτῶν βιβλία, καὶ [n] τὰ τῶν ἀγγέλων ὀνόματα.

a Tota hæc paragraphe deſideratur apud *Porph.* & *Euſeb.* *b* Καθ' ἑαυτὰς ἐφίστη *Buſb.* & *Bod.* καθ' αὐτὰς ἐφ. *Rhed.* *c* Nihilominus §. 9. Juſjurandum dabant ſe religionem obſervaturos. Quare quod hic dicitur eodem ſenſu capiendum eſt quo apud Pythagoricos: qui quem prohibent jurare, non ab omni prorſus juramento, idque ſemper abſtinere volunt; ſed non jurare niſi poſtulet neceſſitas, & res inciderit juramento digna. *Hierocl. Commem.* p. 34. 222. *Aldr.* *d* Qualia erant quæ vulgo Solomonis eſſe ferebantur; de quibus vide *Anal.* l. VIII. p. 339. *Aldr.* *e* Ita *Buſb.* & *Rhed.* τοῖς ζ ζηλοῦσι in *cæteris.* *f* Αὐτῶν deeſt *Porph.* & *Euſeb.* *g* Καὶ περίζωμα δόντες καὶ λευκὴν ἐσθῆτα *Porph.* & *Euſeb.* *h* Καθαρώτερον, *Porph.* ut & *Euſeb.* qui tamen in margine habet καθαρτήριον. *i* Διαφυλάξειν *Porph.* *k* Συναγωνιζοῦ *Porph.* συναδικεῖσθαι *Euſeb.* *l* Ita ſane *Ruffinus*, qui vertit, & habere propoſitum convincere mentientes. ψευδομένους δυνάμενος *Euſeb.* ψευδομένους περιόντας *Porph.* quod non repudiandum putat *Victorius*; cum περιόντας capi poſſit pro *odio proſequi*, ut apud *Plutarchum* in *Commentario de Iſide.* *m* Παρέλαβεν *Porph.* & *Euſeb.* *n* Difficile dictu eſt cur Eſſeni Angelorum nomina cuſtodierint. An quod iis ad morborum remedia in carminibus ſuis uterentur? An quod Angelis cultum aliquem exhiberent; quem nempe damnat *Apoſtolus* in *Col.* II. 8? Certe reliqua quæ ibidem damnantur Eſſenorum ſunt, & Eſſenis conveniunt præter cæteros. *Aldr.* 1 Quodque cibum & potum juſtæ neceſſitatis lege metiantur, *Viger.* *Al.* juſtæ ſaturitatis lege metiantur. *Al.* quòd cibum & potum tantum adhibeant ad ſatianda naturæ deſideria. 2 *Seu*, eorum qui ipſis à ſodalitio præficerentur. 3 *Al.* Jusjurandum vitant, rati id eſſe deterius perjurio. 4 Eundem victus ordinem, *Ruf.* Ejuſdem victus uſum, *Xyland.*

a Pro

τα. [a] τοιούτοις μὲν ὅρκοις τὸν εὐσεβοῦντας ἐξασφαλίζονται.

η'. Τοὺς δὲ ἐπ' ἀξιοχρέοις ἁμαρτήμασιν ἁλόντας, ἐκβάλλουσι τῆς τάγματος· ὁ δὲ ἐκκριθεὶς, οἰκτίστῳ πολλάκις μόρῳ διαφθείρεται. τοῖς γὰρ ὅρκοις καὶ τοῖς ἔθεσιν [b] οὐδὲ διδομένοις, οὐδὲ τοῦ κοινοῦ τοῖς ἄλλοις τροφῆς δίκαιον μεταλαμβάνειν, [c] πονφαγῶν δὲ ὑπὸ λιμοῦ τὸ σῶμα τακόμενος ἀφαφθείρεται. διὸ δὴ πολλοὺς ἐλεήσαντες ἐπὶ ταῖς ἐσχάταις [d] ἀναπνοαῖς ἀνέλαβον, [e] ἱκανὴν δίκην τοῖς ἁμαρτήμασιν αὐτῶν τῷ μέχρι θανάτου βάσανον ἡγούμενοι.

θ'. [f] Περὶ δὲ τὰς κρίσεις ἀκριβέστατοί εἰσι, καὶ δικάζουσι μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν ἑκατὸν συνελθόντες. τὸ δὲ δόξαν ὑπ' αὐτῶν ἀκίνητον. σέβας δὲ μέγιστον παρ' αὐτοῖς μετὰ τὸν Θεὸν, ὄνομα τοῦ νομοθέτου· καὶ βλασφημία τις εἰς τοῦτον, [g] κολάζεται θανάτῳ. τοῖς δὲ πρεσβυτέροις ὑπακούειν καὶ τοῖς πλείοσιν, οὐ καλῶς πέφυκε. δέκα γοῦν συνελθόντων, [h] οὐκ ἂν λαλήσαί τις ἀκούοιτο τῶν ὄντων. καὶ τὸ πίνουσι δὲ εἰς μέσους ἢ τὸ δεξιὸν μέρος φυλάσσουσι. καὶ τοῖς ἑβδομάσιν ἔργων ἐφάπτεσθαι, διαφορώτερον Ἰουδαίων ἁπάντων. [i] οὐ μόνον γὰρ τροφὰς ἑαυτοῖς τῇ πρὸ μιᾶς ἡμέρας παρασκευάζουσιν, ἵνα μηδὲ πῦρ [k] ἀνάψωσιν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· ἀλλ' οὐδὲ σκεῦός τι μεταθεῖναι τολμῶσιν, οὐδὲ ἀποπατεῖν. [l] τὰς δὲ ἄλλας ἡμέρας βόθρον ὀρύσσοντες βάθος σπιθαμῆς [m] τῇ σκαλίδι, τοῦτον γὰρ ὁ δίδυμον τοῦτ' αὐτῶν ἀξινίδιον τοῖς νεοφύτοις, καὶ περικαλύψαντες [n] ῥακίῳ, [o] ἵνα μὴ τὰς αὐγὰς ὑβρίζωσι τοῦ Θεοῦ, ἡκούσιν εἰς αὐτὸν, ἔπειτα τὸν ἀποκρυβέντα χῶν ἐφέλκυσιν εἰς τὸ βόθρον, καὶ τοῦτο πάντες τὸν ἐρημοτέρας τόπους ἐκλεγόμενοι. καίτοι δὲ φυσικῆς ἕσπερ τοῦ σώματος λύμης ἐκκρίσεως, ἀπολούεσθαι μετ' αὐτὸν, καθάπερ μεμιαμμένους, ἦθος.

ι'. Διῄρηται δὲ, κατὰ χάριν τῆς ἀσκήσεως, εἰς μοίρας τέτταρας· καὶ τοσοῦτον [p] μακρογήρως παρ' αὐτοῖς τὸ πρεσβύτερον ἐλαφρύνεται, ὥστε εἰ φύσιν αὐτῶν ἐκείνους ἀπολούεσθαι, καθάπερ ἀλλοφύλῳ συμφυρέντας. καὶ μακρόβιοι μέν, ὡς τοὺς πολλοὺς ὑπὲρ ἑκατὸν ἐνιαυτοὺς εἶναι, διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς διαίτης, ἔμοιγε δοκῶ, καὶ τὴν εὐταξίαν. καταφρονηταὶ δὲ τῶν δεινῶν, καὶ τὰς μὲν ἀλγηδό-

na. Hujuſcemodi quidem juramentis ad cœtum ſuum venientes ſibimet derinciunt.

8. Deprehenſos vero in peccatis gravioribus ex ordine ſuo ejiciunt, iſque cui contigit è cœtu ejici non raro mortem obit miſerrimam. Nam juramentis & ritibus obligatus ne aliorum quidem eſcis uti poteſt; ſed dum herbas comedit corpus fame tabeſcit, atque ita interit. Quam ob rem etiam ipſi plurimos miſerati, extremum jam agentes ſpiritum receperunt; pro peccatis ſatis pœnarum, quod ad mortem uſque fuerint cruciati, dediſſe exiſtimantes.

9. Judicia autem accuratiſſime exercent, & juſte: & judicant quidem centeni ad minimum congregati. quod vero ab iis *ſemel* decretum fuerit, fixum manet & immobile. Venerationem quoque poſt Deum maximam apud eos habet legiſlatoris nomen: & morte multari quicunque ei maledixerit. Ætate grandioribus numeroque majoribus obtemperare, pulchrum eſſe ducunt: adeo ut cum decem confederint, non eſt ut *unus* aliquis loquatur, ſi novem inviti fuerint. Cavent etiam in medium eorum vel in dextram ſui partem exſpuere; & ſabbatis manum operi admovere, *fugiunt* maxime omnium Judæorum. nam non ſolum pridie ejus diei cibum ſibi præparant, ut illo die ignem non accendant; ſed neque vas ullum loco movere audent, nec alvum exonarare. Aliis autem diebus ſcrobem ad unius pedis altitudinem ſarculo excavantes (datur enim ejuſmodi ſecuricula iis qui recens admiſſi ſunt) circumtegentes *eam* amiculo, ne Dei radiis injuriam facerent, in eam excernunt, deinde effoſſam terram in ſcrobem retrahunt; idque faciunt loca ſecretiora deligentes. & quamvis à natura ſit iſta ſordium corporis excretio, illis tamen ſolenne eſt ut poſt eam abluantur, haud ſecus ac ſi polluti fuiſſent.

10. Diſtincti autem ſunt, juxta tempus quo ſeſe *in iſta diſciplina* exercuerunt, in quatuor claſſes: atque juniores adeo ſenioribus inferiores habentur; ut, ſi aliquos eorum forte contigerint, illi, ac ſi alienigenæ ſeſe commiſcuiſſent, ſemet abluant. Et longævi quidem, ita ut multi ultra centeſimum annum extendant ætatem, propter victus ſimplicitatem, ut mihi videtur, & adhibitam ab illis moderationem. Rerum vero adverſarum contemptores, & dolo-

Conſer Ant. p. 793. v. 35.

res

a Pro iſtis τοιούτοις μὲν ὅρκοις &c. uſque τοῖς γὰρ ὅρκοις v. 5. *Porph.* & *Euſeb.* hæc habent, τοιοῦτοι μὲν οἱ ὅρκοι· οἱ δὲ ἁλόντες ἐκβαλλόμενοι κακῷ μόρῳ φθείρονται. b Ἐνδιδύμους & ſtatim δυώντες *Porph.* & *Euſeb.* c Πονφαγοῦντες δὲ κ. λ. τ. σῶμα διαφθειρόμενοι λοιμώττουσι *Porph.* & *Euſeb.* d Ἀνάγκας ἐνίοτε *Euſeb.* ἀναγκαίως ἐνίοτε *Porph.* e Ἱκανὴν τιμωρίαν διδόντες νομίζοντες *Porph.* & *Euſeb.* omiſſo quod ſtatim ſequitur ἡγούμενοι. f Totam hanc ſectionem deſiderant *Porph.* & *Euſeb.* g Κολάζεται *Rhed.* & *Bunb.* h Οὐ κἂν λ. *Rhed.* i Die ſexto cibos parare, & ignem ſabbato non accendere, commune erat omnium Judæorum & diſerte præſcriptum, *Exod.* XVI. 23. XXXV. 3. item onus non tollere, *Jer.* XVII. 22. & ab opere famulo abſtinere, *Exod.* XX. 9. *Num.* XXVIII. 18. Sed nec vaſculum transferre, nec exonerare ventrem, utrumque Eſſenorum peculiare. Hujus itaque commatis ſenſus eſt quod, *Eſſeni ſabbatum colunt egregie præter cæteros: quippe* non ea tantum faciunt quæ Judæi omnes, *non tantum cibos ſibi pridie parant, ne videlicet in eo die ignem accendant; ſed* & ab iis abſtinent quæ licere ſibi cæteri arbitrantur; *neque vaſculum transferre audent nec levare alvum. Aldr.* k Aut ἀνάψουσιν, ἀνάψωσιν τῶν ἡμέρων, aut ἀνάπτουσι οὐσιῶν τ. ἡ. aut ἅπτωσι οὐσιῶν τ. ἡ. in *MSS.* l Apud *Porph.* & *Euſeb.* pro iſtis, ταῖς δ' ἄλλ. &c. uſque ad καλαμεῶσι. p 1064. v. 8. ſequentia habemus. τὴν δ' σκαλίδα δίδυμοι τοῖς μέλλουσιν αἱρετίζειν, ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ ἄλλως ἐν βάθρῳ ἐγκύπτοντες ὡς βαθὺ πεδίον, περικαλύψαντές τι ῥακίοις μὴ ταῖς αὐγαῖς ἐνυβρίζειν [αὐγαῖς ἐνυβρίζειν *Euſeb.*] τοῦ Θεοῦ, τοιοῦτον δὲ [μὲν ὄντ *Porph.*] αὐτῶν ἡ λιτότης ἡ περὶ τὴν δίαιταν καὶ ὀλιγότης, ὡς τῇ ἑβδομάδι μὴ δεῖσθαι κινήσεως, ἢ πρᾶξιν εἰσάγειν εἰς τὰς ὕλας τῆς θεοῦ καὶ εἰς ἀνάπαυσιν· [ὥστε δ *Euſeb.*] τὰ ἀσκήσεως τοιαῦτα τοσοῦτον ἐπιτετάχασι τὴν κατοχήν, ὡς φαύλισμοὺς ἐκ λογιζόμενοι, καὶ καμάτους, καὶ ἀπὸ πάντων ἐθνῶν ἐν βασανισμοῖς ὄντας [ἰσα] ἢ βλασφημούσαι τὸν νομοθέτην ἢ φαγεῖν τι τῶν ἀσυνήθων ἐθ' ἑτέρου τετμῆσθαι. διὸ δέκα δὲ τοῦτο ἐν τοῖς Ῥωμαίοις πολίμοις, ἐπεὶ ἀεὶ κολακεύουσι τοὺς αἱρετιζομένους ἢ διακρίνουσι τὸν ἀφ' ἑτέρου τετμημένον, μειδιῶντες οἱ· ὃ τοῖς ἀλγηδόσι &c. m Hinc erudite explicat *Scaliger* cur Eſſeni verarent in ſabbato ἀποπατεῖν. Nam ſarculum (inquit) ſive σκαλίδα geſtabant, qua ſcrobiculum deprimerent, in quem egererent. At in ſabbato nullum σκεῦος tollere aut transferre licet, quale eſt ſarculum. In eorum quoque præceptis & Regulæ canonibus, illud præceptum *Deut.* XXIII. 12. 13. de paxillo & ſcrobiculo fodiendo continebatur. Quare non poterant alvum levare niſi opus facerent, quod non licet in ſabbato. *Elench. Trihæreſ.* c. 26. p. 353. *Aldr.* n Ita cum *Porph.* ῥακίοις in cæteris. o Ὡς μὴ ταῖς αὐταῖς ἐνυβρίζειν τὰς ἡδὺς, *Porph.* in *Editione principe.* pro quibus legit *Victorius*, ὡς μὴ ταῖς αὐγαῖς ἐνυβρίζειν τοῦ Θεοῦ. Vide *Salmaſ.* in *Exerc. Plin.* p. 611. *S. Petitum* in *Var. Lect.* l. 2. c. 7. *Reland.* in *Miſcell. Exerc.* c. 1. & *Iſ. Voſſium* de *Sibyllinis oraculis*, p. 273. p Ita ex *MSS.* συμφυρέντας in *Editis.*

res vincunt animi magnitudine; mortemque, ſi cum gloria accedat, etiam immortalitati præferendam ducunt. Imo, quali in omnibus animo fuerint, egregio documento erat bellum cum Romanis geſtum. in quo torti & diſtracti, flammiſq; uſti & fracti, & cæteris omnibus cruciatuum machinis tentati, ut vel legum ſuarum auctori maledicerent, vel cibi aliquid inconſueti comederent; alterutrum *tamen* ut facerent induci non potuerunt, nedum ut tortores ſuos blandius alloquerentur, aut unam effunderent lachrymulam; ſed in mediis tormentorum doloribus ſubridentes, ipſoſque carnifices irriſione excipientes, animas alacriter dimiſerunt, tanquam denuo eas recepturi.

Confer Ant. p. 793. v. 30.

11. Nam & iſta apud eos obtinuit opinio, corpora quidem eſſe interitui obnoxia, nec materiam eorum permanere, animas vero immortales in omne ævum durare; & ex æthere ſubtiliſſimo prodeuntes in corporum complexum tanquam in cuſtodiam includi, illecebra naturali iſtuc attractas. Poſtquam vero carnis vinculis ſolutæ fuerint, quaſi de longa ſervitute liberatas illico lætari & in ſublime evolare. & quidem pias, convenienter iis quæ Græci ſentiunt, vitam ultra oceanum manere dicunt, locumque nec nive nec imbribus nec æſtu gravem, ſed quem placidus jugiter ab oceano ſpirans temperet zephyrus; impias vero ſub terram in obſcurum gelidumque antrum relegant, æternorum cruciatuum plenum. Videntur autem mihi juxta eandem ſententiam Græci, ſuis etiam viris fortibus & magnis, quos Heroas appellant & Semideos, beatorum inſulas attribuiſſe: improborum vero animabus locum apud inferos impiorum proprium; ubi & quoſdam tormentis vexari fabulantur, Siſyphos & Tantalos, & Ixiones & Tityos, primò quidem immortales eſſe animas ponentes, deinde *hoc ipſum trahentes* ad exhortandum homines ad virtutis ſtudium & dehortandum à vitio: nam & bonos inde in hac vita meliores fieri, ſpe præmii etiam poſt mortem; & malorum impetus cohiberi metu, ut qui exſpectent, etiamſi lateant dum vivunt, fore ut poſt obitum æternos ſubeant cruciatus. Atque iſta quidem ſunt quæ Eſſeni de anima divinitus philoſophantur, ejuſmodi demittentes eſcam, quam non poſſunt non capere qui ſemel eorum deguſtarunt ſapientiam.

Confer Ant. l. XIIX. c.x. §. ι'. p. 699.

12. Sunt autem inter eos, qui etiam futura prænoſcendi ſpem faciunt; ut qui à pueritia cum ſacris libris, tum variis luſtrationibus, prophetarumque dictis aſſidue verſati fuerint. raroque admodum ſuis in prædictionibus à vero aberrant.

Alius Eſſenorum ordo.

13. Eſt & alius porro Eſſenorum ordo, qui cum prioribus quidem, quoad rationem vivendi moreſque & inſtituta, conſentit, ſed in una de nuptiis opinione ab ipſis diſcrepat. Maximam enim vitæ *hominum* partem, quæ à ſuc-

νας νικῶντες τοῖς φρονήμασι, καὶ δὲ θάνατοι, εἰ μετ' εὐκλείας γένοιτο, νομίζοντες ἀθανασίας ἀμείνω. διήλεγξε δ' αὐτοῖς ὁ πᾶσι τοῖς ψυχαῖς, ὁ πρὸς Ρωμαίους πόλεμος. οἱ γὰρ στρεβλούμενοι καὶ λυμαζόμενοι, καμόμενοί τε καὶ κλώμενοι, καὶ ἅπαν πάντων ὀδύνοντες τῶν βασανιστηρίων ὀργάνων, ἵνα ἢ βλασφημήσωσι τὸν νομοθέτην, ἢ φάγωσί τι τῶν ἀσιτήτων, ὑφ' ἑτέρου τινὸς ὑπόμενον παθεῖν, ἀλλ' οὐδὲ κολακεῦσαί ποτε τοὺς αἰκιζομένους, ἢ δακρύσαι· μειδιῶντες δὲ ὑπὸ ταῖς ἀλγηδόσι, καὶ καταγελῶμενοι τοὺς τὰς βασάνους προφέροντας, εὔθυμοι τὰς ψυχὰς ἀφίεσαν, ὡς πάλιν κομιούμενοι.

ια'. Καὶ γὰρ ἔρρωται παρ' αὐτοῖς ἥδε ἡ δόξα, φθαρτὰ μὲν εἶναι τὰ σώματα, καὶ τὴν ὕλην οὐ μόνιμον αὐτοῖς, τὰς δὲ ψυχὰς ἀθανάτους ἀεὶ διαμένειν, καὶ συμπλέκεσθαι μέν, ὡς δ' ἐκ λεπτοτάτου φωτὸς [a] αἰθέρος, ὥσπερ εἱρκταῖς τοῖς σώμασιν ἴυγγί τινι φυσικῇ καταπαυομένας. ἐπειδὰν δὲ [b] ἀνεθῶσι τῆς σαρκὸς δεσμῶν, ὡς δὲ μακρᾶς δουλείας ἀπηλλαγμένας τότε χαίρειν καὶ μετεώρους φέρεσθαι. [c] καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς, ὁμοδοξοῦντες πολλοῖς Ἕλλησιν, ὑποφαίνουσι τὸν ὑπὲρ ὠκεανὸν διαπτᾶν ὑπηνέμους, καὶ χῶρον, ὔτε ὄμβρους, ὔτε νιφετοῖς, ὔτε καύμασι βαρυνόμενον, ἀλλ' ὃν ἐξ ὠκεανοῦ πρηῢς ἀεὶ ζέφυρος ἐμπνέων ἀναψύχει τοῖς δὲ φαύλαις, ζοφώδη καὶ χειμέριον ἀφορίζουσι μυχὸν, γέμοντα τιμωρίων ἀϊδιαλείπτων. δοκοῦσι δέ μοι καὶ τὸν αὐτὸν ἔχειν Ἕλληνες, τοῖς τε ἀνδρείοις αὐτοῖς, οὓς Ἥρωας καὶ Ἡμιθέους καλοῦσι, τοὺς μακάρων νήσους ἀνατεθεικέναι· ταῖς δὲ τῶν πονηρῶν ψυχαῖς, καθ' ἕδρας τοῦ ἀσεβοῦς χώρου, ἔνθα καὶ κολαζομένους πολλοὺς μυθολογοῦσι, Σισύφους καὶ Ταντάλους, καὶ Ἰξίονας καὶ Τιτυούς. πρῶτον μὲν ἀϊδίους ὑφιστάμενοι τὰς ψυχὰς, ἔπειτα εἰς πρηγορικὴν ἀρετῆς καὶ κακίας ἀποτροπὴν· τούς τε γὰρ ἀγαθοὺς γίνεσθαι κατὰ βίου ἀμείνους, ἐλπίδι τιμῆς καὶ μετὰ τὸν τελευτὸν, τοῦ τε κακοῦ ἐμποδίζεσθαι τὰς ὁρμὰς δέος, προσδοκῶντας, εἰ καὶ λάθοιεν ἐν τῷ ζῆν, μὴ τὸν ἄφθιτον αἰῶνα τιμωρίαις ὑφίξειν. τάδε μὲν οὖν Ἐσσηνοὶ περὶ ψυχῆς θεολογοῦσιν, ἄρρηκτον δέλεαρ τοῖς ἅπαξ γευσαμένοις τῆς σοφίας αὐτῶν ἐγκαθιέντες.

ιβ'. Εἰσὶ δέ τινες αὐτοῖς καὶ τὰ μέλλοντα προγινώσκειν ὑπισχνοῦνται, βίβλοις ἱεραῖς, καὶ διαφόροις ἁγνείαις, καὶ προφητῶν ἐπῳδήγμασιν ἐμπαθυσιαζόμενοι. σπάνιον δὲ εἰπεῖν τι ἐν ταῖς προαγορεύσεσιν ἀποχώρησιν.

ιγ'. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Ἐσσηνῶν τάγμα, [d] δόγμασι μὲν καὶ ἔθεσι καὶ νόμοις τοῖς ἄλλοις ὁμοφρονοῦν, [e] δόξῃ δὲ τῇ κατὰ γάμου δόξῃ. μέγιστον γὰρ ἀποκόπτειν οἴονται τοῦ βίου μέρος, τὸν διαδοχὴν,

τὸν

a Αἰθέρος, ὑμὴν φυσικὴ πρ. *Porph* & *Euſeb.* cæteris omiſſis. *b* Ἀναθῶσι *Porph.* *c* Quæ ſequuntur ad finem uſque §. α'. deſiderant *Porph.* & *Euſeb.* *d* Pro iſtis, Εἰσὶ δ' οἱ τὰ αὐτὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἱεραῖς &c. *Porph.* & *Euſeb.* habent ἔστι δ' ἕτερα παρὰ τούτοις. [τοιαῦτα *Porph.*] διαίτης, ἣν τὸ σεμνὸν ἀληθῶς καὶ τὴν ὑπερβολὴν ἀσκήσεως, οἰκήτορας ἐν αὐτοῖς ποιεῖ οἱ μὴ παῖδα τεκνοῦσιν ἢ μὴ βούλονται &c. *e* Exempla quædam habes in præcedentibus; v. g. *Belli* I. 3. §. ε'. ubi Judas prædicit Antigoni mortem. II. 7. §. ε'. ubi Simon Archelai exilium. *Ant.* XV. *p.* 699. ubi Manahemus Herodem regnaturum. *Aldr.* *f* Ita legendum cenſui. δυσὶν in libris omnibus tam *MSS.* quam *impreſſis*.

a Paulo

τὰς μὲν γαμοῦσι, μᾶλλον δὲ, εἰ πάντες τὸ αὐτὸ φρονήσειαν, ἐκλιπεῖν ἅπαν τὸ γένος τάχιστα. [a] δοκιμάζοντες μέν τοι τετρία τὰς γαμετὰς, ἐπειδὰν τρὶς καθαρθῶσιν εἰς πεῖραν τοῦ δύνασθαι τίκτειν, ὕπως ἄρρενα. ταῖς δὲ ἐγκύμοσιν οὐχ ὁμιλοῦσιν, ἀποδεικνύμενοι, τὸ μὴ δι' ἡδονὴν, ἀλλὰ τέκνων χρείαν, γαμεῖν. λουτροῖς δὲ ταῖς γυναιξὶν ἀμπεχομέναις σύδυματα, καθάπερ τοῖς ἀνδράσιν οἱ περίζωματα. τοιαῦτα μὲν ἔθη τοῦδε τοῦ τάγματος.

ιδ'. [b] Δύο δὲ τὰ πρεσβύτερα, Φαρισαῖοι μὲ, οἱ δοκοῦντες μέ ἀκριβείας ἐξηγεῖσθαι τὰ νόμιμα καὶ τὸν πρῶτον [c] ἐπάγοντες αἵρεσιν, εἱμαρμένῃ τε καὶ Θεῷ πρασσάττουσι πάντα, καὶ τὸ μὲ ποιεῖν τὰ δίκαια, καὶ μὴ, κατὰ ὃ πλεῖστον ὀπὶ τοῖς ἀνθρώποις κεῖται, βοηθεῖν δὲ εἰς ἕκαστον καὶ τῷ εἱμαρμένῃ· ψυχὴν δὲ πᾶσαν μὲ ἄφθαρτον, μεταβαίνειν δὲ εἰς ἕτερον σῶμα τὴν τῶν ἀγαθῶν μόνην, τὴν δὲ τῶν φαύλων ἀϊδίῳ τιμωρίᾳ κολάζεσθαι. Σαδδυκαῖοι δὲ, τὸ δεύτερον τάγμα, τὴν μὲ εἱμαρμένην παντάπασιν ἀναιροῦσι, καὶ τὸν Θεὸν ἔξω τοῦ δρᾶν τι κακὸν [d] ἢ μὴ δρᾶν τίθενται· φασὶ δὲ ἐπ' ἀνθρώπων ἐκλογῇ, τότε καλὸν καὶ ὃ κακὸν προκεῖσθαι, καὶ ὃ τις γνώμην ἑκάστῳ τούτων ἑκατέρῳ προσιέναι. ψυχῆς τε τὴν διαμονὴν, καὶ τὰς [e] καθ' ᾅδου τιμωρίας καὶ τιμὰς ἀναιροῦσι. καὶ Φαρισαῖοι μὲ φιλάλληλοί τε, καὶ τὴν εἰς ὃ κοινὸν ὁμόνοιαν ἀσκοῦντες· Σαδδυκαῖοι δὲ καὶ πρὸς τοὺς ὁμοίους ἀπηνεῖς εἰς τοὺς ἀλλοδαίους. τοιαῦτα μὲ περὶ τὴν τῶν Ἰουδαίοις φιλοσοφούντων ἔχει εἰπεῖν.

ceſſione pendet, eos amputare arbitrantur qui à nuptiis abſtineant; multo vero magis deſiturum humanum genus quam citiſſime, ſi omnes in eandem de iſtis ire velint ſententiam. Veruntamen [1] ſponſas per triennium probant. [2] Cum autem ter purificatæ fuerint, ad exploranda poſſintne parere, tum eas in uxores ducunt. At cum gravidis non coëunt, *hoc ipſo* oſtendentes, quod nuptias non voluptatis ergo, ſed liberorum inopia fecerint. Feminæ autem lavantur induſiis circumamictæ, quemadmodum viri cum ſubligacula induerint. Hujus quidem ordinis mores ſunt hujuſmodi.

14. Ex duobus vero ordinibus præcipuis, *De Phariſæis.* Phariſæi quidem, qui in accuratioribus legum interpretibus habentur, & primæ *apud Judæos* ſectæ auctores erant, fato & Deo omnia attribuunt, & honeſte agere aut non agere magna ex parte in hominibus ſitum *eſſe ajunt*, [3] cooperari autem in ſingulis fatum: animam autem omnem quidem eſſe immortalem, ſolas vero bonorum animas in alia tranſire corpora, at malorum æterno ſupplicio puniri. Sadducæi *De Sadducæis.* autem, qui alter eſt ordo, fatum omnino tollunt, Deumq; negant auctorem eſſe, ut quis vel male agat vel à malo abſtineat; & in electione hominis poſitum ajunt tum bonum tum etiam malum, [4] & unumquemque pro arbitrio ſuo ad utrumlibet accedere. quin & animas permanere, ſuppliciaque & præmia apud inferos negant. Et Phariſæi quidem ſui invicem amantes ſunt, & in communem utilitatem concordiam colunt: Sadducæorum vero mores & erga ſe mutuo magis feri, & cum ſui ſimilibus vetſantur quemadmodum cum alienis. Ejuſcemodi quidem ſunt quæ de iis qui apud Judæos philoſophantur dicenda habui.

Conſer Ant. p. 574. & p. 793.

Conſer Ant. p. 793.

Conſer Ant. p. 574.

Conſer Ant. p. 793.

ιγ'. ΚΕΦ. θ'. CAP. IX. VIII.

Σαλώμης τελευτή. πόλεις ὑφ' Ηρώδου καὶ Φιλίππου κτισθεῖσαι. παραχὰς κινεῖ Πίλατος. Τιβέριος εἱργνυσι τὸν Ἀγρίππαν· αὐτὸν δὲ τῶν δεσμῶν ἀνίησι Γάιος, καὶ βασιλέα καθίστησιν. Ηρώδης Αντίπας φυγαδεύεται.

Salomes obitus. Urbes ab Herode & Philippo conditæ. Tumultus ſub Pilato. Agrippa major à Tiberio in vincula conjectus: à Cajo principe libertate & regno donatur. Herodes Antipas in exſilium mittitur.

ΤΗΣ Αρχελάου δὲ ἐθναρχίας μεταπεσούσης εἰς ἐπαρχίαν, οἱ λοιποὶ, Φίλιππός τε καὶ Ηρώδης ὁ κληθεὶς Αντίπας, διῴκουν τὰς ἑαυτῶν τετραρχίας. Σαλώμη δὲ τελευτῶσα Ιουλίᾳ τῇ Σεβαστοῦ γυναικὶ τήν τε αὐτῆς τοπαρχίαν καὶ Ἰάμνειαν, καὶ [g] τοὺς ἐν Φασαηλίδι φοινικῶνας κατέλιπεν. μεταβάσης δὲ εἰς Τιβέριον τὴν Ιουλίας υἱὸν τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν, μετὰ τὴν Αὐγούστου τελευτὴν, ἀφηνιασαμένου τὸν τραχηλον ἔτεσιν ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα, τοῖς δὲ μησὶν

Archelai ethnarchia fit provincia.

Salome obit & multa Juliæ relinquit.

ἓξ,

a Paulo aliter legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *Nihilominus autem cum tanta ipſi moderatione conveniunt, ut per triennium explorent valetudinem feminarum; & ſi conſtanti purgatione apparuerint idoneæ partui, ita eas in matrimonia aſciſcunt.* b Mirum eſſet ſi *Joſephus* de tribus ſectis ex profeſſo ſcribens, de earum una tam prolixe differeret, duas reliquas pene præteriret: præſertim cum in aliis locis ubi ſcribit uberius, tamen *hunc Belli locum* appellet, *huc* lectorem amandet, quaſi plura hic & magis accurata reperturum. Quare non eſt dubitandum quin in ipſo *Joſephi* autographo multa exſtiterint, quæ ne ad *Ruffini* quidem manus pervenerunt; nam & alia multa periiſſe jure ſuſpicamur, quia deſiderari certo ſcimus. Hujuſce loci damnum aliquatenus reſarciri poteſt ex *Ant.* XVIII. p. 793. XIII. p. 574. 588. 600. 601. XVII. p. 753. *Belli* I. 5. §. 8'. & *Joſephi vita*, p. 905. *Aldr.* Quomodo hunc locum legerit *Ruffinus*, conjiciat, cui libet, ex ejus interpretatione, *Duorum autem priorum ordinum Phariſæi dicuntur, qui certiorem legalium rituum notitiam profitentur: & hi primum dogma habent, ut fato & Deo univerſa deputent.* c Ita lego levicula cum mutatione. antea erat ἀναίρουσι. d Ita lego cum *Grotio* ad *Matt.* 22, 23. quem ſequutus eſt *Bullus* in *Diſſert. poſt.* de *Harmonia Apoſt.* c. xv. Prius erat, ἢ ἐφεξῆς. quod etiam agnoſcit *Ruffinus*, qui vertit, *& Deum extra omnem mali patrationem inſpectionemque conſtituunt.* e Καθ' ὅλου in quibuſdam *MSS.* f Αλεξάνδρου malit *J. Clericus* in *Prolegomenis* ad *Hiſt. Eccl.* §. 1. cap. 3. p. 15. g De Phaſaëlide vide *lib.* I. *de Bello.* c. 21. §. 3'. de Palmetis vide *Plinium* in *Nat. Hiſt.* l. XIII. c. 4. 1 Per triennium explorant valetudinem feminarum, *Ruf.* 2 Et ſi conſtanti purgatione apparuerint idoneæ partui, ita eas ducunt, *Ruf.* 3 *Al.* ad ſingula adjuvare etiam fatum. *Vel*, in ſingulis autem fati auxilium concurrere. 4 *Al.* & cuique prout velit hoc vel illud adeſſe. *Vel*, unumquemque, prout ei videtur, ad alterutrum ferri.

a Herodes

Herodes & Philippus urbes condunt. Antt. p. 794.

ſex, & duobus diebus, Herodes ac Philippus, qui in ſuis adhuc erant tetrarchiis, hic quidem juxta Jordanis fontes in Paneade *regione* urbem Cæſaream condit, & in inferiore Gaulanitide Juliadem; Herodes vero in Galilæa Tiberiadem, & in Peræa *urbem* cognominem Juliæ.

Pilatus Judææ procurator Cæſaris imagines in urbem infert. Antt. p. 795. & 797.

2. Pilatus autem à Tiberio procurator in Judæam miſſus, velatas Cæſaris imagines (ſigna *ea* appellantur) noctu infert in Hieroſolyma. Hæc res, ſimulatque dies illuxit, maximum tumultum excitavit Judæorum. Nam qui in proximo erant novo ſpectaculo attoniti obſtupuere, quaſi patriæ leges violatæ & conculcatæ eſſent. nefas quippe illis eſt ſimulachrum ullum in urbe ſtatuere. Dumque illi

Inde oritur tumultus. ibid.

indignarentur qui in urbe erant, ingens hominum multitudo è regione confluxit, ſubitoque Cæſaream ad Pilatum profecti, ſupplicabant ut imagines ex urbe Hieroſolymorum auferendas curaret, illiſque jura patria conſervaret. Cumque Pilatus petitioni illorum non concederet, humi proſtrati, quinque diebus totidemque noctibus immobiles permanſerunt.

Pilatus minitatur Judæis. Antt p. 798.

3. Poſtridie autem Pilatus, * cum in ſuggeſto in Circo magno ſediſſet, populumque ad ſe advocaſſet, ut qui eis reſpondere vellet, ſignum dat militibus ut ex conſtituto Judæos armati circumvenirent. Cumque eos circundaret phalanx triplice *militum* ordine, Judæi quidem animis conſternati erant ad ſpectaculum quod præter opinionem acciderat; Pilatus vero, illos ſe trucidatum ire minatus, niſi Cæſaris imaginibus locum darent, ſignificabat militibus ut gladios è *vaginis* educerent. Judæi autem quaſi uno conſilio omnes concideruntt, & reclinatis cervicibus vociferabant, ſe longe mori malle quam contra legem aliquid facere. Tunc Pilatus, cum valde admiratus eſſet vehemens populi erga religionem ſtudium, è veſtigio quidem ſigna Hieroſolymis exportari jubet.

Cum nihil minis proficeret, imagines ſubmoves. ibid.

Alius tumultus ob ſacram pecuniam aquæ-ductibus impenſam. ibid.

4. At poſt hæc alium tumultum excitavit, ſacrum theſaurum (iſque Corbonas appellabatur) in conſtructionem aquæ-ductûs impendens. per trecenta autem *ad urbem* ſtadia deducebat. Hoc ipſum ægre admodum ferebat plebs, cumque Pilatus præſens adeſſet Hieroſolymis circumfuſi ſuggeſto adverſus eum inclamabant. Ille vero (præviderat enim tumultum illorum futurum) cum armatos milites plebejo habitu multitudini immiſcuiſſet, eiſque præcepiſſet ut vociferantes non gladiis ſed fuſtibus ferirent, ſignum illis è ſuggeſto dedit.

ἐξ ᾗ ἡμέρας δυοῖν, Ἀγριππιάσιν ὁ τῆς τετραρχίας, ὅ,τε Ἡρῴδης καὶ Φίλιππος, ὁ μὲν περὶ τὰς Ἰορδάνου πηγὰς ὁ Πανεάδι πόλιν κτίζει Καισάρειαν, καὶ τῇ κάτω Γαυλανιτικῇ [a] Ἰουλιάδα, Ἡρῴδης δὲ ὁ μὲν τῇ Γαλιλαίᾳ Τιβεριάδα, ὁ δὲ τῇ Περαίᾳ φερώνυμον Ἰουλίαν.

Β'. Πιμφθεὶς δὲ εἰς Ἰουδαίαν ὑπὸ Τιβερίου Πιλάτος, νύκτωρ κεκαλυμμένας εἰς Ἱεροσόλυμα παρεισομίζει τὰς Καίσαρος [b] εἰκόνας, σημεῖον καλοῦντας τοῦτο μὴ ἡμέραν μείζονα ταραχὴν [c] ἔγειρεν Ἰουδαίων. [d] οἵτε γὰρ ἔγγυς πρὸς τοῦ ἄλλου ἐξεπλάγησαν, ὡς πατρίους αὐτοῖς τῶν νόμων. [e] ὅθεν γὰρ ἀξιοῦσιν ὁ τῇ πόλει δείκηλον τίθεσθαι. καὶ πρὸς τὴν ἀγανάκτησιν τῶν τε τὴν πόλιν ἀθρόως ὁ κατὰ χώραν λαὸς συνέρρευσεν. ὁρμήσαντες δὲ πρὸς τὸν Πιλάτον εἰς Καισάρειαν, ἱκέτευον ἐξενεγκεῖν Ἱεροσολύμων τὰς σημαίας, καὶ τηρεῖν αὐτοῖς τὰ πάτρια. Πιλάτου δ' ἀρνουμένου πρὸς τὴν ἱκεσίαν, περιῳκοδομημένοι, ὅτι πέντε ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας ἀκίνητοι διεκαρτέρουν.

γ'. Τῇ δὲ ἑξῆς ὁ Πιλάτος καθίσας ὅτι βήματος ὁ τῷ μεγάλῳ σταδίῳ, καὶ προσκαλεσάμενος τὸ πλῆθος, ὡς ἀποκρινουμένοις δῆθεν αὐτοῖς ἤλαυν, δίδωσι τοῖς στρατιώταις σημεῖον, ὁ συνθέμενος κυκλώσασθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς ὅπλοις. περιστάσης δὲ τριχῇ ὁ φάλαγγος, οἱ Ἰουδαῖοι μὲν ἀχανεῖς ἦσαν, πρὸς τὸ ἀδόκητον ὁ ὄψις· Πιλάτου δὲ καταχόψειν αὐτοὺς, εἰ μὴ προσδέξαιντο τὰς Καίσαρος εἰκόνας, γυμνὰ τὰ ξίφη τοῖς στρατιώταις ἔνυσαν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι καθάπαξ ὁκ ἐκπλαγέντες τὸ ἀθρόον καταπεσόντες, καὶ τὰς αὐχένας προβαλόντες, ἑτοίμως εἰς ἀναίρεσιν σφᾶς ἐδοῦναι μᾶλλον, ἢ τὸν νόμον παραβῆναι. Ὑπερθαυμάσας δ' ὁ Πιλάτος ὃ τὴν δεισιδαιμονίας ἄκρατον, ὁκνομίσας μὴ αὐτίκα τὰς σημαίας Ἱεροσολύμων κελεύει.

δ'. Μετὰ δὲ ταῦτα ταραχὴν ἑτέραν ὀκεῖν, ὃ ἱερὸν θησαυρὸν, καλεῖται δὲ Κορβωνᾶς, εἰς καταγωγὴν ὑδάτων ἐξαναλίσκων. [f] κατῆγε δὲ ἀπὸ [g] τετρακοσίων σταδίων. πρὸς τοῦτο δ' πλῆθος ἀγανάκτησις ἦν, καὶ δ' Πιλάτου παρόντος εἰς Ἱεροσόλυμα, προελθόντες τὸ βῆμα κατέβοων. ὁ δὲ, προῄδει γὰρ αὐτοῖς ὁ ταραχὴν, καὶ τὸ πλῆθος τοὺς στρατιώτας ἐνόπλους [h] ἐσθῆσιν ἰδιωτικῆς κεκαλυμμένους ἐγκαταμίξας, καὶ [i] ξίφη μὲν χρῆσθαι κωλύσας, ξύλοις δὲ παίειν τοὺς κεκραγότας ἐγκελευσάμενος, σύνθημα δίδωσιν ἀπὸ τοῦ βήματος, τυπτόμε-

a Herodes ab Auguſti conjuge Juliadem vocavit, quæ antea erat Betharamphtha: Philippus ab Auguſti filia Juliadem, antea Bethſaidam. Hæ cum Tiberiade & Cæſarea, Coponio Judææ procurante, videntur inchoatæ, ſub initiis Tiberii abſolutæ. Confer *Antt.* l. XVIII. c. 2. *Aldr.* *b* Ἐπιχώριος ἀνὴρ, μήτε μορφὴν ἰσχύων, μήτε ἄλλο τι τῶν ἀπορρήτων ἄνθρωπον ἐπιχειρῆσαι ἀναγκαίως, ἢ δύο ταῦτα ἡμῖν τὸν τε ἀναβάντα καὶ ὑπὲρ οὗ ἡ ἀναβασις. *Philo.* περὶ πρεσ. p. 217. nisi recte neget *Valeſius* unum idemque facinus Pilati à *Joſepho* & *Philone* commemorari. *Aldr.* *c* Ἡγειρε πᾶς Ἰουδαίοις, *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 6. & *Niceph. Call.* l. 2. c. 10. *d* Ita cum *MSS.* & *Nicephoro.* οὔτε γὰρ in *Editis.* οἵ γὰρ *Euſeb.* *e* Supra diximus Judæos ab imaginibus etiam humanis non abhorruiſſe, niſi quando ſubeſſet periculum vel ſuſpicio cultus extranei: (tum enim ne nudos quidem lapides tolerabant, ut conſtat ex *Joſ.* XXII. 10. 34.) Quare in ipſa Davidis domo erat ſtatua, quam Michol in lecto collocarat; Ariſtobulus & Mariamne ſuſtinuere depingi: in Agrippæ palatio, filiarum ejus ſtatuæ collocatæ ſunt; ipſe in nummis cujus etiamnum cernitur. Quin & imaginem Cæſaris Judæi, cum ejuſdem inſcriptione, in nummo libentiſſime receperunt: ſed nec imaginem in ſignis; nec inſcriptionem in clypeis Pilati; nam religio caſtrenſis Romanorum trophæa & ſigna venerabatur. Hæc ex ſententia communi; nam ſeverior erat diſciplina Phariſaica; uti monuimus ad *Belli* I. 33. §. 8'. Quæ jam dicta ſunt ſequentibus teſtimoniis confirmantur. 2 *Sam.* XIX. 13. *Hebr. Antt.* XV. 2 XIX. 7. *Ex. Spanh. Diſſert.* p. 443. *Matt.* XXII. 20. *Antt.* XVIII. 6. *Philo* περὶ πρεσ. p. 217. *Tertull. Apol.* c. 16. *Aldr.* *f* Sectionem hanc totam laudat *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 6. ubi κατῆγε legit. *g* Τεσσαράκοντα *Ruf.* & *Euſeb.* Verum τετρακοσίων cum *Codd.* noſtris habet *Suidas*, v. Κορβανᾶς. & in *Antt.* p. 798. v. 11. ἔστι δὲ ἀπὸ ἑξακοσίων σταδίων. *h* Ἱματίοις, ἰδίοις *Euſeb.* *i* ξίφει *Big.* * Al. *tribunali inſidens in magno ſtadio*, de quo vide *Seldenum*, l. 2. *de Synedriis*, c. 15. p. 618.

a Καὶ

τυπτόμενοι δ' ὑπ' Ἰουδαίων, πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν πληγῶν, πολλοὶ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ὀδῷ τῇ φυγῇ καταπατηθέντες, ἀπώλοντο. τοὺς δὲ τὴν συμφορὰν τῶν ἀγριμένων καταπλαγὲν ὁ πλῆθος ἐσιώπησε.

Qua re fiebat ut Judæorum multi *graviter verberati*, partim ab ictibus, partim à seipsis dum fugerent obtrici, perierint. Ita plebs peremptorum calamitate deterrita à clamoribus abstinuit. *Magna Judæorum strages. Ant. p. 798.*

ιε'. ε'. [a] Κἀν τούτῳ κατήγορος Ἡρῴδου τοῦ τετραρχοῦντος Ἀγρίππας υἱὸς Ἀριστοβούλου, ὃν ὁ πατὴρ Ἡρῴδης ἀπέκτεινε, κατελθὼν εἰς Τιβέριον. οὗ δὲ μὴ προσδεξαμένου τὴν κατηγορίαν, μένων ἐν Ῥώμῃ, τούς τε ἄλλους τῶν γνωρίμων ἐθεράπευε, [b] μάλιστα δὲ Γερμανικοῦ παῖδα Γάϊον, ἰδιώτην ἔτι ὄντα. ᾧ δή ποτε [c] ἑστιῶντα αὐτὸν, τότε ἄλλα ποικίλως ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ τελευταῖον ταῖς χερσὶν ἀνατείνας, φανερῶς ἤυξατο θᾶττον αὐτὸν θεάσασθαι τῶν ὅλων δεσπότην, ἀποθανόντος Τιβερίου. τοῦτο τις τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ Ἀγριππίλλῃ Τιβερίου, καὶ ὃς ἀγανακτήσας ἤγγειλε τῷ Ἀγρίππᾳ, καὶ μετ' αἰτίας δεῖν ὅτι μῆνας ἓξ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, μέχρις αὐτὸς ἐτελεύτησεν [d] ἐγεμονεύσας ἔτη δύο τοῖς εἴκοσι, καὶ τρεῖς ἡμέρας ὅτι μησὶν ἓξ.

5. Interea Agrippa filius Aristobuli, quem pater Herodes interfecerat, ad Tiberium se confert ut Herodem tetrarcham accusaret. Cum autem Tiberius accusationem rejecisset, Agrippa, Romæ manens, & alios è viris nobilioribus officiis demereri studebat, maximeque Cajum Germanici filium, adhuc privatum. Cumque aliquando eum convivio excideret, & aliàs variam comitatem adhibebat, tandemque expansis manibus palam precabatur, ut ocyus mortuo Tiberio ipsum conspiceret rerum omnium dominum. Hoc quidam è domesticis ejus Tiberio nunciat, atque ille indignabundus Agrippam in vincula conjicit, & male tractatum sex mensibus in carcere tenebat, donec ipse morereturpostquam regnasset annos duos & viginti, menses sex, & tres dies. *Quenam Agrippæ Aristobuli filio Romæ acciderint. Ants. p. 810. &c.* *Tiberii mors. Ant. p. 817.*

ιε'. ε'. Ἀποδεχθεὶς δὲ Γάϊος Καῖσαρ, [e] ἀνῆκέ τε τῶν δεσμῶν τὸν Ἀγρίππαν, καὶ τὴν Φιλίππου τετραρχίαν, ἐτυθήκει γὰρ οὗτος, χαρίζεται βασιλέα. ἀναγαγόμενος δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν Ἀγρίππας, φθόνῳ τοῦ Ἡρῴδου τὴν τετράρχου δήλωσιν ἐποιήσατο. ὤκνει δὲ μάλιστα τοῦτον εἰς ἐλπίδα βασιλείας Ἡρωδιὰς ἡ γυνὴ, καταδιδύσκουσα τὸν ἀρχέα, καὶ φαμένη μὴ βέλτιον πλεῖν ὅτι Καίσαρα, πείσεσθαι μείζονος ἀρχῆς. ὅτε γὰρ Ἀγρίππας ἐκ ἰδιώτου βασιλέα πεποίηκεν, ἦπου γε ἂν οἰκεῖον Ἀγριππίνου ἐκ τετράρχην; τούτοις ἀναπεισθεὶς Ἡρῴδης, ἦλθε πρὸς Γάϊον, ὑφ' οὗ καὶ πλεονεξίας ὀφλημάτων φυγῇ εἰς [f] Ἰσπανίαν. [g] ἠκολούθησε γὰρ αὐτῷ κατήγορος Ἀγρίππας, ᾧ καὶ τὴν [h] τετραρχίαν τὴν ἐκείνου προσέθηκε Γάϊος. καὶ Ἡρῴδης μὲν ἐν Ἰσπανίᾳ, συμφυγόσης αὐτῷ καὶ τῆς γυναικὸς, τελευτᾷ.

6. Cum autem Cajus declaratus esset Cæsar, & Agrippam vinculis liberavit, & tetrarchiæ Philippi (nam is decesserat) regem constituit. At cum in regnum veniisset Agrippa, Herodis tetrarchæ ex invidia cupiditates inflammavit. Maxime autem eum in spem regni adducebat Herodias uxor, exprobrans ei socordiam, dicensque ipsum majori non auctum esse imperio, quod ad Cæsarem navigare noluerit. nam cum Agrippam ex privato regem fecerit, annon & ipsum ex tetrarcha ad eandem dignitatem promotum iret? Istis persuasus Herodes ad Cajum veniebat, à quo ob avaritiam mulctatur exsilio & in Hispaniam relegatur. Eum quippe sequutus est accusator Agrippa, cui etiam tetrarchiam illius adjecit Cajus. Et Herodes quidem in Hispania, uxore etiam in fuga eum comitata, diem supremum obit. *Cajus imperator facit Agrippam vinculis solvit, regemque creat. Ant. p. 817. 818.* *Herodias Agrippæ honoribus invidet. Ibid.* *Herodes exsilio mulctatur. Ants. p. 820.*

κζ. ΚΕΦ. ι'. IX. CAP. X.

Cajus imaginem suam Hierosolymis in templo collocari postulat. Quid ad eam rem Petronius.

Γάϊος τὴν ἀνδριάντα αὐτοῦ τῷ ναῷ ἐγκαθιδρύεσθαι κελεύει. καὶ τί εἰς τοῦτο Πετρώνιος.

ΓΑΪΟΣ δὲ Καῖσαρ ὅτι τοσοῦτον ἐξύβρισεν εἰς τὸν τύχην, ὥστε Θεὸν μὲ αὐτὸν καὶ δοκεῖν, καὶ βέλεσθαι καὶ καλεῖσθαι, τῶν τε εὐγενεστάτων ἀνδρῶν ἀκροτομῆσαι τὴν παρρησίαν· ἀτεῖναι δὲ τὴν ἀσέβειαν καὶ ὅτι Ἰουδαίους. Πετρώνιον γὰρ μὴ φρονοῦντας ὅτι

Cajus autem Cæsar adeo insolenter abusus est fortuna, ut se quidem Deum esse putaret, atque ita appellari vellet, patriamque suam nobilissimorum virorum cæde truncaret; in Judæam vero impietate sua grassaretur. Itaque cum exercitu Petronium misit *Caji insolentia & crudelitas. Ibid.*

---

a Καὶ τούτῳ *interea.* sed non est stricte sumendum (nec ita apud Historicos semper sumitur) hoc enim contigit non statim à facinore Pilati, sed interjecto ut minimum octennio. Desiderantur autem hoc loco plurima quæ ex *Ants.* XVIII. 4. 5. 6. 7. 8. petenda sunt: nam eorum nulla potest esse tam concisa narratio quæ præscriptos nobis limites non excedat. Dicendum tamen quod Herodes cum Agrippam aleret, id illi in Tyro una perpotanti exprobravit. Quare Agrippa relicto Herode ad Flaccum Syriæ præsidem confugit. Ex illius autem amicitia per Aristobulum fratrem deturbatus, Ptolemaïdem se contulit; unde cum inopiam suam sublevare aliter non posset in Italiam navigare decrevit. Romam denique venit anno antequam obiret Tiberius; & injuriæ veteris memor Herodem accusare constituit, quod & postea Cajo imperante perfecit. *Aldr.* b Quæ res Cæsarem male habuit; nam Agrippam jusserat non Cajum sed Tiberium Gemellum colere. *Ants.* p. 813. v. 15. *Aldr.* c Cum in curru essent gestati, *Ants.* p. 813. v. 5. d Vide ad p. 817. e Agrippam Herodis nepotem vinculis quæ ei à Tiberio fuerant indita C. Caligulam liberavisse, & avi principatum ei reddidisse memorat *Dio*, LIX. p. 645. D. prætoriis ornamentis à Romano senatu honoratum, regno & tertia avitæ ditionis parte quam Philippus patruus possederat à Cajo donatum, *Philo* in *Flaccum*, p. 665. 666. *Aldr.* f Ἐπανίαν *Big. & Gall.* & statim Σπανίᾳ. Lugdunum Galliæ ejectum tradit *Ants.* l. XIX. p. 820. v. 22. Aut ideo dicendum *Josephum* errorem suum postea emendasse; aut (cum *Scaligero* in *Animadvers. Euseb.*) primum in Galliam relegatum fuisse, deinde, ut longius à patria abesset, in Hispaniam. g Vide ad p. 819. h *Ants.* p. 782. v. 33. ἐ Φιλίππου δὲ τετραρχίαν εἰς αὐτὸν ἥρκει τὸ πατρῷον δὲ καὶ τὴν Ἡρῴδου προσειληφώς. i Hæc narrantur diligentius *Ants.* XVIII. 10. & adhuc accuratius apud Philonem *de leg. ad C.* p. 702. & seqq. Non recte *Tacitus* in *Hist.* V. 9. Sub Tiberio (inquit) quies: dein jussi à C. Cæsare effigiem ejus in templo locare, *arma potius sumpsere*, quem motum Cæsaris mors diremit. *Aldr.*

Cajus Petronium mittit Hieroſolyma, ut effigiem ejus in templo collocaret. Antt. p. 821.

miſit Hieroſolyma, ſtatuas ejus in templo collocaturum, dato ei in mandatis, ſi eas locari non ſinerent, ut qui huic rei adverſarentur omnes interficeret, & quotquot reliqui eſſent ex gente univerſos in captivitatem abduceret. Deo autem curæ erant iſtiuſmodi mandata. Et Petronius quidem cum tribus legionibus & multis è Syria auxiliaribus ex Antiochia Judæam ire contendebat. Judæorum vero quidam fidem non habebant famæ bellum nuncianti, qui vero credebant in ſumma erant conſilii inopia de ſui defenſione. Celeriter autem omnes occupabat metus. nam jam Ptolemaïdem pervenerat exercitus.

Ptolemaïdis deſcriptio.

2. Adjacet hæc urbs Galilææ, ad mare ſita, & in magno campo exſtructa. Circundatur autem montibus, ad plagam quidem orientalem *monte Galilææ, inde remoto ſtadia ſexaginta; à meridionali vero Carmelo qui *ab urbe* diſtat ſtadiis centum & viginti: à ſeptentrionali autem monte altiſſimo, quem Scalam Tyriorum vocant indigenæ, atq; hic *ab ea* centum ſtadiis diſtat. Duorum ſtadiorum intervallo ab urbe præterlabitur fluvius exiguus omnino, qui Belius appellatur, ad quem monumentum eſt Memnonis, ſibi vicinum habens locum centum cubitorum admiratione dignum. Eſt enim rotundus & cavus, & egerit arenam vitriariam, quam poſtquam exhauſerint multæ naves appellentes, iterum impletur locus, ventis quaſi de induſtria eò aliunde devehentibus infectam arenam; fodinaque ſtatim univerſam *quam acceperit* in vitrum mutante, id mihi videri mirabilius, quod quicquid vitri inde effluit denuo convertatur in vulgarem arenam. Et locus quidem iſte ita à natura factus eſt.

Judæi Ptolemaïdem veniunt & ſupplicant Petronio. Antt. p. 821.

3. Judæi autem, cum uxoribus & liberis in campum juxta Ptolemaïdem congregati Petronio ſupplicabant, inprimis pro patriis legibus, ac deinde pro ſeipſis. Ille vero multitudine eorumque precibus nonnihil flexus exercitum quidem & ſtatuas in Ptolemaïde relinquit; in Galilæam autem profectus, cum populum convocaſſet & nobiliores quoſque in Tiberiadem, verbis aliquammultis & Romanorum potentiam exponebat & Cæſaris minas, prætereaque oſtendebat quam improba eſſet eorum petitio & abſurda. Nam cum gentes omnes illorum imperio ſubjectæ ſuis in urbibus inter reliquos deos imagines etiam Cæſaris locaviſſent, ut ſoli Judæi iſtud facere recuſarent, haud longe à defectione abeſſe, eaque cum contumelia juncta.

Petronius in Tiberiadem populum convocat. Ibid.

Quenam Judæi pro ſe allegent.

4. Cum autem illi leges moreſque patrios pro ſe allegaſſent, quodque nec Dei ſimulachrum ullum, nec hominis quidem, aut in templo aut in loco aliquo regionis profano fas ſibi eſſet locare: hæc illorum verba excipiens

Ιεροσολύμων ἔπεμψεν ἐγκαθιδρύσοντα ⸗ ναῷ τὰς ἀνδριάντας αὐτῷ, προστάξας εἰ μὴ δέξοιντο Ιουδαῖοι, τούς τε κωλύοντας ἀνελεῖν, καὶ πᾶν τὸ λοιπὸν ἔθνος ἐξανδραποδίσασθαι. Θεῷ δὲ ἄρα τ' προσταγμάτων ἔμελε. καὶ Πετρώνιος μὲν, σὺν τοῖσι τάγμασι καὶ πολλοῖς ἐκ τῆς Συρίας συμμάχοις, εἰς τὴν Ιουδαίαν ἤλαυνεν ἐκ τῆς Αντιοχείας. Ιουδαίων δὲ ὁ μὲν ἀπίστουν ἐπὶ ταῖς τοῦ πολέμου φήμαις, οἱ δὲ πιστεύοντες ἦσαν ἐν ἀμηχάνῳ πρὸς τὴν ἄμυναν. ταχὺ δὲ ἐχώρει ἅπασι πάντων τὸ δέος. ἤδη γὰρ ἦσαν εἰς τὴν Πτολεμαΐδα τῆς στρατιᾶς.

Β'. Πέφυκε δ' ἡ πόλις αὕτη τ' Γαλιλαίας ⸗ γείλιος ἔχειν μέγα πεδίον ἐκπεσόν. περιέχεται δὲ ὄρεσιν, ἐκ μὲν τοῦ πρὸς ἀνατολὴν κλίματος ἀπὸ σταδίων ἑξήκοντα, τῆ τ' Γαλιλαίας· ἀπὸ δὲ τοῦ μεσημβρινοῦ, τῆ Καρμήλῳ διέχοντι σταδίοις ἑκατὸν εἴκοσι. τῆ δὲ ὑψηλοτάτῳ, κατ' ἄρκτον, ὃ καλοῦσι Κλίμακα Τυρίων οἱ ἐπιχώριοι, ἀφ' οὗτο δὲ σταδίοις ἀφέστηκεν ἑκατόν. ἀφ' ἕσπερας δὲ δύο σταδίων ὁ καλούμενος [a] Βήλεος ποταμὸς ⸗ παιλάπασιν ὀλίγος, [b] παρ' ᾧ ὁ [c] Μέμνονος μνημεῖον ἐστίν, ἔχον ἐγγὺς αὐτοῦ τόπον ἑκατονταπήχεα θαύματος ἄξιον. κυκλοτερὴς μὲν γάρ ἐστι καὶ κοῖλος, [d] ἀναδίδωσι δὲ τ' ὑαλίνην ψάμμον, ἣν ὅταν ἐκκενώσῃ πολλὰ πλοῖα περιόντα, πάλιν ἀναπληροῦται ὁ χωρίον, καθαπερεὶ μὲ ὥσπερ ὑπὸ σπουδῆς τότε τ' ἀνέμων εἰς αὐτὸ τ' ἔξωθεν ἀγομένων ψάμμον, ὃ δὲ [e] μεταλλὰς πᾶσαι εὐθὺς [f] μεταβάλλουσιν εἰς ὕαλον, θαυμασιώτερον [g] τοῦτό μοι [h] δοκεῖν, ὃ τ' ἐκχυθεῖσαν ὕαλον ἐκ τοῦ τόπου πάλιν γίνεσθαι ψάμμον ἐκείνου. ὃ μὲν οὖν χωρίον τοῦτο τοιαύτην εἴληφε φύσιν.

γ'. Ιουδαῖοι δὲ, μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀθροισθέντες εἰς τὸ πεδίον ὃ πρὸς Πτολεμαΐδα, καθικέτευον τ' Πετρώνιον, ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων πρῶτον, ἔπειτα ὑπὲρ ἑαυτῶν. ὁ δὲ, πρός τε ὄχλος ἐν τοῖς δήσεσι ὀδυρόμενος, τ' μὲ γραπτὰ ἐν τοῖς ἀνδριάσι τῷ Πτολεμαΐδι καταλείπει· προελθὼν δὲ εἰς τ' Γαλιλαίαν, ἐν συγκαλέσας τὸ πλῆθος, καὶ τοὺς γνωρίμους πάντας εἰς τ' Τιβεριάδα, πολύ τε Ρωμαίων διεξῆει δυνάμιν, καὶ τοῖς Καίσαρος ἀπειλὰς, ἔτι δὲ ἐν τ' ἀξίωσιν ἀπέφαινεν ἀγνώμονα. πάντων γὰρ τ' ὑποταγμένων ἐθνῶν καὶ πόλιν συγχωρησάντων τοῖς ἄλλοις θεοῖς καὶ τοῖς Καίσαρος εἰκόσιν, τοὺς μόνους ἐκείνους ἀνοσιώτατον πρὸς τοῦτο φέρειν ἀφιγμένων τε) καὶ μὴ ὕβρεως.

δ'. Τῶν δὲ ⸗ νόμων καὶ τοῦ πάτριον ἔθος προτεινομένων, καὶ ὡς οὐδὲ Θεοῦ τὶ δείκηλον, οὐχ ὅπως ἀνδρὸς, ἐν κατὰ ⸗ ναὸν μόνον, ἀλλ' ἐν οὐ ἐξεστὶ πῃ τόπῳ τῆς χώρας ἱδρυθῆναι ἡμῖν ἐᾶν, ἐπιλαβὼν ὁ Πε-

a Βήλεος *Big.* & *Rhed.* Verum *Stephanus* in *Acu*, nec non *Plinius Tacitusque* Belum vocant. *Plin.* V. 19. Rivus Pagida ſive Belus vitri fertiles arenas parvo litori miſcens. Ipſe è palude Cendevia, à radicibus Carmeli profluit. Juxta colonia Claudii Cæſaris Ptolemais quæ quondam Ace. Arenæ hujus vitrariæ meminit, etſi Belum non nominet, *Strabo* in lib. XVI. p. 758. A. De ea copioſe *Plinius*, XXXVI. 26. *Aldr.* *b* Παρ' ᾧ *Gall.* *c* Quod olim variis in locis oſtendebatur. Præſertim tumulus juxta Ilium celebris conflictu avium quas idcirco Memnonidas vocant. Eum *Strabo* collocat ὑπὲρ τ' ἐκβολὴν Αἰσήπου. lib. XIII. p. 587. B. Idem in libro XV. p. 728. A. autore *Simonide* ſepultum Memnonem narrat ἐκεῖ Παλτὸν τ' Συρίας πλησίον Βαδᾶν ποταμόν. quanquam aliter *Diodorus Siculus* II. p. 79. Scio Paltum eſſe Syriæ civitatem; ſed flumen Badam vix alias nominari puto; & ſi *Joſephum* ſequimur pro Palto & Bada Ptolemaidem & Belum reponemus. *Aldr.* *d* *Tacitus* in *Hiſt.* V. 7. Belus amnis Judaico mari illabitur, circa cujus os collectæ arenæ admixto nitro in vitrum excoquuntur, modicum id litus, ſed egerentibus inexhauſtum. *Plinius* in *N. H.* XXXVI. 26. Quingentorum eſt paſſuum non amplius litoris ſpatium, idque tantum per multa ſecula gignendo fuit vitro. *Aldr.* *e* Ita cum *Big.* & *Bod.* μεταλλὰν in *Editis Aliiſque.* *f* *Al.* μεταβαλλόντων. *g* Τόνε ſolus *Rhed.* *h* Δοκεῖ in nonnullis *MSS.* * *Aut*, montana parte Galilææ.

a Ita

ὁ Πετρώνιος, "ἀλλὰ μοὶ καὶμοὶ φυλακτέος ὁ τοῦμὸς
"δεσπότης νόμος, ἔφη· ἁμαρτὰς γὰρ αὐτὸν, καὶ φεισά-
"μενος ὑμῶν, ἀπολοῦμαι δικαίως. πολεμήσων δὲ ὑμᾶς
"ὁ πέμψας ἐμὲ, οὐκ ἐγώ· καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμοίως ὑμῖν
"ὑποτάσσομαι." τοῖς δὲ τὸ πλῆθος πᾶν ἕτοιμον
"τοῦ τοῦ νόμου πάσχειν ἑτοίμως ἔχειν." καταστείλας
δὲ ὁ Πετρώνιος αὐτοῦ τὴν βοὴν, "πολεμήσετε,
"εἶπεν, ἆρα Καίσαρι"; καὶ Ἰουδαῖοι, "τῷ μὲν Καί-
"σαρι καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ῥωμαίων δὶς τῆς ἡμέρας
"θύειν, ἔφασαν. εἰ δὲ βούλεται τὰς εἰκόνας ἀναθή-
"σειν, ἕτοιμον αὐτὸν δεῖν ἅπαν τὸ Ἰουδαίων ἔθνος
"προθύσασθαι· παρέχειν δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἑτοίμους
"εἰς σφαγὰς ἅμα τέκνοις καὶ γυναιξίν." Ὑπὲρ τούτοις
θαῦμα καὶ οἶκτος εἶσῆλθε τὸν Πετρώνιον, τῆς τε ἀνυ-
περβλήτου θρησκείας τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῆς προθύμου
τοῦ θανεῖν ἑτοίμως. καὶ τότε μὲν ἀπρακτοι
διελύθησαν.

ε'. Τῇ δ' ἑξῆς, ἀθροίσας τε τοὺς δυνατοὺς
κατ' ἰδίαν, καὶ τὸ πλῆθος εἰς κοινὸν συλλέγων, πο-
τὲ μὲν παρεκάλει, ποτὲ δὲ συνεβούλευεν, τὸ μὲν τοι
πλέον δεήσεσι, τῷ τε Ῥωμαίων ἐπανατεινόμενος
ἰσχὺν, καὶ τοὺς Γαΐου θυμούς, τῷ τε ἰδίαν τοῖς τού-
τοις ἀνάγκην. τοῖς δὲ μυρίαις πείσεσι ἐνδιδόν-
των, ἐς ἑῴαν ἡ χώρα κακοδαίμονος ἄροσιν μένει,
κατὰ γὰρ ταύτην τοῦ σπόρου πεντήκοντα ἡμέρας [a]ἀρχὰ
[b]διέπεσεν αὐτῷ τὸ πλῆθος, τελευταῖον ἀθροίσας
αὐτοὺς, "καὶ προκινδυνευτέον ἐμοὶ μᾶλλον εἰπὼν, ἢ
"χάρι, ἣν Θεῷ συνεργοῦντι, πᾶσαν Καίσαρα, συ-
"θήσομαι μεθ' ὑμῶν ἡδέως, ἢ παρεξωθέντος, ὑπὲρ
"τοσούτων ἑτοίμως ὀφείλω τῷ ἐμαυτοῦ ψυχῇ,"
ἀμφῆκε τὸ πλῆθος, πολλὰ κατευχόμενον αὐτῷ,
καὶ προπέμψαι τῷ στρατῷ ἐκ τῆς Πτολεμαΐ-
δος ἐπέστρεψεν εἰς Ἀντόχειαν. ἔνθεν εὐθέως ἐπέστει-
λε Καίσαρι, τῷ τε ἐμβολῇ τῷ εἰς Ἰουδαίαν ἑαυ-
τῶν, καὶ τὰς τῶν ἐθνῶν ἱκετείας, ὅπ τε εἰ μὴ βούλοι-
το τοῖς τοῖς ἀνδράσι καὶ τῇ χώρᾳ ἀπολέσαι, δέον
φυλάττειν τε αὐτοὺς τὸν νόμον, καὶ [c]παιέναι τὸ προσ-
ταγμα. ταύταις ταῖς ὀκνολαῖς ὁ σφόδρα μετρίως
Γάιος ἀντέγραψεν, ἀπειλῶν Πετρωνίῳ θάνατον, ὅπ
τοῖς προσταγμάτων αὐτοῦ βραδὺς ὑπηρέτης ἐγέ-
νετο. ἀλλὰ τοὺς μὲν τούτων γραμματοφόρους σωέ-
βη χειμαθεῖναι πρὸς μῆνας ὁ τῇ θαλάσσῃ, τὸν δὲ Γαΐου θάνατον ἄλλοι καταγγέλλοντες εὐπλόουν.
ἔφθη γοῦν τὰς περὶ τούτου λαβεῖν Πετρώνιος ὀκνο-
λὰς, ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἡμέρας, ἢ τὰς καθ' ἑαυτοῦ.

Petronius reſpondens, "ſed & mihi ſane, dice- *Petronii reſpon-*
"bat, ſervanda eſt mei domini lex: nam ſi con- *ſum ad Judæos.*
"tra eam fecero, & vobis pepercero, jure merito *Ant. p. 822.*
"peribo. Vos autem oppugnatum ibit ille qui
"me miſit, non ego: nam & ipſe pariter ac
"vos ejus poteſtati ſubditus ſum." Ad hæc uni-
verſa multitudo clamabat, "ſe ad quodcunque
"patiendum pro lege paratos eſſe." Cum autem
clamorem illorum ſedaſſet Petronius, ajebat,
"num adverſus Cæſarem pugnare parati eſtis?"
Cui Judæi dicebant, "ſe pro Cæſare quidem
"& populo Romano bis quotidie victimas im-
"molare. At ſi pro arbitrio velit ſtatuas col-
"locare, debere eum totam Judæorum gentem
"prius immolare: ſe quippe cum liberis &
"uxoribus libenter præbere jugulantibus cer-
"vices." Ad hæc Petronium ſubiit admira-
tio ſimulque miſeratio eorum, qui tam inſu-
perabili eſſent religione, & ad mortem oppe-
tendam fidenter adeo parati. Et tunc quidem
rebus infectis dimiſſi ſunt.

5. Sequentibus autem diebus cum primo- *Sortem Judæo-*
res privatim congregaſſet, populumque publi- *rum miſeretur.*
ce colligeret, nunc quidem obſecrabat, inter- *Ant. p. 823.*
dum vero *ut quieſcerent* monebat, & præter
cætera minis utebatur, & Romanorum vires
amplificans, & Caji indignationem, inſuper &
ſuam qua premebatur neceſſitatem. Cum au-
tem illi, iſtis omnibus ab eo tentatis, nihil de
ſua ſententia decederent, ubi videbat regio-
nem eò redactam iri ut non ſereretur (nam
ſeminandi tempore per dies quinquaginta otio-
ſe *in urbe* morabatur Judæorum plebs) ipſis ad
extremum convocatis, cum dixiſſet, "ſibi ma-
"gis ſubeundum eſſe periculum *quam ut hoc*
"*fieret*, aut enim, ſi Dei auxilio Cæſarem pla-
"cavero, libenter vobiſcum conſervabor, aut
"illo *in ultionem* irritato, pro tanta multitudi-
"ne animam meam alacriter impendam,"
poſtea populum dimiſit, fauſta omnia ipſi pre-
cantem, aſſumptoque exercitu ex Ptolemaide
reverſus eſt Antiochiam. Illinc mox literas ad *Literas de iis ad*
Cæſarem mittebat, quibus eum certiorem fa- *Cajum mittit.*
ceret, & de ſua in Judæam irruptione, & de *Ant. p. 824.*
populi ſupplicatione; quodque, niſi vellet re-
gionem una cum hominibus *eam incolentibus*
perdere, illis permittendum legem ſuam ſerva-
re, & ab ipſo remittendum aliquid de eo quod
imperaverat. Hiſce literis non admodum mo-
derate reſpondit Cajus, mortem Petronio mi- *Quibus acerbe*
nitans, quod in mandatis ſuis exſequendis tar- *reſpondet Cajus,*
dus exſtitiſſet. Verum contigit, ut ii quidem *& paulo poſt mo-*
qui Caji reſponſum perferebant tres menſes in *ritur. Ants. p.*
alto tempeſtate jactarentur, alii vero Caji mor- *826.*
tem nunciantes proſpere navigarent. Qua re
fiebat ut Petronius ante ſeptem & viginti dies
literas de eo, quam contra ſeipſum, acceperit.

ιη'. **ΚΕΦ. ια'.**

Περὶ Κλαυδίου ἀρχῆς, καὶ Ἀγρίππα βασιλείας. περὶ Ἀγρίππα καὶ Ἡρῴδου τελευτῆς, ὅστις παῖδας κατέλιπεν.

X.

CAP. XI.

De imperio Claudii; Agrippæ regno. De Agrippæ & Herodis obitu; & quos uterque liberos reliquerit.

[d]ΓΑΐου δὲ ἡγεμονεύσαντος ἔτη τρία καὶ μῆνας ὀκτὼ, ὑπὸ δολοφονηθέντος, ἁρπάζεται μὲν ὑπὸ τῶν οἱ *Claudius ad im-*
perium rapitur
à militibus. Antt.
p 852 853. 858.
&c.

a Ita cum *MSS.* omnibus edidit Cl. *Aldrichius.* antea erat ἀρχαῖς. *b* Περιεδίησεν *Bod.* & *Voſſ.* *c* Sic edendum cenſui cum *Cod. Big.* prius erat παρεῖναι. quod miror alios admiſiſſe. *d* De morte Caji prolixa eſt hiſtoria in *Ant.* XIX. c. 1. Ibidem
* In *Rufini* exemplaribus, *ſex menſes.*

Senatus adversatur Claudio. Ant. p. 860.

rapitur ab exercitu qui Romæ erat. At ſenatus, cum referentibus conſulibus, Sentio Saturnino & Pomponio Secundo, cuſtodiam urbis mandaſſet tribus legionibus quæ ſecum manſerant, frequens in Capitolium coactus eſt, & propter Caji immanitatem bellum adverſus Claudium gerere decernebat. quippe quod aut ab optimatibus, uti olim factum eſt, regi voluerint, aut ſuffragio *aliquem* eligere qui imperio dignus eſſet.

Agrippam ad ſenatum mittit Claudius.

2. Tunc autem accidit, ut & Agrippam tum Romæ agentem ad conſulendum accerſiverit ſenatus, & è caſtris ad eum miſerit Claudius, ut ipſum in iis quæ ſibi eſſent opus adjuvaret. Atque ille, cum videret eum Cæſaris poteſtatem jam adeptum, ad Claudium ſe confert. Is vero ipſum illico legatum remittit, ut ſuam voluntatem *eis* exponeret: "*nempe* ſe "primo quidem invitum à militibus raptum "fuiſſe, neque fas eſſe ut eorum erga ſe ſtu- "dium deſereret, neque ſuam fortunam in tu- "to eſſe judicare: etenim ad imperium voca- "ri periculoſum eſſe. deinde ſe res Romanas "adminiſtraturum eſſe, non tyranni more, ſed "principis benigni: ſe enim fore contentum "appellationis honore, de ſingulis autem ne- "gotiis omnium rogaturum eſſe ſententiam. "nam etſi non natura factus eſſet ad mode- "ſtiam, ſibi tamen abunde ad poteſtatem mo- "derandam documento eſſe Caji mortem ob "oculos poſitam.

Rurſus ad ſenatum eundem mittit.

3. Iſta *ſenatui* nunciabat Agrippa. Reſpondit autem ſenatus, "quod milite ſuo boniſque "conſiliis freti nolint voluntariam ſubire ſer- "vitutem." Et Claudius, ubi iſta à ſenatu accepit, rurſus miſit Agrippam eis nunciaturum, "ſe quidem adduci non poſſe ut eos proderet "qui ſecum conjurarint; invitum autem ad- "verſus eos pugnaturum eſſe, cum quibus pu- "gnam inire minime vellet: proinde extra "civitatem eligendum eſſe locum ubi armis "confligendum ſit. haud enim fas eſſe, ut ob "prava illorum conſilia, civili cæde patriæ "fana fœdarentur". Et ille quidem, iſtis auditis, eadem ſenatui nunciavit.

Senatus deſertus à militibus. Ant. p. 863.

4. Poſtea vero unus è militibus, qui cum ſenatu erant, cum gladium eduxiſſet, clamavit, "ô viri commilitones, quid paſſi ſumus, ut no- "bis in animo ſit fratres interimere, & pro- "pinquos Claudium ſequutos bello tentare, "præſertim cum habeamus imperatorem nulli "culpæ affinem, * tantaſque cum eis neceſſitu- "dines contra quos armis decertaturi ſumus? Hæc ubi dixit, propere per mediam ivit curiam, omnes ſecum abducens milites. At patricii ſtatim ac deſerti eſſent valde de ſe metuebant: ac deinceps videntes haud ſibi tutam fore defectionem, pariter ac milites ad Clau-

Ad Claudium ſe conferunt. ibid.

dium feſtinarunt. Eis autem ſtrictis gladiis pro muris occurrebant, quotquot fortunæ *Caji*

Ῥώμῃ στρατευμάτων εἰς τὴν ἀρχὴν Κλαύδιος. ἡ δὲ σύγκλητος, ἐκπεπληγμένων τὸ ὑπάτων, Σεντίου Σατορνίνου καὶ Πομπωνίου Σεκούνδου, τοῖς τὰς συμμαχούσας αὐτέραις ὀπτερέψασα φυλάττειν τὴν πόλιν, εἰς τὸ Καπετώλιον ἠθροίσθη, καὶ ἅμα τὴν ὠμότητα τοῦ Γαΐου Κλαυδίῳ πολεμεῖν ἐψηφίζετο. καθίστασθαι γὰρ δι' ἀριστοκρατίας, ὥσπερ οὖν πάλαι διῳκεῖτο, τὴν ἀρχήν, ἢ κεῖναι ψήφῳ τὸ ἄξιον τὸ ἡγεμονίας.

β'. Σωέβη δὲ τοιαῦτα στασιασθῆναι τὸν Ἀγρίππαν, τήν τε σύγκλητον καλῶσαι εἰς συμβουλίαν πέμψαι, καὶ Κλαύδιον ἐκ τῆς παρεμβολῆς, ὅπως σὺν ἀνδρὶ χρήσιμος αὐτῷ γένοιτο. κἀκεῖνος σπουδὴν τὴν ἴδιον τῇ δυνάμει Καίσαρα, στὰς Κλαύδιον ἄπεισιν. ὁ δὲ αὐτὸν στρατοῦ τὴν στὰς τὴν σύγκλητον ἀναπέμπει, δειλίᾳ τὴν αὐτοῦ στασιάσειν, "ὅτι στὰν μὲν ἄκων ὑπὸ "τῶν στρατιωτῶν ἁρπαγείη, καὶ ὅτε τὴν ἐκείνων ἀσυδησίαν "ἐγκαταλιπεῖν δίκαιον, ὅτε ἀσφαλὲς τὴν αὐτοῦ τύχην "κεῖναι· καὶ γὰρ καὶ ὁ τυχεῖν τὴν ἡγεμονικῆς κλήσεως, "ὀπτάνδιον εἶναι. ἔπειτα ὅτι διοικήσει τὴν ἀρχήν, "ὥσπερ ἀγαθὸς στρατήτης, οὐχ ὡς τύραννος· ἀρκεῖ- "σθαι γὰρ τῇ τιμῇ τὴν στασιρείας, τὴν δὲ ἐφ' ἑκάστῳ τὴν "στρατηγὴν βουλὴ πᾶσιν ἀποδώσειν. καὶ γὰρ εἰ μὴ φύσει "μέτριος ἦν, ἱκανὸν ὑπόδειγμα σωφροσύνης αὐτῷ "στρατιᾶς τὴν Γαΐου θάνατον.

γ'. Ταῦτα ἀπήγγελλεν Ἀγρίππας. ἡ δὲ βουλὴ ἀπεκρίνατο, "καὶ στρατῷ καὶ γνώμῃ ἀγαθῇ πε- "ποιῆται δουλείαν ἑκάσιον οὐχ ὑπομένειν." καὶ Κλαύδιος, ὡς ἤκουσε τὰ παρὰ τῆς βουλῆς, πάλιν ἔπεμψε τὸν Ἀγρίππαν ἀπαγγελοῦντα αὐτοῖς, "ὅτι "στασιώτας μὲν τοὺς εἰς αὐτὸν ὁμόσαντας οὐχ ὑπο- "μένει, πολεμίους δὲ ἄκων στὰς ὡς ἥκιστα βούλοι- "το· δεῖν μέντοι στασαποδεχθῆναι τὸν πόλεμον χω- "ρίον ἔξω τῆς πόλεως· οὐ γὰρ ὅσιον, ἅμα τὴν αὐ- "τὸν κακοβουλίαν, ὁμοφύλων φόνῳ μιαίνεσθαι τὰ τε- "μένη παλαιὸν." ὁ μὲν οὖν, ἀκούσας ταῦτα, τοῖς βουλευταῖς ἀπήγγειλεν.

δ'. [b] Μεταξὺ δὲ τὴν μὴ τῆς συγκλήτου στρατιω- τῶν τὶς, ἀποσπάσας τὸ ξίφος, "ἄνδρες, ἐβόησε, συ- "στρατῶται, τί παθόντες ἀδελφοκτονεῖν αἱρούμεθα, καὶ "κατὰ τὴν Κλαυδίου συγγενῶν ὁρμᾶν, ἔχοντες μὲν αὐ- "τοκράτορα μηδὲν μεμφθῆναι δυνάμενον, τοσαῦτα δὲ "δίκαια στὰς ὡς μὴ τὴν ὅπλων χρεῶν μέλλομεν;" ταῦ- τα εἰπὼν ἅμα μέσης ὥρμησε τῆς βουλῆς πάντας, τοὺς [c] στρατώτας ἀφελκόμενος. οἱ δὲ εὐπατρίδαι στὰς- χρῆμα μὲν στὰς τὴν ἀπόλειψιν στειδιᾶς ἔχον. αὐτὸς δὲ ὡς ἀποστροφὴ σωτήριος ὢν κατεφαίνετο, τὴν τὴν στρατιωτῶν ὁδὸν ἀπέκρυπτο στὰς Κλαύδιον. ὑπήντων δ' αὐτοῖς στὰς τὴν τείχους γυμνοῖς τοῖς ξίφεσι, οἱ σφοδρότερον κο- λακεύοντες

cap. 2. Γαΐῳ μὲν τὸν τέτταρσιν ὅλοις ἐνιαυτοῖς ἡγεμονεύσαι Ῥωμαίων λέγουσιν δ'. μησῶν. p. 857. v. 11. Imperavit autem Caligula triennio cum m. 10. d. 8. *Suet.* in *Cal.* c. 59. *Clem. Alex.* in *Strom.* 1. p. 249. A. vel potius m. 9. d. 28. *Dio.* lib. LIX. p. 663. C. *Aldr.* Verum *Ant. Pagi* contendit legendum hîc, ἔτη γ'. μῆνας ε'. ἡμέρας τ'. ut *Joſephum* cum *Suetonio* conciliet. Vide *Cric.* in *Baron.* ad A. C. 41. & *Caſaubonum* ad *Sueton.* in *Calig.* c. 59. [a] Τῆς πατρίδος in pleriſque *MSS.* [b] Notandum hîc μεταξὺ accipi pro μὴ aut μετέπειτα. quo modo *Act.* c. 13. v. 42. εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον *in ſequens ſabbatum*, vel, *in ſequenti ſabbato.* & alibi apud *Joſephum*, τὸ μεταξὺ τύτων βασιλέων *aliorum qui iſtos ſequuti ſunt regum.* Vide *L. Capellum* in *Spicileg.* ad *Act.* c. 13. v. 43. p. 77. [c] Συστρατώτας *Bunb.* * Et ad quem cum juſtis magis allegationibus, quam cum armis egredi debeamus, *Ruf.*

[a] Ita

λακεύοντες τὴν τύχην. καὶ σωθεὶς κινδυνεύσας τὰς παραινέσας, πρὶν γνῶναι τὴν ὁρμὴν τῶν στρατιωτῶν Κλαύδιον, εἰ μὴ προσδραμὼν Ἀγρίππας αὐτῷ τὸ κινδύνευμα τῆς προάξεως ἐδήλωσεν· ὅπου τε εἰ μὴ κατάσχοι τὴν ὁρμὴν τῶν ὅπλων τοὺς εὐπατρίδας λελυωκότων, ἀπολέσας δι' οὓς ὁ κρατεῖν [a] ὅτι πλείστων, ἐρημίας ἔσοιτο βασιλεύς.

ε'. Ταῦτα ἀκούσας Κλαύδιος, ἐπέσχε τὰς ὁρμὰς τῶν στρατιωτικῶν, προσδέχεταί τε τὴν σύγκλητον εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ φιλοφρονησάμενος ἔξεισι σὺν αὐτοῖς αὐτίκα, θύσων τῷ Θεῷ τὰ περὶ τὴν ἡγεμονίας χαριστήρια. [b] καὶ τὸν Ἀγρίππαν εὐθέως ἐδωρεῖτο τῇ πατρῴᾳ βασιλείᾳ πάσῃ, προσιθεὶς ἔξωθεν καὶ τὰς ὑπ' Αὐγούστου δοθείσας Ἡρῴδῃ, Τραχωνίτην καὶ Αὐρανίτην, χωρὶς δὲ τούτων ἑτέραν βασιλείαν τὴν Λυσανίου καλουμένην. καὶ τῷ μὲν δήμῳ διατάγματι τὴν δωρεὰν ἐδήλου, τοῖς ἄρχουσι δὲ προσέταξεν, ἐγχαράξαντας δέλτοις χαλκαῖς τὴν δόσιν εἰς τὸ [c] Καπετώλιον ἀναθεῖναι. δωρεῖται δὲ αὐτῷ καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἡρῴδην, ὁ δὲ αὐτὸς καὶ γαμβρὸς ἦν Βερνίκῃ σωοικῶν, βασιλείᾳ τῇ Χαλκίδι.

ιθ'. ς'. Ταχέως δὲ, ὡς ἂν οὐκ τοσαύτης ἀρχῆς, πλοῦτος Ἀγρίππαν προσέρρει, καὶ τοῖς χρήμασιν αὐτὸς οὐκ [d] εἰς μικρὰ κατεχρῆτο· τηλικοῦτον δὲ περιβάλλειν ἤρξατο τοῖς Ἱεροσολύμοις τεῖχος, ἡλίκον ἂν τελεσθὲν, ἀνίκητον τὸ σὺν Ῥωμαίοις ἐποίησε πολιορκίαν. [e] ἀλλ' ἔφθη πρὶν ὑψῶσαι τὸ ἔργον, τελευτήσας ἐν Καισαρείᾳ· βεβασιλευκὼς μὲν [f] ἔτη τρία, πρότερον δὲ τὴν τετραρχῶν [g] τρισὶν ἐπέρεις ἔτεσιν ἀρχησάμενος. καταλείπει δὲ τρεῖς μὲν θυγατέρας, ἐκ Κύπρου γεγεννημένας, Βερνίκιλλαν, Μαριάμμιλλαν, Δρουσίλλαν· υἱὸν δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς, Ἀγρίππαν. ὃν [h] παντάπασιν ὄντος νηπίου, πάλιν τὰς βασιλείας Κλαύδιος [i] ἐπαρχίαν ποιησάμενος ὑπέστρωσε πέμψας Κούσπιον Φάδον, ἔπειτα Τιβέριον Ἀλέξανδρον· οἳ, μηδὲν παρακινήσαντες τὸ παλαιὸν ἔθος, εἰρήνην τὸ ἔθνος διεφύλαξαν. μετὰ ταῦτα καὶ ὁ βασιλεύων τῆς Χαλκίδος Ἡρῴδης [k] τελευτᾷ, καταλιπὼν ἐκ μὲν τῆς ἀδελφιδῆς Βερνίκης δύο παῖδας, Βερνικιάνον τε καὶ Ὑρκανόν· ἐκ δὲ τῆς προτέρας Μαριάμμης, Ἀριστόβουλον. ἐτεθνήκει δὲ καὶ ἕτερος ἀδελφὸς Ἀριστόβουλος ἰδιώτης, καταλιπὼν Ἰωτάπην θυγατέρα. ὅτοι μὲν οὖν ἦσαν, ὡς προεῖπον, Ἀριστοβούλου τε Ἡρῴδου παῖδες. Ἀριστόβουλος δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐκ Μαριάμμης Ἡρῴδῃ ἐγεγόνεισαν, ὃς ὁ πατὴρ ἀπέκτεινεν. ἡ δὲ Ἀλεξάνδρου γυνὴ [l] τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐβασίλευσε.

ambitiosius adulabantur. atque contigisset ut discrimen adirent qui agmen ducebant, antequam de militum impetu quidquam resciviſſet Cæsar, nisi Agrippa, cum ad ipsum accurrisset, facinoris periculum ei indicasset; quódque ni cohiberet impetum *militum* in patritios furentium perderet eos per quos gloriæ est imperare, fieretque solitudinis rex. *Agrippa suadet Claudio ut senatores, male tractos à militibus, benigne exciperet. Ant. p. 864.*

5. Cum ista audiisset Claudius, militum furorem reprimebat, & senatum in castra accipit, atque benigne eos alloquutus statim cum illis egreditur, Deo immolaturus pro imperio gratiarum hostias. Et Agrippam protinus donabat regno paterno universo, præterea adjiciens etiam quas Augustus Herodi dederat, Trachonitidem & Auranitidem, & præter has aliud regnum quod Lysaniæ vocabatur. Et populo quidem donum edicto significabat; senatui vero præcepit, ut donationem æreis tabulis inciſam in Capitolio collocarent. Quin & fratri ejus Herodi, qui & gener *ei* erat Berenice matrimonio junctus, dono dat Chalcidis regnum. *Id quod ei persuadetur. ibid.* *Claudii erga Agrippam liberalitas. ibid.*

6. Brevi autem, utpote ex tanto regno, divitiis affluebat Agrippa, atque pecunia ille non ad res exiguas abutebatur; sed ejusmodi mœnia cœpit Hierosolymis circundare, ut, si absoluta fuissent, expugnari à Romanis nunquam potuissent. Verum antequam opus ad altitudinem perductum esset, Cæsareæ decessit, cum annos quidem tres regnasset, prius vero tetrarchiis præfuisset tribus aliis annis. Filias quidem tres reliquit è Cypride natas, Berenicen, Mariamnen, Drusillam, ex eadem vero filium, *nomine* Agrippam. *Qui cum omnino teneræ esset ætatis, Claudius iterum regna in provinciam redegit, & procuratorem misit † Cuspium Fadum, ac deinde Tiberium Alexandrum: qui, nihil de patriis institutis immutantes, gentem in pace conservarunt. Post hæc vero & Herodes, qui regnabat in Chalcide, decessit, relinquens ex fratris quidem filia Berenice filios duos, Berenicianum & Hyrcanum; ex priore autem *uxore* Mariamne, Aristobulum. Alius quoque frater ejus Aristobulus diem obierat privatus, relicta filia Jotapa. Et hi quidem erant (ut jam ante dixi) Aristobuli, Herodis filii, liberi. Aristobulum autem & Alexandrum ex Mariamne susceperat Herodes, quos pater occidit. Verum posteri Alexandri in Armenia majori regnarunt. *Agrippa mœnia Hierosolymis circundare satagit. Ant. p. 869.* *Mors ejus & progenies. Ant. p. 872.* *Regnum ejus in provinciam redactum.* *Cuspius Fadus & Tiberius Alexander procuratores. Ant. p. 886.* *Herodis Chalcidis regis mors & liberi.*

a Ita *Baſ.* cum pleriſque *MSS.* in *ceteris* ἐπὶ πλείστων. *b* Vide *Dionem* in lib. LX. p. 670. B. Confer etiam *Ant.* XIX. 5. p. 864, 865. & p. 872. & memineris quod Agrippæ regnum confirmavit Claudius auxitque. Donaverat illi Cajus Philippi & Herodis tetrarchias; adjecit Claudius Archelai ethnarchiam & Abilen. Ad Philippi tetrarchiam sed non ad Judææ regnum spectabant Trachonitis & Auranitis; quas Herodes M. obtinuerat non ut regni Judaici partes, sed Augusti beneficio adjectas. *Aldr.* *c* *Al.* Καπετώλιον. *d* Ita lego ex *Rufino*, qui vertit, *pecunia non ille in rebus exiguis abutebatur.* antea erat εἰς μικρὰ, & mox πλειῶνα δῶν. *e* Hoc quidem verum; sed illud opus alia de causa interruptum est: nam admonitus à Marso Claudius ad Agrippam scripsit ne procederet. *Ant.* XIX. 7. 5. β'. *Id.* *f* Hoc est, 3 ++. nam annum regni tertium compleverat, antequam iret Cæsaream, in qua decessit. *Id.* *g* Iterum 3 +–, seu potius ex *Ant.* p. 872. v. 13. τριῶν, sive 4—, quod sane malim quia τετραρχῶν dicit. Nam Agrippa imperante Cajo tribus annis Philippi tetrarchiæ præfuit, quarto Herodis; sed non toto: quoniam nec ipse Cajus quadriennium integrum imperavit. *Id.* *h* Nempe annos 17 nato *Ant.* p. 873. v. 13. Notatu dignum est quod *ibid.* v. 44. dicitur κομᾷ νέῳ, μηδὲ τὰς παρειὰς ἀνθούσαις χρόνοις. quod sane probat κομᾷ νέῳ de pubescentibus dici; minime vero de grandioribus non dici. Hinc itaque nihil conficitur contra ea quæ diximus ad *Belli* I. 10. δ'. quin colligitur potius hanc phrasin in tanta latitudine usurpari, ut ad dirimendam de Herodis ætate controversiam nullo modo sit idonea. *i* Vide *Tacitum* in *Hist.* V. 9. & *Annal.* XII. 23. *Id.* *k* Anno Claudii octavo, *Ant.* l. l. XX. p. 887. *Aldr.* Vide *Valesii* notas ad *Euseb.* l. II. c. XIX. *l* *Ant.* XVII. 6. Adde. & Aristobuli nepos in Minore, *Ant.* XX. 5. *Belli* II. 13. β'. *Aldr.* * Qui cum admodum parvulus esset, *Ruf.* † Male in *Rufini* exemplaribus, *Cestium Festum.*

XI. CAP. XII.

Tumultus varii ſub Cumano quos Quadratus comprimit. Felix Judææ procurator. Agrippa Chalcidem majore regno permutat.

Agrippas Agrippæ filius patrui regno donatur. Antt. p. 887.

POST obitum autem Herodis, qui regnavit in Chalcide, Claudius Agrippam, filium Agrippæ, patrui *ſui* regno præficit: Cumanus autem alterius provinciæ curam ſuſcipit poſt Alexandrum, ſub quo tumultuari cœptum eſt, novaſque calamitates acceperunt Judæi. Nam cum multitudo in Hieroſolyma conveniſſet ad feſtum Azymorum celebrandum, & ſuper templi porticum ſtetiſſet Romanorum cohors (armatos quippe feſtis diebus in præſidio locare mos erat, ne quid novi vis hominum congregata moliretur) certus quidam è militibus, reductis veſtimentis & corpore deorſum turpiter inclinato, podicem Judæis obvertit, & vocem iſti figuræ ſituique convenientem *& ad probrum inflexam* edidit. id quod omnis multitudo ægre tulit, & Cumanum implorabant ut de milite ſupplicium ſumeret. Juvenes autem temerarii & inconſulti, quique è popularibus ingenio erant turbulento in pugnam cooriuntur, raptiſque in manus lapidibus in milites eos jaciebant. Et Cumanus, veritus ne populus univerſus in eum impetum faceret, plures accerſiri jubet armatos. Cumque ii in porticus ſeſe effudiſſent, vehemens metus Judæos occupat, atque in fugam verſi è templo in urbem ſe receperunt. Tanta autem & tam violenta ad portas *templi* facta eſt contruſio, ut ſupra decem hominum millia mutua conculcatione & contritione perierint. adeo ut feſtus ille dies univerſæ genti lugubris, & ſingulis familiis lamentabilis fuerit.

Cumanus procurator Judææ. Antt. p. 886.

Miles ſeditionem concitat. Antt. p. 887.

Multi Judæorum pereunt. ibid.

2. Hanc autem calamitatem excipit alius latronum tumultus. In via quippe publica, juxta Bæthôron, Stephani cujuſdam, Cæſaris ſervi, ſupellectilem, quam ſecum ferebat, latrones, qui in eam inciderant, diripuerunt. Cumanus autem, * cum milites circumquaque miſiſſet, vicorum propinquorum incolas vinctos ad ſe adduci juſſit, illis crimini dans quòd latrones non perſequuti eſſent & comprehendiſſent. qua occaſione quidam è militibus, nactus in quodam viculo ſacras leges, & librum diſcerpſit & in ignem conjecit. Judæi vero, quaſi regio omnis combuſta eſſet, † animis conturbati erant; & religione quaſi organo quodam attracti, una præconis voce omnes Cæſaream ad Cumanum ſe conferebant, ſupplicantes ut militem, qui tantam Deo ejuſque legi contumeliam intuliſſet, non impunitum ſineret. Ad hæc ille (ut qui videret multitudinem, niſi aliqua adhiberetur conſolatio non quieturam eſſe) militem adduci depoſcebat, & inde per medios accuſatores ad extre-

Ob Stephanum Cæſaris ſervum Judæis iraſcitur Cumanus. ibid.

Ob diſcerptos à milite legis Moyſaicæ libros tumultuantur Judæi. Antt. p. 888.

ΚΕΦ. ϛ'.

Πολλοὶ θόρυβοι ὅτι Κυμάνῳ, ἐς ἔπαυσι Κυαδράτῳ. φῆλιξ Ιουδαίας ἐπίτροπος. Ἀγρίππας ὁ Χαλκίδος εἰς μείζονα βασιλείαν μετατίθεται.

ΜΕτὰ δὲ τὸν Ηρώδου τελευτὴν, ὃς ἦρξε τῆς Χαλκίδος, καθίστησι Κλαύδιος εἰς τὸ βασιλείαν ὃν θεῖον [a] τὸν Ἀγρίππαν υἱὸν Ἀγρίππα. τὴν δὲ ἄλλης ἐπαρχίας ἀφεστήκεται τὴν ἐπιτροπὴν ἀπὸ Ἀλεξάνδρου Κύμανος, ἐφ' ὃν θόρυβοί τε ἤρξαντο, καὶ φθορὰ πάλιν Ιουδαίων ἐγένετο. συνελκυσθέντος γὰρ ὃν κ'. πλήθους ὅτι τὸν ἑορτὸν τῶν ἀζύμων εἰς Ιεροσόλυμα, καὶ τῆς Ρωμαϊκῆς σπείρας ὑπὲρ τὸν τοῦ ἱεροῦ σταὶ ἐφεστώσης· ἔνοπλοι δὲ ἀεὶ τὰς ἑορτὰς φυλάττουσιν, ὡς μή τι νεωτερίζοι ὁ τοῦλῆος συνηθροισμένον· εἷς τις τῶν στρατιωτῶν [b] ἀνασυρόμενος τὸν ἐσθῆτα, καὶ καταχύψας ἀσχημόνως, προσαπέφηνε τοῖς Ιουδαίοις [c] τὸν ἕδραν, καὶ ᾧ σχήματι φωνὴν ὁμοίαν ἐπεφθέξατο. πρὸς τοῦτο πᾶν μὲ τὸ πλῆθος ἠγανάκτησε, καὶ καταβόων ὃν Κυμάνου κολάζειν τὸν στρατιώτην. οἱ δὲ ἦλον νήφοντες τῶν νέων, καὶ τὸ φύσει θρασυτάτης ὄν ὃν ἔθνος, ἐχώρουν ὅτι μάχην, λίθους τε ἁρπάσαντες εἰς τοὺς στρατιώτας ἔβαλλον. καὶ Κύμανος, δείσας μὴ ὃν λαὸν παντὸς ἐπ' αὐτὸν ὁρμὴ γένοιτο, πλείους ὁπλίτας μεταπέμπεται. τῶν δὲ τοῖς στοᾶς ὑπεχομένων, φόβος ἐμπίπλει τοὺς Ιουδαίους ἀκατάσχετος· καὶ τραπέντες ὁπὸ ὃν ἱερὸν διέφυγον εἰς τὴν πόλιν. τοσαύτη δὲ περὶ τὰς [d] ἔξοδους βία συνωθημένων ἐγένετο, ὥστε, πατηθέντας [e] ἀπ' ἀλλήλων καὶ συντριβέντας, [f] ὑπὲρ τοὺς μυρίους ἀπολέσθαι. [g] γενέσθαι δὲ τὴν ἑορτὴν πένθος μὲν ὅλῳ τῷ ἔθνει, θρῆνον δὲ καθ' ἑκάστην οἰκίαν.

β'. Μεταλαμβάνει δὲ ταύτην τὴν συμφορὰν λῃστρικός ἄλλος θόρυβος. [h] κατὰ γὰρ τὴν [i] Βαιθωρὼν δημοσίαν ὁδὸν, Στεφάνου τινὸς δούλου Καίσαρος ἀποσκευὴν κομιζομένου, διήρπασαν λῃσταὶ τὰ συντεθέντα. Κύμανος δὲ πέμψας, τοὺς ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν δεσμώτας ἐκέλευσεν ἀναγθῆναι πρὸς αὐτὸν, ὑπειλῶν ὅτι μὴ διώξαντες τοὺς λῃστὰς συλλάβοιεν. ἔνθα στρατιωτῶν τις, εὑρὼν ἔν τινι κώμῃ τὰ ἱερὰ νόμιμα, διέρρηξέ τε τὸ βιβλίον, καὶ εἰς πῦρ κατέβαλεν. Ιουδαῖοι δὲ, ὡς ὅλης [j] αὐτοῖς τὰ χώρας καταφλεγείσης, συνεχύθησαν, καθάπερ ὀργάνῳ τινὶ τῇ δεισιδαιμονίᾳ [m] συνελκόμενοι, εἰς ἓν κήρυγμα πάντες εἰς Καισάρειαν ὅτι Κύμανον συνέδραμον, ἱκετεύοντες τὰ ὦτα εἰς τὰ Θεὸν καὶ τὸν νόμον [n] αὐτῶ ἐξυβρίσαντα μὴ ἀθῴους ἀπολῦσαι. ὁ δὲ, ὃ γὰ ἠρεμήσειν τὸ πλῆθος, εἰ μὴ τύχοι τιμωρίας, συνιδὼν, ἐξίου πρὸσάγειν τε τὸν στρατιώτην, καὶ ἀφὸ μέσου τὰ ἀπειλούμενον ἀπα-

a Τὸν Ἀγρίππαν τὸν Ἀγρίππου *Bod.* Ἀγρίππου Ἀγρίππα παῖδα *Euſeb.* in H. E. l. 2. c. 19. b Ἀνασυρόμενος τὸν ἐσθῆτα ἠχημόνως, καταχύψας ὀπ. legiſſe videtur *Ruf.* c Τὰ αἰδοῖα *Antt.* p. 887. v. 20. d Ἐξόδους τοῦ ἱεροῦ *Euſeb.* e Ὑπ' ἀλλήλων *Big.* πρὸς ἄλλο *Euſeb.* f Δύο μυριάδας *Antt.* XX. 4. p. 887. v. 34. quem numerum veriorem eſſe exiſtimat *Valeſius*, propterea quod *Antiquitatum* libri poſterius ſcripti fuerint. ὑπὲρ τριακοσίους in quibuſdam *Ruſini* exemplaribus, τριῶν μυριάδας in *Euſebio* tam in *Chronico* quam in *Hiſt. Eccl.* g Γενέσθαι τε τὴν *Euſeb.* h Via ſcilicet regia qua itum eſt Hieroſolymis ad Cæſaream. i Centum circiter ſtadia ab Hieroſolymis; ut licet colligere ex l. XX. c. 4. p. 887. v. 41. Βαιθωρὼν dicitur in *Cod. Bod.* Videſis *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. III. c. 13 p. 324. & *Relandum* in *Paleſtina* S. p. 633. k Διαιτώντας *Bod.* l Αὐτῆς τὰ χώρας καταφλεχθείσης *Bod.* m Ab aliis ſic diſtinguitur, συνελκόμενοι εἰς ἓν κήρυγμα, πάντες εἰς Καισ. n Αὐτὸν *Big.* αὐτῶν *Bod.* & *Voſſ.* * Ad inquiſitionem mittens eos, qui in proximis vicis eſſent, vinctos &c. *Ruf.* † Undique confluxerunt, *Ruf.*

a Ὧν

ἀπαχθῆναι τιὼ ὀπὶ θανάτῳ κελεῦει· καὶ Ιουδαῖοι μὲν ἀνεχώρησαν.

γ'. Αὖθις δὲ Γαλιλαίων καὶ Σαμαρέων συμβολή. καὶ. χ. γὰρ τὴ [a] Γημὰν καλουμένην κώμην, ἥτις ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ κεῖται τῆ Σαμαρείτιδος, πολλῶν ἀναβαινόντων Ιουδαίων ὀπὶ τὴν ἑορτήν, ἀναιρεῖταί [b] τις Γαλιλαῖος. καὶ τοῦτο, πλεῖστοι μὲν ἐκ τῆ Γαλιλαίας συνέδραμον, ἐς πολεμήσοντες τοῖς Σαμαρεῦσιν. οἱ γνώριμοι δὲ αὐτῶν, ἐλθόντες πρὸς Κύμανον, ἠπιβόλως, πρὶν ἀνηκέστων πάθος εἰς τὴν Γαλιλαίαν διαβάντα, τιμωρήσασθαι τὸν αἴτιον τῆ φόνου. μόνως γὰρ ἂν ῥᾴστως διαλυθῆναι τὸ πολέμου τὸ πλῆθος. Κύμανος μὲν οὖν ἐν δευτέρῳ τὰς ἐκείνων ἱκεσίας τὸ ὂν χερσὶ τραπόμενος, ἀπράκτους ἀπέπεμψε τὰς ἱκέτας.

δ'. Ἀγγελθὲν δὲ τὸ πάθος εἰς Ιεροσόλυμα τοῦ προσδοκωμένου τὰ πλῆθη συνετάραξε, καὶ τῆς ἑορτῆς ἀφέμενοι πρὸς τιὼ Σαμάρειαν [c] ἐξώρμησαν ἀτρατήγητοι, καὶ μηδενὶ τῶν ἀρχόντων κατέχειν θελόμενοι. τοῦ ληστρικοῦ δὲ αὐτῶν καὶ τασιώδους Δειναίου τὸς υἱὸς Ελεάζαρος καὶ Αλέξανδρος ἦρχον, οἱ, [d] τοῖς ὁμόροις τῆς [c] Ακραβατίνης τοπαρχίας πρόσπεσόντες, αὐτούς τε ἀνήκεστα μηδεμιᾶς ἡλικίας φειδὼ ποιούμενοι, καὶ τὰς κώμας ἀνεπίμπρασαν.

ε'. Κύμανος δὲ, ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς Καισαρείας μίαν ἴλην ἱππέων καλουμένην [f] Σεβαστηνῶν, ἐξεβόηθει τοῖς πορθουμένοις· καὶ τοὺς μὲν Ελεάζαρον [g] πολλοὺς μὲν συνέλαβε, πλείους δὲ ἀπέκτεινε. πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν πλῆθος τοὺς πολεμεῖν τοῖς Σαμαρεῦσιν ὁρμωμένους, οἱ ἄρχοντες τοὺς Ιεροσολύμων ἐκβαλόντες, σάκκους ἀμπεχόμενοι καὶ τέφραν τοὺς κεφαλῶν καταχέοντες, ἱκέτευον ἀναχωρεῖν, καὶ μὴ ἀφ' ἡμῶν εἰς Σαμαρεῖς ἄμυναν ὀπὶ Ιεροσόλυμα Ρωμαίους παρέξωσιν· ἐλεῆσαι δὲ τιὼ πατρίδα, καὶ τὸν ναὸν, τέκνά τε καὶ γυναῖκας ἰδίας, καὶ μὴ πάντα κινδυνεύειν δι' ἑνὸς ἀδικίαν Γαλιλαίου ἀπολέσθαι. τούτοις πειθόντες οἱ Ιουδαῖοι, διελύθησαν. ἐτάροντο δὲ πολλοὶ τοῖς ληστείαις ἀφ' τιὼ ἄδειαν· καὶ κατὰ πᾶσαν τιὼ χώραν ἁρπαγή τε ἦσαν, καὶ τοῦ θρασυτέραν ἐπαναστάσεις. καὶ τοῦ Σαμαρέων οἱ δυνατοὶ, πρὸς [h] Οὐμμίδιον Κυαδράτον, ὃς τῶν ἡγεμονίαν τῆς Συρίας, εἰς Τύρον ἀφικνούμενοι, δίκην τινὰ ἀφ' τοῦ προσθησάντων τιὼ χώραν λαβεῖν ἠξίουν. παρόντες δὲ καὶ οἱ γνώριμοι τοῦ Ιουδαίων, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ιωνάθης ὁ Ανάνου, κατάρξαι μὲν ἔλεγον τῆς ταραχῆς Σαμαρέας ἀφ' τοῦ φόνου, αἴτιον δὲ τοῦ ἀποβεβηκότων Κύμανον γεγονέναι, μὴ θελήσαντα τὸν [i] αὐθέντας τοῦ σφαγέντος ἐπεξελθεῖν.

ς'. Κυαδράτος δὲ τότε μὲν ἑκατέρους ὑποπτήξαντας, φήσας, ἐπειδὴ εἰς τοὺς τόπους ἀφικνοῦνται,

.mum ſupplicium trahi juſſit. Atque ita quidem Judæi receſſerunt.

3. Denuo autem Galilæi cum Samaritanis congrediuntur. In vico enim quem Gemán vocant, qui in magno Samariæ campo ſitus eſt, cum multi Judæi ad feſtivitatem aſcenderent, Galilæus quidam interficitur. Ad hoc plurimi quidem è Galilæa concurrerunt, quaſi cum Samaritanis pugnam inituri : ex iſtis vero nobiliores ad Cumanum ſe contulerunt, rogantes, ut antequam malum ingraveſceret, in Galilæam tranſiret, & in cædis auctores animadverteret. haud alia quippe via diſſipari poſſe multitudinem, antequam ad arma ventum ſit. Et Cumanus quidem, rebus quæ in manibus erant poſthabita illorum petitione, ſupplices negotio infecto dimiſit. *Diſſidium Samaritas inter & Galilæos. Antt. p. 888.*

4. At cum ejus quod occiſo acciderat fama Hieroſolyma perveniret, multitudinem conturbavit,& feſtiva ſolennitate relicta Samariam feſtinanter profecti ſunt, idque ſine duce & contra conſilium magiſtratuum, qui eos cohibere voluerant. Latrocinia autem eorum & tumultus initium ducebant ab Eleazaro quodam Dinæi filio & Alexandro, qui, in toparchiæ Acrabatenæ finitimos impetu facto, & ipſos interficiebant nemini cujuſcunque ætatis parcentes, & vicos incenderunt. *Judæorum tumultus Hieroſolymis.* *Eleazarus & Alexander latrocinio & cæde in vicos graſſantur. Antt. p. 888.*

5. Cumanus autem, aſſumpta ex Cæſarea una equitum ala, quæ vocabatur Sebaſtenorum, ad opitulandum direptione vaſtatis procurrebat : & ex iis qui Eleazarum ſequuti ſunt multos quidem comprehendit, plures vero interfecit. Ad reliquam autem multitudinem, qui ad bellum Samaritanis inferendum properabant, Hieroſolymitarum principes cum raptim ſe *ex urbe* proripuiſſent, centonibus amictos, & aſperſis cinere capitibus, *eos* obſecrabant ut recederent, & non, ut ultum irent Samaritanos, in Hieroſolyma Romanos concitarent : ſed patriæ ſuæ atque templi miſererentur, liberorumque ſuorum & conjugum ; neque omnes, ut unius Galilæi cædem vindicarent, in mortis immeritæ diſcrimen adducerent. Iſtis perſuaſi Judæi ſeſe diſperſerunt. *Cumanus contra eos profectus Eleazarum ſuoſque reprimit. Ibid.*

*Multi autem ad latrocinia ſe convertebant impunitatis ſpe : omniſq; regio plena erat rapinarum, & paulo audacior quiſque † ſeditionem agitabat. *Judæa latronibus vexata. Antt. p. 819.*

Tunc Samaritarum primores, ad Ummidium Quadratum, qui Syriæ præſes erat, Tyrum profecti, pœnas ab iis exigi poſtulabant qui regionem vaſtaverant. Cum autem præſentes adeſſent & Judæorum nobiliſſimi, ſummuſque pontifex Jonathas Anani filius, *iſti* aſſeverabant turbis quidem initium dediſſe Samaritas qui cædem perpetraverant, cauſam vero eorum quæ *poſtea* acciderant exſtitiſſe Cumanum, qui de cædis auctoribus ſupplicium ſumere neglexit. *Samaritæ Quadrato ſupplicant. Antt. p. 889.*

6. Et tunc quidem Quadratus utramque partem in aliud tempus rejecit, dicens, ſe cum ad *Quadrati reſponſum.*

a Ωὴν *Big.* Βὴν *Voſſ.* Naïn in pleriſque *Joſephi* exemplaribus, *Antt.* p. 888. v. 19. Verum *Originum* locus in quo Naïs legitur (ſiquid judicat *Grotius* ad *Luc.* c. VII. v. 11.) non eſt integer. Poſt *Euſebium* quoque & *Hieronymum*, plerique Naim faciunt Galilææ vicum. Malo itaque Γινὼν ſcribere. Ginæa ſive Ginaim vicus eſt, à quo incipit Samaritis Galilææ & Judææ media, ut conſtat ex *Belli* lib. III. non longe ab initio. *Aldr.* b Iſta lectio ter hoc capite confirmatur, at πολλοὶ eſt *Antt.* p. 888. v. 21. c Εξώρμων in *MSS.* d Intelligit vicos quoſdam Samaritidis, quæ in Acrabatenam deſinit toparchiam. Vide *Antt.* XX 5. p 888. & *Belli* locum ſupra memoratum. *Aldr.* e Ita *Big.* Ακραβατίνης in *cæteris.* f Poſt Σεβαστηνῶν adde τῆς πρώτης ἴλαρχος τάγματος τότε τῶν Σαμαρέων καθοπλίσεως *Antt.* p. 888. v. 35. g Hujus plane contrarium legitur in *Antt.* p. 888. v. 38. hiſce verbis, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, πλείους ζῶντας ἔλαβεν. h Ita reſcripſi. antea erat Νυμιδίου. Vide *Annot.* ad p. 888. p. 35. i Αὐτόχειρας *Big.* * Interpretatione paulo liberiore utitur *Ruffinus*, qui vertit, *multi autem per idem tempus in latrocinia conſpirabant, ſicut ſere ſolet inſolentia creſcere rebus quietis.* † Reliquis vim referebat, *Ruf.* a Ad

Quadratus animadvertit in Judæos & Samaritas. Ant. p. 889.

ad loca ipſa pervenerit, in ſingula inquiſiturum. deinceps vero progreſſus ad Cæſaream, eos omnes quos Cumanus vivos ceperat in crucem fuſtulit. Cumque inde Lyddam veniſſet, *denuo* Samaritarum querelas audivit; & accitis octodecim Judæorum viris, quos pugnæ participes fuiſſe acceperat, ſecuri eos percuſſit: alios vero duos è viris potentiſſimis, ut & pontifices Jonatham & Ananiam, ejuſque filium Ananum, & nonnullos alios Judæos nobiles Romam miſit, itidemque illuſtriſſimos quoſque Samaritarum. Præcepit etiam Cumano & Celeri tribuno ut Romam navigarent, factorum rationem Claudio reddituri. Iſtis *ita* confectis, Lyddâ aſcendebat in urbem Hieroſolymorum; cumque populum deprehendiſſet Azymorum feſtum abſque omni tumultu agentem, Antiochiam reverſus eſt.

Ananias & Ananus, Cumanus & Celer cum aliis Romam miſſi. Ibid.

Magna contentio Romæ inter Judæos & Samaritas. Ant. p. 890.

7. Romæ autem Cæſar, ubi Cumanum & Samaritas audiverat (præſente etiam Agrippa qui magno ſtudio pro Judæis contendebat, utpote quod & Cumano multi potentium adeſſent) Samaritas condemnavit, treſque eorum potentiſſimos interfici juſſit, atque Cumanum in exſilium egit. Cumque Celerem vinctum Hieroſolyma mittendum eſſe curaſſet, Judæis ad ſupplicium tradi præcepit, eique circa urbem tracto caput amputari.

Cumanus in exſilium pulſus. Ibid.

Celer morte punitus. Ibid.

Felix procurator Judææ. Ibid.

8. Poſt hæc Felicem quidem Pallantis fratrem miſit *Cæſar*, ut Judæam procuraret, ſimulque Galilæam & Samariam & Peræam: Agrippam vero ex Chalcide in regnum amplius tranſtulit, eumque tetrarchia donavit quæ Philippi *antea* fuerat. erat autem iſta Trachonitis & Batanæa & Gaulanitis. Inſuper & Lyſaniæ regnum addidit, & provinciam quam Varus rexerat. Ipſe autem *Claudius*, cum annos tredecim imperium adminiſtraſſet, ac præterea menſes octo dieſque viginti, vitâ deceſſit, relicto Nerone imperii ſucceſſore, quem Agrippinæ uxoris ſuæ illecebris & præſtigiis in imperii hæreditatem adoptaverat, quamvis filium proprium haberet Britannicum ex Meſſalina conjuge priore natum, & Octaviam filiam, quam ipſe Neroni *privigno ſuo* collocaverat. Quin & ex Petina ſuſceperat Antoniam.

Claudii erga Agrippam munificentia. Ibid.

Obit Claudius & Nero in imperium ſuccedit. Ant. p. 891.

διαβιβήσῃ [a] ἕκαστα. αὖθις δὲ προελθὼν εἰς [b] Καισάρειαν, τοὺς ὑπὸ Κυμάνου ζωγρηθέντας ἀνεσταύρωσε πάντας. ἐκεῖθέν τε εἰς Λύδδαν [c] παραγενόμενος [d] πόλιν, [d] δίκην τῶν Σαμαρέων, ἣ μᾶλλον πεμψάμενος ἀνεπαύδεκα τῶν Ἰουδαίων, οὓς ἐπέπυστο μετειληφέναι τῆς [e] μάχης, πελέκει διεχρήσατο· δύο δὲ ἑτέρους τῶν δυνατωτάτων, καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς Ἰωνάθην καὶ Ἀνανίαν, τούτου τοῦτον παῖδα Ἄνανον, καὶ τινας ἄλλους Ἰουδαίων γνωρίμους, [f] ἀνέπεμψεν ὅτι Καίσαρα, ἀμοίως δὲ καὶ Σαμαρέων τοὺς ὑπατωτάτους. παρήγγειλε δὲ καὶ Κυμάνῳ καὶ Κέλερι τῷ χιλιάρχῳ πλεῖν ὡς Ῥώμης, δώσοντας Κλαυδίῳ λόγον ὑπὲρ τῶν γεγενημένων. ταῦτα διαπραξάμενος, ἀπὸ Λυδδῶν ἀνέβαινεν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ καταλαβὼν ὁ πλῆθος ἄγοντα τὴν τῶν ἀζύμων ἑορτὴν ἀθορύβως, εἰς Ἀντιόχειαν ἐπανῆλθε.

ζ'. Κατὰ δὲ τὴν Ῥώμης Καῖσαρ ἀκούσας Κυμάνου καὶ Σαμαρέων παρεῖδε δὲ καὶ Ἀγρίππας ἐπιμελῶς διαγωνιζόμενος Ἰουδαίοις, ἐπειδὴ καὶ Κυμάνῳ πολλοὶ τῶν δυνατῶν παρεῖσαν· Σαμαρέων μὲν κατέγνω, τοῦ μὴ ἀπολεῖν προστάξαι τοὺς δυνατωτάτους, Κύμανον δὲ [g] ἐφυγάδευσε. Κέλερα δὲ δεσμώτην ἀναπέμψας εἰς Ἱεροσόλυμα παρέδωκεν Ἰουδαίοις τοῖς αἰτίαις ἀπέλεσεν, καὶ περιαγόντα τὴν πόλιν ὕπο τὴν κεφαλὴν ἀπεκοπτεν.

η'. Μετὰ ταῦτα Ἰουδαίας μὲν ἐπέτροπον [h] Φήλικα τὸν Πάλλαντος ἀδελφὸν ἀπέπεμπεν, τῆς τε Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας καὶ Περαίας· τὸν δὲ [i] Χαλκίδος Ἀγρίππαν εἰς μείζονα βασιλείαν [k] μεταθῆσαι, δοὺς αὐτῷ τήν τε Φιλίππου γενομένην τετραρχίαν. αὕτη δὲ ἦν Βατανία καὶ Τραχωνίτις καὶ Γαυλανίτις. προσέθηκε δὲ τὴν τε Λυσανίου βασιλείαν, [k] καὶ τὴν Οὐάρου γενομένην ἐπαρχίαν. [l] οὗτος δὲ δεκάτους τῆς ἡγεμονίας ἔτεσι τρισὶ καὶ δέκα, μησὶν ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις, τελευτᾷ, καταλιπὼν Νέρωνα τῆς ἀρχῆς διάδοχον, ὃν, τῆς Ἀγριππίνης τὸν γαμετὸν ἀπάτας, ὅτι κληρονομίας τῆς ἀρχῆς εὐστοχήσαιεν, καίπερ [m] υἱὸν ἔχων γνήσιον Βρεττανικὸν ὃν Μεσσαλίνης τῆς πρώτης γαμετῆς, καὶ Ὀκταβίαν θυγατέρα τὴν ἐκ ταύτης ζεύξας Νέρωνι. ἐγγόνη δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ ἐκ Πετίνης Ἀντωνία.

CAP. XIII.

ΚΕΦ. ιγ'. ϰϛ'.

Quatuor urbes à Nerone Agrippæ regno additæ. Reliquum Judææ ſub Felice. Sicarii, Magi, & Ægyptius Pſeudopropheta quas turbas dederint. De Cæſarea Judæos inter & Syros acerrima contentio.

Τέσσαρας πόλεις τῇ Ἀγρίππα βασιλείᾳ προσέθηκε Νέρων. τὸ λοιπὸν Ἰουδαίας ἐπὶ φήλικος. ἃς παραχὰς συνιστῶσι Σικάριοι, Μάγοι, καὶ ψευδοπροφήτης Αἰγύπτιος. περὶ Καισάρειαν ἀμφισβητοῦσιν Ἰουδαῖοι καὶ Σύροι.

Plurima de Nerone conſulto præterit Joſephus.

ET quemadmodum quidem Nero, felicitatis & opum magnitudine dementatus, ſuperbe & petulanter uſus ſit

ΟΣΑ μὲν οὖν Νέρων, δι' ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας τε καὶ πλούτου διαφθαρείσας, ἐξέβαινεν εἰς τὸ τύχειν,

[a] Ad explendam hiſtoriam adde quæ habet *Tacitus* in *Annal.* XII. 54. [b] Σαμάρειαν *Ant.* p. 889. v. 25. quod ita explicat *Uſherius*, ut Samariam primo, inde Cæſaream, poſtremo Lyddam venerit. [c] Id eſt, κώμην πόλεως τὸ μικρὸν ὂν ἀποδιοικοῦσαν, *Ant.* p. 889. v. 29. [d] Et didicit è quodam Samarita, Dortum Judæorum primatem cum quatuor ſociis Judæos ad defectionem ſollicitaſſe quos ille ſupplicio affecit. *Ant.* p. 889. v. 33. *Aldr.* [e] Ἀφορμῆς *Big.* [f] Ἀνεπεμψεν in *Ant.* p. 889. v. 37. [g] Ita cum *Cod. Big.* antea erat φυγαδεύσας. [h] Quem à Cæſare Jonathas Pontifex impetraverat, *Ant.* p. 893. v. 7. Jus ille regium ſervili ingenio exercuit, cuncta malefacta ſibi impune ratus tanta potentia ſubnixo; *Tacit.* in *Hiſt.* V. 9. *Annal.* XII. 54. Ejus meminit *Suetonius* in *Claud.* cap. 28. *Aldr.* [i] Poſtquam ipſe Claudius duodecim annos imperaſſet, Agrippa per quadriennium Chalcidi præfuiſſet, *Ant.* XX. 6. *Aldr.* [k] Adjuncta etiam [Abila] Lyſaniæ tetrarchia, quam Varus rexerat, *Uſherius*, & quidem rectiſſime, ut pronunciat *Aldrichius*. Vide *Belli* I. 20. 4. *Ant.* XV. 10. Καὶ ἣ πρὸ τοῦ ὑπὸ Οὐάρῳ γενομένη ἐπαρχία reſcribendum cenſet *Petavius* in l. XI. *de Doctrina Temporum*, c. 10. ſub finem [l] Obiit Claudius, Aſinio Marcello, Acilio Aviola Coſſ. III. Id. Octobr. *Seneca* in *lud. de morte Claudii. Suet.* cap. 45. *Dio* lib. LX. p. 688. B. Cum imperaſſet annos 13. menſes 8. dies 20, *Dio*, ibid. *Joſephus* hic & *Ant.* XX. 7. *Aldr.* [m] Confer *Ant.* XX. 7.

τύχῃ, ἢ πίτα τρόπον τὸν τε ἀδελφὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα διεξῆλθεν, ἀφ' ὧν [a] εἰς τὰς συγγενεσάτας μετήνεγκε τὴν ὠμότητα, καὶ ὡς τελευταῖον εἰς φρενοβλαβείας ἐξώκειλεν εἰς σκηνὰς καὶ θέατρα, ἐπειδὴ δι' ὅλης πᾶσιν ἐδήλωσε, παραλείψω. τρέψομαι δὲ ὅπῃ τὰ Ιουδαίοις κατ' αὐτὸν γενόμενα.

β'. Τὴν μὲν οὖν μικρὰν Αρμενίαν δίδωσι μὲν βασιλεύειν Αριστοβούλῳ τῷ [b] Ηρώδου· τῇ δὲ Αγρίππα βασιλείᾳ τέσσαρας πόλεις προσέθηκε σὺν ταῖς τοπαρχίαις, [c] Αβιλαν μὲν καὶ Ιουλιάδα τὴν ἐν Περαίᾳ, Ταριχαίας δὲ καὶ Τιβεριάδα τῆς Γαλιλαίας, εἰς δὲ τὴν λοιπὴν Ιουδαίαν Φήλικα κατέστησεν [d] ὕπαρχον. ὗτος τὴν ἀρχιληστὴν Ελεάζαρον ἔτεσιν εἴκοσι τῇ χώρᾳ [e] δηωσάμενον, καὶ πολλοὺς τῶν σὺν αὐτῷ ληστῶν, καὶ τὸν ὅλον κοινωνίᾳ φαραθέντων ὡς ἐκόλασεν, ἄπειρόν τι πλῆθος ἦν.

γ'. Καθαρθείσης δὲ τῆς χώρας, ἕτερον εἶδος ληστῶν ἐν Ιεροσολύμοις ὑπεφύετο, οἱ καλούμενοι [f] σικάριοι, μθ' ἡμέραν καὶ ἐν μέσῃ τῇ πόλει φονεύοντες ἀνθρώπους· μάλιστα δὲ ἐν ταῖς ἑορταῖς μιγνύμενοι τῷ πλήθει, καὶ ταῖς [g] ἐσθήσιν ὑποκρύπτοντες μικρὰ ξιφίδια, τούτοις ἔνυττον [h] τοὺς ἀλλοφύλους. ἔπειτα πεσόντων, μέσης ἐγίνοντο τῆς ἐπαγανακτούσης οἱ πεφονευκότες· διὸ καὶ παντάπασιν ἐξ ἀξιοπιστίας ἦσαν ἀνεύρετοι. πρῶτος μὲν οὖν [i] ὑπ' αὐτῶν Ιωνάθης ὁ ἀρχιερεὺς ἀπόσφαζεται· μεθ' ὃν αὐτὸν καθ' ἡμέραν ἀνῃροῦντο πολλοί, καὶ τῶν συμφορῶν ὁ φόβος ἦν χαλεπώτερος, ἐκάστου καθάπερ ἐν πολέμῳ καθ' ὥραν τὸν θάνατον προσδοκῶντος. παρεσκοπεῖτο δὲ πόρρωθεν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ σπάνει τοῖς φίλοις παρῆσαν ἐπὶ πίστιν ἦν· ἐν μέσαις δὲ ταῖς ὑποψίαις καὶ ταῖς φυλακαῖς ἀνῃροῦντο. τοσοῦτον τὸ ἐπιβουλεύοντων τὸ [k] τάχος ἦν, καὶ τὸ λαθεῖν ἡ τέχνη.

δ'. Σωθέντες δὲ τούτοις ἕτεροι πονηροὶ, χεῖρα μὲν καθαρώτεροι, τοῖς γνώμαις δὲ ἀσεβέστεροι, ὅλῃ σπουδὴ τὴν σφαγὴν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως ἐλυμήναντο. πλάνοι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ἀπατεῶνες, προσχήματι θειασμοῦ, νεωτερισμοὺς καὶ μεταβολὰς πραγματευόμενοι, δαιμονᾶν τὸ πλῆθος ἀνέπειθον, καὶ προῆγον εἰς τὴν ἐρημίαν, [l] ὡς ἐκεῖ τοῦ Θεοῦ δείξαντος αὐτοῖς σημεῖα ἐλευθερίας. ὅπερ τούτοις ὁ Φῆλιξ, ἐδόκει γὰρ ἀποστάσεως [m] εἶναι κατάβολὴ, πέμψας ἱππεῖς καὶ πεζοὺς ὁπλίτας, πολὺ πλῆθος διέφθειρε.

ε'. Μείζονι δὲ [n] ζάτης πληγῇ Ιουδαίους ἐκάκωσεν ὁ [o] Αἰγύπτιος ψευδοπροφήτης. παραγενόμενος γὰρ εἰς τὴν χώραν, ἄνθρωπος γόης, καὶ προφήτου πίστιν ὑπειληφὼς [p] ἑαυτῷ, εἶτα τεσσαράκοντα μὲν

fortuna, & qualiter fratrem *suum* & uxorem & matrem interfecerit; ac deinde in sanguine *sibi* conjunctissimos crudelitatem suam adhibuerit; utque tandem eo dementiæ pervenerit, ut in scena & theatro sese exerceret, quoniam res vulgo notæ sunt, *silentio* præteribo. convertam autem narrationem ad ea quæ ejus tempore Judæis acciderunt. XII.

2. Et ille quidem Armeniam minorem donavit Aristobulo Herodis filio, ut eam imperio regeret: regno autem Agrippæ quatuor urbes addidit cum illarum toparchiis, Abilam & Juliadem in Peræa, Tarichæas & Tiberiadem in Galilæa, reliquæ autem Judææ Felicem procuratorem constituit. Hic, principem latronum Eleazarum, qui per viginti annos regionem fuerat depopulatus, multosque qui cum eo erant vivos cepit, & Romam misit: latronum vero, ab illo in crucem sublatorum, aliorumque in *sceleris* societate deprehensorum, quos supplicio affecit, ingens erat multitudo.

Neronis erga Aristobulum & Agrippam liberalitas. Ant. p. 892.

Felix Judææ procurator latrones castigat. Ibid. & p. 893.

3. Regione autem *ita* purgata aliud subortum est grassatorum genus, qui Sicarii vocabantur, interdiu homines media in urbe trucidantes: præcipue vero diebus festis plebi immixti, & sicas sub vestibus occultantes, istis inimicos suos percutiebant. Cumque *vulnerati protinus* concidissent, illi qui cædem fecerant cum adstantibus indignari se simulabant. Qua re fiebat, ut credulitate hominum, nihil de iis sinistri suspicantium, diu tecti latuerint. Ac primum quidem Jonathas pontifex ab illis interficitur: deinde vero complures alii quotidie perempti erant, adeo ut timor ipsa calamitate acerbior esset; dum singuli tanquam in acie positi quovis momento mortem sibi imminere crederent. Inimicos autem eminus prospiciebant, & ne amicis quidem propius accedentibus amplius fidebant: sed in mediis suspicionibus atque custodiis occidebantur. Tanta erat insidiantium velocitas & latendi ars.

Sicarii eorumque audacia. Ant. p. 893. 895. 897.

Jonathas pontifex à Sicariis peremptus.

4. Cæterum præter hos alia nefariorum turma conflata est, quibus manus erant *à cæde* puriores, sed sceleratiora consilia; quique non minus quam sicarii civitatis felicitatem perditum ibant. nam homines, seductores & fallaciis pleni, specie divini afflatus, novis rebus & mutationibus studentes, vulgo ut insanirent persuadebant, & proliciebant in solitudinem; ac si illic Deus ostensurus esset eis signa libertatis. Contra istos (inde enim videtur oritura esse insurrectio) milites, tam pedites quam equites, misit Felix, magnumque eorum numerum interficit.

Seductores & impostores per Judæam. Ant. p. 893.

5. Graviore autem adhuc clade Judæos afflixit Ægyptius *quidam* falsus propheta. Namque is in regionem ingressus, homo magus, cum opinionem atque auctoritatem prophetæ sibi conciliasset, usque ad triginta hominum millia,

Ægyptius Pseudo-propheta. Ibid.

a Επὶ τὰς ὠμοτάτας *Big.* *b* Scilicet, τῆ Χαλκίδος βασιλείᾳ, p. 892. v. 38. *c* Αβιλαν non nominat *Josephus*, p. 892 v. 42. sed ejus loco ponit κώμας τὰς περὶ αὐτὴν [Ιουλιάδα] τοπαρχιαιδίαν. *d* Επίτροπον *Bod.* & infra ἐπίτροπον διὸ pro ἐπιτροπεύειν διὸ. *e* Λῃσαμένου *Big.* *f* Qui gladiolos gestabant incurvos acinacis Persici magnitudine, quales Romani sicas vocant. Inde nomen. *Ant.* XX. 7. §. 6. *Alibi.* Vide *Fullerum* in *Miscell.* l. 2. c. 3. p. 165. *g* Εσθῆσιν *Big.* & qui hæc laudat *Euseb.* in *Hist. Eccl.* l. 2. c. 20. *h* Τὸς ἀλλοφύλους *Josephum* dixisse pro τὸς ἀλλοφύλους existimat *Valesius.* malui tamen cum *Rufino* ἀλλοφύλους interpretari *inimicos*, ex v. 29. *i* Immissis à Dora quodam Hierosolymitano pontificis amico, quem corruperat Felix, *Ant.* XX. 7. p. 893. v. 12. *k* Θεοῦ *Ruf.* *l* Ως οἱ ἡ *Big.* *m* Τύτων *Euseb.* in *Hist. Eccl.* l. 2. c. 21. & *Niceph. Call.* in *H. E.* l. 2. c. 26. *n* Non dubitandum est quin Ægyptius de quo hîc agitur fit ille de quo *Josephus* in *Ant.* XX. p. 893. *o* Ita *Big. Bod. Euseb.* & *Niceph.* αὐτῷ *Bas. Gen. Aliique.* *p* Ita intelligendum est, ut numerus quidem promiscuæ multitudinis ad triginta usque millia hominum pervenerit;

Ægyptius ejusque comites fugi fugaique. Ant. p. 893. 894.

millia, quos præſtigiis ſuis deceperat, congregavit. Cum autem iſtos ex ſolitudine ad montem uſque Olivarum perduxiſſet, inde in urbem Hieroſolymorum irrumpere ſtatuerat, ſuperatoque Romanorum præſidio & populo dominationem occupare, ſatellitibus fretus qui ſecum *in urbem* irruerent. Verum Felix conatum hominis prævenit, obviam adverſus eum progreſſus cum Romanis militibus: & univerſus populus *pro ſalute patriæ* certaturus Romanos *ſtrenue* adjuvabat. Facto igitur congreſſu, Ægyptius quidem ipſe cum paucis evaſit; plurimique eorum qui cum eo erant partim trucidati, partim vivi capti ſunt: reliqua autem multitudine in regiones ſuas diſperſa, ſinguli latendo ſibimet conſulebant.

Latrones per Judæam graſſantur.

6. Verum cum & iſti comprimerentur *motus*, rurſus & altera pars (ſicut in ægro corpore fieri ſolet) furore inflammatur. Nam plani & latrones in unum collecti multos ad defectionem impellebant, & ad libertatem *recuperandam* hortabantur, mortem iis minitantes qui Romanorum imperio obedientiam præſtarent; & vel invitos in libertatem aſſerendos eſſe dictitantes, quibus in animo eſt voluntariam ſervitutem ſervire. turmatim enim per regionem diſperſi & potentium domos diripiebant, & ipſos inſuper trucidabant, & vicos incendebant: adeo ut flagitioſa illorum amentia Judæa omnis repleretur. Et hoc quidem bellum quotidie ingraveſcebat.

Magna Cæſareæ inter Judæos & Syros rixa. Ant. p. 894.

7. Alter autem tumultus fit circa Cæſaream, inter Syros & Judæos qui ſimul cum illis promiſcue eam habitabant orta ſeditione. Nam hi quidem ſuam eſſe civitatem volebant, Judæum ejus fuiſſe conditorem dicentes. erat autem *is* rex Herodes. Illi vero ædificatorem quidem Judæum *exſtitiſſe* confitebantur, ipſam vero civitatem Græcorum eſſe aſſeverabant. non enim in ea ſtatuas & fana collocare voluiſſe qui eam Judæis tribuerat. De iſtis quidem inter eos mota erat controverſia; dumque contenderent ad arma ventum eſt, & quotidie audaciores quique partis alterutræ ad pugnam proſiliebant. neque enim Judæorum ſeniores gentis ſuæ ſeditioſos continere poterant, & Græcis inhoneſtum videbatur & turpe Judæis cedere. Atque illi quidem plus valebant opibus & corporis viribus: Græci vero militum auxilio & præſidio. major enim Romani exercitus pars conflata erat ex Syris, & quaſi cognatione juncti ad auxiliandum prompti erant paratique. Cæterum militum præfectis cuiæ erat tumultum comprimere, & pugnacio-

In apertam pugnam erumpit. Ibid.

ἀθροίζει τὴν ἱππατικήν. [a] διαλαγὼν δὲ αὐτὸς ἐκ τῆς ἐρημίας εἰς τὸ Ἐλαιῶν καλούμενον ὄρος, ἐκεῖθεν οἷός τε ἦν εἰς Ἱεροσόλυμα παρελθεῖν βιάζεσθαι, [b] καὶ κρατήσας τῆς τε Ῥωμαϊκῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ δήμου τυραννεῖν, χρώμενος τοῖς συνεπομένοις δορυφόροις. φθάνει δὲ αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν Φῆλιξ [c] ἐκπηδήσας μετὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν ὁπλιτῶν, καὶ πᾶς ὁ δῆμος συνεφίλατο τῆς ἀμυνῆς. ὥστε συμβολῆς γενομένης, οἱ μὲν Αἰγύπτιον φυγεῖν μετ' ὀλίγων, ἁλόντων δὲ [d] καὶ ζωγρηθέντων πλείστους τῶν σὺν αὐτῷ· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος σκεδασθὲν ὅτι τὴν [e] ἑαυτῶν ἕκαστον ἁλῶναι.

ε'. Κατισχυμένου δὲ καὶ τούτου, ὥσπερ ἐν νοσοῦντι σώματι, πάλιν ἕτερον μέρος ἐφλεγμήνεν. οἱ γὰρ ῥῆγες καὶ λῃστρικοὶ συναχθέντες πολλοὺς εἰς ἀπόστασιν ἔπεισαν, καὶ τοὺς ἐλευθερίαν παρεκρότουν, θάνατον ἀπειλοῦντες τοῖς πειθαρχοῦσι τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ, καὶ τοὺς βίαι ἀφαιρεθήσεσθαι λέγοντες τὰς ἐκουσίους δουλείας προαιρουμένους. μεμιγμένοι γὰρ εἰς τὴν χώραν κατὰ λόχους, διήρπαζόν τε τὰς τῶν δυνατῶν οἰκίας, καὶ αὐτοὺς ἀνῄρουν, καὶ τὰς κώμας ἐνεπίμπρασαν· ὥς τε τῆς ἀπονοίας αὐτῶν πᾶσαν τὴν Ἰουδαίαν ἀναπίμπλασθαι. καὶ οὕτω μὲν ὁ πόλεμος καθ' ἡμέραν [f] ἀνερρίπιζετο.

ζ. Ἑτέρα δὲ παραχὴ συνίσταται περὶ Καισάρειαν, τῶν ἀναμεμιγμένων Ἰουδαίοις τοῖς τὰ αὐτὰ [g] Σύροις στασιασάντων. οἱ μὲν γὰρ ἠξίουν, σφετέραν εἶναι τὴν πόλιν, Ἰουδαίου γεγονέναι τὸν κτίσαντα αὐτὴν λέγοντες· τὸν δὲ Ἡρώδην ὁ βασιλεύς. οἱ δὲ ἕτεροι, τ [h] οἰκισταὶ μὲν προσομολόγουν Ἰουδαῖον, αὐτὸν μέντοι γε τὴν πόλιν Ἑλλήνων ἔφασαν. ὁ γὰρ ἂν ἀνδριάντας καὶ ναοὺς [i] ἐγκαθιδρύσαι, Ἰουδαίοις αὐτὸν ἀναπλάττειν. ἀλλ' ἔστιν μὲν ἡμφισβήτουν ἐκείνοις, φοβεῖ δὲ αὐτοῖς τὸ φιλόνεικον εἰς ὅπλα, καὶ καθ' ἡμέραν οἱ θρασύτεροι πρὸ ἀμφοῖν προεπίδων ὅτι μάχιμοι. ὅτε γὰρ Ἰουδαίων οἱ [k] γεραιοὶ τὰς ἰδίας στασιαστὰς κατέχειν οἷοί τε ἦσαν, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἄμαχος ἐδόκει Ἰουδαίων ἐλαττᾶσθαι. προεῖχον δὲ οἱ μὲν πλούτῳ καὶ σωμασὶν ἀλκῇ· τὸ δὲ Ἑλληνικὸν τῇ τῶν στρατιωτῶν ἀμυνῃ. ὁ γὰρ πλέον Ῥωμαίοις τοῦ ἐκεῖ δυνάμεως ἐκ συνείας ἐπικουρικὸν κατειλεγμένον, καὶ καθάπερ συγγενεῖς ἐξ εἰς τὰς βοηθείας ἕτοιμοι. τοῖς γεμόνοις ἐπάρχοις φεύγειν ἐπέταξε τὴν παραχήν, ἐς τὰς μαχεμωτέρας

venerit; ex illis vero quatuor tantum millia fuerint ſicariorum. Atque ita *Joſephus* conciliabitur cum *Luca* in *Act.* c. 21. v. 38. qui numerat tantum τετρακισχιλίους. *Valeſ.* Τετρακισχίλιοι nebulonis illius initia fuere. at poſtea multitudo illi ad triginta millia creverit. *Grotius.* Horum maximam partem cæſos captoſque ſtatim narrat: capti autem ſunt ducenti, duplo plures occiſi. *Ant.* XX. p. 894. At quomodo triginta, vel etiam quatuor mille fuere, quorum pars maxima ſexcenti? Negabis fortaſſe πλείους tam ſtricte eſſe ſumendum; poſſe enim indefinite, *multos* ſignificare. Hoc quidem facilius devorabimus, ſi ad quatuor millia comparentur; verum nec iſto modo *Joſephum* penitus expedies. Quare ſupereſt ut in illo quoque *ſexcentorum* numero errorem latere fateamur; qui collatis codicibus fortaſſe deprehendi poterit. Suſpicamur interim pro διακοσίους ſcriptum olim διχιλίους: permutatis λ & δ vel etiam Λ & Δ ex τετρακισχιλίους factum eſſe τετρακοσίους ne dubitamus quidem. *Aldr.* a Ita *Euſeb.* & *Niceph.* τετρακισχιλίων *Busb.* & *Rhod.* ἑξακισχιλίων in *Editis Aliiſque.* b Noſtri codices (inquit *Valeſius* ad *Euſeb.* p. 61.) aliter ſcriptum exhibent, ὁ κρατήσας τῆς τε Ῥωμαϊκῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ δήμου τυραννεῖν, χρώμενος τοῖς συνεπομένοις δορυφόροις. ſubaudito δῆθεν κρατεῖ verbo βιάζεσθαι, quod paulo ante præceſſit. Nec aliter legiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *paratus inde irruere Hieroſolymam, & vi ac poteſtate urbem tenere, ſimulque Romanorum præſidia ac plebem tyrannidi ſuæ ſubjugare.* c Ἐκπηδήσας *Euſeb.* d Καὶ ζωγρηθέντων deliderant *Baſ. Gen. Aliique.* ἁλοφθέντων *Ruf.* Ego utrumque edidi ex *Reg. Bod. Euſeb.* & *Niceph.* confirmante etiam *Joſepho*, pag. 894. v. 3. e Ita *Reg.* αὐτῶν in *ceteris.* f Sic & *Julianus* in *Orat.* I. ἐπὶ πολέμῳ τὴν σὺν οἷς μετεῖχον μανίαν ἀναμαιμάζοντες. Videſis Ill. *Spanhemii* notas ad *Julianum*, p. 187. g Et hos vocat Ἕλληνας. iidem enim Syri & Hellenes, ut conſtat ex v. 37. Vide *Lightfootum* in *Centuria Chorograph.* c. 57. h Κτίσται *Bod.* i Ἐγκαθιδρύσαι *Bod.* Verum (*Ant.* XX. 7.) alia aſſignatur ratio, quod quæ erat Cæſarea antea dicta fuerit Stratonis turris: quo tempore nemo ibi Judæus habitabat. k Γερουσίαι *Busb.* & *Rhod.*

a Idem-

μωτέρους ἐκατέρωθεν ἀεὶ συλλαμβάνοντες ὑπόλαζον μάστιξι καὶ δεσμοῖς. ὁ μὲν τὰ πάθη τῶν συλλαμβανομένων ἐπεποίει τοῖς καταλειπομένοις ἀνακοπὴν ἢ δέος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παρωξύνοντο πρὸς τὸ φάσιν. νικῶντας δέ ποτε τοὺς Ἰουδαίους, παρελθὼν εἰς τὸ ἀγορᾶν ὁ Φῆλιξ, μετὰ ἀπειλῆς ἐκέλευσεν ἀναχωρεῖν· τῶν δὲ μὴ πειθομένων, ἐπιπέμψας τοὺς σφετέρους, [a]ἀναιρεῖ συχνούς, οὓς ἁρπαγὴν συνέβη καὶ τὰς οὐσίας. μεθύσης δὲ τῆς φάσεως, ἐπιλέξας ἑκατέρωθεν τοὺς γνωρίμους, ἔπεμψε πρέσβεις ὑπὲρ Νέρωνα, διαλεξομένους περὶ τῶν δικῶν.

res quosque factionis utriusque ut comprehensi fuerant verberibus & vinculis castigabant. non tamen comprehensorum supplicia aut impetum cæterorum reprimebant aut terrorem illis injiciebant: sed eo magis exasperati ad seditionem ferebantur. Cumque Felix Judæos in quodam conflictu superiores videns in forum prodiisset, verbisque minacibus jussisset domum quemque suam abire, illi auscultare noluerunt: quo factum est, ut, militibus in eos immissis, non paucos eorum interfecerit, quorum etiam bona forte direpta erant. Vigente autem seditione, nobiliores ex utraque parte delectos ad Neronem legatos misit, de jure suo disceptaturos.

Seditiosi à Felice castigantur. Ant. p. 894.

Legatio ad Neronem.

κδ'. ΚΕΦ. ιδ'.

Φῆστος τὴν Φήλικος διάδοχος. ὃν διαδέχεται Ἀλβῖνος· αὐτόν τε φλῶρος, διὰ τὴν αὐτὴν ὠμότητα Ἰουδαίους εἰς πόλεμον ἀναγκάσας.

Διαδέχεται δὲ [b]τούτου τὴν ὑπατικὴν Φῆστος, τὸ μάλιστα λυμαινόμενον τὴν χώραν ἐπεξιών. τῶν γοῦν λῃστῶν συνέλαβε τοὺς πλείστους, καὶ διέφθειρεν οὐκ ὀλίγους. ἀλλ' οὐχ ὁ [c]μετὰ Φῆστον Ἀλβῖνος οὐδὲ αὐτὸν τρόπον ἐξηνύσατο τῶν πραγμάτων· οὐκ ἦν δὲ ἰδεῖν πανουργίας εἶδος παρέλιπεν. οὐ μόνον γοῦν οἷς τοῖς πολιτικοῖς πράγμασιν ἔκλεπτε καὶ διήρπαζε τὰ ἑκάστων οὐσίας, οὐδὲ τὸ πᾶν ἔθνος ἐβάρει ταῖς εἰσφοραῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπὲ λῃστείας δεδεμένους, ἐάσας τῆς πρὸ [d]ἑκάστοις βουλῆς, ἢ τῶν πρότερον ὑπατεύσαντων, ἀπελύτρου τοῖς συγγενέσι· καὶ μόνος ὁ μὴ δοὺς τοῖς δεσμωτηρίοις ὡς πονηρὸς ἐγκατελείπετο. τοιγαροῦν καὶ τῶν νεωτερίζειν βουλομένων οἱ Ἱεροσολύμοις ἐθάρσησαν αἱ τόλμαι, καὶ χρήμασι μὲν δυνατοὶ τὸν Ἀλβῖνον προσελάμβανον, ὥστε τοῦ φασκάζειν αὐτοῖς παρέχειν ἄδειαν· τοῦ δημοτικοῦ δὲ τὸ μὴ χαίρειν ἡσυχίᾳ πρὸς τοὺς Ἀλβίνου κακουργοὺς ἀπέκλινεν. ἕκαστος δὲ τῶν πονηρῶν ἴδιον τῦφος ἐπαιζομένου, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ἀρχληστὴς ἢ τύραννος ἐπεφαίνετο οὐκ τοῦ λόγου, τοῖς δορυφόροις δὲ πρὸς ἁρπαγὰς τῶν μετοίων κατεχρῆτο. συνέβαινε δὲ, τοὺς μὲν ἀφῃρημένους, ὑπὲρ ὧν ἀγανακτεῖν ἐχρῆν, σιωπᾶν· τοὺς ἁπλῶς δὲ, δέει τοῦ μὴ τὰ αὐτὰ παθεῖν, καὶ κολακεύειν τὸν ἄξιον κολάσεως. καθόλου δὲ ἡ μὲν παῤῥησία πάντων ἐξεκόπη, τυραννὶς δὲ ἐπὶ πλεῖστον· καὶ τὰ σπέρματα τῆς μελλούσης ἁλώσεως οὐκ τότε τῇ πόλει κατεβάλλετο.

β'. Τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν Ἀλβῖνον ἀπέδειξεν ὁ μετὰ τοῦτον ἐλθὼν Γέσσιος Φλῶρος [e]ἀγαθώτατον κατὰ σύγκρισιν. ὁ μὲν γὰρ λάθρᾳ τὰ πολλὰ, καὶ μεθ' ὑποκρίσεως ἐκακούργησε· Γέσσιος δὲ πᾶς

Felici succedit Festus. Huic Albinus. Illi Florus, cujus immanitas Judæos ad bellum compulit.

ΑΤ Festus, accepto ab eo munere procuratorio, persequutus est eos qui maxime regionem infestabant. Itaque latronum quamplurimos comprehendit, & non paucos necari jussit. Verum successor ejus Albinus non eodem consilio ac ratione rerum summæ præfuit. neque ulla erat maleficentiæ species quam ille præterierit. Quippe non solum dum res administraret furto subducebat & singulorum bona fortunasque diripiebat, neque solum tributis gentem universam onerabat; sed etiam quos ob latrocinia decuriones civitatum vel superiores procuratores in vincula conjecerant, *ipse*, accepta à cognatis *eorum* pecunia, liberabat: & is solum qui nihil dedisset, in carceribus ut maleficus relictus erat. Per idem tempus iis qui rerum novarum causas quærebant audacia crevit Hierosolymis: ex quibus sane qui erant opulenti pecunia sibi conciliabant Albini gratiam, ut ipsis seditionem agitantibus impunitatem daret; atque isti de populo, quos non delectaret quies, iis se adjungebant, quibus cum Albino communitas erat. Cum autem unusquisque improborum suo agmine circumdatus esset, ipse quidem inter cæteros cohortis, quasi princeps latronum & tyrannus, eminebat, suisque satellitibus ad moderatorum direptionem insolenter utebatur. Qua re fiebat, ut, hi quidem qui spoliati erant, cum indignari oporteret, plane tacuerint: illi vero, qui nihil damni ceperant, metu ne similia paterentur, etiam obsequiis eos demereri studuerint, qui supplicio digna fecerant. In summa, omnibus præcisa erat loquendi libertas, & plurium dominatu tenebantur: & tum jacta erant malorum semina, quæ in urbis excidium pullularunt.

Festus procurator Judææ. Ant. p. 902.

XIII.

Festo succedit Albinus.

Albini iniquitas.

2. Cum autem ejusmodi homo esset Albinus, fecit tamen qui ei successit Gessius Florus, ut facta inter eos comparatione pro optimo haberetur. Nam ille quidem clam pleraque facinora & dissimulanter patravit; Gessius vero

Gessius Florus succedit Albino.

a Idemque sacerdotes quosdam, viros bonos & honestos, ob levem quandam culpam vinctos Romam misit, acturos causam suam apud Cæsarem; p. 999. β'. b Illa τοῦτο τὸν non agnoscit *Bod.* c Ita cum *Aldrichio* ex *MS.* τοῦτο *Bas.* & *Gen.* d Ἑκάστου legebat *Aldrichius* è *Cod. Big.* e Δικαιότατον *Big.*

Flori audacia & immanitas.

ro de ſuis in gentem *noſtram* injuriis gloriatus eſt & triumphum egit; ac quaſi ad pœnas de condemnatis ſumendas miſſus fuiſſet carnifex, nihil ſibi ad rapinarum & vexationis omne genus reliquum faciebat. Quippe cum miſericors eſſe deberet, erat crudeliſſimus; atque in re turpi *omnium* impudentiſſimus: neque quiſquam plures fallacias veritati offudit, aut commentus eſt callidiores decipiendi vias. Illi enim ex ſingulis lucrum facere, parum videbatur: totas autem urbes deſpoliabat,& ingenti hominum multitudini exitio erat; & tantum non per regionem præconis voce edicebat, liberum eſſe omnibus latrocinari, modo ipſe in prædarum partem veniret. Itaque ex illius aviditate factum eſt, ut omnes fere toparchiæ ad vaſtitatem fuerint redactæ, multique patriis ſedibus relictis in alias ſe receperint provincias.

Ceſtius Gallus Syriæ præfici venit Hieroſolyma.

3. Et quamdiu quidem Ceſtius Gallus Syriæ provinciam regeret, nemo auſus eſt adverſus Florum ad eum legationem mittere. Cum autem inſtante Azymorum feſto ipſe Hieroſolyma veniſſet, eum circumſtetit multitudo ad tricies centena hominum millia, & orabant ut gentis calamitatum miſereretur, Florum regionis peſtem & perniciem eſſe clamitantes. Ille vero, cum præſens eſſet & Ceſtio adſtaret, voces iſtas riſu excipiebat. Cæterum Ceſtius, cum populi impetum ſedaſſet, illiſque ſignificaſſet, quod Florum eis in poſterum placatiorem redderet, Antiochiam reverſus eſt. Florus autem eum uſque ad Cæſaream deducebat, verba ei dans, tumque bellum genti inferendum animo agitabat: quo ſolo iniquitates ſuas occultari poſſe credebat. Nam dum pax eſſet, ſe apud Cæſarem accuſatores Judæos habiturum eſſe exſpectabat: verum ſi id effectum daret, ut ad defectionem adducerentur, fore ut majori malo eos à minoribus coarguendis abſtraheret.

Non ſatisfacit Judæorum querelis contra Florum.

Florus ſævit in Judæos.

Et ille quidem ut gentem *à Romano* abrumperet *imperio*, indies illorum augebat calamitates.

4. Per idem autem tempus Cæſarienſes Græci, principatum urbis à Nerone in judicio conſequuti, literas ejuſce rei indices attulerunt; atque ab ea re exordium ducebat bellum *Judaicum*, duodecimo quidem anno imperii Neronis, decimo autem ſeptimo regni Agrippæ, menſe *Artemiſio: pro magnitudine autem malorum inde ortorum cauſas nequaquam idoneas habebat. Judæis enim Cæſarienſibus Synagoga erat prope locum, quem dominii jure tenebat Græcus quidam Cæſarienſis, & ſæpiuſcule id egerant ut locum poſſiderent, pretium multis partibus majus quam mereretur offerentes. Ille vero, quaſi ſpreviſſet eorum preces & contumeliam eis facere decreviſſet, locum ædificiis occupabat quæ in officinas convertit, & anguſtum eis aditum prorſuſque difficilem relinquebat. Primum quidem

Bellum Judaicum unde initium ducebat.

XIV.

Judæos Cæſarienſes inter & Græcos ſædum certamen.

εἰς τὸ ἔθνος ὠφελημίας ἐπόμπευσε· καὶ ὥσπερ ὀλίγα πημαία κρατιγέτην πεμφθεὶς δήμῳ, ὅτε ἁρπαγῆς τινα τρόπον, ὅτε αἰχίας [a] παρέλιπεν. ἦν δὲ ἐν [b] μὲ τοῖς ἐλεεινοῖς ὠμότατος, ὁ δὲ τοῖς αἰσχροῖς ἀναιδέστατος· ὅτε δὲ πλείω τις ἀπιστίαν ἢ ἀληθείας κατέχοι, ὅτε οὐ τῷ πανουργεῖν δολιωτέρας ὁδοὺς ἐπινόησεν. ὧ τὸ μηδὲν κατ' ἄνδρα κερδαίνειν, μικρὸν ἐδόκει· πόλεις δὲ ὅλας ἐξεδίδυσκε, καὶ δήμους ἀθρόους ἐλυμαίνετο, καὶ μέσον οὐκ ἐκήρυξεν ἀνὰ τὴν χώραν πᾶσιν ἐξεῖναι λῃστεύειν, ἐφ' ᾧ μέρος αὐτὸς λήψεται τῶν λαφύρων. ἀφ' ὧν τὴν σκευὴν πλουτεῖ, πάσας [c] ἐρημωθῆναι συνέβη τὰς τοπαρχίας, καὶ πολλοὺς τῶν πατρίων ἐδῶν ἐξαναστάντας φυγεῖν εἰς τὰς [d] ἀλλοφύλους ἐπαρχίας.

γ'. Μέχρι μὲν οὖν ὁ Συρίας Κέστιος Γάλλος τὴν προεδρίαν τὴν ἐπαρχίαν, οὐδὲ προσβῦσαθαί τις τοὺς αὐτὸν ἐτόλμησε κατ' ὄ Φλῶρος. ἐπιγινόμενον δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἡ τ' ἀζύμων ἑορτὴς ἐφέστως, περιεστὰς ὁ δῆμος, ὑπὲρ ἑλκόντας τεσσαράκοντα μυριάδων, ἱκέτευον ἐλεῆσαι τὰς τῆ ἔθνους συμφορὰς, καὶ τ' λυμεῶνα τῆς χώρας Φλῶρον ἐκκερᾶναι. ὁ δὲ παρὼν, [e] καὶ τῷ Κεστίῳ παρεστὼς, διεχλεύαζε τὰς φωνάς. ὁ γοῦν Κέστιος, τὸν ὁμιλοῦ τ' πλήθους καταπείλας, καὶ δὺς ἔμφασιν ὡς τοὺς ὀ μέλλοι αὐτοῖς τ' Φλῶρον καθαιρεῖσθαι τ' μείζονος μείρεσθαι, ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. τοσέπεμπε δὲ αὐτὸν μέχρι Καισαρείας Φλῶρος ἐξαπατῶν, ὡ πόλεμον ἤδη φ' ἔθνει [f] θυμούμενος ἐπορίζετο, ὧ μόνῳ συγκρύψαι τὰς αὐτῷ παρανομίας ὑπελάμβανεν. εἰρήνης μὲ γὰ ὄσης, καλυπτόμενος ἔξειν ὅπῃ Καίσαρος Ἰουδαίους προσδόκα· τοιαῦμβος δὲ ἀπόστασιν αὐτῶν φ μείζονι κακῷ θεραπεύσθαι τ' ἔλεγχον αὐτῶν ἀπὸ τ' μετεωρίσαι. ὁ μὲ οὖν ὡς ἐπὶ ἀποβαγεὶς τὸ ἔθνος, καθ' ἡμέραν ἐπέτεινεν αὐτοῖς τὰς συμφοράς.

δ'. Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Καισαρέων Ἕλληνες, κε-κέ. κτήσαντες τοσὸς Νέρωνι τῆς πόλεως ἄρχειν, τὰ τῆς κείσεως ἐκόμισαν γεγράμματα, καὶ προσελάμβανε τ' ἀρχὴν ὁ πόλεμος, δωδεκάτῳ μὲν ἔτει τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας, [g] ἐπιλαχμβικάτῳ δὲ τῆς Ἀγρίππα [h] βασιλείας, Ἀρτεμισίου μηνός· τοσὸς δὲ τὸ μεγεθος τ' ἐξ αὐτῆς συμφορῶν οὐκ ἀξίαν ἔχε τοσφασιν. οἱ γὰρ ἐν Καισαρείᾳ Ἰουδαῖοι, συναγωγὴν ἔχοντες τοσὸς χωρίον, ὃ διαπότης ἦν τις Ἕλλην Καισαρεὺς, πολλάκις μὲ κτήσασθαι τὸν τόπον ἐπεσπούδασαν, τιμὴν πολλαπλασίονα τῆς ἀξίας διδόντες. ὡς δὲ ὑπερῶν τὰς δήσεως, τοὺς ἐπήρειαν ἔτι καὶ τοσσωκοδόμει τὸ χωρίον ἐκεῖνος, ἐργαστήρια κατασκευαζόμενος, στενὴν δὲ ἡ παστάπασι βιαίαν πάροδον ἀπέλιπεν αὐτοῖς. ὃ μὲ τοῦτον οἱ

a Ita cum *Aldrichio* è *Codd. Busb. Rhed. Bod.* & *Voſſ.* παρέπεμπεν in *reliquis* b Illud μὲ è *MSS.* c Συνέβαινεν ἐρημοῦσθαι *Busb.* d Sic *Big.* & *Ambr.* p. 902. v. 25. ἀλλοτρίας in *Baſ. Gen. Aliiſque.* e Aliquid deeſſe ſuſpicor, quod in ſuo *codice* habuiſſe videtur *Ruffinus*: quippe vertit, *& Gallo aſſiſteret, non ſolum nihil moverbatur ſed voces illas etiam deridebat.* f Κορυφῶ *Big.* delcto ἐπεγείρειν. Convenit *Ruf.* g Itaque regnum ejus inchoat *Joſephus* anno Claudii octavo, de quo vide ſupra *cap* XI. ζ. XII. a'. Quot annos vixerit incertum eſt; ſed excidio Hieroſolymorum ſuperfuiſſe nemo dubitat: annum quoque ejus XXII. in nummis notatum invenimus. Verum quod ex *Juſto Tiberienſi* narrat *Photius* in *Cod.* λγ'. duraſſe ſcilicet Agrippam ad annum uſque tertium Trajani, id opinor falſum eſt; & pro Τραϊανοῦ ſcribendum ibi Δομετιανοῦ. nam *Joſephus* in *Vita ſua* pag. 939. diſertiſſimis verbis affirmat, Agrippam ante obiiſſe quam hiſtoriam ſuam *Juſtus* ederet. At *Joſephus*, qui *Juſto* reſpondet, *Archæologiam* una cum *Vita ſua* illi ſubnexa edidit anno Domitiani tertio: *Ann.* XX. 10. *Aldr.* b Sc. Χαλκιδῆος. Vide *Uſſerium* ad *A. M.* 4053. * Sc. Majo, ut interpretatur *Uſſerius* ad A. M. 4053.

a Hæc

οἱ δημόται τὴν νέαν τροσηλύτων οἰκοδομὴν ἀνώλυον. ὡς δὲ τούτους ἦρχε τῆς βίας Φλῶρος, ἀμηχανίστες οἱ δυνατοὶ τῶν Ἰουδαίων, σὺν οἷς ὁ πλούσιος Ἰωάννης, πείθουσι Φλῶρον ἀργυρίου παλάντοις ἀνατὸ, ἀποχωλύσαι τὸ ἔργον. ὁ δὲ τοὺς μὲν τὸ λαβεῖν ὑποχόμενος πάντα συμπράξειν, λαβὼν ἕξεσι τῆς Καισαρείας εἰς Σεβαστὴν, καὶ καταλείπει τὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν, ὥσπερ ἄδειαν πᾶσιν ἀνθρώποις Ἰουδαίοις ἐπὶ μάχεσθαι.

ε'. Τῇ δὲ ἑπομένῃ ἡμέρᾳ ἑβδομάδος οὔσης, τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν συναγωγὴν ἀθροισθέντων, τις σατιφὴς τις Καισαρεὺς [a] χάραν καθαρόν, καὶ παρὰ τὴν εἴσοδον αὐτῶν θύσας, ἐπῆγεν ὄρνεις. τοῦτο τοὺς Ἰουδαίους ἀνηκέστως παρώξυνε, ὡς ἐβεβηλῶσθαι [b] μὲν αὐτοῖς τὸν τόπον, [c] μεμιαμμένον δὲ τῇ χοιρίνῃ τὸ μὲν οὖν ἐμφρονέστερον καὶ τραχὺ τῶν ἡγεμόνας καταφεύγειν πάλιν ἐπὶ χρῆναι, τὸ σατιφὸς δὲ καὶ ὁ νεότητι φλεγμαῖνον ἐκινεῖτο τοὺς μάχην. παρεσκευασμένοι δὲ εἰσῆλθον οἱ τῶν Καισαρέων σατιφοὶ τὴν χάριν [d] ἀπολέσαντες τροπαιοφόρεται ὡς συντάγματος· καὶ ταχέως ἐγένετο ἡ συμβολή. προσελθὼν δὲ Ἰωκανὼν ὁ ἀργυρώνης τετραγμένος ἱππάρχης, τὴν τε χάραν αἴρει καὶ καταπαίειν ἐπειρᾶτο τὴν στάσιν. ἠθροίσθη δὲ αὐτῷ τῆς τῶν Καισαρέων βίας, Ἰουδαῖοι [e] τοὺς νόμους ἁρπάσαντες ἀνεχώρησαν εἰς Νάρβατα. χώρά τις αὐτῶν ὅτω καλεῖται, σταδίους ἑξήκοντα διέχουσα τῆς Καισαρείας. οἱ δὲ τὸν Ἰωάννην δυνατοὶ δώδεκα, τροσῆλθον Φλώρῳ ἱλαρὸν εἰς Σεβαστὴν, ἀπαλλάγητο τοῦ τῶν πεπραγμένων, καὶ βοηθεῖν ἱκέτευον, αἰδημόνως ὑπομιμνήσκοντες [f] τῶν ἐκτὸ ταλάντων. ὁ δὲ καὶ συλλαβὼν ἔδησε τοὺς ἄνδρας, αἰτιώμενος ὑπὲρ τοῦ τοὺς νόμους ἐξενεγκεῖν τῆς Καισαρείας.

ς'. Μετὰ τοῦτο [g] τὸ οἱ Ἱεροσολύμοις ἀναπάντησις ἦν· ἐπὶ μέν τοι [h] καὶ τοὺς θυμοὺς κατεῖχεν. ὁ δὲ Φλῶρος, ὥσπερ ἐργολαβικῶς, ὀκνηρίζει τὸν πόλεμον· καὶ, πέμψας ὅτι τὸ ἱερὸν θησαυρὸν, ἐξαίρει ἑπτακισχίλια τάλαντα, σκηψάμενος εἰς τοὺς Καίσαρος χρείας. σύγχυσις δ' εὐθέως ἦν τὸ δῆμον, καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ ἱερὸν βοαῖς ἀκαταπαύστοις καὶ τὸ Καίσαρος ἀνεκάλουν ὄνομα, καὶ τὸ Φλώρου τυραννίδος ἐλευθερῶν σφᾶς ἱκέτευον. ἔνιοι δὲ τῶν σατιφῶν λοιδορίας αἰσχίστας εἰς τὸ Φλῶρον ἀνεκραγόν, καὶ κενὴν [i] περιφέροντες ἐπήτουν αὐτῷ [k] κέρμα, καθάπερ ἀκλήρῳ καὶ πτωχοπόρῳ. τούτοις οὐκ ὠφελήθη τὸ φιλαργυρία, ἀλλ' ὅτι τῷ μᾶλλον χρηματίσασθαι προσωργίσθη. δύο γὰρ εἰς Καισάρειαν ἐλθόντα σπείρας ὃ δὲ πολέμου πῦρ ἀνέδειξε ἀρχόμενον, καὶ τὸ παρεχὲς ἀνελεῖν τὰς αἰτίας, ἐφ' ᾧ καὶ μισθὸν ἔλαβεν, ὁ δὲ μὴ τραπὰς ἱππικῆς τε καὶ πεζικῆς ὅτι Ἱεροσολύμων ὥρμησεν,

juvenes ferventiores prosiliebant & ædificantes interpellabant. Cum autem illorum vim inhiberet Florus, Judæi potentiores, inque his Joannes publicanus, nescii quid agerent, argenti talentis octo Floro persuadere conantur, ut faceret eos ab opere cessare. Verum ille, tantummodo ut *aliquid* caperet, promisit se cuncta facturum, acceptoque statim de Cæsarea egressus Sebasten proficiscitur, relicta seditiosis quidlibet agendi potestate, quasi Judæis pugnandi licentiam vendidisset. *Florus litem componere recusat.*

5. Die autem sequenti, qui septimus erat, cum Judæi in Synagogam convenissent, seditiosus quidam Cæsariensis, vase fictili inverso & ad introitum illorum posito alites immolabat. id quod vehementer admodum Judæos irritabat, quasi lex eorum ludibrio habita esset, & locus impie contaminatus. Ac pars quidem Judæorum constantior & moderatior facti optimum esse censebat, ut ad judices denuo se reciperent: seditiosi vero quique in ætatis fervore erant in pugnam accendebantur. Stabant autem ad confligendum parati etiam Cæsariensium aliquot turbulenti, (ex composito quippe præmissus fuerat, qui *aviculas* immolaverat) & statim ad manus ventum est. Cum autem *ad eos* accessisset Jucundus ad *tumultum* prohibendum constitutus equitum magister, vas Samium auferri jubet, & ad seditionem comprimendam aggrediebatur. At cum ipse superatus esset Cæsariensium violentia, Judæi, correptis legum *Mayssaicarum* libris in †Narbata secesserunt. regio quædam illorum ita appellatur stadiis sexaginta distans à Cæsarea. Verum Joannes cum duodecim *Judæorum* primoribus, Sebasten ad Florum profecti, de iis quæ acciderant graviter conquerebantur, & ab eo auxilium implorabant, octo talentorum verecunde eum admonentes. Ille vero viros comprehendi & in vincula conjici jubet, eis objiciens quod legum libros Cæsareâ exportassent. *Cæsareæ contumelia afficiuntur Judæi.* *Narbata secedunt.* *Joannes aliique frustra querelas deferunt ad Florum.*

6. Hoc *quidem* indigne ferebant Hierosolymitani: veruntamen & adhuc irarum abstinebant. Florus autem, quasi *ad hoc* operam suam locasset, bellum accendit; missis ad sacrum thesaurum qui talenta septemdecim inde auferrent, hoc prætextu quod Cæsari illis opus esset. Ad hoc statim confusione repleta est plebs, factoque ad templum concursu maximis clamoribus & Cæsaris nomen invocarunt, utque à Flori tyrannide liberarentur supplices petebant. nonnullique è seditiosis convicia fœdissima in eum jaciebant, & canistrum circumferentes stipem ei mendicabant, quasi egeno miseroque. His autem omnibus à pecuniæ cupiditate nihil dimovebatur, sed eo magis ad quæstum faciendum irritatus est. Denique cum deberet Cæsaream se conferre, & belli incendium illic ortum restinguere, causasque tumultuum sublatum ire, quem in finem etiam mercedem acceperat; ille è contra cum equitum peditumque exercitu Hierosolyma contendit, *Florus bellum accendit, diripiendo sacrum thesaurum.* *Judæi convicia in eum faciunt.*

ut

a Hac re lepra Judæis exprobatur per mactationem avis super vas fictile; quod in leprosorum mundatione ex lege Dei (*Levit.* c. XIV) fieri debuit. notatumque est Gentiles vituperasse Judæos uti leprosos, & eam ob rem Ægypto pulsos credidisse. Hoc me monuit Cl. *Relandus*, de literis Hebraicis præclare meritus & porro meriturus. b Illud μὲν è *Cod. Bod.* c *Μεμιαμμένον* in aliquot *MSS.* d Plenius forsan in *Rufini Cod.* nam vertit, *qui pro Synagoga foribus immolaret.* e Τοὺς νόμους, & mox (v. 32.) τοὺς νόμους, (ac si construi deberet, f Καισαρείας τοὺς νόμους ἐξενεγκεῖν) legendum censet *Pesitus*, in *Animadv. Animadvers.* tom 3. p. 1058. f Vide supra, v. 4. g Τοῖς *Bod.* h Illud ἐ non agnoscunt *Big.* & *Bod.* i Ita *Big.* & *Ruf.* περιφέροντες in *Editis Aliisque.* k Κέρμα *Big.* * *Vel*, ut eos ab ædificatione impediret. † *Nabata* in *Rufini Codd.*

ut cum Romanorum armis id quod volebat perpetraret, atque timorem & minas urbi induceret.

Florus Judæorum obsequia renuit.

7. At populus, volens ejus impetum in anteceſſum flectere, obviam it militibus cum lætis acclamationibus, paratuſque erat Florum plenioribus obſequiis excipere. Ille vero, præmiſſo cum equitibus quinquaginta Capitone centurione, juſſit eos diſcedere: neque eum officiis hunc demereri ſimularent, cui turpiter adeo conviciati fuerant. Oportere quippe eos, ſi viri ſint fortes fidenteſque, in ipſum etiam præſentem cavillari, & ſeſe non ſolum in verbis ſed in armis libertatis ſtudioſos oſtendere. Iſtis exterrita multitudo, militibus etiam qui cum Capitone erant in medium illorum irruentibus, in fugam diſjecta erat, priuſquam ſalutarent Florum, aut ſuum militibus manifeſtum facerent obſequium. In domos itaque ſuas ſe recipientes in metu & humilitate noctem *iſtam* egerunt.

Judæorum primores nequicquam Florum obſecrant ut populo ignoſceret.

8. Florus autem tunc quidem in regia diverſabatur; die vero ſequenti pro tribunali ante eam poſito ſedet, profectique ad eum pontifices cum viris omnibus ſummæ auctoritatis & dignitatis tribunali adſtiterunt. Quibus præcepit Florus, ut illos ſibi traderent qui contumeliis eum affecerant, dicens fore ut ipſos ultum iret, niſi conviatores *ad eum* vellent adducere. Illi vero affirmabant populum quietum eſſe pacique ſtudere, & pro eis qui perperam loquuti ſunt veniam rogabant. In tanta quippe multitudine, minime mirandum eſſe, nonnullos inveniri, paulo audaciores & in prima adoleſcentia inconſultos: fierique non poſſe ut ii qui deliquerint à reliquis ſecernantur; cum & ſingulos nimirum *facti* pœniteat, & præ timore ad negandum ſint parati. debere tamen illum proſpicere gentis quieti, & conſtituere Romanis urbem ſervare; magiſque multorum innoxiorum gratia paucis qui ſcelus admiſerint ignoſcere, quam propter aliquot improbos tantam bonorum multitudinem perturbare.

Florus jubet militibus forum ire direptum.

9. Ad hæc *ille* magis irritatus milites inclamavit, ut forum quod ſuperius vocabatur direptum irent, ac paſſim obvios interficerent. Illi vero, cum lucri aviditatem præſidis adhortatione cohoneſtatam haberent, non ſolum illum diripiebant locum in quem immiſſi fuerant, ſed in domos univerſas irruentes trucidabant incolas. Fuga autem erat per omnes angiportus & cædes eorum quos comprehendebant, nullumque direptionis genus erat prætermiſſum. multos etiam *è moderatis comprehenſos ad Florum ducebant, quos cum ille jam ante verberibus dehoneſtaſſet in crucem eos ſuſtulit. Sane univerſi qui eo die fuerant perempti una cum mulieribus & liberis (nam ne infantibus quidem parcebant) connumerati erant ad tria hominum millia & ſexcentos. Graviorem autem calamitatem faciebant nova & *inopina* Romanorum immanitas. quod enim

Magna Judæorum cædes.

ἵνα τοῖς Ῥωμαίων ὅπλοις ἐργάζηται [a] τὸ βυλόμενον, καὶ ἅμα δέοι καὶ τοῖς ἀπειλοῖς [b] πιθήσοιτο τὴν πόλιν.

ζ. Ὁ δὲ δῆμος, προθυσσπίσας τὸ ὁρμὴν αὐτοῦ βυλόμενος, [c] ὑπαντᾷ τοῖς στρατιώταις μετ' εὐφημίας, καὶ τὸν Φλῶρον θεραπευτικῶς ἐκδέχεσθαι παρεσκεύαζον. καλέσας δὲ προπέμψας σὺν ἱππεῦσι πεντήκοντα Καπίτωνα ἑκατοντάρχην, ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευσε, καὶ μὴ προσέσθαι οἵτινες ἐλοιδόρησαν αἰσχρῶς, εἰρηνεύειν τε τοῖς νῦν φιλοφρονήσεσι. δεῖν γὰρ αὐτοὺς, εἴπερ γενναῖοί εἰσι καὶ παῤῥησιάσασθαι, σκώπτειν μὲν αὐτὸν καὶ παίζειν φαίνεσθαι δὲ μὴ μόνον ἐν τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ὅπλοις φιλελευθέρους. [d] τούτοις κεκραγόν τὸ πλῆθος, ἅμα καὶ τῆς περὶ Καπίτωνα ἱππέως [e] εἰς μέσους φερομένης, διεσκεδάσθη, πρὶν ἀσπάσασθαι τὸν Φλῶρον, ἢ τοῖς στρατιώταις φανερὸν ποιῆσαι τὸ βεβούλημα. ἀναχωρήσαντες δὲ εἰς τὰς οἰκίας μετὰ δίκης καὶ ταπεινότητος διενυκτέρευσαν.

η. Φλῶρος δὲ τότε μὲν ἐν τοῖς βασιλείοις αὐλίζεται· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ βῆμα [f] πρὸ αὐτοῦ ἡμῶν καθίζεται, καὶ προσελθόντες οἵ, τε ἀρχιερεῖς [g] καὶ δυνατοὶ, τό, τε γνωριμώτατον τῆς πόλεως πᾶν, παρέστησαν τῷ βήματι. τούτοις ὁ Φλῶρος ἐκέλευσε τοὺς λοιδορήσαντας αὐτὸν ἐκδοῦναι· φάμενος αὐτὸς ἀπαλλαάσειν τὸ ἀμυήτου, εἰ μὴ προσάγοιεν τοὺς αἰτίους. οἱ δὲ τὸ μὲν δῆμον ἀπέφαινον εἰρηνικὸν φρονοῦντα, τοῖς δὲ παρεφθεγξαμένοις ἠτοῦντο συγνώμην. ὁ γὰρ τοσούτου πλήθους θαυμαστὸν οὐδὲν εἶναί τινας θερμοτέρους, καὶ δι' ἡλικίαν ἄφρονας· ἀμήχανον δὲ τῶν ἁμαρτησόντων τοὺς ἀβλαβεῖς γενέσθαι, ἐκείσε μεταιθύντος τε, καὶ δι' [h] ἀνάγκην ἀρνουμένου. δεῖν μέντοι γε ὅλον προνοεῖν τῆς κατὰ τὸ ἔθνος εἰρήνης, καὶ βυλεύεσθαι Ῥωμαίοις φυλάττειν τὴν πόλιν, καὶ μᾶλλον ἀφ' ὀλίγων πολλῶν ἀκαταπάτους συγγνώμαις καὶ τοῖς ὀλίγοις [i] πλημμελήσασιν, ἢ δι' ὀλίγους πονηροὺς παραβλαβῆναι δῆμον [k] ἀγαθὸν τοσοῦτον.

θ. Πρὸς ταῦτα μᾶλλον παροξυνθεὶς ἐμβοᾷ τοῖς στρατιώταις, ἁρπάζειν τε τὸν ἄνω καλούμενον ἀγορὰν, καὶ κτείνειν τοὺς ἐντυγχάνοντας. οἱ δὲ, θηριώδει χειρὶ [l] προσλαμβάνοντες ἡγεμονικῷ προστάγματι, οὐ μόνον ἐφ' οἷς ἐπέμφθησαν τόποις ἥρπαζον, ἀλλ' εἰς πάσας ἐμπηδῶντες τὰς οἰκίας, ἔσφαζον τοὺς οἰκήτορας. φυγὴ δ' ἦν ὁπόσοι τῶν στενωπῶν, καὶ φόνος τῶν καταλαμβανομένων, τέρπος τε ἁρπαγῆς οὐδεὶς [m] παρελιμπάνετο. καὶ πολλοὺς τῶν μετρίων συλλαμβάνοντες, ὅτι τὸν Φλῶρον [n] ἤγον, ὡς μάστιξι προσανακισάμενος [o] ἀνεσταύρωσεν. ὁ γοῦν σύμπας τῶν ἀπολομένων τῆς ἡμέρας ἀριθμὸς, σὺν γυναιξὶ καὶ παιδίοις, οὐδὲ γὰρ νηπίων ἀπέσχοντο, [p] δισχίλιοι τετρακόσιοι καὶ ἑξακισχίλιοι συνήχθη. βαρυτέραν δὲ ἐποίει τὴν συμφορὰν τὸ καινὸν τῆς Ῥωμαίων ὠμότητος. ὁ γὰρ μηδεὶς

a Illa τὸ βυλόμενον ex *MSS.* quibus conſentiunt *Ruffini* codices. b Ita *Bunb. Big.* & *Rhed.* πιθήσοιτο in *cæteris.* c Ita *Bod.* ὑπαντᾷ in *Editis Ariſcom.* mallem ὑπήντα. d Ita *Big.* & *Ruf.* ἦτα in *cæteris.* e Εἰς μέσον *Big.* f Πρὸς αὐτῶν *Bunb.* & *Bod.* *adverſum eos* vertit *Ruf.* g Καὶ οἱ δυνατοὶ *Bunb.* h Δίδυμον *Bunb.* δίδραχμον *Big.* i Sic *Bunb.* & *Rhed.* πλημμελήμασιν in *cæteris.* k Ἀγαθὸν *Big.* & *Bunb.* l Προσλαβόντες *Big.* & mox συλλαβόντες. m Περιελείπετο *Big.* n Ἀπῆγον *Big.* o Περὶ τειχισμὸν ἐξανασταυρώσας *Big.* & *Ruf.* p Nobilium, *Ruf.*

a Iudæi

μηδ' εἰς πρότερον τότε Φλῶρος ἐτόλμησεν, ἄνδρας ἱππικῆς τάγματος μαστιγῶσαι πρὸ βήματος, καὶ σταυρῷ προσπλῶσαι. ὧν εἰ καὶ τὸ γένος [a] Ἰουδαῖον, ἀλλὰ [b] τὸ γοῦν ἀξίωμα Ῥωμαϊκὸν ἦν.

nemo unquam prius, tunc ausus est Florus, ut viros *scilicet* equestris ordinis pro tribunali flagellis cæderet, & cruci affigeret: quorum etsi origo Judaïca, dignitas tamen erat Romana.

κε'. ΚΕΦ. ιε'.

Περὶ Βερνίκης μάτην Φλώρου δεομένης φείσασθαι Ἰουδαίων. Ὡς ὅπως σεισθείσης τῆς στάσεως πάλιν ὁ Φλῶρος ἀνῆψεν αὐτήν.

XV. CAP. XV.

De Berenice frustra Florum obsecrante ut parceret Judæis. Et quomodo Florus seditionem exstinctam resuscitavit.

Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον, ὁ μὲν βασιλεὺς Ἀγρίππας ἔτυχεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πεπορευμένος, ὅπως Ἀλεξάνδρῳ συνηθείᾳ πεπιστευμένῳ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ Νέρωνος, καὶ πεμφθέντι διέπειν. τὴν δὲ ἀδελφὴν αὐτοῦ Βερνίκην παρὼν ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ τὴν παρανομίαν τῶν στρατιωτῶν [c] ἀποθεωμένην, δεινὸν εἰσήει πάθος. καὶ πολλάκις τούς τε [d] ἱππάρχας [e] αὐτῆς καὶ σωματοφύλακας πέμπουσα παρὸς Φλῶρον ἐδεῖτο παύσασθαί γε φόνου. καὶ ὁ μέν, οὔτε εἰς ὃ πλῆθος τῶν ἀναιρουμένων, οὔτε εἰς τὴν εὐγένειαν τῶν προσκαλούσης, ἀλλ' εἰς μόνον ὃ λυσιτελὲς ὃ ἐκ τῶν ἁρπαγῶν ἀποβλέπων, παρήκουσεν· ἡ δὲ ὁρμὴ τῶν στρατιωτῶν ἐλύσασε καὶ τὴν τῆς βασιλίδος. καὶ μόνον γοῦν ἐν ὄμμασιν αὐτῆς ἠκίζοντο τοὺς ἁλισκομένους καὶ διέφθειρον· ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἀνεῖλον, εἰ μὴ καταφυγεῖν εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν ἔφθη· καὶ διευκτέρευσε μετὰ φυλακῆς, δεδοικυῖα τὴν τῶν στρατιωτῶν ἔφοδον. ἐπεδήμει δὲ καὶ τοῖς Ἱεροσολύμοις, [f] εὐχὴν ἐκτελοῦσα τῷ Θεῷ. τοὺς γὰρ ἢ νόσῳ καταπονουμένους, ἢ πῃσιν ἄλλαις ἀνάγκαις, ἔθος εὔχεσθαι [g] πρὸ τεσσαράκοντα ἡμερῶν, ἧς ἀποδώσειν μέλλοιεν θυσίας, οἴνου τε ἀφέξεσθαι, καὶ ξυρήσασθαι τὰς κόμας. ἃ δὴ τότε τελοῦσα Βερνίκη, γυμνόπους τε πρὸ βήματος ἱκέτευσε τὸν Φλῶρον, καὶ πρὸς ὃ μὴ τυχεῖν αὐτῆς αὐτῷ, τὸν πρὸ βήματος ζῆν κίνδυνον ἐπείρασεν.

PER idem tempus rex quidem Agrippa Alexandriam erat profectus, congratulatum Alexandro misso ad Ægyptum, quæ ei concredita erat à Nerone, imperio regendam. Sororem autem ejus Berenicen, quæ *tunc* Hierosolymis aderat & militum iniquitatem spectabat, gravis inde angor invasit: & frequenter equitum suorum præfectos & corporis custodes ad Florum mittens orabat, ut à cæde desineret. Et ille quidem, neque ad multitudinem interfectorum, neque ad nobilitatem ejus quæ eum obsecrabat, sed tantum ad suum ex rapinis quæstum respiciens, audire recusavit: militum vero impetus etiam adversus reginam efferatus est. quippe ob oculos ejus non solum *obvios* quosque prehensos verberibus cruciabant & perimebant, sed & ipsam etiam occidissent, nisi prius in regiam confugisset. illic etiam cum custodia pernoctavit, veritа militum irruptionem. Hierosolymis quippe agebat ut vota Deo solveret. nam iis qui morbo laboraverant, aut in angustias quascunque conjecti fuerant, moris erat precibus vacare xxx. diebus antequam victimas oblaturi essent, & vino abstinere & radere comam. quæ dum perficeret Berenice, & nudipes pro tribunali Floro supplicabat, & præterquam quod nulla ei habita esset reverentia, etiam de vita sua periclitata est.

Alexander quidam Ægypti procurator.

Berenice pro populo supplicat Floro.

Vitæ discrimen adit.

β'. Ταῦτα μὲν οὖν ἐκκαιδεκάτῃ μηνὸς Ἀρτεμισίου συνέβη. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὁ μὲν πλῆθος ἐπισπασθὲν εἰς τὸ ἄνω συνέρρευσεν ἀγορᾶς, καὶ βοαῖς ἐχρῶντο πρὸς τῶν ἀπολωλότων [h] ἀναδυρόμενοι· ὁ πλέον δὲ ἦσαν εἰς τὸν Φλῶρον ὀπίφθονοι φωναί. πρὸς ὃ δείσαντες οἱ δυνατοὶ σὺν τοῖς ἀρχιερεῦσι τὰς ἐσθῆτας διερρήξαντο, καὶ προπίπτοντες ἑκάστοις, ἐδέοντο παύσασθαι, καὶ μὴ πρὸς οἷς πεποίηκασιν εἰς ἀνήκεστόν τι τὸν Φλῶρον ἐρεθίζειν. ἐπεὶ δὴ ὁ πλῆθος ταχέως, αἰδοῖ τε τῶν προσκαλούντων, καὶ κατ' ἐλπίδα τοῦ μηδὲν ἔτι τὸν Φλῶρον εἰς αὐτοὺς προσκομίσειν.

2. Et ista quidem decimo sexto die mensis Artemisii acciderunt. Postridie vero multitudo quidem vehementer commota in forum superius confluxit, & magnis clamoribus eos qui fuerant occisi lamentabantur: potissimum autem vociferabantur ut Floro odium concitarent. id quod veriti primates cum pontificibus vestimenta lacerarunt, & singulis ad genua accidentes, ut quiescerent orabant, neque, præter ea quæ *jam* perpessi sunt, ad malum aliquod gravissimum *eis inferendum* Florum irritarent. Illico paruit multitudo, tam reverentia precantium, quam quod sperarent Florum non amplius injuriis ipsos affecturum.

Tumultuatur populus.

γ'. Ὁ δὲ σεισθείσης τῆς ταραχῆς ἤχθετο, καὶ πάλιν αὐτὴν ἀνάψαι πραγματευόμενος, τούς τε ἀρχιερεῖς σὺν τοῖς γνωσίμοις μεταπέμπεται, καὶ μόνον, ἔφη, τεκμήριον ἕσεσθαι τῆς μηδὲν ἔτι τὸν δῆμον νεωτερίσειν, εἰ προελθόντες ὑποδυτήσουσι τοῖς ἀπὸ Καισαρείας ἀπιοῦσι στρατιώταις. παρεγένοντο δὲ δύο σπεῖραι. τῶν δὲ ἐπισυγκαλύπτων τὸ πλῆθος, προπέμψας διεῖλε τοῖς τῶν σπειρῶν ἑκατοντάρχαις, ὅπως προσαγγεί-

3. Ille autem, motu isto exstincto, angebatur; & denuo eum inflammare satagens, & pontifices cum nobilioribus quibusque accersit, & unicum fore argumentum ajebat, quod populus non ulterius res novas molituri sint, si progressi *ex urbe* obviam ierint militibus è Cæsarea *in eam* ascendentibus. duæ autem adveniebant cohortes. Dumque illi multitudinem convocarent, *is*, certis quibusdam præmissis, significabat cohortum centurionibus, suis denun-

Sedato tumultu Florus id agit ut populum concitet.

[a] Ita *Big.* & *Ruf.* τῶν Ἰουδαίων *Bod.* Ἰουδαῖοι in *cæteris.* [b] In *Cod. Bunb.* ἀλλὰ γοῦν τὸ ἀξ. [c] Θεωμένην *Big.* [d] Ὑπάρχους *Bunb.* ἱππάρχους *Rhed.* [e] *Al.* αὐτῆς & ἑαυτῆς. [f] Non videtur votum hoc fuisse Nazareatûs votum (uti plerique existimant) sed votum conceptum ob liberationem vel à morbo vel ab alio aliquo periculo seu necessitate. *L. Cappellus* ad *Act.* c. 21. v. 23. Vide *Grotium* ad *Act.* c. 18. v. 18. & *Spencerum* de *Legibus Hebræorum ritualibus*, lib. 3. Diss. 1. c. 6. [g] Videtur legendum πρὸ τριῶν ἡμερῶν, non vero τριάκοντα. nam longum est tempus illud, neque commodum erat omnibus votentibus tam diu Hierosolymis hærere, usque dum sacrificia pro iis peragerentur. *L. Cappell.* [h] Ἀναδυόμενοι *Bod.*

denuncjatum ire militibus, ut Judæos minime ſalutarent, & ſi quid contra ipſum loquuti fuerint, armis eos aggrederentur. Pontifices, cum multitudinem in templum congregaſſent, ut Romanis in occurſum irent hortabantur, & antequam mali aliquid graviſſimi paterentur benigne cohortes exciperent. Iſtis ſeditioſi parere recuſabant, & propter ſuorum cædem multitudo ad audaciores propendebat.

Sacerdotes & Leviſæ ſtudent paci quietique.

4. Tum demum ſacerdos omnis omniſque Dei miniſter, cum vaſa ſacra protuliſſent, & ornatum induiſſent, quo munus ſuum obire ſolebant, citharistæ etiam & cantores cum multitudini ad genua cum inſtrumentis ſuis acciderent, ſupplicabant, ut ſacrum iſtum ornatum eis cuſtoditum eſſe vellent, & Romanos eouſque irritare nollent, ut vaſa Deo ſacrata direptum irent. Videre autem erat ipſos pontifices cum cineribus quidem capiti inſperſis, pectore vero nudos veſtibus dilaceratis. atque nominatim ſingulos quoſque nobilium & multitudinem communiter obſecrabant, ne ob minimum delictum patriam iis proderent, qui eam vaſtare deſiderant. "Quid enim *ajebant*, "militibus proderit ſi à Judæis ſalutati fuerint, "aut quomodo Judæis ſatisfactum erit pro iis "quæ acciderunt, ſi nunc obviam nolint pro-"cedere? Sin vero eos adventantes pro more "officioſe exceperint, fore ut Floro quidem "omnis belli occaſio præcidatur, illis vero de-"tur ut patriam ſervent, & nihil amplius mali "patiantur. Præterea ſummæ dementiæ eſſe, "paucis ſeditioſis ſeſe adjungere, cum oporteret ipſos, tantam quippe multitudinem, co-"gere etiam illos ad ſecum conſentiendum.

Flori milites irritant Judæos, & magnam ſtragem edunt.

5. Iſtis multitudinem demulcentes, ſimul & ſeditioſorum quoſdam partim minis partim *ſui* reverentia compreſſerunt. deinde *eos* quiete compoſiteque ducentes militibus obviam ibant, cumque propius accederent eos ſalutarunt. atque ubi illi nihil reſponderunt, magno clamore in Florum invehebantur. Hoc autem in teſſaram contra eos datum erat. Statim itaque milites, cum illos circundediſſent, fuſtibus eos cædebant, & in fugam verſos conculcabant equites, dum eos perſequerentur. Et multi quidem cadebant à Romanis cæſi, plures vero vi à ſe invicem protruſi. nam in ipſis portis vehemens facta eſt propulſio: & unoquoque alterum prævenire properante, tardior quidem omnibus erat fuga, lapſis vero horrendus interitus. nam ſuffocati fractique ſuper-gradientium multitudine perempti erant, & ne ad ſepulturam quidem quiſquam relictus erat, qui à ſuis dignoſci poterat. Simul autem irruebant etiam milites, immoderate eos quos comprehendiſſent cædentes, & per Bezetha ut vocatur ſurſum impellebant multitudinem, vi nitentes eam præterire, & templum atque Antoniam occupare. Quorum etiam deſiderio Florus ex aula regia eduxit eos qui ſecum erant, & in caſtellum pervenire ſummopere contendebat. Cæterum excidebat incœpto. Populus quippe

λωσι τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν, μήτε ἀσπασάσασθαι τὸν Ιουδαίους, καὶ εἴ τι [a]κατ' αὐτῶν φθέγξωνται, χρήσασθαι τοῖς ὅπλοις. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς εἰς τὸ ἱερὸν τὸν πλῆθον συναγαγόντες ὑπῆντων τοῖς Ρωμαίοις παρεκάλουν, καὶ τὸν ἀπηνέστατα πάθοις τὰς ἀπείρας δέξασθαι. τούτοις τὸ σασιῶδες ἠπείθει, καὶ μᾶλλον τοὺς ἀπολωλότας τὸ πλῆθος ἔρρεπε πρὸς τὸν θρασύτερον.

δ'. Ενθα δὴ πᾶς μὲν ἱερεὺς, πᾶς δ' ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ, τὰ ἅγια σκεύη προκομίσαντες, καὶ τὸν κόσμον, ὃν ᾧ λειτουργεῖν ἔθος ἦν αὐτοῖς, ἀναλαβόντες, κιθαρισταί τε καὶ ὑμνῳδοὶ, μετὰ τῶν ὀργάνων προσπίπτοντες, κατεβόλουν φυλάξαι τὸν ἱερὸν κόσμον αὐτοῖς, καὶ μὴ προσδοῦναι τὴν θείαν κειμηλίων Ρωμαίοις ἐρεθίσαι. τοὺς δὲ ἀρχιερεῖς αὐτοὺς ἰδεῖν καταμεμέσμένους μὲν τῆς κεφαλῆς κόνιν, [b]γυμνοὺς δὲ τὰ στέρνα τῶν ἐσθῆτι διερρηγμένους. ὀνομαστὶ δὲ ἕκαστον τῶν γνωρίμων καὶ κοινῇ τὸ πλῆθος ἱκέτευον, μή δι' ἐλαχίστης τιμωρίας προδοῦναι τὴν πατρίδα τοῖς ἐπιθυμοῦσι πορθῆσαι. "τίνα γὰρ ἡ τοῖς στασιώταις φέρειν "ὠφέλειαν ἢ ἀπὸ Ιουδαίων ἀσπασμὸν, ἢ διόρθωσιν "αὐτοῖς τῶν συμβεβηκότων, τὸ μὴ νῦν προσελθεῖν; "εἰ δὲ δὴ δεξιώσαιντο τοὺς προσιόντας, ὡς ἔθος, "[c]Φλώρου μὲν ἀποκοπίσεσθαι τὴν ἀφορμὴν τοῦ πο-"λέμου, κερδῆσαι δὲ αὐτοὺς τὴν πατρίδα, καὶ δι' μη-"δὲν παθεῖν πλέον. ἄλλως τε καὶ τὸ πείθεσθαι στα-"σιάζουσιν ὀλίγοις, δέον αὐτοὺς δῆμον ὄντας, τοσοῦτον "συναναγκάζειν καὶκείνους συγκαμιτεῖν, δεινῆς [d]ἀνερω-"σίας οὔσης.

ε'. Τούτοις μειλισσόμενοι τὸ πλῆθος, ἅμα καὶ τῶν στασιαστῶν, οὓς μὲν ἀπειλαῖς, οὓς δὲ αἰδοῖ κατέσειλαν. ἔπειτα ἐξηγούμενοι, μετ' ἡσυχίας τε καὶ κόσμου τοῖς στρατιώταις ὑπήντων, καὶ πλησίον γενομένους ἠσπάσαντο. τῶν δὲ μηδὲν ἀποκριναμένων, οἱ στασιασταὶ Φλώρου κατεβόων. τοῦτο δὲ ἦν σύνθημα κατ' αὐτῶν δεδομένον. αὐτίκα γὰρ οἱ στρατιῶται, περιέχοντες αὐτοὺς, ἔπαιον ξύλοις, καὶ φεύγοντας, οἱ ἱππεῖς καταδιώκοντες συνεπάτουν. ἔπιπτον δὲ πολλοὶ μὲν ὑπὸ Ρωμαίων τυπτόμενοι, πλείους δὲ ὑπ' ἀλλήλων βιαζόμενοι. δεινὸς δὲ περὶ τὰς πύλας ὠθισμὸς ἦν καὶ φυγὴν ἔχειν ἀσύνδετον, βραδυτέρα μὲν ἡ φυγὴ πᾶσιν ἐγίνετο, τῶν δὲ σφαλέντων ἀπώλεια δεινή. πιεζόμενοι γὰρ καὶ κλώμενοι πλήθει τῶν ὑπερκειμένων ἠφανίζοντο, καὶ οὐδὲ τοῖς ταφὴν τις γνώριμος τοῖς ἰδίοις κατελείπετο. συνέπιπτον δὲ καὶ στρατιῶται πάσοντες [e]ἀνέδην τοὺς καταλαμβανομένους, καὶ διὰ τῆς [f]Βεζεθὰ καλουμένης [g]ἀνέθην τὸ πλῆθος, βιαζόμενοι παρελθεῖν καὶ κρατῆσαι τοῦτο ἱερόν καὶ τῆς Αντωνίας. ὧν καὶ Φλῶρος ἐφιέμενος [h]ἐξήγαγεν ἐκ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς τοὺς σὺν αὐτῷ, καὶ σπεύδων τὸ φρούριον ἐλθεῖν ἠγωνίζετο. διήμαρτε γοῦν τῆς [i]Βηθσηλᾶς. ὁ γὰρ δῆμος

ἄντικρυς

a Κατ' αὐτῶν *Bunb. & Bod.* *b* Vide *Grotium* ad *Matt.* c. 26. v. 65. *c* Φλώρου *Big.* *d* Ita ex *MSS.* ἀσυσίας in *Editis.* Locum hunc vertit *Ruffinus* hoc modo, *His addens quod* [*quoniam MS.*] *paucis ſeditioſis ſi tanta multitudo jungatur, hoc* [*quo MS.*] *magis ad pacificum conſilium ſuam deberent* [*debuerant MS.*] *auctoritatem transferre.* *e* Ita ex *MSS.* ἐνεδίδου in *Editis.* *f* Non dubito quin *Bezetha* collis fuerit, ædificiis ſcilicet occupatus, & pars urbis. *g* Ωθουν *Big.* *h* Εξῆγε τ' *Β. Big.* *i* Βηθουλῆς in quibuſdam *MSS.*

a Kai

ἀντικρὺς ὀλιγωρήσεις ἔργα τῷ ὁρμῇ, [a]καὶ ἀφιστάντες ὅτι τῶν τειχῶν τὺς Ρωμαίους ἔβαλλον. κατατοξεύμενοι [b]δὲ τοῖς ὑπερθε βέλεσι, καὶ διακόψαι ὃ τὺς φανερὺς ἐμφράξαι πλῆθος ἀδυνήσαντες, ἀνεχώρουν εἰς τὸ πρὸς τοῖς βασιλείοις πρατόπεδον.

ς'. Οἱ δὲ ζηλωταὶ, δείσαντες μὴ πάλιν ἐπελθὼν ὁ Φλῶρος κρατήσῃ τῦ ἱερῦ [c]ἀφ' ἧ Αντωνίας, ἀναβάντες εὐθέως τὰς συνεχεῖς στοὰς ᾧ ἱερῦ πρὸς τὴ Αντωνίαν διέκοψαν. τῦτο ἔψυξε τὴ Φλώρυ πλεονεξίαν. τὸ γὰρ ᾧ Θεῦ θησαυρῶν ἐριέμενος, καὶ ἀφ' τῦτο παρελθεῖν ὁρμῶν εἰς τὴ Αντωνίαν, ὡς [d]ἀπερράγησαν αἱ στοαὶ, τὴ ὁρμὴν ἀνέσχεν. ὁ μεταπεμψάμενος τύς τε ἀρχιερεῖς καὶ τὴ βυλὴν, αὐτὸν μὲν ἐξιέναι τῆ πόλεως ἔφη, φρυρεῖν δὲ καταλείψειν αὐτοῖς ὅσην ἂν ἀξιώσωσι. τὸ δὲ πάντα πρὸς ἀσφαλείας ᾧ ὅ μηδὲν νεωτερίσειν [e]παρομένων, εἰ μίαν αὐτοῖς καταλείψαι σπεῖραν, μὴ μέντοι τὴν μαχεσαμένην· πρὸς γὰρ τύτῳ ἀπεχθῶς δι' ἃ πέπονθει ἔχειν ὅ πλῆθος· ἀλλάξας τὴ σπεῖραν, ὡς ἐξίην, μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως ὑπέστρεψεν εἰς Καισάρειαν.

è vestigio *in eos* conversus impetum *illorum* cohibuit, quique seorsum stabant super tectis *domorum* saxis feriebant Romanos. Cum itaque vexarentur telis superne venientibus, nec valuerint multitudinem perrumpere quæ vias angustiores obstruebat, ad exercitum qui in regia erat se recipiebant.

6. Seditiosi autem veriti, ne superveniens denuo Florus templum occuparet per Antoniam eundo, facto statim ascensu porticus templo contiguas versus Antoniam succiderunt. id quod Floti avaritiam refrigeravit. Nam cum Dei sacris thesauris inhiaret, propterea que in Antoniam transgredi cuperet, ubi disruptas vidit porticus ab impetu conquievit. Atque ubi pontifices & senatum accersiverat, se quidem ajebat urbe digredi; præsidium tamen iis relicturum esse, quantum ipsi voluerint. Cum autem illi omnia de securitate & ne quid novi agitaretur polliciti essent, si unam tantum apud eos relinqueret cohortem, non tamen illam quæ cum civibus conflixerat (ob ea siquidem quæ pertulerant populum ei infensum esse) *is* cohorte, uti rogabant, mutata, cum reliqua manu Cæsaream reversus est.

Florus Cæsaream regreditur.

κη'. **ΚΕΦ. ις'.**

Κέστιος πέμπει Νεαπολιτανὸν χιλίαρχον τὴ τῶν Ιυδαίων καταστοχασόμενον. δημηγορεῖ Αγρίππας πρὸς τὺς Ιυδαίους, ἵν' αὐτὺς ᾧ πρὸς τὺς Ρωμαίους πολέμυ ἀποτρέψειε.

CAP. XVI.

Cestius mittit Neapolitanum tribunum ad res Judæorum explorandas. Agrippa orationem habet ad Judæos, ut ipsos à bello adversus Romanos dehortaretur.

XVI.

Ἕτερον δὲ ὀλιγωρῶν τῷ πολέμῳ πορζόμενος, ἐπέστελλε Κεστίῳ, Ιυδαίων ἀποστασιν καταψηδόμενος, τήν τε ἀρχὴν τῆς μάχης πρεσθεὶς αὐτοῖς, καὶ λέγων ἐκείνυς ἃ πεπόνθασιν. ὁ μὴν ὑπ' οἱ τῶν Ιεροσολύμων ἄρχοντες ἐσήγησαν· ἀλλ' αὐτοί τε καὶ Βερνίκη τῷ Κεστίῳ, πρὶ ὧν Φλώρῳ εἰς τὴν πόλιν παρεμόμισεν, ἔγραφον. ὁ δὲ, τὰ παρ' ἀμφοῖν ἀναγνὺς, μετὰ ἡγεμόνων ἐβυλεύετο. καὶ τοῖς μὲν αὐτῷ ἐδόκει, Κέστιον μὲ στρατιᾶς ἀναβαίνειν, ἢ τιμωρησόμενον τὴν ἀποστασιν εἰ γένοιτο, ἢ βεβαιοτέρυς καταστήσοντα Ιυδαίυς, καὶ συμμένοντας· αὐτῷ δὲ πρεσθεύσαι τινὰ τῶν ἑταίρων τὸν κατεσκεμμένον τὰ πράγματα, καὶ τὰ φρονήματα τῶν Ιυδαίων πῶς ἀγγελῦντα. πέμπει οὖν δή τινα τῶν χιλιάρχων Νεαπολιτανὸν, ὃς, ἀπὸ τῆς Αλεξανδρείας ὑποστρέψαντι συντυχὼν Αγρίππᾳ τῷ βασιλεῖ κατὰ Ιάμνειαν, τὴν πέμψασαν καὶ τὰς αἰτίας ἐδήλωσεν.

Liam autem belli movendi viam comminiscens *Florus*, literas ad Cestium mittebat, quibus falsa de Judæorum defectione ad eum retulit, pugnam illis vitio vertens, dicensque eos eadem ipsa perpetrasse quæ passi sunt. Verumenimvero primores Hierosolymitarum nequaquam tacuerunt: sed & ipsi & Berenice ad Cestium de illis quæ Florus inique egerat literas scripserunt. Ille vero, cum ea legisset quæ ab utrisque acceperat, *de agendis statim* cum ducibus deliberabat. Et quibusdam quidem *factu optimum* videbatur, ut Cestius cum exercitu *eò* ascenderet, à defectoribus, si qui fuissent, pœnas exacturus, aut ut Judæos, etiam quotquot à Romanis starent, confirmatum iret: illi vero *placuit* ut de suis aliquis præmitteretur qui res exploraret, & quo animo essent Judæi fideliter *ei* nunciaret. Quendam igitur è centurionibus mittit Neapolitanum, qui, Agrippæ regi ab Alexandria reverso obviam factus circa Jamniam, *ei* indicavit à quo missus fuerat & quas ob causas.

De Judæis ad Cestium mentitur Florus.

Neapolitanum ad res Judæorum explorandas mittit Cestius.

β'. [g]Ενθα καὶ Ιυδαίων οἵ τε ἀρχιερεῖς ἅμα τοῖς δυνατοῖς, καὶ ἡ βυλὴ παρῆν, δεξιυμένη τὴ βασιλέα. μὴ δὲ τῷ εἰς ἐκεῖνον θεραπείαν, ἀποδύρεσθαι τὰς ἑαυτῷ συμφορὰς, καὶ τῷ Φλώρῳ διεξιέναι ὠμότητα. πρὸς ἣν ἠνιάκτει μὲ Αγρίππας, στρατηγικῶς δὲ τῷ ὀργῷ εἰς ὃν ἤλαυνε Ιυδαίους μετέφερε, ταπεινῶν αὐτῷ βυλόμενος τὰ φρονήματα, καὶ ᾧ μὴ δοκεῖν ἀδίκως τι παθεῖν, τῆς ἀμύνης ἀποτρέπων. ὧ μὲν οὖν,

2. Ibi Judæorum etiam pontifices cum optimatibus & senatu aderant, ut regi *reduci* gratularentur. Postquam vero sua ei officia præstitissent, suas deploraruntcalamitates, & Flori immanitatem enarrarunt. Quam rem indigne quidem ferebat Agrippa, vafre tamen in Judæos, quorum miserebatur, iram suam transferebat, elatos eorum animos volens deprimere, atque eos à vindictæ studio avertens, quasi nulla iis injuria facta videretur. Et illi quidem, ut

Jamniæ Agrippam conveniunt Judæorum primores, & de Floro queruntur.

---

a Καὶ δὴ τινες *Big.* In *Rufini* versione, *conversus quippe adversum eos populus repugnavit, & per tecta evadentes obruebant saxis Romanos.* *b* Δὲ mutavi in δὴ. *c* Alii sic distinguunt, ἧ ἱερῦ ἀφ' ἧ Αντωνίας ἐκκόψαντες τὴν ὁδὸν, πρὸς σ'. atque ita *Rufinus* qui vertit, *Ascendam extemplo ascendentes.* *d* Ita *Bamb.* & *Rhed.* ἀπερράγησαν in *Editis Aliisque.* *e* Ἀπιόντα *Rhed.* *f* Ita in *libris* omnibus, tam *Latinis* quam *Græcis.* Nescio unde suum *Politianum* habuerit *Golenius.* *g* Ita in *MSS.* ἔνθα δὴ in *Editis.*

Judæi coram Agrippa & Neapolitano ſuas deplorant calamitates.

ut qui ſortis melioris, quique propter ſua præ-
dia pacem deſiderarent, ſibi conſcii erant bene-
volentiæ plenam eſſe regis redargutionem. Po-
pulus autem ex Hieroſolymis ſexaginta ſtadiis
progreſſi, officioſe excipiebant Agrippam &
Neapolitanum. ploratus tamen edebant in-
terfectorum conjuges, reliquos præcurrentes;
& ad earum ejulatum populus ad lamenta con-
verſi orabant Agrippam ut illis auxilio eſſet;
atque ad Neapolitanum vociferabant *quot &*
quæ paſſi eſſent à Floro, & in urbem ingreſſis
oſtendebant forum deſertum & deſolatum do-
moſque vaſtatas. Deinde per Agrippam ſua-
dent Neapolitano, ut cum uno tantum famu-
lo ad Siloam uſque totam circuiret civitatem,
ut exploratum habeat Judæos aliis quidem
omnibus Romanis parere, in ſolum autem Flo-
rum animo eſſe infeſto, ob ſummam quam in
eos adhibuit crudelitatem. Ille igitur cum *ur-*
be peragrata ſatis perſpectam habuiſſet indo-
lem populi mitem quietamque, in templum
aſcendebat. Ibi multitudine convocata, cum
verbis plurimis fidem eorum erga Romanos
laudaſſet, & multis eos ad pacem conſervan-
dam hortatus eſſet, Deique templum, quantum
licebat, veneratus, ad Ceſtium reverſus eſt.

De legatis ad Neronem mittendis cum Agrippa agunt.

3. Judæi autem univerſi ad regem pontifi-
ceſque ſe convertebant, & obſecrabant ut ad
Neronem mitterentur legati adverſus Florum,
minimeque ſuo de tanta cæde ſilentio pateren-
tur ſemet defectionis ſuſpectos eſſe. quippe
viſum iri ipſos primum arma ſumpſiſſe, niſi an-
tea oſtenderent quiſnam primus omnium ea
ſumpſiſſet. idque præ ſe ferebant, fore ut non
quieſcerent, ſi quis legationem impediret. A-
grippa autem invidioſum fore exiſtimabat, eos
quidem deligere qui Florum accuſaverant: Ju-
dæos vero in bellum accenſos inſuper habere
haud è re ſua eſſe perſpiciebat. Populo igitur
in Xyſtum convocato, conſtitutaque in loco
conſpicuo ſorore Berenice, ſuper domum *ſci-*
licet Aſamonæorum (illa autem erat ſupra Xy-
ſtum ad extremam urbis ſuperioris partem,
Xyſtoque templum pons jungebat) hujuſmodi
orationem habuit.

Agrippæ concio ad Judæos, ut eos à bello dehortaretur.

4. "Si quidem viderem vos omnes ad pu-
"gnandum cum Romanis incitatos, neque id
"velle populi partem puriorem ſinceriorem-
"que ut in pace ageret, ad vos nequaquam
"prodiiſſem, auſuſve eſſem vobis conſilium
"dare. Supervacua quippe de iis quæ fieri
"oportet omnis eſt oratio, quando omnes qui
"audierint ad deteriora uno ferantur conſen-
"ſu. At quoniam aliquibus ætas quidem belli
"malorum ignara, aliis autem ſpes libertatis
"temere concepta, nonnullis vero quædam
"plus habendi cupido ſtimulos admovet, lu-
"crumque ſi res turbatæ forent ex imbecillio-
"ribus faciendum; quo pacto & ipſi meliora
"edocti reſipiſcant, & non ex paucorum im-
"probo conſilio damnum capiant, fieri opor-
"tere exiſtimavi, ut ad vos omnes eodem con-
"gregatos ea dicerem, quæ in rem veſtram
"eſſe perſuaſum habeo. Mihi autem *in dicen-*
"*do* nemo obſtrepat, ſi ea non audierit quæ

ὡς ἂν ὅντες ἔκκριτοι, καὶ ἀφ' [a] ταὺς αὐτῶν κτήσεις ὀπτι-
θυμοῦντες εἰρήνην, σωίσαιεν εὐοϊκλεῶ τὴν ὑπάπλεξιν τῦ
βασιλέως. ὁ δὲ δῆμος ὁκ τῦ Ιεροσολύμων, ὅτι ἑξήκοντα προελθὼν ςαδίους, ἐδεξιῶτο τὸν Αγρίππαν, καὶ τὸν Νεαπολιτανόν. ὀκώκυον δὲ αἱ τῦ ἀπεσφαγμένων γυναῖκες προσελθόσαι, καὶ πρὸς τὴν τύχην οἰμωγὴν ὁ δῆμος, εἰς ὀλοφυρμὸς τραπόμενος, ὅπως ἱκετεύει τὸν Αγρίππαν ἱκέτευε· τῦ τε Νεαπολιτανῦ κατεβόων, ὅσα πάθοιεν ὑπὸ Φλώρε, καὶ παρελθόντι εἰς τὴν πόλιν τήν τε ἀγορὰν ἠρημωμένην ὑπεδείκνυον, καὶ πεπορθημένας τὰς οἰκίας. ἔπειτα δ' Αγρίππα πείθουσι τὸν Νεαπολιτανὸν σὺν ἑνὶ θεράποντι προελθεῖν μέχρι [b] Σιλοᾶ τὴν πόλιν, ἵνα γνῷ Ιουδαίους τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι Ρωμαίοις ἑκόντας, μόνῳ δὲ ἀπεχθανομένους Φλώρῳ δ' ὑποβολὴν τῦ εἰς αὐτὺς ὠμότητος. ὁ δὲ, ὡς διοδεύσας πᾶσαν ἔλαβεν ἱκανὴν τῦ θρασύτητος αὐτῶν, εἰς τὸ ἱερὸν ἀνέβαινεν. ἔνθα συγκαλέσας τὸ πλῆθος, καὶ πολλὰ μὲν εἰς πίστιν αὐτὺς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπαινέσας, πολλὰ δὲ εἰς τὸ τηρεῖν τὴν εἰρήνην προτρεψάμενος, καὶ τὸ Θεῦ προσκυνήσας [c] ὅσον ἐξῆν [d] ταὐτὰ, πρὸς Κέστιον ἐπανῆλθεν.

γ'. Τὸ δὲ πλῆθος τῶν Ιουδαίων, ὅπως τὸν βασιλέα καὶ τὺς ἀρχιερεῖς τραπόμενον, πρέσβεις [e] κατὰ Φλώρε πέμπειν [f] ἠξίου πρὸς Νέρωνα, καὶ μὴ [g] σιωπήσαντας ὅτι τοσύτῳ φόνῳ καθαλιπεῖν ἑαυτοῖς ὑποψίαν ἀποστάσεως. δόξειν γὰρ αὐτὺς καταρξαι τῦ ὅπλων, εἰ μὴ φθάσαντες ἐξελέγξαντο τὸ καταρξαντας. φανεροὶ δ' ἦσαν ὁκ ἠρεμήσοντες, εἰ τὴν προσβείαν τὴς ἀποχωλύοι. Αγρίππας δὲ τὸ μὲ χειροτονεῖν Φλώρε κατηγόρες ὑπόφθονον ἐδόκει· ὃ προϊδὼν δὲ Ιουδαίους εἰς πόλεμον ἐκπεπτωκότας, ὑπὸ ἀπορ λυσιτελὲς καταφανὲς. προσκαλεσάμενος δὴ εἰς τὸν ξυςὸν ὃ πλῆθος, καὶ καθησάμενος ἐπὶ προϊόπῳ τὴν ἀδελφὴν Βερνίκην, ὅπου τὰ Ασαμωναίων οἰκίας, αὕτη γὰρ ἦν ἐπάνω τῦ ξυςῦ πρὸς τὸ πέραν τὰ ἄνω πόλεως, καὶ γέφυρα τῷ ξυςῷ τὸ ἱερὸν συνῆπτεν, ἔλεξε τοιάδε.

δ'. "Εἰ μὲν εὑρον πάντας ὑμᾶς πολεμεῖν Ρω-
"μαίοις ὁρμημένους, καὶ μὴ τῦ δήμυ τὸ καθαρώτα-
"τον καὶ εἰλικρινέςατον εἰρήνην ἄγειν προῤῥημένους, ὥτ'
"ἂν παρῆλθον εἰς ὑμᾶς, ὥτε συμβυλεύειν ἐθάρρησα.
"πρὸς γὰρ τὰ δεινὰ πᾶσι λόγος, ὅταν
"ἡ τῶν ἀκουόντων πάντων πρὸς τὸ χεῖρον ὁμόνοια ᾖ.
"ἐπεὶ δὲ τινας μὲν ἡλικία τῶν τε πολέμων κακῶν
"ἀπείρατος, τινὰς δὲ ἐλπὶς ἀλόγιςος ἐλευθερίας,
"τινὰς δὲ πλεονεξία τὶς παροξύνει, καὶ τὸ τῶν
"τῶν ἀδυνατωτέρων, ἐὰν τὰ πρόγματα συγχυθῇ, κέρ-
"δος· ὅπως αὐτοί τε σωφρονισθέντες μεταβάλων-
"ται, καὶ μὴ τῆς τῶν κακοβουλίας ἡ ἀγαθοὶ πα-
"θαπολώσωσιν, ᾠήθην δεῖν ὅτι τὸ αὐτὸ πάντας
"ὑμᾶς συναγαγὼν εἰπεῖν ἃ νομίζω συμφέρειν. Ἀκου-
"σόν δέ μοι μηδεὶς, ἐὰν μὴ τὰ πρὸς ἡδονὴν
"ἀκύῃ.

[a] Illud τὰς è *Codd. MSS.* [b] Σιλωὰμ *Bunb. & Rhed.* Σιλωὰμ *Big. & Gall.* [c] Ὅσην ἐξῆν *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *adoravit Deum ejuſque Sanctia, in eo tamen conſiſtens loco in quo licebat.* [d] Τὰ ἄγια ſæpinſcule in *Vet. Teſt.* pro τὰ ἱερά. [e] Ita ex *MSS.* κατὰ Φλώρε in *Editis.* [f] Ἠξίουν *Bunb. & Rhed.* [g] Σιωπῆσαντας *Big.* σιωπήσοντας *Bunb.*

a Eſt

"ἀκύρ. τοῖς μὲν γὰρ, ἀνιπάστως ὑπὸ τῦ ἐπόψεσιν
"ὁρμημένοις, ἔνεστι, καὶ μετὰ τῦ ἐμῦ παραίνεσιν,
"τὰ αὐτὰ φρονεῖν. ἐμοὶ δὲ βουλομένῳ καὶ τοῖς τὰς
"ἀκύειν ἐθέλουσας ὁ λόγ@, ἐὰν μὴ πᾶσι παῦσαι
"ἡσυχία γένηται. οἶδα μὲν οὖν ὅτι πολλοὶ τὰς ὑπὸ
"τῶν ἐπιτρόπων ὕβρεις, καὶ τὰ τῆς ἐλευθερίας ἐγκώ-
"μια περαιρῦσιν. ἐγὼ δὲ, πρὶν ἐξετάζειν τίνες ὑμ-
"τες, καὶ τίσιν ἐπιχειρεῖτε πολεμεῖν, τοῦτον βού-
"ζω τῦ συμπλοκεῖ [a] τῶν προφάσεων. [b] εἰ μὲν
"ἀμυνεῖσθε τὰς ἀδικῦντας, τί συμπαύετε τῦ ἐλευ-
"θερίαν; εἰ δὲ τὸ δουλεύειν ἀφόρητον ἡγεῖσθε, πε-
"ρισσὴ τοῖς τῆς ἡγεμόνας ἡ μέμψις. καὶ γὰρ ὑπεί-
"κων μετριαζόντων, αἰσχρὸν ἅμοιόν τὸ δουλεῦσι. σκο-
"πεῖτε δὲ καὶ καθ' ἕκαστον τῦτων, ὡς ἔστι μικρὰ ὧν
"πολεμεῖν ἡ ὑπόθεσις· καὶ πρῶτά γε τὰ πρὸς ὑπο-
"πτόπων ἐγκλήματα. θεραπεύειν δὲ οὐκ ἐπιζῆν
"δεῖ ταῖς ἐξυσίαις. ὅταν δὲ τῶν μικρῶν ἁμαρτημά-
"των τὰς ἐξονειδισμὰς [c] ποιεῖσθε μεγάλας, καθ' ἑαυ-
"τῦς τὰς ὀνειδιζομένας ἀπελέγχετε· καὶ παρόντες ὃ
"λάθρα καὶ μετ' αἰδῦς ὑμᾶς βλάπτειν, παρῥησι φα-
"νερῶς. ᾠδὴν δὲ ὅπως ταῖς πληγαῖς, ὡς τὸ φέρειν, ἀνα-
"γέλλει· καὶ τὸ τῶν ἀδικυμένων ἡσύχιον τοῖς ἀδικῦ-
"σι τῆς διατροπῆς. φέρε δὴ, εἰ τὰς Ρωμαίων ὑπηρέτας
"ἀνιπάστως χαλεπὰς· ὅπως Ρωμαῖοι πάντες ἀδικεῖσθε
"ὑμᾶς, ᾠδὲ Καῖσαρ, τοῖς ὑς αἱρεῖσθε ὁ πόλεμον.
"ὁ γὰρ ἐξ ὀπτολῆς ἥκει τις πομπεὺς ἀπ' ἐκείνου, ὃ-
"δὲ γε τὰς ὑπὸ τῦ ἀνατολὴν @ ἐφ' ἑαυτοῖς
"ὑποβλέψασιν· ἀλλ' ᾠδ' ἀκύειν ταχέως τἀντεῦθεν ἐκ
"ῥᾴδιον. ἄτοπον δὲ, [d] καὶ δι' ἕνα πολλοῦς, καὶ [e] διὰ
"μικρὰς αἰτίας πηλικύτους, καὶ μηδὲ γνώσεσθον ἃ
"μεμφόμεθα, πολεμεῖν. καὶ τῶν μὲν ἡμετέρων ἐγκλη-
"μάτων ταχεῖα γένοιτ' ἂν ἡ διόρθωσις· ὅτι γὰρ ὁ αὐ-
"τὸς ὑπάρχ@ μενεῖ βραχὺ παντὸς, καὶ τὰς βρα-
"δεχομένας εἰκὸς ἐλαύσεσθαι μετρυτέρας. κωλῦει-
"ται δ' ἅπαξ τὸν πόλεμον ὅτ' ἀπαθέσθαι ῥᾴδιον
"δίκαι συμφορᾶν, ὅτε βιαίαν. ἀλλὰ μὴν τό γε πρὸ
"ἐλευθερίας ὑπομεῖναι ἄσεσι, δίκαι ὑπὲρ τοῦ μηδὲ
"ἀπεβαλεῖν αὐτῷ ἀγωνίζεσθαι πρέπτεσι. ἡ γὰρ
"πεῖρα τῆς δουλείας χαλεπὴ, καὶ φεῦ τῦ μηδὲ
"ἄρξασθαι ζύτης ὁ ἀγὼν δίκαι@. ὁ δ' ἅπαξ
"χειρωθεὶς, ἔπειτα ἀφιστάμεν@, αὐθάδης δῦλός
"ἐστιν, οὐ φιλελεύθερ@. τότε γὰρ οἶν ἐχρῆν πέ-
"ρας ὑπὲρ τοῦ μὴ δέξασθαι Ρωμαίῳς ποιῆσαι, ὅτε
"τῷ ἀρχὴν ἐπέβαινε τῆς χώρας ὁ Πομπήϊ@.
"ἀλλ' @ μὲν ἡμέτερος πρόγονοι, καὶ @ βασι-
"λεῖς [f] αὐτῷ, καὶ χρήμασι καὶ σώμασι καὶ ψυ-
"χαῖς ἄμαχον ὑμῖν πολλῷ διαφέροντα, τοῖς μοῖ-
"ραν ἀλλήλων τῆς Ρωμαίων δυνάμεως οὐκ ἀπὸ-
"ρον. ὑμεῖς δὲ, @ τὸ μὲν ὑπακούειν ὀκνη-
"δὴς παντελῶς, τῆς πρόσθεν δὲ [g] πρὸ-
"των ἀκουσάντων τοσοῦτον ἐλαττούμενοι, πρὸς ὅλην

"sibi placeant. Nam his quidem, qui impetu
"effreni ad defectionem rapiuntur, licebit
"etiam poſt meam adhortationem eadem *quæ*
"*antea* ſentire. mea autem etiam ad illos qui
"audire cupiunt oratio non pertinget, niſi ab
"omnibus ſilentium fiat. Equidem novi quod
"multi & injurias procuratorum exaggerent,
"& libertatis laudes amplificent & augeant.
"Ego autem, priuſquam diſcutiam qui ſitis,
"& quos bello aggredimini, prætextus com-
"plicatos disjungam & *evolvam*. Nam ſi eos
"quidem qui vos injuria afficiunt ultum itis,
"quorſum adeo libertatem extollitis? ſi vero
"ſervitutem intolerandam ducitis, ſuperflua
"eſt adverſus præſides querela. nam etſi illi
"moderationem adhibeant, nihilominus turpis
"habetur ſervitus. Sigillatim autem & iſta vo-
"biſcum reputate, quam exigua *ex utriſq*; bel-
"lum movendi cauſa: & primum quod ad ea
"attinet quæ procuratoribus vitio vertitis. Opor-
"tet autem vos *officiis* poteſtates demereri, non
"*verbis* irritare. At cum leviora delicta illis ut
"graviſſima crimina objicitis, *contra vos ipſos
"eos arguitis quibus crimina exprobratis; adeo
"ut non amplius vos clam & verecundia adhi-
"bita lædant, ſed palam vaſtent & diripiant.
"Nihil autem plagas ita mitigat, ac ferre eas,
"& injurias patienter accipere, † eas inferenti-
"bus pudorem & moram injicit. Sit ita ſane,
"Romanorum miniſtros adeo moleſtos eſſe ut
"ferri nequeant: non tamen Romani omnes
"vos injuria afficiunt, neque ipſe Cæſar, ad-
"verſus quos bellum ſuſcipitis. Haud enim
"præcipiunt, ut improbus ad vos quiſquam ab
"illis mittatur, neque ab occidente ad orien-
"tem poſſunt oculos conjicere: ſed neque fa-
"cile eſt ut quæ hîc fiunt illic ſtatim audian-
"tur. Eſt autem abſurdum, & propter unum
"cum multis, & propter cauſas exiguas cum
"tantis, atque ea de quibus queriminur neſcienti-
"bus, velle confligere. Et erit quidem ut cri-
"minibus, quæ illis exprobramus, cita adhi-
"beatur correctio. Neque enim idem perpe-
"tuo manebit procurator, & veriſimile eſt fore
"ut moderatiores veniant qui ipſi ſuccedant.
"Bellum autem ſemel motum neque deponere,
"neque ſuſtinere facile eſt abſque calamitati-
"bus. Verumenimvero nunc libertatis deſi-
"derio teneri intempeſtivum eſt, cum jam an-
"tea oportuerit vos ſtrenue dimicare ne ea
"amitteretur. Servitutem enim experiri du-
"rum eſt, & juſtum eſt certamen ad illius
"jugum repellendum initum. Qui vero ſe-
"mel ſubactus poſtea defecerit, contumax ma-
"gis ſervus eſt quam amator libertatis. Tunc
"enim omnia agenda erant, ne Romani ad-
"mitterentur, cum primum in regionem *hanc*
"ingreſſus eſt Pompejus. Majores vero no-
"ſtri, eorumque reges, qui pecunia & corpo-
"ribus & animis multo vobis præſtiterunt, exi-
"guæ partis potentiæ Romanæ impetum non
"ſuſtinebant. At vos, quibus hæreditarium eſt
"obedire *Romanis*, rebus autem omnibus illis
"qui primum paruere tanto inferiores eſtis,
"*etiam*

a Eſt forſan qui mallet τῷ συστάσει. quod τῇ συστάσεις habeamus in nonnullis *MSS.* τῇ συσφάσεις *Rhed.* *b* Εἰ μὲ γὰρ ἀμ. *Big.* *c* Ποιῆσθε *Big.* *d* Illud καὶ ex *MSS.* *e* Διὰ μικρᾶς αἰτίας *Bunb. & Rhed.* *f* Ita *Bunb. Rhed. Big. & Roſ.* αὐτοῦ in *Etimi.* *g.* Πρῶτον ὑπακουσάντων *Big.* * Ita vertendum, niſi forſan ἀπολίγχειν ſit *accuſationi liberare*, vel *excuſare*. † Forſan melius, *eas inferentes immutat.*

"*etiam* toti Romanorum imperio reſiſtitis. Et
"Athenienſes quidem, qui ob Græcorum liber-
"tatem etiam incendio *patriam* urbem olim
"tradiderunt; qui Xerxem arrogantiſſimum
"per terram navigantem, per mare inceden-
"tem, & qui ne pelago quidem caperetur,
"latiorem vero Europa exercitum duceret,
"una cum nave fugientem perſequuti ſunt, &
"circa parvam Salaminem tantam Aſiæ poten-
"tiam fregerunt, nunc Romanis ſerviunt, & urbi
"*totius* Græciæ dominæ imperat legeſque im-
"ponit Italia. Lacedæmonii quoque, poſt Ther-
"mopylas & Platæas & Ageſilaum qui Aſiam
"perveſtigavit, illis dominis acquieſcunt. Ma-
"cedones etiam, Philippi imaginem adhuc
"intuentes & cum Alexandro terrarum orbis
"imperium ipſis promittentem aſpicientes, fe-
"runt tantam mutationem, eoſq; venerantur ad
"quos fortuna migravit. Quin & aliæ gentes
"innumeræ, majori libertatis fiducia turgen-
"tes, manus *illis* dant. Vos autem ſoli ſervire
"*illis* dedignamini, quorum in poteſtatem
"redacta ſunt omnia. Quibus exercitibus, qui-
"bus freti *eſtis* armis? Ubi vobis claſſis Ro-
"manorum maria occupatura? Ubi theſauri
"ad iſta aggredienda ſuppeditaturi. Num con-
"tra Ægyptios aut Arabas vos bellum movere
"exiſtimatis? Nonne Romanorum imperium
"vobiſcum reputabitis? nonne veſtram metie-
"mini imbecillitatem? nonne vos ſæpe à gen-
"tibus finitimis victi fuiſtis & ſubacti? Illo-
"rum autem vis per totum terrarum orbem
"ſtetit invicta. Immo & quiddam eo am-
"plius ſibimet quæſiverunt. Non enim illis
"ſatis fuit totus Euphrates ad orientem, ne-
"que ad ſeptentrionem Iſter, neque in meridie
"ſolitudine tenus perveſtigata Libya, & ad
"occidentem Gades. Sed ultra oceanum alium
"orbem, & ad Britannos antea incognitos ar-
"ma pertulerunt. Quid ergo? vosne Gallis
"ditiores eſtis, Germanis fortiores, Græcis ſa-
"pientiores, plures toto orbe degentibus? Quid
"veſtra confidentia vos contra Romanos attol-
"lit? Erit *forſan* qui dicet, durum eſt ſervire.
"At quanto magis *durum eſt* Græcis, qui, cum
"omnibus quos ſol aſpicit præſtare videantur
"nobilitate, & amplam adeo regionem occu-
"pent, nunc bis ternis Romanorum faſcibus
"obediunt. Quin & totidem *obſequuntur* Ma-
"cedones, qui certe multo vobis juſtius debe-
"rent libertatem ſibi vendicare. Quid autem
"quingentæ Aſiæ civitates? Nonne abſque
"ullo præſidio unum rectorem faſceſque con-
"ſulares venerantur? Quid memorem He-
"niochos & Colchos & Taurorum gentem,
"Boſphoranos quoque, & Ponti incolas, gen-
"teſque Mæotidis, quæ jam ante ne nativum
"quidem dominum agnoverunt, nunc vero à
"trecentis militibus in obſequio continentur;
"& quadraginta naves longæ innavigabile
"prius mare & immane faciunt ſecurum &
"pacificum. Quam multa pro libertate dice-
"re habentes Bithyni, & Cappadoces, & Pam-

"ἀνθίσασθε τ῀ Ρωμαίων ἡγεμονίαν. καὶ Ἀθηναῖοι μέ, [a] οἱ
"τοῖς τ῀ Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἐνδιδόντες ποτὲ καὶ
"πυρὶ τ῀ πόλιν, οἱ τὸν ὑπερήφανον Ξέρξην ἀφ' γῆς
"πλεύσαντα, καὶ ἀφ' θαλάσσης ἀδύσαντα, καὶ μὴ χω-
"ρήμονι μέ τοῖς πελάγεσι, πλατυτέραν δὲ τ῀ Εὐρώ-
"πης τὴν τραπὰν ἄγοντα, δραπέτην ὀπὶ μιᾶς νεὼς
"διώξαντες, τοῖς δὲ τῇ σμικρᾷ Σαλαμῖνι τὴν το-
"σαύτην Ἀσίαν κλάσαντες, νῦν δουλεύσι Ρωμαίοις, καὶ
"τ῀ ἡγεμονίδα τ῀ Ἑλλάδος πόλιν διοικῇ τὰ ὀπὸ τ῀
"Ἰταλίας τοσάγματα. Λακεδαιμόνιοί τε μὲν Θερ-
"μοπύλας καὶ Πλαταιὰς, καὶ τ῀ ἐρυθρήσαντα τ῀ Ἀσίαν
"Ἀγησίλαον, ἀγαπῶσι τὸν αὐτὸν δεσπότην. καὶ Μα-
"κεδόνες, ἔτι φαντάζομενοι Φίλιππον καὶ σὺν Ἀλεξάν-
"δρῳ [b] ἀνδραποδίζοντα αὐτοῖς τ῀ τ῀ οἰκουμένης ἡγεμονίαν
"ὁρῶντες, φέρουσι τὴν τοσαύτην μεταβολὴν, καὶ πρὸς
"ὃν μεταβέβηκεν ἡ τύχη τοσκυνοῦσιν. ἀλλά τε ἔθνη
"μυρία, πλείονα γέμοντα τοῖς ἐλευθερίας παῤῥη-
"σίας, ἔχει. μόνοι δὲ ὑμεῖς ἀδοξεῖτε δουλεύειν, οἷς
"ἐκτέτακται τὰ πάντα. ποίᾳ στρατιᾷ, ποίοις πε-
"ποιθότες ὅπλοις; τῷ μὲν ὁ τόλμα [c] ὑμῶν ἀφελη-
"φόμενος τὰς Ρωμαίων θαλάσσας; τῷ δὲ οἱ ταῖς ὀπι-
"σθολαῖς ἐξαρκέσοντες ἱππευταί; τοῖς Αἰγυπτίοις ἆρα
"καὶ τοῖς Ἄραψιν οἴεσθε κινεῖν τ῀ πόλεμον; ἢ πε-
"πεισμένοι τ῀ Ρωμαίων ἡγεμονίαν; ἢ μισήσετε τὴν
"ἑαυτῶν ἀνθένειαν; ἢ τὰ μὲ ὑμέτερα τοῖς τ῀ τοσού-
"των ἐθνῶν ἀντίθη πολλάκις; ἡ δὲ ἐκείνων ἰσχὺς ἀφ'
"τ῀ οἰκουμένης ἀνίκητος. μᾶλλον δὲ καὶ ζώντης ἐζήτη-
"σάν τι πλέον. ἢ γὰ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς ὅλος Εὐφράτης
"ἐπὶ τ῀ ἀνατολὴν, ὁδὲ τ῀ τοσαρκτίαν Ἴστρος, ἢ τε
"μεσημβρινὴ μέχρι τ῀ ἀοικήτων ἐρυθρηθῆσα Λιβύη, καὶ
"Γάδειρα τοῖς ἑσπέραν. ἀλλ' ὑπὲρ ὠκεανὸν ἑτέραν
"ἐζήτησαν οἰκουμένην, καὶ μέχρι τ῀ ἀνιστορήτων τοτέρων
"Βρεττανῶν διήνεγκαν τὰ ὅπλα. τί οὖν ὑμεῖς, πλουσιώ-
"τεροι Γαλατῶν, ἰσχυρότεροι Γερμανῶν, Ἑλλήνων σοφω-
"τέροι, πολείους τ῀ κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐστὲ πάν-
"των; τί δ [d] πεποιθὸς ὑμᾶς κτ῀ Ρωμαίων ἐπαίρει; χα-
"λεπὸν δ' δουλεύειν, ἐρᾷ τίς. πόσῳ μᾶλλον Ελλησιν, οἷ
"τῶν ὑφ' ἥλιον πάντων εὐγενείᾳ τοτύχειν δοκοῦντες,
"καὶ τοσαύτην νεμόμενοι χώραν, [e] ἐξ Ρωμαίων ὑπεί-
"κουσι ῥάβδοις. τοσαύταις δὲ Μακεδόνες, οἱ δικαίοτε-
"ροι ὑμῶν ὀφείλοντες ἐλευθερίας ἀντιποιεῖσθαι. τί δὲ
"αἱ πενταχόσιαι τῆς Ἀσίας πόλεις; ὑχὶ δίχα φρου-
"ρᾶς ἕνα τροσκυνοῦσιν ἡγεμόνα, καὶ τὰς [f] σπαθικὰς
"ῥάβδους; τί δ' λέγειν Ἡνιόχους τε καὶ Κόλχους, καὶ
"τὸ [f] τῶν Ταύρων φῦλον, Βοσπορανούς τε καὶ τὰ τοῖσι-
"κα τῷ Πόντῳ καὶ τῆς Μαιώτιδ ἔθνη, παρ' οἷς
"πρὶν μὲν ὐδὲ οἰκεῖ ἐγινώσκετο δεσπότης, νῦν δὲ
"τετραχιλίοις ὁπλίταις [a] ποτάσσεται, καὶ τοσαρέκον-
"τα τῆς γῆς μακρὰ τ῀ πρὶν ἄπλωτον καὶ ἀχρίατον ἐφηδύνει
"θαλάσσῃ. πόσαι Βιθυνία, καὶ Καππαδοκία, καὶ ὁ Παμ-

"φύλιον

a Τπὲρ τ῀ *Busb.* *b* Ita lego ex conjectura, favente nonnihil *Ruſino*, qui vertit *promittentem*. παραιρούμενον in *Editis*. παραιρούμενα in aliquot *MSS.* *c* Ὑμῖν *Big.* *d* Ita *Big. Voſſ.* & *Rhed.* πεπιθὼς in *Editis Aliiſque*. *e* Ταῖς Ρωμαίων, & mox ταῖς αὐταῖς *Big.* *f* Illud τ῀ è *MSS.*

a Επιτρα-

"φύλον ἔθνος, Λύκιοί τε καὶ Κίλικες ὑπὲρ ἐλευθερίας
"ἔχοντες εἰπεῖν, χωρὶς ὅπλων φορολογῆνται; τί δὲ
"Θρᾷκες, οἱ πέντε μὲν εὖρος, ἑπτὰ δὲ μῆκος ἡμερῶν χώ-
"ραν διεληφότες, πραχυτέραν τε καὶ πολλῷ ἧς ὑμε-
"τέρας ὀχυρωτέραν, καὶ βαθεῖ κρυμῷ τοὺς [a]ὑπερατείνον-
"τας ἀνακόπτουσαν, οὐχὶ διπλοῖς Ρωμαίων ὑπακούουσι
"φρουροῖς. οἱ δὲ ἀπὸ τούτων Ἰλλυριοὶ τῷ μέχρι Δαλ-
"ματίας [b]ἐκτεινομένῳ [c]καὶ δὲ Ἴστρῳ κατοικοῦντες, οὐ
"δυσὶ μόνοις τάγμασιν ὑπείκουσι, μεθ' ὧν αὐτοὶ τοὺς
"Δακῶν ἀνακόπτουσιν ὁρμάς; Κελτοὶ δὲ τοσαυτάκις περὶ
"ἐλευθερίας ἀναχαιτίσαντες Δαλμάται, [d]καὶ περὶ τῦ-
"το μόνον ἀεὶ χειρωθέντες ὥστε συλλεξάμενοι ἧ ἰσχὺν πά-
"λιν ἀποστῆναι, ναὶ οὐχ ὑφ' ἑνὶ τάγματι Ρωμαίων ἡσυ-
"χίαν ἄγουσιν; Ἀλλὰ μὴν εἴγέ τινας εἰς ἀπόστασιν [e]ὤφει-
"λον ἀφορμαὶ μεγάλαι παροξύνειν, μάλιστα Γαλάτας
"ἐγκλεῖ, τοὺς ὕπτιος ὑπὸ τῆ φύσεως τετειχισμένους, ἐξ
"ἀνατολῆς μὲν ταῖς Ἄλπεσι, περὶ ἄρκτῳ δὲ Ῥείῳ
"ποταμῷ, μεσημβρινοῖς δὲ τοῖς Πυρηναίοις ὄρεσιν, ὠκεα-
"νῷ δὲ περὶ δυσμάς. Ἀλλὰ καί τοι τηλικαῦτα μὲν
"ἔρκη περιβεβλημένοι, [f]πέντε δὲ καὶ τριακοσίοις πλη-
"θύουσι ἔθνεσι, τὰς δὲ πηγὰς ὡς ἄν τις εἴποι τῆ εὐδαι-
"μονίας ὑπαρχείους ἔχοντες, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς σχεδὸν ὅλην
"ὑπαρύζοντες ἧ οἰκουμένην, ἀνέχονται Ρωμαίων περίοδος
"ὄντες, καὶ ταμιεύόμενοι παρ' αὐτοῖς ἧ οἰκείαν εὐδαι-
"μονίαν· καὶ τῦτο ὑπομένουσιν, οὐ διὰ [g]φρονημάτων μα-
"λακίαν, οὐδὲ δι' ἀγένειαν, οἵγε δεκαετίαν ὀγδοήκοντα
"ἔτη πόλεμον ὑπὲρ ἧ ἐλευθερίας, ἀλλὰ μὴ ἧ δυνά-
"μεως Ρωμαίων καὶ ἧ τύχῃ καταπλαγέντες, ἥπερ
"αὐτοῖς κατορθοῖ πλείονα τῶν ὅπλων. τοιγαροῦν ὑπὸ
"χιλίοις καὶ διακοσίοις στρατιώταις διαδύονται, ὧν ὀλί-
"γω δεῖν πολείας ἔχουσι πόλεις. οὐδὲ Ἴβηρσιν ὁ μακρο-
"χρόνιος χρυσὸς εἰς ἧ ὑπὲρ ἧ ἐλευθερίας πόλεμον
"ἐξήρκεσεν, οὐδὲ τὸ τοσῦτον ἀπὸ Ρωμαίων γῆς καὶ
"θαλάσσης διάστημα, φῦλά τε Λυσιτανῶν καὶ Καντά-
"βρων ἀρειμάνια, οὐδὲ γείτων ὠκεανὸς φοβερὸς καὶ τοῖς
"ἐπιχωρίοις ἄμετρος ἐπάγων· ἀλλ' ὑπὲρ τὰς Ἡρακλείους
"στήλας ἐκτείναντες τὰ ὅπλα, ἧ διὰ νεφῶν ὁδεύσαν-
"τες τὰ Πυρρηναῖα ὄρη, καὶ τούτους ἐδουλώσαντο Ρω-
"μαῖοι. φύσει δὲ ἤρκεσε τὸ ἔθνος δυσμάχοις καὶ τοσῦ-
"τοις ἀπειθεῖν ἐν τάγμα. τίς ὑμᾶς οὐκ ἀκοὴ
"παρείληφε τὸ Γερμανῶν πλῆθος; ἀλκιμοὶ μὲν γὰρ καὶ
"μεγίθη σωμάτων [h]ἴδετε ὅπου πολλάκις, ἐπεὶ παν-
"ταχῦ Ρωμαῖοι τοὺς τούτων αἰχμαλώτους ἔχουσιν.
"ἀλλ' ἔθνος, γλῶ μὲν ἄπειρον νεμόμενοι, μείζω δὲ τῶν
"σωμάτων ἔχοντες τὰ φρονήματα, καὶ τοῖ μὲν [i]ψυ-
"χὴν θανάτῳ καταφρονῆσαι, τοὺς δὲ θυμοὺς ἧ ἀγρια-
"τάτων θηρίων σφοδροτέρους, Ῥῆνον τῆς ὁρμῆς ὅσῳ ἔχυ-
"σι, καὶ Ρωμαίων ὀκτὼ τάγμασι δαμαζόμενοι, δυ-

"phyliorum gens, Lycii quoque & Cilices, ar-
"mis non compulſi tributa pendent? Quid
"autem Thraces, qui regionem quinque die-
"rum *itineris* in latitudinem, ſeptem vero
"*dierum* in longitudinem, & aſperiorem mul-
"to quam veſtra eſt & longe munitiorem, fri-
"goreque opaco impreſſionem facientes infi-
"bentem, nonne duobus millibus Romanorum
"præſidiariis obſequuntur? Illis vero proximi
"Illyrii, regionem ad Dalmatiam uſque porre-
"ctam & Iſtro tenus incolentes, nonne duabus
"ſolis legionibus parent, quibus & ipſi Daca-
"rum impetus compeſcunt? Et qui toties pro
"libertate acriter inſurrexerunt Dalmatæ, eò
"tantum fere ſemper victi ut coactis novis
"copiis iterum rebellarent, nonne ſub una Ro-
"manorum legione vitam quiete agunt? At
"certe ſi quos magnæ opportunitates ad defe-
"ctionem incitare deberent, maxime omnium
"Gallos *deficere* oporteret, adeo locorum na-
"tura munitos, ab oriente quidem Alpium ſum-
"mitatibus, à ſeptentrione vero Rheno flumi-
"ne, à meridie Pyrenæis montibus, & ab oc-
"cidente oceano. ſed quamvis tanta *hoſtibus*
"oppoſita & objecta habeant propugnacula,
"ac quinque & trecentis abundent gentibus,
"fonteſque (ut dicere liceat) domeſticæ felici-
"tatis illis ſuppetant, & bonis ſuis orbem fere
"univerſum irrigent, ferunt nihilominus vecti-
"gales eſſe Romanorum, ſuamque felicitatem
"illis acceptam debere: atque hoc patiuntur,
"non ex animi mollitie, neque quod degene-
"res ſint, (quippe qui per octoginta annos pro
"libertate pugnaverint) ſed Romanorum vir-
"tute obſtupefacti, pariter ac fortuna, quæ illis
"plura efficit quam arma. Quocirca ſub mille
"& ducentis militibus ſerviunt, cum illi pro-
"pemodum plures habeant civitates. Neque
"Hiſpanis in bello pro libertate ſuſcepto *ſuf-
"fecit aurum è terra effoſſum, neque tam lon-
"go à Romanis terræ mariſque intervallo diſ-
"junctio, neque Martiæ Luſitanorum & Can-
"tabrorum gentes, neque vicinus oceanus
"etiam indigenis æſtu ſuo terribilis: ſed ultra
"columnas Herculis prolatis armis, & tranſi-
"tis per nubes Pyrenæis montibus, Romani hos
"quoque ſubjugarunt. qui, licet expugnatu
"ſint difficiles & tam longe diſtantes, una
"tamen legione coërcentur. Quis veſtrum
"non auditione acceperit magnum Germano-
"rum numerum? nam & quantum robore va-
"lent & corporum magnitudine, frequenter
"ut arbitror vidiſtis, quandoquidem ubique
"gentium Romani ex iſtis habeant mancipia.
"Sed iſti regionem quidem immenſam habi-
"tantes, ſpiritus autem majores corporibus ge-
"rentes, & animam mortis contemptricem,
"iraſque feris immaniſſimis vehementiores,
"Rhenum impetus ſui terminum habent, &
"ab octo Romanorum legionibus ſubacti, ſer-
"viunt

a Ἐπεκτεινομένους *Big.* *b* Ita lego pro ἐκτεινομένῳ. nec aliter legiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *Poſt hos Illyrii uſque ad Dalmatiam, & Iſtro tenus incolentes.* *c* Voculas καὶ δὲ non agnoſcit *Big.* Eſt qui malit ἐκτεινομένῳ ἐντὸς Ἴστρε, & ſic locum vertit, *ab his ſejunctam regionem uſque ad Dalmatiam pertingentem eis Iſtrum incolentes Illyrii.* *d* Ita legit Cl. *Ibbetſonus*, certiſſima conjectura. Antea erat, ἧ αὐτὸ τὸ μέχρι ἀεὶ χειρωθέντες τότε συλλ. etiam in libris omnibus præter *Big.* qui habet μᾶλλον pro μόνον. Quomodo legerit *Ruſinus*, aliis conjiciendum relinquo ex iſta verſione, *Dalmatæ tam multa pro libertate conati, ſæpiuſque capti rurſum cum majoribus opibus rebellarunt.* *e* Sic *Big. Bod. Gall.* & *Voſſ.* ὤφελον in *ceteris.* *f* *Trecentis & quindecim* in verſione *Ruſini.* Videſis *Lipſium* ad III. *Annalium Taciti*, p. 89. *g* Φρονήματος *Voſſ.* *h* Ita *Bud.* εἶδον in *reliquis.* *i* Sic *MSS.* & *Ruf.* τύχῃ perperam in *Edd.* * *Sc.* ad Romanorum vim arcendam.

"vinnt quidem quotquot capti ſunt, gens ve-
"ro omnis *reliqua* fuga ſibi ſalutem quærit.
"Porro & Britannorum murum conſiderate,
"qui Hieroſolymorum muris adeo confiditis.
"Nam & illos oceano circundatos, & inſu-
"lam noſtro terrarum orbe fere non minorem
"habitantes, Romani mari navigato in ſervi-
"tutem redegerunt: quatuorque legiones tan-
"tæ magnitudinis inſulam præſidio tenent.
"Denique quid pluribus, quandoquidem &
"Parthi, genus hominum bellicoſiſſimum, tot
"popnlis imperantes, & tam magna copiarum
"freti multitudine, obſides Romam mittunt:
"atque videre eſt orientis nobilitatem ſub pa-
"cis ſpecie in Italia ſervientem. Num igitur,
"cum omnes fere quos ſol aſpicit Romano-
"rum arma venerentur, vos ſoli cum illis bel-
"lum geretis? nec ad fatum Carthaginen-
"ſium ſpectantes, qui, de magno illo Hanni-
"bale gloriantes & de genere ſuo nobili ex
"Phœnicibus, Scipionis manui ſuccubuerunt.
"Sed neque Cyrenæi Lacedæmone oriundi,
"neque Marmaridæ, gens ad inaquoſas uſque
"ſolitudines protenſa, neque terribiles etiam
"audientibus Syrtes, Naſamoneſque & Mau-
"ri, & Numidarum multitudo innumerabilis
"virtuti Romanorum obſtiterunt. Tertiam au-
"tem orbis terrarum partem, cujus ne nume-
"rare quidem nationes facile eſt, mari Atlan-
"tico & columnis Herculis terminatam, quæ
"ad mare Rubrum uſq; infinitos alit ſuſtinetq;
"Æthiopas, totam quidem armis ceperunt: &
"præter fruges annuas, quibus pop. Rom. octo
"menſibus veſcitur, alia quoq; omnia pendunt
"vectigalia, & tributis mature ſubveniunt im-
"perii neceſſitatibus, nihil eorum quæ impe-
"rantur ſibi, uti vos exiſtimatis, in contu-
"meliam cedere putantes; quanquam una
"tantum cum illis legio commoratur. Sed
"quid opus eſt exemplis longius petitis Ro-
"manam explicare potentiam, cum eam poſ-
"ſitis ex vicina Ægypto perſpectam habere:
"quæ ad Æthiopas uſque porrecta & Ara-
"biam Felicem, atque Indiæ finitima, * quin-
"quaginta & ſeptingentas hominum myria-
"das alens, *etiam* præter Alexandriæ incolas,
"ut conjicere eſt ex tributo quod in capita
"ſinguli pendunt, Romano imperio ſubjici
"non dedignatur, licet immane quantum ad
"defectionem incitamentum habeat, Alexan-
"driam, propter civium multitudinem & opu-
"lentiam, ne quid de magnitudine *ejus* di-
"cam, quæ triginta ſtadiis in longitudinem pa-
"tet, in latitudinem vero non minus quam
"decem. Uno autem menſe plus tributorum
"Romanis pendet, quam vos anno vertente;
"præterque pecuniam, Romæ quatuor men-
"ſium annonam *ſuppeditat*. Muro autem mu-
"nitur undique aut invia ſolitudine, aut mari
"importuoſo, aut fluviis, aut paludibus. Horum
"vero nihil compertum eſt plus valere quam
"Romanorum fortuna. Duæ autem legiones

"λεύσει μὲν ἁλόντες, ὃ δὲ ὅλοι αὐτῶν ἕτερος φυ-
"γῇ σῳζεσθαι σκέψασθε δὲ καὶ τὸ Βρεττανῶν τεῖ-
"χος, ᾧ τοῖς Ἱεροσολύμων τείχεσι πεποιθότες. καὶ
"γὰρ ἐκείνους περιβεβλημένους ὠκεανὸν, καὶ τῆς καθ'
"ἡμᾶς οἰκουμένης οὐκ ἐλάττονα νῆσον οἰκοῦντας, πλέ-
"σαντες ὑπηλώσαντο Ῥωμαῖοι· τέσσαρα δὲ τάγματα
"τὴν τοσαύτην νῆσον φρουρᾷ. καὶ τί δεῖ πολ-
"λὰ λέγειν, ὅπου καὶ Πάρθοι, τὸ πολεμικώτατον φῦ-
"λον, τοσούτων ἄρχοντες ἐθνῶν, καὶ τηλικαύτην πε-
"ριβεβλημένοι δύναμιν, ὁμήρους πέμπουσι Ῥωμαίοις·
"καὶ ἔστι ὁρᾶν ἐπὶ τῆς Ἰταλίας ἰδεῖν, οἷ εἰρήνης πρό-
"φασιν ὑπηλεύσαντα τὸν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς εὐγέ-
"νειαν. πάντων δὲ σχεδὸν ὅσα ὑφ' ἥλιον τὰ Ῥωμαίων
"ὅπλα προσκυνοῦντων, ὑμεῖς μόνοι πολεμήσετε; μη-
"δὲ τὸ Καρχηδονίων τέλος σκοπεῖτε, οἳ τὸν μέ-
"γαν αὐχοῦντες Ἀννίβαν, καὶ τὸν ἀπὸ Φοινίκων εὐ-
"γένειαν, ὑπὸ τὸν Σκιπίωνος δεξιὰν ἔπεσον. ἔτι
"τε δὲ Κυρηναῖοι ὁ Λακώνων γένος, ἢ τε [a] Μαρ-
"μαρίδαι, τὸ μέχρι τῆς διψάδος ἀπεσταλμένον
"φῦλον, ἢ τ' αἱ φοβεραὶ καὶ τοῖς ἀκούσι Σύρτεις,
"Νασαμῶνές τε καὶ Μαῦροι, καὶ τὸ Νομάδων ἄπει-
"ρον πλῆθος, τὰς Ῥωμαίων ἀνέκοψαν ἀρετάς. τὴν
"δὲ τρίτην τῆς οἰκουμένης μοῖραν, ἣν ὑδὲ ἐξα-
"ριθμήσασθαι τὰ ἔθνη ῥᾴδιον, ἐρυθρᾷ περιέχουσιν Ἀτλαντι-
"κῷ τε πελάγει καὶ στήλαις Ἡρακλείοις, καὶ μέχρι
"τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τοὺς ἀπείρους νέμονται Αἰ-
"θίοπας, ἐχειρώσαντο μὲν ὅλην· χρεὼν δὲ τὸν ἐτη-
"σίων καρπῶν, οἷ μηνὶ ἑκάστῳ τὸ κατὰ τὴν Ῥώμην
"πλῆθος τρέφουσι, καὶ ἔξωθεν παντοίας φορολογῆ-
"ται, καὶ ταῖς χρείαις τῆς ἡγεμονίας παρέχουσιν ἑτοί-
"μως τὰς εἰσφοράς, οὐδὲν τῶν ὁπιταγμάτων ὑμεῖς ὕβριν ἡγούμενοι, κἀκεῖνος τάγματος αὐ-
"τοῖς ἑνὸς μένοντος. καὶ τί δεῖ πόρρωθεν ὑμῖν ὑπο-
"δεικνύειν τὴν Ῥωμαίων δυνάμιν, παρὸν ἐξ Αἰγύπτου
"τῆς γειτνιώσης, ἥτις ἐκτεταμένη μέχρις Αἰθιόπων
"καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, ὅμορός τε οὖσα τῆς
"Ἰνδικῆς, πεντήκοντα καὶ ἑξακοσίαις ἔχουσα
"μυριάσιν ἀνθρώπων, δίχα τοῦ Ἀλεξάνδρειαν κατοι-
"κοῦντων, ἃς ἔνεστιν ὅσα ἐπὶ κεφαλῇ ἑκάστην κεφάλαιον εἰσ-
"φορᾶς τιμήσασθαι, οὐ Ῥωμαίων ἡγεμονίαν οὐκ ἀδο-
"ξεῖ, καίτοι [b] πηλίκον ἐπιφάσεως κέντρον ἔχουσα ἡ
"Ἀλεξάνδρειαν, πλήθους τε ἀνδρῶν ἕνεκα καὶ πλού-
"του, περὶ δὲ τῆς μεγάθους, [c] μῆκος μέντοι αὐτῆς τεσσά-
"κοντα σταδίων, εὖρος δὲ οὐκ ἔλαττον δέκα. ἓν δὲ σίτου
"σὺν ἄλλοις φόροις καθ' ἕνα μῆνα πλέον Ῥωμαίοις παρέ-
"χει ἢ, τὸ χρημάτων ἔξωθεν, τῇ Ῥώμῃ σῖτον μηνῶν τεσσάρων.
"τετύχηται δὲ πάντοθεν ἡ δυσβάτοις ἐρημίαις, ἢ θαλάσ-
"σαις ἀλιμένοις, ἢ ποταμοῖς, ἢ ἕλεσιν. ἀλλ' οὐδὲν τύχαις
"ἰσχυρότερον εὑρεῖν ἔστι Ῥωμαίων τύχης. δύο δ' ἐγκλή-
"ματα

a Ita lego, fretus *MSS.* & *Strabonis* auctoritate. antea Μαυρουσίων. b Hoc vult, Ægyptum ea de re ad rebellionem poſſe ſollicitari, quod res novas moliens Alexandriam habitura ſit, *arcem belli* atque *ſedem*. Græci equidem hujuſmodi loca, unde moventur omnia, κέντρα appellant; quaſi dicas cardines, in quibus rei totius ſumma vertitur. Sic flexiones, unde exiſtunt motus principia, κέντρα *Philoſophis* appellantur. Sic & κέντρον ἰσοπλεύρου ſive βαρύτητος apud *Archimedem*. c Quod ad longitudinem attinet, *Joſepho* accedit *Strabo* l. XVII. latitudinem vero duobus ſtadiis minorem facit. Confer *Diodorum Siculum* in *Biblioth.* l. XVII. p. 529. atque adi *Jac. Capellum* in *Miſcellaneis*, p. 152. * i. e. ſeptuagies centena quinquaginta millia hominum.

a Profun-

"μνα τῇ πόλει παίγματα, τὸν [a]βαθεῖαν Αἴγυ-
"πτον ἅμα τῇ Μακεδόνων εὐγενείᾳ χαλινοῖ. τίνας
"οὖν ὅτι μὴ πόλεμον ἐκ τῆς ἀοικήτου [b]προσλή-
"ψεσθε συμμάχους; ἀλλ' μὲν γὰρ ὅτι τῆς οἰκουμέ-
"νης πάντες εἰσὶ Ρωμαῖοι. εἰ μή τις ὑπὲρ Εὐφράτην
"ἐκτείνει τὰς ἐλπίδας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἀδια-
"βηνῆς ἀμφύλους οἴεται [c]προσαμύνειν. ἀλλ' δέ, ὅτε
"δι' αἰτίαν ἄλογον τηλικούτῳ πολέμῳ συμπλέξουσιν
"ἑαυτούς, ὅτε βυλόμενοις κακῶς ὁ Πάρθος ὅτι-
"περ ἔφυ. προῖκα γὰρ αὐτοῖς τὸ πρὸς Ρωμαίους ἐκε-
"χειρίας, ἢ [d]προσλαβεῖν αὐτοὺς τὰς σπονδάς, [d]κἂν
"τις τὸ ἐναντίον αὐτὸν ὅτι Ρωμαίους ἴῃ. λοιπὸν οὖν ὅτι
"τὸν [e]ἐκ θεοῦ συμμαχίαν καταφευκτέον. ἀλλὰ
"μὴ τοῦτο προῖδε Ρωμαίοις τέτακται, δίκα γὰρ θεοῦ συ-
"στῆναι τηλικαύτῃ ἡγεμονίαν ἀδυνάτοις. σκέψασθε
"δὲ ὡς ὑμῖν ὁ τῆς θρησκείας ἄκρατος, εἰ καὶ πρὸς
"εὐχερῶς [f]πολεμοίητε, δυσδιάκριτον· καὶ δι' ἃ [g]μά-
"λιστα θεὸν ἐλπίζετε σύμμαχον, ταῦτα ἀναγκα-
"ζόμενοι προδαίνειν ἀποστρέφεται. τηροῦντες μέν γε τὰ
"τῆς ἑβδομάδων ἔθη, καὶ πρὸς μυδεμίαν πρᾶξιν κι-
"νοῦμενοι, ῥᾳδίως ἁλώσεσθε καθάπερ οἱ πρόγονοι Πομ-
"πηΐῳ, ταύτας μάλιστα τὰς ἡμέρας ἐνεργοὺς ποιησα-
"μένῳ τὰ πολιορκίας ἐν αἷς ἤργουν οἱ πολιορκούμενοι.
"προδαίνοντες δὲ οὐ τῷ πολέμῳ τὸ πάτριον νόμιον, οὐκ
"οἶδα ὑπὲρ ὅτου [h]λοιπὸν ποιήσεσθε τὸν ἀγῶνα. πρῶτον
"γὰρ ὑμῖν μία, ὃ μὴ τὸ πάτριον τι καταλῦσαι. πῶς
"δὲ ὑπολείπεσθε ὃ θεῖον εἰς ἅμιλλαν, οἱ προδαί-
"νοντες ἐκουσίως τὸν εἰς αὐτὸν θεραπείαν; ἐπαναμεῖ-
"ναι δὲ ἔκφοβοι πόλεμον, ἢ θείᾳ πεποιθότες, ἢ [i]ἀν-
"θρωπείᾳ βοηθείᾳ. ὅταν δὲ τὸν περὶ ἀμφοῖν τὸ νεῖ-
"κος ἀποκόπῃ, φανερὸν ἅπασιν οἱ πολεμοῦντες αἱρῆν-
"ται. τί δὲ κωλύει τοὺς ἑαυτοῦ χεροὶ ἁγνισθέντας
"τέκνα καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν ἐπιφανεστάτην πατρί-
"δα ταύτην κατασφλέξαι; μαθόντες δὲ ὅπου τὸ γε τῆς
"ἥττης ὄνειδος κερδήσετε. καλὸν, ὦ φίλοι, καλὸν,
"ἕως [k]ἔτι ἐν ὁρμῳ τὸ σκάφος, προσκέπτεσθαι τὰ
"μέλλοντα χειμῶνα, μηδὲ εἰς μέσας ταῖς θυέλλαις
"[l]ἀπὸ λιμένος ἀναχθῆναι· τοῖς μὲν γὰρ ἐξ ἀδήλων
"συμπίπτουσι δεινοῖς τὸ γοῦν ἐλεεῖσθαι πρέπει, ὁ δὲ
"εἰς προῦδηλον ἀπώλειαν ὁρμήσας καὶ προσοφλι-
"σκάνων πλὴν εἰ μή τις ὑπολαμβάνει τὴν συμβᾶ-
"σαν πολεμήσειν, καὶ Ρωμαίους κρατήσαντας ὑμῶν
"μετανάσειν, ἀλλ' οὐκ εἰς ὑπόδειγμα τῶν ἄλλων
"ἐθνῶν καταφλέξειν μὲν τὴν ἱερὰν πόλιν, ἀναιρή-
"σειν δὲ πᾶν ὑμῶν τὸ φῦλον. οὐδὲ γὰρ περιλειφθέν-
"τες φυγῆς εὑρήσετε τόπον, ἅπασιν ἐχόντων Ρωμαίων
"διαῤῥύτας ἢ διδυκτόων οἰκεῖν. ὁ δὲ κίνδυνος ὑμῶν
"οὐδὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τὰς ἄλλας πό-
"λεις κατοικούντων. ὑμῶν γάρ ἐστιν ὅπου τῆς οἰκουμένης δῆ-
"μος, ὃς μὴ μοῖραν [m]ὑμετέραν ἔχων. ὃς ἅπασαν πο-

"urbem præſidio tenentes Ægyptum adeo va-
"ſtam ſimulque Macedonum nobilitatem coër-
"cent. Quos igitur in belli ſocietatem ex ter-
"ra inhabitabili aſſumetis? ſiquidem univerſi
"quà terra habitatur à Romanis ſtant. Forte
"tamen quis veſtrum ſpes ſuas ultra Euphra-
"tem porrigat, ſuoſque gentiles ex Adiabene
"ſibi auxilium laturos credat. Illi vero nec
"levi de cauſa ſemet tanto bello implicari pa-
"tientur, neque ſi quid pravo conſilio facturi
"eſſent, id ſineret Parthus. Illi quippe curæ
"eſt inducias tueri cum Romanis factas; &
"ſiquis de ſuis contra Romanos arma moveat,
"fœdus violatum ire cenſebit. Supereſt igi-
"tur ut ad divinum confugiatur auxilium. Ve-
"rum & hoc Romanis præſens adeſt. Haud
"enim fieri poteſt ut abſque Deo tantum con-
"ſtitueretur imperium. Conſiderate autem dif-
"ficile eſſe, etiamſi cum minus potentibus di-
"micandum eſſet, *vehementi veſtro religio-
"nis ſtudio obſequi; foreque ut Deum à vo-
"bis avertatis, ſi neceſſitate adacti contra ea
"feceritis ex quibus ejus auxilium ſperatis. Si
"quidem dierum ſeptimarum ritum ſervetis,
"nullique operi manum admoveatis, facile ca-
"piemini, quemadmodum majores veſtri Pom-
"pejo ceſſerunt, iis præcipue diebus ſtrenuam
"obſidioni operam navanti, quibus otium age-
"bant obſeſſi. Tranſgredientes autem in bel-
"lo legem patriam, quid reliqui ſit pro quo
"in certamen venietis plane neſcio. Huic uni
"magnopere ſtudendum, ne quid patrium diſ-
"ſolutum iri ſinatis. Sin vero ſponte *veſtra*
"à Dei obſervantia abſtineatis, qua fiducia il-
"lius opem implorabitis? Singuli autem bel-
"lum ſuſcipiunt, aut divino freti auxilio aut
"humano. Cum autem utrumque vobis præ-
"ciderit contentio, non dubium eſt quin vos
"in poteſtatem ſuam redigant hoſtes. Quid
"autem prohibet propriis manibus liberos ju-
"gulare & conjuges, & patriam hanc pulcher-
"rimam igni vaſtare? Ita enim furentes in-
"crifacietis victorum opprobrium. Bonum
"eſt, ô amici, bonum eſt, dum adhuc in por-
"tu navis eſt, futuram prævidere tempeſta-
"tem, neque in medias procellas è portu de-
"vehi: (nam illi quidem qui in improviſa mala
"incidunt digni ſunt quibus miſericordia ad-
"hibeatur; qui vero in apertum diſcrimen
"ſe conjicit opprobrio etiam afficitur) niſi
"quis exiſtimari velit ex pacto bellum geren-
"dum eſſe, victoreſque Romanos moderate
"vobiſcum acturos, & non in documentum
"aliarum gentium ſacram urbem inflammatu-
"ros eſſe, genuſque veſtrum univerſum inter-
"fecturos. Neque enim ſi ſuperfueritis ar-
"mis, locum fugæ uſquam invenietis, cunctis
"aut Romanos dominos jam habentibus, aut
"ne habituri ſint metuentibus. Periculum au-
"tem non ſolum vos manebit, ſed & quotquot
"in aliis domicilia habeant civitatibus. non
"enim in toto terrarum orbe populus eſt, ubi
"non veſtri portio ſit. quos certe omnes ve-
"ſtram

a Profunditas Ægypti eſt amplitudo ejus, incolarum multitudo, & altæ opes. b Προσλήψεσθε Rhed. c Ἐπαμύνειν Big. & Bod. d Ἂν πως Big. e Ex deeſt Big. & non agnoſcit Bod. f Πολεμοίητε Big. & Bod. g Μᾶλλον Big. & Bod. h Τὸ λοιπὸν Big. Bod. & Voſſ. i Ἀνθρωπίνῃ Big. Bod. & Voſſ. k Ita Big. & Ruſ. ὅτι in cæteris. l Ἀποκυμβίους Big. m Ita MSS. & Ruſ. ἡμετέραν in Ediis. * Ita placuit locum interpretari ex p. 1066. v. 32.

a Poſt

" ſtram ob defectiõnem jugulabunt inimici, & " ob prava paucorum hominum conſilia urbes " univerſæ ſanguine Judaico redundabunt. Ma- " net autem venia eos qui talia patraverint. " Sin vero ea exſequi ſuperſederint, vobiſcum " reputate quam impium ſit adverſus tam be- " nignos arma movere. Subeat autem vos mi- " ſeratio, ſi non liberorum & conjugum, hu- " jus ſaltem matris urbium, & ſacri ambitûs. " Parcite fano, ædemque vobiſmet cum ſanctis " *veſtris* ſervate. Neque enim ulterius victo- " res Romani illis manus abſtinebunt, quibus " cum antea peperciſſent nullam acceperunt " gratiam. Ego vero teſtor ſancta veſtra, & " ſacros Dei angelos, patriamque communem, " quod nihil eorum, quæ veſtram ad ſalutem " ſpectant, prætermiſerim. Atque vos, ſi qui- " dem ſtatueritis quæ fieri oportet, mecum in " pace degetis; ſin vero in iras concedatis, " etiam ſine me periculum adibitis.

" λεμπσάιτεν ὑμᾶς ἕνεκα κατασφάξουσιν οἱ ἀλλό- " φυλοι, καὶ δι' ὀλίγων ἀνδρῶν κακοβουλίαν πᾶσα πλη- " ρωθήσεται πόλις Ιουδαϊκοῦ φόνου. καὶ συγγνώμη μὲν " τοῖς τοῦτο [a] πεποίηκασιν. ἂν δὲ μὴ πεφεισθῇ, λο- " γίσασθε πῶς πρὸς ὅπλα φιλανθρώπως ὅπλα κινεῖ " ἀνόσιον. εἰσελθέτω δὲ οἶκτος ὑμᾶς, εἰ μὴ καὶ τέ- " κνων καὶ γυναικῶν, ἀλλὰ [b] μητροπόλεως τῆσδε, " καὶ τῶν ἱερῶν περιβόλων. φείσασθε οὖν ἱερῶν, καὶ σὺν " [c] ναοῖ ἑαυτοῖς μᾶλλον τηρήσατε. ἀφέξονται γὰρ " οὐκ ἔτι Ρωμαῖοι τούτων κρατήσαντες, ὧν φεισάμε- " νοι πρότερον ἠχαρίστηται. μαρτύρομαι δὲ ἐγὼ μὲν " ὑμῶν τὰ ἅγια, καὶ τοὺς ἱεροὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, καὶ " πατρίδα τὴν κοινὴν, ὡς οὐδὲν τῶν σωτηρίων ὑμῖν " καθυφηκάμενο. ὑμεῖς δὲ, βουλευσάμενοι μὲν τὰ δέον- " τα, [d] κοινὰ σὺν ἐμοὶ μὲν εἰρήνην ἕξετε, πεφαγέν- " τες δὲ τοῖς θυμοῖς, χερεῖς ἐμοῦ κινδυνεύσετε.

Judæorum impetum aliquantulum ſedat Agrippa.

5. Cum iſta dixiſſet lachrymas effudit, itidemque ſoror ejus, atque ita *iratos animos* & impetus illorum magna ex parte repreſſit. Clamabant autem, " non ſe adverſus Roma- " nos, ſed Florum, ob ea quæ pertuliſſent, bel- " lum gerere." Reſpondit rex Agrippa, " quid " verba audiam, cum facta videam eorum qui " jam contra Romanos pugnant. Neque enim " Cæſari vectigal ſolviſtis, & ab Antonia porti- " cus abſcidiſtis. Sopietis autem cauſam de- " fectionis, ſi & porticus denuo conjunxeritis, " & tributa penderitis. non enim jam Flori " *hoc* præſidium eſt, nec Floro danda erit pe- " cunia.

ε'. Τοσαῦτα εἰπὼν, ἐπεδάκρυσέ τε μετὰ τῆς ἀδελ- φῆς, καὶ τὸ πολὺ τῆς ὁρμῆς αὐτῶν ἔπαυσε τοῖς δάκρυσιν. ἀπεβόων δὲ, "οὐ Ρωμαίοις, ἀλλὰ Φλώρῳ, δι' " ἃ πεπόνθασι, πολεμεῖν." πρὸς ταῦτα ὁ βασιλεὺς Αγρίππας, "ἀλλὰ τὰ ἔργα, ἔφη, Ρωμαίοις ἤδη πολε- " μίαν ὄζει. ὅτε γὰρ τῷ Καίσαρι διδόκατε τὸν " φόρον, καὶ τὰς στοὰς ἀπεκόψατε τῆς Αντωνίας. ὑπο- " σκευάσεσθε δ' ἂν τὴν αἰτίαν τῆς ὑποστάσεως, εἰ " ταύτας τε [e] συνάψατε πάλιν, καὶ τελέσετε τὸν εἰσ- " φοράν. οὐ γὰρ ἤδη γε Φλώρου τὸ φρούριόν ἐστιν, ἢ " Φλώρῳ τὰ χρήματα δώσετε.

CAP. XVII.

Quomodo Judæi bellum adverſus Romanos ſuſceperint. deque Manahemo.

Populus paci quietique ſtudere videtur.

ISTis populus acquievit, cumque in templum cum rege & Berenice aſcendiſſent porticus ædificare cœperunt: inſuper optimates & decuriones, diſtributi in vicos, tributo colligendo operam dabant. Brevi autem quadraginta talenta (totidem enim deerant) congeſta erant. atque ita quidem belli minas, quas intentarunt, compreſſit Agrippa. Deinde perſuadere populo tentabat, ut Floro obedientiam præſtarent, donec à Cæſare mitteretur qui ei ſuccederet. Illi vero iſtis exaſperati convicia regi faciebant, & ipſum ex urbe *quamprimum* egredi jubebant: auſique ſunt nonnulli ſeditioſorum etiam ſaxa in eum jacere. Rex autem, cum videret tumultuantium impetum cohiberi non poſſe, ægreque tuliſſet quod contumeliis affectus eſſet, principes quidem eorum una cum aliis potentibus Cæſaream miſit ad Florum, ut ipſe ex iis certos conſtitueret qui regionis tributa exigerent. Ille vero *ſuam* in regnum diſceſſit.

Poſtea exacerbati Agrippam ſaxis petitum urbe ejiciunt.

ΚΕΦ. ιζ'. κζ'.

Ως Ιουδαῖοι ἤρξαντο τοῦ πρὸς Ρωμαίους πολέμου. περί τε Μαναΐμου.

ΤΟύτοις ὁ δῆμος ἐπείθετο, ὥστε μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς τε Βερνίκης ἀναβάντες εἰς τὸ ἱερὸν, κατήρξαντο καὶ τῶν στοῶν δομήσεως· εἰς δὲ τὰς κώμας οὔτε ἄρ- χοντες καὶ οἱ βουλευταὶ μεμισθωμένοι τοὺς φόρους συνέλεγον. ταχέως δὲ τὰ τεσσαράκοντα τάλαντα, τοσοῦτον γὰρ ἔλει- πεν, ἠθροίσθη. ὥστε μὲν πολέμου τότε τὴν ἀπειλὴν ὑπο- στεῖλεν Αγρίππας. αὖθις δὲ ἐπειρᾶτο πείθειν ὁ πλῆθος ὑπακούειν Φλώρῳ, ἕως [f] ἂν ἀντ' αὐτοῦ πέμψῃ Καῖσαρ διά- δοχον. προσκαταροχθισθεὶς δὲ ἐβλασφήμει εἰς τὴν βασι- λέα, καὶ τῆς πόλεως αὐτὸν ἐξεκήρυσσον. ἐπόλμων δέ τινες τῶν στασιαστῶν καὶ λίθους ἐπ' αὐτὸν βάλλειν. ὁ δὲ βα- σιλεὺς τὴν ὁρμὴν τῶν νεωτερίζόντων ἀπειτάχει ὁρῶν, καὶ χαλεπήνας ἐφ' οἷς προσπεπλάκησο, τοὺς μὲν ἄρ- χοντας ἅμα τοῖς δυνατοῖς αὐτῶν ἔπεμπε πρὸς Φλᾶ- ον εἰς Καισάρειαν, ἵνα ἐκεῖνος ἐξ αὐτῶν καταστήσῃ τοὺς τὴν χώραν φορολογήσοντας. αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν βασιλείαν.

XVII. *Maſadam caſtellum occupant.*

2. Per idem tempus quidam eorum, qui bellum maxime concitabant, congregati impetum fecerunt in quoddam caſtellum, quod Maſada vocabatur. cumque illud fraude oc-

β'. Καὶ τούτῳ τινὲς τῶν μάλιστα κινούντων τὸν πόλεμον συνελθόντες, ὥρμησαν ὅτι φρούριόν τι χαλκί- μοιον Μασάδαν. καὶ καταλαβόντες αὐτὸ λάθρᾳ, τοὺς

a Poſt πεποίηκαν aliquid amplius in ſuo codice habuiſſe videtur *Rufinus*, qui in verſione ſua iſta adjicit, *quod ſint nimirum vitio veſtro coacti.* b Καὶ τῶν ἱερῶν περιβόλων φείσασθε δὲ ἱερῶν *Ruf.* qui vertit, *parcite manibus ſacris, parcite venerabilibus adytis, templumque vobis & ſancta ſanctorum ſervate.* c Sic *Big.* & *Ruf.* νέμων in *reliquis.* d Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* κοινῇ in *cæteris.* e Συνάψητε, & mox τελέσητε & δίδοτε in *Bod.* & *Voſſ.* f Illud ἂν è *MSS.* a Συνά

τὰς μὲν Ρωμαίους ἀπέσφαξαν, ἑτέρους δὲ κατέστησαν
λ'. ἰδίους. ἅμα δὲ καὶ τὸ ἱερὸν Ελεάζαρος υἱὸς Ανανία
ἀρχιερέως, νεανίας θρασύτατος, στρατηγῶν τότε, τοὺς
τὴν λατρείαν λειτουργοῦντας ἀναπείθει, μηδενὸς
ἀλλοφύλου δῶρον ἢ θυσίαν προσδέχεσθαι. τοῦτο δὲ ἦν τῷ
τοὺς Ρωμαίους πολέμου καταβολή. τὴν γὰρ ὑπὲρ τού-
των θυσίαν Καίσαρος ἀπέῤῥιψαν. καὶ πολλὰ τῶν τε ἀρ-
χιερέων καὶ τῶν γνωσίμων δεομένων, μὴ παραλι-
πεῖν τὸ ὑπὲρ τῶν ἡγεμόνων ἔθος, οὐκ ἐπείσθησαν· πολὺ μὲ
καὶ τῷ σφετέρῳ πλήθει πεποιθότες, καὶ γὰρ τὸ ἀκμαιό-
τατον τῶν νεωτερίζόντων στασιάζειν, μάλιστα δὲ ἀφορῶντες
εἰς τὸν Ελεάζαρον στρατηγοῦντα.

λα'. γ'. Συνελθόντες οὖν οἱ δυνατοὶ τῶν ἀρχιερέων
[a] συνίζαντο, καὶ τῶν Φαρισαίων οἱ γνώσιμοι, ἐπ' ἐπ'
ἀγκύστοις ἤδη συμφοραῖς, ἐβουλεύοντο περὶ τῶν ὅλων·
καὶ δόξαν ἀποπειρᾶσθαι τῶν στασιαστῶν λόγοις, πρὸ
τῆς χαλκῆς πύλης ἀθροίζουσι τὸν δῆμον, ἥτις ἐστὶν [b] τοῦ
ἔνδον ἱεροῦ τετραμμένη πρὸς [c] ἀνατολὴν ἡλίου. καὶ
πρῶτον αὐτοῦ πολλὰ πρὸς τὸ τόλμαν τῆς ἀποστά-
σεως χαλεπήναντες, καὶ τὸ τηλικοῦτον ὄφλημα τῇ
πατρίδι πόλεμον, ἔπειτα τῆς προφάσεως τὸ ἄλογον
ἐλέγχουσι, φάσκοντες, "τοὺς μὲν προγόνους αὐτοῦ κε-
"κοσμηκέναι τὸν ναὸν ἐκ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἀλλο-
"φύλων τὸ πλέον, ἀεὶ προσδεχομένους τὰς ἀπὸ τοῦ
"ἔξωθεν ἐθνῶν δωρεάς· καὶ μόνον οὐ [d] ἀφιερωκέναι
"κάνα θυσίας πάσης, τοῦτο γὰρ ἀστεβέστατον, ἀλλὰ καὶ
"τὰ βλεπόμενα καὶ τὰ ἀναθήματα τοσοῦτον
"χρόνον ἀναθήματα πρὸ τοῦ ἱεροῦ καθηδυκέναι. αὐ-
"τοὺς δὲ νῦν ἐπιζητοῦντας τὰ Ρωμαίων ὅπλα, καὶ μυη-
"σικακοῦντας ἀπ' ἐκείνων πόλεμον, καρποτομῶν θρη-
"σκείαν ξένην, καὶ μετὰ τοῦ καιδύνου καταψηφίσα-
"σθαι τῆς πόλεως ἀσέβειαν, εἰ μόνοις Ιουδαίοις
"ὅτε θύσει τις ἀλλότριος, ὅτε προσκυνήσει. καὶ
"μὲν ὅτι ἰδιώτης τις εἰς τοῦτον εἰσφέρῃ τὸν νόμον,
"ἀγανακτεῖν, ὡς ὀφλισκούσης ἀπανθρωπίας· θεωρᾶν δὲ
"ὅτε Ρωμαῖοι καὶ ὁ Καῖσαρ ἐκποδὼν γίνονται δει-
"διέναι μέντοι μὴ τοὺς ὑπὲρ ἐκείνων ἀπῤῥίψαντας
"θυσίας κωλυθῆναι θύειν καὶ τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν, [e] γί-
"νηταί τε ἑκατόνδυς τῆς ἡγεμονίας ἡ πόλις, εἰ μὴ
"ταχέως [f] σωφρονήσαντες ἀποδώσουσι τοὺς θυσίας, καὶ
"σπεῦσαι ἐξελθεῖν ἐφ' ὃς ὑβρίκασι τὸν θεμένον, διορ-
"θώσονται τὸν ὕβριν.

δ'. Αμα δ' αὐτοὺς λέγοντες, παρῆγον τοὺς ἐμπείρους
τῶν πατρίων ἱερεῖς, ἀφηγουμένους, ὅτι πάντες οἱ πρό-
γονοι τοὺς ἀπὸ τῶν ἀλλογενῶν θυσίας ἀπεδέχοντο.
προσῆκε δὲ οὐδεὶς τῶν νεωτερίζόντων, ἀλλ' οὐδὲ
προσήσαν οἱ λειτουργοί, τὸν τοῦ πολέμου [g] καταβολὴν οἰκοδομοῦντες. συνειδότες οὖν οἱ δυνα-
τοὶ, τὸν τε φάσιν ἤδη δυσκαθαίρετον ὑπ' αὐτῶν
οὖσαν, καὶ ὑπὸ Ρωμαίων κίνδυνον ὅτι προσ-
τους αὐτοὺς ἀφιξόμενον, ἀπεσκευάζοντο τοὺς αἰ-

cupaſſent, Romanos quidem necarunt, alios vero de ſuis *cuſtodes* conſtituerunt. In templo quoque Eleazarus quidam, filius Ananiæ pontificis, juvenis audaciſſimus, tunc prætor templi, perſuaſit eis, quorum erat in cultu *divino* ſacris operari, ne cujus alienigenæ munus aut hoſtiam acciperent. Hoc autem belli adverſus Romanos initium erat. nam Cæſaris pro illis ſacrificium repudiarunt. Cumque multis eos obſecrarent pontifices & optimates, ne morem pro imperatoribus ſupplicandi prætermitterent, haud eis hoc conceſſerunt; non parum quidem ſuæ etiam multitudini confiſi (nam robuſtiſſimi quique res novas molientium ab illis ſtabant) præcipue vero quod ad Eleazarum templi prætorem ſpectarent.

Judæi hoſtias pro pop. Rom. offerri ſolitas rejiciunt.

3. Itaq; cum congregati eſſent primates cum pontificibus ſermones conferebant, & Phariſæi nobiliores, quaſi in graviſſima calamitate, de rerum ſumma conſultabant: decretoque ut ſeditioſorum animos verbis explorarent, ante portam æream (quæ in templi parte interiore erat ſoli orienti obverſa) populum in concionem advocant. Atque primo *quidem* vehementer indignati ob temerariam eorum defectionem, quodque tam grave bellum patriæ commoverent, mox quam abſurdo id facerent prætextu oſtendebant, dicentes, "majores quidem eorum ut plurimum muneribus "alienigenarum templum ornaſſe, ſemper ac-"cipientes quæ donata erant ab exteris genti-"bus: & non ſolum non prohibuiſſe aliquo-"rum hoſtias, (hoc enim maxime impium *fuiſ-"ſet*) ſed & donaria, quæ cernuntur *adhuc* & "per tantum temporis permanent, circa tem-"plum collocaſſe. Ipſos vero nunc, Roma-"norum arma irritantes bellumque ab ipſis in "ſe attrahentes, circa exterorum religionem "nova ſtatuere, ſuoque cum periculo civita-"tem impietatis ream facturos eſſe, ſi apud "Judæos ſolos externo alicui nefas ſit hoſtias "immolare, aut *Deum* adorare. & quidem "ſi quis ejuſmodi legem de privato aliquo fer-"ret, *ipſos* indignari * quaſi ſciſceretur inhuma-"nitas; nihil vero curare, quòd Romanis & "Cæſari ipſi hoc beneficio interdicatur. Atta-"men verendum eſſe, ne qui immolandas pro "illis hoſtias repellunt, etiam ipſi pro ſe rem "divinam facere prohibeantur, atque de impe-"rii jure excidat civitas, niſi continuo ad ſa-"nam mentem reducti victimas *offerri* permi-"ſerint, atque injuriæ ſatisfactum ſit ante-"quam ad injuria affectos fama pervenerit.

Primoribus hac de re congregatis, concio habetur ad ſeditioſos.

4. Simul ac iſta dicerent, in medium producebant ſacerdotes conſuetudinum patriarum peritiſſimos, qui narrarent, quod majores ſui omnes victimas ab alienigenis acceperint. Nemo autem res novas molientium animum advertebat: immo ne *ad munia* quidem *ſua obeunda* acceſſerunt altaris miniſtri, id *ſcilicet* agentes ut bellum excitarent. Cum igitur optimates ſecum reputaſſent ſeditionem jam ab ipſis tolli non poſſe primumque ſe in periculum ac diſcrimen vocatum iri à Romanis, † ſeſe

Nemo ſeditioſorum iſta concione moveatur.

culpa

a Συνίζαντο non agnoſcit *Big.* & mox legit, καὶ τῶν Φαρισαίων γνωσίμων. quod ſane mallem. b Illud τοῦ deeſt *Bod.* c Ανατολὴν *Big.* d Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* Ἀφιερωκέναι in *Editis Aliiſque.* e Ἑκατονδὼ γίνηται *Big.* & *Bod.* f Σωφρονίσαντες *Big.* g Sic *Big. Voſſ.* & *Rufinus*, qui vertit, *ut belli materiam præparantes.* μεταβολὴν in *ceteris.* * Cauſas amoliri, *Ruf.* † *Vel*, tanquam inhumana lege ſancita.

Legati contra ſeditioſos ad Florum & Agrippam miſſi.

culpa liberare ſtudebant: & legatos quidem alios ad Florum miſerunt, quorum princeps erat Simon Ananiæ filius; alios vero ad Agrippam, inter quos eminebant Saulus & Antipas & Coſtobarus, regi affinitate juncti. Obſecrabant autem utrumque ut cum exercitu in civitatem aſcenderent, & ſeditionem opprimerent, priuſquam fiat expugnatu difficilis. Et Floro quidem malum iſtud lætum afferebat nuncium, volenſque bellum accendere nihil reſpondit legatis. Verum Agrippas ex æquo utriſque proſpiciens, tam iis qui defecerant, quam bello laceſſitis, cupienſque & Romanis Judæos conſervare, & Judæis templum atque metropolin, ad hæc nec ſibi è re fore *ejuſmodi* tumultus ſciens, miſit in auxilium populo tria equitum millia, Auranitas *ſcilicet* ac Batanæos & Trachonitas, ſub Dario equitum præfecto, duce vero Philippo Jacimi filio.

Bellum Hieroſolymis inter pacifico & ſeditioſos.

5. Optimates & pontifices & quotquot è plebe pacem amabant, cum iſtis freti eſſent *copiis*, urbem ſuperiorem occupant; nam inferiorem, & templum in poteſtate ſua habebant ſeditioſi. Et miſſilibus quidem & fundis indeſinenter utebantur, & ex utraque regione crebro telorum jactu rem gerebant. quandoque etiam turmatim excurrentes cominus pugnabant; ſeditioſi quidem audacia ſuperiores, belli vero ſcientia regii. Et hi quidem certabant ut ante omnia templum occuparent, & ædem prophanantes inde abigerent: ſeditioſi vero qui ab Eleazaro ſtabant, ut iis quæ in ipſorum poteſtate erant ſuperiorem etiam urbem adjicerent. Et per ſeptem quidem dies magna utrinque facta erat cædes: neutri vero de loco quem tenuerant cedebant.

Xylophoriæ feſtivitas.

6. Die autem ſequenti, cum ageretur Ligniferii feſtum, (in quo mos eſt omnibus *magnam* lignorum vim ad *templi* aram comportare, ne quo tempore ad alendos *ſacros* ignes materia deeſſet, nunquam enim exſtinguuntur) adverſarios quidem ab iſtius obſervantia excluſerunt: cum autem multos è Sicariis ſibi adjunxiſſent (ita enim latrones vocabant ſicas ſub ſinubus geſtantes) una cum infirmiori plebe irruentes, aliquanto audacius ad rem adoriendam ſe accinxerunt. Regii vero numero & audacia ſuperabantur, & ſuperiori urbe cedebant graſſatoribus. Illi vero, cum impreſſionem *in eam* feciſſent, & Ananiæ pontificis domum, & Agrippæ Bereniceſque regias incenderunt: ac deinde ignem tabulariis intulerunt, creditorum inſtrumenta abolere feſtinantes, & æs alienum diſſolvere, & ut ipſi debitores magna multitudine ſibi adjungerent, & egenos inſolentius in locupletes inſurgere facerent. Quippe cum fugerent tabularum cuſtodes, ignem *ædibus* injecerunt. Poſtquam vero nervos civitatis combuſſiſſent, in adverſarios irruebant. Tunc itaque ex optimatibus quidem & pontificibus nonnulli in cloacas ſeſe abdiderunt; alii vero cum regiis in ſuperiorem regiam ſeſe recipientes continuo portas occluſerunt,

Regios adoriuntur ſeditioſi, eoſque ſuperant.

πᾶς· καὶ πρέσβεις ὡς μὲν τοὺς Φλῶρον [a]ἔπεμψαν, ὧν ἦρχεν υἱὸς Ανανίᾳ Σίμων, ὡς δὲ τοὺς Αγρίππαν, οἷ οἷς καὶ ἦσαν ὀπάτοι, [b]Σαῦλός τε καὶ Αντίπας καὶ Κοστόβαρος, προσήκοντες τῷ βασιλεῖ γένος. ἐδέοντο δὲ ἀμφοτέρων ἀναβῆναι μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν πόλιν, καὶ, πρὶν γενέσθαι δυσκαθαίρετον, ὀπισόφας τὸ σάσιν. Φλώρῳ μὲν οὖν [c]τοῦτο δεινὸν εὐαγγέλιον ἦν, καὶ πρὸς μηδὲν ἐξάπαντες τὸ πόλεμον, ὑδὲν ἀπεκρίνατο τοῖς πρεσβευταῖς. Αγρίππας δὲ, κηδόμενος ἐπ' ἴσης τῶν τε ἀφεσταμένων, καὶ τοὺς ὡς ὁ πόλεμος ἠγείρετο, βουλόμενός τε Ρωμαίοις μὲν Ιουδαίους σώζεσθαι, Ιουδαίοις δὲ ὁ ἱερὸν καὶ τὴν μητρόπολιν, ἀλλ' ὑδὲ αὐτὸς λυσιτελήσειν τὴ παραχρῆμα ὀπισάμενος, ἔπεμψε τοὺς [d]ἐπαμυνοῦντας τῷ δήμῳ τρισχιλίους ἱππεῖς, Αὐρανίτας τε καὶ Βαταναίους καὶ Τραχωνίτας, ὑπὸ Δαρείῳ μὲν ἱππάρχῳ, στρατηγῷ δὲ τῷ [e]Ιακίμου Φιλίππῳ.

ε'. Τούτοις θαρσήσαντες οἱ δυνατοὶ σὺν τοῖς ἀρχιερεῦσι, καὶ πᾶν ὅσον ὁ πολίτης ἐφιλόπη ἠγάπα, τὴν ἄνω καλουμένην πόλιν· τὸ γὰρ κάτω τὸ σασιάζον ἐκράτει, καὶ τοῦ ἱεροῦ. χερμάσι μὲν οὖν καὶ τοῖς ἐκβόλοις ἀδιαλείπως [f]ἐκέχρηντο, καὶ συνεχεῖς ἦσαν βελῶν ἀφέσεις ἐξ ἑκατέρων τῶν κλιμάτων. ἔστι δὲ ὅτε καὶ χεὶ λόχους ἐκτρέχοντες συρράδην ἐμάχοντο, τόλμης μὲν οἱ σασιασταὶ πρέποντες, ἐμπειρίᾳ δὲ οἱ βασιλικοί. καὶ τούτοις μὲν διὰ ἀγὼν ὁ ἱερὸς κρατῆσαι μάλιστα, καὶ τὰς μαίνοντας τοῦ ναὸν ἐξελάσαι· τοῖς δὲ περὶ τὸν Ελεάζαρον σασιασταῖς, πρὸς οἷς εἶχον καὶ τὴν ἄνω πόλιν προσλαβεῖν. ἐπὶ μὲν οὖν ἡμέρας συχνὸς ἀμφοτέρων φόνος [g]ἐγίνετο· [h]ὑδέτεροι δὲ ὁ καταληφθέντος μέρους ἔκυρον.

ς'. Τῇ δὲ ἑξῆς τὴν ξυλοφορίαν ἑορτῆς οὔσης, οἷ ἦ πάσιν ἔθος ὕλιον τῷ βωμῷ προσφέρειν, ὅπως μήποτε προφθὴ τοῦ πυρὸς λίποιεν, ἀφθόνως γὰρ ἄσβεστον ἀεὶ, τὰς μὲν διαφόρους τὸ θρησκείας ἐξέκλειον· τοῦ δὲ ἀσθενοῦς λαοῦ συνεισρυέντας πολλοὺς τῶν Σικαρίων, ὅτι γὰρ ἐκάλουν τὰς λῃστὰς ἔχοντας ὑπὸ τοῖς κόλποις ξίφη, [i]προσλαβόντες θαρραλεώτερον ἤπλουτο τὸ [k]ὀπτήσεως. ἠλῶντο δὲ οἱ βασιλικοὶ, πλήθει τε καὶ τόλμῃ, καὶ βιασαμένοις εἶχον ἐκ τῆς ἄνω πόλεως. οἱ δὲ ὀπισπεσόντες, τὸν τε Ανανίου τοῦ ἀρχιερέως οἶκον, καὶ τὰ Αγρίππα [l]καὶ τὰ Βερνίκης βασίλεια κατέκαυσαν· μεθ' ὃ τὸ πῦρ ὀπὶ τὰ ἀρχεῖα ἔφερον, ἁρπάσαι σπεύδοντες τὰ συμβόλαια τῶν δεδανεικότων, καὶ τὰς διαπρήξεις ἀποκόψαι τῶν χρεῶν, ὅπως αὐτοί τε πλῆθος προσλάβωσι τοῦ ὠφεληθέντων, καὶ μετ' ἀδείας τοῖς εὐπόροις ἐπαναστήσωσι τοὺς πένητας. φυλάττων δὲ τοῦ πρὸς τῷ γραμματοφυλακείῳ, ὃ πῦρ ἐνέσειαν. ἐπεὶ δὲ τὰ νεῶρα τῆς πόλεως κατέφλεξαν, ὀπὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐχώρουν. ἔνθα δὴ τοῦ δυνατοῦ καὶ τοῦ ἀρχιερέων οἱ μὲν εἰς τοὺς ὑπονόμους καταδύντες διελάνθανον· οἱ δὲ σὺν τοῖς βασιλικοῖς εἰς τὴν ἀνωτέρω [m]φεύγοντες αὐλὴν ταχέως ἀπέκλεισαν τὰς [n]πύλας, σὺν

a Επεμπον & mox (v. 13.) ἵπεμπε Big. b Ita Big. Bod. Rhed. & Ruf. Σαῦλος in Editis Aliiſque. atque ita legiſſe videtur Pſeudo-Hegeſippus. c Τὸ δεινὸν Bod. Busb. & Rhed. d Sic Big. ἐπαμυνοῦντας in ceteris. e Ita Bod. Big. Busb. & Ruf. Ιακείμου Voſſ. Ιωακείμου in Editis. f Εχρῶντο Big. g Εγίνοντο Bod. h Καὶ ὑδέτεροι δὲ καταληφθέντος μέρους Big. & Bod. i Συλλαβόντες Bod. k Επιχειρήσεως Big. l Καὶ Βερνίκης ὑπερπιμπρᾶσι βασίλεια. μεθ' ἃ τ. π. Big. m Καταφεύγοντες Big. & Bod. n Θύρας Big.

a Antiam

σὺν οἷς [a]Ανανίας ὁ ἀρχιερεὺς, Ἐζεκίας τε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀγρίππαν ἦσαν. τότε μὲν οὖν, τῇ νίκῃ καὶ τοῖς ἐμπρησθεῖσιν ἀρκεσθέντες, ἀνεπαύσαντο.

ζ'. Τῇ δὲ ἑξῆς, [b]πεντεκαιδεκάτῃ δὲ τοῦ Λώου μηνὸς, ὥρμησε θατὶ τὴν Ἀντωνίαν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ φρουροὺς δυσὶν ἡμέραις πολιορκήσαντες, αὐτούς τε ἔλον καὶ κατέσφαξαν, καὶ τὸ φρούριον ἐνέπρησε. ἔπειτα μετέβαινον εἰς τὴν αὐλήν, εἰς ἣν οἱ βασιλικοὶ κατέφυγον· καὶ διαγεμάντες σφᾶς αὐτοὺς εἰς τέσσαρα μέρη, τὸν τειχῶν ἐπειρῶντο. τῶν δὲ ἔνδον πρὸς ἀκριβῆ μὲν οὐδεὶς ἐθάρρει, διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐφεστώτων· διϊσάμενοι δὲ θατὰ τὰ θωράκια καὶ τοὺς πύργους, ἔβαλλον τοὺς προσιόντας, καὶ συχνοὶ τῶν λῃστῶν [d]ὑπὸ τοῖς τείχεσιν ἔπιπτον. ὕτε δὲ νυκτὸς ὕτε ἡμέρας διέλιπεν ἡ συμβολή· τῶν μὲν στασιαστῶν ἀπαγορεύουσιν τοὺς ἔνδον οἰομένων ἀθλίαν τροφῆς, τῶν δὲ ἔνδοθεν καμάτῳ τοὺς πολιορκοῦντας.

λϛ'. ν'. Καὶ τούτῳ Μανάημός τις, υἱὸς [e]Ἰούδα τοῦ καλουμένου [f]Γαλιλαίου, ὃς ἦν σοφιστὴς δεινότατος, καὶ θατὰ Κυρηνίου ποτὲ Ἰουδαίους ὀνειδίσας, ὅτι Ῥωμαίοις [g]ὑπετάσσοντο μετὰ Θεὸν, ἀναλαβὼν τοὺς γνωρίμους, ἀνεχώρησεν εἰς [h]Μασάδαν· ἔνθα τὸν Ἡρώδου βασιλέως ὁπλοθήκην ἀναῤῥήξας, καὶ τοῖς δημόταις ἑτέρους λῃστὰς καθοπλίσας, [i]τούτοις δὴ χρώμενος δορυφόροις, οἷα δὴ βασιλεῦσι ἐπήνεισιν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ γενόμενος ἡγεμὼν τῆς στάσεως διέταττε τὴν πολιορκίαν. παρεῖχε δὲ αὐτῷ ὀργάνων, καὶ φανερῶς ἐπορύσσειν τὸ τεῖχος· οὐχ οἷόν τε δὲν ἄνωθεν βαλλομένους. ἐπόνουν [k]δὲ πόῤῥωθεν [l]ἐφ' ἕνα τῶν πύργων διορύξαντες [m]ἀναχρημιῶσιν αὐτὸν, ἔπειτα τὴν [n]ἔγνωσαν ὕλῃ ἐμπρήσαντες ἐξῆλθον. ἐπαναχαέντων δὲ τῶν ξυλωμάτων, ὁ μὲν πύργος ἐξαίφνης κατέσεισεν, τεῖχος δὲ ἕτερον ἔνδοθεν ἀντιφοδομημένον διέφαινε. τὴν γὰρ ὑπόβλητον αὐτῶν προσαφόμενοι, τάχα καὶ τοῦ πύργου κινηθέντος ὡς ὑπερρύηκτο, δεύτερον ἑαυτοῖς ἔρυμα κατεσκεύασαν. πρὸς δὲ τῶν μὲν ἀδοκήτως ἰδόντων, καὶ κρατεῖν ἤδη πεπεισμένων, κατάπληξις ἦν· οἱ δὲ ἔνδοθεν πρός τε τὸν Μανάημον καὶ τοὺς ἐξάρχοντας τῆς στάσεως ἔπεμπον, ἀξιοῦντες ἐξελθεῖν [o]ἐπὶ σπονδαῖς. καὶ δοθὲν μόνοις τοῖς βασιλικοῖς καὶ τοῖς ὑπηρετικοῖς, οἱ μὲν ἐξῆσαν· [p]ἀθυμία δὲ τοὺς Ῥωμαίους καταλειφθέντας μόνους ὑπέλαβεν. οὔτε γὰρ βιάσασθαι τοσοῦτον πλῆθος ἐδύναντο, καὶ τὸ [q]δεξιὰν αὐτῶν ὄνειδος ὑπελάμβανον, [r]πρὸς τὸ μηδὲ πιστεύειν εἰ [s]δοθείη. καταλιπόντες δὴ τὸ στρατόπεδον, ὡς εὐάλωτον, θατὶ τοὺς βασιλικοὺς ἀνέφυγον πύργους, τόν τε Ἱππικὸν καλούμενον, καὶ τὸν Φασάηλον, καὶ [t]τὴν Μαριάμμην. οἱ δὲ περὶ τὸν Μανάημον, εἰσπεσόντες ὅθεν οἱ στρατιῶται διέφυγον, in quibus Ananias pontifex & frater ejus Ezechias, & qui legationem obierant ad Agrippam. Et tunc quidem, victoria & igne absumptis contenti, quieverunt.

7. Postridie vero, mensis scilicet Loi die decima quinta, impetum in Antoniam fecerunt, & omnes in ea præsidiarios, per biduum obsessos, ceperunt atque interfecerunt, & arcem incenderunt. Postea vero transierunt in palatium, quò regii confugerant: cumque semet in quatuor agmina divisissent, muros evertere moliebantur. At eorum qui intus erant nemo quidem ausus est excursionem facere, propter oppugnantium multitudinem: sed distributi per propugnacula & turres subeuntes feriebant, crebroque latrones sub muris cadebant. interdiu autem noctuque confligere & *dimicare* non cessabant: seditiosis quidem fore existimantibus, ut præ victus inopia fatiscerent qui in præsidio erant; regiis vero credentibus, oppugnatores labori cessuros. *Seditiosi capiunt atque incendunt Antoniam.*

8. Interea Manahemus quidam, Judæ Galilæi, ut vocabatur, filius (qui sophista erat acerrimus, & quondam tempore Quirinii Judæis exprobraverat, quod post Deum subjicerentur Romanis) assumptis quibusdam è nobilioribus perrexit in Masadam: ubi cum Herodis regis armamentarium perrupisset, & populares *suos* aliosque latrones armis instruxisset, adeoque illis satellitibus uteretur, veluti rex Hierosolyma revertitur; factusque seditiosorum dux, statuit de omnibus ad obsidionem spectantibus. Machinarum autem inopia laborabant, nec poterant palam suffodere muros, telis ab hostibus desuper petiti. Cuniculum igitur è longinquo ad unam è turribus agentes, eum fornicatum & suspensum relinquunt, deinde in sustinentia ligna igne immisso egrediuntur. Cum autem exusti essent subices, turris quidem illico concutitur, alter autem murus intus & ex adverso ædificatus conspiciebatur. nam *regii* molitiones eorum præsentientes, turri forsan cum suffossa esset motu agitata, aliud sibi munimentum exstruxerunt. Quod ubi *oppugnatores* præter opinionem aspexerant, etiam cum se victores esse crediderint, animis quidem consternati erant: obsessi vero *quosdam* ad Manahemum & seditionis auctores mittebant, qui obsecrarent ut sibi liceret fide data exire. quo regiis solis & indigenis concesso, illi quidem egressi sunt: Romani autem, qui soli relicti, animis anxii erant & dejecti. tam ingentem quippe multitudinem perrumpere non poterant, petereque ut dextra fides sibi porrigeretur ignominiosum esse existimabant; præsertim quod nec illis credendum esset, etiamsi fides daretur. Castris itaque desertis, ut quæ facile capi possent, ad turres regias confugerunt, quarum una Hippicos appellabatur, altera Phasaëlus, tertia Mariamne. Qui vero cum Manahemo erant, protinus irruentes in locum è quo milites fugerant, *Manahemus, Judæ Galilæi filius, ex Herodis armamentario suos armis instruit.* *Hierosolyma obsidet.* *Regiis exeundi veniam concedit.* *Romani relicti in turres regias confugiunt.*

a Ananias τε ὁ ἀρχ. *Bod.* *b* Sc. XV. *Augusti*, ut dicit *Usserius* in *Ann. Vet. Test.* ad *A. M.* 4069. Verum δωδεκάτῃ pro πεντεκαιδεκάτῃ rescribendum esse contendit *S. Petitus* in *Var. Lect.* l. 4. p. 196. *c* Ἐπὶ τὰς προμαχῶνας, ἀμφοτὰ δεινότατος, ὁ κὴ ἐπὶ K. *Big.* & *Ruf.* *g* Sic *Big.* & *Ruf.* ὑποτάσσοντες in *cæteris*. *h* Μασσάδαν ubique in *MS. Bod.* *i* Τούτοις τε χρῶμενος *Big. Voss.* & *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Ruf.* δὲ in *cæteris*. *l* Ita *Big.* & *Bod.* ὑφ' ἕνα in *Editis*. *m* Ἀναχρήμνωσιν *Big.* ἀναχρημνῶσιν *Bunb.* *n* Ἀνεχῶσιν *Big.* κατέχωσιν *Bod.* Verum ἔχω apud melioris notæ Scriptores sæpe pro ἀνέχω. *o* Ita *Big.* σπονδὰς in *Editis Aliisque*. *p* Ἀπορία *Voss.* *q* Δεξιὰς *Big.* *r* Πρὸς δὲ *Big.* πρὸς τὸ *Voss.* *s* Δοθείη *Voss.* *t* Τὴν in plerisque *MSS.*

rant, quotquot eorum comprehenderent ante ascensum trucidarunt, direptisque impedimentis castra incenderunt. Et quidem ista acta sunt die sexto mensis Gorpiæi.

XVIII. 9. Sequenti autem die Ananias pontifex in regiæ domus aquæ-ductu latitans captus est, & à latronibus cum fratre Ezechia interfectus: atque seditiosi, cum turres obsedissent, sedulo cavebant, ne quis militum fuga dilaberetur. Manahemum autem & locorum munitorum eversio, & Ananiæ pontificis mors crudelitate implevit; credensque se in rebus gerendis habere parem neminem, tyrannus non ferendus evasit. Qui vero cum Eleazaro erant in eum insurrexerunt, postquam ultro citroque sermones habuissent, quod non deceret à Romanis desiderio libertatis deficientes eandem cuidam è popularibus suis prodere, dominumque ferre, etsi vim nullam adhibentem, seipsis tamen humiliorem. nam si oporteat & aliquem rerum summæ præesse, ad quemvis magis alium quam ad ipsum pertinere *hoc quicquid* est *muneris*, uno ore fatentur; atque ita eum in templo adoriuntur. Magno enim fastu ad Deum colendum ascenderat, veste regia indutus, suique studiosos armatos secum trahens. Cum autem socii amicique Eleazari in eum irruissent, reliqui etiam è populo ubi illi impetum fecerant, lapides corripuerunt & in sophistam jaciebant, existimantes omnem illo interempto disjectum iri seditionem. Exiguum ad tempus Manahemo suisque resistentibus, ubi universos in ipsos irruentes viderunt, quò quisque valebat fuga se recipiunt: & cædes facta est eorum qui comprehensi sunt, & inquisitio de iis qui sese in latebras abdiderant. Pauci etiam ex eis clam in Masadam perfugerunt, in quibus Eleazarus Jairi filius, Manahemo affinitate junctus, qui postea in Masada tyrannidem exercuit: ipsumq; Manahemum, cum in locum Ophlan vocatum fugisset, atque illic abjecte admodum delitesceret, captum in medium produxerunt, multisque cruciatibus vexatum interfecerunt. Similiter & quotquot sub ipso duces erant, maximeque insignem tyrannidis ministrum Apsalomum.

Ananiæ pontificis & Ezechiæ fratris mors.

Eleazari sectatores Manahemum in templo adoriuntur.

10. Et populos quidem ad ista, uti dicebam, operam suam contulit, fore sperans ut medela quædam toti seditioni adhiberetur. Illi vero, ut qui non studerent bellum comprimere, sed majori cum insolentia in eo versari, Manahemum de medio sustulerant. Denique cum populus multis verbis obsecraret, ut milites oppugnare desinerent; illi acrius insistebant, donec Metilius (is enim Romanorum erat præfectus) cum suis, diutius non valentes resistere, mitterent ad Eleazarum sociosque, suppliciter orantes, ut fide data egredi liceret salvis tantum capitibus, dicentesque se arma & impedimenta sua eis tradituros. Illi autem, cum petitioni statim concessissent, mittunt ad eos Gorionem Nicodemi, & Ananiam Sadduci, & Judam Jonathæ filium, qui jurejurando

Romani sese dedunt Eleazaro.

ὅσους τε αὐτῷ καταλαβον μὴ φλάσαντας ἀπελθεῖν διέφθειραν, καὶ τὰς ἀποσκευὰς διαρπάσαντες ἐνέπρησαν τὸ στρατόπεδον. Ταῦτα μὲν οὖν [a]ἕκτῃ Γορπιαίου μηνὸς ἐπράχθη.

Θ'. Κατὰ δὲ τὴν ὑπάτειαν, ὅ, τε ἀρχιερεὺς Ανανίας καὶ ὁ τοῦ βασιλικοῦ αὐλῆς εὑρέθησαν ἀλισκόμενοι, καὶ τοὺς τῶν ληστῶν ἀναιρεῖται σὺν Ἐζεκίᾳ τῷ ἀδελφῷ· καὶ τὰς πύργους ὑπεροχοῦντες οἱ στασιασταὶ παρεφύλαττον, μή τις τῶν στρατιωτῶν διαφύγῃ. τὴν δὲ Μασάδαν ἤτοι τῶν ὀχυρῶν καταστροφὴ χαλεπὴ, καὶ ὁ τοῦ ἀρχιερέως Ανανίου θάνατος ἐτύφωσεν εἰς ὠμότητα· καὶ μηδένα νομίζων ἔχειν ὑπὲρ τοῖς πεπραγμένοις ἀντίπαλον, ἀφόρητος ἦν τύραννος. ἐπανίσταται δὲ οἱ περὶ τὸν Ελεάζαρον αὐτῷ, καὶ λόγοι ἀλλήλοις δόντες, ὡς ὑπὲ χρὴ Ρωμαίων ὑποστάντας δ' ἐλευθερίας πόθον καταπροέσθαι ζωὴν οἰκείῳ δήμῳ, καὶ δεσπότῃ φέρειν, εἰ καὶ μηδὲν πράττοι βίαιον, ἀλλ' οὖν ἑαυτῶν ταπεινότερον. εἰ γὰρ καὶ δεῖ τινὰ τῶν ὅλων ἡγεῖσθαι, παντὶ μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ προσήκειν σωτήριον, καὶ ἐπ' ἐρῷ τὸ ἱερὸν ἐπιχείρων αὐτῷ. σὺν ὅπλοις γὰρ ἀνεβεβήκει προσκυνήσων, ἐαυτὸν τε βασιλικῇ κεκοσμημένος, καὶ τοὺς ζηλωτὰς ὡσαύτως ἐφελκόμενος. ὡς δὲ οἱ περὶ τὸν Ελεάζαρον ἐπ' αὐτὸν ὥρμησε, ὅ, τε λοιπὸς δῆμος, [b]ὑπὲ τὰς ὁρμὰς λίθους ἁρπάσαντες, τὸ σοφιστὴν ἔβαλλον, οἰόμενοι, τούτου κταλυθέντος, ἅπαντ' ἐπανορθώσειν. πρὸς ὀλίγον δὲ οἱ περὶ τὸν Μανάϊμον ἀντῆλθον, ὡς εἶδον πᾶν ἐπ' αὐτοὺς τὸ πλῆθος ὁρμῆσαι, ἔφυγον ὅπη τις ἴσχυεν καὶ φόνος ἦν τῶν καταληφθέντων, ἕρευνα δὲ τῶν ὑποκρυπτομένων. καὶ διεσώθησαν ὀλίγοι, λάθρα ἀναδράντες εἰς Μασάδαν, σὺν οἷς Ελεάζαρος [d]ὁ υἱὸς Ιαείρου, προσήκων τῷ Μαναΐμῳ κατὰ γένος, ὃς ὕστερον ἐτυράννησε τῆς Μασάδος· αὐτόν τε τὸν Μανάϊμον, εἰς τὴν καλουμένην Οφλᾶν συμφυγόντα, κατὰ ταπεινῶν [e]ὑπολανθάνοντα ζητήσαντες, εἰς τὸ φανερὸν ἐξείλκυσαν, καὶ πολλοῖς αἰκισάμενοι βασάνοις ἀπέκτειναν. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἡγεμόνας, τόν τε ὑποσημότατον τῆς τυραννίδος ὑπηρέτην Αψάλωμον.

ι'. Ο μὲν οὖν δῆμος, ὡς ἔφη, εἰς ζωῆς σωτηρίαν ἐλπίζων πρὸς τὸ ὅλης στάσεως λαμβάνειν διόρθωσιν. οἱ δὲ ὑ καταλῦσαι τὸν πόλεμον ἀπεύδοντες, ἀλλὰ ἀδεέστερον πολεμεῖν, Μανάϊμον ἀνῃρήκεσαν. ἀμέλει δῆμος πολλὰ τοῖς στρατιώταις ἀνέσεως τοῦ πολιορκίας ὑποκαλοῦντος, οἱ δὲ προσέκειντο χαλεπώτερον, μέχρι μικρὸν ἀντέχοντες οἱ περὶ τὸν [f]Μετίλιον, ὅτ' ἦν γὰρ τῶν Ρωμαίων ἔπαρχος, ἀπέπεμπον πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ελεάζαρον, ἐξαιτούμενοι μόνας τὰς ψυχὰς ἀπολαβεῖν, τὰ δὲ ὅπλα καὶ τὸν λοιπὸν κτῆσιν ὑποδώσειν λέγοντες. οἱ δὲ, καὶ τὴν ἱκεσίαν ἁρπάσαντες, ἀπέπεμψαν πρὸς αὐτοὺς Γωρίωνά τε Νικομήδους υἱὸν, καὶ Ανανίαν [g]Σαδδούκου, καὶ Ιούδαν Ιωνάθου, δεξιάς τε καὶ

a Vide *Scaligerum* in lib. V. de *Emendatione Temporum*, ubi agit *de Initio Neronis*. b Ita lego pro ἐπὶ τὰς ἱερὰς, quod præ se ferunt *libri omnes* præter *Big.* qui cum *Rufino* voces istas non agnovit. c Σύστασιν *Rhed.* d Articulus abest *Big.* & *Voss.* e Sic *MSS.* καταλανθάνοντα in *Editis*. f Μετίλιον & infra Μετίλιος *Big.* Μετίλιον & Μετίλιος *Bod.* in *Rufini* versione *Mutilium* & *Mutilius*. g Σαδδουκαίου *Big.* Σαδδούκιον *Voss.* forsan pro Σαδδουκίου.

a Judæi.

χαὶ ὅρκους δώσοντας. ὧν γενομένων χατῆγε τὰς σπείρας ὁ Μετίλιος. οἱ δὲ μέχρι μὲν ἦσαν ἐν τοῖς ὅπλοις, ὅτε ἐπιχείροι τις τῶν σασιαστῶν αὐτοῖς, ὅτε ἐπέφαινεν ὑποψίαν· ὡς δὲ χεῖρας σωθῆναι ἅπαντες ἀπέθεντο τοὺς θυρεοὺς χαὶ τὰ ξίφη, χαὶ μηδὲν ἔτι ὑποπτεύοντες ἀνεχάρουν, ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ περὶ τὸν Ελεάζαρον, χαὶ περιχόντες ἀνῄρουν, ὅτε ἀμυνομένους, ὅτε ἱχετεύοντας, μόνας δὲ τὰς σωθείσας χαὶ τοὺς ὅρκους ἀναβοῶντας. χαὶ οἱ μὲν ὅτως ὡμῶς ἀπεσφάγησαν ἅπαντες πλὴν Μετίλιου· τοῦτον γὰρ ἱχετεύσαντα, χαὶ μέχρι περιτομῆς [a] Ιουδαΐσειν ὑποσχόμενον, διέσωσαν μόνον· τὸ δὲ πάθος Ρωμαίοις μὲν ἰδίᾳ χεῖρον, οὐ γὰρ ἁπλέτῳ δυνάμεως ἀπωλώλεσαν ὀλίγοι, Ιουδαίοις δὲ προοίμιον ἀλώσεως ἔδοξε. χαὶ χαταδύντες ἀνηχέσους μὲν ἤδη τὰς αἰτίας τῷ πολέμῳ, πλὴν δὲ πόλιν τηλιχούτῳ μιάσματι πεφυρμένην, ἐξ οὗ θαμιόνιόν τι μήτιμα προσδοχᾶν εἰχὸς ἦν, [b] εἰ χαὶ μὴ τοῦδε οὐ Ρωμαίων ἄμυναν, ἐπένθουν δημοσίᾳ, χαὶ πλήρης μὲν χατηφείας ἦν ἡ πόλις· ἕχαστος δὲ τῶν μετοίχων, ὡς αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν σασιαστῶν δίχας δώσων, ἐτετάρασσετο. χαὶ χαθ' ἕνα σαββάτου σωέβη πραχθῆναι φόνον, ἐν ᾧ θεοῦ τοῦδε θρησχείαν τῶν ὁσίων, ἔργων ἔχουσιν ἀνειχαίαν.

interpoſito fidem darent. Qua re peracta, milites ſuos deducebat Metilius. Et quamdiu illis quidem arma ſupererant, è ſeditioſis nemo aut *aperte* illos aggrediebatur, aut inſidiis artentabat: quamprimum vero ex pacto omnes ſcuta & gladios deponerent, & nihil *mali* ſuſpicantes diſcedere pararent, impetum in eos fecerunt Eleazari comites, & comprehenſos trucidabant, neque reſiſtentes neque ſupplicantes, ſolas autem pactiones & fidem jurejurando datam inclamantes. Et hi quidem tanta cum crudelitate interfecti ſunt omnes, præter Metilium: (hunc enim, cum eis ſupplicaſſet pollicituſque eſſet uſque ad circumciſionem quoque ſe Judæum futurum, ſolum ſervarunt) damnum tamen Romanis quidem erat leviuſculum, ut qui ex ingenti exercitu non multos amiſerint, Judæis vero ad excidium proludere viſum eſt. Cum autem vidiſſent dimoveri non poſſe belli cauſas, tantoque flagitio pollutam eſſe civitatem, ex quo fas erat ominari Deum *in eos* ira exarſurum, etiamſi in illos non vindicatum eſſet à Romanis, publice lugebant, & urbs quidem tota in mœſtitia erat: moderati vero quique, quaſi ipſi pro ſeditioſis pœnas daturi eſſent, metu percellebantur. quippe ſubbato cædem iſtam perpetrari contigerat, quo die propter ſacri cultus ſolennitatem ab operibus ceſſant.

Romani contra pacta omnes præter Metilium ducem occiſi.

Cædes ſabbato facta.

ΚΕΦ. ιή'.

Ιουδαίων συμφοραὶ χ' φόνοι ἐχάσοτε.

CAP. XVIII.

Judæorum ubiq; gentium calamitates & cædes.

XIX.

ΤΗΣ δὲ αὐτῆς ἡμέρας χ' ὥρας, ὥσπερ οὐ δαιμονίᾳ προνοίᾳ, ἀνῄρουν [c] οἱ Καισαρεῖς τοὺς παρ' αὐτοῖς Ιουδαίους· ὡς ὑπὲρ μίαν ὥραν ὑποφαλλίους μὴ ὑπὲρ δισμυρίους, χενωθῆναι δὲ πᾶσαν Ιουδαίων τὴν Καισάρειαν. χ' γὰρ τοὺς διαφυγόντας ὁ Φλῶρος συλλαβὼν, λγ'. χατήγαγε δεσμώτας εἰς τὰ ναύσια. τοῦς δὲ τὴν οὐ τῆς Καισαρείας πλησίον ὅλον ὅ ἔθνος ἐξαγριῶσαν· χ' ἁθροισθέντες τάς τε χώμας τὴν Σύρων χ' τὰς προσεχεῖς ἐπόρθουν πόλεις, Φιλαδέλφειάν τε χ' [d] Σεβωνίτιν, χ' [e] Γέρασαν, χ' Πέλλαν, χ' Σχυθόπολιν. ἔπειτα Γαδάρεις χ' Ιππηνὸν χ' τὴν Γαυλανίτιδα προσαποτάντες, τὰς μὲν χατέσφαξαν, τὰς δὲ ὑποφήσαντες, ἐχώρουν ὅπῃ [f] Κέδασαν τὴν [g] Τυρίων, χ' Πτολεμαΐδα, [h] Γάβαν τε χ' Καισάρειαν. αἰτίαν δὲ οὐδὲ Σεβαστὴ τοῖς ὁρμῇς αὐτῶν, οὐδὲ Ασκάλων· ἀλλ' ὅπῃ ταύτας πυρπολήσαιεν, Ανθηδόνα χ' Γάζαν χατέσχαπτον. πολλαὶ δὲ περὶ ἑχάστην [i] τούτων τὴν πόλεων ἀνηρπάζοντο χώμη, χ' τὴν ἁλισχομένων ἀνδρῶν φόνος ἦν ἄπειρος.

Edem autem die, horaque *eadem*, quaſi divina providentia ita acciderat, Cæſarenſes Judæos qui apud ipſos erant *fere omnes* interimebant; ita ut una hora ſuper viginti hominum millia cæderentur, & Cæſarea omnis vacua facta eſt Judæis. nam fuga dilapſos comprehendit Florus, & vinctos ad navalia deducebat. Nunciata autem hac è Cæſarea clade, tota Judæorum gens efferata eſt: diviſique & Syrorum vicos & finitimas civitates vaſtabant, Philadelphiam *ſcilicet* & Sebonitin, & Geraſam, & Pellam, & Scythopolin. Deinde cum in Gadara & Hippon & Gaulanitidem impetum feciſſent, & loca quædam evertiſſent, aliaque incendiſſent, recta ibant ad Cedaſam Tyriorum, & Ptolemaidem, Gabamque & Cæſaream. Eorumque incurſibus neque Sebaſte reſiſtebat, neque Aſcalon: ſed cum eas flammis vaſtaſſent, Anthedona & Gazam funditus everterunt. Multi etiam iſtis civitatibus finitimi vici diripiebantur, virorumque quos ceperant ingens facta eſt cædes.

Judæorum magna ſtrages Cæſareæ.

Judæi efferati Syrorum vicos & civitates vaſtant & incendunt.

β'. Οὐ μὴν οἱ Σύροι τῶν Ιουδαίων ἔλαττον πλῆθος ἀνῄρουν, ἀλλὰ χαὶ αὐτοὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι λαμβανομένους ἀπόσφατον, χ' μόνον χατὰ μῖσος εἰς πόσεις, ἀλλ' ἤδη χαὶ τὸν ἐφ' ἑαυτοῖς χίνδυνον φθάνοντες. δεινὴ δὲ ὅλην τὴν Συρίαν ἐπῆλθε ταραχὴ, χαὶ πᾶσα πόλις εἰς δύο διῄρητο στρατόπεδα·

2. Veruntamen Syri non minorem Judæorum multitudinem occidebant: ſed & ipſi in civitatibus comprehenſos trucidabant, non ſolum ex odio uti prius, ſed ut periculum quod illis imminebat mature prævenirent. Magna autem *rerum* perturbatio Syriam omnem occupabat, & unaquæque civitas in duos diviſa erat exercitus.

Syri pœnas reperiunt à Judæis.

illis

a Ιουδαΐζειν *Big.* *b* Εἰ μὴ τοῦδε Ρωμαίων ἄμυναν in *MS.* *c* Illud οἱ è *MS. Voſſ.* *d* Ita reſcripſi ex *Big.* & *Voſſ.* Γεβωνίτιν in *Editis.* Γεβωνῖται *Bod.* in *Ruſini* verſione *Gebdeonitæ* & *Gebonitin.* Verum rectius forſan Εσεβωνῖται, prout in pag. 531. v. 5. *e* Sic *Big. Voſſ. Bod.* & *Rhed.* Γέρασσαν in *Editis.* *f* Κέδασαν *Big.* *g* Καὶ Τύρου *Bod.* Rectius ſane τοῦδε Τυρίων. quippe in Tyriorum poteſtate aliquando fuit: & p. 572. v. 5. μεταξὺ δ' ἦν Κέδασα τῆς τε Τυρίων γῆς χ' τῆς Γαλιλαίας. *h* Γάβαλα τε in margine *Cod. Big.* *i* Ita *Big.* & *Ruf.* τούτων τῇ πολίμῃ in *Editis Aliiſque.*

Magna per Syriam perturbatio, metus, & cædes.

illis autem invicem ſaluti erat, ſi alteri alteros prævertiſſent; vitamq; interdiu quidem in cæde agebant, noctu vero in formidine graviori. Nam cum ſinguli Judæos de medio ſublatos eſſe exiſtimarent, Judaïzantes ſuſpectos habebant: atque dubios utrinque & ambiguos haud temere quiſquam interficere volebat, permiſtos tamen cum aliis ut plane alienigenas metuebat. Ad cædes autem adverſæ partis illos etiam provocabat avaritia, qui prius ſumme manſueti eſſe viderentur. nam cæſorum facultates intrepide diripiebant, & quaſi ex acie occiſorum ſpolia in domos ſuas deportabant: quique plurima lucratus eſt *maxime* habebatur illuſtris, ac ſi plures *virtute* ſuperaſſet. Cernere autem erat civitates cadaveribus inſepultis refertas, & mortuos projectos cum infantibus ſenes, & * mulieres ipſo pudoris velamento nudatas; & totam quidem provinciam calamitatibus infandis plenam, iis vero quæ perpetrabantur majorem intentatam *rerum in pejus* mutationem.

Judæi etiam Judæos ſibi hoſtes experiuntur.

3. Et hactenus quidem Judæi conflictati ſunt cum alienigenis: excurſionem autem facientes in Scythopoleos fines, etiam Judæos illic habitantes experti ſunt hoſtes. Nam cum ad aciem præſto eſſent Scythopolitis, & affinitatem poſthaberent propriæ incolumitati, cum ſuis popularibus manus conſerebant. ſuſpecta tamen erat hæc illorum promptitudo & alacritas. Itaq; Scythopolitæ veriti ne noctu civitatem adorirentur, & magna ipſorum calamitate fratribus excuſarent defectionem, illis præcipiebant, ſi concordiam vellent confirmari ſuamque alienigenis fidem demonſtrari, ut cum familiis ſuis in lucum *proximum* tranſirent. Cum autem illi ſine *fraudis* ſuſpicione imperata feciſſent, duos quidem dies quieverunt Scythopolitæ, diſſimulantes ipſorum fidem: tertia vero nocte, captata *temporis* opportunitate, alios quidem incautos alios vero ſopitos omnes trucidarunt, numero ad tredecim millia, & facultates omnium diripuerunt.

Scythopolitæ magnam Judæorum ſtragem edunt.

Simon quidam Judæus ſuos trucidat.

4. Convenit autem *hîc loci* enarrare quod Simoni accidit, qui filius quidem erat Sauli cujuſdam viri non ignobilis, robore vero corporis & *animi* audacia præſtans, quibus utriſque in popularium ſuorum damnum abuſus eſt. Quapropter, cum quotidie immineret, multos quidem Judæorum Scythopoli propinquos occidebat, & frequenter integros eorum cuneos fundens fuganſque †ſolus erat inſtar aciei. Illi autem contigit pœna quam commeruit gentilium cædes. Nam poſtquam Scythopolitæ circundati Judæis in luco eos jaculis configerent,

σωτηρία δὲ τοῖς ἑτέροις ἦν τὸ τοὺς ἑτέρους φθάσαι· καὶ τὰς μὲν ἡμέρας ὁμοῦ ἄμφω διῆγον, τὰς δὲ νύκτας δίεα χαλεπωτέρας. [a] ἀπεσκυδάλλοντο γὰρ τοὺς Ἰουδαίους δοκοῦντες ἕκαστοι, τοὺς Ἰουδαΐζοντας εἶχον ὑποψίᾳ, καὶ ὃ παρ' ἐκείνοις ἀμφίβολον ὑπῆν ἀνελεῖν τὶς προχείρως ὑπέμενε, καὶ μεμιγμένον ὡς βεβαίως ἀλλόφυλον ἐφοβεῖτο. παρεκαλεῖτο δὲ ὅτι τὰς σφαγὰς τῆ ἀμφόρων καὶ τοὺς πάλαι πραοτάτους εἰς δοκοῦντας, ἡ πλεονεξία. τὰς γὰρ οὐσίας τῶν ἀναιρεθέντων ἀδεῶς διήρπαζον, καὶ καθάπερ [b] ἐκ δορυταξίου τὰ σκῦλα τῶν ἀνῃρημένων [c] εἰς τοὺς οἰκείους οἴκους μετέφερον· ἔνδοξός τε ἦν ὁ πλεῖστα κερδάνας, ὡς καποχύσας πλείστων. [d] ἦν δὲ ἰδεῖν τὰς πόλεις μεστὰς ἀτάφων σωμάτων, καὶ νεκροὺς ἅμα νηπίοις γέρουτας ἐρριμμένους, γυναικά τε [e] μήτε τὸ ἐπ' αἰδοῦς σκέπης μετειληφότα, καὶ πᾶσαν μὲν [f] τὴν ἐπαρχίαν μεστὴν ἀδιηγήτων συμφορῶν, μείζονα δὲ τῶν [g] ἐκάστοτε τολμωμένων τὴν ὅτι τοῖς ἀπειλουμένοις [h] μετάστασιν.

γ'. Μέχρι μὲν δὴ τούτων Ἰουδαίοις πρὸς ὃ ἀλλόφυλον ἦν [i] συμβολαί· καταπεμφθεὶς δὲ εἰς Σκυθόπολιν τὸν πρὸς [k] ἐκείνην Ἰουδαίων [l] ἐπειράσατο πολεμίων. [m] ταξάμενοι γὰρ μὲν τοῖς Σκυθοπολίταις, καὶ τὸ ἑαυτοῖς ἀσφαλείας ὁ δευτέρῳ θέμενοι τὴν συγγένειαν, ὁμόσε τοῖς ὁμοφύλοις ἐχώρουν. ὑποπτεύθη δὲ αὐτῶν καὶ ὃ λίαν προθύμως. οἱ γὰρ Σκυθοπολῖται δείσαντες μὴ νύκτωρ ὁρμηθεῖεν τὴν πόλιν, καὶ μὴ μεγάλης αὐτῶν συμφορᾶς τοῖς οἰκείοις ἀπολογήσωνται, περὶ τῆς ἀποστάσεως, ἐκέλευον [n] αὐτοὺς, εἰ βούλοιντο τὴν ὁμόνοιαν βεβαιῶσαι καὶ ὃ πρὸς τοὺς [o] ἀλλοφύλους ἀπιστηθεῖς πίστιν ὁπλισάμενοι, μεταβαίνειν ἅμα τοῖς γυναιξὶ εἰς ὃ ἄλσος. τὸ δὲ ποιησάντων ὃ προσεχθὲν χωρὶς ὑποψίας, δύο μὲν ἡμέρας ἠρέμησαν οἱ Σκυθοπολῖται, τὴν πίστιν αὐτῶν [p] διαιρέζοντες· [q] τῇ δὲ τρίτῃ νυκτὶ παρατηρήσαντες, οὓς μὲν ἀφυλάκτους, οὓς δὲ κοιμωμένους, πάντας ἀπέσφαξαν, ὅπλα τε ἀριθμὸν ὑπὲρ μυρίους καὶ τετρακισχιλίους, τάς τε κλίνας διήρπασαν ἁπάντων.

δ'. Ἄξιον δὲ ἀφηγήσασθαι καὶ τὸ [r] τοῦ Σίμωνος παθος, ὃς υἱὸς μὲν ἦν Σαούλου τινὸς τῶν οὐκ ἀσήμων, ῥώμην δὲ σώματος καὶ τόλμην διαφέρων, ὅτι κακῶν τῶν ὁμοφύλων ἀμφοτέροις κατεχρήσατο. [s] πρόσθεν γὰρ ὁσημέραι πολλοὺς μὲν [t] ἀνῄρει τῶν πρὸς τὴν Σκυθοπόλει Ἰουδαίων, περιόμνυος δὲ πολλάκις αὐτοὺς πάντας μόνος ἐπὶ τῆς καταπτώσεως. [u] διέρχεται δὲ αὐτὸν ἀξία ποινὴ τοῦ συγγενικοῦ φόνου. ἐπεὶ γὰρ περιχόντες οἱ Σκυθοπολῖται κατηκόντιζον αὐτοὺς ἀνὰ τὸ

a Ἀπεσκυδάλλοντο Bod. b Ex παραδόσεως Voſſ. c Εἰς τὰς ἑτέρας οἰκίας in domos alias. Ruf. d Ὡς τι ἐρᾶν Euſeb. in Hiſt. Eccl. l. 2. c. 26. & Niceph. Call. in H. E. l. 3. c. 3. e Μηδὲ τὸ ἐπ' αἰδοῖ Big. f Τὴν ἐπαρχίαν in Euſebii Codd. contra quam apud Joſephum & Nicephorum. Per provinciam hoc loco (inquit Valeſius) intelligimus Judæam, quæ poſt obitum majoris Agrippæ in provinciæ formam redacta fuerat, & à procuratoribus Cæſaris regebatur. g Ita cum MSS. & Euſeb. ἐκάστου τε τολμωμένων in Editis. ἐκάστου πεπλημμέλων Niceph. h Ἀπείλησιν Big. in cæteris Joſephi libris μετάστασιν. quod (inquit Valeſius) ſenſu caret. quo factum ut Gelenius divinarit, quum Ruffini verba iſta, *major his autem metus audendorum malorum, ipſis quæ acta erant facinoribus imminebat*, mutarit in ſequentia, *majorum autem metus quam quæ peracta erant facinorum imminebat.* Ἀναιρέσεων Niceph. tam in Editis quam MSS. & Langus vertit, *ea vero quæ fuerant ab unoquoque perpetrata ſcelera ſuperabat ea quæ per minas denunciata fuerat everſio.* Verum in Euſtbio ἀνάστασιν habet Stephani editio. meliores codices ἀνάτασιν, quam ſcripturam præfert Valeſius, & ad hunc modum interpretatur, *Sed tamen iis quæ ubique perpetrabantur malis, longe gravior erat formido eorum, quæ intentabantur.* utpote quod Joſephus alibi dicat, τὸ τῶν συμφορῶν τὸ φόβον εἶναι χαλεπώτερον, ſimili plane ſenſu; pro φόβον ſcilicet poſito ἀνάτασιν, eadem gaudente ſignificatione. i Προσβολαί Big. & Voſſ. k Ἐκείνους Big. ἐκείνῳ Bod. l Ita Big. Voſſ. & Ruf. ἐπείρασαν πολεμίους Bod. & Lipſ. ἐπειρῶντο πολεμεῖν in Editis. m Παραξάμενοι Bod. n Αὐτοῖς Bod. o Ἀλλοφύλοις Big. p Διελαΐζοντες Suidas interpretatur ἐπικρύπτοντες, hunc Joſephi locum afferens, ſed mutilatum. q Ita Big. & Suid. in voce διελαΐζοντες. alio autem ordine, ſc. τῇ τρίτῃ δὲ, in cæteris. r Illud τοῦ additum eſſe volui è Cod. Voſſ. ſ Eſt qui malit πρωΐθεν. t Ita Big. Voſſ. & Ruf. ἀναιρεῖ in cæteris. * Et feminas ſine munimentis quibus pudenda tegerentur, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Totius aciei momentum ſolus erat, *Ruf.*

a Ωμησεν

τὸ ἄλος, ἀσασάμην τὸ ξίφος ἐπ' αὐδένα μὴν [a]πρέπεται τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ ἐώρα τὸ πλῆθος ἀήττητον· ἀναβοήσας δὲ μάλα ὀπαδῶς, "ἄξιά γε "ὧν ἔδρασα πάσχω Σκυθοπολῖται [b]καθ' ὑμῶν, ὅτι "[c]τοσούτῳ φόνῳ συγγενῶν τὴν πρὸς [d]αὐτοὺς εὔ- "νοιαν [e]ἐπισωσάμην. τοιγαροῦν οἷς ἄπιστον μὲν εὐλό- "γως [f]εὕρηται ὃ ἀλλόφυλοι, ἠσέβηται δὲ [g]εἰς ἕκαστα "τὸ οἰκεῖον. θνήσκω μὲν ὡς ἀναγκὴς χερσὶν ἰδίαις· ὃ γὰρ "πρέπον οὐ ταῖς τῶν πολεμίων. ὃ δὲ αὐτὸ ἂν εἴη μοι "καὶ πανὶ δ' μιάσματος ἀξία, καὶ πρὸς ἀνδρείαν ἔπαι- "νος, ἵνα μηδεὶς τ' ἐχθρῶν τὴν ἐμὴν αὐχήσῃ σφαγὴν, "μηδὲ ἐπαλαζονεύσηται πεσόντι." Ταῦτα εἰπὼν, ἐλεῶσιν ἅμα καὶ πεφιμωμένοις ὄμμασι προεισκέπτεται τὴν ἑαυτοῦ γενεάν. ἰδὼν δὲ αὐτόν καὶ γυνὴ καὶ τέκνα καὶ γηραιοὶ γονεῖς. ὁ δὲ πρῶτον τ' πατέρα τῆς πολιᾶς ὀπασάμην διελαύνει τῷ ξίφει, μὴ ὀκνήσαντα τὴν μητέρα, καὶ ὅτι τούτοις τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, μονονουχὶ ὑπαντῶντος ἑκάστου τῷ ξίφει, καὶ αὐτὸν ὀκνοῦντος φθάσαι τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ διελθὼν πᾶσαν τὴν γενεὰν, καὶ περίοπος ὀπιτὰς τοῖς σώμασι, τήν τε δεξιὰν ἀνατείνας, ὡς μηδένα λαθεῖν, ὅλον εἰς τὴν ἑαυτοῦ σφαγὴν ἐβάπτισε τὸ ξίφος. ἄξιος μὲν ἐλέους ὁ νεανίας δι' ἀλκὴν σώματος, καὶ ψυχῆς πρόθυμα· τοὺς δὲ πρὸς ἀλλοφύλους πίστεως ἕνεκεν, ἀχολύθοις πάθεσι χρησάμενος.

ε'. Πρὸς δὲ τὴν τῶν Σκυθοπόλει φθορὰν, αἱ λοιπαὶ πόλεις ἐπανίσταντο τοῖς καθ' ἑαυτὰς Ιουδαίοις ἑκάστη, καὶ πεντακοσίους μὲν ὅτι [h]διχλίους Ασκαλωνῖται, Πτολεμαεῖς δὲ διχλίους ἀνεῖλον, ἔθνοσάν τε οὐκ ὀλίγους. καὶ Τύριοι μὲν συχνοὺς διεχρήσαντο, [i]τὸ πλεῖον δὲ αὐτῶν δεσμώτας ἐφεύξεως· Ιππηνοί τε καὶ Γαδαρεῖς ὁμοίως, τοὺς μὲν θρασυτέρους ἀπεσκιδάσαντο, τοὺς δὲ φοβερωτέρους ἀφ' [k]φυλακῶν εἶχον· αἵτε λοιπαὶ πόλεις τῆς Συρίας, ὅπως ἑκάστη πρὸς τὸ Ιουδαϊκὸν ἢ μίσους ἢ δέους εἶχον. μόνοι δὲ Αντιοχεῖς καὶ Σιδώνιοι καὶ Απαμεῖς ἐφείσαντο τῶν μετοικούντων, καὶ ὅτε ἀνελεῖν [l]τινα Ιουδαίων ἐπέμενον, ὅτε δῦσαι. τάχα μὲν καὶ ἀφ' τὸ σφέτερον πλῆθος ἐπιρρώντες αὐτῶν πρὸς τὰ κινήματα, τὸ πλέον δὲ ἔμοιγε δοκεῖ οἴκτῳ πρὸς ὃς οὐδὲν ἐώρων νεωτερίζοντας. Γερασηνοί τε ὅτι εἰς τοὺς ἐμμένοντας [m]ἐπλημμέλησαν, καὶ τοὺς ἐξελθεῖν ἐθελήσαντας προέπεμψαν μέχρι τ' ὅρων.

ς'. Σωίσῃ δὲ ἡ χ' ἡ Αγρίππα βασιλείαν ὀπιβουλὴ χ' Ιουδαίοις. αὐτὸς γὰρ ἐπεπόρευτο πρὸς Κέστιον Γάλλον εἰς Αντιόχειαν, [n]καταλελοίπει δὲ διοικεῖν τὰ πράγματα τινὰ τ' ἑταίρων τὸ ὄνομα [o]Νόαρον, Σοέμῳ τῷ βασιλῇ προσήκοντα χ' γένος. ἦκον δὲ ἐκ τ' Βαταναίας ἑβδομήκοντα τ' ἀριθμὸν ἄνδρες, οἱ χ' γένος ἡ σύνεσιν τ' πο-

gladio educto, neminem quidem hoſtium adoritur, (etenim videbat in tanta multitudine ſe nihil poſſe efficere) vehementi autem facta exclamatione, "digna, inquit, Scythopolitæ, "his quæ geſſi jam patior à vobis, quippe qui tam multa civium cæde benevolentiæ "erga *vos* ipſos noſtræ fidem fecerim. quare "juſtum eſt ut aliena quidem gens nobis infida comperiatur, qui extrema in noſtrum genus impietate deliquerimus. Morior quidem "ut exſecrabilis propriis manibus: (haud enim "honeſtum cadere manu hoſtili) hoc autem "ipſum mihi erit & in pœnam ſcelere dignam, "& cedet in fortitudinis laudem; ut nemo ſcilicet hoſtium de meo interitu glorietur, neque in cadentem inſultet." Cum iſta dixiſſet, miſerantibus ſimul & furentibus oculis familiam ſuam circumſpicit. erant autem ei & uxor & liberi & provecta ætate parentes. Ille vero primum *quidem* patrem, canis *capillis* prehenſum, enſe transfigit, poſt quem & matrem, non invitam, ac deinde uxorem & liberos, ſingulis fane horum tantum non occurrentibus gladio & hoſtes prævenire cupientibus. Ille vero, cum omnem ſuam neceſſitudinem trucidaſſet, & ſuper cadaveribus conſpicuus ſtetiſſet, & dextram ſuſtuliſſet, ut ab omnibus videretur, totum in ſui cædem *viſceribus* immerſit enſem. Dignus quidem miſeratione juvenis propter corporis ſtrenuitatem & animi præſentiam: cæterum quantum ad fidem quam alienigenis præſtitit, meritas pœnas luit.

Poſtea pœnam de ſe exigit Simon, ſuorum ſuique cædi.

5. Poſt cædem autem in Scythopoli factam, reliquæ etiam civitates in Judæos ſingulæ apud ſe habitantes inſurgebant, atque bis mille *homines* & quingentos interfecerunt Aſcalonitæ, duoque millia Ptolemaïtæ, & non paucos in vincula conjecerunt. Et quidem Tyrii multos trucidarunt, ex illis vero plures cuſtodiis vinctos tradiderunt: ſimiliterque Hippeni & Gadarenſes audaciſſimos quidem de medio ſuſtulerunt, quos vero formidarent ſolicite adſervabant; itidemque reliquæ Syriæ urbes, prout quæque Judæos metuerent odiove haberent. Soli autem Antiocheni & Sidonii & Apamenſes iis qui ſecum habitarent pepercerunt, & neque Judæum quenquam occidere aut vincire ſuſtinuerunt. forſan quidem quod, ſuorum civium multitudine freti, Judæorum motus, ſi quos concitarent, deſpectui haberent; potius vero, ut mihi videtur, quod illorum miſererentur quos nihil novi moliri videbant. Geraſeni etiam eos qui apud ipſos manerent nulla injuria affecerunt, & egredi volentes uſque ad fines ſuos deduxerunt.

XX.

Aliis in locis Judæorum internecio facta.

Iis tamen parcitur à nonnullis civitatibus.

6. Quin & contra Judæos in Agrippæ regno compoſitæ erant inſidiæ. Nam ille, Antiochiam profectus ad Ceſtium Gallum, rerum adminiſtrationem cuidam ex amicis reliquerat, nomine Noaro, Sohemo regi genere propinquo. Venerunt quippe de Batanæa viri numero ſeptuaginta, nobilitate & prudentia civium ſuorum

Noarus abſente Agrippa ſævit in Judæos.

a Ωρμηση Big. & Ruf. qui vertit, *impetum fecit*. b Forſan παρ' ὑμῶν. aut ἄξιά γε ὧν ἔδρασα μεθ' ὑμῶν πάσχω Σκυθοπολῖται, ὅτι. c Τοιούτῳ Big. d Illud αὐτοὺς pro ὑμᾶς. Veruntamen ſi quis αὐτοὺς deleri malit & ὑμᾶς in locum ejus reponi, per me licet. e Επισωσάμεθα Big. & mox θνήσκομαι ὡς ἀναγκαῖς. f Εὕρηται Big. g Εἰς ἕκαστα Bod. & Voſſ. h Διχλίους Big. i Πλείστους Big. k Φυλακὰς Big. l Τινὰ τ' Ιουδαίων Voſſ. m Εμελίτησάν τι πλημμελήσαντες Bod. n Καταλέλειπτο ὁ διοικεῖν τὰ στρατόπεδα τότε, τ' ἑταίρων τις τ' ὀνόματι Νόαρος Lipſ. qui & infra habet στρατόπεδα. o Juxta Ruſinum legendum Οὔαρον, & mox Οὔαρος. Verum ab eo diſſentiunt Codices Græci.

a Περσλα-

Noaro iraſcitur Agrippa.

rum præſtantiſſimi, poſcendi præſidii gratia; ut ſi qui apud ipſos quoque motus fierent, cuſtodiam idoneam haberent, per quam poſſent inſurgentes quoſque comprimere. Hos Noarus, noctu emiſſis quibuſdam è regiis militibus, omnes interimit; auſus quidem hoc facinus præter conſilium Agrippæ, propter nimiam vero pecuniæ cupiditatem in populares ſuos impius eſſe non recuſans, regnum perditum ibat: neque ceſſabat crudelitatem ſuam in gentem exercere, donec Agrippa rem reſciſceret, qui licet in eum animadvertere propter Soëmum veritus eſſet, munus tamen procuratorium ei ademit. Seditioſi autem, capto caſtello, quod Cypros appellabatur & Hierichunti imminebat, omnes qui in præſidio erant interfecerunt, & munimenta ſolo æquarunt. Ac per eoſdem dies Judæi, qui magno numero in Machærunte erant, Romanorum præſidio perſuadebant caſtellum relinquere eiſq; tradere. Illi vero, metu ne ab ipſis vi eriperetur, cum iis tranſigunt certis conditionibus inde diſcedere; fideque accepta eis in manus tradunt caſtellum, quod præſidiis munitum in poteſtate ſua tenebant Machæruntii.

Romani Judæis Machæruntem tradunt.

XXI.

Seditio Alexandriæ inter Judæos & Græcos.

7. Alexandriæ vero perpetua quidem inter primos ejus incolas & Judæos contentio erat, ex quo Alexander, Judæorum opera promptiſſima adverſus Ægyptios uſus, in auxilii remunerationem conceſſit eis æquo jure cum Græcis urbem habitare. Idemque illis honor conſtabat etiam apud Alexandri ſucceſſores, qui & locum illis proprium aſſignarunt, ut puriorem haberent vivendi rationem, magis ab alienigenarum admiſtione liberatam, permiſeruntque ut Macedones appellarentur. poſtquam etiam Romani in poteſtatem ſuam redegiſſent Ægyptum, neque Cæſar primus, neque ſucceſſorum ejus quiſquam honores quibus Alexander Judæos impertiit minuere ſuſtinuit. Conflictus autem eorum cum Græcis *fere* ſine intermiſſione facti erant, &, præfectis in multos quotidie partis utriuſque animadvertentibus, ſeditio plus pluſque accendebatur. Tunc vero, cum apud alios res turbatæ eſſent, inter illos iræ magis exardeſcebant. Nam cum Alexandrini concionem haberent de legatione quam miſſuri erant ad Neronem, accidit ut multi quidem Judæorum permixti Græcis in amphitheatrum conſluerent: cum autem eos vidiſſent * inimici, illico clamare cœperunt, hoſtes eos & exploratores vocantes, ac deinde facto inſultu manus illis inferebant. Et reliqui quidem dum fugerent perierunt; tres vero ex illis comprehenſos *per urbem* trahebant, quaſi vivos uſtulaturi. Qua re fiebat ut univerſi moverentur Judæi † ad facinus vindicandum. Et primum quidem in Græcos lapides jaciebant: poſtea vero facibus raptis in amphitheatrum properarunt, minantes ſe populum, ad unum omnes, in eo concrematuros. id quod ſane facere occupaſſent, niſi iras eorum compreſſiſſet Tiberius Alexander urbis præfectus. Non tamen ille coërcendi principium ab armis ſumpſit: ſed, miſſis ad eos certis ex optimatibus,

Qua de cauſa accenditur.

Tiberius Alexander conatur eam ſedare.

λιτῶν δοκιμώτατοι, φρουρὰν αὐτῶντες, ἵνα εἴ τι γένοιτο κίνημα καὶ παρὰ σφᾶς ἔχοιεν ἀξιόχρεων φυλακήν, κωλύειν τοὺς ἐπαιρομένους. τούτους ὁ Νόαρος, ἐκπέμψας νύκτωρ τῶν βασιλικῶν ὁπλιτῶν τινας, ἅπαντας ἀναιρεῖ, τολμήσας μὲν τοῦργον δίχα τῆς Ἀγρίππα γνώμης, ἀφ' ὧν δὲ φιλαργυρίαν ἄμετρον εἰς τοὺς ὁμοφύλους ἐλάμβανεν ἀσεβῶν, τὸ βασιλείαν διέφθειρεν· διετέλει τε ὠμῶς εἰς τὸ ἔθνος παρανομῶν, μέχρι πυθόμενος Ἀγρίππας, ἀνελεῖν μὲ αὐτὸν ἠδέσθη διὰ Σόημον, ἔπαυσε δὲ τῆς ἐπιτροπῆς. οἱ δὲ στασιασθέντες λς'. καταλαβόμενοι φρούριον, ὃ καλεῖται μὲν Κύπρος, καθύπερθε δὲ τῶν Ιεριχοῦντος, τοὺς μὲν φρουροὺς ἀπέσφαξαν, τὰ δὲ ἐρύματα κατέρριψαν εἰς γῆν. κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας, καὶ τῶν ἐν Μαχαιροῦντι Ιουδαίων τὸ πλῆθος ἐπεισθὲν τοὺς φρουροῦντας Ρωμαίους [b]ἐκλείπειν ὃ χωρίον, καὶ παραδιδόναι σφίσιν. οἱ δὲ, τὸ μὲν ἐκ βίας ἀφαίρεσιν εὐλαβηθέντες, σπονδὰς ποιοῦνται πρὸς αὐτοὺς ἀναχωρήσειν ἀπαθεῖς· καὶ λαβόντες τὰ πρὸς παραδίδοσι ὃ φρούριον, ὅπερ φυλακὴν [c]κρατυνόμενον κατεῖχον οἱ Μαχαιρῖται.

ζ. Κατὰ δὲ τὴν Αλεξάνδρειαν ἀεί μοι ζάσις πρὸς τὸ Ιουδαϊκὸν τοῖς ὑπηκόοις, ἀφ' ὧν χρησάμενοι πρόθυμοτάτοις κατὰ τὴν Αἰγυπτίων Ιουδαίοις Αλέξανδρος, γέρας τε συμμαχίας ἔδοσαν τὸ μετοικεῖν κατὰ τὴν πόλιν ἐξ ἰσοτιμίας [d]πρὸς Ελληνας. διέμενε δὲ αὐτοῖς ἡ τιμὴ καὶ πρὸς τοὺς διαδόχους, οἱ καὶ τόπον ἴδιον αὐτοῖς ἀφώρισαν, ὅπως καθαρεύοιεν [e]ἔχοιεν τὴν δίαιταν, ἧττον ὑπομισγομένων τοῖς ἀλλοφύλοις, καὶ χρηματίζειν ἐπέτρεψαν Μακεδόνας. ἐπεὶ δὲ Ρωμαῖοι κατεκτήσαντο τὴν Αἴγυπτον, ὅτε Καῖσαρ ὁ πρῶτος ὅτε τοὺς μετ' αὐτὸν τοὺς ὑπέμειναν τὰς ὑπὸ Αλεξάνδρου τιμὰς Ιουδαίων ἐλαττῶσαι. συμβολαὶ δὲ ἦσαν αὐτῶν ἀδιάλειπτοι πρὸς τοὺς Ελληνας, καὶ τοὺς ἡγεμόνιον πολλοὺς ὁσημέραι παρ' ἀμφοῖν κολαζόντων, ἡ στάσις μᾶλλον παρωξύνετο. τότε δὲ ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις ἐτεταράκτο, μᾶλλον ἐξήφθη τὰ παρ' ἐκείνοις. καὶ δὴ τοὺς Αλεξανδρέων ἐκκλησιαζόντων περὶ ὧν ἔμελλον ἐκπέμπειν πρεσβείας ὑπὲρ Νέρωνα, συνεῤῥύησαν μὲ εἰς ὃ ἀμφιθέατρον ἅμα τοῖς Ελλησι συχνοὶ Ιουδαίων· καταδόντες δὲ αὐτοὺς οἱ ἀφ' ἑσπέρας, ὡς ἀχρῆμα ἀνεβόων, πολεμίους καὶ κατασκόπους λέγοντες, ἔπειτα ἀναπηδήσαντες ἐπέβαλλον τὰς χεῖρας αὐτοῖς. οἱ μὲ οὖν λοιποὶ φεύγοντες [f]διεφθάρησ· τρεῖς δὲ ἄνδρας συλλαβόντες ἕσυρον ὡς ζῶντας καταφλέξοντες. ἤρθη δὲ πᾶν ὃ Ιουδαϊκὸν ὑπὲ τὸ ἄμυνε. καὶ ὃ μὲ πρῶτον λίθοις τοὺς Ελληνας ἔβαλλον· αὖθις δὲ λαμπάδας ἁρπασάμενοι πρὸς τὸ ἀμφιθέατρον ὥρμησαν, ἀπειλοῦντες καταφλέξειν σὺν αὐτῷ τ δῆμον αὐτανδρον. καὶ ἔφθησ τοῦτο δράσαντες, εἰ μὴ τοὺς θυμοὺς αὐτῶν ἀνέκοψε Τιβέριος Αλέξανδρος ὁ τῆ πόλεως ἡγεμών. ὁ μὲν οὖν ὅτος τε ἀπὸ τ ὅπλων ἦρξατο σωφρονίζειν, ἀλλ' ἐκπέμψας τοὺς γνωρίμους αὐτοῖς, παύ-

a Προσλαβόμενοι τ φρ. *Big.* τὸ φρ. *Voſſ.* *b* Εκλιπεῖν τὸ φρούριον *Big.* *c* Κρατυνάμενοι *Voſſ.* *d* Πρὸς τοὺς Ελληνας *Big.* *e* Ἔχειν αὐτοὶ τὴν δ. *Bod.* *f* Διεσκεδάσθησαν aut ſimile verbum in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruſinus*, qui reddit, *ut reliqui quidem fugientes diſſipati ſunt.* * Æmuli *Ruf.* † Ad opem ferendam, *Ruf.*

a Τὰ

παύσασθαι παρεκέλευε, καὶ μὴ καθ' ἑαυτοῦ ἐρεθίζειν τὸ Ῥωμαίων στράτευμα. καταχλευάζοντες δὲ τὴν ἀθυμίαν τῶν στασιαστῶν, ἐβλασφήμουν τὸν Τιβέριον.

η'. Καίσαρ δὲ, συνιδὼν ὡς χωρὶς μεγάλης συμφορᾶς οὐκ ἂν παύσαιντο νεωτερίζοντες, ἐπαφίησιν αὐτοῖς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν Ῥωμαίων δύο τάγματα, καὶ σὺν αὐτοῖς πεντακισχιλίους στρατιώτας, καὶ τύχῃ παρόντας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἄλεθρον ὡς Λιβύης. ἐπέτρεψε δὲ ὁ μόνον ἀναιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν διαρπάζειν, καὶ τὰς οἰκίας καταφλέγειν. οἱ δὲ ὁρμήσαντες εἰς τὸ καλούμενον Δέλτα, συνῴκιστο γὰρ ἐνταῦθα ὁ Ἰουδαϊκὸς, ἐτέλουν τὰς ἐντολάς, ὑμῖν ἀναμαστί. συστραφέντες γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ τοὺς ἄμεινον ὡπλισμένους αὐτῶν προτάξαντες, μέχρι πλείστου μὲν ἀντέσχον· ἅπαξ δὲ κλίναντες ἀνέδην διεφθείροντο· καὶ παντελὴς μὲν αὐτῶν ὄλεθρος, τῶν μὲν ἐν τῷ πεδίῳ καταλαμβανομένων, τῶν δὲ εἰς τὰς οἰκίας συνωθουμένων. ὑπενέπιμπρασαν δὲ καὶ ταύτας οἱ Ῥωμαῖοι, προδιαρπάζοντες τὰ ἔνδον. καὶ οὔτε νηπίων ἔλεος αὐτοῖς, οὔτε αἰδὼς εἰσῆει γερόντων, ἀλλὰ ἀφ' ἡλικίας ἑκάστης κλείοντες, ὡς ὁλοκληρωθῆναι μὲν αἵματι πάντα τὸν χῶρον, πεσεῖν δὲ μυριάδας συμβῆναι νεκρῶν. οὐδὲ λείφθη δ' ἂν οὔτε ὁ λαὸς, εἰ μὴ πρὸς ἱκετείαν ἐτράποντο. κατοικτείρας δὲ αὐτοὺς Αλέξανδρος, ἀναχωρεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἐκέλευσεν. καὶ οἱ μὲν, ἐξ ἔθους ἔχοντες τὸ πειθήνιον, ἅμα νεύματι θ' φονεύειν ἐπαύσαντο· τὸ δημοτικὸν δὲ τῶν Αλεξανδρέων δι' ὑπερβολὴν μίσους δυσανάκλητον ἦν, καὶ μόλις ἀπεπαύετο τῶν σωμάτων.

λζ. θ'. Τοῦτο μὲν τὸ κατὰ τὴν Αλεξάνδρειαν πάθος συνηνέχθη· Κεστίῳ δὲ οὐκ ἐπ' ἠρεμεῖν ἐδόκει, παντελῶς τῶν Ἰουδαίων ἀπεπολεμωμένων. ἀναλαβὼν δὲ ἀπὸ τῆς Αντιοχείας ὃ μὲν δωδέκατον τάγμα πλῆρες, ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν ἀνὰ διχιλίους ὁπλίτας, πεζῶν δὲ ἐξ ἀετείας, καὶ τέσσαρας ἴλας ἱππέων, πρὸς αἷς τὰς ἀφ' ὁ βασιλέως συμμαχίας, Αντίοχος μὲν διχιλίους ἱππέας, καὶ πεζοὺς τετρακισχιλίους, τοξότας πάντας, Αγρίππας δὲ πεζοὺς μὲν τοὺς ἴσους, ἱππέας δὲ διχιλίους ἐλάττους· ἕπετο δὲ καὶ ὁ Σόαιμος μὲν τετρακισχιλίων, ὧν ἦσαν ἱππεῖς ὁ τρίτη μοῖρα, καὶ τὸ πλέον τοξόται· προσῆλθεν εἰς Πτολεμαΐδα. πλεῖστοι δὲ καὶ ἐκ τῶν πόλεων ὑπήκοοι συνελέγησαν, ἐμπειρίᾳ μὲν ἧττον τῶν στρατιωτῶν, ταῖς δὲ ὁρμαῖς καὶ τῷ κατὰ Ἰουδαίων μίσει τὸ λεῖπον ἐν ταῖς ὑπηρεσίαις ἀναπληροῦντες. συμπαρῆν δὲ καὶ αὐτὸς Αγρίππας Κεστίῳ, τῆς τε ὁδοῦ καὶ τῶν συμφερόντων ἐξηγούμενος. ἀναλαβὼν δὲ μέρος τῆς δυνάμεως Κέστιος, ὥρμησεν ἐπὶ πόλιν κεκτῆσθαι τὴν Γαλιλαίας Ζαβουλὼν, ἣ καλεῖται Ἀνδρῶν, διορίζει δὲ ἀπὸ τῆς ἔθνους τὴν Πτολεμαΐδα. κατελαβὼν δὲ αὐτὴν ἔρημον μὲν ἀνδρῶν, κατεπεφεύγει γὰρ τὸ πλῆθος εἰς τὰ ὄρη, πλήρη δὲ παντοίων κτη-

hortabatur ut quieſcerent, neque adverſum ſe milites Romanos irritarent. Seditioſi autem, riſu excipientes hortationem, contumeliis appetebant Tiberium.

Tiberius Alexander à ſeditioſis irridetur.

8. Atque ille, poſtquam vidit abſque ingenti cłade tumultuoſos non poſſe compeſci, immiſit in eos duas Romanorum legiones, quæ in civitate erant, & cum his alios ad quinque millia milites, qui forte aderant ex Libya venientes ad Judæorum interitum. Permiſit autem *eis*, ut non ſolum interficerent *Judæos*, ſed ut bona etiam eorum diriperent, & domos incendio delerent. Illi vero, facta irruptione in locum qui Delta vocatur, (illic quippe frequentes habitabant Judæi) imperata faciebant, non tamen ſine ſuorum cæde. Nam Judæi, cum ſeſe conglobaſſent & armis melius inſtructos in fronte poſuiſſent, diu quidem reſiſtebant: cum vero ſemel loco cederent magno numero perempti erant; & omne genus exitio dati ſunt, aliis quidem ſub dio comprehenſis, aliis vero in ædes contruſis. Quin & iſtas ſuccenderunt Romani, quæ intus erant prius diripientes. Et neque infantum illos miſerebat, neque adverſus ſenes reverentiam adhibebant, ſed in omnes ætates pari cæde graſſabantur: adeo ut totus quidem locus iſte ſanguine inundaretur, quinquaginta vero in cumulos congeſta eſſent hominum millia. Neque autem reliquæ factæ fuiſſent reliquiæ, niſi ad preces ſe convertiſſent. Alexander autem, illorum miſertus, juſſit Romanos receptui canere. Et illi quidem, ſoliti dicto audientes eſſe, primum ad nutum cæde abſtinebant; at vulgus Alexandrinorum ex nimio *& inveterato* odio revocatu difficile erat, & vix à cadaveribus avelli poterat.

Millia Judæorum L. ejus permiſſu occiſa.

XXII.

9. Hujuſmodi quidem clades apud Alexandriam contigit: Ceſtio vero jam quieſcendum eſſe non videbatur, cum *ſcilicet* Judæi ubique armis peterentur. Itaque cum aſſumpſiſſet ex Antiochia duodecimam legionem, eamque juſto numero, & ex reliquis bina millia hominum electorum, peditumq; ſex cohortes & quatuor equitum alas, ac præterea regum auxilia, ab Antiocho quidem duo equitum millia, peditumque tria millia, ſagittarios omnes, ab Agrippa vero totidem equites & *pedites duobus millibus pauciores, (nam & Sohemus ſequebatur cum quatuor millibus, quorum tertia pars equites, & reliqui ſagittarii) Ptolemaïdem progreſſus eſt. Plurimi autem etiam ex civitatibus auxiliarii collecti erant, peritia quidem militibus *veteranis* inferiores, alacritate vero & ſuo in Judæos odio ſupplentes quod deerat ſcientiæ. Quinetiam ipſe Agrippa præſens aderat Ceſtio, itineris dux & qui commeatum adminiſtraret. Cum autem Ceſtius partem de exercitu aſſumpſiſſet, contendit ad validam Galilææ civitatem Zabulonem, quæ Virorum cognomen habet, & à *noſtræ* gentis finibus Ptolemaïdem diſcernit. Cumque offendiſſet eam à viris quidem deſertam (nam in montes multitudo ſe receperat) omnigenûm autem rerum plenam,

Ceſtius cum magno exercitu contra Judæos proficiſcitur.

a Τὸ τῶν Ρωμ. *Voſſ.* b Ἑαυτῶν συγκλήθρου *Big.* c Ἐκλείποντες *Big.* d Κατεπίμπρασαν *Gall.* e Αὐτὰς *Big.* f Ἰσπερίαν *Big. & Bod.* g Ἐτράποντο *Gall. & Bod.* & mox ἀπαστάσαντο cum *Big.* h Κατοικτείρας *Gall. & Voſſ.* i Οἱ μὲν οὖν ἐξ ἔθους ἔχοντες τὸ πειθήνιον ἔχοντες *Big.* k Συνήφθη *Voſſ.* l Sic *Big.* χιλίων *Aliis.* m Ita in *MSS.* nec aliter legebat *Ruf.* τετρακοσίων in *Editis.* n Ἀναπληροῦντες *Bod.* o Ἰουδαίων *Bod.* p Ζαβουλῶνα *Big.* q Ἀνδρῶν *Voſſ.* ἀνδρίαν *Bod.* r Καὶ κατελαβὼν αὐτὴν *Big.* * Peditum mille, & cum Sohemus, *Ruf.*

Zabulon direpta & incensa.

nam, illas quidem militibus diripiendas conceſſit, urbem vero ipſam, quamvis admirandæ pulchritudinis domos haberet, ſimiliter ac apud Tyrum & Sidona & Berytum ædificatas, igne vaſtavit: ac deinde factis in regionem excurſionibus, cum omnia in quæ inciderit depopulatus eſſet, vicoſque circumjectos incendiſſet, reverſus eſt Ptolemaïdem. Cum autem Syri diutius prædæ inhærerent, magiſque Berytii, Judæi recepta fiducia (nam & Ceſtium receſſiſſe cognoverant) in relictos, cum nihil tale exſpectarent, irruebant, & circiter duo ipſorum millia occiderunt.

Judæi Syrorum ad duo millia cædunt.

10. Ceſtius autem, facto à Ptolemaïde diſceſſu, ipſe quidem Cæſaream pervenit; in Joppen vero partem præmiſit exercitus, cum mandatis, ut urbem, ſi eam occupare potuiſſent, cuſtodirent: ſin vero *cives* incurſum illorum præſentirent, tam ſuum quam cæterorum militum præſtolarentur adventum. Cæterum illi, alii quidem mari, alii vero terra celeriter profecti, utrinque urbem facillime capiunt. Et, cum habitatores nec fugam maturare potuerint, nec ad pugnam ſeſe parare, illos adorti omnes interfecerunt ſuis cum familiis; direptamque civitatem incenderunt. Cæſorum autem numerus erat ad octo millia & quadringentos. Similiter & in Narbatenem toparchiam Cæſareæ finitimam non paucos miſit equites, qui & terram vaſtarunt, & magnam indigenarum multitudinem peremerunt, & facultates *eorum* diripuerunt, vicoſque incendio conſumpſerunt.

Romani capiunt Joppen; eamque cum aliis locis incendunt.

XXIII. 11. In Galilæam autem miſit Ceſtius Gallum, legionis duodecimæ ductorem: eique tantam militum manum attribuit quantam * genti *coercendæ* ſatis fore exiſtimabat. Hunc validiſſima Galilææ civitas Sepphoris cum lætis acclamationibus excipit; aliæque civitates, hujus prudens conſilium ſequutæ, quieſcebant. Qui vero ſeditionibus & latrociniis operam dabant, omnes ſe receperunt in montem ipſiſſimo in Galilææ meditullio *ſitum*, qui eſt contra Sepphorin & vocatur Aſamon. Adverſus eos Gallus ductabat exercitum. Illi autem, quamdiu erant in locis ſuperioribus, facile Romanos ad ſe accedentes feriebant, & illorum fere ducentos occiderunt. Verum cum Romani facto circuitu ad celſiora perveniſſent, illi protinus victi ceſſerunt; & neque velites gravioris armaturæ militum congreſſum ſuſtinebant, neque cum equites terga verterent effugiebant: adeo ut pauci quidem inter locorum aſperitates deliteſcerent; duo vero millia & amplius occiderentur.

Quenam Gallus, à Ceſtio miſſus in Galilæam, patraverit.

μάτων, τὰ μὲ ἐφῆκε τοῖς γραπώταις ἁρπάζειν, τὸ δὲ ἄστυ, καί τοι [a] θαυμαστῆ κάλλει ἔχον τὰς οἰκίας, ὁμοίως ταῖς ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι καὶ Βηρυτῷ δεδομημένας, ὠμέστησεν· ἔπειτα τὴν χώραν κατδραμών, καὶ ἁρπάσας μὲ πᾶν τὸ προσπῖπτον, κατφλέξας δὲ τὰς πέριξ κώμας, ὑπέστρεφεν εἰς [b] Πτολεμαΐδα. ὡς δὲ ταῖς ἁρπαγαῖς ἐπ [c] Σύροις ὄντων, καὶ τὸ πλέον Βηρυτίων, ἀναθαρσήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ [d] τὸ ἀποκεχωρηκότα σωτῆρ Κέστιον, τοῖς ἀπολειφθεῖσιν ἀδοκήτως ἐπέπεσον, καὶ [e] δισχιλίους αὐτῶν διέφθειραν.

ι'. Ὁ δὲ Κέστιος, ἀναζεύξας ἀπὸ [f] Πτολεμαΐδος, αὐτὸς μὲ εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, μοῖραν δὲ [g] τῶν γραπτῶν [h] προέπεμψεν εἰς Ἰόππην, προστάξας, εἰ μὲν [i] ἐξαπιναίως δυνηθεῖεν τὴν πόλιν, φρουρεῖν· εἰ δὲ προαισθοίντο τὴν ἔφοδον, περιμένειν αὐτόν τε καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν. Οἱ δὲ οἱ μὲν κατ' θάλασσαν, οἱ δὲ κατ' γῆν ἐπειγόμενοι, ἀμφοτέρωθεν αἴρουσι [k] τὴν πόλιν ῥᾳδίως. καὶ μηδὲ φυγεῖν φθάσαντων τοὺς οἰκήτορας, [l] ἐπ' ὄπλων σκευάσασθαι πρὸς μάχην, ἐμπεσόντες ἅπαντας ἀνεῖλον σὺν ταῖς γενεαῖς· καὶ τὴν πόλιν διαρπάσαντες ἐνέπρησαν. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν [m] φονευθέντων πεντακόσιοι πρὸς [n] ὀκτακισχιλίοις. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὴν ὁμόρον τῆς [o] Καισαρείας [p] Ναρβατηνὴν τοπαρχίαν ἔπεμψε συχνοὺς τῶν ἱππέων, οἳ τήν τε χώραν ἔτεμον, καὶ πολὺ πλῆθος διέφθειραν τῶν ἐπιχωρίων, τάς τε κλήσεις διήρπασαν, καὶ τὰς κώμας κατέφλεξαν.

ιά. Εἰς δὲ τὴν Γαλιλαίαν ἔστελε Κέστιος Γάλλον ἡγεμόνα τοῦ δωδεκάτου τάγματος, [q] σὺν δυνάμει ὅσην ἀρκέσειν πρὸς τὸ ἔθνος [r] πολεμεῖσθαι. τοῦτον ἡ καρτερωτάτη τῆς Γαλιλαίας πόλις [s] Σεπφώρεις μετ' εὐφημίας δέχεται, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνης εὐβουλίαν αἱ λοιπαὶ πόλεις ἠρέμουν. Οἱ δὲ στασιῶδες καὶ λῃστρικὸν πᾶν ἔφυγον εἰς τὸ μεσόγειον τῆς Γαλιλαίας ὄρος, ὃ κεῖται μὲν ἄντικρυς τῆς Σεπφώρεως, καλεῖται δὲ [t] Ἀσαμών. τούτοις ὁ Γάλλος ἐπῆγε τὴν δύναμιν. Ὡς δὲ, ἕως μὲν ἦσαν [u] ὑπερδέξιοι, ῥᾳδίως τοὺς Ῥωμαίους [v] ἔβαλλον προσιόντας, καὶ πρὸς λοχισμοὺς αὐτοῖς ἀνεῖλον. περιελθόντων δὲ καὶ γενομένων [w] ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις [x] ἡττῶντο ταχέως, καὶ ὅτε [y] γυμνῆται τοὺς ὁπλίτας συγχέοντες ἔφερον, ὅτε ἐν τῇ τροπῇ τοὺς ἱππεῖς ἐξέφυγον· ὥστε ὀλίγους μὲν ἐν ταῖς δυσχωρίαις ἁλῶναι, ἀναιρεθῆναι δὲ ὑπὲρ [z] δισχιλίους.

a Θαυμάσιος Ἦν κάλλος *Bod.* & *Gall.* atque ita *Ruf.* qui vertit, *quamvis admiratus eſſet ejus pulchritudinem, quippe domus habebat ſimiliter* &c. *b* Ita in *MSS.* ὠφέλιμον in *Editis.* *c* Καισαλαΐδα *Bod.* *d* Ita cum *Cod. Big.* τὸν Ἰόππην ταχέως in *Editis Aliiſque.* niſi quod *duo codices* ῥᾳδίως habeant pro ταχέως. *e* Οὐχ ὅσον *Bod.* *f* Ἀναιρεθέντων *Bod.* *g* Ὀκτακισχιλίους *Big.* & *Bod.* *h* *Ruffinus*, aliis forſan *codicibus* uſus, reddit *finitimam Ceſareæ Nabartenem toparchiam.* *i* Ita cum *Cod. Big.* Ναρβατηνὴν ἐπαρχίαν in *Editis Aliiſque.* Ναρβατινὴν ἐπαρχίαν *Bod.* Ἀναβατηνὴν ἐπ. *Voſſ.* *k* *Al.* Σιμφωνα & Σίπφωνα. *l* Inde manaſſe nomen *Aſamonæorum*, qui vulgo *Maccabæi* audiunt, opinatur *Noldius* in *Hiſt. Idumæa.* Malim tamen (inquit Cl. *Relandus*) id nomen à חשמונים ducere, crediderimque nomen Hebræum montis *Aſamon* fuiſſe חשמון *Chaſmon.* *m* In margine quorundam *Codd.* ἐξηγήσεως ἐκκλ habemus ἐφ' ὕψους, ὑψηλότερα. *n* Ἡμιώλιον *Big.* *o* Ita *Big.* & *Ruf.* ἐν τοῖς ὑψηλοῖς in *Editis Aliiſque.* *p* Ἡττῶντο *Voſſ.* *q* *Al.* γυμνῆτες. in *Editis* γομῆται. *r* Ita in *MSS.* quibus aſſentitur verſio *Ruffini.* χιλίους perperam in *Editis.* * Genti expugnandæ, *Ruf.*

ΚΕΦ. ιθ'.

Οσα Κέστιος κατὰ τῶν Ιουδαίων ἔπραξε. καὶ ὡς Ιεροσόλυμα πολιορκήσας ἀθρόαλογώτατα ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνέζυξεν· οἷά τε κατὰ τὴν ὑποστροφὴν ἀθρόα τῶν Ιουδαίων ἔπαθεν.

CAP. XIX.

Quas res Ceſtius adverſus Judæos geſſit. utque, cum Hieroſolyma obſedisſet, præter omnium exſpectationem ab urbe diſceſſit: & quænam dum revertitur à Judæis paſſus eſt.

ΓΑΛΛΟΣ μὲν οὖν, ὡς οὐδένα [a] ἔτι ἐώρα κατὰ τὴν Γαλιλαίαν νεωτερίζόμενον, ὑπέστρεφε μὲν τὰς γραπτὰς εἰς Καισάρειαν. Κέστιος δὲ, μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναζυξας, ἐπέβαλεν εἰς Αντιπατρίδα· καὶ πυθόμενος [b] ἔν τινι πύργῳ [c] Αφεκῶ καλουμένῳ συνηθροῖσθαι Ιουδαίων δύναμιν οὐκ ὀλίγην, προέπεμψε τοὺς συμβαλοῦντας. οἱ δὲ, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, φόβῳ τοὺς Ιουδαίους διεσκέδασαν· ἐπελθόντες δὲ ἔρημον ὁ στρατόπεδον καὶ τὰς πέριξ κώμας ἐνέπρησαν. Ἀπὸ δὲ τῆς Αντιπατρίδος Κέστιος [d] εἰς Λύδδα προῆλθεν, κενὴν ἀνδρῶν τὴν πόλιν καταλαμβάνει· διὰ γὰρ τὴν τῆς σκηνοπηγίας ἑορτὴν, ἀναβεβήκει πᾶν τὸ πλῆθος εἰς Ιεροσόλυμα. πεντήκοντα δὲ τοὺς [e] ἀθρόους φανέντας διαφθείρας, καὶ τὸ ἄστυ κατακαύσας, ἐχώρει προέσω, καὶ διὰ [f] Βαιθωρῶν ἀναβὰς στρατοπεδεύεται κατά τινα χῶραν [g] Γαβαὼ καλούμενον, ἀπέχουσαν τῶν Ιεροσολύμων πεντήκοντα σταδίους.

Quænam geſſerit Ceſtius Hieroſolyma aſcendens.

ET quidem Gallus, cum neminem quidquam novi apud Galilæam jam moliri videret, Cæſaream cum exercitu regreſſus eſt. Ceſtius vero, cum copias omnes inde moviſſet, Antipatridem perrexit: auditoque Judæorum manum non exiguam in turrim quæ Apheci vocabatur confluxiſſe, *de ſuis* præmiſit qui cum eis congrederentur. Sed priuſquam ad manus ventum eſſet, *ſui* terrore Judæos diſſiparunt: cumque eò veniſſent, caſtra deſerta cum vicis finitimis incenderunt. Et Antipatride autem Ceſtius in Lyddam progreſſus, vacuam viris civitatem offendit: nam propter feſtum tabernaculorum omnis fere multitudo Hieroſolyma aſcenderat. quinquaginta vero, qui in *ejus* conſpectum venerunt, occiſis, exuſtaque urbe, ulterius pergebat; &, facto per Bethoron aſcenſu ad locum quendam, cui nomen eſt Gabao, caſtra metatur, ſtadiis quinquaginta ab Hieroſolymis diſtantem.

Ceſtius ſtadiis l. ab Hieroſolymis caſtra metatur.

Β'. Οἱ δὲ Ιουδαῖοι, καταδόντες ἤδη πλησιάζοντα τῇ μητροπόλει τὸν πόλεμον, ἀφέμενοι [h] τῆς ἑορτῆς ἐχώρουν ὅπλα, καὶ μέγα τῷ πλήθει θαρροῦντες, ἄπακτοι καὶ μὴ κραυγῆς ἐξεπίδων ὅπλα τὸ μάχιμον, μηδὲ τῆς ἀργῆς ἑβδομάδος ἔννοιαν λαβόντες. Ἰοὺ γὰρ δὴ ὃ μάλιστα παρ' αὐτοῖς [i] θρησκευόμενοι σάββατον. ὁ δὲ ἐκσείσας αὐτοὺς τῆς εὐσεβείας θυμὸς, ἐποίησε πλεονεκτῆσαι καὶ κατὰ μάχην. μὴ τοιαύτης γὰρ ὁρμῆς τοῖς Ρωμαίοις προσπεσοῦσης, ὡς διαρρῆξαι τὰς τάξεις αὐτῶν, καὶ [k] διὰ μέσων χωρεῖν ἀναρρηγνύναι. εἰ δὲ [l] δὴ τῷ μὴ χαλαθέντι τῆς φάλαγγος οἵτε ἱππεῖς ἐκκυκλωθέντες ἐπήμυναν, καὶ τῶν πεζῶν ὁ μὴ σφόδρα καμών, κἂν ἐκινδύνευσεν ὅλῃ τῇ δυνάμει Κέστιος. ἀπέθανον δὲ [m] Ρωμαίων [n] πεντακόσιοι δεκαπέντε, τούτων ἦσαν οἱ τετρακόσιοι πεζοί, ὁ δὲ λοιπὸν ἱππεῖς· τῶν δὲ Ιουδαίων, δύο καὶ εἴκοσι. γενναιότατοι δὲ αὐτῶν ἔδοξαν οἱ Μονοβάζου τοῦ τῆς Αδιαβηνῶν βασιλέως συγγενεῖς, Μονόβαζός τε καὶ [o] Κενεδαῖος, μεθ' οὓς ὁ Περαίτης Νίγερ, καὶ Σίλας ὁ Βαβυλώνιος, αὐτομολήσας εἰς τοὺς Ιουδαίους [p] ἀπὸ Αγρίππα τοῦ βασιλέως. ἐστρατεύετο γὰρ πρὸ αὐτοῦ. [q] τῷ τροπαίῳ μὲν οὖν ἀναχοπέντες οἱ Ιουδαῖοι τοὺς τὴν πόλιν ὑπέστρεφον· κατόπιν δὲ τοῖς Ρωμαίοις, ὅτε τὴν Βαιθωρῶν ἀνιόντες, προσπεσὼν ὁ τοῦ Γιώρα Σίμων, πολὺν τῆς ὑστεραίας ἐσπέρας ἐξ, καὶ συχνὰ τῶν σκευοφόρων ἁρπάσας, ἦγεν εἰς τὴν πόλιν. μένοντος δὲ τοῦ Κεστίου χρόνῳ τριῶν ἡμέρας, οἱ Ιουδαῖοι, τὰ μετέωρα κατειληφότες, ἐπετήρουν τὰς

Judæorum in Romanos impetus, magna cum victoria.

2. At Judæi, cum jam ad metropolin appropinquare viderent bellum, feſto relicto ad arma properabant; numeroque valde fidentes, incompoſiti ad pugnam & cum clamore proſiliebant, ne *ſeptimæ quidem diei, qua feriari ſolebant, ratione habita. erat quippe ſabbatum apud eos maxime honoratum. Furor autem, qui animis illorum religionem excuſſit, fecit ut in prælio etiam ſuperiores eſſent. Tanto namque impetu Romanos adorti ſunt, ut eorum & aciem perrumperent, & per media agmina incederent, magnam edentes ſtragem. adeo ut, niſi ei militum parti, quæ necdum locum amiſerat, equites facto circuitu ſubveniſſent, quique non admodum defatigati erant pedites, Ceſtius cum toto exercitu diſcrimen adiiſſet. Interfecti ſunt autem quingenti & quindecim Romani milites; ex quibus quadringenti pedites, reliqui equites erant: ex Judæis vero duo & viginti. Illorum autem fortiſſimi viſi ſunt Monobazi regis Adiabenes propinqui, Monobazus & Cenedæus, & poſt hos Niger Peraïta, & Silas Babylonius, qui ad Judæos ab Agrippa rege transfugerat. nam *antea* ſub eo militabat. Et Judæi quidem, cum fronte cladem accepiſſent, in urbem ſe recipiebant: Romanos autem, cum Bethoron aſcenderent, à tergo adortus Simon Gioræ filius, plurimos extremi agminis coactores vellicavit; multiſque jumentis quæ ſarcinas ferebant ereptis, *ea* in urbem ducebat. Ceſtio vero in regione per triduum morante, Judæi, locis editioribus occupatis, vias quibus iretur obſervabant;

Romanos fugientes laceſſunt.

a Illud ἔτι è *Cod. Big.* quod & legiſſe videtur *Ruf.* b Ἐν πύργῳ *Big.* c Ita cum *Cod. Big.* & melioribus *Ruſini* exemplaribus. Αφακῶ in *Editis Aliiſque.* d *Al.* Δύδδων. e Προφανέντων *Bod.* f Βαιθωρῶν *Big.* g Conſer locum in *Antiqq.* l. VII. p. 326. v. 46. & *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 339. & *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 446. h Τῶν ἑορτῶν *Big.* & *Voſſ.* i Vide *Grotium* ad *Lucam*, c. VI v. 1. k Διὰ μέσου *Big.* Διὰ μέσου *Bod.* l Illud δὴ abeſt à quibuſdam *MSS* m Ρωμαίων *Voſſ.* & *Bod.* n Ita *Ruf. Pſeudo-Hegeſipp.* & aliquot *MSS.* πενταπόσιοι *Rhed. Voſſ.* & *Bod.* o Κενδαῖος *Big.* Κενδαῖος *Rhed.* p Illud ἀπὸ additum è *Cod. Bod.* q Κατὰ τροπὴν *Lipſ.* & *Rhed.* r *Al.* Βαιθωρά. hîc loci Βαιθωρῶν *Bod.* Βαιθωρὸν *Big.* Βαιθωρὼν *Rhed.* Videſis *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 633. ſ Γιώρα *Big.* t Απαντήσας *Big.* * Ita vox ἐπάγων ſupra (ſc. p. 1063 v. 19.) & alibi etiam accipitur, ut & in *Maccab.* l. 2. c. 15. v. 4. & hunc ſenſum confirmat vox σύσσιτον, v. 24. Vide *Grotium* in *Maccab.* l. 2. c. 12. v. 38.

bant; certumque erat fore ut non quiescerent, si Romani iter facere cœpissent.

XXIV. 3. Itaque ubi Agrippa Romanos à periculo haud tutos esse animadverteret, cum tanta hostium multitudo montibus passim insideret, verbis Judæos experiri decrevit. aut enim omnibus se persuasurum esse *credebat* ut à bello desisterent; vel ab adversariis eos abducturum esse qui eadem cum illis non sentirent. Misit igitur è suis Borcæum & Phœbum, illis notissimos, qui & à Cestio fœdus amicitiæ, certamque pro delictis veniam à Romanis datum iri pollicerentur, si projectis armis ad eos transire vellent. Verum seditiosi, metu ne cuncta multitudo spe securitatis ad Agrippam sese conferret, legatos ab ipso *missos* interficiendi impetum ceperunt. Et, priusquam verbum facerent, Phœbum quidem peremerunt, (Borcæus autem *licet* vulneratus fuga dilapsus est) quotquot vero è plebe de ea re indignati sunt, fustibus atque lapidibus eos feriendo, in urbem compulerunt.

Agrippa legatos ad Judæos de pace cum Romanis mittit.

Male mulctantur legati.

4. Jam Cestius, animadverso hanc inter ipsos discordiam opportune cecidisse ut eos adoriretur, totum exercitum secum adducebat, inque fugam versos usque ad Hierosolyma persequutus est. Castra autem metatus in loco qui Scopus dicebatur, iste autem septem stadiis ab urbe distat, per triduum nihil quidem adversus urbem tentabat, forsan sperans fore ut qui in ea erant certis conditionibus sese dederent; in vicos vero finitimos non parvam militum manum ad rapienda frumenta dimisit. Quarto autem die, qui tricesimus erat mensis Hyperberetæi, cum exercitum ordinasset, in urbem *eum* introduxit. Et populus quidem à seditiosis custodiebatur: seditiosi vero, Romanorum *acie instructa perterriti, exterioribus quidem cedebant civitatis partibus, in interiorem vero & templum se recipiebant. At Cestius ingressus, & Bezetham ut appellabatur, & Cænopolin, & quod dicebatur Materiæ forum, incendit: deinde cum ad urbem superiorem venisset ex adverso aulæ regiæ castra ponebat. Et si eadem illa hora voluisset vi muros perrumpere è vestigio urbem cepisset, bellumque ab ipso confectum fuisse contigisset. Verum & † exercitûs præfectus Tyrannius Priscus, & plurimi equitum magistri, pecunia à Floro inescati ipsum ab incœpto averterunt: atque propter hanc causam & bellum adeo in longum productum est, acciditque Judæis ut gravissimis redundarint calamitatibus.

Cestius totum exercitum adversus Judæos ducit, ut urbem caperet.

Civium nonnulli portas Cestio patefactum eunt, sed irrito conatu.

5. Interea autem multi è melioris notæ civibus, ab Anano Jonathæ filio inducti, Cestium, quasi portas ei patefacturi, vocabant. Ille vero, præ ira fastidiosus eisque nonnihil diffisus, eousque cunctatus est, donec seditiosi, intellecta proditione, Ananum cum suis de muro dejecerunt, eosque lapidibus feriendo in

παρόδους· δηλαί τε ἦσαν οὐκ ἐρεμήσοντες, ἀρξαμένων τῶν Ρωμαίων ὁδεύειν.

γ'. Ενθα δὴ καταδὼν Αγρίππας οὐδὲ τὰ Ρωμαίων ἀκίνδυνα, [a] πλήθους ἀπείρου πολεμίων τὰ ὄρη [b] φοιτῶντος, ἐκέλευεν ἀποπειραθῆναι τῶν Ιουδαίων λόγοις. ἢ δὲ πάντας πείσειν καταθέσθαι τὸν πόλεμον, ἢ τοὺς [c] ἀντίων ἀποστῆσαι τοὺς μὴ συμφρονοῦντας. ἔπεμψεν οὖν τοὺς [d] ἀπ' αὐτοῦ ἑαυτῷ τοὺς μάλιστα γνωρίμους ἐκείνοις, Βορκαῖόν τε καὶ Φοῖβον, δεξιάς τε αὐτοῖς Κεστίου καὶ συγγνώμην τῶν Ρωμαίων ἀσφαλῆ τοῖς τὴν ἡμαρτημένην ὑποχρεμένοις, εἰ τὰ ὅπλα ῥίψαντες πρὸς αὐτοὺς μεταβάλοιντο. δείσαντες δὲ οἱ στασιασταί, [e] μὴ πᾶν τὸ πλῆθος ἀδείας ἐλπίδι πρὸς τὴν Αγρίππαν μεταβάλωνται, τοὺς ἀπ' αὐτῶν προσβύοντας ὥρμησαν ἀνελεῖν. καὶ πεῖν μὲν τὸν Φοῖβον διέφθειραν· ὁ δὲ Βορκαῖος πεσὼν ἔφυγεν ἀμφυγεῖν· ὕστερον δὲ τοὺς [f] ἐπαγανακτήσαντας λίθοις καὶ ξύλοις παίοντες, εἰς τὸ ἄστυ συνήλασαν.

δ'. Κέστιος δὲ, τὴν πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν παραχειμῶνα εὐκαίρως ἰδὼν εἰς ὄφιθρον, ἅπασαν ἐπῆγε τὴν δύναμιν, καὶ παρατάξας μέχρι Ιεροσολύμων κατεδίωξεν. στρατοπεδευσάμενος δὲ ὅπου καλεῖται Σκοπός, διέχει δὲ οὗτος ἑπτὰ σταδίους πρὸς ἡμέρας τῆς πόλεως, τρισὶ μὲν ἡμέραις οὐκ ἐπεχείρει τῇ πόλει, τάχα τι καὶ τῶν ἔνδον ὑποδησόμενος βουλομένων, εἰς δὲ τὰς πλησίον κώμας ἐφ' ἁρπαγὴν σίτου πολλοὺς ἀφῆκε τῶν στρατιωτῶν. τῇ τετάρτῃ δὲ, ἥτις ἦν τρίακὰς Υπερβερεταίου μηνὸς, ἀναταξας τὴν στρατιὰν, εἰσήγαγεν εἰς τὴν πόλιν. ὁ μὲν οὖν δῆμος ὑπὸ τοῖς στασιασταῖς ἐμφρουρεῖς ἦν· οἱ δὲ στασιασταὶ, τὴν εὐταξίαν τῶν Ρωμαίων καταπλαγέντες, τὸν μὲν ἔξω τοῦ πόλεως μέρων εἶχον, εἰς δὲ τὴν [g] ὀνομαζομένην καὶ τὸ ἱερὸν ἀνεχώρουν. Κέστιος δὲ παρελθὼν [h] ὑπεμπίμπρησι τοῖς τε Βεζεθὰν προσαγορευομένῃ, [i] καὶ τὴν Καινόπολιν, καὶ τὸ καλούμενον Δοκῶν ἀγορᾶν· ἔπειτα πρὸς τὴν ἄνω πόλιν ἐλθὼν, ἀντικρὺ τῶν βασιλικῶν αὐλῶν ἐστρατοπεδεύετο. καὶν ἐνῆν ἤθελησε κατ' αὐτοῦ ἐκείνην τὴν ὥραν ὁρμῆσαι τοὺς τειχῶν βιάσασθαι, τὴν αὐτίκα τὴν πόλιν ἔλαβε, καὶ τὸν πόλεμον συνέβη [k] καταλελῦσθαι. ἀλλὰ γὰρ ὅτι στρατοπεδάρχης Τυράννιος Πρίσκος, καὶ τῶν ἱππάρχων οἱ πλεῖστοι, χρήμασιν ὑπὸ Φλώρου [l] δελεασθέντες ἀπέστρεψαν αὐτὸν τῆς ἐπιχειρήσεως· καὶ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὅ, τε πόλεμος ὅτι τοσοῦτον μῆκος ἐτράβη, καὶ Ιουδαίοις ἀπηνέστων συμφορῶν ἀναπλησθῆναι συνέπεσεν.

ε'. Εν δὲ τούτῳ πολλοὶ τῶν γνωρίμων δημοτῶν, Ανάνῳ τῷ Ιωνάθου παιδὶ πεισθέντες, ἐκάλουν τὸν Κέστιον ὡς ἀνοίξοντες αὐτῷ τὰς πύλας. ὁ δὲ, καὶ πρὸς ὀργὴν ὑπεριδὼν, καὶ μὴ πάνυ πιστεύσας, [m] διεμέλλησεν, ἕως οἱ στασιασταὶ, τὴν προδοσίαν αἰσθόμενοι, τοὺς μὲν ἐπὶ τὸν τείχους κατέβαλον, καὶ λίθοις παίοντες συνήλα-

[a] Ita *Big. Bod.* & *Voss.* πλήθους τε ἀπ. in *Editis Aliisque.* [b] Περιχόντων *Bod.* [c] Επιστωθέντων ἀντιόντων *Big.* [d] Ita *Big. Voss.* & *Bod.* παρ' αὐτῶν in *Editis Aliisque.* [e] Sic *Big.* & *Voss.* μή τι ἂν in *cæteris.* [f] Αγανακτήσαντας *Bod.* [g] Ενδοτέρω *Big. Voss.* & *Bod.* [h] Υπεμπίμπρησι *Big.* [i] Alibi de *Bezetha* agens, dicit, *nova civitas* ἡ πόλις. Verum hîc loci distinguere videtur inter *Bezetham* & *Novam Civitatem.* nisi forte (cum Cl. *Relando* in *Palæstina S.* p. 855.) legendum sit, τῷ τῆς Καινόπολιν pro τῇ τῆς Καινόπολιν. *Villalpandus* (in Tom. 3. *Apparatus Urbis ac Templi*, part. 1. c. 16.) unam esse existimat *Cænopolin superiorem*, quæ eadem erat cum *Bezetha*, aliam vero *inferiorem* torrenti Cedroni vicinam & à *Bezetha* diversam. [k] Καταλυθῆναι *Big.* [l] Διαφθαρέντες *Big.* Vide ad p. 1096. v. 31. [m] Διεμείλησεν *Big.* & *Bod.* διεμείλισσεν *Voss.* * Disciplina, *Rus.* † *Al.* præfectus prætorio.

a Ani

συνήλασαν εἰς τὰς οἰκίας. αὐτοὶ δὲ, ἀφεστῶτες [a]ἀπὸ τῶν πύργων, τὰς ἀποπειρωμένας τὸ τείχος ἔβαλλον. πέντε μὲν οὖν ἡμέρας πάντοθεν ἐπιχειροῦσι τοῖς Ρωμαίοις [b]ἀμήχανον ὅσον ἡ προσβολή· [c]τῇ δὲ ἑπομένῃ ἀναλαβὼν ὁ Κέστιος τῶν τε ἐπιλέκτων συχνὰς καὶ τοὺς τοξότας, κατὰ τὸ προσάρκτιον ἐπιχειρεῖ κλίμα τῷ ἱερῷ. Ιουδαῖοι δὲ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἔμενον, καὶ πολλάκις μὲν ἀπεκρούσαντο τοὺς τῷ τείχει προσελθόντας· τέλος δὲ τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἀναχωρήσαντες ὑπεχώρησαν. οἱ δὲ Ρωμαίων ὡς προῆσαν τοὺς θυρεοὺς εἰς ὃ τεῖχος ἐξερείσαντες, καὶ κατ' αὐτῶν οἱ κατόπιν ἄλλους, οἵ τε ἑξῆς ὁμοίως, τὴν καλουμένην πρὸ αὐτῶν χελώνην ἐφεῖλξαντο· καθ' ἣν τὰ βέλη φερόμενα προσωλίσθαινεν ἄπρακτα, μηδὲν δὲ οἱ στρατιῶται κακούμενοι τὸ τεῖχος ὑπώρυσσον, καὶ δὴ ἱερῷ τῷ πύλῳ ὑποπυρφόραν παρεσκευάζοντο.

ε'. Δεινὴ δὲ τοὺς στασιαστὰς ἔκπληξις κατέλαβεν· ἤδη δὲ πολλοὶ διεδίδρασκον ἀπὸ τῆς πόλεως, ὡς ἁλωσομένης αὐτίκα. τὸ δὲ δῆμον συνέβαινεν ὅπου τύχοις θαρρεῖν, καὶ καθὸ παρείκοιεν οἱ πονηροί, προσήεσαν αὐτοὶ τὰς πύλας [d]ἀνοίξοντες, καὶ δεξόμενοι τὸν Κέστιον ὡς εὐεργέτην. ὃς εἰ βραχὺ τῇ πολιορκίᾳ προσελιπάρησεν, κἂν εὐθέως τὴν πόλιν παρέλαβεν. ἀλλ' οἶμαι ἀφ' τοὺς πονηροὺς ἀπεστραμμένος ὁ Θεὸς ἤδη καὶ τὰ ἅγια, τέλος λαβεῖν ἐπ' ἐκείνης τὰς ἡμέρας ἐκώλυσε τὸν πόλεμον.

μ'. ζ. Ο μὲν οὖν Κέστιος, ὅτε τὴν τῶν πολιορκουμένων ἀπόγνωσιν, ὅτε ὃ φρόνημα τοῦ δήμου συνιδὼν, ἐξαίφνης ἀνεκάλεσε τοὺς στρατιώτας· καὶ, καθάπερ ὑπὸ δεδεμένῃ πληγῇ τὴν ἐλπίδων, ἀθυμοτάτως ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνεζεύξει. τοὺς δὲ τὴν ἀδόκητον αὐτοῦ τροπὴν ἀναθαρρήσαντες οἱ λησταὶ καὶ τὴν ὑστάτην ἐξέθραμον, καὶ συχνοὺς τῶν ἱππέων καὶ πεζῶν διέφθειραν. τότε μὲν οὖν οἱ φρουροὶ καὶ τὴν Σκοπὸν στρατόπεδον αὐλίζεται Κέστιος, τῇ δὲ ἑπομένῃ προσωτέρω χωρεῖ ὁρμῶν, μᾶλλον ἐξεκαλέσατο τοὺς πολεμίους· καὶ τοὺς ὑστάτους αὐτῶν προσκείμενοι διέφθειρον, [e]καθ' ἕτερον δὲ τὴν ὁδὸν προσιόντες ἠκόντιζον εἰς πλαγίους. ὅτε δὲ ὑπερεφέροντο πρὸς τοὺς κατόπιν πιεζόμενοι, ἐθαῤῥουν οἱ τελευταῖοι, ἄπειρόν τι πλῆθος οἰόμενοι διώκειν, καὶ τοὺς καὶ πλευρὰν ἐπεμένους ἀναστέλλειν οὐχ ὑπέμενον, αὐτοὶ μὲν ὄντες βαρεῖς, καὶ δεδικότες τὴν τάξιν ἀφανῆ, τοὺς δὲ Ιουδαίους ὁρῶντες κούφους, καὶ πρὸς τὰς ἐπιδρομὰς εὐκόλους, ὥστε συνέβαινεν αὐτοῖς πολλὰ κακοῦσθαι μηδὲν ἀντιβλάπτουσι τοὺς ἐχθρούς. κατ' ὀλίγον δὲ τὴν ὁδὸν παιόμενοι, καὶ τὴν φάλαγγα ἐκσειόμενοι κατέπιπτον, μέχρι πολλῶν διαφθαρέντων, ὁ τε Πείσκος μὲν στρατάρχης τάγματος ἕκτης, Λογγῖνος δὲ χιλίαρχος, ἔπαρχος δὲ ἴλης Αἰμίλιος Ιουκοῦνδος ὄνομα, μόγις εἰς [f]Γαβαὼ κατέπτησαν ὅπου ὁ πρότερον στρατόπεδον, τὰ πολλὰ καὶ τῶν σκευῶν ἀποβαλόντες. ἔνθα δύο μὲν ἡμέρας ἐπέμεινεν ὁ Κέστιος, ἀμηχανῶν ὅ,τι χρὴ ποιεῖν. τῇ τρίτῃ δὲ [g]πολλῷ πλείους τοὺς πολεμίους θεασάμενος, ἃ πάντα τὰ κύκλῳ μεσὰ Ιουδαίων, ἔγνω καθ' ἑαυτὸν

domos *ſuas* compulerunt. Cæterum ipſi, per turres diſpoſiti, mœnia demolientes *telis* impetebant. Et per dies quidem quinque irrito conatu in muros undique impreſſionem facere tentabant Romani; die autem ſequenti Ceſtius, cum electiſſimis quibuſque *militum* itemque ſagittariis, à ſeptentrionali tractu templum aggreditur. Verum Judæi à porticibus eos repellebant, & crebro quidem quotquot ad muros accederent propulſarunt: adeo ut tandem telorum multitudine ab impetu inhibiti receſſerint. At *poſtea* Romanorum qui in fronte prima erant cum clypeos muris firmiter applicuiſſent, illique qui à tergo erant alios adjunxiſſent, ac deinde alii ſimiliter, teſtudinem ab illis appellatam fabricarunt: unde tela in eam acta circumquaq; irrita delabebantur, & milites plane illæſi mœnia ſuffodiebant; adeo ut templi portæ ignem ſubjicere parati eſſent.

Romani templum aggrediuntur, ſaEtaque teſtudine portas incendere moliuntur.

6. Tum vehemens ſeditioſos occupabat timor; jamq; multi ex civitate diffugiebant, ac ſi continuo eſſet expugnanda. Qua re fiebat ut populus fiduciam ſumeret, & cum ſcelerati homines cederent, illi aderant portas aperturi, & Ceſtium tanquam benefactorem *ſuum* in urbem recepturi. qui ſi paulum in oppugnatione fortiter perſeveraſſet, celeriter civitatem in poteſtatem ſuam redegiſſet. *Sed Deus, ut arbitror, propter ſceleratos *iſtos* etiam ſacra *ſua* averſatus, in cauſa erat quod iſte dies finem bello non attulerit.

Ceſtius male ſe geſſit, quod in oppugnatione non perſeveraverit.

7. Ceſtius itaque, ut qui neque obſeſſorum deſperationem neque populi in ſe animos reſciverit, ſubito milites revocavit; & ſine ulla ſpei ob plagam acceptam repulſa præter omnium opinionem ex urbe diſceſſit. Latrones autem, animis ex ejus fuga inexſpectata reſumptis, in poſtremos excurſionem fecerunt, & multos tam equitum quam peditum peremerunt. Et tunc quidem Ceſtius in caſtris, *quæ* apud Scopum *munierat*, noctem agit; ſequenti vero die longius progrediens magis hoſtes excivit & animavit: qui extremos agminum inſectantes occidebant, atque ex altera viæ parte incurſantes in tranſverſos tela conjiciebant. & neque noviſſimi in eos ſe convertere audebant, qui à tergo illos ſauciarent, ingentem quippe multitudinem eos inſequi exiſtimantes, neque à lateribus urgentes propulſare ſuſtinebant, cum ipſi quidem & graves eſſent, & valde metuerent ne acies interrumperetur, Judæos autem leves viderent, & ad incurſiones expeditos; unde eveniebat, ut ipſi multa mala perpeterentur, cum è contra nihil hoſtibus nocerent. Per totam igitur viam perculſi, & ex acie excuſſi ſternebantur; donec multis occiſis, in quibus erat Priſcus ſextæ legionis dux, & Longinus tribunus, alæque præfectus Æmilius nomine Jucundus, vix in Gabao ad priora caſtra pervenerunt multis impedimentis amiſſis. ubi Ceſtius quidem biduum moratus eſt, incertus quid ageret. Tertio autem die, cum hoſtes in numerum multo majorem creviſſe vidiſſet, & loca omnia circumcirca

Multi Romanorum à Judæis in fuga occiſi.

Judæo-

a Ἀπὸ τῶν πύργων Big. & Voſſ. b Ἀμήχανον Bod. c Ita cum Big. & Bod. τῇ ἑπομένῃ δὲ ἀναλ. in Editis Aliiſque. d Ἀνοίξαντας Big. e Καὶ καθ' ἕτερον τὸ ὁδὸν Big. & Voſſ. f Γαβαὼν Bod. g Ita Big. & Gall. πολλῶν in Editis Aliiſque. * Sed credo jam tunc infeſtus Deus peſſimis, ejuſque ſancta illo die finem bello dare prohibuerunt, *Reſ.*

Judæorum plena, tum demum intellexit & ſibi obfuiſſe cunctationem, &, ſi adhuc ibi maneret, plures ſe hoſtes habiturum.

Romanorum, dum fugerent, diſcrimen.

8. Itaque ut ſe in breviorem fugam daret, cuncta quæ militibus impedimento erant abjici præcepit. Occiſiſque mulis & aliis jumentis, præter illa quæ ſagittas & machinas portarent (hæc enim ut uſui futura ſervabant, præſertimque quod veriti eſſent nè à Judæis capta ſibi in exitium verterentur) Bethoron uſq; deducebat exercitum. At Judæi, dum per loca quidem ſpatioſa iretur, minus urgebant, cum autem in anguſtias deſcensûs concluſi eſſent, alii quidem *è Judæis* eos prævenientes ab exitu prohibuerunt, alii vero poſtremos in vallem compulerunt: totaque *eorum* multitudo juxta fauces viæ protenſa exercitum telis operuerunt. ubi dum & pedites incerti erant quo modo *ab ictu telorum* ſeſe defenderent, in majore diſcrimine verſabantur equites: nam neque ſervatis ordinibus viam inſiſtere poterant jaculis petiti, & ne contra hoſtes irent aſcenſus ardui prohibebant equitantibus invii. Ex altera vero parte præcipitia & hiatus *erant* in quos lapſi deferebantur, adeo ut neque fugæ locum haberent, neque de ſui defenſione cogitarent, ſed præ conſilii inopia ad luctus & lamentationes ſe convertebant, deſperantium more; illiſque reſonabat hortatio apud Judæos, cum clamore lætantium pariter atque ſævientium. Parum autem aberat, quin totum exercitum Ceſtiumq; corripuiſſent, niſi nox appetiſſet, qua Romani quidem in Bethoron ſe recipiebant, Judæi vero, locis omnibus in circuitu obſeſſis, eorum exitus obſervabant.

Periiſſent niſi nox interveniſſet.

9. Tum ubi Ceſtius de aperto itinere deſperaret, de fuga cogitabat; militumq; fortiſſimis ad quadringentos delectis, per munimenta eos diſpoſuit, cum mandatis ut poſtquam aſcendiſſent vigilias in caſtris agentium ſigna erigerent, ex quibus Judæi copias omnes *eo* in loco manere arbitrarentur. Ille vero cum reliquis tacite per triginta ſtadia progreditur. Mane autem Judæi, cum locum ubi morati ſunt deſertum vidiſſent, in quadringentos, qui eos deceperant, irruebant; & illos quidem ocyus jaculis confecerunt, dein autem Ceſtium perſequebantur. Ille vero & noctis partem non exiguam jam ante occupaverat, dieque properantius iter urgebat: adeo ut milites metu perculſi helepoles & catapultas & alia multa inſtrumenta relinquerent, quibus tunc captis Judæi poſtea contra illos qui ea dimiſiſſent uſi ſunt. Romanos autem perſequendo Antipatridem uſque proceſſerunt. deinde cum eos

τι [a] βραδύτερας, καὶ εἰ ἔτι μένοι πλείοσι χρησόμενος ἐχθροῖς.

η'. Ἵνα [b] δὴ σωτερωτέρᾳ χρήσαιτο φυγῇ, τὰ μὲν σκευοφόρα πάντα ἀνηλωκότα προεκέλευσε προΐστασθαι. ἀφαιρεῖται δὲ [c] τῶν ὀρέων, καὶ τὸ ὑποζύγιον, πλὴν ὅσα βέλη παρεκόμιζε καὶ μηχανάς, τούτων γὰρ [d] διὰ χρείαν προείχοντο, καὶ μάλιστα δεδοικότες μὴ Ἰουδαίοις κατ' αὐτοῦ [e] ἀλῶσι, [f] προῆγε δὲ δύναμιν ὅτι [g] Βαθώρου. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ μὲν τὰς εὐρυχωρίας ἧττον ἐπίκειντο σωιελαύνοντι δὲ εἰς [h] τινὰ κατά βασιν, οἱ μὲν φθάσαντες εἶργον αὐτοὺς τὴν ἔξοδον, ἄλλοι δὲ τοὺς ὑστάτους [i] κατέωθουν εἰς τὴν φάραγγα. ὁ δὲ πᾶν πλῆθος, παρεκλαθὲν ὑπὲρ τὰ αὐχένα τῆς ὁδοῦ, κατεκάλυπτε τοῖς [k] φάλαγξι τοῖς βέλεσιν. ἔνθα καὶ τῶν πεζῶν ἀμηχανούντων προσαμύνειν ἑαυτοῖς, ὁπόσφαλέστερόν τοῖς ἱππεῦσιν ἐκινδύνευε διὰ τάξεως καὶ τῆς ὁδοῦ βαδίζειν ἐδύναντο βαλλόμενοι, καὶ ὃ προσαντες ὅτι τοὺς πολεμίους ἱππάσιμον οὐκ εἶχον. τὸ δὲ ὅτι φάτνης κρημνοὶ καὶ φάραγγες, εἰς οὓς ὑποσφαλέντες [l] κατεφέροντο, [m] καὶ ὅτι φυγῆς τόπον οὔτε ἀμωμὴν εἶχον ὁπόσιον, ἀλλ' ὑπ' ἀμηχανίας ἐπ' οἰμωγὴν ἐτράποντο, καὶ τοὺς ὑπογώσιον ὀδυρμούς· ἀντήχει δὲ αὐτοῖς ὃ παρὰ Ἰουδαίων ἐγκέλευσμα, καὶ κραυγὴ χαιρόντων ἅμα καὶ θυμουμένων. ὀλίγου δὲ δεῖν πᾶσαν ἥρπασαν τὴν ἅμα Κεστίῳ δύναμιν, εἰ μὴ νὺξ [n] ἐπέλαβεν, ἐν ᾗ Ῥωμαῖοι μὲν εἰς τὴν Βαθώρων κατέφυγον, Ἰουδαῖοι δὲ [o] πάντα τὰ κύκλῳ καταλαβόντες ἐφρούρουν αὐτοῦ τὴν ἔξοδον.

θ'. Ἐνθα δὴ Κέστιος, τὴν φανερὰν ὁδὸν ὑπονοῶν, ἀπρακτον ἐβουλεύετο, καὶ ἀφικρίνας τοὺς εὐψυχοτάτους στρατιώτας [p] εἰς τετρακοσίους ἐπέστησε [q] τοῖς ὀχυρώμασι, [r] προστάξας ἀναβάντας σημεῖα τὲ ἐν τοῖς στρατοπέδοις φυλάκων ἐᾷν, ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι πᾶσαν οἴωνται τὴν δύναμιν κατὰ χώραν μένειν. αὐτὸς δὲ, τοὺς λοιποὺς ἀναλαβών, ἡσυχῇ τεττάρακοντα σταδίους. [s] ἕωθεν δὲ Ἰουδαῖοι, καταδύντες ἔρημοι [t] τὴν ἔπαυλιν αὐτοῦ, ὅτι τοὺς ἐξαπατήσαντας τετρακοσίους ἔδραμον· καὶ κείνους μὲν ταχέως καλινδοῦντες, ἐδίωκον δὲ τὸν Κέστιον. ὁ δὲ [u] τὴν νυκτὸς οὐκ ὀλίγον προειλήφει, καὶ σπουδαιότερον [x] ἤλαυνε μὴ ἡμέραι, ὥστε τοὺς τραπώτας, ὑπ' ἀκπλήξεως καὶ δέους, τά τε [y] ἑλεπόλεις καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς καὶ τὰ [z] πολλὰ τῶν ἄλλων ὀργάνων καταλιπεῖν, ἃ τότε Ἰουδαῖοι λαβόντες αὖθις ἐχρήσαντο κατὰ τῶν ἀφέντων. προῆλθον δὲ τοὺς Ῥωμαίους διώκοντες μέχρις Ἀντιπατρίδος. ἔπειτα ὡς ὁ καλε-

a Iterum cum *Cod. Big.* ei aſſentiente *Ruſino*, qui vertit, *tardiorem ſibi obſtiſſe cognovit; & ſi adhuc maneat* &c. Βραδύνειν, καὶ ἐὰν ἐπιμένοι in *ceteris*. Ita quidem locum vertit *Pſeudo-Hegeſippus, ſed cum magis ac magis augeri numerum hoſtium cerneret, & omnia in circuitu referta adverſariis, ſibique officere quod moraretur, eo quod plures congregarentur.* b Eo modo *Big.* & *Ruf.* ℨ in *reliquis.* c Τῶν δὲ ὀρέων *Big. Voſſ. Rhed.* & *Bod.* τῶν τε ὄντων καὶ ὀρέων καὶ τὸ ὑποζύγιον in ſuo *codice* habuiſſe videtur *Ruf.* qui reddit, *occiſi ſque mulis atque aſinis, aliiſque jumentis* &c. d Διὰ τὴν χρείαν *Big. Voſſ. Bod.* & *Rhed.* e Ἁλῶ *Big.* f Προῆγε *Voſſ.* g Κατὰ Βαθώρων *Big.* ἐπὶ Βαθώρων *Bod.* & *Gall.* Βαθωρὸν legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſippus.* h Εἰς τὴν στενὰν καὶ τὴν κατάβασιν *Big.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, *contractos vero in anguſtias atque deſcenſus.* εἰς τὴν καὶ τὰ σ. *Rhed.* i Κατέωθεν *Busb.* k Φάραγξι *Big.* & *Busb.* l Κατεφθείροντο *Voſſ.* ut & *Ruſinus*, qui vertit, *jaculatoribus autem rupes & valles tenebantur: in quas dejecti qui aberraſſent conſumebantur.* m Καὶ ὅτι φυγῆς τὸ τόπον ὅτε ἀμωμὴν εἶχον *Busb.* n Ita *Busb. Rhed Big.* & *Voſſ.* ἐπιλαβὼν in *Editis Aliiſque.* o Πάντα κύκλῳ *Bod.* p Ὡς εἰς τε. *Big.* q Τῶν δυμάτων *Big.* & *Voſſ.* r Προσέβαλεν ἀναβῆναι τὰς σημείας [ſic. σημεῖα] τῶν δὲ τοῖς στρατοπέδοις φυλακὴν, ὅπως *Big.* atque eo forſan modo legerit *Ruſinus*, qui vertit, *hiſque præcepit, vigilum qui in caſtris excubarent ſigna clamare, ut eo modo* &c. ſimiliterque & *Pſeudo-Hegeſippus* hiſce verbis, *ut tota nocte cum ſtrepitu maximo officia præſentientium vallo circumſonarent.* s Ἕωθεν δὲ οἱ Ἰουδαῖοι *Big.* t Τὴν αὐλὴν *Big.* u Ita *Big.* & *Ruf.* τῆς τε νυκτὸς in *ceteris.* x Ἤλαυνεν *Big. Voſſ. Bod. Lipſ.* & *Ruf.* y Μηχανὰς ἑλεπόλεις καλύμβρας *Dionyſ. Hal.* Machinas obſidionales *Helepolas* vocat *Vegetius.* z Ita *Big.* λοιπὰ in *ceteris.*

a Ita

ὑ καπελάμβανον, ὑποστρέφοντες τάς τε μηχανὰς ἦρον, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσύλων, τῶν τε ἀπολειφθέντων λείαν συνῆγον, καὶ μετ' παιάνων εἰς τ μητρόπολιν ἐπανιόντων, αὐτοὶ μὲν ὀλίγους ἀποβεβληκότες παντάπασι, τ δὲ Ῥωμαίων καὶ τ συμμάχων [a] πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους καὶ πεντακοσίους ἀνηρηκότες, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους καὶ ὀγδοήκοντα. Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη [b] Δίου μηνὸς ὀγδόῃ, δωδεκάτῳ ἔτει τ Νέρωνος ἡγεμονίας.

affequi non potuiſſent, inter revertendum & machinas capiebant & mortuos ſpoliabant, prædamque relictam colligebant; & pæana canentes ad metropolim regrediebantur, de ſuis quidem paucis admodum amiſſis, Romanorum autem & auxiliarium quinque millibus peditum ac trecentis, equitibuſque trecentis & octoginta interemptis. Et iſta quidem geſta erant die octavo menſis Dii, anno decimo ſecundo Neronis imperii.

Machinas, quas fugientes Romani abjiciunt, captæ à Judæis; quibus uſi ſunt adverſus Titum.

ΚΕΦ. κ'.

CAP. XX.

XXV.

Κέστιος πρὸς Νέρωνα πρέσβεις ἀναπέμπει. Δαμασκηνοὶ τοὺς παρ' ἑαυτοῖς Ἰουδαίους ἀναιροῦσιν. Ἱεροσολυμῖται, διώξαντες τὸν Κέστιον, εἰς τὴν πόλιν καταφεύγουσιν· καὶ τὰ κατ' αὐτὴν παρασκευαζόμενοι στρατηγοὺς ἀποδεικνῦσι πολλούς, ἐξ ὧν ὁ τὴν συγγραφὴν ποιούμενος. Τινὰ περὶ Ἰωσήπου διοικήσεως.

Cestius legatos mittit ad Neronem. Damasceni Judæos secum habitantes interficiunt. Hierosolymitæ à Cestio persequendo revertuntur in urbem; cumque res ejus ordinassent, multos creant duces, inque his hunc ipsum scriptorem. Nonnulla de Josephi administratione.

Μετὰ δὲ τ Κεστίου συμφορὰν, [c] πολλοὶ τ ὀνομαζομένων Ἰουδαίων, ὥσπερ βαπτιζομένης νεὼς, ἀπενήχοντο τ πόλεως. [d] Κοστόβαρος οὖν καὶ Σαῦλος ἀδελφοὶ, σὺν Φιλίππῳ τῷ Ἰακίμου, στρατοπεδάρχης δὲ ἦν ὗτος Ἀγρίππα τ βασιλέως, ἀφεστήκεσαν μὲν τ πόλεως, ᾤχοντο πρὸς Κέστιον. ὁ δὲ, σὺν τούτοις καὶ τ βασιλικῇ αὐλῇ [e] πολιορκηθείς, Ἀντίπας, ὑπεριδὼν τὴν φυγὴν, αὐθις, ὡς ὕστερον τ στασιαστῶν διεφθάρη, δηλώσομεν. Κέστιος δὲ τοὺς περὶ Σαῦλον [f] ἀξιώσαντας ἀπέπεμψεν εἰς Ἀχαΐαν πρὸς Νέρωνα, τήν τε αὐτῶν [g] δηλώσοντας ἀνάγκην, καὶ τὰς αἰτίας τ πολέμου πρόφασιν εἰς Φλῶρον. [h] τὴν δὲ ἐπ' ἐκείνου ὀργὴν κωφίσειν καὶ τοὺς ἑαυτῦ κινδύνους ἤλπισεν.

Nobiliores Judæi ad Cestium se conferunt.

AT poſt calamitatem à Ceſtio acceptam nobilium Judæorum multi, quaſi in eo eſſet navis ut mergeretur, è civitate *veluti* natando egreſſi ſunt. Coſtobarus itaque & Saulus fratres, una cum Philippo Jacimi filio, (iſte enim Agrippæ regis exercitûs præfectus erat) ex urbe fuga dilapſi ad Ceſtium ſe contulerunt. Quemadmodum vero Antipas, qui cum eis in aula regia obſeſſus illinc profugere noluit, à ſeditioſis fuerit interemptus, poſthac declarabimus. Ceſtius autem Saulum cæteroſque, ex ipſorum petitione, in Achajam ad Neronem miſit, & propriam neceſſitatem *ei* indicaturos, bellique inchoati culpam in Florum tranſlaturos. faciendo enim ut illi ſuccenſeretur, fore ſperavit ut aliquid de ſuo tolleret periculo.

Missi à Cestio ad Neronem legati.

μα'. Β'. Καὶ τούτῳ Δαμασκηνοὶ, τ τῶν Ῥωμαίων φθορὰν πυθόμενοι, τοὺς παρ' ἑαυτοῖς Ἰουδαίους ἀνελεῖν ἐσπούδασαν. καὶ καθ' ἡμᾶς εἶχον αὐτοὺς ἐν τῷ γυμνασίῳ πάλαι συνηθροισμένους διὰ τὴν ὑποψίαν, τοῦτο προγυμνασάμενοι, ῥᾳστην τὴν ἐπιχείρησιν εὐδοκοῦσι· [i] ἐδεδοίκεσαν δὲ τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ἁπάσας πλὴν ὀλίγων ὑπηγμένας τῇ Ἰουδαϊκῇ θρησκείᾳ. διὸ μέγιστος αὐτοῖς ἀγὼν ἐγένετο λαθεῖν ἐκείνας. τοὺς δὲ Ἰουδαίους, ὡς ἂν ἐν στενῷ χωρίῳ, τὸν ἀριθμὸν ὄντας [k] μυρίους καὶ πάντας ἀνόπλους, ἐπελθόντες, ὑπὸ μίαν ὥραν ἀδίκως [l] ἔσφαξαν.

Damasceni Judæorum decem millia una hora jugulant.

μβ'. γ'. Οἱ δὲ διώξαντες τ Κέστιον, ὡς ὑπέστρεψαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τοὺς μὲν βίᾳ τ ἐπὶ Ῥωμαΐζοντας, τοὺς δὲ πειθοῖ προσήγοντο, καὶ συναθροισθέντες εἰς τ ἱερὸν, στρατηγοὺς [m] ἀπέδειξαν τ πολέμου πλείονας. ἦρχε δὲ [n] Ἰώσηπος υἱὸς Γοριόνου, καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἄνανος, τῶν τε ἐν τ πόλει ἁπάντων αὐθεκαστότατος, καὶ μάλιστα τὰ τείχη τ πόλεως ἀνεγείρων. τ δὲ τ Σίμωνος υἱὸν Ἐλεάζαρον, καὶ τοῦτον [o] ὑφ' ἑαυτῷ ποιησάμενοι τὴν Ῥωμαίων λείαν, καὶ

Judæi Hierosolyma reversi urbis præfectos creant.

pecunias

---

a Ita *Big. Voſſ. Rhed. Bod.* & *Ruf.* πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους ἀνῃρηκότες, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους. πεζῶν &c. legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſipp.* b Id eſt, *Novembris* VIII, anno *Neronis* XII abſoluto. ſiquidem XIII *Neronis* annus à XIII die præcedentis *Octobris* inceperat. *Uſſerius* ad *A. M.* 4070. c Inter quos forte Chriſtiani. Videſis *Euſebium* in *Eccl. Hiſt.* l. 3. c. 5. d Κοστόβαρος γὰρ καὶ ὁ Σαῦλος *Big.* Hîc loci & alibi *Coſtobarus* paſſim habet *Pſeudo-Hegeſipp*, ac ſi in Græcis legiſſet Κεστόβαρος. e Πολιορκηθεὶς *Bod.* f Vocem ἀξιώσαντας non agnoſcit *Vet. Interpr.* ἀξιώσους habet *Voſſ.* ἀξιώσοντας φυγὴν τῶν αἰτίας δ' π. *Bod.* vocibus aliquot omiſſis, unde mutilatur locus. g Ita *Big. Gall.* & *Ruf.* δηλώσοντας φυγὴν in *Editis Aliiſque.* h Τὴν δὲ ἐπ' ἐκείνου ὀργὴν *Big.* & *Voſſ.* i Ἐδεδίεσαν *Big* & *Voſſ.* ἐδεδίεσαν *Bod.* k Μυρίους καὶ πεντακοσίους, καὶ πάντας ſolus *Big.* l Ἀπέσφαξαν *Big.* m Ἀπεδείκνυσαν *Big. Voſſ.* & *Bod.* n Ἰώσηπος ὁ υἱὸς Γ. *Big.* Hinc commentus eſt neſcio quis Verporum titulum ſtulti operis, *Hiſtoria Joſephi ben Gorion.* Miſere compilavit iſte, quicunque fuerit, *Joſephi* noſtri *de Bello* libros. *Barn.* o Ὑφ' ἑαυτῶν *Big.*

a Ita

Eleazarus quo pacto magnam poteſtatem adeptus eſt.

pecunias Ceſtio ereptas, præterea que multa ex publicis theſauris in poteſtate ſua habuerit, tamen negotiis ſummis eum præficere noluerunt, utpote quod & ipſum tyrannidem affectantem viderent, ejuſque ſectatores ei obſequentes ſatellitum more ſe gerere. Cæterum brevi pecuniæ indigentia, & præſtigiis ſuis Eleazarus ita populum circumvenit, *ut ei in univerſum parerent.

In Idumæam belli duces dimittuntur, & in alias provincias.

4. Alios autem in Idumæam *mittendos* elegerunt duces, Jeſum Sapphiæ filium unum è pontificibus, & Eleazarum Ananiæ pontificis filium. Nigro autem, qui tunc Idumæam regebat, (è regione trans Jordanem oriundo, unde Peraïtes cognominabatur) præceperunt, ut tunc *illis* ducibus obtemperaret. Aliarum autem regionum haud negligentes erant, ſed in Hierichuntem Joſephus filius Simonis, & in Peræam Manaſſes, in Thamnæ vero toparchiam miſſus eſt Joannes Eſſæus qui eam adminiſtraret. Huic etiam additæ ſunt Lydda & Joppe & Ammaus. Gophniticæ autem & Acrabatenæ *toparchiæ* Joannes Ananiæ filius præficitur, & utrique Galilææ Joſephus Matthiæ filius: hujuſque præfecturæ attributa eſt etiam Gamala, civitatum illac munitiſſima.

Joſephus in Galilæam amandatur.

5. Et aliorum quidem præſidum, pro ea qua erat voluntate & prudentia, quiſque res ſibi creditas adminiſtrabat. At Joſepho, cum in Galilæam veniſſet, primum curæ fuit indigenarum ſibi conciliare benevolentiam, ut qui probe norit ſe hac via in pleriſque ſucceſſurum, licet aliæ res minus feliciter caderent. Cum autem ſecum reputaſſet, quod potentiſſimos quidem amicos habiturus ſit, ſi eos participes poteſtatis faceret; omnem vero multitudinem, ſi pleraque per indigenas & conſuetos fieri præciperet, de ſenioribus quidem *iſtius* gentis LXX prudentiſſimis delectis eos cum poteſtate omni Galilææ præfecit, ſeptem vero per ſingulas civitates minorum litium judices conſtituit: nam graviora negotia cauſaſque capitales ad ſe & LXX viros remitti juſſit.

Indigenas ſibi conciliare ſtudet.

De ſenioribus LXX graviorum cauſarum & VII minorum litium judices conſtituit.

6. Diſpoſito autem per civitates jure quo inter ſe uterentur, quemadmodum ab externa vi tuti eſſent inſuper curabat: cognitoque Romanos in Galilæam facturos eſſe irruptionem, loca opportuna muro cingebat, Iotapata, & Berſabee, & Selamin, necnon Capheræccho, & Japha, & Sigo, & montem cui nomen eſt Itabyrio, & Tarichæas, & Tiberiada: præterea que ſpeluncas ad lacum Genneſar, in Galilæa quæ inferior dicitur, munivit; in Galilæa etiam ſuperiori petram quæ Achabarorum appellatur, & Seph, & Jamnith, & Meroth. in

Loca opportuna muro cingit.

καὶ ἀμπαγίδα Κεσίου χρήματα, τοῖς οἷς πολλὰ τῆ δημοσίων θησαυρῶν, ὅμως οὐκ ἐπέτρεψαν ταῖς χρείαις, αὐτὸν τε τυραννικὸν ὁρῶντες, καὶ τοὺς [a] ὑπ' αὐτῷ ζηλωτὰς δορυφόρων ἔθει χρωμένους. κατ' ὀλίγον γοῦν, ἅτε χρεία τῶν χρημάτων, καὶ γοητείαν Ἐλεάζαρος, ἀπεδείλη δὲ δῆμον, ὡς αὐτῷ στασιάζειν τοῖς ὅλοις.

ε'. Εἰς δὲ τὴν Ἰδουμαίαν ἐπῆρε [b] ἐπίλεξον στρατηγὸν, Ἰησοῦν τὸν τῆ ὑὸν [c] Σαπφία τοῦ ἀρχιερέως ὄντα, ἐκ Ἐλεάζαρον ἀρχιερέως υἱὸν [d] Ἀνανίᾳ. ἦρχον δὲ τότε τῆς Ἰδουμαίας Νίγερ· γένος δὲ ἦν ἐκ τῆς Ἰορδάνου Περαίας, διὸ καὶ Περαίτης [e] ἐπικαλεῖτο· προσέταξαν ὑποτάσσεσθαι τότε τοῖς στρατηγοῖς. ἐμέλησε δὲ καὶ τῆς ἄλλης χώρας, ἀλλ' εἰς μὲν Ἱεριχοῦντα Ἰώσηπος ὁ Σίμωνος, εἰς δὲ τὴν Περαίαν Μανασσῆς, Θαμνᾶ δὲ τοπαρχίας Ἰωάννης ὁ Ἐσσαῖος στρατηγήσων ἐπέμφθη. προσεκεκλήρωτο δὲ αὐτῷ Λύδδα, καὶ Ἰόππη, καὶ [f] Ἀμμαοῦς. τὴν δὲ Γοφνιτικῆς καὶ [g] Ἀκραβατηνῆς, ὁ Ἀνανίου Ἰωάννης ἡγεμὼν ἀποδείκνυται, καὶ τῆς Γαλιλαίας ἑκατέρας Ἰώσηπος Ματθίου· προσῆκτο δὲ τῇ τούτου στρατηγίᾳ καὶ Γάμαλα, τῶν [h] ζώντων πόλεων ἀχυροτάτη.

ϛ'. Τῶν μὲν οὖν ἄλλων στρατηγῶν ἕκαστος, ὡς ἔτυχε προθυμίας ἢ συνέσεως, διῴκει τὰ πεπιστευμένα. Ἰώσηπος δὲ, εἰς τὴν Γαλιλαίαν [i] ἐλθὼν, πρῶτον ἐφρόντισε τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας τῶν [k] ὑπηκόων, εἰδὼς ὅτι ζώντων πλεῖστα κατορθώσει, κἂν τἆλλα ἁμαρτάνῃ. συνιδὼν δὲ ὅτι τοὺς μὲν δυνατοὺς οἰκειώσεται μεγαλοδωρίας τῆς ἐξουσίας αὐτοῖς, τὸ δὲ πᾶν πλῆθος, εἰ δι' ἐγχωρίων καὶ συνήθων τὰ πολλὰ πράξαιτο, τῶν μὲν γνωρίμων ἑβδομήκοντα τοὺς σωφρονεστάτους ἐπιλέξας ἐκ φυλῆς ἑκάστης, κατέστησεν ἄρχοντας ὅλης [l] τῆς Γαλιλαίας, ἑπτὰ δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει δικαστὰς τῶν ἐπιτελεστέρων ἀγορῶν· τὰ δὲ [m] μείζω πράγματα καὶ τὰς φονικὰς δίκας ἐφ' ἑαυτὸν ἀναπέμπειν ἐκέλευσε καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα.

ζ'. Καταστησάμενος δὲ τὰ πρὸς ἀλλήλους νόμιμα τῇ πόλει, ὅπως ἔξωθεν αὐτῶν ἀσφάλειαν ἔχωσι· καὶ γινώσκων Ῥωμαίους [n] πορθαλησίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, τὰ πιτήδεια τοῦ χωρίου ἐτείχιζεν, [o] Ἰωτάπαλα, καὶ [p] Βηρσαβεὲ, καὶ [q] Σελαμὶν, ἔτι δὲ [r] Καφαρεχὼ, καὶ Ἰαφὰ, καὶ [s] Σιγὼ, τό τε Ἰταβύριον καλούμενον ὄρος, καὶ Ταριχαίας, καὶ Τιβεριάδα· πρὸς δὲ τούτοις, τὰ πρὸς [t] Γεννησὰρ τὴν λίμνην ἀσπάλακα, τῆς κάτω καλουμένης Γαλιλαίας [u] ἀνετείχισατο, [x] τήν τε ἄνω Γαλιλαίας τὴν τὰ προσαγορευομένην [y] Ἀχαβάρων πέτραν, καὶ [z] Σὲφ, καὶ [a] Ἰαμνὶθ, καὶ [b] Μηρώθ. τῆς δὲ

a Ita cum *Cod. Big.* ἐφ' ἑαυτῷ in *cæteris*. *b* Ἐπιλέκτων *Big.* & *Voſſ.* *c* Antea Σαπφᾶ. Vide ad p. 1109. *d* Ita lego cum quibuſdam *Rufini* codd. In aliis *Eleazarum pontificis filium*, & apud *Pſeudo-Hegeſippum* habemus *Eleazarum ſacerdotis filium*. Nisi in *Editis Aliiſque*. υἱὸν *Bod.* Vide p. 1091. v. 2. *e* Ἐκαλεῖτο *Big.* & *Bod.* *f* *Al.* Ἐμμαοῦς. Verum Ἀμμαοῦς & Ἐμμαοῦς idem eſt. Vide Cl. *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 428, 429. *g* *Al.* Ἀκραβατηνῶν. *h* Sic *Big.* & *Voſſ.* τούτων in *cæteris*. *i* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ἀπῆλθεν in *Editis Aliiſque*. κατῆλθεν legiſſe videtur *Pſeudo-Hegeſipp.* *k* Ἐγχωρίων *Big.* *l* Illud τῆς è *Codd Big.* & *Voſſ.* *m* Simulachrum quoddam τῆς μειζόνος βουλῆς hîc animadvertere eſt in *Joſepho*, qui, præfectus Galilææ LXX viros legit, *ad res graviores* &c. *n* Ita *Rhed.* & *Gall.* στρατοπαλίνους *Big.* στρατοπαλίνους in *Editis Aliiſque*. *o* Ἰωτάπατα μ̄ α *Big.* *p* In margine *Cod. Big.* Βηρσαβεέ. Alias varie ſcribitur apud *Joſephum*, Βηρσαβὲ, Βηρσαβὲ, & Βηρσεβεῶν. Videſis *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 620. & p. 624. *q* Sic *Bod.* & *Voſſ.* quo modo etiam edidimus p. 922. v. 32. Σελαμὶν *Gall.* Σελαμὶν in *Editis Aliiſque*. in aliquot *Rufini* libris *Selem*, in aliis *Salamin*. *r* Ita prout p. 922. vel Καφαρνιχὼ, & convenienter *Rufini* Codd. *aliquot*, in quibus *Capherecho*. Ἐ Πορνιχὼ hîc loci in *Editis*. Καμφαρίχω *Big.* καὶ Παρνιχὼ *Rhed.* Vide *Annot.* ad p. 922. *ſ* Σιγὼφ *Big. Voſſ. Bod.* & *Ruf.* Σιγὼν *Rhed.* *t* Γιννησὰρ *Big.* & *Bod.* *u* Ἐτειχίσατο *Big.* ἀνετειχίσατο *Bod.* *x* Τῶν ζ *Big.* & *Ruf.* *y* Χαβάρων *Big.* Ἀχαβαρῶν *Voſſ.* *z* Σεὶφ *Big.* *a* Ἰαμνεὶ *Big.* Ἰάμνειαν *Voſſ.* Ἰαμνεῖ p. 922. *b* Ita prout ſupra, p. 922. Μηρὼν hîc loci in *Editis Aliiſque*. [c] Ut rerum omnium ſumma ejus arbitrio committeretur, *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Ita

δὲ τὴν [a] Γαυλανίτιν, Σελεύκειάν τε καὶ [b] Σωγάνην, καὶ [c] Γάμαλαν ὠχύρωσεν. μόνοις δὲ [d] Σεπφωρίταις [e] ἀφῆκε [f] καθ' ἑαυτὰς τεῖχος ἀναδείμασθαι, χρημάτων τε εὐπόρους ὁρῶν ὄντας, καὶ προθύμους ὅπως τὸν πόλεμον ἐπὶ ταχὺ παρασκευάσωσιν. ὁμοίως καὶ Γίσχαλα Ἰωάννης ὁ [g] Λευΐου υἱὸς καθ' ἑαυτὸν ἐτείχιζεν, Ἰώσηπος κελεύσαντος. τοῖς δὲ ἄλλοις ἐρύμασιν αὐτὸς ἅπασι συμπονῶν ἅμα καὶ παρακαλῶν παρῆν. κατέλεξε δὲ καὶ δυνάμεις ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὑπὲρ δέκα μυριάδας [h] νέων ἀνδρῶν, οὓς πάντας, [i] ἐκ τῶν συλλεγομένων παλαιῶν ὅπλων [k] αὐτὸς ἐξαπασκευαζόμενος, ὥπλιζεν.

Josephus Galilæos armis instruit.

ζ'. Ἐπεὶ δὲ συνιδὼν [l] ἀήττητον τὸν Ῥωμαίων ἰσχὺν γεγενημένην, εὐπειθείᾳ μᾶλλον καὶ μελέτῃ τῶν ὅπλων, τὸν μὲν διδασκαλίαν ἀπέγνω τῇ χρείᾳ [m] διακομένων· τὸ δὲ εὐπειθὲς ὁρῶν [n] προηγούμενον ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἡγεμόνων, Ῥωμαϊκώτερον ἔτεμνε τὸν στρατὸν, καὶ [o] πλείους καθίστα [p] ταξιάρχους. στρατιωτῶν δὲ ἀπεδείκνυ διαφορὰς, καὶ τούτους μὲν ὑπέτασσε δεκαδάρχαις, καὶ ἑκατοντάρχαις, ἔπειτα χιλιάρχοις, καὶ ὅπως τούτοις [q] ἡγεμόσι ταγμάτων [r] ἀδροτέρων ἀφηγουμένοις. ἐδίδασκέ τε σημείων [s] διαδόσεις, καὶ [t] σαλπίγγων προσκλήσεις τε καὶ ἀνακλήσεις, προσβολάς τε κερράτων καὶ περιαγωγάς, καὶ πῶς δεῖ τοὺς μὲν τὸ κάμνον ὑπερφέρειν ἐκ τοῦ θείου τό, οἱ δὲ τῷ πονοῦντι [u] συναμύνειν· ὅσα τε εἰς [v] διάσημα ψυχῆς, [x] καὶ σώματος καρτερίαν, [y] συνεχῶς ἀφηγεῖτο. μάλιστα δὲ αὐτοὺς ἤσκει πρὸς τὸν πόλεμον, παρ' ἕκαστα τὸν Ῥωμαίων εὐταξίαν [z] διηγούμενος, καὶ ὡς πολεμήσουσι πρὸς ἄνδρας, οἱ δι' ἀλκὴν σώματος καὶ ψυχῆς διάσημα πάσης ὀλίγου δεῖν τῆς οἰκουμένης κρατοῦσιν. ἔφη δὲ πρέπειν αὐτοῖς [a] λαβεῖν τῆς κατὰ τὸν πόλεμον [b] εὐταξίας, καὶ πρὸ παρατάξεως, εἰ τῶν συνήθων ἀδικημάτων ἀπέχοιντο, [c] κλοπῆς τε καὶ ληστείας καὶ ἁρπαγῆς, τῶν τε ἐξαπατᾶν τὸ ὁμόφυλον, [d] καὶ μὴ κέρδος οἰκεῖον ἡγεῖσθαι τὸν βλάβην τῶν συνηθεστάτων. διοικεῖσθαι γὰρ κάλλιστα τοὺς [e] πολέμους, παρ' οἷς ἂν ἀγαθὸν τὸ συνειδὸς ἔχωσιν [f] ἃ στρατεύονται. τοὺς δὲ οἴκοθεν φαύλως, ἢ μόνον τοῖς ὀπίσω ἐχθροῖς, ἀλλὰ καὶ τῷ Θεῷ χρῆσθαι πολεμίῳ.

Galilæos ad bellum & militarem disciplinam erudit.

Gaulanitide vero Seleuciam & Soganen & Gamalam mœnibus firmavit. Solis autem Sephoritis permisit, ut murum sibimet ipsis fabricarent, quod eos & pecunia abundare videret, & sponte sua ad bellum properare. Similiter & Gischala Joannes Levi filius suo suorumque opere muro cingi curavit, prout jusserat Josephus. Cæteris autem munimentis omnibus ipse *Josephus* intererat, jubendo simul atque opem ferendo. Quin & exercitum ad centum millia tyronum & amplius è Galilæa conscripsit, quos omnes, armis veteribus undique collectis ipsos instruens, armavit.

7. Deinde cum secum reputasset Romanorum virtutem factam esse invictam, maxime quod dicto audientes essent *milites*, & armis se exercerent, disciplinam quidem militarem necessitate coactus insuper habebat: parendi autem facilitatem videns ducum multitudini acceptam deberi, Romanorum magis ex more dividebat exercitum, pluresque constituebat ordinum principes. Milites insuper varie distribuebat, & istos quidem decurionibus subjiciebat & centurionibus, deinde tribunis, prætereaque ducibus qui agminibus plenioribus præerant. Docebat etiam quo modo signum alii aliis traderent, & tubis classicum canerent atque receptui, & cornuum conflictus & circumductiones; & quemadmodum oporteret superiores laborantibus succurrere, & cum defatigatis partiri pericula; quæque animis audaciam ingenerarent, & corpora facerent labores tolerare, frequenter inculcabat. Maxime autem eos ad bellica munera exercebat, in singulis Romanorum *modestiam eis commemorans, & quod cum viris essent præliaturi, qui corporis viribus animiq; fortitudine totum fere terrarum orbem in suam potestatem redegerant. His addidit, quo pacto belli tempore suis essent parituri præceptis, periculum se facturum etiam antequam in aciem veniant, si consuetis injuriis, furtisque & latrociniis & rapinis abstineant, & à popularibus suis fraudandis, & ab ea cogitatione sibi in lucro ponendum esse quod maxime familiaribus in damnum cedit. † Illa enim bella optime administrari, in quibus milites sibi bene conscii sunt. qui vero domi improbe se gerunt, non solum eos qui contra ipsos veniunt pro adversariis habere, sed & Deum pro hoste.

Galilæi ad bellum & militarem disciplinam erudit.

η'. Πολλὰ τοιαῦτα παραινῶν διετέλει. καὶ τὸ μὲν ἕτοιμον εἰς εὐθάρσειαν αὐτῷ συνεκρότητο, πεζῶν μὲν [g] ἐξ μυριάδες, ἱππεῖς δὲ διακόσιοι καὶ πεντήκοντα· χωρὶς δὲ τούτων, οἷς ἐπεπίστευτο μάλιστα, μισθοφόροις τε τετρακισχιλίοις καὶ πενταχοσίοις.

8. Multis hujusmodi admonitionibus uti non cessabat. Et jam quidem quantum prælio parandum esset conflatum erat, peditum quidem millia sexaginta, equites vero ducenti & quinquaginta; ac præter hos, quibus maxime fidebat, mercenarii ad quatuor millia & quingentos.

Singulæ Galilææ civitates mediam sui multitudinem in militiam mittebant.

a Ita cum *Cod. Big.* quo forsan modo & *Ruf.* qui vertit, *in Gaulanitide vero &c.* Γαυλανιτικὴν in *reliquis.* b Ita prout & supra, p. 922. Σωγανειαν *Big.* Σοάνη *Bod.* c Vide Cl. *Relandum* in *Palæstina S.* p. 784. d Σιμφωρίταις *Bod.* e Εφῆκε *Big.* f Καθ' αὑτὰς *Rhed.* g Λευεὶ *Big.* Λευῖ *Gall.* Λδὶ p. 922. h Vocem νέων non agnoscit *Rufinus*, qui vertit, *quin & exercitum ex Galilæa supra centum millia virorum comparavit &c.* i Ita *Bod.* & *Rhed.* ἐκτῶν in *cæteris.* k Illud αὐτὸς ἐ *Codd. Voss.* erat cum sic inserendum esse putarem. l *Al.* τὸν Ρωμ. ἰσχὺν ἀνίκητον γεγ. m Διδασκομένων *Voß.* n Προηγουμένων *Big.* o Πλείονας *Big.* p *Al.* ταξιάρχας, & mox ἀπεδείκνυ. q Ἡγεμόνας τ. ἀ. ἀφηγουμένους *Big.* quo forsan modo *Rufinus*, qui vertit, *& insuper his ipsis rectores majorum rerum administratores dedit.* r Ἀνδρειοτέρων *Bod.* s Ita *Big.* & *Ruf.* συλλήψεις in *Editis Aliisque.* t Συμπλοκὰς *Big. Bod.* & *Voß.* u Παρέχεσθαι *Big.* x Ita *Bod.* & *Ruf.* ἢ in *cæteris.* y Συνεχῶς σώματος, ἀφηγεῖτο *Big.* & *Voß.* nec aliter forsan *Ruf.* qui vertit, *quæque ad fortitudinem animi corporisque toleraniam pertinerent, instituebat.* z Διηγούμενος *Bod.* a Λήψεσθαι *Big.* b Πειθαρχίας *Big.* & *Gall.* quod forsan haberi potest pro interpretamento vocis εὐταξίας. In *Cod. Gall.* πειθαρχίας καὶ εὐταξίας, ἅμα ἢ καὶ ὡσὲ π. c Ita cum *Cod. Big.* τι deest *reliquis.* d Τό, τι κέρδος *Big.* e Πολεμίους in plerisque *MSS. Gr.* f Πάντες οἱ στρατ. *Big.* g In *Rufini* versione, *septuaginta peditum millia habebat & trecentos quadragina equites.* ἑπτὰς ἢ πεντήκοντα ἐ τριακοσίους *Big.* * Al. *disciplinam, ordinis conservationem.* † Plurimum valere in bello bonam conscientiam, eo quod amplius de divino consilio præsumeret qui se nulli affinem crimini recognosceret, *Pseudo-Hegesipp.*

tum, reliquos ad comparandum eis victum tenens.

tos. circa ſe etiam in corporis cuſtodiam habebat ſexcentos *viros* electos. Exceptis autem mercenariis facile cæteri milites à civitatibus alebantur. nam ſingulæ earum quas enarravimus, cum mediam ſui multitudinem mitterent in militiam, reliquos ad neceſſaria ſibi acquirenda detinebant: adeo ut una quidem pars armis deſtinaretur, altera vero operibus faciundis, & rem frumentariam ſuppeditantibus viciſſim ſecuritatem præſtarent armati.

ὁπιλίτας δὲ περὶ αὐτὸν εἶχεν ἑξακοσίους φύλακας τοῦ σώματος. ἕτερον δὲ πλῆθος τῶν μισθοφόρων τοῖς ἄλλοις στρατιὰν εἰ πόλεις ῥᾳδίως. τῶν γὰρ καταλεγέντων ἑκάστη, τοὺς ἡμίσεις ὅπλοις τοῖς στρατιὰν ἐκπέμπουσα, τοὺς λοιποὺς ὅπλοις συμπορισμὸν αὐτοῖς τῶν ὁπλιτικῶν κατεῖχεν· ὥστε τοὺς μὲν εἰς ὅπλα, τοὺς δὲ εἰς ἐργασίαν διῃρῆσθαι, καὶ τοῖς τὰ σῖτα πέμπουσιν ἀντιχορηγεῖσθαι παρὰ τῶν ὁπλιτῶν τὴν ἀσφάλειαν.

XXVI. **CAP. XXI.** **ΚΕΦ. κα'.** μγ'

De Joanne Giſcaleno. contra ejus inſidias alias ſtruit Joſephus; & urbes nonnullas, quæ ab ipſo defeceranr, recipit.

Περὶ Ἰωάννου τοῦ Γισχάλων. τὰς αὐτοῦ ὅπλοις ἀντιμηχανᾶται Ἰώσηπος, καὶ πόλεις τινὰς ἐν ἀποστάσει ὄσας ἀπολαμβάνει.

Joannes Levi filius, qui Joſepho perniciem machinabatur, qui vir fuerit.

JOſepho autem hoc modo Galilææ res adminiſtranti inſurgit quidam inſidiator, vir Giſchalis oriundus, Levi filius, nomine Joannes; callidiſſimus quidem & doloſiſſimus nobilium, in nequitia vero omnium. Ab initio cum paupertate conflictatus eſt, ejuſque malitiæ diu impedimento erat egeſtas, promptus quidem & exercitatus ad mentiendum, ad fidem vero mendacio faciendam acer, fraudem in virtutum numero habens, eaque adverſus amiciſſimos uti ſolitus, humanitatis ſimulator, & ſpe lucri cædis maxime appetens, magna quidem ſemper affectans, ſpem vero ex ſordidis maleficiis arripiens alenſque. Latro enim erat ſingularis ac ſolitarius, deinde & quoſdam inveniebat, qui ſe ei in audacia comites adjungerent, primo quidem pauculos, indies vero plures in latrociniis proficiens. Ei autem curæ erat neminem adſciſcere *qui facile capi potuit: ſed qui & corporis habitudine, & animi firmitate, bellorumque peritia præſtarent, hos eligebat. Virorum itaque manum numero ad quater mille collegit paravitque, quorum maxima pars ex Tyriorum regione ejuſque vicis ad eum confugerant: eorum ope Galilæam omnem depopulabatur, multoſque belli exſpectatione ſuſpenſos irritabat.

Ἰαχὼπῳ δὲ ὄντι τῷ Ἰωσήπῳ τὰ κτ' τὴν Γαλιλαίαν οἰκονομίζοντί τις ἐπίβουλος, ἀνὴρ ἀπὸ Γισχάλων, υἱὸς Λευΐου, Ἰωάννης ὄνομα· πανοῦργος μὲν καὶ δολιώτατος τῶν ἐπιχωρίων, [a] οὐ δὲ τοῖς πονηρεύμασιν [b] ἀπάντων. πένης δὲ τὰ πρῶτα, καὶ μέχρι πολλοῦ κώλυμα [c] ἔχων τὴν κακίαν τοῦ ἐπιχειρεῖν, ἕτοιμος μὲν [d] ψεύδεσθαι, δεινὸς δὲ ἐπιθέσεως πίστιν τοῖς ἐψευσμένοις, ἀρετὴν ἡγούμενος τὴν ἀπάτην, καὶ φύσει κτ' τῶν φιλτάτων χρήματος, ὑποκριτὴς φιλανθρωπίας, καὶ δι' ἐλπίδα κέρδους φοινικώτατος, ἀεὶ μὲν ἐπιθυμήσας μεγάλων, πέφυκε δὲ τὰς ἐλπίδας ἀπὸ τῶν ταπεινῶν κερδῶν λαμβάνων. λῃστὴς γὰρ ἦν μονότροπος, ἔπειτα καὶ συνοδίαν εὗρε τὸ τόλμης, ὃ μὲν πρῶτον ὀλίγους, προσλαμβάνων δὲ ἀεὶ πλείονα. φερομένης δὲ ἐπὶ μᾶλλον προσλαμβάνειν εὐάλωτον, ἀλλὰ τὰς εὐεξίᾳ σώματος, καὶ ψυχῆς πρᾳότητι, καὶ πολέμων ἐμπειρίᾳ διαφέροντας ἐξελέγετο. [e] μέχρι γὰρ τετρακοσίων ἀνδρῶν πλῆθος συνεκρότησεν, οἱ τὸ πλέον ἐκ τῆς Τυρίων χώρας, καὶ τῶν ὑπ' αὐτῇ κωμῶν φυγάδες ἦσαν, δι' ὧν ἐλήζετο πᾶσαν τὴν Γαλιλαίαν, καὶ μετεώρους ὄντας ὑπὸ τῷ μέλλοντι πολέμῳ τοὺς πολλοὺς [f] ἐπήειρεν.

Joannis aſtutia ad pecuniam colligendam.

2. Jam vero illi imperare deſideranti, & majorum appetenti, pecuniæ inopia obſtabat. cum autem videret Joſephum ſua valde delectari induſtria, perſuadet ei primum ut patriæ

Confer p. 911.

mœnia inſtauranda ſuæ mandaret fidei; qua in re multum lucri fecit ex locupletibus. deinde, commento callidiſſimo excogitato, quo cautum eſſet ut oleo, quod non à gentilibus ſuis elaboratum eſſet, uti prohiberentur omnes apud Syriam Judæi, oleum ipſis ad confinia mittendi privilegium *à Joſepho* depoſcit: nummoque Tyrio, qui quatuor drachmas Atticas valet, quatuor *olei* amphoras coëmens, eodem pretio amphoræ dimidium vendebat. Cumque Galilæa olei eſſet ferax, & tunc maxime illo abundaret, in ea loca ubi erat penuria, dum ſolus multumque mitteret, immenſam pecuniæ vim ſibi parabat; qua mox in eum uſus eſt, qui hoc ſibi quæſtum faciendi beneficium de-

Β'. Ἦν δὲ αὐτὸν [g] στρατηγίᾳ, καὶ μείζονα ἐφιέμενον, ἔνδεια χρημάτων κατεῖχεν. ἐπεὶ δὲ τὸν Ἰώσηπον ὁρᾷ αὐτῷ σφόδρα χαίροντα τῷ δραστηρίῳ, πείθει μὲν πρῶτον αὐτῷ πιστεῦσαι τὸ τεῖχος ἀνοικοδομῆσαι τῆς πατρίδος, ὃ δὲ ᾧ πολλὰ πρὸς τὸ πλούσιον [h] διέφθειρεν. ἔπειτα συνθεὶς σκηπτῷ πανουργοτάτῳ, ὡς ἄρα φυλάττοιντο πάντες οἱ κτ' τὴν Συρίαν Ἰουδαῖοι ἐλαίῳ χρῆσθαι, μὴ δι' ὁμοφύλων ἐγκεχειρισμένῳ, πέμπειν αὐτοῖς ὅπλοις τὴν μαθησίαν ἐζητήσατο. [i] συνωνούμενος δὲ ἕν Τυρίῳ νομίσματος, ὃ τέσσαρες Ἀττικὰς δύνανται, τέσσαρας ἀμφορεῖς, καὶ αὐτὸς ἐπώρασκε τιμῆς ἡμιαμφόριον. ὥστε δὲ τῆς Γαλιλαίας ἐλαιοφόρου, μάλιστα καὶ τότε εὐφορηκυίας, εἰς ἀπορίζοντας πέμπων πολὺ καὶ μόνος, ἄπειρόν τι πλῆθος συνήγαγε χρημάτων, οἷς εὐθέως ἐχρῆτο κατὰ τὸ τῷ [k] ἐργασίαν προσφόρους.

Joannes pecuniam in ejus da-

a Ἐν τοῖς ἧ τοῖς *Big.* *b* Eſt qui vocem poſt ἀπάντων deeſſe exiſtimat: ipſe δολιώτατος ſubintelligo. *c* Σχὼν *Big.* *d* Ψεύσασθαι *Big.* *e* Μέχρι γὰρ τ. *Big.* *f* Ἐπαίρειν *Bod.* eadem voce uſus eſt p. 1101. v. 43. eamque *Suidas* (voce ἐπαίρασα interpretatur ἐρεθίζει. Vide etiam *Suidam* voce μετέωρος. *g* Στρατηγίᾳ, ἐπιθυμίᾳ τοῦ στρατηγίας. στρατηγῶν, στρατηγίας ὀρεγόμενος. *Suid.* v. στρατηγῶν, quem videſis. *h* Ἐκιέφθειρεν *Big.* *i* Hunc etiam locum affert *Suidas*, v. ἀμφορεφόρους. *k* Ἐπρίασθαι *Voſſ.* in margine.
* Ignavum, *Ruf.*

ἐόντος. καὶ ἐπαναλαβὼν εἰ καταλύσειε τὴν Ἰώσηπον αὐτὸς ἡγήσασθαι τῆς Γαλιλαίας, τοῖς μὲν ὑφ' αὐτὸν λῃστὰς προστάξειν εὐτονώτερον ἐγχειρεῖν ταῖς ἁρπαγαῖς, ὅπως πολλῶν νεωτερίζόντων κατ' τινὰ χώραν, ἢ ἀφορήσαιτό τι τὴν στρατηγὸν ἀκολουθοῦντα λοχήσας, ἢ προεπιῶν τοὺς λῃστὰς ἀφανάλωι τοὺς τὰς ἐπιχωρίους. ἔπειτα διεφήμιζε πόρρωθεν, ὡς ἄρα προδιδοίη Ρωμαίοις τὰ πράγματα Ἰώσηπος· καὶ πολλὰ τοιαῦτα πρὸς κατάλυσιν τἀνδρὸς ἐπραγματεύετο.

derat. ratuſque, ſi Joſephum everteret, fore ut ipſe Galilææ imperaret, juſſit latrones quibus præerat acriori ſtudio rapinis operam dare, ut, multis res novas per regionem molientibus, aut inſidiis rectorem ad auxiliandum procurrentem alicubi perimeret; aut, ſi latrones inſuper haberet, ea de re apud indigenas eum accuſaret. deinde altius res repetendo eum calumniabatur, quaſi quicquid agendum eſſet Joſephus Romanis prodere cogitaret: & hujuſmodi multa ad poteſtatem ejus evertendam machinabatur.

mnum vertit cui- jus beneficio eam accepit.

γ'. Καθ' ὃν καιρὸν ἀπὸ Δαβαρίττων κώμης νεανίσκοι τινὲς τὴν ἐν τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ καθεζομένην φυλάκων, ἐπεδρεύοντες Πτολεμαῖον τὸν Ἀγρίππα καὶ Βερενίκης ἐπίτροπον, ἀφείλοντο πᾶσαν ὅσην ἦγεν ἀποσκευήν, ἐν ᾗ πολυτελεῖς ἐσθῆτες οὐκ ὀλίγαι, καὶ πλῆθος σκευαμάτων ἀργυρῶν, χρυσοί τε ἦσαν ἑξακόσιοι. μὴν δυνάμενοι δὲ ἀφανίζειν κρύφα τὴν ἁρπαγήν, πάντα τοῖς Ἰώσηπον εἰς Ταριχαίας κόμισαι. ὁ δὲ μεμψάμενος αὐτοῖς τὸ πρὸς τὴν βασιλικὴν βίαιον, πέμπει τὰ κομισθέντα πρὸς Ἀνέαν τὸν δυνατώτατον Ταριχαιατῶν Αἰνέαν, πέμψαι καὶ κατὰ καιρὸν τοῖς δεσπόταις προσαρμόσοντα. ὁ δὲ μέγιστον αὐτοῖς κίνδυνον ἐπήγαγεν. οἱ γὰρ ἁρπάσαντες, ἅμα μὲν ὀλίγα τῆς μισθαποδοσίας τυχεῖν μελλόντες ἐκ τῶν κεκομισμένων ἀγανακτοῦντες, ἅμα δὲ καὶ προσκαλούμενοι τὸν Ἰώσηπον τῇ ἀφάτοιαι, ὅτι μέλλοι τοῖς βασιλεῦσι τὰ πόνοι αὐτοῦ χαρίζεσθαι, νύκτωρ εἰς τὰς κώμας αὐτοῦ διέδραμον, καὶ πᾶσιν ἐπεβόων τὸν Ἰώσηπον ὡς προδότην. ἐξέπλησαν δὲ καὶ τὰς πλησίον πόλεις ταραχῆς, ὥστε ἀπὸ τοῦ ἑῴου δισμυριάδας ὁπλιτῶν ἐπ' αὐτὸν συνδραμεῖν. καὶ ὁ μὲν πλῆθος, οἱ μὲν τῶν Ταριχαίας ἐκπορθήσειν συμπεσόντες, πολλὰ πρὸς ὀργὴν ἀνεβόα· οἱ δὲ καταλύειν, ὁ δὲ χρῆναι τὸν προδότην κατακρᾶσαι. παρῆσαν δὲ τοὺς πολλοὺς Ἰωάννης, καὶ σὺν αὐτῷ Ἰησοῦς τὸν υἱὸν Σαπφία, τότε ἄρχων τῆς Τιβεριάδος. οἱ μὲν οὖν φίλοι καὶ σωματοφύλακες τοῦ Ἰωσήπου, καταπλαγέντες τὴν ὁρμὴν τοῦ πλήθους, ἔφυγον πλὴν τεττάρων πάντες. αὐτὸς δὲ καμάμενος ἤδη προσφερομένῳ τοῦ ὕπνου διανίσας, καὶ, παραγενόμενον φεύγειν τοὺς παρέμεναι, ὅτι πρὸς τὴν κατ' αὐτὸν ἐρημίαν, ὅτι πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἐφεστώτων καταπλαγείς, προπηδᾷ, περιῤῥηξάμενος μὲν τὰ ἐσθῆτα, καταμησάμενος δὲ τῆς κεφαλῆς κόνιν, ἀποστρέψας δὲ ὀπίσω τὰς χεῖρας καὶ ὃ ἴδιον ξίφος ἐκδήσας τῷ τένοντι. πρὸς ἃ τῶν μὲν οἰκείων ἐχόντων, καὶ μάλιστα Ταριχαιατῶν οἶκτος ἦν. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς χώρας, καὶ τὸ πλησίον ὅσους εἶδεν φορτικούς, ἐβλασφήμουν, προφέρειν τε τὰ κοινὰ χρήματα θᾶττον ἐκέλευον, καὶ τὰς προδοσίας συνθήκας ἐξομολογεῖσθαι. προσλήψεσθαι γὰρ οὐκ ἄχθος αὐτοῖς ἀρίστους

3. Eo tempore juvenes quidam è vico Dabaritis, in Magno campo vigilias agentes, inſidias ſtruunt Ptolemæo Agrippæ & Berenices procuratori, & omnem quam ſecum ducebat ſupellectilem diripiebant, ſcilicet veſtes pretioſas non paucas, plurimaque pocula argentea, & aureos ſexcentos. Cum autem non potuiſſent prædam rapto quæſitam in occulto deponere, omnia Tarichæas ad Joſephum comportarunt. Ille vero, cum reprehendiſſet illorum violentiam regiis illatam, quæcunque afferebantur reponenda curabat apud Æneam Tarichæatarum potentiſſimum, eo animo ut dominis iſta opportune remitteret. id quod eum in maximum periculum adducebat. Nam qui iſta diripuerant, ægre ferentes ſe nullam partem capturos eſſe eorum quæ attulerant, & Joſephi propoſitum perſpectum habentes, quod ex eorum labore gratificaturus eſſet regibus, in vicos quiſque ſuos nocte diſcurrebant, & palam omnibus prædicabant Joſephum pro proditore habendum eſſe. Quin & urbes vicinas tumultu repleverunt, adeo ut centum armatorum millia prima luce adverſus eum concurrerint. Et multitudo quidem, in cireo apud Tarichæas congregata, multa iracunde admodum clamabant; & alii quidem proditorem deponendum eſſe, alii vero concremandum vociferabantur. pleroſque autem incitabat Joannes, & cum eo Jeſus Sapphiæ filius, eo tempore ſummus Tiberiadis magiſtratus. Et Joſephi quidem amici & ſatellites, *tantæ multitudinis* incurſu perterriti, fuga ſalutem quærebant, omnes præter quatuor. Ille vero è ſomno, cum jam ignis admoveretur, experrectus ſurgit, & hortantibus cum quatuor qui remanſerunt ut fugeret, neque ſolitudine ſua neque illorum qui contra ſe venerunt multitudine exterritus, repente proſiluit, veſte dilacerata & capite pulvere conſperſo, averſiſque poſt tergum manibus, & gladio ſuo cervici alligato. Quibus ejus quidem familiares maximeque Tarichæatæ ad miſericordiam adducti ſunt. ruſtica vero plebs, & finitimorum infi, quibus moleſtior videbatur, ei maledicebant; & pecunias publicas ocyus proferre jubebant, & proditionis pacta indicare. nam ex habitu ejus opinabantur, quod nihil eorum de quibus ſuſpe-

Dabaritteni Agrippæ & Berenices procuratorem ſpoliant.

Confer p. 916. §. 26.

Magna hominum vis Joſepho inſurgit.

Ejus amici & ſatellites, præter quatuor, omnes diffugiunt.

a Ὑφ' ἑαυτὸν Big. ἀμφ' αὐτὸν Voſſ. b Νεωτερίζομένων Big. & Gall. atque ita forſan Ruf. qui vertit, *quo multis rebus novis per eas regiones excitatis.* c Videtur idem eſſe ac Δαρρίττα. in Græcis plerisque Δαβαρεῖται, vel Δαμαρεῖται, unde *Damaritarum vicus* in *libris Rufini*, ex ſimilitudine literarum β. & μ. in Codd. Græcis. d Ἐλαν Bod. e Πεντήκοντα p. 916. v. 49. f Διελίας Big. & Voſſ. g Al. Ταριχίας. h Ἀναίᾳ Big. Ἀναίῳ Voſſ. Ἀνναίῳ Gall. i Antea erat ἐπιπλοΐαν. Verum cum οἱ μὲν mox ſequatur, οἱ μὲν hic loci repoſui, atque ἐπιπλοΐαν mutavi cum Cod. Bunb. in ἐπιπλοΐᾳ, utriſque favente *Ruſino*, qui vertit, *partim deponi partim concremari vociferans proditorem.* k Ita Gall. σπαταγήσειν alii. σπαταγήσειν in Editis. l Ita Big. Bunb. & Voſſ. Σαπφᾶ in Editis. Σαμφιᾶ Bod. Vide ad p. 917. v. 27. m Καθ' ἑαυτὸν Big. n Περιῤῥήξας Suidas in voce περιῤῥηξάμενος. o Ita Big. & Suidas in voce. antea erat κατατιλάμενος. Sed locus Joſephi (p. 1082. v. 14.) κατατιλάμενος legendum eſſe ſuadet. p Καὶ τὸ ξίφος ἀπαρτησάμενος ἐκ τοῦ αὐχένος p. 917. v. 50. q Πρὸς ταῦτα Big. r Τῶν Tar. Voſſ. & Bunb. ſ Ita cum *MSS.* & Suida in voce. προσλήψεσθαι in Editis. t Ἀριστέας Suid.

ſuſpectus erat negatum iret, feciſſetque omnia, impetrandæ veniæ cauſa, quæ miſericordiam moverent. Huic autem iſta humilitas viam ad ſtratagema præmuniebat: atque id callide agens, ut contra ipſum indignantes ſuper his unde iraſcerentur inter ſe diſſidere faceret, ipſos reum omnia confitentem habituros eſſe pollicebatur. Deinde facta ei dicendi poteſta-

Joſephi oratio ad ſeditioſos Judæos.

te, "ego, inquit, has pecunias neque Agrippæ mittere, neque quæſtui eas habere cogitabam. nunquam enim eum amicum duxi qui vobis ſit inimicus, aut lucro deputavi quod reipublicæ in damnum cedat. Sed cum animadverterem, ô Tarichæatæ, civitatem veſtram maxime omnium munitionis egere, & ad mœnia exſtruenda pecuniæ inopia laborare, veritusque eſſem ne populus Tiberienſis & aliæ civitates raptis *pecuniis* inſidiarentur, mecum conſtitui clam pecuniam detinere, ut vobis circundarem muros. Si *vobis* hoc diſpliceat, quæ fuerint allata profero, & diripienda exhibeo. Sin autem vobis haud male conſului, de benefactore pœnas exigitis.

Paululum verbis ejus mitigantur.

4. Ob hæc Tarichæatæ quidem de eo bona omnia dicebant: Tiberienſes vero cum aliis eum vituperabant, minaſque intentabant. utrique autem relicto Joſepho inter ſe diſſidebant. Atque ille, iſtis jam fretus qui eadem ac ipſe ſentirent, erant autem Tarichæatæ ad XL millia, cum omni multitudine liberius colloquebatur, multumque in eorum temeritatem invectus, "ex præſenti quidem pecunia Tarichæas "ſe munitum ire, dicebat, paratumque eſſe "aliis etiam civitatibus ſecuritatem præſtare. "non enim pecuniam deſideraturos eſſe, ſi ſe"cum adverſus eos conſentiant à quibus ſuppeditanda eſt, & non in ipſum exacerbentur "qui eam ſuppeditari facit.

Joſephi ſtratagema quo ſe inimicorum è manibus eripuit.

5. Itaque tum quidem alia multitudo, quæ decepta fuerat, recedebat, quamvis irata & offenſa: duo vero armatorum millia adverſus eum properabant; &, cum ille ſemet in tectum jam ante recepiſſet, cum minis foribus adſtabant. Iterum autem Joſephus in hos quoque altera fraude utitur. Cum enim in tectum ſuperius aſcendiſſet, & dextra tumultum eorum ſedaſſet, "ſe neſcire, ajebat, quid ſit quod ab "ipſo conſequi velint; nihil enim ſe ob diſſonum *eorum* clamorem exaudire poſſe. omnia "vero quæ imperaverint facturum eſſe, ſi quos "placide ſecum acturos ad ipſum intromitti "velint". His auditis, *illico* nobiliores cum magiſtratibus ad eum ingreſſi ſunt. Ille vero, cum eos in abditiſſima domus traxiſſet, & aulæ oſtia operuiſſet, *tamdiu eos* verberavit donec viſcera omnium nudaret. Interim autem circumſtabat multitudo, exiſtimans ſuos longiore diſceptatione teneri. At ille, foribus ſubito patefactis, cruentos eos dimiſit. id quod malum minitantibus tantum incuſſit terrorem, ut projectis armis aufugerent.

Conſer p. 918. ſ. 30.

Joannes alias Joſepho parat inſidias.

6. Ex iſtis Joannis aucta eſt invidia, aliaſque Joſepho parabat inſidias: morboque ſi-

τῶν ὑποπτευθέντων, ἀλλὰ ὅτι συγγιώμης [a] πρεσμῷ, πάντα πεποιηκέναι τὰ πρὸς ἔλεον. τῷ δὲ ἰδίῳ ἡ ταπείνωσις [b] προκαλουμένη στρατήγημα· καὶ τεχνιτεύων τὰς ἀγανακτούσας [c] καθ' αὑτῶν κατ' ἀλλήλων στασιάσαι ἐφ' οἷς ὠργίζοντο, πάντα ὁμολογήσειν ὑπεσχνεῖτο. εἶτα δηλὸν αὖτῳ λέγειν, "ἐγὼ ταῦτα, ἔφη, τὰ "χρήματα ὅτε ἀναπέμπειν Ἀγρίππᾳ προῃρούμην, ὅ"τι κερδᾶναι αὐτός. μηδὲ ἡγησάμην ποτὲ [d] φίλον τὸ "ὑμῖν διάφορον, ἢ κέρδος τὸ φέρον τῷ κοινῷ βλά"βην. ὁρῶν δέ, ὦ Ταριχαᾶται, μᾶλλον τιμῶ ὑμε"τέραν πόλιν ἀσφαλείας δημιώδη, καὶ τοὺς ἴδιά κα"σκευὴ τείχους χρήζοντας ἀργυρίῳ, δεδοικὼς δὲ [e] τὸ "Τιβεριέων δῆμον, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἐφοδριδύσας "τοῖς ἁρπασμένοις, κατασχεῖν ἡσυχῇ τὰ χρήματα προει"λόμην, ἵνα ὑμῖν [f] περιβάλωμαι τεῖχος. εἰ δὲ μὴ "δοκεῖ [g] προφέρω τὰ κεκομισμένα, καὶ παρέχω διαρ"πάζειν. [h] εἰ δὲ καλῶς ὑμῖν ἐβουλευσάμην, [i] κολά"ζετε καὶ εὐεργέτην.

Δ'. Ἐπὶ τούτοις ὁ Ταριχαᾶται μὲν αὐτὸν ἀνευφήμουν· ὁ δὲ ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος σὺν τοῖς ἄλλοις ἐκάκιζον, καὶ διαπείλουν. καταλιπόντες δὲ ἑκάτεροι καὶ Ἰώσηπον, ἀλλήλοις διεφέροντο. καὶ κεν θαρρῶν ἤδη τοῖς ὑπεικομένοις, [k] ἦσαν δὲ εἰς τετρακισμυρίους Ταριχαᾶται, παντὶ τῷ πλήθει παῤῥησιαστικώτερον ὁμίλει. καὶ πολλὰ τὴν προπέτειαν αὐτῶν κατηυδίασας, "οὐκ μὲν τοὺς παρόντας Ταριχαίας, "ἔφη, [l] τειχίσειν, ἀσφαλιεῖσθαι δὲ ὅμως καὶ τὰς ἄλ"λας πόλεις. οὐ γὰρ ἀπορήσειν χρημάτων, ἐὰν [m] ὁμο"νοῶσιν ἐφ' οἷς δεῖ πορίζειν, καὶ μὴ παρεξιώντας κα"τὰ τοῦ πορίζοντος.

ε'. Ἐνθα δὴ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος τῶν ἠπατημένων [n] ἀπανεχώρει [o] καὶ τοι διωργισμένον· διχίλιοι δὲ ἐπ' αὐτὸν ὥρμησαν ἔνοπλοι, καὶ [p] φθάσαντος εἰς τὸ δωμάτιον παρελθεῖν, ἀπειλοῦντες ἐφεστήκεσαν. ὅτι τοῖς πάλιν Ἰώσηπος ἀπάτῃ δευτέρᾳ χρῆται. ἀναβὰς γὰρ ὅτι τὸ τέγος, καὶ τῇ δεξιᾷ καταστείλας θόρυβον αὐτῶν, "ἀγνοεῖν, ἔφη, τίνων ἀξιοῦσι τυ"χεῖν· οὐ γὰρ καλακεύειν ἀφ' ὧν τῆς βοῆς σύγχυ"σιν. ὅσα δ' ἂν κελεύσωσι πάντα ποιήσειν, εἰ τοὺς δια"λεξομένους ἡσυχῇ πέμψειαν εἴσω πρὸς αὐτόν." Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ γνώριμοι σὺν τοῖς ἄρχουσιν εἰσῆεσαν. ὁ δὲ, σύρας αὐτοὺς εἰς τὸ μυχαίτατον τῆς οἰκίας, καὶ [q] τὴν αὐλειον [r] ἐπικλείσας, ἐμαστίγωσεν, μέχρι πάντων τὰ σπλάγχνα γυμνώσας. προεκαλεῖτο δὲ τοὺς ὄχλους, διαμολογεῖσθαι μακρότερα τὴν εἰσελθοῦσαν, οἰόμενον. ὁ δὲ, τὰς θύρας ἐξαπίνης ἀνοίξας, ἐμαγμένους ἐξαφῆκε τοὺς ἄνδρας, καὶ τοσαύτην τοῖς ἀπειλοῦσιν [s] ἐνεργάσατο κατάπληξιν, ὥστε ῥίψαντας τὰ ὅπλα φεύγειν.

ς'. Πρὸς ταῦτα Ἰωάννης [t] ἐπετείνετο τὸ φθόνου, καὶ δευτέραν ἤρτυεν ἐπιβουλὴν τῷ Ἰωσήπῳ· σκηψάμενος δὲ

a Πρεσμὸν Bod. b Προπαρασκευὴ Big. c Κατ' αὐτῶν Big. d Ita Big. & Ruf. ἢ φίλον in cæteris. e Τὸν Τιβ. Big. & Voſſ. f Περιβάλλομαι Big. g Προφέρω Big. & Bod. h Ita lego, favente Rufino, qui vertit, *ſin recte conſului.* antea erat ἀ δὲ μὴ καλῶς. Si quis malit ἀ δὲ μὴ κακῶς, per me licet. i Legi poteſt cum interrogatione. k Ita Big. ἦσαν δὲ οἱ Ταριχαίτης ὡς τετρακισμύριοι in Editis. ὡς τετρακισμύριοι οἱ Ταριχαίται Gall. l Ita cum tribus MSS. τειχίζειν in cæteris, Editiſque. m Ὁμονοήσωσιν Busb. n Ἀνεχώρει Big. o Ita Big. & Ruf. καὶ τὸ in cæteris. p Sic Big. & Gall. φθάσαντες in aliis. q Sc. θύρας. τὴν αὐλὴν Gall. r Ἀπειλεῖσθαι Big. ſ Εἰργάσατο Big. t Ἐπίτονον Big.

a Ita

δὲ νόσον, ἱκέτευε δι' ὑπηρέτου τὸν Ἰώσηπον, θερμοῖς ἤδη χρήσασθαι τοῖς ὑπὸ Τιβεριάδι θερμοῖς ὕδασιν. ὁ δέ, ὅπως γὰρ ὑπώπτευε τὸν ὑπόβουλον, γράφει τοῖς κατὰ τὴν πόλιν [2]ἐπάρχοις, ξενίαν τε καὶ τἀπιτήδεια Ἰωάννῃ παρέχειν. ὧν ἀπολαύσας, μετὰ δύο ἡμέρας [b]ἐφ' ᾧ παρῆν διεπεράτωτο. καὶ τοὺς μὲν ἀπάτας, τοὺς δὲ χρήμασι διαφθείρων, [c]ἀνέπεισεν ἀποστῆναι Ἰωσήπου. καὶ γνοὺς ταῦτα Σίλας, ὁ φυλάσσειν τὴν πόλιν ὑπὸ Ἰωσήπου [d]καθεσάμενος, γράφει τὰ [e]κατὰ τὴν ὑποβολὴν αὐτῷ κατὰ τάχος. ὁ δὲ Ἰώσηπος, ὡς ἔλαβε τὴν ὑποβολήν, νυκτὸς ὁδεύσας σπουδῇ, ἑωθινὸς παρῆν [f]ἐπὶ τὴν Τιβεριάδα. καὶ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος αὐτῷ ὑπήντα. Ἰωάννης δέ, καίτοι τὴν παρουσίαν [g]ὑποπτεύων ἐπ' αὐτόν, ὅμως πέμψας [h]τινὰ τῶν γνωρίμων, ὑπεκρίνατο τὴν ἀσθένειαν, καὶ κλινήρης ὢν ὑπῆρχε τῆς θεραπείας ἔλεγεν. ὡς δὲ εἰς τὸ στάδιον τοὺς Τιβεριεῖς ἀθροίσας [i]Ἰώσηπος ἐπεχείρει προσλέγεσθαι περὶ τῶν ἐπεσταλμένων, ὑποπέμψας ὁπλίτας προσέταξεν αὐτὸν ἀνελεῖν. τούτους τὰ ξίφη γυμνώσαντας, ὁ δῆμος προϊδὼν ἀνεβόησεν. πρὸς δὲ τὴν κραυγὴν Ἰώσηπος ὑποστραφείς, καὶ θεασάμενος ὑπὸ τὸ σφαγῆς ἤδη τὸ σίδηρον, ἀπεπήδησεν εἰς τὸ αἰγιαλόν· εἰστήκει δὲ δυμηχρῶν ὑπὸ βυθῷ τινος ἐξαπίνης ὁ ὕψος· καὶ παρορμῶντος ὑπεπήδησας σκάφης, σὺν δυσὶ σωματοφύλαξιν εἰς μέσην τὴν λίμνην [k]ἀνέφυγεν.

ζ'. Οἱ στρατιῶται δὲ αὐτοῦ, ταχέως ἁρπάσαντες [l]ὅπλα, καὶ τὸν ὑπόβουλον ἐχώρουν. ἔνθα δείσας Ἰώσηπος, μὴ πολέμου κινηθέντος ἐμφυλίου δι' ὀλίγων [m]φόνον ὅλῃ πολλῶν ἡ πόλις, πέμπει τοῖς σφετέροις ἀγγέλων, μόνης προνοεῖν [n]αὐτῶν ἀσφαλείας, μήτε δὲ κλέπτειν τινὰ, μήτε ἀπολέγχειν τὴν αἰτίαν. καὶ οἱ μέν, ᾧ διηγγέλματι πιθόμενοι, ἠρέμησαν. οἱ δὲ ἀνὰ τὴν περιξ χώραν, πυθόμενοι τὸν τε ὑποβουλεύσαντα, συνηθροίζοντο καὶ τὸν συσκευάσαντα, συνηθροίζοντο καὶ τὸν Ἰωάννην. φθάνει δὲ ἐκεῖνος εἰς Γίσχαλα [o]φυγὼν τὴν πατρίδα. συνέρρεον δὲ πρὸς τὸν Ἰώσηπον οἱ Γαλιλαῖοι καὶ πόλεις, καὶ, πολλαὶ μυριάδες ὁπλιτῶν γενόμεναι, παρῆσαν σφᾶς ὑπὲρ Ἰωάννου τὸν κοινὸν ὑπόβουλον ἐδόων· συγκαλαφλέξειν γὰρ αὐτῷ καὶ τὴν ὑποδεξαμένην [p]πόλιν. ὁ δὲ ἀποδέχεται μὲν αὐτῶν ἔφασκε τὴν εὔνοιαν· [q]ἔργα δὲ τὴν ὁρμὴν, χειρώσασθαι συνέσει τοὺς ἐχθροὺς μᾶλλον ἢ κλῆναι θεραπεύσας. ἐκλαβὼν δὲ τοὺς ἀφ' ἑκάστης πόλεως Ἰωάννῃ [r]σωφρονοῦντας Ἰώσηπος καὶ [s]ὄνομα· θορύβου δὲ [t]ὑπεδείκνυτο τοὺς στρατιώτας οἱ δημόται· καὶ διὰ κηρύκων [u]ἀπειλήσας, τῶν ἐντὸς ἡμέρας πέμπτης μὴ καταλιπόντων τὸν Ἰωάννην τάς τε οὐσίας διαρπάσειν, καὶ τὰς οἰκίας ἅμα ταῖς γενεαῖς καταφλέξειν, τετρακοσίους μὲν ἀπέκτεινεν εὐθέως, οἱ διηγανώμενοι τὰ ὅπλα πρὸ τῶν ποδῶν ἔρριψαν αὐτῷ· σὺν δὲ τοῖς καταλειφθεῖσιν, ἦσαν δὲ

mulato per literas Joſephum obſecravit, ut ei permitteret calidis aquis in Tiberiade ad valetudinem ejus curandam uti. Atque ille, ut qui nondum inſidiatorem ſuſpicaretur, ad præfectos civitatis ſcribit, ut & hoſpitium & neceſſaria Joanni præberent. Quibus *ille* potitus, biduo poſt id cujus cauſa venerat peragebat: & aliis quidem fraude circumventis, aliis vero pecunia corruptis, Joſephum deſerere perſuaſit. atque Silas, cui mandata erat à Joſepho urbis cuſtodia, ubi iſta cognovit, ſtatim ad eum literas mittit de inſidiis. Joſephus autem, quamprimum literas acceperat, nocte iter maturavit & mane admodum Tiberiadem pervenit. Et cætera quidem multitudo ei obviam veniebat. Joannes autem, quamvis eum contra ſe venturum eſſe ſuſpicaretur, tamen, per quendam è familiaribus ad eum miſſum, languorem ex morbo ſimulavit, & quod lecto affixus eſſet *ideo* obſequio *ſe* defuiſſe dicebat. Tiberienſibus autem à Joſepho in ſtadium congregatis, ubi aggrediebatur ad eos alloquendum de literis, miſſis armatis *Joannes* juſſit eum interfici. Quos cum populus proſpexiſſet ſtricturos eſſe gladios, *ſtatim* exclamavit. Joſephus autem, ad clamorem converſus, cum prope jugulo ſuo imminere vidiſſet ferrum, inde in littus deſiluit, (nam verba faciens ad populum ſteterat in tumulo ſex pedes alto) & navicula, quæ forſan appulerat, propere aſcenſa, cum duobus ſatellitibus medium in lacum refugiebat.

Conſer p. 912. §. 16. 17.

Joannes Tiberienſibus, ut Joſephum deſerant, perſuadet.

Joannes, miſſis armatis, Joſephum interfici jubet.

7. Milites autem ejus, armis illico correptis, contra inſidiatores ibant. Unde veritus Joſephus, ne moto bello inteſtino propter paucorum invidiam civitas conſumeretur, ad ſuos mittit qui eos monerent, ut ſuæ tantum ſaluti conſulerent, & neque quenquam occiderent, neque culpæ affinem redarguerent. Et illi quidem, dicto audientes, quieverunt. qui vero in vicinia degebant, cum de inſidiis inaudiviſſent & de illo qui eas ſtruxerant, contra Joannem coibant. Sed *ille* prius in Giſcala patriam *ſuam* fuga ſe recipiebat. At Galilæi, ſuis quiſq; è civitatibus, ad Joſephum confluebant; & cum multa armatorum millia congregata eſſent, ipſos adverſus Joannem, communem inſidiatorem, præſto adeſſe clamabant, una cum eo civitatem quæ illum ſuſceperat igne crematuros. Ille vero ajebat, ſibi quidem gratam acceptamq; eſſe illorum erga ſe benevolentiam: impetum vero cohibebat, ut qui maluit inimicos prudentia vincere quam *ferro* occidere. Cum autem Joſephus è ſingulis civitatibus nominatim eos excepiſſet, qui una cum Joanne defecerant, (quippe plebeji prompto admodum ſuos indicabant) & præconum voce denunciaſſet, ſe patrimonia eorum, qui intra quinque dies Joannem non reliquiſſent, direptum ire, domoſque cum familiis combuſturum, brevi fecit ut tria quidem ab eo millia deficerent, qui cum ad eum acceſſiſſent ad illius pedes arma projecerunt: Joannes autem

Joannes Giſcala petit, & Galilæi ad Joſephum confluunt.

Conſer p. 913. §. 19. & p. 914. §. 20. 21.

cum

a Ita *Boub.* ὑποίχους in *aliis.* b Ἐφ' ᾧ *Big.* c Ἀνέπεισεν *Big.* d Ita *Big.* & *Voſſ.* καθιζάμενος in *ceteris.* e Περὶ τῶν ἐπιβουλῆς *Big.* f Πρὸς *Big.* & *Voſſ.* g Ὑποπτεύσας *Big.* h Ita *Big.* & *Ruf.* τινὰς in *Editis Aliiſque.* i Voci Ἰώσηπος plerumque articulus ὁ præponitur in *MSS.* k Ἀνέφυγεν *Big.* l Τὰ ὅπλα *Big.* & *Bod.* m Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* φόνον in *Editis Aliiſque.* n Ἑαυτῶν *Big.* o Φυγὼν *Gall.* p Πατρίδα *Big.* q Ἀπῆγε *Big.* r Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* σωφρονιστὰς abſque Ἰωάννῃ *ceteri.* s Iterum cum *Big.* & *Voſſ.* ἀποδείκνυτο in *Editis Aliiſque.* t Ita *Voſſ.* & *Rhed.* ἀπειλησάντων τῶν ἡμέρας πέμπτης εἰ μὴ καταλίποιεν τὸν Ἰωάννην in *Editis.* ἀπειλήσαντες ἐντὸς ἡ. π. τὸν μὴ καταλιπόντων *Big.* u *Al.* accuſabant.

Joannes iterum Joſepho paras inſidias.

cum reliquis, ad duo circiter millia Syrorum fugitivorum, ex inſidiis apertioribus ad occultas ſe recipiebat. Itaque clam nuncios Hieroſolyma miſit, calumnians Joſephum, quod ingentem copiarum multitudinem coëgiſſet; dicenſque fere in eo eſſe ut metropolin tyrannide occupet, niſi mature præveniatur. Iſta quidem populus jam præviderat, animum vero illis non advertebat: ex invidia autem primores nonnullique magiſtratuum clam pecunias Joanni miſerunt, ad milites mercenarios comparandos, ut adverſus Joſephum bellum gererent. atque inter ſe decreverunt eum ab exercitu ducendo revocare. Veruntamen decretum haud ſatis valiturum exiſtimabant. ſed duo millia & quingentos armatos, & quatuor-viros ex illuſtrioribus miſerunt, Joazarum Nomici filium, & Ananiam Sadduci, & Simonem & Judam Jonathæ *filios*, omnes dicendi peritiſſimos, ut iſti populum à ſua in Joſephum benevolentia averterent. & ſiquidem is ſponte ſua veniat, ſinerent ipſum ſui rationem reddere: ſin autem urgeat ut *in præfectura* maneat, pro hoſte *eum* haberent. Joſepho autem literis ſignificarunt amici, in eum quidem venturos eſſe milites; minime vero ei indicarunt, quid cauſæ fuerit cur venirent, utpote quod clauſa haberentur inimicorum conſilia. Unde factum, ut, cum nihil præcautum eſſet *& proviſum*, quatuor civitates adverſariis ſtatim ac venerint ſe adjungerent, Sepphoris, & Gamala, & Giſcala, & Tiberias. Verum & iſtas continuo ſine armis recepit, quatuorque duces ſtratagemate captos, & ex armatis potentiſſimos quoſque Hieroſolyma mittendos curavit. contra quos populus haud mediocri indignatione commotus eſt; atque ipſos, & quotquot eos comitati ſunt ocyus interfecerat, niſi paulo ante aufugiſſent.

Conſer p. 922, §. 38.

Conſer p. 923. §. 39.

Quatuor Galilææ civitates ad inimicos Joſephi tranſeunt.

XXVII. 8. Poſthac vero Joannes intra muros Giſcalorum ſe continebat præ metu Joſephi. Et paucis poſt diebus ſe *Joſephi imperio* ſubduxit Tiberias, poſtquam Agrippæ regis opem implorâſſent incolæ. Et cum ille præſtituto die ad eos non veniſſet, paucique Rom. equites eo ipſo die comparuiſſent, Joſephum urbe expulſum declarabant. Horum defectionis quidem rumor ſtatim Tarichæas perlatus erat: militibus vero omnibus frumentatum miſſis, nec ſolus contra deſertores ſubito proficiſci, neque illic manere ſuſtinuit, veritus, ne, dum ipſe cunctaretur, regii civitatem præoccupatent. nec enim poſtero die, obſtante ſabbato, quicquam facere poterat. Itaque dolo eos, qui ab ipſo deſciverant, circumvenire cogitabat. cumque Tarichæarum portas claudi juſſiſſet, ne quis conſilium *ſuum* iis contra quos ſuſceptum erat proderet, & navigia quæ in lacu erant omnia congregaſſet (ducenta autem & triginta deprehendit, quatuorque & non amplius in ſingulis nautas) qua potuit celeritate proficiſcitur Tiberiadem: cumque tanto ab ur-

Tiberias à Joſepho deficit.

Conſer p. 919. & 920.

ὅσοι εἰς διχιλίους Σύρων φυγάδες, ἀνέστελλεν Ἰωάννης πάλιν εἰς τὰς λαθραίους ὁπλοθήκας ἐκ τῶν φανερωτέρων. κρύφα γὰρ ἔπεμψεν ἀγγέλους εἰς Ἱεροσόλυμα, βλασφημῶν καὶ Ἰώσηπον ὡς ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς δυνάμεως, φάσκων ὅσον οὐδέπω τύραννον ἐλεύσεσθαι τῆς μητροπόλεως, εἰ μὴ προκαταληφθείη. [a]Ταῦτ' ὁ μὲ δῆμος ἦν προειδώς, ἀ [b]προσεῖχον δὲ· οἱ δυνατοὶ δὲ κατ' φθόνον, καὶ τῶν ἀρχόντων τινὲς λάθρα τῷ Ἰωάννῃ χρήματα τοῖς συλλογὴν μισθοφόρων ἔπεμψαν, ὅπως [c]πολεμῇ τοῖς Ἰώσηπον. ἐψηφίσαντο δὲ [d]καθ' ἑαυτὸς, καὶ μετακαλεῖν αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατηγίας. ἀ μὲν ἠξίουν ἀποχρήσειν ὃ δόγμα. διχιλίους δὲ καὶ πεντακοσίους ὁπλίτας, καὶ τέσσαρας τῶν ὑπηφανῶν ἄνδρας ἔστειλαν, τόν τε [e]Νομικὸν [f]Ἰωάζαρον, καὶ Ἀνανίαν [g]Σαδδοῦκι, καὶ Σίμωνα καὶ [h]Ἰούδην Ἰωνάθου, πάντας εἰπεῖν δυνατωτάτους, ἵνα εἴτοι τιν τοῖς τὸν Ἰώσηπον εὐνοιαν ἀποτρέψωσι. κἂν μὲν ἑκὼν [i]παραγίνηται, λόγον ὑποσχεῖν ἐᾶν αὐτόν· εἰ δὲ βιάζοιτο μένειν, ὡς πολεμίῳ χρῆσθαι. Ἰωσήπῳ δὲ παραγενέσθαι μὲν στρατιὰν ἐπεκάλεσαν οἱ φίλοι· τιν δὲ αἰτίαν ἀ [k]προειδότες, ἅτε δὲ τῶν ἐχθρῶν λάθρα βεβουλευμένων. διὸ καὶ μὴ προφυλαξαμένους, τέσσαρες πόλεις εὐθέως τοῖς τὰς διαφόρους ἀπόστασις ἐλθόντας, Σεπφώρεις τε καὶ [l]Γάμαλα, καὶ Γίσχαλα, καὶ Τιβεριάς. παχέως δὲ καὶ ταύτας προσηγάγετο δίχα τοῦ ὅπλου, ἀ χειροσάμενος [m]στρατηγήμασι τοὺς τέσσαρας ἡγεμόνας, τῶν τε ὁπλιτῶν τοὺς δυνατωτάτους, ἀπέπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. πρὸς ἃς ὁ δῆμος ἠγανάκτησεν ἀ μετρίως, καὶ σὺν αὐτοῖς ὥρμησε τοὺς προπέμψαντας ἀνελεῖν, εἰ μὴ φάσαντες ἀπέφρασαν.

ϙ'. Ἰωάννης δὲ τὸ λοιπὸν οὗτος [n]Γισχάλων τείχους ὁ πρὶν Ἰωσήπου φόβος ἐφρύαττε. ἀ μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάλιν ἀπέστη Τιβεριὰς, ὑπαλεσαμένων [o]τὴν ἔνδον Ἀγρίππαν βασιλέα. ἀ δ' μὲ μὴ καλαντήσαντος ἐφ' ᾧ σωφρονίζοιτο πρόθεσμίαν, Ῥωμαϊκῶν δὲ ἱππέων ὀλίγων κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν φανέντων, τὸν Ἰώσηπον ἐξεκήρυσσον. [p]τὴν δὲ ἀγγελίαν μὲ εἰς Ταριχαίας ἡ ἀπόστασις εὐθέως· ἐκπεμφὼς δὲ τοὺς στρατιώτας πάντας ὑπὸ σίτου συλλογὴν, ἅτε μόνος ἐξορμᾶν ὑπὸ τοὺς ἀποστάντας, ἅτε μένειν ὑπέμενε, δεδικὼς μὴ [q]βραδύνοντος αὐτῷ, φθάσωσιν οἱ βασιλικοὶ παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. ἔδει γὰρ [r]θύσαι ἱερεῖον ἕξειν [s]ἔμελλεν, ἐπέχοντος σαββάτου. [t]δόλῳ δὲ προελθεῖν ἐπενόει τοὺς ἀποστάντας. ἀ τὰς μὲ πύλας τῶν [u]Ταριχαιῶν ἀποκλεῖσαι κελεύσας, ἵνα μὴ [v]προεξαγγείλοι τις τὸ σκέμμα τοῖς ὑπεναντίοις, τὰ δὲ ὑπὸ τὴν λίμνης σκάφη πάντα συναθροίσας· [w]διακόσια δὲ καὶ τεσσαράκοντα εὑρέθη, ἀ ναῦται [x]τεσσάρων ἀ πλείους ἦσαν ἐν ἑκάστῃ· διὰ τάχους ἐλαύνῃ πρὸς [y]Τιβεριάδα. ἀ τοσοῦτον

a Ita *Big.* & *Gall. Ruſinus* vertit, *Verum ea quidem populus præſciens negligebat.* τάντις in *Editis Aliiſque.* *b* Προσεῖχον *Big.* & *Gall.* abſque δὲ. *c* Ita *Big.* πολεμίοις *Voſſ.* πολεμεῖ in *Editis Aliiſque.* *d* Καθ' αὑτὸς *Big. Voſſ. Bod.* & *Gall.* *e* Νομικῶν pro appellativo accipiunt *alii*, ut & *Ruf.* qui vertit, *& quatuor miſerunt nobiles viros juriſperitos.* *f* Ita *Gelen.* quo fere modo & p. 923. v. 33. Ἰωσεδρον in *Editis.* Ἰωσεκεδρον juxta *Ruf.* *g* Σαδδούκιον *Voſſ.* Σαδδοῦκ *Gall.* *h* Ita *Ruf.* Ἰούδαν in *pleriſque libris.* Τιούδαν *Big.* & in margine Τιούδα Ἰωνάθου. *i* Sic *Big.* & *Bod.* & mox παραγίνεσθαι pro παραμένειν & παραμενεῖς. *k* Ita *Big.* προειδήλων in *cæteris.* *l* Γάδαρα *Big.* Γάβαλα *Voſſ.* in *Ruſini* codicibus *Gadara* aut *Gabra.* *m* Στρατηγήμασι *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *conſiliis.* *n* Τότων οἱ ἡγεμόνων *Big.* τῷ ἡγεμόνι μὲ *Voſſ.* *o* Βραδυώντος *Big.* *p* Ἐπιοῦσαν ἡμέραν *Big.* *q* Ita *Big.* & *Ruf.* ἡμᾶσθαι in *cæteris.* *r* Ita *Big.* & *Ruf.* δόλῳ δὲ in *cæteris.* *s* Ταριχαιατῶν *Bunb.* ἀποστατῶν *Big.* *t* Προεξαγγέλλοι *Voſſ.* παραγγέλλοι *Big.* *u* Τελείοντα δ' εὑρέθησαν καὶ ἑβδομήκοντα *Big.* *x* Τεσσάρων ἢσαν ἀ πλείους *Big.*

τον

a Πρῶτον

τοι ἀποχὼν ἡ πόλεως, ὡς ὅσον σωιδεῖν ῥᾴδιον ἦν, κενὰς τὰς ἀλιάδας μετεώρως σαλεύειν ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ, μόνος ἐπὶ τ σωματοφυλάκων ἀνόπλους ἔχων, ἔγγιον ὀφθῆναι προσῆλθε. θρασάμβυοι δὲ αὐτὸν ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐπιβλασφημοῦντες οἱ ἀμφ' αὐτὸν, καὶ ἀμφ' ἡ ἔκπληξιν πάντα τὰ σκάφη γέμειν ὁπλιτῶν νομίσαντες, ἔρριψαν τὰ ὅπλα, καὶ καθικέτευον ἱκετηρίας ἐκδοῦναι ἡ πόλεως.

θ'. Ὁ δὲ Ἰώσηπος πολλὰ ἀμφαπειλησάμβυος αὐτοῖς, καὶ καθυβρίσας, εἰ [a] πρῶτοι μὲ ἀφέμενοι Ῥωμαίους πόλεμον, εἰς ῥάσεις ἐμφυλίους [b] προσαλίσκουσι τ ἰσχύν, καὶ τὰ εὐκλεέστατα [c] ποιοῦσι τοῖς ἐχθροῖς, ἔπειτα τ κηδεμόνα ἡ ἀσφαλείας αὐτῶν ἀναιρεῖσθαι σπεύδουσι, καὶ κλεῖσαι οὐκ ἐθέλουσι τὴν πόλιν αὐτῶν τῷ τειχίσαντι, προσδέχεσθαι τοὺς ἀπολογησομένους ἔφασκε, καὶ δι' ὧν [d] βεβαιώσαιτο τὴν πόλιν. κατέβαινον δὲ εὐθέως δέκα τ Τιβεριέων οἱ δυνατώτατοι. καὶ τοὺς μὲ ἀναλαβὼν μιᾷ τ ἁλιάδων [e] ἀπήγαγε πρῶτα πολίτικοντα δὲ ἑτέρους ἡ βουλῆς τοὺς μάλιστα γνωρίμους κελεύει [f] προσελθεῖν, ὡς καὶ πρὸ ἐκείνου πίστιν παρὰ βουλόμενος λαβεῖν. ἔπειτα χαριστέρας σκήψεις ὑπονοῶν, ἄλλους ἐπ' ἄλλοις [g] ὡς ὀφὶ σωθήκης [h] προσεκαλεῖτο· τοῖς δὲ κυβερνήταις ἐκέλευσε τ πληρωμένων ἀμφὶ τάχος εἰς Ταριχαίας ἀναπλεῖν, καὶ συγκλεῖσαι τοὺς ἄνδρας εἰς τὸ δεσμωτήριον, μέχρι πᾶσαι μὲν τὴν βουλὴν ὅσαι εἰς ἑξακοσίους, ἦσαν δὲ διχλίους τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου συλλαβὼν, ἀπήγαγε σκάφεσιν εἰς Ταριχαίας.

ι'. Βοώντων δὲ τῶν λοιπῶν, αἴτιον εἶ) μάλιστα τ ἀποστάσεως Κλεῖτόν τινα, καὶ προσκαλέσασθαι εἰς ἐκεῖνον [i] ἀπειρέσθαι τὴν ὀργὴν, ὁ Ἰώσηπος ἀνελεῖν μὲ φόβῳ προῄρητο, [k] Λευΐαν δέ τινα τῶν [l] αὐτῷ φυλάκων ἐκέλευσεν ἐξελθεῖν, ἵνα ἀποκόψῃ τὰς χεῖρας τοῦ Κλείτου. δείσας δὲ ἐκεῖνος εἰς ἐχθρῶν τῦφος ἀποβήσεσθαι μόνος, οὐκ ἔφη. χειλιάζοντα δὲ τὸν Ἰώσηπον ὑπὲρ τ σκάφους ὁ Κλεῖτος ὁρῶν, καὶ προθυμούμενον [m] ἀποπηδᾶν αὐτὸν ὑπὲρ τὴν ἠμιωλίαν, ἱκέτευεν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν καταλιπεῖν. κἀκείνου καταινέσαντος, ἐφ' ᾧ τὴν ἑτέραν αὐτὸς ἀποκόψειεν [n] ἑαυτοῦ, ἀπασάμβυος τῇ δεξιᾷ τὸ ξίφος ἀπέκοψε τὴν λαιάν. εἰς τοσοῦτον δέους [o] ὑπ' αὐτοῦ Ἰωσήπου προῆλθε. τότε μὲ δὴ κενοῖς σκάφεσι καὶ δορυφόροις ἐπὶ τ δῆμον αἰχμαλωτισάμβυος, πάλιν [p] τὴν Τιβεριάδα προσηγάγετο. [q] μετὰ δ' ἡμέρας ὀλίγας Γίσχαλα Σεπφωρίταις συναφιᾶσαν ἐλθὼν, ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις. συναγαγὼν μέντοι πάντα, τοῖς δημόταις [r] δέδωκε, τοῖς τε κατὰ Σεπφωρὶν ὁμοίως καὶ Τιβεριάδα. καὶ γὰρ κἀκείνους χειρωσάμβυος, ναθετήσας ἀφ' τῆς ἁρπαγῆς ἠθέλησε, καὶ τῇ ἀποδόσει τῶν χρημάτων πάλιν εἰς εὔνοιαν προσηγάγετο.

be abeſſet ſpatio, ut ægre cerni poſſet, vacuis naviculis in ſalo fluctuare juſſis, ipſe, ſeptem ſolum ex ſatellitibus *eoſque* inermes ſecum habens, propius ut conſpiceretur acceſſit. Ipſum autem cum inimici, adhuc ei maledicentes, ex muro aſpexiſſent, etiam præ conſternatione, quod ſcaphas armatorum plenas eſſe exiſtimarint, arma projiciunt: manuſque ſupplices agitantes, ut parceret civitati orabant atque obſecrabant. *Joſephus Tiberiadem ſe confert.*

9. Joſephus autem, cum multa illis minatus eſſet, *eiſque* exprobraſſet, quod primi omnium bello Romanos adorti inteſtinis diſcordiis vires ſuas ante conſumerent, eaque facerent quibus nihil optatius hoſtibus accidere potuit, ac deinde ſecuritatis ſuæ curatorem de medio tollere feſtinarent, urbemque non erubeſcerent ipſi claudere qui eam muniverat, dicebat, ſe eos non rejicere qui urbem de ante delictis expurgaturi venirent, quorumque interventu ſecuritatem ei præſtaret. Itaque ſtatim ad eum decem Tiberienſium potentiſſimi deſcenderunt. Et hos quidem cum in unam è naviculis recepiſſet, quam longiſſime eos avexit: alios vero è ſenatoribus 1, & maxime nobiles, ad ſe venire juſſit, quaſi ab ipſis quoque ſibi fidem quandam dari voluerit. Deinde novas cauſationes excogitans, alios adhuc atque alios fœderis obtentu accerſibat; adeoque navium repletarum gubernatoribus imperavit, ut celeriter Tarichæas navigarent, viroſque in carcerem includerent, donec univerſum quidem ſenatum ad DC, & duo circiter millia plebeiorum comprehenſa ſcaphis Tarichæas abduxerit. *Siratagemate urbem recipit ſervatque.*

10. Cum autem reliqui vociferarent, Clitum quendam eſſe præcipuum defectionis auctorem, atque obſecrarent ut in illum iram *ſuam* conferret, Joſephus, qui id ſibi propoſuerat ut neminem *è populariibus ſuis* interficeret, Leviam quendam è ſatellitibus ſuis egredi juſſit, ut Clito manus amputaret. Ille vero veritus ut ſolus in globum inimicorum deſcenderet, id facere recuſabat. Clitus autem, cum Joſephum in ſcapha indignabundum ſtare videret, atque in eo fere eſſe ut ipſe deſiliret ad ſupplicium de eo ſumendum, à litore ſupplicabat, ut unam ſibi manum reliquam faceret. Cumque hoc conceſſiſſet Joſephus ea lege ut alteram ſibimet Clitus præcideret, educto ille dextera gladio lævam ſibi abſcidit. adeo eum timor ipſius Joſephi invaſerat. Tunc quidem Joſephus, cum vacuis ſcaphis & ſeptem ſatellitibus quoſdam de populo in ſervitutem abſtraxiſſet, rurſum Tiberiadem ſibi adjunxit. Paucis autem diebus, cum Giſcalorum urbem cepiſſet, quæ una cum Sepphoritis à ſe deſecerat, eam militibus diripiendam conceſſit. Omnia tamen, quæ colligere potuit, civibus reddenda curavit, ſimiliter etiam Sepphoritis & Tiberienſibus. nam & hos in poteſtatem ſuam redactos defectionis ſuæ ex rapinis admonitos eſſe voluit; atque rerum ſuarum reſtitutione eos iterum ad benevolentiam alliciebat. *Clitus defectionis auctor, educto dextra gladio, lævam ſibi amputat.* *Giſcala, Sepphoris, & Tiberias capiuntur & diripiuntur.*

a Πρῶτον *Big. Bod. & Rhed.* *b* Παραναλίσκουσι *Bod.* *c* Δρᾶσι *Big.* *d* Βεβαιώσαιτο τὴν π. *Bod.* *e* Ἀπήγαγε *Voſſ.* *f* Προελθεῖν *Big.* *g* Illud ὡς non agnoſcit *Big.* *h* Ita *Voſſ.* προσκαλεῖτο in *Editis Aliiſque.* πρὸς καλεῖτο *Big. & Bod.* *i* Videſis *Suidam* in voce ἀποτείνας *Voſſ.* *k* Λεΐν *Big.* quo modo & in quibuſdam *Ruffini* exemplaribus. *l* Ὑφ' ἑαυτῷ *Big.* *m* Αὐτὸν ἀποπηδᾶν *Big. & Bod.* *n* Αὐτοῦ *Big.* *o* Ὑπὸ τοῦ Ἰωσήπου *Big.* *p* Illud τὴν deeſt *Big.* *q* Ita *Big. Voſſ. & Bod.* δὲ non agnoſcit *Baſ.* mox μὲ poſt ἐπίσχυψε delevi auctoritate *Cod. Big. & Ruffini.* *r* Ἔδωκε *Big. Voſſ. & Bod.*

CAP.

XXVIII.

CAP. XXII.

Judæi intenti bellicis inſtrumentis conficiendis. Simon Gioræ filius ad rapinas ſe convertit.

Hieroſolymorum ſtatus perturbatur.

ET Galilææ quidem motus *ita* compoſiti erant. Cum autem à turbis civilibus requieſcerent, id agebant ut ſe adverſus Romanos compararent. Hieroſolymis autem Ananus pontifex, & primorum quotquot cum Romanis non ſentiebant, muros inſtaurare properabant, & multa bellica inſtrumenta. Et paſſim quidem per urbem jacula & omne genus arma fabricata erant: exercitiis vero *tumultuoſis operam dabat ingens juvenum multitudo, & omnia perturbationis plena conſpiciebantur. Magna autem triſtitia moderatos occupabat; multique, futuras clades animo proſpicientes, in fletus & lamenta erumpebant. & auguria erant in malum omen ab iis accepta qui pacem amabant; ii vero qui bellum accenderant ea pro lubitu ſtatim interpretabantur, atque tum civitas in eo erat ſtatu ac ſi jam peritura eſſet, etiam antequam in eam venirent Romani. Anano autem in animo erat paululum deſiſtere à bellicis inſtrumentis conficiendis, ut ſeditioſorum & Zelotarum, ut vocabantur, amentiam in melius mutaret: verum ab illorum vi ſuperatus eſt. & quis ejus *vitæ* finis fuerit in ſequentibus declarabimus.

Simon Gioræ filius rapinis & cædibus in Idumæos graſſatur.

2. At in Acrabatene toparchia Simon Gioræ filius, cum multos novis rebus ſtudentes congregaſſet, ad rapinas ſe convertit; & non ſolum locupletium domos dilacerabat, verum etiam corpora verberibus conficiebat: & jam ante palam in eo erat ut tyrannidem *quidem* ſibimet arriperet. Ab Anano autem & magiſtratibus miſſo adverſus eum exercitu, ad latrones qui Maſſadam occupabant cum ſuis effugiebat: ibique manens, donec Ananus aliique ejus inimici perempti erant, Idumæam una cum latronibus populabatur: adeoque ut ejus gentis magiſtratus, propter cæſorum multitudinem & frequentes rapinas, collecto exercitu, vicos præſidiis tenerent. At Judæorum quidem res *eo tempore* ita ſe habebant.

ΚΕΦ. κϚ'.

Ιουδαῖοι παρεσκεύάζοντο τὰ πρὸς πόλεμον. ὁ Γιώρα Σίμων ἐφ' ἁρπαγὰς ἐτράπετο.

ΤΑ μὲν οὖν [a] κατὰ Γαλιλαίαν ἐπέπαυτο κινήματα. καὶ τῶν ἐμφυλίων παυσάμενοι θορύβων, ὑπὲρ τὰς πρὸς Ρωμαίους ἐτράποντο παρασκευάς. ἐν δὲ τοῖς Ιεροσολύμοις, Ανανίας τε ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ τῶν δυνατῶν ὅσοι [b] μὴ τὰ Ρωμαίων ἐφρόνουν, τό, τε τεῖχος ἐπεσκεύαζον, καὶ πολλὰ τῶν πολεμικῶν ὀργάνων. καὶ ἀφ' πάσης μὲν τῆς πόλεως ἐχαλκεύετο βέλη, καὶ παντοπλία· πρὸς ἄλκιμοις δὲ γυμνασίαις τὸ τῶν νέων πλῆθος ἦν, [c] καὶ μεσαὶ ἦν πάντα [d] θορύβου. δεινὴ δὲ κατῆφεια τὸ μετέωον, καὶ πολλοὶ, τὰς μελλούσας προορώμενοι συμφορὰς, ἀπωλοφύροντο. θειασμοὶ δὲ τοῖς εἰρήνην ἀγαπῶσι δύσφημοι· τοῖς δὲ τὸν πόλεμον ἐξάψασιν [e] ἐκεδιάζοντο πρὸς ἡδονήν, καὶ τὸ κατάστημα τῆς πόλεως πρὶν ἐπελθεῖν Ρωμαίους ἦν ὀλομυθίας. Ανάνῳ γὰρ μὲν φρονεῖν ἦν, καταμικρὸν ἀφισταμένῳ τῶν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν, κἀμοὶ πρὸς τὸ συμφέρον τάς τε φασιαζὰς, καὶ τὸν τῶν κληθέντων ζηλωτῶν ἀφροσύνην· [f] ἤπητο δὲ τῆς βίας. καὶ τοῖς ἑξῆς οὐ πάλαι ἔτυχε δηλώσομεν.

β'. Κατὰ δὲ τὴν Ακραβατηνὴν τοπαρχίαν ὁ Γιώρα Σίμων, πολλοὺς τῶν νεωτερίζοντων συναγαγὼν, ἐφ' ἁρπαγὰς ἐτράπετο, καὶ οὐ μόνον τὰς οἰκίας [g] ἐκπατάσσετο τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα κατηκίζετο, δῆλός τε ἦν ἤδη πόρρωθεν ἀρχόμενος τυραννεῖν. πεμφθείσης δὲ ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ Ανάνου [h] καὶ τῶν ἀρχόντων στρατιᾶς, πρὸς τὴν ὀνομαζομένην Μασαδὰ λῃστὰς μὲθ' ὧν εἶχε καταφυγὼν, κἀκεῖ μένων τῆς Ανάνου καὶ τῶν ἄλλων [i] ἐχθρῶν ἀναιρέσεως μένων συνελκύζετο τὴν Ιδουμαίαν· ὥστε τοὺς ἄρχοντας τῆς ἔθνους ὑφ' ὃ πλῆθος τρέφουσιν, καὶ τὰς συνεχεῖς ἁρπαγὰς, στρατὸν ἀθροίσαντας, ἐμφρούρους τὰς κώμας ἔχειν. [k] Ἀλλὰ τὰ μὲν κατ' [l] τὴν Ιουδαίαν ὧδε τούτοις εἶχε.

a Κατὰ τὴν Γαλ. *Voſſ.* b Ita *Big.* τὰ μὴ in *ceteris.* c Μεσαὶ δὲ ἦν πάντα *Big.* d Θορύβων *Bod.* e Ita *Big.* & *Suidas* in voce. ἐκτιλιάζοντο in *Editis Aliiſque.* f Ἤπλητο *Big.* g Ἐπίφορτος *Big.* h Καὶ τῶν ἀρχ. *Big.* & *Ruf.* i Illud ἐχθρῶν è *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. k Ἀλλὰ non agnoſcit *Big.* l Τὴν addidi è *Cod. Bod.* * Injuſſis, *Ruf.*

μδ'.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΤΡΙΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO TERTIO HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως Νέρων, πυθόμενος τὰ κατὰ τὴν Ιουδαίαν, διετέθη.

1. *Quomodo Nero affectus erat, cum res Judææ perturbatas accepisset.*

β'. Ὅπως Ιουδαῖοι, μετὰ τὴν Κεστίου πληγὴν ἐπιθόντες Ασκάλωνι, δὶς ἡττήθησαν, δισμυρίους ἀνδρῶν ἀπολέσαντες.

2. *Quomodo Judæi, post Cestii cladem Ascalonem adorti, bis superati erant, amissis viginti fere hominum millibus.*

γ'. Ὅπως Οὐεσπασιανὸς, τὰς δυνάμεις ἀπὸ Αντιοχείας ἀναλαβὼν, ἐπὶ Πτολεμαΐδα ἦλθεν· ἔνθα ὑπαντήσαντες Σεπφωρῖται, Γαλιλαῖοι ὄντες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν.

3. *Quomodo Vespasianus, copiis quæ Antiochiæ erant secum assumptis, Ptolemaidem profectus est: ubi Sepphoritæ, populus Galilææ, obviam facti, sese dediderunt.*

δ'. Ἔκθεσις Γαλιλαίας, καὶ πόσης ἡ Ιουδαία· καὶ ὅπως ὁρμήσας Ιώσηπος εἰλεῖν Σεπφώρην ἀπεκρούσθη, Πλακίδου χιλιάρχου βοηθήσαντος.

4. *Galilææ & universæ Judææ descriptio: & quomodo Josephus, ad Sepphorin capiendam ire contendit, & repulsus est à Placido tribuno, qui subsidio venerat.*

ε'. Ὅπως Τῖτος, ἀπὸ Αχαΐας εἰς Αλεξάνδρειαν περαιωθεὶς, κἀκεῖθεν ἀπάρας ἐνώθη τῷ πατρὶ αὐτοῦ, πλείστην ὅσην συναγαγόντι δύναμιν.

5. *Quomodo Titus Alexandriam transmisit ex Achaja, cumque inde movisset patri se junxit, id agenti ut copias quas poterat maximas colligeret.*

ς'. Διαγραφὴ τῶν Ρωμαϊκῶν στρατευμάτων τε καὶ στρατοπέδων, καὶ τῶν ἄλλων, ἐφ' οἷς ἐπαινοῦνται Ρωμαῖοι.

6. *Descriptio Romanorum exercituum, & castrorum, aliorumque, propter quæ laudantur Romani.*

ζ. Ὅπως Πλάκιδος, ὁρμήσας αἱρῆσαι Ιωτάπατα, ἀπεκρούσθη· καὶ Οὐεσπασιανοῦ εἰσβολὴ εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀπὸ Πτολεμαΐδος.

7. *Quomodo Placidus repulsus est, tentatis oppugnatione Iotopatis: & Vespasianus Ptolemaïde profectus impressionem facit in Galilæam.*

η'. Ἔκθεσις τοῦ τῶν Ρωμαίων ὁδοιπορίας στρατιᾶς.

8. *Descriptio Romani exercitus in itineribus.*

θ'. Ὅπως διετέθησαν Ιουδαῖοι, τὴν εὐταξίαν Ρωμαίων ἰδόντες· καὶ ὅπως Ρωμαῖοι, τὴν Γαδαρέων ἑλόντες, ἡλικιῶν πάντας ἀνεῖλον.

9. *Quomodo affecti erant Judæi, cum Romanorum disciplinam conspexissent: utque Romani, captis Gadaris, omnes cujuscunque ætatis peremerunt.*

ι'. Ὡς Ιώσηπος εἰς Τιβεριάδα φυγὼν, δείσας οὖν ἐν αὐτῇ ἐνέπλησεν· καὶ ὡς, γράψας τοῖς ἐν Ιεροσολύμοις περὶ τῶν πραγμάτων, αὖθις εἰς Ιωτάπατα εἰσέρχεται.

10. *Qualiter Josephus, cum Tiberiadem fuga se recepisset, metum incolis omnibus injecit: utque literis de rerum statu ad Hierosolymitas missis, iterum Iotapata revertitur.*

ια'. Ὅπως μαθὼν Οὐεσπασιανὸς τὸν Ιώσηπον εἰς Ιωτάπατα πεφυγέναι ἐπολιορκεῖ τοῦτον.

11. *Quomodo Vespasianus, ubi intellexit Josephum profugisse Iotapata, ipsum obsidet.*

ιβ'. Ἔκθεσις τῆς πόλεως Ιωτατῶν, καὶ ὅπως Οὐεσπασιανὸς χώμασι τὸ πρὸ τοῦ τείχους ἐξομαλίσας, τὰς ἀφετηρίας μηχανὰς ἔστησεν.

12. *Descriptio urbis Iotapatenæ. & quomodo Vespasianus, cum spatium omne ante muros aggeribus complesset, machinas ad tela emittenda erexit.*

ιγ'. Ὅπως Ιώσηπος κατεστρατήγει Ρωμαίους, τό,τε τεῖχος ὑψῶν, καὶ τὸ ποτὸν [b] τοῖς ἰδίοις μέτρῳ παρέχων, τὴν πολιορκίαν ἐπὶ μακρὸν γενέσθαι [a] προμηθούμενος.

13. *Quomodo Josephus stratagematis utitur adversus Romanos, & muros attollens, & potum mensura suis ministrans, aliaque excogitans quibus protraheretur obsidio.*

ιδ'. Ὅπως ἀφ' ὧν ἀπογνῶναι τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως βουλόμενος ἐξελθεῖν, ἐκωλύθη πρὸς τῶν πολιτῶν.

14. *Quomodo, cum egredi voluisset salute civitatis desperata, prohibitus est à civibus.*

ιε'. Περὶ τῆς καθαιρέσεως τῶν μηχανημάτων ἃ λεγομένη κριὸς, καὶ ὡς Ιουδαῖοι τὰ πολεμικὰ Ρωμαίων ὄργανα πυρὶ διέφθειραν.

15. *De constructione machinæ, quæ aries dicitur; utque Judæi bellica Romanorum instrumenta igne labefactarunt.*

a Προθυμούμενος in Cod. Urbinate. b Τοῖς Iudaiois Gall.

16. *De Eleazaro Sameæ filio; utque Vespasiano pes vulneratur jaculo.*
17. *De vi balistarum & catapultarum, & quam longe corporum partes avulsæ ejaculatæ erant.*
18. *Quomodo Vespasianus trifariam urbem circundedit, & quænam Josephus adversus eum machinatus est.*
19. *Quomodo Josephus oleum fervens & fœnum Græcum decoctum super Romanos urbem obsidentes effudit.*
20. *Quomodo Vespasianus, majori cum securitate machinas urbi admovens, aggeres erexit.*
21. *Quomodo Japha, urbs vicina Iotapatis, iisdem diebus à Romanis capta est, primo quidem à Trajano illuc misso, deinde à Tito.*
22. *Quomodo etiam Samaritæ à Cerealio ad internecionem cæsi sunt.*
23. *Quomodo expugnata sunt Iotapata, à transfuga prodita: ubi & Antonius centurio occisus est.*
24. *Quomodo Josephus, cum in latebras abditus una cum aliis occultari videretur, proditus à muliere, sese Romanis tradere voluit.*
25. *Quomodo qui simul erant cum Josepho ei obstiterunt, quo minus semet dederet Romanis; & quænam ad ipsos diseruit.*
26. *Illis non valens persuadere quod voluit, per certos numeros artificiose dispositos omnes eo deduxit, ut alter ab altero perimi vellent: ipse duntaxat cum altero relictus est, & ad Romanos abductus.*
27. *Ad Vespasianum ductus quænam verba faciebat: & quomodo ab ipso tractatus est.*
28. *Quomodo Vespasianus rediit Cæsaream urbem maritimam, illic cum exercitu hyematurus.*
29. *Quomodo ex urbibus vastatis qui effugerant, in unum collecti, Joppen instaurarunt: & qualiter ipsi necati sunt à Romanis, & urbs funditus eversa.*
30. *Quomodo affecti erant Hierosolymitæ, auditis quæ Iotapatis acciderunt. utque primum quidem, cum accepissent Josephum mortem oppetiisse, lamenta ediderunt: deinde cum ex Romanis intellexissent ipsum magno in honore esse, ira exardebant, & majori impetu ad bellum ferebantur, quasi & ipsum pariter ac Romanos ulturi essent.*
31. *Quomodo Vespasianus Cæsareâ maritimâ Cæsaream Philippi transiit, ab Agrippa invitatus; ubi & de Tiberiadis & Tarichæarum defectione audivit.*
32. *Quomodo capta est Tiberias, cum populum defectionis pœnituisset & sibi ignosci petiisset.*
33. *Quomodo Titus, à patre Tarichæas missus, cum suos adversariorum multitudine perterritos videret, allocutione eos confirmat.*
34. *Quomodo Romani, Titi orationis vi alacres facti & animati, Tarichæas expugnarunt, & multos in urbe hostes jugularunt.*
35. *Descriptio Jordanis & regionis Gennesar.*
36. *Quomodo Vespasianus imperator tractavit Tarichæatas quos ceperat.*

ις'. Περὶ Ελεαζάρου τ̃ υἱ̃ Σαμέως· κ̀ ὡς Οὐεσπασιανὸς βέλει κατὰ τ̃ πόδα πεζώσαντα.

ιζ'. Περὶ τ̃ βίας τ̃ πετροβόλων ὀργάνων, ὁπόσον ἀφίεσθαι τὰ ἀποῤῥηγνύμενα τ̃ σωμάτων ἀπεσφενδόνα μέρη.

ιη'. Ως Οὐεσπασιανὸς τριχ̃ τὴν πόλιν περέλαβε, καὶ οἷα Ἰώσηπ⟨ος⟩ ἀντεμηχανήσατο.

ιθ'. Οπως Ἰώσηπ⟨ος⟩ ζέον ἔλαιον, κ̀ τῆλιν ἐφθὸν τοῖς πολιορκοῦσι τ̃ Ρωμαίων ὑπέχεεν.

κ'. Οπως Οὐεσπασιανὸς, ἀσφαλέστερον προσάγων τῇ πόλει τὰς μηχανὰς, ὕψωσε τὰ χώματα.

κα'. Οπως Ιαφὰ πόλις, ἀσυγκρίτων Ιωταπάτοις, κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας ὑπὸ Ρωμαίων ἥλω, πρῶτον μὲν ὑπὸ Τραϊανοῦ πεμφθέντ⟨ος⟩, ἔπειθ' ὑπὸ Τίτου.

κβ'. Οπως καὶ οἱ Σαμαρεῖς ὑπὸ Κερεαλίου παυδημεὶ ἀπεσφάγησαν.

κγ'. Οπως ἑάλω Ιωτάπατα ὑπὸ αὐτομόλου προδοθέντα, ἔνθα κ̀ ὁ ἑκατόνταρχ⟨ος⟩ Αντώνι⟨ος⟩ ἐσφάγη.

κδ'. Οπως Ἰώσηπος, δόξας λαθεῖν [a] σὺν ἑτέροις, ὑπὸ γυναικὸς μεμυνθεὶς, ἑαυτὸν Ρωμαίοις ἐβούλήθη προδοῦναι.

κε'. Οπως ἐκώλυον Ἰώσηπον οἱ συνόντες αὐτῷ δεξιὰς δοῦναι Ρωμαίοις, κ̀ ὁποῖα πρὸς αὐτὸς διεξῆει.

κς'. Οπ μὴ δυνάμε⟨ν⟩ αὐτὸς πεῖσαι, λόγ τιν⟨ας⟩ ἀριθμ̃ τεχνικῶς αὐτὸς μεθοδεύσας, πάντας ὑπ' ἀλλήλων ἀναιρεθῆναι παρεσκεύασεν· αὐτὸς μόν⟨ος⟩ σὺν ἑτέρῳ καταλειφθεὶς, κ̀ πρὸς Ρωμαίους ἀπαχθείς.

κζ'. Οποῖα πρὸς Οὐεσπασιανὸν ἀχθεὶς εἶπε, κ̀ ὅπως ἐκεῖνος αὐτῷ ἐχρήσατο.

κη'. Οπως Οὐεσπασιανὸς εἰς τὴν ϖδαλίαν Καισάρειαν ἐπανέστρεψε, τὸν χειμῶνα ποιήσων μετὰ τ̃ στρατιᾶς.

κθ'. Οπως οἱ ἐκπεσόντες τ̃ πεπορθημένων πόλεων συνελθόντες τὴν Ιόππην ἔκτισαν, κ̀ οἵῳ τρόπῳ αὐτοί τε ὑπὸ Ρωμαίων ἀπώλοντο, καὶ ἡ πόλις κατεσκάφη.

λ'. Οπως διετέθησαν οἱ ἐν Ιεροσολύμοις, πυθόμενοι τὰ κατὰ τὰ Ιωτάπατα. καὶ ὡς πρῶτον μὲν, ἀκέσαντες Ἰώσηπον τεθνάναι, ὠλοφύραντο· ἔπειτ⟨α⟩ μαθόντες ϖδὰ Ρωμαίοις ἐν μεγίστῃ τιμῇ αὐτὸν εἶναι, σφόδρα ὠργίσθησαν, κ̀ μᾶλλον πρὸς τὸν πόλεμον ὥρμησαν, ὡς ⟨ἂ⟩ αὐτὸν μὴ τ̃ Ρωμαίων ἀμυνόμενοι.

λα'. Ως Οὐεσπασιανὸς ἀπὸ τ̃ ϖδαίλης Καισαρείας εἰς τὴν Φιλίππου μετέβη, ὑπ' Αγρίππα κληθεὶς, ἔνθα καὶ τὴν ἀπόστασιν Τιβεριάδ⟨ος⟩ καὶ Ταριχαιῶν ἤκουσεν.

λβ'. Οπως ἑάλω Τιβεριὰς μετανοίᾳ τ̃ δήμου κ̀ συγγνώμῃ.

λγ'. Οπως Τῖτος, ἀποσταλεὶς ὑπὸ τ̃ πατρὸς εἰς Ταριχαίας, κ̀ τὰς εἰκείους ἀφ' τὸ πλῆθος τ̃ ἐναντίων κατεπηχότας ὁρῶν, δημηγορίᾳ τ̃τους [b] παρεκάλει.

λδ'. Ως ϖθυμίας ἐμπλαθέντες Ρωμαῖοι, τῇ τ̃ λόγων ἰσχύϊ Τίτου, τὰς Ταριχαίας ἐκράτησαν, κ̀ ϖολλὰς τ̃ ἐν αὐτῇ ϖολεμίους κατέσφαξαν.

λε'. Εκφρασις Ιορδάνου κ̀ τ̃ Γεννησὰρ χώρας.

λς'. Οπως τοῖς ἁλοῦσι τ̃ Ταριχαιατῶν Οὐεσπασιανὸς ὁ στρατηγὸς ἐχρήσατο.

a Σὺν ἑτέροις Vat. b Παρακελεύσει Vat. & Barb.

[a]Φ. Λ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Γ'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER III.

ΚΕΦ. α'.

Οὐεσπασιανὸς ὑπὸ Νέρωνος πέμπεται εἰς τὴν Συρίαν, ἐπὶ δὲ τοὺς Ἰουδαίους διαπολεμήσων.

CAP. I.

Vespasianus à Nerone mittitur in Syriam, ut Judæos bello aggrediatur.

ΝΕΡΩΝΙ δ' ὡς ἠγγέλη τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πλάσματα, λελυθῆσθαι μὲν ὡς εἰκὸς ἔκπληξις ἐμπίπλει καὶ δέος. φανερὰς δ' ὑπερηφάνει καὶ κατεσωρίζετο, φρονήσει δ μᾶλλον ἢ ταῖς τῶν πολεμίων ἀρεταῖς γεγονέναι τὰ συμβάντα, λέγων· ἔδεισε δὲ ἡγεμόνος [c]αὐτῷ λαβεῖν τὸ ὄγκον τῆς ἡγεμονίας καταπλαγεὶς τὴν σκυθρωπὸν, καὶ δοκεῖν ἅπασι παντὸς ἐπάνω τὸ ψυχικὸν ἔχειν. διελέγετο γοῦν ὁ τοῦ ψυχῆς δόρυβος [d]αὐτὸ τὸ φοβερόν.

Cum Neroni narratum esset, res apud Judæam male cecidisse, clam quidem, ut verisimile erat, animo consternatus est & metu *vehementer* idtus. At palam arrogantia efferebatur, & ira intumescebat, ducis exercitûs negligentia potius quam virtute hostium facta esse quæ acciderant, dicens; ipsumq; decere existimans propter imperii majestatem tristia spernere & nihili habere, viderique malis omnibus superiorem animum gerere. Cæterum mentis trepidationem arguebant curæ & sollicitudo.

Nero ex rebus in Judæa malè gestis animo perturbatus.

β'. [b]Σκεπτόμενος δὲ, τίνι πιστεύσει χειμῶνι τὴν ἀνατολὴν, ὃς τιμωρήσεται μὲν τοὺς Ἰουδαίων ἐπαναστάσεις, φυλάξει δὲ αὐτοῖς ἤδη τὰ πέριξ ἔθνη συνωσθέντα, μόνον εὑρίσκει Οὐεσπασιανὸν ταῖς χρείαις ἀναλογοῦντα, τὴν τηλικαύτην πολέμου [e]μεγέθους ἀναδέξασθαι δυνάμενον, ἄνδρα ταῖς ἀπὸ νεότητος [g]στρατείαις [h]ἐγγεγυμνασκότα, καὶ πρόσφατον μὲν πάλαι Ῥωμαίοις τὴν ἑσπέραν ὑπὸ Γερμανῶν παραστησάμενον, προσκτησάμενον δὲ τοῖς ὅπλοις [i]Βρεττανίαν τῶν λανθανόντων. [k]ὅθεν καὶ τῷ πατρὶ Κλαυδίῳ παρέσχε, χεῖρα ἱδρῶτος ἰδίου θείαμβον καταγαγεῖν.

De duce, quem ad motus comprimendos mitteret, deliberat.

γ'. [l]Ταῦτά τε δὴ [m]προκληδονιζόμενος, καὶ σταθερὰν μὲν ἐμπειρίας τὴν ἡλικίαν ὁρῶν, μετὰ δὲ πίστεως αὐτῷ τοὺς υἱοὺς ὁμηρεύοντας

Vespasianum, ut maxime idoneum, in Syriam & Judæam mittit.

[a] Φλαβίου Ἰωσήπου περὶ ἁλώσεως λόγος γ'. *Voss.* & *Bod.* [b] Illud μὲν è *MSS.* [c] Ἑαυτῷ *Big.* [d] Ita *Busb. Vat.* & *Rhed.* ὑπὲρ in *Editis Aliisque.* [e] Σκεπτομένῳ *Big. Vat.* & *Voss.* [f] Βάρος *Bod.* [g] Ita cum *Cod. Big.* στρατιαῖς in *cæteris.* [h] Γεγυμνασκότα *Bod.* & *Gall.* [i] Claudio principe, Vespasianus Narcissi gratia legatus legionis in Germaniam missus est: inde in Britanniam translatus, ticicies cum hoste conflixit. *Sueton.* in *Vespasiano.* [k] Ὅθεν καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ *Bod.* ὅθεν καὶτὸν τοῦ πατρὸς *Big.* contra quam *Rhed.* qui vertit, *unde patri quoque ipsius Claudio* &c. [l] Ita *Big. Voss. Busb. Rhed. Gall. Vat.* & *Suidas* in v. προκληδονίζεσθαι. antea erat πρὸς δὲ. [m] Προκληδονιζόμενος *Suid.*

runque

rumque ætatem integram manus ſuppeditantem paternæ prudentiæ, forſan & Deo aliquid de univerſis præordinante, virum mittit qui cum imperio præeſſet Syriæ exercitibus, multis blanditiis, quales poſtulat neceſſitas, ad eum incitandum adhibitis & officioſis delinimentis.

Titus in Alexandriam miſſus:

Veſpaſianus in Syriam pervenit.

Ille autem ex Achaia, ubi tum cum Nerone erat, Titum quidem filium ſuum miſit Alexandriam, ut inde quintam & decimam legiones moveret. ipſe vero, trajecto Helleſponto, pedibus in Syriam pervenit: ibique Romanas copias & multa regum vicinorum auxilia congregabat.

εση, ᾗ τὰς τύτων ἀκμὰς χεῖρα τ παῤῥησίας συνέσεως, τάχα τι ᾗ θεὶ τ ὅλων ἤδη δ Θεῦ προοικονομυμένυ, πέμπει τ ἄνδρα [a] ἀξιολογώτατον τ ἡγεμονίαν τ ὑπὲ Συρίας στρατευμάτων, πολλὰ πρὸς ὃ ἐπῆγον, οἷα κελεύουσιν αἱ ἀνάγκαι, μειλιξάμενός τε ᾗ προθεραπεύσας. ὁ δὲ ἀπὸ τ Ἀχαΐας, ἔνθα συνῆν Νέρωνι, τ μὲν υἱὸν Τίτον ἔστειλεν [b] ἐπ' Ἀλεξανδρείας, [c] τὸ τε πέμπτον ᾗ δέκατον ἐκεῖθεν ἀναστήσοντα τάγμα. περάσας δὲ αὐτὸς τ Ἑλλήσποντον, πεζὸς εἰς Συρίαν ἀφικνεῖται, καὶ κατὰ τάς τε Ρωμαϊκὰς δυνάμεις [d] συνῆλθε, ᾗ συχνὰς παρὰ τ γειτνιώντων βασιλέων συμμαχίας.

CAP. II.

Magna Judæorum cædes circa Aſcalonem. Veſpaſianus Ptolemaidem venit.

Judæi bellum movent, & cum copiis Aſcalonem contendunt.

JUdæi autem, poſt Ceſtii cladem inexſpectato rerum ſucceſſu elati, animorum impetus cohibere non poterant, & quaſi * fortunæ flabellis excitati bellum ulterius producere ſatagebant. Itaque ſtatim univerſi, quotquot pugnaciſſimi, congregati Aſcalonem *recta* contenderunt. Urbs *hæc* antiqua eſt, quingentis & viginti ſtadiis diſtans ab Hieroſolymis, ſemper odio habita à Judæis, ac propterea tunc primis illorum incurſibus propior fore viſa eſt. Excurſibus autem duces præerant tres viri & *corporis* robore & prudentia *omnium* eminentiſſimi, Niger *quidem* Peraïta, & Silas Babylonius, prætereaque Joannes Eſſæus. Et Aſcalon valide quidem munita fuerat: præſidiis vero fere deſtituta erat. eam quippe una *tantum* peditum cohors, & una equitum ala tuebatur, duce Antonio.

Romani, duce Antonio, cum Judæis congrediuntur.

2. Et illi quidem, ut qui ira incitati longe majori cum celeritate iter fecerant, ac ſi ex propinquo venirent, protinus aderant. Antonius vero (non enim neſciebat, jam futurum eſſe ut impetum in *urbem* facerent) equites prius eduxit, & nihil veritus aut hoſtium multitudinem aut audaciam, primam aggreſſionem fortiter ſuſtinuit, & ad mœnia irruentes propulſavit. Illi vero, belli imperiti cum peritis commiſſi, & pedites cum equitibus, incompoſiti cum denſis & confertis, & leviter armati cum militibus gravi armatura inſtructis, & majori animo quam conſilio militantes, cum dicto audientibus & uno nutu omnia facientibus dimicantes, facile profligantur. nam ut ſemel eorum primæ turbatæ erant acies, ab equitibus ſtatim in fugam vertuntur; & iis qui à tergo erant murum verſus urgentibus incidentes, ſibi invicem hoſtes erant, donec omnes, incurſibus equitum cedentes, per omnem campum diſperſi erant. iſte autem amplus & totus equitatui commodus. quod cum Romanos etiam plurimum juvaret, effecit ut Judæorum magna ſtrages ederetur. Nam & illos qui

Magna Judæorum ſtrages.

fugerent prævertendo, curſum in eos flectebant; & ex iis qui è fuga ſe congregaſſent innumeros transfixos perimebant. Alii vero alios, quocunq; ſe verterent, in orbem agentes & ex-

ΚΕΦ. β'. β'.

Μεγάλη Ιουδαίων σφαγὴ περὶ Ασκάλωνα. Οὐεσπασιανὸς εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται.

ΙΟυδαῖοι δὲ, μετὰ τὴν Κεστίου πληγὴν ἐπηρμένοι τοῖς ἀδοκήτοις εὐτραγίαις, ἀκρατεῖς ἦσαν ὁρμῆς, καὶ ὥσπερ ἀκριβιζόμενοι τῇ τύχῃ προσωτέρω τ πόλεμον ἐξῆγον. πᾶν γὰρ εὐθέως ὅσον ἦν μαχιμώτατον αὐτῶν ἀθροισθέντες, ὥρμησ ἐπ' Ασκάλωνα. πόλις ἔστιν ἀρχαία, τ Ιεροσολύμων εἴκοσι προσὶς τοῖς πεντακοσίοις ἀπέχουσα σταδίοις, αἰεὶ μὲν μίσους Ιουδαίοις γεγενημένη, διὸ καὶ τότε τοῖς προφάσεις ὁρμῆς [e] ἐγίνετο ἔδοξεν. ἐξηγοῦντο δὲ τ καταδρομῆς τρεῖς ἄνδρες, ἀλκιμό τε χορυφαῖοι καὶ σώμασιν, Νίγερ τε ὁ Περαΐτης, καὶ ὁ Βαβυλώνιος Σίλας, πρὸς οἷς Ιωάννης ὁ Εσσαῖος. ἡ δὲ Ασκάλων ἐτετείχιστο μὲν χαρτερῶς, βοηθείας δὲ διὰ σχολὴν ἔρημος. ἐφρουρεῖτο δ' ὑπό τε [f] σπείρας πεζῶν, καὶ ὑπὸ μιᾶς ἴλης ἱππέων, [g] ἧς ἐπῆρχεν Αντωνίῳ.

β'. Οἱ μὲν δὴ πολὺ ταῖς [h] ὀργαῖς σπουδαιότερον ὁδεύσαντες, ὡς ἐγγὺθεν ὡρμημένοι, καὶ δὴ παρῆσαν. ὁ δὲ Αντώνιος, ᾗ γὰ ἠγνόει μέλλουσαν ἔπ πλὼ ἔφοδον αὐτῶν, [i] προεξήγαγε τὸς ἱππεῖς, καὶ σθένει ᾗτε πρὸς ὃ πλῆθος, ᾗτε [k] πρὸς τ τόλμαν ὑποδείσας τ πολεμίων, καρτερῶς τὰς προφορὰς ὁρμὰς [l] ἀνεδέξατο, καὶ τὸς ὅπῃ ὃ τεῖχος [m] ὠθισμένους ἀνέσυρεν. οἱ δὲ πρὸς ἐμπέφυκε γὰ [n] πολέμων ἄπειροι, καὶ πεζοὶ πρὸς ἱππεῖς, ἀσύνταχτοί τε τοῖς ἠσκημένοις, καὶ τοῖς ὁπλίτας ἐξηρτυμένοις [o] εὐχερέστερον ὡπλισμένοι, θυμῷ τε πλέον ἢ βουλῇ στρατηγούμενοι, πρὸς εὐπειθεῖς καὶ γνώμασι πάντα προστάττοντας ἀντιτασσόμενοι, ποσῶσι ῥᾳδίως. ὡς γὰ αὐτοῖς [p] ἅπαξ ἤδη συνεταράχθησαν αἱ πρῶται φάλαγγες, ὑπὸ τ ἵππων πίπτουσαι, καὶ τοῖς κατόπιν αὐτῶν ὅπῃ τὸ τεῖχος βιαζομένοις προσπίπτουσι, ἀλλήλων ἦσαν πολέμιοι, μάχεσθαι πάντες, ταῖς τ ἱππέων [q] εἰσβολαῖς εἴξαντες, ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ πᾶν ὃ πεδίον. τὸ δὲ διὰ [r] πλατὺ, καὶ πᾶν ἱππάσιμον. ὁ δὴ, καὶ τοῖς Ρωμαίοις συνεργήσαν, πλεῖστον εἰργάσατο τ Ιουδαίων φόνον. τύς τε γὰ φεύγοντας, αὐτῶν φθάνοντες ἐπέστρεφον, καὶ τῶν ὑπὸ τῷ δρόμῳ συνειλυμένων διεκπαίοντες, ἀπέφυγς ἀνῆρουν. ἄλλοι δὲ ἄλλυς, [s] ὅπῃ τρέποιντο, κυκλούμενοι καὶ προσε-

a Ανψίδρου *Big.* *b* Επ' Αλεξανδρίαν *Big.* εἰς Αλεξανδρείαν *Bod.* *c* Τὸ πίμπτον *Big.* & mox τάγμα *Vat.* *d* Συνῆγαγε *Big.* *e* Εχθιον *Big.* *f* Σπείρας *Big. Bod. Vat.* & *Voſſ.* *g* Ης ἦρχεν *Voſſ.* *h* Ορμαῖς συντομώτερον *Big.* *i* Προεξηγαγέτο *Big.* *k* Πρὸς non agnoſcit *Big.* *l* Υπεδέξατο *Big.* *m* Ωρυμένους *Big.* *n* Πολεμῶν *Big.* *o* Οἱ κινώτερον *Bod.* *p* Illud ἅπαξ deeſt *Big. Vat.* & *Voſſ.* *q* Εμβολαῖς *Big.* & *Voſſ.* ἀκτιολαῖς *Gail.* & *Vat.* *r* Πολὺ *Big* & forſan *Ruf.* apud quem, *qui ſuis plurimum.* *ſ* Οπου *Big.* * Fortuna eos exagitante perciti, *Ruf.* Vide *Suidam* in voce ἐπεμπίζειν.

a Μόνον

προελαύνοντες κατηκόντιζον ῥᾳδίως. καὶ τοῖς μὲν Ἰουδαίοις τὸ ἴδιον πλῆθος ἐρημία πρὸς τὰς ἀμηχανίας κατεφαίνετο· Ρωμαῖοι δ' ἐν τοῖς εὐπραγίαις, καίτοι ὀλίγοι τῷ πολέμῳ, ἐν προσδοκίᾳ σφᾶς αὐτοὺς ὑπελάμβανον. καὶ τὸ μὲ προφιλονεικούντων τοῖς πάσμασιν, αἰδοῖ τε φυγῆς ταχείας καὶ μεταβολῆς ἐλπίδι, τῶν δὲ μὴ κοπιώντων ἐν οἷς εὐτύχουν, παρέτεινεν ἡ μάχη μέχρι ἡ ἑσπέρα, ἕως ἀνῃρέθησαν μὲ [a] μόνοι τῶν Ἰουδαίων ἀριθμὸν ἄνδρες, καὶ δύο τῶν ἡγεμόνων, Ἰωάννης τε καὶ Σίλας· οἱ λοιποὶ δὲ τραυματίαι ὃ πλέον, σὺν τῷ προλειπομένῳ τῶν ἡγεμόνων Νίγρει, τὸ Ἰδουμαίας εἰς πολίχνιόν τινα, [b] Σάλλις καλεῖται, συνέφυγον. ὀλίγοι δέ τινες καὶ τῶν Ρωμαίων ὑπὸ τῆσδε τῆς προπαρασκευῆς ἐτρώθησαν.

γ'. Οὐ μὴν [c] οἱ Ἰουδαῖοι τηλικαύτῃ συμφορᾷ κατεπτάλησαν τὰ φρονήματα· μᾶλλον δὲ αὐτοῖς τὸ πάθος ἤγειρε τὰς τόλμας. [d] ὑπερῳρῶντές τε τοὺς ὑπὸ ποσὶ νεκροὺς, ἐσπουδάζοντο τοῖς προτέροις κατορθώμασιν ὑπὸ πλείονι δόξῃ. ἀφαλιπόντες γοῦν ὅσον [e] ἰᾶσθαι τὰ τραύματα, καὶ τὴν δύναμιν πᾶσαν ὑπισυλλέξαντες, [f] ὀργιλώτερον καὶ πολλῷ πλείους ἐπαλινδρόμουν ὑπὸ τὴν Ασκάλωνα. παρέπιπτε δὲ αὐτοῖς, [g] μετὰ τῆς ἀπειρίας καὶ τῶν ἄλλων πρὸς πόλεμον ἐλαττωμάτων, ἡ προτέρα τύχη. ὃ γὰρ Αντώνιος τοὺς παρόδους προλοχίσαντος, ἀδόκητοι ταῖς ἐνέδραις ἐμπίπτοντες, καὶ πρὸ τῶν ἱππέων πρὶν εἰς μάχην συνταξάσθαι κυκλωθέντες, πάλιν πίπτουσι μὲ ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους· οἱ λοιποὶ δὲ πάντες ἔφυγον, σὺν οἷς καὶ Νίγερ, πολλὰ κατὰ τὴν φυγὴν εὐτολμίας ὑπιδεξάμενος ἔργα· [h] συνελαύνονται δ' οὖν, προσκειμένων τῶν πολεμίων, εἴς τινα πύργον ὀχυρὸν κώμης [i] Βεζεδὴλ καλουμένης. ⓘ δὲ τοῦ Αντώνιον, ὡς μήτε τείνοιντο περὶ τὸν πύργον ὄντα δυσάλωτον, μήτε ζῶντα τὸν ἡγεμόνα καὶ γενναιότατον τῶν πολεμίων προΐδοιεν, ἐπιπέμπεσι τὸ τεῖχος φλεγομένῳ δὲ τῷ πύργῳ, Ρωμαῖοι μὲ ἀναχωροῦσι γεγηθότες, ὡς διεφθαρμένῳ καὶ Νίγρει. ὁ δὲ, εἰς τὸ μυχαίτατον τοῦ φρουρίου καταπηδήσας ὑπὸ τοῦ πύργου, διασώζεται, καὶ [k] μεθ' ἡμέραν τρίτην τοῖς μετ' [l] ὀλοφυρμοῦ περὶ κηδείαν αὐτοῦ ἐρευνῶσιν ἐπιφθέγγεται· προελθὼν δὲ, χαρᾶς ἀνελπίστου πάντας ἐπλήρωσεν Ἰουδαίους, ὡς προνοίᾳ Θεοῦ σωθεὶς αὐτοῖς σωτῆρος εἰς τὰ μέλλοντα.

δ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν ἐκ τῆς Αντιοχείας· ἡ μητρόπολις δέ τῆς Συρίας, [m] μεγέθους τε ἕνεκα καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας, τρίτον [n] ἀδεῖτος δὲ τῆς ὑπὸ Ρωμαίοις οἰκουμένης ἔχουσα τόπον· ἔνθα καὶ πάσης τῆς ἰδίας ἰσχύος ἐκδεχόμενον αὐτὸς τὴν ἄφιξιν καὶ Αγρίππαν τὸν βασιλέα κατειλήφει, ὅτι Πτολεμαΐδος ἐπείγετο. καὶ [o] κατ' αὐτὴν ὑπαντῶσιν αὐτῷ τὴν πόλιν, οἱ τῆς Γαλιλαίας Σεπφώριν νεμόμενοι, τὴν τῆσδε εἰρηνικὰ φρονοῦντες. οἱ καὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, καὶ τῆς Ρωμαίων ἰσχύος οὐκ ἀπεγνώκοτοι, πρὶν

agitantes ſagittis facile confecerunt. Et Judæis quidem ſuorum multitudo, quod de ſalute deſperarent, pro ſolitudine habebatur: Romani vero proſperis elati, [1] licet ad pugnam pauci eſſent, tamen ſe ſatis ſuperque habere exiſtimabant. Et illis quidem res adverſas ſuperare contendentibus, quod & puderet eos cito fugere, & fortunam in melius mutari ſperarent, Romanis autem dum feliciter res cederent minime delaſſatis, ad ſeram uſque veſperam pugnatum eſt, donec à Judæis quidem perempti fuerant viri numero ad decem millia, duoque duces Joannes & Silas; cæteri vero plerique ſaucii, cum Nigro, qui unus reſtabat ex ducibus, in quandam Idumææ urberculam, cui nomen Sallis, confugerunt. Quin & è Romanis nonnulli in iſto prælio vulnerati erant.

Decem millia Judæorum perempta, in quibus Joannes & Silas duces.

3. Veruntamen Judæi nequaquam tanta clade accepta cecidere animis; ſed ex iis quæ paſſi ſunt major illis crevit audacia. & mortuos ante pedes jacentes nihil morati, rebus jam ante proſpere geſtis ad cladem alteram alliciebantur. Itaque parvo tempore interjecto, quod ne curandis quidem vulneribus ſatis eſſet, copiiſque ſuis omnibus undique collectis, majori cum indignatione multoque plures ad Aſcalonem recurrebant. Illos autem, præter rei militaris imperitiam aliaque quibus in bello gerendo laborabant vitia, eadem quæ prius ſequuta eſt fortuna. Nam cum Antonius tranſitus inſidiis jam ante occupaſſet, ex improviſo in eas inciderunt *Judæi*; & ab equitibus circundati, priuſquam inſtructa eſſet acies, iterum quidem cadunt ad octo millia & amplius: cæteri vero omnes in fugam ſe conjiciebant, inque his Niger, multis dum fugeret magnæ audaciæ facinoribus editis: cumque inſtarent hoſtes, compelluntur in turrim bene munitam vici cujuſdam, cui nomen Bezedel. Antonius vero cum ſuis, ne tempus tereretur circa turrim captu difficilem, & ne ducem ſuperſtitem eundemque hoſtium fortiſſimum ſinerent effugere, ignem muro ſubjiciunt. Cum autem turris conflagraret, Romani quidem gaudio exſultantes diſcedunt, ac ſi Niger etiam periiſſet. Ille vero, cum ex turri in abditiſſimum caſtelli ſpecus deſiliiſſet, ſervatur; triduoque poſt cum ſocii lachrymantes eum ut ſepeliretur quærerent, eos inferne alloquitur: egreſſuſque gaudio inſperato Judæos omnes complevit, tanquam Dei providentia ſervatus qui eos in poſterum duceret.

Iterum ad pugnam ſe parant Judæi.

Octo millibus cæſis, fugantur.

Niger dux ex incendio caſtelli ſalvus evaſit.

4. Veſpaſianus autem, [2] aſſumpto ſecum exercitu ex Antiochia (quæ Syriæ metropolis eſt, magnitudine ſimul aliaque felicitate tertium ſine dubio, inter urbes terrarum orbis Romanæ ditionis, locum obtinens) ubi etiam regem Agrippam cum omnibus ſuis viribus adventum ejus exſpectantem offenderat, Ptolemaïdem ire contendebat. Atque apud iſtam civitatem ei occurrunt Galilæi Sepphorin habitantes, [3] paciq; iſtic ſtudentes. qui nec ſuæ ſalutis, nec Romanorum potentiæ improvidi, antequam

Veſpaſianus ex Antiochia ad Ptolemaidem properat.

A Sepphoritis

a Μύσιοι τὸν ἀριθμὸν Ἰουδαῖοι ἄνδρες Bod. *b* Σάλις Bod. *c* Articulum οἱ omittunt Big. & Voſſ. *d* Υπερῳρῶντες δὲ τοὺς Big. *e* Ἰᾶσθαι Voſſ. & Lipſ. *f* Ορχιλώτεροι καὶ πολὺ πλ Big. & Voſſ. ὀρχιλώτεροι καὶ πολὺ πλ. Bod. & Vat. *g* Μετὰ τοῦ Big. *h* Συνελαύνονται σφοδρυνομένων Big. in Ruſini verſione, *& quoniam hoſtes inſtarent, in turrim quandam tuiſſimam compelluntur* &c. *i* Βεδζὶλ Big. in pleriſque *Ruſini* libris *Baldezel*. *k* Μεθ' ἡμέρας τρεῖς Big. *l* Ολοφυρμῷ Big. *m* Ita Big. Vat. & Ruf. μεγίθους ὕπερθε in cæteris. *n* Ασυγχείτως Bod. *o* Κατ' αὐτὴν Big. 1 Aliter verti poteſt, Græca diſtinguendo ad hunc modum, καίπερ ὄντες ὀλίγοι, τῷ πολέμῳ καὶ &c. 2 Antiochiam exercitum ducens, *Ruf.* 3 Soli mente pacata, *Ruf.*

benigne excipitur Veſpaſianus.

tequam veniret Veſpaſianus, Ceſtio Gallo fidem dederant * & ab eo viciſſim acceperant, præſidiumque militare ſuſceperant. Cæterum tunc, cum ducem benigne admodum excepiſſent, alacriter ſeſe etiam cum illis contra populares ſuos belli ſocietatem inire pollicebantur. Quibus Veſpaſianus tunc, cum id poſtulaſſent, in præſidium dat equites totidem pediteſque, quot reſiſtendo fore arbitrabatur incurſibus, ſi quid præter ſolitum moverent Judæi. non enim ſe parvum bello futuro diſcrimen adire exiſtimabat, ſi ſibi auferretur Sepphoris, civitas Galilææ maxima, & in loco *natura* munitiſſimo exſtructa, quæque genti univerſæ foret præſidio.

ἀφικέσθαι Οὐεσπασιανὸν, Κεστίῳ Γάλλῳ πίστεις τε ἔδοσαν, καὶ δεξιὰς ἔλαβον, καὶ παρεδέξαντο φρουράν. τότε μὲν οὖν, φιλοφρόνως ὑποδεξάμενοι τὰ ἡγεμόνα, [a] προθύμως σφᾶς αὐτοὺς ὑπέχοντο κατὰ τὴν ὁμοφύλων συμμαχίας. οἷς ὁ στρατηγὸς ἀξιώσασι, τίνας πρὸς ἀσφάλειαν ἱππέας τε καὶ πεζοὺς προσδώσουσιν, ὅσους ἀνθέξειν τοῖς καταδρομαῖς, εἴ τι Ἰουδαῖοι παρανοήσειαν, ὑπολάμβανεν. καὶ γὰρ τόδε μικρὸν ἐδόκει ὃ κινδύνευμα πρὸς τὰ μέλλοντα πόλεμον, ἀφαιρεθῆναι τὴν Σεπφώριν, μεγίστην μὲν οὖσαν τῆς Γαλιλαίας πόλιν, ἐρυμνοτάτῳ δὲ [b] ἐπικτισμένην χωρίῳ, καὶ φρουρὰν ὅλῳ τῷ ἔθνει ἱκανῷ.

CAP. III.

Deſcriptio Galilææ, Samariæ, & Judææ.

Situs Galilææ rum.

DUÆ autem ſunt Galilææ, una Inferior, altera Superior appellata, eaſq; Phœnice & Syria circundant. A ſolis quidem occaſu *eas* diſterminat Ptolemais territorii ſui finibus, atque Carmelus, olim quidem Galilæorum, nunc autem Tyriorum mons; cui adhæret Gaba; urbs equitum dicta, quod equites ab Herode rege dimiſſi illic habitent. A meridie autem Samaris & Scythopolis uſque ad fluenta Jordanis. Ab oriente vero eam terminant Hippene & Gadaris, atque ipſa Gaulanitis, regnique Agrippæ fines. Septentrionalia autem ejus Tyrus claudit, & Tyriorum regio. Inferioris quidem Galilææ longitudo extenditur à Tiberiade uſque ad Chabulon, cui in maritimis vicina eſt Ptolemais. Latitudine autem patet à vico Xaloth nuncupato, qui in Magno campo ſitus eſt, uſque ad Berſaben; unde etiam Galilææ ſuperioris latitudo incipit uſque ad Baca vicum: qui Tyriorum terram *à Galilæa* dirimit. Latitudo vero ejus à Thella vico Jordani proximo uſque ad Meroth protenditur.

Galilææ utriuſque longitudo & latitudo.

Galilæorum fertilitas.

2. Cum autem utræque tanta fuerint magnitudine, & tot gentibus alienigenis circundatæ, omni ſemper belli periculo reſiſtebant. Nam & ab infantia pugnaces & ubique numero abundantes Galilæi; & neque formido unquam viros occupavit, neque eorum penuria regio laboravit: quoniam tota pinguis & paſcua eſt, & omne genus arboribus conſita, ita ut vel minime ſtudioſos agriculturæ ubertate ſua alliciat. Omnis itaque ab habitantibus exculta eſt, & nulla ejus pars otioſa. Quin & urbes frequentes, & crebri vici ubique populoſi propter ſoli bonitatem, ut qui ſit minimus ſupra quindecim millia incolarum habeat.

Galilæa comparata cum Peræa.

3. In ſumma autem, ſi quis Galilæam Perææ faciat magnitudine cedere, erit ſane ut huic viribus & potentia eam præferat. Uni-

ΚΕΦ. γ'.

Ἔκφρασις Γαλιλαίας, Σαμαρείας, καὶ Ἰουδαίας.

ΔΥΟ δ' ὄντας τὰς Γαλιλαίας, τήν τε ἄνω, καὶ τὴν κάτω [c] προσαγορευομένην, περίεχει μὲν ἡ Φοινίκη καὶ Συρία. διορίζει δὲ ἀπὸ μὲν δύσεως ἡλίου Πτολεμαὶς τοῖς τῆς χώρας [d] τέρμασι, καὶ Κάρμηλος, τὸ πάλαι μὲν Γαλιλαίων νῦν δὲ Τυρίων ὄρος· ᾧ προσέχει [e] Γαβὰ πόλις ἱππέων, ὅτιος ἀπῳκισμένη, διὰ τὸ τοὺς ὑφ' Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως ἀπολυομένους ἱππεῖς ἐν αὐτῇ κατοικεῖν. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας, Σαμάρεις τε, καὶ Σκυθόπολις μέχρι τοῦ Ἰορδάνου [f] ῥείθρων. πρὸς ἕω δὲ Ἱππηνή τε [g] καὶ Γαδαρὶς ἀποτέμνει, [h] καὶ ἡ Γαυλανῖτις αὕτη, καὶ τὸ Ἀγρίππα βασιλείας [i] οἱ ὅροι. τὰ [k] προσάρκτια δὲ αὐτῆς Τύρῳ τε καὶ Τυρίων χώρᾳ παράκειται. καὶ τὸ μὲν κάτω καλουμένης Γαλιλαίας, ἀπὸ Τιβεριάδος μέχρι Χαβυλὼν, ἧς ἐν τοῖς παραλίοις Πτολεμαὶς γείτων, ὃ μῆκος ἐκτείνει. πλατύνει δὲ ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ κειμένης κώμης, [m] ἣ Ξαλὼθ καλεῖται, μέχρι [n] Βηρσάβης, ἣ καὶ τὸ ἄνω Γαλιλαίας εἰς εὖρος ἀρχὴ μέχρι Βακὲ κώμης· αὕτη δὲ τὸ τῶν Τυρίων γῆν ὁρίζει. μῆκυνει δὲ μέχρι Μηρὼθ ἀπὸ Θελλᾶ κώμης Ἰορδάνου γείτονος.

β'. Τὴν μὲν οὖν Γαλιλαίαν ἔθνη τοσαῦτα ἐν κύκλῳ περίκειται, ἀλλοφύλοις κεκυκλωμένην, πρὸς πᾶσαν ἀεὶ πολέμου παρεῖχον ἀντέχειν. μάχιμοί τε γὰρ ἐκ παίδων, καὶ πολλοὶ πάντοτε Γαλιλαῖοι, καὶ οὔτε δειλία ποτὲ τοὺς ἄνδρας, οὔτε [o] λιπανδρία τὴν χώραν κατέσχεν, ἐπειδὴ [p] πίων τε πᾶσα καὶ εὔβοτος, καὶ δένδρεσι παντοίοις [q] κατάφυτος, ὡς ἂν ὑπὸ τῆς εὐπαθείας προσκαλέσασθαι καὶ τὴν ἥκιστα γῆς φιλόπονον. προσοικεῖται γοῦν ὑπὸ τῶν οἰκητόρων πᾶσα, καὶ μέρος αὐτῆς οὐδὲν ἀργόν. ἀλλὰ καὶ πόλεις πυκναί, καὶ ὁ τῶν κωμῶν πλῆθος πανταχῇ πολυάνθρωπον διὰ τὴν εὐφυΐαν, ὡς τὴν ἐλαχίστην ὑπὲρ πεντακισχιλίους πρὸς τοῖς μυρίοις ἔχειν οἰκήτορας.

γ'. Καθόλου δὲ, εἰ καὶ τῷ μεγέθει τις ἐλαττώσειε τῆς Περαίας τὴν Γαλιλαίαν, προέλοιτο δ' ἂν τῇ δυνάμει. ἡ

a Ita *Big. Vat. Bush.* & *Rhed.* προθύμως in *Editis Aliisque.* b Ἐπικτισμένῃ *Big.* c Προσαγορεύεται *Big.* d Τέλμασι *Gall.* e Ita lego cum *Rufino.* nec longe abeſt *Pſeudo-Hegeſippus*, apud quem, *Gabaa civitas quæ Judæis quondam cauſa gravis exitii fuit.* Γάμαλα in *Editis Aliisque.* Γαῦαλα *Big.* Γάβλα *Lipſ.* Γαβλαὰ *Vat.* & *Voſſ.* Videſis p. 915. f Ναμάτων *Big.* g Γαδαρεὺς *Big.* h Καὶ τῇ Γαυλανιτῶν τοπάρχῃ *Vat.* & *Big.* i Illud οἱ non agnoſcunt *Big.* & *Bod.* k Προσαρκτικὰ *Big.* πρὸς ἄρκτον *Bod.* l Ita lego, partim ex pag. 925. & *Bocharto* in lib. 2. de *Phœnicum coloniis* c. 4. & partim ex *Relando* in *Paleſtina S.* p. 129. antea lectum erat & diſtinctum, μέχρι Χαβυλὼν, ὃ τοῖς παραλίοις, Πτολεμαὶς γείτων τὸ μ. Pro Ζαβυλὼν facit *Ruſinus*, ut & *Big.* & *Bod.* eoſque ſequitur *L. Cappellus* in *Hiſt. Jud. Comp.* p. 140. & nuperrime *Relandus.* Χαβυλὼν poſt *Bocharum* malit *Cellarius* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 309. Forſan cum *Cod. Big.* legendum, ὃ τοῖς παραλίοις Πτολεμαΐτων, μ. &c. m Cum ἐξαλὼθ habeat *Big.* ἡ Ξαλὼθ reſcripſi. Ξαλὼ in *Editis Aliisque.* Ξαλὼθ *Bod.* abſque ἥ. n Non eſt locus in *S. Literis* notiſſimus בְּרִ שֶׁבַע dictus, in confiniis Judææ verſus Ægyptum, ſed alius ab iſto remotiſſimus. *L. Cappell.* o Λειψανδρία *Big.* & *Gall.* p Ἀμείνων τι π. *Vat.* & *Gall.* q Κατάφυτος *Bod.* & *Gall.* * Dextraſque junxerant, *Ruf.*

a Ita

μ̃ χδ σταδίους ὅλη, καὶ συνεχὴς ὄρεσι καρποφόροις. ἡ Περαία δὲ, πολὺ μ̃ μείζων, ἔρημος δὲ καὶ τραχεῖα τὸ πλέον, ὥς τε καρπῶν [a] ἡμέρων αὔξησιν ἀχριωτέρα. ὃ γοῦν μαλθακὸν [b] αὐτῆς ἡ πάμφορον, καὶ τὰ πεδία δένδρεσι καταφυτα ποικίλοις, ὃ πλεῖστον δὲ εἰς ἐλαίαν τε ἡ ἄμπελον ἡ φοινικῶνας ἤσκηται, διαρδομένη χειμάρροις τε τοῖς ἀπὸ τ̃ ὀρῶν καὶ πηγαῖς ἀενάοις ἄλις, εἴ ποτε ἐκεῖνοι σειρίῳ φθινοίεν. μῆκος μ̃ οὖν αὐτῆς ἀπὸ Μαχαιρῶντος εἰς Πέλλαν, εὖρος δὲ ἀπὸ Φιλαδελφείας μέχρις Ἰορδάνου. ἡ Πέλλη μ̃, [c] ἣν προειρήκαμεν, τὰ πρὸς ἄρκτον ὁρίζει, τὰ πρὸς ἑσπέραν δὲ [d] Ἰορδάνης· μεσημβρινὸν δὲ αὐτῆς πέρας ἡ Μωαβῖτις, ἡ πρὸς ἀνατολὴν Ἀραβία τε ἡ [e] Σιλβωνίτιδι, πρὸς δὲ Φιλαδελφηνῇ ἡ [f] Γεράσοις ἀποτέμνει.

δ'. Ἡ δὲ Σαμαρεῖτις χώρα, μέση μὲν τ̃ Ἰουδαίας ἐστὶ καὶ τ̃ Γαλιλαίας· ἀρχομένη γὰρ ἀπὸ τ̃ ἐν τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ κειμένης [g] Γιναίας ὄνομα κώμης, ὁπολήγει τ̃ Ἀκραβατίνων τοπαρχίας· φύσιν δὲ τ̃ Ἰουδαίας κατ' οὐδὲν διάφορος. [h] ἄμφω τε γὰρ ὀρειναὶ καὶ πεδιάδες, εἴς τε γεωργίαν μαλθακαὶ, καὶ πολύφοροι, καταύδενδροί τε, καὶ ὀπώρας ὀρεινῆς καὶ ἡμέρου μεσαί. [i] διαφέρεσθαι [k] δὲ ὑδάτων μὲν φύσει δαψιλὲς, ὕονται δὲ τὸ πλέον. γλυκὺ δὲ πᾶν διαφόρως ἐν αὐταῖς· καὶ, διὰ πλῆθος πόας ἀγαθ̃ς, τὰ κλῆνη πλέον ἢ παρ' ἄλλοις γαλακτοφόρα. μέγιστον γοῦν τεκμήριον ἀρετ̃ς καὶ εὐθηνίας τὸ πλήθος ἀνδρῶν ἑκατέραν.

ε'. Μεθόριος δὲ αὐτ̃ ἡ Ἀνουὰθ Βορκέως διαλεγομένη κώμη, πέρας αὕτη τ̃ Ἰουδαίας [m] τὸ πρὸς βορέαν. τὰ νότια δὲ αὐτ̃ ὅπῃ μῆκος μετρουμένης ἐλείπει, διαπυρσοῦσα τοῖς Ἀράβων ὅροις [n] κώμη, καλοῦσι δ' αὐτὸν [o] Ἰαρδὴν οἱ τῇδε Ἰουδαῖοι. εὖρος γοῦν ἀπὸ Ἰορδάνου ποταμ̃ μέχρις Ἰόππης ἀναπίπτει. μεσαιτάτη δὲ αὐτ̃ πόλις ταῖ Ἱεροσόλυμα κεῖται. [p] ἐφ' ἣ καί τινες οὐκ ἀσκόπως ὀμφαλὸν ὅλης τ̃ χώρας ἐκάλεσαν. ἀφῖκται δὲ ὑδὲ τ̃ ἐκ θαλάσσης τερπνῶν ἡ Ἰουδαία, τοῖς Θαλλίοις καταteίνουσα μέχρι Πτολεμαΐδος. μερίζεται δὲ εἰς ἕνδεκα κληρουχίας· ὧν ἄρχει μ̃ ὡς βασίλειον τὰ Ἱεροσόλυμα, διαφέρουσα τ̃ ἄλλοιπ πάσης, ὥσπερ ἡ κεφαλὴ σώματος. [q] αἱ λοιπαὶ δὲ μετ' αὐτὰς διῄρηνται ταῖς τοπαρχίαις. Γόφνα δευτέρα, καὶ μεθ' αὐτὰς [r] Ἀκραβατθὰ, Θαμνὰ ἄλλαις, ἡ Λυδδὰ, ἡ [t] Ἀμμαοῦς, ἡ Πέλλη, ἡ Ἰδουμαία, ἡ [t] Ἐγγαδδαὶ, ἡ Ἡρώδειον, ἡ Ἱεριχοῦς, [u] ἐφ' ἃς Ἰάμνια ἡ Ἰόππη τ̃ ἄλλοιπ ἀφηγοῦνται, καὶπὶ ταύταις [x] ἥ τε Γαμαλιτικὴ ἡ Γαυλανῖτις, Βαταναία τε ἡ Τραχωνῖτις, αἳ καὶ τ̃ Ἀγρίππα βασιλείας εἰσὶ μοῖραι. ἀρχομένη δὲ ἀπὸ Λιβάνου ὄρους καὶ τ̃ Ἰορδάνου πηγῶν ἡ

versa enim culta est, & passim quidem fructuum ferax. Peræa autem multo major; at pleraque quidem aspera atque deserta est, & agrestior quam ut alat fructus mansuetiores. Cæterum solum molle in ea admodum est ferax, camposque habet variis arboribus consitos, maxime vero occupatum & cultum est oleis & vineis & palmetis, irrigatum etiam torrentibus è *proximis* montibus, satisque aquæ perennis fontibus, si quando montani Sirio ardente defecerint. Et longitudo sane ejus à Machærunte usque ad Pellam, latitudo verò à Philadelphia ad Jordanem. Et Pellâ quidem jam dictâ versus Boream terminatur, Jordane vero ad occidentem, & ad meridiem clauditur Moabitide, ad orientem vero Arabia & Silbonitide, necnon Philadelphene & Gerasis. *Peræa descriptio.*

4. Samarienſis autem regio inter Judæam quidem & Galilæam media est, (nam à vico incipiens in Magno campo jacente, nomine Ginæa, desinit in Acrabatenam toparchiam) soli vero natura & ingenio à Judæa nihil differt. nam utræque montosæ sunt & campestres, mollesque ad agriculturam, & fertiles admodum, necnon & arboribus consitæ, pomisque sylvestribus mansuetis abundantes. *Non sunt autem natura quidem valde irriguæ, sed copiosi sunt & frequentes in iis imbres. Quæque illic sunt aquæ fluenta dulcem supra modum habent saporem; atque propter boni graminis copiam, armenta majori lactis ubertate gaudent, quam usquam alibi. Cæterum maximum virtutis & feracitatis argumentum est, quod utraque viris abundet. *Samarienſis regionis descriptio.*

5. In utriusque autem confinio est Anuath vicus, qui alias Borceos dicitur, terminus ille Judææ versus septentrionem. Meridiana vero pars ejus, si in longitudinem eam metiaris, finem habet vicum Arabibus conterminum, quem isthic Judæi Jardan appellant. Cæterum latitudo à Jordane fluvio ad Joppen porrigitur. Ipsissimo autem in medio ejus sita est urbs Hierosolyma. qua de causa urbs *ista* à nonnullis non sine ratione dicta est regionis *illius* umbilicus. Sed nec marinis deliciis caret Judæa, locis maritimis Ptolemaïdem usque extensa. Distributa est autem in undecim sortes: quarum prima quidem tanquam regia est *urbs* Hierosolyma, omni regioni circumjacenti ut caput corpori supereminens & præstans. Cæteræ autem post ipsam divisæ sunt juxta toparchias. Gophna secunda, & post eam Acrabatta, deinde Thamna, & Lydda, & Ammaus, & Pella, & Idumæa, & Engaddæ, & Herodion, & Hierichus, post quas Jamnia & Joppe finitimis suis præsunt, ac præterea Gamalitica & Gaulanitis, & Batanæa & Trachonitis, quæ & partes sunt regni Agrippæ. Ista autem regio incipiens à monte Libano & Jordanis fontibus *Judææ fines ejusque distributio.*

a Ita *Vat.* & *Bod.* ἡμέρων in *cæteris.* b Sic *Big.* παίσης ἡ τὸ πάμφορον in *cæteris.* c Ita *Big.* ἣ in *reliquis.* d Ἰορδάνης *Big.* e Sic *Lipsi. Bod.* & *Ruf.* Σιλωνίτιδι *Gall.* 1. Σαβωνίτιδι *Vat.* & *Gall.* 2. Σιμωνίδι in *Editis*, forsan pro Σαβωνίτιδι. *Petitus* malit Σιβμωνίδι à *Sibma* urbe. Videsis ad p. 1095. v. 33. f Eo modo *MSS* plerique & *Rufinus.* Γεράσοις in *Editis.* g Γωνίας *Big.* & *Bod.* Γιναίας malit *Petitus.* h Ἀμφότερα *Big.* & *Voss.* i Παρ' ὅσον ὑδάτων φύσει διαφέρει *Big.* k Ita *Bod.* antea γὰρ erat. l Ἀνουὰθ Βορκαῖος *Big.* & *Gall.* in *Rufini* libris, *Anathath vicus, qui etiam Borceas appellatur.* Ἀνουὰθ Βορκέως legit *Petitus.* m Τὰ *Big.* τῶν *Bod.* n Ita *Big.* & *Bod.* κώμῃ καλοῦσι αὐτῶν in *Editis Aliisque.* o Sic *Busb.* & *Gall.* Ἰορδὴν in *Editis.* Ἰορδάνου *Bod.* in *Rufini* versione, *à vico cui nomen est Jordane*, & *Pseudo-Hegesippus* habet, *cui nomen Jordani.* κωμῇ καλοῦσι αὐτῶν Ἰορδάνου [i. e. Ἰορδὴν οἱ] τῇδε Ἰουδαῖοι *Vat.* p Ita *Big.* παρὰ in *cæteris.* q Ista, αἱ λοιπαὶ &c. usque ad Γόφνα desiderat *Cod. Bod.* r Ita *Voss.* & *Ruf.* Ακραβατθὰ in *Editis Aliisque.* Ακραβατθὰ *Big.* Ακραβατθὰ *Vat.* s Eo modo *Big.* & *Vat.* Ἀμμοῦς & Ἐμμαοῦς *aliis.* t Sic *Big. Bod.* & *Vat.* Ἐγγαδαὶ *cæteris.* u Ita *Big.* μεθ' ἃς in *reliquis.* x Ita cum *Rufino.* Γαμαλατινὴ in *Græcis omnibus.* * *Al.* etsi enim natura non sint admodum irriguæ, complurimum tamen abunde.

a Μίχει

tibus uſque ad lacum Tiberiadem latitudine panditur: longitudo vero ejus à vico, cui nomen Arpha, uſque ad Juliadem protenditur. III. Eam autem incolunt Judæi permixti Syris. Atq; de Judæa quidem & finitimis regionibus, ſumma qua potuimus brevitate, narrationem fecimus.

χῶρα, [a] μέχρι τ Τιβεριάδος λίμνης εὐρυεῖ· ἀπὸ δὲ κώμης καλουμένης [b] Ἀρφᾶς, μέχρις Ἰουλιάδος [c] ἐκτείνει· ὅ μῆκος. οἰκοῦσι δὲ αὐτὴν μιγάδες Ἰουδαῖοί τε καὶ Σύροι. [d] τὰ μὲν δὴ περὶ τ [e] Ἰουδαίαν τε καὶ [f] τ πέριξ χώρας, ὡς οἷόν τε μάλιστα συντόμως ἀπηγγέλκαμεν.

CAP. IV.

Joſephus, facta impreſſione in Sepphorin, repulſus eſt. Titus cum ingenti exercitu Ptolemaidem venit.

Veſpaſianus auxilium miſit Sephoritis.

QUod autem Veſpaſianus Sepphoritis miſerat auxilium, equites *ſcilicet* mille & ſex millia peditum, duce Placido tribuno, caſtris in Magno campo poſitis bifariam dividuntur. Et pedites quidem in civitate, ut eam tuerentur, agebant; equites vero in caſtris morantur. Cum autem ab utriſque frequentes factæ eſſent excurſiones, & quæ in regione erant incurſibus vaſtarent, Joſephum ſuoſque, licet non moverent, magnis incommodis afficiebant, quæque circa urbes erant depopulantes, civeſque ſi quando prodire auderent repellentes. Cæterum Joſephus in urbem impreſſionem fecit, quam ipſe, antequam à Galilæis deſciſceret, ita munivit, ut etiam

Joſephus fruſtra tentat Sepphorim.

Romanis captu eſſet difficilis. Quam ob rem & de ſpe ſua decidit, imbecillior eſſe compertus quam ut Sepphoritas aut vi aut ſuaſu in partes ſuas pertraheret. magis autem bellum regioni concitabat, Romanis indigne adeo ferentibus inſidias, ut nec die nec nocte ab agrorum eorum depopulatione ceſſarent, aut à bonorum omnium in regione direptione, aut ab occiſione eorum aſſidua qui militaris erant ætatis, aut ab imbecilliorum in captivitatem abductione. Galilæa autem omnis oppleta erat incendio & ſanguine, nec ullius miſeriæ & ca-

Galilæa miſere vexata.

lamitatis expers erat & immunis. nam unicum infeſtatis perfugium erant urbes, quas Joſephus munimentis firmaverat.

Titus ingentes copias ad Veſpaſianum ducit.

2. Titus autem, cum ex Achaja Alexandriam trajeciſſet, citius quam hyemis tempeſtate *fieri ſolet*, militum quidem manum, cujus cauſa miſſus fuerat, ſuſcipit; *magniſque itineribus contendens, brevi admodum Ptolemaidem pervenit. Cumque illic patrem ſuum offendiſſet, duabus quæ cum eo erant legionibus (erant autem quinta, & decima, eæque nobiliſſimæ) jungit etiam quam ille ſecum adduxit quintamdecimam. quibus adjunctæ erant decem & octo cohortes. Quin & illis è Cæſarea acceſsêre quinque, cum una equitum turma: & aliæ quinque Syrorum equitum. Decem autem cohortum ſingulæ quidem mille pedites habebant: reliquæ vero tredecim pedites ſexcentos, equiteſque centum & viginti. Regii autem auxiliares etiam magno numero collecti erant; Antiocho quidem & Agrippa & Sohemo bina millia peditum ſagittariorum &

ΚΕΦ. δ'.

Ἰώσηπος, ὁρμήσας ἐλεῖν Σεπφώριν, ἀπεκρούθη. Τῖτος σὺν μεγάλῃ δυνάμει εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται.

ΗΔὴ γὰρ Οὐεσπασιανὸς πεμφθεῖσα Σεπφωρείταις βοήθεια, χίλιοι μὲν ἱππεῖς, [g] ἑξακισχίλιοι δὲ πεζοί, Πλακίδου χιλιαρχοῦντος αὐτοῖς, εἰς τὸ Μεγάλῳ πεδίῳ στρατοπεδευσάμενοι διαῤῥοῦνται. καὶ τὸ μὲν πεζὸν εἰς τὴν πόλιν πρὸς φυλακὴν αὐτῆς, ὁ δὲ ἱππικὸς ἔξω τῆς παρεμβολῆς αὐλίζεται. προϊόντες δὲ ἐκατέρωθεν συνεχῶς, καὶ τὰ πέριξ τῆς χώρας καταῤῥέχοντες, μεγάλα τὸν πρὸς τ Ἰώσηπον ἐκάκωσαν [h] ἀτρεμοῦντα, [i] τάς τε πόλεις ἔξωθεν λυμαινόμενοι, καὶ προϊόντα, ὁπότε θαῤῥήσειαν ἀναχώροντες. ἔφασκε γεμὴν [k] ὁ Ἰώσηπος ἔτι τὴν πόλιν, αἰρήσειν ἐλπίσας διὰ αὐτὸς φρὴν ἀπορίαν Γαλιλαίων ἐτείχισεν, ὡς καὶ Ρωμαίοις δυσάλωτον εἴη. διὸ καὶ τ ἐλπίδος ἀφήμαρτε, τῶν τε βιάζεσθαι καὶ ὑ μεταπείθειν Σεπφωρείτας, ἀσθενέστερος εὑρεθείς. παρόξυνε δὲ μᾶλλον τ πόλεμον ἔτι τ χώραν ἢ ὅτε τὰ ἴσα ἦν μὲν ἡμέραν ὀργὴ τ ἐπιβουλῆς οἱ Ρωμαῖοι διέλιπον δηοῦντες αὐτῶν τὰ πεδία, καὶ διαρπάζοντες τὰ ἔπι τῆς χώρας κλήματα, καὶ κλείοντες μὲν ἀεὶ τὸ μάχιμον, ἀνδραποδιζόμενοι δὲ τὰς ἀθενεστέρας. πυρὶ δὲ ἡ Γαλιλαία καὶ αἵματι πεπλήρωτο πᾶσα, πάθους τε ὑδενὸς [l] ἢ συμφορᾶς ἀπείρατος ἦν. μία γὰρ καταφυγὴ διωκομένοις αἱ ὑπὸ τ Ἰωσήπου τειχισθεῖσαι πόλεις [m] ἦσαν.

β'. Ὁ δὲ Τῖτος, περαιωθεὶς ἀπὸ τῆς Ἀχαΐας εἰς τ Ἀλεξάνδρειαν, ὠκύτερον ἢ κατ' χειμῶνος ὥραν, [n] παραλαμβάνει μὲν ἐφ' ᾗ ἔσπευδε δύναμιν· σωτῆρι δὲ χρώμενος [o] πορείᾳ, ἅμα τάχει εἰς Πτολεμαΐδα ἀφικνεῖται. κἀκεῖ καταλαβὼν τ πατέρα, δυσὶ τοῖς ἅμα αὐτῷ τάγμασιν, οἷς δὲ τὰ ἐπισημότατα ὅ πέμπτον καὶ τὸ δέκατον, ζεύγνυσι [p] καὶ τὸ ἀχθὲν ὑπ' αὐτοῦ πεντεκαιδέκατον. [q] τούτοις εἵποντο ὀκτωκαίδεκα σπεῖραι. παρεγένοντο δὲ καὶ ἀπὸ Καισαρείας πέντε, ἓξ ἱππέων ἴλη μία· πέντε δὲ ἕτεραι τῶν ἀπὸ Συρίας ἱππέων. τῶν δὲ σπειρῶν αἱ δέκα μὲν εἶχον [r] ἀνὰ χιλίους μὲν πεζούς, αἱ δὲ λοιπαὶ δεκατρεῖς ἀνὰ ἑξακοσίους μὲν πεζούς, ἱππεῖς δὲ ἑκατὸν εἴκοσι. συχνοὶ δὲ καὶ [s] ὡσαύτως τ βασιλέων συνῆλθον συμμαχικοί, Ἀντίοχός τε καὶ Ἀγρίππας καὶ [t] Σόαιμος ὡπλισμένοι ἀνὰ διχιλίους πεζοὺς τοξότας, καὶ

a Μέχρι τ σὺς Τιβεριάδα λίμνης *Big.* nec aliter, ut puto, *Rufinus*, qui vertit, *uſque ad Tiberiadi proximum lacum*. *b* Ἀρθᾶς vel Ἀρφᾶς juxta *Pſeudo-Hegeſippum*. *c* Ἐκτείνει *Bod. Gall. Lipſ. & Vat.* *d* Ita *Gall. & Riſ.* τὰ μὲν δὴ in *reliquis*. *e* Ἰουδαίους *Bod. Ruf. & Pſeudo-Hegeſipp.* *f* Illud τ deeſt *Big.* ἴσ. τ. *g* Ἑξακόσιοι *Big.* *h* Ἀτρεμοῦντα *Big. & Vat.* *i* Τάς τε [ἴσ. τέσσ.] καὶ πόλιν ἔξωθεν *Vat. & Gall.* *k* Articulum omittit *Big.* *l* Ita *Big.* ἢ συμφορᾶς ἀδένδς in *reliquis*. *m* Deeſt *Bod.* *n* Illa παραλαμβάνει μὲν deſunt *Bod.* *o* Πορθμείᾳ *Vat. Busb. Rhed. & Bod.* *p* Illud καὶ addidi è *Cod. Big. & Rufino*. *q* Σὺν αὐτοῖς *Big.* *r* Ita *Big.* concinnius ut puto quam in *Editis Aliiſque*, in quibus legitur, ἀνὰ χιλίους πεζούς, αἱ λοιπαὶ ἓξ τριακοσίους &c. *s* Illud ὡσαύτως omittit *Big.* *t* Σοαίμου *Big.* * Contentoque uſus itinere, *Ruf.*

a Ita

καὶ χιλίους ἱππεῖς· τῷ δὲ Ἀραβίῳ Μάλχου χιλίους πέμψαντος ἱππεῖς ὅτι πεζοῖς πενταχιλίοις, ὧν ὃ πλέον ἦσαν τοξόται. ὡς τὸ πᾶσαν δύναμιν, συνεξαριθμουμένων τῶν βασιλικῶν, ἱππέας τε καὶ πεζούς, εἰς ἓξ ἀθροίζεσθαι μυριάδας δίχα τετρακοσίων, οἱ πανπληθεῖς μὲν εἴπετο, ἀφ' ἃ δὲ συνάσκησιν πολεμικὴν, οὐκ ἂν ὑποπτεύσαντο τῷ μαχίμῳ, κατὰ μὲν εἰρήνην ἐν ταῖς μελέταις τῶν δεσποτῶν ἀεὶ τρεφόμενοι, συνκινδυνεύοντες δ' ἐν πολέμοις, ὡς [a]μήτε ἐμπειρίᾳ μήτ' ἀλκῇ τινος πλὴν τῶν δεσποτῶν ἐλαττοῦσθαι.

mille equites ſuppeditantibus; cum jam Málchus Arabs equites mille miſiſſet præter quinque millia peditum, quorum pars major erant ſagittarii. adeo ut omnes copiæ, regiis in eundem numerum adſcriptis, tam pedites quam equites, in ſexaginta *circiter* millia colligerentur, præter calones, qui magna quidem multitudine ſequebantur, quòd vero exercitatione bellica aſſueti eſſent, haud ſecerni debeant à viris militaribus, pacis quidem tempore in dominorum exercitiis aſſidue verſantes, belliq; pericula unà cum illis adeuntes; ut neque peritia neque viribus à quopiam niſi à dominis ſuperentur. *Calonum Romanorum virtus.*

ΚΕΦ. ε'.

Ἀναγραφὴ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων τε καὶ στρατοπέδων, καὶ τῶν ἄλλων, ἐφ' οἷς ἐπαινέται Ῥωμαῖοι.

CAP. V.

Deſcriptio Romanorum exercituum, & caſtrorum, aliorumque, propter quæ laudantur Romani.

ΚΑΝ [b]τούτῳ μὲν οὖν θαυμάσαι τις ἂν Ῥωμαίων τὸ φρόνημα, κατασκευαζομένων ἑαυτοῖς τὸ οἰκετικὸν, ὃ μόνον εἰς τὰς τοῦ βίου ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς πολέμους χρήσιμον. εἰ δέ τις αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἄλλην τῆς στρατιᾶς σύνταξιν [c]ἀπίδοι, [d]γνώσεται τὴν τοσήνδε ἡγεμονίαν αὐτοὺς ἀρετῆς κλῆμα ἔχοντας, ὃ δῶρον τύχης. οὐ γὰρ αὐτοῖς ἀρχὴ τῶν ὅπλων ὁ πόλεμος, οὐδὲ ὅτι μόνας τὰς χρείας τῷ χεῖρε κινοῦσιν, εἰ εἰρήνη [e]ἀπεραντότερος· ἀλλ' ὥσπερ συμπεφυκότες τοῖς ὅπλοις, οὐδέποτε τῆς ἀσκήσεως λαμβάνουσιν ἀνεπιτηδείους, οὐδὲ ἀναμένουσι τοὺς καιρούς. αἱ μελέται δὲ αὐτοῖς, οὐδὲν τῆς κατὰ ἀλήθειαν [f]εὐτονίας ὑποδέουσιν, ἀλλ' ἕκαστος ὁσημέραι στρατιώτης πᾶσαν προθυμίαν καθάπαξ εἰς πολέμου γυμνάζεται· διὸ κυφόταται τὰς μάχας [g]ἀφαιρέσουσιν. οὔτε γὰρ ἀταξία [h]ἀφανίζει αὐτοὺς ἀπὸ τῆς εἰθισμένης συντάξεως, οὔτε δέος ἐξίστησιν, [i]οὔτε δαπανᾷ πόνος. ἕπεται δὲ τὸ κρατεῖν ἀεὶ κατὰ τῶν [k]οὐχ ὁμοίων βέβαιον. καὶ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπών, τὰς μὲν μελέτας αὐτῶν χωρὶς αἵματος διατάξεις· τὰς διατάξεις δὲ, μετ' αἵματος μελέτας. οὐδὲ γὰρ ἐξ ὑποδρομῆς εὐάλωτοι πολεμίοις· ὅπου δ' ἂν ἐμβάλωσιν εἰς ἐχθρῶν γῆν, οὐ πρὶν ἄπιστα μάχης, ἢ τειχίσαι στρατοπέδον. τὸ δ' οὐκ ἐκλεκτὸν, οὐδ' ἀνώμαλον ἐγείρουσιν· οὐδὲ πάντες, ἢ ἀτάκτως ἀφαλοῦντες. ἀλλ' εἰ μὲν ἀνώμαλος ὢν τύχοι χῶρος, ἐξομαλίζεται· ἀφαιμετρεῖται δὲ παρεμβολὴ τετράγωνος αὐτοῖς. καὶ τεκτόνων πλῆθος [l]ἕπεται, πάντα [m]πρὸς δόμησιν ἐργαλεῖα.

ET in hoc quidem alicui mirari ſubeat providam Romanorum curam, ita ſui in uſum ſervos inſtituentium, ut non ſolum vitæ miniſteriis, ſed belli etiam neceſſitatibus accommodati ſint. Si quis autem eorum aliam quoque militarem reſpexerit diſciplinam, profecto cognoſcet tantum eos imperium non fortunæ munere, ſed propria virtute adeptos eſſe. Non enim armis uti incipiunt, bello ingruente, neque ſolum urgente neceſſitate manus movent, ut qui pacis tempore requieverint; ſed quaſi illis à natura inſitus eſſet armorum uſus, nunquam ab exercitatione feriantur, neque *belli* tempora exſpectant. Meditatio autem *militaris* illis nihil à vera contentione diſcrepat; ſed quotidie miles unuſquiſque ſumma cum alacritate tanquam in bello exercetur: quo factum, ut leviſſime dimicationes perferant. neque enim ordinem non conſervando à conſueto ſtatu dimoventur, neque metu conſternantur, neque labore vires illis exhauriuntur. Atque inde eſt quod ſemper eos ſuperent, quos non itidem firmos & immotos invenerint. Et haud erraverit ſi quis eorum exercitationes conflictus eſſe dixerit ſine ſanguine; præliaque è contra exercitationes ſanguineas. Neque enim repentino hoſtium incurſu facile opprimi poſſunt: ſed quacunque in hoſtilem terram impreſſionem fecerint, non prius ſe in aciem committunt, quam circumvallentur caſtra. Non levi autem opere, nec ſolo inæquali ſtatuunt caſtra: * neque omnes aut nullo ordine *in iis* occupantur. Sed ſi forte accidat ut locus ſit inæqualis in planum redigitur: atq; caſtra ita illis dimenſa ſunt & deſcripta ut formam habeant quadratam. quippe multi fabri lignarii cum inſtrumentis ad exſtructionem neceſſariis eos ſequuntur. *Romanorum in rebus bellicis exercitationes.* *Modus caſtra metandi.*

Β'. Καὶ ὃ μὲν ἔνδον εἰς σκηνὰς ἀφαλαμβάνουσιν· ἔξωθεν δὲ ὁ κύκλος τείχους ὅλην ἐπέχει, πύργοις ἐξ ἴσου ἀφεστηκόσι κεκοσμημένος. ὅτι δὲ τῶν μεταπυργίων, τοῖς τε ὀξυβελέσι, καὶ καταπέλταις, ἢ λιθαρπάγοις, καὶ παντὶ τῷ τοιούτῳ ὁπλισμῷ, οὐκ ἔστιν ἀπορῆσαι τοὺς πολεμίους, ἐκ τοῦ μὴ ἐπιτηδείως ἔχειν τὰ πρὸς τὴν ἅλωσιν, ἐκ τούτου καὶ μάλιστα τεκμήρασθαι δυνατόν. ἐπὶ γὰρ τοῖς ἐπάλξεσι τοῦ τείχους ἐπιβολαὶ ξυλίνων ἐπάλξεων ἐπικείμεναι, ἐπὶ τὸ ἔξω τοῦ τείχους ἐπικλίνονται, ὑπὸ τῶν ἐπιβαινόντων ἐπ' αὐτὰς ἐπιβαρούμεναι· ἐν δὲ τοῖς μεσοπυργίοις ἐπὶ τὸ ἔσ

Caſtrorum deſcriptio.

liſtas, & alia omnia miſſilium organa diſponunt, cuncta *quidem* ad aliquid jaciendum accommodata. Portus autem quatuor inædificant ad unamquamque ambitus plagam, tam ad introitus jumentorum faciles, quam ad excurſus ſi opus ſit faciendos latas. Et introrſum caſtra in vicos commode admodum dividunt. atque in medio quidem *vicorum* ponunt ducum tabernacula: horum autem ipſiſſimo in medio prætorium ad templi ſimilitudinem. Ac quaſi de ſubito facta conſpicitur civitas, & forum quoddam, atque opificibus ſtatio; item ſedilia agminum ductoribus & ordinum principibus, ubi lites, ſi quæ oriantur, dijudicent. Excitatur autem ambitus, & quæ in eo ſunt omnia prius opinione parantur, propter operariorum multitudinem & ſcientiam. Quod ſi res urgeat, foſſa etiam extra vallum circumjicitur, profunda quatuor cubitis, totidemque lata.

Munia ſingulorum in caſtris.

3. Cum autem *ita* communiuntur, ſinguli per contubernia quiete & decenter in tentoriis agunt. quin & alia omnia illis bono cum ordine ſatiſque ſecure expediuntur: à ſingulis nempe per contubernia, ligni & frumenti, ſi opus ſit, & aquæ copia comportatur. Nec enim cœnam vel prandium, prout libuerit, ſumere cujuſquam in poteſtate eſt, ſimul vero ab omnibus ſumuntur. Somni etiam tempus, & vigiliarum, & excitationum ipſis præſignificant tubæ: neque quidquam omnino eſt quod ſine mandato fit. Mane autem milites quidem ad centuriones ſinguli, illi vero ad tribunos ſalutandos conveniunt; cum quibus ad ſummum omnium ducem univerſi ordinum principes eunt. ille autem ipſis pro more ſignum, aliaque in mandatis dat ſubditis perferenda: quibus in acie obſervatis, ictu oculi convertuntur, ubi illis opus ad incurſiones, & revocati denſis ſe ſubducunt agminibus.

Qualiter è caſtris migrent.

4. Cum autem caſtris digrediendum eſt, ſignum dat tuba, nemoque remiſſe ſe gerit: ſed primum ad nutum tollunt tabernacula, omniaque ad exitum & profectionem apparant; iterumque paratos eſſe ſignificat tuba. atque illi celeriter mulis & jumentis imponentes ſarcinas, ſtant veluti in carceribus ad egrediendum parati. Ac jam caſtris ignem ſubjiciunt, ut quibus facile foret iterum ea ibidem conſtruere, & ne hoſtibus quandoque ea uſui eſſent. *Et tamen tertio quoque exitum præſignificant tubæ, excitantes urgenteſque aliqua de cauſa tardiuſculos, ne quis forte ordinem deſerat. Tum præco, ad dextram imperatoris ſtans, an ad bellum parati ſint lingua vernacula ter percontatur. atque illi toties contra acclamant magna & alacri voce, paratos ſe eſſe dicentes: interrogantemque fere præveniunt, & martio quodam ſpiritu oppleti cum clamore dextras attollunt.

Quem ordinem

5. Deinde progredientes tacite incedunt decenterque univerſi, tanquam in bello ſuum quiſque ordinem ſervantes. pedites quidem

βόλα, καὶ πᾶν ἀφετήριον ὄργανον πλήσαιν, ἅπαντα πρὸς τὰς βολὰς ἕτοιμα. πύλαι δὲ οἰκοδομῶνται τέσσαρες, [a] καθ' ἕκαστον τῶν περιβόλων κλίμα, [b] πρός τε εἰσόδους τῶν ὑποζυγίων εὐμαρεῖς, καὶ πρὸς ἐκδρομὰς αὐτῶν, εἰ καταπείγοι, πλατεῖαι. ῥυμοτομοῦσι δὲ εὐδιαβάτους εἶναι τὸ στρατόπεδον. καὶ μέσας μὲν τὰς τῶν ἡγεμόνων σκηνὰς τίθενται· μεσαίτατον δὲ τούτων τὸ [c] στρατήγιον, ναῷ παραπλήσιον. ὥσπερ δὲ τὸ ἀφνίδιον πόλις καὶ ἀγορά τις ἀποδείκνυται, καὶ χειροτέχναις χωρίον, θώκοί τε λοχαγῶν καὶ ταξιάρχων, ὅπου διικάζοιεν εἴ τινες διαφέροιντο. τειχίζεται δὲ [d] ὁ περίβολος, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα θᾶσσον ὑπονοίας πλήθει καὶ ὑπουργίᾳ τῶν πονούντων. εἰ δὲ ἐπείγοι, καὶ τάφρος ἔξωθεν περιβάλλεται, βάθος [e] τεσσάπηχυς, καὶ εὖρος ἶσον.

γ'. Φραξάμενοι δὲ αὐλίζονται κατὰ συντάξεις ἕκαστοι μετ' ἡσυχίας τε καὶ κόσμου. πάντα δὲ αὐτοῖς καὶ τἆλλα μετ' εὐταξίας αἰνέται καὶ ἀσφαλείας· ξυλεία μὲν ὑπουργός, εἰ δέοιντο, ὑδρεία κατὰ συντάξεις ἑκάστοις. ὅτε γὰρ δεῖπνου ἢ ἄριστον ὁπότε θελήσειαν αὐτεξούσιον ἑκάστῳ, πᾶσι δὲ ὁμοῦ. τάς τε ὕπνους αὐτοῖς, καὶ τὰς φυλακάς, καὶ τὰς ἐξεγέρσεις, σάλπιγγες προσημαίνουσι· καθ' ἑκάστην δὲ νύκτα δὶς ἀγγέλματος. ὑπὸ δὲ τὴν ἕω, ὅταν στρατιωτικὸν μὲν ὅπλα τοὺς ἑκατοντάρχας ἕκαστοι, πρὸς δὲ τοὺς χιλιάρχους ὅταν συνίασιν ἀσπασόμενοι, μεθ' ὧν πρὸς τὸν ἡγεμόνα τὸν ὅλων οἵ τε ταξίαρχαι πάντες. ὁ δὲ αὐτοῖς τότε ἐξ ἔθους σημεῖον καὶ τὰ ἄλλα ἀγγέλματα δίδωσι διαφέρειν εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους· ὁ δὲ καὶ ὅτι ἀγαπάξεως πρόκηται, [f] διερμηνεύεται [g] παρήσας, [h] ἵνα δέοι καὶ πρὸς τὰς ἐφόδους αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὰς ἀναχλήσεις ὑποχωρῶσιν ἀθρόοι.

δ'. [i] Ἐξιέναι δὲ τὸ στρατόπεδον [k] δίον, ὑποσημαίνει [l] μὲ ἡ σάλπιγξ· ἀρεμὲ δὲ οὐδείς, ἀλλὰ [m] ἅμα πάντα τὰς μὲν σκηνὰς ἀναιροῦσιν, πάντα δὲ ἐξαρτύονται πρὸς τ' ἔξοδον, καὶ πάλιν αἱ σάλπιγγες ὑποσημαίνουσι [n] παρασκευάζεσθαι. οἱ δὲ, ἐν τάχει τοῖς τε ὀρεῦσι καὶ τοῖς ὑποζυγίοις [o] ὀπισθίοντες [p] ἀποσκευάς, ἑστῶσιν ὥσπερ [p] ἐφ' ὑπολήγοις ἐξορμᾶν ἕτοιμοι, ὑπαστιμφάσαί τε ὅδε τ' παρεμβολαὶ, εἰς αὐτοῖς μὲ ῥᾴδιαι φάσ πάλιν τειχίσασθαι, μὴ γένοιτο δὲ ὀκνηρὸν ποτὲ τοῖς πολεμίοις χρήσιμον. καὶ τρίτον δὲ ὅμως αἱ σάλπιγγες προσημαίνουσι τ' ἔξοδον, ὑπαναφέρουσαι τοὺς δι' αἰτίαν τινὰ βραδύνοντας, ὡς μή τις ἀπολειφθείη τάξεως. ὅ,τε χῆρυξ δεξιὸς τῷ πολεμάρχῳ παρασταὶς, εἰ πρὸς πόλεμόν εἰσιν ἕτοιμοι, τῇ πατρίῳ γλώσσῃ τρὶς ἀναπυνθάνεται. κἀκεῖνοι ταυτάκις [q] ἀντιβοῶσι μέγα τι καὶ θυμοῦ, ἕτοιμοι λέγοντες· φλάσσοί τι τ' ἐπιφαύσκοντα, καί τινος ἀρτίως πνεύματος ὑπαστιμπλάμενοι τῇ βοῇ συνεξαίρουσι τὰς δεξιάς.

ε'. Ἐπειδὰ προϊόντες ὁδεύσωσιν ἡσυχῇ καὶ μετὰ κόσμου [r] πάντες, ὥσπερ ἐν πολέμῳ τ' ἰδίαν τάξιν ἕκαστος φυλάσσων. οἱ μὲ πεζοὶ,

[a] Καθ' ἑκάστην *Big.* [b] Πρὸς τὰς εἰσόδους, & mox πρὸς τὰς ἐκδρ. *Big.* [c] Στρατηγεῖον *Big.* [d] Articulum è *Cod. Big.* adjectum eſſe volui. [e] Cubitus forſan major accipiendus & duorum pedum: etſi nec modus Foſſæ nimis amplus. Nec abs re fortaſſe in *Joſepho* legi δικήπηχυς. *Lipſius* de *Militia Rom. Lib.* V. *Dialog.* V. Videſis *Schelium* in *Hyginum*, p. 120. [f] Διερμήνευται legiſſe videtur *Ruffinus*. [g] Ραδίως *Bod.* [h] Ita *Big.* & *Vat.* ἵνα εἰ δέοι in *Editis Aliiſque.* ἵνα ᾖ δέοι *Gall.* [i] Ἐξιέναι *Big.* [k] Εἰ δίον *Big.* [l] Illud μὲ, ut & alterum mox verſu ſequenti deeſt *Big.* [m] Ἅμα πνεύματι malit *Lipſius.* [n] Ita *Gall.* & *Rhed.* cum *Editis Aliiſque.* παρασκευάζεσθαι *Busb.* [o] Ἐπιθέντες *Busb.* [p] Ἐφ' ὑπολήγοις in pleriſque *MSS.* [q] Ἀναβοῶσι *Big.* [r] Πάντ *Big.* * Et tamen tertio quoque tubæ ſigno indicant ut exeatur. *Ruf.*

[a] Γωνι-

πεζοὶ, θώραξί τε πεφραγμένοι καὶ κράνεσι, καὶ μαχαιροφορῦντες ἀμφοτέρωθεν· μακρότεροι δὲ αὐτῶν τὸ λαιὸν ξίφος πολλῷ, ὃ γὰρ κατὰ δεξιὸν σπιθαμῆς ὑ πλέον ἔχει μῆκος. φέρουσι δὲ οἱ μὲν τῷ Ⓡ στρατηγὸν ὑπέλεκτοι πεζοὶ λόγχαι καὶ ἀσπίδα· ἡ δὲ λοιπὴ φάλαγξ ξυστόν τε ὑ θυρεὸν ὑπερμήκη, σκεῦος οἷς σφίσιν ὑ κόφινον, ἄμπυξ τε καὶ πέλεκυν, σκεῦος δὲ ἱμάντα ὑ δρέπανον καὶ ἅλυσιν, ἡμερῶν τε τροφῶν ἐφόδιον. ὡς ὀλίγον ὑποδεῖν τῶν ἀχθοφορούντων ὀρέων τὸν πεζόν. τοῖς δὲ ἱππεῦσι μάχαιρα μὲν ὲκ δεξιᾶ μακρὰ, ὑ κοντὸς ὑπερμήκης ἐν χειρὶ, θυρεὸς δὲ ὥσπερ πλαγιόν ἵππου πλάγιος, ὑ κατ' [a] ὠμοτυῖν παρήρτηνται τρεῖς ἢ πλείους ἄκοντες, πλατεῖς μὲν αἰχμαὶς, ὑκ ὑποδέοντες δὲ δοράτων μέγεθος· κράνη δὲ ὑ θώρακες ὁμοίως τοῖς πεζοῖς ἅπασιν. ὁπλίτῃ δὲ [b] ὅπλῳ διαλλάττουσιν οἱ μὲν τὸν στρατηγὸν ἐπίκριτοι τῶν ἐν ταῖς ἴλαις ἱππέων· κλήρῳ δὲ τῷ ταγμῷ ἀεὶ τὸ λαχὸν ἡγεῖται.

ε'. Τοιαῦται [d] μὲν οὖν αἱ Ρωμαίων πορεῖαί τε καὶ καταλύσεις, τοῖς δὲ ὅπλων διαφοραί. ὁδὲν δὲ ἀπροβούλευτοι ἐν ταῖς μάχαις, ὑδὲ αὐτοχέδιον ἀλλὰ γνώμῃ μὲν ἀεὶ παντὸς ἔργου πρόσεισι, τοῖς δὲ χθεῖσι δὲ ἔπεται τὰ ἔργα· παρ' ὃ καὶ σφάλλονται μὲν ἧκιστα, κἂν πταίσωσι δὲ ῥᾳδίως ἀναλαμβάνουσι τὰ σφάλματα. ἡμοῦται τε τὸ ἀπὸ τύχης ὑπὸ τῶν ἐπιτευγμάτων ἀμείνους τὰς ὑπὸ τοῖς προβουλευθεῖσι διαμαρτίας, ὡς τοῦ μὲν αὐχήματος καλοῦ δηλεάζοντος εἰς ἀπρομήθειαν, τῆς σκέψεως δὲ, κἂν ἀτυχήσῃ ποτὲ, πρὸς τὸ μὴ αὖθις καλῶς ἐχούσης μελέτης· καὶ τῶν μὲν αὐχημάτων ἀγαθῶν οὐ Ⓡ λαβόντα αἴτιον εἶ), τῶν δὲ ὑδὲ γνώμῃ προπεσόντων σκυθρωπῶν παραμυθίαν τὸν προσπίπτοντα βεβουλεῦσθαι.

ζ'. Παρασκευάζουσι μὲν οὖν οἱ τοῖς μελέταις τῶν ὅπλων οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἀλκίμους. προσασκοῦνται δὲ καὶ τῷ φόβῳ. οἵ τε γὰρ νόμοι παρ' αὐτοῖς οὐ λιποταξίου μόνον ἀλλὰ καὶ ῥᾳστώνης ὀλίγης θανατικοὶ, οἵ τε στρατηλάται τῶν νόμων φοβερώτεροι· τοῖς γὰρ πρὸς τῶν ἀγαθῶν τιμῆς [c] ῥύονται τὸ δοκεῖν ὠμοὶ πρὸς τοὺς κολαζομένους. τοσοῦτον δὲ αὐτῷ τὸ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας πειθήνιον, ὡς ἔν τε εἰρήνῃ κόσμου εἶναι, καὶ ὑπὸ παρατάξεως ἐν σῶμα τὸ ὅλον φαίνειν. οὕτως αὐτῷ [f] συναφεῖς μὲν αἱ τάξεις, εὐστροφοι δέ εἰσιν αἱ περιαγωγαί, ὀξεῖαι δὲ ἀκοαὶ μὲν προαγγέλμασιν, ὄψεις δὲ σημείοις, ἔργοις δὲ χεῖρες. ὅθεν δρᾶσαι μὲν ἀεὶ ταχεῖς, βραδύπαυστοι δὲ παθεῖν εἰσιν. ὑδέ ἐστιν ὅπου [g] συρόντες ἢ πλήθους [h] ἐπιθέσεσιν, ἢ στρατηγήμασιν, ἢ δυσχωρίας, ἀλλ' ὑδὲ τύχης. καὶ γὰρ ταύτης αὐτοῖς [i] τὸ κρατεῖν βεβαιότερον. οἷς οὖν βουλὴ μὲν ἄρχει πρόξεως, ἕπεται δὲ τοῖς βεβουλευμένοις θρασὺς ὅτω θρα-

thoracibus & galeis ſepti, & utroque latere gladiis accincti: gladius autem quem lævo gerunt multo longior eſt, nam qui ad dextrum longitudine palmam non excedit. qui vero imperatorem ſtipant pedites electi, lanceas geſtant & clypeos: cætera autem phalanx haſtas & ſcuta oblonga; prætereaque ſerram & corbem, rutrumque & ſecurim; necnon & lorum & falcem & catenam, triduique viaticum. adeo ut à mulis ſarcinariis parum abſint *eorum* pedites. Equitibus autem ad *latus* dextrum gladius eſt oblongus, & contus item longus in manu, tranſverſuſque ad equi latus clypeus: & in pharetra geſtantur tria aut plura jacula, cuſpide lata, & haſtis magnitudine non cedentia; quinetiam galeas & loricas omnes habent, uti pedites. Qui vero delecti imperatori à ſatellitio ſunt, nullo armorum genere ab equitibus turmarum diſcrepant: ſemperque agmina, cui ſorte id obtigerit, ducit. *ſervant in itineribus.*

6. Et ejuſmodi quidem ſunt Romanorum itinera & manſiones, itemq; armorum differentia. In præliis autem nihil inconſulto & temere agunt, aut ſubito & præcipiti impetu: ſed prius ſemper conſilia ineunt, quam manum operi admoveant; & tunc demum opus exſequuntur, cum de eo fuerit exiſtimatum. Qua re fit, ut aut quam minime errent, aut ſi erraverint facile poſſint errores corrigere. Immo infortunium, quod conſultationem prius adhibitam ſequitur, melius eſſe arbitrantur proſperis ſucceſſibus, qui fortunæ debentur; quaſi bonum quidem fortuitum eos alliciat ad negligentiam; conſultatio vero, etſi aliquando male cedat, ad cavendum ne idem rurſus eveniat rectam cogitationem ſuggerat; & bonorum quidem fortuitorum non eum autorem eſſe cui contigerint, triſtium vero quæ præter ſententiam accidunt ſolamen eſſe, quod bene conſulta fuerint. *Conſulto omnia in bello gerunt Romani.*

7. Et armorum quidem exercitatione efficitur, ut non modo corpora, ſed animi quoque militum fortiores ſint. Quin & neceſſe eſt ut in armis ſe exerceant pœnæ formidine. Nam & leges apud eos non ſolum ob aciem deſertam, ſed etiam ob quamvis inertiam & ſocordiam pœnam irrogant capitalem; & imperatores magis quam ipſæ leges terribiles: fortes tamen honoribus afficiendo faciunt, ne crudeles videantur in eos qui ſupplicia luunt. Tanto autem obſequio ducibus obtemperant, ut & in pace ornamento ſint, & in acie totus exercitus unum videatur corpus. adeo intet ſe apti copulatique ſunt ordines, & faciles circumductiones, *ita* acutis auribus ad mandata, oculiſque ad ſigna *attentis* & ad opera manibus. unde ſemper ad agendum quidem celeres, * ad patiendum vero tardiſſimi ſunt. nec eſt ubi prælium committentes aut multitudini ceſſerunt, aut ſtratagematis, aut locorum difficultati; immo ne fortunæ quidem. nam & iſtâ certior eſt illis & conſtantior victoria. Quibus itaque conſilium quidem rerum gerendarum initium eſt, conſultaque adeo ſtrenuus ſequitur *Lege ſevera in militia proficiunt Romani.* *Summa erga duces ſunt obſervantia.*

a Γωβελοθήκης Bod. βελοθήκης in margine Cod. Gall. b Οπλων Big. c Ειπερτου Big. d Ita Big. Ρωμαίων μὲ πορεῖαί τε in Editis Aliiſque. e Forſan ῥύονται τὸ δοκεῖν. f Ασφαλεῖς Bod. Gall. 1. & Voſſ. ἀφελεῖς Vat. εὐσπλεῖς Gall. 2. g Ηστήσαντο Vat. & Big. h Σπαθίτης Big. i Βεβαιότερον τὸ κρατεῖν Big. * Id eſt, laborum patientiſſimi.

Unde tantum Romanis imperium.

quitur exercitus, quid miri ſi ab oriente Euphrates,& Oceanus ad occaſum,itemque à meridie Africæ regio fertiliſſima, & ad ſeptentrionem Iſter & Rhenus imperii limites *ſint*? nam jure merito quis dixerit ditionem dominis minorem eſſe.

8. Et iſta quidem perſequutus ſum, non tam propoſito laudibus adeo efferendi Romanos, quam ut & ſolamen devictis adhiberem, & novarum rerum cupidos ab iſtis abſterrerem. Fortaſſe autem Romanæ militiæ via & ratio illis ad experientiam aliquid conferet, qui bonarum artium ſtudioſi rei hujuſce ignari ſint. Sed eo unde huc digreſſus ſum redeo.

γήεν, τί θαυμαστὸν εἰ τοῖς ἕως μὲν Εὐφράτης, ὠκεανὸς δὲ τοῖς ἑσπέραν, μεσημβρινοὶ δὲ Λιβύης ὅ πόστατον, καὶ τοῖς ἄρκτον Ἴστρός τε καὶ Ῥῆνος τῆς ἡγεμονίας ὅροι; δέσποτας γὰρ ἄν τις εἴποι ὃ κτῆμα τῶν κτησαμένων [a] ἔλασσον.

η'. Ταῦτα μὲν οὖν διεξῆλθον, ὐ Ρωμαίους ἐπαινέσαι προαιρούμενος τοσοῦτον, ὅσον εἰς τε εὐθυμίαν τῶν κεχειρωμένων, καὶ εἰς ἀποτροπὴν τῶν νεωτερίζόντων. εἰη δ' ἂν τοῖς ἀγνοοῦσι τὸ φιλοκαλούντων καὶ [b] τοῖς ἐμπειρίαν ἡ ἀγωγὴ τῶν Ρωμαίων γραπτὰς. ἐπάνιμι δὲ, ὅθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβαλον.

IV. **CAP. VI.**

Placidus, tentatis oppugnatione Iotapatis, repellitur. Veſpaſianus impreſſionem facit in Galilæam.

Placidus incurſiones facit in Galileam.

VEſpaſianus quidem,una cum Tito filio in Ptolemaïde interim moratus, exercitum ordinabat. At vero Galilæam incurſibus vaſtans Placidus, poſtquam magnam quidem eorum quos comprehenderat multitudinem interemiſſet, (hæc autem erat Galilæorum plebs imbecillior, & quibus animi fatiſcebant) videretque pugnaciſſimos quoſque ſemper in civitates confugere, quas Joſephus communierat, ad munitiſſimam omnium, Iotapata, *oppugnandam* properavit, exiſtimans eam quidem primo impetu facile captum iri, magnam vero apud *alios* duces ſibimet gloriam, atque illis ad reliquas res gerendas emolumentum acquiſiturum eſſe. alias quippe civitates metu deditionem facturas eſſe, validiſſima *ſemel* occupata. Cæterum de ſpe *ſua* multum aberravit. nam cum ipſum adventantem præſenſiſſent Jotapateni, extra urbem *eum* excipiunt: prælioque ex improviſo Romanos adorti, multi & ad pugnam parati ſimul & acres, (ut qui pro ſalute patriæ & conjugum & liberorum *dimicaturi eſſent*) ſtatim eos in fugam vertunt, plurimoſq; è Romanis ſauciant, ſeptem vero ſolum interficiunt,quod ſolutis nequaquam ordinibus pedem referrent, ſeptiſque undique corporibus ſumma tantum cute vulnerati eſſent, & Judæi magis eminus jaculari quam manus conſerere auderent, leviter armati cum gravis armaturæ militibus. Ex ipſis autem Judæis tres ceciderunt, paucis præterea ſauciatis. Et Placidus quidem, infirmior compertus quam ut urbem aggrederetur, in fugam ſe conjicit.

Ab Iotapatenis repulſus in fugam vertitur.

V. 2. Veſpaſianus vero cum ipſe deſiderio flagraſſet invadendi Galilæam, egreditur Ptolemaïde, exercitus profectione ordinata more Romano. Auxilia enim levis armaturæ & ſagittarios præire juſſit, ut repentinos hoſtium incurſus inhiberent, utque ſuſpectas & opportunas inſidiis ſylvas ſcrutarentur. Quos ſequebatur Romanorum peditatus equitatuſque pars gravis armaturæ. Hos excipiebant è ſingulis

Veſpaſianus in Galilæam venit.

Exercitus ejus in itinere ordo accu-

ΚΕΦ. ε'. ζ.

Πλάκιδος, ὁρμήσας αἰρῆσαι Ἰωταπάτα, ἀποκρούεται. Οὐεσπασιανὸς εἰσβάλλει εἰς Γαλιλαίαν.

ΟΥεσπασιανὸς μὲν, ἅμα τῷ παιδὶ Τίτῳ διατρίβων τὸν [c] ἐν Πτολεμαΐδι, συνίστασε τὰς δυνάμεις. ὁ δὲ τὴν Γαλιλαίαν καταλαβὼν Πλάκιδος, ἐπεὶ πολὺ μὲν πλῆθος ἀπηρίθμει τῶν καταλαμβανομένων· τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἀσθενέστερον Γαλιλαίων καὶ ταῖς ψυχαῖς ὀλιγοψυχότερον· ὁρῶν δὲ τὸ μάχιμον ἀεὶ συμφεύγον εἰς τὰς ὑπὸ Ἰωσήπου τετειχισθείσας πόλεις, ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ὀχυρωτάτην αὐτῶν Ἰωτάπατα, οἰόμενος ἐξ ἐφόδου μὲν αἱρήσειν ῥᾳδίως, μέγα δὲ κλέος [d] ἑαυτῷ παρὰ τοῖς ἡγεμόσι, καὶ κείνοις ὄφελος εἰς τὰ λοιπὰ παρέξειν· [e] προχωρήσειν γὰρ δεῖν τὰς ἄλλας πόλεις, τῆς κατὰ πρωτάτης ἐχομένης. πολὺ γεμιεῖ δὲ μαρτὶ τῆς ἐλπίδος. ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸν ἐν Ἰωταπατίοις προσεδόκων, τοὺς τῆς πόλεως ἀπεδέχοντο· καὶ τοῖς Ρωμαίοις συρραγέντες [f] ἀδοκήτως, πολλοὶ καὶ τοὺς μάχιμοι ἕτοιμοι τοιοῦτοί τε, ὡς ἂν ὑπὲρ κινδυνεύσοντες πατρίδος καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων, πρέποντας ταχέως, καὶ τοὺς μὲν πτώσουσι τῶν Ρωμαίων, ἑπὰ δὲ ἀναῤῥήσι, πρὶν τὸ μήτε ἄτακτον αὐτῶν τὴν ἀποχώρησιν γενέσθαι, καὶ τὰς πληγὰς ἐπιπολαίους, τοὺς τε Ἰουδαίους πόρρωθεν βάλλειν πλέον [g] ἢ συμπλέκεσθαι θαῤῥεῖν, [h] γυμήτας ὁπλίτας. ἔπεσον δὲ καὶ τῶν Ἰουδαίων τρεῖς ἄνδρες, καὶ ἐτρώθησαν ὀλίγοι. ὁ Πλάκιδος μὲν οὖν, τῆς ἐπὶ τὴν πόλιν ὁρμῆς ἀτονώτερον εὑρεθεὶς, φεύγει.

β'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὁρμηθεὶς αὐτὸς [i] ἐμβάλλειν εἰς η'. τὴν Γαλιλαίαν, ἐξελαύνει τὴν Πτολεμαΐδος, διατάξας τὴν πρωτὴν ὁδεύειν, καθὰ Ρωμαίοις ἔθος. τοὺς μέν γε ψιλοὺς τοὺς ἐπιτρέχειν καὶ τοξότας προάγειν ἐκέλευσεν, ὡς [k] ἀνακόπτοιεν τὰς ἐξαπιναίους τῶν πολεμίων ἐπιδρομὰς, καὶ διερευνῷεν τὰς ὑποπτίας καὶ λοχᾶν δυναμένας ὕλας. οἷς ἑπετο καὶ Ρωμαίων ὁπλιτικὴ μοῖρα, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς. τούτοις ἀφ' ἑκάστης

---

a *Al.* ἐλάσσω, aut ἐλάττω. b Ita cum *Cod. Big.* τοῖς ἐμπειρίας in *Editis Aliiſque.* c Ἐν τῇ Πτολ. *Big. Bod.* & *Va.* d Αὐτῷ *Big.* & *Gall.* e Ita *Big. Voſſ.* & *Ruſ.* qui vertit, *quaſi meum ceſſuris aliis civitatibus, ſi, quæ validiſſima eſſet, occupatam vidiſſent.* προχωρήσειν γὰρ δεῖν [*al.* μεῖναι] εἰς τὰς ἄλλας π. τ. κ. οἰχομένης in *Editis Aliiſque.* f Sic *Big.* ἀδοκήτους in *cæteris.* g Eo modo *Big.* ἐμπλέκεσθαι in *Editis Aliiſque.* h Ita *Big.* Γυμήτας in *reliquis.* i Ἐμβαλεῖν *Big.* ἐμβάλλειν in *cæteris.* k Ita *Big. Voſſ.* & *Ruſ.* ἀνασκοπεῖν in *Editis Aliiſque.*

a Ἑαυτῶν

ης ἐκ δὲ ταρχίας ἠκολούθουν δέκα, τὴν τε [a] αὐτῶν σκευὴν καὶ τὰ [b] μέζα τῆς παρεμβολῆς φέροντες. καὶ μεθ' αὐτοὺς ὁδοποιοί, τάττε σκολιὰ τῆς λειφόρα κατευθύνειν καὶ χαμαλῦν τὰ δύσβαλα, καὶ τὰς ἐμποδίζας ὕλας προαιρεῖσθαι, ὡς μὴ ταλαιπωροῖτο δυσπορῶν ὁ στρατευμα. κατόπιν δὲ τούτων, τάς τε ἰδίας, καὶ τὰς τῶν [c] ὑπ' αὐτῷ ἡγεμόνων ἔταξεν ἀποσκευὰς, καὶ συχνοὺς ὁπλίτας τούτοις ὡς ἀσφάλειαν τῶν ἵππεων. μετ' ὃς αὐτὸς ἐξήλαυνε, τῆς τε ὁπλιτείας τῶν πεζῶν καὶ ἱππέων καὶ τοὺς λογχοφόρους ἔχων. εἵπετο δὲ αὐτῷ ὁ [d] ἴδιος ἕκαστος τάγματος ἱππικὸν, ἴδιοι γὰρ ἑκάστῳ τάγματος εἴκοσι περὶ τοῖς ἑκατὸν ἱππεῖς. τούτοις δὲ ἠκολούθουν οἱ τὰς ἑλεπόλεις φέροντες ὀρεῖς, καὶ τὰ λοιπὰ μηχανήματα. [e] μετὰ τούτους, ἡγεμόνες τε καὶ στρατιῶν ἔπαρχοι σὺν χιλιάρχοις, ὁπλίταις περὶ σφᾶς τεταγμένοις ἔχοντες. ἔπειτα αἱ σημαίαι φέρουσαι τὸν ἀετὸν, ὃς παντὸς ἄρχει Ρωμαίοις τάγματος, βασιλεύς τε οἰωνῶν ἁπάντων, καὶ ἀλκιμώτατος ὤν. ὃ δὴ καὶ τῆς ἡγεμονίας τεκμήριον αὐτοῖς, καὶ κλῆδών ἐφ' ὃς ἂν ἴωσι τὴν κρατήσαι δοκῇ. [g] τοῖς ἱεροῖς δὲ ἠκολούθουν οἱ σαλπιγκταὶ, καὶ κατόπιν αὐτῶν ἡ φάλαγξ ὁ τῖφος [h] εἰς ἓξ [i] πλατύνασα. τούτοις παρείπετό τις ἑκατοντάρχης ἐξ ἔθους τὴν τάξιν ὁπισκοπούμενος. ὃ δὲ οἰκεῖον ἑκάστου τάγματος ἅπαν τοῖς πεζοῖς εἵπετο, τὰς ἀποσκευὰς τῶν στρατιωτῶν ὑπὸ τοῖς ὀρεῦσι καὶ τοῖς ὑποζυγίοις ἄγοντες. κατόπιν δὲ πάντων τῶν ταγμάτων ὁ μίσθιος ὄχλος, οἷς ὑραγοὶ περὶ ἀσφάλειαν ἠκολούθουν πεζοί τε καὶ ὁπλῖται καὶ τῶν ἱππέων [k] πολλοί.

γ'. Οὕτως ὁδεύσας Οὐεσπασιανὸς μετὰ τῆς δυνάμεως πρὸς τὰς ὄρας ἀφικνεῖται τῆς Γαλιλαίας, ἔνθα καταστρατοπεδευσάμενος ὡρμημένους εἰς πόλεμον τοὺς στρατιώτας κατεῖχεν, ὑπεξεκκύμενός τε τῶν στρατιὰν εἰς κατάπληξιν τοῖς πολεμίοις, καὶ μεταγνοίας δοὺς χώρον, εἰ πρὸ μάχης [l] μεταβάλλοιντο. ἅμα δὲ καὶ πρὸς πολιορκίαν τῶν ἐρυμάτων ἐξηρτύετο. μεταγνοίαν μὲν οὖν τῆς ἀποστάσεως ὀφθεὶς ὁ στρατηγὸς πολλοῖς ἐνεργάσατο, καταπλῆξιν δὲ πᾶσιν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐστρατοπεδευκότες, ὑπὸ ἄπορον τὴν Σεπφώρεως [m] πρὸς πόλιν Γαρὶν καλουμένην, ἐπεὶ πλησιάζοντα τὸν πόλεμον ἤκουσε, ὅσον τε οὔπω τοὺς Ρωμαίους [n] συμμίξοντας σφίσιν, οὐ μόνον πρὸ μάχης, ἀλλὰ καὶ πρὶν ἰδεῖν τοὺς ἐχθροὺς, ἀλλοφύλων φυγῇ. καταλείπει δὲ ὁ Ἰώσηπος μετ' ὀλίγων, καὶ καπιδὼν ὡς οὔτε δέχεσθαι τοὺς πολεμίους ἀρκετὸν ἔχει δύναμιν, καὶ πεπλανῆσθαι τὰ φρονήματα τῶν Ἰουδαίων, ἄσμενός τε ἂν εἰ πιστεύοιντο χωρεῖν οἱ πλείους ὅτι ταπεινοὺς, ἐδεδίει μὴ ἤδη πρὸς παντὸς τοῦ πολέμου, τότε δὲ ὡς πρόφασιν χωρίζεσθαι τοῦ κινδύνου ἔφυγεν· ἀναλαβὼν δὲ τοὺς συμμείναντας εἰς Τιβεριάδα καταφεύγει.

centuriis deni, & arma ſua neceſſariaq; portantes & caſtrorum menſuras. Et poſt illos ibant itineris patefactores, ut & obliqua viarum recta facerent, & aſpera complanarent, ſylvaſque obſtantes præciderent, ne tranſitu difficili & impedito fatigaretur exercitus. Illorum autem à tergo & ſua & legatorum impedimenta ordinavit, quibus in *majorem* ſecuritatem multos equites adjunxit. Poſt quos ille incedebat, pedites delectos equiteſque & lancearios ſecum habens. ipſumque * ſequebatur proprius legioni equitatus, proprii enim erant unicuique legioni equites centum & viginti. Illis vero proximi ibant muli qui helepoles aliaſque machinas ferebant. Poſt illos *legati*, & cohortium præfecti cum tribunis, lectis militibus ſtipati. Deinde ſigna aquilæ circundata, quæ omni legioni apud Romanos præeſt, rex ipſa omnium avium, eademque valentiſſima. unde etiam imperii ſignum ipſis eſt, & velut omen victoriæ in quoſcunque eunt. Sacra autem *ſigna* ſequebantur tubicines: & poſt hos phalanx ſenûm virorum ordinibus dilatata; quibus adjunctus erat ex more centurio quidam, cujus munus erat inſpicere ordinem ſervandum. Servi autem cuncti uniuſcujuſque legionis pedites ſequebantur, militum impedimenta mulis & jumentis agentes. & poſt omnes legiones multitudo mercenariorum, quos ſecuritatis gratia agminum coactores excipiebant, pedites levis graviſque armaturæ cum multis equitibus.

rate admodum deſcribitur.

3. In hunc modum profectus Veſpaſianus cum copiis ſuis, ad Galilææ fines pervenit: ubi caſtris poſitis milites ad bellum incitatos continebat, in hoſtium conſpectum adducens exercitum, ut & terrorem illis incuteret, & ſpatii aliquid daret ad reſipiſcendum, ſi vellent ante prælium conſilia mutare. Simul autem omnia ad munitiones oppugnandas parabat. Et conſpectus quidem exercitûs dux fecit ut multos defectionis pœniteret, utque animis conſternarentur omnes. Nam Joſephus & qui cum eo caſtra poſuiſſent non longe à Sepphori, ad urbem Garin appellatam, poſtquam hoſtes in propinquo eſſe accepiſſent, & Romanos fere in eo eſſe ut manus ſecum conſererent, non ſolum ante pugnam, ſed etiam antequam hoſtes conſpicerent fuga diſjecti erant. Cum paucis autem Joſephus relictus, ubi animadvertit quod ad excipiendos hoſtes non ſatis copiarum haberet, & Judæorum animi concidiſſent, quodque libenter ſi crederentur plerique ad fœdera irent, jam tum quidem ſibi metuebat de totius belli eventu, quam longiſſime vero à periculis ſe ſubducere ſtatuebat; aſſumptiſq; qui ſecum remanſerant, Tiberiadem confugit.

Veſpaſianus in Galilæorum conſpectum venit.

Joſephus à ſuis deſertus Tiberiadem ſe conſert.

ΚΕΦ. ζ'.

Οὐεσπασιανὸς, τῶν Γαδαρέων πόλιν ἑλὼν, εἰς Ἰωτάπατα ἐλαύνει· καὶ, μετὰ μακρὰν πολιορκίαν, ἅμα τῷ αὐτομόλῳ περιόδῳ αἱρεῖ.

Ο Οὐεσπασιανὸς δὲ τῇ πόλει τῶν Γαδαρέων ἐπελθὼν, αἱρεῖ τε καθ' ὁρμὴν ἔφοδον αὐτῶν, μαχίμῳ

CAP. VII.

Veſpaſianus, capta Gadarenſium civitate, Jotapata proficiſcitur: & poſt longam obſidionem, urbem à transfuga proditam capit.

VEſpaſianus autem, Gadarenſium civitatem adortus, & primo impetu eam in poteſtatem ſuam redigit, quod civibus

Veſpaſianus Gadara expugnat,

VI.

a Ἑαυτῶν *Big.* *b* Forſan *vallos* indicat, quos portabant milites, *uſque ad ſeptenos* ſinguli, ut dicit *Livius.* *c* Ὑπ' αὐτὸν *Big.* ὑπ' αὐτῶν *Bod.* *d* Vide *Schelium* ad *Hyginum* p. 90. & p. 297. *e* Μετὰ ὃ τούτους *Voſſ.* *f* Δοκῶν *Voſſ.* *g* Τοῖς δ' ἱεροῖς *Big.* *h* Εἰς ὧν *Bod.* *i* Πλατύνουσι *Big.* & *Bod.* *k* Συχνοὶ *Voſſ.* *l* Μεταβάλλοντο *Big.* *m* Illa πρὸς πόλιν Γαρὶν καλουμένην deſunt *Big.* & *Rufini Codd.* *n* Συμμιξοῦσθαι *Vat.* *o* Γαδαρέων *Big.* * Juxta *Savilium* vertendum, *ſequuti equites legioni adſcripti, ſingulis enim legionibus adjuncti erant equites centum viginti.* Longe quidem aliter quam *Rufinus*, qui vertit, *equitum præterea ſuorum agmine comitatus, de ſingulis enim turmis proprios centum & viginti equites deputatos habet.*

Gadarenſibus non parcit, & urbem eorum incendit & omnes circumcirca vicos &c.

vibus pleriſque ætatis militaris vacuam repe-riſſet; & *deinde* in eam ingreſſus puberes omnes interfici juſſit, Romanis nulli ætati miſericordiam adhibentibus, tam ex odio in gentem, quam memoriâ iniquitatis illorum in Ceſtium. Incendit autem non ſolum civitatem iſtam, ſed etiam omnes circumcirca vicos & urbeculas, nonnullis quidem penitus deſolatis, ex aliis vero incolis in captivitatem ab ipſo abductis.

πλήθης ἔρημον καταλαβών. καὶ παρελθὼν εἴσω, πάντα, ἡνίκα ἀναιρῆ, μηδεμιᾶς τῆς Ρωμαίων ἡλικίας ἔλεον ποιούμενον, [a] μίσει τε τοῖς τὸ ἔθνος, καὶ μνήμῃ τῆς κατὰ τὸ Κέστιον αὐτῶν ἀβουλίας. [b] ἐμπίμπρησι δ' ὃ μόνον αὐτὴν τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ τὰς πέριξ κώμας πάσας τε καὶ πολίχνας, ἃς μὲν παντελῶς ἐκλελειμμένας, ἔστι δ' ἃς αὐτὸς ἐξανδραποδίζόμενος.

Joſephus, rebus ſuis diffiſus, literas ad Hieroſolymitanos mittit.

2. Joſephus autem civitatem, quam ſuæ incolumitatis ergo elegerat, ipſe, in eam fugiendo, metu opplevit. Nam Tiberienſes nunquam eum, niſi omnino de belli ſucceſſu deſperaſſet, in fugam verſum iri exiſtimabant. atque eatenus non aberrabant, de animi ejus ſententia conjectantes. Videbat enim quorſum evaderent res Judæorum; nullamq; ad ſalutem illis apertum iri viam, niſi conſilia mutarent. Ille vero, quamvis à Romanis veniam conſequuturum eſſe ſperaret, ſæpenumero tamen optabat potius emori, quam patria prodita & belli ſibi commiſſi adminiſtratione dedecorata, apud illos feliciter agere, quibuſcum pugnatum miſſus erat. Decrevit igitur magiſtratibus Hieroſolymitanis accurate ſcribere, quemadmodum ſeſe res haberent, ut neque in majus extollendo hoſtium vires, poſthac timiditatis argueretur, aut eas narratione ſua extenuando, fortaſſe cœpti etiam pœnitentes audaciores redderet; utque cito reſcriberent, ſi fœdus eis placeret, aut, ſi bellum gerere ſtatuerent, copias ad confligendum cum Romanis idoneas ipſi mitterent. Et ille quidem, ſimul ac iſta ſcripſerat, certos quoſdam mittit qui literas Hieroſolyma perferrent.

Β'. Ο δὲ Ἰώσηπος ἵν' ὡς ἀσφάλειαν [c] εἵλετο πόλιν, αὐτὸς ὑπέπλησε δέους καταφυγών. ὃ δὲ ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος, οὐκ ἂν εἰ μὴ πρὸς ἅπαν ἀπεγνώκει πόλεμον, τραπῆναί ποτε αὐτὸν ᾤοντο. καὶ κατά τοῦτό γε ὑ διημάρτανον αὐτῆς τῆς γνώμης. ἐώρα μὲν γὰρ οἷ [d] ῥέψει τὰ Ιουδαίων [e] τέλη, καὶ μίαν αὐτοῖς ἤδει σωτηρίαν εἰ [f] μεταβάλλοιντο. αὐτὸς δὲ καίτοι συγγνωσθήσεσθαι πρὸς Ρωμαίοις προσδοκῶν, ὅμως τεθνάναι μᾶλλον εἵλετο πολλάκις, ἢ καταπροδοὺς τὴν πατρίδα, ἢ ἐμπιστευθεὶς αὖθις στρατηγίαν ὑβρίσας, εὐτυχεῖν ἐπ' οἷς πολεμίοις ἐπέμφθη. γράφων οὖν τοῖς ἐν τέλει τῶν Ιεροσολύμων δέγνω μὴ ἀκριβείας τὰ πράγματα, ὡς μήτε [g] ὅτι μεῖζον ἐξάρας [h] τὴν πολεμίων ἰσχὺν αὖθις εἰς δειλίαν κακίζοιτο, μήτε ἐπιτείνων ἀπαγγελίας, κἂν μεταγνόντας ἴσως [i] θρασύνειεν, ἵνα τε ἡ ταχυναὶς αἰρήσωνται ταχέως ἀντιγράψωσιν, ἢ πολεμεῖν ἐγνωκότες, ἀξιόμαχον τοῖς Ρωμαίοις πέμψωσιν αὐτοῖς δύναμιν. ὁ μὲν οὖν ταῦτα ἐπιστείλας, πέμπει σὺν τάχει ὅτι Ιεροσολύμων τοὺς τὰ γράμματα κομίζοντας.

Joſephus Iotapata ſe confert.

3. Veſpaſianus autem, incitatus ad Iotapata exſcindenda (audiverat enim quamplurimos hoſtium eò confugiſſe, & præterea hoc eorum receptaculum perquam validum eſſe) pedites equiteſque præmittit qui viam complanarent, montanam admodum & ſaxoſam, peditibus difficilem & impeditam, omnino vero equitibus inſuperabilem. Et illi quidem quatuor diebus opus confecerunt, & planam exercitui viam aperuere. Quinto autem die, qui menſis Artemiſii vigeſimus primus, Iotapata ingredi occupat Joſephus Tiberiade profectus, & Judæos animo dejectos erigit. Cum vero tranſitum ejus Veſpaſiano quidam transfuga nunciaret, eumque hoc uno maxime urgeret ut ad urbem ire contenderet, quòd cum ea totam Judæam occupaturus eſſet, modo Joſephum caperet: tum ille, nuncio pro maxima felicitate arrepto, Dei providentia factum ratus, ut qui hoſtium prudentiſſimus videretur ultro ſe in cuſtodiam traderet, ſtatim quidem cum mille equitibus eò mittit Placidum, unaque Ebutium decurionem, virum tam manus fortitudine quam rerum ſcientia inſignem, illiſque præcepit urbem *è veſtigio* circundare, ne clam inde Joſephus aufugeret.

γ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ [k] ὁρμώμενος ἐξαρεῖν [l] τὴν Ιωτάπατα· πέπυστο γὰρ εἰς αὐτὴν πολεῖσθαι τῶν πολεμίων συμπεφυγάσι, καὶ ἄλλως ὁρμητήριον ἰσχυρὸν ὂν αὐτοῖς· πέμπει πεζούς τε καὶ ἱππεῖς [m] τοὺς προεξομαλιοῦντας τὴν ὁδὸν, ὀρεινὴν ὑπάρχουσαν, καὶ τραχεῖαν, δύσβατόν τε καὶ πεζοῖς, ἱππεῦσι δὲ ἀμήχανον. οἱ μὲν οὖν τέσσαρσιν ἡμέραις ἐξειργάσαντο, καὶ πλατεῖαν ἤνοιξαν τῇ στρατιᾷ λεωφόρον. τῇ πέμπτῃ δὲ ὁ Ιώσηπος, αὐτὴ δὲ ἦν Αρτεμισίου μηνὸς εἰκοστὴ πρώτη, φθάνει [n] παρελθὼν εἰς τὴν Ιωτάπατα ἐκ τῆς Τιβεριάδος, καὶ προσπελάσας τοῖς Ιουδαίοις [o] ἀνίστησι τὰ φρονήματα. Οὐεσπασιανῷ δέ τις εὐαγγελίζεται τὴν μετάβασιν ὑ αὐτοῦ αὐτόμολος, καὶ κατήπειγεν ὅτι τὴν πόλιν, ὡς μετ' ἐκείνης [p] αἱρήσοντα πᾶσαν Ιουδαίαν, εἰ λάβοι τὸν Ἰώσηπον ἐσωχείρισεν. ὁ δὲ, ἁρπάσας ὥσπερ μέγιστον εὐτύχημα τὴν ἀγγελίαν, καὶ προνοίᾳ Θεοῦ τὴν συνεπάραν (εἰ) δοκοῦσαν τῶν πολεμίων ὁ οἰόμενος εἰς αὐθαίρετον εἱρκτὴν παρελθεῖν, εὐθέως [q] μὲν σὺν χιλίοις ἱππεῦσι πέμπει Πλάκιδον, καὶ [r] δεκαδάρχην [s] Εβούτιον, [t] ἄνδρα τῶν ὅπλων καὶ χεῖρα καὶ σύνεσιν, περικαθέζειν κελεύσας τὴν πόλιν, ὡς μὴ λάθοι διαδρὰς ὁ Ἰώσηπος.

Veſpaſianus ſtatuis Iotapata expugnare.

Placidus & Ebutius obſidione premunt Iotapata.

ια'. Δ'. Αὐτὸς

a Μίσει τῆ Big. & Voſſ. b Ita Big. & Ruf. & mox infra αὐτὸς ἐξανδραποδιζόμενος. ἐμπιπρᾶσι, dein αὐτοὶ ἐξανδραποδιζόμενοι in Editis Aliiſque. c Εἵλατο Vat. & infra v. 17. d Ita ex conjectura. ῥίψει in Editis & MSS. e Τέλη Bod. f Μεταβάλλοιντο Big. & Bod. g Επὶ τὸ μεῖζον Big. Bod. & Voſſ. h Τῶν τῆ πολ. Big. Vat. & Gall. i Θρασύνειεν Vat. & Gall. Θρασυνεῖεν in Editis Aliiſque. k Ita Big. & Bod. ὥρμηται in Editis Aliiſque. l Ita Big. ut mox infra in Editis & aliquibus MSS. ſcilicet ut vox πόλιν ſubaudiatur. τὴν Ιωτάπατα hîc loci in reliquis. m Illud τοὺς non agnoſcit Vat. n Παριλθεῖν Bod. o Εγείρει Big. p Ita Big. αἱρήσειν in Aliis. quâ ſcripturâ admiſsâ κατήπειγεν non ad *nuncium* ſed ad *Veſpaſianum* referri debet. q Illud μὲν additum ex Big. & Ruf. r Διαφέρειν Big. & Bod. ſ Al. Αἰβούτιον. t Ανδρες Bod.

a Ex

δ'. Αὐτὸς δὲ μιᾷ μέραν, ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν δύναμιν, εἵπετο· καὶ, μάχεσθαι δέλων ὁδεύσας, περὶ τὴν Ἰωτάπατα ἀφικνεῖται. ἀναλαβὼν δὲ τὸν στρατὸν εἰς ὃ περισκεπτὸν αὐτῆς μέρος [a] πρός τινα λόφῳ στρατοπεδεύεται, διέχοντι σταδίους ἑπτὰ τὸ πόλεως, σπεύδοντος ὡς μάλιστα τοῖς πολεμίοις εὐσύνοπτος εἶναι, πρὸς ἔκπληξιν· ἦ καὶ θόρυβος τοσοῦτος τοὺς Ἰουδαίους κατέσχεν, ὡς μηδένα θύρας τείχους τολμῆσαι προελθεῖν. Ῥωμαῖοι δ' εὐθὺς μὲν ἀπιόντος προσβαλεῖν, ἡδὺ ὅλης ἀναπαυόμενοι ἡμέρας· διπλῆν δὲ τὴν φάλαγγι κυκλῶσαι τὴν πόλιν, καὶ τρίτιον ἔξωθεν προΐσασι [b] τὸ ἵππον, πάσας ἀποφράσσοντες αὐτοῖς τὰς ἐξόδους. τοῦτο γὰρ, οὐκ ἀπογνόσει σωτηρίας, παρώξυνε τοὺς Ἰουδαίους πρὸς τόλμαν· οὐδὲν γὰρ ἀνάγκης οἱ πολέμῳ μαχιμώτεροι.

ε'. Γενομένης δὲ μετ' ἡμέραν προσβολῆς, ὃ μὲν πρῶτον Ἰουδαῖοι κατὰ χώραν μένοντες ἀντεῖχον ἀπιοῦσι τοῖς Ῥωμαίοις, [c] ἐξεστραπεδολικότες πρὸ τοῦ τείχους. ὡς δὲ Οὐεσπασιανὸς τούτοις μὲν τοὺς τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ πᾶν ὃ τι ἐκβόλων πλῆθος ὀπαδοῦσιν [d] ἐπέτρεψε βάλλειν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πεζῶν εἰς ὃ περισκεπτὸν ἀνώθη [e] καθ' ὃ τὸ τεῖχος ἦν εὐάλωτον· δείσας Ἰώσηπος μὴ τῇ πόλει προσπέσῃ, καὶ σὺν αὐτῷ πᾶν τὸ τῶν Ἰουδαίων πλῆθος. συμπεσόντες δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἀθρόοι, ὅ μὲ τείχους ἀνέσειλαν αὐτούς, πολλὰ δὲ ἐπεδείκνυντο χειρῶν ἔργα καὶ τόλμης. [f] οὐκ ἐλάσσω γοῦν ἐν ἔδρᾳ ἀντέπαθον. ὅσον γὰρ αὐτοὺς ἡ τῆς σωτηρίας ἀπόγνωσις, [h] τοσοῦτον τοὺς Ῥωμαίους αἰδὼς παρεκρότει· καὶ τοὺς μὲ ἐμπειρία μετ' ἀλκῆς, τοὺς δὲ θρασεῖος ἔπλιζε τῷ θυμῷ στρατηγουμένους. [i] διαταξάμενοι δὲ δι' ὅλης ἡμέρας πρὸς ἑσπέραν ἀνεχώρουν, πρώσαντες μὲν πλείους Ῥωμαίων, [k] πεσοντῶν δὲ ἀπελθόντες ἄνδρας· αὐτῶν δὲ ἔπεσον μὲ [l] δύο καὶ ἑπτὰ, τραυματίαι δὲ ἐγένοντο ἑξακόσιοι.

ς'. Τῇ δὲ [l] ὑστεραίᾳ πάλιν προσβάλλουσι τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεξελθόντες, καὶ πολὺ καρτερώτεροι [m] ἀντιπαρετάξαντο· θαῤῥαλεώτεροι μὲ οὐκ ὄντες τῷ λόγῳ ἀντέχειν τῇ προτέρᾳ γεγυμνωμένοι, χρώμενοι δὲ καὶ τοῖς Ῥωμαίων μαχιμωτέροις. [n] ἐπὶ γὰρ αὐθὶς εἰς ὀργὴν ἐξεχέοντο, ὅτι μὴ τειχέων ταῖν ἦτται ἠγύμνωσαν. ἡ μάχη τρεμπάσης ἡμέρας προσβολαὶ μὲ ἐγένοντο τοῖς Ῥωμαίοις ἀδιάλειπτοι, ὀκδρομαὶ δὲ [p] τῶν Ἰωτακατιλιῶν [q] καὶ τειχομαχίαι [r] καρτερώτεραι· καὶ ὅτε Ἰουδαῖοι [s] τῶν πολεμίων ἰσχὺν κατεθρόουν, ὅτε Ῥωμαῖοι τοῦ [t] τὸ πόλεως δυσάλωτον ἐπέχοντος.

ιϛ'. ζ'. Ἔστι δὲ Ἰωτακάτη πολὺ ὀλίγῳ πόσου κρημνὸς, ὃν μὲν τῶν ἄλλων μερῶν πάντοθεν φάραγξιν ἀπείρους ἀποτόμους, ὡς [u] κατιδεῖν περαμένων τοῦ ὄψους προεξαθενεῖν τῷ βάθους· ἀπὸ βορέου δὲ πρωτὴ μόνον κατ' ὀλίγον τῷ ὄρει [v] πλαγίᾳ προσκεκτημένη. καὶ τοῦτο δ' ὁ Ἰώσηπος ἐμπεφυκὼς τείχεσι [w] τὴν πόλιν, ὡς ἀκαταλήπτου εἶναι πολεμίοις τὸ ὑπὲρ

4. Ille autem una poſt die cum copiis ſuis omnibus ſequutus eſt: factoque ad ſeram uſque veſperam itinere Iotapata pervenit. adducto vero ad ſeptentrionalem ejus partem exercitu, in quodam tumulo caſtra metatur, diſtante ab urbe ſtadiis ſeptem; id agens de induſtria ut quam maxime ab hoſtibus conſpiceretur, ad terrorem *illis* incutiendum: qui tantus continuo Judæos invaſit, ut nemo muris egredi auderet. Romani autem ſtatim quidem impreſſionem facere ſuperſederunt, quod per totum diem in itineribus fuiſſent; aciem vero duplicem urbi circundant, ac tertiam præterea circumjiciunt, eamque equitum, omnes Judæis exitus obſtruentes. id quod Judæos, ut qui de ſalute deſperarent, ad animos ſumendos incitabat: nihil enim in bello homines pugnaciores facit quam neceſſitas. *Veſpaſianus ipſe Iotapata venit.*

5. Poſtridie vero aggreſſione facta, primo quidem Judæi, * qui in iſta regione manſerant, caſtris extra urbem ante muros poſitis, Romanis obviam ibant. Cum autem Veſpaſianus illis ſagittarios quidem admoviſſet & funditores & univerſos eminus jaculantes, miſſilibus eos uti permiſit; ipſe vero cum peditibus locum aclivem aſcendebat, ubi murus erat expugnabilis: *tunc* Joſephus civitati metuens proſiluit, & cum eo cuncta Judæorum multitudo. ſimulque Romanos omnes adorti, à muris quidem illos repulerunt; & multa tam manu forti quam animo virili ediderunt facinora: cæterum non minora quam patrabant viciſſim perpeſſi ſunt. nam quantum ipſos ſalutis deſperatio, tantum Romanos pudor incitabat: & hos quidem peritia cum fortitudine, illos vero armabat audacia animis iracundis militantes. Cum autem tota die pugnatum eſſet, prælium nox dirimit, Romanorum quidem plurimis ſauciatis, viriſque tredecim interfectis; illorum vero ſeptemdecim quidem ceciderunt, vulnerati autem erant ſexcenti. *Primum Judæorum cum Romanis conflictum nox dirimit.*

6. Veruntamen die ſequenti facta eruptione iterum aggrediuntur Romanos, multoque acrius aciem contra inſtruxerunt: inde quidem audaciores facti, quod eos pridie præter ſpem ſuſtinuerant, Romanos vero tum pugnaciores experti. quippe quos pudor in iram accenderat, ſe ſuperari exiſtimantes quod non cito vicerant. Et uſque ad quintum diem in urbem quidem impreſſionem facere non ceſſabant Romani, neque vero Jotapateni ab excurſionibus pugniſque è muro acrioribus: & neque Judæi vires hoſtium formidabant, neque Romani urbis capiendæ difficultate fatiſcebant. *Acriter poſtea ab utriſque pugnatum.*

7. Eſt autem Iotapata propemodum omnis prærupta, ex aliis quidem partibus profundis vallibus adeo præceps, ut in eas deſpicere cupientium aſpectus ante deficiat quam ad imum perveniat; à ſeptentrione vero tantummodo adiri poteſt, ubi montis deſinentis ad latus declive exædificata eſt. quod quidem ipſum muro complexus eſt Joſephus cum civitatem muniret, ut ſummitas ei imminens ab hoſtibus occu- *Urbis Jotapatenorum ſitus & munitio.*

a Ἐν τινι λόφῳ Bod. b Τὸν ἵππον πᾶσαν, ἀπορρήσσοντες Voſſ. & Vat. cæteris. c Eo modo Big. καθὸ τὸ τεῖχος ἦν εὐάλωτον in Editis Aliiſque. d Διωκτεῖς Big. e Δίκην ἑπτὰ Big. Voſſ. & Bod. f Ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ Big. g Οὐκ ἔλασσον Big. h Τοσοῦτον Big. i Διωκτεῖς Big. k Δίκην ἑπτὰ Big. Voſſ. & Bod. l Ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ Big. m Ἀντιπαρεπέξαντο Big. ἀντιπαρεπέξαντο Vat. n Illud γὰρ additum à Codd. MSS. o Ita Big. καρτεροὶ in Editis Aliiſque. p Πλαγίας προσκεκτημένη Big. q Locis ſuis manentes, Romanis caſtra ante muros habentibus, reſiſtebant, Ruf. ac ſi legiſſet ἐξεστρατοπεδευκότων, aut *nominativum* pro *genitivo* adhibitum exiſtimaſſet. r Πολὺ

occupari non poſſit. Undique autem montibus circumſepta, priuſquam in eam quis perveniret, omnino conſpici nequibat. Ad hunc quidem modum communita erat Iotapata.

Qualiter Iotapata obſidet Veſpaſianus.

8. Veſpaſianus autem, & contra loci naturam contendere volens & Judæorum audaciam, ſtatuit urbem acriter oppugnare, & advocatis *omnibus* ſub ſe ducibus, cum illis de impreſſione facienda conſultabat. Cum autem viſum eſſet aggerem excitare, qua parte murus acceſſu erat facilis, totum ad comportandam materiam mittit exercitum, urbique propinquis montibus exciſis, ſimulque cum lignis magna vi lapidum congeſta, alii quidem, cratibus, ad evitanda jacula deſuper miſſa, ſuper vallis expanſis, ſub illis aggerem conſtruebant, nihil aut parum admodum telis, quæ de muro jacerentur, læſi: alii vero, propinquos tumulos evellentes, terram illis ſine intermiſſione afferebant. cumque trifariam diviſi eſſent, nemo otioſus erat. At Judæi ſaxa ingentia & omne telorum genus in eorum tegumenta è muris immiſerunt. quæ licet minime penetrarent, magnum tamen ſonitum edentia & horribilem, impedimento erant operantibus.

Quo modo in obſidione res utrinque geritur.

9. At Veſpaſianus, cum miſſilium machinas circumpoſuiſſet (organa autem omnia erant centum & ſexaginta) eos qui ſuper murum aſtarent juſſit impetere. Simul etiam & catapultæ lanceas cum ſtridore jaciebant, & è balliſtis lapides talenti pondere mittebantur, igniſque & aſſidue magno numero ſagittæ. quæ omnia non ſolum murum ſed etiam totum quouſque pertingerent ſpatium Judæis inacceſſum fecerunt. quin & magna Arabum ſagittariorum manus, itemque jaculatores & funditores omnes una cum machinis tela emittebant. Non tamen, *his Judæi* prohibiti ne deſuper propugnarent, quieſcebant. nam agminibus, prædonum magis ex more, excurrentes, & tegmina operantium undique detrahebant, nudatoſque feriebant: & ubicunque illi loco cederent aggerem disjiciebant, vallorumque munimenta una cum cratibus incendebant. donec Veſpaſianus, intellecto operum intervalla hujuſce damni cauſam eſſe, (nam ſpatia interjecta Judæis locum *ea* aggrediendi præbebant) tegumenta omnia in unum conferebat: & cum ipſis pariter conjunctis viribus, factum eſt ut coërcerentur hoſtium obreptiones.

Aggere minis fere æquato, muros altius attollendos curat Joſephus.

10. Jam vero aggere erecto, & propemodum propugnaculis æquato, Joſephus grave fore ratus ſi nihil contra moliretur quod urbi ſalutare eſſet, opifices convocat, murumque altius attolli juſſit. Cumque illi dicerent, fieri non poſſe ut ædificarent dum tot jaculis peterentur, hujuſmodi tegmen illis excogitabat. Cum ſudes defigi, ſuperque eis cruda boum coria expandi præcepiſſet, ut lapides quidem è tormentis emiſſos depreſſa exciperent, reli-

αὐτῆς ἀχρώρειαν. κύκλωθεν δὲ ἄλλοις ὄρεσι καλυπτομένη, [a] πρὶν εἰσαφίκοιτό τις αὐτόθι, παντελῶς ἀόρατος ἦν. ἦν δὲ [b] μὲν οὖν [c] ὀχυρότητος Ἰωταπάτη.

η'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τῇ τε φύσει θᾶσσόν χωρεῖν καὶ ταῖς τόλμαις τῶν Ἰουδαίων ἀντιφιλονεικῶν, ἔγνω [d] κραταιοτέρως ἅπασαν τὴν πολιορκίαν· καὶ, προσκαλεσάμενος τοὺς [e] ὑπ' αὐτὸν ἡγεμόνας, ἐβουλεύετο περὶ τῆς προσβολῆς. δόξαν δὲ χῶσαι τὸ [f] πρόσπτον τοῦ τείχους, ὅθεν συγκομιδὴν ὕλης ἀπέμπει πᾶν τὸ στράτευμα, καὶ κοπέντων τῶν περὶ τὴν πόλιν ὀρῶν, [g] συναλισθείσης δὲ ἅμα τοῖς ξύλοις ἀπείρου χερμάδος, ἃ μὲν προὔβαλεν ἀλεώραν τοῦ ὑπερθεν ἀφιεμένων βελῶν, γέρρα [h] διατείναντες ὑπὲρ χαρακωμάτων [i] ἔχουν ὑπ' αὐτοῖς, ὀλίγη ἢ μικρὰ βλαπτόμενοι ταῖς ἀπὸ τοῦ τείχους βολαῖς· [k] οἱ δὲ, τοὺς πλησίον ὄχθους ἀναιρούντες, χῶν αὐτοῖς ἀδιαλείπτως [l] προσέφερον. ἡ τριχῆ διῃρημένων, ἀργὸς οὐδεὶς ἦν. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι πέτρας τε μεγάλας ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῖς [m] σκεπάσμασιν αὐτῶν ἐπῆφίεσαν, καὶ πᾶν εἶδος βελῶν. οὐ δὲ καὶ μὴ διϊκνουμένων πολὺς [n] ὢν ὁ ψόφος καὶ φοβερὸς, ἐμπόδιον τοῖς ἐργαζομένοις.

θ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς κύκλῳ τὰς ἀφετηρίας μηχανὰς διῃρήσας, τὰ πάντα δὲ οὐ ἑκατὸν ἑξήκοντα ὄργανα, βάλλειν ἐκέλευσε τοῖς [o] ὅθεν τὸ τείχος. ἐνῆν δὲ οἵ τε καταπέλται τὰς λόγχας [p] ἀνερροίζουν, καὶ παλανταῖοι λίθοι μέγεθος ἐκ τῶν πετροβόλων ἐβάλλοντο, πῦρ τε καὶ πλῆθος ἀθρόων ὀϊστῶν. [q] ἄστε ἦ μόνον τὸ τεῖχος ἀνεπίβατον τοῖς Ἰουδαίοις ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ [r] τοὺς ἔσωθεν [s] ὅσοις ἀφικνεῖτο χώρος. [t] καὶ γὰρ ὃ τῶν Ἀράβων τοξοτῶν πλῆθος, ἀκοντισταί τε, καὶ σφενδονῆται πάντες, ἅμα τοῖς μηχανήμασιν ἐβαλλον. ἦ μὲν, εἰργόμενοι τῆς καθ' ὑπερβολὴν ἀμυνῆς, ἠρέμουν. ἐκτρέχοντες δὲ ληστρικώτερον ἐπὶ λόχους, τοὺς ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων [u] τὰς σκέπας, καὶ τοὺς γυμνουμένους ἔπαιον· καὶ, καθ' ὃ παρείκοιεν ἐκεῖνοι, διερρίπτουν ὃ χῶμα, καὶ τὰ χαρακώματα συνέκαιον τοῖς γέρροις [x] ἐνεπίμπρασαν. μέχρι σωτὴς Οὐεσπασιανὸς τὴν διαίρεσιν τῶν ἔργων αὐτῶν εἰς [y] τὰ βλάβης, τὰ γὰρ διαστήματα τοῖς Ἰουδαίοις προσβολῆς παρεῖχε τόπον, ἑνοῖ τὰς σκέπας· καὶ συναφθείσης [z] ἅμα αὐτοῖς τῆς δυνάμεως, ἀπείρχθησαν αἱ τῶν Ἰουδαίων ἐφοδεύσεις.

ι'. Ἐγειρομένου δὲ ὁ χώμαλος ἤδη, καὶ ταῖς ἐπάλξεσιν ιγ'. ὅσον οὔπω πλησιάζοντος, [a] δεινὸν Ἰώσηπος νομίσας εἰ μηδὲν ἀντιμηχανήσαιτο τῇ πόλει σωτήριον, συναθροίζει τέκτονας, καὶ ὃ τεῖχος ἐκέλευσεν ὑψοῦν. τὸ δὲ ἀδύνατον εἰς φαμένων οἰκοδομεῖν τοσούτοις βέλεσι βαλλομένους, σκέπω αὐτοῖς ὠμοῦ ταύρου. δορυφόρους πήξαθαι κελεύσας, ἐμπετάσαι τε [b] βύρσας νεοδόρους βοῶν, [c] ὡς ἂν δέχοιντο μὲν τοὺς ἀπὸ τῶν πετροβόλων λίθους κολπούμεναι, [c] περιολισθαίνοι δὲ

[a] Πρὸ δ' ὀλίγου Big. [b] Μὲν οὖν Big. [c] Ὀχυρότητος Big. [d] Καρτερώτερον Big. & Voſſ. [e] Ὑφ' ἑαυτὸν Big. [f] Ita Big. & Ruf. antea erat ἀφῃρέστατον in Græcis cæteris. [g] Συναλισθείσης τε in aliquibus MSS. [h] Διατείνοντες Big. [i] Ἐχώννυον Bod. [k] Οἱ δὲ πλησίον Vat. [l] Ἔφερον Big. [m] Σκιάσμασιν Big. σκέπασιν Vat. [n] Illud ὢν non agnoſcit Voſſ. τὸ δὲ μὴ διϊκνουμένων πολὺς ὁ ψόφος, ἐ φόβητρόν ἦν ἐμπ. aut ſimile quid legiſſe videtur Ruf. qui vertit, *quæ licet minime penetrarent, magnos tamen crepitus dabant, & horribile impedimentum erant operantibus.* [o] Ita Big. & Bod. τοῖς ἀπὸ τοῦ τείχους in Editis Aliiſque. [p] Ἀνεθέλκυν Big. ἀνερρίπτουν Bod. Legi etiam poteſt ἀνερρίπτουν. [q] Ita Big. Gall. & Ruf. ἀπαυρόμενον in Editis Aliiſque. [r] Sic Big. τοῖς ἐντὸς Bod. τοὺς ἔσω in cæteris. [ſ] Οὗσης Vat. [t] Ita Baſ. Big. & Bod. καὶ γὰρ τοῦ in cæteris. [u] Τὰ σκεπάσματα Big. [x] Al. ἐνεπίμπρασαν. [y] Forſan ἅμα αὐτοῖς. [z] Δεινὸν ὁ Ἰώσηπος Big. [a] Ita Big. βύρσας νεοδόρους in Editis Aliiſque. [b] Ὡς ἀναδέχοιντο Big. [c] Περιολισθαίνοι Big.

a Ανε-

δὲ ἀπ' αὐτῶν τὰ λοιπὰ βέλη, καὶ τὸ πῦρ ἔσπευδε τὴν ἰκμάδος εἴργοιτο, σκεπάσματι τὴν τειχοποιΐαν, [a]ἐφ' οἷς ἀσφαλῶς ἐργαζόμενοι, δι' ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὅ τεῖχος ἤγειραν, εἰς εἴκοσι πήχεις ὄν ὕψος· καὶ συχνοὺς μὲν πύργους [b]οἰκοδόμησαν αὐτῷ, καρτερόν τε ἔπαλξιν ἐφαρμόσαντο. τοῦτο τοῖς Ῥωμαίοις, οὐτὸς ἤδη τῆς πόλεως οἰομένοις εἶναι, πολλὴν ἐποίησεν ἀθυμίαν· καὶ, σφῶν τε αὐτῶν τὴν Ἰωσήπου καὶ ὃ σκέπασμα τὴν ὑπὸ τὴν πόλεως, κατεπλάγησαν.

ια'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, καὶ σφῶν ὅ παντὸς ἦν στρατηγήματος, ἐν σφῶν τοῖς τόλμαις παρωξύνετο τὴν Ἰωταπατηνῶν. [c]πάλιν γὰρ ἀναθαρσήσαντες ὑπὸ τὴν τειχομαχίαν, τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεξέρχοντο, καὶ καθ' ἡμέραν ἐγίνοντο συμπλοκαὶ [d]κατὰ λόχους, ὑπόνοιά τε ληστρικὴ πᾶσα, καὶ τὴν [e]σκυλόντων ἁρπαγαὶ, καὶ τὴν ἄλλων ἔργων πυρπολήσεις, ἕως Οὐεσπασιανὸς, [f]ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν μάχης, διέγνω σκαπτόμενος αὐτὰν τὴν ὑπονόμευσιν αἱρεῖν τὴν πόλιν. ἡ γὰρ ἀναλισκομένης [g]ἐπιστήμη τὴν ἰκετεύσειν αὐτὸν, ἢ μέχρι παντὸς [i]ἐπαυθαδισαμένης διαφθαρήσεσθαι λιμῷ. πολύ τε ῥᾴοσιν αὐτοῖς [k]χρήσεσθαι ἡξίει τὴν μάχην, εἰ διαλιπὼν αὖθις ἐκτρυχωμένοις ὑπιπέσοι. φθορεῖν δὲ πάσας αὐτῶν ἐκέλευσε τὰς ἐξόδους.

ιβ'. Τοῖς δὲ σίτου μὲν ἰδίου πλῆθος ἔνδον, [l]καὶ τῶν ἄλλων πολὺ ἁλὸς ἅπαντος· ἔνδεια δὲ ὕδατος, ὡς ἂν πηγῆς μὲ οὐκ οὔσης κατὰ τὴν πόλιν, [m]τῷ ὀμβρίῳ χαρισαμένων τῷ οἰκείᾳ. σπάνιον δὲ ἔστι τὸ κλίμα [n]τοῦτο χώρας ὕεται. καὶ κατὰ τοῦτο τὸν χρόνον πολιορκουμένων, ἀθυμία ἦν καὶ τοῖς τὴν ὑπόνοιαν ἴσου· ἠχαλλόντο τε ὡς ἤδη ὑπελειπότος καθάπαξ ὕδατος. ὁ γὰρ Ἰώσηπος τὴν τε πόλιν ὁρῶν τὴν ἄλλων ὑπονόμευσιν εὔπορον, καὶ τὰ φρονήματα γενναῖα τὴν ἀνδρῶν, βουλόμενός τε Ῥωμαίοις τὴν ἐλπίδα ἐκτεῖναι τὴν πολιορκίαν, μέτρῳ τὸ ποτὸν αὐτοῖς [o]δίνεμεν. ᾧ δὲ τὸ ταμιεύεσθαι χαλεπώτερον ὠφελείας ὑπελάμβανον, καὶ τὸ μὴ αὐτεξούσιον αὐτῶν πλέον ἐκίνει τὴν ὄρεξιν, καὶ καθάπερ εἰς ἔσχατον ἤδη δίψους προήκοντες ἀπεκάμνον. Ἀσκεῖσθαι δὲ ὕπνου οὐκ ἐλάνθανον τοὺς Ῥωμαίους. ἀπὸ γὰρ τῶν κατάντων ἑώρων αὐτοὺς ὑπὲρ τὸ τεῖχος ἐφ' ἕνα συρρέοντας τόπον, καὶ μετρουμένου τὸ ὕδωρ, ἐφ' ὃν καὶ τοῖς [p]ὀξυτέλεσιν ἐξικνοῦντο πολλοὶ ἀνῄρουν.

ιγ'. Καὶ Οὐεσπασιανὸς μὲ, οὐκ εἰς μακρὰν [q]ἐκδοχείαν κενοσπούδητον, ἤλπιζεν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης αὐτῶν προδοθήσεσθαι τὴν πόλιν. ὁ δὲ Ἰώσηπος, κλάσας [q]μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτῃ αὐτῶν προαιρούμενος, ἐμβρέξαι κελεύει πλείστους τὰ ἱμάτια, καὶ [r]κρεμάσαι περὶ τὰς ἐπάλξεις, ὥστε περῤῥεῖσθαι πᾶν ἐξαπίνης ὅ τεῖχος. ποῖς τοῦτο ἀθυμία τῶν Ῥωμαίων καὶ κατάπληξις ἦν, θαυμάσιον εἰς χλεύην τοσοῦτον προσαλίσκοντας, ὕδατος,

qua vero tela inde dilaberentur, & humoris vi ignis arceretur, hoc machinamentum opificibus prætendit, ſub quo tutò operantes die noctuque murum ad viginti cubitorum altitudinem evexerunt; & crebras quidem turres in eo ædificarunt, validaque *eis* adaptarunt propugnacula. id quod Romanis, jam intra civitatem ſe eſſe credentibus, magnam anxietatem injecit; fecitque ut tam ex iis quæ excogitaverat Joſephus, quam ex civium præſenti fortitudine animis conſternarentur.

VIII. *Veſpaſianus irritatus ſtatuit urbem obſidere.*

11. At Veſpaſianus & commenti vafritie & Iotapatenorum audacia magis irritabatur. nam, reſumpta ex munitione fiducia, in Romanos excurſiones faciebant, & quotidie *cum illis* turmatim conſligebant, & omne genus latrocinia adhibebant, ut & eorum quæ caſus obtulerit rapinas, aliorumque operum igne vaſtationes, donec Veſpaſianus, contento à pugna milite, ſtatuit urbem obſidere, & neceſſariorum penuria laborantem capere. aut enim coactos neceſſariorum inopia ipſi ſupplicaturos, aut ſi ad extremum in eadem pertinacia duraverint, fame perituros: multoque languidiores in pugna eos habiturum eſſe putabat, ſi rurſus poſt intervallum inedia attritos adoriatur. itaque omnes exitus eorum obſervari juſſit.

Obſeſſorum conditio, & quo pacto illis provideat Joſephus.

12. Illis autem intus frumenti ſatis erat, aliarumque rerum præter ſalem omnium: attamen aqua egebant, utpote quod ne quidem fons intra urbem, imbre autem contenti erant eam habitantes. verum raro ſi unquam in illo tractu per æſtatem pluit. Cumque illa ipſa tempeſtate obſiderentur, valde animos deſpondebant de ſiti vel minimum cogitantes; & indignabantur, ac ſi aqua prorſus eos defeciſſet. Joſephus enim, cum & civitatem videret aliis neceſſariis abundare, viroſque animo fortes eſſe, velletque obſidionem Romanis præter exſpectationem protrahere, *certa* menſura potum civibus diſtribuebat. Illi vero *æquam ipſis ita* diſpenſati penuria gravius eſſe exiſtimabant; & cupiditatem illorum magis accendebat, quod liberam *libendi* poteſtatem non haberent: &, quaſi ad extremam jam perventum eſſet ſitim, fatiſcebant. Verum Romanos, quod ita ſe haberent, non latebat. nam ex adverſo trans murum animadvertebant eos unum in locum confluentes, & aquam dimenſam accipientes; eoque pertingentibus telis, quæ è machinis jacerentur, multos occidebant.

Ejus ſtratagema ad Veſpaſianum fallendum.

13. Et quidem Veſpaſianus, ciſternis non multo poſt exhauſtis, ex ipſa neceſſitate ſibi traditum iri civitatem ſperabat. Joſephus autem, hanc illius ſpem frangendi propoſitum habens, quamplurimos jubet veſtes in aquam immergere, eaſque de propugnaculis undique ſuſpendere, ita ut omnem derepente murum *humor* circumfluereret. Ad hoc, animis concidunt Romani & conſternantur, cum vidiſſent eos tantum aquæ in ludibrium conſumere, quos

a Ὑφ' οἷς *Big.* b Ἀνῳκοδόμησαν *Big.* c Sic *Big. Bod.* & *Voſſ.* πάλιν in *cæteris.* d Ita *Voſſ.* & *Ruf.* κατὰ λ. in *cæteris.* e Ita *Big. Bod.* & *Vat.* σκυτοχόντων in *Ediiis Aldiſque.* f Ἀναπαύσας *Big.* g Τοῦ ἀναλίσκεσθαι τὴν *Big.* h Ita *Big.* ἐπαυθαδισαμένης in *cæteris.* i Ἀπαυθαδισαμένης *Big.* ἐπαυθαδιασαμένης *Voſſ.* ἀπαυθαδιασαμένης *Bod.* k Χρήσεσθαι *Big.* l Καὶ τὴν ἄλλων ἄλας δοκοῦσιν *Voſſ.* quod ſane in textum receperam, niſi cum *Ediiis* conſenſiſſent *Græci cæteri* & *Ruſini* codices. m Ita in pleriſque *MSS.* τῷ ὀμβρείῳ in *Ediiis.* n Τοῦτο additum è *Cod. Voſſ.* ei conſentiente *Ruſino.* o Δίνεμεν ὕδωρ *Big.* p Ὀξυτέλειαν *Bod.* q Illud μὲ non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.* r Κατακρεμάσαι *Big.*

quos ne potum quidem habere exiſtimabant. Adeoque imperator, cum inedia captum iri urbem deſperaſſet, iterum ſe ad arma & vim convertit. id quod Judæi maxime deſiderabant. Nam cum & ſua & civitatis ſalus deſperata eſſet, per bellum quam per famem & ſitim emori malebant.

Aliud Joſephi ſtratagema.

14. Veruntamen Joſephus, præter ſtratagema jam memoratum, & aliud excogitavit *in ſui incolumitatem. Via quadam ſalebroſa admodum & ardua, propterea que à cuſtodibus negligenter habita, per vallis latera occidentalia certos quoſdam mittens, literas ad quoſcunque vellet Judæorum extra civitatem dedit, viciſſimque ab iis accepit, & neceſſariorum quæ in urbe defecerant abunde habuit; mandato commeantibus, ut reperent plerunque dum excubias præterirent, & terga velleribus tegerent, ut ſi quis eos noctu conſpiceret, canes eſſe viderentur. *quod factitatum*, donec vigiles detecto commento ſeſe locis confragoſis circundarent.

Joſephus de fuga cum ſuis agit, obnitente populo.

15. Et tunc quidem Joſephus, cum urbem non diu reſiſtere poſſe videret, ſuamque ſalutem in incerto eſſe ſi maneret, de fuga cum primoribus *civitatis* deliberabat. Id vero ubi populus intellexit, ſeque ei circumfudiſſet, "ne "ipſos negligeret, orabant, omnem in eo ſolo "fiduciam reponentes. Civitati enim adhuc "ſalutis quidem ſpem eſſe, quod ipſo manente "omnes ejus cauſa alacriter dimicaturi eſſent; "ſin vero capiantur, eundem ſolatio fore. Decere autem illum nec inimicos fugere, nec "in eo eſſe ut amicos deſerat, neque veluti "ex navi tempeſtate oppreſsâ deſilire, in quam "cum mare eſſet tranquillum venerat. ipſum "enim demerſurum eſſe civitatem, cum jam "nemo audebit hoſtibus ſe opponere, ipſo "diſcedente cui confiderent.

Fugæ conſilium.

16. Joſephus autem †cavens ne ipſum ſaluti ſuæ proſpicere cogitarent, "illorum commodo "ſe *urbe* egredi, dicebat. etenim manendo ſe "parum admodum illis, dum ſalvi eſſent, profuturum, &, ſi caperentur, una cum illis fru"ſtra eſſe periturum; obſidione vero libera"tum, extra urbem maximo eis emolumento "fore: Galilæos enim è regione quam celer"rime congregatum ire, & alio bello Roma"nos ab eorum civitate revocaturum. Nunc "autem non videre cui bono foret ſi apud eos "remaneret, niſi ut Romanos ad obſidionem "magis incitaret, ut qui ipſum capere maximi "facerent: quem ſi aufugiſſe reſciverint, mul"tum eos de impetu in urbem *faciendo* remiſ"ſuros eſſe". Non autem his quicquam eos movebat, ſed eo magis populum ad ſe circumſiſtendum accendit. pueri igitur & ſenes, itemque mulieres cum infantibus flentes ad pedes illius accidebant, eoſque complexi omnes tenebant, & cum ejulatu eum obſecrabant ut apud eos maneret ejuſdem fortunæ particeps; non quod illius ſaluti invideren, ut mihi vide-

ὡς οὐδὲ ποτὸν ἔχειν ὑπελάμβανον. ὅτε καὶ ⟨Ϙ⟩ τρατηγὸν, ἀπογνόντα τὴν δι' εὐδείας ἅλωσιν, πέπεθαι πάλιν τοῖς ὅπλα καὶ βίαν. ὁ δὴ τοῖς Ιουδαίοις δι' ὀπιθυμίας ἦν. ἀπεγινωκότες γὰρ ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν, τοῖ λιμῷ καὶ δίψης [a]τ' ἂν πολέμῳ θάνατον ἡροῦντο.

ιδ'. Ο μέντοιγε Ιώσηπ⟨Ϙ⟩ τοῖς τῶνδε τῷ τρατηγήματι καὶ ἕτερον ἐπινόησεν εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτῷ. λόφ τινος χαράδρας δυσβάτου, ἣ λόφ τοῦτο ὑπὸ τ [b]φυλάκων ἀμελουμένης, κατὰ τὰ τοῖς δύσιν μέρη τ φάραγγος ἐκπέμπων τινὰς, [c]γράμματα τοῖς ὃς [d]ἐβούλετο τ ἔξω Ιουδαίων [e]διεπέμψατο, καὶ πάλ' αὐτῶν ἐλάμβανε, παντός τε ὑπηρεσίαν τ ὑπιλειπόντων ἀνὰ τὴν πόλιν εὑπόρησεν, ἔρπειν τὰ πολλὰ τοῖ τὰς φυλακὰς κελεύσας τοῖς εἰσιοῦσι, καὶ τὰ νῶτα καλύπτειν νάκεσιν, ὡς εἴ καὶ κατίδοι τὶς αὐτὸς νύκτωρ, φαντασίαν παρέχειν κυνῶν. μέχρι συναθροίσθαι τὴν ὑπόνοιαν οἱ φρουροὶ, περίχυσι τὴν χαράδραν.

ιε'. Καὶ τότε Ιώσηπ⟨Ϙ⟩ μὲν τὴν πόλιν οὐκ εἰς μάχην ἀνιέναι ὁρῶν, ὑπὲρ δὲ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν [f]εἰ μένοι, δρασμὸν ἅμα τοῖς δυνατοῖς ἐβουλεύετο. συναθροίσθαι δὲ τὸ πλῆθ⟨Ϙ⟩ καὶ περιχυθῆναι αὐτῷ κατιλιποῦσαν, "μὴ σφᾶς περιιδεῖν ἐπ' αὐτῷ μό"νῳ κειμένους. [g]εἰ γὰρ τῇ πόλει καὶ σωτηρίας [h]μὲν "ἐλπὶς, [i]ὡς ⟨Ϙ⟩μένοιτ⟨Ϙ⟩ αὐτοῦ, παντὸς ἀγωνισο"μένου δι' αὐτὸν προθύμως· κἂν ἁλῶσι δὲ, ⟨Ϙ⟩μο"μυῖα. πρέπειν δὲ αὐτῷ μήτε [i]φεύγειν τοὺς ἐχθρούς, "μήτε ἐγκαταλείψειν τοὺς φίλους, μηδὲ ἀποπηδᾶν, "ὥσπερ χειμαζομένης νεὼς, εἰς ἣν ὁ γαλήνη παρῆλ"θεν. ὀκνήσειν γὰρ [k]αὐτὸν τὴν πόλιν, μηδενὸς ἔτι "τολμῶντ⟨Ϙ⟩ τοῖς πολεμίοις ἀνθίστασθαι, [l]δι' ὃν ἀνα"θαρρῆσεν οἰχομένου.

ις'. Ο δὲ Ιώσηπ⟨Ϙ⟩, τὸ καθ' αὐτὸν ἀσφαλὲς [m]προσκαλούμ⟨Ϙ⟩, "ὑπὲρ αὐτῶν, ἔφασκε, ποιεῖσθαι τ [n]"ἔξοδον. μένων μὲν γὰρ ὅτ' ἂν ὠφελῆσαί τι μέγα συ"ζομένους, καὶν ἁλίσκωνται [o]σωσπολέσθαι ⟨Ϙ⟩κδύς· "ἐκδὺς δὲ τῆς πολιορκίας, ἔξωθεν ὠφελήσειν αὐτοὺς "μέγιστα. τούς τε γὰρ ὅλας τὰς χώρας Γαλιλαίους συνα"θροίσειν ἡ τάχ⟨Ϙ⟩, καὶ Ρωμαίους ἑτέρῳ πολέμῳ τῆς "πόλεως αὐτῶν ἀντιπερισπάσειν. οὐχ' ὁρᾶν δὲ τί πα"ραπλήσιόν αὐτοῖς χρήσιμ⟨Ϙ⟩ εἴη πω, [p]πλὴν "ἢ Ρωμαίους παροξύνων μᾶλλον ὑπὲ τὴν πολιορκίαν, "ὡς ⟨Ϙ⟩δὲ πλείστου ποιεῖσθαι λαβεῖν αὐτόν. εἰ δὲ ἐκ"δρασίᾳ πύθοιντο, πολὺ τῆς [q]ὑπὲ τὴν πόλιν ὁρμῆς "ἀτίμοσεν". [r]οὐκ ἐπείθην τε αὐτοὺς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξέ"καυσε τὸ πλῆθ⟨Ϙ⟩ [s]αὐτῷ περιέχεσθαι. παῖδες γοῦν "καὶ γέροντες, καὶ γύναια μὴ νηπίων ὀδυρόμενα προσέ"πιπτον αὐτῷ, καὶ τοῖς ποσὶν ἐμπλεκόμενοι πάντες εἶχον"το, καὶ μετὰ κακυτοῦ κοινωνὸν σφίσι τῆς τύχης μένειν ἱκέτευον, ὑφ' φόνῳ τῆς ἐκείνου σωτηρίας, ἔμοιγε [t]δο-

κεῖν,

a Τὸν ἐν τῇ πολέμῳ Bod. b Ita Big. Φυλακῶν in aliis. c Γράμματά τι Big. & Vat. d Ἠβούλετο Big. e Διεπέμποντο Bod. f Ita Big. & Ruf. αὐθόρμως in Editis Aliisque. g Iterum cum Cod. Big. μένων in ceteris omnibus. h Ita Voſſ. & Ruf. ἢ πως. in reliquis. i Φυγεῖν & mox κατελιπεῖν Big. k Αὐτοῖς Big. αὐτῶν Bod. l Δι' ὃν ἀνθρωπίνη Big. m Σωσπολέσθαι Big. n Εἰ μὴ Big. o Ἐπὶ τὴν πολιορκίαν Bod. & Ruf. p Ita Big. οὐκ ἐπειθήνη in aliis. q Αὐτῶν Big. αὐτῦ Bod. r Δοκεῖ Big. * Vel, ad copiam ſibi ſuppeditandam. † Quod ſibi caveret occultans, Ruf.

a Εαυτῶν

κεῖν, ἀλλ' ἐλπίδι [a] τῶν αὐτῶν. ἔσθεν γὰρ ἠξίουν πείσεσθαι δεινὸν Ἰωσήπῳ μένοντα.

ιζ. Ὁ δὲ πειθομένῳ μὲν ἱκετηρίαν ταῦτα νομίσας, βιαζομένῳ δὲ φρουρὰν, πολὺ δὲ αὖ [b] τὸ εἰς τὴν ἀπόλειψιν ὁρμὴν [c] καὶ ὁ τῶν ὀδυρομένων ἔκλασεν οἶκτος, μένειν τε ἔγνω, καὶ τὴν κοινὴν τῆς πόλεως ἀπόγνωσιν ὁπλισάμενος, "[d] νῦν καιρὸς, [e] εἶπον, ἄρχεσθαι μάχης, ὅτε ἐλπὶς οὐκ ἔστι σωτηρίας, [f] καλὸν εὔκλειαν "[g] ἀντικαλλαξάμενον ἢ βίον, ἢ πρᾶσαί τι γενναῖον "εἰς μνήμην [h] ὀφειλόντων παίδων," ἐπ' ἔργα τρέπεται· καὶ [i] προελθὼν μετὰ τῶν μαχιμωτάτων, διεσκέδα τε τοὺς φρουροὺς, καὶ μέχρι τῶν στρατοπέδων τῶν Ῥωμαίων κατέτρεχε, καὶ τὰς μὲν ὑπὸ τῶν χωμάτων δέρρεις, αἷς ὑπεσκήνων, διέσπα, τοῖς δὲ ἔργοις [k] ἐπέβαλλε πῦρ, τῇ θ' ἑξῆς ὁμοίως, καὶ τῇ τρίτῃ, καὶ ὅτι συχνὰς ἡμέρας καὶ νύκτας, πολεμῶν [l] οὐκ ἔκαμνεν.

ιη'. ιε'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, [m] τῶν Ῥωμαίων κακουμένων ταῖς ἐκδρομαῖς· [n] τρέπεσθαί τε γὰρ ὑπὸ Ἰουδαίων ᾐδοῦντο, καὶ τραπέντων ὀπισθόκλειν βάρει τῶν ὅπλων ἧς βεβαδεῖς, οἵ τε Ἰουδαῖοι σφῶν τι παθεῖν ἀεὶ δρῶντες, ἀνέφευγον εἰς τὴν πόλιν· τοῖς μὲν ὁπλίταις τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ἐκκλίνειν ἐκέλευσεν, καὶ μὴ συμπλέκεσθαι θανατῶσιν ἀνθρώποις. ἔσθεν μὴ ἀλκιμώτερον εἰς τὴν ἀπογνώσεως, [o] διεσβέννυσθαι δὲ αὐτοῖς τὰς ὁρμὰς, σκοπῶν ἀπερχομένας, ὥσπερ ὕλης ὃ πῦρ. προσήκειν γὰρ καὶ Ῥωμαίοις μὲν ἀσφαλείας καὶ τὸ νικᾶν, [p] ὡς ἂν οὐκ ἐξ ἀνάγκης πολεμῶσιν, ἀλλὰ προχωροῦσιν. τοῖς δὲ τῶν Ἀράβων τοξόταις, καὶ τοῖς ἀπὸ Συρίας σφενδονήταις, καὶ λιθοβόλοις, τὰ πολλὰ τῶν Ἰουδαίων ἀνέτελλεν. ἦρμεν δὲ ᾗδη τῶν ἀφετηρίων ὀργάνων ὃ πλῆθος. ἃ δὲ τούτοις μὲν εἶχον κακούμενοι· τῶν δὲ πόρρω βαλλομένων ὀδυτέρω γινόμενοι, προσέκειντο τοῖς Ῥωμαίοις χαλεποὶ, καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀφειδῶντες ἐμάχοντο, οὐκ ἀμφοδὸν ἑκάτεροι ὃ κερμικὸς ἑαυτῶν ἀναλαμβάνοντες.

ιθ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ἡγούμενος ἐν μικρῷ τε χρόνῳ καὶ ταῖς ἐκδρομαῖς ἀντιπολιορκεῖσθαι, τὴν χωμῶν ἤδη τοῖς τείχεσι πελαζόντων, προσάγειν ἔγνω τὸ κριόν. ὁ δὲ ὅστι ὑπερμεγέθης δοκὸς, ἰσῶν νεὼς [q] παραπλήσιος. [r] ἐοίκασι δὲ παχεῖ σιδήρῳ καθ' ἅκρον εἰς κριοῦ προσομοῖν, ἀφ' οὗ καὶ καλεῖται, [s] τετυπωμένῳ. [t] κατασωροῦται δὲ χάλοις [u] μέσος, ὥσπερ ἀπὸ πλάστιγγος ἑτέρας δοκοῦ, ζωσταῖς ἑκατέρωθεν ἑδραίοις [x] ὑπεστηριγμένης. ἀναθούμενος δὲ ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν εἰς ὃ κατόπιν, τῇ αὐτῶν ἀθρόοις πάλιν εἰς τοὔμπροσθεν [y] ἀπερείδεται, τύπτει τὰ τείχη σὺν προαιωρεῖται σιδήρῳ. καὶ ᾗδη εἴ τινα [z] καρτερὸς πύργος, ἢ πρόβολος πλατὺς, ὃς, [a] κἂν ταῖς πρώταις πληγαῖς [b] εἰσίκῃ, κατοχύσει τὸ ὁλμοειδὲς. ὅτι

batur, ſed quod de ſua ſpem haberent. nihil enim mali dum maneret Joſephus ſe paſſuros eſſe exiſtimabant.

17. Ille autem, ſi quidem pareret, iſta pro precibus habenda eſſe ratus, in cuſtodiam vero facere ſi cogeretur (multum enim illius impetum quo ferebatur ad diſceſſum fregerat lamentantium miſericordia) & manere ſtatuit, *& cum cives de ſalute omnes deſperantes armaſſet, "atque nunc tempus eſſe, dixiſſet, pu- "gnam capeſſendi, cum ſpes nulla incolumita- "tis eſt, utpote quod pulchrum gloriam vel vita "redimere, forti aliquo facinore edito ſeris ne- "potibus memorando," ad opera ſe convertit: cumque pugnaciſſimis egreſſus, & cuſtodes disjicere, & uſque ad Romanorum caſtra excurſiones facere, & nunc quidem pelles ſub quibus tendebant diſtrahere, nunc vero ignem operibus injicere; ac die ſequenti ſimiliterque tertio, & per aliquot deinceps dies noctesque bellando non defatigari. *Joſephus in urbe manere ſtatuit, civium animos ſtimulat & excitat.*

18. Veſpaſianus autem, cum Romani his excurſibus multum vexarentur (nam & terga dare Judæis pudebat, eoſque in fugam verſos præ armorum pondere tardius inſequebantur; atque Judæi, ſemper aliquid agentes priuſquam *minimum* paterentur, in urbem ſe *ſtatim* recipiebant) gravis armaturæ militibus præcepit eorum impetum declinare, & non cum hominibus mori cupientibus manus conſerere. quippe nihil fortius eſſe deſperatione: reſtingui autem illorum impetus, ſi propoſito exciderint, uti ignis ſi deſit materia. Cæterum decere Romanos non niſi magna cum cautione etiam vincere, ut qui non ex neceſſitate pugnarent, ſed ad dominium *ſuum* augendum. Sagittariis autem Arabum uſus & Syrorum funditoribus, & qui lapides jaciebant, plerumque Judæos repellebat. Verum neque miſſilium machinæ, quarum magna copia, quieſcebant. Illi autem iſtis quidem male accepti cedebant: verum cum intra jactum eſſent eminus miſſorum, acrius Romanis inſtabant; & vitæ corporiſque prodigi pugnabant, vicibus alteri alterorum fatigatorum locum occupantes. IX. *Veſpaſianus ſuorum ſaluti contra Judæorum excurſus proſpicit.*

19. Veſpaſianus igitur, cum exiſtimaret ſe ex temporis longitudine & *hoſtium* excurſibus viciſſim quaſi obſideri, aggeribus jam muris propius accedentibus, arietem admovere decrevit. Eſt autem trabs ingens malo navis haud diſſimilis; ejuſque ſummitas craſſo ferro munitur in capitis formam arietis, unde etiam nomen accipit. medius funibus ex trabe alia velut ex trutina ſuſpenditur, firmis utrinque palis ſuffultâ. Retrorſum itaq; magna hominum vi delatus, & ab iiſdem rurſus junctis viribus antrorſum propulſus, ferro prominente muros diverberat. neque eſt ulla turris tam valida, aut mœnia tam lata, quæ, ſi primos ictus ſuſtineant, aſſiduis poſſint reſiſtere. Ad iſtud experiendum *Arietis deſcriptio.*

a Ἑαυτῶν *Big.* *b* αὐτῶν σωτηρίαν *Bod.* *b* Ita *Vat.* & *Gall.* αὐτῷ τὸ εἰς ἀπόλειψιν ὁρμῆς in *Editis Aliiſque.* αὐτὸν τὸ &c. *Big.* *c* Καὶ τὸ *Bod.* *d* Γὰν *Big.* *e* Εἶπεν *Voſſ.* & *Bod.* *f* Ita *Big. Voſſ. Vat.* & *Gall.* καλὸν τε *Ruf.* καλὸν in *Editis Aliiſque.* *g* Eo modo *Big.* ἀντικαλλαξάμενον in *cæteris.* *h* *Al.* ὀψιγόνων. in margine quorundam *Codd.* τῶν ὕστερον γενησομένων. *i* Προελθὼν *Bod.* *k* *Al.* ἀνέβαλλε. *l* Οὐκ ἔκαμψεν *Gall.* *m* Ita *Voſſ* & *Ruf.* τῶν τε in *cæteris.* *n* Τρέπεσθαί μὲν γὰρ *Big.* *o* Αὐτῶν *Big.* *p* Ita *Big. Voſſ. Vat. Bod.* & *Ruf.* dein, ἀλλὰ προκοπτομένους, vel ἀπὸ προκοπτομένους. In *Editis*, ὡς ἂν ἐξ ἀνάγκης πολεμῶσιν, ἀπ' ἀ προκοπτομένους. *q* Παραπλησία *Suid.* tam in voce κεροὶς quam voce προτομή. *r* Ἐοίκασι *Big.* *ſ* Ita etiam *Suid.* in v. κεροὶς. verum in voce προτομὴ habet τετυπωμένον. *t* Ita cum *Cod. Big.* & *Suida* in utroque loco. κατηώρηται in *cæteris.* *u* Μέσος *Suid.* in voce κεροὶς. *x* Ita *Big.* favente *Suida*, quiſv. κεροὶς habet ὑπεστηριγμένης. in *Editis Aliiſque* ἐστηριγμένης. *y* Sic & *Suid.* v. προτομή. At v. κεροὶς exſtat ἀπωμοσίαν. *z* Ita in pleriſque *MSS.* κρυπτὸς in *Editis Aliiſque.* *a* Eo modo *Big.* & *Suid.* κἂν in *cæteris.* *b* Ἐνσκῇ κατοχύσει. *c* χαὶ ἐπιμηκὴς κρατύσῃ, καθαιρήσει τὸ τεῖχος *Suid.* *d* Communique deſperatione civitatis armatus, *Ruf.*

Arias muris admovetur.

periendum aggrediebatur Romanorum dux, vi urbem expugnare properans, quod illis in damnum cederet in obſidione pergere, Judæis nunquam eos laceſſere ceſſantibus. Et illi quidem, catapultis & cæteris miſſilium machinis propius adductis, ut eos ferirent qui de muris tentamini obſtare niterentur, *telu* jaciebant: itidemque in propinquo ſimul erant ſagittarii & funditores. Cum autem ea de cauſa muros nemo aſcendere auderet, alii arietem admovebant, & cratibus perpetuis & pellibus deſuper ſeptum, tam in ſui quam machinæ ſecuritatem. Et primo quidem ictu murus concuſſus eſt, & ab iis qui intra erant clamor ſublatus eſt maximus, quaſi jam capti eſſent.

Joſephi commentum ad vim aritis eludendam.

20. Joſephus autem, cum eundem locum ſæpe feriri animadverteret, & murum fere dejectum iri, commentum ad vim machinæ parumper eludendam adhibet. Saccos paleis oppletos in eum demitti locum præcepit, in quem arietem ſemper intorqueri viderent, ut impetu errante ferretur, aut etiam plagam exceptam *ſaccorum* fruſtraret laxitas. id quod Romanis multum moræ negotiique faceſſebat; quocunque hi machinam quidem converterent, illis, qui ſuper murum ſtabant, ſaccos eò traducentibus & impreſſioni ſubjicientibus, ut renitendo nihil læderetur murus, donec Romani proceros adinvenirent contos, & eorum ſummitati falces ad ſaccos abſcindendos alligarent. Cum autem hoc modo agendi vim reciperet aries, ac murus (nam recens exſtructus erat) tandem ictibus cederet, deinceps Joſephus & qui cum eo erant ad ſe igne defendendos properarunt. quippe arida omni, quæ ad manus erat, materia accenſa, trifariam excurſionem faciunt, atque machinas & crates & aggeres Romanorum ſuccenderunt. Illi vero non ſine damno ſubveniebant, audacia ſimul eorum perterriti, & ne adjumento eſſent flammis præpediti. nam propter aridum fomitem, & præterea bitumen ac picem, necnon etiam ſulphur, celerius quam fert cogitatio volitabat ignis; & quæ multi laboris erant Romanis, una hornla depaſcebat.

Eleazari ſorte facinus.

21. Et hîc vir quidam Judæus ſe dignum oſtendit qui prædicetur pariter & memoretur. Samææ quidem filius erat, nomine Eleazarus, Saab vero Galilææ ei patria erat. *Is* ingenti lapide ſublato, tanta vi ſuper arietem ex muro eum demittit, ut caput machinæ diffringeret, quo facto in medios hoſtes ſaltu delatus illud tollit, & ſine minimo metu in murum ferebat. Factus autem ſcopus in quem hoſtes collimarent omnes, & ictibus nudo corpore exceptis, ſagittis quidem quinque configitur; ad harum vero nullam attentus, quando murum aſcendebat, ſteteratque omnibus conſpicuus ob facinoris audaciam, tunc * præ vulneribus revolutus arietem tenens corruit. Poſt hunc fortiſſimi

ζωτίλω τ̃ στεῖραι ὁ στρατηγὸς τ̃ Ρωμαίων [z] μετέβαινε, βία τ̃ πόλιν ἑλεῖν ἀπεύδων, ὡς ὅ [b] προσκαθίζεσθαι βλαβερὸν ἰδίᾳ, Ἰουδαίοις δὲ οὐκ ἠρεμοῦντων. οἱ μὲν δὴ τάς τε καταπέλτας, καὶ τὰ λοιπὰ τ̃ ἀφετηρίων, ὡς [c] ἐξικνοῖτο τ̃ ὀϊστὸς ἕκαστος τείχους κωλύειν ἀφορμῶντες, ἔγγιον [d] προσαγόντες ἔβαλλον· ὁμοίως δὲ συνήγιζον οἱ τοξόται καὶ [e] σφενδονῆς. διὰ δὲ ζωτὸν μηδενὸς τ̃ περιβόλων ὀπτῶντος τολμῶντος, προσῆγον ἕτεροι τ̃ κριὸν, γέρροις τε διηνεκέσι καὶ καθύπερθε [f] περφαγμένοις δέρρεσι, σκέπης τε αὐτῷ καὶ τ̃ μηχανήματος ἀσφάλειαν. καὶ χρόνῳ τ̃ πρώτῳ πληγῇ, διασείεται μὲν ὁ τεῖχος, κραυγὴ δὲ μεγίστη κατὰ τ̃ ἔνδοθεν ἦρθη, καθάπερ ἐαλωκότων ἤδη.

κα'. Πολλάκις δὲ εἰς τ̃ αὐτὸν [h] πάγον, τόπον ὁ Ἰώσηπος ὁρᾷ, καὶ ὅσον ὕπω καταειφθισόμενον ὁ τεῖχος, σοφίζεται [i] πρὸς ὀλίγον τὴν βίαν τ̃ μηχανήματος. σάκκους ἀχύρων πληρώσαντας ἐκέλευσε καθιμᾶν, καθ' ὃ φερόμενον ἀεὶ τ̃ κριὸν ὁρῷεν, ὡς πλάζοιτό τε ἡ ἐμβολὴ, καὶ [k] δεχόμενοι τὰς πληγὰς ἀκινητοῖεν τῇ χαυότητι. τοῦτο πλείστῳ ἀγωνίᾳ παρέσχε τοῖς Ρωμαίοις, καθ' ὃ μὲ πρέποιεν τ̃ μηχανῇ, ἀντιπαραγόντων τοὺς σάκκους τ̃ ὕπερθεν, ἐκβαλλόντων δὲ ταῖς ἐμβολαῖς, ὡς μηδὲν καθ' ἁπτυπίαν βλάπτεσθαι τὸ τεῖχος, ἕως ἀντεπινοήσαντες [l] κοντοὺς οἱ Ρωμαῖοι μακροὺς, καὶ δρέπανα δήσαντες ἐπ' ἄκρων τοὺς σάκκους ἀπέτεμνον. ἐνεργῶ δὲ ὕπω τ̃ ἐλέπολεως γινομένης, [m] καὶ τὸ τείχους, νεοπαγὲς γὰρ ἦν, ἐνδιδόντος ἤδη, ὅ λοιπὸν ὀπτὴ τὴν ἐκ πυρὸς ἄμυναν οἱ περὶ τ̃ Ἰώσηπον ὥρμησαν. ἀψάμενοι δὲ ὅσον [n] αὖος ἦν ὕλης, περιχέουσι [o] ἐπεκθέουσι, καὶ τά τε μηχανήματα, καὶ [p] τὰ γέρρα, καὶ τὰ χώματα τ̃ Ρωμαίων [q] ὑπεμπίπρασαν. οἱ δὲ κακῶς ἐπεβοήθουν, πρός τε τ̃ τόλμαν αὐτῷ [r] καταπεπληγότες, καὶ ἐκπο τ̃ φλογὸς τὰς ἀμυνὰς φθανόμενοι. ξηρᾶς γὰρ ὕλης, πρὸς δὲ ἀσφάλτου τε καὶ πίσσης, [s] ἔτι δὲ θείου, διέπλατο ὁ πῦρ ὀπωσοῦν τάχιον, καὶ τὰ πολλῷ καμάτῳ [t] πεποιημένα Ρωμαίοις, ὀπὶ μιᾶς ὥρας ᾠέμετο.

Eleazari ſorte facinus. κα'. Εἷς δὲ ἀνὴρ τὶς ἐξεφάνη [u] Ἰουδαῖος, λόγου καὶ μνήμης ἄξιος. Σαμαίου μὲν παῖς ἦν, Ἐλεάζαρος δ' ἐκαλεῖτο, [x] Σααβὲ δὲ πατρὶς αὐτῷ τ̃ Γαλιλαίας. ὑπερμεγέθη πέτραν ἀράμενος, ἀφίησιν ἀπὸ τ̃ τείχους ὀπὶ τ̃ ἐλέπολιν, μετὰ τοσαύτης βίας, ὥστε διαῤῥάξαι τ̃ κεφαλὴν τ̃ μηχανήματος, ἣν καταπηδήσας ἐκ μέσων αἱρεῖ τ̃ πολεμίων, καὶ μετὰ πολλῆς ἀδείας ὀπὶ ὁ τεῖχος ἔφερε. σκοπὸς δὲ πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς γενόμενος, καὶ γυμνῷ τ̃ σώματι τὰς πληγὰς δεξάμενος, πέντε μὲν διαπείρει βέλεσι· πρὸς οὐδὲν δὲ τούτων ὀπτραφεὶς, ὅτε ὁ τεῖχος ἀνέβη, καὶ θεῖος πᾶσι τῆς εὐτολμίας ἔσχε, τότε ἰλυσπώμενος ἐκπο τ̃ τραυμάτων μετὰ τ̃ κριὸς κατέπεσεν. ἅμα δὲ [y] μετὰ τούτου

[a] ἐφάνη-

a Επίεσεν *Bod.* *b* Προσκαθίζεσθαι *Bod.* *c* Ἐξικνοῦντο malit Cl. *Lowthius.* *d* Προσάγοντες *Bod.* *e* Σφενδονῆται in *Editis* & pleriſque *MSS.* *f* Περφεγμένοις *Big.* περφεγμένῳ δέρρεσι *Gall.* *g* Τῶν ἔνδον *Big.* & *Bod.* *h* Ita lego & diſtinguo, *Ruſinum* ſequutus, qui vertit, *Joſephus autem eundem locum ſæpe feriri, neque multo poſt murum diſturbatum iri proſpiciens.* πάγοντα habent *Vat. Busb. Rhed.* & *Gall.* & mox καταειφθισόμενον aut καταειφθιτόμενον. In *Editis Aliiſque* πάγοντας τόπον, ὁ Ἰώσηπος ὁρᾷν ὅσον ὕπω καταειφθισόμενον τὸ τεῖχος. Legi poteſt εἰς τ̃ αὐτὸν πάγοντος τόπου, ὁ Ἰώσηπος ὁρᾷν ὅσον ὕπω &c. ita ut *nominativus* abſolutus more Attico pro genitivo adhibeatur. *i* Κατὰ μικρὸν *Big.* *k* Ita *Big.* δεχόμενοι legiſſe videtur *Ruf.* nam vertit, *aut etiam excepta vulnera laxitas fruſtraretur.* δεχομένη in *Editis.* *l* Ita *MSS.* & *Ruf.* κόντους *Baſ.* & *Gen.* *m* Ita *Big.* & *Bod.* καὶ τὸ τεῖ in *Editis Aliiſque.* *n* In margine *Cod. Gall.* ξηρᾶς καὶ ὑπὸ καῦσιν ἑτοιμοτάτης. *o* Υπεκθέουσι *Bod.* *p* Τὰ ἔρρα *Bod.* *q* Υπεπιμπρασαν *Big.* & *Vat.* ὑπεμπιμπρασαν *Gall.* ὑπεπίπρασαν *Busb.* & *Rhed.* *r* Καταπεπλαγότες *Bod.* *ſ* Ἐν ᾧ καὶ θείου *Voſſ.* *t* Πεποιημένα τοῖς Ρωμ. *Big.* *u* Ἰουδαῖον *Big.* *x* Σαβαὲ *Big.* Σαβαὶβ *Gall.* *y* Μετ' αὐτὸν *Big.* * Contractus dolore plagarum cum ariete decidit, *Ruf.*

a Ari-

[a] ἐφάνησαν ἀδελφοὶ δύο [b] Νετίρας καὶ Φίλιππος, ἀπὸ Ρωμᾶς κώμης, Γαλιλαῖοι καὶ αὐτοί. προπηδῶσι μὲν εἰς τοὺς ἀπὸ τῆ δεκάτη τάγματος, [c] ὕτω δὲ ῥοίζῳ καὶ βίᾳ τοῖς Ρωμαίοις συνέπεσον, ὡς διαῤῥῆξαί τε τὰς τάξεις, καὶ τρέψασθαι καθ' ὃς ἂν ἐφορμήσειαν ἅπαντας.

κβ'. Μετὰ τούτους, ὅ,τε Ἰώσηπος καὶ ὁ λοιπὸν πλῆθος, ἀφάμενοι [d] πολὺ πῦρ, τὰ μηχανήματα καὶ τὰς ἐπισύσεις ἅμα τοῖς ἔργοις ὑφῆψαν τῆ τε πέμπτη καὶ δεκάτη τραπέντος τάγματος, οἱ λοιποὶ φθάσαντες καὶ τὰ ὅργανα καὶ πᾶσαν ὕλην κατέχωσ. δεῖ δὲ [e] δείλην ἀναφήσαντες, προσῆγον τὸ κριὸν πάλιν, ἢ προπεποίηκει τυπτόμενον ὁ τεῖχος. ἔνθα τις τῶν [f] ἀμυνομένων [g] ἀπ' αὐτῆ, βάλλει τὸ Οὐεσπασιανὸν βέλει κατ' τὸ ταρσὸν μὲν ποδὸς, καὶ πρώσκει μὲν ὀπισθαίως, προεκλύσαντος ὁ βληθεὶς ὑφ' ἁφαιμάτος· μέγιστον δὲ θόρυβον ὠνέπεισε τοῖς Ρωμαίοις. προὶς γὰρ τὸ αἷμα παραχθέντων τῶν πλησίον, [h] φήμη διὰ παντὸς ἐμπίπλη ὅτι τῆ πληγῆ ὑπὸ τῆ στρατηγῆ, καὶ τὸ πολιορκίας οἱ πλείους ἀφέμενοι μετ' ἀκπλήξεως καὶ δέους ὅτι τὸ στρατηγὸν συνέθεον· προὶς δὲ πάντων Τῖτος, δείσας δεῖ τῷ πατρὶ, πατρὶ. ὡς ὁ πλῆθος, καὶ τῆ δεῖ τὸ ἡγούμενον εὐνοίᾳ καὶ τῆ ὑπὲρ παιδὸς ἀγωνίᾳ, συγχυθέντας. ῥᾳδίᾳ μέντοι τόν τε υἱὸν ὁ πατὴρ δεδίοτα, καὶ τὸ στρατιὰν ἔπαυσε τὸν θόρυβον. τῶν δὲ ἀλγηδόνων ἐπαίων γενόμενον, καὶ πᾶσι τοῖς ἐπιόμενοις δι' αὐτὸν ὀφθῆναι σπουδάσας, χαλεπώτερον Ἰουδαίοις ἐπήγειρε [i] τὸν πόλεμον. ἕκαστος γὰρ, ὡς τιμωρὸς τῆ στρατηγῆ, [k] προκινδυνεύειν ἤθελε, καὶ βοῇ συγχροτοῦντες ἀλλήλους ὅτι τὸ τεῖχος [l] ὥρμων.

κγ'. Οἱ δὲ δεῖ τὸ Ἰώσηπον, καὶ πῶς ἐπ' ἀλλήλοις πίπτοντες ὑπὸ τῶν καταπελτικῶν καὶ τῶν πετροβόλων, ὅμως οὐκ ἀπίβρεπτο τοῦ τείχους· ἀλλὰ πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ [m] πέτραις τοὺς ὅτι τὰ γέῤῥα [n] κριὸν ὑπιδεῖσθαι ἐβάλλον. καὶ ἦτον μὲν ἁδὲν ἢ μωρὸν, αὐτοὶ δ' ἀδιαλείπτως ἔπιπτον, ὑπὸ μὴ βλεπομένων καθορώμενοι. αὐτοί τε γὰρ ὑπὸ τῆς σφετέρας [o] δείλαμπόμενοι φλογὸς, σκοποὶ ἦσαν τοῖς πολεμίοις εὐσύνοπτος, ὥσπερ ὁ ἡμέρᾳ, καὶ τὸ ὀργάνων πόῤῥωθεν μὴ βλεπομένων, δυσφύλακτον ἰὼ ὁ [p] βαλλόμενον. [q] ἥτε γὰρ τὸ ὀξυβελῶν καὶ καταπελτῶν βία πολλοὺς ἅμα διήλαυνε· καὶ τὸ ὑπὸ τὸ μηχανῆς ἀφιεμένων πετρῶν ὁ ῥοῖζος ἐκπλήξεως τε ἀπέσυρε, καὶ γενίας [r] ἀπέθρυπτε πύργων. [s] ἀνδρῶν μὲν γὰρ οὐκ ἦν ὅτου ἰσχύει τῖφος, ὃ μὴ μέχρις ἑκάστης φρόντου φάλαγξ, βίᾳ τε καὶ μεγέθει τοῦ λίθου. μαθὼν δ' ἄν τις τὸ μηχανήματος ἀλκὴν, οὐκ τὸ ὅτι τῆσδε τῆς νυκτὸς γενομένων. πληγεὶς γάρ τις [t] ἀπ' αὐτοῦ τὸ δεῖ τὸ Ἰώσηπον ἑστῶτων ἀνὰ [u] τὸ τεῖχος, ἀπεφάνετο τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὸ πέτρας, καὶ τὸ κρανίον ὑπὸ τοῶν ἐσφενδονήθη σταδίων· γυναικός τε μὴν ἡμέρᾳ ἐγκύμονος πληγείσης τὴν γαστέρα, προῆλθε δὲ [x] νέον ἐξ οἰκίας,

apparuerunt duo fratres Netiras & Philippus, è Ruma vico *oriundi*, ipsique Galilæi. Prosiliunt quidem in decimæ legionis milites, tanto vero impetu & vi in Romanos invecti sunt, ut & ordines perrumperent, & omnes in quos irruerent in fugam verterent. *Netiræ & Philippi strenuitas.*

22. Post hos, cum Josephus & cætera multitudo, igne multo correpto, machinas & subterfugia, cum operibus quintæ itemque decimæ quæ terga dederat legionis, succenderunt, reliqui mox consequuti & instrumenta & omne genus materiam humo obruerunt. Rursus autem Romani arietem sub vesperam erectum ad eam muri partem adducebant, quæ jam ante à pulsatione laboraverat. Ubi quidam eorum, qui vim illius arcerent, Vespasianum juxta pedis plantam jaculo ferit; & leviter quidem vulnerat, impetu projecti propter distantiam debilitato: maximam autem trepidationem Romanis injecit. His enim qui propius aderant viso sanguine perterritis, fama de vulnere imperatoris totum pervasit exercitum; plurimique relicta obsidione animis consternati & pavefacti ad imperatorem confluebant; atq; ante omnes Titus aderat, metuens patri. adeo ut multitudo ex sua in ducem benevolentia & filii anxietate conturbata fuerit. Facile tamen pater & sollicitudine filium & trepidatione liberavit exercitum. Superato enim ex vulnere cruciatu, dataque opera ut ab omnibus, qui in pavore erant propter ipsum, conspiceretur, ad bellum contra Judæos acrius gerendum eos concitabat. nam quisque velut imperatoris ultor periculum adire cupiebant: & clamore alius alium adhortantes, impetu ferebantur in murum. *Romanorum opera igne corrumpunt Iotapateni.* *Vespasianus leviter vulneratus.* *Inde Titi miserumque sollicitudo.*

23. Josephus autem cum suis, licet alii super alios catapultarum itemq; ballistarum ictibus caderent, nequaquam tamen à muro depulsi erant: sed flammis & ferro & saxis eos petebant, qui cratibus protecti arietem propellebant. Et quidem nihil aut parum proficiebant; ipsi vero sine ulla intermissione occumbebant, ab illis conspecti quos videre non poterant. namque in ipsos ignibus collustratos facile intuebantur & collimabant hostes, haud aliter ac si dies esset: atque, machinis è longinquo minime visis, difficile erat à missilibus sibi cavere. Nam & vi scorpionum & catapultarum multi simul transfigebantur: atque saxorum, è tormentis cum stridore emissorum, impetus & murorum minas auferebat, & turrium angulos diffringebat. Nullus autem erat adeo densus virorum ordo, qui non usque ad extremam aciem saxi vi & magnitudine sterneretur. Atque ex istis quæ ea nocte contigerunt licet discere, quantum robore valeret machina. Cuidam enim eorum qui muro Josephum circunstarent saxi percussione caput avulsum est, & cranium ad tertium usq; stadium quasi è funda jactum: interdiu quoque mulieris prægnantis, quæ paulo ante domo exierat, utero percusso, ad *Iotapateni fortiter machinis resistunt.* *Machinarum vis.*

[a] Ἀνεφάνησαν *Bod.* [b] Νετῖραι *Bunb. & Big.* in *Rufini* Codd. *Neritas & Nehiras.* [c] Τοιούτῳ *Big.* ὕτως *Voss.* [d] Ita *Big. Voss. & Bod.* antea πολὺ. [e] Δείλης *Gall.* [f] Ita *Big.* ἀμυνομένων in *Editis Aliisque.* [g] Sic *MSS.* ἀπ' αὐτῆ *Bas. & Gen.* [h] Φημὶ διὰ παντὸς ἐμπίπλη τῆ στρατῆ *Big.* [i] Articulum non agnoscit *Bod.* [k] Προσκινδυνεύειν *Big.* κινδυνεύειν *Bod.* [l] Ὥρμων *Vat. & Gall.* [m] Πέτρους *Big. & Vat.* [n] Πιελαμῶν κριὸν *Vat.* [o] Ita *Big. & Ruf.* βλεπόμενοι in *Editis Aliisque.* [p] Sic in *Cod. Gall.* ἥτε ἢν in *ceteris.* [q] Illud τὸ omittit *Voss.* [r] Ἀνεκρατο *Bod.* [s] Ἀνδρῶν γὰρ ὕτως ἰσχὺν τοῦτο μίσχος ἰσχάτης *Big.* [t] Ἀπ' αὐτῶν *Big.* ὑπ' αὐτῆ *Bod.* [u] Επὶ τὸ τεῖχος *Bod.* [x] Νεωσὶ in margine *Cod. Gall.*

In urbis oppugnatione fœda utrinque ſtrages.

ad ſtadii dimidium infantem excuſſit. tanta balliſtæ vis fuit. Tormentorum quidem terribilis erat ſtridor, miſſilium vero ſtrepitus. Mortui autem alii ſuper alios per muros dejecti ſonitum edebant, & ingens quidem intus tollebatur mulierum clamor, foris vero reſpondebant cæſorum gemitus; totuſq; loci ambitus, ubi pugnabatur, ſanguine fluebat, & murus cadaverum aggeſtione poterat aſcendi. montes autem circumſonantes clamoris horrorem augebant; nec quicquam illi nocti defuit, quod vel auribus vel oculis terrorem poſſet incutere. Plurimi quidem pro Iotapata decertantes fortiter ceciderunt, plurimi etiam ſauciati ſunt; & tamen vix matutinas ad vigilias murus aſſiduis tormentorum ictibus ceſſit: alii vero, quibus corpora ſepta erant armis, parti labefactatæ munimina oppoſuerunt, antequam machinæ aſcenſoriæ à Romanis jacerentur.

Tormentorum ictibus cedit murus.

X.

Veſpaſianus ſe accingit ad urbem capiendam.

24. Mane autem Veſpaſianus, cum ex nocturno labore paululum eos recreaſſet, exercitum colligebat ad urbem capiendam. Volenſque à parte muri dejecta propugnatores depellere, equitum ſtrenuiſſimos, cum eos equis deſcendere feciſſet, trifariam collocat quà murus ceciderat, armis undique obſeptos, contoſque prætendentes, ut jactis machinis aſcenſoriis primi *urbem* ingrederentur. At poſt illos peditum validiſſimos ſtatuit, reliquum vero equitatum juxta muros extendebat per totam montanam *civitatis* partem, ut nemo in excidio fuga dilaberetur: à tergo autem illorum ſagittarios conſtituit, paratas ut emitterentur ſagittas habere juſſos, ſimiliterque funditores, & qui à machinis erant; adhuc etiam alios ſcalas portantes integris muri partibus applicandas, ut nonnulli quidem eos prohibere nitentes muri dejecti cuſtodiam relinquerent, cæteri vero introitu cederent magna telorum vi eo adacti.

Joſephus ſe ſuoſque comparat ad fortiter reſiſtendum.

25. Ubi autem hoc conſilium reſcivit Joſephus, per murum quidem integrum labore fatigatos itemque ſenes diſpoſuit, ut qui leviſſime illac læderentur; ad partem vero muri collapſam, validiſſimum quemque, ſenoſque ante omnes viros, in quibus & ipſe *unus*, ad pericula primo adeunda ſortitus eſt: hiſque præcepit, "ut ad clamorem legionum aures qui-"dem obſtruerent ne percellerentur, telorum "vero multitudinem ſummiſſis genibus ſcutiſ-"que deſuper protecti exciperent, & paula-"tim recederent, donec pharetras exinanirent "ſagittarii. Cum autem machinas aſcenſo-"rias jacerent *Romani*, ipſos proſilire juſſit, ſuiſ-"que cum organis hoſtibus obviam ire, & "unumquemque dimicare, non pro patria con-"ſervanda, ſed quaſi jam perditam vindicatu-"ros; ſibique ob oculos proponere ſenes li-"beroſque mactandos, & conjuges in eo fe-

ἐξέσεισεν ἐφ' ἡμιςάδιον τὸ βρέφος. τοσαύτη λιθοβόλου βία. τὸ μὲν ὀργάνου φοβερώτερος ὁ ῥοῖζος, τὸ δὲ βαλλομένου λίθου ὁ ψόφος. ἐπάλληλοι δ' ἀπὸ τύπου οἱ νεκροὶ κατὰ τείχους ῥιπτόμενοι, καὶ δεινὴ μὲν ἔνδοθεν κραυγὴ γυναικῶν ἠγείρετο, συνήχει δὲ ἔξωθεν οἰμωγαὶ φονευομένων· αἵματι δ' ἐῤῥεῖτο πᾶς ὁ περὶ τὴν μάχης πεδίον, καὶ προσβατὸν ὑπὸ πλήθους ὁ τεῖχος ἐγίνετο. φοβερωτέραν δὲ ἐποίουν τὴν βοὴν πετροκτόνοι τὰ ὄρη καὶ ὑδὲν ἐπ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς, ὅτε εἰς ἀκοὴν ὅτε εἰς ὄψεως κατάπληξιν, ἀπελείφθη. πλεῖστοι μέντοι τότε ἐπὶ Ἰωταπάτης ἀγωνιζόμενοι γενναίως ἔπεσον, πλεῖστοι δ' ἐγένοντο τραυματίαι, καὶ μόλις περὶ τὴν ἑωθινὴν φυλακὴν ἐπέδοσαν τοῖς μηχανήμασι τὸ τεῖχος, ἀδιαλείπτως τυπτόμενον· οἱ δὲ, φραξάμενοι τὰ σώματα τοῖς ὅπλοις, ὃ κατερρίφθη ἀνέσχουν, πρὶν βληθῆναι τὰς ὑπαλπήξεις ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μηχανῶν.

κδ'. Ὑπὸ δὲ τὴν ἕω Οὐεσπασιανὸς ὅτι τὴν κατάπλησιν τῆς πόλεως σωθῆναι τοῖς στρατιώταις, ὀλίγον ἀπὸ τοῦ νυκτερινοῦ πόνου διαναπαύσας. βουλόμενος δὲ ἀπὸ τῶν κατερρίφθαι τῶν ἐμπεσόντων ἐξελάσαι τοὺς ἐμπείρους, τοὺς μὲν γενναιοτάτους τῶν ἱππέων ἀποβήσας τῶν ἵππων, τοῖς δὲ λοιποῖς τὰ πεπλανημένα τοῦ τείχους, πάντοθεν περιφραγμένους τοῖς ὅπλοις, καὶ τοὺς κοντοὺς προβαλομένους, ἵνα ὁπότε τὰς ὑπαντικὰς βάλλοιεν μηχανὰς χιλίαρχοι τὴν εἴσοδον. κατόπιν δὲ αὐτῶν ἔταξε τοῦ πεζοῦ τὸ ἀκμαιότατον, τὸ δὲ λοιπὸν ἱππικὸν ἀντιπαρεξέτεινε τοῦ τείχους καὶ πᾶσαν τὴν ὀρεινὴν, ὅρος ὂν μηδένα τὴν ἀναφυγὴν ἐκ τῆς ἁλώσεως διαφυγεῖν. καλόπιν δὲ τούτων θεάσασθαι τοὺς τοξότας, ἔχειν κελεύσας ἕτοιμα τὰ βέλη πρὸς ἄφεσιν, ὁμοίως δὲ σφενδονήτας, καὶ τοὺς ὅπλα τῆ μηχανῇ, ἑτέρους δὲ κλίμακας ἀραμένους προσφέρειν ἑπάσαις τοῖς ἀκεραίοις τείχεσιν, ἵνα οἱ μὲ τούτους κωλύειν σπεύδοντες καλαλίπωσιν τὴν ὅπλα τοῖς καλαῤῥιφθεῖσι φυλακὴν, οἱ λοιποὶ δὲ ὑπ' ἀθρόων βιαζόμενοι τῶν βελῶν εἴξωσι τὴν εἴσοδον.

κε'. Ἰώσηπος δὲ, συνεὶς τὴν ὅπλισιν, ὅτι μὲν μέγιστος τείχους σὺν τοῖς κεκμηκόσιν ἴσχυσε τοὺς γηραιοὺς, ὡς μηδὲν ταύτῃ βλαβησομένους· χρὴ δὲ τὰ παρερῥαγότα τοῦ τείχους, τοὺς δυναμωτάτους, καὶ πρὸ πάντων αὐτὰ ἐξ ἀνδρας, μᾶλλον ἢ αὐτὸς εἰς ὃ περικινδυνεύειν ἀναπρῶσαι. ἐκέλευσε τε "πρὸς μὲν τὴν ἀλαλαγμὸν τῶν ταγμάτων ὑπερφράξαι τὰς ἀκοὰς, "ὡς μὴ καταπλαγεῖεν, πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τῶν βελῶν "συνοχλάσαντας καλύπτεσθαι καθύπερθεν τοῖς θυρεοῖς, ὑπο-"χωρῆσαί τε πρὸς ὀλίγον ἕως τὰς φαρέτρας κενώσωσιν οἱ "τοξόται. βαλλόντων δὲ τὰς ὑπερβαλλούσας μηχανὰς "αὐτὸς περπηδᾶν, καὶ διὰ τῶν ἰδίων ὀργάνων ἀπαντᾶν τοῖς "πολεμίοις, ἀγωνίζεσθαί τε ἕκαστον, ὡς οὐχ ὑπὲρ σωθησο-"μένης, ἀλλ' ὥσπερ ὑπὲρ ἀπολωλυίας ἤδη τῆς πατρίδος ἀμυ-"νόμενον, λαμβάνειν τε τοὺς ὀφθαλμῶν σφαγησομένους "γέροντας καὶ παῖδα, καὶ γυναῖκας ἀναιρεθησομένας ὑπὸ τῶν "ἐχθρῶν

a Ita *Big.* & *Rſf.* λίθου in *Editis Aliiſque.* b Οὖν *Big.* γὰν *Bod.* Forſan μὲν ὂν legendum. c Ἐπ' ἀλλήλοις *Gall.* d Ἐῤῥιπτόμενοι *Voſſ.* & *Gall.* e Προσβατὸν ὑπὸ πτ. *Big.* f Ὀργανα *Big.* g Ita *Voſſ.* & *Bod.* τοῖς σώμασι & τοῖς ὅπλοις in *Editis Aliiſque.* h Sic *MSS.* καταῤῥιφὲν in *Editis.* i Ἀφιστεῖτο *Bod.* k Τῆς ἑω *Bod.* l Πεπτωκότα *Bod.* m Κατειχοντό τε τῆ ὁδῷ *Bod.* n Διαλαθεῖν *Big. Voſſ. Liſc. Gall. Vat. Bod.* & *Rſf.* qui vertit, *ne quis fugiens excidium civitatis lateret.* o Ὁμοίως δὲ καὶ σφ. *Voſſ.* & *Vat.* p Εἰς δὲ καταῤῥαγότα *Big.* q Καταφρᾶξαι *Big.* r Illud ὧν ex *MSS.* ſ Κατ' ὀλίγον *Big.* t Ὑποκινώσωσιν *Big.* & *Voſſ.* u Βαλόντων *Gall.* x Ἀποσπωμένους. *Big.* ἀφισταμένους *Bod.* quorum neutrum à *Joſephi* manu. Quo modo legerit *Rſf.* incertum, utpote quod vertat, *ſi vero pontes à Romanis apponerentur.* y Ἀγωνίζεσθ' ἕκαστον *Big.* z Illud ὡς ut & mox ὑπὲρ addidi è *Cod. Big.* & *Rſf.* a Λαμβάνειν ἢ *Big.* b Deleri τὰ ante παῖδα, jubente *Big.* c Εὑρισθέντας *Big.* & *Bod.*

a Ita

"ἐχθρῶν ὄσον ὐδέπω, ἢ τ' ὀπὶ ταῖς μελλούσαις συμφοραῖς
"ϑυμὸν [a] ϖεϱαλίσαιλας, ϲναφεῖναι τοῖς ϑϱάσουσι αὐτάς.

κϛ'. Ετα̃ξε μὲν οὖν ὅπως ἑκάτερον. τὸ δὲ ἀϱγὸν ὀπὸ τῆς πόλεως πλῆϑος γύναια καὶ παῖδες, ὡς ἐϑεάσαιντο τϱιπλῇ μὲν φάλαγγι τὴν πόλιν ἐζωσμένην, ϑοῦϱον γὰϱ εἰς τὴν μάχην μεταϰεκίνητο τὸ πάλαι [b] φυλάκων, ϖεῖς δὲ τοῖς βεβλημένοις τείχεσι τὰς πολεμίους ξιφήϱεις, ϰαὶ τὴν ϰαθύπεϱϑεν ὀϱεινὴν λαμπομένην ὅπλοις, πάτε βέλη [c] τοῖς τοξόταις ἐπανέχοντα τῶν Ἀϱάβων, ὕϛατον πινὰ ϰωϰυτὸν ἀλώσεως σημήναι, ὡς οὐϰ ἀπειλημένων ἔτι τῶν ϰαϰῶν, ἀλλ' ἤδη παϱόντων. ὁ δὲ Ἰώσηπος [d] τὰ μὲν γύναια, ὡς μὴ ϑηλυόϕϱονα οἴϰτῳ τὰς ὁϱμὰς τῶν σφετέϱων, ϰαϑαϰλείει ταῖς οἰϰίαις, μετ' ἀπειλῆς ἡσυχάζειν ϰελεύσας· αὐτὸς δὲ ϖεϱὶ τὴν [e] ἐϱϱιφθέντων, ἢ ἔλαϑε, παϱήει. τοῖς μὲν οὖν ϰαϑ' ἕτεϱα [f] ϖεϱοφέϱουσι τὰς ϰλίμαϰας ὐ ϖεϱοσεῖχεν, ἀπεϰϱαδάϰει δὲ τὴν ὁϱμὴν τῶν βελῶν.

ϰζ'. Ομοῦ δὲ οἵτε σαλπιγϰταὶ τῶν ταγμάτων ἁπάντων σημήναι, ϰαὶ δεινὸν ἐπηλάλαξεν ἡ ϕαλαγξ ϰαὶ πάντοθεν ἀϕιεμένων ὀπὸ σημάτων τῶν βελῶν, ὁ ϕῶς ὑπετύμπετο. μεμνημένοι μὲν τῶν τοῦ Ἰωσήπου ϖεοταγμάτων [g] ὦ σὺ ϖάτεϱ, τάς τε ἀϰοὰς ϖεῖς τὴν [h] βολὴν ϰαὶ τὰ σώματα ϖεῖς τὰς ἀϕέσεις ἐϕεῖξαντο· ϰαὶ [i] βαλόντων τὰς μηχανάς, [k] ἐπεξέδϱαμον δι' αὐτῶν, ϖϱὶν [l] ὑπολῦσαι τὰς [m] ἀϱχαλέους. συμπλεϰόμενοι μὲν τοῖς ἀνδϱάσι, παντοῖα ϰαὶ χειϱῶν ἔϱγα ϰαὶ ψυχῆς ἐναπεδείϰνυντο, ϖεϱιόντες δὲ τὰς ἐϰάτας συμϕοϱὰς, μὴ χείϱους ϕαίνεσθαι τὴν οὐ [n] ἀϰινδύνως τῶν ϰατὰ σϕᾶς ἀναλισϰομένων. ὥϛε ὐ ϖότεϱον ἀπεϱϱήγνυντο τῶν Ρωμαίων, ϖϱὶν ἢ πεσεῖν ἢ ἀϱτϕθῆναι. ὡς δὲ οἱ μὲ ἔϰαμνον διηνεϰῶς ἀμυνόμενοι, ϰαὶ τοὺς [o] ἑαυτῶν ἀμείβειν οὐϰ ἔχοντες, τὸ ϰαμνικὸς δὲ τῶν Ρωμαίων ἀϰϱαιϕνὴς διελύετο, ϰαὶ ταχέως ἀντὶ τῶν [p] ϰεϰοπωϑότων ἐπέβαινον ἕτεϱοι, [q] ϖαϱαϰελευσάμενοι ἀλλήλοις, ϰαὶ πλησμὸν μὲν ἐνώσαντες τοῖς δὲ ϑοϱείαις ϰαθύπεϱϑε ϕεϱαξάμενοι, [r] τῖϕος ἄῤῥηϰτον ἐγένοντο, ϰαὶ ϰαθάπεϱ ἑνὶ σώματι πάσῃ τῇ φάλαγγι τοὺς Ἰουδαίους ἀναδῆσαι, ἤδη τοῦ τείχους ἐπέβαινον.

ϰη'. ϰαὶ. Ο δὲ Ἰώσηπος ἐν ταῖς ἀμηχανίαις σύμβουλον λαβὼν τὴν ἀνάγϰην· ἡ δ' ὅτι δεινὴ ϖοεῖ ϖάνουϱγον, ὅταν αὐτὴν ἐπάγωσις ἐϱεθίζῃ· ζέον ἔλαιον ϰελεύσας ϰαταχεῖν τῶν σωματοϰόπων. οἱ δὲ, ὡς παϱεσϰευασμένοι ἔχοντες μετὰ τάχους πολλοὶ ϰαὶ πολὺ, πάντοθεν τῶν Ρωμαίων ϰατεῖχον, σωεπαφιέντες ϰαὶ τὰ ἀγγεῖα βεϰοσμοῦντα τὴν ὁϱμήν. τοῦτο, ϰαμόντων τῶν Ρωμαίων, διεϰόδασε τὴν τάξιν, ϰαὶ μετὰ δεινῶν ἀλγηδόνων ἀπεϰυλινδεῖτο ὁ τείχους. ῥᾷϛα μὲ

"re esse ut ab hostibus occidantur; iramque
"ob futuras clades collectam in auctores ea-
"rum effundere.

26. Atque ita quidem *Josephus* utroque disposuit. ubi autem otiosa civium multitudo, mulieres ac pueri, urbem vidère triplici quidem phalange circundatam (nihil enim è custodiis ante habitis dimotum erat ad pugnam) strictisque gladiis ad partem muri dejectam hostes instare, armisque loca montana desuper collucere, tela etiam sagittariorum Arabum prompta eminere, *tunc* extremum quendam ululatum ob urbis excidium ediderunt, quasi non amplius illis intenderentur mala, sed jam adessent. At mulieres quidem Josephus, ne ipsarum miseratio suorum animos impetusque debilitaret, domibus inclusas dedit, & silere jussit minis etiam additis: ille vero ante murum dejectum, qua sors tulerat, semet sistebat. Et scalas quidem ex altera parte applicantibus animum non advertit, * sed telorum impetum sollicite observabat. *Mulierum luctus & lamentatio.*

27. Simul autem legionum omnium tubicines classicum cecinerunt, & ingentem clamorem sustulit exercitus; telisque, ex composito undique emissis *ab iis*, intercepta est lux. Cæterum qui à Josepho stabant, præceptorum ejus memores, & aures adversus clamorem obstruxerunt, & corpora contra jaculationes obsepserunt; cumque jactæ essent machinæ, eas cursu invadebant *cives*, antequam pedem in illis ponerent qui eas jaciendas curaverant. porroque cum iis qui ascendere niterentur confligentes, varia ediderunt facinora, quæ animi pariter ac manuum fortitudinem ostendebant; id agentes in extrema calamitate ne deteriores illis viderentur, qui extra periculum constituti adversum ipsos fortiter se gererent. adeo ut non prius à Romanis divellerentur, quam vel caderent vel *eos* occiderent. Postquam autem Judæi quidem assidue hostes propulsando laborassent, alios non habentes qui ipsos exciperent, Romanorum vero defessis integri successissent, statimque pro vi depulsis alii ascendissent, se mutuo adhortati, cum & latera *firmiter* junxissent & scutis se desuper texissent, agmen fiebant inexpugnabile, & tota phalange velut uno corpore Judæos repellentes jam inde muro pedem ponebant. *Machinis ascensoriis appliciis fortiter utrinque pugnatum.*

28. Josephus autem in his rerum angustiis necessitate in consilium adhibita, (illa autem in rebus excogitandis solers, *præsertim* cum desperatione exacuitur) oleo ferventi perfundi jussit scutorum conjunctione tectos. id quod Judæi, cum cito paratum haberent multi & magna copia, undiq; in Romanos effundebant, simul etiam vasa æstu fervefacta in eos demittentes. Hoc ipsum, ustulatis quippe Romanis, † ordinem *eorum* dissolvit, & vehementi cum dolore è muro devolvebantur. siquidem facile *Josephus adhibet oleum ardens ad hostes repellendos.*

a Ita ex *MSS.* & *Suida.* ϖεϱαλίσαντας in *Editis.* b Φυλαϰῶν *Voss.* & forsan *Ruf.* c Ita *Big.* τὰς τοξότας in *reliquis*, tam *Editis* quam *MSS.* quo modo legerit *Rufinus*, conjiciat cui lubet ex ejus versione, *atque Arabum quendam sagittarii tela suggerere.* d Τὰς μὲ γυναῖϰας *Big.* e Ἐϰϐϱιφθέντων *Big.* ἐϱϱιμμένων *Bod.* f Ποοφέϱουσι *Big.* g Ita *Big.* & *Ruf.* ὅπη σὺν αὐτῷ in *Editis Aliisque.* h Sic cum *MSS.* & *Ruf.* βολὴν in *Editis.* i Ita cum *Cod. Gall.* βαλόντων in *reliquis.* k Ἐξεδϱαμον *Big.* l Ita *Big.* & *Voss.* Ἀϱχῶσιν in *ceteris.* m Διαβάλλοντας *Big. Bod.* & *Voss.* quod bene convenit cum βαλόντων supra, v. 24. n Κινδυνῶς *Voss. Gall.* & *Vat.* o Ita *Bush. Rhed. Voss.* & *Vat.* ἰχθῦς in *Editis.* ϖεμάχους *Big.* ut & *Ruf.* qui vertit, *Itaque Judæis perpetuo dimicantibus, cum nec unde mutarent propugnatores haberent.* Haud tamen mihi displicet conjectura Cl. *Lowthii*, qui verborum transpositione legit, ἀμυνόμενοι τοὺς ἰχθῦς, ϰ' ἀμείβειν οὐϰ ἔχοντες &c. p Απεϰαθότων *Big.* βεβλήντων *Gall.* q Παϱαϰελευσάμενοι *Big.* r Ita *Big.* & *Ruf.* τεῖχος in *Editis Aliisque.* * Sed tantum speculabatur sagittarum impetum, *Ruf.* † Aciem dissipavit, *Ruf.*

a Κοινῶς

Oleo ardenti excruciantur milites Romani.

facile oleum ſub armatura per totum corpus à vertice ad imos defluebat talos, & carnem non ſecus atque flamma depaſcebat: quippe quod natura facile accenditur, & tarde ob pinguedinem & lentorem refrigeratur. Cum autem loricis illigati eſſent & galeis, ex incendio effugere non poterant: ſed hinc inde ſalientes aut doloribus convoluti de pontibus decidebant. Ad ſuos autem ex adverſo urgentes cum ſe reciperent, facile ſubacti erant ab iis qui à tergo vulnera infligebant.

29. Verum neque Romanos, dum res male cederent, deficiebat virtus, neque Judæos prudentia. Sed illi quidem, licet *ſuos* oleo perfuſos miſeranda pati viderent, tamen in eos qui id effundebant *acriter* invehebantur, præeuntem quiſque ignavum appellantes, quaſi ſuis obſtarent viribus. Judæi vero illos in aſcenſu dolo altero eludebant, fœnum Græcum decoctum in *pontium* tabulata effundentes, unde *illi* lapſantes deorſum ferebantur; ut neque fugientium quiſquam, neque aſcendentium rectus ſtare potuerit. Sed nonnulli quidem, ab iſtis reſupinati machinis aſcenſoriis, conculcati erant: plurimi vero in aggeres delabebantur, cumque cecidiſſent à Judæis feriebantur. namque illi, poſtquam Romani deſiluiſſent, manuum conſertione liberati, miſſilium jactui vacabant. Milites autem, in hac aggreſſione mala multa perpeſſos, circa veſperam revocabat imperator. Et horum quidem non pauci ceciderunt, pluresque vulnera acceperunt: ex Iotapatenis autem ſex quidem viri mortem oppetierunt, ſaucii vero plures quam trecenti reportati erant. Et die quidem vigeſimo menſis Dæſii commiſſa eſt hæc pugna.

Ex fœno Græco decocto lubrica fiunt machinarum tabulata.

Quo factum ut res male cederent Romanis.

Veſpaſianus aggeres altius tolli turreſque erigi jubet.

30. Veſpaſianus autem, ſolamen adhibens exercitui ob ea quæ acciderant, poſtquam videret eos in iram accenſos, & non adhortatione egentes ſed opere, cum aggeres quidem altius tolli, turres vero tres ad 1. unamquamque pedum altitudinem ædificari præcepiſſet, undique tectas, tum ut ſtabiliores eſſent ob pondus, tum ut igni difficulter cederent, ſuper aggeres *eas* collocavit, impoſitis in eas jaculatoribus & ſagittariis, itemque levioribus miſſilium machinis, ac præterea funditorum validiſſimis. qui, cum minime conſpicerentur propter altitudinem turrium & loricas, eos tamen qui ſuper murum conſpecti erant feriebant. Illi vero, cum neque tela *ſuperne venientia facile declinarent, neque ulciſci poſſent quos minime aſpicerent, & turrium quidem altitudinem vix telis è manu jactis attingi poſſe viderent, ferrumque quo ſeptæ erant ab igne haud facile expugnari, mœnia deſerebant, & impreſſionem in ea facere nitentibus obviam excurrebant. Et Iotapateni quidem ita reſiſtebant, & in dies ſingulos magno numero interfecti, & nihil quicquam mali hoſtibus inferre valentes, niſi quod *eos* ſuo non ſine periculo arcerent.

Unde Judæi à muris prohibentur.

δὲ τὸ ἔλαιον ἀπὸ [a] κορυφῆς μέχρι ποδῶν κατὰ τὰς παντοπλίας διέρρει δ' σώματος ὅλου, καὶ τῷ σάρκας φλογὸς ὁδὸν ἔλαιον ἐπεδίδοσκετο, θερμαινόμενόν τε φύσῃ ταχέως, καὶ ψυχόμενον βραδέως διὰ πίονα τητα. [b] τοῖς δὲ ῥώμῃ καὶ τοῖς κράνεσι [c] συνδεδεμένοι, ἀπαλλαγὴ τῆς καύσεως οὐκ ἦν· πηδῶντες [d] δὲ καὶ σωκελύμενοι ταῖς ἀλγηδόσιν, ἀπὸ τῶν γεφυρωμάτων ἔπιπτον. οἱ δὲ, προπίπτοντες εἰς τὰς ὀπισθίους προσώπου βιαζομένους, εὐχείρωτοι τοῖς κατόπιν πατάσσουσιν ἦσαν.

κθ'. [e] Ἐπέλειπε δὲ ὅτε Ρωμαίους ἡ τῆς χειροτεχνίας ἰσχὺς, ὅτε τοὺς Ἰουδαίους συνέσις. ἀλλ' οἱ μὲν καὶ τῷ οἰκείῳ πάσχοντας ὁρῶντες τοὺς [f] καταχθίζοντας, ὅμως εἰς τοὺς καταχίζοντας ἐφέροντο, τὸν πρὸ αὐτοῦ κακίζοντες ἕκαστος ὡς ἐμπόδιον ὄντα τῆς ῥώμης. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι δόλῳ δευτέρῳ τοὺς [g] προσβάσεις αὐτοῖς ἐπισφαλοῦς, τῇλιν ἐφθὴν [h] διαχέοντες ταῖς σανίσιν, αἷς [i] ἐπαλιθαίνοντες ὑπισύροντο· καὶ ὅτε τοῦ πρεπομένου, ὅτε τοῦ [k] προσβαίνοντος τὸ ἀφθὸς ἔμενεν. ἀλλ' οἱ μὲν [l] ὑπ' αὐτοῦ ὑπολιζόμενοι τῶν ὀπισθοβατικῶν μηχανῶν συνεπατοῦντο· πολλοὶ δὲ ὑπὸ τῶν χῶμα κατέπιπτον. ἐπαίοντο δ' ὑπὸ τοῦ Ἰουδαίων οἱ πεσόντες. [m] ἐφαλλομένων γὰρ τῶν Ρωμαίων, ὅτε, τὴν κατὰ χεῖρα συμπλοκὴν ἐλευθεραθέντες, πρὸς τὰς βολὰς [n] ἠρώλυον. πολλοὶ δὲ κακωθέντες ὑπ' αὐτῆς προσβολῆς τοὺς τραπέντας ὁ τραπεὶς πρὸς δίλλιον ἐπεκάλει. ἔπεσον δὲ τότε μὲν οὐκ ὀλίγοι, καὶ πλείους ἐτρώθησαν. τῇ δὲ ὑπὸ τὸ Ἰοτωπάτης ἀπέθανον μὲν ἓξ ἄνδρες, τραυματίαι δὲ ὑπὲρ τετρακοσίους ἀνεκομίσθησαν. εἰκάδι μὲν οὖν [o] Δαισίου μηνὸς ἡ παράταξις ἦν.

λ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὀργὴ τοῖς συμβεβηκόσι τὴν στρατιὰν ἐνεθυμεῖτο, ὡς θυμουμένους ὁρῶν, καὶ οὐ παρορμῶντας ἀλλ' ἔργον ἀναβάσεις, [p] προσυψώσαι μὲν τὸ χῶμα δι', πύργους δὲ τρεῖς, πανταχόθεν πηδῶν ἕκαστον τὸ ὕψος, κατασκευάσαι κελεύσας, πάντοθεν σιδήρῳ κεκαλυμμένους, ὡς ἀβρεῖά τε εἶεν πρὸς βελῶν, καὶ δυσάλωτοι πυρί, τοῦ χώματος ἐπέχοντος, [q] ὑπερβάσας αὐτοῖς ἀκοντιστάς τε καὶ τοξότας, καὶ τῶν ἀφετηρίων ὀργάνων τοὺς [r] κισσύβους. αὐτὸς δὲ τοὺς [s] ῥωμαλεωτάτους σφενδήτας, οἳ μὴ καθορώμενοι, διὰ τὸ ὕψος καὶ τὰ διαστήματα τῶν πύργων, εἰς καθορωμένους τοὺς ὑπὸ τοῖς τείχεσι βαλλοντας. οἱ δὲ, μήτε κατὰ χεῖρα φερομένων τῶν βελῶν ἀκλινεῖς ῥᾳδίως δυνάμενοι, μήτε τοὺς ἀφανεῖς ἀμύνεσθαι, καὶ τὸ μὲν ὕψος τῶν πύργων δυσέφικτον ὁρῶντες οὐκ χερσὶ βέλει, πυρὶ δὲ τὰ περὶ [t] αὐτοὺς σίδηρον [u] δυσαπάλωτον, ἔφευγον ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ προσβάλλειν τεθυμένοις ἐπῆσαν. καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τὸ Ἰωτωπάτης ἀντεῖχον ὅπως, ἀναρθμένοι τε καθ' ἡμέραν πολλοὶ, καὶ μηδὲν [x] ἀντικακεῖν τοὺς πολεμίους, ὅπῃ [y] μὴ μετὰ κινδύνων ἀνέργειν, ἔχοντες. λα'. Κα-

a Κορυφῆς *Big.* *b* Sic *Rhed.* & *Ruf.* τοῖς ῥώμῃ τοῖς κρ. in *Editis Aliiſque.* *c* ἢ ῥωμαίοις τοῖς κρ. *Big.* *c* Βεβεβυμένοι *Bunb.* *d* Eo modo *Big.* δὲ in *ceteris.* *e* Ita in pleriſque *MSS.* ἐπίλειπε in *Editis.* *f* Καταχθίζας *Gall.* *g* Προσβάσεις *Bod.* & forſan *Ruf.* qui vertit *progreſſum.* *h* Ita *Voſſ.* διαχέοντες in *ceteris.* *i* Ἐπαλιθαίνοντες *Voſſ.* ἐπαλιθαίνοντες *Big.* *k* Προσβαινόντων *Big.* *l* Illa ὑπ' αὐτῶν è *Cod. Big.* *m* Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* σφαλλομένων in *Editis.* *n* Eo modo *Gall.* ἠσίχων *Voſs.* ἐφώλων in *Editis* & *Bod.* ὡς τὰς βολὰς ὑσίχων *Big.* quo modo forſan & *Ruf.* qui vertit, *facillime tela dirigebant.* *o* Ita *Rhed.* Δεσίου in *reliquis.* *p* Sic *MSS.* & *Ruf.* συσσυψῶσαι & mox κατασκευάσας ſine κελεύσας in *Editis.* *q* Προσπτῶσας *Voſs.* *r* Κυφίσκους *Voſs.* *s* Ῥωμαλεωτέρους *Big.* *t* Ita *Big.* αὐτοῖς *Rhed.* αὐτῆς in *Editis.* *u* Δυσαλώτων *Rhed.* *x* Ἀντικακεῖν *Gall.* & *Voſs.* an hoc modo legerit *Ruſinus*, aliorum eſto judicium: ita enim locum vertit, *quamvis multi in dies ſingulos occumberent, neque contra mali quicquam hoſtibus facerent, quod eos ſine periculo prohibere non poterant.* *y* Illud μὴ non agnoſcit *Gall.* * *Al.* in verticem delata. *Al.* à vertice venientia.

a Ita

κα'. λα'. Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας, Οὐεσπασιανὸς ὀλίγα τῶν ἀπὸ Ἰωταπάτης ἀφυγειτόνων πόλιν, Ἰαφὰ καλεῖται, νεωτερίζουσαν, ἐπὶ τῶν Ἰωταπατηνῶν ἀφορμὴν δόξαν ἀντεχόντων ἐπαιρομένην, Τραϊανὸν, ὅτι δὴ δεκάτην τάγματος ἡγεμόνα, ἐκπέμπει, ἄφιππον μὲν ἀπὸ χιλίων μὲν ἱππέων, πεζοὺς δὲ διχιλίους. ὁ δὲ, τὴν μὲν πόλιν δυσάλωτον καταλαβών· πρὸς γὰρ φύσει καρτερὰ τυγχάνει οὖσα, καὶ διπλῷ περιβόλῳ πεπύργωτο· προαπαντήσαντας δὲ τοὺς ἐξ αὐτῆς ἑτοίμους εἰς μάχην ἰδὼν συμβάλλει, καὶ μετὰ ὀλίγον ἀντιστάσας εἴασε. συμφυγόντων δὲ εἰς τὸ δεύτερον τεῖχος, οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ πόδας προσκείμενοι σὺν αὐτοῖς ἐσέπεσον· ὁρμήσαντας δὲ πάλιν εἰς τὸ δεύτερον τεῖχος ἀποκλείουσι τῆς πόλεως οἱ σφέτεροι, δείσαντες μὴ σὺν αὐτοῖς εἰσβάλωσιν οἱ πολέμιοι. Θεὸς δ' ἦν ἄρα ὁ Ῥωμαίοις τὰ Γαλιλαίων πάθη χαριζόμενος, ὃς καὶ τότε τῆς πόλεως λαὸν αὐταίρετον, χερσὶν οἰκείαις κλεισθέντα, πρὸς ἀπώλειαν ἐκδοῦσι φονῶσιν ἐχθροῖς παρέσχετο. ἐμπίπτοντες γὰρ ἀθρόοι ταῖς πύλαις, καὶ πολλὰ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς ὀνομαστὶ καλοῦντες, ἐν μέσαις ἀπεσφάττοντο ταῖς ἱκετείαις. καὶ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς τεῖχος οἱ πολέμιοι, τὸ δεύτερον δ' ἔκλεισαν οἱ σφέτεροι· μέσοι δὲ τῶν δυεῖν κατειλημμένοι περιβόλων βύζην, πολλοὶ μὲν τοῖς ἀλλήλων, πολλοὶ δὲ τοῖς ἰδίοις περιπείροντο ξίφεσιν, ἄπειροι δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων ἔπιπτον, οἱ δὲ ὅσον εἰς ἄμυναν ἀναθαρρύναντες. πρὸς γὰρ τὸ καταπεπλῆχθαι τοὺς πολεμίους, ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἔκλασεν ἡ τῶν οἰκείων προδοσία. πέρας ἔθνησκον, οὐ Ῥωμαίοις, ἀλλὰ τοῖς ἰδίοις καταρώμενοι, μέχρι πάντες ἀπώλοντο· μύριοι καὶ διχίλιοι τὸ ἀριθμὸν ὄντες. κενὴ δὲ μαχίμων λογιζόμενος εἶ τὴν πόλιν ὁ Τραϊανὸς, εἴ δέ τινες ἔνδον εἶεν, οἰόμενος μηδὲν αὐτοὺς τολμήσειν ὑπὸ δέους, ἀνετίθει τῷ στρατηγῷ τὴν ἅλωσιν. καὶ στείλας ἀγγέλους πρὸς Οὐεσπασιανὸν, ἠτεῖτο πέμψαι τὸν υἱὸν αὐτῷ Τίτον ἐπιθήσοντα τῇ νίκῃ τέλος. ὁ δὲ συμβαλὼν ὑπολείπεταί τινα πόνον, μὴ στρατιᾶς τὸν υἱὸν ἐπιπέμπει, πεντακοσίων μὲν ἱππέων, χιλίων δὲ πεζῶν. ὁ δὲ πρὸς τὴν πόλιν ἐλθὼν σὺν τάχει, καὶ συντάξας τὴν στρατιὰν, ὅπῃ μὲν δὴ λαιᾷ κέρως τὴν Τραϊανὸν ἴσησιν, αὐτὸς δὲ ὁ δεξιὸν ἔχων ἐξηγεῖτο πρὸς τὴν πολιορκίαν. τῆς δὲ στρατιωτικῆς κλίμακας πάντοθεν ἐπὶ τείχει προσφερούσης, πρὸς ὀλίγον οἱ Γαλιλαῖοι καθύπερθεν ἀμυνόμενοι, λείπουσι τὸ βέβολον. ὑπεκδύσαντες δὲ οἱ περὶ τὸν Τίτον, τὴν μὲν πόλεως ἐκράτησαν ταχέως, πρὸς δὲ τοὺς ἔνδον αὐτοῖς συμφεύγοντας καρτερᾶ μάχῃ συνέπιπτον. καὶ γὰρ οἱ τοῖς στενωποῖς οἱ δυνατοὶ προσέπιπτον, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν αἱ γυναῖκες ἔβαλλον πᾶν τὸ προσιὸν αὐταῖς· καὶ μάχει μὲν ἐξ ὠρῶν ἀντεῖχον μαχόμενοι. δαπανηθέντων δὲ τῶν μαχίμων, ὃ λοιπὸν πλῆθος ἦν τοῖς ὑπαθρείοις, καὶ κατὰ τὰς οἰκίας ἀπεσφάττοντο, νέοί τε ὁμοῦ καὶ γέροντες. οὐδὲν γοῦν ἄῤῥεν ἀπελείφθη δίχα νηπίων, ἃ μὴ

31. Iisdem autem diebus Vespasianus emittit Trajanum, decimæ legionis præfectum, contra finitimam quandam Iotapatæ urbem, cui nomen Japha, novas res adfectantem, &, quod præter opinionem restiterant Iotapateni, valde elatam, traditis ei duobus peditum millibus & mille equitibus. Ille vero, cum urbem quidem expugnatu difficilem reperisset (nam, præterquam quod natura valida esset, duplici etiam muro cincta fuerat) eam vero habitantes vidisset, ad pugnam paratos sibi obviam processisse, prælium *cum bis* committit, eosque paulisper resistere ausos in fugam vertit. Cum autem intra primum murum se recepissent, Romani vestigiis illorum instantes cum ipsis irrumpunt: at cum rursus murum secundum petiissent, cives sui eos urbe excludunt, veriti ne cum illis subintrarent hostes. Deus utique erat qui Romanis donabat Galilæorum clades: atque tunc civitatis universum populum, suorum manibus exclusum, ad interitum dedit hostibus cædium avidissimis. Confertim enim ad portas irruentes, & sæpiuscule illis præpositos nominatim inclamantes, medias inter preces mactabantur. Et primum quidem murum illis hostes clauserunt, alterum vero *cives* sui: mediique inter duorum murorum ambitus concluſi, multi quidem suis invicem, multique suis sibi gladiis transfigebantur, innumeri vero Romanorum manibus cadebant, ne ad ulciscendum quidem sumpta fiducia. nam præterquam quod hostes eis terrorem incusserant, animos illis fregit suorum proditio. Denique moriebantur, non Romanis sed suis diras imprecantes, usque dum omnes interierunt, numero ad duodecim *hominum* millia. Tum Trajanus, urbem præliatoribus vacuam reputans, & si qui adhuc intus essent, nihil eos ausuros esse existimans præ timore, imperatori *urbis* excidium reservabat: missisq; ad Vespasianum nunciis, postulabat ut filium suum Titum mitteret, finem victoriæ impositurum. Ille vero, laboris aliquid supereſſe conjiciens, filium mittit, cum exercitu quingentorum quidem equitum, mille vero peditum. Ille autem, cum ad urbem properasset & exercitum ordinasset, in lævo quidem latere Trajanum constituit, atque ipse in dextro obsidioni præerat. At postquam milites scalas muris undique applicassent, Galilæi, paulisper eos desuper propellentes, continuo mœnia relinquunt. Titus vero cum suis, saltu demissi, statim quidem urbem occupant: cum illis vero qui intus se in orbem collegerant vehemens commissa est pugna. nam & in angiportis *cives* validiores impressionem in eos faciebant, & mulieres quicquid illis in manus venerit è tectis jaciebant: & per sex quidem horas pugnam sustinuerunt. Absumptis autem pugnæ idoneis, cætera multitudo, partim sub dio, partim per domos, senes pariter ac juvenes, mactabantur. adeo ut nemo sexus virilis superfuerit præter infantes, qui una cum mulieribus

XI.

Ad Japham expugnandam missus Trajanus.

Deus contra Galilæos.

Trajanus postulat à Vespasiano ut Titum ad eum mitteret.

Titus urbem capit; & magna facta est cædes.

a Ita *Big.* τυγχάνουσα in *Editis.* τυγχάνον *Bod. Busb. & Rhed.* b Περιπαντιπόντας *Big. & Busb.* c Ita *Big. & Ruf.* ἰδὼν deerat *reliquis.* d Συνέπιπτον *Big.* e Ita *Big. & Ruf.* συκλεισθέντα in *Editis Aliisque.* f Id est, φονῶσι τοῖς πραμένοις, ut vocem interpretatur *Suidas.* g Βοῶντες *Big.* h E regione vocis βύζην in *Codd. MSS.* ἀφυρμένων, ἀθρόων, πυκνῶς, ἀδιαλείπτως. Videsis *Suidam.* i Illa, τοῖς ἀλλήλων, πολλοὶ δ, accepta debemus codici *Big.* k Forsan, πρὸς δὲ τό. l Ita cum *Cod. Big.* ὑ Ῥωμαίων ἀπὸ τῶν ἰδίων in *Editis Aliisque.* m Μύριοι δὲ καὶ legit *Bod.* n Αὐτῷ *Big.* ἑαυτῷ *Vat.* o Τὸ τέλος *Voss.* p Πόλιμον *Voss.* q Συναφέντας *Big.* r Ita *Bod. & Ruf.* συμπήγνυντο in *Editis Aliisque.* s Ὑπαίθριοις *Big.* t Ὑπελείφθη *Big.*

lieribus abducti erant in ſervitutem. Et cæſi quidem per civitatem, & in priori congreſſu, numero erant ad quindecim millia, captivi vero facti ad duo millia cxxx. Hæc Galilæis clades contigit, die quinto & vigeſimo menſis Dæſii.

XII. 32. Verum nec Samaritæ cladis erant expertes. congregati quippe in montem Garizin appellatum, qui ab illis pro ſacro habetur, in eodem quidem loco manebant: bellum vero minari videbatur iſte conventus eorum, & elati animi ſpiritus. Et ne vicinorum quidem malis reprimebantur: ſed ad proſperos Romanorum ſucceſſus, temere ſuarum virium infirmitate *nixi* iter faciebant, * & pronis in tumultum animis pendebant. Veſpaſiano itaque facto optimum videbatur, motum prævenire, impetumque illorum præcidere. † nam etſi præſidiis omnis regio Samaritica occupata erat, tamen & multitudo illorum qui eò venerant, & conſpiratio timebatur. Ea de cauſa Cerealem, quintæ legionis præfectum, cum ſexaginta equitibus & tribus peditum millibus mittit. Iſtis comitatus montem quidem aſcendere, pugnamque committere nequaquam tutum eſſe duxit, quod hoſtium quamplurimi ſuperiora ejus occupaverant. Cum autem montis radices copiis ſuis undique cinxiſſet, per totum diem eos obſervabat. atque tunc evenit, cum Samaritæ aquam non haberent, etiam graves accendi æſtus (erat enim tempus æſtatis, neque ſe rebus neceſſariis vulgus inſtruxerat) adeo ut nonnulli eo ipſo die ſiti morerentur. multi autem, ejuſmodi morti ſervitium præferentes, ad Romanos ſe recipiebant. Ex quibus ubi Cerealis intellexit eos, qui conjuncti manebant, malis infractos eſſe, montem aſcendit; & cum exercitum hoſtibus circundediſſet, primum quidem eos ad fœdera hortabatur, utq; ſalvi eſſe vellent obſecrabat, confirmans illis datum iri ſecuritatem, modo arma projicerent. Cum autem illis hoc non perſuaſiſſet, eos adortus omnes occidebat, numero ad undecim millia & ſexcentos. Dæſii menſis die vigeſimo ſeptimo geſta ſunt *iſta*. Atque hujuſmodi quidem calamitatibus uſi ſunt Samaritæ.

Samaritæ in montem Garizin congregati bellum minitari videbantur.

Cerealis contra eos miſſus.

Eoſque adortus omnes interficit.

XIII. 33. Iotapatenis autem obſidionem perferentibus, & præter ſpem mala tolerantibus, quadrageſimo quidem ac ſeptimo die Romanorum aggeres ſupra murorum altitudinem evecti ſunt. Quidam vero ad Veſpaſianum eodem die transfugit, paucitatem civium & infirmitatem ſimul eorum *ei* nuncians: atq; ut perpetuis vigiliis & præliis aſſiduis conſumpti, minime quidem amplius vim ferre poſſent, tamen *facile* dolo caperentur, ſi qui eos aggredi vellent. nam extremam circa vigiliam quando & requiem ex malis habere videntur, & fatigatos maxime occupat ſomnus matutinus, dormire cuſtodes dicebat, ſuadebatque ut eadem hora *urbem* invaderet. Veſpaſiano ſuſpectus

Veſpaſianus contra Iotapatæ aggeres altius erigi jubet.

Transfuga narrat Veſpaſiano quò perducta eram res Iotapatenorum.

χωρικῶν ἐξηφραπόδιστο. τ μ οὖν ἀναμεθέντων, ἀιά τε τὴν πόλιν, καὶ ὅτι τῆς παρατάξεως ἀδιατάξεως, ἀριθμὸς, μόνον περὶ τοὺς πεντακισχιλίους, ἦν· τὰ δὲ αἰχμάλωτα δισχίλια ἑ ἑκατὸν ἑ πεντήκοντα. τοῦτο συμέ- 5 βη δ πάθος Γαλιλαίοις [a] πέμπτῃ ἑ εἰκάδι Δαισίου μηνός.

λϛ'. Ἐμοὶ μὲν οὐδὲ Σαμαρεῖς ἀπεῖρηται συμ- λϛ'. φορᾶς. ἀθρόοι θέντες γὰρ ὄρει τὸ Γαριζὶν καλούμενον ὄρος, ὅπερ αὐτοῖς ἅγιον, καὶ χώραν μὲν ἔμενον, πόλεμον δὲ ἔσχε ἀπειλὴν ἥπερ συνόδου αὐτοῖς καὶ τὰ φρονήματα. καὶ ὑπὸ τῶν γειτόνων κακῶν ἐσωφρονίζοντο· πρὸς δὲ τὰς Ῥωμαίων εὐπραγίας ὑπ λόγισμῳ [b] τῇ τῶν σφῶν ἀσθενείᾳ διώδυνοι, καὶ μετέωροι [c] πρὸς ταραχὴν ὑπῆρχον. ἐδόκει δὲ Οὐεσπασιανῷ φθάσαι τὸ κίνημα, καὶ τὰς ὁρμὰς αὐτῶν κατασταλῆναι. καὶ γὰρ ἀεὶ φερυρᾶς ἡ Σαμαρῖτις ἅλη διέλυτο, [d] τότε πλῆθος ἐλκυσθέντων, καὶ ἡ συνταραχὴ διὰ φόβου ἦν. [e] Κερεάλιον οὖν ἔπαρχον ὄντα τῆς πέμπτης τάγματος, μετ' ἐξακοσίων ἱππέων καὶ τριῶν χιλίων πεζῶν πέμπει. τούτῳ [f] προσβαίνειν μὲν τὸ ὄρος, καὶ συνάπτειν μάχας οὐκ ἀσφαλὲς ἔδοξε, πολεμίων πολλῶν καθύπερθεν ὄντων. κυκλοῦσθαι [g] δὲ τῇ δυνάμει πᾶσαν τὴν ὑπώρειαν δι' ὅλης αὐτὸν ἐφύλαττε τῆς ἡμέρας. συνέβη δὲ, ὕδατος ἀπορουμένων τῶν Σαμαρέων, ἀφορήτῳ τοῦτο [h] καὶ καινὰ δεινὸν· ὥρᾳ δὲ διὰ θέρους, καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ πλῆθος ἀπαρασκεύαστον· ὡς τοὺς μὲν αὐτῶν ἐκεῖ τῇ δίψῃ ἀποθνῄσκειν, πολλοὺς δὲ, τοιαύτης ἀπαλλαγῆς τὸ δυσλύτως [i] προσκαρτεροῦντας, Ῥωμαίοις προσιέναι. ἐξ ὧν συνεὶς ὁ Κερεάλιος, καὶ τοὺς ἐπὶ συμμένοντας, ἐκ τῶν δεινῶν καταλύσας, ἐπισκοπεῖσθαι τὸ ὄρος, καὶ τὸν δυνάμει τὸ κύκλῳ ἀνιστάναι τοῖς πολεμίοις, ὅ μὴ πρότερον ἀνίεσθαι πρὶν δεξιὰς ἐπιτελῶσι καὶ ζῆν παρακάλει, ἀμφοτέρωθεν ἀσφάλειαν ὅπλα ῥίψασιν. ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, πρόσπεσὼν ἀπέκτεινε πάντας, χιλίους ἑξακοσίους ἕνδεκα μηνὸς εἰκάδι καὶ ἑβδόμῃ ἐπὶ ἔχθη. καὶ τοιούτοις μὲ συμφοραῖς Σαμαρῖται ἐχρήσαντο.

Eoſque adortus omnes interficit.

λγ'. Τῶν δὲ ἀνὰ τὰ Ἰωτάπατα [i] ἀμαχητεὶ ὄντων, λγ'. ἃ πρὸ ἐλπίδα τῶν δεινῶν ἀντεχόντων, τεσσαρακοστῇ μὲ ἡμέρᾳ καὶ ἑβδόμῃ τὰ χώματα τῶν Ῥωμαίων ὑπερῆλθε τὸ τεῖχος. αὐτομολεῖ δέ τις πρὸς τὸν Οὐεσπασιανὸν τῶν αὐτῆς ἡμέρας, τὸν τε ὀλιγότητα τῶν ὅτι τῶν πόλεως ἐξαγγέλλων, καὶ τὴν ἀσθένειαν· ᾗ ὡς, ἀγρυπνίᾳ διηνεκεῖ καὶ μάχαις ἐπαλλήλοις διαπεπονημένοι, δυνατοὶ μὲν εἶεν ὑπὸ βιαζομένης ἔτι φέρειν, ᾗ δόλῳ δ' ἂν ἁλῶεν, [k] εἴ τις θηρῶντο. περὶ γὰρ τὴν ἐσχάτην φυλακὴν, καθ' ἣν ἄνεσίν τε τῶν δεινῶν ἐδόκουν ἔχειν, ᾗ καθάπερ μάλιστα κεκοπωμένοις ἐωθὸς ὕπνος, καταδαρθάνειν ἔφασκε τοὺς φύλακας, συνεβούλευέ τε καθ' αὐτὸν τὴν ὥραν ἐπελθεῖν. ᾧ δὲ ταῦτα μὲ δ'

Veſpaſianus contra Iotapatæ aggeres altius erigi jubet.

Transfuga narrat Veſpaſiano quò perducta eram res Iotapatenorum.

a Ita *Big.* & *Ruf.* εἰκοστῇ Δαισίου perperam in *Editis Alliſque.* b Ita lego cum *Cod. Big.* τὸν κατὰ σφᾶς ἀσθένειαν ὀδυνώμενοι in *Editis.* in *Rufini* verſione, *ſed inconſulta ſuarum virium infirmitate, ſecundis Romanorum rebus exterriti, prona in tumultum voluntate pendebant.* τῇ κῇ σφᾶς ἀσθενείᾳ ὀδυνώμενοι *Voſſ. Gall. Bod. Buth. Rhed. & Lipſ.* τὴν μὲν aut quid ejuſmodi ante ὀδυνώμενοι excidiſſe ſuſpicatur Cl. *Lomthius.* c Ita cum pleriſque *MSS.* πρὸς τὰς ταραχὰς in *Editis.* πρὸς μάχην *Bod.* d *Al.* τότε πλ. e Κερεάλιον *Big.* ut & mox infra. f Προσβαίνειν *Big.* g Illud κῇ omittit *Voſſ.* h Προσπεπτωκὸς *Big.* & *Gall.* i Καρτερούντων *Big.* & *Bod.* k Ita lego & diſtinguo cum *Cod. Buth.* & *Ruf.* antea erat, ὅπως ἐπιθοῖντο αὐτὸν τὸν ἰσχ. *l'* Καὶ τοιούτου *Big.* m Illud μὲ deeſt *Big.*

* Et prope tumultum res erat, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Ita verto cum *Rufino*: ac ſi ἀ pro ἀεὶ lectum fuiſſet.

a Τάχα

δι' Ἰωσηπίας ὁ αὐτόμολος, τό,τε πρὸς ἀλλήλους πιστὸν εἰδὼς τῶν Ἰουδαίων, καὶ τὴν πρὸς τὰς κολάσεις ὑπεροψίαν· ἐπειδὴ καὶ πρότερον ληφθείς τις τῶν ἀπὸ τῆς Ἰωταπάτης, πρὸς πᾶσαν αἰκίαν βασάνων ἀντέσχε, καὶ, μηδὲν ἀφ' πυρὸς ἐξερευνῶσι τοῖς πολεμίοις περὶ τῶν ἔνδον εἰπών, ἀνεσταυρώθη δ' θανάτῳ καλαμειδῶν. τάχα μὲν εἰκότα πιστὸν ἐποίει τὸν προδότην, καὶ [a] τάχα μὲ ἀληθεύειν ἐκεῖνον, μηδὲν δὲ αὐτὸς ἐξ ὑφέδρας πεισθεὶς μέγα προσδοκῶν, τὸν μὲ φυλάσσειν ἐκέλευσεν, ἐπὶ δὲ τοῦ καταλήψει τῆς πόλεως [b] παρεσκεύαζε τὴν φραπάν.

λδ'. Κατὰ δὲ τὴν μεσουθεῖσαν ὥραν ἤεσ᾽ ἡσυχῇ πρὸς τὸ τεῖχος· καὶ πρῶτος ἐπιβαίνει Τῖτος σὺν ἑνὶ τῶν χιλιάρχων [c] Δομιτίῳ Σαβίνῳ, τῶν ἀπὸ δ' πέμπτης καὶ δεκάτης τάγματος [d] ὀλίγους ἄγων. ἀποσφάξαντες δὲ τοὺς φύλακας, εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἡσυχῇ, μὴ δὲ Σέκστος τὶς [e] Κερεάλιος χιλίαρχος καὶ Πλάκιδος τὰς ἀπὸ σφισι τεταγμένας εἰσῆγον. κατειλημμένης δὲ τῆς ἄκρας, καὶ τῶν πολεμίων ἐν μέσῃ τῇ πόλει τρεφομένων, ἤδη δὲ καὶ ἡμέρας ὄσης, ὅμως ὕπω τὸ ἀλώστεως τοῖς κεκτημένοις αἴσθησις ἦν· καμάτῳ τε γὰρ οἱ πολλοὶ καὶ ὕπνῳ [f] διελέλυντο, καὶ τῶν ἀφανισαμένων ὁμίχλη τὰς ὄψεις ἀπήμβλυνε πολλὴ, κατὰ τύχην τότε τῇ πόλει περιχυθεῖσα. μέχρι πάσης τῆς στρατιᾶς εἰσπεσούσης, πρὸς μόνῳ τῷ τῶν κακῶν αἴσθησιν ἐξανέστησαν, καὶ τὸ ἄλωσιν ἐπίστευον ἀναμένειν. Ῥωμαῖοι δὲ, [g] κατὰ μνήμην ὧν [h] περὶ τὸ πολιορκίαν ἔπαθον, ὅτε [i] φειδὼ εἰσήει τινὸς, ὅτε ἔλεος, ἀλλ' εἰς ὃ κρατοῦντες ἀπὸ τῆς ἄκρας τὸν λεὼν σωωθοῦντες ἐφόρουν· ἔνθα καὶ τοὺς ἐπὶ μάχεσθαι δυναμένους ἡ δυσχωρία τῷ ἅμιλλαν [k] ἀφείλετο. θλιβόμενοι γὰρ οἱ τοῖς γινομένοις, καὶ κατὰ τῶν πρώτων ἐπολισθαίνοντες, ῥέοντι κατ' ἄκρας ἀκαλύπτῳ τῷ πολέμῳ. τοῦτο πολλοὺς, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐκλεκτῶν, ἐπ' ἀλογχειᾳ παρώξυνε. καταδύντες γὰρ ὡς ῥᾳδία τῶν Ῥωμαίων ἀνελεῖν δύναντες, [l] τόγε σωσεῖν αὐτοὶ ὑπὸ Ῥωμαίων προσέλαβον, καὶ συναθροισθέντες ἐπὶ τὰ καταλήγοντα τῆς πόλεως σφᾶς αὐτοὺς ἀνεῖλον.

λε'. Ὅσοι γὰρ ὑπὸ πρώτῃ τῆς καταλήψεως αἴσθησιν τῶν φυλάκων ἀφανισθεῖν ἔφθασαν, ἀναβάντες εἴς τινα τῶν προσαρκτίων πύργων μέχρι μὲν τινος ἀπεμιμήσαντο· πλειχθέντες δὲ τῷ πλήθει τῶν πολεμίων ὀφὲ παρῆσαν τὰς δεξιὰς, καὶ τοῖς ἐφεστῶσι τὸν σφαγὸν εὐθυμοι παρέσχον. ἀναμάκτου δ' ἂν μὴ αὐχήσαι [m] Ῥωμαίοις ὁ τέλος τῆς πολιορκίας, εἰ μὴ κατὰ τύχην ἄλωσιν εἷς ἔπεσεν ἑκατοντάρχης, ὃς ἦν Ἀντώνιος· θήσαι δὲ ἐξ ὑφέδρας. τὸν γὰρ εἰς τὰ σπήλαια τῆς συμπεφευγότων· [n] πολὺ δὲ ὄντα πλῆθος ἦσαν· [o] ἱκέτευε Ⓐ Ἀντώνιον ὀρέξαι δεξιὰν αὐτῷ, πίστιν τε σωτηρίας καὶ βοήθειαν τοῦ ἀνοδον. ὁ δὲ ἀφυλάκτως ὤρεγε τῇ χειρὶ, καὶ φθάσας αὐτὸν ὀκεῖνος, πύθει κάτωθεν [p] ὑπὸ τὴν βουβῶνα δόρατι, καὶ παραχρῆμα διεργάζεται.

quidem erat transfuga, ut qui norit & Judæorum erga se invicem fidem, & quanto contemptu ferebant supplicia: quod & antea Iotapatenorum quidam captus omni tormentorum cruciatui resistebat; &, cum nollet igne adhibito hostibus quid intus ageretur exquirentibus prodere, mortem deridens cruci suffixus erat. Ista tamen utpote verisimilia fidem fecerunt proditori, fortasse & ipsum quidem vera dicere. Vespasianus autem, se parum admodum ex insidiis læsum iri existimans, asservari hominem jussit, & ad civitatem capiendam parabat exercitum. *Vespasianus ad urbem capiendam se parat.*

34. Ad horam igitur indicatam tacite ad muros iverunt; primusque *eos* ascendit Titus cum uno è tribunis Domitio Sabino, paucis ex decima quinta legione secum ductis. Cumque interfecissent vigiles, in civitatem quiete ingrediuntur; post quos Sextus quidam Cerealis tribunus & Placidus milites suo sub imperio introducebant. Arce vero occupata, cum hostes in media urbe versarentur, jamque plane illuxisset dies, ne tunc quidem illi qui capti tenerentur adhuc excidium sentiebant: nam plerique & labore & somno dissoluti erant, visusque eorum qui exsurgerent magna obscuravit nebula, quæ tunc forte circumfusa erat civitati. Usque dum totus ingressus esset exercitus, ad solum malorum sensum exsuscitati erant, & *tunc demum* urbem excisam fore credebant dum in eo essent ut occiderentur. Romanis autem, ut qui meminerint quæ in obsidione pertulissent, neque curæ erat cuiquam parcere aut quenquam miserari: sed populum ex arce pronum ire compulsum trucidabant, ubi loci difficultas etiam eis qui adhuc pugnare poterant resistendi copiam negavit. viarum namque angustiis pressi, ac per declivia delabentes, bellatorum ab arce incursione obruebantur. Id quod multos etiam delectorum, qui circa Josephum erant, sui ad cædem incitabat. Nam cum viderent se Romanorum neminem posse occidere, ne Romanorum manibus caderent præcaverunt, & in extrema parte civitatis congregati semet interfecerunt. *Titus & Sabinus primi muros ascendunt.* *Mox totus in urbem ingreditur exercitus.* *Magna civium clades tam suis quam Romanorum manibus.*

35. Cæterum quotquot vigilum primi captam civitatem sentientes fugere prius occupaverant, cum in turrim quandam septentrionalem ascendissent aliquandiu quidem restiterunt; hostium autem multitudine circumfusi, fero dextras *dederunt, & instantibus jugulum alacri animo obtulerunt. Potuissent autem Romani de obsidionis fine incruento gloriari, nisi unus, dum caperetur urbs, centurio cecidisset, Antonius, insidiis peremptus. Nam quidam ex illis qui in speluncas confugerant (erant enim magno numero) rogabat Antonium ut dextram sibi admoveret, & in spem salutis & in auxilium ad ascendendum. ille vero manum incaute porrigebat, alterque ipsum prævenit, & hasta sub inguine utpote inferior eum perculit, statimque interficit. *Antonius centurio fraude peremptus.*

36. Et

a Τάχα μὲ μὴ ἀληθεύειν *Voss.* b Εὐτρέπιζε *Big.* c *Al.* Δομιτίῳ. d Ita *Big.* antea erat πλὴν ὀλίγων. e Καλπουρνίου χιλιάρχου *Big.* Καρπίωνος *Vat.* f Ita *Big.* Διέλυντο in *Editis Aliisque.* g Sic *Big.* κατὰ τὴν in *cæteris.* h Ex τῆς πολιορκίας *Big.* i *Al.* φειδὼς & mox λεών. k Ita *Big.* & *Bod.* ἀφείλατο in *cæteris.* l Τὸ πιστὸν *Big.* m Ita *Big.* Ῥωμαίων in *cæteris.* n Πολλοὶ *Big.* o Ἱκέτευε *Big.* p Επὶ τὴν β. *Big.* * *Al.* laxarunt, remiserunt.

In Iotapatenos ſine diſcrimine ſævitum eſt.

36. Et illo quidem die quotquot comparuerunt peremere Romani. Sequentibus autem diebus latibula ſcrutantes, omnes in cuniculis & ſpeluncis inventos adorti ſunt, & in univerſos cujuſcunque ætatis ſævitum eſt, præter infantes & feminas. Et in captivitatem quidem deducendi ad mille & ducentos collecti erant: mortui vero, in urbis excidio & pugnis ſuperioribus, ſimul omnes ad quadraginta millia numerati erant. Veſpaſianus autem & urbem ipſam exſcindi jubet, & præterea caſtella ejus omnia incendit. Et ita quidem capta ſunt Iotapata, anno imperii Neronis decimo tertio, * primo Panemi menſis die.

λς'. Κατ' ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, ὅ [a]φανερὸν πλῆθος ἀνεῖλον Ρωμαῖοι. τοῖς δὲ ὑπολοιπομένοις ἀνερευνῶντες τὰς καταδύσεις, τοὺς μὲν τοῖς ὑπονόμοις καὶ τοῖς σπηλαίοις ἐπιξήεσαν, καὶ ἀφ' ἁπάσης ἐχώρουν ἡλικίας, πλὴν νηπίων καὶ γυναικῶν. καὶ τοὺς μὲν αἰχμαλώτους χίλιοι σὺν τοῖς ἑξακοσίοις συνήχθη· νεκροὶ δέ, κατά τε τὰς ἁλώσεις, καὶ κατὰ τὰς [b]προτέρας μάχας, συνελεγμένοι τετρακισμύριοι. Οὐεσπασιανὸς δὲ τήν τε πόλιν κατασκάψαι κελεύει, καὶ τὰ φρούρια πάντα προσεμπιπρᾶσιν αὐτῆς. Ἰωτάπατα μὲν οὖν ἥτως ἑάλω, τεσσαρακαιδεκάτῳ τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας ἔτει, Παανέμου γ μηνὶ ἱ.

Iotapata Veſpaſiani juſſu exciſa.

XIV. **CAP. VII.** ΚΕΦ. ζ. κδ'.

Quomodo Joſephus, à muliere proditus, ſeſe Romanis tradere voluit. & quænam ad ſuos ipſum inhibentes diſſeruit, quæque ad Veſpaſianum ductus verba faciebat, & quomodo ab ipſo tractatus eſt.

Ὡς Ἰώσηπος, ὑπὸ γυναικὸς μηνυθεὶς, ἑαυτὸν Ρωμαίοις ἐβούλήθη παραδοῦναι. καὶ ὁπόσα πρὸς τοὺ σφετέρους αὐτὸν κωλύοντας διεξῆλθε, καὶ πρὸς Οὐεσπασιανὸν ἀχθεὶς εἶπε, καὶ ὅπως ἐκεῖνος αὐτῷ ἐχρήσατο.

Joſephus in ſpecu deliteſcit.

ROmani autem cum Joſephum inveſtigarent, & ex ſua in eum ira, & valde hoc volente imperatore († is enim captus maxima pars belli foret) mortuos perſcrutati ſunt itemque abditos civitatis receſſus. Ille autem, cum jam capta eſſet urbs, divino quodam auxilio fretus, per medios quidem hoſtes ſe ſubducit, & in puteum quendam profundum ſaltu deſcendit, *cujus à latere ſpecus amplum disjunctum erat, quod eorum qui ſupra erant effugit intuitum: ubi quadraginta viros inſignes latitantes offendit, rerumque neceſſariarum apparatum, qui diebus non paucis ſufficeret. Et interdiu quidem ſe occultabat, quod hoſtes *loca* omnia occupaverant: noctu vero aſcendens fuga dilabi quærebat & vigilias explorabat. Cum autem omnia ipſius cauſa undiq; cuſtodirentur, ut *vigiles* latere non poſſet, in ſpeluncam iterum deſcendebat. & bi-

A muliere proditur, atque ad eum tribunos duos mittit Veſpaſianus.

duum quidem *ibi* deliteſcit: tertia vero die, capta *quadam* muliere, quæ cum ipſis fuerat, *illius* indicio proditus eſt. Tum Veſpaſianus è veſtigio mittit duos tribunos, Paulinum & Gallicanum, juſſos dextras dare Joſepho, hortarique eum ad aſcenſum.

2. Cum autem ad eum venirent, illi virum hortabantur & ſuadebant, ipſumque ſalvum fore fidem ei dederunt: non tamen perſuadebant. Nam ex iis quæ ipſum paſſurum eſſe veriſimile erat, qui tanta commiſerat, non *autem* ex innata rogantium manſuetudine, ſuſpiciones colligebat; &, ne ad pœnam forſan evocaretur, veritus eſt: donec Veſpaſianus tertium

Poſtea & alterum, Joſepho notum, Nicanorem.

quoque tribunum mittit, Nicanorem, Joſepho notum, eique olim familiarem. Atque is, cum ad eum ſe contuliſſet, narravit ei quam mite eſſet Romanorum ingenium in eos quos ſemel debellaſſent; quodque ipſe propter fortitudinem magis admirationi eſſet quam odio ducibus; operamque dare imperatorem, non ut ad ſupplicium duceretur, quod etiam ſine de-

Ρωμαῖοι δὲ τὸν Ἰώσηπον ἀναζητοῦντες, κατά τε ὀργὴν σφετέραν, καὶ σφόδρα θέλοντος τοῦ στρατηγοῦ φιλοτιμουμένου· μεγίστη γὰρ ἦν μοῖρα τοῦ πολέμου ληφθείς· τούς τε νεκροὺς διηρεύνων, καὶ τοὺς ἀποκρύφους τῆς πόλεως μυχούς. ὁ δὲ ἅρτι τῆς πόλεως ἁλισκομένης, δαιμονίῳ τινὶ συνεργίᾳ χρησάμενος, μέσον μὲν [c]ἑαυτὸν ἀνακλέπτει τῶν πολεμίων, καθάλλεται δὲ εἴς τινα βαθὺν λάκκον, ᾧ πλατὺ σπήλαιον διέζευκτο καὶ πλευράν, τοῖς ἄνωθεν ἀόρατον· ἔνθα τεσσαράκοντα μὲν τῶν ὀπισήμων ἄνδρας καταλαμβάνει λανθάνοντας, παρασκευὴν δ' [d]ὀπτηδείων οὐκ ὀλίγας ἡμέρας ἀφαρκῆ δυναμένην. μιᾷ ἡμέρᾳ μὲν οὖν [e]ὑποστέλλεσθαι τῶν πολεμίων πάντα διειληφότων, νυκτὸς δ' ἀνιὼν ἐζήτει δρασμῷ ἀφίδυσιν, καὶ τὰς φυλακὰς κατεσκέπτετο. φρουρουμένων δὲ [f]πανταχόθεν [g]πάντων δι' αὐτὸν, [h]ὡς λαθεῖν οὐκ ἦν, αὖθις εἰς τὸ σπήλαιον κατῆει. δύο μὲν οὖν [i]ἡμέρας ἀφαλαθάνει· τῇ δὲ τρίτῃ γυναικὸς ἁλούσης [k]τὰ ἅμα αὐτοῖς μηνύεται. καὶ Οὐεσπασιανὸς αὐτίκα μὲν ἀπυδοῦς πέμπει δύο χιλιάρχους Παυλῖνον καὶ [l]Γαλλικανὸν, δεξιὰς τῷ Ἰωσήπῳ δώσειν κελεύσας, καὶ [m]προσκαλούμενος ἀνελθεῖν.

A muliere proditur, atque ad eum tribunos duos mittit Veſpaſianus.

β'. Ἀφικόμενοι δὲ παρεκάλουν [n]οἵτινες ἄνδρα, καὶ πίστεις τοῦ σωτηρίας ἐδίδοσαν· ὁ μὲν οὐ πεῖθον. οὐκ ἦν γὰρ εἰκὸς ἦν [n]τοσαῦτα δράσαντα παθεῖν, οὐκ ἐκ τῆς φύσεως τῶν Ῥωμαλέων ἡμέρου, τὰς ὑποψίας συνέλεγεν. ἐδεδίει τε ὡς ὑπὸ τιμωρίαν [o]προκαλυμμένος, ἕως Οὐεσπασιανὸς τρίτον [p]ἔπεμπεν χιλίαρχον Νικάνορα, γνώριμον τῷ Ἰωσήπῳ καὶ συνήθη πάλαι. παρελθὼν δ' ὅστις, τό,τε φύσει Ρωμαίων χρηστὸν, ὡς ἂν ἄπαξ ἔλωσι, διεξῆλθε· καὶ ὡς δ' ἀρετῇ αὐτὸς θαυμάζοιτο μᾶλλον ἢ μισοῖτο τοῖς τοῦ ἡγεμόνων, ἀπυδάζειν τε τοῦ στρατηγὸν οὐχ ὑπὲρ τιμωρίας [q]ἀγαγεῖν αὐτὸν, σπείρας γὰρ ταύτῃ, [a]καὶ

a Φανερὸν Voſſ. b Προτέρας Voſſ. & Bod. c Ita Big. & Gall: αὐτῶν Bod. αὐτὸν in Editis Aliiſque. d Δὲ τοῦ ἐπιτ. Voſſ. e Ὑπεστέλλετ ἑαυτὸν Big. f Πάντοθεν Big. g Ita Big. & Ruf. pro πάντων in ceteris τῶ πύργων. h Ὡς δὲ λαθεῖν Voſſ. & Bod. i Ἡμέρας Big. k Illud τὰ è Codd. Big. & Voſſ. atque ita legiſſe videtur Ruffinus, quem in verſione ſequutus ſum. l Γαλλικανὸν Bod. & Gall. m Προτρεψαμένους Big. n Illud τ non agnoſcit Big. o Προσκαλεμένους Bod. p Ἐπιπέμπει Big. q Ita Big. & Ruf. ἀναγαγεῖν In Editis Aliiſque. * Sc. Kalendis Julii. † Vel, eo enim capto haud multum belli ſupereſſet * Cui amplum ſpecus adjunctum erat à latere, Ruf.

a Και

[a] καὶ μὴ παρὰ προσιόντος λαβεῖν, ἀλλὰ σῶσαι προαιρούμενον ἄνδρα γενναῖον. προσετίθει δὲ, ὡς ὅτ' ἂν Οὐεσπασιανὸς ἀνεύρεσιν φίλον ἔπεμπεν, ἵνα δ' ἀκίνδυνον πράγματος [b] προσήκοντ' ὄντα, [c] ἀπιστίας φιλίαν, ὅτ' ἂν αὐτὸς [d] ἀπατήσων ἄνδρα φίλον, ὑπήκουσεν ἐλθεῖν.

γ'. Ἐνδιαζόντων [e] δὲ τῷ Ἰωσήπῳ καὶ πρὸς τὸν Νικάνορα, τὸ μὲν φρονηματικὸν ἐπ' ὀργῆς ἀκμάζειν τὸ στράτευμα ὥρμητο· κατεῖχε δὲ αὐτοὺς ὁ πολέμαρχος, ζωγρῆσαι θέλων ἄνδρα φιλοπόλεμον. ὡς δὲ ὅ, τε Νικάνωρ προσέκειτο [f] λιπαρῶς, καὶ τὰς ἀπειλὰς [g] τοῦ πολεμίου πλήθους ὁ Ἰώσηπος ἔμαθεν, ἀνάμνησις [h] αὐτῷ τοῦ λαβεῖν νυκτὸς ὀνείρων εἰσέρχεται, δι' ὧν ὁ Θεὸς [i] τάς τε μελλούσας συμφορὰς [k] αὐτῷ προεσήμαινεν [l] Ἰουδαίων, καὶ τὰ περὶ τοὺς Ῥωμαίων βασιλεῖς ἐσόμενα. [m] ἦν δὲ καὶ περὶ κρίσεις ὀνείρων ἰκανὸς [n] συμβάλλειν τὰ ἀμφιβόλως ἐπὶ τῷ θείῳ λεγόμενα· τῶν γοῦν ἱερῶν βίβλων οὐκ ἠγνόει τὰς προφητείας, ὡς ἂν αὐτός τε ὢν ἱερεὺς καὶ ἱερέων [o] ἔκγονος. ὅς, ὅτι τῆς τότε ὥρας ἔνθους γενόμενος, καὶ τὰ φερικώδη τῶν προσφάτων ὀνείρων πάσας φαντάσματα, προσφέρει τῷ Θεῷ λελησθαι εὐχάς· "καὶ ἐπεὶ "δὴ ὁ Ἰουδαῖον, ἔφη, φῦλον [p] ὀκλάσαι δοκεῖ σοι τῷ "κτίσαντι, μετίδη δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἡ τύχη πᾶσα, "καὶ τὴν ἐμοὶ ψυχὴν ἐπελέξω τὰ μέλλοντα εἰπεῖν, "δίδωμι μὲ Ῥωμαίοις τὰς χεῖρας ἑκών [q] καὶ ζῶ, μαρ"τύρομαι δὲ ὡς ὐ προδότης ἀλλὰ σὸς [r] ἄπειμι "πρὸς ἐκείνους.

κε'. δ'. Ταῦτα εἰπὼν, [s] ἐνδίδου τῷ Νικάνορι, καὶ ἡ Ἰουδαίων οἱ συγκαταφυγόντες, ὡς τὸν Ἰώσηπον συνίεσαν εἴκοντα τοῖς παρακαλοῦσι, θεῖσάντες, "ἢ μεγάλα γε ἂν [t] ἐνάξειαν, ἐβόων, ὦ πάτριοι νό"μοι, [u] ὓς κατεψήφισε Θεὸς, ὁ Ἰουδαίοις κλίσας ψυ"χὰς [x] θανάτου καταφρονούσας. φιλοζωεῖς, Ἰώσηπε, καὶ "φῶς [y] ἐνορμένεις ὁρᾶν [z] δῆλος; ὡς ταχέως ἐπελά"θου σαυτοῦ; πόσους ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀπεθνήσκειν ἔπε"σας; ψευδῆ μὲν ἄρα δόξαν ἀνδρείας, ψευδῆ δὲ καὶ "συνέσεως εἶχες, εἰ γε σωτηρίαν [a] μὲν ἐλπίζεις παρ' "οἷς ὕπατος ἐπολέμησας, σώζεσθαι δὲ ἐπ' ἐκείνων, "κἂν ἢ βέβαιον, θέλεις. ἀλλ' εἰ καὶ σοὶ λήθω πρὸ "σαυτοῦ κατέχει ἡ Ῥωμαίων τύχη, προνοητέον ἡμῖν δ' "[b] πατρῴας κλέους. χρήσομέν σοι δεξιᾷ καὶ ξίφος. σὺ δὲ "ἂν μὲν ἑκὼν [c] θνήσκεις, Ἰουδαίων στρατηγὸς, ἐὰν δὲ "ἄκων, προδότης τεθνήξῃ." Ταῦθ' ἅμα λέγοντες [d] ἐπανετείναντο τὰ ξίφη, καὶ διπείλουν ἀναιρήσειν αὐτὸν, εἰ τοῖς Ῥωμαίοις ὀφλισκάνοι.

ε'. Δείσας δὲ ἡ ἔφοδον ὁ Ἰώσηπος, καὶ προδοσίαν τῆς ἡγεμονίας τοῦ τῶν Θεῶν προσταγμάτων, εἰ περιποιήσαιτο

ditione ei liceret exigere, ſed potius quod virum ſtrenuum conſervare vellet. Addebat etiam, quod nec Veſpaſianus quaſi ad inſidias ſtruendas amicum mittebat, ut rem optimam peſſimæ, perfidiæ *ſcilicet* amicitiam, prætexeret; neque ipſe ad amicum decipiendum aſſenſus eſt ut veniret.

3. Cum autem ad ea, quæ dixerat Nicanor, hæſitare etiam cœperat Joſephus, milites quidem irati properabant ad ignem ſpeluncæ injiciendum: verum eos cohibebat dux, id modis omnibus agens ut Joſephum vivum caperet. At cum vehementer inſtaret Nicanor, & hoſtilis multitudinis minas intelligeret Joſephus, animum illius ſubit ſomniorum memoria quæ nocte ſomniaverat; quibus ei Deus & futuras Judæorum calamitates præſignificabat, quæque regibus Romanorum eſſent eventura. Quin & in ſomniis interpretandis de iis bene conjiciebat quæ Deus ambigue innuerat: porroque ſacrorum librorum vaticinia non ignorabat, utpote & ipſe ſacerdos, ortuſque parentibus qui ſacerdotes fuerant. Is tunc illa hora, quaſi divino afflatu, horrendas recentium ſomniorum imagines mente complexus, preces clam Deo offert, hujuſmodi verbis: "Quandoquidem etiam Judæorum gentem "deprimere tibi viſum ſit qui eam creaſti, "fortuna vero omnis ad Romanos migrarit, "meamque elegeris animam ad futura prædi"cenda, non invitus quidem manus do Roma"nis, & vivere non recuſo; teſtor autem, "quod non proditor, ſed tuus miniſter ad eos "tranſeo.

Joſepho hæſitanti in memoriam veniunt ſomnia divinitus immiſſa.

Ejus ad Deum preces occultæ.

4. Cum iſta dixiſſet, Nicanori conſentiebat. Et Judæi, qui una eo confugerant, ubi intellexerunt Joſephum hortantibus cedere, univerſi eum circumſtantes clamabant, "eſt "ſane cur plurimum ingemiſcerent leges pa"triæ, ab ipſo ſancitæ Deo, qui Judæis indidit "animas mortis contemptrices. Præ vitæ amo"re, ô Joſephe, ſuſtines lucem aſpicere, ſervus "*factus*? quam cito tui oblitus es? quam "multos pro libertate mori perſuaſiſti? Pro"fecto haud veram præ te ferebas fortitudi"nem, falſamque *tibi arrogabas* etiam pruden"tiam, ſi quidem ſalutem apud eos ſperas, "cum quibus *fortiter* adeo dimicaſti, aut, ſi "res certa ſit *ſalus*, ab illis ſervari cupias. Sed "quamvis te Romanorum fortuna tui oblivio"ne perfuderit; nos tamen oportet patriæ *no"ſtræ* gloriæ conſulere. Et dextram tibi & gla"dium commodabimus. Tu vero, ſi quidem "ſponte moriare, dux Judæorum; ſin vero in"vitus, proditor morieris". Simul ac iſta dicerent, gladios ei intentarunt, ipſoſq; illum interfecturos minitabantur ſi Romanis ſe dederet.

Quibus peractis Nicanori conſentiit.

Iotapatenorum in Joſephum impetus, & eorundem ad eum allocutio.

5. Joſephus autem, veritus ne in ipſum impetum facerent, ſeque Dei mandatorum proditorem fore exiſtimans, ſi mortem obiret priuſ-

[a] Καὶ μὴ παρὰ προσιόντος Big. καὶ μὴ προϊόντος Bod. [b] Ita Big. προσῆκον Voſſ. προσήκοντα Bod. προσήκοντα in Editis Aliiſque. [c] Ἀπιστίαν φιλίας Vat. & Voſſ. [d] Ἀπατήσων ἀν ἰδίᾳ φίλον Vat. [e] Illud ὁ non agnoſcit Big. [f] Ita Voſſ. & Vat. λιπαρῶν in aliis. [g] Ita Big. & Ruf. τοῦ πολίμου πληθύσους in Editis Aliiſque. [h] Αὐτὸν Big. quod uſitatius. [i] Ita Big. & Ruf. τοὺς μελλούσας in Editis Aliiſque. [k] Αὐτὸ non agnoſcit Voſſ. [l] Τῶν Ἰουδαίων Bod. [m] Ἦν ὁ καὶ Big. Bod. Vat. & Voſſ. [n] Συμβαλλεῖν Big. & Bod. [o] Ἐγγονος, ὧν Big. ἔκγονος ἐπὶ Vat. [p] Κολάσαι Big non ita tamen Ruf. qui vertit, & quia Judæorum labefactari tibi rem creator placuit. [q] Καὶ ζῶν Big. [r] Εἶμι Big. [s] Ἐνδίδει Vat. [t] Ita in MS. συνάξειαν in Editis. [u] Ita cum Cod. Big. καὶ κατεψήφισε θεὸς in Editis Aliiſque. In Ruffini verſione. ubi ſunt quæ Judæis annuit, quibus mortem contemnunes animas indidit? [x] Θανάτου Bod. [y] Ita cum Cod. Big. contra quam Ruf. qui certe δῆλον legebat, prout in Editis Aliiſque exſtat. [z] Μὴ ἔχων ἐλπίζεις Big. [a] Πατρίαν κλέος Big. & Ruf. πατρῴαν νόμιν in Editis Aliiſque. [b] Θνήσκῃ Big. & mox ἂν δὲ ἄκων. [c] Ἐπέτειναν Ε ξίφη Big.

ptiuſquam omnia illis denunciaret, ei neceſſe erat ut inciperet apud illos *ad hunc modum philoſophari.* "Quorſum enim, ô ſocii, pro- "priæ cædis adeo avidi ſumus? aut cur res "*omnium* amiciſſimas, corpus & animam, in- "ter ſe diſſidere facimus? Me *forſan* mutatum "eſſe quiſpiam dicet. verum & hoc etiam pro- "be norunt Romani. Pulchrum in bello mo- "ri, ſed lege belli, id eſt, victorum manu. Et "quidem ſi Romanorum ferrum deprecor, pro- "fecto dignus ſum qui meo gladio meaque "manu caderem. Sin illorum animos ſubeat "hoſtibus parcere, quanto juſtius nobis in "mentem veniret nobiſmet ipſis parcere? Et- "enim dementiæ eſt ea in noſmet admittere, "quorum *vitandorum* gratia ab illis diſſenti- "mus. Honeſtum eſſe pro libertate mori, & "ipſe fateor; pugnando tamen, & illorum "manibus qui eam ereptum eunt. nunc au- "tem neque contra nos veniunt in aciem, ne- "que nos interficiunt. Itidemque timidus eſt "*habendus*, & qui mori recuſat quando opor- "tet, & qui *id ipſum* vult cum minime opor- "tet. Immo vero, cujus rei metu prohibemur "ab aſcenſu ad Romanos? Annon mortis? "Nunc demum quam ex ſuſpicione ab hoſti- "bus metuimus, eam certam ipſi nobiſmet ir- "rogabimus? Verum ad ſervitutem evitandam "dicet aliquis. quaſi nunc quidem ipſi val- "de liberi eſſemus. Atenim magni animi eſt, "dicet aliquis, mortem ſibi conſciſcere. Mi- "nime vero, ſed puſilli & ignaviſſimi, ut & ego "illum gubernatorem timidiſſimum puto, qui "metu tempeſtatis ante procellam ſponte de- "merſerit navigium. Quid? quod ſui ipſius occi- "ſio tum à communi omnium animantium na- "tura aliena eſt, tum ſumma impietas in Deum "qui nos creavit. Nullum quippe animal eſt, "quod ex induſtria vel ſponte ſua moritur. "naturæ enim lex qua docemur velle vivere, in "omnibus plurimum valet: idcirco & quî "nobis vitam palam ademptum eunt, pro ho- "ſtibus habemus; & qui nobis inſidiantur "pœna perſequimur. Nonne Deum id indigne "ferre arbitramini, cum homo quod ab eo do- "natur plane deſpiciat? nam & ab illo acce- "pimus ut eſſemus; rurſumque ut eſſe deſina- "mus, fas eſt illi concedamus. Corpora qui- "dem cunctis mortalia ſunt, & ex caduca ma- "teria facta & formata: anima vero in omne "ævum duratura eſt, & corporibus ineſt auræ "divinæ particula. accedit quod, ſi quis ho- "minis depoſitum profuderit aut male tracta- "verit, improbus eſſe videtur & perfidioſus: ſin "vero Dei depoſitum è corpore ejecerit, num "eum ſe latuiſſe putabit, quem injuria affecit? "Immo ſervis quidem fugitivis pœnam infli- "gere juſtum creditur, etiamſi nequam dominos "reliquerint: ipſi vero Deum fugientes, domi- "num optimum, nonne impie facere videmur? "An neſcitis morientium juxta naturæ legem, "& qui Deo debitum exſolvunt repetenti quod "dederat, laudem eſſe æternam,* domum, ſobo-

Joſephi oratio ad eos qui minas ipſi intentarunt.

τῆς ἀναγκης. "τί γὰρ τοσοῦτον, ἔφη, σφῶν αὐτοῖς "ἑταίροις φονεύσωμεν; ἢ τί τὰ φίλτατα ἀφανιζόμε- "μεν, σῶμα καὶ ψυχήν; ἠλλάχθαι τις ἐμὲ φήσῃ; "Ἀλλ' οἴδασι Ρωμαῖοι τοῦτό γε. καλὸν δὲ πολέ- "μῳ θνήσκειν, ἀλλὰ πολέμῳ νόμῳ, τυγχάνειν ὑπὸ "τῶν κρατούντων. εἰ μὲν οὖν ὑπὲρ Ρωμαίων ἀποφέ- "ρομαι σίδηρον, ἄξιός εἰμι ἀληθῶς τοῦμοῦ ξίφους καὶ "χειρὸς τῆς ἐμῆς. εἰ δὲ ἐκείνους εἰσέρχεται φειδὼ "πολεμίων, πόσῳ δικαιότεροι ἂν ἡμᾶς ἡμῖν αὐτοῖς "εἰσέλθοι. καὶ γὰρ ἀλίγιον ζῶντα δρᾶν σφᾶς αὐτούς, "εἰ ὧν ἐκείνους διῑσάμεθα. καλὸν ὑπὲρ τῆς "ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν, φημὶ κἀγώ, μαχομένους μέ- "τοι, καὶ ὑπὸ τῶν ἁφαρπαζόντων αὐτίκα. νῦν δὲ "ὅτε εἰς μάχην ἀντιάζουσιν ἡμῖν, ὅτε ἀναιρῆσουσιν "ἡμᾶς. δειλὸς δὲ ὁμοίως, ὅτε μὴ βουλόμενος θνή- "σκειν ὅτ' ἂν δέῃ, καὶ ὁ βουλόμενος ὅτ' ἂν μὴ "δέῃ. τί δὲ καὶ διδοικότες εἰς Ρωμαίους οὐκ "ἄνιμεν; ἆρα οὐχὶ θάνατον; εἶτα τὸν δεδίκαμεν "ἐκ τῶν ἐχθρῶν ὑποπτεύομενον, ἑαυτοῖς βέβαιον ὑπο- "πτήσομεν; ἀλλὰ δουλείαν ἐρᾷ τίς. πάνυ γοῦν νῦν "ἐσμὲν ἐλεύθεροι. γενναῖον δὲ ἀνελεῖν ἑαυτὸν φή- "σει τις. οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ ἀγεννέστατον, ὡς ἔγωγε "καὶ κυβερνήτην ἡγοῦμαι δειλότατον, ὅς τις, χειμῶ- "να δεδοικώς, εἰς τὴν θάλασσαν ἐκὼν τὸ "σκάφος. ἀλλὰ μοὶ ἡ αὐθαιρεσία καὶ τῆς κοινῆς "ἁπάντων ζώων φύσεως ἀλλότριον, καὶ εἰς τὸν κτί- "σαντα Θεὸν ἡμᾶς ἐστιν ἀσέβεια. τὸ μέντοι ζώων "οὐθὲν ὅσον, ὃ θνήσκει μετὰ προνοίας, ἢ δι' αὐτό. φύ- "σεως γὰρ νόμος ἰσχυρὸς ἐν ἅπασι, τὸ ζῆν ἐθέλειν "ἀφ' οὗτο καὶ τοὺς φανερῶς ἀφαιρουμένους ἡμᾶς τοῦ- "του, πολεμίους ἡγούμεθα, καὶ τοὺς ἐξ ἐπίδρας ἡμω- "ρούμεθα. τὸ δὲ Θεοῦ οὐκ οἴεσθε ἀγανακτεῖν, ὅτ' ἂν ἄν- "θρωπος αὐτοῦ τὸ δῶρον ἀβελτερίᾳ; ἢ οὐ δὲ εἰλήφαμεν παρ' "ἐκείνου τὸ εἶναι, ἢ ὃ μηκέτι εἶναι πάλιν ἐκείνῳ διδο- "μεν. τὰ μέν γε σώματα θνητὰ πᾶσι, καὶ οὐκ "φθαρτῆς ὕλης δημιουργεῖται. ψυχὴ δὲ ἀθάνα- "τος ἀεί, καὶ Θεοῦ μοῖρα τις σώμασιν ἐνοικίζε- "ται. εἶτα ἂν μὲν ἀφαίσῃ τις ἀνθρώπου παρα- "καταθήκην, ἢ ἁρπάσῃ κακῶς, πονηρὸς εἶναι δο- "κεῖ καὶ ἄπιστος· ἐὰν δὲ τὶς τοῦ σφετέρου σώμα- "τος ἐκβάλῃ τὴν παρακαταθήκην ὁ Θεοῦ, "λελῆσθαι δοκεῖ καὶ ἀδικούμενος; καὶ κολάζειν μὲν, "τοὺς ἀποφάνσας οἰκέτας δίκαιον νενόμισμαι, καὶ πάν- "νυ σοὺς καταλίπωσι δεσπότας. αὐτοὶ δὲ κάλλιον δε- "σπότην ἀποδιδράσκοντες Θεὸν, ὃν δοκῶμεν ἀσε- "βεῖν; ἆρα οὐκ ἴσμεν, ὅτι τῶν μὲν ἐξιόντων τοῦ βίου κα- "τὰ τοῦ φύσεως νόμον, καὶ ὃ ληφθὲν παρὰ τοῦ "Θεοῦ χρέος ἀποτίνοντων, ὅταν ὁ δοὺς κομίσασθαι "θέλῃ, κλέος μὲν αἰώνιον, οἶκοι δὲ καὶ γενεαῖ βέ- "βαιοι

a Ita *Ruf.* φησὶν in *cæteris.* b In *Cod. Big.* ἡ καλόν. c Ita *Voſſ.* & *Ruf.* πολεμίῳ πολὺ δικ. πολέμιον in *Editis Aliiſque.* d Ita *MSS.* ἀντιάζωσιν in *Editis.* e Ita *Big.* & *Ruf.* οἷον in *Editis Aliiſque.* f Iterum cum *Big.* & *Ruf.* βίαιον in *cæteris.* g Ita *Bod.* & *Ruf.* γὰρ in *reliquis.* h Προθυμίας *Big.* i Sic in *MSS.* ἢ τῷ ἐξ ἐπίδρας ἡμωρῆσθαι in *Editis.* k Υβρίζει *Big.* l Διδόμενον *Big.* m Διδημιούργηται *Big.* n Ἐὰν *Big.* o Ita *Voſſ.* σωμάτων in *cæteris.* p Hac de voce videſis *L. Cappellum* in *Spicilegio* ad 2 *Tim.* 1. 12. * *Sc.* in cœlo.

a Illud

"ζωμοι, καθαραὶ δὲ [a]καὶ ἐπήκοοι μένουσαι αἱ ψυχαὶ,
"χῶρον ὑψηνῶ λαχοῦσαι τ᾽ ἁγιώτατον, ἔνθεν ἂν θεί-
"οτητος αὖθις ἁγναῖς πάλιν [b]ἀντενσκίζοντας σώμα-
"σιν. ὅσοις δὲ καθ᾽ ἑαυτῶν ἐμάνησαν αἱ χεῖρες, τύ-
"φον μὲν ᾅδης δέχεται τὰς ψυχὰς σκοτώτερον, ὁ δὲ
"τούτων πατὴρ Θεὸς εἰς ἑκατέρους ἡμαρτῆσθαι τὰς
"βλάβας ὑφέξει. ἀφ᾽ οὗ τοῦτο μερίσθαι τοῖς φί-
"λοις τοῦτο, καὶ τοῖς μὲν σοφωτάτοις κολάζεσθαι νο-
"μοθέτην τὸν γῆν ἀπολόντας ἑαυτούς, τοῖς μὲν ἡμῖν,
"μάχεις ἡλίου δύσεως ἀταφίας [c]ἀπείπεν ἔθος εἶναι, καί-
"τοι καὶ πολεμίους θάπτειν θεμιτὸν ἡγούμενοι. πρὸ ἐπι-
"φορᾶς δὲ, καὶ τὰς δεξιὰς [d]τοιούτων τῶν νεκρῶν ἀπο-
"κόπτειν ἐκέλευσαν, αἷς ἐκρατύναντο καθ᾽ ἑαυτῶν,
"ἡγούμενοι, καθάπερ τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἀλλότριον,
"ὕτω καὶ τὴν χεῖρα τοῦ σώματος. καλὸν οὖν, ἑτᾶ-
"ροι, δίκημα φονεῖν, καὶ μὴ τοῖς ἀνθρωπίνοις συμφο-
"ραῖς [e]προσθεῖναι τὸ εἰς τὸν κτίσαντα ἡμᾶς δυσ-
"σεβεῖν. εἰ σώζεσθαι δοκῇ, [f]σωζόμεθα· καὶ γὰρ ὑπ᾽
"αὐτῆς ἡ σωτηρία, παρ᾽ οἷς ἀφ᾽ τοσούτων ἔργων
"ἀπεδειξάμεθα τὰς ἀρετάς· εἰ τεθνάναι, καλὸν ὑπὸ
"τῶν ἑλόντων. ὁ μεταβήσομαι δ᾽ ἐγὼ εἰς τὸν τῶν
"πολεμίων τάξιν, ἵνα ἐμαυτοῦ προδότης γένωμαι.
"καὶ γὰρ ἂν εἶλεω πολὺ τῶν αὐθομολόντων [g]πρὸς τοὺς
"πολεμίους ἀλυσιτελέστερος· εἶτα ὀκνοῦσι μὲ ὑπὲρ σωτηρίας
"τοῦτο πρᾶξαι, ἐγὼ δ᾽ ἐπ᾽ ἀπωλείᾳ, καίτοι τῇ
"ἰδιωτικῇ. τὸν μέντοι Ῥωμαίων ὀφθαλμὸν [b]ἐπελεύσομαι
"μὴ γὰρ δεξιὰν ἐκφεύξομαι [i]τ᾽ αὐτοῦ, [i]ἐνὸς
"χεῖρας πεφεύξομαι, τὸν τῶν φυγαμάχων ἀπιστίαν ὑ-
"περβαλοῦσαν ἀποφέρων ἐγκλήματον.

κε'. 5'. Ὁ μὲν Ἰώσηπος πολλὰ τοιαῦτα πρὸς ἀπογνῶσιν καὶ αὐθαιρεσίαν ἔλεγεν. οἱ δὲ, περιεγμένας ἀπογνώσει τὰς ἀκοὰς ἔχοντες, ὡς ἂν πάλαι καθασιώσαντες ἑαυτοὺς τῷ θανάτῳ, [k]παροξύνονται πρὸς αὐτόν· καὶ [l]προσέχων ἄλλῳ ἄλλοθεν ξιφήρης, ἐκάκιζόν τε εἰς ἀναισθησίαν, καὶ ὡς ἕκαστος αὐτίκα [m]καταπλήξων, ἐδί-ωκον. ὁ δὲ τὸν μὲν ὀνόματι καλῶν, τῷ δὲ σφαγιαστῇ ἐμβλέπων, ἕτερον δὲ δραστηρίως [n]τῇ δεξιᾷ, ὁ δὲ δεινῇ δυσωπῶν, καὶ ποικίλοις διαρρήδην πάθεσιν, ὅλῃ τῇ ἀνάγκῃ ἔφυγεν ἀπὸ τῆς σφαγῆς πάντων τῇ σίδηρῳ, ἅπερ τοὺς [o]κατακυκλοῦντα τὸ θηρίον, ἀεὶ πρὸς τὴν κατηπείλουσαν [p]ἀντιστρεφόμενος. τῶν δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐσχάτας συμφορὰς ἔτι τὸν σφαγιαστὴν αἰδουμένων, παρελύοντο μὲν εἰς δεξιάς, [q]πρωλίσθησε δὲ τοὺς ξίφη, καὶ πολλοὶ τὰς ῥομφαίας ὑπεφέροντες αὐχμάντας [r]παρέδωκε.

ζ'. Ὁ δὲ ἐν ταῖς ἀμηχανίαις, οὐκ ἀπόρησεν ὅπως σωτηρίας, ἀλλὰ πιστεύσας τῷ καιρῷ θεῷ τῷ σωτηρίας προσβάλλεται. "καὶ ἐπειδὴ δέδοκται τὸ θανεῖν, "ἔφη, φέρε κλήρῳ τοὺς ἀλλήλων σφαγὰς ὑπερ-"φέρωμεν, ὁ λαχὼν δὲ ὑπὸ τοῦ μετ᾽ αὐτὸν πιπτέτω, καὶ "lemque fiat manu, putas autem & dicto audien-"tes animas manere, locum in cœlo habituras "sanctissimum, unde rursum per sæculorum la-"psus ad corpora munda inhabitanda mitten-"tur. quorum vero manus in seipsos insanie-"runt, horum quidem animas orcus tenebrico-"siot susciet: paterq; illorum Deus culpam eo-"rum, qui in alterutram partem injuriosi fuerint, "in liberos persequetur. Hinc Deo invisum est "*hoc scelus*, & à sapientissimo legislatore poe-"na ei statuitur. quippe apud nos quidem "sancitum est, ut qui seipsos occiderint ad so-"lis occasum insepulti abjiciantur, quanquam "& hostes sepelire fas arbitremur: apud alios "vero ejusmodi mortuis etiam dextras, quibus "contra se usi sunt, amputari jusserunt *leges*; "quemadmodum corpus ab anima, ita & ma-"num à corpore disjungi debere existimantes. "Pulchrum igitur, ô socii, justa sentire, neque "humanis casibus & calamitatibus addere im-"pietatem in *Deum* creatorem nostrum. Si "salvi esse volumus, *jam* nosmet servemus "(nam & nobis haud dedecori est salutem il-"lis acceptam referre, quibus virtutem tot *præ-*"*claris* facinoribus demonstratam dedimus) "sin mori placeat, ab his occidi pulchrum est, "à quibus *victi* sumus & capti. *Ego vero "hostium ordini non me adscribi patiar, ut "ipse mei proditor fiam. nam ita multo sto-"lidior essem, quam qui ad hostes ultro pro-"fugiunt: siquidem illi hoc faciunt suæ salu-"tis ergo, ipse vero interitus, idque mei. Ro-"manorum tamen insidias quam maxime ex-"peto: nam si post fidem datam me interfe-"cerint, lætus admodum moriar, mendacii "perfidiam *ab illis* reportans, solatium victo-"riâ majus.

Josephus in magno vitæ periculo.

6. Et Josephus quidem hujusmodi multa di-cebat, ut *socios* à cæde propria dehortaretur. Illi vero, aures ex desperatione obstructas habentes, ut qui jamdudum semet morti devoverant, in eum exasperantur; & alii aliunde cum gladiis accurrentes, & ignaviam ei exprobrabant, & quisque palam in eo erat ut eum è vestigio interficerent. Ille autem, cum alium nominatim vocaret, alium severo ducis aspectu intueretur, alium dextra prehenderet, alium precibus exoraret, variaque animi affectione (ut in *tali* necessitate) distractus, ferrum omnium à cæde *sua* divertebat, non secus ac feræ circumclusæ, ad eum semper qui se ei admoveret, ora vultusq; convertens. Illorum autem, qui ducem in extrema miseria & ærumna adhuc revererentur, debilitabantur dextræ, gladiique de manibus elabebantur, multique cum ensibus ipsum peterent injussi eos dimittebant.

Callidum ejus consilium de sortibus adhibendis.

7. Illi autem in angustiis non deerat solertia ad excogitandum: sed Dei curæ se committens salutis discrimen adit. "Et quoniam mori de-"cretum est, inquit, agite, cædes mutuas in "sortem conjiciamus, &, *cui* sors obtigerit, "manu illum excipientis occumbat, † atq; ita for-

a Illud καὶ addidi è *Codd. Big. Voss. & Vat.* b In hoc verbo & sequentibus *præsens* pro *futuro* c Sic *Big. & Ruf.* κρύπτειν in *Editis Aliisque.* d Iterum cum *Big. & Ruf.* τούτων in *cæteris.* e Ita *Big. Bod. & Voss.* σωθῆναι in *reliquis.* f Σωζόμεθα *Big. & Bod.* g Illa πρὸς τοὺς πολεμίους desunt *Bod.* h Ἐνχομαι *Big.* in ora *Codicis* ἀνδέχομαι, ἀγαπῶ. i Ἐνὸς μοι *Big.* k Παροξύνονται *Big.* l Προσέχων *Big.* m Πλήξων *Big. & Bod.* n Τῆς δεξιᾶς *Big. & Voss.* o Κυκλοῦντα *Big.* p Ἐπιστρεφόμενος *Bod.* q Πρωλισθαν *Big. & Vat.* r Παρῆσαν *Big.* * Non migrabo ego in hostium locum, *Ruf.* non transibo in numerum hostium ut ipse meus percussor sim, *Pseudo-Hegesipp.* † Hac de re agitur in Appendice ad Cl. *Wingati Arithmeticam. Edit. Lond.*

"fortuna faciet ut omnes mortem obeant, ne-
"que ſua quiſquam dextra ſe jugulet. injuſtum
"eſt enim, cæteris interemptis, quenquam,
"ſi pœnituerit, ſalvum eſſe". Cum iſta di-
xiſſet, dignus viſus eſt cui fides haberetur;
& poſtquam perſuaſiſſet, una cum illis ſemet
Joſephi ſocii per ſortes pereunt, ipſo cum altero ſuperſtite. ſorti commiſit. Cui autem ſors primo obve-
nit, is jugulum proximo libenter præbebat,
quaſi duce etiam mox perituro. nam mortem
cum Joſepho oppetere vita dulcius eſſe vide-
batur. Ille vero cum altero (ſive forte fortu-
na dicendum, ſive Dei providentia) relictus
eſt; operamque dans ut neque à ſorte con-
demnaretur, neq; ſi ultimus ſupereſſet dextram
macularet popularis *ſui* cæde, illi etiam fide
data perſuadet vitam non prodigere.

Joſephus ad Veſpaſianum adducitur. 8. Atque ita quidem ille, cum bellum à Ro-
manis & à ſuis evaſiſſet, ad Veſpaſianum per
Nicanorem ducebatur. Omnes autem Roma-
ni ad illum intuendum confluebant; cumque
multitudo circa ducem ſe premeret, varius
ortus eſt tumultus: his exſultantibus quod ca-
ptus eſſet, aliis minitantibus, nonnulliſque ut
propius eum viderent *alios* urgentibus. Et qui
longius quidem aberant, hoſtem ad ſupplicium
ducendum clamabant: qui vero in propinquo
erant facta ejus *egregia* in memoriam revoca-
bant, ejuſque ad mutationem attoniti hære-
bant: & à ducibus nemo erat, cui, licet ante
ei iraſceretur, ad aſpectum ejus ira non defer-
Titi erga Joſephum clementia. veſceret. maxime autem omnium Titus *ſua*
ex indole & patientia Joſephi in calamitati-
bus & ætatis ejus miſericordia capiebatur:
qualiſque jampridem fuerat in præliis remini-
ſcenti, & qualis nunc ſit in hoſtium manibus
poſitus intuenti ſubiit cogitare, & quanta erat
fortunæ vis, quamque velox belli inclinatio, &
quanta rerum humanarum inſtabilitas. unde
& tunc multi quidem eandem cum ipſo affe-
ctionem induebant, & ad Joſephi miſeratio-
nem pertrahebantur: ipſeque apud patrem
plurimum valebat ad Joſephi ſalutem. Veſpa-
ſianus tamen præcipiebat ut magna cum cau-
tione cuſtodiretur, ac ſi ſtatim ad Neronem
eum miſſurus eſſet.

9. Cum iſtud intelleXiſſet Joſephus, ſignifi-
cabat ſe cum eo ſolo paucis colloqui velle.
Summotiſque ab illo omnibus aliis præter Ti-
Joſephus Veſpaſianum alloquitur. tum & duos amicos, infit *Joſephus*: "Tu
"quidem, Veſpaſiane, putas Joſephum dunta-
"xat ipſum captivum cepiſſe: at ego rerum
"majorum venio tibi nuncius. Niſi enim à
"Deo ad te miſſus eſſem, Judæorum conſue-
"tudinem noviſſem, & quemadmodum duces
"exercituum mori deceret. Ad Neronem me
"mittis? Quid enim? num qui Neroni uſ-
"que ad te ſucceſſuri ſunt *tam diu* manebunt?
"Tu Cæſar eris, Veſpaſiane, & imperator tu
"& filius iſte tuus. Vincito autem me aliquan-
"to arctius & tibimet adſervato. nam tu qui-

"διοδεύσει πάντων ὕπερ ἡ τύχη, μηδὲ ὅτι τῆς ἰδίας
"χειρὸς δεξιᾶς ἔχεται. ἄδικον γὰρ οἰχομένων τῶν ἄλ-
"λων πᾶσι μετανοήσαντα σωθῆναι". πιστὸς ἔδοξε ζῆν
τε εἰπών, καὶ σωεκληρώτο πείσας· ἑτοίμως δὲ ὁ
λαχὼν τῷ [a] μετ' αὐτὸν παρεῖχε τὸν σφαγὴν, ὡς αὐ-
τίκα [b] πιθηξόμενός καὶ ὅ στρατηγός. ζωῆς γὰρ ἡδίων
τὸν μετὰ τοῦ Ἰωσήπου θάνατον ἡγοῦντο. καταλείπε-
ται δὲ ὅτ', εἴτε ὑπὸ τύχης χρὴ λέγειν, εἴτε
ὑπὸ θεοῦ προνοίας, [c] σὺν ἑτέρῳ· καὶ ἀσυνδίκως μή-
τε ὑπὸ τοῦ κλήρου καταδικασθῆναι, μήτε εἰ τελευ-
ταῖος· [d] λίποιτο μιᾶναι τὴν δεξιὰν ὁμοφύλῳ φόνῳ,
πείθει καινὸν ὅτι πίστει ζῆν.

θ'. Ὁ μὲν οὖν ὕπατος τόν τε Ῥωμαίων καὶ τὸν οἰ-
κεῖον διαφυγὼν πόλεμον, ὅτι Οὐεσπασιανὸν ἤγαγε διὰ
τοῦ Νικάνορος. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάντες ὅτι θέας [e] αὐ-
τοῦ συνέτρεχον, καὶ τοῦ πλήθους συνθλιβομένου [f] περὶ
τὸν στρατηγὸν θόρυβος ἦν ποικίλος· τῶν μὲν γεγη-
θότων ὅτι πρὸ ληφθέντι, τῶν δὲ ἀπειλούντων, τῶν
δὲ ἐγγύθεν ἰδεῖν βιαζομένων. καὶ οἱ μὲν πόρρωθεν
κολάζειν ἐδόων τὸν πολέμιον· τῶν δὲ πλησίον ἀνά-
μνησις αὐτοῦ τῶν ἔργων εἰσήει, καὶ πρὸς τὴν με-
ταβολὴν θάμβος· τῶν τε ἡγεμόνων οὐδεὶς ἦν, ὃς,
εἰ καὶ πρότερον ὠργίζετο, τότε πρὸς τὴν ὄψιν οὐκ
ἐνέδωκεν αὐτῷ. μάλιστα δὲ Τίτου ἐξ ἀρετῆς τό,
τε καρτερικὸν ἐν ταῖς συμφοραῖς ἦρα τοῦ Ἰωσήπου,
καὶ πρὸς τὴν ἡλικίαν ἔλεος. [g] ἀναμιμνησκομένῳ
τε οἱ πάλαι μαχόμενοι, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐχθρῶν
[h] ἄρτι κειμένων ὁρῶντι παρῆν τε νοεῖν, ὅσον δύναται
τύχη, καὶ ὡς ὀξεῖα μὲν πολέμου ῥοπή, τοῦ δὲ ἀν-
θρωπίνου βίου ἄβεβαιον. παρῆ καὶ τότε συνδίκησε
μὲν πλείστους ἑαυτῷ, καὶ πρὸς οἴκτον τοῦ Ἰωσήπου.
πλείστη δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς τὸν πατρὸς μοῖρα σω-
τηρίας ἐγένετο. ὁ μέν τοι Οὐεσπασιανὸς φρουρεῖν αὐ-
τὸν [i] μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας προσέταττεν, ὡς [k] ἀνα-
πέμψων αὐτίκα Νέρωνι.

ι'. [l] Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἰώσηπος, μόνῳ τῷ Ἀγρι-
ππείνῃ θέλειν ἔλεγεν αὐτῷ. μεταστησαμένου δὲ ἐκεί-
νου, πλὴν τοῦ παιδὸς Τίτου καὶ δυεῖν φίλων, τοὺς
ἄλλους ἅπαντας. "σὺ μέν, εἶπεν, Οὐεσπασιανέ, νο-
"μίζεις ἀγχμάλωτον [m] αὐτὸν μόνον εἰληφέναι Ἰώ-
"σηπον. ἐγὼ δὲ ἄγγελος ἥκω σοι μείζονος. [n] μὴ γὰρ
"ὑπὸ θεοῦ πεμπόμενος ᾔδεις τὸν Ἰουδαίων νό-
"μον, καὶ πῶς στρατηγοῖς ἀποθνήσκειν πρέπει; Νέ-
"ρωνί με πέμπεις; [o] τί γάρ; οἱ μετὰ Νέρωνα μέ-
"χρι σοῦ ἀφάδνοι [p] μένουσι; σὺ Καῖσαρ, Οὐεσπα-
"σιανέ, καὶ Αὐτοκράτωρ σὺ καὶ παῖς ὁ σὸς οὗτος. δέσμιόν
"δέ με νῦν ἀσφαλέστερον, ἢ τηρῇ σαυτῷ· [q] διαιτήσεις
μὲν

[a] Μετ' ἐαυτὸν *Big.* [b] Θηξόμενός *Big.* [c] Σὺν ἑταίρῳ *Big.* [d] Λείποιτο *Big.* & *Busb.* [e] Illud αὐτοῦ non agnoſcunt aliquot *MSS.* [f] Ita *Big.* περὶ τοῦ στρατηγοῦ in *Editis Aliiſque.* [g] Ἀναμιμνησκόμενον & mox ὁρῶντα *Big.* & *Voſſ.* [h] Αὐτικείμενον *Vat. Rhed.* & *Big.* [i] Μετὰ πάσης τῆς ἀσφαλείας προσέταττεν *Big.* [k] Ἀναπέμπων *Vat.* [l] Ita cum *Big.* & *Ruf.* ταῦτα in *reliquis.* [m] Sic *Vat. Bod. Lipſ. Busb.* & *Rhed.* αὐτόμολον *Baſ.* αὐτίμολον *Gen.* αὐτὸ μόνον *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *tantum hoc putas, Joſephum te habere captivum.* [n] Ita *Big.* μὴ γὰρ ὑπὸ Θεοῦ πεμπόμενος σὺκ ᾔδεις in *Editis Aliiſque.* Paulo aliter legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *Ego autem majorum ad te nuncius veni, præmiſſus à Deo: alioquin Judæorum legem ſciebam, & quemadmodum duces exercituum mori deceret.* Aliter etiam *Suidas* in voce Ἰώσηπος locum proferens ad hunc modum; ἐγὼ γάρ ἄγγελός ἥκω σοι μεγάλων. μὴ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ πεμπόμενος εἶδες τὸν Ἰουδαίων μόρον. Νέρωνι μ. π. [o] Ita *Big. Busb. Rhed. Vat. Lipſ. Voſſ. Bod.* & *Suid.* τί γὰρ in *Editis.* [p] Juxta *Suidam* legendum μένει. Sed forſan & hîc loci *præſens* pro *futuro*, quod Atticis familiare eſt. [q] Ita *Big.* & *Ruf.* διαιτήσῃ γὰρ μόνου *Baſ.* & *Gen.* cum *aliis.* διαιτήσῃ γὰρ *Bod.* & *Vat.*

[a] Επηγετο

"μὲν γὰρ ὦ μόνον ἐμοῦ σὺ Καῖσαρ, ἀλλὰ καὶ γῆς
"καὶ θαλάσσης καὶ πάντὸς ἀνθρώπων γένους. ἐγὼ
"δὲ ὅτι τιμωρίαν δίκης φεύγειν μείζονος, εἰ κα-
"ταψεύδομαι καὶ Θεοῦ". Ταῦτα εἰπόντος, τὸ μὲν
χρῆμα μὲν Οὐεσπασιανὸς ἀπιστεῖν ἐδόκει, καὶ ὁ Ἰώ-
σηπος παραλαμβάνειν ταῦτα πρὸς σωτηρίας παύρ-
γειν. κατὰ μικρὸν δὲ εἰς πίστιν [a]προήγετο, τοῦ
Θεοῦ [b]διεγείροντος αὐτὸν εἰς τὴν ἡγεμονίαν ἤδη, καὶ
τὰ σκῆπτρα δι' ἑτέρων σημείων [c]προδεικνύντος.
ἀτρεκῆ δὲ καὶ τὸν Ἰώσηπον ἐν ἄλλοις κατελάμβα-
νε. τῶν γὰρ τοῖς ἀπορρήτοις συντυχόντων φίλων [d]ὁ
ἕτερος, "θαυμάζειν, ἔφη, πῶς ὅτε τοῖς ὅπι τῶν
"Ἰωταπάτων πρὸ ἁλώσεως, [e]ὅτε αὐτὸς προεμαντεύ-
"σατο πρὸ αἰχμαλωσίας, εἰ μὴ ταῦτα λῆρος εἴη
"[f]ἀφικνουμένῳ τοὺς ἐπ' αὐτὸν ὀργάς." Ἰώσηπος
δὲ, "καὶ τοῖς Ἰωταπατίνοις ὅτι μετὰ τεσσαρακοστὴν
"[g]ἑβδόμην ἡμέραν ἁλώσονται προεῖπεν, ἔφη, καὶ
"ὅτι πρὸς Ῥωμαίων αὐτὸς ζωγρηθήσεται." Ταῦτα
μὲν τῶν αἰχμαλώτων κατ' ἰδίαν ὁ Οὐεσπασιανὸς
ἀνακρινόμενος, εὕρισκεν ἀληθῆ, καὶ πιστεύειν δὲ
κατ' αὐτὸν [h]ἤρχετο. φεύγειν μὲν οὖν καὶ δεσμῶν
οὐκ [i]ἀνίει ὁ Ἰώσηπος, ἐδωρεῖτο δὲ [k]ἐσθῆτι καὶ τοῖς
ἄλλοις κειμηλίοις, [l]φιλοφρονούμενός τε καὶ πρεσβεύων διε-
τέλει, τὰ πολλὰ Τίτου τῇ τιμῇ συνεργοῦντος.

dem non mei ſolius dominus *eris*, verum "etiam terræ mariſque & omnis generis hu-"mani. Ego vero in ſupplicium arctiore di-"gnus ſum cuſtodia, ſi quid temere etiam in "Deum mentitus fuero." Cum iſta dixiſſet, Veſpaſianus ſtatim quidem ei fidem non habebat, & Joſephum ſuſpicabatur aſtute hæc ſui in ſalutem comminiſci. Paulatim vero ad credendum inductus erat, cum Deus jam ipſum excitaret ad cogitandum de imperio, ſceptrumque ad eum deventurum eſſe diverſis ſignis præmonſtraret. Sed & in aliis veracem eſſe Joſephum deprehendebat. Altero namque amicorum, qui ſecretis intererant, "ſe mirari, di-"cente, quid cauſæ erat, cur neque Iotapate-"nis de excidio, neque ſibi de captivitate "quidquam antea vaticinatus eſſet, ſi iſta non "vana ſint illius commenta, qui iram in ſe ca-"ſuram depulſum eat." *Ad hæc* Joſephus, "Io-"tapatenis, ajebat, ſe prædixiſſe, excidium eos "poſt ſeptimum & quadrageſimum diem man-"ſurum eſſe, foreque ut ipſe à Romanis vivus "caperetur." Cum de iſtis à captivis clam inquiſiviſſet Veſpaſianus, veraq; *eſſe* comperiſſet, etiam illis quæ de ſe dixerat fidem habere cœpit. Et Joſepho quidem neque cuſtodiam neque vincula remittebat. verum veſtimentis eum donabat aliiſq; pretioſis muneribus, & benevolentia eum proſequi & complecti perſeverabat, Tito plerumque ad ejus honorem aliquid conferente.

Veſpaſianus inducitus ad fidem habendam Joſephi vaticinio.

Joſephus in honore apud Veſpaſianum & Titum.

κη'. **ΚΕΦ. η'.**

Ὡς ἑάλω Ἰόππη, καὶ ἐνεδόθη Τιβεριάς.

CAP. VIII.

Quo modo capta erat Joppe, & dedita Tiberias.

ΤΕτάρτῃ δὲ Πανέμου μηνὸς, ἀναζεύξας εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, [m]κἀκεῖθεν εἰς τὴν μεγάλην ἀφικνεῖται Καισάρειαν, μεγίστην τῆς τε Ἰουδαίας πόλιν, καὶ ὃ [n]πλέον ὑφ' Ἑλλήνων [o]ἐποικουμένην. ἐδέχοντο δὲ καὶ τὸν στρατὸν καὶ τὸν στρατηγὸν μετὰ πάσης [p]εὐφημίας καὶ φιλοφροσύνης οἱ ἐπιχώριοι, καὶ κατ' εὔνοιαν μὲν τὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, ὃ δὲ πλέον ἔχθει τῶν [q]κατεστραμμένων. διὸ καὶ τὸν Ἰώσηπον ἀθρόοι καταβοῶντες ἠξίουν κολάζειν. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὴν μὲν περὶ τούτου δίκην, ὡς ἐπ' ἀκρίτοις γιγομένην πλήθεσι [r]ἐξέλυσεν ἡσυχίᾳ. τῶν δὲ ταλμάτων τὰ μὲν δύο χειμερίσοντα ἐκάθισεν ὅπι τῆς Καισαρείας, ὅπως τὴν πόλιν ὁρῶν τὸ δέκατον δὲ καὶ πέμπτον εἰς Σκυθόπολιν, ὡς μὴ θλίβοι παντὶ τῷ στρατῷ τὴν Καισάρειαν. ἀλεινὴ δὲ καὶ ἐκείνη χειμῶνος ὥρᾳ, καθόσον [s]ἐν τοπογράφοις θέρους ἐπὶ [t]καύματος, πεδιὰς οὖσα καὶ παράλιος.

QUarto autem die Panemi menſis Veſpaſianus in Ptolemaïdem reverſus eſt, atque inde Cæſaream maritimam pervenit, & urbem Judææ maximam, & majori ex parte à Græcis inhabitatam. Unde exercitum pariter ac imperatorem cum magno plauſu & hilaritate excipiebant indigenæ, etiam ex ſua quidem in Romanos benevolentia, magis autem ex ſuo in everſos odio. Unde & multi ſimul contra Joſephum inclamantes, de eo ſupplicium ſumendum eſſe poſtulabant. Veſpaſianus autem ab iſta quidem petitione, ut quæ ab inconſulta facta eſſet multitudine, ſe liberavit, nihil reſpondendo. Legionum autem duas quidem Cæſareæ, *illic* hyematuras, conſtituit, quod civitatem huic rei opportunam eſſe videret: decimam vero & quintam in Scythopoli, ne totius onere exercitûs atterreretur Cæſarea. Erat autem & illa hyeme aprica, quantum æſtate præ fervore æſtuoſa, utpote in planitie ſita & maritima.

Joſephus ad ſupplicium petitus, renitente Veſpaſiano.

κθ'. Β'. Ἐν δὲ τούτῳ συναθροισθέντες οἵτε χειρὶ φάσιν ἐκπίπτοντες τὸν πολεμίαν, καὶ οἱ διαφυγόντες ἐκ τῶν κατεστραμμένων, πλῆθος οὐκ ὀλίγον, ἀνακτίζουσιν Ἰόππην ὁρμητήριον σφίσιν, ἐρημωθεῖσ' ὑπὸ Κεστίου πρότερον· καὶ τὴν χώραν ἐκπεπολεμωμένην ἀνειργόμενοι, μεταβαίνειν ἔγνωσ' εἰς

XV. 2. Interea cum non exigua collecta eſſet multitudo, ex iis qui vel ſeditione ab hoſtibus defecerant, vel ex civitatibus everſis effugerant, Joppen, quam antea diruerat Ceſtius, inſtauratum eunt ſibimet in refugium: &, quia illis impedimento erat regio vaſtata, in mare migrare

Joppe ſeditioſorum refugium.

a Επήγετο Bod. b Διεγείροντος Big. & Vat. c Προδεικνύοντος Big. d Articulum ὁ non agnoſcunt Big. & Bod. e Οὐδὲ αὐτὸς προεμαντεύσατο Big. f Διαφευγόντων Big. & Bod. g Eſt qui ἑβδόμῃ malit. h Ita Big. Bod. Vat. & Ruf. ἦρτο in Editis Aliiſque. i Ἀνῆκε Big. k Ita Big. & Suid. ἱσθῆτι in cæteris. l Sic Big. Vat. Voſſ. & Ruf. φιλοφρονούμενός τε καὶ π. in reliquis. m Ἐκεῖθεν Bod. n Πλεῖστον Big. o Οἰκουμένην Big. p Ita Big Ruf. & Pſeudo-Hegeſipp. φιλοτιμίας in Editis Aliiſque. q Καταστραπτομένων Bod. r Ita Big. & Ruf. ἐξέλυεν in cæteris. s Illud ἐν deeſt Big. t Καυμάτων Big.

migrare decreverunt. cumque naves piraticas quamplurimas fabricaſſent, qua in Phœnicen & Syriam & Ægyptum tranſitur latrocinia exercebant, & omnibus ad oras iſtas invium faciebant pelagus. Veſpaſianus autem cognito quod conſtituerant, equites pariter ac peditis in Joppen mittit, qui noctu in urbem utpote non cuſtoditam ingrediuntur. Qui vero in ea erant impreſſionem quidem faciendam jam ante ſentiebant, & metu perculſi Romanos arcere detrectabant; in naves autem confugientes, cum extra teli jactum eſſent, *in illis* pernoctarunt.

Veſpaſianus exercitum Joppen mittit.

Joppes deſcriptio.

3. Cum vero Joppe natura eſſet importuoſa (nam in littus aſperum cæteraque arduum deſinit, ac ſummis utrinque cornibus leviter inflexum, * in quibus profundæ rupes & ſaxa ingentia quæ mari prominent, ubi & adhuc oſtenſa Andromedæ vinculorum veſtigia fidem faciunt antiquitati fabulæ, † adverſus autem aquilo feriens littora, & cautibus objectis tumidos illidens fluctus, ſtationem mari aperto periculoſiorem efficit) eo in ſalo fluctuantibus Joppenis ſub diluculum vehemens flatus ingruit, quem illac navigantes Melamboream vocant. & alias quidem naves inter ſe, alias vero colliſit in ſcopulos: multas autem, cum adverſus æſtum omni vi tenderent in altum, (nam & littus ſaxoſum & hoſtes ei circumfuſos metuebant) ventus, in ſublime attollens fluctus, demerſit: & neque fugæ uſquam locus erat, neque manentibus ſpes ſalutis, cum ventorum vis eos mari pelleret, & Romani civitate *prohiberent*. Et multi quidem ejulatus erant cum colliderentur naves, multus vero fragor cum frangerentur: & Joppenorum alii fluctibus obruti perierunt, aliique quamplurimi naufragiis implicati. Nonnulli autem ferro ſe interficientes, quaſi id ſatius eſſet, mare præveniebant: cæterum plerique undis delati in petras abruptas diſcerpti erant, adeo ut mare *cæſorum* ſanguine redundaret, oraque maritima cadaveribus repleretur. Quin etiam ad littus appulſos ſtantes in eo Romani trucidabant. atque ejectorum corpora numero erant ad quatuor millia & ducenta. Romani vero ſine prælio urbem ceperunt & funditus diruerunt.

Joppenſi naufragium patiuntur.

Joppe iterum everſa.

4. Atque ita quidem Joppe brevi tempore bis à Romanis exciſa eſt. Veſpaſianus autem, ne rurſus eò piratæ confluerent, & caſtra in arce excitat, & equitatum illic cum paucis peditibus reliquit; ita ut illi eo in loco manentes caſtra cuſtodirent, equiteſque finitimam regionem depopularentur, & villas Joppe vicinas cum urbeculis è medio tollerent. Et illi quidem imperata facientes regionem percurſarunt, eamque omnem quotidie diripiebant & vaſtabant.

Præſidium ibi collocat Veſpaſianus.

Fl. Joſephus peremptus dicitur

5. Ubi autem ea quæ Iotapatis acciderant famâ perlata eſſent Hieroſolyma, primo qui-

τὴν θάλασσαν. πηξάμενοί τε πειρατικὰ σκάφη πλεῖστα, [a] τόν τε Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ ⟨Αἰγύπτου⟩ ἐπ' [b] Αἰγύπτῳ [c] πόρον ἐλήστευον, ἄπλωτά τε πᾶσιν ἐποίουν τὰ τῇδε πελάγη. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὡς ἔγνω τὴν [d] σύνταξιν αὐτῶν, πέμπει πεζούς τε καὶ ἱππεῖς ὅπῃ τὴν Ἰόππην, οἱ νύκτωρ [e] ὡς ἀφύλακτον εἰσέρχονται τὴν πόλιν. Οἱ δὲ οὐ προεγνώσθησαν μὲν τὴν εἴσοδον, καὶ καταδείσαντες, τὸ μὲν εἴργειν τοὺς Ῥωμαίους ἀπεπειρῶντο· συμφυγόντες δὲ εἰς τὰς ναῦς, ἔξωθεν βέλους [f] διενυκτέρευσαν.

γ'. Ἁλιμένου δὲ ὄντος φύσει τῆς Ἰόππης· αἰγιαλῷ γὰρ ὄρθιῳ λήγει τραχεῖ καὶ ὃ μὲν ἄλλο πᾶν ὀρθίῳ, βραχὺ δὲ συνιόντι κεῖται τὰς πλευρὰς [g] ἑκάτερθεν, αἱ δὲ εἰσὶ κρημνοὶ βαθεῖς καὶ προὔχουσαι ἀσπιλάδες εἰς τὸ πέλαγος, ἔνθα καὶ τὰ Ἀνδρομέδας δεσμὰ ἔτι δεικνύμενοι τύποι πιστοῦσι τὴν ἀρχαιότητα τοῦ μύθου, τύπτων δὲ τὸν αἰγιαλὸν [h] ἀντικρὺς Βορέας, καὶ προσὼν ταῖς δεχομέναις πέτραις ὑψηλὸν [i] ἀνακόπτων ὃ κῦμα, σφαλερώτερον ἐρημίας τὸν ὅρμον ἀπεργάζεται· κεῖται τοῦτον σαλεύουσι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰόππης ὑπὸ τὸν ἕω πνεῦμα βίαιον ὑπαντήσει· μελαμβόρειον ὑπὸ τῶν αὐτόθι πλοϊζομένων καλεῖται. καὶ τὰς μὲν πρὸς ἀλλήλας τῶν ναῦς συνήραξε· τὰς δὲ [l] πρὸς ταῖς πέτραις. πολλὰς δὲ πρὸς ἀντίον κῦμα [m] βιαζομένας εἰς ὃ πέλαγος· τὸν τε δὴ αἰγιαλὸν ὅπου πεφεύγει, καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῷ πολεμίους ἐδεδοίκει· μετέωρος ὑπεραρθεὶς ὁ κλύδων ἐβάπτισεν. ὧν δὲ ὅτε φυγῆς πῆ τόπος, ὅτε μένουσι σωτήρια, βίᾳ μὲν ἀνέμου τὰ θαλάσσης ἐξωθουμένοις, Ῥωμαίων δὲ [n] τὰ πόλεως. καὶ πολλὴ μὲν ὁμοῦ συρρηγνυμένων ἐγίνετο τῶν σκαφῶν, πολὺς δὲ ἀγνυμένων ὁ ψόφος· καὶ ὃ πλήθους οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ κυμάτος καλυπτόμενοι διεφθείροντο, πολλοὶ δὲ τοῖς ναυαγίοις ἐμπλεκόμενοι. τινὲς δὲ ὡς κυφοτέρῳ τῷ θαλάσσῃ ἔφθασαν ἑαυτοὺς σιδήρῳ σφάξαντες αὐτοὺς ἀναιρῶντες. ὃ γεμιὼ πλεῖστον ὑπὸ τοῦ κυμάτος ἐκφερόμενον διεξαίτεῖτο ταῖς ἀπορρῳξίν, ὡς αἱμαχθῆναι μὲν ὅλην πλεῖστον ὃ πέλαγος, πλησθῆναι δὲ νεκρῶν τὴν παραλίαν. καὶ γὰρ τοὺς ὅπῃ τὸ αἰγιαλὸν ἐκφερομένους ἐφεστῶτες οἱ Ῥωμαῖοι διέφθειρον. ὧν δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐκβραισθέντων σωμάτων [o] τετρακισχίλιοι παρῆσαν τοῖς διακοσίοις. Ῥωμαῖοι δὲ λαβόντες ἀμαχητὶ τὴν πόλιν κατασκάπτουσιν.

δ'. Ἰόππην μὲν ὕστερον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ δεύτερον ὑπὸ Ῥωμαίοις ἑάλω. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς μὴ πάλιν οἱ πειραταὶ [p] συναλισθεῖεν εἰς αὐτὸ, στρατόπεδόν τε ὅπῃ τὴν ἀκροπόλεως ἐγείρει, καὶ ὃ ἱππικὸν ἐν αὐτῷ καταλείπει μὴ πεζῶν ὀλίγων, ἵνα ὅτοι μὲν χώραν μένοντες φρουρῶσι τὸ στρατόπεδον, οἱ δὲ ἱππεῖς περινομεύωσι τὴν πέριξ, καὶ τὰς περιοίκους κώμας τε καὶ πολίχνας ἐξαίρωσι τῆς Ἰόππης. οἱ μὲν οὖν κατὰ προσταχθέντα τὴν χώραν καταβέχοντες, καθ' ἡμέραν ἔτερόν τε καὶ ἕτερον πάσαν.

ε'. Ὡς δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τὸ κατὰ τὴν Ἰωτα-
λέγε-

πάτων πάθος ἠγγέλη, τὸ μὲν πρῶτον ἠπίστουν οἱ

a Ita *Big.* & *Ruf.* τόν τε Φ. καὶ Σ. in *cæteris.* b Ex' Αἰγύπτου *Big,* Αἴγυπτον *Bod.* c Πόντου *Voſſ.* d Ita *Big. Bod. Voſſ.* & *Ruf.* σύναξιν in *Editis Aliiſque.* e Illud ὡς non agnoſcit *Big.* & commode abeſſe poteſt. f Διενυκτέρευον *Bod.* g Ἑκατέρωθεν *Buſb.* h Ἑσπερίῳ *Big.* i Ἀνακόπτων *Big.* k Ita *Vat.* συνήρραξε *Big.* συνήραξε in *cæteris.* l Πρὸς τὰς πέτρας *Bod.* m Βιαζομένας *Vat.* & *Voſſ.* n Ita cum *Big. Rhed. Voſſ. Bod. Vat.* & *Rufini Codd.* τὰ πόλεως φερομένων τῶν βιλῶν σκαλίνων καὶ π. *Baſ.* & *Gen.* quæ omnia, dempto σκαλίνων, agnoſcit *Buſb.* o Millia quingenta *Pſeudo-Hegeſippo.* p Συναλισθεῖεν *Buſb.* & *Voſſ.* * Quæ vaſtæ ſuperſunt & ingentibus procellis pelagus turbant, *Ruf.* † *Pſeudo-Hegeſippo,* cædentibus itaque littus adverſus Boreæ flatibus, immane

οἱ

ὦ πολλοί, καὶ ἀφ' ὧν ὁ μέγεθος τ συμφορᾶς καὶ ἀφ' ὧν μηδένα τ λεγομένων αὐτόπτην παρεῖναι· διεσώθη γὰρ οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλὰ αὐθομάτη διακήρυκτος φήμη τ ἄλλοσιν, [a] οἰκεία φύσει τ σκυθρωποτάτην· κατ' ὀλίγον δὲ διὰ τ προσχώρων ὥδευε ὁ ἀληθὴς, καὶ πᾶσιν ἀμφιβολίας ἔτι ἦν βεβαιότερον, προσεκδιάζετο γοῦν τοῖς πεπραγμένοις καὶ τὰ μὴ γενόμενα. πιθανὸν γὰρ ὅτι τ ἀλώσεως καὶ Ἰώσηπος ἠγγέλλετο. τοῦτο μεγίστου τὰ Ἱεροσόλυμα πένθους ἐπλήρωσε· κατ' οἶκον γοῦν, καὶ κατὰ συγγενείας οἷς προσήκων ἴδιος ἕκαστος τῶν ἀπολωλότων ἐθρηνεῖτο. τὸ δ' ὅτι τῷ στρατηγῷ πένθος [b] ἐδημοσιεύθη. καὶ οἱ μὲν ξένους, οἱ δὲ συγγενεῖς, οἱ δὲ φίλους, [c] οἱ δὲ ἀδελφοὺς ἐθρήνουν· τ Ἰώσηπον δὲ πάντες. ὡς ὅτι τεσσαρακοστὴν μὲν ἡμέραν μὴ ἀφαλιπεῖν τὰς ὀλοφύρσεις οὐ τῇ πόλει· πλείονας δὲ μισθώσασθαι τοὺς αὐλητὰς, οἳ [d] θρηνοῦσιν ἐξῆρχον αὐτοῖς.

ε'. [e] Ὡς δὲ τὸ ἀληθὲς διεκαλύπτετο τῷ χρόνῳ, καὶ τὰ [f] μὲν κατὰ τὴν Ἰωτοπάτην ὥσπερ ἔσχε, ἐξεδιασμένον δὲ ὃ κατὰ Ἰώσηπον πάθος εὐείσκετο, ζῆν δὲ αὐτὸν ἔγνωσαν, καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ὄντα, καὶ παρὰ τῆς ἡγεμονίας [g] ἣ κατ' ἀγχιμαλώτου τύχην προσπεσεῖσθαι, τοσοῦτον ὀργῆς ὅτι ζῶντος, ὅσον εὐνοίας ὅτι πιθανὴν δεκτῶς παρῆσαν ἀπολάμβανον. καὶ παρ' οἷς μὲν εἰς ἀναισθησίαν, παρ' οἷς δὲ εἰς προδοσίαν ἐκακίζετο. πλήρης δὲ ἀγανακτήσεως ἦν καὶ τῆς κατ' αὐτῶν βλασφημίας ἡ πόλις. παρῳξύνοντο δὲ ταῖς πληγαῖς, καὶ προσεξεκαίοντο ταῖς κακοπραγίαις· τὸ γοῦν σῶσαι, ὃ τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἀσφαλείας καὶ τῶν ἀμοίρων φυλακῆς αἴτιον, ἐκείνοις κέντρον [h] ἑτέρων ἐγίνετο συμφορῶν· καὶ τὸ τέλος· ἀεὶ τ κακῶν αὖθις ἀρχή. μᾶλλον γοῦν ὥρμων ὅτι τοὺς Ῥωμαίους, ὡς ὑπ' Ἰώσηπον ἐν αὐτοῖς ἀμυνόμενοι. τοὺς μὲν οὖν ὅτι [i] τ Ἱεροσολύμων τοιοῦτοι θόρυβοι κατεῖχον.

λα'. ζ. Οὐεσπασιανὸς δὲ, κατ' ἰσοτέλειαν τ Ἀγρίππα βασιλείας· ἐτύγχανε γὰρ [k] καὶ βασιλεὺς αὐτὸς, [l] ἅμα μὲν δεξιούμενος τ ἡγεμόνα σὺν τῇ στρατιᾷ πρὸς τ οἶκον ὅλῳ προσρύμνῳ, μὲν καταστάσεως [m] δι' αὐτοῦ τὰ νοσοῦντα τ ἀρχῆς· ἄρας ἀπὸ τ Φοινίκης Καισαρείας, εἰς τ Φιλίππου καλουμένην μεταβαίνει Καισάρειαν. ἔνθα μένει [n] μὲν ἡμέρας εἴκοσι τ στρατιὰν ἀγιασάμενος καὶ αὐτὸς δὲ [o] εὐωχίας ἕνεκα, ἀποδιδοὺς τῷ Θεῷ χαριστήρια τ καταρθωμάτων. ὡς δὲ αὖθις Τιβεριὰς μὲν [p] νεωτερίζειν, ἀφεστάναι δὲ ἠγγέλλοντο Ταριχαῖαι· μοῖρα δὲ τ Ἀγρίππα βασιλείας ἦσαν ἀμφότεραι· [q] παυσόμενον τὸν Ἰουδαίων καταφρονητικῶς, τ ὅτι [r] τούτοις στρατείαν εὐχερῆ ἡγεῖτο, μὲν δὲ Ἀγρίππαν, ὡς εἰς ξενίαν ἀμοιβὴν, σωφρονίσειν αὖθις τὰς πόλεις. πέμπει δὲ τ υἱὸν Τί-

dem multi, & propter magnitudinem calamitatis, & quia nemo aderat ſpectator eorum quæ ferebantur, non habebant *dicentibus* fidem (neque enim nuncius *cladis* ſupererat, ſed temere excidium nunciabat fama, natura apta ad triſtia ſpargenda) paulatim vero per finitimos verus ibat rumor, & apud omnes jam certior habebatur quam ut de eo ambigeretur; cæterum rebus geſtis affingebant quæ minime geſta erant. Nam & Joſephum in excidio occubuiſſe nunciatum eſt. id quod maximo luctu replevit Hieroſolyma: & per ſingulas quidem domos itemque cognationes amiſſorum quiſque lugebatur à ſuis; luctus vero ducis publicus erat. & hi quidem hoſpites, alii propinquos, amicos alii, nonnulli etiam fratres plorabant; Joſephum autem univerſi. adeo ut per triginta dies fletus & lamentatio in civitate non ceſſarint, plurimoſque conduxerint tibicines qui ſibi leſſu præirent.

Cæd Judæis vel-ut mortuus deſle-tur.

6. Cum autem tempore indicaretur veritas, & quemadmodum ſe haberent res Iotapatenæ, fictumque compertum eſſet quod de Joſephi morte acceperant, eumque vivere & cum Romanis eſſe reſciſcerent, ac ſupra captivi fortunam à ducibus honorari, tantum in viventem iracundiæ, quantum benevolentiæ prius habuerunt, cum mortuum eſſe crederent. Et ab aliis quidem ignavia, ab aliis vero proditio ei vitio vertebatur. civitas autem indignationis plena erat, & convicia ei faciebat. Plagis autem *acceptis* exaſperabantur, magiſque accendebantur rebus adverſis: porro *clades inopina, quæ ſapientes facit ſuæ ſecuritati proſpicere, & ne ſimilia paterentur ſibimet cavere, *illos* ad alias calamitates ſtimulabat *atque excitabat*: † & unius mali finis alterius ſemper principium erat. denique majore in Romanos impetu ferebantur, ac ſi Joſephi maleficia in illis vindicaturi eſſent. Atque Hieroſolymitanos quidem hujuſcemodi occupabat trepidatio.

Comperto Joſephum vivere, inſaniunt Judæi.

7. Veſpaſianus autem ſtudio viſendi regnum Agrippæ (nam & rex ipſe eum invitabat, partim deſiderio laute excipiendi imperatorem cum exercitu, partim ut per eos diſcordias regni ſui ſedaret) motis ex Cæſarea maritima caſtris, in eam quæ Philippi dicitur Cæſaream tranſit. ubi per viginti quidem dies exercitum recreans, ipſe etiam convivia agitabat, gratias Deo reddens pro rebus bene proſpereq; geſtis. Poſtquam vero Tiberiadem res novas moliri, & Tarichæas deficere nunciatum erat (ad regnum autem Agrippæ utraque pertinebat) decreto apud ſe Judæos ubique everſum ire, opportunum eſſe credebat contra eos exercitum ducere, *urbes iſtas, etiam ut Agrippæ vicem penderet ob hoſpitium, ejus in gratiam caſtigaturus. Titum igitur filium Cæſaream

XVI.

Veſpaſianus it Cæſaream Philippi.

Tiberias & Tarichææ infeſtæ Romanis.

immane quantum undæ attollantur; quæ ſcopulis illiſæ fragorem ingentem excitant, atque in fluctus relapſæ inquietum illum maris ſinum reddunt, ut plus periculi in portu quam in deſerto ſit. *a* Ita *Big.* ἀκοὴ *cæteris.* In *Ruſini* verſione, *velox nuncia triſtium.* *b* Ἐδημοσίᾳ *Big.* *c* Οἱ ἀδελφοὺς deſiderat *Bod.* *d* Vide *Grotium* ad *Matth.* c. XI. v. 17. & *Bartholinum* de *Tibiis Veterum*, p. 275. *e* Ὡς δὲ τἀληθῆ ἀπεκαλύπτετο *Big.* *f* Illud μὲν è *Codd. Big. Bod.* & *Ruſ.* ut & mox δὲ ante ὑπὸ τ ἡγ. v. 21. *g* Hîc loci ſubintellige πλέον. at ſupra (p. 876. v. 33.) ſubauditur θατέρου. Verum *Big. Rhed.* & *Voſſ.* diſertim legunt πλέον ἤ. *h* Ἑτέρων non agnoſcit *Big.* ἑτέρου legit *Bod.* *i* Τοῖς Ἱεροσολύμοις *Big.* ἐπὶ Ἱεροσολύμων *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Ruſ.* καὶ deeſt *cæteris.* *l* Ἅμα δὲ *Big.* ἅμα τε *Bod.* *m* Ita *Big. Voſſ. Vat. Gall.* & *Ruſ.* δι' αὐτοῦ in *cæteris.* *n* Illud μὲν abeſt *Voſſ.* *o* Εὐωχίας *Big.* *p* Ἐπανιέναι *Big.* & mox ἠγγέλλετο. *q* Παύσεσθαι *Big.* *r* Τίτους *Voſſ.* *ſ* Ita lego. στρατιὰν in *libris.* Videſis *H. Stephani Theſaurum*, in voce στρατεία. * Offenſio *Ruſ.* † Malorumque ſemper incipiebat ex fine principium, *Ruſ.* Ubi finis eſſe debuerat, inde exordium malorum capeſſebatur, *Pſeudo-Hegeſipp.* * Poteſtati ejus civitates creditas, *Ruſ.*

Titus miſſus cum exercitu adverſus Tiberiadem.

ſaream mittit, ut inde militem Scythopolim traduceret. illa autem urbs maxima Decapoleos, & vicina Tiberiadi. Quò cum ipſe veniſſet, ibi filium præſtolabatur. Deinde cum tribus legionibus, ad trigeſimum à Tiberiade ſtadium, manſione conſpicua novarum rerum ſtudioſis (cui nomen eſt Sennabris) caſtra metatur. atque *hinc* Valerianum decurionem cum equitibus quinquaginta mittit,*de iis quæ ad pacem ſpectarent cum civibus acturum, hortaturumq; ut in fidem illorum ſe dederent. audierat enim quod pacem quidem populus deſiderarent, ſeditione autem agitarentur à nonnullis ad bellum eos urgentibus. Valerianus igitur, maturato itinere, ubi muris appropinquavit, & ipſe de equo deſcendit, & equites qui cum eo erant deſilire fecit, ne contra eos velituri adeſſe viderentur. Et antequam verbum faceret, armati in eum excurrunt ſeditioſi qui plurimum valebant. Ducebat autem eos Jeſus quidam nomine, Saphati filius, latrocinalis agminis princeps. Atqui Valerianus, præter mandata imperatoris prælio congredi haud tutum eſſe ratus, etiamſi de victoria certus eſſet; & periculoſum eſſe, ſi cum multis pauci, & inſtructis imparati confligerent; ac præterea ad inopinatam Judæorum perculſus audaciam, & *ipſe* pedibus fugit, & quinque alii ſimiliter equis relictis: quos Jeſus ejuſque comites, quaſi pugna non inſidiis captos, cum lætitia in urbem abduxerunt.

Jeſus quidam latronum princeps.

Tiberienſes pacem & amicitiam petunt à Romanis.

8. Hac de re ſolliciti ſeniores populi, quique dignitate præſtare videbantur, in Romanorum caſtra ſe fuga recipiunt; adſcitoque ſibi rege, ſupplices accidunt ad Veſpaſiani genua, ne ſe deſpiceret obſecrantes; neve quæ paucorum eſſet pro totius civitatis inſania haberet: ſed populo parceret, Romanos ſemper benevolentia proſequenti, ultumque iret defectionis auctores, à quibus ipſi, olim ad fœdus venire properantes, huc uſque ne id facerent præſidiis tenebantur. Iſtis precibus annuebat imperator,quanquam toti civitati ob equos raptos infenſus eſſet. nam & Agrippam videbat de ea anxium eſſe. Cum autem iſti de populo fidem datam accepiſſent, Jeſus & qui cum eo erant, haud ſatis tutum eſſe arbitrantes apud Tiberiadem manere, inde ad Tarichæas fugiunt. Poſteroque die Veſpaſianus in † montis ſummitatem cum equitibus præmittit Trajanum, qui multitudinem, an omnes pacem cuperent, exploraret. Ubi autem populum eadem ſentire ac ſupplices comperiſſet, ad civitatem ducebat exercitum. Illi vero & portas ei patefaciunt, & cum fauſtis acclamationibus obviam ibant, ſervatorem & benefactorem appellantes. Cum autem milites circa aditus anguſtias premerentur angerenturque, murorum partem ad meridiem dirui juſſit Veſpaſianus, & latiorem illis facit introitum: ut præda tamen & injuriis abſtinerent, in gratiam

Urbem ingreditur Veſpaſianus.

του εἰς Καισάρειαν, [a] μεταξόντα τ ἐκεῖθεν στρατὸν εἰς Σκυθόπολιν. ἡ δὲ ὅτι μεγίστη τ Δεκαπόλεως, ϗ γείτων τ Τιβεριάδος. ἔνθα ϗ αὐτὸς ὡδεγανόμβρος ἐκδέχε τ υἱόν. ϗ μὴ τριῶν ταγμάτων ὡρελθόν, σταδιεύε μὲ ἀπὸ τριάκοντα τὸς Τιβεριάδος σταδίους, κατά τινα σταθμὸν εὐσύνοπτον τοῖς [b] νεωτερίζουσι. Σεννάβρις ὀνομάζε. πέμπε δὲ [c] δεκαδάρχιον Οὐαλεριανὸν σὺν ἱππεῦσι πεντήκοντα, διαλεχθησόμενον εἰρηνικὰ τοῖς χρ τ πόλιν, ϗ ὡρεφόμενον ὅτι πίστεις. [d] ἠκηκόει δ ὡς [e] ὅτι θυμῷ μὲ εἰρήνης ὁ δῆμος, καταστασιάζοιτο δὲ ὑπό τινων πολεμεῖν βιαζομένων. προσελάσας δὲ ὁ Οὐαλεριανὸς, ἐπεὶ πλησίον ἦν τ τείχους, αὐτός τε κατεβαίνει, ϗ τὸς σὺν αὐτῷ τ ἱππέων ἀπέβησεν, ὡς μὴ δοκοῖεν [f] ἀκροβολισόμενοι παρεῖναι. ϗ ὡρμὴν εἰς λόγους ἐλθεῖν, ἐπεκέλευσεν αὐτῷ τ στασιαστῶν οἱ [g] δυνατώτεροι μὴ ὅπλων. ἡγεῖτο δὲ αὐτοῖς Ἰησοῦς τις ὀνόματι, παῖς [h] Σαφάτου, ϗ λῃστικῆς ἡγεμὼν ὁ κορυφαιότατος. Οὐαλεριανὸς δὲ, ὅτε ὡδοὶ τὰς ἐντολὰς ϗ στρατηγὸν [i] συμβαλεῖν ἀσφαλὲς ἡγούμενος, εἰ ϗ ὅ [k] νικᾷν εἰκὸς βέβαιον, ϗ σφαλερὸν ὀλίγοις μάχεσθαι πολλοῖς μετ' ὀλίγων, [l] ἀπαρασκεύοις τε τοῖς ἑτοίμοις, ϗ ἄλλως ἐκπλαγεῖς [m] τὸν τ ἀδοκήτου τόλμαν, [n] φεύγει πεζός, ἕτεροί τε ὁμοίως [o] πέντε τοὺς ἵππους ἀπέλιπον· ὧν οἱ μὲν τ Ἰησοῦν ἀπήγαγον εἰς τ πόλιν, [p] γενηθέντες ὥσπερ μάχης ληφθείσης οὐκ ὀλέθρου.

θ'. Τοῦτο καταδείσαντες οἱ [q] γεραιοὶ ϗ δήμου, ϗ λοιπ. ὁρμῶσι δεδραμηκότες, φεύγουσι μὲ εἰς τὸ τῶν Ρωμαίων στρατόπεδον· ἱκετεύοντες δὲ τ βασιλέα περιπίπτουσιν ἱκέτας Οὐεσπασιανῷ, μὴ σφᾶς περιιδεῖν δέομενοι, μηδὲ τ ὀλίγων ἀπόνοιαν ἡγήσασθαι τοῦ πόλεως ὅλης· φείσασθαι δὲ ϗ δήμου Ρωμαίοις φιλοφρονοῦντος ἀεί, ϗ τοὺς αἰτίους τιμωρήσασθαι τ ἀποστάσεως, ὑφ' ὧν αὐτοὶ φρενηθῆναι μέχρι νῦν ὅτι δεξιὰς ἐπειγόμενοι πάλαι. ταῦτας [r] ὑπεδίδου τὰς ἱκεσίας ὁ στρατηγὸς, ϗ τοι λόγῳ τὴν ὀργὴν τῶν ἵππων ἐφ' ὅλῃ ὠργισμένος τῇ πόλει. ϗ γὰρ ἀγνοοῦντα περὶ αὐτοῦς τ Ἀγρίππαν ἐώρα. [s] λαβόντων δὲ τὰς [t] τοῦ δήμου δεξιὰς, ὁ περὶ τ Ἰησοῦν, οὐκ ἔτι ἀσφαλὲς ἡγούμενοι μένειν ὅτι τ Τιβεριάδος, εἰς Ταριχαίας ὑποδιδράσκουσι. ϗ μὴν ἡμέραν Οὐεσπασιανὸς σὺν ἱππεῦσι προπέμπει περὶ τὸν ἀκρώρειαν Τραϊανὸν, ὑποπερασθῆναι ϗ πλῆθος, εἰ πάντες εἰρηνικὰ φρονοῖεν. ὡς δὲ ἔγνω τ δῆμον [u] ὁμονοοῦντα τοῖς ἱκέταις, ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἦει περὶ τ πόλιν. οἱ δὲ πάντα πύλας ἀνοίγουσιν αὐτῷ, ϗ μετ' εὐφημιῶν ὑπήντων, σωτῆρα ϗ εὐεργέτην ἀναϗαλοῦντες. ὁ δὲ στραπὰς [x] πλουμένης περὶ τ τ εἰσόδων στενότητα, ϖαῤῥῆξαι ϗ τ τὴν μεσημβρίαν τεῖχος Οὐεσπασιανὸς κελεύσας, πλατύνει τ εἴσοδον αὐτοῖς· ἁρπαγῆς μέντοι ϗ ὕβρεως ἀπέχεσθαι [y] παρήγγειλε, ϖ βασιλ

a Sic *Big.* & *Gall.* μεταπέμποντα in *Editis Aliiſque.* *b* Νεωτερίζουσιν. Ενωθέντες *Big.* νεωτερίζουσιν. Ενωθέντες *Gall.* Vide *Lightfootum in Centuria Chorogr.* c. 70. *c* *Al.* δεκαδάρχῳ. *d* Ita *Big.* ἀκηκόει in *Editis Aliiſque.* *e* Επιθυμῶν *Big.* ἐπιθυμεῖν *Voſſ. Buſb.* & *Rhed.* *f* Ακροβολιζόμενοι *Big. Buſb. Rhed.* & *Gall.* *g* Δυνατώτατοι μετ' ὅπλων *Big.* *h* Τοφάτου *Big.* Αφάτου *Bod.* Τωφᾶ *Lipſ.* Ταφάτου *Gall.* Τάφαις *Vat.* In *Rufini codicibus* pleriſque *Tobiæ fil.* in uno, *Tobiæ* alias *Saphari fil.* *i* *Al.* συμβάλλειν. *k* Νικᾶν ἢ *Big.* *l* Απαρασκεύοις *Big.* *m* Illud τοῦς non agnoſcit *Big.* & commode abeſſe poteſt. *n* Εκφεύγει *Voſſ.* *o* Forſan πεντήκοντα. *p* Γενηθέντες ὡς *Big.* *q* Γεραιοὶ *Vat.* *r* Επεδίδου *Vat.* *ſ* Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* λαμβανόντων in *Editis Aliiſque.* *t* Τῷ δήμῳ *Vat.* *u* Ομοφρονοῦντα *Big.* *x* Ita in *MSS.* περιομβρίης in *Editis.* *y* Παρήγγελλε *Vat.* * Qui pacifico ſermone oppidanos alloqueretur, *Ruf.* † Arcem, *Ruf.*

a Ita

σιλῆ χαριζόμενος, τῶν τε τέχνων [a] διὰ τοῦτον ἐφείσατο, συμμένειν τοῖς ὅ λοιπὸν ἐγκυαμένοις [b] τοὺς ὃν αὐτοῖς, [c] ἢ τὰ ἄλλα κεκακωμένην ἡ πόλιν ἐκ τῆς στάσεως [d] ἀνελάμβανεν.

regis edixit; ejusdemque causa, spondentis cives postea in fide mansuros, muris pepercit: atque civitatem aliusmodi malis vexatam ex dissensione recreavit.

ΚΕΦ. Θ'.

Ὡς ἑάλωσαν αἱ Ταριχαῖαι. Ἰορδάνης ἔκφρασις καὶ τῆς Γεννησὰρ χώρας.

ΕΠειτα προελθὼν αὐτῆς τε μεθέξει καὶ Ταριχαίων στρατοπεδεύει, ταχίζει δὲ [e] τὴν παρεμβολὴν ὀχυρωτέραν, ὑφορώμενος ἐκ πολέμου τελοῦντι αὐτῷ γεγνομένην· συνέρρει γὰρ εἰς τὰς Ταριχαίας πᾶν ὅ νεωτερίζον, τῇ τε τῆς πόλεως ὀχυρότητι, καὶ τῇ λίμνῃ πεποιθότες, ἣ καλεῖται Γεννησὰρ πρὸς τῶν ἐπιχωρίων. ἡ μὲν γὰρ πόλις, ὥσπερ ἡ Τιβεριὰς [f] ἐπόρειος ὅσα, καθ' μὲν τὴν λίμνην προσεκλύζετο, πάντοθεν ἐκ τοῦ Ἰωσήπου τετείχιστο καρτερῶς, ἐλάσσω μέντοι τῆς Τιβεριάδος. τὰ μὲν γὰρ ἐκ πελάγους, ἐν ἀρχῇ τῆς ἀποστάσεως δαψιλείᾳ χρημάτων καὶ δυνάμεως [g] ἐκρατύνατο· Ταριχαῖαι δὲ αὖ τὰ λείψανα τῆς φιλοτιμίας μετέλαβον. σκάφη δὲ ἦν αὐτοῖς ὅτι τῆς λίμνης παρεσκευασμένα πολλά, [h] πρός τε ὅ συμφυγεῖν ὅτι τῆς γῆς ἡττωμένους· καὶ εἰ δέοι ἀφ' ναυμαχεῖν, ἐξηρτυμένα. πρεσβαλλομένων δὲ τὸν Ῥωμαίων ὅ στρατοπεδον, οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν, ὅτε πρὸς τὸ πλῆθος ὅτε πρὸς τὴν εὐταξίαν τῶν πολεμίων ἐκπεπληγμένοι, προθύμως, καὶ πρὸς τὴν πρώτην ἔφοδον τῶν τειχοποιῶν σκεδασθέντων, ὀλίγα τῆς δομήσεως ἀπαράξαντες, ὡς εἶδον τοὺς ὁπλίτας ἀθροιζομένους, πρὶν τι παθεῖν, εἰς τοὺς σφετέρους ἀνέφυγον· διωξάντων δὲ [k] οἱ Ῥωμαῖοι, συνελαύνουσιν αὐτοὺς εἰς τὰ σκάφη. καὶ οἱ μὲν ἀναχθέντες εἰς ὅσον ἐξικνεῖσθαι τῶν Ῥωμαίων [l] βάλλοντες δύναιντο, τὰς πρῴρας ἔβαλλον, καὶ πυκνώσαντες ὥσπερ [m] φάλαγγας τὰς ναῦς ἐπαλλήλους, [n] τοῖς ὅπλοις τῆς γῆς διεναυμάχουν πολεμίοις. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὅ πολὺ πλῆθος αὐτῶν ἠθροισμένον ἀχθῆναι ὑπὸ τοῦ πρὸς τῆς πόλεως πεδίῳ, πέμπει τὸν ὑὸν σὺν ἱππεῦσιν ἑξακοσίοις ὁπλίταις.

λγ'. Β'. Ὁ δὲ, ὑπέργκον εὑρὼν τὸν τῶν πολεμίων πληθύν, πρὸς μὲν τὸν πατέρα πέμπει πλείονος δυνάμεως αὐτῷ δεῖν λέγων. αὐτὸς δὲ τοὺς μὲν πλείους τῶν ἱππέων ὡρμημένους ὁρῶν, καὶ πρὶν ἀφικέσθαι βοήθειαν, [o] ἔστι δὲ ὡς ἡσυχῇ πρὸς τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων καταπεπληγότας, ὑπεπόησε τάς, "ἄνδρες, ἔφη, Ρωμαῖοι. καλὸν μὲν ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσασθαι δὲ γένους ὑμᾶς, ἵνα εἰδῆτε τίνες ὄντες, [p] καὶ πρὸς τίνας μάχεσθαι μέλλομεν. τὰς μὲν γὰρ ἡμετέρας χεῖρας οὐδεὶς εἰς τοῦτο πω ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἀφικόμενος· Ἰουδαίους δὲ, ἵνα [q] εἴπω καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, μέχρι νῦν ὑ κοπιῶσιν ἡττώμενοι. καὶ δεινὸν, ἑτέρων ὑπὸ ταῖς κακοπραγίαις, ἡμᾶς τοῖς εὐτυχήμασιν ἐγκάμνειν. "προθυμίας μὲν ὑμᾶς εἰς ὅ φέρειν εὖ ἔχειν, χάρω [r] καὶ βλέπων. δέδοικα δὲ, μή τινι ὅ πλῆθος τῶν πολεμίων κατάπληξιν λαβοῦσαν ὑπεργάσηται

CAP. IX.

Quomodo captæ erant Tarichææ. Jordanis descriptio & regionis Gennesar.

DEinde ab ea digressus inter ipsam & Tarichæas castra metatur; eaque vallo firmiora reddit, suspicans bellum illic sibi protractum iri: nam omnes rerum novarum cupidi ad Tarichæas confluebant, civitatis munitionibus confisi, pariter ac lacu, qui Genesar ab indigenis appellatur. Etenim urbs, Tiberiadis ad instar monti subjecta, undique à Josepho, qua lacu non alluebatur, cincta erat muro valido, non ita tamen ac Tiberias. nam ejus quidem ambitum, sub defectionis initium, pecuniarum itemque virium copia vallaverat: Tarichææ vero non nisi de largitatis ejus reliquiis participabant. Attamen scaphas quamplurimas in lacu paratas habebant, tam in refugium, si terra vincerentur, quam ad prælium, si opus esset, navale instructas. Romanis autem castra munientibus, Jesus ejusque socii, neque multitudine neque pulchro hostium ordine perterriti, excursionem faciunt; atque primo impetu disjectis muri fabricatoribus, cum nonnihil exstructionis dissipassent, ubi armatos congregari viderunt, ad suos, antequam mali aliquid paterentur, refugiunt: & Romani fugientes persequuti ad navigia eos compellunt. Et illi quidem tantum provecti, unde Romanos possent missilibus contingere, & anchoras jaciunt, & phalangium more densatis inter se navibus, hostibus in terra *constitutis* prælium navale movent. Vespasianus autem cum audiret magnam eorum multitudinem in planicie civitati proxima congregatam, filium suum cum sexcentis delectis eò mittit.

Vespasianus exercitum ducit contra Tarichæas.

Tarichæarum situs & munitio.

Tarichæatarum pars in scaphas se recipiunt.

Titus missus ad Tarichæas debellandos.

2. Is vero, cum ingentem hostium multitudinem *illic* offendisset, patri quidem significatum mittit, sibi opus esse copiis majoribus. Cæterum ipse, equitum pleroscque, etiam antequam subsidia venirent, incitatos animadvertens, nonnullosque, visa Judæorum multitudine, animis paululum consternatos, cum constitisset unde exaudiri posset, "Viri, inquit, Romani. vos quippe generis *vestri*, cum "dicere incipiam, admonere decet, ut qui sitis, "& cum quibus simus pugnaturi, non nescia"tis. Nostris enim è manibus nullus adhuc "populus per totum terrarum orbem salvus "evasit: Judæi vero, ut etiam pro illis aliquid "dicam, hucusque non fatiscunt, *licet* victi. "Indignum itaque, dum illi cum adversis confli"ctati erectis stant animis, nos, etiam rebus pro"spere fluentibus, languescere. Equidem læ"tor, etiam vos cernens tantum alacritatis pa"lam facere. veritus autem sum, ne cui vestrum "tanta hostium multitudo clam metum in"cutiat.

Titi concio ad milites.

a Ita *Big. Bod.* & *Rus.* Ἀφ' τοῦτο in *cæteris.* b Τῷ σὺν αὐτοῖς *Vat.* c Καὶ πολλὰ *Big.* d Ἀναλαμβάνει *Vat.* e Ita in *MSS.* αὐτῶν in *Editis.* f *Al.* ὑπόρεως. g Ἐκρατύνετο *Big.* h Πρός τε τὸ φεύγειν ἐπὶ τῆς γῆς ἡττ. *Big.* i *Al.* ἐξηρτισμένα *Big.* & *Bod.* k Illud οἱ non agnoscunt *Big. Bod.* & *Vat.* l Ita *Big. Voss.* & *Rus.* βαλλιόν in *Editis Aliisque.* m Iterum cum *Big.* & *Rus.* φάλαγγας in *cæteris.* n Τοῖς ἐπὶ γῆς πολεμίοις διεναυμάχουν *Big.* o Vice ἔστι δὲ ὡς ἡσυχῇ habemus ἰδὼν in *Cod. Big.* p Illud ἢ non agnoscit *Bod.* q Εἴπωμι *Big.* & *Rus.* r Καὶ abest *Big.* & *Rus.*

"cutiat. Idcirco quiſque iterum ſecum co-
"gitet, qui vir ſit, & adverſus quos in aciem
"prodibit: quodque Judæi, licet valde auda-
"ces ſint & mortem contemnant, incom-
"poſiti tamen, & belli *plane* imperiti, at-
"que turba potius quam exercitus appellandi.
"De veſtra autem peritia & ordinis obſervan-
"tia, quid eſt quod dicere laborem? Eò uti-
"que pacis etiam tempore ſoli armis exerce-
"mur, ut ne in bello nos cum hoſtibus nume-
"ro conferamus. Alioquin, quid proderit noſ-
"met in perpetuam militiæ diſciplinam trade-
"re, ſi pares cum inexercitatis congredia-
"mur? Porro vobiſcum reputate, quod ar-
"mati cum inermibus, & equites cum pediti-
"bus,& quique ducis ſub imperio cum illis qui
"ductorem non agnoſcunt, dimicabitis: quod-
"que iſta quidem commoda vos multo plures
"efficiant, multum autem incommoda de nu-
"mero hoſtium detrahant. Nec *ſola* hominum
"multitudo, quamvis pugnaciſſimi fuerint, fa-
"cit ut res proſpere cedant in bello; ſed for-
"titudo, etiamſi paucorum. quippe qui fa-
"cile poſſunt *in aciem* ordinari, & ſibi invi-
"cem ſuccurrere: numeroſæ autem copiæ plus
"damni à ſeipſis accipiunt quam ab hoſtibus.
"Judæos ſane ducunt temeritas & audacia,
"quæ deſperatis ſolent accidere, & dum res
"bene ſuccedunt plurimum valent, ex leviſſi-
"mo vero lapſu impetus reſtinguitur: nos au-
"tem virtute *ducimur*, & morigera voluntate,
"itemque fortitudine, quæ in proſpera fortu-
"na viget, * & ad extremum uſque non labitur
"in adverſis. Accedit, quòd vos pro rebus po-
"tioribus quam Judæi pugnaturi eſtis. nam ſi
"illi pro libertate ac patria belli diſcrimen ad-
"eunt; quid eſt nobis majoris faciendum quam
"gloria, & ne poſt orbis terrarum imperium
"*adeptum* exiſtimetur nos æquo Marte cum
"Judæis in certamen venire? Præterea cogi-
"tandum, nihil eſſe quod timeamus, ne mali
"aliquid gravioris patiamur. multos enim eoſ-
"que in propinquo nobis ſuppetias laturos eſſe.
"Illis autem præripere poſſumus victoriam,
"miſſoſq; à patre nobis in auxilium prævenire
"convenit,ut & majores ſint res proſpere geſtæ,
"nulloſque earundem ſocios habeamus. Equi-
"dem putandum nunc de me ac patre meo vo-
"biſque pariter factum iri judicium, an ille
"quidem gloria ex rebus jam ante feliciter ge-
"ſtis fuerit dignus, ego vero ejus ſim filius *non*
"*degener*, voſque mei milites. Etenim illi vin-
"cere familiare eſt; neque eſt ut ipſe ſuſti-
"neam, victus ad eum revertere. Quomodo
"autem non vos pudebit vinci, cum dux ſe-
"met periculis objecerit? Mihi credite quod
"in pericula proruam, primuſque in hoſtes ir-
"ruam. Vos vero ne me deſeratis, perſuaſum
"habentes impetum meum à Deo auxiliatore
"adjutum iri: & pro certo noſcitote, quod
"manibus conſertis plus præſtabimus, quam
"eminus telis.

"ται. λογισάσθω δὲ πάλιν, αὖθις πρὸς αὑτὸν ὁποῖος
"ἐστὶ, καὶ δίτα Ιουδαίοις μὲν, εἰ καὶ σφόδρα
"δεινὰ τολμηταὶ καὶ θανάτου καταφρονοῦντες, ἀλ-
"λὰ ἀσυντάκτοί τε καὶ πολέμων ἄπειροι, καὶ ὄχλος
"ἂν ἄλλως καὶ οὐ στρατὸς λέγοιντο. τὰ δὲ τῆς
"ἡμετέρας ἐμπειρίας καὶ τάξεως τί χρὴ λέγειν δεῖ;
"ὅθεν τούτῳ μάντοιγε μόνον καὶ κατ' εἰρήνην ἀσκού-
"μεθα τοῖς ὅπλοις, ἵν' ὦμεν πολέμῳ μὴ πρὸς τὸ
"ἀντίπαλον ἀριθμῶμεν ἑαυτούς. ἐπεὶ καὶ τίς ὅπως
"τῆς διηνεκοῦς [a] στρατείας, ἐὰν ἴσοι πρὸς ἀστρατεύ-
"τους ἀντιπαλούμεθα; λογίζεσθε δὲ, ὅτι καὶ πρὸς
"γυμνήτας ὁπλῖται, καὶ ἱππεῖς πρὸς πεζούς, καὶ
"στρατηγούμενοι πρὸς ἀστρατηγήτους διαγωνίζεσθε·
"καὶ ὡς ὑμᾶς μὲν ταῦτα πολλαπλασίους ποιεῖ
"τὰ πλεονεκτήματα, πολὺ δὲ [b] τῶν πολεμίων
"ἀριθμὸν παραιρεῖται τὰ ἐλαττώματα. καίτοι οἱ
"δὲ τοὺς [c] πολέμους οὐ πλήθει ἀνθρώπων, κἂν
"ᾖ μάχιμον· ἀνδρεία δὲ, κἂν ὀλίγοις [d] ᾖ. οἱ
"μέν γε καὶ εὐσταθῆσαι ῥᾴδιοι, καὶ προσαμύ-
"νειν ἑαυτοῖς· αἱ δὲ ὑπερέγκοι δυνάμεις ὑφ' ἑαυτῶν
"βλάπτονται πλέον ἢ τῶν πολεμίων. Ιουδαίων μὲν
"οὖν τόλμα καὶ θεράσει ἠγεῖται, ἀπονοίας παῖδι,
"τύχῃ μὲν ταῖς εὐπραγίαις εὔτονα, σθενούμενα δὲ ὀ
"ἐλαχίστοις σφάλμασιν· ἡμῶν δὲ ἀρετὴ, καὶ εὐτεύ-
"θεια, ᾗ ὅ γε ναυτῶν, ὁ καὶ [e] τοῖς εὐτυχήμασιν ἀκμά-
"ζει, [f] καὶ τοῖς παίσμασιν ὑ μέχρι τέλους σφάλ-
"λεται· καὶ ὑπὲρ μειζόνων δὲ ἡ Ιουδαίων διαγωνιεῖ-
"ται. καὶ γὰρ οἱ μὲν ἐλευθερίας καὶ [g] πατρίδος
"ἀγῶνας ὁ πόλεμος καθίσταται, τί μεῖζον ἡμῖν εὐ-
"δοξίας, καὶ τὸ μὴ δουλεῦσαι μηδὲ τῷ τῆς οἰκουμένης
"ἡγεμονίαν δὲ ἀντιπάλῳ τὰ Ιουδαίων [h] περιθεῖναι;
"σκεπτέον δὲ ὅτι [i] καὶ παθεῖν μὲν ἡμῖν οὐδὲν ἀπὸ
"τούτων φόβος. πολλοὶ γὰρ ἂν βοηθήσοντες, καὶ
"πλησίον. ἁρπάσαι δὲ τῷ νίκῃ δυνάμεθα, καὶ χρὴ
"τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρὸς ἡμῖν πεμπομένους συμμά-
"χους φθάσαι, ἵν' ἀκοινώνητόν τι ᾖ τὸ κατόρθωμα καὶ
"μεῖζον. νομίζω [k] δὲ ἐγὼ ὅτι τῆσδε τῆς ἡμέρας, καὶ
"ὃν πατέρα ἐμὸν κεῖνόν τε καὶ ἐμὲ καὶ ὑμᾶς,
"εἰ τῷ ὄντι προπαροῳμένων ἄξιος ὑμῶν,
"ἐγὼ δ' ἐκείνου παῖς, σεσῶται δ' ὑμεῖς [l] ἐμοῦ.
"καὶ γὰρ ἐκείνου τὸ νικᾶν ἔθος, κἀγὼ τοῖς αὐτοῖ
"ὑποφέρειν οὐκ ἂν ὑπομείναιμι λυθείς. ὑμεῖς
"δὲ πῶς [m] οὐκ ἂν αἰσχύνεσθε προδιδοῦντ[ος]
"ἡγεμόν[ος] ἡττώμενοι; προδιδοῦσι γὰρ [n] εὖ ἴστε,
"καὶ σῶν[τος] εἰς τοὺς πολεμίους [o] ἐμβαλῶ. μὴ
"λείπεσθε δ' ὑμεῖς ἐμοῦ, πεπεισμένοι τῷ ὁρμῇ
"ἐμοὶ συνεργεῖσθαι θεῷ συμμάχῳ· καὶ προ-
"γινώσκετε σαφῶς, ὅτι τῆς ἔξω μάχης πολὺ τὴ
"κατορθώσομεν.

γ'. Ταῦ-

a Ita *Big.* στρατῆς in *cæteris.* b Iterum cum *Cod. Big.* τῶν πολεμίων ἀριθμὸν in *Editis Aliiſque.* c Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* πολεμίους in *cæteris.* d Illud ᾖ non agnoſcit *Big.* e Ita *Big. Vat. Lipſ.* & *Ruf.* τοῖς ἄκροις εὐτυχήμασιν in *Editis Aliiſque.* f Καὶ τοῖς παίσμασιν *Big.* & *Voſſ.* g Ita *Bod.* & *Ruf.* πατρίδων in *cæteris.* h Τίθημι *Big.* i Καὶ παθεῖν μὲν ἡμῖν οὐδὲν ἐκείνων φόβος *Big. Vat.* & *Bod.* k Δ' ἔμοιγε *Big.* l Ἐμοὶ *Big.* m Οὐχ αἰσχύνεσθε *Big.* οὐκ ἂν αἰσχύνεσθε *Voſſ.* n Ita *Big. Voſſ.* & *Bod.* ὕστε in *Editis Aliiſque.* o Ita *Voſſ.* & *Ruf.* ἐμπεσοῦμαι in *cæteris.* * Nec ad finem uſque inter adverſa decipitur, *Ruf.*

a Συμ-

λϛ'. γ'. Ταῦτα δ' Τίτῳ διεξιόντος, προθυμία θαμὼ-
νιῶ ἐμπίπλει τοὺς ἀνδρᾶσι, καὶ προσγενομένῳ ἤδη
[a] συμβαλεῖν Τραϊανῷ μὴ [b] πεντακοσίων ἱππέων, [c] ἤχαλ-
λον ὡς μειουμένης τῆς νίκης αὐτοῖς ἀφ' ἑνὸς κοινωνίας.
ἔπεμψε δὲ Οὐεσπασιανὸς καὶ Αντώνιον Σίλωνα σὺν
διχιλίοις τοξόταις, κελεύσας [d] καταλαβόντας ὃ ἀντι-
κρὺ τῆς πόλεως ὄρους, τοὺς ὑπὲρ δὲ τείχους ἀνείργειν. καὶ
οἱ μέν, ὡς προστέτακτο, τοὺς ἑαυτῶν περιφερομένους ἐκβοη-
θεῖν προέχον. ὁ δὲ Τῖτος πρῶτος τὸν ἵππον ἤλασε εἰς
τοὺς πολεμίους, καὶ σὺν κραυγῇ μετ' αὐτὸν οἱ λοιποί,
κατατείναντες ἑαυτοὺς εἰς ὅσον ἐπέσχον οἱ πολέμιοι
[e] τὸ πεδίον, παρὰ καὶ πολὺ πλείους ἔδοξαν. οἱ δὲ Ιου-
δαῖοι, καί τοι τῷ τε ὁρμῇ καὶ τῇ εὐταξίᾳ αὐτῶν κα-
ταπλαγέντες, πρὸς ὀλίγον μὲν ἀντέχουσι τοῖς ἐμβολαῖς·
ὑποδυόμενοι δὲ τοῖς κοντοῖς, καὶ [f] διῤῥίζῳ τὸν ἱππέων ἀνα-
πεπόμενοι, συνεπατοῦντο. πολλῶν δὲ πανταχῇ φονευ-
μένων διασκίδνανται, καὶ πρὸς τὴν πόλιν, [g] ὡς ἕκαστος
εἶχε τάχους, ἔφευγον. Τῖτος δὲ τοὺς μὲν κατόπιν [h] προσ-
κείμενος ἀνῄρει, τοὺς δὲ διεκπαίων ἀθρόους, [i] τοὺς δὲ
φθάνων κατ' ὤμα δήλαυνε, πολλοὺς δὲ [k] συνηλόα πε-
ρὶ ἀλλήλοις πεσόντας ἐμπηδῶν. [l] πᾶσι δὲ τοῖς πρὸς τὸ
τεῖχος φυγὰς ὑπετίμητο, καὶ πρὸς τὸ πεδίον ἀπέστρε-
φεν, ἕως τῷ πλήθει βιασάμενοι καὶ [m] διεκπεσόντες εἰς
τὴν πόλιν συνέφυγον.

δ'. Ἐκδέχεται δ' αὐτοὺς φάσις εἴσω χαλεπή. τοῖς
μὲν γὰρ ἐπιχωρίοις, ἀφ' ὧν τὰς κλήσεις καὶ τὸν πόλε-
μον, οὐκ ἐδόκει πολεμεῖν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ τότε ἀφ'
ὧν ἦλθεν πλέον. ὁ δ' ἔπηλυς πολὺς ὢν πλέον ἐδιά-
ζετο, καὶ [n] διωργισμένων ἐπ' ἀλλήλοις κραυγή τε ἦν
καὶ θόρυβος, ὡς ὅσον οὔπω φερομένων εἰς ὅπλα. κα-
πακούσας δὲ τῆς παραχῆς Τῖτος, ὑπὲρ γὰρ ἦν ἀπο-
θὲν τοῦ τείχους, "οὗτος ἦν ὁ καιρός, ἔφη, ὃν ἐγὼ
"προσεδόκων μέλλομεν, ἀποδώσει ἡμῖν Ιουδαίους
"Θεός; δέξασθε τὸν νίκην, οὐκ ἀκούετε βοῆς; στα-
"σιάζουσιν οἱ τὰς χεῖρας ἡμῶν ἀφαφυγόντες. ἔχο-
"μεν τὴν πόλιν ἐὰν ταχύνωμεν. δεῖ δὲ πόνου πρὸς
"τὸ τάχος καὶ λήμης. οὐδὲν γὰρ τῶν μεγάλων
"ἄνευ δίκης κινδύνου κατορθοῦται. φάσκειν δ' ὑ μό-
"νον χρὴ τὸν τῶν πολεμίων ὁμόνοιαν, ἣν ἀνάγκη
"ἀφανίσουσι ταχέως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμετέρων βοή-
"θειαν, ἵνα [p] πρὸς ὃ νικήσαι τοσοῦτο πλῆθος ὀλίγοι,
"καὶ τὴν πόλιν ἕλωμεν μόνοι.

ε'. Ταῦτ' ἅμα λέγων ἐπὶ τὸν ἵππον ἀναπηδᾷ, καὶ
[q] κατίθει πρὸς τὸν λιμένα, δι' οὗ ἐλάσας πρῶτος εἰς τὴν πό-
λιν εἰσέρχεται, ὃν μετ' αὐτὸν οἱ λοιποί. δίος δὲ πρὸς τὴν πόλ-
μαν αὐτοῦ τοῖς ἐπὶ τῶν τειχῶν ἐκέπεσε, καὶ μάχεσθαι μὲν ἢ
ἀφαιρεῖσθαι οὐδεὶς ὑπέμενε. λιπόντες δὲ τὴν φρουρὰν, οἱ
[r] μὲν περὶ τὸν Ιησοῦν ἀφ' ὧν χώρας ἔφυγον, οἱ δὲ ἐπὶ τὸν λίμνην

3. Postquam Titus ita differuisset, alacritas Dei quasi afflatu militibus incidit: atque ægre ferebant, Trajanum, antequam prælio congrederentur, cum cccc equitibus *auxilio* venire, ac si ipsis victoriæ laus minueretur illorum societate. Misit autem Vespasianus & Antonium Silonem cum duobus millibus sagittariorum, cum mandatis, ut monte è regione urbis occupato, murorum propugnatores repellerent. Et illi quidem, ita ut jussi erant, eos qui ea ex parte suis auxiliari conabantur, superabant. Titus autem primus equum in hostem agebat, & post eum cæteri cum clamore magno, in tantum spatii exporrecti quantum acies adversa occupaverat; quo multo etiam plures, *quam erant*, æstimabantur. Judæi vero licet incursu eorum, ordinibus conservatis, perterriti, paulisper tamen primas sustinuerunt impressiones: percussi autem contis & equorum impetu eversi conculcabantur. atque multis passim peremptis dissipantur, & in urbem, pro sua quisque velocitate, fugiunt. Titus autem aliquos à tergo instans occidebat, alios vero confertos perrumpens; rursus alios prævertens ictibus ora transverberabat, multosque, in eos insiliens alium super alium lapsos, conterebat. fugam autem ad mœnia omnibus præcidebat, & in planiciem *eos* avertebat, donec vi multitudinis elapsi in urbem confugerent. *Tῖtus, militum fretus alacritate, in hostes pergit.* *Variheatæ fusi fugatique.*

4. Illos autem, cum intus essent, excipit acerba dissensio. namque indigenis, & facultatis suarum & civitatis gratia, ab initio bellum disseplicebat; eoque tempore multo magis ob cladem acceptam. sed advenæ, qui plurimi erant, eo magis *bellum* urgebant, dumque sibimet invicem succenserent magnus cietur clamor & tumultus, quasi in eo fere essent ut arma caperent. Titus autem, strepitu exaudito, non enim procul à muris aberat, statim exclamabat, "Hoc tempus est *quod expetebam*, & "quid moramur, commilitones, Deo nobis de- "dente Judæos? victoriam accipite, annon "clamores auditis? qui manus nostras evase- "re inter se dissident. Habemus civitatem, si "modo properemus. sed celeritati accedat "oportet labor & fortitudo. Nihil enim ma- "gni præclare geri solet absque periculo. non "solum autem hostium concordiam, quos ne- "cessitas faciet brevi in gratiam redire, sed & "nostrorum auxilia prævenire debemus: ut "præter victoriam, qua tantas copias pauci su- "peramus, etiam civitate soli potiamur. *Dissensio in civitate inter indigenas & advenas.*

5. Simul ac ista diceret in equum insiluit, & ad lacum contendit, perque eum profectus urbem primus ingreditur, & post eum cæteri. Ad hanc illius audaciam animis consternati erant murorum defensores: & pugnare quidem vel *ipsum* arcere nemo sustinuit. Relictis autem excubiis, Jesus & qui cum eo erant per agros fuga dilabuntur; alii vero ad lacum decur- *Titus urbem capit.*

a Συμβάλλειν Voss. b Ita Big. & Ruf. πεντακοσίων ἀνδρῶν ἱππέων in Editis Aliisque. c Ηχαλον Bod. d Καταλαβόντι, & mox τὸν τοὺς ἐπὶ τῶν. Bod. e Forsan τὸ πεδίον. f Illud πρὸ ex MSS. g Εκφυγεν τὸ εἶχε Vat. h Ita Big. & Ruf. προσπεμπόμενος in Editis Aliisque. i Οὓς ὁ in quibusdam MSS. k Ita Rhed. συνηλοία in Editis. forsan pro συνηλόα, quod ferri potest: συνείλε Big. quo modo & Ruf. qui vertit, *alium super alium lapsos involvens.* l Sic Big. Bunb. & Baf. πάλιν δὲ τοὺς πρὸς ἀλλήλους perperam in Editis Aliisque. m Ita Big. & Ruf. συνεκπεσόντες & mox διέφυγον in Editis Aliisque. συνεπεσόντες Vat. n Sic Big. Vat. & Bod. διωργισμένοις in reliquis. o Εἶδεν Big. p Πρὸς τὸ Big. & Bunb. q Ita Big. & Ruf. κατηγεῖτο in Editis Aliisque. r Illud μὲν non agnoscit Big. & mox ἴφυγον pro ἔφυγον legit.

a Προσ-

Magna ſtrages edita.

decurrentes in manus hoſtium contra venientium incidebant. Mactabantur autem alii, dum navigia ſcanderent; itemque alii, dum jam provecta aſſequi natando conarentur: plurimaque illorum qui in urbe manebant edita erat ſtrages; advenarum quidem, quotquot non effugiſſent, adverſa acie reſiſtentium, indigenarum vero ſine prælio (nam ſpe gratiæ impetrandæ, quodque ſibi conſcii eſſent bellum haud ſuo conſilio initum eſſe, pugnam detrectabant) donec Titus, interemptis, qui culpæ affines erant, miſeratus indigenas à cæde requievit. Qui vero in lacum confugerant, ubi civitatem captam viderunt, quam longiſſime ab hoſtibus in altum ſe ſubduxerunt.

Tandem civium miſerium eſt.

6. Titus autem unum ex equitibus ad patrem miſit cum læto rei geſtæ nuncio. Ille vero, ut par erat, mirum in modum delectatus & filii virtute, & facinore præclaro (nam maxima pars belli confecta videbatur) tunc quidem, cum eò veniſſet, urbi circundatis obſervare præcepit, ne quis ex ea fuga dilaberetur, & occidere juſſit. Poſtero autem die cum ad lacum deſcendiſſet, in mandatis dedit, ut naves adverſus illos compingerent qui fuga in eum ſe receperant. idque celeriter factum erat, quod & materiæ copia eſſet, & magna artificum multitudo.

Veſpaſianus jubet rates compingi.

XVIII.

Deſcriptio lacus Genneſar.

7. Lacus autem Genneſar à regione quidem adjacente nomen ſortitur, ſtadiorum vero XL latitudine patens, & præter totidem centum aliorum longitudine, aquæ tamen dulcis & maxime potabilis: etenim tenuiores quam pro paluſtrium craſſitie habet latices, & limpidus eſt undique in arenam ad littus deſinens, inſuper ad hauriendum *temperatus. Fluvii quidem aut fontis aqua lenior eſt aliquanto; frigidior autem, quam pro lacu tam diffuſo, perpetuo eſt. Et aqua quidem frigore nihil quicquam nivi cedit, poſtquam habita eſt ſub dio: quod per æſtatem indigenæ ſolent noctu facere. Varia autem in eo ſunt piſcium genera, figura & ſapore ab alterius loci piſcibus diverſa; mediuſque Jordane fluvio ſecatur. Et Jordanis quidem fons Panium eſſe videtur: ſub terram vero, huc occultò defertur ex Phiala ut appellatur. Hæc autem eſt qua in Trachonitidem aſcenditur ad CXX ſtadium à Cæſarea, ad dextram non longe à via. & quidem propter rotunditatem vero nomine Phiala dictus eſt lacus, rotæ in modum rotundus. ſemper autem intra labra ejus continetur aqua, nunquam ſubſidens, nunquam exundans. Cumque olim hoc eſſe Jordanis principium neſciretur, à Tetrarcha quondam Trachonitidis Philippo deprehenſum eſt. immiſſis enim ejus juſſu in Phialam paleis, inventæ ſunt delatæ in Panium, unde antiquitùs fluvium naſci crediderunt. Hujus quidem Panii naturalis pulchritudo inſuper regia magnificentia exculta erat, Agrippæ quippe opibus exornata. Ab hoc autem antro incipiens manifeſto fluere Jordanes, medius quidem ſecat Semechonitidis paludes

Phialæ verus, Jordanis fons.

Panium pro Jordanis principio olim habitum.

καταθέοντες ὑπαντιάζουσι τοῖς πολεμίοις ἀδιέκπτοιον. ἀπεκτείνοντο δὲ οἱ μὲν ἐμβαίνοντες τῶν σκαφῶν, οἱ δὲ τοῖς ἀναχθεῖσι [a] προσαπόπλειν πειρώμενοι· πολὺς δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἦν φόνος, τῶν μὲν ἐπιλύδων, ὅσοι μὴ ἀφαφεύγειν ἔφθασαν, ἀντιπαρασκευῶν, ἀμαχητὶ δὲ τῶν ἐπιχωρίων· κατὰ γὰρ ἐλπίδα δεξιᾶς, καὶ τὸ σωφρονεῖν ἅμα μὴ [b] βεβουλεῦσθαι πολεμεῖν, μάχης ἀπετρέποντο· μέχρι Τίτου τοὺς μὲν αἰτίους ἀνελὼν, οἰκτείρας δὲ τοὺς ἐπιχωρίους ἀνεπαύσατο [c] φόνου. καὶ οἱ μὲν εἰς τὴν λίμνην καταφυγόντες, ἐπεὶ τὴν πόλιν ἐαλωκυῖαν εἶδον, ὡς πορρωτάτω τῶν πολεμίων ἀνήχθησαν.

ς'. Τίτος δὲ ἀπέμψας τινὰ τῶν ἱππέων εὐαγγελίζεται τῷ πατρὶ τὸ ἔργον. ὁ δὲ, ὡς εἰκὸς, ἡσθεὶς [d] τῇτε τοῦ παιδὸς ἀρετῇ καὶ τῷ κατορθώματι· μεγίστη γὰρ ἐδόκει καθηρῆσθαι μοῖρα τοῦ πολέμου· τότε μὲν ἐλθὼν [e] φειδομένους τὴν πόλιν φρουρεῖν ἐκέλευσεν, ὡς μή τις ἐξ αὐτῆς, καὶ κλέπτειν ἐκέλευσε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρὸς τὴν λίμνην καταβὰς, σχεδίας ἐκέλευσε πήσσειν ἐπὶ τοὺς καταπεφευγότας. αἱ δ' ἐγίνοντο ταχέως, ἀφθονίᾳ τε ὕλης, καὶ πλήθει τεχνιτῶν.

ζ. Ἡ δὲ λίμνη Γεννησὰρ μὲν ἀπὸ τῆς πρόσ-
χῆς χώρας καλεῖται, σταδίων [f] δὲ εὖρος ὅσα πεντε-
κόντα, καὶ πρὸς τάτοις ἑτέρων ἑκατὸν ὅ μῆκος, γλυκεῖά τε ὁμοῦ ἐστὶ καὶ ποτιμωτάτη· καὶ γὰρ τὸ ἁλώδες παχύτητος ἔχει τὸ ναμα λεπτότερον, καθαρά τε ἐστὶ πάντοθεν ἀγκαλοῖς ἐπιλήγουσα καὶ ψάμμῳ, πρὸς δὲ εὐκράλος ἀρύσασθαι. ποταμοῦ μὲν ἢ χειμὼν πρόσπλεσέστερος, ψυχροτέρα δ' ἡ τῦ λίμνης ἀφάνσις ἀεὶ μένουσα. καὶ ὅ μὲν ὕδωρ οὐκ ἐποδῆ χιόνος ἐξαθενασθὲν, ὥσπερ ἥρους [g] νυκτὸς ποιεῖν ἔθος τοῖς ἐπιχωρίοις. γένη δὲ ἰχθύων ἐν αὐτῇ διάφορα πρός τε τὰς ἀλλαχῆ γενόσιν τε καὶ ἰδέαν· [h] μέση τε ὑπὸ ἔρδεται τέμνει. καὶ δοκεῖ μὲν Ἰορδάνης πηγὴ ὁ [i] Πάνιον· φέρεται δὲ ὑπὸ γῆν εἰς τοῦτο [k] κρυπτῶς ἐκ τῆς καλυμένης Φιάλης. ἡ δέ ἐστιν ἀνιόντων εἰς τὴν Τραχωνῖτιν ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν εἴκοσι Καισαρείας, τῆς ὁδῦ χῆ δεξιὸν μέρος οὐκ ἄποθεν. ἐκ μὲν οὖν τῆς προφερείας [l] ἐτύμως Φιάλη [m] κέκλητο προκειμένης ὅσον λίμνη. μένειν δὲ ἐπὶ χείλους [n] αὐτῆ ἀεὶ τὸ ὕδωρ, μήτε ὑπονοσῶν μήτε ὑπερχόμενον. ἀγνοούμενος δὲ πάλαι ὁ Ἰορδάνης ἐφάνη ἄρχεσθαι διὰ τῦ τετραρχήσαντος Τραχωνίτιδος ἁλόντος Φιλίππου. βαλὼν γὰρ ὕτος εἰς τὴν Φιάλην ἄχυρα, ἔγνω τὸ Πάνιον, ἔνθεν ἐδόκουν οἱ [o] παλαιοὶ γεννᾶσθαι τὸν ποταμὸν, εὗρεν ἀπροσδόκητα. ἔστι γεμὴν Πανέου ὁ φυσικὸς κάλλος, πρὸς τῆ βασιλικῆς προσεξήσκηται πολυτελείᾳ, [p] τῇ Ἀγρίππα πλοῦτον κεκοσμημένον. ἀρχόμενος δὲ φανερῶς ῥεῦμα ὁ Ἰορδάνης ἀπὸ τῦδε ἔστιν, κόπῳ μὲν τὰ τῆς [q] Σεμεχωνίτιδος λίμνης [r] ἕλη τε καὶ τέλ-

a Προσμένειν *Big.* *b* Βεβουλῶσθαι *Voſſ.* & *Vat.* *c* Ita lego. πόνου in *libris.* *d* Τῇ δὲ παιδὸς *Big.* & *Voſſ.* *e* Πεφειδόντως non agnoſcit *Big.* *f* Illud δὲ additum è *Cod. Big.* & *Ruf.* *g* Τῆς νυκτὸς *Big.* *h* Ita *Big.* μέση δὲ in *cæteris.* *i* Πάνιον paſſim in *Big. Aliiſque.* *k* Ita cum *Big.* κρυπτὸς in *Editis Aliiſque.* *l* Ita *Busb.* & *Rhed.* forſan & *Ruf.* qui vertit, *proprie.* ἐτοίμως in *Editis Aliiſque* *m* Καλεῖται *Big* *n* Sic *Big.* & *Ruf.* αὐτῇ in *cæteris.* *o* Πάλαμοι *Big.* *p* Τῶν Ἀγρίππα πλοῦτον *Busb.* & *Rhed.* *q* Perperam apud *Suidam* Ἐμεχωνῖτις dicitur. Vide *Antiquitatum* l. v. p. 202. *r* Ελη τε καὶ τέλ. *Big.* * *Id eſt*, frigore non nocens, *ut exponis Petitus.*

a Διεπομένη

τίλμαλα· διαμείψας δὲ ἑτέρους εἴκοσι σταδίους μετὰ πόλιν Ιουλιάδα [a] διεκτέμνει [b] Γεννησὰρ μέσην, ἔπειτα πολλὴν ἀναμετρήσας ἐρημίαν εἰς [b] Ασφαλτῖτιν ἔξεισι λίμνην.

η'. Παρατείνει δὲ τὴν Γεννησὰρ ὁμώνυμος χώρα, θαυμαστὴ φύσιν τε καὶ κάλλος. ὅτε γὰρ αὐτὴ τὴν φυτὸν ἀρνεῖται διὰ [b] πότητα, καὶ [c] πᾶν περιφυτεύκασιν ἀεὶ γεώμοροι· ἔστι δὲ ἀέρος τὸ εὔκρατον ἁρμόζει καὶ τοῖς διαφόροις. [d] καρύαι μέγα, φυτῶν ὃ χειμερινώτατον, ἄπειροι πεφήνασιν· ἔνθα φοίνικες, οἱ καύματι τρέφονται, [e] συκαῖ τε καὶ ἐλαῖαι πλησίον τούτων, οἷς μαλθακώτερος ἀὴρ ὑποδέδεται. φιλοτιμίαν ἄν τις εἴποι τῆς φύσεως, βιασαμένης εἰς ἓν συναγαγεῖν τὰ μάχιμα, καὶ τῷ ὡρῶν ἀγαθῷ ἓν, ἐκάστης ὥσπερ ἀντιποιμένης ὃ χωρίον. καὶ γὰρ ὁ μόνον τρέφει ἀλλὰ δόξαν τοῖς διαφόροις ὀπώραις, ἀλλὰ καὶ διαφυλάσσει. τὰ μέν γε βασιλικώτατα, σταφυλή τε καὶ σῦκον, δέκα μησὶν ἀδιαλείπτως χορηγεῖ· τὰς δὲ λοιπὰς καρπὸς [f] δι' ἔτους ὅλου παρεπιμένοντας [g] αὐτοῖς. πρὸς γὰρ τῇ τῶν ἀέρων εὐκρασίᾳ, καὶ πηγῇ διάρδεται [h] γονιμωτάτῃ, [i] Καφαρναοὺμ αὐτῷ οἱ ἐπιχώριοι καλοῦσι. ζοῦτον φλέβα τοῦ Νείλου τινὲς ἔδοξαν, ἐπεὶ γενᾶς τῷ κατὰ τὴν Αλεξανδρέων λίμνην [k] χορηγικὸν παρέπλησιον. μῆκος δὲ χωρίου [l] παρατείνει κατὰ τὸ αἰγιαλὸν τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἐπὶ σταδίους τεσσαράκοντα, καὶ εὖρος εἴκοσι. [m] καὶ ζοῦτον μὲν ἔστι φύσεως ἔχει.

θ'. Οὐεσπασιανὸς δέ, ἐπεὶ παρεσκευάσθησαν αἱ ναῦς, τῆς δυνάμεως ἐπιβήσας ὅσον ᾤετο τοῖς κατὰ τὴν λίμνην αὐταρκέσειν, ἐπανήγετο. τοῖς δὲ συνελαυνομένοις ἔστι μὲν ἐπὶ γῆν ἀφορμᾶν οὐκ ἐπεπολεμωμένων πάντων, οὔτε ἐξ ἴσου ἀγωνιεῖσθαι. τάττει γὰρ σκάφη, μικρὰ ὄντα καὶ ληστρικά, πρὸς τὰς ναῦς ἰδίᾳ τῇ ἀθενῆ· καὶ καθ' ἕκαστον ἐμπλέοντες ὀλίγοι, πρὸς ἀθρόους ἐφεστῶτας τοὺς Ρωμαίους ἐγγίζειν [n] ἐδεδοίκεσαν. ὅμως δ' οὖν [o] ἐμπλέοντες τὰς ναῦς, ἔστι δὲ ὅπου καὶ πλησιάζοντες [p] πόρρωθεν τοὺς Ρωμαίους ἔβαλλον λίθοις, καὶ [q] προσκρούοντες ἐγγὺς ἔπαιον· ἐκακοῦντο δὲ αὐτοὶ πλέον κατ' ἀμφότερα. ταῖς γὰρ χερμάσιν οὐδὲν δρῶντες ὅτι μὴ κτύπον ἐπάλληλον, εἰς γὰρ πεφραγμένους ἔβαλλον [r] καὶ ἐφικτοὶ τοῖς Ρωμαίων εἶναι τοῖς βέλεσι, καὶ πλησιάζειν [s] τολμῶντες, πρίν τι δρᾶσαί τι παθεῖν ἔφθανον, καὶ σὺν αὐτοῖς ἐβαπτίζοντο [t] σκάφεσι. τοὺς δὲ διεκπαίειν πειρωμένους, πολλοὺς μὲν ἐφικνούμενοι κοντοῖς διέπειρον, οὓς δὲ ξιφήρεις [u] ὄντι καταπηδῶντες εἰς τὰ σκάφη, τινὰς δὲ συνεχούσι-

cœnoſas: indeque alia centum & viginti ſtadia lapſus poſt urbem Juliadem per medium tranſit lacus Genneſar, deinde multum ſolitudinis emenſus in lacum Aſphaltiten exit.

8. Genneſar autem *lacum* prætendit ejuſdem nominis regio, natura ſimul & pulchritudine admirabilis. Nullam enim ipſa arborem pro ubertate *ſua* recuſat, atque omnigenas conſevêre *agri* cultores; aëriſque temperies etiam diverſis eſt accommodata. Nam & nuces, quæ arborum maxime frigoribus gaudent, magna iſthic creſcunt copia: ubi *etiam* palmæ, quæ calore vigent, juxtaque has ficus item & oleæ, quibus aura mollior deſignata eſt. Naturæ dixerit aliquis ambitionem eſſe, quæ vim ſibimet adhibuerit, ut in unum compingat pugnantia; annique tempeſtatum gratam quandam contentionem, unaquaque earum regionem illam veluti ſibi propriam vendicante. Neque modo alit præter opinionem poma varia, ſed & diu conſervat. nam & omnium præſtantiſſima, uvas ſane & ficus, per decem menſes ſine intermiſſione ſuppeditat; cæteros vero fructus per totum annum * cum illis conſeneſcentes. Ad aeris etiam temperiem accedit, quod & fonte irrigatur uberrimo, qui Capharnaum ab indigenis appellatur. Hunc nonnulli venam eſſe Nili exiſtimarunt, quod generat piſces Coracino (qui in Alexandrina palude alitur) ſimiles. Longitudine autem regio, juxta littora lacûs cognominis, xxx ſtadiis extenditur, & latitudine xx. Atq; ejus quidem natura ejuſmodi eſt. *Regionis Genneſar deſcriptio.*

9. Veſpaſianus autem, poſtquam paratæ eſſent rates, impoſito in eas tanto militum numero quantum adverſus eos qui in lacum effugerant ſatisfore arbitrabatur, oram ſolvebat. Atqui illi, qui *in lacum* compulſi erant, neque in terram ſe recipiendi, † infeſtis omnibus, neque æquo marte pugnam navalem ineundi poteſtatem habebant. nam & ſcaphæ, cum & parvæ eſſent & piraticæ, adverſus rates parum valebant: & cum pauci *admodum* ſingulis veherentur, cunctis ſimul inſtantibus Romanis appropinquare metuebant. Veruntamen circum rates navigando, nonnunquam etiam propius ad eas accedendo, lapidibus Romanos eminus petebant, aut cominus etiam irritando feriebant: plus autem ipſis utroque modo nocebatur. nec enim ſaxis quicquam agebant, niſi quod ſonitum crebrum ederent, quippe contra armis ſeptos *ea* jaciebant, atque ad ipſos pervenire potuerunt Romanorum tela; & ſi accedere propius auſi fuiſſent, læſi erant priuſquam aliquid patrarent, cumque ipſis navigiis demergebantur. Et multos quidem, id agentes * ut erumperent, contis ad eos pertingentes transfigebant; alios vero in ſcaphas deſiliendo ſtrictis gladiis *conficiebant*; nonnulloſque, con- XIX. *Pugna navalis in lacu Genneſar.*

a Διεκπαίων *Big.* b Sic *MSS.* & *Ruf.* πιότητα in *Editis.* c Ita *Big.* πᾶσιν in *Editis Aliiſque.* d Καὶ ῥοιαὶ *Big.* e Συκαῖ *Busb.* & *Rhed.* f Δὶς δ' ἥρας *Big.* g Εωυτοῖς *Big.* h Ita *Big.* & *Ruf.* πυαμωτάτῃ in *reliquis.* i Ita in pleriſque *MSS.* Καπαρναοὺμ in *Editis Aliiſque.* Suſpicatur *Baronius* ab hoc fonte dictum oppidum *Capernaum.* Ego vero (inquit *Caſaub.* in *Exercit.* p. 299. *Edit. Lond.*) hac de re valde dubito. Obſervo enim *Capharnaum* oppidum Galilææ & *Capharnaum* fontem in agro Genneſaritico, longiore intervallo fuiſſe invicem diſſita, quam ut fiat veriſimile quod ſine teſte affirmat *Baronius.* k Videſis *Geſnerum* de *Aquatilibus*, lib. IV. p. 352. l Ita *Big. Vat. Busb.* & *Rhed.* παρατείνει παρὰ τὸ αἰγ. in *Editis Aliiſque.* m Illud τὸ adjectum eſſe volui è *Cod. Big.* n Εδεδοίκεσαν *Big.* o Ita *Big.* ὑπερεμπλέοντες in *cæteris.* p Vox πόρρωθεν addita è *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. q Iterum cum *Big.* & *Ruf.* παρεκρούοντες in *Editis Aliiſque.* r Illud καὶ è *Cod. Big.* s Δοκοῦντες *Big.* t Τοῖς σκάφεσι *Big. Bod. Vat.* & *Voſſ.* u Επιπηδῶντες in *Cod. Big.* * *Aſſervatos* reddit *L. Cappellus.* Anni ſpatio ſeneſcentes, *Ruf.* Sic autem *Pſeudo-Hegeſipp.* ut aliqua genera maxima anni parte non deficiant, reliqua omnia tota anni ætate uſque ad finem ſuperſint. † &c. lacu undique clauſo & Romanis circundato, ut dicit *Pſeudo-Hegeſipp.* * Ut vulnera inferrent, *Ruf.*

Fœda Judæorum strages.

concurrentibus inter ſe ratibus in medio deprehenſos, cum naviculis capiebant. Et ſi qui ex ſubmerſis capita ſuſtuliſſent, aut ſagitta ad eos prius quam emergerent perveniebat, aut ratis capiebat: & ſi deſperatione compulſi ad inimicos adnatare tentaſſent, aut manibus aut capitibus eos detruncabant Romani. Atque multa erat & varia paſſim eorum cædes; donec in fugam verſi in terram compulſi erant reliqui, ſuis circumcluſis naviculis. Multi autem excluſi in ipſo quidem lacu telis configebantur; in terra vero multos, poſtquam exſiliiſſent, peremerunt Romani. Cernere autem erat lacum omnem mixtum ſanguine & cadaveribus plenum. * nemo enim ſalvus evaſit. Diebus autem ſequentibus gravis odor regionem invaſit, & triſtis erat rerum facies. nam littora quidem naufragiis ſimul plena erant, & cadaveribus tumefactis. Quin & mortui *à ſole* exuſti & putreſcentes aërem corrumpebant: ut non Judæis ſolum miſerabilis fieret calamitas, verum etiam ipſis auctoribus inviſa. Iſte quidem illius prælii navalis exitus erat. Perierunt autem cum his, qui jam ante in civitate ceciderant, ſex millia & quingenti.

Veſpaſianum, deliberantem de parcendis Tarichæatarum reliquiis, ad eos occidendos ſtimulant duces.

10. At Veſpaſianus, pugna peracta, pro tribunali apud Tarichæas ſedet, atque advenas ab indigenis ſecernens (namque bellum incepiſſe iſti videbantur) cum ducibus conſultabat, an illi etiam ſervandi eſſent. Cum autem hi dicerent, rebus ſuis damno fore ſi illi dimitterentur, utpote quod liberati non quieſcerent homines patria extorres, quique poſſent ad arma ſumenda eos cogere ad quos confugerent: Veſpaſianus, ubi intellexit quod ſalute quidem indigni eſſent, atque fuga uſuri adverſus eos qui ipſos dimitterent, ſecum cogitabat quo mortis genere eos afficeret. Etenim ſi ibi occiderentur, indigenas inde ſibi infeſtos fore ſuſpicabatur, ut qui haud perpeſſuri eſſent tot apud ipſos ſupplices necari, fideque interpoſita deditis vim pigebat afferre. Verum ab amicis vincebatur, nihil in Judæos non licere dicentibus, utileque debere anteferri honeſto, cum utrumque obtineri nequeat. Ambigua igitur illis data libertate, ea ſola via quæ Tiberiadem duceret exire permiſit. Cumque illi facile iſtis quæ volebant fidem habuiſſent, & haud metuerent, ne iis, cum facultatibus palam quà licebat euntibus, adverſi quid accideret, totam ad Tiberiadem uſque viam Romani, ne quis evaderet, occupant, eoſque in civitatem concludunt: & Veſpaſianus mox inſequutus omnes ſiſtit in ſtadio; & ſeniores quidem cum imbellibus ad mille ducentos juſſit occidi, juvenum vero validiſſimorum ſex millia adhibito delectu Neroni ad Iſthmum *perfodiendum* miſit, & reliquam multitudinem ad triginta millia & quadringentos vendidit, præter eos quos Agrippæ donavit. Illis enim, qui ex ejus regno eſſent, facere quod vellet ipſi permiſit: atque ipſos etiam rex vendidit.

Tarichæatarum multos occidi jubet Veſpaſianus, alios ad Neronem mittit, alios vero vendit, donatve Agrippæ.

σας τῶν σχεδίας ἀναπληρθείσας· μέσους [2]ἔθλον ἅμα ταῖς ἁλιάσι. τῶν δὲ βαπτιθέντων τὺς ἀναδύοντας [b]ἢ βέλος ἔφθανεν, ἢ σχεδία κατιλάμβανε, καὶ προσβαίνων ὑπ' ἀμηχανίας εἰς τὺς ἐχθροὺς περιπιέτων, ἢ κεφαλὰς ἢ χέρας ἀπέκοπτον οἱ Ρωμαῖοι. πολλή τε ἦν αὐτοῖς καὶ ποικίλη φθορὰ πανταχῆ, μέχρι πρατέντες [c]ὅτι τὸν λίμνην ἐξώθησαν οἱ λοιποὶ, κεκυκλωμένων αὐτοῖς τῶν ἁλιάδων. [d]ἐκπλεόμενοι δὲ πολλοὶ μὲν ἐν αὐτῇ κατηκοντίζοντο τῇ λίμνῃ, πολλὺς δὲ [e]ἐκπηδήσαντες, οἱ Ρωμαῖοι διέφθειρον ὅτι γῆς. ἦν δὲ ἰδεῖν κεκραμμένην μὲ αἵματι, πεπληρωμένην δὲ νεκρῶν τὴ λίμνην ἅπασαν. διεσώθη γὰ ὀλίγοι. δεινὴ δὲ τὰς ἑξῆς ἡμέρας ὠφέλει τὴ χώραν ὀδμή τε καὶ ὄψις. ἐπὶ μὲ γὰρ αἰγιαλοὶ ναυαγίων ἅμα καὶ διαφθάρτων ἔγεμον σωμάτων. ἐγκημόμενοι δὲ καὶ μυδῶντες οἱ νεκροὶ τὴ ἀέρα [f]διέφθειρον, ὡς μὴ μόνον οἰκτρὸν Ἰουδαίοις γενέσθαι τὸ πάθος, ἀλλὰ καὶ ἀφ' μίσους τοῖς δράσασιν ἐλθεῖν. τοῦτο μὲ οὖν τῆ ναυμαχίας τὸ τέλος. ἀπέθανον δὲ, σὺν τοῖς [g]ὅτι πόλεως πρότερον πεσοῦσιν, ἑξακισχίλιοι [h]πενταπόσιοι.

ι'. Οὐεσπασιανὸς δὲ μετὰ τὴ μάχην καθίζει μὲ [i]ὅτι λς'. ὅ βῆμα ὃν Ταριχέαις, ἀφορίσας δὲ ἀπὸ τῶν ὅπλων εἰ τὸ ἔπιλοιπον [k]λεὼ· κατάρξαι γὰ ὅτος ἐδόκει πολέμου· μετὰ τῶν ἡγεμόνων εἰ χρὴ καὶ τούτους σώζειν ἐσκέπτετο. φαμένων δὲ [l]τούτων βλαβερὸν ἔσεσθαι τὴ ἄφεσιν αὐτοῖς, ὡ γὰ πρεμήσειν ἀπολυθέντας, ἀνθρώπους ἐστερημένους μὲ [m]πατρίδων, βιάζεσθαι δὲ καὶ τοὺς ὡς ἂν καταφύγοντας πολεμεῖν δυναμένους· Οὐεσπασιανὸς, ὡς μὲ ὅτε ἄξιοι σωτηρίας εἶεν, [n]καὶ διαφθόξον τὺ [o]τὰ ἀφέντων ἐνίοτε, [o]τὰ τρόπον τὰ ἀναιρέσεως αὐτοῖς διενοεῖτο. ὡ γὰ αὐτόθι κλεῖναι, ἐκπολεμώσειν [p]ὑφορᾶτο τὺς ὅπλοφόρους· ὡ γὰ ἀνέξεσθαι φονευομένων ἱκετῶν τοσούτων πὸ αὐτοῖς, καὶ μὴ πίστεις ὅπλοις προσθήσειν ὑκ ὑπέμενεν. ἐξενίκων δὲ οἱ φίλοι, μηδὲν τὺ Ἰουδαίων ἀσυβὲς εἰ λέγοντες, ὡ χρῆναι τὸ συμφέρον αἱρεῖσθαι τοῦ δὲ πρεπόντος, ὅταν ἢ μὴ δυνατὸν ἄμφω κτήσασθαι, οὕτω αὐτοῖς ἄδειαν ἀμφίβολον, ἐπέτρεψεν [q]ἐξιέναι ἀφ' μόνης τὸ ὅτι Τιβεριάδα φεύγουσι ὁδῷ. τὸ δὲ ταχέως πιστευσάντων οἷς ἤθελον, ὡ μὴ φανερῶν ὀ ἀσφαλῆ τὸ χρηματ', ἅπερ ἐπετράπη χωρούντων, ἀφαλεμβάνουσι μὲ οἱ Ρωμαῖοι τὴν μέχρι Τιβεριάδ' πᾶσαν, ὡς μή τις ἐκκλίνειεν, συγκλείουσι δὲ αὐτὺς εἰς τὴν πόλιν καὶ Οὐεσπασιανὸς [r]ἐπελθὼν ἵζησι πάντας ὀ τῷ σταδίῳ καὶ γηραιὺς μὲ ἅμα τοῖς ἀχρήστοις, διακοσίους ὅτι χιλίοις ὄντας, ἀνελεῖν ἐκέλευσεν, τὸ δὲ νέον διπλέξας τὺς [s]ἰσχυροτάτους ἑξακισχιλίους [t]ἔπεμψεν εἰς τὸ ἰσθμὸν Νέρωνι, ὡ ὃ λοιπὸν πλῆθος εἰς τεσσαράκοντα ὡ τετρακοσίους ὄντας πέπρακεν, χωρὶς τῶν Ἀγρίππα χαρισθέντων. τὺς γὰ ὑκ τὸ τούτου βασιλείας, [u]ἐπέτρεψεν αὐτῷ ποιεῖν, ὅτι βούλοιτο· πεπράκει δὲ ὡ τούτους ὁ βασιλεύς.

[2] ὁ μέν

a Εὐθύζον Big. b Illud ἢ è Cod. Big. & Ruf. c Εἰς τὴν γὴν ἐξωώθησαν Big. d Ἐκχεόμενοι Big. ἐγκλειόμενοι Bunb. e Ita lego, ἐκπηδῶντες in Editis & MSS. f Ita Big. Vat. & Voſſ. διέφθειρεν in cæteris. g Ἐπὶ τὸ πόλεως Big. Voſſ. & Vat. h Ἐπτακόσιοι legiſſe videtur Pſeudo-Hegeſipp. i Ἐπὶ βήματος Big. Vat. & Voſſ. k Λεὼ Big. l Ita Big. & Ruf. πάντων in Editis Alliſque. m Τῶν πατρίδων Big. n Καὶ οἱ ἀφ. Big. o Auctoritate Cod. Big. delevi ϳ ante πρέπον, ut & ſupra poſt Οὐεσπασιανὸς. p Ita Big. ὑφορᾶτο in cæteris. q Ita Voſſ. ἐξέναι in reliquis. r Εἰσῆλθεν Big. ſ Ita Big. & Ruf. ἰσχυροτέρους Voſſ. & Vat. neutra vox comparet in Editis Aliiſque. t Ἔπεμπεν habet Big. u Ita quidem Big. ἐπίτρεπεν in reliquis. * Nulli enim parcebatur quicunque occurrerat, Pſeudo-Hegeſipp.

a Οὐι-

[a] ὁ μέν γε ἄλλος ὄχλος, Τραχωνῖται, καὶ Γαυλανῖται, καὶ Ἱππηνοὶ, καὶ οἱ ἐκ τῆς Γαδαρίτιδος, ὅ τε πλέον ἐκ τῆς στασιαστικὸς καὶ φυγάδες, καὶ οἷς τὰ [b] ἐν εἰρήνῃ ὀνείδη τὸν πόλεμον παρέξειν, ἑάλωσαν Γορπιαίου μηνὸς ὀγδόῃ.

Turba autem reliqua, Trachonitæ *scilicet*, & Gaulanitæ, & Hippeni, & Gadaritæ, majori ex parte ut seditiosi & fugitivi, & quos probra pace admissa ad bellum incitabant, capta erat mensis Gorpiæi die VIII.

a Ο μέντοι ἄλλος ὄχλος Big. b Ἐν εἰρήνῃ Big.

---

[a]ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΤΕΤΑΡΤΩ ΛΟΓΩ

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO QUARTO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅσα [b] φρούρια παρέλαβον οἱ Ρωμαῖοι, καὶ περὶ τῆς Σεμεχωνιτῶν λίμνης.

1. *Quot castella in potestatem suam redegerunt Romani, deque lacu Semechonitarum.*

β'. Ἐκθεσις Γαμάλας πόλεως, καὶ ὅσα ἔπαθον Ρωμαῖοι πολιορκοῦντες αὐτήν. ὅτι καὶ Ἀγρίππας, Ρωμαίοις συνεπιτιθεμένους τοὺς ὁμοφύλους ἀθροίζων, ὑπὸ σφενδόνης ἐβλήθη λίθῳ.

2. *Descriptio urbis Gamalæ, quæque passi sunt Romani in ejus obsidione: quodque Agrippa, dum populares suos ad fœdus cum Romanis hortaretur, lapide è funda percussus est.*

γ'. Ὡς καταῤῥίψαντες Ρωμαῖοι τὸ τεῖχη Γαμάλας, καὶ εἰσελθόντες, αὖθις μὴ μεγάλων κινδύνων ἀπηλάθησαν.

3. *Quod Romani, postquam Gamalæ mœnia dejecissent, urbem ingressi, inde magno cum periculo repulsi erant.*

δ'. Ὅπως Οὐεσπασιανὸς αὖ ὀλίγοις ἀπελείφθη καὶ μόλις ἐξέφυγεν· ὅτι καὶ ὁ δεκάρχης Ἔβούτιος ἔπεσεν. καὶ περὶ ἑκατοντάρχου Γάλλου.

4. *Quomodo Vespasianus cum paucis relictus erat, & ægre evasit: quodque Ebutius decurio pugna cecidit. Deque Gallo centurione.*

ε'. Ὅπως ἀθυμοῦσαν τὴν στρατιὰν ὑπὸ τῶν πταισμάτων λόγοις ἀνεκτήσατο· καὶ ὡς πάλιν εἰς πολιορκίαν παρεσκευάσθη.

5. *Quomodo Vespasianus exercitum, ex adversis casibus despondentem, verbis recreavit: utque iterum paratus erat ad urbem obsidendam.*

ς'. Περὶ τοῦ Ἰταβυρίου ὄρους, καὶ ὡς ὑπὸ Πλακίδου ἥλω.

6. *De monte Itabyrio, & quomodo à Placido captus erat.*

ζ. Ἁλωσις Γαμάλας. καὶ ὡς ἀδεὴς ἐκεῖθεν πλὴν δύο γυναικῶν διέφυγεν.

7. *Excidium Gamalæ. quodque nemo præter duas mulierculas effugit.*

η'. Ὅπως Γισχάλοις, μόνοις ἀπολειφθεῖσιν ἀχειρώτοις, Ἰωάννης ὁ τοῦ Λευΐ ἐστασίαζεν· καὶ ὡς Οὐεσπασιανὸς ἐπ' αὐτοὺς μὲν Τίτον ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ εἰς Καισάρειαν ὑπέστρεψεν.

8. *Quomodo in urbe Giscbalorum, quæ sola relicta erat indomita, Joannes Levi filius seditionem movit: utque Vespasianus contra eam Titum misit, ipse vero Cæsaream reversus est.*

θ'. Ὅπως Τίτος λόγοις ἐπειρᾶτο [c] αὐτοὺς προσάγεσθαι, Ἰωάννης δὲ, πείσας [d] αὐτοὺς μιᾶς ἡμέρας ὑπερθέσθαι τὴν ἡμέραν, νυκτὸς εἰς Ἱεροσόλυμα φεύγει· ἡ δὲ πόλις ἅμα ἡμέρᾳ δέχεται Τίτον.

9. *Quomodo Titus nitebatur cives sibi verbis conciliare; Joannes vero, cum eis persuasisset unius diei moram facere, nocte fugit Hierosolyma: atque urbs prima luce Titum recipit.*

ι'. Ὅπως ἐδέξαντο Ἰωάννην ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ περὶ τῆς γενομένης ἐν τῇ πόλει καὶ τῇ χώρᾳ στάσεως.

10. *Quomodo Joannem excipiunt Hierosolymis: & de seditione in urbe & victus regione excitata.*

ια'. Περὶ τῶν ζηλωτῶν, οἷα κακὰ ἔπραξαν.

11. *De Zelotis, & quæ facinora patrarunt.*

ιβ'. Ὅπως ὁ δῆμος ἐπανέστη τάχιστα, Ἀνάνου δὲ ἀρχιερέως αὐτὸν προεξωώσαντος· καὶ περὶ ὧν οἱ ζηλωταὶ διὰ κλήρου εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην ἐποίησαν.

12. *Quomodo populus in eos insurrexit, incitati ab Ananio pontifice: deque iis quæ Zelotæ per sortes fecerunt contra pontificatus dignitatem.*

ιγ'. Δημηγορία Ἀνάνου πρὸς δῆμον κατὰ τῶν ζηλωτῶν.

13. *Anani ad populum concio contra Zelotas.*

ιδ'. Ὅπως ἀντιπαρετάξαντο ἀλλήλοις οἵ τε ζηλωταὶ, καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀνανον· καὶ ὡς ὠσάμενοι οἱ τοῦ δήμου τοὺς ζηλωτὰς, ἠνάγκαζον ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ γενέσθαι.

14. *Quomodo acies adversas instruxerunt Zelotæ & Ananus cum suis: utque populus, pulsis Zelotis, eos in templum se recipere cogebant.*

a Κεφάλαια τοῦ δ'. λόγου τῆς Ἰουδαϊκῆς ἁλώσεως in Cod. Ubinens. b Οἷα φρ. Urb. c Αὐτοὺς ἐξαγαγεῖν in Cod. Urb. d Αὐτὸν Urb. αὐτοῖς Vat.

15. *Quomodo Joannes, ad Zelotas missus legatus de pace ineunda, magis eos irritavit; adeo ut Idumæos in auxilium acciverint.*

ιε'. Οπως Ιωάννης, πεμφθεὶς πρεσβευτὴς πρὸς τοὺς ζηλωτὰς περὶ διαλύσεως, μᾶλλον αὐτοὺς παρώξυνεν, ὡς καὶ τοὺς Ιδουμαίους εἰς συμμαχίαν [a] προσκαλέσασθαι.

16. *Quod Idumæi accersiti statim venerunt, atque excluſi pernoctarunt extra urbem: ad quos verba facit Jeſus pontifex.*

ις'. Ως Ιδουμαῖοι κληθέντες εὐθὺς ἦλθον, καὶ ἀποκλεισθέντες ἔξω τῆς πόλεως ηὐλίσαντο· πρὸς οὓς ἀρχιερεὺς Ιησοῦς ἐδημηγόρησεν.

17. *Quod Zelotæ, ſectis portarum vectibus dum vehementiſſima ingrueret tempeſtas, Idumæos introduxerunt, inimicos comprehenderunt, & multis injuriis civitatem affecerunt.*

ιζ'. Ως, χειμῶνος σφοδροτάτου καταῤῥαγέντος, ἐδωκήσαν οἱ ζηλωταὶ, νύκτωρ τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν πρίσαντες, εἰσαγαγεῖν τοὺς Ιδουμαίους, καὶ τῶν τε δυσμενῶν κρατῆσαι, καὶ πολλὰ κατὰ τὴν πόλιν κακὰ διαπράξασθαι.

18 *Anani & Jeſu pontificum cædes.*

ιη'. Αναίρεσις τῶν ἀρχιερέων Ανάνου καὶ Ιησοῦ.

19. *Quomodo Zelotæ turbam promiſcuam, veluti animantia ratione carentia, interfecerint: deque Zacharia filio Baruch palam & audacter occiſo.*

ιθ'. Οπως οἱ ζηλωταὶ τὸν εἰκαῖον ὄχλον, ὥσπερ ἄλογα ζῶα, κατέσφαξαν· καὶ περὶ Ζαχαρίου [b] υἱοῦ Βαρούχ, μετὰ παῤῥησίας ἀναιρεθέντος.

20. *Quomodo Idumæi, indigne ferentes Zelotarum facinora, domum diſceſſerunt: utque ab illis liberati, majorem ſtragem ediderunt in civitate.*

κ'. Οπως δεινοπαθήσαντες Ιδουμαῖοι, ἐφ' οἷς οἱ ζηλωταὶ ἐποίουν, ἀνεχώρησαν οἴκοι· καὶ ὡς, ἐκείνων ἀπαλλαγέντες, πλείονας κατὰ τὴν πόλιν ἀπέκτειναν.

21. *Ut Romanos adverſus Judæos ire deſiderantes in præſens cohibuit Veſpaſianus.*

κα'. Ως Οὐεσπασιανὸς Ρωμαίους, κατὰ Ιουδαίων ὁρμῶντας, ἀνέπειθε μὴ πολεμεῖν τέως.

22. *Quod multi è Judæis ad Romanos tranſfugiebant, & propter immanitatem Zelotarum, & quia ab ipſis occiſos ſepulturæ prohibebant.*

κβ'. Οτι [c] πολλοὶ τῶν Ιουδαίων ἠυτομόλων [d] πρὸς τοὺς Ρωμαίους, διά τε τὴν ὠμότητα τῶν ζηλωτῶν, καὶ διὰ τὸ μὴ ταφῆς ἀξιοῦν τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἀνῃρημένους.

23. *Quomodo Joannes Levi filius paulatim dominatum occupavit.*

κγ'. Οπως Ιωάννης ὁ τοῦ Λευΐ κατ' ὀλίγον ἐτυράννησεν.

24. *Quæ mala patrarunt Zelotæ in Maſada caſtello, dum Paſchatis feſtum ageretur: deque aliis diverſis latronibus.*

κδ'. Οπόσα κακὰ, τὸ Φρούριον [e] Μασάδαν οἱ ζηλωταὶ χειρωσάμενοι, ἐν αὐτῷ τῷ πάσχα εἰργάσαντο· καὶ περὶ ἄλλων διαφόρων λῃστῶν.

25. *Quomodo Veſpaſianus & Gadaram in poteſtatem ſuam redegit; & ſeditioſos fuga elapſos, miſſo in eos Placido, interfecit: & dein urbeculas finitimas & vicos occupavit.*

κε'. Οπως Οὐεσπασιανὸς τήν τε Γάδαρα εἷλεν· καὶ τοὺς στασιαστὰς ἐκφυγόντας, Πλάκιδον πέμψας, ἀπέκτεινεν. ἔπειτα καὶ τὰς περὶ πολίχνας τε καὶ κώμας κατέσχεν.

26. *Quomodo Vindex in Gallia à Nerone defecit: utque Veſpaſianus, vicis omnibus everſis, etiam Hierichuntem capit.*

κς'. Οπως Οὐίνδιξ κατὰ τὴν Γαλατίαν ἀπέστη Νέρωνος· καὶ Οὐεσπασιανὸς, τὰς κώμας πάσας καταστρεψάμενος, λαμβάνει δὲ τὴν Ιερειχώ.

27. *Hierichuntis urbis, & Campi magni, ut vocatur, deſcriptio: deque fonte in ea, & miraculo ab Eliſæo edito. inſuper & de lacu Aſphaltitide & Sodomis.*

κζ. Εκφρασις τῆς πόλεως Ιεριχοῦντος, καὶ τοῦ καλουμένου Μεγάλου πεδίου· καὶ περὶ τῆς ἐν αὐτῇ πηγῆς, καὶ τοῦ γενομένου θαύματος ὑπὸ Ελισσαίου. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆς Ασφαλτίτιδος λίμνης καὶ τῶν Σοδόμων.

28. *Quomodo Veſpaſianus, exitus Hieroſolymitis occludens, præſidia in civitatibus ſubactis collocavit; & urbem Geraſam, miſſo in eam Lucio, vaſtavit.*

κη'. Οπως Οὐεσπασιανὸς, τοῖς ἐν Ιεροσολύμοις τὰς ἐξόδους ἀποτειχίζων, φρουρὰς ἐν ταῖς χειρωμέναις πόλεσι καθίστη, καὶ Γέρασαν πόλιν λέκιον πέμψας ἐπόρθησεν.

29. *Quomodo Nero occiſus eſt, & Galba declaratus imperator; deinde Otho, & poſt eum Vitellius: qui, cum brevi imperaſſent, fato omnes ceſſerunt.*

κθ'. Οπως ἀνῃρέθη Νέρων, καὶ Γάλβας ἀνηγορεύθη, εἶτα Ωθων, ἔπειτα Βιτέλλιος, δι' ὀλίγον ἄρξαντες, πάντες ἐτελεύτησαν.

30. *De Simone tyranno, & quænam geſſit adverſus Zelotas.*

λ'. Περὶ Σίμωνος τοῦ τυράννου, καὶ ὅσα κατὰ τῶν ζηλωτῶν ἔπραξεν.

31. *De urbe Chebrone, quam habitavit proavus noſter Abramus.*

λα'. Περὶ Χεβρῶν τῆς πόλεως, ἐν ᾗ κατῴκησεν ὁ προπάτωρ [f] Αβραμος.

32. *Ut, Simone Idumæam percurſante, Zelotæ uxorem ejus ſtructis inſidiis diripiunt.*

λβ'. Ως δὲ Σίμωνος [g] τὴν Ιδουμαίαν καταστρέχοντος, οἱ ζηλωταὶ τὴν γυναῖκα λοχήσαντες διαρπάζουσιν.

33. *Iterum de Galba, deque illis qui poſt eum Romæ imperarunt, & diem ſupremum obierunt.*

λγ'. Περὶ Γάλβα αὖθις, καὶ τῶν μετ' αὐτὸν κρατησάντων ἐν Ρώμῃ, καὶ ἀπολωλότων.

34. *Quod Veſpaſianus & toparchiam Gophniticam & Acrabatenam ſubegit, aliaſque urbeculas.*

λδ'. Οτι Οὐεσπασιανὸς αἱρεῖ τήν τε Γωφνητικὴν καὶ [h] Ακραβατηνὴν τοπαρχίαν, καὶ ἕτερα πολίχνια.

35. *Rurſus de Simone tyranno, & malis quæ paſſa eſt civitas; utque populus, diſſentientes à Zelotis, Simonem contra eos in urbem introduxit.*

λε'. Περὶ Σίμωνος αὖθις τοῦ τυράννου, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει κακῶν· καὶ ὅπως, στασιάσας πρὸς τοὺς ζηλωτὰς, τὸν Σίμωνα κατ' αὐτῶν ἐν τῇ πόλει εἰσήγαγεν.

a Εκκλίσασαι *Urb.* b Τοῦ Ιουδαίου *Urb.* c Οἱ πολλοὶ *Urb.* d Κατὰ τοὺς *P. Urb:* e Μασσάδα *Urb.* f *Al.* Αβραάμους. g Ita *Urb.* τὴν Ιδουμαίων in *Editis Aliiſque.* h Ακραβατινὴν *Urb.*

λϛ'. Οπως

λς'. Οπως Βιτέλλιος ἀπὸ Γερμανίας εἰς Ρώμην [2] ἦλθεν.

36. *Quomodo Vitellius Germaniâ profectus est Romam.*

λζ'. Ως οἱ στρατιῶται τὰ κατὰ τὴν Ρώμην πυθόμενοι, Οὐεσπασιανὸν ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα.

37. *Quomodo milites, ubi acceperant quæ Romæ acciderant, Vespasianum declararunt imperatorem.*

λή'. Οπως Οὐεσπασιανὸς, πρότερον τὴν Αλεξάνδρειαν καὶ τὴν Αἴγυπτον χειρώσασθαι ἐσπούδασεν· καὶ ἔκθεσις αὐτῆς τε Αἰγύπτου καὶ τοῦ ποταμοῦ Νείλου.

38. *Quomodo Vespasianus prius operam dedit, ut Alexandriam & Ægyptum in potestatem suam redigeret: Ægyptique descriptio & fluvii Nili.*

λθ'. Οπως τὸν συγγραφέα Ιώσηπον τῶν δεσμῶν Οὐεσπασιανὸς ἀνίησιν.

39. *Quomodo Josephum, qui ista scripsit, è vinculis liberat Vespasianus.*

μ'. Οτι καλῶς ἐχόντων ἐπ' Αλεξανδρείας αὐτῷ τῶν πραγμάτων, εἰς Αντιόχειαν πρότερον ἀφικόμενος Μουκιανὸν προεκπέμπει.

40. *Quod, rebus Alexandriæ bene se habentibus, prius Antiochiam profectus Mucianum præmittit.*

μα'. Οπως ὁ τοῦ Βιτελλίου στρατηγὸς [b] Καικίνας, τὸ πλῆθος τῶν Οὐεσπασιανοῦ στρατευμάτων ἰδὼν, πέπεικε σὺν ὑφ' ἑαυτὸν στρατιώτας, πρὸς τὸν Αντώνιον αὐτομολῆσαι. ἐν ᾧ μεταγνόντων τῶν στρατιωτῶν, καὶ μελλόντων αὐτὸν τῷ Βιτελλίῳ πέμπειν δέσμιον, φθάσας Αντώνιος Πρῖμος, διέφθειρε πολλοὺς, καὶ τὸν Καικίναν τῷ Οὐεσπασιανῷ ἀνέπεμψε.

41. *Quomodo Vitelliani exercitus dux Cæcinas, conspecta ingenti militum Vespasiani multitudine, suis persuasit militibus ad Antonium transire. interea, dum milites facti pœniteret, atque in eo essent, ut Cæcinam ad Vitellium vinctum mitterent, eos prævenit Antonius Primus, multosque interfecit, & Cæcinam remittebat Vespasiano.*

μβ'. Οτι Βιτελλίου ἡττηθέντος καὶ ἀναιρεθέντος, Οὐεσπασιανὸς εἰς Ρωμην ὥρμησεν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Τίτος [c] ὑπέστρεψεν εἰς Ιεροσόλυμα.

42. *Quod, Vitellio victo & interempto, Vespasianus Romam ire contendit, & filius ejus Titus reversus est Hierosolyma.*

---

[d] ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Δ'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER IV.

ΚΕΦ. α'.

Τῆς Γαμάλας πολιορκία καὶ ἅλωσις.

Οσοι δὲ μὴ τὴν Ιωταπάτων ἅλωσιν Γαλιλαῖοι Ρωμαίων ἀφεστήκεσαν, ὅτε τὴν ὑπὸ Ταριχαίαις ἡττηθέντων προσεχώρουν· καὶ παρέλαβον πάντα Ρωμαῖοι τὰ φρούρια, καὶ τὰς πόλεις, πλὴν Γισχάλων καὶ τῶν τὸ Ιταβύριον ὄρος [c] κατειληφότων. συνέστη δὲ τούτοις καὶ Γάμαλα πόλις Ταριχαίων ἄντικρυς ὑπὲρ τῆς λίμνης κειμένη. ἡ δὲ Αγρίππα λήξεως αὕτη

CAP. I.

Gamalæ urbis obsidio & excidium.

QUICUNQUE autem Galilæorum post Iotapatorum excidium à Romanis defecerant, hi se iis dediderunt postquam superati erant Tarichæatæ: & Romani castella omnia & civitates accipiebant, præter Gischala & qui montem Itabyrium occupaverant. Cum istis autem conspirabat Gamala, urbs in ora lacus Tarichæis obversa. ad fines autem Agrippæ perti-

Galilæa fere omnis dedita Romanis.

a Διῆλθε *Urb.* b Καικίνας in quibusdam *MSS.* Κικίλιος in *Aldi.* c *Al.* ὑπέστρεψαν. d Ιωσήπου περὶ ἁλώσεως λόγος πέμπτος *Bod.* e Κατειλήφοτων *Big.*

pertinebat, itemque Sogane, & Seleucia. Et hæ quidem Gaulanitidis regionis ambæ, (ſuperioris quippe, quæ Gaulana vocatur, pars erat Sogane, & inferioris Gamala) Seleucia vero ſita ad Semechonitarum lacum. Huic quidem latitudo eſt ſtadiorum triginta, longitudo vero ſexaginta, paludeſque ſuas extendit uſque ad locum Daphnen *dictum*, cætera deliciis abundantem, fonteſque habentem; qui minorem, ut vocatur, Jordanem augentes ſub fano *Bovis aureæ, *eum* immittunt in majorem. Et Soganes quidem atque Seleuciæ incolas, ſub initium defectionis, ſibi fœdere adjunxerat Agrippa: Gamala vero ei ſe dedere nolebat, freta locorum difficultate magis quam Iotapata. Jugum namque aſperum, ab alto monte porrectum, in medio tendonem erigit: atque ubi eminere incipit ſe aliquantulum protendit, eadem à parte anteriori ac à poſteriori declivitate, ut cameli figuram referat; unde nomen etiam duxit, quanquam indigenæ id accurate non exprimant. Et à latere quidem & à fronte diffinditur in profundos hiatus: à tergo vero ubi monti jungitur non adeo inacceſſum eſt; atque id indigenæ, foſſa per obliquum exciſa, invium fecerunt. Ejus autem ad latus acclive domus crebræ admodum erant ædificatæ, atque urbs pendenti ſimilis in ſe à vertice accuminato ruitura videbatur: & ad meridiem quidem vergebat. Ejus vero à meridie collis prærultus urbi erat pro arce: ſuperque eam præcipitium erat muris non incluſum, in vallem profundam deſpectans. Fons etiam intra murorum ambitum erat, in quem urbs deſinebat.

Semechonites lacus.

Gamalæ ſitus.

Gamalæ civitas expugnatu difficilis.

2. Cum civitas ita eſſet à natura expugnatu difficilis, eam *tamen* foſſis & cuniculis adhuc firmiorem reddidit Joſephus, cum ei muniendæ operam daret. Qui vero eam tenebant, loci quidem natura audentiores facti erant quam Iotapateni; multo autem pauciores qui pugnæ idonei: locique firmitate freti ne hoſtes quidem ſuperiores putabant. nam virorum plena erat civitas, qui in eam, utpote valide munitam, confugerant. qua re fiebat, ut miſſis ab Agrippa ad eam obſidendam per menſes ſeptem reſtiterint.

Veſpaſianus ex Ammaunte profectus Gamalam obſidet.

3. Atqui Veſpaſianus ex Ammaunte profectus, ubi pro Tiberiade caſtra poſuerat (Ammaus autem, ſi quis nomen interpretetur, aquæ calidæ vocantur: ibi enim fons eſt ſanandis corporum vitiis idoneus) *inde* Gamalam pervenit. Et civitatem quidem omnem in ejuſmodi poſitura cuſtodia circundare non valebat: qua vero fieri poſſet excubias collocat, montemque ſuperiorem occupabat. Cum autem milites caſtra ſuper eo pro more poſuiſſent, aggeres à tergo jacere incipiebat, & ad orientalem quidem ejus partem, quà in loco ſupra

τε λιῦ, ἡ [a] Σωγάτη ἡ Σελεύκεια. ἡ [b] αἱ μὲ ὀκ ἦ Γαυλανίτιδος ἀμφότεραι· ἡ μὲ γὰρ ἄνω καλυμένη Γαυλανῖτις μέρος λιῦ ἡ Σωγάνη, ἡ κάτω δὲ ἡ Γάμαλα· Σελεύκεια δὲ πρὸς τῇ Σεμεχωνιτικῇ λίμνῃ. ταύτῃ τριάκοντα μὲ εὖρος, ἑξήκοντα δὲ μῆκος σταδία· διατείνει δὲ αὐτῆς τὰ ἕλη μέχρι [c] Δάφνης χωρίου, πάντα ἄλλα τρυφερᾶ, ἡ πηγὰς ἔχοντος, [d] αἳ, πέμπουσι τὸ μικρὸν καλούμενον Ιορδάνιλιν ὑπὸ τὸ ἱερὸν τῆς χρυσῆς βοὸς [e] νεὼ, προσεμπίπτουσι δὲ μεγάλῳ. τὰς μὲν οὖν ὅπως Σωγάνην ἡ Σελεύκειαν, ἔτι δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποστάσεως, δεξιᾶς Ἀγρίππας προσηγάγετο· Γάμαλα δὲ οὐ προσεχώρει, πεποιθυῖα τῇ δυσχωρίᾳ, πλέον τῆς Ἰωταπάτων. τραχὺς γὰρ αὐχὴν, ἀφ' ὑψηλοῦ κατατείνων ὄρους, μέσον [g] ἐπαίρει τένοντα· μικύνει δὲ ὀλίγον τὸ ὑπερεχὸν εἰς τὸ μέτωπον ὀκλίσεως ὅσον κατόπιν, ὡς εἰκάζεσθαι καμήλῳ τὸ ὄχθημα, ἀπ' οὗ καὶ ὀνόμασται, ὃ τραχὺν τὴν κλίσιν οὐκ ἐξακριβοῦντων τῶν ἐπιχωρίων. κατὰ πλευρὰν μὲν οὖν ἡ πρόσωπον εἰς φάραγγας ἀβάτους τελευτᾷ· ὄπισθεν δὲ ὀλίγον ἀναφύγει τῆς δυσχωρείας, ὅθεν ἀπόρρητον ἡ ὄρους, ἡ τοῦτο ἐπιχωρίοις πρόσοδον ἐποίησε· κόψαντες γὰρ δύσβατον οἱ ἐπιχώριοι κατεσκεύασαν. πρὸς ὀρθίῳ δὲ τῇ λαγόνι, δεδομημένοι πεπύκνωνται δεινῶς ἐπ' ἀλλήλαις αἱ οἰκίαι, χρημνιζομένῃ τε ἡ πόλις ἐοικυῖα [h] κατέπεσεν εἰς ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ὀξύτητος· ἡ πρὸς μεσημβρίαν μὲν ἔκλινεν. ὁ τόπος δὲ αὐτῆς ὄχθος, εἰς ἄπειρον ὕψος ἀνατείνων, ἄκρα τῆς πόλεως [i] λιῦ· ἀτείχιστος δὲ ὑπὲρ αὐτὴν χρημνὸς ἦν, εἰς τὴν βαθυλάκκην καλλαίσαν φάραγγα. πανὴ δὲ ὅλος ἦν τεῖχος, ἐφ' ὃ λιῦ ὄρη κατέληγεν.

β'. Οὕτως ὄντων φύσει [k] δύσμαχον τὴν πόλιν τειχίζων ὁ Ἰώσηπος ἐπέθηκεν ὀχυρότερα καὶ πλείονας καὶ ἐπιμήκεις διώρυξιν. ἡ δὲ ἐν αὐτῇ, φύσει μὲν ἦν χωρίον ἀπορώτερον τῶν κατὰ τὴν Ἰωταπάτην ὄντων· πολὺ δὲ ἐλάττους μάχιμοι, καὶ τῷ τόπῳ πεποιθότες οὐδὲν πλείονας ὑπελάμβανον. πεπλήρωτο γὰρ ἡ πόλις ἀφ' ὅλης τῆς ὀχυρότητος [l] συμφυγόντων, καὶ τοῖς ὑπ' Ἀγρίππα προσπεμφθεῖσιν ὅτι τὴν πολιορκίαν ἀνέξονται ὅτε μῆνας ἑπτά.

γ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ἄρας ἀπὸ [m] Ἀμμαοῦς, ἔνθα τοῦ Τιβεριάδος ἐστρατοπεδεύκει· μεθερμηνευομένη δὲ Ἀμμαοῦς, θερμαὶ λέγοιτ' ἂν, ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ πηγὴ θερμὸν ὑδάτων πρὸς ἄκεσιν ὀδυνῶν ἀφικνεῖται [n] πρὸς τὴ Γάμαλαν· ἡ πᾶσαν μὲν κυκλώσασθαι φυλακῇ τὴν πόλιν οὐχ [o] οἷός τε ἦν ὅτι ἀφεκεμένην· τοῖς δὲ τοῖς δυνατοῖς φρουρὰς [p] καθίστησι, ἡ ὃ ὑπερκείμενον ὄρος καταλαμβάνεται. τειχισαμένων δὲ ὥσπερ ἔθος τὰ τάγματα ὑπὲρ [q] αὐτῆς τραπέδου, χώματα ἤρατο [r] κατ' ὄπισθεν, καὶ ὃ μὲν κατ' ἀνατολὰς αὐτῆς μέρος, [r]ὅθεν ὁ ἀνιστάμενος τῆς πόλεως

a Σωνίη & Σάνιας in *MSS.* b Sc. Gamala & Sogane. c Quia delicioſus copia fontium, inde forſan nomen habet ex ſimilitudine Daphnes Antiochenæ. *Cellarius* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 294. Vide annon debeat legi Δάνης pro Δάφνης. nam ad regionem urbis Dan ſe hic lacus extendit, & regio urbis Dan fontem habet, à quo primum conſpicuus labi incipit. Certe de Daphne Antiochena, longe hinc remota, ne cogitari quidem hîc oportet. *Relandus* in *Paleſt. S.* p. 263. d Αἱ πηγάσαι & mox ἀναπίμπλασιν. e Νεὼ *Big.* f Ὑπὸ τὸν ἱερόν *Big.* g Ἐπαίρει *Big.* h Ita cum *Cod. Big.* κατέπηξεν in *Editis Aliiſque.* i Ita diſtinguo & lego cum *Editis Aliiſque*: niſi quod ἦν poſt χρημνὸς adjiciam è *Cod. Busb.* ἄκρα τῆς πόλεως ἦν ἀτείχιστος. ὑπὲρ αὐτὴν χρημνὸς *Big.* quo modo forſan *Ruffinus*, qui vertit, *ipſum arcis ſitus muro circuiri prohibebat, unde ſuperior ad profundam pertinens vallem.* k Δυσμάχων *Big.* & *Voſſ.* l Ita *Big.* συμφυγόντων in *reliquis.* m Ἀμμαοῦς *Big.* Vide ad p. 795. ut & *Cellarium* in *Geog. Ant.* l. 3. c. 13. p. 301. & *Relandum* in *Paleſt. S.* p. 304. n Ita *Big.* πρὸς Γάμαλα in *Editis Aliiſque.* o Sic *Big.* οἷός τε in *ceteris.* p Καθίστη *Busb. Rhed. Voſſ.* & *Big.* q Ita *Big. Busb.* & *Rhed.* tam hîc loci quam paulo infra. αὐτὴς in *Editis Aliiſque.* r Ita diſtinguo. antea erat κατ' ὄπισθεν, τὸ μὲν κ.

ſ Vocem ἔχῳ non agnoſcunt *Busb.* & *Rhed.* * Al. *Vitulæ aureæ.*

a Ἐπα-

πόλεως πύργος λεία, ἐφ' ᾧ ὁ πέμπτος καὶ δεκάτη ἐφαλο-
πεδίουτο τάγμα· καὶ ὁ πέμπτος μέσον ἐξεπεράζετο
τὴν πόλιν, τὰς διώρυγας δὲ [b] ἀνεπλήρου καὶ τὰς φάραγγας
ὁ δέκατος. καὶ ἐν τούτῳ προσελθόντα τοῖς τείχεσιν Ἀγρίππα τὸν βασιλέα, καὶ τοῦ ἀναδόσεως τοῖς ἐφεστῶσι συν-
ρώμνου ἀφαλέγεσθαι, βάλλει τις αὐτοῦ σφενδόνῃ καὶ τὸν
δεξιὸν ἀγκῶνα λίθῳ. καὶ ὁ μὲν ὑπὸ τῶν οἰκείων θᾶττον
ἐκομίσθη. Ρωμαῖοι δὲ εἰσπίπτουσι εἰς τὸ πολυοίκιον, ὀρ-
γὴ τε αὐτοὺς ἐπὶ βασιλέως, καὶ φόβος σφῶν αὐτοῖς δίους ἦ
καταλείψειν ἀφίστασθαι ὑποψίαν καὶ ἀλλοφύλων
καὶ πολεμίων τοὺς προσφυλοὺς καὶ συμφερόντων ἑαυ-
τοῖς σύμμαχους ὑπονοίας ἀγριωθέντες.

γ'. Δ'. [c] Συνεπιλαβόντων οὖν τὸ χαλκέων θᾶττον, πλήθει χειρῶν καὶ τῇ προθυμίᾳ ἔθει, προσῆγον τοὺς μη-
χανάς. οἱ δὲ περὶ τὸν Χάρητα καὶ Ἰώσηπον, ὄντες δυνατοὶ
τὸ καὶ τὴν πόλιν διανατάσσειν, καίτοι καθοπλισμένοι
τοὺς ὁπλίτας παρέχοντο, ἐπειδὴ μάχεσθαι πολλῷ προσ-
τὸ πολεμικὸν ἀνδρείᾳ οὐκ ὑπολείποντο, ὕδατι καὶ τοῖς
ἄλλοις ἐπιτηδείοις μὴ διαρκέσθαι προσυποπτεύσαντες
δὲ ὅμως ἐξήνεγκον ὅτι ὁ τεῖχος καὶ προσ ὀλίγον μὲν
ἀσπιμίσαντο τοὺς προσφέροντας τοὺς μηχανάς, βαλλό-
μενοι δὲ τοῖς [d] καταπελτικοῖς, καὶ τοῖς πετροβόλοις,
ἀνεχώρουν εἰς τὴν πόλιν. καὶ προσιόντες οἱ Ρωμαῖοι
προσέθεσαν τὰς χεῖρας, ἀφεῖσαν δὲ ὁ τεῖχος ὑπὲρ δὲ
τὸ [e] ῥηθέντων εἰσέβαινον, μετὰ πολλῆς σαλπίγγων ἠχῆς,
καὶ κλαυσμοῦ τῆς ὅπλων, αὐτοί τε ἐπαλαλάζοντες συνερ-
ρήγνυντο τοῖς κατὰ τὴν πόλιν οἱ δὲ, τοὺς μὲ [f] κατὰ
τὰς προόδους εἰσόδους ἀνιστάμενοι, προσωτέρω χωρεῖν
ἐκώλυον, καὶ καρτεροῦς τοὺς Ρωμαίους ἀπεῖργον· βιαζο-
μένοι τε ὑπὸ πολλῶν, καὶ πάντοθεν τρεπόντων, καὶ
πρὸς τὰ ὑψηλὰ τῆς πόλεως, προσκειμένοις τοῖς πολε-
μίοις ἐξ ὑπερφανοῦς ὀπισθόντες, συνάθροι εἰς τὸ κρά-
τιστον, καὶ τῇ φυσικῇ καὶ δυσμαχείᾳ θλιβόμενοι ἀπή-
ρουν. οἱ δὲ μήτε τοὺς κατὰ κορυφὴν ἀμύνασθαι δυνάμενοι,
μήτε διαπαίειν τὸ σφετέρων πρόσω βιαζομένων, ὅτι τοὺς
οἰκίας τῶν πολεμίων, πρόσγειοι γὰρ ἦσαν, ἀνέφευγον. αἱ
δὲ ταχέως [g] κατερρίπτουτο πληρώμεναι, καὶ ὁ βάρος
μὴ [h] φέρουσαι, κατέσεισε δὲ πολλὰς μία τῶν ἐπ' αὐ-
τὴν πεσοῦσα, καὶ πάλιν ἑτέρας τὰς ἐπ' αὐτάς. τῷ τε
πλείστους διέφθειρε τῶν Ρωμαίων, ἐπὶ γὰρ ἀμηχανίας, καὶ
τοῦ συνιζήσας ἀρῶντες, ἐπεπίπτων ταῖς στέγαις. καὶ πολ-
λοὶ μὲν κατεχώννυντο τοῖς ἐρειπίοις, πολλοὶ δὲ ἐκφεύγοντες,
μέρη τοῦ σώματος κατελαμβάνοντο, πλείστους δὲ ὁ κονιορτὸς ἄγχων ἀπήρει. συνεργεῖσθαι Θεῶ τοῦτο Γα-
μαλεῖς ὑπελάμβανον, καὶ τῆς κατὰ σφᾶς ἀμελοῦντας
βλάβης ἐπύκνουν, πρός τε τὰ τεῖχη τοὺς πολεμίους
[i] ἀνώθουν, [k] καὶ τοὺς κατολισθάνοντας οἱ ὀξέσι τοῖς πα-
ταπεῖς, [l] ἢ ἀεὶ τοὺς πίπτοντας, ὑπερθεν βάλλοντες, ἐκ-
τεινον. καὶ τοὺ μὲ ἐρείπια χερμάδων [m] πλῆθος αὐτοῖς,
σίδηρον δὲ παρεῖχον οἱ τῶν πολεμίων νεκροί. ἔθος-

urbem editissimo turris erat, ubi legio decima & quinta castra posuerant: & quinta quidem contra mediam civitatem opus absolvebat; fossas autem & valles replebat decima. Interea cum ad moenia accessisset rex Agrippa, & de deditione ad eos qui super muris stabant verba facere conaretur, funditorum quidam dextrum ejus cubitum lapide percutit. Et ille quidem celeriter à familiaribus suis circumseptus est. Romanos autem & ira ob regem *sauciatum*, & sui metus ad obsidionem protinus incitabat; nihil quippe crudelitatis *Judæos* in alienigenas atq; hostes prætermissum ire credentes, qui in populares suum, & quæ è re ipsorum essent suadentem, sævitiam exercuerunt. *Agrippa lapide percutitur.*

4. Itaque aggeribus cito perfectis, & ob militum multitudinem & quod opere assuefacti essent, machinas adducebant. Chares autem & Josephus, (nam illi potentissimi eorum qui in urbe erant) armatis, licet metu perculsis, ordinandis operam dant, quoniam non diu obsidionem sustineri posse arbitrabantur, cum aquæ aliorumque necessariorum copia non abundarent: simulque ac eos adhortati essent ad moenia eduxerunt. Et ad breve quidem tempus propulsabant eos qui machinas adducebant: catapultis autem & ballistis percussi in urbem se recipiebant. Atque Romani, tribus ex locis arietes adducentes, murum quidem concutiunt: qua vero dejectus erat irruentes magno cum tubarum sonitu & armorum strepitu, ipsorumque etiam clamore, cum iis qui in urbe erant prælio congrediebantur. Illi autem paululum quidem ad primos aditus *Romanis* instantes ne ultra progrederentur obstabant, eosque fortiter repellebant. cumque superati essent à multitudine illorum, qui eos undique urgebant, compulsique ut ad excelsa civitatis loca refugerent, tum demum conversi & hostes instantes adorti in declivia eos contrudebant, locorumque angustia & difficultate compressos interficiebant. Romani autem, cum neque à vertice imminentes depellere, neque in partem aliquam evadere possent, suis contra ipsos ire nitentibus, in fastigia domorum hostilium (quippe humiles erant) se fuga recipiebant. Illæ autem, cum militum plenæ pondus sustinendo non essent, statim collapsæ sunt: & una dejecta multas infra se, illæq; alias deturbabant. Quo factum ut pleriq; Romanorum perierint. quippe incerti quid agerent, in tecta insiliebant, quamvis ea subsidere viderent. Atque ita multi quidem ruinis opprimebantur; haud pauci vero, non nisi parte *aliqua* corporis mulctati subterfugiebant: plurimosque pulvis eos suffocando enecabat. id quod Gamalenses à Deo esse ipsos adjuvante existimabant: adeoq; sua damna insuper habentes hostibus instabant, eosque urgendo in tecta propellebant, ac delapsos in asperis viarum angustiis, ut quisque caderet, telis desuper missis interficiebant. Et ruinæ quidem eis lapidum affatim dabant: ferrum vero mortui hostes suppeditabant. nam cæso- *Chares & Josephus quidam Gamalenſium duces.* *Romani muros Gamalæ arietibus quatiunt.* *In urbem ingressi magnam cladem accipiunt.*

a Ἐφεστηκότων deest *Big.* b Ἀνεπλήρουν *Big.* c Συνεπιλαβόντων δὲ *Big.* συνεπιλαβόντων γὰρ legisse videtur *Ruf.* d Κατατείλτικοῖς *Bod.* e Ita *Bod.* ἐιρημένων *Big.* εἰρημένων in *Editis Aliisque.* f Παρὰ τὰς εἰσ. *Big.* g Κατερρίπτουτο *Big.* καταρρίπτουτο *Bas. & Rhod.* h Ita *Big.* φέρουσαι in *Editis Aliisque.* i Sic *Big.* & *Ruf.* ἀνωθοῦντες in *cæteris.* k Ita lego prout in margine *Cod. Rhod.* nec aliter legisse videtur *Rufinus*, qui vertit ad hunc modum, *qui vero per angustos viarum clivos cecidissent eos telis desuper missis interficiebant.* antea erat καὶ τοὺ καταλιθαίνοντας. l Vide *H. Steph.* in *Thes. Gr.* v. ἀεί. m Eo modo *Big.* πλῆν ὧν in *Editis Aliisque.* πλὴν ὧν in uno *MS.*

a Ano-

cæſorum gladios diſtringentes, contra ſemineces illis utebantur. Porro multi cùm de tectis decidiſſent ſemet ferientes occidebant. quin & terga dantibus ne fuga quidem facilis erat: viarum namque ignorantia, & pulveris craſſitie ſeſe non internoſcentes perertabant, & circa ſuos cadebant.

Veſpaſiani periculum.

5. Atque illi quidem, qui exitus inveniebant, ex urbe receſſerunt. Veſpaſianus autem, qui laborantibus ſemper intererat (nam vehemens eum dolor occupabat, cum urbem ſuper militem ruere videret) ſuæ ſalutis oblitus, cum ſe paulatim in ſuperiora urbis aſcendiſſe non ſenſiſſet, ubi cum paucis admodum è ſuis media inter pericula relictus erat (neque enim tunc aderat ei Titus filius, ad Mucianum eo tempore in Syriam miſſus) & dare quidem terga neque tutum, neque honeſtum putaſſet; rerum autem quas ab adoleſcentia geſſerat & ſuæ virtutis memor, quaſi Dei afflatu, ex eorum qui ſecum erant corporibus & armaturis teſtudinem facit. atque ita bellum à vertice defluens ſuſtinet: &, neque virorum neque telorum multitudinem formidans, *id facere* perſeverabat, donec hoſtes, ejus animi præſentiam divinam eſſe reputantes, *pugnæ* ardorem remitterent. Cum autem minus acriter inſtarent, ipſe pedem referebat, non prius tergum convertens quam extra muros eſſet. Et plurimi quidem Romani milites ea pugna ceciderunt, in quibus & Ebutius decurio, vir qui non eo tantum prælio quo periit, ſed ubique antea ſe fortiſſimum præſtitit, & mala plurima Judæis intulit. Centurio autem quidam, Gallus nomine, media in turba, cum decem militibus in cujuſdam domum clam ſubiit. cumq; eos qui in ea erant audiviſſet, inter ſe dum cœnarent colloquentes de iis, quæ populus contra Romanos aut pro ſe ſtatuerant (erat enim & ipſe Syrus, itemque Syri qui cum eo erant) nocte illos adortus omnes jugulat, & ad Romanos ſalvus cum militibus evaſit.

Ejus animi præſentia & fortitudo.

Ebutius cadit.

Galli forte facinus.

6. Veſpaſianus autem exercitui adverſorum caſuum cogitatione dejecto, quodque non antea ejuſmodi cladem fuerant experti, maxime vero quod eos puderet ducem in periculis deſeruiſſe, ſolamen adhibebat; nihil quidem de ſe dicens, ut omnino non videretur conqueri: "oportere autem, inquiens, quæ communia "eſſent *omnibus* fortiter ferre, belli naturam "ſecum animo reputantes, quodque nuſquam "ſine ſanguine reportetur victoria. Fortuna "quippe mutabilis *præliantes* circumſtat: cum- "que tot millia Judæorum interfecerint, ipſos "fortunæ viciſſim parvi aliquid pependiſſe. "Atque ut ineptorum eſſe, rebus ſecundis val- "de inſoleſcere, ita ignavorum calamitate ac- "cepta trepidare. velox enim eſt in utram- "que partem mutatio, atque ille fortiſſimus, "cujus ſobrius eſt animus, etiam cum res ma- "le ceciderint, ita ut *idem* maneat, hilari etiam "animo quod perditum erat reparans. Quæ

Veſpaſianus exercitum conſolatur.

ασῶντες γὰ τὰ ὑπερθύρατα ξίφη, καὶ τὰ δυσθανατοῦντα ἐχρῶντο. πολλοὶ δὲ, [a] ἀποπίπτοντες ἤδη τῶν δωμάτων, σφᾶς αὐτοὺς βάλλοντες ἔθνησκον. διὸ δὲ οὐδὲ τρεπόντων ἡ φυγὴ ῥᾴδιος. καὶ γὰ ἄγνοια τῶν ὁδῶν καὶ πανταχόθεν σφῶν κονιορτὸς, μηδὲ ἀλλήλους ὑπογιώσκοντες ἀνελοῦντο, καὶ περὶ σφᾶς ἔπιπτον.

ε'. Οἱ μὲν οὖν μόλις εὑρίσκοντες τὰς ἐξόδους, ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς πόλεως. Οὐεσπασιανὸς δὲ ἀεὶ παρεσκευάζετο τοῖς πονουμένοις, ἀλγὼν γάρ τι πάθος αὐτὸν εἰσῆλθε [b] κατειλημμένον ὁρῶντα περὶ ᾧ [c] πράττει τὴν πόλιν, οὐ λήθη δ' [c] κατ' αὐτὸν ἀσφαλὴς γενόμενος, λανθάνει καὶ μικρὸν ἀνωτάτω τῆς πόλεως [d] παρελθών, ἔνθα μέσοις ἐγκαταλείπεται τοῖς κινδύνοις μετ' ὀλίγων παντελῶς. οὐδὲ γὰ ὁ παῖς αὐτῷ Τίτος τότε συμπαρῆν, τὴν καθ' ἑαυτὸν παρὰ Μουκιανὸν εἰς Συρίαν ἀπεσταλμένος. τραπῆναι μὲν οὖν ὅτε ἀσφαλὲς, ὅτε πρέπον ἡγήσατο, μνησθεὶς δὲ τῆς ἀπὸ νεότητος αὐτῷ πεπονημένων, καὶ τῆς ἰδίας ἀρετῆς, ὥσπερ ἔνθους γενόμενος, σωματοῖ μὲν τοὺς ἅμα αὐτῷ [e] τότε σώματα καὶ τὰς παροπλίας. ἐνυφίζας δὲ καὶ κορυφὴν ὑπερρέουσα τὸν πόλεμον, καὶ ὅτε ἀνδρῶν πλῆθος ὅτε βελῶν ὑποπτήξας [f] ἐπέμενε, μέχρι δαιμόνιον τὸ παράσημα τῆς ψυχῆς συνυφάναντες οἱ πολέμιοι, τὰς ὁρμὰς ὑπέδυσαν. ἀτονώτερον δὲ προσκείμενον, αὐτὸς ὑπὸ πόδα ἀνεχώρει, νῶτα μὴ δεικνὺς ἕως ἔξω τείχους ἐγένετο. πλεῖστοι μὲν οὖν [g] Ρωμαίων [h] καὶ ταύτῃ ἔπεσον τῇ μάχῃ, ὧν οἷς καὶ ὁ [i] δεκαδάρχης Ἐβούτιος, ἀνὴρ ὢ μόνον ἐφ' ἧς ἔπεσε παρατάξεως, ἀλλὰ πανταχῇ καὶ πρότερον γενναιόταλος φανείς, καὶ πολλὰ κακὰ Ἰουδαίοις ἐργασάμενος. ἑκατοντάρχης δέ τις, Γάλλος ὀνόματι, μέσῃ θρασυνθεὶς δεκὰς εἰσελθὼν ὑπὸ τὴν παραχήν, κατέδυ μὲν εἴς τινος οἰκίαν. τῶν δὲ ὑπὸ αὐτῇ διαλαλούντων παρὰ δεῖπνον ὅσα [k] καὶ τὰ Ρωμαίων ἢ περὶ σφῶν ὁ δῆμος ἐβουλεύετο, καταμεθυσάμενος· ἦν δὲ αὐτός τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Σύροι· τύχῃ γὰρ ἐπαίσῃ), καὶ πάντας ὑποφάξας, μέσῃ τῶν θρασυτάτων εἰς τοὺς Ρωμαίους διασώζεται).

ς'. Οὐεσπασιανὸς δὲ [l] ἀθυμοῦσαν τὴν θρασὺν ὁρῶν καὶ οἷα πταίσματα, καὶ διότι τοσοῦδε τηλικαύτῃ συμφορᾷ [m] κέχρηστο, τόγε μὲν πλέον ἀθυμοῦντος ὅτι ἐν τῷ [n] θρασυτάτῳ μόνον τοῖς κινδύνοις ἐγκαταλιπεῖν, παρεμυθεῖτο, [o] περὶ μὲν τοῦ καθ' αὑτὸν ὑποστελλόμενος, ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν μέμφεσθαι δοκοίη· "δεῖν δὲ τὰ "καινὰ λέγων ἀνδρείως φέρειν, τὴν τοῦ πολέμου φύ- "σιν ὑποδεικνύς, ὡς ὑδαμοῦ τὸ νικᾶν ἀναμεστὸν εὐ- "γενείας, [p] ἡ γὰ παλίμπους τύχη εἴωθε. τοσαύ- "τας μέν τοι μυριάδας Ἰουδαίων ἀνελόντας, αὐτοὺς "ὀλίγῳ τῷ δαίμονι δεδωκέναι συμβολήν. εἰ δὲ "ὥσπερ ἀπειρηκάλων τὸ λίαν ἐπαίρεσθαι ταῖς εὐ- "θαλίαις· ὕπνου ἀνάπλεων, τὸ καταπλήττειν ὑπὸ τοῖς "πταίσμασιν. ὀξεῖα γὰ ἀμφοτέρως ἡ μεταβολὴ, "καὶ κεῖνος ἄνανδρος, ὁ καὶ τοῖς [q] ἀτυχήμασι νήφων, ἵνα "μὴ καὶ δι' εὐθυμίας ἀναπαλαίσῃ τὰ σφάλματα. τὰ μέντοι

ε'.

ς'.

a Ἀποπιπτόντων *Voſſ.* quo modo forſan in *Rufini* codice: quippe vertit, *multi jam præcumbentibus tectis ſemet inde projiciendo moriebantur.* b Κατειλημμένον *Big.* c Καθ' ἑαυτὸν *Big.* d Ἀνελθὼν *Bod.* e Ita *Big.* antea erat, πάντα σώματα ταῖς παροπλίαις. f Ἐμβρι *Big.* g Ρωμαῖοι *Big.* h Κατ' αὐτὸν *Bod.* i Δεκάρχης *Bod.* k Ita cum *Big.* & *Bod.* καὶ in *Editis Aliiſque.* l Ita *Big.* ἀθυμοῦσάν τι in *Editis Aliiſque.* Forſan fuerit ἀθυμοῦσάν τι τὴν φ. m Sic lego cum Cl. *Boſio.* antea erat ἀπείρᾳ. nullo plane ſenſu. n Ἐκκέχρηστο *Big.* o Ἡμέρα *Big.* p Περὶ μὲν ἧς ἔστ' αὐτὸν *Big.* q Δικαίᾳ δ' ἡ τύχη τὰ παρείσακτα *Big.* r Ita cum Cl. *Lowthio*, conjecturam ejus firmante *Rufino.* antea erat ἐντυχήμασιν.

a Ita

"μέντοι συμβεβηκότα τῶν, ὅτε μαλακισθέντων [a] ἡμῖν,
"ὅτε τῶν τῶν Ἰουδαίων ἀρετῶν γέγονεν. ἀλλὰ
"καὶ ἐκείνοις δ' πλεονεκτῆσαι, καὶ δ' ἁμαρτεῖν ἡμῖν
"ἄμεινον ἡ δυσχωρία. [b] καθ' ἣν ἄν τις ὑμῶν μέμψαι-
"το [c] τὴν ὁρμὴν ὃ ἀταμίευτον. ἀναφυγόντων γὰρ ὅτι τὰ
"ὑψηλὰ τῶν πολεμίων [d] ἑαυτοὺς ἀσφαλίσειν ἐχρῆν,
"καὶ μὴ τῷ κορυφῇ ἰσαμφίοις τοῖς κινδύνοις ἐπεσθαι·
"κρατηθέντας δὲ τὴν κάτω πόλεως, κατ' ὀλίγον προκα-
"λεῖσθαι τοὺς ἀπαφθόντας εἰς ἀσφαλῆ καὶ ἐφαμίαν μά-
"χην. νυνὶ δὲ ἀκρατῶς ὅτι τὴν νίκην ἐπεγράψασθε, τὴν
"ἀσφαλείας ἠμελήσατε. ὃ δὲ ἀπερίσκεπτον οὐ πο-
"λέμῳ, καὶ τὴν ὁρμὴν μανιώδης, ἢ τοῖς Ῥωμαίοις, οἳ
"πάντα ἐμπειρίᾳ καὶ τάξει καθορθοῦμεν, ἀλλὰ βαρβα-
"ρικόν, ᾧ ᾧ μάλιστα Ἰουδαῖοι κρατοῦσι. χρὴ τοίνυν ὅτι
"τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἀναδραμεῖν, καὶ θυμοῦσθαι μᾶλλον,
"ἢ τοῖσδε ἀθυμεῖν τῷ πρὸς ἀξίαν [e] πάσχειν. τὴν δὲ εἰ-
"σιν ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χειρὸς ἐπιζητεῖτε τῶν-
"μηδίαν. ὅτε γὰρ [f] τοῖς ἀπολωλόσι τιμωρήσασθαι, καὶ
"τὴν ἀπολόντας ἀμυνεῖσθαι. προσέσομαι δ' ἐγὼ, καθά-
"περ πρῶτον, ὅτε τὴν πάσης μάχης προάγων τε ὑμῶν εἰς
"τοὺς πολεμίους, καὶ τελευτῶντος ἀποχωρῶν.

ζ'. Ὁ μὲν οὖν τοιαῦτα λέγων τὸν στρατὸν ἀνε-
λάμβανε. τοῖς δὲ Γαμαλεῦσι, τοῖς ὀλίγον μὲν θαῤῥῆ-
σαι τῷ κεκρημένῳ παρέσῃ, τῶν δυσλόγως τε συμβάντ
καὶ μεγάλως. λογιζόμενοι δὲ ὕστερον ἁφῃρῆσθαι σφᾶς
αὐτοὺς καὶ δεξίας ἐλπίδα, τότε μὲν δυνάσθαι διαφεύ-
γειν ὀκνοῦντες, ἤδη γὰρ [g] ἐπέλιπε τὰ πτηνὰ δεινὸς
ἤθμων, καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπεπόηκεν· ἡ μὲν εἰς τὸ
δυνατὸν ἠμέλουν σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξῃρημένα
τῶν τάχους οἱ γεωμόροι, καὶ τὰ μέσα τειχόντες
ἐφύλασσον ὡς λαπτοί. ἡ δὲ Ῥωμαίων [h] ἐπιχωσάντων τὰ
χώματα, καὶ πάλιν προαιρούντων εἰσβολῆς, ὡς πολλοὶ
διεδίδρασκον ἐκ τῆς πόλεως, κατά τι δυσβάτου φα-
ράγγος, ἦν οὐκ ἦσαν φυλακαί, καὶ ἀφ' ἧς τὰ ὑπονό-
μων. ὅσοι γοῦν, δέος ἔληφθησαν, παρέμενον, οἰκ ὀλί-
δεια [i] διεφθείροντο· παντελῶς γὰρ προῆν τοῖς μάχεσθαι
δυναμένοις συνδεδέζεσθαι.

ς'. η'. Καὶ οἱ μὲν, οἷ τοιούτοις πάθεσι διεκαρτέρουν. Οὐε-
σπασιανὸς δὲ πάρεργον ἐποιεῖτο τὴν πολιορκίαν, τὸν τὸ
[k] Ἰτουραῖον κατειληφότας ὄρος, ὃ ὄντι μεγάλῳ πεδίῳ
καὶ Σκυθοπόλεως μέσον· ἧς ὃ μὲν ὕψος ὅτι τριάκοντα
σταδίους ἀνέχει, πλὴν προσβατόν ἐστι τὸ προσάρκτιον
κλίμα, πεδίον δέ ἐστιν ἡ κορυφὴ [l] σταδίων ἓξ καὶ εἴκοσι,
πᾶν τετειχισμένον. ἦγε δὲ τοσοῦτον ὅσον τὸν περίβο-
λον ὁ Ἰώσηπος ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις, τῇ τε ἄλλῃ
χορηγούμενον ὕλῃ κάτωθεν καὶ ὕδατι. καὶ γὰρ τοῖς
ἐποίκοις μόνοι ἐκεῖ ὄμβροι. πολλὴ οὖν πλήθυς ὅτι

"vero nunc acciderunt, neque noſtræ mollitiei
"neque Judæorum virtuti accepta debentur:
"ſed illis tam pugnæ melioris quam nobis de-
"terioris cauſa erat locorum difficultas. qua
"in re eſt ut aliquis temeritatis veſtræ alacri-
"tatem reprehendat. Nam cum hoſtes in lo-
"ca excelſiora refugiſſent, manus continere
"debuiſtis, neque pericula ſequi in ſummo
"vertice adeunda: ſed, capta urbe inferiori,
"paulatim eos, qui in ſuperiora ſe receperant,
"ad pugnam certam ſtabilemque provocare.
"Nunc autem accidit, ut vehementer ad vi-
"ctoriam incitati nullam veſtræ ſalutis ratio-
"nem habueritis. Verum temerarius & fu-
"rioſus in bello impetus haud Romanorum
"eſt, qui omnia ex peritia & diſciplinæ legi-
"gibus perficimus: ſed Barbarorum, & quo
"maxime valent Judæi. Oportet igitur nos
"ad propriam virtutem recurrere, & iraſci
"potius quam ex errore adeo indigno ani-
"mum deſpondere. Atqui optimum quiſque
"ſua ex manu quærat ſolamen. ita enim nos
"ultum ire amiſſos, & vindicatum in eos à
"quibus peremptí ſunt. Mihi autem curæ erit,
"quemadmodum & nunc, in omni pugna vo-
"bis contra hoſtes præire, noviſſimumque in-
"de diſcedere.

7. Et ille quidem iſtiuſmodi verbis recrea- *Gamalenſibus poſt fiduciam ſumptam animi paulatim ceciderunt.*
bat exercitum. Tunc autem Gamalenſes pau-
liſper quidem fiduciam ſumpſerunt, ex rebus
feliciter valdeque præter omnem opinionem
geſtis. Poſtea vero reputantes ſibi ipſis ab-
latam eſſe etiam fœderis ſpem, cogitanteſque
quod nequicquam poſſent effugere (jam enim
victus eos defecerat) magna erant in anxieta-
te, animique illis ceciderunt: ſuam tamen,
quoad ejus fieri poſſet, ſalutem curabant. quip-
pe fortiſſimi illorum muri partes diffractas,
atque integrarum ambitum reliqui cuſtodie-
bant. At cum Romani aggeres conſtruerent,
iterumque irruptionem facere niterentur, mul-
ti ex civitate per valles impervias, ubi nullæ
erant excubiæ, & per cloacas diffugiebant.
Cæterum quotquot, præ metu ne caperentur,
in urbe manebant, inopia interibant: nam iis
ſolum, qui pugnando erant, undique conge-
rebatur alimentum.

8. Atque illi quidem in hujuſmodi calami- II.
tatibus perdurabant. Veſpaſianus autem præ-
ter obſidionem ſuccidivo opere eos adoritur,
qui montem Itabyrium occupaverant, inter *Montis Itabyrii deſcriptio.*
Campum magnum & Scythopolin medium:
cujus quidem altitudo ſtadiis XXX adſurgit,
ſeptentrionali latere fere inacceſſa; in vertice
autem planities XXVI ſtadiorum patet, tota
muro circumdata. Cæterum hunc circuitu tan-
tum XL diebus munierat Joſephus; cui &
aliarum rerum copiam inſuper & aquam ſup-
peditabant loca inferiora. etenim incolis nulla
erat præter pluvialem. Ingenti itaque in eum
multi-

a Ita *Big.* & *Ruf.* ὑμῶν in *cæteris.* b Eo modo cum *Big.* atque ita, ut videtur, *Ruf.* καθ' ἣν ἄρα τις in *Editis Aliiſque.* καθ' ἣν οὖν ἄν τις μ. cum interrogatione legi poteſt. c Τὸ τῆς ὁρμῆς ἀπερίσκεπτον *Bod.* d Αὐτοὺς *Big.* e Πεπόνθασιν *Big.* f Ita *Binh.* & forte *Ruf.* quem in verſione ſequimur. ἀπολωλόσι τε προμήσασθαι *Big.* τοῖς ἀπολωλόσι προμήσασθαι *Voſſ.* προμήσασθαι & ἀμυνεῖσθαι in *Editis Aliiſque.* g Ἐπίλειπε τὰ ἐπτ. *Big.* ἐπίλειπε τὰ ἐπτηνὰ δεινὸς *Bod.* h Ἐπιβεβαιώσαντων *Big.* i Ita cum *Cod. Big.* ἐφθείροντο in *Editis Aliiſque.* k Ἀπαΐειν *Polybio.* qui dicit, *aſcenſum* habere ſtadiorum amplius XV. Sed fieri poteſt, ut de diverſis partibus montis ſenſerint *Joſephus* & *Polybius.* Quin & teſtimonio *Gemini* (in *Elementis Aſtronomiæ*) cognoſcimus hunc montem *ad perpendicularem* eſſe ſtadiorum fere XIV. ut non ſit mirum quod Joſephus ait de ſtadiis XXX, ſi accipiatur de viis & flexibus circa montem, per quos aſcenditur. *Caſaub.* in *Exerc.* XV. contra *Baronium.* §. XVIII. Videſis *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 305. & *Reland.* in *Paleſt. S.* l. 1. c. 51. p. 331. l In *Ruffini* libris, *viginti ſtad.*

Placidus contra eos missus qui Itabyrium occupaverant.

multitudine congregata, Vespasianus eò misit Placidum cum equitibus sexcentis. Huic quidem nulla erat via qua montem ascenderet: fœderis autem culpæque deprecandæ spe multitudinem ad pacem hortabatur: & descendebant insidiandi animo. nam & Placidus mitius cum illis colloquebatur, id agens ut eos in planitie caperet; atque illi tanquam dicto audientes *de monte* descendebant, ut incautum adorirentur. vicit tamen Placidi astutia. Cœpto enim à Judæis prælio, fugam simulat: cumque insequentes in multum campi pellexissent, equites in eos convertit. Quibus terga dantibus, plurimos quidem illorum interficit, reliquæ vero multitudini reditum in montem præcidit. adeo ut Itabyrio relicto Hierosolyma se fuga reciperent; indigenæ vero, quod summa aquarum penuria laborarent, & montem & seipsos fide accepta Placido tradiderunt.

Eos in planiciem descendentes pugna superat.

III. 9. Verum ex Gamalensibus qui visi sunt audaciores fuga dispersi latebant, & turba imbellis fame peribat; pugnantium tamen manus obsidionem sustinebat, donec tres ex decimaquinta legione milites, circa matutinas vigilias, secundo & vicesimo die mensis Hyperberetæi, editissimam versus ipsos turrim subirent, eamque clam suffoderent: custodibus ei appositis, neque cum accederent (quippe nox erat) neque postquam adessent, quidquam sentientibus. Iidem autem milites, cavendo ne strepitus fieret, quinque saxis validissimis evolutis se proripiunt; subitoque turris cum ingenti fragore decidit. Et quidem custodes ejus una præcipitantur: qui vero alibi custodias agebant, perturbati fugiebant; multosque erumpere audentes occidêre Romani, in quibus & Josephum, super partem muri dejectam excurrentem, quidam jaculo perimit. Ab iis autem qui in urbe erant, ex isto sonitu mente permotis, undique discursum est & valde trepidatum, tanquam hostes universi irruptionem fecissent. Tunc & Chares lecto decumbens inter curationem efflat animam, magno timore nonnihil faciente ut morbus ad mortem usque ingravesceret. Cæterum Romani, prioris cladis memores, ante vicesimam & tertiam diem mensis prædicti urbem non ingressi sunt.

Ex turris casu territi Gamalenses.

Josephus occisus.

Chares moritur.

Titus Gamalam intrat.

10. Titus autem (quippe jam aderat) indignatione plagæ quam Romani ab ipsis se absente acceperant, delectis equitibus ducentis ac præterea peditibus, quiete in urbem intrat. quem cum vigiles quidem prætergressum sensissent, ad arma cum clamore properabant. Cognito autem etiam ab iis qui intus erant *ejus* introitu, alii quidem liberos rapientes & conjuges post se trahentes, cum ululatu & exclamationibus in arcem refugiebant: alii vero Tito occurrentes sine ulla intermissione cadebant. & quotquot prohibiti erant quo minus in arcem se fuga reciperent, præ consilii inopia delabebantur in Romanorum præsidia. atque creberrimi erant ubique morientium ge-

Clades fugaque facta Gamalensium.

τύτῳ συνειλεγμένῳ, Οὐespasianὸς Πλάκιδον σὺν ἱππεῦσι ἑξακοσίοις πέμπει. τύτῳ ὁ μὲν πρόσβασιν ἀμήχανον ἦν, ἐλπίδι δὲ δεξιᾶς καὶ προσκλίσεως πρὸς εἰρήνην τὰς πολλὰς [a]προσεκαλεῖτο· κατήεσαν δὲ ἀνεπιβουλεύοντες. ὅτε γὰρ Πλάκιδος ἠμείλει πραότερον, παιδάζων αὐτὰς ὡς τοῦ πεδίου λαβεῖν· καὶ κεῖνοι κατήεσαν ὡς πειθόμενοι δῆθεν, ἵνα ἀφυλάκτῳ προσπέσωσιν. εἶτα μέντοι τὸ Πλακίδου παῦρον. ἀρξαμένων γὰρ τῶν Ἰουδαίων μάχης φυγὴν ἐπινεύειν, καὶ διώκοντας ἑλκύσας ὅτι πολὺ τοῦ πεδίου, τοὺς ἵππεις ἐπιστρέφει. τρεψάμενος δὲ, πλείστους μὲν αὐτῶν ἀναιρεῖ, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐπιτεμόμενος, εἴργει τῆς ἀνόδου. καὶ οἱ μέν, τὸ Ἰταβύριον καταλιπόντες, ὅτι Ἱεροσολύμων [b]ἔφυγον. οἱ δὲ ὑπόχωροι πίστεις λαβόντες, ὅπλα τε λείπει δὲ [c]αὐτοὺς τὸ ὕδωρ, τό,τε ὄρος καὶ [d]σφᾶς αὐτοὺς Πλακίδῳ παρέδοσαν.

9. Τῶν δὲ ὅτι τῆς [e]Γαμάλας οἱ πρόβολόντες μὲν φεύγοντες διελάνθανον, οἱ δὲ ἀσθενεῖς διεφθείροντο λιμῷ· τὸ μάχιμον δὲ ἀντεῖχε τῇ πολιορκίᾳ, μέχρι, δεκάτῃ καὶ εἰκάδι μηνὸς Ὑπερβερεταίου, τρεῖς τῶν ἀπὸ τῆς πέμπτης καὶ δεκάτης τάγματος γραπῶται περὶ ἡμέραν ἑωθινὴν φυλακὴν ἐπεδύντες, τὸ πρόχωμα καὶ τὸν πύργον ἐπανέστησαν ἡσυχῇ· τοῖς δὲ ὑπὲρ [f]αὐτῆς φύλαξιν ὅτε προσιόντων ἀίσθησις, νὺξ γὰρ ἦν, ὅτε προσελθόντων ἐγένετο. [g]ἐλθόντες δὲ οἱ γραπῶται, φεισάμενοι τοῦ ψόφου, καὶ πέντε τοὺς κρατιστάτους ἐκκυλίσαντες τῶν λίθων, ἐπανέπεσον· [h]καταῤῥίπτεται δὲ ὁ πύργος ἐξαίφνης μετὰ μεγίστου ψόφου. καὶ συγκαταχρημνίζονται μὲν οἱ φύλακες αὐτῷ, θορυβηθέντες δὲ οἱ κατὰ τὰς ἄλλας φυλακὰς ἔφυγον, καὶ πολλοὺς διεκπαίειν τολμῶντας οἱ Ῥωμαῖοι διέφθειραν, ἐν οἷς καὶ Ἰώσηπον τὸν ὑπὲρ ὃ παρερρηγμένον τοῦ τείχους ἐκδιφράσκοντα βαλὼν ἀναιρεῖ. τῇ δ' ἀνὰ τὴν πόλιν, ἀφασιωθέντων ἐπὶ τῷ ψόφῳ, ἀφαλοῦς τε λῶν, καὶ [i]ποία πολλὴ, καθάπερ εἰκὸς πλησκότων παίλων τε πολεμίων. ἔνθα καὶ Χάρης καταλειμένος, καὶ [k]νοσηλευόμενος ἐκλείπει, πολλοῦ δέους συνεργήσαντος εἰς θάνατον τῇ νόσῳ. Ῥωμαῖοι γοῦν, μεμνημένοι τῆς προτέρας πλαύσματος [l]οὐκ εἰσέβαλλον ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος τοῦ παρεληλυθότος μηνός.

ι'. Τῖτος δὲ, ἤδη γὰρ παρῆν, ὀργῇ τῆς πληγῆς ἣν ἀπ' αὐτῶν ἐπλήγησαν ἀπόντος Ῥωμαῖοι, τοὺς ἱππέας [m]ἐπιλέξας διακοσίους, [n]σὺν οἷς καὶ πεζοὺς, εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν ἡσυχῇ. καὶ παρελθόντος οἱ μὲν φύλακες αἰσθόμενοι, μὴ βοῆς ἐχώρησε ὅτι τὰ ὅπλα. δῆλος δὲ ἦν τῆς εἰσβολῆς ταχέως καὶ τοῖς εἴσω γενομένοις, οἱ μὲν, ἁρπάζοντες τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ὀπισυρόμενοι, πρὸς τὴν ἄκραν ἀνέφευγον, μὴ κωκυτῷ καὶ βοῇ· οἱ δὲ, τὸν Τῖτον ἐπαινοῦντες, ἀδιαλείπτως ἔπιπτον. ὅσοι δὲ ἀπεκωλύθησαν ὅτι τὴν κορυφὴν ἀναδραμεῖν, ἐπ' ἀμηχανίας εἰς τὰς τῶν Ῥωμαίων φρουρὰς ἐξέπιπτον. ἄπειρον δὲ ἦν παντάχῃ φονευομένων ὁ φό-

vos,

a Προσκαλεῖτο Busb. b Ita Big. Busb. & Rhed. ἔφυγον in cæteris. c Αὐτοῖς Big. & Busb. d Ἑαυτοὺς Voss. e Γαμάλης Big. f Αὐτὸν Voss. αὐτῶν Bod. g Οἱ δὲ ἐλθόντες γρ. Voss. h Καταῤῥίπτει δ' ὁ π. Big. i Πτοία Big. k Ἀσθενῶν in ora Cod. Big. l Οὐκ εἰσέπαλλον ἕως τρίτης καὶ εἰκοστῆς Big. m Ἐπιλεξάμενος Big. n Ita Voss. πρὸς οἷς πεζοὺς Big. πρὸς οἷς πεζοὺς in Editis Aliisque.

a Ὑπεκλυζε

ος, καὶ τὸ αἷμα πᾶσαν [a]ἐπέκλυζε τὴν πόλιν χει- mitus, ac cruor per loca prona effusus urbem
μαῤῥοὺς χεόμενον. τοὺς δὲ τὰς ἀναφεύγουσας εἰς τὴν omnem *inferiorem* inundabat. Cæterum contra
ἄκραν ἐπεβοήθει Οὐεσπασιανὸς, πᾶσαν εἰσαγαγὼν τὴν eos, qui arcem fuga occupaverant, cum toto
δύναμιν. ἦν δὲ ἥπερ κορυφὴ πάντοθεν πετρώδης καὶ δύσ- statim exercitu ibat Vespasianus. Erat autem
βατος, εἰς ἄπειρον ὕψος ἐπηρμένη, καὶ πανταχόθεν vertex undique saxosus & accessu difficilis,
γοῦν [b]πολήθους κατήγμει, τοῖς ἐκπεπτωκόσι κρημνοῖς· [c]κατά- in immensum editus, & ex omni parte multi-
τομόν τε ὀξεῖαν τοὺς [d]προσβαίνοντας ἐφ' ἑκάτερα, tudine plenus erat, præcipitiis circundatus:
[dd]τούς τε ἄλλους βέλεσι καὶ πέτραις καταικιζόντες unde adeuntes ad ipsos conficiebant Judæi,
ἐκάκουν. αὐτοὶ δὲ [e]δι' ὕψος ἦσαν δυσφύκτοι βέλεσι. alioisque telis ac lapidibus devolutis *eos* male
Ἡ δὲ τοῖς ἀπώλειαν αὐτῶν [f]ἀνεκρύ φελλα δαί- accipiebant. atqui ad ipsos propter loci alti-
μονος, ἢ τοὺς μὲ Ρωμαίους ἔφερεν εἰς αὐτοὺς βέλη, τὰ tudinem nullæ pertingebant sagittæ. Ipsorum
δὲ αὐτῶν [g]ἀνέστρεφε, καὶ πλάγια παρέσυρεν. ὅτε δὲ autem ad interitum divinitus plane immissa
τοῖς [h]ἀπερείσιοις ἐφίστασθαι μὴ τὸ βίαιον ἐδύναντο otitur procella, quæ Romanorum quidem tela
ὑπὸ πνεύματος, μηδὲν ἑδραῖον ἔχοντες, ὑπὸ τοὺς προσ- in eos ferebat, ipsorum autem in obliquum
βαίνοντας καθορᾶν. ἐπαναβαίνουσι δὲ Ρωμαῖοι, καὶ περι- trahens à Romanis avertebat. At neque in
χόντες, οὓς μὲ ἀμυνομένους ἔφθασαν, [i]τοὺς δὲ χεῖρας præruptis consistere valebant propter venti ve-
προϊέντας. ἐτόνει δὲ τὸ θυμοῦ αὐτοῖς ὑπὲρ πάντας ἡ hementiam, ut qui nihil stabile haberent, ne-
μνήμη τῶν ὑπὸ τῆς πρώτης εἰσβολῆς ἀπολωλότων. que *hostes* ad se accedentes prospicere. Ro-
ἀπογινώσκοντες δὲ τὴν σωτηρίαν πανταχόθεν [k]οἱ πολ- mani autem ascendunt, cumque eis semet cir-
λοὶ περιῤῥάμμασι, τέκνα καὶ γυναῖκας ἑαυτούς τε κατε- cumdedissent, alios quidem repugnantes, alios
κρήμνιζον εἰς τὴν φάραγγα· βαθυτάτη δὲ αὕτη περὶ τὴν vero semet dedentes præveniebant. illis vero
ἄκραν ὑπέρρυκτο. σωιζόν δὲ τὴν Ρωμαίων ὀργὴν τὸ εἰς in omnes iram intendebat recordatio illorum
αὐτοὺς ἀπονοίας [l]τὸ ἀλόητον φανῆναι. τρισχι- qui prima in impressione perierunt. Quo fa-
λιοὶ μὲν γὰρ τότε ἐσφάγησαν, οἱ δὲ ῥίψαντες ctum ut multi, salutem desperantes cum cir-
ἑαυτοὺς ὑπὲρ πεντακισχιλίους εὑρέθησαν. διεσώθη δὲ cundati essent, filios & conjuges & semetipsos
πόλιν δύο γυναικῶν ὑδρίας. [m]ἡ Φιλίππου δὲ ἦν ἀδελ- in vallem præcipitarint; quæ juxta arcem in
φῆς θυγατέρες αὗται· αὐτὸς δ' ὁ Φίλιππος Ἰακίμου immensum suffossa erat. Evenit autem, ut
τινὸς ἀνδρὸς ἐπισήμου τραπεζήσαντος Ἀγρίππᾳ τῷ βασι- ipsorum in se qui capti fuerant immanitate,
λεῖ [n]φίλος τυγχάνων. διεσώθησαν δὲ, [o]τὰς πρὸς τὴν lenior appareret Romanorum iracundia. ab
ἄλλοσε ὁρμὰς Ρωμαίων λαθοῦσαι. [p]οὐδὲ γὰρ νηπίων ἐφεί- his enim quater mille *homines* perempti erant;
σατο, [q]πολλὰ δὲ ἕκαστοι τότε ἁρπάζοντες ἐσφενδόνων quinquies vero mille & amplius reperti, qui
ἀπὸ τῆς ἄκρας. Γάμαλα μὲν οὖν ἔτους ἑβδόμου τρίτῃ καὶ sese præcipites dederunt. Nemo autem præ-
εἰκάδι μηνὸς Ὑπερβερεταίου, τῆς ἁλώσεως [r]ἀρξαμένης ter duas mulieres interitum effugit. Atque
Γορπιαίου μηνὸς τετάρτῃ καὶ εἰκάδι. illæ Philippi sororis filiæ erant: ipse vero Phi-
lippus Jacimi cujusdam, viri nobilis, qui A-
grippæ regis exercitui præfuerat, amicus. eva-
serunt autem, quod iræ Romanorum in exci-
dio sese subduxerint. Nec enim infantibus pe-
percerunt, multos vero singuli eo tempore ra-
ptos ex arce projiciebant. Atque ita quidem
Gamala excisa erat, tertio & vicesimo die
mensis Hyperberetæi, cœpta defectione à quar-
to & vicesimo die mensis Gorpiæi.

Contra eos profectus est Vespasianus, qui arcem Gamalensem occupaverant.

Deus sævit Romanis.

Multa Judæorum millia Gamalæ peremta.

Gamala excisa.

κεφ. β'. CAP. II. IV.

Ἡ τῶν Γισχάλων ἔκδοσις, Ἰωάννης φυγόντος εἰς Ἱεροσό- Giscbalorum deditio, cum Joannes se fuga Hierosolyma recepisset.
λυμα.

Μόνη δὲ Γίσχαλα πολίχνη τῆς Γαλιλαίας ἀχεί- JAmque solum Gischala Galilææ urbecula
ρωτος κατελείπετο, ἣ μὲ πολήθους εἰρηνικὰ restabat indomita, cujus quidem multitu-
φρονοῦντος· καὶ γὰρ ἦσαν τὸ πλέον γεωργοὶ, do pacis studio tenebatur (etenim pleriq;
καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν καρπῶν ἐλπίσιν ἀεὶ προσανέχον- agricolæ erant & ad speratos *de terra* fructus
τες· [s]παρεισεφθαρμένου δὲ αὐτοῖς οὐκ ὀλίγου λῃστρικοῦ semper attenti) verum non exigua latronum
τάγματος, ᾧ τινες καὶ τῆ πολιτικῆ συνεύσουν. οὗτοι manus in eos perniciose irrepserat, quorum
δὲ τούτους εἰς τὴν [t]ἀποστασίαν, καὶ συνεκύτει contagio nonnulli etiam de civitate corrupti
[u]Λευίου τινὸς υἱὸς Ἰωάννης, γόης ἀνὴρ, καὶ ποικιλώτατος erant. Hos autem ad defectionem impellebat
ἦθος, πρόχυτος μὲ ἐλπίσιν μεγάλαις, δεινὸς δὲ τῶν ἐλπισθέν- atque * incitabat Joannes Levi cujusdam fi-
των πρᾶξαι, παντί τῳ ὢν δῆλος ἀλαπαδνὸν τὸ πόλεμον εἰς lius, homo fallaciis plenus, variusque moribus,
ad magna quidem sperandæ proclivis, & ad
sperata assequenda plurimum valens, quemque
omnes cognorant bellum amare dominatus oc-
cupandi

Joannes Levi filius Giscalenos ad defectionem incitat.

a Ὑπέκλυζε *Big.* b Ita cum *Cod. Big.* βάθυς in *Editis Aliisque.* In *Rufini* versione, *& undique circum rupium multitudine præceps.* c Κατέτμηνε ἧ *Big.* d Sic *Big.* & *Vat.* ut & mox infra v. 14. προσβαίνοντας in *cæteris.* dd Ita lego, nulla licet auctoritate fretus aut *Editorum* aut *MSS.* antea erat τοῖς τε ἄλλοις βέλεσι καὶ πέτραις καταικιζόντες. e Δι' ὕψος *Big.* & *Vat.* & mox βέλεσι in *Cod. Big.* f Ἀνέκρυε *Big.* g Ἀντέστρεφεν *Big.* h Ita cum *Cod. Big.* ἀπερείσιοις in *Editis Aliisque.* i Οὓς ἧ χ. *Big.* & *Vat.* k Antea distinctum erat, οἱ πολλοὶ, περιῤῥάμμασι, & mox lectum ἑαυτοὺς κατ. nos vero ἑαυτούς τε reposuimus e *Cod. Big.* l Τῶν ἄλλων *Big.* m Paulo aliter legisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *quæ sorores erant Philippi filiæ.* n Illa φίλος τυγχάνων desunt *Big.* & *Voss.* nec ea agnoscit *Ruf.* o Ita *Big.* antea erat ταῖς π. τ. ἄ. ὁρμαῖς. p Sic *Big.* & *Ruf.* τότε γὰρ δὴ in *Editis Aliisque.* q Πολλὰ δ' ἑκάστοι ἁρπ. *Big.* r Ἀπαρξαμένης *Big.* s Εἰσεφθαρμένου *Big.* παρεισεφυρμένου *Voss.* t Ἀπόστασιν *Voss.* & *Lipsi.* u Λεΐου *Big.* Λευΐου *Vat.* * Conflabat, *Ruf.*

Titum contra Giſchalenos mittit Veſpaſianus.

cupandi deſiderio. Ab illo apud Giſchala ſtabat ſeditioſorum turba; quorum cauſa fortaſſe & populus, qui in eo erant ut legatos de deditione mitterent, *Romanorum *tamen* adventum tanquam præliaturi exſpectabant. At Veſpaſianus contra hos quidem Titum mittit cum equitibus mille, decimam vero legionem inde movet Scythopolin: cum reliquis autem duobus ipſe Cæſaream regreſſus eſt, & continuis ex laboribus requiem illis concedens; & propter rerum in civitatibus abundantiam fore ratus, ut & corpora illis ſoboleſcerent & animis daretur alacritas ad futura certamina. nam laborem non exiguum ſibi ſupereſſe videbat circa Hieroſolyma, ut quæ & regalis quidem civitas eſſet, & genti univerſæ præmineret, in eam vero confluerent quotquot ex bello effugerant. Porro quod *urbs* natura munita eſſet, muriſque circumdata, non mediocri affectus erat ſolicitudine. præſertim cum virorum ſpiritum ac audaciam etiam ſine muris expugnatu difficilem eſſe cogitaret. Quaptopter milites tanquam athletas ante certamina curabat & exercebat.

δυναμίας [a]ὑπῆρχον. πρὸ τούτου δὲ Τίτος [b]σὺν τοῖς Γισχάλοις ἐπέταχτο, δι' ὃς τυχὸν καὶ πρεσβευσάμενον πρὸς [c]τὸν δῆμον τὸν δημοτικὸν, ὡς πολέμου μοῖρα ἡ Ρωμαίων [d]ἔφοδον ἐξεδέχετο. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὅτι μὲ τούτους Τίτον ἐκπέμπει σὺν χιλίοις ἱππεῦσι, δῆλον· τὸν δὲ τάγμα ἀπαίρει εἰς Σκυθόπολιν· αὐτὸς δὲ σὺν δυσὶ τοῖς λοιποῖς ἐπανῆλθεν εἰς Καισάρειαν, τοῦτε συνεχῶς καμάτου διδοὺς ἀνάπαυσιν αὐτοῖς, καὶ δι' εὐθηνίαν τῶν [e]πόλεων τότε σώματα καὶ τὸ πρόθυμον ἐπωθρέφειν διάνοιαν ὅτι τοὺς μέλλοντας ἀγῶνας. ὁ γὰρ ὀλίγον ἑαυτῷ πόνον ἑώρα πρὸς τοῖς Ιεροσολύμοις λειπόμενον, ἅτε δὲ βασιλεία μὲ οὖσα ἡ πόλεως, καὶ πρεσαιρεθοῦσα ὅλου τοῦ ἔθνους, συρρεόντων δὲ εἰς αὐτὸ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ἀμηδιρασκόντων. τὸ γε μὲν φύσει ὀχυρὸν αὐτῆς, καὶ ἀμὴ κατασκευὴ τειχῶν, [f]ἀκμαίαν δὲ τὸ τυχοῦσαν ἐπιτείνειν. τὰ δὲ φρονήματα τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὰς τόλμας, δυσμεταχειρίστους καὶ δίχα τειχῶν ὑπολάμβανε. διὸ δὴ τοὺς στρατιώτας καθάπερ ἀθλητὰς πρὸ τῶν ἀγώνων.

Titi erga Giſchalenos benignitas.

2. Tito autem, cum equitando acceſſiſſet Giſchala, facile quidem erat urbem prima aggreſſione capere; fore autem ſciens ut populus à militibus, ſi vi capta eſſet civitas, perimeretur (ipſe autem jam ſatiatus erat cædibus) miſeranſque multitudinem ſine diſcrimine cum nocentibus interituram, malebat urbem certis conditionibus ſibi deditum iri. Itaque cum mœnia hominum plena eſſent, quorum plerique perditæ factionis erant, ipſis dicebat, "ſe "mirari, quonam freti conſilio, omni alia urbe jam capta, ſoli Romanorum armis reſiſtebant, cum quidem urbes vidiſſent multo munitiores primo ſtatim impetu everſas; ſecuros autem fortunis ſuis potiri, qui Romanorum fidei ſe credidiſſent, quam quidem etiam nunc illis *ait ſe* porrigere, ut qui vindictæ non ſtuderet propter ipſorum inſolentiam. illis quippe condonandam *cenſebat* libertatis ſpem, haud tamen perſeverantiam in iis quæ fieri non poſſunt. Quod ſi verbis benignis fideique datæ non paruerint, arma experturos eſſe nemini parcentia, jamque cognituros machinis Romanorum ludum factum iri mœnia, quibus confiſi ſoli ex Galilæis ſeſe oſtendunt arrogantes eſſe captivos.

β'. Τίτῳ δὲ προσπαρασμένῳ τοῖς Γισχάλοις, εὐπετὲς μὲν ἦν ἐξ ἐφόδου τὴν πόλιν ἑλεῖν· εἰδὼς δὲ [g]ὡς εἰ βίᾳ ληφθείη ἀφαρπασόμενον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ὁ πλῆθος, ἦν δὲ αὐτῷ κόρος [h]φόνων, τὸ δὲ οἰκτρὸν ὁ πλέον ἀκρίτους [i]συναπολύμενον τοῖς αἰτίοις, ἐβούλετο μᾶλλον ὁμολογίαις [k]παραδόσθαι τὴν πόλιν. καὶ δὴ τῶν τείχους ἀνδρῶν καταγέμοντος, οἱ ὁ πλέονες ἦσαν ἐκ τῶν διεφθαρμένων τάγματος, "θαυμάζειν, "ἔφη, πρὸς αὐτοὺς, τίνι πεποιθότες, πάσης ἁλισκομένης "πόλεως, μόνοι τὰ Ρωμαίων ὅπλα μένουσιν, ἐφ' ὑψηλο- "τέρας μὲ ὀχυρωτέρας πολλῷ πόλεις ὑπὸ μιᾶς προσ- "βολῆς καταγραμμένας, ἐπὶ ἀσφαλείᾳ δὲ τὴν ἰδίαν κλη- "μάτων ἀπολαύοντας, ὅσοι τοῖς Ρωμαίων δεξιᾶς ἀπέ- "στρεψε, ἃς καὶ νῦν προτείνει αὐτοῖς, μηδὲν μνησι- "κακῶν τῆς αὐθαδείας. εἰ γὰρ συγγνωστὸν ἐλευθε- "ρίας ἐλπίδα, μηκέτι μέντοι τοῦτο ἐπὶ τοῖς ἀδυνά- "τοις ἐπιμενεῖ. εἰ δὲ πεισθήσονται λόγοις φιλαν- "θρώποις ἐκ δεξιᾶς πίστεως, προφάσεις αὐτὸς [l]ἀφειδῆ "τὰ ὅπλα, ἐφ' ὅσον οὐδέπω γνωσθήσεσθαι [m]παιδιὰν ἐσόμενον "τοῖς Ρωμαίων μηχανήμασι τὸ τεῖχος, ᾧ πεποιθότες ὅτι- "δεικνῦσι μόνοι Γαλιλαίων ὅτι εἰσὶν αὐθάδεις αἰχμάλωτοι.

Ad deditionem eos hortatur.

3. Ad iſta nemini quidem popularium non modo non reſpondere, ſed ne murum quidem licebat aſcendere. quippe totum latrones occupaverant; & cuſtodes erant portis appoſiti, ne quis vel ad fœdus prodiret, aut equitum quenquam in civitatem reciperet. Joannes autem, "accipere ſe conditiones, ajebat, atque "renitentibus aut perſuaſurum aut neceſſitatem adhibiturum; oportere tamen ipſum "diem illam (nam ſeptima erat) Judæorum legi concedere, in qua uti illis arma movere,

γ'. Πρὸς ταῦτα τῶν μὲν δημοτικῶν οὐδὲ μόνον οὐκ ἀποκρίνεσθαί τινι μετῆν, ἀλλ' οὐδὲ ὅτι ὁ τεῖχος ἀναβῆναι. προδιείληπτο γὰρ ἅπαν τοῖς ληστρικοῖς, καὶ φύλακες τῶν πυλῶν ἦσαν, ὡς μή τινες ἢ [n]προέλθοιεν ὅτι πρὸς σπονδὰς, ἢ δέξαιντό τινας τῶν ἱππέων εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ Ιωάννης, "αὐτός τε ἀγαπᾷν, ἔφη, πρὸς πρόκλησιν, καὶ "τοὺς [o]ἀπειθοῦντας ἢ πείσειν ἢ [p]συναναγκάσειν. δεῖν "μέντοι τὴν ἡμέραν αὐτὴν σέβεσθαι, ἑβδομὰς γὰρ ἦν, [q]χαρί- "ζεσθαι δὲ Ιουδαίων νόμῳ, καθ' ὃν ὥσπερ ὅπλα κινεῖν αὐτοῖς, "ὕπο

Joannes verba dat Tito.

a Ὑπῆρχον *Voſſ. & Bod.* *b* Τοῖς deeſt *Big.* *c* Antea diſtinctum erat παραδόσεως τὸ δημοτικὸν ἐκ πολ. *d* Δυώαμιν *Big.* *e* Πολεμίων *Big.* *f* Ἀκμαίαν ὑπολάμβανεν *Big.* ita ut cætera deſint. *g* Illud ὡς non agnoſcit *Big.* *h* Φόνῳ *Big.* *i* Συναπολώμενον in pleriſque *MSS.* *k* Παραδόσθαι *Big. & Vat.* *l* Ἀφειδῶς *Voſſ.* *m* Ita fane legiſſe videtur *Ruſinus*, qui vertit, *mœnia ſua ludum fore machinis Romanorum.* antea erat παιζόμενον. Forte παιγνίδιον legendum. *n* Ita *Big.* προσέλθοιεν in *Editis Aliiſque.* *o* Sic *Voſſ. & Bod.* ἀπειθοῦντας in *cæteris.* *p* Συναναγκάζειν *Big.* *q* Χαρίσασθαι *Big. Lipſ. Vat. Bud. & Ibid.* * Romanorum autem congreſſum in parte belli præſtolabatur, *Ruf.*

a Ita

"ὅπως καὶ ὁ σαυτίζεσθαι περὶ εἰρήνης ἀθέμιτον. οὐκ
"[a] ἀγνοεῖν τε ὅτε Ρωμαίους, ὡς ἀρχὴ [b] πάντων αὐτοῖς
"ὄντι ἡ τῆς ἑβδομάδος τιμιότης. [c] ἐν δὲ τῷ πολεμεῖ-
"σθαι αὐτὸν οὐχ ἧττον ἀσεβεῖν τὸν βιαζόμενον ἢ [d] βιά-
"ζεσθαι. φέρειν δ' ἐκείνῳ μὲν ὀδεμίαν βλάβην τὰ ὑ-
"πὸ τῆς ὑποστάσεως· τί γὰρ ἄν τις ἐν νυκτὶ βουλεύσαιτο
"δρασμοῦ πλέον, ἐξὸν στρατοπεδεύσαντα [e] φυ-
"λάξαι· μέγα δὲ κέρδος αὐτοῖς, τὸ μηδὲν παρα-
"βῆναι τῶν πατρίων [f] νόμων. πρέπει δὲ, τῷ παρὰ
"προσδοκίαν εἰρήνην χαριζομένῳ, τοῖς συζομένοις τη-
"ρεῖν καὶ τοὺς νόμους." τοιούτοις ἐσοφίζετο τὸν Τίτον, ὑ
τοσοῦτον τὴν ἑβδομάδος σχολάζομεν, ὅσον τῆς ἑαυτῶν
σωτηρίας ἐφιέμενος [g] δὲ [h] ἐγκατειλεφθῆναι τῷ χρή-
μα τῆς πόλεως ἁλίσκοντι, τὸ νυκτὶ καὶ φυγῇ τοὺς ἐλ-
πίδας ἔχων ὅλας βίᾳ. Θεῶν δὲ ἴσως τὸ ἔργον ἦρα ὃ [i] σώζον-
τος Ἰωάννου ὑπὲρ τῶν Ἱεροσολύμων ἄλεθρον,
τὸ μὴ μόνον πεισθῆναι Τίτον τῇ [k] σκήψει τῆς ἐπι-
θέσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλεως [l] πορρωτέρω στρατοπεδύ-
σασθαι πρὸς [m] Κυδωνοῖς. μεσόγειος δὲ ὑπάρχει Τυρίοις
κώμη καρτερὰ, [n] ἀεὶ μίσους ἀεὶ καὶ πολέμου Γαλι-
λαίοις, ἔχουσα πλῆθός τε οἰκητόρων, καὶ τὴν ὀχυρότη-
τα, καὶ πρὸς τὸ ἔθνος διαφορᾶς [o] ἐφόδιον.

δ'. Νυκτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης, ὡς ὀδεμίαν περὶ τὴν πό-
λιν Ρωμαίων ἑώρα φυλακὴν, τὸ καιρὸν ἁρπασάμενος, ὑ
μόνον τοὺς περὶ αὐτὸν ὁπλίτας, ἀλλὰ καὶ τὸ [p] ἀρχαιότερον
συχνὸς ἅμα τοῖς γενεᾶς ἀναλαβὼν, ὑπὸ Ἱεροσολύμων
ἔφυγε. μέχρι μὲν οὖν εἴκοσι σταδίων [q] οἷόν τε ἦν αὐτῷ συνεξα-
γαγεῖν γυναικῶν καὶ παιδίων ὄχλον, ἀνθρώπῳ καταπερ-
χομένῳ τοῖς ὑπὲρ αἰχμαλωσίας ἢ θανάτου φόβοις· περαι-
τέρω δὲ προκόπτοντος ἀπελείποντο, καὶ δεινὴ τὴν ἐπι-
μένουσαν [r] ἦσαν ὀλοφύρσεις. ὅσον γὰρ ἕκαστος τῶν οἰκείων [s] ἐγέ-
νετο πορρωτέρω, τοσοῦτον ἐγγὺς ὑπελάμβανεν εἶναι τῶν πο-
λεμίων. παρεῖναί τε ἤδη τοὺς αἰχμαλωτισομένους δοκοῦν-
τες ἐπόλλυντο, καὶ πρὸς τὴν ἀλλήλων ὄψιν ἢ δρόμου φόβον
ἐπεστρέφοντο, καθάπερ ἤδη παρόντων ὧν ἔφευγον· ἀνο-
δίαις τε ἐνέπιπτον οἱ πολλοὶ, καὶ πρὸ τοῦ λειφθέντων
ἢ τῶν φθανόντων ἔξω συνέτριβε τοὺς πολλούς. [t] οἰκτρὸς
δὲ γυναικῶν καὶ [u] παιδίων ὄλεθρος ἦν, καί τινες πρὸς
ἀνακλήσεις ἀνδρῶν τε [x] καὶ συγγενῶν ἐβάρησαν, μὴ κω-
κυτοῦ [y] ἱκετεύσαι φθεγγόμενοι. Ἀλλ' οὐκέτι ὁ Ἰωάννου
παρακέλευσμα, σώζειν ἑαυτοὺς ἐμβοῶντος, καὶ κα-
ταφεύγειν, ἔνθα καὶ πρὸ τοῦ ἀπολειπομένων ἀμυνῶν-
ται Ρωμαίους ἂν ἁρπαγῶσι. τὸ μὲν οὖν τοῦ [z] ἀλαθρήτων πλῆθος, ὡς ἕκαστος ἰσχύος εἶχεν ἢ τά-
χους, ἐσκέδασο.

ε'. Τίτος δὲ μὴν ἡμέραν ὑπὸ τοὺς σωθέντας πρὸς ὃ
τεῖχος παρῆν. ἀνοίγεται δὲ αὐτῷ τὰς πύλας ὁ δῆμος, καὶ μετὰ
[a] τῶν τέκνων καὶ γυναικῶν προσελθόντες, ἀνευφήμουν τε ὡς εὐερ-

"ita de pace *aliquid* constituere nefas erat.
"nam & Romanos haud nescire, eos ab omni
"opere cessare *quolibet* septem dierum circui-
"tu. Quod si aliter facerent, non minus qui
"cogerent, quam qui coacti agerent, impios
"esse. nullumque ipsi quidem ex mora fore
"dispendium (quid enim quisquam una no-
"cte statuere potest, nisi ut fuga sibi consule-
"ret; cum tamen ipsi liceret, castris circum-
"positis ea de re cavere) magnum autem illis
"lucrum esse, nihil omnino contra leges pa-
"trias facere: illum vero decet, qui præter ex-
"spectationem dat pacem, salvis etiam legem
"conservare." Ejusmodi verbis *Joannes* dolos nectebat Tito, non tantum septimæ diei religioni prospiciens, quantum suæ saluti, quippe verebatur, ne statim capta civitate solus destitueretur, qui omnem in noctu & fuga spem vitæ posuerat. A Deo autem erat profecto, Joannem in Hierosolymorum excidium servante, * ut non solum Tito persuaderetur prætextu & procrastinatione, verum etiam ut longius ab urbe castra metaret, ad Cydœssa. Vicus autem est validus Tyriorum mediterraneus, semper infensus & infestus Galilæis, habens multitudinem incolarum, & munitionem opportunam diffidiis quæ illis cum ea gente intercedebant.

Dei voluntate servatur Joannes in Hierosolymorum excidium.

4. Nocte autem Joannes, cum nullas Romanorum excubias esse circa urbem animadvertisset, opportunitate arrepta, non solum his quos circa se habebat armatos, sed etiam plurimis qui nihil agebant cum familiis abductis Hierosolyma fugiebat. Et usque ad viginti quidem stadia mulierum multitudinem secum ducere valebat, homo quem captivitatis & vitæ *discriminis* metus urgebat: cum vero ultra progrederetur, relinquebantur; relictorumque gravis erat luctus & lamentatio. quanto enim quisque longius à suis aberat, tanto se hostibus propiorem esse credebat. jamque adesse qui ipsos captivos facturi essent existimantes, animis consternati erant, atque subinde ad strepitum ex suiipsorum cursu respectabant, ranquam instarent quos fugiebant: multique in loca invia incidebant, &, dum per viam contendebant quis alterum præveniret, multi proterebantur. Miserabilis autem erat feminarum & infantium interitus: & nonnullæ *mulierum* ad viros & propinquos clamorem tollere ausæ sunt, cum ejulatu supplicantes ut eas opperirentur. Sed pervincebat Joannis exhortatio, ut seipsos servarent inclamantis, eóque confugerent, unde vindicatum esset in Romanos si rapinas facerent. Et multitudo quidem eorum qui fugerant, pro suis quisque viribus ac *pedum* celeritate, *statim* dissipata est.

Fugam capessit Joannes.

Judæorum cum Joanne fugientium pavor.

5. Titus vero interdiu ad muros se sistebat, ut conditiones ferret. Populus autem ei portas aperiunt, cumque ad eum cum liberis & conjugibus accessissent, & tanquam benefacto-

Gischaleni benigne excipiunt Titum.

ri,

a Ita *Big.* & *Rhed.* ἐκ ἀγνοῶν δὲ in *reliquis*. *b* Πάντως *Big.* *c* Ita *Big.* ἢ τι in *cæteris*. *d* Βιαζόμενον *Big.* *e* Παραφυλάττειν *Big.* *f* Ἐθῶν *Big. Voss.* & *Lipsi.* *g* Γὰρ *Vat.* *h* Ita cum *Cod. Big.* & *Rufini* versione. ἐγκαταπληφθῆναι in *Editis Aliisque*. *i* Ita *Big.* & *Ruf.* σώσαντος in *Editis Aliisque*. *k* Sic *Big.* & *Ruf.* σκέψει in *cæteris*. *l* Απωτέρω *Big.* *m* Κυδασσοῖς *Big.* *n* Καὶ ἀεὶ μ. *Big.* *o* Ἐφοδια *Big.* ἐφοδιον *Vat.* *p* Πρωτέρων legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *sed etiam senioribus plurimis cum familiis abducebat*. *q* Ita cum *Cod Big.* & *Rufini* versione. antea erat ὡς οἷόν τε ἦν. *r* Ησαν αἱ ὀλοφύρσεις *Big.* *s* Sic *Big.* ἐγίνετο in *cæteris*. *t* Ita lego auctoritate *Rufini*, qui vertit, *miserabile autem* &c. οἶκτος in *reliquis*. *u* Νηπίων *Big.* & *Ruf.* *x* Ita *Vat.* καὶ γυναικῶν συγγενῶν in *reliquis*. Forsan quidem hoc modo *Ruf.* καὶ ὅπως ἐκ ἀνακλήσεις ἀνδρῶν τε καὶ συγγενῶν ἐβάρησαν, μὴ κωκυτῶν ἱκέτευσι θεμένων. quippe vertit, *aut si quam jactarent vocem, nonnullæ viros aut propinquos, ut se opperirentur, orabant*. *y* Eo modo *Big.* ἱκέτευσαι in *Editis Aliisque*. *z* Ita *Big.* & *Ruf.* antea erat Ἀλωδιδραπετῶν. *a* Illa τῶν τέκνων καὶ addita è *Cod Big.* καὶ μὴ τῶν γενεῶν προσελθόντες *Vat.* & *Voss.* * Ut non solum induciarum caussationem Titus admitteret, *Ruf.*

ri, & qui cuſtodia civitatem liberaſſet, acclamabant. ſimul enim Joannis fugam *ei* indicabant, & ut *ipſis* parceretur obſecrabant, ingreſſuſque quotquot novarum rerum cupidi ſupereſſent pœna afficeret. Ille vero, poſthabitis populi precibus, equitum cohortem ad Joannem perſequendum mittebat. qui ipſum quidem non caplunt (prius enim Hieroſolyma ſe fuga receperat) una autem fugientium *fere* ad ſex quidem millia perimunt, mulierum vero ac infantum paulo minus quam tria millia circumagendo reducebant. Titus autem graviter quidem tulit, quod non ſtatim fraudis pœnas à Joanne exegerat: animo vero, quod ſpe deciderat irato, ſatis habens ad ſolatium, captivorum & qui trucidati erant multitudinem, in urbem cum fauſtis acclamationibus ingreditur: cumque milites juſſiſſet partem muri exiguam juré apprehenſionis divellere, minitando magis quam puniendo civitatis perturbatores reprimebat. Multos enim, propter odia privata ſuaſque inimicitias, delatores innocentium fore *credebat*, ſi pœna dignos *ab aliis* diſcerneret: meliuſque eſſe *putabat*, ut noxium metu ſuſpenſum relinqueret, quam ut immeritum quenquam cum eo perderet. quippe & illum fortaſſis modeſtiorem futurum ſupplicii metu, præteritorum veniam ſibi datam reverentem: ſine cauſa vero morientium pœnas nullo modo corrigi poſſe. Præſidiis tamen civitatem circumdedit, quorum ope & novarum rerum cupidos coërceret, & paci ſtudentes fortius animatos eſſet relicturus. Et Galilæa quidem omnis ita ſubacta eſt, poſtquam multo ſudore *ac labore* Romanos exercuiſſet.

Titus quoſdam mittit ad Joannem perſequendum.

Titi in victos egregiosque clementia.

Giſchalorum excidium, Hieroſolymitanis nunciatum, illis terrori erat.

γάτιλω, καὶ φυγῇ εἰλουμένους τὴν πόλιν. ἀθλίως δὲ ἄρα τὴν τοῦ Ἰωάννου φυγὴν, καὶ παρελθόντα τὰς [a] ἐπαλληλομοίρους τῶν τειχοτειχόντων κολάσεις. ὁ δὲ, τοὺς δήσεις τοῦ δήμου ἐπὶ δούτερον ἀναβαλόμενος, μοῖραν ἔπεμπε τῶν ἱππέων, Ἰωάννην διώξοντας. οἱ μὲν δὴ καταλαμβάνουσιν· ἔφθη γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα ἀφαφυγών· τῶν δὲ συναπαράντων ἀποκλείσαντες μὲν εἰς ἑξακισχιλίους, γύναια δὲ καὶ παῖδα, τετρακισχιλίων ὀλίγῳ ἐλάττονα, θεμελιώσαντες [b] ἐπανῆγον. ὁ δὲ Τίτος ἤχθετο μὲν ὅτι τῆς μὲν ἀδικίας τιμωρίαν τὸν Ἰωάννην τῆς ἀπάτης· ἱκανὴν δὲ ἀσχάσαντι τῷ θυμῷ τὸν ἀθυμίαν ἔχειν τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν διεφθαρμένων, εἰσῆει τε ἀνευφημούμενος εἰς τὴν πόλιν καὶ τοῖς στρατιώταις ὀλίγην τείχους ἀθρόαν καθεῖναι κελεύσας νόμῳ κατάληψεως, ἀπωλείας μᾶλλον ἢ [c] κολάσεως τοὺς ταραττόντας τὴν πόλιν ἀνέκαλλε. πολλοὺς [d] δὲ, ἀφ' ὧν αἰτίαι μίσους καὶ ἀφορμαὶ ἰδίαι, ὑπολείξασθαι τοὺς αἰτίους, εἰ [e] ἀφαιροῖτο τὰς τιμωρίας ἀξίους. [f] ἄμεινον δὲ εἶναι, μετέωρον τὸν φόβον ἀπὸ κεφαλῆς ἔχειν, [g] ἢ πᾶσι τοῖς ἐξ ἀξίων αὐτοῦ [h] συναπολέσθαι. ἐν μὲν γὰρ ἴσως καὶ [i] σωφρονίσαι [k] δίκαι κολάσεις, τὸν ὅτι τοῖς παρῳχημένοις συγγνώμην ἀμήνυτον· ἀδιόρθωτον δὲ τὸν ὅτι τοῖς ἐπαλαθεῖσι τιμωρίαν [l] ἔδει). φρουρᾷ μέντοι τὸν πόλιν ἱσφαλίσατο, δι' ἧς τοὺς τε [l] πατρίζοντας ἐφέξειν, καὶ τοὺς ἐφ' ὁπωσοῦν φερομένους, ἀβραλεστέρους κατολείψειν ἔμελλε. [m] Γαλιλαία μὲν οὖν πᾶσα, πολλοῖς ἱδρῶσι πεπονημένοις Ῥωμαίοις.

V. CAP. III. ΚΕΦ. γ'. ε'.

De Joanne Giſchaleno. deque Zelotis & Anano pontifice: & quomodo inter ſe diſſidebant.

Περὶ Ἰωάννου τοῦ Γισχαλέως. ὡς τε τῶν ζηλωτῶν καὶ Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως· καὶ ὡς πρὸς ἀλλήλους ἐστασίαζον.

Joannes cum ſuis Hieroſolyma pervenit.

QUam primum vero Hieroſolyma ingreſſus eſt Joannes, civitas omnis ad eum ſe effudit: & in ingentem turbam circa ſingulos, qui una confugerant, congregati, quas foris experti eſſent clades percontabantur. Illorum autem fervens quidem anhelitus, ſingultim tractus, neceſſitatem *qua premebantur* indicabat. Veruntamen etiam in malis ſibi arrogabant, non Romanos ſe fugiſſe dicentes; ſed *ſponte* venire ut cum illis ex loco tutiori pugnarent. Inconſultorum enim atque inutilium eſſe hominum, temere pro Giſchalis & invalidis urbeculis in periculum ſe conjicere, cum arma vigoremque oporteat pro metropoli recondere atque ſervare. Ubi autem Giſchalorum excidium referebant, & honeſtam, quam ſimulabant, diſceſſionem ſuam, multi fugam eſſe reputabant. auditis autem quæ captivis acciderant, non mediocris populum occupabat confuſio; atque inde certa ex-

ΕΠΙ δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπὶς τὴν εἴσοδον [n] Ἰωάννης ὁ πᾶς δῆμος ἐξεκέχυτο, καὶ περὶ ἕκαστον τῶν συμπεφευγότων [o] μεῖος ὄμιλος [p] συνηθροισμένος, τὰς ἔξωθεν συμφορὰς ἀνεπυνθάνετο. τῶν δὲ τὸ μὲν ἄθυμα θερμὸν ἔτι κομπώδους ἐλπίδος τὴν ἀνάγκην. ἠλαζονεύοντο δὲ καὶ ἐν κακοῖς, ὡς προδόντας τοὺς Ῥωμαίους φάσκοντες, ἀλλ' ἥκειν πολεμήσοντες αὐτοὺς ἐξ ἀσφαλοῦς. ἀλογίστων γὰρ ὄντων καὶ [q] ἀχρήστων, ὡς ἐκβόλως προκινδυνεύειν περὶ Γίσχαλα καὶ πολίχνας ἀσθενεῖς, δέον τὰ ὅπλα καὶ τὰς [r] ἀκμὰς ταμιεύεσθαι τῇ μητροπόλει καὶ συμφυλάσσειν. ἔνθα δὲ παρελθὼν τὴν ἄλωσιν τοῦ Γισχάλα, καὶ τὴν λεγομένην εὐχημόνως ἀναχώρησιν αὐτοῦ, ὡς πολλοὶ δρασμὸν ὠνείδισαν. ὡς μέντοι τὰ περὶ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἠκούσθη, σύγχυσις ἦν μετέωρα κατέχουσα καὶ δῆμον, καὶ μεγάλα τῆς [s] ἑαυτοῦ ἁλώσεως

[a] Ἐπιλεπτομοίρους *Big. Voſſ. Gall. & Vat.* [b] Ἀνήγαγον *Big. Voſſ. & Vat.* [c] Κολάσεσι *Big. & Vat.* [d] Ita *Big. Bod. & Ruf.* antea erat, δ' ἂν ϵ ἀφ' τ. [e] Sic *Big. & Vat.* ἀφαιροῖντο in *cæteris.* [f] Subintellige ἦν τὸ, *putabat.* [g] Ἢ πᾶσι σὺν ἄξιον *Vat.* [h] Ita in quatuor *MSS.* συναπολῆν in *Editis Aliiſque.* [i] Ita *Big.* σωφρονῆσαι in *cæteris.* [k] Forſan, ἢ δίκαι κολάσεως, ἢ τὸν ἐπὶ τοῖς &c. *Ruſinus* quippe vertit, *vel meus ſupplicii, vel quod erubeſceret præteritorum criminum venia.* [l] Πατριζόντας *Big.* [m] Γαλιλαῖα μὲν οὖν *Voſſ.* [n] Τῶ Ἰωάννῃ *Big. Vat. & Voſſ.* [o] Μυρίος ὄχλος *Voſſ. & Bod.* [p] Συνηθροισμένοι & mox ἀνεπυνθάνοντο *Big.* [q] Ita *Big. Vat. Voſſ. & Ruf.* ἀχρείων in *Editis Aliiſque.* mox πυραλόγως *Bod.* & κινδυνεύειν *Big.* [r] Ita *Big. & Ruf.* αἰχμὰς in *Editis Aliiſque.* [s] Αὐτῶν *Vat.* & mox τὰ πτωμένα.

[a] Διαφθο-

ἀλώσεως συνελογίζοντο τεκμήρια. Ἰωάννης δὲ ὅτι μὲν τοῖς καταλειφθεῖσιν ἦλον ἀρυθρία· θεῖον δὲ ἑκάστους ὅτι τὸν πόλεμον σύνεγγυς ταῖς ἐλπίσι, τοὺς μὲν Ῥωμαίων ἀσθενῆ κατασκευάζων, τὴν δὲ οἰκείαν δύναμιν ἐξαίρων, καὶ καταφρονούμενος τὴν τῶν ἀπείρων ἀγνοίας, ὡς οὐδ' ἂν πέρα λαβόντες ὑπερβαίεν ποτὲ Ῥωμαῖοι τὸ Ἱεροσολύμων τεῖχος, οἱ περὶ τὰς τῶν Γαλιλαίων κώμας κακοπαθοῦντες, καὶ πρὸς τοῖς ὀχυροῖς τείχεσι κατατρίψαντες τὰς μηχανάς.

Joannes, simulator egregius, vana suadet Judæis.

excidii ſui colligebant indicia. At Joannes, eorum quidem cauſa, quos *in fuga* reliquerat, minime erubeſcebat: ſingulos autem circumiens, ad bellum eos ſpe incitabat, res quidem Romanorum infirmas eſſe adſtruens, propriaſque vires extollens, & imperitorum inſcitiæ illudens, haud fore dicens ut Romani, etiamſi alas ſumpſerint, Hieroſolymorum mœnia unquam ſuperarent, qui circa Galilæorum vicos tot malis conflictati ſunt, & in muris eorum *diruendis* machinas contriverunt.

β'. Τούτοις τὸ πολὺ τῆς νέας [a] διεφθείρετο, καὶ πρὸς μὲν πόλεμον ἦρτο. τῶν δὲ [b] σωφρονούντων καὶ γηραιῶν, οὐκ ἦν ὅστις οὐ, τὰ μέλλοντα προορώμενος, ὡς ἤδη τῆς πόλεως οἰχομένης, ἐπένθει. ὁ μὲν οὖν δῆμος ἦν ἐν τοιαύτῃ συγχύσει· προδιέστη δὲ τὸ κατὰ τὴν χώραν πλῆθος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις στάσεως. ὁ μὲν γὰρ Τίτος ἀπὸ Γισχάλων εἰς Καισάρειαν, Οὐεσπασιανὸς δὲ ἀπὸ Καισαρείας εἰς Ἰάμνιαν καὶ Ἄζωτον ἀφικόμενος, [c] παρέστησάν τε αὐτὰς, καὶ φρουρὰς ἐγκαταστήσας ὑπέστρεψε, πολὺ πλῆθος ἐπαγόμενος τῶν ὅτι δεξιᾶ προσκεχωρηκότων. ἐκινεῖτο δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει ταραχὴ καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, [d] ὅσοι τε ἀπὸ Ῥωμαίων ἀνέπνεον, εἰς ἀλλήλους τὰς χεῖρας ἐπέστρεφον. ἦν δὲ [e] τῶν ἐρώντων τοῦ πολέμου καὶ τοὺς ὅτι θυμοῦντας εἰρήνης ἔρως χαλεπή. καὶ πρῶτον μὲν οἰκίαις ἤπλεκτο τῶν [f] μὴ ὁμονοούντων πάλαι ὁ φιλόνεικος, ἔπειτα ἀφιλιάζοντες ἀλλήλοις φίλτατοι λαοί, καὶ συνῖον ἕκαστος πρὸς τοὺς τὰ αὐτὰ προαιρουμένους, ἤδη καὶ πλῆθος ἀντιπάλου πλήθους. ἡ στάσις μὲν ἦν παλαιχθής· ὁ νεωτερίζων δὲ ἦν τῶν ὅπλων [g] ἐπιθυμητὴς ἐπικρατεῖ νεότητι τὸ τόλμη γηραιῶν καὶ σωφρόνων. ἐπράποντο δὲ πρῶτον μὲν εἰς ἁρπαγὰς ἕκαστος τῶν ὑπηκόων, ἔπειτα [h] συνιστάμενοι καὶ λόχους, ὅτι [i] λῃστείαν τῶν καλὰ τοὺς χώρας· ὡς ὠμότητος καὶ ἀθυμίας ἔσχεν [k] μηδὲν αὐτοῖς Ῥωμαίων τοὺς ὁμοφύλους διαφέρειν, καὶ σφόδρα τοῖς προθυμένοις κουφοτέρᾳ δοκεῖν τὸ ἔθνος [l] Ῥωμαίοις ἄλωσιν.

Populus ſtadia in contraria ſcinditur.

2. Iſtis corrupta erat magna pars juvenum, & ad bellum quidem animis ſublatis ferebantur. è prudentibus vero & ætate provectis nemo erat, qui non futurorum proſpectu lugeret, quaſi jam in eo eſſet urbs ut periret. Et populus quidem in ejuſmodi erat confuſione: antequam vero mota erat Hieroſolymis ſeditio, per provinciam multitudo diſcordiis agitabatur. Nam Titus quidem à Giſchalis Cæſaream, Veſpaſianus autem à Cæſarea Jamniam & Azotum profectus, utramque ſubigit, præſidiiſque illic collocatis reverſus eſt, magnam ſecum ducens eorum multitudinem qui fide data ſeſe dediderunt. Singulas autem civitates tumultus bellumque inteſtinum exagitabat: & quotquot à Romanorum vi reſpirarent, in ſe mutuo manus convertebant. Erat autem inter belli amatores & pacis cupidos gravis contentio. ac primo quidem in familiis olim non conſentientium accendebatur rixandi ſtudium: deinde populi amiciſſimi inter ſe diſſidentes, & ad eos quiſque qui eadem ſecum ſentirent convenientes, ſimul ac multitudinem coëgiſſent, ſibi invicem aperte adverſabantur. Et diſcordia quidem ubique gliſcebat: rerum autem novarum atq; armorum cupidi juventute & audacia prævalebant ſenibus & prudentibus. Primo autem rapiendi quidem licentiam exercebant indigenarum ſinguli: deinde compoſitis agminibus per territorium latrocinabantur; adeo ut immanitate & iniquitate, quod ad ipſos, nihil intereſſet inter Romanos & gentiles; iiſque quos populabantur levius videretur exſcindi à Romanis.

Inteſtina diſſidia & ſeditiones in Judæa.

Latrones in agmen conflati Hieroſolymis irrumpunt.

γ'. Οἱ φεύγοντες δὲ τῶν πόλεων, τὰ μὲν ὄντως ὑπὸ κακοπαθεῖν, τὰ δὲ μίσει τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἦσαν ἢ μικρὰ προσήμυνον τοῖς κακουμένοις, μέχρι κόρου τῶν κατὰ τὴν χώραν ἁρπαγῶν [m] ἀθροισθέντες ἐν τῶν παντάχῃ συνταγμάτων ἀρχληστὴν, καὶ γενόμενοι στρατεία ζῆφος, [n] εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα συμπαρεισφθείροντο, πόλιν ἀσφαλεστάτην, καὶ πατρίῳ μὲν ἔθει πᾶν [o] ἀπαραπτήτως δεχομένην τὸ ὁμόφυλον, τότε δὲ οἰομένων ἁπάντων τοὺς [p] ἐπιφερομένους πάντως ἀπ' εὐνοίας ἥκειν συμμάχους. οἱ δὴ καὶ δίκα τῆς στάσεως ὕστερον [q] ἐδάπτησαν τὴν πόλιν. πλῆθος γὰρ ἀχρήστῳ καὶ ἀργῷ προσξυνηλώθη τὰ τοῖς μαχίμοις ἀφαρ-

Latrones in agmen conflati Hieroſolymis irrumpunt.

gravatim ferrent ſibi negotium faceſſi, partim ex odio in gentem, aut nulli aut minimo erant vexatis auxilio: adeo ut tandem turmarum ubique latronum principes, regionem diripiendo ſatiati, ſeſe congregarent, atque in nequiſſimum agmen conflati clam in Hieroſolyma irreperent: civitatem, quæ *tunc* nullius imperio regebatur, & more patrio gentiles omnes, nemine qui eos obſervaret adhibito, recipiebat: tuncque eò magis, quod omnes putarent eos, qui ſeſe *in urbem* infunderent, auxilium eis laturos venire ex benevolentia. qui quidem, etiam ſine ſeditione, poſtea *calamitatibus* urbem obruerunt. Ab inerti quippe & inutili multitudine ea conſumpta erant, quæ militibus

a Διεφθείρετο *Big.* b Σωφρόνων *Big.* quo modo & paulo infra legitur, v. 30. c Ita *Busb.* & *Rhed.* παρέστησε τε αὐταῖς in *Editis.* παρέστητο τε αὐταῖς *Big.* & *Vat.* d Sic *Voſſ. Rhed.* & *Vat.* ὅσον in *Editis Aliiſque.* e Ἐπιθυμούντων *Big.* f Illud μὴ deeſt *Busb. Big. Gall.* & *Rhed.* g Ita *Big. Busb. Vat.* & *Ruf.* antea erat ἐπιθύμει, ἐπικρατεῖ τε πότητι. h Συνιστάμενοι *Big.* i Λῃστείαν *Big.* k Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Ruf.* μηδὲν τῶν Ῥωμαίων τοὺς in *Editis Aliiſque.* l Ῥωμαίων *Big.* m Συναθροισθέντες *Bod.* n Εἰς Ἱεροσ. παρεισφθείροντο *Big. Vat.* & *Voſſ.* o Ita *MSS.* & *Ruf.* ἀπαραπτήτως in *Editis.* p Ἐπιφερομένους *Big. Vat.* & *Voſſ.* q Ἐδάπτησαν *Big.* quod ſane poſtulat ὁ δὴ, prout legiſſe videtur *Ruf.*

bus alendis ſufficerent; atque inde factum eſt ut præter bellum ſibimet accerſerent & ſeditionem & famem.

Civitatis proceres à latronibus comprehenſi.

4. Quin & alii è regione *vicina* latrones, cum in urbem veniſſent & atrociores qui in ea erant ſibi adjunxiſſent, nihil mali gravioris non perpetrarunt. Illi enim non ſolum rapinis & ſpoliationibus metiebantur audaciam, ſed etiam ad cædem uſque graſſabantur, non nocte, aut clam, aut quoſlibet occidendo, ſed palam & interdiu, & à nobiliſſimis initium facientes. Etenim primum Antipam regii generis virum, & civium potentiſſimum, adeo ut theſauros publicos ſuæ fidei creditos haberet, comprehenſum cuſtodiæ tradiderunt; poſt hunc Leviam è nobilibus quendam, & Sopham Raguelis filium (erant autem & iſti è ſtirpe regia) prætereaque omnes qui in regione aliis præſtare videbantur. Verum populum gravis occupabat terror; &, quaſi bello capta eſſet urbs, propria quiſque ſalute contenti erant.

Et ab iiſdem occiſi.

5. Latronibus autem non ſatis erat, ut comprehenſos vinculis tenerent; neque tutum arbitrabantur viros potentes diutius ita cuſtodire. nam & ipſorum familias, utpote virorum non paucorum, ſatis eſſe ad vindictam; ac præterea inſurrecturum fortaſſe populum iniquitate commotum. Cum igitur decretum eſſet eos occidere, Joannem quendam è ſuis, ad cædes promptiſſimum, mittunt. hic lingua patria *ſi interpretero* Damæ filius vocatur. cui decem poſtquam affuerunt ad carcerem gladiis accincti, concluſos illic interficiunt. Sceleri autem tam immani cauſam non levem falſo pretendebant. illos *ſcilicet* cum Romanis de traditione Hieroſolymorum ſermones habuiſſe, ſeque communis libertatis proditores interemiſſe dicebant, atque omnino in facinoris audacia gloriabantur, quaſi de civitate bene meriti fuiſſent eamque ſervaſſent.

Pontifices pro arbitrio latronum creati.

6. Exemit autem populum quidem tam abjectum evadere & meticuloſum, illos vero eò inſolentiæ procedere, ut in eorum eſſet arbitrio etiam pontifices deſignare. Itaque familiarum jure abrogato, ex quibus per ſucceſſionem creabantur pontifices, ignotos atque ignobiles *in pontifices* conſtituunt, ut impiorum facinorum ſocios haberent. illis enim, qui præter meritum ſummos adepti ſunt honores, neceſſe erat eis obtemperare, qui ipſos ad *tantæ dignitatis faſtigium* provexerunt. Inter eos autem, qui in auctoritate erant, ſimultates ciebant variis commentis fictiſq; ſermonibus, *male agendi* opportunitatem ſibimet, ex eorum qui ipſos prohiberent contentionibus, captantes, donec, ſatis ſuperque ſatiati injuriis hominibus illatis, in numen contumelias tranſtulerunt, pedibuſque pollutis in locum ſanctum introiere.

Anani elogium.

7. Jam vero populo contra illos incitato, (namque eos impellebat Ananus, pontificum

κεῖν δυνάμενα, καὶ τοὺς τῷ πολέμῳ ζάσον τι [a] αὐτοῖς καὶ λίμοι ὑπεκλισκάσαν.

δ'. Ἄλλο τι ἀπὸ τῆς χώρας λῃσαί, παρελθόντες εἰς τὴν πόλιν καὶ τὰς ἔνδον προσλαβόντες ληστὰς, οὐδέν τι τῶν δεινῶν [b] παρέλιπαν. οὐ γὰρ ὑπὸ μόνου ἁρπαγῆς καὶ λωποδυσίας ἡ τόλμα ἐμήκυνεν, ἀλλὰ καὶ μέχρι φόνου ἐχώρει, καὶ νυκτὸς, ἢ λαθραίως, [c] ἢ ὑπὸ τὰς τυχούσας, ἀλλὰ φανερῶς, καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ τῶν ὑπατικωτάτων καταρχόμενοι. πρῶτον μὲν γὰρ Ἀντίπαν, ἄνδρα τῶν [d] βασιλείου γένους καὶ τῆς τε τὴν πόλιν [e] δυνατώτατον, ὡς καὶ τοὺς δημοσίους θησαυροὺς πεπιστεῦσθαι, συλλαβόντες εἶρξαν, ἐπὶ τούτῳ [f] Λεβίαν τινὰ τῶν ὑπατικῶν, καὶ [g] Σοφᾶν υἱὸν [h] Ραγουήλου· βασιλικὸν δὲ καὶ οὗτοι τὸ γένος. πρὸς δὲ τοὺς τῆς χώρας τὴν ἀρχὴν ἀσχήμονας. δεινὴ δὲ κατάπληξις εἶχε τὸν δῆμον, καὶ, καθάπερ καθ' ἁλωμένης τῆς πόλεως πολέμῳ, τῷ καθ' αὑτὸν ἕκαστος σωτηρίαν ἠγάπα.

ε'. Τοῖς δὲ οὐκ [i] ἀπέχρη τὰ δεσμὰ τῶν συνειλημμένων, οὐδὲ ἀσφαλὲς φόνου μέχρι πολλῶν δυνατὸν ἄνδρας ὄντα φυλάσσειν. ἐκφυγὼν μὲν γὰρ εἷς ἢ τὸν οἰκεῖον αὐτῶν πρὸς ἄμυναν οὐκ ὀλιγανδρήσει ὄντας· ἀλλὰ καὶ τὸν δῆμον ἐπαισθήσεσθαι τάχα κινηθέντα πρὸς τὴν δικαιοσύνην. δόξαν οὖν ἀναιρεῖν αὐτούς, [k] Ἰωάνην τινὰ πέμπουσι τῶν ἐξ αὐτῶν εἰς φόνους προχειρότατον. [l] Δορκὰς ὕστερος ἐκαλεῖτο παῖς τῇ τῶν ἑβραίων γλώσσῃ· [m] ᾧ δέκα συνελθόντες εἰς τὸν αἰχμὴν ξιφήρεις, ἐπισφάττουσι τοὺς [n] συνειλημμένους. ἐνδεκάτῳ δ' [o] ὅτε τελευτῶντι μεγάλῳ ἀπεψοῦντο πρόφασιν. ἀλεξεῖται γὰρ αὐτοὺς Ῥωμαίους πρὸς ἐνδόσεως τῆς Ἱεροσολύμων, καὶ προδοσίας ἀμφοτέρων τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἔφασκον, [p] καθόλου τ' ἐπιλαζονεύοντο τοῖς τολμήμασιν, ὡς εὐφρόνας καὶ σωτῆρας τῆς πόλεως γεγενημένοι.

ς'. Σπανίζων δὲ οὗτος τοσούτου μὲν τοῦ δήμου πενίᾳ καὶ λύσσῃ, σπάνιος δὲ ἐπιστολῆς [q] προσελθεῖν, ὡς ἐπ' αὐτοῖς εἰ καὶ παῖς χειροτονίας τῶν ἀρχιερέων. ἄκυρος γὰρ τὰ γένη ποιήσαντες ἐξ ὧν κατὰ διαδοχὰς οἱ ἀρχιερεῖς ἀποδείκνυντο, καθίστασαν ἀσήμους καὶ [r] ἀγενεῖς, ἵν' ἔχωσι συνεργοὺς τῶν ἀσεβημάτων. τοῖς γὰρ πρὸ ἀξίας ὑπερτυχοῦσι τῆς ἀνηκούσης τιμῆς, ὑπακούειν ἐστὶν ἀνάγκη τοῖς προσθεῖσι. συνέχρων δὲ καὶ τοὺς ὑπὲρ τέλους ποικίλαις ὑπονοίαις καὶ λογοποιίαις, καθ' ἑαυτοὺς δὲ τοῖς πρὸς ἀλλήλους τῶν καλυόντων φιλονεικίαις παρέμβοντες, μέχρι τοῦ εἰς ἀνθρώπους ἐμπεσεῖν πλοκὴν ἀδικημάτων ἐπὶ τὸ θεῖον μετῳκίσαντο τὴν ὕβριν, καὶ [s] μεμιασμένοις τοῖς ποσὶ παρῆσαν [t] εἰς τὸ ἅγιον.

ζ. Ἐπανῳζμένῳ δὲ αὐτοῖς ἤδη τοῦ πλήθους· σὺν γὰρ ὁ γραπτὸς τῶν ἀρχιερέων Ἅνανος, ἀνὴρ σωφρο-

[a] Ἑαυτῆς κ. λ. κατίσα. *Big.* [b] Παρίσσευε in *Cod. Big.* [c] Οὐδ' ἐπὶ τὰς τ. *Vat.* & *Bod.* [d] Βασιλικοῦ *Big.* [e] Δυνατωτάτων *Big. Bunb.* & *Vat.* [f] Λαβεῖαν *Big.* Λαβίαν *Voſſ.* & *Vat.* [g] Σεφᾶν *Big.* Σοφᾶν *Voſſ.* [h] Ραχώλη *Vat.* Ρυχάτου *Big.* Ραγοῦλου *Voſſ.* & *Bod.* [i] Ἀπέχρησε *Big.* [k] Ἰωάνην τινὰ πέμπουσι σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν εἰς φόνους πρ. *Vat.* [l] Ταβιθᾶ ἑρμηνευόμενος *Bunb.* & *Rhed.* Sic *Actorum* cap. IX. v. 36. ὀνόματι Ταβιθά, ὃ διερμηνευόμενον λέγεται Δορκάς. nomine Tabitha, quod, ſi interpretere, ſonat Damam. [m] Οἱ ἓξ συνειλημμένοι *Vat.* [n] Συνειλημμένους *Vat.* & *Ruf.* εἰργμένους *Big.* [o] Ἐν τελικῷ τε μεγάλῳ ἀπεψοῦντο, ἢ σωφρόνως διεκλίνοντο [ἀπεπλάττοντο *Bod.*] Ἀλεξιχθῆναι γὰρ *Big. Voſſ.* & *Bod.* [p] Κατ' ὀλίγον δὲ *Voſſ.* & *Bod.* [q] Vide *Scaligerum* in *Animadv.* in *Euſebium*, p. 151. & *Baron.* tom. 1. p. 28. [r] Ἀγενεῖς *Big.* & *Vat.* [s] Μεμιαμμένοις *Voſſ. Vat. Bunb.* & *Rhed.* μεμιαμένοις *Bod.* [t] Ita cum *Rufino* lego & diſtinguo, antea erat, εἰς τὸ ἅγιον, ἐπανῳζμένῳ τε αὐτοῖς ἤδη τοῦ πλήθους. σὺν γὰρ &c. ac dein Οἱ δὲ τὸν, ut inde in *Græcis* caput inciperet.

[a] Ἑαυτῶν

σωφρονέστατος, καὶ τάχα ἂν ἀφαιρεθεὶς τὴν πόλιν, εἰ
ις'. τὰς τῶν ἐπιβούλων χεῖρας ἐξέφυγεν· οἵδε Ⓐ νεὼν τῷ Θεῷ φρούριον αὐτοῖς καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου ταραχῶν ποιοῦνται, καὶ καταφυγὴ καὶ τυραννεῖον ἦν αὐτοῖς τὸ ἅγιον. παρεκίρναντο δὲ τοῖς δεινοῖς εἰρωνεία, ὃ τῶν ἐναργεμένων ἀλγεινότερον. ἀποπειρώμενοι γὰρ τῆς τοῦ δήμου καταπλήξεως, καὶ τὴν [a]αὐτῶν δοκιμάζοντες ἰσχύν, κληρωτὸν ἐπεχείρησαν ποιεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς, ὅσοις ὡς ἔφαμεν κατὰ γένος αὐτῶν τῆς ἀφαδοχῆς. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῆς ἐπιβουλῆς ἔθος ἀρχαῖον· ἐπειδὴ καὶ πάλαι κληρωτὴν ἔφασαν εἶναι τὴν ἀρχιερωσύνην· τὸ δὲ ἀληθὲς τοῦ βεβαιοτέρου νόμου κατάλυσις, καὶ τέχνη τοῦ δυναστείαν, τὰς ἀρχὰς δι' [b]αὐτῶν [c]καθισαμένοις.

η'. Καὶ δὴ μεταπεμψάμενοι μίαν τῶν [d]ἀρχιερατικῶν [e]φυλῶν, Ἐνιαχεὶμ καλοῦσι, διεκλήρουν ἀρχιερέα· λαγχάνει δ' ἀπὸ τύχης, ὁ μάλιστα [f]ἀφανίζας αὐτῶν τὴν ὠμότητα, [h]Φαννίας τις ὄνομα, υἱὸς Σαμουήλου κώμης [i]Ἀφθας, ἀνὴρ οὐ μόνον [k]ἀνάξιος ἀρχιερωσύνης, ἀλλ' οὐδ' ὁπωσοῦν σαφῶς τί ποτε ἦν ἀρχιερωσύνη δι' ἀγροικίαν. ἀπὸ γὰρ τῆς χώρας αὐτὸν ἄκοντα σύραντες, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς, ἀλλοτρίῳ κατεκόσμουν προσωπείῳ, τήν τε ἐσθῆτα περιτιθέντες [l]ἱερὰν, καὶ ὅ τι δεῖ ποιεῖν ὑπὸ χαρᾶς διδάσκοντες. γέλωτα δ' ἦν ἐκείνοις καὶ παιδιὰ ὃ τηλικοῦτον ἀσέβημα· τοῖς δὲ ἄλλοις ἱερεῦσιν, ὑπενδυομένοις πορφυρᾶν παίζομένου Ⓐ νόμου, δακρύειν ἔπεμπεν, ἡ κατάστασις τῆς τῶν ἱερῶν τιμῆς κατάλυσιν.

θ'. Ταύτην τὴν τόλμαν αὐτῶν οὐκ ἤνεγκεν ὁ δῆμος, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ τυραννίδος καταλύσιν ὥρμηντο πάντες. καὶ γὰρ [m]οἱ φρονοῦντες δοκοῦντες αὐτῶν, [n]Γωρίων τε ὁ τοῦ Ἰωσήπου, καὶ ὁ Γαμαλιήλου Συμεών, [o]παρεκρότουν ὑπὲρ τοῦς ἐκκλησίαις ἀθρόους, καὶ καθ' ἰδίαν περιϊόντες ἔκαστον, ἤδη ποτὲ πίεσθαι τοὺς λυμεῶνας τῆς ἐλευθερίας, καὶ καθαρὰν τῶν μιαφόνων ὃ ἅγιον. οἵτε δοκιμώτατοι τῶν ἀρχιερέων, Γαμαλᾶ μὲν [p]υἱὸς Ἰησοῦς, Ἀνάνου δὲ Ἀνανος, πολλὰ Ⓐ δῆμον εἰς καθύβριν καθονειδίζοντες ὑπὲρ τοῦς συνόδοις, [q]ἐπήγαγον τοῖς ζηλωταῖς. τοῦτο γὰρ [r]αὐτοὺς ἐκάλεσαν, ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς ὀρθυμουμένους, ἀλλ' [s]οὐχὶ ζηλώσαντες τὰ κάκιστα τῶν ἔργων [t]καὶ ὑπερβαλόμενοι.

ι'. Καὶ δὴ συνελθόντος [u]πλήθους εἰς ἐκκλησίαν, καὶ πάντων ἀγανακτούντων μὲν ὅτι τῇ καλιᾷ τῶν
ιγ'. ἁγίων, ταῖς τε ἁρπαγαῖς, καὶ τοῖς [x]πεφονευμένοις, [y]οὔπω δὲ πρὸς τὴν ἄμυναν ὡρμημένων, τῷ δυσπραγοῦντες, ὥσπερ ἐν, τοὺς ζηλωτὰς ὑπολαμβάνειν, καλαῖς ὁ μέσοις [z]ὁ Ἀνανος, καὶ πολλάκις εἰς τὸν ναὸν ἀπιδὼν, ἐμπλήσας τε τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων,

natu maximus, vir ſapientiſſimus, & qui fortaſſis civitatem conſervaſſet, ſi ex inſidiatorum manibus effugiſſet) hi templum Dei ſibi contra populi tumultus præſidium fecerunt, & locus ſanctus ipſis refugium erat & tyrannidis domicilium. Acerbis autem malis admiſcebatur etiam cavillatio, quæ præ cæteris eorum factis dolori erat. tentando enim quanto metu populus teneretur, ſuaſque vires exploran- *Sorte creare pontifices ſtatuitur.*
do, ſorte pontifices legere conati ſunt, cum illis ut diximus ex familiis deberetur ſucceſſio. Verum huic fraudi mos quidem antiquus obtendebatur, (nam & olim pontificatum ſorte deferri ſolitum fuiſſe dicebant) re autem vera legis erat abrogatio validiſſimæ, commentumque ad potentiam conſequendam ab iis adhibitum, qui ſuo arbitrio magiſtratus conſtituunt.

8. Itaque una generis pontificii tribu acci- *Phannias fit pontifex.*
ta (cui nomen Eniachim) pontificem ſorte eligebant: caſuque ſors obtigit homini, qui maxime eorum oſtendebat iniquitatem, cuidam nomine Phanniæ, Samuelis filio, ex vico Aphtha, qui non ſolum erat pontificatu indignus, ſed etiam qui ob ruſticitatem nec quid pontificatus eſſet omnino dignoſceret. Quapropter invitum eum rure abſtractum, aliena, ut in ſcena fieri ſolet, ornabant perſona, tam eum ſacra veſte induentes, quam quid facto opus eſſet *commode docentes. Illis autem riſus luſuſque erat tantum flagitium: aliis vero ſacerdotibus, cum procul ſpectarent legem ludibrio habitam, ſubiit lachrymare, honoreſque ſacrorum diſſolutum iri ingemiſcebant.

9. Hanc illorum audaciam non tulit popu- *Primores populi hortantur multitudinem ut facinoroſos adoriantur.*
lus; ſed omnes quaſi ad tyrannidis everſionem incitati erant. Etenim ex iis qui præſtare videbantur, Gorion Joſephi filius & Simeon Gamalielis, tam ſeorſim ſingulos circumeuntes, quam ſimul univerſos in concionibus hortabantur, quo tandem aliquando libertatis perditores ultum irent, locumque ſanctum ab hominibus ſceleratis purgarent. atque pontificum ſpectatiſſimi, Gamalæ quidem filius Jeſus, Anani vero Ananus, populo multis ſegnitiem exprobrantes in cœtibus, *eos* in Zelotas exci- *Zelotæ quinam dicti.*
tabant: ita enim ipſi ſe vocabant, quaſi ob bonarum rerum ſtudium, † non vero operum flagitioſiſſima ſibi imitanda propoſuiſſent & ſuperaſſent.

10. Itaque in concionem populo congrega- *Populus in concionem convocatur.*
to, & cunctis quidem indignantibus, quod loca ſancta viderent à *nefariis* occupata, omniaque rapinarum & cædium plena, nondum vero ad injurias ulciſcendas properantibus, propterea quod Zelotas oppugnatu difficiles eſſe (id quod *verum* erat) ſuſpicabantur, cum in medio conſtetiſſet Ananus, & in templum ſæpenumero reſpectaſſet, oculoſque lachrymis oppleſſet, "Equidem

a Εαυτῶν *Big.* unde αὐτῶν pro αὐτῶν repoſui. b Eo modo *Vat.* αὐτῶν in *cæteris* c Καθισαμένων *Gall.* d Ιερατικῶν *Bod. Lipſ. Vat. & Ruf.* e Φυλῶν *Big.* & forſan *Ruf.* qui vertit, *una ſacratarum tribuum accita* &c. contra quam *Pſeudo-Hegeſipp.* qui habet *de ſacerdotalibus tribubus* &c. f Ita juxta *Rufini* & *Pſeudo-Hegeſippi* codices meliores. Ενιαχεὶν *Big.* Ενιαχεὶμ in *Editis Aliiſque.* Verum Cl. *Lowthius* (cum *Baſnagio* in *Hiſt. Jud.* l. 1. c. 5.) malit ἡ Ιαχὶμ vel Ιαχεὶμ. Confer 1 *Chron.* c. 24. v. 12. & 17. & vide *Seldenum* de *Succeſſ. Pontif.* l. 1. c. 11. g Διαδεξάμενος *Voſſ.* & *Vat.* h Φάνι τις *Big. Voſſ. Bod. Ruf. & Pſeudo-Hegeſipp.* Φάνης τις *Lipſ. & Vat.* i Αφθᾶς *Big. & Voſſ.* k Οὐ μόνον οὖν ἐξ ἀρχιερέων *Big. Lipſ. Voſs. Vat. Ruf. & Pſeudo-Hegeſipp.* l Τῶν ἱερῶν *Vat. Busb. & Rhed.* m Οἱ πεῖχεν αὐτῶν δοκοῦντες *Big.* n Γοργίων *Big.* o Παρεκρότουν ὑπὲρ τοῦς *Big.* p Illud υἱὸς è *Codd. Big. & Voſs.* Γαμαλὰ μὲν υἱὸς Ιησοῦ *Vat. & Ruf.* q Ita *Big.* ἐπήγαγον in *Editis Aliiſque.* r Εαυτοὺς *Big.* αὐτοὺς *Busb. & Rhed.* s Sic *Big.* ὡς in *cæteris* t Ita *Big.* καὶ ὑπερβαλόμενοι in *Editis & pleriſque MSS.* in nonnullis καλόντων & ὑπερβαλομένων. u Φονευομένους *Big.* x Οὐδέπω ἦ *Big.* y Illud ὁ è *Cod. Big.* qui mox p. 1172. v. 1. ἦ non agnoſcit. z Subitus *Ruf.* Docetur in tempore, quid enim facere oporteret, *Pſeudo-Hegeſipp.* † *Alii* & non potius imitantes peſſima opera, & in hoc ſtudio omnem modum excedentes.

Anani concio.

"Equidem mihi, inquit, ſatius eſſet mori, quam
"Dei domicilium videre piaculis tantis obru-
"tum oppletumque: atque inacceſſa & ſan-
"cta loca ſceleratorum pedibus referta. Ve-
"runtamen veſte ſacerdotali amictus, & nomi-
"num venerabilium honoratiſſimum ferens,
"vivo, vitæ etiam cupidus, nec pro ſenectute
"quidem mea mortem obiens glorioſam. Ita-
"que ſi ſolus ſim, velutique in ſolitudine, ani-
"mam meam pro Deo ſolam profundam.
"Quorſum enim viverem in medio populi, ca-
"lamitates ſuas minime ſentientis; & apud
"quos nemo eſt qui malis præſentibus occur-
"ret? ſiquidem ſpoliati injuriam toleratis, ac
"verberati tacetis, neque palam quiſquam in-
"gemiſcit. O acerbam dominationem! Quid
"de tyrannis querar? Nunquid non à vobis
"incrementum ceperunt, & à veſtra malorum
"patientia? nunquid non, inſuper eos haben-
"tes qui primi *ſceleratorum* manus conflarunt,
"cum adhuc pauci eſſent, ſilentio veſtro nu-
"merum eorum auxiſtis; atque dum illi ar-
"marentur quieſcentes, in voſmetipſos arma
"vertiſtis, cum primos illorum impetus com-
"primi oporteret, quando cognatos conviciis
"appetebant? Vos autem, de rebus parum ſo-
"liciti, ſceleratos ad rapinas faciendas inci-
"taſtis; domibuſque vaſtatis, illarum nullam
"rationem habuiſtis. Quapropter domini ipſi
"diripiebantur, cumque per mediam civita-
"tem traherentur, nemo eis auxilio erat. Quin
"& illi vinculis eos cruciarunt, quos vos pro-
"didiſtis. mitto dicere quot fuerint & qua-
"les, ſed à nemine accuſatos, indemnatos.
"Vinctis nemo opem tulit. conſequens erat,
"ut eoſdem occiſos aſpiceremus. hoc etiam
"vidimus, velut ex armento beſtiarum optimo
"quoque ſemper ad ſacrificium ducto, neque
"mutivit quiſquam neque dextram movit. Pa-
"tiemini igitur, patiemini, ſancta conculcari
"videntes? cumque omnes ex facinoribus au-
"dacibus gradus nefariis iſtis hominibus ſub-
"jeceritis, non ægre feretis eorum eminentiam?
"nunc enim profecto ad majora procederent,
"ſi quid locis ſanctis majus evertendum habe-
"rent. Et civitatis quidem locus munitiſſimus
"occupatur (nunc enim templum appellari
"fas eſt?) ut arx quædam ſive præſidium.
"Tanta igitur contra vos tyrannide munita,
"& inimicis ſupra verticem poſitis, ut videtis,
"quid vobiſcum cogitatis, & quænam animi
"ſententiis fovendis adhibetis? An Romanos
"exſpectatis, ut locis noſtrûm ſanctis opitu-
"lentur? Itane quidem ſe habent civitatis res,
"eoque ventum eſt calamitatis, ut noſtri mi-
"ſerturi ſint etiam hoſtes? Non exſurgetis, ô
"*hominum* miſerrimi, & vobiſmet ad plagas
"converſis, id quod & feras facere videre eſt,
"percutientes ulciſcemini? Non ſuas quiſque
"in memoriam revocabit calamitates, &, an-
"te oculos poſitis quæ pertulerit, ad ultionem
"animos acuet? Periit apud vos quod affe-
"ctuum omnium chariſſimum, quod maxime

"ἢ κρεῖττόν γε, εἶπεν, ἦν ἐμοὶ πεθνᾶναι, πρὶν ὀφθῆναι
"ϑεοῦ οἶκον τῷ Θεῷ τοσούτοις ἄγεσι καταγέμοντα, καὶ
"τὰς ἀβάτους καὶ ἁγίας χώρας ποσὶ μιαφόνων γενο-
"μένας. Ἀλλὰ περικείμενός γε τὴν ἀρχιερατικὴν
"ἐσθῆτα, καὶ τὸ τιμιώτατον [a] καλούμενός τε τοῦ σε-
"μνῶν ὀνομάτων, ζῶ καὶ φιλοψυχῶ, [b] μηκέτ' ὑπὲρ
"τῆμῆ γήρως ἐπωμνύων εὐκλεῆ θάνατον. εἰ δὲ δὴ
"μόνος εἰμὶ, καὶ καθάπερ ἐν ἐρημίᾳ, τὴν ἐμαυτοῦ
"ψυχὴν ὀφιδύσω μόνην ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ. τί γὰρ ἔτ' ἐν
"ζωῇ ἐν δήμῳ συμφορῶν ἀναμφιλόγων, καὶ παρ' οἷς
"ἀπόλωλεν ἡ τοῦ ϑεοῦ χερσὶ παθῶν ἀνάπλησις. ἁρ-
"παζόμενοι γὰρ ἀνέχεσθε, καὶ τυπτόμενοι σιωπᾶτε, καὶ
"τοῖς φονευομένοις οὐδὲ ὀφιτένει τὶς ἀναφανδόν. ὦ
"τῆς πικρᾶς τυραννίδος. [c] τί μέμφομαι τὰς τυ-
"χούσας; μὴ γὰρ οὐκ ἐτράφησαν ὑφ' ὑμῶν, καὶ τῆς
"ὑμετέρας ἀνεξικακίας; μὴ γὰρ ἐχ ὑμεῖς πρῶτον
"τοὺς τοὺς πρώτους συνιζαμένους, ἔτι δὲ ἦσαν ὀλίγοι,
"πλείους ἐποιήσατε τῇ σιωπῇ, καὶ καθοπλιζομένους
"ἠρεμοῦντες καθ' ἑαυτῶν ἐστρέψατε τὰ ὅπλα· δέον
"τὰς πρώτας αὐτῶν ὀρμὰς [d] ὁρμὰς, ὅτε λοιδο-
"είας καθήπτοντο τῶν συγγενῶν; ὑμεῖς δὲ ἀμελήσαν-
"τες [e] ἐφ' ἁρπαγὰς παρωξύνατε τοὺς ἀλιτηρίους. καὶ
"προθυμούμενοι οἴκων, λόγου ἦν ὑμεῖς. τοιγαροῦν αὐ-
"τοὺς ἥρπαζον τοὺς δεσπότας, καὶ συρομένοις ἀφ' μέ-
"σης τῆς πόλεως ὑμεῖς ἐπήμυνεν. οἱ δὲ καὶ δεσμοῖς
"ἠκίσαντο τοὺς ὑφ' ὑμῶν πρεσθυτέρους. ἐῶ λέγειν πό-
"σους καὶ [f] πολλαπλοῦς, ἀλλὰ ἀκατηπάτους, ἀκρίτους.
"ὑμεῖς ἐβούλησε τοῖς δεδεμένοις. ἀκόλυθον ἦν ὀφιδεῖν
"τοὺς αὐτοὺς φονευομένους. ἐπειδομεν καὶ τοῦτο, καθά-
"περ ἐξ ἀγέλης ζώων ἀλόγων ἐλκομένου τοῦ κρατίστου
"[g] ὄντος ἀεὶ θύματος, οὐδὲ φωνὴν τὶς ἀφῆκεν, ὐχ
"ὅπως ἐαίνεσε τὴν δεξιάν. φέρετε [h] δὴ τοίνυν φέρε-
"τε πατρῶα βλέποντες τὰ ἅγια; [i] καὶ πάντας ὑπο-
"δέντες αὐτοῖς τοῖς ἀνοσίοις τοὺς τῶν πολιτῶν βα-
"θμοὺς, μὴ βαρυύεσθε τὴν ὑπεροχήν; καὶ δὴ νῦν πάν-
"των ἂν ὀφεὶ μεῖζον φρόνημα, εἴ τι τῶν ἁγίων καθε-
"σαν μεῖζον εἶχον. κεκράτηται μὲν οὖν τὸ ὀχυρώτα-
"τον τῆς πόλεως, [k] λεγέσθω δὲ νῦν ὃ ἱερὸν, ὡς ἄκρα
"τις ἢ φρούριον. ἔχοντες δ' ὀφιτετειχισμένους τυραννί-
"δα τοσαύτην, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑπὲρ κορυφὴν βλέ-
"ποντες, τί βούλεσθε, καὶ ποσὶ τὰς γνώμας περιάλ-
"λετε; Ρωμαίους ἄρα [l] φειμένετε, ἵν' ἡμῶν βοηθή-
"σωσι τοῖς ἁγίοις; ἔχει μὲν ὅτου τὰ πράγματα τῇ
"πόλει, καὶ πρὸς τοσοῦτον ἥκομεν συμφορῶν, ἵνα ἡμᾶς
"ἐλεήσωσι καὶ πολέμιοι; ὐκ ἐξαναστήσεσθε, ὦ τλημονέστα-
"τοι, καὶ πρὸς τὰς πληγὰς ὀφιγραφέντες, ὃ καὶπὶ τῶν θη-
"ρίων ὀρθὸν ἰδεῖν, τὰς τύπους ἀμυνεῖσθε; ὐκ ἀναμνη-
"σθήσεσθε τῶν ἰδίων ἕκαστος συμφορῶν, ὧν, ἃ πεπόνθατε
"πρὸ ὀφθαλμῶν θέμενοι, τὰς ψυχὰς [m] ἐπ' αὐτοὺς θήξετε
"πρὸς τὸ ἄμυναι; ἀπόλωλεν ἄρα πᾶν ὑμῖν ὃ τιμιώτατον
"τῶν παθῶν

a Καλύμενον *Big. & Vat.* *b* Ita *Big. Vat. & Ruf.* μηκέτι ὑ. τ. γ. ὑπομένων ὠνλεῖν in *Editis Aliiſque.* *c* Τί ϑ μέμφομαι *Big. & Vat.* *d* Πείρας *Big.* *e* Ἐφ' ἁρπαγαῖς *Big. & Vat.* *f* Ποταπὰς *Big.* *g* Illud ὄντος non agnoſcit *Bunb.* *h* Particula δὴ abeſt *Bunb.* *i* Ita lego cum *Cod. Big.* τῶν πάντων ὑποβάντες αὐτοὺς in *Editis Aliiſque.* *k* Cum interrogatione legendum cenſeo. *l* Ita *Vat.* περιμβρεῖτε in *ceteris.* *m* Sic *Big.* ἐπ' αὐτῶν in *Editis Aliiſque.*

a Αντίγονον

"τ παθῶν, καὶ φυσικώτατοι, ἐλευθερίας ἐπιθυμία. φι-
"λόδουλοι δὲ καὶ φιλοδέσποτοι γεγόναμεν, ὥσπερ ὑπ' ἀρο-
"γόνων δ ὑποτάσσεσθαι διδαχθέντες. ἀλλ' ὑκεῖ-
"νοί γε πολλὰς καὶ μεγάλας ὑπὲρ τ ἀδουλοσύνης πολέ-
"μους διήνεγκαν, ὑ δ' ὅτε τ Αἰγυπτίων, ὅτε τ Μήδων δυ-
"ναστείας ἠτιάθησαν, ὑπὲρ δ μὴ ποιεῖν τὸ κελευόμενον.
"καὶ τί δεῖ τὰ τ προγόνων λέγειν; ἀλλ' ὁ νῦν πρὸς
"Ρωμαίους πόλεμος, εἰ διελέγχειν πότερον λυσιτελὴς
"ὢν καὶ σύμφορος ἢ τἐναντίον, τίνα δ' ἔχει πρό-
"φασιν; ἆ τὴν ἐλευθερίαν; εἶτα τὰς τ οἰκουμένης δε-
"σπότας μὴ φέροντες, τ ὁμοφύλων τυράννων ἀνεξόμε-
"θα; καί τοι ὅ μ τοῖς ἔξωθεν ὑπακούειν, [a] ἐνέγκαι τὶς
"ἂν εἰς τὴν ἅπαξ [b] ἡτιᾶσθαι τύχην· τὸ δὲ τοῖς
"οἰκείοις ἔθνεσιν πονηροῖς, ἀγεννῶς δοῦναι καὶ προαιρουμένοις.
"ἐπειδὴ δὲ ἅπαξ ἐμνήσθην Ρωμαίων, οὐκ ἀποκρύ-
"ψομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ὃ μεταξὺ τ λόγων ἐμπεσὸν
"ἐπέτρεψε τὴν διάνοιαν, ὅτι καὶν ἁλῶμεν ὑπ' ἐκεί-
"νοις, [c] ἀπίστῳ δὲ ἡ πεῖρα τ λόγῳ, χαλεπώτερον ὀδύν
"παθεῖν ἔχομεν, ὧν ἡμᾶς διαπεθείκασιν ὅτοι. πῶς δ'
"ὐ δακρύων ἄξιον, ἐκείνων μ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἀναθή-
"ματα βλέπειν, τ δὲ ὁμοφύλων τὰ σκῦλα σεσυλη-
"κότων καὶ [d] ἀνελόντων τὴν τ μητροπόλεως εὐγένειαν,
"καὶ πεφονευμένους ἄνδρας, ὧν ἀπέχρη δ' ἂν κἀκεῖνοι κρα-
"τήσαντες. καὶ Ρωμαίους μ μηδέποτε ὑπερβῆναι τ
"ὅρον τ βεβήλων, μηδὲ διαβῆναί τι τ ἱερῶν ἐθῶν,
"πρεμεκείαν δὲ πόρρωθεν [e] ἑρῶντας τοὺς τ ἁγίων θεί-
"βόλους· γεννηθέντας δὲ τινας ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ, καὶ
"τραφέντας ὑπὸ τοῖς ἡμετέροις ἔθεσι, καὶ Ἰουδαίους
"καλουμένους, ἐμβεβατεῦν μέσοις τοῖς ἁγίοις, θερμὰς
"ἐπὶ ταῖς χερσὶν ἐξ ὁμοφύλων ἔχοντας φόνων. εἶτα τίς
"δίδωκε τ ἔξωθεν πόλεμον, καὶ τοὺς ἐν συγκείσῃ
"πολλῷ τῶν οἰκείων ἡμῖν μετεωτέρους; [f] καὶ γὰρ εἰ
"ἑτοίμους δεῖ τοῖς πράγμασι τὰς κλήσεις ἐφαρμόζειν,
"τάχα ἂν εὕροι τὶς Ρωμαίους μὲν ἡμῖν βεβαιοτέρους
"περὶ νόμων, πολεμίους δὲ τοὺς ἔνδον. ἀλλ' ὅπερ μέν
"ἐξώλεις οἱ ἐπίβουλοι τῆς ἐλευθερίας, καὶ πρὸς ἃ
"διαβράξασιν οὐκ ἄν τις [g] ἐπινοήσῃ δίκαιον ἀξίαν κατ'
"αὐτῶν, ὑμᾶς πάλαι [h] ἴσως πεπεισμένους οἴκοθεν, καὶ
"πρὸ τῶν ἐμῶν λόγων παρεξιέναι τοῖς ἔργοις ἐπ' αὐ-
"τοὺς ἀπεπόνθατε. καλαπλήσουσι δὲ ἴσως οἱ πολ-
"λοὶ τότε πλῆθος αὐτῶν, καὶ τὴν τόλμαν, ἔτι
"δὲ καὶ τὴν ἐκ τοῦ τόπου πλεονεξίαν. ταῦτα δὲ ὅσα
"τῶν σωθέντων διὰ τὴν ὑμετέραν ἀμέλειαν, καὶ νῦν
"αὐξηθήσεται πλέον ὑποδεεστέρων. καὶ γὰρ τὸ πλῆθος
"αὐτοῖς ἐπιτρέφει καθ' ἡμέραν, παντὸς ἀπορρῶ πρὸς
"τοὺς ὁμοίους ἀθρόως ἐκδυομένους, καὶ τὴν τόλμαν ἐξάπτει
"μάχεσθαι νῦν μηδὲν ἐμπόδιον· τῷ τε τόπῳ, καθ' ὑπερ-
"φυᾶ ὄντες, χρήσαιντο καὶ μὴ διδασκοῦσι, ἂν ἡμεῖς
"χεῖρον δῶμεν. πιστεύσατε δὲ ὦν, ἐὰν [i] προβαίνωμεν
"ἐπ' αὐτοῖς, ἔσονται τῇ συνειδήσει ταπεινότεροι, ἢ ὅ πλεο-
"νέκτημα ἅπαν ὑψηλὸς ὁ λογισμὸς ἀπελᾷ. τάχα δ θεῖον ὑφο-

"à natura eſt, libertatis deſiderium. Quin &
"facti ſumus ſervorum dominorumque amantes, quaſi à majoribus ſubjici didicerimus.
"Atqui illi multa & magna pro libertate ſua
"obierunt bella, & neque Ægyptiorum neque Medorum potentiæ ceſſerunt, dummodo ne facerent quæ juberentur. Et quid
"opus eſt de proavis dicere? Verum bellum,
"quod nunc cum Romanis gerimus (mitto dijudicare, utrum in rem noſtram & commodum ſit, an contra) quid palam habet cauſæ?
"nonne libertatem? Quid ergo, qui dominis
"totius terrarum orbis ſervire ægre ferimus, populares tyrannos tolerabimus? Quanquam extraneis quidem obtemperare, eſt ut quis fortunæ aliquando victæ acceptum referat: ſuis
"vero iiſque improbis cedere, ignavos arguit
"& ſerviendi cupidos. At quoniam Romanorum ſemel meminerim, ſilentio non diſſimulabo, quod mihi inter loquendum in mentem venerit, eamq; ad illos converterit; quòd
"etiamſi ab his capti fuerimus, (abſit autem
"dicti experimentum) nihil nobis patiendum
"reſtat iis acerbius, quibus nos iſti affecerunt.
"Quomodo autem non ſit lachrymabile, illorum quidem in templo etiam donaria cernere,
"gentilium vero prædas ſpoliantium & diripientium metropolim nobiliſſimam, cædeſque virorum quibus & illi victoriam adepti
"peperciſſent. Et Romanos quidem nunquam
"tranſgredi auſos eſſe limitem profanorum, aut
"ſacrarum quidquam conſuetudinum violare,
"locorum autem ſanctorum ambitum, *quamvis*
"procul aſpectum, perhorreſcere: nonnullos
"vero quos tulit hæc regio, noſtriſque in moribus educatos, Judæoſque vocatos, in medio locorum ſanctorum deambulare, cum adhuc manus popularium cæde calidas habe-
"rent. An vero quis bellum externum metuat, hoſteſque præ noſtratibus multo nobis
"æquiores? nam ſi & rebus aptanda ſint propria vocabula, fortaſſe comperietur, Romanos quidem leges nobis conſervaſſe, hoſtes
"vero eſſe quos muris incluſos habemus. Verum hos inſidiatores libertatis exitio deberi,
"neque facinorum eorum dignam excogitari
"poſſe condemnationem, puto *vos* omnes
"perſuaſum habuiſſe cum domo veniretis; re-
"buſque quas pertuliſtis, etiam antequam verbum facerem, in eos fuiſſe commotos. Plerique autem fortaſſe multitudinem eorum &
"audaciam reformidant, & præterea quod loco ſuperiores ſint. Sed hæc ut veſtra negligentia conflata ſunt, nunc etiam in majus
"aucta erunt, ſi cunctabimur. nam & numerus illorum quotidie creſcit, nequiſſimo quoque ad ſui ſimiles profugiente; & inde accenditur audacia, quod nihil adhuc eis obſtiterit: locoque, utpote ſuperiores, adhibebunt armorum apparatus, ſi tempus differamus. Mihi credite, ſi adverſus eos aſcendamus, erunt *factorum* conſcientia humiliores;
"& loci celſioris beneficium cogitatione in
"nihilum recidet. Forſan & numen contume-
lioſe

a Ἀνήνεγκαν *Voſſ. & Bod.* *b* Ἡττήσατο, *quæ ſemel ipſos viceris*, Vat. In *Ruſini* verſione, *ad fortunam ſemel id referunt, cujus injuria victi ſunt*, ac ſi legiſſet, ἀνήνεγκαν τὶς ἂν ἅπαξ εἰς τὴν ἧτ. *c* Ἀπεὶ *Big.* *d* Illa ἐ ἀνελόντων non agnoſcunt *Big.* & *Ruſ.* *e* Ἐφιέντας *Big.* *f* Καὶ γὰρ δεῖ τοῖς πρ. *Big.* *g* Ita *Big.* & *Vat.* ἐπινοήσειν in *Editis Aliiſque.* *h* Sic *Gell.* ἄκων in *cæteris.* *i* Προβαίνωμεν, & mox ἐπ' αὐτὰς in aliquot *MSS.* utrum horum mavis ſequere.

"melioſe habitum ipſorum in eos retorquebit "miſſilia, ſuiſque telis peribunt impii. Tan- "tummodo ab illis conſpiciamur, & dejecti "erunt. Pulchrum autem, etiam ſi quid peri- "culi adſit, ante ſacras januas mori; animam- "que, etſi non pro liberis & conjugibus, pro "Deo tamen lociſque ſanctis profundere. Ipſe "vobis adero tam manu quam conſilio; ne- "que quidquam deſiderabitis quod à me ve- "ſtram in ſecuritatem excogitari poteſt, ne- "que me corpori meo parcere videbitis.

Ananus populuſque Zelotas aggredi geſtiunt.

11. Iſtis contra Zelotas populum hortabatur Ananus, non ignorans quidem eos jam expugnari vix poſſe, & quod multitudine valerent & juvenum robore, animique fortitudine, maxime vero quod commiſſorum conſcientia incitarentur; ut qui non ſperarint ſibi unquam conceſſum iri veniam illorum quæ perpetraverant. Veruntamen quidvis potius perpeti maluit, quam pati rerum ſtatum ita confundi & perturbari. Populus autem clamabat, ut in eos ducerentur, contra quos ipſos excitabat: & unuſquiſque ſe oſtendebat ad pericula adeunda paratiſſimum.

Acris inter eos commiſſa eſt pugna.

12. Sed dum Ananus delectum haberet, & pugnæ idoneos ordinaret inſtrueretque in prælium, Zelotæ, cognito quod aggrediebantur, (aderant enim qui omnia ſibi nunciarent quæ populus agitabat) *magnopere* irritati erant, & è templo proſilientes, modo per cuneos modo ſimul univerſi, nemini obvio parcebant. Cito autem & Ananus populum congregabat, multitudine quidem ſuperiorem, armis vero, *& quod in agmina non conflati eſſent, Zelotis inferiorem. Alacritas vero in utraque quod decerat parte ſupplebat. nam & cives iram armis validiorem conceperant; & qui de templo exierant, audaciam, omni multitudine ſuperiorem. Quippe illi quidem habitare ſe in civitate minime poſſe arbitrabantur, niſi ex ea exciſi eſſent latrones: Zelotæ vero, niſi viciſſent, nullum non ſubituros eſſe ſupplicium. Confligebant autem inter ſe ſub affectuum ductu & imperio, primo quidem in civitate & præ templo ſe invicem lapidibus impetentes, jaculiſque eminus miſſis. Si vero aliqua pars terga vertiſſet, victores gladiis rem gerebant. Et magna utrinque facta eſt cædes, multique vulnerati erant. Et ſaucios quidem è civibus in domos perferebant propinqui: Zelotarum vero ſiquis ictus eſſet, in templum aſcendebat, ſacram humum cruore perfundens: adeo ut vere quis dixerit, *loca* ſancta non alium quam illorum ſanguinem polluiſſe. Et latrones quidem, quoties facto excurſu prælium committerent, ſemper ſuperiores erant. Civium autem vulgo ira incenſo & in majus ſemper creſcente, increpabant eos qui cederent; quique à tergo urgebant, viam fugientibus non aperiendo, univerſos quidem ſuos in hoſtes convertunt: cumque illi vim ſiſtere non amplius potuiſſent, & paulatim in templum ſe reciperent, irrumpit unà cum ſuis Ananus. Quo factum ut eos, qui ambitum exteriorem amiſerant, invaderet metus, cumque in interiorem confugiſſent, ſta-*

Zelotæ ſuorum cruore templum polluunt.

Ananus in exteriorem templi ambitum irrumpit.

"σμῷοι ἀναστρέψει κατ' αὐτῶν τὰ βαλλόμενα, καὶ "τοῖς σφετέροις ἀμαθαρήσουσι βέλεσιν οἱ δυσσεβεῖς. "μόνον ὀφθῶμεν αὐτοῖς καὶ καταλέλωβ. καλὸν δὲ, "κἂν προσῇ τις κίνδυνος, ἀποθνήσκειν πρὸς τοῖς ἱεροῖς "πυλῶσι, καὶ τὴν ψυχὴν, εἰ καὶ μὴ πρὸ παίδων ἢ γυ- "ναικῶν, ἀλλ' ὑπὲρ γοῦν Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων προέσθαι. "προήσομαι δ' ἐγὼ γνώμην τε καὶ χεῖρα, καὶ ὅτε βού- "λοιά τις ὑμῖν λείψει πρὸς ἀσφάλειαν ἐξ ἡμῶν, ὅτε "γε σώματος ὄψεσθε φειδόμενον.

ια'. Τούτοις ὁ Ανανος [a] παρεκρότει τὸ πλῆθος ὅτι τοὺς ζηλωτὰς, οὐκ ἀγνοῶν μὲν ὡς εἶεν ἤδη δυσκατάλυτοι, πλήθει τε καὶ νεότητι καὶ θράσει ψυχῆς, τὸ πλέον δὲ συνειδήσει τῶν εἰργασμένων· ἃ γὰρ οὐδώσειν αὐτοῖς [b] εἰς ἕκαστον συγγνώμην ἐφ' οἷς ἔδρασαν [c] ἐλπίσαντας. ὅμως δὲ πᾶν ὅ,τι οἷόν παθεῖν [d] προήρητο μᾶλλον, ἢ θορυβεῖσθαι σὺν τοιαύτῃ ταραχῇ συγχύσει. τὸ δὲ πλῆθος ἄγειν αὐτοὺς ἐβόα, καθ' ὧν παρεκάλει· καὶ προκινδυνεύειν ἕκαστος ἑαυτῷ ἑτοιμότατος.

ιβ'. Εν ὅσῳ δὲ ὁ Ανανος κατέλεγέ τε καὶ συνέπαιρε τοὺς ἐπιτηδείους πρὸς μάχην, οἱ ζηλωταὶ [e] πυθόμενοι τὴν ἐπιχείρησιν· παρῆσαν γὰρ οἱ ἀγγέλλοντες αὐτοῖς πάντα τὰ παρὰ τοῦ δήμου· παροξυνόντας, καὶ τοὺς ἱερῶν προπηδῶντες, ἀθρόοι τε καὶ καλὰ λόχους, εὐθέως ἐφέροντο τῶν προσιόντων. ἀθροίζεται δ' ὑπ' Ανάνου ταχέως ὁ δημοτικὸς, πλήθει μὲν ὑπερέχον, ὅπλοις δὲ καὶ πῇ μὴ συγκεχυτῆσθαι, λῃστῶν τῶν ζηλωτῶν. τὸ πρόθυμον δὲ παρ' ἑκατέροις ἀνεπλήρου τὰ λείποντα. τῶν μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνειληφότων ὀργὴν, ἰσχυροτέραν τῶν ὅπλων· τῶν δ' ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τάλμαν, παντὸς πλήθους ὑπερέχουσαν. καὶ οἱ μὲν, ἀοίκητον ὑπολαμβάνοντες ἑαυτοῖς τὴν πόλιν, εἰ μὴ τοὺς λῃστὰς ἐκκόψαιεν αὐτῆς· οἱ ζηλωταὶ δὲ, εἰ μὴ κρατοῖεν, οὐκ ἔτι ἧς τινος ὑπερήσθη τιμωρίας. συνερρήγνυντο δὲ τραπησόμενοι τοῖς πάθεσι, τὸ μὲν πρῶτον τὴν πόλιν καὶ πρὸ τοῦ ἱεροῦ λίθοις βάλλοντες ἀλλήλους, καὶ πόρρωθεν ἀκοντιζόμενοι. τῇ δὲ τὰς τροπὰς οἱ κρατοῦντες ἐγχωροῖντο τοῖς ξίφεσι. καὶ πολὺς ἐν ἑκατέροις φόνος, τραυματίαι δὲ ἐγένοντο συχνοί. καὶ τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ δήμου διεκόμιζον εἰς τὰς οἰκίας οἱ προσήκοντες· ὁ δὲ βληθεὶς τῶν ζηλωτῶν εἰς τὸ ἱερὸν ἀνῄει, καθαιμάσσων τὸ θεῖον ἔδαφος· καὶ μόνον ἂν τις εἴποι τὸ [g] ἐκείνων αἷμα μιαίνειν τὰ ἅγια. τῇ δὲ οὖν τὰς συμβολὰς ἐκτρέχοντες ἀεὶ προῆσαν οἱ λῃστρικοί. πεθυμωμένοι δὲ οἱ δημοτικοὶ, καὶ πλείους ἀεὶ γινόμενοι, κακίζοντες τοὺς ὀπισθοίας, καὶ μὴ διδόντες τοῖς τρεπομένοις ἀναχώρησιν οἱ κατόπιν βιαζόμενοι, πᾶν μὲν ἐπιστρέφουσι τὸ σφέτερον εἰς τοὺς ἑαυτῶν, κἀκείνων μικρὰ ἀντισχόντων τῇ βίᾳ, τῇ δὲ μικρὸν ἀναχωρούντων εἰς τὸ ἱερὸν, συνεισεπίπτουσι οἱ περὶ τὸν Ανανον. τοῖς δὲ καλάπλησις ἐμπίπτει τρεπομένοις τοῦ τότε πρόσθεν, καὶ καταφυγόντες εἰς τὸ ἐνδότερον ταχέως ἀπο-

κλείουσι

a Ita *Big.* & *Ruf.* παρεπρότει in *ceteris.* b Eo modo *Voſſ.* ἐς ἑκάστῳ in *Editis Aliiſque.* c Ελπίσαντες *Big.* d Ita *Vat.* προηρεῖτο in *ceteris.* e Τοσούτῃ *Big.* f *Al.* πυθομενόμενοι. * Ita *Big.* σπεῖρον in *ceteris.* * *Vel*, quod minus compoſitum & inſtructum erat eorum agmen.

a Ita

κλείσαι τὰς πύλας. τῷ δὲ Ἀνάνῳ [a] προσβάλλειν μὲν οὐκ ἐδόκει τοῖς ἱεροῖς πυλῶσιν, ἄλλως τε καὶ κείναν βαλλόντων ἄνωθεν· ἀθέμιτον δ' ἡγεῖτο, κἂν κρατήσῃ, μὴ [b] προηγνευκὼς εἰσάγειν ὅ πλῆθος. διακληρώσας δ' ὁκ πάντων εἰς ἑξακισχιλίους ὁπλίτας, καθίστησιν ὅπῃ τῶν στοῶν φρουρὰς, [bb] διεδέχοντο δ' ἄλλοι τούτους, καὶ παντὶ μὲν ἦν ἀνάγκη παρεῖναι πρὸς τὴ φυλακῇ ὁκ προϊόντι· πολλοὶ δὲ τῶν οἱ ἀξιώματος [c] ἀφεθέντες ὑπὸ τῶν ἄρχειν δοκούντων, μισθωτοὺς πενιχροτέρους ἀνθ' [d] ἑαυτῶν ὅπῃ τῇ φρουρᾶν ἔπεμπον.

13. ιγ'. Γίνε) δὲ τούτοις πᾶσιν ὀλέθρου παράπτος [e] Ἰωάννης, ὃν ἔφαμεν ἀπὸ Γισχάλων ἀφεδρᾶναι, δολιώτατος ἀνὴρ, καὶ δεινὸν ἔρωτα τυραννίδος ἐν τῇ ψυχῇ φέρων, ὃς πόρρωθεν ἐπεβούλευε [f] τοῖς πράγμασι. καὶ δὴ τότε, τὰ τοῦ δήμου φρονεῖν ὑποκενούμενος, συμπεριήει μὲν τῷ Ἀνάνῳ, [g] βουλευομένῳ μὲν σὺν τοῖς δυνατοῖς [h] καθ' ἡμέραν, καὶ νύκτωρ [i] ὁπόταν τὰς φυλακὰς διήγγελλε δὲ τὰ ἀπόρρητα τοῖς ζηλωταῖς, καὶ πᾶν σκέμμα τοῦ δήμου, πρὶν [k] καλῶς βουλευθῆναι, πρὸς τοῖς ἐχθροῖς ἐγινώσκετο δι' αὐτοῦ. μηχανώμενος δὲ τὸ μὴ δι' ὑποψίας ἐλθεῖν, ἀμέτροις ἐχρῆτο τοῖς θεραπείαις, εἴς τε τὸν Ἄνανον, καὶ τοὺς τοῦ δήμου προεστῶτας. ἐχώρει δ' εἰς τοὐναντίον αὐτῷ τὸ φιλότιμον. ἀφ' ὧν γὰρ τοὺς ἀλόγους κολακείας μᾶλλον ὑπωπτεύετο, καὶ ὃ παντα χῇ παρεῖναι μὴ κεκλημένον ἔμφασιν προδοσίας τῶν ἀπορρήτων παρεῖχε. σπουδῶν μὲν γὰρ αἰσθανομένους ἅπαντας τοὺς ἐχθροὺς τῶν παρ' αὐτοῖς βουλευμάτων, πιθανώτερον δ' οὐδεὶς τοῦ Ἰωάννου πρὸς [l] ὑποψίαν τοῦ ἀφεγγέλλειν. ἀποσκευάσασθαι μὲν οὖν αὐτὸν οὐκ τοῦ ῥᾴδιον, [m] ὅτῳ δυνατὸν οὐκ πονηρίας, καὶ ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἀσήμων [n] ὑποζωσμένον τε πολλοὺς τοῦ συνεδρεύοντων τοῖς [o] ὅλοις. ἐδόκει δὲ αὐτὸν ὅρκοις πιστώσασθαι πρὸς εὐνοιαν. ὤμνυε δ' ὁ Ἰωάννης ἑτοίμως, εὐνοήσειν τε τῷ δήμῳ, καὶ μήτε βουλὴ τινα μήτε πρᾶξιν προδώσειν τοῖς ἐχθροῖς, [p] συγκαταλύσειν δὲ τοὺς ὑπεναντίους καὶ χερὶ καὶ γνώμῃ. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄνανον πιστεύσαντες τοῖς ὅρκοις, ἤδη χερὶς ὑποψίας [q] εἰς τὰς συμβουλίας αὐτὸν παρελάμβανον· καὶ δὴ καὶ προσβουλὴ εἰσέπεμπουσι πρὸς τοὺς ζηλωτὰς περὶ [r] διαλύσεων. ἦν γὰρ αὐτοῖς ἀσυδὴς, τὸ παρ' αὐτοῖς μὴ μιαίνειν [s] ἱερὸν, μή δέ τινα τῶν ὁμοφύλων ἐν αὐτῷ πεσεῖν.

14. ιδ'. Ὁ δὲ, ὥσπερ τοῖς ζηλωταῖς ὑπὲρ εὐνοίας ὁμόσας, καὶ ὢν κατ' αὐτῶν, παρελθὼν εἵστα, καὶ καταβὰς εἰς μέσους, "πολλάκις μὲν, ἔφη, κινδυνεύσας δι' "αὐτοὺς, ἵνα μηδὲν ἀγνοήσωσι τῶν ἀπορρήτων, ὅσα "κατ' αὐτῶν οἱ περὶ τὸν Ἄνανον ἐβουλεύσαντο. "νῦν δὲ τὸν μέγιστον [t] ἀναρριπτεῖν κίνδυνον σὺν πᾶ"σιν αὐτοῖς, εἰ μή τις προσγένοιτο βοήθεια δαμό-

tim januas occludunt. Verum Anano in portas quidem ſacras impreſſionem facere non placebat, quamvis & hoſtes deſuper tela jacerent: ſed nefas eſſe exiſtimabat, etiamſi viciſſet, non luſtratum prius populum introducere. Cum autem ex univerſis ſorte delegiſſet ſex fere armatorum millia, eos in porticibus collocat ut cuſtodiam agerent, aliique eos excipiebant, & neceſſe erat omnibus quidem in orbem excubiis adeſſe: multi vero ex primoribus *populi*, dimiſſi ab iis qui in imperio eſſe videbantur, pauperiores mercede conductos mittebant, qui vice illorum fungerentur in vigiliis.

Anani milites in porticibus cuſtodias agunt.

13. Iſtis autem omnibus exitio erat Joannes, quem è Giſchalis profugiſſe diximus, vir ſummæ aſtutiæ, animumque gerens dominationis valde cupidum, qui jam olim reipublicæ inſidiabatur. Adeoque tunc, eadem quæ populus ſentire ſe ſimulans, cum Anano quidem ultro citroque commeabat, interdiu cum proceribus *de agendis* conſultanti, & nocte vigilias circumeunti: Zelotis vero ſecreta *omnia* enunciabat; atque illa de quibus populus deliberabat, priuſquam bene conſulta eſſent. per ipſum cognita erant inimicis. Cum autem id ageret, ut in ſuſpicionem non veniret, immodicis obſequiis Ananum & populi principes demereri enixus eſt. Hoc vero placendi ſtudium ei in contrarium cedebat. nam ex abſurdis adulationibus magis ſuſpectus erat, idque ipſum, quod non accitus ubique adeſſet, indicio erat arcana ab illo prodita eſſe. Etenim animadvertebant inimicos univerſos quæ conſulta ab ipſis eſſent intelligere, veriſimileque erat in neminem potius quam in Joannem cadere poſſe proditionis ſuſpicionem. Et ipſum quidem ſubmovere haud facile erat, ut qui malitia plurimum valeret, ac præterea multorum non ignobilium, qui in conſilium de ſumma rerum adhibebantur, patrocinio ſuccinctus eſſet. Viſum eſt igitur ab eo benevolentiæ fidem jurejurando exigere. Jurare autem non dubitabat Joannes, ſe & populi ſtudioſum fore, & nihil ab eo conſultum factumve inimicis proditurum, & tam manu quam conſilio una everſurum eſſe eos qui arma ſumpſerant. Itaque Ananus & qui ab eo ſtabant, fide jurijurando habita, jam nihil ſuſpicantes ſuis eum conſiliis intereſſe patiebantur: immo & ipſum ad Zelotas legatum mittunt de ſedandis diſcordiis. nam curæ illis erat ne fanum *ſuum pollueretur, neve quiſquam in eo caderet Judæorum.

Joannes, civium proditor.

Legatus ad Zelotas miſſus.

14. Ille vero, quaſi Zelotis ex ſua benevolentia juraviſſet, & non contra eos, cum ad illos ingreſſus eſſet & in medio conſtitiſſet, "ſæ"pe quidem ſe illorum cauſa periculum ad"iiſſe, dicebat, ne quid ſecretorum ignora"rent, quæ contra ipſos conſilio agitarentur "ab Anano ſociiſque. Nunc autem maximum "cum ipſis omnibus ſubiturum eſſe diſcrimen, "niſi divinum quoddam præſto fuerit auxi"lium.

Zelotas contra Ananum civeſque irritat.

a Ita *Vat.* & *Ruf.* προσβαλεῖν in *reliquis*. b Sic *Big.* προηγνευκὼς in *cæteris*. bb Διεδέχοντο τούτους, καὶ παρῆσαν πρὸς τ. φ. ὁπ ἀφειεῖτ' ἄλλοι. πολλοὶ ὑπ τ. *Big.* c Ἐφιέντες *Big.* d Ita cum *Cod. Big.* αὐτῶν in *reliquis*. e Articulum ὁ addit *Big.* f Illud τοῖς ὁ *MSS.* g Βουλευομένῳ τι μὲν *Voſſ.* h Ita *Big.* μεθ' ἡμέραν in *Editis Aliiſque*. i Πανόπτου *Big.* k Καλῶς non agnoſcit *Big.* l Ὑποψίαν *Big.* m Οὔτε δυνατὸν *Vat. Bod.* & *Ruf.* n Ita *Big.* & *Voſs.* ὑποζωσμένον in *Editis Aliiſque*. o Ὅπλοις *Big.* p Ita *Big. Voſſ. Bod. Vat.* & *Ruf.* συγκαταλύσων in *cæteris*. q Εἰς συμβουλίαν *Vat.* r Διαλύσεως *Big.* & *Voſſ.* ſ Τὸ ἱερὸν *Big.* & *Vat.* t *Al.* ἀναρίπτειν. * Culpa ſua, *Ruf.*

Quænam Zelotis diceret Joannes.

"lium. non amplius enim morari Ananum, ſed, "cum populo quidem id perſuaſiſſet, miſiſſe "legatos ad Veſpaſianum, ut ad capiendam ci- "vitatem quamprimum venire properaret. "quin & luſtrationem contra eos indixiſſe in "diem ſequentem, ut, vel religionem ſimulando "ingreſſi aut etiam per vim, cum iis manus "conſererent. ſe autem non videre quamdiu "aut obſidionem ſuſtinebunt, aut cum tot tan- "tiſque prælio congredientur. Ipſum autem, "adjiciebat, Dei providentia quaſi legatum "miſſum eſſe ad lites componendas: hoc "enim præ ſe ferre Ananum, ut inermes eos "adoriretur. itaque oportere, ſi vitæ rationem "haberent, aut obſidentibus ſupplicare, aut fo- "ris auxilium ſibi quærere. Illos autem, qui "veniæ ſpe ſi victi fuerint ſibimet adulantur, "facinorum quæ auſi ſunt haud meminiſſe, aut "exiſtimare ſimul ac maleficos commiſſorum "pœnituerit, *gravia* paſſos oportere ſtatim "cum illis in gratiam redire. Sed injuriarum "quidem auctores, etiamſi pœnitentiam age- "rent, ſæpe inviſos eſſe: læſoſque, ſi poteſtatem "nacti fuerint, ira magis excandeſcere. Quin "& illis ſemper imminere *ajebat* cæſorum "amicos cognatoſque, & tantam populi mul- "titudinem ex legum judiciorumque diſſolu- "tione valde irritatam: in qua ſi qui fuerint, "miſeratione commoti, fiet ut majori cedant "iraſcentium turbæ.

"ιῶ. οὐ γὰρ ἔτι μέλλειν Ανανον, ἀλλὰ πείσαντα "μὲν ⟨ὃ⟩ δῆμον πεπομφέναι πρέσβεις πρὸς Οὐεσπα- "σιανόν, ἵνα ἐλθὼν ταχ⟨έ⟩ως ἀφαλάβῃ τὴν πό- "λιν. ἁγνείαν δὲ παρηγγελκέναι κατ' αὐτῶν εἰς τὴν "ἑξῆς ἡμέραν, ἵνα, ἢ κατὰ θρησκείαν εἰσελθόντες ἢ "καὶ βιασάμενοι, συμμίξωσιν αὐτοῖς. οὐκ ὁρᾶν δὲ μέ- "χει τίν⟨ο⟩ς ἢ τὶ φεύγειν οἴσουσιν, ἢ πρὸς πολεμίους "πρὸς τοσούτους. πρὸς τε τοῦτο δὲ ὡς αὐτὸς εἰσπεμφθείη, "κατὰ θεῖ⟨α⟩ πρόνοιαν, ὡς πρεσβευτὴς ὑπὲρ [a]ἀφα- "λύσεων· τὸν δὲ Ανανον ζώντας αὐτοῖς πρητέον, "ὅπως [b]αὐόπλοις ἐπέλθῃ. δεῖν οὖν ἢ τῷ λόγῳ τῶν "ζῆν τοὺς φρουροῦντας [c]ἱκετεύειν, ἢ προίεσθαί τινα πα- "ρὰ τῶν ἔξωθεν ἐπικουρίαν. τοὺς δὲ, ἁλισκομένους "ἐλπίδι συγγνώμης εἰ [d]κρατηθεῖεν, ἐπιλελῆσθαι τῶν "ἰδίων ταλαιπάτων, ἢ νομίζειν ἅμα τῷ μεταυοεῖν τοὺς "δεδρακότας εὐθέως ὀφείλειν διαλλάττ⟨ε⟩σθαι καὶ τοὺς πα- "θόντας. ἀλλὰ τῶν μὲ ἀδικησάντων ἀφ' ἡμῶν πολ- "λάκις γίνεσθαι καὶ τὴν μεταμέλειαν· [e]τοῖς ἀδικη- "θεῖσι δὲ τὰς ὀργὰς ἐπ' ἐξουσίας χαλεπωτέρας. ἐφε- "ρεύειν δὲ ἀεὶ [f]ἐκείνοις φίλους καὶ συγγενεῖς τῶν ἀπο- "λωλότων, καὶ δῆμον τοσοῦτον ὑπὲρ κεφαλίσεως νόμων "καὶ δικαστηρίων τεθυμωμένον· ὅπου καὶ ἡ τὶ μέρ⟨ο⟩ς "[g]ἐλεοῖ πλέονος ἂν αὐτὸ ⟨ὃ⟩ ἀφαιρεθῆναι.

CAP. IV.

Idumæi à Zelotis accerſiti ſtatim veniunt Hieroſolyma, atque excluſi pernoctant extra urbem. ad quos verba facit Jeſus pontifex, eique reſpondet Simon Idumæus.

ΚΕΦ. δ'.

Ἰδουμαῖοι ὑπὸ ζηλωτῶν κληθέντες εὐθὺς ἔρχονται εἰς Ιεροσόλυμα, ⟨καὶ⟩ ἀποκλεισθέντες ἔξω τ⟨ῆ⟩ς πόλεως αὐλί- ζονται. πρὸς δὲ ἀρχιερεὺς Ιησοῦς δημηγορεῖ, κ⟨αὶ⟩ Σίμων Ιδουμαῖος αὐτῷ ἀποκρίνεται.

Zelotarum primoribus placuit Idumæos in auxilium vocare.

TAlia quidem vafre comminiſcens terrorem univerſis incutiebat. & quodnam foret externum auxilium, plane quidem & aperte dicere non audebat; Idumæos autem *non obſcure* innuebat. Verum ut primores Zelotarum privatim etiam commoveret, traducebat Ananum ut crudelem, eumque illis

VI. præcipue minas intentare dicebat. Erant autem Eleazarus Simonis filius, qui etiam inter illos plurimum valere videbatur & ad excogitanda quæ opus erant & ad eadem exſequenda, itemque Zacharias Phaleci filius, utrique à ſacerdotibus oriundi. Hi, cum, præter ea quæ univerſis, etiam mala ſibi intentata audiviſſent, quodque Anani factio potentiæ ſibi comparandæ cauſa Romanos accerſeret (nam & hoc Joannes improbe finxerat) diu quidem quid agerent dubitabant, in tantas temporis anguſtias compulſi. quippe populum quidem brevi in eo fore ut ipſos aggrederentur, auxiliorumque accitorum ſpem ſibi præciſam eſſe inſidiarum celeritate. omnia enim ipſos *forſan* prius paſſuros eſſe, quam auxiliarium quiſquam iſta reſciſceret. Veruntamen, ut Idumæi advocarentur, optimum viſum eſt. Cumque brevem ſcripſiſſent epiſtolam, "quod circumvento po-

Τοιαῦτα μὲ ἐποίκιλλεν ἀθεώρως διδιτόμβος. καὶ τὸν ἔξωθεν βοήθειαν ἀναφανδὸν μὲ οὐκ ἐθάρ- ρει λέγειν, ἠνίσσετο δὲ τοὺς Ιδουμαίους. ἵνα δὲ καὶ τοὺς ἡγεμόνας τ⟨ῶ⟩ν ζηλωτῶν ἰδίᾳ παροξύνῃ, τὸν Ανα- νον εἰς τε ὠμότητα διέβαλλε, καὶ ἀπειλεῖν ἐκείνους ἐξῃρέτους ἔλεγεν. ἦσαν δὲ Ελεάζαρος [b]υἱὸς [i]Σίμω- ν⟨ο⟩ς, ὃς δὴ καὶ πιθανώτατ⟨ο⟩ς ἐδόκει τ⟨ῶ⟩ν ἐν αὐτοῖς νοῆ- σαί τι τὰ δέοντα καὶ τὰ νοηθέντα πρᾶξαι, Ζαχα- ρίας τε υἱὸς [k]Φαλέκου, [l]γέν⟨ο⟩ς ἐκ τ⟨ῶ⟩ν ἱερέων [m]ἀνάπτε- σι. ὅτι πρὸς ταῖς κοιναῖς πατρίσιν [n]καθ' αὐτὸν ἀπειλὰς ἀκούσαντες, ἔτι δ' ὡς οἱ περὶ τὸν Ανανον δυνα- τοὶ [o]ἑαυτοῖς προσποιούμενοι Ρωμαίους ἐπικαλοῦντο, καὶ ὁ τοῦτο ἰσάντης προσεψεύσατο, μέχρι πολλοῦ μὲ ἠπό- ρουν, τὸ τί χρὴ πρᾶξαι εἰς ἅπαν ὅτου χρεὼν σωτηρι- σμένους. παρεσκευάσθαι μὲν γὰρ ⟨ὃ⟩ δῆμον ἐπιχει- ρεῖν αὐτοῖς, οὐκ εἰς μαχὴν, αὐτῶν δὲ ὅ σωτήριον τὴν ἐπιβουλὴν ὑποστεμῆσθαι τὰς ἔξωθεν ἐπικουρίας. πάντα γὰρ ἂν φθῆναι πρᾶξαι, πρὶν καὶ πυθέσθαι τι- νὰ τ⟨ῶ⟩ν συμμάχων. ἔδοξε δ' ὅμως ἐπικαλεῖσθαι τοὺς Ιδου- μαίους. καὶ γράψαντες ἐπιστολὴν σύντομον, "ὡς Ανανος [p]μὲ προδιδοίη

[a] Sic *Big.* pro ἀφαλώσεως. [b] Ανανιωτιτέρους αὐοπλίτας *Big.* ἀνανιτικοὺς *Bod.* in *Ruſini* verſione; *quo nihil ſuſpicantes eos ſubito aggrederentur.* [c] Ικετεύουσι *Big.* [d] Παραχρημα δεῖτο *Big.* [e] Τοῖς δὲ ἀδικηθεῖσι *Voſſ.* [f] Ita *Gen.* cum plerisque *MSS.* ἐκείνου *Baſ.* ἐκείνων *Voſſ.* [g] Ita *Big.* & *Voſſ.* ἰλάως in *Edinis Aliiſque.* [h] Μὲν ante υἱὸς delevi auctoritate *Codd. Big.* & *Ruſ.* [i] Γίν⟨ο⟩ς *Big.* [k] Αμφικάλου *Lipſ.* & *Vat.* Αμφικάλου in ſuo codice habuiſſe videtur *Ruſ.* [l] Ita *Big.* & *Vat.* malilem tamen τ⟨ῶ⟩ν γέν⟨ο⟩ς. antea erat γένους. [m] Ενάντι⟨ο⟩ς *Big.* [n] Καθ' ἑαυτὸν *Big.* [o] Αὐτοῖς *Big.* [p] Illud μὲ adjectum eſſe volui è *Cod. Big.*

a Oλί-

"προδιδοίη Ρωμαίοις τ̔ μητρόπολιν ἐξαπατήσας τ̔ δῆ-
"μον, αὐτοὶ δ' ὑπὲρ τ̔ ἐλευθερίας ἀποςάντες ἐν τῷ
"ἱερῷ φρουρῆντο, [a] ὀλίγος δ' ἔτι χρόνος αὐτοῖς βεβοήθει
"τ̔ σωτηρίας· εἰ δὲ μὴ βοηθήσουσιν ἐκεῖνοι τ̣ῷ τάχει,
"αὐτοὶ μ̔ ὑπ' Ανάνῳ τε καὶ τοῖς ἐχθροῖς, ἡ πόλις δ' ὑ-
"πὸ Ρωμαίοις φάσει γενομένη," τὰ δὲ πολλὰ τοῖς
ἀγγέλοις ἐπετέλλοντο πρὸς τοὺς ἄρχοντας τ̔ Ιδυμαίων
συλλέγοντες. προεβλήθησ δ' ὅτι τῶν ἀγγελίων δύο
τ̔ δραστηρίων ἀνδρῶν, εἰπεῖν τε ἱκανοὶ καὶ πεῖσαι πρὸς
πράγματα, τὸ δὲ τούτων χρησιμώτερον, ὠκύτητι πο-
δῶν διαφέροντες. τοὺς μ̔ γὰρ Ιδυμαίους αὐτόθεν ἥδεισαν
πειθησομένους, ἅτε θορυβώδεις καὶ ἄτακτον ἔθνος,
ἀεί τε μετέωρον πρὸς τὰ κινήματα, καὶ μεταβολαῖς
χαῖρον, πρὸς ὀλίγην δὲ κολακείαν τ̔ δεομένων τὰ
ὅπλα κινοῦν, καὶ καθάπερ [b] εἰς ἑορτὴν εἰς τὰς παρα-
τάξεις ἐπῃρόμενον. ἔδει δὲ τάχους εἰς τ̔ ἀγγελίαν, εἰς
ὃ μηδὲν ἐλλείποντες προθυμίας οἱ πεμφθέντες, σκα-
λεῖτο δ' αὐτῶν Ανανίας ἑκάτερος, καὶ δὴ πρὸς τοὺς
ἄρχοντας τ̔ Ιδυμαίων παρῆσαν.

ιε'. β'. Οἱ δὲ, πρὸς τ̔ ὀπισθόλιν ἡ τὰ ῥηθέντα παρὰ τ̔
ἀφιγμένων ἐκπλαγέντες, ὥσπερ ἐμμανεῖς πρὸς ἑτέρου τε ὄ
ἔθνος, ἡ διεκήρυσσον τ̔ [c] στρατείαν. ἤθροιστο δ' ἡ πληθὺς τά-
χιον ἢ παρήγγελματος, ἡ πάντες ὡς ἐπ' ἐλευθερίᾳ τ̔ μη-
τροπόλεως ἥρπαζον τὰ ὅπλα· συνταχθέντες δ' εἰς δύο
μυριάδας, παρῆγον πρὸς τὰ Ιεροσόλυμα, χρώμενοι
τέσσαρσιν ἡγεμόσιν, Ιωάννῃ τε ἡ Ιακώβῳ παιδὶ Σωσᾶ, πρὸς
δὲ τούτοις ἰῷ Σίμων [d] υἱὸς Καθλᾶ, ἡ Φινέας [e] Κλωσώθου.

γ'. Τὸν δὲ Ανανον ἡ μ̔ ἔξοδος τ̔ ἀγγέλων, ὥσπερ ἡ
τοὺς [f] φύλακας, ἔλαθεν· ἡ δ' ἔφοδος τ̔ Ιδυμαίων οὐκ
ἔτι. προγνοὺς γὰρ ἀποκλείει τὰς πύλας αὐτοῖς, καὶ
ἀφ' φυλακῆς εἶχε τὸ τεῖχη. καθάπαν γὰρ αὐτοὺς
ἐκπολεμεῖν οὐκ ἔδοξεν· ἀλλὰ λόγοις πείθειν περὶ τ̔
ὅπλων. ἐπὶ οὖν ὅτι ἡ ἀκριβὴς αὐτῷ πύργον, ὁ μ̔
Ανανου γεραίτατος τῶν ἀρχιερέων Ιησοῦς, "πολλῶν, ἔφη,
"ἡ [g] ποικίλων τῇ πόλιν κατεχουσῶν θορύβων, οὐ δι-
"δεῖ θαυμάσαι τῷ τύχῃ ὅτου, ὡς τὸ συμπράττειν
"τοῖς πονηροῖς καὶ τὰ παράδοξα. παρεῖναι [h] γὰρ ὑμᾶς,
"ἀνθρώποις ἐξωλεστάτοις μετὰ τοσαύτης προθυμίας
"[i] ἐπαμυνῆσαι καθ' ἡμῶν, μᾶλλον ὅσης εἰκὸς ἦν ἐλθεῖν,
"δῆλον τῆς μητροπόλεως καλούσης ὅτι τοὺς βαρβάρους.
"καὶ εἰ μ̔ ἑώρων τ̔ συνταξιν ὑμῶν ἐξ ὁμοίων τοῖς κα-
"σιν ἀνδρῶν, οὐκ ἂν ἄλογον τ̔ ὁρμὴν ὑπελάμβανον·
"οὐδὲν γὰρ ὅτου συνίσησι τὰς εὐνοίας, ὡς πρόπτων συ-
"γένεια. νῦν δὲ, εἰ μέν τις αὐτῶν ἐξελάζοι καθ' ἕνα,
"μυρίων ἕκαστος εὑρεθήσ̔ θανάτων ἄξιος. τὰ δ' [k] ἀθύρ-
"ματα καὶ καθάρματα τῆς χώρας ὅλης καθασωπυσά-
"μενα τὰς ἰδίας οὐσίας, καὶ προγυμάσαντα τῇ ἀπό-
"νοιαν ἐν ταῖς πόλεξ κώμαις τε καὶ πόλεσι, τελευ-
"ταῖα λελησθότως παρεισέρρευσαν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν·
"λῃσαὶ, δι' ὑποβολὴν ἀσεβημάτων, μιαίνοντες [l] καὶ
"ὃ [m] ἀδέβηλον ἔδαφος, ὃς ὁρᾶν ὅτι νῦν ἀθεῖς ἐμμεθυ-

"pulo Ananus vellet Romanis metropolin
"prodere, ipſi autem facta pro libertate defe-
"ctione in templo obſiderentur, & non lice-
"ret niſi ad breve adhuc tempus ſibimet ſalu-
"tem promittere: ac niſi illi mature auxilio
"venirent, ipſos quidem Ananus atque inimi-
"ci, civitatem vero Romani in ſuam redigent
"poteſtatem"; multa etiam nunciis manda-
bant, quæ loquerentur ad principes Idumæo-
rum. Propoſiti autem erant qui nuncii mitte-
rentur duo viri impigri, qui de rebus agendis
dicendo valebant accommodate ad perſua-
dendum, &, quod magis in rem illorum erat,
pedum velocitate præſtabant. Nam Idumæos
ſine mora parituros eſſe probe noverant, utpo-
te gentem tumultuoſam & ordinis impatien-
tem, ad motus intentam ſemper & mutation-
bus gaudentem, ad modicam vero eorum qui
ſupplicant adulationem arma moventem, & ad
prælia quaſi ad feſtum properantem. Opus au-
tem erat celeritate ad nuncium perferendum:
quam ad rem nihil alacritatis deerat miſſis,
(uterque autem Ananias vocabatur) adeoque
brevi ſe ſiſtebant Idumæorum principibus.

2. Illi vero epiſtola verbiſque eorum qui
venerant attoniti, furioſorum more gentem per-
curſabant, & militiam denunciabant. Congre-
gata autem eſt multitudo citius quam *illis*
præceptum erat, omneſque quaſi pro libertate
metropoleos arma corripiebant, ordinatoque
exercitu ad duo millia *virorum*, adveniunt
Hieroſolyma cum ducibus quatuor, Joanne &
Jacobo Soſæ filiis, ac præterea Simone Cathlæ
& Phinea Cluſothi *filiis*.

3. Nunciorum autem profectio Ananum
quidem itemque vigiles ejus latebat; haud
vero *ſimiliter* Idumæorum adventus. Hoc
enim ante cognito, portas eis claudit, & muris
cuſtodes adhibebat. Cæterum nequaquam ei
viſum eſt cum illis dimicare, ſed verbis perſua-
dere potius quam armis rem gerere. Jeſus igi-
tur, poſt Ananum pontificum natu maximus,
cum in turri illis adverſa conſtitiſſet, "nihil ſe
"adeo mirari, inquit, quam quod, urbe tot
"tantiſque tumultibus agitata, ita fors tulerit,
"ut improbis ex inopinato ſubveniretur. quip-
"pe vos perditiſſimis hominibus contra nos
"ſubſidium laturos adeſſe, idque tanta alacri-
"tate, quantam adhiberi haud par erat, ne qui-
"dem ſi contra Barbaros vos acciviſſet metro-
"polis. Et ſi quidem viderem exercitum ve-
"ſtrum ſimilem eſſe horum hominum qui vos
"advocarunt, hunc impetum non veſanum
"exiſtimarem. nihil enim æque benevolentiam
"conciliat ac morum cognatio. Nunc vero
"illi quidem, ſi quis eorum ſingulos explora-
"verit, mille mortibus digni reperientur: quip-
"pe ludibria & purgamenta omnis regionis,
"luxu abſumptis patrimoniis ſuis, factoque au-
"daciæ ſuæ temerariæ in vicis & civitatibus
"circumcirca experimento, tandem in urbem
"ſacram clam ſe infuderunt; latrones, qui ſce-
"lerum immanitate ſolum non profanum pol-
"luerunt, quos nunc videre eſt impune inter
"ſacra

a Ολίγος πω̃ν *Big.* *b* Πρὸς ἑορτὴν *Big.* *c* Ita *Big.* & *Ruf.* στρατὸν in *Editis Aliiſque.* *d* Φαμμοὺ *Big.* Φαβοῦ *Bod.* *e* Κλωσωθῆ *Big.* Κλωσοβῆ *Vat.* *f* Φυγὼν *Big.* *g* Ποικίλων τ̔ καταχουσῶν τὴν πόλιν θορύβων *Big.* *h* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* γὰρ in *Editis Aliiſque.* *i* Ita *Big.* & *Ruf.* ἐπαμυνόντας in *Editis Aliiſque.* *k* Ita *Rhed. Bunb.* & *Ruf.* antea erat θύματα. pro quo λύματα legendum eſſe conjicit Cl. *Lowthius.* *l* Illud καὶ non agnoſcit *Big.* *m* Sic cum pleriſque *MSS.* & *Edit. Gen.* ἄγον *Baſ.*

a Ita

"sacra sese inebriantes, & in ventres insatia-
"biles peremptorum spolia insumentes. Ve-
"stram autem multitudinem, & armorum ap-
"paratum cernere est, qualem esse deceret, si
"publico vos consilio metropolis vocaret, in
"auxilium contra alienigenas. Quid igitur
"hoc esse quis dixerit, nisi fortunæ injuriam;
"cum videat gentem universam sceleratorum
"colluvioni opitulantem? Jamdudum qui-
"dem dubitavi, quidnam fuerit quod vos tam
"cito commoverit? haud enim temere pro
"latronibus & adversus cognatum populum
"arma sumere voluistis. At quoniam de Ro-
"manis & proditione nonnihil audivimus (istis
"enim nonnulli vestrûm nunc obstrepunt, &
"metropoleos liberandæ ergo se adesse cla-
"mant) sceleratos istos magis ob hoc menda-
"cii commentum mirati sumus, quam ob alia
"quæ ausi sunt. Nam viros natura libertatis
"amantes, adeoque cum externis hostibus pu-
"gnare paratissimos, non alia de causa contra
"nos efferare potuerant, quam libertatis tan-
"topere expetitæ proditionem fingendo. Sed
"vos sane oportet considerare, quinam sint
"qui calumnias adhibent, & contra quos; fi-
"demque veritatis ex rerum communium in-
"tuitu, non ex fictis sermonibus colligere.
"Etenim quam ob causam nos Romanis nos-
"met nunc dedimus, cum ab initio licuerit,
"aut ab illis non defeciisse, aut post defectio-
"nem cito cum illis redire in gratiam, priùs-
"quam circa nos omnia vastarentur? nam-
"que jam, ne volentibus quidem nobis *res*
"componere facile, cum & Romanos super-
"bos fecerit Galilæa sub jugum missa, & in
"ignominiam cedat morte graviorem, illos
"officiis demereri cum jam in propinquo sint.
"Et ego quidem, quod ad me attinet, pacem
"morti præferrem; semel autem bello appe-
"titus, manibusque consertis, mortem glorio-
"sam mallem quàm captivi vitam agere. Ve-
"rum utrum nos, populi principes, ajunt,
"clam misisse *aliquos* ad Romanos, aut etiam
"totum populum communi suffragio? si qui-
"dem nos, nominatim proferant amicos quos
"miserimus, qui servi fuerint proditionis mi-
"nistri? num quis in itinere deprehensus est?
"rediens captus est? literas nacti sunt? Quo
"modo autem tantam quidem civium multi-
"tudinem lateremus, quibuscum omni hora
"versamur? Paucis vero, atque his inclusis,
"qui de templo ne in civitatem quidem prodi-
"re possent, quo pacto sunt cognita quæ oc-
"culta extra civitatem fierent? An vero nunc
"rescita sunt, quando oportet facinorum sup-
"plicia luere? At tantisper dum nihil esset
"quod vererentur, nemo nostrûm in proditio-
"nis suspicionem veniebat. Sin vero in po-
"pulum culpam conjiciant, *dicendum* eos pa-
"lam ea de re deliberasse, & ne unum quidem
"abfuisse concilio, adeoque fama manifestior
"quolibet indicio celeriùs ad vos perveniisset.
"Quid vero? nonne & legatos mittere opor-

"σκομβρους τοις αγιοις, και τα σκυλα των πεφονευμενων
"καταναλισκοντας εις τας απλησους γαστερας. το δε
"υμετερον πληθος, και τον κοσμον των οπλων οραν εστιν,
"οιος εσεσθε, καλυσης σε μητροπολεως κοινω βουλευτη-
"ειω συμμαχους κατ' αλλοφυλων. τι αν ουν ειποι τις
"το πισ η τυχης επηρειαν, οταν λογαισι πονηροις αν-
"δρασιν εθνος ορα σωματιζον αυτοις; μαλιστα πολλα
"μεν απορω, τι δη ποτε και δ κινησαν υμας ουτω
"ταχεως εγενετο; μη γαρ αν δικα μεγαλης αιτιας
"αναλαβειν τας πανοπλιας υπερ ληστων, και κατα
"δημου συγγενους. επει δε ηκουσαμεν Ρωμαιους και
"προδοσιαν· ταυτα γαρ υμιν εθορυβουν τινες αρτιως,
"και της μητροπολεως επ' ελευθερωσει παρειναι· πλεον
"των αλλων τολμηματων εθαυμασαμεν τους αλι-
"τηριους, της δε το ψευδος ευπιστιας. ανδρας γαρ
"φυσει φιλελευθερους, και δια τουτο μαλιστα τοις
"εξωθεν πολεμιοις μαχεσθαι παρεσκευασμενους, ουκ
"αλλως αλλους εξαγριωσαι κατ' ημων, η λογοποιησαν-
"τας προδοσιαν της ποθουμενης ελευθεριας. αλλ' υμας
"γε χρη σκεπτεσθαι τους τε διαβαλλοντας, και κατ'
"ων, σωζειν τε την αληθειαν, ουκ εκ των ψευ-
"δεστερων λογων, αλλ' εκ των κοινων πραγματων.
"τι γαρ δη και παθοντες αν ημεις, Ρωμαιοις πολε-
"πολεμουμεν εαυτους νυν, παρον η μηδε αποσπαναι τα
"προτερον, η προχωρησαι ταχεως αποσταντας, οτε
"επι των πριν απορηθησαν; νυν μεν γαρ ουδε βιαι-
"οις διαλυσασθαι ραδιον, οτε Ρωμαιους μεν υπερβο-
"λας πεποιηκεν ευτυχειας η Γαλιλαια, φερει δε
"αισχυνην ημιν θανατου χαλεπωτεραν, ο δεδιεναι
"αυτους οντας ηδη πλησιον. και εγωγε κατ' εμαυ-
"τον μεν αν ειρηνην προτιμησαμι θανατου· πολεμου-
"μενος δ' απαξ και συμβαλων, θανατον ευκλειας η
"ζην αισχαλωτος. ποτερον δε φασιν ημας, τους
"των δημων προεστωτας, πεμψαι κρυφα προς Ρωμαιους,
"η και παν δημον κοινη ψηφισαμενον; ει μεν ημας,
"απατησαντας τους πεμφθεντας φιλους, τους διακοσιους
"τας της προδοσιας οικετας. εφωραθη τις απιων;
"αναχωρουντος εαλω; γραμματων γεγονασιν εγκρα-
"τεις; πως δε τους μεν τοσουτους πολιτας ελαθομεν,
"ους κατ' πασαν ωραν συναναστρεφομεθα; τοις δε ολι-
"γοις και φευγουσιν, και μηδ' εις την πολιν εκ
"του ιερου προελθειν δυναμενοις, εγνωσθη τα κατα
"την χωραν λαθραιως διεργαζομενα; νυν δ' εγνω-
"σαν οτι δει δικην δουναι των τετολμημενων; εως δ'
"ησαν αδηλοι αυτοι, προδοτης ημων ουδεις ενε-
"φαινετο. ει δε οτι και δημον αναφερουσι την αι-
"τιαν; σε φερε δη πουθεν εβουλευσαντο, ουδ'
"εις απειρατει της εκκλησιας; ωστε ταχιον αν της
"μιαιοτητος εστευσεν η φημη προς υμας φανερω-
"τερα. τι δαι, ουκ και πρεσβεις εδει πεμπειν

[a] ψηφισο-

[a] Ita lego & distinguo cum *Big. Vat. Voss. Bunb. Rhed.* & *Ruf.* antea erat, οταν γαρ λογαισι π. α. τ. ημων σ. αυτοις, μαλιστα π. [b] Τι δη ποτε το κινησαν υμας ε ουτω τ. *Bunb.* & *Rhed.* [c] Ita *Big.* & *Ruf.* εθαυμασαμεν τε in *Editis Aliisque.* [d] Sic *MSS. Bas.* & *Gen.* [e] Καγω με κατ' εμαυτον εφυλαξα *Big.* [f] Ita distinguo cum *Rufino*, antea interpunctum erat, ημας, τους π. δ. [g] Illud τε non agnoscit *Big.* [h] Ita *Big.* ειδεις αν *Vat. Gall.* & *Voss.* ειδοις γαρ αν. in *Editis Aliisque.* [i] Φανεροποιησει *Voss.* [k] Τι δε και *Vat.* & *Bod.*

[a] Illud

"[a] ψηφισομένους τὰς ἀφαλύσεις; καὶ τίς ὁ χειροτονη-
"θεὶς, εἰπάτωσαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲ δυοῖν ἀναπάντων, καὶ
"πλησίον ὄντας τὰς τιμωρίας ἀφαιρουμένων σκῆψίς
"ἐστιν. εἰ γὰρ δὴ καὶ προδοθῆναι τὴν πόλιν εἵ-
"μαρται, μόνους ἂν τολμῆσαι καὶ τοῦτο τοὺς ἀφαλά-
"λοντας, ὧν τοῖς τολμήμασιν ἓν μόνον [b] κακὸν λείπει,
"προδοσία. χρὴ δὲ ὑμᾶς, ἐπειδήπερ ἅπαξ πάρεστε
"μὴ τὰ ὅπλων, τὸ μὲ δικαιότατον, ἀμύνειν τῇ μητρο-
"πόλει, καὶ συνεξαίρειν τοὺς τὰ δικαστήρια καταλύ-
"σαντας τυράννους, οἳ πατήσαντες τοὺς νόμους [c] ὑπὲ
"τοῖς [d] αὐτῶν ξίφεσι πεποίηνται τὰς κρίσεις. ἄνδρας
"γὰρ ἀκαταπάτους τὰ ὑπαφανῶν ἐκ μέσης τὴ ἀγορᾶς
"ἁρπάσαντες, [e] δεσμοῖς τε προσηκίσαντο, καὶ [f] μηδὲ
"φωνῆς μηδὲ ἱκεσίας ἀναλόμβοι διέφθειραν. ἔξεστι δ'
"ὑμῖν, παρελθοῦσιν εἴσω μὴ πολέμου νόμῳ, θεάσασθαι
"τὰ τεκμήρια τῶν λεγομένων, οἴκους ἠρημωμένους τοῖς
"ἐκείνων ἁρπαγαῖς, καὶ γύναια καὶ γενεὰς τῶν ἀπωφα-
"γμένων μελανειμονούσας, κωκυτὸν δὲ καὶ θρῆνον ἀνὰ
"τὴν πόλιν ὅλην· ἄδηλος γάρ ἐστιν, ὃς ὑ [g] γέγευται
"τῆς τῶν ἀνοσίων καταφορᾶς. οἵα ὑπὲ τοσοῦτον ἐξώ-
"κειλαν ἀπονοίας, ὥστε μὴ μόνον ἐκ τῆς χώρας καὶ
"τῶν ἔξωθεν πόλεων ὑπὲ τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κε-
"φαλὴν [h] ὅλην ἔθνος μετενεγκεῖν τὴν ληστρικὴν
"τόλμαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως ὑπὲ τὸ ἱερόν.
"ὁρμητήριον γὰρ αὐτοῖς τοῦτο καὶ καταφυγὴ, ταμεῖόν
"τε τῶν ἐφ' ἡμᾶς [i] προσκλύσεων γέγονεν. ὁ δὲ ἔτι
"τὴ οἰκουμένης προσκυνούμενος χῶρος, καὶ τοῖς ἀπὸ
"περάτων γῆς ἀλλοφύλοις ἀκοῇ τεθαυμένος, ἔτι
"τῶν προγεγενημένων οὐδὲ θηρίων καταπατεῖται. νεα-
"νιεύονται δ' ἐν ταῖς ἀπογνώσεσιν ἤδη, [k] δήμους τε δύ-
"μοις, καὶ πόλεις πόλεσι συγκρούειν, καὶ χεῖρα τὴν ἰδίων
"σπλάγχνων ὃ ἔθνος στρατολογεῖν. ἀνθ' ὧν ὃ μὲ κέρ-
"διστον [l] καὶ πρέπον ὡς ἔφην ὑμῖν, [m] συνεξαίρειν τοὺς
"ἀλιτηρίους, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς τὴ ἀπάτης ἀμυνομένους,
"ὅτι συμμάχους ἐτόλμησε καλεῖν ὡς ἔδει τιμωροὺς δε-
"διέναι. εἰ δὲ [n] αἰδεῖσθε τὰς τῶν τοιούτων ὑπακλήσεις,
"ἀλλά τοι πάρεστι θεμένοις τὰ ὅπλα, καὶ παρελθοῦσιν εἰς
"τὴ πόλιν σχήματι συγγενῶν, ἀναλαβεῖν ὃ μέσον συμμά-
"χων τε καὶ πολεμίων ὄνομα, δικαστὰς γενομένους. καί τοι
"λογίσασθε, πόσοι κερδήσουσιν, ἐφ' ὁμολογουμένοις καὶ τη-
"λικούτοις κρινόμενοι, [o] πρὸ ὑμῶν, οἱ τοῖς ἀκαταπάτοις
"μηδὲ λόγῳ μεταδόντες. λαμβανέτωσαν δ' οὖν καὶ οὕτω
"ἐκ τῆ ἡμετέρας ἀφίξεως τὴ χάριν. εἰ δὲ ὅτε σωναγα-
"γεῖν ἡμῖν, ὅτε [p] κρίνειν δοκεῖ, τρίτον ὅτι καλαλι-
"πεῖν ἑκατέρους, καὶ μήτε ταῖς ἡμετέραις ὑποβαίνειν συμ-
"φοραῖς, μήτε τοῖς ὑποβύλοις τῆ μητροπόλεως [q] συμπέ-
"σειν. εἰ δὲ καὶ τὰ μάλιστα Ρωμαίοις [r] ὑποπεύετε δει-
"λέχθαι τινὰς, παρατηρεῖν ἔξεστι [s] τὰς ἐφόδους· κἂν τὴ τῶν
"διαβεβλημένων ἔργων διακαλύπτῃ, τότε φρουρεῖν τὴ μη-

"tebat ad pactiones ſanciendas? Et quis de-
"ſignatus fuerit, dicant. Sed hæ quidem ma-
"le pereuntium, & inſtantes pœnas evitare cu-
"pientium, cauſationes ſunt. Quinetiam ſi ci-
"vitatem proditum iri in fatis eſſet, id quoque
"ipſos ſolos qui nos criminantur auſuros eſſe,
"quorum facinoribus unum tantum deeſt ma-
"lum, proditio. Vos autem oportet, quia ſemel
"cum armis adeſtis, ſubſidium (quod quidem
"juſtiſſimum eſt) metropoli ferre; & una no-
"biſcum tyrannos tollere, qui judicia ſubla-
"tum iverunt, qui calcatis legibus res gladiis
"ſuis dijudicarunt. viros quippe nobiles, quos
"nemo accuſavit, ex medio raptos foro pri-
"mùm vinculis cruciarunt; deinde, nil vocem
"aut preces eorum morantes, neci tradide-
"runt. Licet autem vobis, non belli lege in-
"greſſis, ſigna & indicia eorum quæ modo di-
"xi intueri, domos rapinis illorum deſolatas,
"peremptorum conjuges & familias veſte lu-
"gubri indutas, quin & per totam civitatem lu-
"ctum & lamentationem. Nemo enim reperitur
"qui impiorum non expertus eſt incurſus. Quip-
"pe eò veſanæ inſolentiæ devenerunt, ut auda-
"ciam latrocinalem non ſolum ex provincia
"& aliis civitatibus in hanc, quæ expreſſa to-
"tius gentis facies eſt & caput, transferant,
"verum etiam ex civitate in templum. Ita-
"que hoc illis receptaculum factum eſt & per-
"fugium, & promptuarium eorum quæ in vos
"comparata ſunt. Atque locus, qui adoratur
"per orbem univerſum, & ab alienigenis uſ-
"que à terræ finibus fama & traditione hono-
"ratur, à feris apud nos natis conculcatur. In
"rerum etiam deſperatione jam exſultant, *cum*
"*audiunt* populum populo, civitatem civitati
"committi, gentemque exercitum colligere
"ſua viſcera dilaniaturum. cum è contra pul-
"cherrimum eſſet, voſque ut dixi deceret, no-
"biſcum tollere ſceleratos, etiam ob ipſam
"hanc fraudem illos ulciſcentes, quod in au-
"xilium vos vocare auſi fuerint, quos metue-
"re vindices debuiſſent. Quod ſi ejuſmodi
"hominum advocationem reveremini, atta-
"men licet vobis, armis depoſitis & cogna-
"torum habitu civitatem ingreſſis, medium
"inter hoſtes atque auxiliares nomen aſſume-
"re, voſmet judices faciendo. Verum repu-
"tate quantum è re illorum erit, de manifeſtis
"& tam magnis criminibus apud vos judicio
"ſiſti, qui hominibus non accuſatis ne verbum
"quidem facere permiſerunt. Ferant igitur
"hanc ex veſtro adventu gratiam. Sin vero
"neque nobiſcum *ſuper his rebus* indignari,
"neque judicare vultis, tertium reſtat, ut reli-
"ctis utriſque, nec noſtris calamitatibus inſul-
"tetis, nec cum inſidiatoribus metropoleos
"maneatis. Nam & ſi maximè quenquam
"noſtrûm ſuſpicamini cum Romanis collo-
"quutum, licet *vobis* aditus obſervare: cumque
"factum aliquod, quale *nobis* objicitur, appa-
"ruerit, tunc demum venire ut metropolim
"tueamini,

a Ψηφισαμένους *Big. & Voſſ.* *b* Illud κακὸν non agnoſcunt *Big. & Vat.* *c* Vox ὑπὲ deeſt *Vat.* *d* Εαυτῶν *Big.* *e* Δίσμοις σὺν. *Big.* *f* Ita cum *Cod. Big.* μηδὲ φωνῆ μηδὲ ἱκεσίαι in *Editis Aliiſque.* *g* Ita cum *Cod. Vat.* γέγευται in *cæteris.* *h* Vox ὅλην deſideratur in *Codd. Big. & Vat.* *i* Καταπροκλύσεων *Big.* *k* Ita *Big. & Bod.* δήμοις τε δ. in *Editis Albiſque.* *l* Ὡς ἔφην καὶ πρέπον ἡμῖν *Big.* *m* Ita *Big. & Vat.* ἐξαίρειν in *reliquis.* *n* Αἰδεῖσθε *Big.* *o* Παρ' ὑμῶν *Big. & Bod.* *p* Ita cum *Cod. Voſſ.* nec aliter forſan *Ruf.* qui vertit *neque judicare vultis.* & ad hunc fere modum *Pſeudo-Hegeſippus*, dicens, *quod ſi neque vindices vos neque arbitros exhibere vultis.* antea erat κρίνειν δεῖ. *q* Συνιέναι *Big.* *r* Ὑποπτεύετε διηλέχθαι *Big.* *ſ* Παρὰ τὰς ἐφόδους *Big.*

"tueamini,& in criminis convictos animadver-
"tatis. Non enim eſt ut hoſtes vos præveniant,
"urbi adeo propinquos. Quod ſi horum ni-
"hil gratum acceptumque aut moderatum vi-
Jeſu ad Idumæos orationis finis. "deatur, ne miremini portas clauſas eſſe,quam-
"diu arma feratis.

4. Hujuſmodi quidem verba loquebatur Jeſus. Idumæorum autem multitudo nequaquam *illis* animum advertebat; ſed ira incenſa erat, quod non paratum habuiſſet introitum: duceſque valde indignabantur arma deponere, captivitatem eſſe exiſtimantes alicujus ad imperium ea projicere. Unus autem è ducibus Simon Cathlæ filius,cum vix ſuorum tumultum ſedaſſet, & in loco conſtitiſſet unde à pontifi-
Simonis, ducis Idumæorum, ad Jeſu orationem reſponſio. cibus exaudiri poſſet, "non jam mirari ſe, ait,
"quod in templo obſiderentur libertatis propu-
"gnatores, cum nonnulli urbem jam claudant
"univerſæ genti communem, & Romanos
"quidem, fortaſſe etiam portis coronatis, re-
"cipere parati ſint, cum Idumæis vero ex turri-
"bus colloquantur,eoſq; arma pro libertate ca-
"pta projicere jubeant. Conſanguineis autem
"cuſtodiam metropoleos non credentes, ipſos
"*Idumæos* controverſiarum arbitros fieri vo-
"lunt; quoſdamque accuſando, quod cives
"judicio non condemnatos occiderint, illi
"gentem omnem ignominia condemnant; ut
"qui urbem, alienigenis univerſis religionis
"ergo patentem, cognatis præcluſerint. Ocyus
"enim ad vos veniebamus & ad gerendum
"cum gentilibus bellum, qui ob hoc adeſſe
"properavimus, ut vos in adverſis ſervaremus
"liberos. Pari ſcilicet modo vos etiam hi
"quos obſidetis læsêre, tamque veriſimiles, ut
"puto, ſuſpiciones in illos quoque collegiſtis.
"Deinde ex iis qui intus ſunt cuſtodia tenen-
"tes quotquot curæ erat reſpublica, & urbe
"genti *vobis* conjunctiſſimæ in univerſum oc-
"cluſa, adeoque contumelioſe imperata nos
"facere jubentes, dicitis *vos* tyrannide premi,
"nomenque dominatûs iis, qui vos tyrannos
"patiuntur, imponitis. Quis hanc in verbis ca-
"villationem ferat, cum omnia contra ac di-
"citis facta videat; niſi & nunc Idumæi vos
"metropoli excludant, quos ipſi à patriis ſa-
"cris arcetis. Merito quis eos incuſaverit qui
"in templo obſidentur, quod cum auſi eſſent
"plectere proditores, quos, utpote ſcelerum
"ſocios, viros nobiles & ne quidem accuſatos
"perhibetis, non à vobis inceperint, & *prodi-*
"*tores* ſummos præciderint. Sed licet illi mol-
"liores fuerint quam oportebat, nos Idumæi
"domicilium Dei ſervabimus, & pro commu-
"ni patria propugnabimus; hoſteſque,tam fo-
"ris irruentes quam intus *inſidiantes & pro-*
"dentes, ulciſcemur. Hîc *autem* ante muros
"armati manebimus, donec aut Romani feſſi
"ſint vos exſpectando, aut vos præ libertatis
"*deſiderio ac* ſtudio mutemini.

VII. 5. His dictis Idumæi quidem acclamabant
Idumæi, animis licet perturbati, univerſi. Jeſus autem anxius triſtiſque diſ-
ceſſit, cum Idumæos nihil moderati ſentire,

"πρόπολιν ἐλθόντας, κολάζειν τε τὰς αἰτίας πεφευγό-
"μενος. ὑ γὰρ ἂν ὑμᾶς φθάσειαν οἱ πολέμιοι, τῇ πόλει
"[a] προσφκημένους. εἰ δὲ ὅδ' ὑμῖν τύχαν εὐγνωμον
"ἢ μέτριον δοκᾷ, μὴ θαυμάζετε τὰ κλεῖθρα τῶν πυ-
"λῶν, ἕως ἂν φέρητε τὰ ὅπλα.

ε'. Τοιαῦτα μὲν [b] Ιησοῦς ἔλεγε. τῶν δὲ Ιδυμαίων [c] ὑ-
δὲν τὸ πλῆθος προσεῖχεν, ἀλλὰ τεθυμωμένοι μὴ τυχόν
ἑτοίμης τῆς εἰσόδου· ὑ δυνανάκλιτον ⟨ἦ⟩ φρατηγοὶ [d] πρὸς
τὴν ἀπόθεσιν τῶν ὅπλων, αἰχμαλωσίαν ἡγούμενοι τὸ κα-
λεύοντων πάντων αὐτὰ ῥίψαι. Σίμων δὲ ὁ [e] Καθλᾶ τῶν
ἡγεμόνων εἷς, μόλις τὸν τῶν οἰκείων καταστείλας θόρυβον,
καὶ γὰρ εἰς ἐπήκοον τοῖς ἀρχιερεῦσιν, "οὐκέτι θαυμά-
"ζειν, ἔφη, φρουρουμένων [f] ἐν τῷ ἱερῷ τῶν προμάχων τ
"ἐλευθερίας, εἴγε καὶ τῷ ἔθνει κλείουσί τινες ἤδη τὴν
"κοινὴν πόλιν, ὑ Ρωμαίους μὲν εἰσδέχεσθαι προθυμού-
"μενοι, [g] τάχα δὲ καὶ στεφανώσαντες τὰς πύλας, Ιδυ-
"μαίοις δὲ ἀπὸ τῶν πύργων ἀμαλέγοντες, καὶ τὰ ὑπὲρ τ
"ἐλευθερίας ὅπλα κελεύσει ῥίψαι. μὴ πιστεύοντες δὲ
"τοῖς συγγενέσιν τὴν τ μητροπόλεως φυλακὴν, τὰς
"αὐτὰς δικαστὰς ποιῆται τῶν ἀμφόρων, καὶ [h] κατηγο-
"ρηθέντες τινῶν, ὡς ἀποκλείσειαν ἀκρίτους, αὐτοὶ κατασβ-
"κάζουσιν ὅλην ἔθνους ἀπιμίαν· τὴν γὴν ἅπασι τοῖς ἀλ-
"λοφύλοις ἀναπεπταμένην εἰς θρησκείαν πόλιν, τοῖς
"οἰκείοις νῦν ἀπατειχίζοντες. πάντα γὰρ ὅπῃ [i] σφᾶς ἐαυτὸ-
"δομεν, ὑ τὴν τῶν ὁμοφύλων πόλεμον, οἱ ἀφ' τούτου τα-
"χύναντες, ἵνα [k] ἀτυχήσαντας ὑμᾶς τηρήσωμεν ἐλευ-
"θέρους. ταῦτα μέν τοι ὑ φρουρουμένων ἠδίκηται,
"καὶ πίστεις ὕπως ὑποψίας οὖσαι καὶ κατ' ἐκείνων
"συνελέξατε. ἔπειτα τὴν ἔνδον φρουρὰν κρατοῦντες, ὅσοι
"κύδους τῶν κοινῶν προῆκται, καὶ τοῖς συγγενεστάτοις ἔθνε-
"σιν [l] ἀθρόως ἀποκλείσαντες [m] μὲν τὴν πόλιν, ὑδενικὰ
"δὲ ὅπου προστάγματα κελεύοντες, τυραννεῖσθαι λέγετε,
"καὶ ὃ τῆς δυναστείας ὄνομα τοῖς ὑφ' ὑμῶν τυραννουμένοις
"προσάπτετε. τίς ἂν [n] ἐνέγκαι τὴν εἰρωνείαν τῶν λόγων,
"ἀφορῶν εἰς τὴν ἀνατύπωσιν τῶν [o] προγμάτων, εἰ μὴ ὑ
"νῦν ὑμᾶς ἀποκλείσουσιν Ιδυμαῖοι τῆς μητροπόλεως, ὃς
"αὐτοὶ τῶν πατρίων ἱερῶν εἴργετε. μέμψαιτ' ἄν τις εἰκό-
"τως τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ πολιορκουμένους, ὅτι φαρσήσαντες
"τοὺς προδότας κολάζειν, ὃς ὑμεῖς ἄνδρας ὁπισήμους ὑ
"ἀκαταπάτους λέγετε ἀφ' τοῦ κοινωνίας, οὐκ ἀφ'
"ὑμῶν ἤρξαντο, [p] καὶ τὰ χαριέστατα τῆς προδοσίας μέρη
"[q] προαπέκοψαν. ἀλλ' εἰ κἀκεῖνοι τῆς χρείας ἐγένοντο
"μαλακώτεροι, [r] τηρήσομεν Ιδυμαῖοι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, ὑ τὴν
"κοινὴν πατρίδος προπολεμήσομεν, ἅμα τοὺς τε ἔξωθεν
"ὁπλίτας ὑ τοὺς ἔνδον προδιδόντας ἀμυνόμενοι πολε-
"μίους. σφάλλεσθε δὲ τῶν τειχῶν μείζονα τοῖς ὅπλοις,
"ἕως ἂν Ρωμαῖοι κάμωσι προσέχοντες ὑμῖν, ἢ ὑμεῖς
"ἐλευθέρα φρονήσαντες μεταβάλησθε.

ε'. Τούτοις ὅ μὲν τῶν Ιδυμαίων ἐπεβόα πλῆθος. ὁ δὲ Ιησοῦς
ἀθυμῶν ἀνεχώρει, τοὺς μὲν Ιδυμαίους μηδὲν φρονήσαντας ὁρῶν μέ-
τριον,

a Ita *Big.* προσφκισμένους in *Editis Aliisque.* b In *Big. Vat* & *Voſſ.* ὁ Ιησοῦς. c Ita *Big.* ὅπ in *Editis Aliisque.* d Πρὸς ἀπόθεσιν *Voſſ.* & *Vat.* e Κααθὰ *Big.* f Ἐν τῷ ναῷ *Big.* g Τάχα γὰ στρ *Big.* h Κατηγορήμενοι *Big.* i Ita cum *Bod.* nec aliter, ut puto, *Ruf.* qui vertit, *contra vos feſtinabamus.* antea erat σφαλμὸς. k Sic in *Cod. Big.* ἀτυχήσαντες in *cæteris.* l Ἀθρόοις *Voſſ.* & *Vat.* m Illud μὲ è *Cod. Big.* n Ἐνίγκοι *Vat.* o Προγμάτων, ὑ νῦν ἡμᾶς ἀποκλείσουσι Ιδυμαίους *Big.* p Ita *Big.* καὶ τὰ κερδαντώτατα προδοσίας μέρη in *Editis Aliisque.* q Προαπέκοψαν *Big.* r Τηρήσομεν & mox προπολεμήσομεν *Big.*

a Καὶ

τειον, δηχθεν δὲ τὴν πόλιν πολεμυμένην. ἐν δὲ ὑδὲ τοῖς Ἰδυμαίοις ἐν ἠρεμία τὰ φρονήματα· καὶ γὰρ ἐθύμωντο τοῖς τὴν ὕβριν εἰρχθέντες τῆς πόλεως, καὶ τὰ ζηλωτῶν ἰσχυρὰ δοκοῦντες, ὡς ὑδὲν ἐπαμυνοντας ἑώρων, ἠπόρηντο, καὶ μετενόουν πολλοὶ τὴν ἄφιξιν. ἡ δὲ αἰδὼς ἅπαν τέλεον ἀποφυγεῖν οὐκ εἴα τὴν μεταμέλειαν, ὥστε μένειν αὐτοῦ πρὸ τοῦ τείχους κακῶς [a]αὐλιζομένους. [b]Ἀφ' ἑσπέρας γὰρ τῆς νυκτὸς ἀμήχανος ἐκρήγνυται χειμών, ἄνεμοί τε βίαιοι σὺν ὄμβροις λαβροτάτοις, καὶ συνεχεῖς ἀστραπαί, βρονταί τε φοβεραί, [c]καὶ μυκήματα σεισμένης ἐκ γῆς ἐξαίσια. προὐδήλου δ' ἐπ' ἀνθρώπων ὀλέθρῳ, ὁ καταστὰς τὸν ὅλον συγκεχυμένου· καὶ οὐκ ἂν μικρὸς τις ἐν εἰκάσαι συμπτώματος τὰ πρόσωπα.

ε'. Μία δὲ τοῖς Ἰδυμαίοις, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει, παρέστη δόξα. τοῖς μὲν, ὀργίζεσθαι [d]τὸν Θεὸν ὅτι τῇ [e]στρατείᾳ, καὶ οὐκ ἂν ἐφεύγειν ἐπενεγκόντας ὅπλα τῇ μητροπόλει· τοῖς δὲ περὶ τὸν Ἀνανον, νενικηκέναι χωρὶς προσπάξεως, καὶ τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν στρατηγεῖν. κακοὶ δὲ ἦσαν ἄρα τῶν μελλόντων στοχασταὶ, καὶ καταμαντεύοντο τὰ ἐχθρῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῖς ἐπήει παθεῖν. Οἱ μὲν δὴ Ἰδυμαῖοι [f]συναειραθέντες τοῖς σώμασιν ἀλλήλους [g]ἀντεφάλποντο, καὶ τὰς θυρεὰς ὑπὲρ κεφαλῆς συμφράξαντες ἧττον ἐκακοῦντο τοῖς ὑετοῖς· οἱ δὲ ζηλωταὶ μᾶλλον δι' [h]αὐτοὺς κινδυνεύοντες ὑπὲρ ἐκείνων ἐβασανίζοντο, καὶ συνελθόντες ἐσκόπουν εἴ τινα μηχανὴν αὐτοῖς ἀμύνης ὀπτοίησαν. τοῖς μὲν οὖν θερμοτέροις ἐδόκει μὴ τὰ ὅπλα βιάζεσθαι τὰς φυλακὰς ἐπεσθαι δὲ εἰσαπροῦντας εἰς μέσον τὸ τῶν ἀναφανδὸν ἀνοίγειν τοῖς συμμάχοις τὰς πύλας· τούς τε γὰρ φύλακας ἐξεῖναι πρὸς ὃ ἀδόκητον [i]αὐτοῖς παραγμένους, ἄλλως τε καὶ τοὺς πλείονας [k]αὐτοῖς ὅπλας ἀνόπλους καὶ πολέμων ἀπείρους, καὶ τὴν πόλιν δυσωπάκτον ἔσεσθαι ὃ πλῆθος κατειλημμένον· εἶτα δὲ χειμῶνος εἰς τὰς οἰκίας. εἰ δὲ καί τις γένοιτο κίνδυνος, πρέπειν αὐτοῖς πᾶν ὅτι οὖν παθεῖν, ἢ προϊδεῖν τοσοῦτον πλῆθος δι' αὐτοὺς αἰσχρῶς ἀπολλύμενον. Οἱ δὲ σωφρονέστεροι βιάζεσθαι μὲν ἀπεγίνωσκον, ὁρῶντες δὲ μόνον [l]τὸν ἑαυτῶν φρουρεῖν [m]πληθύοντες, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς πόλεως τεῖχος ἀφ' οὗ τοὺς Ἰδυμαίους ἐπιμελῶς φυλασσόμενον, ᾤοντό τε παυλαχοῦ τὴν Ἀνανου παρεῖναι, καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν ἐπισκέπεσθαι τὰς φυλακάς. ὁ δὴ τοῖς μὲν ἄλλοις νυξὶν ὅπως εἶχεν, [n]ἀνέδην δὲ καθ' ἐκεῖνον, ὑπὸ τοῦ Ἀνάνου ῥᾳθυμίας, ἀλλ' ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος ἀπόλοιτο, καὶ ὁ πλῆθος τῶν φυλάκων, στρατηγήσας τὸ εἱμαρμένης ἤδη. [o]καὶ δὴ τοῦ νυκτὸς ἐπεκοπάσης, καὶ ὁ χειμὼν ἐπακμάζοντος, κοιμίζει μὲν τοὺς ἐπὶ τῇ σοᾷ φρουρᾷ· τοῖς ζηλωταῖς δὲ ἐπῆνοιαν ἐμβάλλει, τὰ ἱερῶν ἀμοχλία σφίσιν ἐκτεμεῖν τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν. συνήργησε δὲ αὐτοῖς, πρὸς ὃ μὴ καλακευθῆναι τὸν ψόφον, ὅ,τε τῶν ἀνέμων ἦχος, καὶ ὁ τῶν βροντῶν ἐπάλληλος.

ζ. Διαλαθόντες δὲ ἐκ τοῦ ἱεροῦ περιόντος πρὸς ὃ τεῖχος, [p]καὶ τοῖς φρουροῖς χρώμενοι, τὸν τῶν Ἰδυμαίων

& duplici bello civitatem urgeri videret. Verùm nec sic Idumæis quiescebant animi. nam & indigne ferebant contumeliam, quod essent civitate prohibiti; &, cum Zelotarum vires non exiguas esse crediderint, postquam nihil eos sibi auxiliari posse viderent, in dubio esse cœperunt, multosque adventûs sui pœnitebat. Pudor autem nulla re prorsus gesta redeundi pœnitudinem superabat, adeo ut illic manere decreverint, licet ante muros male se haberent in castris. Nocte enim gravissima erumpit tempestas, ventusque violentus cum imbre vehementi conjunctus, & crebra fulgura, horrendaque tonitrua, & ingentes terræ concussæ mugitus. manifestumque erat, hominum in exitium, mundi statum fuisse conturbatum: eratque ut quis conjiceret ea non vulgares portendere calamitates.

tabernacula ponunt ante urbis mœnia.

Horribilis tempestas.

6. Una autem tam Idumæis, quam intra urbem positis, erat *de istis* opinio. illis quidem, irasci Deum militiæ causa, neque se posse evadere qui adversus metropolim arma tulerant; Anano vero suisque, victoriam sibi obtigisse sine prœlio, Deumque pro se pugnare. At mali erant profectò futurorum conjectores; & quæ sui passuri essent fore vaticinabantur ut hostibus accideret. Nam Idumæi quidem conglobatis corporibus se invicem refocillabant, conjunctisque super capita clypeis non multum nocebantur pluvia: Zelotæ autem magis solicitudine de illis quam suo periculo cruciabantur; atque congregati dispiciebant, an quid machinationis excogitari posset quo illis succurrerent. Et fervidioribus quidem visum est, armis correptis adortum ire custodes; dein, cum in medium civitatis irruissent, palam auxiliatoribus portas aperire: nam & custodes cessuros esse ex improviso eorum adortu perturbatos, præsertimque quod majori ex parte inermes essent minimeque in bellis exercitati; & cives aliquammultos difficulter colligi posse, utpote in domos propter tempestatem conclusos. quin & si quid periculi sit, vel quodvis pati satius esse, quam negligere tantam *hominum* multitudinem ipsorum causa fœde pereuntem. At prudentiores vi quidem rem gerere abnuebant, quod non solum custodiam sibi majorem adhibitam viderent, sed etiam urbis mœnia propter Idumæos diligenter custodita: & ubique adesse Ananum, omnique hora vigiles invisere existimabant. id quod aliis quidem noctibus ita fieri solebat; illa vero omissum, non Anani desidia, sed ut ille ipse & custodum manus interirent fati ductu & imperio. quippe cum multa nox esset & ingraveſceret tempestas, dormitum quidem dimittuntur custodes in porticu *dispositi*: Zelotis vero cogitatio injicitur, ut captis sacrorum ferris portarum vectes dissecarent. Illis autem plurimum contulit, ut *ferrarum* sonus non audiretur, ventorum fremitus, ut & crebrorum tonitruum fragor.

Idumæorum consensum contra tempestatem.

Zelotarum solicitudo, & consilia.

Quid demum statuunt Zelotæ.

7. Clam itaque fano egressi ad murum veniunt, ferrisque adhibitis portam Idumæos versus

Portas Idumæis aperiunt.

a Αὐλισάμβροι *Big.* *b* Διὰ ἧς *Big.* & *Vat.* *c* Μύκημα σ. τ γ. ἐξαίσιον *Big.* *d* Τὸ θεῖον *Big.* *e* Ita *Big.* στρατοῦ in *Editis Aliisque.* *f* Ita cum *Cod. Big.*. antea erat συσφαίροντες. *g* Ita in *MSS.* ἀντηλάλπον in *Editis.* *h* Καθ' ἑαυτῶν *Big.* *i* Αὐτῆς *Big.* *k* Αὐτῶν deest *Big.* ut & mox τὸν ante πολιν. *l* Τὸν αὐτῶν *Big.* *m* Ita malim cum *Big. Bod.* & *Voss.* quam πλήθυσιν cum *Editis Aliisque.* *n* Sic *Big.* ἀνείη in *cæteris.* *o* Καὶ τότε *Big. Vat.* & *Voss.* *p* Καὶ τοῖς αὐτοῖς σχίσαι *Big. Lipsi.* & *Vat.*

ſus aperiunt. Illos autem primò quidem occupat pavor, Ananum cum ſuis moliri aliquid ſuſpicatos: & unuſquiſque gladium dextra prehendit, eo animo ut vim arceret. his vero qui ad ſe venerant aguitis, ſtatim introibant. Quod ſi ad civitatem ſe vertiſſent, nihil obſtabat quo minus populus univerſus interiiſſet: tanta ira ferebantur. Nunc vero ita accidit ut primo Zelotas cuſtodia eximere feſtinarent, etiam iis obnixe id poſtulantibus qui illos intromiſerunt, ne negligerent malis obſeſſos quorum gratia venerant, neque his gravius periculum accelerarent: captis enim cuſtodibus, nullo negotio poſſe & ipſos in civitatem impetum facere; ſin vero ſemel ea concitaretur, haud fore ut cives ſuperarentur, quippe qui, ſi illos ſenſerint, ſe in aciem colligent, & aſcenſum illis obſtruent.

Idumæi urbem ingrediuntur.

ἀνοίγουσι πύλας. τοῖς δὲ ὃ μὲ θεῶντες ἐμπίπλει ταραχῆς τοὺς περὶ Ἄνανον ἐπιχειρεῖν οἰηθέντας· καὶ πᾶς ὅτι ἕκαστος εἶχε τὴν δεξιὰν, ὡς ἀμυνούμενος· ταχέως δὲ γνοίσαντες τοὺς ἥκοντας εἰσήεσαν. εἰ μὲν οὖν ἐπέστρεψαν πρὸς τὴν πόλιν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυσεν ἁπαλλαγῆναι πάντα δῆμον αὐτανδρον, ὅσην εἶχον ὀργήν. νῦν δὲ θεόντες τοὺς ζηλωτὰς κατέδυσαν τὸ φρουρεῖν ἐξελέσθαι. διωθούμενοι πολλοὶ καὶ σφᾶς εἰσδεξαμένους, μὴ φείδεσθαι δ' ὡς ἦλθον τῶν μενόντων τοῖς δεινοῖς, μηδὲ αὐτοῖς χαλεπώτερον ἐπιστῆσαι τὸν κίνδυνον. τὸ μὲν γὰρ φρουρῶν ἁλόντων, ῥᾴδιον αὐτοῖς εἰς χώραν ἐλθεῖν τὴν πόλιν· εἰ δὲ ἅπαξ ξυνῆλθον παρασκευάσασθαι, ὅτι ἂν ἐπ' ἐκείνοις κρατῆσαι. περὶ γὰρ τῶν οἰκείων συνταξαμένων αὐτοῖς, καὶ τὰς ἀνόδους ἐποφράξειν.

CAP. V.

ΚΕΦ. ε'.

Idumæorum, in urbem dum ſæviret tempeſtas ingreſſorum, & Zelotarum crudelitas. De morte Anani & Jeſu & Zachariæ. utque Idumæi domum diſceſſerunt.

Ἰδυμαίων, εἰς τὴν πόλιν ἐν χειμῶνι παρελθόντων, καὶ ζηλωτῶν ἡ ὠμότης. περὶ παλαιτῆς Ἀνάνου καὶ Ἰησοῦ καὶ Ζαχαρίου. καὶ ὡς Ἰδυμαῖοι ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

Idumæi Zelotis ſe conjungunt, & in cuſtodes irruunt.

ISta itidem Idumæis placebant, aſcendebantq; in templum per civitatem, & adventum eorum ſuſpenſis animis exſpectabant Zelotæ. Cumque ingreſſi eſſent, illi etiam è fano interiori prodierunt; mixtique Idumæis cuſtodes adoriebantur. & nonnullos quidem excubantium, quos ſomnus oppreſſerat, jugularunt; ad clamorem vero experrectorum omnis excitata eſt multitudo, armaque non ſine ſtupore corripientes ad ſui defenſionem properabant. Et quamdiu quidem ſolos Zelotas ipſos aggredi exiſtimarent animos ſumebant, ut qui eos numero ſuperaturi eſſent: ubi vero foris alios effuſos cernerent, *tum demum* Idumæos irrupiſſe ſenſerunt. Et major quidem pars eorum arma deponebant ſimul ac animis dejecti erant, & ad ejulatus ſe conferebant: pauci vero juvenum *armis* muniti fortiter excipiebant Idumæos, diuque ſeniorem multitudinem protegebant. Alii vero clamore ſuo iis qui in urbe erant calamitates indicabant; illorumque auxilio nemo venire auſus eſt, cognito Idumæos irruiſſe: ſed viciſſim magnos clamores tollebant & lamentationes, multuſque mulierum ululatus edebatur; & unuſquiſque cuſtodum *ſummo* in periculo erant. Zelotæ autem una cum Idumæis clamorem ſuſtulerunt, magiſque horribiles tempeſtas faciebat omnium vociferationes. Nemini parcebant Idumæi, utpote naturæ immanitate proni ad cædes, & ex tempeſtate male habiti arma in eos vertebant qui ipſos excluſerant, itidemque infenſi erant ſupplicantibus & pugnantibus; & multos, tam cognationis eos admonentes quam orantes ut commune fanum revererentur, gladiis transfigebant. Nullus autem fugæ quidem locus erat, neque ſalutis ſpes: * eundem vero in locum coacti plangebant, majorique

Συνεδόκει ζηλωταῖς τοῖς Ἰδυμαίοις, καὶ μᾶλλον ἡ πόλεως ἀνέδαινον περὶ τὸ ἱερὸν, μετάφρενοι τε οἱ ζηλωταὶ τὴν ἄφιξιν αὐτῶν ἐκαραδόκων. καὶ παρελθόντων εἴσω καὶ αὐτοὶ περιῆσαν ἐκ τοῦ ἐσωτέρω ἱεροῦ· μιγέντες δὲ τοῖς Ἰδυμαίοις περιέβαλλον τοὺς φυλακοῦς. καὶ τινας μὲν τῶν παραυτίκα ἀπίστως κοιμωμένους, περὶς δὲ τὴν τῶν ἐγχειριδίων βολὴν μᾶλλον πᾶν ὁ πλῆθος, καὶ μετ' ἐκπλήξεως ἁρπάζοντες τὰ ὅπλα περὶς τὰ ἄμυνα ἐχώρουν. ἕως μὲν οὖν μόνους τοὺς ζηλωτὰς ὑπελάμβανον ἐθάρρουν, ὡς πρὸς πλῆθος θησόμενοι· καταδύντες δὲ ἔξωθεν ἐπιγεγομένους ἄλλους, ἤθουν τὴν εἰσβολὴν τῶν Ἰδυμαίων. καὶ ὃ μὲν πλέον αὐτῶν ἅμα ταῖς ψυχαῖς κατέβαλλε τὰ ὅπλα, καὶ περὶς φυγὰς ἦν· φερόμενοι δὲ ὀλίγοι τῶν νέων γενναίως ἐδέχοντο τοὺς Ἰδυμαίους, καὶ μάχει πολλῇ τὴν γεραιτέραν πληθὺν ἔσκεπον. ὁ δὲ κραυγὴ διεσήμαινον τοῖς κατὰ τὴν πόλιν τὰς συμφορὰς, κἀκείνων ἀμυνῶν μὲν οὐδεὶς ἐτόλμησεν ὡς ἔμαθον εἰσπεπτωκότας τοὺς Ἰδυμαίους· ἅμα δὲ ἀντῳδαὶ καὶ ἀντολοφύροντο, καὶ πολὺς γυναικῶν κωκυτὸς ἠγείρετο, κινδυνεύοντί τε ἕκαστοι τῶν φυλάκων. ὁ δὲ ζηλωταὶ τοῖς Ἰδυμαίοις συνεπιλάλαζον, καὶ τὴν ὀχ πάντων βοὴν ὁ χειμὼν ἐποίει φοβερωτέραν. ἐφείδοντό τε οὐδενὸς Ἰδυμαῖοι, φύσει τε ὠμότατοι φονεύειν ὄντες, καὶ πρὸ χειμῶνι κεκακωμένοι, κἀκ τῶν ἐπικλυσάντων ἐχρῶντο τοῖς ὅπλοις, ἦσαν δὲ ὅμοιοι τοῖς ἱκετεύουσι καὶ τοῖς ἀμυνομένοις· καὶ πολλοὺς, τὸ τε συγγενεῖς ἀναμιμνήσκοντας, καὶ δεομένους τοῦ κοινοῦ ἱεροῦ λαβεῖν αἰδῶ, δίλαιον τοῖς ξίφεσιν. ἦν δὲ φυγῆς μὲν οὐδεὶς τόπος, οὐδὲ σωτηρίας ἐλπὶς· συναθύμως δὲ εἰς ὁλκὴν κατεχόμενοι, καὶ τὸ πλέον ἐκβια-

Idumæorum immanitas.

a Εἶχε *Big.* *b* Γνωρίζοντες *Big.* *c* Περὶ τὴν πόλιν *Big.* & *Vat.* *d* Illud τοὺς è *Codd. MSS.* *e* Εἰς τὸ ἱερὸν *Big.* & *Bod.* *f* Ita *Voſſ.* ἀσθενοῦσι in *cæteris.* *g* Θαῤῥοῦντες *Big.* *h* Κατέβαλλον *Big.* *i* Ἀρχτέραν in *libris.* *k* κινδυνεύοντος ἐκάστου τινὸς τῶν φυλάκων *Big.* *Ruſinus* vertit, *ſi quando cuſtodum quiſquam in periculum aliquod incidiſſet.* *l* Τοῖς ἐχθροῖς *Bod.* & *Vat.* ὡς ἐχθροῖς *Big.* in *Ruſini* verſione *propterea quæ his qui ſe excluſerunt ut inimicis utebantur.* * Compulſi autem inter ſe magis quam vi oppreſſi laniabantur, cum recedendi ſpatium non daretur, nec interfectores à cædibus temperarent. Incerti autem quid agerent, in civitatem ſe præcipitabant;

ὀκνιαζόμενοι, ὡς οὐκ ἔτι λιὼ ὑποχωρήσεως [2] τόπου, ἐπήεσαν δ' οἱ φονεύοντες, [b] καὶ ὑπ' ἀμηχανίας καταπιπτόμενοι ἑαυτοὺς εἰς τὴν πόλιν, [c] οἰκτρότερον ἐμοὶ γε δόξαι ἢ διέφθοροι ὀλέθρῳ, καὶ αὐθαίρετον ὑπομένοντες. ἐπεκλύσθη δὲ τὸ ἔξωθεν ἱερὸν πᾶν αἵματι, καὶ νεκροὺς ὀκτακισχιλίους καὶ πεντακοσίους ἡμέρᾳ κατελάμβανεν.

ιή. 2. Οὐκ ἐκορέσθησ δὲ τούτοις οἱ θυμοὶ τῶν Ἰδουμαίων, ἀλλ' ὅτι τὴν πόλιν πραπόμενοι πᾶσιν ἦν οἰκίαν διήρπαζον, ἕκτεινον δὲ τοὺς [d] συντυγχάνοντας. καὶ ὃ μὲν ἄλλο πλῆθος αὐτοῖς ἐδόκει περιττὸν εἶναι, τοὺς δ' [e] ἀρχιερεῖς [f] ἀνεζήτουν, ἢ κατ' οἰκείαν λιὼ τοῖς πλείστοις ἡ φορά, ταχέως δὲ ἁλόντες διεφθείροντο, καὶ τοῖς νεκροῖς αὐτῶν ἐπιβαίνοντες, τὴν μὲν Ἀνανου τοῦ δήμου εὐνοίαν, καὶ δὲ Ἰησοῦ τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους λόγων ἐπέσκωπτον. προῆλθον δὲ εἰς τοσοῦτον ἀσεβείας, ὥστε καὶ ἀτάφους ῥῖψαι, καίτοι τοσαύτην Ἰουδαίοις περὶ τὰς ταφὰς προνοιαν [h] πεποιημένοις, ὥστε καὶ τοὺς ἐκ καταδίκης ἀναιρεθέντας πρὸ δύσεως ἡλίου [i] καθαιρεῖν τε καὶ θάπτειν. ἐκ ἂν ἁμάρτοιμι δὲ εἰπὼν ἀπὸ Ἀνάνου ἀρξαι τὴν πόλιν τὸν Ἀνάνου θάνατον, καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἀναλαμπῆναι τοῦ τεῖχος, καὶ διαφθαρῆναι τὰ φρονήματα Ἰουδαίοις, ὁπηνίκα τὴν ἀρχιερέα καὶ ἡγεμόνα τῆς ἰδίας σωτηρίας αὐτῶν ὅτι μέσης τῆς πόλεως εἶδον ἀποσφαγέντα. ἦν γὰρ δὴ τότε ἄλλα [k] στρατὸς ὁ αὐτὸν καὶ διαφύλαξας, καὶ πολὺ τὸν ὄγκον τῆς τε εὐγενείας καὶ τῆς ἀξίας, καὶ ἧς εἶχε τιμῆς, ἠγαπηκὼς ὁ ἰσότιμον καὶ τοὺς ταπεινοτάτους. φιλελεύθερος δὲ ἀκριβῶς, καὶ δημοκρατίας ἐραστής, πρό τε τῶν ἰδίων λυσιτελῶν τὰ κοινὰ συμφέροντα ἀεὶ τιθέμενος, καὶ πολὺ παντὸς πολέμου τὴν εἰρήνην, ἅμα χαὶ γὰρ ἤδη τὰ Ῥωμαίων, σκοπούμενος δὲ ὑπὸ ἀνάγκης [l] τὸν πόλεμον, ὅπως, εἰ μὴ ἀσμένως Ἰουδαῖοι δέξωνται, ἀσφαλῶς. καθόλου δὲ εἰπεῖν, ζῶντος Ἀνάνου, πάντες ἂν διελύθησ. δεινὸς γὰρ λιὼ εἰπεῖν τε καὶ πεῖσαι τὸν δῆμον· ἤδη δ' ἐκεχειρώκει, καὶ τοὺς ἐμποδίζοντας, ἢ πολεμεῖν. πόλιν [m] δ' ἂν πρέπον Ῥωμαίοις παρέχον ἐπὶ τοιούτῳ στρατηγῷ. παρέζευκτο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Ἰησοῦς, αὐτῷ μὲ λειπόμενος καὶ σύγκρισιν, παρ' ἄλλων δὲ πάντων ἄλλ' οἶμαι καλλιόνων ὁ Θεὸς ὡς [n] μεμισημένης τὴν πόλεως ἀπώλειαν, καὶ πυρὶ βουλόμενος ἐκκαθαρθῆναι τὰ ἅγια, τοὺς ἀντεχομένους αὐτῶν, καὶ φιλοστοργίας προέσχοντο. [o] οἱ δὲ παρ' ὀλίγον τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα περικείμενοι, καὶ τὴν κοσμικῆς θρησκείας [p] κατάρχοντες, προσκυνούμενοί τε [q] τοῖς ἐκ τῆς οἰκουμένης, προβάλλουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἐρριμμένοι γυμνοὶ, βορὰ κυσὶν καὶ θηρίοις, ἐλέσποντο. [r] αὐτῷ ἐπ' ἐκείνοις γενάξαι ἂν τοῖς ἀνδράσι δοκῶ τὴν ἀρε-
ιθ'. τὴν, [s] ὀλοφυρομένῳ ὅτι τοσοῦτον ἤπατο τῆς κακίας. ἀλλὰ γὰρ ὃ μὲ Ἀνάνου καὶ Ἰησοῦ τέλος τοιοῦτον ἀπέβη.

ex parte eò vi compulsi, cum non esset quo se reciperent, & in eos irruerent interfectores, etiam præ consilii inopia in civitatem se præcipitabant, exitium voluntarium subeuntes eo quod effugiebant, ut mihi videtur, *longe* miserabilius. Templum autem omne exterius sanguine inundabatur; cumque dies illucesceret, inventa erant cæsorum octo millia & quingenti viri. *Magna civium strages.*

2. Istis vero non satiati erant Idumæi ita accensi, sed in urbem conversi domos omnes diripiebant, & obvium quemque perimebant. Et cæteræ quidem multitudinis cædem supervacaneam ducebant, pontifices verò perquirebant, & in illos plerique impetu ferebantur, captosq; statim occidebant; cumq; super eorum cadavera constitissent, nunc Anano populi benevolentiam, nunc Jesu quæ de muro dixerat exprobrabant. eo autem impietatis processerunt, ut etiam insepultos eos abjecerint, quanquam tanta Judæis erat cura sepulturæ, ut etiam post damnationem crucifixos ante solis occasum tollerent & humarent. Non autem erraverim, si initium urbis excidii ab Anani morte factum esse dixero, & mox ex illo die muros everti, remque publicam Judæorum pessundari cœpisse, quo pontificem qui præerat eorum saluti in media civitate tracidatum viderunt. Erat autem & alias vir venerabilis summeque justus, & præter nobilitatis & dignitatis & honorum quibus auctus erat amplitudinem, se *æquabilem* & infimis parem præstare amaverat. Libertatis supra modum fautor erat, popularisque regiminis amator, & bonum publicum iis quæ sibimet prodessent semper præferens; & pacem maximi faciens, ut qui norit Romanos non posse expugnari, ac prospexerit necesse esse ut bello perirent, nisi res *cum Romanis* solerter componerent Judæi, ne multa; si vixisset Ananus, pro certo ad compositionem res venissent. Nam plurimum dicendo valebat, & ad populum persuadendum; jamque eos subegerat qui ipsi impedimento erant, aut belli desiderio tenebantur. multum autem negotii sub ejusmodi duce facessissent Romanis. Huic junctus erat Jesus, illo qudem, si conferantur, inferior; aliis vero præstantior. At certe Deum puto, cum urbem pollutam exitio dare decerneret, flammisque *loca* sancta purgari vellet, *consulto* defensores eorum quique ea diligerent amputasse. Itaque qui paulo ante veste sacra amicti & publicæ religioni præerant, & ex *universo* terrarum orbe in urbem commeantibus venerabiles habebantur, nudi, foras ejecti in canum & ferarum escam, conspiciebantur. Virtus ipsa mihi visa est super viris istis gemuisse, cum lamentatione quod adeo victa esset à malitia. Atenim Ananus quidem & Jesus vitæ exitum hujusce modi habuerunt. *Seviiam exercent Idumæi in Ananum & Jesum pontifices.* *Deus iratus Judæis.* *Anani & Jesu elogia.*

3. Post [LIB. V. *secundum Rufini distinctionem*, cap. 1.]

pitabant: miseri (ut mihi videtur) eo quod fugiebant crudelius subeuntes exitium, donec templum exterius sanguine redundavit, *Ruf.* *a* Antea plena distinctio erat post τόπος. *b* Καὶ ante ὑπ' ἀμηχανίας delendum censeo auctoritate *Cod. Vat.* *c* Ita *Big.* & *Vat.* οἰκτότερον in *cæteris.* *d* Διήπτωντο *Big.* *e* Περιτυγχάνοντας *Big.* & *Vat.* *f* Sc. Ananum & Jesum. Aliàs vero summorum sacerdotum nomine sæpiuscule intelligi puto non eos qui pontificatu maximo aut fungebantur aut functi erant, eorumque vicarios, sed alios quoque principes XXIV sacerdotalium familiarum. Quo modo usurpatur vox in *Antiqq.* l. 20. c. 7. p. 895. ubi seditio orta narratur inter ἀρχιερέας & ἱερέας. ut & l. IV. *Belli Jud.* c. 3. p. 1170. ubi à seditiosis dicit sorte lectos ἀρχιερέας ex quaque familia, cum is honos nascendi ordine deferre soleret. *g* Ἐζήτουν *Big.* *h* Πεποιημένων *Vat.* *i* Καθαιρεῖν *Big.* & *Voss.* *k* Σαμυὸς αὐτὸν *Vat.* *l* Illud ὃ non agnoscunt *Voss. Vat.* & *Bod.* *m* Καὶ πρ. τ. π. in aliquibus *MSS.* *n* Δ' ἂν pro ἂν feci, quod ita legisse videatur *Ruf.* *o* Μεμεμερίμνησ. *Bod.* *p* Aut δὴ pro ὃ legendum, aut δὴ pro δὲ accipiendum, quo forsan modo *Ruf.* *q* Simili phrasi (ὑμεῖς τῶν κατοικούντων) utitur *Dionys. Hal.* *r* Ἀπὸ τῆς *Big.* & *Bod.* *s* Αὐτῷ ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἀνδράσι δοκῶ τὴν ἀρ. *Big.* *t* Ita distinguo. antea erat ὀλοφυρομένῳ, ὅτι &c.

Zelotarum & Idumæorum crudelitas.

3. Poſt illos vero multi tam Zelotæ quàm Idumæi, populum veluti animalium profanorum gregem adorti jugulabant. Et vulgus quidem, ubicunque deprehenſum, trucidabatur; nobiles vero & adoleſcentes quotquot caperent vinctos in carcerem concludebant, fore ſperantes ut nonnullos nece dilata ſibi adjungerent. At nemo illis auſcultabat; ſed mori omnes malebant quam in improbis numerari contra patriam *conſpirantibus*. Graves autem angores ſuſtinebant quod ab illis ſtare recuſarent, flagris & tormentis vexati: cumque corpus non amplius ferendo eſſet cruciatus, vix eos *tandem* dignati ſunt gladio. Quos vero die cepiſſent nocte in cuſtodiam ducebant, mortuoſque efferentes foras projiciebant, ut locus eſſet aliis in vincula conjectis. Tantus autem populum pavor occupaverat atque formido, ut nec auſus eſſet quiſquam affines mortuos palam deflere, neque ſepelire: ſed occultæ quidem erant *in ædes* concluſorum lachrymæ, haudque gemebant niſi cautione adhibita, ne quis inimicorum eos exaudiret. paria namque his qui lugebant illico patiebantur qui luctus edidiſſent. nocte vero terram exiguam manibus ſublatam corporibus injiciebant, & interdiu ſi quis fortius fuiſſet animatus. atque duodecim millia nobilium ad hunc modum perierunt.

Duodecim millia nobilium pereunt.

Zacharias in judicium vocatus.

4. Illi autem, jam cædes peroſi, ſine pudore judicum conſeſſibus judiciiſque illudebant. Itaque cum illuſtrium quendam Zachariam Baruchi filium interficere pergerent (illos enim irritabat quod malitiam odio haberet & libertatem amaret; itemque locuples erat, ut non ſolum fortunarum ejus direptionem ſperarent, ſed & virum è medio tollerent, qui ad illorum poteſtatem evertendam plurimum conferre potuit) convocant ex præcepto ſeptuaginta è plebejorum primoribus judicum ſpecie abſque auctoritate; & *apud eos* Zachariam accuſant, ut qui vellet res eorum prodere Romanis, & ad Veſpaſianum proditionis cauſa *quoſdam* miſerat. Quorum autem accuſabatur nec probatio erat ulla, nec indicium; ſed de illis ſibi plane perſuaſum eſſe dixerunt, atque hoc ſatis eſſe volebant ad fidem veritati impetrandam.

Quo modo ſe defendit.

Zacharias autem, cum intellexiſſet nullam ſibi relictam eſſe ſalutis ſpem, ut qui per inſidias in carcerem accitus eſſet non ad judicium, in vitæ deſperatione dicendi libertate non abſtinuit; ſed in medio conſtitutus, veriſimilitudinem eorum de quibus accuſabatur irriſit, pauciſque objecta ſibi crimina diluit. deinde oratione in accuſatores converſa, omnes eorum iniquitates ordine perſequitur, multumque lamentatus eſt rerum perturbationem. Zelotæ autem obſtrepebant, & vix à gladiis tempera-

γ'. Μετὰ δὲ ἐκείνους οἵ,τε ζηλωταὶ καὶ τῶν Ἰδυμαίων ὁ πλῆθος, τ̃ λαὸν, ὥσπερ ἀνοσίων ζώων ἀγέλλω ὀθνείοντες, ἔσφαζον. καὶ τὸ μὲ εἰκῆιον ἐφ' ὅ κατα|λη|φθείη τόπου διεφθείρετο· τὺς δὲ εὐγενεῖς καὶ νέους συλλαμβάνοντες, εἰς εἰρκτιὼ κατέκλεινον δεδεμένους, καὶ ἐλπίδα ἔ ᵇ προσδήσεσθαί τινας αὐτοῖς τιὼ ἀναίρεσιν ὑφιστάμενοι. προσῆκε δὲ ὑμᾶς, ἀλλὰ πάντες ἔ τάξασθαι μᾶ τ̃ πατρῶν καὶ τ̃ πατρίδ|ος προείλοντο τ̃ θάνατον. δεινὰς δὲ τ̃ ἀρνήσεως αἰτίας ὑπέμενον, μαστιγούμενοί τε καὶ ᶜ τρεβλούμενοι· μᾶ δὲ ὅ μηκέτ' ἀρκεῖν ὅ σῶμα ταῖς βασάνοις, μόλις ἠξίουν ἔ ξίφους. ⓐ συλλη|φθέντες δὲ μθ' ἡμέραν, ᵈ ἀνηγόρλο τάλλω· καὶ τὺς ᵉ μὲν νεκροὺς ἐκφερομένους ἐρρίπτουν, ὡς ἐπέρους εἴη δεσμώταις τόπ|ος. ἐπὶ δὲ τοσαύτη ἔ δείμα κατέπληξις, ὡς μηδένα τολμῆσαι μήτε κλαίειν φανερῶς ⓑ προσήκοντα νεκρὸν, μήτε θάπειν· ἀλλὰ λαθρᾶια μὲν ἐπ' αὐτῶν ᶠ κατακεκλεισμένων τὰ δάκρυα, καὶ μετὰ προσκέψεως, μή τις ἐπακύσῃ τῶν ἐχθρῶν, ἔστενον. ἴσα γὰρ τοῖς πενθουμένοις ὁ πεν|θήσας εὐθὺς ἔπαθε. νύκτωρ δὲ κόνιν αἴροντες χερσὶν ὀλίγην ἐπερρίπτουν τοῖς σώμασι, καὶ μθ' ἡμέραν εἴτις θρᾴσ|ος ἦν. μύριοι δὲ καὶ δισχίλιοι ᵍ τῶν εὐγενῶν ὅτοι διεφθάρησαν.

δ'. Οἱ δὲ ἤδη ἀφημεμισηκότες ὅ ʰ φονεύειν, ἀναίδην ⁱ εἰρωτεύοντο δικαστήρια ἔ χρίσῃς. ἔ δή τινα τ̃ ὀπαφανεστάτην ᵏ ἀποκτεῖναι προθέμενοι ˡ Ζαχαρίαν υἱὸν ᵐ Βαρούχου. παρῆκτο δ' αὐτὺς ὅ λίαν τανδρὸς μισοπόνηρον ἔ φιλελεύθερον, ἦν δὲ ἔ πλούσιος, ὥστε μὴ μόνον ἐλπίζειν τ̃ ἁρπαγὴν τ̃ ὑσίας, ἀλλὰ ἔ ⁿ προσαποσκευάσεσθαι δυνατὸν ἄνθρωπον εἰς τ̃ ᵒ αὐτῶν καλάλυσιν· ᵖ συγκαλῦσιν ἐξ ὑπατάγματος ἑβδομήκοντα τ̃ ἐν τέλ|ει ᵠ δημοτῶν, εἰς ὅ σχῆμα δικαστῶν ἔρημον ἐξουσίας· ἔ ὅ Ζαχαρίᾳ καλήμορον, ὡς ʳ ἐνδιδῷη τὰ πράγματα Ῥωμαίοις, ἔ πρὸ προδοσίας διαπέμψαιτο πρὸς Οὐεσπασιανόν. ἦν δὲ ὅτε ἔλεγχός τις τ̃ ˢ κατηγορημένων, ὅτε τεκμήριον, ἀλλ' αὐτοὶ πεπεῖσθ καλῶς ἔφασ, ἔ τοῦτ' εἶ) πίστιν τ̃ ἀληθείας ἠξίουν. ὅ γε μὲν Ζαχαρίας σωιδὼν μηδεμίαν ἀπ' αὐ|τῶν καταλειπομένην σωτηρίας ἐλπίδα, ᵗ κεκλῆσθ γὰρ ᵗ καθ' εἱμαρμένην εἰς εἰρκτιὼ, οὐκ ὀπὶ δικαστήριον, ἐπόησατο τ̃ ἔ ζῆν ἀπόγνωσιν οὐκ ἀπαρρησίαστον· ἀλλὰ καταστὰς, ὅ μὲν πιθανὸν τῶν κατηγορουμένων διεκλύασε, καὶ μθ' ἕκαστα ἀπελύσατο τὰς ὑπαιτιωμένας αἰτίας. εἶτα δὲ ἔ λόγον εἰς τὺς κατηγόρους ἀποστρέψας, ἑξῆς πάσας αὐτῶν διεξῆλθε τὰς παρανομίας, καὶ πολλὰ μὲν τ̃ συγχύσεως κατολοφύρθ τ̃ πραγμάτων. οἱ ζηλωταὶ δὲ ἐθορύβουν, ἔ μόλις τ̃ ξιφῶν ἀπεκράτουν,

---

a Ἐφ' ᾧ καπλήφθη *Big.* & *Vat.* *b* Προδήσοσθ & mox αἴρεσιν *Big.* *c* Προστρεβλούμενοι *Big.* *d* Ita *Big.* & *Ruf.* ἀνηχῦντο in *Editis Aliiſque.* *e* Illud μᾶ non agnoſcit *Vat.* *f* Ita in *MSS.* κατακεκλεισμένα in *Editis.* *g* Sic *Big.* & *Ruf.* τ̃ εὐγενῶν νέων in *Editis Aliiſque.* Forſan τ̃ εὐγενῶν νέων ex v. 4. *h* Ita lego & diſtinguo ex *Cod. Big.* & *Ruſſini* verſione. antea erat, φονεύειν ἀναίδως, εἰρωτῶντο. *i* Εἰρωτῶντας *Big.* *k* Ἀποκτεῖναι σοφίζοντο *Big.* ἀποκτῆναι σοφίζοντο *Vat.* & *Voſſ.* *l* Eundem eſſe hunc Zachariam cum illo cujus meminit *Servator* apud *Matth.* c. 23. v. 35. ſtatuit *L'Empereur* in *Cod. Talm. Middoth*, p. 80. verba autem *Servatoris* intelligenda eſſe per anticipationem; & *aoriſtum* politum eſſe pro *futuro*, ὃν ἐφονεύσατε, *quem occideritis.* [atque hujuſmodi uſus *Aoriſti* familiaris eſt *Joſepho*, itidemque *Polybio Hiſtorico*, ut ad eum notavit *Iſaacus Caſaubonus.*] *Grotius* (ad *Matth* 23,34.) videri ait illic *Chriſtum* alludere ad veterem hiſtoriam (in 2 *Paralipomenôn* 24, 22.) ut ſimul inſit ejus verbis futuri præſagium. Confer *Coccejum* in *Conſiderat. Reſponſionum & Quæſt. ad Judæos*, cap. 42. *Lud. Capell.* in *Spicilegio* ad *Matth.* 23. 33. *Grotium* ad *Matth.* 22, 35. & *Schetanum* in *tom.* 2. *Bibliothecæ S.* p. 935. *m* Βαρεῖς *Vat.* Βαρισαίου *Big.* *n* Πρὸς ἀποσκευάζεσθ *Big.* προσαποσκευάζεσθ *Busb. Rhed.* & *Vat.* *o* Εαυτῶν *Big.* *p* Ita *Busb.* & *Rhed.* συγκαλῦσι μὲν ἐξ *Big.* συγκαλῦσιν ἐν in *Editis Aliiſque.* *q* Δημοτικῶν *Big.* *r* Ἐνδιδῶσι *Big.* & *Voſſ.* ἐνδιδῖτι *Voſſ.* *ſ* Κατηγορημένων *Vat. Busb.* & *Rhed.* *t* Ita cum *Cod. Voſſ.* κεκλεῖσθ in *Editis Aliiſque.* *u* Κατ' εἱμαρμένη in pleriſque *MSS.* *a* Ita

κράτων, ὃ ϗμα ἐ τ̃ εἰρωνείαν τ̃ δικασηρίϕ μέχρι τέλους [a] παῖξαι προαιρόμενοι, ἐ ἄλλως [b] πρᾶξαι θέλοντες τὰς δικαίας, εἰ παρὰ τ̃ [c] αὐτῶν κίνδυνον μνησθήσοιτ̃ τ̃ δικέως. φέρεσι δ' οἱ ἑβδομήκοντα [d] τ̃ κρινομένϕ τὰς ψήφους ἀπολύσεως, ἐ σὺν αὐτϕ προείλοντο πεθνάναι μᾶλλον, ἢ τ̃ ἀναρρέσεως αὐτ̃ λαβεῖν τ̃ ὀπισγραφέως. ἤρθη δὲ βοὴ τ̃ ζηλωτῶν πρὸς τ̃ ἀπόλυσιν, ἐ πάντων μ̃ ὡς ἀγανακτήσεως ὑπὲ τοῖς δικασαῖς, ὡς μὴ συνιεῖσι τ̃ εἰρωνείαν τ̃ δοθείσης αὐτοῖς ἐξουσίας· δύο δὲ [e] τ̃ τολμηροτάτων, προσπεσόντες ἐ μέσϕ τ̃ ἱερῷ, [f] διαφθείρουσι τ̃ Ζαχαρίαν, ἐ πεσόντι ὑπιχλεύαζοντες ἔφασ, ἐ πρ' ἡμῶν τ̃ ψῆφον ἔχεις, ἐ βεβαιοτέραν τ̃ ἀπόλυσιν· ῥίπτουσί τε αὐτὸν εὐθέως ἀπὸ τ̃ ἱερ̃, ϗ τ̃ ὑποκειμένης φάραγγος. τοὺς δὲ δικασὰς πρὸς ὕβριν ἀπεστραμμένους τοῖς ξίφεσι τύπτουσι, ἐξέωσέ τ̃ πρόβολον, δι' ἓν τοῦτο φεισάμενοι τ̃ σφαγῆς αὐτῶν, ἵνα σκεδασθέντες ἀνὰ τ̃ πόλιν ἄγγελοι πᾶσι τ̃ δουλείας γένωνται.

κ'. ε'. Τοῖς δὲ Ἰδουμαίοις ἤδη τῆς παρουσίας μετέμελε, ϗ πρόσισατο τὰ πραθέντα. συναγαγὼν δὲ αὐτοὺς τις ἀπὸ τῶν ζηλωτῶν κατ' ἰδίαν ἐλθών, [h] ἐδείκνυτο τὰ συμπραττόμενα τοῖς καλέσασι, [i] ϗ τὰ κατὰ τῆς μητροπόλεως διεξήει. "[k] πραττόμεθα "γὰρ μὲν ὡς ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων [l] προδιδο- "μένης Ρωμαίοις τῆς μητροπόλεως, εὑρηκέναι δὲ προ- "δοσίας [m] μὲν τεκμήριον οὐδέν· τοὺς δὲ ἐκείνῳ ὑπο- "κειμένους φυλάττεσθαι ϗ πολέμου ϗ τυραννί- "δος ἔργα τολμῶντας. προσήκειν μὲν οὖν αὐτοῖς "ἀφεκωλύειν ἀπ' ἀρχῆς· [n] ἐπεὶ δ' ἅπαξ εἰς κοινωνίαν "ἐμφυλίου φόνου [o] προσέπεσον, ὅσον χρῶ [p] ὑπὲρ τοῖς "ἁμαρτήμασι, ϗ μὴ προσμένειν χρηγῦναι "τὰς ἰσχὺν τοῖς [q] καταλύουσι τὰ πάτρια. ϗ γὰρ εἴ τινες χαλεπαίνουσι [r] τὸ κλεισθῆναι τὰς πύλας [s] ϗ "τὴν εἴσοδον, ἀλλὰ τοὺς εἰρξάντας τετιμωρῆσθαι, ἐ "τεθνάναι μὲν Ἀνανον, διεφθάρθαι δὲ ὑπὸ μιᾶς νυ- "κτὸς ὀλίγους δεῖν πάντας ϗ δῆμον. [t] ἐφ' οἷς τ̃ μὲν "οἰκείων πολλοὺς ἀθυμεῖσθαι μετανοοῦντας, τ̃ ὑπε- "καλεσαμένων δὲ ὁρᾶν ἄμετρον τὴν ὠμότητα, μη- "δὲ δι' ὃς ἐσώθησαν αἰδουμαίων. [u] οἳ ὅμμασι γοῦν "τ̃ συμμάχων τὰ αἴσχιστα τολμᾶν, ϗ τὰς ὀκεί- "ων πρᾶξεις Ἰδουμαίοις προσάπτεσθαι, μέχρις ἂν "μήτε κωλύῃ τις, μήτε χωρίζηται τ̃ ἀραμαίων. "δεῖν οὖν· [x] ἐπειδὴ βραβολὴ μὲν πέφηνε τὰ τῆς "προδοσίας, ἔφοδος δὲ Ρωμαίων ἀδεμία προσ- "δοκᾶται, δυναστεία τε ὑπιστείχισαι τῇ πόλει δυσπα- "άλυτος· αὐτοὺς ἀναχωρεῖν ἐπ' οἶκου, ϗ τοῦ μὴ "κοινωνεῖν τοῖς φαύλοις [y] ἁπάντων ἀπολογήσασθαι πε- "ὶ ὧν φρονήσαντες μετάσχοιεν.

bant, ſpeciem & ſimulationem judicii ad finem perduci cupientes, & judices inſuper experiri volentes, an cum in periculo verſentur juſtitiæ forent memores. Septuaginta vero vocatum in judicium ſententiis ſuis abſolvunt, & cum eo mori maluerunt quam ut ſibi interitus ejus adſcriberetur. Illo autem abſoluto clamor ſublatus eſt à Zelotis, & univerſi quidem judicibus iraſcebantur, ut qui ſimulationem datæ ſibi poteſtatis non intelligerent: duo vero ex audaciſſimis Zachariam in medio templo adorti interficiunt, cæſoque illudentes dicebant, & à nobis ſuffragium habes, firmioremque abſolutionem: eumque ſtatim in ſubjectam vallem de templo projiciunt. Judices autem in contumeliam gladiorum dorſis ferientes *templi* ambitu pepulerunt, cum ob hoc unum ab illorum cæde abſtinuiſſent, ut per civitatem disjecti apud omnes fierent ſervitutis nuncii.

Judices abſolvunt Zachariam.

In medio templo trucidatur.

5. Verum Idumæos jam ſe veniſſe pœnitebat, eiſque diſplicebant quæ facta erant. Cum autem congregati eſſent ex occaſione cujuſdam Zelotæ qui ad eos clam venerat, *is* omnia indicabat quæ nefarie fecerant una cum iis qui eos acciverant, quæq; contra metropolim geſta erant oratione perſequebatur. " arma quippe " eos cepiſſe, quaſi metropolis à pontificibus " proderetur Romanis, reperiſſe autem nullum " proditionis indicium: illos vero qui eam fin- " gebant ab ipſis defendi, & belli facinora pa- " trare auſos & tyrannidis. Et ipſorum qui- " dem erat ab initio eos prohibuiſſe: quoniam " vero accidit ut cædis civilis aliquando cum " illis participes eſſent, itaque peccandi finem " facere oportet, neque longius manere ad vires " illis ſuppeditandas qui res patrias perditum " eunt. Nam etſi portas ſibi occluſas introi- " tumque in urbem obſtructum graviter ferant, " pœnas tamen ab illis qui eos excluſerant " eſſe repetitas, atque obiiſſe quidem Ana- " num, una vero nocte populum fere omnem " conſumptum. Quarum rerum multos è ſuis " pœnitere licet ſentire, pariterque videre im- " manem illorum crudelitatem qui eos acciverant, ne quidem ſervatores ſuos *vel minimum* reverentium. Adeoque dum in auxiliatorum conſpectu fœdiſſima facere non dubitant, abeſſe non poteſt quin illorum injuriæ etiam Idumæis imputentur, quam diu nemo illis obſiſtat aut à perpetratis ſe abſtineat. Debere igitur (quoniam certum eſt improbe conficta eſſe omnia de proditione, neque Romanorum *jam* exſpectari adventum, urbemque munitam eſſe potentia expugnatu difficili) eos domum diſcedere, & deſerendo malorum ſocietatem ſeſe excuſatum ire de omnibus quorum participes ſe fecerant ab iis decepti.

Idumæis ſceleratæ Zelotarum conſilia quidam prodit.

a Ita cum *Cod. Big.* nec aliter forſan *Ruſinus*, qui vertit, *ſpeciem & cavillationem judicii ſui ad finem permanere cupientes.* παῖξαι in *Editis Aliiſque.* b Πεισθέντα *Big. & Voſſ.* c Ἑαυτῶν *Big.* d Τῶν κεκρομένων *Big.* & mox ἅπαντες pro ἀπολύσεως. e Τολμηρότατοι *Bod. & Voſſ.* τολμηρότεροι *Vat.* f Κτείνουσι *Big.* g Hîc τῷ ante ἀπόλυσιν delevi auctoritate *Codd. Big. & Vat.* h Ἐπιδείκνυτο ϵ τὰ κ. *Big.* i Καὶ τὸ κ τ̃ μ. *Big. Bod. & Vat.* k Παρασκευάζ *Big.* l Ρωμαίοις προδιδόμενης τ̃ πόλεως *Big.* m Illud μ̃ additum è *Cod. Big.* n Ita in *Editis Aliiſque.* ἐπειδὴ δὲ εἰς κ. *Voſſ. & Vat.* o Μετέπεσον *Big.* προέπεσον *Vat.* p Ἐπιθῆναι *Big.* q Καθαλύσασι *Voſſ.* r Τῷ κλεισθῆναι *Voſſ.* ſ Ita *Big. & Ruf.* εἰς εἴσοδον in *cæteris.* t Ἐφ' ὃς *Big.* u Ἀπ' ὄμμασι *Voſſ. & Vat.* x Ἐπεὶ *Big.* y Ἀπ' αὐτῶν *Gall.*

CAP.

CAP. VI.

Quomodo Zelotæ, ab Idumæis liberati, majorem ſtragem ediderunt in civitate. utque Romanos, adverſus Judæos ire deſiderantes, in præſens cohibuit Veſpaſianus.

Idumæi domum redeunt.

ISTIS inducti Idumæi, primum quidem eos qui erant in cuſtodiis ſolvunt, ad duo circiter millia popularium, qui ſtatim relicta civitate ad Simonem ſe conferunt, de quo paulo infra dicemus: deinde domum ex Hieroſolymis abierunt. Eorumque diſceſſus utriſque improviſus accidit & inopinatus. Nam & populus, neſcii quòd illos factorum pœnituerit, ad breve tempus fiduciam ſumpſerunt, quaſi inimicis levati: & Zelotæ eo magis ex adverſo inſurrexerunt, quaſi ab auxiliaribus non deſerti eſſent, ſed ab iis liberati, qui eorum retunderent reprimerentque inſolentiam. Itaque non mora aliqua interpoſita aut deliberatione injurias faciebant, ſed ſummam celeritatem adhibentes in ſingulis excogitandis, quicquid illis viſum eſt ipſa cogitatione citius peragebant. Maxime autem virorum fortium atque nobilium cædem ſitiebant; hos quidem exitio dantes ex invidia, illos vero præ metu. haud aliam enim ſibi ſecuritatem fore exiſtimabant, quàm ut nemo ex optimatibus ſupereſſet. Itaq; occiſus eſt cum multis aliis Gorion, dignitate quidem & genere præſtans, popularis vero regiminis fautor, animoque de libertate ſolicito præditus, ſi quis alius è Judæis. Eum autem, inter cætera quibus eminebat, maxime perdidit loquendi libertas. Neque Niger Peraïta manus eorum effugit, vir qui in bellis contra Romanos ſtrenuiſſime ſe geſſit. Ille, licet clamorem ſæpe tolleret & vulnerum cicatrices oſtenderet, per mediam civitatem trahebatur. poſtquam vero ſe extra portas duci videret, deſperata ſalute, orabat atque obſecrabat, ut ſepulturæ mandaretur: illi autem, cum prius minas jactaſſent, ſe eum humari, id quod maxime deſiderabat, non paſſuros eſſe, cædem efficiebant. Verum cum in eo eſſet Niger ut occideretur, Romanos eis ultores imprecatus eſt, & ut præter bellum illis *in cumulum* accederet fames & peſtilentia, & ad hæc omnia ut *mutuis ipſorum manibus caderent. Quæ ſane univerſa contra improbos rata habuit Deus, &, quod juſtiſſimum, *effecit* ut non multo poſt orta diſſenſione ſui ipſorum amentiam invicem experturi eſſent. Et Niger quidem occiſus metu eos levavit, ne tolleretur ipſorum poteſtas. Plebis autem pars nulla erat, cujus ad interitum non aliqua excogitabatur occaſio. nam alii quidem, quod jamdudum ipſorum aliquibus reſtitiſſent, interempti erant: aliis vero, qui nihil pacis tempore offenderant, †prout commodum viſum eſt affingebantur crimina. Et qui eos quidem non omnino adiret, pro ſuperbo; qui vero paulo liberius ad eos accederet, pro contemptore; quique ob-

Et Niger Peraïta.

Moxque Zelotæ majorem adhibent ſævitiam.

Gorion morte plectitur.

Plebi exitium machinantur Zelotæ.

ΚΕΦ. ϛ'.

Ως ζηλωταὶ, Ἰδουμαίων ἀπαλλαγέντες, πλείονας κατὰ τὴν πόλιν ἀπέκτειναν. καὶ ὡς Οὐεσπασιανὸς Ρωμαίους, κατὰ Ἰουδαίων ὁρμῶντας, ἀνέπαυσε μὴ πολεμεῖν τέως.

ΤΟύτοις [a] πεισθέντες οἱ Ἰδουμαῖοι, πρῶτον μὲν λύουσι [b] τοὺς ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις, ὡσεὶ διχοστασίας [c] δημότας· οἱ, πρᾶγμα φυγόντες ἐκ τῆς πόλεως ἀφικνοῦνται πρὸς Σίμωνα, καὶ τῇ μάχῃ ὕστερον ἐρεῖμεν· ἔπειτα ἐκ τῆς Ἱεροσολύμων ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ συνέβη τοῖς χωρισμοῖ αὐτῶν γενέσθαι [d] πρόδοξον ἀμφοτέροις. ὅ, τε γὰρ δῆμος, ἀγνοῶν τὴν μετάνοιαν, [e] ἐθάρσησε πρὸς ὀλίγον, ὡς ἐχθρῶν κεκουφισμένος· οἵ τε ζηλωταὶ μᾶλλον ἐπανίσησαν, ἐκ ὡς ὑπὸ συμμάχων [f] καθαλειφθέντες, ἀλλ' ἀπηλλαγμένοι τῆς δυσπροσίστου καὶ βιαστερπόντων προνομέων. οὐκ ἐπὶ χρῷ μέλλησις ἢ σκέψις ἦν τῆς ἀδικημάτων, ἀλλ' ὀξυπόταις μὲν ἐχρῶντο ταῖς ὑπονοίαις εἰς ἕκαστα· τὸ δυσθέατα δὲ πάσχειν καὶ τῆς ὑπονοίας οὐήρχοντο. μάλιστα δ' ἐπ' ἀνδρείαν τε καὶ εὐγένειαν ἐφόρων, τὸν μὲν φθόνῳ λυμαινόμενοι, [g] τὸν δὲ δέει· μόνην γὰρ αὐτῶν ἀσφάλειαν ὑπελάμβανον, τὸ [h] μηδένα τῶν δυνατῶν καταλιπεῖν. ἀνῃρέθη γοῦν σὺν πολλοῖς ἑτέροις καὶ Γοργίας, ἀξιώματι μὲν καὶ γένει προὔχων, δημοκρατικὸς δὲ καὶ φρονήματος ἐλευθερίου μέσος, [i] εἴ καί τις ἕτερος Ἰουδαίων. ἀπώλεσε δ' αὐτὸν ἡ παῤῥησία μάλιστα πρὸς τοῖς ἄλλοις πλεονεκτήμασιν. ἔφυγε δὲ Περαΐτης Νίγερ αὐτῶν τὰς χεῖρας διαφυγών, ἀνὴρ ἄριστος τοῖς πρὸς Ρωμαίους πολέμοις γενόμενος. ὃς καὶ βοῶν πολλάκις [k] τὰς τε ἀτειλὰς ἐπιδεικνὺς, μέσης ἐσύρετο τῆς πόλεως. ἐπεὶ δὲ ἔξω τῶν πυλῶν ἦκτο, τὴν σωτηρίαν ἱκέτευεν ἀπογνοὺς, εἰ ταφῆς ἐπύγχανεν. οἱ δὲ παραπεμπόμενοι, ἧς ἐπεθύμει μάλιστα γῆς μὴ μεταδόσειν αὐτῷ, καὶ φόνον ἐπήγοντο. ἀναμεμνημένος δὲ ὁ Νίγερ [l] πικρῶς Ρωμαίους αὐτοῖς ἐπηράσατο, λιμοῖς τε καὶ λοιμοῖς [m] ἐπὶ τῷ πολέμῳ, καὶ πρὸς ἅπασι τοῖς ἀλλήλων χερσὶ. ἃ δὴ πάντα κατὰ τῶν αὐτῶν ἐκύρωσεν ὁ Θεὸς, καὶ τὸ δικαιότατον, ὅτι γεύσασθαι τῆς ἀλλήλων ἐπονοίας ἔμελλον οὐκ εἰς μακρὰν σπασάμενοι. Νίγερ μὲν οὖν ἀνῃρημένος τοὺς μὲν τῆς καταλύσεως αὐτῶν φόβους ἐπεκούφισε. τοῦ λαοῦ δὲ μέρος οὐδὲν ἦν, ᾧ μὴ πρὸς ἀπώλειαν ἐπενοεῖτο πρόφασις. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν διενεχθέν τινι πάλαι διέφθαρτο· τὸ δὲ μὴ πρεσβεῦσαν κατ' εἰρήνην ὑπὲρ κακοῦς ἐλάμβανε τὰς αἰτίας. καὶ ὁ μὲν, μηδὲ ὅλως αὐτοῖς προσιὼν, ὡς ὑπέρφρων, ὁ προσιὼν δὲ μετὰ παῤῥησίας, ὡς καταφρονῶν, ὁ θεραπεύων δὲ ὡς

a Ante πεισθέντες voculam δὴ addunt *Big. Vat. & Voſſ.* b Illud τοὺς inſertum dedimus è *Codd. Big. Bod. & Voſſ.* c Ita *Big. Lipſ. & Ruſ.* δισμώτας in *Editis Aliiſque.* d Παρὰ δόξαν *Voſſ.* e Ἐθάρσησεν ὀλίγον *Big.* f Ita cum *MSS.* καταλειφθέντες in *Editis.* g Antea erat τὸ ϗ γενναῖον δέος. quod ſi quis malit, per me licet. Verum perſuaſum habeo τὸ γενναῖον è margine in textum irrepſiſſe, utpote illic poſitum ἐξηγήσεως ἕνεκα è regione τῷ δέει. In *Cod. Bod.* τῷ ϗ γενναίων δέει. h Μηδὲν αὐτῶν δ. *Big.* i Εἴπερ τις *Big.* k Ita *MSS.* τὰς ἀτειλὰς in *Editis.* l Sic *Bod. & Ruf.* τιμωρησαμένως *Big. & Voſſ.* τιμωρεμένως in *Editis Aliiſque.* m Ἐν τῷ πολέμῳ *Big.* * *Sc.* ut mutuis ipſorum manibus perirent. † *Vel,* prout res tempuſque poſtulabant.

a Ita

ὡς ὑπὸ θλῶ ὑποπτεύεσθαι. [a] μία τ' ἦν τῶν τε μεγίστων καὶ τῶν μετριωτάτων [b] ἐγκλημάτων τιμωρία, θάνατος. καὶ διέφυγεν οὐδεὶς, εἰ μὴ σφόδρα τις [c] ἦν ταπεινὸς, ἢ [d] δι' ἀγένειαν, ἢ ἀφ' τύχης.

κα'. β'. Ῥωμαίων δὲ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἡγεμόνες, ἔρριζηντο ἠγθμένοι τὴν ξάσιν τῶν πολεμίων, ὥρμηντο τοὺς τὴν πόλιν, καὶ Οὐεσπασιανὸν ἤπειγον ὡς ἂν ὅτι τάχιστα κύριον τῶν ὅλων, φάμενοι, "θεὸν "σύμμαχον σφίσι, τὸ τετράφθαι τοὺς ἐχθροὺς "κατ' ἀλλήλων· εἰ μέντοι τὴν ῥοπὴν ὀξεῖαν, καὶ "ταχέως Ἰουδαίους [e] ὁμονοήσειν, ἢ κοπιάσαντας ἐν "τοῖς ἐμφυλίοις κακοῖς, ἢ μετανοήσαντας." Οὐεσπασιανὸς δὲ, "πλεῖστον αὐτοὺς, ἔφη, τοῦ δέοντος ἁμαρ- "τάνειν, ὥσπερ ἐν θεάτρῳ χεῖρας τε καὶ ὅπλων ἐπί- "δειξιν ποιήσασθαι γλιχομένους, οὐκ ἀκίνδυνον ἀλ- "λὰ μὴ τὸ [f] συμφέρον, καὶ τὸ ἀσφαλὲς [g] σκοπῶν- "τας. εἰ μὲν γὰρ εὐθέως ὁρμήσειαν ἐπὶ τὴν πό- "λιν, ἄπιστοι ὁμονοίας ἔσεσθαι τοῖς πολεμίοις, καὶ "τὴν ἰσχὺν αὐτῶν [h] ἀκμάζουσαν ἐπ' αὐτοὺς ἐπι- "στρέφειν· εἰ δὲ τὴν ἡμέραν, ὀλιγωτέροις [i] χρήσεσθαι, "δαπανηθεῖσιν ἐν τῇ ξάσει. στρατηγεῖν μὲν γὰρ ἄμει- "νον αὐτὸν Θεὸν, [k] ἀπόνητι Ἰουδαίοις Ῥωμαίοις "παραδιδόντα, καὶ τὴν νίκην ἀκινδύνως τῇ στρα- "τιᾷ χαριζόμενον. ὥστε χρῆναι ἀφθαρμένων χεῖ- "σὶν οἰκείαις τῶν ἐχθρῶν, καὶ τῷ μεγίστῳ κακῷ ξά- "σι χρωμένων, θνατοὺς μᾶλλον αὐτοὺς ἀποκάμνειν "τῶν κινδύνων, ἢ θανατῶσιν ἀνθρώποις καὶ λελυσση- "κόσι κατ' ἀλλήλων χεῖρας μίσγειν. εἰ δέ τις οἴε- "ται τὴν δόξαν τῆς νίκης ἐλάττονα ἔσεσθαι δι- "χα μάχης, γνώτω τοῦ ἀφ' τῶν ὅπλων σφαλε- "ρὸν τὸ μετ' ἡσυχίας κατόρθωμα λυσιτελέστερον. καὶ "δὲ γὰρ ἦττον εὐκλεεῖς οἴεσθαι χρὴ τῶν ἐν χεῖρας "λαμπρῶν τὰς ἐγκρατείας καὶ συνέσεσι [l] τὰ ἴσα δια- "πράξασθαι. ἅμα μέντοι μειουμένων τῶν πολεμίων "καὶ τὴν [m] αὐτῶν ῥώμην, ἀναληφθεῖσαν ἐκ τῶν συνε- "χῶν πόνων, ἐρρωμενέστερον [n] ἄξειν. ἄλλως τε καὶ [o] τῶν "κοπιζομένων τῆς ἐπὶ τὴν νίκην λαμπρότητος, "ὃ τοῦτον [p] εἶναι χρόνον. ὃ γὰρ ἐπὶ κατασκευὴν "ὅπλων ἢ τειχῶν, οὐδὲ ἐπὶ συλλογὴν [q] βραδύτερον, "Ἰουδαίους ἀφορμᾶσθαι, καὶ τὴν ὑπέρθεσιν ἔσεσθαι κα- "τὰ τῶν διδόντων, ἀλλ' ἐμφυλίῳ πολέμῳ καὶ διχονοίᾳ "[r] παιζομένους καθ' ἡμέραν οἰκτρότερα παθεῖν, "ὧν ἂν ἐπελθόντες αὐτοὶ ἀφθεῖεν [s] αὐτοὺς ἁλόντας. "εἴτε οὖν [t] τὸ ἀσφαλὲς τῆς σκοπιᾶς, χρῆναι τοὺς ὑφ' "ἑαυτῶν ἀναλισκομένους ἐᾶν· εἴτε ὃ εὐκλεέστερον τῷ "κατορθώματι, ὃ δὴ τοῖς οἴκοι νοσοῦσιν ἐπιχειρεῖν. "[u] ῥηθήσεται γὰρ εὐλόγως, οὐκ αὐτῶν τὴν νίκην, "ἀλλὰ τῶν ξάσεως.

γ'. Τούτοις Οὐεσπασιανῷ λέγοντι συνήνουν οἱ ἡγε- μόνες, καὶ τὸ ἀφανὲς τοῦ στρατηγικοῦ τῆς γνώμης

f quiis eos demereri ſtudebat, pro inſidiatore habebatur. atque una graviſſimorum criminum & leviorum pœna, mors erat: neque evaſit quiſquam niſi admodum eſſet humilis, aut ignobilitate, aut forte fortuna.

2. Romanorum autem alii quidem duces univerſi, hoſtium diſſenſionem ſibi lucro inopino eſſe exiſtimantes, incitati erant ad urbem *oppugnandam*; & Veſpaſianum, qui ſummæ rerum præerat, urgebant, dicentes, "Dei pro- "videntiam ſibi ipſis favere, hoſtium manibus "in ſeſe converſis: veruntamen in præcipiti "ſtare mutationem, & Judæos *forſan de rebus* "inter ſe cito conſenſuros, aut malis civilibus "defatigatos aut ad pœnitudinem redactos." At Veſpaſianus eis reſpondebat, "næ illos de "iis quæ fieri oportet vehementer errare, cu- "pientes tanquam in theatro quantum armis "ac manibus poſſent oſtentare, idque cum pe- "riculo: non autem quid in rem ſuam eſſet & "ex tuto ſecum reputantes. Nam ſi è veſtigio "quidem impetum in urbem facerent, ipſos in "cauſa fore ut hoſtes in gratiam redirent, ac "in ipſos vires eorum etiam nunc vigentes con- "verſuros: ſin vero diem de die exſpectarent, "cum paucioribus congreſſuros eſſe, *multis* ſe- "ditione conſumptis. Deum quippe ipſo præ- "ſtantiorem eſſe ducem, Judæos ſine labore "Romanis tradentem, nulloque cum periculo "victoriam exercitui dantem. proinde, cum "ſuis manibus ſe perimant inimici, & ma- "lorum maximo ſeditione laborent, debere "potius ipſos periculorum ſpectatores confe- "dere, quam cum hominibus mori cupientibus "& in ſe invicem ſævientibus manus conſere- "re. Si quis autem exiſtimet victoriæ gloriam "ſine prælio habitum iri viliorem, ſciat, ma- "gis è re ſua eſſe quiete quod ſuſceperint per- "ficere, quam incertam armorum aleam ex- "periri. neque enim minus iis, qui manibus "pulchre decertarunt, laude digni cenſendi "ſunt, qui continentia atque prudentia paria "geſſerint. ſimul autem ac hoſtibus aliquid de "viribus minuatur, etiam milites ſuos, ex la- "boribus recreatos, ductum iri valentiores. "Prætereaque, ſi qui ſibi proponerent victoriæ "claritudinem, non hoc idoneum eſſe tempus. "neque enim armis fabricandis, muriſve, ne- "que auxiliis colligendis operam dare Judæos, "foreque ut mora contra illos faciat qui eam "interponunt; immo vero bello civili & diſſi- "diis vexatos quotidie miſerabiliora pati, quam "quibus ab ipſis eos adortis capti afficerentur. "Proinde, ſive quis ad ſecuritatem *ſuam* at- "tenderit, oportere eos, qui ſemet conſumptum "eunt, miſſos facere; ſive ad rerum præclare "geſtarum gloriam, nequaquam manus inte- "ſtino morbo laborantibus afferendas eſſe. "quippe dicetur, idque non ſine cauſa, victo- "riam non illis acceptam deberi, ſed *hoſtium* "ſeditioni.

II. *Cum ducibus deliberat Veſpaſianus de obſidendis Hieroſolymis.*

3. Veſpaſiano verba iſta facienti aſſenſerunt duces; moxque apparuit quam recte ſenſerit imperator.

Veſpaſiani conſilii eventus.

a Ita *Big.* antea μία ἦν. b Sic *Big. Gall.* & *Voſſ.* ἐγκλημάτων deeſt in *reliquis.* c Εἶη *Big.* d Διὰ πτῶσιν *Big.* e Ἡμῖν poſt ὁμονοήσειν addit *Voſſ.* f Σύμφορον *Big.* g Σκοπεύντων *Gall.* h Ἐπακμάζουσαν ἐφ' ἑαυτὸν *Big.* i Χρῆσθαι *Big.* χρήσασθαι *Gall.* k Ita aliquot *MSS.* & *Ruſ.* ἀκονιτὶ in *Editis Aliiſque.* l Τὰ ἴσα περάσασθαι *Big. Vat.* & *Gall.* m Ἑαυτῶν *Big.* n Ἄρξειν *Big.* & *Gall.* o Forſan τοῖς κοπιζομένοις. p Εἶναι τὸ καιρὸν *Big. Gall. Vat.* & *Voſſ.* q Ἐπιτυχεῖν *Big.* r Ita *Big.* & *Voſſ.* παιζομένους in *Editis Aliiſque.* s Sic *MSS.* τοὺς in *Editis.* t Τὸ ἀσφαλὲς *Big.* u Ῥηθήσεται *Big.*

Multi Judæi saltuis spe confugiunt ad Vespasianum.

imperator. nam multi in dies ſingulos transfugiebant, zelotarum ex cuſtodia ſemet ſubducentes. Difficile autem erat fugam capere, quod exitus omnes cuſtodibus obſiderentur; & quicunque in illis quoquo modo deprehenſus fuiſſet, quaſi ad Romanos abiret, interficeretur. Cæterum qui pretio ſe potuit redimere dimittebatur, iſque ſolus pro proditore habebatur qui nihil daret: quo factum erat, ut, ditioribus fugam redimentibus, ſoli pauperiores jugularentur. Mortui autem per omnes vicos magna multitudine in cumulos aggeſti erant: plurimique etiam qui ſe in fugam conjecerant, animo mutato in civitate diem ſupremum obire cupiebant. nam ſepulturæ ſpes faciebat, ut ſatius videretur in patria mori. Eo autem crudelitatis deventum eſt, ut neque iis qui in urbe occiſi erant, aut per vias, humari concederetur: ſed quaſi cum patriis legibus etiam naturæ jura diſſolvere pepigiſſent, ſuaque in homines injuſtitia Dei quoque numen polluere, mortuos ſub dio putreſcentes relinquebant. Sepelientibus autem propinquorum quenquam, idem quod transfugis, ſupplicium erat mors: ſtatimque ſepultura egebat, qui alterum ſepultura affecerat. In ſumma, nulla bona animi affectio adeo exſtincta erat in iſtis calamitatibus, ac miſericordia. quæ enim *maxime* miſeranda erant, illa ipſa nefarios * irritabant; & à vivis quidem in occiſos, à mortuis vero in vivos iracundiam transferebant: & ingens adeo metus omnes occupaverat, ut eos qui prius occubuerant pro beatis, quod *à miſeriis* requieverant, laudarent ſuperſtites; quique in carceribus vexati erant & cruciati, etiam inſepultos, ſi cum illis conferrentur, felices prædicabant. Et ab illis quidem omne jus humanum conculcabatur, divina autem *quæque* deridebantur, & prophetarum oracula ut præſtigiatorum commenta ſubſannabant. multa autem † illi de virtute & vitio vaticinati ſunt, quæ iſti Zelotæ cum ſecure violarent, effecerunt ut prophetia quæ adverſus patriam fuerat concepta exitum *ſuum* ſortiretur. Vetus enim virorum ſermo quidam erat, tum urbem captum iri, & *loca* ſancta conflagratura jure belli, ubi ſeditio invaſerit, & indigenarum manus polluerint ſacratum Deo locum. Quibus licet fidem non detraherent Zelotæ, ipſi tamen ſe earum rerum miniſtros præbuerunt.

Zelotarum in mortuos pariter ac vivos crudelitas.

ἀνεφαίνετο. [a] πολλοὶ δὲ καθ' ἡμέραν ἠυτμίλεων, τὸς χϚ'. ζηλωτὰς ἀφοδιάζοντες. χαλεπὴ δὲ ἦν ἡ φυγή, φρουρᾶς διειληφότων τὰς διεξόδους πάσας, καὶ ⟨illegible⟩ [b] εἰ αὐτᾶς ὑποπτεύοντες ὡς πρὸς Ρωμαίους ἀποίσοντα ἀφαιρεθέντες. ὅ,τε μὲν χρήματα δοὺς ἐξηφίετο, καὶ μόνος ἦν ὁ μὴ διδοὺς πρόδοτης· ὥστε καταλείπετο, τῶν εὐπόρων τὴν φυγὴν ὠνουμένων, μόνος [c] ἀποσφάττεσθαι τὰς πένητας. νεκροὶ δὲ ἐπὶ τὰς λεωφόρους πάσας ἐσωρεύοντο παμπληθεῖς, καὶ πολλοὶ τῶν [d] ἀφ' ὑμνέων ἀθροιζόμενοι, πάλιν τὴν [e] ἔνδον ἀπώλειαν ἤρυντο. τὸν γὰρ ὑπὲρ τῆς πατρίδος θάνατον ἐλπὶς ταφῆς ἐποίει [f] δοκεῖν μετριώτερον. ἃ δὲ εἰς τοσοῦτον ὠμότητος ἐξώκειλαν, ὡς μήτε τοῖς ἔνδον ἀναιρημένοις, μήτε τοῖς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς μεταδοῦναι γῆς· ἀλλὰ, καθάπερ συνθήκας πεποιημένοι τοῖς τῆ πατρίδος συγκαταλῦσαι καὶ τὰς τῆ φύσεως νόμους, ἅμα τε τοῖς εἰς ἀνθρώπους ἀδικήμασι συμμιᾶναι καὶ τὸ θεῖον, ὑφ' ἡλίῳ τὰς νεκρὰς μυδῶσα, [g] ἀπέλειπον. τοῖς δὲ θάπτουσι πρὸ τῆ σφαγῆναι, [h] ὃ καὶ τοῖς αὐθαιρέτοις, ὑπῆρχεν ὁ θάνατος ἴδιος· καὶ δεινὸν ἀφαίρημα ταφῆς ἦν ἑτέρῳ χαριζόμενον. καθόλου τε εἰπεῖν, οὐδὲν ὅπως ἀπωλώλει χρηστὸν πάθος ἐν ταῖς τότε συμφοραῖς, ὡς ἔλεος. ἃ γὰρ ἐχρῆν οἰκτείρειν ταῦτα παρώξυνε τὰς ἀλιτηρίους, καὶ ἀπὸ μὲν τῆ ζῶντας ὑπὲρ τὰς ἀνηκεμφύους, ἀπὸ δὲ τῆ νεκρῶν ὑπὲρ τὰς ζῶντας τὰς ὀργὰς μετέφερον· καὶ δι' ὑπερβολὴν δέους ὁ θεῖον τὰς φρενηφθίλας ὡς ἀναπαυσαμένους ἐμαχέσατο, οἵ, τε ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις οἰκιζόμενοι, καὶ συγκλεισιν, καὶ τὰς ἀπαύστους ἀπόφασιν εὐδαίμονας. κατεπαλαῖετο μὲν οὖν πᾶς αὐτοῖς θεσμὸς ἀνθρώπων, ἐγελᾶτο δὲ τὰ θεῖα, καὶ τὰς τῆ προφητῶν [i] θεσμὰς ὥσπερ ἀγυρτικὰς λογοποιίας ἐχλεύαζον. [k] πολλὰ δὲ ὕστερον περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας προεθέσπισαν, ἃ παραβάντες οἱ ζηλωταὶ, [l] καὶ τὴν καθ' ἑαυτῆς πατρίδος προφητείαν τέλος ἐξέβησαν. ἦν γὰρ δή τις [m] παλαιὸς λόγος ἀνδρῶν, ἔνθα τότε τὴν πόλιν ἁλίσεσθαι, [n] καὶ καθαρλεγήσεσθαι πᾶ ἄγια νόμῳ πολέμου, [o] ζάσις ἐὰν κατασκήψῃ, καὶ χεῖρες οἰκεῖαι θεμιάνωσι τὸ ἅγιον Θεῦ τέμενος. οἷς οὐκ ἀπιστήσαντες οἱ ζηλωταὶ ἀφανεῖς ἑαυτὸς ἐπέδοσαν.

III. **CAP. VII.** **ΚΕΦ. ζ'.** κγ'.

Quomodo Joannes tyrannidem affectavit, & quænam mala in Maſada patrarunt Zelotæ. Utque Veſpaſianus Gadaram cepit, quæque geſſit Placidus.

Ὅπως Ἰωάννης ἐτυραννίωσεν, ὁποῖά τε κακὰ ἐν Μασάδᾳ εἰργάσαντο οἱ ζηλωταί. ὡς τε Οὐεσπασιανὸς τὴν Γάδαραν ἕλεν, οἷά τε ἔπραξε Πλάκιδος.

Joannis ſuperbia & ambitio.

JOannes autem, cum jam tyrannidem affectaret, eundem cum æqualibus ſuis honorem accipere dedignabatur; paula-

ΗΔΗ δὲ Ἰωάννης τυραννιῶντι τὸ τοῖς τῆς ὁμοίοις ἰσότιμον ἠδοξεῖτο, καὶ κατ' ὀλίγους προσανώμωος

a Πολλοὶ γὰρ Big. *b* Ita Big. & Ruf. ὑπ' αὐτῆς nec agnoſcunt Editi nec alii MSS. *c* Εἰς ποσφάττεσθαι Big. *d* Ὀμωμόνων Big. *e* Ἐνδὸν Big. *f* Illud δοκεῖν è Codd. Big. Gall. Busb. Rhed. Lipſ. & Vat. *g* Ita cum MSS. ἀπέλιπον in Editis. *h* Ita è Cod. Bod. ὃ καὶ τοῖς in Editis. *i* Χρησμὸς Big. *k* Πολλὰ δ' αὐτοῖς Big. *l* Καὶ τῆς κ. τ. π. προφητείας Big. τὴν τῶν πατρίδος πολιτείαν Bod. *m* Videtur eſſe explicatio & παρεμπαίδευσις quædam expoſitio vaticinii *Danielis*, c. V. (quo prædicitur fore ut *urbem & ſanctuarium deſtruat populus princeps venturus*) maxime autem horum verborum (c. I. v. *ult.*) *per alam abominabilem vaſtatricem*, ita ut per *eam* intelligeretur exoritura quædam factioſorum hominum *ſeditio*, à quibus Dei templum horrendum in modum polluetetur & profanaretur, quod factum eſt à Zelotis & eventus rem comprobavit. Fuit ergo *ala* ſeu *turma* illa factioſorum Zelotarum templum occupantium, illudque innumeris cædibus & omni flagitioſorum genere polluentium βδέλυγμα ἐρημώσεως *abominabile* hominum concilium, quorum obſtinata pertinacia factum eſt ut & tota Hieroſolyma & Templum ipſum everſa ſint, quæ Titus ſummopere cupiebat conſervata. *L. Cappellus* in *Spicilegio* ad *Matt.* c. 24. v. 15. Pro certo haberi debet multa apud Judæos vatum veterum oracula conſervata fuiſſe non *ſcripto* ſed *memoria*. *Grotius* ad *Matt.* c. 27. v. 9. *n* Καὶ φλέξεσθαι τὸ ἅγιώτατον Bod. & Voſſ. *o* Σπάσις ἔτυπ ἐγκρυπτικὴν Big. * *Vel*, ad crudelitatem excitabant. † Sc. prophetæ.

a Ἀφανεῖς

μὴν τῶν πονηροτέρων [a]ἀφηνίαζε τοῦ σωτάγματος. ἀεὶ δὲ τοῖς μὴ τῶν ἄλλων δόγμασιν ἀπειθῶν, τὰ δὲ [b]αὐτῷ θρασύτατα διαπορώτερον, [c]ὅλου τοῦ μοναρχίας ἀντιποιούμενος. εἶκον δὲ αὐτῷ τινες μὲν δέει, τινὲς δὲ κατ' εὔνοιαν· δεινὸς γὰρ ἦν ἀπάτῃ καὶ [d]δόλῳ θρασαγαγέσθαι. πολλοὶ δὲ [e]πρὸς ἀσφαλείας ἡγούμενοι τῆς αὐτοῦ, τὰς αἰτίας ἤδη τῶν τολμωμένων ἐφ' ἕνα καὶ μὴ πολλοὺς ἀναφέρεσθαι. τό γε μὴν δραστήριον αὐτοῦ, [f]κατά τε χεῖρα καὶ κατὰ γνώμην, [g]δορυφόρους εἶχεν οὐκ ὀλίγους. πολλὴ δὲ μοῖρα τῶν [h]ἀντιταξαμένων ἀπελείπετο, πρὸ' οἷς [i]ἦν μὲν καὶ φθόνος, δεινὸν ἡγεμόνιον ὑποτετάχθαι τὸν πρὶν ἰσότιμον· ὃ πλέον δὲ εὐλάβεια τῆς μοναρχίας ἀπέτρεπεν. ὅτε γὰρ καταλύσειν ῥᾳδίως ἤλπιζον αὐτὸν ἅπαξ κρατήσαντα, καὶ καθ' ἑαυτῶν προφασιν ἕξειν, τὸ τὴν ἀρχὴν ἀντιταξαι. προῃρεῖτο δὲ ἡ [k]πολεμουμένη ἕκαστος [l]ὁποιωοῦν παθεῖν, ἢ δουλεύσας [m]ἐκουσίως τὴν ἀνδραποδώδη μοῖραν [n]περιπολέσθαι. διῃρέθη μὲν οὖν στάσις οὐκ τύπων, καὶ τοῖς διαπωθεῖσιν Ἰωάννης [o]ἀντεβασίλευσεν. ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς ἀφ' φυλακῆς ἦν, [p]καὶ οὐδὲν ἢ μικρὸν εἴποτε διακροβολίζοντο τοῖς ὅπλοις· ἤρξαν δὲ κατὰ τῶν δήμου, καὶ πότερον πλείονα λείαν ἀνάξωσιν ἀντεφιλονείκουν. [q]ἐπεὶ δὲ ἡ πόλις τριττὰ τοῖς μεγίστοις κακοῖς ἐκειμάζετο, πολέμῳ καὶ τυραννίδι καὶ στάσει, πρὸς σύγκρισιν μετριώτερον ἦν τοῖς δημοτικοῖς ὁ πόλεμος. ἀμέλει διαδιδράσκοντες ἐκ τῶν οἰκείων ἔφευγον πρὸς τοὺς [r]ἀλλοτρίους, καὶ πρὸς Ῥωμαίοις ἦς ἀπήλπιζον ἐν τοῖς ἰδίοις σωτηρίας ἠξίουν.

timque è nequioribus quosdam sibi adjungens, eorum factioni se subducebat. Cum autem semper aliorum quidem consultis non obtemperaret, quæ vero ipsi visa sunt imperiosius juberet, palam erat eum velle dominatum sibi soli asserere. Eique se sociabant nonnulli quidem metu, alii vero ex benevolentia, (miram quippe scientiam habebat alios ad se alliciendi fraude & dolo) plurimique quod ad securitatem suam facere existimabant, ut facinorum quæ patraverant causæ uni potius quàm multis adscriberentur. Ad hæc, quia manu strenuus erat & *bonus* consilio, non paucos habebat satellites. Magna autem pars contrariæ factionis eum deferebat, nonnulli quidem præ invidia, grave ducentes ei subjici quem paulo antea parem habuerant; plurimi vero sibi caventes ab unius dominatu. eum enim, si semel rerum potiretur, haud facile deturbari posse existimabant, illudque sibi objecturum esse, quod primùm ei restiterant. Proinde quisque bello potius quidvis pati malebat, quam voluntariam serviendo servitutem pro mancipiis male perire. & ex istis quidem divisa est factio, & Joannes in contraria dissentientibus parte pro rege se gessit. Sed inter ipsos quidem munita erant omnia custodibus; nihilque aut parum agebatur, si quando in velitatione armis se lacesserent: contra plebeculam vero acriter pugnabant, & *summa* utrinque contentio erat, quinam prædam majorem abducerent. Cum autem tribus maximis malis vexaretur civitas, bello & tyrannide & seditione, præ cæteris *duobus* populo levius videbatur bellum. Itaque relictis familiaribus suis ad alienigenas profugiebant; & à Romanis salutem, quam inter suos desperaverant, assequebantur.

Magna pars contrariæ factionis deficit à Joanne.

β'. [1]Τέταρτον δὲ ἤδη κακὸν ἐκινεῖτο πρὸς τὸ κδ'. ἔθνους καταλυσιν. φρούριον μὲν ἦν πέρα Ἱεροσολύμων καρτερώτατον, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων βασιλέων, εἴς τε ὑπέκθεσιν [2]κλήσεως ἐν πολέμου ῥοπαῖς, καὶ σωμάτων ἀσφάλειαν, κατεσκευασμένον, ὃ ἐκαλεῖτο Μασάδα. τοῦτο [u]προκατειληφότες οἱ προσαγορεύμενοι [x]σικάριοι, τὸν μὲν τὰς πλησίον χώρας κατέτρεχον, ὑδὲν πλέον [ἢ χρειώδη] ποριζόμενοι. δέει γὰρ ἀνεχώρουν τῶν πλείονος ἁρπαγῆς. ὡς δὲ τὴν Ῥωμαίων φαλαγγα ἠρεμοῦσαν, στάσει δὲ καὶ τυραννίδι ἰδίᾳ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίους [y]ἐπανθάνοντο διῃρημένους, ἀσφαλεστέρων ἤπλουν τολμημάτων. καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων, ἣν ἄγουσιν Ἰουδαῖοι [z]σωτηρίαν [a]ἐξόδου τῆς ὑπ' Αἰγυπτίοις δουλείας, ἀνεθέντες εἰς τὸ πάτριον γένος, κατῆλθον νύκτωρ, τοὺς ἐμποδὼν ὄντας ἀφαλαθέντες, καὶ πολίχνιόν τινα καλαίρεχοι καλουμένην [b]Ἐγγαδδί. οἱ ἢ ὅ μὴ [c]ἀμυνεῖσθαι δυνάμενοι, πρὶν ὅπλων ἅψασθαι καὶ συνελθεῖν, φθάσαντες [d]ἐσκέδασε, καὶ τῆς πόλεως ἐξέβαλον. ὅ δὲ φυγεῖν ἦπλον ὄν, γύναιά τε καὶ

2. Quartum vero præterea malum coortum est gentis in exitium. Castellum erat haud procul ab Hierosolymis validissimum à priscis regibus, & * ad parta reponenda in belli periculis & ad corporum tutamen, ædificatum, quod vocabatur Masada. Illud cum Sicarii, ut appellabantur, occupassent, tunc quidem in vicinam regionem excursiones faciebant, nihil aliud *præter necessaria* sibimet quærentes, quippe metu à rapinis amplioribus continebantur. At quamprimum Romanorum exercitum otium agere audirent, & Judæos Hierosolymitanos ex seditione suaque dominatione divisos, majora facinora aggrediebantur. Atque die festo Azymorum (qui agitur à Judæis ob salutem acceptam cum ex Ægyptiorum servitute liberati in terram patriam remitterentur) noctu descenderunt, clam eos qui illis obstarent, & in urbeculam quandam nomine Engaddi impetum faciunt. In qua eos qui resistendo erant, priusquam arma caperent & convenirent *omnes*, subito dispersérunt & civitate ejecerunt: eos vero qui fugere non poterant, mulieres ac liberos,

Sicariorum è castello Masada excursus.

a Αφηνιάζετο Big. b Αὐτῷ in Editis. ἑαυτῷ Big. c Δῆλον ὅτι τ' μ. Big. d Ita in Editis. λόγῳ in MSS. & Ruf. e Πρὸς ἀσφάλειαν ἡγεμόνι τῷ αὐτῶν Big. f Κατὰ χεῖρα Big. g Ita in plerisque MSS. nec aliter legisse videtur Ruf. Δορυφόρους in Editis. h Ἀντικαθημένων Vat. Voss. Gall. & Bod. i Ἰσχὺς Big. contra quam Ruf. Aliique. k Πολίμῳ Gall. & Vat. l Al. ὁπωσ. m Ἀκουσίως Big. n Παραπολεῖσθαι Big. o Ita in MSS. ἀντεπασιλεῦσιν in Editis. p Ἐπράττετο aut simile verbum deest, aut subintelligendum relinquitur. nam Rufinus vertit, *nihilque aut parum agebatur*. Καὶ οὐδὲ μικρὸν ἢ ἔπραττον Big. q Ἐπειδὴ ἡ πόλ. in aliquot MSS. r Ἀλλοφύλους Big. s Τέταρτον δὲ ἄλλο κακὸν in plerisque MSS. t Κτήσεων Big. u Κατειληφότες Voss. & Bod. x Ista omnia quæ occurrunt inter σικάριοι & δίεις habuimus ex MSS. Voss. & Bod. præter ἢ χρειώδη, quæ ad sensum explendum inserta uncisque inclusa dedimus. y Ita in aliquot MSS. ἐπύθοντο in Editis. z Ita Bas. & Vat. σωτῆρια Gen. cum aliis. a Ἐξ ὧν τ' ὑπ' Αἰγύπτου Big. b Γαδδὶν Big. c Ἀμυνεῖσθαι Big. d Ἐκέλευσε Vat. * Reponendis opibus ad momenta belli, Ruf.

beros, ſupra ſeptingentos interficiunt. deinde cum ædes compilaſſent, fructuſque jam maturos diripuiſſent, prædam in Maſadam retulerunt. Et illi quidem omnes circa caſtellum vicos & regionem omnem depopulabantur, non parvo undique perditorum numero ad eos in dies ſingulos confluente. Simul autem per reliquos Judææ tractus concitati ſunt latrones, qui eouſque quieverant. ac quemadmodum in corpore, ſi quod præcipuum eſt inflammaretur, una ægrotarent membra cuncta: itaque propter urbis ſeditionem & tumultum qui foris erant nequiſſimi prædandi arripuerunt licentiam: atque ſinguli, ubi vicos quos inhabitabant diripuerunt, mox in ſolitudinem ſe recipiebant. Cumque in agmina congregarentur & conjurarent, exercitu quidem pauciores, *plures vero quam manus latrocinalis, in *loca* ſacra & oppida irruebant. † Interdum etiam eveniebat, ut male quidem mulctarentur ab iis in quos impetum fecerant, id quod in bello relictis ſolet accidere; interdum autem pœnas prævenirent, latronum more cum ſpoliis in fugam conjecti. Nulla autem pars Judææ erat quæ ſimul cum urbe eminentiſſima non interibat.

Cædes ac devaſtatio per univerſam Judæam.

Transfugæ Veſpaſiani miſericordiam implorant.

3. Iſta Veſpaſiano à transfugis narrabantur. nam licet exitus omnes cuſtodirent, & quotquot ad eos quoquo modo accederent *è veſtigio* interficerent ſeditioſi, erant tamen qui clam elapſi, & ad Romanos ſe recipientes, imperatorem incitabant, ut opem civitati ferret, & conſervatum iret populi reliquias. nam & multos quod bene Romanis vellent periiſſe, & ſuperſtites in periculo eſſe. Ille autem, jam tum miſerans eorum calamitates, caſtra movit tanquam Hieroſolyma obſeſſurus, re autem vera ut **urbem* obſidione liberaret. oportebat autem, priuſquam id ageret, ut quod reliquum erat everſum iret, nihilque à tergo relinqueret quod obſidionem impediret. Cum igitur veniſſet Gadara, metropolim Perææ validam, quarta die menſis Dyſtri civitatem ingreditur. jam enim optimates, clam ſeditioſos, legatos ad eum de deditione miſerant, tam pacis deſiderio, quam ſuis facultatibus metuentes. multi quippe locupletes Gadara habitabant. Cum autem hanc legationem plane ignoraſſent diverſa ſentientes, tum demum de ea appropinquante Veſpaſiano nonnihil reſciverunt. Et ipſi quidem civitatem ſe retinere poſſe deſperabant, utpote & inimicis qui intus erant numero inferiores, & Romanos non longe ab urbe conſpicientes. Cum autem fugere decreviſſent, ſine ſanguine id facere, nullaque à noxiis pœna repetita, parum honeſtum ducebant. Itaque Doleſo comprehenſo (namque is non dignitate ſolum ac nobilitate civitatis princeps erat, ſed etiam legationis auctor vi-

Veſpaſianus ingreditur Gadara.

παῖδας, ὑπὲρ ἑπτακοσίους ἀναιρεῦσιν. ἔπειτα τούς τε οἴκους ἐξεσκυλασμένοι, καὶ τῶν καρπῶν τὰς [a] ἀκμαίας ἁρπάσαντες ἀνήνεγκαν εἰς τὸ [b] Μασάδαν. καὶ ἃ μὲν ἐλῄζοντο πάσας τὰς περὶ τὸ φρούριον κώμας, καὶ τὴν χώραν ἐπόρθουν ἅπασαν, [c] περισκαφθειρομένων [d] αὐτοῖς καθ' ἡμέραν ἐκπεσόντων οὐκ ὀλίγων. ἐκινεῖτο δὲ [e] κατὰ τὰ ἄλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τὰ τῶν ἐρημιῶν τὸ ληστρικόν. καθάπερ δὲ [f] τὸ σῶμα τῷ κυριωτάτῳ φλεγμαίνοντος, πάντα τὰ μέλη συνενόσει· οὕτω γοῦν [g] τὴν περιοπόλεως ταραχὴν ἄδειαν εἶχον οἱ κατὰ τὴν χώραν πονηροὶ τῶν ἁρπαγῶν· καὶ τὰς οἰκείας [h] ἕκαστοι κώμας ἁρπάσαντες, ἔπειτα εἰς τὴν ἐρημίαν ἀφίσαντο. συναθροιζόμενοί τε καὶ συνομνύμενοι κατὰ λόχους, σπανιώτεροι μὲν ὀλιγώτεροι, πλείους δὲ λῃστείᾳ, περσέπιπτον [i] ἱερεῖς καὶ πόλεσι. τὸ κακοῦργον μὲ συνέβαινεν, ἐφ' οἷς [k] ἂν ὁρμήσειαν [l] ὡς ἐν πολέμῳ [m] καταλειφθέντας· φθάνεσθαι δὲ τὰς ἀμοιβὰς ὡς λῃστῶν ἅμα ταῖς ἁρπαγαῖς ἐποδιδρασκόντων. ἤδη δὲ μέρος τῶν Ἰουδαίας, ὃ μὴ τῇ [n] περιεχούσῃ πόλει συναπώλλυτο.

γ'. Ταῦτα Οὐεσπασιανῷ περὶ τῶν ἀθρόων κε. διηγγέλλετο. καθὼς δὲ φρουρούντων τὰς ἐξόδους τῶν στασιαστῶν ἁπάσας, καὶ διαφθειρόντων τοὺς ὁπωσοῦν περισσοὺς, ὅμως ἦσαν οἱ διελάνθανον, καὶ καταφυγόντες εἰς τοὺς Ρωμαίους ὡς σωτῆρσι σῶσαι πόλει, καὶ τὰ τοῦ δήμου περισῶσαι λείψανα. διὰ γὰρ τὸ πρὸς Ρωμαίους εὔνοιαν, ἀπηχθάνετό τε τοῖς πολλοῖς, καὶ κινδυνεύειν τοὺς βελτίονας. ὁ δὲ, οἰκτείρων ἤδη τὰς συμφορὰς αὐτῶν, [o] τὸ μὲ δοκεῖν ἀπορκήσειν [p] ἀνίσταται τὰ Ἱεροσόλυμα, τὸ δ' ἀληθὲς ἀπαλλάξων πολιορκίας. [q] ἔδει δὲ περικαθελεῖν τὰ λειπόμενα, καὶ μηδὲν ἔξωθεν ἐμπόδιον τῇ πολιορκίᾳ καταλιπεῖν. [r] ἐλθὼν γὰρ [s] ἐπὶ τὰ Γάδαρα μητρόπολιν τῆς Περαίας [t] καρτερὰν, [u] τετάρτῃ Δύστρου μηνὸς εἰσεισιν εἰς τὴν πόλιν. καὶ δὲ ἔτυχον οἱ δυνατοὶ, λάθρα τῶν [x] στασιωτῶν, πρεσβευσάμενοι [y] πρὸς αὐτὸν περὶ παραδόσεως, πόθῳ τε εἰρήνης, καὶ διὰ τὰς ὑσίας. πολλοὶ δὲ τὰ Γάδαρα κατῴκουν πλούσιοι. τούτων τὴν πρεσβείαν ἠγνοήκεσαν οἱ ἀμφοροι, πλησίον δὲ ἤδη ὄντος Οὐεσπασιανοῦ διεπύθοντο. καὶ καταφεύγειν μὲν αὐτοὶ τὴν πόλιν ἀπέγνωσαν δυνάσθαι, τῶν τε ἔνδον ἐχθρῶν πλήθει λειπόμενοι, καὶ Ρωμαίους ὁρῶντες ἐγγὺς τῆς πόλεως. φεύγειν δὲ [z] κρίναντες ἀδόξως ἀναμενοῦσι μεταμέλειαν παρὰ τοῦ αἰτίου εἰσπραξάμενοι τιμωρίαν. [a] συλλαβόντες δὲ τὸν Δόλεσον· ὗτος γὰρ οὐ μόνον ἀξιώματι καὶ γένει τῆς πόλεως πρῶτος, ἀλλ' ἐδόκει καὶ τῆς πρεσβείας αἴ-

a Ακμαιοτάτας *Voſſ. & Bod.* *b* Μασάδα in quibuſdam *libris.* Μασάδων in *aliis.* *c* Conſer *Lamb. Boſii Animadverſiones ad Scriptt. Gr. p. 95. 96.* *d* Κατ' ἡμέραν αὐτοῖς *Big.* *e* Ita lego. mox τὰ τῶν ἱερεμῶν in *Cod. Big.* antea diſtinctum erat lectumque, ἐκ τὰ ἄλλα τῆ Ἰουδαίας κλίματα, τότε τῶν ἐρημιῶν τὸ ληστρικόν. *f* Similiter in 2 *Corinth.* c. 12. v. 26. καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη. *g* Τὴν δὲ τῇ μητροπ. *Big.* *h* Ita *Big.* ἕκαστοι in *cæteris.* *i* Forſan voce ἱερεῖς intelligendæ ſunt Judæorum συσσιτικοί. *k* Illud ἂν è *Cod Big.* *l* Ὡς πολέμῳ *Big.* *m* Ita *Big.* καταληφθέντας in *reliquis.* quod ſi malis, verte *deprehenſis.* *n* Προσεχούσῃ *Big.* *o* Τῷ μὲ δοκεῖν *Big.* *p* Ἐφίσταται *Big.* *q* Ἔδει μὲ δὲ περικαθελεῖν *Big.* forſan pro ἐλπιδὶ μὲ δὲ πε. quo fere modo legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *ſpe autem reliqua ſubigendi.* *r* Ita *Big.* & *Ruf.* ἐλθόντων δὲ in *Editis Aliiſque.* *ſ* Επὶ Γάδαρα *Big.* *t* In *Editis* hoc modo diſtinguitur, καρτερὰν τοῦ. Δ. μηνὸς, εἰσεισιν &c. *u* Τετράδι *Big.* *x* Στασιωδῶν *Big.* *y* Περὶς τὸν αὐτὸν *Big.* *z* Κρίνοντες *Big.* *a* Ita *Big.* συλλαβόντες δὲ *Vat. Voſſ. & Gall.* συλλαβόμενοι δὲ in *Editis Aliiſque.* * Plures quam uſus habebat latrocinandi, *Pſeudo-Hegeſipp.* † Ad hunc modum vertit *Ruf.* Et ſequebatur quidem, ut in bello fieri ſolet, ab iis male affici quos petiiſſent. verum prævenichatur ultio cum mox, latrones à præda refugerent. * *Sc.* à ſceleratis obſeſſam.

a Ἐκξέ-

πᾶν κλέψασί τε αὐτὸν, καὶ δι' ὑποβολὴν ὀργῆς νεκρὸν αἰκισάμενοι, διέφθασαν ἐκ τῆς πόλεως. Ἐπίδοσις δὲ ἤδη τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως, ὅτε δῆμος τοῖς Γαδάρων, μετ' εὐφημίας τὸν Οὐεσπασιανὸν [a]εἰσδεξάμενοι, [b]δεξιὰς πίστεως ἔλαβον, καὶ φυγεῖν ἱππέων τε καὶ πεζῶν, τοὺς τῶν φυγάδων καταδρομάς. τὸ γὰρ τεῖχος αὐτοὶ πρὶν ἀξιῶσαι Ῥωμαίους καθεῖλον, ὅπως εἴη πίστις αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀγαπᾶν, τὸ μηδὲ βουλεύεσθαι πολεμεῖν.

δ'. Οὐεσπασιανὸς δὲ ὅτι μὲν τὰς ἀγωνίας ἐκ τῶν Γαδάρων Πλάκιδον, σὺν ἱππεῦσιν πεντακοσίοις καὶ πεζοῖς [c]τετρακισχιλίοις, πέμπει· μετὰ δὲ τὴν ἄλλης στρατιᾶς [d]αὐτὸς ὑπέστρεψεν εἰς Καισάρειαν. Οἱ δὲ φυγάδες ὡς αἰφνίδιον τὰς διώκουσας ἱππεῖς ἐθάσαντο, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, εἴς τινα κώμην συνειλῆνται, [e]Βηθεναβρὶν προσαγορευομένην. ἐν ᾗ νέων πλῆθος οὐκ ὀλίγων εὑρόντες, καὶ τοὺς μὲν ἑκόντας, τοὺς δὲ βίᾳ καθοπλίσαντες, εὐκόλως προπηδῶσιν ὅτι τοὺς περὶ τὸν Πλάκιδον. οἱ δὲ πρὸς μὲν τὸ πρῶτον [f]ἐμβολὴν ὀλίγον εἶξαν, ἅμα καὶ [B]προκαλέσασθαι πειρώμενοι αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους πορρωτέρω. λαβόντες δὲ εἰς ἐπιτήδειον, περίλαμποί τε ἦσαν καὶ κατηκόντιζον· καὶ τοὺς μὲν φυγάδας αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ὑπετέμνοντο, τοὺς συμπλοκὰς δὲ τὸ πεζὸν εὐτόνως διέφθειρον. οἱ μέντοι [b]πλεῖόν τι τόλμης ἐπιδεικνύμενοι οἱ Ἰουδαῖοι διεφθείροντο. πεπυκνωμένοις γὰρ προσπίπτοντες τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ ταῖς παντοπλίαις ὥσπερ τετειχισμένοις, αὐτοὶ μὲν οὐκ εὔεισκοι βέλεσι προσάδυσιν, οὐδὲ ἀντόνων ῥῆξαι τὴν φάλαγγα. πεπαίεσθαι δὲ τοῖς ἐκείνων βέλεσι, καὶ τοῖς ἀκριβεστάτοις προσπλησίοις θηρίοις, ὥρμων ὅτι τὴν σίδηρον. διεφθείροντο δὲ οἱ μὲν κατὰ χεῖρα [i]παιόμενοι τοῖς ξίφεσιν, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν ἱππέων σκεδαννύμενοι.

ε'. Σπουδὴ γὰρ ἦν τῷ Πλακίδῳ τὰς ὅτι τὴν κώμην ὁρμὰς αὐτῶν [k]ἀποκλεῖσαι, καὶ συνεχῶς παρελαύνων κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἔπειτα ὀπισθόφορον ἅμα καὶ τοῖς βέλεσι χρώμενος, εὐστόχως ἀνῄρει τοὺς πλησιάζοντας, καὶ δὴ τοὺς πόρρωθεν ἀνέστρεφε, μέχρι βίᾳ [l]διεκπαίοντες οἱ γενναιόταλοι πρὸς τὸ τεῖχος διέφυγον. Ἐσπερία δὲ ἦν τοὺς φύλακας. ὅτε γὰρ ἀποκλεῖσαι τοὺς ἀπὸ τῶν Γαδάρων ὑπέμενον διὰ τοὺς σφετέρους, καὶ δεξάμενοι [m]συναπολεῖσθαι προσεδόκων. ὁ δὴ καὶ συνέβη. συναθέντων γὰρ αὐτῶν εἰς ὃ τεῖχος, παρ' ὀλίγον μὴ οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς [n]συνέπεσον. ἐν μιᾷ δὲ ἀλλὰ καὶ φθασάντων ἀποκλεῖσαι τὰς πύλας, [o]προσβαλὼν ὁ Πλάκιδος, καὶ μέχρι δείλης γενναίως ἀγωνισάμενος, τοῦ τείχους καὶ τῆς κώμης ἐκράτησε. τοὺς μὲν οὖν ἀρχὰς πλήθη διεφθείρετο· φυγὴ δὲ ἦν τῶν δυνατωτέρων, τὰς δὲ οἰκίας οἱ γραπτῶται διήρπασαν, καὶ τῇ κώμῃ ἐνέπρησαν. οἱ δὲ διαφθάντες ἐκ αὐτῆς τοὺς κατὰ τὴν χώραν συνανέζησαν, καὶ τὰς μὲν αὐτῶν συμφορὰς ἐξαίροντες ὅτι μεῖζον, τὴν δὲ Ῥωμαίων στρατὸν πᾶσαν ὅτι ἐπὶ αὐτοὺς λέγοντες, πάντας πανταχόθεν ἐξέστησε καὶ δέος. [p]γενόμενοί τε πλῆθεῖς, ἔφθασαν ὅτι Ἱεριχοῦντος. αὕτη γὰρ ἔστι μόνη

debatur) & ipſum morte afficiunt, & mortuo ex iræ vehementia male indigneque accepto, ex urbe diffugerunt. Eò autem accedente Romano exercitu, Gadarenſium populus, cum Veſpaſianum fauſtis acclamationibus in urbem recepiſſent, & fidem ab eo acceperunt, & equitum peditumque præſidium contra fugitivorum excurſus. nam ipſi muros demoliti ſunt, priuſquam id peterent Romani, ut *major* ſibi fides haberetur quod pacem diligerent, ut qui nec ſi maxime vellent bellum movere poſſent. *A Gadarenſibus fauſtis acclamationibus excipitur Veſpaſianus.*

4. Veſpaſianus ad Gadarenſium perfugas perſequendos mittit Placidum, cum equitibus quingentis & tribus peditum millibus: ipſe autem cum reliquo exercitu Cæſaream reverſus eſt. At fugitivi, poſtquam equites repente à tergo inſequentes vidiſſent, priuſquam ad manus venirent, in vicum quendam, cui nomen Bethennabris, compulſi ſunt. ubi reperta non paucorum juvenum multitudine, hiſque partim ex voluntate ſua partim vi armatis, temere contra Placidum ejuſque milites proſiliunt. Illi autem ad primum quidem impetum paululum receſſerunt, ea arte eoque conſilio ut ſimul eos longius à muro *pugnatum* provocarent. cumque in locum opportunum adducti eſſent, eos circumequitabant & jaculis configebant: & ex illis quidem quotquot fugerent ſuccidebant equites, manus vero conſerentium magnam ſtragem edebant pedites. Sane nihil aliud agentes, niſi ut ſuam oſtenderent audaciam, peribant Judæi. nam dum confertos adoriuntur Romanos, armiſque non ſecus ac muro ſeptos, ipſi quidem omnia telis impervia inveniebant, nec aciem ulla vi frangere poterant. iſti autem undique transfigebantur illorum telis, & ſimiliter ac feræ immaniſſimæ in ferrum ruebant. atque ſternebantur, alii gladiis ora percuſſi, alii ab equitibus diſſipati. *Placidus fugitivos perſequitur.* *Eos compellit in Bethennabrim.*

5. Curæ autem erat Placido eis fugam in vicum intercludere, & aſſidue ea parte equo prætervectus, deinde curſu reflexo tela vibrans, proximos certo ictu perimebat, & remotiores ſui metu avertebat, donec tandem fortiores vi erumpentes ad murum evaderent. In incerto autem erant cuſtodes quid agerent. neque enim ferebant ut Gadarenſium perfugæ ſuorum cauſa excluderentur; & ſi eos recipiſſent, una cum his ſe perituros exſpectabant. id quod contigit. Illis enim ad murum compulſis, parum aberat quin Romanorum equites cum illis irrupiſſent. Verumenimvero, cum portas jam præcluſiſſent, Placidus facta impreſſione pugnaque acri commiſſa, muro pariter ac vico potiebatur. Et vulgus quidem iners cæſum eſt: potentiores vero in fugam ſe conjiciebant, militeſque domos diripiebant & vicum igni vaſtabant. Qui vero inde evaſerant, & ruris incolas in fugam concitarunt, &, dum ſuas calamitates in majus extollerent, dicerentque totum Romanorum adventare exercitum, omnes undique metu concuſſerunt. Cumque in ingentem auctі eſſent numerum, Hierichuntem verſus fugiebant. ſola enim hæc etiam *Vico potitur.*

a Εἰρξάμβρω & mox ἔλαθον *Big.* b Δεξιὰς ὑπ' αὐτῶ *Big.* c Τετρακοσίοις *Big.* d Illud αὐτὸς è *Cod. Big.* quod etiam agnoſcit *Ruf.* e Idem eſſe ac Σηναθεὶς vel Ενναθεὶς exiſtimat Cl. *Relandus.* f Συμβολὴν *Big.* g Ita *Big.* & *Ruf.* προσκαλέσασθαι in *cæteris.* h Sic *Big.* & *Ruf.* πλέον in *Editis Aliiſque.* i Πλησίβροι τοῖς ἰδίοις *Big.* k Διακωλύσαι *Big.* l Διεκπεσόντες *Big.* m Ita cum *Codd. Big.* & *Rufini* verſione. συναπολεῖσθαι in *Editis Aliiſque.* n Συνεπίπτον *Big. Vat.* & *Voſſ.* o Προλαβὼν *Big.* p Ημωμβροι ἢ παμπληθεῖ *Big.*

etiam tunc eorum ſpem ſalutis fovebat, quod eſſet bene communita populoque abundaret. At Placidus, equitibus fretus rebuſque ante proſpere geſtis, eos inſequebatur, & uſque ad Jordanem quidem omnes, ut quoſque aſſequeretur, perimebat. Cum autem ad amnem univerſam compuliſſet multitudinem, vi fluminis trajectu prohibitam, (auctum enim imbribus vadari non poterat) ex adverſo aciem inſtruebat. Neceſſitas autem Gadarenſes ad pugnam adegit, quod fugæ locum non haberent: prætentique quam longiſſime ad ripas, tela excipiebant incurſuſque equitum; qui ipſorum multos ferientes in flumen eos dejiciebant. Et manibus quidem ipſorum cæſa erant quindecim *hominum* millia: multitudo vero illorum, qui velint nolint in Jordanem deſilire coacti ſunt, infinita erat. præterea capta ſunt duo millia & ducenti; cum præda ingenti aſinorum & ovium, itemque camelorum & boum.

Magnam perſi-garum ſtragem edit Placidus.

5. Et Judæis quidem hæc clades inflicta ſuperioribus licet par fuerit, ipſammet tamen ſuperare exiſtimabatur, non ſolum quod regio omnis quà fugerant cædis plena eſſet, & Jordanes præ mortuis tranſiri non poſſet; ſed & lacus Aſphaltitis corporibus oppleretur magno numero in eum à fluvio delatis. Placidus autem, ſecunda fortuna uſus, in urbeculas proximas & vicos contendit, captiſque Abila & Juliade & Beſemoth, omnibuſque ad lacum Aſphaltitin uſque, idoneos ex transfugis in ſingulis collocat. deinde, milite ſcaphis impoſito, eos qui in lacum perfugerant *mox* perimit. Et quæ in Peræa quidem omnia, uſque ad Machæruntem, aut ceſſere *Romanis* aut capta erant.

Peræa omnis ſubjugata.

τὰς ἐλπίδας αὐτῶν ἔθαλπε τὸ σωτηρίας, [a] καρτερὸν τείχει τε καὶ πλήθει οἰκητόρων τυγχάνουσα. Πλάκιδος δὲ, τοῖς ἱππεῦσι ἐν ταῖς προαγούσαις εὐπραγίαις πεθαρρηκὼς, εἵπετο, ἐν μέχει μὲν Ἰορδάνου τοὺς ἀεὶ καταλαμβανομένους ἀνῄρει. συνελάσας δὲ πρὸς τὸν ποταμὸν πᾶν τὸ πλῆθος, εἰργομένους [b] ὑπὸ τοῦ ῥεύματος· τεθφὴν γὰρ ὑπ' ὄμβρων ἄβαλον ἦν· ἀντικρὺ παρετάξατο. παρώξυνε δὲ ἡ ἀνάγκη πρὸς μάχην τοὺς φυγῆς τόπον οὐκ ἔχοντας· ἐν ταῖς ὄχθαις ὀπτιμάκιστον παρεκτείνοντες σφᾶς αὐτούς, ἐδέχοντο τὰ βέλη ἐν τοῖς τῶν ἱππέων ἐμβολαῖς, οἱ πολλοὺς αὐτῶν παίοντες εἰς τὸ ῥεῦμα κατέβαλον. ἐν ὅ μὲν οὖν χερσὶν αὐτῶν διαφθαρέν, μύριοι πεντακισχίλιοι· ὃ δὲ [c] βιασθὲν ἐμπεσὸν ἀκουσίως εἰς τὸν Ἰορδάνην, πλῆθος ἄπειρον ἦν. ἑάλωσαν δὲ πρὸς διςχιλίοις καὶ ἑξακοσίοις, λεία τε παμπληθὴς ὄιων τε καὶ προβάτων, καὶ καμήλων καὶ βοῶν.

ε'. Ἰουδαίοις μὲν οὖν ἡδὺν ἐλάτταν ἦδε ἡ τληγὴ προσπεσοῦσα, ἐν μείζων ἔδοξεν [d] ἑαυτῆς, ἀφ' ὅ μὴ μόνον τὴν χώραν ἅπασ' δι' ἧς ἔφευγον πλήρωθῆναι φόνου, μηδὲ [e] νεκροῖς διαβατὸν γενέσθαι τὸν Ἰορδάνην, ἐμπλησθῆναι δὲ τὸν σωμῶν ἐν τῇ Ἀσφαλτίτιν λίμνην, εἰς ἣν [f] παμπληθεῖς ὑπὸ τοῦ πολεμίου κατεσύρησ. Πλάκιδος δὲ, [g] δεξιᾷ τύχῃ χρώμενος, ὥρμησεν ἐπὶ τὰς πέριξ πολίχνας τε ἐν κώμας, [h] καταλαμβανόμενός τε Ἄβιλα ἐν [i] Ἰουλιάδα ἐν Βησιμώθ, τάς τε μέχρι τῆ Ἀσφαλτίτιδος πάσας, ἐξεκαθίρησεν ἐκείνη τοὺς ἐπιλήδειους τῶν ἀλλομόλων. ἔπειτα σκάφεσιν [k] ἐπιβιβάσας τοὺς στρατιώτας, [l] ἀναιρεῖ τοὺς εἰς τὴν λίμνην [m] καταφυγόντας. ἐν τὰ μὲν [n] κατὰ τὴν Περαίαν προσεχώρησεν [o] ἡ ἅλωσ πᾶσα, μέχει Μαχαιροῦντος.

IV. CAP. VIII. ΚΕΦ. η'. κς'.

Quomodo Veſpaſianus, cum fama accepiſſet motus cieri in Gallia, ad conficiendum bellum Judaicum properavit. Deſcriptio Hierichuntis & Magni campi. inſuper & de lacu Aſphaltitide.

Οπως Οὐεσπασιανὸς, κινήσεως κατὰ τὴν Γαλατίαν ἀκούσας, ὥρμησε καταλύειν τὸν πόλεμον Ἰουδαϊκόν. Ἔκφρασις Ἱεριχοῦντος καὶ Μεγάλου πεδίου. ἔτι δὲ καὶ τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης.

Motus in Gallia nunciantur Veſpaſiano.

DUM hæc autem aguntur, motus in Gallia nunciantur, quodque Vindex una cum potentibus è *populoribus ſuis à Nerone defeciſſet: de quibus *alibi* accuratius perſcriptum eſt. Veſpaſianum vero ad bellum celerius conficiendum incitarunt quæ nunciata erant, jam tunc futura bella civilia totiuſque imperii pericula proſpicientem, cum, ſi partes Orientis ante pacaſſet, fore exiſtimaret ut Italiam metu levaret. Et quamdiu quidem hyems prævalebat, operam dabat ut vicos & urbeculas, quas ſubegerat, præſidiis muniret, decurionibus quidem per vicos collocatis, per urbes vero centurionibus; quin & multa eorum quæ fuerant vaſtata inſtaurabat. Veris autem ſub initium cum majori exerci-

Omnia quæ in Judæa ſubegeras præſidiis munit Veſpaſianus.

ΕΝ δὲ τούτῳ τὸ περὶ [p] τὴν Γαλατίαν ἀγγέλλεται κίνημα, καὶ Οὐίνδεξ ἅμα τοῖς δυνατοῖς τῶν ὁπλιτικῶν ἀφεστὼς Νέρωνος, περὶ ὧν οἱ ἀκριβέστεροις ἀναγέγραπται. Οὐεσπασιανὸν δὲ ἐπήγειρεν εἰς τὴν ὁρμὴν τῶ πολέμῳ τὰ ἠγγελμένα, προορώμενον ἤδη τοὺς μέλλοντας ἐμφυλίους πολέμους, καὶ ὅλης κίνδυνον τῆς ἡγεμονίας, ἢν ᾧ προειρηκόσας τὰ κατὰ τὴν ἀνατολὴν, ὑπεκφύσειν ᾤετο τοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν φόβους. ἕως μὲν [q] οὖν ἐπεῖχεν ὁ χειμὼν, τὰς ὑπηγμένας διεσφαλίζετο κώμας τε καὶ πολίχνας φρουραῖς, ἑκατοντάρχας μὲν κώμαις ἐγκαθιστὰς, ἑκατοντάρχας δὲ πόλεσι· πολλὰ δὲ ἀνῴκιζε καὶ τῶν πεπορθημένων. ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχὴν τοῦ ἔαρος ἀναλαβὼν τὸ πλέον τῆς δυνάμεως, [a] ἦγεν

---

a Καρτερὸν πλήθει οἰκητόρων in *quibuſdam MSS.* In *Rufini* verſione, *quod eſſet valida & populoſa.* b Ὑπὸ τοῦ β. in *aliquot MSS.* c Ita quidem *Big.* τὸ δὲ βιασθὲν ἐμπεσὸν εἰς τὸν Ἰορδάνην πλῆθος ἀκουσίως ἄπειρον ἦν in *Editis Aliiſque.* in *Rufini* verſione, *alii cum vim ſuſtinere non poſſent, in Jordanem ſponte deſiliebant.* d Αὐτῆς *Big.* ἑαυτοῖς *Vat.* e Idem eſt ac ſi dixiſſet ἀφ' νεκρῶν. Dativus enim ſæpiuſcule exprimitur *cauſa*, ut apud *Ælianum* (in *Var. Hiſt.* l. 2. c. 2.) ἔτι ἀγροικίᾳ τοῦτο ἁπάντων, nec præ ruſticitate &c. f *Al.* παμπληθεῖ. g Δεξιᾷ τῇ τύχῃ *Big.* h Καταλαβόμενος *Big.* i Eadem quæ eſt *Liviæ.* Vide *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 870. k Ἐπιβάσας *Voſſ.* l Αἰρεῖ *Big.* m Καταφύγοντας *Big.* n Περὶ τὴν Π. *Big.* o Ἐν ᾗ *Big.* & forſan *Ruf.* p Τῆς Γαλατίας *Big. Vat.* & *Bod.* q Οὖν non agnoſcit *Voſſ.* * Ita verto, quod ὁμοφύλων pro ἐπιχωρίων occurrat in *Zonara.* adde quod, *potentes quidam Romanæ militiæ* habeat *Pſeudo-Hegeſipp.* in *Rufini* verſione, *cum optimatibus indigenarum.*

a Ἦγεν

[a] ἦλθεν ἀπὸ τῆς Καισαρείας ὅπου Ἀντιπατρίδος. ἔνθα δυσὶν ἡμέραις [b] καταστησάμενος τὴν πόλιν, τῇ τείτῃ πορρωτέρω ἐξῆλθεν τοὺς πέριξ πάντας. καταστρεψάμενος δὲ [c] τὰ πρὸς τὴν [d] Θαμνῖτα τοπαρχίαν, ὅπου Λύδδης καὶ Ἰαμνίας ἐχώρει. καὶ, [e] προσκεχωρηκότας ἑκατέρους ἐγκαταστήσας οἰκήτορας τῶν προσκεχωρηκότων ἱκανούς, εἰς [f] Ἀμμαοῦντα ἀφικνεῖται. καταλαβόμενος δὲ τὰς ὑπὸ τὴν μητρόπολιν αὐτῶν εἰσβολὰς, στρατοπέδοι τε τρίζει, καὶ ὅπως τὸν αὐτῇ τάγμα καταλιπὼν, τοῖσιν μὴ τῆς ἄλλης δυνάμεως ὑπὸ τὴν [g] Βεθλεπτηφῶν τοπαρχίαν. πυρὶ δὲ αὐτὴν τε καὶ τὴν γειτνιῶσαν ἀνελὼν, καὶ τὰ πέριξ τῆς Ἰδουμαίας φρούρια [h] μὲν τοῖς ἐπιτηδείοις τόποις ἐπετείχισε· καταλαβόμενος δὲ δύο κώμας, τὰς μεσαιτάτας τῆς Ἰδουμαίας, [i] Βήταιρα καὶ [k] Καφάρτοβαν, χιλίους μὲν ὑπὲρ μυρίους, [l] αἰχμαλωτίζει δὲ ὑπὲρ χιλίους, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος ἐξελάσας, ἐγκρίσει τῆς [m] ἰδίας δυνάμεως οὐκ [n] ὀλίγῳ, οἳ κατασχόντες ἐπόρθουν ἅπασαν τὴν ὀρεινήν. [o] αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως ὑπέστρεφεν εἰς Ἀμμαοῦντα, ὅθεν ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ πρὸς τὴν Νεάπολιν καλουμένην, [p] Μαβορθὰ δὲ ἔστιν τὸ ὄνομα τῷ χωρίῳ καταβὰς εἰς [q] Κορέαν δευτέρᾳ δαισίῳ μηνὸς στρατοπεδεύεται, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς Ἱεριχοῦντα ἀφικνεῖται, καθ' ὃν αὐτῷ συμμίσγει Τραϊανὸς εἷς τῶν ἡγεμόνων, τὰ ἀπὸ τῆς Περαίας ἄγων δυνάμεις, ἤδη τὸν ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην [r] κεχειρωμένων.

Β'. Τὸ μὲν οὖν πολὺ πλῆθος οὐκ τῶν Ἱεριχοῦντος φάσαν τὴν ἔφοδον αὐτῶν, εἰς τὰ ἄντικρυς Ἱεροσολύμων ὀρεινὴν [s] ἀφαπεφεύγασι, καὶ [t] καταλειφθὲν δ' οὐκ ὀλίγοι ἀφαφθείρ[u]. τὴν δὲ πόλιν ἔρημον καταλήψεσθαι, ἤτις ἰδρυ[v] μὲν οὐ πεδίῳ, ὑψηλὸν δὲ ὑπέρκειται [w] αὐτῆς καὶ ἄκαρπον ὄρος μήκιστον. κεῖ[x] μὲν ὁ βόρειος κλίμα μέχρι τῆς Σκυθοπολιτῶν χώρας καθήκει· κεῖ δὲ ὁ μεσημβρινὸς μέχρι τῆς [y] Σοδομιτῶν χώρας καὶ τῶν περάτων τῆς Ἀσφαλτίτιδος. ἔστι δὲ ἀνώμαλόν τε πᾶν, καὶ ἀοίκητον ἀπὸ τῆς ἀγονίας. ἀντίκειται δὲ τούτῳ ὁ πρὸς τὴν Ἰορδάνην ὄρος, ἀρχόμενον ἀπὸ Ἰουλιάδος καὶ τῆς βορείων κλιμῶν, παρατείνων δὲ εἰς μεσημβρίαν ἕως [z] Σομόρρων, ἥτις ὁρίζει τὴν Πέτραν τῆς Ἀραβίας. ὃ τούτῳ δὲ ἔστι καὶ τὸ Σιδηροῦν καλούμενον ὄρος, μηκυνόμενον μέχρι τῆς Μωαβίτιδος. ἡ μέση δὲ τῶν δύο ὀρέων χώρα τὸ Μέγα πεδίον καλεῖται, ἀπὸ κώμης [a] Γιναβρεῖ δίπλεθρον μέχρι τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης. ἔστι δ' αὐτῆς μῆκος μὲν [b] σταδίων τριακοσίων καὶ διακοσίων, εὖρος δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατόν. καὶ μέσον [c] μὲν τέμνει ὁ Ἰορδάνης ποταμός, λίμνας τε ἔχει τήν τε Ἀσφαλτῖτιν καὶ τὴν Τιβεριέων, φύσιν ἐναντίας. ἡ μὲν γὰρ ἀλμυρώδης καὶ ἄγονος, ἡ Τιβεριέων δὲ γλυκεῖα καὶ γόνιμος. ἐκπυρωταὶ δὲ ἀεὶ θήρας

tus parte Cæſarea profectus eſt Antipatridem, ubi biduo in componenda civitate conſumpto tertia die inde movit, populans & exurens vicos omnes finitimos. *Cumque in poteſtatem ſuam quæ in toparchia erant Thamnitica redegiſſet, in Lyddam & Jamniam procedebat. Et cum ſeſe utraque dedidiſſet, conſtitutis illic ex dedititiis habitatoribus idoneis, ad Ammauntem inde ventum; occupatoque ad metropolim earum aditu, & caſtra muro circumdat, & cum cætera manu, quinta ibidem legione relicta, in Bethleptephorum toparchiam ſe confert. Cum autem eam & vicinam regionem igni corrupiſſet, ſimulq; caſtella quidem circa Idumæam locis opportunis muniiſſet, duos vero vicos in media Idumæa cepiſſet, Betarim & Cephartobam, ſupra decem millia *hominum* perimit, & pluſquam mille captivos abducit; exactaque inde cætera multitudine, non parvam militum ſuorum manum ibi conſtituit, qui incurſibus loca montana omnia vaſtabant. Ipſe autem cum reliquo exercitu Ammauntem rediit, unde per Samaritidem & juxta Neapolim, quæ ita vocatur, Mabortha vero ab indigenis, deſcendit in Coream, ibique caſtra metatur, die ſecundo Dæſii menſis; & poſtridie Hierichuntem pervenit, ubi Trajanus unus è ducibus ei occurrit, copias è Peræa agens, omnibus qui ad Jordanem habitabant nuper ſubactis.

Veſpaſianus magnam Judææ partem, nondum ſubactam, in ſuam poteſtatem redigit.

2. Et magna quidem multitudo, priuſquam venerint Romani, in regionem montanam Hieroſolymis adverſam diffugerant: non pauci autem, qui remanſerunt, perimuntur. Quo factum ut urbem deſertam offenderint, quæ in planitie quidem ſita eſt, cuique imminet mons nudus ac ſterilis longiſſimus. nam verſus Boream Scythopolitarum uſque ad terram protenditur, ad Auſtrum vero uſque ad Sodomorum regionem & fines lacus Aſphaltitidis. Eſt autem totus aſper & inæqualis, & ob ſterilitatem incultus manet. Iſti ex adverſo opponitur *alius* mons, qui, ultra Jordanem ſitus, incipit verſus Boream à Juliade & porrigitur verſus Auſtrum uſque ad Somorron, quæ Petram Arabiæ diſterminat. In eo eſt mons qui Ferreus dicitur, in longum protenſus uſque ad Moabitidem. Quæ vero inter duos illos montes interjacet regio Campus magnus dicitur, à vico Ginnabri ad lacum uſque Aſphaltitin pertingens. Eſt autem longitudo ejus triginta & ducentorum ſtadiorum, latitudo vero centum & viginti. & medius quidem ſecatur à Jordane, & lacus habet Aſphaltitin & Tiberiadis, natura contrarios. nam ille quidem ſalſus & ſterilis, Tiberienſis vero dulcis & fœcundus. Æſtivo autem tempore multum tor-

Regionis circa Hierichuntem deſcriptio.

Et Magni campi.

retur

[a] Ἦγεν *Voſſ.* [b] Ita *Big.* ἐγκατασκηψάμενος in *Editis Aliiſque.* [c] Ita in *Editis & pleriſque MSS.* τὰς τῶν *Big.* [d] *Al.* Θαμνὰν & mox Λυδδὰν. [e] Sic *Big.* προσκεχωρηκότας in *reliquis.* [f] Ita *Pſeudo-Hegeſippus* vertit & interpolat, *Ipſe cum exercitu Amathunta repetiit, quæ de aquis calidis vocabulum ſumpſit, quod aquarum vapor Syro ſermone Amathus appellari fertur. Thermæ ergo Græce dicitur, eo quod calidum fontem habeat intra muros.* [g] Βεθλεπτηφῶν *Big.* Βεθλεπτωφῶν *Bod.* Βεθλεπτηφὴν *Vat.* [h] Illud μὲν è *Cod. Big.* [i] Βήταιρα juxta *Ruſinum.* quod rectius eſſe pronunciat *Relandus*; cui videtur eſſe *Bethagabra.* Videſis *Paleſtinam Sacram*, p. 417. 626. 639. [k] Καφάρτοβαν legiſſe videtur *Ruf.* Μετοφορὰν τὴν Φαρτόβαν *Big.* Βήταιρα καὶ Καταφάρτοβα *Voſſ.* & *Gall.* [l] Αἰχμαλωτίζει *Big.* [m] Οἰκείας *Big.* [n] Ita *Big.* & *Vat.* ὀλίγῳ in *Editis Aliiſque.* [o] Αὐτὸς δὲ τὸν *Big.* [p] Ita cum *Big.* & *Ruf.* Μαῶρθα in *Editis Aliiſque.* Vide Cl. *Relandum* in *Diſſert. Miſcell.* parte prima, p. 141. & *Cellarium* in *Geogr. Antiq.* l. 3. c. 13. p. 315. [q] Κορεᾶν & Κορεᾶς in aliquot *MSS.* [r] Κεκτημένων *Big.* [s] Ἀναφεύγασι *Big.* [t] Καταληφθὲν *Bunb.* & *Rhed.* [u] Ita *Rhed.* αὐτὴν *Big.* αὐτῇ in *Editis.* [x] Ita *Big.* δὲ in *cæteris.* [y] Σοδομιτῶν *Big.* Σαμαρειτιδος in margine eadem manu. Σογδιανῶν *Bod.* [z] Σομόρων ἥ Φαραξίζου *Big.* in *Ruſini Codd.* legitur *Bacra.* Sed forte ſcribendum Γομόρρα. *L. Capell.* [a] Δινναβρεὶ *Big.* Verum *Gennabra*, aut *Gennabara* in *Ruſini libris.* [b] Ita *Big.* & *Ruf.* χιλίων διακοσίων in *Editis Aliiſque.* [c] Illud μὲν è *Cod. Big.* * *Al.* cumque evertiſſet *&c.*

retur *hic* campus, & ob nimiam ardoris vehementiam aëre circumfunditur insalubri & morbifero. totus enim aridus est, præter oras Jordanis: quamobrem & palmas, ejus ripis adsitas, florentiores esse contigit & fertiliores; minus vero, quæ longe remotæ sunt.

Fontis prope Hierichuntem descriptio.

3. At prope Hierichuntem fons est copiosus rigandisq; arvis uberrimus, juxta urbem veterem scaturiens, quam Jesus Naue filius, Hebræorum exercitus dux, primam jure belli cepit in Chananæorum terra. Hunc fontem olim, ferunt, non solum terræ & arborum fructus, sed & mulierum fœtus debilitare *solitum*, in universumque omnibus morbos & perniciem adferre: postea vero mansueviſſe, contraque saluberrimum & fœcundissimum factum esse ab Elisæo vate. Hic autem Eliæ discipulus erat & successor, qui, Hierichuntinorum hospitio usus & non vulgari comitate ab hominibus exceptus, & ipsis & regioni gratiam referebat æternam. Ad fontem quippe progressus, cum lagenam fictilem salis plenam in profluentem aquam misisset, deinde dextram justam ad cœlum levasset, & in fontem blande funderet libamina, ipsum quidem precabatur, ut fluentum emolliret & dulciores aquarum venas aperiret; Deum vero, ut fœcundioribus auris flumina temperaret, tamque ubertatem fructuum quam liberorum successionem daret indigenis, nec eos aqua prolifica deficeret quamdiu justi manerent. Ad has preces, ex disciplina manibus quoque multa operatus, fontem immutavit; & aqua, quæ antea illis causa erat orbitatis ac famis, ex illo tempore felicem & numerosam suppeditabat prolem. Denique tanta vi pollet in rigationibus, *ut si vel modo attigerit terram salubrior sit aquis quæ ad satietatem usque *in agro* morantur. Quamobrem qui largius ea utuntur, exiguum inde emolumentum habent; qui vero parcius, maximum. Amplius tamen quam *fontes* cæteri omnes spatium irrigat, & per campum quidem labitur septuaginta stadiis longum, viginti vero latum, atque in eo alit hortos amœnissimos & frequentissimos, palmarum item varia sapore & appellatione genera. Ex istis pinguiores pressæ etiam mel emittunt copiosum, quod suavitate alteri vix cedit: quanquam & mellis altrix est illa regio. Quin & fert opobalsamum (qui pretiosissimus est omnium qui illic sunt fructuum) cyprum item & myrobalanum, ita ut qui divinum dixerit illum terræ tractum, non valde aberraverit, utpote quæ *alibi* sunt pretiosissima & rarissima copiose istic nascantur. Sed neque aliorum fructuum respectu tellus ulla per orbem universum ei fuerit facile comparanda; adeo quod satum est multiplicatum reddit. Causa autem *hujus* mihi videtur esse aëris calor, & aquarum fœcunditas, cum ille quæ nata fuerint proliciat atque diffundat, liquor autem faciat ut singula firmiter radices agant, vireſque æstivo tempore suppeditet. adeo autem perusta est illa regio, ut vix quid-

Elisæus aquæ medetur. Confer 4 Regum cap. 2. v. 19.

Causa sit mirandæ fertilitatis.

Unde hæc fœcunditas.

τὸ πεδίον, καὶ δι' ὑπερβολὴν αὐχμοῦ ᾠδοὺς ἔχει νοσώδη τὸν ἀέρα. πᾶν γὰρ ἄνυδρον, πλὴν ὅσον Ἰορδάνης, παρὰ καὶ τὰς ὄχθας φοινικῶνας εὐθαλεστέρους καὶ πολυφορωτέρους εἰς συμβέβηκεν, ἧττον δὲ τοὺς πόρρω κεχωρισμένους.

γ'. Παρὰ μέντοι τὴν Ἱεριχοῦντα ὁ πηγὴ δαψιλὴς τε καὶ πρὸς ἀρδείας λιπαρωτάτη, πρὸ τῆς παλαιᾶς ἀναβλύζουσα πόλιν, ἣν Ἰησοῦς ὁ Ναυῆ παῖς, στρατηγὸς Ἑβραίων, πρώτην [a] εἷλε γῆς Χαναναίων δορίκτητον. ζημίαν τὴν πηγὴν, λόγος ἔχει, κατ' ἀρχὰς, οὐ μόνον γῆς καὶ δένδρων καρπὸν ἀπαμβλύνειν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν γονὰς, καθόλου τε πᾶσιν εἰς νοσώδη τε καὶ φθαρτικὸν ἐξημεροῦσθαι [b] δὲ καὶ γενέσθαι τὸ ὕδωρ ὑγιεινότατόν τε καὶ γονιμωτάτην ὑπὸ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου. γάρεμος δ' ἦν οὗτος Ἠλία τοῦ διάδοχος, ὃς ὑπὸ ξενισθεὶς τοῖς κατὰ τὴν Ἱεριχοῦντα, θεῖον δή τι φιλοφρονησάμενον αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων, αὐτός τε ἀμείβεται καὶ τὴν χώραν αἰωνίῳ χάριτι. [c] προελθὼν δὲ ὑπὲρ τὴν πηγὴν, καὶ καταβαλὼν εἰς ὄφρυν τῆς ἁλὸς πλήρες ἀλῶν ἀγγεῖον κεράμου, ἐπεύξατο εἰς ὑγρὸν δεξιὰν ἀναλέσαι διχῇ, καὶ πηγῇ ποτὲ δὰς μειλιχίοις χεύμασι, τὴν μὲν ἡτοῦτο μαλάξαι ῥεῦμα, καὶ γλυκύτερας φλέβας ἀνοῖξαι· τὴν δὲ ἐγκεράσασθαι τῷ [d] ῥεύματι γονιμωτέρους ἀέρας, δῶναί τε ἅμα καὶ καρπῶν εὐθηνίαν τοῖς ἐπιχωρίοις καὶ τέκνων διαδοχὴν, μηδὲ ἐπιλιπεῖν αὐτοῖς τὸ τέως [e] γονιμαῖον ὕδωρ, ἕως μίσους δίκαιον. Ταύταις ταῖς εὐχαῖς, πολλὰ [f] προχειρησάμενος ἐξ ἐπιστήμης, ἔπεμψε τὴν πηγὴν, καὶ ὃ φησὶν ὀρφανίας αὐτοῖς καὶ λιμοῦ παραίτιον ὕδωρ, ὃν τότε εὐτεκνίας καὶ κόρης χορηγὸν κατέστη. [g] τοσαύτην γῆν ὁ τῆς ἀρδείας ἔχει δυνάμεως, ὡς εἰ καὶ μόνον ἐφάψασθαι τὴν χώρας, νοσιμωτέρους εἶναι τῶν μέχρι [h] κόρου χερνιζόντων. παρὰ καὶ τὰ μὲν, [i] δαψιλέστερον χορηγοῦσα, ἡ ὄνησις ὀλίγη, τὰ δὲ ἧττον [k] ὀλίγη, δαψιλής. ἄρδει γῆν [l] πλέονα τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ πεδίον μὲν ἑπτακοσίων σταδίων μῆκος, εὖρος δὲ εἴκοσιν, ὀκτῳφόρα τε ὁμοῦ καὶ φοινικοβόσκους καλλίστους τε καὶ πυκνοτάτους. τὰ δὲ φοινίκων ἐπαρδομένων γένη πολλὰ, ταῖς γεύσεσι καὶ ταῖς παρηγορίαις διαφορὰ. τούτων ἃ [m] πίονες παχύμοιροι, καὶ μέλι δαψιλὲς ἀνιᾶσιν, ἧττον [n] πολλῷ τῶν λοιπῶν χεῖρον· καὶ μελιτοποιὸς δὲ ἡ χώρα. φέρει δὲ καὶ ὁποβάλσαμον, ὃ δὴ τιμιώτατον τῶν τῇδε καρπῶν, κύπρον τε καὶ μυροβάλανον, ὡς ἂν εἰ ἁμαρτεῖν τινα εἰπόντα, θεῖον εἰ ὅ χωρίον, εἰ ᾧ δαψιλῆ τὰ ἀσφοδιώτατα καὶ κάλλιστα γεννᾷ. τὰ μὲν δ' ἄλλων αὐτοῦ καρπῶν [o] ἕνεκεν οὐκ ἂν ῥᾳδίως τις προβληθείη κλίμακα τῆς οἰκουμένης· ὅτου δὲ καλαβληθεῖν πολύχουν ἀναδίδωσιν. ἄπιον δὲ μοι δοκεῖ τὸ θερμὸν τοῦ ἀέρος καὶ ὁ τοῦ ὑδάτων εὔγονον, τῶν μὲν [p] προκαλυμμένων τὰ φυόμενα καὶ διαχέοντων, τοῦ δὲ ἐκμάδος [q] ῥιζούσης ἕκαστα ἰσχυρῶς, καὶ χορηγούσης τοῦ ὡρέου δύναμιν. τρισκαὶδεκάεις δέ εἰσιν ὅτου τὸ χωρίον, ὡς μηδένα

Fons prope Hierichuntem describitur.

Causa fit mirandæ fertilitatis.

a Εἷλεν ἐκ γῆς *Voss.* b Ita *Big.* & *Rus.* τε in *cæteris.* c Προσελθὼν *Big.* d Γεύματι *Big.* e Γενητικὸν *Big.* f Προεχειρησάμενος *Lipsi.* & *Vat.* g Τοιαύτην *Voss.* h Καμὼν *Big.* i Δαψιλεστέρων *Big.* k Ὀλίγον ἡ χορηγία δαψιλὴς *Big. Bod.* & *Voss.* l Πλέον *Big.* & *Vat.* m Πλειότερα *Big.* n Πολὺ *Big.* o Ἕνεκα *Big.* p Προσκαλυμμένων *Big.* & *Vat.* q Ἐρίζοντος *Big.* * Ut si breviter culta contingat, plus profit, quam ubi diutius irrigaverit. Est enim nova gratia, ut profectus redundantior sit, ubi usus minor, & ubi amplius quisquam usus fuerit, ibi minor fructus sit. *Pseudo-Hegesipp.*

a Ἠλίου

δίνα ῥᾳδίως πεφυκέναι. ὃ δὲ ὕδωρ πρὸ ἁλὸς [a] ἀνατολῆς ἀντλούμενον, [b] ἔπειτα ἐξαθροισθὲν, γίνεται ψυχρότατον, καὶ τῇ ἀκρασίᾳ πρὸς ὃ βούλοιτο φύσει λαμβάνει· χειμῶνος δὲ ἀνάπαλιν χλιαίνεται, καὶ τοῖς ἐμβαίνουσιν ἧττον πεφυκέναι. ἔστι δὲ καὶ ὁ περιέχων οὗτος εὔκρατος, ὡς [c] λινᾶς ἀμφιέννυσθαι τοὺς ἐπιχωρίους, ἀφορμὴν δὲ ἄλλης Ἰουδαίας. ἀπέχει δὲ Ἱεροσολύμων μὲν σταδίους ἑκατὸν πεντήκοντα, τοῦ δὲ Ἰορδάνου [d] ἑξήκοντα. καὶ ὁ μὲν μέχρι Ἱεροσολύμων αὐτῆς ἔρημος καὶ πετρώδης· ὁ δὲ μέχρι τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἡ Ἀσφαλτῖτις χθαμαλώτερον μέν, ἔρημον δὲ ἀρούσιμόν τε καὶ ἄκαρπον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν περὶ Ἱεριχοῦντος εὐδαιμονεστάτης οὔσης ὑπερχρώντως δεδήλωται.

ε'. Ἄξιον δὲ ἀφηγήσασθαι καὶ τὴν φύσιν τῆς Ἀσφαλτίτιδος λίμνης, ἥτις ἐστὶ πικρὰ μὲν, ὡς ἔφην, καὶ ἄγονος, ὑπὸ δὲ [e] κουφότητος [f] καὶ τὰ βαρύτατα τῶν εἰς αὐτὴν ῥιφέντων ἀναφέρει, καταδῦναι δὲ εἰς τὸν βυθὸν οὐδὲ ὑπτιεύσασιν ῥᾴδιον. ἀφικόμενος γοῦν καθ' ἱστορίαν ἐπ' αὐτῆς Οὐespασιανὸς, ἐκέλευσέ τινας τῶν [g] ἰδίων οὐκ ὀπισταμένων, δεθέντας ὀπίσω τὰς χεῖρας, ῥιφῆναι κατὰ [h] βυθοῦ· καὶ ἀνένευσαν πάντες ὑπενήξασθαι, καθάπερ ὑπὸ τοῦ ῥεύματος ἄνω βιαζομένους. ἔστι δὲ ὅπῃ τούτῳ καὶ ἡ τῆς χρόας μεταβολὴ διαμφίβολος. τρὶς γὰρ ἑκάστης ἡμέρας τὴν ὄψιν ἀλλάσσει, καὶ πρὸς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀντιφέγγει ποικίλως· ἡ μέντοι ἀσφάλτου καὶ πολλὰ μέρη βώλους μέλανας ἀναδίδωσιν, οἷς δὲ ὑπενήχου τὸ σχῆμα τοῦ μέγεθος [i] βοείοις ἀκεφάλοις παραπλήσιον. προσελαύνοντες δὲ οἱ τῆς λίμνης ἐργάται, καὶ δραξάμενοι τοῦ σωρευτοῦ ἕλκουσιν εἰς τὸ σκάφος πληρώσαντες δὲ ὑποκόπτειν ῥᾴδιον, ἀλλὰ διὰ εὐτονίαν προσπίπτει τῷ μυρίμᾳ τὸ σκάφος, ἕως ἂν [k] ἐμπλευσθῇ γενναίων αἵματι καὶ ὄρνι ἀλφλύσσοντι αὐτῇ, οἷς μόνοις ἔοικεν. καὶ χρήσιμος δὲ ὁ μόνος [l] ἐστὶν εἰς ἁρμονίας νεῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄκεσιν σωμάτων [m] εἰς πολλὰ γὰρ τῶν φαρμάκων προσμίσγεται. εἴτε δὲ λίμνης μῆκος μὲ ὀγδήκοντα καὶ πεντακόσιοι σάδιοι, [n] καθ' ὃ μέχρι [o] Ζοάρων τῆς Ἀραβίας ἐκτείνεται· εὖρος δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. γειτνιᾷ δὲ ἡ Σοδομῖτις αὐτῇ, πάλαι μὲ εὐδαίμων γῆ, καρπῶν τε ἔνεκα, καὶ τῶν [p] πόλεις περιούσας· νῦν δὲ κεκαυμένη πᾶσα. φασὶ δὲ διὰ δὶ ἀσέβειαν οἰκητόρων κεραυνοῖς [q] καταφλέγη. [r] ἔστι γοῦν ἔτι λείψανα τοῦ θείου πυρὸς, καὶ πέντε μὲ πόλεων ἰδέαι σποδός· [s] ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς καρποῖς σποδιὰ ἀναγεγραμμένη, οἱ χρόαν μὲ ἔχουσι τοῖς ἐδωδίμοις ὁμοίαν, θραυσμένοις δὲ χερσὶν εἰς καπνὸν [t] ἀναλύονται καὶ τέφραν. τὰ μὲ δὴ περὶ τὴν Σοδομῖτιν μυθευόμενα τοιαῦτα ἔχει πίστιν ἀπὸ τῆς ὄψεως.

quam quotannis pullulet creſcatque. Aqua autem ante ſolis ortum hauſta, & aëri expoſita frigeſcit, naturamque aëri ambienti contrariam ſumit: hyeme vero tepeſcit, & mitiſſima fit illis qui in eam merguntur. Quin & tanta eſt aëris circumfuſi temperies, ut, cum in aliis Judææ partibus ningit, hîc linea veſte utantur indigenæ. Diſtat autem Hieroſolymis CL ſtadiis, à Jordane vero LX. totumque inde uſque ad Hieroſolyma ſpatium deſertum eſt & ſaxoſum; ad Jordanem vero & lacum Aſphaltitin humilius quidem eſt ſolum, æque tamen deſertum atque infrugiferum. Sed de Hierichunte, quam feliciſſima ſit, ſatis *ut opinor* dictum eſt. *Miranda vis aquæ fontis Hierichuntini.*

4. Operæ autem pretium eſt etiam lacus Aſphaltitis naturam enarrare, qui amarus eſt ut dixi ac infœcundus, præ levitate autem etiam quæ graviſſima ſunt in eum injecta fluitant, demergique in profundum ne induſtria quidem facile quis poſſit. Nam & Veſpaſianus, cum viſendi ejus gratia illuc veniret, juſſit quoſdam nandi inſcios, vinctis poſt terga manibus, in altum projici: & omnibus evenit, ut quaſi ſpiritus *alicujus* vi ſurſum repulſi ſupernatarent. Ad hæc mirabilis eſt coloris ipſius mutatio, quippe ter ſingulis diebus ſuperficiem vertit, & ad ſolis radios varie reſplendet: multis tamen locis evomit nigras bituminis glebas quæ deſuper fluitant, & figura & magnitudine tauris capite truncatis non abſimiles. Ad eas vero cum lacus exercitores accedant, aggeſtas concretaſque ad ſe in ſcaphas attrahunt: non autem facile ab iis qui eas impleverint abſcindi poſſunt, ſed grumis adhæret alveus propter tenacitatem, donec ea menſtruo mulierum ſanguine & lotio diſſolvatur; quibus ſolis cedit. Eſt autem *hoc bitumen* non modo ad compagines navium accommodatum, ſed & ad corporum curationem: unde & multis medicamentis admiſcetur. Lacus hujus longitudo DLXXX ſtadiorum eſt, qua ſane uſque ad Zoara Arabiæ extenditur; latitudo CL ſtadiis patet. Huic autem terra Sodomitica vicina eſt, olim quidem regio beata, quod frugibus abundaret & multis urbibus diſtincta eſſet: nunc vero tota exuſta eſt. Fertur enim eam ob incolarum impietatem fulminibus conflagraſſe. Itaque & adhuc ignis à Deo immiſſi reliquias, & oppidorum quinque iſthic videre licet umbram & imaginem: inſuper & in fructibus cineres renaſcentes, qui ſpecie quidem & colore edulibus ſimiles ſunt, manibus autem decerptæ in favillam & cinerem reſolvuntur. Atque his quidem, de terra Sodomitica narratis, ejuſmodi fides habetur ex teſtibus oculatis. *De terra Sodomitica.*

V. *Lacus Aſphaltitis. ejus natura & proprietates.*

κη'. ΚΕΦ. ϑ'.

Οτι Οὐεσπασιανὸς, μὴ τὴν Γαδάρων ἅλωσιν, πυρασκοπῶν πολιορκεῖν Ἱεροσόλυμα· ἀγγελθείσης δ' αὐτῷ Νέ-

CAP. IX.

Veſpaſianus, Gadaris exciſis, Hieroſolyma obſidere parat; cum autem nuncium acceperet

a Ἡλίου addidimus è *Cod. Big.* & *Ruf.* b Vocem ἔπειτα non agnoſcit *Big.* c Λινῶ *Big.* d Σταδίους ἑξήκοντα *Big.* e Haud ſane verisimili conſentaneum. nam quo levior eſt aqua eo difficilius ſuſtinet gravia. βαρύτατος legendum eſſe mallem. In *Ruſini* verſione, *nimia vero levitate etiam quæ graviſſima ſunt in eum jacta fluitant*, ac ſi legiſſet ἀναφέρεται, hoc forſan ſenſu, *ſupernatant graviſſima præ nimia eorum levitate ſi cum aqua iſta conferantur.* f Καὶ βαρύτατα εἰς αὐτὴν μφέροντα *Big.* g Δυσὶν *Big. Bod.* & *Voſſ.* h Βαθὺ *Big.* i Eſt qui malit βορείοις, *taurinis pellibus.* k Ἐμπλησθὲν *Big.* l Illud ἐστὶν è *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. m Παλαιὸς γὰρ *Big.* n Καθ' ὃ *Big.* o Ζοάρων *Big.* p Ita *Big.* καταφλεγῆναι in *Editis Alliſque.* q De iſtis, aliiſque ad lacum Aſphaltitin ſpectantibus, videſis *Chr. Cellarium* in *Diſſert. de Excidio Sodomæ*, & *Hadr. Relandum* in *Paleſtina S.* l. 1. c. 38. r Ἐπὶ δὲ τῆς, ex τοῖς κ. *Voſſ.* ſ Ita *Big.* & *Ruſ.* ἀφανίζονται in *Editis Alliſque.*

piſſet de morte Neronis, conſilium mutat. Deque Simone Geraſeno.

Geraſa L. Annius capit.

AT Veſpaſianus, cum circumquaque cingeret Hieroſolymitanos, & apud Hierichuntem & Adida exſtruit caſtella, & præſidia utriſque ex Romanis pariter ac ſociis imponit. Mittit autem Geraſa L. Annium, equitatus parte multiſque peditibus ei traditis. Et ille quidem cum primo impetu urbem cepiſſet, mille juvenum, qui fugam facere non occupaverant, interficit: familias vero captivas abduxit, & militibus facultates diripere permiſit. Incenſis deinde domibus, vicos proximos petebat. Potentes autem fugiebant & imbecilliores peribant, quæque relicta erant univerſa flammis abſumpta; cumque bellum totam regionem montanam omnemque campeſtrem pervaſiſſet, iis qui Hieroſolymis degebant intercluſi erant exitus. Nam qui transfugere quidem cupiebant, eos Zelotæ obſervabant; qui vero nondum favebant Romanis, eos coërcebat exercitus, urbi ex omni parte circundatus.

Veſpaſiano nunciatur Neronis mors.

2. Veſpaſiano autem, Cæſaream reverſo, parantique copias ſuas omnes adverſus Hieroſolyma educere, nunciatur Nero peremptus, cum per annos tredecim & octo dies imperaſſet. De quo memorare quemadmodum ille imperium dehoneſtavit, rerum adminiſtrationem Nymphidio & Tigillino, viris nequiſſimis & libertorum indigniſſimis, committendo, quodque ab illis petitus inſidiis, ab omnibus quidem ſatellitibus relictus fuerit, cum quatuor vero libertis fidelibus in ſuburbanum fugerit, ibique ſemet occiderit; quodque multo poſt tempore pœnas dederint, qui eum ſuſtulerunt; bellumque, per Galliam quo pacto deſierit, & quo modo Galba creatus imperator Romam redierit ex Hiſpania, utque à militibus incuſatus, tanquam humilioris eſſet animi, in medio foro Romano ex inſidiis fuerit occiſus, & Otho declaratus imperator, qui & expeditionem fecit contra Vitellii duces & ſublatus eſt; dein ut turbæ excitatæ fuerint contra Vitellium, & pugna in Capitolio commiſſa; & quemadmodum Antonius Primus & Mucianus, cum Vitellium interfeciſſent & Germanicas legiones, bellum civile compreſſerint: iſta *inquam* omnia accurate quidem narrare recuſavi, quod omnibus moleſta ſint, & à multis Græcorum pariter ac Romanorum perſcripta fuerint. ordinis autem rerum continuandi gratia, ac ne interciſa foret hiſtoria, ſummatim ſingula indicavi. Veſpaſianus igitur primo quidem expeditionem in Hieroſolyma differebat, exſpectans cuinam poſt Neronem obtingeret imperare. Deinde ubi Galbam imperatorem factum eſſe audivit, nihil contra Judæos aggrediebatur, priuſquam & ille aliquid de bello in mandatis daret. Mittit autem ad eum

Titus ad Galbam miſſus.

Titum filium ſuum, & ſalutatum, & ut mandata de Judæis acciperet. Eandem etiam ob cauſam una cum Tito rex etiam Agrippa ad

ρων & πλοῦτος, τὸ βιβλίδιον μεταβάλλει. Περὶ τε Σίμωνος & Γερασηνοῦ.

Ὁ δὲ Οὐεσπασιανὸς, [a] παντα χόθεν περιτειχίζων τοὺς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, ἔν τε τῇ Ἱεριχοῖ, ἐν τε Ἀδίδοις ἐγείρει στρατόπεδα, καὶ [b] φρουρὰς ἀμφοτέρας ἐγκαθίστησιν ἔκ τε τῶν Ῥωμαϊκῶν καὶ συμμαχικῶν τάγματος. πέμπει δὲ καὶ εἰς [c] Γέρασα Λούκιον [d] Ἄννιον, ἱππικῆς μοῖραν ἱππέων καὶ συχνοὺς [e] πεζῶν. ὁ μὲν οὖν, ἐξ ἐφόδου ἑλὼν τὴν πόλιν, ἀπέκτεινε μὲν χιλίους τῶν νέων, ὅσοι μὴ ἀφαφυγεῖν ἔφθασαν· γενεὰς δὲ ἠχμαλώτισατο, καὶ τὰς κλήσεις ἀφαρπάσας τοῖς στρατιώταις ἐπέτρεψεν. ἔπειτα τὰς οἰκίας ἐμπρήσας, ὅτι τὰς πέριξ κώμας ἐχώρει. φυγαὶ δὲ ἦσαν τῶν δυνατῶν, καὶ φθοραὶ τῶν ἀσθενεστέρων· ὃ [f] καλαλειφθὲν δὲ πᾶν ὑπεπίμπρατο, καὶ, διειλημμένος ἦν πολέμῳ τῷ τε ὀρεινῷ ὅλῳ καὶ τῷ πεδιάδι πᾶσιν, οἱ ὑπὸ τοῖς Ἱεροσολύμοις τὰς ἐξόδους ἀφῄρηντο. τὰς μὲν γὰρ αὐτομολεῖν προαιρουμένους οἱ ζηλωταὶ παρεφυλάσσοντο· τοὺς δὲ, ὅπως τὰ Ῥωμαίων φρονήσειας, [g] ἔφευγεν ἡ στρατιά, παντα χόθεν τὴν πόλιν περιέχουσα.

Β'. Οὐεσπασιανῷ δὲ, εἰς Καισάρειαν ὑποστρέψαντι, καθ' [i] ἡμέραν προσπολεμουμένῳ μὲν πάσης τῆς δυνάμεως ἐπ' αὐτοῖς τῶν Ἱεροσολύμων ἐξελαύνειν, ἀγγέλλεται Νέρων ἀνῃρημένος, [k] τρισκαίδεκα βασιλεύσας ἔτη καὶ ἡμέρας ὀκτώ. περὶ δὲ λέγειν ὡς πρόσθεν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξύβρισε, πιστεύσας τὰ θεάματα τοῖς ποιητάτοις, Νυμφιδίῳ καὶ Τιγελλίνῳ, [l] τοῖς γε ἀναξίοις τῆς ἐλευθέρας, καὶ ὡς ἐπὶ τούτων ὑποβληθεὶς κατελείφθη μὲν ὑπὸ τῆς φυλακῆς ἁπάσης, διαδρὰς δὲ σὺν τέτρασι τῶν πιστῶν ἀπελθόντων, ὃν τοῖς θεραπείοις ἑαυτὸν ἀνεῖλε· καὶ ὡς ἁλισκόμενος αὐτὸν, μὴ πολὺ χρόνον δίκας ἔδοξε, τόν τε τῆς Γαλατίας πόλεμον ὡς ἐτελεύτησε, καὶ πῶς Γάλβας ὑποδεχθεὶς αὐτοκράτωρ εἰς Ῥώμην ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς [m] Ἰσπανίας, καὶ ὡς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν αἰτιαθεὶς ὅτι ταπεινοφροσύνῃ ἐδολοφονήθη κατὰ μέσην τὴν Ῥωμαίων ἀγοράν, [n] ἀπεδείχθη τε αὐτοκράτωρ Ὄθων, τήν τε τούτου στρατιὰν ὅτι τοὺς [o] Οὐιτελλίου στρατηγοὺς καὶ κάλυσιν, ἔπειτα τὸν κατὰ Οὐιτέλλιον παράταξιν, καὶ τὴν περὶ τὸ Καπιτώλιον συμβολὴν, ὅπως τε Ἀντώνιος Πρῖμος καὶ Μουκιανὸς, διαφθείραντες Οὐιτέλλιον καὶ τὰ Γερμανικὰ τάγματα, κατέστειλαν τὸν ἐμφύλιον πόλεμον· πάντα ταῦτα διεξιέναι μὲν ἐπ' ἀκριβὲς παρῃτησάμην, ἐπιφθὰν δ' ὅλως πᾶσίν ὅσοι, καὶ πολλοῖς Ἑλλήνων τε καὶ Ῥωμαίων ἀναγέγραπται. συναφείας δὲ ἕνεκα τῆς πραγμάτων, καὶ ὅπως μὴ διαπεσῇ τὴν ἱστορίαν, κεφαλαιωδῶς ἔκαστα [p] ἐπεσημηνάμην. Οὐεσπασιανὸς τοίνυν ὁ μὲν πρῶτον ἀνεβάλλετο τὴν τῶν Ἱεροσολύμων [q] πραγματείαν, προσδοκῶν πρός τινα ῥᾴδιον ὁ κρατεῖν μὴ Νέρωνα. αὖθις δὲ Γάλβαν ἀκούσας αὐτοκράτορα, πρὶν ὑποπτεῦσαί τι περὶ τοῦ πολέμου καινὸν, ὃν ἐπεχείρει. πέμπει δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν υἱὸν Τίτον, [r] ἀσπασόμενον καὶ λυσόμενον τὰς περὶ Ἰουδαίων ἐντολάς. [s] αὐτῆς δὲ αἰτίας ἅμα Τίτῳ καὶ Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς πρὸς Γάλβαν

a Παυσανίαν *Voſſ. & Vat.* *b* Φρουρὰς *Big.* *c* Γίζαρα malit *Relandus*, ut ſit גזר *Gezer.* *d* Annon *Voſſ.* *e* Ita *Big.* πεζοὺς in *Editis Aliiſque.* *f* Ita in omnibus *MSS.* & verſione *Ruffini.* ἐκαλέλειπτο in *Editis.* *g* Sic *MSS.* κατελελοιφθὴ in *Editis.* *h* Εἴξεν *Big.* *i* Ita in *MSS.* καταπολεμουμένῳ in *Editis Aliiſque.* *k* Τρία καὶ δέκα in aliquot *MSS.* *l* Τοῖς τε *Big.* *m* Σπανίας *Big.* & *Bod.* *n* Ἀπεδείχθη δὲ *Big.* *o* Οὐιτελλίου *Voſſ. & Vat.* *p* Ἐπεσημηνάμην *Big.* *q* Στρατιὰν *Voſſ.* Forſan τὴν κατὰ τῶν Ἱεροσολύμων στρατιάν. *r* Ἀσπασόμενον καὶ λυσόμενον τὰ περὶ Ἰουδαίων ἐντολάς *Big.* & *Voſſ.* *s* Διὰ δὲ τὰς αὐτὰς αἰτίας *Big.*

a Διὰ

Γάλβαν ἔπλ. καὶ [a] ἀφ' ἧ Ἀχαΐαι, χειμῶνος ἤδη λοιπὸν ὥρα, μακραῖς ναυσὶ [b] πλεόντων, φθάνει Γάλβας ἀναιρεθείς, μιᾷ μῆνας ἑπτὰ καὶ ἴσας ἡμέρας [c] ἐξ ἧς τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν Ὄθων, ἀντιπαιόμενον τοῖς πραγμάτων. ὁ μὲν οὖν Ἀγρίππας εἰς τὴν Ῥώμην [d] ἀφικέσθαι διέγνω, μηδὲν ὄρρωδήσας πρὸς τὴν μεταβολήν. Τῖτος δὲ κατ' δαιμόνιον ὁρμὴν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Συρίαν ἔπλει, καὶ κατὰ τάχος εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται πρὸς τὸν πατέρα. καὶ οἱ μὲν μετέωροι πρὸς τὸ ὅλον ὄντες, εἰς ἃ σαλευομένης τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας, ὑφιόρων τὸ ὅπι Ἰουδαίους [e] φρατείαν, καὶ, ἀφ' ἧς τῆς παλαιᾶς φόβον, τὸ ὅπι τοὺς ἀλλοφύλους ὁρμὴν ἄνευ ἀδίκου. 1 5 10

γ. [f] Ἐπανίσταται δὲ ἄλλος τοῖς Ἱεροσολύμοις πόλεμος. υἱὸς μὲν Γιώρα, Σίμων τις Γερασηνὸς ὄνομα, νεανίας, παντρχίᾳ μὲν ἡττώμενος Ἰωάννου [g] προκεχειρισμένου ἤδη τὴν πόλιν, ἀλκῇ δὲ σώματος, καὶ τόλμῃ ἀφαφέρων, δι' ὃν καὶ ὑπὸ Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως φυγαδευθεὶς ἐκ τῆς [h] ἐκεῖ τοπαρχίας [i] Ἀκραβατηνῆς, πρὸς τοὺς καλουμένους [k] Μασάδᾳ λῃστὰς προσέπεσε. καὶ μὲν οὖν πρῶτον μὲν αὐτοῖς δι' ὑποψίας, εἰς ὃ κατωτέρω γῆν φρούριον ἐπιτειχίσαι αὐτοῦ παρελθεῖν ἅμα ταῖς γυναιξίν, ἃς ἄγων ἦκεν, αὐτοὶ δὲ ὑψηλότερον οἰκεῖν. αὖθις δὲ ἀφ' συγγένειαν ἰδὼν, καὶ ὅτι πιστὸς ἐδόκει, συμπροσιόντα γῆν αὐτοῖς ἐξιὼν, καὶ συνεπόρθει τὰ περὶ τὴν Μασάδαν· ὑ μὲν ὅπι τὰ μείζω πρὸς χαλῶν ἔπειθεν. οἱ μὲν γὰρ [l] οὐ εἴθισμένοι τοῦ φρουρίου, καθάπερ [m] φυλεῦ χωρίοις μακρὰν ἐδεδοίκεσαν· ὁ δὲ τυραννίδι, καὶ μεγάλων ἐπιθυμίᾳ, ἐπειδὴ καὶ τὸν Ἀνάνου τελευτὴν ἤκουσεν, εἰς τὸν ὀρεινὸν ἀφίσταται, καὶ προκηρύξας δούλοις μὲν ἐλευθερίαν, γένεσι δὲ ἐλευθέροις, τοὺς πανταχόθεν πονηροὺς συνήθροιζεν. 15 20 25 30

δ'. Ὡς δὲ ἐπὶ πλεῖστον ἤδη τὸ συνίστημα, τοὺς ἀνὰ τὸν ὀρεινὸν κώμας κατέτρεχεν· ἀεὶ δὲ πλείονα [n] προσαγόμενον, ἐθαῤῥεῖ καταβαίνειν [o] εἰς τὰ χαμαλώτερα. καὶ ποτὲ μὲν πόλεσιν ἤδη φοβερὸς ἦν, πολλοὶ πρὸς τὸν ἰσχὺν καὶ τὴν εὐεργεσίαν τὴν κατορθωμένην [p] ἐφθάρησαν δυνατοί· καὶ οὐκ ἐπ' ἐκείνῳ μόνον, οὐδὲ λῃστῶν στρατὸς, ἀλλὰ καὶ δημοτικῶν οὐκ ὀλίγων, ὡς πρὸς βασιλέα [q] τυραννίδα. κατέτρεχε δὲ τὸν Ἀκραβατηνὸν τοπαρχίαν, καὶ τὰ μέχρι τῆς μεγάλης Ἰδουμαίας. καὶ δὴ κώμιόν τινα καλούμενον [r] Ναὶν τεῖχος κατασκευάσας, ὥσπερ φρούριον πρὸς ἀσφάλειαν ἐχρῆτο. κατὰ δὲ τὸν Φαρὰν πρόσαντες ὄντα, [s] φάραγγα, πολλὰ μὲν [t] ἀνθρώπων σπήλαια, πολλὰ δὲ ὑπὸν ἕτοιμα, ταμιεῖον ἐχρῆτο θησαυρῶν καὶ τῶν λείας ἐκδοχείων. ἀπετίθει δὲ καὶ τοὺς ἁρπαζομένους εἰς αὐ- 35 40 45

Galbam navigabat. Dumque Achajam (hyems quippe erat) longis navibus præterveliuntur, interfici Galbam contigit, poſt ſeptem menſes totidemque dies quam imperaſſet: unde proxime imperium ſuſcepit Otho, rerum adminiſtrationem ſibimet vendicans. Et Agrippa quidem, *rerum* mutatione nihil deterritus, Romam pergere ſtatuit. Titus vero divino impulſu à Græcia in Syriam navibus trajiciebat, & celeritate adhibita Cæſaream pervenit ad patrem. Et illi quidem, rerum exſpectatione ſuſpenſi, quaſi fluctuante Romano imperio, inſuper habebant militiam obire contra Judæos, metuque de patria ſoliciti impetum facere in alienigenas haud opportunum ducebant. *Titus, audita Galbæ morte, & Othonem ei ſucceſſiſſe, ad patrem revertitur.* *Expeditio contra Hieroſolyma differtur.*

3. Aliud autem Hieroſolymis erumpit bellum. Erat quidam Simon Gioræ filius genere Geraſenus, juvenis, aſtutia quidem inferior Joanne qui in urbe dominatum habebat, corporis autem viribus & audacia præſtantior, ob quam ex Acrabatena toparchia, quam tenebat, pulſus ab Anano pontifice, ad latrones ſe recipit qui Maſadam occupaverant. Et primo quidem ſuſpectus erat illis, adeo ut ei in inferius *dimtaxat* caſtellum, cum mulieribus quas ſecum adduxerat, tranſire permiſerint, dum ipſi ſuperiora incolerent. rurſus autem propter morum conjunctionem, quodque fidus eſſe videretur, etiam cum illis populatum exibat, ſimulque vaſtabat quæcunque circa Maſadam erant; non tamen eis, dum ad majora incitaret, perſuadebat. nam iſti quidem caſtello aſſueti, longius ab eo, tanquam latibulo diſcedere metuebant: ille vero, dominatum affectans magnorumque appetens, poſtquam & Ananum obiiſſe audiverat, inde movet in loca montana, ac voce præconum ſervis libertate promiſſa, itemque liberis præmio, improbos, quos undique poterat, congregabat. VII. *Simon Geraſenus, alter calamitatum machinator.* *Ad montana ſe confert.*

4. Cum autem jam validas conflaſſet copias, regionis montanæ vicos incurſibus vaſtabat; quotidieque pluribus ſeſe ei adjungentibus, audebat etiam in planitiem deſcendere. ac poſtquam jam factus eſt civitatibus terribilis, multi ex optimatibus ejus potentia ſolicitati & proſperis rerum ſucceſſibus, ad eum malo ſuo ſe conferebant: adeoque non amplius ſervorum tantum aut latronum exercitus erat, ſed multorum de populo ei tanquam regi obedientium. Excurſiones autem faciebat in Acrabatenam toparchiam & in majorem uſque Idumæam. Nam ad vicum quendam, cui nomen Nain, cum murum exſtruxiſſet, pro caſtello in ſui ſecuritatem habebat. In valle autem nuncupata Pharan, cum multas quidem laxiores feciſſet ſpeluncas, multas vero paratas inveniſſet, in illis theſauros ſuos recondebat prædaſque recipiebat. quin & direptos illic fructus *Ibi omnia diripit vaſtatque.*

a Διὰ τὴν Ἀχαΐαν αὐτῶν, κτμ. *Big.* b Πεμπλέοντες *Big. Voſſ. & Vat.* Forſan πεμπλεόντων, ut legiſſe videtur *Ruf.* c Aliquid excidiſſe ſuſpicor. nam in *Ruſini* verſione, *Deinde Otho ſuſcepit imperium, ac tres menſes remp. gubernavit.* Die imperii xc interfectum *Dio*, xcv funeratum fuiſſe ſcribit *Suetonius*. Valde confuſa eſſe tempora & initia trium imperatorum, Galbæ, & Othonis, & Vitellii, notat *Joſ. Scaliger*, niſi adhibeatur temperamentum quod præcepit *Xiphilinus* ex *Dione*, ut ſcilicet unum annum & xxxii dies illis tribus conjunctim aſſignemus, quia alius alii non ſucceſſit, ſed duo ſimul eodem tempore imperii inſeſſores fuerant. d Ἀφικνεῖσθαι *Big.* e Στρατηγίαν *Voſſ.* f Ἐπανίστατο *Voſſ.* g Τῷ προκεχειρισμένῳ *Big. Voſſ. & Bod.* h Ἥχε *Voſſ.* i Ἀκραβατανῆς in *Editis.* Ἀκραβατηνῆς *Big.* Ἀκραβατινῆς *Vat.* k *Al.* Μασάδᾳ. l Εἰζόντες *Big.* m Forſan φυλεῖ. n Προσαγόμενον αὐτῷ πλείονα *Voſſ.* o Ἐπὶ τὰ *Big.* p Simplex φθείρεσθαι paſſim apud *Ariſtophanem* pro *ire, abire, venire cum pernicie.* Videſis *Lamb. Boſii Animadv.* ad *Scriptores Gr.* p. 96. q Παντυραννίδα *Voſſ. & Bod.* r Pertuaſum habeo legendum eſſe Αἰν, ex *Euſebio* de *Locis Hebr.* ubi eam eſſe dicit, κώμη β'. σημείων ἀπὸ Τιβεριάδος, Λίβερν ἤγουν πρὸς νότον. in melioribus *Ruſini Codd.* habemus *Aiam*, aut *Aim.* s Φάραγγα *Big.* t Εὐρυώπας *Big.*

ctus reponebat, multique è cohortibus ſuis vitam in illis agebant: minimeque dubitabatur quin copias ſuas præexerceret & apparatus faceret ut Hieroſolyma aggrederetur.

Cum Zelotis pugnam committit Simon.

5. Unde *inſidias ejus veriti Zelotæ, & prævenire eum qui contra ſe *viribus* creſcebat cupientes, plerique armati egrediuntur. His autem Simon occurrit, commiſſoque prælio multos quidem illorum occidit, reliquos vero in urbem compellit. At nondum viribus fidens, à murorum oppugnatione deterrebatur: atque antequam id faceret Idumæam ſubjugare cogitabat. Itaque cum viginti armatorum millibus ad fines ejus properabat. Idumæorum autem principes, pugnaciſſimis ad viginti quinque millia magna celeritate è regione congregatis, reliquis vero ut ſua tuerentur relictis, propter ſicariorum in Maſadam excurſiones, Simonem ad fines ſuos excipiebant. ubi eo illis congreſſo, cum per totum diem pugnatum eſſet, dubium erat utrum victor an victus diſceſſerit. Et ille quidem in Nain, Idumæi vero domum regreſſi ſunt. Non multo autem poſt Simon cum majoribus copiis in eorum regionem iterum irrupit: caſtriſque in quodam vico, cui nomen Thecoë, poſitis, ad cuſtodes Herodis, quod non longe aberat, Eleazarum ſuorum quendam ſociorum miſit, ut munimentum traderent perſuaſurum. Hunc ſine mora ſuſcepere cuſtodes, cauſæ neſcii cur veniſſet. Cum autem de traditione loquutus eſſet, ſtrictis gladiis eum perſequebantur: donec fugæ locum non reperiens, de muro in vallem ſubjectam ſeſe projecit. Et ille quidem ſtatim moritur, Idumæis autem Simonis vires formidantibus placuit, priuſquam acie congrederentur, explorare hoſtium copias.

Dubia victoria.

Eleazari Simonis ſocii mors.

Jacobus Idumæus patriæ proditor.

6. Ad hoc autem ſe miniſtrum alacriter offerebat Jacobus, unus è principibus *Idumæorum*, de proditione cogitans. Itaque ab Aluro profectus (in hoc quippe vico coïverat Idumæorum exercitus) ad Simonem venit; primumque ſe patriam ſuam ei proditurum eſſe paciſcitur, fide jurejurandoa ccepta, quod ſemper in honore haberetur; operamque ſuam de tota Idumæa *in poteſtatem ejus redigenda* daturum pollicebatur. Quas ob res humaniter à Simone convivio exceptus, ſplendidiſque elatus promiſſis, ubi ad ſuos rediit, primo Simonis exercitum multo majorem eſſe, *quam revera erat*, mentiebatur: deinde & principes benigne alloquens & univerſam *fere* multitudinem ſeorſim, ut Simonem exciperent ſuadebat, eique ſine pugna rerum ſummam permitterent. Simul autem hoc agens, etiam Simonem ipſum per nuncios accerſebat, Idumæos ſe diſſipaturum promittens. quod & præſtitit. Nam cum jam appropinquaret exercitus, equum primus inſcendit, & cum iis quos corruperat fugam capeſſebat. Multitudinem autem omnem occupat pavor, & priuſquam manus conſererent, domum quiſque ſuam ordinibus ſolutis diſceſſerunt.

τὰ χαρπύς, οἵ τε πολλοὶ τ̃ λόχων δίαιταν ἔχον ὁ ὀκείνοις· δῆλος δὲ ἰῶ τό, τε στύταλμα ϖεγυμνάζων καὶ τὰς ϖδγισκυὰς χ̣ τ̃ Ιεροσολύμων.

ε'. Οθεν οἱ ζηλωϊαὶ, δ'εισαν̃τες αὐτ̃ ϯ ὁπιϐυλιὼ, ϗ ϖρολαϐεῖν ϐυλόμθνοι τ̃ καθ' αὐτ̃ᵃ ϖεφόμθνον, ἐξιᾶσι μ̃ τ̃ ὅπλων οἱ πλείυς. ὑπαντιάζει δὲ Σίμων, ϗ παραξάμθνος, συχνὺς μ̃ αὐτ̃ ἀναιρ̃, συνελαύνῃ δὲ τὺς λοιπὺς εἰς τ̃ πόλιν. ᵇὕπω δὲ θαῤῥῶν τῇ δυνάμῃ, ϗ μ̃ τοῖς τείχεσι ϖροσϐαλεῖν ᶜἀπειράπιν· χ̣φώσαν̃ δὲ ϖρότερον ϯ Ιδυμαίαν ἐπιϐάλλεϊ. ϗ δὴ δισμυρίυς ἔχων ὁπλίτας, ἤλαυνεν ὅθι τὺς ὅρυς αὐτ̃ς. οἱ δὲ ἄρχοντες ᵈ τ̃ Ιδυμαίων χ̣ τ̃ πάχος ἀθροίσαντες ὀκ τ̃ χώρας ὃ μαχιμώταϯον, ϖερὶ ϖεντακισχιλίυς ϗ δισμυρίυς, ᵉτὺς δὲ λοιπὺς ἐάσαντες φρυρεῖν τὰ σφέτερα, διὰ τὰς τ̃ ἐν Μασάδᾳ σικαρίων καθαιρομάς, ἐδέχοντο τ̃ Σίμωνα ϖρὸς τοῖς ὅροις. ἔνθα συμϐαλὼν αὐτοῖς, ϗ δι' ὅλης πολεμήσας ἡμέρας, ὅτε νενικηκὼς ὅτε νενικημένος διεκρίθη. ϗ ὁ μ̃ εἰς ϯ Ναΐν, οἱ δὲ Ιδυμαῖοι διελύθησ̃ ἐπ' οἴκυ. καὶ μετ' ὀ πολὺ Σίμων μείζοσι δυνάμῃ πάλιν εἰς ϯ χώραν αὐτ̃ ὥρμησ̃· ϖρατοπεδ̃σάμθνος δὲ κατά τινα κώμην, ἣ ᶠΘεκωὲ καλεῖται, ϖρὸς τὺς ἐπ ᵍΗρωδίῳ φρυρὺς, ὅσῳ ἰῶ πλησίον, Ελεάζαρόν τινα τ̃ ἑταίρων ἔπεμψε, ʰπείσοντα ϖδγδῶναι ὃ ἔρυμα. τ̃τον οἱ φύλακες ἑτοίμως ⁱἐδέξαντο, ϯ αἰτίαν ἀγνοῦντες δι' ἣν ἦκεν. φθεγξάμθνος δὲ πρὸς ϖδγδόσιους ἐδίωκον ϖασσάμθνοι τὰ ξίφη, μέχρι φυγ̃ τόπον ὃν ἔχων ἔρριψεν ἀπὸ ϐ τείχυς ἑαυτὸν εἰς τὸ ϗϖκειμένην φάραγγα. ϗ ὁ μὲν αὐτίκα τελευτᾷ· τοῖς δὲ Ιδυμαίοις, ἤδη κατορρωδ̃σι ᵏ ϯ ἰσχυὸ ϐ Σίμωνος, ἔδοξε ϖρὸ ϐ συμϐαλεῖν καταστάσθαι τὸ ϖρατὸ τ̃ πολεμίων.

ς'. Εἰς τ̃το δὲ ὑπηρέτιν ἑαυτὸν ἑτοίμως ἐπιδίδ̃ Ιάκωϐ̃, εἰς τ̃ ἡγεμόνιαν, ϖροδοσίαι ὁμολογ̃μένῳ. ὁρμήσας γοῦν ἀπὸ τ̃ Αλύρυ· χ̣ γὰ ταύτῃ συνήθειο τῷ κώμῳ τότε τ̃ Ιδυμαίων τὸ στράτευμα· ϖαραγίνε ϖρὸς Σίμωνα, καὶ ᵐϖρ̃τον αὐτ̃ ⁿϖδγδώσεων συνήθειαν τῷ αὐτ̃ πατρίδι, λαϐὼν ὅρκυς, ὡς ἀεὶ τίμι ὢν ᵒἀφ̣τελείᾳ, συνεργήσειν δὲ ὑπέσχετο, καὶ ϖερὶ τ̃ ὅλης Ιδουμαίας. ἐφ' οἷς ἑστιαθεὶς φιλοφρόνως ὑπὸ ϐ Σίμωνος, καὶ λαμπρᾶς ἐπαρθεὶς ϗϖοδόχεσιν, ἐπειδὴ εἰς τὺς σφετέρυς ὑπέστρεψεν, τὸ μ̃ ϖρ̃τον πολλαπλασίονα τῷ στρατῷ ϐ Σίμωνος ἐψεύδετο· ἔπειτα δεξιύμενος τύς τε ἡγεμόνας, καὶ ᵖκατ' ὀλίγυς πᾶν τὸ πλ̃θος, οἷός ἦν ὥστε δέχεσθαι τ̃ Σίμωνα, καὶ ϖδγδῶναι δίχα μάχης αὐτ̃ τὸ τ̃ ὅλων ἀρχεῖν. ἅμα δὲ ταῦτα ἀφ̣ϖεφαίνετο, καὶ σήμαντα δ' ἀγγέλων ἐκάλει, σκεδάσειν ὑπισχνύμενος τὺς Ιδυμαίυς. ὁ δὲ παρέχεν. ὡς δ' ἰῶ ἤδη πλησίον ἡ στρατιὰ, ϖρ̃τος ἀναπηδήσας ὅθι τ̃ ἵππον, μετὰ τ̃ σωδιεφθαρμένων ᵍἔφυγε. πολὺ δὲ ἐμπίπλει πανὶ τῷ πλήθει, καὶ ϖρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν λυθέντες ὀκ τ̃ τάξεως, ἀνεχώρουν ἕκαστοι ϖρὸς τὰ ἴδια.

ζ. Σίμων

ᵃ Στριφόμθνον *Big.* ᵇ Οὔτω *Big.* ᶜ Απειράπιν *Big.* ᵈ Ita *Big.* nec aliter legiſſe videtur *Ruf.* τ̃ς Ιδυμαίας in *cæteris.* ᵉ Τὰς ϗ ϖολλὰς quibuſdam in *MSS.* ᶠ Ita *Big.* & *Vat.* Θικωὲ in *Editis Aliiſque.* ᵍ *Al.* Ηρωδίῳ. ʰ Πείσοντα *Big.* ⁱ Εδίχοντο *Big.* ᵏ Τῷ ἰσχυῷ *Big.* ˡ Ita *Big.* & *Ruf.* Ολύρῳ in *Editis Aliiſque.* Αλύρῳ *Gall.* ᵐ Πρώτῳ in *Editis.* ⁿ Παρρίδων *Big.* & *Gall.* ᵒ Διαπλεῖ *Big.* Αφ̣τελείᾳ *Voſſ. Gall.* & *Vat.* ᵖ Κατ' ὀλίγω *Big.* ᵍ Διέφθορα *Big.* * Sic & *Rufinus* vertit. Verum ſuſpicor ἐπῳόλῳ fuiſſe à *Joſephi* manu.

a Ita

ΝΑ'. Ζ'. Σίμων δὲ ὡς δόξαν εἰς τὴν Ἰδυμαίαν εἰσήλασεν ἀναμωτὶ, καὶ προσβαλὼν ἀδοκήτως [a] πρῶτον αἱρεῖ τ' [b] πόλιν Χεβρὼν, ἐν ᾗ πλείστης ἐκράτησε λείας, παμπόλλων δὲ διήρπασε καρπόν· ὡς δὲ φασὶν οἱ ὀπιχώριοι τὴν Χεβρὼν, ἢ μόνον τ' τῆδε πόλεων, ἀλλὰ καὶ [c] τ' ἐν Αἰγύπτῳ Μέμφεως ἀρχαιοτέραν, διχίλια γὰρ αὐτῇ καὶ [d] τριακόσια ἔτη [e] συνεξήθμηται. μυθεύουσι δὲ αὐτὴν καὶ οἰκητήριον Ἀβραάμου τ' Ἰουδαίων προγόνου γενέσθαι, μετ' ἐκ τ' Μεσοποταμίας ἀπανάστασιν, τούς τε παῖδας [f] αὐτῷ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον ἔνθεν· ὧν καὶ τὰ μνημεῖα [g] μέχρι νῦν ἐν τῇδε τῇ πολίχνῃ δείκνυται, πάνυ καλῇ μαρμάρῳ καὶ φιλοτίμως ἐξησκημένα. δείκνυται δὲ ἀπὸ σταδίων ἓξ τ' ἄστεως [h] Τερέβινθος μεγίστη, καὶ φασὶ

λ'. τ' δένδρον ἀπὸ τ' κτίσεως μέχρι νῦν διαμένειν. ἔνθεν ὁ Σίμων ἅπασαν ἐχώρει τ' Ἰδυμαίας, ἢ μόνον πόλεις καὶ κώμας πορθῶν, [i] ἀλλὰ καὶ τ' χώραν ἅπασαν λυμαινόμενος. δισχίλιοι γὰρ τ' ὁπλιτικοῦ, τέσσαρες ἀπὸ συνείποντο μυριάδες· ὡς μηδὲ τ' ἐπιτηδείων ἐξαρκούντων πρὸς τὸ πλῆθος. προσῆν δὲ ταῖς χρείαις ὠμότης τε αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸ γένος ὀργή· [k] δι' ἃ μᾶλλον ἐξερημοῦσθαι συνέβαινε τὴν Ἰδυμαίαν. καθάπερ δὲ ὑπὸ τ' ἀκρίδων κατόπιν ὕλην ὁρᾶν ἐψιλωμένην πᾶσαν, ὅπου ὁ κτύπος τ' Σίμωνος φρατρίας ἐρημίαν καταλείποιτο· καὶ τὰ μὲν ἐμπιπράντες, τὰ δὲ καταστρέφοντες, πᾶν δὲ ὅ πεφυκὸς ἀνὰ τὴν χώραν ἢ συμπατοῦντες ἠφάνιζον ἢ νεμόμενοι, καὶ τ' ὀφρὺν ὑπὸ τ' πορείας σκληροτέραν ἐποίουν τ' ἀκάρπου. καθόλου τε εἰπεῖν, οὐδὲ σημεῖόν τι κατελείπετο τοῖς πορθουμένοις τ' γενέσθαι.

ΝΒ'. Ταῦτα πάλιν τοὺς ζηλωτὰς ἐπήγειρε, καὶ φανερῶς μὲν ἀντιπαρατάξασθαι κατεδύσαντο· προλοχίσαντες δὲ ἐν ταῖς παρόδοις ἁρπάζουσι τ' Σίμωνι τὴν γυναῖκα, καὶ τῆς περὶ αὐτὴν θεραπείας συχνῆς. ἅπαντα δὲ αὐτὸν ἠχμαλωτισμένοι τ' Σίμωνα, γεγηθότες εἰς τὴν πόλιν ὑπέστρεψαν, καὶ ὅσον οὐδέπω προσιόντα καθήμενον τὰ ὅπλα πρὸ τῆς γυναικὸς ἱκετεύσειν. ὁ δὲ οὐκ ἔλεω [l] εἴσεισιν, ἀλλ' ὀργὴ πρὸ τῆς ἁρπασμένης· καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τῶν Ἱεροσολύμων ἐλθὼν, καθάπερ τὰ προπύλαια τῶν θείων ἐπειδὴ τοὺς προσαιτοῦντας ὁ κατέλαβεν, ἐφ' οἷς εὗρε τὸν θυμὸν [m] ἀφεὶς ὅσοι γοῦν λαχανείας ἔνεκεν ἢ φρυγανισμοῦ προελήλυθεσαν ἔξω πυλῶν, ἀνόπλους καὶ γέροντας, συλλαμβάνων ᾐκίζετο, καὶ διέφθειρε δι' ὑπερβολὴν ἀγανακτήσεως, μονουχὶ καὶ νεκρῶν γυμνῶν τῶν σωμάτων. πολλοὺς δὲ καὶ χειροκοπήσας, εἰσέπεμπε καταπλήξασθαι τοὺς ἐχθροὺς ἅμα, καὶ [n] ἀφορκισάσας ὁμνύειν ὀπτεύειν πρὸς τοὺς αἰτίους. [o] ὑπετέλλετο δὲ αὐτοῖς λέγειν, ὅτι Σίμων θεὸν ὄμνυσι πάντων ἔφορον, εἰ μὴ θᾶττον [p] ἀποδώσουσιν αὐτῷ τὸν γυ[illegible]

7. Simon vero præter opinionem ſine ſanguine intrauit Idumæam, factaque ex improviſo impreſſione, primo capit urbem Chebronem, in qua maxima præda potitus eſt, multoſque fructus diripuit: Chebron autem indigenæ ferunt, non ejus terræ modo civitatibus, ſed & Memphi in Ægypto antiquiorem; quippe anni ejus ad duo millia & trecentos computantur. Narrant etiam in ea habitaſſe Abramum Judæorum progenitorem, poſtquam è Meſopotamia migravit, ejuſque liberos hinc in Ægyptum deſcendiſſe; quorum monumenta etiam nunc cernuntur in hac ipſa urbecula, pulcherrimo exſtructa marmore & opere elegantiſſimo. Cernitur etiam ſexto ab urbe ſtadio Terebinthus maxima, dicuntque arborem à creatione mundi uſque hæc tempora permanere. Inde *progrediens* Simon totam pervadebat Idumæam, non ſolum urbes & vicos depopulans, ſed & omnem regionem vaſtans. nam præter gravis armaturæ milites, quadraginta eum millia ſequebantur, ut multitudini haud ſuppeterent neceſſaria. Ad hanc autem rerum inopiam accedebat ejus crudelitas, & in nationem excandeſcentia: unde contigit Idumæam eò magis ad vaſtitatem redigi. Et quemadmodum poſt locuſtas cernere eſt ſilvas frondibus nudatas, ſic etiam quà Simonis tranſiſſet exercitus, à tergo ſolitudinem relinquebat: & alia quidem comburendo, alia vero diruendo, & quicquid in regione è terra provenerit calcibus conterendo delebant aut depaſcendo; perque terram cultam incedendo faciebant eam ſterili duriorem. verboque expedire, ne ſignum quidem ullum ſupererat in vaſtatis, quod aliquando culta fuerint.

Simon occupat Idumæam.

De Chebrone.

De Terebintho.

Simon miſere vaſtat Idumæam.

8. Iſta iterum Zelotis ſtimulos admovebant, & palam quidem adverſa acie congredi formidarunt: inſidiis vero in viarum anguſtiis præſtructis, Simonis uxorem rapiunt, multoſque qui ei obſequium præſtabant. Deinde quaſi ipſum Simonem captum tenerent, in civitatem lætabundi redierunt, & continuo exſpectabant, armis eum depoſitis, pro uxore ſibi ſupplicaturum. Illius autem animum non ſubit miſericordia, ſed ira ob *conjugem* raptam: cumque ad muros Hieroſolymitanos veniſſet, ferarum ſauciarum ad inſtar ob percuſſores elapſos furentium, in obvios quoſque animi atrocitatem effundebat. Quotquot igitur ad oleta aut ſarmenta colligenda pedes portis efferrent, inermes *ſcilicet* ſeneſque, *correptos cruciabat, & ex vehementi indignatione occidebat, ut tantum non mortuorum cadaveribus deguſtandis parceret. Quin & multos abſciſſis manibus in urbem mittebat, eo animo ut ſimul terrorem inimicis incuteret, & ut populum in ſeditionem, contra eos qui in culpa erant, concitaret. Illis quippe in mandatis dederat ut dicerent, Simonem jurare per Deum, qui omnibus præeſt, fore, niſi cito ipſi conjugem reddererent,

Zelotæ Simonis uxorem rapiunt.

Inde fit Simon.

Zelotis minatur.

a Ita *Big.* & *Ruf.* πρῶτον in *Editis Aliiſque.* *b* Πολίχνην *Big.* *c* Libro primo Antiquitatum pag. 23. πρὸ Τάνιδος τ' Αἰγύπτου conditam eſſe ſcribit. *d* Τεσσαράκοντα in aliquot *MSS.* *e* Συνεξῳκισμένην *Big.* *f* Αὐτῷ λέγουσι κατακ. *Big. Bod. Voſſ.* & *Vat.* *g* Μέχρι νῦν *Big.* *h* Mirum eſt, cum quercus ibidem fuerit, ſub qua Abraham tabernaculum poſuerat, ut legitur in cap 8 *Geneſeos*, cur locus ipſe à *Terebintho* potius quam à *Quercu* nomen acceperit. Vide *H. Valeſium* in Annott. ad *Euſebium* de *Vita Conſtantini*, c. 53. & confer *Cellarium* in *Geogr. Ant.* l. 3. c. 13. p. 346. & *Relandum* in *Paleſt.* S. p. 709 &c. *i* Λυμαινόμενος δὲ καὶ τὴν χώραν *Gall. Big. Vat.* & *Voſſ.* *k* Δι' ὃ μᾶλλον *Big.* *l* Εἰσῆλθεν *Big.* *m* Ἐφῆκε *Big.* *n* Διαπήσας *Vat.* & *Voſſ.* *o* Ἐντέλλετο *Big.* *p* Ἀποδώσουσιν *Vat.* * Correptos verberabat ad necem, ut ab animi indignatione id ſolum abeſſe videretur, quod non etiam veſceretur corporibus mortuorum, *Ruf.*

Simoni uxorem remittunt.

rent, ut perruptis muris ſimili pœna afficeret quotquot intra urbem eſſent, nemini cujuſcunque ætatis parcens, nec quidquam diſcriminis inter inſontes ſonteſque faciens. Ad iſta non modo populus ſed & Zelotæ metu perculſi uxorem ei remittunt. quo facto ad lenitatem quidem aliquantulum mitigatus, à continua cæde requievit.

VIII.

Iterum de Galba, Othone & Vitellio.

9. Verum non ſolum per Judæam erat ſeditio & bellum civile, ſed etiam in Italia. Nam in medio quidem Romanorum foro interemptus erat Galba, Otho autem imperator declaratus adverſus Vitellium imperium affectantem bellum gerebat, hunc enim elegerant legiones Germanicæ, cumque ad manus ventum eſſet cum Valente & Cæcinna Vitellii ducibus apud Bedriacum *Galliæ, primo die Otho ſuperior erat, altero Vitelliani: multaque cæde facta ſemet apud Brixellum interfecit Otho, ſimulac reſcivit ſuorum cladem, duobus tribuſque menſibus rerum potitus: Othonis *etiam* milites Vitellii ducibus ſeſe adjunxerunt; & ipſe cum exercitu Romam deſcendebat. Interea autem & Veſpaſianus quinto die Dæſii menſis Cæſarea movit, contenditque in Judææ loca nondum everſa. Cumque montana aſcendiſſet, duas toparchias capit, unam Gophniticam & alteram Acrabatenam vocatam, & poſt has Bethela & Ephraim urbeculas; ibique præſidiis collocatis uſque Hieroſolyma equitabat. Magna autem deprehenſorum edita erat ſtrages, multoſque captivos agebat. At Cerealis unus ex illius ducibus cum equitum parte & peditum Idumæam quæ dicitur ſuperior vaſtabat; & Caphethram quidem, quæ urbeculam ſimulabat, primo impetu captam incendit; alteram vero, nomine Capharabin, adortus obſidebat, (mœnibus autem perquam validis cincta erat) ibique diutius ſe moraturum exſpectanti ſubito qui intus erant portas aperiunt, cumque ſupplices acceſſiſſent ſemet tradiderunt. At Cerealis, cum eos in poteſtatem ſuam redegiſſet, Chebronem ibat urbem alteram antiquiſſimam. Sita autem erat, uti dixi, in montanis, haud procul ab Hieroſolymis. Cum autem vi in eam irrupiſſet, multitudinem illic deprehenſam cum puberibus occidit, civitatem vero exurit. Omnibuſque jam occupatis, præter Herodium & Maſadam & Macherunta, quæ à latronibus tenebantur, tum propoſitum erat Romanis Hieroſolyma aggredi.*

Veſpaſianus rurſus imperium facit in Judæam.

Cerealis montana omnia incurſibus vaſtat.

IX.

Simon Hieroſolymis ſe admovet.

10. Simon autem, ubi uxorem *ſuam* à Zelotis recuperaverat, iterum ad reliquias Idumææ reverſus eſt, & undique gentem depopulans, pleroſque compulit Hieroſolyma ſe recipere. Quin & ipſe eos perſequutus eſt uſque ad urbem. ac deinde, cum muro ſe circumdediſſet, quoſcunque operariorum ex agris advenientes caperet, *eos* interficiebat. Eratque populo ſo-

ῥίζας τὸ τεῖχος, τοιαῦτα ἀφεθήσειν πάντας τὸν τῆ πόλη, μηδεμίας [a] φειδόμενος ἡλικίας, μηδὲ ἀπὸ τῆ ἀναγκαίων ἀφακρίνας τὸς αἰτίους. τότοις μὲν ὁ δῆμος, ἀλλὰ καὶ οἱ ζηλωταὶ καθοπλισάντες, ἀποπέμπουσιν αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ τότε μὲ [b] ἐμειλιχθεὶς ὀλίγον, ἀνεπαύσατο τῆ συνεχῆς φόνε.

λγ'. Θ'. Οὐ μόνον δὲ τῆ Ἰουδαίαν ἔφθισε κακὰ πόλεμος ἐμφύλιος, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὴν Ἰταλίαν. [c] ἀπρέπτο μὲν γὰρ τῆ μέσην τὴν Ῥωμαίων ἀγορὰν Γάλβας, ἀποδεδειγμένος δὲ αὐτοκράτωρ Ὄθων, ἐπολέμει Οὐιτελλίῳ βασιλεῦσιν· τότον γὰρ [d] ἤρετο τὸ τῆ Γερμανίας τάγματα. καὶ γενομένης συμβολῆς τῆ [e] Βηδριακοὶ τὴν Γαλατίας πρός τε Οὐάλεντα καὶ [f] Καικίναν τὸς Οὐιτελλίε στρατηγός, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ πρὸς Ὄθωνα, τῇ δευτέρᾳ δὲ οἱ Οὐιτελλίε στρατιῶται· καὶ πολλῆ φόνε γενομένε, διεχρήσατο μὲ Ὄθων ἑαυτόν, ἐν [g] Βρεξέλλῳ τῆ Γαλατίας πυθόμενος, [h] ἡμέρας δύο καὶ τρεῖς μῆνας κρατήσας τῆ πρόσπ. πρόσοδον δὲ τοῖς Οὐιτελλίε στρατηγοῖς [i] ἡ μὲν Ὄθωνος ἡ στρατιὰ, καὶ κατέβαινεν αὐτὸς εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τῆ δυνάμεως. ἐπὶ δὲ τότῳ καὶ Οὐεσπασιανὸς, ἀναζεὺς ἐκ τῆ Καισαρείας πέμπτῃ Δαισίε μηνὸς, ὥρμησεν ὅτι τὰ μηδέπω καθεστραμμένα τῆ τῆ Ἰουδαίας χωρία. ἀναβὰς δὲ εἰς τὴν ὀρεινὴν, αἱρεῖ δύο τοπαρχίας, τήν τε [k] Γοφνιτικὴν καὶ τὴν [l] Ακραβατηνὴν καλυμένην, ὧν ἄς [m] Βηθηλᾶ τε καὶ Εφραὶμ πολίχνια, οἷς φρυρὰς ἐγκαθίσας μέχρις Ιεροσολύμων ἱππάζετο. φονευομένων δὲ ἐν πολλῶν καταλαμβανομένων, καὶ [n] πολλὰς ἠχμαλωτίζετο. Κερεάλιος δὲ αὐτοῦ τῆ ἡγεμόνος, μοῖραν ἱππέων καὶ πεζῶν ἀναλαβὼν, τὴν ἄνω καλυμένην Ιδυμαίαν ἐπόρθει, καὶ [o] Καφθρὰ μὲ φιλοπολίχνιον ἐξ ἁπάντων λαβὼν ἐμπίπρησιν, ἑτέραν δὲ καλυμένην [p] Καφαραβὶν προσβαλὼν ἐπολιόρκει· πάνυ δὲ ἦν ἰσχυρὸν τὸ τεῖχος· καὶ [q] τρίψασθαι προσδοκῶντι πλείω χρόνον αἰφνιδίως ἀνοίγουσι οἱ ἔνδον τὰς πύλας, καὶ μὲν ἱκετηρίων προσελθόντες [r] αὐτὸς παρέδοσ. Κερεάλιος δὲ τότοις φιλοφρονησάμενος, ὅτι Χεβρὼν ἑτέρας πόλεως ἀρχαιοτάτης ἐχόρει· κεῖτο δὲ ὡς ἔφην αὐτὴ τῆ ὀρεινῆ, καὶ πόρρω Ιεροσολύμων· βιασάμενος δὲ τὰς εἰσόδους, ὅ μὲν [s] ἐγκαλαλειφθὲν πλῆθος ἡδονὴν ἀναιρεῖ, ὅ δὲ ἄχρι καλαπίμπρησι. καὶ πάντων ἤδη κεχειρωμένων πλὴν Ἡρωδίε καὶ Μασάδας καὶ Μαχαιρῶντος. ταῦτα δὲ ὑπὸ τῆ λῃτῶν καθείλητο· σκοπὸς ἦν τὰ Ιεροσόλυμα στρατεύειν Ρωμαίοις.

ι'. Ὁ δὲ Σίμων ὡς ἐρρύσατο τὴν γυναῖ τῆ ζηλωτῶν τῆ γυναῖκα, πάλιν ὅτι τὰ λείψανα τῆ Ἰδυμαίας ὑπέστρεφε· καὶ περιελαύνων πανταχόθεν ὅ ἔθνος, εἰς Ιεροσόλυμα [t] πολλὰς φθορὰς ἐποίησεν. εἵπετο δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι τὴν πόλιν, καὶ κυκλωσάμενος αὐτῆς ὅ τεῖχος, ὅτι τινα λάβοι τῆ [u] προσιόντων τῆ τινὸ χόρτον [v] ἐργαζομένων διέφθειρεν. ἦν δὲ ᾧ ὄνομα Σίμων

a Ita *Big.* & *Voſſ.* nec aliter abſque illis reſcripſiſſem, quod mox ſequatur ἀφεθήσειν. in *Editis* φειδόμενος. b Ita vertit *Ruffinus*, ac ſi diſtinctum eſſet, ἐμειλιχθεὶς, ὀλίγον ἀνεπαύσατο. c Ita cum *Cod. Big.* ἀνῄρητο in *ceteris*. d Ἤρετο *Voſſ.* e Ita ſcribendum cenſui auctoritate optimorum *Geographorum*. Φρυγδιακὴν in *Editis Aliiſque*. Φηγδιακὴν *Big.* in *Ruffini* verſione *Bebriacum*. f Κίνναν *Big.* & *Voſſ.* Κίνναν *Bod.* & *Ruf.* g *Al.* Βριξίμῳ. & in quibuſdam *Joſephi MSS.* Βεξίμῳ. h Nonageſimo quinto imperii die, *Sueton.* ad quem videſis *Caſaubonum Alioſque*. i Iſta ἡ δὲ Ὄθωνος ſupplevi è *Codd. Voſſ.* & *Ruffini* verſione. k Γοφνιτικὴν *Big* & *Voſſ.* l Ita *Voſſ.* Ακραβατινὴν in *Editis Aliiſque*. Ακραβατινὴν *Big.* Vide *Relandum* in *Paleſt. S.* m Βηθηγαὴ *Big.* Βηθλᾶ *Voſſ.* & *Vat.* Multum variatur in hac voce ſcribenda. Vide *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 617. n Συχὰς *Big. Vat.* & *Voſſ.* o Ita lego ex *Ruffino*, qui vertit, *& Caphetram quidem.* Καφαυμὶν *Big.* Καφηραμὶν *Voſſ.* p Καφάρα *Vat.* & *Voſſ.* Καφάρα juxta *Ruf.* q Τρίψασθαι *Big.* r *Al.* ἑαυτὸς & αὐτός. ſ Ita in *MSS.* ἐγκαταλειφθὲν in *Editis*. t *Al.* Ἡρωδείν. u Τὰς πύλας *Big.* x Περιόντων *Big.* y Ἐργαζομένων *Big.* * Sc. Ciſalpinæ.

a Τὸν

Σίμων μᾶ ἔξωθεν Ρωμαίων φοβερώτερος, οἱ ζηλωταὶ δὲ ἔνδον ἑκατέρων χαλεπώτεροι. καὶ τούτοις ὁπλίοις κακῶν καὶ τόλμη [a] τὸ συνταγμα τῶν Γαλιλαίων διέφθειρε. [b] τόν τε γὰρ Ἰωάννου παρόντα εἰς ἰσχὺν ἔτοιμοι, καὶ κρατεῖν αὐτοὺς ἐξ ὧν [c] ἐπεποιήσατο δυναστείας ἠμείβετο, πάντα ὁπηνίκα ἐπιθυμεῖν ὁρᾶν, οὗ ἕκαστος ἐπιθύμει. πόθοι δὲ ἦσαν ἁρπαγῆς ἀπλήρωτοι, καὶ τῶν πλουσίων οἴκων ἔρευνα, φόνος τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὕβρεις ἐπαίζοντο, μύρῳ ἅμματος δὲ τὰ συληθέντα κατέπτυον, καὶ μὴ ἀδείας ἐνεπλυπάθουν τῷ κόρῳ, κόμας [d] σιωλοτριχόμενοι, καὶ γυναικείας ἐσθῆτας, ἀναλαμβάνοντες, καταιλύμενοι δὲ μύρων, καὶ τοῖς εὐπρέπειαν ὑπογράφοντες ὀφθαλμοῖς. οὐ μόνον δὲ κόσμον, ἀλλὰ καὶ πάθη γυναικῶν ἐμιμοῦντο, καὶ δι' ὑπερβολὴν ἀσελγείας ἀθεμίτοις ἡδοναῖς ἐπενόησαν· ὠμίλουν δὲ [e] ὥσπερ πορνείῳ τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν ἀκαθάρτοις ἐμίαναν ἔργοις. γυναικιζόμενοι δὲ ταῖς ὄψεις, ἐφόνων ταῖς δεξιαῖς, θρυπτόμενοι δὲ τοῖς βαδίσμασιν ὀπτόντες ἐξαπίνης ἐγίνοντο πολεμικοί, τότε ξίφη [f] προφέροντες ἀπὸ τῶν [g] βεβαμμένων χλανίδων τὸ προσιὸν διήλαυνον. τοὺς ἀποδιδράσκοντας δὲ Ἰωάννου Σίμων φονικώτερον ἐξεδέχετο, καὶ διαφυγόν τις τὸν ὁπωσοῦν [h] τείχους τύραννον ὑπὸ τῶν πυλῶν διεφθείρετο. πᾶσα δὲ φυγῆς ὁδὸς τοῖς αὐθομολεῖν τοὺς Ρωμαίους βουλομένοις [i] ἀπεκόπετο.

ια'. [k] Διεταράζετο δὲ ἡ τοῦ Ἰωάννου δύναμις, καὶ πᾶν ὅσον Ἰδουμαῖον ἐν αὐτῇ χωρεῖν ἐπεχείρει τῷ τυράννῳ, [l] φθόνῳ τε τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ μίσει τῆς ὠμότητος. συμβαλόντες δὲ [m] ἀναιρεῖταί τε πολλοὺς τῶν ζηλωτῶν, καὶ συνελαύνουσι τοὺς λαοὺς εἰς τὸν βασιλικὸν αὐλῶνα κατασκαφθεῖσαν ὑπὸ Γραπτῆ· συγγενὴς δὲ τῶν αὐτῇ τῆς Ἀδιαβηνῶν βασιλέως [n] Ἰζάτου· συνεπίπτουσι δὲ [o] οἱ Ἰδουμαῖοι, κἀκεῖθεν εἰς ὃ ἱερὸν [p] ἐξώσαντες τοὺς ζηλωτάς, ἐφ' ἁρπαγῇ ἐτράποντο τῶν Ἰωάννου χρημάτων. αὐτὸς γὰρ τῷ [q] προειρημένῳ αὐλῶνι [r] αὐτός τε ἦν, [s] καὶ τὰ λάφυρα τοῦ τυραννίδος κατῆντο. οἱ δὲ τούτῳ ὃ κατὰ τὴν πόλιν ἐσκεδασμένοι πλῆθος τῶν ζηλωτῶν εἰς τὸ ἱερὸν τοὺς διαπεφευγότας ἠθροίσθη, καὶ καλάγειν αὐτοὺς παρεσκευάζετο Ἰωάννης ὅπλα τε τοῖς δῆμοι καὶ τοὺς Ἰδουμαίους. τοῖς δὲ οὐχ ὅπως τὴν ἔφοδον αὐτῶν κατασχεῖσαι παρῆν μαχιμωτέροις οὖσιν, ὡς τοῖς ἀπόνοιαν, μὴ τύχωσι [t] ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ [u] παρεισδύντες, αὐτούς τε διαφθείρωσι, καὶ τὸ ἄστυ κατακαύσωσι. συνελθόντες οὖν μετὰ τῶν ἀρχιερέων ἐβουλεύοντο, πῇ χρὴ τρόπῳ φυλάξασθαι τοὺς ὁπλίτας. Θεὸς δὲ ἄρα τὰς γνώμας αὐτῶν εἰς κακὸν ἔτρεψε, καὶ χαλεπώτερον ἀπωλείας [x] ἐπενόησαν ὃ τοῖς σωτηρίαν φάρμακον. ἵνα γὰρ κατάλυσιν Ἰωάννου, ἔκριναν Σίμωνα δέχεσθαι, καὶ μετ' ἐκατηρίων δύτερον εἰσαγαγεῖν ἑαυτοῖς τύραννον. ἐπῃνέθη δὲ ἡ βουλή. καὶ

ris quidem Simon Romanis terribilior, intus vero Zelotæ utriſque graviores. *interque hæc malorum excogitatio audaciæ conjuncta Galilæorum exercitum corrupit. Namque Joannem ad potentiam iſti provehebant, atque ille eis, pro imperio quod adeptus eſt, viciſſim omnia quæ deſiderarent facere permittebat. Inſatiabilis autem erat rapinarum cupiditas, domorumque locupletum perſcrutatio, atque virorum cædes & feminarum injuriæ pro ludo habebantur, ſpoliaque cum ſanguine devorabant, & † impune muliebria patiebantur ad ſatietatem, compoſitos gerentes capillos, & amictum femineum induti, unguentis etiam delibuti, quoque magis placerent oculos fuco & ceruſſa illinentes. Non ſolum autem ornatum, verumetiam quæ mulieribus accidunt imitabantur, nimiaque laſcivia voluptates illicitas excogitarunt, in urbe autem tanquam in lupanari volutabantur, totamque facinoribus impuris polluebant. Immo feminarum ad inſtar vultus componentes, dextris cædem patrabant, fractoque greſſu incedentes ſubita incurſione bellatores evadebant, gladiiſque è conchyliatis chlamydibus eductis obvium quemque transfigebant. Eos autem qui Joannem fugerant excipiebat ſævior in cædibus Simon, quique tyrannum intra muros evaſerat ab iis qui ante portas erant occidebatur. omniſque fugæ via ad Romanos tranſire cupientibus erat præcluſa.

Malorum in urbe graſſantium deſcriptio.

11. Seditionem autem contra Joannem movebat exercitus, & omnes in eo Idumæi diſſentientes à cæteris aliquid moliebantur contra tyrannum, aut quod ejus potentiæ inviderant aut crudelitatem oderant. Pugna autem congreſſi multos Zelotarum perimunt, cæteroſque in aulam regiam à Grapte ædificatam (erat autem illa Izatæ regis Adiabenorum conſanguinea) compellunt; una vero irrumpunt Idumæi, atque inde in templum pulſis Zelotis ſe convertunt ad pecunias Joannis diripiendas. nam in regia prædicta & ipſe degebat, & tyrannidis ſpolia depoſuerat. Interea autem quamplurimi Zelotæ, qui per civitatem diſperſi erant, ſeſe ad eos qui in templum fugerant aggregarunt; eoſque Joannes adverſus populum & Idumæos educere parabat. Iſtis autem, ut qui pugna plus poſſent, non tam impetus eorum metuendus erat, quam ne rerum deſperatione de templo urbem noctu ingrederentur, ipſoſque pariter occiderent atque urbem concremarent. Itaque cum coiiſſent una cum pontificibus, conſultabant quo pacto ſibimet de impetu caverent. At Deus profecto faciebat, ut illis ſuæ ſententiæ male cederent, & remedium ad ſalutem excogitarent interitu acerbius. Quippe ut Joannem deturbarent, Simonem recipere ſtatuerunt, & cum precibus alterum in urbem introducere tyrannum. atque ita decreto obtemperatur: miſſoque

Diſſidium Zelotarum & Idumæorum.

Simonem in urbem recipere decretum eſt.

a Τό,τι σωτ. *Big.* & *Vat.* *b* Τὸν γὰρ παρόντα *Big.* *c* Περιεποιήσατο *Big.* *d* Σωσιθριχόμενοι *Big.* & *Gall.* *e* Ita *Big.* ὡς in *Editis Aliiſque.* *f* Προσφέροντες *Big.* *g* Ita reſcripſi cum *Cod. Big.* ei conſentiente *Pſeudo-Hegeſippo*, apud quem, *ſub conchyliatis chlamydibus gladios occultantes.* ἐξεσπαλμένων χλανίδων in *Editis Aliiſque.* *h* Illud ὃν è *Cod. Big.* *i* Ἀπεκόπτετο *Big. Vat. Busb. Rhed.* & *Bod.* *k* Ita *Big.* & *Ruf.* Διεταράσσετο δὲ ὡς τ. Ἰωάννου ἡ δύναμις in *Editis Aliiſque.* *l* Φόνῳ τε τ. ἰσχύος ἐμίσει τὴν ὠμότητα *Big.* αὐτῶν *Big.* *m* Ἀναιροῦσι πολλοὺς *Big.* *n* Ita ex *Rufino* & *Joſepho* l. VII. Ἰζᾶ in *Græcis* omnibus. *o* Illud *οἱ* non agnoſcit *Big.* *p* Περιέσωσαν *Big.* & *Rhed.* *q* Sic *MSS.* προειρημένῳ in *Editis.* *r* Αὐτός τε ἂν in *pleriſque MSS.* *ſ* Καὶτοῦ τὰ τοῦ *Big.* καὶ τὰ *Vat.* *t* Ἐκ τοῦ ἱεροῦ in *pleriſque MSS.* *u* Παρεισδύσωσι αὐτούς τε διαφθείρωσι, τὸ ἄστυ κ. *Big.* *x* Ἐπενόησαν τοῖς σ. *Vat. Voſſ.* & *Gall.* * Quos etiam Galilæi novis inventis & audacia factionum corrumpebant, *Ruf.* † Sine aliquo metu poſt ſatietatem muliebri libidine caleſcebant, *Ruf.*

a Ita

ſoque Matthia pontifice, Simonem ut intraret obſecrabant, quem ſæpe metuerant. Simul & eum rogabant Hieroſolymitæ qui fugerant Zelotas, domus quiſque ſuæ & poſſeſſionum deſiderio. Ille autem eis cum arrogantia pollicitus ſe in illis dominari velle, quaſi civitatem quidem Zelotis liberaturus ingreditur; cui à populo tanquam ſervatori curatorique læte acclamatum eſt: ubi vero cum ſuis copiis introiit, de iis diſpiciebat quæ ad potentiam ſuam facerent; & qui eum accîverant non minus pro inimicis habebat, quam eos contra quos fuerat accitus.

Quænam acciderant Simoni ad ingreſſum ejus, quæque poſtea paſſus eſt populus.

92. Ita quidem Simon belli anno tertio menſe Xanthico Hieroſolymorum factus erat dominus. Joannes autem cum multitudine Zelotarum templo exire prohibitus, amiſſis etiam quæ in civitate habebat, (nam ſtatim res eorum Simon cum ſuis diripuerat) ſalutem deſperare cœpit. At Simon, populo adjuvante impreſſionem faciebat in templum. Illi autem, cum in porticibus perque propugnacula conſtitiſſent, impetum propulſabant: multique ex Simonis parte cadebant, multique faucii deferebantur. nam facile è locis ſuperioribus ictuque certiſſimo tela conjiciebant Zelotæ. At quamvis loco plus poſſent, turres tamen quatuor maximas inſuper ædificarunt, ut ex alto miſſilia torquerent, unam quidem ad orientalem angulum & borealem, alteram vero ſuper Xyſtum, tertiamque ad alium angulum è regione civitatis inferioris, reliqua autem ſupra verticem Paſtophoriorum erat exſtructa: ubi unus de ſacerdotibus pro more aſtans clangore tubæ veſpertino diem quemlibet ſeptimum ineuntem præſignificabat, rurſuſque ad veſperam eundem deſiiſſe, & quando feriari oportet indicans, & quando operi incumbere. Per turres autem diſpoſitæ erant ſcorpiones & baliſtæ, itemque ſagittarii & funditores. Itaque tunc Simon ſegnius quidem ferebatur ad impreſſiones faciendas, quod ſuorum plerique de impetu ſuo remitterent, * ex copiarum tamen abundantia *fortiter* reſiſtebat: tela autem machinis emiſſa è longinquo pugnantium multos perimebant.

Simon templum, ubi Zelotæ erant, aggreditur.

Mos ſeptimi diei initium tuba ſignificandi.

ἀρχιερέα Ματθίαν πέμψαντες ἐδέοντο Σίμωνος εἰσελθεῖν, ὃν πολλάκις ἔδεισαν. συμπαρεκάλουν δὲ οἱ ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων τοὺς ζηλωτὰς φεύγοντες, πόθῳ τῶν οἰκων καὶ τῶν κτημάτων. ὁ δὲ, αὐτοῖς ὑποφαίνων καθυβρίσας ὃ διανοίζειν, εἰσέρχεται μὲν ὡς ἀπαλλάξων τῶν ζηλωτῶν τὴν πόλιν, [b] σωτὴρ ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ κηδεμὼν εὐφημούμενος· παρελθὼν δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐσκόπει τὰ πρὸς τὴν ἑαυτῶν δυναστείαν, καὶ τοὺς καλέσαντας οὐχ ἧττον ἐχθροὺς ἐνόμιζεν, ἢ καθ' ὧν ἐκάλεσε.

Quænam acciderant Simoni ad ingreſſum ejus, quæque poſtea paſſus eſt populus.

β'. Σίμων μὲν οὖν τοιαυτῃ τύχῃ [c] τῷ πολέμῳ Ξανθικῷ μηνὶ Ἱεροσολύμων ἐγκρατὴς [d] ἐγένετο. Ἰωάννης δὲ καὶ τὸ τῶν ζηλωτῶν πλῆθος, εἰργόμενον τῶν ἐξόδων τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὰ τῆς πόλεως [e] ἀπολωλεκότες· παρῆν γὰρ τὰ ἐκείνων οἱ περὶ τὸν Σίμωνα διήρπασαν· ἐν ἀπόρῳ τοίνυν σωτηρίας ἦν. [f] προσέβαλλε δὲ τῷ ἱερῷ Σίμων, τοῦ δήμου βοηθοῦντος. καὶ χέουσι, καταξάντες ὀθεν τὸν ζῶον καὶ τὸν ἐπάλξεων, ἠμύνοντο τὰς προσβολάς· συχνοὶ δὲ ἔπιπτον τῶν [g] περὶ Σίμωνα, καὶ πολλοὶ τραυματίαι κατεφέροντο. ῥᾳδίως γὰρ ἐξ ὑπερδεξίου τὰς βολὰς οἱ ζηλωταὶ, καὶ σὺν ἀσφαλείᾳ ἐποιοῦντο. πλεονεκτοῦντες δὲ τῷ τόπῳ, καὶ πύργους ἐπ' [h] προκατεσκευασμένοις τέτταρας μεγίστους, ὡς ἀφ' ὑψηλοτέρων ποιοῖντο τὰς ἀφέσεις, τὸν μὲν καλὰ τὴν ἀναλαλικὴν καὶ [i] βόρειον γωνίαν, τὸν δὲ ἐν ξυστῷ καθύπερθεν, τὸν δὲ τρίτον καλὰ γωνίαν ἀλλὴν ἀντικρὺ τοῦ κάτω πόλεως, ὁ δὲ λοιπὸς ὑπὲρ τὴν κορυφὴν κατεσκεύασε τῶν [k] παστοφορίων· ἔνθα τῶν ἱερέων εἷς ἐξ ἔθους ἱστάμενος ἐκήρυττε [l] ἑβδομάδα εἰσιοῦσαν [m] προσημαίνων σάλπιγξι δείλης, καὶ πλεονάζειν αὖθις περὶ ἑσπέραν, ὅτε μὲν [n] ἀνεργεῖν τῷ λαῷ καταγγέλλων, ὅτε δὲ ἔργων ἔχεσθαι. διέκρινε δὲ ὅτι τῶν πύργων ὀξυβελεῖς τε καὶ [o] λιθοβόλους μηχανὰς, τούς τε τοξότας καὶ σφενδονήτας. ἔνθα δὴ τὰς μὲν προσβολὰς ὀκνηροτέρας ἐποιεῖτο ὁ Σίμων, μαλακιζομένων αὐτῷ τῶν πλειόνων, [p] ἀντεῖχε δ' ὅμως τῇ ὑπαρχούσῃ δυνάμει· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ὀργάνων βέλη πορρωτέρω φερόμενα [q] τοὺς πολλοὺς τῶν μαχομένων ἀνῄρει.

X. CAP. X.

Quomodo milites in Judæa & Ægypto Veſpaſianum declarant imperatorem: utque Joſephum vinculis liberat Veſpaſianus.

ΚΕΦ. ι'. λε'.

Ὡς οἱ στρατιῶται ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ Οὐεσπασιανὸν ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα· ὡς τε Ἰώσηπον ἐκ δεσμῶν Οὐεσπασιανὸς ἀνίησιν.

ATper idem tempus Romam etiam graviora circumſiſtebant mala. Aderat enim ex Germania Vitellius cum exercitu, aliam præterea ingentem multitudinem poſt ſe trahens. Et cum excipi non potuerit

Vitellius totam urbem Romam

ΚΑτὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἔθειρε καὶ τὴν Ῥώμην πάθη [r] χαλεπώτερα. παρῆν μὲν γὰρ ἀπὸ Γερμανίας Οὐιτέλλιος ἅμα στρατιωτικῷ πολὺ πλῆθος ὠθισυρόμενος ἕτερον. μὴ χωρούμενος δὲ τοῖς ἀποδεδειγμένοις

a Ita *Big.* & *Ruf.* πολλὰ in *cæteris.* b In *Cod. Big.* ὁ σωτὴρ καὶ τ. c Illa τῷ πολέμῳ inſerui auctoritate *Codd. Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* neglexi tamen τούτῳ quod nobis poſt μηνὶ exhibet ſolus *Big.* Verum nec illorum vola aut veſtigium in *Ruſino*, qui totum hoc præterit, Σίμων μὲν οὖν τοιαυτῃ τούτῳ τῷ πολέμῳ Ξανθικῷ μηνὶ Ἱεροσολύμων ἐγκρατὴς ἐγένετο. d Γίνεται *Big.* e Ἀπολωλεκότων *Big.* f Προσέβαλε *Big.* προσεπάλλετο *Voſſ.* & *Gall.* g Περὶ τὸν Σίμωνα *Big.* & *Voſſ.* h Προστατικοδόμητα *Vat.* & *Voſſ.* προκατασκευασμένους *Big.* i Βορείαν *Big.* k Vox παστοφόριον aliquoties occurrit apud LXXII *Interp.* ubi *cella* & *exhedra* redditur. in 1. *Macc.* c. 4. v. 38. habemus *Paſtophoria diruta.* quæ *Grotius* interpretatur, *Conclavia illa ad templi latera, in quibus ſervabantur veſtes ſacerdotales, inſtrumenta templi, copia aromatum* &c. Videſis *Cuperi Harpocratem*, p. 124. &c. l Dicit hîc ἑβδομάδα, quam alibi ἑβδόμου. Vide *Grotium* ad 2 *Macc.* c. 12. v. 31. m Tres σημασίας ex *Hebræorum Magiſtris* affert *S. Petitus* (in *Animadv. in libr. tom.* 2. p. 572. &c.) deque ultima, ad occaſum ſcilicet Solis, hanc præcipue intelligendam eſſe dicit. n Ita *Vat. Bod.* & *Voſſ.* ἐνεῖργεν in *Editis Aliiſque.* ſi quis malit ἀνεχεῖν, per me licet. o Πετροβόλους *Big.* p Ἀντίχετο *Big.* in *Ruſini* verſione, *propius accedebat.* q Illud τοὺς non agnoſcit *Voſſ.* r Ῥωμαίων ἡμερῶν *Big.* ſ Ita *Big.* & *Ruf.* χαλεπὰ in *cæteris.* * Amplioribus tamen copiis fretus, propius accedebat, *Ruf.*

a Τραπέζῃ

διεγιμένοις εἰς τὰς στρατιώτας θεριόλοις, ὅλην ἐπλήσαλο τὴν Ρώμην στρατοπέδου, καὶ πᾶσαν οἰκίαν ὁπλιτῶν ἐπλήρωσεν. Οἱ δὲ ἀήθεσιν ὀφθαλμοῖς τὸν Ρωμαίων πλοῦτον θεασάμενοι, καὶ θελαμφθέντες πάντοθεν ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ, τὰς ὁρμὰς μόλις κατεῖχον, ὥστε μὴ ἐφ' ἁρπαγὰς [a] τρέπεσθαί τε, καὶ τὰς ἐμποδὼν γινομένας διαιρεῖν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰταλίαν οὕτως εἶχε.

λς'. β'. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὡς τὰ πλησίον Ἱεροσολύμων καταστρεψάμενος ὑπέστρεφεν εἰς Καισάρειαν, ἀκούει τὰς [b] κατὰ τὴν Ρώμην ταραχὰς, καὶ Οὐϊτέλλιον αὐτοκράτορα. τοῦτο οὖν αὐτὸν, καίπερ ἄρχεσθαι καθάπερ ἄρχειν καλῶς ὁρμῶντα, εἰς ἀγανάκλησιν παρήγαγε, καὶ τὸ [c] μὴ ὡς ἐρήμην καταμανέντα τὴν ἡγεμονίας ἀνδρὶ ἀνοήτῳ. θεραλγήσας δὲ τῷ πάθει, κατασπᾶν τὸ βάσιμον οὐκ οἷός τε ἦν, καὶ τὴν πατρίδος πορθουμένην ἑτέροις [d] παρασυμβολεῖν πολέμοις. Ἀλλ' ὅσον ὁ θυμὸς ἤπειγεν ὅπως τὸ ἄμεινον, τοσοῦτον ἔργον ἡ ἔννοια τοῦ ἀγαθήματος. πολλὰ γὰρ φιλάσας [e] παυσρνήσασθαι τῷ τύχῃ, πρὶν αὐτὸν εἰς [f] τὴν Ἰταλίαν περαιωθῆναι, καὶ ταῦτα χειμῶνος ὥρᾳ πλέοντα, σφαδάζοντ' ἤδη κατεῖχε τὸν [g] ὁρμήν.

γ'. Σωιόντες δὲ οἵτε ἡγεμόνες καὶ οἱ στρατιῶται καθ' ἑταιρείαν, φανερῶς ἤδη μεταβολὴν ἐβουλεύοντο, καὶ διαγανακτοῦντες ἐβόων, "[h] ὡς ὅπως τὸν Ρώμης στρατιῶται τηλικοῦτοι, καὶ μηδὲ ἀκούειν πολέμου φήμην ὑπομένοντες, "ἀφροχειροτονοῦσιν οἷς βούλονται τὴν ἡγεμονίαν, καὶ παρὸν "ἐλπίδα μεμάτων ἀποδεικνύουσιν αὐτοκράτορας· αὐ"τοὶ δὲ ἀφ' τοσούτων κεχωρικότες πόνων, καὶ γηρῶντες "ὑπὸ τοῖς κράνεσιν, ἑτέροις χαρίζονται τῷ ἐξουσίαν, ὑ "τοῦτο τὸ ἀξιώτερον ἄρχειν πρ' [i] αὐτοῖς ἔχοντες. [k] τίνα "δικαιοτέρων ποτὲ τὸ εἰς αὐτὸς εὐνοίας [l] ἀποδώσειν ἀμοι"βὴν, εἰ τῷ νῦν καταπρόοιντο; τοσούτῳ δὲ [m] ἧττον Οὐε"σπασιανὸν [n] ἡγεμονεύειν Οὐϊτελλίου δικαιότερον, ὅσῳ ὑ "αὐτὸς τὸ οἰκεῖον ἀποδειξάντων. ὑ γὰρ δὴ μακροτέρας "τὸ ἀπὸ Γερμανίας διατριβὰς πολέμους, οὐδὲ τὸ οἰκεί"ους καταλιπόντων [o] τοῖς ὅπλοις. τύραννον [p] ἄπαιδα δὲ ἀντὶ "ἀγῶνος δ' ἀνδήσειν οὐδέν. ὑ γὰρ τῷ σύγκλητον, ἢ "τὸ Ρωμαίων δῆμον ἀνέξεσθαι τὸ Οὐϊτελλίου λαγνείας, "ἀντὶ τὸ Οὐεσπασιανοῦ σωφροσύνης· ὑδὲ ἀντὶ μὲν ἡγε"μόνος ἀγαθοῦ τύραννον ὠμόταται, [q] πατρὸς δὲ ἀντὶ "παῖδας [r] αἱρεῖσθαι πρεσβύτου. μάλιστα γὰρ δὴ πρὸς "ἀσφάλειαν εἰρήνης εἰ τοὺς γνησίους τοῦ βασιλέως ὑπερο"χὰς. εἴτε οὖν ἐμπειρίᾳ γήρως πρέπει τὸ ἄρχειν, "Οὐεσπασιανῷ αὐτὸς ἔχειν, εἴτε νεότητος ἀλκῇ, Τί"τον· καρπίσασθαι γὰρ τῆς ἀμφοῖν ἡλικίας τὸ "ὠφέλιμον. χορηγήσειν δὲ ὑ μόνον αὐτὸς τότε τῷ "[s] ἰσχὺν τοῖς ἀποδειχθεῖσιν, [t] ἅτε τεία τάγματα καὶ "τοὺς πρὸς τὴν βασιλέως συμμαχίας ἔχοντας, ἀλ"λὰ καὶ συνεργήσειν τότε πρὸς ἕω πάντα, καὶ "τῆς Εὐρώπης ὅσα τὴν ἀπὸ Οὐϊτελλίου φόβον κεχω-

spatiis militi destinatis, Romam universam pro castris habebat, omnemque domum armatis opplevit. Illi autem cum Romanorum divitias oculis rebus ejusmodi insuetis conspexissent, & undique circumfusi essent argenti aurique splendore, vix cupiditatem continebant, ne ad rapinas se converterent, suisque desideriis obstantes occiderent. Et in Italia quidem ita se res habebant. *castra facit & militibus opplet.*

2. Vespasianus autem, cum, omnibus in vicinia Hierosolymorum everſis, Cæsaream revertisset, audit tumultus Romæ ortos esse, & Vitellium factum imperatorem. id quod etiam ipsi, licet imperium pati æque ac bene imperare posset, indignationem commovit; eumque, qui in imperium tanquam desertum furore incitatus erat, dominum quidem dedignabatur: dolore autem percitus cruciatum ferre non poterat, neque aliis vacare bellis cum patria vastaretur. Veruntamen quantum ira impellebatur ad ulciscendum, tantum cogitatio de locorum intervallo eum reprimebat. nam quod multa fortuna versatilis posset nova facere, priusquam ad Italiam, præsertim hyemis tempore, trajecturus esset, hoc ipsum jam crescentem iracundiam cohibebat. *Vespasianus ægre fert Vitellium imperatorem.*

3. Duces autem militesque per sodalitia coëuntes aperte jam de mutatione consultabant, & cum indignatione vociferabatnur, "Quid est quod milites Romæ constituti, & "in deliciis agentes, quique ne famam quidem "belli audire sustinent, imperium pro lubitu "designarent, & spe quæstus imperatores crea"rent; ipsi vero post tot labores exactos, & "sub galeas senescentes, aliis condonarent po"testatem, idque cum apud se digniorem ha"beant qui imperet. quam justiorem unquam "ipsius in eos benevolentiæ gratiam referent, "si hanc quæ nunc penes ipsos est omiserint? "Tanto autem Vespasianum quam Vitellium "imperare justius est, quanto illis, qui eum "declararunt, ipsi præstant. non enim se mi"nora pertulisse bella, quam qui in Germania "militarunt; neque illis, qui tyrannum inde "deducunt, in armis deteriores esse. Nihil au"tem opus fore dimicatione. non enim Se"natum, populumve Romanum libidines Vi"tellii, vice pudicitiæ Vespasiani, laturos esse; "neque pro bono imperatore tyrannum cru"delissimum, aut liberis carentem pro patre "præsidem electuros. etenim maxime ad pa"cis securitatem facere, veram in regnantibus "præstantiam. Ergo sive senectutis experien"tiæ debeatur imperium, habere se Vespasia"num, sive adolescentiæ viribus, Titum; ex "amborum enim ætate quod sit commodum "decerpturos. ipsos vero non solum vires iis "tunc suppeditaturos esse, quos declaraverint, "ut qui tres legiones regumque habeant auxi"lia; sed & ad ipsorum societatem perductu"ros esse omnia quæ ad orientem & quicquid "Europæ extra metum Vitellii constitutum *Milites etiam cum indignatione nuncium de Vitellio excipiunt.*

est,

a Τρεπέσθαι τε Big. b Κατὰ Ρώμην Big. c Illud μὲ è Cod. Voſſ. d Προσυμβολεῖν Bod. & Voſſ. e Καθυπερήσασθαι Big. f Τὴν deest Big. g Ὁρμὴν Big. h Ita Big. εἰ μὲ ἐπὶ in Editis Aliisque. i Ἑαυτοῖς Big. αὐτοῖς in Editis. k Ὡς τινα δικαιότερα μήποτε &c. Voſſ. & Bod. Ω τινα δικ. Big. l Ἀναδώσειν Big. m Ἡμέρᾳ Big. n Ἡγεῖσθαι Vat. o Ita lego & distinguo antea, τοῖς ὅπλοις ἀγῶνος. οὐδήσειν ἢ ἀνδήσειν. p Non quasi orbus aut prole destitutus esset Vitellius, sed quod liberos non haberet qui rerum gubernaculis admoveri possent. Verum παῖδα exhibent sex libri MSS. q Αἱρεῖσθαι Big. & Bunb. r Sic in plerisque MSS. antea erat ὡς ταῦτα, nullo plane sensu. s Ἀρχὴν in margine Cod. Gall. t Οἵτε τεῖα, & mox ἔχοντα Big. & Vat.

"est, atque insuper qui in Italia sese eis ad-
"jungerent, Vespasiani fratrem aliumque fi-
"lium, quorum alterum quidem multos juve-
"nes dignitate præstantes sociatum ire, alteri
"vero etiam urbis commissam esse custodiam;
"id quod magni momenti est ad imperium ca-
"pessendum. In summa si ipsi moras necte-
"rent, Senatum fortasse eum creaturum *im-*
"*peratorem*, quem *imperii* conservatores mi-
"lites dehonestarunt.

Milites Vespasianum salutant imperatorem.

4. Hujusmodi verba in circulis inter se faciebant milites: deinde congregati seque invicem adhortati, Vespasianum declarant imperatorem, eumque obsecrabant ut imperium in periculo constitutum servaret. Illi autem olim quidem curæ erat rerum summa, cæterum de imperio minime cogitaverat; factis quidem suis *præclaris* semet dignum *qui imperet* existimans, privatæ vero vitæ securitatem præferens clarioris fortunæ periculis. Refraganti autem magis instabant tribuni, & milites stricti ensibus circumfusi eum interficere minabantur, ni vellet cum dignitate vivere. Mul-

Atque ægre iis cedit Vespasianus.

tum autem illis reluctatus, ut imperii molem suis è cervicibus depelleret, tandem, cum illis persuadere non posset, cedit iis qui *imperatoris nomine* eum salutaverant.

XI.

Vespasianus, se e rerum gubernaculis admoveri, Ægyptum & Alexandriam beneficio Tiberii Alexandrini occupat.

5. Jam vero Muciano cæterisque tribunis ut semet pro imperatore gereret eum hortantibus, atque reliquo exercitu eum inclamante ut ipsos in hostes quoscunque infestos duceret, primo rebus Alexandrinis occupandis procurandisque intentus erat, ut qui norit maximam partem imperii esse Ægyptum, quod frumentum suppeditet, (qua re potitus, Vitellium imperio, si illud ad se vi traheret, deturbaturum esse sperabat; non enim *eum* toleraturum esse populum Romæ esurientem) quodque duas apud Alexandriam legiones sibi adjungere cupiebat. Quin & cogitabat propugnaculo sibi fore illam regionem adversus incerta fortunæ. Nam & terra difficilis accessu, marique importuosa est: ab occidente quidem loca arida Li-

Descriptio Ægypti.

byæ *sibi* prætensa habet; à meridie vero Syenen quæ eam ab Æthiopia dirimit, & invias navibus *Nili* fluvii cataractas; itemq; ab oriente mare Rubrum ad Copton *civitatem* usq; diffusum, à septentrione vero munimentum habet terram ad Syriam usque protensam, & pelagus quod dicitur Ægyptium, portubus ubique destitutum. Ita quidem Ægyptus ex omni parte munita est. Inter Pelusium vero & Syenen per duo millia stadiorum porrigitur, atque à Plinthine in Pelusium navigatio est stadiorum trium millium & sexcentorum. Nilus autem ad urbem usque Elephantinen vocatam navigatur: ultra quam cataractæ, de quibus diximus, progredi non sinunt. Portus autem

Portus Alexandrinus qualis.

Alexandriæ, etiam mari tranquillo, navibus aditu difficilis est. etenim angustus ejus est introitus, saxisque sub mari latentibus à cursu directo deflexus. & læva quidem ejus pars brachiis septa est arte fabricatis: à dextra vero insula Pharus appellata objicitur, turrim

"ἐστιν, καὶ τὰς ὅτι τῆς Ἰταλίας δὲ συμμάχους,
"ἀδελφὸν Οὐεσπασιανὸν καὶ παῖδα ἕτερον, [2]ὃν ἂν μὲ
"προσθήσονται πολλοὺς τῷ σὸ ἀξιώματι τέων, ἂν
"δὲ καὶ τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν πιστεύσηται,
"μέρος οὐκ ὀλίγον εἰς ὑποβολὴν ἡγεμονίας. καθό-
"λου τε ἂν βεβαιώσαιτο αὐτοὶ, τάχα τῷ σύγκλη-
"τον ἀποδείξει ἂν ὑπὸ τῶν συντετηρηκότων στρα-
"τιωτῶν ἀπειρέσιον.

δ'. Τοιαῦτα τε συντροφὰς ἂν φρατῆτας διελά-
λουν· ἔπειθ' συναθροισθέντες, καὶ προχειροτήσαντες
ἀλλήλους, ἀναρρεύουσι ἂν Οὐεσπασιανὸν αὐτοκράτορα,
καὶ σώζειν τὴν κινδυνεύουσαν ἡγεμονίαν παρεκάλουν.
τῷ δὲ φρονεῖν μὲν ἐπὶ πάλαι περὶ τῶν ὅλων, ὅτι γε
μὴν αὐτὸς ἄρχειν [b]προήρητο, τοῖς μὲν ἔργοις ἑαυτὸν
ἄξιον ἠγάμην, προκρίνειν δὲ τῶν σὸ λαμπρότητι
κινδύνων τὴν σὸ [c]ἰδιώτου ἀσφάλειαν. ἀρτιμένῳ δὲ
μᾶλλον ἂν ἡγεμόνες [d]ἐπέκειντο, καὶ προσχύδην οἱ
φρατῆτας ξιφήρεις ἀναιρεῖν αὐτὸν ἠπείλουν, εἰ μὴ βού-
λοιτο ζῆν ἀξίως. πολλὰ δὲ πρὸς αὐτοὺς [e]ἀμφιτενά-
μενον ἐξ ὧν διωθεῖτο τὴν ἀρχὴν, τελευταῖον, ὡς οὐκ
ἔπειθεν, εἶκε τοῖς ὀνομάσασι.

ε'. Περιπορεύων δὲ αὐτὸν ἤδη Μουκιανῶ τε καὶ τ' λζ.
ἄλλων ἡγεμόνων εἰς αὐτοκράτορα, καὶ τ' ἄλλης φρατρίας
ἄγειν βοώσης αὐτοὺς ὅτι πᾶν τὸ ἀντίπαλον, αὐτὸς προ-
τὸν τ' ἀπ' Ἀλεξανδρείας εἶχετο πρασσμάτων, εἰδὼς πλεῖ-
στον τ' ἡγεμονίας μέρος τ' Αἴγυπτον ὖσαν ἀφ' τῶν ὅ
σίτου χορηγίαν· ἧς κρατήσας, εἰ [f]παρέλκει ἡ βία, καθαι-
ρήσειν ἤλπιζεν Οὐιτέλλιον, ἃ δὲ ἀνέξεσθαι [g]στρατῆσαι
ὅτι Ῥώμης ὁ πολλὸς· τὰ δύο τε ὅτι τ' Ἀλεξανδρείας
τάγματα [h]προσποιήσασθαι βουλόμενος. ὑπῆρχεν δὲ
καὶ πρόσληπτα τῷ χώρᾳ ἔχειν τ' ἀπὸ τ' τύχης ἀσύ-
λητον. ἔστι δὲ κατά τε γῆν δυσπρόσβολον, καὶ τὰ [i]πρὸς
θάλασσαν ἄλιμενος· ἧς ἐστέρηται προσβολῆσι τὰ
ἄνυδρα τ' Λιβύης, καλὰ δὲ μεσημβρίαν τῷ διοικεῖσθαι
ἀπὸ Αἰθιόπων τῷ Συήνης καὶ τὰς ἀπλοΐας ὧν πο-
ταμῶν καταράκτας, ἀπὸ δὲ τ' ἀνατολῆς [k]ἐπὶ τ' ἐρυθρὰν
θάλασσαν [l]ἀναχεομένη μέχρι Κοπτοῦ, βόρειον δὲ τεῖ-
χος αὐτῇ ἥτε μέχρι Συρίας γῆ, καὶ ὃ καλούμενον
Αἰγύπτιον πέλαγος, πᾶν ἄπορον ὅρμων. [m]πεπλῆσθαι
μὲ ὅτας τ' Αἴγυπτον πάντοθεν. ὃ μεταξὺ δὲ Πηλου-
σίου καὶ Συήνης ἔστιν τοῦτο τῆς γῆς διηλίων, [n]ὅτι ἀπὸ
τ' Πλινθίνης ἀνάπλους εἰς ὃ Πηλούσιον, σταδίων τρισ-
μυρίων ἑξακοσίων. ὁ δὲ Νεῖλος ἀναπλεῖται μέχρι τ'
Ἐλεφάντων καλουμένης πόλεως, ὑπὲρ ἣν εἰργουσιν προ-
σιέναι χωρεῖν ὧν προειρήκαμεν καταρράκται. δυσπρόσι-
τος δὲ λιμὴν τυγχάνει, καὶ κατ' εἰρήνην, Ἀλεξανδρείας.
στενός τε γὰρ εἴσοδος, καὶ πέτραις ὑφάλοις τὸ ἐπ' εὐθὺ
καμπτόμενον ὁράσθαι. καὶ ὃ μὲ ἀριστερὸν αὐτῆς μέ-
ρος πέφρακται χειροποιήτοις σκέλεσιν· ὃ δὲ δεξιὸν τὴ
προσαγορευομένη Φάρος νῆσος [p]πεπλεκται, πύργον
ἀνέχουσα

a Ὧν τῶν Big. & Ruf. b Ita Big. & Gall. προηρῆσθαι in Editis Aliisque. c Ἰδιωτείας Big. & Gall. d Προσέκειντο Big. e Διαπαντοφόρον Big. f Ita Big. Gall. Vat. & Voss. in Rufini versione eaque si ponitus esset, vi quoque, si perstaret, Vitellium dejiciendum sperabat. στρατῆσαι in Editis Aliisque. g Πλεῖν Vat. & Gall. h Προσποιήσασθαι Big. i Πρὸς ἡλίωσιν Big. Vat. & Voss. k Antea ἐπὶ erat. quod si cui displiceat ἐστὶ, legat ἔχει. l Sic Big. & Ruf. ἀναχεομένη in Editis Aliisque. Mox, cum Coptus urbs maritima non fuerit, est qui suspicetur locum esse mendosum. m Τετεῖχθαι Voss. n In Cod. Big. ὁ ἐστὶ τ' πλ. o Perperam κατατρύφον in Editis & aliquot MSS. p Ita Big. & Ruf. πεφύκασιν in cæteris.

a Eo

ἀνέχουσα μέγεθος, [a] ὑπερτείνοντα τοῖς καταπλέουσιν ὅτι τεσσαρακοσίους σταδίους, ὡς ὁ νυκτὶ πορρωθεν ὁρμίζων τοῦ λιμένος καὶ καταπλοῦ. περὶ δὲ αὐτὴν τὴν νησίδα [b] κατασβεσθὲν χειροποίητα τείχη μέγιστα. προσπαραλαμβανόμενον δὲ τούτοις ὁ πέλαγος, καὶ τοῖς ἄντικρυς ἔρχεσιν [c] ἀμφιγυμένον, ὑπερηχοῦντι τὸ πόρρω, καὶ σφαλερὸν διὰ στενῆς τῆς εἰσόδου ἀπεργάζεται. ὁ μέντοι γε λιμὴν ἔνδον ἀσφαλέστατος, καὶ τεσσαράκοντα σταδίων μὲν μέγεθος, εἰς ὃν ταῦτα λείποντα τῇ χώρᾳ τοῦ εὐδαιμονίαν κατάγῃ, καὶ τὰ περιοῦντα τῆς ὅλης χειρὸς ἀγαθῶν εἰς πᾶσαν μερίζεται τὴν οἰκουμένην.

ε'. Ἐφιετο μὲν οὖν εἰκότως τῆς [d] τύχης πραγμάτων Οὐεσπασιανὸς εἰς βεβαίωσιν τῆς ὅλης ἡγεμονίας. ὑπεστέλλετο δ' οὖν εὐθὺς τῷ δεσπότῃ τῷ Αἰγύπτου καὶ τῷ Ἀλεξάνδρειαν Τιβερίῳ Ἀλεξάνδρῳ, δι' ὧν ὁ τῆς στρατιᾶς προήγμενον, καὶ ὡς αὐτὸς, ὑπὸ δὺς ἀναγκαίως ὁ βάρος τῆς ἡγεμονίας, ἀσφαλῶς αὐτὸν καὶ βουλὸν προσλαμβάνει. [e] προσαναγκὰς δὲ τῷ ὑπατικῷ Ἀλέξανδρον, [f] ἅμα προθύμως τάττε τάγματα καὶ τὸ πλῆθος εἰς αὐτὸν ὤρκωσεν. ἐκάτεροι δὲ ἀσμένως ὑπήκουσαν, τῷ ἀρετῷ τοῦ ἀνδρὸς ἐκ τῆς ἐγγὺς στρατηλάτου εἰδότες. καὶ ὁ μὲν πεπρεσβύτερος ἤδη τὰ περὶ τὸν ἀρχὸν, προπαρασκευάζειν αὐτῷ καὶ τὰ πρὸς τὸν ἄρξιν. τάχιον δὲ ὑπονοίας διήγγελλον αἱ φῆμαι ἢ ὅτι τῆς ἀνατολῆς αὐτοκράτορα, καὶ πᾶσα μὲν πόλις ἑορταζεν, εὐαγγέλια δὲ καὶ θυσίας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπετέλει. τὰ δὲ κατὰ Μυσίαν καὶ Παννονίαν τάγματα, μικρῷ πρόσθεν κεκινημένα πρὸς τὸν Οὐιτελλίου τόλμαν, μείζονι χαρᾷ Οὐεσπασιανῷ τὸν ἡγεμονίαν ὤμνυον. ὁ δὲ ἀναζεύξας ἀπὸ Καισαρείας εἰς Βηρυτὸν [g] παρῆν, ἔνθα πολλαὶ μὲν ἀπὸ τῆς Συρίας αὐτῷ, πολλαὶ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν πρεσβεῖαι συνῆντων, στέφανοι τ' ἐκ τῶν πόλεων, καὶ [b] συγχαριτικὰ προσφέρουσαι ψηφίσματα. παρῆν δὲ καὶ Μουκιανὸς ὁ τῆς ἐπαρχίας ἡγεμών, τὸ πρόθυμον τῶν δήμων καὶ τοὺς κατὰ πόλιν ὅρκους ἀπαγγέλλων.

λη'. ζ'. Περιφέρουσι δὲ πανταχῇ κατὰ νοῦν τῆς τύχης, καὶ τῶν πραγμάτων συνευτυχούντων οὐκ πλείσιν μέρεσι, ἤδη παρέστατο τῷ Οὐεσπασιανῷ νοεῖν, ὡς ὑ δίκα δαιμονίᾳ προνοίᾳ ἅψαιτο τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ δικαία τις ἁμαρμένη [i] προάγει ὁ κρατεῖν τῶν ὅλων ἐπ' αὐτόν. [k] ἀναμιμνήσκεται γὰρ τά τε ἄλλα σημεῖα, πολλὰ δὲ αὐτῷ ἐνεγένετο πανταχῇ, προφαίνοντα [l] τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τὰς [m] Ἰωσήπου φωνὰς, ὃς αὐτὸν ἔτι ζῶντι Νέρωνι αὐτοκράτορα προσεῖπεν ἐθαῤῥήσεν. ἐξεπλήττετο δὲ καὶ ἄιδρα δεσμώτην ἔτι ὄντα παρ' αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενος Μουκιανὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι καὶ φίλοις, πρῶτον μὲν αὐτῷ τὸ δραστήριον ἐδιηγεῖτο, καὶ [n] ὅσα τοῖς Ἰωταπάτοις δι' αὐτὸν [o] ἐκαμεν-

maximam ſuſtinens, quæ ad ccc uſq; ſtadia lumen *eò* appellentibus emittit, * ut nocte procul *à portu in anchoris* ſtationem habeant ob navigandi difficultatem. Circa hanc autem inſulam manuum opera moles exſtruuntur maximæ: quibus alliſum pelagus, & adverſis ſeptis circumfractum aſperiorem facit tranſitum, ingreſſumque per anguſtias reddit periculoſum: Intus tamen portus ipſe tutiſſimus eſt, & xxx ſtadiorum amplitudinis, in quem & ea devehuntur quæ terra iſta ad felicitatem deſiderat, & quicquid è bonis illius proprtiis redundat per totum terrarum orbem diſtribuitur. *Pharus deſcribitur.*

6. Adeoque minime quidem mirandum eſt, Veſpaſianum rerum iſtarum potiri quæſiiſſe, ad totius imperii firmamentum. Proinde ſtatim ad Tiberium Alexandrum, qui Ægyptum & Alexandriam adminiſtrabat, literas mittit, quibus indicabat & militum promptam in ſe voluntatem, & quod ipſe, ex neceſſitate onus imperii ſubiens, ipſum adminiſtrum & adjutorem ſibi aſſumeret. Alexander autem, cum prælegiſſet literas, prompto ſtatim animo & legiones & populum ad fidem ei præſtandam jurejurando adegit. id quod ab utriſque lubenti animo factum eſt; ut qui viri virtutem norint ex rebus illius ductu in vicinia geſtis. Atque ille quidem, cum jam ſibi credita eſſent quæ ad imperium ſpectabant, quæ *ejus* etiam adventui neceſſaria erant *omnia* præparabat. Citius autem quam exiſtimari potuit XII. fama nunciabatur in oriente *Veſpaſianum* eſſe imperatorem: & omnis quidem civitas dies feſtos agebat, necnon & nuncii præmia dabat, & ſacra pro ejus ſalute faciebat. Legiones autem apud Myſiam & Pannoniam, paulo ante ob Vitellii audaciam in tumultus concitatæ, majore cum gaudio imperium Veſpaſiano jurejurando confirmabant. Ille vero profectus Cæſarea Berytum veniebat, ubi multæ quidem è Syria, inſuper & multæ ab aliis provinciis legationes ei obviam factæ ſunt, coronas & gratulatoria decreta à ſingulis civitatibus afferentes. Quin & Mucianus aderat provinciæ præſes, pronam in eum populorum voluntatem & juramenta ei jurata annuncians. *Ad Tiberium Alexandrum literas mittit Veſpaſianus.* *Is ſeſe Veſpaſiano adjungit.* *Ut & Mucianus Syriæ præſes.*

7. Cum autem ubique votis illius obſecundaret fortuna, reſque omni fere ex parte ad illum propenderent, tum cogitare cœpit Veſpaſianus, quod non ſine Dei providentia manum admoverit imperio; ſed juſta quædam fati ratio ad eum circumduxerit rerum omnium principatum. Sibi enim in memoriam veniunt & alia ſigna (nam multa ipſi contigerant imperium præmonſtrantia) quæque ei dixerat Joſephus, qui vivente adhuc Nerone auſus eſt eum appellare imperatorem. Attonitus autem hærebat, quod hominem adhuc in vinculis apud ſe teneret; advocatoque Muciano cum aliis tribunis & amicis, primum quidem ejus ſtrenuitatem enarrabat, quantumque in Jotapatis *expugnandis* propter ipſum laboraſſet: deinde *Veſpaſiano in memoriam veniunt quæ imperium ei præmunciabant.* *Interque cætera Joſephi vaticinationes.*

a Eo modo *Big.* ὑπερτεινόντων in *reliquis.* *b* Κατασβέσθην *Big.* *c* Ita lego ex conjectura: ἰφηγυμένον *Baſ.* & *Gen.* ἀφηγυμένον *Big.* & *Gall.* Adhuc dubito annon rectius legeretur ἰπηργυμένον, quippe *fractum* vertit *Ruf.* *d* Ταύτης *Big.* *e* Προσαναγκὰς *Voſſ.* *f* Illud ἅμα non agnoſcit *Big.* & commode ſatis abeſſe poteſt. *g* Παρεγένετο *Voſſ.* *h* Συγχαριτικὰ *Big.* *i* Προάγειν τὸ κρ. *Big.* ἀφεῖται τὸ κρ. *Voſſ.* *k* Ita *Big.* & *Voſſ.* ἀναμνήσκεται in *Editis Aliiſque.* *l* Eo modo *Big.* τὴν τ' ἡγεμ. in *ceteris.* *m* Ὅσα ἀεὶ τοῖς *Big.* *n* Ἐκαμεν *Big.* & *Voſſ.* non ita *Ruf.* cum *aliis.* * Ut nocte quam longiſſime difficultatem applicandarum navium præcaverent, *Ruf.*

De Josepho vinculis eximendo deliberatur.

deinde vaticinationes, quas ipse quidem tunc ſuſpicatus eſt timoris cauſa confictas, tempus autem rerumque eventum divinas eſſe demonſtraſſe. Tumque "inhoneſtum eſſe, ajebat, ut "qui ſibi auguraſſet imperium, vociſque Dei "miniſter *ac nuncius* exſtitiſſet, adhuc captivi "loco haberetur, vinctique fortunam ſubiret." Cumque Joſephum vocaſſet, ſolvi jubet. Sane hoc facto alii quidem tribuni, ex ea gratia, quam alienigenæ retuliſſet, præclara etiam de ſe ſperanda eſſe arbitrabantur. Titus vero, qui patri aderat, "Juſtum eſt, inquit, ὁ pater, "una cum ferro etiam probro Joſephum ſolvi. "perinde enim erit ac ſi nunquam vinctus fuiſ- "ſet, cum vincula non ſolverimus ſed diſſe- cuerimus." quod utique in eos uſurpatur qui per injuriam vincti ſunt. Eadem Veſpaſiano placebant: & quidam in medium prodiens ſecuri catenam diſſecuit. Joſephus autem, pro his quæ prædixerat, exiſtimationis illæſæ præmio donatus, de futuris jam dignus, cui crederetur, habebatur.

Securi catena diſſecatur.

ἔπεμπε τὰς μαντείας, ἃς αὐτὸς μὲν ὑπὸπλοκὴν τοῦ πλάσματος ἔφη, ἀποδειχθῆναι δὲ ὑπὸ θεοῦ τοῦ κρείττονος καὶ τῶν πραγμάτων θείας. "ἀκριβὲς οὖν, ἔφη, "πεπλασμένα μοι τῷ ἀρχιῷ, καὶ ἀφήκατε τῆς "θεοῦ φωνῆς, ἐπ' ἀχμαλώτου τάξιν, ἢ δεσμώτου τύ- "χῃ ὑπομένειν." καὶ καλέσας Ἰώσηπον, λυθῆναι κελεύει. τοῖς μὲν οὖν ἡγεμόσιν, ἀπὸ τῆς εἰς Ἀλλόφυλον ἀμοιβῆς, λαμπρὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐλπίζειν παρῆν. σωὼν δὲ τῷ πατρὶ Τίτος, "δίκαιον, ὦ "πάτερ, ἔφη, τὸν Ἰώσηπον καὶ ὅπλοις ἅμα καὶ ἀφυρεθῆναι σὺν "τῷ σιδήρῳ, γενόμενον δὲ ὅμοιον τῷ μὴ δεδέσθαι τὰ δεσμά. "τοῦτο γὰρ ὅτι τὸ μὴ λύσαντας δεθῆναι προσάπτειν. συνε- δόκει δὲ ταῦτα, καὶ παρελθὼν τοὺς πολίτας διέλυσε τὸν ἄλυσιν. ὁ δὲ Ἰώσηπος εἰλικρὼς τοῦ τὰ προειρημένα γέρας τῆς ὀπτασίας, ἤδη καὶ τοῦ τὰ μελλόντων ἀξιόπιστος ἦν.

XIII. **CAP. XI.**

Quod, Vitellio victo & interempto, Veſpaſianus Romam contendit, & filius ejus Titus reverſus eſt Hieroſolyma.

ΚΕΦ. ια'. μ'.

Οτι, Οὐϊτελλίου ἡττηθέντος καὶ ἀναιρεθέντος, Οὐεσπασιανὸς εἰς Ρώμην ὥρμησεν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Τίτος ὑπέστρεψεν εἰς Ιεροσόλυμα.

Veſpaſianus in Italiam Mucianum mittit.

VEſpaſianus autem, cum reſponſum legationibus reddidiſſet, & juſte pro cujuſque meritis præfecturas ſingulis aſſignaſſet, Antiochiam pervenit. Atque ſecum cogitans quò primum ſe verteret, magis è re ſua eſſe judicabat, quæ Romæ agerentur curare, quam Alexandriam contendere, quod illam quidem ſibi firmam videret, res autem Romanas à Vitellio perturbatas. Mittit igitur in Italiam Mucianum cum multis equitum peditumque copiis. Ille vero, hyeme adulta navigare veritus, pedeſtri itinere per Cappadociam & Phrygiam ducit exercitum.

Οὐεσπασιανὸς δὲ ταῖς πρεσβείαις χρηματίσας, καὶ χαριστήριον ἑκάστοις τὰς ἀρχὰς δικαίως καὶ ἀφ' ἑκάστου ἀξίαν, εἰς Ἀντιόχειαν ἀφικνεῖται. καὶ βουλευόμενος ποῖ χρὴ [a] πρῶτον, πρόχειρα τῆς εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁρμῆς τὰ κατὰ τὴν Ρώμην ἔχειν, ἢ [d] βέβαιον ἤδη ὁρᾶν, τὰ δὲ ὑπὸ Οὐϊτελλίου ταραττόμενα. πέμπει δὴ Μουκιανὸν εἰς τὴν Ιταλίαν, ἄνδρα δὲ ἱππέων τε καὶ πεζῶν συχνὴν δύναμιν. ὁ δὲ ἀφ' ἧς χειμῶνος ἀκμὴν δείσας ὁ πλεῖν, πεζῇ τὴν στρατιὰν ἦγε ἀφὶ Καππαδοκίας καὶ Φρυγίας.

Antonius Primus contra Vitellium proficiſcitur.

2. Inter hæc autem & Antonius Primus, cum legione tertia ex iis quæ in Myſia erant (illam enim regebat provinciam) cum Vitellio acie congredi properabat. At ipſi occurſurum cum magna manu Cæcinnam mittit Vitellius, multum viro huic fidens, quod Othonis copias fuderat. Ille vero Roma quam celerrime proficiſcens circa Cremonam Galliæ offendit Antonium. illa enim urbs eſt in finibus Italiæ. Cum autem illic conſpexiſſet hoſtium multitudinem bonumque *eorum* ordinem, prælio quidem cum illis congredi non audebat; diſceſſum autem periculoſum reputans, de proditione deliberabat. Convocatis igitur centurionibus & tribunis ſibi ſubditis, ut tranſirent ad Antonium ſuadebat, Vitellii quidem res deprimens, Veſpaſiani autem vires extollens; diceſque, "illum nomen imperii tan- "tum, hunc vero poteſtatem habere, illiſque "ſatius eſſe gratia anticipare neceſſitatem, "cumque foret ut armis ſuperarentur volun- "tate periculum prævenire. Nam Veſpaſia- "num quidem bene poſſe ſine illis etiam reli-

Cæcinna ei occurſurus ad Antonium tranſire meditatur.

β'. Ἐν δὲ τούτῳ ὁ Αντώνιος Πείμος, ἀναλαβὼν τὸ τρίτον τάγμα τῆς [e] κατὰ Μυσίαν, ἔτυχε δὲ ἡγεμονεύων αὐτόθι, Οὐϊτελλίῳ ὡπλισμένος ἠπείγετο. Οὐϊτέλλιος δὲ αὐτῷ συναντήσουσι μὲν πολλῆς δυνάμεως [f] Καικίνναν ἐκπέμπει, μέγα φρονοῦντα [g] τῷ ἀνδρὶ, ἀφ' ἧς ἐπ' Οθωνι νίκης. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς Ρώμης ἐλαύνων διὰ τάχους περὶ Κρεμῶνα τῆς [h] Γαλατίας τῆς Αντώνιον καταλαμβάνει. μεσόγειος δέ ἐστιν ἡ πόλις αὕτη τῆς Ιταλίας. καταδὼν δὲ αὐτοῦ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ τὴν εὐταξίαν, [i] συμβάλλειν μὲν οὐκ ἐθαρρεῖ· στρατοπεδεύειν δὲ τὴν ἀναχώρησιν λογιζόμενος, προδοσίαν ἐβουλεύετο. συναγαγὼν δὲ τοὺς [k] ὑφ' αὐτὸν ἑκατοντάρχας καὶ χιλιάρχους, οὕτως μεταβῆναι πρὸς τὸν Αντώνιον, ταπεινῶν μὲν τὰ Οὐϊτελλίου πράγματα, τὴν Οὐεσπασιανοῦ δὲ ἰσχὺν ἐπαίρων· "καὶ παρ' ὧν μὲν εἰδὼς, λέγων, μόνον τὸ ἀρχῆς ὄνομα, παρ' ὧν δὲ "τὴν δύναμιν, καὶ αὐτὸς δὴ [l] ἄμεινον προλαβόντας "τὴν ἀνάγκην ποιῆσαι χάριν, καὶ μᾶλλον ἡδέως τοῖς "ὅπλοις τῆς γνώμης τὸ κίνδυνον φθάσαι. Οὐεσπασια- "νὸν μὲν γὰρ ἰκανῶς εἶναι [m] καὶ χωρὶς αὐτῶν [n] προσθήσεσθαι "καὶ

a Πρὸς τὴν ἀνα. *Big* b Σαυδόνιον *Big.* c Τραπεζῆς *Busb.* & *Rhed.* d Βεβαίαν *Big.* e Κατὰ τὴν Μυσίαν *Big.* f Κυΐλιον Αλίενον *Big. Lipſ. Vat. Gall.* & *Bod.* g Τὰνδρὶ *Big.* h Ita *Big.* Γαλλίας in *Editis Aliiſque.* i Ita *Vat. Big* & *Voſſ.* συμβαλεῖν in *ceteris.* k Ita *Big.* ὑπ' αὐτὸν in *reliquis.* l Ἀμεῖνον τίνας *Big.* m Eo modo *Big.* καὶ χωρὶς in *Editis Aliiſque.* n Προστεθήσεσθαι *Big.*

a Κυΐλιον

"ἡ τὰ λείποντα, Οὐιτέλλιον δὲ σὺν αὐτοῖς τη-
"ρῆσαι τὰ ὄντα.

γ'. Πολλὰ τοιαῦτα λέγων ἔπεισε, καὶ σὺν τῇ τ Αντω-
νίου αὐτομολῇ μὴ τ δυνάμεως. τ δὲ αὐτῆς νυκτὸς
ἐμπίπλου μετάνοια τοῖς στρατιώταις, καὶ δέος ὅ συμπέμ-
ψωσιν εἰ κρείττων γένοιτο· ἀπασάμενοι δὲ τὰ ξίφη, τ
[a] Κοκκήιναν ὥρμησαν ἀνελεῖν καὶ ἐφάνθη ὅ ἔργον αὐτοῖς,
εἰ μὴ προαπέστησαν οἱ χιλίαρχοι καθικέτευσαν αὐτούς. οἱ
δὲ [b] κλαίοντα μὲ ἀπέχοντο· δήσαντες δὲ τ προδότην,
οἷοί τε ἦσαν [c] πέμψειν Οὐιτελλίῳ. ζῶντα ἀκούσας ὁ Πρί-
μος, αὐτίκα τοὺς σφετέρους ἀνίησι, καὶ μὴ τ ὅπλων ἦγεν
ὅτι τοὺς ἀποστάτας. οἱ δὲ ἀθυμοτάτῳ σχήματι ὀλίγοι
μὲ ἀντίκρυ, αὖθις δὲ τραπέντες ἔφευγον εἰς τ Κρεμῶνα.
καὶ τοὺς ἱππέας ἀναλαβὼν Πείμος [d] ταυτίμενς τοὺς εἰσό-
δους αὐτοῖς, καὶ ὃ μὲ πολὺ πλῆθος κυκλωσάμενοι πρὸ
τ πύλεως ἀμφθείρει· τοὺς δὲ λοιπῷ συνεισπεσών, διαφ-
πάσας ὅ ἄρα τοῖς στρατιώταις ἔφηκεν. ἔνθα δὴ πολλοὶ μὲ
τ ξένων ἔμποροι, πολλοὶ δὲ τ ἐπιχωρίων ἀπόλοντο,
[d] πᾶσα δὲ Οὐιτελλίου στρατιὰ, μυριάδες τρεῖς ἀνδρῶν ἡ
ἀμείνους, τ δὲ ὑπὸ τ Μυσίας Αντωνίου τετρακισχιλίους
ὑποδέλλει ἡ πεντακοσίους. λύσας δὲ τ Καικίναν, πέμ-
πει τοῖς Οὐεσπασιανοῦ, ἀγγελοῦντα τὰ πεπραγμένα.
[e] καὶ ὃς ἐλθὼν ἀπεδέχθη τε ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τὰ τ προδο-
σίας ὀνείδη τοῖς πρὸ ἐλπίδα τιμαῖς ἐπεκάλυψεν.

μϚ'. δ'. Ἀνεθάρσει δὲ ἤδη καὶ τὸ τ Ρώμυλο Σαβῖνος, ὡς
πλησίον Αντώνιος ἦν ἀπηγγέλλετο· ἡ συναθροίσας τοὺς τ
νυκτοφυλάκων στρατιωτῶν τάγματα, νύκτωρ [f] καταλαμ-
βάνει ὅ Καπιτώλιον. ἅμ' ἡμέρᾳ δὲ αὐτῷ πολλοὶ τ ἐπι-
σήμων προσεγένοντο, ἡ Δομετιανὸς [g] ὁ τοῦ ἀδελφοῦ παῖς, με-
γίστη μοῖρα τ εἰς ὃ κρατῆν ἐλπίδων. Οὐιτελλίῳ δὲ
Πείμου μὲ ἐλάττων φροντὶς ἦν, [h] τιθυμοῦτο δὲ ὅτι τοὺς
συναποστάντας τῷ Σαβίνῳ, καὶ ἅμα τ ἔμφυτον ὠμότητα,
δηλῶν αἵματος εὐγενοῦς, ὃ στρατιωτικῆς τ συγκατελθοῦς
αὐτῷ δύναμις ἐπαφίησι τῷ Καπετωλίῳ. πολλὰ μὲ ὅν ἔκ
τε ζώντος, ἡ τ ἀπὸ ὃ ἱεροῦ μαχομένων ἐτολμήθη· τέλος
δὲ τῷ πλήθει κρείττους οἱ ἀπὸ τ Γερμανίας ἐκράτησε
ὃ λόφου. ἡ Δομετιανὸς δὲ σὺν πολλοῖς τ ἐν τέλει Ρω-
μαίων, δαιμονιώτερον ἅμα σώζεται· ὃ δὲ λοιπὸν πλῆ-
θος ἅπαν κατεκόπη, ἡ Σαβῖνος ἀναγκασθεὶς ὑπὸ Οὐιτέλ-
λιον ἀναιρεῖται, διαρπάσαντές τε οἱ στρατιῶται τὰ ἀναθή-
ματα, τ ναὸν [i] ἐμπιπρῶσι. ἡ μίαν μὲν ἡμέραν εἰσηλαύνῃ
μὲ Αντώνιος μὴ τ δυνάμεως, ὑπήντων δὲ οἱ Οὐιτελλίου,
ἡ τειχῆ κτ' τ πόλιν συμβαλόντες, ἀπώλοντο πάντες.
παρέρχεται δὲ μεθύων ὁπ ὃ βασιλεὺς Οὐιτέλλιος, ἡ δαι-
μιλέστερον ὥσπερ οἱ ἑκάστοις τ ἀσώτου τραπέζης κεκο-
ρεσμένος· συρεὶς δὲ ἅμ' ὃ πλήθους, καὶ παντοδαπῆς
αἰκίας ἐξυβρισθείς, ὅτι μέσης τ Ρώμης ἀποσφάττε-
ται, μῆνας ὀκτὼ κρατήσας ἡ ἡμέρας πέντε. ὃν εἰ συνέ-
βη πλείω χρόνον βιῶσαι, ὑπολιπεῖν ἂν τῇ λαγνείᾳ
τ ἡγεμονίαν οἴομαι. τ δὲ ἄλλων νεκρῶν ὑπὲρ πέντε [k] μυ-
ριάδες ἠριθμήθησ. ζῶντα [l] μὲ ὅν τρίτῃ μηνὸς Απελλαίῳ

"qua sibi adjicere, Vitellium vero ne cum ipsis
"quidem parta tueri & conservare.

3. Hujusmodi multa loquutus persuasit *eis*, & cum milite transfugit ad Antonium. Eadem vero nocte milites facti pœnitebat, & inde metuebant ne ille *forte* superior esset qui ipsos miserat; eductisque gladiis interemptum iverunt Cæcinnam. idque fecissent, nisi tribuni ad pedes provoluti illis supplicassent. Quamobrem cæde quidem se abstinuerunt: in eo autem erant ut proditorem vinctum ad Vitellium mitterent. Cum ista audisset Primus, suos confestim excitat, armatosque ducebat in eos qui defecerant. Illi autem instructi ad prælium paulisper quidem resistebant: mox autem loco pulsi Cremonam perfugiebant. At Primus cum equitibus suis omnes eis aditus præcidit, & magnam quidem eorum multitudinem undique circumclusam ante urbem perimit; adortus autem reliquos, militibus permisit urbem diripere. in qua hospitum quidem multi mercatores, multi etiam indigenarum perierunt, totusque Vitellii exercitus, virorum xxx millia & ducenti. quin & Antonius eorum quos ex Mysia adduxerat quatuor millia & quingentos amittit. Cæcinnam autem vinculis solutum ad Vespasianum mittit, rerum gestarum nuncium. Qui cum *ad eum* veniisset & ab eo *benigne* exceptus est, & proditionis ignominiam ab eo insperatis honoribus obtectam habuit.

Cæcinnam, cum in eo esset ut transfugeret, ad Vitellium mittere cogiant milites.

Ab Antonio profligantur.

Cæcinna ad Vespasianum missus magnis honoribus afficitur.

4. Jam vero animos resumebat etiam Romæ Sabinus, postquam ei nunciatum esset appropinquare Antonium; collectisque vigilum cohortibus nocte occupat Capitolium. Prima autem luce multi nobilium ad eum confluebant, interque eos Domitianus fratris filius, in quo spes maxima illis sita erat victoriæ obtinendæ. At Vitellius quidem de Primo minus solicitus erat, incensus autem in eos qui cum Sabino defecerant, &, pro ingenita crudelitate nobilium sanguinem sitiens, militum manum quæ secum descenderat immittit in Capitolium. Et acriter quidem inter eam illosque qui templum tenebant audacterque pugnatum est: tandem vero Germani, ut qui multitudine superiores, colle potiti sunt. Domitianus autem cum multis Romanorum nobilium fato diviniori interitum effugiebat, reliqua vero multitudo omnis cæsa erat; & Sabinus ad Vitellium ductus interficitur: militesque cum donaria omnia diripuissent, templum succendunt. Tumque postero die Antonius quidem cum exercitu in urbem irrumpit, eum vero Vitellii milites excipiunt, & tribus in locis commisso intra urbem prælio omnes interiere. Cæterum ebrius de palatio prodit Vitellius, & largiter ut in extremis prodigæ mensæ expletus: per populum vero tractus, omnique contumeliarum genere divexatus in media Roma trucidatur, cum octo menses & decem dies imperasset: quem si diutius vivere contigisset, ejus luxuriæ ne imperium quidem sufficere potuisse arbitror. aliorum vero cæsorum numerata erant supra L millia. Et hæc quidem gesta sunt die tertio mensis

Sabinus Romæ à Vitellio deficiens Capitolium occupat.

Capitur & ad Vitellium ductus interficitur.

Antonius Vitellianos superat.

Vitellius occiditur.

a Κικίλιον *Big. Gall. & Vat.* ut & infra v. 21. b Κτίσιν *Big. & Vat.* c Πέμπειν *Vat. & Voss.* d Πᾶσα δὲ ἡ Οὐιτελλίου *Vat. Big. & Voss.* e Ος ἀσπλῶν *Big.* atque ita forsan *Rufinus*, qui vertit, *qui ad eum intromissus.* f Καταλαμβάντας *Big.* g Ο τὰδελφοῦ παις *Big.* h Τεθυμωμένος *Big.* i Ενίστασιν *Big.* k Μυριάδας *Voss. & Gall.* utraque lectio ferri potest. l Ita *Big.* δὲ pro μὲ ὃν in *Editis Aliisque.*

Mucianus Romam ingreditur.

ſis Apellæi. Sequenti autem die Mucianus cum exercitu *urbem* ingreditur, & Antonii militibus à cæde repreſſis (adhuc enim, dum perſcrutantur domos, de populo plurimos, quaſi ab illo ſtetiſſent, occidebant, ira impediente quo minus eos accurate dignoſcerent) produ-

Domitianus imperii procurator.

ctoque Domitiano, eum populo commendat, ut qui uſque dum pater veniret imperium adminiſtraret. Atqui populus, jam timore ſolutus, fauſtis vocibus Veſpaſiano acclamant im-

Inde populi Romani lætitia & feſtivitas.

peratori: atque ob illum in imperio confirmatum & Vitellium deturbatum feſtos dies agebant.

XIV. 5. Cum autem Veſpaſianus Alexandriam

Veſpaſiano apud Alexandriam factæ gratulationes.

veniſſet, læta ei Româ nunciabantur; legatique aderant ex toto terrarum orbe *jam* ſuo, ei congratulantes: atque urbs *ea*, poſt Romam *licet* maxima, multitudini nimis anguſta eſſe comperta eſt. Firmato autem jam univerſo imperio, rebuſque pop. Rom. præter ſpem conſervatis, Veſpaſianus in Judææ reliquias animum intendit. Ipſe tamen extrema hyeme

Romam proficiſci parat, Titumque mittit Hieroſolyma.

Romam proficiſci parabat; & quamprimum res Alexandriæ componebat: filium vero Titum, ut Hieroſolyma expugnatum iret, cum delectis copiis dimiſit. Atque ille pedibus uſque

Quibus itineribus Cæſaream pervenit Titus.

ad Nicopolim profectus, (eſt autem illa viginti ſtadiis ab Alexandria diſſita) indeque milite longis navibus impoſito, Nilo flumine juxta Mendeſium tractum uſque Thmuim oppidum pervehitur. inde vero, cum egreſſus eſſet, iter facit, & apud urbeculam quandam Tanin pernoctat. *inde* ſecunda ei manſio fuit Heracleopolis, & Peluſium tertia. Hic autem milite per biduum recreato, tertio die oſtium Peluſii pertranſit; *cumque per ſolitudinem unius diei iter feciſſet, ad Jovis Caſii templum caſtra ponit, poſteroque die juxta Oſtracinen. Hæc manſio inaquoſa erat: aquis autem aliunde advectis utuntur indigenæ. Deinde apud Rhinocorura requieſcitur; atque illinc Raphiam progreſſus, manſionem quartam, (eſt autem urbs illa prima Syriæ) caſtra quinta Gazæ ponit. & poſtea in Aſcalonem, atque hinc Jamniam, deinde Joppen, & ex Joppe Cæſaream pervenit; decreto ſibi alium illic militum delectum habere.

[a] πέμπτην. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Μουκιανὸς εἰσιοῦσι μὲν τὰς σπείρας, καὶ τοὺς σὺν Ἀντωνίῳ πανσάμενος τοῦ κτείνειν· ἔτι γὰρ ἐξερευνώμενοι τὰς οἰκίας, πολλοὺς μὲν τῶν Οὐιτελλίου στρατιωτῶν, πολλοὺς δὲ τῶν δημοτικῶν, οὓς ἐκεῖνος ἀνήρει, φοβούντες τῷ θυμῷ τοῦ ἀκριβοῦς [b] ἀφίστασαν· καὶ προσαγαγὼν τὸν Δομετιανὸν, συνίστησι τῷ πλήθει μέχρι τῆς τοῦ πατρὸς ἀφίξεως ἡγεμόνα. ὁ δὲ δῆμος, ἀπηλλαγμένος ἤδη τοῦ φόβου, αὐτοκράτορα Οὐεσπασιανὸν [c] εὐφήμουν, καὶ ἅμα τοῦτο τε τότε βεβαίωσιν [d] ἑορτάζε, καὶ τὴν Οὐιτελλίου καταλυσιν.

ε'. Εἰς δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν [e] ἀφιγμένῳ τῷ Οὐεσπασιανῷ τὰ ἀπὸ τῆς Ῥώμης εὐαγγέλια ἦκε, καὶ πρέσβεις ἐκ πάσης τῆς ἰδίας οἰκουμένης συνηδύθυμοι· μεγίστη τε οὖσα μὲν ἡ Ῥώμῃ ἡ πόλις, [f] στενὴ δὲ πλήθυϊ ἐλέγχετο. κεκυραμένης δὲ ἤδη τῆς ἀρχῆς ἁπάσης, καὶ σεσωσμένων παρ' ἐλπίδα Ῥωμαίοις τῶν πραγμάτων, Οὐεσπασιανὸς ὀλίγα τὰ λείψανα τῆς Ἰουδαίας τοῦ λογισμοῦ ἐπέστρεφεν. αὐτὸς [g] μέν τοι εἰς τὴν Ῥώμην ὥρμητο λήξαντος τοῦ χειμῶνος ἀνάγεσθαι, καὶ τάχος τὰ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν διάκειτο. τὸν δὲ υἱὸν Τίτον μὲν τῆς ἐκκρίτου διευάμεως ἀπέστειλεν ἐξαιρήσοντα τὰ Ἱεροσόλυμα. ὁ δὲ προελθὼν πεζῇ μέχρι Νικοπόλεως, εἴκοσι δὲ αὖθις διέχει τῆς Ἀλεξανδρείας σταδίους, κἀκεῖθεν ἀναβήσας τὴν στρατιὰν μακρῶν πλοίων [h] ἀναπλεῖ διὰ τοῦ Νείλου κατὰ τὴν Μενδήσιον νόμον μέχρι πόλεως Θμούεως. ἐκεῖθεν δὲ ὑποβὰς ὁδεύει, καὶ κατὰ σταλίσκην τινὰ Τάνιν αὐλίζεται. δεύτερος αὖπαλ σταθμὸς Ἡρακλέους πόλις, καὶ τρίτος Πηλούσιον ἔχει. δυσὶ δὲ ἡμέραις ὀγδόῃ τῆς στρατιᾶς ἀναλαβών, τῇ τετάρτῃ [i] διέξεισι τὰς ἐμβολὰς τοῦ Πηλουσίου, καὶ [k] προελθὼν σταθμὸν ἕνα ἄχρι τοῦ ἐρήμου, ὃς ἐστὶ τοῦ Κασίου Διὸς ἱερῷ στρατοπεδεύει, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ κατὰ τὸ Ὀστρακίνη. ὗτος ὁ σταθμὸς λιμῷ ἄυδρος· ἐπεισάκτοις δὲ ὕδασιν οἱ ἐπιχώριοι χρῶνται. μετὰ ταῦτα πρὸς [l] Ῥινοκορούροις ἀναπαύεται, κἀκεῖθεν εἰς Ῥάφειαν προελθὼν σταθμὸν τέταρτον, ἔστι δὲ ἡ πόλις αὕτη Συρίας ἀρχή, ὃ πέμπτον ἐν Γάζῃ πήγει στρατόπεδον, μεθ' ἣν εἰς Ἀσκάλωνα, κἀκεῖθεν εἰς Ἰάμνειαν, ἔπειτα εἰς Ἰόππην, καὶ ἐξ Ἰόππης εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, διεγνωκὼς αὐτόθι τὰς ἄλλας δυνάμεις ἀθροίζειν.

[a] Πέμπτην *Big.* [b] Διάκεισθαι· ἐσαγαγὼν δὲ τὸν Δ. *Big.* [c] Εὐφημεῖ *Big.* εὐφήμει *Voſſ.* & *Gall.* [d] Ita *Big.* & *Voſſ.* ἑορτάζε hîc loci & alibi in *cæteris.* [e] Ἀφιγμένῳ *Big.* [f] Στενοτέρα τότε πλ. *Big.* [g] Μέντοιγε *Big.* [h] Ἀνίει *Big.* [i] Διεξῆσι *Big.* [k] Προελθὼν *Big.* [l] Ῥινοκλίσμασι *Ruf.* * Unamque manſionem profectus per ſolitudines, *Ruf.* Manſio quidem unius diei iter eſt, atque ita apud *Plinium* accipitur.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΠΕΜΠΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO QUINTO HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI HÆC CONTINENTUR.

α'. Οπως τειχῆ ἐμερίθη ἡ κατὰ Ιεροσολύμων ςάσις.

1. *Quomodo ſeditio Hieroſolymitana trifariam diviſa erat.*

β'. Σχετλιασμὸς τ συγγραφέως ὑπὲρ τ τ πόλεως συμφορᾶς.

2. *Hiſtorici lamentatio ſuper urbis calamitatibus.*

γ'. Οτι τ ςασιαςῶν ἑαυτὲς πολεμίντων πολλὰ κατεπρήθησαν οικίαι μεςαὶ σίτυ.

3. *Dum inter ſe digladiantur ſeditioſi multæ incenduntur ædes frumenti plenæ.*

δ'. Οτι καθ' ἑκάςην ἡμέραν γινομένης ἐν Ιεροσολύμοις μάχης, ἀδὲν θρηνῶν ἐτόλμων οἱ τῶν ἀποθνῃσκοντων συγγενεῖς τε & φίλοι.

4. *Dum quotidie pugnatum eſt Hieroſolymis, ne lamentari quidem audebant cæſorum cognati amicique.*

ε'. Οπως Ιωάννης, ἀπὸ τ ἱερῶ ξύλων πύργυς κατὰ τ ἀντιτεθειμένων καθιςαμένων, ἐκωλύθη Ρωμαίων ἐπελθόντων.

5. *Quomodo Joannes, ex lignis in templi uſum paratis turres exſtruens contra adverſæ partis factioſos, impeditus erat Romanorum adventu.*

ς'. Οπως Τῖτος παρεσκευάσατο, & μεθ' οἵας τάξεως ἐπῆλθε τοῖς Ιεροσολύμοις.

6. *De Titi apparatu, & quo ordine milites diſpoſuit Hieroſolyma invaſurus.*

ζ. Προσβολὴ Τίτυ μεθ' ἑξακοσίων κατὰ τ Ιεροσολύμων & ὅπως ἠγώνισεν, ἐπεξελθόντων καὶ αὐτὸ τ Ιουδαίων.

7. *Titus cum ſexcentis impreſſionem facit in Hieroſolyma: & quomodo, Judæis in eum irruentibus, fortiter ſe geſſit.*

η'. Οπως ἐλθὼν εἰς τ λεγόμενον Σκοπὸν, ὠκίσατο τὰ & οἰκεῖα ςρατῦ ἐγκαθίςησι τάγματα.

8. *Quomodo, cum ad locum veniſſet qui Scopus dicitur, ibi exercitus ſui agmina collocavit.*

θ'. Οπως Ιουδαῖοι θεασάμενοι τὴν κατ' αὐτῶν τ Ρωμαίων ἔφοδον, ςασιάζοντες ἐν ἑαυτοῖς, μικρὸν ἀνεμύσαντο, καὶ αἰφνιδίως ἐξελθόντες τὸ δέκατον ἔτρεψαν τάγμα.

9. *Quomodo Judæi, cum vidiſſent Romanos contra ſe venire, licet inter ſe diſſentirent, in breve tempus pacem colunt, & ſubita facta eruptione decimam legionem in fugam vertunt.*

ι'. Οπως Τίτος, μόνος [a] ἀπολειφθεὶς τ πολεμίων, ἠγώνισεν· & ὡς οἱ φίλοι τὸν πυρήνεσιν μὴ ἐκινδυνεύειν.

10. *Quomodo Titus, in medio hoſtium relictus, ſtrenue ſe geſſit: utque amici eum monuerint ne ſe in diſcrimen conjiceret.*

ια'. Ως Ιωάννης ἐκράτησε τ ζηλωτῶν, & ἡ τριμερὴς ςάσις πάλιν δίμερὴς γέγονεν.

11. *Quomodo Joannes ſuperavit Zelotas; & ſeditio, quæ tripartita fuerat, ad duas iterum factiones redacta eſt.*

ιβ'. Περὶ τ ὑπὸ Τίτυ ἐξομαλισθέντων ἀπὸ τὴν πολιορκίαν τόπων· ὅπως τε τῶν Ρωμαίων ἐξ ἐνέδρας τ Ιουδαίων πλασάντων, δυσωπηθεὶς ὁ Καῖσαρ συνεχώρησε τάτοις. & ὅπως ἐξισωθέντος & μέχρι τῶν τειχῶν τόπου, ἔγγισε τῆς πόλεως ςρατοπεδεύσας.

12. *De locis in obſidionis commodum à Tito complanatis. & quomodo Romanis, incaute in Judæorum inſidias lapſis, Cæſar exoratus veniam conceſſit: utque locis omnibus uſque ad muros coæquatis, propius urbi caſtra admovet.*

ιγ'. Διαγραφὴ & τείχυς τ Ιεροσολύμων.

13. *Delineatio murorum urbis.*

ιδ'. Εκφρασις & ἱερῦ.

14. *Deſcriptio templi.*

ιε'. Περὶ τ ἱερέων, & τ ἐνδυμάτων αὐτῶν τε & & ἀρχιερέως.

15. *De ſacerdotibus, & veſtimentis eorum pontificiſque.*

ις'. Περὶ Σίμωνος & Ιωάννυ τ τυράννων, & τ ὑπ' αὐτὲς ἡγεμόνων.

16. *De Simone & Joanne tyrannis: deque ducibus ab illis conſtitutis.*

ιζ'. Ως [b] ἐπιόντος Τίτυ, & σκεπτομένυ τὸ τεῖχος, τοξεύεται Νικάνωρ ὁ φίλος αὐτῦ, σωθεὶς Ιωσήπυ· ἔνθα δὴ καὶ αὖθαδέςερον ἐγείρειν τὰ χώματα ἐκέλευσε, & τὰ πολιορκητικὰ ἐφίετο μηχανήματα.

17. *Tito, circumeunte & perluſtrante mœnia, vulneratur Nicanor amicus ejus, qui cum Joſepho erat: unde aggeres majori ſtudio excitari juſſit, & machinas obſidionales admoveri.*

a Απολειφθεὶς in libris. b Περιόντος in libris.

18. *Iterum*

18. *Iterum de Joanne & Simone tyrannis, utque mutuum sibimet ferebant auxilium: & de saxis è balistis projectis.*

19. *Quomodo muro tribus è locis à machinis verberato, tyranni, inita concordia, contra Romanos dimicabant, & machinas eorum incenderunt: utque Joannes, Idumæorum dux, sagitta percussus interficitur.*

20. *Quomodo tres turres à Romanis ædificatæ sponte corruerunt, & multa cum cæde primum murum superarunt Romani, ope machinæ quam Nicona vocabant Judæi.*

21. *Quomodo Titus quidem ad murum secundum oppugnandum impressiones faciebat; Judæi vero, cum impetum excepissent, omnia muniebant.*

22. *De Longino milite Romano.*

23. *De Castore impostore Judaïco, quomodo Tito & Romanis imposuit.*

24. *Quomodo muro secundo potiti, inde iterum pulsi erant: illoque mox recuperato, ad reliqua superanda sese comparabant.*

25. *Quomodo Tito obsidionem remittente, si forsan deditionem facerent Judæi, illi ne minimum quidem emolliti erant: quo factum ut iterum obsidionem urgeret.*

26. *Josephi ad populares suos cohortatio, qua multi è plebe ad transfugiendum incitati erant.*

27. *Quomodo famem & mala inde gravissima sine levamine passus est populus.*

28. *Quomodo Titus crucibus eos suffigebat, qui capti erant dum ad olera colligenda exirent; atque tyranni, ne quis se dederet, transfugarum familiares ad muros ducentes, ostendebant eis crucifixos, quasi transfugæ hoc ipsum paterentur. unde multi à fuga abstinebant, donec certiores facti essent de rei veritate.*

29. *De Antiocho Epiphane; ac quænam ipse cum suis passus est.*

30. *Quomodo Judæi ope cuniculorum præcipitarunt aggeres; cumque Romani iterum machinas adduxissent, egressi illas incenderunt: ubi cum ad manus etiam ventum esset, multa utrinque facta erat cædes.*

31. *Quomodo aggeribus accensis, Titus, cum duces in consilium adhibuisset, urbi murum circumdedit, rursusque aggeres excitavit.*

32. *Fame laborantium miseria describitur, narraturque quanta mala ex fame & seditiosis sustinuit plebs.*

33. *De Matthia, qui in Hierosolyma introduxit Simonem tyrannum: & quomodo ipse aliique multi nobilium ab eo interempti erant, quando & Josephi patrem in custodiam conclusum tenebant.*

34. *Quomodo Judas quidam unus è præfectis Simonis, cum in eo esset ut turrim sibi creditam Tito proderet, captus est priusquam perficeret id quod proposuerat.*

35. *Quomodo Josephus, dum iterum cives adhortaretur, lapide percutitur: utque ex eo populus perturbatus animos mox resumpserunt, ubi salvum viderunt.*

36. *Quænam perpessi sunt transfugæ ex fa-*

ιη'. Επι τῶι Ιωάννῃ καὶ Σίμωνι τῶν τυράννων, καὶ ὅπως ἀλλήλοις ἐχρωντο· καὶ περὶ τῶν ἀπὸ τῆς πετροβόλων σκευασθέντων λίθων.

ιθ'. Οπως κατὰ τὸ ὀργάνων τειχόθεν τυπτομένῳ δὲ τείχους, οἱ τύραννοι πρὸς ἀλλήλους ὁμονοήσαντες ἀντεπολέμουν [a] Ρωμαίοις, καὶ τὰς μηχανὰς αὐτῶν ἐνέπρησαν· καὶ ὡς Ιωάννης, ὁ τῶν Ιδουμαίων ἡγεμὼν, τοξευθεὶς ἀνῃρέθη.

κ'. Οπως αὐτομάτως κατέπεσον οἱ [b] ὑπὸ Ρωμαίων καθασκευασθέντες τρεῖς πύργοι, καὶ [c] μετὰ πολὺν φόνον ἐκράτησαν Ρωμαῖοι τοῦ πρώτου τείχους, μηχανήματι τῷ λεγομένῳ Νίκωνι.

κα'. Οπως Τῖτος μὲν πρὸς τειχομαχίαν τοῦ δευτέρου τείχους τὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο, Ιουδαῖοι δὲ τὰς ἐμβολὰς βαλλόντες ἐφέρξαντο.

κβ'. Περὶ Λογγίνου Ρωμαίου στρατιώτου.

κγ'. Περὶ Κάστορος Ιουδαίου γόητος, ὅπως Τίτον καὶ Ρωμαίους ἠπάτησεν.

κδ'. Οπως τὸ δεύτερον τεῖχος λαβόντες αὖθις ἐξώσθησαν· καὶ αὖθις αὐτὸ ὑπὸ λαβόντες πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν ὑπόθεσιν εὐτρεπίσθησαν.

κε'. Οπως ἀνέντος Τίτου τὴν πολιορκίαν, ἵνα ἐνδοῖεν Ιουδαῖοι, μὴ ὅλως ἐμαλακίσθησαν· διὸ πάλιν ὥρμησεν εἰς τὸ πολιορκεῖν.

κς'. Παράνεσις Ιωσήπου πρὸς τοὺς ὁμοφύλους, ἐξ ἧς πολλοὶ μὲν δὴ αὐτομολεῖν ὥρμησαν.

κζ'. Οπως λιμῷ τε καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν χαλεποῖς ὁ δῆμος ἀνήκεστα ἔπαθεν.

κη'. Οπως Τῖτος τοὺς μὲν λαχανείαν ἐξιόντας ἀναλαμβάνων ἀνεσταύρου· καὶ οἱ τύραννοι [d] πρὸς τῷ μὴ ἐνδοῦναι τοὺς οἰκείους τῶν αὐτομόλων, [e] μὲν δὴ τείχους ἄγοντες ἐπεδείκνυον, ὡς τῶν αὐτομόλων τοιαῦτα πασχόντων· ἐξ ὧν καὶ πολλοὶ ἀπέσχοντο μὲν αὐτομολεῖν ἕως τὸ ἀληθὲς ἔμαθον.

κθ'. Περὶ Αντιόχου τοῦ Επιφανοῦς, καὶ οἷα αὐτός τε καὶ οἱ μεθ' αὑτοῦ ἔπαθον.

λ'. Οπως Ιουδαῖοι ὑπορύξαντες κατεκρέμνησαν τὸ χώμα, καὶ πάλιν Ρωμαίων προσιόντων τὰς μηχανὰς ἐπελθόντες ἐνέπρησαν αὐτάς· ἔνθα καὶ κατὰ χεῖρας συμπλακέντων ἀλλήλων, πολὺς ἑκατέρωθεν φόνος ἐγένετο.

λα'. Οπως τῶν χωμάτων κατακαυθέντων, Τῖτος, βαλλοσιδήρου τοῖς ἡγεμόσι, τὴν πόλιν περιετείχισε, καὶ χώματα αὖθις ἀνήγειρεν.

λβ'. Εκφρασις τῶν κατὰ τὴν πόλιν λιμοπλήντων, καὶ ὅσα ὑπό τε λιμοῦ καὶ τῶν στασιαστῶν ὁ δῆμος ὑπέμεινεν.

λγ'. Περὶ Ματθίου δὲ εἰσαγαγόντος εἰς Ιεροσόλυμα τὸν τύραννον Σίμωνα· καὶ ὡς αὐτός τε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν εὐγενῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀνῃρέθησαν, ὅτε καὶ ὁ τοῦ Ιωσήπου πατὴρ ἐν τῇ φυλακῇ συγκλεισθεὶς ἐφυλάττετο.

λδ'. Οπως [f] Ιούδας τις τῶν τοῦ Σίμωνος ὑπάρχων, προδιδοὺς τὸν πεπιστευμένον πύργον τῷ Τίτῳ, πρὶν προέσθαι τὰ δεσποτικὰ ἁλῶναι ἔφθασεν.

λε'. Οπως Ιώσηπος πάλιν παραινῶν τοῖς πολίταις σωτηρίου λίθῳ, καὶ ὡς ὑπὸ τούτου παραχθέντες οἱ τοῦ δήμου πάλιν ἀνεθάρσησαν ἰδόντες ὑγιᾶ.

λς'. Οἷα ὑπέσχον οἱ αὐτόμολοι ἐκ τοῦ λιμοῦ, εὐθέως προ-

a Ρωμαίους Vat. b Παρὰ Ρωμαίους Vat. c Ita Vat. πρὸς πολὺ φ. Baſ. d Πρὸς τὸ μὴ ἐνδ. Vat. e Illa ἐπὶ τοῦ τείχους ἄγοντες ἐπεδείκνυον, ὡς τῶν αὐτομόλων desumpta sunt è Cod. Vat. f Ιούδης in libris.

φῆς

φῆς κορεννύμενοι· οἱ δὲ καὶ ἀναμιζόμενοι, ὡς χρυσὸν ἔνδον φέροντες.

me ſtatim cibo repleti: nonnulliqué diſciſſi erant, ac ſi aurum intus haberent.

λζ'. Ὅπως Ἰωάννης ὁ τύραννος, τοῖς ἱεροῖς σκεύεσιν, εἰς ἰδίαν τε καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ εὐπάθειαν, κατεχρήσατο.

37. *Quomodo Joannes tyrannus vaſa ſacra convertebat in ſui ſuorumque beneficium.*

λη'. Ὁπόσοι ἀφ' ἑνὸς τῆς πόλεως πύλης νεκροὶ ἐξεκομίσθησαν ἐντὸς μηνῶν δύο.

38. *Quot mortui ex una urbis porta intra duos menſes efferebantur.*

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ Ε'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER V.

ΚΕΦ. α'.

Περὶ στάσεων ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ οἷα δεινὰ διὰ τούτους κατείληφε τὴν πόλιν.

Ὁ Μὲν [a] οὖν Τίτος, ὅτι προφθάσαιμεν πρόπου, διοδεύσας ἅπαν τὸν ὑπὲρ Αἰγύπτου μέχρι Συρίας ἐρημίαν, εἰς Καισάρειαν παρῆν, ταύτῃ διεγνωκὼς προσιλάξασθαι τὰς δυνάμεις. ἐπὶ δὲ αὐτῷ καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν συγκαθιζομένῳ τῷ πατρὶ τὴν ἡγεμονίαν νέον αὐτοῖς ἐγκαθεσταμένην ὑπὸ θεοῦ, συνέβη καὶ ἡ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις στάσιν ἀναζωπυρήσασαν τριμερῆ γενέσθαι, καὶ καθ' αὑτὴν ἑκατέραν διαστρέφειν μέρος, ὅπερ ἄν τις εἰς τὰ κακοῖς ἀγαθὸν εἰπεῖν καὶ δίκης ἔργον. εἰ μὲν γὰρ καὶ ἡ δήμου τοῦ ζηλωτῶν ἐπίθεσις, ἵνα περ κατῆρξεν ἀλώσεως τῇ πόλει, προδεδήλωται μετὰ ἀκριβείας, ὅθεν τε ἔφυ, καὶ [b] ἐφ' ὅσον κακὸν ἀπηυξήθη. Οὕτω δὲ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις εἰπὼν στάσιν στάσιν [c] ἐγγενέσθαι, καὶ καθάπερ θηρίον λυσῆσαι σφᾶς ἔξωθεν ἐπὶ τὰς ἰδίας ἤδη σάρκας [d] ὁρμᾷν.

Β'. Ἐλεάζαρος γὰρ ὁ τοῦ Σίμωνος, ὃς δὴ καὶ τοὺς ἀφ' ἑτέρου τοῦ δήμου τοὺς ζηλωτὰς ἀπέστησεν εἰς ὃ τέμενος, ὡς ἀγανακτῶν δῆθεν ἐπὶ τοῖς ὑσημέραι τῷ Ἰωάννῃ [e] τολμωμένοις, οὐ γὰρ ἀνεπαύετο [f] φονῶν ἔ-

CAP. I.

De ſeditioſis apud Hieroſolyma: & quibus calamitatibus propter illos laboravit civitas.

ET Titus quidem, ita, ut jam diximus, emenſa ſolitudine ultra Ægyptum ad Syriam uſque, Cæſaream perveniebat, decreto ſibi illic prius ordinare exercitum. Illo autem adhuc apud Alexandriam una cum patre conſtituente imperium, quod nuper eis demandaverat Deus, contigit etiam ſeditionem, quæ apud Hieroſolyma erat, reſuſcitatam trifariam dividi, & aliam partem in aliam verti, quod ut in malis optimum quis dixerit, & melius fieri haud poſſe quam factum eſt. Nam de Zelotarum quidem in populum dominatu, qui urbi erat excidii cauſa, jam ante diligenter declaravimus, unde cœperit, & quantum in malum creverit. De hac autem non erraverit quiſquam ſi dixerit, ſeditionem in ſeditione eſſe factam, ac feræ inſtar rabidæ, cum cibus ei aliunde deſit, in ſua jam ſævire viſcera.

Triplex apud Hieroſolyma ſeditio.

2. Eleazarus enim Simonis filius, qui ſcilicet ab initio Zelotas à populo ſeparavit, fecitque in templum ſecedere, ſeſe ſuper iis indignari ſimulans, quæ in dies ſingulos Joannes auderet, (ille enim nequaquam à cædibus quieſcebat)

Eleazarus unius factionis dux.

a Illud οὖν è *MSS.* b Πρὸς ὅσον κακῶν *Big.*. c Ἐγγίνεσθαι *Bod.* & *Voſſ.* d Ita lego & diſtinguo cum *Cod. Big.* antea erat, ὁρμᾷ, ἅτινα Ἐλεάζαρος &c. e Τετολμημένοις *Big.* f Legi etiam poteſt φόνων.

ſcebat) ut autem vera ſeſe poſteriori tyranno ſubjectum eſſe minime ferens, ſummæ rerum deſiderio & poteſtatis propriæ cupiditate, *ab aliis* deſciſcit, aſſumptis ſibi ex potentibus Juda Chelchiæ filio & Simone Ezronis: præter quos erat Ezechias Chobari filius, *vir* non ignobilis. Horum autem ſingulos Zelotarum non pauci ſequebantur, occupatoque interiore templi ſepto, *ſuper portas ſacras in fronte ſancti ſanctorum arma collocant. Et neceſſariis quidem ſe abundare confidebant, (ſacrarum enim rerum etiam copia ſuppetebat, præſertim iis qui nihil impium ducebant) paucitati vero ſuorum metuentes, cum arma illic collocaſſent loco ſe continebant.* Joannes autem quanto ſuperior erat virorum multitudine, tanto ſuperabatur loco; hoſteſque habens ſupra verticem non ſine damno faciebat incurſus, neque præ iracundia quieſcebat. plus autem mali accipiens quàm Eleazaro ſuiſque inferebat, nihil tamen quidquam remittebat; ſed crebri fiebant excurſus & miſſilium jactus, templumque paſſim cædibus polluebatur.

De potentia dimicant Joannes & Eleazarus.

Itidemque Simon & Joannes.

3. Simon autem Gioræ filius, (quem, rebus deſperatis invitatum, populus ſibi tyrannum auxilii ſpe adſciverat) & urbem ſuperiorem in poteſtate ſua habens & magnam inferioris partem, animoſius jam Joannem ejuſque ſocios adoriebatur, quod deſuper etiam impeterentur. Infra autem eos erat cum impreſſionem faceret, ſicut illi ad eos qui loca editiora occupaverant. Atque Joanni utrinque oppugnato accidebat ut facile læderetur pariter ac læderet; & in quantum cladem acciperet ab Eleazaro utpote inferior, in tantum Simoni prævalebat ipſo ſuperior. propter quod impetus quidem ab inferiori loco factos facile manu arcebat; deſuper vero ex fano jaculantes machinarum ſubſidiis reprimebat. quippe ipſi ſcorpiones aderant & catapultæ non pauci & baliſtæ, quibus non ſolum propulſabat dimicantes, ſed multos etiam ſacra facientes perimebat. Quanquam enim ad omne impietatis genus rabidi ferebantur, tamen eos qui victimas offerre cuperent intro admiſerunt, indigenas quidem cum ſuſpicione & obſervatione prius eos perſcrutando, extraneos vero minori cum ſolicitudine, †qui licet ad ingreſſum illorum crudelitatem exoraſſent, conſumpti tamen erant obiter à ſeditioſis. nam tela è machinis, magna vi ad aram uſq; & templum tranſvecta, in ſacerdotes & ſacris operantes incidebant: & multi qui magno ſtudio à terræ finibus eò veniſſent, ob locum fama celebratum & omnibus hominibus ſacrum habitum, ipſi ante hoſtias ceciderunt, & altare Græcis univerſis & Barbaris venerandum ſuo ſanguine aſperſerunt. atque indigenis occiſis alienigenæ ac ſacerdotibus profani miſcebantur, & promiſcuus cadaverum ſanguis templi in atriis ſtagna faciebat.

Magna in templo cædes.

Joſephus de-

"Quid tanti paſſa es, ô miſerrima civitas, à

τος, τὸ δὲ ἀληθὲς [a] αὐτῷ μειζονεστέρῳ τυραννῳ μὴ φέρων ὑποτετάχθαι, πόθῳ τ' ὅλων καὶ δυναστείας [b] ἰδίας ἐπιθυμίᾳ, διίστη), προσλαβὼν Ἰούδᾳ τε τ' [c] Χελκία καὶ Σίμωνα τ' Ἐζρῶν@ τ' δυνατῶν, τοῖς ἦν Ἐζεκίας υἱὸς [d] Χοβαρεὶ παῖς οὐκ ἄσημος. [e] καθ' ἕκαστον δὲ οὐκ ὀλίγοι τ' ζηλωτῶν ἠκολούθησαν, καὶ καταλαβόμενοι τ' ἐσώτερον τ@ ἱερ@ περίβολον, ὑπὲρ τὰς ἱερὰς πύλας ὅπλα τ' ἁγίων μετώπων πήγνυ) τὰ ὅπλα. πλήρεις μὲν οὖν ὑπαπιστίας ὄντες ἐθάρρουν· καὶ γὰρ ἀφθονία τ' ἱερῶν ἐγίνετο φαρμάκων, τοῖς γε μηδὲν ἀσεβὲς ἡγουμένοις· ὀλιγότητι δὲ τῆ τ' σφᾶς ὁρμαθέντες, [f] ἐγκαθισάμενοι τὰ ὅπλα τ' χώραν ἔμενον. ὁ δὲ Ἰωάννης ὅσον ἀνδρῶν ὑπερεῖχε πλήθει, τοσοῦτον ἐλείπετο τῷ τόπῳ· καὶ τ' κορυφὴν ἔχων τὰς πολεμίους, ὑπ' ἀδείας ἐποιεῖτο τὰς προσβολὰς, ὅτι δ' ὀρθὴν ἠρέμει. κακούμεν@ δὲ μᾶλλον ἤπερ ἀμυνθεὶς τὰς κατ' Ἐλεάζαρον, ὅμως οὐκ ἀνίει συνεχῶς δὲ ἐκδρομαῖς [g] κατ' ἀλλήλων ἐβάλλοντο ἀφέτοις ἐγίνοντο, καὶ φόνοις ἐμιαίνετο [h] παντα χῆ τὸ ἱερόν.

γ'. Ὁ δὲ τ@ Γιώρα Σίμων, ὃν ὁ τῆς ἀμηχανίας 20 ὑπεκλῆτον αὐτῷ τύραννον ἐλπίδι βοηθείας ὁ δῆμος [i] προσηγάγετο, τὴν τε ἄνω πόλιν ἔχων καὶ τ' κάτω τοὺ μέρος, ἐρρωμενέστερον ἤδη τοῖς κατ' τ' Ἰωάννην [k] προσέβαλλεν, ὡς ἂν καὶ καθύπερθεν [l] πολεμουμένοις. ἦν δὲ ὑπὸ χεῖρα προσιόντι [m] αὐτοῖς, ὥσπερ ἐκεῖνοι τοῖς ἄνωθεν. καὶ τῷ Ἰωάννῃ, [n] διχόθεν πολεμουμένῳ, συνέβαινε βλάπτεσθαί τε καὶ βλάπτειν εὐκόλως, καὶ καθόσον ἡττᾶτο τ' ἀμφὶ @ Ἐλεάζαρον ὢν ταπεινότερος, τοσοῦτον ἐπλεονέκτει ὁ ὑψηλῷ τ@ Σίμωνος· παρὰ καὶ χρεὶ μὲ τὰς κάτωθεν προσβολὰς εὐμαρῶς εἶργε, τὰς δὲ ἄνωθεν ὑπὸ τ@ ἱερ@ καταχορτίζοντας, ἀνέχαλλε τοῖς ὀργάνοις. ὀξυβελεῖς τε γὰρ αὐτῷ καὶ καταπέλ) παρῆσαν οὐκ ὀλίγοι καὶ λιθοβόλοι, δι' ὧν ὁ μόνον ἠμύνετο τοὺς πολεμίους, [p] ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τ' ἱερουργούντων ἀνῄρει. καίτοι γὰ πρὸς πᾶσαι ἀσέβειαι ἀκαθεκτότατοι, ὅμως τοὺς θύειν ἐθέλοντας εἰσηφίσαντο, μὴ [q] ὑποψίᾳ μὲ τῆ φυλακῆς τοὺς ἐπιχωρίους [r] προδιερευνώμενοι, τοὺς δὲ ξένους ἀδιέρευνον, [s] οἱ καὶ πρὶ τὰς εἰσόδους δυσωπήσαντες αὐτῷ τ' ὠμότητα ἀπηλλάγμασι τῆς φύσεως ἐγίνοντο. τὰ γὰρ ὑπὸ τῶν ὀργάνων [t] βέλη, μέχρι μὲν βωμ@ καὶ @ νεὼ διὰ τὴν βίαν ὑποφερόμενα, τοῖς τε ἱερεῦσι καὶ τοῖς ἱερουργοῦσιν ἐπέπιπτε· καὶ πολλοὶ ἀπύστατοι ὑπὸ γῆς πεφάτων, [u] πρὶ @ δώματος καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις χῶρος ἅγιος, πρὸ τῶν θυμάτων ἔπεσον αὐτοί, καὶ @ Ἕλλησι πᾶσι τὸ βαρβάροις σεβάσμιον βωμοὶ κατέπασαν ἰδίῳ φόνῳ. νεκροῖς δὲ ὑπηχείοις ἀλλόφυλοι, καὶ ἱερεῦσι βέβηλοι συνεφύροντο, καὶ παντοδαπῶν αἱμάτων τὸ τοῖς θείοις προσβόλοις ἐλμιάζετο.

"Τί τηλικοῦτον, ὦ τλημονεστάτη πόλις, πέπονθας β'. "ὑπὸ

[a] Sic *Big. Bod.* & *Voſſ.* αὐτῷ μειζονεστέρῳ τυράννῳ in *Ediiis Aliiſque.* [b] Ita ex iiſdem *MSS.* & *Ruf.* ἰδίας deerat in *Ediiis.* [c] Χιλίης in *MSS.* pro Χιλκία. [d] Ita *Big.* Χωβαρεὶ in *aliis.* [e] Καθ' ἕκαστον δὲ τούτοις ἦν ὀλ. *Big.* [f] Ita *Big.* ἐγκαθησάμενοι τὰ πολλὰ in *Ediiis Aliiſque.* [g] Illa κατ' ἀλλήλων deſunt *Big.* & *Bod.* nec ea legiſſe videtur *Ruf.* [h] Παντοχῆ in aliquot *MSS.* [i] Προσωσήγαγον *Big.* προσωσήγαγα *Voſſ.* & *Bod.* προσήγαγα *Vat.* [k] Sic *Big. Voſſ.* & *Bod.* ἐπάλλον in *Ediiis Aliiſque.* [l] Πολεμούμεν@ *Big.* [m] Ita ex conjectura. αὐτὸς in *libris.* [n] Παντοχῆ *Big.* [o] Τῷ ὑψηλῷ *Big.* [p] Ita *Big.* ἀλλὰ πολλοὺς τ' ἐν in *Ediiis Aliiſque.* [q] Μετ' ὑποψίας *Big.* [r] Διεροδιερεύνων τὰς ξ. *Big.* & *Voſſ.* [s] Ita *Big.* & *Bod.* οἱ καὶ πρὸς τὰς εἰσόδους δυσωπ. in *Ediiis Aliiſque.* reliquis omiſſis. [t] Illud βέλη non agnoſcit *Big.* [u] Επὶ τ' δεινώματος *Big.* * Super ejus portas in ſacris foribus arma ponunt, *Ruf.* † Qui exoraſſent eorum crudelitatem, poſt exituri ſubſidiis ſeditionis opera conſumebantur, *Ruf.*

a Ita

"Ἰτὸ Ρωμάων, οἳ σὺ τὰ ἐμφύλια μύσι [a] φλεγα-
"θαρσύντες εἰσῆλθον. Θεῦ μὲ γὰρ ὕτι ἦς ἔτι χῶρος,
"ὕτι μένειν ἐδώκασε, τάφος οἰκείων γενομένη σευ-
"μάτων, καὶ πολέμου τ' ναὸν ἐμφυλίου [b] ποιήσασα πο-
"λυάνθρωπον. δύναμο δ' ἀν γενέσθαι [c] πάλιν ἀμείνων, ἢ
"εἴγε ποτὲ τὸν πορθήσαντά Θεὸν ἐξιλάσῃ." ἀλλὰ κω-
λυτέον γὰ καὶ τὰ πάθη τῷ νόμῳ [d] τὰ συγγραφῆς,
ὡς ὑ κατολοφυρμοῦ οἰκείων ὁ καιρὸς, ἀλλ' ἀφηγήσεως
πραγμάτων. δίειμι δὲ τὰ ἑξῆς ἔργα τ ζηλωτῶν.

γ'. δ'. Τειχῆ τῶν ὁπλιτῶν τῆς πόλεως διαρριφέντων, ὧν μὲν περὶ τ Ελεάζαρον, τοὺς ἱερεὶς ἀπαρχὰς φυλάσσοντες, κατ' ὀ Ἰωάννῃ τῷ μέθυι ἔφερον. οἱ δὲ, σὺν τούτῳ φορτάζοντες τὸν δημότας, ἠγείροντο κατὰ ὀ Σίμωνος. ἦν δὲ καὶκείνῳ τροφὴ κατ' ὀλίγον [e] ζηλωτῶν ἡ πόλις. ὁπότε μὲ οὖν ἀμφοτέρωθεν ὁ ὄχλος ἐφέροιτο, τοὺς σπεύδοντας ὁ Ἰωάννης ἀντέστρεφε, καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἀνιόντας ἀπὸ τ τοίχων βάλλων, τοὺς δὲ ἀπὸ ὀ ἱεροῦ καταφερομένους, ἠμύνετο τοῖς ὀργάνοις. εἰ δὲ ἐλαθροπροθείη ποτὲ τ καθύπερθε ὄπλισμοῦσιν διατίτρασκε δὲ αὐτοὺς πολλάκις μέθη τε καὶ κάματος· ἀδέφερον τοῖς θεὶ τ Σίμωνα μὴ πλείονα ἐπεξέρχεσθαι. ἀεὶ δὲ ἐφ' ὅσον πέφυκτο ἡ πόλεως, ὑπεμπίπρα τὰς οἰκίας ὅτι μεγίστας ἐν παντοδαπῶν ὄπλισμάτων· τὸ δὲ αὐτὸ πάλιν ὑποχωρῶν ἐπιὼν ὁ Σίμων ἐτραύλιζεν, ὥσπερ ὀλίτηδες Ρωμαίοις ἀφθονίαν τ [g] παρεσκευάσατο πρὸς πολιορκίαν ἡ πόλις, καὶ τὰ τεῖχα τ [h] αὐτῶν ὑποκόπτοντες δυνάμεως. σωθέν γὰρ τὰ [i] μὲ θεῖ ὁ ἱερὸν πάντα συμφλεγῆναι, ἐν [k] μεσαίχμιον ἐρημίας γενέσθαι καὶ διατάξεως τ πόλιν· καταλιπεῖν δὲ πλὴν ὀλίγα πάντα τ σῖτον, ὃς ἀν αὐτοῖς θεὸς ἐπ' ὀλίγα διήρκεσεν ἔτι πολιορκουμένοις. λιμῷ γὰρ ἑάλωσ, ὅσῳ ἧκεν δυνατὸν ἦν, εἰ μὴ τοῦτον ἑαυτοῖς προπαρεσκεύασ.

δ'. ε'. Πανταχόθεν δὲ τῆς πόλεως πολεμουμένης ὑπὸ τῶν ὁπλιτῶν καὶ συγκλύδων, μέσος ὁ δῆμος ὥσπερ [l] μέγα σῶμα διεσπαράσσετο. γυναῖκες δὲ καὶ γυναῖκες ὑπ' ἀμηχανίας τοῦ ἔσω κακῶν ἤνεγκον Ρωμαίοις, καὶ ᾧ ἔξεσθαι πόλεμον ἐπ' ἐλαθρείᾳ τ [m] οἰκείων κακῶν ἐκαραδόκουν. κατάπληξις δὲ ἦν καὶ δίος ἦν τοῖς γνησίοις, καὶ ὅτε βουλῆς καιρὸς εἰς μεταβολὴν, ὅτε συμβάσεως ἐλπὶς [n] ὅτε φυγῆς τοῖς ἐθέλουσιν. ἐφορᾶτο δὲ πάντα, καὶ, τὰ λοιπὰ ζηλοῦντες, [o] οἱ ἀρχιλῃσταὶ τοὺς εἰρηνικὰ Ρωμαίοις φρονοῦντας, ἢ περὶ ἀθροολίαν ὑποπτίαν, ὡς καινὸς πολεμίους ἀνῄρουν, καὶ μόνον ἀμυνόμενοι τὸ φονεύειν τοὺς σωτηρίας ἀξίους. καὶ τοῦ μὲν μαχομένων ἀδιάλειπτος [p] ἦν κραυγὴ, μῶ ἡμέραν τε καὶ νύκτωρ· δεινότεροι δὲ ὁ τοῦ πενθοῦντων [q] ὀδυρμοί. ἀεὶ καὶ θρήνων μὲν αἰτίας ἐπαλλήλους αἱ συμφοραὶ παρεσκεύαζον, τὰς δὲ οἰμωγὰς ἐκώλυεν ἡ κατάκαιρος ταφή.

"Romanis, qui tua inteſtina ſcelera flammis purgaturi ingreſſi ſunt. Neque enim Dei jam locus es, neque eſt ut maneas, tuorum cadaverum facta ſepulchrum, & quæ templum civili bello tumulum conſtituiſti. Poſſis tamen in melius forte mutari, ſi unquam Deum placaveris qui te vaſtavit." Sed enim ſcribendi lege cohibendus eſt dolor, cum hoc non ſit lugendi tempus ſed res geſtas narrandi. Itaque ad reliqua ſeditionis perſequenda redeo. *ploratus calamitates Judæorum.*

4. Urbis inſidiatoribus trifariam diviſis, Eleazarus quidem cum ſuis, qui ſacras primitias cuſtodiebant, in Joannem ebrii ferebantur. Qui vero huic parerent plebem diripientes excitabantur adverſus Simonem. Ipſi autem etiam contra *alios* ſeditioſos commeatum ſuppeditabat civitas. Et cum quidem utrinque appeteretur Joannes, ſuos in contrarias partes vertebat: & de civitate quidem aſcendentes telis è porticibus vibratis, è templo vero jaculantes machinis propellebat. Quoties autem ab illis qui deſuper urgebant liberaretur (frequentet enim pugnam intermittebant ex ebrietate & laſſitudine) eo audacius in Simonem ejuſque ſocios cum pluribus ruebat. Semper autem quam procul eos civitate pelleret, eouſque domos frumenti & omnium neceſſariorum plenas ſuccendebat: rurſuſque idem, cum regrederetur *Joannes*, Simon inſequutus agebat; quaſi de induſtria pro Romanis omnia corrumperent, quæ ad obſidionem tolerandam civitas præparaverat, ſuarumque virium nervos abſcinderent. adeoque contigit omnia quidem circa templum comburi, ſpatiumque urbis intermedium deſolatum fieri acieique inſtruendæ idoneum: omne vero frumentum, præter parvulum concremari, quod non paucis annis illis ſufficere potuiſſet obſeſſis. quo factum ut fame perditi fuerint, id quod fieri non potuit, niſi eam jam ante ſibimet quæſiviſſent. *Seditioſorum in ſe invicem furor.*

5. Undique autem inſidiatoribus & convenis civitatem infeſtantibus, populus inter eos veluti magnum corpus dilacerabatur. Senes vero & mulieres præ conſilii inopia in malis inteſtinis pro Romanis vota faciebant; externumque bellum, quo domeſticis malis liberarentur, ſolicite exſpectabant. Gravis autem conſternatio & metus occupabat indigenas: & neque conſilii capiendi tempus erat ut voluntatem mutarent, neque pacis ineundæ aut fugæ capeſſendæ ſpes earum cupidis. etenim cuſtodiebantur omnia, & latronum principes, cætera diffidentes, quaſi communes hoſtes eos interficiebant, quicunque Romanis favebant, aut in ſuſpicione erant transfugiendi ad eos, ſolumq; in occidendis ſalute dignis conſentiebant. Et pugnantium quidem nocte dieque clamor perpetuus erat: graviores vero lugentium ploratus. & aſſiduas quidem lamentationis cauſas præbebant calamitates, præ mentis autem conſter- *Inde ingens Hieroſolymis calamitas.*

a Ita ex *MSS.* & *Ruf.* ἐξεγκαθαιρῶντες in *Editis.* b Sic lego, favente *Ruf.* πολίσασα in *libris.* c Eo modo in duobus *MSS.* πάλιν ἂν ἀμείνων in *Editis Aliiſque.* d Τῆς γραφῆς *Big.* e Ἀνηρπασμένων *Big. Voſſ. Gall.* & *Bod.* f Ἐπιχείρων *Big.* g Παρεσκεύαζο σφ. π. τὴν πόλιν *Big.* h Ἑαυτῶν *Big.* i Ita *Big.* τὰ pro μὲ in *cæteris.* k Καὶ μεσ. ἰρ. γενέσθαι περιπέτειας εἰκείας τῇ π. *Big. Gall.* & *Vat.* οἰκείων τῇ πόλει *Bod.* οἰκείας in ſuo codice habuit *Ruf.* qui vertit, *& inter proprias acies ſolitudinem atque aream pugnæ fieri civitatem.* Eſt qui legendum eſſe conjicit, ἐν μεσαίχμιον ἐρημίας γενέσθαι περιπέτειαν ἰκείαν τῇ πόλει, *& urbem ob vaſtitatem ſpatium fieri ordinandis aciebus accommodatum.* l Μέγα deeſt in aliquot *Codd.* m Ita *Big.* & *Ruf.* οἴκων in *Editis Aliiſque.* n Οὔτε φυγὴ *Vat.* o Illud οἱ è *Cod. Big.* p In aliquot *Codd.* ἡ κραυγὴ ἦν, vel ἦν ἡ κραυγή. q Antea diſtinctum erat, ὀδυρμοὶ ἀεί. Θ Θρήνων μὲ &c.

consternatione repressi erant ejulatus. Præ metu autem cohibito dolore, gemitibus per labia expressis cruciabantur: & neque jam vivis ab affinitate junctis ulla adhibita reverentia, neque mortuis cura sepulturæ. Quorum amborum causa erat, quod de se quisque desperarit. De sua enim in omni re cupiditate remiserant qui cum seditiosis non erant, quasi continuo modis omnibus morituri. At vero seditiosi congesta in cumulum cadavera conculcantes dimicabant, & à mortuis sub pedibus ad desperationem redacti immanius sæviebant: semperque aliquid in se pernicioſum excogitantes, & quodcunque illis visum esset sine miseratione facientes, nihil quidquam injuriæ aut crudelitati reliquum fecerunt. immo quidem Joannes, contra quam debuit, sacram materiam ad instrumenta bellica conficienda adhibuit. Nam cum olim populo itemque pontificibus placuisset templum suffulcire, idque xx cubitis altius ædificare, rex quidem Agrippa idoneam materiam ex monte Libano maximis sumptibus & labore deducendam curat, ligna & proceritate & magnitudine spectatu digna. Interventu autem belli opere interrupto, Joannes, cum securim illis admovisset, turres ædificabat, comperto justæ esse longitudinis adversus eos qui desuper è templo pugnarent; adductasque constituit post septum & ad occidentem è regione exedrarum; quà etiam solum licebat, quod aliæ partes gradibus è longinquo fuerint occupatæ.

Joannes ex ligni in templi usum paratis instrumenta bellica conficit.

6. Et ille quidem machinis, ex impietate fabricatis, hostes debellaturum esse speravit: at Deus ipsi vanum esse laborem ostendit; priusquam in turribus quisquam pedem poneret, Romanos adducens. Etenim Titus postquam partem quidem copiarum ad se collegisset, aliis vero misisset ut ipsum ad Hierosolyma convenirent, Cæsareâ proficiscebatur. Erant autem tres legiones quæ prius sub patre illius Judæam vastaverant, & duodecima quæ olim sub Cestio cladem acceperat; quæ *licet* alias insigni erat fortitudine, tunc *tamen* memoria eorum quæ pertulerat alacrius ad vindictam properabat. Et Romanorum quidem legionem quintam sibi per Ammauntem jussit occurrere, decimam per Hierichuntem ascendere: ipse vero cum reliquis movit, quos regum quoque auxiliarii auctiores omnes, multique è Syria in subsidium venientes comitabantur. Quin & totidem viris suppletæ sunt quatuor legiones, quot Vespasianus delectos cum Muciano miserat in Italiam ex his qui cum Tito *Hierosolyma* contenderant. duo namque millia aderant ex Alexandrino exercitu lecta, tria millia vero ex Euphratis custodibus eum sequebantur; & amicorum spectatissimus, benevolentia pariter ac prudentia, Tiberius Alexander, qui antea quidem Ægyptum administraverat, tunc autem dignus qui exercitum regeret propterea judicabatur,* quòd pri-

Ex quibus constabat Titi exercitus.

πλῆξις αὐτῷ. ᵃ φιμώθησαν δὲ τάχα πάθει τῷ φόβῳ μεμικτοῖς τοῖς φιλογμοῖς ᵇ ἐβασανίζοντο· ἡ γὰρ πρὸς τὰς ζωὰς, ἢν αἰδὼς ἐπὶ τοῖς τεθνηκόσι, τῶν τε προνοια τῶν ἀπελωλότων ταφῆς. αἴτιον δὲ ἀμφοτέρων ἡ καθ' ἑαυτὸν ἀπόγνωσις ἑκάστου. ᶜ παρεῖθησαν γὰρ εἰς πάντα τὰς ἐπιθυμίας ὡς ᵈ μὴ σασάζοντες, ὡς ἀπολούμενοι πάντες ὅσοι σὺν δέπα. πατοῦντες δὲ τοὺς νεκροὺς, ἐπ' ἀλλήλοις στασιάζοντες, οἱ σασασαὶ συνεπλέκοντο, καὶ τὴν ἀπόνοιαν ἀπὸ τῶν ποσὶ παθημάτων ἀπῶντες ἦσαν ἀγριώτεροι. τελευταῖον δὲ αὖ τι καθ' αὑτῶν ὀλέθριον, ἢ πᾶν τὸ δοχθὲν ἀφειδῶς δρῶντες, σὺν δεμίαι ὅτε αἰκίας ὁδὸν ὅτε ὠμότητος παρέλιπον. ε'. ἀμέλει Ἰωάννης τὴν ἱερὰν ὕλην εἰς πολεμικῶν κατασκευὴν ὀργάνων ἀπεχρήσατο. δόξαν γάρ ποτε τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ὑποσκεύασαι τὸν ναὸν εἴκοσι πήχεις ὑπερυψῶσαι, καλάγει μὲν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου μεγίστοις ἀναλώμασι καὶ πόνοις τιμῶν ὕλῃ ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας, ξύλα θέας ἄξια τήν τε εὐθύτητα καὶ τὸ μέγεθος. μεσολαβήσαντος δὲ τοῦ πολέμου τὸ ἔργον, ὁ Ἰωάννης τειχῶν αὐτὰ πύργους κατεσκεύαζεν, ἐξαρχὴν τὸ μῆκος ὑπὲρ τοὺς ἀπὸ τοῦ καθύπερθεν ἱσταμένους· ἴσησί τε προσαγαγὼν κατόπιν τοῦ περιβόλου, τῆς πρὸς δύσιν ἐξέδρας ἄπτηκτος, ἦν γὰρ καὶ μόνη δυνατὸν ἦν, τὰ ἄλλα μέρη βαθμοῖς πορρωτέρω διειλημμένα.

ς'. Καὶ ὁ μὲν τοῖς κατασκευασθεῖσιν ἐξ ἀσεβείας ὀργάνοις κρατήσειν ἤλπισε τῶν ἐχθρῶν· ὁ δὲ Θεὸς ᶠ ἄχρηστον αὐτῷ τὸ πόνον ἀπέδειξε, πρὶν ἐπιβῆσαί τινα τῶν πύργων, Ρωμαίους ᵍ ἐπαγαγών. ὁ γὰρ δὴ Τίτος, ἐπεὶ δὴ τὰ μὲν συνήγαγε τῶν δυνάμεων πρὸς ʰ αὐτὸν, τοῖς δὲ ἐπὶ Ιεροσολύμων συνιέναι ἐπέστειλεν, ἐξήλαυνε τῆς Καισαρείας. ἦσαν δὲ τρία μὲν τὰ πρότερον αὖ τῷ πατρὶ συνδήσαντα τὴν Ιουδαίαν τάγματα, καὶ ὃ πάλαι σὺν Κεστίῳ πᾶσαν δωδέκατον, ὅθεν καὶ ἄλλως ἐπίσημον δι' ἀνδρείαν ὑπάρχον, τότε ⁱ καλὰ μνήμῃ ὂν ἔπαθεν εἰς ἄμυναν ἦεν προθυμότερον. τέτταρα μὲν οὖν τὸ πέμπτον δι' ᵏ Αμμαοῦντος ἐκέλευσεν ἀπαντῆσαι, τὸ δὲ Ιεριχοῦντος τὸ δέκατον ἀναβαίνειν· αὐτὸς δὲ ἀνέζευξε μετὰ τῶν λοιπῶν, πρὸς οἷς ἄπτε τῶν βασιλέων συμμαχίαι ˡ πᾶσαι πλείους, καὶ συχνοὶ τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας ἐπίκουροι συνῆλθον. ἀνεπληρώθη δὲ καὶ ᵐ τῷ τεσσάρων ταγμάτων, ὅσων Οὐεσπασιανὸς ἐπιλέξας, Μουκιανῷ συνέπεμψεν εἰς Ιταλίαν, ὅτε τὸν ἐπελθόντων μετὰ Τίτου. διχίλιοι μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ἀπ' Αλεξανδρείας στρατευμάτων ἐπίλεκτοι, τρισχίλιοι δὲ ⁿ συνέποντο τῶν ἀπ' Εὐφράτου φυλάκων, φίλων δὲ δοκιμώτατος εὐνοίᾳ τε καὶ σοφίᾳ Τιβέριος Αλέξανδρος, πρότερον μὲν αὐτὸς τὴν Αἴγυπτον διέπων, τότε δὲ τῶν στρατευμάτων ° ἄρχων κριθεὶς ἄξιος, ἐξ ὧν ἐδεξιώσατο

ᵃ Φιμώθησαν δὲ τάχα πάθει *Big.* ᵇ Ita *Big. Bod. Voſſ. & Vat.* ἐβασάνιζον in *Editis Aliiſque.* ᶜ Παρῆσαν *Big.* ᵈ Ita *Big. Voſſ. & Ruf.* in *Editis Aliiſque* deerat μή. ᵉ Αρχαῖον *Vat.* ᶠ Ἄχρηστον ἀπέκλεισεν αὐτῷ τὸν πόνον, πρὶν ἐπιβῆσαί *Big.* ᵍ Επάγων *Big.* ʰ *Al.* αὐτὸν & ἑαυτόν. ⁱ Ita *Big. Voſſ. & Bod.* τῷ μνήμῃ in *Editis Aliiſque.* ᵏ Αμμαοῦς in *libris.* ˡ Πάλαι πλείους *Big.* in *Ruſini* verſione, *auxilia plura quam duodecim.* ᵐ Τῶν τεσσ. *Voſſ.* ⁿ Συνέπεσθαι non agnoſcit *Vat.* ° Forſan ἄρχειν. de hoc *Tiberio Al.* vide p. 1098. * Quod primus incipienti fuit hoſpes imperio, *Ruf.*

a Ita

ξιώσατο τοῦτον ἐγκεκριμένῳ ἄρτι τιμῇ ἡγεμονίας, καὶ μὴ πίστεως λαμπρᾶς ἐξ ἀδήλου τῇ τύχῃ [a] προσέθετο· σύμβουλός γε μὴν τῶν ἐν πολέμου χρείαις, ἡλικίᾳ τε πρέσβυς καὶ κατ' ἐμπειρίαν, εἵπετο.

mus novum benigne exceperat imperatorem, & cum clara fide fortunæ ejus, cum adhuc incerta eſſet, ſe adjunxerat: idemque etiam conſultor in uſus bellicos ætate ac experientia præcipuus ſemper ei aderat.

ΚΕΦ. Β'.

Οἷος Τίτος ἦλθε πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὡς τὴν πόλιν καθασκεπόμενος κινδυνεύεται, ἔ τε στρατοπεδεύεται.

CAP. II.

Qualiter Titus profectus eſt Hieroſolyma, atque urbem ſpeculanda in diſcrimen venit, atque ubi caſtra metatur.

II.

Προσίοντι δὲ εἰς τὴν πολεμίαν Τίτῳ, προῆσαν μὲν οἱ βασιλικοὶ, καὶ πᾶν τὸ συμμαχικὸν, ἐφ' οἷς ὁδοποιοὶ καὶ μετρηταὶ στρατοπέδων· ἔπειτα [b] τὰ τῶν ἡγεμόνων σκευοφόρα, καὶ μὴν τοὺς τούτων ὁπλίτας αὐτὸς, τούς τε ἄλλους ἐπιλέκτους καὶ τοὺς λογχοφόρους ἔχων· [c] καλόπιν αὐτῷ τάγματος ἱππικόν. οὗτοι δὲ πρὸ τῶν μηχανημάτων, καὶ ἐπ' ἐκείνοις μετ' ἐπιλέκτων χιλίαρχοι καὶ σειρῶν ἔπαρχοι. μὴν δὲ τούτους πρὸ τοῦ [d] αἰετοῦ αἱ σημαῖαι, καὶ ἐμπροσθεν οἱ σαλπιγκταὶ τῶν σημαιῶν· ὅπη δὲ τούτοις ἡ φάλαγξ, ὃ κίφος εἰς ἓξ πλατυνάσα. τὸ δὲ οἰκετικὸν ἑκάστου τάγματος ὄπισθε, καὶ πρὸ τούτων τὰ σκευοφόρα. τελευταῖοι δὲ πάντων οἱ μίσθιοι, καὶ τούτων φύλακες [e] οἱ ἀγαγοί. [f] προάγων δὲ τὸν δυνάμεων [g] τὸν κόσμῳ, καθὰ Ῥωμαίοις σύνηθες, ἐμβάλλει διὰ τῆς Σαμαρείτιδος εἰς [h] Γοφνὰ, κατειλημμένου τε πρότερον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, καὶ τότε φρουρουμένου. ἔνθα μίαν [i] ἐσπέραν αὐλισάμενος, ὑπὸ τὴν ἕω [k] προέσει· καὶ διανύσας ἡμέρας σταθμὸν στρατοπεδεύει κατὰ τὸν ὑπὸ Ἰουδαίων πατρίῳ Ἀκραβατῶν αὐλῶνα καλούμενον, πρός πη κώμῃ Γαβαθσαούλῃ [l] καλουμένῃ· σημαίνει δὲ τοῦτο λόφον Σαούλου· [m] διέχουσα [n] ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, ὅσον ἀπὸ σταδίων ἑξήκοντα σταδίων. ἀναλαβὼν τε ὁπόσους εἰς ἑξακοσίους τῶν ἐπιλέκτων ἱππέων, ἦει τήν τε πόλιν προσκεψόμενος ὅπως ὀχυρότητος [o] ἔχει, καὶ τὰ φρονήματα τῶν Ἰουδαίων, εἰ πρὸς τὴν ὄψιν αὐτῶν, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, ὑποδείσαντες εἴξουσιν. [p] πέπυστο γὰρ, ὥσπερ ἦν ἀληθὲς, τοῖς στασιώδεσι καὶ λῃστρικοῖς τὸν δῆμον [q] ὑποπεπλακότα ποθεῖν μὲν εἰρήνην, ἀσθενέστερον δὲ ὄντα τῆς ἐπαναστάσεως ἠρεμεῖν.

β'. Ἕως μὲν οὖν ὄρθιον ἱππάζετο τὴν λεωφόρον καταντείνουσαν πρὸς τὸ τεῖχος, ἀδεὴς προὐφαίνετο τῶν [r] πυλῶν· ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν Ψήφινον πύργον ἀποκλίνας, πλάγιον ἦγε τὸ τῶν ἱππέων ῥῖφος, προπηδήσαντες ἐξαίφνης ἄπειροι, καὶ τοὺς Γωμαχείους καλουμένους πύργους ἀπὸ τῆς ἀντικρὺ τοῦ Ἑλένης μνημείων πύλης, διεκπαίουσι τῆς ἵππου, καὶ τοὺς μὲν ἔπι κατὰ τὴν ὁδὸν ἰόντας ἀνημέτωποι γάντες ἐκώλυον συνάπτειν τοῖς ἐκκλίνασι· τοὺς δὲ Τίτου ἀποτεμνονται σὺν ὀλίγοις. τῷ δὲ, πρόσω μὲν οὐ χωρεῖν ἀσφαλὲς, ἐκπλάφρου γὰρ ἀπὸ τοῦ τείχους πρὸς τὰς κηπείας ἅπασα, [s] κήποις τε ἐπικαρσίοις καὶ πολλοῖς ἕρκεσι διειλημμένα. τὸ

Ordo exercitus Titi.

Titum autem, terram in hoſtilem ingredientem, antecedebant quidem regii aliiq; omnes auxiliares, poſt quos viarum ſtratores caſtrorumq; metatores *ibant*: deinde tribunorum impedimenta, & poſt milites armatos qui illis præſidio erant, ipſe *Titus*, & alios delectos *circa ſe* habens & haſtatos: eumque excipiebant equites legioni adſcripti. Hi vero machinas præibant, & poſt illos tribuni cum lectis militibus & præfecti cum cohortibus. Deinde ſigna aquilæ circundata, & ante ſigna tubicines: poſt hos vero phalanx, ſenum virorum ordinibus dilatata. Servi autem cujuſque legionis pone ſequebantur, ante ſe *militum* impedimenta agentes. Omnium vero noviſſimi mercenarii, horumque cuſtodes agminum coactores. Incedens autem compoſite cum exercitu, ita ut mos eſt Romanis, per Samaritidem venit, prius à patre *ſuo* captam & tunc præſidiis occupatam. Ibi noctem unam moratus mane inde proficiſcitur, cumque ſtatum diei iter confeciſſet caſtra ponit in loco quem Judæi patrio ſermone Spinarum vallem appellant, apud vicum quendam Gabath-Saul dictum, (id autem Sauli collem ſignificat) diſtantem ab Hieroſolymis circiter ſtadia xxx. atque hinc, lectis equitibus ad ſexcentos ſecum aſſumptis, exploratum ibat & urbis firmitatem, & Judæorum animos, an ad ipſius conſpectum præmetu cederent priuſquam ad manus ventum eſſet. audierat enim, id quod verum erat, populum ſeditioſis & latronibus obnoxium pacem quidem deſiderare; *quod vero infirmior eſſet quam ut eos adortum iret, ideo quieſcere.

Titus in Judæam venit.

Hieroſolyma explorat.

2. Sane quamdiu per viam declivem, quæ ad murum duceret, equitabat, nemo ante portas apparuit: ubi vero de via ad turrim Pſephinam declinaret & equitum agmen transverſum duceret, innumeri ſubito proſiliunt juxta turres quæ Muliebres vocantur, porta egreſſi quæ è regione eſt monumenti Helenæ, & equitatum intercidunt: atque à fronte illis ſemet objicientes, alios quidem, dum adhuc via currebant, prohibuerunt, ne cum his qui diverterant ſeſe jungerent; Titum vero cum paucis *à ſuis* disjungunt. Ille quidem ulterius pergendo non erat, nam foſsâ hortorum culturæ adhibitâ circundata erant omnia à muro, hortiſque obliquis & multis maceriis occupata. ut vero

In periculum incidit.

a Ita cum *pleriſque MSS.* συνῆπτο in *Editis Aliiſque.* b Illud τὰ non agnoſcit *Big.* c Κατόπιν τε αὐτοῦ τὸ τάγματος τὸ ἱππικὸν *Big.* κατόπιν δὲ αὐτοῦ τὸ τάγματος ἱππικὸν *Voſſ.* ὕπιτο ἦ αὐτοῦ τὸ τάγματος ἱππικὸν p. 1127. quem locum velim cum hoc conferas; & *Savilium* de *Militia Rom.* p. 354. *Edit. Amſt.* d Αετὸν *Big.* & *Gall.* e Illud οἱ non agnoſcit *Big.* f Προπέμπων *Vat.* g Ἐν κόσμῳ Τίτου *Big.* h Γοφνὰ *Big.* Γιόφνα *Voſſ.* & *Vat.* i Ita *Big.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, *veſperam.* ἡμέραν in *Editis Aliiſque.* k Προέσει *Vat.* l Λεγομένῃ *Big. Busb. Vat.* & *Rhed.* m Δίεχον *Big.* & *Voſſ.* n Εἰς τριάκοντα σταδίους *Big. Busb.* & *Rhed.* o Ita *Voſſ.* & *Ruf.* πίπτουσι in *Editis Aliiſque.* p Ita, ut videtur, *Ruf.* qui vertit *oppreſſum.* ὑποπεπτωκότα *Busb. Vat.* & *Rhed.* ὑποπεπτωκότα in *cæteris.* q Ita *Big.* & *Ruf.* πόλεμον in *Editis Aliiſque.* r Sic *Big. Gall.* & *Vat.* ὑγιλίνων in *cæteris.* s Τοίχοις *Voſſ.* * Sed quod rebellantibus infirmior eſſet, nihil conari, *Ruf.*

vero rurſus ſuos repeteret, præ hoſtium interjectorum multitudine haud fieri poſſe videbat; quorum plerique imperatoris periculum neſciebant, ſed exiſtimantes eum ſecum reverti ipſi etiam fugiebant. Atqui ille, cum perſpiceret in ſua tantum fortitudine ſitam eſſe ſalutis ſpem, converſo equo, iiſque qui circa eum erant alta voce juſſis ut ipſum ſequerentur, in medios hoſtes irruit, ad ſuos vi perrumpere feſtinans. Hinc ſane maxime licet intelligere, Deo curæ eſſe & belli momenta & regum pericula. Tot enim adverſus Titum jactis miſſilibus, cum neque galea neque thorace ſeptus eſſet (non bellator enim ſed explorator, ut dixi, proceſſerat) corpus ejus intactum erat & illæſum: ſed inaniter, tanquam de induſtria aberraretur, omnia cum ſtridore eum prætervolabant. gladio vero ſemper à lateribus inſtantes dirimens, multoſque ante ora ſubvertens, ſuper proſtratos equum agebat. *Titi fortitudo egregia.* Clamorem autem attollebant ad audaciam Cæſaris, ſeque invicem hortabantur ut in eum impetum facerent. quin & fugiebant ſimulque omnes diſcedebant, quocunque curſum dirigeret. Huic autem periculi participes, à tergo & à lateribus icti, ſe adjunxerant; una enim erat unicuique ſalutis ſpes, ſimul Tito viam aperire *ne prius circumveniretur. duos autem de extremis, alterum quidem cum equo circundatum jaculis confixerunt, alterum vero poſtquam deſiluiſſet occiderunt & equum abducebant. Titus vero cum cæteris ſalvus in caſtra revertitur. Et Judæis quidem, quod aggreſſione prima ſuperiores fuerant, inconſulta ſpes animos extulit, magnamque in poſterum fiduciam eis conciliabat brevis fortunæ inclinatio.

III. 3. Cæſar autem, poſtquam ei nocte conjuncta eſſet legio ex Ammaunte, poſtridie in- *Ubi caſtra metatur Titus.* de digreſſus ad locum qui Scopus dicitur ſe confert; unde jam tum & civitas conſpiciebatur & clara templi magnitudo, qua planities, ſeptentrionalem urbis partem attingens, appoſite Scopos dicta fuit. Cum autem ſeptem ſtadiis ab urbe diſtaret, ibi duabus legionibus ſimul, quintæ vero legioni retrorſum tribus ſtadiis caſtra muniri juſſit: nam milites, nocturni itineris labore attritos tegumento dignos exiſtimabat, ut minori cum metu murum ſtruerent. Mox autem cœpto ædificio, decima quoque legio tum aderat, quæ per Hierichuntem venerat, ubi pars quædam militum collocata fuerat aditum *loci* cuſtodiens jam ante à Veſpaſiano occupatum. His autem præceptum erat, cum ſex ſtadiis ab Hieroſolymis abeſſent, caſtra metari juxta montem Olearum nuncupatum, qui civitati ab oriente objacet, interjecta profunda valle quæ Cedron fuit appellata.

Concordia inter ſeditioſos. 4. Continuo autem intra civitatem confligentium mutuam diſſenſionem tum primum ſedavit bellum externum, magna vi ſubito-

δὴ τοὺς σφετέρους ἀναδρομὴ, πλήθει τῶν ἐν μέσῳ πολεμίων ἀμήχανον [a] ἑώρα. ὧν οἱ πολλοὶ μηδὲ γινώσκοντες τὸν [b] βασιλέως κίνδυνον, ἀλλ' οἰόμενοι συναναγραφῆς [c] καὶ κείνοις ἀνέφευγον. ὁ δὲ, καταδὺς ὡς ἐν μόνῃ τῇ καθ' [d] αὑτὸν ἀλκῇ κεῖται τὸ σώζεσθαι, τόν τε ἵππον ὑπεστρέφει, καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἐμβοήσας ἕπεσθαι, μέσους ἐμπηδᾷ τοῖς πολεμίοις, διεκπαίσας τοὺς τοὺς σφετέρους βιαζόμενος. ἔνθα δὴ μάλιστα [e] πάρεστι νοεῖν, ὅτι καὶ πολέμων ῥοπαὶ καὶ βασιλέων κίνδυνοι μέλονται τῷ [f] Θεῷ. τοσοῦτον γὰρ ὅτι τὸν Τίτον ἀφιεμένων βελῶν, μήτε κράνος ἔχοντα μήτε θώρακα· προῆλθε γὰρ, ὡς ἔφην, οὐ πολεμησὼν ἀλλὰ κατάσκοπος· σῶμα ἦν ἄθικτον, κενὰ δὲ, ὥσπερ [g] σκοπευόμενα, [h] παρερρίζοιτο πάντα. τὸν δὲ ξίφει τοὺς κατὰ πλευρὰν ἀεὶ λαμπτῆρας, καὶ πολλοὺς τῶν [i] ἀντιπροσώπων ἀναιρῶν, ἤλαυνεν [k] ὑπὲρ τοὺς [l] ἐκπεπτωκότας τὸν ἵππον. τὸ δὲ κραυγή τε ἰοῦ πρὸς ὃ θράσημα τοῦ Καίσαρος, καὶ θρασυκέλευσις ὁρμὴ ἐπ' αὐτόν. φυγὴ δὲ καὶ λαμπρισμὸς ἄθρους, καθ' ὃς ἐπελαύνων γίνοιτο. συνήπλουτο δὲ οἱ τοῦ κινδύνου μετέχοντες, κατὰ νῶτα καὶ κατ' [m] πλευρὰ ποιούμενοι· μία γὰρ ἑλπὶς ἰοῦ σωτηρίας ἐκάστῳ, ὃ [n] συνεξανοίγειν τὸν Τίτῳ [o] μὴ φθάσαιτο κυκλωθήναι. δύο γὰρ τῶν [p] ἐσχάτων, τὸν μὲν σὺν τῷ ἵππῳ περιόντες κατακόντιζον, ἑτέρου δὲ καταπηδήσαντα λαφυραγωγοῦντες τὸν ἵππον ἀπήγαγον. μετὰ δὲ τὸν λοιπῶν Τίτος ὅτι ὁ στρατόπεδον λαμπρύζει. τοῖς μὲν οὖν Ἰουδαίοις, πλεονεκτήσασι κατ' τὴν προτέλειον ἐπήγειρε τὰς λαμπρὰς ἀσκεπὲς ἐλπὶς, καὶ πολὺ θάρσος αὐτοῖς εἰς ὃ μέλλον προσκαιρος ῥοπὴ παρέξειν.

γ'. Καῖσαρ δὲ ὡς αὐτῷ συνέμιξε λαμπὸς ὁ ἀπὸ Ἀμμαοῦντος τάγμα, μιᾷ ἡμέρᾳ ἀνελθὼν ἄρας ὅτι τὸν Σκοπὸν καλούμενον προσοψιν· ἔνθεν ἥ, τε πόλις ἤδη καλεφαίνετο, καὶ ὁ τοῦ ναοῦ μέγεθος ἔκλαμπρον, καθὰ τῷ βορείῳ κλίματι τῆς πόλεως χαμαλὸς συνάπτων ὁ χῶρος ἐτύμως Σκοπὸς ὠνόμασται. τῆς δὲ πόλεως σταδίους ἑπτὰ διέχων, ἀνέλαυσι προβάλλεσθαι στρατόπεδον τοῖς δύο τάγμασιν ὁμοῦ, τῷ δὲ πέμπτῳ ὀπίσω τέτταρα τοῖσι σταδίοις· κόπῳ γὰρ τῆς λαμπρὰς νυκτὸς πορείας πεπιεσμένους ἐδόκει σκέπης ἀξίους εἶναι, ὡς ἂν ἀσφαλέστερον τειχίσαιμεν. καλαρχομένων δὲ ἄρτι τῆς δομήσεως, καὶ ὁ δέκατον τάγμα λαμπρὰς Ἱεριχοῦντος ἦλθε παρεῖναι, ἔνθα καθῆστό τις ὁπλιτικὴ μοῖρα φρουρῆσαι τὴν ἐμβολὴν, ὑπὸ Οὐespασιανοῦ προκατειλημμένην. προστέτακτο δὲ αὐτοῖς, ἓξ ἀπέχοντας τῶν Ἱεροσολύμων σταδίους στρατοπεδεύσασθαι καὶ ὁ Ἐλαιῶν καλούμενον ὄρος, ὃ τῇ πόλει πρὸς ἀνατολὴν ἀνίσχειται, μέσῃ φάραγγι βαθείᾳ διειργόμενον, ἣ Κεδρὼν ὠνόμασται.

δ'. Τῶν δὲ ἀνὰ ὃ ἄστυ [q] συρρηγνυμένων ἀδιαλείπτως, τότε πρῶτον ἀνέπαυσε τὸν ἐπ' ἀλλήλοις ἔριν ὁ ἔξωθεν πόλεμος,

ἐξαίφνης

[a] Antea erat, ἰόντα· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν λειφθέντων, ὧν οἱ πολλοὶ &c. Verum auctoritate *Ruſini*, cujus verſionem hîc loci repræſentavi, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν λειφθέντων omiſi, utpote ad explicationem ὧν οἱ πολλοὶ margini olim appoſita, ut & illa τῷ περιστῆσαι τὰς ἀπὸ τῶν λειφθέντων in *Cod. Big.* [b] Καίσαρος *Voſſ.* in textu, βασιλέως ad oram *libri.* [c] Ita *Big. Vat.* & *Gall.* κἀκείνοις in *Editis Aliiſque.* [d] *Al.* αὐτὸν & ἑαυτόν. [e] Ita cum uno & altero *MS.* παρεῖσι μὲν νοεῖν in *Editis Aliiſque.* [f] Illud τῷ non agnoſcunt aliquot *MSS.* [g] Ἐξεπτυσθὲν *Bod.* [h] Παρεῤῥιζοῦτο *Big.* [i] Ἀντὶ προσώπων *Voſſ.* [k] Πρὸς τὰς *Big.* [l] *Al.* ἐκπεπτωκότας. [m] Πλάγιον *Big.* [n] Συνεξανοίγειν *Big.* [o] Καὶ μὴ φθάσαιτο τῷ *Big.* Ἐν μὴ φθάσαιτο π. *Vat.* [p] Ἀποστόρων *Big.* & *Gall.* Ἐπιστόρων *Voſſ.* [q] Ἀμμαοῦς in *libris.* [r] Ita cum *Ruſino.* τὸ δὲ πίμπτον in *Græcis* omnibus. [s] Κατωλημμβάνη *Big.* [t] Συρρηγνυμένων *Vat.* * Priuſquam circumventus opprimeretur, *Ruf.*

a Ita

ἐξαίφνης πολὺς ἐπελθὼν, καὶ μεθ' ὁπλήξεως ⓐ φασιαζὴ τοὺς Ῥωμαίους ἀφορῶντες, στρατοπεδουμένους τειχῆ, κακῆς ὁμονοίας κατήρχοντο, καὶ λόγον ἀλλήλοις ἐδίδοσαν, [a]τί μέντοι ἢ τί παθόντες ἀνέχοιντο τείχια τῆς ἀναπτοίας αὐτῶν ὑπερεκαυόμενα τείχεσι καὶ τοῦ πολέμου μετ' ἀσφαλείας [b]ἀπιπολίζοντος ἑαυτόν, ⓐ δὲ ὥσπερ θεαταὶ καλῶν καὶ συμφόρων ἔργων καθίζοιντο τειχήρεις, πρὸ χεῖρα καὶ τὰς παντοπλίας παρέντες. "κατ' αὐτῶν ἄρα γενόμενοι μόνοι ἡμεῖς, [c]ἐξεβόησαν, Ῥωμαῖοι δὲ ἐκ τῆς ἡμετέρας στάσεως κερδήσουσιν ἀναιμωτὶ τὴν πόλιν." [d]τούτοις ἀθροίζοντες ἀλλήλους παρεκέλευον, καὶ τὰς παντοπλίας ἁρπάσαντες αἰφνιδίως ἐπεκθέουσι τῷ δεξιῷτῳ τάγματι, καὶ ἀφ' ἧς φάραγγος ⓐ αἴξαντες κατὰ κραυγῆς ἐξαισίου τειχιζομένοις προσπίπτουσι τοῖς [e]Ῥωμαίοις. ⓐ δὲ πρῶτον ὃ ἔργον διημέρευον, καὶ ἀφ' τοῦτο τὰ πολλὰ [f]πεθεικότες τὸν ὅπλον ὅτι δ' [g]θαρσεῖν τοὺς Ἰουδαίους πρὸς ἐκδρομὴν ὑπελάμβανον, καὶ προθυμουμένων πειρασθῆναι τὰς ὁρμὰς τῇ στάσει συνεταράχθησαν ἀδοκήτως, καὶ τ' ἔργων ἀφειδῶς τινὲς μὲ ἀνεχώρουν εὐθέως, πολλοὶ δὲ ὅπλα θέοντες, πρὶν ὑπαφθῆναι πρὸς τοὺς ἐχθρούς, [h]ἐφονεύοντο παρόμοια. προσεγίνοντο δὲ τοῖς Ἰουδαίοις ἀεὶ πλείους, ὅτι τῷ κρατεῖν τοὺς πρώτους πεθαρρηκότες, καὶ τῶν ὄντων πολλαπλασίους ἐδόκουν σφίσι τε καὶ τοῖς πολεμίοις, δεξιᾷ τῇ τύχῃ χρώμενοι. μάλιστα δὲ τοὺς ἐν ἴδιᾳ συντάξεως ὄντας, καὶ μηδὲν κόσμου καὶ ὠθισμάτων πολεμίων ἀδότας, ἀταξία φθάσασα θορυβεῖ. διὸ καὶ τότε προληφθέντες ⓐ Ῥωμαῖοι ταῖς ἐμβολαῖς εἶκον· καὶ ὁπότε μὲ ὄπισθεν ⓐ καταλαμβανόμενοι, τῇ τε ῥώμῃ τοὺς Ἰουδαίους ἐπέσχον, καὶ ἀφ' τῷ ὁρμῷ ἦσαν φυλαττόμενοι ἐπέστρωσκον. ἀεὶ δὲ πληθύοντες τῇ ὁλκρομῆς, μᾶλλον παρορμῶμενοι τελευταῖοι ἀπὸ τῆς τροπῆς πέπονται, [i]καὶ ἐδόκει τότε κινδυνεῦσαι τὸ τάγμα πᾶν, εἰ μὴ Τῖτος [k]ἀγγελθέντος αὐτῷ ἀφ' τάχους ἐπεβοήθησε, καὶ πολλὰ ὀνειδίσας εἰς ἀναισθησίαν, ὑπέστρεφε μὲν τοὺς φεύγοντας, αὐτὸς δὲ πλαγίοις τοῖς Ἰουδαίοις προσπεσών, μᾶλλον ἦν [l]ἦκεν ὑπολεκτον, συχνοὺς μὲν ἀναιρεῖ, πίπτουσι δὲ πλείους, πέπτωκε δὲ πάντας καὶ συνωθεῖ κατ' [m]τῆς φάραγγος. οἱ δὲ ὀπίσω τῷ κατάντει πολλὰ κακωθέντες, ὡς διεξέπεσον, ἄπρακτοι ὑπεστρέφοντο, καὶ μέσον ἔχοντες τὸν χαράδραν, τοῖς Ῥωμαίοις διημάχοντο. μέχρι μὲν δὴ μέσης ἡμέρας, ὅτων ἐπολέμουν· ὀλίγον δὲ ἀπὸ μεσημβρίας κακλίνοντος [n]ἤδη, Τῖτος τοὺς μὲν ἑαυτῷ προσβοηθήσαντας, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἀκρωρειῶν τοῖς ὑπερέχουσιν ἀντιπαρατάξας, τὸ λοιπὸν τάγμα πρὸς τὸ τειχισμὸν [o]ἀνέπεμπεν εἰς τ' ἀχρόρειαν.

ι'. ε'. Ἰουδαίοις δὲ τοῦτο ἐδόκει φυγῆ, καὶ τῷ σκοπῷ καταστείσαντι θοιμάτιον, ὃς αὐτοῖς ὑπὲ τῷ τείχους

que illatum: & cum ſtupore ſeditioſi Romanos inſpectantes, tribus locis caſtra ponentes, malam concordiam inire cœperunt, ſermoneſque invicem miſcentes quæſiverunt, quidnam exſpectarent, quidve paſſi ſpiritum ſibi tribus muris occludi ſuſtinerent; & dum hoſtes munimenta inſtar urbium ſibimet exſtruunt, ipſi tanquam ſpectatores bonorum operum utiliumque conſideant mœnibus claus, & manibus armiſque remiſſis. "In noſmetipſos pro- "fecto, exclamabant, damnaxat fortes ſumus; "Romani autem ex noſtra ſeditione id lucra- "buntur, ut urbem ſine ſanguine capiant". Iſtis, cum frequentes convenirent, ſe invicem hortabantur, & armis correptis ſubito in legionem decimam excurrunt, factaque per vallem eruptione, ingenti cum vociferatione, Romanos caſtra munientes adoriuntur. Illi autem ad munitiones inſtitutas perficiendas diſtributi, cumque propter hoc magna ex parte arma depoſuiſſent (non enim audere Judæos excurſum facere arbitrabantur, &, ſi maxime id vellent, animos eorum diſtractum iri ſeditione) inopinato conturbati erant, opereque relicto nonnulli quidem ſtatim receſſerunt, multi autem ad arma properantes, priuſquam ſe in hoſtes converterent, confoſſi neci dedantur. Ad Judæos autem plures ſemper accedebant, animis inde ſumptis quod victores eſſent qui præceſſerant: & multo plures quam revera erant & ſibimet & hoſtibus videbantur, utpote quod eis proſpere ceſſerit fortuna. Maxime autem eos qui ordinari conſueverunt, quarique erant pauſilla ita conferendi ut ordines ſervarent & imperata facerent, confuſio, qua deprehenſi ſunt, in trepidationem conjicit. Quare & tunc Romani, repentino hoſtium adventu oppreſſi, factis impreſſionibus cedebant: & cum quidem ſe converterent *ab inſequentibus* occupati, & à curſu reprimebant Judæos, minuſque cautos, pra impetu quo ferebantur, vulnerabant. Cum autem numero ſemper augerentur qui excurſionem faciebant, magis magiſque turbati *Romani* poſtremo caſtris pulſi ſunt. Et tunc tota in periculo eſſe videbatur legio, niſi Titus, hoc ipſo ei nunciato, mature illis ſubvenifſet: cumque multis ignaviam illis exprobraſſet, ſuos quidem à fuga revocat; ille vero, impetu in contravenientes Judæos facto, cum lectis qui ſecum venerant *militibus*, multos quidem occidit, plures vero fauciat, omneſque in fugam vertit & in vallem præcipites compellit. Illi autem, in declivitate multo damno accepto, poſtquam in adverſam partem evaſerant, ſe iterum convertunt, interjectoque torrente cum Romanis dimicabant. Equidem ad medium uſque diem ita pugnarunt: paulo autem poſt meridiem, Titus, cum hos qui ſecum in ſubſidium venerant, alioſque de cohortibus adverſum excurſus facientes collocaſſet, reliquam legionem in ſuperiora montis remittebat ad muniendum vallum.

Hieroſolymitani Romanos aggrediuntur.

Romani caſtris pulſi.

Titus, repreſſis Judæis, ſuos ad caſtra munienda remittit.

5. Judæis autem hoc ipſum fuga eſſe videbatur, cumque idem indicaſſet ſpeculator, quem

a Ita in *MSS.* & *Suida* v. ἄδεια. Verum τί μαίνεσθε ediderunt *Baſilienſes*. b Perperam ἀνατολιμίζοντος bis apud *Suidam*. c Ἐξεβοήσατε *Big.* d Τίτος apud *Suidam* in voce ἀθροίζοντες. e Ita *Big.* & *Ruf.* πολεμίοις in *Editis Aldiſque*. f Τεθνηκότες *Big.* Verum pro vulgata lectione facit *Suidas* voce πεθεικότες. g Θαρρῆσαι *Big.* h Ἐφονεύοντο *Big.* i Ita *Big.* & *Ruf.* δεῖν in ceteris. k Ἀπαγγελθέντος *Big.* l Εἶχεν *Big.* m Illud τῆς è *Codd. MSS.* ut & πλὴν paulo infra v. 49. n Eſt qui poſt ἤδη ſupplet ἦν πλήθους. Verum ἤλιος ſubintelligendum puto. o Ita in *MSS.* ἀνέπεμψεν in *Editis*. a Ἀπραγμοσύνη

Romani à Judæis diſſipati pulſique in montem ſe recipiunt.

quem illi in muro poſuerant, veſtem concutiendo, magna & recens multitudo tanto impetu proſiliit, ut beſtias immaniſſimas curſu adæquarent. quippe nemo ex adverſa acie impreſſionem illorum ſuſtinuit: ſed quaſi vi machinæ ferirentur ordines perturbant, & in fugam verſi ad montem ſe recipiebant. In acclivitatis autem medio Titus cum paucis relictus eſt: multumque monentibus amicis, qui ex imperatoris reverentia contempto periculo ſteterunt, "ut Judæis mori cupientibus ce-"deret, *nec ipſorum cauſa periclitaretur, "†quos propter ipſum oportebat impetum ſuſ-"tinere, ſed potius ſuæ conditionis rationem "haberet, & non, dum militis officio fungitur "qui & belli & terrarum orbis dominus, in "celeri adeo fuga *ipſe* ſtaret, in quo vertitur "omnium fortuna", iſta ne audire quidem viſus eſt, contra ipſum vero exſurgentibus reſiſtit, eoſque in ora feriens, cum vi obniterentur, occidebat, & confertis incumbens per declive multitudinem deturbabat. Illi autem, licet animi in eo præſentia ejuſque viribus perterriti, ne tum quidem in civitatem refugiebant, ſed in utrumque latus ab eo declinantes, ſurſum fugientes inſequebantur. atqui vero iſtos à latere aggreſſus impetum *quo movebant* reprimebat. Dumque hæc aguntur, etiam illos qui paulo ſupra caſtra muniunt, ubi fugere inferiores vidêre, rurſus occupat metus ac trepidatio, omneſque legionis iſtius milites diſſipantur, (ut qui Judæorum excurſum non ferendum eſſe exiſtimarent, ipſumque in fugam verſum eſſe Titum: nunquam enim illo manente alios fugituros eſſe *credebant*) & tanquam Panico terrore circundati, alius aliò ferebantur, donec quidam, cum vidiſſent imperatorem in media pugna verſari, & de eo in magno metu eſſe cœpiſſent, univerſæ legioni ejus periculum edito clamore ſignificant. Illos autem pudor revocabat, & fuga majus aliquid ſibi invicem exprobantes quod Cæſarem deſeruiſſent, totis viribus in Judæos ruebant: ipſoſque, ubi ſemel ſe inclinarunt, per declivia in cavitatem coëgerunt. Illi vero pedem referentes pugnabant; Romanique, utpote loco ſuperiores plus valentes in vallem omnes compellunt. At Titus illis inſtabat qui adverſus ipſum contendebant, & legionem quidem ad vallum muniendum remiſit; ipſe vero cum iis quibus fretus antea reſtiterat hoſtes arcebat. Adeo ut, ſi verum dicere oporteat, nihil ex adulatione adjiciendo aut ex invidia detrahendo, fatendum eſt Cæſarem ipſum bis totam legionem è periculo eripuiſſe, atque id demum effeciſſe ut incolumes ad caſtra munienda ſe reciperent.

Titi fortitudinis alterum ſpecimen egregium.

Metus & trepidatio inter Romanos.

Titus Judæos loco cedentes urget.

Legionis bis ſervatæ gloriam adeptus eſt.

χεθῆκε, προσπεσόντι πλήθει [a] ἀκραιφνέστερον μᾶλλον τοσαύτης ὁρμῆς, ὡς μηδὲ ὁρόμου αὐτοῖς τοῖς ἀκριβεστάτοις εἰκάζειν θηρίοις. ἀμέλει τοῖς [b] προσταχθέντων ὑπεῖξαι ἔμεινε τὸν [c] ἐμβολέα, ἀλλ' ὥσπερ ἐξ ὀργάνου πεμφθέντες ὅμιλοι διέρρηξαν [†] τάξιν, καὶ πρὸς τὸ ὄρος πραπίπτοντες ἀνέφευγον. λείπεται δὲ ὁ μέσος τοῦ προσάντους Τίτος μετ' ὀλίγων, καὶ πολλὰ παραινούντων [*] φίλων, ὅσοι δι' αἰδῶ τὸν πρὸς [d] ἡγεμόνα δέος κινδύνου καταφρονήσαντες ἔστησαν, "ἐξὸν θνητῶν Ἰουδαίοις, καὶ μὴ "προκινδυνεύειν τύχαν ὑπὲρ ἐκείνου [d] πρὸ αὐτοῦ μένειν, "λαμβάνειν δὲ ἔννοιαν [e] καθ' αὑτὸν τύχης, καὶ μὴ, "πραπόντα τάξιν [f] ἀποπληρῶντα, καὶ [g] τοῦ πολέμου καὶ "τῆς οἰκουμένης δεσπότην, [h] ὀξέως ὕπτιον ὑφίσασθαι "[i] προπύλοις, ὑφ' ᾧ σαλεύει τὰ πάντα," [k] τούτων οὐδὲν ἀκούειν ἔδοξε, τοῖς δὲ [l] κατ' αὐτὸν ἀναπέχουσιν [m] ἀνθίστατο, καὶ κατὰ στόμα πίπτων βιαζομένους ἀνῄρει, κατά τε τοῦ πρανοῦς ἀθρόους ἐμπίπτων ἀνέωθει τὸν πλῆθος. ὁ δὲ, πρός τε τὸ παράδοξον καὶ τὸν [n] ἰσχὺν καταπλαγέντες, οὐδὲ ὕπτιοι μὲν ἀνέφευγον εἰς τὸν πόλιν, καθ' ἑκάτερα δὲ ἐγκλίνοντες ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ἀνωτέρω φόβῳ προσέκειντο. καὶ τούτοις δὲ κατὰ πλευρὰν προσβάλλων, τὰς ὁρμὰς ὑπετέμνετο· καὶ τούτῳ [o] καὶ τοῖς ἄνω τειχίζουσι τὸ πρατόπεδον, ὡς ἐθάρσυνε τοὺς κάτω φεύγοντας, πάλιν ἐμπίπτει παραχὴ καὶ δέος, καὶ ἀμηχανίαν πᾶσι τὸ [p] τάγμα· δικαιότατον ἀνυπόζυγον μὲν [q] τῷ τοῦ Ἰουδαίων ἀγεμόνι, πεπάφθαι δὲ [q] αὐτὸν Τίτον, ὃν [r] οὐδ' ἂν ποτε τοὺς ἄλλους φυγεῖν ἀνασχέσθαι μόνον· καὶ καθάπερ πανικῷ δείματι κυκλωθέντες, ἄλλος ἀλλαχῇ διεφέροντο, μέχρι πὲς καταδύντος τοῦ μὲν πολέμου [s] ἡγεμόνα τρεφόμενον, καὶ μέγα δείσαντες [t] ἀμφ' αὐτῷ, ἀναβοῶσι [s] κίνδυνον ὅλῳ τῷ τάγματι τοὺς δὲ αἰδὼς ἐπέστρεφε, καὶ πολεῖόν τι φυγῆς καπιζόντες ἀλλήλους "ὅτι τὸν καταλιπεῖν Καίσαρα, πάσῃ βίᾳ τῶν Ἰουδαίων ἐχρῶντο, καὶ κλίναντας ἅπαξ δηὸ τοῦ καλάντους σωώθην αὐτοὺς εἰς τὸ κοῖλον. [u] οἱ δὲ ἐπόδα χωροῦντες ἐμάχοντο, καὶ πλεονεκτοῦντες οἱ Ρωμαῖοι τῷ καθύπερθεν [†] εἰ) σωελαύνουσι πάντας εἰς [†] φάραγγα. προσέκειτο δὲ τοῖς καθ' αὐτὸν ὁ Τίτος, ὃ μὲν τάγμα πάλιν ὅτι [v] τειχοποιεῖν ἔπεμψεν· αὐτὸς δὲ σὺν οἷς πρότερον ἀντιὰς εἶργε τοὺς πολεμίους. ὥστε, εἰ χρὴ μήτε θεραπείᾳ τι προσθέντα μήτε ὑφελόντα φθόνῳ τἀληθὲς εἰπεῖν, αὐτὸς Καῖσαρ δὶς μὲν ἐρρύσατο [u] κινδυνεῦον ὅλον τὸ τάγμα, ἅπαξ δὲ [x] περιάλιαξ δὲ τὸν πρατόπεδον αὐτοῖς ἄδηλον παρέσχε.

IV. CAP. III.

ΚΕΦ. γ'. ια'.

Quomodo ſeditio rurſus exoritur Hieroſolymis: poſtea vero Romanis inſidias ſtruunt Judæi. qualiterque Titus militibus propter temeritatem minitabatur.

Ὡς πάλιν ἔνδον Ἱεροσολύμων ἡ στάσις ἠγείρετο· ἔπειτα δὲ Ρωμαίοις ἐνέδρας μηχανῶντες Ἰουδαῖοι. εἴως τε Τίτος τοῖς στρατιώταις λόγῳ τιμὴν περιτίθεται ἠπείλει. Λοιμὴ-

a Ακραιφνέστατον Big. & Voſſ. b Απεπαρασκευασμένοις Big. & Voſſ. c Συμβολὴν Bod. & Vat. d Πρὸς ἑαυτὸν Big. e Καθ' ἑαυτὸν Big. f Αποπληροῦν Voſſ. g Καὶ † in MSS. h Μὴ δέξεων Big. μηδὲ ἐξείων ὕστερος Voſſ. i Προπύλῳ Big. k Τούτων ᾗ οὐδὲ ἀκ. Big. l Καθ' αὐτὸν Big. m Ἀνθίστατο legiſſe videtur Ruf. n Ορμὴν Voſſ. o Ita Big. & Ruf. καὶ τούτῳ αὐτοῖς in reliquis. p Στράτευμα Bod. & Voſſ. q Αὐτὸν non agnoſcit Voſſ. r Οὐ χεῖρ ποτ' τ. ἄ. φεύγειν Big. ſ Επ' αὐτῷ Big. t Επὶ τὸ κιν. Big. u Κινδυνεῦον Big. x Περιάλιαξ Voſſ. * Neque pro his in diſcrimen veniret, quos ante ipſum ſalvos eſſe non oporteret, Ruf. † Al. quos oportebat ipſum protegere.

a In

Ἀωφήσαντες δὲ τοὺς βαχὺ τ [a]θύεσθαι πολέμου, [b] πάλιν ἔνδον ἡ στάσις ἐπιγείρετο, καὶ τὴν τῶν ἀζύμων ἑορτὴν ἡμέρας τεσσαρεσκαιδεκάτης Ξανθικοῦ μηνὸς, ἣν ἡμῖν [c] Ἰουδαῖοι τὸν πρῶτον ἀπαλλαγῆναι χρόνον Αἰγυπτίων, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἐλεάζαρον, προανοίγοντες τὰς πύλας, ἐδέχοντο ὅσοι τοῦ δήμου τοὺς προσκυνεῖν ἐθέλοντας εἴσω. Ἰωάννης δὲ προκάλυμμα τὴν ὑποβουλὴν ποιησάμενος τὴν ἑορτὴν, τὸν σὺν αὐτῷ κρυπτοῖς ὅπλοις [d] σκευάσας τοὺς ἀσημοτέρους, ὧν οἱ πλείους ἦσαν ἄναγνοι, ἅμα τοῖς ἀπὸ τῆς παρεισπεμπῆς προκαταληφθεῖσι τὸ ἱερόν. οἱ δὲ, ὡς ἔνδον ἐγένοντο τοὺς ἐαυτῶν [e] ἀπορρίψαντες, ἐφάνησαν ἐξαπίνης ὡπλῖται. ταραχὴ δὲ μεγίστη περὶ τὸν ναὸν αὐτίκα καὶ θόρυβος ἦν· τοῦ μὲν ἔξω τῆς στάσεως λαοῦ, κατὰ πάντων ἀκριβῶς [g] οἰομένων εἶναι τὴν ἐπίθεσιν, τῶν δὲ ζηλωτῶν ὅτι σφίσι μόνοις. ἀλλ' οἱ μὲν ἀφέμενοι τὸ φρουρεῖν [h] ἐπὶ τὰς πύλας, καὶ τὴν ἐπάλξεων καταπηδήσαντες πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, εἰς τοὺς ὑπονόμους τοῦ ἱεροῦ κατέφυσαν· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ δήμου [i] πρὸς τὸν βωμὸν καταπίπτοντες, καὶ περὶ τὸν ναὸν συνελαύνοντες καὶ πατούμενοι, ξύλοις τε [k] ἀνέδην παιόμενοι καὶ σιδήρῳ. πολλοὺς δὲ τῆς ἡσυχίων κατ' ἔχθραν καὶ μῖσος ἴδιον ὡς ἀντιπάσασιας ἀνῄρουν οἱ διάφοροι· καὶ πᾶς ὁ προσκρούσας τινὶ τῶν ὑποβούλων πάλαι, τηνικαῦτα ὑπαγωσθεὶς, ὡς ζηλωτὴς πρὸς αἰχίαν [l] ἀνήγετο. πολλὰ δὲ ὀλίγα τοὺς ἀναπίους [m] διαθέντες ἐχεχειρίαν τοῖς αἰτίοις ἔδοσαν, καὶ προελθόντας ἐκ τῶν ὑπονόμων διῆσαν. αὐτοὶ δὲ, καὶ τὸ [n] ὀπίσθιον ἱεροῦ καταλαβόντες καὶ τὰς ἐν αὐτῷ [o] σκευὰς πάσας, καθεδάρθρον ἤδη τοῦ Σίμωνος. ἦν μὲν οὖν στάσις, ὅτε τελέως ὅσα πρότερον, εἰς δύο μοίρας πεσοῦσα.

Seditio in urbe recrudescit festo Paschatis.

CUM autem paulisper quievisset bellum externum, rursus seditio exoriebatur domestica; & instante festo Azymorum, die decima quarta mensis *Xanthici, qua primùm creduntur Judæi ab Ægyptiis liberati, Eleazarus quidem suique, portas aperientes, è populo excipiebant quotquot intus adorare volebant. Joannes autem, festo ad occultandas insidias usus, quosdam è suis ignotiores armis abditis instructos, quorum plerique haud purificati erant, †eo animo studioque inter alios submittit ut fanum occuparent. Illi autem, cum intus essent, vestimentis abjectis subito armati apparuerunt. Maxima vero statim turba circa templum ac tumultus erat: populo quidem à seditione alieno in omnes sine discrimine, Zelotis vero in semet solum impetum factum iri suspicantibus. Verum hi quidem relicta jam portarum custodia, postquam ex propugnaculis desiluissent, prius quam ad manus ventum esset, in templi cloacas confugere: populus vero ad aram trepidantes, constipatique circa templum conculcabantur, lignis passim ferroque cæsi. Multos autem, qui vitam quietam agebant, ex simultate & odio privato, quasi diversæ factionis fuissent, interficiebant inimici: & quicunque antea insidiatorum aliquem offenderat, tunc agnitus quasi Zelotes ad cædem ducebatur. Verum hi qui variis modis in fontes sævitiam exercebant, nocentibus inducias concesserunt, progressosque ex cloacis dimiserunt. Ipsi autem, cum templum interius, omnemque in eo apparatum occupassent, tum Simonem oppugnare audebant. Atque ita quidem seditio, quæ antea triplex erat, in duas partes redigitur.

Joannes vincit Eleazarum, & factiones duæ in unam rediguntur.

16'. Β'. Ὁ δὲ Τίτος, [o] ἔγγιον ἀπὸ τοῦ Σκοποῦ τὴν πόλιν [p] γραπεδεύσασθαι προαιρούμενος, πρὸς μὲν τὰς αἱρέσεις ἔγνω· ὁπλέξας ἱππέων τε καὶ πεζῶν ὅσους ἀρκέσειν ὑπελάμβανε· τῇ δὲ ὅλῃ δυνάμει προσέταξεν ἐξομαλίζειν τὸ μέχρι τοῦ τείχους ἄβατον. καθοπλισθεὶς δὲ παντὸς ἔρκους καὶ [q] περιφράγματος, ὅσα κήποις προανεσκήσαντο καὶ δένδρων οἱ οἰκήτορες, ὕλης τε ἡμέρᾳ τῇ μαλακῇ πάσης ἀκοπείσης, ἀνεπλήσθη μὲν τὰ κοῖλα καὶ χαραδρώδη τοῦ τόπου· τὰς δὲ πετρώδεις ἐξοχὰς σιδήρῳ καὶ ἐργαζόμενοι, θαμαλὸν ἐποίουν πάντα τὸν χῶρον ἀπὸ τοῦ Σκοποῦ μέχρι τῶν Ἡρώδου μνημείων, ἃ προσεῖχε τῇ τῶν Ὀφεων ὀπαλυμένῃ [r] κολυμβήθρᾳ.

2. Titus autem, cum ei in animo esset castra de Scopo propius ad civitatem transferre, lectos equites peditesque quotquot satis esse arbitrabatur, ad cohibendos *hostium* excursus posuit; omnibus vero *præterea* copiis imperavit totum ad muros usque intervallum complanare. Cunctis igitur maceriis ac sepibus, quibus hortos ac lucos incolæ præmunierant, dirutis, omnique arbore *etiam* mansueta quæ in medio erat excisa, oppleta quidem sunt quæ cava erant & hiantia; saxorum vero exstantia ferro auferendo, solum exæquarunt omne à Scopo usque ad Herodis monumenta, prope piscinam quæ Serpentium nuncupata erat.

γ'. [f] Καὶ καθ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπέδρας συσκευάζονται τοιάνδε. τῶν στασιαστῶν οἱ μὲν [t] τολμηρότεροι προελθόντες ἔξω τῶν Γυναικείων καλουμένων πύργων, ὡς ἀβλεβλημένοι δῆθεν ὑπὸ τῶν εἰρηνικὰ φρονούντων, καὶ δεδοικότες τὴν τῶν Ῥωμαίων ἔφοδον [u] ἀνειλοῦντο, καὶ [x] παρ' ἀλλήλοις ὑπέπιπτον. οἱ δὲ [y] διασάντες ὅτι τοῦ τείχους, [z] δῆμος ἦν δοκῶν, εἰρήνην ἐβόων, καὶ δεξιὰν ἠτοῦντο, καὶ [a] τοὺς

V. *Stratagema Judæorum.*

Romanos

a Ita *Big.* & *Zonar.* Θύεσθαι in *Editis Aliisque.* *b* Πάλιν τὸ ἔνδον ἡ στάσις ἐπήγειρεν *Big.* πάλιν τοῖς ἔνδον ἡ στάσις ἠγείρετο *Zonar.* *c* Οἱ Ἰουδαῖοι *Busb.* & *Rhed.* *d* Ita *Big.* & *Ruf.* συσκευάσας in *Editis Aliisque.* *e* Ἀποβλίψαντες *Busb.* *f* Ἐξαθὴν *Big.* *g* Οἰηθέντων — τῶν ζηλ. *Big.* *h* Ἐπὶ τὰς π. *Big.* *i* Ἐπὶ τῷ β. *Big.* *k* Ἀνειδὴν *Big.* *l* Ita *Big.* & *Ruf.* ἀνελέγετο in *Editis Aliisque.* *m* Sic *Big. Lipsi. Vat.* & *Voss.* Ἀβαθέντες in *cæteris.* *n* Eo modo *Big.* σὺν τοῖς in *reliquis.* *o* Ἀπῶ *Big.* *p* Παρεμβατοπεδεύσασθαι *Lipsi.* & *Vat.* *q* Περιθραγμάτων *Big.* & *Ruf.* *r* Aliquid præterea in suo codice habuisse videtur *Rufinus*, qui vertit, *stagnum quod olim Bethsara vocabatur.* *s* Κατὰ τοιοῦτος τοὺς *Big.* & *Voss.* *t* Τολμηρότατοι *Big.* *u* Περὶ τὸ τεῖχος ὄντες ἀλλήλους *Zonar.* *x* Παρ' ἀλλήλοις *Vat.* *y* Σπάντες *Zonar.* *z* Δῆμος δ' ἦν *Big.* ὡς ἐπὶ τοῦ δήμου τυγχάνοντες *Zonar.* *a* Illud τοὺς non agnoscit *Big.*

* Aprilis, *Ruf.* perperam ut ostendit *Petavius* in notis ad *Epiphanium*, p. 387. & post eum *Langius* de *Annis Christi*, l. 1. c. 9. p. 113. † *Al.* festinanter. †† Et alter sub altero vitabundi latebant, *Ruf.*

Romani à Judæis decepti.

Romanos vocabant, portas ſe patefacturos eſſe pollicentes. Simul autem ac iſta vociferaſſent, etiam in ſuos, veluti portis eos abigerent, lapides jaciebant. atque illi ſe vi perrumpere aditus velle ſimulabant, iiſque qui intus erant ſupplicare: cumque ad Romanos ſæpenumero ire contendiſſent, reverſi metu exterritis ſimiles videbantur. Et apud milites quidem hæc eorum calliditas fide non carebat: ſed tanquam hos quidem in manibus haberent paratos ad ſupplicium, illos vero civitatem ſibi aperturos ſperarent, ad rem exſequendam iverunt. Titus autem inexſpectatam vocationem ſuſpectam habebat. Namque cum eos pridie per Joſephum ad pactiones provocaſſet, nihil moderati *reſponſi* accipiebat, & tunc milites ſuo loco manere juſſit. Jam vero quidam, qui operariorum in fronte collocati erant, raptis armis ad portas procurrerunt. iſti qui pro ejectis quidem habebantur primò ſe ſubducebant: ut vero intra portæ turres perventum eſſet, *Judæi* excurſu facto illos circumvenerunt, & à tergo urgebant.

Magna Romanorum cædes.

qui vero in mœnibus erant confertam lapidum & omne genus telorum vim in eos effuderunt, adeo ut multos quidem necarint, plurimos vero vulnerarint. Non enim facile erat à muro ſe fuga liberare, cum illos vi urgerent qui à tergo erant: prætereaq; pudor quod erraverint, & rectorum metus in delicto perſeverare ſuadebat. Quamobrem poſt longam dimicationem multa à Judæis vulnera accipientes, atqui non pauciora viciſſim dantes, eos à quibus circundati erant tandem repellunt. Illos autem ſe ſubducentes etiam & Helenæ uſque ad monumenta jaculis perſequebantur Judæi.

Titus ſuos milites increpat, & ſupplicium minatur.

4. Poſt hæc illi quidem, præter decorum fortunâ inſoleſcentes, contumelias jaciebant in Romanos *quaſi* fraude ineſcatos, & ſcutis concrepantes exſultabant, lætiſque vocibus exclamabant. Milites autem centurionum interminatio excipiebat, & Cæſar iratus, hujuſmodi verbis. "Judæi quidem, quos ſola ducit deſperatio, nil niſi bene proviſum & diligenter exploratum agunt, fraudes ſimul & inſidias componentes; eorumque dolis etiam fortuna favet, quod ſint morigeri & ſibi invicem benevoli fidique: Romani vero, quibus ob diſciplinam & ducibus parendi conſuetudinem etiam fortuna ſemper ſe addicit, nunc contraria ſequendo labuntur, & manuum intemperantia vincuntur; &, quod omnium rerum turpiſſimum, nemine eos ducente dimicantes cum præſens eſſet Cæſar. Certe, inquit, vehementer ingemiſcent militiæ leges, vehementer & pater ipſius cum hanc plagam reſciverit. ſiquidem ille, ætate in bellis exacta, nunquam iſto modo peccarit; leges vero in eos, qui vel minimum ſecus faciant quam ordo poſtulet, morte vindicent. Nunc autem totum exercitum ordinis deſerti reum viderunt. Atqui vero eos ſtatim reſcituros eſſe qui in tantum audaciæ proceſſerunt, quod apud Romanos etiam vincere ſi-

Ρωμαίους ἐκάλουν, ἀνοίξειν ὑπισχνούμενοι τὰς πύλας. ἅμα δὲ ταῦτα κεκραγότες, καὶ τοὺς σφετέρους ἔβαλλον λίθοις, ὡς ἀπελαύνοντες τῶν πυλῶν. κἀκεῖνοι βιάζεσθαι τὰς εἰσόδους [a] ὑπεκρίνοντο, καὶ τοὺς ἔνδον ἱκετεύειν, σωθῆναί τε σφᾶς πρὸς τοὺς Ρωμαίους [b] ὁρμήσαντες, ἐπιστρεφόμενοι παρατιθεμένοις [c] προσέφευγον. ὥστε μὴ οἷόν τοῖς στρατιώταις ὁ παῖδαγωγὸν αὐτοῖς [d] οὐκ ἐλείπετο πίστεως· ἀλλ' ὡς τοὺς μὲν ἐν χερσὶν [e] ἔχοντες ἑτοίμους πρὸς τιμωρίαν, τοὺς δὲ ἀνοίξειν τὴν πόλιν ἐλπίζοντες, ἐχώρουν ἐπὶ τὸ τάξιν. Τίτῳ δὲ δι' ὑποψίας ἦν τὸ τῆς ἐπικλήσεως ἄδηλον. καὶ γὰρ πρὸ μιᾶς ἡμέρας προκαλούμενος αὐτοὺς ἐπὶ συμβάσεις διὰ Ἰωσήπου μέτριοι ἐδόκουν εἶναι, καὶ τότε τοὺς στρατιώτας κατὰ χώραν μένειν ἐκέλευσεν. ἔνιοι δὲ τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις προπεπλημμένων ἁρπάσαντες τὰ ὅπλα πρὸς τὰς πύλας ἐχώρουν. τούτοις οἱ μὲν ἐκβεβλημένοις δοκοῦντες τὸ πρῶτον ὑπεχώρουν. ἐπεὶ δὲ μεταξὺ τῆς τῆς [f] πύλης ἐγένοντο πύργων, ἐκθέοντες ἐκυκλοῦντο σφᾶς, καὶ προσέκειντο κατόπιν. οἱ δὲ [g] ἀπὸ τοῦ τείχους πλῆθος χερμάδων καὶ βελῶν παντοίων ἄνδρων κατέχεαν, ὥς τε συχνοὺς μὲν ἀνελεῖν, πᾶσαι δὲ πλείονας. διὸ καὶ οὐ ῥᾴδιον ἦν τοῦ τείχους [h] ἀφυγεῖν τὸ κατόπιν βιαζομένους, καὶ ἄλλως αἰδὼς τῆς ἁμαρτίας [i] τὴν ἡγεμόνων καὶ θεὸς παρεκελεύετο [k] ᾧ πάσματι προσλιπαρεῖν. διὸ δὴ μᾶλλον πλείονα ἀφαδρεπζόμενοι, καὶ πολλὰς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων λαμβάνοντες πληγάς, ἀμέλει δὲ οὐκ ἐλάττους ἀποδιδόντες, τέλος ἀναθεῖσι τοὺς κυκλωσαμένους. ὑποχωροῦσι δὲ αὐτοῖς οἱ Ἰουδαῖοι καὶ μέχρι τῆς Ἑλένης μνημείων ἔπονται βάλλοντες.

Δ'. Ἔπειτα ὁ μὲν, ἀπειρηκάλως [l] ἐξυβρίζοντες εἰς τὸν τύχην, ἐσκωπτόν τε τοὺς Ρωμαίους δολοφονίᾳ ἀπάτῃ, καὶ τοὺς θυρεοὺς ἀνασείοντες ἐσκίρτων, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀνεβόων. τοὺς δὲ στρατιώτας ἀπειλή τε τῶν ταξιαρχῶν, καὶ χαλεπαίνων Καῖσαρ ἐξεδέχετο. "Ἰουδαῖοι μὲν, οἷς ἐποίησα μόνη στρατηγή, πάντα μετὰ προνοίας προβήσει καὶ σκέψεως, βεβουλάς τε συμπαίσοντες καὶ λόχους, ἔπεται δὲ αὐτοῖς ταῖς ἐνέδραις καὶ τύχη, ἀφ' τὸ εὐμενὲς καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους εὔνοιά τε καὶ πίστις. Ρωμαῖοι δὲ, οἷς δ' εὐταξίαν καὶ [m] τὸ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας εὐπειθὲς ἀεὶ δουλεύει καὶ τύχη, νῦν ὑπὸ τῶν οἰκείων πλήσσει, καὶ ἀφ' χειρῶν ἀκρασίαν ἁλίσκονται, τὸ πάντων αἴσχιστον, ἀκρατήγητοι μαχόμενοι παρόντος Καίσαρος. [n] ἦ μεγάλα μὲν γεννάζειν, ἔφη, τοὺς τῆς πατρίδος νόμους, μεγάλα δὲ αὐτῆς τὸ πάτρια, τιμῶντ τὸ πληγὴν πυθόμενοι. εἶγε ὁ μὲν οὐ πολέμοις γηράσας, οὐδέ ποτε ἔπταισεν οὕτως, ὁ νόμοι δὲ ἀεὶ τοὺς βραχύ τι τῆς τάξεως ἀδικήσαντας θανάτῳ κολάζουσι. νῦν δὲ ὅλην στρατιὰν ἐφορᾶτε λειποταξίαν. γνώσεσθαι γεμὼ αὐτίκα τοὺς [o] ἀπαυθαδισαμένους, ὅτι τοῦ νικᾶν ἀδὲ Ρωμαίοις δίκαι

[a] Ita *Big.* ὑπεξίσταντο in *Editis Aliiſque.* [b] Ὁρμήσαντας *Bunb. Lipſ. & Vat.* [c] Προσέκειντο *Big.* [d] Οὐκ ἐπιλείπετο *Big.* [e] Illud ἔχοντες è *Cod. Big. & Ruſſ.* [f] Πύλας *Big.* [g] Ἐπὶ τοῦ τείχους *Zonar.* [h] Ita *Big. & Ruſſ.* προαφυγεῖν in *Editis Aliiſque.* [i] Forſan à *Joſepho* fuerit τὴν τῶν ἡγεμόνων δίκην. [k] Illud τῷ non agnoſcit *Big.* [l] Ἐξυβρίζον *Big.* [m] Illud τὸ è *MSS.* [n] Ὡς μεγάλα *Voſſ. & Vat.* [o] Ἀπαυθαδισαμένους *Voſſ. & Vat.* mallem ἀπαυθαδιαμένους ex p. 1131.

a Χρίσαις

"δίκα φθονήματος ἀδοξῆται." τοιαῦτα λέγειν ἤρξατο πρὸς τοὺς ἡγεμόνας, δῆλος ὢν καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀπὸ τοῦ νόμου χρῆσθαι. καὶ οἱ μὲν [b] παρεθάρσησαν τὰς ψυχάς, ὡς ὅσον [c] οὐδέπω τεθνηξόμενοι δικαίως· περιχυθέντα δὲ τὰ τάγματα τῷ Τίτῳ, σφῶν τὸν [d] συστρατιωτῶν ἱκέτευε, καὶ τὴν ὀλίγων προπέτειαν χαρίσασθαι τῇ πάντων εὐπειθείᾳ κατιλιπαρόλυν· ἀναλήψεσθαι γὰρ αὐτοὺς τὸ παρὸν πλημμα ταῖς εἰς τὸ μέλλον ἀρεταῖς.

"ne *imperatoris* præcepto inglorium ſit." Cum iſta ad ordinum ductores cum indignatione loquutus eſſet, non dubium erat, quin in omnes ex lege animadvertere voluerit. Atque illi quidem animis dejecti eſſe cœperunt, quaſi mortem mox oppetituri, idque juſte: circumfuſæ vero legiones Tito ſupplicabant pro commilitonibus, paucorumque temeritatem condonari *cæterorum* omnium obedientiæ precabantur; ut qui peccatum præſens emendaturi eſſent ſua in poſterum virtute. *Romani milites Tito ſupplicant pro commilitonibus.*

ε'. Πεισθεὶς Καῖσαρ ἅμα ταῖς τε [e] ἱκεσίαις καὶ τῷ συμφέροντι. τὸ μὲν γὰρ καθ' ἑνὸς τιμωρίαν [f] ᾤετο χρῆναι μέχρις ἔργου προχόπτειν· τὸν δὲ ὄπι πλήθους, μέχρι λόγου. τοῖς μὲν οὖν γραπώταις διηλλάττετο, πολλὰ νουθετήσας αὐθις εἰ φρονιμωτέρους. αὐτὸς δὲ ὅπως [g] ἀμύνῃ τὸν Ιουδαίων ἐσκόπει ἐπιβουλὴν. τέσσαρσι δὲ ἡμέραις ὑστεροῦντος μὲν τοῦ τειχῶν ἀφεστήματος, βουλόμενος μὴ ἀσφαλείας τὰς τε ἀποσκευὰς καὶ ὅ λοιπὸν πλῆθος προαγαγεῖν, τὸ καρτερώτατον τῆς δυνάμεως ἀντιπαρεξέτεινε ᾗ τεῖχος καὶ ὁ βόρειος κλίμα· ἐφ' [h] ἑσπέρας δὲ ἐπὶ βαθύνας τὴν φάλαγγα, τῶν τε πεζῶν προτεταγμένων, καὶ κατόπιν τῶν ἱππέων τρισὶν ἑκατέρων, ἔσοδοι [i] καὶ μέσον [k] εἰσήκεσαν οἱ τοξόται. τοσούτῳ δὲ τάφρῳ [l] περιφραγμένων Ιουδαίοις τὸν ἐκδρομὴν, τάττε ὑποζύγια τῶν τριῶν ταγμάτων καὶ ἡ πληθὺς ἀδεῶς παρώδευσεν. αὐτὸς μὲν οὖν Τίτος, ἀπέχων [m] ὅσον εἰς σταδίους δύο δεῖ τείχους, καὶ τὸ [n] γωνιαῖον αὐτοῦ μέρος, ἀντικρὺ δὲ Ψηφίνου καλουμένου πύργου στρατοπεδεύεται, πρὸς ὃν ὁ κύκλος δεῖ τείχους, [o] πρὸς ἄρκτον καθήκων, ἀναχώμασι πρὸς δύσιν. ἡ δὲ ἑτέρα μοῖρα τοῦ στρατιᾶς, καὶ τὸ Ιππικὸν προσαγορευθὲν πύργον τειχίζει, [p] διεστῶσα τὴν πόλεως ὁμοίως δύο σταδίους. τὸ μέν τοι δέκατον τάγμα καὶ χώραν ὑπὸ τὸ [q] Ελαιῶν ὄρους ἔμενε.

5. Perſuadetur id Cæſari & *illorum* precibus & quod è re ſua eſſet. *etenim unius hominis pœnam re vera exſequendam eſſe putabat; multitudinis vero, verbis tantum. Et cum militibus quidem in gratiam rediit, poſtquam illos multis monuiſſet, ut reliquo tempore caute magis ſe gererent. Ipſe vero, quemadmodum Judæorum ulciſceretur inſidias, ſecum cogitabat. Cum autem intra quatriduum coæquatum eſſet intervallum omne uſque ad muros, eo animo ut impedimenta & reliquam multitudinem tuto traduceret, militum validiſſimos à ſeptentrionali tractu in occiduum uſque ſeptemplici ſecundum profunditatem ordine contra murum prætendit, peditibus in fronte ac poſt eos equitibus acie terna diſpoſitis, mediiſque inter utroſq; per ſeptenos collocatis ſagittariis. Cumque Judæi à militibus ita ordinatis ab excurſionibus prohibiti eſſent, trium legionum jumenta, itemque alia multitudo ſecure tranſiit. Et Titus quidem ipſe, cum circiter duo ſtadia à muro abeſſet, juxta partem ejus angularem, contra turrim quæ Pſephina appellatur, caſtra ponit, ad quam muri ambitus ad auſtrum pertingens flectitur verſus occidentem. Altera autem exercitus pars juxta turrim Hippicon nuncupatam circumvallata erat, duorum ſtadiorum ſpatio ſimiliter ab urbe diſtans. Veruntamen legio decima loco eodem manebat in Olivarum monte. *Titus cum militibus in gratiam redit.* *Acies à Tito inſtructa.*

ιγ'. **ΚΕΦ. ϛ'.**

Ιεροσολύμων ἔκφρασις.

Τρισὶ δὲ ὠχυρωμένη τείχεσιν ἡ πόλις, καθ' μὲν τοῖς ἀβάτοις φάραγξιν [r] ἐκυκλοῦτο· ταύτῃ γὰρ εἰς ἴσου τὸ εἴσολος· αὐτὴ μὲν ὑπὲρ δύο λόφων ἀντιπρόσωπος ἔκτισο, μέσῃ φάραγγι διῃρημένων, εἰς ἴσου ἐπάλληλοι κατέληγον αἱ οἰκίαι. τῶν δὲ λόφων ὁ μὲν, τὴν ἄνω πόλιν ἔχων, ὑψηλότερος πολλῷ, καὶ ὅ μῆκος [s] ἰθύτερος ἴσου. διὰ γοῦν τὴν ὀχυρότητα, φρούριον μὲν ὑπὸ Δαβίδου τοῦ βασιλέως ὠκαλεῖτο· πατὴρ Σολομῶνος ἴσου τούτου, ὅς πρῶτος ναὸν κλίσανλος· ἡ δὲ ἄνω ἀγορὰ πρὸς ἡμῶν. ἄτερος δὲ ὁ καλούμενος Ακρα, καὶ τὴν κάτω πόλιν ὑφεστὼς, ἀμφίκυρτος. τούτου δὲ ἀντικρὺ τρίτος ἴσου λόφος, ταπεινότερος

CAP. IV. VI.

Hieroſolymorum deſcriptio.

Civitas autem triplici muro munita, niſi quà vallibus inviis cingebatur (ea enim parte ſimplici *duntaxat* circundata erat) ipſa quidem adverſis frontibus ſuper duos colles erat condita, media valle diſcretos, in quam utrinque deſinebant frequentes domus. Collium vero unus cui ſuperior inſidet civitas longe eſt excelſior, & in longitudinem directior. adeoque propter munitionem †caſtellum quidem à rege Davide appellabatur, (hic pater Solomonis erat, qui primus templum ædificavit) à nobis autem forum ſuperius. Alter vero Acra dictus, qui inferiorem ſuſtinet civitatem, ††utrinque declivis. Huic autem ex adverſo tertius erat collis, naturâ humilior *Urbis Hieroſolymitanæ deſcriptio.* *Colles quibus inædificata erat urbs.*

---

a Χρήσασθαι Big. b Παρῆσαν Big. c Οὐδέπω ποτὶ Big. d Ita Big. Vat. Voſſ. & Ruf. στρατιωτῶν in Editis Aliiſque. e Ικετείαις Big. f Ὡς τὸ Big. & Vat. g Ita Big. ἀμυνεῖται in cæteris. h Πρὸς τὸ ἑωθινὸν Big. i Κατὰ μέσους Big. k Ita Big. & Voſſ. εἰσῆσαν in Editis Aliiſque. l Περιπεφραγμένων Big. & Gall. m Illud ὅσον non agnoſcit Big. n Qua forſan erat porta in S. Literis dicta porta anguli, 2 Chron. 26, 9. o Ἐπ' ἄρκτου Big. p Ita Big. & Ruf. διεστῶτα in Editis Aliiſque. q Antea erat Ελαιῶν καλουμένου. & in Cod. Gall. Ελαιῶν τοῦ καλ. Verum auctoritate Cod. Big. & Ruf. καλουμένου ejectum eſſe volumus. r Ita Big. & Ruf. ἐκύκλωτο in cæteris. ſ Ἰθύτερος Big. t Η ἄνω δ' ἀγ. in quibuſdam MSS. * Namque unius hominis animadverſionem uſque ad factum promovendum putabat, multitudinis vero ad veniam, Ruf. † Al. arx & civitas Davidis. †† Al. corniculatâ ſeu lunari figurâ.

humilior quam Acra, atque ab alia lata valle olim diſcretus: cæterum poſtea, quo tempore Aſamonæi regnabant, & vallem aggeribus ingeſtis compleverunt, eo animo ut templo civitatem conjungerent, atque Acræ altitudinem demoliti depreſſiorem fecerunt, ut eam etiam ſuperemineret templum. Vallis autem Tyropœon appellata, qua diximus ſuperioris civitatis collem ab inferiori *colli* dirimi, uſque ad Siloam protenditur: ita enim vocamus fontem, qui dulcis eſt & copioſus. Extrinſecus autem duo illi colles profundis vallibus cingebantur, & ob præcipitia utrinque nullus locus adiri poterat.

Tres urbis muri.

2. Trium autem murorum *primus* & vetuſtiſſimus inexpugnabilis erat, tum propter valles *quibus cingebatur*, & imminentem illis collem cui ſuperſtructus erat; tum quod ad loci naturam & firmitatem acceſſerant Davidis & Solomonis & ſubſequentium regum munimenta, quibus multum ſtudii & ſumptuum impenderant. Incipiens autem à parte Boreali, à turri quæ Hippica dicitur, & protenſus ad Xyſtum ut appellatur, deinde curiæ conjunctus, in occidentalem templi porticum deſinebat. Ab altera autem parte ad occidentem ab eodem quidem loco incipiens, per eum vero qui Bethſo dicitur porrectus ad Eſſenorum uſque portam, & poſtea verſus notum ad fontem Siloam flectens, & inde rurſus in orientem deflectens verſus piſcinam Solomonis, & uſque ad locum quendam pertinens qui Ophlas dicitur, Orientali templi porticui conjunctus erat. Secundus autem *murus* initium quidem ducebat à porta quam Gennath vocabant, quæque primi muri erat *porta*, ſolumque ſeptentrionalem tractum ambiens ad Antoniam uſque pertingebat. Tertio autem muro initium dabat turris Hippica, unde verſus Borealem tractum ſeſe extendens ad turrim uſque Pſephinam, deinde protendens ſeſe ex adverſo monumenti Helenæ, quæ Adiabenorum regina erat & Izatæ regis mater, & per ſpeluncas regias in longum ductus flectebatur quidem in angulari turri prope monumentum Fullonis dictum: antiquo autem muro conjunctus deſinebat in vallem Cedronem ut appellatur. Hoc *muro* eam civitatis partem, quæ antiquæ accreverat, circumdedit rex Agrippa, cum antea eſſet omnis nuda. Multitudine enim exuberans *civitas* paulatim extra mœnia *antique* ſerpebat; cumque templi ſeptentrionalia colli proxima domibus complerentur, non parum proceſſum eſt extra veteres colles, ita ut quartus ædificiis occuparetur collis, cui nomen Bezetha, ex adverſo quidem Antoniæ, inde vero abſciſſus foſſa profunda, (nam de induſtria ducta erat foſſa) ne Antoniæ fundamenta, ſi colli cohærerent, acceſſu facilia eſſent aut minus edita. quo factum ut foſſæ pro-

τε φύσει ἡ Ακρα, καὶ πλατεῖα φάραγξ διειργόμενος ἄλλη πρότερον· αὖθις γε μὴν καθ' ὃν οἱ Ασαμωναῖοι χρόνοις ἐβασίλευον, τὴν τε φάραγγα [a] ἔχωσι, συνάψαι βουλόμενοι τῷ ἱερῷ τὴν πόλιν, καὶ ἡ Ακρα κατεργασάμενοι ὅ ὕψος [b] ἐποίησαν χαμαλώτερον, ὡς ὑπεφαίνοιτο καὶ [c] αὐτὴ τὸ ἱερόν. ἡ δὲ τῶν Τυροποιῶν προσαγορευομένη φάραγξ, ἣν ἔφαμεν τόν τε τῆς ἄνω πόλεως καὶ τὸν κάτω λόφον διατέλλειν, καθήκει μέχρι [d] Σιλωάμ. ὕπου γλυκεῖά τε καὶ πολλὴ πηγή, ἐκαλοῦμεν. ἔξωθεν δέ, οἱ τῆς πόλεως δύο λόφοι βαθείαις φάραγξι περιέχοντο, καὶ διὰ τὰς ἑκατέρωθεν χρημνοὺς προσιτὸν ὑδαμόθεν ἦν.

Β'. Τῶν δὲ περὶ τειχῶν τὸ μὲν ἀρχαῖον, διά τε τὰς φάραγγας, καὶ ἅτε ὑπὲρ τούτων λόφον ἐφ' ὃν κατεσκεύασο, δυσάλωτον ἦν· πρὸς δὲ τῷ πλεονεκτήματι τοῦ τόπου, καὶ κραταιῶς [e] ἐῤῥώμητο, Δαβίδου τε καὶ Σολομῶνος, ἔτι δὲ [f] τῶν μεταξὺ τούτων βασιλέων, φιλοτιμηθέντων περὶ τὸ ἔργον. ἀρχόμενον δὲ κατὰ βορρᾶν ἀπὸ τοῦ Ἱππικοῦ καλουμένου πύργου, καὶ διατεῖνον ἕως τοῦ Ξυστὸν λεγόμενον, ἔπειτα τῇ βουλῇ συνάπτον, ἕως τοῦ ἑσπέριον τοῦ ἱεροῦ στοᾶ ἀπηρτίζετο. [g] κατὰ δὲ θάτερον πρὸς δύσιν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μὲν ἀρχόμενον [h] χωρίου, διὰ δὲ Βηθσὼ [i] καλουμένου κατατεῖνον ἕως τοῦ Εσσηνῶν πύλης, καὶ ἔπειτα πρὸς νότον ὑπὲρ τοῦ Σιλωὰμ ἕως πρὸς ἑῶον πηγῆς, ἔνθεν τε πάλιν ἐγκλίνον πρὸς ἀνατολὰς ἕως τοῦ Σολομῶνος κολυμβήθρας, καὶ δήπου μέχρι χώρου τινός, ὃν καλοῦσιν [k] Οφλᾶν, τῇ πρὸς ἀνατολὰς στοᾷ τοῦ ἱεροῦ [l] συνῆπτον. τὸ δὲ δεύτερον τοῦ μὲν ἄρχου ἀπὸ πύλης εἶχεν, ἣν [m] Γεννὰθ ἐκάλουν, τοῦ πρώτου τείχους οὖσαν, κυκλοῦμενον δὲ τὸ προσάρκτιον κλίμα μόνον ἀνήει μέχρι τῆς Αντωνίας. τῷ τείτῳ δὲ ἦν ἀρχὴ ὁ Ιππικὸς πύργος, ὅθεν μέχρι τοῦ βορείου κλίματος κατατεῖνον ἕως τοῦ Ψήφινον πύργου, ἔπειτα καθῆκον ἀντικρὺ τοῦ Ελένης μνημείων· Αδιαβηνὴ βασιλὶς ἦν αὕτη, [n] Ιζάτου βασιλέως [o] μήτηρ· καὶ διὰ σπηλαίων βασιλικῶν μηχανώμενον ἐκέμπετο μὲν γωνιαίῳ πύργῳ κατὰ τὸ τοῦ Κναφέως προσαγορευόμενον μνῆμα· τῷ δὲ ἀρχαίῳ προσβόλῳ συνάπτον εἰς τὸν Κεδρῶνα καλούμενον φάραγγα κατέληγεν. τοῦτο τῇ προσκτισθείσῃ πόλει προσέθηκεν Αγρίππας, ἦν γὰρ ἦν πᾶσα γυμνή. πλήθει γὰρ ὑπερχομένη, καὶ μικρὸν ἐξεῖρπε τῶν προσβόλων, καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῖς προσάρκτια πρὸς τῷ λόφῳ συμπολίζοντες, ἐπ' οὐκ ὀλίγον προῆλθον, [p] καὶ τέταρτον προσκτισθέντα λόφον, ὃς καλεῖται [q] Βεζεθά, κείμενον κατ' ἀντικρὺ τῆς Αντωνίας, ἀποτεμνόμενον δὲ ὀρύγματι βαθεῖ· διαφράττη γὰρ ἐπίτηδες· ὡς μὴ τῷ λόφῳ συνάπτοντες ᾖ τὰ μέλλοι τῆς Αντωνίας, εὐπρόσιτοί τε εἶεν, καὶ ἧττον ὑψηλοί. διὸ δὴ καὶ πλεῖστον ὕψος τοῖς

a Εχει *Big.* *b* Εποιουν *Big. Vat.* & *Voſſ.* *c* Ταύτη *Big.* & *Vat.* *d* Ita *Big.* & *Gall.* & mox infra v. 24. *Baſ.* & *Gen.* Σιλωᾶς hîc loci in *Editis Aliiſque.* *e* Ενδεδώμητο *Big.* & *Vat.* *f* Id eſt, τῶν μετὰ τούτους βασιλέων, *qui hos ſequuti ſunt reges.* Videſis *Lud. de Dieu* in *Acta Apoſtolorum*, c. 13. v. 42. p. 134. *g* Ita *Big.* & *Ruf.* κατ' ἀνατολὰς in *Editis Aliiſque.* *h* Iterum cum *Cod. Big.* & *Ruf.* χώρου in *cæteris.* *i* Καλουμένου χώρου in *Editis.* Verum illud χώρου faceſſere juſſimus auctoritate *Cod. Big.* & *Ruf.* *k* Ita legiſſe videtur *Ruf.* Οφλὰμ *Big.* Οφλᾶς in *Editis Aliiſque.* *l* *Al.* συνῆπτον & συνῆπτου. *m* Γιναθὼ *Big.* Γιναθὶν *Gall.* *n* Ιζα & Βασ. *Vat.* *o* Ita ex *Ruffini* exemplaribus quibuſdam & *Joſepho* in *Antiquitatum* l. 20. c. 2. antea erat in *Græcis* omnibus ἀγαθης. *p* Aut ὥστε legendum, aut καὶ pro ὥστε accipiendum. *q* Βιζηθὰ *Big.* & *Voſſ.* Ζιθηθὰ *Ruf.*

τοῖς πύργοις ὑποστεδίδου τὸ βάθος τῆς τάφρου. ὀπιχωρίως δὲ ὑπὸ ἐκλήθη Βεζεθὰ τὸ νεόκτιστον μέρος, ὃ μεθερμηνευόμενον Ἑλλάδι γλώσσῃ καινὴ λέγοιτ' ἂν πόλις. δεομένων οὖν τῶν ἐνθάδε σκέπης, ὁ πατὴρ τοῦ νῦν βασιλέως, ᾧ ὁμώνυμος Ἀγρίππας, ἄρξεται μὲν τοῦ [b]προϋποθέντος τείχους· δείσας δὲ Κλαύδιον Καίσαρα, μὴ τὸ μέγεθος τῆς καταβολῆς ὑπὸ νεωτερισμῷ πραγμάτων ὑποψίαν καὶ φάσεως, παύεται θεμελίους μόνον βαλόμενος. καὶ ἦν ὑπ' ἂν ἀνωρύκτῳ ἡ πόλις, εἰ [c]συνῴκοδόμητο τὸ τεῖχος ὡς ἤρξατο. λίθοις μέν γε [d]εἰκοσιπήχεσι δ μῆκος, καὶ τὸ εὖρος δεκαπήχεσι [e]συνεμέτρητο, μήθ' ὑποφυλλίῳ σιδήρῳ ῥᾳδίως, [f]μήθ' ὑπ' ὀργάνοις βασταθῆναι δυναμένοις· δέκα πήχεις αὐτὸ τὸ τεῖχος ἐπλατύνετο, καὶ ὁ ὕψος [h]πλέον μὲν ἂν ὡς εἰκὸς ἔσχε, μὴ βασκανθείσης τῆς ὑπαρξαμένου φιλοτιμίας. αὖθις δέ, καίτοι μὴ ταχέως ἐγειρόμενοι ὑπὸ Ἰουδαίων, [i]εἰς εἴκοσι πήχεις ἀνέστη· καὶ διπήχεις μὲν ταῖς ἐπάλξεσι, τριπήχεις δὲ τοῖς προμαχῶσιν εἶχεν, ὡς τὸ πᾶν ὕψος [k]εἰς εἰκοσιπέντε πήχεις ἀναπεταθῆναι.

γ'. Τοῦ δὲ τείχους ὑπερεῖχον οἱ πύργοι πήχεις εἴκοσι μὲν εἰς εὖρος, εἴκοσι δὲ εἰς ὕψος, τετράγωνοί τε καὶ πλήρεις ὥσπερ αὐτὸ τὸ τεῖχος ὄντες· ἦγε μὲν ἁρμονία καὶ τὸ κάλλος τῶν λίθων οὐδὲν ἀπέδει ναοῦ. μετὰ δὲ τὸ ναοῦ ὕψος τοῦ πύργου, ὅσῳ ἦν εἰκοσίπηχυ, πολυτελεῖς ἦσαν οἶκοι, καὶ καθύπερθεν ὑπερῷα, διῃρημένοί τε τοῖς τοῦ ὑετοῦ [l]ὑποδοχαῖς [m]εἰς πλεῖσα, καὶ πλατεῖαι καθ' ἕκαστον ἀνοδοι. τοιοῦτος μὲν [n]οὖν πύργος τὸ τρίτον τεῖχος ἦν εἰκοσήκοντα· τὰ δὲ μεταπύργια τέτταρα, ἀνὰ πήχεις [o]διακοσίους. τὸ [p]δὲ μέσον εἰς τεσσαρακαίδεκα πύργους, τὸ δὲ ἀρχαῖον εἰς ἑξήκοντα μεμέρικτο. [q]ἡ πόλεως δὲ ὁ πᾶς κύκλος σταδίων ἦν τεσσήκοντα τεσσάρων. θαυμασίως δὲ ὄντος ὅλως τοῦ τρίτου τείχους, θαυμασιώτερος ἀνῆκε τῇ γωνίᾳ [r]βορειός τε τῷ πρὸς δύσιν ὁ ψηφινος πύργος, καθ' ὃν ἐστρατοπεδεύσατο Τῖτος. [s]ὅτι δ ἑβδομήκοντα πήχεις ὑψηλὸς ὤν, Ἀραβίαν τε ἀνίσχοντος ἡλίου παρεῖχεν ἀφορᾶν, καὶ μέχρι θαλάσσης τὰ τοῦ Ἑβραίων κληρωχίας ἔσχαζεν. [t]ὀκταγώνιος δὲ ἦν. τούτου δὲ ἄντικρυς ὁ Ἱππικός, καὶ περὶ αὐτὸν δύο [u]κατεσκευάσθησ ὑπὸ Ἡρῴδου [x]τοῦ βασιλέως οἱ ἐν ἀρχαίῳ τείχει· μέγεθός τε καὶ κάλλος ἦς ἡ ὀχυρότης τοῦ [y]οἰκουμένου διάφοροι. πρὸς γὰρ φύσει μεγαλοψύχῳ, καὶ τῇ πρὸς τὴν πόλιν φιλοτιμίᾳ, καὶ ὑπερβολὴν τοῦ ἔργου ὁ βασιλεὺς πάθοσιν [y]οἰκείοις ἐχαρίζετο, καὶ πρὸς τοῖς ἡδίστοις προσώποις ἀφ' ὧν [z]ὠνόμασε τοὺς πύργους, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ καὶ γυναικί, τιμὴν μνήμην [a]ἀνέθηκε· τιμὴν μέν, ὡς [b]προειρήκαμεν. [c]κλαίουσι δ' ἕτεροι, τοὺς δὲ ὑποβαλὼν ὁ πολέμῳ γενομένους ἀγωνισαμένους.

funditas plurimum altitudinis turribus adjiceret. pars autem illa civitatis quæ veteri acceſſerat voce patria Bezetha appellata eſt, quæ, ſi Græce eam interpretemur, Cœnopolis dici poſſet. Cum ergo qui illic habitarent tegumento *muri* opus haberent, *regis præſentis pater, eique cognominis, Agrippa, murum quidem jam memoratum inchoat; veritus autem Claudium Cæſarem, ne conſtructionis magnitudinem in novarum rerum ſtudii & ſeditionis ſuſpicionem traheret, jactis tantummodo fundamentis deſtitit ab opere. etenim inexpugnabilis exſtitiſſet civitas, ſi murum, uti cœperat, perfeciſſet. Saxa enim, quibus conſtruebatur, erant cubitos quidem XX longa, decem vero lata, ut nec ferro facile ſuffodi poſſent, nec machinis loco dimoveri: *biſque* factus eſt murus ipſe in latitudinem decem cubitorum, ac in majorem, ut veriſimile eſt, altitudinem ſurrexiſſet, ſi magnificentia illius qui eum inchoaverat non inhibita fuiſſet. Poſtea vero *idem murus*, utpote ſtudioſe à Judæis excitatus, ad XX cubitos attollitur; & minas quidem binis cubitis, propugnacula vero trinis habebat: adeo ut tota altitudo ad XXV cubitos aſſurgeret.

3. Murum autem ſupereminebant turres, XX quidem cubitis in latitudinem, XX etiam in altitudinem, quadratæ & ſolidæ ſicut & ipſe murus. quin & junctura & pulchritudine lapidum nihil cedebant templo. Supra vero ſolidam *illam* turrium altitudinem ad XX cubitos, magnifici erant œci, iiſque ſuperimpoſita cœnacula, & ciſternæ ad aquas pluviales illic recipiendas plurimæ, & lati ad ſingula gradus quibus aſcendebatur. Atque turres quidem ejuſmodi tertius iſte murus XC habebat; earum autem intervalla erant CC cubitorum. medius vero murus in XIV turres, & antiquus in LX diviſus erat. Urbis autem circuitus univerſus erat ſtadiorum XXXIII. At cum totus eſſet admirabilis tertius ille murus, admirabilior tamen adhuc erat Pſephina turris, quæ in angulo ad ſeptentrionem & occidentem ſito ſurgebat, adverſus quam Titus caſtra poſuerat. Cum enim LXX cubitos alta eſſet, inde conſpici poterat Arabia ſole oriente, ultimique ad mare uſque terræ Judæorum fines. Erat autem octangularis *ea turris*. Atqui ex adverſo illius erat Hippicos *dicta turris*, & juxta eam duæ *aliæ*, ab Herode rege in veteri muro ædificatæ: quæ magnitudine & pulchritudine & firmitate univerſis, quæ toto orbe erant, præſtabant. nam præterquam quod *rex* natura eſſet magno & excelſo animo, & magnificentiæ ſtuderet in urbe ornanda, in operum præcellentia animi ſui affectibus gratificabatur; tribuſque perſonis chariſſimis à quibus turres appellavit, fratri ſcilicet & amico & conjugi, in memoriam conſecravit: huic quidem, ut jam ante diximus, amoris cauſa ab ipſo peremptæ, illis vero bello amiſſis cum fortiter ſtrenueque dimicaſſent. Atque

Turrium altitudo.

Urbis circuitus.

Turris Pſephina.

a Ἐν αὐτῇ *Big.* b Προειπαμεν *Big.* c Προϊκηπτο *Big.* d Ita *Big.* εἰκοσαπήχεσι in *Editis Aliiſque.* e Ἡρμοζετο *Voſſ.* f Μήτ' ἐχείρῳ *Big.* g Δυνάμενοι δέκα πήχεσι *Big.* δυναμένοις δέκα πήχεις *Voſſ.* h Πλέον *Big.* i Ὡς *Big.* k Illud εἰς non agnoſcit *Big.* l Ἀποδοχαῖς *Voſſ.* m Ἑλικοειδῆς τι aut ſimile quid legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *& tortuoſi latique ſingularum aſcenſus.* n Illud οὖν deeſt *Big.* o Διακοσίους *Big.* p Ita *Voſſ.* & *Ruf.* τὸ δ' αὖ μέσον in cæteris. q Τῆς πόλεως ὁ κ. *Big.* r Βορεὶς *Big.* ὁ βορειός τε *Voſſ.* s Ἐπεὶ δ ἐσθ. *Big.* t Ὀκταγώνιος *Big.* u Κατασκευασμένοι ὑφ' Ηρ. *Big.* κατεσκευάσθησαν ὑφ'. *Voſſ.* x Articulum non agnoſcit *Big.* y Οἰκείοις καὶ ἰδίοις *Big.* Verum non dubito quin *idiois* olim margini appoſitum in textum irrepſerit. z Ἐπωνόμασεν *Big.* a Ἀνεθηκεν *Big.* quo modo forſan & *Ruf.* b Εἰρήκαμεν *Voſſ.* c Καὶ κτείνας *Big.* * *Id eſt*, Agrippa rex Agrippæ junioris pater.

Turris Hippica. Atque Hippica ſane, ab amico denominata, quadrangularis quidem erat, (cujus ſingula latera latitudine & longitudine XXV cubitos patebant, altitudine vero erant *cubitorum* XXX) nuſquam inanis. Supra autem *hanc* ſoliditatem, ſaxiſque adunatam compaginem, imbribus excipiendis puteus erat XX cubitos altus. Super eum vero domus erat *gemino tabulato XXV cubitos alta, & in varia *membra* diviſa. cui impoſitæ erant minæ quidem ad duos, propugnacula vero ad tres cubitos aſſurgentia, ita ut tota altitudo ad LXXX cubitos numeraretur. Se-
Turris Phaſaëlus. cunda vero turris, quam de fratris nomine Phaſaëlum nominavit, æque tam in longitudinem quam in latitudinem XL cubitos patebat, totidemque in altitudinem, tota ſolida. Hanc autem ambiebat porticus X cubitos alta, loricis & propugnaculis ſepta. in medio vero porticûs ſuperædificata erat alia turris in œcos etiam magnificos cum balneo diviſa, ut nihil turri deeſſet quo minus regia videretur. in faſtigio autem minis & propugnaculis, præ altero quem memoravimus, ornata erat: adeoque tota ejus altitudo ad XC cubitos uſque attollebatur; & ſpecie quidem turri in Pharo *inſula* quæ Alexandriam navigantibus ignem procul oſtendit, ſimilis erat, ſed ambitu multo major. Cæterum tunc Simoni factum erat tyrannidis domicilium. Tertia autem turris Ma-
Turris Mariamne. riamne *dicta* (ita enim vocabatur regina) uſque ad XX quidem cubitos ſolida erat, XX vero cubitos lata pariterque alta. Diverſoria autem cæteris magnificentiora & ornatiora ſuſtinebat: rege quippe ipſum id decere arbitrante, ut turri de uxoris nomine appellatæ plus ornatûs adhiberetur, quam illis quæ à viris nomen traxerunt: ſicut illæ hac munitiores erant, cui femina nomen dederat. Hujus tota altitudo erat LV cubitorum.

Artificium quo turres illæ exſtructæ erant. 4. Cum autem tantæ eſſent magnitudinis tres illæ turres, ex loci ſitu multo majores eſſe videbantur: nam & ipſe antiquus murus, cui erant inædificatæ, in excelſo colle exſtructus fuerat; & magis quam *ipſe* collis eminebat ad XXX cubitos, ſupra quem *verticem* turres illæ poſitæ multum ſublimitatis inde aſſumebant. Mirabilis autem etiam lapidum erat magnitudo. non enim ex vulgaribus lapidibus, ſaxiſve quæ homines ferre poſſent, conſtructæ erant: verum ex ſecto marmore candido, ſingulis quidem *ſaxis* XX cubitos longis, decem vero latis, & quinque altis. Tam apte autem inter ſe conjuncta erant, ut ſingulæ turres ſingula ſaxa viderentur à naturâ facta, ac deinde manibus artificum in faciem anguloſque efformata. atque ita nuſquam compaginis junctura deprehendi potuit. His autem, in ſeptentrionali muri parte poſitis, intus conjuncta erat regia, omni narratione *pene* ſuperior: ut quæ operis aut apparatus cujuſcunque magnificentia ſuperari non potuerit. ſed tota quidem muro XXX cubitos alto cincta erat, & in circuitu turribus ornatiſſimis æquali diſtantia poſitis

ὁ μὲν οὖν Ἱππικὸς, ἀπὸ τοῦ φίλου προσαγορευθεὶς, τετράγωνος μὲν ἦν, εὖρος δὲ καὶ μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν [a]ἕκαστος καὶ ὕψος τεσσάκοντα, ὑδρεῖον διάκενος. ὑπὲρ δὲ τὸ [b]πλῆρες, καὶ τοῖς πέτραις [c]συνηνωμένον, εἰς ὑδροχεῖον [d]τὸ ὄμβριον, [e]εἰκοσίπηχυς λάκκος ἦν τὸ βάθος. ἐπάνω δὲ τούτου δίστεγος οἶκος ἦν, εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν τὸ ὕψος, εἰς ποικίλα τε διηρημένος, ὑπὲρ οὗ τύρσεις μὲν διπήχεις, προμαχῶνες δὲ περιέβαλλοντο τεσσάρων πήχεων· ὡς τὸ πᾶν ὕψος εἰς ὀγδοήκοντα πήχεις συναριθμεῖσθαι. ὁ δὲ δεύτερος πύργος, ὃν ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Φασάηλον, ὅ μὲ πλάτος καὶ τὸ μῆκος ἴσον εἶχε, τεσσαράκοντα πηχῶν ἕκαστον, ὑπὲρ τεσσαράκοντα δ' ἦν ὁ ναὸς αὐτῷ ὕψος. [g]ἐπάνω δ' αὐτοῦ περιῆν σοὰ δεκαπήχης ὁ ὕψος, ζωοφορίοις τε καὶ προβόλοις σκεπομένη. [h]μέσῳ δ' ὑπερῳκοδόμητο τῷ σοὰ πύργος ἕτερος, εἴς τε οἴκους πολυτελεῖς, καὶ δὴ καὶ βαλανεῖον διηρημένος, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν τῷ πύργῳ βασίλειον δοκεῖν. τὰ δὲ ἄκρα τοῖς προμαχῶσι καὶ ταῖς τύρσεσι μᾶλλον ἢ περὶ αὐτὸ κεκόσμητο. πηχῶν δὴ ὁ πᾶν ὕψος, ὡς ἑβδήκοντα, καὶ ὁ μὲ σχῆμα παρεῖχε τῷ κατ' Φάρον ἐκπυρσεύοντι τοῖς ἐπ' Ἀλεξανδρείας πλέουσι, τῇ περιοχῇ δὲ πολὺ μεῖζον ἦν. τυραννεῖον ἀπεδείχθη ὁ Σίμωνος. ὁ δὲ τρίτος πύργος ὁ Μαριάμμη, τοῦτο γὰρ ἡ βασιλὶς ἐκαλεῖτο, μέχρι μὲ εἴκοσι πηχῶν ναὸς ἦν, εἴκοσι δὲ πήχεις εἰς εὖρος διέβαινε καὶ μῆκος ἴσον. πολυτελεστέραν δὲ καὶ ποικιλωτέραν τ' ἄλλων τὴν οἴκησιν εἶχεν ἐπάνω· ὅ βασιλέως οἰκεῖον ἐστολισμένος, τ' ἀπὸ γυναικὸς ὀνομασθέντα κεκοσμημένοις πλέον, ἢ τοῖς ἀπ' ἀνδρῶν, ὥσπερ ἐκείνοις ὁ γυναικὸς ὀχυρωτέρους. τούτου ὅ πᾶν ὕψος πεντήκοντα [i]καὶ πέντε πηχῶν ἦν.

δ'. Τηλικοῦτοι δὲ ὄντες ὁποῖοι πρὸς τὸ μέγεθος, πολὺ μείζονες ἐφαίνοντο διὰ τὸν τόπον· αὐτό τε γὰρ τὸ ἀρχαῖον τεῖχος, ἐν ᾧ ἦσαν, [k]ἐφ' ὑψηλῷ λόφῳ δεδόμηλο, καὶ ὁ λόφος καθάπερ κορυφήν τινα ὑψηλοτέραν προσανέτειν εἰς τεσσάκοντα πήχεις, ὑπὲρ ἣν οἱ πύργοι κείμενοι πολὺ δή τι μετεώρους προσελάμβανον. θαυμάσιον δὲ καὶ τῶν λίθων ἦν τὸ μέγεθος. οὐ γὰρ ἐξ εἰκαίας χερμάδος, οὐδὲ φορητοῖς ἀνθρώποις πετρῶν συνειρήκεσαν, λευκὴ δὲ μάρμαρος ἐτμήθη· καὶ ὁ μὲ μῆκος [l]ἑκάστης πηχῶν [m]ἦν εἴκοσι, [n]δέκα δὲ εὖρος, καὶ βάθος πέντε. συνήρμοσο δ' ἐπ' ἀλλήλοις, ὡς δοκεῖν ἕκαστον πύργον μίαν εἶ) πέτραν ἀναπεφυκέναι, [o]ἔπειτα δὲ τορευθῆναι χερσὶ τεχνίτου εἰς σχῆμα καὶ γωνίας. ὥστε ὑδαμόθεν ἡ συνάφεια τῆς ἁρμονίας διεφαίνετο. κειμένοις δὲ τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῖς ἔνδοθεν ἡ τοῦ βασιλέως αὐλὴ προσέζωκε, παντὸς λόγου κρείσσων. ὥστε γὰρ πολυτελείας, ὥστε καταστολῆς τινος ἔλιπεν [p]ὑπερβολή. ἀλλὰ τετείχιστο μὲν [q]ἅπασα τεσσάκοντα πήχεις τὸ ὕψος, κύκλῳ κατ' ἴσον ἀφέστημα [r]κεκοσμημένοις δὲ πύργοις διείληπτο,

[a] Ita *Big.* & *Vat.* antea erat ἓξ ἕκαστος ὕψος τεσσάκοντα. [b] Πληρίσασιν *Big.* [c] Ita *Vat.* συνηνωμένοις in *Editis.* συνηνωμένος & συνημμένων in quibuſdam *MSS.* [d] Illud τὸ è *MSS.* [e] Ita reſcripti. ἑκατοντάπηχυς hîc loci in *Editis* & *MSS.* [f] Αὐτῷ τὸ ναὸς ἦν *Big.* [g] Ἐπάνωθεν δὲ τούτου *Big.* [h] Μέση δ' ὑπερῳκοδόμητο τῇ σοᾷ πύργος τις ἕτερος. *Big.* [i] Ἑπτὰ *Big.* [k] Ἐς ὑψηλῷ λ. *Big.* [l] Ἑκάστη *Big.* [m] Illud ἦν non agnoſcit *Big.* [n] Εὖρος ἓ δέκα *Big.* [o] Ἐπὶ τοῖς δὲ πέλεκι ἐκτὸς *Big.* [p] Ita cum *Cod. Big.* ὑπερβολὴ in *Editis Aliiſque.* [q] Πᾶσα *Big.* [r] Sic *Big.* κεκοσμημένους ἓ πύργοις in *Editis Aliiſque.* * *Al.* duplici tecto.

a Ξυσῶντος

πλο, ἀνδρῶσί τε μεγίστοις, καὶ εἰς [a]ξενῶνας [b]ἑκατονταπηχυς κλίνας· ἐν οἷς ἀδιήγητος μὲν ἡ ποικιλία τῶν λίθων ἦν. συνῆλθε γὰρ πολὺς ὁ παντα χῆ σσάνιος. θαυμαστὴ δ' ὀψφαὶ, μήκει τε δοκῶν καὶ λαμπρότητι τῶν κοσμημάτων. οἴκων δὲ πλῆθος, καὶ [c]διαφοραὶ σχημάτων περὶ τούτους μυρίαι· πᾶσι γε μὴν ἁπασαι πλήρεις, [d]καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐν ἑκάστοις κειμένων ἐξ ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ. περίστοα δὲ δι' ἀλλήλων ἐν κύκλῳ πολλὰ, καὶ σύλοι περὶ ἑκάστῳ διαφοραὶ. τὰ γε μὴν τούτων ὑπαίθρια παντα χῆ χλοερά· καὶ ποικίλαις μὲν ὕλαις, μακροὶ δὲ δι' αὐτῶν περίπατοι, καὶ περὶ τούτους εὖροι βαθεῖς [e]ἀξάμεναί τε [f]πολλαχῆ χαλκουργημάτων περίπλεοι, δι' ὧν ὁ ὕδωρ ἐξεχεῖτο, καὶ πολλοὶ περὶ τὰ νάματα πύργοι περιεσταδὸν ἡμέρων. ἀλλὰ γὰρ οὐδ' ἐρμηνεῦσαι δυνατὸν ἀξίως τὰ βασίλεια, καὶ φέρειν βάσανον ἡ μνήμη, τὰς ἔσ λιγκτικῆς πυρὸς δαπάνας ἀναφέρουσα. ὁ γὰρ τούτων Ρωμαίοις κατῴκισε, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐνδον ἐπιβούλων, ὡς προειρήκαμεν, ἐν ἀρχῇ τῆς [g]ἀποστάσεως. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς Αντωνίας ἤρξατο ὁ πῦρ, μετέβη δ' ὀπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τῶν πύργων τὰς στέγας ἐπενεμήθη.

distincta, maximisq; cœnaculis, quæ c virorum lectos caperent, *instructa*: in quibus inenarrabilis erat lapidum varietas. nam quicquid *illorum* ubique rarum magna copia collectum erat. Tecta etiam & laquearia ob trabium longitudinem & ornamentorum magnificentiam miranda *erant*. Cubiculorum item ingens multitudo, & figurarum circa illa multiplex varietas; atque omnia supellectile pretiosissima, vasisque, quorum pleraq; aurea & argentea erant, *instructa*. Peristylia vero multa, alia post alia in circulum, singula variis columnis *ornata*. Quæ vero illorum *spatia* sub dio erant, viriditate ubique gaudebant: & variæ quidem sylvæ *erant*, inque iis prolixa ambulacra, & circa ea profundi euripi, cisternæque passim signis æreis abundantes, per quæ aqua effundebatur, & circa latices multæ cicurum columbarum turres. Sed enim regia, qualis fuerit, pro dignitate exponi nequit, & memoriæ cruciatus adhiberetur, si quis referret, quantas res consumpserit flamma latrocinalis. nec enim ista omnia à Romanis incensa erant, sed ab insidiatoribus intestinis, ut jam ante diximus, sub defectionis initium. Atque primum quidem in Antoniam invasit ignis; inde autem transiit in regiam, triumque turrium tecta depastus est.

Regia incensa à latronibus.

ιδ'. **ΚΕΦ. ε'.**

Εκφρασις ἱερᾶ.

CAP. V.

Descriptio templi.

ΤΟ δὲ ἱερὸν ἵδρυτο μὲν, ὥσπερ ἔφθη, ὅπι λόφου καρτεροῦ· κατ' ἀρχὰς δὲ μόλις ἐχώρει τὸ ἀναστάτου χθαμαλὸν αὐτῷ τότε ναῷ καὶ τῷ βωμῷ. τὰ γὰρ πέριξ ἀπόκρημνος ἦν καὶ κατάντης. τοῦ δὲ βασιλέως Σολομῶνος, ὃς δὴ καὶ τὸν ναὸν ἔκτισε, τὸ κατ' ἀνατολὰς μέρος ἐκτειχίσαντος, [h]εἶτ' ἐπίδη μία σοὶ τῷ χώματι καὶ κατά γε τὰ λοιπὰ μέρη γυμνὸς ὁ ναὸς ἦν. τοῖς δ' ἐξῆς αἰῶσιν, ἀεί τι τοῦ λαοῦ προσχωννύοντος, ἀνισούμενος ὁ λόφος ηὐρύνετο. ἀφικόμενοι δὲ καὶ τὸ προσάρκτιον τεῖχος, τοσοῦτον προσέλαβον ὅσον ὕστερον ἐπέσχεν ὁ τοῦ παντὸς ἱεροῦ περίβολος. τειχίσαντες δὲ περὶ κύκλῳ τὸν λόφον, καὶ μεῖζον ἐλπίδος ἐκπονήσαντες ἔργον· εἰς ὃ μακροὶ μὲν ἐξανηλώθησαν αἰῶνες αὐτοῖς, καὶ ὁ ἱερὸς δὲ θησαυρὸς πάντες, ὅσ' ἀπέπεμψαν ἐκ τῆς οἰκουμένης δασμοὶ πεμπόμενοι τῷ Θεῷ· τύς τε ἄνω περιβόλους, καὶ τὸ κάτω ἱερὸν ἀμφιδείμαντο. [k]τοῦτο τὸ ταπεινότατον, ἀπὸ τεσσαρακοσίων ἀνετειχίσαντο πηχῶν, κατὰ δὲ πάσας τόπους [l]ἐκ πλείονος. ὁ μέντοι πᾶν τὸ βάθος ἐφαίνετο τοῦ θεμελίου· ὅπι πολὺ γὰρ ἔχωσαν τὰς φάραγγας, ἀνισοῦν βουλόμενοι τοὺς γειτονοῦντας ἕως ἄνω. πέτραι δὲ πεσαρακοντάπηχεις τὸ μέγεθος ἦσαν τοῦ δομήματος. ἦν τι δὲ καὶ φιλοτιμία τῶν χρημάτων, ὡς ἡ τοῦ λαοῦ φιλοτιμία, λόγου μείζονας ἐποιεῖτο τὰς ὑπάρχεις, καὶ τὸ μηδὲ ἐλπισθὲν ἔξειν πέρας, ὅπι μοιρᾳ τις χρόνοις ἦν ἀνύσιμον.

FAnum autem, ut *superius* dixi, supra arduum quidem collis jugum conditum erat: cumque ædificari cœptum esset, vix templo & aræ sufficiebat planities in illius vertice. nam undique præceps erat atque declivis. Cum autem rex Solomon, idem qui templum exstruxit, partem ejus * ad orientem muro cinxisset, tum terræ illic aggestæ porticus una imposita erat: & ex aliis partibus nudum manebat templum. Progressu autem temporis, cum semper aliquid aggeris populus accumularet, coæquatus collis latior effectus est. Quin & muro ad septentrionem perrupto, tantum assumpsere *spatii*, quantum postea totius fani ambitus includebat. Cum autem triplici muro collem circumdedissent, & in opere magis quam sperandum erat elaborassent, (in quo longa sæcula consumpta erant, omnesque thesauri sacri, quos ex toto orbe missa Deo tributa repleverant) tam superiorem ambitum quam templum interius ædificarunt. Cujus quod humillimum erat ad trecentos cubitos excitarunt, in quibusdam vero locis ad plures. Non tamen omnis fundamentorum altitudo apparebat: nam magna ex parte valles terra aggesta repletæ erant, ut urbis angiportis eas adæquarent. Saxis vero in exstructione usi sunt quadragenorum cubitorum magnitudinis. nam & pecuniæ abundantia & populi liberalitas plus quam dici potest structuram procedere faciebat: & quod absolvi posse ne sperabatur quidem, perseverantia & temporis diuturnitate perfectum erat.

Templi descriptio. Confer Antiquitatum l. 3. c. 6. & l. 8. c. 3.

Saxorum magnitudo.

2. Tantis

---

a Ξενῶνας *Big.* b Ita cum *Cod. Big.* ἑκατονταπλίνους in *cæteris.* c Διαφορὰ χ. π. τ. μυρίαι· πᾶσαι *Big.* d Καὶ πλείω *Big.* e Auctoritate *Cod. Big.* τὰ ante ἀξάμεναί τε delevi. f Παντα χῆ *Big.* g Κατῳκίσθησαν post ἀποστάσεως addit *Big.* h Ita *Big.* & *Ruf.* ἐπεὶδη σὺν in *Editis Aliisque.* i Ἐνεπίμπλασαν *Big.* k Τοῦτο τὸ ταπεινότατον *Big.* l Καὶ πλείονος *Big.* * Ab oriente, *Ruf.*

a Ita

Porticus quales, & portæ. Confer L. Cappellum in Hiſt. Jud. Compend. p. 156, 157.

2. Tantis autem fundamentis digna erant opera illis impoſita. Nam porticus quidem omnes duplices erant, eas vero ſuſtinuerunt columnæ quinis & vicenis cubitis altæ, ſingulis è ſaxis marmore candidiſſimo: & cedrinis laquearibus tectæ erant. Illa utpote naturâ magnifica & bene polita, apteque & congruenter juncta ſpectaculum præbebant ſplendidum & memorabile; nulloque aut pictoris aut ſculptoris opere extrinſecus ornatum. Et latæ quidem erant ad XXX cubitos: omnis autem earum ambitus una cum Antonia ſex ſtadiorum menſuram comprehendebat. At totum ſub dio ſpatium variatum erat & omnigenis lapidibus ſtratum. Cum vero per hoc ſecundum ad templum iretur, ſeptum lapideum circumjectum erat trium quidem cubitorum altitudine, admodum vero affabre factum. Illic autem paribus intervallis diſpoſitæ erant columnæ, *ingreſſuros* de lege munditiæ præmonentes, aliæ Græcis aliæ Latinis literis, nemini licere alienigenæ in locum ſanctum intrare. Sanctum enim vocabatur templum ſecundum. & quatuordecim quidem gradibus eò aſcendebatur à primo: illius vero area quadrata erat & proprio muro circundata. cujus exterior celſitudo, quamvis XL cubitis ſurgeret, tamen gradibus tegebatur, interior autem XXV cubitorum erat. nam cum in altiori loco gradibus ædificaretur, non tota pars interior cernebatur, colle utpote obtecta. Poſt XIV autem gradus ſpatium uſque ad murum erat decem cubitorum, totumque erat planum. Hinc rurſum aliæ quinque graduum ſcalæ ad portas ducebant, quæ à ſeptentrione quidem ac meridie octo erant, quaternæ utrinque, duæ vero ex oriente

Mulierum locus. neceſſario. nam cum hîc proprius locus, religionis cauſa, mulieribus muro diſcerneretur, altera quoque porta opus eſſe videbatur: hæc autem ex adverſo prioris ſecta erat. atque ex aliis regionibus una *porta* meridiana & una ſeptentrionalis, quibus ad mulierum atrium introibatur: per alias enim mulieribus non licebat ingredi; ſed neque per ſuam ultra proprium ſibi dicatum ſeptum. Cæterum patebat locus *iſte* non ſolum feminis Judæam habitantibus, ſed & extra eam popularibus religionis cauſa venientibus. occidua vero pars nullam portam habebat, ſed perpetuo exſtructus ibi erat murus. Porticus autem intra portas à muro averſæ intro ante gazophylacia, columnis ingentibus & pulcherrimis ſuſtinebantur. erant autem ſimplices, & præter magnitudinem nulla in re ab inferioris ſepti porticibus differebant.

Portarum ornamenta. 3. Portarum autem novem quidem auro & argento undique tectæ erant, una cum poſtibus & ſuperliminari: una vero extra templum ex ære Corinthio, quæ multum argento inclusas & inauratas dignitate ſuperabat. Et binæ

Β'. Ην δὲ ἄξια τῆ πιστει θεμελίων καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἔργα. διπλαῖ μὲν γὰρ αἱ στοαὶ πᾶσαι, κίονες δ' αὐτὰς εἰκοσιπέντε πηχῶν τὸ ὕψος [a] ὑφεστήκασι, μονόλιθοι λαμπρότατης μαρμάρου, [b] κεδρίνοις δὲ φατνώμασιν [c] ἀσφαλῶς. τούτων ἡ μὲν φυσικὴ πολυτέλεια, καὶ τὸ εὔξεστον, καὶ τὸ ἁρμόσιον, παρεῖχε θεωρείαν ἀξιόλογον· ὑδατι δὲ ἔξωθεν, ὅτε ζωγραφίας, ὅτε γλυφίδος ἔργῳ θεσπεσιάτῳ. [d] καὶ πλατεῖαι μὲν ἦσαν ὀκτὼ τεττάκοντα πήχεις· ὁ δὲ πᾶς κύκλος αὐτῶν εἰς ἓξ σταδίους συνεμετρεῖτο, περιλαμβανομένης καὶ τῆς Ἀντωνίας. [e] ὅ δὲ ὑπαθρον ἅπαν πεποίκιλτο [f] παντοδαπῶν λίθων κατεστρωμένον. διὰ τούτου προϊόντων ὅτι ὁ δεύτερος ἱερὸς, ῥύφακος περιεβέβλητο λίθινος, [g] τρίπηχυς μὲν ὕψος, πάντῃ δὲ χαμέντας διειργασμένος. ὧν αὐτοῦ [h] δ' εἰσήκεσαν ἐξ ἴσου ἀφεστήκασι στῆλαι, τὴν τε ἁγνείας προσημαίνουσαι νόμον, αἱ μὲν Ἑλληνικοῖς, αἱ δὲ Ῥωμαϊκοῖς γράμμασι, μὴ δεῖν ἀλλόφυλον [i] οὐδένα τοῦ ἁγίου παρείναι. τὸ δὲ δεύτερον ἱερὸν, ἅγιον ἐκαλεῖτο. καὶ τεσσαρεσκαίδεκα μὲν βαθμοῖς ἦν ἀναβατὸν ἀπὸ τοῦ πρώτου, τετράγωνον δὲ ἄνω καὶ τεῖχος περιπεφραγμένον ἴδιον. τούτου ὃ μὲν ἔξωθεν ὕψος, καίπερ τεσσαράκοντα πηχῶν ὑπάρχον, ὑπὸ τῶν βαθμῶν ἐκαλύπτετο, τὸ δὲ ἔνδοθεν εἴκοσι καὶ πέντε πηχῶν ἦν. πρὸς γὰρ ὑψηλοτέρῳ [k] δεδομημένῳ βαθμοῖς, οὐκέτι ἦν ὅλον ἅπαν εἰσω καταφανὲς κεκλυπτόμενον γὰρ τοῦ λόφου. μετὰ δὲ τοὺς δεκατέσσαρας βαθμούς, ὃ μὲν πρῶτος τείχους διάστημα πηχῶν ἦν δέκα, πᾶν ἰσόπεδον. ἔνθεν ἄλλοι πάλιν πεντέβαθμοι κλίμακες ἀνῆγον ὅθι τὰς πύλας, αἱ ἀπὸ μὲν ἄρκτου καὶ μεσημβρίας ἀκτὼ, [l] κατ' ἐκάτερον πέσσαρες, δύο δ' ἦσαν ἐξ ἀνατολῆς [m] κατ' ἀνάγκην. διατετειχισμένου γὰρ [n] τοῦτο τὸ κλίμα τοῦ γυναικῶνος ἰδίου θρησκείας χώρου, ἔδει δευτέραν εἶναι πύλην· τέτμητο δ' αὕτη τοῦ πρώτου ἄπρακτος. καὶ τὰς μὲν ἄλλας κλιμάκων, μία μεσημβρινὴ πύλη, καὶ μία Βόρειος, δι' ἧς εἰς τὸ γυναικωνῖτιν εἰσῆσαν· τὴν δὲ τοὺς ἄλλους, οὐκ ἐξὸν παρελθεῖν γυναιξίν, ἀλλ' ὁδὸς [o] τὴν τοῦ σφετέρου ὑποφῆναι ὁ διαλείχρυσμα. ἀνεῖτο γε μὴν [o] τοῖς τε ἐπιχωρίοις καὶ τοῖς ἔξωθεν ὁμοφύλοις οὐ πάσῃ θρησκείας ὁ χῶρος. ὁ δὲ πρὸς δύσιν μέρος οὐκ εἶχε πύλην, ἀλλὰ διηνεκὲς ἐδεδόμητο τοῦτο τεῖχος. αἱ στοαὶ δὲ μεταξὺ τῶν πυλῶν ἀπὸ τοῦ τείχους, ἔνθεν ἐφαμμέναι [p] πρὸ τῶν γαζοφυλακίων, σφόδρα μὲν καλοῖς καὶ μεγάλοις ἀνέκειντο κίοσιν. ἧς δ' ἁπλαῖ, [q] καὶ πλείω τοῦ μεγέθους τὸ κάτω κατ' ὀλίγον ἀπελείποντο.

Γ'. Τῶν δὲ πυλῶν [r] αἱ μὲν ἐννέα, χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ κεκαλυμμέναι πανταχόθεν ἦσαν, [r] ὁμοίως τε τοὺς παραστάδας καὶ τοὺς ὑπέρθυρα· μία δ' ἡ ἔξωθεν τοῦ νεὼ Κορινθίου χαλκοῦ, πολὺ τῇ τιμῇ τοὺς χαλαργύρους καὶ περιχρύσους ὑπεράγουσα. καὶ δύο

μὲν

a Ita cum *Cod. Big.* ὑφεστήκασιν in *Editis Aliiſque.* *b* Κεδρίνοις τε *Big.* uti & mox ὑδατί τ' ἔξωθεν. *c* Ὠφέλιμον *Big.* *d* Καὶ πλατεῖαι μὲν καὶ ἐπὶ στ. *Big.* *e* Καὶ τὸ ὑπαθ. *Big.* *f* Eſt qui παντοδαπῶν λίθων malit. Verum nil mutandum, ſed ἀπὸ aut ὑπὸ ſubintelligendum. *g* *Miſna* decem ſolummodo agnoſcit palmos. Verum ſi hîc tres ordines lapidum ſtatuamus, quibus quartus deinde addatur è lignis conſtans, nulla erit pugna: adeoque pro τρίπηχυς ſubſtituamus τρίστεγον, ut hoc ſeptum tria veluti tecta habuiſſe dicatur, duo è ſecundo & tertio ordine lapidum, tertium vero è lignis; vel legamus τρίστιχοι, ut tres ſolummodo ordines lapidum veluti parietes agnoſcamus, interius lignis veſtitos. *Conſt. l. Imperat.* de *Menſuris templi* cap. 2. §. 3. p. 42. Confer *L. Cappelli* Spicilegium ad *Epheſ.* c. 2. v. 14. *h* Διεσήκεσαν *Big.* *i* Sc. in *interius ſeptum.* Pariterque in interiori ſepto alia fuit iſti ſimilis lorica, qua populus à templi ingreſſu & atrio ſacerdotum diſcludebatur. *k* Ita *Big.* & *Vat.* δεδομημένῳ τοῖς βαθμοῖς in *Editis Aliiſque.* *l* Καθ' ἕτερον *Big.* *m* Δι' ἀνάγκης *Big.* *n* Κατὰ τοῦτο ἐφ' ἑτέρου *Big.* *o* Ita *Big.* τοῖς τε ἐπιχ. καὶ τοῖς in *Editis Aliiſque.* *p* Πρὸς τοῦ γαζ. *Big.* Vide Commentarios *Conſt. l' Empereur* in *Cod. Middoth* p. 48. & 49. quem in loci verſione ſequuti ſumus. Paulo autem aliter *Baſnagius* in hunc modum, *porticus procurrentes inter portas, à muro interius protenſæ ante Gazophylacia, pulchris & grandibus ſuſtentabantur columnis.* *q* Ita *Big.* & *Rnf.* ἁπλοῦν in *cæteris.* *r* Ὁμοίως δ' αὖτη *Big.* *s* Αἱ μὲν ἔνθεν *Rnf.*

a Τεσσάρων

μὲ ἑκάστου πυλῶνος θύραι, [a]τριάκοντα δὲ πηχῶν τὸ ὕψος ἑκάστης, καὶ ὁ πλάτος ἴσων πεντεκαίδεκα. μὴν μέντοι ταὶς εἰσόδοις ὁδοτέρω πλατυνόμενοι πρὸ ἑκάτερθεν τριάκοντα πήχεις ὑξέδρας εἶχον εὐρὸς τε καὶ μῆκος πυργοειδεῖς, ὑψηλαὶ δ' ὑπὲρ τεσσαράκοντα πήχεις. δύο δ' ἀνεῖχον ἑκάστην κίονες, δώδεκα πηχῶν τὸ [b]περιμέτρημα ἔχοντες. καὶ τὰ μὲ ἄλλων ἴσον ἴσων τὸ μέγεθος. ἡ δὲ ὑπὲρ τὴ Κορινθίαν ἀπὸ τὰ γυναικωνίτιδος ὑξ ἀνατολῆς ἀνοιγομένη τὰ τὸ ναῦ πύλης ἀντικρὺ, πολὺ μείζων· πεντήκοντα γὰρ πηχῶν ὔσα τὰ ἀνάστασιν, τεσσαρακονταπήχεις ταὶς θύρας εἶχε, καὶ τὰ κόσμον πολυτελέστερον, ὅπὶ δαψιλὲς πάχος ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ. τοῦτο δὲ ταῖς οἰκέαις πύλαις ἐπέχεεν ὁ [c]Τιβερίου πατὴρ Ἀλέξανδρος. βαθμοὶ δὲ δεκαπέντε πρὸς τὴν μείζονα πύλην ἀπὸ τὸ γυναικῶν διαστήματος ἀνῆγον· [d]τὰ γὰρ κατὰ τὰς ἄλλας πέντε βαθμῶν ἦς βραχύτερα.

ε'. Αὐτὸς δ' ὁ ναὸς, κατὰ μέσον κείμενος, ὃ ἅγιον ἱερὸν, δώδεκα βαθμοῖς ἦν ἀναβατός. καὶ ὃ μὲ κατὰ πρόσωπον ὕψός τε καὶ εὖρος ἴσον, ἀνὰ πήχεις ἑκατόν. κατόπιν δὲ τεσσαράκοντα [e]πήχεσι στενότερος· ἔμπροσθεν γὰρ ὥσπερ ὦμοι πρὸ ἑκάτερθεν εἰκοσιπήχεις διέβαινον. ἡ πρόσοψις δὲ αὐτῆ πύλη, πηχῶν ἑβδομήκοντα τὸ ὕψος ὔσα, καὶ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε, θύρας οὐκ εἶχε· τὸ γὰρ ὑφανὲς τὸ ἀφανὲς [f]καὶ ἀλαμπὲς ἐκάλυπτε· κεχρύσωτο δὲ τὰ μέτωπα [g]πάντα, καὶ δι' αὐτῆς ὅτε πρῶτος οἶκος ἐστάθη πᾶσι φανερὸς ἦν, μέγιστος ὤν, καὶ τὰ περὶ τὴν εἴσω πύλην πάντα λαμπόμενα χρυσῷ τοῖς ὁρῶσιν [i]ὑπέπιπτεν. τὸ δὲ ναῦ οὕτως εἴσω διέτεμνε, μόνος ὁ πρόπυλος οἶκος [k]ἐφαίνετο, καὶ διηνεκὲς εἰς ὃ ὕψος, ἀνατεινόμενος μὲν ὅπὶ ἐνενήκοντα πήχεις, μηκυνόμενος δὲ ὅπὶ πεντήκοντα, καὶ [l]ἀλαβάστινον ὅπὶ εἴκοσιν. ἡ δὲ ἀλὰ τὸ οἶκον πύλη κεχρύσωτο μὲ, ὡς ἔφην, πᾶσα, [m]καὶ ὅλος περὶ αὐτὴν τεῖχος. [n]εἶχε δὲ καὶ τὰς χρυσᾶς [o]ὑπὲρ αὐτῆς ἀμπέλους, ἀφ' ὧν βότρυες ἀνθρωπίνης κατεφέροντο. [p]ὅπου δὲ ἤδη τὸ ναῦ διέτεμνε, ταπεινότερα τὰ ἔξωθεν ἦν, καὶ θύρας εἶχε χρυσᾶς πεντηκονταπέντε πηχῶν τὸ ὕψος, εὖρος δ' ἑκκαίδεκα. περὶ δὲ τούτων ἰσόμικτος καταπέτασμα, πέπλος ἦν Βαβυλώνιος, ποικίλτος ὑξ ὑακίνθου, καὶ βύσσου, κόκκου τε καὶ πορφύρας, θαυμαστῶς μὲν εἰργασμένος, οὐκ ἀθεώρητον δὲ τὰ ὕλης τὰ χρᾶσιν ἔχων, ἀλλ' ὥσπερ εἰκόνα τὰ ὅλου. ἐδόκει γὰρ αἰνίττεσθαι τῆ κόκκῳ μὲν τὸ πῦρ, τῆ βύσσῳ δὲ τὴν γῆν, τῆ δὲ ὑακίνθῳ τὰ ἀέρα, καὶ τῆ πορφύρᾳ τὰ θάλασσαν· τὰ μὲν οὖν τὰ χρόας ὁμοιούμενον, τὰ δὲ βύσσου καὶ τὰ πορφύρας ἀπὸ τὰ γένεσιν, ἐπεὶ δὴ τὰ μὲ ἀναδίδωσιν ἡ γῆ, τὰ δὲ ἡ θάλασσα. κατηγόρητο δὲ ὁ πέπλος πᾶς τὰ οὐράνιον θεωρίας, πλὴν [q]τὰ ζωδίων.

ς'. Παρῆσαν δ' εἴσω τὸ ὑπαίθριον τὰ ναὰ μέρος ὑποδεχόμενον. τούτου τοίνυν τὸ μὲν ὕψος ἐξήν-

quidem fores in ſingulis januis erant, & unaquæque xxx cubitis alta & xv lata erat. atqui poſt introitum introrſum dilatatæ exhedras utrinque habebant xxx cubitos longas & latas, turris in modum exſtructas, altas vero xl cubitos & amplius. ſingulas autem binæ columnæ duodenûm cubitorum ambitu ſuſtinebant. Et aliarum quidem *portarum* par magnitudo erat. Quæ vero ſupra Corinthiam ab oriente ex parte atrii feminarum rectà in templi portam reſpiciebat *reliquis erat* multo major: alta enim erat cubitos l, lata vero xl, cum foribus paris magnitudinis, quæ magnificentiore cultu & ornatu decoratæ erant, craſſioribus ſcilicet auri & argenti laminis veſtitæ. Illud vero quicquid erat auri & argenti, novem iſtis portis infundi curaverat pater Tiberii Alexander. Gradus autem xv à muro, qui mulieres ſegregabat, ad majorem portam ducebant: illis enim quinque gradibus qui ad alias portas ferebant erant breviores.

4. Ipſum vero templum, in medio poſitum, *id eſt* ſacroſanctum, xii gradibus aſcendebatur. Et à fronte quidem ejus altitudo & latitudo par, centûm *nempe* cubitorum. pone vero xl cubitis erat anguſtius: nam à fronte duo veluti humeri utrinque xx cubitos ultra templi latera producebantur. Prima autem ejus porta, lxx cubitis alta atque lata xxv, fores non habebat (cœlum enim undique conſpicuum & ubique patens ſignificabat) omniſque ejus frons erat inaurata, perque eam prima ædes intus tota apparebat quæ maxima erat; quæque circa interiorem *templi* portam erant, tota auro coruſcantia, aſpicientibus occurrebant. Cum autem interior ejus pars contignatione interſepta eſſet, ſola prima domus patebat, & perpetuam in altitudinem ſurgebat ad xc quidem cubitos; in longitudine vero l erat, & xx in tranſverſum. at interior in propylæo porta inaurata erat, ut dixi, tota, totuſque circum eam paries. Deſuper autem habebat aureas vites, unde botri ſtatura humana dependebant. Verum quia ædes mediam coaxationem habebat, interior erat exteriori humilior; foreſque aureas habebat lv cubitorum altitudine, latitudine vero xvi. Foribus autem oppanſum aulæum pari longitudine peplum erat Babylonium, variatum ex hyacintho & byſſo & cocco & purpura, opere quidem mirabili contextum, contemplatione vero non indignam materiæ permixtionem habens, ſed omnium rerum veluti imaginem *exhibens*. nam cocco quidem ignis ſignificari videbatur, byſſo vero terra, hyacintho autem aër, ac purpurâ mare: illis quidem, propter colorum ſimilitudinem, byſſo autem & purpura, ex origine ſua; quoniam byſſum quidem terra, mare autem purpuram gignit. eratque in peplo deſcripta omnis cœli ratio, exceptis *ſignis.

5. Introgredientes autem † pars templi inferior excipiebat. Jam vero ejus altitudo quidem

Vites aureæ.

Templi pars inferior.

a Τριάκοντα πηχῶν τὸ ὕψος ἑκάστη *Big.* b Ita cum *Big. Voſſ.* & *Ruf.* qui vertit *craſſitudine.* περιμέτρημα in *Editis Aliiſque.* c Vide *Uſſerium* ad A. M. 4039. p. 623. d Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris templi*, p. 54. e Πήχεσι. f Καὶ τὸ ἀλάβαστον *Big.* g Illud πάντα non agnoſcit *Big.* h Ἔξωθεν *Big.* & *Ruf.* Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi*, p. 127. i Ita *Big.* ὑπεπίπτων in *Editis Aliiſque.* k Περιεῖκετο *Big.* l Sic *Big.* ἀλαβάϊνον in *cæteris.* m Καὶ ὁ λιθινος ὁ π. *Big.* n Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi*, p. 132, 133. o Ὑπὲρ ἑαυτῆς *Big.* p Vide *Conſt. l'Empereur* de *Menſuris Templi* p. 135. q Illud τὰ è *MSS.* * *Sc.* Signorum Zodiaci figuris. † *Al.* Solum templi excipiebat. Confer pag. 1228. v. 22.

dem erat cubitorum LX, & longitudo totidem, latitudo autem cubitorum XX. At rurſus diviſi erant hi cubiti LX. Et prima quidem pars, ad

Tria opera mirabilia.

XL cubitos abſciſſa, in ſe habebat tria opera maxime mirabilia & omnium hominum ſermone celebrata, lychnuchum, & menſam, & thuribulum. Et ſeptem quidem lucernæ *ſeptem* planetas ſignificabant: tot enim ab ipſo ortæ ſunt lychnucho. Duodecim vero panes in menſa poſiti circulum Zodiacum & annum *deſignabant*. Thuribulum autem per tredecim odores, quibus replebatur ex mari & terra inhabitabili habitataque, indicabant omnia Dei eſſe Deique in uſum. Intima vero *templi* pars viginti quidem cubitorum erat: diſcernebatur autem ſimiliter velo ab exteriore. Nihil prorſus in illo *penetrali* erat poſitum, inacceſſum vero erat, & inviolabile, & quod à nemine videri poterat, ſanctique ſanctum vocabatur. Circa autem latera inferioris templi multæ erant domunculæ mutuo perviæ cum triplici tecto, inque eas è templi porta utrinque patebat ingreſſus. Superior autem pars iſtas domunculas non habebat, quo magis erat anguſta; altior autem ad XL cubitos magis anguſta quam inferior. Colligitur enim ea ratione, cum ſexaginta ejus quæ in *ſolo, univerſa altitudo centum cubitorum.

Sanctum ſanctorum.

Exterior templi facies.

6. Exterior autem ejus facies nihil habuit quod animus & oculi non mirarentur. laminis enim graviſſimis aureis undiquaque obtecta erat; ita ut primum ad ſolis exortum igni ſimillimum ejacularetur ſplendorem, & oculos eorum, qui eam intueri neceſſe haberent, quaſi radiis ſolaribus inde averteret. Porro hoſpitibus advenientibus è longinquo monti niveo ſimilis videbatur: nam ubi deaurata non erat, candidiſſimo marmore conſtabat. atque in faſtigio aureis verubus horrebat, idque acutiſſimis, ne ab inſidentibus avibus inquinaretur. Saxorum autem, quibus exſtructum erat templum, quædam erant XLV cubitos longa, alta V, & lata VI. Ara vero pro templo XV cubitos alta erat, longa vero pariterque lata † ad L cubitos. Quadrata autem collocata erat, angulos habens inſtar cornuum prominentes, & à meridie aſcenſus in eam leniter acclivis reſupinabatur. Sine ferro autem conſtructa erat, neque unquam ferrum eam tetigerat. Cæterum templum & aram cingebat lorica quædam ex ſaxo pulchro aſpectuque grato ad cubitum *unum* quaſi aſſurgens, quæ populum à ſacerdotibus ſegregabat. Et gonorrhæa quidem laborantes itemque leproſi tota urbe arcebantur, & mulieribus in menſium profluvio clauſum erat *templum*; iſtiſque, ne cum mundæ quidem eſſent, limitem de quo diximus tranſgredi licebat. Viri autem qui per omnia non purificati erant ab interiore ſepto arcebantur, & è ſacerdotibus qui minime puri eſſent ſimiliter excludebantur.

Aræ deſcriptio.

Quibus non licebat templum intrare.

Quinam ſacerdotum aram tem-

7. Quicunque autem ex genere ſacerdotum ob defectum aliquem non miniſtrabant, *illi* ſi-

κοντα πηχῶν, καὶ τὸ μῆκος ἴσον, εἴκοσι δὲ πηχῶν τὸ πλάτος ἦν. τὸ δὲ ἑξηκοντάπηχυ πάλιν διῄρητο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος, ἀπεστεμμένον ὡς τεσσαράκοντα πήχεις, [a] εἶχεν ἐν αὑτῷ τρία θαυμασιώτατα καὶ βεβόητα πᾶσιν ἀνθρώποις ἔργα, λυχνίαν, τράπεζαν, θυμιατήριον. ἐνέφαινον δὲ οἱ μὲν ἑπτὰ λύχνοι τὰς πλανήτας· τοσοῦτοι γὰρ ἀπ' αὐτῆς διῄρηντο αἱ λυχνίαι. οἱ δὲ ὅτι αἱ τραπέζης ἄρτοι δώδεκα, τόν τε ζῳδιακὸν κύκλον, καὶ τὸν ἐνιαυτόν. τὸ θυμιατήριον δὲ, ἀφ' οὗ τρισκαίδεκα θυμιαμάτων, οἷς ἅπασα θαλάσσης ἀνεπίμπλατο, [b] τῆς τ' οἰκουμένης τε καὶ οἰκουμένης ἐσήμαινεν, ὅτι τοῦ Θεοῦ πάντα καὶ τῷ Θεῷ. τὸ δ' ἐνδοτάτω μέρος, εἴκοσι μὲν πηχῶν· διείργατο δ' ὁμοίως καταπετάσματι πρὸς τὸ ἔξωθεν. ἔκειτο δ' οὐδὲν ὅλως ἐν αὐτῷ, ἄβατον δὲ καὶ ἄχραντον καὶ ἀθέατον πᾶσιν, ἁγίων δὲ ἅγιον ἐκαλεῖτο. περὶ δὲ τὰ πλάγια τοῦ κάτω νεῶ, δι' ἀλλήλων ἦσαν οἶκοι τέσσαροι πολλοί, καὶ πρὸ ἑκάστου εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης εἴσοδοι. [c] ὁ δὲ ὑπερῷος μέρος, τούτους μὲν οὐκ ἔτ' εἶχε τοὺς οἴκους, παρόσον [d] πλατύτερον, [e] ὑψηλότερον δ' ὅτι πεντεκαίδεκα πήχεως, καὶ λιτότερον δ' ἦν τοῦτο· σπουδὴ γὰρ ἦν περὶ ἑξήκοντα τοὺς δ' ὑπερκείμενον πηχῶν ἑκατὸν τὸ πᾶν ὕψος.

ς'. Τὸ δ' ἔξωθεν αὐτοῦ πρόσωπον, οὐδὲν ὅτε εἰς ψυχὰς, ὅτε εἰς ὀμμάτων ἔκπληξιν ἀπέλιπεν. πλαξὶ γὰρ χρυσοῦ πεπαραῖς [f] κεκαλυμμένον πάντοθεν, ἅτε τὰς πρώτας ἀνατολὰς, πυρωδεστάτῳ [g] ἀπεπάλλεν αὐγῇ, καὶ τ' βιαζομένοις ἰδεῖν τοὺς ὄψεις ὥσπερ ἡλιακῆς ἀκτῖσι ἀπέστρεφε. τοῖς γὰρ μηδὲν εἰσαφικνουμένοις ξένοις, πόρρωθεν ὄμοιον ὄρει χιόνος πλήρει κατεφαίνετο· καὶ γὰρ καθὰ μὴ κεχρύσωτο λευκότατος ἦν. κατὰ κορυφὴν δὲ χρυσοῦς ὀβελοὺς ἀιεῖχε πεπηγμένους, ὡς μή τι πρόσκαθήμενον μολύνοιτο τῶν ὀρνέων. τῶν δὲ ἐν αὐτῷ λίθων ἔνιοι μῆκος πέντε καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦσαν, [h] ὕψος πέντε, εὖρος δὲ ἕξ. πρὸ αὐτοῦ δ' ὁ βωμὸς πεντηκοντάπηχυ μὲν ὕψος ἦν πηχῶν, εὖρος δὲ καὶ μῆκος ἰσοπλεύρου ἴσον, ἀνὰ πεντήκοντα πήχεις. τετράγωνος δ' ἵδρυτο, κερατοειδεῖς προεμέχων γωνίας, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας ἐπ' αὐτὸν ἄνοδος ἠρέμα προσάντης ὑπέλαμπε. κατεσκεύαστο δ' ἄνευ σιδήρου, καὶ οὐδέποτε [i] ἥψατο αὐτοῦ σίδηρος. περιῆφε δὲ πάντα ναὸν καὶ τὸν βωμὸν αὐλίδιόν τι [k] καὶ χαμαὶ γόνιον, ὅσον πηχυαῖον ὕψος, ὃ διῄρει ἐξωτέρω τὸν δῆμον ἀπὸ τῶν ἱερέων. γονορροϊκοῖς μὲν δὴ καὶ λεπροῖς ἡ πόλις ὅλη [l] διέφκτο, γυναικῶν δὲ ἐμμήνοις [m] ἀπεκέκλειστο, παρελθεῖν δὲ ταύτας οὐδὲ καθαραῖς ἐξῆν οὐ [n] προείπομεν ὅσον. ἀνδρῶν δ' οἱ μὴ κατὰ πᾶν ἡγνευκότες εἴργοντο τῆς ἔνδον αὐλῆς, καὶ τῶν ἱερέων πάλιν οἱ μὴ καθαρεύοντες ἔργων.

ζ'. Τῶν δὲ ἀπὸ γένους ἱερέων ὅσοι ἀφ' [o] πήρωσιν

a Εἶχεν τὸ ἑαυτῷ τρία τὰ θαυμ. *Big.* *b* Καὶ τ' *Big.* & *Voſſ.* *c* Vide *Conſt. l' Empereur* de *Menſuris Templi*, p. 152. *d* Illud ὃν omittit *Voſſ.* *e* Ὑψηλὸν *Big.* *f* Κεκαλυμμένον *Voſſ.* & mox ὄμμασιν *g* Ἀπέλαμπεν *Big.* *h* Ὑψὸς τε πέντε, εὖρος ἓξ *Big.* *i* Ita *Big.* & *Voſſ.* ἥψαντο in *Editis Aliiſque.* *k* Illud καὶ non agnoſcit *Big.* & mox καὶ inſerit inter ὅσον & πηχυαῖον. *l* Εἶχεν τὸ διεῖργον *Big. Bod.* & *Voſſ.* *m* Ἀπεκάλεσεν *Big.* *n* Προείπαμεν *Big.* *o* Πηρώσεως *Big.* * *Id eſt*, inferioris partis. *Ruſinus* vertit, *Colligitur enim centum cubitorum celſitudo univerſa, cum in ſolo* XL *cubitos habueris.* Vide *L. Cappellum* in *Hiſt. Jud. Compend.* p. 160. † Cubitis quadragenis, *Ruf.* Eſt qui πεδῶν pro πήχεων in *Græcis* reſcribendum cenſet.

a Εὐθὺς

εγις ὀθονίνη ἔ γε σὺν, καὶ τὰς ἀπὸ ἔ γόνυς ἐλάμβανον μηρίδας, ταῖς γαμικῶ ἐσθήσεσιν ἰδιωτικαῖς ἐχρῶντο. τῶ γὰρ ἱερεῖ [a] ὁ λειτουργῶν ἠμφίεννυτο μόνος. ὅτι δὲ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ⟨Ⓜ⟩ ναὸν ἀνέβαινον ⟨Ⓐ⟩ τῶν ἱερέων ἅμα μοι, βύσσον μὲν ἀμπεχόμενοι, μάλιστα δ' ἀπὸ ἀκράτου [b] νήφοντες, δέει τῆς θρησκείας, ὡς μή τι [c] ⟨Ⓦ⟩βλαβεῖεν ἐν τῇ λειτουργίᾳ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀνῆει μὲν σὺν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐκ ἀεί, ταῖς δ' ἑβδομάσι καὶ νομιμοις [d] καὶ εἴ τις ἑορτὴ πάτρι⟨Ⓖ⟩ ἢ πανήγυρις πάνδημ⟨Ⓖ⟩ ἀγομένη δι' ἔτους. ἐλειτούργει δὲ, τοὺς μηροὺς μὲν ἄχρις αἰδοίου ⟨Ⓦ⟩ζωσμαῖς καλύπτων, [e] λινοῦ τε ὑποδύτῃ ἔνδοθεν λαμβάνων, καὶ ποδήρης καθύπερθεν ὑακίνθινον ἔνδυμα στρογγύλον θυσανωτὸν ἔργον. τῶν δὲ θυσάνων ἀπήρτιστο κώδωνες χρύσεοι, καὶ ῥοαὶ [f] ⟨Ⓦ⟩βάλληλοι, βραχυτῆς μὲν ⟨Ⓐ⟩ κώδωνες, ἀστραπῆς δ' αἱ [g] ῥοαὶ σημεῖον. [h] ἡ δὲ τὸ ἔνδυμα τῷ στέρνῳ [i] ⟨Ⓦ⟩εσηλῶσα ταινία, πέντε διλωθισμένη ζώναις πεποίκιλτο, χρυσῷ τε καὶ πορφύρας καὶ κόκκου, ⟨Ⓦ⟩ρὸς δὲ βύσσου καὶ ὑακίνθου, δι' ὧν, ἔφαμεν, καὶ τὰ τοῦ ναοῦ καταπετάσματα σεσυφάνθαι. τούτοις δὲ καὶ ἐπωμὶδα κεκραμένην εἶχεν, ὁ ἦν [k] πλείων χρυσὸς ἰδεῖν. σχῆμα μὲν οὖν [l] ὁθονιοῦ ζώματος εἶχεν. δύο δ' αὐτὴν ὁμοπόρπων [m] ἀσπίδισιν χρυσαῖς, κατεκέκλειντο δ' ὑπὸ ταύταις κάλλιστοί τε καὶ μέγιστοι σαρδώνυχες, τὰς ἐπωνύμους τῶν τοῦ ἔθνους φυλῶν ὑπογεγραμμένας. κατὰ δὲ θάτερον ἄλλοι ⟨Ⓦ⟩σήρτιστο λίθοι δώδεκα, κατὰ τρεῖς εἰς τάξεις μέρη διηρμένοι, σάρδιον, [n] τόπαζ⟨Ⓖ⟩, σμάραγδ⟨Ⓖ⟩, ἄνθραξ, ἴασπις, σάπφειρ⟨Ⓖ⟩, ἀχάτης, ἀμέθυστ⟨Ⓖ⟩, λιγύριον, ὄνυξ, βήρυλλ⟨Ⓖ⟩, χρυσόλιθ⟨Ⓖ⟩· ὧν ἐφ' ἑκάστου πάλιν, εἷς τῶν ἐπωνύμων ἐγέγραπτο. τῶ δὲ κεφαλῶ βυσσίνη μὲν ἔσκεπε τιάρα, κατέστεπτο δ' ὑακίνθῳ· ⟨Ⓦ⟩ερὶ ἣν χρυσῆς ἄλλ⟨Ⓖ⟩ ἦν στέφαν⟨Ⓖ⟩, [o] ἐκτύπωμα φέρων τὰ ἱερὰ γράμματα. ζῶντα δὲ ὅσα φανήεντα τέσσαρα. ταύτῳ μὲν οὖν τῶ ἐσθῆτα οὐκ ἐφόρει ⟨Ⓜ⟩ ἄλλον χρόνον, λιτοτέραν δ' ἀνελάμβανεν, [p] ὁπότε δὲ εἰσίοι εἰς τὸ ἄδυτον, εἰσῄει δ' ἅπαξ καθ' ἑαυτὸν μόνος, ὃ ἡ νηστεύειν ἔθ⟨Ⓖ⟩ ἡμέρᾳ πᾶσιν τῷ Θεῷ. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ ναοῦ, [q] τ' ἐπὶ τούτοις ἐθῶν καὶ νόμων, αὖθις ἀκριβέστερον ἐρῶμεν. ὀλίγ⟨Ⓖ⟩ ⟨Ⓦ⟩ερὶ αὐτῶν καταλείπε⟨Ⓖ⟩ λόγ⟨Ⓖ⟩.

mulque aderant intra loricam cum reliquis qui integro erant corpore, *parteſque *ſacrificiorum jure* generis *ſui* accipiebant; cæterum veſtibus plebejis utebantur. nam ſacra veſte is ſolus indutus erat qui miniſtrabat. Ad altare autem templumque aſcendebant de ſacerdotibus illi qui puri & integro erant corpore, byſſina quidem veſte amicti, maxime vero vino abſtinentes *idque* religionis reverentia, ne quid in miniſterio *ſuo* perperam agerent. Pontifex autem cum ipſis quidem, non tamen ſemper, aſcendebat; ſed diebus *quibuſque* †ſeptimis & noviluniis, & ſi quando patria feſtivitas atque annua celebritas ab omni populo ageretur. Sacris autem operabatur, femora quidem uſque ad verenda ſubligari occultans, intuſque habens lineam ſubuculam & hyacinthinum deſuper indumentum rotundum ad talos demiſſum, opus fimbriatum. ex fimbriis autem pendebant tintinnabula aurea & mala Punica alternatim intertexta: tintinnabulis quidem tonitrua, malis vero Punicis fulgura referentibus. Pectori autem indumentum quæ affigebat tænia, quinque diſtincta erat & variata ††zonis, auri *ſcilicet* & purpuræ & cocci, byſſique præterea & hyacinthi, quibus etiam vela templi diximus eſſe contexta. Iiſdem autem epomidem temperatam habebat, in qua plus auri erat. & figura quidem thoraci quo quis indui poteſt ſimilis erat. Duabus autem fibulis aureis clypeorum parvulorum ſpecie vinciebatur, illiſque incluſi erant optimi maximique ſardonyches, nomina eorum, à quibus denominatæ erant gentis tribus, inſcripta ferentes. ex altera vero parte duodecim pendebant alii lapides, terni *in eadem ſerie* per quatuor *verſiculos* diſpoſiti, *ſc.* ſardius, topazius, ſmaragdus; carbunculus, jaſpis, ſaphirus; achates, amethyſtus, ligurius; onyx, beryllus, chryſolithus: quorum ſingulis rurſus unus eorum inſcriptus erat, quorum nomina ferebant tribus. Caput autem *ejus* tegebat tiara ex byſſo quidem facta, hyacinthino vero ſerto redimita: circa quam alia corona erat aurea, in qua expreſſæ erant ſacræ literæ. hæ autem ſunt vocales quatuor. Et hanc quidem veſtem alio tempore non gerebat, quippe ſimpliciorem adſumebat; ſed tunc cum in adytum intraret: ſeſemel autem quotannis ſolus intrabat, quo die moris erat omnibus jejunio Deum colere. Et quæ ad civitatem quidem ſpectant & templum, moreſque & leges circa ea *obſervandas*, iterum accurate magis agemus: non enim pauca de illis dicenda ſuperſunt.

plumque aſcendebant.

Pontificis M. veſtimenta.

η'. Η δὲ Αντωνία, κτ' γωνίαν μὲν δύο στοῶν ἔκειτο ἔ σφόδρα ἱερᾶ, τῆς τε ⟨Ⓦ⟩ρὸς ἑσπέραν, καὶ ἣ ⟨Ⓦ⟩ρὸς ἄρκτον. ἐδέδμητο δ' ὑπὲρ πέτρας [r] πεντηκοντάπηχυς μὲ ὕψ⟨Ⓖ⟩, ⟨Ⓦ⟩ανταχόθεν δὲ πάσης. ἔργον δ' ἦν

8. Cæterum Antonia poſita erat ad angulum quidem, quo ſeptentrionalis & occidentalis *ſepti* exterioris templi porticus conjungebantur. Exſtructa autem erat ſuper petra, cubitis alta, & undique prærupta. Opus erat regis

Antonia turris.

a Conſer *Seldenum* de *Succeſſione in Pontificatum Hebræorum* l. 2. c. 7. *Sheringham.* in *Cod. Joma*, p. 155. 156. *Seldenum* de *Synedriis*, l. 3. c. 11. §. 3. & *Petitum* in *Obſervatt.* ἀνακδότοις in *Joſephum*, tom. 4. p. 100. b Νήφοντες ἀεί, δίκην τ' ἱρ. *Bod.* c Παραβλαβεῖεν *Big.* d Καὶ ἢ τις *Big.* forſan pro καὶ ἤ τις. e Λινῶν *Big.* f Ὡς μίσον ἀναλαμβάνοντας δύσιν τε κυδόνιον ἐσώτερον καὶ ἐσῶν κυδόνιον in *Antiqq.* l. 3. p. 113. v. 20. g *Al* ῥοιαί. h Ἡ δὲ τὸ ἔνδ. *Big.* i Προσηλῶσα *Big.* k Ita *Big.* & *Voſſ.* πλείω in *Editis Aliiſque.* l Male *Rufinum*, qui vertit, *aſpidum ſpecie vinciebantur*, reprehendit *Braunius* de *Veſtitu Sacerd. Hebr.* l. 2. c. 6. §. 10. m Τοπάζιον *Big.* Conſer *Antiquitatum* l. 3. c. 7. §. 6. p. 114. n Ἐκτυπα *Big. Vat.* & *Voſſ.* p Λιτοτέραν δ' ἀνελάμβανεν, ὁπότε εἰσίοι legit *E. Bernardus* in notis ad *Joſephum*, p. 215. Verum οὐκ ante vocem ἱφόρει & ϛ poſt ἐπώνυμον tollendum eſſe exiſtimat *Bonfrerius* ad *Leviticum*, p. 648. vertitque, *Et hanc quidem veſtem ferebat alio tempore; ſimpliciorem vero aſſumebat, quando ingrediebatur adytum; ſemel autem*, &c. Vide *Seldenum* de *Succeſſ. in Pontif.* l. 2. c. 7. & *Cunæum* de *Rep. Hebr.* l. 2. c. 1. q Τῶν τε ⟨Ⓦ⟩ερὶ τούτων *Big.* r Πεντηκοντακίχεως *Big.* * Parteſque generis conſequebantur *Ruf.* Etiam partes generis (*Sacerdotalis, qui illic manerent*) ſimul omnes capiebant, *Selden.* de *Synedriis Vet. Hebr.* l. 3. c. 11. p. 173 † *Id eſt*, Sabbatis. nam ἑβδόμη ἡμέρα (ut alibi dicit *Joſephus*) σαββάτου καλεῖται. †† Coloribus *Ruf.*

Antoniæ deſcriptio.

gis Herodis, in quo maxime ingenii ſui magnificentiam oſtendit. Primum enim ab imis uſque radicibus ſaxum ipſum levibus ex cæſo lapide cruſtis obtegebatur, quo & decus ei adderetur, & facile dilaberentur, qui vel aſcendere vel deſcendere tentaviſſent. Deinde ante arcis ipſius ædificium murus erat altitudinis trium cubitorum; intra hunc, omne ſpatium Antoniæ in XL cubitos erigebatur. Intus autem regiæ amplitudinem & formam habebat. diviſa enim & diſtincta erat in varia omnis ſpeciei omniſque uſus habitacula, atria, porticus, balneas, & aulas ampliſſimas, militibus collocandis aptiſſimas; ita ut, quòd omnia in ea erant ad uſum neceſſaria, urbs, ſtructuræ vero magnificentia regia videretur. Cum autem tota haberet turris ſpeciem, quatuor in angulis quatuor habuit alias turres: quarum aliæ quidem L cubitos altæ, illa vero quæ ad angulum meridionalem & orientalem ſita erat LXX cubitis eminebat, ita ut ex ea totum templum conſpici poſſet. Qua vero templi porticibus jungebatur, *utrimque* in ambas deſcenſus habebat, per quas deſcendentes vigiles

Præſidium Romanorum feſtis diebus in Antonia.

(ſemper enim in Antonia erat Romana legio) & variis in locis ad porticus ſtantes cum armis, feſtis diebus populum, ne quid novi moveret, obſervabant. Cuſtodia enim urbis erat templum, templi Antonia. ibi vero erant trium illorum locorum cuſtodes: atque ſuperiori civitati etiam ſuum erat præſidium, Herodis *nempe* regia. Bezetha autem collis ab

Bezetha collis.

Antonia, uti dixi, diviſus erat: cum autem omnium altiſſimus eſſet, parti novæ urbis adjunctus erat, templumque ad ſeptentrionem ſolus obſcurabat. Et de urbe quidem muriſque, cum mihi propoſitum ſit rurſus ſingula dicendo perſequi, in præſentia ſatis dixiſſe videor.

Ηρώδης βασιλέως, ὃν ᾧ μάλιστα ὁ φύσει μεγαλόνους ἐπεδείξατο. [a] πρῶτον μὲν γὰρ ῥίζης ἡ πέτρα πλαξὶ λευκοῦ λίθου λείαις λίθων, εἴς τε κάλλος, καὶ ὡς ἀπολιθάνοι πᾶς ὁ [b] προσβαίνων καὶ καταίνας περιώμων. ἔπειτα πρὸ τοῦ πύργου δομήσεως, πηχῶν τριῶν τεῖχος ἦν, ὀγδοήκοντα δὲ τοῦτο, τὸ πᾶν [c] ἄφαγμα τῆς Ἀντωνίας, ὅλη τεσσαράκοντα πήχεις ἠγείρετο. τὸ δὲ ἔνδον βασιλείων εἶχε χώραν καὶ διαθέσιν. μεμίκτο γὰρ εἰς πᾶσαν οἴκων ἰδίαν τε καὶ χρῆσιν, εὐρύχωρά τε καὶ βαλανεῖα καὶ στρατοπέδων [d] αὐλὰς πλατείας, ὡς τῷ μὴ κάτοπτα ἔχειν τὰ χρεώδη, πόλεως οὔσης [e] δοκεῖν, τῇ πολυτελείᾳ δὲ βασίλειον. πυργοειδὴς δὲ ὢν ὁ πᾶν ὄγκωμα, τὰς γωνίας τέσσαρσι ἑτέροις διείληπτο πύργοις· τῶν οἱ μὲν ἄλλοι πεντήκοντα ὂν ὕψος, ὁ δὲ ὁπὸ τῇ μεσημβρινῇ καὶ κατ' ἀνατολικὴν γωνίαν κείμενος ἑβδομήκοντα πηχῶν ἦν, ὡς καθορᾶν ὅλον ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἱερόν. κατὰ δὲ στωϊκὸν τὰς ἱερὰς στοὰς, εἰς ἀμφοτέρας εἶχε καταβάσεις· δι' ὧν [g] κατιόντες ἀφυλεί, [h] κατῆσαν δὲ ἀεὶ ἐπ' αὐτῆς τάγμα Ῥωμαίων, καὶ διεξάμενοι περὶ τὰς στοὰς μετὰ τῶν ὅπλων, ἐν ταῖς ἑορταῖς, μή τι νεωτερισθείη παρεφύλαττον. φρούριον δὲ ἐπέκειτο τῇ πόλει μὲν τὸ ἱερόν, πρὸ ἱερῶν δὲ ἡ Ἀντωνία. ἐν δὲ Βεζέθῳ ἀπὸ τῶν τειχῶν φύλακες ἦσαν, καὶ ἡ ἄνω πόλεως ἴδιον φρούριον ἦν, τὰ Ἡρώδου βασίλεια. ἡ Βεζεθὰ δὲ λόφος διῆρτο μέν, ὡς ἔφην, ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας· πάντων δὲ ὑψηλότατος ὢν [i] μέρει τῆς καινῆς πόλεως [k] προσφκιστο, [l] ᾧ μόνος τῷ ἱερῷ κατ' ἄρκτον ἐπεσκότει. τρεῖς μὲν δὴ ἡ πόλεως, ἐν τῷ τειχῶν αὐθις εἰπεῖν ἀκριβέστερον ἔκαστα [m] προτεθεμένος, ὅτι δὲ παρῆν ἀπροχράντους εἴρηκα.

VII. CAP. VI. ΚΕΦ. ς'. 15'.

De Simone & Joanne Tyrannis. utq; Tito mœnia circumeunte, vulneratur Nicanor; unde ad obſidionem urgendam excitatur Titus.

Περὶ Σίμωνος καὶ Ἰωάννου τῶν τυράννων. ὡς προϊόντος Τίτου τὸ τεῖχος, τοξεύεται Νικάνωρ· ὅθεν εἰς πολιορκίαν παροξύνεται ὁ Τίτος.

Quot milites in ſua factione habuit Simon dux.

BEllicoſi autem quotquot in ea erant, & ſeditioſi de multitudine, circa Simonem quidem erant ad decem millia, præter Idumæos, quinquaginta vero decem millium duces, quibus ipſe quaſi dominus omnium præerat. Idumæi autem qui à Simone ſtabant, ad quinque millia, duces decem habebant. horumque principes videbantur, Soſæ *filius* Jacobus, & Simon filius Cathlæ.

Quot in ſua Joannes.

Joannes autem, qui templum occupaverat, ſex armatorum millia habebat, ſub ducibus viginti. illi vero tunc etiam Zelotæ, depoſitis diſcordiis, acceſſerant, bis mille & quadringenti,

Zelotæ à Joanne ſtabant.

ſub duce priori Eleazaro & Simone Arini filio. His autem, uti diximus, bellum *inter ſe* gerentibus, plebs erat utrique certaminis præmium, populique pars, quæ illorum injuriis non favebat, ab utriſque diripiebatur. Tene-

Τὸ μάχιμον δ' ὂν αὐτῇ καὶ σατιάζον πλῆθος περὶ Σίμωνα μὲν ἦσαν, δίχα τοῦ Ἰδουμαίων, πεντήκοντα δ' ἡγεμόνες τῶν μυρίων, ἐφ' οἷς ἦτος κύριος τῶν ὅλων. Ἰδουμαῖοι δ' αὖ περὶ [n] σωτελοῦντες, εἰς πεντακισχιλίους, ἄρχοντας εἶχον δέκα. τούτων πρῶτος ἐδόκει, ὅ,τε τοῦ Σωσᾶ Ἰάκωβος, καὶ [o] Σίμων υἱὸς Καθλᾶ. Ἰωάννης δὲ, ὁ ἱερὸν κατειληφὼς, ἑξακισχιλίους ὁπλίτας εἶχεν, ὑφ' ἡγεμόσιν εἴκοσι. προσεγένοντο δ' αὖπερ τότε καὶ οἱ ζηλωταί, παυσάμενοι μὲν ἀφ' ἑαυτῶν διαφέρεσθαι, δισχίλιοι μὲν ὄντες καὶ τετρακόσιοι, χρώμενοι δ' ἄρχοντι τῷ καὶ πρότερον Ἐλεαζάρῳ, τοῦ Σίμωνι τοῦ [p] Ἀρείου. πολεμούντων δὲ τούτων, ὡς ἔφαμεν, ἄλλον ὁ δῆμος ἑκατέρων, καὶ τὸ μὴ σωφρονοῦν δὲ λαοῦ μέρος ἀμφοῖν διηρπάζετο. κατεῖχε δ' ὁ

a Πρῶτον μὲν γὰρ ἐκ. *Big.* b Προσβαίνων *Big.* c Ἀπόσταγμα *Big.* d Αὐλαῖς πλατείαις *Big. & Vat.* e Δοκεῖν *Big.* f Vide *Grotium* ad *Matt.* c. 26. v. 45. g Ὡς οἱ μὲν ἄλλοι *Big.* h Κατῆσαν *Big.* i Ita in pleriſque libris impreſſis & *MSS.* μέρη in *Ed. Baſ.* k Προσῳκείτο *Busb.* & mox ἐπεσκότει. *Idem & Vat.* l Vide *Villalpandum* in *Apparatu Urbis ac Templi, part.* 1. l. 2. c. 12. p. 97. m Προτεθεμένος *Big.* n Σωτηρίοντες *Big.* o Σίμων ὁ παῖς Καθλᾶ *Big.* p Ita *Big. Gall. & Ruf.* Ἀρείου *Bod.* Ἀρσιοῦ *Voſſ. Lipſ. & Vat.* Ἰωσῆρε in *Editis Aliiſque.* q Ἑκατέρων *Big.*

a Τὸ

ὁ μὲν Σίμων τὴν τε ἄνω πόλιν καὶ [a] τὸ μέγα τεῖχος ἄχρι τοῦ Κεδρῶνος, τό τε ἀρχαῖον τεῖχος ὅσον ἀπὸ τῆς Σιλωᾶς ἀναχάμπτον εἰς ἀνατολὰς, ὃ μέχρι τῆς Μονοβάζου κατέβαινεν αὐλῆς. βασιλεὺς δ' οὗτος ἦν τοῦ ὑπὲρ Εὐφράτην Ἀδιαβηνῶν. κατεῖχε δὲ καὶ τὴν πηγὴν, [b] καὶ τὸν Ἀκρα· αὐτὴ δ' ἦν ἡ κάτω πόλις· καὶ τὰ μέχρι [c] τοῦ τῆς Ἑλένης βασιλείων, τῆς τοῦ Μονοβάζου μητρός. ὁ δὲ Ἰωάννης τό,τε ἱερὸν, καὶ τὰ πέριξ ἐπ' ὀκτὼ ὀλίγον, τόν τε Ὀφλᾶν καὶ τὸν Κεδρῶνα καλούμενον φάραγγα. [d] τὸ μεταξὺ δὲ τούτων ἐμαρήσαντες, τοῦ τοὺς ἄλλήλους πολέμου [e] χόρτον ἀνεῖσαν. ὅδε γὰρ, τοὺς τοῖς τείχεσιν ἐστρατοπεδευμένων Ῥωμαίων, ἔνδον ἡ στάσις ἠρέμει· βραχὺ δὲ τοὺς τὸν πρώτον [f] ὑπομείναντες ὀκθρομὸν ἀνεύδουν, καὶ κατὰ σφᾶς πάλιν ἀφαστάντες ἐμάχοντο, [g] κατά τε εὐχὴν πάντα τοῖς πολιορκουμένοις ἔπραττον. ὅτε γὰρ αὐτοὶ τι χεῖρον ὑπὸ Ῥωμαίων ἔπαθον, ὧν ἀλλήλους ἔδρασαν· ὅτε μετὰ [h] τοῦτον ἡ πόλις ἐπειράθη καινοτέρου πάθους. ἀλλ' ἡ μὲν χαλεπωτέρου τι τοῦ πεσεῖν ἠτύχησεν, οἱ δὲ ἑλόντες αὐτὸν κατώρθωσάν τι μεῖζον. φημὶ γὰρ ὡς τὸν μὲν πόλιν ἡ στάσις, Ῥωμαίοις δὲ εἶλον τὸν στάσιν, ἥτις ἦν πολὺ τοῦ τειχῶν ὀχυρωτέρα. καὶ τὸ μὲν σκυθρωπὸν τοῖς οἰκείοις, τὸ δίκαιον δ' ἄν τις εὐλόγως Ῥωμαίοις προσγράφοι. ποιεῖτω δ' ὅπη τοῖς πράγμασιν ἕκαστος ἀγνώμων.

Quam partem urbis tenuit Simon.

Quam partem Joannes.

β'. Τῶν γε μὴν ἔνδον ὄντα Δαχαιμένιον, ὁ Τίτος μετ' ὀπιλέκτων ἱππέων περιὼν ἔξωθεν, ἢ προσβάλλοι τοῖς τείχεσι κατασκέπτετο. ἀπορουμένῳ δὲ πάντοθεν· ὅτε γὰρ κατὰ τὰς φάραγγας ἦν τῷ προσιτὸν, καὶ κατὰ χώραν τὸ πρῶτον τεῖχος ἐφαίνετο τοῦ ὀργάνου περιώτερον· ἐδόκει κρῖναι τὸ Ἰωάννου τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον [i] προσβαλεῖν. αὕτη γὰρ [k] τό, τε πρῶτον ἦν ἔρυμα χθαμαλώτερον, καὶ τὸ δεύτερον ὑπ' οὐκ ἐπῆλθεν, ἀμελησάντων καθ' ἃ μὴ λίαν ἡ καινὴ πόλις συνῴκιστο τειχίζειν· ἀλλ' ὅτι ὃ τρίτον [l] ἦν εὐπετεία, δι' ὃ τὴν ἄνω πόλιν, καὶ ἀφ' τῆς Ἀντωνίας τὸ ἱερὸν αἱρήσειν ἐπενόει. ὁ δὲ τούτῳ προϊόντος αὐτοῦ τοξεύεταί τις τῶν φίλων, [m] ὀνόματι Νικάνωρ, κατὰ τὸν λαιὸν ὦμον, ἔγγιον μετὰ τοῦ Ἰωσήπου προσελθών, καὶ πειρώμενος εἰρωνικὰ τοῖς ὑπὲρ τοῦ τείχους, [n] ὃ γὰρ ἄγνωστος ἦν, προσλέγεσθαι. διὰ [o] τοῦτο τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ὑπεγίνε Καῖσαρ, εἰ μηδὲ τῶν ὑπὲρ σωτηρίας προσιόντων ἀπέχοιντο, παρεξιέναι [p] τοῖς τὴν πολιορκίαν, [q] ἅμα τε συντάγμασιν ἦσιν τὰ πρὸς τὴν πόλεως [r] ἐφίει, καὶ συμφέροντα, ἐκέλευσε τὴν ὕλην ἐγείρειν χώματα. τειχῆ δὲ διατάξας τὴν φρατιὰν πρὸς τὰ ἔργα, μέσους ἵστησι τῶν χωμάτων

Titus qua muros aggrederetur explorat.

Nicanor sagitta percutitur.

2. Cæterum, cum res intra civitatem ita se haberent, Titus cum lectis equitibus foris eam circumiens, qua impressionem faceret in mœnia, dispiciebat. Hæsitanti autem undique (neque enim qua valles erant adiri poterat, & ab alio latere primus murus firmior videbatur *quam ut* machinis *cederet*) placuit ad Joannis pontificis monumentum urbem oppugnare. hac enim parte & primum munimentum erat humilius, & secundum *ei* non conjungebatur, quod insuper haberent munitiones facere, qua *scilicet* nova urbs incolis minus frequentaretur: quinetiam tertium in murum facilis illac erat aditus, per quem superiorem civitatem, perque Antoniam templum capi posse cogitabat. Interea autem, dum ille *singula* perlustraret, quidam ex amicis ejus, Nicanor nomine, lævo humero sagitta percutitur, cum propius una cum Josepho accessisset, pacemque muro stantibus suadere tentaret, ut qui non ignotus esset. Quapropter Cæsar, cum animos illorum *inde* cognovisset, quod ne ab iis quidem abstinerent, qui ipsorum in salutem ad eos accederent, ad obsidionem incitatur: simulque suburbana militibus vastare permittebat, materiamque comportari & aggeres erigi jussit. Cum autem exercitum trifariam ad opera divisisset, medios in aggeribus jaculatores

a Τὸ ἄνω τεῖχος *Bunb.* b Καὶ τὸν Ἄκρας in *plerisque MSS.* c Τῶν Ἑλένης μνημείων *Big.* d Τὸν μεταξὺ *Big.* e Τὴν χώραν αὐτῶν *Big.* f Ἐκπνεύσαντες *Big.* g Τὰ κατ' εὐχὴν τε πάντα *Big.* h Ita *Vat.* & *Ruf.* τοῦτο in *Editis Aliisque.* i Προσπελάσειν *Big.* k Illud τό, τε è *Codd. Big. Vat. Voss.* & versione *Rufini.* l Ita *Vat.* & *Voss.* ἦν ἡ εὐπετεία in *Editis Aliisque.* m Ὀνόμα *Big.* n Aliter legisse videtur *Ruf.* qui vertit, *dicendi enim peritus erat.* Quid si legamus, ὃ γὰρ ἄγνωστος ἦν γλώσσαν, *sermone ignoto non utebatur?* o Ita *Big.* Ἀφ' τούτου in *ceteris.* p Πρὸς πολ. *Big.* q Ἅμα τε σὺν τοῖς πάγμασιν *Big. Vat.* & *Voss.* ἅμα τε σὺν πάγμασιν *Gall.* Forsan legendum, ἡμμένα τε σὺν πάγμασιν. quo modo apud *Herodianum* ἡμμένα τε pro ἅμα τε rescribendum esse docuit *Sylburg.* r Ἐφίει *Big.*

Titus machinas muris admovet.

res & ſagittarios conſtituebat, & ante eos ſcorpiones & catapultas & balliſtas, quibus & excurſus hoſtium in opera arceret, & qui ex muris illa impedire ſatagerent. Cæſis autem arboribus illico nudata erant ſuburbana: cumque ligna comportata eſſent ad aggeres *ſtruendos* & totus operi manus admoveret exercitus, nequaquam otium agebatur apud Judæos. Et populo quidem, qui in mediis erat rapinis & cædibus, tunc contigit audaciam ſumere: nam & ſe reſpiraturos eſſe exiſtimabant, cum inimici adverſus externos undique occuparentur, pœnaſque ſe ab noxiis repetituros, ſi ſuperiores fierent Romani.

3. Joannes autem, quamvis in hoſtes qui foris erant ſocii ſui irrumpere properarent, metu tamen Simonis ſe continebat. Verum Si-

Simon rem ſtrenue geris contra Romanos.

mon non quieſcebat; quippe propior erat obſidentibus. machinas autem bellicas per muros diſponit, & quas Ceſtio olim abſtulerant, & quas capto Antoniæ præſidio nacti ſunt. Sed ex iis quidem penes ipſos plerique nihil profecerunt, propter imperitiam; pauci autem à transfugis *licet* edocti * male utebantur organis: verum lapidibus & ſagittis aggerem jacientes è muris feriebant, perque cuneos excurrentes cum illis manus conſerebant. Operariis autem tegumento erant crates ſuper vallos expanſæ, contraque excurſus oppoſitæ erant machinæ: & omnibus quidem legionibus egregiæ paratæ erant, præcipue vero deci-

Organa bellica Romanis egregia.

mæ, ſcorpiones *ſcilicet* vehementiores, balliſtæque majores, quibus non ſolum irruentes, ſed etiam ſuper muros ſtantes proſternebant. Talenti quidem pondere erant lapides qui mittebantur, duo autem & amplius ſtadia pervadebant. atque ictus ipſe non iis modo quibus primis incidebat, ſed & longe retrorſum ſtantibus erat intolerabilis. Cæterum Judæi in

Judæi ut ſibimet cavebant à machinis.

primis cavebant à lapidibus, nam candidi erant, adeo ut non tantum ſtridore prænoſcerentur, ſed & ex ſplendore *ſuo* præviderentur. Itaque ſpeculatores turribus inſidentes prænunciabant, † quando impelleretur machina, ſaxumque ferretur, patria lingua clamantes, MISSILE VENIT. In partes itaque diſcedebant in quos veniret, humique procumbebant. quo factum eſt, ut, ſibimet cavendo, lapides irriti caderent. Proinde Romanis in mentem veniebat illos denigrare. tunc enim, cum non amplius ut ante prævideren tur, ita cadebant ut vellent; ſimulque multos unius jactu occidebant *Romani*. neque vero *Judæi*, multa licet gravia perpeſſi, illis permittebant aggeres ſecure erigere: ſed commenta omnia cum audacia conjuncta adhibentes, die noctuque eos arcebant.

Romani ſe parant ad helepoles manibus admovendas.

4. Perfectis autem operibus plumbo quidem & lino ab aggeribus jacto fabri dimetiuntur ſpatium, quod inter aggeres & muros intercedebat: nec enim alioqui id fieri poterat, quoniam deſuper telis petebantur. Compertoque,

τὰς τε ἀκοντιςὰς ϗ τοξότας, ϗ ϖερὶ τούτων τὰς ὀξυβελεῖς ϗ καταπέλτας ϗ τὰς λιθοβόλους μηχανὰς, ὡς τάς τε ἐκδρομὰς εἴργοι τῶ πολεμίων ὅπῃ τὰ ἔργα, ϗ τὰς ἀπὸ τοῦ τείχους κωλύειν ϖειρωμένους. κοπτομένων δὲ τῶ δένδρων τὰ ϖεδάσεια μὴ ἐν τάχει γεγύμνωτο· συμφερομένων δὲ ὅπῃ τὰ χώματα τῶν ξύλων, καὶ τῆς ϖαπᾶς [a]ἀπάσης ὅπῃ ὁ ἔργον ὡρμημένης, ϖόθεν τὰ ϖρῶτα τῶν Ιουδαίων ἠρέμει. τὸ μὲν οὖν δῆμον ἐν ἁρπαγαῖς ὄντα καὶ φόνοις, συνέβαινε τότε θαῤῥεῖν, ἀναπτύσειν τε δι' ἐλευθερωμένων ϖρὸς τοὺς ἔξωθεν ὑπελάμβανον, ϗ λήψεσθαι ϖαρὰ τῶν αἰτίων αὐτοὶ δίκας, εἰ Ρωμαῖοι ϖρεσγένοντο.

γ'. Ιωάννης δὲ, καί τοι χωρεῖν ὅπῃ τοὺς ἔξω πολεμίους τῶν ϖερὶ αὐτὸν ὡρμημένων, δέος τοῦ Σίμωνος ἔμβυεν. ϗ μὴν ὁ Σίμων ἠρέμει, καὶ δι' ὃν [b]ἔγκλιον τῇ πολιορκίᾳ. τὰ δὲ ἀφετήρια διῄρησιν ὅπῃ τοῦ τείχους, ὅσα Κέστιός τε ἀφῄρητο [c]ϖρότερον, καὶ τινὰ ὅπῃ τῶν Αντωνίας φρουρῶν ἐλόντες ἔλαβον. Ἀλλὰ τούτων μὲν τοῖς ϖολλοῖς ἀχρεῖος ἡ κλῆσις ἦν δι' ἀπειρίαν, [d]ὀλίγοι δὲ, ὑϖὸ τῶν αὐθομόλων διδαχθέντες, ἐχρῶντο κακῶς τοῖς ὀργάνοις· χερμάσι δὲ καὶ τόξοις τοὺς χωμάτας ἔβαλλον ἀϖὸ τοῦ τείχους, καὶ κατ' συστάξεις ἐκτρέχοντες αὐτοῖς συνεπλέκοντο. τοῖς δ' ἐργαζομένοις [e]ἦν ἀϖὸ μὲν τῶν βελῶν ἡ σκέπη γέρρα, [f]χαρακωμάτων ὑφῃρτεταμένα, τὰ δ' ἀφετήρια ϖρὸς τοὺς ἐκδρομᾶς. θαυμαστὰ δὲ ϖᾶσι μὴ κατεσκεύαστο τοῖς ϖάγμασι· διαφόρως δὲ ϖῇ [g]διηκάτῳ, βιαιότεροί τε ὀξυβελεῖς, καὶ μείζονα λιθοβόλα, δι' ὧν ὁ [h]μόνον τὰς ἐκδρομὰς, ἀλλὰ καὶ τοὺς [i]ἐπὶ τείχους ἀνέτρεπον. ταλαντιαίους [k]μὲν ἦσαν [l]οἱ βαλλόμενοι πέτροι, δύο δὲ καὶ [m]πλείους ἀπῄεσαν σταδίους. ἡ ϖληγὴ δὲ, ὁ τοῖς [n]ϖροεντυχοῦσι μόνον, ὅπῃ ϖολὺ δὲ καὶ τοῖς μετ' ἐκείνους ἦν ἀνυπόστατον. οἱ γοῦν Ιουδαῖοι ὃ ϖρῶτον ἐφυλάττοντο τινὰ πέτραν, λαμπρὰ γὰρ ἦν, [o]ὡς μήτε τῇ ῥοίζῳ σημαίνεσθαι μόνῳ, ἀλλὰ ϗ τῇ λαμπρότητι ϖροδρᾶσθαι. σκοποὶ οὖν αὐτοῖς ἐπὶ τῶν ϖύργων καθεζόμενοι ϖροεμήνυον, [p]ὁπόταν σαθεὶς ὁ ὄργανον, ϗ ἡ ϖέτρα φέροιτο, τῇ ϖατρίῳ γλώσσῃ βοῶντες, ὁ [q]ἶος ἔρχεται. διίσταντο δὲ καθ' ὃν ἦει, καὶ ϖροκατεκλίνοντο. συνέβαινε δὲ φυλαττομένων ἄϖρακτον διεκπίπτειν τὴν ϖέτραν. ἀντιπτοοῦσι δὲ Ρωμαίοις μελαίνειν αὐτήν. τότε γὰρ οὐκ ἐθ' [r]ὁμοίως ϖροορωμένης εὐτόχως, ϗ ϖολλοὺς ἅμα μιᾷ βολῇ [s]διέφθειραν. ἀλλ' οὐδὲ κακούμενοι μετ' ἀδείας ϖαρεῖχον Ρωμαίοις ἐγείρειν τὰ χώματα· ϖάσῃ δ' ὀϖτασίᾳ ϗ τόλμῃ χρώμενοι, καὶ νυκτὸς ϗ μεθ' ἡμέραν ἔργον.

δ'. Τῶν δ' ἔργων συντετελεσμένων, μολυβδίδι μὲν ιθ'. καὶ λίνῳ [t]ἁμαστεροῦσιν οἱ τέκτονες τὸ ἄφασμα ϖρὸς τὸ τεῖχος, ἀϖὸ τῶν χωμάτων ῥίψαντες. ϗ γὰρ οἷόν ἄλλως ἄνωθεν βαλλομένοις. εὐθύτητες δ' ἐκτεῖναι

a Πάσης Big. b Εγγίζων Big. ἐγγίων Gall. ἐγγιῶν Busb. & Rhed. c Τὸ ϖρότερον Big. d Ita lego cum Cod. Big. & Ruf. ὀλίγοι δ' ὑϖὸ τῶν ϖολεμίων αὐτομόλων διδ. in Editis Aliiſque. e Illud ἦν non agnoſci Big. f Τῶν χωμάτων Big. g Ita in pleriſque MSS. & Ruf. διαδικάτῳ in Editis. h Μόνους Big. i Επὶ τοῦ τείχους Big. & Voſſ. k Μὲν γὰρ Vat. γαμὲν Suid. l Αἱ βαλλόμεναι πέτραι Big. m Πλέον Big. & Suid. n Προσεντυχοῦσι Big. o Ωστε μὴ τῷ ῥ. σ. μόνον Big. p Οπη Big. ὁπόταν Vat. q Ita teſcripſi, quod proxime accedat ad vulgatam editionem ὡς ἔρχεται, quam nobis exhibent libri impreſſi & Græci & Latini. niſi quod in uno habeamus ἅτε ἔρχεται. ſi quis malit λίθος ἔρχεται aut ἃ ἔρχεται, per me licet. Videſis Cl. *Cavenum* in *Hiſt. Literaria*, part. 2. p. 18. r Ομοίως ὡς ϖροορωμένης Big. ſ Διεφθαρον ἄλλως ϛ Big. t Διαμίτους Big. * Si καλῶς pro κακῶς legeretur, vertendum, *à transfugis edocti dextre utebantur organis, atque lapidibus* &c. † *Forſan*, quando organum intentum laxaretur.

a Οικείαν

ἐξικνεῖσθαι δυναμένας τὰς ἑλεπόλεις προσῆγον· ὁ δὲ Τῖτος, ἐγγυτέρω τὰ ἀφετήρια διαστήσας, ὡς μὴ τοὺς κριοὺς εἴργοιεν ἀπὸ τοῦ τείχους, ἐκέλευσε τύπτειν. προσῆλθεν δ' ἐξαισίου κλύδωνος παρασκήσαντος αἰφνιδίως τὴν πόλιν, κραυγή τε παρὰ τῶν ἔνδον ἦρθη, καὶ τοῖς στασιασταῖς ἴσον ἐμπέπτωκε δέος. κοινὸν δ' ἑκάτεροι τὸν κίνδυνον ἰδόντες, κοινὴν ἐπενόουν ἤδη ποιεῖσθαι καὶ τὴν ἄμυναν. διαβοώντων δὲ πρὸς ἀλλήλους τὰ διάφορα, ὡς πάντα πράττοιεν ὑπὲρ τῶν πολεμίων, δέον, εἰ καὶ μὴ διηνεκῆ δίδωσιν αὐτοῖς ὁμόνοιαν ὁ Θεός, ἐν γοῦν τῷ παρόντι, τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίαν ὑπερθεμένους, κατὰ Ῥωμαίων συνελθεῖν· κηρύσσει μὲν ἄδειαν ὁ Σίμων τοῖς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ παρελθεῖν ὅτι τὸ τεῖχος, ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ αὐτὸς ἀπιὼν ὁ Ἰωάννης. οἱ δέ, τοῦ μίσους καὶ τῆς [a] ἰδίων διαφορῶν λαβόντες ἀμνησίαν, ἓν σῶμα γίνονται· καὶ ὁ μὲν τεῖχος προσιόντες, ἀπ' αὐτοῦ [b] πυρά τε παμπληθῆ καὶ τῶν μηχανημάτων σίτεσαν, καὶ τοὺς [c] ὑποδεδυκότας τὰς ἑλεπόλεις ἀδιαλείπτως ἔβαλλον. οἱ [d] δὲ τολμηρότεροι δὲ, καὶ σὺν σίφωνι προσπηδῶντες τὰ γέρρα τῶν μηχανημάτων ἐσπάραττον, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτοῦ προσπίπτοντες, [e] ὑπεσήμην μὲν ἐπ' ὀλίγα, τόλμῃ δὲ τὰ πλείω προσεγίνοντο. προσεβοήθει δὲ τοῖς πονοῦσιν αὐτὸς ἀεὶ Τῖτος, καὶ [f] παρ' ἑκάτερον τοῦ ὀργάνου [g] τούς τε ἱππέας καὶ τοὺς τοξότας διαστήσας, ἔργα μὲν τοὺς τὸ πῦρ ὑποφέροντας, ἀνέστελλε δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν πύργων βάλλοντας, ἐνεργοὺς δὲ ἐποίει τὰς ἑλεπόλεις. ὁ μὲν ταῖς πληγαῖς ὑπήκουε τὸ τεῖχος, εἰ μὴ κατέσεισεν ὁ τοῦ πεντεκαιδεκάτου τάγματος κριὸς γωνίαν διέκνισε πύργου. τὸ δὲ τεῖχος ἀκέραιον ἦν· οὐδὲ γὰρ εὐθέως συνεκινδύνευε τῷ πύργῳ προσχωρεῖν πολὺ, καὶ μὴ δυναμένῳ συναποῤῥῆξαί τι ῥᾳδίως τοῦ προβόλου.

helepoles eouſque poſſe pertingere, eas adducebant: atque Titus, cum propius machinas diſpoſuiſſet, ne arietes à muro arcerentur, ferire juſſit. Tribus vero è locis ingenti fragore ſubito circumſonante civitatem, clamor ab iis qui intus erant ſublatus eſt, ſimiliterque ſeditioſos pavor invaſit. Cumque periculum utriſque commune vidiſſent, in animum tum inducebant etiam junctis viribus illud depellere. Clamantibus autem ad ſe invicem ex utraque factione, quod *diſſentientes* faciant omnia pro hoſtibus, cum oporteret, ſi non perpetuam illis concordiam daret Deus, in præſenti ſaltem inimicitias inter ſe deponere & contra Romanos conſpirare: Simon quidem per præconem facit omnibus qui vellent poteſtatem è templo ad murum egrediendi; idem vero & Joannes, licet *Simoni* diffideret, permittit. adeoque odiorum ac diſcordiarum ſuarum obliti in unum corpus coëunt, & in muros circumfuſi faces inde quamplurimas contra machinas jaciebant, atque eos, qui helepoles degravabant, ſine intermiſſione telis impetebant. audaciores vero, catervatim proſilientes, crates machinarum *tegmina* dilacerabant, eoſque qui illis præerant adorti partim quidem ex peritia, maxime vero fortiter audendo ſuperiores erant. Titus autem ipſe nunquam ceſſabat laborantibus opem ferre, cumque ab utroque machinarum latere equites & ſagittarios diſpoſuiſſet, ignem quidem ferentes *procul* arcebat, à turribus vero jaculantes reprimebat, copiamque faciebat helepoli vires ſuas exercendi. Haud tamen murus ictibus cedebat, niſi quod decimæquintæ legionis aries turris angulum dimovit, muro ſtante incolumi: non enim ſtatim diſcrimen adiit cum turri, quæ multo altius eminebat: nec facile poterat quidquam muri ſecum abrumpere.

Titus tribus ex locis murum pulſari jubet.

Seditioſi diſcordiarum obliti in unum corpus coëunt.

Aries angulum turris abrumpit.

ς'. Παυσάμενοι δὲ τοῦ ἀκροβολισμοῦ πρὸς ὀλίγον, καὶ τοὺς Ῥωμαίους ὑπερησπικότας ἐσκεδασμένους ὅτι τὰ ἔργα καὶ κατὰ τὰ στρατόπεδα, καμάτῳ δὲ ἀναχωρῆσαι καὶ δεῖν τοὺς Ἰουδαίους ἠξίουν, ὀλίγοι κατὰ τὸν Ἱππικὸν πύργον ἀφ' ὑπὸ πύλης ἀφανοῦς πάντες, πῦρ τε τοῖς ἔργοις ὑποφέροντες, καὶ μάχεσθαι τοῖς ἐρυμάτων ὅτι τοὺς Ῥωμαίους [h] προσελθεῖν ὡρμημένοι. πρὸς δὲ τὸν κραυγὸν αὐτοῦ οἵ τε πλησίον συνίσταντο ταχέως, καὶ οἱ πόῤῥωθεν συνέθεον. ἔφθασε δ' [i] ἡ Ἰουδαίων τόλμα τὴν Ῥωμαίων εὐταξίαν, καὶ [k] τοῖς προειτυγχάνουσι πεφόβηντο προσέκειντο, καὶ τοῖς συλλεγομένοις. λοιπὴ δὲ περὶ τὰς μηχανὰς συνέπιπτε μάχη, τοῦ μὲν ὑποπιμπράναι τοῦ δὲ κωλύειν βιαζομένων· κραυγή τε παρ' ἀμφοτέρων ἀσήμαντος ἦν καὶ πολλοὶ τοῦ προαγωνιζομένων ἔπιπτον. Ἰουδαῖοι δὲ ὑπερεῖχον ἀπονοίᾳ, καὶ τοῦ ἔργων ἥπτετο τὸ πῦρ, καταφλεγῆναί τ' ἂν ἐκινδύνευσε πάντα μετὰ τοῦ ὀργάνων, εἰ μὴ τοῦ ἀπ' Ἀλεξανδρείας ὑπολέκτων ἀντέσχον οἱ πολλοί, καὶ τὴν σφετέραν ὑπόληψιν ἀνδρισάμενοι· καὶ δὴ τὸ ἀδοξότερον διήνεγκαν τῇ σώτῃ

6. Cum autem ab excurſibus paululum quieviſſent, obſervaſſentque Romanos per opera & caſtra eſſe diſperſos (exiſtimabant enim Judæos laſſitudine aut formidine diſceſſiſſe) excurſionem faciunt omnes juxta turrim Hippicam per portam obſcuram, & ignem operibus admovebant, & uſque ad caſtrorum munimenta in Romanos facto impetu ferebantur. Cumque ab illis ſublatus eſſet clamor, & qui prope erant ſtatim conveniebant, & qui procul aberant *mox* concurrebant. Romanorum autem diſciplinam præveniebat Judæorum audacia: illiſque in quos primos inciderint in fugam verſis inſtabant, ut & illis qui ſe collegerunt. Gravis etiam circa machinas pugna commiſſa eſt: illis quidem incendere, his vero incendium prohibere *ſumma* vi nitentibus. incertuſque clamor utrinque tollebatur, & multi, qui in fronte ſteterant, ceciderunt. At vero Judæi ſalutis deſperatione incitati ſuperabant, & opera corripuit ignis, parumque aberat quin omnia cum machinis incenſa fuiſſent, niſi lecti de Alexandrinis viri reſtitiſſent plerique, rebus præter opinionem ſuam ſtrenue geſtis (nam in hac dimicatione *cæteris* ſe præſtabant

Eruptio Judæorum.

Gravis pugna circa machinas commiſſa.

præ-

a Οἰκείων *Big.* b Ita ex *MSS.* πυρά τε in *Edits.* c Ὑπεσήμην *Big.* quo forſan modo & *Ruf.* qui vertit, *contra impulſores arietum.* d Τολμηρότεροι δὲ κατὰ σίφωνα *Big.* e Ὑπεσήμην μὲν ὀλίγα τ. δ. τ. πλ. προσεγίνοντο. *Big. Voſſ.* & *Bed. Aliiſque MSS.* f Παρ' ἑκατέρῳ *Voſſ.* g Ἱππεῖς τε καὶ τοξότας *Big.* h Προελθεῖν *Big.* i Illud ἡ non agnoſcit *Big.* k Τὸν προειτυγχάνοντας τε προσέκειντο τοῖς συλλ. *Big.* & *Voſſ.* l Ἐκινδύνευσε *Big.*

a Ἐκλίνοντο

Titus Judæos in civitatem compellit.

præclarioribus) donec Cæſar, equitum valentiſſimis ſecum aſſumptis, in hoſtes irruit. Et ipſe quidem *acriter pugnans* ſternit duodecim *adverſi agminis* propugnatores: metu autem cladis illorum cætera multitudine in fugam verſa, *longius eos* inſequens in urbem omnes compulit, atque opera incendio liberavit. In hoc autem prælio contingebat, ut Judæorum quidam vivus caperetur, quem Titus pro muris crucifigi juſſit, eo conſilio ut reliqui hoc ſpectaculo exterriti paulum ſe *ad deditionem* inclinarent. Poſt ejus vero diſceſſum, etiam

Joannes dux Idumæorum moritur.

Joannes dux Idumæorum, cognito ſibi *Romano* militi ante muros ſermonem conſerens, ab Arabe quodam pectus ſagitta percutitur & continuo moritur, magnumque & Judæis luctum & ſeditioſis mœrorem reliquit; nam & manu promptus erat, & *ſapientia inſignis.

τῷ μάχῳ· μάχει Καῖσαρ, τὺς τ ἱππέων δυνατωτάτυς ἀναλαβών, ἐμβάλλῃ τοῖς πολεμίοις. καὶ δώδεκα μὲ αὐτὸς τ προμάχων ἀναιρῇ· πρὸς δὲ τὸ τύτων πάθος [a] ἐκκλίναντος τῆ λοιπῆ πλήθυς, ἐπόμενος συνελαύνει πάντας εἰς τὸ πόλιν, καὶκ ἔ πυρὸς [b] διασώζει τὰ ἔργα. συνέβη δ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, καὶ ζωγρηθῆναί τινα τ Ιυδαίων, ὃν ὁ Τίτος ἀναστυρῶσαι πρὸ ἔ τείχυς ἐκέλευσεν, εἴ τι πρὸς τ ὄψιν ἐνδοίεν οἱ λοιποὶ καταπλαγέντες. μετὰ δὲ τὸ ἀναχώρησιν καὶ Ιωάννης ὁ τ Ιδυμαίων ἡγεμών, πρὸ ἔ τείχυς γινόμενος [c] πρὸς τινὶ στρατιώτῃ διαλεγόμενος, ὑπό τινος τ Ἀράβων κατ' ἔ στέρνα τοξεύεται, καὶ παραχρῆμα θνήσκει, μέγιστον τοῖς τε [d] Ιυδαίοις πένθος, καὶ λύπην τοῖς στασιασταῖς ἐναπολιπών· ἦν δὲ [e] κατά τε χεῖρα, καὶ συνέσιν [f] διάσημος ἦν.

VIII. **CAP. VII.** **ΚΕΦ. ζ.** κ'.

Quomodo una è turribus à Romanis exſtructis ſponte corruit, & multa cum cæde Romani primum murum ſuperarunt: utque Titus in ſecundum murum impreſſiones faciebat. Deque Longino Romano, & Caſtore Judæo.

Ὡς αὐτομάτως κατέπεσεν ἓις τ πρὸς Ρωμαίων κατασκευαζόντων πυργῶν, καὶ μετὰ πολὺ φόνου ἐκράτησαν Ρωμαῖοι δ' πρῶτα τείχυς· ὡς τε Τίτῳ τῷ δευτέρῳ τείχει προσβολὰς ἐποιεῖτο. ὡέ τε Λογγίνα δ' Ρωμαίυ καὶ Κάστορι τῶ Ιυδαίυ.

Terror in caſtris Romanorum ex caſu turris.

NOcte vero quæ ſequuta eſt, inopinata inter Romanos coorta eſt trepidatio. Nam cum tres turres quinquagenorum cubitorum Titus conſtrui præcepiſſet, ut, his per aggeres ſingulos poſitis, inde hoſtes in muro ſtantes *facilius* in fugam verteret, accidit ut nocte media una ſponte ſua rueret. Maximo autem edito ſonitu, metus occupat exercitum: atque hoſtes in eo eſſe ut ipſos adorirentur ſuſpicati, ad arma decurrunt omnes. Inde trepidatio in legionibus ac tumultus erat; & cum nemo quid accidiſſet dicendo eſſet, diu queruli alius aliud opinabantur; cumque hoſtes in illorum conſpectum minime venirent, ſuimetipſorum in metu eſſe cœperunt, ſignumque diligenter ſinguli à proximis requirebant, ac ſi Judæi in caſtra invaſiſſent. immo viſi ſunt Panico terrore circundari, donec Titus, cognito quod acciderat, rem omnibus indicari juſſit: eoque facto vix trepidare deſierunt.

Τῇ δ' ὀπιούσῃ νυκτὶ, παραχὴ καὶ τοῖς Ρωμαίοις ἐμπίπτει [g] θόρυβος. ὃ γὰ Τίτυ πύργυς τρεῖς καταστάσαι κελεύσαντος πεντηκοντάπηχεις, ἵν' ἑκάστυ χώματος ὀπισθεν ἀπὸ τύτων τὺς ὀπὶ ἔ τείχυς [h] τρέποιτο, [i] συνέβη ἕνα πεσεῖν αὐτομάτως ἀνὰ μέσης νυκτός. μεγίστυ δ' ἀρθέντος ψόφυ, δεῖος ἐμπίπτει τῷ στρατῷ, καὶ τὺς πολεμίυς ὀπτεύειν σφίσι δόξαντες ὀπὶ τὰ ὅπλα πάντες ἔθεον. παραχὴ δὲ τ ταγμάτων καὶ θορύβος ἦν· καὶ τὸ συμβὰν ὐδενὸς εἰπεῖν ἔχοντος, ὀπὶ πλεῖστοι [k] ἀποδυόμενοι διεφέροντο, μηδενός τε φαινομένυ πολεμίυ δι' ἀλλήλων ἐπλοῦντο, καὶ ὅ σύνθημα μὴ ἀσφαλὲς ἕκαστος τ πλησίον ἐπηρώτα, καθάπερ Ιυδαίων [l] ἐμβεβηκότων εἰς τὰ στρατόπεδα. πανικῷ τε δείματι κυκλυμένοις παρεφέρεσαν, ἄχει μαθὼν τὸ συμβὰν Τίτος ἀγγέλλειν ἐκέλευσε πᾶσι, καὶ μόλις ἐπαύσαντο τῆς παραχῆς.

Turres bellicæ graves Judæis.

2. Atqui Judæos, cætera fortiter ſuſtinentes, male habuerunt turres: nam & machinis levioribus inde feriebantur, inſuper & à jaculatoribus ac ſagittariis & funditoribus. Verum ipſi ad eos propter celſitudinem pertingere non potuerunt: neque turres erant capiendæ, neque facile evertendæ propter gravitatem, neque incendendæ propter ferrum quo tegebantur. Ultra autem teli jactum fugientes non amplius imminutum ibant arietum impetum, qui ſine intermiſſione ferientes paulatim aliquid proficiebant. Muro autem Niconi tandem cedente (ita enim ipſi Judæi maximam

Nico maxima ἑλέπολις.

Romanorum helepolin vocarunt, quòd omnia vinceret) antea quidem defeſſi erant pugnando & vigilando, longe ab urbe pernoctantes, ſed tamen negligentia, vel quod male omnino conſulerent, ſibi ſuperfluum eſſe credentes mu-

Β'. Ιυδαίυς γεμὶν πρὸς τὰ λοιπὰ χαρτερῶς ἀντίχοντας ἐκάκωῤ οἱ πύργοι· καὶ γὰ τ ὀργάνων τοῖς κυφοτέροις ἀπ' αὐτῶν ἐβάλλοντο, καὶ τοῖς ἀκοντιστάις, καὶ τοξόταις, καὶ λιθοβόλοις. ὅτε δὲ τύτων αὐτοὶ ἅψαιτο [m] ἐφικνῦντο, καὶ τὺς πύργυς ἰῶ ἀμήχανον ἐλεῖν, μήτε ἀναστρατοπηναι ῥᾳδίως διὰ ὄ βέλος, μήτ' ἐμπρησθῆναι διὰ τ σίδηρον δυναμένυς, ᾧ καλυκαλύπτοντο. πρεσβύτεροι δ' ἐξωτέρω βέλυς ἦκ ἔτ' ἐχώλυον τ χρεῶν τὰς ἐμβολὰς, οἱ ἀδιαλείπτως πάντες ἤνυον κατ' ὀλίγον. ἤδη δὲ τῷ Νίκωνι ὃ τείχυς ὑπεῖκον· αὐτοὶ γὰ τῦτο Ιυδαῖοι τ μεγίστην ἑλέπολιν, ἀπὸ ὃ πάντα νικᾷ· ἀπέκαμνον μὲ πάλαι πρός τε τὰς μαχὰς καὶ τὰς φυλακὰς πόῤῥωθεν τ πόλεως διανυκτερεύοντες, ἄλλως δ' ὑπὸ ῥᾳθυμίας, καὶ ὃ [n] βυλεύεσθαι πάντα κακῶς, πρεσβύτον αὐτοῖς δόξαν φυλάττειν

a Ἐκκλίναντ@ *Big.* *b* Διασώζεται τὰ ἔργα *Big.* *c* Illud τινὶ deeſt *Big, Voſſ. & Ruſ.* *d* Ἰδυμαίοις *Big.* *e* Κατὰ χεῖρα *Big.* *f* Εὔσημος *Big.* *g* Παραλόγως *Bunb.* *h* Τρέποιντο *Big.* *i* Ita cum *Cod. Vat.* antea erat, συνέβη ποτὲ αὐτομάτως ἕνα μέσης νυκτὸς. *k* Ἀποδυόμενοι *Voſſ.* *l* Ἐμβεβληκότων *Big. & Voſſ.* *m* Ἀφικνῦντο in aliquibus *MSS.* *n* Βυλεύεσθαι *Big.* * *Al.* bonus conſilio.

a Ἀπὸ

λάβειν ὁ τεῖχος, ἑτέρων μετ' αὐτὸ λειπομένων δύο, μαλακιωθέντες ἀνεχώρουν. οἱ πολλοὶ γὰρ τῶν Ρωμαίων ὑπεβάντων καθαὶ παρέρρηξεν ὁ Νίκων, καταλιπόντες τὰς φυλακὰς πάντες εἰς ὃ δύτερον τεῖχος ἀναφεύγουσιν. οἱ δὲ ὑπερβάντες, τὰς πύλας ἀνοίξαντες, πᾶσαν εἰσδέχονται τὴν στρατιάν. καὶ Ρωμαῖοι μὲν ὕστερον τοῦτο τεῖχος πεντεκαιδεκάτῃ κρατήσαντες ἡμέρᾳ, ἑβδόμῃ δ' ἰοῦσι Ἀρτεμισίου μηνός, αὐτό τε πολὺ κατασκάπτουσι, καὶ τὰ προσάρκτια τῆς πόλεως, ἃ καὶ πρότερον Κέστιος.

κα'. γ'. Μεταστρατοπεδεύεται δὲ Τίτος εἴσω, κατὰ τὴν Ἀσσυρίων παρεμβολὴν καλουμένην, ὑπερχὼν πᾶν τὸ μεταξὺ μέχρι τοῦ Κεδρῶνος, ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου τείχους ὅσον ἐξωτέρω βέλους ἦν, προσβολὰς δ' εὐθέως ἐποιεῖτο. μελλόντων δ' οἱ Ἰουδαῖοι χαρτερῶς ἀπημύναντο τοὺς τείχους. καὶ μὲν πρὸ τοῦ Ἰωάννου [b] ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας καὶ τοῦ προσαρκτίου τοῦτο τοῦ ἱεροῦ, καὶ [c] πρὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως μνημείων μαχόμενοι, ὁ δὲ τοῦ Σίμωνος τάγμα, πλησίον ὁ [d] Ἰωάννου μνημείων ἐμβολὴν διαλαβόντες, [e] ἐφράξαντο μέχρι πύλης καθ' ἣν ὁ ὕδωρ ὑπὸ τὴν Ἱππικὸν πύργον εἰσῆκτο. [f] προπηδῶντες δὲ πολλάκις ἐκ τῶν πυλῶν συχνάδων ἐπολέμουν, καὶ συνδιαχθέντες [g] ὅπου τοῦ τείχους, κατὰ μὲν τὰς συμπλοκὰς ἡττῶντο, τῶν Ρωμαίων ὑπερισχόντων [h] ὄντες ἄπειροι· ἔρρωντο δὲ τοῖς τειχομαχίαις. καὶ τὸν μὲν ἰσχὺν μετ' ἐμπειρίας παρεῖχον· Ἰουδαίοις δὲ τόλμα ἐκ περιφρονήσεως, καὶ ὁ φύσει καρτερικὸν ἐν συμφοραῖς. [i] προσῆν δ' ἐλπὶς ἔτι σωτηρίας, ἣ καὶ Ρωμαίοις τοῦ τάχους κρατήσειν ὑπ' ἐπόνει δὲ ἤπετο κόπος, ἀλλὰ προσβολαὶ καὶ τειχομαχίαι, καὶ κατὰ λόχους ὀκδρομαὶ συνεχεῖς δι' ὅλης ἡμέρας ἦσαν, οὐδέ' ὅστις ἦτις [k] ἰδέα μάχης ἀπελείπετο. νὺξ δ' ἀνίπαυτο μόλις ἔωθεν ἀρχομένους, ἐπὶ δὲ ἄϋπνος ἀμφοτέροις ἡ νὺξ, καὶ χαλεπωτέρα ἡ ἡμέρας· δέει τοῦ μὴ ὅσον οὔπω κατεληφθήσεσθαι ὁ τεῖχος, τοῖς δὲ ὀπιθήσεσθαι Ἰουδαίους τοῖς στρατοπέδοις. ἔτι τοῖς ὅπλοις ἐκάτεροι ἀγρυπνεύοντες, ἐπὶ τὰς πρώτας αὐγὰς ἕτοιμοι πρὸς μάχην ἦσαν. καὶ μὲν Ἰουδαίοις ἔρις ἐπὶ ὅστις προκινδυνεύσας χαρίσαιτο τοῖς ἡγεμόσιν· μᾶλλον δὲ ὁ Σίμωνος αὐτὸς ἐπὶ καὶ δέος, ὅπου τι προσσβῆναι ἕκαστος αὐτοῦ τοῦ ὑποτεταγμένου, ὡς καὶ πρὸς ἀθυμίαν ἑτοιμότατον εἰ κελεύσαντος. Ρωμαίους δὲ ἐπ' ἀνδρείαν ἐπὶ προπῆ, [m] τό τε κρατεῖν ἔθος, καὶ ἥττης ἄπειρα, [n] συνεχῆ τε στρατεία, καὶ διηνεκὴς μελέτη, καὶ μεγάλη ἡγεμονία· πρὸ δὲ πάντων Τίτος, ἀεὶ πᾶσι παντοίως παρὼν συντυγχάνων. [o] τότε γὰρ μαλακιωθῆναι, παρόντος καὶ συναγωνιζομένου Καίσαρος, δεινὸν ἐδόκει, καὶ [p] τὴν κατὰ λῶν ἀγωνισαμένων μάρτυς αὐτὸς, ἃ καὶ τιμήσων, παρῆν· [q] κέρδος δ' ἐπὶ ἦν ἐν ὁ γενέσθαι Καίσαρι γενναῖον ὄντα.

rum cuſtodire, cum alia duo munimenta ipſis ſupereſſent, plerique languidi facti receſſerunt. cumque Romani, qua Nicon murum perruperat, aſcendiſſent, *Judæi* omnes deſertis cuſtodiis ad murum ſecundum ſe recipiunt. Qui vero muros tranſgreſſi ſunt cum portas aperuiſſent, exercitum omnem intromiſerunt. Et Romani quidem muro primo ita potiti ſunt die decima quinta, ſeptima enim erat menſis Artemiſii, & partem ejus magnam diruunt, & ſeptentrionalia civitatis, quæ etiam prius *vaſtaverat* Ceſtius. *Romani intra primum murum penetrant.*

3. Titus autem ad interiora muri caſtra transfert, in locum qui Aſſyriorum caſtra vocatus erat, occupato omni inde uſque ad Cedronem ſpatio; cumque eſſet extra teli jactum à muro ſecundo, oppugnationem ſtatim aggrediebatur. Judæi autem in *duas* partes diviſi *bellum* mœnibus fortiter propulſarunt: Joannes quidem cum ſuis ex Antonia & templi porticu ſeptentrionali & ab Alexandri monumento pugnantes; Simonis vero manus, aditu juxta monumenta Joannis occupato, *omnia* præſidio munierunt uſque ad portam, qua in Hippicam turrim aqua inducta erat. Sæpe autem proſilientes è portis cominus dimicabant, compulſique intra muros in conflictibus quidem ſuperabantur, *utpote* ſcientiæ Romanorum militaris imperiti; cum autem è muris pugnarent eos vincebant. Atque hos quidem incitabant vires cum peritia conjunctæ; Judæos vero audacia ex metu aucta, & naturalis in calamitatibus ferendis patientia. Ad hæc autem & iſtis ſuberat ſpes ſalutis & Romanis citæ victoriæ: neutrique fatiſcebant; ſed continuæ factæ erant impreſſiones murorumque oppugnationes, & excurſus crebri per cuneos totis diebus: nec pugnæ ſpecies ulla erat quam non tentabant. vixque à ſolis ortu pugnantibus conceſſum erat nocte quieſcere: ſed utriſque inſomnis erat nox, dieque gravior; his quidem jamjam expugnatum iri murum metuentibus, illis vero ne Judæi caſtra invaderent. Atque in armis utrique pernoctantes, à primo diluculo pugnæ parati erant. Et Judæi quidem certabant, quis primus periculum adiret iniretque gratiam à ducibus: maxime vero Simonis reverentia ac metus eos commovebat; adeoque ſinguli ejus ſub imperio eum colebant, ut, ad ſemet quoque interficiendos parati fuiſſent ſi hoc ille juſſiſſet. Romanos autem ad ſe ſtrenue gerendos hortabatur & vincendi conſuetudo, quodque vincinescii eſſent, creberæque militiæ & exercitationes perpetuæ, imperiique magnitudo: ante omnia vero Titus, qui ſemper omnibus ubique præſens aderat. tunc enim turpe videbatur langueſcere, cum Cæſar pugnæ intereſſet ſimulque pugnaret, idemque pulchre decertantium teſtis fieret qui & remunerator; lucroque jam vertebatur pro viro forti cognoſci à Cæſare. quo factum eſt, ut *Titus caſtra mutat.* *Neſcii vinci Romani.* *Judæorum cum Romanis conflictus & comparatio.*

a Καθ' ὅπερ ἴρηξεν *Big.* b Ἀπὸ τῆ Ἀντ. *Big.* c Ita cum *Cod. Big.* & *Ruf.* antea erat in *Editis Aliiſque*, ἐς τῆ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως αὐτῶν μνημείων μαχόμενοι. d Antea erat Ἰωάννου τοῦ ἀρχιερέως. Verum illa τοῦ ἀρχιερέως (quæ neque *Ruſinus* agnoſcit. neque *Cod. Big.*) ejecta eſſe volumus. e Forſan ἴφραξαν τὸ μ. In *Cod. Vat.* habemus ἰφράξατο. f Ita legiſſe videtur *Ruf.* προπηδῶντες τε δὲ in *Editis Aliiſque.* προπηδῶντες δὲ in *quibuſdam MSS.* g Iterum cum *Ruſino.* in *Græcis omnibus* ἀπὸ τοῦ τείχους. eſt qui legit ἐπὶ τοῦ τ. h Illud ὄντες non agnoſcunt *plerique MSS.* i Πρὸς ἐλπὶδι σωτηρίας, ἣ τῆ Ρωμαίων *Big.* paulo aliter legiſſe videtur *Ruf.* cujus verſionem hâc loci expreſſimus. k Ita *Big. Gall.* & *Vat.* ἡ δὲ ἐμάχοντο *Bod.* ἰδίᾳ μάχῃ in *Editis Aliiſque.* l Ἐπιμένουσι *Big.* m Τότε τοῦ κρ. *Big.* n Ita *Big.* & *Ruf.* συνεχὴς τε στρατιὰ in *Editis Aliiſque.* o Antea erat τότε γάρ. p Τῶν κατὰ λῶν ἀγωνισαμένων *Big.* q Καιρὸς δ' ἦν *Vat.* & *Ruf.*

ut multi alacriores ſe oſtenderint quam robuſtiores. Itaque iſtis diebus, cum Judæi in acie ſtetiſſent valida pro mœnibus, & ab utroque exercitu eminus conjecta eſſent tela, Longinus quidam eques, ex acie Romana exſiliens, in mediam phalangem Judæorum irruit; illiſque hac impreſſione disjectis duos è fortiſſimis perimit, unum quidem ora percuſſum dum obviam ei veniret; alterum vero, dum fugeret, per latus trajectum eodem telo, quod priori extraxerat: & ex mediis hoſtibus ſuperior ad ſuos ſe recipiebat. Atque ita ille ob virtutem inſignis erat, æmulique ejus fortitudinis multi exſtiterunt. Et Judæi quidem nil morantes quod paterentur, illud tantum curabant quibus malis alios afficerent: morſque illis leviſſima ducebatur, ſi quo alio interfecto caderent. Titus autem non minus ſaluti militum quam victoriæ proſpiciebat; & temerarium quidem impetum deſperationem vocans, unicam vero fortitudinem, cum quis prudenter & caute nihilque patiendo fortiter ageret, ſine ſuo periculo viros ſe præſtare juſſit.

Longini fortitudo egregia.

IX. 4. Ipſe autem mediæ muri ſeptentrionalis turri helepolin admoveri curabat, in qua Judæus quidam verſutus ac ſubdolus, Caſtor nomine, cum decem ſui ſimilibus inſidias ſtruebat, fugatis cæteris per jacula ſagittariorum. Hi, cum pavidi ſub loricis aliquandiu quieviſſent, turri concuſſa ſurgunt, manibuſque protenſis Caſtor veluti ſupplex Cæſarem implorabat; & voce miſerabili ut ſibi parceret obteſtabatur. Cui cum Titus pro ſimplicitate ſua fidem habuiſſet, ſperaſſetque Judæos jam *belli* pœnitere, arietes quidem ab impulſione ceſſare jubet, ac ſagittarios ſupplices ferire prohibet; Caſtori autem præcepit, dicere quodcunque vellet. Cumque ille reſpondiſſet, ad fœdus ſe velle deſcendere, Titus ſe quidem de bono *adeo* conſilio gratulari dicebat, gratulari vero *magis* ſi omnes in eandem ſententiam ire vellent, ſeque parato animo etiam civitati manus dare. Ex decem autem quinque ſe ſupplices eſſe ſimulabant: reliqui vero nunquam ſe Romanis ſervituros clamabant, dum mori liberis liceat. Cumque diu inter ſe diſceptarent, ceſſabat oppugnatio. Caſtor autem *interea* nuncios ad Simonem mittens eum monebat, ut, dum otium eſſet, de rebus urgentibus conſilium caperet: non enim pauliſper ſe illudere *velle* imperatori Romano. Simul autem dum iſta mitteret, præ ſe ferebat illud ipſum agere, ut contranitentes ad pacem hortaretur. Illi vero, velut ægre *id* ferentes, ſuper turris loricam nudos coruſcarunt gladios, percuſſiſque illorum thoracibus tanquam interfecti ceciderunt. At Titus & qui cum eo erant tantam virorum audaciam obſtupuêre, cumque ex inferiori loco quod factum erat vere videre non potuiſſent, & illos ob *animi* fortitudinem mirabantur & ob calamitatem miſerabantur. Interea vero Caſtorem juxta narem quidam ſagitta

Caſtoris Judæi verſutia.

Caſtor vulnus

ἀφ' τοῦτο πολλοὶ τ χῖ σφᾶς ἰσχύος ἀμείνους τῇ ὁρμῇ διεφάνησ. καταξαμένων γὰρ χῖ ζώντας τὰς κϐ'. ἡμέρας τ Ἰουδαίων τὸ μ τεῖχος καρτερῷ εἶφει, καὶ ἀφικνουμένων ἐπ πόρρωθεν τ ταγμάτων ἑκατέρων, Λογγῖνός τις τ ἱππέων, ἐξαλλόμενος [a] τ Ῥωμαϊκῆς τάξεως, ἐμπίπτ [b] τῇ μέσῃ τ Ἰουδαίων φάλαγγι· κ διασκεδαθέντων περὶ τ ἐμβολὴν δύο τοὺς γενναιοτάτους ἀναιρεῖ, τ μ χῖ στόμα πλήξας ὑπαντιάσαντα, τ δ' ἀναπάσας ὐκ μ πρότερον τ δόρυ χῖ πλευρὰν ἀφαιρεῖται πρὶν πόμνον, [c] ὐκ μέσον τι τ πολεμίων περῶντος εἰς τοὺς σφετέρους ἔδραμεν. ὁ μ οὖν δι' ἀρετὴν ὀνήσιμος ἦν, ζηλωταὶ δὲ τ [d] ἀνδρείας ἐγίνοντο πολλοί. [e] κ οἱ Ἰουδαῖοι μ ἀμελῶντες μ παθεῖν, τὸ διαθεῖναι μόνον ἐσκόπουν· ὅ,τε θάνατος αὐτοῖς ἐδόκει κυφόταλος, [f] εἰ κ μ μ μεῖναί τινα τ πολεμίων προσπέσοι. Τῖτος δὲ τ τ φρονηματῶδ ἀσφαλείας ὐχ ἧττον μ κρατεῖν ὁρῶν, κ τ μ ἀπερίσκεπτον ὁρμὴν ὀνόμαζε λέγων, μᾶλλον δ' ἀρετὴν τ μ προνοίας, κ μ μηδὲν τ δρῶντα παθεῖν ἐν ἀκινδύνῳ φ χῖ σφᾶς ἐκέλευσεν ἀνδρίζεσθ.

δ'. Περσάγει δ' αὐτὸς μ βορείου τεῖχους φ μέσῳ κγ'. πύργῳ τῷ ἑλέπολιν, ὑφ' ᾧ τ Ἰουδαίων τις ἀνὴρ γόης ὄνομα Κάστωρ ἑλόχα μῶ' ὁμοίων δέκα, τ λοιπῶν φυγόντων ἀφ' τοὺς τοξότας. [g] ὅτοι μέχρι μέν τινος [h] ὑποπεπηχότες τοῖς βαρβαρικοῖς ἠρέμουν, [i] σαλευομένου δὲ μ πύργου ἀφικέσθαι, καὶ περτείνας ὁ Κάστωρ τὰς χεῖρας ἐπὶ ἱκετείαν δῆθεν ἐκάλει τ Καίσαρα, καὶ τῇ φωνῇ κατοικτιζόμενος ἐλεῆσαι σφᾶς παρεκάλει. [k] πιστεύσας δ' ἐξ ἁπλότητος ὁ Τῖτος, καὶ μεταγνοὺς ἤδη τοὺς Ἰουδαίους ἐλπίσας, ἐπέσχε μὲν μ κρεῖττον τῷ ἐμβολῇ, [l] κωλύει τε τοξεύειν τοὺς ἱκέτας· λέγειν δ' ὀκέλευσεν, ὅ,τι βούλοιτο, τῷ Κάστορι. μ δὲ εἰπόντος ὅτι δεξιᾶς χειρὸς ἄμεινον ἥλειν, ὁ Τῖτος συνήδεσθαι μὲν αὐτῷ τῆς εὐβουλίας ἔφη, συνήδεσθαι δ' εἰ πάντες [m] ἤδη τὰ αὐτὰ φρονοῦσι, καὶ τῇ πόλει [n] διδόναι γε πίστιν ἑτοίμως. τ δέκα δὲ ⓘ πέντε μ [o] αὐτῷ συνυπεκρίνοντο τὴν ἱκετείαν· ⓐ λοιποὶ δ' οὐκ ἄν ποτε [p] δουλεύσειν Ῥωμαίοις ἐφόων, πρὶν ἐλευθέρους ἀποθανεῖν. καὶ μέχρι πολλοῦ ἀφισταμένων, ἐτείνετο μ ἡ προσβολή. πέμπων δ' ὁ Κάστωρ πρὸς τ Σίμωνα, σχολὴν βουλεύεσθαι περὶ τ ἐπιγόντων ἔλεγεν, ὡς οὐκ ἐπ' ὀλίγον αὐτὸς ἀφαπάζοι τὴν Ῥωμαίων [q] ἀρχήν. ἅμα δὲ ταῦτα πέμπων, καταφανὴς ἦν καὶ τοὺς ἀπειθοῦντας ὅπλα τὴν δεξιὰν προκαλῶν. οἱ δ', ὥσπερ ἀγανακτοῦντες, ὑπὲρ τὰ ζωστήρια διῆρυν τε τὰ ξίφη γυμνά, καὶ τὰς ζώστρας αὐτῶν πλήξαντες, ὡς ἀπεσφαγμένοι κατέπεσον. θάμβος δὲ ⓐ Τίτῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν εἰσῆλθε τῶν τῶν ἀνδρῶν προθυμίᾳ, καὶ μὴ δυνάμενοι κρῖναι ἀκριβῶς τὸ γεγενημένον ἰδεῖν, ἐθαύμαζόν τε τῆς εὐτολμίας αὐτούς, καὶ τῶν πάθους ἠλέουν. τοξεύει δέ τις ὑπὸ τοῦτο προκαλοῦντος ⓐ Κάστο-

a Τῆς τάξεως τ Ῥωμαϊκῆς *Big.* b Ita *Big.* μέσῃ τῇ in *Editis Aliiſque.* c Ἐκ μέσου δὲ τ π. *Big.* d Ἀνδρειοτάτους *Big.* e Καὶ Ἰουδαῖοι *Big.* f Εἰ μ τ δ & mox (v. 15.) Τίτ ϑ̄ ϳ̄ τ φ. *Big.* g Οὗτοι ϳ̄ μ. *Big.* h Ὑποπεπηχότες *Big.* i Ita *Big. Vat.* & *Kuſ.* λικμῶντος in *Editis Aliiſque.* k Πιστεύσας δ' ὡς ἐξ *Big.* l Κωλύει δὲ τ. m Ita *Big.* ταῦτ' ἤδη φρ. in *Editis Aliiſque.* n Iterum cum *Cod. Big.* διδόναι δὲ in *Editis Aliiſque.* o Αὐτῶν *Big.* cui lectioni favet *Zonaras*, qui habet, ὧν τ σὺν αὐτῷ δέκα οἱ μ τὴν ἱκετείαν συνυπεκρίνοντο. p Δουλεύειν *Big.* non ita *Zonaras*, apud quem δουλεύσειν. q Ὁρμὴν *Big.* nec aliter forſan *Zonaras*, qui habet, ὡς ἐμπεσοῦντ ϑ̄ Ῥωμαίοις αὐτῶν καὶ τὸ σφῶν ἐπίχειρον ϑ̄ ὁρμήσ.

a Illud

ρα, καὶ κελεῦσαι εὐθέως ἀναπάσας ὁ βέλος ἐπιδεῖξαι τῷ Τίτῳ, καὶ ὡς ὑ δίκαια πάσχων [b] καταμέμφετο. πρὸς δὲ τ βαλόντα σκετλιάσας Καῖσαρ, ἔπεμπε παρεστῶτα Ἰώσηπον δοῦναι τῷ Κάστορι δεξιάν. Ἀλλ' ὁ μέ, ὅτ' αὐτὸς ἔφη προσελθόσθαι, φεύγειν γὰρ ὤδην ὑγιὲς τὸς δεομένους, καὶ τὸς [d] ὡρμημένους τ φίλων κατέχει. Αἰνείας δέ τις τ [e] αἰδημόνων, αὐτὸς ἔφη προσελθόσθαι. καὶ ὁ Κάστορος [f] καλοῦντος, ὅπως δέξαιτό τις καὶ ὁ ἀργύριον ὃ φέρει [g] μετ' αὐτοῦ, ἀποδαψότερον ὁ Αἰνείας ἁρπετάσας τ κόλπον προσέδραμεν. ἀφέμβλος δ' ὁ Κάστωρ πέτρας ἐπαφίησιν αὐτῷ, καὶ τύτῳ μὲ δι' ἡμαρτε φυλαξαμένου, πεζώσκει δὲ ταπεινότερον ἕτερον προσελθόντα. συνοήσας δὲ Καῖσαρ τ ἀπάτλω, προὺς βλάβης μὲ ἔγνω τ ὁ πολέμοις ἔλεον· ὁ γὰρ ἀπιστέρεσι ἦτον ὑποπίπτειν τ παιδρῳ. τὰς δ' ἐμβολὰς τ ἐλεπόλεως ὀργῇ τ χλιδῆς ἐποιεῖτο δυνατωτέρας. ὑποδιδόντα δὲ τ πύργον ἐμπιπράσιν οἱ περὶ τ Κάστορα, καὶ ἁφ' τῆς φλογὸς εἰς τὸ ὑπ' αὐτῷ κρυπτὸ [k] ἀλλόμενοι, πάλιν δόξαν ἀνδρείας Ρωμαίοις παρέχον, ὡς ῥίψαντες σφᾶς αὐτὺς εἰς τὸ πῦρ.

percutit; atque ille, cum ſtatim telum extraxiſſet, id Tito oſtendebat, & iniqua ſe perpeti querebatur. Cæſar autem, jaculatore increpito, Joſepho adſtanti mandabat ut dextram daret Caſtori. Verum ille neque ſe aditurum reſpondit, ut qui nihil ſani ſupplices cogitare norit; & amicos qui ire properabant continuit. Æneas autem, quidam è perfugis, ſeſe iturum ad ipſum dicebat. Atque vociferante Caſtore, ut aliquis etiam argentum exciperet quod ſecum *ad fidem faciendam* ferebat, ſtudioſe magis Æneas aperto ſinu *ad eum* accurrebat. Quod cum videret Caſtor, ſaxo ſublato illud in eum demiſit: & ab ipſo quidem aberravit ſibimet ab illo cavente; ſed alium militem, qui præſens aderat, vulneravit. Cæſar autem, cum fraudem dolumque ſecum reputaſſet, intellexit miſericordiam quidem in bello nocere, & haud ita facile à calliditate circumveniri crudelitatem. ob illuſionem vero iratus, majore vi helepoles impelli faciebat. Caſtor autem ejuſque ſocii turrim, cum ictibus jam cederet, incendunt, ſaltuque per flammas in cuniculos ejus ſe conjicientes, iterum Romanos in magnam de fortitudine *ſua* opinionem adducebant, tanquam ſeipſos ignibus tradidiſſent.

in naſo accipit.

κδ'. **ΚΕΦ. ϟ'.**

Ως τὸ δεύτερον τεῖχος δὶς παρέλαβον οἱ Ρωμαῖοι, καὶ πρὸς τὸ τρίτον ὡπλίζοντο ὑπερεπιθησόμενοι.

Ἁφ' ὃ δὲ Καῖσαρ ἑαυτῷ τὸ τεῖχος ἡμέρᾳ πέμπτῃ μὲ ὃ πρῶτον, καὶ τὸν Ἰουδαίων φυγόντων ἀπ' αὐτοῦ, παρέρχεται μετὰ [l] χιλίων ὁπλιτῶν [m] ἔνδον, καὶ τὸν περὶ αὐτὸν ὁπλέχιον, καθ' καὶ τῆς Καινῆς πόλεως ἐμπολιά τι ἦν καὶ χαλκεῖα, καὶ ἱματίων ἀγορά, πρὸς δὲ ὃ τεῖχος πλάγιοι καλέτειτον οἱ γειτονοί. εἰ μὲν οὖν ἢ ὃ τεῖχος πλέον εὐθέως διέλυσεν, ἢ πολέμῳ νόμῳ παρελθὼν ἐπόρθει [n] ὃ ληφθέν, οὐκ ἂν οἶμαί τις ἐμέμψη βλάβη τῷ κράτει. νῦν δὲ Ἰουδαίους μὲν ἐλπίσας δυσωπήσειν ἔξω κακῶν [o] τὸ μὴ θέλειν, πρὸς δ' ἀναχώρησιν εὐμαρῆ τῷ εἰσβολὴν οὐκ ἐπλάτυνεν· ὃ γὰρ ὑποβλάσειν ὡς εὐεργετῶν ὑπελάμβανεν. παρελθὼν γοῦν ὅτε κλείειν πὰ τῶν καταλαμβανομένων ἐπέτρεψεν, ὅθ' ὑποπρήσαι τὰς οἰκίας. [p] Ἀλλ' ἅμα μὲν τοῖς στασιασταῖς εἰ βούλοιντο μάχεσθαι δίκα τῆς τοῦ δήμου βλάβης, [q] ἄδειαν ἐδίδου, ᾧ δήμῳ δὲ τὰς κλήσεις ὑπισχνεῖτο δώσειν. ὧδε [r] πλείστου γὰρ ἐποιεῖτο σῶσαι τὴν μὲν πόλιν [s] αὐτῷ, ᾧ δὲ ναὸν τῇ πόλει. ᾧ μὲν οὖν λαὸν ἕτοιμον ἔχειν εἰς ἃ προὔτρεπε καὶ πάλαι· τοῖς μαχίμοις δὲ ἐδόκει τὸ φιλάνθρωπον ἀσθένεια, καὶ ᾧ Τίτον ἀδυναμίᾳ τοῦ [t] τὴν ἄλλην πόλιν ἑλεῖν ταῦτα προτείνειν [u] παρελάμβανον. [u] Ἀπειλοῦντες δὲ τοῖς δήμοις θάνατον εἰ δὲ παραδόσεως μνησθείη τις αὐτῶν,

CAP. VIII.

Quomodo ſecundum murum bis occuparunt Romani, & ad tertium ſuperandum ſe comparabant.

CÆſar autem hac parte murum capit die quinto poſt primum *captum*: fugatiſq; inde Judæis, intra murum ingreditur cum mille armatis, lectiſq; quos circa ſe habebat *militibus*, ubi Novæ civitatis lanæ venditores erant, & fabri ærarii, veſtiumque mercatus, & ad murum anguſtæ viæ tranſverſæ tendebant. Et quidem ſi vel muri partem majorem ſtatim disjeciſſet, aut lege belli ingreſſus quod ceperat vaſtaſſet, inde nihil damni, uti credo, victoria accepiſſet. Nunc autem fore ſperans, ut verecundia Judæorum animos flecteret, ſi viderent, ſe quamvis poſſet, haud tamen gravius quidquam in eos conſulere, facilem diſceſſioni aditum non dilatavit: haud enim inſidiaturos eſſe putabat quibus benefacere in animo habuit. Denique poſtquam ingreſſus eſt, vetuit, ne comprehenſi cæderentur, neve ædes incenderentur. Sed tam ſeditioſis, ſi pugnare vellent ſine populi detrimento, copiam dabat, quàm ipſi populo fortunas proprias ſe reddîturum pollicebatur. plurimi namque faciebat, ſibi civitatem conſervari, templum vero civitati. Et populum quidem ad ea quæ hortabatur & antea paratum habebat: belliciſis autem pro infirmitate ducebatur *hæc ejus* humanitas; Titumque, quod aliam civitatem capere non poſſet, has conditiones proponere exiſtimabant. Mortem autem populo denunciantes ſi vel mentio facta eſſet de traditione,

Aliter murus capitur, ſed mox repellunturRomani.

X.

Obſtinatus Judæorum animus.

---

a Illud ὡς è *MSS.* *b* Ἐμέμφετο *Big.* *c* Ἀλλ' ὅτ' ὁ αὐτὸς ἔφη *Big.* ἀλλ' ὁ μὲ ὅτι αὐτὸς ἔφη *Voſſ.* *d* Ὁρμημένους in *Editis.* *e* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* αὐτόλμων in *Editis Aliiſque.* *f* Προσκαλοῦντος *Big.* *g* Μετ' ἐαυτοῦ *Big.* *h* Ita *Big.* τι in *cæteris.* *i* Sic *Big.* ἐπ' αὐτῷ in *reliquis.* *k* Eo modo *Vat.* ἀλίμενοι in *Editis Aliiſque.* *l* Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* διχλίων in *Editis.* *m* Ita quidem *Big.* & *Ruf.* antea erat ἔνδον ὁπλιτῶν. *n* Τὸ λαφθὲν *Big.* *o* Sic in *Edit. Gen.* Τῷ μὴ θέλειν *Baſ.* μὴ θέλειν ſine τὸ *Big.* & *Suid.* voce ἔξω. Incertum quo modo legerit *Ruffinus*, qui vertit, *nunc autem Judæos exoratum iri ſperans, cum liceret capere facilem diſceſſioni aditum non dilatavit.* *p* Illud ἀλλ' è *Cod. Big.* & *Ruf.* *q* Ita *Big.* nec aliter, ut puto, *Ruf.* antea erat ἄδειαν ἐξοδὸν ἐδίδου. *r* Πολλοῦ *Big.* *s* Ἑαυτῷ *Big.* *t* Τὴν ἄλλην π. *Voſſ.* *u* Ita *Big.* & *Ruf.* Ἀπειλοῦσι *Big.*

Acris pugna Romanos inter & Judæos.

ditione, eosque jugulantes qui vel pacem nominarent, etiam Romanos urbem ingressos adoriuntur, alii illis per angiportus obviam facti, alii ex ædibus, alii extra muros per superiores portas egressi: quibus perturbati præsidiarii *Romani* è turribus desilientes in castra revertebantur. Clamor autem militum ubique intra civitatem audiebatur qui ab hostibus cingerentur, foris autem eorum qui relictis *in urbe* metuebant. Atque magis magisque crescente numero Judæorum, illisque ex notitia angiportuum valde prævalentibus, & multos *Romanorum* vulnerabant, atque facto in eos impetu repellebant. Illi autem ex necessitate plus resistebant. non enim multis simul fugiendi copia per angustias muri patebat: paruмque aberat quin omnes perempti fuissent qui irruerant, nisi Titus eis opem tulisset. Nam cum in extremis angiportuum sagittarios disposuisset, & ipse ubi plus erat multitudinis constitisset, missilibus hostes reprimebat,& cum eo Domitius Sabinus, vir fortis, quique se in ea pugna talem præstitit. Cæsar autem non destitit eos sagittis petere, Judæosque prohibere ne irruerent, donec omnes milites se subduxerant.

Domitius Sabinus vir fortis.

2. Romani quidem ita, post secundum murum captum, repulsi erant. omnes vero in urbe bellicosi animos sustulerunt, & successu *inopinato* elati erant: neque Romanos *iterum* in urbem irruere ausuros esse, neque se vinci posse, si ad prælium irent, persuasum habentes. nam cæcitatem eorum animis injiciebat Deus ob commissa sua atque delicta; & neque cernebant quanto Romanis major illâ quæ pulsa fuerat, vis superesset, neque famem illis obrepentem *sentiebant*. adhuc enim ex malis publicis comedebant, & de sanguine civitatis bibebant. Boni autem jamdudum inopiâ laborabant, & rerum necessariarum penuriâ jam multi deficiebant: populi vero interitum seditiosi sibimet in levamen cedere existimabant. nam solos eos qui pacem averserentur salvos esse cupiebant, *quique vivere non optarent nisi ut bellum Romanis facerent: contrariam vero multitudinem ut barbaram à barbaris consumi gaudebant. Atque ita quidem erga eos qui intus erant se gerebant: Romanos vero, qui iterum ingredi nitebantur, † armati prohibebant, partemque muri dejectam corporibus muniebant. Per triduum quidem restiterunt valide dimicantes: quarto vero die Titum fortiter eos adortum non sustinuerunt; sed vi coacti rursum quò antea refugêre. Ille autem, iterum muro potitus, quantum ad septentrionem quidem spectat statim diruit; partis vero septentrionalis turribus præsidio impositio, de tertio *muro* oppugnando cogitabat.

Secundus murus capitur iterum.

καὶ τὰς ἀναφυγομένας εἰρήνης ἀποσφάττοντες, ὅπη πίπτοιεν καὶ τοῖς [a] εἰσελθοῦσι Ρωμαίων, ἅμα μὲ καὶ τὰς γειτονίας ὑπαιπάσαντες, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, ἄλλοι δ' ἔξω θ' τείχους καὶ τὰς ἄνω τροπηδήσαντες πύλας, τοὺς δὲ παραχθέντας οἱ φρουροὶ θ' τείχους, καθαλλόμενοι τὸ πύργων ἀνεχώρουν εἰς τὰ στρατόπεδα. χραυγὴ δ' ἦν τῶν μὲ εἴσω πάντοθεν πολεμίοις κεκυκλωμένων, τῶν δ' ἔξωθεν τοῖς ἀπολειφθεῖσι δεδοικότων. [b] πλησίοντες δ' ἀεὶ οἱ Ιουδαῖοι, καὶ πολλὰ προεκλῄοντες κατ' ἐμπειρίαν τῶν στενωπῶν, ἐπίτροχόν τε πολλὴν, καὶ προσαίροντες ἐξέωθουν. οἱ δὲ κατ' ἀνάγκην τὸ πλέον [c] ἀντῄεσαν. ἦ γὰρ ἦν ἀθρόους ἅμα φυγεῖν ἅμα στενῇ θ' τείχους· δοκῶσί τ' ἂν καθάπαξ πάντες οἱ παρελθόντες, μὴ προσαμυναντος θ' Τίτου. διαστάσας γὰρ ἐπ' ἄκροις τοῖς στενωποῖς τοὺς τοξότας, καὶ τῶν μάλιστα πλησίον ταθεὶς αὐτὸς, ἀνέστελλε τοῖς βέλεσι τοὺς πολεμίους, καὶ συνῆν αὐτῷ Δομίτιος Σαβῖνος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ τὰ τοιαῦτα φανεὶς τὴν μάχην. παρέμενε δὲ συνεχῶς τοξεύων Καῖσαρ, καὶ τοὺς Ιουδαίους κωλύων παρελθεῖν, μέχρι πάντες ἀνεχώρησαν οἱ στρατιῶται.

β'. Ρωμαῖοι μὲ οὖν, κρατήσαντες θ' δευτέρου τείχους, ἐξεώσθησαν. τῶν δ' ἀνὰ ὃ ἄστυ μαχίμων ἐπῆρθη τὰ φρονήματα, καὶ μετέωροι τοῖς τ' εὐτραγίαν ἦσαν· ὥστ' οὐ Ρωμαίους [d] εἰς τὴν πόλιν τολμήσειν ἔτι παρελθεῖν, ὥστ' οὐ αὐτοὶ [e] παρελθόντες ἡττηθήσεσθαι δοκοῦντες. ἐπεσκότει γὰρ αὐτοῖς τὰς γνώμας ἀφ' ὧν παρανομίας ὁ Θεὸς, καὶ ὥστε τὴν Ρωμαίων ἰσχὺν ὅσον πολὺ κατελείπετο τ' ἐλαττούσης ἔβλεπον, ὥστε τ' ὑφέρποντα λιμὸν αὐτοῖς. ἔτι γὰρ παρῆν ἐσθίειν ἐκ τ' δημοσίων κακῶν, καὶ ὃ τ' πόλεως αἷμα πίνειν. ἔνδεια δὲ τῶν ἀγαθῶν ἐπῆλθε πάλαι, καὶ ἀπ' τ' ἐσχάτης ἤδη διελύοντο πολλοί· τὴν δὲ θ' λαῦ φθορὰν, ἑαυτοῖς ὡς σωτηρίαν κυφισμὸν ὑπελάμβανον. μόνους γὰρ ἠξίουν σώζεσθαι, τοὺς μὴ ζητοῦντας εἰρήνην, καὶ κατὰ Ρωμαίων ζῆν προηρημένους· τὸ δ' ἐναντίον πλῆθος ὥσπερ ὑπὸ βαρβάρων [f] βαρβάρως ἥδοντο δαπανώμενον. τοιοῦτοι μὲν δὴ τοὺς ἔνδον ἦσαν· Ρωμαῖοι δὲ πάλιν τ' εἰσόδου πειρωμένους σκώλυον φραξάμενοι, καὶ ὃ [h] καθαρπάσαντες ἀντεῖχισαν τοῖς σώμασι. τρεῖς μὲ ἀντέσχον ἡμέρας καρτερῶς ἀμυνόμενοι, τῇ τετάρτῃ δὲ [i] προσβάλλοντα γενναίως Τίτον οὐκ ἤνεγκαν, ἀλλὰ βιασθέντες ἢ καὶ τρέψαντες ἀναφεύγουσιν. ὁ δὲ, πάλιν θ' τείχους κρατήσας, ὃ προσάρκτιον μὲ εὐθὺς κατέρριψε πᾶν· ὅπῃ δὲ θ' νοτιμεσημβρίαν [k] φρουρὰς τοῖς πύργοις ἐγκαταστήσας, τῷ τείχει τῷ προσβάλλειν ἐπενόει.

XI. **CAP. IX.**

Titus, cum Judæi obsidione aliquantisper remissa ne minimum quidem emollescerent, iterum impetu fertur ad urbem obsidendam: & Josephum submisit qui cum popularibus suis de pace ageret.

ΚΕΦ. θ'. κε'.

Οτι Τῖτος, Ιουδαίων τοὺς τὴν ἄνεσιν πολιορκίας μηδὲν μαλακισθέντων, πάλιν ὥρμησεν εἰς τὸ πολιορκεῖν· καὶ Ἰώσηπον ὑπέπεμψε διαλέγεσθαι τοῖς ὁμοφύλοις περὶ εἰρήνης.

Δόξαν

a Επιλθοῦσι Big. b Πλησίοντες Ιουδαῖοι Big. c Αντίσχον & mox φυγεῖν Big. d Εκ παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν τολμήσειν Big. e Nisi pro *Genitivo* absoluto *Nominativus* more *Attico* adhibeatur, παρελθόντων sane scribendum. f Illud ἤδη è Cod. Big. g Βαρβάρων Big. ὥσπερ ὑπὸ βαρβάρων & βάρος Voss. ὥσπερ βάρος τι ἤδοντο legisse videtur Rufinus. qui vertit, *velut onus quoddam consumi gratulabantur.* h Καταρπάσαντες Big. i Προσβαλόντα Big. Bmb. & Rhed. k Φυλακὰς in nonnullis *MSS.* * Quique vivere contra Romanos optarent, *Ruf.* † *Al.* addensati.

a Ita

ΔΟξαν δ' [a] ἐπανιέναι πρὸς ὀλίγον τὴν πολιορκίαν, καὶ δοκεῖαν βουλῆς τοῖς στασιασταῖς παρασχεῖν, εἴ τι πρὸς τὴν καθαίρεσιν ὀκνοῖεν ἔτι δοὺς τέρας τείχους, ἢ καὶ τὸν [b] λιμὸν ὑποστείσαντες· ἦ γὰρ εἰς πολὺ τὰς ἁρπαγὰς αὐτοῖς [c] ἐξαρκέσειν· εἰς δέον καλεχρῆτο τὴν ἄνεσιν. ὡς γὰρ ἡ πρόθεσμία, καθ' ἣν ἔδει [d] ἀλφίτων τοῖς στρατώταις τροφὰς, ὁ μὲν παρῆν τοῖς πολεμίοις ἐκέλευσε τοὺς ἡγεμόνας [e] ἐκτάξαντας τὴν δύναμιν ἀπαριθμεῖν ἑκάστῳ τ' ἀργύριον. οἱ δ' ὥσπερ ἔθος ἐκκαλύψαντες τὰ ὅπλα θήκης ἐσκεπασμένα τέως, καταφρακτοὶ [f] προῆσαν, καὶ τοὺς ἵππους ἄγοντες οἱ ἱππεῖς κεκοσμημένους. ὅπου πλεῖστον δὲ τὰ πρὸ τῆς πόλεως ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ προελάμπετο, καὶ τῆς ὄψεως ἐκείνης οὐδὲν ἦττον τοῖς σφετέροις ὑπερπίπτειν, ἢ τοῖς πολεμίοις παρέξειν φοβερώτερον. καταπλήττει γὰρ ἀφορῶντας τό, τε ἀρχαῖον τεῖχος ἅπαν, καὶ τὸ ἱερὸν ὅ βόρειον κλίμα, τάς τε οἰκίας μεσὰς διὰ προκυπτόντων ὑφορᾶσθαι, καὶ τῆς πόλεως οὐδὲν ὃ μὴ κεκάλυπτο πλήθει διεφαίνετο. καταπληξις δὲ δεινὴ καὶ τοῖς τολμηροτάτοις ἐγένετο, τήν τε δύναμιν ὅτι ζωτὸ [g] πᾶσαν ὁρῶσι, καὶ ὅ κάλλος τῶν ὅπλων, καὶ τὴν εὐταξίαν τῶν ἀνδρῶν. [h] δοκοῦσί τ' ἄν μοι πρὸς ἐκείνων οἱ στασιασταὶ [i] μεταβαλέσθαι τὴν ὄψιν, εἰ μὴ δι' ὑποβολὴν ὧν τὸ δῆμον ἔδρασε κακῶν, συγγνώμην ἂν Ρωμαίοις ἀπήλπιζον. ὑποκειμένου δὲ μὴ κολάσεως [k] εἰ σωσαίμην, πολὺ κρεῖττονα τὸν πολέμῳ θάνατον ἡγοῦντο. καὶ τὸ χρεὼν δ' ἐκράτει τούς τε ἀναιτίους τοῖς αἰτίοις συναπολέσθαι, καὶ τῇ γαίσει τὴν πόλιν.

Β'. Τέσσαρσι μὲν οὖν ἡμέραις οἱ Ρωμαῖοι καθ' ἕκαστον τάγμα διετέλεσαν τὰς προφὰς κομιζόμενοι. τῇ πέμπτῃ δὲ, ὡς ἔδοξεν ἀπήντα παρὰ τὴν Ἰουδαίαν εἰρηνικὸν, διελὼν τὰ τάγματα Τίτος ἦρχετο χωμάτων, κατά τε τὴν Ἀντωνίαν καὶ τὸ τοῦ Ἰωάννου μνημεῖον· ταύτῃ μὲν τὴν ἄνω πόλιν αἱρήσειν ὑπενόων, τὸ δὲ ἱερὸν καὶ τὴν Ἀντωνίαν. τούτου γὰρ μὴ ληφθέντος, οὐδὲ τὸ ἄστυ [m] κατέχειν ἀκίνδυνον ἦν. πρὸς ἑκατέρῳ δὲ μέρει, δύο ἠγείρετο χώματα, καθ' ἓν ἑκάστου τάγματος. καὶ τοὺς μὲν παρὰ τὸ μνημεῖον ἐργαζομένους, οἵ τε [n] Ἰδουμαῖοι, καὶ ὁ μετὰ τοῦ Σίμωνος ὁπλιτικὸν, ἔρριπτον ἐπεκθέοντες· τοὺς δὲ, πρὸς τὴν Ἀντωνίαν, οἱ περὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ὁ τῶν ζηλωτῶν πλῆθος. ἐπλεονέκτουν δ' οἱ [o] χεῖρα μόνον ἀφ' ὑψηλοτέρων μαχόμενοι, καὶ τοῖς ὀργάνοις δ' ἤδη χρῆσθαι μεμαθηκότες. ἡ γὰρ καθ' ἡμέραν τελεὴ τριβὴ μικρὸν ἔθρεψε τὴν ἐμπειρίαν. εἶχον δ' ὀξυβελεῖς μὲν τεσσαρακοσίους, τεσσαρεσκοντα δὲ τὸν λιθοβόλων, δι' ὧν τὰ χώματα τοῖς Ρωμαίοις ἐποίουν δυστρότερα. Τίτος δὲ, σώζεσθαί τε [p] τὴν πόλιν καὶ ἀπόλλυσθαι εἰδὼς ἑαυτῷ, ἅμα καὶ τὴν πολιορκίαν προσέκειτο, καὶ δι' παραιτεῖν Ἰουδαίοις μετάνοιαν οὐκ ἠμέλει. τοῖς δὲ ἔργοις ἀεὶ μᾶλλον συμβουλίαν, καὶ πολλάκις [q] γινώσκων ἀνυπικώτερον ὅπλων

CUM autem ei visum esset obsidionem in breve tempus remittere, spatumque ad deliberandum seditiosis dare, an aliquid ad deditionem facerent ex secundi muri demolitione, aut etiam famis metu, (nec enim diu eis rapinas posse sufficere) cessatione ut commode cederet utebatur. Nam cum dies adveniſſet, quo militibus oportebat alimenta distribui, jussit ducibus, ut, copiis in loco hostibus conspicuo ordinatis, pecuniam singulis numerarent. Illi autem, ut solebant, armis eductis ex involucris quibus antea abdita latebant, loricati procedunt, equitibus etiam equos ornatos ducentibus. Loca insuper suburbana per plurimum spatii argento & auro circumquaq; lucebant: illoq; spectaculo nihil aut suis jucundius erat, aut hostibus plus terroris afferebat. spectatoribus enim & vetera plena erant mœnia, & templi regio septentrionalis, atque cernere erat domos prospicientium refertas, omnemque civitatis partem multitudine obsessam tectamque. Gravis autem consternatio etiam audaciſſimos occupabat, cum copias omnes in locum unum coactas viderent, & armorum pulchritudinem, bonumque militum ordinem. Et fortasse seditiosi ista intuendo animos mutassent, nisi malorum immanitate quæ in populum commiserant, veniam sibi à Romanis datum iri desperassent. Imminente autem, si *pugna* destitisset, morte ad supplicium, bello mori longe præstabilius esse ducebant. prævalebat etiam fatum, quod innocentes cum nocentibus & civitatem cum seditiosis perire decreverat.

Omissa obsidione lustratur Romanorum exercitus.

2. Et quarriduum quidem consumptum erat à Romanis, dum singulis legionibus distribuunt annonam. Quinto autem die, cum nihil de pace ageretur à Judæis, Titus, legiones bifariam dispartitus, aggeres excitare cœpit, & juxta Antoniam & ad Joannis monumentum: ista quidem parte superiorem civitatem captum iri existimans, & per Antoniam templum. nam nisi hoc cepisset, ne civitatem quidem occupare tutum esse arbitrabatur. In utraque igitur parte aggeres erigebantur, à singulis ordinibus singuli. Et ad monumentum quidem *Joannis* operarios prohibebant Idumæi Simonisque milites, incursus in eos facientes: Antoniam vero aggredientibus molestiam faceſſebant Joannis socii & zelotarum multitudo. prævalebant autem, non solum quia de superiori loco manibus pugnabant; verumetiam quia machinis jam uti didicerant. paulatim enim usus quotidianus aluit peritiam. habebant autem * scorpiones trecentos & ballistas quadraginta, quibus difficultatem afferebant Romanis in aggeribus exstruendis. Titus autem, sibi & servari civitatem sciens & perditum iri, simul & obsidioni acrius instabat & operam dabat ut Judæos ad sententiam mutandam hortaretur. Quin & factis consilium admiscebat, cumque orationem sæpe armis efficaciorem esse

Redintegratur obsidio.

Titi studium conservandæ urbis.

a Ita *Big.* ἐπανιέναι in *Editis Aliisque.* b Sic *Big.* & *Ruf.* δῆμον in *cæteris.* c Ἀρκέσειν *Big.* d Sic *Big.* & *Ruf.* δῆναι in *cæteris.* e Ita in *MSS.* quo modo & *Rufinus* qui vertit, *jussis duces ordinato exercitu* &c. ἐξετάξαντας, forsan pro ἐξετάσαντας in *Editis.* f Sic legisse videtur *Ruf.* προήεσαν in *Editis Aliisque.* g Πᾶσαν *Big.* & *Barb.* h Δοκοῦσί τ' ἂν *Big.* i Μεταβαλέσθαι *Big.* k Εἰ μὴ πεισαίμην *Big.* l Illud ὀκνῇ è *Cod. Big.* & *Ruf.* m Κατέχειν τὴν πρόσχυσιν *Big.* n Ἰουδαῖοι legisse videtur *Rufinus.* perperam. o Illa χεῖρα non agnoscit *Ruf.* p Καὶ διαίρεσιν τὴν πόλιν ἑαυτῷ *Big.* Paulo aliter sane *Ruf.* qui vertit, *sibi salvam fortunam sciens & perituram esse civitatem.* q Γινώσκων *Big.* * Ballistas trecentas & quadraginta tormenta saxorum, *Ruf.*

esse cognosceret, tam ipsos ut salvari vellent rogabat, tradita sibi civitate quæ jam capta videretur, quam & Josephum submittebat, patria lingua verba facturum, fore existimans ut hominis gentilis postulationi nonnihil forsan concederent.

Josephus hortatur obsessos ad deditionem.

3. Hic muros circumiens, idque agens ut extra teli jactum staret & in loco unde exaudiri posset, multis orabat, "ut sibimet ac populo parcerent, immo & patriæ & fano "parcerent, neque in ea duriori essent animo, "quam alienigenæ. Romanos quidem, *illorum* "non participes, sacra hostium revereri, ma"nusque suas etiam hactenus cohibere: ipsos "vero in his eductos, solosque ea si salva "maneant habituros, ad eorum interitum in"citari. quin potius viderent muros quidem "concidisse validiores, expugnatis vero infir"miorem supersesse: Romanorumque vires "cognoscerent sustineri non posse, hisque ser"vire non esse *novum atque* inexpertum Ju"dæis. Quod si & pulchrum pro libertate "bellare, id olim factum oportuit. At cum se"mel succubitum est, multisque temporibus "concessum imperium, velle deinde excu"tere jugum male perire cupientium est non "libertatem amantium. Debere autem dedi"gnari dominos humiliores, non quorum in "potestate sunt omnia. Quid enim Romanos "effugisse *sensimus*, nisi quod propter æstus "aut frigora nulli esset usui? immo vero *cer*"*tum est* ad eos transiisse undique fortunam, "Deumque, per singulas nationes *orbis terra*"*rum* imperium circumagentem, nunc in Ita"lia esse. Cæterum tam feris bestiis quam ho"minibus legem præfinitam esse validissimam, "potentioribus cedere; eosque penes victo"riam esse apud quos summa vis armorum. "Idcirco etiam majores eorum, qui & animis "& corporibus, aliisque insuper subsidiis lon"ge ipsis præstiterunt, cessisse Romanis: quod "sane nunquam perpessi fuissent, nisi Deum "ab illis stare compertum habuissent. Ipsos "vero qua *nunc* re fretos resistere, cum maxi"ma quidem ex parte capta sit urbs; inclusos "autem, etiamsi muros integros habeant, pe"jore esse in conditione, quam si excidium "passi fuissent. Haud enim Romanos latet, "qua fame laborat civitas, & nunc quidem "consumi populum, brevique fore ut bellato"res etiam intereant. Nam etsi Romani ab "obsidione desisterent, minimeque strictis gla"diis in urbem irrumperent; ipsis tamen bel"lum insuperabile intus admoveri, quod horis "singulis ingravescet, nisi & contra famem "arma sumere & pugnare, solique etiam "mala superare possent". Quin & adjiciebat, "bonum esse, antequam insanabilis evadat ca"lamitas, sententiam mutare, & quando licet "ad salutare consilium ferri. Nec enim in "ipsos ante factorum causa infestos vindictæ"que cupidos fore Romanos, * nisi ad extre"mum in eadem pervicacia duraverint: natura

τ̀ λόγον, [a] αὐτούς τε σώζεσθαι παρεκάλει [b] δεδόντας τ̀ πόλιν ἤδη παρειλημμένην, καὶ τ̀ Ἰώσηπον καθιεὶς τῇ πατρίῳ γλώσσῃ διαλέγεσθαι, τάχα εἰδέναι φὴς ὁμόφυλον δοκῶν αὐτούς.

γ'. Οὕτω δὲ ἰὼν ὁ τεῖχος, καὶ περιῴδυος κς'. ἐξωτέρω βέλους εἶναι [c] καὶ σὺ ἐπιὼν, πολλὰ κατιπτόλει, "φείσασθαι μὲν [d] ἑαυτῶν καὶ τῶν ἀνέμου, "φείσασθαι δὲ καὶ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἱεροῦ, "μηδὲ γενέσθαι φὴς ταῦτα τῶν ἀλλοφύλων [e] ἀπη"λεστέρους. Ρωμαίους μέν γε τοὺς μὴ μετέχοντας σὺ"πεπέσθαι τὰ τῶν πολεμίων ἄγια, καὶ μέχρι νῦν "τὰς [f] χεῖρας ἐπέχειν· τοὺς δ' ὑπερφέροντας αὐ"τοῖς, [g] κἂν θεισωθῇ μόνους ἔξοντας, [h] ὁρμᾶσθαι "φὴς ἀπώλειαν αὐτῶν. ἢ μὴν τὰ [i] χαρτερώτε"ρα μὲν αὐτῶν ὁρᾶν τείχη πεπτωκότα, λειπόμε"νον δὲ τὸ τῶν ἐλαττόνων ἀσθενέστερον· γινώσκειν "δὲ τὸν Ρωμαίων ἰσχὺν ἀνυπόστατον, καὶ τὸ δου"λεύειν τούτοις οὐκ ἀπείρατον αὐτοῖς. εἰ γὰρ δὴ "καὶ πολεμεῖν ὑπὲρ ἐλευθερίας καλὸν, χρῆναι τὸ "πρῶτον· τὸ δ' ἅπαξ ὑποπεσόντας, καὶ μακροῖς "ἐλέγχοις, ἔπειτα ἀποστεῖσθαι τὸν ζυγὸν, "δυσθανατώντων ὑ φιλελευθέρων εἶ). δεῖ μέντοι καὶ "δεσπότας ἀδοξεῖν ταπεινοτέρους, ὑ χ οἷς [k] ὑπὸ χεῖ"ρα τὰ πάντα. τί γὰρ Ρωμαίους ἀφαπεφυγέναι, "πλὴν εἰ μή π ἀφ' ἁλὸς ἢ χρύος ἄχρηστον; "μεταβῆναι [l] δὲ πρὸς αὐτοὺς πάντοθεν τὴν τύχην, "καὶ κατ' ἔθνος τὸν Θεὸν [m] ἐμπεριάγοντα τὴν ἀρ"χὴν νῦν ὅτι τῆς Ἰταλίας εἶ). νόμον γε μὴν ἀεί"σθαι, καὶ πρὸς θηρσὶν ἰσχυρόταται, καὶ παρὰ ἀν"θρώποις, εἶκειν τοῖς δυνατωτέροις, καὶ ὃ κρατεῖν "πρὸ οἷς ἀκμὴ τῶν ὅπλων εἶ). ἀφ' τοῦτο καὶ "τοὺς προγόνους αὐτῶν, καὶ [n] πολὺ ταῖς ψυχαῖς "καὶ τοῖς σώμασι, ἔτι δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀφορμαῖς "ἀμείνους ὄντας, ἑξαίρειν Ρωμαίοις· οὐκ ἂν εἰ μὴ τοῦ "Θεοῦ [o] ἤδεσαν σὺν αὐτοῖς τοῦθ' ὑπομείνοντας. αὐ"τοὺς δέ, τινι καὶ πεποιθότας ἀντέχειν, ἐλαχίστης "μοίρας οὐκ πλείστου τῆς πόλεως μέρους, τῶν δ' ἔνδον, "εἰ καὶ τὰ τείχη παρέμψειν, ἀλώστους χεῖρον ἀφικνεῖ"σθαι. οὐ γὰρ λανθάνειν Ρωμαίους τὸν ἐν τῇ πό"λει λιμὸν, ᾧ νῦν μὲν τὸν δῆμον, μετ' ὀλίγον δὲ "ἀφαρπάσεσθαι καὶ τοὺς μαχίμους. εἰ γὰρ δὴ καὶ "παύσαιντο Ρωμαῖοι τῆς πολιορκίας, μηδὲ [p] ἐπεισπί"πτειν τῇ πόλει ξιφήρεις, αὐτοῖς γε τοῖν ἄμαχον [q] πόλεμον ἔνδον ἀναδῆσθαι καθ' ἑκάστην ὥραν "περιφόμενον, εἰ μὴ καὶ πρὸς τὸν λιμὸν ἆραι τὰ ὅπλα, "καὶ μάχεσθαι δύναιντο, μόνοι τε καὶ παθῶν ὑπερφε"ρεῖν." προσετίθη δὲ, "ὡς καλὸν πρὸ ἀνηκέστου συμφο"ρᾶς [r] μεταβαλέσθαι, καὶ πρὸς ὃ σωτήριον ἔως ἔξεστι "ῥέψαι. ἐν γὰρ ὑδὲ μετανοίαις αὐτοῖς Ρωμαίους τ γε"νησόμενον, εἰ μὴ μέχρι τέλους [s] ἀπαυθαδιάσαιντο. φύσει

"τε

a Αὐτοῖς *Vat.* & *Big.* *b* Παραδόντας *Big.* *c* Illud καὶ non agnoscit *Voss.* nec legisse videtur *Ruf.* *d* Αὐτῶν *Big.* *e* Ἀπαθεστέρους *Big.* *f* Χεῖρας ἀντίχοντας ἀπωλείᾳ *Big.* *g* Καὶ σεσωσμένους ἐξ. *Big.* *h* Ὡρμῆσθαι *Big.* *i* Sic *Vat.* & *Ruf.* κρατερώτερα in *Editis Aliisque.* *k* Ita cum *Cod. Big.* antea erat ὑποχείρια πάντα. *l* Eo modo *Big.* δὲ in *ceteris.* *m* Περιάγοντα *Big.* *n* Illud πολὺ è *Cod. Big.* & versione *Rufini.* *o* Ἤδεσαν *Big.* *p* Ita cum *Big.* & *Voss.* ἐπιπίπτειν in *ceteris.* *q* Eo modo *MSS.* & *Ruf.* πολέμιον in *Editis.* *r* Μεταβάλλεσθαι *Big.* *s* Ἀπαυθαδίσαιντο *Big.* * *Al.* nisi ad finem usque insolentes essent.

a οὐ

"τε δὲ τῷ κρατεῖν ἡμέρους εἶ), καὶ πρὸ τοῦ δυ-
"μῶν ἡσθαι δ συμφέρον. τοῦτο δ' εἰ μήτε τὴν
"πόλιν ἀνδρῶν κενὴν, μήτε τὴν χώραν ἔρημον ἔχειν.
"διὸ καὶ νῦν Καίσαρα βούλεσθαι δεξιὰν αὐτοῖς πα-
"ρασχεῖν. οὐ γὰρ ἂν σῶσαί τινα βίᾳ λαβὼν τὴν πό-
"λιν, καὶ μάλιστα μηδ' ἐν ἐσχάταις συμφοραῖς ὑπαρχο-
"σάντων ἐπικαλοῦντι. ὃν γε μὴν ταχέως τὸ τρίτον
"τεῖχος ἁλώσεσθαι, τοὺς πρεσβυτέρους πίστιν εἶ-
"χᾶν ἄρρηκτον δὲ ἦ ὁ ἔρυμα, τὸν λιμὸν ὑπὲρ Ρωμαίων
"αὐτοῖς μάχεσθαι.

δ'. Ταῦτα Ἰώσηπον παραινοῦντα πολλοὶ μὲν ἐσκωπτον ἀπὸ τοῦ τείχους, πολλοὶ δ' ἐβλασφήμουν, ἔνιοι δὲ ἔβαλλον. ὁ δὲ, ὡς ταῖς φανεραῖς [a] οὐκ ἔπειθε συμβουλίαις, ὅτι τοὺς ὁμοφύλους μετέβαινεν ἱστορίας, "ὦ δείλαιοι, βοᾶν, καὶ τῶν ἰδίων ἀμνήμονες [b] συμ-
"μάχων, ὅπλοις καὶ χερσὶ [c] πολεμεῖτε Ρωμαίοις; τί-
"να γὰρ ἄλλον ὕστερον ἐνικήσαμεν; [d] πότε δὲ ὁ Θεὸς
"ὁ κτίσας ἂν ἀδικουμένην Ἰουδαίων ἔκδικος; οὐκ ὀπι-
"σθαφέντες ὄψεσθε, πόθεν [e] ὁρμώμενοι μάχεσθε, καὶ
"πηλίκον ἐμοὶ πολεμεῖτε σύμμαχον; οὐκ ἀναμνήσεσθε πα-
"τέρων ἔργα δαιμόνια, καὶ ἅγιον τόνδε χῶρον ἡλί-
"κως [f] ἡμῖν πάλαι [g] πολεμίους καθεῖλεν; ἐγὼ μὲν
"φείσομαι τὰ ἔργα τῷ Θεῷ λέγων εἰς ἀναξίους ἀκοάς.
"ἀκούετε δ' ὅμως ἵνα γνῶτε μὴ μόνον Ρωμαίοις πο-
"λεμοῦντες, ἀλλὰ καὶ τῷ Θεῷ. βασιλεὺς ὁ [h] τότε
"Νεχαὼς Αἰγυπτίων, ὁ δ' αὐτὸς ἐκαλεῖτο καὶ Φα-
"ραώ, [i] μυρία χρυσὸν καταβάς, ἥρπασε Σάρραν βα-
"σιλίδα, [k] τὸ γένος ἡμῶν τὸν μητέρα. τί οὖν ὁ βαύ-
"της ἀνὴρ Ἀβραάμιος, πρεσβύτερος δὲ ἡμέτερος;
"Ἆρα οὐδενὸν [m] ἠμύνατο τοῖς ὅπλοις, καὶ τοι
"ὀκτακοσίους καὶ τριακοσίους ὑπάρχους ἔχων, δύ-
"ναμιν δ' [n] ὑφ' ἑκάστου τύπτων ἄπειρον· ἢ [o] αὐτὸς
"μὲν ἐρημίαν ἡγήσατο μὴ συμπαρόντος Θεοῦ, καθα-
"ρὰς δ' ἀνατείνας τὰς χεῖρας εἰς ὃν τῶν ἐμοὶ πολε-
"μοῦσι ὑμεῖς, οὐ ἀνίκητον αὐτῷ βοηθὸν ἐστρατολόγη-
"σεν; ὃ μὴ μίαν ἑσπέραν [p] ἄχρηστος· μᾶλλον ἡ βασί-
"λισσα ἀνεπέμφθη πρὸς τὸν ἄνδρα· προσκυνῶν δὲ
"τὸν ὑφ' ὑμῶν αἰμαχθέντα χῶρον ὁμοφύλῳ φόνῳ, καὶ
"τρέμων ἀπὸ τῶν ἐν νυκτὶ φαντασμάτων, ἐφύγεν
"ὁ Αἰγύπτιος, ἀργύρῳ δὲ καὶ χρυσῷ τὸν θησαυρὸν
"[q] Ἑβραίων ἐδωρεῖτο; [r] στυγῶ ἢ εἰπεῖν τὸν εἰς Αἴγυπτον με-
"τοικίαν τῶν πατέρων, οἳ τυραννούμενοι ὑπὸ βασιλεῦσιν ἀλ-
"λοφύλοις ἐπὶ πεντακοσίοις ἔτεσι, [s] παρὸν
"ὅπλοις ἀμύνασθαι ταῖς χερσὶ, σφᾶς αὐτοὺς ἐπέτρεψαν τῷ
"Θεῷ; τίς οὐκ οἶδε [t] τὰ ἐκ παντὸς θαύματος καταπλαγεὶς
"Αἴγυπτος, ὑπὸ πάσης φθαρεῖς νόσου, τὴν ἄκαρπον γῆν, [u] τὸν ὑπε-
"λήπτην Νεῖλον, τὰς ἐπαλλήλους δέκα πληγὰς, τὰς
"διὰ ταῦτα μὴ φρούρας προπεμπομένους πατέρας ἡμῶν,

"enim eos *in victoriis manſuetos eſſe, ſuæ-
"que iracundiæ prælaturos eſſe quod utile ſit
"& expediat. Id autem eſſe, ut neque urbem
"viris vacuam, neque regionem habeant de-
"ſertam. Idcirco nunc velle Cæſarem dextram
"ipſis dare. nec enim cuiquam ſalutem datu-
"rum ſi vi ceperit civitatem, præſertim cum
"in extremis calamitatibus ei ipſos roganti
"non paruerint. Porro brevi murum quoque
"tertium captum iri, priores qui capti ſunt fi-
"dem facere: & ſi inexpugnabile foret mu-
"nimentum, famem pro Romanis adverſus
"ipſos pugnaturam.

4. Joſephum, dum iſta ſuaderet, multi quidem è muro irridebant, multi vero maledictis excipiebant, nonnulli etiam jaculis appetebant. Ille autem, cum conſiliis palam datis minime eos moveret, ad popularium *ſuorum* hiſtorias tranſibat, "O miſeri, vociferans, veſtrorum-
"que auxiliatorum immemores, armis & ma-
"nibus cum Romanis bellum geritis? num quos
"alios hoc modo vicerimus? Quando autem
"non Deus *omnium* conditor, Judæorum præ-
"ſtat ſe vindicem, ſi injuriam patiantur? Non-
"ne converſi reſpicietis, unde impetu facto
"pugnatis, quantumque auxiliatorem viola-
"ſtis? Nonne in memoriam revocabitis pa-
"rentum opera divina, atque locum hunc ſan-
"ctum, quantoſque hoſtes olim nobis è me-
"dio ſuſtulit? Ego autem horreſco referens
"facta Dei auditoribus indignis. Veruntamen
"audite, ut cognoſcatis, non ſolum vos cum
"Romanis, ſed etiam cum Deo bellum gerere.
"Nechao, qui tum rex erat Ægyptiorum, idem-
"que Pharaoh vocabatur, cum infinita manu
"deſcendit, reginamque Sarram noſtri generis
"matrem rapuit. Quid igitur vir ejus Abraa-
"mus proavus noſter? Num igitur injuriæ au-
"ctorem ultus fuerit armis, qui præfectos *ſub
"ſe* trecentos & octodecim habebat, quorum
"ſingulis infinita parebat multitudo; aut ipſos
"pro nihilo duxerit, cum ei præſens non ad-
"eſſet Deus, puriſque manibus ad hunc locum
"protenſis quem vos inquinaſtis, invictum ſibi
"auxiliatorem ad militiam legerit? Nonne
"ſecunda quidem veſpera incorrupta remiſſa
"eſt regina ad maritum; Ægyptius autem,
"adorans quem vos gentili cæde cruentaſtis
"locum, & nocturnis viſis expavefactus, aufu-
"git, cum Judæos Deo dilectos auro & argen-
"to donaſſet? Silebo an dicam patrum *no-
"ſtrorum* migrationem in Ægyptum, qui, an-
"nos quadraginta tyrannis ac regibus alieni-
"genis ſubditi, cum armis & manibus ab illis
"vindicari potuiſſent, ſemetipſos Deo *injuria-
"rum ultori* permiſerunt? Quis neſcit Ægy-
"ptum feris variis repletam, diverſiſque mor-
"bis ad interitum uſque vexatam, terram
"nullos fructus edentem, Nilumque aqua de-
"fectum, & continuas decem plagas, & ob
"iſta parentes noſtros cum præſidio deductos,
"ſine

Joſephum male excipiunt Judæi.

Ad eos tamen hortandos progreditur.

a Οὐ μετέπεσθε *Big.* *b* Συμφορᾶν *Big.* *c* Πολεμεῖτε Ρωμαίοις *Big.* πολεμεῖτε Ρωμαίῳ *Vat.* *d* Ποτὲ δὲ Θεὸς *Big.* ποτὲ δ' ὁ Θεὸς in *Editis Aliiſque.* *e* Ὡρμημένοι *Big.* *f* Ita *Big.* & *Ruf.* ὑμῖν in *cæteris.* *g* Πολέμους *Big.* & *Voſſ.* *h* Ita *Vat. Bunb.* & *Ruf.* ποτὲ in *cæteris.* *i* Sic *Big. Bod. Bunb. Voſſ.* & *Ruf.* βαρείᾳ in *Editis.* *k* Τὸ μητέρα τὸ γένος ἡμῶν *Big. Vat.* & *Voſſ.* *l* In *Cod. Big.* ἄρα. ut & p. 1241, v. 13. *m* Ἠμύνατο *Big.* *n* Ἐφ' ἑκάστου *Big.* ἐφ' ἑκάστου *Vat.* *o* Αὐτὸς μὲν ἐρημίαν *Big.* Et forſan eo modo *Ruſinus*, aut αὐτὸς ἐρημίαν ἦγεν, cum vertat, *an ipſe quidem ſolitudinem ducit?* Cl. *Lowthius* hoc modo, *An potius non aliam iſtorum rationem habuit, quam ſi in ſolitudine ſuiſſet, niſi Deus præſens foret.* *p* Ἀχρεῖον μὲν αὐτῷ ἡ βασ. *Voſſ.* *q* Vocem Ἑβραίων non agnoſcit *Big.* *r* Illa στυγῶ ἢ abſunt à *Big.* & *Ruf.* *s* Παρὸν ἀμύνασθαι τῇ χερσὶ τῶν ὁμοίων *Big.* *t* Τῶν πάντων *Vat.* *u* Τὸν ὑπολαμπτὴν *Big.* * *Al.* in imperio.

a Ita

" ſine ſanguine, ſine periculo, quos Deus ſibi in
" ædituos ducebat. Nonne arcam quidem no-
" ſtram ſacram, Aſſyriorum vi nefaria raptam,
" gemuit Palæſtina & Dagon ſimulachrum, ge-
" muitque gens univerſa illorum qui eam ra-
" puerant; podicibuſque procidentibus ac per
" eos viſceribus cum cibo delapſis, *eam* mani-
" bus ſacrilegis reportarunt, cymbalorum &
" tympanorum ſonitu & variis placationibus
" ſacrum *violatum* expiantes? Deus erat cu-
" jus ductu iſta pro patribus noſtris gerebantur,
" propterea quod, omiſſis armis ac manibus,
" ejus judicio rem permiſerint. Aſſyriorum rex
" Senacheribus, cum Aſiam univerſam ſecum
" duceret & hanc urbem exercitu cinxiſſet,
" num manibus hominum cecidit? Nonne
" iſtæ ab armis quieſcentes in ſacrariis *ad Deum*
" *ſublatæ* erant, & angelus Dei in una nocte
" infinitum delevit exercitum, poſteroq; die ubi
" ſurrexit Aſſyrius, CLXXXV millia reperit mor-
" tuorum, & cum reliquis *è ſuis* Hebræos iner-
" mes nec perſequentes fugiebat? Quin & ſer-
" vitium in Babylone noſtis, ubi annos LXX po-
" pulus in exſilio agens, non prius libertatem
" recuperavit, quam Cyrus hoc ipſum Dei in
" gratiam concederet. Ab eo utique deducti
" erant, iterumque auxiliatori ſuo facti erant
" æditui. Denique nihil memorari poteſt,
" quod armis patres noſtri proſpere geſſerint,
" aut non ſine armis Deo permiſſa poteſtate
" impetraverint. Domi quippe manentes, vi-
" ctoria ab illis ſtabat, prout judici videbatur:
" pugnatumque euntes ſemper de ſpe decide-
" runt. Partim quidem, cum, rege Babyloniо-
" rum hanc urbem obſidente, Sedechias rex
" noſter, contra Hieremiæ vaticinationem cum
" eo congreſſus, & ipſe captus eſt, & civita-
" tem templumque vidit exſcindi: quanquam
" ille rex quanto veſtris ducibus, ejuſque popu-
" lus vobis erat *æquior &* moderatior. Siqui-
" dem Hieremiam, vociferantem, Deo quidem
" inviſos eſſe propter delicta in eum commiſ-
" ſa, captum autem iri niſi traderent civitatem,
" neque rex neque populus interfecit. Sed vos
" (ut intus geſta prætermittam, non enim di-
" gne poſſum iniquitates veſtras exponere) mi-
" hi, qui vobis ſalutem ſuadeam, maledicitis,
" teliſque me petitis, irritati quod vos veſtro-
" rum peccatorum commonefaciam, nec ea
" dici ferre poteſtis quæ re ipſa quotidie faci-
" tis. Partim vero cum (Antiocho, cognomi-
" ne Epiphane, qui multis contumeliis numen
" affecerat, obſidione *gravi* urbem urgente)
" majores noſtri armati progreſſi, ipſi quidem
" in pugna *fœde* perempti ſunt; inſuper vero
" & urbs ab hoſtibus direpta eſt, & ſacratium
" per triennium & ſex menſes deſolatum. Et
" quorſum cætera memorem? Quis vero Ro-
" manos contra *Judæorum* gentem ad mili-
" tiam excitavit? nonne indigenarum im-
" pietas? Unde ſervire cœpimus? nonne
" à ſeditione majorum, quando Ariſtobuli
" & Hyrcani furor atque inter ſe conten-

" ἀναμάκτους, ἀκινδύνους, [a]οὓς ὁ Θεὸς ἑαυτῷ νεωκόρους
" ἦγεν. ἀλλὰ τὴν [b]τῶν Ασσυρίων ἁρπαγεῖσαν [c]ἁγίαν
" ἡμῖν λάρνακα οὐκ ἐστέναξε μὲν ἡ Παλαιστίνη καὶ Δα-
" γὼν ὁ ξόανον, ἐστέναξε δὲ πᾶν ὃ τὴν ἁρπαζομένων ἔθνος·
" σπῶμένοι δὲ τὰ κρυπτὰ τοῦ σώματος, καὶ δι' αὐτῶν
" τὰ σπλάγχνα μετὰ τῶν σιτίων καταφέροντες, χερσὶ ταῖς
" λῃσαμέναις ἀνεκόμιζον, κυμβάλων καὶ τυμπάνων ἦχῳ,
" καὶ πᾶσι μειλιχίοις ἱλασκόμενοι τὸ ἅγιον; Θεὸς ἦν
" ὁ ταῦτα παρέχων ἡμετέροις πρατήρων, ὅτι, τὰς χεῖ-
" ρας καὶ τὰ ὅπλα παρέντες, αὐτῷ κρῖναι τὸ ἔργον ἐπέ-
" τρεψαν. βασιλεὺς Ασσυρίων [d]Σεναχήριβος, ὅτε πᾶ-
" σαν τὴν Ασίαν ὑπισυρόμενος τὴνδε συνεπατοπέδευ-
" σε τῇ πόλει, ἆρα χερσὶν ἀνθρωπίναις ἔπεσεν; οὐχ
" αἱ μὲν ἀπὸ τῶν ὅπλων ἠρεμοῦσαι ὑπὸ τῷ στρατῷ ἦσαν,
" ἄγγελος δὲ τοῦ Θεοῦ μιᾷ νυκτὶ τὴν ἄπειρον στρατιὰν
" ἐλυμήνατο, καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ἀναρίθμους ὁ Ασσύριος, ὀκτω-
" καίδεκα μυριάδας ὅτι [e]πεντακισχιλίας νεκρῶν εὗρε,
" μὴ δὲ τῶν καταλειπομένων [f]ἀνόπλων καὶ μὴ διώκοντας
" Ἑβραίους ἔφυγεν; ἵνα [g]δὲ καὶ τὴν ὑπὸ Βαβυλῶνι δου-
" λείαν, ἐν᾽ᾗ μεταστάσης ὧν ὁ λαὸς [h]ἔτεσιν ἑβδομήκοντα
" τὰ ὑστέρων εἰς ἐλευθερίαν ἀνεκάτισαν, ἢ Κύρου
" τοῦτο χαρίσασθαι τῷ Θεῷ. [i]προὐπέμφθησαν γοῦν ὑπ᾽
" αὐτοῦ, καὶ πάλιν τὸν [k]αὐτῶν σύμμαχον ὠνησόμενοι.
" [l]καθόλου δ᾽ οὐκ ἔστι εἰπεῖν, ὅτε κατώρθωσαν ἄνευ θε-
" ῶν ἡμῶν τοῖς ὅπλοις, ἢ δίχα τούτων ἡμάρτηνται πο-
" τέ ἀστοχήσαντες τοῦ Θεοῦ. μείονες μέν γε κατ᾽ χώραν εἰσὶ-
" ναν ἐν ἐδίκει τῷ κριτῇ, μαχόμενοι δὲ ἔπεσαν ἀεί.
" τοῦτο μέν, ἡνίκα βασιλεὺς Βαβυλωνίων ἐπολιόρκει ταύ-
" την τὴν πόλιν, συμβαλὼν Σεδεκίας ὁ ἡμέτερος
" βασιλεὺς τοῖς Ιερεμίου προφητείαις, [m]αὐτός τε
" ἑάλω, καὶ τὸ ἄστυ μετὰ τοῦ ναοῦ κατασκαπτόμενον εἶδε· καίτοι
" τοι τοσοῦτῳ μετριώτερος ὁ μὲν βασιλεὺς ἐκεῖνος τῶν ὑμε-
" τέρων ἡγεμόνων ἦν, ὁ δὲ ὑπ᾽ αὐτῷ λαὸς ὑμῶν. βοῶν-
" τος γὰρ τοῦ Ιερεμίου ὡς [n]ἀπεχθάνοιτο μὲν τῷ Θεῷ διὰ
" τὰς εἰς αὐτὸν πλημμελείας, ἁλώσοιντο δ᾽ εἰ μὴ
" προδοῖεν τὴν πόλιν, ὑφ᾽ ὁ βασιλεὺς, ὑφ᾽ ὁ δῆμος ἀπει-
" λεν. ἀλλ᾽ ὑμεῖς· ἵνα ἑαυτὰ παύσω, καὶ γὰρ ἐρμηνεῦσαι δυ-
" νάμην τὰς προνομίας ὑμῶν ἀξίως· ἐμὲ μὲν προ-
" καλεῖσθε πρὸς σωτηρίαν ὑμᾶς βλασφημεῖτε, καὶ βάλ-
" λετε, παροξυνόμενοι πρὸς τὰς ὑπομνήσεις τῶν ἁμαρτη-
" μάτων, καὶ μηδὲ τοὺς λόγους φέροντες, ὧν [o]τάργα δρᾶ-
" τε καθ᾽ ἡμέραν. τοῦτο δὲ ἡνίκα, Αντιόχου τοῦ [p]κληθέντος
" Επιφανοῦς πρωτοκαθεζομένου τῇ πόλει, πολλὰ πρὸς τὸ
" θεῖον [q]ἐξυβρικότος, οἱ πρόγονοι μὲν τῶν ὅπλων προπλη-
" σθέν· αὐτοὶ μὲν ἀποφάγης ἐν τῇ μάχῃ, διηρπάγη δὲ
" [r]καὶ ἄστυ τοῖς πολεμίοις, ἠρημώθη [s]δ᾽ ἔτη τρία καὶ μῆνας
" ἓξ τὸ ἅγιον. καὶ τί δεῖ τἄλλα λέγειν; ἀλλὰ Ρωμαίων τίς
" ἐσπαλοτόλησε τοῦτο ἔθνος; οὐχ ἡ τῶν ὁπλιτῶν ἀσέβεια; πό-
" θεν δ᾽ ἠρξάμεθα δουλείας; ἆρ᾽ οὐχὶ ἐκ στάσεως τῶν προγόνων,
" ὅτε ἡ Αριστοβούλου καὶ Υρκανοῦ μανία, καὶ [t]ἡ πρὸς ἀλλήλους
ἔρις,

a Ita *Big.* & *Ruf.* οἷους in *Editis Aliiſque.* *b* Ὑπὸ Σύρων καὶ Αζωτίων *Big.* ὑπὸ Σύρων αἰχμαλώτων *Vat.* & *Voſſ.* *c* Ημῖν ἁγίαν *Busb.* *d* In *MSS.* Σωαχηρείμ & Σανσχηείμ. *e* Ita in *MSS.* πεντακισχιλίους in *Editis.* *f* Ανόπλους τε *Big.* *g* Illud δὲ abeſt à *Vat.* & *Big.* *h* Ως ἑβδομήκοντα ἔτεσιν *Big.* *i* Προεπέμφθησαν *Big.* *k* Εν αὐτοῦ *Big.* *l* Καθόλου δ᾽ εἰπεῖν, οὐκ ἔστ᾽ ὅτε, τι *Big.* *m* Αὐτὸς δ᾽ ἑάλω *Big.* *n* Απεχθοῖντο *Big. Voſſ.* & *Vat.* *o* Τὰ ἔργα *Big.* *p* Επιπληγέντος *Big.* *q* Εξυβρικότος *Big.* *r* Illud καὶ abeſt à *Big. Vat.* & *Voſſ.* *ſ* Δι᾽ καὶ *Big.* *t* Illud ἡ è *Cod. Big.*

a Υπιταξιν

"ἔις Πομπήϊον ἐπήγαγε τῇ πόλει, καὶ Ρωμαίοις "tio Pompejum in urbem induxit, & libertate
"[a] ὑπέταξεν ὁ Θεὸς τοὺς οὐκ ἀξίους ἐλευθερίας. τρι- "indignos Romanis ſubjecit Deus. Hinc tres
"σὶ [b] γοῦν μησὶ πολιορκηθέντες ἑαυτοὺς παρέδοσαν, "menſes obſeſſi ſeſe tradiderunt, cum nihil ta-
"[c] ὅτε ἁμαρτόντες εἰς τὰ ἅγια καὶ τοὺς νόμους ἠλί- "le quale vos in ſanctum legeſque deliquerant,
"σκεσθε ὑμεῖς, καὶ πολὺ μείζοσιν ἀφορμαῖς τοῦς Θ "& majoribus ad bellum ſubſidiis utebantur.
"πόλεμον χράμενοι. τὸ δὲ Ἀντιγόνου τοῦ Ἀρι- "Antigoni autem filii Ariſtobuli exitum neſci-
"στοβούλου παιδὸς οὐκ ἴσμεν· ὃς βασιλεύοντος, ὁ Θεὸς "mus: quo regnum obtinente Deus iterum ca-
"ἀλώσει πάλιν Θ λαὸν ἤλασε πλημμελοῦντα; καὶ "ptivitate perſequebatur populum delinquen-
"Ἡρώδης μὲν ὁ Ἀντιπάτρου Σόσιον, Σόσιος δὲ Ρω- "tem? Et Herodes quidem Antipatri filius So-
"μαίων στρατὸν ἤγαγε· διοχλούντες δ' ὅλοι μῆνας ἓξ "ſium & Soſius Romanum adduxit exercitum:
"ἐπολιορκοῦντο, μόγις δίκας τῶν ἁμαρτιῶν δόντες ἐά- "& circundati per ſex menſes obſidebantur, tan-
"λωσαν, καὶ διαφάγη τοῖς πολεμίοις ἡ πόλις. ᾧ- "demque pro peccatis dato ſupplicio capti ſunt
"τως οὐδέποτε τῷ ἔθνει τὰ ὅπλα δίδοται. τῷ δὲ "& ab hoſtibus direpta eſt civitas. Ita nunquam
"πολεμεῖσθαι καὶ τὸ ἁλώσεσθαι πάντως πρόσεστι. δοκῶ "genti conceſſum eſt, ut armis rem *feliciter*
"γὰρ οἶμαι τὸν [d] χῶρον ἅγιον νεμομένους ὑπερόπτειν "gererent. Verum oppugnatio ſine dubio
"πάντα τῷ Θεῷ δικάζειν, καὶ καθαφεγεῖν τότε χεῖ- "poſt ſe trahit excidium. Oportet ergo, ut
"ρας ἀνθρωπίνης, [e] ὅτε αὐτοὶ πείθουσι Θ ἄνω δικα- "opinor, ſacri loci poſſeſſores Deo permittere
"στήν. ὑμῖν δὲ τί τῶν εὐλογηθέντων ὑπὸ τοῦ νομο- "de omnibus judicium, manuſque tunc hu-
"θέτου πέπρακται; τί δὲ τῶν ὑπ' ἐκείνου κατη- "manas contemnere, quando ipſi ſuperno ju-
"γορημένων [f] παρελέλειπται; πόσῳ δὲ ἐστὶ τῶν τά- "dici *à ſe ſtare* perſuaſerint. Vos autem quid
"χιον ἁλόντων ἀσεβέστερα; ᾧ τὰ κρυπτὰ μὲν τῶν "ex iis quæ legis conditor comprobavit feci-
"ἁμαρτημάτων ἠδοξήκατε, κλοπὰς λέγω καὶ ἀνέ- "ſtis, quidve illorum quæ reprobavit præter-
"δρας ᾧ μοιχείας· ἁρπαγῆς δ' ἐείζετε ᾧ φόνοις, ᾧ ξέ- "miſiſtis? Quantum autem illos qui cito ex-
"νας χαροτομεῖτε κακίας ὁδούς. ὁκδοχεῖον δὲ πάν- "cidium paſſi ſunt impietate ſuperaſtis? non
"των [g] τὸ ἱερὸν γέγονε, ᾧ χερσὶν [h] ἐμφυλίοις ὁ θεῖος με- "occulta quidem dedignati eſtis peccata, fur-
"μίανται χῶρος, ὃν καὶ Ρωμαῖοι πόρρωθεν προσκύνουν, "ta ſcilicet inſidiaſque & adulteria; ſed rapi-
"πολλὰ τῶν ἰδίων ἐθῶν [i] παρελύοντες εἰς τὰ ἡμέτερα νό- "narum & cædium certamen inſtituitis, no-
"μιμα. εἶτα ὅτι τούτοις τὰ ἀσεβηθέντα σύμμαχον προσ- "vaſque maleficiorum vias excogitatis. San-
"δοκᾶτε; πάντα γοῦν ἐστὶ δίκαια ἰκέτῃ, ᾧ χερσὶν κα- "ctum vero templum factum eſt omnium re-
"θαραῖς τὰ βοηθοῦ ὑμῶν παρακαλεῖτε. τοιαύτας ὁ βα- "ceptaculum, & indigenarum manibus inqui-
"σιλεὺς [k] ἡμῶν ἱκέτευσιν ὅτι τὰ Ἀσσύριον, ὅτε τὰ μέγαν "natus eſt locus ſacer, quem Romani è lon-
"ἐκεῖνον στρατὸν μιᾷ νυκτὶ κατέστρωσεν ὁ Θεός. ὅμοια δὲ "ginquo adorabant, multa per legem noſtram
"Θ Ἀσσυρίῳ Ρωμαῖοι δρῶσιν, ἵνα ᾧ ἄμωσαν ὑμεῖς ὁμοίαν "de ſuis moribus derogantes. Atque poſt hæc
"ἐλπίσητε; οὐχ ὁ μὲν, χρήματα παρὰ τοῦ βασιλέως ὑμῶν "eum, in quem impii fuiſtis, auxiliatorem ex-
"λαβὼν ἐφ' ᾧ μὴ πορθῆσαι τὴν πόλιν, κατέβη παρὰ "ſpectatis? Eſto ſane, vos dignos eſſe ſupplices,
"τοὺς ὅρκους ἐμπρῆσαι τὸν ναόν; Ρωμαῖοι δὲ τὸν συνήθη "puriſq; manibus adjutorem veſtrum obſecra-
"δασμὸν αἰτοῦσιν, ὃν οἱ πατέρες ἡμῶν τοῖς ἐκείνων πα- "re, qualibus rex noſter *Deo* ſupplicavit adver-
"τράσι παρέχον. καὶ τοῦτο τυχόντες, ὅτι πορθοῦσι τὴν "ſus Aſſyrium, cum magnum illum exercitum
"πόλιν, ὅτι ψαύουσι τοῦ ἁγίου. δίδασι δ' ὑμῖν τἄλλα "Deus una nocte proſtravit. Similia vero Aſ-
"γενεάς τε ἐλευθέρας, καὶ κλήσεις τὰς ἑαυτῶν νέμειν, "riis Romani perpetrant, ut etiam vos ſimi-
"ᾧ τοὺς ἱεροὺς νόμους σώζουσι. μανία δὴ τοῦ Θεοῦ πρόσ- "lem ultionem ſperetis? Nonne ille quidem,
"δοκᾶν ὅτι δικαίοις, οἷος ἐπ' ἀδίκοις ἐφάνη· καὶ Θ δι- "ab rege noſtro accepta pecunia ut vaſtitati
"κήμα δ' ἀμύνειν οἶδεν ὅταν δέῃ. τοὺς γοῦν Ἀσσυρίους "parceret civitatis, neglecto jurejurando ad
"τῇ νυκτὶ τῇ πρώτῃ [l] καταστρατοπεδευσαμένους "incendium templi deſcendit? Romani vero
"[m] ἔκλασεν. ὥστε εἰ ᾧ τὴν ἡμετέραν γενεὰν ἐλευθερίας, "ſolenne poſcunt tributum, quod parentes
"ἢ Ρωμαίους κολάσεως ἀξίους ἔκρινε, κἂν Θ χρῆμα "noſtri eorum parentibus pendebant. Et ſi
"καθάπερ τοῖς Ἀσσυρίοις ἐπέσκηψεν, ὅτε δ' ἤνθησ ἤπιεθ "hoc impetraverint, non illis in animo eſt va-
"Πομπήϊος, ὅτε μετ' αὐτὸν ἦλθε [n] Σόσιος, ὅτε Οὐεσπα- "ſtare civitatem, neque ſancta omnino tan-
"σιανὸς ἐπόρθησε τὴν Γαλιλαίαν· τὰ τελευταῖα τῶν, ὅτε ἐγγίζε "gere. Concedunt autem vobis præter cæte-
"Τῖτος τῇ πόλει. καί τοι Μάγνος μὲν, ᾧ Σόσιος [o] πρὸς δὲ "ra familias liberas, & poſſeſſiones quoſque
"ſuas tenere, ſacraſque leges ſalvas manere pa-
"tiuntur. Inſania eſt profecto ſperare Deum
"talem circa juſtos fore, qualis injuſtis appa-
"ruit: præſertim qui ſtatim ulciſci noverit
"cum oportet. Quo factum ut ab Aſſyriis
"prima nocte, qua caſtra civitati admoverant,
"pœnas repetiverit. adeo ut ſi & noſtram
"progeniem libertate aut Romanos pœna di-
"gnos judicaret, confeſtim in eos ſicut in Aſſy-
"rios invaſiſſet, cum genti manus intulit Pom-
"pejus, cum poſt illum Soſius aſcendit, cum
"Veſpaſianus Galilæam vaſtavit: denique nunc
"cum Titus civitati appropinquavit. Sed ne-
"que Magnus quidem neque Soſius quicquam
"paſſi

a Ὑπέταξεν τῷ πόλιν ὁ Θεὸς τοὺς ἀναξίους ἐλευθερίας *Big.* *b* Γὰρ pro γοῦν in *Cod. Big.* & mox γοῦν pro γὲ in v. 15. *c* Οὕτε ἁμαρτάντες *Big.* *d* Χῶρον ἱερὸν *Big.* *e* Οτ' ἂν *Big.* *f* Ὑπολέλειπται *Big.* *g* Τὸ ἅγιον ἱερὸν *Big.* *h* Ομοφύλοις *Big.* *i* Εἰς τὰ ἡμέτερα νόμιμα παρελύοντες *Big.* *k* Ὑμῶν *Big.* & *Voſſ.* & mox v. 34. ἡμῶν. *l* Καθαρατοπεδευσαμένους *Big.* *m* Ita *Big.* & *Raſ.* ἐπέλασεν in *Editis Aliiſque.* *n* *Al.* Σίοσιος. Vide p. 654. *o* Πρὸς τῷ μ. *Big.*

Tttttt *a* Επλεί-

"passi sunt, & civitatem victoria ceperunt,
"Vespasianus autem ex bello quod nobiscum
"gessit etiam imperium adeptus est. Quin &
"Tito quidem fontes nunc uberiores profluunt,
"qui prius vobis aruerant. quippe ante ejus
"adventum scitis & Siloam & omnes extra ci-
"vitatem fontes adeo defeciisse, ut per ampho-
"ras aqua emeretur. nunc autem ita hosti-
"bus nostris crescunt, ut non modo ipsis &
"jumentis ipsorum, sed & hortis *irrigandis*
"sufficiant. Cæterum hujus prodigii & ante
"periculum factum est in excidio civitatis,
"quando prædictus Babylonius expeditione
"susceptâ & urbem in potestatem suam rede-
"git & templum incendit; quamvis ut opi-
"nor nihil tunc illi tam impie fecerint, quan-
"tum vos *hodie commisistis*. adeo ut Deum
"quidem loca sancta reliquisse putaverim, his-
"que nunc adesse quibuscum bellum geritis.
"At bonus quidem vir domum flagitiosam
"fugiet & domesticos oderit: Deum vero
"jam vestri esse cumque vobis sceleratis ma-
"nere arbitramini, qui omnia etiam *tene-*
"*brarum* occulta cernit, quæque silentio te-
"guntur audit? Quid autem apud vos tace-
"tur, quidve celatur, quidve non & inimicis
"patefactum est? ex sceleribus enim vestris
"triumphos agitis, inque dies singulos quis
"pejor sit contenditis, nequitiam pro virtute
"ad spectandum proponentes. Veruntamen
"adhuc reliqua est ad salutem via, si velitis;
"& Deus facile cum illis in gratiam redibit
"qui *peccata* confitentur & resipiscunt. O
"ferrei, arma projicite, pudeat vos patriæ jam
"dirutæ. convertite oculos, & aspicite ejus
"quam proditis pulchritudinem, quale oppi-
"dum, quale templum, quam multarum gen-
"tium munera. Quis primus illis admovet
"flammas? Quis ista jam non esse deside-
"rat? Et quid hisce magis servari mereatur?
"O duri & lapidibus stupidiores. Et si hæc
"non veris luminibus cernitis, saltem fami-
"liarum vestrarum miseremini, & in conspe-
"ctu cujusque sistantur filii & conjuges &
"parentes, quos brevi aut bellum aut fames
"absumet. probe novi quod unà cum cæte-
"ris periclitabitur mihi mater, & conjux, &
"familia non ignobilis, domusque olim incly-
"ta. Et fortasse idcirco existimer hujusmodi
"consilium dare. Interficite illos, accipite
"mercedem salutis vestræ sanguinem meum.
"Et ipse mori paratus *sum*, si me mortuo pru-
"dentiores estis futuri.

"μηδὲν παθεῖν, καὶ ἀνὰ κράτος ἕλαβον τὴν πόλιν,
"Οὐεσπασιανὸς δ' οὐκ ἂν τοὺς ἡμᾶς πολέμους καὶ βα-
"σιλείας ἦρξατο. Τίτῳ μὲν γὰρ καὶ πηγαὶ πλουσιώτε-
"ραι ῥέουσιν, αἱ ξηρανθεῖσαι πρότερον ὑμῖν. τοῦ γὰρ
"τῆς αὐτοῦ παρουσίας, τήν τε Σιλωὰμ [a]ὑπολιπὼ-
"σαν ἴσην, καὶ τὰς [b]ἔξω δὲ ἄφνω ἁπάσας, ὥστε πρὸς
"[c]ἀμφορεῖς ὠνεῖσθαι τὸ ὕδωρ. ὁ δὲ νῦν ὕπερ πληθύ-
"ουσι τοῖς πολεμίοις ὑμῶν, ὡς μὴ μόνον αὐτοῖς καὶ κτή-
"νεσιν, ἀλλὰ καὶ κήποις ἀφορμὴν. τόγε μὴν τέρας
"τοῦτο [d]πεπείρασθε καὶ πρότερον ἐφ' ἁλώσει τῆς πό-
"λεως γεγενημένον, ὅθ' ὁ προφημούμενος Βαβυλώ-
"νιος ἐπιστράτευσεν, ὃς τήν τε πόλιν ἐλὼν ἐνέπρη-
"σε καὶ τὸν ναὸν, οὐδὲν οἶμαι τῶν τότε ἠσεβηκότων
"τηλικοῦτον ἠλίκα ὑμεῖς. ὥς τε ἔγωγε πεφυγέναι μὲ
"ὐκ τὸν ἁγίων οἶμαι [e]Θεὸν, ἐξαίρας δὲ παρ' οἷς
"πολεμεῖτε νῦν. ἀλλ' ἀνὴρ μὲ [f]ἀγαθὸς οἰκίαν ἀσελ-
"γῆ φεύξεται, καὶ τὸς ὁ αὐτῇ συγκοσ. Θεὸν δὲ Θεοῦ
"ἐπ πείθεσθε τοῖς ὑμετέροις κακοῖς [g]ἐμμένειν, ὃς
"πάντα κρυπτὰ πάντα ἐφορᾷ, καὶ τὸν σιγωμένων ἀκούει;
"τί δὲ σιγᾶται παρ' ὑμῖν, ἢ τί κρύπτεται, τί δ' ἀ-
"γνὸ καὶ τοῖς ἐχθροῖς φανερὸν γέγονε; πομπεύετε γὰρ
"παρανομίαντες, ἐφ' ἡμέραν ἐρίζετε, τίς [h]χείρων γέ-
"νηται, τῆς ἀδικίας ὥσπερ ἀρετῆς ἐπίδειξιν ποιούμενοι.
"[b]καταλέλειπται δὲ ὅμως ἔτι σωτηρίας ὁδὸς ἐὰν θέ-
"λητε, καὶ τὸ θεῖον εὐμετάβολον ἐξομολογουμένοις
"καὶ μετανοοῦσιν. ὦ σιδήρεοι, ῥίψατε τὰς παρα-
"πλήσας, λάβετε ἤδη κατηφείσαντες [i]αἰδῶ πατρί-
"δ(ος, ἐπιστράφητε, [k]καὶ θεάσασθε τὸ κάλλος ἧς
"προδίδοτε. οἷον ἄστυ, [l]οἷον ἱερὸν, ὅσων ἐθνῶν δῶ-
"ρα. [m]ἐπὶ τούτοις τίς ὁδηγὸς φλόγας; ταύτας τίς μη-
"χανὴ βαλεῖ; καὶ τί σώζεσθαι τούτων ἀξιώτερον;
"[n]ἄπτυκτοι καὶ λίθων ἀπαθέστεροι. καὶ εἰ μὴ τού-
"των γνησίοις ὄμμασι βλέπετε, γενεὰς γοῦν ὑμετέ-
"ρας οἰκτίρατε, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν [o]ἐκείνων γενέ-
"σθω τέκνα, ἡ γυνὴ, ἡ γονεῖς, ὓς ἀναλώσει τάχ' μι-
"κρὸν ἢ λιμὸς, ἢ πόλεμος. οἶδα ὅτι μοι συγκυ-
"δυνεύει μήτηρ, καὶ γυνὴ, καὶ γένος οὐκ ἄσημον,
"καὶ πάλαι λαμπρὸς οἶκος, καὶ τάχα δοκῶ διὰ
"ταῦτα συμβουλεύειν. ἀπολέσατε αὐτούς, λάβε-
"τε μισθὸν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας τὸν ἐμὸν αἷμα· κἀ-
"γὼ θνήσκειν ἕτοιμος, εἰ μετ' ἐμὲ σωφρονεῖν μέλ-
"λετε.

CAP. X.

Quomodo multi è plebe ad transfugiendum incitati erant: quæque passi sunt qui manebant ex fame & malis inde gravissimis.

In eo erat populus ut ad Romanos transfugerent.

TAlia cum lachrymis vociferante Josepho, seditiosi quidem neq; animos flexerunt, neq; tutam *sibi* mutationem fore judicarunt; populus vero ad transfugium commotus est. Et alii quidem possessiones suas

ΚΕΦ. ι'.

Ὡς πολλοὶ τῇ δήμῳ αὐτομολεῖν ὥρμησαν· εἷά τε λι-
μῷ καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ χαλεποῖς οἱ μένοντες ἀνήκεστα
ἔπασχον.

ΤΟιαῦτα δ' Ἰωσήπου μὴ δακρύοντος ἐμβοῶντος, οἱ
στασιασταὶ μὲν ὅτι οὐ πέδοσαν, ὅτι ἀσφαλῆ τὴν
μεταβολὴν [o]ἔκριναν· ὁ δὲ δῆμος ὀκνήσας πρὸς
αὐτομολίαν. καὶ οἱ μὲν τὰς κλήσεις ἐλαχίστου πω-
λοῦντες,

[a] Ἐπιλείπουσαν Big. [b] Ita Big. & Ruf. ὡς in cæteris. [c] Ἀμφορίσκους Big. nec aliter Ruf. qui vertit, & ad utrumque aqua mercaretur. [d] Πεπειράσθαι in Edit. Gen. [e] Ita Big. & Ruf. τὸ θεῖον in Editis Aliisque. [f] Ἀγαθὸς τὴν οἰκίαν Big. [g] Χείρω Big. & Vat. [h] Καταλείπεται τὴν ἀρχὴν σωτηρίας ἐλπὶς Big. [i] Αἰδῶ τ' πατρίδ(ος Big. [k] Καὶ ἰδέσθαι Big. [l] Καὶ οἷον Big. [m] Ἀπτυκτοι γὰ
[n] Ἐκείνου ἴσου Big. & Voss. [o] Ἐκρινον Big.
a Βέλτιον

λῆντες, οἱ δὲ τὰ πολυτελέστερα τῶν κειμηλίων, τοὺς μὲν χρυσοὺς, ὡς μὴ φωραθεῖεν ὑπὸ τῶν ληστῶν, κατέπινον, ἔπειτα πρὸς τοὺς Ρωμαίους ἀφαδιδράσκοντες, ὁπότε κατενέγκαιεν, εὐπόρουν πρὸς ἃ δέοιντο. διηφίει γὰρ τοὺς πολλοὺς ὁ Τίτος εἰς τὴν χώραν, ὅπου [a] βούλοιτο ἕκαστος· ἡ τοῦτο αὐτοὺς μᾶλλον [b] πρὸς αὐτομολίαν παρεκάλει, τὸν μὲν εἴσω κακῶν τερπομένους, μὴ [c] δουλεύοντας δὲ Ρωμαίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Σίμωνα προεφύλαττον τὰς τούτων ἐξόδους πλέον ἢ τὰς Ρωμαίων εἰσόδους, [d] καὶ σκιὰν τῆς ὑποψίας φεύγοντι μόνον εὐθέως ἀπεσφάττετο.

κζ'. β'. Τοῖς γεμίζουσι δὲ καὶ τὸ μένειν [e] πρὸς ἀπώλειαν ἴσον ἦν· προφάσει γὰρ αὐτομολίας [f] ἀνῃρεῖτο τις ἀφ' ὅτου οὐσίαν. τῷ λιμῷ δὲ [g] ἡ ἀπόνοια τῶν στασιαστῶν συνήκμαζεν, καὶ καθ' ἡμέραν ἀμφότερα προσεξεκαίετο τὰ δεινά. φανερὸς [h] μὲν γὰρ οὐδαμοῦ σῖτος ἦν, ἐπεισπηδῶντες δὲ, διερεύνων τὰς οἰκίας· ἔπειθ' εὑρόντες μὲν, ὡς ἀρνησαμένους [i] ἠκίζοντο, μὴ εὑρόντες δὲ, ὡς ὀπτιμελέστερον κρύψαντας, ἐβασάνιζον. τεκμήριον δὲ τοῦ τε ἔχειν καὶ μὴ, τὰ σώματα τῶν ἀθλίων. ὧν οἱ μὲν ἔτι σωζόντων εὐπορεῖν τροφῆς ἐδόκουν· οἱ τηκόμενοι δὲ ἤδη, παρῃτοῦντο. καὶ κλαίειν ἄλογον ἐδόκει [k] τοὺς ὑπὸ σπάνεως πεπτωκότας αὐτίκα. πολλοὶ δὲ λάθρα τὰς κλήσεις εἰς [l] ἀντιλλάξαντο μέτρου, πυροῦ μὲν [m] εἰ πλουσιώτεροι τυγχάνοιεν ὄντες, οἱ δὲ πενέστεροι κριθῆς. ἔπειτα κατακλείσαντες ἑαυτοὺς εἰς τὰ μυχαίτατα τῶν οἰκιῶν, τινὲς μὲν ὑπ' ἄκρας σπάνεως ἀνήργαζον ἄσιτον ἦθος, οἱ δὲ ἔπεσον ὡς ἦν ἀνάγκη καὶ τὸ δίκαιον παρῆν. καὶ τράπεζα μὲν οὐδαμοῦ παρετίθετο· τοῦ δὲ πυρὸς [n] ἐφέλκοντες, ἔτ' ὠμὰ τὰ σιτία διήρπαζον.

γ'. Ἐλεεινὴ δ' ἦν ἡ τροφὴ, καὶ δακρύων ἄξιον ἡ βία· τοὺς μὲν δυνατωτέρους, πλεονεκτοῦντας, τοὺς δὲ ἀδυνάτους, ὀδυρομένους. πάντων μὲν δὴ παθῶν ὑπερίσχυε λιμὸς, οὐδὲν δ' οὕτως ἀπώλλυσιν ὡς [o] αἰδῶ. τὸ γὰρ ἄλλως ὀπτῆς ἄξιον, ὑπὸ τούτου καταφρονεῖται. γυναῖκες γοῦν ἀνδρῶν, καὶ παῖδες πατέρων, καὶ τὸ οἰκτρότατον μητέρες νηπίων ἥρπαζον ἐκ αὐτῶν τῶν στομάτων τὰς τροφάς· καὶ τοὺς φιλτάτους ὑπὸ χερσὶ μαραινομένους, οὐκ ἦν φειδὼ τοῦ μὴ οὐ τῆς ζωῆς ἀφελέσθαι γαλαγμούς. τοιαῦτα δ' ἐσθίοντες, ὅμως ὑ διελάνθανον. πανταχοῦ δ' [p] οὖν ἐφίσταντο [q] οἱ στασιασταὶ καὶ τούτων ταῖς ἁρπαγαῖς. ὁπότε γὰρ κατίδοιεν ἀπεκκλεισμένην οἰκίαν, σημεῖον ἦν τοῦτο, τοὺς ἔνδον τετροφέναι [r] τροφῆς· εὐθέως δ' [s] ἐκκαθέξαντες τὰς θύρας εἰσεπήδων, καὶ μόνον οὐκ ἐπὶ τοῦ φάρυγος ἀναθλίβοντες, [t] τὰς ἀκόλους ἀνέφερον. ἐτύπτοντο δὲ γέροντες ἀντιχόμενοι τοῦ σιτου

vendentes, alii vero res ſuas pretioſiores, aureos, ne latrones eos deprehenderent, deglutiebant. cum vero ad Romanos elapſi fuiſſent, exonerato ventre ſatis habebant ad ea quibus opus erat. Titus enim pleroſque per regionem, quò quiſque vellet, dimittebat: idque magis eos ad transfugium incitabat, quòd & inteſtinis malis carebant, nec Romanis ſervituri eſſent. Qui vero cum Joanne & Simone erant, horum exitus magis quam Romanorum ingreſſus cavebant: & qui vel umbram tantùm ſuſpicionis dediſſet, ſtatim jugulabatur. *Crudelitas tyrannorum in transfugii ſuſpectos.*

2. Cæterum ditioribus quidem manere perinde exitioſum erat: nam propter divitias necabantur, quaſi transfugere ad hoſtes voluiſſent. Simul autem cum fame creſcebat furor ſeditioſorum: & utrumque malum magis ac magis quotidie ingraveſcebat. Et palam quidem nullum ullibi frumentum erat, ſed irruentes ſcrutabantur domos: dein ſi quidem *aliquid* reperiſſent, eos *qui in ædibus erant*, tanquam ſe habere negaſſent, crudeliter verberabant; ſi vero nihil inveniſſent, quaſi diligentius occultaſſent, tormentis excruciabant. Porro an cibos haberent necne, indicio erant corpora miſerorum. quorum qui adhuc firma erant valetudine eos alimentorum copia abundare cenſebant: qui vero jam contabeſcerent, eos miſſos faciebant. quippe à ratione alienum videbatur, homines jam jamque præ inedia morituros interficere. Multi vero clam facultates ſuas uno frumenti quidem, ſi divites eſſent, ſin pauperes, hordei modio permutabant. Deinde in intimos ædium receſſus ſeſe abdentes nonnulli quidem famis ultima neceſſitate adacti fruges nondum molitas comedebant: alii vero panem conficiebant, prout neceſſitas metuſque ſuadebat. Et menſa quidem nullibi apponebatur, ſed crudos adhuc cibos ex igne ad ſeſe attrahebant & diripiebant. *Fames in urbe.*

3. Miſerabilis porro erat alimonia, & dignum lachrymis ſpectaculum: cum valentiores quidem plus *juſto* haberent, infirmiores vero vicem ſuam dolerent. Omnes quidem animi affectus longe ſuperat fames, nullum vero æque evertit ac verecundiam. nam quicquid alias dignum eſt reverentia, in fame contemnitur. Siquidem uxores viris, & filii parentibus, &, quod *omnium* maxime miſerabile erat, matres infantibus cibum ex ipſo ore rapiebant: & marceſcentibus inter manus *liberis* cariſſimis vitales *lactis* guttas adimere non pigebat. Hujuſmodi autem cibos dum caperent, latere tamen non poterant. ubique ſcilicet ſeditioſi prædæ iſtorum ac rapinis imminebant. nam ubicunq; clauſam domum conſpicerent, eos qui intus eſſent cibum ſumere hoc indicio ſuſpicabantur: ſtatimque effractis foribus irruebant, & prope ex ipſis faucibus expreſſa ciborum fruſta revocabant. Vapulabant ſenes qui eſcam mordicus *Famis atrocitas.*

a Βούλοιντο *Big.* *b* Πρὸς τὸ αὐτομολεῖν *Big.* πρὸς αὐτομολεῖν *Vat.* & *Gall.* *c* Δουλεύοντας *Big.* & *Ruf.* *d* Καὶ ὁ σκιὰν *Big.* quod ſi verum, mallem τὴν ὑποψίαν. *e* Πρὸς ἀπώλειαν *Euſeb.* & *Niceph.* in *Eccl. Hiſt.* l. 3. c. 6 *f* Ἀνῄρουν *Big.* *g* Ita *Big.* & *Euſeb.* *h* deerat *reliquis.* *h* Μὲν γὰ *Big.* & *Euſeb.* *i* Ἠκίζον *Niceph.* & *Zonar.* *k* Ita cum *Euſebii* & *Nicephori* libris, τοὺς ὑπ' ἐνδείας πεπτηκότας in *Joſephi* libris. perperam *Joſephi* libris. *l* Ἀντηλλάξαντο *Euſeb.* & *Big.* *m* Ita lego cum *Euſeb.* & *Cod. Big.* antea erat οἱ, prout in *Nicephoro.* nec aliter legiſſe videtur *Ruf.* *n* Ὑφέλκοντες *Niceph.* ἀφέλκοντες *Euſeb.* ἐφέλκοντες præfert *Valeſius* in notis. *o* Ita lego cum *Cod. Voſſii*, *Euſeb.* & *Niceph.* antea erat αἰδὼς. quo ſervato, ὡς ante αἰδὼς tollendum cenſet vir Ill. *Ez. Spanhemius* in notis ad *Callimachum*, p. 78. Videſis *L. Boſium* in *Animadverſ.* ad *Joſephum*, p. 100. *p* Ita cum *Euſeb.* οὖν abeſt è *Joſephi* libris. *q* Illa οἱ στασιασταὶ non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.* nec legiſſe videtur *Ruf.* *r* Τροφὴν *Big.* & *Niceph.* *s* Εἰσεκαθέξαντες *Euſeb.* ἐξαμβλύξαντες *Niceph.* μύξαντες *Big.* *t* Τὰς ἀκόλους *Niceph.*

Præter ſanem alia acerba patiuntur obſeſſi.

dicus tenebant: & capillis raptabantur mulieres, occultantes ea quæ in manibus erant. Nulla canorum, nulla infantiæ miſeratio erat: ſed raptos in ſublime parvulos, cum ipſis quibus penduli inhærebant buccellis, ſolo allidebant. Si qui vero incurſum eorum prævenisſent, idque quod ipſi rapturi erant deglutire occupaſſent, eos inhumanius tractabant quaſi injuriam ab iis accepiſſent. Porro dira tormentorum genera excogitabant ad perveſtigandum alimentum, miſeris pudendorum quidem meatus ervis obthurantes, podicem vero præacutis ſudibus transfigentes. Utque panem unum ſe habere quis fateretur, aut pugillum farinæ occultum indicaret, ea perferebant quæ vel ipſo auditu horrorem incutiebant. Interim tortores ipſi penuria minime laborabant: minus enim crudele viſum fuiſſet, ſi neceſſitate adacti talia perpetraſſent. Sed id agebant, ut audaciam ſuam hujuſmodi exercitatione confirmarent, & commeatum ſibi in multos dies compararent. At ſi qui noctu uſque ad ſtationes Romanorum erepſerant, agreſtium olerum & herbarum colligendarum cauſa; occurrentes iis, qui ſe jam hoſtium manus effugiſſe credebant, quicquid attulerant diripiebant: multumque ſupplicantibus, & per tremendum Dei nomen obſecrantibus, ut partem eorum, quæ cum vitæ periculo attulerant, ſibi concederent, nihil prorſus impertierunt. gratandumq; erat, ſi ſpoliati non etiam necarentur.

Honorati ac divites ad tyrannos perducti.

4. Ejuſmodi quidem mala humiliores à ſatellitibus patiebantur: ad tyrannos vero honoratiores & divites perducti erant. quorum alii inſidiarum falſo accuſati occidebantur, alii quaſi vellent Romanis prodere civitatem. Præſentiſſimum autem erat, indice aliquo uti ſubornato qui diceret, illis decretum eſſe transfugium. Si quem vero Simon expilaſſet, is ad Jo-

Conſpiratio inter Simonem & Joannem.

annem remittebatur, & quem Joannes expilaſſet eum Simon excipiebat: ſibique invicem propinabant ſanguinem popularium, miſerorumque cadavera partiebantur. Et dominandi quidem cauſa inter utroſque erat diſſentio, ſcelerum vero concordia. nam qui ex alienis malis partem alteri, ſibi totum vendicans, non dediſſet, modo ſingulari nequam videbatur: & qui non accepiſſet, dolebat, non ſecus ac ſi boni aliquid deſideraſſet, ſibi abfuiſſe crudelitatis partem.

Joſephi de populo Judaïco judicium.

5. Et ſigillatim quidem iniquitates eorum commemorare, *factu* impoſſibile *eſt*: illud autem breviter dici poteſt, neque aliam urbem talia perpeſſam eſſe, neque hominum genus *aliud* ab omni ævo ſceleratius exſtitiſſe. Poſtremo etiam genti Judæorum maledicebant, ut

Feritas eorum qui ſummam rerum obtinebant in urbe.

minus impii viderentur in alienos. Confeſſi autem ſunt, id quod *revera* erant, ſe & ſervos eſſe, & convenas, gentiſque *ſuæ* fœtus ſpurios & per abortum editos. Civitatem quidem ipſi everterunt: Romanos autem invitos coëgerunt ſibimet adſcribere triſtem adeo vi-

πίων, καὶ [a] κόμας ἐσπαραγμένοι γυναῖκες συγκαλύπτουσαι τὰ ἐν χερσίν. οὐδέ τις ἦν [b] οἴκτου πολιᾶς ἢ ἡπίων, ἀλλὰ συνεπαίροντες τὰ [c] παιδία τῶν ψωμῶν ὀχυρεμάμενα, κατέσυρον εἰς ἔδαφος. τοῖς δὲ φάσασι τὴν εἰσφορὰν αὐτῶν, ἢ προκαταπτῦσαι τὸ ἁρπαγησόμενον, ὡς ἀδικηθέντες ἦσαν ὠμότεροι. [d] δεινὰς δὲ βασάνων ὁδοὺς ἐπενόουν πρὸς ἕρευναν τροφῆς, ὀρθοῖς μὲν ἐμφράττοντες τοῖς ἀθλίοις τὰς τῶν αἰδοίων πόρους, ῥάβδοις δ' ὀξείαις ἀνατείροντες τὰς ἕδρας. τὰ φαγητὰ δὲ καὶ ἀκοῆς ἅπαξ τις εἰς ὁμολόγησιν εἶχε ἄρτου, καὶ ἵνα μιᾶς δράκα μίσυος [e] κεκρυμμένου ἁλφίτου. οἱ βασανισταὶ δ' οὐκ ἐπείνων, [f] καὶ γὰρ ἦν ἂν ὠμὸν ἦν τὸ μετ' ἀνάγκης. γυμνάζοντες δὲ τὴν ἀπόνοιαν, καὶ [g] προδιδάσκοντες αὐτοῖς [h] εἰς τὰς ἔξης ἡμέρας ἐφόδια. τοῖς δ' ὑπὲρ τὴν Ῥωμαίων φρουρὰν νύκτωρ ἐξερπύσασιν ὑπὲρ λαχάνων συλλογὴν ἀγείων καὶ πόας, ἐπισταμένοις, ὅτι ἤδη ἀφαιρεθήναι τοὺς πολεμίους ἐδόκουν, ἁρπάζουσι τὰ κομισθέντα· καὶ πολλάκις ἱκετευόντων, καὶ τὸ [i] φρικτὸν ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, μεταδιδῶσί τι μέρος αὐτοῖς ὧν κινδυνεύσαντες ἤνεγκον, ὑφ' ὅπερ ἐτέθησαν. ἀγαπητὸν δ' ἦν [k] τὸ μὴ καὶ προσαπολέσθαι [l] συλημένοις.

δ'. Οἱ μὲν δὴ ταπεινότεροι τοιαῦτα πρὸς τῆς δημοφόρου ἔπασχον· οἱ δὲ ἐπὶ ἀξιώματι καὶ πλούτῳ, πρὸς τοὺς τυράννους ἀνήγοντο. τούτων οἱ μὲν ἐνεδρῶν ψευδῶν [m] ἐγκαλούμενοι διεφθείροντο, οἱ δ' ὡς προδιδόντες Ῥωμαίοις τὴν πόλιν. τὸ δὲ ἐτοιμότατον ἦν, μηνυτής [n] τις ἐπιβουλῆς, ὡς αἱρεθησόμενος. ὁ δὲ [o] τοῦ Σίμωνος γυμνωθεὶς πρὸς Ἰωάννην ἀπεπέμπετο, [o] καὶ τὸν τοῦ Ἰωάννου συλημένον ὁ Σίμων μεταλάμβανεν· [p] ἀπηρεύγοντο δ' ἀλλήλους τὸ αἷμα τῶν δημοτῶν, καὶ τὰ [q] πλήσματα τῶν ἀθλίων διεμερίζοντο. καὶ τοῦ μὲν κρατεῖν, φαίης ἂν ἀμφοτέρους· τῶν δὲ ἀσεβημάτων ὁμόνοια. καὶ γὰρ ὁ μὴ μεταδοὺς οὐ τῶν ἀλλοτρίων κακῶν πατὴρ [r] μισητὸς ἐδόκει πανταχοῦ· καὶ ὁ μὴ μεταλαβὼν, ὡς ἀγαθοῦ τινος ἦλγει ἂν ὑποφθονῶν τῇ ὠμότητι.

ε'. Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν ἐπιξενίαν τῇ διηγήσει αὐτῶν, ἀδύνατον· συνελόντι δ' εἰπεῖν, μήτε πόλιν ἄλλην τοιαῦτα πεπονθέναι, [s] μήτε γενεὰν ἐξ αἰῶνος γεγονέναι κακίας χρηματέραν. οἵγε τελευταῖον, καὶ τὸ γένος ἐφύλιζον τὸ Ἑβραίων, ὡς ἦσαν ἀσεβεῖς δοκοῦσι πρὸς ἀλλοτρίους. ὡμολογήσαντο δ' ὅσοι ἦσαν τῷ ὄντι) ὄχλοι, [t] σύγκλυδες, καὶ τόλμα τῶν ἔθνους φλέγματα. [u] τὴν μὲν γὰρ πόλιν ἀνέτρεψαν [x] αὐτοὶ Ῥωμαίοις δὲ ἄκοντας ἠνάγκασαν ἐπιγραφῆναι συμφορᾷ καλῇ δοκούσῃ,

a Κόμας *Big. Voſſ. & Euſeb.* κομῶντα *Vat.* *b* Οἴκτος ἢ πολιᾶς ἢ ἡπίων *Big.* *c* Νηπία *Euſeb.* *d* Δεινὰς *Big.* *e* Κεκρυμμένου *Big.* *f* Καὶ γὰρ ἂν ἦν ὠμὸν *Euſeb.* καὶ γὰρ ἦν ἄνομον *Niceph.* *g* Προπαιγαπαιδεύοντες ἑαυτοῖς *Big.* *h* Εἰς τὰς ἑξῆς ἡμέρας *Big. & Ruf.* *i* Φερεκτόσαιον *Euſeb.* *k* Τὸ καὶ μὴ σφ. *Big.* *l* Συνλαμβάνες *Niceph.* *m* Ita lego cum *Cod. Big. & Ruf.* ἐπιγελώμενοι in *Editis Aliiſque.* *n* Illud τὶς non agnoſcit *Big.* *o* Καὶ τοῦ υἱοῦ Ἰωάννου συνλαμβάνου *Big.* *p* Ἀντιφοίνικον *Big.* *q* Ita in omnibus *MSS.* nec aliter legebat *Ruf.* κνήμας in *Editis Aliiſque.* *r* Μοιχευτὴς *Big. & Voſſ.* *s* Μήτε χείρων ἕτερον *Zonar.* *t* Σύγκλυδες πανοπλίαν ἀνάτους ἔθνους φλέγμασι *Vat.* *u* Forſan, τὴν μὲν π. *x* Οἱ αὐτοὶ *Big.*

a Ρωμαίους

χώματι, ϗ μόνον ὐχ ἕλκυς ὅτι τ̃ ναὸν βεβαιώσει ὅ πῦρ. ἀμέλει καιόμενον ὐκ τ̃ ἄνω πόλεως ἀφορῶντες, ὅτε ἤλγησ, ὅτε ἐδάκρυσ· ἀλλὰ ταῦτα τὰ πάθη ἔδοξε Ῥωμαίοις εὐρέθη. καὶ ταῦτα μ κτ' χώραν ὕστερον μ̃ ἀποδείξεως τ̃ πραγμάτων ἐρ̃μεν.

toriam, ignemque tardius in templum venientem propemodum traxêre. Profecto [1] cum ex ſuperiore civitate illud ardere vìderent, neque doluêre, neque illachrymavere: ſed Romanis iſta accidiſſe compertum eſt. Et alio quidem in loco iſta dicemus, cum ad res narrandas deſcribendaſque ventum erit.

κη'.

ΚΕΦ. ια'.

Ως Ιουδαῖοι περὶ τ̃ τείχους ἀνεσταυρώντο. περὶ Αντιόχου τ̃ Επιφανοῦς. ὡς τὰ τῶν Ρωμαίων χώματα καταβάλλουσιν Ιουδαῖοι.

CAP. XI.

XII.

Quomodo Judæi pro mœnibus in cruces tollebantur. de Antiocho Epiphane. qualiter Romanorum aggeres dejiciunt Judæi.

ΤΙτῳ δὲ τὰ μ χώματα προῄσσετο, καί τοι πολλὰ κακουμένων ἀπὸ τ̃ τείχους τ̃ στρατιωτ̃ν. πέμψας δ' αὐτὸς μοῖραν τ̃ ἱππέων ἐκέλευσε τοὺς κατὰ τὰς φάραγγας ὅτι [b] συγκομιδ̃ τροφ̃ς ἐξιόντας ὑπονοήσειεν. ἦσαν δέ τινες μ καὶ τ̃ μαχίμων, οὐκ ἐπ' ἁρπαγαῖς, ὅ δὲ πλέον ὐκ ὄκνῳ πένητες, ὡς ἀθυμοῦντες ἀπέτρεπε τὸ περὶ τ̃ οἰκείων βίος. ὥστε δ λήσεσθ τοὺς στασιαστὰς ἤλπιζον μ̃ γυναικῶν καὶ [c] παιδίων ἀφιδρύσκοντες, καὶ καταλιπεῖν ταῦτα τοῖς λησταῖς ὐχ ὑπέμενον ὑπὲρ αὐτ̃ν σφαγησόμενα. [d] τολμηροὶ δὲ πρὸς τὰς ἐξόδους ὁ λιμὸς ἐποίει· ϗ κατελείποντο λαθόντας εἰς τοὺς πολεμίους ἁλίσκεσθαι. λαμβανόμενοι δὲ κατ' ἀνάγκην ἠμύοντο [e] δίκη τ̃ κολάσεως, ϗ μ̃ μάχιμον ἱκετεύειν ἄσμεν ἐδόκει. [f] μαστιγούμενοι δὴ ϗ προσπασσόμενοι πρὸ θανάτου πᾶσ αἰκίαν, ἀνεσταυροῦντο πρὸ τείχους ἀντικρύ. Τίτῳ μὲν οὖν οἰκτρὸν πάθος κατεφαίνετο, πεντακοσίων ἐκάστης ἡμέρας, [g] ἔστι δ' ὅτε ϗ πλειόνων ἁλισκομένων. ὥστε δὲ τοὺς βίᾳ ληφθέντας ἀφεῖναι ἀσφαλὲς, ϗ φυλάττειν τοσούτους φρουρὰν τ̃ φυλαξάντων ἔφερε· [h] τό γε μὴν πλέον ὐκ ἐκώλυε, [i] τάχα δ' ἂν οἰκτίραι προς τ̃ ἄμυναν ἐλπίσας αὐτοὺς, εἰ μὴ προσδοκίαν ὁμοίαν παισομένους. προσπλάσσουσι δ' οἱ στρατιῶται δι' ὀργὴν ϗ μῖσος τοὺς ἁλόντας, [k] ἄλλοι ἄλλῳ σχήματι προς χλεύην, ϗ ἀφ' ὅ πλῆθος χώρα τε [l] ἀπελείπετο τοῖς σταυροῖς, ϗ σταυροὶ τοῖς σώμασιν.

Β'. Οἱ στασιασταὶ δὲ τοσοῦτον [m] ἀπιδίᾳ μ̃ μεταβαλέσθ προς τὸ πάθος, ὥστε καὶ τριακοσίοις [n] αὐτοῖς σοφίσασθαι προς ὅ λοιπὸν πλῆθ. σύεσιν γὰρ τοὺς τ̃ αὐτομόλων οἰκείους ὅτι τὸ τεῖχος, ϗ τ̃ δημοτ̃ν τοὺς ὅτι πίστιν ἁρμηνεύοντες, οἷα πάσχουσιν οἱ Ρωμαίοις προσφεύγοντες ἐπεδείκνυσαν, καὶ τοὺς κεκρατημένους ἱκέτας ἔλεγον ὐκ αἰχμαλώτους. τοῦτο πολλοὺς τ̃ αὐτομολεῖν ἁρμηνεύσαν, μέχρι ταληθὲς ἐγνώσθη, κατέσχε ἔσω. [o] ἔνιοι δὲ καὶ προσχρῆμα δέδρασαν, ὡς ὅτι [p] βέβαιον τιμωρίαν, ἀνάπαυσιν ἡγούμενοι ϗ ὐκ τῶν πολεμίων θάνατον ὑπὸ λιμ̃ συγκείσθ. πολλοὺς δὲ καὶ χειροκοπήσαι κελεύσας Τίτ πρ̃ τ̃ ἁλωκότων, ὡς μὴ δοκοῖεν αὐτόμολοι καὶ πιστεύοιντο ἀφ' ὧν συμφορᾶς, εἰσέπεμψε προς ϗ

Interea Tito quidem aggeres promovebantur, quamvis milites de muris valde affligerentur. Ipſe vero, parte equitatus miſſa, juſſit per valles ad cibum comportandum exeuntibus inſidias tendi. Erant autem in his nonnulli quidem ex bellicoſis rapinis haud contenti; majore vero ex parte pauperes plebeji, quos metus de neceſſariis ſuis à transfugio deterrebat. neque enim fore ſperabant ut clam ſeditioſos cum conjugibus ac liberis diffugerent; eoſque latronibus relinquere, vice ſua jugulandos, non ſuſtinebant. Audaciores autem faciebat ad exeundum fames: [2] reſtabatque ut occulto egreſſi verſus hoſtes ab iis caperentur. deprehenſi autem ex neceſſitate repugnabant metu ſupplicii: & poſt pugnam ſupplicare intempeſtivum videbatur. itaque verberati & ante mortem modis omnibus excruciati, pro mœnibus ſuffigebantur crucibus. Et Tito quidem miſeranda videbatur ea calamitas; cum *Judæi* in dies ſingulos quingenti, nonnunquam etiam plures caperentur. Sed neque vi captos dimittere tutum erat, tantamque adſervare multitudinem cuſtodum videbat eſſe cuſtodiam; maxime vero eos *crucifigi* non prohibebat, ut qui ſperarit ipſos ad conſpectum *illorum* forſan deditionem facere, quaſi ſimilia paſſuros niſi ſe dederent. Milites autem ex ira aut odio *cruci* affigebant captos, modis quidem diverſis ludibrii cauſa: & propter multitudinem, ſpatium crucibus deerat, & corporibus cruces.

Judæi quamplurimi in conſpectu obſeſſorum crucibus affixi.

2. Tantum vero aberat ut ſeditioſi ad calamitatem iſtam animos mutarent, [3] ut contrarium plane ad reliquam multitudinem ſimularint. Transfugarum enim neceſſariis ad muros pertractis, [4] illiſque è popularibus qui ad *Romanorum* fidem *fugere* properarint, qualia paterentur ii qui ad Romanos confugerent oſtenderunt; & qui comprehenſi tenebantur non captivos eſſe, ſed ſupplices, dicebant. Hoc multos transfugere cupientium, donec verum cognoſceretur, intra muros continebat. nonnulli autem ſtatim diſcurrerunt quaſi ad verum ſupplicium; mortem ab hoſtibus illatam, ſi cum fame conferatur, requiem eſſe ducentes. Cumque multis captivorum manus amputari juſſiſſet, ut tranfugæ minime viderentur, crederenturque propter calamitatem, eos ad Joannem

Quale judicium de crucifixis ferebant ſeditioſi.

&

a Ρωμαίους ἐφείδη Big. b Συγκομιδὴν Big. c Παίδων Big. d Τολμηροτέρους juxta Ruf. e Illa δίκη τ̃ κολάσεως adjecta eſſe voluni è Cod. Big. & Ruf. f Μαστιγούμενοι τε Big. g Ἔστι δὲ ὅτε καὶ πλ. Big. h Τὸν μὲν πλ. Big. i Τακέως οἰκτίραι Big. πάσχον οἰκτίραι legebat Ruf. k Illud ἄλλοι abeſt à Cod. Big. l Ἐκλείπετο Big. m Ἐνδείᾳ Big. n Αὐτοὺς malit Cl. Lowthius o Εἰσὶ δ' οἱ καὶ π. Big. p Βεβαίαν Big. 1 Cum hi ardere ſuperiorem civitatem vidiſſent, Ruf. 2 Reſtabatque jam latitantes egredi & ab hoſtibus capi, Ruf. 3 Eſt qui malit in hunc ſenſum, ut res cito illorum aſtutia in contrarium plane quoad reliquam multitudinem ceſſerit. 4 Et ſi qui erant popularium proniores ad pacem, Ruf.

Titi ad Joannem & Simonem admonitio.

& Simonem remiſit, "ſaltem nunc *à vecordia* "deſinerent admonens, neve ipſum ad urbis "excidium compellerent, animiſque tandem "mutatis lucrarentur & propriam vitam, & "patriam tantam, & templum *quocum nul-"lum aliud contendi poteſt." Simul autem aggeres circumeundo operarios urgebat, veluti factis verba non multo poſt ſequuturus. Ad hæc in muris ſtantes & ipſi Cæſari & patri ejus maledicebant, "mortemq; ſe contemnere cla-"mabant, (eam quippe ſervituti recte præferri) "& mala quæ poterunt Romanis illaturos eſſe "dum ſpirant, illiſque non curæ eſſe patriam, "*brevi*, ut ipſe dicit, perituris, mundumque "Deo eſſe templum hoc præſtantius. Cæ-"terum hoc ipſum ab eo ſervatum iri qui il-"lud incoleret, quem & ipſos auxiliatorem "habentes minas omnes deridere facta deſide-"rantes: rerum enim eventum à Deo eſſe." Quæ hujuſmodi erant conviciis admiſta vociferabantur.

[a] Ἰωάνιλλω ϗ τ̃ Σίμωνα, "νῦν γε ἤδη παύσασθε παραμ-"νῶν, ϗ μὴ τοῖς ἀναίρεσιν τ̃ πόλεως [b] αὐτὴν βιάζεσθε, "κερδῆσαι δ' ἐκ τ̃ ὑςάτοις μεταμελείας τάς τε αὐ-"τῶν ψυχὰς, ϗ τηλικαύτην πατρίδα, ϗ ναὸν ἀκοι-"νώνητον ἄλλοις." Φειδῶν δὲ τὰ χώματα τὺς ἐργαζο-μένυς ἅμα κατήπειγεν, ὡς [c] οὐκ εἰς μακρὰν ἀκολυ-θήσειν ἔργοις [d] ᾧ λόγῳ. τοῖς ζῶσι αὐτοῖ τε ἐβλασφή-μυν ἀπὸ τ̃ τείχυς Καίσαρα, ϗ τ̃ πατέρα αὐτ̃, "ϗ τ̃ "μὴ θανάτῳ καταφρονεῖν ἐδόων. [e] ἡρῆσθαι γὰρ αὐτὴν τοῖ ἀνελείας καλῶς· ἐργάσασθαι δ' ὅσα ἂν δύνωνται κακὰ "Ρωμαίυς ἕως ἐμπνέωσι, παλείδος δ' ὑ [f] μέλειν τοῖς "ὡς αὐτός φησιν [g] ἀπολυμένοις, [h] ϗ ναῦ [i] ἀμείνω τ̃τω "ᾧ Θεῷ τ̃ κόσμον τ̃ τ εἶ). σωθῆσεσθαι γοῦν ϗ τ̃τον ὑπὸ "τ̃ καλοικαγαθίας, ὃν ϗ αὐτοὶ σύμμαχον ἔχοντες πᾶσαν "χλευάζειν ἀπφλὴν ὑςερᾶς ἔρξων. ὃ γὰρ τέλος τ̃ εἶ τ̃ Θεῖ." τοιαῦτα ταῖς λοιδορίαις ἀναμίσγοντες [k] ἐκεκράγεσαν.

Antiochus Epiphanes Commagenus.

3. Interea autem & Antiochus Epiphanes aderat, alioſque multos milites ſecum habens & circa ipſum catervam quæ Macedonum appellabatur; omnes ejuſdem ætatis, proceros, & ex ephebis paulum modo egreſſos, Macedonum more armatos & in re militari exercitos, unde etiam nomen habebant, qui tamen plerique famam gentis æquare non poterant. Omnium enim regum qui Romanis parebant feliciſſimum Commagenum fieri contigit, prius quam fortuna mutaretur. Oſtendit autem & ille in ſenecta ætate, neminem ante obitum beatum dici oportere. Cæterum filius ejus, qui eo adhuc vigente tunc forte aderat, ſe mirari ajebat, quidnam eſſet cur Romani muros adire cunctarentur. erat enim bellator ipſe, naturaque factus ad audendum, tantuſque viribus ut non multum peccaret audacia. Cum vero Titus ad hoc ſubriſiſſet, †laboremque communem eſſe dixiſſet, ita ut erat ſe cum Macedonibus proripuit Antiochus, & in muros impetum fecit. Et ipſe quidem pro viribus ſuis ac peritia cavebat tela Judæorum, dum illos jaculis peteret: fere autem omnes ejus adoleſcentes attriti erant. promiſſa enim *magnifica* reveriti certatim pugnâ perſeverabant, & ad extremum multi ſaucii receſſerunt, ſecum cogitantes, veris Macedonibus, ſi vellent vincere, opus eſſe fortuna Alexandri.

Facinus ejus mirabile.

[l] Ἰωάνιλλω ϗ τ̃ Σίμωνα, "νῦν γε ἤδη παύσασθε παραμ-"νῶν, ϗ μὴ τοῖς ἀναίρεσιν τ̃ πόλεως [b] αὐτὴν βιάζεσθε, "κερδῆσαι δ' ἐκ τ̃ ὑςάτοις μεταμελείας τάς τε αὐ-"τῶν ψυχὰς, ϗ τηλικαύτην πατρίδα, ϗ ναὸν ἀκοι-"νώνητον ἄλλοις." Φειδῶν δὲ τὰ χώματα τὺς ἐργαζο-μένυς ἅμα κατήπειγεν, ὡς [c] οὐκ εἰς μακρὰν ἀκολυ-θήσειν ἔργοις [d] ᾧ λόγῳ. τοῖς ζῶσι αὐτοῖ τε ἐβλασφή-μυν ἀπὸ τ̃ τείχυς Καίσαρα, ϗ τ̃ πατέρα αὐτ̃, "ϗ τ̃ "μὴ θανάτῳ καταφρονεῖν ἐδόων. [e] ἡρῆσθαι γὰρ αὐτὴν τοῖ ἀνελείας καλῶς· ἐργάσασθαι δ' ὅσα ἂν δύνωνται κακὰ "Ρωμαίυς ἕως ἐμπνέωσι, παλείδος δ' ὑ [f] μέλειν τοῖς "ὡς αὐτός φησιν [g] ἀπολυμένοις, [h] ϗ ναῦ [i] ἀμείνω τ̃τω "ᾧ Θεῷ τ̃ κόσμον τ̃ τ εἶ). σωθῆσεσθαι γοῦν ϗ τ̃τον ὑπὸ "τ̃ καλοικαγαθίας, ὃν ϗ αὐτοὶ σύμμαχον ἔχοντες πᾶσαν "χλευάζειν ἀπφλὴν ὑςερᾶς ἔρξων. ὃ γὰρ τέλος τ̃ εἶ τ̃ Θεῖ." τοιαῦτα ταῖς λοιδορίαις ἀναμίσγοντες [k] ἐκεκράγεσαν.

Romani aggeres XVII *diebus perficiunt.*

4. Cum autem Romani duodecimo menſis Artemiſii die aggeres inchoaſſent, vix eos vigeſimo nono perfecerunt, diebus ſeptemdecim operi ſine intermiſſione impenſis. Quatuor enim maximi ſurrexerant, & alter quidem *ab illis* ad Antoniam à quinta legione jactus erat ‡ contra mediam piſcinam quæ Struthia vocatur: alius verò à duodecima legione inde circiter XX cubitos diſtante. At decima legio, quæ ab his longe aberat, in operibus ad regionem orientalem occupata erat, & ad piſcinam quæ Amy-

γ'. Ἐν δὲ τύτῳ, ϗ ὁ [l] Ἐπιφανὴς Ἀντίοχος παρ̃ν, ϗθ'. ἄλλυς τε ὁπλίτας συχνὺς ἔχων, ϗ περὶ αὐτὸν σύφρον Μακεδόνων καλύμμυον, [m] ἡλικιας πάνυ, ὑφηλὺς, ὁλί-γον ὑπὲρ ἀντίπαιδας, τ̃ Μακεδονικὸν τρόπον ὡπλισμέ-νυς τε ϗ πεπαιδολμένυς, ὅθεν ϗ τ̃ ὄνομα εἶχον, ὑςε-ρῶντες οἱ πολλοὶ γε αὐτ̃. εὐδαιμονήσαι γὰρ μάλιςα τῶν ὑπὸ [n] Ῥωμαίοις βασιλέων τ̃ Κομμαγηνὸν σπείσθαι πρὶν γήσασθαι μεταβολῆς. ἀπέφηνε δὲ καὶ ἐπὶ γήρως, ὡς ὐδένα χρὴ λέγειν πρὸ θανάτυ μακάριον. ἀλλ' ὅτε παῖς ἀκμάζοντος αὐτ̃ τηνικαῦτα παρὼν θαυμάζειν ἔφασκε, τί δήποτε Ῥωμαῖοι κατοκνοῖεν προσιέναι ᾧ τεί-χει. πολεμικὸς δέ τις αὐτὸς ἦν, ϗ φύσει ὠμόβολος, [o] καλά τε τ̃ ἀλκὴν τοσ̃τος [p] ὡς ὀλίγῳ τ̃ τόλμαν ἁμαρτάνειν. μεταδιάσαντος δὲ τ̃ Τίτυ, ϗ κοινὸς ὁ πόνος εἰσπίπτει, ὡς εἶχεν ὥρμησεν ὁ Ἀντίοχος με-τὰ τῶν Μακεδόνων πρὸς τ̃ τεῖχος. αὐτὸς μὲν οὖν ἁμά τε ἰσχνὸς, ϗ κατ' ἐμπειρίαν, ἐφυλάττετο τὰ τ̃ Ἰουδαίων βέλη, τοξεύων εἰς αὐτύς· τὰ μειράκια δ' ἅπαν σωετείβη πάντα, πλὴν ὀλίγων. ἁμὰ γὰρ αἰδὼ τ̃ ὑποχείσεως προσεφιλονείκει μαχόμενα, ϗ τέλος ἀνεχώρησαν τραυματίαι πολλοὶ, σωνοῦντες ὅτι ϗ τοῖς ἀληθῶς Μακεδόσιν, εἰ μέλλοιεν κρατεῖν, δεῖ τ̃ Ἀλεξάν-δρυ τύχης.

Amiochus Epiphanes Commagenus.

Facinus ejus mirabile.

Romani aggeres XVII *diebus perficiunt.*

δ'. Τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἀρξαμένοις [q] δωδεκάτῳ μηνὸς Ἀρτεμισίυ, σωετελέσθη τὰ χώματα μόλις σὺν ἀτῃ ϗ εἰκάδι, ταῖς [r] δεκαεπτὰ σωεχῶς πονυμέναις ἡμέραις. μέ-γιστα γὰρ ἐχώσθη τὰ τέσσαρα, ϗ θάτερον μὲν ὃ ὑπὲρ τ̃ Ἀντω-νίας ὑπὸ ᾧ πέμπτυ τάγματος ἐβλήθη [s] κατὰ μέσον τ̃ Στρυθίυ καλυμένης κολυμβήθρας· τὸ δὲ ἕτερον ὑπὸ ᾧ δωδεκάτυ διεζῶτος [t] ὅσον εἰς πήχεις εἴκοσι. τῷ δε-κάτῳ δὲ τάγματι, διέχοντι πολὺ τύτων, κατὰ βό-ρειον κλίμα ὃ ἔργον ἦν ϗ κολυμβήθρα Ἀμύγδα-

λου

a Ita cum *Big.* & *Ruf.* antea erat Σίμωνα ϗ τ̃ Ἰωάνλω. *b* Αὐτὴ *Bod.* *c* Οὐκέτι εἰς μακρὰν ἀκολυθήσων *Big.* *d* Est qui malit τ̃ λόγῳ aut τὺς λόγυς. *e* Ἡρῆσθαι *Big.* & *Voſſ.* *f* Ita ſcribendum cenſui. μέλλων in *libris.* *g* Ita in *Cod. Vat. aliiſque* ἀπολυμέ-νοις in *Editis.* *h* Καὶ ναῦ συμπολεμοῦν in *quibuſdam MSS.* *i* Τὸν ἀμείνω *Big.* *k* Ἐκεκράγεσαν *Big.* *l* In lib. V. *Pſeudo-Hegeſippi* dicitur *Antiochi Commageni filius.* *m* Ita lego ex *MSS.* & *Suida.* antea erat ἡλικίᾳ. *n* Ῥωμαίυς *Big.* *o* Ita *Big.* & *Voſſ.* καπέχε in *Editis Aliiſque.* *p* Ὡς ὀλιγωτάτης τόλμης ἁμαρτάνειν *Big.* *q* Δωδεκάτῃ ἡμέρᾳ μηνὸς Ἀρτεμισίυ *Big.* *r* Ita *Big.* δεκατσὶ in *Editis Aliiſque.* *s* Κατὰ τὸ μέσον τ̃ Στρυθίυ *Big.* *t* Τ̃ θείᾳ κολυμένης *Vat.* & *Voſſ.* *u* Ὅσον ἐπὶ πήχεις *Big.* * *Al.* cui nullum par erat aut ſimile. in *Ruſini* verſione, *cujus participem non habebant.* † Commune eſt opus, *Pſeudo-Hegeſipp.* ‡ Per mediam piſcinam quam Struthiam vocabant, *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Πεμπτὸν

λοι προσαγορευομένη· τύτῳ δὲ ὁ [a] πεντεκαιδέκαλον ἀπὸ τειάκοντα πηχῶν ἔχει χῶ ὁ τῦ ἀρχιερέως μνημεῖον. προσαγομένων δ' ἤδη τῶν ὀργάνων, ὁ μὲν Ἰωάννης ἔνδοθεν ὑπορύξας ὁ χῶ τὴν Ἀντωνίαν μέχρι τῶν χωμάτων [b] διάσημα, καὶ ξυλαδῶν ταυρηδὸν τὰς ὑποκειμένας ἀναπρήνησι τὰ ἔργα. πίσσῃ δὲ καὶ ἀσφάλτῳ ξυγκεχεσμένην ὕλην εἰσκομίσας ὑπέπρησε πῦρ, καὶ τῶν ταυρῶν ὑποκαέντων ἅτε διώρυξ ὑπέδωκεν ἀθρόα, καὶ μετὰ μεγίστου ψόφου καταπεσόντα τὰ χώματα εἰς αὐτήν. ὁ μὲν οὖν προϊστάμενος τῷ χοιρτῷ καπνὸς [c] ἠγείρετο βαθύς, πνιγομένῳ δὲ προσῆν [d] πλάσματι τῦ πυρός· τῆς δὲ ὑλικῆς ὕλης διαβιβρωσκομένης ἤδη φανερὰ φλὸξ [e] ἐξερήγνυτο. καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἔκπληξις μὲν τοῦ ἀφρίδιον, ἀθυμία δὲ τοῦ τ' ὀπίσω ἐμπίπλειν καὶ κρατήσειν οἰομένοις ἤδη ὁ συμβὰν καὶ τοῦ μέλλον ἔψυξε τὴν ἐλπίδα· ὁ δὲ ἀμύνειν ἀχρεῖον ἐδόκει καὶ ὁ πῦρ, καὶ οἱ σβεσθείη, [f] τῷ χωμῷ κατεπόγιτον.

ε'. Μετὰ δὲ ἡμέρας δύο, καὶ τοῖς ἄλλοις ὀπτήσειν χώμασιν οἱ περὶ τὸν Σίμωνα. καὶ δὴ προσαγαγόντες ἔωθεν τὰς ἑλεπόλεις οἱ Ῥωμαῖοι, διέσεισον ἤδη ὁ τεῖχος. Τεφθαῖος δέ τις ἀπὸ [g] Γαρσὶς πόλεως τῆς Γαλιλαίας, καὶ Μεγάσσαρος τῶν βασιλικῶν Μαριάμμης θεράπων, [h] μεθ' ὧν Ἀδιαβηνός τις υἱὸς Ναβαταίου, τύχωμα κληθεὶς ἀπὸ τῆς τύχης [i] Χαγείρας, ὄνομα σημαίνει χωλόν, ἁρπάσαντες λαμπάδας, προσεπήδησ᾽ ὀξὺ τὰς μηχανάς. τοῦτον τῶν ἀνδρῶν, ὅτε τολμηρότατα καὶ τοῦδε τοῦ πολέμου ἐκ τῆς πόλεως ἐφάνης, ὅτε φοβερώτατοι. καθάπερ γὰρ εἰς φίλους ἐκτρέχοντες ἐκ πολεμίων πάρος, ὅτε ἐδέησε, ὅτε ἐμέλλησε, ὅτε ἀπίσησε, ἀλλὰ διὰ μέσων ἐκθορόντες τῶν ἐχθρῶν ὑφῆψαν τὰς μηχανάς. βαλλόμενοι δὲ, καὶ τοῖς ξίφεσιν ἀνωθούμενοι πάντοθεν, ὀλίγοι πρότερον ἐκ τοῦ κινδύνου μετεκπηδήσαντες, ἢ δράξασθαι τῶν ὀργάνων τὸ πῦρ. αἰρομένης δ' ἤδη τῆς φλογὸς, Ῥωμαῖοι μὲν ἀπὸ τῶν στρατοπέδων συνεβόηθουν· Ἰουδαῖοι δὲ ἐκ τοῦ τείχους ἐκώλυον, καὶ τοῖς σβεννύειν πειρωμένοις συνεπλέκοντο, κατὰ μηδὲν τῶν ἰδίων φειδόμενοι σωμάτων. [k] καὶ οἱ μὲν ἔλκον ἐκ τοῦ πυρὸς τὰς ἑλεπόλεις, τῶν ὑπὲρ αὐτὰς γερρῶν φλεγομένων· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, καὶ διὰ τῆς φλογὸς ἀντιλαμβάνοντο, καὶ τοῦ σιδήρου ζέοντος θραυσόμενοι τὰς χεῖρας ὑπεμένουν. διέφυγε δ' ἀπὸ τούτων ὀλίγα τὰ χώματα ὁ πῦρ, καὶ τὰς ἀμύνοντας [l] προσελάμβανεν. ἐν τούτῳ δ' οἱ μὲν Ῥωμαῖοι κυκλούμενοι τῇ φλογὶ, καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν ἔργων ἀπογινόντες, ἀνεχώρουν ὀπίσω τὰ στρατόπεδα. Ἰουδαῖοι δὲ προσέκειντο πλείους ἀεὶ γινόμενοι, τῶν ἔνδοθεν προσβοηθούντων, καὶ τῷ κρατεῖν τεθαρρηκότες ἀτειμωρήτοις ἐχρῶντο ταῖς ὁρμαῖς· προσπλέοντες δὲ μέχρι τῶν ἑρυμάτων, ἤδη συνεπλέκοντο τοῖς φρουροῖς. τάξις [m] δ' ἐστὶν ἐκ ξυμμάχων ἰσαρίθμων τοῦ τε στρατοπέδου μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ δεινὸς ἐπ' αὐτῇ Ῥωμαίων νόμος, ὃν ἐπεχωρίασεν καθ' ἣν δηποτ' οὖν αἰτίαν ὑπόσχωσιν

gdalon appellatur: inde vero quaſi ad triginta cubitos legio decimaquinta ad *Joannis* pontificis monumentum. Jam vero machinis admotis, Joannes quidem, eo ſpatio quod inter Antoniam & aggeres interjacet ſuffoſſo, & cuniculis ſudibus ſuffultis * opera ſuſpendit. Cum vero materiam importaſſet pice ac bitumine illitam, ignem immittit, & ſudibus ſuccenſis foſſa repente ſubſedit, cumque magno ſonitu in eam prolapſi ſunt aggeres. ac primo quidem cum pulvere fumus ex alto excitatus eſt, igne ruina ſuffocato: pereſa vero materia qua premebatur, flamma tum manifeſta erumpebat. Et Romani repentino quidem caſu obſtupefacti erant, atque animos deſpondere cœperunt ex facti ſolertia. cumque ſe victoriam reportaturos eſſe jam crederent, hoc ipſum quod accidit ſpem eorum in poſterum refrixit: fruſtraque videbantur in igne exſtinguendo laborare, cum illo exſtincto abſorptos viderent aggeres.

Joannem viam ad aggeres deſtruendos commentus eſt.

5. Biduo autem poſt alios etiam aggeres Simon cum ſuis aggreditur. illa enim parte Romani productis helepolibus murum concutere cœperant. Tephthæus autem quidam ex Garſi ortus civitate Galilææ, & Megaſſarus ex regiis famulis Mariamnes, cum quibus Adiabenus quidam filius Nabataei, ex fortuna cognominatus Chagiras, quæ vox claudum denotat, raptis facibus in machinas proſiluerunt. His viris neque audaciores quiquam eo bello ex urbe in hoſtem proceſſerunt, neque magis terribiles. nam veluti ad amicos non in agmen hoſtium excurrerent, non trepidarunt, neque cunctati ſunt, neq; abſceſſerunt, ſed per medios hoſtes prorumpentes machinas ſuccenderunt. impetiti autem miſſilibus, & gladiis ab omni parte repulſi, non prius è periculo ſemet ſubduxerunt, quam ignis inſtrumenta corriperet. Sublata vero jam flamma, concurſus quidem factus eſt Romanorum è caſtris, ut machinis ſubvenirentur. Judæi vero ex muro prohibebant, & cum iis qui exſtinctum ibant manus conſerebant, propriis corporibus nullo modo parcentes. Et Romani quidem arietes igni ſubtrahebant, cum eorum tegmina cremarentur: Judæi vero etiam per flammas eos retinere certabant, & quamvis fervens nacti eſſent ferrum arietes non dimittebant. Ab his autem in aggeres tranſibat ignis, & auxilium ferentes præveniebat. Cumque res ita erat, Romani quidem flammis circundati, & de operibus ſervandis deſperantes, in caſtra diſcedebant. Judæi vero magis inſtabant, ſemper numero gliſcentes, quod ad eos in auxilium accurrerent qui in urbe erant, fretique victoria effuſo impetu ferebantur: & uſque ad munimenta caſtrorum progreſſi cum caſtodibus ad conflictum veniebant. Eſt enim ſtatio pro caſtris per vices ſuccedentium armatorum, & acerba in eos ſanctio Romanorum, morte plectendum eſſe qui loco qualibet de cauſa cederet.

Judæorum conatus ad perdendas machinas.

Hi

a Πεμπτὸν καὶ δεκ. *Big.* b Illud διάσημα adjectum eſſe volui è *Zonara.* c Ita *Vat.* ἠγείρετο in *Editis Aliiſque.* d Πτόσμα *Big.* e Ἐκίνητο *Big.* f Τῶν χωμάτων *Vat.* g Γαρεὶς *Big.* Γαρσῦς *Voſſ.* h Ita *Big.* & *Voſſ.* μεθ' ὧν in *Editis Aliiſque.* i Ita lego ex Hebraico חגיר vel חגירא. cui Græcam terminationem apposuit *Joſephus.* antea erat καὶ Ἀγείρας in *Editis Aliiſque,* & καὶ Ἀγήρας in *Cod. Big.* k Ita *Big.* & *Ruf.* in *cæteris,* ἐξ οἱ μὲν ἔλκον τὰς ἑλεπόλεις ἐκ τοῦ πυρὸς τῶν ὑπὲρ αὐτὰς χερρίων ὧν τὰ πυρὶ φλεγομένων. l Προσελάμβανεν *Big.* m Illud δὲ additum è *Cod. Voſſ.* quod ſane aut δ' agnoſcit *Ruf.* * *Al.* aggeres penſiles reddidit.

a Πρωτόμβρος

Hi, ſupplicio capitali glorioſa morte prælata, ſubſtant; & ad horum neceſſitatem multi fugientium cum pudore converſi ſunt. cumq; ſcorpiones per murum diſpoſuiſſent, multitudinem à civitate advenientem repellebant; nihil in corporum ſecuritatem cuſtodiamve providentem. nam quoſcunque obvios haberent cum his congrediebantur Judæi, & in ſpicula incaute irruentes ipſis corporibus inimicos feriebant. neque hi tam illis quæ faciebant quam quæ audebant ſuperiores erant: & Romani plus audaciæ, quam quod male tractarentur, cedebant.

Titus militibus ignaviam exprobras.

6. Jam vero Titus aderat ab Antonia, quò ſeorſum iverat, ut loca exploraret aliis aggeribus: multumque increpatis militibus, quod cum hoſtium muros obtinuiſſent in ſuis periclitarentur, & velut ex carcere contra ſe dimiſſis Judæis obſeſſorum paterentur ipſi fortunam, ipſe cum lectis militibus hoſtes à latere circumvenit. Illi autem cum in ora ferirentur,

Pugna acris.

etiam in Titum converſi pugna perſeverabant. mixta vero acie, pulvis quidem oculos, clamor vero aures occupabat, * neque alius conjicere poterat quiſnam ei amicus eſſet aut inimicus. Cum autem Judæi non tantum viribus adhuc perſiſterent quam tum ſalutis deſperatione, Romanos etiam fortiores reddidit gloriæ reverentia & armorum & Cæſaris ante eos periculum adeuntis. Itaque putaverim eos ad extremum nimia ferocitate animorum vel totam multitudinem Judæorum fuiſſe rapturos, niſi præventa aciei inclinatione in civitatem ſe recepiſſent. Labefactatis autem aggeribus Romani triſtes erant & anxii, qui longi laboris opus una horula perdiderant: & multi quidem machinis, quibus uſi ſunt, jam captum iri civitatem deſperabant.

θτοι, ὅ μὴ κολάσεως ἢ μεθ' ἀρετῆς θάνατον ᾠκείναντες, ἴσαι)· ἐ πρὸς τ τύπτων ἀνάγκλιν πολλοὶ τ πρατίντων ἐπεστράφησαν αἰδ'μενοι. ἀλαθέντες δὲ ἐ τὸς ὀξυβελεῖς ὅτι ὅ τείχυς ἔφερον τὸ προσγινόμενον πλῆθος ὡς τ πόλεως, ᾤδει εἰς ἀσφάλειαν ἢ φυλακὴν τ σωμάτων [a] προνοιμένυς. συνεπλέκοντο γὰ οἱ Ιυδαῖοι τοῖς προτυχοῦσι, ἐ ταῖς [b] αἰχμαῖς ἀφυλάκλως ἐμπίπλοντες, αὐτοῖς [c] τοῖς σώμασι τὸς ἐχθρὸς ἔπαιον. [d] ὅτε γὰ ἔργοις αὐτοὶ πλέον, ἢ ῥᾳδίως πεσεῖσαι· ἐ Ρωμαῖοι τῇ τόλμῃ πλέον εἶχον, ἢ πρὶν κακῶσθαι.

5'. Παρῆν δ' ἤδη Τῖτος ἀπὸ τ Αντωνίας, ὅπυ κεχώρειτο, καθασκεπτόμενος τόπον ἄλλοις χώμασι· ἐ πολλὰ τὸς τραπώτας φαυλίσας, εἰ κρατοῦντες τ πολεμίων τειχῶν κινδυνεύσι τοῖς ἰδίοις, ἐ πολιορκυμένων ὑπομένυσιν αὐτοὶ τύχη, ὥσπερ ἐκ δεσμωτηρίυ [e] καθ' αὐτῶν Ιυδαίυς ἀέντες, θεάσηι μὴ τ' ὀπλέκλασιν κτ' πλευρὰ τὸς πολεμίυς αὐτός. οἱ δὲ κτ' χρῶμα παρόμενοι, ἐ πρὸς τῦτον ὀπιστραφέντες ἐκαρτέρυν. μιγείσης δὲ τ προταξέως, ὁ μὲ κονιορτὸς τ ὀμμάτων, ἡ κραυγὴ δὲ τ ἀκοῶν ἐπεκράτ, ἐ ὑφ' ἑτέρυ παρῆν ἔτι τεκμήραθ [f] τὸ ἐχθρὸν, ἢ τὸ φίλον. Ιυδαίων δ' ὑ τοσῦτον ἔτι κατ' ἀλκὴν, ὅσον ὑπογινώσ σωτηρίας προθυμούμενον, ἐ Ρωμαίυς ἐτόνωσεν αἰδὼς [g] δόξης τε καὶ τ ὅπλων, καὶ προκινδυνεύοντος Καίσαρος. ὥστ' μοι δοκῶσι τὰ τελευταῖα δ' ὑφροσυνλεὸ θυμῶν, κἂν ὅλον ἁρπάσαι ὅ τ Ιυδαίων πλῆθος, εἰ μὴ ἡ ῥοπὴ τ προταξέως φλάσαντες [h] ἀνεχώρησ εἰς ἢ πόλιν. διαφθαρμένων δὲ τ χωμάτων, Ρωμαῖοι μὲ ἦσαν ὑ ἀθυμίας, ἢ μακρὸν κάμαντον ὅτι μιᾶς ὥρας ὑπολέσαντες· καὶ πολλοὶ μὲ [i] ταῖς συνήθεσι μηχαναῖς ἀπήλπιζον ἁλώσεσθαι ἢ πόλιν.

XIII. **CAP. XII.**

Tito viſum eſt muro urbem circumdare: quo facto fames totas domos atque familias depaſcebatur.

Titus de futuro deliberat.

TItus autem cum ducibus *quid fieret* deliberabat. Et fervidioribus quidem placebat, ut omnibus copiis adductis mœnia vi tentarent: adhuc enim Judæos cum exercitus quidem parte dimicaſſe, cum vero milites univerſi adeſſent, impetum eorum non laturos: fore enim ut telis obruti ſuccumbant. Prudentiorum autem, alii quidem aggeres alios excitandos ſuadebant; alii vero & ſine his aſſidendum, egreſſus eorum tantummodo obſervando, ac ne quid commeatus intro ferretur; atque ita civitatem fami relinquere, neque cum hoſtibus manu confligere. haud enim cum deſperatis dimicandum, † quibus in votis quidem eſt ferro cadere, eos vero & ſine hoc manet triſtior *è vita* exitus. Ipſi autem *Tito* ceſſare quidem prorſus tanto cum exercitu honeſtum non videbatur, & cum his pugnare ſupervacuum, qui ſemetipſos perdituri ſunt; aggeres autem excitare in *tanta* materiæ penu-

ΚΕΦ. ϛ'. λα'.

Τίτῳ ἐδόκει περιβόλῳ τὴν πόλιν κυκλῶσαι· ἃ γενομένυ ὁ λιμὸς κατ' οἴκυς καὶ γενεὰς τὸν δῆμον ἐβόσκετο.

ΤΙτος δὲ μετ' ἡγεμόνων ἐβυλεύετο. ἐ τοῖς μὲ θερμοτέροις ἐδόκει πᾶσαι προσαγωγὴ ἢ δυνάμεν ὑποπιπρᾶσθαι ἃ τύχυς βίᾳ· μέχρι μὲ γὰ νῦν [k] καλάσασμα Ιυδαίοις τῆς φρατιᾶς συμπεπλέχθαι, προσιόντων δὲ ἀθρόων ᾠδὴ ἢ ἴφοδον οἴσειν, καθαχωθήσεσθαι γὰ ὑπὸ τ βελῶν. τ δὲ ἀσφαλεστέρων, οἱ μὲ ἐ τὰ χώματα ποιεῖν πάλιν, οἱ δὲ καὶ δίχα τύτων προσκαθέζεσθαι, μόνον περιφυλάττοντας τάς τε ἐξόδυς αὐτῶν καὶ τὰς εἰσκομιδὰς τῶν ὁπλιτικῶν, παρήσειν καὶ τῷ λιμῷ καθαλιπεῖν τὴν πόλιν, μηδὲ συμπλέκεσθαι κτ' χεῖρα τοῖς πολεμίοις. ἅμαχον γὰ εἰ τὴν ὑποχώρησιν, οἷς εὐχὴ μὲν τῷ σιδήρῳ πεσεῖν, ὑπόκειται δὲ καὶ δίχα τύτυ [l] πάθος χαλεπώτερον. αὖθις δὲ τὸ μηδὲν ἀργεῖν καθόλυ μετὰ τοσαύτης δυνάμεως ὐκ ἐδόκει [m] πρέπειν, καὶ τὸ μάχεσθαι περὶ τοῖς ἀλλήλων [n] φθαρησομένοις· βάλλεσθαι δὲ χώματα δύσεργον

[a] ἀπέφαινεν,

a Προνοήμενοι *Voſſ. & Bod.* *b* Ita *Big. & Ref.* ἀκμαῖς in *cæteris.* *c* Illud τοῖς è *Cod. Big.* *d* Οὔτε δ' ἔργοις *Big.* *e* Καθ' ἑαυτῶν *Big.* *f* Τὸν ἰχθρὸν ἢ τ φίλων *Big.* *g* Δόξης τε καὶ τ *Big.* *h* Ἀνεχώρησ *Big.* *i* Ταῖς τε συνήθεσι *Big.* *k* Κατασκάμμασι Ιυδαίους *Bud.* *l* Τὸ παθεῖν χ. *Big.* *m* Πρέπειν *Voſſ. & Bod.* *n* Antea erat φθαρησομένοις. * Neque amicum quiſquam internoſcere poterat aut inimicum, *Ref.* † Quibus optatum eſt ferro procumbere, vel etiam ſine hoc interire, quæ ſævior eſt calamitas, *Ref.*

a Ἀπέφαιν-

[a] ἀπέφαινεν ὕλης ἀπειρία, καὶ ὅ τε φυλάττειν τοὺς ἐξόδους δυσεργότερον. κυκλώσασθαί τε δι' τὴν τραπεζαίαν τὴν πόλιν, διὰ τὸ μέγεθος καὶ δυσχωρίαν, οὐκ εὐμαρὲς εἶναι, καὶ σφαλερὸν ἄλλως πρὸς τοὺς ἐπιθέσεις. τοὺς δὲ φανερῶν φυλακὴν ποιουμένους, ἀφανεῖς ἐπινοεῖσθαι Ἰουδαίοις ὁδοὺς κατά τε ἀνάγκην καὶ δι' ἐμπειρίαν. εἰ δέ τι λάθρα παρεισκομισθήσοιτο, τοσοῦτον ἔσεσθαι πλέον τῇ πολιορκίᾳ, διδιέναι τε μὴ τὴν δόξαν τοῦ κατορθώματος αὐτῷ τὸ μῆκος ἐλαττώσῃ τοῦ χρόνου. τοῦτο μὲν γὰρ εἶναι πᾶν ἀνύσιμον, [b] πρὸς δὲ τὴν εὐκλείαν τὸ τάχος. [c] δεῖν μέντοι, εἰ καὶ ὡς τάχει μετ' ἀσφαλείας [d] βούλοιντο χρήσασθαι, περιτειχίζειν ὅλην τὴν πόλιν· μόνως γὰρ ὕπασι ἂν πᾶσαις [e] ἀποφράξαι τὰς ἐξόδους, καὶ Ἰουδαίους ἢ [f] πρὸς ἅπαντα ἀπογνόντας τὴν σωτηρίαν παραδώσειν τὴν πόλιν, ἢ λιμῷ πιεσθέντας χειροθήτους ῥᾳδίως. οὐδὲ γὰρ ἠρεμήσειν [g] αὐτὸν ἄλλως, ἄλλα καὶ τὰ χωμάτων ἀνιμελήσεσθαι πάλιν, [g] χρώμενον τοῖς κωλύουσιν ἀτονωτέροις. εἰ δέ τῷ μέγα δοκεῖ καὶ δυσπόνητον ὅ ἔργον, χρῆναι σκοπεῖν, ὡς ὅτε Ῥωμαίοις τὰ μικρὰ ἐνεργεῖν πρέπει, καὶ δίκα [h] πόνῳ κατορθοῦν τὰ τῶν μεγάλων [i] οὐδενὶ ῥᾴδιον, ἀλλ' ἢ Θεῷ μόνῳ.

β'. Τούτοις πεισας τοὺς ἡγεμόνας, διανέμειν ἐκέλευσε τὰς δυνάμεις ἐπὶ τὸ ἔργον. ὁρμὴ δέ τις ἐμπίπτει δαιμόνιος τοῖς στρατώταις, καὶ μερισαμένοις τὸ περίβολον, καὶ μόνοι [k] πρὸς τὰ σήματα ἦν ἔρις, ἀλλὰ καὶ τὰ [l] ἐν αὐτοῖς τάξεων πρὸς ἀλλήλας· καὶ σταλίωτης μὲν [m] δεκαδάρχην, δεκαδάρχης δὲ ἑκατοντάρχην, οὗτος δὲ ἑπισπάζειν ἀρέσασθαι χιλίαρχον, τὰ δὲ χιλιάρχων ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας ἔτεινεν ἡ φιλοτιμία, καὶ τὰ ἡγεμόνων τὰ ἄμιλλαν ἐφέβευε Καῖσαρ. θεώμενος δὲ αὐτὸς ἐκάστης ἡμέρας πολλάκις, [n] ἐπεσκόπει ὅ ἔργον. ἀρξάμενος δ' ἀπὸ τοῦ Ἀσσυρίων παρεμβολῆς, καθ' ἣν αὐτὸς [o] ἐστρατοπεδεύετο, ἐπὶ τὸ καταντικρὺ Καινόπολιν ἦγε ὅ τεῖχος, ἔνθεν διὰ τοῦ Κεδρῶνος ἐπὶ ὅ Ἐλαιῶν ὄρος [p] εἶτα ἀναχάμπτων κατὰ μεσημβρίαν περιλαμβάνει ὅ ὄρος ἄχρι τοῦ Περιστερεῶνος καλουμένης πέτρας, τόν τε ἐξῆς λόφον ὃς ἐπείχει τῇ κατὰ τὴν Σιλωὰμ φάραγγι· κἀκεῖθεν ἐκκλίνας πρὸς δύσιν, εἰς τὴν τῆς Πηγῆς καλουμένη φάραγγα. μεθ' ἣν ἀναβαίνων κατὰ ὅ Ἀνανὺ τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον, καὶ διαλαβὼν ὅ ὄρος, ἔνθα Πομπήϊος ἐστρατοπεδεύσατο, πρὸς κλίμα βόρειον ἐπέστρεφε, καὶ [q] προελθὼν μέχρι κώμης τινὸς, Ἐρεβίνθων οἶκος καλεῖται, καὶ μεθ' ἑκείνην ὅ Ἡρώδου μνημεῖον διεξιὼν κατ' ἀναλόλιν ἐπὶ ἰδίῳ στρατοπέδῳ σωπήσει, [r] ὅθενπερ ἤρξατο. ὅ μὲν οὖν τεῖχος ἐνὸς δέοντος τεσσαράκοντα σταδίων ἦν, ἔξωθεν δὲ [s] αὐτῷ περισφοδομήθη τεσσαρεσκαίδεκα φρούρια, καὶ τούτων οἱ κύκλοι δέκα συνεπληροῦντο σταδίων. τεσσὶ δ' ὠκοδομήθη ὅ πᾶν ἡμέραις· [t] ὡς ὅ μὲν ἔργον μηνῶν εἶναι ἄξιον, [x] τὸ δὲ τάχος ἀπίστους πίστεως. θεὶς δὲ κλείσας δὲ τῷ τείχει τὴν πόλιν, καὶ δύναμιν τοῖς φρουρίοις ἐγκαταστήσας, ἐπὶ μὲν πρώτην φυλακὴν ὁ κύκλος ἔθειεν αὐτὸς ἀπισκέπτετο, τὴν δευτέραν δὲ ἐπέτρεψεν Ἀλεξάνδρῳ τῶν ἑταίρων, τὴν τρίτην δὲ Κερεάλιος τῷ τῆς πέμπτης λεγεῶνος ἡγεμόνι, τὴν τετάρτην δὲ Φρόντωνι τῷ τῆς δεκάτης· ἐπὶ δὲ τὴν πέμπτην ἐτάχθη Σέξτος Κασκέλλιος, ἐπὶ δὲ τὴν ἕκτην Λαβεῶν ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδόμην Τερέντιος Ῥοῦφος ἐπὶ τὴν ὀγδόην Μᾶρκος Λεπίδος ἐπὶ τὴν ἐνάτην Τίτος Φρόντων ὁ τῆς δωδεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν δεκάτην Σέξτος Ἀλβανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην Σέξτος Τυρράνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν δωδεκάτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τρισκαιδεκάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν πεντεκαιδεκάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκκαιδεκάτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑπτακαιδεκάτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀκτωκαιδεκάτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐννεακαιδεκάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν πρώτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν τρίτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν πρώτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν δευτέραν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν τρίτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν τετάρτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν πέμπτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν ἕκτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν ἑβδόμην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν ὀγδόην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν τριακοστὴν ἐνάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν πρώτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν δευτέραν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν τρίτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν τετάρτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν πέμπτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν ἕκτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν ἑβδόμην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν ὀγδόην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν ἐνάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν πρώτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν δευτέραν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν τρίτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν τετάρτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν πέμπτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν ἕκτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν ἑβδόμην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν ὀγδόην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν πεντηκοστὴν ἐνάτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν πρώτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν δευτέραν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν τρίτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν τετάρτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν πέμπτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν ἕκτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν ἑβδόμην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν ὀγδόην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑξηκοστὴν ἐνάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν πρώτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν δευτέραν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν τρίτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν τετάρτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν πέμπτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν ἕκτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν ἑβδόμην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν ὀγδόην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑβδομηκοστὴν ἐνάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν πρώτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν δευτέραν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν τρίτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν τετάρτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν πέμπτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἕκτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἑβδόμην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν ὀγδόην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἐνάτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν πρώτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν δευτέραν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν τρίτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν τετάρτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν πέμπτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν ἕκτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν ἑβδόμην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν ὀγδόην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἐνενηκοστὴν ἐνάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πρώτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν δευτέραν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τρίτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τετάρτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πέμπτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἕκτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδόμην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδόην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν δεκάτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑνδεκάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν δωδεκάτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τρισκαιδεκάτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντεκαιδεκάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑκκαιδεκάτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑπτακαιδεκάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀκτωκαιδεκάτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐννεακαιδεκάτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν πρώτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν δευτέραν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν τρίτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν τετάρτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν πέμπτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν ἕκτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν ὀγδόην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν εἰκοστὴν ἐνάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν πρώτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν δευτέραν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν τρίτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν τετάρτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν πέμπτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν ἕκτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν ἑβδόμην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν ὀγδόην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τριακοστὴν ἐνάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν πρώτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν δευτέραν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν τρίτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν τετάρτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν πέμπτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν ἕκτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν ἑβδόμην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν ὀγδόην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν ἐνάτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν πρώτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν δευτέραν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν τρίτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν τετάρτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν πέμπτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν ἕκτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν ἑβδόμην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν ὀγδόην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν ἐνάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν πρώτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν δευτέραν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν τρίτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν τετάρτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν πέμπτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν ἕκτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν ἑβδόμην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν ὀγδόην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑξηκοστὴν ἐνάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν πρώτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν δευτέραν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν τρίτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν τετάρτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν πέμπτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν ἕκτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν ἑβδόμην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν ὀγδόην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἑβδομηκοστὴν ἐνάτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν πρώτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν δευτέραν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν τρίτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν τετάρτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν πέμπτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν ἕκτην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν ἑβδόμην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν ὀγδόην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν ἐνάτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν πρώτην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν δευτέραν Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν τρίτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν τετάρτην Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν πέμπτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν ἕκτην Σέξτος Μόντανος ὁ τῆς τρίτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν ἑβδόμην Μᾶρκος Ἀντώνιος ὁ τῆς ἕκτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν ὀγδόην Λούκιος Λέντουλος ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν ἑκατοστὴν ἐνενηκοστὴν ἐνάτην Λούκιος Πρόκουλος ὁ τῆς πέμπτης ἡγεμών· ἐπὶ δὲ τὴν διακοσιοστὴν Λούκιος Βασσός· ἐπὶ δὲ τὴν διακοσιοστὴν πρώτην Φλάβιος Σιλουανὸς ὁ τῆς δεκάτης ἡγεμών· ἐ

dabat; tertiaſque nacti ſunt legionum duces. Somnum autem vigiles ſortito capiebant, totaque nocte ſpatia inter caſtella circuibant.

XIV. 3. Judæis autem cum egrediendi facultate ſpes quoque omnis ſalutis præciſa erat: & fames ingraveſcens per domos & familias populum depaſcebatur. Ac tecta quidem plena erant mulieribus & infantibus fame enectis: angiportus vero ſenibus mortuis referti. Pueri autem & juvenes *ex fame* intumeſcentes, veluti ſimulacra quædam per fora oberrabant; & ubicunque quis labe correptus fuerat procidebat. Porro propinquorum cadavera ſepelire neque valebant ægri; & qui adhuc integris viribus erant, tum multitudine mortuorum, tum quod de vita ſua incerti eſſent, *ab lamentatione* abſterrebantur. Plerique enim dum alios ſepelirent, ipſi mortem obierunt: multi etiam, antequam fatalis hora adeſſet, ad loculos & *ſepulchra* properarunt. Cæterum nec luctus in *iis* calamitatibus, nec queſtus erat ullus, ſed *hujuſmodi* animorum affectus fames ſuperabat. Qui autem ægre adhuc ſpiritum trahebant ſiccis oculis & ore renidenti aſpiciebant eos, qui fato celerius functi quiete fruerentur. Altum vero ſilentium & noctu plurima mortis imago civitatem obſidebat. Sed his malis graviores erant prædones. Effoſſis quippe domibus, quæ in ſepulchra converſæ erant, cadavera ſpoliabant; & velamina corporibus detrahentes cum riſu egrediebantur. Quinetiam gladiorum mucrones in ipſis cadaveribus experiebantur, & quoſdam humi jacentium adhuc ſpirantes ad probandam ferri aciem transfigebant. Si qui autem ipſos rogarent ut manum ſibi ac ferrum commodarent, arrogantia elati fami conficiendos relinquebant. Morientium vero ſinguli, cum ſeditioſos ſibi ſuperſtites relinquerent, fixis oculis templum ſpectabant. At hi principio quidem ex publico ærario mortuos humari juſſerant, cum cadaverum fœtorem ferre non poſſent; poſtea vero, cum *humandis* corporibus nequaquam ſufficerent, in profundas voragines de muro ea projiciebant.

Fames & ex ea mors.

Vultus fame morientium.

4. Has vero cum Titus *forte* circuiret, ubi oppletas cadaveribus vidit, altamque ſaniem putrefactis corporibus diffluentem, ingemuit, ſublatiſque in cœlum manibus Deum teſtatus eſt, facinus illud ſuum non eſſe. Atque ita quidem ſe res habebant in civitate. Romani vero, cum jam nemo ſeditioſorum excurreret, (nam etiam eos tum mœror fameſque tangebat) læti atque alacres erant, frumenti aliarumque rerum neceſſariarum copiam habentes de Syria aliiſque proximis provinciis: multique juxta murum ſtantes, & magnam alimentorum vim præ ſe ferentes, ſatietate ſua famem hoſtiam incendebant. Seditioſis autem nihil iſta calamitate commotis, Titus reliquias

Titus horret ad cadavera Judæorum conſpecta.

δρᾳ, ἢ τρίτῳ δὲ ἔλαχον οἱ τῶν ταγμάτων ἡγεμόνες. διεκληροῦντο δ' οἱ φύλακες τὰς ὕπνους, καὶ δ' ὅλης νυκτὸς ἐφεδρεύοντες τὸ φρούριον.

γ'. Ἰουδαίοις δὲ μετὰ τὴν ἔξοδον ἀπεκόπη πᾶ- λϚ'.
σα σωτηρίας ἐλπίς, καὶ βαθύνας ἑαυτὸν ὁ λιμὸς κατ' οἴκους καὶ γενεὰς δῆμον ἐπεβόσκετο. καὶ τὰ μὲν τέγη πεπλήρωτο γυναικῶν καὶ βρέφων νεκρῶν· αἱ δὲ στενωποὶ δὲ γερόντων νεκρῶν. παῖδες δὲ καὶ νεανίαι διοιδοῦντες ὥσπερ εἴδωλα κατὰ τὰς ἀγορὰς ἀνελαύνοντο, καὶ κατέπιπτον, ὅπου τινὰ ὁ πάθος καταλαμβάνοι. θάπειν δὲ τοὺς προσήκοντας, ὅτι ἴσχυον αἱ χείρονες, καὶ τὸ διευτονοῦν ἔσχε διὰ τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν, καὶ τὸ κατὰ σφᾶς ἄδηλον. πολλοὶ γὰρ τοῖς ἔτι αὐτῶν θανοῦσιν ἐπαπέθνησκον· πολλοὶ δ' ὅτι τὰς θήκας, πρὶν ὀπτῆναι τὸ χρεών, προῆλθον. ὅτι δὲ θρῆνος οὐ τὰς συμφορὰς, ὅτ' ὀλοφυρμὸς ἦν, ἀλλ' ὁ λιμὸς ἤλεγχε τὰ πάθη. ξηραὶ γὰρ τοῖς ὄμμασι, καὶ στεγνοῖσι τοῖς γόμασιν αἱ δυσθανατοῦντες ἐφέρων τοὺς φθάσαντας ἀναπαύσασθαι. βαθεῖα δὲ τὴν πόλιν περιεῖχε σιγὴ, καὶ νὺξ θανάτου γέμουσα, καὶ τούτων αἱ λῃσταὶ χαλεπώτεροι. τυμβωρυχοῦντες δὲ τὰς οἰκίας ἐσύλων τοὺς νεκροὺς, καὶ τὰ κατακαλύμματα τῶν σωμάτων ἁφιστάντες, μετὰ γέλωτος ἐξήεσαν. τὰς τε ἀκμὰς τῶν ξιφῶν ἐδοκίμαζον ἐν τοῖς πτώμασι, καὶ τινας τῶν ἐρριμμένων ἔτι ζῶντας διήλασαν ὅτι πεῖρα τοῦ σιδήρου. τοὺς δὲ ἱκετεύοντας, χρῆσαι σφίσι δεξιᾷ καὶ ξίφει, τῷ λιμῷ κατέλιπον ἀφηφιασμένους. καὶ

Fames & ex ea mors.

Vultus fame morientium.

τὸν ἀπειλοῦντα ἕκαστον ἀτενίσας εἰς τὸν ναὸν ὁ ἀφιὼν τοὺς ζῶντας ἀπελιπάν. ἐδόκει δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ τοὺς νεκροὺς θάπτειν κέλευσιν, τῷ ὄμματι ἐφέροντες· ἔπειτ' ὡς ἐβαρύνθη, ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐρρίπτουν εἰς τὰς φάραγγας.

δ'. Περιιὼν δὲ ζῶντας ὁ Τίτος ὡς ἐθεάσατο πεπλησμένους τῶν νεκρῶν, ἐβαθὺ ἰχῶρα μυδῶντων τῶν ὑπορρέοντα τῶν σωμάτων, ἐστέναξέ τε, καὶ τὰς χεῖρας ἀναλέσας, καταμαρτύρατο τὸν Θεὸν, ὡς οὐκ εἴη ὃ ἔργον αὐτοῦ. τὰ μὲν δὴ κατὰ τὴν πόλιν εἶχε ὧδε. Ῥωμαῖοι δὲ, μηδενὸς ἔτι τῶν στασιαστῶν ἀντεχόντος, ἤδη καὶ ἐν τούτοις ἀθυμία καὶ λιμὸς ἐφήπτετο, ἐπ' εὐθυμίας ἦσαν, σίτου τε ἀφθονίαν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐκ τῆς Συρίας, καὶ τῶν πλησίον ἐπαρχιῶν ἔχοντες· ἰσάριθμοι δὲ οἱ πολλοὶ τοῖς τείχεσι πλησίον, καὶ πολὺ πλῆθος τῶν ἐδωδίμων ἐπισωρευόμενοι, ὥστε καὶ σφᾶς κόρῳ τῶν λιμοῦ τῶν πολεμίων ἐξέχειν. πρὸς δὲ τὸ πάθος τῶν στασιαστῶν μηδὲν ἐνδιδόντων, Τίτος, οἰκτείρων τὰ

a Ἐπλήρωτο *Big.* b Ὅπου *Euſeb.* l. 3. *Hiſt. Eccl.* c. 6. c Ita *Big. Euſeb.* & *Niceph.* τε in *reliquis.* d Διό τι τὰ πλ. *Euſeb.* & *Niceph.* e Καὶ ἀφ' οὗ π. *Big.* f Ita *Niceph.* γῦν in *Editis* & *Euſeb.* ὧν *Big.* g Illa ἐ στεγνοῖσι τοῖς γόμασιν non agnoſcit *Euſeb.* ἢ στεγνοῖσι τοῖς γόμασιν legitur in *Vat.* & *Big.* h Ἐπιμάρτυρ *Big.* i Τῶν *Big. Euſeb.* & *Niceph.* k Τὰ κατακαλύμματα in *iiſdem* & *Cod. Gall.* l Ita *Big. Euſeb.* & *Niceph.* ἀκμὰς in *Joſephi Editis.* perperam, ut pronunciat *Valeſius.* m Κατέλιπον *Big.* & *Gall.* n Apud *Euſebium* ἀτενίσας. eodem plane ſenſu. Diverſo tamen, ἀπειλοῦς apud *Nicephorum.* o Ἐφιὼν *Euſeb.* & *Niceph.* p Illud τοὺς ἐ *Cod Big. Euſeb.* & *Niceph.* q Πεπληρωμένους *Big.* r Ita *Big. Euſeb.* & *Niceph.* στενάξας τε in *Editis Joſephi.* στενάξας τε ἢ *Vat.* ſ Πρὶς εὐθυμίας *Vat.* t Ita cum *Codd Voſſ.* & *Ruſ.* antea erat, ἐ τῶν ἄλλων τῶν πλησίον ἔχοντες. Verum illa τῶν ἄλλων è verſu ſuperiori, & plane delenda eſſe conſtat. Vocem autem ἐπαρχιῶν plerique agnoſcunt *MSS.* u Eo modo *Big. Lipſ.* & *Ruſ.* pro ἐπὶ πολὺ, quod nobis exhibent *Editi Aliique.*

a Πεπλ

τὰ λείψανα ϑ' δήμου, ἢ σωδιάζων ὁ γῦν ϑεῖον ἐξαρπάσαι, πάλιν ἤρχετο χωμάτων, χαλεπῶς αὖ τῆ ὕλης προσχομένης. ἡ μὲ γὸ πρὸς τὴν πόλιν πᾶσα τοῖς πρότερος ἔργοις ἐκέκοπτο, σωνεφόρουν δ' ἄλλων ἀπ' ὀγδήκοντα σταδίων οἱ στρατιῶται, ἢ πρὸς μόνης ὕψους τῆς Αντωνίας καὶ μέρη τέσσαρα [a] πολὺ μείζονα τῶν πρότερον χώματα. θεασάμενος δ' ὁ Καῖσαρ τὰ τάγματα, καὶ κατεπείγων τὸ ἔργον, [b] ἐπεδείκνυ τοῖς ληϊσταῖς, ὡς ἐν χερσὶν ἤδη αὐτῶν. μόνοις δ' ἐκείνοις ἄρα κακῶν ἀπολώλει μεταμέλεια· ἢ τὰς ψυχὰς χωρίσαντες ἀπὸ τῶν σωμάτων, ἀμφοτέροις ὡς ἀλλοτρίοις ἐχρῶντο. οὔτε γὸ πάθος αὐτοῖς ἦμενον τῆς ψυχῆς, οὔτε ἀλγηδὼν ἥπτετο τοῦ σώματος· [c] οἵ γε ἢ νεκροὺς τοῦ δήμου ὥσπερ κύνες ἐσπάραττον, ἢ τὰ δεσμωτήρια τῶν ἀῤῥώστων [d] ἐνεπίμπλασ.

populi miſeratus; & feſtinans ſaltem quicquid ſupererat periculo eripere, iterum aggeres inchoabat, materia ægre ipſi ſuppeditata. quippe univerſa civitati proxima prioribus operibus ſucciſa erat, à nonageſimo vero ſtadio aliam comportabant milites; & contra Antoniam ſolam quatuor ad partes majores prioribus aggeres erigebant. Cæſar autem, legiones circumiens atque opus urgens & acceleransque, quod in manibus eos haberet latronibus palam faciebat. illos autem ſolos malorum quæ perpetraverant prorſus non pœnitebat: animabuſq; à corporibus divulſis, utriſque velut alienis utebantur. Neque enim vel animas illorum affectio manſueta, neque corpora dolor tangebat; ut qui mortuos de plebe canum more dilacerabant, & ergaſtula invalidis replebant.

Iterum machinas parat Titus ad oppugnationem.

Seditio ſi qualiter affecti.

λγ'. ΚΕΦ. ιγ'.

Φόνος ἐν Ιεροσολύμοις γίνεται πολὺς ἢ ἱεροσυλία.

ΣΙμωνα γῦν οὐδὲ Ματθίαν, δι' ὃν κατέχε τὴν πόλιν, ἀβασάνιστον ἀνεῖλε. Βοηθοῦ παῖς ἦν ὑτ@ ἐκ τοῦ ἀρχιερέων, ἐν τοῖς μάλιστα τῷ δήμῳ πιστὸς καὶ τίμιος· ὃς, ὑπὸ τοῖς ζηλωτῶν κακυμένῳ ϑ' πλήϑους, οἷς ἤδη καὶ Ιωάννης προσῆλϑε, πείϑῃ τὸν δῆμον εἰσαφεῖναι @ Σίμωνα βοηθόν, οὐδὲν ὑτ@ προσωϑήμεν@, ὑτε προσδοκήσας φαῦλον ἐξ αὐτοῦ. παρελϑὼν δ' ἐκεῖνος, ὡς ἐκράτησε τῆς πόλεως, ἐχθρὸν ἐν ἴσῳ τοῖς ἄλλοις ἡγεῖτο καὶ @ [e] ὑπὲρ αὐτοῦ σύμβουλον, ὡς ἂν ἐξ ἁπλότητ@ γεγενημένον. ἀχϑέντα δὲ τλωκαῦτα, καὶ κατηγορούμενον τὰ Ρωμαίων φρονεῖν, κατακρίνει μ θανάτῳ, μηδὲ ἀπολογίας ἀξιώσας, σὺν τοῖν υἱοῖς· ὁ γὰρ τέταρτ@ ἔφϑη ἀφεδρὰς τοῦ Τίτου. ἱκετεύοντα δ' ἀναιρεῖσθαι τοῦ τοῦ τέκνων, καὶ ταύτην αὐτάμυνον τὴν χάριν ἀϕ' ὧν [f] ἀνοίξειεν αὐτῷ τὴν πόλιν, τελευταῖον ἀνελεῖν ἐκέλευσεν. ὁ μὲν οὖν ὃ ἅμα [g] φονευθεῖσιν [h] ἐναπισφάγη τοῖς παισὶν, ἄντικρυς τῶν Ρωμαίων κεκαχθείς· ὅτου γὰρ ὁ Σίμων Ανάνῳ τῷ [i] Βαμάδου προσέταξεν, ὃς ἦν ὠμότατ@ αὐτῷ [k] τοῦ δορυφόρων· ἐπειρωτώμεν@, εἴ τι βοηθήσουσιν αὐτῷ τοῖς ὃς ἐξελθεῖν [l] εἵλετο. [m] φάπτειν δὲ ἀπεῖπε τὰ σώματα. μὴ τούτου ἱερεύς τις Ανανίας υἱὸς [n] Μασαμβάλου τοῦ ὀνομάζεται, καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς [o] Αρτεύς, γένε@ ἐξ Αμμαοῦς, καὶ σὺν τούτοις πεντεκαίδεκα τοῦ ἀπὸ τοῦ δήμου λαμπρῶν, ἀναιρῶνται. τὸν δὲ τοῦ Ιωσήπου πατέρα συγκλείσαντες ἐφύλαττον, κηρύττουσι δὲ μηδένα τῶν κατὰ τὴν πόλιν, μήτε συνομιλεῖν, μήτε ὅπου τὸ αὐτὸ συναθροίζεσθαι, δέει προδοσίας, [p] καὶ τοὺς συνολοφυρομένους τοῦ ἐξετάσεως ἀνήρουν.

λδ'. β'. Ταῦτα ὁρῶν Ιούδας τις υἱὸς Ιούδου, τῶν ἐπ' ἀρχων τοῦ Σίμωνος ἐν ὢν, καὶ πεπιστευμέν@ ὑπ'

CAP. XIII. XV.

Multa cædes Hieroſolymis & ſacrilegium.

DEnique Simon ne Matthiam quidem, per quem civitatem occupaverat, niſi cruciatu adhibito peremit. Boëthi filius hic erat ex pontificibus, populo maxime fidelis & carus; qui, cum multitudo male acciperetur à Zelotis, quibus jam Joannes acceſſerat, ut adjutorem Simonem reciperent populo perſuadet, nulla cum eo prius habita pactione, neque mali aliquid ab eo metuens. Ingreſſus autem ille, poſtquam obtinuit civitatem, eum æque ac alios pro inimico habebat etiam qui pro ſe conſilium dederat, quaſi hoc ex *animi* ſimplicitate feciſſet. Tunc autem productum, & accuſatum quod Romanis ſtuderet, morte eum damnavit, nulla ſemet purgandi data libertate, cum tribus filiis ſuis; quartus enim ad Titum ante profugerat. Supplicantem vero ut *prius quam filii occiderentur, atque hanc pro illa quod civitatem ei aperuiſſet gratiam poſtulantem, *ut augeret ejus dolorem* noviſſimum juſſit interfici. Et ille quidem ſuper cæſos in conſpectu ſuo filios jugulabatur, in locum è regione Romanorum productus, (id enim Simon in mandatis dederat Anano Bamadi filio, qui erat ejus ſatellitum crudeliſſimus) cum hac cavillatione, *videat* an quid eum juvaturi ſint ad quos egredi voluiſſet. corpora vero ſepeliri prohibebat. Poſt hos pontifex quidam Ananias Maſambali filius, claro genere, & ſcriba curiæ Ariſteus ex Ammaunte ortus, & cum his alii de populo quindecim cæteris præeminentes necantur. Joſephi vero patrem concluſum adſervabant, & per præconem denunciant, ne quis in civitate vel cum eo colloqueretur, vel eum illic conveniret, proditionis metu; & eos qui vel ſimul gemerent, nulla prius habita quæſtione, de medio tollebant.

Matthias à Simone capitis damnatus cum tribus filiis.

Cædes & ſupplicia varia.

Joſephi pater vinctus ſervatur.

2. Iſta videns quidam Judas Judæ filius, ex iis quos præfectos conſtituerat Simon, quique turrim

Judas arcem prodere tentans deprehenditur.

a Πολλῷ *Big.* *b* Επεδείκνυτο *Big.* *c* Οἱ ἢ γὰρ *Big.* *d* Επιμπλασαν *Big. Gall. & Bush.* *e* Υπὲρ αὐτῶν *Bod.* *f* Ita *Big. Gall. & Vat.* ἀνοίξειαν in *Editis Aliiſque.* *g* Sic *Big. & Voſſ.* φονεθῆς in *cæteris.* *h* Επιφάγη *Big.* *i* Βαμάδου *Vat. & Bod.* Βαμασπίδου *Big.* *k* Illud τοῦ è *Codd. Big. Gall. & Vat.* *l* Εἵλατο *Vat.* *m* Sic *Big.* ϑάπτειν in *reliquis.* *n* Ita *Big. Gall.* & aliquot *Ruſini Codd.* Μασσάλα in *Editis Aliiſque.* *o* Iterum cum *MSS.* Αρτεμᾶς in *Editis.* *p* Hæc lectio diſplicet *Petito*, qui malit, Ε τοὺς ζῶν ὀλοφυρομένους &c. *qui ſe in vivis ſupereſſe gemebant, nulla prius habita quæſtione, de medio tollebant.* * Ne ſcilicet filiorum neces ſpectaret nec ſuperſtes eſſet funeribus liberorum, *Pſeudo-Hegeſipp.*

tegitur & necatur.

turrim ab eo ſibi creditam cuſtodiebat, fortaſſe quidem nonnihil miſeratus crudeliter pereuntes, magis vero quod ſibi provideret, convocatis decem ſub ipſo fideliſſimis, "quouſque "tandem, inquit, hæc mala ſuſtinebimus? "quamve ſalutis ſpem habemus improbo fi- "dem ſervantes? Nonne fames quidem jam "contrà nos *facit*, Romani vero fere intra ur- "bem ſunt, & Simon bene de ſe meritis pa- "rum fidelis, metuſque etiam apud eum pœ- "næ, & apud Romanos certa fides? Eja agi- "te, tradito muro & noſmet ſervemus & civi- "tatem. Nihil autem grave Simon patietur, "ſi cum de ſe deſperaverit pœnas citius da- "bit." Cum dicto audientes eſſent hi decem, mane cæteros, quos ſubjectos habebat, aliò alios dimittebat, ne quid eorum quæ conſilio agitaverat deprehenderetur: ipſe vero de turri hora tertia Romanos invocabat. Illorum autem alii quidem *eum* contemnebant, alii vero ei diffidebant, at plerique *aliquid agere* gravabantur, quaſi mox capturi eſſent civitatem ſine periculo. Cum autem Titus in eo eſſet ut cum armatis ad murum accederet, rem prius cognitam habebat Simon, & quam ocyſſime turrim præoccupat, viroſque comprehenſos in conſpectu Romanorum interficit, & è muro corpora *illorum* dilaniata projicit.

Joſephus lapide percuſſus in ſummum periculum venit.

3. Interim, cum *murum* circumiret Joſephus (non enim *ſuos ad deditionem* hortari ceſſabat) caput ictus eſt lapide, & ſtatim vertigine correptus cecidit. Excurſus autem ad ejus caſum factus eſt Judæorum, abreptuſque in urbem fuiſſet, niſi ocyus ei in auxilium *de ſuis* miſiſſet Cæſar. Illis autem pugnantibus, Joſephus quidem tollitur, parum quod ageretur intelligens. Seditioſi vero, tanquam interfecto quem perimi maxime volebant, cum gaudio clamorem edebant. Divulgatur autem per urbem, & reſiduam multitudinem mœror tenuit, vere periiſſe credentem, cujus fiducia profugere cogitabant. Atque mater Joſephi, cum in carcere accepiſſet filium occubuiſſe, cuſtodibus quidem Iotapatenis, id ſe perſuaſiſſimum habere dicebat, nec enim vivo potituram eſſe: ſecreto autem flens ancillis ajebat, hunc ſe fructum fœcunditatis tuliſſe, quod ſibi ne ſepelire quidem filium licuiſſet, à quo ſepeliri ſperaſſet. Verum nec illam rumor falſus diu cruciavit, nec latrones recreavit. nam ex vulnere cito convaluit Joſephus, progreſſuſque clamabat, illos ſibi non multo poſt vulneris pœnas daturos: atque populum rurſus, ut ſibi haberent fidem, hortabatur. Ejus autem ad aſpectum populo crevit fiducia, & ſeditioſos invaſit conſternatio.

Mater Joſephi luget filium ut mortuum.

4. Cæterum è transfugis alii ſtatim de muro neceſſitate adacti ſe dejiciebant; alii velut ad pugnam cum lapidibus progredi ſimulantes, mox ad Romanos ſe recipiebant. Hos autem atrocior eâ quam in urbe pertulerant fortuna conſequebatur; & fame, quam domi reliquerant, velociorem ad exitium inveniebant apud

Mors eorum qui famelici evadebant in caſtra Ro-

αὐτῷ πύργον φυλάττειν, τάχα μέν τι καὶ οἴκτῳ τῶν ὠμῶς ἀπολλυμένων, τὸ δὲ πλέον ἑαυτῷ προνοίᾳ, συγκαλέσας τοὺς πιστοτάτους τῶν ὑπ' [a] αὐτῷ δέκα, "μέχρι τίνος ἀνθξόμεθα, ἔφη, τοῖς κακοῖς; [b] ἢ τίνας "σωτηρίας ἔχομεν ἐλπίδας πρὸς [c] ποτηρῶν μένοντες; "οὐχ ὁ μὲ λιμὸς ἤδη καθ' ἡμῶν, Ρωμαῖοι δὲ σχεδὸν "μιχθὸν ἔνδον, Σίμων δὲ καὶ πρὸς εὐεργέτας ἄπιστος, "καὶ δίκης μὲν ἤδη πρὸ αὐτῶν κολάσεως, ἡ δὲ πρὸς "Ρωμαίους δεξιὰ βέβαιος; φέρε, προδόντες ὃ τεῖχος σώ- "σωμεν ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν. πείσει δ' ἤδιον δεινὸν Σί- "μων, ἐὰν ἀπεγνωκὼς ἑαυτῷ [d] τάχιον δῷ δίκλω." τούτοις τῶν δέκα προσθέντων, ὑπὸ τὴν ἕω τοὺς λοιποὺς τῶν ὑποταγμένων ἄλλον ἄλλαχόσε [e] διέπεμπεν, ὡς μὴ φωραθείη τι τῶν βεβουλευμένων. αὐτὸς δὲ περὶ τέ- τλιον ὥραν ἀπὸ τοῦ πύργου ἐκάλει τοὺς Ρωμαίους. τῶν δὲ οἱ μὲν ὑπερεφάνων, οἱ δ' ἠπίστουν, ὁ πολλοὶ δ' ὤκνουν [f] ὡς μικρὸν ἀκινδύνως ληψόμενοι τὴν πόλιν. ὡς δ' ὅσον δὴ Τίτος σὺν ὁπλίταις παρῆλθε πρὸς τὸ τεῖχος ἔφθη γνοὺς ὁ Σίμων, καὶ μὴ τάχους τοῦτο πύργον προ- καταλαμβάνει, καὶ τοὺς ἄνδρας συλλαβὼν ὑπὸ ὄψει τῶν Ρωμαίων ἀναιρεῖ, καὶ πρὸς τοῦ τείχους λωβησάμενος ἔρριψε τὰ σώματα.

γ'. Καὶ τούτῳ προϊὼν Ἰώσηπος, ὑπὸ δὴ ἀνίει προσ- λέ. καλῶν, βάλλει τὴν κεφαλὴν λίθῳ, καὶ προσχρῆ- μα πίπτει καρωθείς. ἐκδρομὴ δ' ὅτι [h] τῷ πάσματι τῶν Ἰουδαίων ἦν, καὶ ἔφθη συρεὶς εἰς τὴν πόλιν, εἰ μὴ τα- χέως Καῖσαρ ἔπεμψε τοὺς ἐπαμυνοῦντας. μαχο- μένων δὲ τούτων, ὁ Ἰώσηπος μὲ αἴρει), βραχὺ τῶν προσ- τυχόντων ἐπαίων. οἱ στασιασταὶ δὲ, ὡς ἀνελόντες ὃν ἐπε- θύμουν μάλιστα, μετὰ χαρᾶς ἀνεβόων. [i] ἀγγέλλει δ' εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὃ καταλειπόμενον πλῆθος ἐπέσχεν ἀθυμία, πεπεισμένους οἴχεσθαι τὸν ὄντα, δι' ὃν ἀθυμοῦ- μεν ἐθάρρουν. ἀκούσασα δ' ἡ τοῦ Ἰωσήπου μήτηρ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, πεντάκαι τὸν υἱόν, πρὸς μὲ τοὺς φύλακας ἀπὸ Ἰωταπάτων τοῦτ' ἔφη πεπεῖσθαι, ᾧ δὴ ὑδὲ ζῶντος ἀπο- λαύειν· ἰδίᾳ δ' ὀλοφυρομένη, πρὸς τὰς θεραπαίνιδας τοῦτον εἰληφέναι τὸν εὐτεκνίας ἔλεγε καρπὸν, τὸ μηδὲ θά- ψαι τὸν υἱὸν, ὑφ' ᾧ ταφῆσεσθαι προσεδόκησεν. ἀλλὰ δὴ ὅτε ζωύτλιν ὅτι πλέον ὠδίνατο ὁ ψεῦδος, ὅτε τοὺς λη- στὰς ἔβαλλε. ταχέως δὲ οὐκ ἦν πλησὺς ἀνίσχνων ὁ Ἰώ- σηπος, καὶ προσιὼν, τοὺς μὲ ὁδὸν εἰς μαχαίραν, ἐδόα, δί- κας αὖθις δώσειν ὕστερον. ὁ δὲ δῆμον [k] πάλιν ὅτι πίστιν παρεκαλεῖτο. θάρσος δὲ ὦ λαῷ, καὶ τοῖς φασπα- σὶς ἔκπληξις ἐμπίπτει πρὸς τὸ ὄψει αὐτῷ.

δ'. Τῶν δὲ αὐτομόλων οἱ μὲν ὑπ' ἀνάγκης [l] ἀπὸ λς'. ὕστερον ἐπίδων [m] ταχέως· οἱ δὲ προϊόντες ὡς ὅτι [n] μάχῃ μετὰ χερμάδων, ἔπειτα [o] πρὸς τοὺς Ρω- μαίους ἔφευγον. συνέπιπτε δὲ τούτοις τύχη τοῦ ἐπὶ- πονωτέρα, καὶ τοῦ μὲν σφίσι λιμῷ [p] συνε- πιόντες εὕρισκον πρὸς ὄλεθρον τὸν μὲν Ρωμαίοις κόρον.

a Αὐτῷ *Big.* αὐτὸν *Voſſ.* b Η τίνα σωτηρίας ἔχομεν ἐλπίδα *Big.* c Forſan ποτηρῶ. d Περὶ αὐτῷ *Big. Vat.* & *Voſſ.* e Δῶ τῷ χρυ- σίῳ *Vat.* f Διέπεμψε *Voſſ.* & *Bod.* g Ita *Big.* ὡς τι μὴ μ. in *Editis Aliiſque.* h Τὸ πτῶμα *Big.* i Διαγγέλλεται τι *Vat.* & *Voſſ.* k Illud πάλιν inſertum dedi è *Cod. Big.* & *Ruſini* verſione. l Illud ἀπὸ è *Cod. Big. Vat.* & *Ruf.* m Εὐθέως *Big.* n Μάχην *Big.* o Πρὸς Ρωμαίους *Big.* p Ita *Big.* συντιόντες in *Editis Aliiſque.*

a Δι'

κόρον. παρεγίνοντο μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἀθυμίας πεφυσημένοι, καὶ ὥσπερ ὑδρωπιῶντες, ἔπειτα ἀθρόως κενοῖς ἐμπιπλάμενοι τοῖς σώμασιν ἐρρήγνυντο, πλὴν τῶν δι' ἐμπειρίαν ταμιευσαμένων τὰς ὀρέξεις, καὶ κατ' ὀλίγον προσθέντων τροφὴν [b] ἀπειθισμένῳ τῷ σώματι φέρειν. καὶ τοῦτο μὲν ἄλλοις ἄλλως διεσώζοντο· ἑτέρα δὲ πληγὴ μετελάμβανε. τοὺς γὰρ μετὰ τοῖς Σύροις τῶν αὐτομόλων φωραθέντας τῶν γαστρὸς λυμάτων χρυσὸν ἀνέλεγον. καταπίνοντες δή, ὡς ἔφαμεν, αὐτοὺς προήεσαν, [c] ἐπειδὴ ἀπαντῶσι πάντας οἱ ζωσιζωνοί, καὶ πολὺ πλῆθος ἦν ἐν τῇ πόλει χρυσοῦ· δώδεκα γὰρ Ἀττικῶν ἀντέτιμον [d] τὰ πρότερον ἰσχύοντα πέντε καὶ εἴκοσιν· ἀλλά τοι τῆς ὀπτασίας ἐλεγχθείσης δι' ἑνός, [e] ἀναπίπλαται μὲν φήμη εἰς τὰ στρατόπεδα, ὡς μετὰ χρυσίου πρᾶξιν οἱ αὐτόμολοι, ὁ δὲ τῶν Ἀράβων πλῆθος καὶ οἱ Σύροι τοὺς ἱκέτας ἀνατέμνοντες, ἠρεύνων τὰς γαστέρας. καὶ τοῦτο δὴ πάθος ἐμοὶ γε δοκεῖ συμβῆναι Ἰουδαίοις χαλεπώτερον. μιᾷ γὰρ ἀνεῴχθησαν νυκτὶ πρὸς δισχιλίους.

ε'. Καὶ γοῦν τὴν παρανομίαν Τίτος, ὀλίγου μὲν ἐδέησε δὴ ἱππικοὶ περισχόντες κατασχεῖν τοὺς αἰτίους, εἰ μὴ πολὺ πλῆθος ἐνέκειτο, καὶ τὴν ἀνηκριμένων πολλαπλασίους ἦσαν οἱ κολασθησόμενοι. συγκαλέσας δὲ τούς τε τῶν συμμάχων ἡγεμόνας καὶ τοὺς τῶν ταγμάτων, συνεβούλευτο μὲν καὶ τῶν στρατιωτῶν τισὶ, πρὸς ἑκατέρους ἀγανακτῶν, ἔλεγεν, εἰ τοῖς μὲν αὐτῶν στρατευομένοις τινὲς τοιαῦτα δρῶσι κέρδους ἕνεκεν ἀδήλου, μηδὲ τὰ ὅπλα σφῶν αὐτῶν αἱρόμενοι πεποιημένα ἐξ ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ; τοῖς δ' Ἀραψὶ καὶ τοῖς Σύροις, εἰ πρῶτον μὲν ἐν ἀλλοτρίῳ πολέμῳ τοῖς πάθεσιν αὐτεξουσίως χρῶνται, ἔπειτα τῇ πρὸς φόνους ὠμότητι καὶ τῷ πρὸς Ἰουδαίους μίσει Ῥωμαίους ἐπιγράφωσι; καὶ νῦν οὐδεὶς [f] ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν σῶμα πολαύει τῆς κακοδοξίας. πᾶσι μὲν οὖν διαπεπείληπτο θάνατον, εἴ τις εὑρεθείη πάλιν ὁ αὐτὸ τολμῶν, τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν ταγμάτων ἐπέστελλεν [g] ἐρευνήσοντας, τοὺς [h] ὑποπτίους ἀνάγειν ἐπ' αὐτόν. κατεφρόνει δὲ ὡς ἔοικε φιλοχρηματία πάσης κολάσεως, καὶ [i] δεινὸς ἐμπέφυκεν ἀνθρώποις ὑπὲρ κέρδους ἔρως, ὥσθ' ὑπὸ πάθος [k] εἰς πλεονεξίαν μεταβάλλεται. [l] ἦν ζῶντα μὲν ἄλλως καὶ μέτρου ἔχειν καὶ φόβοις ὑποτάσσεται· θεὸς δὲ ἦν ὁ τοῦ λαοῦ παντὸς καθαιρέτης, καὶ πᾶσαν αὐτοῖς σωτηρίας ὁδὸν εἰς ἀπώλειαν ἀποτρέπων. ὃ γοῦν μετὰ ἀπειλῆς ἀπεῖπεν ὁ Καῖσαρ λάθρᾳ κατὰ τῶν αὐτομόλων ἐτολμᾶτο. καὶ τοὺς ἀναδιφῶντας τὸν πᾶσιν ὀφθῆναι προσαπαντῶντες ἔσφαττον οἱ βάρβαροι. περισκοπούμενοι δὲ μή τις ἐπίδοι Ῥωμαίων αὐτοῖς, καὶ τῶν πλαγχνῶν τὸ μιαρὸν κέρδος εἶλκον. ὀλίγοις δ' ἐνδυείσκετο, καὶ τοὺς πολλοὺς προσανήλισκεν ἐλπὶς μόνη. τοῦτο μὲν δὴ ὁ πάθος πολλοὺς τῶν αὐτομόλων ἐπανήγαγεν.

λζ. ς'. Ἰωάννης δὲ, ὡς ἐπέλιπον αἱ ἁρπαγαὶ τοῦ δήμου, πρὸς ἱεροσυλίαν ἐτρέπετο. καὶ πολλὰ μὲν ἐκ τῶν ἀναθημάτων κατεχώνευε τοῦ ναοῦ, πολλὰ δὲ τῶν πρὸς τὰς λειτουργίας

Romanos ſatietatem. Aderant namque ex inedia inflati, & velut aqua intercuti tumefacti, deinde ciborum abunde in vacua ingerentes corpora diſrumpebantur: niſi qui rerum non imperiti deſideria cohibuiſſent, paulatimque alimentum deſueto corpori obtuliſſent. Verum & eos, qui hoc modo ſervarentur, alia plaga excepit. Quidam enim è transfugis apud Syros deprehenditur è ſimo ventris aureos colligens. quippe eos, ut diximus, deglutientes prodibant, quod cunctos ſeditioſi perſcrutarentur: & magna vis auri erat in civitate, adeo ut duodecim Atticis veniret quod antea XXV valebat. Verum hac arte per unum detecta, totis quidem caſtris fama percrebuit, quod auro transfugæ pleni adeſſent, Arabum autem multi & Syri ſupplicum diſſectorum ventres perſcrutabantur. Et hac ego clade nullam credo atrociorem Judæis contigiſſe. una quippe nocte ad duo *hominum* millia diſciſſi ſunt.

manorum. & ſatiabantur ſtatim.

Judæi reſcinduntur à Syris & Arabibus aurum in viſceribus eorum quærentibus.

5. Et cum Tito cognita eſſet hæc iniquitas, parum aberat quin circumfuſo equitatu autores *ſceleris* jaculis configi juſſiſſet, niſi ingens multitudo eum cohibuiſſet, utpote quod multo plures puniendi eſſent quam fuerant interempti. Convocatis autem auxiliarium & legionum ducibus (nam & militum quidam *ſuorum* ejuſdem probri inſimulati erant) utriſque iratus dicebat, an qui militum quidem ſuorum hæc committunt lucri cauſa incerti, neque arma ſua erubeſcentes ex auro & argento facta? Arabibus autem & Syris, an primùm quidem in alieno bello affectibus ſuis licenter indulgent, dein crudelitatem in cædibus & in Judæos odia Romanis aſcribunt? etenim iſtas quoſdam de militibus ſuis infamiæ notas jam ſubire. his quidem mortem interminatus eſt, ſi quis in eodem poſtea deprehenſus fuerit audaci facinore; legionibus vero mandata dedit, ut ſuſpectos inveſtigarent & ad ipſum deferrent. Verum avaritia plane contemnit omne ſupplicium, & lucri amor gravis hominibus innatus eſt, nulluſque animi affectus in pericula adeo præceps ruit ac plura habendi cupiditas. Immo vero & iſti alias & modum habent & metu ſubjugantur: Deus autem erat, qui populum univerſum damnaverat, & omnem ad ſalutem viam ei in perniciem vertebat. Quod utique, ne fieret, pœnarum comminatione interdixit Cæſar, illud occulte in profugos admittebatur. Et transfugas, priuſquam omnium in conſpectum venirent, jugulabant Barbari obviam eis procedentes: dein circumſpicientes ne quis Romanorum videret, eos diſcindebant, & ex viſceribus quæſtum nefarium trahebant. in paucis autem reperiebatur, & plerique ex ſola ſpe mactabantur. Certe quidem hoc malum multos transfugarum reduxit.

Titus militibus ob facinus iſtud iratus.

Avaritia ſupplicium omne contemnit.

Deus erat qui perditam voluit Judæorum gentem.

XVI.

6. Joannes autem, ubi rapinæ ex populo defecerunt, ad ſacrilegium ſeſe convertit. & multa quidem è donariis in templo repoſitis conflabat, multaque vaſa rei divinæ miniſterio neceſſaria,

Joannis ſacrilegia.

a Δι' ἐμπειρίαν *Big.* b Ἀπηθισμένῳ *Big.* c Ἐπεὶ ᾗ *Vat. & Big.* d Τὰ abeſt à *Big. Vat. & Voſſ.* Ad locum hunc illuſtrandum faciunt verba iſta quæ infra occurrunt, καὶ τὸν Συρίαν πρὸς ἥμισυ τοῦ πάλαι τίμης τοῦ σταθμοῦ τοῦ χρυσίου πιπράσκεσθαι. e Forſan pro εἰς στρατόπεδα. nam εἰς pro ἐν ſæpe uſurpari ſolet. *Zonaras* rem exprimit hiſce verbis, καὶ φήμη χέεται εἰς τὸ στρατόπεδον, ὡς μετὰ χρυσίου πρᾶξιν οἱ αὐτόμολοι. f Αὐτῶν *Big.* g Ita *Vat.* ἐφεδήσοντας in *Editis Aliiſque.* h Ἀναγαγεῖν *Big. & Voſſ.* i Δεινὸς legiſſe videtur *Ruf.* k Illud ὡς è conjectura *Viri* doctiſſimi; dativo πλεονεξίᾳ, qui prius obtinuit, mutato in rectum πλεονεξία. l Antea erat ἦ τοῦτο. m Ita

Romani donariis ornarunt templum, Auguſtus & Livia.

neceſſaria, crateras & lances & menſas: & ne urceolis quidem abſtinuit, quos Auguſtus ejuſq; uxor miſerant *& conſecrarant*. nam Romanorum quidem reges *Hieroſolymorum* templum ſemper honorarunt atque ornarunt: tunc autem Judæus etiam alienigenarum dona diſtrahebat, & ad ſocios dicebat, oportere ſine metu uti divinis pro numine ſtantes, & ex templo ali qui ei militant. Propterea ſacrum quoq; vinum & oleum quod ſervabant ſacerdotes ut holocauſtis ſuperinfunderent, exhauriens (erat enim in templi parte interiori) diſtribuebat multitudini, atque illi ſine horrore ungendo & potando plus quam hin ex illis conſumebant. Nequaquam verebor palam dicere quæ dolor jubet. Equidem arbitror, ſi Romani ſceleratis *iſtis* exitium inferre ceſſaſſent, futurum fuiſſe ut urbs aut terræ hiatu abſorberetur, aut eluvione deleretur, aut ſoli Sodomitici fulminа experiretur: multo enim magis impiam progeniem edidit, quam erant qui hæc perpeſſi ſunt. Itaque ſimul cum iſtorum furore ac veſania univerſus populus interiit.

Joſephi judicium de obſeſſis.

Mortes infinitæ in urbe.

7. Et quid opus eſt ſingulatim recenſere clades? Mannæus Lazari filius, his diebus ad Titum tranſgreſſus, dicebat per unam portam, quæ ſibi credita fuerat, elata fuiſſe centum & quindecim mortuorum millia & DCCCLXXX, ex quo die caſtra prope civitatem poſita ſunt, ex die XIV menſis Xanthici uſque ad primam Panemi diem. Hæc autem erat immenſa multitudo. nec tamen ipſe fuit portæ appoſitus, ſed publicam mercedem diſtribuens neceſſe habuit *mortuos* numerare. Cæteros autem propinqui ſepeliebant. Sepultura autem erat, elatos de urbis muro dejicere. Poſt hunc autem multi nobiles transfugæ narrabant, mortuos egenos ad ſexcenta millia univerſos portis ejectos eſſe. aliorum vero numerum inveniri non poſſe. Cumque pauperibus efferendis non ſufficerent, congeſta in maximis ædibus cadavera incluſa eſſe dicebant; & frumenti quidem modium veniiſſe talento. Poſt autem, ubi muro circundata civitate ne herbas quidem legere jam liceret, eò neceſſitatis quoſdam deveniſſe, ut cloacas & vetuſta rimantes boum ſtercora, retrimenta inde collecta ederent; & quod olim viſu erat horribile in eſcam ceſſiſſe *eſurientibus*. Cum iſta quidem audirent Romani eos miſerati ſunt: ſeditioſos autem etiam iſta aſpicientes non pœnitebat, ſed patiebantur ea uſque ad ipſos progredi. Fatum enim eos cæcos reddiderat, quod jam & civitati & ipſis imminebat.

Elatorum numerus.

ἀναγκαίων σκεύη, κρατῆρές τε καὶ πίνακας καὶ τραπέζας. ἀπέχετο δ' οὐδὲ τῶν ἀπὸ τοῦ Σεβαστοῦ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πεμφθέντων ἀναθημάτων. ⓐ μὲν γὰρ Ρωμαίων βασιλεῖς ἐτίμησάν τε καὶ προσεκόσμησαν τὸ ἱερὸν ἀεί. τότε δ' ὁ Ιουδαῖος καὶ τὰ τῶν ἀλλοφύλων κατέπασσε. προὺς δὲ τοὺς συνόντας ἔλεγεν, ὡς οὐ μὴ ἀδείας καταχρήσασθαι τοῖς θείοις ὑπὲρ τοῦ θείου, καὶ τοὺς τῷ ναῷ στρατευομένους ἐξ αὐτοῦ τρέφεσθαι. ἀφ' τούτου καὶ ⓑ ἱερὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, ὃ τοῖς ὁλοκαυτώμασιν ⓐ ἱερεῖς ἐφύλαττον ὄπιχεῖν, ἀκεκενώσας, ἵν' ὁ τῷ ἀνδοτέρῳ ἱερῷ, δίενεμε τῷ πλήθει, καὶ ἐπίνοι δίχα φείκης πλέον τῶν ἡμιλείφοντο, καὶ ἔπινον ἐξ αὐτῶν. οὐκ ἂν ἐπαισχυνοίμην εἰπεῖν, ἃ μοι κελεύει ὁ πάθος. οὕτω Ρωμαίων βεβδελυσσόντων ὅτι τοὺς ἀλιτηρίους, ἢ καταποθῆναι ἂν ὑπὸ χάσματος, ἢ κατακλυσθῆναι τῷ πόλει, ἢ τοὺς τῆς Σοδόμων μεταλαβεῖν κεραυνούς· πολὺ γὰρ τῶν ταῦτα παθόντων ἤνεγκε γενεὰν ἀθεωτέραν. τῇ γοῦν τούτων ἀπονοίᾳ πᾶς ὁ λαὸς συναπώλετο.

ζ'. Καὶ τί δεῖ κατ' μέρος ἐκδιηγεῖσθαι τὰς συμφοράς; ἀλλὰ προὺς Τίτον ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις Μανναῖος ὁ Λαζάρου φυγών, ἀφ' μιᾶς ἔλεγεν ἐκκεκομίσθαι πύλης, ἣν αὐτὸς ἐπεπίστευτο, μυριάδας ἑπτακοσίας πεντεκαίδεκα νεκρῶν· ὅτι πεντακισχιλίοις ὀκτακοσίοις ὀγδοήκοντα, ἀφ' ἧς αὐτοῖς ἡμέρας παρεσχάλωτο διδύσαι, τεσσαρεσκαιδεκάτῃ Ξανθικοῦ μηνὸς ἄχρι Πανέμου νουμηνίας. τοῦτο δ' ἦν πλῆθος [a] ἄπειρον. καὶ οὐδὲ αὐτοὺς ἐφεστὼς, ἀλλὰ δημοσίᾳ μισθοῦ διδοὺς ἐξ ἀνάγκης ἠρίθμει. τοὺς δὲ λοιποὺς οἱ προσήκοντες ἔθαπτον. ταφὴ δ' ἦν, τὸ προκομίσαντας ἐκ τοῦ ἄστεος ῥίψαι. μὴ δὲ τοῦτον διαδράντες πολλοὶ τῶν ἐπισήμων, τοὺς πάσας τῶν ἐπόρων νεκροῦς ἀπήγγελλον, μυριάδας ἑξήκοντα διὰ τῶν πυλῶν ἐκριφῆναι. τῶν δὲ ἄλλων ἀνεξεύρετον εἶναι τὸν ἀριθμόν. μηκέτι δὲ εὐπορήσαντας τοὺς πλουσίους ἐκφέρειν, ἔλεον συναπέσαντας εἰς τοὺς μεγίστους οἴκους τὰ πλήθη ἐπικλεῖσαι· καὶ τοῦτο μὲν σίτου [b] ὃ μέδιμνον ἐπριάθη ταλάντου. μὴ ζῶντα δὲ ὡς οὐδὲ πολλοῖς ἔτι οἷόν τε ἦν ἐπιζητεῖσθαι τὸν πόλεως, [c] προελθεῖν τινας εἰς τοσοῦτον ἀνάγκης, ὡς τε τὰς ἀμάρας ἐρευνᾶσθαι, καὶ παλαιὸν ὄνθον βοῶν, προσφέρεσθαι τὰ ἐκ τῆς τοῦ σκύβαλα, καὶ ὃ μηδὲ ὄψει φορητὸν πάλαι τότε γενέσθαι τροφήν. ζῶντα μὲν Ρωμαῖοι ἀκούοντες ἠλέησαν· καὶ φασιανοὶ δὲ καὶ βλέποντες οὐ μετενόουν, ἀλλ' ἐπεχείρουν μέχρις αὐτῶν προελθεῖν. ἐπεπήρωντο γὰρ ὑπὸ θεοῦ τε χρεών, ὃ τῇ τε πόλει καὶ αὐτοῖς ἤδη παρῆν.

a Ita lego ex *Ruſini* verſione. antea erat λεῖπον. b Τὸ μέδιμνον *Zonar.* c Ita lego cum *Cod. Voſſ.* prout infra, v. 41. in *Editis Aliiſque* προσελθεῖν.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΕΚΤΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SEXTO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Περὶ τ τ στασιαστῶν ἀπονοίας, καὶ τ ὑπὸ τ λιμῷ θνησκόντων· καὶ ὅπως τῶν Ρωμαίων τὰ χώματα ἐγειρόντων, ἀξιοθρήνητα τὰ παρόντα [a]ἀχαριστότατα ἐφαίνοντο.

1. *De seditiosorum desperatione, & hominibus fame pereuntibus, qualiterque suburbia circumcisa, post erectos à Romanis aggeres, aspectu erant ingratissima.*

β'. Ὅπως διετέθησαν Ρωμαῖοι καὶ Ἰουδαῖοι τ χωμάτων γενομένων· καὶ ὅπως ὁρμήσαντες Ἰουδαῖοι κ ταῦτα καινοῦν οὐκ ἴσχυσαν.

2. *Quomodo Romani & Judæi animis affecti erant excitatis aggeribus: quodque Judæi excursione facta illos urere non potuerunt.*

γ'. Ὅπως ταῖς τ ἑλεπόλεσι τύπτοντες Ρωμαῖοι, καὶ ὑπορύττοντες τὸ τεῖχος τῆς Ἀντωνίας κατέῤῥιψαν· ἀναδειχθέντος ἑτέρου τείχους, ὅπερ ἔνδοθεν οἱ περὶ τ Ἰωάννην ἀντῳκοδόμησαν, ἠναγκάσθησαν.

3. *Quomodo Romani machinarum pulsatione, & suffossione Antoniæ murum dejecerunt: alio autem muro conspecto, quem Joannes cum suis ædificaverat, conturbati erant.*

δ'. Ὡς δεδοικότας ἀναβῆναι τοὺς στρατιώτας Τίτος δημηγορίᾳ ἀξίᾳ παρεθάρρυνε αὐτούς.

4. *Quemadmodum Titus milites, cum murum ascendere non ausi essent, præstantissima oratione adhortatus est.*

ε'. Ὅπως ἄλλοι τε, καὶ Σαβῖνος πρῶτος πάντων ἐκπηδήσας τοὺς Ἰουδαίους ἐτρέψατο· καὶ πολλὰς ἀποκλείσας, πλούτου καὶ αὐτὸς διεφθάρη.

5. *Qualiter & alii, & Sabinus omnium primus de muro exsiliens Judæos in fugam vertit; multisque cæsis tandem & ipse occiditur.*

ς'. Ὡς καὶ τὸ τρίτον τεῖχος περιλήφθη. ἔκφρασις δὲ τοῦ ἱεροῦ πολέμου Ἰουδαίων τε & Ρωμαίων.

6. *Quomodo & tertius murus superatus est. descriptio pugnæ inter Judæos & Romanos circa templum.*

ζ. Περὶ Ἰουλιανοῦ δὲ ἑκατοντάρχου, ὅπως πολλούς τε τ Ἰουδαίων ἀπέκτεινε, & αὐτὸς ἀπώλετο· καὶ ὅπως τρέπονται Ρωμαῖοι, καὶ κατακλείονται εἰς τὴν Ἀντωνίαν.

7. *De Juliano centurione, quomodo Judæorum multos interfecit, & ipse peremptus est: utque fugiunt Romani & in Antoniam conclusi sunt.*

η'. Ὅπως Τίτος, κατασκάψαι προσέταξε τὴν Ἀντωνίαν, τ Ἰώσηπον παρεκάλεσε τοῖς Ἰουδαίοις αὖθις παραινέσαι.

8. *Quomodo Titus, cum Antoniam dirui jussisset, Josephum incitavit ut Judæos iterum verbis hortaretur.*

θ'. Ὡς μηδὲν τ στασιαστῶν ὠφεληθέντων ἐκ τ λόγων Ἰωσήπου, πολλοὶ τ ἀπὸ δ δήμου πρὸς τὸ αὐτομολεῖν ὁρμήσαντες ἐξῆλθον, ὃς ὁ Τίτος εἰς Γόφναν ἐξαπέστειλεν.

9. *Quod multi de populo, cum seditiosi in melius non mutarentur verbis Josephi, transfugiendi desiderio egressi sunt, quos Titus in Gophnam misit.*

ι'. Ὅπως οἱ αὐτομολήσαντες πολλοὺς τοὺς Ἰουδαίους ἱκέτευον ὑποδέξασθαι Καίσαρι τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐδὲν ἦσαν, μᾶλλον δὲ καὶ φιλονεικότερους ἐποίουν· ἐφ' οἷς Τίτος λοιδορήσας Ἰώσηπον διελέχθη, καὶ μὴ πειθομένων αὐτῶν πάλιν πρὸς τ πόλεμον ἐχώρει.

10. *Quemadmodum transfugæ multis Judæos rogabant ut Cæsari urbem traderent; verum nihil valebant, sed potius pertinaciores eos efficiebant: unde Titus, cum per Josephum eos increpasset, illique nihil obsequuti essent, rursus bello eos aggreditur.*

ια'. Ὡς ὑπὸ πόσης τ δυνάμεως τοὺς ἀρίστους ἐκλεξάμενος Τίτος, καὶ κατὰ δ ἱερὸν αὐτὸς λαφύρεις, αὐτὸς ὑπὸ τ Ἀντωνίας ἐκαραδόκει τὸ μέλλον.

11. *Quomodo Titus, cum ex copiis universis fortissimos elegisset & ipsos contra templum dimisisset, ipse ab Antonia quid fieret exspectabat.*

ιβ'. Ὅπως συμπεσόντες ἀλλήλοις, πολλῶν ἑκατέρωθεν πεσόντων διελύθησαν, μηδενὸς βεβαίως νικήσαντος.

12. *Qualiter prælio congressi sunt, & multis utrinque cæsis dirempta est pugna cum dubia victoria.*

ιγ'. Ὅπως κατὰ δ ἱερὸν χώματα ἤγειραν.

13. *Quomodo contra templum aggeres excitarunt.*

ιδ'. Ὡς τῶν ἱππέων ὀκταλλιούτων τοὺς ἵππους, λαβὼν δ εἷς ἕνα στρατιώτην πολλῶν, τοὺς λοιποὺς Καῖσαρ ἐσωφρόνισεν.

14. *Ut, cum equitum nonnulli equos amisissent, unius militis pœna reliquos in posterum cautiores reddidit.*

a Ita ex conjectura. ἐκμανίτου in *Edit. Basil.* & duabus *MSS.*

15. Quo-

15. *Quomodo è regione Olivarum montis multi ſeditioſorum clam egredi conati proſternuntur. quodque equitum quidam Pedanius, rapto quodam juvene dum fugeret, eum ad Cæſarem tanquam munus pretioſum adducebat.*

16. *Ut Judæi omnia templo propinqua incenderunt, ne ex illis Romani templum in poteſtatem ſuam redigerent.*

17. *De Judæo qui ad ſingulare certamen Romanos provocaverat, victorque ex gloriatione ſua occiſus eſt.*

18. *De dolo à Judæis excogitato, quo multos Romanorum exuſſerunt.*

19. *De Longo milite Romano, qualiter ſemetipſum interfecit: deque eo qui ſemet in Lucium commilitonem projecit.*

20. *Altera deſcriptio illorum qui fame perierunt.*

21. *De Maria, quæ filium ſuum comederat.*

22. *Qualiter aggeribus contra templum erectis arietes admovebant: utque ſcalis aſcenſis acre commiſſum eſt prælium, tandemque victi ſunt Romani: qua de cauſa Titus iratus portis ignem ſubjici juſſit.*

23. *De ſatellitibus Simonis tyranni qui ad Titum profugerant.*

24. *Quod, cum proponeretur à Tito quid facturi eſſent de templo, aliique alia dicerent, ipſe dixerit; ſe non paſſurum eſſe ejuſmodi ſtructuram flammis abſumi: atque ita concilium dimiſit.*

25. *Quomodo Judæi Romanos qui in ſtatione erant adoriuntur, cumque in eo eſſent ut in fugam verterentur, Cæſar prius auxilio venit & Judæos fugat.*

26. *Quomodo templum incenſum eſt, invito Cæſare.*

27. *Quod eodem menſe & die deflagravit templum, quo olim concrematum eſt à Babyloniis.*

28. *Quod, cum templum flammis vaſtaretur & Judæi omnes cujuſcunque ætatis una perirent, permixtus cum cæde editur ſonitus, clamorque Romanorum & pereuntium promiſcuus.*

29. *Quomodo ſacerdotum nonnulli verubus templi in Romanos pro miſſilibus utebantur, & muro quodam aſcenſo ſemetipſos in ignem conjecerunt: utque Romani, igne in omnia graſſantes, quicquid reliquum erat templi incenderunt, & multitudinem eò confugientium ad ſex hominum millia.*

30. *De Pſeudo-propheta, cui populus ad ſui interitum fidem habuit.*

31. *De ſignis excidium præcedentibus.*

32. *Quomodo Romani ſigna in templum inferebant, & Titum acclamationibus honorabant; deq; magna auri copia ex præda.*

33. *De puero cum ſacerdotibus in templi parietem ſe recipiente, & quo pacto decepit Romanos: utque ſacerdotes fame laborantes deſcenderunt ad Titum, quos ipſe puniri juſſit.*

34. *Quomodo tyranni Titum ad colloquium provocant, atque ipſe cum eis ſermonem habuit maxime admirandum.*

35. *Quod Titus, cum tyranni nihil moderati præ ſe ferrent, vehementer iratus edixerit per præconem, ne jam fidem dextramque ſibi dari ſperarent: quo facto imperavit militibus igne omnia vaſtare.*

ιε'. Οπως κατὰ τὸ Ελαιῶν ὄρος πολλοὶ τ στασιαστῶν ὁρμήσαντες ὑπεξελθεῖν, ἀνετράπησαν· ὅτι καί τις τ ἱππέων Πεδάνιος ἁρπάσας τινὰ νεανίαν φεύγοντα, τῷ Καίσαρι καθάπερ τι κειμήλιον προσήγαγεν.

ις'. Ως Ιουδαῖοι τὰ προσεγγίζοντα τῷ ἱερῷ κατέπρησαν, ὡς μὴ δι' αὐτῶν Ρωμαῖοι τ ἱερὰ ἐγκρατεῖς γένοιντο.

ιζ'. Περὶ τ μονομαχήσαντος Ιουδαίῳ κατὰ τρόπλησιν, & νικήσαντος τῶς Δι' ὃν ἀλαζονείαν ἀπεκτάνθη.

ιη'. Περὶ τὰ ὑπονοηθέντος· ὧν δι' ὃ τ Ιουδαίων δόλῳ, ὡς πολλὰς Ρωμαίων ἀνέπρησαν.

ιθ'. Περὶ λόγου τ στρατιώτου Ρωμαίων ὡς ἑαυτὸν ἀνεῖλε, καὶ ὡσὶ τ ὑπερίψαντος ἑαυτὸν συστρατιώτῃ Λευκίῳ.

κ'. Ἐκφρασις αὖθις τ ὑπὸ τ λιμοῦ θνησκόντων.

κα'. Περὶ Μαρίας τ τὸ ἴδιον τέκνον καταφαγούσης.

κϐ'. Οπως, τ χωμάτων κατὰ τ ἱερὰ ἀπαρτισθέντων, προσήγαγον τοὺς κριούς· καὶ ὡς ὑπὸ κλιμάκων ἀναβάντες, δεινὸν αὖθις ἔστησαν πόλεμον, καὶ πάλιν ἠττήθησαν Ρωμαῖοι· ἐφ' οἷς ὀργισθεὶς Τίτος τὰς πύλας ὑφάπτειν προσέταξεν.

κγ'. Περὶ τῶν αὐτομολησάντων τῷ Τίτῳ δορυφόρων τ τυράννου Σίμωνος.

κδ'. Οπως βουλῇ προτεθεὶς Τίτος τῶς δεῖ χρήσασθαι τῷ ἱερῷ, ἄλλων ἄλλα λεγόντων, αὐτὸς φησι, ἔφη, συγχωρῆσαι τοιοῦτον ἔργον καταφλεγῆναι, καὶ ἔτως διελύετο τὸ συνέδριον.

κε'. Οπως Ιουδαῖοι τοῖς τ Ρωμαίων φύλαξιν ἐπιπέσωσι, καὶ μελλόντων αὐτῶν τραπῆναι, φθάσας Καῖσαρ ἐπῆλθε, τρέψας τὸς Ιουδαίους.

κϛ'. Οπως ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη, & ἄκοντος Καίσαρος.

κζ. Οτι καθ' ὃν καιρὸν ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων καὶ πρότερον ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη κατὰ τόνδε τ μῆνα & τῇ ἡμέρᾳ αὖθις κατεφλέγη.

κη'. Ως τοῦ ναοῦ φλεγομένου. καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν Ιουδαίων συναναιρουμένων, συμμιγὴς τις ἦχος καὶ βοὴ τῶν τε Ρωμαίων καὶ τῶν ἀποθνησκόντων ἐγένετο.

κθ'. Οπως τ ἱερέων τινὲς κατὰ τ Ρωμαίων ἐπερρίπτουν τὰς ὀβελὰς τ ναῷ, καὶ ὡς ὑπὸ τοῖχόν τινα ἀναβάντες ἑαυτὰς εἰς τὸ πῦρ ἔβαλλον· καὶ ὡς Ρωμαῖοι τὰ λοιπὰ λεηλασάμενοι τ ναῷ πάντα κατεφλέγοντες κατέκαυσαν, & πλῆθος τῶν καταφυγόντων αὐτόθι εἰς ἑξακισχιλίους.

λ'. Περὶ τ ψευδοπροφήτου, ᾧ πιστεύσας ὁ λαὸς ἀπώλετο.

λα'. Περὶ τ προγεγονότων σημείων τ ἀλώσεως.

λϐ'. Οπως Ρωμαῖοι τὰς σημαίας ἐν τῷ ναῷ εἰσενέγκαντες, & τὸν Τίτον εὐφημίαις ἐγέραιρον· καὶ ὅπως ὁ χρυσὸς ἀπὸ τ λείας εὑρέθη.

λγ'. Περὶ τ παιδίου τ μὴ ἱερέων εἰς τ τοῖχον ἀναφυγόντος, πῶς ἡπάτησε Ρωμαίους· καὶ ὅπως λιμώττοντες κατέβησαν πρὸς τὸν Τίτον οἱ ἱερεῖς, ὁ δὲ αὐτοὺς ἐκέλευσε κολάσαι.

λδ'. Οπως οἱ τύραννοι τ Τίτον εἰς λόγους προκαλέσαντο, ὁ δὴ αὐτοῖς Δι' ἀλαλιᾶ θαυμασιωτάτη ὡμίλησεν.

λε'. Οτι μηδὲν μέτριον φρονούντων τ τυράννων, ἀγανακτήσας Τίτος ἐκήρυξε μὴ ἐλπίζειν αὐτοὺς ἔτι δεξιᾶς τυχεῖν· ὅθεν τῷ στρατιᾷ ἐκέλευσε τὰ λοιπὰ καταφλέξαι.

λϛ'. Περὶ

λς'. Περὶ τ̃ προσφυγόντων Καίσαρι βασιλικῶν συγγενῶν, ὅπως τε αὐτὸς εἰς Ρώμην ἀπέστειλεν.

λζ'. Ως ὁρμήσαντες οἱ στασιασταὶ, τὸς ἐν τῇ βασιλικῇ οἰκίᾳ Ρωμαίους διώξαντες, τὸ λοιπὸν πλῆθος τ̃ καταφυγόντων ὑ̃ δήμου πᾶν ἐφόνευσαν, δύο τ̃ Ρωμαίων ζωγρήσαντες.

λη'. Οπως πάλιν Ρωμαῖοι, τὸς λῃστὰς τρεψάμενοι, τὰ ὑπόλοιπα τ̃ πόλεως κατέφλεξαν.

λθ'. Οπως οἱ τύραννοι τοῖς ὑπονόμοις θαῤῥοῦντες, μέχρι παντὸς τῷ πολέμῳ προσέμενον.

μ'. Ως πάλιν ὁ Καῖσαρ τὴν ἄνω πόλιν χώμασι λαμβάνει, καθ' ὃν καιρὸν βουλευομένων τινῶν τῶν στασιαστῶν περὶ παραδόσεως, φθάνει μαθὼν ὁ Σίμων, ὃς κ̀ ἐκόλασεν.

μα'. Περὶ ὑ̃ ἱερέως ὑ̃ προσφυγόντ@ Καίσαρι, κ̀ κειμήλια πολλὰ παραδόντ@.

μβ'. Ως, συντελεσθέντων τ̃ χωμάτων, Ρωμαῖοι, τὰς μηχανὰς προσάγοντες, τ̃ λῃστῶν παραλόγως ἀποδράντων, καὶ τοῖς ὑπονόμοις ὑποδυάντων, ἐγκρατεῖς τῆς ὅλης πόλεως ἐγένοντο.

μγ'. Ως παρελθὼν ἔσω Καῖσαρ, κ̀ πολλὰ τ̃ ὀχυρώτητος τὴν πόλιν θαυμάσας, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀφανίσαι προσέταξε, μόνους δὲ τὸς τρεῖς πύργους, εἰς μνήμην τῆς ἑαυτ̃ ἀρετῆς τε καὶ ἀνδρείας, ἔλασεν.

μδ'. Οπως Καῖσαρ τὸς λῃστρικὸς κ̀ στασιώδεις, ὑπ' ἀλλήλων ἐνδεικνυμένους, ἀναιρεθῆναι προσέταξε, τὸς λοιπὸς, ὃς μὲν εἰς τ̃ θρίαμβον ἐτήρησεν, ὃς δ' εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐδωρήσατο, ἄλλους δ' εἰς τὰ κατ' Αἴγυπτον ἔργα, τὸς δ' πλείους διέπεμψε.

με'. Περὶ ὅλου ὑ̃ πλήθους τ̃ ὑπὸ τ̃ πόλεμον ἁλόντων τε κ̀ διαφθαρέντων.

μς'. Περὶ τ̃ εἰς τὸς ὑπονόμους καταφυγόντων.

μζ'. Οτι πεντάκις πρότερον ἁλόσης τ̃ πόλεως τοῦτο δεύτερον ἠρημώθη.

36. *De regis consanguineis ad Cæsarem perfugientibus, utque eos Romam mittendos curavit.*

37. *Quomodo seditiosi ad domum regiam profecti Romanos inde pepulerunt, & reliquam multitudinem popularium qui eo confugerant occiderunt, & duos milites Romanos vivos ceperunt.*

38. *Quomodo Romani, latronibus rursus in fugam versis, quod reliquum erat urbis incenderunt.*

39. *Quomodo tyranni cuniculis freti & innixi ad extremum usque belligerabant.*

40. *Quod Cæsar iterum superiorem urbem aggeribus occupat: cumque è seditiosis nonnulli de urbe tradenda deliberant, eos re explorata prævenit Simon & pœnis afficit.*

41. *De sacerdote ad Cæsarem profugiente, & res multas pretiosas ei tradente.*

42. *Quomodo aggeribus perfectis Romani machinas adducebant, & latronibus inexspectato fugientibus & cuniculos subeuntibus totam urbem nacti sunt Romani.*

43. *Quod Cæsar urbem introgressus eamque ob firmitatem multum miratus, cætera quidem omnia deleri jussit, tres vero turres solas in suæ virtutis & fortitudinis monumentum intactas reliquit.*

44. *Quomodo Cæsar, postquam latrones & seditiosos à se invicem delatos interfici jusserat, reliquos, partim in triumphum reservavit, partim provinciis donavit, aliosque ad Ægyptiorum opera relegavit, pluresque vendidit.*

45. *De tota multitudine eorum qui bello capti erant & perierunt.*

46. *De iis qui in cuniculos confugerunt.*

47. *Quod urbs quinquies prius capta, tunc iterum vastata erat.*

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ ϛ'.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER VI.

CAP. I.

Quod Judæorum calamitates magis ingravescebant: atque in Antoniam impressionem faciunt Romani.

ΚΕΦ. α'.

Οτι Ιουδαίων πάθη ὀλίγου τὸ χεῖρον πρὸς ἔπλησε· καὶ ὡς τῇ Αντωνίᾳ προσέβαλλον οἱ Ρωμαῖοι.

AT enim Hierosolymorum calamitates quotidie ingravescebant, cum & seditiosi magis irritarentur adversis inclusi, & fames in populum graſſata jam & ipsos depascereturCumuli mortuorum in urbe. Quin & multitudo congestorum in civitate cadaverum & visu horrenda erat, odoremque pestiferum emittebat, qui pugnantium excursibus impedimento erat. Nam incedentes, veluti per aciem plurima cæde exercitati, conculcare corpora necesse habebant; quique super eis graderentur neque horrebant neque miserabantur, neque malum omen sibi ducebant contumeliam in mortuos: gentili autem cæde dextras pollutas habentes, ad bellum cum alienigenis excurrebant, tanquam exprobrantes Deo (ut mihi videtur) supplicii sui tarditatem. non enim spe victoriæ, sed desperatione salutis jam ferociter gerebatur bellum. Romani autem, quamvis in aggreganda materia valde laborarent, aggeres tamen intra dies XXI excitarunt, attonsa, ut jam ante dictum est, omni in orbem circa civitatem regione ad XC stadia. Erat autem miserabilis etiam terræ facies: nam quæ antea arboribus & hortis ornata fuerant *loca*, ea tunc undique deserta sylvis accisis cernebantur. nec ullus qui antea Judæam viderat alienigena, & suburbana pulcherrima civitatis, cum ejus solitudinem tunc cerneret, lachrymas continere pote-

Aggeres brevi à Romanis excitati.

Τὰ μὲν οὖν τῶν Ιεροσολύμων πάθη τοιοῦτος ἦν καθ' ἡμέραν· ὅτι ὁ χεῖρον, τῶν τε στασιαστῶν μᾶλλον παροξυνομένων [b] ἐν ταῖς συμφοραῖς, καὶ τοῦ λιμοῦ μὴ τὸν δῆμον ἤδη κατεπείγοντος νεμομένου. τὸ γὰρ πλῆθος τῶν συνωθουμένων ἀνὰ τὴν πόλιν πλησμάτων ὄψει τε φρικώδες ἦν, καὶ λοιμώδη προσέβαλλεν ὀσμὴν, [c] ποδός τε τὰς ἐκδρομὰς ἐμπόδιον τοῖς μαχομένοις. ὅπερ δὲ ἀφ' ὕβρεως τάξεως φόβῳ μυείῳ [d] γεγυμνασμένους, χωρεῖν τὰς ἔδει τὰ σώματα πατεῖν, [e] οἱ δὲ ἐκβαίνοντες οὔτε ἔφριττον, οὔτε ὠλέγυν, οὔτε κλινδύνα κακὸν σφῶν αὐτῶν ὑπελάμβανον τοὺς εἰς τοὺς κατοιχομένους ὕβρεις· πεφυρμένοι δ' ὁμοφύλῳ φόνῳ τὰς δεξιὰς, ὅτι τοὺς ἀλλοφύλους πόλεμον ἐξέθεον, ὀνειδίζοντες, ἔμοιγε δοκεῖ, ὃ θεῖον εἰς βραδύτητα τὴν [f] ἐπ' αὐτοῖς κολάσεως. ὑπὸ γὰρ ἐλπίδι νίκης ὁ πόλεμος, ἤδη δὲ ἀπογνώσει σωτηρίας ἐθερμαίνετο. Ρωμαῖοι δὲ, καίτοι πολλὰ θεῖ τὴν ὕλης συγκομιδὴν ταλαιπωρήσαντες, τὰ χώματα δίπηχυ μιᾷ καὶ εἴκοσι ἡμέραις, χειράσαντες ὡς τριήρη τὸ θεῖ ὄν χῶμα, ἐπ' ἐνενήκοντα ϛαδίους ὁ κύκλῳ πᾶσαν. [g] ἦν δὲ ἐλεεινὴ καὶ τῆς γῆς ἡ θέα. τὰ γὰρ πάλαι δένδρεσι καὶ θαλλοῖσις κεκοσμημένα τότε παντάχοθεν ἠρήμωτο καὶ θεωρεῖτο τὸ ὕλιον. ὁδοιπόρος τε τὴν πάλαι Ιουδαίαν καὶ τὰ θεικαλλῆ περάσεια τῆς πόλεως ἐφορακὼς ἀλλόφυλος, ἔπειτα τότε βλέπων ἐρημίαν,

a Ita *Big.* & *Ruf.* τῶν στασιαστῶν in *cæteris*. b Illud ὁ non agnoscit *Ruf.* c Πρὸς δὲ *Big.* d Γεγυμνασμένης *Gall.* e Οἱ δ' ἐπιβαίνοντες *Big.* f Ἐπ' αὐτοὺς *Big.* g Ita *Big.* & *Vat.* antea erat, τῶν δὲ πᾶσιν ἐλεεινὴ καὶ γῆς ἡ θέα.

a Ωλε-

μίαν, οὐκ [a]ὠλοφύρατο, ἢ κατεστέναξε τ̃ μεταβολὴν πρ̃ ὅσον γέγονεν. πάντα γὰρ ἐλυμήνατο τὰ σημεῖα ὅ κάλλιστος ὁ πόλεμος, ἢ οὐκ ἄν τις ἐξαπίνης ἐπιστὰς τ̃ [b]προεγνωκότων ἐγνώρισε τ̃ τόπον, ἀλλὰ παρὼν ἐζήτει τ̃ πόλιν.

β'. β'. Ῥωμαίοις δὲ καὶ Ἰουδαίοις τὸ τέλος τ̃ κάμάτων [c]ἴσην σφίσι φοβερὰν ἔλιπε ἀρχήν. οἱ μὲν γὰρ, εἰ μὴ καὶ ταῦτα καύσαι, ἁλώσεσθαι τ̃ πόλιν προσεδόκων· Ῥωμαῖοι δὲ, ὅτε ἂν ἔθ' αἱρήσειν, κατεῖναν ἀφθαρτέντων. ὕλης γάρ τε ἐν δαπείᾳ, καὶ τ̃ μὲν πόνοι ἤδη τὸ σῶμα, τ̃ δ' ἐπαλλήλων πταισμάτων αἱ ψυχαὶ τοῖς στρατιώταις ἐλείποντο. τοῖς γε μὴν κατ' τ̃ πόλιν συμφοραῖς, Ῥωμαίοις πλέον εἰς σωφρονεῖν προὔκειτο ἀθυμίας, ἢ τοῖς ἐν αὐτῇ. προὐκεῖτο γὰρ τὰ τηλικαῦτα πάθη τοῖς μαχιμωτάτοις ἥδιον ἐχρῶντο μαλακωτέροις, ἀλλ' ἐθραύοντο πάντοτε τὰς ἐλπίδας, τ̃ μὲν χαμάτων ταῖς ἐπιβουλαῖς, τ̃ δὲ ὀργάνων στερρότητι τ̃ τείχους, τ̃ δὲ κατ' χεῖρα μάχης ταῖς τ̃ συμπλεκομένων τολμηροῖς πλεονεκτήμασι. ὃ δὲ μέγιστον, θάσσους τε, καὶ λιμῷ καὶ πολέμῳ, καὶ τοσούτων κακῶν εὑρίσκοντας ἐπάνω ὃ προὔκειτο τ̃ ψυχῆς Ἰουδαίους ἔχοντας, ὑπελάμβανόν τι τ̃ ἀνδρῶν ἀμάχους μὲ τὰς ὁρμὰς, ἀνάλωτοι δὲ τ̃ ὑπὸ συμφοραῖς εὐθυμίαν εἶναι. τί γὰρ ἂν μὴ ὑπομεῖναι δεξιᾶ τύχη χρωμένους, τοὺς ὑπὸ κακῶν προσκλύσεως ἐπιμένοντας; οἱ μὲν δὴ ἐρρωμενέστερας διὰ ταῦτα τ̃ χωμ[x] ἐποιοῦντο τὰς φυλακάς.

γ'. Οἱ δὲ περὶ τ̃ Ἰωάννην, καὶ τ̃ Αντωνίαν ἅμα καὶ πρὸς ὃ μέλλον, εἰ καθαιρεθείη ὃ τεῖχος, ὁρμαλίζοντο· καὶ πρὶν διαιρεῖσθαι τὰς κριούς, ἐπέκειντο τοῖς ἔργοις. ὃ μὲν ἰσχύσαν γε τ̃ ἐπιχειρήσεως. [d]ἀλλὰ προσελθόντες μ̃ λαμπάδων, καὶ ὑγίσιν τοῖς χώμασι, ψυχρότεροι τ̃ ἐλπίδες ὑπέστρεφον. προῆντο μὲν γὰρ, ὅδε ὁμοίως ἡ σκέψις αὐτ̃ ἐδοκεῖ, κατ' μέρος διαπηδῶντες, καὶ διαλειμμάτων, καὶ μεμελλημένως μ̃ δίκης, καθόλου τ' εἰπεῖν, οὐκ Ἰουδαϊκῶς. τὰ γὰρ ἴδια τ̃ ἔθους [e]ὑστέρησε ἅμα, ἡ [f]τόλμα, καὶ ὁρμὴ, καὶ δρόμος ὁμ̃ πάντων, καὶ ὅ μετὰ [g]παύσεως ἀναστρέφειν. ἀπονώτερον δὲ ἑαυτῶν προσελθόντες, καὶ τοὺς Ῥωμαίους εὗρον ἐρρωμενέστερον τ̃ σφίσιν προσδεδεγμένους. τοῖς μὲν γε σώμασι καὶ ταῖς παντοπλίαις ὕπαιθρος ἐφεστήκασι τὰ χώματα πάντοθεν, ὡς μ̃ πυρὶ μηδαμόθεν καταλιπεῖν [h]προσβῆναι τὸ δὲ ψυχὴν [i]ἑτοίμως ἔχαρσε, μὴ μεταχωρῆσαι τ̃ [k]τάξεως πρὸ θανάτου. [l]πρὸς γὰρ ὅ πᾶσαν αὐτ̃ ὑποκόπτεσθαι τὰς ἐλπίδας, εἰ καὶ κεῖνα καταφλεγείη τὰ ἔργα, δεινὸν τοὺς στρατιώτας εἶναι ἐδόκει, εἰ πάντα [m]κρατήσαντες, παντουργία μὲ ἀρετῆς, ἐπίοιεν δὲ ὅπλων, πλ̃θος δὲ ἐμπειρίας, Ἰουδαῖοι δὲ Ῥωμαίων. ἅμα δέ τι καὶ τὰ ἀφετήκεια σταθηρὸν τ̃ περιπόντων ἐφικνούμενα, καὶ πεσόν τις [n]μ̃ ἑαυτὸν ἐμπόδιον ἦν, ὅτε κίνδυνος [o]μ̃ πόσου χωρεῖν ἐποίει μαλακωτέρους. τ̃ δ' ὀξυτέρων βελῶν [p]καθαμένων, οἱ μὲν πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τ̃ εὐταξίαν καὶ ὅ πύκνωμα τ̃ πολεμίων κατεπλαγέντες, οἱ δὲ τυπέντες τοῖς ξυστοῖς ἐπαλινδρόμουν καὶ τέλος, ἀλλήλους κακίζοντες εἰς δουλίαν, ἀνεχώρουν

rat, & mutationem non gemere, quæ & quanta fuerit. quippe omnia pulchritudinis veſtigia deleverat bellum: nec ſi quis ſubito adveniſſet qui locum prius noverat, eum cognoſceret, ſed præſens quæreret civitatem. *Mutata facies urbis.*

2. Aggerum autem opus finitum Romanis pariter ac Judæis in cauſa erat ut timere inciperent. namque hi, niſi eos quoque exurerent, captum iri civitatem putabant: Romani vero, eam haud unquam ſe capturos eſſe, ſi & iſti deſtruerentur. materia quippe eos defecerat, & labore quidem militibus attrita erant corpora, crebris vero adverſis caſibus animis deficiebant. Porro eveniebat ut ex civitatis calamitatibus Romani magis animos deſponderent, quam qui in ea erant. nam propter iſtiuſmodi clades pugnatores nihilo ſegnioses habebant, ipſis interim fracta ſpe & debilitata, cum aggeres inſidiis, machinæ ſoliditati muri, pugnaque manibus conſerta audacia confligentium cederent. Maximè vero, cum & ſeditione & fame & bello ſuperiorem animi fortitudinem Judæos habere competirent, virorum quidem inſuperabiles eſſe impetus, animos vero in calamitatibus terrore invictos gerere arbitrabantur. quid enim non ſuſtineant proſperis in rebus, qui malis ad virtutem incitarentur? Et illi quidem propterea validiores aggeribus adhibebant cuſtodias. *Romani à Judæis terrentur.*

3. Joannes autem ejuſq; ſocii, apud Antoniam ſimul & futuris, ſi disjiceretur murus, proſpiciebant; &, antequam arietes admoverentur, impetum faciebant in opera. Non tamen illis ſucceſſit conatus. Sed cum facibus progreſſi, priuſquam aggeribus appropinquarent, ſpe ſua fruſtrati reverterunt. Nam primum ne concordare quidem videbatur eorum conſilium, paulatim, & per intervalla, & cunctanter, non ſine metu exſilientium, atque, ut ſummatim dicam, non Judæorum more. Simul enim illis deerant quæ gentis propria, audacia, impetus, conjunctuſque omnium curſus, & ſine offenſione reverti. Languidiores vero progreſſi, quam ſolebant, etiam Romanos acie ſolito validiori ſtantes inveniebant: qui corporibus quidem atque armis ita undique aggeres ſepſerunt, ut nuſquam igni aditum relinquerent; animo vero quiſque eatenus confirmato erat, ut prius moreretur quam loco cederet. nam præterquam quod omnis ſpes illis præcideretur, ſi etiam iſta opera forent exuſta, magno ſibi pudori eſſe ducebant milites, ſi per omnia cederet aut calliditati virtus, aut arma temeritati, aut peritia multitudini, aut Romani Judæis. Simul autem & machinæ obſidionales pro illis faciebant, miſſilia ad eos uſque conjicientes qui è muro proſiliebant, & cum quis cecidiſſet ſubſequuturo moram injiciebat, periculumque ultra progrediendi remiſſiores efficiebat. Qui vero intra teli jactum ſe proripuerant, alii, priuſquam ad manus ventum eſſet, diſciplina hoſtium & denſitate perterriti, alii ſpiculis vulnerati retrocedebant: tandemque, alius alium timiditatis arguens, re infecta revertebantur. *Audacia & impetus Judæorum decreſcit.* *Judæi ſeipſos timiditatis arguunt.* *Judæi cum facibus aggerem aggrediuntur.*

a Ωλοφύρετο Big. b Τῶν τῦ προεγνωκότων Big. c Ἰσῶν μ̃ ἐποίει Big. d Ἀλλὰ καὶ προσελθόντες Big. e Ὑστερῆτο Big. f Τόλμα καὶ ἡ ὁρμὴ Big. g Παύοντας Big. h Παρεισδῦσαι Big. i Ἑτοίμως Big. k Παρατάξεως Big. l Πρὸς γὰρ τ̃ & mox κἀκεῖνα Big. m Κρατήσειαν Big. n Τῶν μὴ ἑαυτὸν Big. o Ita ex conjectura. antea erat τῦ μὴ πόσου χωρεῖν in Editis & MSS.

Romani oppugnant Antoniam.

bantur. Primo menſis Panemi die cœpta eſt oppugnatio. Judæis autem inde digreſſis, Romani helepoles admovêre, quamvis ab Antonia ſaxis peterentur & igni & ferro, teliſque omnigenis quæ Judæis ſuppeditaret neceſſitas. Nam licet mœnibus multum confiderent Judæi, machinaſque contemnerent, tamen eas applicare prohibebant Romanos. Illi autem Judæorum ſtudium ne læderetur Antonia ex murorum infirmitate eſſe arbitrantes, ratique eam fragilibus niti fundamentis, ex adverſo *modis omnibus* contendebant. Nec tamen quod feriebatur ictibus cedebat: ſed ipſi quidem crebris in ſe miſſilibus jactis, cum nulli periculo deſuper venienti ſuccumberent, eo perducebant helepoles ut agendi vim haberent. At cum inferiores eſſent, ac lapidibus comminuerentur, alii ſcutis ſuper corpora concameratis fundamenta manibus & vectibus ſuffodiebant, atque ſaxa quatuor obſtinato labore amoliti ſunt. Nox autem prælium utrinq; diremit: atque in ea, murus arietibus quaſſatus, qua Joannes, cum prioribus aggeribus inſidiaretur, eum ſuffoderat, ſubſidente cuniculo, repente corruit.

Muri pars ſubito corruit.

Romani & Judæi qualiter ex eo afficti.

4. Cum hoc præter opinionem accidiſſet, utrique *diverſe* animis affecti erant. Nam Judæi quidem, quos anxios & dejectos eſſe veriſimile erat, quod præter exſpectationem inciderit ruina, & adverſus eam nihil præcaverant, tanquam acciderat manente Antonia, confidebant: Romanorum vero inopinatam lætitiam è proſtrato *conceptam* cito reſtinxit muri alterius conſpectus, quem poſt illum Joannes cum ſuis ædificaverat. Veruntamen priori facilior oppugnatu apparebat. Tunc enim & aſcenſum per ruinas promptiorem videri, & Antonia multo infirmiorem eſſe murum, quodque temporarius eſſet cito deſtrui poſſe exiſtimabant. Nemo tamen eum audebat aſcendere, quod primo tentantibus præſentiſſimum impenderet exitium.

Titus ſuos hortatur.

5. Titus vero ſpe atque oratione putans alacritatem pugnantium quam maxime excitari, & adhortationes atque promiſſa facere ut ſæpe in oblivionem veniant periculorum, atque mors ipſa interdum contemnatur, fortiſſimis in concionem congregatis experiebatur eos, dicens, "Hortari quidem ad ea, commi-
"litones, quæ ſine periculo geri poſſunt, ſubin-
"de & ipſis qui rogantur inglorium eſt, ipſumq;
"certe qui rogat ignaviæ arguit. Non opus eſſe
"puto exhortatione, niſi cum res periculoſæ
"ſint; quas ſcilicet per ſe quemque gerere di-
"gnum eſt. Quare ego partim quidem diffi-
"cilem vobis in murum eſſe aſcenſum ipſe
"profiteor; partim vero quod deceat gloriæ
"cupidos cum difficilibus congredi, quodque
"pulchrum ſit cum gloria mori, nec infru-
"ctuoſum erit primum audere forte facinus,
"perſequor. Et primum quidem vos illud hor-
"tetur, quod nonnullos fortaſſe deterreat, Ju-
"dæorum patientia & in adverſis rebus con-
"ſtantia. etenim Romanos meoſque milites,
"quibus in pace quidem bella diſcere, in bello

ἀφαλῆ. νυμηνίᾳ Πανέμου μηνὸς ἡ ἐπιχείρησις λύ. ἀναχωρησάντων δὲ [a] τ Ιουδαίων, τροσῆλθον οἱ Ρωμαῖοι τοῖς ἑλεπόλεις, βαλλόμενοι πέτρας τε ἀπὸ τ Αντωνίας, καὶ πυρὶ καὶ σιδήρῳ, καὶ παντὶ τῷ χορηγουμένῳ Ιουδαίοις ὑπὸ τ ἀνάγκης βέλει. καίτοι γὰρ πολὺ τῷ τείχει πεποιθότες, καὶ τ ὀργάνων καταφρονῶντες, ὅμως ἐκώλυον τοὺς Ρωμαίους τροσάγειν. οἱ δὲ τ μὲν Ιουδαίων σπουδὴν τ Αντωνίαν ὑπολαμβάνοντες γίνεσθαι δι' ἀσθένειαν τ τείχους, καὶ ταθρὰν ἐλπίσαντες εἶ τοὺς θεμελίους, ἀντεφιλοτέχνουν. ὁ μὲν ὑπτίασε τ τυπτόμενον· ἀλλ' οἱ μὲ συνεχῶς βαλλόμενοι, καὶ τροὺς μηδὲν τῶν καθ ὑπερθεν κωλυόντων ἐνδιδόντες, ἐνεργὰς παρεῖχον τὰς ἑλεπόλεις. ὡς δ' ἦσαν ἐλάττους, καὶ τροαθροίζοντο τοῖς πέτραις, ἕτεροι τὺς θυρεὰς ὑροφώσαντες ὑπὲρ τ σωμάτων, χερσὶ καὶ μοχλοῖς ὑπώρυττον τοὺς θεμελίους, ἐπασσάλευόν γε λίθους τροσαρτερήσαντες ἐξέσεισαν. ἀνέπαυσε δὲ νὺξ ἑκατέρους, καὶ σὺν ταύτῃ τὸ τεῖχος [b] τὸ ὑπὸ τῶν χριῶν σασαλευόμενον, καθ' ὃ τοῖς τροτέροις ὑπόνοις λῶσιν ὁ Ιωάννης ὑπώρυξεν, ἐδάφους [b] τ διώρυχος, ἐξαπίνης [c] κατερείπεται.

Romani & Judæi qualiter ex eo afficti.

δ'. Τούτου συμβάντος τροσδόξως, ἑκατέρους [d] διέτιθη τὰ φρονήματα. Ιουδαίους μὲν γὰρ, ὡς ἀθυμεῖν εἰκὸς λῦ τ τ τ παρ' ἐλπίδα γενέσθαι τὸ τῶμα, καὶ μὴ τροσοφαλίσθαι τροὺς αὐτὸ, θαρρεῖν ὡς μηδὲν σημαίνοντος τ Αντωνίας· Ρωμαίων δέ γε τ παρ' ἐλπίδα χαρὰν ὅτι τῷ καταῤῥηχθῆναι ταχέως ἔσεσθαι ἄλλο ἑτέρου τείχους, ὅσῳ ἔνδοθεν ᾠ τροὶ τ Ιωάννου ἀντωκοδομήσαντο. εὐμαρέστερα μέν γε τ τρότερον ἡ τροσβολὴ κατεφαίνετο. τότε γὰ ἀναβῆναι ἀφ' τῶν καταῤῥηγνῦσι ῥᾴον ἐδόκει, καὶ τ τεῖχος ἀσθενέστερόν τε πολλῷ τ Αντωνίας, καὶ ταχέως τῷ τροσκαίειν εἶ [e] λύειν ὑπελάμβανον. ὑ μὲν ἐτόλμα τις ἀναβῆναι· τρῶτος γὰρ τοῖς ἀρξαμένοις λῶ ἀπώλεια.

Titus ſuos hortatur.

ε'. Νομίζων δ' ὁ Τῖτος ἐγείρεσθαι μάλιστα τὰς τ τολεμίων τροθυμίας ἐλπίδι ὑ λύγῳ, τάς τε τροφάσεις ὑ τὰς ὑποσχέσεις τολλάκις μὲ λήθην [f] ἐργάζεσθαι τ κινδύνων, ἔστι δ' ὅτε ὑ θανάτου καταφρόνησιν, συναγαγὼν ὅτι τοὺς ἀλκίμους, ἐπειρᾶτο τ ἀνδρῶν, "ὦ συστρατιῶται, λέ-
"γων, ὅ μὲ [g] τροκελεύειν ὅτι τὰ μὴ φερτὰ κίνδυνον,
"αὐτόθεν τοῖς τροκελευομένοις ἀκλεὲς, ἀμέλει δὲ ὑ ὃ
"τροκελεύοντι φέρει κατάγνωσιν ἀναισθησίας. δεῖ δ' οἶ-
"μαι τροτροπῆς εἰς μόνα τὰ σφαλερὰ τ πραγμ, ὡς
"οἰκεῖά γε καθ' αὑτὺς τράττειν ἄξιον. ὅτε ἔγω γε ὅ μὲ
"ὑπάρχειν χαλεπὸν τ ὅτι ὅ τεῖχος ἄνοδον, αὐτὸς ὑμῖν τρο-
"τίθημι· ὅ δ' ὅτι μάλιστα τροσήκειν μάχεσθαι τοῖς δυσκό-
"λοις τὺς ἀρετῆς ἐριεμένους, ὑ ὅτι καλὸν τὸ εὐκλεὲς τε-
"λευτᾶν, ὑ ὡς οὐκ ἄκαρπον ἔσαν τοῖς καταξαμένοις ὅ γεν-
"ναῖον, διέξιμι. τρῶτον μὲ οὖν [h] ὑμῖν γενέσθω τροτροπή, ὅ πο-
"νὰς ἴσως ὑποδρέπον, ἡ Ιουδαίων μακροθυμία, ὑ ὅ καρτερι-
"κὸν ἐν οἷς κακοπαθοῦσιν. αἰσχρὸν γὰ Ρωμαίους τε ὄντας ὑ στρα-
"τιώτας ἡμᾶς, ὑ διδακτὸν μὲ ἐν εἰρήνῃ ὅ πολεμεῖν, ἔθνος
δ' ὃ

a Illud τ non agnoſcit *Big.* b Sic *Big. Vat.* & *Ruf.* antea erat ὑπόνους ἐ διώρυχος. c Ita *Big.* & *Zonar.* κατέρριπται in *Editis Aliiſque.* d Eo modo *Big. Vat.* & *Ruf.* διηγίετο in *Editis Aliiſque.* e Λύειν *Big.* f Ενεργάζεσθαι *Big.* g Παρακελεύειν *Big.* & mox παρακελευόμενος, & παρεγκελεύειν. h Υμῶν in aliquot *Codd. MSS.*

a Illud

"δ' ὁ πολέμῳ τὸ κρατεῖν ἔχοντας, ἡττᾶσθαι κατὰ
"χεῖρα Ιουδαίων ἢ τῷ ψυχικῷ, καὶ ζῶντα τοῖς τε-
"λευτῶσι καὶ συνεργουμένους ὑπὸ θεοῦ. τὰ μὲν
"δὴ ἡμέτερα πταίσματα τῶν Ιουδαίων ὀφείλει ἀπονοίας· τὰ
"δ' ὑπέρφυα πάθη ταῖς τῶν ὑμετέραις ἀρεταῖς καὶ ταῖς
"τοῦ θεοῦ συνεργίαις αὔξεσθαι. φάσις γὰρ καὶ λιμὸς, καὶ
"πολιορκία, καὶ δίχα μηχανημάτων πίπτοντα τείχη, τί
"ἀλλ' ἢ θεοῦ μὴ εἴη μῆνις ἐκείνοις, βοήθεια δ' ἡμε-
"τέρα; τὸ τοίνυν μὴ μόνον ἐλαττᾶσθαι χειρόνων, ἀλλὰ
"καὶ τῇ θείᾳ συμμαχίᾳ παραδίδοναι, παρὰ ὑμῶν ὑκ
"ἂν εἴη. πῶς δ' οὐκ αἰσχρὸν, Ιουδαίους μὲν οἷς πολλῷ
"ἀρχικώτερον ἐφέρου δεδιδάχθαι μαθόντας ἡλᾶσθαι, ὑπὲρ
"τοῦ μηκέτι τοῦτο παθεῖν θανάτου καταφρονεῖν, καὶ πολ-
"λάκις εἰς μέσους ἡμᾶς ἐκτρέχειν, οὐκ ἐλπίδι τοῦ
"κρατῆσαι, ἀλλὰ ψιλῇ ἐπιδείξει ἀνδρείας· ἡμᾶς
"δὲ τῆς γῆς ὀλίγου δεῖν ἁπάσης καὶ θαλάσσης κρα-
"τοῦντας, οἷς καὶ τὸ μὴ νικᾶν ὄνειδος, μηδὲ ἅπαξ
"εἰς τοὺς πολεμίους ἁμαρτάνεσθαι, ἐφιέμενα δὲ
"τῷ λιμῷ κατ' αὐτοῦ καὶ τῷ τύχῃ ἀργοὺς καθε-
"ζομένους μὴ ποιοῦσιν ὅπλων, καὶ ζῶντα δι' ὀλίγου τοῦ
"παραβόλου τὸ πᾶν κατορθοῦσαι δυναμένους; ἀναβάν-
"τες γοῦν ἐπὶ τὴν Αντωνίαν, ἕξομεν τὴν πόλιν. καὶ
"δὲ ἂν γένηταί τις ἔτι τοῖς ἔνδον ὅπλων ὄκνος, οὐκ οἰο-
"μαί μάχῃ, τόγε κυρφίῳ ἐθέλειν, καὶ ταῖς ἀναπνοαῖς
"ἐπικαθῆσθαι τοῦ πολεμίου, ταχέως τὴν ὁλοχερῆ νίκην
"ἐγγυᾶται. καὶ ἔγωγε, ὃ μὴ ὑμεῖν ἅρπ τὸ καὶ πολέ-
"μῳ τελευτῶν, καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς ἀρωμαίοις πεσοῦσιν ἀβα-
"νασίαν παραλείπω, ἐπαρασαίμην δ' ἂν τοῖς ἄλλοις
"ἔχουσι τὸ κατ' εἰρήνην ἐκ νόσου θάνατον, οἷς μὴ δὲ
"σώματος ἡ ψυχὴ τάφου καταξιοῦται. τίς γὰρ οὐκ οἶδε
"τὸ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ὅτι ταῖς μὲν ἐν παραταξει ψυχαῖς,
"σιδήρου τὸ σαρκῶν ἀπολυθείσας, ὃ καθαρώτατον φυ-
"σεῖον αἰθὴρ ξενοδοχῶν ἄστροις ἐγκαθιδρύει· δαίμονες δ'
"ἀγαθοὶ, ἡ ἥρωες εὐμενεῖς, ἰδίοις κλήροις ἐμφανίζον;
"ταῖς δ' ἐν νοσοῦσι τοῖς σώμασι σωτακείσας, καὶ τὰ
"μάλιστα κηλίδων ἢ μιασμάτων ὧσι καθαραὶ, νῦξ ὑπό-
"γειος ἀφανίζει, καὶ λήθη βαθεία δέχεται, λαμβάνου-
"σά τε ἅμα τοῦτε βίου καὶ τὸ σωμα· ἐπὶ δὲ τὸ μνήμης περι-
"γραφήν. εἰ δὲ κέκλωσται μὲν ἀνθρώποις ἀναλγησία τελευτὴν,
"κυφότερος δ' εἰς αὐτίκα νόσου πᾶσης σίδηρος ὑπηρέτης,
"πῶς ὐκ ἀγεννὲς μὴ δίδοναι ταῖς χρείαις, ὃ τῷ χρεὼν
"ἀποδώσομεν; ἡ ζῶντα μὲν, ὡς ἂ δυναμένων σωθῆναι τὸ
"μὴ χειρησόντων, διεξῆλθον. ἔνεστι δὲ σώζεσθαι τοῖς ἀνδρι-
"ζομένοις, καὶ ἐκ τοῦ σφαλερωτάτου. ῥᾷστον μὲν γὰρ ὅ καθαρ-
"ρῖψαι εὐεπίβατον· ἔπειτα πᾶν τὸ οἰκοδομηθὲν εὐδιάλυ-
"τον. ὑμεῖς τε πλείους, θαρσήσαντες ὅτι τοῦ θεοῦ τὸν, ἀλ-
"λήλοις προθυμεῖσθε καὶ βοηθεῖν γίνεσθε, καὶ τοῖς πολεμίοις ὃ
"ὑμέτερον θράσημα ταχέως κλάσει τὰ φρονήματα. καὶ
"τάχα ἂν ὑμῖν ἀναίμακτον τὸ κατόρθωμα γένοιτο, μόνον
"καταρξαμένοις. ἀναβαίνοντας μὲν γὰρ κωλύειν τις φράσει;

"vero vincere consuetum est, à Judæis manu
"vel animo superari, turpe est, idque in fine
"victoriæ, cumque à Deo adjuti simus. no-
"stra enim infortunia Judæorum desperationi
"accepta debentur: illorum autem clades ve-
"stris virtutibus, quibus auxiliatur Deus, cre-
"scunt. Etenim seditio, fames, obsidio, mu-
"rorumque sine machinis casus, quid sit aliud
"quam in illos ira Dei, nostrumque adjumen-
"tum? Igitur non solum deterioribus inferio-
"res videri, sed etiam divinum auxilium pro-
"dere, vobis non convenit. Quo pacto au-
"tem non turpe videatur, Judæos quidem, qui-
"bus non magno pudori est vinci qui servire
"didicerint, ne in posterum id patiantur, mor-
"tem contemnere, atque in nos medios fre-
"quenter excurrere, *non victoriæ spe, sed ad
"levem virtutis ostentationem: nos autem to-
"tius pene terræ marisque victores, quibus
"etiam non vincere probro habetur, otiosos
"sedentes, ne semel quidem in hostem aliquid
"audaciter expertos, famem ac fortunam illis
"adversam cum ejusmodi armis operiri, idque
"cum parvo discrimine totum possitis effice-
"re? Itaque in Antoniam si ascenderimus ha-
"bebimus civitatem. nam etsi pugnandum sit
"adversum intus positos, quod non arbitror,
"attamen verticibus ac respirationi hostium
"insidere victoriam nobis integram spondet
"& *promittit*. Equidem prætermissa nunc
"eorum laude qui in bello moriuntur, illorum-
"que immortalitate qui Martio furore cadunt,
"est ut illis, qui non adeo fortiter animati
"sunt, ex morbo pacis tempore mortem im-
"precer, quorum anima cum corpore sepul-
"chro damnatur. Quis enim virorum fortium
"nescit, animas in acie quidem ferro corpori-
"bus solutas purissimo ætheris elemento inter
"astra collocari; easque manes bonos ac pro-
"pitios heroas posteris illorum conspiciendas
"dare; quas vero morbus corporis tabes-
"que consumpserit, maculæ licet labisque pu-
"ras, sub terras ire in tenebras & in profun-
"dam demergi oblivionem, eundemque me-
"moriæ statui terminum qui sit & vitæ & cor-
"poris. Quod si fati necessitate mors homi-
"nibus decreta est, ad eam autem omni mor-
"bo levius est ferri ministerium, cui non vi-
"deatur ignavum negare id in commodum
"aliorum. quod ut fato debitum reddituri su-
"mus? Et hæc quidem, quasi servari nequeant
"qui hoc ipsum aggredientur, prosequutus
"sum. Est autem iis qui virilem animum ge-
"runt evadendi via etiam è maximis pericu-
"lis. Nam primum quidem quod dejectum
"est facile ascenditur: deinde totum quod æ-
"dificatum est facile dissolvi potest. Vosque
"plures, sumpta audacia ad rem aggredien-
"dam, alii aliis incitamento estote & auxilio,
"vestraque animi fortitudo brevi animos ho-
"stium franget. & fortasse vobis res sine san-
"guine successerit, si eam tantum cœperitis.
"Nam ascendentes quidem ab illis prohiberi
"veri-

a Illud μὲν è *Cod Big.* *b* Ita *Big. Voss. & Ruf.* ὑμ. in *aliis.* *c* Ita *Big. Vat. & Ruf.* μόνον μῆνις in *Editis Aliisque.* *d* Οὐ πολλῷ αἰσχιόν φέρει *Big.* *e* Πάσης τῆς θαλάσσης *Big.* *f* Τὸ ἐξεμβῶσι *Big.* *g* Ἐν τῇ πολέμῳ *Big.* *h* Illa τοῦ ἀγαθῶν ἀνδρῶν possunt referri ad sequentia. *i* Ita *Big. & Vat.* antea erat λαμπρυνόμενος. *k* Sic *Big.* κυφότερον in *Editis Aliisque.* * Non ad spem victoriæ, sed ad indicium fortitudinis & ostentationem gloriæ, *Pseudo-Hegesipp.*

"verisimile est: si vero clam vel etiam per vim "aliquid semel egeritis, non erit ut vos sustinea"nt, si pauci id facere occupaveritis. Me au"tem profecto pudeat, nisi qui primus murum "conscenderit invidendum remunerationibus "fecero: & qui vixerit quidem iis imperabit, "qui nunc ipsi æquales habentur; beatissima ve"ro etiam eos sequentur præmia, qui ceciderint.

Sabinus vir fortissimus.

6. Talia cum diceret Titus, cætera quidem multitudo periculi magnitudinem pertimuit: eorum vero unus qui in cohortibus militarent, Sabinus nomine, Syrus natione, vir & animo & manu fortissimus apparuit, etiamsi qui illum intuitus virtutem habitu corporis mensus fuisset, eum ne justum quidem militem esse credidisset. etenim colore niger erat, corpore gracilis & pilosus, sed in tenui corpore & viribus ejus angustiore heroica quædam virtus habitabat. Cum primus itaque surrexisset, "dedo "me, inquit, tibi alacri animo, Cæsar, & ante "omnes in murum ascendo: atque opto qui"dem ut vires ac voluntatem meam sequatur "fortuna tua. *quod si quis indignans faci"nus audax mihi inviderit, scito me non præ"ter spem, si res aliter cesserit, sed quòd sic "decreverim, pro te moriturum." His dictis, & scuto lævâ capiti prætenso, strictoq; dextera gladio, hora quidem diei sexta murum petebat. Eumque ex aliis sequebantur, qui soli ejus virtutem æmulati sunt, viri undecim. Ille autem omnes multo antecedebat, impulsu quodam divino incitatus. At vigiles è muro jaculis eos petebant, & tela undique innumera jaciebant, insuper & saxa ingentia devolvebant, quibus aliquot ex undecim dejecti sunt. Sabinus autem missilibus occurrens, telisque *pene* obrutus, non prius destitit ab impetu, quam in summum murum evasisset & hostes fugasset. nam Judæi, tam viribus illius attoniti quam animi fortitudine, simulque plures ascendisse rati, in fugam versi sunt. Unde est quod fortuna *non immerito* incusetur, ut quæ virtutibus invideat, semperque præclaris obstet facinoribus. Siquidem hic vir, cum quod aggressus est superasset, lapsus est, saxoque cuidam impactus maximo cum sonitu *armorum* pronus *in* eum decidit. Quo factum est, ut Judæi conversi, ubi solum & jacentem vidêre, undique eum peterent. Ille autem genu nixus & scuto protectus, primo quidem semet defendit, multosque ad ipsum accedentes sauciavit; *Cum tribus sociis* postea vero vulnerum multitudine dextram laxavit, & ad extremum, priusquam animam redderet, telis est obrutus: vir sane pro fortitudine dignus meliori fortuna, haud secus tamen ac pro cœpti facinoris difficultate cecidit. E cæteris autem tres quidem qui jam ad summum evaserant, lapidibus obtritos occiderunt, octo vero saucii detracti & in castra relati sunt. Et hæc quidem tertio die mensis Panemi gesta sunt.

Cum XI *aliis murum aggreditur.*

Viginti è custo-

7. Biduo autem post viginti de numero custodum, per aggeres excubantium, congregati,

"κατὰ τὸ εἰκὸς, λαθόντας δὲ καὶ βιασαμένους ἅπαξ, "οὐκ ἂν ὑποστῆναι ἔτι καὶ ὀλίγοι [a] φθάσαντες. "δὲ καταρξάμενον, αἰσχυνοίμεθ' ἂν, εἰ μὴ [b] ποιησα"μι ζηλωτὸν τὸ τοῖς ὑπερφρονοῦσι καὶ ὁ μὲν ζῶν ἄρ"ξει τῶν νῦν ὁμοίων, [c] μακάρια δ' ἀπολαυσόμενος τοῖς "πεσοῦσι τὰ ἀγαθά.

ε'. Τοιαῦτα δὲ Τίτου [d] διεξιόντος, τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος ἔδεισε δὲ καὶ δύνειν ὁ μέγεθος· εἷς δ' ἐν τοῖς στρατευομένοις Σαβῖνος τὄνομα, γένος δὲ ἀπὸ Συρίας, ἀνὴρ καὶ χεῖρα καὶ ψυχὴν ἄριστος ἐφάνη, καί τοι τοῦ σώματος εἴ τις αὐτὸν ἀπὸ γε τοῦ σωματικῆς ἕξεως ἐδίκαιον εἶναι στρατιώτου ἔδοξε. μέλας μὲν γὰρ ἦν τὸ χρῶμα, ἰσχνὸς, τὴν σαρκα πεπιλημένος, ἀλλ' ἐφύκει τις ἡρωϊκὴ ψυχὴ λεπτῷ σώματι, καὶ πολὺ δὲ ἰδίας ἀλκῆς στενοτέρῳ. τοιοῦτος γὰρ ἀναβὰς, "ἐπιδίδωμί "[e] σοι Καῖσαρ, ἔφη, προθύμως ἐμαυτὸν, πρῶτος ἀναβαίνω "[f] τὸ τεῖχος· καὶ εὔχομαί μοι μετὰ τῆς ἰσχύος καὶ τῆς γνώμης "σοὶ ἀκολουθῆσαι τύχη. εἰ δέ τις μεμισοθείην [g] τὰ ἐπιβολῆς, "ἴσθι με, μὴ [h] παίσαντα παρ' ἐλπίδας, ἀλλ' ὑπὲρ σοῦ "κείσεσθαι θανάσιμον ἡρημένον." Ταῦτα εἰπὼν καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ τὸ θυρεὸν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς περιστείνας, τῇ δεξιᾷ δὲ τὸ ξίφος ἀνασπάσας, ἐχώρει πρὸς τὸ τεῖχος, μάλιστα περὶ ὥραν τῆς ἡμέρας ἕκτην. ἕπονται δ' αὐτῷ καὶ τἄλλοι ἕνδεκα μόνοι ζηλώσαντες τὸ ἀνδρείας γενόμενοι. προῆγε δὲ πολὺ πάντας ὁ ἀνὴρ ὁρμῇ τινι δαιμονίῳ χρώμενος. οἱ φρουροὶ δ' ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ πυκνότητι τοξευμάτων καὶ βέλεσι πάντοθεν ἀπείροις ἔβαλλον, καὶ πέτρας ἐξαισίους κατεκύλιον, αἳ σὺν τῷ μὲν ἕνδεκα παρέσυραν οὐδένας. ὁ δὲ Σαβῖνος ἅπαντων τοὺς ἀφιεμένους, καὶ καταχωμένους ὑπὸ τῶν βελῶν, καὶ πρότερον ἐπέσχε τὴν ὁρμὴν ἢ γενέσθαι ἐπ' ἄκρῳ, καὶ τρέψασθαι τοὺς πολεμίους. καταπλαγέντες γὰρ αὐτοῦ τήν τε δυώαμιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ τὸ προθύμημα τῆς ψυχῆς, ἅμα δὲ καὶ πλείους ἀναβεβηκέναι δόξαντες ἐτράποντο. ἔνθα δὴ καταμέμψαιτ' ἄν τις ὡς φθονερὰν ὅτι ταῖς ἀρεταῖς τοῦ τύχῃ, καὶ κωλύσαι ἀεὶ τὰ προύδοξα τῶν κατορθωμάτων. ὁ γοῦν ἀνὴρ ὅτως ὅτι ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς ἐσφάλη, καὶ πλαίσας [i] πρός τινα πέτραν, θρηνῶν [k] ἐπ' αὐτῆς μετὰ μεγίστου ψόφου κατέπεσεν. ἐπιφανέντες δ' οἱ Ἰουδαῖοι καὶ καταδύντες μόνον τε αὐτὸν καὶ πεπληγότα, πάντοθεν ἔβαλλον. ὁ δ' [l] εἰς γόνυ ἀναιρεῖς, καὶ περικαλυψάμενος τῷ θυρεῷ, τὸ μὲν πρῶτον [m] ἠμύνατο, καὶ πολλοὺς τῶν πλησιασάντων ἔτρωσεν· αὖθις δ' [n] ἀπὸ πλήθους τραυμάτων παρῆκε τὴν δεξιὰν, καὶ τέλος, πρὶν ἀποδῦναι τὸν ψυχὸν, κατεχώσθη τοῖς βέλεσιν· ἀνὴρ ἄξιος μὲν ἀμείνονι [o] χρῆσθαι δὲ ἀνδρείαν τύχῃ, πεσὼν δὲ τῆς ἐπιβολῆς ἀναλόγως. τῶν δ' ἄλλων τρεῖς μὲν τοὺς ἤδη πρὸς τοῖς ἄκροις ὄντας συντρίψαντες ἀπέκτειναν τοῖς λίθοις· οἱ δ' ὀκτὼ τραυματίαι καταδυρέντες, ἀνεκομίσθησ εἰς τὸ στρατόπεδον. ταῦτα μὲν οὖν τρίτῃ Πανέμου μηνὸς ἐπράχθη.

ζ'. Μετὰ δὲ ἡμέρας δύο τῶν προκοιτούντων πρὸς ὅτι τοῖς χώμασι φυλάκων εἴκοσι συνελθόντες, προσκα-

[a] Ita ex *MSS.* φθασοντας in *Editis.* [b] Ποιησώμεθα *Big.* [c] Μακαριστὰ *Big. Voss.* & *Bod.* [d] Διεξελθόντος *Big.* [e] Illud σοὶ è *MSS.* & *Ruf.* [f] Τῶν τειχῶν *Big.* [g] In ora *Cod. Big.* Ἐγχειρήματος. [h] Πταίσοντα *Voss.* [i] Πρός τινι πέτρᾳ *Zonar.* [k] Ἐπ' αὐτῷ *Big. Voss.* & *Bod.* ἐν αὐτῇ *Zonar.* [l] Εἰς τὸ γόνυ *Big.* [m] Ἠμύνετο *Big.* & *Zonar.* [n] Ὑπὸ πλήθους *Big.* [o] Χρήσασθαι *Big.* * Quod si cœpto casus inviderit, *Ruf.* Si destitueretur secundis, nihil præter spem sibi accidere, qui judicio proprio delegisset pro Cæsare mori; *Pseudo-Hegesipp.*

[a] Περισσαί-

λῆν) μὲ τ᾽ ὃ πέμπτ᾽ τάγμαλος σημηφόρον, ϗ δύο παῖς τ᾽ ὀ τᾶς ἴλαις ἱππέων, ϗ σαλπιγκλιὼ ἕνα. χτ᾽ δ᾽ ὥραν ὃ νυκλὸς ὀνάτλω, [a] ἐφεδαίνυσι μὲ ἡσυχῆ ἀφ᾽ τ᾽ ἐρειπίων ὅπῃ ἦ Ἀντωνίαν· ὑποφάξαντες δὲ τὺς φρυρῶν τ᾽ φρυρῶν κοιμωμένυς, κρατῆσι ὃ τείχυς, ϗ ὦ σαλπιστὴ σημήνειν ἐκέλευε. φεὺς ὀ τ᾽ μὲ ἄλλων φυλάκων [b] ἐξαναστάσις τε αὐφνίδιος ἰὼ ϗ φυγὴ, πρὶν πᾶν ὅ πλῆθος ὀπίδειν τ᾽ ὑπεξεκπόδων. ὅ,τε γὸ φόβος ϗ ἡ σάλπιγξ φαντασίαν αὐτοῖς ὃ πλήθυς ἀναβεβηκέναι πολεμίων παρῆχε. Καῖσαρ δὲ, ὃ σημεῖν καταμάσας, ἐξοπλίζῃ τιμό τε δύναμιν [d] διὰ τάχυς, ϗ μὴ τ᾽ ἡγεμόνων φεῦτος ἀναβαίνει τὺς ὑπιλέκτυς ἔχων. [e] καταφθορίζων δ᾽ Ιυδαίων εἰς ὃ ἱερὸν, ϗ αὐτοὶ διὰ τ᾽ διώρυχος εἰσίππιον, ἰὼ ὁ Ιωάννης [f] ὑπὸ τὰ χώματα τ᾽ Ρωμαίων ὑπώρυξε. ϗ [g] διαξάντες ἀπ᾽ ἀμφοτέρων οἱ στασιασαὶ τ᾽ ταγμᾶ᾽, τῶ τε Ιωάννυ ϗ ὃ Σίμωνος, ἔργον αὐτὺς, ϗδρμίαν ὅτε ἰσχύος ὅτε ὁρθυμίας ἐλλείποντες ἐφθολιῶ. πέρας γὸ ἀλώσεως ὑπελάμβανον, ὅ Ρωμαίυς παρελθεῖν εἰς ὃ ἅγιον· ὃ δὴ κἀκεῖνοι, ὃ κρατῆν ἀρχιῶ. συῤῥήγνυ᾽ δὲ φεὶ τὰς εἰσόδυς μάχη καρτερὰ, τῶν μὲν καταλαβέσθαι καὶ ὃ ἱερὸν εἰσβιαζομένων, τ᾽ δὲ Ιυδαίων ἐξωθουμένων αὐτὺς ὅπῃ τιμὼ Ἀντωνίαν. καὶ τὰ βέλη μὲν ἰὼ ἀμφοτέροις ἄχρηστα, καὶ τὰ δόρατα· ἀσαμάθοι δὲ τά ξίφη συνεπλέκοντο, καὶ φεὶ τιμὼ συμβολιὼ ἄκριτον ἰὼ ὁποτέρωθεν ἐκάτι μάχεσθαι. πεφυρμένων μὲ τ᾽ ἀνδρῶν καὶ φεὶ τιμὼ φονοκοΐαν διπλασμένων, τ᾽ δὲ [b]βοῆς ἀσημάντυ φεφαντασθείσης ἀφ᾽ ὃ μέγεθος. φόνος τε ἰὼ ἑκατέρωθεν πολὺς, ϗ τ᾽ πεσόντων τάπε σώματα ϗ τὰς παντοπλίας [i] πατοῦντες ἔθραυον οἱ μαχόμενοι. ἀεὶ δ᾽ ἐφ᾽ ὁπότερον βεῖσθε [k] ῥέπων ὁ πόλεμος, φοδρὰ ἐκέλευσις μὲ ἰὼ τ᾽ πλεονεκτούντων, οἰμωγαὶ δὲ τ᾽ πεπομένων. ὅπῃ δ᾽ αἱ φυγαὶ τόπον εἶχον, ὅθ᾽ αἱ διώξεις, ἀλλ᾽ [l] ἀτόμαλοι ῥοπαὶ καὶ [m] μεταπλίσεις μεμιγμένης ἐλίνυτο τ᾽ φοδρᾶς τάξεως. τοῖς δ᾽ ἔμπροσθεν γινομένοις ἢ ὃ κλείνῃ ἢ ὃ θήσκειν ἀνάγκη παρῆν, ὃδε ὅσης ἀναφυγῆς· οἱ γὰρ κατ᾽ νώτυ, φόσω βιαζόμενοι τὺς στρατίρυς παρ᾽ ἀμφοῖν, ϗδὲ τῇ μάχῃ μεσάγμιον καπέλιπον. πλεονεκτούντων δὲ τ᾽ Ιυδαίων τοῖς θυμοῖς τ᾽ Ρωμαίων ἐμπειρίαν, καὶ κλινομένης [n] καθάπαν ἤδη τ᾽ φοδρᾶς τάξεως, ἀπὸ γὸ ὀνάτης νυκλὸς ὥρας εἰς ἑβδόμην τ᾽ ἡμέρας ἐπολέμων, οἱ μὲ ἀθρόοι, ϗ τ᾽ τ᾽ ἁλώσεως κίνδυνον ἔχοντες ἀνδρείας ἐφόδιον, Ρωμαῖοι δὲ μέρει τ᾽ δυνάμεως, ὅπῃ γὸ [o] ἐπαναβεβήκει τὰ τάγματα, καὶ κείνοις ἐπαυξῆν οἱ μαχόμενοι, τότε κρατεῖν τῆς Ἀντωνίας ἀπεχρῆν ὅπῃ ὃ παρόντ᾽ ἐδόκει.

ζ. η. Ιυλιανὸς δέ τις ἑκατοντάρχης τ᾽ ἀπὸ τ᾽ Βιθυνίας, ὐκ ἄσημος ὢν ἀνὴρ, ὃν ἐγὼ καθ᾽ ὁκεῖνον ἱστόρησα τ᾽ πόλεμον, ὅπλων τε ἐμπειρίᾳ, καὶ ἀλκῇ σώματος, ϗ ψυχῆς φρονήματι πάντων ἄριστος, ὁρῶν τὺς Ρωμαίυς ὀδιδόντας ἤδη ϗ κακῶς ἀμυνομένυς· παρεσήκει δὲ Τίτῳ κατὰ τ᾽ Ἀντωνίαν· φεσπουδᾶ, ϗ νικῶντας ἤδη τὺς Ιυδαίυς πρέπει μέσος μέχρι τ᾽ ὃ ὀδοτέρω ἱερᾶ γωνίας. ἔφευγε

signiferum quidem legionis quintæ, & duos quoſdam ex ala equitum, atque unum tubicinem ad ſe vocant. hora autem noctis nona tacite per ruinas ad Antoniam progrediuntur: occiſiſque primis cuſtodibus qui obdormierant, murum occupant, & buccina ſignum dari juſſerunt. quo cæteri quidem vigiles ſubito exſuſcitantur, fugiuntque priuſquam numerum eorum qui aſcenderunt diſcernere potuerant. Nam & timor & tuba faciebant ut magna hoſtium multitudo aſcendiſſe crederetur. Cæſar autem ſigno audito exercitum propere armari jubet, & cum ducibus primus, lectorum manu comitatus, aſcendit. Cum autem Judæi ad templum confugerent, ipſi quoque per cuniculum, quem Joannes ſubter aggeres Romanorum excavarat, irruebant. diſcretiq; ab utroque agmine ſeditioſi, tam Joannis quam Simonis, arcebant eos ſumma vi atq; alacritate repugnantes. Siquidem excidii finem putabant *locum* ſanctum penetraſſe Romanos, quod & illi pro victoriæ principio *habebant*. Ad ipſum autem aditum acris committitur pugna, his quidem templum vi occupare nitentibus, Judæis vero Antoniam verſus eos repellentibus. Et ſagittæ quidem & haſtæ utriſque inutiles erant, ſtrictis autem gladiis congrediebantur, & in ipſo conflictu diſcerni non poterat ex qua parte quiſque pugnaret, permixtis quidem viris & propter anguſtias permutatis, incerto vero clamore propter ejus magnitudinem ad aures accidente. Quin & multa utrinque cædes erat, & cadentium cadavera ſimul & arma conculcantes frangebant pugnatores. Semper autem ad utram partem vergens prælium gravius eſſet, ſe invicem adhortabantur ſuperantes, cedenteſque ejulatus edebant; & neque fugæ locus erat neque perſecutioni, ſed incerto modo nunc inclinarent, nunc ſe reflecterent, acie mixta confuſaque. Qui vero inter primos ſteterant neceſſe habebant ut *alios* interficerent aut *ipſi* morerentur, quod refugere non daretur: nam & poſteriores utriuſque partis ſuos in frontem urgebant, nullumque dimicantibus ſpatium intermedium relinquebant. Cum autem Judæorum animi Romanorum peritiam vincerent, jamque omnino tota acies inclinaret, à nona enim hora noctis ad ſeptimam diei uſque pugnabant, hi quidem ſimul omnes, etiam excidii periculum pro incitamento ad virtutem habentes, Romani vero parte exercitus, (nondum enim aſcenderant legiones illiſque ſpes pugnantium nitebantur) tunc ſatis eſſe videbatur in præſens Antoniam occupare.

dibus aggrediuntur Antoniam.

Antonia capitur.

III.

8. Julianus vero quidam centurio ex Bithynia, vir non ignobilis, quem in illo bello & ipſe cognovi, & armorum peritia & corporis viribus & animi fortitudine omnium præſtantiſſimus, ubi Romanos jam cedere & male ſemet defendere conſpexit, (nam Tito apud Antoniam adſtabat) proſiliebat, & Judæos, cum victores eſſent, ſolus in fugam vertit *perſequiturque* ad intenioris templi angulum. Fugiebat

Juliani ἀριστεία.

a Περισαίνων Big. Voſſ. & Bod. b Ita Big. ἐξαπάντων alii. in cæteris. c Ἰδίᾳ Big. d Κατὰ τάχ Big. e Καταπροσζίζων Big. f Ἐπὶ τὰ χώματα Big. Vat. & Bod. g Διαστάντες ἐκ᾽ ἀμφοτέρων Vat. διαστάντες ἐπ᾽ ἀμφοτέρων Big. h Ita in quibusdam MSS. βίας in Editis Aliiſque. i Συμπατοῦντες Big. k Ita lego cum Lamb. Boſ. in Animadverſionibus ad Scriptores quoſdam Græcos, p. 103. antea erat ῥέων, quod & agnovit Rufinus, qui vertit fluctuans. l Ἀγχίμαλοι Big.. m Ita cum Cod. Big. μεταπλόους in cæteris. n Καθάπαξ Big. & Vat. o Ἀναβεβήκει Vat.

a Ὑπολι-

giebat autem universa multitudo, neque vim ejus neque audaciam hominis esse opinantes. At ille per medios ruens, quos alios alio dissecerat, ipsos quos prehendit interficiebat: illoque spectaculo nihil aut Cæsari magis admirabile visum est, aut aliis magis horribile. Verum & ipsum profecto fata persequebantur, quæ utpote mortalis vitare non potuit. Nam calceis crebros clavos & acutos, ut & cæteri milites, infixos habens, & in solo lapidibus strato currens prolabitur: cumque resupinus caderet, magnoque cum armorum sonitu, fugientes in se convertit. Et Romanorum quidem clamor ex Antonia sublatus est, saluti ejus metuentium: Judæi vero multi simul hastis & gladiis *eum* undique feriebant. Ille autem multam quidem ferri vim scuto excipiebat; sæpe vero conatus semet erigere, percutientium multitudine prosternebatur: at jacens tamen multos gladio vulnerabat. nec enim cito peremptus est, galea & thorace per omnia tectus ubi plagam lethalem acciperet, contractaque cervice, donec concisis aliis ejus membris, & nemine ei succurrere audente, morti succubuit. Ingentem autem dolorem capiebat Cæsar ex viro tantæ fortitudinis etiam in conspectu tot virorum occiso: & locus ipsum quidem discludebat, auxilium ferre cupientem; alios autem, cum possent, metus *impediebat*. Et Julianus quidem diu cum morte luctatus, * relictisq; paucis interfectorum suorum quos non percusserat, ægre perimitur; magna sui gloria non apud Romanos tantum & Cæsarem, verum apud hostes quoque relicta. Judæi vero etiam rapto mortui cadavere Romanos iterum in fugam vertunt & in Antoniam concludunt. Insigniter autem in eo prælio decertarunt, Alexas quidam & Gyphthæus ex agmine Joannis; ex parte vero Simonis Malachias & Mertonis filius Judas, & Sosæ filius Jacobus dux Idumæorum, Zelotarum vero fratres duo, Jairi filii, Simon & Judas.

Caligæ clavis fussixæ.

Juliani cædes.

δὲ ὁ πλῆθος ἄθρει, ὅτε τ' ἰσχυὶ, ὅτε τ' τόλμαι ἀνθρωπίνῳ ὑπολαμβάνοντες. ὁ δὲ, διὰ μέσων τ' σκεδαννυμένων ἄλλοτε ἄλλῃ ἀῤῥήτων, ἐφόνευε τὺς καταλαμβανομένυς· ἡ δ' ὄψεως ἐκείνης θέατρον ὅτε Καίσαρι θαυμασιώτερον, ὅτε τοῖς ἄλλοις παρέχη φευκωδέστερον. ἐδιώκετο δ' ἄρα καὶ αὐτὸς ὑπὸ τ' ἀμαρμένης, ὦ ἀνθρώπινον ἀφαφυγεῖν θνητὸν ὄντα. τὰ γὰρ ὑποδήματα πεπαρμένα πυκνοῖς καὶ ὀξέσιν ἥλοις ἔχων, ὥσπερ τ' ἄλλων στρατιωτῶν ἕκαστος, ἡ κατὰ λιθοστρώτυ τρέχων ὑπολιθαίνῃ· πεσὼν δ' ὕπτιος, μετ' μεγίστου τ' παταπλήξεως ἦχυ, τὺς φεύγοντας ἐπιστρέφει. καὶ τ' μὲν ὑπὸ τ' Αντωνίας Ρωμαίων ἤρθη βοὴ, τοῖς περὶ τὰν Ἰησοῦν δεισάντων· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι θρασύνοντες αὐτὸν ἀθρόοι, τοῖς τε ξυστοῖς, καὶ τὰις ῥομφαίαις πάντοθεν ἔπαιον. ὁ δὲ πολλὰ μὲν τῷ θυρεῷ σίδηρον ἐξεδέχετο, πολλάκις δ' ἀναστὰς ἐπειρᾶτο, ὑπὸ δ' πλήθυος τ' τυπτόντων ἀνετράπη, καὶ κείμενος δ' ὅμως ἐνίεσε τῷ ξίφει πολλύς. ἐδὲν γὰρ ἀπῆρεν ταχέως, ὅ τε κράνει καὶ ὁ θώραξι πυκνωθεὶς πάντα τὰ χωρία τ' σώματος ἐφύλαττε, καὶ τ' αὐχένα συνέλκων, μέχρι κοπτομένων αὐτῷ τ' ἄλλων μελῶν, καὶ μυδιὰς ἐρασμίους τολμῶντος, ὠλόλυξε. δεινὸν δὲ πάθος εἰσῆλθε Καίσαρα ἀνδρὸς ὅπως ἀρίστυ, καὶ ἐν ὄψει τοσούτων φονευομένυ· καὶ αὐτὸν μὲ ὁ τόπος διέκλεισε θοηθεῖν ἐθέλοντα, τὺς δυναμένυς δὲ κατάπληξις. Ἰουλιανὸς μὲν οὖν πολλὰ δυσθανατήσας, καὶ τ' λειπάνταν ὀλίγως ἁπλῆγας καταλιπὼν, μόλις ἀποφάτῃ, μέγιστον μὲν ὠφελὴ Ρωμαίοις καὶ Καίσαρι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφελὲ τοῖς πολεμίοις κλέος καταλιπών. Ἰουδαῖοι δὲ, καὶ τ' νεκρὸν ἁρπασάμενοι, πάλιν τὺς Ρωμαίυς τρέπονται, καὶ κατακλείουσιν εἰς τ' Αντωνίαν. ἠγανίσαντο δ' ἐξ αὐτῶν θαυμάσιως καὶ ταύτην τ' μάχην, Ἀλέξας μέν τις καὶ Γυφθαῖος τ' Ἰωάννυ τάγματος· ἐκ δὲ τ' περὶ Σίμωνα, Μαλαχίας τε, καὶ ὁ τ' Μέρλωνος Ἰούδας, καὶ Σωσᾶ υἱὸς Ἰακώβου τ' Ἰδυμαίων ἡγεμών, τ' δὲ ζηλωτῶν ἀδελφοὶ δύο, παῖδες Ἰαείρυ Σίμων τε καὶ Ἰούδας.

Titus Antoniæ fundamenta everti jubet.

Joannem ad prælium provocat.

CAP. II.

Quomodo Titus, cum Antoniam diruí jussisset, Josephum incitavit ut Judæos iterum verbis hortaretur.

TItus autem militibus qui cum eo quidem erant, imperavit, ut Antoniæ fundamenta dirucrent, facilemque ascensum toti exercitui dare curarent: ipse vero, cum Josephum ad se vocasset (nam audiverat eo die, qui erat mensis Panemi decimus septimus, juge sacrificium, ut vocabatur, virorum penuria Deo defuisse, idque populum valde dolere) Joanni dicere iterum præcepit quæ & ante *mandaverat*: "quod, si quis etiam eum "pugnandi pravus amor teneret, cum qua vel "let multitudine ad bellum progrederetur, "dum modo non una secum & civitas interi"ret simul & templum. sanctum tamen lo"cum violare desineret, neve in Deum nefas

ΚΕΦ. β'.

Ὅπως Τῖτος, κατασκάψαι προσέταξε τὴν Αντωνίαν, τ' Ἰώσηπον παρεκέλευσε τοῖς Ἰουδαίοις αὖθις παραινέσαι.

ΤΙτος δὲ τοῖς μὲν σὺν αὐτῷ στρατιώταις κατασκάπτειν προσέταξε τὺς θεμελίυς τ' Αντωνίας, καὶ τῇ δυνάμει πάσῃ ῥᾳδίαν τ' ἄνοδον εὐπρεπίζειν. αὐτὸς δὲ τ' Ἰώσηπον προσκαλούμενος ἐπέπυστο γὰρ ἐπ' ἐσόδου τ' ἡμέρας, Παῦνι δ' ἰὼ ἑπτακαιδεκάτῃ, τ' ἀδιάλειπτον καλούμενον, ἀνθρώπων δεῖσθαι διαλελοιπότων τὸ Θεῖον, καὶ ἐν δῆμον ὅτι τούτῳ λυπεῖν ἀθυμεῖν· λέγειν τε Ἰώσηπον πάλιν ἐκέλευσεν ἃ καὶ πρότερον· "ὡς εἰ καί τις αὐτὸς ἔρως κακὸς ἔχοι τ' μάχης, "ἐμοὶ προσήκειν μὴ ὅσων βούλεσθαι πολεμεῖν ἐξεῖ, "μᾶλλον δ' ὅπως ἀποτρέπεσθαι τὴν τε πόλιν καὶ τ' ναὸν τ' αὐτῆς. "μενοῦνγε μέντοι μιαίνειν ὃ ἅγιον, μηδὲ εἰς τὸν Θεὸν "πλημ-

a Vocem πτωχείαν non agnoscit *Big.* b Υπολιθαίνει *Big.* & *Vat.* προλιθαίνει *Zonar.* c Καταφέρονται *Voss.* d Περὶ δ' ἐκείνυς *Big.* e Αὐτῇ *Big.* f Παντοχόθεν *Voss.* & *Bod.* g Κρύπτον *Vat. Voss.* & *Bod.* h Τὰ κοίλα πάντα *Big.* i Κοίτας *Big.* k Φίλωνα *Big. Voss. Vat.* & *Bod.* l Κτενίτων *Big.* m Μάλιστος *Big.* n Ita *Big.* antea erat λέγειν ὁ τε, o Προσλθὼν *Big.* p Ita rescripsi è *Cod. Big.* αὐτῇ in *Editis Aliisque.* * Cum non paucos interfectorum suorum sanctos reliquisset, *Ros.*

a Ως

"πλημμελεῖν. παρεῖναι δ' αὐτῷ τὰς ὑπολελοιπυίας θυ-
"σίας ἐπιτελεῖν, δι' ὧν ἂν ὑπολέξῃ Ιουδαίων." ᾗ ὁ Ἰώσηπος, [a] ὡς ἂν εἰ μὴ τῷ Ἰωάννῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολλοῖς, οἷ ἐπικόῳ ϛαὶς, τάτε τοῦ Καίσαρος διήγγειλεν Ἑβραΐζων, καὶ πολλὰ παρεσυνεβάλετο, "φείσασθαί τε παλάτιος, καὶ μὴ καταπρήσαι ἤδη τὸν πῦρ, "τάς τε ἁγισμοὺς [b] ὑποδιδόναι τῷ Θεῷ." παρὰ ταῦτα δὲ δάκρυσι μὲν ἐῴκει κατήφεια καὶ σιγή. πολλὰ δ' ὁ τύραννος λοιδορηθείς τε τῷ Ἰωσήπῳ καὶ καταρασάμενος, τὸ τελευταῖον παρέθηκεν, "ὡς οὐκ ἄν ποτε δείσειεν ἄλωσιν, Θεοῦ γε ὑπάρχειν τὴν πόλιν." καὶ ὁ Ἰώσηπος πρὸς ταῦτα ἀνέκραγεν· "πάνυ γὰρ καθαρὰν "τῷ Θεῷ τετήρηκας αὐτήν, ἀμίαντον δὲ μένει τὸ ἅγιον. "[c] εἰς ὃν δὴ ἐλπίζεις σύμμαχον, τοσοῦτον ἠσέβησας· τοὺς "δὲ ἐθίμους θυσίας ἀπολαμβάνει. καὶν μέν σε τὶς [d] ἀφέ-"λῃ τὰ καθ' ἡμέραν προφήν, ἀσεβέσατε, τοῦτον [e] ἠγή-"σῃ πολέμιον· αὐτὸν δέ, ὃν τῆς αἰωνίου θρησκείας [f] ἐστέ-"ρησας Θεόν, ἐλπίζεις σύμμαχον ἕξειν ἐν τῷ πολέμῳ; "καὶ Ρωμαίοις τὰς ἁμαρτίας ἀνατίθης, οἳ μέχρι νῦν "κηδονῆ τὰ ἡμετέρων νόμων, καὶ τοὺς ὑπὸ σοῦ βεβηκοπέ-"σας θυσίας ἀποδίδοσθαι τῷ Θεῷ βιάζονται; τίς οὐκ "ἂν στενάξειεν, καὶ καταλοφύραιτο τὴν παρανδρίαν μετα-"βολὴν τὴν πόλιν, εἰ γε ἀλλόφυλοι μὲ καὶ πολέμιοι "τὴν σὴν ἀσέβειαν ἐπανορθοῦνται, σὺ δὲ Ιουδαῖος, ὁ "τοῖς νόμοις ὑπεραφεὶς, καὶ εἰκαίαν πρὸς αὐτοὺς γίνῃ χα-"λεπώτερος; [g] ἀλλά τοι, Ἰωάννη, καὶ μετανόησαι μὲ "οὐκ κακῶν οὐκ αἰσχρὸν οὐδὲ ἑκάστοις, καὶ καλὸν ὑπό-"δειγμα βουλομένῳ σώζειν τὴν πατρίδα σοι πρόκει-"ται, βασιλεὺς Ιουδαίων Ιεχωνίας· ὃς ποτε στρατεύσαντι "τῷ Βαβυλωνίῳ δι' αὐτὸν ἑκὼν ἐξέστη πρὶν ἁλῶναι τὸ πό-"λεως, καὶ μὴ γενέσθαι αἰχμαλωσίαν ὑπέμεινεν ἐθελού-"σιον, ὑπὲρ οὗ μὴ πρόδωσθαι ζῶντα πολεμίοις τὰ ἅγια, "καὶ τὸν οἶκον οὗ Θεοῦ [h] προϊδεῖν φλεγόμενον. ἀφ' τούτου "λόγος τε αὐτὸν πρὸς [i] ἁπάντων Ιουδαίων ἱερὸς [k] ἀιω-"νὰς, καὶ μνήμη ῥέουσα δι' αἰῶνος ἀεὶ νέα τοῖς ὑπογινομέ-"νοις πρόδιδοσιν ἀθάνατον. καλὸν, ὦ Ἰωάννη, ὑπό-"δειγμα, κἂν πρόσῃ κίνδυνος. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὰ ἀπὸ "Ρωμαίων συγγνώμην ἐξυῶμαι. μέμνησο δὲ, ὡς ὁμό-"φυλός σε παραινῶ, καὶ Ιουδαῖος ὢν ἐπαγγέλλομαι· "καὶ χρὴ σκοπεῖν, τίς ὁ συμβουλεύων, καὶ πόθεν. μὴ γὰρ ἐγώ ποτε γενοίμην ζῶν ὕπως αἰχμαλώτου, ἵνα "παύσωμαι γένους, ἢ τὰ πατρίων ὑπολάθωμαι. πάλιν "ἀγανακτεῖς, καὶ κέκραγάς μοι λοιδορούμενος. ἄξιός γε "καὶ χαλεπωτέρων, ὃς ἀντιπρὸς εἱμαρμένῃ τι προμηθῇ, "καὶ τοὺς [l] ὑπὸ Θεοῦ βιάζομαι καθαιρεῖσθαι σώζειν. τίς "οὐκ οἶδε τὰς τῶν παλαιῶν προφητῶν ἀναγραφὰς, καὶ "τὸν [m] ὑπερέποντα τῇ τλήμονι πόλει χρησμὸν, ἤδη σπε-"ρῶντα. τότε γὰρ ἅλωσιν αὐτῆς προεῖπον, ὅταν ὁμό-"φυλος τὶς ἀρχὴν φόνου. τῶν [n] ὑμετέρων δὲ πραμάτων οὐχ "ἡ πόλις, καὶ ὁ ἱερὸν δὲ πᾶν πεπλήρωται; Θεὸς ἄρα,

"admitteret. ipſi autem licere ſacra intermiſſa
"celebrare per Judæos quos *ipſe* delecturus
"eſſet." Atque Joſephus, quaſi non ſoli Joanni, ſed etiam pluribus (cum conſtitiſſet, unde exaudiri poſſet) quæque *ipſi* in mandatis dederat Cæſar Hebraïce nunciavit, multiſque *eos* precabatur, "ut patriæ parcerent, ignemque
"jam templum attingentem depellerent, Deoque vota redderent conſueta." Ad hæc mœſtitia tenebatur populus & ſilentio. Tyrannus autem, cum multa Joſepho convicia dixiſſet & maledicta, poſtremo addidit, "nunquam *ſibi* excidium eſſe metuendum, utpote quod
"Dei civitas eſſet." Atque Joſephus ad iſta exclamavit, "Eam quippe Deo omnino puram conſervaſti, & ſacrarium manet inconcaminatum. nec ineum, cujus ſperas auxilium, aliquid ſceleris admiſiſti; ſed *is* ſacra
"ſolennia conſequitur. Et ſiquidem tibi, ô
"ſceleratiſſime, quiſquam quotidianum aufe-
"rat cibum, eum pro hoſte nefario habebis;
"ipſum vero Deum, quem perpetuo cultu priva
ſti, in bello tibi auxilio ſperas futurum? &
"Romanis peccata imputas, qui hucuſque le-
"gibus noſtris curam adhibent; & quæ ipſe
"interdixiſti ſacra, Deo ut reddantur vi con-
"tendunt? Quis non gemeret,& urbem ob inopinatam mutationem defleret,quod alienige-
"næ quidem hoſteſq; impietatem tuam emendatum eant; tu vero Judæus, inter leges eductus, eis etiam quam illi infeſtior ſis? Atqui,
"Joannes, ut malorum te pœniteat non turpe
"eſt in extremis, bonumque tibi exemplum
"civitatem ſervare cupienti propoſitum eſt in
"Jechonia rege Judæorum: qui, cum olim Babylonius propter ipſum cum exercitu *contra*
"*urbem* veniſſet, ſponte ea, priuſquam caperetur, exceſſit, & cum cognatione ſua voluntariam captivitatem ſuſtinuit,ne ſancta hæc hoſtibus proderet, Deique domum ardentem videret. Ob hoc *ſane* ſacra omnium Judæorum
"commemoratione celebratur, eumque memoria per ſæcula tranſmiſſa ſemper nova immortalem poſteris tradidit. Bonum,ô Joannes,
"exemplar, etiamſi immineat periculum. Ego autem veniam quoque tibi à Romanis ſpondeo. At memento quod popularis qui ſum
"te moneam,Judæuſque iſta promittam: ſpectarique oporteat quis ſit auctor, & unde
"*conſilium*. Abſit enim unquam me ita captivum vivere, ut genus in memoria tenere
"deſinam, aut eorum quæ è patria mea ſint
"obliviſcar. Rurſum indignaris, & vociferaris,mihique maledicis. Etiam acerbiora me-
"reor, qui adverſus fata te hortor & ſuadeam,
"Deique ſententia condemnatos ſervare contendam. Quis ignorat ſcripta veterum pro-
"phetarum, & oraculum quod miſeræ civitati
"jam præſens imminet. Tunc enim ejus ex-
"cidium *fore* prædixêre, quando aliquis è popularibus cædem patrare incipiet. Veſtris
"autem cadaveribus nonne civitas & templum omne repletum eſt? Deus profecto,
"Deus

Joſephus interpres Cæſaris orat obſecratque Judæos.

Tyrannus convicietur Joſepho.

Joſephi oratio, Judæis deditionem ſuadens.

a Ως ἂν εἰη *Vat.* & *Bod.* quo admiſſo dicendum vocem ἀκυρῆς aut ſimile vocabulum deſiderari. *Ruſinus* vertit, *ne ſoli Joanni hæc intimarentur, ſed etiam pluribus, unde exaudiri poſſet conſtitiſſet, & mandata Cæſaris Hebraico ſermone diſſernit.* b Απεδίδου *Big.* c Εἰς ὃν τ' ἐλπίζεις σύμμαχον *Big.* d Αφειλη *Big.* & *Bod.* e Ηγήσῃ *Big.* f Απεστέρησας *Big.* g Αλλ' ὦ Ιωάννη *Voſſ.* & *Bod.* h Ιδεῖν legiſſe videtur *Ruf.* i Vocem ἁπάντων neglexit *Ruf.* k Ita cum *Cod. Big.* ὑμνῖ in *Editis Aliiſque.* l Υπὸ τοῦ Θεοῦ *Big.* & *Bod.* m Επιλείποντα *Big.* n Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* ὑμετέρων in *cæteris.*

"Deus ipſe cum Romanis ignem ei luſtratio-
"nis infert, totque ſcelerum plenam civitatem
"è ſedibus evellit.

2. Hæc Joſepho cum fletu & lachrymis proſequente, ſingultibus vox ejus interrupta eſt. Et Romani quidem miſerati ſunt & ipſum ob ea quæ paſſus eſt, & admirati eorum ergo quæ facere deſtinavit: Joannes autem ejuſq; ſocii magis contra Romanos irritabantur, illum quoque capere cupientes. Cæterum nobilium plurimos commovit *ejus* oratio. & nonnulli quidem, ſeditioſorum cuſtodias formidantes, cum ſociis ſuis manebant, quamvis certi de ſuo pariter & civitatis exitio. Erant autem qui, capto ſecuræ diſceſſionis tempore, ad Romanos confugere. in quibus erant Joſephus quidem & Jeſus pontifices; filii vero pontificum, tres quidem Iſmaëli, cui apud Cyrenen fuerat caput abſciſſum; & Matthiæ quatuor, alterius vero Matthiæ unus, qui poſt interitum patris aufugerat, quem Simon Gioræ cum tribus filiis, ut ſupra dictum eſt, interemit. Multi autem ex aliis nobilibus una cum pontificibus migrabant *ad Romanos*: eoſque Cæſar cætera humaniter excepit, ſcienſque inter alienigenarum mores haud jucunde illos victuros eſſe, in Gophnam dimiſit, eis interim illic manere perſuadens, ut qui poſſeſſiones ſingulis redditurus eſſet, cum bello confecto frueretur otio. Et illi quidem in urbeculam *ſibi* conceſſam, cum omni ſecuritate, læti diſcedebant. Cum autem illi non comparerent, ſeditioſi iterum divulgarunt, transfugas à Romanis occiſos eſſe, ſcilicet ut metu à fuga reliquos deterrerent. Et pauliſper *quidem* ut antea hæc calliditas eis profuit: nam metus eos impedivit quo minus transfugerent.

Joannes cum ſuis irritati.

Judæorum nobilium plurimi ad Romanos confugiunt.

Cæſar eos humaniter excipit.

3 Rurſus autem, poſtquam eos Titus revocatos à Gophna cum Joſepho muros obire & populo in conſpectum dari juſſiſſet, plurimi ad Romanos fugiebant. Frequentes vero congregati, & ante Romanos ſtantes, cum ejulatu & lachrymis ſeditioſis ſupplicabant, primo quidem ut Romanos in omnem civitatem reciperent, patriamq; iterum ſervarent: ſin vero hoc diſpliceret, ſaltem de fano exirent, templumq; ſibi eruerent. non enim auſuros ne maxima quidem neceſſitate Romanos ignem ſanctis immittere. His autem illi magis adverſabantur; cumque multa in transfugas vociferaſſent maledicta, ſupra ſacras portas ſcorpiones & catapultas & baliſtas diſpoſuêrunt. adeo ut omne quidem circa fanum ſpatium mortuorum multitudine cœmeterio, templum vero ipſum caſtello ſimile videretur. In loca autem ſancta & inacceſſa, cum armis & manibus adhuc gentili cæde calentibus, inſiliebant; & eò iniquitatis proceſſerunt, ut quam ad indignationem Judæos adduci veriſimile erat, ſi hanc Romani in ipſos injuriam admiſiſſent, ea tunc in Judæos, propria ſacra temerantes, uterentur Romani. Nemo ſane erat ex militibus qui non cum horrore templum aſpiceret atque adoraret, optaretque ut latrones, antequam inſanabile malum paterentur, reſipiſcerent.

Judæorum ad deditionem impetus.

"Θεὸς αὐτὸς ἐπάγει μὲν Ρωμαίων [a] καθάρσιον [b] αὐτῷ πῦρ,
"καὶ τ τοσούτων μιασμάτων γέμουσι πόλιν ἀναρπάζει.

β'. Ταῦτα λέγων ὁ Ἰώσηπος [c] μετ' ὀδυρμῶν καὶ δακρύων, λυγμῷ τὲ φωνῇ [d] ἀνεκόπη. καὶ Ρωμαῖοι μὲν ὠκτειρόν τε τὸ πάθος, καὶ τ προαιρέσεως αὐτοῦ ἐθαύμαζον· οἱ δὲ περὶ τ Ἰωάννην παρωξύνοντο μᾶλλον ὅπως τοὺς Ρωμαίους, ὁπόσους μὴν ἐγκρατεῖς [e] καὶ κείνου γενέσθαι. τ γε μὴν εὐγενῶν πολλοὺς ἐκίνησεν ὁ λόγος. καὶ τινὲς μέν, ὀρρωδοῦντες τὰς φυλακὰς τ ςασιαστῶν, κτ' χώραν ἔμενον, ἀπώλεσαν μέντοι σφῶν τε αὐτῶν καὶ τ πόλεως κατεγνώκεσαν. εἰσὶ δ' οἳ, καιροφυλακήσαντες ἄδειαν ἀναχωρήσεως, πρὸς τοὺς Ρωμαίους κατέφυγον. ὧν ἦσαν ἀρχιερεῖς μὲν Ἰώσηπός τε καὶ Ἰησοῦς, υἱοὶ δ' ἀρχιερέων, τρεῖς μὲν Ἰσμαήλου δ' κατατομηθέντος ὑπὸ Κυρήνην, καὶ δ' Ματθίου [f] τέσσαρες, καὶ εἷς ἑτέρου Ματθίου παῖς, διαφὰς μὲν τ πατρὸς ἀπώλειαν, ὃν ὁ δ' Γιώρα Σίμων ἀπέκτεινε, σὺν τρισὶν υἱοῖς, ὡς προείρηται. πολλοὶ δὲ καὶ τ ἄλλων εὐγενῶν τοῖς ἀρχιερεῦσι συμμετεβάλλοντο. Καῖσαρ δ' αὐτοὺς τότε ἄλλα φιλοφρόνως ἐδέξατο, καὶ γινώσκων ἀλλοφύλοις ἥδεσθαι ἀνδρῶν τ ἀφετηρίαν ἔξειν, ἀπέπεμψεν αὐτοὺς εἰς Γόφναν, τέως ἐκεῖ παραμένειν· ἀποδώσειν γὰρ ἑκάστῳ τὰς κλήσεις, κτ' ὁλὴν ἀπὸ δ' πολέμου γενόμενος. ᾗ μὲν οὖν εἰς ὃ δοθὲν πολίχνιον, μετὰ πάσης ἀσφαλείας, ἀνεχώρουν ἄσμενοι. μὴ φαινομένων δ' αὐτῶν, διεφήμισαν οἱ ςασιασταὶ πάλιν, ὡς ἀποσφαγεῖεν ὑπὸ Ρωμαίων οἱ αὐτόμολοι, δηλονότι τοὺς λοιποὺς ἀποτρέποντες τῷ φόβῳ ἀφαδιδράσκειν. ἤνυτο δ' ὡς τὰ πρότερα αὐτοῖς ὁ πανοῦργημα πρὸς χρείαν, ἐπεσχέθησαν γὰρ ὑπὸ δέους αὐθομολεῖν.

γ'. Αὖθις δ', ὡς ἀναπαύσας τοὺς ἄνδρας ἀπὸ τῆς Γόφνας Τῖτος ἐκέλευσε μετὰ δ' Ἰωσήπου προελθόντα, ὅ τεῖχος ὀφθῆναι τῷ δήμῳ, πλεῖστοι πρὸς τοὺς Ρωμαίους ἔφυγον. γινόμενοι δ' ἀθρόοι, καὶ πρὸ τ Ρωμαίων ἱσάμενοι, μετ' οἰμωγῆς καὶ δακρύων ἱκέτευον τοὺς ςασιαστάς, ὅ μὲν πρῶτον, ὅλην τοὺς Ρωμαίους δέξασθαι τῇ πόλει, καὶ πάτριδα σῶσαι πάλιν· εἰ δὲ μή, τῷ τε ἱερῷ πάντως ὑπεξελθεῖν, καὶ ῥύσασθαι τ ναοὶ αὐτοῖς. ἃ γὰρ ἂν τολμῆσαι Ρωμαίους μὴ μετὰ μεγίστης ἀνάγκης καταφλέξαι τὰ ἅγια. τούτοις μᾶλλον ἀντεφιλονείκουν, καὶ πολλὰ βλάσφημα τοῖς αὐθομόλοις ἀντικεκραγότες, ὅπου τ ἱερῶν πυλῶν τοὺς τε ὀξυβελεῖς καὶ καταπέλτας καὶ λιθοβόλους μηχανὰς διέσησε. ὡς ὅ κύκλῳ μὲν ἱερὸν ἀπὸ πλήθους νεκρῶν προσοικείαν πολυανδρίῳ, τ δὲ ναὸν αὐτὸν φρουρίῳ. τοῖς δ' ἁγίοις καὶ ἀβάτοις μετὰ τ ὅπλων εἰσεπήδων, θερμὰς ἔτι τὰς χεῖρας [g] ἐξ ὁμοφύλων ἔχοντες φόνων· καὶ ῥᾳθυμοῦσαν εἰς τοσοῦτον προσηνόμισας, [h] ὥστε μὴ ἂν εἰκὸς ἀγανακτῆσαι γενέσθαι Ἰουδαίων, εἰ Ρωμαῖοι ταῦτα ἐξυβρίζοιεν εἰς αὐτούς, ταύτην τὴν εἰς Ρωμαίων τότε πρὸς Ἰουδαίους ἀσεβοῦντας, εἰς τὰ ἴδια. τ μέντοι γε ςρατιωτῶν οὐκ ἔστιν ὅς τις ὁ μὴ φείκτης εἰς τ ναὸν ἀφεώρα καὶ προσεκύνει, τούς τε λῃςὰς ἤυχετο, πρὶν ἀνηκέστων πάθους, μετανοῆσαι.

δ'. Τῖτος

a Καθαρσιον *Big.* & *Vat.* b Αὐτῷ legiſſe videtur *Ruf.* c Μετ' ὀδυρμῶν *Big.* d Ενεκόπη *Big.* & *Vat.* e Ita *Big. Voſſ.* & *Bod.* antea erat ἐγκρατεῖς γενέσθαι σφίσιν. f Ita *Big.* & *Ruf.* καὶ τέταρτος Ματθίου παῖς in *Editis Aliiſque.* g Ita *Big.* vocula ἐξ *reliquis* aberat. h Ως που ἂν εἰκὸς *Big.* ὥστε μὴ ἂν εἰκὸς ἦν ἀγανακτῆσαι *Vat.*

a Εξω-

δ'. Τῖτος δ' ὑποπτεύσας πάλιν [a]ἐξανεδίζε τὸς περὶ τὸν Ἰωάννην, λέγων, "ἆρ' οὐχ ὑμεῖς, ὦ μιαρώτατοι, "τὸ ὁρύφακτον τοῦτον προβάλεσθε τῶν ἁγίων; οὐχ ὑμεῖς "δὲ τοὺς ὑπὲρ φήλας διεστῶτας, [b]γράμμασιν Ἑλλησι- "κοῖς καὶ ἡμετέροις κεχαραγμένας, [c]ἃ μηδένα ὑπερ- "βαίνειν ἀγγέλλει; οὐχ [d]ἡμεῖς δὲ τοὺς "ὑπερβάντας ὑμῖν ἀναιρεῖν ἐπετρέψαμεν, κἂν [e]Ρω- "μαῖός τις ᾖ; τί οὖν νῦν, ἀλιτήριοι, καὶ νεκροὺς ὑπὲρ "τῶν πατρίων καταπατεῖτε; τί δὲ τὸν ναὸν αἵματι ξένῳ καὶ ἐγχω- "ρίῳ φύρετε; μαρτύρομαι θεοὺς ἐγὼ πατρίους, καὶ εἴ τις "ἱερεύς ποτε τόνδε τὸν χῶρον, νῦν μὲν οὐκ οἶδα, "μαρτύρομαι δὲ καὶ [f]γραπτὴν ἐμοὶ, καὶ τοὺς [g]παρ' ἐμοὶ "Ἰουδαίους, καὶ ὑμᾶς αὐτούς, ὡς οὐκ ἐγὼ ταῦθ' ὑμᾶς "ἀναγκάζω μιαίνειν· κἂν ἁλίσκητε τὸν προσταχθέντα τὸν "τόπον, ὅτε προσπολεμήσεταί τις Ῥωμαίων τοῖς ἁγίοις, "ὅτε [h]συβεήσει. τηρήσω δὲ τὸν ναὸν ὑμῖν, καὶ μὴ θέ- "λοντος.

ε'. Ταῦτα τοῦ Ἰωσήπου προσαγγέλλοντος οὐκ ἐκ Καί- σαρος, οἱ λῃσταὶ καὶ ὁ τύραννος, [i]οὐκ ἀπ' εὐνοίας ἀλλὰ κατὰ δειλίαν γινομένας τὰς προκλήσεις δοκοῦντες, ὑπερη- φάνευον. Τῖτος δὲ, ὡς ὅτε οἶκτον ἑαυτῷ τοὺς ἄνδρας οὐδὲ φειδὼ τινὰ τοῦ ναοῦ ποιουμένους ἑώρα, πάλιν πρὸς πόλεμον ιαʹ. ἄκων ἐχώρει. πᾶσαν μὲν οὖν τὴν δύναμιν ἐπάγειν αὐτοῖς οὐχ οἷόν τε ἦν, μὴ χωρουμένῳ τῷ τόπῳ· τεττάρακοντα δ' ὀπλέξας ἀφ' ἑκάστης ἑκατονταρχίας τοὺς ἀρίστους, καὶ τοῖς χιλιάρχοις ἀνὰ χιλίους προσθείς, τούτων δ' ὀπιτά- ξας ἡγεμόνα Κερεάλιον, ὀπτίωνα προστάξε τῆς φυ- λακῆς τῆς ὥρας τὴν νυκτὸς ἐπάγειν. ὅπου δὲ καὐτὸν ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ συγκαλαβαίνειν παρεσκευασμένον, οἵ τε φίλοι ἔφη ὁ μέγεθος τοῦ κινδύνου κατέχοι, καὶ τὰ προσταχθέντα ἡγεμόνι λεγόμενα. "πλέον γὰρ αὐτὸν ἀνύσειν, ἔφασαν, ὅτι τὴν "Ἀντωνίαν καθεζόμενον, ἢ τῇ μάχῃ ἀγωνιζησόμενον τοῖς "στρατιώταις, ἢ εἰ καταβὰς προκινδυνεύοι. πάντας γὰρ "ὁρῶντος Καίσαρος, ἀγαθοὺς πολεμιστὰς ἔσεσθαι." τούτοις πειθεὶς ὁ Καῖσαρ, "[k]δι' ἓν τοῦτο τοῖς στρατιώταις ὑπο- "μένειν εἶπεν, ἵνα κρίνῃ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, καὶ μήτε τῶν "ἀγαθῶν τις ἀγέραστος, μήτε τῶν ἐναντίων ἀτιμώρητος δια- "λάθῃ, γένηται δ' αὐτόπτης καὶ μάρτυς ἁπάντων, ὁ καὶ "τῆς κολάζειν καὶ τῆς τιμᾶν κύριος," τοὺς μὲν, ὅτι τὸν προῆξιν ἔπεμπε καθ' ἑαυτὸν ὥραν [l]καὶ προείρητο, προσελ- θὼν δ' αὐτὸς εἰς τὸ κατόπτιον ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας ἐκα- ιϛʹ. ραδόκει τὸ μέλλον.

ϛ'. Οὐ μὴν οἵ γε πεμφθέντες τοὺς φύλακας εὗρον κοιμωμένους ὡς ἤλπισαν, ἀλλ' [m]ἀναπηδήσασι μὲν χραυγῆς εὐθέως σὺν ὅπλοις ἐπλέοντο. προὲς δὲ τὸν τοῦ ἐκ- κοπτόντων βοὸν ἔνδοθεν οἱ λοιποὶ κατὰ σφᾶς ἐξέθεον. [n]τοῦ μὲν δὴ πρώτου τὰς ὁρμὰς ἐδέχοντο Ῥωμαῖοι· προεπίπτουν δ' οἱ μετ' ἐκείνους τῷ σφετέρῳ τάγματι, καὶ πολλοὶ τοῖς οἰκείοις ὡς πολεμίοις ἐχρῶντο. [o]τὸ μὲν γὰρ διὰ βοῆς ὀπτίγνωσιν ἡ χραυγὴ συγχυθεῖσα παρ' ἀμφοῖν, [p]τοῦ δ' ὀμμάτων ἡ νὺξ ἕκαστον ἀφείλετο, καὶ τυφλώττειν ἄλλους

4. Titus autem, cum admodum doleret vi- cem eorum, iterum Joannem ejusque socios his verbis increpabat, "Nonne vos, ὁ scele- "ratissimi, hunc cancellum *locis* sanctis obje- "cistis? Nonne vos columnas ad certa inter- "valla in eo statuistis, literis Græcis ac nostris "inscriptas; quibus edicitur, ne septa quidem "cuiquam licere transgredi? Nonne eos qui "transiissent, quamvis Romanus quis esset, vo- "bis necare permisimus? Quid igitur in eo "etiam mortuos nunc conculcatis, ὁ nocen- "tissimi? Cur autem templum & externo & "gentili sanguine contaminatis? Testor ego "patrios Deos, & si quis olim hunc locum re- "spexit (nunc enim neminem *ad eum respice- "re* arbitror) itemque testor & exercitum "meum, & Judæos qui apud me sunt, & vos- "metipsos, quod non ego vos ad hæc violan- "da compellam: & si locum aciei mutave- "ritis, neque accedet ad sancta quisquam Ro- "manorum, neque contumeliam *eis* faciet. Vo- "bis autem etiam invitis templum servabo.

Titus adhuc tentat Joannem adducere ad deditionem.

Titi protestatio.

5. Hæc Josepho illis *Hebraice* renuncian- te mandato Cæsaris, latrones ac tyrannus, non ex benevolentia sed timiditate adhortationes proficisci existimantes, superbia efferebantur. Titus autem, cum illos neque suas fortunas miserari neque templo parcere videret, invitus bellum repetebat. Et copias quidem uni- versas, quod locus eas non caperet, illis ad- movere non poterat: tricenis autem opti- morum ex singula centuria delectis, & tri- bunis per millenos attributis, hisque duce præposito Cereali, sub noctis horam nonam custodes aggredi jussit. Cum autem ipse quo- que in armis esset, simulque ad descensum se- met paravisset, propter periculi magnitudi- nem eum amici cohibebant, atq; illa quæ à du- cibus dicta erant. "Plus enim ipsum effecturum, "ajebant, ad Antoniam sedentem, pugnamque "assignantem militibus, quam si descenderet, "periculisque pro illis se objiceret: quippe "omnes in conspectu Cæsaris strenuos fore "bellatores." Istis obsequutus Cæsar, cum ad milites dixisset, "ob hoc solum se ma- "nere, ut de eorum virtute judicaret, & ne- "que fortis quisquam præmio careret, neque "ignavus pœnam evaderet, sed omnium spe- "ctator ipse esset & testis, penes quem ulci- "scendi & remunerandi arbitrium," illos qui- dem ad rem aggrediendam, hora quæ supra memorata est, dimisit; ipse vero, ad speculam ex Antonia progressus, quid fieret exspectabat.

V. *Illi refraganter obsessi.*

Cerealis cum expedita manu jubetur impressionem facere in templum.

6. Verum hi qui missi fuerant non uti spera- bant somno oppressos invenerunt, sed cum cla- more insilientibus statim ad manus ventum est. Cæteri autem excubitorum clamoribus exciti ex ædibus se turmatim propipiebant. Primo- rum quidem impetum excipiebant Romani: & qui illos sequerentur in agmen proprium incidebant, multisque suorum velut hostibus utebantur. Nam voce quidem suorum agni- tionem confusus utriusque partis clamor, oculis vero quo minus discernerentur nox omnino impediebat: ac præterea quibusdam

Acer conflictus Judæorum & Romanorum.

cæci-

a Ἐξανεδίζετο *Vat.* b Ἐν γράμμασιν *Big.* c Ita cum Cl. *Lowthio*, & *Bosio* pro ὡς μηδένα rescripsi. πᾶσιν μηδένα *Big.* d Ὑμεῖς *Big.* e Ῥωμαῖον *Voss.* f Στρατιὰν τὴν ἐμὴν *Big.* g Παρ' ἐμοῦ *Big.* h Προσυβρίζει *Big.* i Οὐ κατ' εὐνοίας *Big.* k Καὶ διὰ τοῦτο *Big.* ἐφ' ᾧ τοῦτο *Voss.* l Illud καὶ non agnoscit *Big.* m Ἀναπηδήσαντες *Vat.* n Τῶν μὲν δὴ πρώτων *Big.* o Καὶ τὸν μὲν διὰ β. *Big.* p Τὸν δ' ὀμμάτων *Vat.*

Mavis ancipiti pugnatur.

cæcitatem injiciebat furor, aliis timor. idcirco obvium quemque ſine diſcrimine feriebant. Et Romanis quidem, ſcutorum conjunctione ſeptis, & per globos proſilientibus, ignoratio minus nocebat: teſſeræ enim ſuæ quiſque meminerat. Judæi vero ſemper diſjecti, & tam impetus quam receſſus temere facientes, ſibi invicem hoſtium ſpeciem ingerebant: nam revertentem ſuum quiſque per tenebras quaſi Romanum aggredientem excipiebat. Qua re factum ut plures à ſuis quam ab hoſtibus ſauciarentur, donec orto die viſu deinceps pugna diſcerneretur, & in acie ex adverſo ſtantes bono ordine hoſtes telis peterent atque propulſarent. Neutri vero cedebant, neque labore fatigabantur. Sed Romani quidem & ſigillatim & multi ſimul veluti in conſpectu Titi ſtrenue concertabant: illumque diem ſibi quiſque promotionis initium fore putabat, ſi fortiter dimicaſſet. Judæis autem miniſtrabat audaciam & propcium cujuſque periculum, & quod templo metuerent, quodque tyrannus inſtaret, alios quidem obſecrans, alios vero verberans, & minis *ad pugnam* incitans. Verum accidebat ut maxima ex parte ſtataria eſſet pugna; atque in exiguo ſpatio & celeriter *huc illuc inclinaret acies. neutra enim pars prolixum fugiendi vel perſequendi ſpatium habebat. Semper autem prout res utrinque* veniebat ex Antonia tumultus erat, ad ſuos clamantium, ſi ſuperarent, ut bono animo eſſent, ſin vero fugerent, ut fugam ſiſterent: eratque veluti quoddam belli theatrum. nec enim vel Titum, vel alios qui cum eo erant, quicquam latebat eorum, quæ in pugna gerebantur. Poſtremo nona noctis hora cœpto prælio, non niſi poſt quintam diei horam diremptum eſt;

Dubia victoria.

cum neutri eo loco unde pugnam inière certa fuga ceſſiſſent, verum mediam in ancipiti acie victoriam reliquiſſent. Et Romanorum quidem plurimi egregie dimicabant: Judæorum vero, ex parte Simonis, Judas Mertonis filius, & Simon Joſiæ; ex Idumæis, Jacobus & Simon, hic Cathlæ filius, Jacobus autem Soſæ; atque ex Joannis factione, Gyphthæus & Alexas; & ex Zelotis, Simon filius Jaïri.

Aggeres quatuor è regione templi exſtructi.

7. Interea autem reliqua Romanorum manus, ſeptem diebus Antoniæ fundamentis eversis, latum ad templum aſcenſum muniverunt. Et legiones cum primo muro appropinquaſſent, aggeres moliri cœperunt: unum quidem contra interioris templi angulum, qui ad ſeptentrionem orientemque ſpectabat; alterum vero ad exedram ſeptentrionalem, quæ inter duas portas erat; aliorum vero duorum unum contra porticum occidentalem templi exterioris; alterum vero contra ſeptentrionalem. Veruntamen opera illis procedebant magno cum labore & gravi difficultate, materiemque à centeſimo uſque ſtadio comportarunt. Interdum autem inſidiis ipſi lædebantur, utpote minus cauti quod *inſidiatores* facile ſuperare ſe poſſe putarint, atque Judæos propter deſperationem ſalutis audaciores haberent. Nonnulli enim equitum, quoties ad lignum ſive fœnum

ὡς μὴ αἱ ψυχαὶ παρασκάζοι, ὡς δὲ οἱ φόβοι. Ἀφ' τῶν τὸ παρεσυχότα πλήθειν ἦν ἄκριτον. Ῥωμαίοις μὲν οὖν συνασπιζόντας, καὶ τῇ συντάξει περιπλέοντας, ἦθος ἔβλαπτεν ἄγνοια· Ἰουδαῖοι δ' ἀεὶ σποδαυλούμενοι, καὶ τὰς τε προσβολὰς, καὶ τὰς ὑποχωρήσεις ἀτάκτως ποιούμενοι, πολλάκις φαντασίαν παρεῖχον ἀλλήλοις πολεμίων· ὑποσκέλιζε γὰρ ἕκαστος οἰκεῖον ἀφ' σκότους ὡς ὀπίσω φεύγοντα Ῥωμαῖον ἀκέλλετο. πλείους γὰρ ὑπὸ τῶν ἰδίων, ἢ τῶν πολεμίων ἐτράπησαν, ἕως ἡμέρας γενομένης ὅλου τοῦ λοιποῦ ἡ μάχη διεκρίνετο· καὶ καθαροῖς διαφάντες, τοῖς τε βέλεσιν εὐτάκτοις ἐχρῶντο [a] καὶ τῇ ἀμύνῃ. ὑφ' ἕτεροι δὲ ὑπ' ἴσου ὑπ' ἐκόντων ἐκοπτόμενοι. ἀλλ' οἱ μὲν, ὡς ἐφορῶντος [b] Τίτου, κατ' ἄνδρα καὶ τῇ συνάξει ἤεμνοι ἀλλήλοις, καὶ προκοπῆς ἕκαστος ἐκείνην αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἄρξειν ὑπελάμβανεν, εἰ γενναίως ἀγωνίσαιτο. Ἰουδαίοις δ' ἐφεστῶτος τὸ πόλεμος, ὅτε καὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ φόβος, καὶ ὁ τύραννος ἐφεστὼς, καὶ τοὺς μὲν ἀναλῶν, τοὺς δὲ μαστιγῶν καὶ διαγείρων ἀπειλαῖς. συνέβαινε δὲ ὃ μὲν πλεῖστον χαλεπαίνειν εἰς τὴν μάχην, ὀλίγῳ δὲ καὶ ταχέως ἀπιστρέφεσθαι τὰς ῥοπάς. ἐφ' ἑτέρου γὰρ ὅτε φυγῆς ὅτε διώξεως μῆκος ἦν. ἀεὶ δὲ πρὸς τὸ συμβαῖνον [c] οἰκείως ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας ὁ θόρυβος ἦν, βαρεῖν δὲ καὶ κρατοῦσι τοῖς στρατίοις [d] ἐπεβόων, καὶ μένειν προτρεπόμενοι· ἐπὶ δ' ἄμφω τὸ πολέμιον διέκρινον. ὅθεν γὰρ ὅτε Τίτου, ὅτε τοὺς περὶ αὐτὸν ἐλάσθαι τῇ καὶ τὴν μάχην, ὃ δὲ πύργος ἀρξάμενος τῆς νυκτὸς ὀγδόης ὥρας, [e] ὑπὲρ πέμπτην τῆς ἡμέρας διελύθησαν, ἀφ' οὗ περ ἤρξαντο τόπου τῆς συμβολῆς, μηδ' ἕτεροι βεβαίως κλίναντες τὰς ἑτέρας, ἀλλὰ τὴν ἰσόρροπον μίσην ἐν ἀγχωμάλῳ τῇ συντάξει καταλιπόντες. καὶ Ῥωμαίων μὲν ὀλιγίστοις ἠκρωτήριάσθη πολλοί· Ἰουδαίων δ' ὅσα μὲν τῶν περὶ Σίμωνα Ἰούδας ὁ τοῦ Μέρτωνος, καὶ Σίμων ὁ τοῦ Ἰωσίου, τῶν δὲ Ἰδουμαίων Ἰάκωβος καὶ Σίμων, Καθλᾶ μὲν υἱὸς παῖς, Σωσᾶ δὲ ὁ Ἰάκωβος, τῶν δὲ μετὰ Ἰωάννου Γυφθαῖος καὶ Ἀλέξας, τῶν δὲ ζηλωτῶν Σίμων υἱὸς Ἰαείρου.

ζ. Ἐν τούτῳ δ' ἡ λοιπὴ τῶν Ῥωμαίων δυνάμις, ἡμέραις ἑπτὰ καταστρεψαμένη τοὺς τῆς Ἀντωνίας θεμελίους, μέχρι τοῦ ἱεροῦ πλατείαν ἄνοδον [f] εὐτρεπίσαντο. πλησιάσαντα δὲ πρὸ τοῦτο ἐβούλοντο τὰ τάγματα [g] κατήρχετο χωμάτων· ὃ μὲν ἄντικρυς τῆς [h] ἔσω ἱερᾶς αὐλῆς, ἥπερ ἦν κατ' ἄρκτον καὶ δύσιν, ὃ δὲ τὴν βόρειον ἐξέδραν, ἣ μεταξὺ τῶν δύο πυλῶν ἦν, τῶν δὲ λοιπῶν δύο, θάτερον μὲν τὴν ἐσωτέρου τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ, τὸ δὲ ἕτερον ἔξω κατὰ τὴν βόρειον. προὐκόπτε μέν τοι μετὰ πολλῆς καμάτου καὶ παλαιπωρίας αὐτοῖς τὰ ἔργα, καὶ τὴν ὕλην ἀφ' ἑκατὸν σταδίων συγκομίζοντες. ἐκακοῦντο δ' ἐφ' ὅπῃ καὶ [i] κατ' ὀφθαλμὸς αὐτοί, ἀφ' ὑψηλοτέρας ἑστῶτες ἀδεέστερον, καὶ δι' ὑπάγωγος [k] ἤδη σωτηρίας χρώμενοι τολμηροτέροις τοῖς Ἰουδαίοις. τῶν γὰρ ἱππέων τινὲς, ὁπότε προέλθοιεν ὅπῃ ξυλείαν ἢ χόρτου

a Καὶ τοῖς ἀμυνομένοις *Big.* *b* Καίσαρος *Voſſ. & Bod.* *c* Οἰκείοις *Vat.* vocem non agnoſcit *Big.* *d* Ἐπιβαίνειν *Big.* *e* Εἰς πέμπτην *Zonar.* ὑπὲρ πέμπτης *Big.* *f* Ηὐτρεπίσαντο *Big.* *g* Κατῆρχε τὸ χωμάτων *Big.* *h* Τῶ ἔσω ἱερῶ *Big.* *i* Και κατ' ὀφθαλμὸς, αὐτοὶ δὲ ἀφ' legiſſe & diſtinxiſſe videtur *Ruf.* *k* Illud ἤδη non agnoſcit *Big.* * Eſt qui vertit, *repellerentur momento.*

a Οὖν

χάρτα συλλογὴν, ἢ ὃ κομιδῆς χεῖνον, ἀπίσῳ βόσκεσθαι τὰς ἵππους ἀπολαλωκότες, ᵃ ὡς οἱ Ἰουδαῖοι κῦφος ὀκπηδῶντες ἥρπαζον. ἐν τούτῳ συνεχῶς γινομένῳ, νομίσας Καῖσαρ, ὅσῳ ἧσσον, ἀμελείᾳ τῶν σφετέρων πλέον, ἢ τῇ Ἰουδαίων ἀνδρείᾳ γίνεσθαι τὰς ἁρπαγὰς, ἔγνω σκυθρωπότερον τὰς λοιπὰς τοῖς φυλακὴν τῶν ἵππων ἐπιτρέψαι· καὶ κελεύσας ἀπαχθῆναι ᵇ τὸν ὑπὸ θανάτου τῶν ἀπολεσάντων τρατιώτην ἕνα, φόβῳ τοῖς ἄλλοις ἐτήρησε τὰς ἵππους. ὀλίγοι γὰρ ᶜ ἦσαν νέμεσθαι, καθάπερ ᵈ δὲ συμπεφυκότες αὐτοῖς ὑπὸ τὰς χρείας ἐξήεσαν. οἱ μὲν οὖν προσπολέμουν τῷ ἱερῷ, καὶ τοὺς χώματα ᵉ διήγειραν.

ιε'. η'. Μετὰ δὲ μίαν ἡμέραν αὐτῶν τινὲς ἀνόδῳ, πολλοὶ τῶν στασιαστῶν, οἷς ἁρπαγή τε ᶠ ἐπέλιπεν ἤδη, καὶ ὁ λιμὸς ἤπτετο, συνελθόντες τοὺς κατὰ Ἐλαιῶν ὄρος Ῥωμαίων φυλακὴν ἐπῆλθον, ἐν ὥρᾳ ᵍ ἐνδεχάτῃ τῆς ἡμέρας, οἰόμενοι πρῶτον μὲν ἀδοκήτους, ἔπειτα πρὸς θεραπείαις ἤδη τοῦ σώματος ὄντας, ῥᾳδίως ʰ διαπεσεῖν. προσφερομένων δὲ αὐτῶν ἔφοδον οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ταχέως ἐπὶ τὸ πλησίον φρούριον συνθραμόντες, ἔφθασαν ὑπερπηδῆσαι καὶ διακόψαι τὸ περιτείχισμα βιαζομένους. γενομένης δὲ καρτερᾶς τῆς συμβολῆς, ἄλλά τε πολλὰ παρ' ἑκατέροις γενόμενα ἐπράχθη, Ῥωμαίων μὲν μὴ τῆς ἰσχύος ἐμπειρίᾳ τοῦ πολεμεῖν χρωμένων, Ἰουδαίων δ' ἀφειδέσι τοῖς ὁρμαῖς καὶ τοῖς θυμοῖς ἀκρατεστέροις. ἐκρατήθησαν δὲ τῷ μὲν αἰδοῦς, τῷ δ' ἀνάγκη. τότε γὰρ ἐκλαφθῆναι Ἰουδαίους, ὥσπερ ἄρκυσιν ὀνειλημμένους, Ῥωμαίοις αἴρεσιν ἔδοκεν εἶναι μίαν ἐλπίδα σωτηρίας ἔχειν, εἰ βιασάμενοι ῥήξειαν ὃ τεῖχος· καὶ τῷ ὀπὴ ᵢ πύλης τῆς ἱππίου, Πεδάνιος τάξεως, προσπεσόντων ἤδη τῶν Ἰουδαίων, καὶ τῷ φάραγγος συνωθουμένων, ῥᾴδιον ὂν πλησίον παρελαύνοντα τῶν ἵππων ἁρπάζειν τινὰ φεύγοντα τῶν πολεμίων, τοιοῦτόν τι ἄλλως τὸ σῶμα, καὶ καθοπλισμένον, ἁρπάσαντος ὃν ἔσωθεν. τοσοῦτον μὲν ἑαυτὸν ᵏ ἐπιτρέχοντος ἐπέλυσε τῶν ἵππων, τοσοῦτον δ' ἐπιδείξατο τῆς τε δεξιᾶς τὸ τάχος, καὶ τῶν λοιπῶν σώματος, ἔτι δ' ἱππικῆς ἐμπειρίας ἱππέως. ὁ μὲν οὖν αἰσθόμενος τὸ περιπόλιον ἁρπασάμενος ἦκε φέρων Καίσαρι τὴν αἰχμάλωσιν. Τίτος δὲ τὴν μὲν λαβόντα τὴν δυνάμεως θαυμάσας, τὴν δὲ ληφθέντα τὸν τεῖχος ὑπὸ χειρίστου κολάσαι κελεύσας, αὐτὸς ἐπὶ τοῖς τὸν ἱερὸν ˡ διαμάχεσθαι ἦν, καὶ τὰ χώματα κατεπίεζεν.

ιε'. θ'. Ἐν ᾧ Ἰουδαῖοι κακοῦμενοι ταῖς συμβολαῖς, ἀεὶ κατ' ὀλίγον καμφθέντες τὸ πολέμῳ καὶ τῷ ἰατρῷ προσέρποντος, καθάπερ σηπομένου σώματος, ἀπέκοπτον τὸ προσλαμβάνον ᵐ μέλη, φθάνοντες τῷ εἰς ὅ προσω ἰόντι. τῆς δὲ βορείου καὶ κατ' ἄρκτον θέσεως τὸν συνεχῆ τοῖς ⁿ Ἀντωνίαν ἐμπρήσαντες, ἔπειτα ἀπορρήξαι ὅσον πήχεις εἴκοσι, τοῖς ἰδίοις χερσὶν ἀρξάμενοι κρύειν τὰ ἅγια. μιᾷ δ' ἡμέρᾳ δύο, ᵒ τεσσαρακαὶ καὶ ἑνὶ τοῦ προειρημένου μηνὸς, τὸν πλησίον ναὸν ἐμπιπράσιν Ῥωμαῖοι, καὶ μέχρι πεντεκαίδεκα πηχῶν προσκαυσαντος δὲ πυρὸς, ἀπεκόπτουν ὁμοίως Ἰουδαῖοι τὸν ὀροφὴν, μήτε καθάπαν ἀνιέμενοι τοῦ ἔργου, καὶ τὸ προσὶ τὸν Αν-

colligendum exiissent, interea dum id facerent, equos suos frenis exutos pasci sinebant, quos Judæi per cuneos erumpentes rapiebant. Itaque cum id crebro fieret, Cæsar ratus, id quod verum erat, negligentia suorum magis, quam Judæorum virtute rapinas contingere, tristi animadversione cæteros ad equorum custodiam revocare statuit; unoque militum qui equum perdiderat morte damnato, eo metu equos suos cæteris conservavit. nunquam enim eos posthac ad pascendum dimittebant, sed tanquam natura his connexi ad necessaria egrediebantur. Et illi quidem templum oppugnabant, & aggeres erigebant. *Romanorum equos Judæi rapiunt.*

8. Altera vero die post eorum ascensum, multi seditiosorum, quos rapinæ jam defecerant & fames urgebat, congregati, in præsidia Romanorum juxta Olivarum montem, circa undecimam diei horam, impetum faciunt: sperantes primo quidem inopinatos, deinde corporis curandi causa quiescentes, facile perruptures esse. Verum Romani cum illorum eruptionem præsensissent, concursumque fecissent ex propinquis custodiis, obstabant eis murum transcendere & vi perrumpere conantibus. Acri autem pugna conserta, & alia multa fortiter utrinque gesta erant; cum Romani quidem præter fortitudinem etiam bellandi peritia, Judæi vero immoderato impetu & effrenatis animis uterentur. illos autem pudor quidem urgebat, hos vero necessitas. Tunc enim dimittere Judæos, velut reti comprehensos, Romanis turpissimum videbatur; & illi unam spem salutis, si murum perrumpere possent, habebant. Et quidam ex ala equitum, Pedanius nomine, Judæis in fugam versis, atque in vallem coactis, equo à latere incitato prætervectus, corripit unum ex hostibus fugientem, juvenem, & alias corpore validum, & armis undique septum, talo comprehensum. tantum quippe se inclinavit equo currente, tantamque dextræ vim, & reliqui corporis, itemque equestris peritiæ ostendit. Et ille quidem, tanquam pretiosi aliquid rapuisset, captivum secum adducens ad Cæsarem venit. Titus autem vires illius, qui eum ceperat, admiratus, & captivo, quia murum aggressus est, supplicio tradito, ipse templi oppugnationem curabat, atque aggeribus erigendis instabat. *Pugna ad Montem Olivarum.* *Pedanii fortitudo.*

9. Interim Judæi in conflictibus pessundati, paulatim semper ascendente bello & in templum etiam serpente, sicuti in corpore putrescente, membra in quæ jam invaserat abscindebant, priusquam ulterius grassaretur. Nam cum porticus partem quæ à septentrione & occasu conjuncta erat Antoniæ incendissent, postea ad viginti cubitos abruperunt, suis manibus sacra adyta urere aggressi. Biduo autem post, vicesimo & quarto mensis prædicti die, vicinam porticum incenderunt Romani; flammaque ad cubitos xv progressa, Judæi similiter tectum abscindunt: & ab operibus *eam* non omnino avertentes, quicquid inter ipsos erat *Judæi templi porticus incendunt.*

a Οἱ Ἰουδαῖοι *Big.* b Τὸν ἐπὶ θανάτῳ *Vat.* & *Big.* c Εἶσι νέμεσθαι *Big.* d Δὲ *Big.* e Διήγειρον *Big.* f Ἐκέλευσεν *Big.* g Ἵτα *Big. Voss.* & *Ruf.* antea erat δευτέρᾳ. h Διακόψειν *Big.* i Ἵτα *Voss.* & *Vat.* ἀνίσης in *cæteris.* k Forsan οὐ πίπτοντος. Confer *Suidam* in voce Τίτος & v. ἰσθμὸς. l Διαμαχόμενος *Big.* m Μέρη *Big.* n Τετραδὶ *Vat. Voss.* & *Big.*

Curſum ignis otioſe metiuntur Judæi.

erat & Antoniam diruunt; etiam cum liceret eis incendium prohibere. Illi autem cum primum ignis injiceretur, otioſi, ejus curſum pro ſua utilitate metiebantur. Qua re fiebat, ut circa templum quidem acie confligere non deſinerent; ſed frequens erat ſingulorum contra ſe invicem excurrentium pugna.

Jonathas Romanos ad ſingulare certamen provocat.

10. Iiſdem autem diebus, quidam ex Judæis, vir & corpore brevis & vultu deſpicabilis, tamque genere quam rebus aliis ignobilis, Jonathas nomine, progreſſus ad Joannis pontificis monumentum, cum alia multa ſuperbe ad Romanos proloquutus eſt, tum quem fortiſſimum haberent ad ſingulare certamen provocavit. At eorum qui in acie ex adverſo inſtructa ſtetere, multi quidem dedignabantur: erant autem inter eos (ut veriſimile) etiam qui timerent: cæterum quoſdam non inconſulta movebat ratio, cum mortis cupido non confligendum eſſe. nam qui de ſalute deſperaſſent, eos præter alia temerario impetu ferri, Deumq; non reſpicere: & cum his in diſcrimen venire, quos neque vincere magnum ſit, & vinci cum dehoneſtamento periculoſum, non fortitudinis ſed ferocitatis videri. Cum autem diu nemo procederet, multaque Judæus eorum timiditati illuderet, ut qui in ſe valde arrogans eſſet & Romanorum contemptor, Pudens quidam nomine, ex ala equitum, & verba illius & inſolentiam deteſtatus, fortaſſe autem etiam corporis brevitate inconſiderate ſublatus, proſiliit; & cætera quidem ſuperior erat in conflictu, ſed à fortuna proditus erat. Ipſum enim Jonathas cum cecidiſſet accurrens interficit; deinde pede ſupra mortuum poſito, & gladium cruentum quatiebat lævaq; ſcutum, atq; multis acclamavit exercitui, & cæſo inſultans, & Romanis ſpectantibus obtrectans, donec eum tripudiantem & vana jactantem Priſcus quidam centurio ſagitta transfixit. quo facto & Judæorum & Romanorum clamor varius excitatus eſt. Ille autem, vertigine ex dolore correptus, in corpus hoſtis decidit; oſtenditq; in bello velociſſimam ultionem ſequi immerito fortunatos.

Pudens cum eo congreditur & interficitur.

Priſcus ſagitta transfigit Jonathan.

τανίαν [a] συναφὲς αὐτῷ διαρῥήντες. [b] καὶ παρὸν κωλύειν [c] ὑποπιμπράντας. οἱ δὲ, ὡς τὸ ἐμβολιῶ ἕκαστον πυρὸς ἠρεμήσαντες, τὸ νομιῶ [d] ἀμέτρως αὐτῷ σφίσι χρησίμως. ὡς δὲ καὶ ὅλον τὸ ἱερὸν ὑπὸ [e] διέλιπον αἱ συμβολαί, συνεχὴς δ' ἦν ἔτι μέρος ἐκθέοντων ἐπ' ἀλλήλους ὁ πόλεμος.

ι'. Τῶν Ιουδαίων δέ τις, τὸ [f] ζώπυρος ἡμέρας, ἀνὴρ, ζ.
τό,τε σῶμα βραχὺς καὶ τὴν ὄψιν εὐκαταφρόνητος, γένους τε ἕνεκα καὶ τῶν ἄλλων ἀσήμους, Ιωνάθης ἐκαλεῖτο, προελθὼν [g] ἔτι ὃ τοῦ ἀρχιερέως Ιωάννου μνημεῖον, ἄλλά τε πολλὰ πρὸς τοὺς Ρωμαίους ὑπερηφάνως ἐφθέγξατο, καὶ τὸν ἄριστον αὐτῶν εἰς μονομαχίαν προὐκαλεῖτο. τῶν δὲ ζώντων παρατεταγμένων οἱ πολλοὶ μὲν ὑπερῄρθησαν, ἦσαν δ' οἳ τὸ εἰκὸς ἐβεβούλευσθ. ἤπλετο γὰρ τοῖς τιμὴ καὶ λογισμὸς ὑκ ἀσυνέτοις, δικαίως μὴ συμπλέκεσθαι. τοὺς γὰρ ἀπεγνωκότας τὴν σωτηρίαν τάτ' ἄλλα τε τὰς ὁρμὰς ἀταμιεύτους ἔχειν, καὶ τὸ θεῖον [h] ἀδυσώπητον· τότε δὲ ἀβουλήτως [i] πρὸς ὃς καὶ τὸ νικᾶν ἐ μέγα, καὶ μετ' αἰσχύνης τὸ ληφθῆναι σφαλερὸν, οὐκ ἀνδρείας, ἀλλὰ θρασύτητος δόξαν. μηδενὸς δ' ὀλίγου προϊόντος, καὶ ὁ Ιουδαῖος πολλὰ καταικερτομῶντος αὐτοὺς εἰς δειλίαν, ἀλαζὼν γάρ τις ἦν [k] ἑαυτῷ σφόδρα καὶ τῶν Ρωμαίων ὑπερήφανος, Πούδης τις [l] ὄνομα, τὸν ὐκ ἴλης ἱππέων, βδελυξάμενος αὐτοῦ τά τε ῥήματα, καὶ τὸ αὐθάδες, εἰκὸς δὲ καὶ πρὸς τὴν βραχύτητα τοῦ σώματος αὐτὸν ἀσκέπτως ἐπαρθῆναι, προπηδᾷ· καὶ τά μὲν ἄλλα ἔτι συμβαλὼν, προεδόθη δ' ὑπὸ τῆς τύχης. πεσόντα γὰρ αὐτὸν ὁ Ιωνάθης ὑποστρέψας προσδραμὼν, ἔπειτα [m] ὄπισθεν ὤμῳ νεκρῷ, τό,τε ξίφος ἡμαλμένον [n] ἀνέσεισε τῇ λαιᾷ τὸ θυρεὸν, ἐπιπαλάξέ τε τῇ δεξιᾷ πολλὰ, καὶ τοῖς τε πεσόντα κομπάζων, καὶ τοὺς ὁρῶντας Ρωμαίους ὑπισχνούμενος, ἕως αὐτὸν, ἀνασκιρτῶντα καὶ μαλαίζοντα, Πρίσκος τις ἑκατοντάρχης τοξεύσας δόλασι βέλει. τοῖς δ' τῶν τε Ιουδαίων καὶ τῶν Ρωμαίων, χαυνὴ συνεξήρθη διάφορος. [o] ὁ δὲ δινηθεὶς [p] ἐκ τῶν ἀλγηδόνων ὑπὸ τὸ σῶμα τοῦ πολεμίου κατέπεσεν, ἀκυλάτῳ ὑποφήσας δὲ πολέμῳ [q] ὑπὸ τοῖς ἀλόγοις εὐτυχοῦσι νέμεσιν.

VI. **CAP. III.** **ΚΕΦ. γ'.** ιή'.

De dolo à Judæis excogitato, quo Romanorum multos exuſſerunt. Altera famis graviſſimæ deſcriptio.

Περὶ δόλου ἐπινοηθέντος ὑπὸ τῶν Ιουδαίων ὅλου, ᾧ πολλοὺς Ρωμαίων ἐνέπρησαν. ἄλλη τοῦ λιμοῦ δεινοτέρα ἔκφασις.

SEditioſi autem, qui in templo erant, & aperte milites in aggere verſantes quotidie propulſare non ceſſabant, atque viceſimo die prædicti menſis hujuſmodi dolum commoliuntur. Occidentalis porticus ſpatium, quod inter culmen & trabes erat vacuum, ligno arido itemque ſulphure ac bitumine replevere: deinde, tanquam ſcilicet labore defatigati, cedebant. Quare multi quidem improviſi, *temerario* impetu concitati, inſtabant fu-

Judæorum do-

Οἱ δ' ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ στασιασταὶ φανερῶς τ' οὐκ ἀνίεσαν τοὺς ὑπὲρ τῶν χωμάτων προπύργους ἀμυνόμενοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἡ δ' προειρημένη μηνὸς [q] ἑβδόμη καὶ εἰκοστὴ δόλον σκευάζουσι τοιόνδε. τὴν ἑσπερίαν στοὰν τοῦ μεγάλου τοῦ ναοῦ καὶ τὴν [r] ὑπ' αὐτῆς ὀροφὴν, ὕλης [s] ἀναπίμπλασιν αὔης, πισσὸν δὲ ἀσφάλτου τε καὶ πίσσης, [t] ἔπειτα ὡς καταπονούμενοι δῆθεν ὑπεχώρουν. πρὸς δὲ τὴν μὲν ἀσκέπτως πολλοὶ, ταῖς ὁρμαῖς φερόμενοι, προσέκειντο τοῖς

ὑπο-

a ΑΦ' ἑαυτῶν *Big.* b Διὸ καὶ πυρὸν in *Editis Aliiſque.* Verum διὸ omiſi auctoritate *Codd. Vat.* & *Voſſ.* quodque voculam in verſione ſua neglexerit *Rufinus.* c Ὑποπιμπράντες *Big.* & *Vat.* d Ita *Big.* & *Ruf.* cujus verſionem ſequutus ſum. Antea erat, σώμασιν αὐτῶν: qua lectione recepta, cum Cl. *Lowthio* mallem αὐτῷ, ſcilicet πυρὸς. In *Cod. Voſ.* ἀνίσως αὐτῷ. e Διέλιπον *Big.* f Ita *Big.* ὁ ζώπυρος τὰς ἡμ. *Voſſ.* & *Bod.* ὁ τὰς ἡμέρας in *Editis Aliiſque.* g Καπὶ τὸ ἀρχ. *Vat.* h Εὐδυσώπητον *Big.* & *Vat.* ἀδυσώπητον, ἀπροσωπόληπτον, *Suid.* i Καὶ πρὸς ὃς καὶ τὸ ν. *Big.* k Σφόδρα ἑαυτῷ *Big.* σφόδρα αὐτῷ *Bod.* l Τίτιανος *Big.* m Ἐπισὰς *Big.* n Τῇ δεξιᾷ ἀνέσεισε legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *dextraque cruentum gladium* &c. o Ὁ ὃ ἐδινηθεὶς *Voſſ.* p Ἀπὸ τοῦ *Big.* q Εἰκάδι ἑβδόμῃ *Big.* r Ita reſcripſi e *Cod. Big.* antea erat ὑπ' αὐτῆς in *Editis.* in nonnullis *MSS.* ἐπ' αὐτῆς, & ἐπ' αὐτᾶς. ſ Ἀναπίμπλασιν σπάνης *Big.* t Ἔπειτ' ὃ *Big.*

a Ανα-

χωρῶσιν, ὅπῃ τε τ̃ ϛοᾶν [a] ἐπιδῶν ϖεϱιδεέμνοι κλίμακας· οἱ δὲ σωετώτεϱοι, [b] τ̃ ἄλογον τϱοπὴν τ̃ Ιϐδαίων ὑπονοήσαντες, ἔμενον. κατεπλήχθη μέν τοι τ̃ ἀναπηδησάντων ἡ ϛοὰ, καὶ τύτῳ οἱ Ιϐδαῖοι πᾶσαν ὑποπιμπϱῶσιν αὐτίκα. ἀϱεμβὴς δ' αἰφνιδίως πάντοθεν ὁ φλογὸς, τύς τε ἔξω θ' κινδύνϐ Ρωμαίϐς ἔκπληξις ἐπῆλθε δεινὴ, καὶ τύς ϖεϱιεχθέντας ἀμηχανία. κυκλύμενοι δ' ὑπὸ τ̃ φλογὸς, οἱ μὲ εἰς τ̃ πόλιν ὀπίσω κατεκϱήμνιζον ἑαυτύς, οἱ δ' εἰς τὺς πολεμίϐς· πολλοὶ δ' ἐλπίδι σωτηϱίας [c] εἰς τὺς σφετέϱϐς καλαπηδῶντες ἐκλῶντο τὰ μέλη, ϖλείϛων δ' ἔφθανε τὰς ὁϱμὰς τὸ πῦϱ, καί τινες τ̃ φλόγα σιδήϱῳ. πεϱιῆγε δ' εὐθέως καὶ τὺς ἄλλως φθειϱομένϐς ὅ πῦϱ, ὅπῃ πλεῖϛον ἐκφεύγοντα. Καίσαϱα δὲ, [d] καί ϖϱ καλεπαίνοντα τοῖς ὀλλυμένοις, ἐπῳδὴ δίκα ϖϱοκλήματος [e] ἀναβεβήκεϱ, ὅμως οἰκτϱὸς εἰσῆλθ τ̃ ἀνδϱῶν, καὶ μηδενὸς ϖϱοσαμύνειν δυναμένϐ. τῦτο γὰϱ ϖϱοσμύθιον ἦν τοῖς φθειϱομένοις, ὅ βλέπειν ὑπὲϱ θ' τὸς ἡφιεῖ τ̃ ψυχὴν ὀδυϱώμενον· βοῶν τε ὁμ αὐτοῖς καὶ ϖϱοπηδῶν, καὶ τοῖς ϖεϱὶ αὐτὸν ἐκ τ̃ οἰκείων ἐπαμύνειν ϖϱοκαλῶν, δῆλος ἦν. τὰς δὲ φωνὰς ἕκαϛος ἡ τ̃ διάθεσιν, ὥϖεϱ τι λαμπϱὸν ὑποφέϱων σύταφιον, [f] εὐθυμος ἀπέθνησκεν. ἔνιοι γ μὴν, ὅπῃ τ̃ τοῖχον ὁ ϛοᾶς ὄντα πλατὺ ἀναχωϱήσαντες, ἐκ μὲ θ' πυϱὸς διεσώθησ, ὑπὸ δὲ τ̃ Ιϐδαίων ϖεϱιεχθέντες ὅτι πολὺ μὲ ἀντίχον διαπϱεωσκόμενοι· τέλος δὲ πάντες ἔπεσον.

ιϑ'. β'. [g] Καὶ τελευτᾶσί τις αὐτῶν νεανίας, ὀνόματι Λόγγος, ὅλον [h] ὑπεκοσμήσας ὅ πάθος, καὶ κατ' ἄνδϱα μνήμης ἀξίων ὄντων [i] πάντων τ̃ ἀπολωλότων, ἄϱιϛος φανείς. ὃν οἱ μὲ Ιϐδαῖοι τῆς τε ἀλκῆς ἀγάμενοι, καὶ ἄλλως ἀνελεῖν [k] θέλοντες, καθῆναι ϖεὸς αὐτὺς ὅτι δεξιᾷ παϱεκάλϐν. ὁ δὲ ἀδελφὸς Κοϱνήλι ἐκ ϖατέϱϐ, μὴ καταϱχώμαι ὅ σφέτεϱον κλέος, καὶ τῷ Ρωμαίων ϖϱαπάν. τύτῳ ϖειθεὶς, καὶ διαϱέμεν ϕανεϱὸν ἑκατέϱοις τοῖς τάγμασι ὅ ξίφ, ἑαυτὸν ἀναιϱῖ. τῷ δὲ ϖῷ πυϱὶ ϖεϱιεχθέντων, Αϱτώϱιός τις ϖανϱγία ἀλϖσώζεται. ϖϱοσκαλεσάμεν γάϱ τινα τῷ [l] συϱϖαπα- τῷ Λύκιον, ᾧ σωεσκήνει, μεγάλῃ τῇ φωνῇ, "κληϱονόμον, ἔφη, καταλείπω σε τ̃ ἐμαυτῦ κλημάτων, εἰ "ϖϱοσελθὼν μὲ δέξαιο." ὃ δὲ ἑτοίμως ϖϱοσδϱαμόντ, ὁ μὲν ἐπ' αὐτὸν κατενεχθεὶς, ἔζησεν· ὁ δὲ δεξάμεν, ὑπὸ θ' βάϱυς τῷ λιθοϱώτῳ [m] ϖϱοσαϱχθεὶς, ϖῷχϱῆμα θήσκει. τῦτο τὸ πάθ ϖϱὸς χϱὸν μὲν Ρωμαίοις ἐνεποίησεν ἀθυμίαν, ϖϱὸς δὲ τὸ μέλλον ὅμως [n] κατεσκεύασε φυλακτικωτέϱους, καὶ ϖϱὸς τὰς Ιουδαίων ἀπάτας ὠφέλησεν, ὡς τὰ πολλὰ [o] δ' ἄγνοιαν τῶν τόπων καὶ τὸ ἦθ τῶν ἀνδϱῶν ἐλάϖτοντο. κατεχάν δὲ ἡ ϛοὰ μέχϱι τ̃ Ιωάννϐ πύϱγϐ, ὃν ἐκεῖν ἐπ τῷ ϖϱὸς Σίμωνα πολέμῳ κατεσκεύασεν, ὑπὲϱ τὰς ἐξαγούσας ὑπὲϱ τ̃ ξυϛὸν πύλας· τὸ δὲ λοιπὸν

gientibus, & in porticum aſcendere admotis ſcalis nitebantur: at prudentiores, nullam fugæ cauſam Judæis fuiſſe cogitantes, locis ſuis manebant. Veruntamen iis qui aſcenderunt repleta erat porticus: & mox Judæi ipſam totam ſuccendunt. Cum autem undique ſubito flamma excitaretur, & Romanos qui extra periculum ſteterunt ingens ſtupor invaſit, & eos quos incendium ceperat occupavit deſperatio. Qui vero flammis circundati erant, alii ſemetipſos retrorſum in urbem præcipitabant, alii vero in hoſtes: multiq; ſpe ſalutis in ſuos deſilientes membra frangebant: plurimos, dum effugere conantur, præveniebat incendium: nonnulliq; ferro flammam *antevertebant*. ſtatim vero & eos, qui aliàs neci darentur, ignis comprehendebat, longe lateque pervagatus. Cæſarem vero, licet morientibus ſuccenſentem, quod injuſſi porticum aſcenderant, miſericordia tamen eorum tetigit, cum & nemo opem ferre poſſet. hoc erat tamen ſolatio pereuntibus, ipſum dolentem cernere, pro quo vitam quiſque prodigebat: nam palam erat, quod eos clamaret, & proſiliret, comiteſque ſuos obſecraret pro virili quemque ſua auxilium ferre. Has voces & dolorem *Cæſaris*, veluti ſplendidas exſequias, quiſque reportans, hilari animo moriebatur. Cæterum nonnulli, in partem porticûs latiorem recepti, ex igni quidem evaſerunt, à Judæis vero circundati diu quidem ſaucii reſtiterunt: tandem vero univerſi cecidêre.

Iuſ qui Romanis in perniciem cedit.

Romani flammis pereuntes concitant miſericordiam Cæſari.

2. Et poſtremo quidam ex illis juvenis, nomine Longus, toti huic calamitati ornamento fuit: & quamvis ſigillatim digni ſunt memoria qui periere, *omnium* tamen fortiſſimum ſe oſtendit. quem Judæi quidem, & quia fortis erat & quia interficere eum cupiebant, ad ipſos fide ſua data deſcendere hortabantur. Frater vero ejus Cornelius, qui ex altera parte ſtabat, ne gloriam ſuam Romanamque militiam dehoneſtaret, *orabat*. Huic dicto audiens, ſublatoque altius gladio, ut ab utraque parte cerneretur, ſemetipſum occidit. Eorum autem, qui ab igne circundati erant, Artorius quidam calliditate ſervatus eſt. Appellato enim clara voce Lucio quodam commilitone & contubernali ſuo, "hæredem te, inquit, relinquo totius "patrimonii mei, ſi propius accedens me exce- "peris." Cum autem is prompto animo accurriſſet, ille quidem, qui ſe in eum projecerat, vitam ſervavit; qui vero eum exceperat, pondere alliſus pavimento continuo moritur. Hoc ipſum quod accidit pauliſper quidem Romanis mœſtitiam inferebat; in poſterum tamen cautiores effecit, & adverſus Judæorum inſidias nonnihil contulit; quibus plerumque, ex locorum ignoratione hominumq; ingenio, lædebantur. Verum porticus exuſta eſt ad turrim uſq; Joannis, quam ille, cum bellum adverſus Simonem gereret, ædificaverat *ſuper portas quæ ultra Xyſtum ducerent: reliquum vero Judæi,

Longi fortitudo.

Artorii callidi-tas.

Porticus templi exuſta.

a Ἀναπηδῶν *Big.* *b* Illud τῷ è *Codd. MSS.* quibus mox (v. 4.) deeſt οἱ. *c* Εἰς τὰ φρέατα legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *in puteos.* *d* Illud καίτοϱ non agnoſcit *Big.* *e* Ἀναβεβήκασιν *Big.* *f* Εὐθύμως *Big.* *g* Τελευταῖός αὐτῶν τις *Big.* Forſan τελευταῖος δ' αὐτῶν, cum *Ruſino.* *h* Pro ὑπεκοσμησε, *participiis* ſæpe politis cum ellipſi verbi εἰμὶ pro ipſo ſuo *verbo finito.* *i* Πάντων deeſt *Big.* neque agnoſcit *Ruf.* qui tamen mox ante ἄριστος vocem eandem habuiſſe videtur. *k* Ita è *Cod. Big.* non diſſentiente, ut videtur, *Ruſino*, qui vertit, *& quia interficere eum cupiebant.* antea erat ἀθυμοῦντες. *l* Ita *Big.* & *Ruf.* συϱϖαπατῶν in *cæteris.* *m* Προσεραχθεὶς *Big.* *n* Ἀπεϱκλήτους κατεσκεύασε φ. *Big.* *o* Δι' ἄγνοιαν *Big.* Paulo aliter quam edidimus legiſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *loca moreſque hominum neſcientes.* * Super portas regiæ domus, quam Ezechias ſibi rex ad habitandum condidit, *Pſeudo-Hegeſipp.*

a Ita

Aliud porticuum incendium.

Judæi, poſtquam conſumpti fuerant qui aſcenderant, abſciderunt. Sequenti autem die Romani quoque porticum ſeptentrionalem ad orientalem uſque totam incenderunt, quarum angulus utraſque connectens ſuper vallem quæ Cedronis appellatur ædificata erat, ubi & horribilis erat ejus profunditas. Et circa templum quidem ita ſe res habebant.

VII. *Ingens in urbe fames.*

3. Eorum autem qui per civitatem fame perierunt infinita quidem cecidit multitudo: calamitates vero quas paſſi ſunt enarrari non poſſunt. Per ſingulas quippe domos, ſicubi vel umbra apparuiſſet cibi, bellum *illico* gerebatur, & amiciſſimi quique inter ſe *acriter* dimicabant, ſibi invicem miſera vitæ ſubſidia eripientes. Nec mors ipſa fidem penuriæ faciebat: ſed eos etiam qui extremum ſpiritum exhalabant, perſcrutabantur latrones, ne quis forte, cibum in ſinu abditum gerens, ſe mori ſimularet. ipſi autem *latrones* præ inedia hiantes, huc illuc, tanquam rabidi canes, vagi atque incerti ferebantur: & foribus illiſi inſtar ebriorum, etiam præ conſilii inopia in eaſdem domos bis terve unius horæ ſpatio irruebant. Porro omnia *abſque diſcrimine* neceſſitas mandere cogebat: atque etiam quæ ne ſordidiſſimis quidem animalium ratione carentium uſui ſunt, *ea* colligentes comedere ſuſtinebant. immo & nec cingulis nec calceamentis denique abſtinuerunt, atque ipſa ſcutorum coria avulſa dentibus conficiebant. Quin etiam nonnullis vetuſta fæni præſegmina eſui fuere: quidam enim feſtucas colligentes, leviſſimum pondus quatuor drachmis Atticis venundabant. Et quid opus eſt impudentiam *atque improbitatem* famis ex rebus inanimatis oſtendere? nam facinus dicturus ſum, quale nec apud Græcos nec Barbaros *geſtum fuiſſe* memoratur; & quod dictu quidem horrendum, auditu vero incredibile videbitur. Atque libens *certe* hanc calamitatem ipſe præteriiſſem, ne poſteris *fabulas ac* portenta loqui exiſtimer, niſi ex noſtræ ætatis hominibus teſtes haberem *prope* innumeros. Cæterum & frigidam *quandam* patriæ referrem gratiam, ſi quæ mala re ipſa perpeſſa eſt oratione diſſimularem.

VIII. *Maria femina nobilis Hieroſolymis obſeſſa.*

4. Mulier ex iis qui trans Jordanem habitant, Maria nomine, patre *prognata* Eleazaro, ex vico Bethezob, ſignificat autem id hyſſopi domum, genere atque opibus illuſtris, cum Hieroſolyma perfugiſſet una cum reliqua *hominum* multitudine obſeſſa tenebatur. Hujus alias quidem facultates, quas illa è regione ultra amnem collectas in urbem advexerat, *jam* tyranni diripuerant: reliquias vero rerum pretioſarum, & ſi quid alimenti conquiri poterat, ir-

ὁπλιεφθαρμένοις ἤδη. [a] Ἰουδαῖοι τοῖς ἀναβᾶσιν [b] ἀπέκοψαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἡ Ρωμαίων τὸν βόρειον ναὸν ἐνέπρησαν μέχρι τῆς ἀνατολικῆς ὄλλης, ὧν ἡ συνάπτουσα γωνία τῆς Κεδρῶνος καλουμένης φάραγγος ὑπῆρδε δόμητο, παρ' ὃ καὶ φοβερὸν ἦν τὸ βάθος. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν οὕτως εἶχεν.

γ'. Τῶν δ' ἐν τῇ λιμῷ φθειρομένων κατὰ κ'. τὴν πόλιν ἄπειρον μὲν ἔπιπτε τὸ πλῆθος· ἀδύνητα δὲ συνέβαινε τὰ πάθη. καθ' ἑκάστην γὰρ οἰκίαν εἴ που τροφῆς [c] φανείη σκιά, πόλεμος ἦν, καὶ μετὰ χειρῶν ἐχώρουν οἱ φίλτατοι πρὸς ἀλλήλους, ἁρπάζοντες τὰ παλαίπωρα τῆς ψυχῆς ἐφόδια. πίστις δ' ἐπορείας, οὐδὲ τοῖς θνήσκουσιν ἦν· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκπνέοντας οἱ λῃσταὶ διηρεύνων, μή τις ἐν κόλπῳ ἔχων τροφὴν σκήπτοιτο θάνατον [d] αὐτῷ. [e] οἱ δ' ἐπ' οἰδήσεως λεχμηῶντες, ὥσπερ λυσσῶντες κύνες ἐσφάλλοντο, καὶ [f] παρεφέροντο· [g] τάς τε θύρας οἰσειόμενοι μεθυόντων τρόπον, καὶ ὑπ' ἀμηχανίας εἰς τοὺς αὐτοὺς οἴκους εἰσεπίπτουν δὶς ἢ τρὶς ὥρᾳ μιᾷ. πάντα δ' ἐπ' ὀδόντας ἦγεν ἡ ἀνάγκη, καὶ τὰ μηδὲ τοῖς ῥυπαρωτάτοις τῶν [h] ἀλόγων ζώων προσφορᾶ συλλέγοντες ἐσθίειν ὑπέμενον. ζωστήρων [i] γοῦν καὶ ὑποδημάτων τὸ τελευταῖον οὐκ ἀπέχοντο, καὶ τὰ δέρματα τῶν θυρεῶν [k] ἀποδέροντες ἐμασῶντο. τροφὴ δ' ἦν καὶ χόρτου πισὶ παλαιᾷ ἀπορράμματα. τὰς γὰρ [m] ἴνας ἔνιοι συλλέγοντες, ἐλάχιστον σταθμὸν ἐπώλουν Ἀττικῶν τεσσάρων. καὶ τί δεῖ τὸν ἐπ' ἀψύχοις ἀναίδειαν τοῦ λιμοῦ λέγειν; ἐγὼ γὰρ [n] αὐτοῦ δηλώσων ἔργον, [o] οἷον μήτε πρὸ Ἑλλησι, μήτε παρὰ βαρβάροις ἱστόρηται, [q] φεῦγον μὲν εἰπεῖν, ἄπιστον δ' ἀκοῦσαι. καὶ ἐγὼ δὲ μὴ δοξαίμι τερατεύεσθαι τοῖς αὐτοῖς ἀνθρώποις, καὶ [r] παρέλιπον τὸν συμφορᾶν ἡδέως, εἰ μὴ τοῦ κατ' ἐμαυτὸν εἶχον ἀπείρους μάρτυρας. ἄλλως τε καὶ ψυχρὰν [s] ἂν καταθείμην τῇ πατρίδι χάριν, καθυφέμενος [t] ὃν λόγον ἔπασχε τὰ ἔργα.

δ'. Γυνὴ [u] τις τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην κατοικούντων, Μαρία τὄνομα, πατρὸς Ἐλεαζάρου, κώμης [x] Βηθεζούβ, σημαίνει δὲ τοῦτο οἶκος ὑσσώπου, ἀφ' γένους καὶ πλοῦτον ἐπίσημος, μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καταφυγοῦσα συνεπολιορκεῖτο. Ταύτης τὰ μὲν ἄλλην κλῆσιν οἱ τύραννοι διήρπασαν, ὅσην ἐκ τῆς Περαίας ἀνασκευασαμένη μετήνεγκεν εἰς τὴν πόλιν· τὰ δὲ λείψανα τῶν κειμηλίων, καὶ [y] εἴ τι τροφῆς ὀπωσοῦν θείη,

[a] Ita cum *Cod. Gall.* Ἰουδαῖοις in *Editis Aliiſque.* [b] Sic *Big. Busb. Rhed. Vat.* & *Voſſ.* ἐπικοψαν in *cæteris.* [c] Παρεφαίνη *Big.* [d] Ita *Chryſoſtomus* ex Editione *H. Savilii*, tom. 6. p. 166. ἑαυτῷ in Edit. *Fr. Duc.* tom. 4. p. 414. αὐτῶν *Busb.* & *Rhed.* αὐτῷ *Euſeb.* & *Niceph.* in *Eccl. Hiſt.* l. 3. c. 6. [e] Οἱ δ' ἐπ' οἰδήσεως λυσσῶντες, ὥσπερ λεχμηῶντες κύνες, ἐφάλλοντο καὶ παρεφέροντο, *illi porro præ inopia inſanientes, ſicuti rabidi hiantesque canes in ædes inſiliebant, & huc atque illuc currentes ferebantur* &c. apud *Niceph.* [f] Παρεφαίνοντο *Busb.* [g] In *Chryſoſtomo Savilii*, ταῖς θύραις οἰσειόμενοι μεθυόντων τρόπον, ὑπ' ἀμηχανίας δὲ εἰς τ. [h] Vox ἀλόγων deeſt *Chryſoſt. Savilii.* [i] Δὲ in *Chryſoſt. Savilii.* verum γοῦν in margine. [k] Ἀποδαρέντες *Chryſoſt. Savilii* in *textu*, ἀποδέροντες in *margine.* [l] Ἐμασῶντο *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt. Savilii.* [m] *Aliis* ἶνας & ἶνια. [n] Αὐτοῦ *Niceph.* [o] Οἷον *Euſeb.* & *Niceph.* ὃ *Voſſ.* & *Chryſoſt. Savilii.* [p] Ex eo tempore nonnulla exſtiterunt hujuſce rei exempla. *Olympiodorus* apud *Photium* meminit mulieris Vandalicæ quæ quatuor liberos ſuos devoravit. *Procopius* (de *bello Gothico* l. 2. c. 20.) narrat duas feminas aliquot viros comediſſe. Quin & nuper (anno ſc. MDCCX) mulier in Lithuania fame urgente duos liberos ſuos comedit. [q] Φευκτὸν μὲν ἀπεῖν, φευκτὸν δ' ἀκοῦσαι *Niceph.* [r] Παρέλειπον *Big.* [s] Illud ἂν è *Cod. Big. Chryſoſt. Euſeb.* & *Niceph.* [t] Τὸν λόγον, ὃν *Big.* & *Euſeb.* τῶν λόγων, ὧν in aliquot *Euſebii Codd.* & in *Chryſoſt. Savilii.* [u] Illud τις non agnoſcunt *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt.* [x] Ita reſcripſi ex Hebraico בית־אזוב quod οἶκος ὑσσώπου ſignificat. Si quis malit Βηθεζώβα, Βηθεζοῦβα, aut Βαθεζοῦβα, per me licet. antea erat Βαθηχὼρ aut Βαθηχὼρ in *Græcis Joſephi.* in *Latinis* ex verſione *Rufini*, aut *Vetezobra*, aut *Bethezob.* quo modo apud *Joannem Sareiberienſem* in *Policratico* l. 2. c. 6. Βηθζὼ *Chryſoſtomo*, Βαθηζὼς *Euſeb.* Βαθηχζὼρ *Niceph.* [y] Εἴ τι ἄλλο τροφῆς *Niceph.*

a Ita

νοηθείη, [a] καθ' ἡμέραν εἰσπηδῶντες ἥρπαζον ἃ δορυφόροι. δεινὴ [b] δὲ τὸ γύναιον ἀγανάκλησις εἰσῆει, καὶ πολλάκις λοιδορῆσα καὶ καταρωμένη τοὺς ἅρπαγας ἐφ' ἑαυτῇ παρέζιζεν. ὡς δ' ὅτε παροξυνόμενός τις ὅτ' ἐλεῶν αὐτὴν ἀνέλοι, καὶ τὸ μὴ [c] εὑρεῖν τι σιτίον ἄλλοις ἀπορία, παντα- χόθεν δ' ἄπορον ἦν ἤδη καὶ ὃ εὑρεῖν, ὁ λιμὸς δὲ ἅψασθαι ἀσπλάγχνων καὶ μυελῶν ἐχώρει, καὶ ὃ λιμῷ μᾶλλον [d] ὀξέχαιρον οἱ θυμοί, σύμβουλον λαβοῦσα τὴν [e] ὀργὴν μᾶ τῆς ἀνάγκης ὅτι τῇ φύσιν ἐχώρει, καὶ τὸ τέκνον, ἦν δ' αὐτῇ παῖς [f] ὑποθήλαστος, [g] ἁρπασαμένη, "βρέφος, εἶπεν, "ἄθλιον, ἐν πολέμῳ καὶ λιμῷ καὶ στάσει, τίνι σε [h] τη- "ρήσω; τὰ μὲν ἡμῖν Ῥωμαίοις δουλεία καὶ [i] ζήσομεν "[k] ἐπ' αὐτοῖς. φθάνει δὲ καὶ δουλείαν ὁ λιμός, οἱ στα- "σιασταὶ δ' ἀμφοτέραν χαλεπώτεροι. ἴθι γενοῦ μοι τρο- "φὴ, καὶ τοῖς στασιασταῖς [l] ἐρινὺς, καὶ τῷ βίᾳ μῦθος, ὁ "μόνῳ ἐλλείπων τοῖς Ἰουδαίων συμφοραῖς." καὶ ταῦθ' ἅμα λέγουσα κλείνει τὸν υἱὸν, ἔπειτ' ὀπτήσασα ὃ μὲν ἥμισυ [m] κατεθίει, ὃ δὲ λοιπὸν [n] καταχαλύψασα ἐφύλαττεν. εὐθέως δ' οἱ στασιασταὶ παρῆσαν, καὶ τῆς ἀθεμίτου κνίσσης ἀπασαντες ἠπείλουν, εἰ μὴ δείξει ὃ ταχυσθεὶς ἀπεφάξειν αὐτῇ εὐθέως. ἡ δὲ καὶ μοῖραν αὐτοῖς εἰ- ποῦσα καλὴν τετηρηκέναι, τὰ λείψανα ὃ τέκνου [o] διε- κάλυψε. τοὺς δὲ εὐθέως [p] φρίκη καὶ φρενῶν ἔκστασις ἥρει, καὶ [q] πρὸς τὸ ὄψιν [r] ἐπεπήγεσαν. ἡ δὲ, "ἐμὸν, "ἔφη, τοῦτο τὸ τέκνον γνήσιον, καὶ ὃ ἔργον ἐμόν. φά- "γετε, καὶ γὰρ ἐγὼ βέβρωκα. [s] μὴ γένησθε μήτε μαλα- "κώτεροι γυναικὸς, μήτε συμπαθέστεροι μητρός. εἰ δ' "ὑμεῖς εὐσεβεῖς, καὶ τὸ ἐμὸν ἀποφέρεσθε θυσίαν, [t] ἐγὼ "μὲν ἥμισυ βέβρωκα, καὶ τὸ λοιπὸν δ' ἐμοὶ μενά- "τω." μετὰ ταῦτα οἱ μὲν τρέμοντες ἐξέπεσαν, φοβοῖς ἓν τοῦτο δειλοί, [u] καὶ μόλις ταύτης τῆς τροφῆς τῇ μητρὶ φειδωχορήσαντες. ἀνεπλήσθη δ' εὐθέως ὅλη γε μίσους ἡ πόλις, καὶ πρὸ ὀμμάτων ἕκαστος τὸ πάθος [x] λαμβάνων, [y] ὡς πρ' αὐτῷ γεγονὸς ἐφρίττεν. [z] ταχὺ δὲ τῶν λιμωττόντων ὅτι ᾧ θάνοιεν ἦν, καὶ μακα- ρισμὸς τῶν φθασάντων, πρὶν ἀκοῦσαι καὶ θεάσασθαι κα- κὰ τηλικαῦτα.

ε'. Ταχέως δὲ ἡ Ῥωμαίοις διηγγέλθη ὁ πάθος. τοῖς δὲ οἱ μὲν ἠπίστουν, οἱ δὲ [a] ᾠκτειρον, τοὺς δὲ [b] πολλοὺς εἰς μίσος γε ἔθνους σφοδρότερον συνέβη προελθεῖν. Καί- σαρ δ' ἀπελογεῖτο καὶ περὶ τούτου τῷ Θεῷ, φάσκων, "θεὸς μὲν αὐτὸς Ἰουδαίοις εἰρήνην καὶ εὐδαιμονίαν προστάτε- "σθαι, καὶ πάντων ἀμυναίαν τὸ τετολμημένον. τοὺς δὲ "ἀντὶ μὲν ὁμονοίας φάσιν, ἀντὶ δὲ εἰρήνης πόλεμον, "& ruentes quotidie ſatellites auferebant. Itaque gravis indignatio mulieri inceſſit: ac ſæpenumero conviciis & imprecationibus prædones in ſemetipſam irritabat. Cum autem nemo *illorum* aut ira incenſus aut ex miſericordia ipſam interficeret, tæderetque ipſam aliis quidem cibum parare, nec vero jam parandi modus ullus ſupereſſet, ſed fames per viſcera ac medullas graſſaretur, fameque ipſa gravius etiam ira excandeſceret, in conſilium adhibita indignatione itemque neceſſitate, contra naturam *ipſam audacter* ibat, cumque filium arripuiſſet, (erat autem ipſi puer adhuc lactens) "infans, inquit, miſelle, bello & fame & ſe- "ditione gliſcentibus, cui te ſervavero? Apud "Romanos quidem, tametſi vivere detur, ſer- "vitus nos manet. Verum & ſervitutem præ- "venit fames, & factioſi *his* utriſque acerbio- "res ſunt. Agedum, eſto mihi cibus, & ſedi- "tioſis furia, *atque vitæ fabula, quæ ſola "deeſt cladibus Judæorum." Simul ac iſta dice- ret filium jugulat: coctum deinde *ipſa* quidem dimidium *ejus* comedit, adopertum vero reliquum ſervabat. Confeſtim vero ſeditioſi aderant, & nefario odore *naribus* hauſto, eam ſe ſtatim necaturos minabantur, niſi quod paraſſet in conſpectum daret. Illa autem, cum bonam ipſis partem ſe reſervaſſe dixiſſet, reliquias filii ſui detexit. Atque horror continuo ſtuporque eos invaſit, ſtabantque ſpectaculo attoniti. Tum illa, "meus, inquit, vere eſt "filius, meumque hoc facinus. Edite, nam & "ipſa comedi. Nolite fieri femina molliores, "aut matre miſericordiores. Quod ſi *fortaſſe* "religioſi eſtis, & ab eſu victimæ meæ abhor- "retis, ego quidem dimidium *jam* conſumpſi, "reliquum perinde mihi maneat." Poſt hæc illi quidem trementes abſceſſere, ad hoc unum pavidi *atque imbelles*, & hoc genere alimenti ægre matri relicto. Mox autem eo ſcelere univerſa civitas repleta eſt: & quiſque facinus illud ante oculos proponens, tanquam à ſeipſo perpetratum eſſet, horrebat. Exinde cuncti, quos fames premebat, ad mortem properabant, & beatos illos prædicabant, qui antequam tantas calamitates aut oculis aut auditu accepiſſent, è vita exceſſerant.

Eadem fame urgente filium ſuum comedit.

5. Cito autem Romanis etiam nunciata eſt facti immanitas. eorumq; alii fidem *dicentibus* non habebant, alii *obſeſſos* miſerabantur, multiſque accidit in vehementius gentis odium ferri. Verum Cæſar hac de re ſemet Deo excuſabat, "dicens, "ab ipſo quidem Judæis oblatam eſſe "pacem, & ſuis legibus vivendi arbitrium, & om- "nium quæ commiſerant oblivionem. Qui vero "pro concordia ſeditionem, pro pace bellum, "&

Titi hac de re præſtatio.

a Ita cum *MSS. Euſeb. Chryſoſt.* & *Niceph.* antea erat καθ' ἡμέρας. b *Al.* δὴ, & apud *Euſeb.* δέ τε τὸ γ. c Hoc modo ſcribendum cenſui. εἰρεῖν τι σιτίον ἄλλοις in *Editis Joſephi.* τὶ σιτίου ἄλλοις *Big.* & *Busb.* τὶ σιτίῳ ἄλλους *Chryſoſt. Savilii.* τὶ σιτίου ἄλλοις *Chryſoſt. Frontonis-Duc.* εἰρεῖν σιτίου ἄλλοις *Euſeb.* τὶ σιτίου ἄλλοις *Niceph.* d Ἐξεκαίετο in melioribus *Euſebii* libris. e Ὀργὴν in aliquibus *Chryſoſtomi Codd.* f *Al.* ὑπομάζιος, & ὑπομάδιος. g Ita *Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt. Savilii.* ἐν ἁρπασαμένη in libris *Joſephi Aliiſque.* h Τηρῶ (prout in *libris* quibuſdam) laudat *Gebhardus* in *Crepundiis* l. 2. c. 6. i Ita cum *Busb. Rhed. Euſeb. Niceph.* & *Chryſoſt.* antea erat ζήσομεν. k Sic *Niceph. Chryſoſt. Savilii* & *Euſeb. Valeſii.* ἐπ' αὐτοὺς in *Vulgatis Joſephi Aliiſque.* l Ἐρινὺς dixit pro ποινὴ, inquit *Valeſius*, pro umbra quæ eos perſequeretur & pœnas ab illis expoſceret. m Prædixerat hoc *Moyſes* in *Deut.* c. 28. v. 52. ut & *Hieremias* c. 19. v. 8. Vide *Theod. Metoch.* in *Hiſt. Rom.* p. 84. n Καταχαλύψασα in ſolo *Chryſoſtomo Savilii.* ubi καταπαχαλύψασα ad oram. o Διακαλύψε in *Euſebio Valeſii.* p Φρίκη τε & φρ. in *Chryſoſtomo Savilii.* q Πρὸς τὸ ὄψιν in *Chryſoſt. Savilii.* r Ἐξεπλάγησαν *Big.* s Μὴν γένησθε μαλ. *Niceph.* t Ἐγὼ μὲν οὖν βέβρωκα & τὸ λοιπὸν ἐμοὶ μ. in *Chryſoſtomo Savilii.* ἐγὼ μὲν βέβρ. *Big.* ἐγὼ ἤδη βέβρ. *Voſſ.* & *Bod.* nec aliter *Ruf.* qui vertit, *& ego quidem comedi.* ἐγὼ μὲν ἐμοῦ βέβρ. *Vat.* & *Niceph.* u Καὶ μόλις ταύτης τῆς τροφῆς in *Chryſoſtomo Savilii.* in *margine* τῆς μόλις ταύτης τῆς τροφῆς. x Ἀναλαμβάνων in *Euſebio Valeſii.* y Ὡς περ' αὐτῷ τολμηθὲν *Niceph.* ὥσπερ [ἴσ. ὡς περ'] αὐτῷ τολμηθὲν *Big.* & *Chryſoſt. Savilii.* ὡς περ' αὐτῷ τολμηθὲν δεινῶς ἐφρίττε in *Euſebio Valeſii.* z Σπουδῇ δ' λοιπὸν τῷ λ. *Euſeb.* a Οἰκτεῖραν *Voſſ.* b Λοιπὸν *Big.* * *Al.* viventibus autem fabula.

"& pro ſatietate atque abundantia famem "optarunt, & ſuis manibus templum à no- "bis conſervatum incendere cœperant, ipſos "etiam hujuſmodi alimentum commeritos "eſſe. Veruntamen liberorum eſûs piaculum "ipſa patriæ ruina operturum eſſe, neque Soli "relicturum ut in terrarum orbe civitatem in- "ſpiciat, in qua matres ſic veſcerentur. cæte- "rum patribus ante matres hujuſmodi cibum "deberi, qui & poſt tanta mala nolunt arma "deponere." Simul ac iſta diceret ſecum etiam reputabat hominum deſperationem. nec eos amplius ſanam mentem recepturos *exiſtimabat*, qui cuncta jam perpeſſi ſunt,* quæ ſi non paſſi fuiſſent, ſententiam mutaturos eſſe veriſimile erat.

"πρὸς κόρυ δὲ ἡ εὐθηνίας λιμὸν ἀφυμθύς, ἰδίαις δὲ "χερσὶν ἁρξαμθύς χρίειν ὃ συωτηρύμθυον [a]ὑφ' ἡμῶν "ἱερὸν, αὐτὸς [f]εἶ) ἡ τοιαύτης τροφῆς ἀξίυς. καλύ- "ψειν μέντοι ὃ τὴ τεκνοφαγίας μύσος αὐτῷ τῷ τὴ πα- "τρίδος πτώματι, καὶ ἡ καταλείψειν ὀλὴ τὴ οἰκυμθύην "[b]ἡλίῳ καθορᾶν πόλιν, ὃ ἧ μητρες ὕτω τρέφονται. "προσήκειν μθύτοι πρὸ μητέρων πατράσι τὰ τοιαύ- "τα τροφία, οἳ καὶ μὴ τηλικαῦτα πάθη μένυσιν ὃ "τοῖς ὅπλοις." Ταῦτ' ἅμα διεξιὼν, ὠρέγετο καὶ τὰ ὀπό- γωσιν τῶν ἀνδρῶν. ἡ γὰ ἂν ἔτι σωφρονῆσαι τὺς πάν- τα προπεπονθότας, ἐφ' οἷς εἰκὸς ἦν [c]μεταβαλέσθαι, μὴ [d]παθόντι.

IX. CAP. IV. ΚΕΦ. δ'. κϛ'.

Poſtquam perfectis aggeribus adducti erant arietes inani conatu, Titus portis juſſit admoveri ignem: & non longe poſt templum incenſum eſt, etiam ipſo invito.

Επειδὴ τ χυμάτων τετελεσμθύων προσήγοντο οἱ κριοὶ, ἤνυον ἢ ἀδὲν, ὁ Τῖτος τὰς πύλας ὑφάπτειν προσέταξεν· καὶ μετ' ὀ πολὺ ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη, καὶ ἄκοντος αὐτυ.

Templum arietibus quatitur.

OCtavo autem die Loi menſis, cum duæ legiones aggeres perfeciſſent, exhedræ orientali templi exterioris arietes admoveri juſſit *Titus*. Ante hos vero helepolis, omnium *machinarum* firmiſſima, ſex diebus parietem ſine intermiſſione pulſans, nihil *omnino* profecit. Verum & hac aliiſque validior erat murus magnitudine & ſtructura lapidum. Septentrionalis autem portæ alii fundamenta ſuffodiebant: multumque fatigati exteriores tantum lapides vellere potuere. ab interioribus autem portæ ſuſtinebantur, tamque diu manſere, donec, inſtrumentorum & vectium moliminibus deſperatis, *Romani* ſcalas porticibus applicuere. Judæi vero id prohibere non feſtinabant, ſed cum iis qui aſcenderant congreſſi dimicabant. & alios quidem retro depellentes præcipitabant; alios vero obviam eis procedentes trucidabant; multoſq; de ſcalis deſcendentes, priuſquam ſe ſcutis obtegerent, ferientes gladiis præveniebant; nonnullas etiam ſcalas armatorum plenas in latus declinantes deſuper excutiebant. & non parva etiam illorum facta eſt cædes. Quin & ſigniferi pro ſignis dimicabant, rapinam eorum haud ferendam eſſe ſibique dedecori fore exiſtimantes. Poſtremo tamen Judæi & ſignis potiuntur, & eos qui aſcenderant interficiunt; cæteri vero, clade intereuntium perterriti, diſcedebant. Et Romanorum quidem nemo non aliquo edito facinore cecidit: è ſeditioſis vero qui prioribus præliis etiam tunc ſtrenue pugnarunt, & præterea Eleazarus, fratris Simonis tyranni filius. Titus autem, cum vidiſſet, ſe alieno templo parcendo, cum militum *ſuorum* damno & nece id facere, ignem portis ſubjici juſſit.

ΗΔΗ δὲ τ δύο ταγμτ συντετελεκότων τὰ χώ- ματα Λῶϊ μιᾶς ὀγδόῃ, προσάγειν ἐκέλευσε τὺς κελὺς κτ τ ἑωσφόρυ ἑξέδρας ἔσωθεν ἱερυ. πρὸ δὲ τύτων ἐξ ἡμέραις ἀδιαλείπτως ἡ τερρὸτάτη πασῶν ἐλέπολις, τυπτθσα τ τοῖχον, ὠδὲν ἤνυσεν. Ἀλλὰ καὶ Ζώ- πτης καὶ τ ἄλλων ὃ μέγεθος καὶ ἡ ἁρμονία τ λίθων ἦν [c]ἀμείνων. ἧ δὲ βορείᾳ πύλης ὑπώρυχθσι ἕτεροι τὺς θεμελίυς, καὶ πολλὰ παλαιπωρήσαντες [e]τὺς ἔμπροσθεν λίθυς ἐξεκύ- λιφ. ἀνείχετο δ' ἐπὶ τ ὠδετέρα καὶ διέμενεν ἡ πύλη, μέχρι τὰς διὰ τ ὀργάνων καὶ τ μοχλῶν ὀπιχειρήσεις ἀπο- γνόντες, κλίμακας ταῖς φαῖς προσέφερον. οἱ δὲ Ιυδαῖοι κωλῦσαι μὲ ὐκ ἔφθαφ, ἀναβᾶσι δὲ συμπεσόντες ἐμά- χοντο· καὶ τὺς μὲ ἀνωθθντες εἰς τὰπίσω κατεκρήμνιζον, τὺς δ' [g]ὑπαντιάζοντες ἀνῄρθυ. πολλὺς δὲ τ κλιμάκων ἀποβαίνοντας, πρὶν φθάξασθαι τοῖς Ῥωμαίοις, παίοντες ταῖς ῥομφαίαις ἔφθανον· οἰόας δὲ γεμύσας ὁπλιτῶν κλίμακας [h]ὠθιζκλίνοντες ἄνωθεν κατέσειον. Ἰῶ δ' ὐκ ὀλίγος ὁ αὐτῶν φόνος. οἱ δ' ἀνενέγκθντες τὰς σω- μθίας πρὸ αὐτῶν ἐπολέμυν, δεινὸν ἡγύμθυοι καὶ [i]πρὸς αὐχμὴς τύτων τ ἁρπαγμ. τέλ ΩΙ δὲ, καὶ τ σημθίων ἃ Ιυδαῖοι κρατῆσαι, καὶ τὺς ἀναβάντας ἅπαφθείραντο· ἃ δὲ λαπὶ, πρὸς ὃ τ ὀπολωλότων πάθ ΩΙ ὀῤῥω- δῦντες, ἀνεχώρυν. τ μ οὖν Ρωμθίων ἄπρακτ ΩΙ ὑδεὶς ἀπέθανε· τ δὲ ζασιαστῶν, οἳ καὶ τὰς [k]πρώτας μά- χας ἠγωνίσαντο γενναίως καὶ τότε, καὶ Ελεάζαρ ΩΙ ὁ ἀδελφιδῦς ὢ τυράννυ Σίμων ΩΙ. ὁ δὲ Τῖτ ΩΙ, ὡς ἑώρα τὸ ὅτι τοῖς ἀλλοτρίοις ἱεροῖς φειδὼ [l]πρὸς βλά- βης τοῖς φιλτάτοις γιομθύην ἡ φόνυ, τὰς πύλας προσέ- ταξεν ὑφάπτειν.

Romani amittunt ſigna.

Anani fuga ad Titum.

2. Interea vero ad eum perfugiunt Ananus Ammauntinus, è Simonis ſatellitibus cædis avidiſſimus, cumque eo Archelaus filius Magadati, idcirco ſperantes veniam, quod Judæos vi-

β'. Ει δὲ τύτῳ πρὸς αὐτὸν αὐζομολῦσιν, Ανανός τε ὁ κγ'. ἀπ' Αμμαῦς, τ Σίμωνος δορυφόρων ὁ φονικώτατος, καὶ Αρ- χέλαος υἱὸς [m]Μαγαδάτυ, συγγνώμην [n]ἐλπίσαντες, ἐπὶ δὲ

a Υφ' ἡμῶν *Big.* *b* Τῷ ἡλίῳ *Big.* *c* Μεταβάλεσθαι *Big.* *d* Παθόντες *Busb.* & *Rhed.* *e* Αμείνω *Big.* *f* Τὺς ἔξωθεν *Big.* & mox ἐνδοτέρω καὶ διέμενον. *g* Ita lego cum *Codd. Big.* & *Busb.* ὑπαντιάζοντας in *Editis Aliiſque.* in *Rufini* verſione, *accedentes alios ſubſidio trucidabant.* *h* Παραλλάσσοντες *Big.* *i* Ita *Big. Voſſ.* & *Bod.* πρὸς αἰσχύνην in *cæteris.* *k* Πρώτην *Bod.* *l* Αἴτιον βλάβης *Big.* πρὸς βλάβαν & mox φόνου *Voſſ.* & *Bod.* *m* Ita cum *Rufini* libris. Μαγαδάτυ in *Græcis.* *n* Αἰτήσασθαι *Big.* & mox ἀπεχώ- ρυν. * Qui cuncta jam pertuliſſent, quibus, antequam paterentur, mutare ſententiam ſperabantur, *Ruf.*

a Αφίσει

δὴ κραλίντων Ιουδαίων ἀπεχώρουν. Τῖτος δὲ ὁ τοῦτο παύεργμα ποιούμενος τὴν ἀνδρῶν, ὁ τ' ἄλλων ἐπὶ τοὺς Ιουδαίους ὠμότητα πεπυσμένος, ὥρμητο κτείνειν ἑκατέρους· "ὑπ' ἀνάγκης ἦχθαι, λέγων, αὐτούς, οὐκ ἐκ προαιρέ- "σεως παρεῖναι, ὁ σωτηρίας οὐκ ἀξίους εἰ τοὺς φλεγομέ- "νης ἤδη δι' αὐτοὺς τῆς παλείδος ἐξαλλομένους." ἐκράτει δ' ὅμως οὖν θυμοῦ ἡ πίστις, ὁ [a] ἀφίησι τοὺς ἄνδρας· ὁ μὲν οὖν ἴσην μοῖραν [b] κατέταξε τοῖς ἄλλοις. ἤδη δὲ τοῖς πύλαις [c] οἱ στρατιῶται προσῆγον ὃ πῦρ, ὁ προϊτημόμενος ὁ ἄργυρος διεδίδου ταχέως εἰς τὴν ξυλείαν τὰς φλόγας, ἔνθεν ἀθρόως ἐκφερόμεναι τῶν στοῶν ἐπελαμβάνοντο. τοῖς δ' Ιουδαίοις, ὁρῶσι ὃ πῦρ οὐ κύκλῳ, μὴ τῶν σωμάτων παρείθησ' αἱ ψυχαί, ὁ διὰ τὴν καταπληξιν ἀμυνεῖν μὲ ἢ σβεννύειν ὥρμησεν ὑδεὶς, [d] αὐτοὶ δ' ἑστῶτες ἀφεώρων. ὁ μὲν οὖν τοῖς ὃ διαπονώμενον ἀθυμοῦντες, εἰς γῆν ὃ λοιπὸν ἐσωφρόνουν· ἀλλ' ὡς ἤδη ὁ ὃ ναῦν καιομένην, τοὺς θυμοὺς ὅλῃ Ρωμαίοις ἔθηκον. ἐκείνην μὲν τὴν τ' ἡμέραν ὁ τὴν ὅπισθεν νυκτὰ ὃ πῦρ ἐπεκράτει. τῇ μέσης δὲ οὐκ οὖν πάντων ἴσχυε ὑφάψαι τὰς στοάς.

κδ'. γ'. Τῇ δ' ὑπούσῃ, Τῖτος μέρει τῆ δυνάμεως σβεννύειν τε ὁ προσβάλλειν τὰς πύλας ὁδοποιεῖν εἰς εὐμαρεστέραν τὴν τα- γμάτων ἄνοδον κελεύσας, [e] αὐτὸς συνῆγε τοὺς ἡγεμόνας. ὁ [f] συνελθόντων ἐξ τῶν κορυφαιοτάτων, Τιβερίου τε Αλεξάν- δρου μὲν πάντων τῶν στρατευμάτων ἐπάρχοντος, ὁ Σέξτου Κε- ρεαλίου μὲν πέμπτου ἄρχοντος τάγμα, ὁ Λαρκίου Λεπίδου μὲν δεκάτου, καὶ Τίτου [g] Φρυγίου μὲν πεντεκαιδεκάτου, προῆς οἷς Φρύγιον ἦν [h] Αἰτέριος, στρατοπεδάρχης [i] τῶν ἀπ' Αλεξαν- δρείας δύο ταγμάτων, καὶ Μάρκος Αντώνιος Ιουλιανὸς, ὁ τῶν Ιουδαίας ἐπιτροπῶν, καὶ μετὰ τούτων ἐπιλόποιν ὁ χιλιαρχῶν ἀθροισθέντων, [k] βουλὴν ποιεῖ μὲν ναοῦ περὶ τοῦ. τοῖς μὲν οὖν ἐδόκει, "[l] χρῆναι μὲν τῷ πολέμῳ νόμῳ· μὴ γὰρ "ἄν ποτε Ιουδαίους παύσασθαι νεωτερίζοντας περὶ ναοῦ μένον- "τος, ἐφ' οὗ οἱ πανταχόθεν συλλέγονται." τινὲς δὲ παρή- νουν, "εἰ μὲν [m] καταλίποιεν αὐτὸν οἱ Ιουδαῖοι, καὶ μηδεὶς "[n] ἐπ' αὐτῷ τὰ ὅπλα θείη, σώζειν· εἰ δὲ πολεμοῖεν [o] ὅπι- "σάντες, καταφλέγειν. φρούριον γὰρ, οὐκέτι ναὸς εἶ· καὶ "τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι τῶν [p] ἀναγκασάντων ἀσέβειαν, οὐκ αὐ- "τοῦ." ὁ δὲ Τῖτος, "εἰ μὲν ὑπ' ἀνάγκης ὑπεδάντες ἐπ' αὐτῷ πο- "λεμοῖεν Ιουδαῖοι, [q] ἔφη, ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν [r] ἀμυνεῖσθαι "τὰ ἄψυχα, οὐδὲ καταφλέξειν ποτὲ τηλικοῦτον ἔργον. "[s] Ρωμαίοις γὰρ ἔσεσθαι τὸ βλάβειν, ὥσπερ καὶ κόσμου τὴν "ἡγεμονίας αὐτῷ μένοντος." θαρροῦντες δ' ἤδη προσ- πίπτουσι τῇ γνώμῃ Φρόντων τε καὶ Αλέξανδρος ὁ Κερέα- λιος. τότε μὲν οὖν λύει τὸ συνέδριον, καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις διαπαῦσαι κελεύσας τοῖς ἡγεμόσιν, ὅπως [t] ἐρρωμενέστερον ἐν τῇ προσταξει [u] χρήσαιντο, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀκμαιοτάτων ὑπολόχοις ὁδοποιεῖν διὰ τῶν ἐρειπίων προστάτ- ξει, καὶ ὃ πῦρ σβεννύειν.

κε'. δ'. Κατ' ἐκείνην μὲν δὴ τὴν ἡμέραν [x] Ιουδαίων κάμα- τός τε ὁ κατάπληξις ἐκράτησε τὰς ὁρμάς· τῇ δ' ὑπούσῃ

ctores reliquerant. Titus autem & viros hac in re calliditatis insimulabat, aliaque *illorum* in Judæos crudelitate audita, ad utrumque interficiendum ferebatur; dicens, "eos necessitate "ductos, non sua voluntate adesse; minime- "que salute esse dignos qui ex patria propter "ipsos flagrante se proripiunt." Veruntamen iræ prævalebat fides *data*, virosque dimittit; sed non eo loco habendos, quo alios. Jam vero portis milites ignem admoverant, argentumque flammis cito transitum aperuit in ligni materiam; unde continue delatæ *proximas* porticus corripuere. Judæi autem, circumcirca igne conspecto, & animis & corporibus defecerunt, & propter perturbationem defendere aut exstinguere conatus est nemo; obstupidi vero stantes spectabant. non tamen, cum male ipsos haberet quod absumebatur, reliquo cavebant; sed tanquam jam conflagraret templum, animos acuebant in Romanos. & illo quidem die ac nocte sequuta ignis grassatus est: nam per partes, non simul omnes porticus incendere valuerunt. *Templi incendium.*

3. Postridie autem Titus, parte copiarum exstinguere incendium jussa, viamque ad portas parare, ut legiones expeditius ascenderent, ille duces advocandos curabat. Cumque sex è primariis convenissent, Tiberius Alexander totius militiæ præfectus, & Sextus Cerealis quintæ legionis dux, & † Larcius Lepidus decimæ, & Titus Frugi quintæ-decimæ; cum quibus erat etiam Æternius Fronto præfectus duarum legionum Alexandrinarum, & Marcus Antonius Julianus procurator Judææ, congregatisque præterea procuratoribus & tribunis, cum illis de templo deliberabat. Atque nonnulli quidem censebant, "belli jure utendum; "nunquam enim Judæos res novas moliri de- "situros esse templo manente, quò omnes ubi- "cunque essent se reciperent." Quidam vero monebant, "si templum relinquerent Judæi, "neque armis pro eo quisquam certaret, con- "servandum esse; sin vero eo conscenso bel- "larent, comburendum: jam enim castellum, "& non amplius templum esse; & deinceps "piaculum non ipsos, sed qui id fieri coëge- "re, commissuros." Titus vero dicebat, "etsi "Judæi eo conscenso bellarent, se tamen lo- "co virorum res inanimatas non ulturum esse, "neque unquam tantum opus crematurum: "Romanis enim in damnum cessurum *si vasta-* "*retur*, sicut ornamentum quoque fore impe- "rii si maneret." Jam certi quid vellet ad ejus accedunt sententiam, Fronto & Alexander & Cerealis. Et tunc quidem consilium dimisit: jussisque ducibus ut cæteras copias interquiescere facerent, ut illis in procinctu validioribus uterentur, lectis ex cohortibus imperavit, ut per ruinas viam sternerent & ignem restinguerent. *Duces Titi nobilissimi advocati in consilium super templo.* *Titi cupiditas parcendi templo.*

4. Et illo quidem die Judæos labor & consternatio ab impetu continuit: postridie vero collectis

a Αφίησι γὰρ τοὺς ἄνδρας *Big.* *b* Κατέστησε *Big.* *c* Προσήγαγον οἱ στρατιῶται τὸ πῦρ *Big.* *d* Αὐτοὶ *Big.* & *Ruf.* αὐτοῖς *Vat.* Vide *Lamb. Bos.* in *Animadv. ad Gr. Scriptores*, p. 145. *e* Αὐτὸς *Big.* *f* Προσελθόντων *Big.* *g* Φρυγίου *Big.* Φυρίου *Gen.* *h* Ita cum *Ruf.* Λιτέριος *Big.* in *Editis Aliisque.* Ετέριος *Big.* & *Voss.* Εστέριος *Vat.* *i* Ita *Big.* τῶν ἀπ' in *Editis.* *k* Ita *Big.* βουλὴν οὖν περὶ ναοῦ περιέθη in *Editis Aliisque.* *l* Χρῆσθαι *Big.* *m* Καταλείποιεν αὐτὸν Ιουδαῖοι *Big.* *n* Επ' αὐτῷ *Big.* *o* Ita cum *Big.* & *Zonara.* ὑποπόδιοι *Vat.* ὑποπόδιος in *Editis Aliisque.* *p* Αναγκασάντων τῶν ἀσέβειαν *Big.* *q* Ita ex conjectura. φάσκειν in *libris.* *r* Αμύνασθαι *Big.* *s* Ρωμαίοις γὰρ ἔσεσθαι τοῦτο βλάπτειν φθορὰν, ὥσπερ τὸ κόσμου τὴν ἡγεμονίας ἀπόζειν *Zonar.* *t* Εὐρωμένεστερον *Big.* *u* Χρήσοιντο *Big.* & *Ruf.* *x* Vocem Ιουδαίων acceptam debemus *Codicibus Big.* & *Ruf.* * Saltem ut quod reliquum esset salvum haberent, animum colligebant, *Ruf.* † Largius & *mox* Frigius, *Ruf.*

collectis viribus & recepta fiducia, per orientalem portam contra templi exterioris cuſtodes excurſionem faciunt, circa horam ſecundam. Illi autem fortiter quidem illorum impreſſionem excepêre, & conſertis clypeis à fronte muri ad inſtar conſtiparunt phalangem: certum tamen erat eos non diu duraturos, quod & multitudine excurrentium & animis vincerentur. Cæſar autem priuſquam verteretur acies (nam pugnam ex Antonia proſpectabat) cum lectis equitibus auxilio venit. Impetum vero ejus non ſuſtinuêre Judæi; ſed primis interfectis, plerique in fugam ſe conjiciunt. Cumque Romani quidem ſe ſubducerent, iterum converſi *illis* inſtabant; cumque illi ſe retorſiſſent rurſus refugiebant, donec, circa horam diei quintam, Judæi quidem vi coacti ſe in templum interius concluſerunt.

συλλεξάμενοί τε τὴν ἰσχὺν, καὶ ἀναθαρσήσαντες, [a] ἐπεχθέσι τοῖς ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς πύλης τοῖς φύλαξι τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ, περὶ δευτέραν ὥραν. οἱ δὲ καρτερῶς μὲν ἐδέξαντο αὐτῶν τὴν ἐμβολὴν, καὶ φερεξάμενοι τοῖς ὑπερεῖσι χωρίοις [b] ἐπύκνωσαν τὴν φάλαγγα· δῆλοί τε ἦσαν οὐκ ὀλίγον συμμένοντες, πλήθει τε τῶν ἐπεχόντων καὶ θυμοῖς ἡττώμενοι. φθάσας δὲ τὴν τάξεως τὴν ῥοπὴν Καῖσαρ, καθορᾷ γὰρ ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας, [c] ἐπέμενε μὲν τοῖς ἐπιλέκτοις ἱππεῦσι. Ἰουδαῖοι δὲ τὴν ἔφοδον οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλὰ τῶν πρώτων πεσόντων ἐτράπησαν οἱ πολλοί. καὶ ὑποχωροῦσι μὲν τοῖς Ῥωμαίοις ὀπισθρεφόμενοι προσέκειντο· μεταβαλλομένων δ' ἀνέφυγον πάλιν, ἕως περὶ πέμπτην τὴν ἡμέραν ὥραν οἱ μὲν βιασθέντες εἰς τὸν ἔνδον συνεκλείσθησαν ἱερόν.

Templum periit incendio.

5. Titus autem diſceſſit in Antoniam, decreto poſtridie mane cum omni exercitu impreſſionem facere, templumque circumſedere. Sed id plane Dei ſententia jamdudum igni damnaverat: evolutiſque temporibus aderat fatalis dies, qui erat decimus quintus Loi menſis, quo etiam prius à rege Babyloniorum fuerat incenſum. Ab ipſis autem Judæis principium ſumpſit cauſamque habuit id incendium. Nam regreſſo Tito, ſeditioſi, cum pauliſper quieviſſent, denuo Romanos invaſerunt, cuſtodumque templi cum ignem exterioris fanis reſtinguentibus pugna committitur, qui, Judæis in fugam verſis, uſque ad templum penetrarunt. Quo tempore miles quidam torre correpto, non exſpectato cujuſquam mandato, neque tantum facinus veritus, divino quodam impetu fretus ex ardente materia *aliquid* rapit, & à milite *altero* ſublevatus, ignem per feneſtram auream injicit; unde ad cellas circa templum ædificatas de ſeptentrionali regione aditus erat. Flamma igitur excitata Judæorum oritur clamor, calamitatis magnitudini par, & ad defenſionem concurrebant: neque jam vitæ amplius parcendum rati, neque viribus temperandum, eo pereunte ad quod ſervandum antea intenti erant.

5. Τίτος δ' ἀνεχώρησεν [d] εἰς τὴν Ἀντωνίαν, διανοούμενος τῇ [e] ὑστεραίᾳ πρωῒ σὺν τῷ ὅλῳ στρατεύματι πάσῃ μὲν ἐμβαλεῖν τὴν δυνάμει τὸν ναὸν περικαθέζειν. ἦν δ' ἄρα κατεψηφισμένον [f] τὸ πῦρ τοῦ Θεοῦ πάλαι· [g] παρῆν δ' ἡ εἱμαρμένη χρόνων περίοδος, [h] ἡμέρᾳ δεκάτῃ Λώου μηνὸς, καθ' ὃν καὶ τὸ πρότερον ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων βασιλέως ἐνεπρήσθη. λαμβάνουσι δ' αἱ φλόγες [i] ἐκ τῶν οἰκείων τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν. ὑποχωρήσαντος γὰρ τοῦ Τίτου, πρὸς ὀλίγον λωφήσαντες οἱ στασιασταὶ, πάλιν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιπίπτουσι, καὶ τὸν τοῦ ναοῦ φρουρὸν τὸν συμβολὴν πρὸς τοὺς σβεννύοντας τὸ πῦρ τοῦ [k] ἔξωθεν ἱεροῦ· οἱ, τραπέντες τοὺς Ἰουδαίους, μέχρι τοῦ ναοῦ παρῆλθον. ἔνθα δή τινος τῶν στρατιωτῶν τὸν, ὅτε προάγγελμα τοσούτου, ὅτι ὅτι τηλικοῦτόν τι δείσας ἐγχειρήσαιτο, δαιμονίῳ ὁρμῇ πού χρώμενος ἁρπάζει μὲν [l] ἐκ τοῦ φλεγομένης ὕλης, ἀναζωσθεὶς δ' ὑπὸ τραπώτου, τὸ πῦρ εἰσπέμπει θυείδι χρυσῇ, καθ' ἣν εἰς τοὺς περὶ τὸν ναὸν οἴκους εἰσιτόν ἦν ἐκ τοῦ βορείου κλίματος. αἰσθομένης δὲ τῆς φλογὸς, Ἰουδαῖοι μὲν ἐγείρεται κραυγὴ τοῦ πάθους ἀξία, καὶ πρὸς τὰ ὅπλα ἔθεον, ὅτε τοῦ ζῆν ἔτι φειδὼ λαμβάνοντες, ὅτε ταμευόμενοι τὰ ἰσχύν, [m] ἃ δὴ καὶ φυλακικοὶ πρότερον ἦσαν οἰκουμένῳ.

Clamor Judæorum ad ignem templi.

6. Quidam autem accurrit & Tito rem nunciat: & ille (forte enim in tentorio quieſcebat è prælio *reverſus*) proſiliens quantum potuit curſum maturabat ad templum, prohibiturus incendium. A tergo autem & duces ſequebantur omnes, illoſque attonita comitabantur agmina. Clamor autem erat ac tumultus ut in tanto exercitu ſine ordine concitato. Et Cæſar quidem & voce & manu pugnantibus ſignificabat, ut incendium reſtinguerent. Sed neque vox ejus audiebatur, quod aures eorum major clamor occupaverat, nec manus nutum obſervabant, partim pugnæ ardore, partim ira diſtracti. Legionum vero introcurrentium impetum neque admonitio neque interminatio continebat; ſed quo furor duceret, omnes ferebantur: atque ad ipſos introitus coarctati, multi quidem ſeſe invicem conculcabant, mul-

ἀγγέλλει Τίτῳ, καὶ ἐκεῖνος, ἔτυχε δὲ κατὰ σκηνὴν ἀναπαυόμενος ἐκ τῆς μάχης, ὡς ἔσχεν ἀναπηδήσας, ἔθει πρὸς τὸν ναὸν εἴρξων τὸ πῦρ. κατόπιν δὲ οἵ τε ἡγεμόνες εἵποντο πάντες, καὶ πλοκὴν τὴν τοῖς ἡκολούθει τὰ τάγματα. βοὴ δ' ἦν καὶ θόρυβος, ἅτε τηλικαύτης δυνάμεως ἀτάκτως κεκινημένης. ὁ μὲν οὖν Καῖσαρ τῇ τε [n] βοῇ καὶ τῇ δεξιᾷ διεσήμαινε τοῖς μαχομένοις τὸ πῦρ σβεννύειν. ὅτε δὲ βοῶντος ἤκουον, μείζονι κραυγῇ τὰς ἀκοὰς προκατειλημμένοι, καὶ [o] τῷ νεύματι τῆς χειρὸς οὐ προσεῖχον, οἱ μὲν τῷ πολεμεῖν, οἱ δὲ ὀργῇ προσπαιόμενοι. τὰ δὲ παγμάτων εἰσιόντων ὅτε παραίνεσις οὔτε ἀπειλὴ κατεῖχε τὰς ὁρμὰς, [p] ἀλλὰ θυμὸς ἁπάντων ἐκράτησεν· ὥστε τὰς εἰσόδους συνεθόμβουν, πολλοὶ μὲν ὑπ' ἀλλήλων κατεπατοῦντο, πολλοὶ

X.

Titus jubet ignem exſtingui.

a Διαθέσει *Big.* *b* Ἐπύκνωσαν τὴν φάλαγγα *Big.* *c* Ἐπεμένων *Big.* *d* Ἐπὶ τὴν *Big.* *e* Τῆς ἑπομένης ἡμέρας *Big.* *f* Ὁ θεὸς τὸ πῦρ *Big.* *g* Παρῆν ἧς ἡ εἰμ. *Big.* *h* Videſis *Scaligerum* de *Emend. Temp.* l. 5. p. 577. *Editionis Plantinianæ.* *i* Illud ἐκ habuimus è *Codd. Big.* & *Vat.* Forſan ἐκ τῶν οἰκιῶν. *k* Ita cum *Ruf.* & *Zonar.* antea erat ἔνδοθεν. *l* Ἐκ τῆς φλεγομένης ὕλης μέρος διαπέσας, ἐφ' ἑτέρᾳ ἀναζωσθεὶς τραπότῃ *Zonar.* *m* Διὰ ἃ *Big.* διὰ δὴ καὶ *Basil.* *n* Φωνῇ *Big.* *o* Τοῖς νεύμασι *Big.* *p* Ἀπὸ θυμὸς *Big.*

a Ita

λοὶ δὲ, θερμοῖς ἔτι καὶ τυφομένοις τοῖς ἐρειπίοις τῶν στοῶν ἐμπίπτοντες, ἠτιωμένων συμφορᾶς ἐχρῶντο. πλησίον δὲ ἤδη ναοῦ γινόμενοι, τῶν μὲν ἡγεμόνων ὑποκρίσεως ἐποιοῦντο μηδὲ κατακύειν, τοῖς [a] πρὸ αὐτῶν δὲ τὸ πῦρ ἐπιέναι παρεκελεύοντο. τῶν δὲ στασιαστῶν [b] ἀμηχανία μὲν ἦν ἤδη βοηθεῖν· φόνος δὲ πανταχοῦ καὶ τροπή. τὸ δὲ πλέον ἀπὸ τοῦ δήμου, λαὸς ἀθενὴς καὶ ἄοπλος, ὅσοι καταληφθείη τις ἀπεσφάτετο· καὶ περὶ μὲν τὸ βωμὸν πλῆθος ἐστοιβάζετο νεκρῶν, κατὰ δὲ τῶν [c] βωμοῦ βάθρων αἵματί τε ἔῤῥει πολὺ, καὶ τοὺς τῶν ἄνω φονευομένων σώματα κατωλίσθανε.

ζ. Καῖσαρ δὲ, ὡς ὅτι τοὺς ὁρμὰς οὐθυσιόντων τῶν στασιωτῶν χαλαρῶν οἷός τε ἦν, καὶ ὁ πῦρ ἐπεκράτει, παρελθὼν μετὰ τῶν ἡγεμόνων [d] ἔνδον εἶδεν τοῦ ναοῦ τὸ ἅγιον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, πολὺ μὲν τῷ φήμῃ τοῖς ἀλλοφύλοις φήμης ἀμείνω, τοῦ δὲ κόμπου καὶ τῷ δόξῃ τοῖς οἰκείοις δόξης οὐκ ἐλάττω. [e] τὸ φλογμὸς δ' οὐδέπω διϊκνουμένης ὑδαμόθεν εἴσω, τοὺς δὲ περὶ τὸν ναὸν οἴκους νεμομένης, νομίσας, ὅπερ ἦν, ἔτι σώζεσθαι ὃ ἔργον διώκειν, προπηδᾷ, καὶ αὐτός τε κωλύειν τοὺς στρατιώτας ἐπειρᾶτο τὸ πῦρ σβεννύειν, καὶ [f] Λιβεράλιον ἑκατοντάρχην τῶν περὶ αὐτὸν λογχοφόρων ξύλοις παίοντα τοὺς ἀπειθοῦντας ἐκέλευσεν εἴργειν. τῶν δὲ καὶ τὴν πρὸς Καίσαρα αἰδὼ, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ κωλύοντος φόβον οἰκεῖον οἱ θυμοὶ, καὶ τὸ πρὸς Ἰουδαίους μίσος, καὶ πολεμικὴ τις ὁρμὴ λαβροτέρα. τοὺς δὲ πολλοὺς ἐῆγεν ἁρπαγῆς ἐλπὶς, δόξαν τε ἔχοντας, ὡς [g] τάδε πάντα χρημάτων μεστὰ εἴη, καὶ τοὺς πέριξ ὁρῶντας χρυσοῦ πεποιημένα. φθάνῃ δὲ τις καὶ τὴν εἴσω παρελθὼν ὁρᾶται, ἐκπηδήσαντος τοῦ Καίσαρος πρὸς ἐποχὴν τῶν στασιωτῶν, πῦρ εἰς τὰς θυρίδας ἐμβαλὼν τῇ πύλης ἐν σκότῳ, [h] ἐξ ἀπίνης τ' εἶδον ἐκφανείσης φλογὸς, οἵ, τε ἡγεμόνες μετὰ τοῦ Καίσαρος ἀνεχώρουν, καὶ τὸν ἔξωθεν ἤδη ὑφάπτειν ἐκώλυεν. ὁ μὲν οὖν ναὸς ὕπως, ἄκοντος Καίσαρος, ἐμπιπράται.

χζ. η'. Πολλὰ δ' ἄν τις [i] ἐπολοφυρόμενος ἔργα, πάντων ὧν ὄψει καὶ ἀκοῇ παρῆλθομεν θαυμασιώτατα, καταλάβοι τε ἕνεκα καὶ μεγέθους, ἔπι τε τῇ καθ' ἕκαστον πολυτελείᾳ, καὶ τῇ περὶ τὰ ἅγια δόξης, μείζονι λάβοι παραμυθίαν ἢ εἰμαρμένην, ἄφυκτον θεῷ, ὥσπερ ἐμψύχοις, ὕπνῳ καὶ ἔργοις καὶ τόποις. [k] θαυμάσαι δ' ἄν τις οὐ αὐτῇ τῇ τελειότητι ἢ ἀκρίβειαν. καὶ μῆνα γὰρ, ὡς ἔφη, καὶ ἡμέραν [l] ἐτήρησε τὴν αὐτὴν, οὐ ἧ πρότερον ὑπὸ Βαβυλωνίων ὁ ναὸς [m] ἐνεπρήσθη. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς [n] πρώτης κτίσεως, ἣν καθεβάλετο Σολομὼν ὁ βασιλεὺς, μέχρι τῆς νῦν ἀναιρέσεως, ἢ γέγονεν ἔτει δευτέρῳ τῆς Οὐespασιανοῦ [o] ἡγεμονίας, ἔτη συνάγει χίλια ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, [p] πρὸς δὲ μησὶν ἑπτὰ καὶ πεντεκαίδεκα ἡμέραις. ἀπὸ δὲ τῆς ὕστερον, ἣν ἔτει δευτέρῳ Κύρου βασιλεύοντος ἐποιήσατο [q] Ἀγγαῖος, ἔτη μέχρι τῆς ὑπὸ Οὐespασιανοῦ ἁλώσεως, πεντακόσια ὀγδοήκοντα ἐννέα πρὸς ἑξακοσίοις, καὶ ἡμέραις τετρακοσίοις πέντε.

ti vero, in ardentes adhuc & fumantes porticuum ruinas incidentes, eandem cum victis calamitatem ſubibant. Cum vero templo appropinquarent, Titi mandata ſe audire diſſimulabant, & præcedentem quiſque ut ignem injiceret hortabatur. Seditioſis autem jam ſubveniendi quidem nulla ſpes erat, ſed fuga & cædes omnia occupabat. Plures vero è plebe, populus imbellis & inermis, ubicunque deprehenſi erant, interficiebantur: & circa altare quidem ingens mortuorum numerus congerebatur; per gradus vero templi & ſanguis multus profluebat, & eorum corpora qui ſupra ceciderunt delabebantur. *Cædes ingens.*

7. Cæſar autem, cum impetum militum, furore quodam irruentium, reprimere non poſſet, atque incendium augeretur, cum ducibus ingreſſus, & intro ſacrarium templi, & quicquid in eo erat, conſpexit, multo quidem famâ apud alienigenas meliora, jactatione vero & opinione domeſtica non minora. Cum autem flamma nondum ex ulla parte ad interiora penetraſſet; ſed ædes, quæ in templi circuitu erant, depaſcebatur, ratus, id quod erat, opus *illud* adhuc conſervari poſſe, proſilit, & ipſe operam dabat ut milites ad reſtinguendum incendium hortaretur: & Liberalem centurionem ex ſtipatoribus ſuis fuſte contumaces coërcere juſſit. At illorum erga Titum reverentiam, metumque à prohibente incuſſum ſuperabat iracundia, & Judæorum odium, & belli impetus quidam vehementior. Multos etiam rapinæ ſpes incitabat, exiſtimantes & intus omnia pecunia referta eſſe; videnteſque cuncta in circuitu ex auro facta. Quidam autem miles ex his qui intraverant, cum Cæſar ad inhibendos milites cucurriſſet, ignem jam portæ cardinibus in tenebris ſubjecerat, ſubitoque flamma intus emicante, & duces cum Cæſare recedebant, & eos qui extra erant nemo *aliquid* ſuccendere prohibebat. Et templum quidem hoc modo exuritur, invito Cæſare. *Titus fruſtra conatur ignem exſtinguere.*

8. Sed quamvis hoc multum quis deflendum putet, ut opus omnium quæ vidimus & audivimus maxime admirabile, tam ob ſtructuram quam magnitudinem, itemque ob magnificentiam in ſingulis, & exiſtimationem quæ de Sanctis habebatur, maximum tamen inde capiet ſolatium, quod fatum ut animantibus ita operibus lociſque ſit ineluctabile. Eſt autem ut mirari quis poſſit in eo accuratam circumacti temporis rationem. Nam eundem, ut dictum eſt, menſem & diem ſervavit, quo prius templum à Babyloniis exuſtum fuerat. Et à prima quidem ſtructione templi, quam Solomon rex inchoaverat, uſque ad *ejus* excidium, quod ſecundo imperii Veſpaſiani anno accidit, colliguntur anni MCXXX, itemque menſes VII, & dies XV. A poſteriore autem, quam anno ſecundo Cyri regis Aggæus fecerat, uſque ad excidium *illius* ſub Veſpaſiano, anni DCXXXIX, & dies XLV. *Templo accidit ut bis eodem die menſis conflagraverat.*

a Ita *Big.* & *Ruf.* παρ' αὐτῶν in *Editis Alliſque.* b Ἀμηχανία μὲν ἦν ἤδη τοῦ στασιωτῶν *Big.* c Τῶν ναῦ βαθμῶν *Big.* & *Ruf.* τὸ θυσιαστήριον *Zonar.* d Illud ἔνδον non agnoſcit *Big.* e Τῆς γὰρ φλογὸς *Big.* f Ita ex *Verſione Rufini*, qui centurionem *Liberalem* vocat. in *Græcis* Λιβεράλιον. g Τὰ ἔνδον *Big.* h Τότε γὰρ ἐξ ἀπίνης ἐνέ. *Big.* i Ἐπολοφυρόμενος ἔργων *Big.* & mox ἀκμαιότατα. k Θαυμάσειεν δ' ἄν τις *Big.* l Ἐτήρησε *Big.* m Κατεφλέγη *Big.* n Πρώτης αὐτῶν κτίσεως *Big. Vat.* & *Voſſ.* o Βασιλείας *Big.* p Πρὸς γὰρ μησὶν *Big.* q Vide *Groſium* ad *Aggæum*, c. I. v. I.

XI. CAP. V.

Miſeriæ quas pertulerunt Judæi ex templo ardente. De Pſeudo-propheta, & ſignis excidium præcedentibus.

Incendium templi comitantur clamor, ejulatus, & cædes.

TEmplo autem ardente, obvia quidem quæque rapta erant, & cædes erat infinita deprehenſorum. nec ætatis ulla erat miſeratio, nec gravitatis reverentia: ſed & pueri & ſenes, & profani & ſacerdotes ſimiliter interficiebantur; atque omne genus hominum belli calamitas complexa perſequebatur, etiam ſupplices patiter ac ſemet defendentes. atque flamma longe lateque pervagata cum gemitibus occumbentium concrepabat: & ex altitudine quidem collis, ardentiſque operis magnitudine, totam quis conflagrare crederet civitatem. Illo autem clamore nihil majus aut horribilius excogitari poteſt. Nam & legionum Romanarum ſimul moventium læta erat conclamatio, & ſeditioſorum igne & ferro circundatorum ululatus, populuſque in ſuperioribus relictus fugabatur in hoſtes cum *magna* conſternatione, & ob calamitatem luctum edebat & lamentationem: illiſque qui in colle erant clamore reſonabat multitudo in urbe. Jam vero multi fame languidi & ore *fere* compreſſo, poſtquam ignem templi videbant in queſtus iterum & ejulatus vires receperunt. hiſque reſonabatur ex Peræa & montibus in circuitu, * unde *pugnantium* impetus augebatur. Hoc tamen tumultu clades erant acerbiores. Nam collem quidem, cui templum impoſitum, radicitus quis exuri putaret, ut qui ignis undique plenus erat: & ſanguinem igne largiorem eſſe, pluresque interfectoribus interfectos. nuſquam enim ſolum præ cadaveribus videri potuit: ſed milites gradientes ſuper acervos cæſorum fugientes perſequebantur. Et latronum quidem multitudo, perruptis Romanorum agminibus, vix in templum exterius evaſit, atque inde in urbem: reliquiæ vero popularis turbæ in exteriorem porticum confugerunt. At ſacerdotum nonnulli, primum quidem templi verubus, itemque ſedibus ſuis, quæ ex plumbo factæ erant, avulſis, in Romanos pro miſſilibus utebantur: deinde cum nihil proficerent, igniſque in eos erumperet, in parietem octo cubitos latum ſecedentes ibi manebant. Cæterum duo ex inſignibus, cum ad Romanos tranſeundo ſervari poſſent, aut *illic* permanere ejuſdem cum aliis fortunæ participes, in ignem inſilierunt, & una cum templo conflagrarunt; Meïrus filius Belgæ, & Joſephus Dalæi.

Semimortui colligunt vires ad planctum Judæorum.

Duo Sacerdotes ruunt in ignem.

2. Tum Romani circumpoſitis ædificiis fruſtra parci exiſtimantes, ipſo templo ardente, omnia ſimul incenderunt, & quicquid ex porticibus reliquum erat, ipſaſque portas, præter duas, unam ex parte orientali, alteram ex meridiana, quas tamen poſtea diruerunt. Quin

ΚΕΦ. ε'. κή'.

Η τῶν Ιουδαίων ἐκ τοῦ ναοῦ καμινώδης παλαιπωρία. περὶ ψευδοπροφήτου, καὶ τῶν προγεγονότων τῆς ἁλώσεως σημείων.

ΚΑιομένου δὲ τοῦ ναοῦ, τὰ μὲν προσπίπτοντα ἦν ἁρπαγή, φόνος δὲ τῶν καταλαμβανομένων μυρίος. οὔτε δ' ἡλικίας ἦν ἔλεος, οὔτ' ἐντροπὴ σεμνότητος· ἀλλὰ καὶ παῖδα καὶ γέροντες, καὶ [a] βέβηλα καὶ ἱερεῖς ὁμοίως ἀνῃροῦντο, καὶ πᾶν γένος ἐπεξῆει συνεχὼν ὁ πόλεμος, ὁμοῦ τοὺς τε ἱκετεύοντας [b] καὶ ἀμυνομένους. σωρηχεῖ δ' ἡ φλὸξ ὅπῃ πλεῖστον ἐκφερομένη τοῖς τῶν πιπτόντων στεναγμοῖς· καὶ ἦν μὲν ὅ ὕψος τοῦ λόφου, καὶ τὸ τοῦ φλεγομένου μέγεθος ἔργου, πᾶσαν ἄν τις ἔδοξε κρίνεσθαι τὴν πόλιν. τῆς δὲ βοῆς ἐκείνης οὐδὲν ὀφθονοθήσαι δυνατ' ἂν, ἢ μεῖζον, ἢ φοβερώτερον. τῶν τε γὰρ Ρωμαϊκῶν ταγμάτων ἀλαλαγμὸς ἦν συμφερομένων, καὶ τῶν στασιαστῶν πυρὶ καὶ σιδήρῳ κεκυκλωμένων κραυγή, τοῦτε [c] ἀπολειφθὲν ἄνω λαοῦ πρὸς τε μετ' ἐκπλήξεως εἰς τοὺς πολεμίους, καὶ πρὸς τὸ πάθος οἰμωγή. [d] συνεβόα δὲ τοῖς ὄπῃ τοῦ λόφου τὸ κατὰ τὴν πόλιν πλῆθος. ἤδη δὲ πολλοὶ τῷ λιμῷ μαραινόμενοι καὶ μεμυκότες, ὡς εἶδον τὸ τοῦ ναοῦ πῦρ, εἰς ὀδυρμοὺς πάλιν καὶ κραυγὴν [e] εὐτόνησαν. σωρηχεῖ δ' ἥ τε Περαία, καὶ τὰ πέριξ ὄρη, βαρυτέραν ποιοῦντα τὴν ὁρμήν. ἦν δὲ τοῦ θορύβου τὰ πάθη φοβερώτερα. ᾧ μέν γε τοῦ ἱεροῦ λόφον ἐκ ῥιζῶν ἄν τις ἔδοξε [f] βράπτεσθαι, πάντοθεν τοῦ πυρὸς καταγόμενα· δαψιλέστερον δὲ τὸ αἷμα τοῦ πυρὸς ἦν), καὶ τῶν φονευόντων πλείους τοὺς φονευομένους. ὑδαμοῦ γὰρ ἡ γῆ διεφαίνετο [g] ἐκ τῶν νεκρῶν, [h] ἀλλὰ σωρηδὸν ἐπιβαίνοντες οἱ τραπόντα σωμάτων ὅπῃ τοὺς ἀλεξιφύγοντας ἔθεον. ὅ μὲν οὖν ληστρικὸν πλῆθος ὠσάμενοι τοὺς Ρωμαίους, μόλις εἰς τὸ ἔξω διεκπίπτουσι ἱεροῦ, κἀκεῖθεν εἰς τὴν πόλιν. ὁ δημοτικὸς δὲ ὅλον τὸ ἔξω σοὰν κατέφυγε. τῶν δ' ἱερέων τινὲς, τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοὺς τε ὀβελοὺς, καὶ τὰς ἕδρας αὐτοῦ μολίβδου πεποιημένας ἀναστοῦντες, εἰς τοὺς Ρωμαίους ἠφίεσαν. αὖθις δ' ὡς ὕστ' ἦνυόν τι, καὶ ὅ πῦρ ἐπ' αὐτοὺς ἀνερρήγνυτο, ὅπῃ τὸ τοῖχον ἀναχωρήσαντες, ὅσον ὀκτὼ πήχεων τὸ εὖρος, ἔμενον. δύο γοῦν τῶν ὀνομάτων, Μεῖρός τε υἱὸς Βελγᾶ, καὶ Ἰώσηπος Δαλαΐου.

β'. Ρωμαῖοι δὲ, μάταιον τὴν ὅπῃ τοῖς πέριξ φειδὼ κρίναντες, τοῦ ναοῦ φλεγομένου, πάντα συνεπίπρασαν, τά τε λείψανα τῶν στοῶν, [i] καὶ τὰς πύλας, πλὴν δύο, τὴν μὲν ἐκ τῆς ἀνατολικῆς, [k] τὴν δὲ ἐκ μεσημβρίας, καὶ ταύτας ὕστερον κατέσκαψαν. ἔχουσι δὲ

a Τὰ βέβηλος οὐκ ἐπὶ κακῷ in ora *Cod. Big.* unde βέβηλοι verti poteſt *laici*. b Καὶ τοὺς ἀμυνομένους *Big.* c Ita *Big.* & *Gall.* ἀπολειφθέντος in *Editis Aliiſque.* d Συνεβόων *Big.* e Ηὐτόνησαν *Big.* f Ita *Big.* διάπτεσθαι in *cæteris.* g Illud οὐκ ἐκ *Cod. Big.* & *Zonara.* h Ἀλλὰ καὶ σωροῖς *Vat.* i Καὶ τὰς πύλας αὐτῶν *Big.* k Ita *Big.* & *Ruf.* τὴν δὲ μεσημβρίας in *Editis Aliiſque.* * Qui graviorem ſonitum reddebant, *Ruf.*

a Ita

δὲ ἐν ταῖ γαζοφυλάκια, ἐν οἷς ἄπειρον μὲ χρημῶν πλῆθος, ἄπειροι δ' ἐσθῆτες, ἐν ἄλλα κειμήλια, σωνελόντι δ' εἰπεῖν, πᾶς ὁ Ἰουδαίων σεσύρθυτο πλῦτος, [a] ἀνασκευασαμένων ὰς [b] τὺς οἴκυς τ̃ εὐπόρων. ἦκον δὲ ἐν ὀλίγ τ̀ λοιπὴν σοὰν ὅ ἔξωθεν ἱερ̃· καταφεύγει δ' ἐπ' αὐτ̃ ἀπὸ ὅ δήμυ γύναια ἐν παιδία, ἐν σύμμικλος ὄχλος [c] πλεῖσος εἰς ἑξακισχιλίυς. σρὶν δὲ Καίσαρα κρῖναί τι σερὶ αὐτ̃ ἢ κελεῦσαι τὺς ἡγεμόνας, φερόμθοι τοῖς θυμοῖς οἱ σρατιῶται, τ̀ σοὰν ὑφάπθυσι. ἐν σωσθῆ τὺς μὲ, ῥιπθέντας αὐτὺς ὑπ' ὅ φλογὸς ἀφαφαρπᾶσαι, τὺς δ' ὁ αὐτ̃. λ'. σωεσπόθη δ' ὰ τοσύτων ὀλίγ. τύτοις αἴτιος ὅ ἀπωλείας ψευδοσροφήτης τὶς κατ̃ση, κατ' ὀκείνυ καιρὸν ἢ ἡμέραν τοῖς ὅλοις ὅ πόλεως, ὡς "ὁ Θεὸς ὅλοις ὃ "ἱερὸν ἀναβῆναι κελεύει, δεξομένυς τὰ σημεῖα ὅ σωτη- "ρίας." πολλοὶ δ' ἦσ ἐγκαθέτοι σερὶ τ̀ τυράννων τότε σρὸς ὅ δῆμον σεσφῆται, σροσμένειν ἢ ὑπὸ ὅ Θεῦ βοήθειαν καλαγγέλλοντες, ὡς ἦθον αὐθομολοῖεν, ἐν τὺς ἐπάνω δέος ἐν φυλακῆς γιομένυς ἐλπὶς σεμιερσῇ. σεύθ̃ δὲ ταχέως ἄνθρωπος ὀ συμφορᾶς. [d] ὅταν δὲ δὴ ἐν τ̃ κατεχόντων δεινῶν ἀπαλλαγὴ ὁ ἐξαπατῶν ὑποχάψῃ, τόθ' ὁ πάσχων ὅλος ἦν ὅ ἐλπίδος.

γ'. Τὸν γῶν ἄθλιον δῆμον, οἱ μὲ ἀπατεῶνες, ἐν καθευδόμθοι ὅ Θεῦ, πλυκαῦτα παρέπθυον· τοῖς δὲ σημείοις, ἐν σεσημαίνυσι τ̀ μέλλνς ἐρημίαν τύρασιν ὕτε σεσεῖχον, ὕτε ὠτίζυον, ἀλλ' ὡς ἐμβεβρονταμένοι, ἐν μήτ' ὄμμασι, μήτε ψυχῇ ἔχοντες, τ̀ ὅ Θεῦ κελα'. ρυγμάλων [e] παρήκνς. τῦτο [f] μὲ ὅτε ὑπὲρ τ̀ πόλιν ἄστρον ἔστη ῥομφαία σεσπλήσιον, ἐν σεσταίνα ἐπ' ὀκιαυτὸν [g] κομήτης. τῦτο δὲ ἡνίκα σερὶ τ̀ ἀποστάσιως ἐν ὅ σρὸς τ̀ πόλεμον κινήματος, ἀθροιζομένυ ὅ λαῦ σερὶς τ̀ τ̃ Ἀζύμων ἑορτὴν, [h] ὀγδόη δ' ἰῷ Ξανθικῦ μηνὸς, κ̀ νυκτὸς ἐνάτην ὥραν, τοσῦτον φῶς σερίλαμψε [i] τῷ βωμῷ κὰ τ̀ ναὸν, ὡς ὀκεῖν ἡμέραν εἶ) λαμπρὰν, ἐν τῦτο παρέτεινεν [k] ἐφ' ἡμίσειαν ὥραν. ὃ τοῖς μὲ ἀπείροις ἀγαθὸν ἐδόκει· τοῖς δ' [l] ἱερογραμματεῦσι, [m] σερὶς τ̃ σποβεβηκόσιν εὐθέως ὀκρίθη. κὰ κ̀ τὴν αὐτὴν ἑορτὴν βῦς μὲ, [n] ἀχθεῖσα ὑπὸ ὅ [o] ἀρχιερέως σερὶς τ̀ θυσίαν, ἔτεκεν ἄρνα ὲ τῷ ἱερῷ μέσῳ. ἡ δὲ ἀνατολικὴ πύλη [p] ὅ ὠδυτέρυ, χαλκῆ μὲ ὖσα ἐν σβαρωτάτη, κλῃθμὴν δὲ [q] σρὶ δείλην μόλις [r] ὑπ' ἀνδρῶν εἵκοσι, κὰ μοχλοῖς μὲ ἐπιρειδομένη σιδηροῖς, [s] καταπηγὰς δ' ἔχυσα [t] βαθυτάτυς, εἰς τ̀ ὀδὸν ὅλα σιπεινὸν λίθ κεκλιμένυς, ἄφθη κατὰ νυκτὸς ὥραν ἕκτην, [u] ἀὐθομάτως ἠνεῳγμένη. θραμόντες δ' ὡ τ̃ ἱερ̃ φύλακες, [x] ἤγγειλαν τ̃ σεσταρχῳ, κἀκεῖν ἀναβὰς, μόλις ἐν τ̀ αὐλὴν τ̃ ἱερ̃ κατεῖδε κλειομένην· κὰ λέγει τοῖς σερὶ αὐτὸν, ὅτι "σεσείσμασιν ὁ θεὸς "τὺς οἴκυς ὅ ἡμετέρυ ἀφανίζει· ἀλλ' ὡς ἔοικε, "τῶν σατρίων ἀγαθῶν ἐν ἐπιδόσεων ἐν τ̃ "ἐνοικύντων ἐφ' ἡμᾶς κακῶν ἀποφοιτήσεων "ἐν μεταβολῶν ἐν ἀποκαλύψεων ἐν τ̃ τοιύτων "ἐν σημεῖα ἐν τέρατα ἐν φάσματα ἐν μηνύματα "ἐν ἀπειλὰς ἐν ὀργὰς ἐν ἐκδικήσεις

De porta ſponte patefacta variæ conjecturæ.

eam claudere potuit. Id quoque rudibus quidem & indoctis ſignum videbatur optimum; Deum ſcilicet illis bonorum portam aperuiſſe. docti vero & eruditi ſecuritatem templi ultro abiiſſe ſecum reputabant, & portam hoſtibus gratis patefactam, ſolitudinemque illo oſtento ſignari inter ſe pronunciabant. Paucis deinde poſt feſtivitatem diebus, viceſimo primo menſis Artemiſii die, prodigioſum quoddam ſpectrum apparuit fidem omnem ſuperans. Ac profecto id quod dicturus ſum fabula (ut opinor) eſſe videretur, niſi ab iis qui illud ſpectarunt, proditum eſſet, & ſubſequutæ clades ejuſmodi ſignis haudquaquam impares exſtitiſſent. Etenim ante ſolis occaſum per univerſam regionem currus in aëre ſublimes ferri, & armatæ phalanges per nubes diſcurrere, urbeſque circumvallare ſunt viſæ. Feſto autem die qui Pentecoſte appellatur, ſacerdotes noctu templum ingreſſi ad obeunda ex more miniſteria, primùm quidem motum ac ſtrepitum ſe exaudiſſe dixerunt, tum deinde vocem quaſi confertæ multitudinis ſimul clamantis, Migremus hinc. Quod vero his omnibus terribilius eſt, Jeſus quidam Anani filius, vir plebejus & ruſticus, quadriennio priuſquam bellum eſſet exortum, adhuc pacata civitate & rerum omnium copia abundante, cum ad feſtum veniſſet, quo tabernacula in honorem Dei juxta templum defigi ab omnibus mos eſt, repente exclamare cœpit: "Vox ab oriente, vox ab "occaſu, vox à quatuor ventis; vox in Hie"roſolyma & in templum, vox in ſponſos & "in ſponſas, vox in univerſum populum." Idque noctu & interdiu clamitans omnes civitatis vicos circuibat. Nonnulli vero ex primoribus populi, diritatem ominis ægre ferentes, hominem corripiunt, multiſque verberibus afficiunt. At ille nec pro ſe quicquam loquutus, nec eos qui ipſum verberabant privatim deprecatus, eadem quæ prius verba inclamare non deſtitit. Proinde magiſtratus Judæorum rati, id quod erat, diviniorem eſſe hominis motum *atque afflatum*, eum ad præſidem Romanum adducunt; apud quem ad oſſium uſque denudationem laniatus, nec preces nec lachrymas ullas effudit: ſed, quantum maxime poterat flebili ac lugubri modo vocem inflectens, ad ſingula verba clamabat, Væ væ Hieroſolymis. Albino autem interroganti (is enim tum *Judææ* procurator erat) quis eſſet & unde *venerit*, & cur iſta diceret, ad ea nihil omnino reſpondit. Non prius autem urbem lamentari deſinebat, donec Albinus hominem abſolvit, furere ratus. Ille vero ad belli uſque tempus neque quenquam civium adibat, neque * *aliud quidpiam* loqui viſus eſt: ſed quotidie, velut precationem quandam meditatus, Væ væ Hieroſolymis, lamentabatur. Neque vero cuiquam imprecatus eſt, cum in dies ſingulos vapularet, neque cibum impar-

Currus & armatæ acies tranantes nubila.

Vox audita in templo, diſcedamus hinc.

Jeſu plebeji ac ruſtici clamor & mors.

αὐτῷ ἴσχυσε κλῆσαι. πάλιν τοῦτο τοῖς μὲ ἰδιώταις κάλλιστον ἐδόκει τέρας· ἀνοῖξαι γὰρ τὴ Θεὸν αὐτοῖς τὴν τῶ ἀγαθῶν πύλην. [a] οἱ λόγιοι δὲ λυομένην ἀβρώματος [b] τὴν ναὸν τὴν ἀσφάλειαν ὑπόνοιν, καὶ πολεμίοις δῶρον ἀνοίγεσθαι τὴν πύλην, διλωτικὸν τ' ἐρημίας ἀπέφαινον ἐαυτοῖς τὸ σημεῖον. μετὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἡμέρας ὕστερον ἢ πολλῶς μία καὶ εἰκάδι Ἀρτεμισίου μείωνος, φάσμά τι δαιμόνιον ὤφθη μεῖζον πίστεως. [c] τερατεία δ' ἂν ἔδοξεν ἅπασι τὸ ῥηθησόμενον, εἰ μὴ καὶ τοῖς θεασαμένοις [d] ἰσόρητο, καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα παθήμασι τὴν σημείων ἴδιν ἄξια. πρὸ γὰρ ἡλίε δύσεως ὤφθη μετέωρα πᾶσαν τὴν χώραν ἅρματα καὶ [e] φάλαγγες ἔνοπλοι ἀφ' ἁρπάζουσαι τὰ νεφῶν, καὶ κυκλούμεναι τὰς πόλεις. κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν, ἣ Πεντηκοστὴ καλεῖται, νύκτωρ οἱ ἱερεῖς [f] παρελθόντες εἰς τὸ ἔνδον ἱερὸν, ὥσπερ αὐτοῖς ἔθος ἴδιν πρὸς τὰς λειτουργίας, πρῶτον μὲν κίνησιν [g] ἀκουσθέσθαι ἔφασαν καὶ κλύδωνα, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ φωνὴν ἀθρόαν, [h] μεταβαίνωμεν ἐντεῦθεν. τὸ δὲ τούτων φοβερώτερον· Ἰησοῦς γάρ τις υἱὸς [i] Ἀνάνου τῶν ἰδιωτῶν ἀγροίκου, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν τὸ πολέμου, τὰ μάλιστα τῆς πόλεως [k] εἰρηνευομένης καὶ [l] εὐθηνούσης, ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, [m] ἐν ᾗ σκηνοποιεῖσθαι πάντας ἔθος τῷ Θεῷ [n] κατὰ τὸ ἱερὸν, ἐξαπίνης ἀναβοᾶν ἤρξατο, "φωνὴ ἀπ' "ἀνατολῆς, φωνὴ ἀπὸ δύσεως, φωνὴ ἀπὸ τῶν τεσσά"ρων ἀνέμων, φωνὴ ἐπὶ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸν ναὸν, φω"νὴ ἐπὶ νυμφίους καὶ νύμφας, φωνὴ ἐπὶ πάντα λαὸν πάν"τα." τοῦτο, μὴ ἡμέρας καὶ νύκτωρ, ἐπ' πάσας τὰς στενωπὰς ἐφέρετο κεκραγώς. τῶν δ' ἐπισήμων τινὲς δυσμοῦ, ἀγανακτήσαντες ἐπὶ τὸ κακόφημον, [o] συλλαμβάνουσι τὸν ἄνθρωπον, [p] καὶ πολλαῖς αἰκίζονται πληγαῖς. ὁ δ' οὔθ' [q] ὑπὲρ ἑαυτῦ φθεγξάμενος, οὔτ' ἰδίᾳ πρὸς τοὺς πάροντας, ἃς καὶ πρότερον φωνὰς βοᾶν διετέλει. νομίσαντες δ' οἱ ἄρχοντες, ὅπερ ἦν, δαιμονιώτερον εἶναι τὸ κίνημα τὸν ἀνδρὸς, ἀνάγουσιν αὐτὸν πρὸς τὸν Ῥωμαίων ἔπαρχον, ἔνθα μάστιξι μέχρις ὀστέων [r] ξαινόμενος, οὔθ' ἱκέτευσεν, οὔτ' ἐδάκρυσεν· ἀλλ' ὡς οἷόν μάλιστα τὸν φωνὸν ὀλοφυρτικῶς [s] περιγλύπτων, πρὸς ἑκάστην ἀπεκείνατο πληγὴν, αἰ αἰ Ἱεροσολύμοις. τῦ δὲ Ἀλβίνου διερωτῶντος, τίς εἴη, ἢ πόθεν, ἢ διὰ τί τοιαῦτα φθέγγοιτο, πρὸς ταῦτα μὲν οὐδ' ὁτιοῦν [u] ἀπεκείνατο· πρὸς δὲ τὴν πόλιν θρηνῶν εἴρων ἐπέλειπε, μέχρι καταγνὺς μανίαν ὁ Ἀλβῖνος ἀπέλυσεν αὐτόν. ὁ δὲ τὸν μέχρι τοῦ πολέμου χρόνον οὔτε προσήει τινὶ τῶν πολιτῶν, οὔτ' ὤφθη λαλῶν, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ὥσπερ εὐχὴν μελετηκὼς, αἰ αἰ Ἱεροσολύμοις ἐθρήνει. οὔτε δὲ τινὶ τῶν τυπτόντων αὐτὸν ὀσημέραι κατηρᾶτο, οὔτε τοὺς προφῆς μέτα-

a Οἱ λοιποὶ *Big.* b Τὴν τοῦ ναῦ ἀσφάλειαν *Big.* c Τέρας δ' ἂν εἶδεν εἶναι τὸ ῥηθησόμενον *Euſeb.* d Ιστρῆτο *Big.* & *Vat.* e Στρατόπεδα ἔνοπλα ἁρπάζοντα τοῦτ' ἄρτα *Cedren.* & *Hamart.* quæ ſane pro interpretamento habeo vocum ἁρπάζουσαι τῶν νεφῶν. f Ita cum *Euſeb. Big.* & *Voſſ.* antea erat εἰσελθόντες. g Ἀκουσθέσθαι *Euſeb.* h Ita ſane cum *Editis* & *pleriſque MSS.* μεταβαίνωμεν *Big.* & aliquot *Euſebii Codd.* quod *Valeſio* non diſplicere miror. Videſis *Caſaub.* contra *Baronium, Exerc.* 16. n. 91. i Ἀσανίου apud *Euſebium.* k Εἰρηνευόντος *Big.* l Εὐθηνοῦντος *Voſſ.* m Ita *Big.* & *Euſeb.* ἐν οἷ in *Editis Aliiſque.* n Εἰς τὸ ἱερὸν *Euſeb.* o Καὶ ὀργισθέντες συλλ. in *vulgatis Euſebii*, contra quam in aliquot *Codd.* p Καὶ δεναῖς ἅμα καὶ μάστιξι *Euſeb.* q Ὑπὲρ αὐτῦ *Big.* r Ξεσμῷ *Big.* s Περιεκλινον *Big.* t Τίς τε εἴη *Big.* u Ἀπεκρίνετο *Big.* * Al. *neque ad quemquam.*

a Ἠλίγου

μεταδιδόντας [a] εὐλόγει. μία δὲ πρὸς πάντας ἦν, ἡ σκυθρωπὴ κληδὼν ἀπόκρισις. μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐκεκράγει, ἡ τῦτ' ἐφ' ἑπτὰ ἔτη, ἡ μῆνας πέντε ἔφερεν, ὕτ' ἠμβλώθη ἡ φωνὴ, ὕτε ἔκαμεν, μάχεις ὃ κτ' ἡ πολιορκίαν [b] ἔργῳ τὰς κληδόνας ἰδὼν, ἀνεπαύσατο. πρεῖον δ' ὅπι ὃ τείχυς, αὖ, αὖ πάλιν τῇ πόλει ἡ τῷ λαῷ ἡ τῷ ναῷ [c] ἀλαστόριον ἐβόα. ὡς δὲ τελευταῖον προσέθηκεν αὖ αὖ δὲ κἀμοὶ, λίθος ἐκ ὃ πετροβόλυ φανθεὶς, καὶ πλήξας αὐτὸν, παραχρῆμα κλίνει. [d] φθεγγόμενος δ' ἔτι τὰς κληδόνας ἐκείνας, ἡ ψυχὴ ἀφῆκεν.

δ'. Ταῦτα τὶς οἰηθῇ [e] εὑρήσει, ἡ μὲ Θεὸν ἀνθρώπων κηδόμενον, καὶ παντοίως προσημαίνοντα τῷ σφετέρῳ γένει τὰ σωτήρια· τὺς δ' ἀπ' ἀνοίας καὶ κακῶν αὐθαιρέτων ἀπολλυμένυς. ὅπυ γε Ἰυδαῖοι καὶ ὃ ἱερὸν μὴ ἡ καθαίρεσιν ἡ Ἀντωνίας τετράγωνον [f] ἐποιήσαντο, ἀναγεγραμμένον ἐν τοῖς λογίοις ἔχοντες, "ἁλώσεται ἡ πόλις καὶ ἡ ναὸς, ἐπειδὰν ὃ ἱερὸν γένηται τετράγωνον." ὃ δὲ ἐπῆρε αὐτὺς μάλιστα πρὸς ἡ πολεμον, ἦν χρησμὸς ἀμφίβολος ὁμοίως ἐν τοῖς ἱεροῖς εὑρημένος γράμμασιν, "ὡς κτ' ἡ κατὰ ἐκεῖνον, ἀπὸ ἡ χώρας τὶς αὐτῶν ἄρξει "ἡ οἰκυμένης." τῦτο οἱ μὲ ὡς οἰκεῖον ἐξέλαβον, ἡ πολλοὶ τῶν σοφῶν ἐπλανήθησαν περὶ τὸν κείσιν. ἐβούλυ δ' [g] ἄρα περὶ ἡ Οὐεσπασιανῦ τὸ λόγιον ἡγεμονίας, ἀποδειχθέντος ὅπι Ἰυδαίας αὐτοκράτορος. ἀλλὰ γὰρ ὃ δυνατὸν ἀνθρώποις ὃ χρεὼν ἀφαφυγεῖν, οὐδὲ προορωμένους. ὧν δὲ καὶ τῶν σημείων, ἃ μὲν ἔκριναν πρὸς ἡδονὴν, ἃ δ' ἐξουθένησαν, [h] μέχρις ὃ τῆτε ἁλώσεως τῆς πατρίδος, καὶ τῷ σφῶν αὐτῶν ὀλέθρῳ, διηλέγχθησαν τὸν ἄνοιαν.

tienti bene dicebat. una autem ejus responsio ad omnes erat, triste præsagium. At maxime in festivitatibus vociferabatur; idque cum annos *septem & quinque menses fecisset, neque voce raucus erat factus, neque delassabatur, donec obsidionis tempore perspectis re ipsa auguriis quievit. Nam in mœnibus obambulans, iterum, Væ væ civitati & templo & populo, voce alta clamabat. Ubi autem ad extremum adjecit, Væ etiam mihi, lapide ex balista excusso ictus statim occubuit; animamque, dum adhuc ista omina loqueretur, dimisit.

4. Hæc si quis reputet, profecto inveniet, Deo quidem curæ esse homines, modisque omnibus *eum* præmonstrare quæ sint eorum generi salutaria: ipsos vero sua dementia malisque voluntariis interire. Siquidem Judæi etiam post Antoniam dirutam templum quadratum fecerunt, cum in oraculis scriptum haberent, "*tunc* fore ut capiatur urbs & templum, ubi templum quadratam formam acceperit." Sed quod maxime eos ad bellum excitaverat, vaticinium erat ambiguum in sacris libris repertum, "illis circiter temporibus "quendam ex ipsorum finibus profectum orbis terrarum imperio potiturum." Id enim illi quidem quasi sibi proprium acceperunt, multique sapientes *ejus* interpretatione decepti sunt. significabat nempe oraculum Vespasiani principatum, qui in Judæa declaratus est Imperator. Sed enim homines fatum vitare non possunt, etiamsi *id* præviderint. At vero hi signorum quædam pro sua libidine interpretati sunt, atque alia pro nihilo habuerunt, donec & patriæ excidium ipsorumque exitium eorum redarguebant dementiam.

Oraculum datum Judæis, urbem captum iri, cum esset forte templum τετράγωνον.

Oraculum de Messia accommodatum Vespasiano. Rectius ad Christum refertur. Vide Euseb. in Eccl. Hist. l. 3. c. 8. sub finem.

λϛ'. ΚΕΦ. ϛ'. CAP. VI. XIII.

Ως Ρωμαῖοι, νομίσαντες τὰς σημείας εἰς τὸ ἱερὸν, Τίτυν εὐφημίαις ἐγέραιρον. οἷα Τίτος ἔλεξεν πρὸς τὺς Ἰυδαίυς, ἱκετεύοντας τυχεῖν σωτηρίας· οἷά τε αὐτὸς ἀπεκρίνατο, πρὸς ἃ ἠγανάκτησεν ὁ Τίτος.

Qualiter Romani signis in templum illatis, Titum acclamationibus honorarunt. Quibus verbis usus est Titus ad Judæos, ut sibi parceretur supplicantes; illorumque ad Titum responsum, quod ei indignationem movebat.

Ρωμαῖοι δὲ, ἡ μὲ ζωσαρῶν καταπεφευγότων εἰς ἡ πόλιν, καμόντα δὲ αὐλῆτε ὃ ναῦ, καὶ ἡ πέριξ ἅπαντων, νομίσαντες τὰς σημείας εἰς ὃ ἱερὸν, ἡ θέμενοι ἀνατολικὴς πύλης ἀντικρὺς, ἔθυσάν τε αὐταῖς αὐτόθι, ἡ ἡ Τίτον μὲ μεγίστων εὐφημιῶν ἀπέφηναν αὐτοκράτορα. τῆς δὲ ἁρπαγῆς ὅτως ἐνεπλήσθησαν οἱ στρατιῶται πάντες, ὡς τε κτ' ἡ Συρίαν πρὸς ἥμισυ ἡ πάλαι τιμῆς ἡ ζυθμὸν ὃ χρυσὸν πωλούμενον. ἡ δὲ ἀνὰ ἡ τοῖχον ὃ ναῦ ἱερέων διακρατηθέντων, παῖς δι' ἡψήσας ἱκέτευε τὺς φύλακας ἡ Ρωμαίων δῆναι, [i] δεξιὰν αὐτῷ, ἡ ὃ δίψος ἐξωμολογεῖτο. ἡ δὲ ἡ ἡλικίας καὶ ἡ ἀνάγκης οἶκτον λαβόντων καὶ δόντων δεξιὰς, καταβὰς αὐτὸς τε πίνει, καὶ ὃ φέρων ἦκεν ἀγγεῖον πλήσας ὕδατος, ᾤχετο φεύγων πρὸς τὺς [k] σφετέρυς. ἡ δὲ φυλάκων καταλαβεῖν μὲ ὑπὸς ἴσχυσε· πρὸς δὲ ἡ ἀπιστίαν ἐλασφή-

Romani autem, cum seditiosi quidem in urbem confugissent, templum vero & quæ circa *templum* arderent omnia, signis in templum illatis positisque contra portam orientalem, & illis ibi sacrificarunt, & Titum cum maximis acclamationibus imperatorem designarunt. Usque autem adeo rapinis impleti erant milites universi, ut in Syria pondus auri dimidio minoris quam olim venderetur. At cum sacerdotes, qui templi murum conscenderant, illic perdurarent, puer siti maceratus custodibus Romanis supplicabat ut dextra sibi daretur, sitique se laborare fatebatur. Ubi autem illi, tam ætatis quam necessitatis miserti, ei dextram dederunt, is post descensum & ipse bibit, &, lagena quam secum attulerat aqua repleta, fuga se ad suos proripiebat. Custodum autem nemo quidem eum assequi valuit; ejus vero perfidiæ maledicebant

Mos sacrificandi signis militaribus.

Titus salutatur imperator veteri more.

---

[a] Ἠυλόγει *Big.* [b] Ἔργον ἡ κληδόνας *Big.* [c] Διαπρύσιον *Big.* [d] Ita *Big.* φθεγγόμενον in *cæteris.* [e] Ita *Big. Gall.* & *Ruf.* ὑρήκει in *Editis Aliisque.* [f] Ἐποίησαν *Big. Bod.* & *Vat.* [g] Ita *Big. Gall. Vat.* & *Bod.* quo modo *Josephum* scripsisse suspicatus est *Casaubonus* in *Exerc.* 1. contra *Baronium*, n. 5, ἄμφω in *Editis Aliisque.* [h] Sic *Big.* antea erat μέχρις ὅτε ἁλώσεως in *Editis.* μέχρις ἔτι τῆ ἁλώσει *Bod.* [i] Δεξιὰν *Big.* infra tamen (v. 45.) δεξιάς. [k] Post σφετέρυς voculam ἄνω addit *Big.* * *Vel* sex *potius, ut in Photii Bibl. Cod* 47.

bant. Ille autem, "nihil se contra quam esset "pactum feciſſe, dicebat. Dextram enim ſibi "datam, non ut apud ipſos remaneret, ſed ut "tantum deſcenderet & aquam acciperet: "quæ ambo cum fecerit, in fide manſiſſe viſus "est." Aſtutiam quidem propter ætatem pueri admodum, qui decepti fuerant, mirabantur. Quinta vero die ſacerdotes fame confecti deſcendunt, & à cuſtodibus ad Titum perducti ut ſibi parceretur ſupplicabant. Ille autem, "veniæ quidem tempus illis præteriiſſe, fatus, "periiſſe vero id cujus eos gratia meritò con"ſervaſſet, & decere ſacerdotes cum templo "interire" duci homines ad ſupplicium jubet.

Sacerdotes dedentes ſe puniuntur.

Tyranni, Simon & Joannes, Titum ad colloquium provocant.

2. At tyranni & qui cum illis erant, quoniam bello undique tenebantur, & circumdati nuſquam effugere poterant, Titum ad colloquium provocant. Ille autem, quod natura factus eſſet ad humanitatem, adeoque urbem tandem ſervare cuperet, amicis præterea ſuadentibus, latrones enim jam moderatiores eſſe arbitrabantur, in parte occidua templi exterioris conſiſtit. Hîc enim ſuper Xyſtum erant portæ, & pons qui civitatem ſuperiorem templo jungebat: iſque tunc inter tyrannos & Cæſarem interjectus erat. Multi autem *militum* utrinque denſi adſtabant: Judæi quidem circa Simonem & Joannem, ſpe veniæ ſuſpenſi; Romani vero ad Cæſarem, exſpectantes qualiter eos exciperet. Cum autem Titus militibus edixiſſet, ut & iracundiam & ſagittas continerent, & interpretem ſibi adjunxiſſet, primus (quod victoris indicium) dicere inſtituit.

Titus alloquitur tyrannos.

"Etiamne ſaturati eſtis patriæ malis, ὦ Viri, "quibus neque virtutis noſtræ neque infirmita"tis veſtræ in mentem venit, ſed inconſulto "impetu ac furore perdidiſtis populum & ci"vitatem ſimul ac templum, ipſi quoque juſte "perituri, qui primum quidem, poſtquam vos "Pompejus debellaverat, novas res moliri "non deſtitiſtis, ac deinde bellum apertum "Romanis intuliſtis? Num *ita animati eſtis*, "multitudine freti? Et ſane minima exerci"tus Romani pars vobis reſtitit. Igiturne auxi"liatoribus confiſi? Quænam vero gens extra "noſtrum imperium Judæis præ Romanis ſuc"currere eligeret? An corporum robori & vi"ribus? Atqui ſcitis nobis ſervire Germanos. "An murorum firmitati? Et quis magis quam "oceanus obſiſtit murus, quo ſepti Britanni "arma Romanorum adorant? An patientiæ "animi & aſtutiæ ducum? Atqui Carthagi"nenſes captos eſſe noviſtis. Itaque vos con"tra Romanos ipſorum excitavit humanitas; "qui primùm vobis & terram dedimus poſſi"dendam, regeſque gentiles impoſuimus, de"inde leges *vobis* ſervavimus patrias, & vive"re vos non ſolum diſcretos, ſed cum aliis "etiam veſtra voluntate conceſſimus: quod"que maximum eſt, tributum exigere Dei no"mine ac donaria colligere permiſimus; ea"que offerentes neque monuimus neque pro"hibuimus, ut hoſtes nobis efficeremini ditio-

μὴν. καίτοι γε, "φάσκειν, ἔφη, ψεύδεσθαι τὴν συν"θήκας. [a] ἐδόθη γὰρ δεξιὰ ἡ μὴ μένειν παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ "μὴ καταβῆναι μόνον [b] καὶ λαβεῖν ὕδωρ, ἃ δὴ ἀμφότερα "πεποιηκώς, πιστὸς [c] ἔδοξεν εἶναι." τὸ μὲν δὴ παράργημα, ἀφ' ἡλικίαν μάλιστα μὲν παιδὸς, ἀπεθαύμαζον οἱ πλανηθέντες. πέμπτῃ δ' ἡμέρᾳ λιμώττοντες οἱ ἱερεῖς κα"ταβαίνουσι, καὶ πρὸς Τίτον ἀναχθέντες ἱκέτευον τὴν φυλάκων, ἱκέτευον τυχεῖν σωτηρίας. ὁ δὲ, "τὸ μὲν συγνώ"μης καιρὸν αὐτοῖς παρωχηκέναι, φήσας, ὀλέσθαι δὲ δι' "ὃν εὐλόγως ἂν αὐτὸς ἔσωζε, πρέπειν δὲ τοῖς ἱερεῦσι ἅμ' "ναῷ συναπολέσθαι," κελεύει κολάσαι τοὺς ἄνδρας.

Β'. Οἱ δὲ περὶ τοὺς τυράννους ὡς τῷ τε πολέμῳ πάν[τα] χόθεν ἐκρατοῦντο, καὶ περιπεπτεικόσι φυγεῖν ἀδαμάθεν ἦν, προσκαλοῦνται τὸν Τίτον εἰς λόγους. ὁ δὲ [d] ἀπὸ τῆς φιλανθρώπου φύσης, ὅ γε ἄστυ περισῶσαι προῃρεῖτο, καὶ τῶν φίλων συναγόντων, ἤδη γὰρ μετριάζειν τοὺς λῃστὰς ὑπελάμβανον, ἴσως [e] κατὰ τὸ μέσον δύσιν μέρος τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ. ζυστὸς γὰρ ὑπῆρ τὴν ξυστοὶ ἦσαν πύλαι, καὶ γέφυρα συνάπτουσα τῷ ἱερῷ τὴν ἄνω πόλιν· 20 αὕτη τότε μέση τῶν τυράννων ἦν καὶ τοῦ Καίσαρος. τὸ δὲ πλῆθος ἑκατέρωσε [f] βύζην [g] ἐφειστήκει. Ἰουδαῖοι μὲν περὶ Σίμωνα καὶ Ἰωάννην, μετέωροι συγνώμης ἐλπίδι· Ῥωμαῖοι δὲ Καίσαρι, παραδεχόντες αὐτοῦ τὴν ἀξίωσιν. ἐπαγγείλας δὲ τοῖς στρατιώταις Τίτος, θυμοῦ τε καὶ βελῶν μέγαν ἐγκρατεῖς, καὶ τὸν ἑρμηνέα προσκαλέ25 σασθαι, ὅστις ἦν τεκμήριον τοῦ κρατεῖν, πρῶτος ἤρξατο λέγειν. "ἆρά γε ἤδη κεκόρεσθε τῶν τῆς πατρίδος κακῶν, "ἄνδρες, οἱ μήτε [h] τὴν ἡμετέραν τοῦ δυνάμεως, μήτε τὴν ἑαυ"τῶν ἀσθενείας ἔννοιαν λαβόντες, ὁρμῇ δὲ ἀσκέπτῳ καὶ 30 "μανίᾳ τότε δῆμον καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ναὸν ἀπο"λωλεκότες, ἀπολέμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ δικαίως, οἱ στρα"τὸν μὲν ἀφ' οὗ Πομπήιος εἶλεν ὑμᾶς ἔτι κράτος, οὐκ "ἐπαύσασθε νεωτεροποιίας, ἔπειτα καὶ φανερὸν ἐξενέγκα"τε πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον; ἆρά γε πλήθει πεπα35 "ῶτες; καὶ μὴν ἐλάχιστον ὑμῖν μέρος ἀντέρκειτο τῶν Ῥω"μαίων στρατιᾶς. πίστει τοιγαροῦν συμμάχων; καὶ [i] τί "τὸ ἔξω τῆς ἡμετέρας ἡγεμονίας ἐθνῶν ἔμελλεν αἱρήσειν "Ἰουδαίους πρὸ Ῥωμαίων; ἀλλ' ἀλκῇ σωμάτων; καὶ "μὴν ἴσα Γερμανοὺς ἁλόντας ἡμῖν. ὀχυρότητι [k] δὲ 40 "τειχῶν; ἢ τί μεῖζον ὠκεανοῦ τείχους κώλυμα, ὃν περιβε"βλημένοι Βρεττανοὶ τοὺς Ῥωμαίων ὅπλα προσκυνοῦσι; "καρτερίᾳ ψυχῆς καὶ παιδρίᾳ στρατηγῶν; ἀλλὰ μὴν "[l] ἠδείτε καὶ Καρχηδονίους ἀλόντας. τοιγαροῦν ὑμᾶς ἐπήγειρε "τὴν Ῥωμαίων ἡ Ῥωμαίων φιλανθρωπία· οἱ στρατὸν μὲν ὑμῖν 45 "τὴν τε χώραν ἔδομεν νέμεσθαι, καὶ βασιλεῖς ὁμοφύλους ἐπε"στήσαμεν, ἔπειτα τοὺς πατρίους νόμους ἐπηρκέσαμεν, καὶ ζῆν ἐ"μόνον [m] καθ' ἑαυτοὺς, ἀλλὰ καὶ [n] τοὺς ἄλλους ἐπιτρέψαμεν ὡς "[o] ἐβούλεσθε. ὃ δὲ μέγιστον, δασμολογεῖν τε ὑμῖν ὅπῃ ἔδο"κει, καὶ ἀναθήματα συλλέγειν ἐπετρέψαμεν, καὶ τοὺς ξένους 50 "φόρους ὅτι εἰσηθελήσαμεν, ὅτι ἐκωλύσαμεν, ἵν' [p] ἡμῶν γέ-

"νησθε

a Ita *Big. Rod.* & *Ruf.* antea erat λαβοῦσι δὲ δ'. *b* Καὶ δ' λαβοῦσι *Big.* *c* Illud ἔδοξεν non agnoſcunt *Big.* & *Ruf.* *d* Διὰ τὸ καὶ φιλ. *Big.* καὶ ἀφ' τὸ φιλ. *Bod.* *e* Κατὰ τὸ μέσον πρὸς δύσιν. *Big.* *f* Ita ex *Cod. Big.* βεβήκω in *Editis Aliiſque.* *g* Ἐφεστήκει *Big.* *h* Articulum omittit *Big.* *i* Illud τί non agnoſcit *Big.* *k* Διὰ *Big.* *l* Ita *Big.* ἤδειτε in *Editis Aliiſque.* *m* Καθ' αὐτοὺς *Big.* *n* Πρὸς τοὺς ἄλλους *Big.* *o* Ἠθέλησθε *Big.* *p* Ita *Big.* antea erat, ὑμῖν γένησθε πλειόνων, absque πολίμων.

a An-

"ησθε πλουσιώτεροι πολέμιοι, ἢ ἰουδαϊσθήσεσθε τοῖς
"ἡμετέροις χρήμασι καθ' ἡμῶν. ἔπειτα τηλικούτων
"ἀγαθῶν ἀπολαύοντες, ὅτι τοὺς εὐεργέτας ἠνέγκα-
"τε κόρον, καὶ δίκαιον τὸ [a] ἀπηλασμένον ἑρπετὸν τοῖς
"σώμασι τὸν ἰὸν ἐναφήκατε. ἔστω [b] γοῦν καταφρονήσαντες
"τὸ Νέρωνος ῥαθυμίας, καὶ καθάπερ ῥήγματα ἢ σπά-
"σματα, τὰ ἄλλοτε χρόνιον κακοήθως ἠρεμοῦντα, ἐν τῇ
"μείζονι νόσῳ διεφάνητε, καὶ πρὸς ἐλπίδας ἀναιδεῖς καὶ
"ἀμέτρους ἐξετείνατε τὰς ἐπιθυμίας. ἦκεν ὁ πατήρ μου
"μὸς εἰς τὴν χώραν, ἢ τιμωρησόμενος ὑμᾶς τὰ κτη Κέ-
"σιον, ἀλλὰ νουθετήσων. δέον γοῦν, εἴπερ [c] ἐπ' ἀναστάσῃ
"τῷ ἔθνους παρῆν, ὅτι τὴν ῥίζαν ὑμῶν δραμεῖν, καὶ σύμ-
"την [d] ἐκπορθεῖν τὴν πόλιν εὐθέως, ὁ δὲ Γαλιλαίαν
"ἐδῄου καὶ τὰ πέριξ, [e] ὅπως δῷς ὑμῖν χρόνον εἰς [f] μετά-
"νοιαν. ἀλλ' ὑμῖν ἀσθένεια τὸ φιλάνθρωπον ἐδόκει, καὶ
"τὸ ἡμετέρας πραότητος τὸ τόλμαν ἐπεθρέψατε. Νέ-
"ρωνος οἰχομένου, τοῦθ' ὥσπερ ἐχρῆν τοὺς πονηροτάτους
"ἐποιήσατε, ταῖς ἐμφυλίοις ἡμῶν ταραχαῖς ἐπεθαῤῥή-
"σατε, καὶ χωρισθέντων εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐμοῦ τε καὶ τοῦ πα-
"τρὸς, εἰς ἰουδαϊσμὸν τὸν πόλεμον κατεχρήσασθε τοῖς
"καιροῖς· καὶ οὐκ ἠδέσθητε ταράξαντες ἀνδρεάτους
"γεγενημένους, ὡς καὶ στρατηγοὺς φιλανθρώπους ἐπειρά-
"σατε. στασιασάντων γοῦν ἡμῖν τὴν ἡγεμονίας, καὶ τῶν μὲ
"κτη ζώντων ἠρεμούντων πάντων, στρατευομένων δὲ ἐν
"σπανδομένοις τῶν ἔξωθεν ἐθνῶν, πάλιν οἱ Ιουδαῖοι πο-
"λέμους· καὶ στρατείαν μὲ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπὲρ Εὐ-
"φράτην ὅτι νεωτερισμῷ, πρόβολοι δὲ τειχῶν ἀνα-
"κοδομούμενοι καινοί, ζάσεις δὲ καὶ τυράννων φιλονεικίαι,
"καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, [g] μόνα τοῖς οὕτω πονηροῖς
"πρέποντα. [h] ἦκον ὅτι τὴν πόλιν ἐγὼ, ἰουδαῖ δ' πα-
"τρὸς ἄκοντος λαοῦν σκυθρωπὰ ἰουδαγγέλματα· τὸ
"δῆμον ἀκούσας εἰρηνικὰ φρονεῖν, ἥδην. ὑμᾶς παύσα-
"σθαι πρὸ πολέμου παρεκάλουν, μάχει πολλοῦ πο-
"λεμούντων ἐφειδόμενον, δεξιὰς αὐτομόλοις [i] δέδωκα, κα-
"ταφυγοῦσι [k] πίστιν ἐτήρησα, πολλοὺς αἰχμαλώτους
"ἠλέησα, τοὺς ἐπείγοντας βασανίσας [l] ἀκώλυσα, τεί-
"χεσιν ὑμετέροις μηχανὰς ἄκων προσήγαγον, ἀεὶ φο-
"νῶντας τοὺς στρατιώτας ἐφ' ὑμῖν κατέχον, καθ' ἑκά-
"στην νίκην εἰς ἡτώμενον ὑμᾶς εἰς εἰρήνην [m] παρεκα-
"λεσάμην. εἰ ἱερῷ πλησίον γενόμενον, πάλιν ἐκὼν ἐξε-
"λαθόμην τῶν τοῦ πολέμου νόμων· φείσασθαι δὲ παρε-
"κάλουν τὴν ἰδίαν ὑμᾶς ἁγίαν, καὶ σῶσαι τὸν ναὸν ἑαυ-
"τοῖς, δοὺς ἄδειάν τε ἐξόδου καὶ πίστιν σωτηρίας, εἰ
"δὲ βούλοισθε καὶ μάχης καιρὸν ἐν ἄλλῳ τόπῳ. πάν-
"των ὑπερίδοντες, καὶ τὸν ναὸν ἰδίαις χερσὶν ἐνεπρήσα-
"τε· ἔπειτα, μαρώτατοι, [n] προκαλεῖσθέ με πρὸς
"λόγους νῦν; ἵνα τί σώσητε τοιοῦτον ὄν ἀπολωλεν; οἵας
"ὑμᾶς αὐτοὺς ἀξιοῦτε μὴ τὸν ναὸν σωτηρίας; ἀλλὰ γοῦν
"μὴ τὸν ὅπλων ἐφάπτεσθε, ἢ ὡς ἐν ἐχθροῖς ὑποκρίνεσθε γοῦν
"ἱκέτας. ὦ ταλαίπωροι, τίνι πεποιθότες; ἢ νεκρὸς μὲν
"ὑμῶν ὁ δῆμος, οἴχεται δὲ ὁ ναὸς, [o] ὑπ' ἐμοὶ δὲ ἡ πόλις, ἐν

"res, noſtraque pecunia voſmet adverſus nos
"compararetis. deinde, tantis bonis cumulati,
"ſatietatem in eos qui hæc vobis præſtiterant
"convertiſtis, & immitium inſtar ſerpentium
"in blandientes virus evomiſtis. Eſto igitur,
"Neronis ſocordiam contempſiſtis, &, tan-
"quam membra diſrupta aut convulſa, alio
"tempore maligne quieſcentes, cum gravior
"ingrueret morbus, voſmet oſtendiſtis, & ad
"ſpes improbas etiam cupiditates immodicas
"explicaſtis. Veniebat pater meus in hanc
"regionem, non ut ob ea quæ in Ceſtium ad-
"miſiſtis pœnas exigeret, ſed vos commone-
"faceret. Itaque cum deberet, ſi evertendæ
"nationis cauſa veniſſet, ipſam radicem pete-
"re, atq; hanc ſtatim delere civitatem, ille Ga-
"lilæam & circa eam loca vaſtare maluit, ut
"vobis pœnitentiam agendi daret opportuni-
"tatem. Verum hæc ejus humanitas vobis
"infirmitas videbatur, & ex noſtra lenitate
"vobis crevit audacia. Nerone è vita exce-
"dente, feciſtis quod nequiſſimorum erat, ex
"turbis noſtris civilibus animos ſumpſiſtis;
"meque ac patre meo digreſſis in Ægyptum,
"tempus illud captaſtis, ad bellicos apparatus
"faciendos; neque vos puduit perturbare prin-
"cipes declaratos, quos etiam duces humaniſſi-
"mos fueratis experti. Itaque cum ad nos
"devolveretur imperium, & omnes quidem in
"eo paſſim quieſcerent, legatos autem mit-
"terent gratularenturque exteræ nationes, ite-
"rum hoſtes ſe oſtendunt Judæi: & legationes,
"quidem à vobis ad Tranſeuphratenſes nova-
"rum rerum gratia miſſæ, murorum autem no-
"vi ambitus exſtructi; ſeditio etiam excitata,
"tyrannorumque contentio, & bellum inteſti-
"num, quæ ſola hujuſcemodi populum ſcele-
"ratum decent. Ego ad civitatem *hanc* ve-
"niebam, cum triſtibus ab invito patre man-
"datis: cognitoque populum paci ſtudere, læ-
"tabar. Ante bellum rogabam vos ab eo de-
"ſiſtere, diu pugnantibus parcebam, transfu-
"gis dextram dedi, cumque ad me ſe recepiſ-
"ſent fidem ſervavi, multoſque captivos miſe-
"ratus ſum, cruciatibus bellum urgentes coër-
"cui, muris veſtris machinas invitus admo-
"vebam, ſemper cædis veſtræ cupidos milites
"continebam, quoties vincebam toties vos ad
"pacem tanquam victus provocavi. cum pro-
"pe ad templum acceſſiſſem, ultro iterum le-
"gis belli obliviſcebar; & parcere vos pro-
"priis ſanctis orabam, templumque vobiſmet
"conſervare, data exeundi copia & fide ſalu-
"tis, & ſi velletis pugnandi etiam tempore
"alio in loco. Omnia inſuper habuiſtis, &
"templum manibus veſtris incendiſtis: dein-
"de, ſceleratiſſimi, nunc me ad colloquium
"provocatis? Quorſum tale conſervabitis,
"quale periit? Qua voſmet ſalute dignos eſſe
"judicatis poſt templum *exciſum*? Quine-
"tiam nunc armati ſtetiſtis, nec in extremis
"ſupplices eſſe vel ſimulatis. ô miſeri, qua
"fiducia? nonne populus veſter exſtinctus eſt,
"periit templum, mihi ſubdita eſt civitas, in
"mea

a Απηλάσιον *Big.* *b* Οὖν *Big.* *c* Ita *Big.* ἐπὶ ἀποστάσει in *Editis Aliiſque.* *d* Περιεῖν *Vat.* *e* Ita *Big.* ἵνα δῷς in *ceteris.* *f* Μεταμέλειαν *Big.* *g* Μόνα τοῖς τοῖς *Big.* *h* Ηκον ἐγὼ ἐπὶ τὴν πόλιν *Big.* *i* Εδωκα *Big.* *k* Πίστεως *Big.* *l* Ita *Big.* & forſan *Ruf.* ἐκώλυσα in *Editis Aliiſque.* *m* Προσκαλούμενον *Big.* *n* Προκαλεῖσθέ με ὡς λ. *Big.* προσκαλεῖσθέ με πρὸς λ. *Bod.* Interrogationis notam vice commatis poſt νῦν poſui. *o* Υπ' ἐμοὶ *Big.*

"mea poteſtate ſunt animæ veſtræ, & tamen "fortitudinis eſſe gloriam arbitramini, mori "velle? Verum non ego contendam cum "pertinacia veſtra. Sed projectis armis, tra- "ditiſque corporibus, vitam vobis indulgeo; "ut in domo mitis dominus, qui de inſa- "nabilibus ſumpto ſupplicio cætera mihimet "ſervo.

Judæi non admittunt conditiones oblatas à Tito.

3. Ad hæc autem illi reſponderunt, "dextram "quidem ab eo ſe minime poſſe accipere, ju- "raſſe enim ſeſe id nunquam facturos. egre- "diendi vero per munitiones, quà murum ſe- "pſerat, cum conjugibus ac liberis facultа- "tem petebant: ituros quippe in ſolitudinem "ipſique urbem relicturos." Quam ob rem Titus vehementer iratus, ſi in ſorte captorum conſtituti victorum ipſi conditiones ponerent, declarari quidem his juſſit voce præconis, "ne "quis amplius transfugeret, aut ſpem dextræ "haberet (ſe enim parſurum eſſe nemini) cun- "ctis itaque viribus dimicarent, & quantum "poſſent ſaluti ſuæ conſulerent. jam enim ſe "omnia jure belli geſturum." Milites autem urbem incendere ac diripere juſſit. Atqui illi eo quidem die nihil agebant; poſtridie ve- ro Archivum, & Acram, & Curiam, & locum qui vocatur Ophla ſuccenderunt; & progre- diebatur ignis uſque ad Helenæ regiam, quæ in media erat Acra. incenſi etiam erant an- giportus & domus fame enectorum plenæ.

Titus ſtatuit urbem perdere.

Izatæ filii & fratres, qui in urbe obſeſſi fuere, Tito ſupplicant.

4. Eandem circa diem Izatæ regis & filii & fratres, cumque his multi nobiles indigenæ illic congregati, ſupplicarunt Cæſari ut dextram ſibi darent. Ille vero, quamvis omnibus qui ſupererant valde iratus, à moribus ſuis non receſſit, ſed eos ſuſcipit. Et tunc quidem omnes in cuſtodia habebat: Regis autem filios & propinquos poſtea vinctos Romam perduxit, obſidum fidem præſtituros.

"χερσὶ δὲ τὰς ἐμὰς ἔχετε τὰς ψυχάς, εἶθ' [a] ὑπολαμ- "βάνετε δόξαν ἀνδρείας τὸ [b] θανατᾶν; ὑ μὲν ἐγὼ φι- "λονεικήσω πρὸς τὴν ὀπόνοιαν ὑμῶν. ῥίψασι δὲ τὰ "ὅπλα, καὶ [c] παραδῦσι τὰ σώματα, χαρίζομαι ὃ ζῆν· "ὥσπερ οἰ [d] οἰκίαι πρᾶος δεσπότης, τὰ μὲ ἀνήκεστα κο- "λάσας, τὰ δὲ λοιπὰ σώζων ἐμαυτῷ.

γ'. Πρὸς [e] δὲ ταῦτα ὑποκρίνονται, "δεξιὰν μὲ μὴ λέ- "γουσαν πρὸ αὐτῶ λαβεῖν, ὁμωμοκέναι γὰρ, μηδέποτε "τοῦτο ποιήσειν. ἔξοδον δ' ἠτοῦντο μόνον ἀφ' ὧν πεπεισμέ- "τος μὲ γυναικῶν καὶ τέκνων· ἀπελθοῦσαι γὰρ εἰς τὴν "ἔρημον, καὶ καθαλέψειν αὐτῷ τὴν πόλιν." πρὸς ταῦτα ἀγανακτήσας Τίτος, εἰ τύχοι ἁλωκότων ἔχον- τες αἱρέσεις αὐτῷ προτείνουσιν νενικηκότων, κηρύξαι μὲ ἐκέλευσεν εἰς αὐτὺς, "μήτε αὐτομολεῖν [f] ἔτι, μήτε δε- "ξιὰν ἐλπίζειν· [g] φείσεσθαι γὰρ οὐδενός· [h] ἀλλὰ ἁπάσῃ "δυνάμει μάχεσθαι, καὶ σώζειν ἑαυτὺς, ὅπως ἂν [i] δύ- "νωνται. πάντα γὰρ αὐτὸς ἤδη πρόξειν πολέμου νόμῳ." τοῖς δὲ στρατιώταις ἐμπιπρᾶναι καὶ διαρπάζειν [k] ἐκέ- λευσε τ' πόλιν. οἱ δ' [l] ἐκείνῃ μὲ ἐπέσχον τ' ἡμέραν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τό,τε ἀρχεῖον, καὶ τὴν [m] Ακραν, [n] καὶ τὸ βουλευτήριον, καὶ τ' [o] Οφλᾶν καλούμενον ὑφῆψαν, καὶ προ- κόψε τὸ πῦρ μέχρι τ' Ελένης βασιλείων, ἃ δὴ κατ' μέ- σην τ' Ακραν ἦν. ἐκάμνετο δ' οἵτε στενωποὶ, καὶ αἱ οἰκίαι νεκρῶν ἐσώ γε λιμῷ διεφθαρμένων πλήρεις.

δ'. Κατὰ ταύτην τ' ἡμέραν, οἵτε [p] Ιζάτου βασιλέως λς'. υἱοὶ καὶ ἀδελφοί, πρὸς οἷς πολλοὶ τ' ἐπισήμων δημοτῶν ἐκ σωμελθόντες, [q] ἱκέτευσε Καίσαρα δοῦναι δεξιὰν αὐ- τοῖς. ὁ δὲ, κρίνει πρὸς πάντας τὺς ὑπολοίπους διωργι- σμένος, οὐκ ἤλλαξε τὸ ἦθος, δέχεται δὲ τὺς ἄνδρας. καὶ τότε μὲ ἐν φρουρᾷ πάντας εἶχε· τὺς [r] δὲ βασιλέως παῖδας καὶ συγγε- νεῖς δήσας, ὕστερον εἰς Ρώμην ἀπήλασε, πίστιν ὁμήρων παρέξοντας.

XIV. CAP. VII. ΚΕΦ. ζ. λζ.

Quænam deinceps acciderunt ſeditioſis, mala multa facientibus & patientibus: & quomodo urbem ſuperiorem occupat Cæſar.

Τίνα ἐξῆς συνέβη τοῖς στασιασταῖς, κακὰ πολλὰ δρῶ- σι καὶ παθοῦσιν· καὶ ὡς τῆς ἄνω πόλεως ἐγκρατὴς γίνεται Καῖσαρ.

Tyranni conſugium in palatium.

SEditioſi autem, facto in regiam impetu, ubi ob loci munitionem multi facultates ſuas depoſuerant, & Romanos inde pellunt, & cœtu plebis ibi congregatæ, ad octo millia & quadringentos, omni interfecto, pecuniam diripuerunt. Vivos autem duos *milites* Romanos ceperunt, unum equitem, alterum peditem. & peditem quidem trucidatum ſtatim per omnem traxere civitatem, quaſi in uno corpore omnes Romanos ulciſcerentur. eques vero, ſe aliquid illis quod ſaluti foret ſuggeſturum dicens, ad Simonem deducitur: cui cum nihil haberet quod diceret, Ardalæ cuidam è ducibus traditur puniendus. Qui cum eum, revinctis poſt tergum manibus, ocu- liſque faſcia obſtrictis, in conſpectum Roma-

Supplicii capitalis modus.

ΟΙ στασιασταὶ δ' ὅτι τ' βασιλικὰ ὁρμήσαντες αὐ- λεῖ, εἰς ἃ δι' ὀχυρότητα πολλοὶ τὰς κλήσεις ἀπέθεντο, τύς τε Ρωμαίους [s] ἀπ' αὐτῆς τρέπουσι, καὶ δὴ συνηθροισμένον αὐτόθι δῆμον πᾶν φονεύσαντες, ὄντας εἰς ὀκταχιλίους καὶ τετρακοσίους, τὰ χρήματα διήρ- παζον. ἐζώγρησαν δὲ καὶ [t] Ρωμαίων δύο, τ' μὲ ἱππέα, τ' δὲ πεζόν. καὶ τ' μὲ πεζὸν ἀποσφάξαντες εὐθέως [u] ἕσυραν πρὸ τὴν [x] πόλιν, ὥσπερ [y] σὸ ἑνὶ σώματι πάντας Ρω- μαίους ἀμυνόμενοι. ὁ δὲ ἱππεὺς, ὠφέλιμόν τι αὐτοῖς πρὸς σωτηρίαν [z] ὑποθήσεσθαι λέγων, ἀνάγεται πρὸς Σίμωνα· ᾧ μηδὲν εἰπεῖν ἔχων, [a] Αρδάλᾳ τινὶ τ' ἡγεμόνων παραδίδοται κολασθησόμενος. ὁ δ' αὖ ὀπίσω [b] τὰ χεῖρε δήσας, καὶ ταινίᾳ τὺς ὀφθαλμὺς, ἀντικρὺ τ' Ρω- μαίων

a Υπιλαμβάνετε *Big.* *b* Δυσθανατᾶν *Bod.* *c* Παραδύσωσι *Big.* *d* Ita *Big.* & *Ruf.* οἰκείας in *cæteris.* *e* Illud δὲ è *Cod. Big.* *f* Voculam ἔτι adjeci auctoritate *Codd. Big. Bod. Vat.* & *Ruf.* *g* Ita *Codd. Gall.* φείσεσθαι in *cæteris.* quod etiam ferri poteſt. *h* Αλλὰ πάσῃ *Big.* & *Bod.* *i* Ita *Big.* δυώνται in *Editis Aliiſque.* *k* Sic *Big. Bod.* & *Zonar.* ἐπιτρέψειν in *Ruf. Aliiſque.* *l* Επ' ἐκείνῃ *Bod.* *m* Videſis *Relandum* in *Palæſtina* S. voce *Jeruſalem.* *n* Τό,τε βουλ. *Big.* *o* *Al.* Οφιλ. conſule *Relandum* p. 855. *p* Ιζᾶ τοῦ βασ. in aliquot *MSS.* *q* Ικέτευον *Big.* *r* Οικίων poſt βασιλικῶν addit *Big.* *ſ* Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* male ἐπ' αὐτὺς in *Editis Aliiſque.* *t* Ρωμαίους *Bod.* & *Ruf.* *u* Εσυραν *Big.* & *Gall.* *x* Ita *Big.* & *Ruf.* in *cæteris* deeſt πόλιν. *y* Illud σὸ è *Cod. Big.* *z* Υποθήσεσθαι *Big.* *a* Αρδάλᾳ *Bod.* *b* Τὰς χεῖρας *Bmsb.*

a Antea

μάων προήγαγεν ὡς καρκατομήσων· φθάνει δ' ἐκεῖνος εἰς τὰς Ρωμάων ἀφυγών, ἐν ὅσῳ ὁ ξίφος ἐκαιτάτο ὁ Ιουδαῖος. τοῦτον [a]ἀφυγόντα οὐκ ἔτ πολεμίων ἀνελεῖν μὲ ἠχ ὑπέμεινε Τῖτος, ἀνάξιον δὲ Ρωμάων εἰ γραπτὸν τὸν χρίνας ὅτι ζῶν ἐλήφθη, καί, τε ὅπλα ἀφείλετο, καὶ τάγματος ἐξέβαλεν, ἄφρ ἰῷ αἰσχυνομένῳ θανάτου χαλεπώτερα.

λη'. β'. Τῇ δ' ἐξῆς Ρωμαῖοι, προφάμενοι τὸν λῃστὰς ἐκ τῆς κάτω πόλεως, καὶ μέχει γε [b]Σιλωὰμ πάντα ἐνέπρησαν. καὶ γε μὲ ἄγεσθαι ἤδοντο διαπαναμένου, τὰ δὲ ἁρπαγῶν δυσμάρτατον, ἐπειδὴ πάνθ' οἱ στασιασταὶ προκενοῦντες ἀνεχώρουν εἰς τὸν ἄνω πόλιν. ἰῷ γὰρ αὐτοῖς μετάνοια μὲ ὠφέλεια τῶν κακῶν, ἀλαζονεία δ' ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς. καμομένην γῆν ἀφορῶντες τὸν πόλιν, ἱλαροῖς τοῖς προσώποις εὐθυμοι τὸν τελευτὸν προσδέχεσθαι ἔλεγον, πεφονευμένου μὲν γε δήμου, κεκαυμένου δὲ γε ναοῦ, φλεγομένου δὲ γε ἄστεος, μηδὲν καταλιπόντες τοῖς πολεμίοις. ἐνίων ὅ,γε Ἰώσηπος ἐν ἐσχάτοις ἱκετεύων αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν λειψάνων τῆς πόλεως ἔκαμνεν. ἀλλὰ πολλὰ μὲ πρὸς τὴν ὠμότητα καὶ τὸν ἀσέβειαν εἰπών, πολλὰ δὲ συμβουλεύσας πρὸς σωτηρίαν, οὐδὲν γε χλευασθέντα πλέον ἀπηνέγκατο. ἐπεὶ δ' ὅτε ὀμόσαντας ἀφ' ὅρκου ἑαυτοὺς ὑπέμενον, ὅτε πολεμεῖν ἐξ ἴσου Ρωμαίοις ἔθ' οἷοί τε ἦσαν, ὥσπερ εἰρκτῇ περιειλημμένοι, [c]τότε γε φονεύειν ἐθέλουσι κάτω τὰς δεξιάς, σκιδνάμενοι κατὰ τὰ ἔμπροσθεν τῆς πόλεως, τοῖς ἐρημίοις ὑπολόχων τὸν αὐτομολεῖν ὁρμημένους. ἠλίσκοντο δὲ πολλοί, καὶ πάντας ἀποσφάττοντες, ἕως γε οὐδείας οὐδὲ [d]φυγεῖν ἴσχυον, ἐρρίπτουν αὐτοὺς κυσὶ τοὺς νεκρούς. ἐδόκει δὲ πᾶς τρόπος ἀπωλείας τοῦ λιμοῦ κουφότερος, ὥστε καὶ Ρωμαίοις, ἀπηλπικόσιν ἤδη καὶ ἔλεον, ὅμως προσέφθονον, καὶ φονεύουσι τοῖς στασιασταῖς ἐκόντες ἐπέπιπτον. τόπος τε ὅλη τῆς πόλεως οὐδεὶς γυμνὸς ἰῷ, [e]ἀλλὰ ἅπας [f]ἡ λιμοῦ νεκροὶ εἶχεν ἢ στάσεως, καὶ πεπλήρωτο νεκρῶν ἢ ἀφ' στάσιν ἢ ἀφ' λιμὸν ἀπολωλότων.

λθ'. γ'. Ἐθαλπε δὲ τὸς τε τυράννους, καὶ τὸ σὺν αὐτοῖς ληστρικόν, [g]ἐλπὶς ἐσχάτη ἐφ' τῷ ὑπονόμων, εἰς ὃς καταφύγοντες ἐν προσδόκων ἐρευνηθήσεσθαι· μετὰ δὲ τὸν παντελῆ τῆς πόλεως ἅλωσιν, ἀναζευξάντων [h]τῶν Ρωμαίων προελθόντες, ἀποφάσεσθαι ἐπεχείρουν. ὃ δ' ἰῷ ἄρα ὄνειρος αὐτοῖς· ὅτε γὰρ τῷ Θεὸν, ὅτε Ρωμαίους λήσειν ἔμελλον. τὸν καὶ τὰ μεμιὸν τοῖς ὑπονομίοις πεποιθότες, αὐτοὶ πλείονα τῶν Ρωμαίων [i]διεπύρασε· καὶ τὰς ἐκ τῶν καμομένων καταφυγὰς εἰς τὰς διώρυχας ἐκλιγνύν τε [k]ἀναύδως καὶ ἐσύλων. κἂν εἴ τινος εὕροιεν τροφὸν ἁρπάζοντες, αἵματι πεφυρμένην, κατέπινον. ἦν δὲ καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐν ταῖς ἁρπαγαῖς ἤδη πόλεμος αὐτοῖς. δοκῶσι δ' ἄν μοι, μὴ [l]φθαθέντες ὑπὸ τῶν ἁλώσεως, δι' ὑπερβολὴν ὠμότητος γεύσασθαι καὶ τῶν νεκρῶν.

norum veluti capite cæsurus produxisset: is, dum gladium Judæus educeret, occupat fugam maturare ad Romanos. Hunc ab hostibus elapsum, occidere quidem non sustinuit Titus, militem vero esse ratus Romanis indignum, quia vivus fuerat captus, armis ablatis eum agmine pepulit; quæ res viro pudenti morte gravior.

2. Postridie autem Romani latronibus ex inferiore urbe profligatis, etiam ad Siloam usque omnia incenderunt. & urbem quidem flammis absumi gaudebant, rapinis vero excidebant; quoniam seditiosi, exhaustis prius omnibus, in superiorem civitatem se receperant. Illos enim malorum quidem minime pœnitebat: sed arroganter adeo se gerebant, ac si res bene cecidissent. Itaque cum urbem ardere viderent, hilari vultu mortem se exspectare dicebant, ut qui perempto populo, incenso templo, & conflagrante urbe, nihil hostibus *diripiendum* reliquerint. *Non tamen Josephus in extremis cessabat eos obsecrare pro reliquiis civitatis. Sed multa quidem in eorum crudelitatem atque impietatem loquutus, multis vero pro salute *eos* adhortatus, nihil amplius quam ut irrideretur assequutus est. Quoniam vero neque Romanis se dedere propter jusjurandum volebant, neque pugnare cum Romanis ex æquo jam poterant, arcta quippe obsidione circundati, cædibusque insuper assuetis familiare erat dextras movere, ante urbem dispersi in ruinis transfugere cupientibus insidiabantur. Multos autem capiebant, omnesque interficientes (nam propter inediam fugere non valebant) illorum cadavera canibus projiciebant. Omne autem pereundi genus fame levius videbatur: adeo ut ad Romanos, licet jam desperata misericordia, tamen fugerent; atque in seditiosos, à cæde non cessantes, sponte inciderent. nullusque in urbe locus erat vacuus, sed omnis aut fame aut seditione peremptos habebat, & cadaveribus eorum oppletus erat, qui aut seditione aut alimentorum penuria perierunt.

Incendium urbis inferioris.

Josephi pietas in patriam.

Tyrannorum crudelitas.

3. Tyrannos autem, factionemque latronum, qui cum illis erant, fovebat spes ultima cuniculorum: in quos si confugerent, se non indagatum iri putabant: sed peracto excidio, post Romanorum digressum prodire & aufugere cogitabant. Id autem plane illis erat somnium: nec enim vel Deum vel Romanos fuerant latituri. Porro tunc subterraneis freti, plura quam Romani concremabant: & qui ex incendiis fugientes in fossas descenderant, eos improbe necabant itemq; spoliabant. Quinetiam cibum sicubi reperissent, sanguine *licet* concretum, rapientes devorabant. Inter ipsos autem de rapinis jam bellum gerebatur: eosque putaverim, nisi excidio præventos, nimia crudelitate etiam mortuorum corpora degustaturos.

Tyrannorum spes vana evadendi per cuniculos.

a Antea erat ἀφυγόντα μέν. verum μὲ delevi auctoritate *Codd. MSS.* *b* Sic *MSS.* Σιλωᾶ in *Editis.* *c* Τὸ δὲ *Big.* *d* Φυγεῖν & mox οἱ ἐρίπτων in *Cod. Big.* *e* Ἀλλὰ πᾶς *Big.* *f* Illud ἡ ex *Zonara* additum. *g* Ἐλπὶς ἐσχάτη ἡ π. *Big.* *h.* Illud τῶν ἐκ *Codd. MSS.* ut & mox infra v. 43. *i* Ὑπεπίμπρασαν *Big.* ὑπεπίμπρασαν *Vat.* *k* Ita *Big.* antea erat ἀνιδίως. Quæ vox sit huic loco accommodatior, aliorum esto judicium. *l* Φθαρέντες *Big.* φθαρέντες *Vat.* * Sed tamen Josephus in extremis eorum rebus pro reliquiis civitatis obsecrando laborabat, *Ruf.*

CAP. VIII.

Quomodo Cæſar contra urbem ſuperiorem aggeres erigit: quibus perfectis machinas adduci jubet, & totam urbem cepit.

Auguſti XX *incipiunt Romani aggeres erigere contra urbem ſuperiorem.*

CÆſar autem, cum urbs ſuperior, in loco præcipiti ſita, ſine aggeribus capi non poſſet, copiis opus diſtribuit viceſimo die menſis Loi. Erat autem materiæ advectio difficilis; omnibus, ut dictum eſt, circa civitatem ad ſtadium uſque centeſimum, in aggerum priorum exſtructionem detonſis. Et quatuor quidem legionum opera in parte civitatis occidentali ex adverſo aulæ regiæ erigebantur: auxiliarium vero manus & cætera multitudo xyſtum verſus *occupabatur*, ac pontem, & Simonis turrim, quam cum Joanne bellum gerens pro caſtello ſibi ædificaverat.

Idumæi deditionem tentant.

2. Iis diebus Idumæorum duces, clam congregati, conſilium de ſui traditione inierunt; viriſque quinque ad Titum miſſis, ut dextram ſibi daret ſupplices petebant. Ille vero, tyrannos, Idumæis avulſis qui belli pars magna erant, pertinaciam abjecturos ſperans, tarde quidem, veruntamen illis incolumitatem promittit, viroſque remiſit. Dum autem diſceſſum pararent, rem intelligit Simon, & quinque quidem, qui ad Titum perrexerant, ſtatim occidit, duces vero, quorum nobiliſſimus erat Jacobus Soſæ filius, correptos in carcerem compingit. Idumæorum autem multitudinem, quod privati eſſent ducibus, conſilii inopem, obſervari jubet, & mœnia præſidiis accuratioribus muniebat. Non tamen cuſtodes transfugientibus obſtare valebant: ſed quamvis plurimi necarentur, multo *tamen* plures erant qui diffugerent. Omnes autem ſuſcipiebantur à Romanis, & quod Titus lenitate ſua præcepta priora inſuper habuerat, & ipſi *milites* ſatietate lucrique ſpe cæde abſtinuerant. Nam ſolis plebejis relictis, cæteram multitudinem cum uxoribus & liberis, minimo quemque pretio venundabant, ob mancipiorum magnum numerum & emptorum paucitatem. Quanquam autem voce præconis edixiſſet, ne quis ſolus transfugeret, ut familias *ſuas ſecum* educerent, tamen hos quoque recipiebat, appoſitis qui ab illis ſepararent quotquot pœna digni viderentur. Et quidem eorum qui venditi ſunt infinita erat multitudo; è plebejis vero ultra XL millia ſunt conſervati, quos Cæſar, prout gratum unicuiq; erat, dimiſit.

Idumæi evadunt Cæſaris permiſſu.

Jeſus ſacerdos ſacra quædam vaſa tradit Cæſari.

3. In iiſdem diebus, quidam à ſacerdotibus, Thebuthi filius, nomine Jeſus, jurejurando pacta ſibimet à Cæſare incolumitate, ea lege ut de ſacris inſtrumentis quædam traderet, egreditur, ac tradit ex fani pariete candelabra duo, his quæ poſita erant in templo ſimilia, menſaſque & crateras & phialas, omnia ex ſolido auro & graviſſimo facta. necnon & aulæa, & pontificias veſtes cum lapidibus, & multa alia vaſa ſacro miniſterio comparata tradit. Quin

ΚΕΦ. ή'. κή'.

Οπως πόλιν τὴν ἄνω χώμασι ἁλαμβάνει ὁ Καῖσαρ· ὧν πεπλεσμένων τὰς μηχανὰς προσίγεσθαι κελεύει, ⸗ ἐγκρατὴς τ᾽ ὅλης πόλεως ἐγένετο.

ΚΑῖσαρ δὲ, ὡς ἀμήχανον ἦν ἐξελεῖν δίχα χωμάτων τ᾽ ἄνω πόλιν προῃρημένοις ὑσαι, ἁθροίσας τοῖς ἔργοις τ᾽ δυνάμεις λόφ μικὸς εἰχέδι. χαλεπὴ δ᾽ ἦν τ᾽ ὕλης ἡ κομιδὴ, πάντων, ὡς ἔφην, τ᾽ περὶ τ᾽ πόλιν ἐφ᾽ ἑκατὸν σταδίους ἐφιλωμένων εἰς τὰ πρότερα χώματα. τ᾽ μὲν οὖν τεσσάρων ταγμάτων ἠγείρετο τὰ ἔργα κατ᾽ τὸ πρὸς δύσιν κλίμα τ᾽ πόλεως, ἄντικρυς τ᾽ βασιλικῆς αὐλῆς· τὸ δὲ συμμαχικὸν πλῆθος, ἢ ὁ λαπὸς ὄχλος κατ᾽ τ᾽ ξυστὸν, ἐξ ὧ ἢ τ᾽ γέφυραι, ἢ τ᾽ Σίμωνος πύργοι, οἳ ᾠκοδόμησε πρὸς Ιωάννῃν πολεμῶν ἑαυτῷ φρούριον.

Β'. Κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας, οἱ τ᾽ Ιδυμαίων ἡγεμόνες, κρύφα συνελθόντες, ἐβουλεύσαντο περὶ παραδόσεως σφῶν αὐτῶν, ἢ πέμψαντες ἄνδρας πέντε πρὸς Τίτον, ἱκέτευον δεξιὰν αὐτοῖς. ὁ δὲ, ἢ τὺς τυράννους ἀνδρῶσιν ἐλπίσας, ἀπαναθέντων τ᾽ Ιδυμαίων, οἱ πολὺ μὲν πολέμου μέρος ἦν, βραδέως μὲν, ἀλλ᾽ οὖν καλαυδεῖ τε τ᾽ σωτηρίαν αὐτοῖς, ἢ τὺς ἄνδρας ἀνέπεμψε. παρασκευαζομένων δ᾽ ἀποχωρεῖν αἰσθάνεται Σίμων, καὶ πέντε μὲν τὺς ἀπελθόντας πρὸς Τίτον εὐθέως ἀναιρεῖ, τὺς δ᾽ ἡγεμόνας, ὧν ἐπισημότατος ἦν ὁ τ᾽ Σωσᾶ Ιάκωβος, συλλαβὼν ἔργνυσι· τὸ δὲ πλῆθος τ᾽ Ιδυμαίων, ἀμηχανῶν διὰ τ᾽ ἀφαίρεσιν τ᾽ ἡγεμόνων, ὐκ ἀφύλακτον εἶχε, καὶ τὸ τεῖχος φρουραῖς ἐκμελεστέραις διελάμβανεν. ὑ μὴν ἀντίσχειν οἱ φρουροὶ πρὸς τὰς αὐτομολίας ἴσχυον· ἀλλὰ καί τοι πλείστων φονευομένων, πολὺ πλείους ⓐ ἀφεφεύγοντες ἦσ. ἐδέχοντο δὲ Ρωμαῖοι πάντας, τότε Τίτου διὰ παρόπτικα τ᾽ πρότερον ἀμελήσαντος προαγελμένου, ἢ αὐτοὶ [b] κόρῳ τ᾽ κλέπτειν ἀπεχόμενοι, ἢ κέρδους ἐλπίδι. τὺς γὰρ δημοπικὺς καταλιπόντες μόνους, τ᾽ ἄλλον ὄχλον ἐπώλουν σὺν γυναιξὶ ἢ τέκνοις, ἐλαχίστης τιμῆς ἕκαστον, πλήθει τε τ᾽ κτ'. πραγομένων, καὶ ὀλιγότητι τ᾽ ὠνουμένων. καὶ ὥρᾳ δὲ προεκήρυξε μηδένα μέτοι αὐτομολεῖν, ὅπως [c] καὶ γυναῖκας ἐξαγάγοιεν, ὅμως καὶ τύτους ἐδέχετο. ἐπίστευσε μέν τοι τὺς [d] ἀφικνεῖσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν, εἴ πε εἴη κολάσεως ἄξιος. ἢ τ᾽ μὲ ἀπεμπολήσεσθαι [e] ἄπειρον ὄ πλῆθος ἦν· οἱ δημοτικοὶ δὲ διεσώθησ ὑπὲρ τετρακισμυρίους, ὓς ἀφῆκε Καῖσαρ, ἢ φίλον ἦν ἑκάστῳ.

Γ'. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις, ἢ τ᾽ ἱερέων τις [f] Θεβουθὶ παῖς, Ιησοῦς ὄνομα, λαβὼν περὶ σωτηρίας ὅρκους παρὰ Καίσαρος, ἐφ᾽ ᾧ παραδώσῃ τινὰ τ᾽ ἱερῶν κειμηλίων, ἔξεσι, ἢ παραδίδωσιν ἀπὸ τ᾽ τοίχου τ᾽ ναῦ λυχνίας δύο [g] τοῖς κατ᾽ τ᾽ ναὸν κρατῆρας παραπλησίας, τραπέζας τε ἢ κρατῆρας ἢ φιάλας, πάνθ᾽ ὁλόχρυσα ἢ βαρύτατα. παραδίδωσι δὲ ἢ τὰ καταπετάσματα, ἢ τὰ ἐνδύματα τ᾽ ἀρχιερέων σὺν τοῖς λίθοις, ἢ πολλὰ τ᾽ πρὸς τὰς ἱερουργίας σκευῶν ἄλλα. συλ-

λη φθεὶς

a Τὺς αὐτομολίας *Big.* τὺς αὐτομόλους *Zonar.* *b* Κόρῳ *Big.* unde ἀφ᾽ quis excidiſſe ſuſpicaretur. *c* Καὶ τὰς γυναῖκας *Big.* & mox ἐξάγοιεν *Vat.* *d* Διαπεφεύγοντας *Big.* *e* Ita *Big.* & *Vat.* ἄπειρον π. πλ. in *Editis*, *Zonara*, *Aliiſque*. *f* Ita cum *Rufino* legendum cenſeo. Θαμοῦτι in *Editis*, forſan pro Θιοῦτι quod habet *Cod. Vat.* Ζιοῦθι *Big.* *g* Τῶν κατ᾽ τ᾽ ναὸν πυρφόρων *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.*

a Πρὸς

ληφθεὶς δὲ ὑ ὁ γαζοφύλαξ τ̃ ἱερ̃ Φινέας ὄνομα, τύς τε χιτῶνας ὑ τὰς ζώνας ἐπέδειξε τ̃ ἱερέων, πορφύραν τε πολλὴν ὑ κόκκον, ἃ [a] πρὸς χρείας ἀπέκειντο τ̃ καλαπετάσμασιν, σὺν οἷς κιννάμωμόν τε πολὺ ὑ κασίαν, ὑ πλῆθος ἑτέρων ἀρωμάτων, ἃ συμμίσγοντες ἐθυμίων ὁσημέραι τ̃ Θεῷ. παρεδόθη δὲ ὑπ' αὐτ̃ πολλὰ ὑ τ̃ ἄλλων κειμηλίων, κόσμος τ' ἱερὸς οὐκ ὀλίγος, ἄφ' αὑτ̃ βίᾳ ληφθεὶς τ̃ τ̃ αὐτομόλων συγγνώμην ἔδωκε.

μϚ'. δ'. Συντετελεσμένων δ' ἤδη ὑ τ̃ χωμάτων ἑβδόμῃ Γορπιαίου μηνὸς, ὀ ὀκτωκαίδεκα ἡμέραις, Ρωμαῖοι μ̃ προσῆγον τὰς μηχανάς· τ̃ δὲ στασιαστ̃ ⓐ μ̃, ἀπεγνωκότες ἤδη τ̃ πόλιν, ἀνεχώρουν ὑ τείχους εἰς τ̃ Ακραν. οἱ δ' ἐγκατεδύοντο τοῖς ὑπονόμοις, πολλοὶ δὲ ἀθρόοι τες ἠμύνοντο τὺς προσάγοντας τὰς ἑλεπόλεις. ἐφάτων δὲ ὑ τούτων Ρωμαῖοι, πλήθει τε χ̀ βίᾳ, χ̀ τὸ μέγιστον, εὐθυμούμενοι ἀθύμων ἤδη ὑ παρειμένων. ὡς δὲ περιερράγη μέρος τι ὑ τείχους, χ̀ τινες τ̃ πύργων τυπόμενοι τοῖς κριοῖς ὑπέδυσ, φυγὴ μ̃ διὰ εὐθέως τ̃ ἀμυνομένων, δέος δὲ χ̀ τοῖς τυραννοις ἐμπίπτει σφοδρότερον τ̃ ἀνάγκης. πρὶν γὰρ ὑπερβῆναι τὺς πολεμίους, σφάρχων τε χ̀ μετέωροι πρὸς φυγὴν ἦσαν. διὰ δ' ἰδεῖν τὺς πάλαι σοβαρὺς ὑ τοῖς ἀσεβήμασιν ἀλαζόνας, τότε ταπεινὺς χ̀ τρομοῦντας, ὡς ἐλεεινὸν ⓔ χ̀ τ̃ μεταβολὴν ὀ πονηροτάτοις τὴν μεταβολήν. ὥρμησαν μ̃ οὖν, ὅπου ὁ προτείχισμα φραμόντες, ὥσασθαί τε τὺς φρουροὺς, χ̀ διακόψαντες ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τὺς μ̃ πάλαι πιστὺς ἑώρων ὑδαμῶ, διέφυγον γὰρ ὅπῃ τινὶ συνεβούλευσεν ἡ ἀνάγκη, προσήοντες δὲ, [b] οἱ μ̃ ὅλον ἀναλελοιφέναι ὁ προὺς δύσιν τεῖχος ἤγγελλον, οἱ δ' ἐμβεβληκέναι τὺς Ρωμαίους, οἱ δ' ἤδη τε πλησίον εἶ ζητοῦντας αὐτύς, ἕτεροι δ' ἀφορᾶν ὅπου τ̃ πύργων πολεμίους ἕλεγον, πλάζοντος τὰς ὄψεις ὑ δέους, ὅπου φόμα πεσόντες, [c] ἀνώμαξαν τ̃ ἑαυτ̃ φρενοβλάβειαν, χ̀ καθάπερ ὑποκεκομμένοι τὰ νεῦρα τ̃ φυγῆς ἠπόρουν. ἔνθα δὴ μάλις' ἄν τις καταμάθοι, τὴν τι ὑ Θεοῦ δύναμιν ὅπου τοῖς ἀνοσίοις, χ̀ τ̃ Ρωμαίων τύχην. οἱ μ̃ γὰρ τύραννοι, τ̃ ἀσφαλείας ἐγύμνωσ ἑαυτύς, χ̀ τ̃ πύργων κατέβησαν ἑκόντες, [d] ἀφ' ὧν βίᾳ μ̃ ὐδέποτ' ἀλῶναι, μόνῳ δ' ἐδύναντο λιμῷ. Ρωμαῖοι δὲ τοσαῦτα περὶ τοῖς ἀσθενεστέροις τείχεσι κεμόνες παρέλαβον τύχη τὰ μὴ δυνατὰ τοῖς ὀργάνοις. παντὸς γὰρ ἰσχυρότεροι μηχανήματος ἦσαν ⓘ τρεῖς πύργοι, περὶ ὧν ἀνωτέρω δεδηλώκαμεν.

ε'. Καταλιπόντες δὴ τύτους, μᾶλλον δ' ὑπὸ ὑ Θεοῦ καταβληθέντες ἀπ' αὐτ̃, προχρῆμα μ̃ εἰς τ̃ [e] ὑπὸ Σιλωὰμ φάραγγα καταφεύγουσιν. αὖθις δ' ὀλίγον ἀνακύψαντες ἐκ ὑ δέους, ὥρμησ' ὅπου ὁ τ̃δε περιτείχισμα. χρησάμενοι δὲ τ̃ τόλμης ἀγαπητοτέρας τ̃ ἀνάγκης, καταγὰρ γὰρ ἤδη τ̃ ἰσχὺν ἅμα ὁ δέος ὑ τ̃ συμφορᾶς, ὑπὸ τ̃ φρουρῶν ἀνασθέντες, ὑ σκεδασθέντες ὑπ' ἀλλήλων, καταδυ εἰς τὺς ὑπονόμους. Ρωμαῖοι δὲ τ̃ τείχων κρατήσαντες, τάς τε σημαίας ἔστη ὅπου τ̃ πύργων, ὑ μετ̃ κρότου ὑ χαρᾶς ἐπαγάλλοντο ὅπου τ̃ νίκῃ, πολὺ μᾶλλον ἢ τ̃ ἁλώσει τ̃ πόλεως ἐπαιρόμενοι· ἐπεὶ γὰρ ἐκ ὑ τ̃ ἀνθρωπείου λογισμ̃ ἐδόκουν ἁλωτὴν ἔσεσθαι, τ̃ τοσαύτης ἀπονοίας ἐπεδείκνυντο τὰ σημεῖα.

& ſacri theſauri cuſtos, nomine Phineas, comprehenſus, tunicas, & cingula ſacerdotum oſtendit, multamque purpuram & coccum, quæ in aulæa adhibenda ſervabantur: cum quibus & multum cinnamomi erat, & caſſia, & aromatum aliorum vis ingens, quæ commiſcentes Deo quotidie adolebant. Traditæ ſunt etiam ab eo & multæ aliæ res pretioſæ, & ſacra ornamenta non pauca; quæ ipſi, *licet* vi capto, veniam transfugis datam conciliabat. *Phineas gazophylax comprehenſus veſtes ſacras aliaſque res indicat.*

4. Jam vero, die ſeptimo menſis Gorpiæi aggeribus intra octodecim dies confectis, Romani quidem machinas admovebant: ſeditioſorum autem alii, qui tum de civitate deſperaverant, muris relictis in Acram recedebant: alii ſe in cuniculos abdebant, multique ordine diſpoſiti eos propugnabant qui helepoles adducebant. Hos vero multitudine ac vi ſuperabant Romani, quodque maximum eſt, læti mœſtos atque jam debiles. Cum autem muri pars quædam abrupta eſſet, nonnullæque turres arietibus pulſatæ ceſſiſſent, ſtatim quidem propugnatores diffugiebant, tyranniſque etiam metus inceſſit vehementior quam pro neceſſitate. nam priuſquam tranſilirent hoſtes, torpore tenebantur & ad fugiendum ſuſpenſi erant. Cernere autem erat paulo ante ſuperbos & impiis facinoribus gloriantes, ita tunc dejectos & tremebundos, ut miſeranda eſſet, quanquam in nequiſſimis, tanta mutatio. Et conati quidem ſunt, factis in munitiones excurſibus cuſtodes pellere, illiſq; perruptis evadere. Cum autem eos, quorum fideli opera prius uſi fuerant, nuſquam viderant, (nam diſperſi erant quò quenquam fugere ſuadebat neceſſitas) & præcurſorum alii totum ab occidente murum ſubverſum eſſe nunciarent, alii Romanos ingreſſos eſſe, alii jam in propinquo eſſe qui ipſos quærebant, aliique ſe videre hoſtes in turribus affirmarent, faciente metu ut errarent oculi, in faciem prolapſi vecordiam ſuam deploraverunt, ac veluti ſucciſi eſſent nervi fugere non poterant. Unde igitur maxime quis & Dei potentiam in ſceleratos intelligat, & fortunam Romanorum. Nam tyranni quidem ſecuritate ſemetipſos exuerunt, atque ultro è turribus deſcenderunt, in quibus vi quidem nunquam, ſola vero fame expugnari poterant. Romani autem, qui adeo circa mœnia infirmiora laboraverant, fortuna ea ceperunt, adverſus quæ nihil valebant organa. Omnibus enim machinis validiores erant tres turres, de quibus ſupra memoravimus. XVI. *Septembris* VII° *Romani machinas admovent urbi ſuperiori.* *Tyranni, Joannes & Simon, terreri incipiunt.* *Tyranni mente privati divinitus munitiſſima loca Romanis permittunt.*

5. His itaque relictis, aut magis ex illis Dei voluntate dejecti, confeſtim quidem in vallem infra Siloam confugerunt. Verum cum ad ſe rurſum ex metu rediiſſent, munitionem illic ſtructam petiere. Uſi autem audacia minus virili quam neceſſitas poſtulabat (jam enim vires eorum metus & calamitas fregerat) repulſi erant à cuſtodibus, & per diverſa disjecti cuniculos ſubierunt. At Romani muris potiti, & ſigna in turribus poſuere, & victoriam cum plauſu & lætitia celebrabant, quod bellum multo *Romani ſigna in turribus ponunt.*

a Πρὸς τὰς χρείας *Vat.* b Οἱ χ̀ μ̃ *Vat.* c Ita cum *Zonara.* ἀνώμοζον in *Joſephi* libris hodiernis. d Ἀφ' ὧν βίᾳ μ̃ ἐδύναντο ἁλῶναι ὐδαμῶς, λιμῷ ὁ μόνῳ *Zonar.* e Εἰς τὴν τ̃ Σιλωὰμ φάρ. *Zonar.*

a Ἀναίδη

Cædes variæ & incendium Urbis.

multo levius ſub finem quam ſub initium invenerant. Itaque cum citra ſanguinem in murum extremum aſcendiſſent, ſupra quam cuique credibile eſt videbatur; neminemque ſibi adverſum videntes, præter morem quo ſe verterent dubitabant. In anguſtias autem vicorum ſtrictis gladiis effuſi deprehenſos ad ſatietatem uſque trucidabant; domoſque totas, cum omnibus qui eò confugerant, incenderunt. Multas vero vaſtantes, cum prædæ cauſa eas penetraſſent, integras defunctorum familias & tecta plena mortuis, quos fames confecerat, offendebant. Dein cum iſta intuerentur horreſcentes vacuis manibus egreſſi ſunt. Non tamen eo modo peremptos miſerantes, idem etiam circa vivos patiebantur: ſed unumquemque obvium transfigentes, anguſtias vicorum cadaveribus obſtruxerunt, & totam civitatem ſanguine obruerunt, ut pleraque incenſorum ſanguine cæſorum exſtinguerentur. Et occidentes quidem ad veſperam deſierunt, nocte vero ignis prævalebat. Ardentibus autem Hieroſolymis illuxit dies Gorpiæi menſis octavus, urbi *quidem*, tot calamitates cum obſideretur expertæ, quot bonis ſi floruiſſet ex quo fuerat condita, plane invidenda ipſa eſſet; non tamen aliàs tantis infelicitatibus digna, quam quod talem progeniem edidit, à qua ſubverſa eſt.

Urbs conflagrat XVIII° menſis Septembris, à paſſione Domini anno XLIII.

ἡ ἀρχῆς κυφότερον ἢ πολέμῳ τὸ τέλος εὑρηκότες. ἀναμωτὶ γὰρ ἢ τελευταίᾳ τείχους ἐπιβάντες ἠπίστων, καὶ μηδὲν βλέποντες ἀντίπαλον, ἀήθως ἠπόρουν. εἰσχυθέντες δὲ τοῖς γειτνιῶσι ξιφήρεις, τύς τε καταλαμβανομένους ἐφόνευον [a]ἀνέδην, καὶ τὰ συμφορηθέντων τὰς οἰκίας αὐτανδρίας [b]ὑπεπίμπρασαν. πολλὰ δὲ κερδαίζοντες, ὁπότ' ἔνδον παρέλθοιεν ἐφ' ἁρπαγὴν γενεὰς ὅλας νεκρῶν κατελάμβανον, καὶ τὰ δώματα πλήρη τῶν ἰδίων πτωμάτων. ἔπειτα πρὸς τὸν ἄδην πτοηθέντες, χεναῖς χερσὶν ἐξέπεσαν. ἐπὶ μὲν οἰκτείροντες τὰς ἔρημον ἀπολωλότας, ὠμῶς καὶ πρὸς τὰς ζώντας ἔπαιον. ἀλλὰ καὶ ὀντυχόντα διελαύνοντες, ἀπέφραξαν μὲν τοὺς γειτνιῶντας [c]νεκροῖς, αἵματι δ' ὅλην τὴν πόλιν κατέκλυσαν, ὡς πολλὰ τῶν φλεγομένων σβεσθῆναι τῷ φόνῳ. καὶ ἡ μὲν κλείοντες ἐπαύσαντο πρὸς ἑαυτέραν, ἡ δὲ τῇ νυκτὶ τὸ πῦρ ἐπεκράτει. φλεγομένοις δ' ἐπανέτειλεν Ἱεροσολύμοις ἡμέρα Γορπιαίου μηνὸς ὀγδόη, πόλει τοσαύτας χρησαμένῃ συμφορᾶς κατὰ τὴν πολιορκίαν, ὅσοις ἀπὸ τῆς κτίσεως ἀγαθοῖς κεχρημένη πάντας ἂν ἐπίφθονον ἔδοξεν, οὐ μὴν ἀξία κατ' ἄλλό τι τῶν τηλικούτων ἀτυχημάτων, ἢ τὸ γενεὰν τοιαύτην ὀνεγκεῖν, ὑφ' ἧς [d]ἀπετέμη.

CAP. IX.

Quænam Cæſar intro ingreſſus fieri imperavit. Numerus eorum qui capti erant & perierunt. deque iis qui in cuniculos confugerunt: in quibus Simon & Joannes tyranni.

UBI autem intraſſet Titus, inter alia miratus eſt urbem ob firma opera & turres, quas per vecordiam tyranni deſeruerant. deinde conſiderans ſolidam earum altitudinem & ſingulorum lapidum magnitudinem, & exactiſſimam coagmentationem, tum qua latitudine eſſent qua longitudine, "Deo, inquit, favente bellavimus, Deus "eſt qui Judæos ex iſtis munimentis detraxit; "nam humanæ manus & machinæ quid contra "tales turres valeant?" Et tunc quidem multa ejuſmodi cum amicis collocutus eſt: vinctos vero à tyrannis in caſtellis relictos ſolvit. Cum autem iterum urbem alibi deleret & mœnia everteret, eas turres monumentum reliquit fortunæ ſuæ, qua commilitante iis potitus eſt quæ expugnari non poterant.

Titus fatetur ſe Dei virtute urbem cepiſſe.

Quænam Cæſar de capiis decernit.

2. Quandoquidem autem milites cædibus quidem defatigati erant, ingens vero multitudo ſupereſſe viſa eſt, eos quidem ſolos qui in armis eſſent manibuſque reſiſterent occidi jubet Cæſar, reliquam vero multitudinem vivam capi. Illi autem, cum his, quos interficere juſſi erant, etiam ſenes ac debiles trucidabant; at ætate florentes ac uſui idoneos, in templum compulſos, in deſtinatum mulieribus ambitum incluſerunt: & cuſtodem quidem his appoſuit Cæſar unum ex libertis, Frontonem vero ex

ΚΕΦ. Θ'.

Οἷα Καῖσαρ ἔσω παρελθὼν προσέταξε. τῶν ἁλισκομένων καὶ ἀπολλυμένων ἀριθμός. πρός τε τῶν εἰς ὑπονόμους καταφυγόντων· ἐν οἷς Σίμων καὶ Ἰωάννης τύραννοι.

Παρελθὼν δὲ Τῖτος ἔσω, τά τ' ἄλλα τὸ ὀχυρότητος τῆς πόλεως καὶ τῶν πύργων ἀπεθαύμασεν, ὧς οἱ τύραννοι καρδίας φρενοβλάβειαν ἀπέλιπον. καταδὼν γὰρ τότε ναοῦ αὐτοῦ ὕψος, καὶ ὃ μέγεθος ἑκάστης πέτρας, τήν τε ἀκρίβειαν τῆς ἁρμονίας, καὶ ὅσον μὲν εὖρος, ἡλίκοι δὲ ἦσαν [e]ἀνάτασιν, "σὺν Θεῷ γ' ἐπολεμήσαμεν, ἔφη, καὶ Θεός "ἦν ὁ τῶνδε τῶν ἐρυμάτων Ἰουδαίους καθελών, ἐπεὶ χειρές τε ἀν"θρώπων ἢ μηχαναί τι πρὸς τούτους τοὺς πύργους δύναιντ';" τότε μὲν οὖν πολλὰ τοιαῦτα [f]διελέχθη πρὸς τοὺς φίλους· τοὺς δὲ τῶν τυράννων δεσμώτας οἱ καλεληφθέντες ἐν τοῖς φρουρίοις ἀπῆγεν. αὖθις δὲ τὴν ἄλλην ἀφανίζων πόλιν, καὶ τοὺς τείχη κρατερὰ σκάπτων, τούτους τοὺς πύργους κατέλιπε μνημεῖον εἴ τῆς αὐτοῦ τύχης, ἣ συγκρατήσασα χρησάμενος ἐκράτησε τῶν ἀλόντων μὴ δυναμένων.

Β'. Ἐπεὶ δ' οἱ σκοποὶ μὲν ἔκαμνον ἤδη φονεύοντες, [g]πολὺ δέ τι πλῆθος τῶν ἀθρόων ἀνεφαίνετο, κελεύει Καῖσαρ, μόνους μὲν τοὺς ὁπλίτας καὶ χεῖρας ἀντοχόντας κτείνειν, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ζωγρεῖν. οἱ δὲ μὴ τῶν παρηλικιωτῶν τότε γηραιὸν καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἀνῄρουν· τὸ δ' ἀκμάζον καὶ χρήσιμον εἰς τὸ ἱερὸν συνελάσαντες, ἐγκατέκλεισαν πρῶτον τῶν γυναικῶν ἀθλητηρίσματι· καὶ φρουρὸν μὲν ἐπέστησε Καῖσαρ ἕνα τῶν ἀπελευθέρων, Φρόντωνα δὲ τῶν φίλων,

[a] Ἀναίδην *Big.* Vide *Suidam* voce ἀναιδὲς. [b] Ὑπεμπίπρασαν *Big.* [c] Νεκρῶν *Big.* [d] Ita *Big.* & *Vat.* ὀντιτέμη in *Editis Aliiſque.* [e] Ἀνάστασιν *Big.* & *Vat.* [f] Ita *Big.* διλέχθη in *Editis Aliiſque.* [g] Πολὺ δ' ἦν πλ. τῶν π. ἐφαίνετο *Big.*

a Illud

φίλων, ὑπικρινῶντα τὴν ἀξίαν ἑκάστῳ τύχην. ὁ δὲ τοὺς μὲν στασιώδεις καὶ ληστικοὺς [a] πάντας, ὑπ' ἀλλήλων ὑπδεικνυμένους, ἀπέκτεινε· τοὺς δὲ νέους τοὺς ὑψηλοτάτους [b] καὶ καλοὺς ὑπιλέξας ἐτήρει τῷ θριάμβῳ. ὧν δὲ λοιπὸν πλῆθος τοὺς ὑπὲρ ἑπταχαίδεκα ἔτη δήσας ἔπεμψεν εἰς τὰ κατ' Αἴγυπτον ἔργα, πλείστους δ' εἰς τὰς ἐπαρχίας διεδωρήσατο Τίτος, φθαρησομένους ὑπὸ τοῖς θεάτροις σιδήρῳ καὶ θηρίοις. οἱ δ' ὑπὸ τοῦτο ἑπταχαίδεκα ἐτῶν [c] ἐπράθησαν. ἐφθάρησαν δ' αὐτῶν ὑπὸ τῆς διέκρινεν ὁ Φρόντων ἡμέρας ὧν [d] ὑπδεία, χίλιοι πρὸς τοῖς μυρίοις, οἱ μὲν ὑπὸ λιμοῦ τὸ φυλάκων μὴ μεταλαμβάνοντες τροφῆς, οἱ δ' ὑ προσιέμενοι διδομένου. πρὸς δὲ ὁ πλῆθος ἦν ἔνδεια καὶ σίτου.

μέ. γ'. Τῶν μὲν οὖν αἰχμαλώτων πάντων, ὅσοι κατ' ὅλον ἐλήφθη τὸ πόλεμον, ἀριθμὸς [e] ὑπέρα μυριάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι συνήχθη· τοῦ δ' [f] ἀπολωλότων κατὰ πᾶσαν τὴν πολιορκίαν, μυριάδες ἑκατὸν καὶ δέκα. τούτων ὁ πλέον ὁμόφυλον μέν, ἀλλ' οὐκ ὑπὸ χωρίου. ἀπὸ γὰρ τῆς χώρας ὅλης ὑπὸ τὴν τῶν Ἀζύμων ἑορτὴν συνελθόντες, ἐξαπίνης τῷ πολέμῳ περιεχέθησαν, ὡς τε τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς τὴν στενοχωρίαν γενέσθαι λοιμώδη φθορὰν, αὖθις δὲ καὶ λιμὸν ὠκύτερον. ὅπου δ' ἐχώρει τοσούτους ἡ πόλις, δῆλον ὐκ ἐκ τῶν ὑπὸ Κηνσίῳ συναριθμηθέντων, ὃς, τὴν ἀκμὴν τῆς πόλεως ἀφαιρούμενος Νέρωνι βουλόμενος καταφρονῆσαι τοῦ ἔθνους, παρεκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς, εἴπως δυνατὸν εἴη τὸ πλῆθος ἐξαριθμήσασθαι. οἱ δ' ἐν ταῖς ἑορταῖς, Πάσχα καλεῖται, καθ' ἣν θύουσι μὲν ἀπὸ ἐνάτης ὥρας μέχρι ἑνδεκάτης, ὥστερ δὲ φρατρία περὶ ἑκάστην τῶν θυσιῶν, οὐκ ἔλαττον ἀνδρῶν δέκα, μόνον γὰρ οὐκ ἔξεστι δαίνυσθαι, πολλοὶ δὲ καὶ σὺν εἴκοσιν ἀθροίζονται· τὸν μὲν [g] οὖν θυμάτων [h] εἴκοσι πέντε μυριάδας ἠρίθμησαν, [i] πρὸς δὲ ἑξακισχίλια καὶ πεντακόσια. γίνονται δ' ἀνδρῶν, ἵν' ἑκάστῳ δέκα δαιτυμόνας θῶμεν, μυριάδες [k] ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιαι, καθαρῶν ἁπάντων καὶ ἁγίων. οὔτε γὰρ λεπροῖς, οὔτε γονορρύοις, οὔτε γυναιξὶν ἐπεμμήνοις, οὔτε τοῖς [l] ἄλλως μεμιασμένοις ἐξὸν τῆσδε τῆς θυσίας μεταλαμβάνειν· ἀλλ' οὐδὲ τοῖς [m] ἀλλοφύλοις, ὅσοι τῆς θρησκείας παρῆσαν.

δ'. Πολὺ δὲ [n] τοῦτο πλῆθος ἔξωθεν συλλέγει· τόπος γὰρ ὥσπερ εἰς εἱρκτὴν ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης πᾶν συνεκλείσθη τὸ ἔθνος, καὶ [o] ναοὺς ὁ πόλεμος τὴν πόλιν ἀνθρώπων μυ'. ὑνεκλώσατο. πᾶσαν γὰρ ἀνθρωπίνην καὶ δαιμόνιον φθορὰν ὑπερβάλλει [p] ὁ πλῆθος τῶν ἀπολωλότων. ὅτι γὰρ τῶν φανερῶν, ὃς μὲ ἀνεῖλον, ὃς δ' ἠχμαλώτισαντο Ῥωμαῖοι, [q] ὃς δ' ἐν τοῖς ὑπονόμοις ἀνηρεύησαν, καὶ τὸ ἔδαφος ἀναῤῥηγνύ-

amicis, qui fortunam quam quisque meritus esset *illis* decerneret. Ille vero seditiosos quidem omnes atque latrones, mutuo indicio damnatos, occidit: juvenes autem lectos, qui proceritate & forma cæteris præstarent, triumpho servabat. Ex reliqua autem multitudine, annis XVII majores vinctos ad metalla exercenda in Ægyptum misit; plurimos etiam per provincias distribuit Titus, in theatris ferro & bestiis consumendos. Quicunque vero infra XVII annum *ætatis* erant, *sub corona* venditi sunt. Iisdem autem diebus, dum à Frontone secernebantur, ex inedia perierunt XII millia, partim ex custodum in illos odio nihil habentes quod comedant, partim accipere recusantes quod datum erat. Præ multitudine autem erat frumenti etiam penuria. *De captivis Judeis.*

3. Et captivorum quidem omnium, qui totius belli tempore capti sunt, numerus erat ad nonaginta septem millia: totius autem obsidionis tempore undecies centena *hominum* millia perierunt. Horum major pars ejusdem quidem gentis erat, * non vero ejusdem regionis. nam qui è tota regione ad Azymorum festum convenerant, derepente bello circundati erant. adeo ut primo quidem ex loci angustia in illos invaderet pestis, ac deinde citius fames. Quod autem tantam multitudinem caperet civitas, manifestum ex illis qui sub Cestio fuerant enumerati. Is enim integræ ætatis viros in civitate Neroni, gentem contemnenti, significare cupiens, à pontificibus petiit, ut, si quo modo possent, multitudinem numerarent. Illi autem, cum festum adesset, (*quod* Pascha vocatur), in quo à nona quidem hora usque ad undecimam hostias mactant, quasi vero sodalitas circa unamquamque victimam habebatur, ex hominibus nunquam paucioribus decem, solum enim epulari non licet, sæpe etiam viginti conveniunt: hostiarum quidem ducenta & quinquaginta sex millia & quingentas numeravêre. virorum autem erant purorum & mundorum, ut denos epulatores singulis victimis demus, vicies septies centena millia. nec enim leprosis, nec quibus genitura flueret, nec menstruis mulieribus, neque alio modo inquinatis licebat de sacris istis participare: sed nec alienigenis quidem, qui religionis ergo eò venerant. XVII. *Captivorum, eorumque qui bello perierunt, numerus.* *Paschatis celebrandi modus.*

4. Ingens autem hæc multitudo aliis è locis congregata erat: verum tunc quasi in carcerem tota gens fato conclusa erat, & urbem viris refertam circumvallaverat bellum. Itaque omnem humanam & à Deo immissam pestem superat numerus peremptorum. nam ex manifestis, alios quidem occidêre, alios vero cepêre Romani, alios etiam cuniculis *delitescentes* indagabant, perruptoque solo obviosas quosque *Mirandum Dei judicium, qui ita è diversissimis locis coëgit in unum quos voluit perdere Judæos.*

a Illud πάντας non agnoscit *Big.* neque *Euseb.* qui locum hunc affert in *Eccl. Hist.* l. 3. c. 7. *b* Καὶ κάλλει σώματος διαφέροντας *Euseb.* *c* Ἐπράχθησαν *Big.* Confer *Euseb.* in *Eccl. Hist.* l. 3. c. 7. p. 81. B. *d* Ἐνδεία σίτου *Rhed.* *e* Ἐννακοσία scripsisse *Josephum* censet *Villalpandus*, tom. 3. p. 123. *f* Ἀπολωλέναι *Big.* *g* Illud ὧν è *Cod. Big.* *h* Est qui legit, εἴκοσι πάντως μυριάδας ἠρίθμησαν ὡσεὶ ἑπτὰ, *viginti omnino myriadas numeraverunt supra septem*, sive 270000. qui numerus, per *decem* ductus, convenit cum eo qui sequitur, *myriadum septuaginta & ducentarum*, & optime convenit cum eo qui est p. 1078. v. 19. *trecentarum myriadum*, sive 3000000. si accedant *impuri*. Hæc nos aliquando illustrabimus, cum numerum agnorum Paschalium hujus diei conferemus cum eo qui legitur Codice *Pesachim* in *Gemara Babylonica*; ac docebimus atrium templi capax fuisse omnino 100000 ac simul totidem Paschatum, i. e. agnorum vel hœdorum. *i* Ita cum *Cod. Big.* & *Rusino.* antea erat, ὡσεὶ ἓξ πεντακισχίλια καὶ ἑξακόσια, *quinque millia & sexcentas*. *k* Πεντήκοντα malit *Villalpandus*, tom. 3. p. 124. *l* Ἄλλοις *Big.* & *Rus.* ἄλλως in *Editis Aliisque*. *m* Ἀλλοτρίοις οἱ *Big.* ἀλλοφύλοις, ἃ μὴ ἴσως legisse videtur *Rus.* qui vertit, *nisi qui*. *n* Τοῦτο *Big.* *o* Μισεῖ *Zonar.* *p* Numerum eorum qui per septennium interierunt nobis ex *Justo Lipsio* exhibet *Usserius* sub finem *Annalium*. *q* Τοὺς δ' οὖ *Big.* * *Al.* non vero indigenæ.

Exitus tyrannorum Joannis & Simonis.

que trucidarunt. Sed & ibi mortuorum ultra duo millia ſunt reperti, quorum alii quidem manu ſua, alii vero mutuis vulneribus, pluresq; fame perempti erant. Teter autem cadaverum fœtor introëuntibus occurrebat, ut ſtatim quidem multi recederent, alii vero præ avaritia ſubirent, mortuorum cumulos calcantes. nam in iis cavernis multæ res pretioſæ reperiebantur, atque omnis lucri captandi via honeſta habebatur. Quin & multi educebantur & dimittebantur, quos tyranni captivos tenuerant. non enim in extremis aliquid de crudelitate remiſerunt. Cæterum utrumque prout meruerunt ultus eſt Deus. Et Joannes quidem, cum fratribus in cavernis eſuriens, dextram, quam ſæpe deſpexerat, à Romanis ſupplex petiit: Simon vero, multa vi cum neceſſitate luctatus, ſicut infra declarabimus, ſemet tradidit. Servatus eſt alter quidem triumpho in cædem, Joannes autem vinculis ſempiternis. Romani vero extremas urbis partes incenderunt, & mœnia funditus everterunt.

τες, ὅσοις μὲ οὐ στύγαινον [a] ἔκτεινον. εὑρέθησ δὲ καὶ νεκροὶ πλείους δισχιλίων, οἱ μὲ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, οἱ δ' ὑπ' ἀλλήλων, ὁ πλέον δ' ὑπὸ τ λιμῦ διεφθαρμένοι. δεινὴ δ' ὑπήντα τοῖς [b] ἐπεισπίπτουσιν ὀδμὴ τ σωμάτων, ὡς πολλοὺς μὲ ἀναχωρεῖν εὐθέως, τοὺς δὲ ὑπὸ πλεονεξίας εἰσδύεσθαι, νεκρῶν στοιβαδιζομένων ἐμπατοῦντας. πολλὰ γὰρ τ κειμηλίων ἐν ταῖς διώρυξιν [c] εὑρίσκετο, καὶ πᾶσαν θεμιτὸν τ ὁδὸν ἐποίει ὁ κέρδος. ἀνήγοντο δὲ καὶ δεσμῶται πολλοὶ τ τυράννων. οὐδὲ γὰρ ἐν ἐλάττοις ἐπαύσαντο τ ὠμότητος. ἀπετίσατό γε μὴν ὁ Θεὸς ἀμφοτέρους ἀξίως. καὶ Ἰωάννης μὲ, λιμῶττων μετὰ τ ἀδελφῶν ἐν τοῖς ὑπονόμοις, καὶ πολλάκις ὑπερφάνησε [d] δεξιὰν ὑπὲρ Ῥωμαίων λαβεῖν ἱκέτευε· Σίμων δὲ, πολλὰ βιασμαχήσας πρὸς τ ἀνάγκην, ὡς μετὰ τ ἔξης δηλώσομεν, ἑαυτὸν παρεδίδου. ἐφυλάχθη δ' ὁ μὲ ἐν θριάμβῳ σφάγιον, ὁ δ' Ἰωάννης δεσμοῖς αἰωνίοις. Ῥωμαῖοι δὲ [e] τάς τε ἐσχατιὰς τ ἄστεος ὑπέφλεξ, καὶ τὰ τείχη κατέσκαψαν.

XVIII. **CAP. IV.** **ΚΕΦ. δ'.** μζ.

Quod urbs Hieroſolymorum, quinquies prius capta, tunc iterum vaſtata erat. Conciſa ejus hiſtoria.

ΟΤΙ πεντάκις πρότερον ἁλώσης τῆς πόλεως, τότε δεύτερον ἠρημώθη. συντομὴ αὐτῆς ἱστορία.

Urbs capta ſecundo anno Veſpaſiani, Septembris die VIII.

IT A quidem capta erant Hieroſolyma ſecundo anno principatus Veſpaſiani, Gorpiæi menſis die octavo. Quinquies autem prius capta, tunc iterum vaſtata erant. Nam Ægyptiorum quidem rex Aſochæus, & poſt eum Antiochus, deinde Pompejus, & poſt hos cum Herode Soſius captam urbem ſervavere. Ante hos vero rex Babyloniorum expugnatam ad vaſtitatem redegit, poſt annos ab illius conditu mille trecentos ſexaginta octo, atque menſes ſex. Primus autem conditor ejus erat Chananæorum dynaſta, qui patria lingua appellatus eſt rex juſtus. Nam erat profecto talis. Proptereaque primus ſacerdos erat Deo, cumque templum primus ædificaſſet civitatem Hieroſolyma appellavit, quæ antea Solyma vocabatur. Sane Judæorum quidem rex Davides, populo Chananæorum inde ejecto, ſuo incolendam dedit: atque anno poſt ipſum quadringenteſimo ſexageſimo ſeptimo cum ſex menſibus à Babyloniis everſa eſt. A rege autem Davide, qui primus Judæorum in ea regnavit, uſque ad everſionem à Tito factam, anni mille centum ſeptuaginta & novem. A primo autem illius conditu uſque ad extremum excidium, anni bis mille centum & ſeptuaginta ſeptem. Sed enim neque antiquitas, neque profundæ divitiæ, neq; * gentis fama per univerſum terrarum orbem diffuſa, neque magna religionis gloria quidquam juvit quo minus periret. Sane ejuſmodi quidem finis erat obſidionis Hieroſolymorum.

ΕΑλω μὲ ὕστος Ἱεροσόλυμα ἔτῃ δευτέρῳ τ Οὐεσπασιανῦ ἡγεμονίας, Γορπιαίῳ μηνὸς ὀγδόῃ. ἁλῶσα δὲ ἡ πρότερον πεντάκις, τῦτο δεύτερον ἠρημώθη. [f] Ἀσοχαῖος μὲ γὰρ ὁ τ Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ἡ μεθ' αὐτὸν Ἀντίοχος, ἔπειτα Πομπήϊος, ὕστερον τούτοις σὺν Ἡρώδῃ Σόσιος ἐλόντες ἐτήρησ τ πόλιν. μετὰ δὲ τῦτον ὁ τ Βαβυλωνίων βασιλεὺς κρατήσας ἠρήμωσεν αὐτὴν μῆνας ἓξ. [g] ἔτη τ χίλια τετρακόσια ἑξήκοντα ὀκτὼ, [h] ὁ δὲ [i] πρῶτος κτίσας ἦν Χαναναίων δυνάστης, ὁ τῇ πατρίῳ γλώσσῃ κληθεὶς βασιλεὺς δίκαιος. ἦν γὰρ δὴ τοιῦτος. διὸ καὶ τῦτο ἱεράσατό τε τῷ Θεῷ πρῶτος, καὶ ὁ ἱερὸν [i] πρῶτος ᾠκοδόμησε, [k] Ἱεροσόλυμα τ πόλιν μετονόμασε, Σόλυμα καλουμένην πρότερον. τ μὲ δὴ τ Χαναναίων λαὸν ἐξελαὼν ὁ τ Ἰουδαίων βασιλεὺς Δαυίδης, κατοικίζει τ ἴδιον· ἡ [l] μεθ' αὐτὸν ἔτεσι τετρακοσίοις ἑβδομήκοντα ἑπτὰ, μησὶν ἕξ, ὑπὸ Βαβυλωνίων καθῃρέθη. ἀπὸ δὲ Δαυίδου τ βασιλέως, ὃς πρῶτος αὐτῆς ἐβασίλευσεν Ἰουδαίων, μέχρι τ ὑπὸ Τίτου γενομένης καθαιρέσεως, ἔτη χίλια ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ὀκτώ. ἀπὸ δὲ τ πρώτης κτίσεως ἔτη μέχρι τ ἐσχάτης ἁλώσεως δισχίλια ἑκατὸν, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτά. ἀλλὰ γὰρ οὔθ' ὁ ἀρχαῖος τῆς, οὔθ' ὁ βαθὺς πλοῦτος, οὔτε τ ἀφθεγκτοποίητος ὅλης τ οἰκουμένης ἔθνος, οὔθ' ἡ μεγάλη δόξα τ θρησκείας [m] ἤρκεσέ τι πρὸς ἀπώλειαν αὐτῆ. [n] τοιῶδε μὲ δὴ τ τέλος τ Ἱεροσολύμων πολιορκίας.

a Ἔκτειναν. ἠριθμοῦν *Big.* *b* Ὑποσκήπτουσιν *Big.* ὑπεκρύπτουσιν vel ὑποκύπτουσιν *Zonar.* *c* Ηὑρίσκετο *Big.* *d* Hoc ordine *Big.* antea erat πρὸ Ῥωμαίων δεξιὰν λ. ἰκ. *e* Τὰς ἐσχατιὰς *Big.* & *Ruf.* *f* In ſacris literis 2 *Regum*, c. 14. v. 25. Σουσακὶμ dicitur. *g* Juxta *Rufinum* legendum, μῆνας ὀκτὼ, ἡμέρας ἕξ. *h* Tot σφάλματα quot verba in hac perioche, inquit *Bochartus*, l. 2. *de Phœnicum Coloniis*, c. 4. Quam vere, aliorum eſto judicium. *i* Illud πρῶτος è *Cod. Big.* & *Rufini* verſione. *k* Vide *Maſium* in *Joſuam*, c. 10. p. 178. *Bochartum* (ſupra citatum) & *Beveregium* in *Annott.* ad Canones, p. 60. & *If. Voſſium* in *Epiſtola* ad *Colvium*, p. 395. 396. *l* Ita *Big.* μετὰ τῦτον in *Editis Aliiſque.* *m* Iterum cum *Cod. Big.* antea erat ἤρκεσε πρὸς ἀπ. *S. Petitus* (tom 3. p. 341. *Animadv.* ἀνεκδότων in *Joſephum*) poſt hæc verba excidiſſe ſuſpicatur quæ Joſepho adſcribit *Euſeb.* in *Hiſt. Eccl.* l. 2. c. 23. & ex eo *D. Hieronymus* in *Catalogo Scriptorum* &c. Ταῦτα ἡ συμφοραὶ Ἰουδαίοις, κατ' ἐπίνοιαν Ἰακώβου τ δικαίου, ὃς ἦν ἀδελφὸς Ἰησῦ τ λεγομένου Χριστῦ· ἐπειδήπερ δικαιότατον αὐτὸν ὄντα οἱ Ἰουδαῖοι ἀπέκτειναν. *Hæc omnia contigerunt Judæis propter Jacobum Juſtum, fratrem Jeſu qui dicitur Chriſtus. Qui cum eſſet omnium conſenſu juſtiſſimus, nihilominus à Judæis necatus fuerat.* *n* Τοῦτο *Big.*

* Ita tranſtuli ac ſi lectum eſſet ἔθνος κλέος.

ΤΑΔΕ

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ, ΕΒΔΟΜΩ, ΛΟΓΩ,

ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΣΤΩΡΙΩΝ

ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ.

JOSEPHI LIBRO SEPTIMO

HISTORIARUM EXCIDII JUDAICI

HÆC CONTINENTUR.

α'. Ὅπως, πάντων Ιουδαίων φονευθέντων ἢ ζωγληφθέντων, τὰ μὲν ἄλλα Ρωμαῖοι κατέσκαψαν, κατέλιπον δὲ πύργους τε τινας καὶ μοῖραν τοῦ τείχους, πρὸς ἐπίδειξιν τοῦ προτέρου κάλλους τοῖς μετ' ἔπειτα.

1. *Quomodo, Judæis omnibus occisis aut etiam captis, alia quidem Romani diruerunt, turres vero nonnullas & muri partem reliquerunt, ut seris posteris ostenderetur prior urbis pulchritudo.*

β'. Δημηγορία Τίτου Καίσαρος πρὸς τοὺς στρατιώτας, ὑπερεπαινοῦντος αὐτούς.

2. *Titi Cæsaris ad milites oratio, qua ipsos miris laudibus extollit.*

γ'. Οπως ἀξίως ἕκαστον αὐτῶν ἐτίμησεν, ἄθλα καὶ γέρα δωρεὰς αὐτοῖς.

3. *Quomodo eorum singulos pro merito cohonestavit præmiis & muneribus.*

δ'. Οπως δοθεὶς καλῶς τοῖς στράτευμασιν εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, κἀκεῖ τὴν πᾶσαν τοῦ πολέμου λείαν ἀναπέθετο.

4. *Quomodo legionibus bene remuneratis Cæsaream venit, & illic omnes belli manubias reposuit.*

ε'. Περὶ Οὐεσπασιανοῦ Καίσαρος, ὅπως ἀπ' Αλεξανδρείας τὴν ἐπὶ Ρώμην πορείαν ἐποιήσατο.

5. *De Vespasiano Cæsare, quomodo ab Alexandria profectus Romam iter fecit.*

ς'. Οπως Τῖτος εἰς τὴν Φιλίππου καταβὰς Καισάρειαν, καὶ θεωρίας ἐπιτελῶν, πολλοὺς τῶν αἰχμαλώτων ἐν αὐταῖς ἀπέκτεινεν.

6. *Quomodo Titus, cum Cæsaream Philippi descendisset & spectacula celebrasset, magnam captivorum multitudinem in illis interfecit.*

ζ'. Περὶ Σίμωνος τοῦ τυράννου, ὅπως ἑάλω, καὶ εἰς τὴν θρίαμβον Ρώμης ἐτηρήθη.

7. *De Simone tyranno, quo modo captus erat, & triumpho Romæ agendo servatus erat.*

η'. Οπως Τῖτος, τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ ἀδελφοῦ καὶ πατρὸς ἄγων, πολλοὺς τῶν Ιουδαίων ἀνάλωσεν.

8. *Quomodo Titus, cum diem natalem fratris patrisque celebraret, multos Judæorum consumpsit.*

θ'. Περὶ τῶν ἐν Αντιοχείᾳ κινδυνευσάντων Ιουδαίων, ἀπὸ τῆς τοῦ Ιουδαίου Αντίοχου ὠμότητός τε καὶ ἀσεβείας.

9. *De Judæis in periculum apud Antiochiam adductis ex Judæi Antiochi iniqua legum violatione.*

ι'. Οπως ἀπεδέξαντο οἱ ἐν ταῖς ἄλλαις τε πόλεσι καὶ ἐν τῇ Ρώμῃ τὸν Οὐεσπασιανόν.

10. *Qualiter Vespasianus exceptus erat in aliis civitatibus & Romæ præcipue.*

ια'. Οπως ἀποστάντες Γερμανοὶ Ρωμαίων αὖθις ὑπετάγησαν.

11. *Quomodo Germani, cum à Romanis defectionem fecerant, iterum subjugantur.*

ιβ'. Οπως οἱ Σαρμάται, καταδραμόντες Μυσίαν, δίκην τε ἔδοσαν, καὶ ἠναγκάσθησαν πολλοὺς καταλιπόντες εἰς τὰ ἴδια ὑποστρέψαι.

12. *Quomodo Sarmatæ, ob excursionem in Mysiam factam, pœnas dederunt; & coacti erant, multis trucidatis, domum refugere.*

ιγ'. Οπως ἀπὸ Βηρυτοῦ Τῖτος ὑποστρέφων, πολλοὺς Ιουδαίους ἐν ταῖς θεωρίαις ἀνῄρει· ἐν ᾧ καὶ περὶ τοῦ λεγομένου Σαββατικοῦ ποταμοῦ θαυμάσιόν.

13. *Quomodo Titus, dum Beryto reverteretur, Judæorum multos in spectaculis interficiendos dabat: itemque mirandum quiddam de fluvio qui Sabbaticus dicitur.*

ιδ'. Οπως Αντιοχεῖς κατὰ Ιουδαίων συστελθόντες Τίτῳ παρηκάσθησαν.

14. *Quomodo Antiocheni, Tito supplicantes contra Judæos, repulsam passi sunt.*

ιε'. Ως ἐπαναστρέφων εἰς Ιεροσόλυμα Τῖτος, ὤκτειρε τὴν ἐρημίαν τὴν πόλιν· καὶ εἰς Αλεξάνδρειαν παραγενόμενος, ἐκεῖθεν εἰς Ρώμην κατέπλευσεν.

15. *Titus Hierosolyma revertens urbem desolatam miseratus est; cumque Alexandriam perveniisset, inde Romam versus navigavit.*

ις'. Οπως εἰς Ιταλίαν κατέπλευσεν, καὶ ὡς ἐδέχθη τε καὶ ἐπόμπευσε, τῶν δύο Καισάρων ὁμοῦ θριαμβευόντων.

16. *Qualiter, navigatione in Italiam peracta, susceptus erat & cum pompa deductus, duobus Cæsaribus uno triumpho honoratis.*

ιζ'. Εκθεσις τοῦ θριάμβου, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ λαφύρων, ὅσα τε καὶ οἷα ἦσαν.

17. *Descriptio triumphi & spoliorum in eo, quæque & qualia erant.*

ιη'. Περὶ τῆς ἀναιρέσεως τοῦ τυράννου Σίμωνος ἐν τῷ θριάμβῳ γενομένης.

18. *De interfectione Simonis tyranni in triumpho.*

19. *Quod in templo pacis, post triumphum à Vespasiano exstructo, ab ipso omnia in eo reposita erant belli spolia.*

20. *Quomodo Bassus, cum in Judæam venisset, & castellum Herodion deditione cepisset, ad Machæruntem etiam castellum expugnandum aggressus est.*

21. *De situ Machæruntis.*

22. *De ruta in Machæruntis regia.*

23. *De altera planta, & mira de illa.*

24. *De aquis illic loci calidis.*

25. *Qualiter Bassus, propter Eleazarum casu quodam mirabili captum, urbem validissimam ad deditionem redegit.*

26. *Quomodo etiam eos, qui ad saltum Jardem vocatum confugerant, bello appetens, omnes interfecit.*

27. *Quomodo Bassus & Liberius à Cæsare omnem Judæorum terram vendere jussi sunt; & Judæis ubicunq; degentibus tributum indicere, ut quotannis binas quisq; drachmas in Capitolium inferat, quemadmodum prius in templum conferebant.*

28. *De Antiocho rege Commagenorum, qualem in calamitatem incidit.*

29. *De Alanis, quæ & quanta Medis & Armenis mala intulerunt.*

30. *De Masada, ejusque munitione, & sicariis qui eam occupaverant; itemque resumptio narrationis de aliis sicariis & tyrannis urbis Hierosolymorum.*

31. *Quomodo Silva ad oppugnationem Masadæ conversus est; ubi etiam illius urbis descriptio est.*

32. *De armorum & victus apparatu intus reposito, ab Herodis regis temporibus, quando, ob inimicitias Cleopatræ, illic ista reposuit propter metum Antonii.*

33. *Quomodo Romanorum dux Masada expugnata, muroque igne absumpto, decreto hostes prima luce aggredi, nocte vigilias accuratiores fecit.*

34. *Quomodo Eleazarus, sicariorum princeps, omnes qui ipsi suberant orationibus ad persuadendum accommodatis eò adduxit, ut semet cum familiis suis interficerent.*

35. *Quomodo ii qui in castello erant, verbis Eleazari persuasi, omnes, præter duas mulieres & quinque pueros, sibi mortem conscivere.*

36. *Quod Romani & Silva, exspectantes multo cum labore urbe potiri, sine pugna eam ceperunt.*

37. *Quomodo apud Alexandriam multi sicariorum, qui eo confugerant, discrimen adierunt: propterea templum, illic olim exstructum ab Onia pontifice, destructum erat.*

38. *Quomodo etiam Jonathas quidam, unus è sicariis, arte textor, Judæos Cyrenenses ad turbas ciendas commovit, unde & multi perierunt.*

39. *Quomodo à Jonatha, prout ei suggesserat præses Catullus, falso inter alios accusatus erat scriptor Josephus.*

40. *Quod veritate à Vespasiano deprehensa, Jonathas quidem vivus exustus est, Catullus vero evasit, & postea ex plagis à Deo immissis, quod falso delatos injuste peremerat, vitam abrupit.*

ιθ'. Ως μὴ τὸν θείαμβον τέμενος εἰρήνης Οὐεσπασιανὸς καθασκευάσας, ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἐκ πολέμου ἀνέθηκε λάφυρα.

κ'. Οπως Βάσσος εἰς Ιουδαίαν ἀφικόμενος, καὶ τὸ Φρέριον τὸ ἐν Ηρωδείῳ προσαγαγόμενος, ἐπεχείρησε καὶ τὸ ἐν Μαχαιροῦντι προσποιήσασθαι.

κα'. Περὶ τῆς θέσεως Μαχαιροῦντος.

κβ'. Περὶ δὲ ἐν τοῖς βασιλείοις Μαχαιροῦντος φυτοῦ πηγάνου.

κγ'. Περὶ τῆς ἑτέρας βοτάνης προσφόρου.

κδ'. Περὶ τῶν αὐτόθι θερμῶν ὑδάτων.

κε'. Οπως Βάσσος, τύχῃ τινὶ προσφόρῳ διὰ τοῦ Ελεαζάρου καταίσχεσιν, ὀχυρωτάτην ἔσαν τὴν πόλιν ῥᾳδίως παρέλαβεν.

κς'. Οπως καὶ τοὺς συμφυγόντας ὑπὸ τὸν Ιάρδην καλούμενον δρυμὸν καταπολεμήσας, πάντας ἀπέκτεινεν.

κζ'. Οπως Καῖσαρ ἐπέτρεψεν Βάσσῳ καὶ Λιβερίῳ τὴν γῆν Ιουδαίων πᾶσαν ἀποδόσθαι, καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ Ιουδαίους φόρον τελεῖν εἰς τὸ Καπιτώλιον δύο δραχμὰς ἕκαστον, ὥσπερ πρότερον εἰς τὸν ναὸν συνετέλουν.

κη'. Περὶ Αντιόχου τοῦ Κομμαγηνῶν βασιλέως, οἵᾳ συμφορᾷ περιέπεσεν.

κθ'. Περὶ τῶν Αλανῶν ὅπως Μήδοις τε καὶ Αρμενίοις κακὰ διεπράξαντο.

λ'. Περὶ Μασάδας καὶ τῆς ὀχυρότητος αὐτῆς, καὶ τῶν αὐτὴν καθεχόντων σικαρίων· ἐν ᾧ καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις λῃστῶν καὶ τυράννων τῆς πόλεως Ιεροσολύμων ἐπανάληψις.

λα'. Οπως Σίλβας εἰς τὴν πολιορκίαν Μασάδας ἐτράπετο, ἔνθα καὶ σχηματογραφία τῆς αὐτῆς πόλεως.

λβ'. Περὶ τῶν ἔνδον ἀποκειμένων ὅπλων τε καὶ τροφῶν, ἀπὸ τῶν Ηρώδου τοῦ βασιλέως χρόνων, [a] ὅτε, διὰ τὴν πρὸς Κλεοπάτραν διαφοράν, ἐνταῦθα ταῦτα ἀποτέθεικε φοβούμενος Αντώνιον.

λγ'. Οπως ὁ τῶν Ρωμαίων ἡγεμὼν σκοπολιορκήσας Μασάδαν, καὶ τὰ τείχη πυρὶ διαφθείρας, μεθ' ἡμέραν ἐπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις ἐγνωκὼς, τὰς φυλακὰς νύκτωρ ἐπιμελέστερον ἐποιήσατο.

λδ'. Οπως Ελεάζαρος ὁ τῶν σικαρίων ἄρχων, τοὺς ὑφ' αὐτὸν πάντας δημηγορίαις πιθανωτάταις παρέπεισεν, ἑαυτοὺς παγγενεὶ καταχρήσασθαι.

λε'. Οπως οἱ κατὰ τὸ φρούριον πεισθέντες τοῖς λόγοις Ελεαζάρου, πλὴν δύο γυναικῶν καὶ παιδίων πέντε, πάντες ἑαυτοὺς ἀπέσφαξαν.

λς'. Οτι Ρωμαῖοι καὶ Σίλβας, προσδοκῶντες πόνῳ πολλῷ τὴν πόλιν κρατῆσαι, ἀμαχητὶ ταύτην παρέλαβον.

λζ'. Οπως καὶ κατὰ τὴν Αλεξάνδρειαν τῶν σικαρίων συμφυγόντων πολλοὶ μὴ ἐκινδύνευσαν, καταλύθη ὑπὲρ διὰ τοῦτο, καὶ ὁ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως Ονίου κτισθεὶς πάλαι ναὸς ἐκεῖσε.

λη'. Οπως καὶ οὗτος ἐν Κυρήνῃ Ιουδαίους, Ιωνάθης τις, τῶν σικαρίων εἷς, τὴν τέχνην ὑφάντης, ἀνέπεισε σασιάσαι, καὶ πολλοὶ ἐκ τούτου ἀπώλοντο.

λθ'. Οπως, ὑποθήκας παρὰ ἡγεμόνος Κατύλλου, διὰ Ιωνάθου ἐσυκοφαντήθη μὴ τῶν ἄλλων καὶ Ἰώσηπος ὁ συγγραφεύς.

μ'. Ως Οὐεσπασιανοῦ τἀληθὲς εὑρόντος, Ιωνάθης μὲν πυρὶ παρεδόθη, Κάτυλλος δὲ διαφυγών, ὕστερον θεηλάτοις πληγαῖς, διότι ἀδίκως τοῦτον συκοφαντηθέντας ἀπέκτεινε, τὴν ψυχὴν ἀπέῤῥηξεν.

[a] Οπ in *Editis & MSS.*

Φ Λ. Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ,
Η
ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ,
ΛΟΓΟΣ ζ.

FLAVII JOSEPHI
DE BELLO JUDAICO,
SIVE
JUDAICÆ HISTORIÆ DE EXCIDIO,
LIBER VII.

ΚΕΦ. α'.

Ως κατεσκάφη πᾶσα ἡ πόλις Ιεροσολύμων, πλὴν τριῶν πύργων· καὶ ὡς Τίτος ἐν δημηγορίᾳ ἐπαινεῖ τὸς στρατιώτας, καὶ γέρα αὐτοῖς ἐπένειμε, πολλός τε διαφίησιν.

CAP. I.

Quomodo tota Hierosolymorum urbs plane diruta est præter tres turres: utque Titus in concione extollit milites, & præmia illis distribuit, multosque dimittit.

ΕΠΕΙ δὲ ὅτε φονεύειν, ὅτε διαρπάζειν εἶχεν ἡ στρατιὰ, πάντων τοῖς θυμοῖς ὑπολιπόντων· ὃ γὰρ δὴ καὶ φειδοῖ τινὸς ἔμελλον ἀφέξασθαι δρᾶν ἔχοντες· κελεύει Καῖσαρ ἤδη τὴν τε πόλιν ἅπασαν καὶ τὸν νεὼν καθασκάπτειν, πύργους μὲν ὅσοι τε ἄλλοι ὑπερεσήκεσαν καταλιπόντας, Φασαήλον, Ιππικὸν, Μαριάμμιν, [a] τεῖχος δ' ὅσον εἰς ἑσπέρας τὴν πόλιν περιέχον. τοῦτο μὲν, ὅπως ἐν τοῖς ὑπολειφθησομένοις [b] φρουρεῖς στρατόπεδον· τοὺς πύργους δὲ, ἵνα [c] τοῖς ἔπειτα σημήνωσιν, οἵας πόλεως, καὶ τίνα τρόπον ὀχυρᾶς [d] ὕπας, ὑπερέτησεν ἡ Ρωμαίων ἀνδραγαθία. Τὸ δ' ἄλλον ἅπαντα τῆς πόλεως περίβολον ὕπας ἐξωμάλισαν οἱ κατασκάπτοντες, ὡς μηδὲ πώποτ' οἰκηθῆναι πίστιν ἂν ἔτι παρασχεῖν τοῖς προσελθοῦσι. τοῦτο μὲν οὖν τέλος, ἐκ τῆς τῶν νεωτερισάντων ἀνοίας, Ιεροσολύμοις ἐγένετο, λαμπρᾶς τε πόλεως καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαθοπραγίας.

β'. Καῖσαρ δὲ φυλακὴν μὲν αὐτόθι καταλιπεῖν ἔγνω τῆς παγμάτων τὸ δίκαιον, καὶ πᾶσαν ἵλας ἱππέων καὶ λόχους πεζῶν. πάντα δὲ ἤδη τὰ τοῦ πολέμου διακεκὼς, ἐπαινέσας τε σύμπασαν ἐπόδει τὴν στρατιὰν ὅτι τοῖς καθηκόντως, καὶ τὰ πρέποντα γέρα τοῖς ἀριστεύσασιν ἀποδοίη. ποιησάντος οὖν αὐτοῦ μεγάλου, κατὰ

Ὅσον ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο, ἡ πόλις ἐκ βάθρων ἀνατραπεῖσα ἐφάνη· τοσοῦτον ἐπὶ τοῖς ἐκείνων ἔργοις ἐθαυμάσθη τὸ μέγεθος τῆς τύχης, ὡς μηδὲν ἄλλο τόπον ἀνθρώπων ἐπιτηδείους ἐκείνου γενέσθαι τοῦ πολέμου, μηδὲ τοσαύτην ἐπιδεῖξαι τύχην ἐν τοῖς πολεμίοις, ὅσην ἐν τοῖς Ἰουδαίοις ἐπεδείξατο.

Urbs Hierosolymorum solo æquata tota excepti tribus turribus & parte occidua murorum.

POSTQUAM vero neque quos occiderent, neque quod raperent, habebat exercitus, quòd iratis animis omnia deerant (neque enim ut alicui parceretur, si esset quod agerent, abstinuissent) jubet *eos* Cæsar totam funditus jam evertere civitatem & templum: relictis quidem turribus, quæ præter alias eminebant, Phasaëlo, Hippico, Mariamne; eaque tantummodo muri parte quæ civitatem ab occidente cingeret. illam quidem, ut castra essent militibus illic præsidii causa relinquendis: turres autem, ut posteris indicarent, qualem civitatem & qualiter munitam Romanorum virtus obtinuerat. Totum vero reliquum civitatis ambitum ita solo æquavere qui eum diruebant, ut ne quidem unquam habitatam fuisse vix fidem amplius faceret eò accedentibus. Et hic quidem, ex illorum dementia qui res novas moliti sunt, finis erat Hierosolymorum, splendidæ civitatis, summæque apud omnes homines celebritatis.

XIX.

Titus gratias agit exercitui & præmia dividit.

2. Cæsar autem præsidio quidem illic statuit relinquere decimam legionem, nonnullasque alas equitum & peditum cohortes. Cumque jam omnes belli partes administrassent, gestiebat & universum laudare exercitum ob res præclare gestas, & debita viris fortibus præmia persolvere. Facto igitur sibi in medio prio-

a Τείχος Big. b Φρουρεῖν Big. c Τοῖς μετέπειτα Big. d Illud ὕπας non agnoscit Big. & commode abesse potest.

priorum caſtrorum magno tribunali, cum in eo conſtitiſſet cum ducum eminentiſſimis, ut
Titi concio. ab omni exercitu poſſet audiri dicebat, "magnam quidem illis ſe gratiam habere quod "benevolentiam erga ipſum præſtare perſeve-"rarint. Laudabat autem *eos* quod ipſi per "omne belli tempus obtemperarint, idque in "multis magniſque periculis cum egregia for-"titudine, patriæ quidem etiam per ſe ampli-"ficantes imperium, omnibus vero homini-"bus abunde teſtatum facientes, neque ho-"ſtium multitudinem, neque regionum muni-"menta, neq; civitatum magnitudinem, neq; "adverſantium audaciam temerariam, & bar-"baram immanitatem poſſe unquam Romano-"rum vires effugere, quamvis in multis nonnul-"li fortunam opitulantem habuerint. Et pul-"chrum quidem eſſe, ajebat, illos etiam bello "finem imponere, quod tam diu duraverat. "nec enim optaſſe *eos* his quicquam melius, "cum id ingrederentur. Hoc autem pulchrius "atque præclarius illis accidiſſe, quod duces & "adminiſtratores imperii Romani, ab illis "creatos & in patriam præmiſſos, libenter "omnes ſuſcipiant; quodque ab illis decre-"tum fuerit æquiſſimo animo ferant, gratiam "illis habentes qui ſibi imperaturos elegerint. "Et mirari quidem ſe, ajebat, eos omnes at-"que diligere, * ut qui norit, nemini, quam-"primum res fieri potuit, ad aggrediendum "defuiſſe alacritatem. Cæterum illos, qui pro "majore vi clarius dimicaſſent, vitamq; ſuam "factis egregiis condecoraſſent, & rebus præ-"clare geſtis militiam ſuam nobiliorem feciſ-"ſent, pronunciabat, ſe & præmia & honores "confeſtim redditurum; nec ullum eorum, "qui plus alio laborare voluiſſet, juſtam remu-"nerationem non conſequuturum. Maximæ "enim hanc rem ſibi curæ fore, ut qui magis "vellet virtutes commilitonum honore proſe-"qui, quam delinquentes pœnis afficere.

Mos Romanorum egregius. 3. Confeſtim ergo juſſit eos, quibus datum erat id negotii, indicare, quinam in bello præclari aliquid geſſerint. Ac nominatim eos appellans, & præſentes collaudabat, ut qui ex propriis bene feliciterque geſtis valde lætare-
Præmia militaria. tur, & coronas eis aureas imponebat, atque torquibus aureis, & haſtis longis aureis, ſigniſque ex argento factis *eos* donabat, & uniuſcujuſque ordinem mutabat in melius. Quin & ex manubiis aurum & argentum, itemque veſtes, & ex reliqua præda largiter eis diſtribuit. Omnibus autem ita honoratis, prout ipſe unumquemque meritum eſſe judicavit, † univerſo exercitui *fauſta omnia* precatus cum mul-
Sacrificia & epulæ. tis & lætis acclamationibus deſcendebat, ſeque ad ſacra pro victoria facienda convertit: cumque magna boum multitudo ad aras adſtitiſſet, omnibus mactatis, exercitui *eos* dividit ad epulas. Ille vero, per triduum cum illis in conviviis verſatus, reliquum exercitum, quò quemque ire conveniret, dimittit: decimæ

μέσην τ' προέτιεσι παρεμβολὴν, βήματος, καλαῖς [a]ὑπὲ τούτῳ μὴ τ' [b]ἡγεμονικωτάτων, εἰς ἐπήκοον ἁπάσῃ τῇ στρατιᾷ ἔλεγε, "[c]χάειν μὲ πολλὼ ἔχειν αὐτοῖς τ' "πρὸς αὐτὸν εὐνοίας, ἣ χρώμενοι ἀγατελῶσιν. ἐπήνει "δὲ τ' ὃ ὁ παντὶ πολέμῳ πειθαρχίας, ἰὼ ὁ πολλοῖς ἐ "μεγάλοις κινδύνοις ἅμα τῇ χειρὶ σφᾶς ἀνδρεία παρέχοι, "τῇ μὲ πατρίδι ἐ δι' αὐτ῀ὧν ὃ κράτος αὔξοντες, φανε-"ρὸν δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις καθιςάντες, ὅτι μήτε πλῆθος "πολεμίων, μήτε χωρίων ὀχυρότητες, ἢ μεγέθη πόλεων, "ἢ τ' ἀνεπιτεταγμένων ἀλύγιςοι [d]τολμῇ, καὶ θηριώδεις "ἀγριότητες, δύναιτ' ἄν ποτε τ' Ρωμαίων ἀρετὰ ἀγα-"φυγεῖν, κἂν [e]εἰς πολλά τινες τ' τύχῃ [f]εὖρον) σωνα-"γωνιζομένῳ. καλὸν μὲ οὖν, ἔφη, ἐ τὸ πολέμῳ τέ-"λος αὐτὸς ὑπιδεῖναι, [g]πολλῷ χρόνῳ γινομένῳ. μηδὲ "δ εὔξαθαί τι τούτων ἄμεινον, ὅτ' εἰς αὐτὸν καθίςαιτο. "τοῦτο δὲ κάλλιον αὐτοῖς, καὶ λαμπρότερον ὑπάρχειν, "ὅτι τὰς ἡγησομένας καὶ [h]τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς ὑπηρε-"πέσοντας, αὐτ῀ὧν χειροτονησάντων, εἴς τε τὴν πα-"τρίδα πεμψάντων ἅσμενοι πάντες [i]πρόσιεν), "καὶ τοῖς ἐπ' αὐτ῀ὧν ἐγνωσμένοις ἐμμένουσι, χάειν "ἔχοντες τοῖς ἑλομένοις. θαυμάζειν μὲν οὖν, ἔφη, πάν-"τας καὶ ἀγαπᾶν, εἰδὼς ὅτι τῷ δυνατῷ τὴν προ-"θυμίαν ὑδεὶς ἔχει βραδυτέραν. τοῖς μέν τοι ἀγωνι-"πέστερον ἀγωνισαμένοις, ἐπὶ ῥώμης πλείονος, καὶ "ὃν μὲ [k]ἑαυτ῀ὧν βίον ἀσφαλείας κεκοσμηκόσι, τὴν δ' αὖ "γραπτὰν ὑπιφανεστέραν ἀγὼν τῶν κατορθωμάτων πε-"ποιηκόσιν, ἔφη, τὰ γέρα, καὶ τὰς τιμὰς εὐθὺς ἀπο-"δώσειν, καὶ μηδένα τ' πλέον ποιεῖν ἑτέρῳ θελησάν-"των δ' δικαίας ἀμοιβῆς ἀμαρτήσεσθαι. πλείςην δ' "αὖτ῀ὧ τούτου [l]γενήσεσθαι τ' ὑπιμέλειαν, ἐπεὶ καὶ μᾶλ-"λον ἐθέλειν τὰς ἀρετὰς τιμᾷν τ' συγκρατευομένην, ἢ "κολάζειν τὰς ἁμαρτάνοντας.

γ'. Εὐθὺς οὖν ἐκέλευσεν ἀναγινώσκειν τοῖς ὑπὸ τού- γ'.
τῳ τεταγμένοις, ὅσοι τι λαμπρὸν ἐν τ' πολέμῳ κεκορ-
θωκότες. ἐ κατ' ὄνομα καλῶν, ἐπήνει τε [m]παόντας, εἴς ἀν
[n]ὑπερευφραινόμενός τις ἐπ' οἰκείοις κατορθώμασι, ἐ σφά-
νας [o]ἐπεπήδει χρυσᾶς, στεφανηφόρά τε χρυσᾶ, ἐ δόρατα
[p]μακρὰ χρυσᾶ, ἐ σημαίας ἐδίδου πεποιημένας ἐξ ἀρ-
γύρου, ἐ τ' ἐκάσου τάξιν ἤλλαττεν εἰς ὃ κρεῖττον. ἐ μὴν,
ἀλλὰ καὶ ἐκ τ῀ὧν λαφύρων ἄργυρον, ἐ χρυσὸν, ἐσθῆτάς
τε, ἐ τ' ἄλλης αὐτοῖς λείας δαψιλῶς ἀπένεμε. πάν-
των δὲ τετιμημένων ὅπως ἂν [q]αὐτὸς ἕκαστον ἠξίωσε, τῇ
συμπάσῃ στρατιᾷ ποιησάμενος εὐχὰς, [r]ὑπὲ πολλῆς
κατίδαινεν εὐφημίας, πέπταταί τε πρὸς θυσίας ὑπενι-
κίους· [s]καὶ πολλῶν βοῶν πλήθους τοῖς βωμοῖς παρεγ-
κότος, καταθύσας ἅπαντας, τῇ στρατιᾷ [t]ἀγαδίδω-
σιν εἰς εὐωχίαν. αὐτὸς δὲ τοῖς ὀ τέλει τρεῖς ἡμέ-
ρας συνεορτάσας, τὴν μὲν ἄλλην στρατιὰν ἀγαφίη-
σιν, ἢ καλῶς [u]ἔχειν ἑκάστοις ἀπέναι· τῷ δεκάτῳ δ'.
δὲ

a Επὶ τοῦτο *Big.* *b* Ita cum *Cod. Big.* & *Ruſ.* antea erat ἡγεμόνων. *c* Χάειν μὲ ἔφη π. *Big.* *d* Ita *Big.* & *Ruſ.* ὠμαὶ in *Editis Aliiſque.* *e* Illud εἰς deeſt *Big.* *f* Εὕρωσιν συναγωνισαμένῳ *Big.* *g* Πολλῷ γὰ χρ. *Big.* *h* Τὴν Ρωμαίων ἀρχὴν *Big.* *i* Προίσιν *Vat.* *k* Αὐτῶν *Big. Voſſ.* & *Bod.* *l* Γενέσθαι *Big.* *m* Ita *Ruſ.* παρόντας in *cæteris.* *n* Εὐθὺς *Big.* *o* Ἐφαπτόμενος *Bod.* *p* Πεμπτὰ δὲ *Big.* *q* Μακρὰ ἐ χρυσᾶ *Big.* *r* Εφησις αὐτῶν *Big.* in *Ruſini* verſione, *ut quiſque ſe meritum præbuerat.* *s* Επὶ πολλῷ κατίδαινεν εὐφημίαν *Big.* *t* Πολὺ βοῶν πλῆθος παρεσκεύαστο *Big.* *u* Διδοῦσιν *Big. Voſſ.* & *Ruf.* *v* Εἶχον *Vat.* & *Gall.* * Quia nemo viribus alacritatem habuit tardiorem, *Ruſ.* † Votis cum univerſo exercitu factis, *Ruſ.*

a Οὐκέτι

δὲ τάγματι τὸ τῶ Ἱεροσολύμων ἐπέτρεψε φυλακὴν, [a]ὑκέτ' αὐτὸς ὑπὸ τὸν Εὐφράτην ἀποστέλας, ἔνθα πρότερον ἦν. μεμνημένος δὲ ὃ δωδεκάτου τάγματος, ὅτι Κεστίου γραμματεύοντος ἐπέδωκαν τοῖς Ἰουδαίοις, τὴν μὲν Συρίας αὐτὸ παντάπασιν ἐξήλασεν, ἦν γὰρ ὃ παλαιὸν ἐν Ραφανέαις, εἰς δὲ τὴν [b]Μελιτηνὴν καλουμένην ἀπέστειλε, πλησίον τὸν Εὐφράτην ἐν μεθορίοις τῆς Ἀρμενίας [c]ἔστι γὰρ Καππαδοκίας, δύο δ' ἑαυτῷ [d]αὐτῶν μέχρι τῆς εἰς Αἴγυπτον ἀφίξεως, ὃ πέμπτον γὰρ ὃ πεντεκαιδέκατον, παρεμένειν. γὰρ καταβὰς ἅμα τῷ στρατῷ πρὸς τὸ ὅπλον τὴν θαλάττιον Καισάρειαν, εἰς ταύτην τό,τε πλῆθος τῶν λαφύρων ἀπέθετο, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους προσέταξεν ἐν αὐτῇ φυλάττεσθαι. τὰ γὰρ εἰς τὴν Ἰταλίαν πλοῦν ὁ χειμὼν [e]ἐκώλυε.

autem legioni Hierosolymorum custodiam concessit; neque ad Euphratem, ubi pridem fuerat, eam remisit. Duodecimam vero legionem, memor quod Cestio duce Judæis cesserat, totam quidem Syria pepulit, (erat enim olim apud Raphanæas) ad Melitenen autem, quæ sic vocatur, *eam* misit, ad Euphraten in confinio Armeniæ & Cappadociæ sitam. duas vero secum permanere volebat, donec ad Ægyptum perveniret, quintam *scilicet* & decimam quintam. Cumque ad Cæsaream maritimam cum exercitu descendisset, in ea & *reliquam* manubiarum vim reposuit, captivosque ibi adservari præcepit. nam ad Italiam navigare hyemis tempus prohibebat. *Legionum ordinatio.*

ε'. ΚΕΦ. β'.

Ὡς Τῖτος ἐν Καισαρείᾳ Φιλίππου παντοίας θεωρίας ἐπιτελεῖ. περὶ Σίμωνος τοῦ τυράννου, ὅπως ἑάλω, καὶ εἰς τὸ θριαμβεῖον ἐτηρήθη.

ε'. CAP. II. XX.

Quomodo Titus Cæsareæ Philippi varia edit spectacula. De Simone tyranno, quo modo captus erat & triumpho servatus.

[f]ΚΑΘ' ὃν δὲ χρόνον Τῖτος Καῖσαρ [g]τοῖς Ἱεροσολύμοις πολιορκῶν προσεκάθητο, [h]ὁ τούτῳ νεὼς φορτίδος Οὐεσπασιανὸς ὑπέβας, ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας [i]εἰς Ῥόδον διέβαινεν. ὑπεπύθετο δὲ πλέων ὅπῃ τεμπόρων, καὶ πάσας τὰς ἐν ᾧ παράπλῳ πόλεις ἐπελθών, εὐκλεῶς αὐτὸν δεχομένας, ἀπὸ τῆς Ἰωνίας εἰς τὴν Ἑλλάδα περαιοῦται, κἀκεῖθεν [k]ἀπὸ Κερκύρας ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν, ὅθεν ἤδη χερσὶ γῆν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν. Τῖτος δ' ἀπὸ τῆς ὅπῃ θαλάττης Καισαρείας ἀναζεύξας, εἰς τὴν Φιλίππου καλουμένην Καισάρειαν ἦκε, [m]συχνόν τε αὐτῇ χρόνον ἐπέμενε, παντοίας θεωρίας ὅπλων τελῶν· καὶ πολλοὶ τῶν αἰχμαλώτων ἐνταῦθα διεφθάρησαν, οἱ μὲν θηρίοις παραβληθέντες, οἱ δὲ κατὰ πλῆθος [n]ἀλλήλοις ἀναγκαζόμενοι χρήσασθαι πολεμίοις. ἐνταῦθα καὶ τὸν Σίμωνος τοῦ Γιώρα σύλληψιν ἐπύθετο, τοῦτον γενομένην τὸν τρόπον. Σίμων οὗτος, [o]Ἱεροσολύμων πολιορκουμένων, ὅπῃ τὰ ἄνω πόλεως ὤν, ἐπεὶ τὸ τειχῶν οὐτος ἡ Ῥωμαίων στρατιὰ γενομένη πᾶσαν ἐπόρθησε τὴν πόλιν, τότε τῶν φίλων τοὺς πιστοτάτους παραλαβών, καὶ σὺν αὐτοῖς λιθοτόμους τε καὶ τὰ πρὸς τὴν ἐργασίαν ὅπλα σίδηρον, τροφήν τε διαρκεῖν εἰς πολλὰς ἡμέρας δυναμένην, σὺν ἐκείνοις ἅπασιν κατῆσιν ἑαυτὸν εἴς τινα τῶν ἀφανῶν ὑπονόμων· καὶ μέχρι μὲν οὗ παλαιὸν ὄρυγμα, προῆρχεν δι' αὐτοῦ. τὰ πρανεῖς δὲ γῆς ὑπολύσας, ταύτην ὑπενόμευον, ἐλπίδι δὲ πορρωτέρω δυνήσεσθαι προελθόντες, [p]ἐν ἀσφαλεῖ ποιησάμενοι τὴν ἀνάδυσιν, ἀποσώζεσθαι. ψεύδει δὲ τὴν ἐλπίδα διέλεγεν ἡ πεῖρα τῶν ἔργων. ὀλίγον τε δὲ [q]μόλις προῆγαγον οἱ μεταλλεύοντες, ἅτε βαθῆ, καί τοι ταμιευομένοις, ἔμελλεν [r]ὑπολείψειν. τότε δὴ τοίνυν, ὡς δ' ἐκπλήξεως ἀπαλλαγὴν τοὺς Ῥωμαίους δυνησόμενος, λευκὸν [s]ἐνδεδύσκει χιτωνίσκον, καὶ πορφυρᾶν ἐμπερονησάμενος [t]χλανίδα, καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐν ᾧ ὁ ἱερὸν ἦν πρόσθεν [u]ἐκ γῆς ἀνεφάνη. ὃ μὲν οὖν πρῶτον τοῖς ἰδοῦσι θάμβος προσέπεσεν, καὶ κατ' χώραν ἔμενον· ἔπειτα δ' ἐγγυτέρω [x]προσελθόντες, ὅστις

QUO autem tempore Hierosolyma obsidere perseverabat Titus Cæsar, in eo Vespasianus, navi oneraria ascensa, Alexandriâ Rhodum trajiciebat. Hinc autem vectus triremibus, cum omnes quas subter-navigavit urbes invisisset, ipsum cum votis excipientes, in Græciam ex Ionia transit, atque inde Corcyra solvens appulit promontorium Japygium, unde jam terra iter agebat. Titus autem, ex Cæsarea maritima profectus, in Cæsaream venit, quæ Philippi vocatur; & diutius in ea commorabatur, omne genus spectacula exhibens: multique illic captivi consumpti erant, alii quidem bestiis objecti, alii vero catervatim inter se depugnare coacti. Hîc loci Simonem etiam Gioræ filium hoc modo comprehensum esse accepit. Simon iste, cum Hierosolyma obsiderentur, in superiore urbe degens, postquam Romanorum exercitus mœnia intrasset & urbem omnem devastasset, tunc assumptis amicorum fidissimis, unaque lapicidis & ferro eorum operi idoneo, & alimentis quæ multis diebus sufficere possent, cum istis omnibus in quandam cavernam obscuram se demisit; & quoad vetus fossa pateret, per eam quidem progrediebantur. Cum autem terra firma occurrisset, illam excavabant, sperantes posse ulterius progressos tuto loco emergere, atque *ita* servari. Sed vanam esse hanc spem arguebat operis experimentum. Vix enim paululum fossores processerant, jamque alimenta, quamvis parce his uterentur, eos defectura esse videbantur. Tunc igitur, quasi Romanis stuporem incutiendo posset eos fallere, candida indutus tunica & chlamyde purpurea infibulatus, eo in loco è terra emersit ubi templum dudum fuerat. Ac primum quidem obstupuêre, qui eum viderunt, lociſque suis manebant: deinde propius accesserunt, interrogantes quis esset? *Vespasiani iter Romam versus.* *Simon Gioræ captus.*

---

a Οὐκέτι τότε ἐπὶ *Big.* *b* Μελίτην *Big. Bod.* & *Ruf.* perperam. *c* Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* ἦν in *Editis Aldinaque.* nisi quod ἦν non agnoscat *Gall.* *d* Αὐτῷ *Voss. Gall.* & *Bod.* *e* Ἐκώλυεν *Big.* *f* Ita *Big.* κατὰ ὃν καιρὸν in *Editis.* καθ' ὃν καιρὸν legendum conjiciebat *Casaubonus.* *g* Illud τοῖς deest *Voss.* *h* Ἐπὶ νεὼς *Big.* atque ita, ut videtur, *Ruf.* *i* Εἰς τὴν Ῥόδον διέβαινεν *Big.* *k* Ἀπὸ Κερκύρας ἀπῆρεν ἐπ' *Big.* in *Rufini* versione, *egressus deinde Corcyra in Japygiam delatus est.* *l* Θαλάττης *Big.* *m* Καὶ συχνὸν ἐν αὐτῇ χρόνον ἐπέμενε *Big.* *n* Ita cum Cl. *Lowthio* legendum censui. antea erat ἀλλήλοις. *o* Τῶν Ἱεροσολύμων *Big.* *p* Ἐν ἀσφαλείᾳ *Big.* *q* Illud μόλις non agnoscit *Big.* *r* Ἀπολείψειν *Big.* & *Voss.* *s* Ἐνδεδύσκει *Voss.* & *Bod.* ἐνδύεται *Zonar.* *t* Χλαμύδα *Big.* & *Zonar.* *u* Ἐκ τῆς γῆς *Big.* & *Voss.* *x* Προσιόντες ὡς τις ἂν ἤρετο *Zonar.*

a Κατα-

Terentius Rufus cum exercitu Hierosolymis relictus.

esset? & id quidem Simon illis non indicabat, ducem autem vocari jubebat. Cumque ad eum è vestigio cucurrissent, veniebat Terentius Rufus; namque is exercitui præfectus relictus erat. Ac postquam ab eo omnia quæ vera essent accepissent, ipsum quidem vinctum adservabat; Cæsari vero quemadmodum esset comprehensus significabat. Et Simonem quidem in ultionem crudelitatis erga cives, quibus sese amarum tyrannum præbuerat, infensissimis hostibus Deus in manum tradidit, non vi subactum, sed ipso se conjiciente sponte sua in pœnam; propterea quod multos ipse crudeliter interfecerat, falsas criminationes intendens defectionis ad Romanos. Neque enim potest iram Dei effugere nequitia, neque infirma fieri potest justitia: sed tandem ulciscitur sui temeratores, & gravius supplicium sumit de malis, quod se ab eo liberatos crediderint, quando non illico pœnas dederunt. Id etiam Simon didicit, postquam in iras Romanorum incidit. Illius autem ex terra emersio in causa fuit, ut cæterorum etiam seditiosorum magna turba iisdem diebus in cuniculis inveniretur. Ad Cæsarem autem, Cæsaream maritimam reversum, Simon vinctus adductus est; & illum quidem triumpho, quem Romæ agere parabat, servari jussit.

ἦν ἡγούμενος. ὃ μὲν οὖν ἐδήλου Σίμων αὐτοῖς, καλεῖν δὲ τὸν ἡγεμόνα προσέταττεν. ὡς ταχέως προὔτρεχον πρὸς αὐτὸν δραμόντων, ἦκε Τερέντιος Ῥοῦφος· οὗτος γὰρ ἄρχων ὁ στρατιᾶς κατελέλειπτο. πυθόμενός τε παρ' αὐτῶν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, τὸν μὲν ἐφύλαττε δεδεμένον,[b] Καίσαρι δὲ ὅπως τ' εἴη συνειλημμένος ἐδήλου. Σίμωνα μὲν οὖν εἰς δίκλω τῆς τῶν πολιτῶν ὠμότητος, ὧν πικρῶς αὐτὸς ἐτυράννησεν, ὑπὸ τοῖς μάλιστα μισοῦσι πολεμίοις ἐποίησεν ὁ Θεὸς, οὐ βίᾳ γενόμενον αὐτοῖς ὑποχείριον, [c]ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκουσίως εἰς τὴν τιμωρίαν [d]προβαλόντα, διὸ ὃ πολλοὺς αὐτὸς ὠμῶς ἀπέκτεινε, ψευδεῖς αἰτίας ὑπιφέρων τῆς πρὸς Ῥωμαίους μεταβολῆς. οὐ γὰρ ἀλαφεύγει πονηρία Θεοῦ χόλον, [e]οὐδὲ ἀσθενήσῃ δίκη· χρόνῳ δὲ μέτεισι τοὺς εἰς αὐτὸν ὠδικημένους, καὶ χεῖρα τὴν τιμωρίαν ὑπιφέρει τοῖς πονηροῖς, ὅτι καὶ προσδοκῆς αὐτῆς ἀπηλλάχθαι, μὴ παραυτίκα κολασθέντες. ἔγνω τοῦτο καὶ Σίμων εἰς τὰς Ῥωμαίων ὀργὰς ἐμπεσών. ἡ δὲ ἐκείνου γῆθεν ἄνοδος πολὺ καὶ τῶν ἄλλων στασιαστῶν πλῆθος, ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἐν τοῖς ὑπονόμοις φωραθῆναι παρεσκεύασε. Καίσαρι δὲ, εἰς τὴν Ἰταλίαν [f]ἐπανελθόντι Καισάρειαν, Σίμων προσήχθη δεδεμένος· καὶ τοῦτον μὲν, εἰς ὃν ὑπιτελεῖν ἐν Ῥώμῃ παρεσκεύαζετο θρίαμβον, [g]προσέταξε φυλάττειν.

CAP. III.

Quomodo Titus, cum diem natalem fratris patrisque celebraret, multos Judæorum consumpsit. De Judæis in periculum apud Antiochiam adductis ex Antiochi Judæi iniqua legum violatione.

Ludi ad celebrandum natalem fratris à Tito editi.

IBI autem moratus fratris sui natalem diem splendide celebrabat, magnam partem Judæorum morte mulctandorum ejus honori attribuens. Numerus enim eorum qui cum bestiis depugnarunt, quique ignibus cremati sunt, & inter se digladiantes periêre, supra duo millia erat & quingentos. Ista tamen omnia Romanis videbantur, licet illi mille modis consumerentur, pœna levior *quam commeruerunt*. Postea Cæsar Berytum veniebat (hæc autem in Phœnicia est urbs, Romanorum colonia) atque illic diutius demoratus est, majori adhibito splendore dum patris diem natalem celebrat, tam spectaculorum magnificentia, quam sumptibus aliis alium in modum excogitatis. Captivorum autem *ingens* multitudo similiter ac antea cecidit.

Natalis Vespasiani aliis ludis celebratur.

XXI. *De Judæis Antiochenis.*

2. Accidit autem per idem tempus, ut Judæi, qui apud Antiochiam reliqui erant, accusationes subirent & interitus periculum, concitata in eos Antiochensium civitate, tam propter criminationes eis in præsentia intentatas quam propter ea quæ fuerant non multo ante commissa. De quibus necesse habeo paucis præfari, ut eorum quæ postea gesta erant *narrationem faciam intellectu faciliorem.

ΚΕΦ. γ'.

Ὅπως Τῖτος, τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ ἀδελφοῦ καὶ πατρὸς ἄγων, πολλοὺς τῶν Ἰουδαίων ἀνάλωσεν. Περὶ τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ κινδυνευόντων Ἰουδαίων, διὰ τὰ ἐξ Ἰουδαίων Ἀντιόχου παρανομίας καὶ ἀσεβείας.

Διατελῶν δ' αὐτόθι τὴν[h] τοῦ ἀδελφοῦ γενέθλιον ἡμέραν ὑπιφανῶς ἑώρταζε, πολὺ καὶ τῶν Ἰουδαίων κολάσεως εἰς τὴν ἐκείνου τιμὴν ἀναθείς. ὁ γὰρ ἀριθμὸς τῶν ἔντε τοῖς πρὸς τὰ θηρία μάχαις, καὶ τῶν[i] κατὰ πυρὰν, ἔντε τοῖς ἀλληλοκτονίαις ἀναιρεθέντων, πεντακοσίους ὅτι τοῖς δισχιλίοις ὑπερέβαλε. πάντα μέν τοι Ῥωμαίοις ἐδόκει ταῦτα, μυρίοις αὐτῶν ἀπολλυμένων τρόποις, ἐλάττοσι κολάσεως ἀξίοις· μὴ τοῦτο Καῖσαρ εἰς Βηρυτὸν ἦκεν· ἡ δὲ ἔστιν ἐν τῇ Φοινίκῃ [k]πόλις, Ῥωμαίων ἄποικος· κἀνταῦθα χρονιωτέραν ἐποιήσατο τὴν ὑπιδημίαν, πλείονι χρώμενος τῇ λαμπρότητι, περὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἡμέραν[l] γενέθλιον, ἔντε τοῖς τῶν θεωριῶν πολυτελείαις, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ὑπόνοιαν τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων. ὁ δὲ τῶν αἰχμαλώτων πλῆθος τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς πρόσθεν ἀπώλλυτο.

β'. Γενέσθαι δὲ συνέβη,[m] περὶ τὸ χειμὼν τοῦτον, καὶ τοῖς ὑπὸ Ἀντιόχειαν τῶν Ἰουδαίων [n]ὑπολιπομένοις ἐγκλήματα καὶ κίνδυνον ὀλέθρου, ὃν πόλεως ἐπ' αὐτοὺς τῶν Ἀντιοχέων ἐκταραχθείσης, διά τε τὰς ἐν τῷ παρόντι διαβολὰς αὐτοῖς ἐπενεχθείσας, καὶ διὰ τὰ προϋπηργμένα χρόνῳ πρόσθεν ὑπ' πολλῶν. δεῖ ὧν ἀναγκαῖόν ὅτι διὰ συντόμων προειπεῖν, ἵνα καὶ τὰ μὴ δεόντα προαχθέντων εὐπαρακολούθητον ποιήσωμαι τὴν διήγησιν.

γ'. Τὸ

a Καταλίλειπτο *Big.* *b* Καίσαρί τε *Big.* *c* Ἀλλ' αὐτὸν *Big.* & *Voss.* *d* Παρεβαλόντα, δι' ὃ *Big. Voss.* & *Bod.* *e* Οὐδὲ ἀσθενὴς ἡ δίκη *Big.* *f* Περιελθόντι *Big.* *g* Ἔταξε *Big.* *h* *Sc.* Domitiani, cujus diei natalis in 30 Decembris incurrit. *Usserius* in *Annalium* parte posteriore ad *A. M.* 4074. *i* Καταπιμπραμένων *Big.* *k* Hinc in nummis COL. IUL. AUG. FEL. BER. *l* Imperii *scilicet*, quem Kalendis Julii observari solitum, ex *Suetonio* & *Tacito* docuimus. *Usserius* in *Annalibus* ad A. M. 4074. *m* Κατὰ τὸ *Voss.* *n* Ὑπολειπομένοις *Big.* & *Voss.* * Consequenti narratione referam, *Ruf.*

a Πολὺ

γ'. Τὸ γὰρ Ιουδαίων γένος [a] πολὺ μὲν κατ' πᾶσαν τὴν οἰκουμένην παρέσπαρται τοῖς ἐπιχωρίοις· πλεῖστον δὲ τῇ Συρίᾳ κατὰ τὴν γειτνίασιν [b] ἀναμεμιγμένον, ἐξαιρέτως δ' ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ διὰ πολὺ, διὰ τὸ τὸ πόλεως μέγεθος, μάλιστα δ' αὐτοῖς ἀδεᾶ τὴν ἐκεῖ κατοίκησιν ὁ μετ' Ἀντίοχον βασιλεὺς παρέσχον. Ἀντίοχος μὲν γὰρ, ὁ κληθεὶς Ἐπιφανὴς, Ιεροσόλυμα πορθήσας, [c] τὴν ναὸν ἐσύλησεν· οἱ δὲ μετ' αὐτὸν τὴν βασιλείαν παραλαβόντες, τὰ ἀναθήματα ὅσα χαλκᾶ [d] πεποίητο, πάντα τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας Ιουδαίοις [e] ἀπέδοσαν, εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἀναθέντες, καὶ συνεχώρησαν αὐτοῖς ἐξ ἴσου τὸ πόλεως τοῖς Ελλησι μετέχειν. τὴν αὐτὴν δὲ πρόπτωσιν καὶ τὰ μέχρι τοῦτο βασιλέων αὐτοῖς παραφερομένων, εἴς τε τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν, καὶ τῇ κατασκευῇ, καὶ τῇ πολυτελείᾳ τὰ ἀναθήματα [f] τὸ ἱερὸν ἐξελάμπρυναν· ἀεί τε παραγόμενοι τὰς θρησκείας πολὺ πλῆθος Ελλήνων, καὶ κείνους τρόπῳ τινὶ μοίρᾳ αὐτῶν πεποίηντο. καθ' ὃν δὲ καιρὸν ὁ πόλεμος ἀνεκεκήρυκτο, νεωστὶ δ' εἰς τὴν Συρίαν Οὐεσπασιανὸς κατεπεπλεύκει, ὃ δὴ καὶ τὰ Ιουδαίων πᾶσιν ἤκμαζε μῖσος, τότε δή τις Ἀντίοχος εἷς ἐξ αὐτῶν τὰ μάλιστα διὰ τὰ πατέρα τιμώμενος, ἦν γὰρ [g] ἄρχων τὰ ἐπ' Ἀντιοχείας Ιουδαίων, ἅμα τὴν Ἀντιοχέων [h] ἐκκλησιάζοντος, εἰς τὸ θέατρον παρελθὼν, τόν τε πατέρα τὰ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπεδείκνυτο καλῶν, ὅτι νυκτὶ μιᾷ κατακαῦσαι τὰ πόλιν ἅπασαν διεγνώκεισαν, καὶ παρέδιδε ξένους Ιουδαίους τινὰς, ὡς κεκοινωνηκότας τὰ βεβουλευμένων. Θορύβου δ' ἀνιέντος ὁ δῆμος, τὰ ὀργὴν μὲν κατεῖχεν, ἀλλ' ὅτι μὲν τοὺς παραδοθέντας, πῦρ εὐθὺς ἐκέλευον κομίζειν, καὶ συγχρῆμα πάντες ὅτι τῶν θεάτρων κατεφλέγησαν. [i] Ὅτι δὲ ὁ πλῆθος ὥρμητο τὰ Ιουδαίων, ἐν ᾧ τάχιον ἐκείνους τιμωρίᾳ παραλεῖν τὰ αὐτῶν παλιρροίαν σώζειν νομίζοντες. Ἀντίοχος [k] δὲ παρεστάτησε τὰ ὀργὴν, εἰ μὲ τὰ αὐτὸ μεταβολῆς, καὶ τὰ μαινομένου τὰ τῶν Ιουδαίων ἔθη, τεκμήριον [l] ἐμπαρέσχεν ὀμόσας ὅ θέλειν, ὥσπερ νόμος ἐστὶ τοῖς Ελλησιν· ἐκέλευε δὲ καὶ τοὺς ἄλλους [m] θύειν ποιεῖν ἀναγκάζειν, φανερὸς δ' [n] γενόμενος τῷ μὴ θέλειν τοὺς ἐπιβουλευκότας. χρωμένων δὲ τῇ πείρᾳ τῶν Ἀντιοχέων, ὀλίγοι μὲν [o] ὑπέμειναν· οἱ δὲ μὴ βουληθέντες, ἀπηρέθισαν. Ἀντίοχος δὲ, στρατιώτας παρὰ τῶν Ρωμαίων ἡγεμόνος λαβὼν, χαλεπὸς [p] ἐφειστήκει τοῖς αὐτοῦ πολίταις, ἀργεῖν τὰ ἑβδόμην οὐκ ἐπιτρέπων, ἀλλὰ βιαζόμενος πάντα πράττειν, ὅσα δὴ καὶ τὰς ἄλλας ἡμέρας· ὅτῳ τε τρόπῳ ἀνάγκῃ ἰσχυρᾷ ἐποίησεν, ὡς μὴ μόνον ἐπ' Ἀντιοχείας καταλυθῆναι τὴν ἑβδομάδα [q] ἀργὴν ἡμέραν, ἀλλ' ἐκεῖθεν ἀρξαμένην τὰ πράγματος, [r] καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὁμοίως, βραχύν τινα χρόνον.

δ'. Τοιοῦτον δὴ [s] τοῖς ὅτι τὰ Ἀντιοχείας Ιουδαίοις τὰ κατ' ἐκεῖνον καιρὸν κακῶν γεγενημένων, δευτέρα πά-

3. Nam multum quidem Judaicæ gentis per totum terrarum orbem indigenis erat interspersum: maxima autem pars Syriæ propter vicinitatem erat immissa, & præcipue apud Antiochiam multi ex illis versabantur, ob urbis amplitudinem, maximeque propter liberam ibi habitandi facultatem ab Antiochi successoribus impetratam. Nam Antiochus quidem, dictus Epiphanes, vastatis Hierosolymis templum spoliavit: qui vero post eum regnum assequuti sunt, quicquid æneum in donariis reperiretur Judæis Antiochiam degentibus reddidêre, in eorum synagoga reponendum: eisque concesserunt, ut ex æquo cum Græcis participes urbis essent. A regibus etiam qui eos deinceps exceperunt eodem modo tractati, & in magnam multitudinem excreverunt, & *omni* apparatu donariorumque magnificentia illustratum dederunt templum: & multis subinde Græcis ad *suam* religionem perductis, etiam illos quodammodo sui partem fecêre. Cæterum quo tempore bellum fuerat indictum, & recens in Syriam appulerat Vespasianus, atq; omnes Judæorum flagrabant odio, tunc unus eorum Antiochus quidam, cui præcipue patris causa plurimum deferebatur (erat enim Judæorum princeps apud Antiochiam) cum Antiochensium populus in concionem congregatus esset, in theatrum progressus & patrem suum & alios deferebat, insimulans *eos*, quod una nocte totam urbem incendere statuissent: & peregrinos quosdam Judæos, ut ejus consilii conscios, tradidit. Cum autem ista audiret populus, iram cohibere non poterant: sed in eos quidem qui traditi fuerant ignem statim afferri jusserunt, confestimque omnes in theatro exusti erant. In multitudinem vero Judæorum irruere properabant, eos si celeriter ulti essent, patriam suam servatum iri existimantes. Verum Antiochus iracundiam *eorum* magis adhuc accendebat, suæ quidem voluntatis mutatæ argumentum, quodque Judæorum mores odisset, exhibere se credens, si more Græco immolaret; imperabatq; *populo* ut cæteros etiam idem facere cogerent: quippe insidiatores recusando fore manifestos. Ejus rei cum Antiocheni periculum feciſſent, pauci quidem *consenserunt, qui vero renuerunt interfecti erant. Antiochus autem, acceptis à Romanorum præside militibus, atrociter instabat suis civibus, otium diei septimi eos agere non permittens, sed omnia cogens facere quæ aliis diebus facere solebant: tamque validam illis afferebat necessitatem, ut non Antiochiæ duntaxat septimi diei feriæ abrogarentur, sed ab ea facto rei initio, in aliis similiter urbibus, ad breve tempus.

Judæorum periculum Antiochiæ.

Filius Judæi ethnarchæ apud Antiochiam patrem defert.

Sabbati observatio tollitur.

4. Judæis autem apud Antiochiam, eo tempore mala hujuscemodi perpessis, altera de-

nuo

a Πολὺ μὲν γὰρ ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὸ Ἰουδαίων ἔθνος κατέσπαρται &c. *Zonar.* *b* Ἐγκαταμεμιγμένον juxta *Zonaram.* *c* Ita *Big.* & *Ruf.* τὸν ναὸν *Voſ.* τὸν λαὸν in *Editis.* *d* Πεποίητο *Big.* & *Voſſ.* *e* Ἀνέγνωσαν *Big.* *f* Manifestum quidem est ἱερὸν *templum* hîc dici, quod ante vocaverat συναγωγὴν, ob magnificentiam nimirum & splendorem ædificii ad templi formam & similitudinem exstructi. *g* Judæis Antiochiam (ut & Alexandriam habitantibus) inductum erat à regibus Græcis, & postmodum ab imperatoribus Romanis, ut delectum haberent ex sua gente præsidem, cui parerent, exempti jurisdictione & potestate præsidis regii ac imperatorii. Hic magistratus nonnunquam ἄρχων dicitur, alias ἐθνάρχης, & ἀλαβάρχης. Vide *Fullerum* in *Miscell. SS.* l. 4. c. 16. *h* Ἐκκλησιαζόντων *Big.* *i* Ita *Big.* ἐπεὶ ὃ τὸ πλῆθος ὥρμητο τὰ Ιουδ. *Vat.* & *Ruf.* *cum aliis.* ἐπεὶ δὲ τὸ πλῆθος ὥρμητο κατὰ τὰ Ιουδ. *Baſ.* ἐπὶ ὃ τὸ πλ. ὥρμητο κατὰ τὰ Ιουδ. *Gen.* κατὰ ὃ τὰ αὐθηνικὸν Ιουδαίων ὥρμητο κακείνους τιμωρησόμενος *Zonar.* *k* Illud ὃ è *Codd. Big. Vat.* & *Voſ.* quod etiam agnoscit versio *Rufini.* *l* Παρέσχεν *Big.* *m* Τὸ αὐτὸ *Big.* & *Voſ.* *n* Γενόμενος *Big.* Ἐπειδὴ δὲ φανερὸς τὸν ἐπιβουλεύσαντας τῷ μὴ τὸν σφετέραν θρησκείαν ἀσπάσασθαι *Zonar.* *o* Ὑπέμειναν *Zonar.* *p* Ἐφεστήκει *Big.* *q* Ἀργὴν *Big.* *r* Καὶ ταῖς ἄλλαις π. *Big. Vat.* & *Voſſ.* *s* Τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας *Voſſ.* * Al. *id facere ſuſtinuerunt.*

Incendii Antiochiæ accuſantur Judæi.

nuo calamitas acceſſit: de qua cum narrationem facere inſtituiſſemus, hæc quoque perſequuti ſumus. Quoniam enim accidit, ut quadratum urbis forum, prætoriaque & tablina cremarentur, itemque baſilicæ; vixque inhiberetur ignis, quin urbem univerſam magna cum vi peragraret, hujus facti Antiochus Judæos accuſabat; & Antiochenos, ſi his infeſti jam ante non fuiſſent, recenti tamen ex incendii tumultu facile calumnia perpuliſſet, multo magis ex anteactis fidem dictis ſuis habere induxiſſet, quaſi tantum non vidiſſent ignem illis injectum à Judæis, & tanquam furore correpti magno cum impetu omnes in accuſatos irruerant. Vix autem motus eorum reprimere potuit Cneus quidam Collega, legatus, poſtulans permitti ut ad Cæſarem de rebus geſtis referretur. præfidem namque Syriæ Cæſennium Pætum jam quidem Veſpaſianus ad eam miſerat; accidit autem ut nondum adeſſet. Re vero diligenter inquiſita Collega reperiebat veritatem, & eorum quidem Judæorum quos Antiochus accuſaverat neminem conſcium fuiſſe, omnis autem facinoris auctores exſtitiſſe homines quoſdam improbos ob æris alieni neceſſitatem, ratos, ſi curias & publica tablina incendiſſent, fore neminem à quo appellarentur. Et Judæi quidem, ex ſuſpenſis criminationibus futura adhuc exſpectantes, magno timore fluctuabant.

Iſto crimine liberantur.

λη συμφορὰ παρῳήπισε. δεῖ δὴ ἀφηγεῖσθαι ὅπως ἐχειρήσαντες, ἢ ταῦτα διεξήλθομεν. ἐπεὶ γὰρ συνέβη καταφλεγῆναι τὸ τετράγωνον ἀγορᾶς, ἀρχεῖά τε καὶ [a] γραμματοφυλάκιον, καὶ τὰς βασιλικὰς, μόλις τε ὁ πῦρ ἐκωλύθη μὴ πολλῆς βίας ὄντι πᾶσαν τὴν πόλιν διαφερόμενον, τοῦτον Αντίοχος ὁ παρὼν Ιουδαίων κατηγόρει· καὶ τοὺς Αντιοχεῖς, εἰ καὶ μὴ πρότερον εἶχον πρὸς αὐτοὺς ἀπεχθῶς, [b] τάχιστα τῇ διαβολῇ πεῖσαι τὸ δὲ συμβεβηκότος παραχὺ ὑπαχθέντας, πολὺ μᾶλλον ἐκ τῆς παρῳπεπραγμένων τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις, πιστεύειν παρεσκεύασεν, ὡς μόνον οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὁ πῦρ ἀνήφθαι ὑπὸ τῶν Ιουδαίων ἐφορμήσαντας, καὶ καθάπερ ἐμμανεῖς γεγενημένοι μετὰ πολλῆς [c] πνοῆς οἵᾳπερ πάντες ὁμοῦ τοὺς διαβεβλημένους ὥρμησαν. μόλις δ' αὐτοῦ ἐδυνήθη τὰς ὁρμὰς ἀποσχεῖν, [d] Κένσος Κολλήγας τις, πρεσβευτὴς, ἀξιῶν ἀπενεγκεῖν Καίσαρι διαλαβεῖν περὶ τῶν γεγονότων. ἦν δὲ ἡγεμονεύων τῆς Συρίας [e] Καισέννιον Παῖτον ἤδη μὲν Οὐεσπασιανὸς ἐξαπεστάλκει, συνέβαινε δὲ παρεῖναι μηδέπω. ποιούμενος δ' ἀπιμελῆ τὴν ζήτησιν ὁ Κολλήγας, ἐξεῦρε τὴν ἀλήθειαν, καὶ τῶν μὲν τὴν αἰτίαν ὑπ' Αντιόχου λαβόντων Ιουδαίων, αὐθεῖς αὖθ' ἑκατόντων, ἅπαν δὲ τὸ ῥηθὲν ἔπραξαν ἄνθρωποί τινες ἀλιτήριοι, διὰ χρεῶν [f] ἀνάγκας, νομίζοντες, εἰ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ δημόσια καταφλέξαιεν [g] γράμματα, τὴν [h] ἀπαίτησιν ἀπαλλαγὴν ἕξειν. Ιουδαῖοι μὲν ὅτι, ὅτι μετεώροις ταῖς αἰτίαις ὁ μέλλον ἔτι καραδοκοῦντες, ἐν φόβοις χαλεποῖς [i] ἐπισάλευον.

XXII. CAP. IV.

Quomodo Veſpaſianum urbs Roma ſuſcipiebat. Et quo pacto Germani poſt defectionem à Romanis iterum ſubjugati erant: & Sarmatæ, poſt incurſionem in Myſiam, ſedes ſuas repetere compulſi erant.

ΚΕΦ. δ'.

Ὅπως Οὐεσπασιανὸν ἐδέξατο ἡ Ῥώμη. καὶ ὡς Γερμανοὶ Ρωμαίων δουλεύσαντες αὖθις ὑπενάγησαν· καὶ οἱ Σαρμάται, καταδραμόντες Μυσίαν, εἰς τὰ ἴδια ἀπεστρέψαν ἠναγγάσθησαν.

Veſpaſiani in Italiam adventus.

TItus autem Cæſar, de patre ſibi allato nuncio, quod univerſis quidem Italiæ civitatibus gratus optatuſque veniſſet, maxime vero quod Roma multa cum alacritate & ſplendore eum ſuſcepiſſet, magna lætitia animique voluptate perfunditur, curis de eo quam ſuaviſſime liberatus. Veſpaſianum enim, etiam cum longe abeſſet, omnes per Italiam homines, tanquam venientem, animo complectebantur, exſpectationem *illius* ex vehementi deſiderio pro adventu habentes, nullaque neceſſitate adacti ſuam erga ipſum benevolentiam præſtantes. Nam & ſenatus, memor calamitatum, quas ex principum mutatione acceperat, expetebat imperatorem ſuſcipere, ſenectutis gravitate bellicorumque geſtorum maturitate decoratum, cujus eminentiam ſolumodo ſubditis in ſalutem fore noverat. Quin & populus, malis inteſtinis attritus, magis adhuc ſtudebat ejus adventui: tunc fore exiſtimans ut à calamitatibus quidem pro certo liberaretur, ſecuritatem vero cum opulentia recepturum eſſe perſuaſus. At præcipue milites ad eum reſpiciebant; ut qui maxime bellorum ab eo præclare geſtorum

ΤΙτος δὲ Καῖσαρ τὸ μὲν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἀγγελίας ὑπὲρ κομισθείσης, ὅτι πάσαις μὲν πεπλεσμένος [k] ταῖς κατ' τὴν Ιταλίαν πόλεσιν ἐπῆλθε, μάλιστα δ' ἡ Ῥώμη μετὰ πολλῆς αὐτὸν ἐδέξατο τρυφῆς καὶ λαμπρότητος, εἰς πολλὴν χαρὰν καὶ ἡμερίαν ἐτρέπετο, τὸ δὲ περὶ αὐτοῦ φροντίδων ὡς ἥδιστον ἦν ἀπηλλαγμένος. Οὐεσπασιανὸν γὰρ, ἔτι μὲν καὶ μακρὰν ἀπόντα, πάντες οἱ κατ' Ιταλίαν ἄνθρωποι ταῖς γνώμαις περιεῖπον ὡς ἥκοντα, τὴν προσδοκίαν ἐκ τοῦ πάνυ θέλειν ἄφιξιν αὐτοῦ νομίζοντες, καὶ πάσης ἀνάγκης ἐλευθέραν τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχοντες εὔνοιαν. τῇ τε γὰρ βουλῇ κατὰ μνήμην τῶν γεγενημένων ἐν ταῖς τῶν ἡγεμόνων μεταβολαῖς συμφορῶν, εὐκαίρως ἐδόκει διαλαβεῖν ἡγεμόνα, γήρως σεμνότητι καὶ πράξεων ἀκμῇ [m] πολεμικῶν κεκοσμημένον, ᾧ τὴν ἐπιροκὴν, πρὸς μόνον ἐπίσασθαι τὸν τῶν ἀρχομένων σωτηρίαν ἐσομένην. καὶ μὴν ὁ δῆμος ὑπὸ τῆς ἐμφυλίου κακῶν πεπειραμένος ἔτι μᾶλλον ἐλθεῖν αὐτὸν ἔσπευδε· τότε δὲ βεβαίως μὲν ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν συμφορῶν [n] ὑπελάμβανον, ἀπολήψεσθαι δὲ τὴν ἄδειαν μετὰ τῆς εὐετηρίας πεπιστευκώς. ἐξαιρέτως δὲ ὁ στρατιωτικὸς εἰς αὐτὸν ἀφεώρα· μάλιστα γὰρ ὅτου τὸν [o] κατορθωμένων αὐτῷ πολέμων, ἐγ-

a Χαρτοφυλάκιον Big. & Zonar. b Τάχιστα ἂν τῇ δ. Big. c Τοῖς Big. d Ita ex conjectura. in libris ἐν Κολλήγας vel Κολλίγας. e Sic legendum ex veteri nummo, cujus meminit Cl. Spanhemius in Diſſert. de Præſt. num. p. 570. antea erat Κισέννιον Πάτων. f Ita Big Vat. Voſſ. & Zonar. ἀνάγκης in Editis Aliiſque. g Γραμματεῖα Zonar. h Εἰσπράξεως Zonar. i Ἀπεσάλευον Voſſ. & Zonar. k Ταῖς περὶ τὴν Ἰταλίαν Big. l Illud ἦν non agnoſcit Voſ. m Ita Big. Voſ. & Ruf. πολεμικῶς in Editis Aliiſque. n Ὑπελάμβανον Big. ὑπελάμβανεν Vat. & Bod. o Al. κατορθωμένων.

a Ita

ἐγίνωσκον τὸ μέγεθος. ὑπ' ἀπειρίας δὲ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων καὶ ὑπ' ἀναισθησίας πεπφραμένοι, πολλῆς μὲν αἰσχύνης αὐτὸν ἐπεθύμουν ἀπαλλάττειν, τὸν μόνον δὲ καὶ σώζειν αὐτούς καὶ κοσμεῖν δυνάμενον ἐπολαβεῖν ἠυχοντο. τοιαύτης δ' εὐνοίας ἁπάντων ὑπαρχούσης, τοῖς μὲν τὰς ἀξιώσεις προσχωροῦσι τῶν ἀνδρῶν οὐκ ἔτ' ἀνεκτὸν ἐδόκει ἀναμένειν, ἀλλὰ πρόρρωτάτω τῆς Ρώμης αὐτῷ συντυχεῖν ἔσπευδον. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων τις ἠνείχετο τῆς εὐτυξίας τὴν ἀναβολήν, ἀλλ' ὅπως ἀπαντήσοιντο πάντες ἀθρόοι, καὶ πᾶσιν εὐπορώτερον καὶ ῥᾷον ἐδόκει μένειν ἢ ἀπιέναι, ὡς καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν τότε πρῶτον ἐν ἑαυτῇ λαβεῖν ὀλιγανθρωπίας ἀθρόαν ἡδίαν. ἦσαν γὰρ ἐλάττους τῶν ἀπιόντων οἱ μένοντες. ἐπεὶ δὲ πρόσω ἠγγέλλετο, καὶ τὴν ἡμερότητα τῆς εὐτυξίας αὐτῷ τὴν πρὸς ἑκάστους ἐδήλουν οἱ προελθόντες, ἅπαν ἤδη τὸ λοιπὸν πλῆθος ἅμα γυναιξὶ καὶ παισὶν ὑπὲρ τὰς παρόδους ἐξεδέχετο, καὶ καθ' ὃν γένοιτο παριὼν πρὸς τὴν ἡδονὴν τοῦ θέας καὶ τὸ μειλίχιον αὐτοῦ τοῦ ὄψεως παντοίας ἠφίεσαν φωνὰς, τὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα καὶ μόνον ἄξιον ἡγεμόνα τῆς Ρώμης ἀποκαλοῦντες. ἅπασα δ' ἡ πόλις ὡς νεὼς ἦν, στεφανωμάτων καὶ θυμιαμάτων ἀνάπλεως. μόλις δ' ὑπὸ πλήθους τὸν περὶ αὐτὸν ἱσταμένων διωνηθεὶς εἰς τὸ βασίλειον ἐλθεῖν, αὐτὸς μὲν τοῖς ἔνδον θεοῖς, θυσίας τὰ ἀφίξεως χαριστηρίους ἐπετέλει. τρέπει δὲ τὰ πλήθη πρὸς εὐωχίαν, καὶ κατὰ φυλὰς, καὶ γένη, καὶ γειτονίας ποιούμενοι τὰς ἑστιάσεις, ἠυχοντο τῷ Θεῷ σπένδοντες, αὐτόν τ' ὑπὲρ πλεῖστον χρόνον Οὐespασιανὸν ὑπομεῖναι τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίαν, καὶ παισὶν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀεὶ γινομένοις, φυλαχθῆναι τὸ κράτος ἀνανταγώνιστον. ἡ μὲν δὴ Ρωμαίων πόλις, ὅπως Οὐespασιανὸν ἐκδεξαμένη προθύμως, εὐθὺς εἰς πολλὴν εὐδαιμονίαν ἐπεδίδου.

magnitudinem cognoverant. imperitiam vero aliorum ducum atque ignaviam experti, magna quidem se turpitudine liberari expetebant; eum vero, qui se & servare & cohonestare solus posset, recipere precabantur. Cum autem tanta benevolentia eum prosequerentur omnes, viris quidem dignitatis eminentioris non amplius tolerandum erat *eum* exspectare, sed longissime à Roma prius se obviam ei dare properabant. Nec tamen aliorum quisquam moras ejus conveniendi ferebat; sed ita simul omnes effundebantur, & universis expeditius & facilius ire quam manere videbatur, ut etiam urbs ipsa tunc primum experiretur jucundam in se hominum infrequentiam. nam qui manebant pauciores erant abeuntibus. Ubi autem eum appropinquare nunciaretur, & humanum mansuetumque ejus cum singulis congressum indicarent ii qui præcesserant, omnis jam reliqua multitudo cum conjugibus ac liberis ad viam eum excipiebant; & ad quos in transitu advenisset, isti ad jucundum illius intuitum & blandum ejus aspectum omne genus voces ediderunt, benefactorem, & servatorem, solumque qui Romæ imperet dignum appellantes. Tota vero civitas templi instar erat, sertis atque odoribus plena. Cum autem vix per circumstantem multitudinem in palatium venire potuisset, ipse quidem Diis penatibus adventus sui gratulatoria sacra celebrabat. Vertunt autem se ad epulas turbæ, perque tribus & cognationes & vicinias convivia agitantes, cum libationibus Deum precabantur, ut & ipsi *Vespasiano*, functo longissima statione mortali, imperium conservaretur; utque filiis ejus eorumque posteris nullis viribus expugnabilis maneret principatus. Et urbs quidem Romana, cum Vespasianum tanta alacritate excepisset, statim in magnam felicitatem proficiebat.

Studium omnium ordinum erga Vespasianum.

Urbs deseritur, civibus Vespasiano obviam euntibus.

ια'. β'. Περὶ δὲ τούτων [h] ἐπὶ τῶν χρόνων, ὧν οἷς Οὐespασιανὸς μὲν περὶ Ἀλεξάνδρειαν ἦν, Τῖτος δὲ τὴν τῶν Ἱεροσολύμων περιστάσεως πολιορκίαν, πολὺ μέρος Γερμανῶν ἐκινήθη πρὸς ἀπόστασιν, οἷς καὶ Γαλατῶν οἱ πλησίον [i] συμφρονήσαντες, κοινὴν μεγάλας ἐλπίδας αὐτοῖς συνέθεσαν, ὡς καὶ τὴν Ρωμαίων ἀπαλλαξόμενοι δουλείας. ἐπῆρε δ' αὐτοὺς Γερμανοὺς ἄφαρ τὴν ἀποστάσεως καὶ τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν, [k] τοῦτον μὲν ἡ φύσις, ὅσα λογισμῶν ἔρημος ἀγαθῶν, καὶ μικρᾶς ἐλπίδος ἑτοίμως ῥιψοκίνδυνος· ἔπειτα δὲ καὶ μῖσος ὃ πρὸς τοὺς κρατοῦντας, ἐπεὶ μόνοις ἴσασι Ρωμαίοις ὃ γένος αὐτῶν δουλεύειν [l] βιαζομένοις. καὶ μὲν δὴ μάλιστά γε πάντων ὁ καιρὸς αὐτοῖς θάρσος ἐνεποίησεν. ὁρῶντες γὰρ τὴν Ρωμαίων ἀρχὴν ταῖς συνεχέσι τῶν αὐτοκρατόρων [m] ἀλλαγαῖς ἐν ἑαυτῇ τεταραγμένην, πᾶν τε μέρος τὸ [n] ὑπ' αὐτοῖς οἰκούμενης [o] πυνθανόμενοι μετέωρον εἰ καὶ κεφαλαίους, τοῦτον σφίσιν αὐτοῖς ἄδηλον ὑπὸ τῆς ἐκείνων κακοπραγίας καὶ σάσεως καιρὸν ᾠήθησ παραδιδόσθαι. σπῆρον δὲ τὸ βούλευμα, καὶ ἐβούλοντο αὐτοὺς ταῖς ἐλπίσιν ἐτύφλου, [p] Κλασσικός τις

XXIII. 2. Jam vero ante hæc tempora, quibus Vespasianus quidem apud Alexandriam erat, Titus vero Hierosolymorum obsidioni incumbebat, magna pars Germanorum ad defectionem incitata est: quibuscum etiam Gallorum proximi una conspirantes, magnam in commune spem illis afferebant, fore ut Romanorum dominatu liberarentur. Ipsos autem Germanos ad defectionem moliendam bellumq; inferendum extulit natura quidem primo, bonis consiliis vacua, & patva cum spe ad periclitandum projecta; deinde vero & odium adversus dominantes, quoniam solis sciunt gentem suam vi coactam servire Romanis. Veruntamen maxime omnium tempus eis fiduciam dedit. Nam cum viderent Romanorum imperium ex crebris imperatorum mutationibus intestina seditione turbatum, omnemque his subditam orbis terrarum partem pendere ac nutare inaudirent, hoc sibi optimum tempus ex illorum rebus adversis atque discordiis oblatum esse putaverunt. Hujus autem consilii auctores erant, & hujusmodi spe eos efferebant Classicus quidam & Vi-

Germani rebellant.

Præcipui rebellionis auctores.

a Ita cum *Ruf.* ἰδίας *Voss.* ἰδίαν in *Editis Aliisque.* b Ita *Big.* προσπλήττης in *cæteris.* c Ἐξεδέχετο *Voss.* d Ἀνακαλοῦντες *Big.* e Προτρέπεται *Bod.* f Αὐτόν τε πλεῖστον χρόνον *Big.* g Illud ὃν non agnoscit *Big.* nec legisse videtur *Ruf.* h Ἐν deest *Big. Voss.* & *Ruf.* i Συμφωνήσαντες *Big.* k Ita *Big.* & *Ruf.* πρῶτον in *Editis Aliisque.* l Βιασμένοις *Big.* m Ἐναλλαγαῖς *Bod.* n Αὐτοῖς *Big.* o Πυθόμενοι *Voss.* p De Classici à Romanis defectione *Tacit.* in *Hist.* l. IV. c. LVII.

Lionis auctores Claſſicus & Vitellius.

&Vitellius,principes inter illos; quos olim quidem hoc rerum novarum deſiderio teneri manifeſtum erat, ea opportunitate autem ad audendum inducti, animi *ſui* ſententiam palam fecerunt: jamque multitudinis alacritate geſtientis periculum facturi erant. Verum cum magna pars Germanorum ad defectionem conſenſiſſet, & cæteri ab illis non diſſenſiſſent, Veſpaſianus, quaſi divina providentia, ad Petilium Cerealem, qui prius Germaniam imperio rexerat, literas mittit, quibus eum conſulem declaravit, juſſitque ad Britannias adminiſtrandas proficiſci. Igitur dum ille quò juſſus erat abire pararet, audita rebellione Germanorum, eos jam congregatos acie inſtructa adortus eſt, & magnum illorum numerum in pugna interficit, & ad ſobrietatem depoſita amentia compulit. Sed etiamſi ille ad ea loca non citius perveniſſet, tamen haud multo poſt ſupplicia erant luituri. Nam ut primum defectionis eorum nuncium acceperant Romæ, Domitianus Cæſar hoc audito, non ſicut alter illa in ætate (nam adoleſcentulus admodum erat) rem tantæ magnitudinis aggredi dubitabat: ſed à patre habens ingenitam fortitudinem, & ſupra ætatem exercitatus, illico in barbaros expeditionem faciebat. Illi vero, ad rumorem de incurſu conſternati, præ metu ſe ſubmiſerunt, lucrum *hoc ex ea re maximum* nacti, quod ſine clade *& calamitate* priſtino jugo ſubjicerentur. Omnibus itaque circa Galliam ita ut oportuit, à Domitiano ordinatis, ut non facile unquam res illic iterum turbarentur, clarus atque inſignis, rebus quidem præclare geſtis ætatem ſuperantibus, patris vero gloriæ convenientibus, Romam reverſus eſt.

Petilius Cerealis Germanos comprimit.

Domitiani contra Germanos expeditio.

Sarmatarum in provinciam Romanorum irruptio.

3. Simul autem iiſdem diebus cum ſupradicta Germanorum defectione fama Scythici auſûs ad Romanos perlata eſt. Nam qui è Scythis appellantur Sarmatæ, magna multitudine, clam quidem Iſtrum tranſgreſſi ſunt in Myſiam; deinde vero cum & vi magna, & graves ob inſperatum omnino adventum, Romanos adorti eſſent, multos eorum, quos in præſidiis offenderunt, interficiunt, & conſulatem legatum Fontejum Agrippam, qui his obviam iverat, fortiter pugnantem occidunt; & in ſubjectam regionem omnem incurſus fecerunt, omnia populantes in quæ inciderint. Veſpaſianus autem, cum ea quæ facta erant & Myſiæ vaſtationem accepiſſet, Rubrium Gallum mittit, de Sarmatis pœnas ſumpturum: à quo multi quidem eorum in prœliis ceciderunt, qui vero ſalvi evaſerunt timore perculſi domum ſe recipiebant. Huic autem bello cum finem impoſuiſſet exercitûs dux, etiam ſecuritati in poſterum proſpexit. nam pluribus & majoribus præſidiis loca circundedit, ut barbari nullo plane modo *Iſtrum* tranſgredi poſſent. Et bellum quidem Myſianum ita celeriter finitum eſt.

Fonteji Agrippæ cædes.

Rubrius Gallus contra Sarmatas miſſus.

ὁ [a] Οὐϊτέλλιος, τ ἐπ' αὐτοῖς ὄντες [b] ἡγεμόνων, οἱ δῆλον μὲ ὡς ἐκ μαχῆς ἑαύτης ἐφίεντο τ νεωτεροποιίας, ὑπὸ δ χαρᾶς δὲ θαρσῆσαι προαχθέντες, τ αὐτῶν γνώμην ἐξέφηναν· ἔμελλον δὲ τοῦτο [c] ἀγαπεμένοις τ πεῖραν τοῖς πλήθεσι προσφέρειν. πολλῆ δὲ μέρος ἤδη τ Γερμανῶν τ ἀπόστασιν ἀναμολογηκότος, ὁ τ ἄλλων ἂν δίχα φρονησάντων, ὥσπερ ἐκ δαιμονίου προνοίας Οὐεσπασιανὸς πέμπει χάμμαλα [d] Πετιλίῳ Κερεαλίῳ [e] ὃ πρότερον ἡγεμόνι Γερμανίας γενομένῳ, [f] τ ὕπατον διδοὺς πιμὴν, ὁ κελεύων [g] ἄρξασθαι Βρεττανίας ἀπιέναι. πορευόμενος δ ἐκεῖνος ὅπου προστέτακτο, ὁ τὸ περὶ τ ἀπόστασιν τ Γερμανῶν πυθόμενος, ἤδη συμπεπλεγμένοις αὐτοῖς ὁπλιτικὸν ὁ παρατάξαμενος, πολύ τε πλῆθος αὐτῶν ἀναιρεῖ καὶ τ μάχῃ, ὁ τ ἀνοίας παυσαμένους ἠνάγκασε [h] σωφρονεῖν. ἔμελλον δὲ, καθ' ἑκάστην μὲν ἡμέραν εἰς τοὺς τόπους προσβαλόντος, οὐκ εἰς μακρὰν ὑφέξειν. ἡνίκα δὲ πρῶτον ἡ [i] περὶ τ ἀποστάσεως αὐτῶν ἀγγελία τῇ Ῥώμῃ προσέπεσε, Δομετιανὸς Καῖσαρ πυθόμενος, οὐχ ὡς ἂν ἕτερος ἐν τούτῳ τ ἡλικίας, νέος δὲ ἔτι καὶ παντάπασι, τηλικοῦτον ἄραντος μέγεθος πραγμ[illegible] ὥρμησεν· ἔχων δὲ παλαιόθεν ἔμφυτον τ ἀνδραγαθίαν, ὁ τελεωτέραν τ ἄσκησιν τ ἡλικίας πεποιημένος, ὁπόταν τοὺς βαρβάρους εὐθὺς ἤλασεν. οἱ δὲ πρὸς τ φόβον τ ἐφόδου καταπεσόντες, ἐπ' αὐτῷ σφᾶς αὐτοὺς ἐποιήσαντο [k] μετὰ φόβου, κέρδος [l] εὑράμενοι ὃ χωρὶς συμφορᾶς ὑπὸ τ αὐτὸν πάλιν ζυγὸν ὑπαχθῆναι. πᾶσιν οὖν [m] ὁπόσοι τοῖς περὶ τ Γαλατίαν τάξιν τ προσήκουσι Δομετιανὸς, ὡς μηδ' αὖθις ἂν ποτε ῥᾳδίως ἐπὶ [n] τάχει παραχθῆναι, λαμπρὸς ὁ θρίαμβος, ὁπόταν κρείττοσι μὲ τ ἡλικίας, πρέπουσι δὲ τῷ πατρὶ κατορθώμασιν, εἰς τ Ῥώμην ἀνέζευξεν.

γ'. Τῇ δὲ [o] προειρημένῃ Γερμανῶν ἀποστάσει κ(αὶ) ς'. τὰς αὐτὰς ἡμέρας ὁ Σκυθικὰν τόλμημα περὶ Ρωμαίους συνέβαμεν. οἱ γὰρ καλούμενοι Σκυθῶν Σαρμάται, πολὺ πλῆθος ὄντες, ἄδηλοι μὲ τ Ἴστρον ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Μυσίαν, [p] ἔπειτα δὲ πολλῇ τε βίᾳ, καὶ χαλεποὶ λίαν ὄντες παντάπασιν ἀνέλπιστοι τ ἐφόδου προσπεσόντες, πολλοὺς μὲ τ' ὀπὶ τ φρουρᾶς Ρωμαίων ἀναιροῦσι, καὶ τ πρεσβευτὴν ὑπατικὸν [q] Φοντήϊον Ἀγρίππαν ὑπαντιάσαντα καρτερῶς μαχόμενον κτείνουσι, τ δ' ἐπωκουμένην χώραν ἅπασαν κατέτρεχον, ἄγοντες καὶ φέροντες ὅτῳ περιπέσοιεν. Οὐεσπασιανὸς δὲ, τὰ γεγενημένα καὶ τ πόρθησιν τ Μυσίας πυθόμενος, [r] Ῥούβριον Γάλλον ἐκπέμπει, δώσων ὑπησόμενα τοῖς Σαρμάταις· ὑφ' ὧν πολλοὶ μὲ αὐτῷ σὺν ταῖς μάχαις ἀπέθανον, ὃ δὲ φεισθεὶς μὲ δέους εἰς τ [s] οἰκείαν διέφυγε. τούτῳ δὲ ᾧ πολέμου τέλος ὑπῆρξε ὁ στρατηγὸς, καὶ τῆς εἰς ὃ μέλλον ἀσφαλείας πρόνοια· πλείοσι γὰρ καὶ μείζοσι φυλακαῖς τ τόπον διέλαβεν, ὡς εἰ) τοῖς βαρβάροις τὴν ἔξοδον τελέως ἀδύνατον. ὁ μὲν οὖν περὶ τὴν Μυσίαν πόλεμος ταχεῖαν ὑπὸ ἔλαβε τ κρίσιν.

a Ita *Big.* Οὐϊτέλλιος *Voſſ.* Οὐίτελλος *Bod. & Vat.* Βίτελλος in *Editis Aliiſque.* in *Rufini* verſione *Civilis*, cujus defectionis meminit *Tacitus* in *Hiſt.* l. IV. c. XXXV. *Ballis* tamen dicitur in *Vett. Rufini libris.* b Ἡγεμόνες *Bod.* c Sic *MSS.* Ἀγαπεμένοις in *Editis.* d Vide *Tacitum* in *Hiſt.* l. IV. c. LXVIII. Βαλλέδῃ perperam in aliquot *MSS.* e Τῷ πρ. *Big. Vat. & Voſſ.* f Id eſt, τὴν ὑπατικὴν πρώτην. ſic apud *Herodianum* habemus τὴν ὑπατικὴν ἀρχήν. g Ἀρξοντα *Big. Vat. & Gall.* h Ita *Big. & Ruf.* φρονεῖν in *cæteris.* i Illud περὶ non agnoſcunt *Big. & Vat.* k Μετὰ φόβου *Big.* l Εὑρόμενοι *Big.* m Ἐπιτιθεὶς *Big.* n Τὰ εἰσὶ *Big.* o Illud προειρημένῃ non agnoſcit *Big.* p Ita in *MSS.* ἔπειτα πολλῇ τε βίᾳ in *Editis.* q De eo *Tacitus* in *Hiſt.* l. III. c. XLVI. r Hujus meminit etiam *Tacitus* in *Hiſt.* l. II. c. 21. & c. 99. ſ Οἰκίαν *Big.* quo modo forſan & *Ruf.*

K E Φ.

ιγ'. ΚΕΦ. ε'.

Περὶ δὲ ποταμοῦ Σαββατικοῦ, ὃν κατὰ τὴν πορείαν ἀφ' Συρίαν θεᾶται Τῖτος. καὶ ὅπως Ἀντιοχεῖς κατὰ Ἰουδαίων προσελθόντες Τίτῳ παρηκούσθησαν. περί τε θριάμβου Τίτου καὶ Οὐεσπασιανοῦ.

CAP. V. XXIV.

De fluvio Sabbatico, quem in itinere per Syriam conspicit Titus. Et quomodo Antiocheni, Tito supplicantes contra Judæos, repulsam passi sunt. Deque triumpho Titi & Vespasiani.

ΤΙτος δὲ Καῖσαρ, χρόνον μέν τινα διέτριψεν [a] ὀν Βηρυτῷ, καθὰ προεφθέγμεθα. ἐκεῖθεν δ' ἀναζεύξας, καὶ δι' ὧν ἦγε πόλεων τῆς Συρίας, ἐν πάσαις θεωρίας τε σωτελῶν πολυτελεῖς, καὶ τῶν Ἰουδαίων τοῖς αἰχμαλώτοις εἰς ἐπίδειξιν τῆς ἑαυτοῦ ἀπαλείας [b] καταχρώμενος, θέατρα κατὰ τὴν πορείαν ποταμοῦ φύσιν, ἀξίαν ἱστορηθῆναι. ῥεῖ μὲν δὲ μέσος Ἀρκαίας τῆς Ἀγρίππα βασιλείας καὶ Ραφανάας, ἔχει δὲ θαυμαστὴν ἰδιότητα. [c] πολὺς δὲ ὢν ὅτε ῥεῖ καὶ κατὰ τὴν φορὰν ὑγρὸς ὁλόκληρος, ἔπειτα δὲ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων ἐξ ἡμερῶν ἀριθμοῦ, ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον. εἶθ' ὥσπερ ὑδραυλίας γενομένης μεταβολῆς, ὅμοιος κατὰ τὴν ἑβδόμην ἐκδίδωσι, καὶ φαίνεται ἀεὶ τὴν τάξιν ἀκριβῶς τετηρηκὼς ἀφανισθείσης· ὅθεν δή τινες Σαββατικὸν αὐτὸν κεκλήκασιν, ἀπὸ τῆς ἱερᾶς τῶν Ἰουδαίων ἑβδόμης ἡμέρας ὀνομάσαντες.

ΤΙtus vero Cæsar aliquandiu quidem Beryti commoratus est, ut jam ante diximus. Inde autem reversus, & per omnes quas obiret Syriæ civitates, & magnificentissima edens spectacula, & Judæorum captivis *in exitii illorum indicium abutens, conspicit in itinere fluvium, cujus natura digna est quæ memoretur. Labitur is medius quidem inter Arcæam regni Agrippæ *urbem* & Raphanæas; mirabilem autem proprietatem habet. Nam cum sit copiosus quando fluit, nec in lapsu segnis, postea vero totus à fontibus deficiens per sex dierum spatium siccum alveum oculis spectandum præbet. Deinde, ac si nullam mutationem passus fuisset, die septimo sibi similis fluit. Atq;hunc ordinem exacte semper *ab eo* servari observatum est: unde sane & Sabbaticum eum appellant, à sacra apud Judæos die VII[a] ita *eum* nominantes.

Titus Beryto profiscitur & passim ludos edit.

Fluvius Sabbaticus.

ιδ'. β'. Ὁ δὲ τῶν Ἀντιοχέων δῆμος, ἐπεὶ πλησίον ὄντα Τίτου ἐπυνθάνοντο, μένειν μὲν ἐντὸς τειχῶν ὑπὸ χαρᾶς οὐχ ὑπέμενον, ἐξιέναι δ' ὅτι τάχιστα πρὸς ἀπάντησιν, καὶ τεσσαράκοντα σταδίων ἀπὸ πλέον προῆλθον, οὐκ ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ [e] γυναικῶν πλῆθος ἅμα παισὶ καὶ πόλεως ὁλοκλήρου. καὶ περιεῖχον ἱλαρώτατοι προσιόντα, καὶ τὴν ὁδὸν ἑκατέρωθεν [f] διεστηκότες, τάς τε δεξιὰς προσετείνοντες, καὶ παντοίοις [g] εὐφημίσμασι χρώμενοι [h] συνεπέστρεφον. συνεχὴς δ' ἦν αὐτοῖς καὶ πάσας ἅμα τὰς εὐφημίας δέησις, ὀκνηλεῖν τὴν πόλεως τὴν Ἰουδαίων. Τῖτος μὲν οὖν οὐδὲν ἀπέδωκε προσηκόντως [i] τούτῳ τῇ δεήσει, ἀλλ' ἡσυχῇ τὰ λεγόμενα ἐπήκουεν. ἐπ' ἀδήλῳ δὲ [k] ὅ τι φρονῇ καὶ τί πάσχοι, πολὺς καὶ χαλεπὸς τοῖς Ἰουδαίοις ὁ φόβος ἦν. οὐδὲ γὰρ ἐπέμενεν ὁ Ἀντιοχείᾳ Τῖτος, ἀλλ' εὐθὺς ὅθεν ὁ Ζεῦγμα, ὁ τῆς Εὐφράτην, συνέτεινε τὴν πορείαν· ἔνθα δή, καὶ παρ' ὃν Πάρθων βασιλέως Βολογέσου πρὸς αὐτὸν ἦκον, στέφανον χρυσοῦν ὅτι τῇ τῶν Ἰουδαίων νίκῃ κομίζοντες. ὃν δεξάμενος εἱστία τοὺς βασιλικούς, κἀκεῖθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπανέρχεται. ἡ δὲ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀντιοχέων πολλὰς ποιησαμένων δεήσεις, [l] ἐλθεῖν εἰς ὃ θέατρον αὐτοῖς, οὗ ᾧ πᾶν ὁ πλῆθος ἠθροισμένον ἐδέξατο, φιλανθρώπως ὑπήκουσε. πάλιν δ' αὐτοῖς

ΤΙtus venit Antiochiam.

Aurea corona ad Titum missa à Vologeso rege Parthorum.

Titus vero Cæsar aliquandiu quidem Beryti commoratus est, ut jam ante diximus. Inde autem reversus, & per omnes quas obiret Syriæ civitates, & magnificentissima edens spectacula, & Judæorum captivis *in exitii illorum indicium abutens, conspicit in itinere fluvium, cujus natura digna est quæ memoretur. Labitur is medius quidem inter Arcæam regni Agrippæ *urbem* & Raphanæas; mirabilem autem proprietatem habet. Nam cum sit copiosus quando fluit, nec in lapsu segnis, postea vero totus à fontibus deficiens per sex dierum spatium siccum alveum oculis spectandum præbet. Deinde, ac si nullam mutationem passus fuisset, die septimo sibi similis fluit. Atq;hunc ordinem exacte semper *ab eo* servari observatum est: unde sane & Sabbaticum eum appellant, à sacra apud Judæos die VII[a] ita *eum* nominantes.

2. Antiochensium autem populus, audito Titum *urbi* appropinquare, manere quidem intra mœnia præ gaudio non sustinebant, obviam autem ei egredi properabant, & ad stadium usque tricesimum & amplius progressi sunt, non modo viri, sed etiam feminarum multitudo cum liberis, ex urbe effusi. Et cum appropinquantem vidissent, ex utroque viæ latere stantes & dextras inter salutandum tendebant, variisque ominibus eum excipientes cum ipso revertebantur. Omnibus autem acclamationibus continuo mistæ erant preces de Judæis urbe pellendis. Et Titus quidem huic precationi nihil indulsit, sed tacite quæ dicebantur audiebat. Judæi autem, incerti quid sentiret, quidve facturus esset, magno & tristi metu tenebantur. neque enim commoratus est Antiochiæ Titus, sed è vestigio ad Zeugma, *oppidum* ad Euphraten situm, iter contendit: ubi missi *quidam* à Vologeso rege Parthorum ad eum veniebant, cum aurea corona, victoriam Judaicam ei gratulantes. qua accepta, convivio regios adhibebat, atque inde Antiochiam regreditur. Senatu autem & populo Antiochensi multis precibus eum obsecrantibus, ut in illorum theatrum veniret, ubi omnis eum multitudo congregata exspectabat, humanissime illis obsequutus est. Rursus autem iisdem

a Ἐν τύλοις Βηρυτῷ *Big.* b Ἀπεχώρησε *Big. Voss. Bod. Gall. & Vat.* c Ita in *MSS.* tam *Græcis* quam *Latinis Rufini.* nec dubitat *Casaubonus* (in *Exerc.* c. *Baronium*, p. 444. *Edit. Lond.*) quin locus corruptus sit, quod & Rabbini *Josepho* advertentur, qui septimo die flumen quiescere contendunt, & contra eum faciat *Plinius* in *Nat. Hist.* l. 31. c. 11. quare locum in hunc modum restituit: πολὺς δὲ ὢν ὅτε μὲν καὶ τὴν φορὰν ὑγρὸς ὁλόκληρος ἐξ ἡμερῶν ἀριθμὸν, ἔπειτα δὲ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων κατὰ τὴν ἑβδόμην ἐκδίδωσι καὶ ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον. εἶθ' ὥσπερ ὑδραυλίας γενομένης μεταβολῆς, ὅμοιος μὲν τὴν ἑβδόμην ἐκδίδωσι. *nam quum sit magnus quando fluit, feraturque impetu non leni per spatium sex dierum, postea totus ab ipsis fontibus deficit & die septima cessat præbetque alvei locum oculis spectandum, qui est siccus: deinde, quasi nulla facta esset mutatio post diem septimum erumpit.* Verum *Cuperus* (in *notis* ad *Lactantium*) paulo aliter, ὁ χολαῖος ἐξ ἡμερῶν ἀριθμὸν, ἔπειτα δὲ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων, ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον εἶθ' ὥσπερ ὑδραυλίας γενομένης μεταβολῆς, ὅμοιος μὲν τὴν ἑβδόμην ἐκδίδωσι, *feraturque impetu non leni per spatium sex dierum; inde totus ab ipsis fontibus deficiens, siccum præbet spectandum alveum: & hinc quasi nulla facta esset mutatio, similis post septimum diem erumpit.* Quin & sic legi potest, ὁ χολαῖος ἐξ ἡμερῶν ἀριθμὸν, ἔπειτα ἡ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων μὲν τὴν ἑβδόμην ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον. εἶθ' ὥσπερ ὑδραυλίας γενομένης μεταβολῆς ὅμοιος μὲν τὴν ἑβδόμην ἐκδίδωσι. Vel hoc modo, ἔπειτα ἡ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων μὲν ἐξ ἡμερῶν ἀριθμὸν ξηρὸν παραδίδωσιν ὁρᾶν τὸν τόπον· εἶθ' ὥσπερ ὑδραυλίας γενομένης μεταβολῆς ὅμοιος μὲν τὴν ἑβδόμην ἐκδίδωσι. Vide *Fullerum* in *Miscell. Sacr.* l. 1. c. IX. *Cunæum* in lib. II. de *Rep. Hebr.* c. XXII. & *Colomesium* in *Opusculis*, c. XXV. cum quo consfer *Gaulminum* in *notis* ad *Mich. Psellum* de *Operationibus Dæmonum*, p. 114. d Ετι πλίον *Big.* e Γυναικῶν *Big.* f Παρεστῶτες *Big.* g Εὐφημίσμασι *Voss.* h Συνεπίστρεφον *Voss.* i Illud τούτῳ non agnoscit *Big.* k In *Big.* & *Voss.* τῷ τί φρ. l Εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὸ θέατρον, οὗ ᾧ *Big.* * Ad ostentationem cladis eorum, *Ruf.*

Titi æquitas in Judæos Antiochenos.

iisdem vehementer admodum instantibus, & crebro postulantibus, ut Judæos urbe pelleret, dextre illis respondit, dicens: "At patria illo- "rum, quò revertendum Judæis esset, eversa est, "neque ullus locus est in quo recipiantur." Ad aliam itaque petitionem convertuntur Antiocheni, priore frustrati. Rogabant enim ut æneas tabulas, quibus jura Judaïca inscripta erant, ipse tolleret. Verum ne id quidem Titus eis concessit, sed Judæos Antiochenos, omnia quæ prius habuerant in regione, tenere passus, ad Ægyptum discedebat. Cumque in itinere

Titus misericordia movetur, desolata Hierosolyma inuitus.

Hierosolyma venisset, tristemque solitudinem cum antiquæ civitatis splendore compararet, disjectorumque operum magnitudinem & veterem pulchritudinem in memoriam revocaret, miseratus est excidium civitatis, non sicut alius *forsan* fecisset cum exsultatione, quod talem ac tantam vi expugnasset: verum, *multa* aliquoties imprecatus defectionis auctoribus, quique in causa fuerant ut hujusmodi pœna urbi infligeretur, ita palam testatus est, se nequaquam velle virtutem suam ex punitorum calamitate claresce re. Ingentis autem urbis opulentiæ magna adhuc pars etiam in ruinis reperiebatur. nam multa quidem Romani effodiebant, plura vero ex captivorum indicio auferebantur, aurum atque argentum, aliaque instrumenta pretiosissima, quæ possessores ob incertam belli fortunam terræ mandarant.

Titus legiones remittit.

3. Titus vero propositum iter ad Ægyptum faciens, emensaque velociter solitudine, Alexandriam perveniebat: decretoque in Italiam navigare, ex duabus legionibus, quæ illum comitabantur, utramque unde venerant remisit, quintam quidem in Mysiam, decimam vero quintam in Pannoniam. Captivo-

Captivi servati ad triumphum.

rum autem duces, Simonem quidem & Joannem, & alios numero ad septingentos viros, quos proceritate & elegantia corporum præstantes elegerat, statim in Italiam transportari jussit, eo animo ut illos in triumphum adduceret. Peracta vero ut volebat navigatione, similiter quidem Roma eum suscipere gestiebat, eique obviam ire studebat ac patri. Ti-

Titi adventus Romam.

to autem maximum in splendorem cedebat, quod pater ei obviam veniret eumque susciperet. Civium vero multitudini divinam quandam lætitiam afferebat, quod jam videret tres ipsos in unum locum convenisse. Non multis autem diebus post, unum & communem triumphum agere ob res prospere gestas statuerunt, quamvis utrique senatus proprium decreverat. Cumque jam ante declarata esset dies, qua processura erat pompa victoriæ, nemo *fere* ex infinita civium multitudine domi remansit. Omnes autem cum exissent, spatium ubi tantum stare possent occupaverant, loco duntaxat, quantus spectandis *imperatoribus* sufficeret, ad transitum necessarium relicto.

Ubi & quomodo magistratus

4. Cum autem milites omnes, dum adhuc nox esset, per turmas atque ordines progressi fuissent sub ductoribus suis, & circa januas

σφόδρα λιπαρῶς ἐγκειμένων, καὶ συνεχῶς δεομένων ἐξελάσαι τὴν πόλεως τοὺς Ιουδαίους, εὔτροχον ἐποιήσατο τὴν ἀπόκρισιν, εἰπών· "Ἀλλ' ἥγε πατρὶς αὐτῶν εἰς ἣν [a] ἐμβαλεῖν [b] ἐχρὴν "τοὺς Ιουδαίους ἀνήρηται, καὶ δίξαιτ' ἂν ὑμεῖς αὐτοὺς ἔτι τό- "πος." Ὅθεν δευτέραν ἔτι Ἀντιοχεῖς τρέπονται δέησιν, τὴν προτέρας ἁμαρτόντες. τοὺς γὰρ χαλκᾶς ἠξίουν δέλτους ἀνελεῖν αὐτὸν, ἐν αἷς γέγραπται [c] τὰ δικαιώματα τῶν Ιουδαίων. καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο Τίτος ἐπένευσεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐάσας πάντα κατὰ χώραν τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας Ιουδαίοις ὡς πρότερον [d] ἔχειν, εἰς Αἴγυπτον ἀπηλλάττετο. καὶ κατὰ τὴν πορείαν τοῖς Ιεροσολύ- ιε'. μοις προσελθών, καὶ τὴν [e] λυπρὰν ἐρημίαν βλέπων ἀντιθεὶς τῇ ποτὲ τῆς πόλεως λαμπρότητι, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐρριγμένων καταβασκευασμάτων, καὶ τὸ πάλαι κάλλος εἰς μνήμης βαλλόμενος, ᾤκτειρε τὴν πόλεως τὴν ὄλεθρον, καὶ οὐκ ἄσπερ ἄλλος ἄν τις αὐτῶν ὅτι τηλικαύτην ἕξ καὶ τοσαύτην εἶλε κατὰ κράτος· ἀλλὰ πολλάκις ἐπαράμενος τοῖς αἰτίοις τῆς ἀποστάσεως ὑπάρξασι, καὶ ζώντων ὅτι τῇ πόλει τὴν [f] τιμωρίαν γενέσθαι παρασκευάσασιν, ὅτως ἐκδηλος ἐν οὐκ ἂν [g] ἐθελήσας ἐκ τῆς συμφορᾶς τῶν κολασθέντων γενέσθαι τῆς ἀρετῆς αὐτῷ [h] ὅτιφάνη. ὧν δὲ πολλὴν πλοῦτον τῆς πόλεως ἔτι καὶ τοῖς ἐρημίοις οὐκ ὀλίγον μέρος [i] ἀνευρίσκετο. τὰ μὲν γὰρ πολλὰ ἀνέσκαπτον οἱ Ρωμαῖοι, τὰ πλείω δ' ἐκ μηνύσεως τῶν αἰχμαλώτων ἀνηρῶντο, χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, καὶ τὰ τῆς ἄλλης τιμιώτατα κατασκευῆς, ἃ ὑφ' οἷς κεκλημένοις πρὸς τοὺς ἀδήλους ἦν πολέμου τύχας κατὰ γῆς ἀποτεθησαυρίκεσαν.

γ'. Τίτος δὲ τὴν προκειμένην ποιούμενος πορείαν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ τὸ ἔρημον ἢ τάχιστα διανύσας, ἦκεν εἰς Αλεξάνδρειαν· καὶ πολεῖν ὅτι τὰς Ἰταλίας διεγνωκὼς, δυοῖν αὐτῷ παγμεγέθη συνηκολουθηκότων, ἑκάτερον ὅθεν ἀφῖκτο πάλιν ἀπέστειλεν, εἰς μὲν Μυσίαν τὸ πέμπτον, εἰς Παννονίαν δὲ τὸ πεντεκαιδέκατον. τοὺς αἰχμαλώτους δὲ τοὺς μὲν ἡγεμόνας Σίμωνα καὶ Ἰωάννην, τόν τε ἄλλον ἀριθμὸν ἑπτακοσίους ἄνδρας ὁπόσοι μεγέθει τε καὶ κάλλει σωμάτων διαφέροντες ἐτύγχανον, προστάξειν εἰς τὴν Ἰταλίαν αὐτίκα μάλα κομίζεσθαι, βουλόμενος αὐτοὺς ἐν τῷ θριάμβῳ προαγαγεῖν. ὃ πολὺ ις'. δ' [k] αὐτῷ κατὰ νοῦν ἀπαντήσαντος, ὁμοίως μὲν ἡ Ρώμη [l] πρὸς τὴν ὑποδοχὴν εἶχε, καὶ τὰς ὑπαντήσεις, ὥσπερ ὅτι ὁ πατήρ. [m] λαμπρόταλον δ' ἐπὶ Τίτῳ, καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ ὑπαντῶν καὶ δεχόμενος. τῷ δὲ πλήθει τῶν πολιτῶν, δαιμόνιόν τινα τὴν χαρὰν [n] παρεῖχεν, ὃ βλέπειν αὐτοὺς ἤδη τοὺς [o] τρεῖς ἐν ταὐτῷ γενομένους. καὶ πολλῶν δ' ἡμερῶν διελθουσῶν, ἵνα καὶ κοινὴ ἔγνωσται τοῖς κατορθωθεῖσιν ποιήσασθαι θρίαμβον, καίπερ ἑκατέρᾳ τῆς βουλῆς ἴδιον ψηφισαμένης. προσαφθείσης δὲ τῆς ἡμέρας, ἐφ' ἧς ἔμελλεν ἡ πομπὴ [p] γενήσεσθαι τῶν ὀπτικίων, οὐδεὶς οἶκος κατελέλειπτο τῆς ἀμέτρου πληθύος ἐν τῇ πόλει. πάντες δ' ὅπη καὶ σπιθαμὴν μόνον ἦν οἷς προελθεῖν, τοὺς τόπους κατειλήφεσαν, ὅσον τοῖς ὀφθησομένοις μόνον εἰς παρόδου ἀναστάσιν καταλιπόντες.

δ'. Τοῦ δὲ στρατιωτικοῦ παντὸς ἔτι νυκτὸς οὔσης καὶ λόχους καὶ τάξεις ὑπὸ τοῖς ἡγεμόσι [q] προεξωδευκότος, καὶ περὶ θύρας ὄντος,

a Ἀναχωρεῖν Zonar. b Ἐχρῆν ἂν τοὺς Ιουδ. Big. c Τὰ δίκαια Zonar. d Εἶχον Big. e Λυπρὰν Big. f Ἐρημίαν Big. g Θελήσας Voss. & Big. h Τῷ ante ὑποφάνειαν expunxi auctoritate Cod. Big. i Ἀνηυρίσκετο Big. k Αὐτῷ Big. l Πρὸς τὸν Big. m Λαμπρότερον Big. Vat. & Voss. n Παρεῖχεν βλέπειν Big. o Sc. Vespasianum, Ttum, & Domitianum. p Γενήσεσθαι Big. q Διεξωδευκότος Big.

ὄντος, ὑ τ̃ ἄνω βασιλείων, [a] ἀλλὰ πλησίον ὑ τ̃ Ἰσιδος ἱερῦ· ἐπὶ γὰ ἀναπαύονλο τ̃ νυκλὸς ἐκείνης οἱ [b] αὐλοκράτορες· [c] ὠδὲ αὐτὴν ἀρχομένην ἤδη τ̃ ἕω, προέασιν Οὐεσπασιανὸς ὑ Τίτος, δάφνῃ μὲ ἐστεφανωμένοι, πορφυρᾶς δ' ἐσθῆτας πλήρεις ἀμπεχόμενοι, ὑ παρίασιν εἰς τὸς Ὀκταυίας περιπάτους. ἐνθῦθα γὰ ἦν τε βυλὴ ὑ τὰ τέλη τ̃ ἀρχόντων, οἵ τε ἀπὸ τ̃ πεμπάτων ἱππεῖς, τ̃ ἄφιξιν αὐτῶν ἀνέμενον. πεποίητο δὲ βῆμα πρὸ τ̃ θυρῶν, δίφροι αὐτοῖς ἐλεφαντίνοι ἐπ' αὐτῷ κείμενοι, ἐφ' οἷς παρελθόντες ἐκαθίσθησ, ὑ ὅ θριαμβικὸν εὐθὺς ἐπευφήμ, πολλὰς αὐτοῖς τ̃ ἀρετῆς μαρτυρίας ἀποδιδόντες ἅπαντες. καὶ εἶτοι χαρὰς ὅπλων ἧς [d] ἐσθήσεσι στρωτῶς, ἐστεφανωμένοι δάφναις. δεξάμενος δ' αὐτῶν τ̃ εὐφημίαν Οὐεσπασιανὸς, [e] ἔτι βυλομένων λέγ, ὅ τ̃ σιγῆς ἐποίησε σύμβολον. ὑ πολλῆς ἐκ πάντων ἡσυχίας γενομένης ἀναστὰς, ὑ ὃ περιβόλημα ὅ πολέοι τ̃ κεφαλῆς μέρος ὑπεκαλυψάμενος, εὐχὰς ἐποιήσαλο τὰς νενομισμένας, ὁμοίως δὲ ὑ Τίτος ἠύξατο. μ̃ δὲ τὰς εὐχὰς, εἰς κοινὸν ἅπασιν Οὐεσπασιανὸς βραχέα διαλεχθεὶς, τὸς μὲ στρατιώτας [f] ἀπέλυσεν ὅτι ὅ νενομισμένον ἄριστον αὐτοῖς ὑπὸ τ̃ αὐλοκρατόρων [g] εὐτρεπιοῖτ πρὸς δὲ τ̃ πύλιον αὐτὸς ἀνεχώρ, τ̃, ἀπὸ ὗ πέμπεσθ δι' αὐτῆς αἰεὶ τὸς θριάμβους, τ̃ πομπείας [h] ἀπ' αὐτῶν τέλυχῆσαι. ἐνθῦθα [i] τροφῆς τε προαποτεύοσ, ὑ τὰς θριαμβικὰς ἐσθῆτας ἀμφιασάμενοι, τοῖς τε παρεμβολμένοις τῇ πύλῃ θύσαντες θεοῖς, ἐπέμποντο τ̃ θριάμβου, διὰ τ̃ θεάτρων [k] διεξελαύνοντες, ὅπως ἐπὶ τοῖς πλήθουσιν ἡ θέα ᾖ.

ζ'. ϛ'. Ἀμήχανον δὲ χ τ̃ ἀξίαν εἰπεῖν τ̃ θεαμ̃ ἐκείνων ὅ πλῆθος, ὑ τ̃ μεγαλοπρέπειαν ἐν ἅπασιν, οἷς ἄν τις ὁπτιοήσειε, ἢ τεχνῶν ἔργοις, ἢ πλούτ μέρεσιν, ἢ φύσεως σπανιότησι. σχεδὸν γὰ ὅσα τοῖς πάντοτ' ἀνθρώποις εὐδαιμονήσασιν ἐκλήθη χ τ̃ μέρος, ἄλλα πρ' ἄλλοις θαυμαζὰ ὑ πολυτελῆ, ταῦτ' ὀθνὶ τ̃ ἡμέρας ὀπείσης ἀθρόα τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἐδείξε ὅ μέγεθος. ἀργύρ τε γὰ ὑ χρυσῦ καὶ ἐλέφαντος ἐν παντοίαις [l] ἰδίαις κατασκευασμάτων λῦ ὁρᾶν, ὐχ ὥσπερ ἐν πομπῇ κομιζόμενοι, πλῆθος, ἀλλ' ὡς ἄν ἔστοι τις ῥᾴδια πολλαμόν. ὑ τὰ μέ, ὅτ πορφύρας ὑφάσματα τῆς ἀκριβεστάτης φερόμενα, τὰ δ' εἰς ἀκριβῆ ζωγραφίαν πεποικιλμένα τῇ Βαβυλωνίων τέχνῃ. λίθοι τε ἀγαθαιεῖς, ὃ μὲν χρυσοῖς ἐμπεπλεγμένοι στεφάνοις, ὃ δὲ κατ' ἄλλας παῖσεις, τοσοῦτοι παρῆν̃χθησαν, ὥς τε μαθεῖν ὅτι μάτιον εἶναί τι τοῦτον ἀνάγκη ὑπειλήφαμεν. ἐφέρελο δὲ καὶ θεῶν ἀγάλματα, τ̃ παρ' αὐτοῖς μεγέθεσι θαυμαζὰ, καὶ κ τ̃ τέχνην ὑ παρέργως πεποιημένα· ὑ τούτων ἦν, ὅ,τι μὴ τῆς ὕλης τῆς πολυτελοῦς. ζῴων τε πολλαὶ φύσεις παρήχθ, κόσμου οἰκεῖον ἅπαντων ἐσκευασμένων. ἰδὼ δὲ καὶ ὅ κομίζον ἕκαστα τῶν ἀνθρώπων πλῆθ, ἀλυσιτελῶς ἐσθῆσι καὶ ἀγαχρύσοις κεκοσμημένον· οἵτ' εἰς αὐτὸ ὅ πομπεύων ἀγασκευάσαντες, ἐξαίρετον εἶχον καὶ καταπλησίως τοῖς αὐτῶν τοῦ κόσμου τιμῶ πολυτέλειαν. ὀθνὶ τούτοις σχεδὸν ὅσα τοῖς πάντοτ' ἀνθρώποις εὐδαιμονήσασιν ἐκλήθη τὸ μέρος, ἄλλα ἐπ' ἄλλοις θαυμαζὰ καὶ πολυτελῆ, ταῦτ' ὀθνὶ τ̃ ἡμέρας ὀπείσης ἀθρόα τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἐδείξε τὸ μέγεθος. ἀργύρου τε γὰρ καὶ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἐν παντοίαις ἰδίαις κατασκευασμάτων λείᾳ ὁρᾶν, οὐχ ὥσπερ ἐν πομπῇ κομιζόμενοι, πλῆθος, ἀλλ' ὡς ἄν ἔστοι τις ῥᾴδια πολλαμόν. καὶ τὰ μέν, ὅτι πορφύρας ὑφάσματα τῆς ἀκριβεστάτης φερόμενα, τὰ δ' εἰς ἀκριβῆ ζωγραφίαν πεποικιλμένα τῇ Βαβυλωνίων τέχνῃ. λίθοι τε ἀγαθαιεῖς, ὃ μὲν χρυσοῖς ἐμπεπλεγμένοι στεφάνοις, ὃ δὲ κατ' ἄλλας παῖσεις, τοσοῦτοι παρῆν̃χθησαν, ὥς τε μαθεῖν ὅτι μάτιον εἶναί τι τοῦτον ἀνάγκη ὑπειλήφαμεν. ἐφέρελο δὲ καὶ θεῶν ἀγάλματα, τ̃ παρ' αὐτοῖς μεγέθεσι θαυμαζὰ, καὶ κ τ̃ τέχνην ὑ παρέργως πεποιημένα· ὑ τούτων ἦν, ὅ,τι μὴ τῆς ὕλης τῆς πολυτελοῦς. ζῴων τε πολλαὶ φύσεις παρήχθ, κόσμου οἰκεῖον ἅπαντων ἐσκευασμένων. ἰδὼ δὲ καὶ ὅ κομίζον ἕκαστα τῶν ἀνθρώπων πλῆθ, ἀλυσιτελῶς ἐσθῆσι καὶ ἀγαχρύσοις κεκοσμημένον· οἵτ' εἰς αὐτὸ ὅ πομπεύων ἀγασκευάσαντες, ἐξαίρετον εἶχον καὶ καταπλησίως τοῖς αὐτῶν τοῦ κόσμου τιμῶ πολυτέλειαν. ὀθνὶ τούτοις σχεδὸν

constitissent, non palatii superioris, sed prope Isidis templum, (ibi enim imperatores nocte illa quiescebant) cum jam primò diluceſceret, foras prodeunt Vespasianus & Titus, lauro quidem coronati, amicti vero patria veste purpurea, & ad Octaviæ ambulachra progrediuntur. illic enim senatus *& primores magistratuum, viriqué census equestris adventum illorum exspectabant. tribunal autem ante porticus factum erat, sellæq; eburneæ illis in eo positæ, quibus ascensis consederunt, & milites statim acclamabant, multa virtutis testimonia illis universim reddentes. atque illi inermes erant veste serica induti, & laureis coronati. Vespasianus autem, ubi *lætas* illorum acclamationes acceperat, cum adhuc dicere vellent, silentii signum dedit. magnaque omnium quiete facta surrexit, & amictu majorem capitis partem adopertus, preces solennes adhibuit; itidemque & Titus precatus est. Finitis autem precibus Vespasianus, in commune omnes paucis alloquutus, milites quidem ad prandium more debitum, illis ab imperatoribus apparatum, dimisit: ipse vero ad portam regrediebatur, quæ ex eo, quod per illam semper triumphorum pompa ducitur, nomen accepit. Ibi & cibum præguſtabant, & triumphalibus vestibus amicti, diisque ad portam collocatis cæsa hostia, per † theatra transeuntes triumphum agebant, ut multitudini facilior esset aspectus.

Ubi & quomodo magistratus excipiebant triumphantes.

Milites ad prandium dimissi.

Porta triumphalis.

5. Fieri autem nequit, ut pro dignitate enarretur spectaculorum illorum multitudo, & magnificentia in omnibus, ‡ quibus aliquis animum intenderit, sive artium operibus, sive divitiarum partibus, sive naturæ raritatibus. nam omnia fere quæ ab hominibus unquam beatis præcipua possessa erant, alia apud alios mirabilia atque magnifica, ista universa illo die Romani imperii magnitudinem ostenderunt. Nam & argenti & auri & eboris in omni operum specie copiam, non ut in pompa ferri, cernere erat, sed, ut ita dixerim, omnia istis affluere. & partim quidem vestes ex purpura rariſſima textas portari, partim vero in accuratissimas picturas arte Babyloniorum variatas. Gemmæ etiam, aliæ quidem aureis coronis insertæ, aliæ vero aliis operibus *inclusæ*, in medium tam magno numero allatæ erant, ut *hinc* discere liceret, frustra nos earum aliquid rarum esse existimasse. Quin & deorum simulachra ferebantur, magnitudine apud ipsos mirabilia, & arte eximia elaborata: horumque nihil, nisi quod ex pretiosa materia. Insuper animalia diversæ naturæ traducebantur, omnia ornamentis sibi propriis *induta*. Erant autem etiam qui singula portarent homines multi, purpureis vestibus atque inauratis ornati; quique ad pompam fuerant destinati, insignem & admirabilem ornamentorum magnificentiam gerebant. Præterea neque cer-

Triumphalis apparatus descriptio.

a Ita *Voss.* & *Rus.* antea erat ἀπὸ τ̃ πλησίον. b Adeundus *Pagi* in *Baron.* ad *A. C.* 71. c Particulam ὡ, inter περὶ & αὐτὴν in *Editis Aliisque* insertam, delevi. maxime quòd eam non agnoscat *Rus.* nec *Cod. Big.* qui legit, περὶ ἀρχομένην αὐτὴν ἤδη τ̃ ἕω προέασιν. d Ἐσθήσεσι ἐρυθραῖς *Vat.* e Illud ἔτι deest *Vat.* f Ἀπέλυσεν *Big.* g Ὑποτρεπιοῖτ *Big.* h Vocalem ἀπ' insertam dedi ex *MSS.* & mox πεπυχῆσαι volui pro πεπυχῶσι, constructione ita postulante. i Τροφῆς προαποτεύσαντες *Big.* & *Vat.* k Συνεξελαύνοντες *Big.* l Ita *MSS.* ἰδίαις in *Editis.* * Et ducum proceres & honorati equites eorum præstolabantur adventum, *Rus.* † Spectacula *Rus.* ‡ Quæ quisque cogitaverit, *Rus.*

Pegmata ſive fercula mirabilia.

cernere erat captivorum turbam inornatam: ſed veſtium varietas ejuſque pulchritudo natam ex fatigatione corporum deformitatem oculis ſubtrahebat. Maximæ autem admirationi erat ferculorum, quæ portabantur, apparatus. nam & propter magnitudinem de geſtationis firmitate metuebat quicunque occurrerit. multa quippe in tertium tabulatum quartumque ſurrexerunt: & magnificentia fabricæ delectationem ſimul afferebat & ſtuporem incutiebat. nam & in multis amictus erat auratæ veſtis, & argentum atque ebur factum omnibus affixum erat. Multis autem ad imitationem factis, bellum, aliter in alia diviſum, ſeſe in conſpectum manifeſtiſſimum dedit. Erat enim cernere, vaſtari quidem beatiſſimam terram, totas vero interfici acies hoſtium, & alios fugere, alios captivos duci, muroſque magnitudine inſignes machinis dirui, & caſtellorum munimina exſcindi, & populoſarum civitatum mœnia in ſummis jugis ſuperari, exercitumq; intra muros infundi, & loca omnia cædis plena, eoſque qui manibus reſiſtere non poterant ad preces converſos, atque ignem templis immiſſum, ædiumque ſuper dominos everſionem; & poſt multam triſtemque deſolationem fluvios non in arva culta decurrentes, neque ad hominum vel pecorum potum, ſed per terram adhuc undique ardentem. Hæc enim Judæi ſe bello paſſos eſſe tradiderunt. Ars vero operumque magnificentia, quæ tunc facta erant neſcientibus, haud ſecus ac ſi præſentes fuiſſent, oſtendebant. Erat autem per ſingula fercula captæ civitatis dux, quo modo captus erat collocatus. Quin & multæ naves ſequebantur. Spolia vero alia quidem paſſim ferebantur. Omnia autem ſuperemineban quæ in templo erant Hieroſolymitano deprehenſa; menſa aurea quæ pondere plura talenta æquabat, & lychnuchus ex auro ſimiliter conſtructus, *ſed opere diverſo à noſtri uſus conſuetudine. Nam medius quidem ſtipes baſi impactus ſurgebat, & tenues ab eo rami producebantur, ad fuſcinæ ſimilitudinem poſiti, in quorum ſingulorum apice lychnus erat fabricatus. Erant autem iſti ſeptem, numeri ſeptenarii honorem apud Judæos indicantes. Poſt hæc lex etiam Judæorum, ultimum ſpoliorum, portabatur. Deinde tranſibant multi victoriæ ſimulachra geſtantes; omnia ex auro & ex ebore facta. quibus proxime equo vehebatur Veſpaſianus, & ſequutus eſt Titus; Domitianus autem cum illis equitabat, & ipſe ſplendide veſtitus, & equo conſpicuus admodum ſpecioſo.

Vaſa ſacra, Romam allata, in triumpho viſa.

Lex Dei in triumpho portata.

Finis pompæ Capitolium.

6. Finis autem pompæ *triumphalis* erat ad templum Jovis Capitolini, quò cum perveniſſent conſtitêre. Erat enim vetus mos patrius illic manere pauliſper, donec ducis hoſtium mors ab aliquo nunciaretur. Is autem erat Simon

τ̃ αἰχμαλώτων ἦν ἰδεῖν [a] ὄχλον ἀκόσμητον· ἀλλ' ἡ τῶν ἐσθήτων ποικιλία, ἡ δ' κάλλος αὐτῆς τ̃ ἀπὸ τ̃ κακώσεως τ̃ σωμ[ατ]ῶν [b] ἀεικίαν ἔκλεπτε τ̃ ὄψεως. θαῦμα δὲ ὃ τοῖς μάλιστα παρεῖχεν ἡ τ̃ φερομένων πομπ[ῶν] κατασκευή. ἡ γὰρ διὰ μέγεθος ἦν δεῖσαι μὴ βεβαίῳ τ̃ φορᾶς [c] ἀπαντήσαιλα. τελώροφα γὰρ αὐτ[ῶν] [d] ἡ τετρώροφα πολλὰ πεποίηλο, ἡ τῇ πολυτελείᾳ τῇ περὶ τ̃ κατασκευὴν ἦν ἡσθῆναι μετ' ἐκπλήξεως. ἡ γὰρ ὑφάσματα πολλοῖς διάχρυσα [e] περιέβεβληλο, ἡ χρυσὸς ἡ ἐλέφας οὐκ ἀποίηλος πᾶσι πεπερπήγει. διὰ πολλῶν δὲ μιμημ[ά]τ[ων] ὁ πόλεμος, [f] ἄλλως εἰς ἄλλα μεμερισμένος, σκαργισάτίλω ὅμως [g] ἑαυτῦ παρεῖχεν. ἰδεῖν γὰρ ὁρᾶν χώραν μὲν εὐδαίμονα δῃωμένην, ὅλας δὲ φάλαγγας χλεινομένας πολεμίων, ἡ τοὺς μὲν φεύγοντας, τοὺς δ' εἰς αἰχμαλωσίαν ἀγομένους, τείχη δὲ [h] περιβάλλοντα μεγάθει μηχανᾶς ἐρειπόμενα, ἡ φρυρίων ἀλισκομένας ὀχυρότητας, ἡ πόλεων [i] πολυανθρώπων περιβόλους καθ' ἅρπας [j] ἐχομένους, ἡ φρατιὰν ἐνδον τειχῶν εἰσχεομένην, ἡ πάντα φόνῳ [k] πληθύοντα τόπον, ἡ τ̃ ἀδυνάτων χεῖρας ἀντα[ί]ρειν ἱκεσίας, πῦρ τε ἐνιέμενον ἱεροῖς, ἡ καθασκαφὰς οἴκων ὀπὶ τοῖς δεσπόταις, ἡ [l] μὴ πολλὴν ἐρημίαν καθηφῆ ποταμὸς ῥέοντας οὐκ ὀπὶ γῆν γεωργουμένην, οὐδὲ ποτὸν ἀνθρώποις ἢ βοσκήμασιν, ἀλλὰ διὰ τ̃ ἔτι παντα χόθεν [m] φλεγομένης. [n] Ταῦτα γὰρ Ἰουδαῖοι πεισομένους αὐτοὺς ὑπὸ πολέμῳ παρέδοσ[αν]. ἡ τέχνη δὲ ἡ τ̃ [o] κατασκευασμάτων ἡ μεγαλουργία, τοῖς [p] οὐκ εἰδόσι τὰ γινόμενα τότε ἐναργὲς ἦν ὡς παροῦσι. τέτακλο δ' ἐφ' ἑκάστῳ τ̃ πομπ[ῶν] ὁ τ̃ ἁλισκομένης πόλεως στρατηγός, ὃν τρόπον ἑλήφθη. πολλαὶ δὲ ἡ τῆς ἔκπυλο. λάφυρα δὲ τὰ μὲν ἄλλα χύδην ἐφέρετο. διέπεμπε δὲ πάντων [q] τὰ ἐγκαταληφθέντα τῷ ὁ Ἱεροσολύμοις ἱερῷ· χρυσῆ τε τράπεζα τ̃ ὁλκὴν πολυτάλαντος, ἡ λυχνία χρυσῆ μὲν ὁμοίως πεποιημένη ὃ δὲ ἔργον ἐξήλλακλο τ̃ κτ' τ̃ ἡμετέραν χρῆσιν συνηθείας. ὁ μὲν γὰρ μέσος αὐτῶν κίων ὑπὸ τ̃ βάσεως [r] πεπηγὼς, λεπτοὶ δ' ἀπ' αὐτ[ο]ῦ μεμιγμένοι καυλίσκοι, τελείης ὀχήματι σφαι πλησίαν τὴν θέσιν ἔχοντες, λύχνον ἕκαστος αὐτῶν [ἐ]π' ἄκρου κεχαλκευμένος. ἑπτὰ δ' ἦσ[α]ν οὗτοι, τ̃ σφῶν τοῖς Ἰουδαίοις ἑβδομάδος τ̃ τιμὴν ἐμφαίζοντες. ὅ,τε νόμος ὁ τ̃ Ἰουδαίων ὀπὶ τούτοις ἐφέρετο τ̃ λαφύρων τελευταῖος. ὀπὶ τούτοις παρῆε[σ]ν πολλοί, νίκης ἀγάλματα κομίζοντες· ἐξ ἐλέφαντος δ' ἦν πάντων καὶ χρυσῆ ἡ κατασκευή. μετ' ἀ Οὐεσπασιανὸς ἤλαυνε [s] θρίαμβος, ἡ Τῖτος ἕπετο, Δομετιανὸς δὲ [t] περιέπτευεν, αὐτός τε λαμπρότατα κεκοσμημένος, ἡ τ̃ ἵππον παρέχων θέας ἄξιον.

ς'. Ἦν δὲ τ̃ πομπ[ῆ]ς ὅ τέλος ὀπὶ τ̃ [u] νεὼν τ̃ [v] Καπετωλίου Διὸς, ἐφ' ὃν ἐλθόντες ἔστησαν. ἐν γὰρ παλαιὸν πάτριον περιμένειν, μέχρις ἂν τοῦ στρατηγοῦ τοῦ πολεμίων θάνατον ἀπαγγείλῃ τις. Σίμων οὗτ[ο]ς ἐν ὁ Γιώ-

ς'.

a Κόσμου ἀκοσμήτου *Vat. & Voſſ.* *b* Ἀειδίαν, ἀμορφίαν *Suidæ.* ἀηδίαν *Big. & Voſ.* hîc loci. *c* Ita lego cum *duobus MSS.* quibus nonnihil favet *Ruf.* in hunc modum vertens, *pro cujus magnitudine timendum viribus portantium occurrentes putabant.* Φοβᾶς ἀπισήσαντα *Big.* In *Editis Aliiſque,* τῷ βεβαίῳ τ̃ φορᾶς ἅπαν ἀπισταν[τ]ίζω, *& metuere licebat, & diffidere omnino viribus portantium,* prout vertit *Lipſius.* *d* Πολλὰ γὰρ πετρώροφα πεποίηντο *Big.* *e* Περιέβεβλητο *Big.* *f* Ἀλλ' εἰς ἄλλα μεμ. *Big. & Voſſ.* *g* Αὐτῇ *Big.* *h* Πολυανθρώπους *Big.* *i* Ἐρχομένους *Big.* *k* Πλησίοντα *Voſſ.* *l* Μετὰ πολλὴν ἐρημίαν *Big. & Voſ.* Aliter adhuc legiſſe videtur *Ruſinus,* qui vertit, *ædiumque ſuper dominos poſt multam vaſtationem everſiones, atque amnis triſtitiam defluentis &c.* *m* Φλεγομένης γῆς *Big.* Alius γῆς ſubaudiendum relinquitur. *n* In *Ruſini* verſione, *Hæc enim Judæi bello paſſi ſunt.* *o* Σκευασμάτων *Big.* κατεσκευασμάτων *Bod.* *p* Οὐκ εἰδόσι γινόμενα *Big.* *q* Τὰ καταληφθέντα *Big.* *r* Illud πεπηγὼς non agnoſcit *Big.* *ſ* Ἐπ' ἄκρου *Big.* *t* Περιῶτος inſertum dedi è *Codd. Big. & Voſſ. & Ruſini* verſione. *u* Παρίππευεν juxta *Ruſinum,* qui vertit, *adequitabat.* *x* Νεὼν *Big.* ut & mox infra *pag. ſeq.* *y* Καπιτωλίου *Big.* * Videſis Cl. *Relandum,* de *ſpoliis templi Hieroſolymitani,* p. 11. &c.

a Ita

ὁ Γιώρα, τότε πεπομπευκὼς ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις, βρόχῳ δὲ περιβληθεὶς εἰς τὸ ὅπι τὸ ἀγορᾶς ἐσύρετο τόπον, αἰκιζομένων αὐτὸν ἅμα τῶν ἀγόντων. νόμος δ' ὅτι Ρωμαίοις ἀεὶ κλείειν τοὺς ὅπι κακουργίας θανάτου κατεγνωσμένους. ἐπεὶ δ' ἀπηγγέλθη τέλος ἔχων, καὶ πάντες εὐφήμησαν, ἤρχοντο τῶν θυσιῶν, ἃς ὅτι τοῖς νομιζομένοις καλλιερήσαντες εὐχαῖς, ἀπῆλθον εἰς τὸ βασίλειον. καὶ τοὺς μὲν αὐτοὶ περὶ εὐωχίαν ὑπεδέχοντο, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν εὐπρεπεῖς κατὰ τὸ οἰκεῖον αἱ τῆς ἑστιάσεως ἦσαν παρασκευαί. ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ἡ Ρωμαίων πόλις ἑορτάζει, ὑπερνίκιον μὲν τῶν κατὰ τοὺς πολεμίους [a]τραπείας, πέρας δὲ τῶν ἐμφυλίων κακῶν, ἀρχὴν δὲ τῶν ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας ἐλπίδων.

19'. ζ'. Μετὰ δὲ τοὺς θριάμβους, ἐν ᾧ βεβαιοτάτην τὴν Ρωμαίων ἡγεμονίας κατάστασιν Οὐεσπασιανὸς ἔλαχε τίμιος Εἰρήνης καλασκευάσαι· ταχὺ δὲ δὴ μάλα, καὶ πάσης ἀνθρωπίνης κρείττον ὑπονοίας ἐτετελείωτο. τῇ γὰρ ἐκ τῶν πλούτων χορηγίᾳ δαψιλῶς χρησάμενος, ἔτι καὶ τοῖς ἔκπαλαι καταρθωμένοις, [b]γραφῆς καὶ πλαστικῆς ἔργοις αὐτὸ κατεκόσμησε. πάντα γὰρ εἰς ἐκεῖνον τὸν νεὼν συνήχθη καὶ κατετέθη, δι' ὧν τὴν θέαν ἄνθρωποι πρότερον περὶ πᾶσαν ἐπλανῶντο τὴν οἰκουμένην, [c]ὡς ἄλλο πρὸ ἄλλοις ἦν κείμενον ἰδεῖν ποθοῦντες. ἀνέθηκε δ' ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἰουδαίων χρυσᾶ καλασκευάσματα, σεμνυνόμενος ἐπ' αὐτοῖς. τὸν δὲ νόμον αὐτῶν, καὶ τὰ πορφυρᾶ τοῦ [d]σηκοῦ καλαπετάσματα, παρεσκέταξεν ἐν τοῖς βασιλείοις ἀποθεμένους φυλάττειν.

Gioræ *filius*, hinc inter captivos in pompa traductus; laqueo vero circundatus in locum foro *imminentem trahebatur, simul virgis multatus ab iis qui eum ducebant. Lex autem Romanis est, ut ibi necarentur ob maleficia morte damnati. Postquam autem *eum* vitæ finem habere nunciatum est, & læte acclamarant universi, ex eo cœperunt sacra facere. Cumque adhibitis precibus solennibus litassent, in palatium recesserunt. Et alios quidem epulis ipsi exceperunt: aliis autem omnibus domi instructi erant lauti conviviorum apparatus. Hunc enim diem celebrabat urbs Romana victoriæ ergo, in expeditione contra hostes reportatæ, finisque malorum civilium, bonæque spei initæ de *sua in posterum* felicitate. *Simonis supplicium.* *Epulæ post triumphum.*

7. Post triumphos vero & firmam imperii Romani constitutionem, Vespasianus statuit Paci templum ædificare: fecitque cito admodum, & pulchrius meliusque omni opinione perfecit. Magnis enim opibus largiter in hanc rem usus, & priscorum etiam præclara omnia adhibens, picturis & statuis pulcherrimis illud adornavit. Omnia enim in hoc templum collata & dispositа erant, quorum visendorum studio homines antea per totum terrarum orbem vagabantur, quo modo aliud apud alios se haberet, videre cupientes. Posuit autem & hîc è Judæorum templo vasa & instrumenta aurea, de istis glorians & se efferens. Legem vero eorum, & vela tabernaculi purpurea, in palatio reposita servari præcepit. *Pacis templum à Vespasiano factum.* *Lex Dei in palatio reposita.*

---

x'. ΚΕΦ. ς'. CAP. VI. XXV.

Περὶ Μαχαιρῶντος· ᾗ ὡς τὸ φρούριον, ἄλλως τε τόπως αἱρεῖ Λουκίλιος Βάσσος.

De Machærunte; & quomodo castellum aliaque loca capit Lucilius Bassus.

ΕΙΣ δὲ [e]τὴν Ἰουδαίαν πρεσβευτὴς [f]Λουκίλιος Βάσσος ἐκπεμφθεὶς, ἐν ᾗ στρατὰν παρὰ Κερεαλίου [g]Οὐιτελλιανῶν παρελαβεν, ὃ μὲν [h]Ηρωδείῳ φρούριον προσηγάγετο [i]μετὰ τῶν ἐχόντων. μετὰ ταῦτα δὲ πᾶν ὅσον ἦν στρατιωτικὸν συναλαγὼν, πολὺ δ' ἦν μέρη διῃρημένον, ἐν τῇ ταγμάτων ὁ δέκατος, ἔγνω στρατεύειν ὅπι Μαχαιροῦντα. πᾶν γὰρ ἦν ἀναλαβεῖν ἐξαιρεθῆναι τὸ φρούριον, μὴ διὰ τὴν ὀχυρότητα πολλοὺς εἰς ἀπόγνωσιν ἐπαγαγῇ. καὶ γὰρ τοῖς κατέχουσι βεβαίαν ἐλπίδα σωτηρίας, ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντων καὶ νοῦς, ἡ δ' χωρίου φύσις ἦν διαφεῦγειν ἱκανωτάτη. αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ τετειχισμένον, περιῴδης ὄχθος ὀξὺς, εἰς μήκιστον ὕψος ἐγηγερμένος, ὡς εἶ ἐν διὰ τοῦτο δυχείρωτος. μεμηχάνηῆ δ' ὑπὸ τῆ φύσεως εἶ μηδὲ [k]προσβατός· φάραγξι γὰρ παντοδαπαῖς ἀσυνόπτοις ἐχόυσης ὁ βάθος περιτάφρευται, μήτε πεζῇ ῥᾳδίως δυναμέναις, καὶ χωρίων [l]παντάπασιν ἀμηχάνοις. ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας προτετείνουσα πλάτος ἑξήκοντα, πέρας αὐτῆς τοῦ Ἀσφαλτῖτιν ποιουμένη λίμνην. κατὰ τοῦτο δὴπη, καὶ αὐτὸς ὁ Μαχαιροῦς τοῦ ὑψηλοτάτου ἔχει

IN Judæam vero legatus missus Lucilius Bassus cum exercitu quem à Cereali Vitelliano acceperat; castellum quidem Herodion cum præsidio deditione capiebat. Post autem, copiis omnibus militaribus collectis (multas enim in partes divisæ erant) interque eas legione decima, statuit exercitum educere contra Machæruntem. Quippe omnino necesse erat exscindi castellum, ne multos ob *sui* firmitatem ad defectionem moveret. nam & salutis spem certam illud tenentibus, & aggredientibus cunctationem atque formidinem ex natura loci maxime afferre poterat. Nam quidem quod muro cingitur saxosus est collis in maximam altitudinem evectus, adeo ut difficulter admodum capi potuerit. Quin & à natura ita paratum erat, ut ne facilis quidem esset accessus; utpote vallibus quasi fossis undique cinctum præ altitudine non conspiciendis, neque facile transeundis, nulloque modo terræ aggestione complendis. nam ea quæ ab occidente secat *vallis* per LX stadia diffunditur, lacum Asphaltiten sibi limitem faciens. Hac sane parte ipse Machærus altissimum verticem *Lucilius Bassus missus in Judæam legatus.* *Machærus locus in Judæa munitissimus.*

---

a Ita *Big.* τραπᾶς in *Editis Aliisque.* *b* Ita ex conjectura. Si quis malit γραφῆ τι vel γραφαῖς τι ἢ πλαστικῆς ἔργοις, per me licet. in *Editis Aliisque* γραφῆς τι ἢ πλαστικῆς ἔργοις. *c* Sic lego pro ἦν ex versione *Rufini.* *d* Σηκοῦ σκοῦ *Big.* *e* Τὴν τῶν Ἰουδαίων *Bod.* *f* De eo *Tacitus* in *Hist.* IV. 3. & alibi. Λούκιλ. Βάσσος *Big. Vat. & Voss.* *g* Ita *Big.* Οὐιτελλιανῶν in *Editis & Rufini libris.* *h* *Al.* Ηρωδίῳ. *i* Μετὰ τῶν κατεχόντων αὐτὸ *Zonar.* *k* Πρόσιτος *Voss.* *l* Πάντοθεν *Big.* * Sc. *carcerem*, quem *Livius* dicit *Foro imminere.*

ticem habet ſupereminentem. A ſeptentrione autem & meridie valles magnitudine quidem *à prædicta ſuperantur, ſimiliter vero ſunt inexpugnabiles. Ejus autem quæ ab oriente eſt vallis profunditas quidem non minor centum cubitis invenitur: terminatur vero monte ex adverſo Machæruntis poſito.

Machæruntis caſtellum validiſſimum.

2. Alexander rex Judæorum, conſpecta loci natura, primus in eo caſtellum munivit; quod poſtea Gabinius, bellum gerens contra Ariſtobulum, demolitus eſt. Herodi autem regnanti viſum eſt omni *loco* dignius, cui adhiberetur cura & conſtructio validiſſima, maximeque propter Arabum vicinitatem. nam commode ſitum erat, illorum terram proſpectans. Et magno quidem loco cum murum circumdediſſet & turres, urbem illic condidit, unde in arcem ipſam patebat aſcenſus. Veruntamen & circa ipſum verticem ſuperædificavit murum, turreſque in angulis ſexagenorum cubitorum erexit. In medio autem ambitu regiam exſtruxit, conſpicuam magnitudine & pulchritudine conclavium. inſuper & multas ciſternas, in locis maxime idoneis ad aquam *pluviam* excipiendam abundeque ſuppeditandam, paravit, certamine ab ipſo veluti cum natura inito, ut quod illa ſitu loci inexpugnabile fecerat, ipſe manu ſtructis munitionibus ſuperaret. Inſuper enim & ſagittarum multitudinem & machinarum *illic* repoſuit, animumque adjecit ad ea omnia paranda, quibus incolas faceret contemptui habere longiſſimam obſidionem.

Ruta miræ magnitudinis.

3. In ipſa quoque regia olim fuerat ruta mirandæ magnitudinis. à nulla enim ficu vel altitudine vel craſſitudine ſuperabatur. Ferebant etiam eam ab Herodis duraſſe temporibus, & longiſſimo forſan tempore manſiſſet: ſed à Judæis, qui locum illum occuparant, exciſa erat. Vallis autem, qua civitas à ſeptentrione cingitur, locus quidam Baaras appellatur, gignitque radicem ejuſdem nominis. Illa colore quidem flammæ aſſimulari viſa eſt, circa veſperam vero jubar quoddam ejaculari. Accedentibus eamque evellere cupientibus captu haud facilis eſt; ſed refugit, nec prius ſe ſiſtit, quam quis urinam mulieris aut ſanguinem menſtruum affuderit: ac tum iis qui eam attigerint indubia mors imminet, niſi quis forte illam ipſam radicem ferat de manu ſuſpenſam. Capitur etiam & alio modo ſine periculo, qui talis eſt. Undique eam circumfodiunt, ut radicis quam minimum terra tegatur: deinde canem ei alligant, qui cum eum, à quo ligatus eſt, comitari cupit, illa quidem facile evellitur, canis vero continuo moritur, tanquam vice ejus à quo herba tollenda erat traditus. Accipientibus vero eam pòſt nihil eſt metûs. Expetitur autem propter unam virtutem tantis periculis. Nam quæ dæmonia vocantur (hæc autem malorum hominum ſpiritus ſunt) & viventes intrant, eoſq; necant quibus nihil auxilii præſto eſt, ipſa ſtatim, ſi

Baaras planta, & mira de illa.

Δαιμόνια.

χορυφὴν ὑπερανίσχουσι. αἱ δὲ ἀπὸ τῆς ἄρκτου καὶ μεσημβρίας φάραγγες, μεγέθει μὲν ἀπολείπουσι τῆς προειρημένης, ὁμοίως δ' εἰσὶν ἀμήχανοι πρὸς ἐπιχείρησιν. ἡ δὲ πρὸς τῇ ἀνατολῇ φάραγξ, ὃ μὲν βάθος οὐκ ἔλαττον ἑκατὸν εὐρίσκεται πηχῶν· τέρμα δὲ ἔχει πρὸς ὄρει ἀπαντικρὺ κείμενον Μαχαιρῶντι.

β'. Ταύτῃ δὲ τόπος κατὰ φύσιν βασιλεὺς Ἰουδαίων Ἀλέξανδρος, προσέτι ἐπ' αὐτῷ τειχίζει φρούριον, ὃ μέχρι νῦν Γαβίνιος Ἀριστοβούλῳ πολεμῶν καθεῖλεν. Ἡρώδῃ δὲ βασιλεύοντι, πάντες ἔδοξε μᾶλλον ἐπιμελείας ἄξιον εἶναι, καὶ κατασκευῆς [a] ὀχυρωτάτης, μάλιστα διὰ τοὺς Ἄραβας γειτνίασιν. κεῖται δὲ ἐν ἐπικώρῳ πρὸς τὴν ἑκείνων γῆν ἀποβλέπων. μέγαν μὲν οὖν τόπον τείχεσι καὶ πύργοις περιβαλών, πόλιν ἐκτίσθα καθώκισεν, ἐξ ἧς ἄνοδος εἰς αὐτὸ ἔφερε τὴν ἀκρόπολιν. ὁ μὲν δὴ περὶ αὐτὸ ἄνω τὴν κορυφὴν τεῖχος ἐδείματο, καὶ πύργους ἐπὶ ταῖς γωνίαις ἑκατὸν ἐξήκοντα πήχεων ἀνέστησε. μέσον δὲ τὸν περίβολον βασίλειον ᾠκοδομήσατο, μεγέθει τε καὶ κάλλει τῶν οἰκήσεων πολυτελές. πολλὰς δὲ καὶ δεξαμενὰς εἰς ὑποδοχὴν ὕδατος, καὶ χορηγίαν ἄφθονον, ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις τῶν τόπων κατεσκεύασεν, ὥσπερ πρὸς τὴν φύσιν ἀμιλληθείς, ἵν' αὐτὸς τὸ καθ' ἑκείνῳ τὸν τόπον δυσάλωτον ἐπιβάλῃ ταῖς χειροποιήτοις ὀχυρώσεσιν. [b] ἔπι τε δὲ καὶ βελῶν πλῆθος καὶ μηχανημάτων ἐγκατέθετο, καὶ πᾶν ἐπενόησεν ἑτοιμάσασθαι ὅ τι ἂν δύνηται τοῖς ἐνοικοῦσι μηχανῆς παντοδαπῆς καταφρονῆσαι.

γ'. Ἐπιφύεται δ' ἐν τοῖς βασιλείοις [c] καὶ πήγανον, [d] ἄξιον θαύματος τὸ μεγέθους. συκῆς μὲν ἀδεμιᾶς ὕψους καὶ πάχους ἀπολείπεται. λόγος δ' ἦν ἀπὸ τοῦ Ἡρώδου χρόνων αὐτὸ διαμεῖναι, καὶ ἴσως ἔμεινεν· ἐξεκόπη δ' ὑπὸ τῶν Ἰουδαλαδόνων τὸν τόπον Ἰουδαίων. ὁ φάραγξ δὲ ὁ κατὰ τὸ κγ'. ἄρκτον περιέχουσι τὴν πόλιν [e] Βαάρας ὀνομάζεταί τις τόπος, φύει τε [f] ῥίζαν ὁμωνύμως λεγομένην αὐτῷ. αὕτη φλογὶ μὲν τὴν χροιὰν ἔοικε, πρὸς δὲ τὰς ἑσπέρας σέλας ἀπαστράπτουσα. [g] τοῖς δ' ἅπτεσθαι καὶ βουλομένοις λαβεῖν αὐτὴν οὐκ ἔστιν εὐχείρωτος, ἀλλ' ὑποφεύγει, καὶ ὁ πρότερον ἴσως πρὶν ἄν τις θεῖον γυναικὸς, ἢ ὃ ἔμμηνον αἷμα [h] χέῃ καθ' αὐτῆς· καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ τότε τοῖς ἁψαμένοις πρόδηλός ἐστι θάνατος, εἰ μή τύχη τις αὐτὴν ἐκείνην [i] ἐπενεγκάμενος τὴν ῥίζαν ἐκ τοῦ χειρὸς ἀπηρτημένην. ἁλίσκεται δὲ καὶ καθ' ἕτερον τρόπον ἀκινδύνως, ὃς ἔστι τοιόσδε. κύκλῳ πᾶσι αὐτὴν περιορύσσουσιν, ὡς ἔτι ὀλίγον τὴν ῥίζης βραχύταλον· εἶτ' ἐξ αὐτῆς ἀποδοῦσι κύνα, καὶκεῖνον δὴ δήσαντι σπουδακολουθεῖν ὁρμήσαντος, ἡ μὲν ἀνασπᾶται ῥᾳδίως, θνήσκει δ' εὐθὺς ὁ κύων, ὥσπερ ἀντιδοθεὶς τοῦ μέλλοντος τὴν βοτάνην ἀναιρήσεσθαι. [k] φόβος δ' οὐδεὶς τοῖς μὴ θιγοῦσι λαμβάνουσιν. ἔστι δὲ μὴ τοσούτων κινδύνων διὰ μίαν ἰσχὺν περιποιήσασθαι. τὰ γὰρ καλούμενα δαιμόνια, ταῦτα δὲ πονηρῶν ἐστιν ἀνθρώπων ἀποθανόντων, τοῖς ζῶσιν εἰσδυόμενα καὶ κτείνοντα τοὺς βοηθείας μὴ [l] τυγχάνοντας, αὐτὴ ταχέως ἐξελαύνει, κἂν προσενεχθῇ

a Ἰσχυροτάτης *Big.* *b* Ἔτι γὰρ & *Big.* *c* Illud καὶ è *Codd. MSS.* *d* Ἄξιον δὲ μήκους θαύματος *Zonar.* *e* Βαὰρ *Big. & Zonar.* *f* Vide *J. Bodæum à Stapel* in *Commentariis* ad *Theophraſti Hiſt.* de *Plantis*, p. 1043. & *Relandum* in *Paleſtina S.* p. 881. *g* Τοῖς ἁπτεσθαι *Voſſ. & Vat.* *h* Καταχέῃ αὐτῆς *Zonar.* *i* Ἀπενεγκάμενος *Zonar.* *k* Ita cum *Zonara.* antea erat φοβοῦ γὰρ οὐδεὶς. *l* Τυχόντας *Big.*

* Supradicta cinguntur, *Ruf.*

a Παρ'

κδ'. προσενεχθῆ μόνον τοῖς νοσοῦσι. ῥέουσι δὲ καὶ θερμοῖ ὑδάτων πηγαὶ κατ' αὐτὸν τόπον, πολὺ τῷ γεύσει ἀλλήλων διαφέρουσαι. πικραὶ μὲν γάρ αὐτοῦ τινές εἰσιν, αἱ δὲ γλυκύτητος οὐδὲν ἀπολείπουσι. πολλαὶ δὲ καὶ ψυχρῶν ὑδάτων ἀναδόσεις, ἃ μόνον οὐ τῷ χαμαλωτέρῳ τὰς πηγὰς [a]προσαλλήλους ἔχουσιν· ἀλλ' ὡς ἂν τις μᾶλλον τὸ θαυμάσαι, [b]σπήλαιόν τι πλησίον ὁρᾶται, κοιλότητι μὲν οὐ βαθύ, τῇ πέτρᾳ δὲ προὔχούσῃ [c]σκεπόμενον. ταύτης ἄνωθεν ὡσανεὶ μαστοὶ δύο ἀνέχουσιν, ἀλλήλων ὀλίγῳ διεστῶτες, καὶ ψυχροτάτῳ μὲν ὕδατος πηγῇ, ἀτρεσ ἄτρεσ δὲ θερμοτάτῃ ἐκδίδωσιν· αἱ μισγόμεναι ποιοῦσι λουτρὸν ἥδιστον, παυσωνίου τε νοσημάτων, πολλῷ δὲ μάλιστα νεύροις ἄκεσιν. ἔχει δ' ὁ τόπος καὶ θείου καὶ στυπτηρίας μέταλλα.

κε'. δ'. Βάσσος δὲ, [d]πάντῃ περισκεψάμενος ὃ χωρίον, ἔγνω ποιεῖσθαι τὴν προσοδον, χοῦν τε φάραγγα τὴν πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς· [e]καὶ τὸ ἔργον εἶχετο, σπουδὴν ποιούμενος ἢ τάχος ἐξαρκῆ [f]τὰ χώματα, καὶ [g]δι' αὐτῶν ῥᾳδίαν ποιῆσαι τὴν πολιορκίαν. [h]οἱ δ' ἔνδον ἀπειλημμένοι τῶν Ἰουδαίων, αὐτοὶ [i]καθ' ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν ξένων διακριθέντες, ἐκείνους μὲν ἠνάγκαζον, ὄχλον ἄλλως εἶναι νομίζοντες, αὐτοὶ τῇ κάτω πόλει προσμένειν, καὶ τοὺς κινδύνους προεκδέχεσθαι. ὃ δ' ἄνω φρούριον αὐτοὶ [k]καταλαβόντες εἶχον, καὶ διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ὀχυρότητος, καὶ προνοίᾳ τῆς σωτηρίας αὐτῶν. [l]τεύξεσθαι γὰρ ἀφέσεως ὑπελάμβανον, εἰ ὃ χωρίον Ρωμαίοις ἐγχειρίσαιεν. πρίν δὲ πρότερον [m]ἐβούλοντο τὰς ὑπὲρ [n]διαφεύξεσθαι τὴν πολιορκίαν ἐλπίδας ἐλέγξαι. διὰ τοῦτο καὶ προθύμως ἐποιοῦντο τὰς ἐξόδους ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, καὶ τοῖς τυχοῦσι συμπλεκόμενοι, πολλοὶ μὲν ἔθνησκον, πολλοὺς δὲ τῶν Ρωμαίων ἀνῄρουν. ἀεὶ δὲ καιρὸν ἐβράβευεν ἑκατέροις ὃ πλέον. τοῖς μὲν Ἰουδαίοις, εἰ πρὸς [p]ἀφυλακτοτέρους προσπέσοιεν· τοῖς δὲ [q]ὅτι τὴν χωμᾶτ, [r]εἰ προειδόμενοι τὴν ἐκδρομὴν αὐτῶν δέχοιντο περφραγμένοις. ἀλλ' οὐκ ἐκ τούτου ἔμελλε γενήσεσθαι ὁ πέρας τῆς πολιορκίας. ἔργον δέ τι πραχθὲν [s]ἐκ συντυχίας παράλογον τὴν παράδοσεως τοῦ φρουρίου τὴν ἀνάγκην ἐπέσησε τοῖς Ἰουδαίοις. ἦν δὲ τῶν πολιορκουμένων νεανίας [t]τολμήσαί τι θρασὺς καὶ χεῖρα δραστήριος, Ελεάζαρος ὄνομα. ἐγεγόνει δ' [u]οὗτος ἐκ τῆς ἐκδρομῆς ἐπιφανὴς, τοὺς πολλοὺς ἐξιόντας καὶ κωλύειν τὴν χώσιν εἰωθώς, καὶ κατὰ μάχας πολλὰ καὶ δεινὰ τοὺς Ρωμαίους ἀφειργασμένος. τοῖς δὲ σὺν αὐτῷ τολμῶσιν ἐπεισβρέχειν ῥᾳδίαν μὲν τὴν προσβολὴν ποιούμενος, ἀκίνδυνον δὲ παρέχων τὴν ἀναχώρησιν, ὧν τελευταῖος [x]ἀπῄει. καὶ δή ποτε τῆς μάχης ἀφεμένων, καὶ γενομένης ἀμφοτέρων ἀναχωρήσεως, αὐτὸς ἄτε δὴ θρασυνόμενος, καὶ νομίζων οὐκ ἂν ἔτι τῶν πολεμίων οὐδένα τότε μάχης ἄρξειν, μείνας τῶν πυλῶν ἔξω, τοῖς ὀπίσω τοῦ τείχους [y]διελάλει, καὶ πᾶς [z]πρὸς ἐκείνους τὸν ἀφίκοιτο λόγον. [a]ὁρᾷ δὲ καιρὸν τοῦ Ρωμαϊκοῦ τὸν

modo ægrotantibus admoveatur, abigit. Fluunt autem ex eo loco aquarum quoque calidarum fontes, multum inter se sapore diversi. Nam alii quidem amari sunt, alii vero nihil dulcedinis desiderant. Multæ etiam aquarum frigidarum eruptiones non modo in humilioribus locis non longe à se invicem fiunt; sed, quod amplius quis miretur, in proximo quædam spelunca cernitur, non quidem magnæ profunditatis, saxo autem prominente tecta. Super hoc duæ quasi † mammæ eminent inter se paululum distantes; & ex altera quidem frigidissimus fons scaturit, altera vero calidissimum fundit: qui mixti lavacrum suavissimum præbent, morbis curandis, omnium vero maxime nervis roborandis idoneum. Habet etiam locus & sulphuris & aluminis metalla. *Mira aquarum.*

4. Bassus autem, castellum undique contemplatus, accessum parare statuit, vallem orientalem terra aggesta complens: operique se admovebat, properans quam celerrime agger es erigere, perque eos facilem ad oppugnationem viam sternere. Judæi autem qui intus erant obsessi, cum se à peregrinis separassent, illos quidem inane vulgus esse existimantes, in urbe inferiore manere coëgerunt ac pericula priores excipere. Superius autem castellum ipsi occupatum tenebant, & propter munitionis firmitatem, & ut saluti suæ consulerent. impetraturos enim se veniam opinabantur, si castellum Romanis traderent. Periculo autem facto prius volebant spem arguere, quam de obsidione declinanda habuerunt. ideoque alacri animo quotidianas eruptiones fecerunt; &, cum obviis congressi, multi quidem perierunt, Romanorum vero multos occiderunt. Semper autem utrisque plus victoriæ ex tempore tribuebatur: Judæis quidem cum minus cautos & imparatos adorirentur: in aggeribus autem positis, si provisum excursum eorum bene septi armis exciperent. Sed non is futurus erat obsidionis finis. Res autem quædam fortuita inopinatam castelli tradendi necessitatem imposuit Judæis. Erat inter obsessos juvenis, audacia ferox, & manu strenuus, nomine Eleazarus. is autem fuerat in excursionibus conspicuus, plurimosque ut exirent & aggeris exstructionem prohibere hortari solebat, & in præliis multas gravesque Romanis clades inferebat. Quin & illis qui secum excursiones facere audebant, primam quidem impressionem facilem, viam vero receptui tutam reddebat, novissimus recedendo. Aliquando autem prælio diremto & utrinque discessione facta, ille, tanquam despiciens *omnes*, & existimans neminem tunc hostium ad prælium lacessurum esse *quenquam*, extra portas remansit, & in muro stantes alloquebatur, omni cogitatione in illos defixus. Hanc autem opportunitatem animadvertit *Bassus obsidet Machæruntem.* *Eleazarus vir fortis capitur à Rufo.*

a Παρ' ἀλλήλων *Voss.* παραλλήλους *Big.* *b* Antea erat σπήλαιον δὲ π πλ. Verum δὲ expunctum esse volui, quod non agnoscatur à *Rufino.* *c* Σκιαπτομένον *Big.* *d* Πάντῃ deest *Big.* & *Voss.* *e* Καὶ τὸ ἄλλων ἔργων εἶχετο *Big.* *f* Τὸ χῶμα *Big.* & *Ruf.* *g* Δι' αὐτῶν *Big.* *h* Οἱ δὲ ἐναπειλημμένοι τ. Ι. ἔνδον ἀπὸ τῶν ξένων διακριθέντες *Zonar.* *i* Καθ' αὑτοὺς *Big.* *k* Κατελαμβάνοντες *Big.* *l* Τεύξασθαι *Big.* *m* Ἐβάλλοντο *Big.* προβάλλοντο *Bod.* *n* Διαφεύξασθαι *Big.* & *Vat.* *o* Ἐν ἑκατέροις *Big.* *p* Ἀφυλακτοτέροις *Big.* *q* Illud ὅτι adjectum esse volui è *Codd. Big. Voss.* & *Bod.* *r* Ita *Big.* & *Ruf.* προειδομένοις ἢ τὸ in *Editis Aliisque.* *s* Antea distinctum erat ἐκ συντυχίας παράλογον, τ' παρ. sed junctus sum *Rufinum* qui distinguit post συντυχίας, & non post παράλογον. *t* Τολμῆσαί τι *Big.* & *Zonar.* *u* Αὐτὸς *Big.* *x* Ita *Big.* ἀπιὼν in *cæteris.* *y* Ὡμίλει *Zonar.* *z* Πρὸς ἐκείνους *Big.* *a* Ita *Big. Vat. Voss.* & *Ruf.* ὁρᾷ δὲ αὐτὸν in *cæteris.* † De voce μαστοὶ *mammæ* vide Ill. *Spanhem.* ad *Callim.* p. 359.

vertit Rufus quidam Romanus miles, genere Ægyptius; &, cum nemo exſpectaret, ſubito accurrens illum cum ipſis armis ſublatum, dum hoc viſo ſtantes in muro ſtupor teneret, celeriter hominem in caſtra Romanorum transfert. *Ruſi ſtratagema.* Quem cum dux comprehenſum nudari præcepiſſet, & planiſſime conſpectui civium expoſitum flagris cædi juſſiſſet, vehementer Judæos confudit caſus adoleſcentis, & univerſa civitas ingemuit, majorq; erat lamentatio quam pro unius viri calamitate. Quod ubi Baſſus animadvertit, adverſus hoſtes cœpit ſtratagema adhibere, cumq; vellet eorum miſerationem ita augere, ut pro ſalute viri cogerentur caſtelli traditionem facere, de ſpe non decidit. Nam ipſe quidem crucem defigi ſtatuit, quaſi Eleazarum ſtatim ſuſpenſurus. Quo conſpecto, ii qui in caſtello erant, magis doluerunt, maximis ſuſpiriis editis, non ferendam eſſe calamitatem vociferantes. Tunc igitur Eleazarus eos rogabat, ne ipſum mortem miſerrimam ſubire ſinerent, & ſuæ ipſorum ſaluti conſulentes Romanorum viribus & fortunæ cederent, omnibus jam ſubactis. Illi autem, & Eleazari verbis fracti & multorum in caſtello pro eo deprecantium precibus (erat enim ex magna & populoſa familia) præter indolem ſuam miſericordiæ ceſſerunt: & quibuſdam ſtatim miſſis eos alloquebantur, ſe velle caſtelli deditionem facere, ſi accepto *Machærunii dedunt ſe pro ſalute Eleazari.* Eleazaro ſalvis diſcedere liceret. Quam conditionem ubi Romani & dux *illorum* acceperant, qui inferiorem urbem magno numero tenebant, audita Judæorum privata pactione, ipſi clam nocte fugam capeſſere ſtatuerunt. Cum autem illi portas aperuiſſent, ab iis qui *cum Baſſo* pepigerant, ad Baſſum veniebat rei indicium, ſive quod illis inviderint, ſive metuerint ne ſi illi aufugerent ipſi crimen ſuſtinerent. Et fortiſſimi quidem exeuntium viam ſibi facere occupant & evaſerunt: ex iis vero, qui intus relicti erant, occiſi ſunt ad mille DCC, mulierculæ & pueri in ſervitium ducti. Sponſiones vero cum his factas, qui caſtellum dedere promittebant, Baſſus *religioſe* ſervandas ratus, & ipſos dimittit & Eleazarum reddidit.

XXVI. 5. His autem adminiſtratis, in ſaltum qui *Saltus Jardes obſeſſus.* Jardes appellatur, exercitum ducere properabat; multi enim illic congregati eſſe nunciabantur, qui pridem tempore obſidionum ex Hieroſolymis & Machærunte profugerant. Ergo cum ad locum veniſſet, neque falſum fuiſſe nuncium comperiſſet, primo quidem locum equitibus undique circundat, ut Judæi, ſi qui perrumpere auderent, propter equites fugiendi copiam non haberent: pedites vero ſylvam ſuccidere juſſit, in quam confugerant. Hoc modo ad neceſſitatem adducti ſunt Judæi fortiter aliquid agendi, velut ex audaci certamine fortaſſe fugam etiam reperirent. Itaque *Obſeſſorum fortitudo.* conferti, & cum clamore impetu facto, in eos,

γραζπίδ᾽ Ρῆφος, γένος Αἰγύπτιος· ᾧ μηδενὸς ἐν προσδοκήσαντος ἐξαίφνης ὁπλισθέντα, [a] σὺν αὐτοῖς ἁράμενος αὐτὸν τοῖς ὅπλοις, ἕως κατεῖχε τὰς ἀπὸ τ τειχῶν ἰδέας ἔκπληξις, φθάσῃ τ ἄνδρα μεταθεὶς [b] πρὸς ὃ Ρωμαίων στρατόπεδον. ᾧ δὲ στρατηγῷ κελεύσαντος γυμνὸν διαλαβεῖν αὐτὸν, ᾗ [c] κολασθῆναι εἰς ὃ φανερώτατον τοῖς ἐκ τ πόλεως ἀποβλέπουσι μάστιξιν αἰκίζεσθαι, σφόδρα τὰς Ἰουδαίους [d] τὸ πρὶ τ νεανίου πάθος συνέχει, [e] ἀθρόα δ᾽ ἡ πόλις ἀνώμωξε, ᾗ θρῆνος ἦν μείζων ἢ καθ᾽ ἑνὸς ἀνδρὸς συμφοράν. τοῦτο συνιδὼν ὁ Βάσσος καὶ τ πολεμίαν ἀρχὴν ἐποήσαλο στρατηγήμαλος, ᾗ βουληθεὶς αὐτῶν ὑπολεῖναι ὃ πρειαλγές, ἵνα βιασθῶσιν ἀντὶ τ σωτηρίας τὰνδρὸς ποήσασθαι θ᾽ φρυρίου παράδοσιν, τ ἐλπίδος ᾗ διήμαρτεν. ὁ μὲ γὰρ προσέταξε [f] καταπήγνυσθαι σταυρὸν, [g] ὡς αὐτίκα [h] κρεμῶν τ Ἐλεάζαρον. τοῖς δ᾽ ἀπὸ θ φρυρίου τοῦτο θεασαμένοις ὀδύνη τε πλείων προσέπεσε, ᾗ διαλύγιον ἀνώμωζον, ὡς ἀναγκαῖον ἦ) τὸ πάθος βοῶντες. ἐνταῦθα δὴ τοίνυν Ἐλεάζαρος ἱκέτευεν αὐτοὺς, μήτ᾽ αὐτὸν φείδεσθαι ὑπομείναντα [i] θανάτου τ αἴκισον, ᾗ σφίσιν αὐτοῖς τ σωτηρίαν παραχεῖν τῇ Ρωμαίων ἐξόντας ἰσχύϊ ᾗ τύχῃ, μὴ πάντας, ἤδη κεχειρωμένους. οἱ δὲ, ᾗ πρὸς τοὺς ἐκείνου λόγους κατακλώμενοι, ᾗ πολλῶν ἔνδον ὑπὲρ αὐθ δεομένων, διὰ θ ἐκ μεγάλης ᾗ σφόδρα πολυανθρώπου συγγενείας, παρὰ ῾ αὐτῶν φύσιν εἰς οἶκτον ἐνέδωκαν· καί τινας ἐξαποστείλαντες κρύφα, διελέγοντο ποιεῖσθαι τ πρόδοσιν θ φρυρίου, ἀξιοῦντες ἵνα ἀδεῶς ἀπαλλαγῶσι), κομισάμενοι τ Ἐλεάζαρον. δεξαμένων δὲ τ Ρωμαίων ᾗ θ στρατηγοῦντα, ὁ πλῆθος τ ἐν τῇ κάτω πόλει, ῾ γεγενημένην ἰδίᾳ τοῖς Ἰουδαίοις πυθόμενοι σύμβασιν, αὐτοὶ κρύφα λαθόντες ἔνιοι ἀπεδίδρασαν. τὰς πύλας δ᾽ αὐτῶν ἀνοιξάντων, παρὰ τ ῾ ὁμολογίαν πεποιημένην πρὸς τ Βάσσον ἦκε μήνυσις, εἴτ᾽ οὖν τ σωτηρίας [k] αὐτοῖς φθονησάντων, εἴτε [l] ᾗ διὰ θεὸς μὴ τ αἰτίαν αὐτοὶ λάβωσι τ ἐκείνων ἀποδράσεως. οἱ μὲ οὖν ἀνδροφόνοι τ ἐξιόντων ἔφθας [m] διεκπίσαι, ᾗ [o] διέφυγον· τ δ᾽ ἔνδον καταληφθέντων, ἄνδρες μὲ ἀπέφθησαν, ὅτι τοῖς χιλίοις ἐπλακόσιοι, γύναια δὲ ᾗ παῖδες ἠνδραποδίσθησαν. τὰς δὲ πρὸς τὰς παραδύσεις τὸ φρούριον ὁμολογίας οἰόμενος δεῖν ὁ Βάσσος διαφυλάττειν, αὐτούς τ᾽ ἀφῆκε ᾗ τ Ἐλεάζαρον ἀπέδωκεν.

ε. Ταῦτα δὲ [o] διοικησάμενος, ἠπείγετο τ στρατιὰν ἄγων κε᾽. ὅτι τ προσαγορευόμενον Ἰάρδην δρυμὸν· πολλοὶ γὰρ εἰς αὐτὸν ἐγεγόνεσαν ἠθροισμένοι, τ ᾗ τὰς πολιορκίας πρότερον ἐκ Ἱεροσολύμων ᾗ Μαχαιρούντος ἀποδράντας. ἐλθὼν δὲ ὅτι τ τόπου, ᾗ γνοὺς τ ἀγγελίαν οὐκ ἐψευσμένην, πρῶτον μὲ τοῖς ἱππεῦσιν ἅπαν κυκλῷ ὁ χῶρον, ὅπως τοῖς διεκπαίειν τολμῶσι τ Ἰουδαίων ἄπορος ἡ φυγὴ [p] γένῃ) διὰ τοὺς ἵππους· τοὺς δὲ πεζοὺς [q] ἐκέλευσε δενδροτομεῖν τ ὕλην, εἰς ἣν καταφεύγοι. καθίσαν) δὲ διὰ τοῦτο πρὸς ἀνάγκην οἱ Ἰουδαῖοι ᾗ θρᾶσ τὶ γενναῖον, ὡς [r] ἐκπαραβόλως [r] ἀγωνισάμενοι τάχα ἂν ᾗ διαφύγοιεν. ἀθρόοι δὴ, ᾗ μετὰ βοῆς αἴφνιδιον

ντες,

a Καὶ σὺν αὐτοῖς *Voſſ.* *b* Εἰς τὸ Ρωμ. *Big.* *c* Ita in *Editis* & *pleriſque MSS.* κατασήσαντες *Big.* *d* Τότε *Big.* *e* Ἀθρόα τε ἡ π. *Big.* & *Vat.* *f* Ita *Big.* & *Zonar.* κατασπυγωσίαν in *reliquis.* *g* Sic *Big. Voſſ.* & *Zonar.* antea erat ὃς. *h* Κρεμῶν *Big.* Κρεμάσων *Zonar.* *i* Θανάτου *Voſſ.* & *Vat.* *k* Αὐτῶν *Big.* *l* Illud ᾗ non agnoſcunt *Voſſ.* & *Vat.* *m* Διεκπαίσαι *Big.* Vulgatum διεκπίσαι retinui, quod *Suidas* διεκπίσαντες interpretetur, διεκξυπήσαντες, διεκδραμόντες, *qui per aliquem locum elapſi ſunt.* διεκπεσεῖν *Zonar.* qua quidem voce uti & διεκπίειν frequenter utitur *Joſephus.* conſer *Suidam* in v. διεξπίσαι. *n* Διαφυγεῖν *Big.* & *Voſſ.* *o* Διαπεξάμψῳ *Zonar.* *p* Ita *Big.* γένηται in *cæteris.* *q* Iterum cum *Big.* ἐκέλευσε in *reliquis.* *r* Ἐκ παραβόλου *Big.* & *Vat.* ἐκ τοῦ παραβόλου *Voſſ.* *ſ* Ita lego ex *Ruſini* verſione. antea erat ἀγωνίσασθαι, τάχα ἂν ᾗ διαφυγόντες ἀθρόοι δὴ ᾗ &c.

a Κυ-

τες, ἐπέπιπτον [a] τοῖς κεκυκλωμένοις. οἱ δ' αὐτὸς ἐδήχοντο κάρτερῶς, καὶ πολλῇ τῇ μὲν ἀπονοίᾳ, τῇ δὲ φιλονεικίᾳ χρωμένων, χρόνος μὲ οὐκ ὀλίγος ἀφ' οὗτο τῇ μάχῃ παρῆλθεν, πέλος δ' [b] αὐτοῖς οὐχ ὅμοιον ἀπέβη τοῖς ἀγωνισαμένοις. Ρωμαίων μὲν γὰρ δώδεκα τὸς πάντας συμπεσεῖν, ὀλίγους τε τρωθῆναι· τῶν Ιουδαίων δ' οὐκ ἦν μάχης ταύτης ὁ δεὶς διέφυγεν, [c] ἀλλ' ὄντες οὐκ ἐλάττους τετρακισχιλίων πάντες ἀπέθανον, καὶ στρατηγὸς αὐτῶν Ιούδας [d] ὁ Ιαείρου παῖς, περὶ οὗ πρότερον εἰρήκαμεν, ὅτι τάξεως ἡγούμενός τινος ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῶν Ιεροσολύμων, κατά τινας ἀφοδὺς τῶν ὑπονόμων ἔλαθεν ἀποδράς.

Magna Judæorum, è falsu erumpentium, clades.

à quibus cincti fuerant, irruunt. Illi autem fortiter eos excipiebant; multâque his quidem audacia, illis vero contentione usis, non parum quidem temporis in pugna tractum est, sed eventus ejus adversis partibus non ex æquo respondit. Nam ex Romanis quidem duodecim tantum contigit occumbere, & non multos vulnerari: Judæorum vero ex illo prælio nullus evasit; cumque non essent infra tria millia, omnes perierunt, eorumque dux Judas Jairi filius, de quo supra diximus, quòd ordinis cujusdam ductor in Hierosolymorum obsidione, cum quendam cuniculorum subiisset, clam effugerit.

χζ. ς'. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐπέστειλε Καῖσαρ Βάσσῳ, καὶ Λιβερίῳ Μαξίμῳ, ὅστις δ' ἦν ὁ ἐπίτροπος, κελεύων πᾶσαν γῆν ἀποδόσθαι τῶν Ιουδαίων. ἦν γὰρ κατοίκισιν οὐκ πόλιν, ἰδίαν [e] αὐτοῦ τὴν χώραν φυλάττων· ὀκτακοσίοις δὲ μόνοις, ἀπὸ τῶν σταπᾶς [f] ἀφῳρισμένοις, χωρίον ἔδωκεν εἰς κατοίκησιν, ὃ καλεῖται μὲν [g] Αμμαῦς, ἀπέχει δὲ τῶν Ιεροσολύμων σταδίους [h] ἑξήκοντα. φόρον δὲ τοῖς ὅπου δήποτ' ὦσιν Ιουδαίοις [i] ἐπέβαλε, δύο δραχμὰς ἕκαστον κελεύσας ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς τὸ Καπετώλιον φέρειν, ὥσπερ πρότερον εἰς τὸν ἐν Ιεροσολύμοις νεὼν συνετέλουν. καὶ τὰ μὲν Ιουδαίων τότε τοιαύτῃ εἶχε κατάστασιν.

Judæam regunt Lucilius Bassus & Liberius Maximus procurator.

6. Eodem vero tempore Cæsar ad Bassum & Liberium Maximum scripsit (is enim procurator erat) jubens ut omnem Judæorum terram venderent. non enim civitatem in ea condidit, proprium servans sibi eorum agrum: sed octingentis duntaxat emeritis locum incolendum dedit, qui vocatur quidem Ammaus, distat autem ab Hierosolymis sexaginta stadiis. Tributum vero Judæis ubicunque degentibus indixit, & quotannis binas quemque drachmas in Capitolium inferre jussit, quemadmodum in templum Hierosolymitanum prius conferebant. Et res quidem Judæorum illo tempore hunc statum habebant.

κή. ΚΕΦ. ζ.

Περὶ συμφορᾶς Αντιόχου τοῦ Κομμαγηνῶν βασιλέως. ὡς δί τε τῶν Αλανῶν, οἳ κακὰ πολλὰ διεπεράξαντο Μήδοις τε καὶ Αρμενίοις.

CAP. VII.

De calamitate Antiochi regis Commagenorum. deque Alanis, qui mala multa Medis & Armenis intulerunt.

XXVII.

ΗΔΗ δ' ἔτος τέταρτον Οὐεσπασιανοῦ διέποντος τὴν ἡγεμονίαν, συνέβη τὸν βασιλέα τῶν Κομμαγηνῶν Αντίοχον μεγάλαις συμφοραῖς περιπεσεῖν, ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Καισέννιος Παῖτος, ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν τότε καθεστηκώς, εἴτ' οὖν ἀληθεύων, εἴτε καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς Αντίοχον ἔχθραν, καὶ σφόδρα γὰρ ὅ σαφὲς ἠλέγχθη, γράμματα πρὸς Καίσαρα διεπέμψατο, λέγων "τὸν Αντίοχον μετὰ παιδὸς Επιφανοῦς διανοεῖσθαι Ρωμαίων ἀφίστασθαι, συνθήκας πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων πεποιημένον· δεῖν οὖν αὐτοὺς, μὴ φθάσαντες τῶν παρασκευῶν ἄρξασθαι πᾶσαι τοῖς Ρωμαίων ἀρχὴν πολέμῳ συνταράξωσιν. ἔμελλε δὲ Καῖσαρ τοιούτου μηνύματος αὐτῷ παρεσόντος μὴ ῥᾳθύμως." καὶ γὰρ ἡ γειτνίασις τοῦ βασιλέως ἐποίει ὄγκον μείζονος ἄξιον προνοίας. τὰ γὰρ Σαμόσατα, ὁ Κομμαγηνῆς μεγίστη πόλις, κεῖται πρὸς τῷ Εὐφράτῃ, ὡς τ' εἰ τοῖς Πάρθοις, εἴ τι [k] τοιοῦτον διενοήθη, ῥᾴστην μὲν τὴν διάβασιν, βεβαίαν δὲ τὴν ὑποδοχήν." πιστεύσας οὖν [l] ὁ Παῖτος, καὶ λαβὼν ἐξουσίαν πράττειν ἃ δόξαι συμφέρειν, οὐκ ἐμέλλησεν· ἐξαίφνης δὲ τῶν περὶ τὸν Αντίοχον οὐδὲν προσδοκώντων, εἰς τὴν Κομμαγηνὴν ἐνέβαλε, τὸν μὲν ταγμὸν ἄγων τὸν ἔκτον, καὶ πρὸς τούτοις λόχους καί τινας ἴλας ἱππέων. συνεμάχουν δὲ καὶ βασιλεῖς αὐτῷ, τῶν μὲν Χαλκιδικῆς λεγομένης Αριστόβουλος,

Antiochus rex Commagenes.

JAM vero quarto anno imperii Vespasiani, accidit ut Antiochus rex Commagenes in maximas clades cum tota domo incideret, ex causa hujusmodi. Cæsennius Pætus, tunc Syriæ præses constitutus, sive vera dicens, sive propter inimicitias inter ipsum & Antiochum (nam liquido res non constabat) literas ad Cæsarem misit, indicans "Antiochum "cum filio Epiphane decrevisse à Romanis "defectionem facere, pactione inita cum rege "Parthorum: proptereaque oportere illos ante capere, ne, si priores novas res adorti "essent, totum Romanorum imperium bello "perturbarent. *Non debere autem Cæsarem hujusmodi nuncium ad se perlatum "negligere. nam vicinitas regum faciebat, "ut negotium majori cura dignum haberetur. "quippe Samosata, Commagenes maximam "civitatem, ad Euphratem sita esse, adeoque "Parthis (si quid ejusmodi cogitaverint) facillimum quidem transitum esse, tutum vero "receptaculum." Fide igitur habita Pæto, ac potestate ipsi facta agendi quod expedire videretur, nihil cunctatus est: verum derepente, Antiocho suisque nihil tale exspectantibus, ingressus est Commagenem, ex legionibus quidem sextam ducens, & insuper quasdam cohortes alasq; equitum. Quin & auxilio ei erant reges, †Chalcidicæ quidem dictæ, Aristobulus,

Expeditio Pæti in Commagenem.

a Κυκλωσαμβίοις αὐτὸς Zonar. b Αὐτῆς Big. Vat. & Voss. αὐτῇ Zonar. c Αλόντες Big. & Zonar. d Ita cum Ruf. & Josepho ipso p. 1266. ὁ δ' Αρὶ παῖς Big. ὁ δ' Αρεὶ παῖς in Editis Aliisque. e Ita Big. & Voss. αὐτῶν in Editis Aliisque. f Sic Big. Voss. & Zonar. antea erat Ἀφεφιρθμίοις. g Alius ab eo loco, de quo Luc. XXIV. 13. h Τεσσαράκοντα Big. Bod. Voss. & Ruf. Vide Lud. Cappellum in Spicilegio ad Luc. c. XXIV. 13. i Επιταξε Zonar. k Τοιοῦτο Big. l Ita Big. articulus deest aliis. * Non erat autem Cæsar hujusmodi nuncium neglecturus, Ruf. † Chalcidicæ Aristobulum, Emesæque Sohemum, Ruf.

bulus, Emeſæ vero Soëmus nomine. Introitus autem illis erat ſine certamine. nam indigenarum nemo volebat lacertos contra movere. Antiochus autem, inſperato accepto nuncio, de bello quidem adverſus Romanos nequiit animum ad cogitandum inducere: decrevit autem, toto regno in eo quo erat ſtatu relicto, cum conjuge ac liberis egredi; hoc facto ſe Romanis purum à ſuſpicione criminis ſibi illati probaturum eſſe ratus. Cumque ex urbe egreſſus eſſet centum & triginta ſtadiis in planiciem, illic tabernaculum poſuit.

Antiochi regis fuga miſerabilis.

Pætus occupat Samoſata.

2. Pætus autem *de ſuis aliquot* ad Samoſata quidem occupanda mittit, & per eos civitatem tenebat: ille vero cum aliis copiis Antiochum verſus contendebat. Non tamen rex vel ipſe neceſſitate adductus eſt adverſus Romanos aliquid bellicum gerere; ſed de fortuna ſua querens quicquid oporteret pati ſuſtinuit: filiis autem ejus, adoleſcentibus, bellique peritis, & corporis robore præſtantibus, haud facile erat ſine pugna calamitatem perferre. Itaque ad dimicandum ſe conferebant Epiphanes & Callinicus. Vehementi autem pugna & per totum diem habita, ipſi ſe fortitudine conſpicuos præſtabant; nullaque parte ſuarum copiarum imminuta, nocte appetente diremptum eſt prælium. Antiocho vero neque pugna hoc modo finita ferendum videbatur ut maneret; ſed ſumpta conjuge cum filiabus, illis eam comitantibus in Ciliciam fugit. atque hoc facto militum ſuorum animos fregit. nam veluti deſperato ab eo regno defecere, & Romanis ſe dedidederunt, atque ab omnibus palam deſperatum erat. itaque prius quam penitus deſtituerentur auxiliis, Epiphani cum ſuis ſervare ſe ex hoſtibus erat neceſſarium. atque omnes erant equites *numero* decem, qui cum eo Euphratem tranſgreſſi, atque inde ſine metu profecti ad Vologeſem regem Parthorum, non quaſi profugi deſpectui erant; ſed, haud ſecus ac ſi priſtinam felicitatem adhuc retinuiſſent, omni honore digni cenſebantur.

Epiphanes & Callinicus, Antiochi filii, ad pugnam ſe comparant.

Antiochus fugit in Ciliciam.

Epiphanes fugit ad Parthorum regem.

3. Antiochum vero ipſum, ubi Tarſum Ciliciæ venit, miſſo centurione Pætus vinctum Romam mittendum curavit. Veſpaſianus autem ita regem ad ſe deduci non paſſus eſt, ad veterem amicitiam potius reſpectum habere æquum cenſens, quam belli occaſione inexorabilem iracundiam ſervare. Itaque jubet ei iter agenti auferri vincula, intermiſſaque interim profectione ad Romam, in præſens apud Lacedæmonem degere: magnos etiam ei pecuniæ reditus dat; ut victus non modo largus ei ſuppeditaretur, ſed & regius & *magnificus*. Ubi Epiphanes & qui cum eo erant iſta acceperant, qui patri ante valde metuebant, liberati erant magna & difficili mentis anxietate & ſolicitudine. inſuper & ſpem conceperunt redeundi in gratiam cum Cæſare, cum Vologeſes de illis literas ſcripſiſſet: nec enim quamvis feliciter agerent, extra Roma-

Veſpaſiani humanitas in Antiochum regem captivum.

Βυλος, ὁ Ἐμέσης δὲ καλούμενος [a] Σόεμος. ἰῶ δ' αὐτοῖς τὰ πρὸς τὴν εἰσβολὴν ἀναπαγώνιζα. τῆ δὲ χειρὶ τὴν χάραν ὑδεὶς ἤθελε χεῖρας ἀνταίρειν. Ἀντίοχος δὲ, [b] ἀγελείας ἀδοκήτως προσπεσούσης, πολέμῳ μὲν οὐδ' ὁπωσιοῦν πρὸς Ῥωμαίους ἔπασεν· ἔγνω δὲ, πάσης τὴν βασιλείαν ὡς εἶχεν ὅπῃ ὁχήμαλος καταλιπών, μὴ γυναικὸς καὶ τέκνων ὑπεξελθεῖν, ὅπως ἂν οἰόμενος καθαρὸν Ῥωμαίοις [c] ἑαυτὸν ἀποδεῖξαι τῆς ἐπενηνεγμένης αἰτίας. καὶ προελθὼν ἀπὸ τῆς πόλεως ἑκατὸν [d] σταδίους πρὸς τοῖς εἴκοσιν εἰς ὄ πεδίον, ἐν αὐτῷ καλαυλίζεται.

Β'. Πᾶτος δ' ὅπῃ μὲν τὰ Σαμόσατα τὰς καταληψομένους ἀποστέλλει, καὶ δι' ἐκείνων εἶχε τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως ἐπ' Ἀντίοχον ἐποιεῖτο τὴν ὁρμήν. καὶ μὴν ὁ βασιλεὺς ὑδ' ὑπὸ τῆς ἀνάγκης προήχθη σφᾶξαί τι πρὸς Ῥωμαίους πολεμικόν, ἀλλὰ τὴν αὐτοῦ τύχην ὀδυρόμενος ὅτι δέοι παθεῖν ὑπέμενε· νέοις δὲ, καὶ πολέμων ἐμπείροις, καὶ ῥώμῃ σωμάτων διαφέρουσι, καὶ ῥᾴδιον ἦν τοῖς πᾶσιν αὐτοῦ τὴν συμφορὰν ἀμαχεὶ καρτερεῖν. πέπονθε οὖν πρὸς ἀλκὴν Ἐπιφανὴς τε καὶ Καλλίνικος. σφοδρᾶς δὲ τῆς μάχης καὶ παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν γενομένης, αὐτοὶ τὴν ἀνδρείαν διαφερόντως [e] παρέσχον, καὶ μηδὲν ἐλαττωθείσῃ τῇ σφετέρᾳ δυνάμει, [f] ἑαυτοὺς διελύθησαν. Ἀντίοχος δ' ὑδ' ὅπῃ τῇ μάχῃ τοῦτον [g] κεχωρηκυῖα τὸ πρόσθεν, μένειν ἀνεκτὸν ἐδόκει· λαβὼν δὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας, μετ' ἐκείνων ἐποιεῖτο φυγὴν εἰς Κιλικίαν, καὶ τοῦτο πράξας τὰ φρονήματα τῶν οἰκείων στρατιωτῶν κατέκλασεν. ὡς γὰρ ἀπεγνωσμένης ὑπ' αὐτῶν τῆς βασιλείας ἀπέστησαν, καὶ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους μετεβάλλοντο, καὶ πάντων πρόδηλος ἦν ἀπόγνωσις. περὶ ὧν [h] τελέως ἠρεμωθῆναι τὸ συμμάχων, τοῖς μὲν τὴν Ἐπιφανῆ σώζειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ πολεμίου ἦν ἀναγκαῖον. καὶ γίνονται δέκα σύμπαντες ἱππεῖς οἱ μετ' αὐτὴν τὴν Εὐφράτην [i] διαβάντες, ἔνθεν ἤδη μετ' ἀδείας πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων [k] Βολογέσην κομισθέντες, οὐχ ὡς φυγάδες ὑπεφαίνοντο, ἀλλ' ὡς ἔτι τὴν παλαιὰν ἔχοντες εὐδαιμονίαν, πάσης τιμῆς ἠξιώθησαν.

γ'. Ἀντίοχον δ' εἰς Ταρσὸν ἀφιγμένον ἡ Κιλικίας ἑκατοντάρχην Πᾶτος [l] ὀπίσω πέμψας, δεδεμένον αὐτὸν εἰς Ῥώμην ἀπέστειλεν. Οὐεσπασιανὸς δ' οὐχ ὑπέμενεν ὅπως πρὸς αὐτὸν ἀναχθῆναι τὸν βασιλέα, τὴν παλαιᾶς ἀξιῶν φιλίας μᾶλλον αἰδῶ λαβεῖν, ἢ διὰ τὸν πόλεμον πρόφασιν ἀπαράτητον ὀργὴν διαφυλάττειν. κελεύει δὴ καθ' ὁδὸν [m] ἔτ' ὄντος αὐτοῦ τῶν δεσμῶν [n] ἀφαιρεθέντα, καὶ παρέντα τῷ [o] εἰς τὴν Ῥώμην ἄφιξιν, ὃ καὶ ὁ Λακεδαίμονι ἄγειν· [p] δίδωσί τε μεγάλας αὐτῷ προσόδους χρημάτων, ὅπως μὴ μόνον ἄφθονον ἀλλὰ καὶ βασιλικὴν ἔχοι τὴν δίαιταν. ταῦτα τοῖς περὶ τὸν Ἐπιφανῆ πυθομένοις, πρότερον σφόδρα περὶ τοῦ πατρὸς δεδιόσιν, [q] ἀνέθηκε αἱ ψυχαὶ μεγάλης καὶ δυσδιαθέτου φροντίδος. ἐλπὶς δὲ καὶ αὐτοῖς τοῦ παρὰ Καίσαρος διαλλαγῶν [r] ἐγένετο, Βολογέσου περὶ αὐτῶν ὅπως ἐπείλαντος· ὑδὲ γὰρ εὐδαιμονοῦντες ἔπεμψον ἔξω τῆς Ῥωμαίων

a Σόαιμος Big. *b* Τῆς ἀγελείας Big. & Vat. *c* Αὐτὸν Big. & Vat. *d* Σταδίοις Big. & Voſſ. *e* Παρεῖχον Big. & Voſſ. *f* Εαυτοῦ Big. & Voſs. *g* Ita Big. Vat. & Voſſ. κεχωρηκὴν in Editis Aliiſque. *h* Ita Big. Vat. & Voſſ. τελείως in Editis Aliiſque. *i* Sic Big. & Voſſ. antea erat διαλαύοντες. *k* Al. Οὐολογάσην & Οὐολογαισον. *l* Ἀποπέμψας Big. & Voſs. *m* Illud ἔτ' non agnoſcunt Big. & Voſſ. *n* Ἀναιρεθέντα Big. & Voſſ. *o* Εἰς Ῥώμην Big. *p* Διδωσὶ δὲ μεγ. Big. & Voſſ. *q* Ἀνέθηκε Big. & Voſſ. *r* Ἐγένετο. Βολογέσου δὲ καὶ π. legiſſe videtur Ruſ. qui vertit. *Cum autem etiam Vologeſes de his ſcripſiſſet —— & cum Cæſar &c.*

a Πρό-

Ρωμαίων ζῆν ἠγεμονίας. δόντος δὲ Καίσαρος ἡμέρως αὐτοῖς τ' ἄδειαν, εἰς Ρώμην παρεγένοντο, τῶτε πατρὸς ὡς αὐτὼς ἐκ τ Λακεδαίμονος εὐθὺς ἐλθόντος, πάσης ἀξιώματι τιμῆς κατήμενοι διῆγον.

κθ'. δ'. Τὸ δὲ τ Αλανῶν ἔθνος, ὅτι μὲν εἰσι Σκύθαι περὶ τ Τάναϊν ἡ τ Μαιῶτιν λίμνην κατοικοῦντες [a] πρότερον δήπου δεδηλώκαμεν, κ' τότους δὲ τοὺς χρόνους διανοηθέντες εἰς τ [b] Μηδίαν, ἡ προσωτέρω ζωύτης ἔτι καθ' ἁρπαγὴν [c] ἐμβαλεῖν, ὦ βασιλεῖ τ Υρκανῶν διαλέξοντι. ὁ παρόδω γὰρ ὄντος διαβάσεως ἐστίν, ἣν ὁ βασιλεὺς Αλέξανδρος πύλαις σιδηραῖς κλεισὴν ἐποίησε. κἀκείνῃ τ εἴσοδον αὐτοῖς παραχόντος, ἀθρόοι ἡ μηδὲν προπαθόντες τοῖς Μήδοις ὑπεπεσόντες, χώραν πολυάνθρωπον ἡ παντοίων ἀνάμεστον βοσκημάτων διήρπαζον, [d] μηδενὸς αὐτοῖς τολμῶντος ἀντίστασιν. κἡ γὰρ ὁ βασιλεύων τ χώρας Πάκορος ὑπὸ δεῖμα εἰς τὰς δυσχωρείας ἀναφυγὼν, τ μ' ἄλλων ἁπάντων ὑποχεχωρήκει, μόλις δὲ παρ' αὐτῶν ἐρρύσατο τήν τε γυναῖκα ἡ τὰς παλλακὰς αἰχμαλώτους γενομένας ἑκατὸν δυσὶ τάλαντα. μὴ πολλῆς οὖν ῥᾳστώνης ἁμαχεὶ ποιήσαντες τὰς ἁρπαγὰς, μέχρι τ Αρμενίας [e] προῆλθον, πάντα λεηλατοῦντες. [f] Τηρι- δάτης δ' αὐτῆς ἐβασίλευεν, ὃς ὑπαντιάσας αὐτοῖς, ἡ ποιησάμενος μάχην, παρὰ μικρὸν ἦλθεν ἐπ' αὐτῆς ζωὸς ἁλῶναι τ παραταξεως. βρόχον γὰρ αὐτῷ τις πρόρριζον [g] περιβαλὼν ἔμελλεν ὑπασπάσειν, εἰ μὴ ὦ ξίφει θᾶττον ἐκεῖνος τ τόνον κόψας, ἔφθη ἀλαφυγεῖν. οἱ δὲ, ἡ διὰ τ μάχην ἔτι μᾶλλον ἀγριωθέντες, τ μ' χώραν ἐλυμήναντο· πολὺ δὲ πλῆθος ἀνθρώπων, ἡ τ ἄλλης λείας ἄγοντες ἐξ ἀμφοῖν τ βασιλέοιν, πάλιν εἰς τ [h] οἰκείαν ἐχομίσθησαν.

num imperium vivere sustinebant. Cumq; Cæsar illis humaniter securitatem dedisset, Romam se contulerunt; patreque ad eos ex Lacedæmone statim advecto, omni honore excepti illic manebant.

4. Alanorum autem gens, quod quidem Scythæ sint, juxta flumen Tanaim & paludem Mæotidem sedes habentes, alicubi jam ante memoravimus; his vero temporibus molientes in Mediam & ulterius prædandi causa penetrare, cum rege Hyrcanorum colloquuntur. is enim est transitûs *illius* dominus, quem rex Alexander portis ferreis muniverat. Cumque is aditum istis aperuisset, confertim Medos, nihil tale suspicantes, adorti, regionem virorum plenam & omne genus pecore abundantem diripiebant, nemine illis audente resistere. etenim Pacorus qui *tum* isti regioni imperabat, in loca difficiliora præ metu se recipiens, cæteris quidem omnibus cesserat: vix autem ab illis conjugem ac concubinas suas captas, datis centum talentis redemit. Magna ergo facilitate & sine pugna rapinas exercentes, usque ad Armeniam vastantes omnia processere. Ejus autem Teridates rex erat, qui cum illis obviam iviſſet pugnamque commisisset, parum aberat quin vivus in illo conflictu caperetur. procul enim quidam *misso in eum* laqueo circundatum tracturus erat, nisi celeriter gladio abscidisset funem, & fugere occupasset. Illi autem, pugna multo magis efferati, terram quidem depopulati sunt: magnam vero hominum multitudinem, aliamque abigentes prædam ex utroque regno, iterum domum suam se receperunt.

Alani.

Hyrcaniæ claustra & fores ferreæ.

Pacorus rex Medorum.

Teridates rex Armeniæ.

λ'. ΚΕΦ. ι'. CAP. VIII. XXVIII.

Περὶ Μασάδας καὶ τῶν αὐτὴν κατεχόντων σικαρίων· καὶ ὅπως Σίλβας εἰς τὴν φρυρίν πολιορκίαν ἐτρέπετο. Ελεαζάρε δημηγορία.

De Masada & sicariis qui eam occupaverant. & quomodo Silva ad castelli oppugnationem se convertebat. Eleazari concio.

ΕΠΙ δὲ τ Ιουδαίας Βάσσε τελευτήσαντος, [i] Φλαβίος Σίλβας διαδέχεται τ ἡγεμονίαν· ἡ τ μ' ἄλλην ἅπασαν ὁρῶν ὦ πολέμῳ κεχειρωμένην, ἓν δὲ μόνον ἔτι φρούριον ἀφεστηκὸς, ἐστράτευσεν ὅπῃ τῶτο πᾶσαν [k] τὴν ἐν τοῖς τόποις δύναμιν συναγαγών. καλεῖται δὲ ὁ μ' φρούριον Μασάδα, προεστήκει δὲ τ χωρίων αὐτὸ σικαρίων δυνατὸς ἀνὴρ Ελεάζαρος, ἀπόγονος Ιούδα τ πείσαντος Ιουδαίων οὐκ ὀλίγους, ὡς [l] πρότερον δεδηλώκαμεν, μὴ [m] ποιεῖσθαι τὰς ἀπογραφὰς, ὅτε Κυρήνιος τιμητὴς εἰς τὴν Ιουδαίαν ἐπέμφθη. τότε γὰρ οἱ σικάριοι συνέσησαν ὅπῃ τοὺς ὑπακούειν Ρωμαίοις θέλοντας, καὶ πάντα τρόπον ὡς πολεμίοις προσφέροιτο, [n] τὰς μὲν κλήσεις ἁρπάζοντες, [o] καὶ προσελαύνοντας, τοῖς δ' οἰκήσεσιν αὐτῶν πῦρ ἐνιέντες. ἤδη γὰρ ἀλλοφύλων αὐτοὺς [p] ἔφασκον διαφέρειν, ὅτως ἀγεννῶς τὴν προσμάχητον Ιουδαίοις ἐλευθερίαν [q] προϊεμένους, καὶ δουλείαν

DEfuncto autem Basso in Judæa, Flavius Silva præfecturam susscipit: & cæteram quidem *terram* omnem bello subactam videns, unum vero adhuc castellum in defectione persistere, universis istorum locorum copiis collectis eas in illud eduxit. Castellum autem appellatur quidem Masada, ei vero præerat vir potens sicariorum à quibus occupatum fuerat, *nomine* Eleazarus, è posteris Judæ, qui Judæorum non paucis persuaserat, ut ante diximus, ne censum agi sinerent, quando Quirinius censitor in Judæam missus est. Tunc enim sicarii conspirarunt in eos, qui Romanis dicto audientes esse volebant, omnique modo his quasi hostibus utebantur, diripiendo quidem & abigendo eorum bona, ignem vero domibus eorum injiciendo. Nihil enim illos ab alienigenis differre dicebant, qui libertatem à Judæis *magnopere expetendam ita degeneres prodiderunt, professique sunt

Flavius Silva legatus.

Masada receptaculum Sicariorum, quorum dux Eleazarus.

a Πρότερον δὴ διδ. *Big. & Voss.* προτέρου πε προδηλ. *Bod.* b Ita cum *Big. & Voss. Strabone Aliisque.* Μήδειαν in *Editis Josephi.* c Εμβαλλειν *Big. & Voss.* d Μηδενὸς αὐτοῖς ἀνθισταμένου *Bod.* μηδενὸς τολμῶντος αὐτοῖς ἀντίστασιν in *Editis Aliisque.* e Ita *Big.* & forsan *Ruf.* qui vertit *processere.* προσῆλθον in *Editis Aliisque.* f *Al.* Τιριδάτης. g Επιβαλὼν *Big. & Voss.* h Οικείαν *Big. & Voss.* i Ita *Big. Bod. & Voss.* Φλάϊος *Zonar.* Φύλλιος *Fulvius* in *Editis Aliisque.* k Illud τὴν è *Codd. MSS.* l Vide pag. 792. m Πείθεσθαι τοῖς ἀπογραφαῖς *Zonar.* n Ita *Big Voss. & Ruf.* antea erat ἡ τοὺς. o Illa ἡ προσελαύνοντας non agnoscunt *Big. & Voss.* p Εφασκον *Big. & Voss.* q Προεμένους *Big. & Voss.* * Pugnâ etiam petendam, *Ruf.* Qui libertatem Judæis defendendam tanta ignavia prodidissent, *Al.*

Sicariorum facinora.

ſunt ſe malle Romanis in ſervitutem ſe tradere. Erat autem *totum* hoc plane prætextus, ac dicebatur ab iis ut crudelitatem atque avaritiam ſuam tegerent. id quod rebus ipſis palam fecerunt. Nam iſti quidem & defectionis cum illis ſocii erant, & belli adverſus Romanos participes; facinora vero auſi ſunt in Romanos pejora *quam alii*. cumque convicti eſſent mendacii ex iis quæ antea præ ſe ferebant, multo magis eos male tractabant, qui nequitiam illis juſta ſui defenſione exprobrabant. Erat enim quodammodo illud tempus

Ilias malorum in Judæa.

omne genus ſceleris apud Judæos fœcundiſſimum; ut nullum malitiæ negotium infectum relinqueretur; neque ſi quis cogitatione aliquid ſibi fingere voluiſſet, novi quidpiam invenire potuerit. Ita & privatim & communiter omnes vitio laborarunt, & exſuperare alius alium tam impietate in Deum quam iniquitate in proximos certarunt, potentes quidem multitudinem male tractando, multitudo vero ad potentium interitum properando. Illis enim erat dominandi quidem cupiditas; his vero vim faciendi, bonaque locupletum diripiendi. Et primo quidem ſicarii iniquitatis auctores erant & crudelitatis in proximos: neque verbum ullum, quod non dixerint ad injuriam, neque facinus, quod non tentarint ad exitium eorum quibus inſidiarentur, præter-

Joannes Giſchalenſis.

mittentes. Verum & hos Joannes ſemet moderatiores eſſe oſtendit. non ſolum enim omnes interficiebat, qui juſta & utilia ſuadebant, tanquam inimiciſſimos maxime cives ejuſmodi impetens: ſed & patriam communiter malis innumeris cumulavit, qualiter facturus erat homo, qui Deum quoque jam auſus eſſet impietate contemnere. nam & menſa nefaria veſcebatur, & à conſueta & patria puritate diſceſſit; ut jam ſit minime mirum quod vitæ manſuetioris & communitatis cum hominibus officia non ſervarit, qui perdite adeo deperiit impietatem in Deum. Rurſus

Simon Gioræ filius.

igitur Simon Gioræ quid mali non commiſit? quave corporum liberorum ab injuria temperavit, qui eum creavere tyrannum? Quæ vero eos amicitia, quæve cognatio ad quotidianas cædes non ferociores effecit? nam alienos quidem male tractare timidæ nequitiæ opus eſſe arbitrabantur, glorioſam vero oſtentationem eſſe crudelitatem in familiariſſimos exiſtimabant. Horum autem furoris æmuli etiam

Idumæi ſceleratiſſimi.

Idumæi exſtitere. illi enim ſceleratiſſimi cum pontifices jugulaſſent, ne qua pars conſervaretur pietatis in Deum, totum, quod ex civitatis facie ſupererat, abſcidêre, ſummamque per omnia iniquitatem induxerunt. in qua il-

Zelotæ.

lud hominum genus, qui zelotæ appellati erant, excellebant, qui nomen factis verum probaverunt. Omne enim malitiæ facinus æmulati ſunt, nullo quod ipſi non imitando expreſſerunt relicto, quodcunque ante commiſſum eſſe memoriæ proditum erat: quamvis nomen ſi-

αἱρεῖσθαι τὸν ὑπὸ [a]Ρωμαίοις ἀναμολογικόσας. ἰῶ δ' ἄρα τοῦτο πρόφασις εἰς ὠμότητος καὶ πλεονεξίας ὑπ' αὐτῶν λεγόμενον· σαφὲς δὲ διὰ τ' ἔργων ἐποίησ. οἱ μὲν γὰ αὐτοῖς τ ἀποστάσεως ἐκοινώνησ, καὶ τοῖς Ρωμαίοις συνήρατο πολέμω, [b]τὰ πρ' ἐκείνων δὲ τολμήματα χείρω τοῖς αὐτοὺς ἐγένετο. [c]καίπ τῷ ψεύδεσθαι πάλιν τ προφάσιν ἐξελεγχόμενοι, μᾶλλον ἐκάκων τοὺς τὸν ποινείαν αὐτῶν ἀφ' τ δικαιολογίας ὀνειδίζοντας. ἐγένετο γάρ πως ὁ χρόνος ἐκεῖνος παντοδαπῆς δὲ τοῖς Ιουδαίοις ποινείας πολυφόρος, ὡς μηδὲν κακίας ἔργον ἄπρακτον καταλιπεῖν, μηδ' εἴ τις [d]ὀπτοία ἀφ' πλάσθαι ἐθελήσειεν ἔχειν ἄν τι χαιρότερον ἐξευρεῖν. ἦσαν ἰδίᾳ τε καὶ κοινῇ πάντες [e]ὀρόσης, καὶ τοῖς ὑπερβαλεῖν ἀλλήλους ἔντε ταῖς τοῦ Θεὸν ἀσεβείαις, καὶ ταῖς εἰς τοὺς πλησίον ἀδικίαις, ἐφιλονείκησαν· [f]οἱ μὲ δυνατοὶ τὰ πλῆθη κακοῦντες, οἱ πολλοὶ δὲ τοὺς δυνατοὺς ἀπολλύναι σπεύδοντες. ἰῶ γὰ ἐκείνοις μὲ ὀπθυμία τ τυραννεῖν, τοῖς δὲ τ βιάζεσθαι καὶ τὰ τ εὐπόρων ἁρπάζειν. τοῦτοι μὲ οὖν οἱ σικάριοι τ ἀδικομίας, καὶ τ τοῖς τὰς συγγενεῖς [g]ἤρξαντο ὠμότητος, μήτε λόγον ἄῤῥητον εἰς ὕβριν, μήτ' ἔργον ἀπείρατον εἰς ὄλεθρον τ ὀπθυλευθέντων [h]ἀδιλείποντες. ἀλλὰ γὰ τούτους Ιωάννης ἀπέδειξεν [i]ἑαυτῶ μετριωτέρους. ὁ γὰ μόνον ἀναιρεῖ πάντας, ὅσοι τὰ δίκαια καὶ συμφέροντα συνεβούλευον, καθάπ [k]ἐχθίστοις μάλιστα δὴ τ πολιτῶν τοῖς τοιούτοις προσφερόμενος· ἀλλὰ γὰ κοινῇ ἡ πατρίδα μυρίων ἐπλησε κακῶν, [l]ὁποῖα προίξειν ἔμελλεν [m]ἄνθρωπος ἤδη καὶ τ Θεὸν ἀσεβεῖν τετολμηκώς. τράπεζάν τε γὰ ἄθεσμον παρετίθετο, καὶ τ νενομισμένων καὶ πατρίων ἐξεδίητησεν ἀγνείαν, ἵνα μηκέτ θαυμαστὸν εἰ τοῖς ἀνθρώπους ἡμερότητος καὶ κοινωνίας οὐκ ἐτήρησεν, ὁ τ πρὸς Θεὸν [n]ἀσεβείας ὕβρις καταμανείς. πάλιν τοίνυν ὁ Γιώρα Σίμων, τί κακὸν οὐκ ἔδρασεν; ἢ ποίας ὕβρεως ἐλλιπέρων ἀπέσχετο σωμάτων, οἳ τοιοῦτον ἀνέδειξαν τύραννον; ποία δὲ αὐτοὺς φιλία, ποία δὲ συγγένεια τοῖς τὰς ἐφ' ἑκάστης ἡμέρας φόνους καὶ θρασυτέρους ἐποίησε; ὃ μὲ γὰ τοὺς ἀλλοτρίους κακῶς ποιεῖν ἀγεννοῦς ἔργον εἶ πονηρίας [o]ὑπελάμβανον, λαμπρὸν δὲ φέρειν ὀπίδειξιν ἡγοῦντο τ ἐν τοῖς οἰκειοτάτοις ὠμότητα. παρημιλλήσαλο δὲ καὶ τὸν τούτων ὀπόνοιαν ἡ τ [p]Ιδυμαίων. ἐκεῖνοι γὰ οἱ μιαρώτατοι τοὺς ἀρχιερέας καθοσφάξαντες, ὅπως μηδὲ [q]μέρος τι τ τοῖς Θεοῦ εὐσεβείας ἀφυλάκτη, πᾶν ὅσον ἦν λείψανον ἔτι πολιτικῦ σχήματος ἐξέκοψαν, καὶ τὸν τελεωτάτην εἰσήγαγον ἀφ' πάντων ἀνομίαν. ἐν ᾗ τ τῶν ζηλωτῶν κληθέντων γένος [r]ἤκμαζεν, οἱ τὸν προσηρείαν τοῖς ἔργοις ἐπλήρωσαν. πᾶν γὰ κακίας ἔργον ἐξεμιμήσαντο, [s]μηδ' εἴ τι προτέρων ὑπῆρχεν ἡ μίμημα παραδέδωκεν αὐτοὶ παραλιπόντες ἀζήλωτον· καί τοι τὸν προσηρείαν αὐτοῖς,

a Ρωμαίους *Big. & Voſſ.* *b* Ita cum *Big. & Voſſ.* non diſſentiente *Rufino.* ἢ πρ' ἐκείνων in *Editis Aliiſque.* *c* Καὶ ἐπὶ τὸ ψ. *Big. Voſſ. & Bod.* *d* Ita *Bod. & Ruf.* ἐπίνοια in *cæteris.* *e* Ἐπιόρκου *Big.* *f* Ita *MSS.* οἱ μὲ οὖν in *Editis.* *g* Ἤρξαν *Big. & Voſſ.* *h* Sic *Big. & Voſſ.* παραλιπόντες in *cæteris.* *i* Αὐτῦ *Big. & Voſſ.* *k* Ἐχθροῖς τοῖς μ. *Big. & Voſſ.* *l* Οἷα *Big. Bod. & Voſſ.* *m* Ita cum *Big. Bod. Rhed. & Voſſ.* ἀνθρωπος in *Editis Aliiſque.* *n* Ita *Rhed. & Ruf.* ἀσεβείας in *cæteris.* *o* Ὑπελαμβάνον *Big. & Voſſ.* *p* Ἰδυμαίων μερὶς *Big. Vat. & Voſſ.* *q* Μηδὲ μέρος ἐπ τ θεοῦ τ Θεὸν εὐσ. *Big. & Voſſ.* *r* Ἤκμασεν *Big. & Voſſ.* *ſ* Μηδ' ὅ, τι προτέρων πρ. *Big. & Voſſ.*

τοῖς, ἀπὸ τ ἐπ' ἀγαθῷ ζηλωμένων ἐπίθεξ, ἢ κατειρωνευόμενοι τ ἀδικημένων, διὰ τ αὐτ Ϟ ἦθος φύσιν, ἢ τὰ μέγιστα τ κακῶν ἀγαθὰ νομίζοντες. τοιγαροῦν [a] τοσοῦτον ἕκαστοι τ τέλος εὕροντο, ὅ Θεῦ τ ἀξίαν ὅτι πᾶσιν αὐτοῖς τιμωρίαν βραβεύσαντος. ὅσας γὰρ ἀνθρώπου φύσις χολάσεις ὑπομεῖναι, πᾶσαι κατέσκηψαν εἰς αὐτούς, μέχρι οὗ τ ἐκάστης τ βίου τελευτῆς, ἣν ὑπέμειναν οὐ πολυτρόποις αἰκίαις ἀποθανόντες. ἴσως μὲν ἄλλος [b] τις φαίη τις ἂν αὐτοὺς ἐλάττω παθεῖν ὧν ἔδρασε. τὸ γὰρ δικαίως ἐπ' αὐτῶν οὐ τοσοῦτον. τοὺς δὲ ταῖς ἐκείνων ὠμότησι τοσοῦτος, οὐ τ παρόντος ἂν ἐν καιρῷ κτ' τ ἀξίαν ὀδύρεσθαι. πάλιν οὖν ἐπάνειμι τοὺς τ καταλειπόμενον μέρος τῆς διηγήσεως.

λα'. β'. Ἐπὶ γὰρ τ Ἐλεάζαρον, οὗ τοὺς κατέχοντας σὺν αὐτῷ τ Μασάδαν σικαρίους, ὁ τ Ῥωμαίων στρατηγὸς [c] ἦκε, τὰς δυνάμεις ἄγων. οὗ τ μὲν χώρας ἁπάσης εὐθὺς ἐκράτησε, φρουρὰς ἐν τοῖς ὀπισθοτάτοις αὐτῆς μέρεσιν ἐγκαταστήσας. τεῖχος δὲ περιέβαλε κύκλῳ τοῦ πᾶν ὅ φρούριον, ὅπως μηδενὶ τ πολιορκουμένων ᾖ ῥᾴδιον διαφυγεῖν, οὗ [d] διανέμει τοὺς φυλάξοντας. αὐτὸς δὲ καταστρατοπεδεύει [e] τόπον, ὃς μὲν πρὸς τ πολιορκίαν ὀπιτηδειότατον ὀχλαδῶν, καθ' ὃν αἱ οὗ φρουρεῖν πέτραι τῷ πλησίον ὄρει συνάπτουσιν, ἄλλως δὲ πρὸς ἀφθονίαν τ ὀπιτηδείων δύσκολον. οὗ γὰρ ἡ βοὴ μόνον πόρρωθεν ἐκομίζετο, οὗ σὺν μεγάλῃ ταλαιπωρίᾳ τ [f] ὀπὶ τούτῳ τεταγμένων Ἰουδαίων. ἀλλὰ οὗ ὅ ποτὸν ἦν ἀγώγιμον εἰς ὅ στρατόπεδον, οὗ τόπου μηδεμίαν ἐγγὺς πηγὴν ἀναδιδόντος. ἔως τοῦτ' ἦν προοικονομησάμενος ὁ Σίλβας ὅπως τ πολιορκίαν ἐπεξέλθοι, πολλῆς ὀπιτηδείου χήσεως οὗ ταλαιπωρίας ἀνομένου, ἔξω τὸν ὀχυρότητα οὗ φρουρίου τοιοῦτος τ φύσιν ὑπάρχοντος.

γ'. Πέτραι γὰρ ὀλίγην τὴν περίοδον οὗ μῆκος ὑψηλὴν, παντάχοθεν περιρρῶγασι βαθεῖαι φάραγγες κάτωθεν ἐξ ἀοράτου πέρατος, [b] κρημνώδεις, οὗ πάσῃ βάσει ζώων ἀπρόσιτοι, πλὴν ὅσον κτ' δύο τόποις τ πέτρας, εἰς ἄνοδον οὐκ εὐμαρῆ παρεικούσης. ἔστι δὲ τ ὁδὸς, ἡ μὲν ἀπὸ τ Ἀσφαλτίτιδος λίμνης πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, οὗ πάλιν ἀπὸ τ δύσεως ᾗ ῥᾷον προβῆναι. κελεύσει δὲ τ ἑτέραν ὄφιν, τῇ στενότητι προσεκάσαντες οὗ ταῖς συνεχέσιν ἐλίσμοις. κλᾶται γὰρ περὶ τοὺς τ κρημνῶν ἐξοχὰς, οὗ πολλάκις εἰς αὐτὸν [i] ἀναφέρουσα, καὶ κτ' μικρὸν αὖθις ἐκμηκυνομένη μόλις ψαύει οὗ πρόσω. δῃ δὲ θατέρᾳ τ δι' αὐτῆς βαδίζοντα τ ἕτερον [k] τῶν ποδῶν ἐρείδεται. ἔστι δὲ [l] οὗ ᾧ παρολισθάνειν πρόδηλος ὄλεθρος. ἑκατέρωθεν γὰρ βάθος κρημνῶν ὑπανέχει, τῇ φοβερότητι πᾶσαν εὐτολμίαν ἐκπλῆξαι δυνάμενον. διὰ τοιαύτης οὖν ἐλθόντι στάδιοι τριάκοντα κορυφὴ ὅ λοιπόν ἐστιν, οὐκ εἰς ὀξὺ πέρας συνηγμένη, ἀλλ' ὡς εἰ κατ' ἄκρας [m] ὀπίπεδος. ὅπερ οὖν πρῶτος μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ᾠκοδομήσατο φρούριον Ἰωνάθης, οὗ προσηγόρευσε Μασάδαν. ὕστεροι δ' Ἡρώδῃ ᾧ βασιλεῖ διὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἀσφάλειαν [n] ἡ οὗ χωρίου κατασκευή. τεῖχός τε γὰρ περὶ

bi ex bonorum æmulatione indidiſſent, in eo aut cavillati quos læſerant propter efferam ſui naturam, aut malorum maxima pro bonis haberi volentes. Itaque debitum vitæ finem ſinguli invenêre, Deo illis omnibus quam commeruerunt pœnam tribuente. Quæcunque enim ſupplicia ferre valet natura humana, ea omnia in eos inciderunt uſque dum mortem oppeterent, quam inter varios cruciatus obierunt. Veruntamen dixerit forſan aliquis, minora eos quam pro factis perpeſſos eſſe. haud enim erat ut merita pœna afficerentur. Illos autem, in quibus ſuam exercebant crudelitatem, non eſſet hujus temporis digne lamentari. Rurſum igitur ad eam narrationis partem redeo, unde digreſſus ſum.

2. Veniebat enim dux Romanorum, contra Eleazarum exercitum ducens & ſicarios qui cum eo Maſadam tenebant. & regione quidem omni ſtatim potitus, præſidia in locis ejus opportuniſſimis collocavit. Caſtellum autem muro circundedit, ne quis obſeſſorum facile inde aufugeret, & diſtribuere cuſtodes inſtituit. ipſe vero caſtris locum occupat, ad obſidionem quidem maxime idoneum, quem delegerat; qua parte caſtelli rupes monti proximo conjungebantur, cæterum difficilem ad neceſſariorum copiam ſuppeditandam. Non ſolum enim commeatus è longinquo advehebatur, & cum labore Judæorum maximo, quibus id negotii datum erat: verum etiam potus *aliunde* in caſtra ducebatur, loco nullam *aquæ dulcis* fontem ſuppeditante. Itaque cum hæc prius diſpoſuiſſet Silva, ad obſidionem ſe convertebat, quæ multum ſolertiæ & ardui laboris poſtulabat, propter firmitatem caſtelli, cujus natura hujuſmodi eſt. *Romanorum expeditio contra ſicarios qui erant Maſadæ.*

3. Petram ambitu non exiguam, & longitudine excelſam, undique circundant valles adeo profundæ ut illarum terminus conſpici nequeat, præruptæ *admodum* & omnium animalium greſſibus inacceſſæ, niſi quod locis duobus petra in aſcenſum non facilem cedit. Eſt autem via quidem una à lacu Aſphaltite ad ſolis ortum, altera vero ab occidente, qua minori cum negotio inceditur. Vocatur autem prior coluber, ex anguſtia crebriſque flexibus capta ſimilitudine. circa enim præcipitiſum eminentias fractura eſt, & ſæpe in ſe revertens paulatimque rurſum producta vix tangit id quod ulterius eſt. Oportet autem alternos figat pedes qui hac via graditur. quin & certa pernicies eſt, ſi quis labatur. nam alta præcipitia utrinque dehiſcunt, quæ horrore quemvis vel audaciſſimum terrere poſſunt. Per ejuſmodi viam cum quis xxx ſtadiis aſcenderit, quod reſtat vertex eſt, non in finem acutum deſinens, ſed in ſummitate planitiem habens. Super hoc primus quidem Jonathas pontifex caſtellum ædificavit & appellavit Maſadam. Pòſt autem Herodi regi ſtudio fuit locum ſtructuris occupare. Nam & murum *Situs urbis Maſadæ & caſtelli.*

circa

a Προσῆκεν τὸ τέλος ἴσχειν τοιοῦτον Big. & Voſſ. b Illud ἢ non agnoſcunt Big. Vat. & Voſſ. c Ἦκτο Big. & Voſſ. d Ita Big. & Voſſ. Ἀμφὶ in Editis Aliiſque. nec aliter legiſſe videtur Rufinus, qui vertit, usque cuſtodes perſeverarent. e Τὸν τόπον Big. & Voſſ. f Ita Big. Vat. & Voſſ. ἐπιτηδειότητα in Editis Aliiſque. g Ἐπὶ τοῦτο Big. & Voſſ. h Ita cum MSS. & Ruf. antea erat κρημνώδεις οὗ ἀδύνατοι ἢ πάσῃ &c. i Ἀναστέφουσα Big. & Voſſ. k Τῶν ποδῶν Big. Bod. Vat. & Voſſ. l Illa ἢ τοῦ παρολισθάνειν non agnoſcunt Big. Bod. Vat. & Voſſ. m Ἐπίπεδον. i. e. σχῆμα Big. & Bod. n Articulum ἡ deſiderat Big.

Caſtelli deſcriptio. circa omnem verticis ambitum erexit, per ſtadia ſeptem, è candido quidem lapide exſtructum, altitudine vero XII cubitos altum, latumque VIII, & XXXVII turres quinquagenorum cubitorum in eo ſtabant; ex quibus aditus erant in ædes circa omnem murum intus ædificatas. nam verticem, utpote fœcundum & omni planicie molliorem, culturæ dedit rex; ut ſi quando alimenti externi *& adventitii* eſſet inopia, ne hac quidem laborarent, qui ſalutem ſuam caſtello crediderant. Quin & regiam illic ædificavit, ab occidentalis partis aſcenſu, intra mœnia quidem arcis poſitam, ad ſeptentrionem vero vergentem. Regiæ autem murus erat magnæ celſitudinis & validus, quatuor turres ſexagenorum cubitorum in angulis habens. Conclavium etiam intus & porticuum itemque balnearum varia erat & ſumptuoſa conſtructio, columnis quidem è ſingularibus ſaxis undique ſuppoſitis, parietibus autem ſoloque in conclavibus variis lapidibus ſtrato. Ad ſingula vero habitacula, & in ſummo & circa regiam & ante murum, multos magnoſque puteos è ſcopulis exſcidit ad aquam conſervandam, machinatus tantum aquæ ſuppeditandum, quantum haberent qui fontibus utuntur. Via autem foſſa è regia in verticem ſummum ducebat, forinſecus non apparens. Sed nec viæ manifeſtæ facile uſui erant hoſtibus. Nam orientalis quidem, natura, ut ſupra memoravimus, eſt inacceſſa: occidentalem vero magna in anguſtia poſita turri interſepſit, non minore mille cubitorum ſpatio ab arce diſtante, quæ neque tranſiri potuit, neque facile capi. Inſuper & iis qui ſine metu incederent exitu erat difficilis. Atque ita quidem adverſus hoſtiles impetus natura pariter ac manuum opera munitum erat caſtellum.

Annona in annum centeſimum conſervata. 4. Intus autem repoſiti apparatus magis adhuc miranda eſt copia luculenta ejuſque diuturnitas. Nam & frumenti multum erat reconditum & quod in longum tempus ſufficeret; vinumque multum erat & oleum: quin & cujuſque leguminis fructus, & palmulæ coacervatæ. Univerſa autem reperiebat Eleazarus, cum ſicariis caſtello per dolum potitus, matura, nihilque recens depoſitis deteriora: quanquam fere ex quo parata erant ad excidium à Romanis illatum centum annorum tempus agebatur. Quinetiam Romani fructuum reliquias incorruptas offendêre. Si quis autem cauſam diuturnitatis auram eſſe exiſtimet, *profecto* non erraverit, quòd arcis altitudine ab omni terrena ac fœculenta mixtura ſit remota. Inſuper & omne genus armorum vis ingens inventa eſt, à rege recondita, quæ x virorum millibus ſufficerent, ferrumque infectum, & æs, prætereaque plumbum: ſcilicet ut magnis de cauſis factum crederes apparatum. Ajunt enim Herodem id ipſum caſtellum ſibi ad refugium paraviſſe, duplex pericu-

Herodis pericula. lum ſuſpicantem: unum quidem à Judæorum

ἦγειρε θεὶ πάντα τ̃ κύκλον τ̃ κορυφῆς ἑπτὰ σταδίων ὄντα, λευκῆ μὲ λίθῳ πεποιημένον, ὕψος δὲ δώδεκα, καὶ πλάτος ὀκτὼ πήχεις ἔχον, τειάκοντα δ' αὐτῷ ἐπτὰ πύργοι πεντηκονταπήχεις [a] ἀνεστήκεσαν, ἐξ ὧν ἦν εἰς [b] οἰκήματα διελθεῖν θεὶ πᾶν τὸ τεῖχος ἔνδον ᾠκοδομημένα. τ̃ δ κορυφὴν πίονα, καὶ πεδίῳ παντὸς ὄσαν μαλακωτέραν, ἀνῆκεν εἰς γεωργίαν ὁ βασιλεύς, ἵν' εἴποτε τ̃ ἔξω τροφῆς ἀπορία γένοιτο, μὴ δὲ ζώντῃ κάμοιεν οἱ τ̃ αὐτ̃ σωτηρίαν ὡ φρουρίῳ πεπιστευκότες. ἡ βασίλειον δὲ κατεσκεύασεν ὁ αὐτ̃. κτ' τ̃ ἀπὸ τ̃ ἑσπέρας ἀνάβασιν, ὑποκάτω μὲ τ̃ τ̃ ἄκρας τειχῶν, πρὸς [c] δὲ τ̃ ἄρκτον ἐγκλίνον. ὃ δὲ βασιλεὺς ὁ τεῖχος ἦν, ὕψει μέγα καὶ καρτερόν, πύργους ἔχον ἑξηκονταπήχεις ἐγλυπτοὺς τετραρας. ἦ, τε τῶν οἰκημάτων ἔνδον καὶ ϛοῶν καὶ βαλανείων κατασκευὴ παντοία καὶ πολυτελὴς ἦν, κίονων μὲ ἁπανταχῆ μονολίθων ὑφεστηκότων, τοίχων δὲ καὶ [d] τ̃ τὸ τοῖς οἰκήμασιν ἐδαφῶν λίθῳ ϛρώσει πεποικιλμένων. πρὸς ἕκαϛον δὲ τ̃ οἰκουμένων τόπων ἄνω τε καὶ θεὶ τὸ βασίλειον, καὶ [e] πρὸ ὃ τείχους πολλὺς καὶ μεγάλους ἐτετμήκει λάκκους τὸ τᾶς πέτρας, φυλακτῆρας ὑδάτων, μηχανώμενος εἰς χορηγίαν, ὅσα [f] τ̃ ὀκ πηγῶν ὄϛι χρωμένοις. ὀρυκτὴ δ' ὁδὸς ὀκ ὃ βασιλεὺς πρὸς ἄκρας τ̃ κορυφὴν [g] ἀνεφέρετο, τοῖς ἔξωθεν ἀφανής. ἡ μὲν θεὸς ταῖς φανεραῖς ὁδοῖς ἦν οἷόν τε χρήσασθαι ῥᾳδίως πολεμίοις. ἡ μὲν γὰρ ἑῴα ἀφ' τ̃ φύσιν, ὡς προεῖπομεν, ὄϛιν ἄβατος. τ̃ δ' ὑπὸ τ̃ ἑσπέρας μεγάλῳ κτ' ὃ γενόταλον πύργῳ διετείχισεν, ἀπέχοντι τ̃ ἄκρας πήχεων ὀκ ἔλαττον ἀφέσημα χιλίων, ὃν ὅτε παρελθεῖν δυνατὸν ἦν, ὅτε ῥᾴδιον ἑλεῖν. δυσέξοδος δὲ ἡ τοῖς μετ' ἀδείας βαδίζουσιν ἐπὶ ποίηϛο. ὅτω μὲ οὖν πρὸς τὰς τ̃ πολεμίων ἐφόδους, φύσει τε ἡ χειροποίητος ὃ φρούριον ὠχύρωϛο.

δ'. Τῶν δ' ἔνδον [h] ὑποκειμένων σκευῶν ἔπι λϛ. μᾶλλον ἄν τις ἐθαύμασε τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ἀφθονίαν. σῖτός τε γὰρ ἀπέκειτο [i] πολὺς καὶ πολλὼ χρόνον ἀρκεῖν ἱκανώτατος, οἶνός τε πολὺς ἦν καὶ ἔλαιον· ἔτι δὲ παντοίας ὀσπρίων χαρπὸς ἡ φοίνικες [k] ἐσεπώρευντο. πάντα δ' εὗρεν ὁ Ελεάζαρος ὃ φρουρίῳ μὴ τ̃ σικαρίων ἐγκρατὴς δόλῳ [l] γενόμενος, ἀκμαῖα ἡ μηδὲν τ̃ νεωϛὶ κτ̃μένων ὑποδέονται· κεῖται γοῦν ἀπὸ τ̃ σκευῆς εἰς τ̃ ὑπὸ Ρωμαίοις ἄλωσιν, [m] ἑκατὸν ἦν χρόνος ἐτῶν. ἀλλὰ καὶ Ρωμαῖοι τὰς [n] θελειφθείσας τ̃ καρπῶν εὗρον ἀδιαφθόρους. αἴτιον δ' οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις ὑπολαμβάνων τ̃ ἀέρα τ̃ ἀφεστῆς, ὕψει τ̃ θεὶ τ̃ ἄκραν, πάσης ὄντα γώδους καὶ ὑλερᾶς ἀμιγῆ κράσεως. εὑρέθη δὲ ἡ παντοίων πλῆθος ὅπλων ὑπὸ ὃ βασιλέως [o] ἀποτεθησαυρισμένον, ὡς ἀνδράσιν ἀρκεῖν μυρίοις, ἀργός τε σίδηρος, ἡ χαλκός, ἔτι δὲ ἡ μόλυβδος, ἄπερ δὴ τ̃ σκευῆς ὅτι μεγάλης αἰτίας γενομένης. λέγω γὰρ [p] ἑαυτῷ τ̃ Ηρώδην τοῦτο ὃ φρούριον εἰς [q] ἀποφυγὴν ἑτοιμάζειν, δι-

Herodis pericula. πλοῦν ὑφορώμενον κίνδυνον. τ̃ μὲ σκευῆς ὃ πλήθους τ̃ Ιουδαίων,

a Ανεστήκεσαν *Big. & Voſſ.* *b* Οικοδομήματα *Big. & Voſſ.* *c* Illud δὲ è *Codd. MSS. & Ruf.* *d* Illud τ̃ è *Codd. MSS.* *e* Περὶ τ̃ πύργον legiſſe videtur *Ruf.* *f* Τῶν ὀκ τ̃ *Big.* Forſan τοῖς ὀκ π. *g* Ανέφερεν *Big.* *h* Παρακειμένων *Big. & Voſſ.* *i* Illa πολὺς ἡ è *Codd. MSS. & Rufini* verſione. *k* Ita cum *MSS.* ἐπισωρεύοντο in *Editis.* ſi quis malit ἐπεσωρεύοντο, per me licet. *l* Γενομένους *Big.* *m* Ἑκατοντὰς *Big.* *n* Ita in *MSS. & Ruf.* θελειφθέντας in *Editis.* *o* Αποτεθησαυρισμένων *Big. & Voſſ.* *p* Αὐτῷ *Big. & Voſſ.* *q* Ita in *MSS. & Rufini* verſione. antea erat ὑποδοχὴν.

Ιουδαίων, μὴ καταλύσαντες ἐκεῖνον, τὸν περὶ αὐτῆς βασιλέως ὅπως τὴν ἀρχὴν καταγάγωσι· τὸ μέζω δὲ καὶ χαλεπώτερον ἐκ τῆς βασιλευούσης Αἰγύπτου Κλεοπάτρας. αὕτη γὰρ τὴν αὐτῆς γνώμην οὐκ ἐπέτυχεν, ἀλλὰ πολλάκις Αντωνίῳ λύσσης προσέφερε, τὸν μὲν Ηρώδην ἀνελεῖν ἀξιοῦσα, χαρίσασθαι δ' αὐτῇ τὴν βασιλείαν τῶν Ιουδαίων [b] δεομένη. καὶ μᾶλλον ἄν τις ἐθαύμασεν, ὅτι μηδέπω τοῖς προσάγμασιν Αντώνιος ὑπηκοϊκός, κακῶς ὑπὸ γυναικὸς αὐτὴν ἔρωτος δεδηλωμένος, οὐκ ὤκνει περὶ αὐτοῦ μὴ χαρίσασθαι προσεδόκησε. διὰ τοιούτους μὲν φόβους Ηρώδης Μασάδᾳ κατασκευασάμενος, ἔμελλε Ρωμαίοις ἀπολείψειν ἔργον τοῦ πρὸς Ιουδαίους πολέμου τελευταῖον.

λγ'. ε'. Επεὶ γὰρ ἔξωθεν ἤδη περιετέτειχε πάντα τὸν τόπον ὁ τῶν Ρωμαίων, ὡς [c] προείπομεν, ἡγεμών, καὶ τοῦ μή τινα ἀποφάσεως πρόφασιν ἐπιποιῆσαι τὴν ἀκριβεστάτην, ἐπεχείρει τῇ πολιορκίᾳ, μόνον εὑρὼν ἕνα τόπον, ὀφειλομένων χωμάτων δέξασθαι δυνάμενον. μὴ γὰρ τὸν ἀφεστηκότα πύργον τὸν ἀπὸ δύσεως ὁδὸν ἄγοντα εἰς τε τὸ βασίλειον καὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἣν τις ἐξοχὴ πέτρας εὐμεγέθης τῷ πλάτει καὶ πολὺ προκύπτουσα, τὸ δ' ὕψος τὸ Μασάδας τριακοσίους πήχεις ὑπερέχα. Λεύκιον δὲ αὐτὸν ὠνόμαζον. ὅτι ταύτην οὖν ἀναβὰς, καὶ καταλαβὼν αὐτὸν ὁ Σίλβας ἐκέλευσε τὸ πρατὸν χῶμα ὑποφέρειν. τὸ δὲ προθύμως καὶ μὴ πολλῆς χειρὸς [d] ἐργασαμένων, περὶ εἰς ἑξακοσίους πήχεις ὑψώθη ὁ χῶμα, ὃ μὴν ὅτε βέβαιον ὅτε αὐταρκες ἐδόκει τοῦτο τὸ μέτρον εἶναι τοῖς μηχανήμασιν εἰς [e] ὑπερβάθραν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῷ βῆμα λίθων μεγάλων [f] συναρμοσμένων ἐποίησε, πεντήκοντα πηχῶν εὖρός τε καὶ ὕψος. ἐπὶ δὲ ἄλλων τε μηχανημάτων ἡ κατασκευὴ παραπλησία τοῖς ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ πρόσθεν, μὴ τοῦτα δ' ὑπὸ Τίτου πρὸς τὰς πολιορκίας [g] ὑπενθεῖσι, καὶ πύργος ἑξηκοντάπηχυς [h] συνετέθη, σιδήρῳ καλαπεφραγμένος ἅπας, ἐξ οὗ πολλοῖς ὀξυβέλεσι καὶ πετροβόλοις βάλλοντες οἱ Ρωμαῖοι τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους μαχομένους ταχέως ἀπέσυλαν, καὶ προκύπτειν ἐκώλυον. ὁ δὲ τοῦτο δὴ καὶ κριὸν ὁ Σίλβας μέγαν καταπευασάμενος, συνεχεῖς ποιεῖσθαι κελεύσας τῷ τείχει τὰς ἐμβολὰς, μόλις μέν, ἀλλ' οὖν ἀναρρήξας τι μέρος αὐτοῦ, κατήρειψε. φθάνουσι δ' οἱ σικάριοι ταχέως ἔνδοθεν οἰκοδομησάμενοι τεῖχος ἕτερον, ὃ μηδ' ὑπὸ τῶν μηχανημάτων ἔμελλεν ὅμοιόν τι πείσεσθαι. μαλακὸν γὰρ αὐτὸ καὶ τῆς σφενδόνης τὴν ἐμβολὴν ὑπεκλύειν δυνάμενον, τοιῷδε τρόπῳ κατεσκεύασε. δοκοὺς μεγάλας ὅσον μῆκος [i] παρεσχεῖς ἀλλήλαις κατὰ τομὴν συνέθηκε. δύο δ' [k] ἦσαν τείχη παράλληλοι τοσοῦτον διεστῶτες, ὅσον εἶχε πλάτος τεῖχος, καὶ μέσον ἀμφοῖν τὴν γῆν [l] ἐνεφόρουν. ὅπως δὲ μὴ ὑψωμένου τοῦ χώματος ἡ γῆ διαχέοιτο, πάλιν ἑτέραις δοκοῖς ὑπαντρόπους τὰς κατὰ μῆκος κειμένας διέδουν. ἐπὶ οὖν τούτοις μὲν οἰκοδομία τὸ ἔργον παραπλήσιον τοῖς μηχανήμασιν δ' αἱ πληγαὶ φερόμεναι παρὰ [m] εἰκὸς ἐξελύοντο, καὶ τῷ σάλῳ συνίζανον ἐποίουν αὐτὸ σφαλερώτερον. τοῦτο συνιδὼν ὁ Σίλβας, πυρὶ μᾶλλον αἱρήσειν [n] ἐώμενε τὸ τεῖ-

populo, ne se depositio illos qui antea reges fuerant ad principatum reduceret: alterum vero majus & atrocius à Cleopatra regina Ægypti. illa enim voluntatem suam non celabat, sed cum Antonio sæpe verba faciebat, postulans ut Herodes interficeretur, sibique regnum Judæorum donari obsecrans. Et magis quis miraretur, quod nunquam ejus imperio paruerit Antonius, male ipsi præ amore mancipatus, quam non donaturum esse *crederet & exspectaret*. Propter hujusmodi quidem timores cum Herodes *ita* exstruxisset Masadam, ea re fiebat ut Romanis id bello contra Judæos opus extremum relinqueret. *Belli Judaici finis.*

5. Quum enim *Silva* dux Romanorum foris jam locum omnem muro circundedisset, sicut supra diximus, & ne quis effugeret diligentiam & curam maximam adhibuisset, oppugnationi manum admovebat, uno tantum loco reperto qui aggerem excitari sineret. Nam post eam turrim, quæ iter ab occidente, quod ad regiam summumque verticem duceret, præcludebat, erat quædam saxi eminentia bene magna latitudine & simul *prominens, celsitudine autem Masadæ trecentis cubitis inferior. illam vero Leucen appellabant. Hanc igitur Silva ubi ascendit & occupavit, milites terram aggerere & *exstruere* jussit. Illis autem alacri animo & magna manu operantibus, solidus ad cubitos cc erectus est agger, non tamen spatii modus aut satis firmus aut sufficiens ascensûs machinis videbatur: sed super eum tribunal, constructis saxis ingentibus, factum est, altum itemque latum cubitis l. Erat autem & aliarum machinarum fabrica illis assimilis, quas primo quidem Vespasianus, postea vero Titus ad oppida oppugnanda excogitavit: & turris lx cubitorum effecta est, tota ferro munita, unde Romani multis scorpionibus & balistis cito eos repulêre qui è muro pugnabant, & capita exserere prohibuerunt. Simul autem ingenti etiam ariete fabricato, Silva crebro murum pulsari jubet: ac vix quidem illum, licet partem ejus perfregerit, funditus evertit. Occupant autem sicarii alium intus murum idque celeriter ædificare, qui nihil simile à machinis passurus erat. illum enim ut mollis esset & ictuum impetum vehementem posset laxare, in hunc modum construxerunt. † Trabes ingentes perpetuas in longitudinem, alias aliis quà sectæ erant conjungebant. Bini autem ordines erant paribus intervallis distantes inter se tantum, quanta esset muri latitudo; inque medium spatium terram ingerebant. Ne vero crescente cumulo terra deflueret, aliis transversis trabibus *priores* in longitudinem positas revinciebant. Erat ergo ictiusmodi opus quidem ædificio non absimile. Machinarum vero ictus ei quod cedebat illati debilitabantur, & ex concussione desidente materia firmiorem reddebant fabricam. Cum hoc animadvertisset Silva, igne facilius murum captum iri existi-* *Silva obsidet Masadam.*

a Τὸ μεῖζον *Big.* *b* Sic *MSS.* δεομένης in *Editis.* *c* Προείπαμεν *Big.* & *Voss.* *d* Εργαζομένων *Big.* & *Voss.* *e* Vide Il. *Ez. Spanhemium* ad *Callimachi* Hymnum *in Delum*, v. 22. *f* Ita *Big. Voss.* & *Rus.* συναρμοσμένον in *ceteris.* *g* Ita *Big. Bod.* & *Voss.* ἐπινοηθεῖσι in *Editis Aldi*que. *h* Συνετίθη *Vat.* & *Rhed.* *i* Δοκεῖς vel συνοχεῖς. Confer *Josephum* in l. 3. *de bello*, p. 1134, v. 8. & *Cæsarem* in *Commentariis.* l. 7. c. 23. *k* Ησαν τέτταρα τείχη *Big. Vat.* & *Voss.* *l* Ita *Big. Vat.* & *Voss.* ἐνεφόρουν in *Editis.* συνεφόρουν *Zonar.* *m* Forsan εἶκον, aut εἰκῆ. *n* Εκώμεν *Big. Vat. Rhed.* & *Voss.* * Porrecta, *Rus.* † Trabes proceritate magnas & qua sectæ sunt continentes composuêre, *Rus.*

exiſtimavit, militibuſque præcepit ut crebras faces ardentes jacularentur. Tum murus, quippe magna ex parte ligneus, ignem cito concepit; & uſque ad imum ſui laxitate accenſus magnam flammam edidit. Et principio quidem cum ignis erumperet, boreas ſpirans Romanis erat horribilis: ſuperne enim ſe deflectens flammam in eos ferebat. adeo ut *de rebus ſuis* fere deſperarint, quaſi jam conflagraturæ eſſent machinæ. Poſtea vero flatu derepente mutato veluti divina providentia, auſter excitatus multa vi flammam ad murum rejecit, jamque totus à ſummo ad imum ardebat. Et Romani quidem Dei freti auxilio ad caſtra læti reverteruntur, eo animo ut hoſtes poſtridie aggrederentur: & nocte vigilias cura majori agebant, ne quis eorum clam aufugeret.

Eleazari ad ſuos oratio, qua ſuadet illis ut ſe ſuis manibus conficiant, priuſquam capiantur à Romanis.

6. Veruntamen neque ipſe Eleazarus de fuga cogitabat, neque alii cuiquam permiſſurus erat ut fuga evaderet. Murum autem igne quidem conſumptum videns, alium vero nullum ſalutis modum neque virtutis excogitans; ſed his quæ Romani in ſe liberoſque ſuos & conjuges facturi eſſent, ſi viciſſent, ante oculos poſitis, de morte omnium deliberavit. idque ex præſentibus potiſſimum ratus, validioris animi ſociis *veſperi* congregatis, hujuſmodi verbis ad facinus eos incitabat. "Cum olim "nos ſtatuerimus, viri fortes, neque Romanis "neque cuiquam alii niſi Deo ſervire, is enim "ſolus eſt verus & juſtus hominum dominus, "nunc tempus adeſt quod factis animi magni"tudinem probare jubeat. in quo ne noſmet "dehoneſtemus, antea ſervitutem non ſine pe"riculo paſſi, nunc vero cum ſervitute intole"rabiles pœnas ſubituri, ſi vivi in Romano"rum poteſtatem redigamur. Nam & omnium "primi *ab illis* defecimus, & noviſſimi ad"verſus eos bellum gerimus. Quin & hanc "nobis à Deo gratiam datam exiſtimo, ut be"ne ac libere poſſimus mori, quod aliis non "contigit præter ſpem ſuperatis. Nobis au"tem pro certo quidem prima luce futurum "eſt excidium: at libera eſt ſtrenuæ mortis "optio una cum chariſſimis. nec enim pro"hibere id hoſtes poſſunt, quibus omnino "in votis eſt nos vivos abducere; neque "nos illos jam valemus pugnando ſupera"re. Nam fortaſſe quidem ab initio ſtatim "(quando libertatem defendere cupientibus "omnia & à nobis ipſis acerba & pejora *ad*"*huc* ab hoſtibus eveniebant) de Dei volun"tate conjeciſſe oportebat & ſciviſſe, quod "chara ei quondam Judæorum gens damnata "eſſet ad interitum. nam manens propitius, "vel ſaltem nobis leviter infenſus, nunquam "tantorum quidem hominum perniciem inſu"per habuiſſet, urbemque ſibi ſacratiſſimam "tradidiſſet hoſtibus ut incendio periret & "funditus dirueretur. Nos autem ſoli ſcilicet "ex omni Judæorum genere *calamitati* ſuper"ſtites fore etiam ſperavimus libertate ſer"vata, quaſi in Deum non omnino deliquiſ-

χος, ἡ τοῖς τραπώταις περιέτατε λαμπάδας αἰθομένας ἀθρόας εἰσακοντίζειν. ὁ δ', οἷα δὴ ξύλων ὁ πλέον πεπιεσμένον, ταχὺ τὸ πυρὸς ἀντελάβετο, ἡ τῇ χαυότητι πυρωθὲν διὰ βάθους φλόγα πολλὴν ἐξεπύρσευσεν. ἀρχομένῳ μὲν οὖν ἐπὶ τὸ πυρὸς βορρᾶς ἐμπνέων τοῖς Ρωμαίοις φοβερὸς ἦν· ἄνω-θεν γὰρ ἐπιστρέφων ἐπ' ἐκείνους ἤλαυνε τὴν φλόγα. ἡ σχεδὸν ἤδη τῇ μηχανῇ ὡς συμφλεγησομένῃ ἀπεγνώκεσαν. ἔπνευ-σε δ' αἰφνίδιον νότος μεταβαλὼν καθάπερ ἐκ δαιμονίου προνοίας, ἡ πολὺς ἐναντίος ἐπιὼν, ἅτε τείχει φέρων αὐ-τῷ προσέβαλε, ἡ πᾶν ἤδη διὰ βάθους ἐφλέγετο. Ρωμαῖοι μὲν οὖν τῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ συμμαχίᾳ κεχρημένοι, χαίροντες εἰς τὸ στρατόπεδον ἀπηλλάττοντο, μεθ' ἡμέραν ὁπλίζεσθαι τοῖς πολεμίοις διεγνωκότες· ἡ τὰς φυλακὰς νύκτωρ ὁπλισμε-νέστερας ἐποιήσαντο, μή τινες αὐτῶν λάθωσιν ἀποδιδράντες.

ς'. Οὐ μὴν ὅτ' αὐτὸς Ελεάζαρος ἐν νῷ ἀσμένῳ λαβ'. ἔλαθεν, ὅτ' ἄλλῳ τινὶ τοῦτο ποιεῖν ἔμελλεν ὑποπτεύειν. ὁρῶν δὲ ὁ μὲν τεῖχος ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀναλισκόμενον, ἄλλον δ' οὐδένα σωτηρίας τρόπον ὑπ' ἀλκῆς ὑπιόντα, ἃ δὲ ἔμελλον Ρωμαῖοι ἀνδρίσειν αὐτούς ἡ τέκνα καὶ γυναῖκας αὐτῶν, εἰ κρατήσαι, πρὸ ὀφθαλμῶν [b] αὐτῶν τιθέμενος, θάνατον κατ' πάντων ἐβουλεύσατο. ἡ [c] τοῦτο κείνας ἐν τῷ παρόντων ἄριστον, τοὺς ἀνδραποδιζομένους τὴν ἑταίραν σωφρο-νεῖν, τοιούτοις ὅπῃ τὴν προῆξιν λόγοις παρεκάλει. "Πάλαι "διεγνωκότας ἡμᾶς, ἄνδρες ἀγαθοί, μήτε Ρωμαίοις, μήτ' "ἄλλῳ τινὶ δουλεύειν ἢ Θεῷ, μόνος γὰρ [d] οὗτος ἀληθὴς ὢν "καὶ δίκαιος ἀνθρώπων δεσπότης, ἦκε νῦν καιρὸς, ἐπα-"ληθεῦσαι κελεύων τὸ φρόνημα τοῖς ἔργοις. πρὸ ὧν "[e] ἑαυτοὺς μὴ καταισχύνωμεν, πρότερον μηδὲ δουλείαν "ἀκίνδυνον ὑπομείναντες, νυνὶ δὲ μετ' δουλείας ἑλόμενοι "τιμωρίας ἀτηκέστους, εἰ ζῶντες ὑπὸ Ρωμαίοις ἐσόμεθα. "πρότερόν τε γὰρ πάντων ἀπέστημεν, ἡ πολεμοῦμεν αὐ-"τοῖς τελευταῖοι. νομίζω δὲ καὶ πρὸς Θεοῦ βούλεσθαι "ἡμῖν δεδόσθαι χάριν, ᾗ δύνασθε καλῶς ἡ ἐλευθέρως ἀπο-"θανεῖν, ὅπερ ἄλλοις οὐκ ἐγένετο παρ' ἐλπίδα κρατηθεῖ-"σιν. ἡμῖν δὲ προδηλος μέν ἐστιν ἡ γενησομένη μεθ' ἡμέ-"ραν ἅλωσις· ἐλευθέρα δ' ἡ γε γενναίῳ θανάτῳ μετὰ τῶν "φιλτάτων αἵρεσις. ὅτε γὰρ [f] τοῦτο ἀποκωλύειν οἱ πολέ-"μιοι δύναιντ' πάντας εὐχόμενοι ζῶντας ἡμᾶς πρὸς βια-"σθεῖν, ὅθ' ἡμεῖς ἐκείνους ἐπὶ νικᾶν μαχόμενοι. ἔδει μὲ ἡ γὰρ εὐθὺς, ἴσως ἐξ ἀρχῆς, ὅτε τὴν ἐλευθερίας ἡμῖν ἀνπ-"ποιεῖσθαι ἠλήσαντο πάντα καὶ παρ' ἀλλήλων ἀπέβαινε "χαλεπὰ καὶ πρὸς τῶν πολεμίων χείρων, τὴν θεοῦ γνώ-"μης τυχάζεσθαι, καὶ γινώσκειν ὅτι ὃ πάλαι φίλον αὐτῷ "φύλον Ιουδαίων [g] ἀπωλείας κατέγνωκεν. μένει γὰρ εὐμε-"νὴς ἡ μητρόπολις γῆν ἡμῖν ἀπηχθημένος, οὐκ ἂν τοσούτων "μὴ ἀνθρώπων περιεῖδεν ὄλεθρον, προήκατο δὲ τῷ ἱε-"ροτάτῳ [h] αὐτῆ πόλιν πυρὶ καὶ καθοσιωθῆς πολε-"μίαν. ἡμεῖς δ' ἄρα καὶ μόνοι τῶν παντὸς Ιουδαίων γέ-"νους ἠλπίσαμεν περιέσεσθαι τῷ ἐλευθερίαν [i] φυλά-"ξαντες, ὥσπερ ἀναμάρτητοι περὶ τὸν Θεὸν γενόμενοι, ἡ

[a] Illud ἂν non agnoſcunt *Big.* & *Voſſ.* [b] Ita cum *MSS.* αὐτῶν in *Editis.* [c] Ita *Big. Voſſ.* & *Ruf.* τοῦτο in *reliquis.* [d] Αὐτὸς *Big.* & *Voſſ.* [e] Αὐτὰς *Big. Vat.* & *Voſſ.* [f] Ita *Big. Vat.* & *Ruf.* ταῦτ' in *Editis Aliiſque.* [g] Ἀπώλεσεν *Big.* & *Voſſ.* [h] Αὐτῇ *Big.* & *Voſſ.* [i] Φυλάξοντες *Big.* & *Voſſ.*

[a] Illud

"ἡ μηδεμιᾶς μεταχόντες [a]ἁμαρτίας, οἱ καὶ τοὺς ἄλλους
"ἐδιδάξαμεν; τοιγαροῦν ὁρᾶτε πῶς ἡμᾶς ἐλέγχει μά-
"ταια προσδοκήσαντας, χρείττονα τῆ ἐλπίδων τῆ ἐπὶ τοῖς
"δεινοῖς ἀνάγκῃ [b]ἐπαγαγών. ὅτι γὰ ἡμᾶς ἡ τοῦ φρουρίου
"φύσις ἀνάλωτος ὅσα πρὸς σωτηρίαν [c]ὠφέληκεν, ἀλλὰ
"ἡ πρόφης ἀφθονίαν καὶ πλῆθος ὅπλων, καὶ τῆ ἄλλῃ
"ἔχοντες παρασκευῆ περιπεύσῃ, ὑπ' αὐτῆ περιφανῶς
"τῆ Θεῆ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἀφῃρήμεθα. τὸ
"γὰ πῦρ, εἰς τοὺς πολεμίους φερόμενον, οὐκ ἀξιόμαχος
"ὂν ὑπ' αὐτῶν κατασκευασθεὶν τεῖχος ὑφ' ἡμῶν [d]ἀνέφερεν
"ἀλλ' ἔτι ταῦτα χόλος πολλῶν ἀδικημάτων, ἃ μανέν-
"τες εἰς τοὺς ὁμοφύλους ἐτολμήσαμεν, ὑπὲρ ὧν μὴ τοῖς
"ἐχθίστοις Ρωμαίοις δίκας, ἀλλὰ τῷ Θεῷ δι' ἡμῶν αὐ-
"τῶν ἐπάξωμεν. αὗται δ' εἰσὶν ἐκείνων μετριώτεραι.
"γυναῖκες γὰ γαμεταὶ ἀτύβευτοι, καὶ παῖδες ἀγελείας
"ἀπείρατοι, μετὰ δ' αὐτοὺς ἡμεῖς εὐγενῆ χάριν ἀλλή-
"λοις ὀφείλωμεν, καλὸν ἐπιτάφιον τὴν ἐλευθερίαν
"φυλάξαντες. πρότερον δὲ καὶ τὰ χρήματα καὶ τὸ
"φρούριον πυρὶ παραφθείρωμεν. λυπηθήσονται γὰρ Ρω-
"μαῖοι, σαφῶς οἶδα, μήτε τῶν ἡμετέρων σωμάτων κρα-
"τήσαντες, καὶ τοῦ κέρδους ἁμαρτόντες. τὰς τροφὰς
"μόνας ἐάσωμεν. αὗται γὰρ ἡμῖν πεθνηκόσι μαρτυρή-
"σουσιν, ὅτι μὴ δι' ἔνδειαν ἐκρατήθημεν· ἀλλ' ὥσπερ
"ἐξ ἀρχῆς διέγνωμεν, θάνατον [f]εἱλάμεθα πρὸ δου-
"λείας.

ζ'. Ταῦτα Ελεάζαρος ἔλεγεν, ὁ μὲν κατ' αὐ-
τὸ τὰς γνώμας προσέπιπτε τῶν παρόντων. ἀλλ' οἱ μὲ
ἑτοίμως ὑπακούειν, καὶ μόνον οὐχ ἡδονῆς [g]ὑπεπίμπλαντο,
καλὸν εἶ καὶ θάνατον νομίζοντες. τοὺς δ' αὐτῶν μα-
λακωτέρους γυναικῶν καὶ γενεᾶς οἰκτος εἶχεν· πάντας
δὲ ὁ ἑαυτῶν προσήλυ τελευτῆς, [h]εἰς ἀλλήλους ἀπο-
βλέποντες τοῖς δακρύοις ὃ μὴ βουλόμενοι τὰ γνώμης
ἐσήμηνον. τούτους ἰδὼν Ελεάζαρος ἀποδειλιῶντας, καὶ
πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ βουλεύματος τὰς ψυχὰς ἐπο-
κλωμένους, ἔδεισε μή ποτε καὶ τοὺς ἐῤῥωμένους τῷ λόγῳ
ἀκούσαντας, αὐτοὶ συνεκθηλύνωσι ποτνιώμενοι καὶ δα-
κρύοντες. ὤκνει ἀνῆκε τῷ παρακέλευσιν, ἀλλ' ἑαυτὸν
ἐπεγείρας, καὶ πολλῆ λήμματος πλήρης γενόμενος,
λαμπροτέροις ἐπεχείρει λόγοις, [i]περὶ ψυχῆς ἀθανα-
σίας, μέγα τε ἀνιλιάσας καὶ τοῖς δάκρυσιν ἀτενὲς ἐμ-
βλέψας, "ἢ πλεῖστον, εἶπεν, ἐψεύσθην, νομίζων ἀν-
"δράσιν ἀγαθοῖς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγώνων
"συναίρεσθαι, ζῆν καλῶς ἢ τεθνάναι διεγινώσκοντας. ὑμεῖς
"δ' ἤτε τοῦ τυχόντος οὐδὲν εἰς ἀρετὴν ὑπ' εἰς εὐτολ-
"μίαν ἀφερόντες, οἵγε καὶ θάνατον μεγίστων ἀπαλ-
"λαγῆ κακῶν φοβεῖσθε θάνατον· δέον ὑπὲρ τούτου
"μήτε μελλῆσαι, μήτε σύμβουλον ἀναμεῖναι. πάλαι
"γὰρ εὐθὺς ἀπὸ τῆς προτέρας αἰσθήσεως παιδεύου-
"σιν ἡμᾶς οἱ πάτριοι καὶ θεῖοι λόγοι διεξίοσιν, ἔργοις

"semus, nullíuſque culpæ participes fuiſſe-
"mus, qui & aliis idem ſuadere operam dedi-
"mus? Itaque videtis quemadmodum nos va-
"na exſpectaſſe redarguit *Deus*, * nobis ma-
"la ferendi patiendique neceſſitatem, ſpe no-
"ſtra potentiorem, inferens. Nec enim no-
"bis caſtelli, utpote inexpugnabilis, natura
"quicquam profuit ad ſalutem: ſed & ali-
"mentorum copiam & armorum multitudi-
"nem, aliamque habentes apparatûs abundan-
"tiam, ab ipſo Deo manifeſte ſalutis ſpe exui-
"mur. quippe ignis, qui ferebatur in hoſtes,
"non ſponte ſua in murum à nobis exſtru-
"ctum revertebatur: ſed hæc ab ira *Dei* in
"nos *excitata* ob multas injurias, quas furore
"capti contra gentiles auſi ſumus; pro qui-
"bus pœnas *quæſo* non Romanis inimiciſſi-
"mis, ſed per noſmet ipſos Deo ſolvamus.
"iſtæ enim illis moderatiores ſunt. Morian-
"tur enim conjuges ab injuria vacuæ, liberi-
"que ſervitutis expertes: poſt illos autem in
"noſmet generoſum beneficium mutuo con-
"feramus, ſervata libertate unde pulchram
"habebimus ſepulturam. Prius tamen & pe-
"cuniam & caſtellum igne exuramus. Mœre-
"bunt enim Romani, certe ſcio, ſi corpora
"noſtra non occupaverint, & *omni* ſpe præ-
"dæ exciderint. Alimenta ſola relinquamus.
"hæc enim nobis erunt teſtimonio mortuis,
"quod non penuria edomiti ſumus: ſed, ut
"ab initio ſtatueramus, mortem ſervitio præ-
"tulimus.

7. Hæc dicebat Eleazarus, non tamen omnes qui aderant ſuper ea re mente conſen-
tiebant. Sed alii quidem ei obedire properabant, & propemodum voluptate complebantur, pulchram eſſe mortem exiſtimantes. Qui vero molliores erant, conjugum & familiarum miſericordia tenebantur: cumque plane ſuus cuique interitus ob oculos verſaretur, alius alium intuentes lachrymis indicabant, ſe nolle iſtiuſmodi conſilium ſequi. Hos ubi Eleazarus pavitare animadvertit, animiſque frangi ex rei deliberatæ magnitudine, pertimuit ne etiam eos qui fortiter quæ dixerat audiverant, ipſi ſimul effœminarent obſecrantes & lachrymantes. Itaque ab exhortatione non deſiſtit, ſed cum ſemet erexiſſet †multoque repleſſet ſpiritu, clariorem de animæ immortalitate exorſus eſt orationem, magnaque uſus exclamatione & oculis attentis flentes aſpiciens, "Cer-
"te, inquit, plurimum deceptus eram, qui pu-
"tarem viris fortibus in certamine pro liber-
"tate ſuccurrere, quibus bene vivere aut *bo-
"neſte* mori decretum eſt. Vos autem profe-
"cto ne cuilibet quidem homini vel audacia
"vel virtute præſtatis, qui etiam mala maxi-
"ma effugituri mortem timetis; cum oporte-
"ret vos ſuper ea re neque cunctari neque ex-
"ſpectare monitorem. Olim enim & à pri-
"ma ſtatim rerum notitia conſtanter nos do-
"cuerunt patrii ac ſacri ſermones, majorum
"quoque

Altera Eleazari oratio eodem tendens.

a Illud ἁμαρτίας ex conjectura inſertum. Simile quid agnoviſſe videtur *Ruf.* qui vertit, *nullíuſque culpæ participes.* b Επάγων *Big.* & *Voſſ.* c Ωφέλησεν *Bod.* d Ανήνεγκεν *Big. Bod. Vat.* & *Voſſ.* e Illud γὰ deeſt *Vat.* f Eſt qui malit εἱλάμεθα. εἱλόμεθα *Big.* & *Voſſ.* g Επίμπλαντο *Vat.* ἐμπίπλαντο *Big. Bod.* & *Voſſ.* h Ita ex *MSS* οἷς τι ἀλλ. in *Editis.* i Sic *Big. Voſſ.* & *Ruf.* περὶ ψυχῆς καὶ ἀθανασίας in *Editis Aliiſque.* k Ita (cum *Cod. Bunb.* in margine) legendum cenſui. & particulam ἢ in ſequentibus *diſjunctive* non *comparative* accipiendam. antea erat συναιρεῖσθαι. *Ruſinus* in hunc modum locum interpretatus eſt, *Plurimum opinione deceptus ſum, qui putarem viros fortes pro libertate certantes mori bene malle quam vivere.* * Fortiore nobis ſperatis rebus malorum neceſſitate illata, *Ruf.* † Al. *& argumenti uberitate ſe repleſſe.*

"quoque noſtrorum factis & animis eos confir-
"mantibus, quod vivere hominibus, non mori
"in calamitatem cedit. nam mors quidem ani-
"mabus dans libertatem, in proprium purumq;
"locum eas diſcedere permittit, ubi futuræ ſunt
"ab omni malo immunes. Quamdiu autem
"mortali corpori vinctæ ſunt, ſimulq; malis ejus
"opplentur, veriſſime dicantur mortuæ, utpote
"quod parum deceat divinum cum mortali ſo-
"ciari. Eſto quidem multum poſſe animam
"etiam corpori conjunctam, quippe ſuum facit
"inſtrumentum, ſenſu præditum, dum ipſa non
"viſa in eo motum ciet, atque actionibus
"ultra mortalem naturam provehit. Verun-
"tamen cum pondere, eam in terram depri-
"mente, eique appenſo liberata, proprium lo-
"cum receperit, tunc vim beatam & undique
"liberam ſortitur poteſtatem, humanorum ocu-
"lorum, ut ipſe Deus, aciem effugiens. nec
"enim quamdiu in corpore eſt conſpicitur: ut
"quæ nemini apparens accedat, neque rurſus
"cum recedit cuiquam aſpectabilis eſt, unam
"quidem naturam ipſa habens mutationis ex-
"pertem, corpori autem in cauſa quod in eo
"mutationes fiant. nam quodcunque anima
"attigerit hoc vivit atque viget, unde vero di-
"greſſa fuerit id ipſum flacceſcit & moritur:
"adeo in ſe abunde habet immortalitatis. Eo-
"rum autem quæ dico pro indicio ſit manife-
"ſtiſſimo ſomnus, in quo animæ in ſe col-
"lectæ, nuſquam eas diſtrahente corpore, ju-
"cundiſſimam quidem agunt quietem, cum
"Deo vero converſantes ex naturæ cognatio-
"ne loca omnia peragrant, & multa futura
"prædicunt. Quorſum igitur mortem formi-
"daremus, cum quietem in ſomno diligimus?
"Quomodo non amentiæ ſit vivendi libertа-
"tem affectantibus, ſibi eam invidere perpe-
"tuam? Oportet quidem nos, domeſticis in-
"ſtitutis imbutos, aliis præire voluntate ad mo-
"riendum prompta. Attamen ſi fidem ab alie-
"nigenis faciendam deſideremus, noſmet con-
"vertamus ad ſapientiæ profeſſores inter In-
"dos. Illi enim viri boni vivendi quidem
"tempus, quaſi neceſſarium quoddam naturæ
"miniſterium, inviti obeunt: feſtinant autem
"animas corporum vinculis expedire; nulloq;
"eos urgente aut exagitante malo, vitæ immor-
"talis cupiditate aliis quidem ſe hinc diſceſſu-
"ros eſſe prædicunt, nec eſt qui prohibeat
"quiſquam; ſed omnes beatos eos appellantes,
"ad familiares ſuos *defunctos* ſinguli aliquid
"in mandatis dant. ita certam veriſſimamque
"animabus eſſe inter ſe conſuetudinem credi-
"dere. Ipſi autem mandatis acceptis igni tra-
"dunt corpora, ut ab omni mortali concretio-
"ne puræ ſegregentur animæ, atque ita magna
"cum laude moriuntur. Facilius enim ad
"mortem eos amiciſſimi proſequuntur, quam
"aliorum hominum quiſquam ſuos cives in
"longiſſimam peregrinationem *ituros*: & ſe
"quidem ipſos deflent, illos vero beatos præ-
"dicant, ut in immortalium ordinem jam re-
"ceptos. Non ergo nos pudebit, ſi ab Indis

"τε ϗ φρονήμασι τ ἡμετέρων τοῖς θνητοῖς αὐτὸς βεβαιόν-
"των, ὅτι συμφορὰ ὁ ζῆν ἐστιν ἀνθρώποις, ἀλλ' ἀπάτος.
"θανος μὲ γὰρ ἐλευθερίαν διδοὺς ψυχαῖς, εἰς τ οἰκεῖον
"καὶ καθαρὸν ἀφίησι τόπον ἀπαλλάσσεσθαι, πάσης συμ-
"φορᾶς ἀπαθεῖς ἐσομένας. ἕως δ' εἰσὶν ϗ σώματι θνη-
"τῷ δεδεμέναι, καὶ τ τούτῳ κακῶν [a] συναναπίπλαται,
"τἀληθέστατον εἰπεῖν, τεθνήκασι· κοινωνία γὰρ θείῳ πρὸς
"θνητὸν ἀπρεπὴς ἐστι. μέγα μὲ οὖν δύναται ψυχὴ καὶ
"σώματι συνδεδεμένη· ποιᾷ γὰρ αὐτῆς ὄργανον αἰσθα-
"νόμενον ἀορά τως αὐτὸ κινοῦσα, καὶ θνητῆς φύσεως περαι-
"τέρω προάγουσα τοῖς πράξεσιν. ϗ μὲν ἀλλ' ἐπειδὰν
"ἀπολυθεῖσα ϗ καθέλκοντος αὐτῇ βάρους ἐπὶ γῆν,
"καὶ περισκεπασμένη, χῶρον ἀπολάβῃ τ οἰκεῖον, τότε δὴ
"μακαρίας ἰσχύος καὶ παντελοῦς ἀκωλύτου μετέχει
"δυνάμεως, ἀόρατος μένουσα τοῖς ἀνθρωπίνοις ὄμμα-
"σιν, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Θεός. ϗδὲ γὰρ ἕως ἐστὶν ἐν σώ-
"ματι θεωρεῖται· παρέσεισι γὰρ ἀφανῶς, καὶ μὴ βλεπο-
"μένη πάλιν ἀπαλλάττεται, μίαν μὲ αὐτὴ φύσιν ἔχου-
"σα τῷ ἄφθαρτον, αἰτία δὲ σώματι γινομένη μετα-
"βολῆς. ὅταν γὰρ ἂν ψυχὴ παρασάψηται, τοῦτο ζῇ καὶ
"θάλλει· ὅταν δ' ἀπαλλαγῇ, μαραίνεται ἀποθνήσκον.
"τοσοῦτον παρέστιν αὐτῇ ἀθανασίας. ὕπνος δὲ τεκμή-
"ριον ὑμῖν ἔστω τ λόγων [b] σαφεστάτων, ἐν ᾧ ψυχαί, ταῖς
"σώματος [c] μὴ πειθαρχοῦσαι, ἡδίστην μὲ ἔχουσιν
"ἀνάπαυσιν ἐφ' ἑαυτῇ γενόμεναι. Θεῷ δ' ὁμιλοῦσαι κατ'
"συγγένειαν πάντῃ μὲ ὑπερίπτασι, πολλὰ δὲ τ ἐσομέ-
"νων προθεσπίζουσι. τί δὲ δὴ δεδιέναι θάνατον, τῷ ἐν
"ὕπνῳ γινομένην ἀνάπαυσιν ἀγαπῶντας; πῶς δὲ οὐκ
"ἀνόητόν ἐστι, τ ἐν τῷ ζῆν ἐλευθερίαν διώκοντας, τ αἰδῶ
"φθονεῖν ἑαυτοῖς; ἔδει μὲ οὖν [d] ἡμᾶς, οἴκοθεν πεπαιδευ-
"μένους, ἄλλοις [ἐπὶ] προθύμους τ θεοῦ θάνατον ἑτοι-
"μότητος. ϗ μὲν ἀλλ' εἰ καὶ τ προθύμ τ ἀλλοφύλων
"δεόμεθα πίστεως, βλέψωμεν εἰς Ινδοὺς τοὺς σοφίαν ἀσκεῖν
"ὑποκριμένους. ἐκεῖνοί τε γὰρ ὄντες ἄνδρες ἀγαθοί, τ μὲ
"ἐν ζῆν χρόνον, ὥσπερ ἀναγκαίαν τινὰ [e] τῇ φύσει λει-
"τουργίαν ἀκουσίως ὑπομένουσι· σπεύδουσι δὲ τὰς ψυ-
"χὰς ἀπολύσαι τ σωμάτων, ϗ μηδενὸς αὐτοὺς [f] κατεπεί-
"γοντος κακοῦ, μηδὲ ἐξελαύνοντος, πόθῳ τ ἀθανάτου
"διαίτης, προλέγουσι μὲ τοῖς ἄλλοις, ὅτι μέλλουσιν [g] ἀπιέ-
"ναι, καὶ ἔστι ὁ κωλύσων οὐδείς· ἀλλὰ πάντες αὐτοὺς εὐ-
"δαιμονίζοντες, πρὸς τοὺς οἰκείους ἕκαστοι διδόασιν ὅτι-
"τιὰς. ἅτε βεβαίαν καὶ ἀληθεστάτην ταῖς ψυχαῖς
"τὴν μετ' ἀλλήλων [h] συ) διαιταν πεπιστεύκασιν. οἱ δὲ,
"ἐπειδὰν [i] ἐπισχύσωσι τ ὀστεπαλμθύσαι αὐτοῖς, πυρὶ δ
"σῶμα [k] παραδόντες, ὅπως δὴ καὶ καθαρωτάτην ἀπο-
"χρίσωσι δ σώματος τὴν ψυχήν, ὑμνήμενοι τελευτῶσι.
"ῥᾷον γὰρ οἰκείους εἰς τ θάνατον οἱ φίλτατοι προπέμ-
"πουσιν ἢ τ ἄλλων ἀνθρώπων [l] ἕκαστος τοὺς πολίτας εἰς
"μακίστην ἀποδημίαν· καὶ σφᾶς μὲ αὐτοὺς δακρύουσι,
"κείνους δὲ μακαρίζουσιν, ἤδη τῷ ἀθανάτου τάξιν
"ἀπολαμβάνουσας. ἀρ' οὖν οὐκ αἰδεσθησόμεθα χεῖρον Ινδῶν

φρο-

a Συναναπίμπλαται Voſſ. Vat. & Bod. b Ita ex MSS. σαφηνέστατ@ in Editis. c Illud μὴ non agnoſcunt Big. & Voſſ. d Ὑμᾶς Big. Bod. & Voſſ. contra quam Ruf. e Illud τῇ è Codd. MSS. f Κατεχόντ@ Big. & Voſſ. g Ita Big. & Voſſ. ἀπιέναι in Editis Aliiſque. h Εἶναι deeſt Big. & Voſſ. i Ἀκμάσωσι Big. & Voſſ. k Παραδιδόντες Big. & Voſſ. l Ἕκαστοι Vat.

a Ita

"φρονῆντες, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀτολμίας τὰς πατρίους
"νόμους, οἱ πᾶσιν ἀνθρώποις εἰς ζῆλον ἤκουσιν, αἰσχρῶς ὑβρί-
"ζοντες; ἀλλ' εἴγε καὶ τὰς ἐναντίας ἐξ ἀρχῆς λόγους
"ἐπαιδεύθημεν, ὡς ἄρα μέγιστον ἀγαθὸν ἀνθρώποις ὀφείλει ὂν
"ζῆν, συμφορὰ δ' ὁ θάνατος· ὁ γοῦν καιρὸς ἡμᾶς
"τῶν ἀναγκαίων φέρειν εὐκαρδίως αὐτὸν, θεοῦ γνώμῃ καὶ
"κατ' ἀνάγκας τελευτήσαντας. πάλαι γάρ, ὡς ἔοικε,
"κατὰ τοῦ κοινοῦ παντὸς Ἰουδαίων γένους, οὕτω ἔθετο τοῦ
"θεοῦ. ὡς δ' ἡμᾶς οὐ ζῆν ἀπαλλάξαι μὴ
"μέλλοντας αὖθις χρῆσθαι κατὰ τρόπον. μὴ γὰρ αὐτοῖς
"ὑμῖν ἀνάπτετε τὰς αἰτίας, μηδὲ χαρίζεσθε τοῖς Ρω-
"μαίοις, ὅτι πάντας ἡμᾶς ὁ τοῦδε αὐτοὺς πόλεμος διέ-
"φθειρεν. οὐ γὰρ ἐκείνων ἰσχύϊ ταῦτα συνεβέβηκεν, ἀλλὰ
"κρείττων αἰτία γενομένη τὸ νικᾶν ἐκείνοις δοκεῖν παρέ-
"σχηκεν. ποίοις γὰρ ὅπλοις Ρωμαίων τεθνήκασιν ⓐ Καί-
"σαρειαν Ἰουδαῖοι κατοικοῦντες· ἀλλὰ οὐδὲ μελλήσου-
"σας αὐτοὺς ἐκείνων [b]ἀφίστασθαι, μεταξὺ δὲ τὴν ἑβδό-
"μην ἑορτάζοντας, ὃ πληθος τῶν Καισαρέων ὑπεδέξα-
"το, μηδὲ χεῖρας αἰτιάσεσθαι ἅμα γυναιξὶ καὶ τέ-
"κνοις κατίσχαναν, οὐδὲ αὐτοὺς Ρωμαίους ὀνησάμε-
"νοι, οἱ μόνους ὡς ἡμᾶς ἡγοῦντο πολεμίους τοὺς ἀφεσ-
"κότας; ἀλλὰ φήσει τις ὅτι Καισαρεῦσιν ἰδίᾳ ἀεὶ ἀφ-
"ορμὰς πρὸς τοὺς παρ' αὐτοῖς, καὶ δι' ἁρπαγῆς λαβόμενοι
"τὸ παλαιὸν μῖσος ἀπεπλήρωσαν. τί οὖν τοὺς ἐν Σκυ-
"θοπόλει φῶμεν; ἡμῖν μὲν γὰρ ἐκεῖνοι ἀφ' ἑτέρας Ἑλλήνας
"πολεμεῖν ἐτόλμησαν, ἀλλ' οὐ μετὰ τῶν συγγενῶν [c]ἡμῶν
"Ρωμαίους ἀμύνεσθαι. πολὺ τοίνυν ὤνησεν αὐτοὺς ἡ
"πρὸς ἐκείνους εὔνοια καὶ πίστις· ὑπ' αὐτῶν μέντοι
"πανοικεσίᾳ πικρῶς κατεφονεύθησαν, ταύτης τὴν συμμα-
"χίας ἀμοιβὴν ἀπολαβόντες. ἃ γὰρ ἐκείνοις [d]ὑφ' ἡμῶν
"ἐκώλυσαν, ταῦθ' ὑπέμειναν ὡς αὐτοὶ δράσαι θελήσαντες.
"μακρὸν ἂν εἴη νῦν ἰδίᾳ πρὸς ἕκαστον λέγειν. ἴσθι γὰρ ὅτι
"τῶν ὑπὸ Συρίᾳ πόλεων οὐκ ἔστιν ἥτις τοὺς παρ' αὐτῇ κατοι-
"κοῦντας Ἰουδαίους οὐκ ἀνῄρηκεν, ἡμῖν πλέον ἢ [e]Ρωμαίοις
"ὄντας πολεμίους. ὅπου γε Δαμασκηνοὶ μηδὲ πρόφα-
"σιν εὔλογον πλάσαι δυνηθέντες, φόνου μιαρωτάτου τὴν
"αὐτῶν πόλιν ἐπλησαν, ὀκτακισχιλίους· πρὸς τοῖς
"μυρίοις Ἰουδαίους ἅμα γυναιξὶ καὶ γενεαῖς ἀποσφάξαν-
"τες. τὸ δὲ ὑπὲρ Αἰγύπτῳ πλῆθος τῶν μετ' αἰτίας
"ἀνῃρημένων, ἐξ ὧν μυριάδας ἑξήκοντα ἐπιθανό-
"μεθα. καὶ κεῖνοι μὲν ἴσως ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς οὐδὲν
"ἀντίπαλον εὑρόμενοι τοῖς πολεμίοις ὅπως ἀπέθανον.
"τοῖς δ' ὅτι τῆς οἰκείας ὑπὲρ πρὸς Ρωμαίους πόλε-
"μον ἀρξάμενοι ἅπασί τε τοῦ ἐλπίδα νίκης ἐχυρᾶς
"παρασχεῖν [f]δυνάμεων οὐχ ὑπῆρξε; καὶ γὰρ ὅπλα,
"καὶ τείχη, καὶ φρούρια δυσάλωτοι κατασκευαί, καὶ
"φρόνημα πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδύνους
"[g]ἄτρεστον, πάντας πρὸς τοῦ ἐπόρασιν ἐπέρρωσεν.
"ἀλλὰ ταῦτα πρὸς βραχὺ χρόνον ἀρκέσαντα καὶ

"sapientia superemur, propriaque ignavia le-
"ges patrias, quæ omnibus hominibus æmulan-
"dæ veniunt, turpiter dedecoremus? Verum
"esto quod contrariis institutis educti fuerimus,
"ut vitam summum esse bonum crederemus,
"mortem vero calamitatem; attamen tem-
"pus nos adhortatur eam bono animo ferre,
"ut qui Dei voluntate & ex necessitate mo-
"rituri simus. Olim enim, ut verisimile est,
"contra Judæorum genus in universum hoc
"decretum tulit Deus; ut mortem oppetere-
"mus, qui vita quemadmodum oportet non
"eramus usuri. Nam haud fas est vobismet-
"ipsis causas adscribere, neque Romanis con-
"cedere, quod nos *fere* omnes absumpserit
"bellum contra illos gestum. non enim ex vi-
"ribus illorum ista acciderunt: sed causa for-
"tior interveniens illis præstitit, ut vincere vi-
"derentur. Quibus enim Romanorum armis
"perempti erant, qui Cæsaream incolebant
"Judæi: quos tamen ne defecturos quidem
"ab illis, dum vero diem septimum celebra-
"rent, aggressa Cæsareensium multitudo, non
"repugnantes cum conjugibus ac liberis ma-
"ctaverunt, neque ipsos reveriti Romanos,
"qui tantummodo sicuti nos hostes judica-
"bant qui defecerant? Sed dicet aliquis Cæ-
"sareensibus semper cum Judæis apud ipsos
"fuisse discordiam, captatoque opportuno
"tempore vetus odium exsaturasse. Quid ergo
"de Scythopolitanis dicemus? Nobiscum
"enim illi propter Græcos bellum gerere ausi
"sunt, ac non cum consanguineis nostris Ro-
"manos ulcisci. Multum igitur his profuit
"sua erga illos benevolentia ac fides: siqui-
"dem ab istis cum totis familiis acerbe truci-
"dati erant, pro auxilio suo hanc gratiam
"consequuti. nam quæ illos à vobis pati pro-
"hibuerunt, hæc passi sunt, velut ea ipsi com-
"mittere voluissent. Longum foret, si velim
"nunc separatim de singulis dicere. Nostis
"enim quod Syriæ civitatum nulla est, quæ
"non Judæos in ea habitantes occiderit, *eosque*
"nobis quam Romani magis inimicos. Siqui-
"dem Damasceni, cum ne causam quidem
"probabilem fingere potuissent, civitatem
"suam cæde maxime nefaria oppleverunt,
"octodecim Judæorum millibus cum conjugi-
"bus ac familiis trucidatis. Eorum autem
"multitudinem plagis in Ægypto peremptо-
"rum LX millium numerum excedere acci-
"piebamus. Et isti quidem fortasse in aliena
"terra, ubi nihil invenerant quod hostibus sui
"in auxilium objicerent, ita mortem obierunt.
"ubi vero, qui sua in terra bellum contra Ro-
"manos susceperunt, etiam omnibus unde fir-
"mæ victoriæ spem haberent nonne vires ad-
"erant? nam & arma & muri & castellorum
"structuræ inexpugnabiles, atq; indeterriti spi-
"ritus ad pericula pro libertate subeunda, cun-
"ctos ad defectionem fortius animarunt. Ve-
"rum ista cum ad breve tempus valuissent,
"nosque

a Ita *Big. Vat.* & *Voss.* συναγελάσας in *Editis Aliisque*. *b* Ita *Big.* & *Voss.* ἀφίστασθαι in *ceteris*. *c* Ita *Big.* & *Voss.* ὑμῶν in *reliquis*. *d* Sic *MSS.* ἀφ' ἡμῶν in *Editis*. ἀφ' ὑμῶν *Gall*. *e* Ita lego cum Cl. *Lowthio*. Ρωμαίοις in *Editis & MSS.* cum *Rufino*, qui vertit, *nobis quam Romanos* [*al. Romanis*] *plus inimicos*. *f* Illud δυνάμεων è *Cod. Big.* & *Voss.* ipse post ὑπῆρξε interrogationis notam posui. Prius erat δυναμένοις, quod sensum commodum non fundit. Ex *Rufini* versione (verbis istis expressa, *at omnibus qui domi cum Romanis bellum susceperе nihil deerat eorum quæ spem totam possent præbere victoriæ*) est qui legendum censet, ἀπάντων τοῦ τῶν ἐλπίδα νίκης ἰσχυρὰν παρασχεῖν δυνάμεων ὑπῆρξε. *g* Ατρεπτον *Big.* & *Voss.*

a Eo

"noſque ad ſpem excitaſſent, majorum malo-
"rum viſa ſunt principium. Omnia enim ca-
"pta erant, omniaque hoſtibus ſuccubuerunt,
"quaſi ut victoriam illis nobiliorem redderent,
"non in ſalutem eorum à quibus exſtructa
"erant apparata fuiſſent. Et in prælio qui-
"dem morientes beatos prædicari oportet. li-
"bertatem quippe defendentes, non prodentes,
"interiêre. Eorum vero multitudinis qui à
"Romanis ſubjugati erant quis non miſerea-
"tur? quiſve non, antequam eadem patiatur
"ac illi, mori properet? quorum quidam torti
"tamque igne quam verberibus cruciati perie-
"re; alii vero ſemeſi à beſtiis, ut illis in vi-
"ctum iterum objicerentur vivi, ſervati erant,
"ad riſum luſumque faciendum hoſtibus. Et il-
"lorum quidem miſerrimi habendi ſunt, qui
"adhuc vivunt; quibus mori non accidit,
"quod illis ſæpe optatum fuit. Ubi eſt autem
"illa magna civitas, gentis Judæorum univer-
"ſæ metropolis, tantis quidem murorum ſe-
"ptis munita, tot vero in mœnibus caſtella &
"magnas turres in propugnacula habens, bel-
"lique apparatum vix capiens, & tot homi-
"num myriadas pro ipſa pugnantium com-
"plectens? Quid de ea factum eſt, quam
"Deum habitaſſe credidimus? Radicitus ex
"fundamentis evulſa eſt, & id ſolum ejus mo-
"numentum relictum, caſtra ſcilicet illorum
"à quibus exciſa eſt jam reliquiis ejus impo-
"ſita. Senes vero infelices templi cineribus
"aſſident, & paucæ mulieres ad turpiſſimam
"*pudoris* injuriam ab hoſtibus reſervatæ. Hæc
"ſecum reputans quis noſtrûm ſolem aſpicere
"ſuſtinebit, etiamſi vivere ſine periculo poſ-
"ſit? Quis inimicus adeo patriæ, quis tam
"imbellis, aut parcus animæ, ut eum non pœ-
"niteat hucuſque vixiſſe? Atqui utinam omnes
"fuiſſemus mortui, priuſquam illam ſacram
"civitatem hoſtium manibus exſcindi videre-
"mus, priuſquam templum tanta impietate
"funditus erui. Sed quoniam ſpes non igno-
"bilis nos lactavit, quod forte poterimus pro
"ea hoſtes ulciſci, nunc autem evanuit, &
"nos ſolos ſubdidit neceſſitati, pulchre mori
"feſtinemus: noſtrimet ipſi miſereamur &
"conjugum & liberorum, dum nobis licet no-
"biſmetipſis miſericordiam adhibere. Ad mor-
"tem namque ipſi geniti ſumus, & quos ex
"nobis genuimus, eamque fugere ne fortunati
"quidem poſſunt: injuria vero & ſervitus &
"videre conjuges ad turpitudinem duci cum
"liberis, non eſt malum hominibus ex naturæ
"neceſſitate profectum, ſed iſta præ timidi-
"tate ſua perferunt, qui ante eos mori cum li-
"cuit noluere. Nos autem animi fortitudine
"valde elati à Romanis defecimus: & poſtre-
"mo nunc illis ad ſalutem hortantibus non pa-
"ruimus. Cui igitur non manifeſta eſt illo-
"rum ira, ſi nos vivos ſubjugare potuerint.
"Miſerandi quidem adoleſcentes erunt, quo-
"rum corporis vires ad multos ſufficient cru-
"ciatus: miſerandi autem provectiores, quo-
"rum ætas calamitates ferre non poterit. Vi-

"ταῖς ἐλπίσιν ἡμᾶς ἐπάραντα, μειζόνων ἀρχὴ κακῶν
"ἐφάνη. πάντα γὰρ ἦλω, καὶ πάντα τοῖς πολεμίοις ὑπέπε-
"σεν, ὥσπερ εἰς τὴν ἐκείνων εὐκλεεστέραν νίκην, οὐκ εἰς τὴν τῶν
"ἰδίων σωτηρίαν εὐτρεπισθέντα. καὶ τοὺς
"μὲν ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνήσκοντας εὐδαιμονίζειν προσῆ-
"κεν. ἀμυνόμενοι γὰρ καὶ τὴν ἐλευθερίαν ὑπὲρ τοῦ σέβεσθαι τε-
"θνήκασι. ὃ δὲ πλῆθος τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις γενομένων πῶς
"οὐκ ἂν ἐλεήσειεν; ἢ τίς οὐκ ἂν ἐπίσχοι τοῦ μὴ [a]ζῶ-
"τα παθεῖν ἐκείνοις ἀποθανεῖν; ὧν οἱ μὲν τρεβλούμενοι,
"καὶ πυρὶ καὶ μάστιξιν αἰκιζόμενοι, τεθνήκασιν· οἱ δ' ἀπὸ
"θηρίων ἡμίβρωτοι τοῖς δορυτέραν αὐτοῖς προφορὰν ζῶν-
"τες ἐφυλάχθησαν, γέλωτα καὶ παιδιὰν τοῖς πολεμίοις πα-
"ρασχόντες. ἐκείνων μὲν οὖν ἀθλιωτάτους ὑπολητέον
"τοὺς ἔτι ζῶντας, οἱ πολλάκις εὐχόμενοι τὸ θανάτου λα-
"βεῖν οὐκ ἔσχον. ποῦ δ' ἡ μεγάλη πόλις ἡ τοῦ παντὸς Ἰου-
"δαίων γένους μητρόπολις, ἡ τοσούτοις μὲν ἐρυμνὴ τειχῶν
"περιβόλοις, τοσαῦτα δ' αὐτῆς φρούρια καὶ μεγάθη πύρ-
"γων περιβεβλημένη, μόλις δὲ χωροῦσα τοὺς εἰς τὸν πόλε-
"μον παρασκευάς, τοσαύτας δὲ μυριάδας ἀνδρῶν ἔχου-
"σα τὸ ὑπὲρ αὐτῆς μαχομένων; τίνι γέγονεν ἡμῖν ἡ τὸ
"θεὸν ἔχειν οἰκιστὴν πεπιστευμένη; ποῦ ῥιζῶ[b]ν ἐκ βά-
"θρων ἀνήρπασαι, καὶ μόνον αὐτῆς μνημεῖον ὑπολέλειπται,
"ὁ τὸν ἀνηρικότων αὐτὴν στρατόπεδον, ἐπὶ τοῖς λειψάνοις
"ἐποικῆσαι. προσεδύσαι δὲ δύσηνοι τῇ ἀσεβῶ μὲν τεμένους
"παρανάθημα, καὶ γυναῖκες ὀλίγαι ποὸς ὕβριν αἰχίσην
"ὑπὸ τῶν πολεμίων τετηρημέναι. ζῶντα τίς ὀν νῷ βαλ-
"λόμενος ἡμῶν χαρτερήσει τὸ ἦλιον ὁρᾶν, καὶ δυνήσῃ ζῆν
"ἀκινδύνως; τίς ὅτου τὸ πατρίδος ἐχθρὸς, ἢ τίς ὅτου
"ἄναυδρος καὶ φιλόψυχος, ὃς μὴ καὶ σοὶ μόχθει νῦν
"ζῆσαι μετανοεῖν; ἀλλ' εἴθε πάντες ἐτεθνήκεμεν, πρὶν τὴν
"ἱερὰν ἐκείνην πόλιν χερσὶν ἰδεῖν καθασκαπτομένην πο-
"λεμίων, [c]πρὶν τὸν ναὸν τὸν ἅγιον ὕπας ἀνοσίως ἐξορυσσό-
"μενον. ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς οὐκ ἀγεννὴς ἐλπὶς ἐδυκόλυνεν ὡς
"τάχα τῶν δυνησο[d]μένων πολεμίους ὑπὲρ αὐτῆς ἀμυνε-
"σθαι, φρόδον δὲ γέγονε νῦν, καὶ μόνους ἡμᾶς [e]ὅπου τῆς
"ἀνάγκης καταλέλοιπε, ποιήσωμεν καλῶς ἀποθανεῖν·
"ἐλεήσωμεν ἡμᾶς αὐτούς, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰς γυναῖ-
"κας, ἕως ἡμῖν ἔξεστι πρὸ ἡμῶν αὐτῶν λαβεῖν τὸ ἔλεον.
"[f]ὅπου μὲν γὰρ θάνατον ἐγεννήσαμεν, καὶ τοὺς ἐξ [g]αὐτῶν ἐγεν-
"νήσαμεν, καὶ τοῦτον οὐδὲ τοῖς εὐδαιμονοῦσιν ὅσιον ἀφαφυγεῖν.
"ὕβρις δὲ καὶ δουλεία, καὶ τὸ βλέπειν γυναῖκας εἰς αἰσχύνην
"ἀγομένας μετὰ τέκνων, οὐκ ἔστιν ἀνθρώποις κακὸν οὐκ
"φύσεως ἀναγκαῖον, ἀλλὰ ζῶσι διὰ τὴν αὐτῶν [h]δει-
"λίαν ὑπομένουσιν, οἱ παρὸν περὶ αὐτῶν ἀποθανεῖν μὴ
"θελήσαντες. ἡμεῖς δ' ἐπ' ἀνδρείᾳ μέγα φρονοῦντες Ῥω-
"μαίων ἀπέστημεν, καὶ τὰ τελευταῖα νῦν ὅτι σωτηρίας
"παρακαλούμενοι ἡμᾶς, οὐ ὑπακούσαμεν. τίνι τοίνυν
"οὐκ ἔστιν ὁ θυμὸς αὐτῶν πρόδηλος, εἰ ζῶντας ἡμῶν κρα-
"τήσουσιν. ἄθλιοι μὲν οἱ νέοι τὸ ῥώμης τῶν σωμάτων εἰς
"πολλὰς ἡλικίας ἀρκέσοντες· ἄθλιοι δ' ὁ παρηκμακότες,
"φέρειν τὰ ἡλικίας ταῖς συμφοραῖς οὐ δυναμένης. ὄψε-
"ται

a Eo modo *Vat.* πῶτα in *cæteris*. b Περὶ βῶν. *Bod.* c Ita *Bod. Vat.* & *Rhed.* ὑπὸ in *Editis Aliisque*. d Ita ſcribendum cenſui. antea erat αὐτῶν. e Δειλίαν pro δυλείαν reposui ex *Codd. Rhed. Vat.* & verſione *Ruffini*, quæ ſic ſe habet, *ſed hæc ſua timiditate perferunt* &c.

a Διὸ-

"ταῖ τις γυναῖκα τοῦς βίαν ἀγομένῳ, φωνῆς ἐπακού-
"σει τέκνων, πατέρα βοῶντος χεῖρας [a] δεδεμένον· ἀλλ'
"ἔως εἰσὶν ἐλεύθεραι καὶ ξίφος ἔχουσι, καλὴν ὑπηρεσίαν
"[b] ἡμῖν [c] ὑπηρετήσουσαν. ἀδούλωτοι μὲν τοῦ τὸν πολε-
"μίων ἀποθάνωμεν, ἐλεύθεροι δὲ μὴ τέκνων καὶ γυναι-
"κῶν δ' ζῆν συνεξέλθωμεν. ταῦθ' ἡμᾶς ὁ νόμοι κε-
"λεύουσι, ταῦθ' ἡμᾶς γυναῖκες καὶ παῖδες ἱκετεύουσι. τὴ-
"την τ' ἀνάγκην Θεὸς ἀπέσταλκε, τὴν δὲ Ρωμαῖοι τὴν αὖ-
"τὴν θέλουσι, καὶ μή τις ἡμῶν τοῦ τ' ὀλώσεως ἀποθά-
"νῃ δεδοίκασι. σπεύσωμεν οὖν, ἀντὶ τ' ἐλπιζομένης αὖ-
"τοῖς καθ' ἡμῶν ἀπωλείας, ἔκπληξιν δὲ θανάτου καὶ
"θαῦμα τῆς τόλμης καταλιπεῖν.

"debit alius conjugem ad vim patiendam ab-
"ductam; alius manibus revinctis vocem filii
"patrem implorantis exaudiet: ſed dum li-
"beræ ſunt & gladios habent, pulchrum mi-
"niſterium nobis præbeant. Expertes quidem
"ſervitutis hoſtium moriamur; in libertate
"vero una cum liberis & conjugibus vita de-
"cedamus. Hæc nobis leges præcipiunt, hæc
"à nobis conjuges ac liberi deprecantur. ho-
"rum neceſſitatem Deus injecit, his contra-
"ria Romani volunt, & ne quis noſtrûm ante
"excidium pereat metuunt. Feſtinemus igi-
"tur eis, pro ſperata potiundi noſtri voluptа-
"te, ſtuporem incutere ex morte, & admira-
"tionem relinquere ex audacia.

λε'. ΚΕΦ. θ'.

Οπως οἱ κατὰ τὸ φρούριον πεισθέντες τοῖς λόγοις Ελεα-
ζάρου, πλὴν δύο γυναικῶν καὶ παιδίων πέντε, πάντες
ἑαυτοὺς ἀπέσφαξαν.

CAP. IX.

Quomodo ii qui in caſtello erant, verbis Eleazari perſuaſi, omnes, præter duas mulieres & quinque pueros, ſibi mortem conſcivere.

ΕΤΙ γὰρ βουλόμενον αὐτὸν πάντες ὑπετέμνοντο, καὶ πρὸς τὴν πρᾶξιν [d] ἤπειγον, ἀνεπισχέτῳ τινὸς ὁρμῆς πεπληρωμένοι, καὶ [e] δαιμονῶντες ἀπήεσαν, ἄλλος [f] πρὸ ἄλλου φθάσαι γλιχόμενος, καὶ ταύτην ἐπίδειξιν εἶναι τὴν ἀνδρείας καὶ τὴν εὐβουλίας νομίζοντες, ὃ μή τις ἐν ὑστάτοις γενόμενος ὀφθείη. τοσοῦτος αὐτοῖς γυναικῶν καὶ παίδων καὶ τὴν αὐτῶν σφαγῆς ἔρως ἐνέπεσεν. καὶ μὴν ὡς ἄν τις φήθη τῇ πράξει προσόντες ἠμβλυώθησαν, ἀλλ' ἀπεῖχε τὸ γνώμην διαφυλάξαι, οἷαν εἶχον τῶν λόγων ἀκροώμενοι, τὸ μὲν οἰκεῖον καὶ φιλοστόργον πάθος ἅπασι προσγενόμενον, τὸ λογισμῷ δ' ὡς τὰ κρείττω βουλομένου τοῖς φιλτάτοις ὑπερατεῖναι. ὁμοῦ γὰρ ἠσπάζοντο γυναῖκας προσπυνθανόμενοι, καὶ τέκνα [g] προσαγκαλίζοντο, τοῖς ὑστάτοις φιλήμασιν ἐμφυόμενοι καὶ δακρύοντες. ὁμοῦ δὲ, καθάπερ ἀλλοτρίαις χερσὶν ὑπουργοῦμενοι, συνετέλουν τὸ βούλευμα· τὴν ὀδύνην ὧν πείσονται κακῶν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις [h] γενόμενοι, προμύθιον τοῦ μὴ κλαυσεῖν ἀνάγκης ἔχοντες. καὶ πέρας οὐδεὶς τηλικοῦτο τολμήματος ἦτιον εὑρέθη· πάντες δὲ ἅμα τοῖς οἰκειοτάτοις διεξῆλθον. ἄθλιοι μὲν ἀνάγκης, οἷς αὐχεῖ γυναῖκας ταῖς αὐτῶν καὶ τέκνα κλεῖναι, κακῶν ἔδοξεν εἶναι τὸ κυφόταλον. ὅτοι δὲ τοίνυν τὸ ὀδὶ τοῖς πεπραγμένοις οὐδαμῶς ὀδυνᾶσθαι φέροντες, καὶ τοὺς ἀνῃρημένους νομίζοντες ἀδικεῖν, κἂν βραχὺ αὐτοῖς ἔτι χρόνον ὀφείλησαν, ταχὺ μὲν τῷ κλῆσιν ἅπασαν εἰς ταὐτὸ [i] συρρύσαντες πῦρ εἰς αὐτὰ ἐβάλλον· κλήρῳ δ' ἐξ αὐτῶν ἑλόμενοι δέκα τοὺς ἁπάντων σφαγεῖς ἐσομένους, καὶ γυναικί τις αὐτὸν καὶ παισὶ κειμένοις προσπεσὼν, καὶ τὰς χεῖρας περιβαλών, παρεῖχον ἑτοίμους τὰς σφαγὰς, τοῖς τῷ δύσηνον ὑπουργίαν ἐκπλοῦσιν. οἱ δὲ ἀτρέπτως πάντας φονεύσαντες, ἔκριναν αὐτὸν [k] ἐπ' ἀλλήλοις τοῦ κλήρου νόμον θέσθαι, ἵν' ὁ λαχὼν τοὺς ἑνέα κλεινὰς ἑαυτὸν ὅτι πᾶσιν ἀνέλῃ. πάντες ὕπνος ἐθάρρουν ἑαυτοῖς, μήτ' εἰς τὸ δρᾶν, μήτ' εἰς

Finita oratione Eleazari, qua ſuos ad mutuam cædem ſtimulat, miro impetu ad facinus feruntur.

IPſum, cum in adhortatione pergere vellet, omnes interpellabant, & effrenato quodam impetu pleni ad rem agendam feſtinabant, dæmonioque afflati abierunt, alius alium prævenire cupiens, *ſinguli* hoc fortitudinis rectique conſilii argumentum eſſe apertum exiſtimantes, ne quis inter extremos conſpiceretur: tantus eos & conjugum & liberorum & propriæ cædis amor invaſit. Sed nec, id quod aliquis putaverit, retundebatur impetus cum ad facinus accederent, ſed eam fixam in animis ſervavere ſententiam, quam, cum dicta perciperent, habuerunt: proprio quidem & naturali afflatu cunctis permanente; cogitatione vero iſta, quod optime liberis conſuluiſſent, prævalente. Simul enim cum amplexibus uxores ſalutabant, & liberos ulnis ſuis excipiebant, oſculis extremis cum fletu inhærentes. ſimulque, tanquam manibus alienis juſſa peragentes, volentes eos configebant: malorum, quæ ſubditi hoſtibus paſſuri fuerunt, cogitationem habentes pro ſolatio neceſſitatis qua ad cædem adigebantur. Denique nemo inventus eſt qui tam immane facinus patrare non audebat: cuncti autem conjunctiſſimos transfixere. Miſeri, quibus id neceſſe erat; quibuſque uxores ſuas atque liberos manibus ſuis occidere, malorum videbatur eſſe leviſſimum. Iſti igitur dolorem ex iis quæ perpetrarunt non jam ferentes, & interfectos læſos exiſtimantes, ſi vel breviſſimum tempus eis forent ſuperſtites, ſtatim quidem cum opes univerſas congeſſiſſent ignem eis injiciunt: & decem viris ſorte delectis à quibus omnes macta rentur, cum ſinguli ſe juxta conjuges ac liberos humi jacentes proſtraviſſent, eoſque complexibus tenuiſſent, ſine mora jugulum dabant illis, qui miſerum miniſterium obierunt. Iſti autem, intrepide cunctis occiſis, eandem ſortis legem alii erga alios ſtatuerunt, ut, cui id ſorte evenerat, novem *ſociis* interfectis ſemet ſuper omnes occideret. ita omnes ſibi confidebant, ut neque in audendo neque in ſuſti-

Decem electi ad jugulationem omnium.

a Δεδεμένων Bod. b Ita cum Ruſino. antea erat ὑμῖν. c Υπηρετησάτωσαν Vat. & Bod. d Ηπείγοντο Big. Vat. Rhed. & Voſſ. e Δαιμονιῶντες Bod. f Πρὸς ἄλλου Big. Bod. & Voſſ. g Antea erat προσπαγκαλίζοντο. h Ita Big. & Voſſ. γενόμενοι in Editis. i Συναθροισαντες Zonar. k Επ' ἀλλήλοις Big. & Voſſ.

ſuſtinendo facinore alius alii præſtaret. Et ad extremum cæteri quidem jugula ſuppoſuerunt; unus vero iſque noviſſimus, multitudine jacentium circumſpecta, ne quis forte in multa cæde ſupereſſet qui ſuæ manûs egeret, ut intellexit omnes occiſos, regiam incendit, valida vero manu adacto per totum corpus enſe, prope ſuos occidit. Et illi quidem perierunt, nullam credentes animam ex numero ſuo Romanis ſubditam reliquiſſe. Latuit autem una mulier grandæva, & alia quædam Eleazari cognata, doctrina & ſapientia pleriſque mulierum præſtans, & quinque pueri in cuniculis, qui aquam ſub terra potui ducebant, abditi, cum alii cædibus occupatas mentes haberent, qui erant nongenti numero & ſexaginta cum mulieribus ſimul ac pueris. Atque hæc calamitas accidit quintodecimo die Xanthici menſis.

Perſona quæ eadem effugium.

Cades die decimo Aprilis.

2. Romani autem adhuc pugnam exſpectantes, mane, ſub armis exiſtentes, & ab aggeribus ſcalarum pontibus junctis, impetum *in caſtellum* faciebant. Cum autem hoſtium neminem cernerent, ſed circumquaque magnam ſolitudinem, ignemque intus & ſilentium *animadverterent*, illos, quid factum eſſet, conjicere fugiebat; tandemque ululatum, velut ad impulſum arietis, dederunt, ſi quem forte intus provocarent *& elicerent*. Clamorem autem ſenſerunt mulierculæ, atque, è cuniculis emerſæ, factum Romanis ut erat indicarunt, altera earum qualiter omnia dicta erant & quomodo geſta narrante manifeſte. Non tamen facile illi auſcultabant, ausûs magnitudini parum credentes, ignemque exſtinguere conabantur, & per hunc ſecta via cito regiam ingreſſi ſunt. Cumque in cæſorum multitudinem incidiſſent, non ut de hoſtibus gaudio geſtiebant; ſed generoſum *virorum* conſilium inque tot numero, qui intrepidum facinus patrarent, mortis contemptum ſunt admirati.

τὸ παθεῖν, [a] ἄλλοι ἄλλᾳ ἀφέρειν. ἡ τέλος, οἱ μὲ τὰς σφαγὰς ὑπέδυς, ὁ δ' εἰς ἡ τελευταῖος, τὸ πλῆθος τ κυμένων [b] διαθρήσας, μή τις ἐπὶ τὸ πολλῷ φόνῳ τ αὐτ λείπεται χειρὸς δέοιτο, ὡς ἔγνω πάντας ἀνῃρημένους, [c] πῦρ μὲ τοῖς βασιλείοις ἐνίησι· ἀθρόᾳ δὲ τῇ χειρὶ [d] δι' αὐτῆς παντὸς ἐλάσας τὸ ξίφος, πλησίον τ οἰκείων κατέπεσε. ἡ οἱ μὲ ἐπιθήκης ὑπολειφθέντες [e] σὺν ἑλεμίαν ψυχὴν ἐστοχείσιον ἐξ αὐτῶν Ρωμαίοις καταλιπεῖν. ἔλαθε δὲ γυνὴ πρεσβύτις [f] ἡ συγγενὴς ἑτέρα τις Ελεαζάρου, φρονήσει ἡ παιδείᾳ πλείστων γυναικῶν διαφέρουσα, ἡ πέντε παιδία τοῖς ὑπονόμοις, οἱ ποτὸν ἦγον ὕδωρ διὰ γῆς, [g] ἐγκαλαχρυβῆναι, τ ἄλλων πρὸς τῇ σφαγῇ τὰς διανοίας ἐχόντων, οἱ τ ἀριθμοὶ ἦσ [h] ἐξήκοντα πρὸς τοῖς ἐπτακοσίοις, γυναιξὶν ἅμα ἡ [i] παιδίοις αὐτοῖς συναριθμούμενοι. ἡ ὃ πάθος ἐπράχθη, πεντεκαιδεκάτῃ Ξανθικοῦ μηνός.

Judæa tota ſubacta & pacata.

FActo autem ad hunc modum excidio, in caſtello quidem præſidium dux relinquit, ipſe vero cum exercitu Cæſaream profectus eſt. Nec enim quiſquam ſupererat in illa regione hoſtium, ſed jam tota ex bello longo fuerat ſubverſa, quod in cauſa erat ut multos, etiam loca procul remota incolentes, perturbatio attingeret ac periculum. Nam & Alexandriæ in Ægypto poſtea accidit, ut multi Judæorum cæderentur. Iſtos enim ex ſicariorum factione, qui illic effugium aſſequi potuerunt, non ſatis erat in tuto eſſe; verum & iterum novas res moliebantur, & multis hoſpitum

Sicarii fugæ ſe recipiunt Alexandriam, & illic turbas cient.

Β'. Οἱ δὲ Ρωμαῖοι, μάχην ἐπὶ προσδοκῶντες, ὑπὸ λς'. ἡ ἕως ἀφωπλισμένοι, ἡ τὰς ἀπὸ τ χωμάτων ἐφόδους ταῖς ὑπερθύραις γεφυρώσαντες, προσβολὴν ἐποίουν. βλέποντες δ' οὐδένα τ πολεμίων, ἀλλὰ δεινὴν παντοχόθεν ἐρημίαν, ἡ πῦρ ἔνδον ἡ σιωπὴν, ἀπόρως εἶχον ὃ γενησόμενον συμβαλεῖν· ἡ τέλος [k] ὡς εἰς ἄφνω βοῆς ἠλάλαξαν, εἴ πως τ ἔνδον προκαλέσαιντο. ἡ δὲ βοῆς ἀθρόησις ἦν τοῖς γυναίοις, καὶ τ ὑπονόμων [l] ἀναδύσασαι, ὅ προεχθὲν, ὡς ἦκε, πρὸς τοὺς Ρωμαίους ἐμήνυον, πάντα δ' ἐπέρας, ὡς ἐλέχθη καὶ πῶς πόθεν ἐπράχθη, σαφῶς ἀπαγγέλλουσαι. ὡ μὲν ῥᾳδίως αὐτῇ προσέσχον φ μεγέθ τ τολμήματος ἀπιστοῦντες, [m] ἐπεχείρουν τε σβεννύναι, καὶ ταχέως ὁδὸν δι' αὐτῆς τεμόντες, τ βασιλείων οὐτοὶ ἐγένοντο. καὶ τῷ πλήθει τ πεφοιτευμένων ἐπιτυχόντες, οὐχ ὡς ὅτι πολεμίοις ἥδησ· τλὼ δὲ γενναιότητα τοῦ βουλεύματος, καὶ ἡ ἐν τοσούτοις ἀτρεπτον ὅτι τ ἔργων ἐθαύμασαν ἡ θανάτου καταφρόνησιν.

XXIX. **CAP. X.** **ΚΕΦ. ί.**

Quomodo apud Alexandriam multi ſicariorum, qui eo confugerant, diſcrimen adierunt: propterea templum, illic olim conditum ab Onia pontifice, deſtructum erat.

Οπως καὶ κατὰ τλὼ Αλεξάνδρειαν τῶν σικαρίων συμφυγόντων πολλοὶ μὴ ἐκινδύνευσαν· κατελύθη ἡ ἀφ' οὗ τοῦτο, καὶ ὁ παρὰ τ ἀρχιερέως Ονίου κτισθεὶς πάλαι ναὸς [n] ἐκεῖσε.

ΤΟιαύτης δὲ τ ἁλώσεως γενομένης, ὅτι μὲ ἡ φρουρεῖν καταλείπει φυλακὴν ὁ στρατηγὸς, αὐτὸς δὲ μὴ τ δυνάμεως ἀπῆλθεν εἰς Καισάρειαν. οὐδὲ γὰ ὑπελείπετό τις τ χῶ ἡ χώρα πολεμίων, ἀλλ' ἤδη πᾶσα διὰ μακρῆ ἡ πολέμου κατέφραπο, πολλοῖς ἡ τ ἀποστάταις κατοικίζοντα, αἴσθησιν ἡ κίνδυνον παραχῆς παραχοίλος. ἔτι δὲ ἡ τοῖς Αλεξάνδρειαν τ ὁ Αἰγύπτῳ, μὴ λζ'. ζῶντα συνέβη πολλοὺς Ιουδαίων ἀποθανεῖν. τοῖς γὰρ ἐκ τ σικαρίων τ στάσεως ἐκ διαφυγεῖν δυνηθεῖσιν ἦν ἀπύχρη ὃ σύζυγος· πάλιν δὲ χρηστοῖς ἐπεχείρουν ταράσσειν, ἡ πολλοὺς τ ὑπο-

a Ita cum Cl. *Lowthio.* ἄλλως in *libris.* *b* Eo modo *Big. Vat.* & *Zonar.* διαθρήσεως in *Editis Aliiſque.* *c* Ita *Big. Voſſ. Ruſ.* & *Zonar.* πῶς μὲ πολὺ τοῖς in *Editis Aliiſque.* *d* Δι' ἑαυτῆ *Big. Voſs.* & *Zonar.* δι' αὐτῆ in *Editis.* *e* Οὐδὲν ἦκον ψυχὴν *Big. Vat.* & *Voſſ.* *f* Καὶ τις ἑταῖρα *Zonar.* *g* συγγενὴς ἑταῖρά τις *Big* & *Voſſ.* *g* Ἐγκαταμυχθῆναι juxta *Zonaram.* Eſt qui τῷ ἐγκαταμυχθῆναι legendum cenſet. *h* Διακόσιοι ὡσὶ ἑξήκοντα *Zonar.* ἑξήκοντα ὡσὶ τοῖς πενταμυρίοις *Big.* & *Voſs.* *i* Ita cum *Big. Voſſ.* & *Zonara.* παιδίων in *Editis Aliiſque.* *k* Illud ὡς è *Codd. MSS.* *l* Antea erat ἀναδῦσαι. *m* Ita *Big. Vat. Voſſ.* & *Bod.* ἠπείρουν in *cæteris.* *n* Quia in Alexandriæ præfectura exſtructum erat templum, forte illud Alexandriæ ſitum dicebant. *Seldenus* in lib. 1. *de Succeſſ. in ponif. Hebr.* p. 161.

a Αὐτῇ

τ̃ ὑποδεξαμένων ἔπειθον τ̀ ἐλευθερίας ἀντιποιεῖσθαι, ἢ Ρωμαίους μ̀ μηδὲν χρείττους [a]ἑαυτ̃ ὑπολαμβάνειν, Θεὸν δὲ μόνον ἡγεῖσθαι δεσπότην. ἐπεὶ δ' αὐτοῖς τ̃ ἤδη ἀφανῶν τινες [b]Ιουδαίων ἀντέβαινον, τοὺς μ̀ ἀπέσφαξαν, τοῖς δ' ἄλλοις ἐπέκειντο πρὸς τ̀ ἀπόστασιν προκαλοῦντες. ὁρῶντες δ' αὐτ̃ τ̀ ἀπόνοιαν οἱ πρωτεύοντες τ̀ γερουσίας, οὐκ ἔτ' ἀσφαλὲς αὐτοῖς ὑπέμενον περιφρᾶναι, ἀλλὰ πάντας ἀθροίσαντες εἰς ἐκκλησίαν τοὺς Ιουδαίους, ἤλεγχον τ̀ ἀπόνοιαν τ̀ σικαρίων, πάντων αἰτίους ἀποφαίνοντες ἐκείνους τ̀ κακῶν· " ἢ νῦν, ἔφασ, αὐτούς, ἐπεὶ γ δὲ πεφευγότες τ̀ " σωτηρίας ἐλπίδα βεβαίαν ἔχουσι, γνωσθέντες γ ὑπὸ " Ρωμαίων εὐθὺς ἀπολεῖσθαι, τ̀ αὐτοῖς προσκρούσης συμ- " φορᾶς ἀναπιμπλάναι τοὺς μηδενὸς τ̃ ἁμαρτημ[τ̃] μέχρι " χόλιας." φυλάξαι τοίνυν τ̀ ἐξ αὐτῶν ὄλεθρον ὁ πλῆθος παρεκάλουν, ἢ περὶ αὐτ̃ πρὸς Ρωμαίους ἀπολογήσασθαι τ̃ τῶν προδόσ. [c]συνιδόντες δὲ τ̀ κινδύνου τ̀ μέγεθος, ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, ἢ μετ' πολλῆς ὁρμῆς ὅτι τοὺς σικαρίους [d]αἴξαντες, συνήρπαζον αὐτούς. τ̀ δ' ἑξακόσιοι μ̀ εὐθὺς ἑάλωσαν, ὅσοι δ' εἰς τ̀ Αἴγυπτον ἢ τοὺς ἐκ Θήβας διέφυγον, ἐκ εἰς μαχαίρας συλληφθέντες ἐπατήχθησαν· ἐφ' ᾧ ἐκ ἔστιν ὅς γ τ̀ καρτερίαν, ἢ τ̀ εἴτε ἀπόνοιαν εἴτε τ̀ γνώμης τινὶ ἰσχυρὰ χρὴ λέγειν, ἢ κατεπλάγη. πάσης γὰρ ἐπ' αὐτοὺς βασάνου ἢ λύμης τ̃ σωμάτων ὀπτιονθεύσης, ἐφ' ἓν τοῦτο μόνον, ὅπως αὐτ̃ Καίσαρα δεσπότην ὁμολογήσωσιν, ὑπ' εἰς ὠδίνησεν, ὑπ' [e]ἐμέλλησεν εἰπεῖν, ἀλλὰ πάντες ὑφῆπται τ̀ ἀνάγκης τ̃ αὐτ̃ γνώμην διεφύλαξαν, ὥσπερ ἀναισθήτοις σώμασι, χαιρούσῃ μονωχὶ τῇ ψυχῇ τὰς βασάνους καὶ τὸ πῦρ δεχόμενοι. μάλιστα δ' ἡ τ̃ παίδων ἡλικία τοὺς θεωμένους ἐξέπληξεν. ὑπ' γ ἐκείνων τις ἐξενικήθη, Καίσαρα δεσπότην ἐξονομάσαι. τοσοῦτον ἄρα τῆς τ̃ σωμάτων ἀσθενείας, ἡ τῆς τόλμης ἰσχὺς ἐπεκράτ.

Sicariorum in Cæsarem odium.

ignobiles iis adversarentur, illos quidem occiderunt, aliis vero instabant ad defectionem eos stimulantes. Illorum autem vecordiam & amentiam cum viderent senatûs primores, haud amplius sibi tutum esse arbitrabantur rem negligere; sed, Judæis omnibus ad concionem vocatis, sicariorum temeritatem arguebant, illos omnium malorum causam esse demonstrantes: " & nunc, ajebant, illos, (quoniam " ne quidem si fugissent certam spem salutis " habere videantur, à Romanis etenim cogni- " tos statim perituros esse) sibi debita calami- " tate replere eos qui nullius fuissent delicti " participes." Populum itaque hortabantur, ut exitium ab illis *imminens* caverent, atque semet illorum traditione Romanis excusarent. Intellecta periculi magnitudine dictis paruerunt, multoque impetu in sicarios facto eos corripiebant. illorumque sexcenti quidem statim capti sunt; quotquot vero in Ægyptum Thebasque illius regionis effugerant, non multo post comprehensi reductique sunt: quorum non est qui *animi* duritiam, sive desperatio sive voluntatis pertinacia sit dicenda, non obstupescat. Nam omni genere tormentorum & corporis vexatione in eos excogitata, ob hoc solummodo, ut Cæsarem dominum agnoscerent, nemo cessit, neque *id* dicere velle visus est; sed omnes animos necessitate superiores conservarunt, *ut qui corporibus sensu carentibus, animabus tantum non lætitia gestientibus cruciatus ignemque susciperent. Maxime autem puerorum ætas spectatores obstupefecit. nam ne ab illorum quidem ullo exprimi potuit, ut Cæsarem dominum appellarent. Usque adeo corporum infirmitati prævalebat audaciæ vis.

Nullis tormentis adigi possunt ut Cæsarem dominum agnoscant.

Puerorum mira pervicacia.

β'. Λοῦπος τότε διῴκει τὴν Αλεξάνδρειαν, καὶ περὶ ὧν κινήματος τούτου Καίσαρι κατὰ τάχος ἐπέστειλεν. ὁ δὲ τῶν Ιουδαίων τὸν ἀκαταπαυστον ὑφορώμενος νεωτεροποιΐας, καὶ δείσας μὴ πάλιν εἰς ἓν ἀθρόοι συλλεγῶσι, καί τινας αὐτοῖς συνεπισπάσωνται, προστάττει τῷ Λούπῳ τὸν ἐν τῇ Ονίου [f]χαλκιμήκη νεὼν καθελεῖν τῶν Ιουδαίων. [g]ὁ δ' ἔστιν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀφ' τοιαύτης αἰτίας ᾠκίσθη τε καὶ τὸν ὀνομασμὸν ἔλαβεν. Ονίας [h]Σίμωνος υἱὸς ἦν τῶν ἐν Ιεροσολύμοις ἀρχιερέων, φεύγων Αντίοχον τὸν Συρίας βασιλέα πολεμοῦντα τοῖς Ιουδαίοις, ἦλθεν εἰς Αλεξάνδρειαν. καὶ δεξαμένου Πτολεμαίου φιλοφρόνως αὐτὸν, ἀφ' τοῦ πρὸς Αντίοχον ἀπέχθειαν, ἔφη σύμμαχον αὐτῷ ποιήσειν τὸ τ̃ Ιουδαίων ἔθνος, εἰ πεισθείη τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις. ποιήσειν δὲ τὰ δυνατὰ δ βασιλέως ὁμολογήσαντος, ἠξίωσεν ὀπτερέπειν αὐτῷ, νεών τε τῶν τῆς Αἰγύπτου κατασκευάσαθαι, καὶ

Lupus præses Alexandriæ.

XXX.

2. Lupus tunc Alexandriam administrabat, & hunc motum illico per literas Cæsari significavit. Ille autem Judæos à rebus novis moliendis nunquam cessaturos esse suspicans, veritusque ne rursus in unum congregarentur, & quosdam sibi adjungerent, præcepit Lupo ut † templum Judæorum, in ea regione *exstructum* quæ Oniæ *regio* dicitur, demolitum iret. Illud autem est in Ægypto, & ex hujusmodi causa conditum est nomenque habuit. Onias Simonis filius, unus è pontificibus Hierosolymitanis, fugiens Antiochum regem Syriæ cum Judæis bellum gerentem, Alexandriam venit. Cumque eum humaniter excepisset Ptolemæus, propter suas cum Antiocho inimicitias, ajebat se illi in societatem adjuncturum esse Judæorum gentem, si dictis suis obtemperare vellet. Rege autem confesso, se omnia quæ fieri possunt facturum esse, rogavit ut sibi permitteret in aliqua Ægypti parte templum ædificare, & more

Oniæ templum in Ægypto dirui judet Vespasianus.

a Αὐτῶν *Big. Vat. Voss. & Bod.* b Ιουδαῖοι *Big. & Voss.* c Σωιδόντες δὲ *Big.* συνιδόντες *Bud. Vat. & Ruf.* d Ita *Big. Vat. Voss. & Zonar.* ἐμείσαντες in *cæteris.* e Vide Suidam, v. ἐμέλλησεν. f Ita lego (pro κολόμωνα) ex *T. Fabro* in *Epp.* parte priori *Ep.* VI. p. 24. quo modo forsan & *Seldenus* qui (in libro *de Success. in Pontif. Hebræorum* l. 1. c. 8. p. 168) vertit *in urbe ab Onia nominata*: nec aliter, ut puto, *Hieronymus* (in *Danielis* c. IX. p. 1125. *Edit. Bened.*) qui ista habet, *ipsa autem urbs quæ vocatur Oniæ &c.* Legi etiam potest (ex *Josepho* p. 621.) ὁ τῇ Ονίου κολυμβήθρᾳ χώρᾳ, vel ὁ τῇ Ονίου κολυμβήθρᾳ, ut subintelligatur χώρᾳ. vel ὁ τῇ Ονίου Ονίου [aut Ονίεως] κολύμβου &c. g Η δὲ *Big. Bod. Vat. Voss. & Ruf.* h Rectius forsan Ονίου υἱὸς ut p. 562. atque ita in *Eusebii Chronico*, ubi dicitur ὁ τοῦ Ονίου. *Tan. Faber* (in *Epistola* jam laudata) Σίμωνος *Josephi amphitryonis* μνημονικὸν esse pronunciat. * Tanquam brutis corporibus non animis etiam cruciatus ignemque susciperent, *Ruf.* † Templum Judæorum, quod esset apud Onion (quæ sic appellatur) civitatem destrueret. Hæc autem est in Ægypto &c. *Ruf.*

more patrio Deum colere. ita enim fore ut Judæi ad bellum acrius excitarentur contra Antiochum, qui templum apud Hierosolyma vastaverat, & ad ipsum magis-propensa voluntate venirent; adeoque multos ex religionis libertate ad se colligeret.

Nomus Heliopolites, ubi Memphis.

3. Quibus verbis inductus Ptolemæus, ei regionem concedit centum & octoginta stadiis à Memphi distantem. Illa autem erat in præfectura quæ dicitur Heliopolitana, ubi Onias, castello exstructo, templum quidem dispar Hierosolymitano ædificavit, sed turri *quidem* non dissimile, saxis ingentibus ad LX cubitos erectum. Fecit autem ut aræ fabrica Hierosolymitanam referret,& donariis similiter exornavit, præterquam quod lychnuchum non ita fabricavit. Lychnuchum enim non fecit: sed cum lychnum aureum fabrefeciſſet, *tanquam* jubaris luce radiantem, de aurea catena suspendit. totum vero circa templum spatium cocto latere circundedit, saxeas portas habente. Sed & rex *ei* permisit multum agri modum ad pecuniæ reditum, ut sacerdotibus esset copia & Deo multa suppeditarentur ad illius cultum *necessaria*. Non tamen Onias sana voluntate hæc faciebat: sed erat ei, propter fugæ memorem iracundiam, contentio cum Judæis Hierosolyma habitantibus: atq;,hoc templo ædificato, arbitrabatur ad id *se inde* multitudinem esse allecturum. Quin & olim fuerat prædictio quædam ante annos *sexcentos, *vate* cui nomen Esajas prædicente hujus templi futuram in Ægypto constructionem à viro Judæo. Et templum quidem ita fuerat exstructum.

Oniæ scopus in templo exstruendo non purus.

Esaiæ vaticinium ab Onia detortum.

Paulinus Alexandriæ præses post Lupum.

4. Lupus autem præses Alexandriæ, cum literas ab imperatore accepisset & ad templum adveniſſet, nonnullis donariis ablatis templum clausit. Verum, Lupo non multo post mortuo, Paulinus, qui ei successit in imperio, neque donariorum quicquam reliquit (vehementer enim sacerdotibus comminatus est nisi omnia protulissent) neque Deum colere volentibus permisit ad templum adire: sed clausis foribus ipsum omnino inaccessum fecit, ut ne vestigium quidem cultûs divini in loco supereſſet. Fluxerant *autem*, à templi conditu usque ad tempus quo clausum erat, anni CCCXLIII.

τοῖς πατρίοις ἔθεσι θεραπεύειν τὸν Θεόν. ὅτω δὴ Ἀντιόχῳ μᾶλλον ἐκπολεμώσεσθαι τοὺς Ἰουδαίους, καὶ τὸ Ἱεροσολύμοις νεὼν πεποιῆκότι· πρὸς αὐτὸν δ' εὐνοϊκωτέρως [a] ἥξειν, καὶ πολλοὺς ἐπ' ἀσέβειαν τοῦ εὐσεβείας [b] ὅσις αὐτὸν συλλεγήσεσθαι.

γ'. Πεισθεὶς Πτολεμαῖος τοῖς λεγομένοις, δίδωσιν αὐτῷ χώραν [c] ἑκατὸν ὀκτὼ τοῖς ὀγδοήκοντα σταδίοις ἀπέχουσαν Μέμφεως. νόμος δ' ἔστιν Ἡλιουπολίτης καλεῖται, ἔνθα φρούριον κατασκευασάμενος Ὀνίας, τὸν μὲν ναὸν [d] οὐχ ὅμοιον ᾠκοδόμησε τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις, ἀλλὰ πύργῳ παραπλήσιον, λίθοις μεγάλοις εἰς ἑξήκοντα πήχεις ἀνεγηκότα. τοῦ βωμοῦ δὲ τὴν κατασκευὴν πρὸς τὸν [e] οἶκον ἐξεμιμήσατο, καὶ τοῖς ἀναθήμασιν ὁμοίως ἐκόσμησε, χωρὶς τοῦ περὶ τὴν λυχνίαν κατασκευῆς. ὁ γὰρ ἐποίησε λυχνίαν· αὐτὸν δὲ χαλκευσάμενος [f] τὸν λύχνον χρυσοῦν [g] ὑπεφαίνοντα στέλας, χρυσῆς ἁλύσεως ἐξεκρέμασε. τὸ δὲ τύμβος πᾶν ὀπτῇ πλίνθῳ περιετείχισε, πύλας ἔχοντι λιθίνας. ἀπῆκε δὲ καὶ χώραν πολλὴν ὁ βασιλεὺς εἰς χρημάτων πρόσοδον, ὅπως εἴη καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀφθονία, καὶ τῷ Θεῷ πολλὰ τὰ πρὸς τὴν εὐσέβειαν. ὁ μὲν Ὀνίας ἐξ ὑγιοῦς γνώμης ταῦτα ἔπραττεν, ἀλλ' ἦν αὐτῷ φιλοπαίκια [h] πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίους, ὀργὴν τὴν φυγῆς ἀπομνημονεύοντι. [i] καὶ τοῦτο ἱερὸν νομίζει κατασκευάσας εἰς αὐτὸ προσπάσειν ἀπ' ἐκείνου τὸ πλῆθος. ἐλάλησε δέ τις καὶ παλαιὰ προφῆτης [k] ἔτεσι που πρόσθεν ἑξακοσίοις, [l] Ἡσαΐας ὄνομα τῷ προαγορεύσαντι τοῦδε τοῦ ναοῦ τὸν Αἰγύπτῳ γενησομένῳ ὑπ' ἀνδρὸς Ἰουδαίου κατασκευήν. ὁ μὲν οὖν ἱερὸν ὧδε ἐποιήσατο.

δ'. Λοῦπος δ' ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἡγεμών, τὰ παρὰ Καίσαρος λαβὼν γράμματα, καὶ παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερόν, καί τινα τῶν ἀναθημάτων ἐκφορήσας, τὸν ναὸν ἀπέκλεισε. Λούπου δὲ μικρὸν βραχὺ τελευτήσαντος, Παυλῖνος διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν, ὅτε τῶν [m] ἀναθημάτων [n] οὐδὲν κατέλιπεν, πολλὰ γὰρ διαπέλασε τοῖς ἱερεῦσιν, εἰ μὴ πάντα προκομίσαιεν, ὅτε προσιέναι τε καὶ θύειν τοῦ θρησκεύειν βουλομένοις ἀφῆκεν· ἀλλ' ἀποκλείσας τὰς πύλας, ἀπρόσιτον αὐτὸ παντελῶς ἐποίησεν, ὡς μηδ' ἴχνος ἔτι τοῦ εἰς Θεὸν θεραπείας ἐν τόπῳ καταλιπεῖν. χρόνος δὲ ἐκ τῆς ἀποκλείσεως τοῦ ναοῦ μέχρις ἀπὸ τῆς καθαιρέσεως ἔτη [o] τρία καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριακόσια.

XXXI. **CAP. XI.** **ΚΕΦ. ια'.** λη'.

De Jonatha, uno è sicariis, apud Cyrenen seditioni studente, & sycophantam agente improbissimum.

Περὶ Ἰωνάθου, σικαρίων ἑνός, ἐν Κυρήνῃ στασιάσαντος καὶ συκοφαντοῦντος πονηροτάτου.

Sicarii etiam Cyrenen turbant.

DEmentia vero & furor sicariorum, veluti morbi contagium, Cyrenen urbesque circa ipsam invasit. Nam cum Jonathas, vir improbissimus & arte textor, eò evasisset, pauperum & indigentium non pau-

ΗΨατο δὲ καὶ τῆς περὶ Κυρήνην πόλεως ἡ τῶν σικαρίων ἀπόνοια, καθάπερ νόσος. ἀφικνεῖται γὰρ εἰς αὐτὴν Ἰωνάθης, πονηρότατος ἄνθρωπος, καὶ τέχνην ὑφάντης, οὐκ ὀλίγους τῶν πόρων ἀνέπεισε προσέχειν

a Sic in plerisque *MSS.* ἴξειν in *Editis Aliisque.* quod ferri potest. b Ἐπ' αὐτὸν *Voss. Vat. Big.* & *Bod.* ὡς αὐτὸν in *Editis Aliisque.* c Ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὀγδοήκ. *Big. Vat.* & *Voss.* ἐπὶ τοῖς ὀγδοήκοντα σταδίοις *Vat.* d Καθ' ὁμοίωσιν τοῦ τὸ Ἱεροσολύμοις &c. p. 562. v. 32. e Οἰκείου *Big.* & *Voss.* f Illud τὸν non agnoscunt *Big.* & *Voss.* g Ἐπιφέροντα *Bod.* h Πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίοις *Bod.* i Ita *Big. Voss.* & *Ruf.* καὶ τοῦτο τὸ ἱερὸν in *Editis Aliisque.* k Ἐπὶ τοῦ πρόσθεν ἑξακοσίοις *Bod.* l Esajas (c. 19. v. 18.) spirituale Christi regnum describens dixerat in Ægyptum usque propagatum iri. *Cætera videsis apud Jac. Cappellum in Historia Sacra & Exotica*, p. 616. &c. *Conser Josephum ipsum*, l. 13. c. 3. p. 562. m Ita *Big.* & *Voss.* ἀναθημάτων in *Editis Aliisque.* n Οὐδὲν κατέλειπεν *Voss.* οὐδὲν κατέλειπτο *Big.* o Vero propius *Rufinus* ait stetisse annos CCCXXXIII. Legendum CCXXXIII. Clausum est enim Vespasiani jussu paulo post Hierosolymitanum, circa annum U. C. 824. *Cappellus.* Conser *Seldenum* in l. 1. *de Succes. in Pontif. Hebr.* c VIII. * Nongentos septuaginta, *Ruf.*

a *Al.*

προσέχειν αὐτῷ, καὶ προήγαγεν εἰς τὴν ἔρημον, σημεῖα καὶ φάσματα δείξειν ὑπισχνούμενος. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐλάνθανε ταῦτα διαπραττόμενος καὶ φενακίζων· οἱ δὲ τοῖς ἀξιώμασι προέχοντες τὴν κατὰ τὴν Κυρήνης Ἰουδαίων, τὴν ἔξοδον αὐτοῦ καὶ παρασκευὴν τῷ ἐπὶ τῆς Πενταπόλεως Λιβύης ἡγεμόνι [b] Κατύλλῳ προσαγγέλλουσιν. ὁ δ' ἱππέας τε καὶ πεζοὺς ἀποστείλας, ῥᾳδίως ἐκράτησεν ἀνόπλων. καὶ ὃ μὲν πλέον τῶν χειρὶ ἀπώλετο, τινὲς δὲ καὶ ζωγρηθέντες ἀνήχθησαν πρὸς τὸν Κάτυλ- λθ'. λον. ὁ δ' ἡγεμὼν τοῦ βουλεύματος Ἰωνάθης, τότε μὲν διέφυγε, πολλῆς δὲ καὶ λιαν ἐπιμελοῦς ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν ζητήσεως γινομένης, ἥλω· καὶ πρὸς τὸν ἡγεμόνα Κάτυλλον ἀναχθείς, ἑαυτῷ μὲν ἐμηχανᾶτο τὴν πυρείας ἀπαλλαγὴν, τῷ Κατύλλῳ δὲ ἔδωκεν ἀφορμὴν ἀδικημάτων. ὁ μὲν γὰρ τοὺς πλουσιωτάτους τῶν Ἰουδαίων ἔλεγε καταψευδόμενος, διδασκάλους αὐτοῦ τοῦ βουλεύματος γεγονέναι.

β'. Προθύμως δὲ τὰς διαβολὰς ἐκεῖνος ἐδέξατο, καὶ τῷ πράγματι πολὺν ὄγκον προσέθηκε, μεγάλα προσδραγῳδῶν, ἵνα δὴ δόξειε καὶ αὐτὸς Ἰουδαϊκὸν πόλεμον κατορθωκέναι. ὃ δὲ δὴ τούτου χαλεπώτερον, [c] πρὸς γὰρ τῷ πιστεύειν ῥᾳδίως, ἔτι καὶ διδάσκαλον τοῦ σικαρίου τὴν ψευδολογίαν. κελεύσας γοῦν αὐτὸν ὀνομάσαι τινὰ τῶν Ἰουδαίων Ἀλέξανδρον, ᾧ πάλαι προσκεκρουκὼς φανερὸν ἐζημιώκει ὁ μῖσος, τὴν τε γυναῖκα τὴν ἐκείνου Βερνίκην ταῖς αἰτίαις [d] συνεμπλέξας, τούτους μὲν θᾶττον ἀνεῖλεν· ὅτι δ' αὐτοῖς ἅπασιν τοὺς εὐπορείᾳ χρημάτων διαφέροντας, ὁμοῦ τρισχιλίους ἐφόνευσεν ἄνδρας. καὶ ταῦτα [e] πράττειν ἐνόμιζεν ἀσφαλῶς, ὅτι τοὺς οὐσίας αὐτοῦ εἰς τὰς τοῦ Καίσαρος προσόδους ἀνελάμβανεν.

γ'. Ὅπως δὲ μηδ' ὀλίγοι τινὲς τῶν Ἰουδαίων ἐλέγξωσιν αὐτοῦ τὴν ἀδικίαν, πορρωτέρω τὸ ψεῦδος ἐξέτεινε· καὶ πείθει τὸν Ἰωνάθην καὶ τινας τῶν ἅμα ἐκείνῳ [f] συνειλημμένων, νεωτερισμῶν κατηγορίαν ὑποφέρειν τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τε καὶ Ῥώμῃ τῶν Ἰουδαίων δοκιμωτάτοις. τούτων εἷς τῶν ἐξ ὑποβολῆς [g] αἰτηθέντων ἦν Ἰώσηπος, ὁ ταῦτα συγγεγραφάμενος. ὃ μὲν κατ' ἐλπίδα τοῦ Κατύλλου ὃ [h] σκυθρώπημα προσεχώρησεν. ἦκεν μὲν γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην, τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην ἄγων δεδεμένους, καὶ πέρας ἦρε τῆς ἐξετάσεως τῷ, τὴν ἐπ' αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ γενομένην ψευδολογίαν. Οὐεσπασιανὸς δὲ, ὁ πρᾶγμα ἐπιπλοῦς, ἀναζητεῖ τὴν ἀλήθειαν, καὶ γνοὺς [i] ἄδικον τὴν αἰτίαν τοῖς ἀνδράσιν ἐπενηνεγμένην, τοὺς μὲν ἀφίησι τῶν ἐγκλημάτων Τίτου πραγματευσαμένου, δίκην δ' ἐπέθηκεν Ἰωνάθῃ τὴν προσήκουσαν. ζῶν γὰρ κατεκαύθη, πρότερον αἰκισθείς.

δ'. Κατύλλῳ δὲ τότε μὲν ὑπῆρξε, διὰ τὴν πραότητα τοῦ αὐτοκράτορος, μηδὲν πλέον ἐπιμελείας καταγνώσεως. ὕστερον εἰς μακρὰν δὲ νόσῳ καταληφθεὶς πολυτρόπῳ καὶ δυσιάτῳ χαλεπῶς [k] ἀπηλλάγη, οὐ τὸ σῶμα μόνον κολαζόμενος, ἀλλ' ἡ τῆς ψυχῆς αὖ νόσος βαρυτέρα. δείμασι γὰρ ἐξεμαίνετο, καὶ συνεχῶς [l] ἀνεβόα, βλέπειν εἴδωλα τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένων ἐφεστηκότα· καὶ λέγειν

cis, ut ipsi se adjungerent, persuasit, & in desertum eduxit, promittens se signa ipsis & apparitiones ostensurum. & alios quidem hæc agendo atque fallendo latebat: qui vero inter Judæos Cyrenenses dignitate præstabant, ejus profectionem & apparatum Catullo Pentapolitanæ Libyæ præsidi annunciant. Ille autem, equitibus & peditibus missis, inermes facile superavit: & major quidem pars manibus interiit, nonnulli autem vivi capti ad Catullum perducti erant. Autor autem consilii Jonathas tunc quidem effugit; multum vero ac diligenter per omnem quæsitus regionem, captus est; adductusque ad Catullum, sibi quidem id confecit ut supplicium effugeret, Catullo autem ansam ad maleficia præbuit. Ille enim Judæorum locupletissimos falso insimulans, auctores sibi hujus consilii illos exstitisse dicebat.

Catullus Pentapolitanæ Libyæ præses.

Jonathas dux sicariorum capitur.

2. Catullus autem calumnias istas alacriter amplectebatur, remque valde cumulabat & adaugebat, tragicis etiam verbis *singula* multum exaggerans, ut scilicet ipse bellum Judaïcum confecisse videretur. Et, quod hoc atrocius est, præter eam credulitatem, sicarios eandem calumniam edocebat. Denique cum hoc ei jussisset, ut Judæum quendam Alexandrum nominaret, (cum quo, olim ei infensus, apertas exercuerat simultates) & uxorem ejus Berenicen criminationibus implicuisset, hos quidem primo occidit; deinde omnes pecuniarum copia pollentes ad tria virorum millia simul trucidavit. & hæc secure facere arbitrabatur, quod eorum patrimonia reditibus Cæsaris adjungeret.

Catulli calumniæ in Judæos.

3. Ne vero vel alibi degentium quisquam Judæorum ejus iniquitatem redargueret, *etiam* longiùs mendacium propagavit: ac Jonathæ, nonnullisque aliis qui cum eo comprehensi fuerant, persuadet, ut novarum rerum accusationem inferrent probatissimis Judæorum apud Alexandriam Romamque degentium. Horum autem, qui insidiose delati sunt, unus erat Josephus qui hæc scripsit. Non tamen Catullo, ita ut speraverat, cessit machinatio. Nam Romam quidem venit, Jonathan cæterosque vinctos ducens: finemq; arbitrabatur quæstionis esse calumniam apud illum ac per ipsum conflatam. Vespasianus autem, rem suspicatus, in veritatem inquisivit: compertoque injustam hominibus illatam accusationem, illos quidem Titi studio criminibus sibi objectis solvit; pœnam vero, quam commeruit, in Jonatham statuit. Vivus enim exustus est, verberibus ante multatus.

Josephus accusatur conjurationis.

Calumniæ retegunter & Jonathas crematur.

4. Catullo autem tunc quidem ob lenitatem imperatorum contigit, ut nihil amplius reprehensionis experiretur. Verum non multo post, multiplici morbo & insanabili correptus, ægre vita discedit, non corpore tantum cruciatus, sed graviore animi morbo affectus. Terroribus enim exagitabatur & crebro clamabat, se videre umbras eorum quos peremerat sibi obversari: cumque seipsum continere non

Catulli mors & vindicta divina.

a Ἔτεσι Zonar. *b* Al. Κατυλῶ. *c* Ita cum Zonara. πρὸς γὰρ τὸ in Editis Aliisque. *d* Συμπλέξας Big. *e* Sic Rufinus legisse videtur. πράττων in Græcis quibus usi sumus. *f* Συνειδότων Big. & Voss. *g* Αἰτηθέντων Big. & Voss. *h* Σκυθρώπημα Big. & Voss. *i* Ita Big. & Voss. ἀδίκως in Editis Aliisque. *k* Sic MSS. ἀποδιάπτετο in Editis. forsan ἀπηλλάττετο. *l* Ἔσοα Big. & Voss.

non potuiſſet, lecto exſiliebat, tanquam tormenta ei adhibita eſſent & ignis. Malo autem continuò valde ingraveſcente, ejuſque inteſtinis per corroſionem defluentibus, ita mortem occubuit, non minus *illuſtre* quam alius quiſquam divinæ in puniendis ſceleſtis providentiæ indicium factus.

Epilogus operis. 5. Hic nobis eſt finis hiſtoriæ, quam cum omni diligentia nos tradituros polliciti ſumus ſcire cupientibus, quemadmodum hoc bellum à Romanis cum Judæis geſtum erat. Et qualis ſit quidem dictio, *qua uſus ſum*, lectorum eſto judicium: de veritate autem confidenter dicere non pigebit, quod hanc ſolam per omnia quæ ſcripſi *mihimet* propoſuerim.

Finis Joſephi excidii Judaici.

ἑαυτὸν ὑ δυνάμενος, [a] ἐξήλλετο τ εὐτὺς ὡς βασάνων αὐτῷ ὑ πυρὸς προσφερομένων. ὕ δὲ κακῶ πολλὴ αὐ τ' ὀπίδοσιν λαμβάνοντος, ὑ τ ἐντέρων αὐτῷ χυ διάβρωσιν ἐκποσόντων, ὕτως ἀπέβαινεν, ὀδενὸς ἧττον ἑτέρῳ τ θεσπιότας ὕ Θεῦ τεκμήριον γενόμενος, ὅτι τοῖς προνοηθεῖσι δίκην ὀπτίδωσιν.

ε'. Ενθῦθα τ ἱστορίας ἡμῖν ὅ πέρας ὀστίν, ἰὰ ἐπηγγειλάμεθα μὴ πάσης ἀκριβείας ὑδὲ ὑδὼσειν τοῖς βυλομένοις μαθεῖν, πίνα τρόπον ὕτω ὁ πόλεμο Ρωμαίοις πρὸς Ιουδαίους ἐπολεμήθη. καὶ πῶς μὲν ἡρμήνευται τοῖς ἀναγινωσομένοις κρίνειν ἐπιλελείφθω· περὶ τ ἀληθείας δ' ὐκ ἂν ὀκνήσαιμι θαῤῥῶν λέγειν, ὅτι μόνης ταύτης ὑδὲ πᾶσαν τὴν γραφὴν ἐφιλοτιμήμην.

[b] Τέλο τ Ιωσήπου Ιουδαϊκῆς ἁλώσεως.

a Ita *Big.* & *Voſſ.* antea erat ἐξιάματο. *b* Τέλο ἁλώσεως *Big.*

ΦΛ.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

DISSERTATIO

CL. V.

CHRISTOPHERI CELLARII;

QUA

FLAVII JOSEPHI

DE HERODIBUS HISTORIA

A Νοθείας ſuſpicione contra Cl. V.

JOANNEM HARDUINUM

JUSTIS VINDICIIS ADSERITUR,

ET NUMMIS ANTIQUIS CONCILIATUR.

DE Herodibus diſſerturi principio indicamus, cujus fide in enarratione innitamur. Is *Flavius Joſephus* eſt, Judæorum hiſtoriæ auctor locupletiſſimus; cui tantum antiqui, recentes, & medii tribuerunt, ut nemini hiſtoricorum plus potuerint. Quantum enim eſt, quod Hieronymus illum epiſt. XXII. ad Euſtochium cap. XV. cum optimo comparat, dum *Livium Græcum* appellat? hoc eſt eum, cujus in condenda hiſtoria ingenium, induſtriam, & fidem non minus omnes mirentur, quam T. Livii Patavini, *cujus viſendi cauſa Gaditanum quemdam ab ultimo terrarum orbe veniſſe, ſtatimque, ut viderat, abiiſſe*, cum Plinius lib. II. epiſt. III. tum idem Hieronymus epiſt. CIII. cap. I. referunt. Euſebio, probatiſſimo & ipſi auctori, H. E. lib. III. cap. IX. Joſephus eſt ἄξιος πιστεύεσθαι, *dignus cui fides habeatur*: & ut unum tantummodo ex recentioribus, ſed facile principem, adjungamus, magno Scaligero prolegom. Emend. Temp. idem φιλαληθέστατος, *veritatis ſtudioſiſſimus* non immerito cenſetur.

II. Quanto igitur laus eſt illuſtrior, ab laudatis viris, non interrupto conſenſu, laudari: tanto major admiratio ſubit, quod clariſſimus vir, & tam Plinio illuſtrato, quam urbium & populorum ex nummis geographia eximiam laudem doctrinæ conſequutus *Joannes Harduinus*, Proluſione Chronologiæ ex nummis reſtitutæ Lutetiæ nuper excuſa, in tantum derogat de Joſephi auctoritate, ut pro inepte ficto & ſuppoſititio auctore habeat, ad id nummorum, ut ait, fide inductus, qui paſſim Flavianis narrationibus in Herodiadum hiſtoria adverſentur. Nos ut omnino magni antiquos nummos facimus, & ex iis multa in hiſtoriis & chronologia emendari cenſemus; ita commoveri nondum poſſumus, ut præ hiſce nummis, quos Harduinus producit, omnis antiquitatis & memoriæ in Joſepho conſenſionem negligamus, aut penitus eluſam illam contemni vel everti patiamur. Quanta igitur fieri induſtria poteſt, doctiſſimi viri nummos & rationes quibus nititur, ita exponemus omnium conſpectui, adjecta veritati conſona interpretatione, ut & nummis genuinis ſua fides, & Joſephi ſimul hiſtoriæ ſua intemerata conſtet auctoritas.

III. Nota eſt Joſephi de Herodum familia traditio à doctis omnibus huc uſque magno conſenſu approbata, & in Antiqua noſtra Hiſtoria, locis ubique ex Joſepho ſignificatis, breviter repetita. Scilicet Herodem, Antipatri filium, illuſtri genere proſelytorum Idumææ ortum, ſummam rerum in Palæſtina à patre acceptam (is autem Cæſari Julio debuerat) Antigoni Haſmonæorum ultimi, quem Parthi juvabant, invaſione amiſiſſe, ſed brevi poſt Antonii ope cum titulo Regis recepiſſe, atque ita ſatis multos annos totam Palæſtinam, quæ inter Syriam, Arabiam & Ægyptum patet, Auguſti Cæſaris auſpiciis, qui confirmaverat regnum, ſevero imperio tenuiſſe. Hujus filium Archelaum, quum IX annos Judææ & Samariæ imperitaſſet Ethnarchæ nomine, in Galliam relegatum eſſe, & ex poſſeſſione ejus provinciam Romanam factam, quam procuratores Cæſaris rexerint: reliquos filios, Herodem Antipam & Philippum, utrumque ſuæ tetrarchiæ præfuiſſe, illum quidem Galilææ & Perææ; hunc Iturææ & Trachonitidi; & hoc mortuo; illo itidem relegato, Agrippam, primi Herodis ex interfecto filio Ariſtobulo nepotem, Claudii Cæſaris favore totum avitum regnum, ſublata provinciæ forma recepiſſe, ſed hoc poſt paucos annos exſtincto Judæam iterum provinciam factam, filium vero, Agrippam minorem, Chalcidenæ regulum, deinde Abilenes & Philippi tetrarchiæ exſtitiſſe.

IV. Ab his diſſentit non una ratione Harduinus. Primum ait, Herodem per Julium Cæſarem ingreſſum dominationem eſſe: nec illum totam Palæſtinam, ſed tantum Judæam & Samariam rexiſſe: in eodemque regno, cum regio etiam titulo, Archelaum patri ſucceſſiſſe: Galilæam autem cum cæteris partibus ſub poteſtate Zenodori tetrarchæ fuiſſe, cui vivo patre, Herodes, Herodis filius, Philippus frater ejus, uterque tetrarcha, ſed diviſa poſſeſſione, ſucceſſerint. Et hunc tetrarcham Herodem, Baptiſtæ interfectorem, non Judæum, nec proſelytum, ſed gentilem, poſtea regem factum, eundem eſſe qui Jacobum ſuſtule-

rit, & Petrum conjecerit in vincula, eumque perperam ſub Agrippæ nomine à tetrarcha diſtingui. Neque Judæam poſtquam ſemel à morte Archelai (nam & hujus exſilium negat) provinciæ formam induerit, unquam rurſus regni habitum, ut Joſephus prodit, recepiſſe. Et quæ reliquæ de hiſce rebus paradoxæ opiniones ſunt. Singula ordinatim examinabimus.

V. Vir celeberrimus de initio dominationis Herodis ita ſentit pag. 24. *Judæa Herodi data eſt hanc, ut nunc videtur, ob cauſſam: Erat Julius Cæſar dictator in magno ære alieno Herodis, ut conjicere eſt ex illa Tullii voce ad Atticum lib.* VI. Epiſt. I. SED HEUS TU! JAMNE A CÆSARE PER HERODEM TALENTA ATTICA QUINQUAGINTA EXTORSISTIS? Mira res, ne dicam, ridicula. Scripta epiſtola in Aſia eſt à proconſule Cicerone, quum Cæſar adhuc in Gallia eſſet. Quo pacto igitur ad illum Herodis Idumæi pecunia? qui ante Alexandrinum bellum ne notus quidem Cæſari fuit. Præterea variatis ſcripturis vexatus ita locus eſt, ut quidam non *Herodem*, ſed *Orodem* legant: quidam pro *jamne vos* monſtroſe *Genuarios*; unde ſunt, quæ *Genuævos*, quod nomen Allobrogum civitatis eſt, exſculpant. Quam clarior explicatiorque eſt Joſephi hiſtoria, Antipatrum, Herodis patrem, Hyrcani regis amicum, in Peluſiaca expugnatione, & in prœliis cæteris egregiam Cæſari operam in Ægypto præſtitiſſe, à quo id præmium laboris acceperit, ut Hyrcano regi in gerenda republica adjungeretur, aut ſolus illam adminiſtraret, atque ille, quod ſimul pontifex erat, rebus ſacris magis quam civilibus præeſſet. Vide Joſeph. lib. I. de Bello cap. XVIII.

VI. Nunc fines regno Herodis conſtituendi ſunt. Patre ſuperſtite præfectus Galilææ erat, unde in amicitiam Sexti Cæſaris, Syriæ proconſulis, venit. Sed patre, Malichi fraude, hoc eſt veneno, ſublato, incidit Antigoni bellum, Parthorum auxilio geſtum, quo Hyrcanus rex captivus abductus, Phaſaëlus, Herodis frater, in carcere ſe interfecit; ipſe Herodes ægre evaſit in Italiam: ubi rex ab ſenatu Romano, Antonii ope, declaratus, aliquamdiu de regno cum Antigono certavit, donec ille Romanis armis & Soſio duce oppreſſus captuſque & ſecuri percuſſus fuit. Sic Herodes in totum regnum Haſmonæorum venit, cujus pars etiam Galilæa & vicinæ regiones erant. Vir contra clariſſimus Jo. Harduinus pag. 24. *Herodis ethnarchiam regiamque poteſtatem ad Judæam tantummodo cum Samaria pertinuiſſe* contendit.

VII. Argumenta, quibus perſuaſus eſt, fere hæc ſunt: primum, quia Lucæ 1. comm. 5. vocetur βασιλεὺς τ῀ς Ἰουδαίας tantum *Judææ rex*. At ſi arcte ſumitur *Judæa*, neque Samariæ imperitavit, quod contra Harduinum eſt: ſin laxe, tam Galilæam & Peræam, quam Samariam comprehendit. Deinde objicit Archelai ſucceſſionem in his duabus tantum partibus, qui tamen Matth. cap. 2. comm. 22. dicatur ἀντὶ τ῀ πατρὸς, *pro parente ſuo regnaſſe*, quæ formula integram hereditatem à patre filio relictam ſignificet. Verum eſt, ſignificat id, quod vult vir clariſſimus, niſi teſtamentum interveniat, aut ſuperioris domini, qui Auguſtus erat, alia diſpoſitio: quibus duæ tantum ex quatuor regni partibus majori filio ceſſerunt: reliquæ fratribus tetrarchis Antipæ & Philippo. Etiam illud putat, pag. 26. Herodis regnum coarctare, quod nullas urbes in Galilæa, fidei erga Romanos & reverentiæ monimenta, condiderit, ſicut alibi Cæſaream & Sebaſten. At nec in Idumæa condidit, & ſi accurate loquimur, nec in ipſa Judæa, quia Cæſarea, ut ex Act. Apoſt. 12. comm. 19. apparet, extra limitem Judææ fuit. Sufficit aliquibus regni locis condidiſſe: in ſingulis partibus ædificare neceſſarium non erat.

VIII. Tandem illud, tanquam præcipuum urget, quod Herodis temporibus Galilæa Zenodori tetrarchæ fuiſſet, à quo Herodis filii vel adfinitate vel alio titulo acceperint, non autem ex paterna hereditate. Id credit fide nummi unius alteriuſque, qui Octaviani vultum præferant, & in poſtica vultum Zenodori ſine diademate, cum inſcriptione ΖΗΝΟΔΩΡΟΣ ΤΕΤΡΑΡΧΗ .... ΓΗ ..... & in altero, ΖΗΝΟΔΩΡΟΥ ΤΕΤΡΑΡΧΟΥ .... detritis literis cæteris, ut legi nequeant. Priore annus Græcorum ita expreſſus conſpicitur, L. ΒΠΣ, id eſt CLXXXII. Sed quid inde conficitur ad minuendos Herodiaci regni fines? Joſephus Antiq. Jud. lib. XV. cap. 9. Zenodoro Trachonitidem cum vicinis partibus adſignat, eaſque diſerte à Galilæa diſtinguit, quas Auguſtus poſt mortem Zenodori donaverit Herodi. Id quod & Dio Caſſius confirmat lib. LIV. pag. 526. ſub urbis annum DCCXXXIV. τῷ Ἡρῴδῃ Ζηνοδώρου πρὸς τετραρχίαν ἔδωκεν, *Herodi Zenodori cujuſdam tetrarchiam donavit* Auguſtus. Hæc tetrarchia fere illa erat, quam poſtea Philippus ex paterna hereditate accepit, Paneadem etiam, quod Joſephus addit, complexa: ſed tota extra Galilæam. Hardninus autem p. 30. *Eo*, inquit, *animus ut credam inclinat, Galilææ ſimul tetrarcham fuiſſe* Zenodorum. Quoniam vero nihil præter inclinationem ſuam, hoc eſt conjecturam, adfert; nos potiori jure, id eſt regni Haſmonæi, in quo Herodes ſucceſſit, adſeveramus, extra Zenodori hujus poſſeſſiones Galilæam exſtitiſſe. Quod de *vultu* obvertit, inſueto in nummis Judaicis, contra ipſum auctorem invertimus; quia Galilæa ubique ab Judæis habitata erat, uti pernotum eſt ex evangeliis; nummi vultum præferentes, ut Zenodori ſunt, ad Galilææ dominum non poſſunt pertinere. Unum, antequam ad reliqua pergamus, de Herode non prætereundum eſt, poſt patris mortem, ſed ante bellum Parthicum, *tetrarcham* ab Antonio, quemadmodum & Phaſaëlus frater, conſtitutum fuiſſe, quod Joſephus tradit l. XIV. c. 13. p. 642. Hyrcano autem capto, & exſtincto fratre Phaſaëlo, *ethnarchæ* nomen ſibi uſurpaſſe, quod nos vir illuſtriſſimus & princeps in his literis, *Ezechiel Spanhemius* docet de Præſt. & Uſu Numiſm. pag. 447. producto nummo, cui inſcriptum eſt ΗΡΩΔΟΥ ΕΘΝΑΡ .... quem is pro ſummo judicio ſuo non alium, quam primum Herodem cenſet fuiſſe, antequam regium nomen ab Romanis impetraret.

IX. Nunc de *Archelao* diſquiremus, quem Joſephus ἐθνάρχης, *Ethnarchæ* honores, non regios, ab Auguſto accepiſſe refert l. XVII. Antiq. cap. 13. ipſumque antequam poſſeſſionem Auguſtus confirmaret, φειδοποιεῖσθαι τ῀ βασιλείου ὀνόματος, *regio nomine abſtinuiſſe*. (ibidem cap. XI.) quod illud unice à Cæſaris auctoritate & adſenſu penderet. Harduinus autem æque regem, ac patrem, fuiſſe ſibi perſuaſum habet, quia Matth. cap. 2. comm. 22. βασιλεύειν *regnaſſe* dicatur, & in locum patris ſucceſſiſſe. Quis vero neſcit, ſacros ſcriptores ſæpe cum vulgo loqui, cui Judaico præſertim, etiam minores principes *reges* dicuntur, quemadmodum Herodes alter in una eademque hiſtoria à Matthæo cap. XIV ineunte, & Luca cap. IX. comm. 7. recte & ex Romanorum genio & decreto, τετράρχης *tetrarcha*; à Marco autem cap. VI. comm. 14. βασιλεὺς *rex*, populari loquendi modo, appellatur. Succeſſit in locum quidem patris Archelaus, ſed ex parte, quæ ibidem ad Judæam (ὅτι τ῀ Ἰουδαίας) reſtricta eſt: non in toto regno: neque in nomen etiam regium, quod non hereditarium erat, ſed Romanorum liberalitate concedendum.

X. In annis etiam Archelai, & exitu non levis eſt diſſenſus. Joſephus ait extremo lib. XVII. Archelaum

Ἰουδάτῳ

δεκάτῳ ἔτει τῆς ἀρχῆς, *decimo principatus anno*, id eſt exacto nono imperii, accuſatum à ſuis & Viennam Galliæ ab Auguſto relegatum eſſe. In re conſentit Dio Caſſius lib. LV. p. 567. Ηρώδης ὁ Παλαιστὶνὸς, αἰτίαν πρὸς τῶν ἀδελφῶν λαβὼν, ὑπὸ τοὺς Αλπεις ὑπερωρίσθη, *Herodes*, inquit, *Palæſtinus à fratribus accuſatus trans Alpes relegatus eſt*. Quod is octavo ante mortem Auguſti anno, qui & Chriſti ætatis ferme octavus erat, contigiſſe, per conſules annorum ſingulorum enumerat. Ex Joſephi autem calculo non ante undecimum annum Chriſti poteſt accidiſſe. Quod Harduino p 38. videtur cum ſacro codice pugnare, quo *Chriſtus dominus dicatur, ante annum ætatis duodecimum, ſingulis annis templum frequentaſſe, id quod poſt annum ætatis fere octavum intelligendum videtur: ut ſaltem per annos quatuor ante id tempus in templum ſe contuliſſe credatur, quod adire Archelao vivo, quem fugerat, noluiſſet.* Quod vix ex Lucæ contextu (cap. II.) probaveris, ubi κατὰ τὸ ἔθος, non ad Chriſtum puerum, ſed ad parentes vel ad feſtos dies eorumque ritus referendum eſt, niſi ex verbis comm. 44. νομίσαντες ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, quod multi interpretes faciunt, idem velimus colligere. Cui opinioni non repugnamus, nec vero ex eo firmiter, quod Archelaum fugerit, probari credimus, vivente illo in templum non veniſſe. Ex Ægypto reverſi cum puero parentes non tam Archelaum, ut Herodis filium, refugerunt (ſic enim nec ſe filio alteri credidiſſent Galilææ imperanti) ſed proditionem exhabitationis loco in Bethlehemitico agro, timuerunt.

XI. Sed de annis faciliores ſumus, quum numeris, præſertim per notas ſcriptis, perfacile aliquid erroris adlabi poſſit. Nulli genuini nummi, ab Archelao percuſſi, ſuperant, ex quibus decidi controverſia poſſit: id ſolum ex nummo, quem Harduinus oſtendit, clarum probatumque videtur ante annum XXXIX receptæ Aſiæ, ſeu pugnæ Actiacæ ſublatum Archelaum fuiſſe. Is enim nummus *ſpica*, fertilitatis ſymbolo, & *Palma*, Judææ gloria, inſignitus non alius quam KAICAPOC nomen habet, & anni notam ΛΘ, ex quo conjicitur, in Judæa jam provincia cuſum eſſe, non in regno, aut ethnarchia. Quoquo autem anno Archelai imperium ceſſavit, de modo ceſſationis major eſt controverſia. Joſepho is relegatus eſt: Harduino ſine herede obiit. Quod vero, ut ſupra diximus, Joſepho, Dio Caſſius conſentit, qui communi nomine *Herodem* vocat, quem alii *Archelaum*, ut in Antipa quoque & Agrippa conſuevit fieri; huic receptæ ſententiæ eo conſtantius inhæremus, quo propius ad illam etiam Judæi accedunt. Ben Gorion enim cap. LXI. extremo: ויחי מקץ ה׳ ימים עלה על ארקילאוס חיל הרומיים ויאסרהו שר ההיל בנחשתים וישלחהו אל רומי וימת שם *Poſt quintum diem* (à ſomnio Archelai) *adſcendit contra Archelaum exercitus Romanorum, cujus dux illum catenis conſtrinxit, miſitque Romam ubi mortuus eſt.* Conſentit auctor in deportatione, licet modi & loci definitione aberret.

XII. Sed graviſſima lis, ut prædiximus, de *Herode* tetrarcha eſt, & *Agrippa* rege, quos diſtinguit Joſephus ut filium Herodis, Baptiſtæ interfectorem, Antipam ſingulari nomine, eundemque tetrarcham Galilææ, non regem, in Galliam à C. Cæſare relegatum: & alterum Agrippam Herodem, Herodis magni ex Ariſtobulo, quem interfecerat, nepotem, à Caio Cæſare tetrarchiis Philippi & Lyſaniæ, ac regio nomine ornatum, poſtea etiam tetrarchia Antipæ à Claudio Judææ quoque & Samariæ regionibus auctum ſed brevis imperii regem, vix tertio Claudii expleto anno fataliter peremptum. Harduino autem unus idemque eſt Herodes longo tempore tetrarcha, tandem etiam rex, atque ſic idem qui Baptiſtam & Jacobum, Joannis fratrem, interfecit. Quam ſententiam nunc noſtrum eſt diligentius examinare.

XIII. Primum in eo Harduinus eſt, ut tetrarcham Herodem, non Judæum, nec proſelytum, ſed gentilem fuiſſe perſuadeat p. 54. ſeq. At vero qui natus eſt Judæo patre, & ea gente oriundus, quæ tota ante nonaginta annos proſelytorum lege Judæis adſcripta fuerat, & qui præfuit genti Judaicæ, ut Galilæi erant: ac quotannis ad ſacra Judæorum profectus Hieroſolymam eſt, & Joannem Baptiſtam libenter audivit; hunc Judæis ritibus initiatum fuiſſe negabimus? Natus is erat Herode rege, Judaiſmi obſervatore, ut præter Joſephum vel ex Auguſti joco apud Macrobium lib. II. Saturn. cap. IV. *Melius eſt Herodis porcum eſſe quam filium*, apparet. Non exſtat in Scripturis ſanctis, tetrarcham hunc regis Herodis filium eſſe, quod Joſephus adfirmat; ſed ſi Joſepho non credemus, evincit vetus inſcriptio, à diligentiſſimo viro Jac. Sponio Miſcell. Erud. Antiq. f. 338. in lucem producta: ΗΡΩΔΗΝ ΗΡΩΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΙΟΝ ΤΕΤΡΑΡΧΗΝ &c. Nec illa ætate Idumæi, unde Genus Herodes ducebat, proſelyti, ſed Judæi erant, à longo tempore in Judaiſmum recepti, adeo ut Scaliger ad Euſeb. Animadverſ. p. 165. probet, Herodem majorem proſelyti abnepotem exſtitiſſe. Quæ ſatis confirmant, non ita tetrarcham, ut Ελλην *Græci*, Joann. XII. verſ. 20. quod Harduinus credit, Hieroſolymam ſacrorum cauſſa profectum, ſed tanquam Judæum & Judaica ſacra pleniſſime profeſſum. quod autem p. 56. ex illicito conjugio, cum fratris uxore inito, & ab Joanne improbato, contra Judaïſmum tetrarchæ argumentum petit, nobis plane contrarium videtur; nec dignum, cui multis verbis reſpondeamus.

XIV. Deinde ex nummo & numero annorum tetrarchiæ Joſephum falſitatis incuſat. Is ita ſcalptus Græcis literis eſt: ΗΡΩΔΗΣ ΤΕΤΡΑΡΧΗΣ. ΜΓ. & in altera facie ΓΑΙΩ ΚΑΙΣΑ, ΓΕΡΜ. ΣΕΒ. ſive ut eminentiſſimus vir Hen. Noris, ſingulari diſſertatione *de Nummo Herodis Antipæ*, æri inciſum expreſſit, in anticæ laurea ΓΑΙΩ ΚΑΙΣΑ. ΓΕΡ. .... ΝΙΚΩ: in poſtica circa palmam ΗΡΩΔΗΣ ΤΕΤΡΑΡΧΗΣ, cum anni literis ΜΓ. Ex quo conſtare videtur ſub Caio Caligula XLIII annum tetrarchiæ Herodem egiſſe. Sed nec hoc Joſephi hiſtoriæ repugnat, qui non ſub alio quam Caio principe, relegatum tetrarcham dixit, & poſtremo quidem illius anno. Vide Antiq. Jud. lib. XVIII. cap. 9. Et laudatus Noriſius pro docta ſua computandi ratione ita calculum diſponit, ut hinc XLIII tetrarchiæ annus cum ultimo Caligulæ bene conveniat. Quod ſi vero aliam & vulgarem rationem numerus tetrarchiæ excedere videatur; non inconveniens erit dicere, Antipam à vivo patre, ſeu aliquot ante mortem annis, Galilææ fuiſſe præfectum, ſicut ipſe pater Herodes ab Antipatro parente ſuo, adhuc ſuperſtite & principatum tenente, ut ſupra diximus, eidem Galilææ præpoſitus fuerat. Hæc ſatis tuendo calculo ſunt, ſi utique non alia æra, quam tetrarchiæ acceptæ, intelligenda ſit.

XV. Ad hæc unum eſſe tetrarcham & regem ex communi nomine *Herodis* Harduinus putat, quum Scriptura neque *Antipæ*, neque *Agrippæ*, majoris, nempe, nomen habeat. Sed nihil proficit. Etiamſi enim diſcriminationis nomina, quæ Joſephus pandit, Scriptura non uſurpaverit: habet tamen alios diſcernendi ſatis claros characteres, dum v. gr. Act. XII & XIII, utroque ineunte capite, alterum Herodem *regem*, alterum *tetrarcham* nominat, qui ſane diverſi honores & munia ſunt. Et quoties alii ſcriptores *Antiochos*, *Ptolemæos* nominant, non appoſito, quo differant in-

vicem, ullo cognomine? Juſtinus quidem Martyr. Dial. contra Tryph. p. 330. Herodem quoque Herodis, ſub quo natus Chriſtus eſt, filium, βασιλέα *regem*, vocat, ſed dum βασιλέα Ἰουδαίων *Judæorum regem*, & διάδοχον *ſucceſſorem patris* appellat, ſatis imperitiam hiſtoricarum rerum prodidit.

XVI. Ad alium itaque nummum p. 48. vir clariſſimus provocat, in quo ſcriptum eſt ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΡΩΔ..... ΤΔΙΟΣ: & in altera parte ΚΛΑΥΔΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΤ. Γ, *Rex Herodes Philoclaudius* & *Claudio Cæſari Auguſto, ann. III.* Quid cogit vero, ut de Herode Herodis filio hæc intelligamus, aut quid impedit, quo minus cum ſummo viro, quem iterum honoris cauſſa nominamus, Ez. Spanhemio, pag. 443. de Agrippa Majore interpretemur? Is ſane, Joſepho teſte lib. XIX extremo, tres annos vixit in aucto ſibi à Claudio regno, in cujus beneficii profeſſionem *Philoclaudius* cenſeri voluit, & aliquot regni ſui urbes, ut Gabam, Tiberiadem, *Claudias* appellavit, quod ſupra laudatus Henricus Noris in Epoch. Syro Maced. pag. 389 & 463 itidem ex nummis declaravit. Quo & illum nummum referendum putamus, quem Lucas Holſtenius, Germanorum quondam inter Italos decus in Steph. Byz. pag. 154 ex Barberina Gaza oſtendit, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΡΩΔΗΣ, & in averſa. ΚΛΑΥΔΙΑ ΚΑΙΣΑΡΙΑ. *Rex Herodes, Claudia Cæſaria.*

XVII. Hic eſt ille Herodes, Joſepho *Agrippa major* cognominatus: cujus mentio facta eſt XII. cap. Apoſtol. Actuum. Quod ſi Joſephi teſtimonium pro more ſpreverit vir doctiſſimus Harduinus; nequaquam tamen contemni licebit antiquiſſimi interpretis Syri ſuffragium, qui, ut omnem ſcrupulum eximeret, non tam interpretem quam paraphraſtam egit, dubitabilem locum cap. XII. comm. I. ſumma perſpicuitate ita interpretatus, هيرودس الملك الذي يدعى اغريباس. *Herodes rex, qui cognominatur Agrippas.* Quid clarius dici potuiſſet, & quidem in tanta antiquitate, qua vix majorem habere poſſumus? Sic omnes codices ferunt, nec quidquam variantis lectionis obſervatum unquam eſt, unde de novitate aut interpolatione conjici fortaſſis poſſit.

XVIII. Quum ergo vir clariſſimus nihil ex nummis adferat, quo recepta ex Joſepho de Herodibus ſententia evertatur; utique in ea perſtantes, Act. XII Herodem Agrippam, Ariſtobuli filium, cui Claudius Cæſar avitum regnum donaverat, intelligendum eſſe cenſemus. Hinc à Tiberio, cui maledixerat, in vincula conjectus, à Caio Cæſare ſolutus & rex tetrarchiæ Philippi & Lyſaniæ factus, poſt tertium annum ab eodem tetrarchæ Herodis poſſeſſionem accepit: mox à Claudio Samariam quoque & Judæam, ut ſic omnem Palæſtinam ſive Iſraëlis terram, per triennium, ad fatalem uſque mortis pœnam, ab Joſepho non minus quam à S. Luca (licet ab illo obſcurius) notatam, poſſederit. Vide Antiq. Jud. lib. XIX extr. & Dion. Caſſ. lib. LIX. p. 645. & LX. p. 670.

XIX. Accedit egregium ab hoſte teſtimonium, Juſto nempe Tiberienſi, Galilæo, cui graves inimicitiæ cum Joſepho æquali ſuo interceſſerunt, nihilominus cum iſto in Herodum diſtinctione conſentiente. Ex ejus chronico Photius Biblioth. cod. XXXIII hæc excerpſit: Ἀρχὴ δ' ἱστορίας ἀπὸ Μωσέως, καταλήγει δὲ ἐπὶ τὴν τελευτὴν Ἀγρίππα τοῦ βδόμου μὲν τῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας Ἡρῴδου ὑστάτου δὲ ἐν τοῖς Ἰουδαίων βασιλεῦσιν, ὃς παρέλαβε μὲν τὴν ἀρχὴν ἔτει Κλαυδίου, ἠυξήθη δὲ ὑπὸ Νέρωνος, καὶ ἔτι μᾶλλον ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ. τελευτᾷ δ' ἔτει τρίτῳ Τραϊανοῦ. Hoc eſt, in Herodum regnatrice familia ſeptimum ac ultimum fuiſſe Agrippam minorem, qui ſub Claudio regnare cœperit, vita exceſſerit anno tertio Trajani. Bene autem hic numerus cum Joſepho convenit, cui I. eſt *Herodes Magnus*: II. *Archelaus*: III. *Philippus*: IV. *Antipas*: V. *Agrippas major*: VI. *Herodes Chalcidicus*: VII. *Agrippa minor.*

XX. Negat Harduinus Herodem Actuum Apoſtolicorum Judææ imperaſſe, aut provinciam Romanam rurſus regnum fieri potuiſſe. At quot exempla in Aſia ſunt, Ciliciæ, Ponti, Syriæ Commagenæ, ubi, provinciæ formulis abrogatis, regna reſtituta ſunt? Ex Tabulis, Hiſtoriæ Antiquæ noſtræ ſubjectis, omnia clariſſime dilucent. Sed Hieroſolymæ forſan hoſpes fuit, ut tetrarcha Herodes, cui vinctum Servatorem Pilatus ſubmiſit. Apoſtoles itaque tanquam Galilæos, ad Galilææ principem, ſorte præſentem, procurator Cæſaris remiſit, præſertim in cauſſa non civili, ſed religionis Judaicæ. Ita ſentit & interpretatur ſæpe laudatus Harduinus p. 55. Verum haudquaquam hæc ſufficiunt ad ſenſum Lucæ interpretandum. Si hoſpes tantum fuit; unde poteſtatem ſupplicii in milites præſidis Romani habet, neglectæ cuſtodiæ reos? nam XII commate ejuſdem capitis, ἐκέλευσε ἀναχθῆναι, *duci ad ſupplicium* & ſecuri feriri *juſſit*, quod Latini etiam ſimpliciter *duci* dicunt. Plinius de Chriſtianis ad Trajanum epiſtola, *perſeverantes duci juſſi.* Vide quæ ibi adnotavimus. Syrus interpres rurſus perſpicue, ابن حيرودا صدر بقتلهم. *condemnavit illos cuſtodes, & præcepit interfici.* Addo: ſi hoſpes tantum fuit, cur Hieroſolymis Cæſaream diſceſſit, & διητᾶτο *habitavit* ibidem tanquam in regia ſua? Quando autem provincia erat Judæa, non Galilæi principis, ſed præſidis Romani ſedes Cæſarea erat, uti ex Felicis & Feſti hiſtoria longe eſt clariſſimum.

XXI. Ipſe nummus, quo Harduinus gloriatur, inſcriptus ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΕΓΑΣ ΑΓΡΙΠΠΑΣ ΦΙΛΟΚΛΑΥΔΙΟΣ *Rex magnus Agrippa Claudii amicus*, pro Joſephi ſententia cum primis facit. Si enim *magnus rex* ille fuit, uti fuit, nummo præferente, omnino ſequi oportet, ut majores poſſeſſiones, quàm geminam tetrarchiam, ab Harduino ipſi tributam, Galilææ & Philippi, (vide pag. 65.) tenuerit, quæ vix *regis* aut *reguli* nomine, ne dicam *magni*, dignæ habebantur. Joſepho autem hic Agrippa amplioris regni, aviti nempe, ſeu totius Palæſtinæ dominus laudatur, à quo minus ambitioſus ille titulus abhorret.

XXII. Diximus ſupra de religione Herodis illius tetrarchæ: à quo diverſum Herodem regem eſſe, Act. XII. memoratum, quum demonſtraverimus, de ejus etiam religione deſpicere nonnullum in hiſtoria pretium erit. Harduinus, cui unus eſt terrarcha & rex, eodem loco negat, qui Jacobum occiderit, Judæum fuiſſe. *Nec proſelytum*, inquit, p. 55. *neque Judæum fuiſſe, Lucas aperte declarat; qui eum non ſtudio religionis impulſum, ſed* QUIA PLACERET JUDÆIS, *bellum Chriſtianis indixiſſe narrat.* Anne vero Judæi non ſunt, qui *Judæis ſtudent placere*? Sic neque Romani fuiſſent, qui *populares* dicebantur effuſis patrimoniis, ut populo placerent, ejus favorem ſibi & ſtudium populi conciliantes: nec ex imperatoribus Romani, qui ob eandem cauſſam *civiliſſime*, ut Eutropius AIK, ſeſe in imperio geſſerunt.

XXIII. Hujus Agrippæ frater fuit *Herodes rex Chalcidenſis*, Joſepho auctore lib. II. de Bello Jud. pag. 1071.) cujus nummum Petrus Seguinus, vir hujus ſtudii peritiſſimus, produxit, ita ſignatum in laurea: ΚΛΑΥΔΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΤ. Ε. id eſt, *Claudio Cæſari Auguſto anno V.* & in averſa parte, ſenili capiti, & faſcia regali præcincto circumſcriptum: ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΗΡΩΔ..... ΤΔΙΟΣ, *Rex Herodes* φιλοκλαύδιος, Harduinus contra pag. 58. *Quid ſi non tantum nullus Herodes Chalcidicus, ſed neque regnum Chalcis ullum fuit?*

Ita

Ita facillime cenſet præjudicio occupatus, falſa omnia eſſe, quæ ex ſola Joſephi hiſtoria promuntur. Hic vero Herodem, Agrippæ fratrem, lib. 19. p. 873. dicit ὁ Χαλκίδος δυναστεύσοντα, *Chalcidis dynaſtam*: & lib. 11. de Bello c. 11. de eodem, ἦρξε δὲ Χαλκίδος, *regnabat in Chalcide*. Immo *rex* à Claudio appellatus in epiſt. apud Joſeph. lib. xx. cap. 1. Momentum quæſtionis ex eo pendet, an quinto Claudii anno ſuperfuerit Herodes Agrippa, quod vero ſimile non eſt, etiam contra Euſebium, qui in Chronicis *quarto* imperii anno interiiſſe dicit, quod laudat & approbat Scaliger Animadverſ. pag. 189. Quid? quod Dio Caſſius, incorrupta fide Auctor, lib. LX. pag. 670. de Claudio Cæſare: ἀδελφῷ μὲν τῷ Ἡρῴδῃ δυναστείαν πρὸ ὀλίγου, *fratri* (majoris Agrippæ) *principatum quemdam dedit*, quem Joſephus lib. XIX. cap. 5. nominatim ſignificat non alium quam *Chalcidicum* fuiſſe. Nondum ergo ſatis rationis eſt, ut ab Joſepho & Euſebio refugiamus, quibus cum bene etiam Dio, ut cognovimus jam, concordat.

XXIV. Filius *Agrippa* ſupereſt in Actibus Apoſtolorum cap. 30. cum ſorore *Berenice* memoratus. Hic Romæ apud Claudium erat ſeptemdecim annorum adoleſcens, quum de morte patris nuntius adferretur. Cui ſucceſſorem hunc Claudius conſtituiſſet, niſi amici admonuiſſent, periculoſum eſſe limitaneum regnum, ut Judaicum erat, puero regi committere. Rurſus itaque in provinciæ formam Judæa cum cæteris Agrippæ poſſeſſionibus redacta, Cuſpio Fado miſſo, qui præſes ordinaret regeretque. Vide Joſephum extremo lib. xx. Negat Harduinus, Judæam iterum provinciam factam, quæ nunquam ceſſaverit, poſtquam ſemel facta ſub Auguſto fuerat. Reſpondimus ſupra ſectione 19. exemplis regionum in Aſia, quæ ex Romanis provinciis regna, & rurſus provinciæ facta fuerant. Nunc Taciti ſuffragium accedat ex lib. v. Hiſt. cap. 9. *Claudius defunctis regibus, aut ad modicum redactis, Judæam provinciam equitibus Romanis aut libertis permiſit.*

XXV. Nec vero Agrippa, Agrippæ filius, regno caruit, ſed id non ſtatim poſt mortem patris conſequutus eſt. Joſephus Scaliger in Euſeb. p. 189. *Non ſtatim, ait, ab obitu patris regnum illi traditum, ſed nomine Cæſaris tamdiu adminiſtratum, quoad Rex tutelæ ſuæ fieret.* Idem paucis interjectis ad Taciti verba annali XII. c. XXIII. ITURAEI ET JUDAEI, DEFUNCTIS REGIBUS SOHEMO ATQUE AGRIPPA, PROVINCIAE SYRIAE ADDITI, *Intelligendum*, inquit, *Ituræos Syriæ perpetuo additos fuiſſe: Judæos autem, quoad Agrippa Junior ad tutelam ſuam perveniret. Sed quinquennio poſt obitum Agrippæ ſenioris hoc contigiſſe quis credat, niſi qui in ratione temporum, & hiſtoria externa, Corn. Tacitum non ſemel, neque leviter peccaſſe meminerit?* Malim aliter ſcripſiſſet vir maximæ dignitatis. Bene enim inter Tacitum atque Joſephum convenit. Mors Agrippæ majoris, ut ſupra ex Joſepho & Euſebio oſtenſum, in annum IV. Claudii incidit. Minor Agrippa, XVII annorum puer, non ſucceſſit patri, cujus regnum provinciæ formam ſubiit, aut Syriacæ provinciæ adjectum fuit. Nono imperii anno ineunte, hoc eſt C. Pompejo & Q. Verannio Coss. in Chalcidico regno, Herodi patruo haud dubie tum morituro, Agrippam, Agrippæ filium, imperator Claudius ſuffecit: ſed quadriennio poſt, hoc eſt imperii ſui duodecimo anno, dempta Chalcide, eidem Philippi & Lyſaniæ tetrarchias, hoc eſt Trachonitidem, Batanæam, & Abilenam donavit, quum interea Judæa, Samaria & Galilæa, ac reliqua ejuſdem juris, à præſide Romano uſque ad excidium urbis regerentur. Vide Joſephum lib. xx. c. 5. &c. Diu præfuit regno ſuo Agrippa, per L annos, ab IX Claudii ad III Trajani. Photius enim patriarcha, Cod. XXXIII Bibliothecæ, ex Juſto Tiberienſi, qui æqualis Joſepho fuit, verbis ſupra adlegatis hæc recenſet: Ἀρχεται τῆς ἱστορίας ἀπὸ Μωσέως, καταλήγει δὲ ἕως τελευτῆς Ἀγρίππα τοῦ ἑβδόμου μὲν τοῦ ἀπὸ τῆς οἰκίας Ἡρῴδου ὑστάτου δὲ ἐν τοῖς Ἰουδαίων βασιλεῦσιν. ὃς παρέλαβε μὲν τὴν ἀρχὴν ἐπὶ Κλαυδίου, ἐκβληθεὶς δὲ ὑπὸ Νέρωνος, ἢ ἔτι μᾶλλον ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ, τελευτᾷ δὲ ἔτει τεῖτῳ Τραϊανοῦ. Hoc eſt: *Incipit* (Juſtus) *hiſtoriam à Moſe: deſinit in morte Agrippæ, ſeptimi illius è familia Herodis, & ultimi inter Judæorum reges. Qui regnum ſub Claudio accepit, quod auctum à Nerone eſt, magiſque à Veſpaſiano. Mortuus anno tertio Trajani.* Multa numiſmata hujus regis ſuperſunt cum Veſpaſiani, Titi, Domitiani iconibus percuſſa, quæ ſummus patronus noſter Ez. Spanhemius de Præſt. & Uſu numiſm. p. 864. oſtendit, quorum illud, quod cum Veſpaſiani effigie eſt, in poſtica habet ETOT KΘ. BA. ΑΓΡΙΠΠΑ *anno* XXIX *regis Agrippa*, quod ſatis argumentum eſt longævæ dominationis.

XXVI. Hæc de Herodibus eorumque ordine & ſucceſſione. Quod reliquum eorum eſt, quæ contra Joſephum Harduinus urget, nunc vindicandum nobis ſumimus. Cujus fidem ille ut omnibus ſuſpectam faciat, primum objicit, *Antipæ* nomen, quod Joſepho debemus, in nummis & inſcriptione ſupra n. XIII. adducta non apparere. At vero ſi valeret, etiam *Archelai* nomen ſuſpectum foret, quod, ut ipſe Harduinus fatetur, in nummis non occurrit, & pro illo *Herodes* apud Caſſium invenitur. Quale autem ſit *Antipæ* nomen, Gorionides cap. 63. ineunte oſtendit. qui אנטיפטר, *Antipatrum*, Græco nomine appellat, ex quo fit *Antipas*, ſicut ex Harpocrates *Harpocras* apud Plinium lib. x. epiſt. v. Pergit Harduinus Joſepho falſitatem objicere, dum Herodem Antipam modo in Galliam, modo in Hiſpaniam relegatum dicat. Sed & hæc perfacile conciliari poſſunt, quum in Galliam primum, deinde ut gravior pœna eſſet, in Hiſpaniam uſque, atque ſic longiſſime à patria, abduci potuerit. In Hiſpaniam miſſum fuiſſe Gorionides quoque cap. LXIII, & Rabbi Ganz. pag. 36. confirmant, ספרד locum exſilii nominantes, quæ Judæis Hiſpania eſt. Ad hæc ex eo etiam ſuſpectum vult Joſephum reddere p. 51, quod Claudium in imperio capeſſendo ab Agrippa, qui forte Romæ erat, adjutum ſcribat, quum non pronum ad fidem ſit, ditionis barbaræ regulum conſiliorum ſenatus arbitrum fuiſſe. Sed & heic non deeſt, qui Joſephi fidem tueatur, Dio Caſſius lib. LX. p. 670. de Claudio: τὸν Ἀγρίππαν τὸν Παλαιστίνῃ, συμπεφύκαρτί οἱ τὴν ἡγεμονίαν ἔτυχε δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὢν τὰ ἀρχὴν συνεπιλάβοιτο, *Agrippæ Palæſtino, qui eum in potiundo principatu adjuverat, regnum auxit.*

XXVII. Alia via vir clariſſimus Joſephum adgreditur, templi Hieroſolymitani novam ſtructuram, quam ille lib. XV. cap. XI. Herodi tribuit, *confictam* in magnificentiæ prædicationem eſſe, pag. 32. objiciens. Non autem confictam eſſe illam templi inſtaurationem, etiam ex divino ſcriptore Joann. cap. II. comm. 20, non obſcure probatur. Illi enim XLVI anni οἰκοδομήσεως, ad Zorobabelis templum, quod quadriennio perfectum fuit (Eſdræ VI, 15.) referri non poſſunt. Neque cum provincia Judæa eſſet, ceſſavit templum renovari, nec vero auſpiciis Romani illud præſidis fiebat. Cæſares enim principi cuidam Judaici generis hanc ſacrorum & templi curam permiſere, ut, Agrippa majore ſublato, Claudius Herodi fratri, Chalcidenſi regulo, conceſſit, Joſeph. lib. XX cap. I & III, quod jus poſtmodum Agrippæ minori manſit, uſque ad templi & urbis everſionem. Vide ibidem cap. VII, & cum primis cap. VIII. f. 899, ubi de Agrippa rege dicitur, ἐπιτρέπει ὑπὸ Κλαυδίου Καίσαρος τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ, *templi curam ei Claudius Cæſar*

ſar concrediderat; quamvis neque Herodi illi, nec Agrippæ juniori in Judæam vel Hieroſolyma quidquam juris fuerit, quod omne penes præſidem ſeu procuratorem erat.

XXVIII. Aliud crimen Joſepho Harduinus impingit, ex quo conſtare putat, auctoriali Palæſtinam non fuiſſe conſpectam. quia lib. xv. cap. XIII Cæſaream Palæſtinæ ἐν τῇ Φοινίκῃ in *Phœnice*, poſuiſſet. Novum crimen & ante inauditum, cujus ſi reus Joſephus agendus eſt, ante hunc princeps geographorum Strabo quoque condemnari debet. Hic enim lib. XVI. pag. 520. *Jam Cœleſyria peragrata*, ἐπὶ τὴν Φοινίκην μέτιμεν, *in Phœnicen tranſimus*. Recenſitis urbibus, tandem claudit, p. 523. hiſce verbis, Τοιαύτη μὲν ἡ Φοινίκη *Hactenus de Phœnicia*. Medio ſermone & in mediis Phœnices urbibus infit: Μετὰ τὴν Ακκὼ, Στράτωνος πύργος καλούμενος ἔχων, *poſt Acen* (quæ Ptolemaïs eſt) *Stratonis turris, navale habens*. Hæc autem ipſa Cæſarea. Plinius lib. v. cap. XIII *Stratonis turris, eadem Cæſarea, ab Herode rege condita*. Quo jure nunc Joſephus accuſatur, qui idem ſenſit quod Strabo, quod alii geographorum hiſtoricorumque? quibuſdam longior in auſtrum Phœnicia procurrit, licet aliis anguſtiori limite definiatur. Livius lib. XXXV. cap. XIII. *Antiochus rex. ea hyeme Raphiæ in Phœnice Ptolemæo regi Ægypti filia in matrimonium data, - - extremo jam hiemis Epheſum pervenit*. Raphia autem prope Ægypti fines ad mare eſt.

XXIX. Tandem etiam de *Haſmonæorum regno*, Joſephum Harduinus ſubleſtæ fidei inſimulat. At vero diu ante Joſephum Strabo lib. XVI. p. 524. in Syriæ & Judææ enarratione, πρῶτος ἀνὴρ ἱερέων ἀνέδειξεν ἑαυτὸν βασιλέα Αλέξανδρος, *primus pro pontifice ſe regem fecit Alexander*, qui & Jannæus erat, Hyrcani & Ariſtobuli pater: quod ſatis ad *fabulam*, quam objicit Harduinus, diluendam eſt, licet in eo corrigendus Strabo ſit, quod Alexander hic non primus fuerat, qui diademate & regis titulo uteretur, ſed frater ejus Ariſtobulus eodem honore anteceſſit. Ad hoc, credo, inductus eſt vir clariſſimus, quod nummos forſan Haſmonæorum regum non repererat. Sed ſic multæ & præſtantiſſimæ partes hiſtoriarum negandæ forent. v. gr. Imperium Trapezuntinum, quod per CCL annos ſtetit, ab Alexio Comneno conditum, quum Conſtantinopolis in Latinorum poteſtatem veniſſet; ex nummis adhuc illuſtrari nondum potuit, nec peritiſſimi viri eos videre ſe meminerunt. Nec vero propterea fabula eſt quod Nicetas, Gregoras, Paullus Venetus, Chalcocondyles de illo narraverunt.

XXX. Denique in foro quoque Grammaticorum Harduinus reum Joſephum facit: *Taceo*, inquit, p. 64, *de Joſephi ſolœco*, Αγέιππα, *quod etiam in Codd. MSS. legitur, pro* Αγρίππα, *ut nummi exhibent ipſius Agrippæ, quicum vixiſſe vult videri*. Sed bona verba, quæſo. Solœcum non eſt, quo optimi Græcitatis ſcriptores uſi ſunt. Gemina forma gignendi caſus in his nominibus eſt, & Αγείππα quidem, Act. Apoſt. XXV. 23. & apud Xiphilinum Veſpaſiano tam Stephani editione p. 222. quam Sylburgii p. 322. reperitur, nec vero ſolœca eſt altera in ι terminata, qua Plutarchus in Antonio p. 946. Dio Caſſius ineunte lib. LII, Appianus Alexandrinus B. Civ. lib. V, & elegantiorum imitator Zonaras in Auguſto, uſi ſunt. Hoſne ergo ſolœciſmi accuſabit Harduinus? Nec in aliis propriis, in αι finitis, inuſitatum eſt. v. gr. Αἰνείου Ἀρέτου Μαξίμου. Theodorus Gaza, Iſagog. lib. I. p. 4. κλίσεις Αἰνείας, Αἰνείου & nummus ab Andr. Morellio, ſagaciſſimo antiquitatis ſcrutatore, in Specim. Tab. XXIII nuper productus: ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΡΕΤΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ: & ipſe Dio Caſſius d. l. μετὰ τῆς Αγείππας καὶ τῆς Μαξίμης. Neque alterius formæ, quam ſolam Harduinus Græcam putat ignarus fuit Joſephus noſter, quod vel uno exemplo ſatis ſit oſtendiſſe. Lib. XIV. Antiquit. cap II. pag. 469. Πόντια, τὰ βασίλεια τῆς Αρέτα.

XXXI. Supereſt, quod infantium cædem de induſtria præterierit, *ne legiſſe ſacras Novi Teſtamenti literas videretur*: p. 36. Etiam Scaligero in Euſeb. Animadverſ. p. 176. *mirum eſt, tam belluinæ crudelitatis exemplum ab Joſepho præteritum eſſe, qui tanta diligentia, reliqua ſævitiæ Herodianæ facinora perſequitur*. Miramur ipſimet; nec vero id ſatis putamus eſſe ad fraudem ſcribentis, quo Harduinus refert, evincendam. Fieri enim alia de cauſa potuit, & ſi qua culpa eſt in Nicolaum Damaſcenum potius, quam Joſephum, illa rejicienda. Iſte enim haud dubie præteriit, quia vivente Herode ſcripſit, cujus amicus & orator ad Auguſtum fuit; quem dum preſſe, uti non diffitetur, Joſephus inſequutus eſt; forte accidit, quod aliis pluribus accidiſſe novimus, ut non dedita opera, ſed partim memoriæ lapſu, partim tenaci præeuntis perſequutione, deteſtabile factum effugerit animum, memoriam, & manum ſcribentis.

* * *

CL. V. Jo. Harduinus pag. 39. ῥοδείας ſcriptores accuſat, qui Romanos *imperatores* vocant βασιλέας, & *imperium* illorum βασιλείαν. Eſto, exoſa Latina fuiſſe vocabula *regnum* & *rex*: Græca tamen mitius fuerunt, nec invitis Romanis, habita. Herodianus lib. I. cap. II. de Marco imperatore, βασιλεύοντι Μάρκῳ: & cap. VII de Commodo τῆς τοῦ βασιλέως ἀρχῆς; ac ibidem de Fauſtina auguſta, βασίλισσα. Et ante Herodianum Pauſanias Phoc. cap. XVI. Βασιλὶς Αἴγυπτος: & Dionyſius Perieg. v. 1052.

Αὐσονίη βασιλῆος, ——

Auguſtum Cæſarem, ſub quo ſcripſit, deſignans: ac Diodorus Siculus ecloga libri XXXV. ΙΜΠΕΡΑΤΩΡΑ αὐτὸν ἀναγορεύειν καὶ προσκαλεῖν, ὃ ἔστι βασιλέα. Non eſt itaque quod cum Harduino ἡ βασιλέα ὑπερέχοντα 1 Petri II. comm. 14. de Polemone malimus, quam cum Grotio de Romano imperatore, interpretari. Sequiori ævo ita βασιλέως vocem ſibi Conſtantinopolitani vindicarunt, ut cæteros reges, etiam ipſos Germanicos imperatores, ægre βασιλέας, ſed tantum ῥῆγας (à ῥῆξ, *rex*) appellaverint. Exempla proſtant paſſim in Hiſtoria Byzantina.

IN-

INDEX PRIMUS,

VOCUM GRÆCARUM.

A.

Ἀ Βασάνιστος 261
ἀβάσανιστος 978
ἀβέβηλον 1177
ἀβέλητον 172
ἀβεσπίαστος 157
ἄβρωτος 205
ἀγαγεῖν βουλὴν 46
ἄγγαροι 490
ἄγειν μεζόνως τινὰ 815
ἀγάννεια 288
—— ψυχῆς 163
ἀγάννεως 1000
ἀγάραστος 1269
ἀγάρω 475
—— μνήμη 272
ἄγε 1102
ἄγειν ἱρεῖα 569
ἀγκαλὶς 179
ἀγνεία 905, 1357
ἁγνίζειν 46, 183, 427, 1359
ἀγνωμονεῖν 85, 671, 737, 741, 757
ἀγνωμόνως 744
ἀγνωμοσύνη 202, 524, 821, 915, 921
ἀγνώμων ἀξίωσις 1068
ἀγόραιον ἄγειν 634
ἀγροικία rus 303
ἀγυρτικὴ λογοποιΐα 1118
ἄγχειν 212
ἀγχόνη 309
ἀγχώμαλον 1270
ἀγωγὴ ἐδῶν 508
ἀγωνία 268, 434, 1166
ἀγωνιᾷν 397, 943
ἀγωνίζεσθαι 416
ἀγωνιζόμενος 275
ἀγώνισμα 567, 983, 992, 997, 1028. *Vide Casaub. in Comment. ad Polyb. p. 47. Edit. Par. in 8vo.*
ἀγωνίσματα 688
ἀγωνιῶν 254
ἀγωνοθετῶν 754, 1269
ἀδακρυτὶ 190
ἀδάης 856
ἄδεια 186, 179
ἀδήλεστον 159
ἀδηρίτως 1119
ἀδιαλύτητον 837
ἀδιαλείπτως 1164
ἀδιάλλακτον 307
ἀδικεῖν *laedere* 870
ἀδίκητον 1103
ἀδικήτως 995, 1126
ἀδίκως 187
ἀδοξεῖν 954, 970, 1088, 1190, 1243
ἀδροσία 58
ἀδρότερα τάγματα 1107
ἀδυσώπητον 1272
ἀδωροδόκητος 141, 461
ἀέννα 125
ἀέτωμα 109
ἀζήλωτον 1314
ἀήθεις 103
ἀήθων ἄψασθαι 586
ἀθανατίζειν 793
ἀθέμιτον 906, 1275
ἄθεσμος 1314
ἀθετεῖν 663
ἀθροίζειν εἰς ἐκκλησίαν 131
ἀθρόως 289, 577
ἄθυρμα 528, 1177
αἰδεῖος 954, 27
Αἰδίοπες 358
αἰθρία 103
αἴθριον 107
αἴθριος 1098
αἰθριώτατος 695
αἰκία 26. αἰκία βασάνων 1141
αἰκίαι σφσούσται 461
αἰκίαν αἰκισάμενος 285
αἰκίζειν 581
αἰκιζόμενος 300, 533
αἰκισάμενος 300
αἵματα 150
αἴξαι 143, 1325
αἱρεῖται 817
αἱρετισαὶ 1061
αἱροστότερον 578
αἰχμὴ 167, 168
αἰχμωλώτων ἑαυτῶν 2
αἰτιάζεσθαι 397
αἰωρεῖσθαι 809, 810, 812
αἰωρούμενος 311, 359
ἀκαταίσχητος 1071
ἀκαταφρόνητος 422
ἀκατάπαυστος 1019
ἀκέραιον 163
ἀκέραιος πόλις 184
ἀκήρυκτος πόλεμος 989
ἀκινάκης 895
ἀκμαὶ 372, 1168
ἀκμαῖος 1316
ἀκμαιότατον τῆ γραπτῆς 295
ἀκμὴ ἡλικίας 289
—— δίψης 996
—— χειμῶνος 990
ἀκμὴν *adhuc* 848
ἀκμητὶ 994
ἀκοσμοσύνης 142, 1152
ἀκοπᾶν 1022
ἀκολασία 891
ἄκολος 1245
ἀκοντίζειν 254
ἀκοσμεῖν 290
ἄκοσμος φυγὴ 251
ἀκόσμως 138
ἀκραιφνεῖς 811
ἀκραιφνὴς 4, 811, 833
—— ἀρετὴ 4
ἀκρασία 1082
—— ἀφροδισίων 360
—— παίδων 958
—— χειρῶν 1220
ἄκρατον 272, 590, 1066, 1089, 1229
ἄκρατος εὐνοια 760
—— ὀργὴ 196, 765, 826
ἀκρατοφόρος 1256
ἀκρατὴς 212, 338, 1000, 1163
ἀκελεῦν 1040
ἄκριτον πλῆθος 1147
ἄκριτος ἐλπίδεσις 1219
ἀκροάματα 845
ἀκροβολισμοὶ 646, 943
ἄκροι 639
ἀκροτομῆσαι 1067
ἀκρότομοι λίθοι 342
ἀκροτηρία 381, 408
ἀκροτηριάζειν 1357
ἀκυρεῖν 826, 895, 1393
ἀλαβαρχεῖν 886
ἀλαβάρχης 821. *Videsis Commentatores ad Cic. in Epp. ad Att. l. 2. ep. 17.*
ἀλαβαρχία 891
ἀλαλαγμὸς 1136
ἀλαλάξοντες 251
ἀλαστοεία 749
ἀλαστὶ 1033.
ἀλγεινότερον 253
ἄλγημα 872
ἀλεεινὸν 1147
ἀλεεῖν *ex recto* ἀλεσὴ 124. vide *Budaei Lexicon.*
ἀλεωρὴ 808
ἄλη 133
ἀληθείαις 943
ἄλκιμον 211
ἀλκίμης 104
—— βίον 374
ἀλίζειν ἐκκλησίαν 870
ἀλιτήριοι 65, 142, 1300
ἀλιτήριον 412, 494
ἀλιτήριον 1020
ἀλληλοφθορία 763
ἀλλόγλωσσοι 15
ἀλλόκοτον 491
ἀλλοφωνία 16
ἀλόγιστοι 1168
—— τολμαὶ 1296
ἀλόγιστος ὕδωρ 360. ἐν ἀλογίστῳ 1140
ἀλύοντες 666
ἀλυσιδώτον 318
ἄλων 289
ἄλως 171
ἁλώσιμον 926
ἅλωσις 210
ἁμαδία 132
ἁμάρας 1256
ἁμαρτάδες 123
ἁμαρτὰς 831
ἁμαυρὸν 28, 400
ἁμαυρόμυοι τὰς ὄψεις 370
ἀμαύρωσις 400
ἁμαχητὶ 369
ἄμαχον 672
ἀμβλυώττειν 869
ἀμέδυτος 114
ἀμείβειν ἀγοδοχεῖς 349
ἀμείβεσθαί τινα τόπων 521
ἀμέλει 1094, 1189
ἀμελλητὶ 867
ἀμεριμνία 1037
ἀμετάγνωστον 737
ἀμετακίνητος φυσαίρεσις 2
ἀμετάπλαστον ἢ χήματος 864
ἀμήχανα 131
—— κακὰ 371
ἀμηχανεῖν 8, 233
ἀμηχανία 197
ἀμηχάνητος 41
ἄμιλλα 864
ἀμιλλώμενοι ἀλλήλοις 1251
ἀμιξία διαίτης 118
ἀμιδὴ 583
ἀμμωνία 35
ἀμοιρεῖν 304
ἄμοιρος 366
ἄμοιρος γῆς 125
ἄμυνα 232, 1068, 1073
ἀμύνεσθαι 212
ἀμύνειν αὐτῷ 57
ἀμύνη *auxilium* 1076
ἀμυὸς χειρὸς 961
ἀμφηγνυμένων 1205
ἀμφιεῖσον 713
ἀμφίκολοι 862
ἀμφίκυρτος 1221
ἀνὰ 358
ἀναβιῶν 379
ἀναβλύειν 104
ἀναβολαὶ 757
ἀνεγεννώμενον 137
ἀνάγκασμα 795
ἀνάγκη vis 343
ἀναγκοι 1359
ἀναγωγὴ 809
ἀναδόσεις ὑδάτων 1309
ἀνάδυσις 1035
ἀναζεύγνυμι 309
ἀναζυγὴ 778
ἀναζωπυρᾶν 365, 415, 494
ἀναζωπύρησις 541
ἀναθεῖναι 1290
ἀναιρεῖν 194
ἀναίρεσις 198
ἀναιδητῶν 487, 1172
ἀνακαμπίζειν 413
ἀνακαλέσασθαι 1002
ἀνακεκομμένην θάλασσα 141
ἀνακλητικὸν σημαίνειν 318
ἀνακοπὴ 1077
—— ῥεύματος 180
ἀνακόπτειν 872, 976
ἀνακρατῆσαι 529
ἀνακτᾶσθαι 408, 494
—— δύσεις 668
ἀνακύπτειν 872, 1289

ἀναλαμ-

ἀναλαμβάνειν σφάλμαθα 1125
ἀναλήμματα 1343
ἀναλημπῆρες 345
ἀναλίσκειν 390
ἀναλογιζόμενος 174
ἀνάλογον 862,1019,1013
ἀναλογῶν 248
ἀναλόγως 658,870,1264
ἀναμάττειν 732
ἀναμαχέσασθαι 292
ἀναμάχητος 574
ἀναμφίων χειρῶν 1123
ἀναμίξ 476
ἀναμιξάμενος 818
ἀναμφίλεκτος 143
ἀναγεύμενος 994
ἀναγεύειν 1156
ἀναγέωσις 413,541
ἀναγεωτικὸν 480
ἀναγοσεῖν 1231
ἀναγαγώνιστον 1301
ἀναγπίλεκτα 846,857
ἀναγπίλεκτον 94
ἀναγπέζητος 1345
ἀναξεσμῶν 342
ἀναξιοπάθεια 664
ἀναξυεὶς 112
ἀναπαλαίειν 1162
ἀναπαρεὶς 738
ἀναπηδᾶν 613
ἀναπίμπλαται 138
ἀνάπλεα 839
ἀναπνέειν 404
ἀναπνοαὶ 1063
ἀναπολεῖν μνήμην 477
ἀναπολεῖσθαι 573
ἀναπολόγητον 1373
ἀναπόδιστον 1349
ἀνάπυσα 755
ἀναριπεῖν κύβον 825
ἀνάρπασον 622
ἀναῤῥιπίζεσθαι 1076
ἀναῤῥιπεῖν χίνδυνον 1175
ἀναρτᾶν 309,862
ἀνάσασθαι 1348
ἀνάσασις 1285
ἀνάσατα 803
ἀνάσατοι 44,470
ἀνάσημα 360, 460,
—— ἁλικίας 77
ἀναῤῥαφεὶς 679
ἀναῤῥαφησόμενος 843
ἀναπηλαι 768
ἀνασώζειν 204
ἀνάτασις 981,1290
ἀνάφαντον 931,683,713, 1172, 1176, 1181
ἀναχαιτίζειν 1087, 1242
ἀνὰ χεῖρα 517
ἀνδραγαθία 2
ἀνδρίζεσθαι 1263
ἀνδρόμενος 212
ἀνδρωθεὶς 892
ἀνεγκωμίαστον 156
ἀνέδην 958, 967, 1012, 1037, 1082, 1106, 1219, 1270, 1290
ἀνέζευξεν οἴκαδε 181
ἀνειδεὶς 961
ἀνειλέμενοι 972, 1162, 1219
ἀνείμενον τῆς δαίτης 820
ἀνειμένος 352
ἀνεῖναι 463
ἀνεῖσθαι 115
ἀνείσφορον 504,579
ἀνέκφατον 865
ἀνεμίσητον 139,236
ἀνενδιάστον 777
ἀνενεγκὼν 638, 984
—— ἐκ τραυμάτων 568
ἀνεννόητον 674
ἀνεξέλεγκτον 135
ἀνεξισμένως 578
ἀνεξικακία 1172
ἀνεπαίσατος 171
ἀνεπαχθὴς 815, 859
ἀνεπηρέαστον 700
ἀνεπίβατος 115
ἀνεπιβούλευτον 841
ἀνεπίκλητον 830
ἀνεπικωλύτως 866
ἀνεπίμικτοι 162,165
ἀνεπίφατος 1323
ἀνεπιτάκτως 855
ἀνέργαστος σῖτος 1245
ἀνιερεύζεσθαι 138
ἀνεῤῥοίζησεν 1139
ἄνεσις 818
ἀνέσεις 133
ἀνέτοιμοι 914
ἀνευρήμεν 1110, 1167, 1168
ἀνήδυνον 754
ἀνήκαστον 742
—— πάθος 964,1073
ἀνήκεστος 817
ἀνήκαστοι συμφοραὶ 3
ἀνήνυτον 1010,1071,1097
ἀνηρτῆσθαι 1376
ἄνθεμις 515
ἀνθρακιὰ 1402
ἄνθραξ 114
ἀνθυποκρίνεσθαι 1034
ἀνιαρῶς διατίθημι 941
ἀνιάτως 869
—— ἔχειν 196
ἀνιμᾶν 52
ἀνισόρροπος 1086
ἀνίσχειν 811
ἀνοδία 1167
ἀνοίκειος 689
ἀνομβεία 609
ἀνόμημα 368
ἀνόητος 945,1015
ἀνόσια ζῶα 1184
ἀνοχὴ 975
ἀνταγωνιστὴς 285
ἀντανίσχειν χεῖρας 1321
ἀνταναπλεῖν 359
ἀντανίσωμα 833
ἀντίδειπνα 3
ἀντεπὼν 2
ἀντεφοδιάζειν 691
ἀντέχεσθαι εὐσεβείας 888
ἀντιχώμενοι αὐτῶν 1183
ἀντέχειν 360
ἀντιβασιλεύειν 1189
ἀντιβλέπειν 225,1384
ἀντιβαλεῖν 314
ἀντιβάλλω 1181
ἀντιγαταλλαξάμενος 1133
ἀντιγαταλλάσσειν 441
ἀντιπρύειν 54,282
ἄντιπρυς contra 826
ἀντίπληξις 1172
ἀντιπρόσωποι 1215
ἀντίπαλον 1094,1321
ἀντιπεράσασις 1385
ἀντιφθεγγαξάμενοι 1002
ἀντιπαρεξάγειν 821
ἀντιπαρεγορεῖν 992
ἀντιπειρᾶν 1132
ἀντιπνεύειν 1337
ἀντιπαρέρχεσθαι 305
ἀντιποιεῖσθαι 139,1325
ἀντιπόπωσις 156
ἀντιπρόσωπον 1216
ἀντιπρεσβεύειν 1398
ἀντίῤῥησις 1361
ἀντιῤῥητικὸς 1361
ἀντισύμβολος 799
ἀντίσπασμα 843,753
ἀντιστασιώτης 608
ἀντιφιλονεικεῖν 86,1189
ἀντίψυχον 1410
ἄντυξ 344
ἀνυπόδυτος 1016
ἀνύποιστον 854
ἀνύποστον 283
ἀνυπόστατος 420,971,1011, 1232, 1240
ἀνυπόσταλον 713
ἀνυποτίμητον 746
ἀνυποτιμήτως 679,734
ἀνύσιμον 1225
ἀνυσιμώτατος 999
ἀνυπικώτερον 1239
ἀναθεῖν 1129
ἀνωμαλία 1386
ἀνώμαλον 966,1265
ἀνώμαλος πρὸς 1014
ἀξιόχρεα ἁμαρτήματα 1063
ἀξιόχρεως μάρτυς 192
ἀξίωσις 153,432
ἀξιῶ *jubeo* 42
ἀξιαφηγητότατον 703
ἀξιολόγως 351
ἀξιόμαχοι 400,423,966
ἀξιοπίστως 1021
ἀοίδιμος 842
ἀπαγγελία λόγων 152
ἀπαγορεύειν 53, 206, 591, 856
ἀπαμωρεῖν 493
ἀπακοντᾶν 239
ἀπαλλαγὴ 153
ἀπαλλοτρίων 135
ἀπαμβλύνειν 1141, 1194
ἀπάνθρωποι 349
ἀπαντικρὺ 1308
ἀπαράγραπτος 822
ἀπαράτητος 169, 1382
ἀπαρατήτως 4
ἀπαρέλλακτον 465
ἀπαρεμιλλητὸν 359
ἀπαρεσκεύασοι 172
ἀπαρεσκεύως 672
ἀπαρέσκειν 1135
ἀπαρεγχόρητον 687
ἀπαρηγόρητος συμφορὰ 294
ἀπαξήνασον 1184
ἄπασις 773
ἀπαρτίζειν 351
ἀπαρτιδῆναι 522
ἀπάρχειν 533
ἀπάρχεσθαι 593
ἀπαρχὴ. κατ' ἀπαρχὰς 858
ἀπασπαπεῖν 1308
ἅπαντων 365,893,1075, 1374,1376
ἀπαυθαδιάζεσθαι 1221
ἀπαυθαδιάζεσθαι 1221
—— ἀπαυτομολεῖν 1405
ἀπεγνωκὼς 1254
ἀπειθεῖν 1082
ἀπειλητὴς 979
ἀπειπεῖν 448
ἀπείρατος 1084, 1122
ἀπερικότες 225, 556, 1123
ἀπειρεσχάλως 272, 625
ἄπειρον. εἰς τὸ ἄπειρον συνελθεῖν 110
ἄπεκδυς 270
ἀπελέγχειν 1085
ἀπ' ἐλπίδων 849
ἀπεμπολᾶν 470
ἀπερείδεσθαι 1113
ἀσφάπυκτον 113
ἀσφάσειπτον 1163
ἀπεῤῥῶγες 1407
ἀπερυθριᾶν 764
ἀπέρχεσθαι ἐξ ἀνθρώπων 190
ἀπέχειν 1372
ἀπεχθάνειν 1242
ἀπεχθανόμενοι 477, 585, 570
ἀπεχθῶς διακείμενος 105
ἀπήχω *fero* 1033
ἀπεωσμένοι 738
ἀπεωσμένον 120
ἀπηνεῖς 494,1065
ἀπήνη 871
ἀπηρτημένα 892
ἀπερισμένον τελέως 110
ἀπλᾶγες 1077, 1266
ἀπλήστως 154
ἁπλότης 1236
ἀποβάλλειν 171
ἀποβιάσεσθαι εἰς ἀρετῆς λόγον 3
ἀπόγεια 809
ἀπογένειος ἐξ ἀνθρώπων 178
ἀπογινώσκειν 89,130
ἀπόγνωσις 187,844
ἀπογραφὴ 510
ἀπόδασμος 20
ἀποδειλιάζειν 324
ἀποδειλιῶντες 1319
ἀποδεῖν *ligare* 165
ἀποδέκτης 271,279
ἀπόδημος ἀγαθῶν 68
ἀποδοχὴ 272
ἀποδύριος 270
ἀπόδυσις 1014
ἀπόδυσις 532
ἀποθέσιμα 724
ἀπόθετα 898
ἀποθησαυρίζειν 1304
ἀποθλίβειν 241
ἀποθρύπτειν 1135
ἀποκαραδοκεῖν 1137
ἀπόῤῥημον 994,1165
ἀποκρύειν 1004
ἀπολαμβάνειν 109
ἀπολαμβάνεσθαι πυρὸς 88
ἄπολις 133
ἀπολογισμὸς 712
ἀπολέμιον 792
ἀπολυτῆν 1077
ἀπομάχεσθαι 561
ἀπομαχόμενος 110
ἀπομιλεῖν 874, 982
ἀπομιμητὴς 114
ἀπομιμεῖσθαι 144, 274
ἀπομίμησις 115
ἀπομνημονεύειν 982
ἀπομοίρα 274
ἀπονητὶ 1187
ἀπονοεῖν 426
ἀπονοηθεὶς 174
ἀπόνως 342,346
ἀποπάλλειν 1228
ἀποπατεῖν 1063

ἀπο-

ἀποπηδεῖν 684
ἄποπλον 597, 653
ἄποπτος 695
ἀπορεῖν γνώμης 46
ἄπορθητον 349
ἄποροι τ᾽ ἀλγοίας 356
ἀπόρρηξις 858
ἀπόρρητα ἀλγοίας 305
ἀπόρρητον 2
ἀπορρώξ 1007
ἀποστέλλειν 1386
ἀποσκευάζειν 826, 864, 1097
ἀποσκευάζειν τ᾽ γένος 60
ἀποσκευάζεσθαι 960, 979, 1017, 1175
ἀποσκευάζεσθαι ἐγκλήματα 1035
ἀποσκευὴ 184, 543, 556, 796, 1071
ἀποσκήπτειν 322
ἀποσκοπεῖν 769
ἀποσοβεῖν 57
ἀποσπᾶν 471
ἀποσύλειν 872
ἀποσολὴ 881, 930
ἀπόσολος 783
ἀποσφαδάζειν 893
ἀποσφὴ 849, 1070
ἀποσφίγγεσθαι 112
ἀποτέλεσμος 1123
ἀπότερος 1216
ἀποτίμησις 794
ἀποτινύειν 171
ἀποτίσασθαι 187
ἀποτολμᾶν 202
ἀποτομὰς 94
ἀπότομον χρημνῶν 103
ἀπότομος 870, 1129
ἄποτον 94
ἀποτρέπειν 872
ἀποτρόπαιος 1386
ἀποτροπὴ 779
ἀποτροπιασμὸς 12, 123
ἀποτυγχάνειν 866
ἀποτυμπανίζεσθαι 1344
ἀπότυπος 898
ἀπόφασις 57, 911
ἀποφορτίζειν 975
ἀποφορτίσασθαι 988
ἀποφράττειν 596
ἀποχειροτονεῖν 233, 1051
ἀποχρῶντως 350
ἀποχώρησις 845
ἀποψεύδεσθαι 1170
ἀποψηφίζεσθαι 980
ἀποψυχθεὶς 848
ἀπραγμόνως 591
ἀπραγμοσύνη 8
ἀπρεσβεύτων 600
ἄπρακτοι 889, 932, 1069
ἄπρακτος 433, 915
ἀπράκτως 566
ἀπρομηθὴς 811
ἀπρονόητος φορὰ 466
ἀπροσδεὴς 348
ἀπροσάτευτοι 466, 894
ἀπροσάτευτον 566
ἀπρὸς 640
ἀργὴ ψάμμος 1068
ἀργία 125, 828, 1067
ἀργὸς σιδηρεὺς 1316
ἀργυρίζειν 991
ἀργυρίζως 1024
ἄρδευσις 94
ἄρδω ἀφανίζειν 427, 934, 941
ἀρειμάνιος 1087, 1263
ἀρεσθεὶς 403
ἀρθεὶς 826
ἀρθῆναι 821
ἀρθρέμβολα 1401
ἄρειον 624
ἄρκυς 250, 1271
ἁρματηλάτης 230
ἁρμοδίως 4
ἁρμόζειν 890, 1155
ἁρμονία 1195
ἁρμονίως 344
ἁρμὸς 10
ἄρπρα 1348
ἁρπαγέντες ὑφ᾽ ἡδονῆς 226
ἅρπαγμα 486
ἅρπαξ 345
ἅρπη 652
ἁρπεδὼν 112
ἁρπάζειν 521
ἁρπαστὴς 225
ἁρπάσας 1178
ἀρχηγὸς κακῶν 306
ἀρχὴν *prorsus* 133
—— ἡ ἀρχὴν *prorsus* 13, 684
ἀρχιστράτηγος 257
ἀρωγὰ 768
ἀσέλγεια 368, 887
ἀσελγὴς τόπος 563
ἀσήμαντος 1265
ἀσθμαίνειν 254
ἄσκεπτος 1035
—— ἐλπὶς 1215
ἀσκέπτως 664
ἀσκόπως 50, 1121
ἀσμενίσας 76
ἀσμενισὸν 868
ἀσπίδισκαι 1229
ἀστάθμητον 97
ἀστὴ 420
ἀστράπτοντι 1073, 1169
ἀσυλλόγιστον 147, 425
—— πλῆθος 356
ἀσύμφυλον 491
ἀσιώπητον 736, 1307
ἀσφαλίζεσθαι 458
ἀσχάλλειν 1131, 1153
ἀσχολεῖν 324, 1138
ἄτακτος γυμνασία 1114
ἀταλαίπωρον 125
ἀταμίευτον 870, 1163, 1271
ἀταραξίας 697
ἀταρέχως 624
ἄτεγκτος 902, 1244
ἀτενὴς 1323
ἀτενίζειν 872, 1252
ἀτηδιάστους 1285
ἀτιμία 165
ἄτοπος 979, 1020, 1126, 1251, 1261
ἄτοπος 716
ἀτρέμιστον κατάστημα 684
ἀτρεμεῖν 726
ἀτρεμίσειν 832
ἀτρεμοῦντες 1122
ἄτρεπτον 474
ἀτρέπτως 1323
ἄτρεστον 1321
ἀτρύτους 487
ἀτυχία 856
αὐθάδης 26
αὐθέντης 1073
αὐθήμερον & αὐθημερινὸν 1221, 1140
αὐθιγενὴς 1364
αὖθις 125, 128
αὖθις *postea* 426
αὖθις ἄνθρωποι 857
αὖθις. ἐν τοῖς αὖθις χρόνοις 105
αὖθις ἐσόμενοι 143. οἱ αὖθις ibid.
αὔλειον 1110
αὐλὴ 27, 326, 449
αὐλίζεσθαι 1122
αὐλίζοντες 1124
αὖλις 1277
αὖλις τῇ ὑστεραίᾳ 1004
αὐτανδρος 1002, 1098, 1098, 1139, 1178, 1182
αὐτεξούσιος 155
αὐτεξουσιότης 1394
αὐτοκέλευστος 754
αὐτοκρατοεὶς 794
αὐτοκράτωρ 119
—— λογισμὸς 206
αὐτομάτη φήμη 1149
αὐτομαπισμὸς 466
αὐτόματος 125, 128, 141, 142, 181
αὐτονυκτὶ 775
αὐτοτελὴς 620
αὐτουργία 1384
αὐτόχειρ 257, 531
—— ἐκείνης 656
αὐτοφίλαυτος 204
αὐτοχειρία 737
ἀφ᾽ αἵματος 1001
ἀφαιρέματα 632
ἀφαλλόμβυος 913
ἀφανίζειν 13, 210, 251, 291, 398, 406, 538
ἀφανίζως 176
—— ἐξ ἀνθρώπων 396
ἀφανίσαι 155
ἀφανισμὸς 9, 73
ἀφελὴς 128
ἀφετήρια 1232, 1261
ἀφιτήριον ὄργανον 1124
ἀφίκνημα 1406
ἀφικνεῖσθαι 1065, 1071
—— τ᾽ ὅλων 1094
ἀφίκνησις 175
—— πραγμάτων 983
ἀφνιάζειν 1189
ἀφνιάζεσθαι 1169
ἀφιᾶσιν 124
ἀφιδρύματα 831
ἀφιερῶσθαι 118
ἀφιερῶω 484
ἀφίημι ἀξίωσιν 304
ἀφιππάζεσθαι 672
ἄφιππον χωρίον 672
ἀφῖχθε 154
ἀφοσιωθεὶς 1058
ἀφοσία γῆς 291
ἀφορμαὶ 575, 979, 1024, 1240, 1243
ἀφορμαὶ *opes* 602
ἀφορμαὶ 979
—— βίου 530
ἀφορμὴ 96, 603, 1023
—— σωτηρίας 94
ἀφορολόγητον 1365
ἄφρακτος 850
ἀφρύσατος 1375
ἀφροσύνη 402, 638
ἀχαρὴς 494, 1066
ἀχαρίστειν 1090
ἀχάτης 114
ἀχλύειν 381
ἄχρηστος 1228
ἀχώνευτοι 427
ἄχις vel ἄχις 344
ἄωτον 1197

B.

Βάδην 250
βάδος 341, 344
βαθμοὶ τολμημάτων 1172
βαλάνου μύρου 62
βάλλειν 138
βάμμα 113, 114
βαπτίζειν 666
βαπτίζως 419, 1169
βαπτίζωσις 905
βαπτίσμος 1012
βάρις 464, 479, 658, 885, 928
βαρυήδεια 1172
βάσεις 228
βασιλειᾶν 954, 960
βασιλιᾶν 1199
βασιλοειδήματα 231
βασιλίζειν 26
βασιλικώτατος 234
βάσιμος 109
βασκαίνειν 945
βασκανία 126, 458
βάσκανος 233
βάσκαρος 980
βάσταγμα 248, 873
βαστάζειν 249, 619
βαστάζειν *exportare* 533
βαστάζειν *tollere* 440
βατὸς τόπος 115
βδέλλα 97
βίρυλλος 114
βιάζεσθαι βέλεσιν 305
—— σωφροσύνην 152
βλάσησις 515
βλασφημία 266
βλασφημεῖν 249, 250, 390
—— πικρῶς 407
βοτὰ 85
βόεαλοι 338
βοῶπες 1363
βοωπιάζειν 1363
βοσκολεῖν 1322
βουὶς 115
βραδεύειν 229, 248, 393, 1251, 1270, 1309, 1315
—— δίκαια 206
—— σύνομίαν 103
—— σωτηρίαν 1177
βραδύνεσθαι 981
βραδυπόδημον 14, 141
βραδύτατοι παθεῖν 1125
βραδυτὴς 288
βρασμοὶ 1003
βρασυπόδημον 1137
βράττεσθαι 1280
βραχεῖ τέτων πλέον 528
βρέχειν 1265
βρόχος 1138
βρυχητὴρ 112, 113
βρύων 562
βυβλινὸν πλέγμα 75
βύζω 1139, 1284
βύσσον 590
βυσσὸς 5
βωμολοχία 1361

Γ.

Γαμβρὸς 228
γαλεόστομος 1027
γάλλοι 172
γαλέχιοι 76
γάστρα 1079
γαυρὸς 104
γεγυμνασμένως 1348
γεγονὸς ἐκβοᾶν 140
γέλοιον 1223,1228,1269
γειτνιακὴ συνήθεια 87
γειτνίασις 1299
γειτονία 1301
γενάρχης 32
γενικὰ 1100
γένεσα 1130
γεφυρᾶν 180
γηροκομεῖν 315
γηροκομία 219,303
γηροκόμος 32
γλυκυμοὶ 108,109
γλιχόμενος 625,1323
γλυκὺς 699
γλωσσόκομον 225
γνήσιοι 955
γνήσιος *legitimus* 35
γνωρίζειν 347
γνώριμοι 74,1067,1068, 1073, 1074, 1102, 1110, 1111
γνωριμώτατος 904
γνωσιμαχεῖν 198,571
γόης 1374,1376
γονυκλισίαι 1291
γοργόστομοι ὄψεις 247
γυναικομανεῖν 1012
γυναικωνῖτις 753,849
γωνιτὶς 1125

Δ.

Δαιμονᾶν 1075,1323
δαιμόνια 247,1308
δαιμονιζόμενος 339
δαιμόνιον 254,1035
—— τέρας 997
δαιμόνιος ὁρμὴ 1197
—— φθόγγοι 590,1302, 1318
—— φθονερία 1153
—— συμφορὰ 1002
δαίμων 1033,1037
δαίνυσθαι 241,1291
δακτυλιῶν 1291
δακτυλίδραι 1401
δακτύλιος σημεῖον 1042
δακρυωτὸς 176
δάκχαρες. v. *Le Moyne* ad *Barnab.* p.620
δαπανᾶν πυεὶ 160
δασμὸς 225
δασμολογεῖν 1284,1337
δασυλέστερον ἢ μέτρῳ 203
δασύνομαι 1176
δεῖκηλον 1066, 1068
δειναγορεῖν 1403, 1405
δεῖλαι ὀψία 93
δεμνῷ 173
δέμνιον 8, 150
δεσπότης λόγων 1
δεισιδαιμονία 133, 437, 968,1066,1072,1089
δεισιδαιμονία *religio* 866
δεκαμοιρίαι φλαυτῶν 115
δελεάζοντες 1096,1102
δελεασὸς 1389
Δελφικὴ τράπεζα 110
δεξαμενὴ 380
δεξιαὶ 1160. δεξιαὶ πίστεως 1166. ὅτι δεξιὰς σφᾶς ἔχειν 957, 1140. ὅτι δεξιαῖς 781
δεξιότης 396
—— λόγων 396
δεξιώματα 712
δεξίωσις 709
δεξιοῦσθαι 348
δέοντας 299
δεύειν 55, 641, 1202
δεκάτωσις 1301
δεκαστεύειν 104
δεκαστικῶς 1189
δεῖσαι 117,121,122
δηλητήρια φάρμακα 989
δημαγωγία 372
δημαγωγῶν 304, 908
δῆμος 841,921
δημοτελὴς 212
δημοτικὸς 119,363,615
δημοτικὸς *popularis* 923, 1174
δημοσίωσις 940
δημόσιος 167
δηλοποιεῖσθαι 210
δήλωσις 404
δήλωσις 1328
δηλωτικὸν 1144
δήλωσις διὰ 444
δήλωσις 775
δήλωσις *cognitio* 668
δηξιτερὰ 328
διαδιδράσκειν 847
διαδοχαπτόμενοι 1220
διάδρασιν ποιεῖν 757
διάδρασις 808
διάδυσις δρασμοῦ 1142
διαδυῆναι 1291
διάζευξις 489
διαζώζεσθαι 625
διάζωμα 112
διάθεσις 257, 264, 955, 964
διαθήσειν 360
δίαιτα 128,229,364,458, 352,395
δίαιτα βίου 584
—— ἐγκλημάτων 102
—— πολιτικὴ 694
δίαιτοι 1385
διαιτᾶν κρίσεις 620
διαίτητὴς 102
διαλελύσθαι 1034
διακένδυλος 872
διακεῖσθαι 275,278,669
διάκονος 111,113
διακόνως ὑφασμένον 112
διακοσμεῖσθαι 275
διακοσίοι 1191
διακονεῖν 333
διακονεῖσθαι 462
διακοντίζεσθαι 1174
διακόρησις 301
διακοσμεῖν 229
—— διώκειν 385
διακόσμησις 9
διακόσιοι 889
διακραμνίζειν 961
διακρεῖναι 957
διακριβολίζεσθαι 1189
διακρίνειν 990
—— νόσον 967
διαμαρτύρεσθαι 1005, 1017, 1020, 1147, 1179
διακωδωνίζειν 863
διαλαμβάνειν 340,1230
διαλείματα 44,1261
διαλείπειν 1033
διάλειψις 1021
διαλλακτὸς 44,982
διαλύεσθαι 965
—— μέμψεις 195
διαμαχεῖν 1292
διαμάχης 155
διαμαλίζειν 121
διάμαντος 187
διαμισεῖν 1184
διαμώμενος 85,94
διανασεῖν 861
διανθίζειν 352
διανύσας 994
διαπαίζειν 1236
διαπαλαίειν 45
διαπαροξύνειν 446
διαπιστονησύμενος σοφίᾳ 356
διαπίπτειν 511,1085
διαπρεπέστερον 1296
διαπύσιοι βοαὶ 1079
διαπύσιος 1048,1283
διαπτύειν 23,426,1394
διαρκεῖν 1308
διαξέειν καμὼς 844
διασαφεῖν 214,940
διασείλειν 1216
διασύρειν 235
διασφαλεῖς 518
διάταξις πολιτεύματος 2
διατμηρεύειν 967
διατείνειν 658
διατείχισμα 1227
διατίθεμαι 268
διατίθεσθαι ἔχειν 28
διατιμᾶν 584
διάτοκος 432
διαυγὴ 1085
διαφθεῖρειν 1266
διαφύπτωσις 115
διαφλαδὴς 220
διαφυγὲς 98
διαφυγέστερον 515
διαφθείρειν ἢ ἀφέσεως 420, 425
διαφορὰ 904,991
διάφοροι *inimici* 1075, 1223
διάφορον 510
—— μεγίδες οἴκημα 895
διάφορος 931,1002
διαφόρως ἔχειν 871
διαφορώτατα ἁπάντων 1063
διαφορώτατοι 650
διάφραγμα 845
διαφυλάττειν 849
διαχάσκειν ἕλκος 1038
διαχλεύειν 426
διάχυσις 689
διαπαίειν 1118, 1153, 1155, 1161, 1164, 1191, 1215, 1216
διαπτοεῖν 69,656,1271, 1310
διαπτοήσαντες 848,1153
διαπτύειν 646, 1280, 1310
διαφάσκειν 275
διαλαίνειν ξίφει 1097
διενοχλεῖν 397
διεξελαύνειν 1305
διεξέρχει πᾶσιν 148. ἐ βασιλείας *ibid.*
διεξοδικώτερον 956
διέπειν 1390
διεργάζεσθαι 847,1141
διεργασθεὶς 872
διευπαγεῖν 251
διευσίονῶν 1252
διαθήσας 56
διημερεύειν 766
διηνθισμένον 113
διϊκνεῖσθαι τὸ σωμάτιον 565
διϊσάμενοι 1093,1230
διχομοδότης 791
διχομολογεῖν 173,868
διχομολογεῖδς 612,1110
διχομολογία 641, 697, 970,1314
διχοώματα 1304
διχόωσις 827
διοδεύειν 1140,1146
διοικήσεις βασιλείας 1042
διοίκησις *ditio* 697
δι' ὅχλου εἶναι 1075
διπλοῖς 245
δίστεγος 1227
δισυχία *vel* δισυχία 344
δίψια ὕδατα 1345
διώκειν *sequi* 366
διαυλύκιον 1310
διωρία 1239
δολερὸν 214
δολιόπαλος 1175
δολοφρονηθεὶς 421
δόμησις 1008, 1090
δόμος *ordo* 469, 479
δόξαν 144
δόξαν παρέχειν *videri* 27
δορύκλητον 157,1194
δορυφορεῖν τινα 1006
δορυβόλα 420
δυλοκρατεία 837,863
δοτὴρ 37
δρᾶγμα 50,124
δράκη 124
δραματουργῶν 1016
δρασμὸς 991. δρασμὸν παρασχεῖν 141
δράσειν 669. δρασόμενος 1145
δραστήριος 65
—— ἀνὴρ 279,396,404, 779,983
δρομάδες κάμηλοι 274
δρύφακτος 596,707,1130, 1226,1269
δυμασεύειν 302
δυσαλωτοὶ 1138,1008
δυσαναλυσοὶ 1138
δυσανασχετεῖν 297
δυσαρτίλεκτον 831
δυσαποδίδακτον 710
δυσαίρεσοι 138
δύσαρκτον 1057
δυσαωξεῖς 94
δυσδιάδυτος 1312
δυσδιόικητον 1089
δύσκλητος διακείμενος 183
δυσκλητοῦντες 161
δυσίμβολον 751
δυσιμβολώτατον 616
δυσεδύνατα 995
δυσήνυστον 1251
δυδυνατοῦντες 1162,1179, 1240, 1252, 1266
δυσκατάλυτοι 1174

δυσμαχώτατον 297
δυσμένεια 257,569
δυσμετα χείριστον 971
δυσπαραίτητον 721
δυσπειθὴς 138
δυσπρέπεια 113
δυσειχὴς 324
δυσπήνακλον 1181
δυσφημία 715
δυσχερία 655,780
δυσωπεῖν 523, 960, 971, 1145, 1186
δυσωπεῖσθαι 990
δυσωδημα 1021
δυσωπησαι 538,732
δωροδοκία 651

E.

Εγγαρίμω 269
ἐγγὺς 870
ἐγχέφαλος 1025
ἐγγύη 145
ἔγερσιν ποιεῖν 353
ἐγκαθεζόμενοι 254
ἐγκαθέρξαι 179
ἐγκάθετοι 1281
ἐγκαλεῖν αὐτοῖς ἀπάτης 185
ἐγκαλλωπίζεσθαι 799
ἐγκάρσιος 695
ἐγκέλευσον 1048
ἐγκειρισμὸς 331
ἐγκειρισμοὶ ἀρχὰς 209
ἐγκρατῶς ἄρχειν 603
ἐγκρίνεσθαι 1062
ἐγκύμων 26, 878
ἔγκυος 296
ἐγχειρεῖν 211,214
ἐγχειρίζεσθαι 338
ἐγχειρίζειν ἑαυτὸν *tradere seipsum* 1344
ἐγχειρίδεις 901
ἐγχώσας 346
ἔδνα 252
ἐδώδιμον 45,1195
ἐθελοκακεῖν 173
ἐθελοντὴς 486
ἔθνεσιν 1262,1267
ἐθνικὴ φωνὴ 511
ἐθνοπλάκτης 1399
εἰδέα 703
εἴδωλα 1327
εἰκαῖα χερμὰς 1224
—— γραμμὴς 1068
εἰκαῖον 1184
εἰκαῖος τόπος 1068
εἰκαίως 1191
εἰκὼς 1317
εἴλη 888,916,925
εἰλικρινὴς λογισμὸς 869
εἰρᾶσθαι 283
εἰργυρίωμον 112
εἰρεσιώνη 123. v. Cas. cum Bar. p. 448.
εἰρηνεύεσθαι 491,897
εἰρωνεία 1180,1185
εἰρωνεύεσθαι 980,1080
εἰς ἅπαν 349
εἰσαφεῖναι 1253
εἴσδοσις 511 in *Var. Lect.*
εἰσηγεῖσθαι νηστείαν 932
εἰσηγουμένων ἄλλων 126
εἰσπίπτειν 703
εἰσπράξασθαι 155
εἴσπραξις χρεῶν 1092
εἰσπράττειν αὐτὸν δίκην 306
εἰσπράττεσθαι δίκας 918
εἰσπράττεσθαι δίκην ὑπὲρ 408
ἑκατοντόμαχοι 592
ἐκβλύσαι 94
ἐκβοηθεῖν 1153
ἐκβραδῦναι 419,1148
ἐκγυμνάζειν 982
ἐκδεικνύμενοι 1065
ἐκδεινῶν μείζονας 761
ἐκδιαιτεῖν 1314,1396
ἐκδιαιτώμενος εἰς τρυφὴν 1015
ἐκδιδύσκω 1078
ἐκδικηθῆναι 267
ἐκδίκησις 254
ἐκδικίᾳ 838
ἔκδοσις 511
ἔκδοτος 268
ἐκδυσωπεῖν 670
ἐκεχειρία 5, 1089, 1123, 1219
ἐκθειάζων 818
ἔκθεσιμος 1397
ἐκθορὼν 997
ἐκθύμως 852,1074
ἐκκαρύσσειν 1090,1112
ἐκκλέπτειν 1142
ἐκκλησιάζειν 232,372
ἐκκοιτῶντες 1269
ἐκκριθεὶς 1063
ἔκκρισις 125,1063
ἔκκριτος 1208,1084
ἐκκρουσθεὶς 228
ἐκκρύειν 964
ἐκκρύεσθαι 762
ἔκλαμπρος 1216
ἐκλεπτία 864
ἐκλιπαρήσαντες 210
ἐκλογεὶς 984
ἐκλογὴν 601
ἔκλυτον 318,1002
ἐκμαιὴς 360
ἐκμαλιχθεὶς 1200
ἐκμαματτημῶν 111
ἐκνεύσας 289
ἐκνικᾶσθαι 569
ἐκπαγλόλως 1310
ἐκπεπολεμωμένον 570
ἐκπεπλεῖν 183
ἐκπεπλῶν 145
ἐκπεπλοῦσιν 111,753
ἐκπέζειν 127
ἐκπεπραίνεσθαι 824
ἐκπεφαυνόμενοι 202
ἔκπος 280
ἐκπόδων 253,821
—— ποιεῖν 463
—— ποιεῖσθαι 576
—— ἑαυτὸς ποιεῖν 443
ἐκπολεμῶσ 149,547,582, 1147,1155
ἐκπολιτεύειν 1395
ἐκπρεπῶς 99,150
ἐκπυροῦσθαι 1205, 1224, 1318
ἐκπύρωσις 891
ἐκπυρῶται 1198
ἔκπυστος 804
ἐκρήγνυσθαι ὀργὴν 980
ἐκριπίζειν 1079
ἐκριπίζεσθαι 1084
ἐκριπιδέντες 962
ἐκσείω 1101,1103,1191
ἐκσκευάζεσθαι 1190
ἔκσπονδοι 1091
ἐκσπουδάζειν τῷ λόγῳ 929
ἐκ συντάγματος 1066
ἐκταφρεύειν 1215
ἐκτέμνειν 1388
ἐκτενῶς 1271
ἐκτείνειν χάριν 437
ἐκτομία 172
ἐκτύπως 1062,1183
ἐκτρέπεσθαι 27
ἐκτύπωμα 1229
ἐκφαυλίζειν 115,214,238, 253
ἐκφαύλισμὸς 120
ἔκφαυλον 127
ἐκφοβεῖν 1019
ἐκφοίτησις 841
ἐκφορτίζειν 853
ἔκφρων 255, 1026
ἐκφύσαντες 515
ἔκφυσις 515
ἐκχαλκεύειν 115
ἐλασία 78, 210
ἔλασις 441
ἔλασμα 503
ἐλάτη 344
ἐλαύνεσθαι 85
ἔλεγχος 1034,1037,1038, 1040
ἐλεπόλεις 1103,1127
ἐλίμπατο 110
ἔλιξ 114
ἐλλαμπύνεσθαι 800
ἐλπὶς metus 850. ἀπ' ἐλπίδος 859
ἐλπίδος ψυχρότερος 1261
ἔλυτρον 115
ἐμβατεύειν 81
ἐμβιβροντημένοι 1281
ἐμβολαὶ χώρας 984
ἐμβολὴ 1235,1236
ἐμβολὴ *aditus* 1216
ἔμμηνον αἷμα 1308
ἔμμηνος 1228
ἐμπαροινεῖν 261,764,892, 1334
ἐμπηδᾶν 873
ἐμπείρως ἔχειν 432
ἐμπιπλοῦντες 1155
ἐμπορογᾶν 1297
ἐμπύπλαδς 165
ἐμπεσάντες 894
ἐμπίπτησιν 986
ἐμπόδιον 1023
ἐμπολιτεύειν 780
ἐμπορεύεσθαι 1022
ἐμφάνεια 233,704
ἔμφασιν δίδοναι 1078
—— παρέχειν 1175
ἐμφρὴς 107,110,114
ἐμφιλοχωρῶν 69
ἐμφορέμενος 233,338
ἔμφρειος 1102,1114
ἐμφωλεύειν 994, 1038
ἔναγὴς 306,421
ἐναγισμὸς 958,959,1267
ἐναγισμοὶ 864,872
ἐναγόμενος κλοπῆς 63
ἔναγχος 236
ἐναποκείμενον 1126
ἐνάρετος 1266
ἐνάριθμος 354
ἐναυλίζειν 975
ἐνδεικνύσθαι 840, 1059, 1168
ἔνδικος 40
ἔνδειξις 798,850
ἐνδιελεγμὸς 477, 958, 1268
ἐνδόσιμος ἀρετὴς 152
ἐνδιαιτᾶσθαι 131
ἐνδιασήμως 738
ἐνδιαιτησις 695
ἐνδὺς 1068
ἔνδρος ῥάμασιν ὑδάτων 354
ἐνδυτῷ ζώρακος 1229
ἐνειλήματα 516
ἐνειλησθεῖσθαι 1201
ἐνεπόρπωσε 116
ἐνεργεῖσθαι 675
ἐνεργὸς 1121,1199
ἐνεξεμμῶν 120
ἐνεσᾶναι 121
ἐνευδιαιμεῖν 1332
ἐνεχειρίζειν 169
ἐνήλατον 352
ἐνημέρημα 676
ἐνήσκηνται τῷ ὕψει 114
ἐνηχεῖν 402
ἐνθηλυπαθεῖν 1201
ἔνδυς 1143
ἐνθυμεῖσθαι μείζονα 983
ἐνθύμημα 932
ἐνιαύσιον παιδίον 410
ἔννοιαν λαβόντες 1101
ἐνομβρία 379
ἔνοχοι πίστεως 432
ἐνῶν 1130
ἐνπορπᾶν 1229
ἐνράσσειν 211
ἐνσοιδεῖς 212
ἐνσκήπτειν 156, 299, 322
ἐνσκήπτει νόσον 964
ἐνσόμισμα 829
ἔνταξις 692
ἐντείνεσθαι φρενῖς 420
ἐντεταμμένως 479
ἔντευξις 668
ἐντομὴ 115
ἐντρυφᾶν 342
ἐντραπέντες 1321
ἐντρέπεσθαι 1240
ἐντρεπόμενος 854
ἔντρομοι 54,146,647,699, 1280
ἐντυπεῖν 1080
ἐνύδρισμα 924
ἔνυδρον 145
ἐξαγγελτὴς 828
Ἐξαγχιαίτειν 768
Ἐξαγχίβιος 765, 767, 781, 817
ἐξαγχιώμενος 101
ἐξαγχιῶν 665, 817, 1008, 1178
ἐξάδειν 247,254
ἐξάδηλος 900
ἐξαιδεσιάδειν 1154,1195
ἐξαίρεσις 162
ἐξαίρετα 331
ἐξαίρετον 157, 181, 1007
ἐξαίρετος 509,1061
ἐξαιρέτως 2,870,1176
ἐξαίσιοι βοαὶ 1071
—— πέτραι 1264
ἐξαπολωλεῖν 368
ἐξάπυστος 162
ἐξακριβάζειν 870
ἐξακριβῶν 1160
ἐξακρίβωσαι 961
ἐξαλλάττειν 707
ἐξαπίνας 1002
ἐξαπίνιαιος δρόμος 1126

ἐξ ὑπάτης 581,995
ἔξαδρον 127
ἔξαρος 183
ἐξαρπάζειν κινδύνων 251
ἐξαυδαλάζεσθαι 698
ἐξ αὐτῆς *latim* 295
ἐξαφανίζειν 133,264,350
ἐξαφανίζεσθαι 248
ἐξαφανίσαι 405
ἐξεγγίονος 751
ἐξέδρα 352,1214
ἐξειρωνεύεσθαι 667,683
ἐξελλιλίζειν 17
ἐξεπίπλους 866
ἐξεργασία 956
ἐξερημῶδαι 1199
ἐξεσμένον 342,346
ἐξευμενίζειν 1395
ἐξευτελίζειν 236,793
ἐξηγεῖσθαι πραγμάτων 856
ἐξηλλαγμένα 86
ἐξημερῶσαι 1392
ἐξηστημένος 111
ἐξιδιώσασθαι 156,736
ἱξικετεύειν 126
ἐξιππάσασθαι 398
ἐξίστασι κλίσεως 128
ἐξισορρεῖν 131
ἐξοκέλλειν 762,1179,1188
ἐξολόθρευσις 492
ἐξομαλίζειν 1128
ἐξορκεῖν 412
ἐξορκίζειν 73
ἐξόρυξις 339
ἐξυβρίζειν 127,229
ἐξυβρίζειν εἰς τὴν τύχην 1067, 1074
ἐξυβρίζεις εἰς 26
ἐξυπηρετᾶν 562
ἐξωκέλλειν εἰς σκηνὴν 1075
ἐξώλεις 192,1173
ἐξώλης 1036
ἑορτάζειν ἀνάκτεσιν 541
—— γάμους 490
—— γενέθλιον 869
—— σκηνοπηγίαν 485
ἐπαγγελία 211
ἐπαγγελία *narratio* 955
ἐπάγγελμα 1332
ἐπαγωγὸν 1389
ἐπαινεῖν τοῖς εἰς. 140
ἐπαλαζονεύεσθαι 1097,1170
ἐπαλαλάζειν 1337,1161
ἐπαλαλεύειν 1314
ἐπαλληλιμμένον 779
ἐπάλληλοι 1213
ἐπάλξεις 1130,1223
ἐπαμύνειν 992
ἐπαναχύπλω 1034
ἐπαναξηρίζω 855
ἐπανασειόμενος 849
ἐπανασωθῆναι 851
ἐπαναστέχειν 833
ἐπανήκεσον 930
ἐπάνω χρημάτων 463
ἐπαφᾶσθαί τινι τῆς Θεοῦ 401
ἐπέρατος 306
ἐπαρκεῖν 672,676
ἐπάρχεσθαι 338
ἐπαυδμαίνειν 1398
ἐπαυδαδίζειν 1131
ἐπαύλεις 1053
ἔπαυλις 1103
ἐπαυρίζων 1008
ἔπειξις 860
ἐπειρωνεύεσθαι 964
ἐπειρωνευόμενος 1253
ἐπείσακτοι γάμοι 360
ἐπεισχθῆναι 239
ἐπιλαρρύνειν 932
ἐπιλαπίζειν 591,681
ἐπέμμηνος 1291
ἐπεπήγει 220
ἐπερειδόμενος 432
ἐπερείσας 275
ἐπερηρεισμένος 402
ἐπεξόδιον ἐφοδιώτερον 2
ἐπίτειος 121
ἐπεφυρμένη 144
ἐπήκοον 202, 332, 419, 1145
ἐπήκοος 323, 419, 1145
—— γίνεσθαι 350
ἐπήλυδες 351,548
ἔπηλυς βίος 374
—— λέων 1156
ἐπήρεια 597,663
ἔπησαν 114
ἐπιβάθρα 501,1317,1324
ἐπιβάλλειν 679,1011
ἐπιβαπίζειν 1024
ἐπιβατήριον μάχαιραν 1136
ἐπίβατον 115,199,763
ἐπείδες 817,1042
ἐπιβοίλιον 284
ἐπιβοᾶν 1165
ἐπιβολαὶ 1225
ἐπιβόλαιον 254
ἐπιβολὴ 298, 502, 647, 960, 1041
ἐπιβρίθειν 1133, 1135, 1233
ἐπιβωμίτης 1359
ἐπιγαμία 500,751
ἐπιγελᾶν 983
ἐπιδαυλεύειν 870
ἐπιδέξιτα 774
ἐπιδιακινδυνεύειν 648
ἐπιδικάζειν ἀρχῆς 853
ἐπιδικάσιμον 139
ἐπίδοξος 595
ἐπιδραπόμενος 728
ἐπιδρομὴ 566
ἐπιεικὴς λόγος 382
ἐπιεικὴς τὸ ἦθος 395
ἐπιεικῶς 988
ἐπιεικῶς ὑψηλὸν 1009
ἐπιθειάζειν 90, 151, 850, 1041
ἐπιθειάσας 348
ἐπίθημα 110
ἐπὶ καμῷ 1171
ἐπικαρσία 944,983,1264
ἐπικαρπολογούμενος 1393
ἐπικάρσιος 1317
ἐπικαταπίπτειν 1155
ἐπικατασείω 959
ἐπικείμενος ἄρτος 345
—— σφραγὶς 1016
ἐπικαχαλκευμένος 107,108
ἐπίκηρον 536
ἐπίκλην 900
ἐπικλίνειν 26
ἐπικλινῆ χωρία 185
ἐπικουρικὸν 621
ἐπικυφίζειν 262
ἐπικυφίζως 819
ἐπίκριτοι 1125
ἐπικροτεῖν 658
ἐπικυμαίνειν 141
ἐπιλῆθον 59
ἐπιλογὴ 1359
ἐπιλογισμὸς 697,995
ἐπίμαχον 613,999
ἐπιμελητὴς 327
ἐπιμιξία 162,728
ἐπινίκια 543
ἐπινίκιον 1307
ἐπίορκος 914
ἐπίπεδον 113, 582, 1227, 1315
ἐπίπληξις χολάσεως 857
ἐπιπλήττειν 894
ἐπιπλήττειν τινὶ 872,874
ἐπίπλους 121
ἐπιπολάζειν 85
ἐπιπολαίας φλογὰς 1126
ἐπιπολαίως 1135
ἐπίρρυδον 54,970,1021
ἐπίρρυδον ποιεῖν 244
—— δόμβος 140
ἐπιῤῥαγολογούμενος 1393
ἐπισάττειν 31,266
ἐπισείειν 981
ἐπισεμνυνόμενος 1364
ἐπισίδειν 359
ἐπίσημοι ἡμέραι 109
ἐπισημότατος 126
ἐπίσπεις 1358
ἐπίσπεσμὸς 1124
ἐπισπουδάζως 666
ἐπισκήπτειν 764
ἐπίσκηψις 801
ἐπίσκοπος 533
ἐπισκοπῶν 203,1230,1238
ἐπισπάρχειν 1124
ἐπίσπω 417
ἐπίστασις 745,746
ἐπιστέλλειν 612
ἐπιστενάζειν 911
ἐπισωμίζειν 778
ἐπισώμισμα 860
ἐπισφαγεύειν 954
ἐπισφόιδιόν τινος 603
ἐπισφὼ 563,780,851
ἐπισωμαινεῖν 185
ἐπίσφαλὲς 184
ἐπισφαλέστερος 254
ἐπίσφαλῶ 195,198
ἐπίσφαλῶς 257
ἐπίστασις νόσου 1039
—— ὑδρώπης 872
ἐπιτάφιοι ὕπνοι 279
ἐπιτάφιος θρῆνος 283
ἐπιτείχισμα 1013
ἐπιτεχνάω 237
ἐπιτηλὴς 348
ἐπίτευγμα 1125
ἐπιτυδείως βίου ἔσεσθαι 843
ἐπιτηδείως ἔχειν πρὸς 149
ἐπίτηδες 184,297
ἐπιτήδευσις 113,160
ἐπίτηδιον 170, 636, 995, 1033,1380
ἐπιτραπῆναι 139
ἐπίτροπος 135,697,865, 1296
ἐπίτροπος 424
ἐπιφάνεια 261, 521, 701, 1304
ἐπιφάνεια θεᾶ 400
ἐπιφανὴς 907
ἐπιφήμισμα 1303
ἐπίφθονος 540
ἐπιφωτᾶν 850
ἐπιφοίτησις 753
ἐπιφροσύνη 701
ἐπίφυλλις 165
ἐπιχλευάζειν 1185
ἐπιχωννύως 1163
ἐπιχωριάζειν 34
ἐπιψηφίζειν 854,999
ἐπολιδαύειν 1138
ἐπομβεία 19,104
ἐπόμνυμαι 236
ἐπόφθαλμιᾶν 43
ἐπῳδαὶ 339
ἔπωμις 113 bis. 346
ἐπώνυμα 710
ἐπώνυμοι ἡμέραι 573
ἐραγίζως 51
ἐράσμιος 866
ἐργάζεσθαι κακὸν αὐτὸν 310, 327
ἐργαλεῖον 235,343,1123
ἐργολαβεῖν 1022,1079
ἐριδίζειν 157
ἐρίπνια 208,975,1161
ἔρουνα 1094
ἐρίννυς 1275
ἔρμαιον 165,970,1187
ἔσοπτρον 515
ἐσπυσμένως 204
ἑστίασις 232,352
ἔστιν ὅς 854
ἑστία 111
ἑστιάτη 290
ἑστιατὴ 935
ἑταιρία 252
ἑταιρικὸν 616
ἑτερογναμοσύνη 466
ἑτοιμασία 432
εὐαγγελία 1205,1208
εὐαγγελίζειν 181
εὐαγγελίζως 312,1154
εὐαίρεσις 535
εὐαρμοσία 110
εὔγναμον 68,779,1180
εὐγναμονεῖν 776
εὐγναμόνως 413
εὐγνώμων λογισμὸς 36
εὐδαιμονίζειν 1322
εὐδιαθέτως 1124
εὐδοκιμεῖν 308,680
εὐδοκίμησις 625
εὐέμβολος 827
εὐεπίστατον 848
εὐεργεία 712
εὐεργία 253
εὐετηρία 59,1300
εὐθανατήσοντες 402
εὐθυία 309,1166,1276
—— καρπῶν 1194
εὔζωμος 115
εὐήθως 589
εὐημερία 681
εὐθυῶν 318
εὐθυώμενος 692
εὐθυμία 93,826
εὐκαιρίαι ἐντεύξεως 737
εὐκαρδίως 546,1321
εὐκατέργαστοι 274
εὐκολία 858
εὐκρασία ἀέρος 354
εὔκρατος ἀρύσασθαι 1154
εὐκταῖον 40,312,769
εὐκτὴν 849
εὐλάβεια 494
εὐλαβεῖσθαι 39, 1048, 1395
εὐλαβὴς 249,585
εὐλογεῖν 329
εὐλογεῖσθαι 1243
εὐλογία 477
εὐλογεσία 1397,1401

εὐμα-

VOCUM GRÆCARUM.

εὐμαρὴς 252,329
εὐμαρέστη 246
εὐνοϊκῶς ἔχειν 313
εὐνομία 229,1007,1396
εὐνυχίζειν 436
εὐοδεῖν 438
εὐπαιδία 211
εὐπαρεκπολέθητον 1298
εὐπάλαιστος 155
εὐπείθεια 1107,1221
εὐπέτεια 1231
εὔπιστε 1166
εὐποιΐα 873
εὐπορεῖν 130
εὔπορος 588
εὐπραξία 840
εὐπρέπεια 153,138
—— χαρτῶν 131
εὐρεσις 246
εὑρεσιτέχνημα 845
εὕρεσις κατεσκευασμάτων 1197
εὐσεβεῖν 1372
εὐσέβεια πρὸς 815
εὐσταθεῖν 674
εὐστελὴς 1380
—— ἄπλοια 147
εὐσύχως 523
εὐσυμπόπλον 961,1150
εὐσυμποπὸς 1129
εὐσχήμονες 907
εὐσχολῶν 340
εὐταξία 1063,1102
εὐτέλεια 205
εὐτολμία 259
εὐτονεῖν 1191,1256,1280
εὐτονία 1123
εὔτονον 1152
εὐτόνως 1191
εὐτρεπὴς 212,415
εὐτρεπίζειν 371,426,539, 620
εὐτρεπίζειδς 930
εὐτρεπιδέντα 1322
εὐφημέμφ 1202
εὐφωνὸς ὁμιλεῖν 138
—— ᾠδαῖοις 354
εὐχρηστία 14
ἐφαπλὶς 116
ἔφεδρος 714
ἐφέσιμον 862
ἐφέστος 43
ἐφήδεσθαι 1361
ἐφημερὶς 327,904
ἐφήδησεν 142
ἕφθη λαβεῖν 2
ἐφίσλις 115
ἐφικτὸν 219
ἐφικτὸν αὐτῷ 192
ἐφόδια 1035,1274
ἔφοδον 1015,1167,1265
ἐφορμεῖν 990
ἐχέγγυον 851,902
ἔχειν ἢ τεθνᾶναι 872
ἐχεμυθεῖν 1015
ἐχυρότης 186
ἐωλότερον 1187

Z.

Ζάγλη 164
ζευγματῆρες 527
ζηλοτυπεῖν 317
ζηλοτυπεῖδς 526
ζηλοτυπία 330
ζηλωτὸς 289,881
ζηλωτὸς ἦν 360
ζηλωτότερον 252
ζωγρεῖν 1290
ζωγρία 901
ζωμὸς 582

H.

Ηγεμονικὸν πνεῦμα 1296
ἤγημα 640
ἤγημαι 847
ἠγκαϊσμένον 116
ἀδίως ἔχειν 285,413
ἡδυπάθεια 1393
ἀθολογεῖν 1407
ἡμίβρωτος 1322
ἡμιόλιον 703
ἠπειρωθῆναι 90
ἡρεμεῖν 135,227,906
ἧρτο 815, 830
ἠσυχάζοντες ἀρετῇ 132
ἡσυχάζειν 298
ἡσυχάζειν γυναικὸς 670

Θ.

Θαλεῖον 1063
Θάλειαι ὠφροσύναι 869
Θαλπόμβοι ἐλπίδι 1176
Θαυστικὸν 1125
Θαυστία 1133
Θεάλητον 220
Θεάζειν 768
Θεασμὸς 1075,1114
Θεασθέντων 999
Θεμιστευόμενον 1353
Θεμιτὸν 1292
Θεοκλυτεῖται 81
Θεόκλυτος 26
Θεόχριτος 41
Θεσσάλεια 2
Θεοφιλεῖς 14
Θεοφιλὴς *deo charus* 47 415
Θεραπανὶς 290,308
Θεραπεία 294,1015
Θεραπεία *famulitium* 645
Θήγεσθαι 1228
Θῆκη 370
Θῆλυ τὸ ἄρρεν *in architectonicis* 108,109
Θηλύνειν 172
Θηρίκλεια χρύσια 470
Θητεύειν 355
Θητεῦσαι 41
Θόλος 347
Θορυβὼν 1178,1184
Θραῦσμα 209
Θρέμματα 427,426,469
Θρασυεύθμενον 1101
Θρηνὸς 150, 346, 596, 1009
Θρίγκωμα 701
Θροεῖν 850
Θρυλεῖν 818
Θρυπτόμενοι βαδίσμασιν 1201
Θυΐεσιν 120
Θύματα 388
Θυμελικοὶ 688
Θυμηδία 1300
Θυμιᾶν 118
Θυμιάμενον 125,995
Θυμῶσθαι 982
Θυμαινα 117
Θυρεὸς 358
Θύρωμα 351

I.

Ἰάσιος 113, 114, 1229
Ἰασιστὶ ἔργον 1229
Ἰάτης 517
Ἴαυμα 117
Ἰαφάκια 1093,1224

I.

Ἰάσεις 114
ἰαστὶ γνῶ 922
ἰδία 358, 177, 1154
ἰδιότροπον 509
ἰδιοτέμεον 119
ἰδιοτύπειν 334
ἰδιώτης 370
ἴδρις 799
ἰδρύσθαι 8
ἱερὰ γράμματα 1259
ἱερεῖα 119
—— καίειν 13
ἱερεῖον 82, 329
ἱερόδουλοι 481
ἱερὸν 393
ἱεροποιΐαι 635
ἱεροσκεπῆ 503
ἱεροσκεπῶς 459,1343
ἱεροφαλτὴς 522
ἱερόματα 16,44
ἱερομβύον 500
ἱκμὰς 94
ἵλη 874
—— ἱππέων 407
ἱλυσπώμενον 7,1134
ἵμεροι 1005
ἰνίον 115
ἰοδολώτατος 761
ἱππάζειν ἄριστοι 211
ἱππήλατον 654
ἱππότης 291
ἱππῶν 738
ἶρις 117
ἶς 1274
ἰσοπάλιδες 1405
ἰσοπολιτεία 894
ἰσότιμον 363
ἰσορεῖν *videre* 28
ἰσορεῖν 141,142,350,762, 1265
ἰσόρησεν *vidi.* Dale de Idol.
ἰσορία 179. κατ' ἰσορίαν 1149,1795
ἰσχὰς 881
ἰσχυρογνωμοσύνη 1348
ἰτέα 123
ἶυγξ 1064
ἰχὼρ 85

K.

Καθαμάζειν 122
καθαγιδισόμβον 121
καθαίζειν 485
καθάριοι 161
καθαριδῆναι 1392
καθαροποιεῖν 121
καθάρσιον πῦρ 893
καθαρῶς 803
καθέδρα 194
καθειργνύντες 106
καθεδόντες 651
καθήκει 296
καθιδρύκει 129
καθήρωσις 31,720
καθημᾶν 180,254
καθιτάλμβοι εἰς λόγολόγιαν 143
καθιτέναι 719
καθόλε 1242
καθομιλεῖν 824,862
καθομολογεῖν 873
καθοσίως 116, 987, 1188
καθυμνίον 1034
καθύπνωσε 878
καθυφίδς 229
καιροδοξεῖν 742
καιροτομεῖν 1275
καιτηγεῖν 515
κάκωσις 817
κάρι 1266
καρίοις 406
καριώτατα 1180
καρφολία 1372
καρφοφυλακεῖν 1268
καρφοφυλακτεῖν 714
κακοδαιμονῶν 1011
κακοήθεια 263
κακοήθως 294
κακοπαθεῖν 459
κακοπραγία 138,596
κακοστροκία 751
καλαμαῖδς 165
κάλαμι 117
καλλιχωρεῖν 1383
καλλιερεῖν 348,426,427, 522,1307
καλλονὴ 515
καλλωπισμὸς 161
κάλπη 1394
καλύβη πηλὸς 844
κάλυξ 114,115
καλώδιον 52,107,214
κάμακες 107
καμὰξ 107
κανὰ 57
καπηλεία 1335
καραδοκεῖν 775,825,1182, 1213,1269
καραιμεῖν 250,998
καρβαρῶντες 58
κάρι 202
καρὸν 266,1033
καρπὸς χερὸς 943
καρτερεύειν 320
καρτερικὸν 1262
καρωθεὶς 250,1254
καταβιῶναι 133,226
καταβοᾶν 1147
καταβολὴ *initium* 1091
καταγλαΐζειν 494
καταγράφω 1166
καταγράφειν *cum Dativo* 1172
καταγίζειν 352
καταγλαΐζειν 103
καταγνὺς 253,401
καταγνωσις 1262
καταγόμαν 1371
καταγόρευσις 755
καταγωνίζειν 285
καταγωνίζειδς 155,432
καταδαρδάνειν 1140
καταδιέστερον 351
καταδυσις 113
καταδικάζειν 10, 62, 315, 1180
καταδικασάμι 170
καταδικαδῆναι 1146
καταδίκη 1183
καταδίκος 183
καταδύσεις 1142
καταζεύγνυμι 309,655
καταθύμι 905

καταχύνειν κεφαλὴν ασοδῷ 885
καταμαρᾶσθαι 1033
κατακεντεῖν 638
κατακαρτομεῖν 935, 888, 1272
κατακλεὶς 112
κατακλίματα 693
κατάκλισις 170
κλακοντίζειν 198, 400
κατάκοπος 952
κατακράτες 200
κατακρημνίζεσθαι 240
κλακρημνῶται 114
κατακρίνειν 132
κατάκριτος 1038
κατακύπτειν 1071
καταλέγειν αὐτὸν 867
καταλεύσαντες 132
καταλευσθεὶς 137, 161, 389
καταλήψεως νόμος 1168
καταλιμπάνειν 113
καταλλάκτης 133
καταλογεῖν 527
καταλοχίζειν 508
καταλύσας 930
κατάλυσις 315, 1027
καταμαλακίζεσθαι 244
καταμελιζόμενος 266
καταμελεῖν 815
καταμισάμενος 1109
καταμόναι 799
κατάμομφοι 1082
κατάνυξις 775, 776
κατανόησις 945
κατανομισεύσας 1000
κάτεντες 146, 1131
καταντιβαλεῖν 970, 988, 1028
—— πρὸ 961
καταντλεῖν 347
καταπλέγμοι μύροις 1201
—— καλαντιβολῆν 1221
καταπάσας 127
καταπειθὴς 54, 83, 473
καταπέλται 1123, 1401
καταπῆγας 1281
καταπόθοις 419
καταποθῶσιν 86
καταστοχίζειν 446
καταστοντῶν 655
καταπραΰνειν 132, 888
καταπρόδοξος 1094
καταπίπτειν 1162, 1219
καταπίπτων 479
καταράκτης 402
καταρρόμβοι 490
καταρύγνυται 855
καταξέγνῦναι ὄμβρον 381
καταφείσας χοφὶ 371
καταφύπτειν 1315
κατάσκοποι 131
καταστυδεωπάζειν 486
καταστρίζειν 280, 389
καταστρόμενος 1167
κάτασταυδόμενοι 890
κατασταλεὶς 179
καταστάσεσιν 1335
καταστέλλειν 624, 971, 905
καταστέλλειν ταραχὴν 894, 887
—— τινὰ τάσιν 865
κατασταλτικὸς 714
κατασκήνα 117
κατάσκημα ἱερὸν 959
κατασολὴ 1061
καταστρέφειν 899
καταστρέφειν βίον 127
καταστρέφειν δύματα 1003
καταστροφὴ τῆς τέλους 689
καταστίγγιδαι 112
καταστιλίζω 1147
κατασωτεύειν 1177
καταταχεῖν 735
καταστένειν 1038
καταφανὴς 1236
καταφιλεῖν 317
κατάφορτος 916
κατάφρακτοι 1239
καταφρονεῖν 89, 384, 400, 403, 406, 433, 565, 918
καταφρόνησις 78
καταφρότος 164
κατάφρων 205, 574, 649, 884
—— γίνεδαι 75
κατ' χεῖρα 309
καταχωνδίειν 1255
καταχωνύμβοι 1264
καταχώννυδαι 1161
κατεμβρος 1139
κατεπεῖν αὐτῷ 870
κατείρκδαι 828
κατεκωνεύδαι 699, 1169, 1315
κατεπλάγη τὴς &c. 147
κατεπηχέναι 1002
κατεργάζεδαι 278
κατευδαιμονίζειν 1042
κατευχὰς preces 517
κατηγγυημβος 1362
κατήφεια 600
κατηφεῖν 441, 929
κατηφιᾶν 105
κατηχεῖν 940
κατηχεῖσθαι 300
κατηχούμβιον 58
κατιππάζομβος 1236
κατιχόμβος 873
κατόπιν 107, 108, 1199
κατοπτεύεδαι 109
κάτοπτον 109, 1269
κατοχὴ 62
κατωμεδιῶν 1141
καῦμα 1140
κάχληξ 180
καψαφίζειν 89
κεμμήλια 651
κεκλῆδες 1184
κεκοινώνηκεν ὅλῃ τοῦτον φυσιολογίας 3
κερδαίνειν 52
κέρμα 1079
κεφάλαιον summa 422
κιχυμβόν 347
κινδύνειν 232, 331
—— νεκρὸν 126
κινδυμονικὸς 977
κινδυμονικῶς 491
κιρκὶς 373
κιστέα 1215
κιτιόμενος 117
κιτίρα 290
κιτύρα 247, 248, 319, 358
κιτύκρατα 107
κίτρια 596
κλιδὸν 959, 1127, 1260, 1283
κλεῖδα 517
κλεινῶ 228
κλόνος γῆς 465
κλόδων 419
κλὼν 115
κλωσὶ 162
—— βίοιος 112
κοινολογεῖν 157
κοινολογεῖδαι 305
κοσμοδεὶς 110
κουναγωγεῖν 300
κοττὶς 75
κολλυβεῖς 290
κολυμβητὴς 76
κόμαι 87
κομιδὴ 850
κομπάζων 1272
κόμπος 1279
κονίαμα 161
κοσμοδεὶς 63
κορδᾶν 145
κοριάνδρον 97
κόρος 338, 1194 bis, 1201
κορυφαῖος 1118
κορυφόμβος 1271
κοσμήτης 669
κύφισις 766
κυφισμὸς 168
κυφολογία 64, 820
κόχλις αἷμα 116
κραδαίνειν 108, 1301
κράδη 123
κρατεῖν λογισμῷ 240
κραπεζεύοντα 962
κραπνάμενος 756
κρυεργεῖν 593
κρηπὶς 107, 515
κριδεὶς πολλαῖς μάχαις 292
κρίνοι 107
κρίμνα 134
κροταλίζειν 411
κρότος 326, 929
κρυδρόγαυλος 344
κρῦμα 289
κύκνδρον 765
κυμαγωγία 695
κύμβαλα 289
κυνικὴ ἄσκησις 265
κυρτοκτόνος 285
κύστις 344, 349
κωκύειν 1084
κωφοὶ τὸς 1132, 1137, 1182
κωμῆται 226

Λ.

λαβὶς 345
λάβρος 381, 1040, 1181
λαγαῖον 290
λαγαρὸν 112
λαγὼν 112
λαιμαργία 1392
λακίζεδαι 53
λάκκος 52, 320, 321, 463
λαλιαὶ 1061
λαμπηδὼν 119
λαοπλάνοι 365
λαπάρα 655
λαῦραι 695
λαῦρον 381 in Var. Lect.
λαφυραγωγεῖν 598
λαχανεία 1199
λεβηρὶς ὄφεως 112
λέβητες 1402
λεπτοπαλεῖν 1402
λεπτοτάξιον 1125
λειτυργία 145, 721, 856, 957
λειτυργῦντες χῦ ἡ λειτυργία 1091
λειλιδότως 137
λεπίδες 108
λεπτυργία 109
λουχειμονεῖν 1060
λᾶμα 1153
λῆμμα 911, 991
λῆξις 1159
λιδάνωτος 111, 125
λίγυρος, λιγύριον 114, 1229
λιδεία ὕλη 341
λιδοβόλα 1123
λιδοβόλοι μαχαιραὶ 1232
λιμνάζειν 12
λιμώττειν 616
λίνεος 116
λιπαρὰ φύσις 150
λιπαρεῖν 349
λιπαρὸν γῆρας 333
λιπαρῶς 231
—— λύσεως 315, 334
—— ἐγκείμενος 8
—— ἐγλοῖδος 905
λιπυρῦντες 58
λιποδυμεῖν 390
λιτὸς 1228
λιτότης 524
λιμυρῦντες 58
λιχμᾶν 389
λοιδόρες 657, 1178
λοιδορῶ 161
λόγοι 1282
λόγιον 346
λογχὴν 174
λοξοπαιεῖν 999, 1013, 1178
λοιπὸν 289
λυπὴ 292, 344
λυχνοζόμβοι 1064
λυγμὸς 1268
λύγος 490
λυμαίνεδαι 1199
—— ἀλήδειαν 1
—— τινὰ εὐαρμοσίαν 110
λυμαντόμβοι τὰ σώματα 533
λυμεὼν 1024, 1071, 1078
λύμη 1362
—— ἐρωτικὴ 763, 1384
—— σωμάτων 1390
λυόμβος τοῦ οἴνου 274
λυπρὰ ἐρημία 1304
λυσσᾶν 1071
λύσσα 851
λυχνοκαῖα 1372
λωποδυσία 1170
λωφᾶν 303
λωφήσαντος χειμῶνος 998

M.

Μαγέιαι 83, 84
μάζα 205
μαίανδρος 515
μαιῦδαι 74
μακέλλη 235
μακρὸς, ἐκ εἰς μακρὰν 263
μαλακίζειν 815
μαλακιδόντες 272, 274
μανιάδης 212, 1163
μαραινόμενοι 1280
μαρμαίρειν 872
μασσᾶν 1274
μασδὶ 1309
ματτύζειν 1272
μάχιμον 99, 148
μεγαλαυχία 143
μεγαλεῖον 339, 679, 1375

μεγα-

μεγαλειότης 348
μεγαλόνοια 870, 1006, 1008
μεγαλόνους 1230
μεγαλοξύμων γλῶσσα 885
μεγαλόπολις 192,272
μεγαλοψυχία 511
μεγαλόφρων 1106
μεγαλοφροσύνη 869
μεγαλοφρόνως 1005
μεγιστᾶνες 472,879,915
μεθ' ἡμέραν 1167
μεθύσαι 942
μεῖζον λέγω 681
μείζονας 183,683
μειλικτήρια 1242
μειλικτήριοι σπονδαὶ 1194
μειλίσσειν 975
μειλίσσω 1118
μειλίχιος 694
μελαμβόρειον 1148
μελανειμονεῖν 1179
μελέται *exercitationes* 1125
μεμαλληνιάω 1261
μεμαντότως 726
μεσιδάρχης 538
μεσιδαρχία 682
μεσοτείχιον 1213,1265
μεσημβρίζειν 284
μεσίτευσα 882
μεσιτεύειν 304
μεσίτης 153
μεσολαβεῖν 1214
μεσοπύργια 599
μεταβαλλόμενος εἰς τὸ ἡμερώτερον 209
μεταβολάδειν 437
μεταγενέστεροι 1063,1212
μεταγωγᾶν 472
μεταμέλῳ χρώμενος 826
μεταγωγὴ 510
μεταδίδῳ 799
μεταδοκεῖν 618
μεταθέειν 147,208
μεταθέμενοι 202
μεταιθρίζων 842
μετακλίσεις 1265
μετακομίζειν 172
μετακοσμήσειν 22
μετάλλευα 999
μεταλλεύειν 657, 779, 1297
μετάμιλος 61
μεταστάσις 1242
μεταξὺ γνὺς 241
μεταξὺ δὲ ταῦτα λέγουσιν 417
μεταξὺ pro μὴ aut μετέπειτα 1070
μεταξὺ πίνων 494
μεταπαιδεύσις 1393
μεταπείθεσθαι 929
μεταπείθειν 356
μεταπείσειν 927,928,966
μεταπίμπλος 211,232
μεταπίπλειν 751
μεταπορεύσις 264
μετάπλασις 783
μεταῤῥεῖν 966
μετάρσια 5, 14
μετάρσιος 14,250
μετάστασις 756, 768, 818
μεταστὰς 127
μεταστῆναι 811
μεταχεῖν 399
μεταγραμματίζειν 313
μεταπάξας 185,803,807
μεταφερόμενος 106
μετάφρενον 113,122
μὴ χεῖρας 926
μεταχειρίζειν 285
μεταχειρίζεσθαι 634,821
μετεῖναι 888
μετελθὼν 141
μετέρχεσθαι 130,214,419, 803
μετέωρος 815,1149,1197
μετίω 1166
μετὼν ὅπλοις 191
μετοικεῖν 1097,1098
μετουσία 51,904
μετοχετεύειν 1392
μετρεῖσθαι 523,1131
μέτριοι 483,1027,1077, 1080
μετριότης 509
μήκων 115
μηλίβοτος 191
μηνιῶν 348
μηνυτὴν 163
μιαιφόνος 306
μιγάδες 993,1122
μικρόλογος 35.989
μικρολογούμενος 859
μιμεῖσθαι 611
μισοπονηρῶν 586
μνησεία 819
μνησιθέσθαι Ἀθηναίας 208
μνησὴρ 766
μνησικακεῖν 567,1166
μνησικακήσας αὐτῷ τι 444
ἐν μοίρᾳ πολέμου 1166
—— ἀνδραπόδων 1189
μολιβδὶς 1232
μολυνῶ 106
μονόλιθος 578
μονομαχῆσαι 249
μονόστοπος 1108
μονοστρόπους 322,1246
μονοφαγία 1392
μόνωσις 54,184,220
μοχλεύεσθαι 188
μυδῶντες 1156
μυεῖν μεμυκότες 1208
μύω 1387
μυθεύειν *narrare* 1195, 1199,1373
μῦσος 57,590,796
μυσίειον παχίας 1016
μυστροὶ 117
μυχαίτατον 376
μῶν 108
μωκᾶσθαι 301

N.

Νάξλα 319,358
νάγμα 1008
νάϊσκοι 364
νάκος 1132
ναρκᾶν 1289
ναρκεῖν 365,367
νάσσεσθαι 998
ναὸς 1008,1290,1291
ναῦς *recto plurali* 358
νεάζειν 1397
νεανιεύεσθαι 666,1179
νεανικῶς 580
νεαρὸς 191
νεμεσᾶν 98,601,1264
νεμεσῆσαι 433
νεμεσῶν 1011,1015
νενομισμένων εἰς θυσίας 144
νεογνὸς 440
νεοδόμητον 347
νεοδρυὲς βύρσας 1130
νεοπαγὲς 1134
νεοσύστατος 1063
νεύειν 346
νέφος 86
νεωκορεῖν 1242
νεώκορος 1242
νεωτερίζειν 143,161,417
νεωτερικὸς 746
νεωτερισμὸς 190,191,414
νεωτερισὴς 917
νεωτεροποιΐαν 652
νηδὺς 406,878
νῆμα 113
νηπιότης 39
νηφάλιος 128
νήφοντες 1229
νηφετὸς 994
νηφοτόκος 109
νοθεύουσας 166
νομὴ 1271
νομιζόμενα 133
νοσηλεῖος 685,1164
νοσηλία 170,1359
νοσεύειν 212
νοσιμώτερον 1194
νοσφίζεσθαι 170
νοτερὸν 93,94
νότος 4
νυκτερεύειν 257
νυμφοστόλος 214
νυστάζοντος 1157,1261
νύσσειν 1141
νωθὴς 979

Ξ.

Ξαινόμενοι 6,1282
ξενία 195
ξενίαι 719
ξενίζεσθαι 6. ξενίζομεν 5
ξενίων μεταλαμβάνειν 366
ξενιτεύειν 746
ξεινῶνες 1225
ξέσις 341
ξιφήρης 972,998
ξυλεία 1124
ξύλωσις 110,211
ξυσὸς 318

O.

Οβελὸς 1228
ὄγκος 1327
—— εὐγενείας 1183
—— πραγμάτων 815
ὀδεύειν 862
ὀδοῦσιν 284
ὀδυρτικὸν 667
οἶκος 746,981
οἰκειότης πρός τι 212
—— τῆ γένει 864
οἰκετία 356,510
οἰκετικὸν 1123
οἰκοδιαφθορὰ 1373
οἰκονομεῖν βίον 3
—— ἐλπίδα 744
οἷος 150,264
οἷός τε ἦν *vehementer cupiebat* 23
οἰκτρολογία 1393
οἶστρος 1300

Π.

Πάθημα 85
παιδοκράτεια 1405
παιδοκρατεία 1405
παιανίζειν 1289
παιδιὰ 326
παιδοτριβὸς 168
παίδωσις 754
παίζομεν 1171
παιδίον νοσημάτων 1309
παλαιστεῖον 344

INDEX PRIMUS,

παλαίων 1041
παλιγγενεσία 475
παλίμπτωτα 1162
παλινδρομεῖν 1261
παλλακὴ 29,206,287
παλλακὶς 288
παλτοὶ 997
παλτὸν 653,655
πάμφυλον 1396
πανδοκεύειν 127
πανικὸν δεῖμα 1234
πανοικὶ 144
πανοπλίας 570,887
παντελὲς 228
παντευχία 100,1394
παραβάλλεσθαι 1145,1255, 1263,1359
παραβαλλόμενος 998
παραβαλώτερος 1164
παράβασις 1191
παραβιάζεσθαι 569
παράβολοι 1004
παράβολον ἔργον 252
παράβολος 271,647
παράβολος 275,1168
—— ὁρασεῖς 867
παραβολώτατος ἀγωνιστὴς 978
παράδειγος 325,359
παράδοξον θεᾶς 144
παραδὲς αἰῶνι 1009
παράδυσις 1130,1261
παραθέμενος 548
παράθεσις 940
παραιτεῖν 663
παραιτεῖσθαι 23,180,181
παραιτήσασθαι 301
παραίτησις 123
παραίτιον 447,669,1175
παρακαταβολὴ 784
παρακαταθήκη 1144
παρακεκλημένων 37
παρακμάζειν 726
παρακοπὴ φρενῶν 1021
παρακύπτεσθαι 244
παραχρατεῖν 666,1035
παραχρᾶσθαι 823
παρακρατῶν 1004, 1161, 1171,1174
παρακρατεῖσθαι 1152
παρακρίνειν 174
παρακρίνεσθαι 6,7,432
παρακωλὴ 775
παράλογον 259,435
—— ἐκ παραλόγου 672
παραλόγως 1163
παραλογώτατα 1103
παραμυλᾶν 1314
παραμονὴ 212
παραναλίσκειν 1255
παρανάλωμα 1183
παρανηπιοῦσθαι 865
παρὰ πίστιν 3
παραπολαίειν 1084
παραπομπὴ 557
παρασιωπᾶν 889
παρασυνδεῖν 294,610
παρασυνδεθεὶς 934
παρασάλης 1226
παρασὰς 344
παράσημα 961,963,1060, 1132,1216,1236
—— ψυχῆς 1074,1097, 1174,1265
παρασπασμὸς 274,298
παρασπᾶν 400
παρασύρειν 274
παρατεταγμένος 1129
παράταξις 937,939,966, 967, 978, 998, 1096, 1123,1177,1181
παρατείνεσθαι 1185
παρατηρεῖν περὶ αὐτὸ 142
παρ' αὐτῶν 401
παραφανεὶς 1101
παραφθέγγεσθαι 1238
παραφροσύνη 618
παραφυάδες 1392
παραφύεσθαι 968
παραχαράσσειν 211,1024
παραχαράπτειν 692,694
παρεγγυᾶν 212
παρεγχειρεῖν 119
παρειδεῖσα χεὶρ 366
παρεῖδη 365
παρεισμὸς 220,608
παρεισφθείρειν 1165,1169
παρεῖτο 318
παρεξέρχεσθαι 1216
πάρεσυ 566
παρευδοκιμεῖν 366,1332
παρευδοκιμεῖν 525
παριῶσθαι 715,726
παρηγορία 1194
παρθένος γῆ 5
παρίσης 1169
πάσσετα 139
παροδεύειν 870,1245
πάροικοι 323
παροινεῖν 220,602
παροινία 778,789,860
παροίχομαι 1168
παροξυνόμενος 282
παρορμᾶν 132
παροτρύνειν 294
παροχὴ 771
παρύφεσθαι 350
παρρησία 160, 162, 280, 421,664
παρρησιαστὴ 1080
παρωθούμενος 737
παρωξυμμένον 138
πάσαντες ἁλὸν 121
πασὰς 109
πασσάλιον 1202
πατρικὰ 232,327
πατρὶς 162
παύειν αὐτὸν τῶν χέρσι 863
παύλα μαχῶν 895
παύλη 14
παύειν cessare facio 414
παχύνω 1027
πεδὰς 269
πεῖρα 113,114
πειθαρχία 243,1296
πειθήνιος 577,1003,1125
πειρατήρια 612
πειρατίζειν 888
πεῖσις 685
πεπερισμένα 1266
πεπλὰς 189
πεπτικὸν ὑγρὸν 123
πεπτύνεσθαι 10,99
πεπτωμένον ξύλα 108
πεπραγμένος 1309
πεπραγμένα 441
περαίνεται ἡ βελὴ 1201
περιαγωνίζεσθαι 1398
περιαγωγαὶ 1125
περιαγωγὴ 344
περιαθρήσας 1042
περιαιρεῖσθαι 856
περιαιρέω 76
περιαλγεῖν 155,222,281, 848
περιαλγὴς 301, 371, 441, 1039,1310
περιάπτειν 534
περιβάλλειν συμφορᾶς 3
περιβας 319
περίβλεπτον 163,212,1302
περιβοητὸν 247
περιβολὴ λόγου 2
περίβολος 107,354
περιγεγραμμένος 112
περιγυμνάσαντες 1155
περιγίνεσθαι τῶ εὐκλείαν 301
περιγράφειν 115
περιγραφὴ 115
περιδρομὴ 903
περιδύειν exuere 255,278, 406
περιδύειν 599,619
περιδύσαι 425
περιδύσας 967
περικεῖναι 756
περικρατέστατον 1392
περιλάσαντες 1168
περιλαίνειν 1119,1200
περιλήλαται 110,111
περιλόμενος 321 cum dupl. accus.
περιμηχανὴν 768
περιμηχανὴς 807
περιξέσθαι 1224
περιπεῖν 438,757,1147, 1384
περιπεσεῖσθαι 1149
περιπλάζειν 518
περιργία 1362
περισπερμένως 1016
περίσχεσις 1132
περισσεύειν 689
περισσὸν 1027
περισσὸν 148
περίστασθαι 6,155,1219
περίστειχε 1120
περικομπᾶν 1020
περικρατὴς 473
περιμαχητὸν 104,772,793, 1313
περιμένειν 934
περιξαίνεσθαι 1148
περιοδεύειν 116,757
περίοικοι 956
περιολισθάνειν 1130
περιολκὴ 679
περιὸν 151,176
περιπλῶς 236
περίπλοον 578,1134
περίπλους τόπος 1084
περιορᾶν 137,1325
περιουσία 955, 961, 1132
περιοχὴ 1227
περιπαθεῖν 669
περιπαθὴς 664,1400
περιπείρειν 1139,1191
περιπέτεια 2,694
περιπέτειαι παρέλογοι 2
περιπλακεὶς 334
περιπνιγὴς 322
περιπόητος 746
περιποιεῖν εἰς τὸ φανερὸν 779
περιπλύνων 718,1323
περιρρεπτήριον 107
περιρρεῖν 114
περισκιδνὸς 1308
περισπᾶσθαι 749
περισπέσθαι 513
περιστὰς 1132
περιστὰν 779
περιστέλλειν 19,755,861
περιστήσειν 281
—— εἰς κινδύνους 524
περίστα 1225,1230
περιστοιχίζειν 752
περίστυλον 1010
περισφίγγεσθαι 113
περισχιδεὶς 446,849
περισώζεται 143
περιτροπὴ 658,1145,1383
περιττολογία 619
περιτυχεῖν 279,1383
περιυβρισμένος 130
περιφάνεια 108
περιφανῶς 1400
περίφορος 940
περιφρονεῖν 1398
περίφρονες 1401
περιχαράσσω 278
περιψοφεῖσθαι 402
περιψοφῶσα 228
περιωθέω 754,834
περιωσμένος 809
πέρνις 110,114
πεττεῖα 420,1130
πεττεῖα 972,1317
πεύκη 358
πηδαλιοῦχειν 1399
πήδημα 254
πηλαμὺς 12
πήσσειν 1154
πῆχυς 97
πηχυαῖος 591
πιαυότητες 919
πιαυώτατος 1176
πίθηκοι 358
πίλημα 347
πίμελὴ 122,123
—— ἱερεῖα 245
πίμελὴς 121
πίμπλαται 130
πίστευσις 755
πίστις 1254
πίσσω 435,1175
πίσσωμα 61
πισσοῦσθαι 245,256
πλάνοι 1075
πλὰξ εἰσὶ 308
πλάστιγξ 1133
πλαστογραφία 909
πλαταγώνιον 115
πλέγμα βύβλιον 75
πλικτὰ ἀγγεῖα 409
πλειονεκτεῖν 1101
πλειονέκτημα 1186
—— μεγέθους 148
—— ὕβρεως 1173
πλειονεκτήμονι 1261
πλειονεξία 186,283,1173
πλεύνειν 359
πλευρὰ 789
πλίμνη 344
πλησιάζειν 28, 316, 333, 490
πλιτθεία 84
πλιτθίον 565
πνιγώδης 1147
πνεῦμα 345
—— χιτῶν 877
πνεύματος 345
πνεύσεσθαι 339
πνικλογεῖν 1256
ποικίλλειν 1176
πολέμαρχος 1124,1143

πολε-

πολεμεῖν ποτι 396
πολιμισέιον 771
πολιμισὶς ἄκρ& 247
πολιμίωμοι 425,433
πολιδριον 819
πολιτείας 937
πολιτεύειν 35
πολιτεύ:ως 617,905
πολίτης 416
πολιτογραφεῖν 1386
πολυάνδριον 1213,1268
πολυανδρῶν 827
πολυανθρωπισία 15
πολυβρέμματος 265
πολυμερῶς 346
πολυπραγμονεῖν 8, 35, 81, 149,179,509,931,935
πολυπρεσσοπ& 1028
πολυπροσώπως 714
πολυφωνία 15
πομπεῖον 404,902,1078
πομπὴ *deductio* 28
πομπὸς *deductor* 39
πονέμμοι 531
πορευτὸς 180
πορθμεῖον 180
ποιεισὶς 721
ποιεισικὸς 897
πὸρ& 153,592
πὸτε 571
πὸτερωθεν 1109
πότε 310,311
ποτνιώωμ& 769,850
πότε προβαίνοντος 212
πραγματεύεσθαι 155
πραγματικὴ πόλις 1344
πρακτικὸν 603
πρεπωδέστατος 767
πρεσβεῖον 48,608,1014, 1015
πρηνεῖς 127
πρηστὴρ 395
προαγαγὼν ἀξίωμα 808
προάγγελμα 964
προαγόρευσις 822
προαίρεσις βίου 699
προαλίζειν 1137
προανέχειν 1166
προβάλλιος 1062,1177
προβλεβιωμμένα 163
προβλημα 781
προβλῆτες 1405
προβουλεύσαι 808
πρόβουλοι 140,239
προδιαφειλαος 161
προδυσωπῆσαι 1080
προειστημμένα 854
προενδημιεῖν 86
προεξαδυνεῖν 1129
προεξοδιάειν 1304
προέσθαι 1174
προεσυτξεπταίμεν& 885
προεσυτξεπιδεὶς 890
προηγημμένως 1022
προήκων 121
προθεραπεύειν 1118
προθεσμία 126,527,671, 704,1112
προθεσμία 689. in *Var. Lect.*
προθιαπίζειν 441
προθυμιωμμένον vel προθύμενον 118
προϊσάμενοι 202
προκαθίζαος 689
προκαθωσιωῦος 745
προκάλυμμα 1219
προκληδονιζόμεν& 1117
προκλησις 252
προκοιτῶντες 1182,1264
προκομίζειν 439
προκοπὴ ὅτι τὸ χεῖρον 143
προκόπτουσα νῦξ 1181
προκυμαία 1008
προκυμματα 695
προκύπτειν 1317
προλογίζεσθαι 208
προλογίσας ἐνέδρας 183
προμαχεῖν 593
προμαχόμενοι 592
προμαχῶντες 1223,1224
προμετωπίδιον 703
προμήθεια 160,646,789
προμηθεῖσθαι 607
προμηθὴς 81, 845, 1019, 1025
προνομεύειν 594,1197
προνομὴ 148
προνομία 40
προξενεῖν 712,1014,1054
προοδ& 864
προπῶλος 167
προπλακισμὸς 294
προπίπτειν εἰς δάκρυα 212
προπολεμεῖν 1180
προπονεῖν 147
προπὼσις 274,297
προσβάλλειν 350, 376, 406, 491,1322
προσαγανακτεῖν 160
προσὲς ἀκριβὲς 86
προσαγλαΐζειν 1226
προσαδυμεῖν 1163
προσαγανακτιφθεὶς 913
προσανέχειν 1165
—— τινὶ γνώμῃ 3
προσιόντες 265,690,1103, 1129,1228
προσαυτβολεῖν 1267
προσὼντος 869
προσαποδιδόναι δίκῃ 401
προσαποσκυβάζειν 1184
προσαρκεῖν 667
προσαρκεῖσθαι 1125
προσαυλίζειν 515
προσβασις 408
προσβατὸν βαθμοὶ 858
προσγενεσθαι 1161
προσδεδεμμένοι 194
προσδιαφθειρόμενοι 1190
προσειφοραὶ 770
προσειμενοι 280
προσενέγκαμεν 257
προσεξαχριαίνειν 85
προσεξάπτειν 625
προσεξεργάζειν 237
προσεπιπαλαιπωρᾶν 147
προσεπικατατείνειν 1402
προστεθραμμένον 113
προσέθραπται 113
προσέσθαι 139
προσευχαὶ 638
προσευχὴ 931,932,983
προσηνέγκατο ἔργῳ 220
προσηνὴς 363, 387, 493, 1154
προσηνωμέν& 344
προσδέλπειν 1172
προσίεσθαι 209
προσήκεσθαι 980, 1013, 1185
προσίτης 994
προσῳκειμένος 1120
προσόντων 1130
προσοικειος ἕστὶ 1216
προσπεπμμένος τινὶ *studiosus alicujus* 774
προσπεκοινωμμένον 113
προσπόλλησις 342
προσπρέειν 567,600,1023
προσπρισμα 1023
προσπυρώντα 569
προσπυρῶσα κώμη 1121
προσπώπειν 250
προσπαρεῖν 515, 569, 657, 1220
προσλογοποιεῖν 1002
προσλυσσᾶν 306
προσοδύομαι 674
προσοικοι 960
προσομοίζας 997
προσοίσιος 301
προσπαρείσιος 842
προσπολεμόμενοι 1351
προσπολεμεῖος 1178
προσρέειν 240
προσασία 229,901
προστατεῖος 233
προστάτης 1004
προστρέχειν 77
προσφόσιος 290
προσφορον 167,335
προσφόπος 227
προσφεπόμενοι 349
προσφυεῖς 110
προσφυοι 110
προσυχὴν 205
προσυχὼν 232
προσφατος 37
προσφέρειν 271
προσφέρεσθαι 56, 634, 887
προσφέρειος ἕρως 1245
—— οἶνον 145
προσφορὰς 114
προσφερόμενοι 515
προσφιλεῖς 162
προσφιλὴς *charus* 36
προσφιλονεικεῖν 50
προσφυὴς 108
προχειδιζιος 1149
προχεῖσμα 794
προχόσπα ἱλαρὰ 1287
προστίλεια 166
προστίρημα 1011
προτερῆσειν 36
προπιμᾶν 1013
προτομὴ 352, 797, 1040, 1133
προὸ ᾗ αὐχέν& 446
προφέπος 154
προχοὴ 163
πρὸξένει 1157
πρὸπλος 999
πρύσιν 1334
προφαντὸν 815
προφασίζιος 45,189
προφυλακὴ 574
πρυτανεῦσα 192
προφτόλια 166
πτλοῖον 288
πτλοῦσμα 300,1261
πτὶσσοντες 124
πτοία 1358
πτύελον 1041
πυρπολῶν 304, 413, 901, 1382
πυρπολιθησόμενον 889

P.

Ῥάδδωσις 515
ῥάδδ& 690
ῥαδιυργεῖν 939
ῥάμμα 113
ῥαπίζειν 389
ῥασσὼν 844
ῥάψαι 1240
ῥιψοκινδυν& 1301
ῥόδιον 1271
ῥοίαι 344
ῥοιζὸς 1135,1153
ῥόϊσκοι 111
ῥομβωτὸν πλέγμα 515
ῥομφαία 156,259
ῥοπὴ 319,1146
—— ἀγαθῆ 822
ῥυὶς 1125
ῥύμη 295,310
ῥυπαίνειν & ἐυήνεικαι 1351
ῥύσιος 1268
ῥύσια 740,741
ῥύσιον 989,1001

Σ.

Σάββασιν pro σαββάτοις 932
σάββατον 1363
σαββάτωσις *vox Ægyptiaca* 1363
σαββὼ *vox Ægyptiaca* 1363
σαθρὸν 1022
σαιρὸν 63
σάικος 283
σαλεύειν 272,1113
σάλ& 310,1317
σαμψαρὰ 879
σάνδαλα 168
σανίδων ἐπβολαὶ 171
σάπφειρος 114
σαρδόνυξ 114
σαπφάπας 272,538
σαυροπῆρες 107
σβέσμι& 104,826,831, 1172
σβεσευόμενον 1354
σβόμβ& 968
σφραὶ 114
σφερμάτης 285,368,380
σφράγαλις 122,345
σημήνειν 522
σημηνόμβ& 1307
σκηνέτης 1252
σημεῖαι 1066
σημάκαι *signa* 1121
σημαίνειος 511
σημαντὴρ 497,879
σθλεῖτης 115
σφερμάτης, V. σφερμ.
σπηδὸ 338
σπαλὸτης 382
σπαλὶς 1063
σπέρμα 1018,1020,1112, 1175
σπερμαφία 177
σπέτλα 781, 1216, 1232
σπευάζειν κλίνην 254
σπευοφεῖον 1033
σπευοφημα 1327
σπευοφέμβ& 738
σπηνὶς 803
σπόγγιος 255
σπυρὶ πανυγοτάτη 1108

INDEX PRIMUS,

σκῆψις 303
σκληραγωγεῖν 905
σκληρυγία 363
σκόρπιος 363
σκότειος 869
σκοτοδινιᾶν 703
σκυθρωπάζειν 474
σκυθρωπὸς 256,334
σκυθρωπὸς ἐλπὶς 524
σκυτάλη 798
σκυταλίδες 108,111
σκυταλὶς δακτύλου 115
σκύφος 63
σμάραγδος 114
σμήχεσθαι 1060
σμίλαξ 515
σμύρνη 117
σοβαρὸς 1289
—— τὸ σοβαρόν 1035
σοφίζεσθαι 1134,1167
σπαθήσας 1023
σπάνις 400
σπανίζειν 649
—— αὐτῶν 379
σπαράσσειν 1108, 1101, 1114
σπεῖρα 344,855
σπειραδὸν 82
σπλάγχνα 1148
σπῖλος 590
σποδία 492
σπονδὴ 347
σπονδαῖος 265
σπουδῆς ἄξιος 182
στάδιον *circus* 936
στάδμὸς *ſtatio* 994
στακτὴ 62
σταθερὸς 1133
στεγανόστατος 1016
στελοὶ 110
στερροτυπούμενοι 175
στερχωρούμενος 1172
στέρρος ἡ ψύχη 119
στεφανίτης φόρος 522
στήμων 112
στιβαρὸς 1271,1281
στῆρος 275
στίμμι ληκρικὸν 361
στολισμὸς 868
στραγγάλη 247,745
στράτευμα 569
στρατεύσιμος ἡλικία 88
στρατιωτικώτερον 998
στρατηγεῖν τι 305,307
στρατηγία *ſtratagema* 921
στρατηγικὸν ἡ γνώμη 1187
στρατηγικῶς 1083
στρατήγιον 1124
στρατηγὸς *præſes* 62
στρατοκήρυξ 390
στρατολογεῖν 1026,1242
στρέβλη 840,1334
στρεβλούμενος 1322
στρέβλωσις 840
στρεβλωτήρια 1401
στρεπτὸν 498
—— χρύσεον 461
στρόφγγες 108
στρῶσις 1316
συγγένεια 101
—— ἀνδρῶν 1197
συγγνωμονεῖν 1082
συγκαθωσιωμένα 710
συγκατανεῖν 303
συγκάτανον 167,187
σύγκλυδες 795,861,1213, 1246
συγκρίνειν 565
συγκροτεῖν στρατιωτικὸν 595
συγκροτεῖσθαι 1174
συγκρούειν 1170,1179
συγχαρητικὰ *vel* συγχάρητα 1205
συγχεῖν τὰ νόμιμα 369
συγχεόμενοι 666
σύγχυσις 404
συκοφαντεῖν 909,955,1365
συκοφάντημα 741
συκοφαντῶν 445
σύλλογος. ἡ συλλόγου διαλύσις 105
συλλόγου διαλύεσθαι 105
συμβαλὼν αὐτοῖς εἰς μάχην 243
συμβαλὼν εἰς μάχην 255
συμβατικοὶ λόγοι 803
συμβίωσις 253
συμβολαὶ 1098
συμβόλαιον 3, 597, 809, 937,1092
συμβολὴ 288, 289, 389, 1162
συμβολὴ *congreſſus* 424
συμβολὴ *junctura* 515, 516
συμβολὴν ποιεῖσθαι 203
συμβουλία 219,372
σύμμικτοι λίθοι 540
συμμονάζειν 753
συμμονάζειν 102
συμμορεία 202
συμπαθὴς 870
συμπαθῶς ἔχειν 312
συμπανηγυρίζειν 426
συμπαρεισφθείρεσθαι 1169
συμπείθειν 184
συμπίνοντες τῷ Θεῷ 292
συμπλεονοσῶν 106
συμπεριποιῆσαι 411
συμπεριπολῶν 1362
συμποιεῖσθαι 174
συμπόσια 352
συμπροθυμούμενος 132
συμφέρομαι 230
συμφερόμενος ἡ πρόπον 870
συμφέρων. ἐπισυμφέροντί τινος 1027
συμφιλοκαλεῖν 2,501
συμφορὰ 750
συμφρονεῖν 280
—— αὐτῷ 796
συμφρόνησις 871
συμφύγειν 1394
συμφυγὼν αὐτῷ 549
συμφυέντες 1063
συμφυόμενος 26
σύμφυτον 703
συναγωγὴ 1299
συναγωγίζειν 508
συναίνεω 117
συνακτὴρ 112
συναλίζειν 347
συναλοάω 1153
συναναστροφὴ 839
συναρδρύομαι 1013
συναπολεῖν 1168
συναπογοεῖν 197
συνάπτει 186,208
συνάπτειν πολέμους 556
συνάπτεσθαι ἡ χεῖρα 411
συναράσσειν 1148
συναστίζειν 1162
συναφεῖς τάξεις 1125
συνδιάθετος εἰς ὀργὴν 796
συνδιαιτᾶσθαι 126
συνδιαίτησις 5
συνδιαιτώμενος αὐτῇ τὰ σιτία 298
συνδιατίθεσθαι 1146
συνδοτίζειν 147
συνδυαζόμενα 121
συνεδρεύειν 595,1175
συνειδὸς *conſcientia* 28
συνειλεῖσθαι 1191,1219
συνεῖναι 410
συνείχετο 477
συνεκδραμεῖν 197
συνεκστρατεύειν 320
συνελαύνειν 1102,1103
συνελαύνειν 1119
συνέλευσις 108
συνελθεῖν 817, 849, 852, 857,858,864
συνεξανοίκειν 1216
συνεπαλαλάζειν 1182
συνεπαρθήσεσθαι 954
συνεπθυμεῖν 225
συνεργία 239
συνεξεραμμένον 114
συνερραμμένον 148
συνετὸς 341
συνέχει 222,284
συνεωσμένοι 1176
συνήθεσθαι 386
συνήθης 271
συνθέλοντες 621
συνθεσπίζόμενοι 1201
συνθηκῶν 668
συνιδεῖν σεάγματα 282
συνιζάνειν 202,1317
συνιζήσας 701
συνίζησι γῇ 142
συνισάνειν 262
συνίσων 283
συνίσως 1033
συνκύσας σεὸς αὐτὸν 817
σύννοια 964
σύνται 941
συνοδία 258,1108
συνοικῆσαι θυγατέρα τινὶ 198
συνοκλάζειν 1136
συνοράω 1175
συνουσία 655,861
συνουσιασμὸς 1393
συνουσιαστὴς 1345
σύνταγμα *militum* 963
σύνταγμα *ſodalitium* 1019
συντάγματα 620,1231
σύνταξις 521,1148
σύνταξις *penſio* 945
—— συντάξεις 1232
συντελοῦντες 1230
συντεταγμένον 138,142
σύντομος ἐπιστολὴ 1176
συντόμως πορεύειν 87
σύντονος 989,1176
—— πάθος 669
—— πορεία 1122
—— φυγὴ 969
συντόνως 885,1111
συντόνως ὀδύνειν 932
συντονώτερον 1118,1254
συνωθεῖν 1191
συνωθισμοὶ 887
σύνεγξ 141
συρράσσοντες 894
συρρεῖς 953
συρρέγνυσι 986, 1139, 1216,1265
συσκιαζομένη ἐπιστολὴ 915
συσκιῶν 205
συσπειραθέντες 1181
σύσσιτος 244
συστέλλω 1052
συστέλλω μάχεσθαι 1092
συστασιασαὶ 609
συσταφέντες 498,1139
συσταφῆναι 202
συσρέφειν 801
σφαγὰς γυμνεῖν 798
σφάγιον 1292
σφαλιεῖν 212,228
σφαλιεῖν πόνοι 868
σφάλλειν 1152
σφενδονᾶν 147
σφετερίσασθαι 156
σφῆνες 1401
σχεδάζειν 1114,1149
σχετλιάζειν 198, 1113, 1319
σχῆμα δυλείας 128
σχοινία 386,515
σχοινίων βατεύων 515
σχολαῖος 1302,1303
σῶρα 91
σωφρονεῖν *modeſte ſe gerere* 26
σωφρονίζειν 1098, 1091, 1140,1149
σωφρονικὸν 980
σωφρονισμὸς 773,1048
σωφρονιστὴς 780

T.

Τάγμα 612,655
ταχτικὸς 593
ταλαιπορία 1315
ταλαιπωρέμενον 613
ταλαρτᾶιοι 1232
ταλασιεργεῖν 827
ταμιεύειν 498
ταμιεύσας 640, 1131, 1168
ταμιεύσμοι 1278, 1297
ταμιεῖον 1179
τάξις 309
—— οἱ δεῖ ἡ τάξεως 516
ταρσὸς 347
τάχος. τὸ τάχος *pro* κατὰ τὸ τάχος 556
τειχίζης 181
τεκνῶσαι παῖδας 74
τελαμὼν 115
τέλειον 1181
—— ἀπολύμενοι 130
τελεσφορεῖν 19, 127, 1406
τελεταὶ μυστηρίων 839
τέλμα 561,1155
τελματώδης 943
τεμάχισμα 166,793
τένοντες 164
τένων 1160
τεράστιον 435
—— θέαμα 461
τερατεία 1037
τερατεύεσθαι 1023
τερατεύεσθαι 1274
τερατουργία 83
τερέβινθος 62
τερπωλὴ 611
τετυκτὸν 845
τεχνιτεύειν 211,1191
τηγανίζειν 301

τηγα-

τηγανίζειν 253
τηγανισὸν 290
τήγανον 1401
τῆλις ἡθὴ 1138
τημελεῖν 58,63
τηρᾶ ὀρθὴ 882
τίθεσθαι γνώμῃ 916
πθωνεῖν 420
τιμᾶν 127,269
τιμητὰς 1313
τιμητικὸν 871
τίμιος αὐτῷ 755
τιμωρήσειν 961
τιμωρία 754
τιμωρία auxilium 601
τιτάνῳ ὅμοιον 82
τίτθη 127
τοκετὸς 29
τοίνυν 1271,1313
τονέω 1022, 1165, 1261
τύπαζος 114
τορεία 342 & τορεύειν ibid.
τραῦον 1160
τραυῶς 257,655
τραυότερον 515
τραυματίας 251
τραχηλίζεσθαι 1187
τρίγλυφον 351
τρίγλως 913
τριετίζων 25
τρίτος 1228
τρισσοιχεῖ 1066
τρισσοιχία 114,352
τρίχωσις 36
τριώροφος 582
τρόπον τινὰ 533
τρόφιον 1036
τροχαντῆρες 1401
τρυβλίον 120
τρυχῆνες 184
τυμβωρυχῆντες 1252
τυραννεῖον 1171,1224
τυραννιῶν 1197
τύρσεις 1224
τυφόω 1094
τύχαι 820
τυχὸν 42

Υ.

Υδρεία 1124
ὑλικὸς 340
ὑμεῖς 516
ὑμνοῦντες θεὸν 289
ὑμνῳδὸς 327
ὕννις 235
ὑπάγειν 219
ὑπαγὼν 320
—— λόγοις 549
ὑπαγορεύειν 104,160
ὑπαγόρευσις 758
ὑπαίθριος 1139
ὕπαιθρον 6,256,346,1011
ὑπαιθρος αὐλίζειν 38
ὑπάντησις 503
ὑπαντιάζειν 165,543. cum accus. 26, 774, 783, 1164
ὑπαπισὴς 209
ὕπατος τιμὴ 1302
ὑπαχθέντες 209
ὑπειδόμην 283,360
ὑπειρᾴζειν 1013
ὑπέκθεσις 1189
ὑπεκλύειν 1317
ὑπεξίσταται 253
ὑπεραγεῖσθαι 111,115
ὑπεραισχύνειν τινὸς 503
ὑπεραισχύντια 1408
ὑπερβασία 87
ὑπερβιάζεσθαι 419
ὑπερβολὴ 713
ὑπερβολὴ dilatio 812
—— λεπτολογεῖσθαι 187
ὑπέργηρως 192
ὑπερδέξιοι 779, 1100, 1202
ὑπερδικεῖν 225
ὑπὲρ ἑξακισχιλίους 753
ὑπερδιαφανόμενος 1296
ὑπερεύχεσθαι 478
ὑπερέχειν αὐτῶν τῇ δεξιᾷ 228
ὑπερηφανεῖν 140,230,1004
ὑπερηφανεύεσθαι 168
ὑπερῳκοδομεῖν νόμων 164
ὑπέρθεσις 920, 1167
ὑπέρθυρα 1226
ὑπεριδὼν πρὸς ὀργὴν 1102
ὑπερίζανε 103
ὑπερίσταμαι 1245
ὑπερίστατο 253
ὑπερκρατεῖν 251
ὑπερκύπτειν 539
ὑπερλαμπρύνεσθαι 1062
ὑπερμαχεῖν 132
ὑπέρογκος 1151,1152
ὑπερφέρειν 172
ὑπερέχειν 12
ὑπεροχὴ 233, 393, 1172
ὑπερπαθεῖν 284, 1071, 1269
ὑπερπαίειν 1359
ὑπερπετῆ 78
ὑπερτείνειν ὀδὸν μίαν 149
ὑπέρτερος 45,237
ὑπέρχεσθαι 201,970
ὑπερῷον 918
ὑπεσταλμένον 1048
ὑπεύθυνοι 283
ὑπηρετικὸς 67
ὑπιόντες 968
ὑπιὼν 1016
ὑπόβασις 344
ὑποβολὴ 932
ὑποβλέφαρον ὀφθαλμὸς 1201
—— ἐλπίδα 599
ὑποδεέστερον 382
ὑπόδεγμα 1089
ὑπόδικος 911
ὑποδοχὴ 340,871
ὑποδραμεῖν χαρὰς 282
ὑποδρομὴ καύματος 142
ὑποδύεσθαι κίνδυνον 689
ὑποδύομαι 109
ὑποδύσεις 1135
ὑποδύτης 1229
ὑποζεύγνυμι 1372
ὑποθέσθαι 106
ὑπόθεσις 526, 707, 726, 843,904,1020
ὑποθήκη 930
ὑποθήκη 102, 204, 350, 600,933
—— θεῶν 107
ὑποθωπεύων 380
ὑποικεῖν 762,1026
ὑποκατακλίνεσθαι 869
ὑποκηρυξάμενος 106
ὑπολογισμὸς 693
ὑπολῦσαι αὐτὴν 219
ὑπομάσσεται 1275
ὑπομνητὸς 768
ὑπονήφοντες 1231
ὑποποιεῖν αὐτῶν 399
ὑπονύμοις ὀργάμασιν 243
ὑπόνομοι 204,235,240
ὑπόνομος adjective 308
ὑπόζυλος 111
ὑπόπεφα 190
ὑποπεπηχότες 1236
ὑποπεπωκότες 1241
ὑποπίπτειν 1215
ὑποπίπτουσιν 1215,1219
ὑπόπτωσις 639,1094
ὑποστασιάζειν 858
ὑπόστασις 641, 794, 1329
ὑποστέλλειν 1163
—— αἰδημόνως 1013
ὑποστέλλεσθαι 58,931,1132, 1142,1162
ὑποσχὴ 712,1077
ὑποσπάσμος 172,175
ὑποσύρεσθαι 1138
ὑποτελὴς βασιλείας 944
ὑποτίμνεσθαι 1323
—— τὸ φῶς 1137
ὑποτίμησις 4
ὑποτοποτασμὸς 757
ὑπόπεζομος 228
ὑποτυχὼν 204
ὕπτιος 256
ὑπουργεῖν 31,94,340,1323
ὑπουργία 681,725,1323
ὑπουργοὶ εἰρήνης 1062
ὑποφθέγγεσθαι 1119
ὑποχείριον 214,437
ὑποχώρησις 115
ὑπτιάζεσθαι 1138,1228
ὑπτιάσμος 701
ὑπτοπεῖν 758
ὑπώρεια 185
ὑπώρειος 1007
ὕστλαγξ 1124
ὑστερίζειν 989
ὑφαντὰ 100,109
ὑφ' ἓν 516
ὑφηνιόων ἄλλων 125
ὑφηνίασθαι 1375
ὑφήνησις 504
ὑφισάμενος 1064
ὑφίσασθαι polliceri 528
ὕφορμος 694

Φ.

Φαιδρύνειν 39
φάκελλος 208
φάλαγξ ἀβληθεῖσα 138
φαρμακὸν τῶν τόκων 915
φάντασμα 45,204
φαραγγώδης 197
—— τόπος 394
φαρμακὸς 407
φαρμάττειν 978
φάρσος 109,362
φάσματα 1327
φᾶναι 338
φαίνωμαι 342,346,1126
φειδὼ 957
—— ποιεῖσθαι 13
φερνὴ 523
φερόμενοι τὰ ἐσχατα 393
φέρω cum dativo 229
φερέοινον 36,1066
φευγαλεόμενοι 549
φεύγειν 1364
φημίζειν 1013
φθάνω 321
—— λαβεῖν 2
φθάρματα 1246
φθάσαι 316,362
φθασσίαν λαφύσσειν 184
φθείρεσθαι 1197
φθῆναι 416
φθλιὰ 351
φιλαίπιον 691
φιλάνθρωπα 635
φιλανθρωπία 294
φιλαρχία 601
φίλαρχος 603
φιλαύτως 96
φιλοδίαστος 1173
φιλόδικοι 1173
φιλοζωΐνης 538
φιλοζωΐαν 577
φιλοθαμβούντα 849
φιλοκαλεῖν 156,691
φιλοκάλως 508
φιλονεικία 731
φιλόνεικος 676,677
φιλοσοφία 360,669
φιλόστοργον 489
φιλόστοργος 312,489
φιλοσόφως ἀβακήμονι 284
—— ἔχειν 153
φιλοτεχνεῖν 343
φιλοτέχνως 317,358
φιλοτησία 64
φιλοτιμεῖσθαι 107,118,212
φιλοτιμία 265, 271
φιλοτιμιαὶ ναυτικαὶ 731
φιλοτιμεῖν ἔσειν 980
φιλότιμον 1007,1008
φιλοφρονεῖν 285,366
φιλοφρονεῖσθαι 195,232,488, 666, 1005, 1034, 1067,1147
φιλοφρόνησις 576,871,978, 987,1021
φιλοφρονέμενος 712
φιλοφρόνως 149,271,361, 363,404,504,587
—— ἀσπάζεσθαι 333
φιλοφροσύνη 846,1147
φιλοχρηματία 586
φίλτρον 242
φιμέμενοι 1214,1393
φιμόω 1012
φλεγμονὴ 1012
φλιὰ 211
φλογωδέστατος 142
φλυαρήματα 1371
φόβοι 435
φοινίζειν 116
φοινικτὸν 146
φοιτᾶν εἰς συνουσίαν 127
φολιδωτὸς 515
φονᾶν 1001,1019,1139, 1144,1186
φονικὸς 1276
φορᾶδην 860
φόρειον 812
φορτικὸς 269
φραντία 124,183
φραντιαὶ 87
φρενοβλάβεια 1026, 1036, 1058, 1075, 1290
φρενῆρης 305
φρίκη 1256,1268
φρικωδέστατον 931
φρόνημα 979

INDEX PRIMUS, &c.

φρόνημα βασιλικὸν 589
φρονηματιδεὶς 417
φρονηματιδέντες 205
φρονήματος μεστὸς 1033
φροντίζειν 583,592
φρύδι 1322
φρυγανισμὸς 1199
φυλακεύειν 1041
φυλακεύεσθαι 434, 1024, 1197
φυλακὴ 123
φύλαρχοι 114
φύλον 603,619
φύρδην 845
φύρειν 236
φύραν δάκρυσι 918
φωλεύειν 652
φῶρες 1016
φώριον 669

X.

χαλαρὸν 113
χαλκεύω 114
χαλκέργημα 344
χαμαίζηλοι 94
χαμαιπετεῖ 857
χαράδρα 205,994
χαράκωμα 257,317,987, 1232
χαράξειν βιβλία 939
χαραχώματα 1130
χαρισήρια θύειν 101,123, 1365
χαρισήριοι θυσίαι 435
χαρισήριον 225,232
χαρισθείης εὐχὰς ποιεῖν 419
χάσιτι 858
χάρμα λέγειν 842
χαυνωθεὶς 420
χειμαδίζειν 806
χειμάδιος 611
χειμάζεσθαι 1189
χειμὼν 237
χείρ. μὴ χεῖρας 321
χειριζόμενος 579
χειρὶς 113
χειρόδωτος χιτὼν 301
χειροκλεὶς 79
χειροποίητος 1316
χειροτονεῖν 559
χειρουργεῖν 51
χείλιον 145
χέρμα 997,1155
χερμὰς 1092,1130
χέρνης 271
χηρεύειν 870
χηρεύουσαι γυναῖκας 164
χηρίων 302
χθαμαλὸς 1216,1222
χθαμαλῶν 1127
χιλὸν 827
χλαμὺς 182
χλόη 253
χλιαίνεται 1195
χορηγὸς ἀγαθῶν 271
χῦν 32
χρεία 1106
χρεωλυτεῖν 826
χρεὼν 330,376,389,390
χρεὼν *indecl.* 1256
χρεὼν *fatum* 989
χρεώσει 128
χρηματίζειν 472, 503, 1098
χρηματίζοντα ἐπ' αὐτῷ 561
χρηματίζων τὰ δίκαια 374
χρηματισάμενος 737
χρηματίσας 590
χρυσίλλιος 114
χώα 345
χωδιὸς 344,370. χωνεύειν *ibid.*
χωνεύω 111
χωνὸς 1309

Ψ.

Ψαλίδες 695
ψαλμὸς 289
ψαίειν 1315
ψαφαρὰ 93,94
ψαφαρὸς 381
ψευδοδοξεῖν 399
ψευδοπολίχνιον 1200
ψηλαφηθεὶς 584
ψίλωσις χρημάτων 783
ψύγμα 1016
ψυχοξέραγῶν 30

Ω.

Ὠδισμὸς 1082
ὠκύμορον 474
ὠμοφορεῖ 112
ὡσάμβοι 198
ὦτειλαὶ 811,1186
ὠφέλεια 459,1343

IN-

INDEX SECUNDUS,

Regionum, Urbium, Locorumque.

A.

ABaris. *v.* Avaris.
Abaris *m. al.* Abarim. 176.
Abela. *al.* Abel 382
Abella 864
Abellana 376
Abelmachea 317
Abeſarus 267
Abila 1192
—— Peræa 159,178
—— *quæ* Lyſaniæ fuerat 864, 890
Abrami habitatio 22
Abuma [Ruma *S. Lucæ*] 442
Acaron 188
Accaron 194, 196, 225, 228, 395
Ace [*quæ &* Acco & Ptolemais] 244.428
Acedaſa 960
Achabare 922
Achabarorum petra 1106
Acra 545, 959, 1221, 1231
Acrabatena 541
Acrabatene, *toparchia* 1106, 1114, 1120, 1121
Acrabatta 1121
Actipus 188
Actium 1004
Adaſa 550, 960
Addida 577, 599
Adiabene 880, 885, 1089, 1101
Adiabeni 878
Adida 1196
Adora 578, 584, 599
Adoraim 367
Adullama 259
Ægyptii 18
Ægyptus, deſcribitur 1204
Ælana 356
Æoles *olim* Eliſæi 17
Æta 214
Æthiopes 18
—— finitimi Ægyptiis 78
—— occidentales 18
Afra *urbs* 33
Africa 33
Agaba 602
Agalla 609
Agrippias, *olim* Anthedon 965, 1009
Agrippium *caſtellum* 1007
Ahion 376
Ailath 423
Ain. v. Nain
Aina 182
Ainitæ 182
Alani 1313
Albani 802
Alexandri monumentum 1235
Alexandriæ portus 1204
Alexandrina *palus* 1155
Alexandrium, *arx* 601, 616, 617, 652, 708, 745, 970, 974
Alizæi. v. Eliſæi.
Alurus *vicus* 1198
Amalacitæ 98, 416
Amalecitis *regio* 49
Amanus *m.* 16, 18
Amatha 441, 780
Amathæi 188
Amathe 19, 131, 293, 355
Amatha, Epiphania 188 *in notis*
Amathine 19
Amathritis *regio* 574
Amathus *caſtellum* 965
Amathus 594, 596, 617, 975
Amerutha. v. Meroth
Ammanitæ 28
Ammanitis *regio* 148, 210
Ammata 280
Ammaus 795, 982, 1106, 1160, 1121, 1311
Amoræa 178, 188
Amoritis 147, 148, 157
Amorrhæi 19
Ampheca. v. Apheca.
Amygdalum ſtagnum 1248
Anani monumentum 1251
Anathoth 445
Anna. v. Aina.
Anoche, *urbs* 8
Anthedon 594, 599, 616, 682, 965, 975, 1006, 1009, 1095
Antiochi *pharanx* vel *vallis* 599, 967
Antiochia *ad* Daphnen 752
—— Mygdonia *quæ &* Niſibis, 883
—— Syriæ metropolis 764, 1119
Antipatris 497, 966, 720, 1101
Antonia, *turris* 586, 589, 690, 703, 802, 968, 1007, 1222
Anuath *vicus* 1121
Apamenſes 1097
Apamia 580, 636, 981, 1001
Apamiæ *arx* 611
Apheca 221, 315, 386
Apheci turris 1101
Apherima 569
Aphra *vel* Afra *urbs* 33
Aphtha *vicus* 1171
Apobaterion 12
Apollinis *fanum* Gazæ 595
—— *templum* Romæ 783
Apollonia 599, 975
Arabes proximè Æthiopiam 405
Aradii 642
Aradus *inſ.* 19
Aradus *urbs* 595
Aramæi 20
Aramatha [vel Rabatha, vel Ramoth] 388, 389, 406
Araſamus 320
Araſea *templum* 434
Arbela 551, 652
Arbela *vicus* 934
Arbelorum *ſpelunca* 922
Arcæa 1303
Arce, *quæ &* Actipus 188, 338
—— in Arabia, *poſtea* Petra 146
—— in Libano 19, 188
—— maritima 338
Archelaïs 788
Areceme, *Græcis* Patra 157
Arethuſa 615, 973
Aria 20
Ariinanon. i. e. Ramoth 158
Arithæi 188
Aramatha. *v.* Ramoth
Armenia 12, 13, 20, 602
—— minor 871
Arnon *fl.* 147, 148
Arpha *vicus* 1122
Arſamus *arx* 884
Arſane *vel* Tharſane 776
Arucæi 188
Aruma v. Abuma
Arura *locus* 259
Arus *vicus* 1055
Aſcalon 188, 194, 199, 225, 251, 523, 565, 977, 1010, 1095
Aſcalonitæ, Palæſtini 214
Aſchanaxi 17
Aſiongaber 356
Aſochis 924, 927, 965
Aſophèus 592
Aſor *campus* 572
Aſorus 202, 203, 358
Aſphaltitis *lacus* 24, 127, 393, 677, 1193, 1195
Aſphar *lacus* 556
Aſſyria 23
Aſſyrii *unde* 19
Aſtabari 18
Aſtaborus *fl.* 79
Aſtapus *fl.* 79
Aſtartes *fanum* 275
Athone 609
Avaris 1338, 1352, 1355, 1358
Aulon. v. Campus *magnus.*
Auranitis 696, 783
Auza 378
Aza *m.* 552
Azara. v. Jeſraëla.
Azeca 248, 367
Azora 422
Azotus 188, 194, 224, 225, 539, 544, 565, 566, 615, 616, 783, 973

B.

Baaras *vallis* 1308
Babel 16
Babylon 15
Babylon Ægypti, *olim* Letopolis 87
Babylon *urbs Chaldæorum* 16
Babylonii 18
Babylonii *in Batanæa* 922
Baca *vicus* 120
Bachures 308
Bactriani 20
Bactrorum *fines* 885
Bajæ 819
Bala 253
Balaneotæ 1010
Baleth 354
Baris *m.* 13
Baris *dicta* Antonia.
Barſube 229
Baſca *urbs* 578
Baſelus *torrens* 274
Batanæa 413, 696, 783, 804, 890, 909, 922, 1097, 1121
Batanæa, *toparchia* 752
Bataneas 158
Bathecor. v. Bethezob
Bathyra 752.
Bauris 306
Bedriacum 1200
Belſephon 87, 302
Belus *fl.* 1068
Bemeſelis 966
Berenice 356
Berœa 547
Berotha 186
Berſabe 1120
Berſabec 381, 412, 1106
Berſobe 922
Berſubæ 29
Berytii 870, 871
Berytus 741, 742, 743, 909, 939, 1205, 1298
Beſara 915, 916
Besbius *m.* Veſuvius 891
Beſemoth 1192
Beſira 282
Betaris 1193
Betchora 354
Bethalaga 557
Betharamathus 1054
Betharamptha. *al.* Julias 797
Bethela 188, 194, 197, 229, 232, 238, 364, 373, 1200
Bethella 556
Bethennabris 1191
Bethezob 1274
Bethleem 320, 367
Bethleeme 211, 217, 246, 247, 256
Bethleemes toparchia 337
Bethlema 194, 197, 211, 217
Bethleme 281
Bethleptephorum toparchia 1193
Bethmaus 910, 911
Bethoma 597
Bethora 185, 1104
Bethoron 550, 556, 1101, 1104
Bethſaida *dicta* Julias 794
Bethſame 226
Bethſana, *vel* Bethſane, i. e. Scythopolis 543, 188, 576
Bethſemara 417
Bethſo *locus* 1222
Bethſuma 275, 276
Bethſur 367
Bethſura 275, 276, 542, 545, 546, 559, 572, 959
Bethzacharia 545, 959
Bethzetho 541, 551
Bettæa 292
Bezeca 199
Bezedel *vicus* 1119
Bezetha 1102, 1222, 1223
Bochures. v. Bachures
Borceos *vicus* 1121
Borſippeni 1344
Borſippus 1344
Boſceth 438
Boſor 542
Boſora 158
Boſorra 542
Boſporus 708
Botrys 378
Britannia 1088, 1117
Brixellum 1200
Bubaſtitis *fl.* 1337
Byblus 1070
Byzantium 708

C.

Cabrothaba 130
Cædeſa. v. Cedeſa
Cælè-Syria 454
Cœna 262
Cœnopolis 1102, 1251
—— inferior 1251
Cœron 879
Cæſarea 707, 894, 909
Cæſarea *Auguſta* 719
Cæſareæ ſitus & conſtructio 694
Cæſarea maritima 964, 1147, 1149, 1297, 1298
Cæſarea ad Paneadem 794
Cæſarea Philippi 897, 911, 1149, 1297
Cæſarea *antea* Stratonis turris 605, 694, 871
Cæſareenſis portus 1008
Cæſarium *caſtellum* 1007
Callirrhoë 1041
Callirrhoënſes thermæ 768
Camon 209
Campus magnus 188. 337, 543, 690, 924, 925
Campus regius 25
Cana 672, 912, 914, 943

INDEX SECUNDUS,

Cana *vicus* 599,967,997
Canatha 672 *in Var. Lect.*
Canatha *urbs* Cœle-Syriæ 1002
Capernaum. v. Capharnaum.
Capharabis 1200
Capharaccho 922,1106
Capharnaum 1155
Caphartaba 720
Caphartalama 549
Caphartaba 1193
Caphethra 1200
Cappadoces *olim* Mosocheni 17
Cappadocia 708
Capreæ 810,818
Carchamesa. v. Charchamesa
Cariathiarim 227,289
Carmelus *m.* 188,338,380, 381,599,643,986,1120
Carnaim 543
Carræ, ubi servantur arcæ Noëi reliquiæ 879
Calit Jovis templum 1208
Castra 309, 310, 315, 330 v. Manalis
Castra Dei, *locus* 44
Castra Judæorum 621,978
Cedasa Tyriorum 1095
Cedesa 186, 189,572, 1095
Cedron 335, 1216, 1231, 1251
Cedronis vallis 412,1222
Celenderis 758,759
Cepharitæ 182
Cepharnome 943
Chabarzaba 598
Chabolo *vicus* 925,926,927
Chabolo *in Ptolemaidis finibus* 925
Chabulon 353,1120
Chalcidica 1311
Chalcis 611,865
Chalcis *sub Libano* 621,977
Chaldæi 20,22
Chananæa 18,22,38
Charchamesa 442
Charra *urbs* 34, 39
Casphoma 542
Chebron 23, 32, 35, 46, 48, 72,131,189, 193,215,279, 281, 282, 283, 285, 304, 368,544,1199,1200
—— urbium antiquissima
Chephorini 19
Chesiæmi 19
Chethima *inf.* 17
Chettæi 19
Chidonis area 289
Chius 708
Choramus. v. Bauris
Chusæi 18
Chutha *regio* 429
Chuthæi 454,470,478,500, 583
—— Samaritæ 478
Chuthus *fl.* 428
Chuthus *locus* 427
Ciceron *domus* 1251
Cilicia 17,865
Cilicum *vallis* 599
Cilla 262
Citium 17
Cittæi 428
Coi 594
Colles quibus urbs inædificata erat 1221
Coluber 1315
Commagena 865,1311
Coos 708
Cophene *fl.* 20
Coptos 1204
Corduba Iberiæ 838
Cordyæi *montes* 12
Coreæ 616,970
Corræa 228
Cos *inf.* 619
Cremona 1207
Ctesiphon 797,835
Cyanei *scopuli* 708
Cydœssa Tyriorum *vicus* 1167
Cydysa 422
Cypros *castellum* 1007,1009
—— *turris* 720
Cyprus olim *Chethima* 17
Cyprus *locus* 720
Cyrene 619,945
Cyzicus 585

D.

Dæ, *vel* Dahæ 885
Dabaritta 1109
—— *vicus* 935
Dabariteni 916
Dagon *arx* 581,961
Dahi 803
Damascus *urbs* 20,188,291, 1001
Dan *apud fontes Jordanis* 364
Danus *fons Jordanis* 24
Daphne 642
—— ad Antiochiam 985, 997
Dathema 541
Decapolis Syriæ 937
Dei facies, *locus* 45
Delium 612
Delos 621,978,1099
Dianæ templum 544
Dicæarchia 786,820,905
Diglath 6
Dion 503,599
Diospolis 970,1001
Dium 615
Δουῶν ἀγρὸς 1102
Dora 188,580,615,616,907, 960,973,1008,1371
Dora *urbs Phœniciæ* 907,1371
Doreon 962
Doritæ *vel Dorienses in Syria* 867
Drusus *turris* 695
Drymi 643
Drymus 986

E.

Ecbatana 464,479,909
Ecdippa 188
Ecron v. Acaron
Elamæi 19
Elaphantine 1204
Eleusa 719,739
Eleutherus *fl.* 565,575,670, 1001
Elis 94
Elisæi 17
Elom 368
Elymais *regio* 544
Emalsema 437
Emaus 556,637,782
Emma 265
Emmaus. v. Ammaus
Emesa 807,871,890, 1311
Enemimi 19
Engaddæ 1121
Engaddi *urbs* 393
Engedini 263
Ephesus 708
Ephraim *urbs* 1200
Ephran 206
Ephrathanus *ager* 46
Ephron 543
Epiphania, i. e. Amathe 19
Erebinthorum cœtus 1251
Eroge *locus* 421
Esebonitis. *al.* Esthmonitis 690
Escon 36
Esdemoth 130
Essa 599
Essabon 599
Essebonitis 531,1905
Essenorum porta 1222
Etame. *al.* Eita 367
Ethan 359
Eudæi 19
Evilæi 18
Euphrates 5,6,19
Euxinus *pontus* 419

F.

Fullonis monumentum 1222

G.

Gaba 115,195,197,238,376, 1095,1120
Gaba, *al.* Gabala 690
Gabala 899
Gabalitæ 416
Gabao 279,1101,1103
Gabaon 239,306
Gabaonitæ 182,185
Gabara 916
Gabara *quos stadiis à Sogana* 930
Gabareni 908
Gabaroth 908,926
Gabatha 192,232,234,373, 376,557
Gabathona *urbs* 376
Gabath Saul 1215
Gadara 188, 539,594,596, 599, 615, 617, 682, 783, 965, 973,975, 1006,1095, 1097
Gadara *metropolis* Perææ 1190
—— *pagus* Galaaditidis 596
Gadareni 908
Gadarenses 696,697, 1097
Gadaris 1120
Gadira 17
Gæruli *olim* Evilæi 18
Galaaditis regio 198, 276, 279, 389, 412, 542, 543, 578
Galadena *regio* 44,52,388
Galadena *terra* 148,151,388, 422
Galadeni 234,596
Galades *collis* 44
Galaditæ Arabes 590
Galatæ Gomarenses 17
Galatia 551
Galbaath 255
Galgala 182, 184, 185, 186, 232, 236, 238, 239, 243, 244,246,315
Galilæa 338, 353, 422, 572, 697
Galilææ duæ 1120
Galilæa *superior* 186,188
Galilæa toparchia 560
Galilæarum descriptio 1120
Gamala 791, 908, 943, 975, 1106,1107,1159,1160
Gamala *castellum* 590, 908, 910,915,921,922 967
Gamaliticus ager 805
Gamalitis *regio* 1121
Ganges 6
Garelime 942
Garizim 583
Garizim *m.* 801
Garizin 534,962
Garizin *m.* 207,501,504,505
Garizitanum templum 531
Garris *urbs* Galilææ 1299
Gath v. Gitta
Gaulana 158, 599, 965, 967
Gaulanitis 599
Gaulanitis regio 148, 338, 922,1121
Gaza 19,188,194,215,225, 427, 502, 571, 595, 599, 615, 616, 682, 783, 965, 973,1006,1095,1208
Gazara v. Gadara
Gazara 289, 354, 557, 579, 584
Gelboë 270
Gella. v. Gethla
Gennabara 1193
Gennath *portæ* 1222
Gennesar 1106
Gennesar *regio* 1155
Gennesara 572
Gennesariticus lacus 794,795
Gennesaritis *lacus* 188
Gennezar *lacus* 1154
Geon 6
Gerara 374
Gerara *urbs* 28,36
Gerasa 967,1095,1121,1196
Gerasenorum montes 599
Gergesæi 19
Gessuritæ 281
Gesura 302,303
Gethla 267
Getta 188,225,228,248,251
Gibalus *m* 174
Gigantum *vallis* 288
Gihon *fons* 325,326
Ginea 888,1121
Ginnabris 1193
Gitta. v. Getta
Gitta 258, 268, 414, 420, 427
Gitta *castellum* 886
Gittha 996
Gischala 908,911,922,1107, 1159,1165
Gobolitis 49,98
Gomorenses 17
Gophna 637, 982, 1121, 1215, 1268
Gophnitica *toparchia* 959, 1200
Gophnitices toparchiæ 1106
Gordyæi. v. Cordyæi
Græci *unde* 17
Granicus *fl.* 501

H.

Hare. v. Saris
Hebræi *unde dicti* 20
Hebron 23
Hebron. v. Cedron
Hebroniorum urbs 28
Helenæ monumentum 1215, 1222
—— Regia 1231
Heliopolis 547,611,958, 1362
Henochia. v. Anoche.
Hepta-stadium 517
Heracleopolis 1208
Herodia *urbs* 646
Herodion 708,1121
Herodis monumentum 1251
Heroum urbs 71
Hierichuns. v. Jericho.
Hierosolyma 1359
—— describitur 1221,1222, 1223,1224, &c.
Hippene 1120
Hippeni 1097
Hippica turris 1222
Hippos *urbs* 682,785, 972, 1006,1057,1095
Homonœa 932
Hyrcani 1313
Hyrcania *vel* Hyrcanium 601, 698, 708,770, 974, 975

I.

Jabata *urbs* 437
Jabiflus *urbs* 275,279
Jamnia 783, 922, 973, 975, 1193
Jamnith 1106
Japha 922, 926, 931, 1106, 1139
—— Jotapatæ finitima 1139
Jardes *saltus* 1310
Jazorus *urbs* 541
Iberes 602
Iberi 802
Iberi *olim* Thobeli 17
Iberia 551
Idumæa 48, 188, 293, 381, 1121
Idumæi 416
Jebusæi 19,286
Jericho *vel* Hierichuns 178
—— describitur 149, 971, 1001
—— & regio circumcirca 1193
—— ejusque fons 1194
Jerusolymæ. v. Hierosolyma
Jesraela 381,408
Indicus oceanus 19
Joannis *pontificis* monumentum 1231
Joppe 419, 477, 565, 579, 584, 599, 615, 682, 783, 960, 967, 973, 992, 1121, 1147
—— descripta 1148
Jordanes *fl.* 24,148
Jordanes minor 199,364
Jordanis fons verus 1154
Jordanis *fontes* 188, 1007, 1121

1121
Iotapata 922,927,1106
Jovis Caſii templum 1208
Ipan 367
Iſacharis 188
Iſana 373
Iſanæ *vicus* 656
Iſara *urbs* 389
Iſmaëlitæ 52
Ita 420. in *Var. Lect.*
Itabyrium *m.* 203, 1159, 1106. inter Campum magnum & Scythopolim 1163
Itabyrius *m.* 338, 599, 922
Iturea 590
Judadæi 18
Judæa 18
Judæa *ſuperior* 188
Judææ *propriæ dictæ* deſcriptio 1121
Julias Parææ *urbs* 892
Julias *urbs* 1155
Julias *al.* Betharamphtha 794
Julias 1122, 1192
Izaræ (aut Jeſraëlæ) fons 390
Izari urbs 382

L.

Labatha 293
Labimi 19
Labina 405
Lachis 367
Lachiſa 418
Laodicea 983, 1010
Latopolis 87
Lemba 599
Leontopolis 562, 563
Lesbus 708
Letopolis 87
Leuce 1317
Libanus 602, 909, 997
Libanus *m.* 131, 186, 188, 199, 338, 355, 865, 1121
Libna. *v.* Lobana.
Libya 19, 33
Livias 609
Lobana 441
Ludi 20
Ludiemi 19
Lugdunum Galliæ 820
Lycus *fl.* 583
Lydda 569, 637, 1101, 1121, 1193
Lydi 20
Lyſias *caſtellum* 611
Lyſſa 609

M.

Maacha 295
Mabortha *olim* Sichem, *i. e.* Neapolis 1193
Machærunt *caſt.* 601, 616, 617, 804, 974, 976, 1192, 1307
Machærus 1121, 1122
Machida 185
Machma 238, 239, 558
Machon 292
Macrones 1046
Madæi 17
Madiana *urbs* 80
Madianitæ 149
Magdala *caſtellum* 915
Mageddo 408
Magedo 354
Magnus campus 310, 690, 915, 916, 1109, 1121, 1122, *v.* Campus magnus
Magogæ, Scythæ 17
Malatha 808
Malla 542
Mambræ lex 27
Manalis 279
Mandra 453
Maniathe 210
Maon 263
Mar *locus* 93
Mareſa 367, 374
Mariamne *turris* 1093, 1224
Mariſſa 544, 599, 609, 615, 616, 962, 963, 965
Marmaritæ 1088
Maſada 639, 645, 649, 650, 651, 679, 1093, 1094, 1189, 1313, 1317
Maſada *caſtellum* 984, 988, 1313
Maſadæ deſcriptio 1315
Maſpatha 451, 452
Maſpha 376
Maſphate (quæ alibi Maſphahe) 227
Maſphathe 210, 233
Maſſagetæ 470
Maſtheron *anguſtiæ* 264
Materiæ forum 1102
Mauri 18
Maxilla, *locus* 214, 215, 320
Mazaca 17
Medaba 556, 557, 562, 583, 599, 609
Medi 17
Melamborea, *locus* 1148
Melitina 1297
Memnonis monumentum 1068
Memphis 78, 355, 524, 978
Mende 441
Mendeſius *vinum* 1208
Meroë 79
Meroth 922, 1120
Meſanæi 20
Meſopotamia 38, 39
Meſtræi 18
Meſtre, Ægyptus 18
Mia *vicus* 876
Micha 295
Minyas *m.* 13
Miſenum 836
Mitylene 708
Moabitæ Arabes 596
Moabitis 147, 217, 1121
Modim 534, 535, 551, 578
Modin 958
Monobazi regia 1231
Mons ferreus 1193
Mopſueſtia 595
Morius *m.* 31
Moſocheni 17
Muliebres turres *v.* turres.
Mygdonia 883
Myſia 1205, 1302, 1304

N.

Naballo 609
Nabataei 542, 610, 612, 976
Nabataei Arabes 556
Nabatena *regio* 30
Nain 1197, 1198
Nais 888
Nais *urbs* 8
Narbatena toparchia 1100
Neapolis *olim* Sichem & Mabortha 1193
Neara 787
Nearda 827, 833
Nedemi 19
Neronias 897
Nicopolis 720, 1208
Nilus 6
Nini *urbs* (*al.* Ninus) 19, 419, 422, 443
Ninive 419, 422, 423
Niphates 797
Niſibis 827, 883
Noba 258, 259

O.

Oaſis 1363
Octaviæ porticus 1305
Odolla 367
Ogyges *ilex* 26
Olivarum *mons* 305, 893, 1216, 1251
Olurus *vicus*. *v.* Alurus.
Ommatos. *v.* Ammata.
Oniæ regio 621, 978
Ophla 1231
Ophlas 1232
Ophre 33
Ormiza 1002
Oronaæ 599, 609
Oronnæ area, *locus* 322, 323
Oryba 609
Oſtracine 1208
Ozæ percuſſio 289

P.

Palæ-tyrus 428
Palæſtina 19
Palæſtini 186
Palmira 354
Paneas 794
Panias 697
Panium 1007, 1154
Panium, *ſpecus* 698
Pannonia 1205, 1304
Paphlagones *olim* Rhyphathæi 17
Paphlagonia 708
Papyron 970
Parthenius *fl.* 1346
Pella 599, 611, 615, 967, 970, 973, 1095, 1121
Peluſium 224, 434, 976, 977, 1004, 1208
Peræa 560, 876, 892
—— ejus deſcriptio 112, 1121
Periſtereonos petra 125
Petra 98, 157, 805
Petra magna in Arabia 417
Petra *oppidum* 969
Petræa 804
Phanuel 364
Phanuelus *locus* 45
Pharuna *vallis* 1197
Pharanx 36, 150
Pharathon 211, 556
Pharus *inſ.* & *turris* 1204
Phaſaëlis 783
Phaſaëlis *regio* 770
Phaſaëlis *urbs* 1009
Phaſaëlitæ 1010
Phaſaëlus *turris* 720, 778, 1093, 1224
Phetrolimi 19
Phiala 1154
Phicola 523
Philadelphene 1121
Philadelphia 970, 1004, 1095, 1121
Philiſtini 19
Phiſon 5
Phœnicæ 19
Phora 6
Phryges 17
Piſcina Solomonis 1222
—— ſerpentium. *v.* Serpentium.
Planctus, *locus* 288
Platana 742
Plinthine 1204
Pſephina, *turris* 1222

R.

Rabatha, *v.* Azamatha.
Raëpta 735
Ragaba 599
Rahmæi 18
Ramathon, *urbs* 375
Ramoth, *i. e.* Aramatha.
Raphanææ 1303
Raphia 594, 599, 616, 965, 975, 1208
Raphidim 97
Raphon 543
Reblatha 448, 450
Recema 157
Renga 269
Reſſa 646, 650
Rhegines 17
Rhinocolura 599, 647, 1208
Rhinocurura 990
Rhiphathæi 17
Rhoa, *rupes* 198
Rooboth 36
Rubrum mare 6
Ruma 1135
Rydda 609

S.

Saab 1134
Saba, *regio* 79
Sabacteni 18
Sabacti 18
Sabati 18
Sabatheni 18
Sabbaticus amnis 1303
Sacæ 803, 885
Saira 48
Saïtes nomos 1337
Salem 45
Salamis 1106
Sallis urbecula 1119
Samæa 962
Samechonitis. *v.* Semechonitis.
Samaræi 19
Samaria 599, 615, 616, 682, 1006, 1120, 1121
Samaria toparchia 560
—— Sebaſte *dicta* 685, 690, 962
Samarienſis regionis deſcriptio 1121
Samaris 1120
Samaritæ 429, 454, 504, 531
Samaritæ, origine Chuthæi 478
Samaritis 292
Samega 583
Samoſata 654, 996, 1311
Sampho, *vicus* 1055
Samus 708
Sancaria 376, 377
Sapha, *locus* 503
Saphetha 374
Sapphora 617
Saraïm 367
Saraſa 216
Sardinia 801
Sarephtha 378
Saris *urbs* 259
Sarmatæ 1302
Sarpha 320
Saxum *præſidii* 228
Scala Tyriorum 571, 1068
Scenæ *locus* 45
Scopus 1102, 1103, 1216, 1219
Scythæ 17, 803, 1302
Scythopolis 188, 275, 576, 586, 599, 615, 616, 962, 970, 973, 975, 1095, 1116, 1120
Scythopolis urbs maxima vicina Tiberiadi 1150
Scythopolis (ſive *Bethſane*) 543
Scythopolitæ 526
Sebaſte 690, 707, 745, 783, 1095
Sebaſte, *i. e.* Samaria 585
Sebaſtus portus 759
Sebee 211
Sebonitis 1095
Seeela 267
Selamis 922
Seleucia 599, 834, 922, 967, 1107, 1160
Selo 198, 199
Semareon 376, 377
Semaron, *Græcis* Samano 376
Semechonitis *lacus* 202, 1160
Semega 962
Sennaar *campus* 15, 16
Sennabris 1150
Seph 1106
Sepphoris 657, 780, 782, 794, 907, 975, 994, 1100, 1120
Sepulchrum Rachelæ 232
Serpentium piſcina 1219
Serritæ 269
Sibmonitis. *v.* *Sibonitis.*
Sibonitis 1121
Sicella 269, 273, 274, 278
Sicima 46, 50, 173, 186, 189, 192, 206, 207, 583, 962, 966
Sicimitæ 244, 504
Sicimum 45
Sidon 19, 26, 188, 338, 428, 502, 541
Sidonii Sicima incolentes 534
Sidonis campus magnus 199
Sigo 922, 1106
Silbonitis. *v.* Sibonitis.
Siloa 1084, 1222, 1231, 1251
Siluus 186, 187, 196, 198, 199, 220, 370

INDEX SECUNDUS, &c.

Simonias *vicus* 915
Sinai 19
Sinæus *mons* 81
Sirias terra 9
Sitenna 36
Soba 242
Socho 367
Sochus 248
Sodoma 28
Sodomitica terra 1195
Sodomiticus *lacus* 188
Sodomorum urbs 23
Soganæi 908
Sogane 1107,1160
Sogane 930. xx *ſtadiis à Gabaris.*
Soganni 922
Solyma 287
—— *urbs* 25
—— *vicus* 922
Somorron 1193
Sophaces 23
Sophene 291,361
Spaſini charax 20,879
Spinarum *vallis* 1215
Stratonis turris, *al.* Cæſarea 589, 590, 599, 615, 682, 783,892,964,1006,1008
Struthia piſcina 1248
Succoth 45
Suna 270
Suſa 465,488,490,492,493
Sycaminus 592
Syene 1204
Sylva Libani, *domus* 358
Synope in *Ponto* 708
Syri 20
—— Tranſeuphratenſes 295
Syria 18
Syria Palæſtina 369

T.

Tanaïs 16
Tanis *urbs* 23,1208
Tarichææ 620,892,976,1075, 1106,1109
Tarichæarum *litus & deſcriptio* 1151
Tarichææ xxx ſtadiis à Tiberiade 919
Taricheatæ 919
Tarentum 758
Tarſicum mare 358
Tarſus 17
—— Ciliciæ 419
Taurus *m.* 502
Techoa 556
Telithon 599
Templum Jovis Capitolini 1306
—— Pacis 1307
Terebinthus 1199
Thadamor 354
Thamna 192, 213, 214,637, 1121
Thamnæ, toparchia 1106
Thamnatha 556
Thamnitica toparchia 1193
Thapſa 421
Tharabaſa 609
Tharſa 375,376
Tharſenſes 17
Tharſus 17
Thebæ 209,297
Thebais 505
Thecoa 394
Thecoë 367,1198
Thella 1120
Thermodon *fl.* 1346
Thermæ Ammauntinæ 795
Therſa. v. Tharſa
Thesbona 578
Theſſa 988
Thires 17
Thmuis 1208
Thobeli 17
Thraces *unde* 17
Threſſa 646 v. Reſſa.
Thygrammæi 17
Tiberias 795, 808, 871, 892, 907,1075,1106
Tiberiadis lacus 1122,1193
Tiberias quomodo ſita 938
Tigris 6
Tirathaba *vicus* 801
Titanum *vallis.* v. Gigantum.
Trachon 602,696,697,1006
Trachonitæ 719,909
Trachonitarum regio 915
Trachonitis 20,783,804,890 1121
Tripolis 548,586
Trogloditica regio 33
Turres muliebres 1215,1219
Turris Joannis 1273
—— Pſephina 1215,1223
Tuſculanum 812
Tyrii 908
Tyriorum ſcala 1068
Tyropæon *vallis* 1222
Tyrus 343,502,541,1120
—— *caſtellum* 531

U.

Valatha 752
Vallis Antiochi 599,967
—— Ciliciæ 394
—— gratiarum actionis 394
—— Hierichuntis 720
—— Spinarum 1215
Ulatha 697
Ure *urbs* 21

X.

Xaloth 926,1120
Xyſtus 1084,1222,1273

Z.

Zabulon. v. Chabulon.
Zabulon 1099
Zara 599
Zebeca. v. Bezeca.
Zephyrion *pr.* 1014
Zeugma 1303
Zia 876 in *Var. Lect.*
Zipha 367
Ziphene 262
Zipheni 262
Zoara 609,1195
Zohor 28
Ζῶρα 188. in *Var. Lect.*

IN-

INDEX TERTIUS,

Hominum, Rerumque memorabilium.

A.

Aaron 83. fit Pontifex 116. filii ejus 117. ejuſque mors 146. Abaſſamus 477.
Abbarus rex Tyriorum 1344.
Abdaſtratus Tyriorum rex 1341.
Abdemon Tyrius 354.
Abdemonus 1340,1341.
Abdenago 455.
Abdon ſucceſſit Eloni 211.
Abelus 7. ejus ſacrificium 25.
Abenerus 279, 280. Neri filius 330. Sauli cognatus 232, 278. Iſraëlitas Davidi conciliat 282. occiſus 283.
Abennerigus Spaſini Caſtrorum rex 879.
Abeſace virgo 324. Davidis ſautrix 325.
Abeſalomus 288. ob fratris cædem in Geſuram fugit 302. revocatur Joabi ſtratagemate 303. inſurgit contra Davidem 304. eum perſequitur 309. ejus exercitus fuſus fugatuſque 310. crinibus in arbore ſuſpenſus 311. à Joabo transfixus interiit *ibid.*
Abeſſæus 298,306,310,316. Joabi frater 279,284,314,320.
Abia 311. filius Roboami 368. ſuccedit patri 370. vincit Iſraëlitas 372.
Abias rex Arabum 884.
Abiatharus fil. Achimelechi 260. ſervatus Davidem adit 261. pontifex 273,293,305,318,325. ſacerdotio abdicatur 334.
Abibalus Tyriorum rex 1340,1341.
Abigæa 266. nupta Davidi 267.
Abigæa, mater Ameſtæ 309.
Abigail. *v.* Abigæa.
Abilamarodochus 460.
Abimaëlus 20.
Abimelechus tyrannidem occupat 206. urbe pellitur à Sicimitis 207. quos omnes poſtea delet 208. fruſto molæ perit 209.
Abinadabus 226,337.
Abiramus 137.
Abiſæus 267. *v.* Abeſſæus.
Abius filius Aaronis 117.
Abramus vel Abrahamus filius Tharri 20. relinquit Chaldeam 21. in Cananæam ſe confert *ibid.* ejus habitatio in terra Damaſcena 22. coloniarum deducendarum auctor 33. Ægyptios inſtituit in artibus mathematicis 23. terram cum Loto dividit 23. filium ei pollicetur Deus 25. profligat Aſſyrios 24. moritur 35.
Abſalomus. *v.* Abeſalomus.
Acenceres Ægypti rex 1339.
Acenchres Ægypti Regina 1339.
Achabus rex Iraëlitarum 377. ab Elia increpitus 383. pugnat cum Adado, eumque vincit 384. eique vitam concedit 386. poſtea interfectus à Syris 390. ejus filii 288,408.
Acharus (*al* Achan) furti reus 182. pœnas luit 183.
Achazes rex 424,425.
Achias *vates* 361,370. ejus vaticinium 440.
Achiala 419.
Achiba 436.
Achilaus 318.
Achilus 293.
Achima uxor Davidis 268.
Achimanus 315.
Achimas filius Sadoci 305, 311, 312. pontifex 450.
Achimilechus pontif. interficitur juſſu Sauli 260.
Achinadabus 338.
Achis. *v.* Anchus.
Achitobus 334.
Achitophelus, fautor Abeſalomi 305. malum conſilium dat 307. ſemetipſum ſuſpendit 309.
Achonius 483.
Achratheus 492.
Acme 1039. ejus literæ ad Antipatrum & Herodem 764. ejus mors 769.
Acmon Araphæ filius, ex gigantum genere, Davidem aggreditur 318. ab Abeſſæo interficitur 319.
Actiaca pugna 671,676,1001. VII. anno Herodis 672.
Ada uxor Lamechi 8.
Adadus Damaſci & Syrorum rex 291.
Adadi filius Syrorum rex obſidet Samariam 383. iterum 400. in languorem incidit 403.
Adamus creatus 5. Adami lapſus 6.
Aderus Idumæus 361.
Adonias regnum affectat 325. ad aram fugit 326. Abiſacen ſibi poſtulat 333. repulſam patitur 334. occiditur *ibid.*
Adonibezechus rex Hieroſolymorum 192. capitur & mutilatur & Hieroſolymis moritur *ibid.*
Adoramus 292,318,341.
Adramelechus 434.
Adrazarus 361. rex Sophenes 291.
Æbutius decurio 915.
Ægiſtha uxor Davidis 325.
Ægypti reges per 1360 annos ad Solomonem uſque Pharaones dicti 554, 355. Ægyptii ſapientia præcellere crediti 338. Ægyptiis non licitum paſcua curare 69. ſacrorum & templorum multitudo in Ægypto *ibid.*
Ægyptii unde didicerunt artes mathematicas 23. eorum *ἱερογραμματεῖς* 73.
Ægyptius Pſeudopropheta 893, 1075. à Fœlice fuſus fugatuſque 1076.
Ægyptus unde denominata 1339.
Ælius Gallus 693.
Æmilius Regulus 838.
Æneas, *vulgo* Aretas, ſuccedit Obodæ 736.
Ænigmata ſibi invicem proponunt reges, Solomon & Hiromus 353.
Ærea vaſa potiora argenteis 483.
Æſopus 665.
Æthiopiæ merces, ſimia, mancipia 357. Æthiopibus vicini Arabes 405.
Æzelus 20.
Agagus rex Amalecitarum 243. interficitur 246.
Agar cum Iſmaële pulſa ab Abramo 30.
Aggæus *vates* 479, 480.
Agones athletici quinquennales, item *μυστικοὶ Σεβαστικοὶ* Cæſarei ab Herode inſtituti 687,1009. Cæſarea abſoluta 719.
Agrippa (Marcus) ejus erga Judæos benignitas 520. magnifice ab Herode excipitur 708. multa cum gratia viciſſim Herode excipit apud Sinopem 708. in Judæam advenit 707. ejus in Boſporum expeditio 708. Judæorum immunitates confirmat 712. ejus epiſtola ad Epheſios pro Judæis 723. ad Cyrenenſes *ibid.*
Agrippa (Claudius) ejus progenies & mors 1071.
Agrippa magnus 752. Herodis filius *ibid.*
Agrippa filius Ariſtobuli 806. ejus fortuna varia 808,810. in vincula conjicitur 813. ei futura felicitas prædicitur 814. ſolvitur & donatur duabus tetrarchiis 818. rex creatur *ibid.* grata facit 824, 825. Romæ ejus magnificentia 824. à Senatu ad Claudium miſſus 861. quæ ſuaſerit Claudio 864. in regnum remittitur 866. ei reſtituitur à Claudio omne fere regnum Herodis M. qui Agrippæ *πάππῳ* 864. ejus elogium 869. ejus in Berytios munificentia 870. ei ut Deo acclamatur 872. ejus (qui in *actis* Herodes) mors *φιλωτῷ* 872. reges aliquot magnifice excipit 871. Cæſareæ edit ſpectacula, veſte ſplendida indutus 871. *vide Act.* cap. XII. patri Agrippæ non ſuccedit in regno 872, 873, 874. Agrippæ filius patrui regno poſtea donatur 1072. parte maxima Judææ donatur 887,890, 892. ſc. tetrarchiis Philippi & Lyſaniæ 890. ex Felice & Druſilla 891. regis literæ de hiſtoria Joſephi 939,940. Ariſtobuli filius ex Bernice Salomes filia 1027. rex à Judæis lapide perculſus 1161. vinctus à Tiberio 1067. ejus mors 1071. filius Agrippæ ex Cypride 1071. (Fonteius) 1302.
Aicamus 451.
Ain capta 284.
Aina oppugnata 182. expugnata 183.
Alani 1313.
Albinus Judææ procurator 896, 1077, 1282.
Alcimus (ſive Jacimus) P.M. 547. Judam apud Demetrium criminatur 548, 549. moritur 550.
Alcyon medicus 852.
Alexander Alabarcha 809, 886.
Alexander Alexandri ex Glaphyra fil. 1027.
Alexander Antiochi Epiphanis fil. 558. Balas nominatur *ibid.* ejus literæ ad Jonatham 559. contra Demetrium proficiſcitur & cum eo pugnat 561. nuptias ambit Ptolemæi filiæ 564. moritur 568.
Alexander & Ariſtobulus Herodis filii in carcerem conjecti 738. juſſu patris ſtrangulati 745, 1026.
Alexander filius Alexandri ab Herode interempti 807.
Alexander fil. Ariſtobuli 615,616,976. turbat Syriam 618. bellum parat contra Romanos 974. à Sabinio ſuperatur *ibid.* turbas concitat 976. juſſu Pompeji occiſus 620,622,977.
Alexander frater Ariſtobuli ei ſuccedit 965. ejus mors 967. ejus filii Hyrcanus & Ariſtobulus 968.
Alexander Herodis fil. ejus oratio coram Cæſare 718. ejus ſoror una nuptum datur Antipatro Sororis Herodis filio 751. altera Phaſaëlæ fratris Herodis filiæ *ibid.*
Alexander Jannæus Judæorum rex 596. in eum mota ſeditio *ib.* expeditionem facit in Ptolemaïdem 591. ob crudelitatem *Θρακιδὰς* dictus 597. triennio integro quartana laborans moritur 599. ejus filii Hyrcanus & Ariſtobulus 600,968.
Alexander Lyſimachus Alabarcha 865.
Alexander M. patri Philippo ſuccedit 501. ſuperat Darium *ib.* victorlis peragrat Aſiam *ib.* legatos mittit Hieroſolyma 502. accedit Hieroſolyma 503. ejus ſomnium *ib.* nomen Dei laminæ pontificali inſcriptum adorat *ib.* templum ingreditur 504. Judæis dat privilegia *ibid.* ei Pamphylium mare ceſſit è via 91. ejus ſcutum ac thoraces in Dianæ templo in Elymaïde ſervata 544. obit, ejuſque regnum di-

INDEX TERTIUS,

divisum 507.
Alexander Phasaeli & Salampsionis fil. 806.
Alexander (Tiberius) Fado succedit 886. procurator Judææ 1071. procurator Ægypti 1081, 1099. totius militiæ præfectus 1204, 1205, 1277.
Alexander Zebinæus rex Syriæ victus ab Antiocho Grypo 585. diem supremum obit *ibid.*
Alexandra regnum administrat 600. morbo corripitur 602. moritur 603. ejus elogium *ibid.*
Alexandra Hyrcani filia, Alexandri Aristobuli regis filii conjux, mater Aristobuli & Mariamnes 663. scribit ad Cleopatram 663. picturas filii filiæque suasu Dellii ad Antonium mittit 663. ficte reconciliatur Herodi 664. fugam adornat in Ægyptum 665.
Alexandra Herodi suspecta 665. luget mortem Aristobuli 666. insidias Herodis filiique necem Cleopatræ significat 667. in custodiam data 669.
Alexandra indigne se gerit erga Mariamnem 684. Herodis jussu interficitur 685.
Alexandra Alexandri Jannæi uxor regnum occupat 967. moritur 969.
Alexandra Phasaëli & Salampsionis filia 806. nupta Timio Cyprio *ibid.*
Alexandræ reginæ mors 603.
Alexandræ matris Mariamnes inhumanitas 684. ejus supplicium 685.
Alexas 750, 1029.
Alexas Salomes maritus 1042.
Alexas Selcias 807.
Alisfragmuthosis Ægypti rex 1338.
Aliturus, Judæus 905.
Altare holocautomatum 111.
Amadathes 490, 498.
Amalecitæ adoriuntur Israëlitas 98. victi & spoliati 100.
Amanes 490. Judæis infestus 491. ejus edictum contra Judæos *ibid.* parat crucem Mardochæo 494. Mardochæum honorare cogitur 495. apud regem accusatur 496. ejus edictum rescinditur 497. crucis supplicio plectitur *ibid.*
Amanis in Judæos conspiratio 490.
Amarames pater Moysis 74.
Amaramus 876.
Amarinus fit rex 376.
Amasias Judææ rex 414, 416. Joabo bellum infert 417. à Joabo victus 418. moritur *ibid.*
Amasias dux 423.
Amalias alter 438.
Amathius 19.
Ambivius (M.) Judææ procurator 795.
Amenophis Ægypti rex 1338, 1339, 1352, 1353, 1354, 1358.
Amessa 309.
Amessa dux 313, 316. à Joabo interficitur 316.
Amessa Jethranæ 330.
Ameses Ægypti regina 1338.
Aminadabus 226, 477.
Aminadabus Sauli fil. 275.
Amitala 441.
Ammonius 566. cæsus 567.
Ammoritis regio trans Jordanem conceditur Gadis ac Rubeli tribubus integris dimidiæque Manassitidi 157.
Amnos *al.* Amnon, filius Davidis 288. 300. Thamaram deperit *ibid.*
Amnon stuprat Thamaram 301. occiditur ab Absalamo 302.
Amosus Judææ rex 437, 438.
Amphitheatrum prope Hierosolyma, in campo, ab Herode M. exstructum 687. amphitheatrales venationes *ibid.*
Amphitheatrum Hierichunte 770.
Amtaphelus 24.
Anacharis dux Assyriorum 432.
Ananelus fit pontifex 663. ei abrogatur pontificatus 664. restituitur 666.
Ananias Nebedæi fil. fit Pontifex 886. Romam missus vinctus 889. ejus cædes 1094. cum fratre Ezechia interfectus *ibid.*
Ananias P. 1074, 1090. ejusque filius Ananus 1074.
Ananias 481.
Ananias P. Masambali fil. 1253.
Ananias 586, 587, 593, 594.
Anani fil. Ananus 1171. ejus elogium 1170. ejus concio 1172. fuga ad Titum 1276.
Ananus P. M. 794. privatur pontificatu 795. pontifex 1183. P. M. 1170. ejus mors 1183.
Ananus Anani fil. pontifex 896. accusatur 897.
Ananus è Simonis satellitibus 1276.
Ananus templi prætor 889.
Anathus Jonathæ fil. 1102.
Anchus Gittæ rex 268, 269.
Andreas satellitum præfectus 509, 512, 1365.
Andromachus regia Herodis pulsus 730.
Andronicus Messalami fil. 563.
Angariæ Judæis remittuntur 560.
Angeli Dei cum Mulieribus consuescunt 10.
Anilæus 827, 828, 829, 830, 831. ejus cædes 834.
Anna 220.
Anni ratio duplex apud Hebræos 11.
Annibas 876.
Annius (L.) capit Gerasa 1196.
Annius Minucianus 838, 841.
Annius Rufus procurator 795.
Annus Sabaticus 587, 657, 661, 671.
Anochus 8, 11.
Antejus cæsus 849.
Antigonus post Alexandri obitum Asia potitur 507. ejus classis à Ptolemæo fugata 515.
Antigonus Aristobuli fil. 615, 618. accusat Hyrcanum & Antipatrum 622, 978. vincitur ab Herode 639. ambit regnum Judææ 643. in Judæam reductus 646. rex constituitur à Parthis 646, 989. Hyrcanum auribus, Phasaelum vita privat, *ibid.* Socio se dedit 658. vinctus ducitur ad Antonium 659. primus regum à Romanis securi percussus 661, 1000.
Antigonus frater Aristobuli, Hyrcani filius, Samariæ obsidioni præficitur 586. fratri charus 588. ei necem Regina aliique machinantur 589, 963. occisus *ibid.*
Antigonus qui ante Herodem regnaverat 759.
Antiocheni deficiunt à Demetrio 567. eorum odium in Judæos 520.
Antiochiæ incendium 1300.
Antiochus Commagenes rex 797, 865, 871, 1248, 1311.
Antiochus Cyzicenus 585, 591. Samaritis opem ferens, vincitur 586, 962. occiditur 595, 962.
Antiochus Dionysius Syr. rex in Judæos expeditionem facit 598, 966. prælio occumbit 599, 967.
Antiochus Epiphanes expeditionem facit in Ægyptum 532. Hierosolyma capit & templum depeculatur 532, 957, 958, 1291. sævit in Judæos 532, 533, 958. in Persidem proficiscitur 538. decernit Judæos delere si reversus fuerit è Perside 537. responsum ad Samaritas 534. ejus flagitia 582. moritur 544. Philippum regni curatorem constituit 545.
Antiochus Eupator Judæam invadit 545. cum Juda congreditur 546. fœdus facit cum Judæis 547. fidem datam violat *ibid.* interficitur 548, 959.
Antiochus Grypus 331, 585. ejus mors 595.
Antiochus Magnus 520. ejus literæ & programmata in Judæorum gratiam 521, 522. filiam Cleopatram Ptolemæo nuptum dat *ibid.*
Antiochus Philometor 591.
Antiochus pius Cyziceni fil. Seleuco bellum infert 595. occiditur *ibid.*
Antiochus pius Demetrii fr. oppugnat Hierosolyma 582. obsidionem solvit 583. expeditionem facit contra Parthos & in prælio cadit *ibid.*
Antiochus Seleuci nepos (*al.* Alexandri fil.) vulgo Θεὸς 520. adolescens rex coronatur & cum Jonatha amicitiam init 571. à Tryphone sublatus 579, 960.
Antiochus Seleuci fr. prælio cadit 596.
Antiochus Soter, fr. Demetrii, patris Grypi 585. Tryphonem bello petit 580.
Antipas Herodis fil. ex Malthace Samaritana 751, 1028. tetrarcha Galilææ 770, 785, 1042. it Romam 774, 1049. quænam ei reliquit Herodes 770. quænam ei data à Cæsare 785. rex declaratur ab Herode 1039. vinctus & cæsus 1170.
Antipater Herodi fil. 639. Romam mittitur ad Cæsarem 714, 1030, 1034, 1035. ibi literis Herodem patrem incendit adversus fratres 715. in Mariamnes filios insidias struit 714, 1013, 1016. ejus calliditas 725. turbas movet 608. revocatur ab Herode 714. domum redit 758. cum patre res Judæorum administrat 749. fratribus sublatis omnibus invisus *ibid.* patri necem machinatur 750. de se sollicitus 1035. judicio sistitur coram Varro 759, 1036. sese defendit 763, 1037. in vincula conjicitur 764, 1039. ejus cædes 770, 1042.
Antipater Jasonis fil. 575.
Antipater Idumæus, pater Herodis M. qui prius Antipas, turbas movet 608. legatus missus ad Aretam 616. ejus ἀφιξις 621. auctor Hyrcano ut ad Aretam se reciperet 969. Phasaeli mandat Hierosolyma 624, 979. Herodi Galilæam *ibid.* Cæsarem demereri studet 621, 622, 977, 978. ab eo honoribus augetur. & civitate donatur *ibid.* se defendit contra Antigonum 622. Judææ totius instituitur procurator 622, 624, 979. magno apud Judæos in honore 625. veneno sublatus 637, 983.
Antipater Phasaeli & Salampsionis fil. 806.
Antipater Salomes fil. Archelaum accusat 775, 1032.
Antipater quidam Samaritanus 757, 1032.
Antipater sororis Herodis fil. 751.
Antipatri uxor & liberi 620.
Antipatri uxor Arabissa, Cypros 620.
Antipatris à Vespasiano capta 1193.
Antiphilus 757, 1033. ejus literæ ad Antipatrum 764.
Antonia filia Claudii ex Petina 1074.
Antonia mater Claudii, uxor Druli, Agrippæ dat mutuo pecuniam 810. ejus elogium 812.
Antonia turris 963, capitur 1265.
Antonius centurio 1118, 1119, 1141.
Antonius (L.) Marci fil. litteras ad Sardianos mittit in Judæorum gratiam 633.
Antonius (M.) ejus Ἀφετεία 616, 974. præclare se gerit in Syria 616. ejus & P. Dolabellæ decretum pro Judæis 631. venit in Asiam victo Bruto 639, 640. ejus epistolæ ad Hyrcanum P. M. 640. ad Tyrios 641. Cleopatram deperit 642. Herodem & Phasaelum accusatos absolvit & tetrarchos constituit *ibid.* accusatores supplicio affici jubet *ibid.* summum erga Herodem studium 648. moritur Athenis 652, 994. ejus luxuria 663. elogium 975.
Antonius Primus 1206.
Anubis Deus 799.
Apachnas Ægypti rex 1337.
Apame 474.
Apion pro Græcis legatus ad Cajum 821.
Apollinis templum in palatio 1056.
Apollodotus Gazæorum dux 594. interimitur 595.
Apollonius Alexandri fil. 584.
Apollonius Daus 565. Jonathan ad bellum provocat *ibid.* vincitur 566.
Apollonius 534. Samariæ præfectus 537.
Aponius 863.
Apoptus Ægypti rex 1337.
Apsalomus 1094.
Apsanes ab excessu Jepthes Hebræos rexit 211.
Aqua Deo libatum à Davide 319.
Aquila aurea, supra templi portam collocata,

locata, dejicitur 766,1040.
Aquila Draconem unguibus tenens, in ſigillo Lacedæmoniorum regis 530.
Aquilius 847.
Ara Hieroſolymitana è lapidibus non ſectis 1228,1348.
Ara ſuffitus 111.
Arabes circumcidunt liberos ab anno XIII. 28.
Arabum magna clades 676.
Aramus 20.
Aranes pater Loti 21.
Araſca templum 434.
Araſes rex Syrorum 423,424.
Arca Dei capta à Palæſtinis 224. reducta ad Iſraëlitas 226.
Arca Hieroſolyma deportata 289. in domo Obedami excipitur *ibid.*
Arca Noëi ubi ſubſtitit 12. reliquiæ Arcæ 879.
Arca ſacra 110.
Arcæus 19.
Archelaus Cappadocum rex ad Herodem venit 732, 1019. ab eo deducitur Antiochiam uſque 733. Pheroram Herodi reconciliat 733, 1021.
Archelaus Herodis fil. 751, 758, 1028, 1033. ei ut regi acclamatur mortuo Herode 771, 1042. ejus ad populum allocutio 771, 1047. tumultum ſedare nititur 772, 773, 774. Romam ſe confert 774, 1049. ubi accuſatur à Judæorum legatis 784, 1056. in exilium pellitur 1059. ejus ſomnium *ibid.* fit ethnarcha dimidii regni Herodis 785. Glaphyram in uxorem ducit 788, 1056. relegatus Viennam *ibid.*
Archelaus Helicæ fil. 809, 873.
Archelaus Magdati fil. 1276.
Archelaus ſocer Alexandri 739.
Aremmantus 448.
Aretas Arabum rex 595, 608, 609, 741, 742, 969, 1030. expeditionem facit in Hieroſolyma contra Ariſtobulum 609. ſuccedit Obodæ 736. Hyrcano ſuppeditat auxilia 970. cum Antipatro Syllæum accuſat apud Cæſarem 755.
Aretas Cœle-Syriæ rex 598, 667. in Judæam expeditionem facit 599.
Aretas Petræus 782, 804, 805.
Arietis Romani deſcriptio 1133.
Ariochus 456.
Arion 527, 528.
Ariſtæus 512, 1365. ejus ad Ptolemæum oratio 509.
Ariſtobulus Agrippæ regis fr. ducit Jotapen 807. Judæorum cauſam agit apud Petronium 822.
Ariſtobulus Alexandri Jannæi fil. homo navus & audax 600. cum aliis de Phariſæis queritur 601. Alexandræ convicia facit *ibid.* de regno occupando cogitat 602, 603. ejus cum Hyrcano de regno bellum 607. cum Hyrcano fœdus 608. fit rex 969. vitem auream mittit Pompejo 611. à Pompejo captivus una cum liberis Romam ducitur 615, 617, 973. ejus in adverſis conſtantia 617. Roma in Judæam profugit *ibid.* à Pompejanis veneno ſublatus 620.
Ariſtobulus Herodis fil. 695. ducit uxorem 707. in carcerem conjectus 738. accuſatus à patre Beryti damnatur 743. ſtrangulatur 745, 1026. ejus ſoboles 621, 750, 1027.
Ariſtobulus fil. Herodis regis Chalcidis 892, 1311.
Ariſtobulus Hyrcani fil. 586. ex pontificibus primus rex Judæorum 588. φιλέλλην appellatus *ibid.* ejus mors 590. Ariſtobuli filia ſpondetur ab Herode Antipatri filio 751. filia altera Herodi Herodis filio *ibid.*
Ariſtobulus fil. Joſephi & Mariamnes 807.
Ariſtobulus Ariſtobuli fil. puer pulcherrimus 665. ab Herode fit pontifex 664. ejus fraude occiſus 666, 1012.
Ariſtobulus Ariſtobuli Herodis M. filii, ex Bereniee filius 807.
Ariſtocratia inſtituta in Judæa 975.
Ariuchus 24.
Arius Lacedæmoniorum rex 530, 573. ejus epiſtola ad Oniam P. M. 530.
Armais Ægypti rex 1339.
Armamentum Davidis in templo 410.
Armenia ab Antonio debellata 671.
Armeſſes Ægypti rex 1339.
Arophæus 334.
Arphaxades 20.
Aruntius Euariſtus 851.
Arruntius P. 847.
Arſaces rex Parthorum 575, 583.
Artabanus rex Mediæ 796, 797, 802, 803, 829, 830.
Artabanus Parthorum rex fugit ad Izaten 882. & benigne ab eo excipitur *ibid.* moritur 883.
Artabazes Tigranis filius ab Antonio Cleopatræ donatus 1001.
Artaxerxes 488, 489. edictum 491, 497.
Artaxias 671.
Artorii calliditas 1273.
Arudæus 19.
Aſael 279, 280. occiſus 283.
Aſamonæa familia definit 659.
Aſamonæorum potentia everſa *ibid.*
Aſanus rex Hieroſolymorum 373. à Damaſcenorum rege auxilium petit 375.
Aſchalanitarum contumacia 525.
Aſchanaxus 17.
Aſchanes 455.
Aſerimus Tyriorum rex 1341.
Aſinæus 827, 828, 829, 830, 831 &c.
Aſini caput, de illo mendacium 1368.
Aſochæus rex Ægyptiorum 1292.
Aſprenas 845. cæſus 848.
Aſſis Ægypti rex 1337.
Aſſyriorum imperium everſum 435.
Aſtartes ſanum 275, 1341. Tyriorum rex *ibid.*
Aſtronomiæ perdiſcendæ cauſa primi hominum mille prope annos vixerunt 14. è Caldæa in Ægyptum & ab Ægyptiis ad Græcos tranſit 23.
Aſuras 19.
Aſyli jus certis urbibus 158.
Athenienſium pſephiſma in honorem Hyrcani 623.
Athenion 552. ejus perfidia 672, 1002.
Athletica certamina in honorem Cæſaris Hieroſolymis ab Herode inſtituta 687, 1009.
Athronges opilio regnum affectat 780, 1054. cum fratribus victus 781.
Atratinus 648.
Auguſtus in Syriam venit 697. ejus literæ ad Herodem 742. cogit concilium ſuper regno Judææ 775. ejus edictum & literæ in gratiam Judæorum 722, 723. in Herodem irritatur 735. ei reconciliatur ope Nicolai Dam. 740. Herodis regnum & facultates pro arbitrio dividit 1056. ejus obitus 795, 1065.
Axioramus P. M. 450.
Azaelus Syrorum rex 382, 404 Judæorum fines populatur 414. moritur 416.
Azarias P. M. 450, 455. male pugnat 543.
Azarias vates 374.
Azavus 21.
Azermothes 20.
Azizus rex Emeſorum 890, 892. circumciſus 891. Druſillam ducit *ibid.*
Azotii ob arcam Dei plagis percutiuntur 224.
Azotus capta 566.
Azymorum feſtum 124, 1189. Hieroſolymis diu intermiſſum 425. dictum φάσκα 609, 773, 793, 867, 1218.

B.

Baal rex Ammanitarum 451, 452.
Baal rex Tyriorum 1344.
Baaras planta 1308.
Babæ filii à Coſtobaro ſervati 687. poſtea interfecti *ibid.*
Babylon à Cyro capta 462.
Babylonis exſtructio 1343. eam non conditam à Semiramide, Græcos docet Beroſus *ibid.*
Bacchides 548, 551. Judæos aggreditur 556. ſævit in Judæos 958.
Badezorus Tyriorum rex 1341.
Bæon Ægypti rex 1337.
Bagathous 490, 495.
Bagoas ſpado 753, 754.
Bagoſes Judæis infeſtus 500.
Balachus Moabitarum rex 149, 150.
Baladas rex Babyloniorum 435.
Balamus vates 149, 150. ejus Aſina. *ib.*
Balas 24. *v.* Alexander.
Balatorus rex Tyriorum 1344.
Baleazarus rex Tyriorum 1341.
Balenorum rex 24.
Baliamum 149, 971. ad Hierichuntem 670.
Baliſemus 471.
Baltaſarus *i. e.* Naboandelus 460. viſio ei oblata *ibid.*
Baltazarius 455.
Banacates 338.
Banaias genere ſacerdos, vir fortis 320, 321.
Banaias copiis Solomonis præficitur 335.
Banajas Achili fil. 338.
Banajas Joadæ fil. 293, 315, 328.
Banaothas 284.
Banus eremita, Joſephi præceptor 905.
Barachias 424.
Baracus hortante Debora cum Siſera dimicat 203.
Bardanes Parthorum rex 883. moritur *ibid.*
Baris exſtructa 464.
Barnabazus 490.
Barſas 24.
Baruchus 443, 451, 454.
Barzapharnes Parthorum Satrapa 646, 986.
Baſanes Iſraëlitarum rex 375. moritur 376.
Baſanis inſidiis perit Nadarbus 373.
Baſima filia Solomonis 338.
Baſſus. *v.* Ventidius.
Baſſus (Cecilius) 981.
Baſſus (Lucilius) obſidet Macharuntem 1309. legatus in Judæam miſſus 1307, 1311.
Bathuelus 21.
Bathyllus 1033.
Bathyllus Antipatri libertus 758.
Batus menſura 341.
Bauxus 21.
Beethſabe 296, 325.
Bel Tyriorum Deus 377.
Beli templum 459.
Belli leges apud Judæos &c. 1382, 1383.
Bellum Judaicum unde initium ducebat 1078, 1079, 1080, 1083, 1091.
Benjamin tribus reſtituta in integrum 199.
Benjamitæ bello adorti Gabaonitas cladem magnam accipiunt 194, 195, 197, 198.
Berenice Agrippæ filia 806, 865, 873, 1071.
Berenice Agrippæ mater moritur 808.
Berenice Archelai & Mariamnes filia 890. Herodis vidua Polemoni nupta 891. eum deſerit *ibid.*
Berenice Salomes filia, uxor Ariſtobuli 707.
Berenice ſoror Agrippæ vitæ diſcrimen adit 1081.
Beremicianus Herodis ex fratris filia Berenice filius 1071.
Beryti habitum concilium ad litem diſceptandam inter Herodem & filios 742.
Berzelæus 309, 315.
Beſaleelus & Eliabus architecti ſacri 106, 118.
Boazus 217. ejus in Ruthum benignitas 218. in uxorem eam accipit 219.
Bobelon 481.
Boccias Joſephi fil. 334.
Bocchoris Ægyptiorum rex 1359.
Britannia 1284.
Britannicus Claudii ex Meſſalina fil. 1074.
Brocchus trib. mil. 860.
Buccinæ inventum & figura 129.
Burrus Neroni ab Epiſtolis 895.

C.

Cadmus Milesius, scriptor 1330.
Cæcilius Bassus interfector Sexti Cæsaris 636,981.
Cæcinna 1206. ad Vespasianum missus 1207.
Cæsar (C.J.) bellum in Ægypto gerit 621. ejus decreta pro Judæis 628, 629,630. à Bruto occisus 636,982.
Cæsareæ descriptio 694. portus 694, 695.
Cæsennius Pætus rector Syriæ 1311.
Cæsonia uxor Caii 856. fortiter moritur 857.
Cais 7. fratrem interficit *ibid.* punitur 8. Naida condit *ibid.*
Caius Agrippæ & Juliæ fil. 774, 775, 1050
Cains factus imperator 816,817,1067. Tiberium Tiberii nepotem tollit 817, 1067. ejus crudelitas *ibid.* quomodo se gerit in imperio 820. contra voluntatem Judæorum statuam suam erigi jubet 820,821,822. Agrippæ precibus annuit 825. literæ ad Petronium 826. sævit in Judæos 836. Jovi se æquat 837. in eum conspiratur 838. conjuratorum numerus 843. ejus obitus 826,847,1069. ejus elogium 857.
Caligæ clavis suffixæ 1266.
Callæa 750.
Callimander 586.
Callinicus Antiochi fil. 1312.
Callistus Caii libertus 843.
Cambyses succedit Cyro 470. post sexennium obit 471.
Camuelus 21.
Candelabrum sacrum 111.
Canistra in capite ferendi mos, unde 57.
Canthera à pontificatu submotus 878.
Capellus Antylli filius 911.
Capito Centurio 1080.
Capitolium finis pompæ triumphalis 1306.
Captivi Judæorum quot occisi, quot superstites 1291. & quinam servati ad triumphum 1304.
Captivitas duorum tribuum & decem 454.
Careas 451.
Carmina Hexametra 91.
Carus Herodis pusio 753.
Cassander post Alexandrum occupat Macedoniam 507.
Cassius Longinus, Syriæ præses 702, 876. eum demerentur Herodes & Antipater 637,982. Parthis repressis in Judæam tendit 620,976. in campis Philippicis victus 639.
Castoris Judæi versutia 1236.
Castrametationis Hebræorum forma 129.
Castrare homines aut animalia Hebræis vetitum 171.
Catapultarum vis 1135.
Catulli calumnia in Judæos 1327. ejus mors & vindicta divina 1328.
Catulus rector Pentapolis Lybiæ 1327.
Celadus 787, 1058.
Celenderis 1034.
Celer *trib.* 889, 890. ejus supplicium 1074.
Celtica legio 848.
Cendebæus, Antiochi exercitus dux 580,960.
Cerealis (Petilius) 1302.
Cerealis (Sextus) dux Romanorum, contra Samaritas missus 1140. Chebroniem it 1200. in consilium vocatus super templo 1277. impressionem facit in templum 1269.
Cestius (Gallus) Syriæ præses 925, 1078. cogit exercitum in Judæos 1099. urbem ingreditur 1102. ejus odium in Judæos 1103.
Chæreas (Cassius) 838. in Cajum incitatus 839. conjurationis socios sibi quærit 839. ad supplicium ducitur 864.
Chæreæ virtus 847.
Chætura. *v.* Chatura.
Chagiras 1249.
Chalamas rex 295.
Chalceus 339.
Chalebus speculator Chananææ 132, 193.
Chamas 14 ejus Prosapia 18.
Chanaanus *ibid.*
Chananææ terræ descriptio & divisio 188, 189.
Chananæi tribum Danitticam premunt 199.
Chananæis, Deo invito, parcitur 194.
Chananæis à Judæ & Simeonis tribubus bellum indicitur 193.
Chananæorum terra 187.
Chares 1161. moritur 1164.
Charra 21.
Chatura altera Abrami uxor 33.
Chazadus 21.
Chebron Ægypti rex 1338.
Chebron antiquior Memphide 1199.
Chebron vi capta 193.
Chelbes rex Tyriorum 1344.
Chelcius 586,587,593,594.
Chellio 217.
Chethimus 17.
Chodollamorus 24.
Chosbias Madianitis 154.
Christus & Christiani 798.
Chusarthes rex Assyriorum subigit Israelitas 200.
Chusi 305,306,307,308,311.
Chuthæi unde & quales 429. in Samariam migrant 454, 470. impediunt templi instaurationem 478.
Cinnamus 883,888.
Circumcisionis institutio 26. Judæi soli circumcisi è Palæstinis 1345. Arabes circumcidunt ab anno ætatis XII. 28.
Classicus 1301.
Claudius Cæsar 853,858. latitans rapitur ad imperium 858,859,1069, 1070. ei favent milites 863. ejus erga Agrippam liberalitas 864, 865, 1071. pro Judæis edictum 865, 866. ejus epistola ad Judæorum principes 877. moritur 891, 1074. ejus uxores & liberi *ibid.*
Clemens 840.
Cleopatra Antiochi filia nupta Ptolemæo 523.
Cleopatra uxor Demetrii secundi 579. eadem Antiocho Soteri nupta 579, 580.
Cleopatra uxor Flori 902.
Cleopatra Hierosolymitana uxor Herodis 751,1028.
Cleopatra uxor Ptol. Philometoris 562, 1365,1366. contra Ptolemæum Lathyrum arma movet 593. Ptolemaidem capit 594. cum Alexandra societatem init *ibid.*
Cleopatra obviam fit Antonio in Cilicia 642. ejus insana avaritia 669, 1001. scelera *ibid.* Arsinoen sororem ope Antonii interficit *ibid.* Arabiæ & Judææ partem ab Antonio impetrat 670. sollicitat Herodem ad *rebellionem ibid.* eum ad Ægyptum deducit 671.
Cleopatra (Selene) à Tigrane obsessa 602,968.
Clitus Tiberiade seditionis auctor 921. sibi manum alteram amputat jussu Josephi 921,1113.
Cluvius 845.
Collega (Cneus) 1300.
Columba arca emissa 12.
Concio Herodis ad exercitum 673. ad populum 700,719.
Concio Moysis ad Coren & populum 138. ejusdem morituri concio ad populum 159.
Conjuratio in Herodem 689.
Convivium funebre apud Judæos 1047.
Coponius Judææ procurator 791,794, 1060.
Coracinus piscis 1155.
Corbonas facer thesaurus 1066.
Core, numen Idumæorum 685.
Core seditionem movet 137.
Cores & socii absumpti 143.
Corinthus quidam 755.
Corinthus genere Arabs 1030.
Corn. Fastus Syllæ fil. 614,972.
Cornelius Longi frater 1273.
Corona pontificis 114.
Corvus arca emissus 12.
Corus *mensura* 134.
Costobarus 1018.
Costobarus latronum dux 898.
Costobarus Idumæus Salomes maritus 686.
Coturnicum in Israëlitarum castris magna copia 96.
Coturnicum copia data seditiosis Hebræis 130.
Cotylas. *v.* Zeno.
Cotys Armeniæ minoris rex 871.
Crassus Syriæ præses succedit Gabinio 618. sacram pecuniam depeculatur 618,976. in Judæam venit *ibid.* ejus avaritia 616. Euphrate trajecto perit 620,976.
Creatio mundi 4,5.
Cumanus Judææ procurator 887,888, 889,1072,1073,1074.
Cuspius Fadus Judææ ἐπίτροπος 702,874, 877.
Custodes à Romanis appositi templo 887.
Cypris Agrippæ regis uxor 1071.
Cypros uxor Antipatri ex qua liberos quatuor sustulit 620,976.
Cypros Antipatri & Cypri filia 807. nupta Alexæ Selciæ *ibid.*
Cypros Agrippæ uxor 808,809.
Cypros Herodis M. filia ex Mariamne Hyrcani filia nupsit Antipatro Salomes filio 806.
Cypros Phasaëli & Salampsionis filia nupta Agrippæ Aristobuli filio *ibid.*
Cyrenius. *v.* Quirinius.
Cyrenæi Lacedæmone oriundi 1088.
Cyrus Persarum rex 461,462. de templo instaurando cogitat 468. Judæos Hierosolyma remittit & vasa templi 469. ejus edictum 469. moritur 470.
Cyrus Xerxis fil. Græcis Artaxerxes sit rex 488. ejus epistola 481.

D.

Dæmonia 1308.
Dagon Azotiorum Deus 224.
Dagonis templum crematum 566. ejus forma 565.
Damascus capta 424.
Damascus capta à Romanis 610.
Dana urbs condita 200.
Danielus Propheta 455,456. somnium enuntiat Nabuchodonosori, & interpretatur 456,457. atque inde valde honoratur *ibid.* ejus cognati in medias flammas conjiciuntur 458. scripturam in pariete explicat 461,462. in Mediam deportatur 463. in eum conspiratur *ibid.* in leonum speluncam conjicitur *ibid.* turrim ædificat Ecbatanis 464. ejus vaticinia qualia 465. visio de ariete & hirco 465, 466. vaticinium de Judæorum interitu sub Romanis 465. de excidio templi sub Macedonibus 539.
Dardanus 339.
Darius Artabani fil. 803.
Darius rex Medorum 461,462.
Darius fil. Hystaspis regnat 471. convivium apparat splendidum 472. problemata proponit *ibid.* dat literas Zorobabelo de templo instaurando 475. inquiri jubet in Cyri commentarios de exstructione templi 479. templum ædificari imperat *ibid.* ejus edictum *ibid.*
Dathamnes 137.
Davides rex 247. ejus genus 219. ἀμφία 249. vitæ discrimen adit ex gigante 249, 250, 318, 319. inungitur à Samuele 247. Saulum bacchantem fidibus pulsandis mitigat *ibid.* apud Saulum in honore 248. postea ei invidetur 251. ejus & Jonathæ amor 253, 256. ejus & Sauli per Jonatham reconciliatio 253. eum interficere postea nititur Saulus 254. ejus fuga 258, 259, 268. bis Saulo parcit 262, 263, 268. Gittenlium regi auxilium promittit 269. Amalecitas persequitur 273. eosque fundit 274. laudationes funebres in gratiam Sau-

li & Jonathæ componit 279. rex Judæ fit *ibid.* ab univerſis Iſraelitis rex creatur 285. Hieroſolyma expugnat 286. Jebuſæos ejicit 287. plures ducit uxores *ibid.* & liberos procreat undecim 288. Paleſtinos vincit *ibid.* arcam deportat Hieroſolyma 289. à Michala uxore reprehenditur 290. templum ædificare ſtatuit *ibid.* ejus victoriæ 291. ejus benignitas erga Memphibosthum 293. Beethſabes amore irretitus 296. Uriam interfici curat 296,297. ideoque à Nathane reprehenditur 298. populum numerari jubet 321. peſtem præ cæteris malis eligit 322. Beethſaben in uxorem accipit 298. ejus filius ex Beethſabe moritur 299. luctus ex Abeſalomo 312. multa parat in ſtructuram templi 323,324. Solomonem hortatur ad templi extructionem 324,328. ſacerdotes & Levitas in claſſes dividit 327. moritur 331. magnifice ſepelitur 331,583. ejus ſepulchrum poſtea apertum 331,724,725,961. ejus in monumento theſauri 724.
Debora vates 202.
Declas 20.
Decreta Romanorum 623. Athenienſium *ibid.* C. J. Cæſaris 628.
Decreta varia in gratiam Judæorum 628,629 &c.
Decretum Athenienſium in honorem Antipatri 623.
Defunctorum cura apud Judæos 1381.
Dei præſentia in tabernaculo 118.
Dellius 650,663,992.
Demetrius Alexandriæ Alabarcha 891.
Demetrius Demetrii fil. amicitiam cum Jonatha init, & Alexandrum vincit 564,565,566.
Demetrius Eucærus, quartus Antiochi Grypi filius, conſtituitur rex Syriæ apud Damaſcum 596. à Judæis in auxilium accerſitus 597. Alexandrum bello petit & ſuperat 597, 598, 966. contra fratrem Philippum pugnans captivus ducitur ad Parthos 598. moritur *ibid.*
Demetrius Gadarenſis, Pompeii libertus. ejus in gratiam Gadara inſtaurata à Pompeio 615, 973.
Demetrius Nicator 568. ejus literæ ad Jonatham in Judæorum gratiam *ibid.* fit inviſus militibus 569. & Antiochenſibus 570. Jonathæ fidem fallit *ibid.* ab Antiocho victus in Ciliciam ſe recepit 571. ab Arſace capitur 575. Tryphonis in eum perfidia 579. prœlio victus ad Cleopatram uxorem confugit 585. inde Tyrum profectus obit *ibid.*
Demetrius Phalereus Bibliothecæ Ptolemaicæ præfectus 508,1365. ejus ad regem ſupplex libellus 511. ducit LXXII. ſeniores ultra heptaſtadium ad legem interpretandam 517,518.
Demetrius Seleuci filius fit rex Syriæ 548. Antiochum regem occidit *ibid.* Bacchidem mittit contra Judæos *ibid.* & Nicanorem 549. ejus ingenium quale 558. ejus literæ ad Jonatham 560. occiditur 560,561.
Demoteles 573.
Dianæ templum in Perſide 543,544.
Dianæ agreſtis templum 562,563.
Dido Tyriorum regina 1341.
Dies præter ſolitum producta 185.
Diluvium 10, 11, 12.
Dina Jacobi filia 45.
Dioclerus 337.
Diodorus Jaſonis fil. 584.
Diodorus, qui & Tryphon 569.
Dionyſius Tripolita tyrannus 611.
Diophantus literarum ſimulator 738, 1024.
Divortii libellum an liceat uxori mittere ad maritum? 686. Divortiorum cauſæ 166.
Doecus Syrus 260.
Dolabellæ literæ ad Epheſios pro Judæis 631.
Doleſus 1190.
Domitia benigna Joſepho 946.
Domitianus Veſpaſiani fil. urbis Romæ præfectus 1204. benignus Joſepho 946. imperii procurator 1208. contra Germanos expeditionem facit 1302.
Domitius Sabinus 1238.
Domus ſaltus Libani 356.
Doris prima Herodis uxor 639.
Doris uxor Herodis mater Antipatri 751,1028. è regia ejicitur 1032.
Doritæ 897. contra eos edictum Petronii *ibid.*
Dorotheus 517.
Dorthus *Judæus* 889.
Doſitheus Judæus, ejus perfidia 677, 1365.
Dracontos leges 1331.
Druſilla Agrippæ ex Cypro filia 806, 1071.
Druſilla ſoror Agrippæ nupta Azizo Emeſorum regi 809. poſtea Felici 891.
Druſus Agrippæ fil. ex Cypro 806.
Druſus Tiberii fil. 815.
Duratio legum Judaicarum 1383.

E.

Ebalus 20.
Eban filius Davidis 288.
Ebutius centurio 1128.
Ebutius decurio occiditur 1162.
Echarampſaris 448.
Ecnibalus rex Tyriorum 1344.
Edictum Artaxerxis 491. Auguſti pro Judæis 722. Claudii 865,866. Cyri 469. Darii 479. Petronii contra Doritas 867.
Eglon rex Moabitarum in ſervitutem redigit Iſraelitas 201. occiditur *ibid.*
Ehudes à Moabitis liberat Iſraelitas 201. à populo principatum accipit 202.
Eiraës 20.
Elamus 19.
Elanus ſuccedit Baſani 376.
Elcanes 219, 220.
Elcias P. M. 450.
Elcias magnus 822.
Eleazari domus 327.
Eleazari Judæi laus 1134.
Eleazarus Aaronis fil. 117.
Eleazarus Anan. P. fil. 795,1091,1106.
Eleazarus Dinæi filius 888, 892, 893, 1073.
Eleazarus Dodeiæ fil. 320.
Eleazarus ejector dæmonum 339.
Eleazarus Joazari frater, pontifex 787. deponitur 788.
Eleazarus Judæ ſdictus Aaron 535,546. ab Elephanto opprimitur 546,959.
Eleazarus latronum princeps 876,1313. captus & Romam miſſus 893,1075. ejus ad ſuos oratio 1318, 1319.
Eleazarus Moyſis fil. 83.
Eleazarus P. M. 2, 146, 511, 787. ejus literæ ad Ptolemæum 512, vita defunctus 192, 523.
Eleazarus ſacri theſauri cuſtos 619.
Eleazarus Samææ fil. ejus ſtrenuitas 1134.
Eleazarus Simonis fil. 1105,1176,1177, 1211, 1219, 1276.
Eleazarus Simonis ſocius moritur 1198.
Eleazarus templi prætor 897,1091.
Eleazarus, vir fortis, captus à Rufo 1309.
Eleutheri equites 987.
Eli pontifex 334.
Eli præfuit Iſraelitis poſt obitum Samſonis 217. ejus filii nequiſſimi 219.
Elia 424.
Eliabi opera in tabernaculo 106, 118.
Eliacias pontifex 438.
Eliacimus 432.
Eliacimus *alter* 442.
Elias de pluvia Achabum monet 381.
Elias vates 378. quid præſtitit viduæ Sarephthanæ *ib.* Achabum adit 379. ejus juſſu necantur falſi vates 381. ignem de cœlo devocat 395. ex hominum conſpectu ſublatus 396.
Eliæ epiſtolæ ad Joramum 405.
Eliaſibus pontifex, 484, 485. moritur 500.
Eliem filius Davidis 288.
Elimelechus 217.
Elionæus Cantheræ filius fit pontifex 871.
Eliphale filius Davidis 288.
Eliæus Saphatæ fil. 347,382,383. ejus miracula 398,399. ejus mors 415.
Eliſſæus vates medetur fonti prope Hierichuntem 1194.
Eliſſæus vates moritur 415. ejus laus *ibid.*
Elix *vel* Felix 639.
Elmodadus 20.
Elon poſt Apſanen imperium aſſumpſit 211.
Elpis Herodis uxor 751, 1028.
Elthemus *dux* 1004.
Elulæus rex Tyriorum 428.
Elyſas 17.
Emnos filius Davidis 288.
Ennaphen filius Davidis *ibid.*
Ennerus 25.
Enochus & Elias ἀφανεῖς facti 396.
Enoſus filius Sethi 11.
Epaphroditus quis? 2.
Epaphroditus ſummus Joſephi amicus 946.
Epheſiorum decretum pro Judæis 635.
Ephodes 113,114.
Epicrates 586.
Epicuriorum reprehenſio 466.
Epiphanes regis Commagenes fil. 873, 890,1312.
Epiſtola Jonathæ pontificis ad Lacedæmonios 573. Philadelphi pro libertate Judæorum 509. Philadelphi ad Eleazarum pontificem 512. Eleazari ad Philadelphum *ibid.* Salomonis & Hiromi Tyriorum regis 339. Xerxis Perſarum regis ad Eſdram 481. Artaxerxis ad Satrapas 490. Antiochi ad Ptolemæi Epiphanem 520. Samaritanorum ad Antiochum cum ΘΕΟΥ appellatione 533. Alexandri Balæ ad Jonatham cum fratris titulo 559. Antiochi M. ad Ptolemæum Epiphanem 518. Demetrii ad Jonatham & Judæos 584. Oniæ ad Ptolemæum & Cleopatram Ægypti reges 562. Ptolemæi & Cleopatræ ad Oniam 562. Julii Cæſaris ad magiſtratus Romanorum pro Judæis 629. M. Antonii ad Tyrios 641. Ἐπῳδαὶ à Salome compoſitæ contra morbos 338.
Erica 424.
Eſaias *vates* 427, 433, 436. ejus laus *ibid.* ejus prædictio de Aſſyriis 433. ejus vaticinium de templo Oniæ 1326.
Eſavus *dictus* Adomus 48. ejus nativitas 36.
Eſcholes 25.
Eſdras 481. dolet populum externorum affinitati addictum eſſe 483. legem populo recitat 485. moritur *ibid.*
Eſſenes 113,114,120. ejus fulgor quando ceſſavit *ibid.*
Eſſeni (ſive Eſſæi) ab Herode in honore habiti 699. eorum mores deſcribuntur 793,1060,1061,1062,1063,1064, 1065.
Eſther 489. ducta in matrimonium à rege 490. Judæorum ſuſcipit patrocinium 492,493. regem & Amanem ad convivium invitat 494.
Ethanus 339.
Ethi Gittæus 305,310.
Ethnarcha Judæorum Alexandriæ 865.
Eva facta 5. ejus lapſus 6.
Euarachus Cous 737,1024.
Evariſtus Arruntius 851.
Evilas 18.
Evilates 20.
Evilmaradouchus 1344.
Euodus Tiberii libertus 815.
Eupolemus Joannis fil. 551.
Euricles Lacedæmonius Herodis filios calumniatur 736,737,1021,1022. in patriam reverſus dat pœnas 1024.
Eutychus Agrippæ libertus 810,812.
Eutychus auriga Caii Cæſ. 863.
Exploratores à Moyſe in terram Chananæorum miſſi 131.
Exploratores miſſi à Jeſu in Hierichuntem 178. res ſingulas fideliter narrant 179.

INDEX TERTIUS,

Exſecrationes & benedictiones è montibus Garizim & Gebal 174,186.
Ezechiel. *v.* Jezechiel.
Ezechias latronum princeps 625, 979, 1035.
Ezecias rex 425. ejus ad populum pia oratio 425,426. templum luſtrat *ibid.* paſchatis feſtum magnifice celebrat *ibid.* Palæſtinis bellum infert 427. ſe tuetur contra Senacheribum 432, 433. ex eo convaleſcit 435. moritur 436.

F.

Fabatas Cæſaris ſervus 755. ejus procurator 1030.
Fabius 639.
Fabius centurio 614,972.
Fabius Damaſci præfectus 984.
Factiones tres Hieroſolymis 1211,1213.
Fadus (Cuſpius) Judææ procurator 874, 876,877,1071.
Fœdus inter Antiochum M. & Ptolemæum 523.
Fames 691.
Fames imperante Claudio 134.
Fames Hieroſolymis atrox 1245,1252, 1274.
Fames ob Sauli in Gabaonitas ſævitiam 318.
Fames Samariæ 586.
Fames in Judæa, & ex ea peſtis 691,881, 886.
Fannius prætor Rom. 584.
Fannii conſulis decretum pro Judæis 632.
Felix *vel* Elix 639,984.
Felix frater Pallantis 1074. Judææ procurator 1075,890,892. ſeditioſos caſtigat 894. accuſatur Romæ 895.
Feſta Hebræorum 122,123,124.
Feſtus (Porcius) Judææ procurator 895, 1077. moritur 896.
Flaccus (Norbanus) procos. 723.
Flaccus Syriæ præſes 809.
Florus (Geſſius) Judææ procurator 794, 874. belli Judaici auctor 898,901, 902,906, 1077, 1079. urbem diripit 1080. victus *ibid.* calumniatur Judæos apud Ceſtium 1083.
Fons prope Hierichuntem 1194. ei medetur Eliſæus vates *ibid.* ejus miranda vis 1195.
Fonteii Agrippæ cædes 1302.
Fronto (Æternius) 1277, 1290.
Frugi (Titus) 1277.
Fulvia, femina nobilis, à Judæo pecunia emuncta 800.
Furius centurio 614,972.
Furti pœna 706.

G.

Gaalæ præſidio ſe contra Abimelechum tuentur 207.
Gaanus 21.
Gabaonitæ 184. quomodo cum Jeſu paciſcuntur *ibid.* & fraudem luunt 185. vindicantur 318.
Gabaonitas accuſat Levita ſtupratæ uxoris 195, 196.
Gabares 338.
Gabaris *ibid.*
Gabinius 611, 613, 971. miſſus in Syriam 616. Syriæ præſes 974.
Gadara capta à Veſpaſiano 1190.
Gadareni capti & cæſi 1127.
Gaddis *v.* Joannes.
Gadus *vates* 321,322.
Galadenorum regina 596.
Galba 816. Neroni ſuccedit 1196. ex inſidiis occiditur 1196,1197.
Galilæa tota venit in poteſtatem Romanorum 1168.
Galli 1087.
Galli Satellites 1006.
Gallicanus 1142.
Gallus Ælius 693.
Gallus (Ceſtius) Syriæ præſes 9.
Gallus centurio 1162.
Gallus Rubrius 1302.
Gamala obſidentur 1160.
Garizitanum templum dirutum 584.
Gatherus 20.
Gaza capta & diruta 595.
Gazæi à Jonatha male multati 571.
Gedeon quo ſtratagemate hoſtes vincit, & Iſraelitas aliorum dominatu liberat 204,205. ejus mors 206.
Gemellus 730,815,816.
Gentilium dii non deridendi 1385.
Gentium diſperſio 16.
Gera pater Ehudis 201.
Geraſtratus rex Tyriorum 1344.
Germani deſcribuntur 1087. Romanis ſerviunt 1284. rebellant 1301.
Germani cujuſdam prædictio Agrippæ in carcere 814.
Germani ſatellites 848.
Germanici domus 848.
Germanicus pater Caligulæ 815.
Germanicus in orientem miſſus 797. à Piſone ſublatus *ibid.*
Geſſius (Florus) *v.* Florus.
Gigantes 193,319.
Glaphyra Archelai Cappadocum regis fil. nubit Alexandro Herodis fil. 707. odio proſequitur Salomen 726,727, 1017. ejus ſuperbia *ibid.* ejus planctus ob vincula mariti 739. occiſo marito remittitur ad patrem cum dote 750. nubit Judæ regi Libyæ, dein Archelao regi Judææ 788,789,1059. ejus ſomnium & mors *ibid.*
Goliathus ex urbe Gitta, vir immanis 248. Iſraelitas ad ſingulare certamen provocat *ibid.* à Davide dejicitur 250.
Gomarus, Gomarenſes 17.
Gorgias Jamniæ præfectus cum ſuis in fugam conjicitur 539. poſtea rem proſpere gerit 543.
Gorion Joſephi fil. & Simeon Gamalielis hortantur multitudinem ut facinoroſos adorirentur 1171. morte plectitur 1186.
Gratus (militum præfectus) 812. Simonem interficit 779, 780, 1053. obviam fit Varo 1055. incidit in Claudium 858, 859.

H.

Hæmanus 339.
Halicarnaſſenſium decretum pro Judæis 635.
Heberus 20.
Hebræorum, invito Moyſe, cum Chananæis pugna 135.
Hecatontomachi 592.
Helcias *magnus* 822.
Helcias ſacri ærarii cuſtos 896.
Helena Adiabenorum regina Judaicam religionem amplectitur 878. Hieroſolyma ſe confert 886. ubi ſepulta *ibid.*
Hemaon 339.
Henochus. *v.* Anochus.
Herculis templum 1341.
Herennius Capito 809,810.
Hermæus rex Ægypti 1352.
Herodes rex Antipatri filius 620,976. ejus ætas cum rebus admoveretur 624. Galilææ fit præfectus, Ezechiamque cum aliis prædonibus afficit ſupplicio 624, 625, 979. ob eorum cædem exoſus in judicium vocatur, & dicit cauſam 626. effugit *ibid.* ad Sextum Cæſarem proficiſcitur & præficitur Cœle-Syriæ 627. ſtat à Caſſio & Bruto 637. fit Syriæ procurator *ibid.* & 983. Romanorum benevolentiam captat & aſſequitur *ibid.* Malichum trucidat 638. Antigonum Ariſtobuli vincit & ex Judæa pellit 639. M. Antonium corrumpit 640. accuſatus tetrarcha conſtituitur 642. ſtrenue pugnat *ibid.* & 986. ſibi à Parthis cavet & elabitur ex inſidiis 645, 988. quænam ei in fuga acciderunt *ibid.* in Ægyptum venit, & Rhodum poſtea Romamque 647,648,990. ſuaſu Antonii à ſenatu Roman. declaratur rex Judææ 648,649,991. ex Italia navigat, & pugnat contra Antigonum 649. Joppen capit & Hieroſolyma oppugnat 650, 992. Sepphorim occupat 651. in Galilæa hoſtes ſuperat 652. & latrones *ibid.* Antonium adit cum auxiliis ad Samoſata 654. ab eoque honorifice excipitur *ibid.* magno periculo mirum in modum liberatur 655,656. Pappum ſuperat *ibid.* Mariamnem uxorem ducit, *ibid.* & 999. Hieroſolyma expugnat & Antigonum capit 657,658,999,1000. & ad Antonium ducit 659. ſuos promovet & Antigonianos interficit 661. quæritur de Alexandra 664. Ariſtobulo inſidias ſtruit 666. eumque occidit *ibid.* ad cauſam dicendam ab Antonio evocatus 667. flectit Antonium 668. Joſephum fratrem necari jubet 669. à Cleopatra ad ſtuprum ſollicitatur 670. ejus conſilium occidendæ Cleopatræ *ibid.* juſſu Antonii Arabes infeſtat 672,1001. prælio ſuperat Arabas *ibid.* bellum Aretæ infert, *ibid.* ejus oratio 1002. ejus præſentia animi in ſe excuſando apud Cæſarem 679,1005. Cæſarem in Ægyptum deducit 680,1006. & ſplendide excipit *ibid.* ei regnum confirmatur à Cæſare *ibid.* multis à Cæſare donatur 682,1006. fanum Hieroſolymitanum inſtaurat 680,699,1006. multaque magnifice exſtruit 1007 &c. concio ad milites 673. Hyrcanum occidit 678. quomodo amicitiam Antonii excularit apud Cæſarem, & regnum ab eo obtinuerit 679,1005. mandatum ejus de occidenda Mariamne, ſi quid ſibi acciderit 667. Mariamnem uxorem interficit 684. ex Mariamnes nece perturbatur 684. in morbum divinitus immiſſum incidit 685,768. morbus ejus deſcribitur 1041. à patriis moribus recedit, & ad omnia mala inclinat 687,688, &c. theatra ædificat & ſpectacula exhibet 688,1019,1011. contra eum conſpiratur 689. fugit in Ægyptum 690. exſtruit templum Samariæ 691. & regiam Hieroſolymis 693. & caſtellum magnificum 60 circiter ſtadia ab Hieroſolymis *ibid.* ejus nuptiæ cum Mariamne altera *ib.* fami urgenti ſuccurrit 692. quomodo ſubditos in officio continuerit 693,694. ejus mores *ibid.* Cæſaream condit & à Cæſare muneratur 695. filios Romam mittit *ibid.* exſtruit templum Cæſari & tributorum partem ſubditis remittit & conventicula populi prohibet & Eſſenos magnificat 697,698. templum novum ædificat Hieroſolymis ſumptuoſiſſ. 700. quod deſcribitur 701. legem ſtatuit de furibus novam 706. navigat ad Cæſ. & reductis Roma liberis dat uxores, Agrippamque honorat 707, 708. ejus apud Agrippam gratia 709. quartam tributorum partem ſuis remittit 712. ipſius familia domeſticis agitatur diſſidiis 713. Antipatrum in gratiam recipit 714. Aquileiam venit 715. filios ſuos apud Cæſ. accuſat *ibid.* & 1013. cum filiis redit in gratiam 718. quinquennale certamen celebrat, arces condit 719,989. oppida varia, templum Pythium ædificat, & ludos Olympiacos inſtaurat 720,721,1010. ejus ingenium deſcribitur *ibid.* pecuniis deſtitutus Davidis ſepulchrum recludit 724. omnes conjunctos habet ſuſpectos 726, 727. à Syllæo inique accuſatur apud Cæſarem 735. Herodis in filios immanitas 742. quos accuſat in concilio Berytenſi *ibid.* Nicolaum interrogat quid Romæ ſentirent de filiis 743. filios Alexandrum & Ariſtobulum ſtrangulat 745. liberis ipſorum proſpicit 750. Herodis progenies *ibid.* uxores & liberi 751, 806. Herodes Mariamnes filiis ſponſalia curat 751, 1027. poſtea mutat 1028. Antipatrum mittit ad Cæſarem 754,1030. comperit ſibi venenum ab Antipatro paratum 755,1031. eaque de re quæſtionem habet *ibid.* Antipatrum damnatum in vincula conjicit 764. ejus in ſenio amarulentia 765. morbo cruciatur 768,1041. ſumme crudelis *ibid.* ejus mandatum de occidendis

iis

iis quos in circum occluſerat 768. negligitur *ibid.* teſtamentum conficit 765, 1039. manus ſibi inferre conatur 770,1041,1042. teſtamentum rurſus mutat *ibid.* ſub mortem liberaliſſimus & crudeliſſimus 768. teſtamento mutato moritur ac funeratur 770, 771,1042. teſtamentum ejus legitur *ibid.* teſtamento ejus confirmato quantum filiis ipſius patrimonium ſuperfuerit 785.
Herodes Herodis fil. urbes ædificat in honorem Cæſaris 794,1066. tetrarcha fit *ibid.* litteras mittit ad Cæſarem 803. tenet tetrarchas Galilææ & Perææ 819, 1065. exſilio multatur 820,1067.
Herodes frater Herodis tetrarchæ, non ex eadem matre 804.
Herodis Ariſtobuli fil. ex Berenice Salomes filia 807,1027.
Herodes Herodis fil. ex Mariamne pontificis filia 751,754,1028,1030. è teſtamento Herodis expunctus 1033.
Herodes Herodis fil. ex Cleopatra 751, 754, 1028.
Herodes Agrippæ frater & Chalcidis rex 871,873. ducit Mariamnem 807. à Claudio impetrat jus in templum & pontifices 878. ejus mors 865,887, 1071. progenies *ibid.*
Herodes Phaſaëli & Salampſionis fil. 806.
Herodes Polemonis fr. Chalcidis rex 871.
Herodias Ariſtobuli filia ex Berenice Salomes filia 804,1027.
Herodias, Agrippæ ſoror, & conjux Herodis tetrarchæ, honoribus invidet Agrippæ 818,1067. maritum in exſilio comitatur 819,820,1067.
Herodias nupta Herodi, Herodis M. filio ex Mariamne Simonis P. filia 807. poſtea alteri Herodi nupſit mariti prioris fratri 807,808.
Hezechias rex Jud. 425.
Hiaramus Tyriorum rex Davidis amicus 287.
Hieremias propheta 441. ejus epicedium in Joſiam *ibid.* ejus vaticinium contra Hieroſolyma 442,444,445. accuſatur 443. abſolvitur *ibid.* ejus liber comburitur *ibid.* comprehenditur & in carcerem conjicitur 445,446.
Hierichuns. *v.* Jericho.
Hieroboamus Joaſi fil. regnat in Iſraëlitas 418. bellum infert Syris *ibid.* moritur 419.
Hieroboamus Nabathæi fil. in Solomonem conſpirat 361. decem tribuum rex creatur 364. vitulas facit aureas *ibid.* ejus manus aret 365. ejus contra Abiam expeditio 371. moritur 373.
Hieroſolyma capta 287. unde nomen *ibid.* obſeſſa a Babyloniis 446. capta 448. capta ab Herode 658. capta à Ptolemæo Lagi 508. quoties capta 1292. ſolo æquata 1295. eorum primus conditor 1292. Hieroſolyma incenduntur 1290.
Hieroſolymorum rex & alii quatuor reges contra Gabaonitas bellum movent 185. à Jeſu profligantur 186.
Hieroſolymorum urbis deſcriptio 613, 1221,1222,1223,1224,1349.
Hin, menſura Hebr. 117.
Hiramus legatos mittit ad Solomonem 339. & litteras 340.
Hiromus rex Tyri 1340,1341,1345.
Hiſpani 1087.
Hiſtorici munus 607.
Hophnis filius Eli 219. moritur 221.
Hoſtia humana 398.
Hyrcanus Alexandri Jannæi filius conſtituitur pontifex 600,968. foederatur fratri, & otioſam vitam elegit 608, 609, 968, 969. ejus ingenium quale, & cur fugerit ad Aretam *ibid.* Scauri amicitiam fruſtra ambit 610, 611. diſceptat apud Pompeium cum fratre *ibid.* redditur ei pontificatus 615. confirmatur ei pontificatus à Cæſare 622, 978, 979. honoratur ab exteris gentibus 623. honoribus ab Julio Cæſ. afficitur 628. capitur & amputantur auriculæ ejus 646,662, 689. à Parthis dimiſſus ad Herodem revertitur, à quo perfide tractatur 662. occiditur 678. quali fortuna per omnem vitam fuerit agitatus *ibid.*
Hyrcanus primus ejus nominis pontifex 802.
Hyrcanus (qui & Joannes) quomodo à Ptolemæo tractatus & Antiocho Eupatore 581,961. geſta ipſius *ibid.* ejus felicitas 585,586,962.
Hyrcanus Joſephi Tobiæ filius 526. callidum ejus commentum 527. ad Ptolemæum mittitur, benigneque ab eo excipitur 528. & honoratur *ibid.* ejus geſta & mors 531.
Hyrcanus Simonis Matthiæ filius effugit Ptolemæi inſidias, & principatu potitur 581. oppugnatur ab Antiocho Sotere 582. pacem ab eo redimit ccc talentis, Davidiſque theſaurum tribus millibus talentorum imminuit 583. urbes ab hoſtibus ablatas recuperat, pacemque cum Rom. init. *ibid.* in Syriam expeditionem facit, *ibid.* Samariam obſidet & radicitus tollit, cumque Deo colloquitur 585,586. ejus mors & elogium 588. ſomnium de filiis quale aliquando habuerit 591.
Hyſtaſpes 471.

I.

Jabeſus 421.
Jabinus rex Chananæorum ſubjugat Iſraëlitas 202.
Jabiſus Galaditidis urbs everſa 198.
Jacimus (ſive Alcimus) 547,752.
Jacobus natus 36. ejus lucta 45. de Rachele paciſcitur 40. ejus clandeſtinus abitus à Labano 42. filii 41, 46. ejus liberi quibuſcum venit in Ægyptum 70. ejus lachrymæ Benjaminem in Ægyptum mittentis 62. ejus & Eſavi ἀναγνωρισις 45.
Jacobus frater J. Chr. lapidatur 896, 897.
Jacobus Soſæ fil. 1177,1230,1288.
Jacobus Idumæus patriæ proditor 1198.
Jadelphas 21.
Jaddus, Joannis fil. P.M. 500. Alexandrum parat excipere 503. moritur 505.
Jadon vates 365. à leone occiſus 366.
Jaires rem Hebraicam adminiſtrat 209.
Jale, mulier Cenites, Siſarem occidit 203.
Jalus Moyſis nepos 329.
Jamblichus dynaſta 621,977.
Janias Ægypti rex 1337.
Japhetus 14. ejus filii quas terras poſſiderunt 16.
Jarades 8,11.
Jardes ſaltus obſeſſus 1310.
Jaſon, qui & Jeſus 531.
Jaſon Eleazari fil. 551.
Jazielus vates 393.
Ide liberta 799. in crucem acta 800.
Idumæi 541, 1176, 1180, 1181, 1182, 1314. tranſitum negant Iſraëlitis 145.
Idumæi Semi-Judæi 650.
Idumæi fiunt Judæi 584.
Jebar filius Davidis 288.
Jeboſtus (vel Jeboſthus) creatur rex 279. inſidiis perit. 284,285.
Jede mater Joſiæ 438.
Jehu Nemeſſi filius 382. rex Iſraëlitarum declaratur 406. res ab eo geſtæ 407, 408. Baalis ſacerdotes interfici curavit 410. moritur 413.
Jehu vates 375.
Jenaë filius Davidis 288.
Jephthes, dux Iſraëlitarum, regem Ammanitarum profligat 210. filiam ex voto temerario mactat *ibid.* Ephraëmitas magna clade afficit 211.
Jeraſa 422.
Jeroboamus. *v.* Hieroboamus.
Jericho capta 181. ejus inſtaurator diris devotus 182.
Jeſſæus Achimæi fil. 320.
Jeſſæus filius Obedæ 246. pater Davidis 247.
Jeſus P. M. 1177.1183.
Jeſu Chriſti elogium 798.
Jeſu Phabetis filio pontificatus abrogatur 693.
Jeſu plebeji clamor & mors 1282.
Jeſus. *v.* Joſua.
Jeſus (ſive Jaſon) P.M. 531.
Jeſus Tiberiadis præfectus 917.
Jeſus pontificatu abdicatus 665.
Jeſus Sapphiræ filius 910, 917, 1106, 1109.
Jeſus Gamalielis filius, pontifex 898.
Jeſus poſt Ananum pontificum natu maximus 1177. ejus ad Idumæos concio 1178,1179.
Jeſus filius Damnæi P.M, 897.
Jeſus Gamalæ filius 923,924.
Jeſus filius Naveni 132. Moyſis ſucceſſor 157. dux Iſraëlitarum contra Amalecitas 99. copias Jordani admovet 178. coram Moyſe vaticinatur 174. de tellure dimetienda deliberat 186,187. ejus concio ad pop. Tranſjordanianum 189.190. ejus obitus 192.
Jeſus Saphati filius, latronum princeps 914,1150.
Jeſus Thebuthi fil. 1288.
Jeſus Joſodeci fil. 476.
Jeſus ſacerdos 1288.
Jethro Madianita 193.
Jezanias 451.
Jezebela uxor Achabi 377. à canibus diſcerpta 408.
Jezecielus 441,443,444,449.
Imagines, ſeu effigies æreas boum nefas Judæis effingere 359. imagines erigere aut animantium effigies conſecrare vetitum Judæis 765.
Impoſtores per Judæam 893.
Infanticidium in Ægypto 74.
Joabus dux 279. conſpirat cum Adonia 325,330.
Joachazus Judææ rex 442. in Ægypto moritur *ibid.*
Joacimus P.M.481,485.
Joacimus Judææ rex 43,442. à Babyloniis deficit *ibid.* interficitur *ibid.*
Joadas 438.
Joannes, *al.* Hyrcanus Ptolemæum adoritur 961. aperit Davidis ſepulchrum *ibid.* ejus mors & elogium 962.
Joannes Baptiſta ab Herode necatus 805.
Joannes dictus Gaddis frater Jonathæ interficitur 556.
Joannes Levi filius Giſchalorum inſtaurator 908,1107,1314. Joſephi inimicus 912, 916, 1108. affectat tyrannidem 1175,1189.
Joannes Soſæ fil. 1177.
Joannes Eſſæus 1106,1118.
Joannes Judæ fil. P.M. 500. fratrem in templo interficit *ibid.*
Joannes qui & Hyrcanus 581.
Joannes dux Idumæorum moritur 1234.
Joannes Eliaſibi fil. 484.
Joannes Careæ fil. 451. perſequitur Iſmaelum 453.
Joaſus Joazi fil. Iſraelitarum rex 415.
Joaſus è ſtirpe regia ſervatus 410. rex Judææ creatur 411. moritur 414.
Joathamus 334. Sicimitis apologum edit 207.
Joazarus Boethi filius P.M. 767,791, 792. pontificatu privatur 787,794.
Joazus Jehu fil. 413. Iſraelitarum rex 414.
Jobabus 20.
Jobelus 8.
Jobus arcem Hieroſolymitarum capit 287.
Jodamus 285.
Jodaus pontifex 410.
Jonadabus vetus amicus Jehu 409.
Jonas vates 418,419.
Jonathas Anani fil. 868. pontificatum oblatum reſpuit *ibid.* ejus geſta 1074. à ſicariis peremptus 1075.
Jonathas dictus Apphus 535.
Jonathas Aſamonæi fil. Antiochi Epiph. filio reconciliatur 960. inſidiis Tryphonis capitur & interficitur *ibid.*
Jonathas Dorcadis fil. 1170.
Jonathas Sauli fil. præſidium Palæſtinorum

norum adoritur, cæditque 239. Saulo Davidem reconciliat 253. ejus & Davidis conſultatio de noſcitando Sauli erga Davidem animo 256. cadit in pugna contra Palæſtinos 275.
Jonathas quidam Sadducæus Hyrcanum in Phariſæos irritat 587.
Jonathas quidam provocat ad ſingulare certamen Romanos 1272. à Priſco ſagitta interficitur *ibid.*
Jonathas alter 300,302.
Jonathas fil. Abiathari 305, 326.
Jonathas Samæ fil. ſternit hominem ſex cubitorum 319.
Jonathas Sicariorum princeps capitur 1327.
Jonathas P. à Felice perimitur 893.
Jonathas poſt Judam principatum ſuſcipit 555,556. cum Simone Nabataeos opprimit 557. cum Bacchide ſocietatem init 558. redit Hieroſolyma & cultum Dei reſtituit 559. mittit qui cum Romanis & Spartanis amicitiam renovent 573. obviam it Demetrii ducibus eoſque ſuperat 572. ejus Literæ ad Lacedæmonios 573. interficitur 578.
Joppe diruta 1148.
Joppe capta à Romanis 1100.
Joramus P.M. 450.
Joramus rex Iſraelitarum 396. ejus in Moabitas expeditio *ibid.* moritur 405,406,407.
Jordanis fluvii trajectus plane mirandus 180.
Joſadochus P. M. 450.
Joſaphatus Achili filius 293.
Joſaphatus rex bonus & pius 387,393. ei Deus ignoſcit ob ſocietatem cum Achabo 392. ejus claſſis naufragium 394. mors 398.
Joſephus Zachariæ fil. 543.
Joſephus Antipatri fil. 620,976.
Joſephus Cabi fil. P.M. 896. privatur pontificatu *ibid.*
Joſephus Cami fil. ſit pontifex 878. pontificatu privatur 886.
Joſephus, Caiaphas dictus, ſit pontifex 795. pontificatu privatur 802.
Joſephus Madicaſtræ filius ſeditionem concitat Gamalis 922.
Joſephus Dalæi fil. 1280.
Joſephus Ellemi fil. vicarius pontifex in diem 767.
Joſephus Archelai ſobrinus 1055.
Joſephus quæſtor 679.
Joſephus Gorionis fil. 1105,1114.
Joſephus avunculus Herodis 667. arcanum de Mariamne detegit, & necatur *ibid.*
Joſephus frater Herodis 688.
Joſephus Salomes maritus ſecretum de Mariamne occidenda prodit 1012. in Idumæam miſſus 651,993. ejus mors 655,656.
Joſephus Joſephi, Herodis fratris filius 807.
Joſephi fratris Herodis caſus 996.
Joſephus Tobiæ fil. Oniam avunculum objurgat 523. legationem ſuſcipit ad Ptolemæum 524. ei vectigalia addicit Ptolemæus 525. Syriam ire contendit ad vectigalia exigenda *ibid.* ejus opes & liberi 526. Solymis fratris filiam ducit ex qua natus Hyrcanus 526. moitur 530.
Joſephi Jacobi fil. viſiones 49,50. ejus venditio 52. ejus continentia 54. in carcerem conjicitur 50. inde liberatur 57. fratres agnoſcit 60. eos tentat 63. fratribus ſe aperit 67,68. ejus mors 72.
Joſephus Matthiæ fil. utrique Galilææ præficitur 1106. ejus periculum Tarichæis 1109. ſtratagemate ſe recipit Tiberiadem 1112. magno iterum in periculo 1254. ejus mater luget filium ut mortuum *ibid.* ejus concio ad Tarichæenſes 918. ejus ſtratagema 918,920,926,930,933,936,1131, 1132 &c. ex inſidiis evadit 918. Tiberiada petit 920. mirabile ejus ſomnium 924. Tarichæas ſe confert 931,934. lapide perculſus in ſummum ipſius vitæ periculum venit 1254. pater ejus vinctus ſervatur 1253. ejus pietas in patriam 1287. à muliere proditus 1142. Nicanori ſe tradit 1142, 1143. ejus ad ſuos oratio 1144. in vitæ periculo 1145. ejus conſilium de ſortibus adhibendis *ibid.* ad Veſpaſianum adducitur 1146. ejus ad Veſpaſianum allocutio *ibid.* in honore apud Veſpaſianum & Titum 1147. vinculis ſolutus 1205,1206. facit orationem ad Judæos 1267. hortatur obſeſſos ad deditionem 1240. accuſatur conjurationis 1327. a Veſpaſiano in honore habitus 944, 946. & à Tito *ibid.* & à Domitiano & Domitia 946. ejus uxores tres prædiis donantur à Tito 945. à Veſpaſiano terras in Judæa accipit *ibid.* ejus honores *ibid.* & liberi ex ſtirpe Aſmonæorum *ibid.* ejus genus 904. in Hebræis Græciſque literis verſatiſſimus 903, 904. Phariſæus ſectâ 905. Romam proficiſcitur *ibid.* Galilææ præficitur 906. Sephoritas metu liberat 907. in Galilæa manet 910. ejus moderatio & continentia 912. ejus in ſcribendo propoſitum 607. ejus ſtudium in hiſtoria ſcribenda *ibid.* alia opera pollicetur 4. promittit librum περὶ ἰδίων ἐπαινῶν 161. quo tempore ſcripſit antiquitates 903. quando natus 904. quæ ſcribere propoſuit 903, ejus legatio 907. ejus ἀριστεία in Galilæa 412. ei fides in hiſtoria habenda 1334. Veſpaſianum & Titum alioſque appellat *ibid.*
Joſias rex, ejuſque pietas 438, 439, 440. moritur 441.
Joſua. *v.* Jeſus.
Joſuæ concio 189. ejus mors 192.
Joſua à Moyſe deſtinatus ſucceſſor 157.
Joſua Siæ fil. pontifex 788.
Joſue 99,132,174.
Joſobetha 410.
Joſodecus P. M. 476.
Jotapatenorum cædes urbe capta 1141, 1142.
Jothamus rex Judææ 422. ejus obitus 423.
Jothamus P. M. 450.
Jovanus 17.
Jovis Ἐπήκοου templum in monte Garizim 533.
Jovis Victoris ædes 862.
Jovis Olympii templum 1340.
Irenæus orator 774,1049.
Iris 14.
Iſaacus 26.
Iſaias vates 427. ejus laus 436.
Iſidis templum everti jubet Tiberius 800.
Iſidis ſacra fædantur 798,800.
Iſmael 26.
Iſmael Phæbi fil. P.M. 795,894.
Iſmaelus inſidiatur Godoliæ 451. eumque interficit 452.
Iſraelitarum recenſio 129. eorum ſtudium in Deum ſatiſcit 194.
Iſraelitæ tranſlati in Mediam 428. in captivitatem ducti 427.
Iſtobus rex 295.
Iſus P.M. 450.
Ithamarus fil. Aaronis 117. ejus domus 327,334.
Ithobalus rex Tyriorum 377,378,1341, 1344.
Jubalas 8.
Jubilæus annus 128,581,626,629,961.
Juctas 20.
Jucundi συκοφαντία in Alexandrum 730.
Jucundus 938,1028.
Jucundus (Æmilius) 1103.
Jucundus ἐπιτήρχης 1079.
Judadas 18.
Judææ deſcriptio Geographica 1120, 1121,1122.
Judæa ſero admodum Græcis cognita 1335. tota ſubacta & pacata 1324. ejus facta tributaria 615.
Judæi recti ab optimatibus 617,975. de ſacerdotum nuptiis ſolliciti 1332, 1333.
Judæi Alexandriæ æquo jure cum Græcis permiſſu Alexandri M. 1098.
Judæi Antiocheni 1298. eorum periculum *ibid.*
Judæi Babylonii 909.
Judæi occiſi Cæſareæ 1095.
Judæi Scythopolitani miſere cæſi 109.
Judæi de ſacerdotio inter ſe diſcordant 531.
Judæi Sabbato pugnare nolentes occiduntur 535.
Judæi militant Alexandro 504. tranſlati in Ægyptum 508.
Judæi Roma pulſi 800,801.
Judæi cupiunt redigi in formam provinciæ & Syriæ adjungi 784.
Judæi benevole excepti a Seleuco Nicatore 519. à Veſpaſiano & Tito 520. à M. Agrippa *ibid.* ab Antiocho Magno 521.
Judæi in hippodromum concluſi ab Herode, à Salome & Alexa dimiſſi 771.
Judæi quinam ita dicti 487.
Judæi Ethnarchæ filius apud Antiochiam patrem defert 1299.
Judæorum cognatio cum Lacedæmoniis 530,571,572. Judæi pro ſalute & victoria Laconum vota nuncupant 573.
Judæorum regiminis forma 480.
Judæorum nuptiæ 1380,1388.
Judæorum Synagogæ 1299.
Judæorum privilegia ſub imperio Rom. 709.
Judæorum legatio ad Cæſarem contra Archelaum 783.
Judæorum Alianorum legatio ad Cæſarem 722.
Judæorum cædes magna 834, 1097, 1321.
Judæorum in Meſopotamia & Babylonia calamitas 827. & in Antiochia 1299.
Judaici belli initium 902.
Judas Eſſenus propheta 589.
Judas Eſſæus 964.
Judas Galilæus quartæ ſectæ auctor 794, 886,1060.
Judas Jairi filius perit 1311.
Judas Aminadabi fil. 477.
Judas Gaulonita, è Gamalis ortus 792.
Judas Matthiæ ſucceſſor 459.
Judas Maccabæus 535,959. cum hoſtibus congreſſurus ſuos hortatur 538. victoriamque reportat 539. venit Hieroſolyma 540. templum reſtaurat *ibid.* principatum occupat 538. templum luſtrat, & ſacra inſtaurat 540. Idumæos alioſque ulciſcitur 541. arcem Hieroſol. oppugnat 545. fit pontifex 550. cum Romanis ſocietatem init 551. præliatur contra Bacchidem 552. occumbit 552,960.
Judas Chapſæi fil. 572.
Judas Sariphæi fil. 766.
Judas Sepphonei fil. 1040.
Judas Libyæ rex 789.
Judas Eliaſibi fil. fit pontifex 500.
Judas filius Ezechiæ 1053.
Judas Ezechiæ archileſtæ fil. 780.
Judices Hieroſolymis è ſacerdotibus, Levitis, & primatibus populi 392. in majoribus controverſiis ex aliis etiam adlecti *ibid.*
Judices ſenatus in Syria & in Phœnicia 470.
Juelus P. M. 450.
Julia, quæ Livia 720.
Julia uxor Auguſti 750.
Julia ſoror Caii 862.
Juliani Bithyni fortitudo 1265 1266.
Julii Cæſaris literæ ad Sidonios & decretum in gratiam Judæorum 628. alia à C. Cæſare decreta *ibid.*
Julii Antonii pro Judæis ad Epheſios reſcriptum 723.
Julius Lupus 856.
Julius legionis Rom. dux 668.
Jupiter Hellenius, ejuſque templum 534.
Jupiter Olympias, ejuſque ſtatua 837.
Juſtus Joſephi filius 945.
Juſtus hiſtoricus 937, 938. quando hiſtoriam ſuam edidit 939.
Juſtus Piſti filius populum irritat 907. ejus elogium 908.

Juſtus damnatus à Veſpaſiano, ſervatus ab Agrippa 944.
Izates Helenæ fil. religionem Judaicam amplectitur 878, 880. circumciditur 881, 882. victor hoſtium 884. Monobazo in regnum ſuccedit 879. moritur 885.
Izatæ filii obſeſſi Hieroſolymis 1286.

L.

Labanus Bathueli fil 21. ejus ſraus 40, 41.
Laboroſoarchodus 1344.
Laboſordachus 460.
Lacedæmonii è poſteris Abrahami 530.
Lamechus 8,11.
Laodice Galadenorum regina 596.
Laodicenſium literæ ad C. Rabilium pro Judæis 633.
Laſthenes Cretenſis 564,568.
Latrones in ſpeluncis expugnati 994, 995.
Leges variæ Hebræis datæ 127 &c.
Legis divinæ ſummarium 105.
Legis tabulæ 106.
Leges Moyſaicæ 126,159 &c. recitatæ à pontifice 162.
Legis interpretatio penes VII. apud Perſas 489.
Legis Moyſaicæ verſio in Græcam linguam ſub Ptolemæo Philadelpho Ægyptiorum rege 2, 508, 515, 518.
L. Lentuli decretum pro Judæis 632, 633.
Lepidus à Caio occiſus 841.
Lepidus (Larcius) 1277.
Leproſi extra urbem habitabant, lege Samaritanorum 401,420.
Leproſorum in ſame contilium 402.
Levitæ uxor ſtuprata à Gabaonitis 195.
Levitica tribus 125.
Levitis & ſacerdotibus quænam conceſſit Deus 144.
Levitarum urbes *ibid.*
Lex data in monte 105.
Lex Dei triumphata 1306. in palatio repetita 1307.
Lex Judæorum de filiis contumacibus 743.
Liber legis repertus 439.
Liberius Maximus Judæam regit 1311.
Libri ſacri apud Judæos XXII. 1333.
Libys 18.
Ligniferii feſtum 1092.
Linguarum varietas 15.
Litteræ Græcorum an à Cadmo & Phœnicibus advectæ 1330.
Livia, *Joſepho* Julia 720.
Longi fortitudo 1273.
Longini fortitudo egregia 1236.
Longinus tribunus 1103.
Longinus (Caſſius) Syriæ præſes 876, 877.
Lotus 21,24. ejus uxor 28.
Lucilius Baſſus legatus 1307. *v.* Baſſus.
Lucullus 602.
Ludi Palatini 844.
Ludi Olympiaci ab Herode inſtaurati 720,721.
Ludi gentiles Hieroſolymis inſtituti ab Herode 688.
Ludi ad celebrandum natalem fratris à Tito editi 1298.
Lupi ſupplicium 864.
Lupus (Julius) 856.
Lupus præſes Alexandriæ 1325.
Lychnuchus ſacer 111.
Lycurgus 1383.
Lydas 20.
Lydda incenſa 1100.
Lyſanias Ptolemæi filius interficitur 670, 986.
Lyſias exercitûs Antiochi imperator contra Judæos colligit milites 538. interficitur 548.
Lyſimachus poſt obitum Alexandri Helleſpontum obtinet 507.

M.

Maccabæorum hiſtoria 534,535.
Machæna uxor Roboami 368.
Machæras 653,654,655,995,996.
Machæruntes dedunt ſe pro ſalute Eleazari 1310.
Machas 21.
Machinæ Rom. 1232,1234.
Machinarum Romanorum vis 1135, 1138.
Machirus 389.
Macro 813,815.
Madæi 17.
Mades *ibid.*
Madianitæ vincunt Iſraelitas & duro imperio premunt 203.
Madianitis bellum infert Moyſes 156. & victoriam reportat 157.
Madianiticæ mulieres corrumpunt Iſraelitas 152,153.
Magogæ 17.
Magoges *ibid.*
Magi 1075.
Malaelus 11.
Malchus (*al.* Malichus) Arabum rex 569,647,990.
Malichus 616,974,982,983. Antipatro ſtruit inſidias, quem poſtea interficit 637. veneno tollit Antipatrum *ibid.* egregius ſimulator 638. aſtutia tamen Herodis occiditur 638,984.
Mallo 217.
Malthace mater Archelai obit 777,
Malthace Samaritis Herodis uxor 1028.
Maluelas 11.
Mambras 25.
Manaemus 421.
Manahemus Eſſenus 699.
Manahemus Judæi Galilæi filius 1093, 1094.
Manaſſes 436.
Manaſſes fit pontifex 523.
Manaſſes fr. Jaddi Sanaballetis filiam in uxorem ducit 500,501,502.
Manaſſes rex Judææ 436. in captivitatem abductus 437. in regnum remittitur & moritur *ibid.*
Manlius (L.) Lucii fil. 584.
Manna de cœlo 96. quid vocula ſignificat 97.
Mannæus Lazari fil. 1256.
Manoches 212.
Marcothus 334.
Marcellus Judææ procurator 801.
Marcus (*al.* Murcus) Syriæ præſes. ſuccedit Sexto Cæſari in præfectura Syriæ 636,981,982.
Mardochæus patruus Eſtheris magno in honore 489, 490, 498. ejus luctus 492.
Margenus Tyriorum rex 1341.
Maria, femina nobilis, filium comedit 1274,1275.
Mariamne Agrippæ filia ex Cypride 373,806,1071.
Mariamne Alexandri, Ariſtobuli filii, filia, Hyrcani ex filia neptis, Herodi deſponſata 639, 985. fit infenſa Herodi 681, 682,1011. ejus ingenium quale 682. capite damnatur 684. ejus elogium *ibid.*
Mariamne (Joſephi Olympiadis filia) Herodis uxor 807, 1028. ejus filii ſtrangulati 1026.
Mariamne nupta Archelao 890. repudiatur 1059. poſtea Demetrio nubit 891.
Mariamne, ſoror Moyſis, obit 145.
Maris diviſio 90.
Marion Tyriorum tyrannus 639,989.
Marſus Syriæ præſes 868,869,871.
Marſyas Agrippæ libertus 809,815,817.
Marnelus 8.
Marullus 818.
Mattathias Aſamonæi fil. pater Maccabæorum 534. Antiocho non obſequitur 535. Judæos ſabbatis pugnare docet 535,536. alios ad legis defenſionem animat *ibid.* moritur *ibid.*
Mattathias Abſalomi fil. 572.
Matthes. *v.* Simon.
Matthias ſit P. M. 868.
Matthias [illegible]. 904.
Matthias Margalothi fil. 766. cum aliis comburitur 768.
Matthias, Theophili filius, pontifex 757, 758, 892, 899. pontificatu privatur 767,871.
Matthias Margali fil. 1040.
Matthias Joſephi pater 904.
Matthias qui Simonem acceſſivit capitis damnatur 1253.
Matthias Boethi fil. 1253.
Mathuſalas 8,11.
Maximus (Liberius) procurator Judææ 1310.
Maximus (Trebellius) 855.
Mechærus 653,655.
Megaſſarus 1249.
Meirus Belgæ fil. 1280.
Mela legatus ab Archelao 739.
Melcha 21.
Melchiſidecus convivio excipit Abramum 24,25.
Melchiſus Sauli fil. 275.
Melchus rex Arabum 647.
Memphibоſthus filius Jonathæ 293. ei benefacit Davides 293.314,315.
Menaimus Judæ Galilææ filius 1093. occiſus 1094.
Menedemus philoſophus 517.
Menelaus (*al.* Onias) P. M. 531, 546, 547.
Menſa aurea à Ptolemæo fabricata 513, 514. cum crateribus & phialis 515.
Menſa ſacra in ſacrario ſacerdotum 110.
Mephramuthoſis Ægypti rex 1339.
Mephres Ægypti rex 1338.
Merbalus rex Tyriorum 1345.
Meſas 20.
Meſſalas 648.
Meſſalina uxor Claudii 891,1074.
Meſtraimi filii quas terras poſſederunt 18.
Metilius dux Romanorum 1094,1095.
Michæas vates 386,388,443. in carcerem conjicitur 389.
Micha filius Memphibоſthi 294.
Michala filia Sauli nuptum datur Davidi 252. conſulit ſaluti Davidis, fallitque Sauli nuncios 254. reſtituitur Davidi 281.
Minæus condit Memphim 355.
Minucianus (Annius) 838,841.
Minucianus (M.) 862.
Miſaates 455.
Miſaëlus 455.
Miſan rex Moabitarum 396.
Mithridates 469.
Mithridates Pergamenus 621,977. Cæſari in Ægypto opem fert *ibid.*
Mithridates Sinaces Parthorum rex 598.
Mithridates Artabani filiam ducit 832. Anilæum cum ſuis fundit fugatque 833. capitur ab Anilæo 832. dimittitur 833. ejus expeditio in Judæam *ibid.*
Mithridates obit, à Pharnace peremptus 613,971.
Modius Æquiculus 910,915,921.
Monobazus Adiabenorum rex, cognomento Bazæus 878,1101. ejus obitus 879.
Monobazus frater Izatis ſit prorex 879. moritur 885.
Moſochus 17.
Moyſes, qualis vir fuerit 3. ejus nativitas 74. quomodo ſervatus 76. cur ſic vocatus *ibid.* adoptatur à regina 77. educatur in ſpem regni *ibid.* diadema regium pedibus calcat *ibid.* præficitur exercitui Ægyptiorum & Æthiopas bello vincit 78. ducit Tharbin uxorem 79. fugit Ægyptios 80. Raguelis filiabus opitulatur contra paſtores, ex quibus unam ducit uxorem *ibid.* conſpicatur rubum ardentem in Sina 81. confirmatur ei liberatio Iſraëlitarum 82. edit miracula, nomen Dei cognoſcit, redit in Ægyptum *ibid.* edit prodigia apud Pharaothen 83,84,85. educit Iſraelitas ex Ægypto, & quantus eorum numerus 88. cujus ætatis fuerit cum eos educeret *ibid.* oratio ejus ad Deum pietatis ac fidei plena 90. traducit eos per mare rubrum incolumes *ibid.* aquam amaram facit potabilem 94. coturnices & manna impetrat à Deo 96. ex petra aquam elicit 97. cum Amalecitis pugnat 1000. decem præceptorum tabulas à Deo acceptas populo exhibet 103,104 &c. quadraginta diebus in Sina detinetur *ibid.* de eo ſuſpicio Hebræorum in monte

monte diutius morante *ibid.* Aaroni fratri ſacerdotium confert 116. dedicato templo victimas offert 118. in tabernaculo Deum conſulit 120. tribum Leviticam Deo dedicat 125. cenſet omnes tribus præter Leviticam, & ordinat profectioni belloque neceſſaria 129. mittit exploratores in Chananæam 131. Coræ factionem compeſcit 138. Moyſis juſtitia 140. ejus precatio ad Deum 140, 141. luſtrat populum 145. Sichonem & Ogem reges delet 147. Madionitas cum ſuis regibus cædit 156, 157. Jeſum ſibi deſignat ſucceſſorem *ibid.* moriturus quid ſuis prædixerit 159. carmen Hexametrum Hebræis recitat 173. quas leges præſcripſerit 126,159 &c. jurejurando adſtringit populum ad legum cuſtodiam 174. exhortatur Joſuam ut in Chananæos exercitum ducat 175. moriturus addit animos Joſuæ, totique genti benedicit 175. nube circundatus diſparuit 176. moritur & lugetur triginta diebus à populo *ibid.* ejus elogium *ibid.* ejus libri in templo reconditi 437. fabuloſe dicitur fuiſſe leproſus 126. ſumma ejus auctoritas 132. ejus V. librorum ſcopus 1333. Moyſes apud Manethonem prius Oſarſiphus ſacerdos Oſiteos Dei Heliopolitani dictus 1354. Ægyptiis vir divinus habitus 1357. ejus tempora quibus vixit deſcripta 1373. ejus virtus & geſta 1375,1376.
Muchæus 489.
Mucianus Syriæ præſes 519,1162,1196, 1205, 1206.
Mundus (Decius) ſtuprat Paulinam Saturnini uxorem 799. in exſilium pellitur 800.
Mures Azotiorum agrum vaſtant 224.
Mures aurei 225.
Murcus. *v.* Marcus.
Muſcarum Deus Μυῖα apud Accaronem 394,395.
Muſica inſtrumenta κινύρα, νάβλα, κύμβαλα, & eorum forma 319.
Myſianum bellum 1302.
Mytgonus rex Tyriorum 1344.

N.

Naamas filia Lamechi 9.
Naamis uxor Elimelechi 217.
Naaſes rex Ammanitarum 294. ejus expeditio in Judæos 234.
Nabadus. *v.* Nadabus.
Nabadus & Abius flammis abſumpti 119.
Nabal inhumanus 265.
Naboandelus 460.
Nabonnidus 1344.
Nabopollaſſarus rex 1342.
Naboſaris 448.
Naboth 383.
Nabuchodonoſorus rex Babylonis 1342, 1343. magnam Syriæ partem ſubigit 442. Judæis tributa imperat *ibid.* Hieroſolyma depopulatur 443, 447, 448. ejus ſomnium 456. ejus ſtatua aurea 458. ejus cum beſtiis victus *ibid.* moritur *ibid.*
Nabuthus Jezebelæ dolis interfectus 382.
Nabuzardanes templum diripit & incendit 449. poſtea quæ fecit 451.
Nacebus dux Arabum 735,741.
Nachores 20.
Nadabus 117. rex poſt Hieroboam 373,
Nahumus vates 22. ejus de Ninive prædictiones 423.
Nathan filius Davidis 288.
Nathanus vates 290,298,325.
Navigia Hebræorum in Pontum & Thraciam ſub Achabi filio 394.
Naum vates 422.
Nazaræi 144,145.
Naziræi 866.
Neapolitanus 916,1083,1084.
Nebrodes 15,18.
Nechao rex Ægyptiorum 440,441. victus à Nabuchodonoſoro 442.
Neemias 485. ejus in patriam pietas 486. populum hortatur ad mœnia ædificanda 487. ejus obitus & elogium 488.
Nephanus 319.
Nergelearus 448.
Nerias P. M. 450.
Nerigliſſoorus 1344.
Nero factus imperator 892,1074. tyrannorum crudeliſſimus 892. ejus cædes 1196.
Netiras Galilæus 1135.
Nicanor 517,534,1142,1143.
Nicanor, amicus Titi, ſagitta percuſſus 123.
Nicanor à Demetrio contra Judæam miſſus 549. ſuperat Judæ milites *ibid.* poſtea vincitur & occiditur 550,551, 558.
Nicaſo in matrimonium data Manaſſi 500.
Nicaule 355.
Νικητήρια ſingulis annis à Judæis celebrata, in memoriam devicti à Juda Nicanoris 550.
Nico maxima ἐλέπολις 1234.
Nicolaus Damaſcenus Judæorum patrocinium ſuſcipit 520. & agit apud M. Agrippam 709. ab Herode miſſus ad Auguſtum 736. revertitur 743. ejus pro Archelao oratio apud Auguſtum 776,784,1051. Antipatri crimina exaggerat 760,761,762,1038. Archelaum coram Cæſare excuſat 784. pro Archelao adverſariis reſpondet 1051, 1057. ejus frater Ptolemæus 1048, 1049.
Niger Peraita 1101, 1106, 1118, 1186. ejus mira evaſio 1119.
Nigliſarus 460.
Nilus *fl.* 6.
Nimrodus *v.* Nebrodes.
Noarus 1097,1098.
Noeus 10. arca ſervatus *ibid.* Deo ſupplicat poſt diluvium 13. ejus precibus annuit Deus *ibid.* leges Noeo datæ 14. Noeus inebriatus 19. ejus ſtemma 11. obitus 14.
Nomus Heliopolites, ubi Memphis 1326.
Nooma mater Roboami 362.
Norbani Flacci literæ pro Judæis ad Sardianos 723.
Norbanus cæſus 849.
Noſta 443.
Numenius Antiochi fil. 573.

O.

Obedamus domo ſua arcam excipit 289.
Obedas rex Arabum 597,728,965.
Obedas vates 424.
Obedias 370.
Obimus filius Hieroboami 370.
Ochozias rex 390,395. moritur 396, 407.
Octavia Claudii ex Meſſalina filia 1074.
Odeas P. M. 450.
Oëus rex Marianitarum 157.
Oſellius 987.
Og rex 148. ferreus ejus lectus *ibid.*
Oges Galadenæ & Gaulanitidis rex ſuperatur 148.
Olda vates 439.
Oleum in ſacris Hebræorum 121.
Oleo non præparato à Tribulibus nefas uti Judæis 519,1108.
Olympii Jovis ſimulachrum 837.
Olympias Herodis filia ex Samaritana 751.
Olympias Herodis filia ex Malthace nupta Joſepho Herodis fratris filio 1028.
Olympus Romam mittitur 739, 742, 1025.
Onias & Doſitheus Judæi duces liberaverunt Alexandriam 1365.
Onias Jaddi fil. patri in pontificatum ſuccedit 505.
Onias Jeſus fil. fit pontifex 665.
Onias Oniæ fil. templum in Ægypto ædificat Hieroſolymitano ſimile 562, 563. ejus literæ ad Ptolemæum Philometorem, & Cleopatram *ibid.* Ptolemæi ad eum reſponſio *ibid.*
Onias Oniæ fil. pontifex, quanta mala fecerit Hieroſolymis propter Tobiæ filios civitate ejectos 531, 958. in Ægyptum fugit, ibique urbem & fanum condit *ibid.*
Oniæ templum in Ægypto diruitur 1325.
Onias Simonis fil. fit pontifex 523, 530. ejus mors *ibid.*
Onias (qui & Menelaus) pontifex 547.
Onias, vir juſtus & Deo charus, qui pluviam precibus impetrarat, lapidibus obruitur 609,610.
Opheires 20.
Ophellius 644,987.
Opobalſamum 357,613.
Oraculum 1283. alterum *ibid.*
Oraculum de futuro urbis & templi excidio 1188,1266.
Oraculum de venturo Meſſia, ad Veſpaſianum traductum 1205,1283.
Orebus rex Madianitarum 206.
Organa bellica 1232.
Orodes 796.
Oronna Jebuſæus 287. ejus area 322. locus ubi Iſaacus erat immolandus, & ubi conditum eſt templum 323.
Orpha 217.
Orus Ægypti rex 1339.
Oſarſiph ſacerdos Heliopol. 1355,1357.
Oſeas rex 425, vivus captus 427.
Otho declaratus imperator 1196. ſemet interficit 1200.
Ozas ob tactam arcam, à Deo occiſus 289.
Ozias, Amaſiæ fil. regnum Judæ patre mortuo capit 418. ejus laus & res ab eo geſtæ 420. in templum ad ſuffiendum ingreditur *ibid.* ob uſurpatum ſacerdotale munus lepra afficitur 421.

P.

Pacis templum ædificatum 1307.
Pacorus Mediæ rex 883. conjugem & concubinas, captas ab Alanis, centum talentis redemit 1313.
Pacorus Parthorum rex Syriam obtinet 643. inſidiatur Hyrcano & Phaſaelo 644. contra Judæos pergit 986. in urbem admittitur 987. occiditur 653.
Pætus (Cæſennius) Syriæ præſes 1311. ejus in Commagenam expeditio *ibid.*
Papinius 840.
Pappus ab Antigono dux mittitur in Samariam 655,656,997,998.
Palatium Romæ 859.
Pallas 107,812.
Pallas Herodis uxor 751,1028.
Pallas frater Felicis 895,1074.
Pannychis concubina 1021.
Paradiſi deſcriptio 5.
Paradiſus penſilis conditus 1343.
Paraſceue 124.
de Parentum honore apud Judæos 138, 1382.
Parthi Syriam obtinent & Antigonum ſtabilire conantur in Judæa 986. in Judæam expeditionem faciunt 643. Hieroſolyma oppugnant *ib.* fanum & urbem occupant *ibid.* perfide agunt 643,645,987.
Paſcha 124,373,609,773, 1294. ejus celebrandi modus 1291.
Paulina à Mundo ſtuprata 799.
Paulinus 1142.
Paulinus Lupo in adminiſtratione Alexandriæ ſuccedit 1326. templum Oniæ ſpoliat *ibid.*
Pauſanias Ceraſtæ fil. Philippi Maced. interfector 501.
Pedanius 1025,1271.
Pegmata 1306.
Pentecoſte 124,778.
Peræa, tota capta 1192.
Pergamenorum decretum pro Judæis 634.
Perſarum ad imperii clades 471. penes VII. Perſas legum interpretatio 489.
Perſarum veſtis regia 493.
Peſtis ſævit in Iſraelitas 322. Davidis ex pœnitentia ceſſat *ibid.*
Peſtis in Judæa 685.
Petilius Cerealis procos. Germanos ad ſobrieta-

ſobrietatem coegit 1302.
Petina uxor Claudii 891,1074.
Petronius Hieroſolyma miſſus à Caio 1068,1069.
Petronius præfectus Ægypti 691, 692. Herodi frumentum ſuppeditat in fame 692,693.
Petronius Syriæ præfectus 892,893.
Petronii (Publii) contra Doritas edictum 867.
Phaceas rex Iſraelitarum 422. Judæis cladem infert 423. moritur 425.
Phædra Herodis uxor 751,1028.
Phalecus 20,137.
Phalion frater Antipatri 610,970.
Phalna filius Davidis 288.
Phannias Samuelis filius fit pontifex 1171.
Pharaones cur dicti Ægyptiorum reges 355.
Phariſæi. v. Sectæ, 587,588,793,1068. ſectæ Stoicorum ſimiles 648,905. eorum potentia 753,968. & auctoritas ſub Alexandra Regina 600,601. dominantur Alexandræ per novennium 968. nolunt ſacramentum præſtare Cæſari 753. multantur *ibid.* invident Hyrcano 587. eorum traditiones non ſcriptæ in libro legis 574, 586,588. circa patrias leges cæteris accuratiores 922. mites ad pœnas 586. Judaica plebs à parte Phariſæorum 588.
Pharnaces Mithridatis fil. 613.
Phaſaelus Antipatri fil. 620,976,751, 1028. quo modo vitam finivit 646, 662,989.
Pheldas 21.
Pheles Tyriorum rex 1341.
Pheltias Lyſi fil. 267,281.
Phenanna 220.
Pheroras Antipatri fil. ex uxore Cypro, quam ex nobili quadam Arabiæ familia duxerat 620, 976. accuſat Herodis filios 726,1017. infenſus Mariamnes filiis 726, 1018. Herodis iram concitat 733. culpam in Salomen rejicit *ibid.* amicitiam init cum Antipatro 752. odio habetur Herodi 754. regia pulſus moritur 755,756.
Pheroræ uxor mulctam pro Phariſæis ſolvit 753. ejus cum aliis feminis ſodalitium *ibid.* 1029. ſe de tecto præcipitat 757,1032.
Pheroræ liberti uxorem ejus veneficii accuſant 755,756. illius confeſſio 757.
Phideas P.M. 450.
Philippio Ptolemæi Mennæi fil. Ariſtobuli filiam ducit uxorem 621. & à patre interficitur *ibid.* 977.
Philippo Archelai fratri quænam reliquit Herodes 770. quænam data à Cæſare 785,1056.
Philippus Galilæus 1135.
Philippus tetrarcha Gaulonitidis 770, 785, 1065.
Philippus Jacimi fil. 752,908,921,1092, 1105.
Philippus Herodis tetrarchæ frater diem obit 803. ejus elogium 804.
Philippus Herodis filius ex Cleopatra 705,751,752,758,1028,1033.
Philippus frater Archelai 1056.
Philippus Syriæ rex 596,598.
Philippus ἐπίτροπος regni 545.
Philippus rex Maced. moritur 501.
Philo pro Judæis legatus ad Cajum 821.
Philoſtephanus 593.
Phineas Cluſothi fil. 1177.
Phinees 155. ejus concio ad Transjordanianos 191. ejus ad ſtirpem redit honos pontificalis 334.
Phineeſes, filius Eleazari, lancea transfigit Zambriam & Chosbiam 155. copias Hebræas ducit contra Madianitas 156. fit pontifex 192.
Phineeſes fil. Eli 219. ſacerdotio fungitur 221. moritur *ibid.*
Phraates Parthorum rex 662. moritur 795.
Phrahataces 795,796.
Phruræi dies 499.
Phullus rex Aſſyriæ 422.
Phutes conditor Libyæ 18.
Pilatus (Pontius) Judææ procurator movet tumultus 797,1066. magnamque Judæorum ſtragem edit 798, 1067. & Samaritanorum 801. Cæſaris effigiem in urbem infert *ibid.* cædis accuſatur *ibid.*
Pileus pontificis 114.
Piſo urbis præfectus 810.
Pitholaus 616,617,620,974,975,976.
Placidi & Joſephi velitationes circa Ptolemaïda 925.
Placidus 944, 1128, 1141, 1164, 1191.
Plato 1383. poëtas è rep. excludendas eſſe cenſuit 1386.
Polemon rex Ciliciæ 891.
Polemon rex Ponti 871.
Politia Judæorum poſt reditum à captivitate qualis 480.
Pollio Phariſæus 661,698.
Pompedius 839,840.
Pompeia uxor Neronis 896.
Q. Pompeius coſ. 863. Syria peragrata, Damaſcum venit 611, 970. Hieroſolyma contendit 612,971. eique traditur urbs 613,972. templum expugnat cum magna Judæorum cæde 614,973. in ſanctum ſanctorum ingreditur *ibid.* ſacris abſtinet *ibid.* Hyrcanum & Ariſtobulum audit de regno diſceptantes 612, 974. judex in lite Hyrcani & Ariſtobuli Hyrcano favet, & in Ariſtobulum copias movet *ibid.* in Epirum fugit 620.
Pontificatus ex una familia in aliam transfertur 222.
Pontificatus Oniæ in Heliopolitana Præfectura 547,586,899.
Pontificatus interregnum per quadriennium 559.
Pontificatus Hebræorum perpetuus, niſi ſub Epiphane, Ariſtobulo, & deinde ſub Herode 664.
Pontifex nullus, niſi è ſanguine Aaronis 899. à captiva matre natus pontifex non potuit eſſe 586.
Pontifex, prophetæ & ſenatus decernunt, de quibus judices civitatum neſciverunt pronuntiare 162.
Pontifex Max. dictus Ἀνομοδίκης 112.
Pontificis partes & officia 1380.
Pontificis vicarius, qui vices ejus ægrotantis obit, etiam Ἀρχιερεὺς dictus 500.
Pontifices Hieroſolymis uno tempore plures 1200,1252,1268.
Pontifices ſecundum genus electi 1380.
Pontificum ſucceſſiones à ſeditioſis ſublatæ 1170.
Pontificum eligendorum jus Herodi Chalcidenſi Dynaſtæ à Claudio datum, quod manſit ejus poſteris, uſque ad initium belli Judaici 877.
Pontificum ſummorum ſeries 450, 899, 900.
Pontificalis veſtis cuſtodia 876.
Pontificis M. veſtimenta 1229.
Pontius v. Pilatus.
Poplas 1049.
Poppæa Neronis uxor 896,902,905.
Porcius v. Feſtus, Judææ procurator 895.
Præcepta à Moſe, duabus tabulis conſcripta, nefas totidem verbis evulgare 103. manu Dei ſcripta 105.
Primogenituræ jus, πρωτοτόκιον 48.
Primus (Antonius) 1196. contra Vitellium proficiſcitur 1206,1207.
Priſcus quidam Jonathan ſagitta transfigit 1272.
Priſcus (Tyrannius) 1102,1103.
Privilegia Judæis conceſſa ab Alexandro M. 1364.
Proculus Vitellius 868.
Prophetæ ſuppoſiti à tyrannis Judæorum 1281.
Prophetæ, excepto Daniele, calamitates prædicunt 465.
Prophetis quantum tribuendum 389.
Prophetiæ Eſaiæ complementum 562.
Prophetiæ Jeremiæ & Ezechielis συντετοφασμένης conciliatæ 448,507.
Proſeucha Judæorum 931.
Pſeudalexander 786,787,1058.
Ptolemæus 732 738.
Ptolemæus frater Nic. Damaſceni 774, 1049.
Ptolemæus Epiphanes 520,531.
Ptolemæus Euergetes (al. Philopator) 520,523,1365.
Ptolemæus Jamblichi fil. 621,977.
Ptolemæus Lathurus 586, 965. regno pulſus 591. fœdus init cum Alexandro 592. idemque frangit *ibid.* ejus crudelitas *ibid.* ejus Hecatontomachi *ibid.* Alexandri copias ſuperat 593.
Ptolemæus Lagi filius (Soter dictus) Ægyptum tenet poſt obitum Alexandri 507,508. Hieroſolyma per fraudem occupat, & Judæos multos in Ægyptum abducit *ibid.*
Ptolemæus Philadelphus ſecundus Ægypti rex 2,1365. legem Moyſis tranſferendam curat ex conſilio Demetrii 508, 509. manumittit Judæos 510. ſcribit Eleazaro Judæorum pontifici 511. munificus in donariis parandis 513,518.
Ptolemæus Philometor 531, 532, 564, 1365. cum Cleopatra permittit Oniæ templum ſtruere, miſſis ad eum literis 562. expeditionem facit in Syriam 566. in Syriam venit, cui per Ammonium inſidiæ ſtructæ ab Alexandro *ibid.* dirimit affinitatem cum Alexandro rege Syriæ, & cum Demetrio contrahit 567. moritur 568.
Ptolemæus Mennæi filius 591,602,611, 639,967,986. dynaſta Chalcidis 621. Alexandram in matrimonium accipit 621,977.
Ptolemæus Simonis interfector 581. & Hyrcani fratrum matriſque 581,961.
Ptolemæus regis Herodis procurator 725,916.
Ptolemæus Phyſcon 531, 585, 1365, 1366.
Ptolemæus Sextus 958.
Pudens cum Jonatha congreditur & interficitur 1272.
Pugna navalis ad Tarichæas 1151.
Purpurea veſte uſi Chaldæorum reges 461. item Perſarum Reges 495.
Purpuræ geſtandæ jus Joſepho à Pharaone conceſſum 59.
Pygmalion Tyriorum rex 1341.
Pythium templum ab Herode exſtructum 721.

Q.

Quadratus. v. Ummidius.
Quintiliæ fortitudo 839,840.
Quintilius Varus, Syriæ præfectus. v. Varus.
Quirinius ad Syriam cenſendam miſſus 789,791,1313.

R.

Raazarus Solomonis hoſtis 361.
Rabeſacus 474.
Rachab 182.
Rachaba Hierichuntina 179. conſervata 181.
Rachelis pulchritudo 40. furatur Idola parentis 43. ejus aſtutia 44.
Ragavus Phaleci fil. 20.
Ragmus 18.
Raguelus ſocer Moyſis 101, 244. ejus conſilium de populo ordinando 101, 102.
Rameſſes Ægypti rex 1339,1352,1353.
Rapſaces dux 432. ejus ad Hieroſolymitanos oratio *ibid.*
Rathotis Ægypti rex 1339.
Rathymus 470.
Rationale 113,114,120.
Rebecca Bathueli filia 21. petitur in connubium Iſaaco 33. parit geminos 36. fallit maritum 37.
Recemus rex Madianitarum 157.
Reditus annui octo millia talentorum è vectigalibus Cœles-Syriæ, Phœnices, Judææ ac Samariæ 525.
Regem non decet factorum rationem reddere 668.
Reges ex ſtirpe Davidis quot 449.
Regia Solomonis 551.
Regina Ægypti & Æthiopiæ venit ad Solomonem 356. revertitur in patriam 357.

Regulus (Æmilius) 858.
Rhodus inſtaurata ab Herode 647.
Riphathes 17.
Robees rex Madianitarum 157.
Roboamus filius Solomonis 304. patri in regnum ſuccedit 362. ſtulte reſpondet populo juvenum conſilium ſequutus 363. ab eo deficiunt decem tribus 364. oppida condit munitque 367. moritur 370.
Romanorum exercitus deſcriptio 1123, 1124,1125,1127.
Romanorum S. Ctum pro Judæis 584, 623.
Romelia 422.
Roxane Herodis filia ex Phædra 751, 1028.
Rubrius Gallus 1302.
Rufus 779, 1053, 1055. capit Eleazarum 1309.
Rufus (Terentius) Hieroſolymis relictus 1298.
Ruma 21.
Ruta miræ magnitudinis 1308.
Rutha ad ſpicas legendum in agros Boazi egreditur 217.

S.

Sabathes 18,318.
Sabbæus 563.
Sabbaticus fluvius 1303.
Sabbatico anno nefas Judæis ſerere 660.
Sabbatum & Sabbo 1363.
Sabbatum 5.
Sabbatum aliis omiſſis in diſcendis patriis ritibus ac legibus tranſigitur 710.
Sabbati obſervatio tollitur 1299.
Sabbati ſexta hora appetente pro more ſolito prandium ſumunt Judæi 932.
Sabbato cædes facta Romanorum à ſeditioſis Judæis 1094.
Sabbata violare addacti Judæi ab Antiocho Epiphane 1299.
Sabbatis non licuit iter facere 583. nec arma movere, aut de pace tractare 1166. non licuit veſperi Sabbati, aut etiam Sabbato in magna neceſſitate arma capere 919.
Sabbatis Judæorum, hoſtes illos adorti ſunt 535.
Sabbatis vel contra hoſtes pugnare Judæis autor Matthias 535. item Jonathas 555. inferentes vim hoſtes repellere Sabbatis, non autem adoriri hoſtes, licitum 613,828,1088.
Sabactes 18.
Sabæus fil. Bochoriæ 316, 317. ei caput abſcinditur 318.
Sabas 18.
Sabbion Alexandræ conſilium Herodi narrat 665.
Sabecus dux 295.
Sabinus Syriæ præſes 774,1049. accuſat Archelaum 775,1050. Judæis fit moleſtus 778,779,1051.
Sabinus, unus è Caji interfectoribus 863. ſibiipſi manus infert 864.
Sabinus, à Vitellio deficiens, Capitolium occupat 1207. à Vitellio interficitur *ibid.*
Sabinus, natione Syrus, vir fortiſſimus 1264.
Sabinus (Domitius) unus è tribunis 1141,1238.
Sacerdos, non ἀλέκλητος, altare conſcendere, aut templum ingredi vetitus 126,128.
Sacerdoti vetitum uxorem ducere, quæ quæſtum faceret, item ſervam, captivam, cauponariam, aut quæ a viro diverterat 126.
Sacerdotes alii aliis ſuccedentes, ad ſacrificia veniebant 1372.
Sacerdotes Jezabelis cultris ac lanceolis corpora ſua incidentes 379.
Sacerdotium apud Judæos, magnæ nobilitatis ſignum 1317.
Sacerdotum præmia 144.
Sacerdotum nuptiæ cum mulieribus ejuſdem tribus 1332.
Sacerdotum oppida, decimæ, & quæ ſacrificiorum victimæ, aut partes iis cedant 171. eorum munera 1380.
Sacerdotis ſacrificaturi veſtis 112. & Pontificis Max. 113.
Sacerdotales familiæ XXIV. 1317.
Sacerdotales familiæ duæ ab Aarone 222.
Sacerdotibus, Levitis, immunitas ab omnibus tributis conceſſa à Xerxe 481.
Sacerdotibus tantum ex Aaronis genere licitum ſuffitum in templo dare 420.
Sacerdotibus ſtolam ſacram indutis, neſas vinum bibere 126,128.
de Sacerdotibus Judæorum, necnon *de* partibus & officiis eorum fuſius agitur 1357,1371,1372,1378,1380.
Sacrificium Abelis è lacte & primogenitis τῶν βοσκημάτων 7.
Sacrificium aliud privatum, aliud publicum 121,122 *&c.*
Sacrificium ὁλοκαύτωμα quomodo peractum *ibid.* ſacrificium gratiarum actionis quomodo *ibid.* ſacrificium pro peccatis *ibid.* ſacrificium è porcis à Judæorum religione alienum 532.
Sacrificia pro recuperanda valetudine 122.
Sacrificia ſolemnibus diebus à Judæis durante obſidione non omitti, optat Titus 1265,1266. eadem ſacrificiorum aſſiduitas, ſeu σύνταγμοι diebus ſolemnibus 477,957.
Sacrificia pro ſalute Cæſaris, in templo quotidie peracta 1068. eadem omiſſa à ſeditioſis Judæis 1090.
Sacrificia Hebræorum communi privatorum ſumptu pro ſalute Impp. 1366.
Sacrificia alienigenarum priſcis Judæorum inſtitutis recepta 1091. eadem prohibita à ſeditioſis 1217. ſacrificantes domi Hebræi pro privatis epulis, ſacerdotibus, quæ cogebantur offerre 144. Hebræorum legibus vetitum ſpectare, quid agatur in templo & in ſacrificiis 895. Judæis vetitum de ſacrificio guſtare, antequam victimas in templo immolaſſent 527.
Sacrum vinum & ſacrum oleum Hieroſolymis à ſacerdotibus ſervata ad ſacrificia, à ſeditioſis effuſa 1255.
Sadducæi fatum negantes 573. Phariſæorum ſectæ contrarii 586. dicunt ſibi νόμιμα quæ ſcripta in libris legis 588, 589. eorum traditiones *ibid.* & 1065.
Sadducus Phariſæus concitat populum ad ſeditionem 792.
Sadocus P. M. 286,293,305,318,325, 334,450,792.
Sadraces 481.
Salathielus 476.
Sal in ruinis vaſtatæ urbis ſemi-natus 208.
Salampſio, Herodis M. filia ex Mariamne Hyrcani filia, nupſit Phaſaëlo Phaſaëli fratris Herodis filio 806.
Salatis Ægypti rex 1337.
Salmana dux Madianitarum 206.
Salmanaſares rex Aſſyriorum 427. Iſraëlitas in Mediam & Perſidem tranſfert *ibid.* Syriam invadit 428.
Salephus 20.
Sales 20.
Salome, quæ & Alexandra, uxor Ariſtobuli, ſolvit vinculis fratres mariti defuncti, & Alexandrum Jannæum regem creat 590,591.
Salome moritur 1065. quænam reliquit Juliæ Auguſti conjugi *ibid.* ejus redditus annui erant ſexaginta talenta 1057.
Salome Antipatri filia, ſoror Herodis 620,976. contra maritum ſuum Joſephum criminationem protulit 668. alteri marito Coſtobaro repudium mittit 686. odium exercet in Herodis filios & eorum uxores 707,713, 1018,1024. accuſatur Herodi 727. ſe purgat 728. ejus & Syllæi amores *ibid.* eam, ut Alexæ nuberet, compellit Herodes 750. aperit Herodi conſpirationem Antipatri & Pheroræ 753,1029. quænam ei relicta ab Herode 770. quænam accepit à Cæſare 785.
Salome Herodis filia ex Elpide 751, 1028.
Salome filia Herodis, Herodis M. filii & Herodiadis 807. nupta Philippo tetrarchæ Trachonitidis *ibid.* poſtea Ariſtobulo filio Herodis, fratris Agrippæ *ibid.*
Samacho 879.
Samaralla 644,662,987.
Samaria ædificata & unde nomen habet 377.
Samariæ fames quâ mater filium comedit 400,401.
Samaria obſeſſa & mire liberata 402. funditus diruta ab Hyrcano 586,962.
Samaritæ 504, 523. eorum ortus & ingenium *ibid.* templum in monte Garizim exſtruunt 505. templum polluunt 794. fiunt Judæis infeſti 480, 481, 888. cum Judæis contendunt 563. eorum epiſtola ad Antiochum 534.
Sambaba 481.
Sameas diſcipulus Pollionis 626,661, 698. ejus oratio contra Herodem 626. qui poſtea apud eum magno in honore *ibid.*
Sampſigeramus Emeſorum rex 807,871.
Sampſon naſcitur 212. Palæſtinam ſibi uxorem petit 213. ſtrangulat leonem *ibid.* ænigma proponit apud epulas nuptiales *ibid.* ſegetes Palæſtinorum incendit 214. traditur Palæſtinis *ibid.* aſini maxilla hoſtes ferit 215. portas urbis Gaza evehit *ibid.* Dalilam deperit *ibid.* ab illa proditus, oculis effoſſis, in carcerem conjicitur 216. ruina domus involvitur *ibid.*
Samuelus naſcitur & Deo ſacratur 220. eum alloquitur Deus *ibid.* Palæſtinorum victor 227,228. Saulo minatur regni amiſſionem 239. Davidem inungit 247.
Samuelus ab inferis exitus Saulo futura prædicit 270,271.
Samueli filii judicum nequiſſimi 229. is regis petitione offenditur *ibid.* populo jus regis exponit 230,233. moritur 265.
Sanaballetes (*al.* Sanballetes) 500,584. ad Alexandrum ſe confert 502. moritur 503.
Sanagarus Anathi fil. Ehudi ſuccedit 201,202.
Sanctum Sanctorum 108.
Saphan ſcriba 438.
Saphates 338.
Sapinnius 732.
Sapphora uxor Moyſis 101.
Sarabaſanes 469,478,479,481.
Saramala. *v.* Samaralla.
Saraſarus 434.
Sarra uxor Abrami 22. cum Abramo it Ægyptum *ibid.* rex eam deperit 23, 32.
Sardianorum decretum pro Judæis 635.
Sarcas P. M. 450, 451.
Sareptarum vidua 378.
Sarmatarum irruptio 1302.
Saruia 267, 309.
Saturninus (Cn. Sentius) verba facit contra tyrannidem 853.
Saturninus Syriæ præſes 724,741,743, 749,750,755,759,1025.
Saulus filius Ciſæ 231. aſinas quærens venit ad Samuelum *ibid.* cum Samuelo epulatur 232. lenticula olei caput ejus perfundit Samuelus *ibid.* rex creatur 233. Galadenis auxilium promittit contra Ammanitas ſpondetque victoriam 235. nova potitur inauguratione 236. Palæſtinos aggreditur & victoriam reportat 240. ejus bella genuſque 242. cum Amalecitis bellum gerit 243. Aggo regi aliiſque parcit, præcepti Dei immemor *ibid.* qua ex re Deum offendit 244. regnique amiſſionem ei prænunciat Samuelus 245. Sauli crudele facinus 261. à Deo deſertus ventriloquum conſulit 270. ejus mors 275.
Saulus latronum dux 898.
Scaurus Syriæ præſes 970,973,974. in Syriam miſſus 610. Hieroſolyma ab obſidione liberat *ibid.* ejus expeditio in

in Arabiam 616.
Scenopegia festum 123,347,476,665.
Scopas dux victus ab Antiocho 520.
Scripturæ publicæ antiquæ apud Tyrios 1340.
Sebas Ili fil. 320.
Sectæ apud Judæos quænam 574,792, 793,905,1060,1065.
Seditio inter pontifices & sacerdotes 894.
Seditio Coræ & plebis contra Moysen 136.
Seditio inter Hebræos 132. Sedata à Jesu & Chalebo *ibid.*
Seditio Cæsareæ inter Judæos & Syros 894.
Sedecias falsus vates 389.
Sedecias Judææ rex 444. à Babyloniis deficit 445. accersit Hieremiam 447. Babylonem ducitur 449. moritur 450.
Sedraches 455.
Sejani mors 812.
Selene regina dicta Cleopatra 602.
Seleucus post obitum Alexandri Babylone potitur 507.
Seleucus vulgo Nicator 519. benignus Judæis *ibid.*
Seleucus Soter Antiochi Magni fil. 530.
Seleucus filius Antiochi Grypi 595. ejus interitus 596.
Sella uxor Lamechi 8.
Sellumus 421.
Semegarus 448.
Semei filius Geræ 306,314,330. occiditur jussu Solomonis 335.
Semelius 471.
Sempronius (C.) Caji fil. 584.
Semus 14. ejus posteri 19.
Senabares 24.
Senacheribus bello adoritur Ezechiam 431. moritur 434.
Senatus consultum Romanorum de Judæis 551. de fœdere cum Judæis renovando 623. aliud 633.
Senius Gallus Syriæ præses 907.
Sepphoris cremata 782. capta à Josepho 940.
Septimus annus 546.
Septimi diei initium tuba significatum 1203.
Septuaginta seniores quo modo à Ptolemæo excepti 516,517.
Serebæus 476.
Seron Cœle-Syriæ dux 537.
Serpens mulctatur voce ac pedibus 7.
Serugus 20.
Servilis (P.) literæ ad Milesios pro Judæis 624.
Sethon rex Ægypti 1352,1353.
Sethosis Ægypti rex 1339.
Sethus filius Adami 9,11.
Sextus Cæsar procurator Syriæ 625, 626. interficitur 636,980,981.
Sibas 294.
Sibas Sauli libertus 306,314,315.
Sicarii fuga se recipiunt Alexandriam 1324. tormentis adigi nequeunt ut Cæsarem dominum agnoscunt 1325.
Sichon Amorrhæus devictus 147.
Sicima habitat Jesus 186,192.
Sicimitæ 505.
Sicimitis affinis Raguelus 244.
Siclus quid 119.
Sidonius 19.
Signa Romanorum cum imaginibus Cæsaris 797.
Signa quæ præcesserunt destructionem Hierosolymorum 1281.
Signis militaribus sacrificandi mos 1283
Silanus Syriæ præses 797.
Silas Tiberiadis prætor 913,931.
Silas Judæus 611.
Silas Agrippæ in adversis socius 815, 867,868,869. Agrippam offendit *ibid.* occiditur 873.
Silas Babylonius 1101,1118.
Silo 649,650,651,652.
Silon 991,992,993.
Silva (Fulvius) legatus 1313,1315.
Silva (Claudius) obsidet Masadam 1316, 1317.
Silunte collocatur tabernaculum sacrum 186.
Simeon Gamalielis fil. 1171.
Simon Boethi filius fit pontifex 693. ejus filiam deperit Herodes *ibid.* pontificatu abdicatur 757.
Simon Camithi fil. P. M. 795.
Simon Cantheras P. M. 867. deponitur 868.
Simon Cathlæ filius 1177,1230.
Simon Justus cognominatus frater Eleazari 523. fit P. M. 512,579. à genero suo sublatus 581.
Simon Oniæ fil. P. M. moritur 530.
Simon Essæus vates 788,1059.
Simon Gioræ fil. 1101. pugnam cum Zelotis committit 1197,1198. occupat Idumæam 1199. capitur 1297. supplicio afficitur 1306,1307.
Simon Judæ frater hostes vincit 542. venit in Galilæam *ibid.* dux Judæorum 551.
Simon tyrannus captus, & triumpho reservatus 1298.
Simon Jonathæ frater 577. ejus ad suos oratio *ibid.* factus est pontifex 960. ex insidiis Ptolemæi perit 961.
Simon Absalomi fil. 577.
Simon Arini fil. 1230.
Simon Dosithei fil. 584.
Simonis, ducis Idumæorum, ad Jesu orationem responsio 1180.
Simon Josephi σωματοφύλαξ 917.
Simon Hierosolymitanus 870.
Simon Magus 891.
Simon dictus Matthes 535.
Simon Pharisæus 922.
Simon Psellus 904.
Simon quidam diadema sibi imponit 780,1053.
Simon Sauli filius 1096,1097.
Simon quidam Agrippam criminatur 870.
Simonides, Josephi fil. qui & Agrippa 945.
Siphar 309.
Sisa scriba (*al.* Susa) 293,318.
Sisares tributa imperat Israëlitis 202. à Jale occiditur 203.
Sisines 469,478,479.
Sobacchis Chettæus 319.
Sodomitæ vincuntur ab Assyriis 24.
Soemus tetrarcha 755,909.
Soemus Azizo fratri succedit 892.
Soemus rex Emesæ 1312.
Soemus Ituræus 679. ad Herodis mandata enuncianda adductus 681,682. ab Herode occisus 683.
Solomon filius Davidis 288. promittitur Davidi 290. nascitur 300. inungitur & rex salutatur 326. iterum rex creatur 329. Pharaonis filiam ducit 336. duarum meretricum litem dijudicat *ibid.* ejus potentia 338. libri ab eo compositi *ibid.* ejus literæ ad Hiramum 340. templum ædificat 341. post templum exstructum Deum alloquitur & populum 348. & sacra facit 349. regiam ædificat 251. Tyrii regis ænigmata explicat 353. munit Hierosolyma & varias urbes condit 354. Chananæorum reliquiis tributa imperat 355. Classem ædificat 356. quam diutescit 358. insanit in feminas 359. moritur 362.
Solopades 158.
Solyma 287.
Sophonias P. secundarius 450.
Sosibius Tarentinus 509.
Sosius Syriæ præses 654,657. jussu Antonii adjuvat Herodem in bello contra Antigonum 658,997. capit Antigonum 659,1000.
Souba rex 295.
Soudeas P.M. 450.
de Spartanis 1384.
Spolia Barbarica circa templum Herodis adfixa 702.
Sponsa apud Hebræos, calceum futuri conjugis solvere, & in faciem spuere solita 218.
Sponsalia mutat Herodes precibus Antipatri flexus 751.
Stœchus Agrippæ libertus 815.
Stephanus Cæsaris servus 887,1072.
Straton Bereæ tyrannus 598.
Stola pontificia ubi deposita 702,802, 877.
Suffitum dare in templo, solis sacerdotibus è genere Aaronis licitum 421.
Sures rex Madianitarum 157.
Susa *v.* Sisa.
Susacus rex Ægyptiorum 292,362,368. capit Hierosolyma & templum spoliat 369.
Sylla 943.
Syllæus apud Cæsarem accusatur à Nicolao Damascено 740. capitis damnatur 741.
Syllæus Arabs Obodæ regis procurator 728,1018,1924. Romam venit 734, 1030. accusat Herodem apud Augustum 735. in conjugium petit Salomen 728. ejus cum Salome nuptiæ ob diversitatem religionum impediuntur 729. ejus nequitia 755,1030.
Symoborus 24.
Syrorum in Judæos odium 965.
Syrus rex Mesopotamitarum 295.

T.

Tabæus 21.
Tabernaculorum festum ἑορτὴ τοῖς Ἑβραίοις ἁγιωτάτη & μεγίστη 347. maximæ apud Judæos celebritatis 665. per VII dies illud celebrandi Hyrcano ab Antiocho Pio, cum eo bellum gerente, facultas data 582. per XIV dies celebratum, exstructo à Solomone templo 349. in hoc festo mos Judæis ramos palmarum & citriorum gestare, unde in Alexandrum pontificem & regem citria à multitudine conjecta 596. mos σκηνοποιΐας καὶ τὸ ἱερόν, circa templum tentoria collocare 1283.
Tabernaculum exstructum 106. ejus descriptio 107, &c. ejus lustratio sive purificatio 117.
Tangana 481.
Tavaus 21.
Telonia Alexandrina annuatim potentioribus Syriæ aut Phœniciæ oppidis vendebantur ab Ægypti rege 524.
Templum in monte Garizim exstructum 501,502.
Templum ad Panium 698.
Templum bovis aureæ 1160.
Templorum multitudo & diversitas in Ægypto 562,563.
Templa Gentilium non esse spolianda, neque dona tollenda 161.
Templum Athenis Populi & Gratiarum 623.
Templum Beli Babylone 458.
Templum splendidum Samariæ ab Herode exstructum 690. templi Herodis descriptio 701,703.
Templum in monte Garizim Samaritarum simile Hierosolymitano 501, 502.
Templum in Heliopolitana præfectura exstructum, simile templo Hierosolymitano 547,562,586,899.
Templum Dianæ in Elymaide 543. & Dagonis Azoti 565. & Apollinis Gazæ 594.
Templi Hierosolymitani descriptio 341, 342, 1225,1226, &c. ejus dedicatio 348,1006, &c.
Templum Hierosolymitanum post captivitatem sub Zorobabele restauratur 469. ab eo ædificando Judæi prohibiti 470. templum illud jussu Darii Hystaspæ ædificatum 471. absolutum intra septennium 479,480. idem ab Antiocho Epiphane spoliatum 532. idem à Pompejo expugnatum, qui illud ingressus, vidit, quæ videri nefas, sed nihil inde abstulit 615,973.
Templum incenditur invito Tito 1278. eadem die, qua Solomonis templum à Babyloniis combustum 1279.
Templi sanctuarium Titus ingreditur 1278.
Templum Hierosolymitanum Samaritis & aliis gentibus ad adorandum patebat 478. armamentarium Davidis in templo 410. decem millia drachmarum de templo persoluta Syriæ regibus 560. Danielis vaticinium de excidio templi sub Macedonibus completum

pletum 537. mulieribus interiora templi nefas ingredi 703.
Tephthæus Galilæus 1249.
Terebinthus antiquiſſima mundo coæva 1199.
Terentius Rufus 1298.
Teridates rex Armeniæ 883,1313.
Tero miles 744,1025,1026. accuſatur à Tryphone 745.
Terræ hiatus quo abſorpti ſunt ſeditioſi 142.
Terræ-motus ingens in Judæa 673.
Teſtudinis genus 1136.
Tethmoſis Ægypti rex 1338,1352,1353.
Τετραρχίαι 567,568.
Thabnæus 376.
Thadalus 24.
Thænus rex Amathes 293.
Thamara filia Davidis 288,300. Roboamo nupta 311.
Thannus 284.
Tharata dux Aſſyriorum 432.
Tharrus 20.
Thaumaſtus 813.
Theatrum & Amphitheatrum Hieroſolymis ab Herode erectum 687,1009. item Cæſareæ 695.
Theglaphalaſſar rex Aſſyriorum 422.
Themaſius 474.
Theodeſtes 490,495.
Theodorus Zenonis fil. 594,965.
Theodoſius 563.
Theophilus Anani filius P. M. ſubmotus 867.
Theophilus, Jonathæ frater, pontifex 806.
Thermæ calidæ trans Jordanem 768.
Thermus Rom. legatus 1365.
Thermuſa 796,797.
Theudas 886. v. *Bezam* ad *Actor.* c. 5.
Theudion fratet Davidis 756,757.
Thiras 17.
Thmoſis Ægypti rex 1339.
Thobelus 7,8.
Tholomæus Soemi fil. 621,977.
Tholomæus latronum princeps 876.
Thummoſis Ægypti rex 1338.
Thygrammes 17.
Tiberius Alexander Judææ procurator 885.
Tiberius Alexander præfectus Alexandriæ 1098, 1214. tradit Ægyptum Veſpaliano 1205.
Tiberius Nero imp. 795,1065,1066. genethliacis deditus 816. ejus ingenium quale 811. ejus augurium de ſucceſſore 815. moritur 817,1067.
Tigranes 602,671,807,968,1027.
Timæus Ægypti rex 1337.
Timidius 840.
Timius Cyprius 806.
Timotheus 541. cum ſuis profligatur 543.
Tiridates Armeniæ rex 883.
Titius Syriæ præſes 733.
Titus in Alexandriam miſſus 1117, 1118. magnas copias ad Veſpaſianum ducit 1122. ejus pietas in patrem 1135. Jotapata capit 1139. ejus erga Joſephum captum clementia 1146. miſſus contra Tarichæatas 1151. ejus ἀφιξις ad Tarichæas 1153. ejus concio ad milites *ibid.* Romam mittitur cum rege Agrippa ad Galbam ſalutandum 1197. ejus exercitûs ordo 1215. Hieroſolyma venit & in periculum incidit *ibid.* ejus fortitudo egregia 1216,1218. ejus ſtudium conſervandæ urbis 1239. & templi 1269,1277 &c. Hieroſolymis ſolo æquatis gratias agit exercitui ac præmia dividit 1295,1296. milites ſuos hortatur 1262,1263. ejus pietas 1297. ejus μακροθυμία in Judæos 1285. movetur miſericordia Hieroſolyma deſoluta intuitus 1304. imperator ſalutatur veteri more 1283. alloquitur tyrannos Judæorum 1284. fatetur ſe Dei virtute urbem cepiſſe 1290. Beryti ludos edit 1303. Antiochiam venit *ibid.* & Romam 1304. quoſnam ad triumphum decorandum Romam adducebat *ibid.* ejus approbatio hiſtoriæ Joſephi 939. ejus teſtimonium de hiſtoria Joſephi *ibid.* ejus erga Joſephum beneficentia 945.
Tobiæ filii civitate expulſi 958.
Toparchiæ tres, Samaria, Joppe, Galilæa 568.
Trabs aurea in templo à Craſſo ſublata 619.
Trachonitarum rebellio 733, 735.
Traditiones Phariſæorum non ſcriptæ in libro legis 587.
Trajanus decimæ legionis dux 1130, 1150.
Tributum in ſingula capita penderi à Judæis ſolitum Syriæ Regibus 559. decem millia drachmarum de templo perſoluta regi Syriæ 560. tributum CCC. talentorum de univerſa Judæa & tribus Toparchiis, Samaria, Joppe, & Galilæa ſolum exactum exactum 568. à tributis immunitas Judæis conceſſa 578. tributum de ſuo pontifices Hebræorum Ægyptiorum, regi perſolvunt 523.
Tribuum ſortes 188.
Triumphalis porta Romæ 1305. ejus apparatûs deſcriptio *ibid.*
Triumphantes, Romæ ubi & quomodo excipiebantur *ibid.*
Trophæa erecta offendunt Judæos 688.
Tryphon tyrannus Antiochum puerum reducit in Syriam 570,960. erga Demetrium perfidus 575,576. Jonathæ inſidiatur 576. irruptionem facit in Judæam 577. perfidia aggreditur Simonem 578. Jonatham interficit *ibid.* & Antiochum cui tutor erat 579. ei regnum defertur 580. paulo poſt occiditur *ibid.*
Tryphon, regis ἄθυμα 528.
Tryphonis tonſoris συνωφερία 745,1025, 1026.
Turris in Sennaar exſtruitur 15.
Tyranni συνωφερία in Alexandrum 738, 1023.
Tyrannius Priſcus 1202.
Tyri conditus 341.
Tyriorum deus Baal 410. eorum ſcripturæ publicæ & antiquæ 1336. eorum ἀρχεῖα 428. Jovis Olympii apud Tyrios templum 1340.
Tyrus dicta turris ab Hyrcano exſtructa 530.

V.

Vacca rufa 146.
Vaccarum aurearum cultus apud Iſraëlitas 410.
Valerianus decurio 1150.
Valerius Gratus procurator 795.
Valerius Aſiaticus 846,852,862.
Vardanes v. Bardanes.
Varro Syriæ præſes 696,2006.
Varus (Quintilius) Syriæ præſes 759, 763, 774, 909, 1035, 1051. cogit copias ut opem ferat Sabino 781, 1054. in ſeditioſos animadvertit 782. Hieroſolyma venit ad compeſcendos motus Judæorum 777.
Vaſte regina 488,489.
Vaticinium de captu Hieroſol. 1188.
Vaticinium alterum 1283.
Vatinius 845.
Velum 115.
Ventidius (Baſſus) dux Romanorum 649,650. corrumpitur ab Antigono 649,991. mittitur ad Parthos Syria arcendos *ibid.* cæſo Pacoro, Parthos debellat 652,653,994.
Ventriloqua Saulo ſolatium adhibet 271. ejus laus *ibid.*
Veranius trib. mil. 860.
Verſio Bibliorum 518,1365.
Veſpaſianus v. Titus.
Veſpaſiani & Titi erga Judæos benignitas 520.
Veſtes ſacerdotales 112,113,1229.
Veſtis virginalis 301.
Victimæ non immolandæ ad crapulam 380.
Victimæ ad holocauſta, bos, agnus, & hœdus, iique annui & maſculi 121.
Victimam eodem die natam cum genetrice mactari vetitum, itemque alias, non niſi octavo à partu die 122.
Vindex cum aliis à Nerone deficit 1192.
Vinicius (Marcus) 846.
Vipſanius (M.) Agrippa venit in Syriam 696.
Virga Aaronis 143.
Vitellius Syriæ præſes 702,1301,1302. à Judæis magnifice exceptus 801,806. ejus in regem Petræ expeditio 805. in Artabanum miſſus 802. in Aretam movet 805. poſt Othonem imperator & interfectus 1196,1200,1207.
Vitellius Proculus 868.
Vitis aurea in templo Herodis 700, 701,1227.
Vitis aurea Hieroſolymis Romam miſſa à Pompejo 571. ab Ariſtobulo ad Pompejum *ibid.*
Umbraculorum feſtum. v. *Tabernaculorum* feſtum.
Ummidius Syriæ præſes 889,1073.
Vologeſus rex Parthorum 883. Izati bellum denunciat 884,1303,1312.
Volumnius 734,743. procurator & προπαιδίσχης 1025.
Vonones 796,797.
Votum Jephtæ de mactanda filia, nec legitimum, nec Deo gratum 209.
Vox audita in templo, *diſcedamus hinc* 1282.
Ures rex Madianitarum 157,337.
Uria interfectus 297.
Urias P. M. 450.
Uſus 20.
Uxus 21.

X.

Xanthicus menſis 11.
Xerxes ſuccedit Dario 481. ejus literæ ad Eſdram 481,482.
ξυλοφορία feſtum Judæorum 107.

Z.

Zabelus Arabum dynaſta 568.
Zabidus Idumæus 1371.
Zabuda 442.
Zacharias rex Iſraëlitarum 419,421.
Zacharias vates 414,479,480.
Zacharias Baruchi filius 1184. in medio templi trucidatur 1185.
Zacharias Phaaleci filius 1176.
Zacharias fil. Amaſiæ 424.
Zamares 376. ejus mors *ibid.*
Zamaris Judæus è Babylone 752.
Zambrias 154. ejus contra Moyſen oratio *ibid.*
Zaræus Æthiops 373. contra Aſanum expeditionem facit 374.
Zebinas. v. Alexander.
Zebulus proditor 208.
Zebus rex Madianitarum 206.
Zelotæ 1171, 1175, 1182, 1188, 1314.
Zeno, Cotylas dictus, Philadelphiæ tyrannus 581,961.
Zenodorus 696. moritur 697,1006.
Zeuxis 522.
Zimri homo ſeditioſus 154.
Zizus Arabs 598.
Zodmielus 477.
Zoilus tyrannus 591.
Zorobabelus 469,472.

INDEX QUARTUS,

SCRIPTORUM.

A.

ACusilaus 14. Argivus 1330,1331.
Agatharchides 1349, 1350.
Cnidius 508.
—— ὁ τῶν περὶ Ἀραβίαν πράξεων ibid.
Alexander Polyhistor 33.
Anacharsis 1388.
Anaxagoras 1377. Clazom. 1387.
Antiochus 1331.
Apion Grammat. 1361,1362,1363, &c.
—— rerum Ægyptiacarum tertio 1362.
Apollodorus 1369.
Apollonius Molon 1386,1387. Molonis F. 1368,1374.
Argolicorum scriptores 1331.
Ariphanes v. Aristophanes.
Aristophanes, rectius forsan Ariphanes, 1350.
Aristoteles 1346,1347.
Asinius 622.
Ἀστρολόγων auctores 1331.

B.

Berosus 22, 436. Chaldæus 12, 1342. Rerum Chaldaicarum Auctor 14, 434. In tertio Hist. Chaldaicæ libro 459. In tertio Chaldaicorum libro 1343.

C.

Cadmus Milesius 1330.
Callias 1331.
Castor Chronologus 1347,1369.
Chæremon 1357,1358.
Choerilus 1346.
Clearchus libro primo de somno 1346, 1347.
Cleodemus v. Malchus.
Conon 1350.

D.

Demetrius Phalereus 1351,1365.
Diagoras Melius 1387.
Diocles in secundo rerum Persicarum 460.
Dius historicus 353,354,1340.

E.

Ephorus 14,1331,1336.
Euhemerus 1350.
Eupolemus 1351.

H.

Hecatæus Abderita 14, 22, 511, 1348, 1349,1350,1365.
—— ejus liber de Judæis 1347,1350.
Hellanicus 14,1331.
Hermippus in primo de Pythagora libro 1345.
Hermogenes 1350.
Herodis commentarii 678.
Herodotus 355, 368, 369, 1331, 1336, 1345,1374. in secundo Hist. libro 434.
Hesiodus 14,1331.
Hestiæus 14,16.
Hieronymus Ægyptius 13,14.
—— ὁ τῆς περὶ Ἀραβίαν 1350.
Homerus 1375.

J.

Justus historicus 937,939, & alibi.

L.

T. Livius 614.
Lysimachus 1359,1362,1363,1374.

M.

Malchus 33.
Manetho Ægyptius 14,1336,1337,1338, 1340, 1352, 1354, 1356, 1357, 1358, 1362.
Megasthenes in quarto Rerum Indicarum 460,1343.
Menander Ephesius 353,378,428,1341.
Menedemus 517.
Messala 642.
Mnaseas 13,1350.
Mochus 14.
Molon 1362. v. Apollonius.
Moyses 5.

N.

Nicolaus Damascenus 13, 14, 583, 593, 608,614,618,725.
—— in quarto Historiarum libro 22, 292.

P.

Pherecydes Syrius 1331.
Philistus 1331.
Philo senior 1351.
Philostratus in Indicis & Phœniciis 460.
—— in Historiis 1343.
Plato 1377, 1386.
Polybius Megalopolitanus 521, 544, 1369.
—— Historiarum XVI. 521.
Polycrates 1351.
Posidonius 1368.
Protagoras 1387.
Pythagoras 1331,1345,1377.

S.

Sibylla 16.
Strabo Cappadox 587, 590, 593, 611, 614,618,619,622,661,1369.

T.

Thales 1331.
Theodectes poëta 518.
Theodotus 1350.
Theophilus 1350.
Theophrastus de legibus 1345.
Theopompus 518,1351.
Thucydides 1331, 1336.
Timæus 1331,1351.
Timagenes 590,593,1369.
Tripolitici auctor 1351.

Z.

Zopyrion 1350.

ADDENDA ET EMENDANDA IN *JOSEPHO.*

T. *Textum notat*, V. *Verſionem*, N. *Notas*, M. *Marginem*. v. *Verſum*.

PAG. 3. v. 12. Potius lege ἐπιτρίψων. Ibid. v. ult. ὁμοίως. Pag. 4. 30. lege πρ. 10. 25. genus. 13. 16. adde in Verſione, *incenſis victimis*. 14. 4. V. tempeſtates. Ibid. 45. Chamas. 21. 47. in Not. f. 444. 23. 50. Not. o. 28. Pag. 27. verſ ult. ἀδιόδευτος. 32. 29. ſurriſerit] Vide Cl. *Fabricii* Cod. Apocr. V. T. p. 366. 32. v. pen. Not. l. leg. p. 23, 215. 42. 29. ἀπιέναι melius. 48. 21. ἀσυμπάθειαν malleem. 51. in Marginibus appone γ' ex una parte, & ex altera III. 57. 31. Vide *Caſaub.* contra *Baron.* p. 613. 58. 7. μηδὲν. 73. 5. in Chebrone] *Joſephum* contra *S. Bochart.* defendit *Fr. Spanhem.* in Hiſt. Jobi c. 11. 83. 22. ψιλοφρονεῖται] Vide *Heſych.* 87. 19. Πάχα] Vid. *Caſaub.* c. *Baron.* p. 462. p. 180 v. 42. Φάκα dicitur. 87. 34. Letopolim. 90. 6. ὦ. 91. 21. Vide *Relandi* Palæſtin. p. 277. 91. 19. ἐξαμισεῖς. vertitur *Senariis*. minus recte ut conſtat ex lib. VII. p. 216. Edit. *Baſ.* p. 92, ex Cod. *Vat.* lege in Summario libri ſect. 9. ὅτι πρωτολογίας περὶ μικρὸν τ' Μ. 93. 20. μόις. 104. 29. παρόχθη. 105. 8. Vid. ad Belli l. 1. c. 33. §. 2. 110. 34. Vid. *Reland.* de Spoliis Templi Hieroſol. p. 89. 113. 14. Illæ centum minæ conficiunt talentum, adeoque neceſſe eſt ut talentum valeat 450 lib. Monetæ *Anglicanæ*. Vid. *Prideaux* in Præf. ad Connex. p. 19. pr. Vol. 111. 26. lychnuchum. 117. 17. lychnuchi. Ibid. v. 23. Drachmas] i. e. quater novem denarios Mon. *Ang.* Videſis *Prid.* Præf. ad pr. Vol. p. 17. 120. 12. effulgebat ſplendor] V. *Phil. Jud.* de *Monarchia* l. 2. *Chryſoſt.* Hom. 37. adverſus Judæos, & *Auguſtin.* l. 2. Quæſt. ſup. Exodum. adde *Prideauxii* Connex. Hiſt. V. & N. T. part. 1. p. 154. &c. Ibid. 18. ducentis] Vid. *Caſaub.* c. *Baron.* p. 231. 129. 31. Εὗρε] cum grano ſalis accipiendum; quod *Moyſes* non invenerit, ſed à Deo didicerit hujuſce buccinæ confectionem. Vide Diſſertat. *Joan. D'outrein* de Tubis Argenteis, pag. 88. ad finem libri tertii Vide *Reland.* Palæſt. Sacr. pag. 277. 146. 46. Vide *Relandum* ubi ſupra pag. 576, 189. 26. eſt". 203. v. 29. in M. occiſus. 215. 25. ψυτόμενον] Vide *Suid.* in voce. Ibid. 36. ἐνεγγυᾶται] Vid. *Suidam* in voc. Ibid. 42. ἀνατρ. Videſis eundem *Suid.* 229. 31. Μαφθαΐ, alibi Μαφθῆ. 269. 34. Anchus. 277. pro γ'. ἀπὸ πολεμαίου, lege δ'. ἀπὸ πτολεμαίου, *n. e.* & pro δ'. ἀπὸ Δαυίδου, lego γ'. ἀπὸ Δαυίδου, *n. e.* mutatis ſc. loco & ordine, 279. 18. Jabilii. 317. 15. Ameſſam. 320. 40. τῇ μηδὶν] Vid. L. de Maccab. p. 1394. 335. 39. φυγλιὼ. 337. 43. Βηθλαίμης] Eſt qui malit Βηθλεμῆς. 338. 6. συνοικῶν Ib. 32. θηλέως. 339. 4. χαλκίας] Legendum forſan ex 3 Regum IV. 31. Χαλκόδης & Δαρδαῖος ἀπὸ Μάλαι. Ibid. in V. Ehanus] Αιμὰν & Ethan Davidis ψαλμῳδοὶ memorati 1 Chron. XV. 19. Ibid. 8. arboris] Vid. *Caſaub.* c. *Baron.* p. 647. Ibid. 14. admoto annulo] Vid. *Fabric.* Pſeudepigr. V. T. p. 1054. & *Borrichium* contra *Curingium* p. 21. Ibid. 48. N. *e.* πανηγυρίαις] Vid. *Blanc.* in D. E. p. 190. 340. 1. Σολομὼν] Hæ literæ Solomonis & Hirami habentur apud *Euſebium* in P. E. IX. 33, 34. Ex *Eupolemo* deſcriptæ erant; ſuis verbis hic exſcripſit *Joſephus*. Ibid. 23. χιδίαν] ἴσ. χιδίας. 342. 1. συμφύοντες. ib. N. f. ἐμπλῶν. 343. 9. ἀλύσεσι. 344. 14. αὐλῇ. 345. 24. τῷ τῷ] ἴσ. ἐξ ὧν μίαν τῷ τῷ Μανάσσου ἀφιγμένην ἀνήγαγεν ἀς τ' ναόν. 346. 26.] Vid. *L'Empereur* in Cod. Middoth, p. 5. 347. 32. ἀνέφερον] Eſt qui malit ἐπέφερον. 348. 1, &c. χαίρειν τ' ἐφοδὸν —— paulum aliter diſtingue & verſionem corrige. καὶ ἐξ οὐρανοῦ ἀρχαίου χαίρειν τ' ἐφοδὸν εἰδόμεν —— *& ex iis quæ tibimet condidiſti intelligimus cælum & aërem & terram & mare* ——. Sic melius & ſenſui & Grammaticæ conſulitur. Cl. *Ibbetſonus*. 350. 3. Ἀμφιόνους] ἴσ. Ἀμφιθρώσου, ut jungatur cum voce Ἀμφίονα. Ib 47. ἀπαθῆ παρόψιδος] Verterem, *immunem ſineret*, niſi *ſineret* exſtaret verſu ſuperiore; quomodo *Tacitus* Ann. III. 38. *injurias inultas ſinere*. Verti etiam poteſt, *neque populum* —— *impunitum* vel *inultum* prætermitteret. ea eſt enim vis verbi παρόψιδος. *Ibbetſon.* 352. in Not. *a*. Antea ἀπίλαυσεν, Ita *Samb.* —— 353. 19. defuncto autem Abibalo] Confer cum iſtis *Joſephum* contra Apionem, *Theophilum* ad Autol. p. 255. Edit. *Oxon. Syncellum* p. 182. & *Scaligerum* in Vett. Fragmentis, p. 5. Ibid. 20. παρ' αὐτῷ] illa deſunt apud Scaligerum. Ib. 21. ἐξεμισθ. Ib. 24. ἴσ τι] ἴσασι ſc. Ib. 25. Λιθῶνι] λιθόινα ξύλα ſc. Ib. 26. τῷ ναὸν] καινὸν ναὸν ſc. 357. 31. καὶ τοὺς ἄλλ. — *L.* Ibid. 39. ἐπιμάστιος] ἐπιμαστίους ὧν *a. n. r.* οἱ *i.* ας. ἵνα οἰκεῖν legiſſe videtur *Gelenius*, qui vertit, *libentius quam illa pateret largiens*. 364. v. penult. ἄρχ. 369. 34. ἀνθρώπους. 370. 47. pro τι leg. σι. 371. 25. φολὼν. 371. 4. τὰμιὰ. 372. 6. τὰμιὰ. 376. 1. διάπτυσιν. Ibid. v. ult. V. Samaleon. 378. 12. ἐφίσεων. Ib 23. ἀσωδιῶσιν. 379. 23. εἰρὼν. 380. 17. τάτων legit Vet. Interpres. 381. 4. μίσσων. 382. 18. καλδαίοντες] ἴσ. αὐτῷ κελ. 383. 19. in V. nudis pedibus] Vid. *Bynæum* de Calceis Hebræorum l. 2. c. 4. Ibid. v. 27. pro *Achabus* lege *Adadus*. 408. 33. ἐνδρομίτην] ἴσ. ἐνδρόμιον *L.* 424. in M. pro *Iſraëlitas* lege *Damaſcenos*. 426. 15. ἐπιτιμῶσιν. 427. 43. ἴσασιν. Ib. 34. κυδωνίαν. 428. v. 30. εἰρήνην μετ. 435. 13. ἰσχὺν, χεῖρα δὲ —— αὐτῷ —— ἀπογνῶναι] Ex Edit. *Baſ.* lecvicula cum mutatione lego ἰσχὺν. χεῖρα δὲ ἀφ' αὐτοῦ ἀπογνῶναι, ἀπὸ οἱ φίλοι —— *de ejus vita deſperarunt medici, neque vel minima ſpes amicis ſuperaret*. Ita unius literæ interpoſitione Grammaticæ legi ſervantur; & à vetori lectione vix receditur. *Ibbetſon.* 441. ad finem N. r. adde, & J. *A. Fabricium de* Pſeudepigraphis, p. 1117. 449. 29, 35. ἐπιμαίνεσθαι. 450. N. *a*. ad finem adde, & *Joannis Pearſonii* in Epiſt. ad *Dodwellum*. 453. 35. in V. l. *Carea*. 457. 31. βασιλεῖς. 459. 14. V. Nebuchodon. Vid. *Scalig.* in Prolegomenis ad lib. de E. T. p. 13, & notis ad Fragmenta Gr. p. 9. Ibid. 18. V. pro *quidam* l. *quibuſdam*. 460. 13. Iberiam] Fabuloſa iſta videntur *C. L'Empereur*. Ib. 35. Nabonandelus] Vid. eundem *L'Empereur* in Dan. p. 90. 464. 9. ἐπιστάντες τῷ βασιλεῖ] Lege ἐπιστάντες, quod proprie dicitur de Janitoribus, & aliis ad fores auſcultantibus, & reſponſa reddentibus iis qui adveniunt Act. XII. 13. ubi vid. Interpretes. *Ibbetſon.* Ibid. v. 20. ἀσυνέτους] Verſio *Epiphanii* ἀσυνέτους exprimit. Cæteris tamen, me judice, præferenda eſt lectio *Vat.* ἀσυνέτων, illis animum adverterent: neque quidem contemnenda prior lectio ἀσυνέτους, ſi pro αὐτοῖς legatur αὐτοὺς. certe ἀσυνέτους rejicienda. *Idem.* Ib. 36. in V. Turrim] Vid. *Prideaux* part. I. p. 163. & D. *Huetium* in D. E. p. 224. 471. 15. in Marg. adde γ', & ex adverſo III. Ib. v. ult. M. pone δ'. IV. 490. 42. V. Amalecitam] Vid. Huet. D. E. p. 196. 498. 19. ἀρχὴν. 500. 10. δημοσίᾳ. 501. 35. V. Sanaballeti. 503. 4. Ἰωδᾶου] Hic putatur eſſe *Jaddua* F. Jonathanis nominatus Nehemiæ XII. 11. Ib. N. g. Poſt *Vat.* adde, *& reſte*. 508. 38. τὸν τι νόμον] Nihil præter Pentateuchum tunc Græce verſum fuiſſe ex iſtis colligunt viri docti. & certe Græcus cæterorum librorum ſtylus arguit, eos, qui Ptol. Philadelphi rogatu Pentateuchum Moſis interpretati ſunt, reliquos libros ſacros non convertiſſe. *Pet.* Var. Lect. IV. 9. 509. 35. ἐτιμῶμεν. 520. 39. τάνυ. 524. 18. σπουδάσαν. Ibid. 44. ἀσώτως. 526. v. ult. ſi κίφωνα, ita recte *Baſ. Ibbetſon.* 530. 13. Ονιᾶς] Epiſtolæ hujus fit mentio in 1 Maccab. c. 12. v. 7. Vid. tamen *J. Scaliger.* in *Iſaiæ* l. 3. p. 332. & in *Euſeb.* p. 128. Ibid. 24. ἴσ. τύπον. 533. 3. Vid. *Reland.* de Spoliis Templi Hieroſ. p. 19. 535. 12. τῶν ἐπιστημίων] Male vertitur *doctrina*. De Mattathiæ enim *doctrina* nihil, de *liberis* multum habet Joſephus: neque unquam ἐπιστήμια ad doctrinam, ad liberos ſemper refertur. Ἐπιστήμαι certe (id enim eſt ἐπιστήμια) in magna parte felicitatis ponit *Ariſtoteles*; & apud Judæos potiſſimum honorifica fœcunditas, infamis ſterilitas. non numerum autem ſolummodo, ſed & indolem liberorum complectitur ἐπιστήμια, ſive ἐπιστασία, νόημα (ſc.) ἂν ἐξ ἀγαθῆ, ut ait *Ariſtot.* Rhetor. I. 22. Ed. *Sturm. Ibbetſon.* 547. 45. V. Heliopolitana] *Joſephum* de Onia erroris arguit D. *Hieronymus* in Comment. in Iſaiam, p. 132. Edit. *Bened.* 558. 20. ἀπίστησεν] Verſ. *convertit*. potius *effudit*. *Ibbet.* 562. 4. Ονίᾳ] De Onia vid. Hieronym. in Iſaiam, p. 182. Ed. *Ben.* 564. 30. αὐτοῖς] Vocem hanc in T. receptam minime oportuit; cum ſine dubio αὐτὸς vera ſit lectio, quæ in omnibus excepto *Hen.* habetur. firmant multa Joſephi loca. v. p. 598. v. 37. p. 671. appoſitiſſime etiam ad hunc locum p. 680. v. 26. δημοσιώμενος ὑπὲρ δυνάμεν αὐτὸν τι τῷ τὰς φίλας — neque unquam, quod ſcio, aliter, niſi forſan p. 694. v. 72. ἂν ἐκρίνας ἐδωρεῖτο; ubi tamen ſi ejuſdem *Hen.* auctoritate legatur αὐτὰς, ſibi conſtabit *Joſephus*. *Ibbetſon.* 568. 27. οὐκ] Negationem retinet & Textus Maccab. L. 1. c. 23. quidam tollunt 569. v. 39. ὑπεξελεῖν] ὑπεξελθεῖν eſt *perſequi, ulciſci, punire*, qui ſenſus huic loco optime convenit. *Ibbetſon.* 573. N. *. leg. prop. IV. c. 8. §. 10. &c. 575. in Argum. Marg. pro *Demetrium* leg. *Antiochum*. *Ibbes.* 571. 2. in V. quam regi acceptam deberet] potius, quam *mutuam à rege* acceptam deberet. *Idem.* 588. 7. V. *tradidiſſe*] Vel, *ex patrum continuata traditione*. Ib. v. ult. levicula mutatio neſcio quomodo commodiorem reddit ſenſum. ὃν εἶχεν ἐδόκει μάλιστα δὴ, τῇ πρώτῃ —. *Ibbetſon.* 589. v. penult. πεφεύγοτα] Editorum σεσώσμενα multum antepono huic lectioni, quæ forſan ex v. 44. irrepſit. Hominem prophetam male habuit, quod Antigonum *ſuperſtitem* i. e. ἀδιώβλ, nec, ut prædixerat, fato functum videret. 590. 46. λελυθὼς. 595. 9. ἀσυνεπίγαρον. 598. 32. ἡ ἄκρα φρουρὰ, ἣ ἡ Δαμασκηνῶν παραδίδωσιν — vel corrigenda diſtinctio — φρουρὰ τῆ ἡ Δαμασκηνῶν, παραδίδωσιν — vel, quod verius puto, legendum — ἡ ἄκρα φρουρὰ ἡ Δαμασκηνῶν, παραδ —. *Ibbetſon.* 599. N. *. ἡ Μανάου etiam in lib. *de Bello*. 603. 18.

V.

ADDENDA & EMENDANDA.

V. quæ. 607.20. V. centeſimæ] Vid. *Caſaub.* c. *Baron.* p.155. 615.38. V. ſublataque —] *Al.* & regnum, quod prius ſacerdotalis generis hominibus conferebatur, Honor plebeiorum virorum factum eſt. Herodis ſcilicet & ejus poſterorum. Vide Cl. Cleric. in Proleg. ad Hiſt. Eccleſ. p. 21. 618. 3. ἐπανίεχτην —— ſi veras *redire*, ἐπανίχρην cum cæteris legendum. *Ibbeſon.* 620 45. V. Melle conditum] Mellis natura eſt, ut corpora non ſinat computreſcere. *Plin. Nat. Hiſt.* XIV. 13. 622. v. penult. *Hyrcano*] In libro *de Bello Jud.* 1°. Antipatro hoc conceſſit. 623. 13. *σύμβολον ἢ συμμαχίαν χαραξάμενον*] Iſta delenda cenſet *Scaliger*. 624.38 V. lege *ſe ſolum* accingebat. Ibid. 43. quindecim] Quid mirum (inquit *Noldius* p. 59.] cum etiam infra eam ætatem, *Alexander Severus*, adhuc puer, in imperio, &c. Vide *Prideaux*. 634 18. Παρέμβ. ἴσ. Δαυιδικ. ——. 635.13. V. acta Publica] Vide *Grotium* in 1 Maccab. c. 12. & *Huet.* in D. E. p. 96. 639. v. 2. pro *Elix* lege *Felix*, & mox *Felicem*. 643. 20. ὑπ. 644 7. V. lege, *legatus ires*. 645. 6. V. filiæ] dele, ſi lubet. 647. 9. ἀναπαυχθεὶς —— vetſ. *repulſus*. potius *recedens, diſcedens*. 649.13. Γαΐου] *Knii* legendum eſſe oſtendit *Teinardus* in Proleg. ad *Harm. E.* p. 9. 650. 4. V. Ventidius. Ibid. 47. V. privari. Ibid. v. pen. *Antigonus*] Vide p. 992. 651. 23. quarum. 655.49. V. ex ſupervacaneo] tanquam viribus ſuperiorem. 657. pone in M. ω'. & ex adverſ. XXVIII. 663. v. 35. πίμπω τ' π —— Quid ſi mutata paulum diſtinctione legatur, πίμπω τ' παῖδα, σὺν ὠφετηρίᾳ σφετεροῖς, ἃ μὴ —— *ut mitteret puerum, honeſtatis gratia audens, niſi* —— 670. 20. παραπίψασα. 671. in M. pro *Antonius Cleopatr.* lege *Herodes* ——. 680. 40. ὑπαπίπτων] an ἐξαπίζων prout in *de Bello*. 686. 36. Vide *Grotium* ad Matth. c. 5. v. 31. 689. 7. V. *leg.* latitudine. Ibid. 19. l. placidiſſimo. Ibid. 39. διαδεκαετίαν] Scr. διακοσίων χρόνων. Vide ad l. XV. c. 5. 696. 9. Ζωπύρου] Hic forſan ille eſt cujus meminit *Strabo* l. 16. p 756. Ed. *Pariſ.* Ibid. 10. V. reditus. Ibid. v. 14. lege πλανήτους. 697. 32. Rectius *Hen.* ἰμάθιον. 698. 15. πηγὴν] Vide *Noldium* p. 274. & *Reland.* in P. S 922. P. 699. v. 29. ἐ ἀν' αὐτὸν ἐργῶν ὑπ—] Verſ. *de te pœnas ob iſta ſumet*, potius *pœna ob iſta in manebunt*. vel totam periodum ſic verterem — *Hæc autem Deum non latuere, pœna ob iſta ſuis vitæ finem in te immiſſa monebunt*. dele itaque comma poſt βίᾳ. *Ibbes.* 707.19. ἴσπα] ἰσ. ἔσπα. Ib. v. 43. Vide *Philonem Jud.* in Legatione ad Cajum, p. 1033. 709. 35. παίρεσις. 710. 10. πνῶν ἡλικιῶν ὑπερίζοντας. *Gall.* Ibid. 20. βεβαιῶν —— λάθ — *G.* Ibid. 39. pro τ', *G.* leg. καὶ. Ibid. v. ult. ἐπαίνων] an ἐπαίνων ἢ ψόγων. 711. 1. pro ἢ *G.* hab. καὶ. Ibid. 7. ἀεργὸν] ἀεργὸν. Ibid. N. l. ἐπαμμώνιον *G.* Ibid. ἐμοῦ Edd. præfert *Ibbeſon.* 714. 41. Poſt ἐπ' ἐπιόντας *G.* addit μὴν. Ib. 44. V. Poſt] L. Poſtquam annos X. res Aſiæ adminiſtraſſet. Ib. T. Ἀρχέλαον ἢ ὃν *G.* Ibid. N. n. Vide *Caſaub.* c. *Baron.* p. 136. 715.40. ἀλάτλαν *Gall.* Ibid. 42. μέσας deeſt *Gall.* Ibid. N. d. leg. Ita *Vat.* & *Gall.* 716. 28. χαιτὴν] χαίτην *Gall.* 717. 2. in M. adde, *Alexandri Oratio*. Ibid. 15. κρόνιον *Gall.* 718. 5. σύμμαχος. 719. v. ult. Σαββατὰ] τὴν μεταμελόμενον εἰς τὸ μὴ πολεμεῖν Καισάρεσι ἐπιτρέψαι ἢ κρατῆσαι Ἰουδαίων. *Philo* in Legat. ad Cajum, 1034. 720.2. ἐπιγνοὺς. Ibid. N. g. Vide quæ habet *Caſaub.* ad *Suet.* p. 291. 722.43. ἰουδαίους. Ib. v. ult. σαββατείοις] σαββατεῖον videtur Synagoga eſſe, in quam viri & feminæ communiter (unde nomen ſuum habet) ſolebant convenire; διδασκεῖα vero ſcholæ publicæ, in quibus ſapientiæ ſtudioſi eruditebantur & exercebantur. *Kitringa* de Synagog. 725. 9. V. Nam cum] *Nimo cum vivente illo & regnante ſcribatur, regique, cujus gratiam magni faciebat, obſecutus eſt, eaque tantum attigit, quæ ad ipſius gloriam pertinerent* — *Grot.* in Epiſt. p. 49. Ibid. 33. ἐὰν μὴν. 729. 11. ἔτι ὕστερα ὄντας] *fidem non manſuram* vertit *Noldius* in *Hiſt. Idum.* p. 121, 122. qui negat puellam hanc Herode pregnatam. Ib. 36. ἀπηγορευκέναι] Non de *abdicatis* dici puto ἀπηγορευκέναι, niſi addito ἀρχὴν vel tale quid. verto itaque, *minus*, *Herodem omnem vitæ longioris ſpem abjiciſſe, utpote ætate provectum*, &c. multo autem facilius fluxiſſet ſenſus ſi legeretur, ἀφεῖτο ἂν ἀπηγορευκότα τοῦ ζῆν, ἐ ἀπηγορεύσαντος ——. *Ibbeſon.* Ibid. 13. ἀλείβων. 730. 12. V. habant. 731. 17. δεῖ σωτῆ. 734. 35. ἀπ. 735. 12. ἐᾶσθ. atque ita *Bunt.* *Ibbeſon.* 737. 45. χαιρεῖν. 739. 23. Γλαφύραν. 744. 2,30. τοῦ ἀπὸ Ibid. 21. ἀπαν. Ibid. 48. τὸ δὲ ἀναίδημα ἐξαπίνης ἢ παρῆν] Verto, *rerum enim imperitia mala decori magiſtra*, ut ſumatur γυμνασίου —— Si ad Teronem —— referatur, ſic. potius, —— *gravarum enim imperitia à decoro deflexit*. doctiſſ. *Ibbeſonus*. 745. 27. τριακόσιοι] Verſ. *triginta*: verum τριακόσιοι eſt *trecenti*. Ibid. in M. pro *Typhon* leg. *Teron*. 750. 1. βουλόμενος. Ib. v. 21. ἦλθες ἐπὶς μήτρ] Verſ. *avus maternus*, ſed ἦλθ eſt *avunculus* non *avus*, vel potius nomen generale & patruum & avunculum complectens. Vid. Juſt. Inſtit. L. III. Tit. VI. §. 3. *Ibbeſon.* 751. 22. V. Matrem] Sc. *Doridem*. Vid. etiam *Petis.* tom. 4. 121. Ibid. 24. ἀνεψιὰ —— Sororis filia è *Zonara*, qui per ἐξαδέλφην exponit. Verum per ἐξαδέλφην videtur intelligi non *ſororis filia* ſed *conſobrina*, vel *patruelis* quo ſenſu interpretatur *Phrynich.* *Ibbeſon.* 753. 12. ὕστατον] ἱερώτατον in primo de *Bello*. Ibid. v. 29. Sic diſtingue φιλίᾳ πράσσειν, μὴ ——. Ib. 38. *Femina*] Gynecæum nempe Herodis. Ib. 38. V. *cauti*, & *ad aperte bellandum* —— *prompti*, quæ non bene conveniunt; cauti enim aperta vi fere abſtinent, niſi commoda ſe obtulerit occaſio. Totam periodum ſic verto. *Homines regibus reſiſtendum maxime validi, circumſpecti utpote, data etiam occaſione ad aperte bellandum ſe-*

dendumque prompti. Ibbeſon. Ibid. v. 4. V. credebantur enim — *futura ſcire ex afflatu divino*, fortaſſe, *eis autem conceſſa eſt futuri cognitio ex afflatu divino*, qui ſenſus verbi προνοίας frequens D. Paulo. Sic Rom. III. 2. ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, & alibi. *Idem.* 755. 44. ἐπαθὲς. 757. 7. V. *ne in minimam* — potius *nec in minimam*. *Id.* 758. in Mar. pro *Theophilum* leg. *Matthiam*. Ib. 20 V. comparatis] & comparabat. vid. l. 1. de *Bello*. 759.24. V. leg. *Varium omnia audiverum*. Ib. v. 45. αὐτὸς ὠλαφέρετο ——. V. *de filiis ſuis conqueri aggreditur, per quos tot infortunia perpeſſus*; potius, *ſuam ipſius in liberis procreandis fortunam defluvit, per quos tot calamitates perpeſſus* ——. *Ibbeſon.* 762. 27. Idem V. Cl. τὸ aſtibus improbat. 763. 39. V. nulli. 765. 29. ἐπιζητῶ] Lege ἐπιζητοῦντο cum *Bunt.* *Ibbeſon.* 766. 10. V. — nam] Leg. *nam propter audaciam ipſius, & eorum effectionem, quæ lex vetabat, cum alia ei contigiſſe, quibus præter communem hominum morem vexatus fuerat, tum etiam hunc morbum*. Ib. 10. T. αὐτῶν] αὐτῷ ἢ φ ſcr. *Caſaub.* Ibid. 31. μυσῶπα. 768. 12. ἔσχον ſpatium inter umbilicum & pubem —, quod aliter ὑπογάστριον dicitur *Pollux*. Onom. l. 2. §. 170. 769. v. ult. περιλίψαντες. 770. 30. ἐπὶ τοὺς συγγενεῖς] *Epiphan.* *Joſephi* ſic verba vertit, *aiſpoſuis autem de cæteris ſuis conſanguineis atque cognatis*, unde ſuſpicatur *Caſaub.* (in Exerc. c. *Baron.* p. 282. Edit. *Lond.*) legendum eſſe, ἐπὶ τοὺς ἐξ αἵματος ἢ συγγενεῖς ὄντας αὐτῷ. *quicunque ſanguine juncti erant aut cognatione.* Phraſis ἐξ αἵματος occurrit apud *Origenem* c. *Celſum* p 35. Ed. *Cant.* Ibid. 39, 40. ἴσασιν, πρόσεστιν. 771. 31. αὐτῶν] ἐπιβάλλει ſupplet *Caſaub.* 772. 14. ἐ τοὺς —] ἐπὶ τοὺς αὐτόχειρας ἀνῆρε ἐπεξέπεμψε. *Caſaub.* Ibid. 39. ἐπέβλεν. Ibid. N. i. — ἴσως ἢ ἔτυχε. malit *Caſaub.* 773. 7. δόλῳ.] δόλῳ ἁλοὺς ἀπέτρεψε τὴν. *Idem.* Ib. 26. Πάσχα. Ibid. v. 29. ὡς] ὅσα *Caſaub.* Ibid. v. pen. V. leg. *pauci vulnerati effugerunt*. 775. v. 25, 26. ἐπέπεμψε τὸ Καισάρος ἀξίωμα περὶ αὐτῶ ἐπ χειρῶν —. Emendationem licet non reprehendam, verſionem tamen minus probo. an ἀξίωμα *ignore* ſignificet, mihi non compertum; certe ex analogia idem quod ἀξιόω, i. e. *dijudico, cognoſco, inquiro, ſtatuo* ſignificat, quem ſenſum poſtulat hic locus: ſic igitur verte, *Injuriam facit Cæſari, in cauſæ ipſius cognitione*, vel *examine*, *jam verſata*. Injuria erat, judicio nondum finito, auctoritatem ad ſe, non pertinentem arripere. *Ibbeſon.* Ibid. v. 39. πόθεν τε τοῦ ἐπὶ τῷ π.] Legendum ſine dubio ἢ ἐπὶ τῷ πατρὶ. *Idem.* 777. 4, 5. ἐδὲν γὸ ὅ, τι μὴ ἐ μὴ γνώμης] Senſus videtur eſſe, *dibil enim eorum eſſe quæ injuſtitiæ inſimulantur, quin ipſis auctoribus ſit factum*. *Idem.* 780.31. μὴ τυχόντα ἐπιτροφῆς χαραξάμενος] Verto, *niſi maturæ curæ ſuiſſet adhibita*. ἐπιτροφὴ enim non ſolum eſt *animadverſio*, ſed ſæpius *cura*. *Ni maturo ſubventum foret*, diceret *Tacitus*. *Idem.* 785.19,20. *data*, εἰ — reddebant. Ib 37. pro *auri* leg. *argenti*. Ibid. ad finem N. f. adde, Vide etiam *Caſaub.* c. *Baron.* p. 239, 240. Ibid. v. 37. μυεσιδῶν] Lege μναιδίοις cum *Bunt.* 781. N. d. vide etiam *Caſaub.* c. *Baron.* p. 218. 789. 29. V. Cæterum] Potius, *ut regione quæ ſub Archelai ditione — fuerat vallibus Syriæ contributa, mittitur Quirinus à Cæſare, vir Conſularis, tribusi penſitationem cenſu habito taxaturus, & ipſum Archelai venditurus domum*. Hac de vide *Peſſini* Spicilegium Evangel. §. XXIV. 790. In lib. 18. Summario. n. 11. leg. Herodes Tetrarcha. 791. in M. p. *Quirinus* leg. *Quirinius*, & p. etiam 754. Ibid. 7. V. per — omnes] *al.* percurrit omnes magiſtratus, ut fuerit etiam Conſul. Ibid. v. 9. διανεύσεν] Vide *Huet.* in D. E. p. 392. 792, 32. τοῖς ἐναλλάξιν] an, *hominibus cum ſeditione concitatis*? vel *in eandem ſeditionem concitatibus*. Ibid. 33. ἐπεισαγ. Ibid. 34. V. *Sadducæi*. 793 2. V. ratio] *doctrina eorum, vel ſecta*. Ibid. v. 9. ἀναίνει] ἀναίνει malit *Joan. Clericus* in Prolegom. ad Hiſt. Eccleſ. p. 7. Ibid. v. 14. τῇ δ' αὐτοῦ] Vide ejuſdem *Clerici* Proleg. p. 11. Ibid. v. 24. V. virtuti tribuunt] lege, *præclarum ducunt*. Ibid. v. 34. V. Sacra] Vertendum, *in ſacrificiis ſacrificia peragunt*, i. e. ſeſe ipſos Deo vovebant & conſecrabant, & hoc eſt quod *Philo* dicit p. 676. *ſummâ religione Deo ſervitum, non maſſando victimas, ſed ſuas mentes componendo ad ſanctimoniam*. Vide *Cuperum* in Epiſt. ad *D'outr.* ſub finem Differt. *D'outr.* de *Evangelio* p. 394. Vide etiam *Petis.* in Var. Lect. p. 203. 795. N. n. *Epiphan.* quibus accedit *Tacitus*. 796. v. pen. τὰς ὕρας, lege τὰς ἄρας & verte *ad fines*, ſi *montes* vertas τὰ ὄρη legendum. *Ibbeſonus*. 792. 32. V. Cæſaris Effigiem] Vide *Nicephor. Calliſt.* p. 149. Ibid. 34. V. pro *habere* lege *facere*. 798.17. ἀναπλάσαι] Verſ. *ficus*. ſed *ſiſtes* vel *cheves* potius ſignificat vox Græca. *Ibbeſonus*. Ibid. v. 30. Verſ. *pellexit*. Melius *Epiphanius*, *ſibi adjunxit*. *Idem*. Ibid. in N. ſæpe Κεφᾶς mendoſe pro Χεφᾶς. 499. 10. ἀλλὰ μὴν. 802. in M. *Jonathas Pontifex*, *in locum Caiphæ ſubſtitutus*. Ibid. v. 12. ἐπιτιθέμενοι] τίνα addit *Caſaub.* Ibid. v. 14. ὥστε] τὴν δεκαπρωτίαν λαμβάνει τὸν ἕ . . . . πρεσβύτερον ἀδελφὸν τοιοῦτον ἕ ὁμ. *Caſ.* ex *Euſ.* in D. E. l. 8. 803. N. γ. Vide *Caſaub.* c. *Baron.* p. 155. 805. 3. Juxta Cod. Regium vet. verſionis, *trigeſimo ſecundo*. ſed à vulgata ſcriptura ſtat ratio temporum. 805.30. μιξοπαλῶν. 806. 44. Ἀεμπρώνιος. 807. 11. V. Sampſigerami. 818. 14. — ἀποκαλεῖν. Ibid. v. 18. lege διαίνων, τοῦ —. 809. 38. V. pro *filio* leg. *fiſco*. 819. 46. V. Berenice. 815. 44. καθαμιλλώμενος φρονήμασι ἢ θεῷ ἀναλαμβάνων — hujus loci verſionem non aſſequor. itaque & mihi lubet experiri. verto, *ſperans fore ut in hoc ejus artificio connivaret Deus*. ad verbum, *ut hoc ejus artificium negligeret Deus*, i. e. *huic ſe non interponeret, nec impediret, quo minus optatum haberet eventum*. ut φρονήμασι ſumatur pro φρονήμασιν. *Ibbeſonus*. 816. 17. τῷ πατροφόνῳ —] Verſ. *ad eas quæ feliciter evenerant vitam exigens*, quæ perſpicuum non fundunt ſenſum. videtur etiam

ADDENDA & EMENDANDA.

prior lectio levicula cum mutatione defendi poſſe. ἢ τοιαῦτα διάθεμα αὐτῇ, μαζόνως τ' εἰς τόδε ἀναπεφῦσθαι ἰσχύσας, ἐξηγμένος. Sic lego mutato ſolum τόδε in τόδε, & verto, *illius virtutes prolixius etiam iis, qui ad hoc vitæ genus ſe ſponte contulerant, laudans & extollens.* neſcio tamen an ἐξηγμένος in ἐξηρμένος non ſit mutandum. *Ibbeſon.* 817. 21. κρινοῦσι] videtur κρίνουσι legi debere. *Idem.* 818. 9. Ἰρυλῶν] lege Ἰρυμῶν cum *Gall. Id.* 819. 22. Δημοσθενικόν. Ibid. N. v. 4. φόβου. 822. 39. ὥρας ἄσης *Joſephus* in hac narratione quædam habet contraria iis quæ tradit *Philo*, p. 1028. *J. Clericus.* 824. v. ult. Καίσαρος. 825. 46. ἀναιρεπῆς] ἴσ. ἀναίρετος. 828 35. σωφρὸς. 829. 36. τὸ λάπτιόν τι ὕδωρ —] verſionem paululum immutatam vellem: *ut quæ tum in eo eſſent ut deficerent, & quod præcaret res ad defectionem ſpectare, in illos jam expeditionem ſuſcepturos eſſet. Ibbet.* 832. 35. ὄνον] Vide *Suidam* voc. ὀνῶ. 833. 1. ἀναφορίδ.] Vide *Suidam* voc. ἀναφορίδιον. ἴσ. ἀποφορὰν refugium, Vid. p. 849. v. 38. Ibid. 8. ἀγαπᾶν. 834. 36. τωὐτὸν. 835. Κτησιφῶντα] Videſis *Strabonem.* 840 N. v. 2. perpenſa. 841. 11. ωὐτοὶ. 842. 12. V. ſereret. Ibid. T. 11. ἐπιφυμένῳ. 844. 44. vel ἡμῖν legendum, vel corrigenda verſio. *Ibbeſon.* 845. 19. ἔζοντο. 849. 39. βάδιον. 862. 43. ἡμερώσας. 863. 7. πρὸς. 865. 8, 9. ἢ ζωῆτιν μὲ, τηλικᾶτ' ὢν Μάρκος —— Verſ. *& hanc quidem Agrippa (nam moritur Marcus Alexandri filius) virginem ſibi vendicans.* Sed ſic diſtinguendum, ἢ τωὐτὴν μὲ, τηλικᾶτ' ὢν Μάρκος ὁ δ' Ἀλεξάνδρου υἱὸς παρθένον λαβὼν, ἀδελφῇ —— (*nam moritur Marcus Alexandri F. qui virginem duxerat*) *Uſſerius* quidem ad annum Chriſti 41. p. 641. cum verſione facit, & ait Marcum, cui deſponſa fuit Berenice, ante nuptias defunctum. verum ſola *Joſephi* auctoritate nititur, cujus verbis vim facit; cum expreſſe dicat *Joſephus* verſu ſuperiore — αὐτῇ ὡὸς Βερενίκην — γαμεῖ. *Ibbeſon.* 870. 47. Vide *Lipſium*, vol. 3 p. 898. 873. 26. ἐπὶ τ' τέγων] V. *ſuper tectis.* verum τέγος Græcis etiam eſt lupanar, πορνεῖον (vide *Valeſ.* in *Euſ.* H. E. II. 13.) quo ſenſu hic ſumi videtur. *Ibbeſon.* 878. 13. V. Cantheram] veriſimile Simonem Cantheræ fuiſſe reſtitutum. 879. M. n. 3. pro *arcis* lege *arcæ.* 881. 33. πεζὸν ὄντ@] potius πεζὸντ@. *Ibbeſon.* 884. 25. μισησάντων. 985. 40. ὑπερπετυσμένην. 899 4. T. ἀναπολιλῶ] τοῦτον malint nonnulli. vide *Grotium* ad Joh X. 22. Ibid. 4. V. porticum. Ibid. 20. Confer *Hegeſippum* II. 13. p. 294. Ed. *Colon.* 900. 7. πτερυγοειδὲς] πτερυγοειδὲς Vet. Interp. 901. 24. ἀλλά τινας, — vide *Euſeb.* l. 8. D. E. Ibid. 30 φοῦνδοις] δίδυμος *Euſeb.* Ib. 35. ἱερὸν] Ἀρχαῖον *Euſeb.* Ibid. 35, 36. τὸν ἀρχὸν] τὸν Ἰουδαίων βασιλείαν *Euſeb.* 903. 31. κατὰ] Ita *Voſſ.* 907. 28. παραζωσάμενος] annotatum ad hoc verbum dele. 922. M. n. 2. pro *Gamala* lege *Gamalis.* Ibid. v. 38. ὑπεδῶν. 928. 4. πρὸς τὴν. 932. 38. ἐρημίαν. 935. 16. ὑπεξεπῶς — lege ὑπεξεπτῶς. longe aliud ſignificat ὑπεξεπῶς, quam quod vulgo convenit. *Ibbeſonus.* Ibid. 31. ἐπιπολίμῳ. 940. 45. ὀρμῶσας. 954 M. n. 1. pro *Latine* lege *Græce.* Ibid. 5. ὠσφύρισμὸν] ὠσφυρισμὸν *Caſ.* Ibid. 32, 33. ἐπιφανυσαμένους] κατεφρονημένους *Id.* Ibid. 45. αὐτοὺς] Legit *Lowthius*, αὐτοὶ ἐδέξαντο. 955. 13. λίγμου] λεχμῶνος *Caſ.* Ibid. 32. V. tantum illis] *tantum eorum viribus cedunt, quantum inſtituto. L.* Ibid. 34. V. cum] *ubi etiam illud ipſum quod interfuiſſent rebus geſtis, præclari operis ſpem faciebat, L.* Ibid. 38. σωιζόμενον malit *Caſ.* 956. v. ult. λαοδικίνητα] ἀναδεικνύντα. *Id.* 959. 21. ἐπποῖς] ἐπποῖον *Id.* Ibid. 38. πλὴν δ' δικεῖν *Id.* Ibid. 43. Γαφιλᾶν *Id.* 960. 27. ἐπιδίμιον *Id.* Ibid. 29. V. ſatiare] *exorare* vel *flectere.* Ibid. 30. Κυδαῖον *Caſaub.* 961. 12. ὑπὸ *Id.* Ibid. 29. poſt μητρὸς idem addit αὐτῆ. Ibid. 42. *Id.* legit ὑφιλάρχῳ@. 968. v. 1. ἐπιθήτην *Id.* Ibid. μὴ τριακόσια ἐδιαμάχοντο ἐν ἵππ@ *Idem.* 965. 23. Agrippias. 966. 21. παράδεξον *Caſ.* Ibid. 36. πατροφωνὸς *Idem.* 967. 10. ἀνίκητος *Id.* 972. 15. ὑγὸν *Idem.* Ibid. 35. περὶ τ' βωμῶν *Id.* 974. 14, 15. οἱ ὁ Ἀρεν] ἢ χρεὼν ἦν *Caſ.* Ibid. 15. τίτῳ *Id.* Ibid. 24. V. niſi *Gab.*] *niſi Gabinius in Syriam miſſus, ut Scauro ſuccederet. Joſephum* hallucinari putat *Caſ.* c. *Baron.* p. 132. ut apparet ex *Appiano* & ratione temporum. 976. 5. pro ἀντὶ — *Caſ.* legit αὐτὸ. Ib. v. 8. ὃς ἱππαρ. malit *Lowthius*, & ad Gabinium refert. 978. 14. V. ille] *hoſtes enim ſibi oppoſitos devicit lævum cornu tenens. L.* 681. V. 34. Marcus] *advenit ex Italia Sexto Succeſſor Marcus.* Ibid. N. v. 22. poſt p. 120. adde, & p. 133. 982. 18. ἡῆς αὐτῆ *Caſ.* 984. 24. V. Erat] Potius, *Erat autem Herodes quidem apud Fabium Damaſci Præfectum.* Sic p. 639. v. 4. τὸ Δαμασκῆ φρουροῦντα Damaſci præfectum. 985. 41. poſt τετραρχοῦντος *Caſ.* addit τολμῶντα. Ib. 47. ἴτζουσι] *Caſ.* ἰσχύουσι. 986. 7. Vide *Pagi* Critic. vol. 1. p. 219. & *Noldium* p. 234. 987. 18. τὰς ἐπιβουλὰς *Caſ.* Ibid. πᾶσιν *Idem.* Ibid. 40. pro Παζῆνα *Idem* leg. πάντων. 988. 9. V. filia Mariamne] Potius erat Mariamnes mater. Confer lib. 14. Antt. c. 13. n. 6. ea Alexandra vocabatur. v. lib. 15. c. 6. n. 5. Ibid. 8. T. ἀφορὴν ἡ *Caſaub.* Ibid. 39 δύο *Idem.* 992. 14. V. * & quidem] Et quidem oppidum Muſada propoſitum his erat, certamen omnium maxime neceſſarium. *Caſ.* ad *Polyb.* p. 47. *Joſephus* eleganter operis faciendi vel facti ſummam appellare ſolet ἐργασίαν. *Ibid.* v. ult. lege *de mœnibus.* 993. M. n. 4. pro *Judæam* lege *Idumæam.* 994. v. ult. an ὑποχωρεῖν *ad ipſum ſe recipere.* 997. 16. πρέσβεντας *Caſ.* 999. 20. ἐπιδεικνυτο *Id.* Ibid. 28. Θεοδότῳ] ἴσ. Θεοδοτίῳ, q. Deiformiorem. 1001. 26. κτησίτιον *Caſ.* Ib. 43. Vide *Stanleium* ad *Æſchylum*, p. 850. 1004. 26. ἀφὴν *Caſ.* 1007. 23. ἀφέσιον *Id.* Ibid 23. Vide p. 698. 1008. 33. V. appellentibus diverſoria] *ad rerum advectarum receptaculum.* Cl. *Lowthius.* 1043. in ſummario lib. I II. n. 2. Δημ τ' αὐτὸν *Vat.* Ib. n. 3. ὑπατικὰ *Vat.* 1044 n. 8. ἐπὶ Καίσαρα *Vat.* Ib. n. 12. ἐπαίζοντας *Vat.* ἐ Φαρισαίων *Id.* Ib. n. 15. οὖν ἐδίχθη. *Idem.* Ib. n. 18. ἐκφέρεται τ' ὅλον. 1045. n. 20. V. circiter decies mille. Ib. n. 22. τῇ ϛ Ἀγρ. *Vat.* 1046. v. 3. ἐπιμεμενήκατε συμβόλου *Vat.* Ib. n. 29 ἐκκρέουσιν V. Ib. n. 31. κατ' Ἀλεξάνδρειαν. Ibid. n. 33. V. *Cæſarenſes.* Ib. T. ἀφ' ἡς χώρας *Vat.* Ib. n. 41. ἑαυτῶν *Vat. Id.* ibid. ἅλως τι. 1063. 17. τὸ ἀκόντιον] Inter τὸ & ἀκόντιον σ'. intercidiſſe exiſtimat *Petitus* in *Var. Lect.* p. 204 *ſc. invitis ſex è novem qui adſunt.* 1077. 16. ἐπιστασίαν *Caſ.* 1087 N. v. 3. pro *cis Iſtrum* lege *trans Iſtrum.* 1088. 27. V. octo menſibus] Vide *Lipſium* de Magnitudine Rom. II. 10. Ib. 45. V. pendit. 1095. N. v. 2. Γεδανῖτα *Bod.* quod forſan rectum. vide *Relandum* in Palæſtin. S. p. 199. 1096. 30. Σκυθοπολίτης. Ibid. 31. V. diſſimulantes] Forte, *inſcantes illorum fidem.* 1097. 33. V. audaciſſimos] *audaciores — è medio — formidandos animum carcere detinebant.* 1100. 27. V. Ceſtius Gallum] an *Ceſtium Gallum*? 1103. 10, 11. Vide *Savilii* Notas ad *Tacitum*, p. 115. Ed. *Ang.* 1104. 26. V. *Bethora.* 1105. ἰουστος ὡὸς Γαλλι@] Inde forſan conflatus Hiſtoricus. 1116. n. 23 ἀφοδήσειν in MSS. ſubaud. πόλιν. 1119 44. τρίτον ἀδελφὸν] Vide *Ph. Berterii* Pithanon Diatrib. 2. p. 147. 1127. 35. Γαλὶ] *Caſ.* lege Γάλλιον. 1139. 22. V. *magna multitudine* concluſi. 1140. 39. τὴ ἰσθμὸν] illa τὴ ἰσθμὸν deleri jubet *Toinardus.* 1150 2. μαγίστ. 1154. 19. ναὶ λέγω. 1156. 17. Δημ μίσους] Forſan Δημ μίσους. 1183. 38. V. quidem. 1184. 39. ἐκκόπτουσι. 1185. 10. Δημοφείλιον τὸν Ζαχαῖον] Vide *Huet.* in D. E. p. 253. 1186. 22. Γαλιλαῖον] *Baſ. Ed.* habet Γαλιλαῖον. 1195. 23. ἀνδρωγῦς] ἀνδρωδεῖς *Baſ.* 1203. 24. V. vociferabantur. 1214. 24. V. *poſt* ſeptum] *Al.* à tergo ſepti (interioris) contra exhedram occidentalem, qua ſolum parte erigi poterant; reliquæ enim partes gradibus erant à longinquo occupatæ. Vide App. ad Bibl. Polyglott. p. 31. 1226. 29. μὲ ταῖς ϛ μυλαῖν —] *Sic vertendum, Porticus autem poſt portas —.* Vide Appar ad B. Polyg. ubi ſupra. 1266. 7. τὰ δ' — ὑποδήματα] Videſis *Baldwinum* de Calceis Antiquis c. 13. & *Nigronum* de Caliga. c. 4. 1283. 20. λάθ' ἡ χάρις] haud facile, inquit *Hunius*, intelligas utrum dictio αὐτῶν — dictioni χάρις an voci τὰ adjungenda Sit. Dem. Evang. pr. VIII. §. XXII. 1291. 18. ὁμόφυλον] *Contribules.* Judæi nim. licet non indigenæ; ſed multi ex aliis regionibus, *Helleniſtæ. Barlæus.* 1298. n. 37. V. dele *illic.* 1307. 30. Οὐιτελλιανῶ] ἴσ. Οὐιτελλίοις. 1308. 33. αὖτις φλογὶ —] Videſis *Lambecium* in Comment. de Biblioth. *Vindob.* l. 2. c. 7. p. 566. 1318. 35. ἀφόβλ@] ὑποβλ@. 1329. 9. βλασφημίαις. 1330. 41. V. pro Homerica, lege Homeri. 1334. 43. V. pro *& Rex ipſe*, leg. *idemque rex.* 1346. 14, 15. ϛ ἔθνους ἡμῶν] fallitur *Joſ.* de Judæis enim non loquitur. *Barlæus.* Vide & *Cunæum.* 1350. 2. Συρίαν. 1389. 15. vide *Tertull.* Apol. c. 16. 1399. 43. Quid ſi μείζον πάθοιν Ελασίαμ. 1407. 27. ἡμερώσεται] Nonnemo legit ἡμερώσῃς. Ib. 35. ἐναγναμένην] Quidam legend. conjicit ἐναγκαλίζω. 1408. 33. καρπίας] alludit forte ad Gen. 22. & Hiſtoriam de immolando Iſaaco. 1409. 24. γυναικὸς] F. γυναίκας. Ibid. 50. Ὡς ἄλλῳ — ὂν —. Anonymus ex conjectura ad oram Ed. *Baſ.* in Bibl. Coll. Reg. Oxon. Alicubi male *inquiebat* & *inquiit*, pro *inquit*, occurrunt; quæ mihi vel correctori ad Grammatices leges parum attendenti exciderunt.

P. 555. v. 10. ἐπφὺς τοῖς Ἰουδαίοις, *adhæſere Judæis*, i. e. eos urſere, & infectati ſunt. Sic דבק Hebræis. in vernacula etiam lingua ſimilis locutio. *Ibbeſon.* P. 733. in Summario Capitis IX. lege, ϛ ὡς Ἡρώδης, ἀγαθύνω@ αὐτῷ Καίσαρ@, ἔγνω ὡς Ῥώμῃ Νικόλαον πέμψαι. *Utque Herodes, ipſum habens Cæſarem, Nicolaum Romam mittere decrevit.*

SUB-

SUBSCRIBERS
To *JOSEPHUS.*

Thoſe with an Aſterisk before their Names ſubſcribed for the large Paper.

A.

ACTON (Edward) LL. B. Rector of Langton in the Iſle of Purbeck.
Adams (Fitz-Herbert) D. D. Rector of Lincoln College Oxon. deceaſed.
Adams (Sam.) M. A. late Fellow of Exeter Coll. Oxon.
Adderly (Rob.) D. D. Fellow of All-Souls College Oxon. deceaſed.
Mr. Aldworth near Wantage in Berks.
Mr. Allen, Fellow of Merton College.
Allen (Tho.) Rector of Murſton in Kent.
Allyn (Richard) B. D. Rector of Staughton and Moulden in the County of Bedford.
Alſop (Ant.) B. D. Rector of Brightwell in Berks.
Dr. Altham, late Canon of Chriſt Church.
* Dr. Alſton, deceaſed.
Anderton (John) M. A. of Univerſity Coll. Oxon.
Andrews (Henry) M. A. Rector of Shafton.
* Dr. Arbuthnot.
Archer (Edmund) D.D. Arch-Deacon of Taunton.
Aſheton (Ralph) Eſquire.
Atkinſon (Arthur) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Atkinſon (Will.) M. A. Fellow of Queens College Oxon.
ATTERBURY (FRANCIS) Lord Biſhop of ROCHESTER.

B.

Mr. Backſhell, Fellow of New College.
* Bacon (Thomas) of Catley in Cambridgeſhire Eſq; 2 Copies.
Ball (Thomas) M. A. Fellow of Trin. Coll. Oxon.
Ballam (John) M. A. Fellow of Wadham Coll.
Mr. Ballard, Fellow of C.C.C. Oxon.
Banner (Richard) of Bermingham M. A.
Mr. Barker.
Barneby (Edmund) M. A. of Wadham College Oxon.
Mr. Barton, Fellow of New College.
Baynes (Ben.) M. A. Fellow of Univerſity College.
Mr. Bean of Merton College Oxon.
Bear (John) B. D. Rector of Shermanbury in Suſſex.
Berriman (Will.) M. A. late of Oriel Coll. Oxon.
Betham (Rob.) M. A. Rector of Silcheſter in Hampſhire. deceaſed.
Mr. Big, Fellow of New College Oxon.
The Rev. Mr. Biddell, Fellow of New College Oxon.
Bird (William) Eſq;
Bolton (Robert) M. A. of Wadham Coll. Oxon.
Bourchier (Roger) M. A. Fellow of Worceſter College Oxon.
Mr. Bourne, Chaplain of C.C.C. Oxon.
Bowerbank (Chriſtopher) M. A. Fellow of Queen's College Oxon.
Mr. Bradley of Worceſter College Oxon.
Bradſhaw (William) M. A. late Fellow of New College Oxon.
Brathwaite (Tho.) D.LL. Warden of Winchеſter.
Brereton (Tho.) B. D. Fellow of Lincoln Coll. Oxon.
Brent (Charles) M. A. Student of Chriſt-Church Oxon.
* Bridges (John) of Barton near Kettering in Northamptonſhire Eſq;
Bridges (Marſhal) B. D. Chancellor of Wells.
Dr. Broderick, Prebendary of Weſtminſter.
Bromewich (Tho.) M.A. Vice-Principal of St. Mary Hall.
Mr. Brook.
Brooke (Legh) M. A. Fellow of Brazen-Noſe College Oxon.
* Brome (William) of Ewithington near Hereford Gent. 2 Copies.
Browne (John) M. A. Fellow of Univerſity College Oxon.
BRUGES (JAMES) Duke of CHANDOS.
Bryant (James) B. A. Chaplain of New-College Oxon.
Burrow (Robert) M. A. late Fellow-Commoner of Queens Coll. Oxon.
Burbridge (John) Schoolmaſter of Aynhoe in Northamptonſhire.
Dr. Burſcough, late Fellow of Wadham College.
Dr. Burton, Canon of Chriſt-Church.
Burton (John) M. A. Fellow of New College.
Mr. Burton of Oriel College Oxon.
Dr. Bynnes of Stafford.

C.

Capel (Will.) M. A. Rector of Milton-Bryan in Bedfordſhire.
Mr. Cart.

Mr. Cary of Oriel College.
Carter (George) D. D. Provoſt of Oriel.
* Cartwright (Tho.) of Aynhoe in Northamptonſhire Eſq;
Chambers (Cuthbert) B. D. Fellow of Magdalen College. deceaſed.
Chandler (John) M.A. of Wadham Coll. and Junior Proctor.
* Charlett (Arthur) D. D. Maſter of Univerſity College.
Charlton (Charles) M.D.
* CHETWIND (WALTER) Lord CHETWIND.
* Dr. Chetwood Dean of Glouceſter.
Dr. Clark.
* Clarke (The Honourable George) Eſq;
* Dr. Clavering, Canon of Chriſt Church, and Prof. of Hebr.
Clymer (Tho.) M.A. Fellow of Worceſter Coll.
* Cobb (John) D. LL. Warden of New Coll.
Collins (Edward) B. LL. Fellow Commoner of Queens College Oxon.
Collins (Tho.) B.D. of Magdalen CollegeOxon.
The Lord COLRAINE.
Mr. Fr. Cornwallis.
The Rev. Mr. Counſell.
Mr. Cranley of Wincheſter.
Mr. Craſter of C. C. C. Oxon.
* Mr. Aſheley Creſſener, Vicar of Eaſtry in Kent.
* CREW (NATHANAEL) Lord Biſhop of DURHAM, and Lord CREW.
Crownfield (Henry) B. A. of Queens College Cambridge.

D.

Davies (John) D. D. and D. LL. Preſident of Queens College Cambridge.
The Revd. Mr. Davis Rector of Kingland in Herefordſhire.
Davys (John) M.A. late of Hart-Hall in Oxon.
Dr. Dawſon of Windſor.
Delaune (Will.) D. D. Preſident of St. John Baptiſt's College Oxon. and Margaret Profeſſor.
* Deniſon (Will.) B. D. Fellow of Univerſity College.
Dingley (Will.) B.D. late Fellow of C.C.C.Oxon.
DIGBY (WILLIAM) Lord DIGBY.
The Revd. Mr. Dobſon, Fellow of New College.
* Dr. Dolben, Prebendary of Durham.
* Dormer (James) Brigadier.
* Drake (Mountague Gerrard) Eſq;
* Mr. Thomas Duncomb of Hart-Hall.
* Dunſter (Tho.) D. D. Warden of Wadham Coll. deceaſed.
* The Lord Viſcount DUPLIN.
Dyer (Richard) M. A. Fellow of Oriel College.

E.

Mr. Fr. Edmunds of New College.
Elliotſon (Joſ.) M.A. Fellow of Queens College Oxon.
Elliſon (Cuthbert) B. D. Fellow of C.C.C. Oxon. deceaſed.
Elliſon (Nathanael) D. D. Vicar of New-Caſtle.
Mr. Ellis of Iſtleworth.
Dr. Eyre, Prebendary of Wincheſter.

F.

Fairfax (Charles) M.A. late of Chriſt Ch. Oxon.
Farington (Laurence) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Fenton (Tho.) M.A. Student of Chriſt Church, 2 Copies.
Feuillerade (Peter) Rector of Bygrave in Hertfordſhire.
Dr. Fiddes, 2 Copies.
Fletcher (John) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
* FOLEY (THOMAS) Lord FOLEY.
* Mr. Juſtice Forteſcue-Aland.
Frank (Tho.) M. A. Arch-Deacon of Bedford.
* Freind (John) M. D. R. S. S.
Freind (Rob.) D. D. Maſter of Weſtminſter.
Frewin (Richard) M. D. Oxon.

G.

Gale (Roger) Eſq;
Gardiner (Charles) B.D. Fellow of C.C.C. Oxon.
GASTRELL (FRANCIS) Lord Biſhop of CHESTER.
Dr. Geddes of Sarum.
Gibbons (William) M. D. 2 Copies.
GIBSON (EDMUND) Lord Biſhop of LINCOLN.
Gibſon (John) D. D. Provoſt of Queens Coll. Oxon. and Prebendary of Lincoln.
Girdler (Tho.) D. D. Fellow of Wadham Coll. Oxon.
Goodwin (Tho.) D.D. of Magdalen Coll. Oxon. deceaſed.
Dr. Gouch, Vice-Chancellor of Cambridge.
Graves (George) of Mickleton in Glouceſterſhire, Eſq;
Green (Edward) Surgeon.
Green (Sam.) M.A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Green (Stephen) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Green (Thomas) D.D. Archdeacon of Canterbury.
Greenway (George) M. A. Rector of Kympton in Hampſhire.
Gregory (Henry) M.A. Student of Chriſt Church.
Mr. Grou Fellow-Commoner of Oriel College.

H.

* Hales (John) of the Inner Temple Eſq;
Hammond (John) D.D. Canon of Chriſt-Church Oxon.
Hannes (Will.) M. A. of Magdalen College. Oxon.
* HARCOURT (SIMON) Lord HARCOURT.
* Harcourt (The Honourable Simon) Eſq;
* HARLEY (ROBERT) Earl of OXFORD and Earl MORTIMER.
* The Lord Harley.
* Harley (Tho.) Eſq;
Harrington (Edward) M. A. of Wadham Coll.
* Harwar (Joſeph) D. D. Preſident of Magd. Coll. Oxon.
Mr. James Haskoll.

* HA-

* HASTINGS (THEOPHILUS) Earl of HUNTINGTON.
Mr. Haſtings of St. John's College Oxon.
* Haywood (Tho.) D. D. Fellow of St. John Baptiſt's College Oxon.
Healy (Richard) M. A. of C. C. C. Oxon.
Herne (Tho.) M. A. Fellow of Merton Coll. Oxon.
Dr. Hickes, deceaſed, 6 Copies.
Hill (John) B. D. Fellow of Queens College Oxon.
Hill (Sam.) Eſq; Member of Parliament for Lichfield.
Hodgſon (John) M. A. Fellow of Univerſity College Oxon.
Holland (John) D. D. Warden of Merton Coll. Oxon.
The Rev. Mr. Fr. Holland Rector of Sutton-Veney in Wilts.
Mr. Hollier.
Mr. Richard Hollier.
Holloway (Benj.) B. LL. Vicar of Willington in Bedfordſhire.
Holme (George) D. D. Rector of Hedley in Hampſhire, late Fellow of Queens Coll. Oxon.
* HOUGH (JOHN) Lord Biſhop of WORCESTER.
Mr. Howard of Trinity College near Dublin 6 Copies.
Hudſon (George) D. D. Rector of Stanmer in Middleſex, and Chaplain to his Grace the Duke of CHANDOS.
Mr. Huddesford, Chaplain of All-Souls Coll. Oxon.
Hutchinſon (Michael) D. D. Miniſter of Hammerſmith, and Rector of Newnham in Hants.
Hunt (Joſeph) M. A. Fellow of Baliol College Oxon. 6 Copies.
Hurman (Stephen) B. D. Fellow of C. C. C. Oxon. deceaſed.

J.

Jackſon (Laurence) M. A. Fellow of Sidney College in Cambridge.
Mr. Ibbaker.
Ibbetſon (Richard) D. D. Rector of Lambeth and Chaplain to his Grace of CANTERBURY.
Dr. Ibbot.
* Mr. John Imber of Trinity Hall in Cambridge.
* Innys (John) Bookſeller in London 36 Copies ſmall, and 6 large.
Jones (William) B. D. Fellow of Jeſus Coll. Oxon.
Jones (Henry) Bookſeller in Oxford.
* Joy (James) of Weſtminſter Eſq; two Copies, one large, one ſmall.
Iſted (Tho.) Eſq;

K.

* Keck (Robert) of the Inner Temple Eſq; deceaſed.
Keil (John) M. D. Savilian Profeſſor of Aſtronomy in Oxon.
KENNETT (WHITE) Lord Biſhop of PETERBOROUGH, 2 Copies.
Mr. Kidby of Baliol College Oxon.
The Lord Biſhop of KILDARE.
King (John) of the Univerſity of Oxford Gent.
King (Sir Peter) Lord Chief Juſtice.
Dr. King of Chriſt Church. Oxon. deceaſed.
Knight (James) M. A. Prebendary of Wells.

L.

Lake (Gilbert) B. D. Vicar of Chippenham in Wilts.
Lancaſter (Sam.) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Langbaine (William) M. A. Fellow of New College Oxon.
The Rev. Mr. Lavington, Fellow of New Coll. Oxon.
Dr. Layfield, deceaſed.
Layng (Henry) D. D. Arch-Deacon of Wells.
Lee (Theophilus) M. A. of C. C. C. Oxon.
Mr. Legh.
Leigh (Tho.) M. A. Fellow of Brazen-Noſe Coll. Oxon.
Mr. Levet, Fellow of All-Souls College Oxon.
The Rev. Mr. Levit, Fellow of New College Oxon.
Le Warner (Henry) Eſq;
The Library of All-Souls Coll. Oxon.
Library of Chriſt Church Oxon.
Library of C. C. C. Oxon.
Library of Jeſus College Oxon.
* Library of St. John Baptiſts Coll. Oxon.
Library of New College Oxon.
Library of Sidney College in Cambridge.
Library of Trinity College in Cambridge.
Library of Wadham College Oxon.
Library at Wincheſter.
Long (John) B. D. Fellow of C. C. C. Oxon.
Lord (John) M. A. Rector of Todington in Bedfordſhire.
Loveling (Ben.) M. A. Rector of Pangbourne in Berks.
Lowth (William) B. D. Prebendary of Wincheſter.
Lupton (William) D. D. Preacher at Lincoln's Inn and Prebendary of Durham.

M.

* Dr. Maunder.
Maunder (Henry) B. LL. of St. John's Coll.
Martin (James) M. A. Chaplain of New College Oxon.
Martin (William) B. D. Fellow of Merton Coll. Oxon.
Maſters (William) Eſq.
* MASHAM (SAMUEL) Lord MASHAM.
Mather (John) D. D. Preſident of C. C. C. Oxon.
* Mead (Samuel) Eſq; 2 Copies.
Mear (John) M. A. Fellow of Brazen-Noſe College Oxon.
Millart (Roger) Eſq;
Mr. Jeremiah Milles Vicar of Dulo in Cornwall.
Mr. Mordaunt, Gentleman-Commoner of New College Oxon.
* Moſtyn (Richard) Eſq:

Mould (Bernard) M. A. Fellow of Wadham College Oxon.
Dr. Muſgrave of Exeter 6 Copies.
Mytton (William) M. A. of Wadham College Oxon.

N.

Needham (Peter) B. D. late Fellow of St. John's College Cambridge.
Nevile (Cavendiſh) M. A. Fellow of Univerſity College Oxon.
Newton (Richard) D.D. Principal of Hart Hall. Oxon.
Dr. Newey.
Nicolſon (Jeremiah) M. A. late Fellow of Queens Coll. Oxon.
NICOLSON (WILLIAM) Lord Biſhop of LONDON-DERRY.
Noble (William) M. A. Fellow of Queens College Oxon.

O.

Oxenham (William) Eſq; Gentleman Commoner of Wadham College Oxon.

P.

The Rev. Mr. Paley.
Panting (Mat.) D. D. Maſter of Pembroke Coll. Oxon.
* Palmer (Thomas) Eſq;
* Parker (William) Eſq;
Parry (George) M.A. Fellow of Oriel Coll. Oxon.
Perkins (Ralph) D. LL. Prebendary of Ely, Rector of Stretham, and late Fellow of Queens College in Cambride.
Mr. Pennecke Ch. of Exeter.
Phipps (Sir Conſtantine) Knt.
Phipps (William) D. LL.
Peiſley (Antony) Bookſeller in Oxon. 6. Copies.
Porter (Thomas) B. D. Fellow of C. C. C. Oxon.
POTTER (JOHN) D. D. Lord Biſhop of OXFORD.
Pound (James) B. D. Rector of Wanſted in Eſſex.
* Primroſe (Daniel) D. LL. Fellow of St. John's College in Oxon.
Dr. Prat.
Pudſey (Alexander) D.D. Fellow of Magdalen College Oxon.
Pulleyn (Joſeph) M.A. Vice-Principal of Magdalen Hall Oxon. deceaſed.

Q.

The Duke of QUEENSBERRY.

R.

Rayner (John) M. A. Fellow of Lincoln Coll. Oxon.
Reading (William) M. A.
Randall (Peter) M. A. Fellow of Oriel College Oxon.
Reynell (Carew) M. A. Fellow of C. C. C. Oxon.
Rhodes (Benjamin) of Flitwick in the County of Bedford Eſq;
* Richards (Edward) of Compton in Berkſhire Eſq;
Richardſon (James) M.A. Schoolmaſter at black-Heath.
Rivers (Thomas) D. LL. Prebendary of Winchester.
Rogers (John) M. A. Fellow of Oriel College Oxon.
Rogers (Robert) M. A. Rector of Abbot's Combe and Rympton in the County of Somerſet.
Mr. Roult, B.A. Scholar of Wadham College.
Ruſſel (John) M. A. Fellow of Merton College Oxon. 3 Copies.
Rye (George) D.D. Rector of Iſlip, and Chaplain to JAMES E. of DERBY.

S.

Salmon (John) M. A. Fellow of Oriel College Oxon. deceaſed.
Mr. William Salmon of Wells.
Dr. Savage.
Sare (Richard) Bookſeller in London. 7 Copies.
The Rev. Mr. Scott.
Sandys (Edwin) M.D. Profeſſor of Botany.
* Sebright (Sir Thomas) Baronet.
The Rev. Mr. Peter Senhouſe, Rector of Linton.
* Sheldon (Edward) of Weſton in Warwickſhire.
Sheldon (William) Eſq;
* Shippen (Rob.) D.D. Vice-Chancellor of Oxon. 2 Copies, one large, one ſmall.
The Rev. Mr. Sill.
Mr. Silveſter, Fellow of New College Oxon.
* Sloan (Sir Hans) Baronet, 2 Copies, one large, one ſmall.
Smalbrooke (Richard) D. D. Preb. of Hereford.
SMALDRIDGE (GEORGE) Lord Biſhop of BRISTOL, deceaſed.
Mr. Smith of Ratcliffe Street Briſtol.
Mr. Smith of C. C. C. Oxon.
Mr. John Smith. of Hart-Hall, Civilian.
Smith (Joſhua) M.A. Miniſter of Aldermanbury.
Dr. Snape, Provoſt of Kings Coll. Camb.
* SOMERS (JOHN) Lord SOMERS. deceaſed. 2 Copies.
* SPENCER (CHARLES) E. of SUNDERLAND. 2 Copies.
Spincks (Nathanael) M.A. 6 Copies.
Spry (John) M. A. Fellow of C. C. C. Oxon.
Standfaſt (William) B. M. of Univerſity Coll. 3 Copies.
Mr. Staple.
Mr. Stephens of C.C.C Oxon.
Stephens (Lewis) M.A. of Chriſt Church Oxon.
Stephens (Richard) of Wincheſter M. D.
Steadman (Joſeph) M. A. Fellow of Queens Coll. Oxon.
Stirpin (John) M. A.
* Stratford (William) D. D. Canon of Chriſt Church Oxon.

Mr.

Mr. Streat of Merton College Oxon.
Dr. Stuart of St. John's College Oxon.
Sturgeſſe (John) M. A. Chaplain to the Lord Biſhop of NORWICH.
Swift (Jonathan) D. D. Dean of Dublin.
Sydenham (Sir Philip) Baronet.

T.

Mr. Talbot Treaſurer of Sarum.
Dr. Tanner, Chancellor of Norwich, 3 Copies.
Taylor (Brook) D. LL. R. S. S.
*TENISON (THOMAS) AB. of CANTERBURY, deceaſed.
*Terry (Thomas) D.D. Canon of Chriſt Church, and Profeſſor of Greek.
Tickell (Thomas) Eſq;
Tilly (William) D. D. Rector of Aldbury in Oxfordſhire.
Tilſon (Friderick) Eſq;
Mr. Tilliſon.
Mr. Jacob Tiwelen, 3 Copies.
The Rev. Mr. Tomlinſon, Rector of Whickle near New-Caſtle.
Thomſon (John) M. A. Miniſter of Maidenhead in Berks.
Tonkin (Thomas) Eſq;
Topham (Richard) Eſq;
Tottenham (John) M. A. of Lincoln College Oxon.
Trapp (Joſeph) M. A.
TRIMNELL (CHARLES) Lord Biſhop of NORWICH.
Triſtram (Thomas) M. A. Scholar of Pembroke College Oxon.
Troughear (Thomas) M. A. Fellow of Queens College Oxon.
Troutbeck (John) M. A. of Wellingborough in Northamptonſhire.
Dr. Turner Preſident of C.C.C. Oxon. deceaſed.

V.

Veſey (William) B. D. Fellow of Lincoln Coll. Oxon.
Voyce (Henry) M. A. Rector of Broughton in Buckinghamſhire.
Mr. John Urry, Student of Chriſt Church Oxon. deceaſed.

W.

Mr. Wainwright, Student of Chriſt Church Oxon.
*WAKE (WILLIAM) Lord Archbiſhop of CANTERBURY.
Wallis (John) B. D. Fellow of Magdalen Coll. Oxon.
Mr. Walwyn of Maidſton.
Waſſe (Joſeph) M. A. Rector of Aynhoe in Northamptonſhire.
Wats (William) D. D. Fellow of Lincoln Coll. and Prebendary of Durham.
Watkinſon (Joſ.) M. A. Fellow of Merton College Oxon.
Waugh (John) D.D. Rector of St. Peters Cornhill, and Prebendary of Lincoln.
Mr. Webb of Univerſity College Oxon.
Weekeſy (Tho.) M.A. of Oriel College Oxon.
Whaley (Nathanael) M.A. late Fellow of Wadham Coll. Oxon.
White (John) M. A. Student of Chriſt Church Oxon.
Dr. Wickart, Dean of Wincheſter.
Dr. David Wilkins.
William (Jeffrey) M.A.
Williams (Paul) M. A. Rector of Madely in Herefordſhire.
Whiteſide (John) M. A. Chaplain of Chriſt Church, and Keeper of the Muſeum in Oxford.
Dr. Woodroffe of Wincheſter.
Wootton (Sam.) of Englebourne in the County of Devon Eſq;
Dr. Worth of Dublin.
Worth (John) of Penryn in Cornwall, Eſq;
The Rev. Mr. Henry Wright of Oakham in Rutlandſhire.
Wright (Nathanael) M.A. of Inglefield in Berks.
Mr. Samuel Wright.
The Rev. Mr. Wroughton Rector of St. Swithins.
WYNNE (JOHN) Lord Biſhop of St. ASAPH.

Y.

Young (William) M. A.

Subſcribers Omitted:

Mr. Joſhua Bays.
Mr. Simon Browne.
Dr. Edmund Calamy.
Mr. Cleve, Scholar of St. John's College Oxon.
Mr. John Evans.
Mr. Benjamin Groſvenor.
Mr. William Harris.
Holdſworth (Winch) D. D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.
Mr. Saunders, B. A. of St. John's College Oxon.
Smith (Mat.) D.D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.
Spencer (John) M.A. Scholar of Wadham College Oxon.
Wiles (Moſes) D.D. Fellow of St. John's Coll. Oxon.

F I N I S.